ΝΙΚ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΤΗΣ

ΝΗΣΟΥ ΨΑΡΩΝ.

ΣΥΝΤΑΧΘΕΝ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

(Ὑποναυάρχου).

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Στῶν Ψαρῶν τὴν ὁλόμαυρη ῥάχη,
Περπατῶντας ἡ δόξα μονάχη,
Μελετᾷ τὰ λαμπρὰ παληκάρια,
Κ' εἰς τὴν κόμη στεφάνι φορεῖ
Γινομένο ἀπὸ λίγα χορτάρια,
Π' εἶχαν μείνει στὴν ἔρημη γῆ . . .

(Σολ. Ἀνεκδ.)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
160
ΙΩ. ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ
ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΗΧΑΣ
ΕΦΟΡ. ΕΠΙΣΤΗΤΗΣ

ΑΘΗΝΗΣΙ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ, Δ. Α. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ.

1862.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Συγγραφέως, καταδιώκεται κατὰ τὸν νόμον.

Πρὸς τὴν νεολαίαν τῶν Ψαριανῶν.

Ἐν τῇ ἱστορίᾳ μανθάνομεν τὰς πράξεις τῶν πατέρων ἡμῶν· καὶ ἐὰν μὲν αὗται ἐπράχθησαν ἀπὸ ἔρωτα πρὸς τὴν πατρίδα ἢ πρὸς κοινὸν τῆς ἀνθρωπότητος ὄφελος, τὰ τέκνα των σεμνύνονται διὰ τοὺς προγόνους καὶ προσπαθοῦσι νὰ γίνωσιν ἄξιοι τῶν πατέρων αὐτῶν. Ἐὰν δ' αἱ πράξεις τῶν πατέρων ἡμῶν ἐπράχθησαν ἀπὸ πάθη φαῦλα καὶ πονηρὰ πρὸς βλάβην τῆς κοινωνίας, τότε ἀποστρεφόμενοι τὰς πράξεις ταύτας λαμβάνομεν ὡς ὁδηγὸν καὶ διδάσκαλον τοῦ βίου μας τὰς πράξεις τῶν καλῶς βιωσάντων, ὅπως γίνωμεν χρηστοὶ καὶ ὠφέλιμοι εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ εἰς τὴν πατρίδα.

Οἱ πατέρες ὑμῶν, φίλη νεολαία, ἔζησαν εἰς ἐποχὴν μεταβολῶν, ἔπραξαν ἔργα ἄξια διαδόσεως εἰς ὑμᾶς. Ἐγὼ δὲ, ὡς σύγχρονος τῶν πατέρων σας, ἀνέλαβον ἑκουσίως ἔργον ὑπὲρ τὰς δυνάμεις μου, ἀνέλαβον νὰ συγγράψω τὰς πράξεις των, οὐχὶ πρὸς ἀπόλαυσιν δόξης ἱστορικοῦ, ἀλλὰ διὰ νὰ μείνωσιν εἰς ὑμᾶς, φίλη νεολαία, διδάσκαλος καὶ ὁδηγὸς τοῦ βίου σας καὶ γίνετε μιμηταὶ καὶ ἐπάξιοι ἀπόγονοι ἐκείνων, ἀφιεροῦντες εἰς τὴν πατρίδα τὸν νοῦν καὶ τὸν βραχίονα, ἵνα καυχᾶσθε ὡς ἄλλοι Σπαρτιᾶται·

«Ἄμες δὲ γ' ἐσόμεθα πολλῷ κάρρονες (α).»

Ἐπροσπάθησα ὅσον ἠδυνήθην νὰ φανῶ χρήσιμος καὶ εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς τῶν ψαριανῶν· καὶ πρὸς τοῦτο δὲν ἐφείσθην οὔτε κόπων, οὔτε μόχθων· ἀφιέρωσα καὶ αὐτὰς τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς μου πρὸς συγγραφὴν τῶν πράξεων τῶν πατέρων σας καὶ εἰς τὸ νὰ συνοικισθῶμεν εἰς ἰδιαιτέραν

α) Ἡμεῖς δὲ θὰ γίνωμεν πολὺ καλλίτεροι.

Ἀργυρόπουλον, τὸν ὁποῖον πάντοτε συνεβουλευόμην, καὶ κατόπιν εἰς ἄλλους (α) τὴν ἰδέαν μου, καὶ πάντες, ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον μὲ παρεκίνησαν νὰ τὴν θέσω εἰς ἐνέργειαν. Ἐνέδωσα λοιπὸν εἰς τὰς προτροπὰς τῶν φίλων μου καὶ ἀπὸ δειλὸς ἔγινα θαῤῥαλέος καὶ κατέβην εἰς τὸ στάδιον τοῦ συγγραφέως. Διὰ νὰ γίνω δὲ πιστευτὸς εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου, ἀπεμάκρυνα ἀπ' ἐμοῦ πᾶσαν πρὸς τοὺς φίλους συμπάθειαν καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀντιπάθειαν, καὶ τὴν ἀντιζηλίαν τὴν νησιωτικὴν, καὶ ἐδημοσίευσα τὰ ἔγγραφα τὰ ἀφορῶντα τοὺς ψαριανοὺς συνοδευόμενα πάντοτε διὰ τῶν ἀναγκαίων παρατηρήσεων καὶ ἀναπτύξεων, ἀποβλέπων, οὐχὶ πρὸς ἀπόλαυσιν δόξης ἱστορικοῦ ἢ χρημάτων, ἀλλὰ εἰς τὸ ν' ἀφήσω εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, τὰς πράξεις τῶν ψαριανῶν καθὼς ἐπράχθησαν. Διότι οἱ συγγράψαντες μέχρι τοῦδε τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, παρέλειψαν τῶν ψαριανῶν πολλὰς, καὶ τὰς ἱστορουμένας παρεμόρφωσαν. Ὥστε ὁ πανδαμάτωρ χρόνος ἤθελεν ἐξαφανίσει τὰς πράξεις των καὶ ἡ ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος θέλει μνημονεύει τὸ ὄνομα μόνον Ψαρὰ ἄνευ τῶν ἡρωϊκῶν κατορθωμάτων αὐτῶν.

Διὰ νὰ κάμω τὸ Ὑπόμνημα τοῦτο ὅσον δύναμαι πλῆρες ἐμελέτησα ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ μου ὅπως ἠδυνήθην τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς τοὺς μνημονεύοντας περὶ Ψαρῶν, ἐξήτασα τὰς παραδόσεις, ἀνεδίφησα τὸ ἀρχεῖον τοῦ ἀγῶνος εἰς τὸ Ἑλεγκτικὸν συνέδριον καὶ τὸ ἀρχεῖον τῆς μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν συστηθείσης ἐπιτροπῆς, ὡς ἀπολεσθέντος τοῦ ἀρχείου τῶν Ψαρῶν, τὸ ὁποῖον ἤθελε χορηγήσει ἄφθονον ὕλην εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, ὡς περιέχον τὴν ἐπίσημον ἀλληλογραφίαν του μὲ τὴν Διοίκησιν, μὲ τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους, μὲ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς ἀγωνιζομένης Ἑλλάδος, καὶ τὴν μυστικὴν ἀλληλογραφίαν, ἣν εἶχον οἱ ψαριανοὶ μὲ φιλογενεῖς εἰς διάφορα μέρη τῆς Τουρκίας. Ἐζήτησα νὰ λάβω ἀπὸ τὰ ἀρχεῖα Ὕδρας καὶ Σπετσῶν τὴν γενομένην ἀλληλογραφίαν μεταξὺ αὐ-

(α) Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον, Γεώργιον Ψύλλαν, Δημήτριον Δρόσον, Π. Ι. Χαλικιόπουλον καὶ Κωνσταντῖνον Κοντογόνην, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπονέμω τὴν εὐγνωμοσύνην μου.

τῶν καὶ Ψαρῶν ἀπὸ τὸ ἔτος 1821 μέχρι τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν, ἀλλὰ μοὶ ἐστάθη ἀδύνατον, καὶ ἀπὸ πολλοὺς ψαριανοὺς ἐζήτησα πληροφορίας, οἵτινες προθύμως μὲ ἔδωσαν. Ἐζήτησα πρὸς τούτοις νὰ μὲ πέμψωσιν πληροφορίας καὶ ἀπὸ τὸ ἐν Χίῳ τουρκικὸν ἀρχεῖον περὶ Ψαρῶν ἐνόσῳ αὐτὰ ἐτέλουν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ διοικητοῦ τῆς Χίου. Ἔγραψα ἐγὼ, ἔγραψαν καὶ φίλοι μου περὶ τούτου καὶ ἐστάθη ἀδύνατον· διότι οἱ φίλοι ἐκεῖνοι εἴτε φοβούμενοι μήπως δώσωσιν ὑπονοίας εἰς τοὺς τούρκους, εἴτε δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν δὲν μὲ ἔπεμψάν τίποτε. Ἐγὼ δὲ δὲν μετέβην ἐκεῖ ἕνεκα τῶν περιστάσεων. Ἔλαβον δὲ πληροφορίας καὶ ἀπὸ ἐφημερίδας τοῦ ἀγῶνος καὶ ἀπό τινα ἱστορικὰ ὑπομνήματα μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα.

Δὲν ἠθέλησα νὰ χρονοτριβήσω πολὺ ἀναιρῶν τὰς ἐσφαλμένας τῶν ἱστορικῶν τοῦ ἀγῶνος ἐκθέσεις περὶ Ψαρῶν, διότι τοῦτο εἶναι ἔργον τῶν κριτικῶν· ἐνταῦθα μόνον εἰς τὸ προοίμιον σημειῶ τινάς (α).

Ἤρχισα λοιπὸν τὴν συγγραφὴν ἀπὸ τὴν περιγραφὴν τῆς νήσου, γράψας καὶ περὶ τῶν προϊόντων αὐτῆς, περὶ τοῦ κατοικισμοῦ της, περὶ τῶν διαφόρων μεταβολῶν, κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς καὶ τὰς παραδόσεις τῶν γερόντων, περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν ὑπαρχόντων ψαριανῶν καὶ περὶ τοῦ βίου, τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐθίμων αὐτῶν.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ κατοικισμοῦ τῆς ὑπαρχούσης γενεᾶς τῶν ψαριανῶν εἶναι ἄγνωστος· εἶναι δὲ γνωστὴ ἡ ἐποχὴ τοῦ μετοικισμοῦ τοῦ Ἀνδρέου Κανελιέως (ἴδε σελ. 13) γενομένη κατὰ τὸ 1643. Διετηρήθησαν δὲ οἱ ψαριανοὶ εἰς τὴν νῆσόν των μέχρι

(α) Ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Σ. Τρικούπη ἔκαμα παρατηρήσεις τινὰς διότι ἐγὼ ἔγραψα ὅσα εἶδα καὶ ἐψηλάφησα, ὁ δὲ Τρικούπης οὔτε ἐψηλάφησε τὰς πράξεις τῶν ψαριανῶν, οὔτε συνέπραξε μὲ αὐτούς· ἀλλ' ἔγραψεν αὐτὰς καθὼς τὰς ἤκουσε παρ' ἄλλων, συμπτύσσων καὶ ἀναπτύσσων αὐτὰς κατὰ τὰς συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας του. Τὸ δὲ περίεργον εἶναι ὅτι ὁ κύριος Τρικούπης ἐλησμόνησε τὰ δημόσια ἐκεῖνα ἔγγραφα, τ' ἀφορῶντα τὰς πράξεις τῶν ψαριανῶν, τὰ ὁποῖα ὑπέγραψεν ὡς μέλος τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, παρέλειψε δὲ καὶ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας τοῦ ἔδωκαν οἱ ψαριανοί. Ἐσημείωσα καὶ εἰς ἄλλους ἱστορικοὺς ἐσφαλμένα τινὰ διὰ νὰ δείξω τὰς περὶ Ψαρῶν ἐσφαλμένας ἰδέας.

τοῦ 1824 ὅτε κατεστράφησαν, τοὐτέστι ἔτη 181. Ὁ βίος αὐτῶν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο διαιρεῖται εἰς δύω ἐποχὰς, ἀπὸ τὸ 1643 μέχρι τοῦ ἔτους 1770, ὅτε ἐπανέστησαν, ἔτη 127· ἔζησαν δὲ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο καλλιεργοῦντες τὴν γῆν, ἀσφαλιζόμενοι εἰς τὸ μικρόν των φρούριον καὶ καλλωπίζοντες τὴν πόλιν· ἐπειδὴ δὲ ηὔξησεν ὁ πληθυσμός των, ἔκτισαν οἰκίας καὶ ἐκτὸς τοῦ φρουρίου καὶ ἐδόθησαν εἰς τὴν ναυτιλίαν. Ὅτε ἦλθεν ὁ ῥωσσικὸς στόλος εἰς τὸ Αἰγαῖον κατὰ τὸ 1770, οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες πλοῖα ἐπανέστησαν (ἴδε σελ. 21). Ἐπαναστατήσαντες δὲ τότε κατὰ τοῦ Σουλτάνου ἔπραξαν ἔργα ὑπὲρ τὰς δυνάμεις των καὶ διεσώθησαν ὡς ἐκ θαύματος, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς τοῦ Κλασσογιάννη καὶ Κουτέπα (α). Ἀπὸ τότε δὲ ἄρχεται ἡ δευτέρα ἐποχὴ τῶν ψαριανῶν, ἥτις διαρκέσασα 51 ἔτη λήγει κατὰ τὸ 1821.

Οἱ ψαριανοὶ καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐπαναστάσεώς των κατὰ τὸ 1770 κοινωνήσαντες μὲ διαφόρους ἀνεπτυγμένους ἄνδρας ἀνέπτυξαν τὰς διανοητικάς των δυνάμεις· ἀποκατασταθείσης δὲ τῆς εἰρήνης ἀνέλαβον τὸ ναυτικόν των ἐπάγγελμα, ηὔξησαν τὰ πλοῖά των κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ μέγεθος καὶ ἐπεξέτειναν τὴν ναυτιλίαν των δι' ἧς καὶ ἐπλούτησαν. Ἀνήγειραν ναοὺς, μοναστήρια καὶ προκυμαίας καὶ ἐκαλλώπισαν τὴν πόλιν των· ἐντὸς δὲ 51 ἐτῶν ἀνεπτύχθησαν θαυμασίως καὶ ἀπὸ μικρᾶς κοινωνίας γεωργῶν (β) ἀποκατεστάθησαν ἰσχυροὶ ὑπέρμαχοι τῆς ἐλευθερίας, κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἑλλάδος.

(α) Ὁ Κόδρος ἐνεδύθη ἱμάτια χωρικοῦ καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν πολεμίων ἐφονεύθη ὑπὲρ πατρίδος. Ὁ Κλασσογιάννης καὶ Κουτέπας ἐνδυθέντες καὶ αὐτοὶ ἱμάτια μοναχῶν ἀπῆλθον εἰς τύραννον αἱμοβόρον καὶ γονυπετῶς κλίναντες, τῷ εἶπον· προσφέρομεν τὸ ξίφος νὰ μᾶς κόψῃς τὰς κεφαλὰς ὑπὲρ πατρίδος.

Ὁ γέρων Κλασσογιάννης ἦτο μὲν ἀναλφάβητος ἀλλὰ συνετὸς, ἦτον ὁ Αἴσωπος τῶν ψαριανῶν· ὡμίλει εἰς τοὺς συμπολίτας του μὲ παραβολὰς καὶ παροιμίας. Ἀφῆκε δὲ πολλὰς ἐκ τῶν ὁποίων σώζονται ὀλίγαι

(β) Ὁ Ἰωάννης Φιλήμων εἰς τὸν γ'. τόμον τοῦ ἱστορικοῦ δοκιμίου του ἐν σελ. 103 λέγει τὰ ἑξῆς·

«Ψαρὰ, τὰ ἀρχαῖα Ψύρα, ἡ μικρὰ αὕτη νῆσος τοῦ Αἰγαίου ἀριθμεῖ »μόλις τριακονταετῆ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως περίοδον πολιτισμοῦ τι-

Ὅτε δ' ἐσήμανεν ἡ σάλπιγξ τῆς παλιγγενεσίας καὶ ἠγέρθη ἐκ τοῦ ἐξ ἐρειπίων τάφου της Ἑλλάς, ἠγέρθησαν καὶ δεύτερον οἱ ψαριανοί.

Στερούμενοι καὶ αὐτοὶ καθὼς καὶ πάντες οἱ ἄλλοι Ἕλληνες τῶν πρὸς πόλεμον ἀναγκαίων, ἤτοι χρημάτων, πολεμεφοδίων καὶ θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν γνώσεων, ἔχοντες ὅμως πατριωτισμὸν ἄδολον καὶ ἐλπίζοντες εἰς τὴν θείαν βοήθειαν ἐτέθησαν θαῤῥαλέως εἰς τὴν ἀδύνατον καὶ πανταχόθεν καταδιωκομένην ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτῆς ὁ βίος τῶν ψαριανῶν διαιρεῖται εἰς τρεῖς ἐποχὰς, ἡ μὲν πρώτη ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεώς των μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς καταστροφῆς των, κατὰ τὴν 21 ἰουνίου 1824· δευτέρα ἐποχὴ ἀπὸ τὴν ἡμέραν ταύτην μέχρι τοῦ ἰουλίου τοῦ 1825 ὅτε ἐξελέξαντο νέα τῆς ἐπιτροπῆς των μέλη εἰς Αἴγιναν· καὶ ἡ τρίτη ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ταύτην μέχρι τέλους τοῦ 1827, καθ' ἣν ἐποχὴν ἔπαυσεν ὁ διὰ θαλάσσης ἑλληνικὸς κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου πόλεμός των.

Τὰ κατὰ τὴν πρώτην ἐποχὴν ἔργα δεικνύονται εἰς τὸ Ὑπόμνημα· ὡς κυριώτατον δὲ ἐθεώρησαν τὴν διαχείρισιν τῶν χρημάτων καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἐκανόνισαν καλῶς· διὰ τῆς εὐτολμίας των δὲ ἁρπάζοντες ἐχθρικὰ κανόνια ὥπλισαν τὴν νῆσόν

»νος καὶ σχηματισμοῦ πλοίων διὰ τῆς ἐμπορίας. Πρότερον ἁλιεῖς ταπει»νοὶ καὶ ἔπειτα ναυσίποροι ὑπερήφανοι οἱ ψαριανοὶ, ἀνεδείχθησαν, τοῦ »ἀγῶνος ἀρξαμένου, ἐπάξιοι ἢ καὶ ἀνώτεροι τῶν κοινῶν ἐλπίδων.»

Ὁ Φιλήμων ἔλαβεν ἐσφαλμένας πληροφορίας· διότι ἦσαν γεωργοὶ. καὶ διὰ τῆς γεωργίας μόνον δύνανται νὰ ζήσωσιν ἄνθρωποι· δὲν ἦτο δυνατὸν ὅμως νὰ ἦσαν ἁλιεῖς· διότι πῶς ἠδύναντο νὰ ζήσουν διὰ τῆς ἁλιείας μόνον ὅταν δὲν ὑπάρχωσιν ἄνθρωποι νὰ ἀγοράζωσι τὰ ἁλιευόμενα ὀψάρια, διὰ νὰ πορίζονται οἱ ἁλιεῖς; Εἰς Ψαρὰ πληθυσμὸς δὲν ὑπῆρχε, πόλεις καὶ χωρία πλησίον δὲν ὑπῆρχον, ἀλλαχοῦ ν' ἀπέρχωνται καὶ νὰ τὰ πωλῶσι δὲν ἦτον δυνατὸν, πῶς λοιπὸν ἔζων ὡς ἁλιεῖς;

Ἀριθμεῖ λέγει, τριακονταετῆ περίοδον πολιτισμοῦ· οἱ ψαριανοὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1770 ἦσαν ἤδη ἀρκετὰ πεπολιτισμένοι ἀφοῦ εἶχον πλοῖα καὶ ναυτιλίαν, ὥστε πρὶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦσαν πεπολιτισμένοι.

των καὶ ἔγιναν ἰσχυροί· εὑρισκόμενοι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τουρκικοῦ κράτους, ἀπέστελλον τὰς ναυτικάς των δυνάμεις κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐματαίωσαν τὸν σκοπὸν τῆς εἰς Ἤπειρον καὶ Πελοπόννησον μεταβάσεως ὀθωμανικῶν στρατευμάτων. Ὑποστηρίζοντες δὲ τὴν ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν ὅπου καὶ ὅπως ἠδύναντο ἐχορήγουν εἰς τοὺς ἐπανισταμένους Ἕλληνας, δυνάμεις ναυτικὰς καὶ ἐφόδια πολέμου. Ἔπεμπον κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου τὰ πολεμικὰ καὶ πυρπολικά των πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἔκαμον ἀποβάσεις εἰς τὸ τουρκικὸν κράτος καὶ ἐνήργουν τὰ τολμηρότερα ἐπιχειρήματα· ἅμα δ' ἐπληροφοροῦντο τὴν εἰς τὰ πέριξ τῆν νήσου των προσόρμησιν ἐχθρικοῦ στόλου ἢ ἐχθρικῶν πλοίων ἔπεμπον κατ' αὐτῶν τὰ πυρπολικά των.

Ἐπειδὴ δὲ εἶχον εὐταξίαν ἐπὶ τῆς νήσου των συνήχθησαν πολλοὶ Ἕλληνες πρόσφυγες ἀπὸ τὰς καταστραφείσας πόλεις καὶ ἀπὸ ἄλλα διάφορα μέρη τοῦ τουρκικοῦ κράτους· τοὺς περιεποιήθησαν δὲ ὅπως ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη ὑπηγόρευεν.

Ἐπειδὴ δὲ ὅτε ἀπήρχοντο εἰς τὰς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐκστρατείας ἔμενεν ἡ νῆσός των ἀπροφύλακτος, προσέλαβον στρατιωτικὴν δύναμιν μὲ ἴδιά των ἔξοδα, φοβούμενοι μήπως ἐν τῇ ἀπουσίᾳ των προσβάλλει ὁ ἐχθρὸς τὴν νῆσόν των εὑρισκομένην ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους.

Ἐν ἑνὶ λόγῳ τὰ Ψαρὰ ἦτον ὅτι μὲν καὶ πρὸ αἰώνων βράχος, ἀλλὰ βράχος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐθραύοντο πᾶσαι αἱ τῶν τυράννων ἐλπίδες, βράχος ὅστις ἔθραυε τὸ ἐπερχόμενον κῦμα προτείνων τὰ ἀγέρωχα αὐτοῦ στήθη, καὶ τὸ διεσκόρπιζεν εἰς πομφόλυγας.

Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ Σουλτάνου οἱ γογγυσμοὶ καὶ τὰ δυστυχήματα τῶν τούρκων προξενούμενα ὑπὸ τῶν ψαριανῶν, ἐζήτησεν εἰς τὸν γεωγραφικὸν χάρτην τὰ Ψαρὰ καὶ ἰδὼν τὴν τόσον μικρὰν ταύτην νῆσον, ἥτις τοσοῦτον ἐτάραξεν αὐτὸν καὶ τοὺς ὑπηκόους του, ἐμελέτησε τὴν καταστροφήν της καὶ διέταξε τὴν κατ' αὐτῆς ἐκστρατείαν, ἀφοῦ πρῶτον ἔξεσεν ἀπὸ τοῦ χάρτου αὐτὴν διὰ τοῦ ὄνυχός του. Συγχρόνως δὲ ἀπεφάσισεν ἐκστρατείαν καθ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος.

Ἐνῷ δὲ ταῦτα ἐγίνοντο καὶ ἐνῷ οἱ Ἕλληνες ἐγνώριζον τὰς μεγάλας ταύτας προετοιμασίας κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν,

ἡ Διοίκησις ἐκυλίετο εἰς τὸν βόρβορον τῶν φατριῶν καὶ τῶν ἐμφυλίων πολέμων. Οἱ πολιορκοῦντες τὴν Εὔβοιαν Ὀδυσσεῖς καὶ ψαριανοὶ γράφουσιν εἰς τὴν Διοίκησιν περὶ τῶν μεγάλων τοῦ ἐχθροῦ δυνάμεων, καὶ περὶ τῆς ἐλλείψεως τῶν τροφίμων ἐν τῷ πολιορκουμένῳ τῆς Χαλκίδος φρουρίῳ, προτρέποντες τὴν Διοίκησιν νὰ πέμψῃ δυνάμεις ναυτικὰς διὰ νὰ τὸ κυριεύσωσιν. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις φροντίζουσα περὶ τῶν ἄλλων ἐκείνων πολέμων τῶν πρὸς τοὺς ἀδελφούς της, δὲν ἐφρόντισε ν' ἀποστείλῃ δυνάμεις ἐκεῖ, οὔτε ν' ἀσφαλίσῃ τὴν ἐπικράτειάν της, οὔτε νὰ σώσῃ τοὺς πολίτας της ἀπὸ τὴν σφαγὴν καὶ αἰχμαλωσίαν.

Ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐξελθὼν τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ μὴ θεωρῶν τὸν ἑλληνικὸν στόλον ἀπέναντί του, προχωρεῖ ἀφόβως καὶ θαῤῥαλέως εἰς Εὔβοιαν, διαλύει τὴν πολιορκίαν καὶ ἀνεμποδίστως περιέρχεται τὰς θαλάσσας ἀπὸ Ῥούμελης μέχρι τῆς Ἀνατολῆς καὶ κατεσπευμένως συνάζει στρατούς.

Ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς, ἐξ Αἰγύπτου, πέμπει ναυτικὴν καὶ στρατιωτικὴν δύναμιν καὶ καταστρέφει τὰς νήσους Κρήτην καὶ Κάσσον ἐνῷ ἡ ἑλληνικὴ Διοίκησις παρακαίρως ἔπεμψε ναυτικὴν δύναμιν εἰς Κάσσον. Ὅλαι αὗται αἱ καταστροφαὶ τῶν πόλεων, αἱ σφαγαὶ, αἱ λεηλασίαι καὶ αἰχμαλωσίαι ἐνηργοῦντο ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς Διοικήσεως, ἥτις οὐδεμίαν ἐνέργειαν ἔκαμε. Τέλος ἐπαπειλοῦνται τὰ Ψαρὰ ἀπὸ τὸν ἐχθρόν. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ Διοίκησις τὴν φιλαρχίαν ἐπὶ κεφαλῆς της ἔχουσα ἀφίνει τὰ Ψαρὰ ἀβοήθητα καὶ αὐτὰ καταστρέφονται ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ· ἡ δὲ καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν ἐπιφέρει τὴν ἀπελπισίαν ὅλης τῆς Ἑλλάδος.

Πολλοὶ εἶπον ἔκτοτε κατὰ ψαριανῶν, ὅτι, μὴ καταδεχθέντες νὰ γράψωσι τότε πρὸς τοὺς συναδέλφους των Ὑδραίους καὶ Σπετσιώτας, ἵνα ἔλθωσι πρὸς βοήθειαν διὰ νὰ μὴ καυχηθῶσιν οὗτοι ὅτι τοὺς ἔσωσαν, κατεστράφησαν.

Ὁ Σπηλιάδης εἰς τὰ Ἀπομνημονεύματα τοῦ β'. τόμου σ. 93 λέγει· «οἱ ψαριανοὶ πληροφορηθέντες ὅτι θὰ τοὺς προσβάλῃ ὁ ἐχ»θρικὸς στόλος διχογνωμοῦσιν εἰς τὰ συμβούλιά των, τὰ ἀφο»ρῶντα τὴν ὑπεράσπισιν ἑαυτῶν, καὶ ὑπερισχύουσιν οἱ φρονοῦν»τες ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκβάλωσι τὰ πηδάλια καὶ τὰ ἱστία τῶν

» . . . . πλοίων των, δὲν θέλουσι δὲ νὰ προσκαλέσωσι τοὺς ὑ-
»δραίους καὶ σπετσιώτας, ἐνῷ ἦτον ἐπόμενον νὰ κατατροπώσωσι
»τὸν ἐχθρὸν ναυμαχοῦντες ὅλοι ὁμοῦ, διὰ νὰ μὴ δώσωσι τάχα
»τὸ δικαίωμα νὰ καυχηθῶσι οἱ ὑδραιοσπετσιῶται ὅτι τοὺς ἔσω-
»σαν· ἀπόφασις ἡρώων ἀξία ἀλλὰ ὀλεθρία εἰς ἑαυτοὺς, ἀπόφασις
»καρδιῶν λεόντων, ἀλλ' ἀβουλία! (α) ἠδύναντο δὲ τὰς μὲν οἰ-
»κογενείας των ν' ἀποπέμψωσιν εἰς ἀσφαλὲς μέρος, καὶ ἐπὶ τῆς
»νήσου των πολεμοῦντες, καὶ μὲ τὰ πολεμικὰ πλοῖά των καὶ
»ἡφαίστεια ναυμαχοῦντες, ἠδύναντο καὶ μόνοι των εἴς τε τὴν
»ξηρὰν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ἐνταυτῷ ἀγωνιζόμενοι νὰ τρέψωσι
»τὸν ἐχθρόν· ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ἤθελον δυνηθῇ, τοὐλάχιστον ἠδύ-
»ναντο νὰ σώσωσι τὰ πλοῖα, τὰς οἰκογενείας των καὶ τὴν κι-
»νητὴν περιουσίαν των· ὁ δὲ ἐχθρὸς ἄλλο τι δὲν ἤθελε δυνηθῇ
»εἰμὴ νὰ παραδώσῃ εἰς πῦρ τὰς οἰκίας των· ἠδύνατο καὶ νὰ
»κρατήσῃ ἂν ἤθελε κυριεύσῃ τὴν νῆσον; Οἱ ψαριανοὶ ἐσώζοντο
»ἄρα καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπανήρχοντο εἰς τὴν πατρίδα των
»φοβερώτεροι, καὶ κατεδίωκον εἰς τὰ ἐρείπιά των, ὅθεν ἠπείλουν
»πάντοτε τὴν Ἀσίαν καὶ τὸν Ἑλλήσποντον καὶ ὅλους τοὺς στό-
»λους τοῦ ἐχθροῦ.»

Ὁ προσαπτόμενος οὗτος εἰς τοὺς ψαριανοὺς μῶμος εἶναι ἀνύ-
παρκτος καθὼς δεικνύεται εἰς τὸ Ὑπόμνημα· διότι οἱ ψαριανοὶ
ἔγραψαν καὶ ἐπροσκάλεσαν τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων. Καὶ
ἔπειτα δὲν ἐπρόκειτο περὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν μόνον ὥστε νὰ
ἔχωσι τοιοῦτον φόβον, ἀλλ' ἐπρόκειτο περὶ τῆς σωτηρίας ὅλης
τῆς Ἑλλάδος, περὶ τῆς σωτηρίας τῆς Εὐβοίας καὶ τῶν λοιπῶν
καταστραφέντων μερῶν. Ἄλλως διατί δὲν ἐξέπλευσαν διὰ τὴν
Κρήτην, Κάσσον καὶ Εὔβοιαν; ἢ μήπως καὶ τὰ μέρη ταῦτα, διὰ
νὰ μὴ καυχηθῇ ὁ ἑλληνικὸς στόλος ὅτι τοὺς ἔσωσε, δὲν τὸν ἐπροσ-
κάλεσαν; Δὲν ἀρκεῖ λοιπὸν εἰς τοὺς δυστυχεῖς ἡ δυστυχία των
ἀλλὰ πρέπει νὰ προσάπτωμεν καὶ εἰς αὐτοὺς τὸ αἴτιον τῶν δυ-
στυχιῶν των.

(α) Λέγεται ἄλλως ὅτι εἰδοποίησαν ἀμέσως τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἔπειτα
ἔφθασεν ἡ εἴδησις εἰς τὰς δύο νήσους, ὥστε ἕνεκα τούτου ἐβράδυναν τὰ
πλοῖα τῶν ὑδραιοσπετσιωτῶν νὰ ἐκπλεύσωσιν.

Ἀφοῦ δὲ οἱ ψαριανοὶ ἀπηλπίσθησαν ὅτι θὰ τοὺς πέμψῃ ἡ Διοίκησις βοήθειαν, ἔκαμαν ἡρωϊκὴν ἀπόφασιν νὰ πολεμήσωσιν ἐν τῇ νήσῳ των. — Ὀλεθρία δι' αὐτοὺς ἀπόφασις, λέγει ὁ Σπηλιάδης· ἀλλὰ σωτηρία διὰ τὴν Ἑλλάδα, λέγομεν ἡμεῖς· διότι, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων, καταναλώσας ὁ ἐχθρὸς τὰς δυνάμεις του ἐπὶ τῶν Ψαρῶν, ἐξησθένησε καὶ ἀπεσύρθη εἰς Μιτυλήνην ἀντὶ νὰ κινήσῃ κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλοι εἶπον ὅτι οἱ ψαριανοὶ ἐὰν ἐλάμβανον τὰς οἰκογενείας των καὶ τὴν κινητήντων περιουσίαν καὶ ἀνεχώρουν, ἤθελον σωθῆ· μάλιστα ἤθελον σωθῆ, ἀλλὰ τὰ σώματα καὶ οὐχὶ ἡ τιμή των· ἡ νῆσός των ἤθελε λεηλατηθῆ καὶ κυριευθῆ ἀναιμωτί, ὁ δ' ἐχθρὸς μὲ τὰς καταπληκτικάς του δυνάμεις ἤθελε προχωρήσῃ θαρραλεώτερον κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπειδὴ δὲν εὗρεν ἀντίστασιν εἰς τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἐπιχείρημα· αἱ δὲ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἤθελον ἀμέσως προσκυνήσει, ὁ δ' ἐχθρὸς νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος θὰ ἔκαμεν ἀπόβασιν ὅπου ἤθελεν. Εἶναι δὲ ἀμφίβολον ἂν ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἤθελε πλέον προφθάσει νὰ τὸν προϋπαντήσῃ. Ἄλλως τε, ἡ ἑλληνικὴ Διοίκησις ἔδειξε τόσην πρὸς αὐτοὺς συμπάθειαν, τόσην φιλανθρωπίαν, τοὺς ἐξετίμησε τοσοῦτον διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις των ὥστε ἦτο προτιμότερον καὶ οἱ ἐπιζήσαντες ψαριανοὶ ν' ἀποθάνωσιν ἐνδόξως μαχόμενοι πρὸς τοὺς τούρκους ἢ νὰ ἐπιζήσωσι προπηλακιζόμενοι ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς Διοικήσεως.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἴσως ἤθελον σωθῆ ἐν τῇ νήσῳ των ἐὰν δὲν συνέβαινε γαλήνη· ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τοὺς κατέτρεξαν.

Μετὰ τὴν καταστροφήν των οἱ ψαριανοὶ ἐζήτησαν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν νῆσόν των, καὶ, κατὰ τὸν Σπηλιάδην, ἤθελον εἶναι τῳόντι φοβερώτεροι, ἀπειλοῦντες ἀπὸ τὰ ἐρείπιά των ἀπὸ τῶν ὁποίων ἠπείλουν πάντοτε τὴν Ἀσίαν καὶ τὸν Ἑλλήσποντον καὶ ὅλους τοὺς στόλους τοῦ ἐχθροῦ. Ἂς δώσωσι λόγον εἰς τὴν ἱστορίαν οἱ ἐμποδίσαντες τὰ μέσα τῆς ἐπανόδου των.

Ἀνύπαρκτος δὲ εἶναι καὶ ἡ κατηγορία ὅτι διῃρέθησαν εἰς τὰ συμβούλιά των· διότι ὅλοι ἐκ συμφώνου ἀπεφάσισαν καὶ ἐπολέμησαν ὑπὲρ τῶν ὅλων.

Εἰς τὸ ἡμερολόγιον τοῦ ὑπονυάρχου Γ. Σαχτούρη εὗρον τὴν κατωτέρω ἔκθεσιν περὶ τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν, ἔκθεσιν ἣν

πλεον φθόνου καὶ κατηγοριῶν ἀνυποστάτων κατὰ τῶν ψαριανῶν.

»15 Ἰουλίου, ἡμέρα τρίτη.

«Ἤδη κατὰ τὰς πληροφορίας ἃς ἐλάβαμεν ἀπὸ ὑποκείμενα παρευρεθέντα εἰς τὰ Ψαρὰ εἰς τὴν ἀπόβασιν στρατευμάτων, ἣν ἔκαμεν ἐκεῖ ὁ ἐχθρικὸς στόλος, εἴμεθα εἰς περίστασιν νὰ δώσωμεν κάποιαν ἰδέαν ἀκριβῆ περὶ τούτου.

»Ἡμέρα παρασκευὴ, 20 ἰουνίου, ἔφθασεν ὁ ἐχθρικὸς στόλος εἰς τὰ Ψαρὰ, ἄκρα γαλήνη ἦτο κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν· ἀπὸ ἕνα δυσβατώτατον κάβον τῆς νήσου, κατὰ τὴν Τραμουντάνα, ἠβουλήθη νὰ κάμῃ ἀπόβασιν τὴν ὁποίαν καὶ ἄρχισε περὶ τὴν ἀ. ὥραν τῆς ἀκολούθου ἡμέρας σάββατον, μὲ βάρκες, καὶ τσουλούπες ἄπειρες. Ὁ κάβος σχηματίζει ἐκεῖ τρεῖς μικροὺς λόφους· οἱ ψαριανοὶ ἐκεῖ δὲν εἶχον εἰμὴ μίαν πολλὰ μικρὰν φρουρὰν, καὶ αὐτὴν εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ κάβου, καὶ ὄχι εἰς τὸ ἄκρον τὸ ὁποῖον σχηματίζει ἕνα βράχον ὡσὰν νησάκι. Οἱ ὀλίγοι φύλακες ὅπου ἦσαν ἐκεῖ ἀντεστάθησαν ὀλίγον, πλὴν διὰ τὴν πληθὺν τῶν ἐχθρῶν ὅπου ἐξεβαρκαρίζοντο ἀπὸ διάφορα μέρη φοβηθέντες ἐτραβήχθησαν. Περίπου ἀπὸ 500 ἦτον ἤδη ἐπάνω εἰς τὸν κάβον οἵτινες καὶ θαρρυνθέντες ἐπροχώρησαν ἕως εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ κάβου. Κατόπιν ἐβγῆκαν καὶ ἄλλοι ὥστε εἰς ὀλίγην ὥραν ἔγιναν σχεδὸν 1500 τοῦρκοι ἐπάνω εἰς τὴν νῆσον. Ἐντοσούτῳ ἔφθασαν ἀπὸ διαφόρους φυλακὰς ἕως 300 (ἐξ ὧν πολλὰ ὀλίγοι ἦτον ψαριανοὶ) καὶ ἀντιστάθησαν οὐκ ὀλίγον κρατήσαντες πόλεμον μιᾶς ὥρας σχεδὸν, καθ' ὃν ἐφθάρησαν οἱ περισσότεροι, καὶ οἱ λοιποὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, καὶ ἦλθον εἰς τὴν τάμπιαν καλουμένην τοῦ Ἀδάμ ἡ Σπηλιὰ, εἰς ταύτην τὴν ῥετιράτα ἐσκοτώθη ὁ Κόττας μὲ τὸ νὰ τὸν ἄφησαν οἱ περισσότεροι τῶν στρατιωτῶν του. Ἐντοσούτῳ ἀπέβησαν ἔξω ὑπὲρ τὰς τρεῖς χιλιάδας ἐχθροὶ οἵτινες διαιρεθέντες εἰς τρεῖς κολλώνες, αἱ μὲν δύο ἐτράβηξαν κατὰ τὴν πολιτείαν, ἡ δὲ τρίτη εἰς τὸ ῥηθὲν κανονοστάσιον. Οἱ ἐν αὐτῷ εὑρισκόμενοι ἀντέκρουσαν δύο φοραῖς τὴν ὁρμὴν, πολεμοῦντες ἀκαταπαύστως ἀπὸ τὰς 4 τῆς ἡμέρας ἕως εἰς τὰς 7· βλέποντες δὲ νὰ μὴ τοὺς ἔρχεται κἀμμία βοήθεια ἐξεσπάθωσαν ν' ἀπεράσουν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων· ἀλλὰ πολλὰ ὀλίγοι ἐγλύτωσαν.

»Ἄλλος πόλεμος ἔγινεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ ὅπου κεῖται ἄνω τῆς πολιτείας ὅπου ἔκειντο τρεῖς μύλοι· ἐκεῖ εὑρίσκοντο σχεδὸν 500 ψαριανοὶ, λιάπιδες καὶ ξένοι· οὗτοι ἐκράτησαν ὀλίγον τὴν ὁρμὴν τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις εἶχε ξεβαρκάρει ἤδη ὑπὲρ τὰς 8 χιλιάδας· ἔπεσαν οὐκ ὀλίγοι τοῦρκοι, καὶ ἐδικοί μας ἱκανοί, ἐκεῖ λέγουν νὰ ἐσκοτώθη ἡρωϊκῶς καὶ ὁ καπ. Ἀναγνώστης Τζώτζης· ἀλλ' ἡ πληθὺς τῶν ἐχθρῶν ἔκαμε τοὺς ὀλίγους νὰ τραβηχθοῦν κατὰ τὸ Παλαιόκαστρον, ὅπου ἦτο τὸ μεγάλο κανονοστάσιον. Τότε ὅλοι οἱ ψαριανοὶ ἀπελπίσθηκαν καὶ ἔτρεξαν εἰς τὰ πλοῖα· οἱ λιάπιδες ὅμως ὄχι, ἀλλ' ἐκλείσθηκαν μέ τινας ἄλλους ξένους, καὶ σχεδὸν 10 ἕως 12 ψαριανοὶ μέσα εἰς τὸ κανονοστάσιον. Τότε οἱ τοῦρκοι ὥρμησαν σωρηδὸν μέσα εἰς τὴν πολιτείαν, καὶ οἱ ψαριανοὶ δὲν ἔλαβον καιρὸν μήτε κἂν νὰ λάβωσι ταὶς οἰκογένειαίς των εἰς τὰ πλοῖα. Φόβος μέγας μὲ γοῦ σμοὺς καὶ ἀλλαλαγμὸν ἠκούετο καθ' ὅλην τὴν πολιτείαν· δὲν ἐζητοῦσαν πλέον νὰ διαφεντευθοῦν· ὅλοι οἱ ἄνδρες ἐγκαταλείποντες τὰ ὀσπήτιά των, τὰ ὑπάρχοντά των καὶ αὐτὰς τὰς γυναῖκάς των καὶ παιδία των ἔτρεχον εἰς τὴν θάλασσαν νὰ ἐμβαρκαρισθοῦν, ἀφήσαντες τοὺς ἐχθροὺς νὰ λεηλατῶσι, νὰ καίωσι καὶ νὰ σκλαβώνωσιν ἀνεμποδίστως. Πολλαὶ νεάνιδες καὶ παρθένοι ἔπεσαν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, τινὲς γυναῖκες φθάσαντες εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγοντο, πολλώταται δὲ γραῖαι καὶ δύσμορφοι ἐσκοτώθησαν ἀπὸ τοὺς τούρκους. Ἐκ τούτων λέγουσι νὰ ἔκλεισαν ἱκανὰς μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Νικολάου, καὶ ὕστερον ἔβαλον φωτιὰν καὶ τὰς ἔκαυσαν. Τὴν ἐπιοῦσαν, ἡμέραν κυριακὴν, οἱ τοῦρκοι ἔρριψαν ὅλην τὴν προσοχὴν εἰς τὸ νὰ κυριεύσουν τὸ παλαιόκαστρον, ἤτοι τὸ μεγάλον κανονοστάσιον ὅπου εἶναι εἰς τὸν κάβο πὲρ ὅστρια, πλαγίως τῆς πόλεως, καὶ ὅπου ἐκλείσθησαν οἱ λιάπιδες μὲ τὰς ἄλλας οἰκογενείας των, καὶ ὅπου ἦτον οἱ τσεπιχανέδες τῶν Ψαρῶν. Τρεῖς φοραὶς ὥρμησαν οἱ τοῦρκοι κατ' αὐτῶν διὰ νὰ τοὺς κυριεύσουν ἐξ ἐφόδου, καὶ τρεῖς ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι μὲ μεγαλώτατον χαμὸν, δώδεκα χιλιάδες λέγουσιν ἐξεβαρκαρίσθησαν ἐπάνω εἰς τὴν νῆσον ἐκ τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων καὶ ὅλοι ἐρρίφθησαν κατ' αὐτῶν· τὰ $^2/_3$ τῶν λιάπιδων ἦτον ἤδη σκοτωμένοι

ὅταν ἀποφάσισαν ν' ἀφήσουν τοὺς τούρκους νὰ ἔμβουν μέσα καὶ τότε βάζοντες φωτιὰν εἰς ταὶς μίναις ἐπῆρε μόνον ἡ μία καὶ ἐσκεπάσθησαν ὑπὲρ τὰς 4 χιλιάδες τοῦρκοι, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι μὲ τὰς γυναῖκας καὶ παιδιά τους. Τοιοῦτον ἡρωϊκὸν τέλος ἔδωκαν οἱ γενναῖοι. Ὁ χαμὸς τῶν τούρκων ἀναβαίνει καθ' ὅλην τὴν νῆσον ὑπὲρ τὰς 6 χιλ. σκοτωμένοι, καὶ 2 χιλ. λαβωμένοι.

»Κἀμμία προδοσία δὲν ἐμεσολάβησεν, ἡ διαφωνία τῶν κατοίκων καὶ ἡ ἔλλειψις τῶν ἀναγκαίων μέτρων ἠφάνισαν τὴν νῆσον· εἴθε τὸ τοιοῦτον παράδειγμα νὰ γενῇ μάθημα εἰς τοὺς λοιποὺς θαλασσινοὺς καὶ εἰς ὅλον τὸ ἔθνος. (Ὁ συντάκτης τοῦ ἡμερολογίου κάμνει τὰς παρατηρήσεις του, ὅτι ὤφειλον τὰ πλοῖα νὰ ἐκπλεύσωσιν ἀρχήτερα διὰ νὰ γλυτώσουν τὴν Κάσσον· καὶ ὅτι ἡ διχόνοια τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως φέρει τὸν ὄλεθρον· καὶ ἐπιφέρει τὰς περὶ Ψαρῶν κρίσεις του.) Ἀλλὰ ποῖος ἤθελε πιστεύσει ποτὲ ὅτι τοῦτο τὸ μέγα προπύργιον τῆς Ἑλλάδος, οἱ ψαριανοί, οἵτινες ἐτρόμαξαν τὴν Ἀσίαν διὰ τὴν τόλμην των καὶ τὴν ὀξύτητα τοῦ νοός των ἔμελλον νὰ φανοῦν οἱ πλέον ἄνανδροι εἰς τὴν κριτικωτέραν περίστασίν τους; ἡ πτῶσις τους ἐφάνη ἀπίστευτος εἰς πρώτην φωνὴν πρὸς ὅλους τοὺς ὁμογενεῖς καὶ ξένους, οἱ δὲ ἐν Σμύρνῃ εὐρωπαῖοι δὲν ἤθελον διόλου νὰ πιστεύσουν ἕως ὅτου ἔστειλαν μίαν γαλλικὴν φρεγάδαν καὶ ἐπέστρεψεν ἀπὸ Ψαρὰ φέρουσα τὴν εἴδησιν ὅτι εἰς 24 ὥρας τὰ ἐξουσίασεν ὁ Τοπάλης, καὶ ὅτι περισσοτέραν γενναιότητα ἔδειξαν αἱ γυναῖκες τῶν ἀπὸ αὐτοὺς, οἵτινες μόλις εἶδον τινὰς τῶν ἐχθρῶν ἀποβάντας εἰς τὴν νῆσον κατεπλάγησαν, κατετρόμαξαν καὶ διεσπάρησαν τρέχοντες εἰς τὰ πλοῖα διὰ νὰ φυλάξουν τὴν ζωήν των, λησμονήσαντες τὰ χρέη των πρὸς τοὺς συγγενεῖς των, τὰς γυναῖκας των καὶ παιδιά, καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν γῆν εἰς ἣν ἐγεννήθησαν, τὰ ὁποῖα ὅλα ἔγιναν θῦμα καὶ ἀπώλεια τῆς ὠμότητος τῶν ἐχθρῶν. Τοιαύτην περιγραφὴν ἔδωσεν ἡ ῥηθεῖσα φρεγάτα ἀφ' οὗ ἐπέστρεψεν εἰς Σμύρνην· ἀλλὰ τὸ παρελθὸν μᾶς ἔδειξεν ὅτι οἱ ψαριανοὶ ἦτο καὶ εἶναι γενναῖοι ὄχι ὀλιγώτερον τῶν ἐπιλοίπων ἑλλήνων, ἀνδρεῖοι εἰς τὰς περιστάσεις, ἐπιχειρηματίαι καὶ φοβεροὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸν ἐχθρὸν, διατί λοιπὸν ἤδη νὰ φανῶσι τὸ ἐναντίον; Δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ ἀνδρεία ἀλλὰ μεγαλήτεραι ἀρεταὶ προπορεύονται εἰς

τὴν εὐτυχίαν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν ἐθνῶν· αὗται ἔλλειψαν ἀπὸ τοὺς συναδελφοὺς, ψαριανοὺς καὶ διὰ τοῦτο ἐχάθησαν. Οὗτοι μὲ τὸ νὰ ἐπαινέθησαν παρὰ πολλῶν διὰ τὴν κατ' ἐπιφάνειαν εὐταξίαν, ἣν ἔδειχναν ἐπάνω εἰς τὸν τόπον τους, καὶ εἰς τοὺς ἐκεῖσε παρερχομένους ξένους καὶ μὲ τὸ νὰ ἐφυλάχθησαν ἤδη τρεῖς χρόνους ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τοῦ ἐχθροῦ, καὶ μὲ τὸ ἐπέτυχον τὰς τολμηρὰς ἐπιχειρήσεις των ἐνόμιζον τὸν ἑαυτόν τους ἀνώτερον τῶν ἐπιλοίπων συναδέλφων τους καὶ οὔτε χρείαν ἔχουν τὴν βοήθειάν των, διὰ τοῦτο δὲν ἐκαταδέχθησαν κἂν νὰ τοὺς ζητήσουν βοήθειαν· δὲν ἐστοχάσθηκαν ὅτι ἂν οἱ ὑδραῖοι καὶ σπετσιῶται δὲν τοὺς ἐβοήθουν ἐξ ἀρχῆς, ἐφαντάσθηκαν ὅτι εἶναι ἄλλοι ἀθηναῖοι, καὶ ὠνόμασαν τὴν τοπικὴν των Διοίκησιν, βουλὴν τῶν Ψαρῶν, τίτλος, ὅς τις μόνον εἰς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν ἑνὸς ἔθνους πρέπει νὰ δίδεται. Ἴσως νὰ τοὺς ἀπέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν τους ὅτι ἠμποροῦν νὰ καταστήσουν μίαν ἄλλην βουλὴν ἀπὸ ἐκείνην τοῦ ἔθνους. Τοιαύτας ὀλεθρίους ἰδέας ἐνέπνευσαν εἰς τὸν λαόν τους τινὲς δοκησίσοφοι συμπολῖται των κενόδοξοι καὶ κακοήθεις, οἵτινες διὰ νὰ ἔχωσι τὰ πρωτεῖα εἰς τὸν τόπον τους διέβαλλον εἰς τὸν λαόν τους τοὺς ὀλίγους ἐξ αὐτοὺς ἀγαθοὺς πατριώτας, ἔπνευσαν εἰς αὐτὸν τὴν ὑπὲρ ὃ δεῖ περὶ ἑαυτοῦ ὀλεθρίαν φαντασίαν, καὶ ὅτι πρέπει νὰ κοπῇ κάθε ἀλληλογραφία μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν λοιπῶν θαλασσίων ὑδραίων καὶ σπετσιωτῶν. Οἱ ἀγαθοὶ πατριῶται ἔβλεπον μὲ λύπην τους ταύτην τὴν ὀχλοκρατίαν, ἀλλὰ καὶ οὗτοι παρημέλησαν τὰ χρέη τοῦ ἀληθοῦς πατριώτου, μολυνθέντες ἀπὸ τὴν κακοήθειαν τοῦ λαοῦ των εἰς τὴν ὁποίαν τὸν κατήντησαν τὰ λάφυρα καὶ ἡ αἰσχροκέρδεια· ἀποποιοῦντο εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς πατρίδος των νὰ συνεισφέρωσιν ἀναλόγως τῆς ὑπολήψεως καὶ καταστάσεώς των, ἀπέκτησαν διὰ τοῦτο τὸ μῖσος καὶ τὴν ἀποστροφὴν τοῦ λαοῦ. Ἀλλοίμονον ὁπόταν ἕνας λαὸς φθάσῃ εἰς ἀναισχυντίαν· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ προϊδοῦν οἱ τούτων ἀγαθοὶ πατριῶται καὶ πρόκριτοι; Οὗτοι ὅμως ἐγένοντο ἁπλοῖ θεαταὶ εἰς ὅλα τὰ κινήματα καὶ παραλογισμοὺς τῶν στασιαρχῶν καὶ ὀχλοφρονούντων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀφιερώσαντες τὰ ἱερὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος των δὲν ἐμεθοδεύοντο εἰμὴ πῶς ν' ἀποφύ-

γουν τὰς ὑπὲρ πατρίδος συνεισφοράς. Ἐν ὀλίγοις ἐμιμήθησαν τὸν ἁπλοῦν λαόν, διὰ τοῦτο ἔγιναν καὶ αὐτοὶ ἁπλοῖ καὶ ἀνυπόληπτοι παρὰ τοῦ λαοῦ, ὅστις μ' ὅλον ὅτι ἰσχυρὸς ἀλλὰ ἀνόητος, δὲν ἀπέρασε ποτὲ ἀπὸ τὸν νοῦν του, ὅτι ἐνδέχεται νὰ χάσῃ εἰς μίαν ἡμέραν τὰ ὅσα ἐθησαύρισεν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀδικίας. Ἂς σκεπάσωμεν μὲ ἕνα πυκνὸν κάλλυμα τὰς πράξεις των εἰς πολλοὺς τῶν δυστυχησάντων ὁμογενῶν, καὶ μάλιστα εἰς ἐκείνους πρὸς οὓς ἐχρεωστοῦσαν τὸ εἶναι πρὶν τῆς ἐπαναστάσεως· μὲ τοιαῦτα ἤθη, μὲ τοιαύτην φρόνησιν πῶς ἠμποροῦσαν νὰ προοδεύσουν; Μ' ὅλον τοῦτο ὁ κάθε πατριώτης πρέπει νὰ κλαύσῃ τὴν δυστυχίαν των καὶ νὰ τοῖς δώσῃ χεῖρα βοηθείας εἰς τὴν περίστασιν· διότι ἡ δυστυχία των εἶναι δυστυχία ὅλου τοῦ ἔθνους. Εἰς τοῦτο ἐπιστηριζόμενοι οἱ πατριῶται ὑδραῖοι καὶ σπετσιῶται μόλις ἤκουσαν ὅτι τὰ Ψαρὰ πολεμοῦνται ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἔτρεξαν εἰς βοήθειάν των μὲ 38 πλοῖα πολεμικά, ἀλλὰ πρὶν νὰ φθάσωσι ταῦτα εἰς τὰ Ψαρὰ ὁ ἐχθρὸς εἶχε τελειωμένον τὸν σκοπόν του καὶ εἶχε ἀναχωρήσει διὰ Μιτυλήνην· 300 Ἕλληνες ἀποβάντες εἰς τὴν νῆσον ἔκαμεν ὑπὲρ τὰς 3000 ἐχθροὺς νὰ ζητήσουν τόπον καταφυγῆς εἰς τὰ ἐκεῖ διαμένοντα πλοῖά των· ἡ ἀπόβασις αὕτη εἶναι μία νέα δοκιμὴ τῆς ἑλληνικῆς γενναιότητος.»

Ἡ ἀνωτέρω κατὰ ψαριανῶν σάτυρα ἐγράφη βεβαίως συναισθέσει τοῦ Σαχτούρη καὶ κατεχωρήθη εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του· διὰ τοῦτο ὁ συντάκτης τοῦ ἡμερολογίου κυμαίνεται μεταξὺ τῶν αἰσθημάτων του καὶ τῶν αἰσθημάτων τοῦ προϊσταμένου του, ὥστε ποῦ μὲν ἐπαινεῖ, ποῦ δὲ ὑβρίζει τοὺς ψαριανούς. Καὶ ἤθελεν εἶναι ὑποφερτὸς ἐὰν περιωρίζετο εἰς τὴν ἐσφαλμένην του ἱστορικὴν ἔκθεσιν τῆς μάχης καὶ τὰς διαστρόφως ἐλθούσας εἰς αὐτὸν εἰδήσεις τῆς γαλλικῆς φρεγάτας· ἀλλὰ περὶ τῶν κατὰ τῶν ψαριανῶν τρομερῶν ἐκείνων κατηγοριῶν, δὲν ἐκφέρω κρίσιν τινά, ἀλλ' ἀφίεμαι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἀναγνώστου ἵνα κρίνῃ μεταξὺ τοῦ Ὑπομνήματος καὶ Ἡμερολογίου· λέγω μόνον ὅτι οἱ ψαριανοὶ καὶ μετὰ τὴν καταστροφήν των διετήρησαν τὰς ἀρετάς των καὶ τὸν πατριωτισμόν των καὶ διεκρίθησαν·

ἐξηκολούθησαν δ' ἔχοντες καὶ ἐν Αἰγίνῃ τὴν εὐταξίαν ἣν εἶχον εἰς τὴν νῆσόν των.

Κἀκὴν ἐντύπωσιν ἔκαμεν εἰς τοὺς προϊσταμένους καὶ ὁ ἀθῶος τίτλος βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν (α) καὶ κατὰ τούτου ῥίπτει τὰ βέλη του. Ἐφαντάσθησαν, λέγει, ὅτι εἶναι ἄλλοι ἀθηναῖοι! .... Σὺ φίλε ἀναγνῶστα θέλεις ἰδεῖ εἰς τὸ ὑπόμνημα ὅτι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ἐφάνησαν φιλόνομοι ἐκτελοῦντες μὲ θρησκευτικὴν εὐλάβειαν τὰς διαταγὰς ὅλων τῶν κατὰ καιροὺς Διοικήσεων, μὴ ἀναμιγνυόμενοι εἰς τὰς πολιτικὰς διαιρέσεις καὶ μὴ ἔχοντες πνεῦμα φιλοπρωτείας. Τί δὲ προσθέτει ἀκολούθως; «δὲν ἐμεθοδεύοντο εἰμὴ πῶς ν' ἀποφύγωσι τὰς ὑπὲρ τῆς πατρίδος συνεισφοράς.» Οἱ ψαριανοὶ ἐμισθοδότησαν στρατιώτας, ὠχύρωσαν τὴν νῆσόν των καὶ ἀπέστειλαν τὰ πλοῖά των ὅπου ἡ ἀνάγκη τῆς Πατρίδος τὸ ἐκάλει. Αὐτοὶ οἱ ψαριανοὶ τοὺς ὁποίους ὑβρίζει τὸ ὑπόμνημα, δὲν εἶναι οἵτινες ἐδαπάνησαν κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐβοίας; αὐτοὶ οἱ ψαριανοὶ δὲν εἶναι οἵτινες, ἐνῶ αἱ ἄλλαι δύω νῆσοι δὲν ἐξέβαλον τὰ πλοῖα ἂν δὲν τοῖς πεμφθῶσι χρήματα, αὐτοὶ τὰ εἶχον ἕτοιμα καὶ μυριάκις ἔγραψαν πρὸς τὴν Διοίκησιν νὰ τοὺς διατάξῃ νὰ ἐκπλεύσωσι πρὸς σχηματισμὸν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου; Πότε λοιπὸν ἀπεποιήθησαν νὰ συνεισφέρωσι;

«Ἐξ ἁρπαγῆς, λέγει, καὶ ἀδικίας ὅσα ἐθησαύρησαν» ἀλλὰ, δι' ὄνομα θεοῦ, διατί δὲν μᾶς λέγει ποῖαι εἶναι αἱ ἁρπαγαὶ καὶ αἱ ἀδικίαι αὐταί; δὲν πιστεύομεν νὰ ἐννοῇ τὸν ἐμπορικὸν των βίον

(α) Καὶ οἱ θετταλομάγνητες βουλὴν Θετταλομαγνησίας ὠνόμασαν τὴν τοπικὴν των Διοίκησιν (ἴδε Ἰ. Φιλήμονος τόμον γ'. σελ. 135.) Καὶ οἱ Σαντοριναῖοι καὶ οἱ Σάμιοι βουλὴν Σαντορίνης καὶ βουλὴν Σάμου εἶχον, οὕτω καλοῦντες τὰς τοπικὰς των ἀρχὰς, (ἴδε τόμον Α'. Ἀναργύρου σελ. 441 καὶ 452.)

Ἆρα δὲν ἔδωκαν τὸν τίτλον τοῦτον μόνον οἱ ψαριανοὶ ἀλλὰ καὶ ἄλλαι ἐπαρχίαι· ὅλαι δὲ αὗται εἶχον σκοπὸν ν' ἀποκαταστήσωσιν ἑκάστη ἄλλην βουλὴν παρὰ ἐκείνης τοῦ ἔθνους; ! ! ! Διατί λοιπὸν τόση καταφορὰ κατὰ τῶν ψαριανῶν ἀφοῦ ἡ βουλὴ καὶ ἡ Διοίκησις τὴν ἀνεγνώριζον; Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ πατρὶς ἀπήτει ἀπὸ τὰ τέκνα της ἔργα καὶ οἱ ψαριανοὶ τὴν ἐβοήθουν διὰ τῶν ἔργων των· ἠδιαφόρει δὲ ποῖον ὄνομα δίδουν εἰς τὰς ἀρχάς των.

διότι ἦσαν τιμιώτατοι· ἀλλὰ θὰ ἐννοῇ τὸν καταδρομικόν των βίον. Ἀλλὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ ἁρπαγὴ τὸ ἐθνικὸν τοῦτο δικαίωμα τὸ ὁποῖον μέχρι τοῦδε ἐχορηγεῖτο εἰς ὅλα τὰ διαμαχόμενα ἔθνη; Λοιπὸν τὰ ἐχθρικὰ λάφυρα τὰ ὁποῖα ἔκαμον οἱ ψαριανοὶ καταδρομεῖς εἶναι ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀδικίας; «Ἐνόμιζαν λέγει ἀ»κολούθως τὸν ἑαυτόν των ἀνώτερον τῶν ἐπιλοίπων συναδέλφων »των καὶ οὔτε χρείαν ἔχουν τὴν βοήθειάν των, διὰ τοῦτο δὲν κα»τεδέχθηκαν κἂν νὰ τοὺς ζητήσουν βοήθειαν.» Σὺ, ἀναγνῶστα, θέλεις ἰδεῖ ὅτι τοὺς προσεκάλεσαν ἅπαξ καὶ πολλάκις, ἀλλ' ἐκεῖνοι ἄνευ χρημάτων δὲν ἐξέπλεον.

«Οἱ ὑδραῖοι καὶ σπετσιῶται, ἐξακολουθεῖ, ἔτρεξαν εἰς βοήθειαν μόλις ἔμαθον ὅτι τὰ Ψαρὰ πολεμοῦνται.» Εἰς τὸ Ὑπόμνημα φαίνεται πότε ἔτρεξαν εἰς βοήθειαν, καὶ πότε ἔπρεπε νὰ τρέξουν.

Ἀφίνομεν ὅσα λέγει ἀκολούθως περὶ τῆς ἀνανδρείας των, ἀφίνομεν ὅτι τοὺς οἰκτείρει ὁ ἄξιος οἴκτου συντάκτης τοῦ ἡμερολογίου τούτου (α), ὅστις καὶ ἀλλαχοῦ εἰς τὸ ἡμερολόγιον ὑβρίζει τοὺς ψαριανοὺς καὶ τὸν ναύαρχον αὐτῶν Ἀποστόλην, διότι πονεῖ ἡ καρδία καὶ δακρύει ὁ ὀφθαλμὸς τῶν ὑβριζομένων τοσοῦτον πικρῶς, τοσοῦτον δεινῶς, ἀλλὰ καὶ τοσοῦτον ἀδίκως.

Σεῖς δὲ, ψαριανοὶ, ἀναγινώσκοντες τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο μὴ λυπεῖσθε· ἐξεπληρώσατε τὸ πρὸς τὴν πατρίδα χρέος ὑμῶν, καὶ ἐφάνητε καθ' ὅλον τὸν ἀγῶνα ἐλεήμονες, φιλοπάτριδες καὶ δίκαιοι· ἂν ἄνθρωπος ἀπεφάσισε νὰ σᾶς ὑβρίσῃ, αὐτὴ ἡ πικρία καὶ αὐτὴ ἡ ἀναίδεια εἰς τὰς ὕβρεις του ἀποκαλύπτει τὴν πρόθεσιν καὶ μηδενίζει τὸ κατασκεύασμά του.

Οἱ ψαριανοὶ τοὺς ὁποίους ὑβρίζει τὸ ἡμερολόγιον ἔθρεψαν ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος πρὶν τῆς καταστροφῆς των ἑκατοντάδας παροίκων καὶ τοὺς προσέφεραν οἰκίας, τροφὴν καὶ πᾶσαν περιποίησιν· ὅτε δὲ καταστραφέντες ἀνεχώρησαν ἀπάτριδες καὶ πεινῶντες ἀπὸ τῆς πατρίδος αὐτῶν ἡ Διοίκησις οὐδεμίαν παρέσχε πρὸς αὐτοὺς βοήθειαν μὴ μιμουμένη τοὺς ψαριανοὺς αὐτοὺς οἵτινες καίτοι μὴ ἔχοντες ἐπιβεβλημένον τὸ καθῆκον τοῦτο τὸ ἐξεπλήρωσαν τοσοῦτον φιλανθρώπως.

(α) Αἴσχρὸν νὰ σιωπᾷ ψαριανὸς, ὑβριζομένων ὅλων τῶν ψαριανῶν.

Ὁ δὲ Σπυρίδων Τρικούπης εἰς τὸν Γ'. τόμον τῆς ἱστορίας του ἐν σελ. 137—138 λέγει «τὴν 18 ἰουνίου ἐφάνησαν ἔξω»θεν τοῦ λιμένος τῶν Ψαρῶν πλοῖα τουρκικὰ, τὰ ὁποῖα αὐθή»μερον ἐπανέπλευσαν εἰς Μιτυλήνην ὅπου διέμενεν ὅλος ὁ στό»λος· οἱ ψαριανοὶ ἐσυμπέραναν ὅτι τὰ πλοῖα ταῦτα ἦλθαν εἰς »προσκοπὴν, καὶ ὅτι ἤγγιζεν ἡ ὥρα τοῦ κατὰ τῆς Πατρίδος »τους μελετωμένου κινήματος· συνελθόντες δὲ εἰς συμβούλιον »οἱ μὲν ἐγνωμοδότησαν νὰ ἐκπλεύσουν εἰς συνάντησιν τοῦ ἐχ»θροῦ μακρὰν τῆς νήσου, οἱ δὲ νὰ τὸν περιμένωσιν ἐπ' αὐτῆς. »Ὑπερίσχυσεν ἡ τελευταία γνώμη, ἀπέβησαν οἱ ναῦται καὶ κα»τέλαβον διαφόρους θέσεις εἰς ὑπεράσπισιν τῆς νήσου, ἀφῆκαν »δὲ μόνα τὰ πυρπολικά των εἰς περίπλουν, ἔμπροσθεν τοῦ λι»μένος φανταζόμενοι ὅτι ἱκανοὶ ἦσαν νὰ ὑπερασπίσωσιν ὅλην »τὴν νῆσον, ὅ ἐστι δεκακοτὼ μιλίων περιφέρειαν, τρισχίλιοι »ὁπλοφόροι.»

Εἰς τὸ ὑπόμνημα λέγω τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπεφάσισαν νὰ πολεμήσωσι, καὶ ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐγένετο ἀπὸ κοινοῦ καὶ ὅτι διχογνωμία κατὰ τὴν συνεδρίασίν των δὲν ὑπῆρξε, καὶ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ τοῦρκοι κατεσκόπευσαν τὰ Ψαρὰ κτλ.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Τρικούπης δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλας ἀκριβεστέρας πληροφορίας τὸν παρακαλῶ, διὰ τὴν εὕρεσιν τῆς ἀληθείας, εἰς τὴν δευτέραν ἔκδοσιν τῆς ἱστορίας του ἢ ἀλλαχοῦ νὰ δημοσιεύσῃ πόθεν ἔλαβε τὰς πληροφορίας ταύτας καὶ δεύτερον ποῖα ἔργα τῶν ψαριανῶν τὸν ἔκαμαν νὰ εἰπῇ τὴν πικρὰν ἐκείνην λέξιν, «φανταζόμενοι κτλ.»

Ἀκολουθῶν εἰς σελ. 140 καὶ 141 ἀριθμεῖ τοὺς αἰχμαλωτισθέντας καὶ φονευθέντας εἰς Ψαρὰ, καὶ λέγει τὰ ἑξῆς «ὥστε ἂν »κατ' αὐτὴν τὴν ἀναλογίαν λογισθῶσι καὶ οἱ ἐκ τῶν 25,000 »προσφύγων διασωθέντων οἱ μὴ ἔχοντες πρὸς σωτηρίαν »ὅσους τρόπους εἶχαν οἱ ἐντόπιοι, ὁ ἀριθμὸς ὅλων τῶν »φονευθέντων καὶ αἰχμαλωτισθέντων ὑπερβαίνει τὰς δεκαε»πτὰ χιλιάδες.»

Ὁ Σ. Τρικούπης ἀριθμῶν τὸν πληθυσμὸν τῶν ψαριανῶν εἰς 7500, νομίζει ὅτι 3500 οἵτινες ἐφονεύθησαν εἶναι ὀλίγοι, καὶ ὅτι τοῦτο συνέβη διότι εἶχον περισσοτέρους πρὸς σωτηρίαν τρό-

που. Ὑπῆρξαν ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους δὲν πρέπει νὰ καλῇ τίς μὲ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἕλληνος ὄνομα, ὑπῆρξαν ἄνθρωποι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπιθυμοῦντες τὴν ἐξολοκλήρου καταστροφὴν τῶν ψαριανῶν. Ἰδοὺ τί ἔγραφεν εἷς πρὸς ἕτερον φίλον του. *Ἀνάθεμα τὸν Τοπάλην ὅπου δὲν ἔκοψεν ὅλους τοὺς ψαριανούς.*» Ταλαίποροι ψαριανοί! ἐθυσιάσετε ὑπὲρ τῆς ἀνορθώσεως τῆς Ἑλλάδος τὴν περιουσίαν σας, τὴν ζωήν σας αὐτὴν, περιεφέρεσθε λιμώττοντες μετὰ τὴν καταστροφήν σας καὶ ἀντὶ νὰ λυπηθῶσιν εἰς τὴν θέαν σας, λυποῦνται διότι δὲν ἐφονεύθητε ὅλοι . . . . . Ἰδοὺ ποῦ φέρει ὁ ἀκόρεστος φθόνος.

Ὁ Τοπάλης προσκαλέσας ἐν ἀκμῇ τῆς ὀργῆς του αἰχμαλώτους ψαριανοὺς εἰς Ψαρὰ, ἀφοῦ τοὺς εἶδε μὲ βλοσηρὸν ὄμμα, τοὺς εἶπεν — ἐκάμετε τὸ χρέος σας.» Εὐσπλαγχνικώτερος ὁ αἱμοβόρος τοῦρκος ἐφάνη ἀπὸ τὸν φιλάνθρωπον χριστιανόν.

Ἡμεῖς γνωρίζομεν τὸν Τρικούπην· δὲν εἶναι χαιρέκακος ἔχει χριστιανικὰς ἀρετὰς, ἐπιβαρύνει τοὺς ψαριανοὺς ἐξ ἀγνοίας μᾶλλον ἢ ἐκ προθέσεως.

Πολλοὶ τρόποι πρὸς σωτηρίαν κατὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν δὲν ὑπῆρχον, εἷς καὶ μόνος ὑπῆρχε, τὰ πλοῖα, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀποφράδα ἐκείνην ἡμέραν τὰ πλοῖα δὲν ἦσαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ τῶν ψαριανῶν, διότι ἰδιοκτῆται καὶ πάροικοι εἰσήρχοντο ὅπου ἠδύναντο καὶ μάλιστα πολλοὶ πάροικοι λαβόντες πλοῖα ἐσώθησαν, καὶ ἐθεώρησαν αὐτὰ μετὰ ταῦτα ὡς λάφυρα, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠθέλησαν νὰ τὰ παραχωρήσωσιν εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας των· ὑπεχρεώθησαν δὲ νὰ τὰ παραδώσωσι διὰ τῶν ἁρμοδίων κατὰ τόπον ἑλληνικῶν ἀρχῶν.

Ἡ δευτέρα ἐποχὴ τῶν ψαριανῶν ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν ἀπὸ τῆς καταστραφείσης νήσου των· κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην συνέστησαν ἐπιτροπὴν ἵνα ἑνωμένοι ἐκτελῶσι τὰ χρέη των πρὸς τὴν πατρίδα· καίτοι δὲ ὄντες πτωχοὶ, πάροικοι, καίτοι περιφρονούμενοι ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ἔπραξαν ὅ,τι ἠδύναντο ὑπὲρ Πατρίδος· τὰ δὲ πλοῖα αὐτῶν, τὰ περιφρονούμενα, ἠρίστευον εἰς τὰς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ναυμαχίας, εἰς Σάμον, εἰς Κῶ, εἰς Γέροντα, Μιτυλήνην καὶ Καφηρέα· καὶ πάλιν δὲ περιεφρονοῦντο ὑπὸ τῆς Διοικήσεως. Τὰ δὲ καταμαστίζοντα αὐτοὺς

δεινὰ τὴν πεῖναν, τὴν γύμνωσιν, καὶ τὴν ἀπολύτρωσιν τῶν αἰχμαλωτισμένων οἰκείων των, τὰ ἐθεράπευσαν ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου των.

Ὁ ἑλληνικὸς στόλος καταπλεύσας εἰς Ψαρὰ καὶ εὑρὼν ἐκεῖ μικρὰν ναυτικὴν δύναμιν καὶ ὀλίγην στρατιωτικὴν ἐπὶ τῆς πόλεως κατέστρεψε τὴν ναυτικὴν καὶ ἀνέκτησε τὰ Ψαρά.

Τότε οἱ συνάδελφοι τῶν ψαριανῶν ὑδραῖοι καὶ σπετσιῶται ἰδόντες ἀπομεμακρυσμένον τὸν ἐχθρὸν ἀπὸ τὰ μέρη τὰ ὁποῖα ὑπωπτεύοντο ὅτι ἤθελον προσβάλλει καὶ νομίσαντες ὅτι παρῆλθεν ὁ κίνδυνος, ἐλησμόνησαν τὴν δεινὴν θέσιν τῶν ψαριανῶν, ἔκλεισαν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν γύμνωσιν καὶ τὴν δυστυχίαν αὐτῶν καὶ ἤρχισαν τὴν προτέραν κατ' αὐτῶν ἀντιζηλίαν καὶ περιφρόνησιν.

Ὁ Σπηλιάδης εἰς τὸν Β΄. τόμον τῆς ἱστορίας του λέγει τ' ἀκόλουθα. «Οἱ ἀπελθόντες εἰς βοήθειαν τῶν ψαριανῶν ὑδραῖοι »καὶ Σπετσιῶται ἤθελον νὰ πωλήσωσι τὰ πυροβόλα των καὶ νὰ »τὰ διανείμωσιν ὡς λάφυρα. Ἐπῆραν δὲ καὶ ἀπὸ τὴν νῆσον ἕως »ἑπτὰ χιλιάδες κοιλὰ σίτον, καὶ δὲν τοὺς ἀφῆκαν νὰ πάρωσι »καὶ ἐκεῖνοι μικρὸν μέρος· ἀπὸ δὲ τὰ πράγματά των, ὅσα οἱ »τοῦρκοι δὲν ἠμπόρεσαν νὰ πάρωσι δὲν τοὺς ἀφῆκαν τίποτε »διὰ νὰ σκεπάσωσι τὴν γύμνωσίν των. Οἱ πρόκριτοι τῶν Σπε»τσῶν συμπάσχοντες μὲ τοὺς δυστυχεῖς, ἔγραψαν τὴν 10 ἰου»λίου εἰς τὴν κυβέρνησιν νὰ τοὺς παρηγορήσῃ καὶ δὲν ἐπε»τράπη νὰ γίνωσι λάφυρα τὰ πυροβόλα των. Καὶ ὁ Μιαούλης »δὲ γράφων εἰς τὴν κυβέρνησιν περὶ τῶν πυροβόλων λέγει νὰ »οἰκονομηθῇ τὸ πρᾶγμα.»

Ὁ Σπηλιάδης, καθὼς βλέπετε, δὲν ὁμιλεῖ τοσοῦτον πικρῶς κατὰ τῶν ψαριανῶν, ὁμιλεῖ μὲ συμπάθειαν περὶ αὐτῶν ἂν καὶ φαίνεται ὅτι ἔλαβεν ἐσφαλμένας πληροφορίας.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰς διαφόρους περὶ Ψαρῶν γνώμας παρατηρήσεων γίνεται δῆλον πόσον προσεπάθησαν νὰ ἐξευτελίσωσι τὰ Ψαρὰ οἱ ἱστορικοὶ καὶ μάλιστα ὅσοι δὲν εἶδον τὰ πράγματα· δὲν πταίουσιν, ἔλαβον ἐσφαλμένας πληροφορίας καὶ ἄνευ ἐξετάσεως τὰς κατεχώρισαν εἰς τὰς ἱστορίας των. Ὀλίγοι εἶναι ἐκεῖνοι οἵτινες ἐκ προαιρέσεως ἐξητυέλισαν τὰ Ψαρὰ, καὶ οἱ ὀλίγοι

οὗτοι ἂν πρὸς στιγμὴν ἱκανοποίησαν τὰ προσωπικὰ αὐτῶν πάθη, ἐγένοντο ὅμως ἀφορμὴ νὰ φανῇ ἡ ἀλήθεια ἥτις πάντοτε εἶναι ὑπὲρ τῶν πασχόντων καὶ κατὰ τῶν μικρῶν καὶ φθονερῶν ἀνθρώπων.

Ἀλλ' οἱ εὐρωπαῖοι ἐθαύμασαν τὰ Ψαρὰ καὶ τὰ ἐθαύμασαν τόσον ὅσον πολλοὶ ἕλληνες τὰ ἐξητυέλισαν· καὶ μὴ φανῇ τοῦτο οὐδόλως παράδοξον· ἡ δόξα τῶν εὐρωπαίων εἶναι ἡ ἀπὸ μακρὰν ἄνευ πάθους, ἐκφερομένη, ἐπομένως εἶναι τῶν μᾶλλον ἀληθὴς ἢ τῶν ἡμετέρων, ἥτις ὁμοιάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ὑπερπλούτων γονέων, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι τὴν καταστροφὴν τῶν πατέρων των ἵνα τοὺς κληρονομήσωσιν.

Κ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ . . . . . : Σελ. ά.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛ. Ά. Θέσις τῶν Ψαρῶν, περιφέρεια καὶ πλεονεκτήματα . . . . . Σελ. 1

» Β΄. Τί γράφουσιν οἱ ἀρχαῖοι περὶ Ψαρῶν· ἀρχαῖοι κατοικισμοὶ, μνημεῖα, παραδόσεις. » 3

» Γ΄. Περὶ κατοικισμοῦ τῶν Ψαρῶν, πρῶτοι κάτοικοι τῆς ὑπαρχούσης γενεᾶς. . . » 11

» Δ΄. Πρώτη ἐπανάστασις τῶν ψαριανῶν . » 17

» Έ. Τοπικὴ Διοίκησις, διαχείρισις ὑπηρεσίας, προϊόντα, φόροι, ἐκκλησιαστικὴ διοίκησις, ἐμπόριον, βιομηχανία, ναυπηγία, ὑγεία, ἐκπαίδευσις, ἤθη, ἔθημα καὶ δημόσια ἔργα. . . . . » 53

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΚΕΦΑΛ. Ά. Δευτέρα ἐπανάστασις τῶν ψαριανῶν . » 99

» Β΄. Περὶ τῶν καταδρομικῶν πλοίων . . » 332

» Γ΄. Ἀποκλεισμὸς καὶ καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν » 373

» Δ΄. Τὰ μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν . » 475

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ . . . . . σελ. α'.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛ. Α'. Θεσις των Αθηνων, περιοδειαι και μεγαλε-
κτησια . . . . . σελ. 1
» Β'. Τι γραφουσιν οι ρηχεστι περι Αθηνων, φι-
λοσοφιας, ποιησεως, ρητορειας . » 3
» Γ'. Περι κατοικησεως των Αθηνων, πρωτοι κα-
τοικοι της Αττικης . . . . . » 11
» Δ'. Ηρωες επωνυμοι των Αθηνων . . . » 17
» Ε'. Τοποι και γενολογιαι, οικοδομαι, ρυμοτομιαι,
τροποι, δοξαι, εκκλησιαστικη, πολιτικη,
στρατιωτικη βιοτη των Αθηναιων . . » 83

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΚΕΦΑΛ. Α'. Γεωγραφικη επαναστασις των Αθηναιων . » 99
» Β'. Περι των καταδρομικων αγωνων . » 332
» Γ'. Υποχωρησις και καταστροφη των Αθηνων » 373
» Δ'. Περι των επιβατων των Αθηνων . . 418

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Σελ.	*Στίχ.*	*Ἀντὶ*	*Γράφε.*
16	12	ἐπιδέξια	ἐπιτήδεια
18	4	πληρωμάτων	πληρώματά των
60	6	1808	1807
72	15	ναυπήγησιν	ναυπηγία
75	11	τέκνα του κλέοντα,	θυγατέρας του κλαιούσας
80	10	ἐμείναμεν	ἔμειναν
89	32	μεταξὺ τῶν τοίχων	ἔξω τῶν τοίχων
93	10	τὸν κλῆρον,	τὸν κλῆρον περιερχόμενον τὴν πόλιν
132	22	σωθεὶς	ἑνωθεὶς
154	34	πλοῖον	πλοῖα
155	2	πλοῖον	πλοῖα
194	22	ἔκπλευσιν	εἴσπλευσιν
246	4	ν' ἀλλάξουν	νὰ φυλάξουν
323	28	τὴν εἰδοποιεῖ	τοὺς εἰδοποιεῖ
429	2	ὀγδόην	ἑβδόμην
451	11	δρόμου Στάθη τὸ μνῆμα	ὁδοῦ Σταυροῦ
452	16	Κ. Ι. Κουτέπα	Κ. Ι. Παπανικολῆ

ΔΙΟΡΘΩΜΑΤΑ.

Σελ.	Στίχ.	Αντί	Γράφε.
16	12	ἐπιθέτῳ	ἐπιθέτου
18	1	ὑγιασμένα	ὑγιασμένας τοῦ
60	6	1808	1807
75	18	ἀπαιτήσεται	ἀπαιτήσει
76	11	τίτλος τοῦ κλέους.	ἐμπαιγμὸς τοῦ κλαυσάντος
80	10	ἐπαινώτερα	ἐπαινῶν
80	32	μεταξὺ τῶν τοίχων	ἔξω τῶν τοίχων
93	10	τὸν ἡγεμόνα	τὸν ἡγεμόνα ἐπαισχύνεσθαι τὴν μοχλίαν
132	22	ὠσθεὶς	ἐκσθεὶς
134	31	πυλεῶν	πυλῶν
139	2	πυλεῶν	πυλῶν
134	22	ἔκπληστα	εἰσπλεύσαντα
216	4	ν, κλαγξόμενον	νῆ ἀγγελόμενον
239	28	τὴν εἰσοπτεί	τοῦ εἰσοπτεί
239	2	ὀγδόην	ἐβδόμην
191	11	ἐφοίτησεν ἐκθεῖν τὸ ἐκαλίκα	ὀφοῦν Σπαρτιάτου
192	16	Κ. Ι. Κονεκτ	Κ. Ι. Παπαντωνοπ

ΤΑ ΨΑΡΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἡ νῆσος ΨΑΡΑ, κειμένη εἰς τὴν μοῖραν τοῦ βορείου πλάτους 38° 34′ 5″, καὶ μῆκος εἰς τὴν μοῖραν 23°, 15′, 54″ τοῦ ἀνατολικοῦ ἡμισφαιρίου, ἔχουσα περιφέρειαν μίλια δεκατέσσαρα, εἶναι ὀρεινὴ μᾶλλον παρὰ ἐπίπεδος, εἶναι δὲ καὶ ἀλίμενος. Ὑπάρχουσι δὲ ἐν αὐτῇ δύο ὅρμοι· ὁ εἷς κεῖται πρὸς μεσημβρίαν ἐνώπιον τῆς πόλεως, καὶ ἐκεῖ κατεσκευάσθη χειροποίητος λιμὴν, (κατωτέρω θέλει γίνῃ λόγος περὶ τῆς κατασκευῆς του), ὁ ἕτερος κεῖται πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς νήσου, ἔχων νησίδιον ἐφ' οὗ ὑπάρχει ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου· πρὸς δυσμὰς τοῦ νησιδίου τούτου ὑπάρχουσι καὶ ἕτερα μικρότερα νησίδια, ἅτινα ὅλα ὁμοῦ συνιστῶσι τὸν ὅρμον, καὶ οὗτος οὐ μακρὰν ἀπόστασιν ἔχει ἀπὸ τῆς πόλεως. Ἡ γῆ τῶν Ψαρῶν εἶναι ἄγονος καὶ ὅλα τὰ πρὸς ζωάρκειαν οἱ κάτοικοι, οἷον σῖτον, ἔλαιον, βούτυρον κλπ. τὰ πορίζονται ἀλλαχόθεν· (περὶ καλλιεργείας καὶ προϊόντων θέλει γίνῃ λόγος ἐν οἰκείῳ τόπῳ). Δάση δὲν ὑπάρχουσι, τὰ ὄρη φύουσι ἐχινόποδας καὶ θύμους, ἐκ τῶν τελευταίων αἱ μέλισσαι παράγουσι μέλι ὀλίγον μὲν ἀλλ'

ἐξαίρετον. Πηγαὶ ποτίμου ὕδατος ὑπάρχουσι τινὲς ἀναβρύουσαι ὕδωρ ὀλίγον, καὶ αὗται εἰσὶ μακρὰν τῆς πόλεως· ἡ πόλις ὑδρεύεται διὰ φρεάτων ὕδατος ἁλμυροῦ καὶ ποσίμου, ἐκτὸς δὲ τῆς πόλεως, εἰς τὰς ἐξοχὰς, ὑπάρχουσι φρέατα πολλὰ, τινὰ μὲν ὕδατος ἁλμυροῦ, καί τινα ποσίμου. Θηρία τετράποδα, οἷον λύκοι, ἀλώπεκες καὶ λοιπὰ, δὲν ὑπάρχουσιν, οὔτε ἑρπετά· περὶ τοῦ ὄφεως πολλὰ διηγοῦντο οἱ γέροντες, τουτέστιν ὅτι κατὰ διαφόρους ἐποχὰς μετέφερον ἀλλαχόθεν ὄφεις, καὶ ἅμα τοὺς ἔῤῥιψαν εἰς τὴν γῆν τῶν Ψαρῶν ἔκαμαν μικρὰς κινήσεις καὶ εἶτα ἐψόφησαν. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας οὐδεμία δοκιμασία μεταβάσεως ὄφεως ἐγένετο, ἀλλ' ὅλοι ἐστηρίζοντο εἰς τὰς διηγήσεις τῶν πρὸ αὐτῶν γερόντων. Τὰ διηγήματα ταῦτα τῶν γερόντων κατὰ πόσον ἔχονται ἀληθείας νὰ βεβαιώσω δὲν δύναμαι, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι οὔτε ἐπὶ τῶν Ψαρῶν, ἀλλ' οὔτε εἰς τὴν νῆσον Ἀντίψαρα ὄφεις ὑπάρχουσιν, ἡ ὁποία κεῖται δυτικῶς τῶν Ψαρῶν, ἔχουσα ἀπόστασιν ἀπὸ Ψαρὰ ἑνὸς περίπου μιλίου, καὶ περιφέρειαν μιλίων τεσσάρων· εἶναι δὲ καὶ αὕτη ἡ νῆσος ἀλίμενος, οὔτε ἐπ' αὐτῆς ὑπάρχουσι θηρία καὶ δάση· τὰ ὄρη της φύουσιν, ὡς τὰ τῶν Ψαρῶν, ἐχινόποδας καὶ θύμους, ἔχει καὶ αὐτὴ γαίας καλλιεργησίμους, καὶ οἱ πατέρες τῶν ὑπαρχόντων Ψαριανῶν καλλιεργοῦσαν αὐτάς· οὐδέποτε ἐκατοικήθη, κατὰ τὰς παραδόσεις, καὶ βεβαιοῦνται αὐταὶ, διότι ἐπ' αὐτῆς ἴχνη ἐρειπίων δὲν ὑπάρχουσιν.

Ἡ νῆσος τῶν Ψαρῶν ὡς μικρὰ, καὶ ποτὲ μὲν ἀκατοίκητος, καὶ ἐνίοτε κατοικημένη ἀπὸ ὀλίγους κατοίκους, δὲν διεκρίθη εἰς καμμίαν ἐποχὴν, ὥστε νὰ συμπεριληφθῇ ἀπὸ ἱστορικοὺς διὰ νὰ μᾶς ἀφήσωσι θετικὰς αὐτῆς πληροφορίας· ἱστοροῦν περὶ αὐτῆς οἱ ἱστορικοὶ τὴν μικρότητά της, καὶ τὸ ἄγονον, ἐν παρόδῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς, καὶ κατά τινα ἴχνη ἐρειπίων, ἡ νῆσος αὕτη ἦτο κατοικημένη κατὰ διαφόρους ἐποχάς. Ὁ Στράβων, ὁμιλῶν περὶ τῆς Χίου λέγει· «Εἶτα μέ» λαινα ἄκρα καθ' ἣν τὰ Ψύρα, νῆσος ἀπὸ πεντήκοντα » σταδίων τῆς ἄκρας ὑψηλὴ, πόλιν ὁμώνυμον ἔχουσα· » κύκλος δὲ τῆς νήσου τετταράκοντα στάδιοι.»

Ὁ Εὐστάθιος λέγει· «Ψυρία δὲ νησίδιον, Χίου φα» σὶν ἀπέχον σταδίους ὀγδοήκοντα, λιμένα ἔχον νηῶν » εἴκοσι, λέγεται δὲ καὶ οὐδετέρως τὰ Ψύρα, ὡς Ἀλκ» μάν· παρά τε ἱερὸν σκόπελον, παρά τε Ψύρα τὸν Διό» νυσον ἄγοντες (Βλάκερ ἀπόσπασμα 40) ἤγουν, ὡς » οἷον ἐν οὐδενὶ τιθέμενοι τὸν Διόνυσον, καὶ ἔστι παροι» μία, τὸ Ψύρα τὸν Διόνυσον διὰ τὴν τῆς νήσου λυπρό» τητα.»

Ὁ Στέφανος· «Ψύρα, νῆσος μικρὰ πλησίον Χίου, ἣν » ὁ ποιητὴς καλεῖ, νήσου ἐπὶ Ψυρίης· τὸ ἐθνικὸν οὖν » ψύριος, καὶ τὸ θηλυκὸν ψυρία, τὸ οὐδέτερον ψύριον » (Στράβων)· λαμβάνεται καὶ τὸ ὄνομα ἐπὶ εὐτελείᾳ, διὰ » τὸ εὐτελεστάτην εἶναι τὴν νῆσον. Κρατῖνος, Ψύρα τὸν » Διόνυσον ἄγοντες· καὶ ἐν Νεμέσῃ, Ψύρα τε τὴν Σπάρ» την ἄγεις.»

Τὰς κάτωθεν φιλολογικὰς ἐρεύνας μοὶ τὰς ἔπεμψεν ἐκ Χίου ὁ Κωνσταντῖνος Κόντος διὰ τοῦ Ἰωάννου Διοματάρη, προξένου τῆς Ἀμερικῆς εἰς Ἑλλάδα.

Ὁ Ὅμηρος ἅπαξ μόνον ποιεῖται μνείαν τῆς προκειμένης νήσου, ὀνομάζων αὐτὴν Ψυρίην (γενικῶς ἀντὶ Ψυρίαν) Ὀδυσσ. Γ, 170—1 «ἢ καθύπερθε Χίοιο νεοίμεθα » παιπαλοέσσης, νήσου ἐπὶ Ψυρίης, αὐτὴν ἐπ' ἀρι» στερ' ἔχοντες, κλ.» Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ὁ Δημοσθένης

» μνημονεύσας αὐτὴν ἐν λόγῳ μὴ σωζομένῳ ὠνόμασεν
» ὡσαύτως Ψυρίαν. Σχολ. Ὀδυσσ. Σελ. 92 ἐκδ. Βουτμ.
» (σελ. 135 ἔκδ. Δινδορφ. πρὸ καὶ Δημοσθένης ὑπὸ
» Βοιμελ. σ. 791 ἔκδ. Διδοτ.) «Ψυρία, νησίδιον ἐστιν
» ἀπέχον τε σταδίους ν' (κατ' ἄλλους γρ. π') τῆς Χίου,
» ὃ καὶ αἰγιαλὸν ἔχει, ἐν ᾧ ἔστι λιμὴν ἐκδεχόμενος
» ἀπὸ τοῦ Αἰγαίου πελάγους ταρασσομένας τὰς ναῦς·
» μέμνηται Δημοσθένης.»

Παροιμιογράφοι Ἑλλ. ὑπὸ Λεσχ. καὶ Σχενειδ. Τ. Α. σ. 465· «Ψύρα τὸν Διόνυσον, ἀντὶ τοῦ εὐτελῆ· νησίδιον
» γὰρ ἔστι μικρὸν τὰ Ψύρα μὴ δυνάμενον οἶνον ἐνεγ-
» κεῖν. Εἴρηται ἐπὶ τῶν ἐν συμποσίῳ κατακειμένων καὶ
» μὴ πινόντων.»

Φώτιος λεξ. σ. 656, 9 «Ψύρα τὸν Διόνυσον
» ἄγοντες· ἡ παροιμία παρὰ Κρατίνῳ. Τὰ δὲ Ψύρα
» νησίδιον ἔρημον πλησίον Χίου· λέγεται δὲ ἐπὶ τῶν
» ἐν εὐτελείᾳ σημαινόντων.»

Σουίδας λεξ. Τ. Β, 2, σ. 1727 ἔκδ. Βερναρδ. «Ψύρα
» τὸν Διόνυσον ἄγοντες. Ἡ παροιμία παρὰ
» Κρατίνῳ. Τὰ δὲ Ψύρα εὐτελὴς νῆσός ἐστι καὶ μικρὰ
» πλησίον Χίου μὴ δυναμένη οἶνον ἐνεγκεῖν· λέγομεν
» οὖν τὴν παροιμίαν ἐπὶ τῶν ἐν συμποσίῳ ἀνακειμένων
» καὶ μὴ πινόντων· λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐν εὐτελείᾳ
» σημαινόντων.»

Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς τούτους, τὰ Ψαρὰ δεικνύονται καὶ κατοικημένα καὶ ἔρημα, κατὰ μὲν τὸν Στράβωνα, ὑπῆρχε πόλις, κατὰ δὲ τὸν Εὐστάθιον, ὑπῆρχε καὶ λιμήν, ὁ δὲ Δημοσθένης δεικνύει καὶ τὸ μέρος ὅπου ἐτάραττεν ὁ ἄνεμος τὰς ναῦς· ἀλλὰ ποῦ αὐτὰ ἐπὶ τῆς νήσου ἔκειντο δὲν ἀναφέρουσι. Καὶ περὶ τούτου φέρω τὰς κρίσεις μου· καὶ περὶ μὲν τῆς πόλεως, κατὰ τὰ ἀνακαλυφθέντα ἐρείπια, φρονῶ, ὅτι ἡ ἀναφερομένη πόλις ἀπὸ

τὸν Στράβωνα ἦτον εἰς τὴν ἤδη κατηδαφισμένην πόλιν, ὡς δηλοῦται ἀπὸ ἐρείπια.

Ἐντὸς τῆς κατηδαφισμένης πόλεως ὑπάρχει ναὸς τῆς Μεταμορφώσεως· κατ' ἀνατολὰς λοιπόν, τοῦ ἱεροῦ βήματος τοῦ ναοῦ τούτου (ὁ ναὸς οὗτος πυρποληθεὶς παρὰ τῶν Τούρκων εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Ψαρῶν τὸ ἔτος 1824, ἐπεσκευάσθη μετὰ ταῦτα ἀπὸ τοὺς μετοικήσαντας ἐκεῖ Ψαριανοὺς) ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ ὑπάρχει ἐρείπιον ἀσβεστόκτιστον, σχῆμα ἔχον ἱεροῦ βήματος ναοῦ, καὶ κοινὴ γνώμη ὑπῆρχε καὶ τῶν γερόντων καὶ τῶν ὑπαρχόντων Ψαριανῶν, ὅτι ἦτον ναός.

Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1849, ὅτε μετέβη ὁ συγγραφεὺς εἰς Ψαρὰ, καὶ συνδιαλεγόμενος μὲ τοὺς ἐκεῖ κατοικοῦντας συμπολίτας του περὶ τοῦ ἐρειπίου τούτου, τὸν εἶπον, ὅτι κατ' ἀνατολὰς τοῦ εἰρημένου ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως ὀλίγα βήματα μακρὰν τοῦ ἱεροῦ βήματος ὑπάρχει μωσαϊκὸν, καὶ εἷς τῶν συμπολιτῶν του Δημήτριος Νικολάου Βροῦλος τὸν συνώδευσε· καὶ ἀπελθόντες ἐκεῖ τὸν ἔδειξε τὸ μωσαϊκὸν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς· συνδυάσας δὲ τὸ ἐρείπιον τοῦ ἱεροῦ βήματος μὲ τὸ μωσαϊκὸν, ἐπείσθη ὅτι τῷ ὄντι ὑπῆρχεν ἐκεῖ ναὸς, τὸ δὲ ἔδαφος τοῦ ναοῦ ἦτο μὲ μωσαϊκόν.

Τὸ μωσαϊκὸν τοῦτο ἦτο κατεσκευασμένον ἐκ διαφόρων χρωμάτων λιθαρίων, ὅμοιον μὲ ἐκεῖνο ὁποῦ ἀνακαλύπτεται εἰς Ἐρέτριαν, εἰς τὴν ἀνεγειρομένην πόλιν τῶν Ψαριανῶν, Νέα Ψαρά.

Εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας πρότερον ὑπῆρχεν ναΐδιον, κατεδαφίσαντες αὐτὸ, ᾠκοδόμησαν τὸν ὑπάρχοντα ἤδη ναὸν (καὶ οὗτος ἐπυρπολήθη εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ 1824). Εἰς τὸ ἄνοιγμα τῶν θεμελίων τοῦ εἰρημένου ναοῦ εὑρέθησαν καὶ ἐκεῖ κτίρια μὲ ἄσβεστον· οἱ ἰδόντες τὰ κτίρια ταῦτα συνωμολόγησαν ὅτι ὑπῆρ-

χε ναὸς, καὶ ὅτι οἱ πατέρες αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτοῦ ἔκτισαν τὸν κατηδαφισμένον ἀπὸ αὐτοὺς μικρὸν ναόν· ὁ πατήρ μου, εἷς τῶν κτιτόρων τοῦ εἰρημένου ναοῦ τῆς ἁγίας Σοφίας, διηγεῖτο ταῦτα εἰς ἐμὲ εὑρισκόμενον τότε εἰς παιδικὴν ἡλικίαν.

Εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου ἀνεκαλύφθησαν δύο ἀνάγλυφα ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, ἅτινα ἐτέθησαν εἰς τὰ τείχη τοῦ ναοῦ καὶ σώζονται μέχρι σήμερον.

Εἰς τὴν θέσιν, Κατσούνι, ὑπάρχει οἰκία τοῦ Γεωργίου Ἀγγελικάρα· εἰς τὴν οἰκοδομὴν αὐτῆς ἀνεκαλύφθη τάφος διηρημένος εἰς δύο, εἴσοδον ἔχων μίαν· εἰσέρχεται δέ τις εἰς τὸν ἕτερον διά τινος πύλης· ἔχει δ' ἕκαστος σκεπὴν ἰδίαν καμαρωτήν.

Ἐπὶ τῶν Ψαρῶν ἔρευνα περὶ ἀρχαιοτήτων, καθ' ὅσον γινώσκω, δὲν ἐγένετο· αἱ εἰρημέναι ἀνεκαλύφθησαν τυχαίως· εἰς τὸ μετὰ ταῦτα, ἐπιμελείᾳ τῶν μεταγενεστέρων, ἴσως ἀνακαλυφθῶσι καὶ ἄλλαι.

Τὸν Νικόλαον Δημητρίου Κοντζιᾶ (εἰς τὸν ὁποῖον ἀπονέμω χάριτας,) διαμένοντα εἰς Ψαρὰ παρεκάλεσα νὰ μὲ πέμπῃ πληροφορίας, καὶ νὰ ἐρευνήσῃ περὶ ἀρχαιοτήτων· πρὸς τὰς πληροφορίας ὁποῦ μὲ ἔπεμψεν, μὲ ἔπεμψε καὶ τὰς ἑξῆς, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον Λουκᾶν ηὗρεν ἀνάγλυφον εἰς μάρμαρον λευκὸν, ἔχον σῶμα ἀνθρώπου, καὶ ἀριστερόθεν παῖδα, κάτωθεν δὲ τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν·

ΕΠΑΓΑΘΕ ΧΡΗΣ
ΣΤΕ ΧΑΙΡΕ
ΑΛΥΠΕ...

Εἰς δὲ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, ὅστις εἶναι εἰς τὸν κάτω αἰγιαλὸν εἰς τῆς Γούρνας τὸ πηγάδι ηὗρεν ἕτερα δύο ἀνάγλυφα.

Ἕτερον ἀνάγλυφον ηὗρεν εἰς τοὺς Μύλους τοῦ Παλαιοκάστρου μὲ τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν·

ΗΡΑΚΛΑ ΧΡΗΣ.

Ἐκ τῶν ἐρειπίων καὶ ἀναγλύφων δῆλον γίνεται ὅτι ἡ πόλις ἦτον εἰς τὴν ἤδη κατηδαφισμένην.

Τὴν θέσιν τοῦ λιμένος, κατὰ τὸν Εὐστάθιον, νὰ προσδιορίσω δὲν δύναμαι, διότι ὡς ἀλιμένου τῆς νήσου δὲν ὑπάρχουσιν ἐρείπια λιμένος τεχνητοῦ, οὔτε εἰς τὸν ὅρμον τῆς πόλεως, οὔτε εἰς τὸ δυτικὸν τῆς νήσου.

Εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον ὅρμον, πρὸς τὸ ἀρκτικὸν μέρος, ὑπάρχει νησίδιον ὀνομαζόμενον Δασκαλιό, τὸ ὁποῖον ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν, κατὰ τὰς παραδόσεις, ἀπὸ διδάσκαλον τινὰ, ὅστις εἶχε τὸ σχολεῖόν του εἰς τὸ νησίδιον καὶ ἐδίδασκε τὰ τέκνα τῶν Ψαριανῶν, καὶ διὰ νὰ εἰσέρχωνται οἱ παῖδες εἰς τὸ νησίδιον κατεσκεύασε τὸν χειροποίητον δρόμον, ὅστις ἑνόνει τὸ νησίδιον μὲ τὴν ξηράν. Τὰ ἐρείπια τούτου ἐσώζοντο καὶ εἰς τὰς ἡμέρας τῶν πατέρων μας· ἤδη εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ὁ δρόμος οὗτος, ὡς ἔλεγον οἱ γέροντες, εἶναι κτισμένος μὲ ἄσβετον· ἐπὶ τοῦ νησιδίου τούτου δὲν ὑπάρχει κανὲν ἴχνος ἐρειπίου, καὶ εἶναι ἀπίθανον νὰ ὑπῆρχεν ἐκεῖ διδάσκαλος νὰ διδάσκῃ παῖδας εἰς τόσον μικρὸν νησίδιον καὶ νὰ γίνῃ δαπάνη δρόμου θαλασσίου μόνον διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπόν· φρονῶ ὅτι ὁ δρόμος οὗτος κατεσκευάσθη δι' ἄλλον σκοπὸν παρὰ νὰ εἰσέρχωνται παῖδες νὰ διδάσκωνται γράμματα ἐπὶ νησιδίου εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ λιμὴν ὑπῆρχεν, καὶ εἰς οὐδὲν ἄλλο τῆς νήσου μέρος δίδει πιθανότητας ὅτι ὑπῆρχεν, παρὰ εἰς τὸ μέρος τοῦ Δασκαλιοῦ, διὰ τοῦτο λέγω, ὅτι ὁ δρόμος κατεσκευάσθη διὰ νὰ ἀσφαλίζῃ τὰς ναῦς ἀπὸ τὸν δυτικὸν ἄνεμον. Καὶ κατὰ τὸν Δημοσθένην, αἱ νῆες ἐδῶ

ἐταράττοντο ἀπὸ τὸ Αἰγαῖον, καὶ ἐδῶ λέγω τὸν λιμένα. Διότι ἐὰν ὑποθέσῃ τις, ὅτι ὁ λιμὴν ἦτον ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει σήμερον ὁ χειροποίητος λιμὴν, ἔπρεπε νὰ ὑπάρχουν ἐρείπια λιμένος τεχνητοῦ, διότι ἄνευ τεχνητοῦ λιμένος, οὐχὶ τὰς ταράττει ὁ ἄνεμος τοῦ Αἰγαίου, κατὰ τὸν Δημοσθένην, ἀλλα τὰς συντρίβει καὶ ναυαγοῦν.

Τὰ ἱστορηθέντα ὧδε, διὰ τὴν θέσιν τῆς πόλεως καὶ τοῦ λιμένος, ἐκοινοποίησα εἰς τοὺς εἰδότας συμπολίτας μου καὶ εὑρέθησαν μετ' ἐμοῦ σύμφωνοι.

Περὶ παραδόσεων.

Κατὰ τὰς παραδόσεις, τὰ Ψαρὰ ἦτον κατοικημένα καὶ μετὰ ταῦτα, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῶν ἠχμαλωτίσθησαν παρὰ τῶν Τούρκων. Τὰς αἰτίας τῆς αἰχμαλωσίας των αἱ παραδόσεις μᾶς τὰς μετέδωκαν πολυειδῶς· κατά τινας, ἔλαβον μέρος μὲ τοὺς σταυροφόρους, κατ' ἄλλας, ἔλαβον μὲ τοὺς περιπλέοντας τότε τὸ Αἰγαῖον πειρατὰς, καὶ ὁ Σουλτὰν Σουλεϊμὰν, ἐπιστρέφων ἀπὸ τὴν Ῥόδον μὲ τὸν ὀθωμανικὸν στόλον, ὅτε ἀπέβαλεν ἐκεῖθεν τοὺς σταυροφόρους, διελθὼν ἀπὸ Ψαρὰ τοὺς ἠχμαλώτισε πανοικὶ καὶ τοὺς μετοίκισεν ἔνδον τῆς Αἴνου, καὶ ὠνομάσθη ὁ τόπος ἴψελα χαζασί. Ἄλλαι παραδόσεις λέγουσιν, ὅτι ἄλλοι τοῦρκοι, παρὰ τὸν Σουλεϊμὰν, ἠχμαλώτισαν τοὺς Ψαριανοὺς, καὶ διὰ ν' ἀσφαλισθῶσι οἱ Ψαριανοὶ κατέσκαυσαν χάνδακα εἰς τὸ Παλαιόκαστρον· τὸν χάνδακα τοῦτον ἢ τάφρον τὸν κατεσκεύασαν ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Παλαιοκάστρου, ὅπου ἤδη ὑπάρχουν οἱ ἀνεμόμυλοι, καὶ ἐκεῖθεν πρὸς δυσμὰς εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ Παλαιοκάστρου· ἄγνωστον εἶναι ὁποῖα ὀχυρώματα εἶχον πρὸς ἀσφάλειάν των εἰς τὸ Παλαιόκαστρον. Τὸν χάνδακα τοῦτον ἠνέωξαν οἱ Ψαριανοὶ ὅτε ὁ τουρκικὸς στόλος ἐπλη-

σιασεν εἰς Ψαρὰ μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ πολέμου τοῦ 1769· κατωτέρω θέλει γίνει λόγος περὶ τούτου.

Ἄγνωστον εἶναι ἐὰν οἱ κάτοικοι οὗτοι ἐκατοίκουν σποράδην ἐπὶ τῆς νήσου, ἢ εἰς ἓν μέρος· κατὰ τὰς παραδόσεις, ἐκατοίκουν καὶ εἰς τὴν ἤδη κατηδαφισμένην πόλιν, καὶ εἰς τὴν θέσιν Ἀρχοντίκι, εἰς τὰ Χαλάσματα· ἐκεῖ ὑπάρχουν ἐρείπια οὐκ ἀρχαίας ἐποχῆς, ἀλλὰ μεταγενεστέρας. Ἐὰν μετὰ ταῦτα ἀνακαλυφθῶσιν, ἐπιμελείᾳ τῶν μεταγενεστέρων, ἐρείπια ἀρχαῖα γεννᾶται συμπέρασμα, ὅτι ὑπῆρχον κάτοικοι κατά τινα ἀρχαίαν ἐποχὴν καὶ ἐκατοίκησαν καὶ οἱ μεταγενέστεροι. Εἰς διάφορα τῆς νήσου μέρη σώζονται εἰσέτι εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς πίθοι, οὓς εἶχον εἰς τὴν γῆν διὰ τοὺς καρπούς των. Πιθανὸν αὐτοὺς νὰ τοὺς μετεχειρίζοντο καὶ οἱ πρὸ αὐτῶν κάτοικοι.

Περὶ ἐρημώσεως τῶν Ψαρῶν ὁ Ἀλέξανδρος Βλαστὸς εἰς τὰ Χιακά του λέγει τὰ ἑξῆς· « Τόσον ἐτρόμαξαν οἱ Μαονεῖς ὅταν ἔμαθον τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453 μαΐου 29), ὥστε φοβηθέντες μὴ χάσωσι τὴν αὐτονομίαν των, ἔσπευσαν πρέσβεις πρὸς τὸν Μωάμεθ, καὶ συμφωνήσαντες νὰ πληρόνωσι φόρον 6 χιλ. δουκάτα, ἀπήλαυσαν τὰ πρωτητερινά των προνόμια· χάριν τῶν ἰουστινιανῶν ἔμειναν ἀβλαβεῖς καί τινες πλησιόχωροι νῆσοι, οἷον, ἡ Σάμος, τὰ Ψαρὰ (α), ἡ

(α) Τὰ Ψύρα κατεφρονοῦντο παρὰ τῶν παλαιῶν ὡς τόπος ἄκαρπος καὶ εὐτελὴς, ὥστε νὰ περιπαίζηται ὑπὸ τῶν κωμικῶν· (ἔστι παροιμία τὸ «Ψύρα τὸν Διόνυσον ἄγοντες» διὰ τὴν τῆς νήσου λυπρότητα (Εὐστ.) μολονότι ἔφερε καλὸν οἶνον (Στέφ. Λ. Χῖος), ἀλλ' οἱ κάτοικοι τοῦ εὐτελοῦς τούτου νησιδίου οἱ Ψύριοι ἢ Ψυρεῖς τὸ ἐλάμπρυνον διὰ σαλαμινίων ἀνδραγαθιῶν των εἰς τὰς ἡμέρας μας, κατατροπώσαντες τοσάκις κατὰ θάλασσαν τοὺς Τούρκους. ἢ πυρπολήσαντες τὰ βαρβαρικά των πλοῖα καὶ πρὸ τῆς καταστρα-

»Ἰκαρία κ.τ.λ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐλεηλατοῦντο καθ' ἡμέραν »ὑπὸ τῶν πειρατῶν, οἱ Μαονεῖς ἐσυμβούλευσαν τοὺς »κατοίκους τούτους τῶν νήσων ν' ἀφήσωσι τὴν πάτριον »γῆν καὶ νὰ ἔλθωσι νὰ κατοικήσωσι τὴν Χίον. Τοιουτο»τρόπως αἱ ῥηθεῖσαι ἀπέβησαν ἔρημοι.

Διὰ νὰ συμπληρώσω τὸ κενὸν τοῦτο διάστημα, ἀπὸ τῆς ἐρημώσεως ταύτης ἕως τοῦ κατοικισμοῦ τῆς ὑπαρχούσης γενεᾶς τῶν Ψαριανῶν, ἐμελέτησα μὲ τὴν ἀδυναμίαν μου πολλοὺς ἱστορικοὺς καὶ λεξικογράφους, διὰ νὰ εὕρω τὴν ἐποχὴν τῆς ἐρημώσεως, καὶ πότε ἐξανακατοικήθησαν, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθην. Ἐξέτασα καὶ φιλαναγνώστας, καὶ εἷς μὲ ἐπληροφόρησεν, ὅτι ναύαρχός τις τῆς Βενετίας κατὰ τὸ ἔτος 1553 διευθυνόμενος εἰς Σμύρνην ἐλιμενίσθη εἰς Ψαρὰ, καὶ σημειοῖ εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του ὅτι τὰ ηὗρεν ἔρημα.

Ἕτερος μὲ ἐπληροφόρησεν, ὅτι συνδιαλεγόμενος μετὰ τοῦ Μεγάλου Λογοθέτου (τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας) περὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως καὶ περὶ Ψαρῶν, τοῦ εἶπεν, ὅτι τὰ Ψαρὰ ὑπάγονται ἐκκλησιαστικῶς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Μεγάλου Λογοθέτου, καὶ ὅτι φαίνονται εἰς τὰ βιβλία, ὅτι ἐρημώθησαν δύο φοράς.

Ἐπροσπάθησα διὰ μέσου φίλων νὰ λάβω πληροφορίας ἀπὸ τὸν Μέγαν Λογοθέτην· εἷς τινας ὑπεσχέθην καὶ τὰ ἔξοδα ὅσα ἤθελον κάμει, διὰ νὰ γνωρίσω τὰς ἐποχὰς τοῦ κατοικισμοῦ καὶ ἐρημώσεώς των, καὶ ποῖοι οἱ ἐκπορθήσαντες αὐτά. Ὅλαι αἱ προσπάθειαί μου ἀπέβη-

φῆς καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς εὐκλεοῦς πατρίδος των. Εἰς τὰ ἀοίδιμα Ψαρὰ καὶ εἰς τὴν γενναιότητα τῶν Ψαριανῶν χρεωστεῖ ἡ Ἑλλὰς οὐ μικρὸν μέρος τῆς ἀνεξαρτησίας της. Διὰ τοῦτο καὶ τῶν ἀτρομήτων Παπανικολῆ, Κανάρη, Νικολάου Ἀποστόλη καὶ τόσων ἄλλων τὰ ὀνόματα εἶναι πρὸ πολοῦ ἐγκεχαραγμένα ἤδη εἰς τὰς ἀθανάτους καὶ ἡρωϊκὰς πλάκας τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας.

σαν ἀνωφελεῖς, διότι οὐδεὶς μὲ ἔπεμψεν πληροφορίας· ἄλλοι ἱκανώτεροί μου ἂς συμπληρώσωσι τὸ κενὸν τοῦτο διάστημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Διὰ νὰ συγγράψω ὡς ἱστορικὸς τὸν κατοικισμὸν τῆς ὑπαρχούσης γενεᾶς τῶν ψαριανῶν, ἔπρεπε νὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν τὸ ἀρχεῖον τῆς κοινότητος, τοὺς κώδικας τοῦ ἐπάνω μοναστηρίου, καὶ τὰ ἀρχαῖα ἰδιωτικὰ ἔγγραφα, οἷον προικοσύμφωνα, διαθήκας καὶ ἀγοραπωλησίας, καὶ μὲ τὰς παραδόσεις νὰ ἱστορήσω θετικώτερον τὸν κατοικισμὸν, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τὰ μέσα ταῦτα ὅλα ἐξηφανίσθησαν ἐκ τῆς καταστροφῆς, καταφεύγω εἰς τὰς παραδόσεις.

Κατὰ τὰς παραδόσεις λοιπὸν, οἰκογένειαι ἑλλήνων μὴ δυνάμεναι νὰ ὑποφέρωσι τὴν τυραννίαν τῶν τούρκων εἰς Εὔβοιαν, εἰς Θετταλομαγνησίαν καὶ εἰς ἄλλα διάφορα μέρη τῆς Δυτικῆς Ἠπείρου, ἀνεχώρησαν κατὰ καιροὺς ἐκεῖθεν διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ὅπου ἡ τυραννία τῶν τούρκων ὑπῆρχεν ἐλαφροτέρα, καὶ ἀπὸ ἐναντίους ἀνέμους ἐλιμενίσθησαν εἰς Ψαρὰ, προτιμήσασαι νὰ μείνωσιν εἰς τὴν ξηρὰν νῆσον ἐλεύθεραι παρὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς ἐλαφρότερον ζυγὸν, εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν. Ἐκ τούτων αἱ πρῶται, αἱ ἐκ τῆς Εὐβοίας μεταβαίνουσαι εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἐλλιμενισθεῖσαι εἰς Ψαρὰ, ἔμειναν ἐκεῖ· κατόπιν τούτων ἐλιμενίσθησαν καὶ ἀπὸ τὴν Θετταλομαγνησίαν· μία ἐξ αὐτῶν τῶν ἀπερχομένων εἰς Ἀσίαν, ἀποβιβασθεῖσα ἐκ τοῦ πλοίου εἰς τὸ ἀρκτικὸν μέρος τῆς νήσου, ἐκατοίκησεν εἰς σπήλαιον· ταύτης ὁ οἰκογενειάρχης ὠνομάζετο Ἀδὰμ, τὸ δὲ σπή-

λαιον ὀνομάζεται μέχρι σήμερον τοῦ «Ἀδαμή σπηλιά.» Καὶ μετὰ ταῦτα ἐμετοίκησαν καὶ ἀπὸ ἄλλα διάφορα μέρη, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Χίου πολλαὶ οἰκογένειαι, καὶ τοιουτοτρόπως ὁ πληθυσμός των ηὔξησεν, ἐξ ὧν κατάγεται ἡ ὑπάρχουσα γενεὰ τῶν ψαριανῶν. Ἀφοῦ ὁ πληθυσμὸς τῶν ἑλλήνων ηὔξησεν, αἱ κατοικοῦσαι ἐκεῖ ὀθωμανικαὶ οἰκογένειαι ἐπώλησαν τὰ κτήματά των εἰς τοὺς ἕλληνας καὶ ἐμετοίκησαν εἰς Μυτιλήνην καὶ ἀλλαχόσε· τὰ πωλητήρια ταῦτα ἐσώζοντο ἕως τῆς αἰχμαλωσίας τῶν Ψαρῶν τοῦ ἔτους 1824, ἡ δὲ χρονολογία αὐτῶν ἀνέβαινε τότε περίπου τῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἐτῶν. Ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν πωλητηρίων τινὰ ἦσαν εἰς Μυτιλήνην γενόμενα, καὶ καθὼς οἱ γέροντες ἔλεγον, οἱ ὀθωμανοὶ εἶχον κτήματα ἀπώλητα, καὶ ἐκεῖ ἀπήρχοντο οἱ Ψαριανοὶ καὶ τὰ ἠγόραζον.

Περὶ τῶν κατοικούντων ἐκεῖ ὀθωμανῶν διττῶς ἔλεγον οἱ γέροντες· οἱ μὲν ἔλεγον, ὅτι μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν κατοίκων ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία, διὰ ν' ἀσφαλίσῃ τὴν νῆσον ἀπὸ κακοὺς κατοίκους, ἐμετοίκισεν ἐκεῖ τὰς οἰκογενείας τῶν ὀθωμανῶν· οἱ δὲ ἔλεγον, ὅτι αἱ ὀθωμανικαὶ οἰκογένειαι ἐμετοίκησαν ὕστερον ἀπὸ τὰς ἑλληνικὰς οἰκογενείας. Τὸ πρῶτον εἶναι πιθανώτερον, νὰ ἐμετοίκισεν αὐτὰς ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν κατοίκων, διὰ ν' ἀσφαλίσῃ τὸν τόπον, διότι ἄλλως νὰ ἐμετοίκησαν οἰκειοθελῶς αἱ ὀθωμανικαὶ αὗται οἰκογένειαι εἰς νησίδιον ξηρὸν καὶ ἄκαρπον εἶναι ἀπίθανον, ὡς εὑρίσκουσαι ἀλλαχοῦ τοῦ τουρκικοῦ κράτους ἄφθονα τὰ μέσα τῆς εὐζωΐας.

Ἄγνωστον ἐπίσης εἶναι ἐὰν καὶ αὐταὶ αἱ πρῶται ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι ηὗραν ἄλλας ἑλληνικὰς οἰκογένειας ἢ ὀθωμανικὰς, ἢ ὁλοτελῶς τὰ εὗρον ἀκατοίκητα. Ὅπως ὅμως καὶ ἂν ἔχωσι τὰ γεγονότα, ὀθωμανικαὶ

οἰκογένειαι ὑπῆρχον, καθὼς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ πωλητήρια, ὅτι πωλήσασαι κτήματα ἀνεχώρησαν, ὡς μὴ δυνάμεναι πλέον νὰ ζῶσιν ἐκεῖ, ἀφοῦ αἱ ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι ἀποκατεστάθησαν.

Τὰς παραδόσεις τῶν γερόντων βεβαιοῖ καὶ ἡ κάτωθεν σημείωσις ἣν ἐσημείωσεν Ἡγούμενος μοναστηρίου ἐπονομαζομένου Πρόδρομος, ὅτι ἐμετοίκησαν ἀπὸ Θετταλομαγνησίαν ἕνεκα τῆς τυραννίας τῶν τούρκων. Ἰδοὺ ἡ σημείωσις.

«Ἀνδρέας Καναλιεὺς, ἀνὴρ δίκαιος, ἀνδρεῖος καὶ εὐσεβὴς, πολλὰς παθὼν καταδιώξεις καὶ καταδρομὰς παρὰ τοῖς ὀθωμανοῖς, παρὰ νὰ καταβάλῃ τὰ ὅπλα καὶ νὰ ζῇ δουλικὸν βίον, ἐπροτίμησε τὴν στέρησιν τῆς πολυστόνου πατρίδος του· ὅθεν λαβὼν τὴν ἐνάρετον αὐτοῦ γυναῖκα Μαρίνην, καὶ τρεῖς αὐτοῦ υἱοὺς, καὶ δύο θυγάτρια, μετὰ δέκα καὶ ἑπτὰ ὁπλοφόρων κατῆλθεν εἰς Ἅγιον Λαυρέντιον, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Πριμύρι, καὶ ἐκεῖθεν ἐμβὰς εἰς πλοῖον ἀπεδήμησε καὶ εὐωδώθη εἰς τὴν νῆσον τῶν Ψαρῶν, τὸ σωτήριον ἔτος ᾳχμγ'. Τὰ δὲ ἐν τῇ θέσει Καψάλι ἐλαιόδενδρα καὶ ἀμπελῶνες, ἀνήκοντα ἤδη εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν, εἰσὶν ἀφιερώματα τοῦ ῥηθέντος Ἀνδρέου, ἵνα μνημονεύεται.

Θεοδόσιος ἱερομόναχος ὁ καὶ ἡγούμενος τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Προδρόμου ἔγραψε ταῦτα ἐν τῷ κώδικι τοῦ Μοναστηρίου.»

Ὁ Ἀνδρέας οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὸ χωρίον Καν ά λια ὅπερ κεῖται εἰς λόφον τοῦ Πηλίου ὄρους, εἰς θέσιν ὀχυρὰν, τὸ δὲ μοναστήριον τοῦ Προδρόμου καὶ τὰ χωρία Ἅγιος Λαυρέντιος καὶ Πριμύρι, ἐξ οὗ ἀνεχώρησε, κεῖνται εἰς Θετταλομαγνησίαν. Ἄγνωστον εἶναι ἂν ηὗρε καὶ ἄλλους κατοίκους, ἢ αὐτὸς μὲ τοὺς συντρόφους του ἦσαν οἱ πρῶτοι· ὅπως ὅμως καὶ ἂν ἔχῃ, εὑρόντες τόπον κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των, ζῶντες βίον ἐλεύθερον, θὰ προσείλκυσαν καὶ ἄλλους ἀλλαχόθεν ἕλληνας, μισοῦντας τὴν τυραννίαν, καὶ ἐκατοίκησαν ἐκεῖ· ἡ δὲ ὑπάρχουσα γενεὰ

τῶν Ψαριανῶν ὀφείλει εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν μακάριον Ἀνδρέαν.

Οἱ νέοι οὗτοι Ἕλληνες σύνοικοι κατῴκουν σποράδην εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου καλλιεργοῦντες τὴν γῆν· οἱ περιπλέοντες τὸ Αἰγαῖον τότε πειραταὶ προσορμιζόμενοι εἰς ἀπόκρυφα τῆς νήσου μέρη, ἐξήρχοντο εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἐνεδρεύοντες ἐκακοποίουν ὅσους τυχαίως συνελάμβανον· διὰ ν' ἀσφαλίζωνται δὲ ἀπὸ τὰς ἐνέδρας τῶν πειρατῶν ᾠκοδόμησαν κάστρον καὶ εἰσερχόμενοι ὁμοῦ μὲ τὰ ζῶά των κάθε ἑσπέρας ἐντὸς τοῦ κάστρου, διέμενον ἕως τὴν ἐπιοῦσαν, καὶ δὲν ἐξήρχοντο νὰ ὑπάγωσιν εἰς τοὺς ἀγρούς των, ἐὰν δὲν ἐβεβαιοῦντο ἀπὸ ἀπεσταλμένους, τοὺς ὁποίους ἔπεμπον ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐπαρατήρουν, ὅτι πλοῖα πειρατικὰ δὲν εἶναι ἠγκυροβολημένα.

Τὸ κάστρον, εἰς τὸ ὁποῖον ἠσφαλίζοντο, ἦτον εἰς τὸν λόφον ὅπου σήμερον ὑπάρχει ὁ πυρπολημένος ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἡ δὲ περίμετρος τοῦ κάστρου κατεῖχε ὅλον τὸ ἐπίπεδον τοῦ λόφου, καὶ ἕκαστος τῶν ψαριανῶν εἶχεν οἰκίσκον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ οἰκίσκου ὑπῆρχε ναΐδιον τοῦ ἁγίου Νικολάου. Ποῖοι ἦτον οἱ πρῶτοι κτίτορες τοῦ κάστρου οἱ γέροντες δὲν ἐγνώριζον· κατὰ τὰς παραδόσεις, ὑπῆρχον ἐρείπια τοῦ κάστρου καὶ οἱ νέοι κάτοικοι ἀνεκαίνισαν τὸν περίβολόν του διὰ ν' ἀσφαλίζωνται. Τὸ κάστρον τοῦτο εἶχε μίαν πύλην, καὶ πλησίον τῆς πύλης ἦτον πύργος, (τὸν ὁποῖον ὠνόμαζον Γουλᾶ), εἰς τὸν ὁποῖον εἶχον δύο μικρὰ κανόνια· ὁ πύργος ἦτον ἐκεῖ ὅπου σήμερον ὑπάρχει τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ ἁγίου Νικολάου.

Τὸ Παλαιόκαστρον τοῦτο πῶς ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν ταύτην, οἱ γέροντες δὲν ἐγνώριζον, διότι ἐπὶ τοῦ λόφου αὐτοῦ ἔλεγον ὅτι ἐρείπια παλαιοῦ κάστρου δὲν εὑρέθησαν.

Εἰς τὸ Παλαιόκαστρον τοῦτο ὑπάρχουσι δύο ναοὶ ἡ-

νωμένοι διὰ μιᾶς οἰκοδομῆς· ὁ εἷς ἑορτάζεται εἰς τὴν μνήμην τῶν γεννεθλίων τοῦ Προδρόμου, καὶ ὁ ἕτερος εἰς τὴν μνήμην τῆς ἁγίας Ἄννης. Ἐντὸς τῶν ναῶν κατεσκευάσθη δεξαμενὴ ὕδατος· εἰς τὴν ἀνασκαφὴν αὐτῆς καὶ τῶν ναῶν ἀνεκαλύφθησαν ἀρχαιότητες· ἐντὸς τῶν ἀρχαιοτήτων ὑπῆρχε καὶ ἓν λευκὸν μάρμαρον μὲ τέσσαρας γωνίας, σχήματος πυραμιδοειδοῦς, ἔχον ὕψος τεσσάρων ποδῶν, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπιπέδου τῆς κορυφῆς ὑπῆρχον κεφαλαιώδη γράμματα.

Τοὺς ναοὺς τούτους εἰς τὴν ἐνορίαν του εἶχεν Ἀρχιμανδρίτης τις ψαριανός, Νικήφορος ὀνομαζόμενος· οὗτος εἰς τὰς τελετὰς τῶν ἑορτῶν τῶν εἰρημένων ναῶν ἐπροσκαλοῦσε τὸν διδάσκαλόν μου Γρηγόριον, ἱερέα, ἐκ Πελοποννήσου· Ὡς μαθητὴς αὐτοῦ τὸν παρηκολούθουν καὶ ἐθεώρουν τὸ μάρμαρον καὶ τὰ κεφαλαιώδη γράμματα· ἤκουσα καὶ τὸν ἀρχιμανδρίτην διηγούμενον πρὸς τὸν διδάσκαλόν μου περὶ τοῦ μαρμάρου τούτου καὶ τῶν ἄλλων ἀρχαιοτήτων. Ὡς παιδίον ἐπελαθόμην τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἀρχιμανδρίτου. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτήτων τούτων ὑπάρχουσιν εἰσέτι τινὲς ἐκ μελανοῦ λίθου, τινὲς αὐτῶν εἶναι κεφαλοκόλωνα συντετριμμένα. Φρονῶ ὅμως, ὅτι τὸ ὄνομα Παλαιόκαστρο δὲν ἐδόθη τυχαίως, ἀλλὰ θὰ ὑπῆρχον ὀχυρώματα τινὰ ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους κατοίκους. Οἱ αἰχμαλωτίσαντες λοιπὸν τοὺς κατοίκους κατηδάφισαν καὶ τὸ κάστρον καὶ τὰ ὀχυρώματα τοῦ Παλαιοκάστρου, οἱ δὲ νέοι κάτοικοι ἀνανεώσαντες τὸ κάστρον, ἔδωκαν τὴν ὀνομασίαν τοῦ ἑτέρου Παλαιόκαστρον· ἴσως θὰ ἐσώζοντο καὶ ἴχνη τινὰ ὀχυρωμάτων, τὰ ὁποῖα αἱ παραδόσεις δὲν διετήρησαν ὅπως μᾶς τὰ διασώσωσι.

Ζῶντες ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς, καὶ ἔχοντες βιωτικὰς στερήσεις εὐζωίας, διὰ νὰ προσλαμβάνουν αὐτὰς ἀλλαχόθεν ἀπὸ τὰ περιχυκλοῦντα αὐτοὺς μέρη,

ἐναυπήγησαν πλοιάρια (σακολέβες) καὶ ἐταξείδευον κατὰ πρῶτον τὰ πλησιέστερα μέρη, Χίον, Μυτιλήνην, τοὺς λιμένας τῆς Ἰονίας, Εὐβοίας καὶ Θετταλομαγνησίας· διὰ τὸ ἀλίμενον δὲ τῆς νήσου τὰ ἀνείλκυον κατὰ δύο τοῦ ἔτους ἐποχὰς διὰ νὰ σπείρωσι καὶ θερίσωσι τοὺς ἀγρούς των.

Ἀφοῦ ὁ πληθυσμός των ηὔξησεν, ᾠκοδόμησαν οἰκίας ἐκτὸς τοῦ φρουρίου, πλησίον αὐτοῦ, διὰ νὰ ὦσιν ἠσφαλισμένοι ἀπὸ τοὺς πειρατάς· ὁσάκις δὲ ἠγγυροβόλουν πειρατικὰ πλοῖα, οἱ Ψαριανοὶ ἤρχοντο ὡπλισμένοι πρὸς τοὺς πειρατὰς, καὶ συνομιλοῦντες μετ' αὐτῶν, τοὺς ὑπέσχοντο ὅτι θέλουν τοὺς δώσει τὰ ἐπιδέξια, ἀλλὰ νὰ μὴν ἐξέλθωσι εἰς τὴν ξηρὰν, διότι θὰ τοὺς κτυπήσωσιν· οἱ πειραταὶ δεχόμενοι τὰς προτάσεις τῶν Ψαριανῶν καὶ λαμβάνοντες τὰ ἀναγκαῖα ἀνεχώρουν.

Εἷς τῶν πειρατῶν, ὀνομαζόμενος καπετὰν Νῖκος, ἠγγυροβόλησεν εἰς τὸν δυτικὸν ὅρμον· ἐνῷ δὲ ἐξῆλθεν αὐτὸς μὲ τὸ πλήρωμά του ὡπλισμένος, ἦλθον καὶ οἱ Ψαριανοὶ ὡπλισμένοι πρὸς αὐτὸν καὶ ἔκαμαν τὰς προτάσεις, τὰς ὁποίας ὁ πειρατὴς ἐδέχθη, ἀλλ' οὗτος μετὰ τοῦ πληρώματός του, ἔχοντες σκοπὸν νὰ ἐπιπέσωσι δολίως κατὰ τῶν Ψαριανῶν, ἤρχισαν νὰ εὐθυμοῦν καὶ προσεκάλουν καὶ τοὺς Ψαριανοὺς εἰς εὐθυμίαν διὰ νὰ τοὺς μεθύσωσι καὶ εὕρωσι καιρὸν νὰ ἐπιπέσωσι κατ' αὐτῶν καὶ νὰ τοὺς αἰχμαλωτίσωσιν. Οἱ Ψαριανοὶ, ἐννοήσαντες τοὺς σκοπούς των, δὲν ἐδέχθησαν τὴν πρόσκλησιν τῆς εὐθυμίας, ἀλλ' ἐστέκοντο προσεκτικοὶ καὶ ὡπλισμένοι. Εἷς τῶν δημογερόντων τοὺς ἔδωκε σύνθημα τὸ ἑξῆς· « ὅταν σᾶς εἰπῶ, τοὺς εἶπε, κτυπήσατε τὴν κλωσσαριὰ νὰ σκορπήσουν τὰ πουλιὰ, σεῖς τότε νὰ φονεύσητε τὸν καπετάνιον, διὰ νὰ σκορπήσουν οἱ ναῦται». Οἱ πειραταὶ συνελθόντες εἰς χορὸν ἐχόρευον, οἱ δὲ Ψαριανοὶ, λαβόντες

θέσιν, κύκλῳ τοῦ χοροῦ, παρετήρουν τὸν δημογέροντα, αὐτὸς δὲ παρετηροῦσε τὰ κινήματα τῶν πειρατῶν. Γυνή τις, σύζυγος δημογέροντος, πιάσασα εἰς τὸν χορὸν ἐτραγούδησεν τὸ ἑξῆς τραγούδιον·

Ὄμορφον ποῦν' τὸ κάτεργο
Καὶ ὄμορφα π' ἁρμενίζει,
Ὄμορφοι καὶ οἱ συντρόφοι του
Καὶ ὁ νὲὸς ὁποῦ τ' ὁρίζει.

Ὁ καπετάνιος τῶν πειρατῶν, καθήμενος ἐπὶ καθέκλας, σωματώδης ὢν, καὶ ἀκούων τὸ τραγοῦδι ἐκάγχαζε γελῶν. Ἀφοῦ δὲ οἱ πειραταὶ ἐκατάλαβον, ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐκτελέσωσι τοὺς σκοπούς των ἀνεχώρησαν, ὡς φίλοι.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα, καθ' ὃ εἰσήρχοντο οἱ πειραταὶ εἰς Ψαρὰ νὰ λαφυραγωγήσωσιν, ἔλεγον οἱ γέροντες, ὅτι πώποτε δὲν ἐπέτυχον τὸν σκοπόν των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Κηρυχθέντος τοῦ πολέμου κατὰ τὸ ἔτος 1769 μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας, ὁ ῥωσσικὸς στόλος ἐλθὼν εἰς τὸ Αἰγαῖον ἐλλιμενίσθη εἰς Ψαρά· οἱ δὲ ψαριανοί, ἰδόντες αὐτὸν, καὶ ἀγνοοῦντες τὰ πλοῖα καὶ ἡ σημαία αὐτῶν ποίου ἔθνους εἶναι, εὑρέθησαν πρὸς στιγμὴν εἰς ἀπορίαν, ὅτε ἐξελθόντων τῶν ῥώσσων εἰς τὴν πόλιν τῶν Ψαρῶν, ἐκοινοποίησαν εἰς τοὺς ψαριανοὺς τὸν σκοπόν των, δηλ. ὅτι ὁ πόλεμος αὐτῶν εἶναι ἡ καταστροφὴ τοῦ τουρκικοῦ βασιλείου, καὶ ἡ ἀνόρθωσις τοῦ χριστιανικοῦ, καὶ τοὺς ἐπρότειναν νὰ ἐπαναστατήσωσι καὶ αὐτοὶ κατὰ τοῦ Σουλτάνου· οἱ ψαριανοί, τοὺς εἶπον τὴν ἀδυναμίαν των, καὶ τὴν δεινὴν θέσιν εἰς ἣν ὡς ῥαγιάδες εὑρίσκονται ἐνώπιον τῶν Τούρκων. Πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ σκοποῦ των

οἱ ῥῶσσοι ἐξήγαγον ἡμέραν τινὰ Κυριακὴν τοὺς ἱερεῖς ἀπὸ τὰ πλοῖα καὶ ἱερούργησαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως· μετὰ τὴν ἱερουργίαν δὲ ταύτην συνοδευόμενοι οἱ ἱερεῖς παρὰ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ πληρωμάτων συνῆλθον εἰς τόπον λεγόμενον τῆς Ξένης τὰ χωράφια καὶ ἔψαλον λιτανείαν· οἱ ψαριανοὶ γενόμενοι ἔκθαμβοι καὶ διὰ τὰ ὅσα ἐθεώρουν, καὶ διὰ τὰ λεγόμενά των, δὲν ἐπείσθησαν νὰ ἐπαναστατήσωσι κατ' ἀρχὰς κατὰ τοῦ Σουλτάνου· τοὺς ἔδωκαν δὲ πιλότους, οὓς ἐζήτησαν, διὰ τὰ πλοῖά των καὶ ἀνεχώρησαν.

Ἀναχωρήσας ἐκ Ψαρῶν ὁ ῥωσσικὸς στόλος, καὶ εὑρὼν τὸν τουρκικὸν ἠγκυροβολημένον ἀπὸ Τσεσμὲ μέχρι τῶν νήσων Οὖνος καὶ Ἀγνουσῶν ἐναυμάχησεν· οἱ ἐντὸς τῶν ῥωσσικῶν πλοίων ψαριανοὶ καὶ ἰδίως ὁ Χατσῆ Γεώργιος Χατσῆ Κυριάκου (οὗτος ἔχων πλοῖον, σακολεύαν, φορτωμένον ξυλείαν οἰκοδομήσιμον, συνελήφθη ὑπὸ τοῦ ῥωσσικοῦ στόλου· περὶ τοῦ πλοιαρίου τούτου θέλει γίνει κατωτέρω λόγος) διηγοῦντο εἰς ἡμᾶς τοὺς μεταγενεστέρους τὸ ἱστορικὸν τῆς ναυμαχίας μὲ σύνεσιν καὶ ὀρθὴν κρίσιν ὡς ἑξῆς·

«Ὁ τουρκικὸς στόλος ἠγκυροβολημένος, ὡς ἐρρέθη, καὶ ὁ ῥωσσικὸς εἰς τὰ πανιὰ εὑρισκόμενος ἤρξαντο τὴν ναυμαχίαν· κατὰ συγκυρίαν, τοῦ ῥωσσικοῦ στόλου ἡ ναυαρχὶς ναυμαχοῦσα μὲ τὸ πλοῖον τοῦ καπετὰν πασᾶ ἐπλησίασε τόσον ὥστε αἱ κεραίαι των περιεπλέχθησαν, καὶ ἀδύνατον ἦτον νὰ ξεπλεχθῶσιν· ἡ ὀθωμανικὴ ναυαρχὶς ἀρχήσασα πρῶτον νὰ πυρπολῆται διέδωσε τὰς φλόγας της καὶ εἰς τὴν ῥωσσικὴν ναυαρχίδα, πυρποληθεῖσαι ὁμοῦ καὶ αἱ δύο. Ὁ τουρκικὸς στόλος ἰδὼν τὸν πυρπολισμὸν τῆς ναυαρχίδος του ἔκοψε τὰς καμήλους τῶν ἀγκύρων καὶ ἐλλιμενίσθη εἰς Τσεσμέ· ὁ δὲ ναύαρχος τοῦ ῥωσσικοῦ στόλου παραπλέων ἐκεῖ, ἐποίησε συμβούλιον

μὲ τοὺς πλοιάρχους· πλοίαρχός τις, ἄγγλος, ἐπὶ φρεγάτας ῥωσσικῆς ἐγνωμοδότησε τὰ ἑξῆς· « Διὰ νὰ ἐξολοθρευθῇ, εἶπεν, ὁ ὀθωμανικὸς στόλος, πρέπει νὰ κατασκευασθῇ πυρπολικὸν, καὶ διὰ νὰ διευθυνθῇ μὲ ἐπιτυχίαν, νὰ πλησιάσῃ ὁ στόλος των πρὸς τὸν ἐχθρικὸν καὶ νὰ κανονοβολῇ· αὐτὸς δὲ, ἐπρόσθεσε, νὰ πλησιάσῃ μὲ τὴν ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του φρεγάταν εἰς τὸ τῆς ξηρᾶς κανονοστάσιον, (ὅπερ κατεσκεύασαν οἱ τοῦρκοι διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ στόλου των) καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κρότου καὶ τοῦ καπνοῦ τῶν πυροβόλων νὰ διευθύνουν τὸ πυρπολικόν.» Ἡ γνώμη τοῦ πλοιάρχου ἄγγλου ἔγινε παραδεκτὴ· ὡς πυρπολικὸν δὲ ἀπεφάσισαν τὴν ῥηθεῖσαν σακολεύαν τοῦ εἰρημένου πλοιάρχου Χατσῆ Γεωργίου Χ. Κυριάκου ψαριανοῦ· ἀλλὰ πρὶν ἐκφορτωθῇ αὕτη ἐφάνη κατὰ συγκυρίαν εἰς τὸ στενὸν τῆς Χίου, κατὰ τὰς Ἀγνούσας, ἕτερον πλοιάριον πλέον καὶ ἀμέσως ὁ ῥωσσικὸς στόλος ἔπεμψε πλοῖον καὶ τὸ συνέλαβεν, (ἦν δὲ τὸ πλοιάριον τοῦτο ἑλληνικὸν, Θετταλομαγνήσιον, ἐφωπλισμένον, κατὰ τὸ σύνηθες τοῦ τόπου ἐκείνου, μὲ ἓν ἱστὸν, καὶ ἓν ἱστίον (μαίστρα) καὶ μὲ φλῶκο,) κατασκευάσαντες αὐτὸ πυρπολικὸν, παραίτησαν τὴν σακολεύαν τοῦ Χ. Γεωργίου. Μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ πυρπολικοῦ ἐζήτησαν παρὰ τοῦ στόλου πυρπολιστὰς καὶ δὲν εὑρέθησαν, εἰμὴ δύο, ὁ εἷς ἄγγλος καὶ ὁ ἕτερος ἕλλην Μυκώνιος· πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ σκοποῦ, εὑρὼν τὸν ἄνεμον ἐπιτήδιον μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὁ ῥωσσικὸς στόλος ἐπλησίασε εἰς τὸν ὀθωμανικὸν ἠγκυροβολημένον ὄντα καὶ ἔχοντα τὰς πρώρας του εἰς τὴν ξηρὰν καὶ τὰς πρύμνας του εἰς τὸ πέλαγος, ἤρξατο τὸν πυροβολισμόν· ὁ δὲ ἄγγλος πλοίαρχος, κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του, ἐπλησίασεν εἰς τὸ κανονοστάσιον τῆς ξηρᾶς· ἐκ τῶν πληρωμάτων τοῦ τουρκικοῦ στόλου ἄλλοι μὲν ἀνεχώρουν διὰ

τῶν λέμβων, καὶ ἄλλοι ἔπιπτον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἔβγαινον εἰς τὴν ξηράν· παρήτησαν δὲ καὶ τὸ τῆς ξηρᾶς κανονοστάσιον οἱ ὀθωμανοί· ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ τοῦ κρότου καὶ τοῦ καπνοῦ τῶν πυροβόλων διεύθυνον καὶ οἱ πυρπολισταὶ τὸ πυρπολικὸν εἰς τὰς πρύμνας τῶν ὀθωμανικῶν πλοίων, καὶ θέσαντες τὸ πῦρ ἔγιναν παρανάλωμα τοῦ πυρὸς τὰ ὀθωμανικὰ πλοῖα· οἱ δὲ πυρπολισταὶ ἐσώθησαν ἀβλαβεῖς μὲ μίαν μικρὰν λέμβον, ὅπου εἶχον εἰς τὸν ῥωσσικὸν στόλον.»

Τὰς φλόγας τῶν πυρποληθέντων ὀθωμανικῶν πλοίων οἱ Ψαριανοὶ τὰς ἐθεώρουν ἄνωθεν τῶν βουνῶν τῆς Χίου ἡμέρας τινὰς λάμποντας, καθὼς διηγοῦντο εἰς ἡμᾶς οἱ πατέρες μας.

Μετὰ τὸν πυρπολισμὸν τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου ὁ ῥωσσικὸς ἐπέστρεψεν εἰς Ψαρὰ, παρακινῶν καὶ αὖθις τοὺς Ψαριανοὺς νὰ ἐπαναστατήσωσι, προσθέτων αὐτοῖς, ὅτι δὲν ἔχωσι πλέον νὰ φοβηθῶσιν, ἀφοῦ εἶδον πυρπολούμενον τὸν ὀθωμανικὸν στόλον.

Οἱ Ψαριανοὶ, ἐνθουσιασμένοι διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ χριστιανικοῦ βασιλείου, καὶ κατὰ τὴν πατροπαράδοτον κοινὴν γνώμην, ὅτι τὸ χριστιανικὸν βασίλειον θὰ γίνῃ ἀπὸ τὸ ξανθὸν γένος, ἤτοι τῶν Ῥώσσων, ἔχοντες καὶ ἄσπονδον μῖσος κατὰ τῶν ὀθωμανῶν, ἐπίστευσαν εἰς τοὺς λόγους τῶν ῥώσσων, διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ χριστιανικοῦ βασιλείου, καὶ ὕψωσαν τὴν ῥωσσικὴν σημαίαν, θεωροῦντες αὐτὴν ὡς σημαίαν τῆς ἐλευθερίας των. Γέροντες τινὲς, θεωροῦντες τὴν ραγιαδικὴν θέσιν των, καὶ προβλέποντες εἰς τὰ δεινὰ ὅπου ἤθελον ὑποπέσει, δὲν ἤθελον νὰ ἐπαναστατήσωσι· τὸ πλῆθος ὅμως πειθόμενον εἰς τοὺς λόγους τῶν ῥώσσων διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ χριστιανικοῦ βασιλείου καὶ θέλον τὴν ἐπανάστασιν, ἔλεγεν εἰς τοὺς γέροντας ὅτι, «τὸ Χ. τῆς σημαίας τῆς ῥωσσικῆς λέγει χρι-

στιανωσύνη.» Οἱ γέροντες ὅμως ἀντέλεγον ὅτι, «τὸ Χ. χειρότερα θὰ πάθητε, καὶ ὅτι Ὀρλώφης θὰ εἰπῇ ὄφις.»

Ἐντεῦθεν ἄρχεται (1770) ἡ πρώτη ἐπανάστασις τῶν Ψαριανῶν κατὰ τῆς ὀθωμανικῆς ἐξουσίας.

Κατὰ τὴν ἐπανάστασίν των οἱ Ψαριανοί, εἶχον σακολεύας τριάκοντα ἓξ, ἐξ αὐτῶν ὁπλίσαντες εἰκοσιπέντε κατέστησαν αὐτὰς καταδρομικάς· ἐναυπήγησαν καὶ ἕτερα πλοῖα, τῶν ὁποίων ἡ κατασκευὴ ἦτο καταλληλοτέρα διὰ καταδρομικὰ πλοῖα. Τὸ μικρότερον κατὰ τὸ μῆκος εἶχε πήχεις εἰκοσιπέντε ναυπηγικὰς, καὶ κώπας κατὰ μέρος δεκαέξ· τὰς ὠνόμαζον δὲ, γαλιώττες. Καὶ τοιαύτας μὲν ἐναυπήγησαν τεσσαρακονταπέντε, καὶ κατ' ἄλλους περισσοτέρας· ὅλα δὲ τὰ καταδρομικὰ τῶν Ψαριανῶν συνεποσοῦντο ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα πέντε· τὸ πλήρωμα ἑνὸς ἑκάστου ἐξ αὐτῶν ἐσυγκροτεῖτο ἀπὸ ἄνδρας ὀγδοήκοντα μέχρις ἑκατόν· ὁσάκις δὲ ἀπήρχοντο δι' ἀποβάσεις ἐσυγκρότουν τὰ πληρώματα ἀπὸ πλείονας. Μὲ τὰ καταδρομικὰ ταῦτα ἔκαμον πολλὰς ἐχθρικὰς λείας καὶ λάφυρα· διέκοψαν πᾶσαν τὴν θαλασσοπλοΐαν τῶν ἐμπορευομένων ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν σημαίαν κατὰ τὴν Μακεδονίαν, Θράκην καὶ Ἰονίαν, καὶ ἐπεξέτεινον τὰς ἐκστρατείας των ἕως εἰς τὴν Συρίαν. Εἰς τὰς ἐκστρατείας ταύτας συνέλαβον ἐχθρικὰ πλοῖα μὲ μεγάλας χρηματικὰς ποσότητας. Οἱ κατὰ τὴν Συρίαν καταδρομεῖς, τοὺς εἰς κιβώτια εὑρισκομένους γρούπους ἀπὸ νομίσματα ἀργυρᾶ τουρκικὰ τοὺς ἐλάμβανον ἀπὸ τὰς λείας εἰς τὰ καταδρομικὰ μὲ παλάγκες, ὡς ἔλεγον οἱ γέροντες. Ποιήσαντες δὲ ἀποβάσεις εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἰονίας καὶ λοιπῶν παραλίων μερῶν, ἐκυρίευσαν ἐξ ἐφόδου καὶ ἠχμαλώτισαν τὸ Πλουμάρι, καὶ Πλαγιὰ, χωρία τῆς Μιτυλήνης· εἰς δὲ τὴν νῆσον Λῆμνον τὸ Μοῦντρος καὶ τὰ πλησιέστερα μέρη αὐτοῦ. Ἡ Χῖος ὡς πλησιεστέρα τῶν

Ψαρῶν, ἐνοχλεῖτο περισσότερον ἀπὸ τοὺς Ψαριανοὺς, καὶ οἱ Χῖοι δὲν ἐξήρχοντο οὐδαμῶς εἰς ταξίδειον. Ὀθωμανοὶ Χῖοι ἐξελθόντες τοῦ λιμένος μὲ σακολεύαν τινὰ, συνελήφθησαν ἀμέσως παρὰ τοῦ Μιχάλη Καραπατάκη παραπλέοντος μὲ τὴν γαλιώτταν του· οἱ δὲ συλληφθέντες ὀθωμανοὶ ἔχοντες παλαιὰς γνωριμίας μετὰ τῶν Ψαριανῶν, εἶπον εἰς τὸν καταδρομέα, «καπετὰν, Μιχάλη »εἴπαμεν ναὶ ὅτι εἶναι τρέγα, καὶ εὐγήκαμεν καὶ ἡμεῖς »νὰ πάμεναι ἕως τοῖς Ἀγνοῦσαις νὰ γιαλέψωμεν, νὰ »φάμεναι κἀνένα κοχλιὸ ἢ πεταλίδα.» Ὁ δὲ Καραπατάκης ἕνεκα τῶν παλαιῶν σχέσεων τοὺς συνώδευσε μέχρι τοῦ λιμένος τῆς Χίου, καὶ τοὺς ἀφῆκεν χωρὶς νὰ τοὺς λεηλατήσῃ. Αἱ γυναῖκες τῶν Χίων ἔκαμαν τραγοῦδι, τὸ ἑξῆς, καὶ τὸ ἐτραγουδοῦσαν·

«Ψαριανοὶ παντίδοι, κλέφταις καὶ σκυλιὰ,
Χιώτικα καΐκια δὲν πιάνετεναι ποιά.»

Οἱ καταδρομεῖς οὗτοι διέπλεον πανταχόθεν τὰ εἰρημένα μέρη· δύω δ' ἐξ αὐτῶν ὁ Μανόλαρος, καὶ Σαρρηγιάννης διερχόμενοι μὲ ταὶς γαλιώττες των τὴν νῆσον Σκῦρον, καὶ ἰδόντες ἐντὸς τοῦ λιμένος (Γρεῖς Μπουκαις) πλοῖον τρικάρτον ἐλλιμενισμένον καὶ νομίσαντες αὐτὸ ἐχθρικὸν, Σκονδριάνικον, ἐρχόμενον ἐκ τῶν παραλίων τῆς Σκόνδρας καὶ διευθυνόμενον εἰς Κωσταντινούπολιν, ἀπεφάσισαν νὰ τὸ κυριεύσουν τὴν νύκτα ἐξ ἐφόδου, διαμένοντες ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκεῖ ἐκτὸς τοῦ λιμένος· ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτὸς εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ λιμένος καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐκυρίευσαν τὸ κατάστρωμα· ἰδόντες δὲ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὁπλισμὸν πυροβόλων πολεμικοῦ πλοίου, καὶ παρ' ἐλπίδα των ἀκούσαντες νὰ λαλοῦν γλῶσσαν ἄλλου ἔθνους, παρ' ἣν ἤλπιζον, δηλαδὴ ὀθωμανικὴν, χωρὶς νὰ ἐννοήσουν τίνος ἔθνους πλοῖον εἶναι ἀνεχώρησαν, ἀφοῦ ἐλαφυραγώγησαν εἴδη τινὰ τοῦ

καταστρώματος· κατὰ δὲ τὴν ἀναχώρησίν των οἱ ἐν τῷ πλοίῳ δὲν ἔρριψαν κατ' αὐτῶν κἀνὲν ὅπλον διὰ νὰ τοὺς βλάψωσιν. Εἶτα ἔμαθον οἱ καταδρομεῖς ὅτι τὸ πλοῖον ἦτο γαλλικόν, ἔχον ἀπεσταλμένον τινὰ διὰ τὴν γαλλικὴν πρεσβείαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἄλλοτε διαπλέων περὶ τὴν νῆσον Πάτμον ὁ καταδρομεὺς Καλημέρης ψαριανὸς, εἶδε πλοῖον τρικάταρτον εἰς διάπλουν ἔχον τὸν ἱστὸν τοῦ παπαφίγκου τοῦ πρωραίου ἱστοῦ κάτω, καὶ τὸ σκάφος αὐτοῦ μαῦρον, καὶ θεωρήσας αὐτὸ ἐμπορικὸν, ἐπῆλθε πρὸς ἐπίσκεψίν του, καὶ πλησιάσας πρὸς τὴν πρύμνην τοῦ ἔρριψεν τιναὶς κανονιαὶς, καὶ τοῦ ἐλάλησε νὰ ὀλιγοστεύσῃ τὰ πανιὰ καὶ νὰ σταθῇ· καὶ οὕτως ἔπραξε τὸ πλοῖον, γαλήνης οὔσης· ὁ καταδρομεὺς μεταβὰς μὲ τὴν λέμβον εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἀναβαίνων τὴν τελευταίαν βαθμίδα τῆς κλίμακος, καὶ βλέπων ἐπὶ τοῦ καταστρώματος σειρὰν πυροβόλων, καὶ τὸ πλήρωμα ἐν παρατάξει ὡς εἰς μάχην, ἔμεινεν ἔκθαμβος διὰ τὸ ἀπροσδόκητον, καὶ ἀμέσως ὀπισθοδρόμησε· καταβὰς τῆς κλίμακος ἐπέβη ἐπὶ τῆς λέμβου του καὶ ἀνεχώρησε, χωρὶς νὰ ζητήσῃ τὴν σύλληψίν του ὁ πλοίαρχος τοῦ πολεμικοῦ πλοίου. Τὸ πλοῖον τοῦτο ἦτον γαλλικὸν πολεμικόν· ἔχον δὲ τὰ πυροβόλα του συρμένα ἔσωθεν ἐφαίνετο ὡς ἐμπορικόν· φαίνεται δὲ ὅτι δὲν ἔκαμον τότε οἱ γάλλοι κατὰ τοῦ καταδρομικοῦ ἐκδίκησιν καὶ δὲν συνέλαβον τὸν πλοίαρχόν του, διὰ νὰ μὴ δώσουν αἰτίαν δυσαρεσκείας εἰς τοὺς ῥώσσους, διότι ἐντὸς τοῦ λιμένος τῆς νήσου Πάτμου ὑπῆρχον πλοῖα ἠγκυροβολημένα ῥωσσικά.

Διὰ τὰ γενόμενα ὅμως ταῦτα ἀπὸ τοὺς Ψαριανοὺς πρὸς τὰ γαλλικὰ πλοῖα, οἱ Γάλλοι ἐζήτουν ἐκδίκησιν. Γαλλικὸν πολεμικὸν βρίκιον, μετὰ τὴν εἰρήνην, ἀπήντησεν ἐν θαλασσοπλοΐᾳ δυτικῶς τῆς Χίου σακολεύαν ψαρια-

νήν, ὁ δὲ πλοίαρχος αὐτῆς ὠνομάζετο Γιάννος (α)· τὸ γαλλικὸν πλοῖον διευθύνθη κατ' αὐτῆς μὲ κανονοβολισμοὺς, ὁ δὲ Γιάννος διὰ νὰ μὴ συλληφθῇ παρὰ τῶν γάλλων, ἔῤῥιψεν τὴν σακολεύαν του εἰς τὸ Βενέτικον τῆς Χίου καὶ ἐσώθη μὲ τὸ πλήρωμά του διὰ τῆς λέμβου εἰς Ψαρά· οἱ δὲ Γάλλοι ἔπεμψαν τὰς λέμβους των καὶ ἐπυρπόλησαν τὴν σακολεύαν. Οἱ χωρικοὶ τῆς Χίου, Μεστὰ καὶ Λιθοὶ, καὶ ἐνταῦθα, πρὸς ἐμπαιγμὸν τῶν ψαριανῶν διὰ τὰς ἐνοχλήσεις ὅπου τοὺς ἔκαμον εἰς τὴν ἐπανάστασίν των, ἔκαμον καὶ ἕτερον τραγοῦδι, τὸ ἑξῆς·

«Καὶ τοῦ Γιάννου τὸ καΐκι ποῦ τὸ πιάσανε οἱ φραντζόζοι καὶ τοῦ πῆραν τὰ πανιά του, καὶ τὰ κάμανε σακκούλια, οἱ φραντζόζοι σοί·»

Εἷς τῶν καταδρομέων πλοιάρχων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦτο καὶ ὁ ἀοίδιμος Βαρβάκης, τοῦ ὁποίου τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματα καὶ τὴν δικαιοσύνην ἣν ἐδείκνυε εἰς τοὺς αἰχμαλώτους παντὸς γένους καὶ πάσης θρησκείας, ἤκουσα πολλοὺς γέροντας νὰ διηγοῦνται, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὸν πατέρα μου, ὅστις ἦτον ἐπιστήθιος φίλος τοῦ ἀοιδίμου Βαρβάκη, καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ πολέμου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦτο μαζύ του. Καταχωρῶ τινὰ ἐξ ὅσων ἤκουσα.

Διαπλέων ὁ Βαρβάκης εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰονίας μὲ τὸ πλοῖόν του, καὶ καθήμενος εἰς τὴν κάμαράν του, ἤκουσε θόρυβον πολὺν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος· ἐξερχόμενος αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τὸ κατάστρωμα καὶ βλέπει τὸ πλήρωμα ὡπλισμένον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ τοὺς αἰχμαλώτους ὀθωμανοὺς καὶ Ἰουδαίους, οὓς εἶχον διὰ νὰ τοὺς σφάξουν· ἐμβαίνει εἰς τὸ μέσον των, τοὺς ὁμιλεῖ, ὅτι τὸ ἔργον ὅπερ βούλονται νὰ πράξουν εἶναι ἐναντίον τῆς

(α) Οὗτος ἦτον εἷς τῶν πλοιάρχων καταδρομέων.

θελήσεως καὶ συνειδήσεώς του, καὶ ὅτι ἐπὶ τοῦ πλοίου του δὲν δύνανται νὰ βλάψουν οὐδένα ἄνθρωπον, εἴτε Τοῦρκος, εἴτε Ἰουδαῖος εἶναι· διότι τοὺς τοιούτους δὲν τοὺς θεωρεῖ πλέον ἐχθροὺς, ἀλλὰ ἀνθρώπους, καὶ ἡ ζωὴ αὐτῶν κρέμαται εἰς τὸν τράχηλόν του. Τοὺς εἶπεν δὲ ὅτι,—ἐὰν ἐπιμένετε εἰς τὸν σκοπόνσας, τότε δύνασθε νὰ τὸν ἐκτελέσητε, ὅταν τοὺς ἐβγάλω ἔξω, (δεικνύων μὲ τὴν χεῖρά του τὴν ξηρὰν τῆς Μιτυλήνης) καὶ τοὺς ὁπλίσω μὲ τὰ ἀναγκαῖα ὅπλα, καὶ ἐκεῖ θέλετε τοὺς θεωρήσει ὡς ἐχθροὺς, καὶ αὐτοὶ πάλιν θέλουν σᾶς θεωρήσει τὸ ἴδιον· καὶ ἐὰν ἐσεῖς ἦσθε πλέον παληκάρια αὐτῶν, θέλετε τοὺς κατασφάξει ὡς ἐχθροὺς, καὶ ὄχι ἐπὶ τοῦ πλοίου ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου νὰ σφάξητε ἀνθρώπους ἀόπλους, ὡς πρόβατα.

Καὶ ἄλλοτε εἶχεν αἰχμαλώτους ὀθωμανοὺς ἀθιγγάνους, γνωρίζοντας τὴν σιδηρουργικὴν, καὶ ἐνῷ εἰργάζοντο τὴν τέχνην των εἰς τὸ κῦτος τοῦ πλοίου, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τινὲς τοῦ πληρώματος τοὺς παρεβίασαν εἰς τὴν ἐργασίαν των· οἱ ἀθιγγάνοι ἀντεῖπον, καὶ ἀμέσως ἐκεῖνοι ἐζήτησαν τὴν σφαγήν των, ὡς ἐπιθυμοῦντες αὐτήν· εἶχε δὲ μετοχὴν καὶ ὁ ἀδελφός του. Μαθὼν καὶ τοῦτο ἀπέκοψεν αὐτοὺς ἀπὸ τὸ ἀνοσιούργημά των, ἐπιπλήξας περισσότερον τὸν ἀδελφόν του, καὶ εἶπε εἰς τὸ πλήρωμά του,—ἐὰν εἰς τὸ ἑξῆς τὶς ἐπὶ τοῦ πλοίου μου βιάσει αἰχμάλωτον, ὁποιουδήποτε γένους καὶ ἡλικίας ἢ θρησκείας εἶναι, τότε θέλω φερθῆ κατ' αὐτοῦ καθὼς πρέπει.

Οὐ μόνον δὲν ἐσυγχώρει τὸν ἀπάνθρωπον καὶ σκληρὸν θάνατον εἰς τοὺς αἰχμαλώτους, παντὸς γένους, ἡλικίας καὶ θρησκείας, ἀλλὰ δὲν ἐπέτρεπε νὰ ἁφαιρεθῇ καὶ ἀπ' αὐτῶν ὅλη ἡ περιουσία, τοὐναντίον μάλιστα ἐπρόσεχε νὰ ἀφίνουν εἰς αὐτοὺς ἐνδύματα καὶ σκεπάσματα διὰ τὸν ὕπνον, προγοῶν καὶ διὰ τὴν τροφήν τους.

Εὐκόλως δύναται νὰ ἐννοήσῃ ἕκαστος εἰς ἐπαναστατικὰς ἐποχὰς πόσον κυριεύουν τὰ ἄλογα πάθη τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὅπου δὲν εἶχον νὰ δώσουν λόγον τῶν πράξεών των εἰς οὐδένα· τοῦ ἀοιδίμου τούτου ἀνδρὸς ἡ ψυχὴ, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν γερόντων, δὲν ἐκυριεύθη ἀπὸ τοιαύτα ἀγενῆ πάθη πώποτε.

Ὁ ἀοίδιμος οὗτος ἀνὴρ, περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ψαριανῶν ἐναυπήγησε γαλιώτταν, εἶτα ἀγοράσας βρίκιον, ὡπλισεν αὐτὸ καταδρομικόν· καὶ περὶ τὰ ἔσχατα τοῦ πολέμου ἐναυπήγησεν εἰς Ψαρὰ πλοῖον τρικάταρτον πυροβόλων εἰκοσιὲξ, ἔχον κατασκευὴν πολεμικοῦ πλοίου, ὁπλισμὸν καὶ ἐφοπλισμόν· ἀλλὰ πρὶν ἐκπλεύσει τοῦ λιμένος τῶν Ψαρῶν, ἐγένετο εἰρήνη· ἀφοῦ δὲ τὰ τῶν Ψαριανῶν ἐπανῆλθον εἰς τὴν τάξιν των, ἐταξείδευσε μὲ τὸ πλοῖον τοῦτο ὁ ἀοίδιμος εἰς Λιβόρνον, καὶ ἐπανελθὼν εἰς Ψαρὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Καταγγείλαντες τινὲς αὐτὸν εἰς τὴν ὀθωμανικὴν ἐξουσίαν ὡς ἕνα τῶν Ψαριανῶν ἀποστατῶν, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς καταμηνύσεώς των οἱ καταμηνυταὶ, κατήγγειλον τοῦ πλοίου τὸ μέγεθος, τὴν πολεμικὴν κατασκευήν του, τὸν ὁπλισμὸν καὶ ἐφοπλισμόν του, δηλ. ὅτι τοῦτο κατεσκευάσθη παρὰ τοῦ ἀποστάτου διὰ νὰ πολεμῇ τὸν βασιλικὸν τουρκικὸν στόλον. Ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία ἐζήτησε νὰ τὸν συλλάβῃ· ὁ δὲ ἀοίδιμος, μαθὼν τὴν καταδίωξίν του παρὰ τῆς ὀθωμανικῆς ἐξουσίας κατέφυγεν εἰς τὴν ῥωσσικὴν πρεσβείαν, ἥτις τὸν ἐφυγάδευσε λαθραίως, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ῥωσσίαν, ὅπου ἡ θεία πρόνοια, φαίνεται, ὅτι ἐκεῖ εἶχε ἀποφασίσει τὸν προορισμόν του. Ἡ δὲ ὀθωμανικὴ ἐξουσία μὴ δυνηθεῖσα νὰ συλλάβῃ τὸν Βαρβάκην συνέλαβεν τὸ πλοῖόν του τὸ

μετέφερεν εἰς τὸν ναύσταθμόν της, καὶ τὸ ἐδήμευσεν.

Τὸ πλοῖον τοῦτο καθ' ἣν ἡμέραν ἐρρίπτετο εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν ναυπηγῶν τῆς τότε ἐποχῆς, ἐκινδύνευσεν ἐπάνω εἰς τὴν ἐσχάραν νὰ πέσῃ καὶ νὰ συντριφθῇ· ὁ ἀοίδιμος Βαρβάκης εἰς τὴν ὥραν τοῦ κινδύνου (καθὼς ἔλεγον οἱ γέροντες) ἐπεκαλέσθη τὴν βοήθειαν τοῦ ἁγίου Νικολάου νὰ τὸ σώσῃ καὶ νὰ τὸ κάμῃ ἀργυροῦν· τὸ πλοῖον ἐσώθη, καὶ ὁ ἀοίδιμος μετὰ ταῦτα ἐκτελέσας τὴν ὑπόσχεσίν του κατεσκεύασεν ἓν πλοῖον ἀργυροῦν μὲ ὅλον τὸν ἐφοπλισμόν καὶ μὲ τὰ πυροβόλα, καὶ τὸ ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον, τὸ ὁποῖον ἐσώζετο ἕως τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν τοῦ 1824, κρεμάμενον ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα ἀφιερώματα τῶν Ψαριανῶν.

Τοῦ ἀφιερώματος τούτου τὴν ὑπόσχεσιν ἐνθυμεῖτο πάντοτε, τὴν ἐξετέλεσεν ὅμως μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν ἀπὸ Ἀστραχάνιον· καθότι τὸ μὲν πλοῖον ἐναυπηγήθη περὶ τὸ τέλος τοῦ πολέμου, ὁ δὲ ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐπερεώθη κατὰ τὸ 1793, καὶ τὸ ἀφιέρωμα ἔπεμψεν ὁ ἀοίδιμος μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν.

Ἐν τοσούτῳ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐπαναστάσεως τῶν ψαριανῶν, τὰ Ψαρὰ, διὰ τὴν γεωγραφικὴν θέσιν των, ὡς εὑρισκόμενα ἐν μέσῳ τοῦ τουρκικοῦ κράτους, ἦτον ὡς πολεμικὸς λιμὴν, καὶ ἐναυλόχουν ὅλα τὰ καταδρομικὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ψαριανὰ καὶ μὴ, συσωρεύσαντα πάμπολα λάφυρα· ἐξ αὐτῶν ἦσαν πολλὰ πολύτιμα, καὶ χρήματα οὐκ ὀλίγα· τὸ δὲ πλῆθος τοῦ λαοῦ ὅπερ συνήχθη ἐκεῖ λέγουν ὅτι ἀνέβαινεν μέχρι τῶν δεκατεσσάρων χιλιάδων.

Οἱ πατέρες μας, μεταξὺ τῶν ἄλλων γεγονότων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, διηγοῦντο καὶ τὸν πήγεμόν των εἰς Μιτυλήνην καὶ Λῆμνον μὲ τὸν ῥωσσικὸν στόλον. Πρὸς

διασάφισιν τῶν γεγονότων τούτων καταχωρῶ τὸ ἀκόλουθον ἀπομνημόνευμα τοῦ Μελετίου Πατριάρχου τοῦ Τενεδίου ὅπερ ἐξιστορεῖ τὰ τῆς ἀναβάσεώς του εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, τὰ τῆς ἐξορίας του εἰς Μιτυλήνην καὶ τὰ τῆς ἐλεύσεως τοῦ ρωσσικοῦ στόλου κλπ.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑ

Μελετίου Πατριάρχου τοῦ Τενεδίου (α)·

... «Ἐν τοσούτῳ τοῦ ᾳχξθ' λήξαντος ἔτους καὶ τοῦ »ἑβδομηκοστοῦ ἐπιστάντος, περὶ τὰ τέλη τοῦ τότε ἀπρι»λίου μηνὸς ἀνεφάνη ὁ ῥηθεὶς στόλος κατὰ τὰ λεγόμενα »Δωδεκάνησα διοικούμενος καὶ διακυβερνώμενος ὑπὸ τοῦ »Ἀλεξίου Ὀρλὼφ, ὃς ἅμα τῷ ἐλθεῖν, προσέβαλεν εὐθὺς »τῇ Πελοποννήσῳ ἐπὶ σκοπῷ, ὡς ἔλεγον, τοῦ ἐγκρατεῖ »γενέσθαι ταύτης· ἀπέτυχε μέν τοι τοῦ σκοπουμένου, οὐκ »οἴδαμεν ὅπως· Ὅθεν φυγάδος γενομένου ἐκεῖθεν, συνέ»βησαν τοῖς ἐκεῖσε χριστιανοῖς τοσαῦτα δεινὰ, ὅσα καὶ »διελθεῖν ἀδύνατον ἐστίν. . . . . .

»Κατὰ δὲ τὸν μάϊον μῆνα ἐξῆλθε κατὰ τῶν Ῥώσσων »καὶ ὁ τῶν Ὀθωμανῶν στόλος, διοικούμενος καὶ διακυ»βερνώμενος ὑπὸ τοῦ ... Καπετὰν πασᾶ, ἐγγόνου τοῦ »ποτὲ Τζανοὺμ Χότζα, καὶ τοῦ Τζεζάερλι Χασάνμπεη, »καπετάνου καὶ διοικητοῦ τῆς καπετάνιας· Οὗτινος γε»νομένου καὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν Πελοπόννησον, καὶ πολέμου »συγκροτηθέντος δὶς καὶ τρὶς ἀμφοτέρων τῶν στόλων, »ἐνικήθησαν οἱ ὀθωμανοὶ καὶ εἰς τὸ στενὸν τῆς Σάμου »κατέφυγον, ἤτοι εἰς τὸ Δὰρ μπουγάζι, κακεῖθεν εἰς Σι»γαντζίκι, εἶτα εἰς Τσεσμὲ ἀντικρὺ τῆς Χίου· μετὰ δὲ »παρέλευσιν οὐ πολλῶν ἡμερῶν ἀφίκετο ἐκεῖ καὶ ὁ τῶν »Ῥώσσων στόλος· καὶ πρῶτον μὲν εἰσῆλθον εἰς μάχην »δύο τὸν ἀριθμὸν πλοῖα, ἓν ἐκ τῶν Ῥώσσων καὶ ἕτερον

(α) Ἴδε φυλλάδιον Πανδώρας ἀριθ. 263, 1 Μαρτίου 1861.

»ἐκ τῶν ὀθωμανῶν, ἡ καπετανία λεγομένη, ἅτινα ἐν τῷ »γενομένῳ ἐκείνῳ πολέμῳ διεκάησαν ἀμφότερα καὶ τῷ »πυρὶ παρεδόθησαν· ὁ δὲ λοιπὸς τῶν ὀθωμανῶν στόλος, »τῷ φόβῳ καὶ τῇ δειλίᾳ συσχεθεὶς, τῷ τοῦ Τσεσμὲ πορ»θμῷ εἰς Λιμένι προσέφυγε, συμποσούμενος σχεδὸν ὑπὲρ »τὰ τριάκοντα πλοῖα, ἔνθα ἐγκλείστου γενομένου, οἱ Ῥῶσ»σοι συσκεφθέντες διηρεύνων ᾧ τινι τρόπῳ πυρὶ αὐτὸν »παραδώσωσι· καὶ δὴ τῇ γεννεθλίῳ ἡμέρα τοῦ προδρόμου, »λήγοντος τοῦ ἰουνίου μηνὸς, κατέκαυσαν, αὐτὸν τρόποις »οἷς οἴδασιν, εἰς τὸ παντελὲς, ὥστε ἑνὸς μόνου ἀπολει»φθέντος, ἔλαβον καὶ τοῦτο μεθ' ἑαυτῶν, περὶ οὗτινος »ἐμπρισμοῦ διαφόρως καὶ ποικιλοτρόπως οἱ πλείονες διε»ξέρχονται . . . . . Ἕπεται δὲ καὶ τὰ ἐφεξῆς ὑπὸ τῶν »Ῥώσσων διαπραχθέντα, μὴ παρελθεῖν ἡμᾶς καὶ ταῦτα »ἀνεκδιήγητα, ἀλλ' ὡς ἔνεστιν, ἐξιστορῆσαι καὶ αὐτὰ »ὡς ἀναγκαιότατα.

»Ὁ γοῦν ῥωσσικὸς στόλος μετὰ τὸν γεγονότα ἐκεῖ»νον ἐμπρησμὸν, διατρίψας τινὰς ἡμέρας κατὰ τὸν Τσε»σμὲ, ἀπῆρεν ἐκεῖθεν ἀπελθὼν εἰς Μιτυλήνην, τῇ δεκά»τῃ Ἰουλίου ἡμέρᾳ σαββάτῳ, ἔνθα καὶ ἡμεῖς ἐτυγχάνο»μεν ὑπερόριοι, ὅστις συνεποσοῦτο ὑπὲρ τὰ τεσσαρά»κοντα πέντε πλοῖα, ὧν καὶ αὐτόπται γεγόναμεν ὡς »ἱσταμένων ἀντικρὺ τοῦ ἄστεος, καὶ ὑπὸ πάντων ὁρω»μένων ἀλλ' οὐ διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ, οὐδ' ὅλως ἐβράδυνεν »ἡμέρας τινὰς ἀλλὰ τῆς ἀμέσως κυριακῆς παρελθούσης »κατὰ τὴν δευτέραν τῇ δωδεκάτῃ Ἰουλίου ἀπῆρεν ἐκεῖθεν »πρὶν ἢ τὸν ἥλιον ἀνατεῖλαι, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ἀπελθεῖν εἰς »Λῆμνον, μηδὲν ἐνταῦθα τὸ παράπαν διενοχλήσαντος (οὕτω).

»Τούτων δὲ οὕτω γινομένων, ὡς ἀναγκαῖον ἡγούμεθα »διελθεῖν καὶ ὅσα κατὰ τῶν χριστιανῶν τῆς ῥηθείσης »Μυτιλήνης οἱ ὀθωμανοὶ διεπράξαντο, οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ

»καὶ καθ' ἡμῶν αὐτῶν τῶν ἐκεῖσε ὑπερορίων. Ἀποδράν-
»τος γὰρ ἐκεῖθεν τοῦ ῥωσσικοῦ στόλου, οἱ ὀθωμανοὶ ἤρ-
»ξαντο διαβρύχεσθαι κατὰ τῶν χριστιανῶν, οἷα λέοντες,
»ἐπαπειλοῦντες καὶ ἐπισείοντες αὐτοῖς θάνατον, ὥστε τῇ
»ιδ' τοῦ αὐτοῦ Ἰουλίου μηνὸς, μεσούσης ἤδη τῆς ἡμέρας,
»περὶ τὰς πέντε σχεδὸν ὥρας, ἐπαναστάσεως γενομένης
»ἐφώρμησαν ξιφηφόροι καὶ ἔνοπλοι κατὰ τῶν δυστυχῶν
»χριστιανῶν, ἐπιφέροντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ πυροβόλα ὄρ-
»γανα, οἵτινες ἀναιρέσαντες ὅσους καθ' ὁδὸν ἔτυχον ξέ-
»νους τε καὶ αὐτόχθονας, συμποσουμένους ὑπὲρ τοὺς ἑκα-
»τὸν, ἤρξαντο καταπατεῖν καὶ τοὺς οἴκους, διαρπάζοντες
»τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἐγκατοίκους παραδιδόντες θανά-
»τῳ. Ἀγνοούντων δὲ ἡμῶν τοῦτο, εἰσῆλθον καὶ εἰς τὸ ἡ-
»μέτερον κατάλυμα δύο τῶν ἐξ Ἀσίας ὀθωμανῶν, συντρί-
»ψαντες καὶ καταθλάσαντες τὴν θύραν· τότε δὴ τῶν παρ'
»ἡμῖν φυγάδων ἐκ τοῦ οἴκου γενομένων, ἅτε δὴ τῷ φόβῳ
»καὶ τῇ δειλίᾳ συσχεθέντων, καταλειφθέντες ἡμεῖς μόνοι
»ὡς γεγηρακότες καὶ πρὸς φυγὴν ὅλως ἀδυνατοῦντες,
»ἐκρατήθημεν ὑπ' ἐκείνων τῶν δύο, ἐξ ὧν ὁ εἷς σπασά-
»μενος τὴν ἑαυτοῦ μάχαιραν, τὴν παρ' αὐτοῖς γιαταγά-
»νην λεγομένην, ἐνέδωκεν ἡμῖν ἐκ τοῦ ὄπισθεν αὐτῆς
»μέρους τοσαῦτα κτηπήματα, ὅσα ἦν ἱκανὰ κατασυντρί-
»ψαι ἅπαντα τὰ ὀστέα καὶ λοιπὰ ἡμῶν μέλη· ἀφεθέντες
»δὲ ὑπ' ἐκείνου ἐκρατήθημεν ὑπὸ τοῦ ἑτέρου ἀνὰ χεῖρας
»ἔχοντος καὶ αὐτοῦ τὴν ἑαυτοῦ σπάθην, ἣν καὶ στρεψά-
»μενος ἐνέβαλεν ἡμῖν διὰ τῆς κόψεως τοσαῦτα τραύματα
»καὶ πληγὰς περί τε τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν ἀριστερὰν ἡ-
»μῶν χεῖρα, ὥστε μείναντες ἡμιθανεῖς ἐκτάδην ἐκείμεθα
»ποταμηδὸν ἐξερχομένου τοῦ αἵματος. Ἐντοσούτῳ ἐδεή-
»θημεν, παρεκαλέσαμεν, προβάλλοντες αὐτοῖς καὶ δόσιν
»χρημάτων, οὐκ εἰσηκούσθημεν μέν τοι, οὐδὲ εἰς οἶκτον
»ὅλως ἐτράπησαν οἱ ἀνίλεοι, ἔστ' ἂν ἀποβεβιωκότες ἡ-

»μᾶς οἰηθέντες διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ῥεύσεως τοῦ παρ' »ἡμῶν ἐξερχομένου αἵματος κατέλιπον ἡμᾶς ἀρξάμενοι »λεηλατεῖν καὶ διαρπάζειν τὰ πράγματα ἡμῶν τε καὶ »τῶν ἡμετέρων ἀνθρώπων. Τηνικαῦτα γοῦν εὐκαιρίας »δραξάμενοι, ἀναστάντες διά τινος θυρίδος ἐφύγομεν, καὶ »διὰ τῶν κεράμων ἑνὸς ἐλαιομύλου ἔντινι γειτνιάζοντι »οἴκῳ τοῦ Μανολάκη Τζερμπίνη εἰσεπηδήσαμεν, ἔνθα »καὶ ἀπηωρίσθημεν ἔκτινος δράνας, κειμένης ἐκεῖ πλη»σίον τοῦ τοίχου, καὶ διαρρήξαντες ἅπερ ἀμφιεννύμεθα »τῇ δεξιᾷ ἡμῶν χειρὶ, ἅτε δὴ τῆς ἑτέρας ἀδυνατούσης, »ἀπηλλάγημεν τῆς ἀπαιωρήσεως, πεσόντες κατὰ γῆς.» (Ἐνταῦθα διηγεῖται ὁ Πατριάρχης τὴν περιποίησιν καὶ ἐπιμέλειαν ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς καὶ τοῦ ἰατροῦ, καὶ ὅτι ἡ ἀριστερά του χεὶρ ἔμεινε βεβλαμμένη, καὶ τὰ δεινὰ, τὰ περισσότερα, παραπέμπων εἰς σιγὴν καὶ ἀκολουθεῖ).

. . . «Καὶ οὕτω μὲν ἔσχον καὶ τὰ περὶ τῆς νήσου »Μιτυλήνης, ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον αὖθις ἐπανέλθω»μεν. Οἱ οὖν ῥώσσοι ἀπελθόντες εἰς Λήμνον καὶ πολι»ορκήσαντες αὐτὴν, ἀπέβησαν ἐπὶ τὴν χέρσον, τῶν ὀθω»μανῶν φυγάδων γενομένων ἔνδον τοῦ ἄστεος, καθ' οὗτι»νος οἱ ῥῶσσοι ἐνδιαστήματι τριῶν μηνῶν οὐ διέλειπον »ῥίπτοντες βόμβας τινὰς καὶ τηλεβόλους, ὥστε τῶν ὀθω»μανῶν περιδεῶν καὶ ἐμφόβων γενομένων, καὶ ἐν ἀπορίᾳ »τῶν πρὸς τροφὴν ἀναγκαίων, ἐγένετο σύμβασις μεταξὺ »καὶ συμφωνία τοιαύτη, ὅπως οἱ μὲν ὀθωμανοὶ ἐξελθόν»τες τοῦ ἄστεος διαπεράσωσι ἐπὶ τὴν Ἀσίαν διὰ τῶν »ῥωσσικῶν πλοίων, οἱ δὲ ῥῶσσοι γενῶνται ἐγκρατεῖς τοῦ »τε ἄστεος καὶ ἁπάσης τῆς νήσου, οἷς καὶ ἐδόθησαν ἐνέ»χυροι οἱ τῆς Νήσου προύχοντες· τούτων οὕτω γενομέ»νων, ἐπέστη καὶ ἐπεφοίτησεν ἐκεῖσε νυκτὸς, ὁ Τζεζάερ»λης, τὸ τῆς καπετανίας φέρων ἀξίωμα, ἔχων μεθ'

»ἑαυτοῦ καὶ 400, ἢ 500, τῶν στρατιωτῶν, ὡς ἔλεγον· »καὶ πολέμου συγκροτηθέντος ἑκατέρων τῶν μερῶν, ἀ»πεδιώχθησαν οἱ ῥῶσσοι τῆς νήσου, γενομένου ἐγκρα»τοῦς ταύτης τοῦ ῥηθέντος Τζεζάερλη. Οἱ δ' ἐκεῖσε χρι»στιανοὶ ὅσα δεινὰ καὶ πέρα δεινῶν ὑπέστησαν μετὰ ταῦ»τα ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν ἐῶμεν λέγειν. . . .» (διηγεῖται τὰ δεινὰ ὅπου ἔπαθον οἱ χριστιανοὶ τῆς Λήμνου ἀπὸ τοὺς τούρκους, καὶ ὅτι ἐφόνευσαν καὶ τὸν Ἀρχιερέα Ἰωακεὶμ, χῖον, καὶ κατεκρήμνισαν καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Τριάδος· εἶτα ἀκολουθεῖ). «Οἱ δὲ ῥῶσσοι ἀναχωρήσαντες »ἐκεῖθεν ἀπῆλθον εἰς Πάρον, κἀκεῖ δὲ ἔμειναν ἐφησυχά»ζοντες χρόνον ἱκανὸν, ἐνασχολούμενοι μόνον ἐπὶ ἁλώσει »τινῶν πλοίων, ἐμπορίας χάριν περιερχομένων. Ἀλλ' »ὅτου χάριν ἀπεδιώχθησαν διὰ τοσούτων εὐαρίθμων ςρα»τιωτῶν, τόσον τῆς Λήμνου, ὅσον καὶ τῆς Πελοποννήσου, »ἡμεῖς μὲν οὐκ οἴδαμεν, ὁ θεὸς δ' οἶδε.

»Διελθόντος δὲ χρόνου ἱκανοῦ, κατὰ τὸ ἀχοά ἔτος ὀ»κτωβρίου κζ'. ἀνεφάνη αὖθις ὁ ῥηθεὶς στόλος τῶν ῥώσ»σων ἐνταῦθα, κατὰ τὴν Μιτυλήνην, συμποσούμενος τό»τε ὑπὲρ τὰ 80 πλοῖα, ἅπαντα μικρά τε καὶ μεγάλα, ἅ»τινα τοσούτου φόβου ἐνέπλησαν τοὺς ὀθωμανοὺς, ὥστε »ὑποψιασθῆναι καὶ περὶ τοὺς χριστιανοὺς, μήτι δεινὸν »αὐτοῖς ἀπεργάσωνται. Ἀνθ' ὅτου προσταγῆς γενομένης »τῶν ἐνταῦθα προὐχόντων, ἀνήγειρον ἡμᾶς μετὰ τοῦ »Ἁγίου Μιτυλήνης καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχόντων τῆς πο»λιτείας, ἀπενεγκόντες ἐπί τινα οἶκον τοῦ Χαντζῆ Γεωρ»γίου, διορίσαντες περὶ ἡμᾶς καὶ φύλακας δύο, τόν τε »Καβάσμπασην τοῦ ἐνταῦθα Σατράπεως, καὶ ἕτερον ἐκ »τοῦ τάγματος τῶν Τελιμπασίδων. Τότε κατὰ τὴν β'. »ὥραν τῆς λά. τοῦ ὀκτωβρίου μηνὸς, τὰ τῶν ῥώσσων »πλοῖα διαμοιρασθέντα εἰς δύο, τὰ μὲν ἐκ τοῦ ἑνὸς, τὰ »δὲ ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους τοῦ ἄστεος, ἤρξαντο ῥίπτειν

»βόμβας τινὰς, καὶ ἕτερα τῶν τηλεβόλων ὀργάνων κα-
»τά τε τοῦ ἄστεος καὶ τῆς χώρας. Ὅθεν τῇ ά. νοεμβρίου
»ἡμέρᾳ τρίτῃ, μετοικήσαντες ἡμᾶς πάλιν ἐκεῖθεν, μετή-
»γαγον ἅπαντας ἔσω τοῦ ἄστεος· καὶ οὕτω τῆς δευτέρας
»καὶ τρίτης διαγενομένης κατὰ τὴν τετάρτην τῇ β'.
»νοεμβρίου περὶ τὰς πέντε ὥρας τῆς ἡμέρας, ἀπέβησαν
»οἱ ῥώσσοι ἐπὶ τὴν ξηρὰν, ἐξελθόντες ἑκατέρωθεν καὶ ἐν
»διαστήματι ὡρῶν τριῶν ἔφθασαν κατὰ τὴν χώραν, τῶν
»ὀθωμανῶν φυγάδων γενομένων ἔνδον τοῦ ἄστεος, τότε
»ἐβλήθημεν καὶ ἡμεῖς ἅμα τῷ ἁγίῳ Μιτυλήνης κὺρ Γε-
»ρασίμῳ, καὶ οἱ λοιποὶ προεστῶτες τῆς χώρας, τὸν ἀ-
»ριθμὸν ὑπὲρ τοὺς 15, ἔν τινι εἱρκτῇ κειμένῃ ἔνδον τοῦ
»ἄστεος, σκοτεινοτάτῃ πάντῃ καὶ ἀφεγγεῖ, μπαμπᾶ
» Μουσσᾶ, τουρκιστὶ λεγομένῃ, ἐν ᾗ ἐμβάλλονται οἱ
φονεῖς καὶ οἱ κακοποιοὶ τῶν ἀνθρώπων. Οἱ δὲ ῥώσσοι, τῆς
»νυκτὸς καταλαβούσης, εἰσῆλθον ἔνδον τῆς χώρας, κα-
»ταπατοῦντες καὶ λεηλατοῦντες τὰς τῶν ὀθωμανῶν οἰ-
κίας, καὶ τὰ πράγματα ἐκείνων ἐν μέρει σκύλων ποιού-
»μενοι, ἄχρις οὗ, ἡμέρας γενομένης, περὶ τὰς τρεῖς αὐτῆς
»ὥρας ἐξῆλθον τοῦ ἄστεος πάλιν οἱ ὀθωμανοὶ τὸν ἀριθ-
»μὸν ἕως 500, οἵτινες ἡττηθέντες προσέδραμον εὐθὺς
»ἔνδον, κατακλείσαντες ἅπασας τὰς τοῦ ἄστεος θύρας·
»τότε δὲ οἱ ῥώσσοι πρὸς τοῖς ἄλλοις κατεκυρίευσαν καὶ
«ἑνὸς προαστείου κειμένου παρὰ τὴν θάλασσαν, Μπούρ-
» τζι λεγομένου, κἀκεῖθεν ῥίπτοντες τηλεβόλους συνε-
»χῶς, ἐπολέμουν τοὺς ὀθωμανοὺς, ῥιπτομένων ἀδιακό-
»πως καὶ βομβῶν ἐκ τῶν πλοίων, ἐξ ὧν ἐμπεσοῦσα μία,
»ἐνῷ ἡμεῖς ἐτυγχάνομεν πεφυλαγμένοι, μικροῦ δεῖν κα-
»τέκαυσεν ἂν ἡμᾶς ἅπαντας, εἰμὴ ἡ θεία δύναμις ἡμῖν
»ἐβοήθει. Πεσοῦσα γὰρ ὄπισθεν τοῦ τοίχου τῆς ἐσωτέ-
»ρας φυλακῆς, ἡμᾶς μὲν τῇ τοῦ θεοῦ συνάρσει οὐκ ἔ-
»βλαψεν, ἄνω δὲ κατὰ τὸ τοῦ Δισδάρι σελαμλίκι

»κατέκαυσεν ἕνα τῶν ὀθωμανῶν, κατασυντρίψασα καὶ »ἑνὸς ἑτέρου τὸν πόδα ἐπὶ τῇ ἐπιστασίᾳ ὄντος τοῦ ἀρα»βίου ζωμοῦ· ὅθεν ἡμεῖς περίφοβοι καὶ περιδεεῖς γενόμε»νοι ἠρξάμεθα ἀλαλάζειν, ἐκφέροντες φωνὰς μεγάλας, »καὶ οὕτω μετῳκίσθημεν εἰς ἑτέραν εἰρκτὴν Πυρελὴ »λεγομένην, κατὰ τὸ ἀγᾶ καπισσὶ κειμένην. Οἱ δὲ »ῥώσσοι, βουλόμενοι ἤδη κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν ἐκ»φυγεῖν τῆς νήσου, συσκεφθέντες ἔγνωσαν δεῖν καταπα»τῆσαι καὶ λεηλατῆσαι καὶ τὰς τῶν χριστιανῶν οἰκίας »ὅπως ἐξελθόντες οἱ ὀθωμανοὶ μὴ ἔχωσιν ὅλως τινὰ »αἰτίαν ἐπὶ βλάβῃ καὶ ἀναιρέσει αὐτῶν. Ὅθεν διαρπά»σαντες καὶ τὰ τῶν χριστιανῶν πράγματα καὶ ὅσα τῶν »ἡμετέρων ἐναπελείφθησαν ἐκ τῆς τῶν ἀγαρηνῶν προ»τέρας διαρπαγῆς, κατακαύσαντες καὶ τὰ δύο γινόμενα »τότε βασιλικὰ πλοῖα καὶ μίαν τριήρη, ἔτι δὲ καὶ τὰ »παλάτια τοῦτε ἐνταῦθα Μουχαφούσῃ Ὀσμὰν πασᾶ, καὶ »τοῦ Μουσελὴμ Χαλὴλ ἀγᾶ καί τινων ἄλλων, ἐμβάντες »ἐν τοῖς αὐτῶν πλοίοις ἀνεχώρησαν αὖθις κατὰ τὴν »Πάρον, λαβόντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὰ εὑρεθέντα ἅπαντα »πλοῖα μεγάλα τε καὶ μικρὰ ἔνδον τῶν δύο λιμένων. »Ὧν τινων φυγάδων γενομένων, οἱ ὀθωμανοὶ ἐζήτουν »ἐξελθεῖν ἐπὶ ἀναιρέσει τῶν δυστυχῶν χριστιανῶν· ὁ δ' »ἐνταῦθα σατράπης ἀπήντησε τὸ τοιοῦτον τῇ βαθείᾳ αὐ»τοῦ συναίσει, τοῦ Θεοῦ συνεργοῦντος, ἔστ' ἂν ἐλθόντος »καὶ τοῦ Τζεζάερλη καπετὰν πασᾶ τότε ὄντος ἐκ τῆς »Σητσοῦ, κατὰ κοινὴν αὐτῶν γνώμην καὶ ἡμεῖς τῆς εἰρ»κτῆς ἀπηλλάγημεν, καὶ κοινῶς ἅπαντες οἱ χριστιανοὶ »τοῦ κινδύνου ἠλευθερώθησαν κατὰ τὴν 7 τοῦ νοεμ»βρίου ἡμέρᾳ δευτέρᾳ. Οἱ ῥώσσοι δὲ ἀπελθόντες εἰς Πά»ρον διέμειναν ἐκεῖ ἐφησυχάζοντες ἕως τοῦ ᾳφοβ'. ἐν μηνὶ ἰουνίῳ. . . . .»

Ὁ ῥωσσικὸς στόλος συγκείμενος μόνον ἀπὸ μεγάλα

πλοῖα δὲν εἶχε μικρά· τὰ παρακολουθοῦντα αὐτὸν μικρὰ ἦτον ἐκ τῶν προσκολληθέντων Ἑλλήνων ἀπὸ πολλὰ μέρη, ὑψωσάντων ῥωσσικὴν σημαίαν εἰς τὰ πλοῖα των, καὶ μετερχομένων τὸν καταδρομέα· οἱ πλείονες τούτων τῶν Ἑλλήνων ἦτο ψαριανοί, διότι οὐδεμία ἄλλη νῆσος τοῦ Αἰγαίου ὕψωσε τὴν ῥωσσικὴν σημαίαν καὶ ἔκαμε τόσα καταδρομικὰ, ὡς τὰ Ψαρά.

Γενομένης δὲ τῆς εἰρήνης, καὶ τοῦ ῥωσσικοῦ στόλου μέλλοντος ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ τοῦ Αἰγαίου, ἠσθάνθησαν οἱ Ψαριανοὶ τὴν δεινὴν θέσιν εἰς ἣν εὑρίσκοντο, καὶ πέμψαντες ἀπεσταλμένους εἰς τὸν ναύαρχον τῶν ῥώσσων ἀνήγγειλον τὴν δεινὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν ἐγκαταλείπονται μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των, καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ κάμῃ κάθε τρόπον διὰ ν' ἀσφαλισθῇ ἡ ζωὴ αὐτῶν καὶ τῶν ἀθώων συζύγων καὶ τέκνων των. Ὁ ναύαρχος τοὺς ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν δύναται νὰ τοὺς βοηθήσῃ, ἐκτὸς ἐὰν θέλουν νὰ πάρουν τὰς οἰκογενείας των καὶ νὰ ὑπάγουν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ῥωσσίαν. Οἱ ἀπεσταλμένοι ἐπανελθόντες ἐκοινοποίησαν εἰς τοὺς συμπολίτας των ὅσα παρὰ τοῦ ναυάρχου ἤκουσαν· οἱ δὲ ψαριανοὶ ἐκυριεύθησαν ἀπὸ πανοικὸν φόβον, λύπην καὶ ἀπελπισίαν.

Μ' ὅλα ταῦτα ὁ ῥωσσικὸς στόλος ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ Αἰγαίου (α), οἱ δὲ ψαριανοὶ ἔμειναν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ αἱμοβόρου ἐχθροῦ των· διότι, ὡς ἐπληροφορήθησαν, ὁ Σουλτάνος προπαρεσκεύαζε στόλον νὰ πέμψῃ εἰς τὸ Αἰγαῖον νὰ θέσῃ μὲν τὴν εὐταξίαν, τὴν δὲ νῆσον των νὰ καταστρέψῃ. Ἐντοσούτῳ ἐξελθὼν ὁ τουρκικὸς στόλος τοῦ

(α) Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του, αἱ γυναῖκες τῶν Χίων μετέβαλον τὸ τραγούδιον ὡς ἑξῆς·

Ψαριανοὶ παντίδοι, κλέφταις καὶ σκυλιὰ,
Ὁ ἀρμηράγιος ἔφυγε, καὶ δὲν σᾶς θέλει πιά·

Ἑλληνσπόντου ἐπλησίασεν εἰς Ψαρά· ἐνῷ δὲ συναχθέντες πρὸς τὸ ἀρκτικὸν μέρος τῆς νήσου των πάντες ἐθεώρουν αὐτὸν ἐρχόμενον, αἱ γυναῖκες καὶ τὰ τέκνα των ἐξέβαλλον γοερὰς φωνὰς ἀντηχούσας καθ' ὅλην τὴν νῆσον, τὰ ὄρη καὶ τὰς κοιλάδας· τινὲς τῶν γυναικῶν παρέδιδον ὡς ἀφιερώματα τὰ θηλάζοντα τέκνα των εἰς τοὺς ναούς.

Γυνή τις πεφοβισμένη καὶ κατάτρομος κρατοῦσα εἰς χεῖράς της τέκνον ἐσπαργανωμένον, καὶ λυπουμένη διότι δὲν ἠδύνατο νὰ κρατῇ μαζύ της αὐτὸ εἰς τὰ ὄρη, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ναΐδιον τῆς Θεοτόκου (ἦν δὲ τοῦτο εἰς τὴν θέσιν ἐφ' ἧς σήμερον ὑπάρχει μοναστήριον, ὅπερ κεῖται εἰς τὸ ἀρκτικὸν μέρος τῆς νήσου), καὶ ἀφήσασα τὸ τέκνον της ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας εἶπε τοὺς ἑξῆς λόγους· « Σὲ τὸ παραδίδω Παναγιά μου νὰ τὸ φυλάξῃς», καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ ὄρη. Ἀφοῦ ὁ κίνδυνος παρῆλθεν, ἐνθυμηθεῖσα ἡ γυνὴ τὸ ἐσπαργανωμένον τέκνον της μετὰ παρέλευσιν ὡρῶν, ὑπάγει εἰς τὸν ναὸν καὶ εὑρίσκει αὐτὸ ἥσυχον καὶ ἄνευ κλαθμοῦ, καὶ τὰ χεράκιά του εἰς τὸ στόμα ἔχον, καὶ γλύφον αὐτά. Καὶ ἄλλαι τὰ παρημέλουν ὅπου εὑρίσκοντο καὶ ἔτρεχον εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰς ὠπὰς τῆς γῆς διὰ νὰ κρυφθοῦν.

Οἱ ψαριανοὶ στερημένοι τὰ μέσα τοῦ πολέμου πρὸς ὑπεράσπισίν των, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ἀναχωρήσουν ἐκ τῆς νήσου των διὰ νὰ ἀπέλθουν εἰς ἄλλον τόπον νὰ σωθοῦν, τὴν ἐξ ὕψους μόνον βοήθειαν ἐπεκαλοῦντο.

Καίτοι δὲ στερούμενοι τῶν ἐφοδίων τοῦ πολέμου (καὶ ἂν εἶχον, τί ἠδύναντο νὰ πράξωσι ἀπέναντι τῆς ὀθωμανικῆς ἐξουσίας μόνοι των;) καὶ μὴ δυνάμενοι ν'ἀναχωρήσωσι, (καὶ ἂν ἠδύναντο, ποῦ ἤθελον ὑπάγει ἀφοῦ κύκλωθεν περιέζωνεν αὐτοὺς ἡ τουρκικὴ ἐξουσία; εἰς τὴν Ῥωσσίαν, κατὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ ῥώσσου ναυάρχου; ἐκεῖ προεῖδον μόνοι τὴν ἀπώλειάν των), προπαρασκευά-

σαντες τὸν χάνδακα τοῦ Παλαιοκάστρου, (τὸν ὁποῖον ἀνωτέρω εἴπομεν ὅτι κατεσκεύασαν οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι, καὶ οὗτινος τὰ ἴχνη ἐσώζοντο) ἀπεφάσισαν νὰ πολεμήσωσιν ἐκεῖ μόνον μὲ τὰ τουφέκιά των διὰ νὰ μὴν ἀνδραποδισθῶσι καὶ σφαγῶσιν ὡς πρόβατα, ἀλλὰ νὰ ἐξαγοράσωσι τὸ αἷμά των καὶ τοι μὴ ἔχοντες πυροβόλα. Ἀλλὰ κατὰ καλήν τους τύχην ηὐδόκησεν ὁ θεὸς, καὶ ἔπνευσεν ἄνεμος νότος δυνατὸς, καὶ ὁ τουρκικὸς στόλος μὴ δυνάμενος ν' ἀνθέξῃ, ἐπέστρεψεν εἰς Ἑλλήσποντον.

Θεωρήσαντες τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἐπιστρέφοντα, ἐνόμισαν καὶ τὸν ἑαυτόν των πρὸς ὥρας ἐλεύθερον ἀπὸ τὴν ἐπαπειλοῦσαν αὐτοὺς καταστροφήν. Συσκεπτόμενοι δὲ περὶ τοῦ πρακτέου ἠπόρουν τί ποιητέον εἰς τὴν ἐλεεινὴν καὶ ἀξιολύπητον ταύτην θέσιν εἰς ἣν εὑρίσκοντο.

Γέρων τις ὀνομαζόμενος Ἰωάν. Κλασσογιάνης παῤῥησιασθεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς αὐθόρμητος,—ἐγὼ εἶμαι γέρων, ἀποφασίζω τὴν ζωὴν μου διὰ νὰ ὑπάγω εἰς τὸν Καπετὰν πασᾶ νὰ τὸν προσκυνήσωμεν, μόνον νὰ ἔλθῃ καὶ ἕτερος γέρων, ὁ Μανώλης Κουτέπας. Συναινέσαντος προθύμως καὶ τοῦ Κουτέπα, ὅλοι μετὰ χαρᾶς ἐδέχθησαν τοὺς λόγους τοῦ γέροντος, καὶ ἐνήργησαν τὴν ἀποστολήν των ἀφοῦ τοὺς ἐφωδίασαν μὲ ἱκανὰ δῶρα. Ἐντὸς τῶν δώρων τούτων ὑπῆρχον καὶ δύο πολύτιμα, ἅτινα εἶχον λάβει λάφυρα, ἓν τηλεσκόπιον καὶ ἓν ξίφος. Οἱ δύο οὗτοι γέροντες ἐνδυθέντες ἱμάτια μοναχῶν, καὶ ἀφήσαντες τὰς γενειάδας μετέβησαν εἰς Χίον καὶ ἔλαβον χαρατσοχάρτια, καὶ ἐκεῖθεν ἀπῆλθον εἰς τὸν ὀθωμανικὸν στόλον, ἠγγυροβολημένον εἰς Ἑλλήσποντον· ἡ δὲ κατὰ τόπους διάβασίς των ἦτον ὡς μοναχοὶ μὴ ψαριανοί.

Ἀπελθόντες οὗτοι εἰς τὸν Ἑλλήσποντον εὗρον τὸν τουρκικὸν στόλον· (ἦν δὲ τότε Καπετὰν πασᾶς ὁ Χασὰν πασᾶς, καὶ δραγουμάνος τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου ὁ περί-

φημος Μαυρογένης) καὶ παῤῥησιασθέντες εἰς τὸν Μαυρογένην, τοῦ λέγουν, ὅτι εἶναι ψαριανοὶ καὶ τοῦ ἐκθέτουν τὸν πηγαιμόν των. Οὗτος τοὺς ἠκροάσθη μὲ προσοχὴν, τοὺς ἐσυμβούλευσε νὰ μὴν ὁμιλήσουν μὲ κἀνένα ἄνθρωπον, καὶ εἶτα τοὺς ἔκρυψεν.

Μεθ' ἡμέρας τινὰς ὁ Μαυρογένης εἰς μίαν του συνέντευξιν μὲ τὸν Καπετὰν πασᾶ, θέλων νὰ ὁμιλήσῃ διὰ τοὺς ψαριανοὺς, τὸν ἐφιλοτίμησε πρῶτον διὰ τὴν ἀγαθότητά του καὶ διὰ τὰ καλὰ ὅπου εἶχε κάμει εἰς τοὺς ραγιάδες, ἔπειτα δὲ προσέθηκεν, ὅτι καὶ ἂν ἤθελον τοῦ παῤῥησιασθοῦν ψαριανοὶ νὰ τὸν προσκυνήσουν ἤθελε τοὺς δεχθῆ. Ὁ Καπετὰν πασᾶς πάραυτα μὲ ὀργὴν τὸν διέκοψε, καὶ τοῦ λέγει, ὅτι ἂν τοῦ παῤῥησιασθῶσιν, ἀμέσως θέλει τοὺς ἀπαγχονίσει εἰς τὴν κεραίαν· ὁ δὲ Μαυρογένης τότε δὲν ἐπρόσθεσέ τι.

Μετὰ παρέλευσιν τινῶν ἡμερῶν εἰς ἑτέραν συνέντευξιν μετὰ τοῦ καπετὰν πασᾶ, ὁ Μαυρογένης εὑρὼν αὐτὸν εἰς καλητέραν διάθεσιν, καὶ θέλων νὰ βοηθήσῃ τοὺς ψαριανοὺς τὸν ἐφιλοτίμησε καὶ αὖθις διὰ τὰς ἀγαθοποιίας, τὰς ὁποίας κάμνει εἰς τοὺς ραγιάδες, τὸν προσέθηκε πάλιν ὅτι — καὶ ψαριανοὶ ἂν παῤῥησιασθῶσιν εἰς τὸ ἔλεός σου, ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἀγαθότης σου, θέλει τοὺς εὐσπλαχνισθῆ καὶ τοὺς συγχωρήσει, καὶ δὲν θέλεις τοὺς ἀπαγχονίσει.— Ναὶ, τὸν λέγει ὁ Καπετὰν πασᾶς, ὄχι μόνον δὲν θέλω τοὺς ἀπαγχονίσει, ἀλλὰ τοὐναντίον θέλω τοὺς ἐνδύσει καυτάνι, καὶ τοὺς συγχωρήσει δι' ὅσα κατὰ τοῦ σουλτάνου ἔπραξαν.

Ὁ ἀγαθὸς Μαυρογένης, ἐξέρχεται πάραυτα καὶ λαμβάνει τοὺς δύο γέροντας, τοὺς συμβουλεύει καὶ τοὺς παῤῥησιάζει εἰς τὸν Καπετὰν πασᾶ. Οἱ γέροντες οὗτοι δακρυῤῥοοῦντες γονυκλιτῶς ἐνώπιόν του, καὶ κύψαντες τὰς κεφαλὰς ἔλεγον πρὸς αὐτὸν, ὅτι προσφέρουν τὸ

ξίφος ἵνα τοὺς κόψῃ τὴν κεφαλήν των διὰ τὴν ἀχαριστίαν καὶ ἀγνωμοσύνην ὅπου ἔδειξαν ἐπαναστατήσαντες· οὗτος ἀφοῦ τοὺς ἐπέπληξε διὰ τὴν ἐπανάστασίν των, εἶτα τοὺς ἐσυγχώρησε, καὶ τοὺς ἐσυμβούλευσεν, εἰς τὸ ἑξῆς νὰ μὴν ἀποφασίσουν νὰ πράξουν ἐπαναστατικόν τι κίνημα κατὰ τοῦ Σουλτάνου, (α) τοὺς ἐνέδυσε καυτάνι, τοὺς ἐχάρισε καὶ τεσσάρων ἐτῶν χαράτσια, ἐξ ὅσων ἐτῶν εἶχον ἀπλήρωτα ὡς ἐκ τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ τοὺς διέταξε νὰ ἀπέλθουν εἰς τὴν νῆσόν των καὶ νὰ συμβουλεύσουν τοὺς συμπολίτας των. Ἀπελθόντες οἱ δύο γέροντες ἔφθασαν εἰς τὴν νῆσόν των φοροῦντες τὰ καυτάνια, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐρυθρὰ, καὶ ἀνήγγειλον εἰς αὐτοὺς τὰ γεγονότα· οἱ δὲ συμπολῖται των τοὺς ὑποδέχθησαν ὡς σωτῆρας. Ἔκτοτε οἱ ψαριανοὶ ἤρχισαν ἐκ νέου τὸ ναυτικόν των ἐμπορικὸν ἐπάγγελμα μὲ τὰ πλοῖά των, τὰς σακολεύας· τὰς δὲ γαλιώττας, ἃς ἐναυπήγησαν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπαναστάσεως, τὰς ἐξηφάνισαν ὁλοτελῶς διὰ νὰ μὴν ὑπάρχωσιν εἰς αὐτοὺς πλοῖα φέροντα ὑπονοίας καὶ ἀναμνήσεις εἰς τοὺς Τούρκους. Ἐθεωροῦντο κατ' ἀρχὰς, εἰς ὅσους λιμένας καὶ πόλεις ἐπήγαινον τοῦ τουρκικοῦ κράτους, ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς μὲ ὄμμα δυσάρεστον, λέγοντας τὰ Ψαρὰ, κουτσοὺκ Μάλτα, ἤτοι μικρὰ Μάλτα, καὶ παρομοιάζοντας αὐτὰ μὲ τὴν Μάλταν, ἥτις ἔπεμπε τοὺς πειρατὰς εἰς τὸ Αἰγαῖον, αὐτοὺς δὲ χιρσὶζ ἀντὰμ, ἤτοι κλέπτας.

Μετά τινα χρόνον οἱ Ψαριανοὶ, λησμονήσαντες τὴν χάριν ἣν ἐχρεώστουν εἰς τὸν Γεροκλασσογιάννην, κατη-

(α) Τὶς ἠδύνατο νὰ προΐδῃ τὰς βουλὰς τοῦ ὑψίστου, ὅτι μετὰ παρέλευσιν τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν, ἔμελον νὰ ἐπαναστατήσωσιν οἱ ψαριανοὶ ὁμοῦ μὲ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος. Ἀνεξερεύνητοι εἰσὶν αἱ βουλαὶ τοῦ Ὑψίστου.

γόρησαν αὐτὸν ἐπί τινι ἐγκλήματι, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τὸν τιμωρήσωσιν ἀτιμωτικῶς. Ἀλλ' ὁ Χατζῆ Ἰωάννης Κοτζιᾶς τοὺς ἀπέδειξε τὸ ἀνυπόστατον τῆς κατηγορίας τοὺς παρέστησε τὴν μεγάλην εὐγνωμοσύνην ἣν ὀφείλουν εἰς αὐτὸν καὶ οὕτως τὸν ἔσωσε ἀπὸ τῆς ἀδίκου τιμωρίας.

Ὀλίγον δὲ μετέπειτα, κηρυχθέντος τοῦ πολέμου καὶ αὖθις μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας, κατὰ τὸ 1787, ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία περιέπεσεν εἰς πολεμικὰς περιπετείας. Λαβοῦσα δὲ ὑπονοίας κατὰ τῶν ψαριανῶν, ἵνα μὴ ἐπαναστατήσωσι καὶ αὖθις ἕνεκα τῶν πολιτικῶν περισπασμῶν, ἀπεφάσισε τὸν μετοικισμόν των καὶ τὴν διασπορὰν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τὰς νήσους. Ὁ Καπετὰν πασσᾶς εἶπεν εἰς τὸν δραγουμάνον τοῦ στόλου (ἦν δὲ τότε δραγουμάνος ὁ Χαντσερὴς) τὸ περὶ μετοικισμοῦ τῶν ψαριανῶν σχέδιον· ὁ δραγουμάνος, θέλων νὰ σώσῃ τοὺς ψαριανοὺς ἀπὸ τοιαύτην πολιτικὴν καταστροφὴν, ἀπήντησε τῷ Καπετὰν πασσᾷ, ὅτι εἶναι καλλήτερον ἵνα ἀπασχολήσῃ τοὺς ψαριανοὺς, νὰ διατάξῃ αὐτοὺς νὰ πέμψουν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὰ δύο μεγάλα πλοῖα τοῦ Μαρκὴ Μηλαΐτη, καὶ ἀδελφῶν Μαμούνιδων, καὶ δεκαὲξ σακολεύας ψαριανὰς ἐχούσας πλήρη τὰ πληρώματά των ἀπὸ ψαριανοὺς, διὰ νὰ χρησιμεύσουν δῆθεν εἰς τὴν βασιλικὴν ὑπηρεσίαν. Τὴν γνώμην ταύτην τοῦ δραγουμάνου δεχθεὶς ὁ Καπετὰν πασσᾶς διέταξε τοὺς ψαριανοὺς νὰ πέμψωσι τὰ πλοῖα καὶ τὰς σακολεύας καθ' ἃ διετάχθησαν. Οἱ ψαριανοὶ ὑπακούσαντες ἀπῆλθον μὲ τὰς σακολεύας καὶ τὰ πλοῖα εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπου τὰ μὲν πλοῖα των μετεχειρίσθησαν εἰς σου-γχεμισὴ, τὰς δὲ σακολεύας ἀφῆκαν διαμενούσας ἐκεῖ εἰς ἀργίαν. Ἐπειδὴ δ' ἐγόγγυζον τὰ πληρώματα, οἱ δὲ πλοίαρχοι στενοχωρούμενοι ἀπήρχοντο συχνὰ εἰς τὸν δραγουμάνον καὶ τὸν ἠνόχλουν ἵνα τοὺς λυπηθῇ διὰ τὴν ἔνδειάν των καὶ ὑστέ-

ρησιν τῶν οἰκογενειῶν των, καὶ νὰ μεσιτεύσῃ εἰς τὸν Καπετὰν πασσᾶ διὰ νὰ τοὺς ἀπολύσῃ ὅπως ἀπελθόντες εἰς τὰς οἰκογενείας των, ὑπάγωσιν εἰς ἐργασίαν καὶ ἐξοικονομῶσι πόρον δι' αὐτάς· ὁ δραγουμάνος γνωρίζων τὰς αἰτίας τῆς κρατήσεώς των, καὶ θέλων ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὰς συχνὰς ἐνοχλήσεις των, τοὺς διέταξαν νὰ ὑπάγουν νὰ φέρουν εἰς τὸν Ναύσταθμον μὲ τὰς σακολεύας των, λίθους, ἄσβεστον, καὶ κεράμους· ὥστε ἀντὶ νὰ ἐλευθερώσωσιν αὐτοὺς, μετέβαλον τὴν ἀργίαν των, εἰς ἐργασίαν ἐπίμοχθον. Ἀφοῦ δὲ οἱ πολιτικοὶ περισπασμοὶ τῆς Πόρτας ἔπαυσαν, παρῆλθον καὶ αἱ κατὰ τῶν ψαριανῶν ὑπόνοιαι, τοὺς ἀπέλυσαν. Τότε τοὺς ἐξεμυστηρεύθη ὁ Δραγουμάνος τὴν αἰτίαν τῆς μεταβάσεώς των εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ τῆς ἐκεῖ διαμονῆς των, διὰ νὰ τοὺς ἔχῃ ὡς ἐνέχυρον, νὰ μὴν ἐπαναστατήσωσιν ἐν περιστάσει, καὶ διὰ νὰ μὴν ἐνεργηθῇ ὁ μετοικισμὸς καὶ ἡ διασπορά των. Ἔμειναν δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἓν ἔτος. Τὰ δὲ δύο μεγάλα πλοῖα τοῦ Μηλαήτη, καὶ τῶν Μαμούνιδων κρατήσασα ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία ὡπλισε καὶ θέσασα πληρώματα ἀπὸ ὀθωμανοὺς τὰ ἀπόστειλεν εἰς τὸ Αἰγαῖον. Ταῦτα ἀπαντηθέντα κατὰ τὴν θαλασσοπλοΐαν των μὲ τὰ πλοῖα τοῦ Λάμπρου πλησίον τῆς νήσου Ἴου, κατεδιώχθησαν ὑπ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ τοῦ μὲν Μηλαήτη ταχύπλουν ὂν διέφυγε, τὸ δὲ πλήρωμα τοῦ βραδυκινήτου πλοίου τῶν Μαμούνιδων μὴ δυνάμενον νὰ διαφύγῃ ἄλλως, ἐμβὰν εἰς τὰς λέμβους ἐσώθη εἰς Ἴον, τὸ δὲ πλοῖον ἐπυρπολήθη ὑπὸ τοῦ Λάμπρου.

Ὅτε δὲ ὁ Λάμπρος Κατσώνης ἦλθεν εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ ἔκαμε τὸν σταθμόν του εἰς Κέαν, ἔπεμψεν εἰς διάφορα μέρη καὶ ἐσύλλεξε στρατιώτας, προσπαθῶν συγχρόνως νὰ ἐπαναστατήσῃ ὅσα δυνηθῇ μέρη· ἔπεμψε δὲ καὶ εἰς τὰ Ψαρὰ ἵνα προτρέψῃ αὐτοὺς εἰς ἐπανάστασιν· ἀλλ'

οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες πρόσφατα εἰς τὴν μνήμην των τὰ δυστυχήματα τοῦ πολέμου κατὰ τὸ ἔτος 1769, καὶ μὴ ἔχοντες τὰ πλοῖα καὶ τὰς σακολεύας των ἐκεῖ, διότι τὰς εἶχον στείλει εἰς Κωνσταντινούπολιν, δὲν ἔδωκαν οὔτε ἀκρόασιν εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Κατσώνη.

Ἐν τούτοις ἀφοῦ ὁ Λάμπρος ἐσύναξε στρατιώτας ἱκανοὺς, ἔλαβεν αὐτοὺς ἐντὸς τοῦ στολίσκου του, καὶ ἀποπλεύσας ἀπὸ Κέας ἀπῆλθεν εἰς Τρίκερι ἔνθα ἀποβιβάσας τοὺς στρατιώτας ἐλεηλάτησε τὴν πόλιν. Εἰς τὸν λιμένα τῶν Τρικέρων ὑπῆρχον ἠγκυροβολημέναι τέσσαρες σακολεύαι ψαριαναὶ, τοῦ Χατζῆ Κωνσταντῆ Κυπαρίσση, Χατζῆ Ἀγγελῆ Φιλίνη, Χατζῆ Ἰωάννου Σκανδάλη καὶ Ἀνδρέου Πατσίτσα, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἐξ ἑκάστης τὸ ἥμισυ τοῦ πληρώματος διὰ τὸν στολίσκον καὶ ἐλαφυραγώγησεν αὐτάς. Καὶ ἐκεῖναι μὲν ἐπανῆλθον εἰς Ψαρά. Ὁ δὲ Λάμπρος ἀποπλεύσας ἀπὸ Τρίκερι μετέβη εἰς Σχίαθον καὶ ἐκεῖθεν ἀπέστειλε πάλιν ἓν πλοῖον ἐκ τοῦ στολίσκου του εἰς Ψαρὰ ἵνα κατορθώσῃ νὰ τοὺς ἐπαναστατήσῃ. Καὶ ἐκεῖνος μὲν μετέβη εἰς Κέαν· τὸ δὲ πλοῖον του ἀνεχώρησεν ἀπὸ Ψαρὰ χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπαναστατήσῃ τοὺς ψαριανούς. Οὗτοι ὅμως θεωροῦντες τὴν σύλληψιν τῶν συμπολιτῶν των ὑπὸ τοῦ Λάμπρου, καὶ τὴν ἐπιμονὴν αὐτοῦ ἵνα τοὺς ἐπαναστατήσῃ ἀνεφέρθησαν εἰς τὴν ὀθωμανικὴν ἐξουσίαν ἵνα προλάβωσι πᾶν ἀπευκταῖον.

Ὁ δὲ Λάμπρος γνωρίζων καλῶς τὰ κατορθώματα τῶν ψαριανῶν ἐν τῇ ἐπαναστάσει των κατὰ τὸ 1769 ὅτε ὑπῆρχε πόλεμος μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας καὶ ὅτε ὁ Ῥωσσικὸς στόλος ἦτο εἰς τὸ Αἰγαῖον, καὶ ἐννοῶν τὰς ὠφελείας, ὅσαι ἠδύναντο νὰ προκύψουν ἐὰν οὗτοι ἐπανίσταντο, διὰ τοῦτο κατέβαλε τοσαύτας προσπαθείας, ἵνα τὴν μὲν νῆσον των κάμει σταθμὸν, τοὺς δὲ ψαριανοὺς

μεταχειρισθῇ εἰς τὰ πληρώματα τοῦ στολίσκου του. Σκοπεύων λοιπὸν καὶ πάλιν νὰ δοκιμάσῃ τοὺς ψαριανοὺς ἀνεχώρησεν ἀπὸ Κέαν διὰ Ψαρὰ ἐνῷ 300 ἢ 350 στρατιῶται αὐτοῦ δὲν ἠθέλησαν νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν, ἀλλ' ἔμειναν ἐκεῖ.

Ὁ Λάμπρος φθάσας μὲ τὸν στολίσκον του εἰς τὸ στενὸν τῆς Ἄνδρου καὶ Καβοδόρου, συναπηντήθη μετὰ τοῦ Ὀθωμανικοῦ στόλου συγκειμένου ἀπὸ πλοῖα πολεμικὰ δεκαοκτὼ, ἐνῷ τὰ τοῦ Λάμπρου ἦσαν ἐννέα, σεσαθρωμένα τὰ πλεῖστα. Ἡ ναυμαχία ἤρχισε πεισματωδεστάτη διαρκέσασα καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν· ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτὸς ἔπαυσαν τὴν ναυμαχίαν ἐνῷ ἡ νίκη ἔκλινεν ὑπὲρ τοῦ Λάμπρου.

Διαρκούσης τῆς ναυμαχίας ἀνεχώρησαν δύο πλοῖα· ὥστε ἔμειναν μόνον ἑπτά· τοῦτο δὲ βλέποντες οἱ πλησιέστεροι ἀξιωματικοί του καὶ φοβούμενοι τὴν ἀδυναμίαν τοῦ στόλου του τὸν ἐσυμβούλευσαν νὰ φύγῃ διὰ νυκτός· ἀλλ' ὁ γενναῖος Λάμπρος τοὺς εἶπεν ὅτι αὔριον θὰ κυριεύσουν τὸν Τουρκικὸν στόλον. Διὰ νὰ ἐνδυναμώσουν δὲ τὰ σεσαθρωμένα πλοῖα των ἵν' ἀντέχουν εἰς τὸν πόλεμον περιέζωσαν τὰ σκάφη των μὲ γούμεναις εἰς δύο μέρη, ὄπισθεν τοῦ πρωραίου καὶ τοῦ μεσαίου ἱστοῦ, καὶ περιέστριψαν ταὶς γούμεναις μὲ ξυλίνους μοχλοὺς (μανέλαις) ὥστε τὰ σκάφη συνεσφίχθησαν καλῶς. Τὴν ἐπιοῦσαν ἔφθασαν ἐννέα Βαρβαρέσικα πλοῖα ἄτινα μετὰ τῶν ὀθωμανικῶν ἤρξαντο τὴν ναυμαχίαν ἐπιπεσόντα κατὰ τῶν πλοίων τοῦ Λάμπρου ἵνα τὰ κυριεύσωσι διὰ τῆς ἐμβολῆς, ἀλλὰ μετὰ πολλὰς δοκιμασίας ἀπέτυχον. Ἐν τούτοις ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦ Λάμπρου εἶδον ἕνα τῶν Βαρβαρεσικῶν πλοίων ἐρχόμενον νὰ ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ ναύκληρος αὐτοῦ, Μυκώνιος, ἰδὼν εἰς λέβητα ἄλλειμα βρασμένον, ἔλαβεν αὐτὸ καὶ ἄλειψε τὸ μομπρέσο τῆς

πρώρας, καὶ τὸ κατάστρωμα. Τὸ Βαρβαρέσικον ἐπετέθη εἰς τὴν πρώραν, οἱ δὲ Τοῦρκοι ἐπέβησαν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος· ἀλλὰ πατῶντες εἰς τ' ἀλλειμένα μέρη καὶ γλιστρῶντες ἔπιπτον φονευόμενοι ὑπὸ τοῦ πληρώματος τοῦ Λάμπρου· μετὰ πολλὰς λοιπὸν δοκιμασίας οἱ Τοῦρκοι πάντοτε γλιστρῶντες ἀπεσύρθησαν. Τέλος ἐκυρίευσαν δύο κατασταθέντα ἀνίκανα ἀφοῦ καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ πληρώματός των ἐφονεύθη. Ἄλλα δύω μὴ δυνάμενοι οἱ Τοῦρκοι νὰ τὰ κυριεύσουν τὰ ἐπυρπόλησαν· ἓν δὲν ἠδύναντο νὰ τὸ κυριεύσωσι, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸ ἠδύνατο ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὰ πολλὰ νερὰ τὰ ὁποῖα ἔκαμεν· ἐπὶ τέλους ἀφοῦ τὰ δύω ὑπόλοιπα ἀνεχώρησαν οἱ Ἕλληνες τὸ ἔρριψαν εἰς τὴν νῆσον Ἄνδρου ἵνα σωθῶσιν. Τὸ πλήρωμα ἐσώθη εἰς τὴν ξηρὰν τῆς Ἄνδρου.

Μετὰ τὴν ναυμαχίαν ὁ Τουρκικὸς στόλος ἐξήγαγεν εἰς τὴν Ἄνδρον ὀθωμανοὺς ἵνα ζητήσωσι μὲ ἀπειλὰς τοὺς διασωθέντας Λαμπρινούς· οἱ Ἄνδριοι διὰ νὰ μὴ πάθουν ἐχορήγησαν ὁδηγοὺς εἰς τοὺς ὀθωμανοὺς, οἵτινες συνέλαβον πολλούς. Δεκαεπτὰ ἀναβάντες εἰς τὰ ὄρη ἐκρύβησαν, ἐν οἷς καὶ πέντε ψαριανοὶ, ὁ Νικολῆς Ἀποστόλης (ὁ καὶ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα) ὁ Μιχάλης Μετίλιας, καὶ τρεῖς ἕτεροι (οὗτοι νέοι ὄντες ἀναχωρήσαντες λαθρέως ἀπὸ Ψαρᾶ ἀπῆλθον ἐθελονταὶ εἰς τὸν στολίσκον τοῦ Λάμπρου). Οἱ εἰς τὰ ὄρη εὑρισκόμενοι, στερημένοι ἄρτου, καὶ ἠναγκασμένοι ὑπὸ τῆς πείνης, κατέβησαν νύκτα τινὰ διὰ νὰ εὕρουν ἄρτον εἴς τινα χριστιανὸν καὶ νὰ πληροφορηθοῦν τὰ τρέχοντα. Κατὰ συγκυρίαν, ἤκουσαν βοὴν τρέχοντος ὕδατος. Πλησιάσαντες εἰς τὴν βοὴν εἶδον οἰκίαν καὶ εἰσελθόντες ἔκρουσαν τὴν θύραν· γέρων τις ἠνέωξεν αὐτήν. Οἱ φυγάδες εἶπον εἰς αὐτὸν ὅτι εἶναι Λαμπρινοὶ χριστιανοὶ, καὶ ὅτι παραδίδονται εἰς χεῖράς του, καὶ διὰ τὸν θεὸν νὰ κάμῃ κάθε

τρόπον νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ· τὸν ἠρώτησαν καὶ περὶ τῶν διατρεχόντων. Ὁ γέρων τοὺς εἶπεν ὅτι, «πολλοὶ τοῦρκοι » ἀπεβιβάσθησαν εἰς Ἄνδρον ζητοῦντες τοὺς Λαμπρι- » νοὺς, καὶ ἔχοντες ὁδηγοὺς Ἀνδρίους συνέλαβον πολ- »λούς· καὶ ὅτι τώρα οἱ πλεῖστοι τῶν τούρκων ἀνεχώρη- »σαν, ὀλίγοι δὲ μένουν, οἵτινες σᾶς ζητοῦν·» τοὺς ἠρώ- τησε δὲ ἐὰν πεινοῦν, καὶ τοὺς ἔφερεν ἄρτον καὶ οἶνον. Ἐ- κεῖνοι ἀφοῦ ἔφαγον, ἔπιον καὶ ἀνέλαβον τὰς δυνάμεις των, ἐζήτησαν καὶ νὰ τοὺς σώσῃ. Ὁ γέρων συλλογισθεὶς ὀλίγον τοὺς εἶπε·—Εἰς δεινὴν θέσιν μὲ βάλλετε πλὴν θὰ κάμω χριστιανικὸν χρέος· κατωτέρω ἐδῶθεν ἔχω ἀ- δελφὸν ὅστις ἔχει καὶ αὐτὸς νερόμυλον, θὰ ὑπάγω νὰ τὸν ἀνταμώσω. Ὁ γέρων ἀπελθὼν εἰς τὸν ἀδελφόν του καὶ συνομιλήσας μετ' αὐτοῦ ἐπέστρεψεν μετ' ὀλίγον καὶ τοῖς εἶπεν ὅτι—καὶ ὁ ἀδελφός μου ἔχει τέσσαρας κρυμμένους ἀπὸ ἐσᾶς τοὺς Λαμπρινοὺς, καὶ ἂν ἀγαπᾶτε νὰ ὑπάγω- μεν, διότι ἀκόμη ἔχει νύκτα. Ἀπελθόντες ἐκεῖ εὗρον τὸν ἀδελφὸν καὶ τοὺς ἄλλους τέσσαρας Λαμπρινούς. Ἀφοῦ δ' ἐσκέφθησαν, ἀπεφασίσθη ὥστε ἕκαστος ἀδελφὸς νὰ λάβῃ τοὺς ἡμίσεις διὰ νὰ τοὺς τρέφουν εὐκολώτερα καὶ νὰ τοὺς κρύπτουν. Ἔμειναν ἐκεῖ ἐννέα ἡμέρας, ὅτε εἷς τῶν δύω ἀδελφῶν καταβὰς εἰς τὸν λιμένα Κ ό ρ θ ι εἶδε τράταν ἁλιευτικὴν Τηνίαν· ἐρωτήσας τοὺς Τηνίους ἂν θὰ μείνωσι πολὺ ἐκεῖ καὶ μαθὼν ὅτι ἐπὶ τέσσαρας ἡ- μέρας, ἐπέστρεψε καὶ διηγήθη τὰ τῆς τράτας εἰς ὅσους εἶχεν κρυμμένους, εἰδοποίησε δὲ καὶ τὸν ἀδελφόν του. Συνεννοηθέντες δὲ ὅλοι, ἐπελθούσης ἤδη τῆς νυκτὸς, καὶ τέβησαν ὁδηγούμενοι ὑπὸ τῶν δύω γερόντων ἕως πλη- σίον τῆς τράτας· τότε οἱ γέροντες τοὺς ἀπεχαιρέτησαν. Ἐκεῖνοι δὲ ἀκολουθοῦντες τὸν δρόμοντων εἰσῆλθον εἰς τὴν τράταν καὶ εὑρόντες τοὺς ἁλιεῖς κοιμωμένους εἰς τὴν ξηρὰν κατέλαβον αὐτήν. Ὅτε δε οὗτοι ἐξύπνησαν

ἔντρομοι, οἱ φυγάδες τοὺς εἶπον ὅτι εἶναι Λαμπρινοὶ καὶ χριστιανοί, καὶ τοὺς παρεκάλεσαν δι' ὄνομα τοῦ θεοῦ νὰ μὴν ὁμιλήσουν. Οἱ Τήνιοι ἀκούσαντες τοὺς λόγους τούτους τοὺς παρεχώρησαν τὴν τράταν εὐχαρίστως, παρεκάλεσε δὲ μόνον αὐτοὺς ὁ πλοίαρχος νὰ μὴ χαλάσουν τὴν τράτα καὶ τὰ δίκτυα, διότι θὰ στείλῃ ἀνθρώπους εἰς Κύθηρα νὰ τὴν πάρῃ. Οὕτως οἱ Λαμπρινοὶ ἀποπλεύσαντες ἐκεῖθεν κατευοδόθησαν εἰς Κύθηρα. Οἱ δὲ δύω γέροντες διὰ ζωοτροφίαν τοὺς εἶχαν δώσει δύω σάκκους ἄλευρον, καί δύω ἀσκοὺς τυρί. Μετὰ παρέλευσιν δεκατριῶν ἡμερῶν ἀπῆλθον οἱ ἄνθρωποι καὶ ἔλαβον τὴν τράτα καὶ τὰ δίκτυα· οἱ δὲ Λαμπρινοὶ ἔμειναν ἑπτὰ μῆνας περίπου εἰς Κύθηρα ἕως οὗ βεβαιωθέντες ὅτι δὲν ζητοῦνται τόσον ἐπιμόνως ἀπὸ τὴν ὀθωμανικὴν ἐξουσίαν, ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν ἀπελθόντες, οἱ μὲν ψαριανοὶ εἰς Ψαρὰ εἰς δὲ λοιποὶ εἰς Μύκωνον.

Ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία βεβαία οὖσα ὅτι καὶ ψαριανοὶ ἔλαβον μέρος μὲ τὸν Λάμπρον, ἀπέστειλεν ἐπανειλημμένως εἰς Ψαρὰ Μπουμπασιρέους καὶ Τσαουσάδες ζητοῦντας ἀπὸ τὴν κοινότητα τοὺς ἐπαναστάτας μὲ ἀπειλὰς καὶ φοβερισμούς. Οἱ ζητούμενοι, εὑρισκόμενοι εἰς Ψαρὰ, ἐκρύπτοντο· ἡ δὲ κοινότης μὴ θέλουσα νὰ τοὺς παραδώσῃ ἀπηλλάσσετο, δίδουσα εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους ὀθωμανοὺς μεγάλας ποσότητας χρημάτων καὶ δῶρα. Ὅθεν διῆλθον καὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ ψαριανοὶ μὲ θυσίαν αἵματος καὶ δυστυχίαν.

Ἐκ τῶν συλληφθέντων εἰς Ἄνδρον παρὰ τῶν τούρκων Λαμπρινῶν ἦσαν καὶ δέκα ψαριανοί, οἱ Κωνσταντὴς Καλημέρης, Ἰωάννης Δεσπινάρας, Γεώργιος Κεφάλας, Νικόλαος Κεφάλας, Ἀνδρέας Παπατζετζερὲ, Δημήτριος Κουρνοῦτος, ἀδελφοὶ Νηκολὴς καὶ Γεώργιος Κοντοῦ, Δημήτριος Κυπαρίσσης καὶ Κωνσταντὴς Τζε-

τζερές. Οὗτοι ὅλοι ἀπηγχονίσθησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐκτὸς δὲ τούτων πολλοὶ ἄλλοι ἐφονεύθησαν εἰς τὴν ναυμαχίαν. Ἐπέστρεψαν δὲ εἰς τὰ Ψαρὰ καὶ ὅσοι ἄλλοι εὑρισκόμενοι εἰς τὰ πλοῖα τοῦ Λάμπρου ἐσώθησαν.

Οἱ Ἕλληνες, εἰς τὰς ναυμαχίας ταύτας ἂν καὶ ἄνισοι κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων, καὶ κατὰ τὰ μέσα τοῦ πολέμου, ἀντεστάθησαν γενναίως καὶ ἔδειξαν ἀνδρείαν ἀπαραδειγμάτιστον. Κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν εὑρεθέντων εἰς τὸν στολίσκον τοῦ Λάμπρου Ψαριανῶν, ἐὰν δὲν ἔφθανον τὴν ἐπιοῦσαν τὰ βαρβαρέσικα πλοῖα, θὰ ἐκυρίευον τὸν τουρκικὸν στόλον.

Οἱ ψαριανοὶ μὴ θέλοντες νὰ ἐπαναστατήσωσι, διὰ ν' ἀποφύγωσι τὰς παραβιάσεις τοῦ Λάμπρου, εἶχον πέμψει πρὸς αὐτὸν σακολεύαν τοῦ Χατζῆ Κωνσταντῆ Χούλη φορτωμένην τροφὰς δωρεάν· ἀλλ' αὕτη φθάσασα εἰς τὸ στενὸν τῆς Ἄνδρου καὶ Καβοδόρου καὶ ἰδοῦσα μακρόθεν τὴν ναυμαχίαν ἐπέστρεψεν ἄπρακτος εἰς Ψαρά.

Κηρυχθέντος καὶ αὖθις τοῦ μεταξὺ Ῥωσσίας πολέμου ὁ ῥωσσικὸς στόλος ἦλθεν εἰς τὸ Αἰγαῖον κατὰ τὸ 1807 ὁ δὲ ναύαρχος ἔπεμψεν ἀπεσταλμένον εἰς Ψαρὰ ὀνομαζόμενον Παλατίνον. Οὗτος παῤῥησιασθεὶς εἰς τὴν Δημογεροντίαν ἐξεμυστηρεύθη τὴν ἀποστολήν του παρακινῶν αὐτὴν νὰ ἐπαναστατήσῃ καὶ αὖθις κατὰ τοῦ Σουλτάνου. Ἡ δημογεροντία προσεκάλεσεν εἰς συνεδρίασιν τοὺς οἰκοκυραίους ἵνα ἀκούσωσι τὰς προτάσεις καὶ σκεφθῶσι. Παρακινῶν αὐτοὺς ὁ Παλατῖνος νὰ ἐπαναστατήσωσι ἐξήγαγε τὴν ταμβακοθήκην ἀπὸ τὸ θυλάκιόν του καὶ λαβὼν ταμβάκον διὰ τῆς χειρός του εἶπεν εἰς τοὺς ψαριανοὺς δεικνύων τὴν χεῖρα ἥτις ἐκράτει τὸν ταμβάκον, ὅτι ἡ Τουρκία εἶναι ὡς αὐτὴ ἡ πρέζα (α).

(α) Οἱ παρευρισκόμενοι εἰς τὴν συνέλευσιν οἰκοκυραῖοι ἐχα-

Οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες εἰς τὴν μνήμην των πρόσφατα τὰ συμβεβηκότα τοῦ πολέμου τοῦ 1769 δὲν ἠθέλησαν οὔτε εἰς τὴν Τουρκικὴν ἐξουσίαν νὰ ἐνοχοποιηθῶσιν, ἀλλ' οὔτε τὸν Ναύαρχον Ῥῶσσον νὰ δυσαρεστήσωσιν. Εἶπον λοιπὸν εἰς τὸν ἀπεσταλμένον, ὅτι εἴμεθα πρόθυμοι νὰ ἐπαναστατήσωμεν, ἀλλ' ἐπιθυμοῦμεν προηγουμένως νὰ ἰδῶμεν καλῶς στερεομένας τὰς ῥωσσικὰς δυνάμεις, ὥστε νὰ παρέχωσιν ἐχέγγυα τῆς σωτηρίας μας. Ἄλλως τε περὶ τούτου τοῦ ἀντικειμένου θέλομεν σκεφθῆ ὡριμότερον, καὶ τὰς ἀποφάσεις μας θέλομεν ἀναφέρει εἰς τὸν ναύαρχον δι' ἐπίτηδες ἀπεσταλμένου. Οὕτως ὁ τοῦ ναυάρχου ἀπεσταλμένος ἀνεχώρησεν.

Οἱ ψαριανοὶ σκεφθέντες περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου καὶ σοβαροῦ ζητήματος, διὰ νὰ προλάβουν πᾶν ἐνδεχόμενον ἀπευκταῖον ἐρχόμενον εἴτε ἀπὸ τὸν Ῥῶσσον ναύαρχον εἴτε ἀπὸ τὴν τουρκικὴν ἐξουσίαν, ἀπεφάσισαν νὰ οἰκονομίσωσι καὶ τὰς δύο ἐξουσίας· καὶ εἰς μὲν τὸν Ῥῶσσον ναύαρχον ν' ἀναγγείλουν τὰ ἑξῆς· «ὅτι εἶναι πρόθυμοι νὰ ἐπαναστατήσωσι κατὰ τοῦ Σουλτάνου· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ τόπος εἶναι νῆσος, καὶ ἔχουν ἀνάγκην τὰ πρὸς ζωάρκειάν των νὰ προμηθεύωνται ἀπὸ τὴν Τουρκίαν, νὰ μένουν πρὸς καιρὸν ραγιάδες, καὶ νὰ ταξιδεύουν μὲ τὰ πλοιάριά των εἰς τὸ τουρκικὸν κράτος διὰ νὰ λαμβάνουν τ' ἀναγκαῖα τρόφιμα καὶ νὰ τὰ κομίζουν εἰς τὴν νῆσον των. Εἰς ὁποιανδήποτε δὲ περίστασιν ὁ στόλος ἤθελε τυχὸν πάθει ἔλλειψιν τροφίμων, οὗτοι ἔχοντες ἐπὶ τῆς νήσου των ἄφθονα νὰ χορηγῶσι καὶ εἰς αὐτόν. Πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ σκοποῦ των ἀπεφάσισαν νὰ ζητήσουν

μογέλασαν καὶ κρυφομιλοῦντες μεταξύ των εἶπον ὅτι——τοῦτος μᾶς ἔκαμε τὴν Τουρκία μιὰ πρέζα ταμπάκο, ἡμεῖς ὅμως ἠξεύρομεν τὶ ἐπάθαμεν.

ἀπὸ τὸν ναύαρχον διαβατήρια διὰ τὰ μικρὰ πλοιάριά των (σακολεύας) ἵνα ταξιδεύουν τὴν τουρκικὴν ἐπικράτειαν χωρὶς νὰ ἐνοχλῶνται εἰς τὸν πλοῦν των ἀπὸ τὰ ρωσσικὰ πολεμικὰ πλοῖα. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπανάστασιν, τοῦτο θέλει γίνει ἀφοῦ ἰδοῦν τὰς ρωσσικὰς δυνάμεις στερεωμένας εἰς τὰ μέρη ταῦτα.»

Πρὸς δὲ τὴν τουρκικὴν ἐξουσίαν ἀπεφάσισαν νὰ γράφουν συχνὰ, διὰ μέσου τῆς Χίου, ὅτι εἶναι ὑπήκοοι πιστοί. Καὶ πρὸς μὲν τὸν Ῥῶσσον ναύαρχον ἀπέστειλαν τὸν Δημήτριον Βρατσάνον, ἀφοῦ τὸν ἐφωδίασαν μὲ ἱκανὰ δῶρα.

Ἀπελθὼν ὁ ἀπεσταλμένος τῶν ψαριανῶν εἰς τὸν ρωσσικὸν στόλον, ὅστις ἦτο προσωρμισμένος εἰς τὸν μεταξὺ Τρῳάδος καὶ Τενέδου πορθμὸν, καὶ δοὺς τὰ δῶρα, ἀνήγγειλεν εἰς τὸν ναύαρχον τὰ παραγγέλματα τῆς κοινότητος. Ὁ ναύαρχος δεχθεὶς εὐχαρίστως τὰς προτάσεις τῶν ψαριανῶν, τοὺς ἐχορήγησε τὰ αἰτηθέντα διαβατήρια· ὁ δὲ ἀπεσταλμένος ἐπέστρεψεν εἰς Ψαρὰ καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὴν κοινότητα τὰ γεγονότα.

Οἰκονομήσαντες τοιουτοτρόπως οἱ ψαριανοὶ τὴν δεινὴν ταύτην περίστασιν, γράφουσι καὶ εἰς τὴν ὀθωμανικὴν ἐξουσίαν, διὰ μέσου τῆς Χίου, τὴν πιστὴν ὑποταγήν των. Καὶ τὰ μὲν καράβιά των ἀφοπλίσαντες τὰ ἐλλιμένισαν εἰς τοὺς λιμένας τῶν Ψαρῶν καὶ εἰς Μεστὰ (λιμένα τῆς Χίου), καὶ ἤρξαντο τὸ ναυτικόν των ἐπάγγελμα μὲ τὰς σακολεύας, ἃς εἶχον ἐφ' ὅλων τῶν παραλίων πόλεων καὶ λιμένων Εὐβοίας, Θεσσαλίας, Μακεδονίας, Θράκης καὶ μικρᾶς Ἀσίας, μένοντες ἀνενόχλητοι, ἕνεκα τῶν διαβατηρίων τοῦ ναυάρχου, ἀπὸ τὰ ρωσσικὰ πλοῖα. Κατ' ἀρχὰς εἶχον ὀλίγας σακολεύας, ἀλλ' ἐν βραχεῖ διαστήματι ἐναυπήγησαν ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν πεντήκοντα, ἐμπορευόμενοι μὲ αὐτὰς ἕως οὗ ὁ ρωσσικὸς στόλος ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ Αἰγαίου.

Ἡ διαγωγὴ αὕτη τῶν ψαριανῶν εὐηρέστησε τοὺς τούρκους καὶ τὴν ἐξουσίαν των, καὶ ἔπαυσαν ἔκτοτε νὰ τοὺς ὀνομάζουν κλέπτας, ἐπωνυμίαν τὴν ὁποίαν ἔδωκαν εἰς αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον τοῦ 1769 κατὰ τὴν πρώτην των ἐπανάστασιν· ἤδη δὲ τοὺς ὠνόμαζον πιστοὺς ραγιάδες.

Ὁ ρωσσικὸς στόλος ἔχων τὸν σταθμόν του, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, μεταξὺ Τρῳάδος καὶ Τενέδου ἐκυρίευσε τὴν τελευταίαν. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς διὰ νὰ μὴν ἐνοχοποιηθῶσιν ἐνώπιον τῆς ὀθωμανικῆς ἐξουσίας μετῴκησαν εἰς Ψαρά· οἱ δὲ ψαριανοὶ ἔδειξαν τὴν δέουσαν φιλανθρωπίαν εἰς αὐτοὺς, τοὺς περιέθαλψαν καὶ τοὺς παρεχώρησαν οἰκίας καὶ μέσα ἐμπορίου. Οἱ Τενέδιοι, εὑρόντες ἄνεσιν τῶν δεινῶν των, διέμειναν ἐκεῖ εἰς τὴν νῆσον των μέχρι τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ρωσσικοῦ στόλου ἐκ τοῦ Αἰγαίου.

Κατὰ τὴν διαμονὴν τοῦ ρωσσικοῦ στόλου εἰς τὸ Αἰγαῖον ὁ Κυριακὸς Σκούρτης, ὑδραῖος, ἐπαναστατήσας ὕψωσε τὴν ρωσσικὴν σημαίαν· ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν περιπλέων ἀπέναντι τῆς πόλεως τῶν Ψαρῶν, λόγῳ εὐθυμίας, ἔρριψε κανονοβολισμοὺς τινὰς μὲ σφαίρας εἰς τὴν πόλιν καὶ ἔβλαψεν οἰκίας τινάς· ἡ Δημογεροντία πέμψασα ἐντὸς λέμβου ἀπεσταλμένον τοῦ εἶπε νὰ παύσῃ τὸν κανονοβολισμὸν κατὰ τῆς πόλεως· ἐκεῖνος δὲ ἔπαυσεν.

Ἐνόσῳ δὲ κατείχετο τὸ Αἰγαῖον ἀπὸ τοὺς Ῥώσσους, οἱ ὀνομαζόμενοι καπεταναῖοι κλέπται εἶχον τὸν σταθμόν των εἰς τὰς νήσους τῶν Βορείων Σποράδων· ἔχοντες δὲ πλοιάρια περιέπλεον ἐκεῖ καὶ συνελάμβανον τὰ θαλασσοπλοοῦντα τὰ μέρη ἐκεῖνα ἐμπορικὰ πλοῖα παντὸς ἔθνους, καὶ μυριοτρόπως ἐβασάνιζον τοὺς δυστυχεῖς ναυτιλομένους, ἀφοῦ ἐλάμβανον τὰ φορτία των καὶ τοὺς ἐγύμνωναν· τὰ αὐτὰ ἔπασχον οἱ δυστυχεῖς ναυτιλόμενοι ἐὰν προσωρμίζοντο ἀπὸ ἐναντίους ἀνέμους ἐκεῖ ὅπου εἶχον τὸν σταθμόν των.

Τὰ θαλασσοπλοοῦντα ψαριανὰ πλοιάρια (σακολεῦαι) τὰς θαλάσσας ἐκείνας, κατὰ πρῶτον, συναπαντώμενα μετὰ τῶν κλεπτῶν συνήρχοντο εἰς μάχην· ἀκολούθως ὅμως ἐπειδὴ οἱ κλέπται δὲν ἠδύναντο νὰ συλλάβωσι ψαριανὸν πλοῖον, διὰ ν' ἀποφεύγωσι τ' ἀποτελέσματα τῶν ματαίων συμπλοκῶν, συνέδεσαν σχέσεις καὶ ἐφιλιώθησαν. Τότε δὲ τὰ ψαριανὰ ἠγκυροβόλουν ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκοντο πλοιάρια κλεπτῶν, καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ὅπου εἶχον τοὺς σταθμούς των. Οἱ καπεταναῖοι θέλοντες νὰ ἔχουν σχέσεις καὶ μὲ τὴν κοινότητα τῶν ψαριανῶν ἀπέστειλαν ἐκεῖ ἀπεσταλμένους. Οὗτοι ἦλθον εἰς τὰ Ψαρὰ καθ' ἣν ἐποχὴν εὑρίσκοντο ἐκεῖ ὀθωμανοὶ, ἀπεσταλμένοι καὶ οὗτοι ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν ἐξουσίαν διὰ δημοσίους ὑποθέσεις. Οἱ ψαριανοὶ οἰκονόμησαν ἀμφοτέρους τοὺς ἀπεσταλμένους, καὶ πρὸς μὲν τοὺς Ὀθωμανοὺς διὰ νὰ δεικνύουν τὴν πρὸς τὸν Σουλτάνον ὑποταγήν των ἔκαμον μεγάλα φιλοδωρήματα καὶ περιποιήσεις, καὶ ἐξετέλουν μὲ δραστηριότητα τὰς διαταγάς των. Τοὺς δὲ τῶν καπεταναίων, ὡς διωκομένους ἀπὸ τὴν ὀθωμανικὴν ἐξουσίαν, εἶχον εἰς ἰδιαίτερον μέρος καὶ συνενοοῦντο κρυφίως ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανούς· ἐχορήγησαν δὲ εἰς αὐτοὺς πολεμεφόδια καὶ ὅ,τι εἶχον ἀνάγκην. Οἱ Καπεταναῖοι λοιπὸν ἀνεχώρησαν εὐχαριστημένοι καὶ διετήρησαν τὰς σχέσεις μὲ τοὺς ψαριανοὺς, βοηθούμενοι ἀπὸ αὐτοὺς, ἕως οὗ ἀπεσύρθησαν ἀπὸ τὰς νήσους. Αἱ σχέσεις τῶν ψαριανῶν μὲ τοὺς Καπεταναίους καὶ τὰ βοηθήματα ὅπου τοὺς ἐχορήγουν εἰς τὰς ἀνάγκας των, ἐνοχοποίουν πολὺ ἐκείνους ἐνώπιον τῆς ὀθωμανικῆς ἐξουσίας.

Ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία κατεδίωξε διὰ τῶν πολεμικῶν της πλοίων τοὺς πειρατεύοντας τὴν θάλασσαν κλέπτας, οἵτινες μεταβαίνοντες ἀπὸ νήσου εἰς νήσον τῶν Βορείων Σποράδων ἀπέφευγον τὴν σύλληψιν, καταφεύγοντες ἐ-

νίοτε καὶ εἰς Ζαγορὰν, Κασσάνδραν, καὶ τὰ πλησιέστερα αὐτῶν μέρη. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1815—1816 καταδιωχθέντες σπουδαιότερον ὑπὸ τῶν πολεμικῶν πλοίων, οἱ μὲν κατεστράφησαν, οἱ δὲ συλληφθέντες ἀπεστάλησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπου καὶ ἀπηγχονίσθησαν ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς ἐξουσίας. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχε καὶ ὁ Λιόλιος. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν κλεπτῶν ὁ Καπετὰν πασσᾶς ἔστειλε τὸ ἀκόλουθον Μπουγιουρδὴ εἰς Ψαρά. Ἰδοὺ αὐτό.

Καπουγδὰν Πασσᾶς

Βεζύρης τοῦ Βασιλικοῦ Δονανμᾶ

«Προεστῶτες καὶ ἐπίτροποι τῆς νήσου Ψαρῶν φανερὸν ὑμῖν καὶ γνωστὸν ἔστω. Πέρισυ οἱ τῆς Ῥούμελης κλέπται ἐκ τῶν ἐσκιάδων καὶ ἀχρείων, ἐλθόντες εἰς τὴν νῆσον Σκῦρον ἐπροξένησαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ὑπερβάλλουσαν βλάβην καὶ ἀφανισμὸν τῶν ραγιάδων αὐτοῦ τοῦ νησίου· περίπου τεσσαράκοντα τὸν ἀριθμὸν νεφέρια ἀφήσαντες τὰ πράγματά των καὶ τὸ ἔχειν των, σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ὅτι ὑπῆγον εἰς τὴν νῆσον Ψαρῶν, καὶ ὅτι ἐποίησαν κατοικίαν ἐκεῖ ὅσον καὶ εἰς Σμύρνην, γνωστὸν ἀπεκατέστη. Μὲ τὴν βοήθειαν δὲ τοῦ ὑψίστου θεοῦ τόσον πέρισυ ὅσον καὶ ἐφέτος, τῶν ῥηθέντων κακοποιῶν κλεπτῶν πολλοὶ κατακοφθέντες καὶ διόλου ἀφανισθέντες ἀπέθανον, καὶ μερικοὶ γεγονότες σκλάβοι ἐκδικηθέντες ἔδωκαν δίκην. Καὶ εἰς τε τὰ νησία καὶ θάλασσαν ἤδη ἐμπιστοσύνη πασίδηλος. Καὶ τοίνυν ἀπὸ τοὺς ραγιάδες ὅσοι παρεξωπλίσθησαν, νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς προτέρας κατοικίας αὐτῶν καὶ ζήσωσι μὲ ἡσυχίαν καὶ ἄνεσιν ὅτι ἐστι θέλησίς τε καὶ βούλησις πασίδηλος. Ὑμεῖς δὲ οἱ προεστῶτες τῆς ῥηθείσης νήσου Ψαρῶν ἐκ τῶν ραγιάδων τῆς Σκύρου τοὺς ἐάσαντας τὰς ἑαυτῶν κατοικίας καὶ καταφυγόντας αὐτόθι εἰς τὸ νησίον ὑμῶν Ψαρῶν καὶ βαστάζοντας ὀσπήτια ραγιάδων ὁποῖοι καὶ ἂν ὦσιν, ὅλους αὐτοὺς μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ παιδίων, πιάσαντες πλοίων καὶ ἐμβαρκαρίσαντες αὐτοὺς αὖθις εἰς τὴν νῆσον Σκῦρον τὸ νὰ ἐξαποστείλατε προσταγὴ ἐστὶ, μὴ προξενοῦντες σύγχυσιν καὶ ἐπιφέροντες ἐναντιότητα εἰς τὴν ἐπακολουθοῦσαν ζημίαν τῆς Σκύρου καὶ διὰ ν' ἀποφύγητε αὐτὴν τὴν

ζημίαν ἀπὸ τὸ Διβάνι τοῦ Βασιλικοῦ Δοναμμᾶ ἐγράφη τὸ παρὸν Μπουγιουρδὴ καὶ ἐστάλη.

Φανερὸν ἐστὶν ὅτι θέλετε ἐξακολουθήσει ὡς γράφοντες προστάζομεν ὑμῖν καὶ θέλετε ἐνεργήσει ἀπαραλλάκτως ἀπέχοντες καὶ διαφυλαττόμενοι ἀπὸ τοῦ ἐναντίου τῆς ἡμετέρας προσταγῆς.

(ασλά ρενζενσίου σελήνης 23), καθ' ἡμᾶς δὲ 1816 Ἰουνίου 5.

Ἐξεδόθη τὸ παρὸν Μπουγιουρδὴ ἀπὸ τοῦ Βασιλικοῦ Δοναμμᾶ. (α)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Τὸ σύστημα τῆς διοικήσεως τῆς νήσου ταύτης ἦτον ἐνιαύσιον, ἀνανεούμενον κατὰ μῆνα Μάρτιον· εἰς ἐκτάκτους ὅμως περιστάσεις ἀνενεοῦτο καὶ εἰς ἄλλας τοῦ ἔτους ἐποχὰς, διατηρουμένων τῶν αὐτῶν τύπων τῆς ἐκλογῆς.

Ἐκλογή.

Περὶ τὴν λῆξιν ἑκάστου δημογεροντικοῦ ἔτους οἱ δημογέροντες προσεκάλουν τὸν λαὸν εἰς συνέλευσιν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ ἐκεῖ ἀνήγγελον ὅτι ἡ περίοδός των λήγει καὶ ἑπομένως ἡ συνέλευσις πρέπει νὰ σκεφθῇ διὰ τὴν ἀντικατάστασίν των. Ἡ συνέλευσις ἐξέλεγε τεσσαράκοντα ἄτομα ἀπὸ ὅλας τὰς τάξεις τῶν πολιτῶν, ἤτοι, ἀπὸ τοὺς ἐγκριτοτέρους, ἀπὸ τοὺς καπεταναίους, καραβοκυραίους (β) καὶ ἀπὸ ἐμπόρους καὶ διακεκριμένους ναύτας, συμπεριλαμβανομένου καὶ ἑνὸς ἱερέως. Ἡ συνέλευσις τότε διελύετο, οἱ δὲ ἐκλογεῖς συν-

(α) Τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον ὑπάρχον εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς νήσου Σκύρου ἐστάλη πρὸς ὑμᾶς εἰς ἀντίγραφον παρά τινος φίλου μας.

(β) Καραβοκυραίους ἔλεγον τοὺς πλοιάρχους τῶν μικρῶν πλοίων τῶν δὲ μεγάλων καπεταναίους.

ερχόμενοι ἐντὸς τοῦ Ναοῦ ἐξέλεγον τοὺς δημογέροντας καὶ δὲν διελύοντο πρὶν περαιώσωσι τὴν ἐντολήν των ταύτην. Ὁ δὲ ἱερεὺς παρίστατο ἁπλῶς ἵνα ἁγιάζῃ οὕτως εἰπεῖν τὴν ἐκλογὴν ταύτην, οὐδόλως ἀναμιγνυόμενος εἰς τὰς πολιτικὰς αὐτῶν συζητήσεις. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν οἱ ἐκλογεῖς ὑπέβαλλον τὸ ἀποτέλεσμά των εἰς τὴν δημογεροντίαν, ἥτις διέτασσε τὸν κλῆρον νὰ κάμῃ μονοκλησίαν, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ὁποίας ἀνεγινώσκοντο ἐπ' ἐκκλησίας τὰ ὀνόματα τῶν νέων δημογερόντων· ἀφοῦ δ' ἐτελείωνε καὶ τοῦτο οἱ παλαιοὶ δημογέροντες προσεκάλουν εἰς συνέλευσιν τοὺς οἰκοκυραίους, τοὺς νέους δημογέροντας καὶ τοὺς ἐκλογεῖς, καὶ παρεχώρουν ἐνώπιον αὐτῶν τὴν θέσιν καὶ τὰς σφραγίδας των εἰς τοὺς νέους δημογέροντας. Οἱ ἐκλογεῖς ἐξήλεγχον τὴν ἐνιαύσιον χρηματικὴν διαχείρισιν τῶν παυθέντων δημογερόντων, οἵτινες ἔδιδον λόγον τῶν πράξεών των. Οὐδεὶς δὲ τῶν ἐκλεχθέντων δημογερόντων ἠδύνατο ν' ἀποποιηθῇ τὴν ἐκλογὴν, μ' ὅλον ὅτι ὑπηρέτουν ἀμισθί.

Αἱ σφραγῖδες αὐτῶν ἦσαν δύω, τῆς Παναγίας, οὐσης διηρημένης εἰς τέσσαρα τεμάχια, καὶ τοῦ Ἁγίου Νικολάου· ἐκ τῆς πρώτης ἐκράτει ἕκαστος ἓν τεμάχιον, καὶ ὅτε ἔμελλον νὰ σφραγίσωσί τι συνήρχοντο καὶ οἱ τέσσαρες καὶ συναρμολογοῦντες αὐτὰ ἐσφράγιζον τὰ ἔγγραφα τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν, ἐκτὸς τῶν ναυτιλιακῶν ἅτινα ἐσφραγίζοντο διὰ τῆς δευτέρας, ἤτοι τῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου.

Διαχείρησις τῆς ὑπηρεσίας.

Τὰ καθήκοντα τῆς δημογεροντίας ἦσαν, νὰ διευθύνουν τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν, νὰ ἀναφέρωνται πρὸς τὰς τουρκικὰς ἀρχὰς, νὰ ἐκτελῶσι τὰς ἀποφάσεις τῆς

συνελεύσεως καὶ τῶν διαιτητῶν, νὰ συνάζωσι τὰ εἰσοδήματα καὶ χαράτζια καὶ νὰ τιμωρῶσι τοὺς πταίστας, καθόσον οὗτοι ἀνήγοντο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν των· διότι τοὺς κακουργοῦντας ἔκρινε καὶ κατεδίκαζεν ἡ συνέλευσις τῶν οἰκοκυραίων ἢ τοῦ λαοῦ.

Τὰς δὲ κοινὰς τῶν πολιτῶν ὑποθέσεις ἐδίκαζεν ἡ δημογεροντία ἀνεκκλήτως. Διὰ τὰς σπουδαιοτέρας ὅμως ἐξελέγοντο αἱρετοκριταὶ οἵτινες ἀφοῦ ἐβασάνιζον τὴν ὑπόθεσιν συνέτασσον τὴν περὶ τοῦ ἀντικειμένου ἀπόφασίν των ἐγγράφως καὶ ἔδιδον αὐτὴν εἰς τὴν δημογεροντίαν. Ἂν δὲ οἱ αἱρετοκριταὶ διεφώνουν παρελάμβανον καὶ τρίτον ὥστε νὰ σχηματισθῇ πλειοψηφία. Αὕτη λαμβάνουσα τὴν ἀπόφασιν προσεκάλει εἰς συνέλευσιν τοὺς οἰκοκυραίους, ὑποβάλλουσα εἰς τὴν σκέψιν των τὴν ἀπόφασιν· ἐὰν δὲ καὶ ἡ συνέλευσις ἐδέχετο αὐτὴν, τότε ἐξετελεῖτο παρὰ τῆς δημογεροντίας. Ἡ δημογεροντία εἰς σπουδαίας περιστάσεις συνεκάλει τὸν λαὸν εἰς συνέλευσιν ὅστις ἀπεφάσιζε· ἐφρόντιζε δ' ἐκείνη πάντοτε νὰ τελειώνουν αἱ διαφοραὶ ἐπιτοπίως διὰ νὰ μὴ μεταφέρουν αὐτὰς οἱ διαφερόμενοι ἐνώπιον τῆς ὀθωμανικῆς ἐξουσίας, ἥτις κατέτρωγε καὶ τὴν κοινότητα καὶ τὰ διαφερόμενα μέρη. Ἐὰν ὅμως δυστροποῦντες τινὲς (καὶ οὗτοι εὐτυχῶς εἰσὶ σπάνιοι εἰς τὰ χρονικὰ τῶν Ψαρῶν) κατέφευγον εἰς τὴν ὀθωμανικὴν ἐξουσίαν, τότε ἐνήργει παρ' αὐτῇ ἡ δημογεροντία ἵνα ἐπιστρέψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν τόπον, ὅπως κριθῇ κατὰ τὰ τοπικὰ ἔθιμα, ἅτινα καὶ αὐτὴ ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία ἐσέβετο.

Τὸ δημογεροντικὸν σύστημα διήρκεσε μέχρι τοῦ 1815 ὅτε οἱ ψαριανοὶ διηρέθησαν εἰς δύω φατρίας (παρακατιὸν γενήσεται λόγος,) τότε δὲ προσέθεσαν καὶ διοικητὴν ἐκλεγόμενον ἐπίσης κατ' ἔτος μὲ τὴν ἐκλογὴν τῆς δημογεροντίας. Ὁ διοικητὴς οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ

τι, ἔστω καὶ ἐλάχιστον, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς δημογεροντίας· διετηρήθη δὲ μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ ἔτους 1821.

Προϊόντα.

Ἡ γῆ τῶν Ψαρῶν ξηρὰ οὖσα καὶ ἄγονος δὲν παράγει δημητριακοὺς καρποὺς, οὔτε ἄλλα προϊόντα ἐκ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων πρὸς διατροφὴν τῶν κατοίκων. Ἀγριελαίαι δὲν φύονται οὔτε εἰς τὰς ὀλιγίστας πεδιάδας καὶ κοιλάδας τῆς νήσου, οὔτε εἰς τὰ ὄρη· μόνον δὲ τῇ δε κακεῖσε ὑπάρχουσί τινες φυτευθεῖσαι μᾶλλον ὑπὸ χειρῶν ἀνθρωπίνων. Ἄγρια δένδρα καὶ δάση δὲν φύονται οὔτε εἰς τὰ ὄρη οὔτε εἰς τοὺς λόφους.

Συκαὶ καὶ ἄμπελοι (α) ὑπάρχουσιν· ἑκάστη δὲ οἰκογένεια ἔχουσα ἀπὸ αὐτὰ κατασκευάζει τὸν οἶνον της καὶ ξηραίνει τὰ διὰ τὸν χειμῶνα σῦκα. Γίνεται δὲ οἶνος καλός· ἔτι δὲ καλλήτερος γίνεται ἐὰν ἐπὶ τῆς ἀμπέλου καλῶς ὡριμάσωσι τὰ σταφύλια καὶ περιποιηθῶσιν.

Ὑπῆρχον δὲ καί τινα ἄλλα ὀπωροφόρα δένδρα μικροῦ λόγου ἄξια. Ὑπῆρχον δὲ ποίμνια αἰγιδοπροβάτων πρὶν τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν κατὰ τὸ 1814, ἐξ αὐτῶν δὲν παρήγαγον βούτυρον, ἀλλὰ τυρὸν μόνον μὴ ἐξαρκοῦντα εἰς τοὺς ἔχοντας αὐτά.

Αἱ μέλισσαι παράγουσι μέλι ἐξαίρετον ἀλλ' ὀλίγον.

Εἰς τὸν Γ'. τόμον τῆς Γεωγραφίας τοῦ Ῥίζου Ῥαγκαβῆ, (σελ. 353) ἀπαντῶμεν περὶ τῶν Ψαρῶν τὰ ἑξῆς·

(α) Ἀπὸ τὴν ἡμέραν τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ ἄρχονται αἱ σταφυλαὶ καὶ τὰ σῦκα· τότε ἐξέρχονται αἱ γυναῖκες εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ συνάζουσιν αὐτά· δὲν πωλοῦνται τὰ ὀπωρικὰ ταῦτα ἐν τῇ νήσῳ, οἱ δὲ τυχὸν εὑρισκόμενοι ξένοι στρώνοντες τὰ μανδύλιά των εἰς τὰς ὁδοὺς ἐλάμβανον τοιαῦτα, διδόμενα ὑπὸ τῶν ἐπιστρεφουσῶν ἐκ τῆς ἐξοχῆς γυναικῶν, πρὸς ἀνάμνησιν τῶν τῇ ξένῃ γῇ στερουμένων αὐτὰ ἀνδρῶν καὶ τέκνων των.

«Ψαρὰ (τὰ) ὀρεινοτάτη, πετρωδεστάτη καὶ ὅλως ἄ-»καρπος νῆσος· ὁ μόνος ὁμαλὸς διοδεύσιμος καὶ κα-»τοικήσιμος τόπος εἶναι ὁ κατὰ τὴν νοτ-ἀνατολικὴν »παραλίαν, ἔνθα ἦν ᾠκοδομημένη ἡ πόλις, περιέχουσα »6000 ψυχῶν. Πᾶσα δὲ ἡ λοιπὴ ἔκτασις τῶν αἰγιαλῶν »εἶναι τοσοῦτον πετρώδης καὶ κρημνώδης, ὥστε καὶ εἰς »σκάφη εἶναι δυσπροπέλαστος· κατὰ δὲ τὸ ἐσωτερικὸν »ὀλίγα στρέμματα γῆς ἐγένοντο ἄμπελοι ὑπὸ τῶν »πλουσιωτέρων πολιτῶν, διὰ μεγάλης δαπάνης, καὶ ἕως »150 συκαὶ εἰσὶ τὰ μόνα δένδρα τὰ παρέχοντα σκιὰν εἰς »τοὺς κατοίκους κατὰ τὰ θερινὰ καύματα, καὶ τέσσαρα »φρέατα εἰσὶν ἐν τῇ πόλει, ὧν τὰ τρία ἔχουσιν ὑφάλ-»μυρον ὕδωρ, πᾶσα δὲ οἰκία ἔχει δεξαμενήν· οἱ κάτοικοι »εἰσὶν ἐπιτηδειότατοι θαλασσοπόροι. . . .»

Ἡ περιγραφὴ αὕτη εἶναι ποιητικὴ ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀκριβής· διότι διοδεύσιμος μὲν εἶναι πᾶσα ἡ νῆσος· συ-κὰς καὶ ἀμπέλους εἴδομεν ὅτι εἶχον πάντες οἱ κάτοικοι· περὶ τῶν φρεάτων εἴδομεν ἐπίσης ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου· περὶ δὲ τῶν παραλίων της θέλομεν κάμει λόγον ἀκο-λούθως.

Φόροι.

Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους οἱ Ψαριανοὶ ἐπλήρωνον ἔγγειον φόρον, ποιμενικὰ κλπ. εἰς τὴν ὀθωμανικὴν ἐ-ξουσίαν γρόσια 350, καὶ διὰ τὰ κατὰ κεφαλὴν χαρά-τσια γρόσια δέκα. Ἀκολούθως ὅμως ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία ηὔξησε τοὺς φόρους εἰς γρόσια χίλια, καὶ τὸ κατὰ κεφαλὴν χαράτσιον εἰς γρόσια δεκαπέντε. Βαθμη-δὸν δὲ ἐπεξέτεινον τοὺς φόρους εἰς ἑπτὰ χιλιάδας, καὶ τὸ χαράτσιον εἰς τριάκοντα γρόσια· τὰ ἄρρενα τέκνα ἀπὸ τῆς δωδεκαετοῦς αὐτῶν ἡλικίας ἐπλήρωνον τὸ ἥ-μισυ τοῦ χαρατσίου. Προσέτι ὡς φόρον ἔδιδον, ἐνόσῳ ὑπήγοντο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Μουσελὴμ τῆς Χίου,

δύο ζεύγη ἱεράκων νεοσσῶν, οὓς συνελάμβανον ἐντὸς τῶν φωλεῶν των εἰς τοὺς βράχους τῶν Ψαρῶν καὶ Ἀντιψαρῶν.

Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἕκτατοι δαπάναι, αἵτινες ἐδαπανῶντο εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τὴν ὀθωμανικὴν ἐξουσίαν διὰ δημοσίους ὑποθέσεις τσαουσάδες καὶ μουμπασίριδες, ἐπίσης καὶ ὅταν ἐξήρχετο εἰς τὸ Αἰγαῖον ὁ Καπετὰν πασᾶς ἢ ὁ δραγουμάνος αὐτοῦ. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη αἱ δαπάναι αὐταὶ ἦσαν ἐλάχισται, κατὰ τοὺς ἐσχάτους ὅμως χρόνους ἐχορήγουν ὡς δῶρον εἰς μὲν τὸν Καπετὰν πασᾶ γρόσια εἰκοσιπέντε χιλιάδες, εἰς δὲ τὸν δραγουμάνον, ὅταν οὗτος εἰσήρχετο εἰς Ψαρὰ μόνος του, τέσσαρας ἕως ἓξ χιλιάδας.

Ἡ δημογεροντία ἐσύναζε τοὺς φόρους τούτους, τὰ λιμενικὰ καὶ τελωνιακὰ τέλη καὶ τὰ κατὰ κεφαλὴν χαράτσια, ἐξοικονομοῦσα τὰς ἐτησίους δαπάνας· ὅταν δὲ οἱ φόροι οὗτοι δὲν ἐπήρκουν, ἐπέβαλλε, διὰ τῆς συνελεύσεως τῶν οἰκοκυραίων ἐπὶ τῶν πλοίων, ἓν ἢ δύω παράδες ἐπὶ ἑκάστου κοιλοῦ χωρητικότητος. Τοὺς κανονικοὺς φόρους οἱ ψαριανοὶ μέχρι τινὸς ἐποχῆς ἔπεμπον εἰς τὴν Χίον, ἐν ᾗ ἦτο καταγεγραμμένη πᾶσα ἡ τῶν ψαριανῶν ἀκίνητος περιουσία εἰς βιβλίον ὀνομαζόμενον πλάκα· ἡ δὲ διοίκησις τῆς Χίου ἔπεμπε καὶ βοεβόδαν ὀθωμανόν. Κατὰ τὰς διενέξεις των δὲ περὶ τῆς κτηματικῆς των περιουσίας ἐπήγαινον εἰς Χίον καὶ λαμβάνοντες πληροφορίας διέλυον αὐτάς. Ἀκολούθως δὲ ὅτε τὰ Ψαρὰ ἀφηρέθησαν ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Χίου καὶ ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν τοῦ Καπετὰν πασᾶ, εἰς τοῦτον ἔπεμπον τὰς ἐκ τῶν φόρων πηγαζούσας χρηματικὰς ποσότητας.

Τὰ Ψαρὰ ὡς ναυτικὴ νῆσος ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ πέμπῃ εἰς τὸν ὀθωμανικὸν στόλον σῶμα ναυτῶν ἐν

καιρῷ μὲν εἰρήνης πεντήκοντα μέχρις ἑκατόν, ἐν καιρῷ δὲ πολέμου ὑπὲρ τοὺς διακοσίους. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀποστολῆς τοῦ σώματος τούτου, τὸ ὁποῖον μετὰ δυσαρεσκείας ἀπήρχετο ἵνα ὑπηρετήσῃ τοὺς Τούρκους, ὁ ἀρχηγὸς (α) αὐτοῦ σχετισθεὶς μετά τινων ἰσχυρῶν ὀθωμανῶν ἐν τῷ στόλῳ προσεπάθησε δι' αὐτῶν νὰ ἐπιτύχῃ τὴν διοίκησιν τῶν Ψαρῶν· ἀλλ' οἱ ψαριανοὶ πληροφορηθέντες τοῦτο, διὰ νὰ προλάβουν δυσάρεστα ἐπακόλουθα, ἔπαυσαν τὴν συγχρότησιν τοῦ σώματος τούτου ἀπὸ ψαριανοὺς διὰ νὰ μὴν ἐπιτύχῃ τις ἐξ αὐτῶν διὰ τῶν δυνατῶν τοῦ στόλου νὰ λάβῃ τὴν διοίκησιν τοῦ τόπου· διότι τότε ἤθελε διοικεῖ τὸν τόπον ἡ τουρκικὴ ἐπιρροή, καὶ τὸ τοπικὸν σύστημα ἤθελε μηδενισθῆ· τὸ δὲ χείριστον τὰ πάθη ἤθελον ἐξαφθῆ ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι διοικοῦνται ὑφ' ἑνὸς ὀθωμανικοῦ νευροσπάστου· Ὅθεν διὰ ταῦτα πάντα ἐσυγχρότουν τὸ πεμπόμενον σῶμα τῶν ναυτῶν ἐκ τῶν ἐν τῇ νήσῳ των εὑρισκομένων ἐλαχίστων ἑτεροχθόνων, διορίζοντες καὶ ἀρχηγὸν αὐτῶν ἑτερόχθονα, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἔπαυσαν καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ σώματος τούτου, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἀπέστελλον τὴν ἀναγκαιοῦσαν πρὸς διατήρησιν τοσούτου σώματος χρηματικὴν δαπάνην εἰς τὸν Καπετὰν πασᾶν, ὅστις τὸ συνεκρότει εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἀφοῦ περιῆλθον τὰ Ψαρὰ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Καπετὰν πασᾶ, ἡ Χίος δὲν ἔπεμπε πλέον βοεβόδαν καὶ δὲν εἶχε καμμίαν ἐξουσίαν ἐκεῖ.

(α) Τὸ σῶμα τῶν ψαριανῶν ἀποστελλόμενον εἰς τὸν ὀθωμανικὸν στόλον ὑπηρέτει μὲν εἰς ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ὀθωμανικῶν πλοίων διῳκεῖτο δὲ ἀπὸ ἀρχηγὸν ψαριανὸν καὶ οὐχὶ ὡς ἐσφαλμένως γράφει ὁ Ἰωάννης Φιλήμων ἐν τῷ Γ'. τόμῳ τοῦ Δοκιμίου αὐτοῦ (σελ. 245) ὅτι διῳκοῦντο ὑπό τινος Ὑδραίου.

Ἐκκλησιαστικὴ διοίκησις.

Ἐκκλησιαστικῶς διῳκοῦντο ἀπὸ ἔξαρχον πεμπόμενον ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐξάρχου τούτου συμπεριελαμβάνοντο καὶ τὰ χωρία τῆς Χίου Πυργὶ καὶ Βελισσός. Ἐνίοτε ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἀντὶ ἐξάρχου ἔπεμπεν ἐπίσκοπον μέχρις οὗ κατὰ τὸ 1808 ἡ ἐξαρχία αὕτη μετεβλήθη ὁριστικῶς εἰς ἐπισκοπὴν, ὅτε καί ψαριανός τις ἱερωμένος ἔγινεν ἀρχιερεύς· ἔκτοτε μέχρι τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν, κατὰ τὸ 1824, διετηρήθη ἡ ἐπισκοπὴ ἐκείνη πρὸς ἣν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἔπεμπεν ἐπίσκοπον.

Ἐμπόριον.

Οἱ ψαριανοὶ ταξειδεύοντες εἰς διάφορα μέρη μὲ τὰ πλοῖα των, καθὼς εἶπον ἀνωτέρω, ἐκέρδιζον ἀφθονώτερα τὰ πρὸς ζωάρκειαν, ὅθεν παρήτησαν βαθμηδὸν τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς. Κατὰ δὲ τὴν ἐπανάστασίν των, ἐν ἔτει 1770 κοινωνήσαντες μὲ πολλοὺς ἀνεπτυγμένους ἀνθρώπους, καὶ τὰς διανοητικὰς αὐτῶν δυνάμεις ἀνέπτυξαν καὶ ἱκανὰς ποσότητας χρηματικὰς ἐκέρδισαν· ὅθεν ἔδωκαν νέαν ἰσχυροτέραν ὥθησιν εἰς τὸ ἐμπόριόν των, παραιτήσαντες ὁλοτελῶς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς. Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης ἐναυπήγησαν μεγαλητέρας σακολεύας καὶ ἐπεξέτειναν τὰ ταξείδιά των εἰς Συρίαν καὶ Ἀλεξάνδρειαν. Περὶ δὲ τὸ τέλος τοῦ ΙΗ'. αἰῶνος κατασκευάσαντες ἔτι μεγαλήτερα πλοῖα ἐπεξέτειναν τά ταξείδιά των μέχρις αὐτῆς τῆς νοτίου Ἀμερικῆς. Ταξειδεύοντες δὲ τὴν Μεσόγειον, ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν σημαίαν, ἠνοχλοῦντο ἀπὸ πειρατὰς Ἀλγερίνους, Τυνίους καὶ Βαρβαρέσους, οἵτινες ἀνεφαίνοντο ἐκ διαλειμμάτων εἰς τὴν θάλασσαν ταύτην. Οἱ πειραταὶ οὗ-

τοι συνέλαβον πλοῖά τινα ψαριανὰ (α) καὶ τὰ μετέφερον εἰς τὰς πατρίδας των ὡς λάφυρα, ποιήσαντες καὶ τοὺς ναύτας αἰχμαλώτους, τοὺς ὁποίους πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐβασάνιζον. Ἡ κοινότης τῶν ψαρῶν ἀνεφέρθη εἰς τὴν ὀθωμανικὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν αἰχμαλώτων πολιτῶν της, ἥτις ἀπέστειλεν εἰς Ἀλγέριον ὀθωμανοὺς, οἵτινες προσπαθήσαντες νὰ ἐλευθερώσωσι τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέτυχον καὶ ἐπανῆλθον ἄπρακτοι. Τότε αἱ σύζυγοι καὶ αἱ μητέρες τῶν αἰχμαλωτισθέντων, λαβοῦσαι ἔγγραφα ἀπὸ τὴν κοινότητα τῶν Ψαρῶν, ἀπῆλθον εἰς Ἑλλήσποντον ἵνα ζητήσωσι τὴν σωτηρίαν τῶν αἰχμαλώτων ἀπὸ τὸν Καπετὰν Πασσᾶ Χοσσεὶν, εὑρισκόμενον μετὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου εἰς Ἑλλήσποντον. Κατὰ πρῶτον συνενοήθησαν μὲ τὸ σῶμα τῶν ψαριανῶν τὸ ὁποῖον ὑπηρέτει ἐν τῷ πλοίῳ τοῦ Ἰτζέμπεη· οὗτος δὲ εὐνοῶν τοὺς ψαριανοὺς ἅμα ἔμαθε τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἦλθον αἱ γυναῖκες, τοὺς καθωδήγησε τίνι τρόπῳ δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι τοῦτο. Ἐν μιᾷ λοιπὸν τῶν ἡμερῶν συναθροισθεῖσαι ἅπασαι ἔξω τῆς οἰκίας τοῦ Καπετὰν πασσᾶ, ἤρχισαν νὰ ὀλολύζωσι καὶ νὰ κλαίωσιν. Ὁ Καπετὰν πασσᾶς ἀκούσας τὸν θόρυβον ἐξέρχεται τῆς οἰκίας του, καὶ ἰδὼν τὸ πλῆθος τῶν γυναικῶν ἐρωτᾷ τί τρέχει καὶ μανθάνει ὅτι ζητοῦν ἀπὸ τὸ ἔλεός του τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν συζύγων καὶ τέκνων των, καὶ ὅτι προτιμοῦν νὰ ὑπηρετῶσιν εἰς τὸν ντονανμᾶ (στόλον) τοῦ πολυχρονεμένου αὐθέντου των, παρὰ νὰ ἦναι σκλάβοι εἰς τὸ Ἀλγέριον. Ὁ Καπετὰν πασσᾶς τοὺς διέταξε νὰ ἡσυχάσουν καὶ ν' ἀπέλθουν εἰς τὰς οἰκίας των, ἐντὸς δὲ δύω μηνῶν

(α) Τὰ συλληφθέντα πλοῖα ἦσαν, τὸ τοῦ Νικολῆ Χατζῆ Ἀλεξανδρῆ, Δημητρίου Βρατσάνου, Ἰωάννου Κυπαρίσση, Δημητρίου Ἀναγνώστου καὶ Νικολάου Κουκκούλη.

θὰ ἔχουν τοὺς συγγενεῖς των. Αἱ γυναῖκες ἐπέστρεψαν εἰς τὰ Ψαρὰ, οἱ δὲ αἰχμάλωτοι πραγματικῶς ἐντὸς δύω μηνῶν ἠλευθερώθησαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Καπετὰν πασσᾶ. Οἱ ἐλευθερωθέντες οὗτοι ἐπέκειναι τῶν διακοσίων ἀνδρῶν κατὰ διαταγὴν τοῦ Καπετὰν πασσᾶ ἀπῆλθον εἰς τὸν ὀθωμανικὸν στόλον καὶ ὑπηρέτησαν πλέον τοῦ ἑνὸς ἔτους ἀμισθί.

Ἰδόντες λοιπὸν οἱ Ψαριανοὶ ὅτι καίτοι ἔχοντες τὴν τουρκικὴν σημαίαν δὲν ἔμενον ἀνενόχλητοι ἀπὸ τοὺς Βαρβαρέσους, ἀπεφάσισαν νὰ ὁπλίσωσι τὰ πλοῖα των μὲ πυρόβολα καὶ ἐφόδια πολέμου, ἵν' ἀντιπαρατάττωνται κἂν κατ' αὐτῶν ὅταν συναπαντῶνται ἐν τῇ θαλασσοπορίᾳ των.

Ἰδίως δὲ ἐκέρδισαν οἱ ψαριανοὶ πολλὰ χρήματα φέροντες σῖτον εἰς τοὺς λιμένας τῆς Γαλλίας ἐν καιρῷ ἀποκλεισμοῦ, διαφεύγοντες τὴν ὀξυδέρκειαν τῶν ἀποκλειόντων καὶ πωλοῦντες αὐτὸν ὑπερτετιμημένα· τοῦτ' αὐτὸ ἔκαμαν οἱ Ὑδραῖοι καὶ οἱ Σπετσιῶται. Κατὰ τὴν ἐποχὴν δ' ἐκείνην οἱ ψαριανοὶ ἵνα εὐκολώτερον εἰσέρχονται εἰς τοὺς ἀποκεκλεισμένους λιμένας ἐλάμβανον ἀπὸ τὴν κοινότητα τῶν Ψαρῶν διπλᾶ ναυτιλιακὰ ἔγγραφα τῆς ὀθωμανικῆς σημαίας καὶ τοῦ Ἁγίου τάφου· ἀναλόγως δὲ τῶν περιστάσεων παρουσιάζοντες τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο καὶ ὑψοῦντες τὴν μὲν ἢ τὴν δὲ σημαίαν διέφευγον τὴν προσοχὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ στόλου.

Ἀφ' ὅτου ὥπλισαν τὰ πλοῖα των, οἱ πειραταὶ ἢ ἀπεκρούοντο ἢ δὲν προσέβαλον αὐτὰ φοβούμενοι τὴν ναυμαχίαν· οὐδὲν δὲ κατώρθωσαν νὰ συλλάβωσι. Μόνον κατὰ τὸ ἔτος 1809 ἀπαντήσαντες τὸ πλοῖον τοῦ Ἀναγνώστη Μοναρχίδου εὑρισκόμενον μὲ γαλήνην εἰς ἄσπρα χώματα καὶ φορτωμένον μὲ σῖτον, τὸ προσέβαλον οἱ πειραταὶ ἔχοντες δύο Σαπέκα Τουνεζίνικα καὶ τὸν ἄνεμον οὔριον. Καὶ τὸ μὲν πλοῖον του δι' ἐφόδου ἐκυρίευσαν, αὐτὸν

δὲ συνέλαβον αἰχμάλωτον. Ἀφοῦ δ' ἐφ' ἱκανὰ ἔτη ἔμεινεν αἰχμάλωτος ἠλευθερώθη διὰ μεγάλης ποσότητος χρημάτων κατὰ τὸ ἔτος 1813.

Ἐπρόβλεπον δὲ οἱ ψαριανοὶ τὰ φορτία τοῦ σίτου ἀπὸ τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ τῆς Τουρκικῆς ἐπικρατείας. Ὅταν δ' ὑπῆρχε πόλεμος μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ῥωσσίας, ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο ν' ἀπέλθωσιν εἰς τοὺς λιμένας τῆς Μαύρης θαλάσσης νὰ φορτώσωσιν, ἡ δὲ Τουρκία φοβουμένη σιτοδείαν ἐμπόδιζε αὐστηρότερον τὴν ἐξαγωγὴν, πέμπουσα καὶ πλοῖα ἐπὶ τούτῳ, ἐλάμβανον τὸν σῖτον ἀπὸ τῆς Τουρκίας, δωροδοκοῦντας τινὰς ἀρχάς· ὅτε δὲ ἀπήντων τὰ τουρκικὰ πλοῖα ταῦτα παρέπλεον ἵνα μὴ συγχροτήσωσι μάχην. Αἱ δὲ σακολεύαι ἐλάμβανον λαθραίως τὸν σῖτον προσφέρουσαι ὑπερόγκους τιμὰς καὶ δῶρα. Ἔφερον δὲ τοῦτον εἰς Ψαρὰ ὅπου ἐφόρτωνον καὶ μὴ ψαριανά. Τοιουτοτρόπως ἡ κίνησις τῶν μεγάλων ἔθετεν εἰς κίνησιν καὶ τὰ μικρὰ, τὸ δὲ ἐμπόριόν των ἐλάμβανεν καθ' ἑκάστην κύκλον εὐρύτερον.

Τὰ τουρκικὰ πλοῖα μὴ δυνάμενα νὰ συλλάβωσι σακολεύας ψαριανὰς, μήτε κατὰ τὴν θαλασσοπλοΐαν αὐτῶν μήτε εἰς τοὺς λιμένας εἰς οὓς ἐφόρτωνον, κατέπλευσαν πολλάκις εἰς Ψαρὰ ἵνα συλλάβωσιν αὐτὰ ἐντὸς τοῦ λιμένος. Ἀλλ' οἱ ψαριανοὶ εἰσήρχοντο εἰς τὰ πλοῖα των καὶ ἀνατείναντες τὰ ἱστία ἀντεπυροβόλουν κατὰ τῶν διωκουσῶν αὐτοὺς λέμβων λαμβάνοντες τὴν ἐναντίαν τῶν τουρκικῶν πλοίων διεύθυνσιν. Καὶ ἐξήρχοντο μὲν οἱ Τοῦρκοι ζητοῦντες ἀπὸ τὴν Δημογεροντίαν τοὺς ψαριανοὺς, ἀλλ' ἐκείνη τοὺς ἀπεκρίνετο ὅτι δὲν δύναται δυστυχῶς νὰ τοὺς συλλάβῃ, καὶ ὅτι αὐτοὶ ὡς ἐκτελεστικὴ δύναμις ἂν δύναται ἂς τοὺς συλλάβῃ.

Ἐπὶ τέλους οἱ Τουρκικὴ κυβέρνησις ἵνα ἐμποδίσῃ τὴν πρόοδον τῆς τῶν ῥαγιάδων ἐμπορίας, παρεισῆγε

πλεῖστας δυσκολίας εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν σημαίαν της ναυτιλομένους· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀπέφυγον οἱ πλοίαρχοι ψαριανοὶ γενόμενοι ὑπήκοοι Ῥῶσσοι· ὑψώνοντες δὲ τὴν Ῥωσσικὴν σημαίαν, ἡσύχαζον ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ συγχρόνως εὕρισκον τὴν προστασίαν τῆς Ῥωσσίας.

Ἡ τοιαύτη τῶν ψαριανῶν ζωὴ ὁμοιάζουσα μὲ ἐκείνην τῶν Ὑδραίων καὶ Σπετσιωτῶν, ζωὴ πλήρης κινδύνων καὶ κακουχιῶν, κατέστησεν αὐτοὺς πλουσίους, τολμηροὺς ἐπιχειρηματίας καὶ μεγαλόφρονας· ἐπινόημα τῆς θείας προνοίας, διὰ νὰ χρησιμεύσωσι τὰ πλούτη καὶ ἡ τόλμη των τὰ μάλιστα εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις των χρηματικὰ κεφάλαια συνεπλήρουν καθόσον ἠδύναντο μεταξύ των. ὅταν δὲ δὲν ἐξήρκουν ἐδανείζοντο ἀπὸ ἐμπόρους διαφόρων μερῶν καὶ ἰδίως ἀπὸ τοὺς Χίους.

Ὅταν τὰ σιτηρὰ δὲν ἐζητοῦντο εἰς τὴν Εὐρώπην ἐναύλωνον τὰ πλοῖα των.

Διὰ τὴν ναυπηγίαν τῶν πλοίων των, τῶν σακολευῶν, κατὰ τα πρῶτα ἔτη χρηματικῶς ἐβοηθοῦντο μεταξύ των, διὰ δὲ τὴν ναυπηγείαν τῶν μεγάλων πλοίων τῶν καραβίων ἐλάμβανον μετοχὴν οἱ ἔξω ἔμποροι.

Τὰ συναλλάγματα ἐγένοντο εἰς ἁπλᾶς σημειώσεις, ἡ δὲ πίστις καὶ ἡ τιμιότης (α) διεύθυνε τὰς ἐμπορικάς των ἐπιχειρήσεις.

(α) Ἵνα καταδείξωμεν τὸν βαθμὸν τῆς τιμιότητος τῶν ψαριαῶνν ἀναφέρομεν τὸ ἑξῆς· ὑπαρχούσης εἰς Ἀμπελάκια ἐμπορικῆς ἑταιρίας τρεῖς ἔμποροι ἐκ τῆς ἑταιρίας ταύτης ἐναύλωσαν ἀπὸ Θεσσαλονίκην πλοῖον διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς Σμύρνην χάριν τῶν ἐμπορικῶν των ἐπιχειρήσεων. Πρὶν δ' ἀναχωρήσωσιν ἔμαθον ὅτι ἐκηρύχθη πόλεμος μεταξὺ Τουρκίας, Ῥωσσίας καὶ Ἀγγλίας. Οἱ ἔμπο-

Τοὺς συγκροτοῦντας τὰ πληρώματα ἄνδρας οἱ πλοίαρχοι τοὺς ἐκάλουν συντρόφους, διότι τοῦ ναύτου τὸ ὄνομα ἦτο περιφρονητικὸν καὶ δὲν ἐλέγετο. Τὰ κέρδη τὰ διένειμον εἰς τρία μερίδια, ἐξ ὧν ἓν ἐλάμβανε τὸ πλοῖον, ἕτερον τὸ πλήρωμα, καὶ τρίτον οἱ παρακαταθέσαντες τὰ χρηματικὰ κεφάλαια. Ἐὰν δ' ἐπήρχετο ζημία ἡ αὐτὴ ἀναλογία ἐγίνετο. Ἐνίοτε ὅμως προσδιωρίζοντο οἱ τόκοι τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων κατὰ τοὺς λιμένας τῆς Εὐρώπης εἰς οὓς ἀπήρχοντο.

Βιομηχανία.

Οἱ ψαριανοί, ἀφοῦ παρήτησαν τὸ ἄροτρον καὶ ἐδόθησαν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ναυτιλίαν, οὐδεμίαν ἄλλην

ροι οὗτοι ταξειδεύοντες ὑπὸ Αὐστριακὴν ὑπεράσπισιν καὶ μὴ γνωρίζοντες τὰ ἐπακόλουθα τοῦ πολέμου, διενοήθησαν νὰ διέλθωσιν ἀπὸ Ψαρά. Ἠρώτησαν δὲ περὶ ψαρῶν εἰς Θεσσαλονίκην καὶ τὶς τῶν ψαριανῶν εἶναι ὁ τιμιώτερος, καὶ ἔλαβον τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας. Φθάσαντες εἰς Ψαρὰ εἰσῆλθον εἴς τι καφενεῖον καὶ ἠρώτησαν περὶ τοῦ Ἀνδρέου Δούκα, ὅστις παρὼν ὢν τοὺς περιεποιήθη. Ἐκεῖνοι ἀκολούθως εἶπον πρὸς αὐτὸν ὅτι ἔχουν νὰ τὸν ὁμιλήσωσι μυστικά. Πορευθέντες δ' εἰς τὴν οἰκίαν του εἶπον πρὸς αὐτὸν ὅτι, φοβούμενοι τὰ ἐπακόλουθα τοῦ πολέμου θὰ παρακαταθέσωσιν εἰς αὐτὸν δύο δισάκια πέτζινα μὲ δώδεκα χιλιάδας φλωρίων Βενετικῶν. Τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο.

Ἀφήσαντες δὲ καὶ σημείωσιν τοῦ ὀνόματός των προσέθεσαν ὅτι —ὅστις ἐξ ἡμῶν ἔλθῃ καὶ ζητήσῃ τὰ χρήματα νὰ τοῦ τὰ δώσῃς. Οὐδεμίαν δ' ἀπόδειξιν ἔλαβον ἀπ' αὐτοῦ ὡς λαβόντος τὰ χρήματα. Μετ' ὀλίγον ἀνεχώρησαν. Τὴν ἰδίαν τῆς ἀναχωρήσεώς των νύκτα σφοδρὰ ἐπέσκυψε τρικυμία· ὁ δὲ Δοῦκας ἐσκέπτετο περὶ τῶν ξένων οἵτινες ἐκινδύνευον ἴσως τὴν ὥραν ἐκείνην. Ἔκτοτε παρῆλθεν χρόνος ἱκανὸς, ἐπειδὴ δ' οὐδεὶς ἤρχετο νὰ ζητήσῃ τὰ χρήματα, μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων ἐτῶν ὁ Δοῦκας ἐπέβη τῆς σακολεύας του καὶ ἀπῆλθεν εἰς Θεσσαλονίκην, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀμ-

βιομηχανικὴν τέχνην ἐμάνθανον· οὔτε ναυπηγοὶ καὶ ξυλουργοὶ διὰ τὴν ναυπηγίαν τῶν πλοίων των ἦσαν, οὔτε κτίσται καὶ λεπτουργοὶ διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν οἰκιῶν των, οὔτε ῥάπται καὶ ὑποδηματοποιοὶ διὰ τὰ φορέματα καὶ ὑποδήματά των· πάντες οὗτοι ἤρχοντο ἀλλαχόθεν· ἰδίως δὲ οἱ ναυπηγοὶ καὶ ξυλουργοὶ ἐκ τῆς Χίου.

Μίαν δὲ καὶ μόνην τέχνην ἐμάνθανον, τὴν τοῦ καλαφάτου, καὶ αὐτὴν μανθάνουσι μέχρι τῆς σήμερον· καὶ ταύτην παρέλαβον διαδοχικῶς ὡς ἀκολούθως. Ψαριανός τις καταγόμενος ἀπὸ τὸ Κοκωσσοὶ, ἐπαρχίαν τοῦ Ἀρμυροῦ, ἔζη καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ ψαριανοὶ κατῴκουν ἔσωθεν τοῦ φρουρίου· ὁ Κοκωσσὴς (α) οὗτος ἔχων υἱὸν μονογενῆ, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ μὴ τὸν κάμῃ ναυτικὸν, τὸν προσεκόλλησεν εἰς τεχνίτην τινὰ καλαφάτην Χῖον, μὴ

πελάκια διὰ νὰ ἐξετάσῃ περὶ τῶν ἐμπόρων. Καταλύσας εἴς τινα φούρναρην ἔμαθεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι πρὸ καιροῦ ἐχάθησαν, ἀλλ' ἀγνοοῦν ποῦ καὶ αὐτὰ τέκνα καὶ ὀρφανά των. Ἔμαθε πρὸς τούτοις ὅτι ἔχουν ἕνα ἀδελφὸν πενθηφοροῦντα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἐμπόρων. Ὁ Δοῦκας εὑρὼν τὸν γέροντα τοῦτον, φέροντα μακρὰν καὶ κατάλευκον γενειάδα, διηγήθη ὅλον τὸ ἱστορικὸν τῶν ἐμπόρων, οἵτινες, ὡς ἔμαθε τότε, ἦσαν ἀδελφοί. Ὁ γέρων διέταξε νὰ ἔλθωσιν αἱ χῆραι νύμφαι του καὶ τὰ ὀρφανά των, καὶ παῤῥησίασεν εἰς αὐτὰς τὸν ἄγνωστον εὐεργέτην των. Ὁ Δοῦκας διέμεινεν εἰσέτι ἐκεῖ μερικὰς ἡμέρας καὶ παραλαβὼν ἀκολούθως ἄνθρωπον μετέβη εἰς Ψαρὰ καὶ παρέδωκε σῶα καὶ ἀνελλειπῆ τὰ φλωρία· ὁ δὲ μέλλων νὰ τὰ παραλάβῃ τῷ εἶπεν — ἔχω ἐντολὴν νὰ μὴ σηκόσω ἀπὸ ἐδὼ τὰ χρήματα ἂν δὲν λάβῃς ὅσα θέλῃς. Ἀλλ' ὁ Δοῦκας δὲν ἐδέχθη τίποτε. Οἱ συγγενεῖς τῶν ἐμπόρων θαυμάσαντες τὴν τιμιότητα τοῦ ἀνδρὸς, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν μετὰ ταῦτα πλούσια δῶρα, τὰ ὁποῖα ὑπεικὼν εἰς τὰς σφοδρὰς παρακλήσεις των ἐδέχθη.

(α) Ὁ Κοκωσσὴς οὗτος ἦτο προπάππος ἐκ πατρὸς τοῦ συγγραφέως.

ὑπάρχοντος ψαριανοῦ καλαφάτου· ὁ νέος ἀπῆλθεν εἰς Χῖον καὶ ἔμαθε τὴν τέχνην τοῦ καλαφάτου. Ὀλίγον δὲ χρόνον μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του, ἀγκυροβολῆσαν εἰς Ψαρὰ πλοῖον πειρατικὸν τῆς Μάλτας, καὶ ἔχον ἀνάγκην καλαφάτου διὰ νὰ καλαφατίσῃ μέρη τινὰ τοῦ σκάφους ἐζήτησε τοιοῦτον τεχνίτην καὶ ἔλαβε τὸν νέον Κοκωσσήν. Τὸ πειρατικὸν πλοῖον ἀποπλεῦσαν ἀπὸ Ψαρὰ ἔλαβε καὶ τὸν Κοκωσσὴν ὡς αἰχμάλωτον πρὸς ἀνταμοιβὴν τῆς ἐργασίας του. Ὁ πατὴρ Κοκωσσὴς διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν υἱόν του ἀπὸ τοὺς πειρατὰς ὑπέπεσεν εἰς χρέος, καὶ μὴ δυνάμενος διὰ τῆς καλιεργείας μόνης τοῦ κτήματός του νὰ ἐξοφλήσῃ αὐτό, μετέβη εἰς Χῖον καὶ ἐκεῖθεν εἰσῆλθεν εἰς χίαν σακολεύαν ὡς ναυτικός. Μεταβάντες εἰς Σμύρνην ἐναυλώθησαν νὰ μεταφέρωσι φορτίον σταφίδος εἰς Κωνσταντινούπολιν. Καὶ ἐν ἡμέρᾳ σαββάτῳ τὸ πλήρωμα ἐξαγαγὼν τὸ ἔρμα ἐπαλάμησε τὴν σακολεύαν ἀναμένον τὸ φορτίον. Τὴν ἐπιοῦσαν κυριακὴν τὸ πλήρωμα μετέβη εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐκτὸς τοῦ Κοκωσσῆ, τὸ δὲ φορτίον ἔφερον ἐπὶ τῶν καμήλων οἱ φορτωταὶ εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ τελωνείου καὶ παρεκίνουν αὐτοὶ ὡς καὶ ὁ τελώνης τὸν πλοίαρχον νὰ τὸ παραλάβῃ. Ὁ πλοίαρχος στενοχωρούμενος ὡς μὴ δυνάμενος νὰ συνάξῃ τὸ πλήρωμα, τὸ ὁποῖον μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας ἐδόθη εἰς εὐθυμίαν, εἶπεν εἰς τὸν γέροντα Κοκωσσὴν ὅτι τὸ φορτίον εἶναι ἕτοιμον εἰς τὴν ἀποβάθραν καὶ ὅτι τὸν βιάζουν οἱ φορτωταὶ νὰ τὸ παραλάβῃ. Ὁ Κοκωσσὴς τῷ εἶπε—θέλεις νὰ πλησιάσω εἰς τὴν σκάλαν τὸ καϊκι;— Ναὶ, ἀποκρίνεται ὁ πλοίαρχος, μὲ σκοπὸν νὰ εἶναι ἕτοιμον ὅταν θὰ ἔλθῃ τὸ πλήρωμα. Ὁ Κοκωσσὴς ἀφοῦ ἐπλησίασε τὴν σακολεύαν, ἐρωτᾷ πάλιν—ποῖον εἶναι τὸ φορτίον; μαθὼν δὲ αὐτό, ἤρχισε διὰ τερατίας δυνάμεως νὰ λαμβάνῃ ἕνα σάκκον εἰς ἑκάστην

χεῖρά του καὶ νὰ τὸν θέτῃ ἐντὸς τοῦ πλοίου, καὶ πρὶν ἀρχίσῃ ὁ ἐπίγειως ἄνεμος εἶχεν ἀποπερατώσει τὴν ἐργασίαν. Ἐρωτήσας δὲ πάλιν τὸν πλοίαρχον ἂν θέλῃ ν' ἀπομακρύνῃ τὸ πλοῖον τῆς ἀποβάθρας· καὶ λαβὼν καταφατικὴν ἀπάντησιν ἀπεμάκρυνεν αὐτό, ἐνῷ ὁ πλοίαρχος ἐκπληττόμενος τὸν προσεκάλεσε πρὸς εὐχαρίστησιν διὰ τὸν κόπον του νὰ φάγῃ. Παρεσκεύαζον δὲ διὰ φαγητὸν τοῦ ὅλου πληρώματος κεφαλὴν βοός· ἅμα παρεσκευάσθη ὁ Κοκωσσὴς καθίζει καὶ τρώγει ὅλην τὴν κεφαλὴν τοῦ βοὸς καὶ ὅσους νωποὺς ἄρτους εἶχον διὰ φαγητὸν τοῦ ὅλου πληρώματος (α). Τὸ ἑσπέρας ἐλθὸν τὸ πλήρωμα μὲ ἔκπληξίν του ἔμαθεν ὅτι τὸ πλοῖον ἐφορτώθη ἀπὸ ἕνα καὶ μόνον ἄνθρωπον, ὅστις ἔφαγε τὴν βοδεινὴν κεφαλὴν καὶ ὅλους τοὺς ἄρτους. Ἀναχωρήσαντες δ' ἐκ Σμύρνης καὶ φθάσαντες εἰς ῥηχὰ, νυκτὸς ἤδη οὔσης, παρετήρησαν πειρατικὸν πλοῖον, μπιαντὲν, τουρκικὸν, (β) ἐρχόμενον νὰ ἐπιπέσῃ κατ' αὐτῶν, καὶ ἤρχησαν νὰ ἑτοιμάζωνται.

Ὁ Κοκωσσὴς ἐκοιμᾶτο· ἀκούσας δὲ τὸν θόρυβον καὶ ἐξυπνήσας ἠγέρθη ἵνα μάθῃ τὴν αἰτίαν. Ἀφοῦ δ' ἔμαθε τὰ διατρέχοντα ἔλαβεν εἰς τὴν χεῖρά του μικρὰν κεραίαν καὶ εἰπὼν εἰς τὸ πλήρωμα νὰ ἡσυχάσῃ, ἀνέμενε τὸ πειρατικὸν, τὸ ὁποῖον ἅμα ἐπλησίασεν ἐκτύπησεν μὲ τὴν κεραίαν καὶ τὸ ἐτρύπησεν· ἀμέσως δ' εἰσῆλθον τὰ ὕδατα καὶ τὸ ἐβύθισαν. Τὸ δὲ πλοῖον ἐξηκολούθησε τὸν πλοῦν του

(α) Ἔκτοτε ἐπικρατεῖ παροιμία εἰς τοὺς ψκριανοὺς διὰ τὸν τρώγοντα πολύ. «Αἰ! Σὰν τὸν Κοκωσσῆ ἔφαγε τὴν βοδεινὴ κεφαλὴ καὶ ὅλα τὰ ψωμιά.»

(β) Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν οἱ Τοῦρκοι διὰ τοιούτων μικρῶν πλοιάριων μετήρχοντο εἰς τὰ παράλια τὸν πειρατὴν, ἐπέβαινον ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, τὰ ἐλαφυραγώγουν καὶ ἐφόνευον τὰ πληρώματα.

πρὸς Κωνσταντινούπολιν, χωρὶς νὰ φροντίσῃ περὶ τῶν πνιγομένων πειρατῶν. Ἀλλ' οἱ ναῦται ἅμα τὸ πλοῖον ἔφθασεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐξεφορτώθη, ἀνεχώρησαν λέγοντες ὅτι—δὲν μποροῦμεν νὰ εἴμαστε συντρόφοι ὅσῳ ὁ ψαριανὸς εἶναι μαζύ σου, διότι ἂν πειραχθῇ μὲ κανένα ἀπὸ ἐμᾶς θὰ μᾶς πετάξῃ ὅλους εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς μάτην ὁ πλοίαρχος προσεπάθησε νὰ τοὺς πείσῃ ὅτι ἀδίκως ὑποπτεύονται τὸν καλὸν ἐκεῖνον ἄνθρωπον. Ἐβιάσθη λοιπὸν νὰ τὸν στερηθῇ ἀφοῦ ἔδωκεν εἰς τὸν Κοκωσσὴν τὸν ναῦλον καὶ τὴν τροφήν του ἕως εἰς τὰ Ψαρά. Ἐπανῆλθε λοιπὸν ἄπρακτος καὶ ἠναγκάσθη νὰ πωλήσῃ τὰ κτήματά του διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του.

Ὁ δὲ υἱός του διαμείνας εἰς Μάλταν αἰχμάλωτος ἔτη τινὰ ἠλευθερώθη ἐπὶ τέλους καὶ ἐπέβη ἐπὶ πλοίου καταπλέοντος εἰς Κωνσταντινούπολιν. Διερχόμενος δὲ παρὰ τὰ Ψαρὰ καὶ ἰδὼν τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του καὶ ἀναμνησθεὶς τοὺς συγγενεῖς του ἔκλαυσε πικρῶς. Τοῦτο δ' ἰδόντες οἱ λοιποὶ ἐπιβᾶται τὸ ἀνήγγειλον εἰς τὸν πλοίαρχον, ὅστις ἐρωτήσας τὸν ἐπιβάτην καὶ μαθὼν τὸ ἱστορικόν του τὸν εὐσπλαγχνίσθη καὶ πλησιάσας εἰς τὰ Ψαρὰ τὸν ἀπεβίβασεν· οἱ δὲ συγγενεῖς του νομίζοντες αὐτὸν θανόντα μετὰ μεγίστης χαρᾶς τὸν ἐδέχθησαν. Οὗτος λοιπὸν ἐδίδαξεν εἰς τοὺς λοιποὺς τὴν τέχνην τοῦ καλαφατίζειν.

Περὶ τῆς ναυπηγίας τῶν πλοίων εἰς Ψαρά.

Ἡ ναυπηγία ὡς ἀπαρτίζουσα ἴδιον κλάδον τῆς ναυτικῆς ἐπιστήμης εἶναι ἀξιοσημείωτος· ἰδίως δὲ ὅταν γινομένη ἀπὸ ἀνθρώπους ἀναλφαβήτους καὶ ἀπείρους ὁλοτελῶς τῆς θεωρίας, προσεγγίζῃ ὅμως ἐκείνην τῶν ἐχόντων θεωρίαν ἐθνῶν. Διότι κατ' ἀρχὰς μὲν, εἶναι ἀληθὲς

ἦτο ἀτελεστάτη, ἀλλὰ βαθμηδὸν προώδευσε τοσοῦτον ὥστε τὰ πλοῖα τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων Ὕδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 καί τοι κατασκευασθέντα ὡς ἐμπορικὰ εἶχον εὐκινησίαν καὶ κομψότητα δεικνύουσαν τὴν τελειότητά των. Καὶ αὐτὸ δὲ οἱ Εὐρωπαῖοι μανθάνοντες ὅτι ταῦτα κατεσκευάσθησαν ἀπὸ ἀνθρώπους ἀγραμμάτους ἔμενον ἐκστατικοί.

Εἶπον ἀνωτέρω ὅτι οἱ ψαριανοὶ κατεσκεύασαν σακολεύας· κατεσκευάσθησαν δὲ ὡς ἀκολούθως.

Ὁ ναυπηγὸς κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἰδιοκτήτου περὶ τοῦ μήκους τῆς τροπίδος, προσδιώριζε τὰς διαστάσεις τοῦ ὕψους καὶ πλάτους τοῦ πλοίου, κατεσκεύαζε τὴν τροπίδα, τὰ κορἀκια τῆς πρύμνης καὶ πρώρης, ἀκολούθως δὲ κατεσκεύαζεν ἐν χνάρι (α) καὶ δι' αὐτοῦ τὰς ἔδρας τῆς μέσης. Ἀφοῦ δὲ ἐτελείωναν αὗται, ἔθετε τὴν τροπίδα εἰς τὰ σκαρἰὰ καὶ ἐπὶ τῆς τροπίδος τὰ κορἀκια τῆς πρύμνης καὶ πρώρης· ἐθεωρεῖτο δὲ τότε τὸ πλοῖον σκαρωμένον. Επάνω δὲ τῆς τροπίδος ἐκάρφωνε τὰς ἔδρας, μετὰ ταῦτα εἰς ἕκαστον μέρος τοῦ πλοίου ἀπὸ τὸ κοράκι τῆς πρώρης ἕως εἰς τὸ τῆς πρύμνης, ἐκάρφωνεν ἓν ξύλον ὀνομαζόμενον φοῦρμα, καὶ εἰς αὐτὰς ἐκάρφωνεν τὰς ἔδρας τῆς μέσης. Ἀπὸ τὰς καρφωμένας φούρμας ὡδηγεῖτο ὁ ναυπηγὸς καὶ κατεσκεύαζε τὰς ἐλλειπούσας τῆς πρύμνης καὶ πρώρης ἔδρας (λεγομένας βαθυκά). Ἀφοῦ δ' ἐτελείωνεν τὰς ἔδρας ἐκάρφωνεν εἰς τὰ κορἀκια τῆς πρύμνης καὶ πρώρης, ἄνωθεν τῆς καρφωμένης φούρμας ἀναγκαιούσας ἄλλας φούρμας εἰς ἕκαστον μέρος τοῦ πλοίου καὶ κατεσκεύαζε τὰς πόστας (β). Ἵνα κατασκευά-

(α) Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν Ἑλληνικαὶ λέξεις τῶν διαφόρων ξύλων τῆς ναυπηγίας, μεταχειρίζομαι τὰς λέξεις ἃς ἔλεγον τότε καὶ λέγουν ἕως τὴν σήμερον ἀκόμη.

(β) Πόστα λέγεται ἡ ἔδρα ὁμοῦ μὲ τὰ στραβόξυλα.

σωσιν αὐτὰς οἱ τεχνῖται ἔθετον εἰς τὰς φούρμας τὰ στραβόξυλα ἔχοντα τὰς κάτω ἄκρας πλαγίως εἰς τὰς ἕδρας καὶ τὰς ἄνω εἰς τὴν ἄνω φοῦρμα· ὁ δὲ ναυπηγὸς διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐφήρμοζεν αὐτὰ καὶ διέττατε τὴν κάρφωσίν των εἰς τὰς ἕδρας καὶ εἰς τὰς φούρμας, τοιουτοτρόπως ἔβαλον καὶ τὰ ἄνωθεν στραβόξυλα, τὰς κάτω ἄκρας πλαγίως εἰς τὰ ἤδη καρφωμένα στραβόξυλα, καὶ τὰς ἄνω εἰς τὴν ἄνω φοῦρμαν· ὁ δὲ ναυπηγὸς πάλιν ἐφήρμοζεν αὐτὰ καὶ διέττατε τὴν κάρφωσίν των· ὡσαύτως διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ πάλιν κατεσκεύαζεν ὁ ναυπηγὸς πάσας τὰς πόστας τοῦ πλοίου. Μετὰ δὲ τὴν περαίωσιν τῶν ποστῶν ὁ ναυπηγὸς κατεμέτρα καὶ ἐζύγιζε τὸ πλοῖον, διὰ νὰ ἦναι ἰσόμετρον, νὰ μὴ ἔχῃ κοιλώματα ἢ ἐξογκώματα (ἀδύνατον ὅμως ἦτο νὰ μὴ ἔχῃ τοιαῦτα). Μετὰ τὸ ζύγισμα ἔθετε τὰ ἀναγκαῖα πουντέλια εἰς ἑκάστην πλευρὰν καὶ τὰ ἐκάρφωνεν εἰς τὰς φούρμας, καὶ ἐστερεοῦτο τὸ πλοῖον. Ἐπομένως ἔθετε τὰς τσάπας, κορζέτα, καμάρια κτλ. καὶ ἐτελείωνε τὴν κατασκευήν του.

Τὴν κατασκευὴν τῶν πλοίων τούτων τὴν ὠνόμαζον μονόχναρον, ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ ἕδραι κατεσκευάζοντο μὲ ἓν χνάρι.

Μὲ τὸν αὐτὸν ἀπαραλλάκτως τρόπον κατεσκεύαζον καὶ τὰ μεγαλήτερα πλοῖα των οἱ ψαριανοί. Διὰ νὰ ῥίπτουν δὲ αὐτὰ εἰς τὴν θάλασσαν οἱ ναυπηγοὶ κατεσκεύαζον ἐσχάραν· ὑποκάτω δὲ τῆς κοιλίας τοῦ πλοίου, ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ἔθετον ἓν βουβὸν εἰς κάθε μέρος· ἀκολούθως δ' ἐγέμιζον πολλοὺς σάκκους ἢ μεγάλα ζεμπίλια μὲ ἄμμον, τὰ ἔθετον εἰς τὴν ἐσχάραν στιβάζοντες αὐτὰ τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἄλλου ἕως οὗ εἰσήρχοντο εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ πλοίου, ἐκτεινόμενα βαθμηδὸν κατὰ μῆκος εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν κοιλίαν. Μετὰ ταῦτα ἐτρύπων αὐτά· ἡ δὲ ἄμμος ἤρχιζε νὰ τρέχῃ· τότε διὰ τῶν πουντελίων κατεβίβαζον

βαθμηδὸν τὸ καράβι ἀπὸ τὰ σκαρὰ τοῦ ὁποίου ἤγγιζεν ἡ τροπὶς εἰς τὴν ἐσχάραν, καὶ ἡ κοιλία ἐπὶ τῶν βουβῶν· τὰ δύω βουβὰ ταῦτα ἔδενον καλὰ εἰς τὸ σῶμα τοῦ πλοίου καὶ τὰ ἔῤῥιπτον εἰς τὴν θάλασσαν μὲ δυσκολίας καὶ κινδύνους ὡς ἐκ τῆς ἀπειρίας τῶν ναυπηγῶν. Αἱ δὲ διαστάσεις τῆς κατασκευῆς τῶν πλοίων τούτων ἦσαν ὑπέρογκοι ἀναλόγως τοῦ μήκους τῆς τροπίδος· ὡς ἐκ τούτου κατὰ τὴν θαλασσοπλοΐαν ὑπέφερον βραδύτητα καὶ κινδύνους. Καὶ τούτων δὲ τῶν καραβίων τὴν κατασκευὴν ὠνόμαζαν μονόχναρον.

Περὶ τὸ τέλος ὅμως τῆς δεκάτης ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος ἤρχισε νὰ τροποποιῆται ἐπὶ τὸ βέλτιον ἡ ναυπηγία εἰς Ψαρά. Διότι ἐλθὼν ἐκεῖ μαστροΣταμάτης τις ἐκ Χίου, ἀναλφάβητος μὲν ὅλως ἀλλ' ὑπηρετήσας εἰς τὸν ναύσταθμον τῆς Τουρκίας ὡς ξυλουργὸς καὶ ἀποκτήσας γνώσεις τινὰς ναυπηγικὰς, μετερῥύθμισεν οὐσιωδῶς τὴν κατασκευὴν τῶν πλοίων· π. χ. θέλων νὰ κατασκευάσῃ πλοῖον, κατὰ πρῶτον κατεσκεύζε σάλαν καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐσχεδίαζε τὸ πλοῖον, καὶ ἐκ τοῦ σχεδίου τούτου ἐξήγαγεν διὰ κάθε πόσταν τὸ χνάρι της καὶ κατεσκεύαζε πάσας τὰς πόστας τῶν στραβοξύλων, καὶ ἐπεραίωνε τὸ πλοῖον ἐκ τοῦ σχεδίου, ὡς ποιοῦσι σήμερον οἱ Ἕλληνες ναυπηγοί. Ὁ αὐτὸς μαστροΣταμάτης πρῶτος ἐτακτοποίησε τὸ ζύγισμα τῆς καταμετρήσεως τῶν πλοίων διὰ νὰ ἦναι ἰσόμετρον τὸ σκάφος· αὐτὸς κατεσκεύασε τὰ βάζια καὶ ἐῤῥίπτοντο τὰ πλοῖα ἀκινδύνως εἰς τὴν θάλασσαν ἐν εὐκολίᾳ· αὐτὸς ἐτακτοποίησε καὶ τὰς διαστάσεις βάθους καὶ πλάτους ἐπὶ τοῦ μήκους τῆς τροπίδος· συνέτεινον δὲ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τούτων καὶ οἱ πλοίαρχοι τῆς πείρας οὐκ ὀλίγον, ἔχοντες καὶ αὐτοὶ γνώσεις ἕνεκα τῶν εἰς τὴν Εὐρώπην διαφόρων ταξειδίων. Ὁ αὐτὸς μαστροΣταμάτης ἐκανόνισε

τὰς πρώτας βάσεις ἵνα κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ πλοίου τίθεται ἡ ξυλεία, κατὰ τὸ πάχος δηλ. τῆς στραβοξυλείας τὰ ζωνάρια, κορτζέτα κλπ. αὐτὸς εἰσήγαγε καὶ τὴν σταντζόλαν διὰ τὸ μαδέρισμα τῶν πλοίων· ἐν ἐνὶ δὲ λόγῳ αὐτὸς ἔθεσε τὸ σπέρμα, ὅπερ καλλιεργηθὲν καὶ ἀναπτυχθὲν ἀπέδωκε κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοσοῦτον ὡραίους καρπούς.

Τὸ ναυπηγηθὲν εἰς Ψαρὰ πρῶτον μεγάλον πλοῖον ἦτο τὸ πολεμικὸν τοῦ ἀοιδήμου Βαρβάκη (ἴδε ἀνωτέρω σελὶς 26) καὶ μεταταῦτα ἐναυπήγουν σακολεύας μέχρι τοῦ 1786 ὅτε ἐναυπηγήθησαν τὰ πλοῖα τοῦ Μαρκῆ Μαλαήτη καὶ τῶν ἀδελφῶν Μαμούνιδων· ἀπὸ δὲ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἤρξατο πλέον ἡ κατασκευὴ τῶν μεγάλων πλοίων (καραβίων).

Ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία ὑποπτευομένη τὴν ναυπήγησιν τῶν πλοίων (καραβίων) ἀπηγόρευσεν ἐπὶ ποινῇ δημεύσεως νὰ ναυπηγοῦν οἱ ραγιάδες Ἕλληνες πλοῖα, ἔστω καὶ τῆς ἐλαχίστης χωρητικότητος· ἐπιτρέπουσα νὰ ναυπηγῶσι ἄλλου εἴδους πλοῖα, ἀδιαφοροῦσα περὶ τῆς χωρητικότητος. Διὰ τοῦτο ἴδαμεν τοὺς Αἰνίτας καὶ Βροντα-δούσους τῆς Χίου κατασκευάζοντας ὑπερμεγέθη πλοῖα τὰ ὁποῖα οἱ μὲν ἐκάλουν λ ε ύ κ α ς, οἱ δὲ σακολεύας.

Ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία, προαισθανομένη, ἀπηγόρευσε τὴν κατασκευὴν τῶν πλοίων (καραβίων)· διότι τὰ ἄλλα εἴδη ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς των δὲν ἠδύναντο ποτὲ νὰ ὁπλισθῶσι πολεμικῶς καὶ ν' ἀντιπαραταχθῶσι κατὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου. Πολλοὶ δ' ἐχέφρονες Τοῦρκοι θεωροῦντες τὰ πλοῖα τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων καὶ τὸ ὑπεροπτικὸν τῶν νησιωτῶν τούτων, ἐπρόλεγον ὅτι ὁ Σουλτάνος κάμνει κακὰ νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ναυπήγησιν τοιούτων πλοίων, διότι μὲ αὐτὰ αὐτοὶ μίαν ἡμέραν θὰ πολεμήσουν τὸν ντονανμᾶ του (στόλον). Ἐὰν

λοιπὸν ἡ ἀπαγορευτικὴ αὕτη διάταξις ἤθελεν ἐπικρατήσει καὶ εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους, ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 δὲν ἤθελεν ἐπιτύχει διὰ θαλάσσης. Ἀλλ' ἴσως ἡ θεία πρόνοια ἐτύφλωσε τότε τὴν ὀθωμανικὴν Κυβέρνησιν, ἵνα μὴ ἐπεκτείνῃ τὴν διάταξιν ταύτην περὶ τῆς μὴ κατασκευῆς τῶν καραβίων, διὰ νὰ χρησιμεύσωσι ταῦτα εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος.

Περὶ ὑγείας.

Τὰ Ψαρὰ κείμενα ἐν μέσῳ πελάγους, μακρὰν τῶν ἠπείρων καὶ περιβρεχόμενα κύκλωθεν ἀπὸ θάλασσαν, ἔχουσι κλῖμα ὑγιεινὸν καὶ ἀέρα καθαρόν· οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῶν δὲν ὑπόκεινται εἰς ἐπιδημικὰς ἀσθενείας, καὶ εἰς πυρετούς· κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους ἐπιστήμονα ἰατρὸν οὔτε οἱ ψαριανοὶ ἠδύναντο νὰ διατηρήσωσιν, οὔτε αὐτὸς ἠδύνατο νὰ ζήσῃ εἰς μικρὰν κοινωνίαν οἵα ὑπῆρχεν ἐκεῖ. Ἀλλ' ἐπιτέλους ἡ θεία πρόνοια ἀπέστειλεν ἐκεῖ πρακτικὸν ἰατρὸν ἵνα ὀφελήσῃ τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα· οὗτος δ' ἦτο ὁ Μηκὲς Νικόδημος (α) καὶ

(α) Ἦτο πάππος ἐκ μητρὸς τοῦ συγγραφέως, ὅστις ἤκουσε παρ' αὐτῆς ὅτι ὁ πατήρ της ὡκοδόμησε τὸν τάφον του ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Λουκᾶ, καὶ τὸν ὕψωσεν ἀρκετὰ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς (ὁ τάφος οὗτος σώζεται μέχρι τῆς σήμερον) καὶ ἀφῆκε τὴν θύραν του ἀπὸ ἀνατολάς· τὸ δὲ θέρος ὁσάκις ἦτον ἀπηλλαγμένος τῶν ἔργων του, εἰσήρχετο περὶ τὴν μεσημβρίαν εἰς τὸν τάφον καὶ ἀνεπαύετο θέτων πέτραν ὡς προσκέφαλον. Καὶ ὁσάκις τὸν ἐζήτουν ἄνθρωποι καὶ δὲν τὸν εὕρισκον, ἡ μήτηρ μου ἔλεγε—πηγαίνετε εἰς τὸν τάφον νὰ τὸν εὕρητε· ἐκεῖ δὲ ἀπερχόμεθα τὰ τέκνα καὶ τὸν εὑρίσκαμεν. Ἡ μήτηρ μου πολλάκις τὸν ἔλεγεν ὅτι θεωρεῖ κακὸν οἰωνὸν τὴν πρᾶξιν ταύτην, καὶ ὅτι ἐπεθύμει νὰ παύσῃ τὸ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸν τάφον ν' ἀναπαύηται. Ἀλλ' ἐκεῖνος τῇ ἔλεγε μειδιῶν.—Ἄφησέ με νὰ πηγαίνω ν' ἀναπαύωμαι εἰς

ἔζη εἰς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν οἱ ψαριανοὶ ἐκράτουν εἰσέτι τὸ ἄροτρον, εἶχον μικρὰν ναυτιλίαν καὶ κατῴκουν διεσπαρμένοι ἐπὶ τῆς νήσου. Οὗτος δὲ εἶχε τὴν κατοικίαν του εἰς τὸ μᾶλλον μεμακρυσμένον μέρος τῆς πόλεως, εἰς θέσιν ὀνομαζομένην μαυρομίτη· εἶχε δὲ καὶ ἑτέραν κατοικίαν εἰς τὴν πόλιν διὰ τὴν θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν. Ὁ ἐμπειρικὸς οὗτος ἰατρὸς ὁσάκις τὸν προσεκάλουν νὰ θεραπεύσῃ ἄνθρωπον ἢ ζῶον, καὶ εἰς τὰ μᾶλλον

τὴν ἐσχάτην μου κατοικίαν. Ἡμέραν τινὰ καθήμενος εἰς τὸν ἥλιον, ἐν καιρῷ χειμῶνος, καὶ περιστοιχούμενος ἀπὸ τὰ τέκνα του, ἤρχισε νὰ κλαίῃ πικρῶς. Τοῦτον δὲ βλέποντα τὰ τέκνα του κλαίοντα, ἠρώτησαν τὴν αἰτίαν ἥτις τοσοῦτον τὸν ἐλύπει. Ἐνθυμήθει ἄραγε τὴν μητέρα των ἢ ἄλλο τί πρᾶγμα; Ὁ πάππος μου δακρυῤῥοῶν ἔτι μᾶλλον εἶπε—Οὔτε τὴν μητέρα σας ἐνθυμοῦμαι, οὔτε μὲ λείπει τίποτε. Καὶ δὲν προσέθηκέ τι. Τὰ τέκνα του ἐπανέλαβαν τότε θερμοτέρας τὰς παρακλήσεις διὰ νὰ εἰπῇ τὴν αἰτίαν. Ὁ δὲ γέρων πάππος μου ἵνα ἡσυχάσῃ αὐτὰ εἶπε—Κλαίω διότι δὲν ἀφίνω τὸ ὄνομά μου εἰς ἀπόγονον ἄῤῥεν. Τὰ τέκνα του τῷ εἶπον ὅτι ἔχει ἀπογόνους τὰ τέκνα αὐτῶν· ἀλλ' ἐκεῖνος ἐπανέλαβε μετὰ φωνῆς συγκεκινημένης.—Τὰ τέκνα σας εἶναι ἀπόγονοί μου ἀλλ' αὐτὰ θὰ πάρουν τὴν ἐπωνυμίαν τῶν πατέρων των. Ἀπὸ δὲ τὰ ἄῤῥενα ἔχασα πᾶσαν ἐλπίδα διότι ὁ ἕνας εἶναι καλόγηρος, ὁ δὲ ἄλλος εἶναι ὑπανδρευμένος καὶ ἔχει ἕνα τέκνον ἀλλ' εἶναι θῆλυ· αὐτὸς δὲ πάσχων πάθος ἀνίατον δὲν θὰ κάμῃ ἄλλο, ὥστε τὸ ὄνομά μου δὲν μένει εἰς κανένα. Καὶ ἐξηκολούθει κλαίων πικρῶς.

Εἶχε δίκαιον νὰ παραπονῆται ὁ μακαρίτης· διότι ὄντως δὲν ἄφησεν ἀπόγονον Νικόδημον. Καὶ ἐδόθη μὲν εἰς ἐμὲ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκ περιστάσεως· ἀλλ' ὡς εἴ ἦτο πεπρωμένον νὰ μὴ διασωθῇ τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν ἀπέκτησα ἄῤῥεν τέκνον. Ἔζησα τοὐλάχιστον ἐγὼ ἵνα ἐκπληρώσω τὸ πρὸς αὐτὸν ὀφειλόμενον χρέος, ῥίπτων τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις, αἵτινες, ἂν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σβεσθήσεται μετ' ὀλίγον, θέλουσι διατηρήσῃ τὴν μνήμην αὐτοῦ αἰώνιον διὰ τὴν πρὸς τοὺς δυστυχεῖς καὶ πάσχοντας συμπάθειάν του.

μεμακρυσμένα καὶ ἀπόκεντρα μέρη καὶ ἂν ἦτο, καὶ εἰς κατεπείγουσαν ἑαυτοῦ ὑπόθεσιν ἐὰν ἐνασχολεῖτο, εἰς σποράν, θέρος ἢ ἀλώνισμα, ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ ἐν ἡμέρᾳ, ἐν καιρῷ καύσωνος, καθὼς καὶ παγετοῦ, ἀφεύκτως ἤθελεν ὑπάγει καταβάλλων ἵνα σώσῃ ἀπὸ τῆς ἀσθενείας ἢ τοῦ θανάτου ἀτρύτους κόπους· ὅσους δήποτε δὲ κόπους καὶ ἂν κατέβαλε οὐδέποτε ἐδέχθη πληρωμὴν, ἀρκούμενος εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν θεραπευθέντων. Οἱ γέροντες διηγοῦντο πολλὰς θεραπείας ἀνθρώπων καὶ ζώων· καὶ οἱ σήμερον δὲ γέροντες ἐνθυμοῦνται ὅτι ἤκουσαν περὶ τῆς ἐπιτηδειότητος τοῦ θεραπεύειν· καὶ εὐρωπαίους δὲ ἐλθόντας ἐκεῖ ἐθεράπευσε καὶ ἰατρὸν μάλιστα τινὰ πάσχοντα δεινῶς κατὰ τὸν πόδα ἰάτρευσε. Μετὰ τῆς ἐπιτηδειότητος δὲ καὶ σπουδῆς του πρὸς τὸ θεραπεύειν εἶχε καὶ πολλὰς ἄλλας ἀρετὰς, αἵτινες τὸν κατέστησαν ἀγαπητὸν καὶ ποθητὸν παρὰ πᾶσι. Σπανίως εὑρίσκοντο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοσοῦτον ἀφιλοκερδεῖς ἄνθρωποι.

Ἡ μήτηρ μου μᾶς διηγεῖτο ὅτι ὁσάκις κατῴκουν εἰς τὴν πόλιν, εἰσήρχοντο εἰς τὴν οἰκίαν του, καθ' ἑσπέραν οἱ πάσχοντες καὶ περιέμενον τὸν Νικόδημον. Οὗτος δὲ ἐρχόμενος κατακομμένος, ἀφοῦ ἐνίπτετο καὶ ἐκαθαρίζετο ἐπεσκέπτετο τοὺς ἀσθενεῖς ἀγογγύστως καὶ ἀφιλοκερδῶς.

Ὁ Νικόδημος οὗτος εἶχε συνάξει πολλὰ καὶ διάφορα φυτὰ διὰ τὴν θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν· καὶ εἰς τὰ κτήματά του εἰς Μαυρομίτη εἶχε κατασκευάσει εἶδος βοτανικοῦ κήπου ἐν ᾧ ἐκαλλιέργει τὰ βότανα. Πολλὰ φυτὰ ἐπρομυθεύετο καὶ ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς τοῦ ἁγίου Ὄρους. Ἐκ τῶν φυτῶν τούτων κατεσκεύαζε τὰ φάρμακα.

Κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν γερόντων ψαριανῶν ὁ Νικόδημος ἦτο ἀνὴρ ἀγαθὸς, φιλάνθρωπος, ἀφιλοχρήματος, ὑπομονητικὸς, ἀμνησίκακος καὶ ἀκάματος εἰς τὸ νὰ

συντρέχῃ τοὺς ἀσθενεῖς. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἄνθρωπος πρὸς τὸν ὁποῖον νῦν ἐγὼ, κατὰ χρέος, ἀποδίδω τὸν ὀφιλόμενον ἔπαινον.

Κατὰ τοὺς ἐσχάτους χρόνους ἡ μήτηρ τοῦ Κανάρη ἐθεράπευε καὶ αὐτὴ πληγὰς καὶ ἄλλα, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης ἀμοιβῆς, ἀρκουμένη εἰς τὴν δικαίαν τῶν θεραπευομένων εὐγνωμοσύνην.

Ἐμπορευόμενοι μετὰ πλοῖα των οἱ ψαριανοὶ εἰς τὴν Τουρκικὴν ἐπικράτειαν καὶ μὴ ἔχοντες ὑγειονομικὴν προφύλαξιν, ἔφεραν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς τὴν πανώλην ἐπὶ τῆς νήσου των, τότε δὲ ἵνα ἐξαλειφθῇ τὸ μόλυσμα ἀνεχώρουν ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ μετῴκουν εἰς τὰς ἐξοχικάς των οἰκίας μὴ κοινωνοῦντες πρὸς ἀλλήλους· οὕτω τὸ μόλυσμα διελύετο ταχέως.

Κατὰ δὲ τὸ 1813 ὁ Γεώργιος Κούτουκας εὑρισκόμενος μὲ τὴν σακολεύαν του εἰς Τρῳάδα ἐξῆλθεν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ εὗρε χωρία τινὰ ἄνευ κατοίκων, οἵτινες εἶχον διασκορπισθῇ ἕνεκα τῆς πανώλης. Εἰσελθὼν ἐντὸς οἰκίας τινὸς εὗρε διάφορα ἐμπορεύματα, πετμέζια, καρύδια κλπ. μὲ τὰ ὁποῖα ἐφόρτωσε τὴν σακολεύαν του καὶ ἀνεχώρησε διὰ Ψαρά· καθ' ὁδὸν ἠσθένησε καὶ περὶ τὰ μέσα τοῦ Νοεμβρίου εἰσῆλθεν ἀσθενὴς εἰς Ψαρά· οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι του τὸν ἐπεσκέπτοντο, ἀγνοοῦντες τὴν ἀσθένειάν του. Μετὰ παρέλευσιν δὲ δύω ἡμερῶν ἀπέθανεν. Ἡ ταφή του ἐγένετο κατὰ τὸ ἔθιμον τῶν ψαριανῶν· οἱ συγγενεῖς καὶ τὸ πλῆθος τὸν συνώδευσαν μέχρι τοῦ τάφου ἄνευ τινὸς ὑποψίας. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος οὗτος πάσχων ἀπὸ πανώλην μετέδωκε τὴν ἀσθένειαν, ἐνῷ συγχρόνως συνέτεινον εἰς τὴν διάδοσιν του καὶ τὸ λοιπὸν πλήρωμα καὶ τὸ φορτίον τὸ ὁποῖον ἐπώλησαν εἰς τοὺς κατοίκους. Ἡ ἀσθένεια λοιπὸν ἐπέσκυψε βαρεῖα· οἱ δὲ ψαριανοὶ κατὰ τὴν συνείθειαν μετῴκησαν εἰς τὰς ἐξοχικάς των οἰκίας

καὶ εἰς Ἀντίψαρα μὴ συγκοινωνοῦντες. Ἀλλὰ τὸ κακὸν δὲν προελήφθη· ἀπεναντίας ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν σφοδρότερον ἐγίνετο. Τότε τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ψαριανῶν ἀπεδήμησεν εἰς Χίον, Μύκωνον, Σμύρνην, Κυδωνίας καὶ Μιτυλήνην· νομίσαντες δὲ μετά τινα καιρὸν ὅτι ἡ πανώλης ἐξηλείφθη. συνῆλθον πάλιν εἰς Ψαρὰ τινές. Ἀλλ' ἡ ἀσθένεια ἀνεφανεῖσα ἔτι δριμυτέρα ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ διασκορπισθῶσι καὶ πάλιν. Ἡ τοπικὴ ἀρχὴ τῶν Ψαρῶν ἀνεκάλυψεν ὅτι τὸ δεύτερον τοῦτο κτύπημα προῆλθεν ἀπὸ ῥοῦχα τῶν ἀποθανόντων ἐκ πανώλης, ἅτινα εἶχον κρύψει οἱ ἀπόλιμοι οἵτινες τὰ ἔβγαλον καὶ τὰ διένειμον. Ἡ τοπικὴ ἀρχὴ συγκειμένη ἐξ ἑνὸς δημογέροντος ὀνομαζομένου Ἰωάννου Καλάρη, ἔλαβεμετὰ τῶν λοιπῶν δραστήρια μέτρα, συνέστησε πολιτοφυλακὴν ἐκ τεσσάρων εὐυπολήπτων ψαριανῶν καὶ τοὺς διέταξεν ἅμα γίνῃ εἴς τινα οἰκίαν κτύπημά τι νὰ τὴν θέτουν ὑπὸ αὐστηρὰν φύλαξιν, νὰ ἀποχωρίζουν ἀπ' αὐτῆς τοὺς ὑγιεῖς, νὰ μετακομίζουν τὸν ἀσθενῆ εἰς τὸ νοσοκομεῖον οἱ ἀπόλιμοι αὐτοῦ, τὰ δὲ ἔπιπλα, καὶ ῥοῦχα καὶ σκεύη τῆς οἰκίας νὰ καίωνται ἐνώπιον τῆς φρουρᾶς· ἡ δὲ οἰκία νὰ καθαρίζηται καὶ νὰ μένῃ κεκλεισμένη ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας. Διὰ τῶν προφυλάξεων τούτων ἔπαυσεν ἡ πανώλης καὶ οἱ ψαριανοὶ ἐπανῆλθον εἰς τὰς οἰκίας των. Ὅθεν ὁ καθαρισμὸς τῶν Ψαρῶν ἀπὸ τὴν πανώλην ταύτην, ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν δραστηριότητα τοῦ δημογέροντος Ἰωάννου Καλάρη. Ἀπέθανον δὲ ἀπὸ τὴν πανώλην ταύτην διαρκέσασαν δύω ἔτη, 900 ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παῖδες.

Μετὰ δὲ τὴν πανώλην ταύτην οἱ ψαριανοὶ ἔθετον ὑπὸ κάθαρσιν ὅλα τὰ ἐντόπια πλοῖα τὰ ἐρχόμενα ἀπὸ μεμολυσμένα μέρη ὡς ὕποπτα· ἀπὸ τότε δὲ μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 δὲν προσεβλήθησαν τὰ Ψαρά. Ἄλλη

ἐπιδημικὴ ἀσθένεια δὲν ἐπῆλθε ποτὲ εἰς Ψαρὰ μέχρι τοῦ 1821, ἀκολούθως ὅμως θέλομεν ἰδεῖ ὅτι ἐπῆλθεν. Ὑπῆρχον δὲ καί τινες λωβοί, 5—6 τὸν ἀριθμὸν τοὺς ὁποίους εἶχον εἰς τόπον χωριστὸν πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς λίμνου.

Ἐκπαίδευσις.

Ἡ μικρὰ κοινωνία τῶν Ψαρῶν καὶ ἡ κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους ἔνδεια αὐτῶν, δὲν ἐπέτρεπεν εἰς αὐτοὺς νὰ διατηρῶσι τότε ἐν τῇ νήσῳ σχολεῖον Ἑλληνικὸν, οὔτε νὰ ἀποδημῶσιν ἀλλοῦ. Ἐδιδάσκοντο δὲ τὰ κοινὰ γράμματα ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς· πάντες δὲ σχεδὸν οἱ ψαριανοὶ ἐγνώριζον ν' ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσιν· ὅσοι δὲ ἐκ πενίας εἰσήρχοντο εἰς τὰ πλοῖα μικροὶ τὴν ἡλικίαν αὐξάνοντες ἐφιλοτιμοῦντο καὶ ἐμάνθανον τὸ ἀναγινώσκειν καὶ τὸ γράφειν ἐπὶ τῶν πλοίων ἀπὸ τοὺς συντρόφους αὐτῶν.

Νέοι τινὲς ἀποδημοῦντες κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐμάνθανον τὴν πάτριον γλῶσσαν. Ἐξ αὐτῶν δύω ἀδελφοὶ ἐπονομαζόμενοι Μῶροι, γενόμενοι κληρικοὶ ἐξεπαιδεύθησαν καλῶς· ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνομαζόμενος Γρηγόριος ἐσύστησεν Ἑλληνικὸν σχολεῖον διδάξας ἐπί τινα χρόνον τὰ τέκνα τῶν συμπολιτῶν του. Ἕτερος ὀνομαζόμενος Νικηφόρος, ἱερωμένος, ἀπελάμβανεν ὑπόληψιν παρὰ τοῖς κατοίκοις, οἵτινες ἐσύχναζον εἰς τὴν οἰκίαν του ἀκροώμενοι τοὺς λόγους του (α)· ἕτερος πάλιν ἀπο-

(α) Εἰς ἑσπερινήν τινα συνάθροισιν κατὰ τὸ θέρος ἐκτὸς τῆς οἰκίας, εἰς τὴν αὐλὴν, ἠκροάζοντο πολλοὶ αὐτὸν διηγούμενον· ἐγὼ τότε παῖς ἔτι ὢν ἐπλησίασα καὶ ἠκροαζόμην· πρὸς τοῖς ἄλλοις εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς «ὅτι ὁ νέος οὗτος βασιλεὺς ἔχει νὰ ὑπάγῃ ν' ἀπολεσθῇ ἐπάνω εἰς τὰ κρῦα μέρη»· οἱ ἀκροαζόμενοι μὴ ἐννοήσαν·

δημήσας νέος καὶ ἐκπαιδευθεὶς τὴν ἑλληνικὴν, μελίφωνος ὢν ἐδιδάχθη τὴν μουσικὴν καὶ ἔγινεν ἄριστος μουσικός· ἐπανῆλθε δὲ ἐπίσκοπος εἰς Ψαρὰ τὸ ἔτος 1807.

Κατὰ δὲ τὸ τέλος τῆς 18 ἑκατονταετηρίδος μετῴκησεν ἐκεῖ ἱερωμένος ἐκ Πελοποννήσου ὀνομαζόμενος Γρηγόριος. Γνωρίζων οὗτος τὰ γραμματικὰ ἐδίδασκεν εἰς τὸ σχολεῖον του τὰ κοινὰ γράμματα καὶ τὰ ἑλλη-

τες ἠρώτησαν αὐτὸν τὶ ἐννοεῖ.—Νὰ, τοὺς λέγει, καλὲ (1) αὐτὸν, πῶς τὸν λέγουν ; Τὸν ἐρωτοῦν πάλιν, ποῖον; ἐκεῖνος δὲ ἀποκρίνεται— αὐτὸν καλέ. Τότε ἐμείναμεν σιωπηλοὶ μὴ ἐννοήσαντες. Ἔπειτα λέγει μὲ θυμόν. — Καλὲ αὐτὸν πῶς τὸν λέτε σεῖς τὸν Μποναπάρτην· (2) καὶ ἀμέσως εἶπε τὸ ῥητὸν τοῦ Ἀγαθαγγέλου. Μετὰ τὸ ῥητὸν ἀπέδειξε διὰ τῆς ὁμιλίας του ὅτι ὁ Μποναπάρτης θέλει κάμει ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Ῥωσσίας (3) καὶ ἐκεῖ θ' ἀφανισθῇ.

Μετὰ δὲ τὴν ὁμιλίαν ταύτην ἤρχισεν ἄλλην σπουδαιοτέραν, εἰς τὸ τέλος τῆς ὁποίας προσέθεσε—μὴν εἶναι ἐδῶ κανεῖς νὰ μᾶς ἀκούσῃ ἀπὸ αὐτούς ; ποίους τὸν ἐρωτοῦν· — καλὲ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Χίους. Εἶπε δὲ τοῦτο διότι ἐμίσει τοὺς Χίους καὶ ἐφοβεῖτο μὴ τὸν ἀκούσωσι καὶ προδώσωσιν ὅταν ὑπάγωσιν εἰς Χίον τοὺς λόγους καὶ τὰ πάθη του.—Δὲν εἶναι κανεὶς, τὸν ἀπήντησαν. Τότε δὲ ἐκεῖνος ἐπαναλαμβάνει.—Ἐμεῖς θὰ ἐλευθερωθῶμεν, (καὶ εἶπε ῥητὸν σιγανῇ τῇ φωνῇ τὸ ὁποῖον δὲν ἤκουσα) ἑνὸς ἔτους ἡμέρας θέλομεν κάμει χρόνους ὑπὸ τὴν δουλείαν, καὶ ἔπειτα θὰ ἐλευθερωθῶμεν· ἂς ἐξηγηθῶ καλλήτερα· τριακοσίας ἑξήκοντα πέντε ἡμέρας ἔχει τὸ ἔτος, τόσα ἔτη θέλει κάμωμεν ὑπὸ τὸν ζυγὸν, καὶ ἐπειδὴ πλησιάζουν αὐτὰ νὰ τελειώσουν, πλησιάζει καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ ἔθνους καὶ ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ θὰ κόψωμεν τοὺς

(1) Εἶχε συνήθειαν νὰ λέγῃ εἰς τὴν ὁμιλίαν του συχνὰ τὴν λέξιν, καλέ.

(2) Ἠγάπα πολὺ τοὺς Ῥώσσους καὶ ἤλπιζεν ἀπὸ αὐτοὺς τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἔθνους· ἐμίσει δὲ τοὺς Γάλλους καὶ διὰ τοῦτο ἐπροσποιεῖτο ὅτι δὲν ἐνθυμεῖτο τὸ ὄνομα τοῦ Μποναπάρτου.

(3) Ἡ ὁμιλία αὕτη ἐγένετο κατὰ τὸ 1808 πολὺ πρὶν ὁ Ναπολέων ὑπάγῃ εἰς Ῥωσσίαν.

νικά. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1806 ὁ ἀοίδιμος Βαρβάκης δι' ἰδίων του ἐξόδων ἐσύστησε σχολεῖον ἑλληνικόν, ἡ δὲ δημογεροντία διώρισε τὸν ἱερωμένον Γρηγόριον διδάσκαλον αὐτοῦ. Τὸ σχολεῖον τοῦτο διὰ δαπάνης τοῦ ἀοιδίμου Βαρβάκη διετηρήθη ὀλίγους χρόνους· ἀκολούθως ὅμως ἐπελθούσης διαφωνίας μεταξὺ συγγενῶν καὶ ἐπιτρόπων τοῦ ἀοιδίμου καί τινων ἄλλων περὶ τοῦ σχολείου, καὶ δυσαρεστηθέντες οἱ συγγενεῖς ἔγραψαν πρὸς τὸν Βαρβάκην καὶ ἔπαυσε τὴν δαπάνην· τὸ δὲ σχολεῖον διετηρήθη ὑπὸ τοῦ κοινοῦ μέχρι τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ παῖδες τῶν ψαριανῶν ὀλίγα τινὰ μαθήματα τῆς ἑλληνικῆς ἐμάνθανον, ἀκολούθως δ' ἐπέβαινον ἐπὶ τῶν πλοίων διὰ νὰ γυμνάζωνται παιδιόθεν τὸ ναυτικὸν ἐπάγγελμα.

Ἦθη, ἔθιμα καὶ δημόσια ἔργα.

Καθὼς καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα οὕτω καὶ εἰς τὰ Ψαρὰ δὲν ὑπῆρχον γραπτοὶ νόμοι καθιερωμένοι καὶ τακτικὰ δικαστήρια ἵνα τιμωροῦν τοὺς ἁμαρτάνοντας. Ἡ κοινὴ ὅμως κατάκρισις τῶν κακῶν πράξεων ἐκεῖ ἦτον ἡ βαρυτάτη ποινή· αὕτη δὲ τιμωροῦσα τὸν ἕνα ἀπέτρεπε τοὺς ἄλλους ἀπὸ τοῦ νὰ πράττωσι κακὰς πράξεις. Τὰ τέκνα

Τούρκους (1). Πῶς εἶναι δυνατόν, τῷ λέγουν οἱ ἀκροαζόμενοι, διδάσκαλε νὰ κόψωμεν τοὺς Τούρκους; Ἡμεῖς, τοὺς λέγει, ἡμεῖς καλὲ, ἡμεῖς θὰ τοὺς κόψωμεν ἐπανέλαβεν· ἔπειτα ἤρχισε τὴν διήγησίν του καὶ αὖθις μὲ σιγανὴν φωνὴν καὶ δὲν ἤκουσα πλέον.

(1) Μολονότι ἦμην παῖς ἡ ὁμιλία αὕτη μοὶ ἔκαμε μεγίστην ἐντύπωσιν. Ἀφοῦ ὁ Ναπολέων κατεστράφη εἰς Ῥωσσίαν καὶ ἀφοῦ ἐγένετο ἡ ἐπανάστασις καὶ ἠλευθερώθη ἡ Ἑλλὰς καὶ εἶδα ἐκπληρουμένην κατὰ γράμμα τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν λόγων του, τοὺς ἐσημείωσα· πιθανὸν νὰ φανῶ προληπτικός· ἀλλὰ τοὺς ἤκουσα.

των ἐδιδάσκοντο παιδιόθεν νὰ σέβωνται τοὺς γεροντοτέρους καὶ τοὺς ἱερεῖς. Τὰ συνοικέσια ἐγένοντο μεταξὺ ψαριανῶν· μὲ ξένους δὲν ὑπάνδρευον οὔτε τοὺς υἱούς των, οὔτε τὰς θυγατέρας των (α). Ἐὰν δὲ ξένός τις ἤθελε νὰ νυμφευθῇ θυγατέρα ψαριανοῦ (οὗτος ἔπρεπε νὰ ἦναι ἐνδεέστατος διὰ νὰ δώσῃ τὴν θυγατέρα του· τοιαῦτα δὲ συνοικέσια ἦσαν πολλὰ ὀλίγα) ἔπρεπε νὰ ἦναι γνωστὴ ἡ διαγωγὴ τοῦ νυμφίου, καὶ νὰ ἔχῃ καὶ ἐχέγγυα ἀ.) ὅτι δὲν θὰ φύγῃ καὶ ἀφήσῃ τὴν γυναῖκα του β'.) ὅτι εἶναι ἱκανὸς νὰ ζήσῃ αὐτὴν καὶ τὰ γεννηθησόμενα τέκνα. Ὁ ξένος οὗτος ὅσην δήποτε κατάστασιν καὶ ἂν ἀπέκτα, δὲν διωρίζετο εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχήν· οἱ ἀπόγονοί του ὅμως ἀπέκτων τὸ δικαίωμα τοῦτο. Παρθενοφθορία δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ἐκεῖ, οὔτε κακοήθεις τῶν νέων ἔρωτες, δηλ. δὲν συνέβη ποτὲ νὰ κλέψῃ ὁ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα ἢ καὶ τ' ἀνάπαλιν, ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὰ ὄρη ἢ ἀλλοῦ καὶ στεφανωθῶσιν.

Τὰς θυγατέρας ὑπάνδρευον κατὰ τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος καὶ ἄνω τῆς ἡλικίας των, ᾠκοδόμουν δὲ προηγουμένως τὰς οἰκίας τῶν θυγατέρων των οἱ γονεῖς, ἃς ἔδιδον προῖκα ἵνα κατοικήσωσιν οἱ νεόνυμφοι. Τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν ἐπροικοδότουν ἴσα εἰς τὰ τέκνα των· τὴν αὐτὴν διάταξιν ἐφύλαττον καὶ εἰς τὰς διαθήκας. Εὐκατάστατοι ὅμως τινὲς ἐχορήγουν εἰς τοὺς υἱούς των περιπλέον, ὅταν οὗτοι συνήργουν εἰς τὴν αὔξησιν αὐτῆς· ἐκράτουν δὲ πάντοτε ἓν μέρος ἀπὸ τὴν ἀκίνητον περιουσίαν διὰ τὸ γῆρας των.

Τὰ προικοσύμφωνα καὶ αἱ διαθῆκαι ἐγίνοντο εἰς νοτᾶ-

(α) Ἡ συνήθεια αὕτη τοῦ νὰ μὴν ὑπανδρεύουν τὰ τέκνα των μὲ ξένους διετηρήθη εἰς τοὺς ψαριανοὺς καὶ κατὰ τὴν ἕνεκα τῆς καταστροφῆς διασποράν των.

ρον (συμβολαιογράφον)· καὶ τὰ μὲν προικοσύμφωνα ἤρχιζον, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς κτλ. εἶτα Εὐλογητὸς ὁ θεός· ἀνέφερον ὅτι συνῆλθον κατὰ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς τῆς ἐκκλησίας νόμους· εἶποντο δὲ τὰ ὀνόματα τῶν γονέων, τῶν νεονύμφων, καὶ ἡ προικοδότησις τῆς χρηματικῆς καὶ κτηματικῆς περιουσίας. Παλαιὰ συνθεια ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς ψαριανοὺς μέχρι τὴν σήμερον νὰ μὴ γράφουν τὰ ἐνδύματα, κοσμήματα ἀργυρᾶ, χρυσᾶ, ἀδάμαντας καὶ ἔπιπλα ὅσα δίδουν ὡς προῖκα τῆς νύμφης.

Καὶ αἱ διαθῆκαι ἤρχιζον ἀπὸ τὸ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, ἀνέφερον δὲ καὶ ὅτι ὁ διαθέτης ἔχει σῶας τὰς φρένας· οἱ τύποι οὗτοι εὑρίσκοντο καὶ εἰς τὰ παλαιὰ σωζόμενα προικοσύμφωνα καὶ διαθήκας.

Τὸ βάπτισμα καὶ οἱ γάμοι ἐγένοντο μὲ ὅσον ἔνεστιν ὀλιγωτέραν δαπάνην· οἱ χοροὶ ἐγένοντο εἰς τὸ ὕπαιθρον, τὴν δὲ μεγάλην ἀποκρέω ἐτραγῴδουν ἄσματα ἅτινα δὲν ἐσυγχώρουν νὰ τραγῳδήσωσιν εἰς οὐδεμίαν ἄλλην ἐποχὴν εὐθυμίας, χοροῦ ἢ γάμου· εἰς τὸν ξένον δὲν ἐπετρέπετο οὔτε θεατὴς νὰ ἦναι εἰς τοὺς χορούς των, ἐκτὸς μόνον ἂν ἦτο φίλος προσκεκλημένος εἰς γάμον.

Τὰς ἑορτὰς ἐνησχολοῦντο εἰς παιγνίδια οἷον τὴν ἀμάδαν, τὸ ῥίψιμον τοῦ λιθαρίου, τὸ πήδημα καὶ τὸν χορόν· τινὲς μάλιστα ἐγυμνάζοντο εἰς τὴν τουρκικὴν πάλην, γυμνοὶ ἀλειφόμενοι μὲ ἔλαιον.

Οἱ παίζοντες τὴν ἀμάδα, τὸ λιθάρι καὶ τὸ πήδημα ἐν καιρῷ τῶν ἀποκρέω συνώδευον αὐτὰ μὲ γεύματα, ἅτινα προσέφερον οἱ χάνοντες· ἐντεῦθεν δὲ ἐγένοντο μεγάλαι εὐθυμίαι καὶ χοροί. Εἰς τὸ πήδημα, ἔλεγον οἱ γέροντες, ὅτι ὁ Μακρῆς (οὗτος ἦτο πλοίαρχος καταδρομεὺς κατὰ τὸ 1770) ἔφθανε μέχρις ἐννεακοσίων ἑξήκοντα βελονῶν τοῦ ῥαψίματος καὶ οὐδεὶς ἐφάνη ἐφάμιλος αὐτοῦ.

Τὰ συνεχῆ δὲ ταῦτα γυμνάσια κατέστησαν τοὺς ψα-

ριανοὺς ῥωμαλεωτάτους, ὥστε ὅτε ποτὲ σακολεύαι Ψαριαναὶ, Χῖαι καὶ Σεϊσμελίδικαι, οὖσαι ἠγκυροβολημέναι εἰς Τσανταρλῆ ἵνα φορτώσωσι δημητριακοὺς καρποὺς, ἤκουσαν τὸν ἐκεῖ διοικητὴν, λέγοντα ὅτι ἔχει παλαιστὴν Ὀθωμανὸν, ὃν οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ νικήσῃ, καὶ εἶδον τὸν παλαιστὴν τοῦτον κομπορρημονοῦντα ἀγερώχως καὶ προσκαλοῦντα τοὺς Ἕλληνας καὶ Τούρκους εἰς πάλην· οἱ Ψαριανοὶ μὴ ὑποφέροντες τὸ ἀγέρωχον τοῦ Τούρκου ἀπεφάσισαν νὰ τὸν ταπεινώσωσιν. Ἐπειδὴ δὲ ὑπῆρχε μεταξὺ αὐτῶν Νικολής τις μὲ σακολεύαν, τὸν ὁποῖον, ἕνεκα τοῦ μεγάλου σώματός του καὶ τῶν ἰσχυρῶν του σωματικῶν δυνάμεων, ὠνόμαζον Νικολάραν, εἰς τοῦτον ἀνέθεσαν τὴν πάλην. Οὗτος δὲ, ἐξελθὼν τῆς σακολεύας καὶ παλαίσας μὲ τὸν Τοῦρκον ἔῤῥιψε τὸν Γολιὰθ ὁ Δαβὶδ οὗτος, ὅστις ὅμως φοβηθεὶς μὴ τὸν κακοποιήσωσιν οἱ παρευρισκόμενοι ἔφυγε καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν σακολεύαν· διότι οἱ τοῦρκοι εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἐκακοποίουν τοὺς χριστιανούς. Ὁ ἀγᾶς ὅμως θαυμάσας τὴν ῥωμαλεότητα τοῦ ἀνδρὸς, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πλούσια δῶρα.

Καὶ ἄλλοτε πάλιν εἰς Βηρυτὸν εὑρισκόμεναι ἠγκυροβολημέναι σακολεῦαι Ψαριαναὶ, Χῖαι, Αἰνῖται καὶ Σμυρναῖαι ἐπειδὴ ἤκουσαν ὅτι ὁ ἐκεῖ διοικητὴς ἔχει παλαιστὴν ἄραβα, ὃν οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ καταβάλῃ, ἀνέθεσαν εἰς Ψαριανόν τινα μικρόσωμον Κωσταντάκην Ἀμίρισαν ὀνομαζόμενον, ἵνα ἀνταγωνισθῇ πρὸς τὸν ἄραβα· ἐκεῖνος δὲ παλαίσας τῳόντι ἔῤῥιψεν αὐτὸν χαμαὶ καὶ ἔσπευσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν σακολεύαν μὴ τὸν κακοποιήσωσιν οἱ Τοῦρκοι.

Ὅστις ἐπώλει τὰ κτήματά του κατεκρίνετο γενικῶς ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του.

Τοὺς γονεῖς των ἐσέβοντο καὶ τοὺς ἐγηροκόμουν· οἱ

δὲ παραλείποντες τὰ καθήκοντα ταῦτα κατεκρίνοντο.

Κατὰ τὸν οἰκιακὸν βίον διετηρεῖτο ἡ ἁρμονία· αἱ γυναῖκες ἠγάπων τοὺς συζύγους αὐτῶν καὶ ἐνησχολοῦντο ἀνενδότως εἰς τὴν οἰκιακὴν ἐργασίαν, οἱ δὲ ἄνδρες ἀπέδιδον εἰς αὐτὰς, τὸ πρὸς ἀγαθὰς συζύγους ὀφειλόμενον σέβας. Τὰ οἰκιακά των σκεύη ἦσαν ἁπλᾶ, ἀπεστρέφοντο δὲ τὴν πολυτέλειαν, καὶ διὰ τοῦτο, διὰ συνελεύσεως τοῦ δήμου καὶ δι' ἐκκλησιαστικῶν ἀφορισμῶν ἐμπόδισαν καὶ τὴν ὀλίγην χρῆσιν τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς μετάξης ἥτις ἐγίνετο. Ἡ δὲ δημογεροντία δι' αὐστηρᾶς ἐπαγρυπνήσεως διετήρει τὰς διατάξεις ταύτας, συγχωροῦσα μόνον εἰς τὰς γυναῖκας τὴν λευκὴν μέταξαν, ἣν μετεχειρίζοντο ὡς κέντημα εἰς τοὺς χιτῶνας.

Δὲν ἀπήρχοντο εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἵνα ἐργαζόμενοι πορισθῶσιν τὰ πρὸς τὸ ζῆν, οὐδὲ ὑπηρέται ἢ ὑπηρέτριαι ἐγίνοντο, διότι τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο ἦτον ἀντίθετον πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῶν Ψαριανῶν καὶ κατεφρονεῖτο· διὰ τοῦτο καὶ μέχρι τῆς σήμερον εἰσέτι ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια αὕτη.

Ὅσον δὲ καὶ ἂν ἦσαν ἐχθροὶ ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν, ὅταν εὑρίσκοντο εἰς ξένην γῆν ἐγένοντο φίλοι καὶ ἐβοηθοῦντο· καὶ κοινὴν δὲ συνήθειαν εἶχον νὰ συνέρχωνται μεταξύ των εἰς τὸ καφφενεῖον· καὶ εἰς τοὺς λιμένας, εἰς οὓς εἰσήρχοντο μὲ τὰ πλοῖα των, ἠγκυροβόλουν πάντοτε εἰς τὴν θέσιν εἰς ἣν εὑρίσκετο καὶ ἄλλο Ψαριανὸν πλοῖον ἠγκυροβολημένον, ὅπως συναναστρέφωνται πρὸς ἀλλήλους.

Ὅτε ἀπέθνησκέ τις συνηθροίζοντο πέριξ τοῦ νεκρικοῦ κραββάτου, ἡ σύζυγος, ἡ μήτηρ καὶ αἱ πλησιέστεραι συγγενεῖς, καὶ θρηνοῦσαι ἔτιπτον τὰ στήθη καὶ τὰς κεφαλάς των καὶ ἀπέσπων τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς των, μοιρολογοῦσαι τὸν νεκρόν. Μὲ τοὺς αὐτοὺς δὲ θρήνους

καὶ ὀδυρμοὺς ἐγένετο καὶ ἡ ἐκφορὰ, παρακολουθουμένη ὑπὸ τοῦ πλήθους· ὅτε δὲ ἔθετον τὸν νεκρὸν ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας, αἱ γυναῖκες ἐκάθηντο ἔξωθεν αὐτῆς, θρηνοῦσαι πάντοτε. Μετὰ τὸ τέλος τῆς τελετῆς, συνώδευον τὸν νεκρὸν μέχρι τῆς ἐσχάτης αὐτοῦ κατοικίας, ὅπου ἔδιδον τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Οἱ δὲ θρῆνοι καὶ οἱ κλαθμοὶ καὶ αἱ γοεραὶ φωναὶ καὶ οἱ ἀναστεναγμοὶ τῶν ἐπιστρεφουσῶν γυναικῶν ἀντήχουν πενθίμως καθ' ὅλην τὴν πόλιν. Τὰ αὐτὰ δὲ ἐπαναλαμβάνοντο ὅτε ἔβαζον τὰ τριήμερα δικαιώματα, τὰ ἐννεαήμερα καὶ τὰ τεσσαρακονθήμερα. Ἐτήρουν δὲ πένθος ἐτήσιον· αἱ χῆραι ὅμως αἱ μὴ εἰσερχόμεναι εἰς δεύτερον γάμον ἐφόρουν τὰ πένθιμα καθ' ὅλον τὸν βίον· αἱ δὲ μητέρες αἱ ποιοῦσαι γάμους τῶν τέκνων των ἐξέβαλον τὰ πένθιμα· αἱ δὲ μὴ ἔχουσαι τέκνα ἐπενθιφόρουν διὰ βίου· αἱ δὲ ἀδελφαὶ τοῦ ἀποθανόντος δι' ἓν ἔτος. Οἱ ἄνδρες διετήρουν τὸν πώγωνα αὐτῶν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὡς σημεῖον πένθους, τὰ δὲ μαῦρα ἐπὶ ἓν ἔτος.

Κοινὸν ἦτον εἰς τοὺς ἄνδρας καθὼς καὶ εἰς τὰς γυναῖκας, ὅτε ἔφθανον εἰς γεροντικὴν ἡλικίαν, νὰ προετοιμάζῃ ἕκαστος τὰ τοῦ θανάτου, νὰ θέτῃ εἰς κιβώτιον ἐνδυμασίαν νέαν, ὑποδήματα, πανίον διὰ σάβανον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ταφῆς των· οἱ ἔχοντες δὲ χρήματα ἄφινον εἰς τὸ κιβώτιον καὶ τὰ διὰ τὰ δικαιώματα ἔξοδα· πολλοὶ ᾠκοδόμουν καὶ τοὺς τάφους των.

Οἱ Ψαριανοὶ οὐδέποτε ἐλάλησαν τὴν ἀλβανικὴν γλῶσσαν κατὰ τὰς παραδόσεις τῶν γερόντων, ἐκ τούτου δὲ δεικνύεται ὅτι ἔχουσι καταγωγὴν Ἑλληνικήν· εἶναι δὲ μᾶλλον δημοκρατικοὶ παρὰ ὀλιγαρχικοί· εἰς δὲ τὸ ναυτικὸν των ἐπάγγελμα εἶναι τίμιοι, δραστήριοι καὶ οἰκονόμοι, μὴ ἔχοντες ὅμως κλῆσιν πρὸς τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἐπιστήμην ἕνεκα τοῦ ἐπαγγέλματος των. Εἶναι δὲ φιλό-

τιμοι καὶ πατριῶται (α). Ὄντες συγκεντρωμένοι ποιοῦσιν ἔργα ὑπὲρ τὴν δύναμίν των (β)· ἐφιλοτιμοῦντο νὰ οἰκοδομῶσι μᾶλλον ναοὺς μεγαλοπρεπεῖς ἢ τὰς οἰκίας των.

Κεῖται δὲ ἡ πόλις τῶν Ψαρῶν εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς νήσου, ἔχουσα οἰκίας μικρὰς, καὶ ᾠκοδομημένας πλησίαν, δρόμους στενοὺς, εὐθυγράμμους καὶ καμπύλους. Αἱ δὲ γυναῖκες φυλάττουσιν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν τὴν μεγίστην καθαριότητα.

Ὠκοδόμησαν τὸν ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως πρὶν τοῦ ἔτους 1770, ἦτο δὲ καὶ ἡ μητρόπολίς των· εἰς τὸν ναὸν τοῦτον ἱερούργησαν καὶ ἱερεῖς ῥώσσοι.

Ἀφοῦ μετὰ τὴν πρώτην των ἐπανάστασιν ἦλθον εἰς τάξιν καὶ ἀνεπτύχθησαν, ᾠκοδόμησαν τὸ ἐπάνω μοναστήριον οὗτινος ἡ μνήμη τελεῖται κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Αἱ διαστάσεις τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ περιβόλου εἰσὶν αἱ ἑξῆς· ἡ βόρειος καὶ νότιος πλευρὰ τοῦ περιβόλου ἔχει μῆκος ἑκάστη πόδας 127, ὕψος δὲ πόδας 26, ἡ ἀνατολικὴ μῆκος 99 πόδῶν, ὕψος 28 ἡ δὲ δυτικὴ μήκος 99 καὶ ὕψος 40. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιβόλου ὑπάρχει ᾠκοδομημένος ὁ ναὸς μὲ σταυροπηγεῖον καὶ τροῦλον· ἔχει δὲ περιφέρειαν 175 ποδῶν. Τὸ ὕψος τοῦ τρούλου ἀπὸ τοῦ ἐδάφους εἶναι 42 ποδ. τὰ τοίχη τοῦ ἔξωθεν προσώπου τοῦ ναοῦ εἰσὶν ᾠκοδομημένα μὲ λίθους πελεκητοὺς ἐντέχνως εἰργασμένους. Ὁ ἀρχιτέ-

(α) Ἀπὸ πατριωτισμὸν ἐπανέστησαν κατὰ τοῦ Σουλτάνου ἐν ἔτει 1770 καὶ ἀπὸ τὸν αὐτὸν πατριωτισμὸν κινούμενοι ἐπανέστησαν πρῶτοι καὶ αὐτοὶ τὸ 1821.

(β) Μέχρι τῆς καταστροφῆς των διῴκουν τὸν τόπον μὲ σύνεσιν, τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν δεικνύονται εἰς τὸ Ὑπόμνημα· μετὰ τὴν καταστροφήν των πάλιν ἐσύστησαν ἀρχὴν ἀποκαταστηθέντες εἰς Αἴγιναν, καὶ ὠφέλησαν τὸν ἀγῶνα· περὶ τούτων ἀκολούθως.

κτων ἦτο ῥουμελιώτης καὶ ᾠκοδόμησε τὸν ναὸν κατὰ μίμησιν ἐκείνων τοῦ Ὄρους. Χρονολογία τῆς οἰκοδομῆς ἐπὶ τοῦ ναοῦ δὲν ὑπάρχει· ἀλλὰ, καθὼς λέγουσιν οἱ γέροντες, ἐκτίσθη κατὰ τὸ 1780.

Εἰς τὴν θέσιν εἰς ἣν ἀνεγείρεται ὁ ναὸς ὑπῆρχε πρότερον ναΐδιον· μετέφερον δὲ τὴν εἰκόνα τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐκ τοῦ ναϊδίου εἰς τὸν ναόν· εἶχε δὲ ἡ εἰκὼν αὕτη τὰ χρώματα ἐφθαρμένα καὶ τὸ ξύλον σεσαθρωμένον· ἐσώζετο δὲ αὕτη μέχρι τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν.

Κατὰ δὲ τὸ 1783 ἤρχισαν τὴν ἀνέγερσιν καὶ ἑτέρου μοναστηρίου διὰ τὰς μοναχάς· αἱ διαστάσεις τοῦ περιβόλου εἰσὶν ἴσαι· ἑκάστη πλευρὰ ἔχει ὕψος 17 καὶ μῆκος 83 ποδ. Ἐν τῷ μέσῳ ἀνεγείρεται ὁ ναὸς μὲ τροῦλον· ἡ περιφέρεια τοῦ ναοῦ εἶναι ποδ. 101, ὕψος δὲ τοῦ τρούλου ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ποδ. 24. Ἀπεπερατώθη δὲ κατὰ τὸ 1785· εἰς τοὺς περιβόλους καὶ τῶν δύω μοναστηρίων ὑπάρχουσιν ᾠκοδομημένα κελία καὶ δεξαμεναί

Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1785 ἀνήγειραν τὸν ἤδη ὑπάρχοντα κεκαυμένον ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου. Οὗτος εἶναι ᾠκοδομημένος παραλληλόγραμμος, μὲ τρεῖς ὑποστάσεις· ὁ θόλος εἶναι δρομικὸς ἔχων τρεῖς ἀχιβάδας· ἔχει δὲ περιφέρειαν ποδῶν 246 καὶ μέγιστον ὕψος ποδῶν 31. Πρὸς φωτισμὸν ὑπῆρχον τετράγωνα καὶ σφαιροειδῆ παράθυρα 67 καὶ θύραι 8. τὸ τέμπλον ἦτο κατασκευασμένον ἐκ μαρμάρου ποικιλοχρόου (σουμακὶ), οἱ μεταξὺ τῶν εἰκόνων κίονες εἶχον εἰς τὰ ἄκρα ἓν χρυσοῦν, στέφανον ἵνα συνδέωνται μὲ τὰ κιονόκρανα· πάντα δὲ τὰ λοιπὰ ἦσαν ἐντέχνως κατεσκευασμένα· καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐδάφους ὑπῆρχον τὰ σύμβολα τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας. Ἐπεραιώθη δὲ οὗτος κατὰ τὸ 1793.

Τὰ σκεύη τοῦ ναοῦ συγκείμενα ἐξ ἀφιερωμάτων ἦσαν πολυτελέστατα· εἶχε 15 ὑαλίνους καὶ κεχρυσωμένους πολυελαίους, κανδήλας πολυτίμους, φανοὺς καὶ ἐξαπτέρυγα ἐπαργυρωμένα καὶ ἐπιχρυσωμένα· εἰκόνας μεγάλας καὶ ἀργυρομένας· ἰδίως δὲ τοῦ Σωτῆρος τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ τῆς Παναγίας· μάλιστα δὲ τὰ ἱερὰ σκεύη, ἅτινα ἐδώρησεν ὁ Βαρβάκης, ὅστις ἐχρύσωσε καὶ τὸ τέμπλον τοῦ ἱεροῦ βήματος καὶ τὸν ἄμβωνα, ἦσαν μεγίστης ἀξίας. Εἰς τὸν ναὸν δὲ τοῦτον ὑπῆρχον καὶ ὑπὲρ τὰ 80 διαφόρων εἰδῶν πλοῖα ἀργυρᾶ, ἅτινα ἐδώρουν οἱ ζητοῦντες τὴν σωτηρίαν ἀπὸ τὸν προστάτην τῶν ναυτιλομένων· μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἦτο καὶ τοῦ Βαρβάκη.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν δὲ καθ' ἣν ἀνηγέρθησαν οἱ ναοὶ οὗτοι, ὁ πληθυσμὸς τῶν Ψαριανῶν μόλις συνέκειτο ἀπὸ τετρακοσίας οἰκογενείας· καὶ οὗτοι δὲ ἦσαν πτωχοί, ὡς μὴ ἀναπτυχθείσης εἰσέτι τῆς ναυτιλίας των καὶ μὴ ὑπαρχόντων ἄλλων μέσων παραγωγικῶν, οὔτε σχέσεις ἐξωτερικὰς, οὔτε κυβέρνησιν ἐθνικὴν εἶχον ἵνα ἐπικαλῶνται τὴν συνδρομὴν αὐτῶν· ὅθεν οἱ ναοὶ οὗτοι ἀνηγέρθησαν ἕνεκα τῆς μεγάλης καὶ ἀδόλου εὐσεβείας καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ αὐτῶν. Διότι καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ὀλίγα ταξείδια τὰ ὁποῖα ἔκαμον, ἐχώριζεν ἕκαστον πλοῖον ἥμισυ μερίδιον διὰ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ ἥμισυ διὰ τὸ ἐπάνω μοναστήριον· ἡ ἀγαθὴ δὲ αὕτη συνήθεια ἐπεκράτησε μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως κατὰ τὸ ἔτος 1821. Συγχρόνως δὲ γέροντες καὶ νέοι ἄνδρες, καὶ γυναῖκες πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας ἐφαίνοντο ἀμιλλώμενοι τίς νὰ συντελέσῃ μᾶλλον εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ναῶν· πολλαὶ χῆραι μὴ ἔχουσαι τί ν' ἀφιερώσωσι, προσέφερον τὰ πινάκια, ἅτινα εἶχον πρὸς χρῆσιν των εἰς τὰς τραπέζας, καὶ ἅτινα ἐκτίσθησαν καὶ φαίνονται μέχρι τῆς σήμερον μεταξὺ τῶν τοίχων. Οἱ κίονες τῶν

ναῶν τούτων ἐφέρθησαν ἀλλαχόθεν· τοὺς τοῦ ἐπάνω μοναστηρίου ὅμως ἐξήγαγον εἰς τὸ παράλιον τοῦ βορείου μέρους τοῦ μοναστηρίου μὲ τὰ πλοῖά των. Ἡ δὲ πρὸς τὴν θέσιν ἐν ᾗ ἀνεγείρεται τὸ μοναστήριόν ἀνάβασις τῶν κιόνων εἶναι περιεργωτάτη καὶ σχεδὸν ἀπίστευτος· ἰδοὺ πῶς ἐγένετο· οἱ ψαριανοὶ ἐξαγαγόντες τὰς ἀγκύρας καὶ τὰ σχοινία τῶν καϊκίων των ἔδεσαν τὰ σχοινία εἰς τὰς ἀγκύρας καὶ εἰς τοὺς κίονας καὶ ἕφερον αὐτοὺς μέχρι τῶν ἀγκυρῶν καὶ οὕτω καθεξῆς. Τὸ παράλιον ὠνομάσθη κολώναις, καὶ οὕτω καλεῖται μέχρι τῆς σήμερον. Ἐνὶ δὲ λόγῳ ἡ οἰκοδομὴ τῶν ναῶν τούτων ἀναλόγως τῆς πτωχίας τοῦ τόπου ἦτο μεγαλοπρεπεστάτη καὶ λίαν πολυδάπανος.

Μεταβιβασθέντες οἱ ψαριανοὶ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Καπετὰν πασσᾶ ἐπλήρωνον χαράτσιον χωρὶς νὰ λαμβάνωσι χαρατσοχάρτια· ἐλάμβανον ὅμως ἀπὸ τὸν ναύσταθμον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπόδειξιν ὅτι εἶναι ψαριανοί· ὠνομάζετο δὲ αὕτη, Τεσκερές· διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ὁποίου ἐπλήρωνον παράδες 25· ἐλάμβανον δὲ τὸν τεσκερὲν τοῦτον κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς μεταβάσεώς των εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Καπετὰν πασσᾶ· διότι ἀκολούθως δὲν ἐλάμβανον οὔτε αὐτόν· καὶ ὁσάκις εἰς τὴν Τουρκικὴν ἐπικράτειαν ἠνοχλοῦντο ἀπὸ χαρατσῆδες, ἀπεκρίνοντο ὑπεροπτικῶς ὅτι εἶναι ψαριανοὶ καὶ ἔμεναν ἀνενόχλητοι. Διὰ ν' ἀποδείξω τὴν ἐλευθερίαν ἣν ἔχαιρον σημειῶ τὸ ἑξῆς. Οἱ Τοῦρκοι ἔχουσιν ὡς ἱερὸν χρῶμα τὸ πράσινον· τὸ ὁποῖον δὲν ὑπέφερον νὰ φέρωσιν οἱ ψαριανοί· οὗτοι καίτοι φέροντες κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν σκοῦφον των φούνταν, ἄνευ πρασίνου χρώματος, γνωρίζοντες τὸ σέβας τῶν Τούρκων πρὸς τὸ χρῶμα τοῦτο ἔθεσαν εἰς τὸν σκοῦφον των, πρὸς πεῖσμα, φοῦνταν ἀπὸ μέταξαν πρασίνην. Οἱ Τοῦρκοι καίτοι δυσαρεστούμενοι διότι ἔβλεπον τὸ ἱερὸν αὐτῶν χρῶμα φερόμενον εἰς τὸ

κάλλυμμα τῶν ραγιάδων, ἐσιώπων· οἱ δὲ φανατικώτεροι τούτων μόνον ὕβρεις καὶ φοβερισμοὺς ἐξέφερον κατὰ τῶν ψαριανῶν.

Ἐκ τῶν ἀπεσταλμένων παρὰ τῆς τουρκικῆς ἐξουσίας εἰς Ψαρὰ Τούρκων, δι' ὑποθέσεις τοῦ δημοσίου, τινὲς ἐξέκλιναν ἐνίοτε εἰς παραλόγους ἀπαιτήσεις· τότε ὅμως ἐλάμβανον παρὰ τῶν ψαριανῶν σάκκον ραβδισμῶν καὶ ἀνεχώρουν.

Ἐρρέθη ἀνωτέρω ὅτι ἐπειδὴ ἡ νῆσος τῶν ψαριανῶν ἦτο ἀλίμενος, οἱ Ψαριανοὶ ἀνήλκυον τὰ πλοῖα των εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἐκαλλιέργουν τοὺς ἀγρούς των· καθόσον δὲ ὁ χρόνος παρήρχετο καὶ ηὔξανεν ὁ πληθυσμὸς καὶ τὰ πλοῖα των, διὰ ν' ἀσφαλίσωσιν αὐτὰ ἀπεφάσισαν νὰ κατασκευάσωσι χειροποίητον λιμένα, καὶ ὡς κατάλληλον τόπον ἐξέλεξαν τὴν ἐντὸς τῆς πόλεως μικρὰν ἀγκάλην. Ἐπειδὴ δ' ὑπήγοντο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Μουσελήμ τῆς Χίου ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ καὶ ἔλαβον δωρεὰν παλαιὰν καὶ σεσαθρωμένην γαλιώτταν, καὶ γεμίσαντες αὐτὴν τὴν ἐβύθισαν· ἡ δὲ ἀπαιτουμένη πρὸς περαίωσιν τῆς προκυμαίας χρηματικὴ δαπάνη ἐδόθη ἀπὸ τῆς κοινότητος καὶ κατηρτίσθη διὰ συνεισφορᾶς τῶν κατοίκων.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀφοῦ τὰ πλοῖα των ηὔξησαν κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸν ἀριθμόν, ὁ λιμὴν ἐκεῖνος δὲν ἐπήρκει διὰ τὴν ἀσφάλειαν των· ὅθεν ἠναγκάσθησαν περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος νὰ ἀρχίσωσι τὴν κατασκευὴν ἑτέρας προκυμαίας ἐχούσης τὴν βάσιν σιμὰ τῆς ἄλλης, ἀλλὰ διεύθυνσιν ἄλλην, διὰ νὰ ἐπεκτείνωσι τὸν λιμένα. Ἀφοῦ δὲ ἡ κατασκευὴ τῆς προκυμαίας ἐπεξετάθη ἐπὶ ἱκανοὺς πήχεις, ἔπαυσαν τὴν ἐξακολούθησιν δι' ἔλλειψιν χρημάτων καὶ παρεκάλεσαν τὸν Βαρβάκην διὰ τὴν ἐξακολούθησίν της. Οὗτος προσέφερεν ἀρκετὰ χρήματα· ἡ δὲ κοινότης προσέφερε καὶ ἄλλα,

ὥστε κατὰ τὸ ἔτος 1818 ἤρχισε πάλιν ἡ ἐξακολούθησίς της καὶ δὲν ἔπαυσε εἰμὴ ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ ἔτους 1821, μείνασα ἡμιτελής.

Οἱ ψαριανοὶ ταξειδεύοντες εἰς διάφορα μέρη μὲ τὰς σακολεύας των εὕρισκον τὰ ἔθιμά των ὁμοιάζοντα πολὺ μὲ τὰ τῶν Θετταλομαγνήτων καὶ Κυμαίων· καὶ τὰ φορέματα δὲ τῶν γυναικῶν των εἶχον πολὴν ὁμοιότητα μὲ τὰ φορέματα τούτων. Ἀλλὰ τῶν ψαριανῶν αἱ γυναῖκες, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐτελειοποίησαν τὴν ἐνδυμασίαν των, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς των.

Οἱ ἄνδρες ἀπ' ἀρχῆς ἐφόρουν τὰ φορέματα τὰ ὁποῖα φοροῦν εἰσέτι (τὰ βρακὶὰ κτλ.)· εἰς τὴν κεφαλήν των, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, ἐφόρουν σκοῦφον κόκκινον· ἀφοῦ δὲ παρήρχετο ἡ ἀνδρικὴ ἡλικία ἐφόρουν σερβέταν, ὡς οὖσαν σεβασμιωτέραν τοῦ σκούφου· ἀπὸ δὲ τοῦ ἑξηκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των ἄφιναν τὰ γένειά των καὶ δὲν ἐξυραφίζοντο πλέον. Τὴν ἡμέραν δὲ καθ' ἣν ἀπεφάσιζεν ὁ γέρων ν' ἀφίσῃ τὰ γένειά του ἐκάλει τὰ τέκνα καὶ τὰ ἔγγονά του μετὰ τῶν ὁποίων συνέτρωγεν· ἀκολούθως δὲ ἠσπάζοντο τὰ γένειά του, ηὔχοντο εἰς αὐτὸν γῆρας καλλὸν καὶ ἀνόδυνον· ἐκεῖνος δὲ τὰ εὐλόγει καὶ τὰ ἔβλεπε τὴν εὐχήν του.

Τοὺς ναοὺς ᾠκοδόμουν διὰ κοινῆς συνεισφορᾶς, οἱ δὲ συνεισφέροντες εἰς τὴν οἰκοδομὴν αὐτοῦ ἐλέγοντο ἀδελφοὶ καὶ κατεγράφοντο εἰς τὸ βιβλίον τοῦ ναοῦ· κατὰ τὸν μάρτιον, κατ' ἔτος, συνήρχοντο καὶ ἤλλαζον τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ ναοῦ, οἵτινες ἔβλεπον λόγον τῆς διαχειρίσεώς των. Κατ' ἔτος εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου ἔκαμον μνημόσυνον καὶ προσεκάλουν τοὺς ἀδελφούς. Κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐγένετο κοινὸν μνημόσυνον δι' ὅλους τοὺς ψαριανούς· καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ᾠκοδόμησαν μεγάλην καὶ εὐρύχωρον οἰκίαν ἐν ᾗ

στρώνοντες τραπέζας εισήρχοντο καὶ ἔτρωγον· κατὰ τὴν ἑορτὴν δὲ τοῦ Ἁγίου οἱ ἐπίτροποι ἠγόραζον ὁλόκληρον φορτίον ὀψαρίων ταριχευτῶν καπνιστῶν τῆς Αἴνου, χέλια καὶ ἄλλα διάφορα φαγώσιμα, ἀδρῶς μισθοῦντες τοὺς ἁλιεῖς ἵνα ἁλιεύσωσιν ὑχθεῖς. Τοῦ Ἁγίου τὴν μνήμην ἑώρταζον ποιοῦντες μονοκλησίαν καὶ ἀγρυπνοῦντες καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Ἔθιμον ὑπῆρχεν εἰς τοὺς ψαριανοὺς τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα εἰς τὴν δευτέραν ἀνάστασιν, καὶ τὴν τρίτην τοῦ Πάσχα νὰ παρακολουθῶσι τὸν κλῆρον, ἐνδεδυμένον τὴν ἱερατικὴν στολὴν, καὶ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβίας νὰ ἀμιλλῶνται τίς θὰ προσφέρῃ περισότερα εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον (α).

Μὲ τὴν αὐτὴν θρησκευτικὴν εὐσέβειαν ὁ κλῆρος καὶ τὸ πλῆθος τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφανείων εισήρχοντο εἰς φρέαρ ψάλλοντες τὸν μεγάλον ἁγιασμόν· ἐκεῖθεν δὲ ἀπήρχοντο εἰς τὸν λιμένα ῥίπτοντες τὸν σταυρὸν εἰς τὴν θάλασσαν. Κατὰ τὰς ἡμέρας δὲ ταύτας δηλαδὴ τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῶν Θεοφανείων, τὰ ἐν τῷ λιμένι πλοῖα ἐχαιρέτων κανονοβολοῦντα, οἱ δὲ κάτοικοι ῥίπτοντες τουφεκισμούς· ὅτε δὲ ἐνεφανίζοντο τὰ ἅγια εἰς τὸν λιμένα, ὁ κρότος τῶν κανονοβολισμῶν ἦτο ἀδιάκοπος.

Καὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τελοῦντες τὰς ἰδίας θρησκευτικὰς τελετὰς, ἔπαυσαν τὰς προσφορὰς τῆς ἀναστάσεως· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐπροξένει θάμβος, ἔκστασιν, καὶ ἀγαλλίασιν ψυχῆς, εἰς τὸν θεωροῦντα τὰς θρησκευ-

(α) Τὸ ἔθιμον τοῦτο ὑπῆρχεν ὡς ἐξῆς· οἱ ἱερεῖς κρατοῦντες τὰς ἁγίας εἰκόνας ἐξήρχοντο τοῦ ναοῦ· οἱ δὲ παρευρισκόμενοι χριστιανοὶ κατὰ τὴν ἔξοδον ἑκάστης εἰκόνος προσέφερον ἀφιερώματα εἰς χρήματα, ἐριζόμενοι τρόπον τινὰ, τὶς τῶν ἄλλων νὰ προσφέρῃ περισσότερα.

τικὰς ταύτας τελετὰς ἡ ὄψις τῶν ἐν τῷ λιμένι πλοίων μικρῶν καὶ μεγάλων σημαιοστολίστων, πάσης τάξεως, ἐχόντων ὑψωμένην τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ κάτωθεν αὐτῆς τὴν ὀθωμανικὴν οὖσαν λάφυρα τῆς νίκης των, ἐνῷ ἀδιακόπως ἐπυροβόλουν καὶ ἐτουφέκιζον· τοὺς δὲ παῖδας ἀκολουθούντας καὶ κράζοντας τὸ «Κύριε ἐλέησον». Ὁ θεατὴς παραβάλων αὐτὰ μὲ τὴν πρὸ ὀλίγου ὑποδούλωσιν, ἔλεγε δοξολογῶν· «Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, καὶ ἡ ἀλλοίωσις αὕτη ἔσται τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου».

Τὸ μέγα Σάββατον ἐν μεγάλῃ κατανύξει περιέφερον τὸν ἐπιτάφιον, ἐνῷ τὰ πλοῖα σιωπηλὰ πλέον ἔφερον τὴν σημαίαν μεσίστιον.

Οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἐφημέριοι ὑπηρέτουν κατ' ἑβδομάδα ἐναλλάξ· οὐδεὶς ἱερεὺς εἶχεν ἰδιόκτητον ναόν· οὔτε δὲ εἰς τὰ πολιτικὰ ἀναμιγνύοντο, οὔτε εἰς τὰς συνελεύσεις ἐπροσκαλοῦντο.

Μοναστήρια εἶχον πέντε· τῆς κοινότητος ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω ἦτο δύω, τρία δὲ ἰδιόκτητα, ὡς οἰκοδομηθέντα παρὰ μοναχῶν· ἀλλὰ καὶ οὗτοι διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν μοναστηρίων ἔλαβον κοινὴν συνδρομὴν χρηματικὴν παρὰ τῶν συμπολιτῶν των ψαριανῶν.

Περὶ πολιτικῶν διαιρέσεων.

Εἰς τὰ Ψαρὰ πολιτικὴ διαίρεσις συστηματικὴ τῶν ψαριανῶν ἵνα ἀλληλομαχόμενοι κατατρώγωνται ὑπὸ τῶν ὀθωμανῶν μία καὶ μόνη ὑπῆρξεν.

Ἐπανελθόντες εἰς τὴν πατρίδα των μετὰ τὴν παῦσιν τῆς πανώλης, ἐσύστησαν δημογεροντίαν, συγκειμένην ἀπὸ τὸν Νικόλαον Ἀποστόλην, Ἰωάννην Καλάρην καὶ Χατζῆ Νικολῆν Μαμούνην, οἵτινες σχηματίσαντες φρουρὰν ἐκ τεσσαράκοντα ψαριανῶν διεύθυναν τὰ τοῦ τόπου.

Εἰς τὸ σχηματισμὸν τοῦτον τῆς Δημογεροντίας δὲν συμπεριελήφθη οὐδεὶς τῶν Κοτζιάδων, οἵτινες ἐφρόνουν ὅτι εἷς ἐξ αὐτῶν πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε εἰς τὸ τοπικὸν σύστημα, κατ' ἐξοχὴν δὲ ὁ Νικόλαος Χ. Δημητράκης Κοτζιάς.

Τὸ ταμεῖον τῆς κοινότητος κατὰ διαφόρους ἐποχὰς εἶχεν ὑποπέσει εἰς χρέος, ἡ δὲ νέα δημογεροντία ἵνα πληρώσῃ τὰ χρέη ταῦτα, διὰ συνελεύσεως ἐπέβαλε φόρον εἰς τὰ πλοῖα τέσσαρας παράδες ἐπὶ ἑκάστου κοιλοῦ χωρητικότητος· ὁ φόρος οὗτος δυσηρέστησε πολλοὺς καὶ κατ' ἐξοχὴν τοὺς Κοτζιάδας, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν συμπεριελήφθη κανεὶς εἰς τὴν Δημογεροντίαν. Οἱ δυσαρεστημένοι δὲ οὗτοι συνενοηθέντες ἐραδιούργουν κατὰ τῆς Δημογεροντίας· ἥτις ἐκτὸς τῆς ἐπιβολῆς τοῦ φόρου διῴκει τὸν τόπον μᾶλλον δικτατορικῶς ἢ κατὰ τὰ εἰθισμένα, φρονοῦσα διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὅτι θέλει κατισχύσει τοῦ δημοκρατικοῦ πνεύματος τῶν ψαριανῶν. Πρὸς τούτοις ὑπέπεσε καὶ εἰς ἄλλα σφάλματα, τὰ ἀκόλουθα.

Ψαριανός τις ὀνομαζόμενος Ἀνδρέας Μπουρέκας, εὑρὼν ἐπὶ δένδρον σμῆνος μελισσῶν τὸ ἔλαβεν ὡς ἐδικόν του· τοῦτο διεφιλονείκουν οἱ καλόγηροι τοῦ μοναστηρίου τῆς ἁγίας Τριάδος· ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἀνηγγέλθη εἰς τὴν Δημογεροντίαν, ἥτις ἐξέδωκεν ἀνέκκλητον ἀπόφασιν καταδικάσασαν τὸν γέροντα Μπουρέκαν νὰ ἐκλέξῃ μίαν ἀπὸ τὰς τρεῖς ἀκολούθους ποινάς· α') ἢ νὰ τοῦ χρεμάσουν τὸ σμῆνος τῶν μελισσῶν εἰς τὸν λαιμόν, νὰ τὸν καθίσουν ἐπὶ ὄνου καὶ νὰ τὸν περιφέρουν κκθ' ὅλην τὴν πόλιν. β') ἢ νὰ τὸν δώσουν ἑκατὸν ῥαβδισμοὺς εἰς τοὺς πόδας· καὶ γ') νὰ δώσῃ ἑκατὸν τάλληρα. Ὁ γέρων Μπουρέκας ἀπεφάνθη· —τὸ πρῶτον δὲν τὸ δέχομαι· διότι δὲν θέλω ν' ἀφήσω τοιοῦτον ὄνειδος εἰς τοὺς ἀπογόνους μου· τὸ δεύτερον εἶμαι γέρων καὶ δὲν ἀντέχω· τὸ τρίτον ὅμως

δανείζομαι καὶ τὸ πληρώνω. Τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο. Μετ' αὐτὴν ἐδόθη καὶ ἑτέρα ἀφορμὴ δυσαρεσκείας. Πλοῖα τινὰ εὑρίσκοντο ὑπὸ κάθαρσιν· τινὲς ὅμως τῶν ναυτῶν ἐξῆλθον λαθρέως τὴν νύκτα ἐκ τῶν πλοίων καὶ διευθύνθησαν εἰς τὰς οἰκίας των. Οἱ ὑγειονομικοὶ φύλακες τοὺς συνέλαβον· τὴν ἐπιοῦσαν μαθοῦσα ἡ δημογεροντία τὸ συμβὰν τῆς παρελθούσης νυκτὸς, ἐπέβαλεν εἰς ἕκαστον τῶν πλοιάρχων πρόστιμον τριακοσίων ταλλήρων· εἰς μάτην οἱ πλοίαρχοι ἀπελογοῦντο ὅτι οἱ ναῦται ἐξῆλθον ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς των λαθραίως τὴν νύκτα, καὶ πρέπει αὐτοὶ νὰ τιμωρηθῶσιν ὡς παραβᾶται τῶν ὑγειονομικῶν διατάξεων· ἡ Δημογεροντία δὲν τοὺς ἤκουε. Συνέβησαν δὲ καὶ ἄλλα πολλά.

Ὅθεν αἱ αὐθαίρετοι αὐταὶ πράξεις ἀντὶ νὰ κατισχύσωσι τοῦ Δημοκρατικοῦ τῶν ψαριανῶν πνεύματος, ἐξεναντίας τὸ παρώξυναν, καὶ ὑποκρύφως φωνὴ διεδόθη ὅτι ὑπεπέσαμεν εἰς τὴν τυραννίαν τῶν ἐν Ἀθήναις τριάκοντα Τυράννων. Ἀπεφάσισαν λοιπὸν εἰκοσιπέντε ψαριανοὶ νὰ καταλύσωσι τὴν τυραννίαν. Τὴν πρωΐαν ὡπλισμένοι οὗτοι παῤῥησιάσθησαν εἰς τὴν ἀγορὰν φωνάζοντες «κάτω ἡ τυραννία·» Ὁ λαὸς ἠρεθισμένος κατὰ τῆς Δημογεροντίας τοὺς ἠκολούθησε· φθάσαντες εἰς τὸ Δημογεροντικὸν κατάστημα εὗρον αὐτὸ κενόν· διότι οἱ Δημογέροντες εἶχον ἀναχωρήσει ὁμοῦ μὲ τὴν φρουρὰν ἅμα ἔμαθον τὴν ὀχλαγωγίαν. Τότε τὸ πλῆθος συνῆλθεν εἰς συνέλευσιν καὶ ἐξελέξατο νέαν Δημογεροντίαν ἀπὸ τὸν Γεώργιον Παγκάραν, Χατζῆ Ἀναγνώστην Δομεστίνην, ἑτέρους δύω καὶ τεσσαράκοντα Βουληφόρους. Εἰς τὸ σύστημα τοῦτο εἶχον ἐπιῤῥοὴν οἱ Κοτζιάδες. Οἱ ἐναντίοι εὑρόντες ἀκολούθως καὶ αὐτοὶ ὅτι τὰ πράγματα δὲν διευθύνονται καλῶς ἤρχισαν νὰ ὑποκινοῦν κατὰ τῆς ἀρχῆς. Τέλος κατορθώνουσι καὶ λαμβάνουσι

πρὸς τὸ μέρος των δύω τῶν δημογερόντων καί τινας βουληφόρους· οἱ δύω οὗτοι δημογέροντες ζητοῦν τὴν παραίτησίν των ἵνα γίνωσιν νέαι δημογεροντίας ἐκλογαὶ, καὶ προσκαλοῦν εἰς συνέλευσιν τὸν λαὸν, εἰς ὃν προτείνουν τὴν παραίτησίν των. Ὁ λαὸς ἐγκρίνει τὴν παραίτησιν τῶν δύω Δημογερόντων καὶ ἀποφασίζει τὴν ἐκλογὴν νέας, ἥτις καὶ ἐγένετο ἐκλεχθέντων τεσσάρων Δημογερόντων· ἐξέλεξαν δὲ καὶ διοικητήν. Ὡς τοιοῦτος δὲ ἐξελέχθη ὁ Ἀναγνώστης Μοναρχίδης (ὑπὸ τὸν τίτλον Κοτσάμπασης) (α). Τὸ σύστημα τοῦτο ὑπεστήριξεν ὁ Ἀποστόλης. Ἡ συνέλευσις ζητεῖ λόγον τῆς διαχειρήσεως τῶν παυθέντων δημογερόντων, ἐκ τῆς ὁποίας δεικνύεται ὅτι τὸ κοινὸν ἔχει χρέος, εἰς ὃ ὑπέπεσε κατὰ διαφόρους τοῦ ἔτους ἐποχὰς, τριάκοντα δύω χιλιάδων ταλήρων. Ὥστε ἡ νέα Δημογεροντία ἵνα πληρώσῃ τὸ χρέος τοῦτο ἐπέβαλεν αὖθις φόρον ἐπὶ τῶν πλοίων. Ἀλλ' ἐνῷ ἡ δημογεροντία καὶ ὁ διοικητὴς μετὰ συνέσεως διῴκουν τὸν τόπον, οἱ ἐχθροί των δυσαρεστηθέντες ἤρχισαν αὖθις ῥαδιουργοῦντες κατὰ τοῦ συστήματος. Σφοδρὰ δὲ τότε διαίρεσις ἔλαβε χώραν, διαιρέσασα καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους πρὸς ἀλλήλους· ἡ διένεξις προεχώρει τὰ δὲ ἀντίπαλα μέρη ἔβλαπτον ἄλληλα, ἕως οὗ ἀποκαμόντα ἀνεφέρθησαν εἰς τὸν Καπετὰν πασσᾶ, ὅστις ἔπεμψεν εἰς Ψαρὰ τὸν Ἱπιτάρην, ἄνθρωπον συνετὸν, ὅστις ἅμα ἔφθασεν ἐκεῖ ἐσυμβούλευσε τοὺς κατοίκους, ὁ δὲ λαὸς ἔπαυσε τὸν Διοικητὴν καὶ τὴν δημογεροντίαν, ἐξέλεξε δὲ νέους καὶ διήρεσε τὰ τεμάχια τῆς σφραγίδος τῆς Παναγίας εἰς πέντε ἐκ τεσσάρων, ἔδωκε τὸ κέντρον εἰς τὸν διοικη-

(α) Πρώτην ἤδη φορὰν διωρίσθη τοιοῦτος εἰς Ψαρὰ, καὶ ἐκλεγόμενος κατ' ἔτος μετὰ τῶν δημογερόντων διετηρήθη μέχρι τοῦ 1821.

τὴν καὶ τὰ λοιπὰ τέσσαρα εἰς τοὺς Δημογέροντας καὶ καθησύχασε τὰ πάθη. Διέταξε δὲ καὶ τὸν Νικόλαον Ἀποστόλην ν' ἀπομακρυνθῇ πρὸς καιρὸν ἀπὸ Ψαρὰ καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς Χίον, ἵνα μὴ ἐξάπτωνται τὰ πάθη.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

ΤΩΝ ΨΑΡΙΑΝΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Μεταξὺ τῶν Ψαριανῶν ὑπῆρχόν τινες κατηχημένοι εἰς τὰ μυστήρια τῆς φιλικῆς ἑταιρίας· τούτων δ' ἔφοροι ἦσαν ὁ Νικόλαος Ἀποστόλης καὶ ὁ Δημήτριος Ν. Μαμούνης. Καταβὰς δὲ ὁ Δημήτριος Θέμελης εἰς τὸ Αἰγαῖον μετέβη εἰς Ψαρὰ κατὰ τὸν ἰανουάριον τοῦ 1821 καὶ κατήχησε καὶ ἄλλους, συστήσας νέους ἐφόρους τὸν Ἀντώνιον Κατσουλέρην, Κυριακὸν Δ. Μαμούνην, Γεώργιον Κομνηνὸν καὶ Νικόλαον Σπανὸν, ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐφορία δήμου τῶν Ἀχαιῶν. Οὗτοι δὲ κατήχησαν καὶ ἄλλους καὶ τὸ μυστήριον τῆς ἐλευθερίας διεδόθη.

Ἐκ τῶν κατηχημένων πλοιάρχων οἱ ἔχοντες τὰ πλοῖά των ναυλωμένα διὰ τὴν μαύρην θάλασσαν ἀνέβαλον τὴν ἀναχώρησίν των ἵνα μὴ, ἐκραγείσης τῆς ἐπαναστάσεως, ἀποκλεισθῶσιν εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ῥωσσίας. Οἱ δὲ πλοίαρχοι, οἱ ἔχοντες τὰ φορτία των διὰ τὴν Εὐρώπην, ἀνεχώρησαν διὰ νὰ τὰ πωλήσωσι καὶ ἐφοδιασθῶσι πολεμεφόδια. Οἱ ἔφοροι ἔπεμψαν μετὰ τὴν σύστασίν των τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον πρὸς τὴν ὑπερτάτην ἄγνωστον ἀρχήν. Ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον.

Κύριε!

Ἐπειδὴ καὶ ἄχρι τοῦδε εὑρισκόμεθα ἐστερημένοι τῆς εἰδοποιή-

σεως τῆς ἐν Σπάρτῃ νεοσυστηθείσης σχολῆς, ἀγνοούσαμεν καὶ τὰ καθήκοντα χρέη μας, ἤδη δὲ μετὰ τὴν ἐνταῦθα ἄφιξιν τοῦ εὐγενεστάτου Κ. Δ. Θέμελη, πληροφορηθέντες καλῶς παρ' αὐτοῦ ὡς καὶ παρὰ τῶν συνεισφερομένων γραμμάτων τῆς διαληφθείσης σχολῆς τὰ δέοντα βασίμως, ἐγνωρίσαμεν ἐντελῶς τὰ χρέη μας, καὶ δὴ συστηθέντες ἡμεῖς οἱ ὑπογεγραμμένοι ἔφοροι καὶ ἐπίτροποι εἰς τὰ ἐνταῦθα παρὰ τοῦ διαληφθέντος Κ. Θέμελη μὲ τὴν ἐφορίαν, Δήμου τῶν Ἀχαιῶν, ὑποσχόμεθα ὅτι θέλομεν προσπαθήσει ὅλαις δυνάμεσι μὲ ὅλον τὸν χρεωστούμενον παρ' ἡμῶν ἔνθερμον καὶ διακαέστατον ζῆλόν τε καὶ ἐπιμέλειαν διὰ τὴν σύναξιν τῆς συνδρομῆς τῶν ἐνταῦθα φιλογενῶν συνδρομητῶν, τὴν ὁποίαν συνάζοντες θέλομεν φυλάττει εἰς τὴν ἐνταῦθα κάσσαν μας διὰ τὰς προσηκούσας ἀνάγκας τῶν ἐξόδων διὰ τὴν σχολήν. Μένομεν,

Δῆμος Ἀχαιῶν.

Ψαρὰ, τῇ 21 Ἰανουαρίου 1821.

Γεώργιος Κομνηνὸς, —Ἀρτώριος Κατσουλέρης,— Νικολῆς Σπανὸς,— Κυριακὸς Δ. Μαμούνης.

Γενομένης δὲ γνωστῆς κατὰ τὸν Μάρτιον τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ὑψηλάντου εἰς Μολδοβλαχίαν, καὶ ἀναγνωσθείσης τῆς προκηρύξεως τούτου, (ἣν ὁ Θέμελης ἀναχωρῶν ἄφησε ἐμπιστευτικῶς) ἐπὶ συνεδριάσεως εἰς τὸ κατάστημα τῆς δημογεροντίας, οἱ Ψαριανοὶ ἤρχισαν νὰ ἑτοιμάζωνται· ὡπλιζε δὲ τότε ἕκαστος πλοίαρχος τὸ πλοῖόν του εἰς πολεμικὸν καὶ ἐπρόβλεπεν ἕκαστος Ψαριανὸς τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ὁπλισμόν του. Ἀλλὰ πρὶν ὑψώσωσι τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας, ἀπεφάσισαν μεθ' ὅρκου νὰ φυλάξωσι τὸν σκοπὸν των μυστικόν, ἵνα συνεννοηθῶσι καὶ μὲ τὰς ἄλλας δύο ναυτικὰς νήσους, Ὕδραν καὶ Σπέτσας, καὶ εἰδοποιήσωσι τὸν συμπολίτην των πλοίαρχον Νικόλαον Καρακωσταντῆν, τὸν εὑρισκόμενον μετὰ τοῦ πλοίου του εἰς τὸν λιμένα τῆς Χίου, ἵνα πωλήσῃ τὸ φορτίον του, ὅπως ἔλθῃ εἰς Ψαρὰ διὰ νὰ μὴν αἰχμαλωτισθῇ αὐτὸς, τὸ πλοῖον καὶ τὸ πλήρωμά του. Ἀπεφάσισαν

προσέτι νὰ γράφῃ ἡ κοινότης συχνὰ πρὸς τὸν Μουσελὴμ τῆς Χίου τὴν πιστὴν ὑποταγήν των, διὰ νὰ ἀναφέρεται οὗτος εἰς τὴν ὀθωμανικὴν Κυβέρνησιν, διασκεδάζων τὰς ὑπονοίας τῶν Τούρκων. Ἤλπιζον δὲ νὰ ἀπομακρύνωσι τοιουτοτρόπως τὸν ὄλεθρον ἀπὸ τῆς πόλεως πρὶν τῆς ἐπαναστάσεώς των.

Ἀφοῦ ἔθεσαν εἰς πρᾶξιν τὴν ἀπόφασίν των, δὲν ἐσυγχώρουν εἰς οὐδὲν ψαριανὸν πλοῖον ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ Ψαρὰ ὑπ' οὐδεμίαν πρόφασιν, ἀλλ' ἐδόθησαν εἰς προπαρασκευὴν πολέμου πέμποντες μόνον ταχύπλοα εἰς Χίον, Ὕδραν καὶ Σπέτσας. Εἰδοποίησαν δὲ διὰ ταχυδρόμου ἐκ τῆς Χίου τὸν συμπολίτην των Καρακωσταντῆν, ἵνα ἐπιταχύνῃ τὰς ὑποθέσεις του καὶ ἐπανέλθῃ εἰς Ψαρὰ ὅσον τάχιον.

Τὴν μεγάλην Παρασκευὴν ἐλθὼν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ψαρὰ ὁ Χατζὴ Γιάννης Σκανδάλης, ὅστις εὑρίσκετο ἐκεῖ δι' ὑποθέσεις τοῦ κοινοῦ, ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ Σουλτάνος διέταξε καὶ ἦλθον στρατεύματα εἰς Κωνσταντινούπολιν· διέταξε δὲ καὶ τὴν σφαγὴν πολλῶν Φαναριωτῶν καὶ προκρίτων τοῦ γένους καὶ τὴν φυλάκισιν τῶν ἀρχιερέων· ὅτι οἱ Τοῦρκοι ὁπλισθέντες ἀπειλοῦσι τοὺς χριστιανούς· καὶ τέλος ὅτι κατέλαβε πάντας τοὺς χριστιανοὺς κατοίκους τῆς Κωνσταντινουπόλεως πανικὸς φόβος, διότι οἱ Τοῦρκοι φονεύουν ἀδιακρίτως τοὺς καθ' ὁδὸν ἀπαντωμένους χριστιανούς.

Τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἔφθασεν εἰς Ψαρὰ ἐκ Σπετσῶν ὁ πλοίαρχος Γκίκας Τσούπας μὲ τὸ πλοῖόν του, ἔχων ὑψωμένην τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας· πληροφορήσας δὲ τοὺς ψαριανοὺς ὅτι αἱ Σπέτσαι ὕψωσαν τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως ἀπέπλευσεν ἐκεῖθεν, καὶ συλλαβὼν ἔξω τοῦ δυτικοῦ μέρους τῶν Ψαρῶν πλοῖον Μαρτῆγον, μὲ ὀθωμανικὴν σημαίαν, διευθύνθη ἀλλαχόθεν.

Ἐν τοσούτῳ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα συναθροισθεὶς ὁ λαὸς εἰς τὸ Δημογεροντικὸν κατάστημα κατεβίβασε τὴν τουρκικὴν σημαίαν, κατεξέσχισεν αὐτὴν, καὶ κατεσύντριψε τὰ ὀθωμανικὰ σύμβολα, τὰ εὑρισκόμενα ἄνωθεν τῆς θύρας τοῦ καταστήματος τούτου. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς δ' ἐκείνης δίδοντες πρὸς ἀλλήλους τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» ἔλεγον καὶ ἡ «Ἑλλὰς ἀνέστη».

Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὀθωμανικὸν ἐμπορικὸν πλοῖον εὑρέθη εἰς Ψαρὰ, μὴ δυνάμενον ν' ἀναχωρήσῃ ἕνεκα τοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ λιμένος· οἱ ὀθωμανοὶ ναῦται, ὄντες παρόντες ἐν καιρῷ τῆς κατασυντρίψεως τῶν συμβόλων καὶ τῆς καταξεσχίσεως τῆς ὀθωμανικῆς σημαίας, ἔμειναν ἐκ τοῦ φόβου ἡμιθανεῖς· ἀλλ' ἡ Δημογεροντία διέταξε καὶ τοὺς μετέφεραν εἰς τὸ πλοῖόν των, καὶ μετὰ ταῦτα τοὺς ἔδωκεν ἄδειαν ν' ἀναχωρήσωσι χωρὶς νὰ τοὺς βλάψῃ.

Ἀπέστειλαν δὲ πάραυτα ταχύπλουν εἰς Ὕδραν καὶ Σπέτσας διὰ νὰ κοινοποιήσωσι τὴν ἀπόφασίν των, καὶ ἤρξαντο νὰ σκέπτωνται περὶ ὀχυρώσεως τῆς νήσου διὰ τὰς θαλασσίους τοῦ ἐχθροῦ προσβολάς. Κατὰ τύχην εὑρίσκοντο τρία πυροβόλα μέγιστα διὰ τὸν ὁπλισμὸν τῶν πλοίων· ὥστε ἀπεφάσισαν νὰ τὰ μεταφέρωσιν εἰς τὸ Παλαιόκαστρον καὶ νὰ τὰ προπαρασκευάσωσι διὰ τὰς θαλασσίους προσβολὰς τοῦ ἐχθροῦ, προμηθευθέντες καὶ ἐφόδια πολέμου ἀπὸ ὅπου ἠδύνατο. Μετ' οὐ πολὺ ἐπανελθὸν καὶ τὸ ταχύπλουν ἔφερεν εἰδήσεις, ὅτι καὶ οἱ συνάδελφοί των Ὑδραῖοι εἶναι κατὰ πάντα σύμφωνοι εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους πόλεμον, ἀλλ' ὅτι πρέπει πρῶτον νὰ καθησυχάσωσι τὰ τοπικά των.

Τὴν ἑβδομάδα τῆς Διακαινησίμου ἐλθὸν εἰς Ψαρὰ πλοῖον ἐμπορικὸν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἀνήγγειλεν

ὅτι τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ἀφοῦ ἱερούργησεν ὁ Πατριάρχης μετὰ τῶν ἀρχιερέων, ὁ Σουλτάνος διέταξε καὶ ἀπηγχόνισαν τὸν Πατριάρχην μετά τινων ἀρχιερέων· ὅτι ἡ λύσσα καὶ ὁ φανατισμὸς τῶν Τούρκων κατὰ τῶν ραγιάδων εἶναι ἀπερίγραπτος· ὅτι οἱ Τοῦρκοι διαβαίνοντες ἐκεῖθεν, ὅπου ὁ Πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἦσαν ἀπηγχονισμένοι, ἐπιστόλιζον τὰ ἱερὰ αὐτῶν σώματα· ὅτι οἱ χριστιανοὶ εἶναι κρυμμένοι εἰς τὰς οἰκίας των καὶ δὲν ἐξέρχονται· καὶ ὅτι τέλος ὅπου συναπαντήσουν χριστιανὸν καθ' ὁδὸν τὸν φονεύουν. Αἱ εἰδήσεις αὗται ἔτι μᾶλλον ἐξήγειραν τοὺς ψαριανοὺς κατὰ τῶν Τούρκων.

Ὁ Ι. Φιλήμων εἰς τὸν Γ'. τόμον τοῦ Δοκιμίου του ἐν σελίδι 314. λέγει τὰ ἑξῆς «ὅταν ἐκινήθησαν αἱ νῆσοι »τῶν Πετσῶν καὶ Ψαρῶν εἰργάζοντο ὑπὲρ τοῦ ὅλου μὲν, »ἀλλ' ἰδίως ἑκάστη, ὅταν δὲ ἐκινήθη ἡ Ὕδρα, ἠνώθησαν »εὐθὺς τὰ πλοῖα καὶ τῶν τριῶν σχηματίσαντα τὸν Ἑλ»ληνικὸν στόλον».

Ὅτε ἐσήκωσαν τὰ ὅπλα αἱ νῆσοι Σπέτσαι καὶ Ψαρὰ ὅ,τι ἀπήτει ἔπραξαν, πέμψασα ἡ μὲν πρώτη τὰ πλοῖά της εἰς ἀποκλεισμὸν τῶν φρουρίων τῆς Πελοποννήσου καὶ κυρίευσιν τῶν ὀθωμανικῶν πλοίων τῆς Μήλου· ἡ δὲ δευτέρα ἀποστείλασα τὰ πλοῖά της εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀσίας ἵνα ἐμποδίσωσι τὴν μετάβασιν τῶν στρατευμάτων· ὁ δὲ σκοπὸς τῆς ἑνώσεως τῶν πλοίων δηλοῦται ἀπὸ τὸ ἀκόλουθον γράμμα τοῦ ἐφόρου τῶν Ψαρῶν Ν. Ἀποστόλη πρὶν διορισθῇ ναύαρχος. Ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον.

Φιλογενέστατοι Ἔφοροι Κύριοι Παναγιώτη Μπόταση καὶ Γ. Πάνου.

Ἐλθὼν ἐνταῦθα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁ κοινὸς φίλος μας Κ. Π. Σκυλίτσης Ὁμηρίδης μᾶς διεκοίνωσεν ἐπισήμως περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος τὴν βάσιμον διαχείρισιν, εἰς τοῦ ὁποίου τοὺς προτρεπτικοὺς λόγους συμμορφωθέντες παρεσκευάσαμεν δώδεκα ἐκ

τῶν καλητέρων πλοίων τῆς νήσου μας, καὶ ἐπομένως θέλομεν προετοιμάσει ἕτερα ὀκτὼ διὰ νὰ συντελέσωμεν μεθ' ὑμῶν εἰς τοῦ λαμπροῦ τούτου ἐπιχειρήματος τὴν ἐκπαιρέωσιν. Εἰς ἀπόκρισιν λοιπὸν γράψετέ μας συγχρόνως μετὰ τοῦ διαλειφθέντος φίλου, ἐὰν προτιμᾶτε νὰ ἔλθωμεν αὐτοῦ, ὥστε συνενωθέντες νὰ ὑπάγωμεν εἰς καταδίωξιν τῆς ὀθωμανικῆς μοίρας τοῦ Καπετανάμπεη, ἢ νὰ σᾶς περιμένωμεν ἐνταῦθα διὰ νὰ ἐμποδίσωμεν συμφώνως τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου τὴν ἔξοδον. Ἐν τοσούτῳ ὑγειαίνετε σὺν τῷ Χριστὸς ἀνέστη.

Ἐκ Ψαρῶν, τῇ 10 Ἀπριλίου 1821.

Ὁ ἔφορος,
ΝΙΚΟΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ.

Καὶ πρὶν ἐπαναστατήσῃ ἡ Ὕδρα οἱ ψαριανοὶ εἶχον σκοπὸν ἑνώσεως Ἑλληνικοῦ στόλου, καὶ ἤθελον ἑνωθῇ εἰς στόλον μετὰ τῶν Σπετσιωτῶν, ἐὰν ἡ ἀνάγκη τὸ ἐκάλει· ἄρα δὲν τοὺς ἤνωσεν εὐθὺς ἡ κίνησις τῆς Ὕδρας κατὰ τὸν ἱστορικόν.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγίνετο ἡ προπαρασκευὴ τῆς ἐπαναστάσεως, διαμένοντες ἐκεῖ ὡς ἀπόστολοι τῆς ἑταιρίας ὁ Κ. Ῥάμφος καί τις Αὐγερινὸς ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὴν Δημογεροντίαν, ἀπευθύνοντες προτάσεις τινὰς καὶ ἀπαιτοῦντες τὴν παραδοχήν των· καὶ λέγοντες ὅτι ἂν δὲν τὰς παραδεχθῇ, θ' ἀναφερθῶσιν εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀρχὴν διὰ νὰ τιμωρήσῃ αὐτούς. Ἡ Δημογεροντία ἀπήντησεν ὅτι ἡ ὑπερτάτη ἀρχὴ εἶναι ἄγνωστος εἰς αὐτὴν, καὶ ὅτι ἡ φροντὶς, τὸ βάρος καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου βαρύνουσιν αὐτὴν, ἐπομένως εἰς αὐτὴν ἀνήκει νὰ σκέπτεται,—Καὶ σεῖς οἱ ἀπόστολοι, προσέθηκε, νὰ μὴ ἀνακατώνεσθε. Ἡ ἀπάντησις αὕτη δὲν ἤρεσεν εἰς τοὺς ἀποστόλους.

Κατα τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ἣν ἀπεφάσισαν νὰ λάβωσι τὰ ὅπλα κατὰ τοῦ Σουλτάνου καὶ νὰ ἐπαναστατή-

σωσιν, ὁ πληθυσμός των συνέκειτο σχεδὸν ἐκ 1300 οἰκογενειῶν· εἶχον δὲ καράβια πεντήκοντα τρία (ἐξ αὐτῶν ὑπῆρχον τέσσαρα εἰς τοὺς λιμένας τῆς Μαύρης θαλάσσης) μικρότερα τοιαῦτα καὶ γολέττας δέκα, μύστικα εἴκοσι καὶ σακολεύας τρεῖς. Πυροβόλα καὶ ἐφόδια πολέμου οὔτε διὰ τὴν νῆσόν των εἶχον οὔτε διὰ τὰ πλοῖα των· ὁ ὁπλισμός ὃν εἶχον διὰ τὰ πλοῖα ἦτον ἐκεῖνος ὃν πρὸς ἀσφάλειάν των εἶχον κατὰ τῶν πειρατικῶν, ἅτινα ἀπήντων ἐν τῇ θαλασσοπλοΐᾳ των· χρηματικὰ μέσα οὔτε εἰς τὸ ταμεῖον τῆς κοινότητός των ὑπῆρχον, ἀλλ' οὔτε ἐγνώριζον πόθεν ἔχουσι νὰ πορισθῶσιν αὐτά. Αἱ ἰδιωτικαί των χρηματικαὶ περιουσίαι ἐλογίζοντο μηδαμιναὶ καὶ ἀσήμαντοι ὡς πρὸς τὸ μέγα ἔργον τῆς ἐπαναστάστάσεως. Ὅλοι δὲ οἱ δυνάμενοι νὰ φέρωσι τὰ ὅπλα ψαριανοὶ ἐσχημάτισαν δέκα στρατιωτικὰ σώματα (καπετανίας παρ' αὐτῶν λεγόμενα) ἔχοντα ἕκαστον τὸν ἀρχηγὸν καὶ τοὺς ἀξιωματικούς των καὶ ἀπερχόμενα καθ' ἑσπέραν εἰς διάφορα τῆς νήσου μέρη ἵνα φυλάξωσιν.

Ἐντούτοις τὴν δεκάτην ὀγδόην ἀπριλίου ἀφοῦ ἦλθεν ἐκ Χίου εἰς Ψαρὰ ὁ συμπολίτης των Νικόλαος Καρακωσταντὴς, μαθόντες ὅτι εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας καὶ Ἐφέσου συνήχθησαν ὀθωμανικὰ στρατεύματα διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς Ἤπειρον καὶ Πελοπόννησον ἵνα καταπνίξωσι τὴν ἐπανάστασιν κατὰ τὴν γέννεσίν της, ἀπεφάσισαν τὴν ἀποστολὴν ὀκτὼ πλοίων (α) καὶ ὀκτὼ μυστίκων ἵνα ἐμποδίσωσι τὴν μετάβασιν τῶν στρατευμάτων εἰς τὰ εἰρημένα μέρη· διώρισαν δὲ καὶ ναύαρχον τὸν Νικόλαον Ἀποστόλην.

(α) Τοῦ Νικολάου Ἀποστόλη, ναυάρχου, Ἀνδρέα Γιανίτση, Γεωργίου Σκανδάλη, Νικολάου Ἀργύρη, Νικολάου Χ. Δ. Κοτζιά, Χατζῆ Γεωργίου Χ. Α. Κοτζιά, Γεωργίου Ἀποστόλη, καὶ Ἰωάννου Μαρκῆ.

Τὴν εἰκοστὴν Ἀπριλίου, ἡμέραν τετράδην, ἀπεφασίσθη ἐπὶ συνελεύσεως τὰ πλοῖα νὰ ἐκπλεύσωσιν ἀφοῦ προηγουμένως τελεσθῇ λιτανεία ἵνα ὑψώσωσι τὴν σημαίαν (6). Διέταξε δὲ ἡ δημογεροντία τὸν κλῆρον καὶ πάντας τοὺς κατοίκους ν' ἀφίσωσι τὰς ἐργασίας των καὶ νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Συναχθέντες λοιπὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νέοι καὶ γέροντες, ἔψαλλον δοξολογίαν ὑπὲρ τῆς εὐοδόσεως τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος. Μετὰ τὴν λιτανείαν οἱ ἱερεῖς ἐνδεδυμένοι τὰς ἱερατικάς των στολὰς ἐξῆλθον τοῦ ναοῦ παρακολουθούμενοι ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀνδρῶν, τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παίδων κραυγαζόντων, Κύριε ἐλέησον, καὶ διευθύνθησαν εἰς τὸ κατάστημα τῆς Δημογεροντίας ὅπου σταματήσαντες ἅπαντες, ἔψαλαν οἱ ἱερεῖς δέησιν ὑψώσαντες τὴν σημαίαν εἰς τὸ κατάστημα καὶ εἰς τὰ πλοῖα μετὰ πυροβολισμῶν. Διὰ τῆς τελετῆς δὲ ταύτης ἔδωσαν πανδήμως ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τὸν ὅρκον των, ἢ ἐλευθερία ἢ θάνατος. Ἀναχωρήσαντες δ' ἐκεῖθεν περιῆλθον τὴν πόλιν, αἰνοῦντες, ὑμνοῦντες καὶ δεόμενοι τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῆς εὐοδόσεως τῆς ἀπε-

(6) Ἡ σημαία ἦτο λευκὴ, γύρωθεν δ' αὐτῆς ὑπῆρχε ταινία ἐρυθρά· εἰς τὸ κέντρον ὑπῆρχε σταυρὸς, ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἄγκυρα περιτετυλιγμένη ἀπὸ ὄφιν, ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ ὄφεως πτηνὸν δάκνων μὲ τὸ ῥάμφος του τὴν γλῶσσαν τοῦ ὄφεως, ἐξ ἀριστερῶν δὲ τοῦ σταυροῦ ὑπῆρχε λόγχη, κάτωθεν τοῦ σταυροῦ ἡμισέληνος ἔχουσα τὰ ἄκρα κάτωθεν· ἐκ δεξιῶν δὲ καὶ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ σταυροῦ ἦτο γεγραμμένον, ἢ *ἐλευθερία* ἢ *θάνατος*· τὰ σύμβολα καὶ τὰ γράμματα ἦσαν ἐρυθρᾶ.

Τὸ σῆμα τοῦ ναυάρχου ἦτο καὶ αὐτὸ λευκὸν τρίγωνον μὲ ταινίαν ἐρυθρὰν γύρωθεν· ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σήματος ἦτο σταυρὸς, ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ ὁποίου ἦτο γεγραμμένον τὸ, *ἐν τούτῳ νίκα*· τὰ σύμβολα καὶ τὰ γράμματα καὶ τούτου ἦσαν ἐρυθρᾶ.

λευθερώσεώς των. Συγχρόνως ἐδόθη καὶ ἡ διαταγὴ τῆς ἐκπλεύσεως, καὶ παραγγελία τῆς Δημογεροντίας πρὸς τὸν ναύαρχον καὶ τοὺς πλοιάρχους νὰ φέρωνται πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους τούρκους καὶ ἰουδαίους ἡπίως καὶ φιλανθρώπως, νὰ θεωρῶσι δὲ τοὺς χριστιανοὺς ὡς ἀδελφούς. Ἔδωσε πρὸς τούτοις ἡ Δημογεροντία εἰς τὸν ναύαρχον καὶ τοὺς πλοιάρχους αὐστηροτέρας διαταγὰς ἵνα μὴ ἐνοχλῶσι καὶ εἰς τὸ παραμικρὸν Εὐρωπαϊκὸν πλοῖον καὶ ἂν τυχὸν ἔχῃ Ὀθωμανοὺς καὶ φορτίον ὀθωμανικόν· διότι ἡ σημαία προστατεύει τὸ ἐμπόρευμα. Ἀφοῦ δὲ τὰ πλοῖα ἀνέσυρον τὰς ἀγκύρας ἐλοξοδρόμουν εἰσέτι ἐντὸς τοῦ λιμένος ὅτε ἐφάνη πλοῖον εἰς τὸ ἀκρωτήριον «Ποῦντα» διευθυνόμενον εἰς τὸν λιμένα· τὰ πλησιέστερα εἰς αὐτὸ πλοῖα τοῦ ναυάρχου καὶ Γεωργίου Σκανδάλη τὸ συνέλαβον. Ἦρχετο δὲ τοῦτο ἀπὸ Σμύρνης φέρον διακοσίους στρατιώτας ὀθωμανοὺς ὁπλοφόρους ἵνα τοὺς μεταβιβάσῃ εἰς Πελοπόννησον. Οἱ συλλαβόντες τὸ πλοῖον παρέδωκαν αὐτὸ εἰς τὴν κοινότητα. Ἀφοῦ δ' ἀπεβίβασαν τοὺς αἰχμαλώτους εἰς τὴν ξηρὰν ἐπληροφορήθησαν παρ' αὐτῶν ὅτι πολυάριθμα στρατεύματα εἰς διάφορα μέρη εἶναι ἕτοιμα νὰ ἐμβαρκαρισθῶσιν ἵνα μεταβῶσι εἰς Ἤπειρον καὶ Πελοπόννησον. Τοῦτο δὲ μαθόντες διεύθυνον τὰ πλοῖα των εἰς τὰ μέρη εἰς ἃ ἔμελλον νὰ ἐπιβιβασθῶσιν οἱ ὀθωμανοί, καὶ περιπλέοντες ἀπὸ Σμύρνης μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου παρεμπόδιζον τὴν μετάβασιν τῶν στρατευμάτων.

Μετὰ τὴν ἀπόπλευσιν τῶν πλοίων ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν ἔγραψε τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Σπετσιώτας.

Φίλτατοι ἀδελφοὶ ἐγκάτοικοι τῆς νήσου Σπετσῶν ἀκριβῶς ἀσπαζόμεθα.

Μὲ μεγάλην μας χαρὰν μανθάνομεν καθημερινῶς τὰς ἡρωϊ-

κὰς ἀνδραγαθίας σας καὶ τὴν μεγάλην γενναιότητα καὶ συν· δρομὴν τὴν ὁποίαν δείχνετε εἰς τοῦτο τὸ ἱερὸν καὶ θεῖον ἔργον τοῦ γένους μας, καθ' ὃ καὶ τὸ ὄνομά σας θέλει μείνει δοξασμένον παρὰ τοῦ γένους μας καὶ αἰωνίως ἀθάνατον. Ἐπειδὴ ἐφάνη ὁ καιρὸς, τὸν ὁποῖον ἐξελέξατο ἡ θεία Πρόνοια, τῆς ἐλευθερίας τῶν ὁμογενῶν μας, ἀπὸ τὴν ἐπικειμένην τυραννίαν εἰς τόσους αἰῶνας, εἴμεθα ἐνθουσιασμένοι μὲ τὸν ἀνήκοντα ζῆλον διὰ νὰ συνδράμωμεν εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἔθνους μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας μας ἐχάρισεν ὁ πολυέλεος θεὸς, ἀναμφιβόλως διὰ τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον, καθὼς δὲν ἐλείψαμεν ἀμέσως νὰ βάλωμεν μερικὰ καράβια εἰς τὰ πανιὰ καταγινόμενοι διὰ νὰ ἑτοιμάσωμεν καὶ ὅσα ἄλλα ἠμπορέσομεν, μάλιστα ἀπὸ τὰ πλησίον μας παραθαλάσσια, ἀπὸ διάφορα μέρη ὅπου κατοικοῦν ἀγαρηνοί· οἱ χριστιανοὶ ἀδελφοί μας μᾶς γράφουν καὶ ζητοῦν ἔλεος καὶ βοήθειαν διὰ νὰ τοὺς προφθάσωμεν καράβια, διὰ νὰ δώσωμεν κρότον εἰς τοὺς τυράννους καὶ νὰ βοηθήσωμεν τοὺς ὁμογενεῖς μας. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀδελφοὶ καὶ γνωρίζετε καλώτατα, ὅτι μόνοι μας δὲν ἠμποροῦμεν νὰ προφθάσωμεν διὰ ν' ἀπαντήσωμεν τὸ κακὸν ὅπου ἠμπορεῖ νὰ προξενηθῇ εἰς τοὺς ἀδελφούς μας, σᾶς εἰδοποιοῦμεν μὲ τὴν παροῦσάν μας νὰ προφθάστε, ἀδελφοὶ, μὲ μερικά σας καράβια· παρομοίως εἰδοποιήσατε καὶ τοὺς ἀδελφούς μας Ὑδραίους, ὅπου καὶ αὐτοὶ νὰ ξεκινηθοῦν ἑνωμένοι μὲ τὰ ἐδικά σας, καὶ νὰ προφθάσωμεν εἰς τὰ μέρη τῆς Τενέδου, ὅπου ἐκεῖ νὰ περιμένωμεν τοὺς ἐχθρούς· καὶ μέρος καραβίων νὰ περιφερθοῦν εἰς τὰς πλησίον μας νήσους διὰ νὰ τρομάξουν τοὺς βαρβάρους ἀπὸ τὸ νὰ μὴ τολμήσουν ἐναντίον τῶν χριστιανῶν. Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ σᾶς παραστήσωμεν τὸν κίνδυνον τῶν ὁμογενῶν μας, τὸν ὁποῖον θέλετε πληροφορηθῇ παρὰ τοῦ ἐπιφέροντος τὴν παροῦσάν μας Κ. Ἰωάννου Μαρκῆ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ μέρος μας διὰ ζώσης φωνῆς θέλει σᾶς παραστήσει τὰ πάντα.

Σᾶς ἀσπαζόμεθα καὶ μένομεν.

Ἐκ Ψαρῶν, τὴν 22 ἀπριλίου 1821.

Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν προσκαλοῦσα τοὺς συναδέλφους της διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου δεικνύει τὴν ἐπιθυμίαν της πρὸς σχηματισμὸν στόλου. Ἔστω δὲ καὶ τούτου ἀπόδειξις κατὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Ι. Φιλήμονος λεγομένων.

Ἀπέστειλαν συγχρόνως δύω ἕτερα πλοῖα κατ' αἴτησιν τῶν πατέρων τοῦ ἁγίου Ὄρους εἰς Ἄθωνα, τοῦ Νικολάου Καρακωνσταντῆ καὶ Γεωργίου Χατζῆ Δημητράκη, ἵνα παραπλέωσι τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον μέχρι τοῦ Ἄθωνος.

Καὶ ἕτερα δὲ δύο ἔπεμψαν εἰς Ἔφεσον, τοῦ Χατζῆ Νικολῆ Μαμούνη καὶ Μαθιοῦ ἵνα παραπλέωσι τὸν Κόλπον Κουσάντασι, Ἄ σ π ρ α χώματα, ἕως τοῦ Τσεσμέ.

Μετὰ τὴν ἀποστολὴν πάντων ἐκείνων τῶν πλοίων, ἀναλογιζόμενοι οἱ ψαριανοὶ τὸ μέγα ἔργον τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου, ἔχοντες δὲ ἰσχὺν κεντρικῆς ἀρχῆς ἐψήφισαν νόμους διὰ τὴν διανομὴν τῶν λειῶν· ἤτοι τὸ ἓν τρίτον νὰ λαμβάνῃ ἡ κοινότης, ἓν ἕτερον τὰ πλοῖα καὶ τὸ τελευταῖον τὰ πληρώματα. Ἐκανόνισαν καὶ ἄλλα ἵνα ἔχωσι πόρους διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου καὶ ἐσύστησαν ταμεῖον ταχτικὸν τῆς κοινότητος. Ἐψήφισαν συγχρόνως καὶ ἑτέρους νόμους (α) ἀμοιβῶν καὶ συντάξεων διὰ τοὺς ἀνδραγαθήσοντας, ἀκρωτηριασθησομένους καὶ ἀποκατασταθέντας ἀνικάνους, καὶ διὰ τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ τῶν πεσόντων, ὧν τὰ ὀνόματα θὰ μνημονεύονται εἰς τὰς ἐκκλησίας. Συγχρόνως δὲ ἔπεμψαν καὶ προκηρύξεις τῆς ἐπαναστάσεώς των εἰς τὰς Βορείους Σποράδας καὶ εἰς ἄλλας νήσους τοῦ Αἰγαίου.

Ἐσύστησαν δὲ καὶ ἐπιτροπὴν περὶ τῆς συνάξεως καὶ

(α) Οἱ νόμοι οὗτοι καὶ αἱ προκηρύξεις ἀπωλέσθησαν ἐπὶ τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν.

διανομῆς τῶν λειῶν, ὀνομάσαντες αὐτὴν κουμισαριάτο.

Τὰ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας καὶ Ἐφέσου παραπλέοντα πλοῖα Ψαριανὰ συνέλαβον πολλὰ ὀθωμανικὰ πλοῖα μὲ πολλοὺς ὀθωμανοὺς ὁπλοφόρους καὶ μὲ πάμπολα πλούσια λάφυρα· κατεβύθισαν δὲ καὶ ἓν ὀθωμανικὸν πλοῖον μεταξὺ Μυτιλήνης καὶ Φώκιαις, φέρον στρατιώτας· ὑπῆρχον δὲ εἰς αὐτὸ πάμπολα λάφυρα. Ἐπανελθόντα δὲ τὰ ψαριανὰ παρέδωκαν εἰς τὴν κοινότητα τὰ πλοῖα καὶ τὰς λείας καὶ τοὺς αἰχμαλώτους.

Ἐνῷ παρέπλεον τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον δύω πλοῖά των συναπαντηθέντα μὲ δύω πλοῖα πολεμικὰ τοῦ βέη τῆς Θεσσαλονίκης, βρίκιον καὶ γολέταν, τὰ καταδίωξαν. Οἱ ὀθωμανοὶ τὸ μὲν ἓν διὰ νὰ σωθῶσι τὸ ἔρριψαν εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Συκιᾶς ὅπου πλησιάσαντα τά ψαριανὰ πλοῖα τὸ ἐπυρπόλησαν· τὸ δὲ ἕτερον οἱ ὀθωμανοὶ ἔρριψαν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος καὶ ἀπέβησαν εἰς τὴν ξηρὰν ἵνα τὸ ὑπερασπισθῶσιν· ἐπλησίασαν τότε τὰ ψαριανὰ καὶ μετὰ μακρὰν ἀντίστασιν ἐγκατέλειψαν οἱ ὀθωμανοὶ τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἐπυρπόλησαν οἱ ψαριανοὶ, λαφυραγωγήσαντες ἀπὸ μὲν τοῦ βρικίου ὀρειχάλκινα πυροβόλα δέκα ἓξ, ἀπὸ δὲ τῆς γολέτας πυροβόλα ἐπίσης ὀρειχάλκινα ὀκτώ· ἐλαφυραγώγησαν δὲ καὶ πᾶν ὅτι εὗρον ἐν αὐτοῖς. Ἐπανελθόντα δὲ καὶ αὐτὰ εἰς τὴν νῆσον παρέδωκαν τὰ πυροβόλα καὶ λοιπὰ λάφυρα εἰς τὴν κοινότητα.

Εἰς τὰ συλληφθέντα ὀθωμανικὰ πλοῖα, σιμὰ τῶν ἄλλων πλουσίων λαφύρων, ἐκτὸς τῶν ὅπλων τῶν ὀθωμανῶν ὁπλοφόρων, εἶχον καὶ πολλὰ κιβώτια μὲ ὅπλα νέα, οἷον τουφέκια καὶ πιστόλια ἄτινα ἐχρησίμευσαν πρὸς ὁπλισμὸν τῶν ψαριανῶν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἦλθεν ἡ ὑδραϊκὴ μοῖρα εἰς Ψαρὰ ἵνα ἑνωθῇ μὲ τὴν τῶν ψαριανῶν διὰ τὸν ἀποκλει-

σμὸν τῆς Χίου, σκοπεύουσα νὰ ἐπαναστατήσῃ συγχρόνως καὶ τὰ χωρία διὰ ν' ἀποκλεισθῇ ἡ πόλις διὰ θαλάσσης καὶ διὰ ξηρᾶς.

Ἐξ Ὕδρας ἐπέμφθη εἰς Ψαρὰ ὁ τύπος τῶν διπλωμάτων τῶν πλοίων, γεγραμμένος εἰς Ἑλληνικὴν καὶ Γαλλικὴν διάλεκτον· καὶ κατὰ τὸν τύπον τοῦτον ἐφωδίασεν ἡ βουλὴ τῶν ψαριανῶν διπλώματα εἰς τὰ πλοῖά των πρὸς ἀσφάλειαν. Ἰδοὺ τὸ δίπλωμα

Ἐν ὀνόματι Θεοῦ παντοκράτορος.

Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος βεβαρυμένον πλέον ν' ἀναστενάζῃ ὑπὸ τὸν σκληρὸν ζυγὸν, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τέσσαρας περίπου αἰῶνας καταθλίβεται ἐπονειδίστως, τρέχει μὲ γενικὴν καὶ ὁμόφωνον ὁρμὴν εἰς τὰ ὅπλα, διὰ νὰ κατασυντρίψῃ τὰς βαρείας ἁλύσεις τὰς ὑπὸ τῶν βαρβάρων Μωαμεθανῶν περιτεθείσας εἰς αὐτό. Τὸ ἱερὸν ὄνομα τῆς ἐλευθερίας ἀντηχεῖ εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, καὶ πᾶσα Ἑλληνικὴ καρδία ἀναφλέγεται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ πολύτιμον τοῦτο δῶρον τοῦ Θεοῦ, ἢ ν' ἀπολεσθῇ εἰς τὸν ὑπὲρ τούτου ἀγῶνα.

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Ψαρῶν οὔ θέλουσι μείνει ὀλιγώτερον πρόθυμοι εἰς τὸν εὐγενῆ τοῦτον ἀγῶνα, ἀλλὰ καταφρονοῦντες πάντα κίνδυνον διὰ νὰ καταστρέψωσι τοὺς τυράννους των, θέλουν μεταχειρισθῆ τὸ μόνον μέσον τὸ ὁποῖον ἡ φύσις τῆς τοπικῆς αὐτοῦ θέσεως δίδει εἰς αὐτοὺς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ἡμεῖς οἱ προύχοντες οἱ συγκροτοῦντες τὴν διοίκησιν τῆς νήσου ταύτης ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν Καπετὰν (τὸ ὄνομα τοῦ πλοιάρχου καὶ τοῦ πλοίου) τὸ ὁποῖον ἔχει κανόνια..... καὶ ἄλλα πολεμικὰ ὅπλα ὑπὸ τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, νὰ ὑπάγῃ μετὰ τοῦ πλοίου τούτου ὅπου ἤθελε κρίνει ὠφέλιμον καὶ ἀναγκαῖον εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα, καὶ νὰ ἐνεργῇ κατὰ τῶν ὀθωμανικῶν δυνάμεων ξηρᾶς τε καὶ θαλάσσης, πρᾶττον πᾶν ὅτι συγχωρεῖται εἰς νόμιμον πόλεμον ἕως οὗ ἡ ἐλευθερία καὶ ἀνεξαρτησία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ν' ἀποκατασταθῇ μὲ στερέωσιν.

Παρακαλοῦμεν ὅλους τοὺς ἄρχοντας τῶν θαλασσίων καὶ ἡ-

πειρωτικῶν δυνάμεων πασῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐξουσιῶν, ὄχι μόνον νὰ μὴν ἐπιφέρωσι κανὲν ἐμπόδιον εἰς τὸ πλοῖον τοῦτο, καὶ εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ, ἀλλὰ πᾶσαν βοήθειαν καὶ ὑπεράσπισιν συγχωρημένην ὑπὸ τὴν οὐδετερότητα αὐτῶν.

Ταῦτα ἐλπίζομεν ἐκ μέρους τῆς γενναιότητος τῶν πολιτισμένων ἐθνῶν, καὶ ἤθελεν εἶσθαι ὕβρις εἰς αὐτὰ, ἐὰν ἀμφιβάλλωμεν καὶ μίαν στιγμὴν περὶ τῆς προθύμου εὐνοίας εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνά μας ὅστις γίνεται ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς ἀνθρωπότητος. Οἱ ἀπόγονοι τῶν ἐνδόξων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες ἐτίμησαν τὸ ἀνθρώπινον γένος μὲ τὰς ὑψηλὰς αὐτῶν ἀρετὰς καὶ ἐφώτισαν τὸν κόσμον μάχονται ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἐναντίον εἰς τοὺς τυράννους των, τοὺς βαρβάρους ἀπογόνους τοῦ βαρβάρου Ὀσμάνου, τοὺς ἐξολοθρευτὰς τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν καὶ ἐχθροὺς τῆς ἱερᾶς θρησκείας τοῦ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. Τίς θέλει εἶσθαι ποτὲ τοσοῦτον σκληρὸς ὥστε νὰ γίνῃ ὀχληρὸς εἰς τὴν φοβερὰν ταύτην περίστασίν μας, ἢ νὰ μὴν εὔχεται ὑπὲρ ἡμῶν;

Ἐξεδόθη ἐκ τῆς Καγγελαρίας τῆς νήσου Ψαρῶν τῇ 20 ἀπριλ. 1821.

(Τ. Σ.) Ε. Π.

Τὰ δὲ Διπλώματα τῶν καταδρομικῶν των πλοίων τὰ συνέταξεν ἡ Δημογεροντία τῶν Ψαριανῶν ὡς ἑξῆς·

Ἐν ὀνόματι Θεοῦ Παντοκράτορος.

Ἡμεῖς οἱ συγκροτοῦντες τὴν διοίκισιν τῆς νήσου ταύτης ἐπιτρέπομεν (τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου καὶ τοῦ πλοιάρχου τὰ κανόνια καὶ ψιλὰ ὅπλα) ὑπὸ τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, καὶ παρακαλοῦμεν ὅλους τοὺς ναυάρχους καὶ διευθυντὰς τῶν φιλωναυτικῶν δυνάμενων οὐ μόνον νὰ μὴ φέρωσι κανὲν ἐμπόδιον..... ἀλλὰ νὰ χορηγοῦν εἰς τὸν ἐπιφέροντα τὸ παρόν μας πᾶσαν ὑπεράσπισιν καὶ βοήθειαν.

(Τ. Σ.) Ἐξεδόθη ἐκ τῆς Δημογεροντίας τῆς νήσου Ψαρῶν 1821.

Τὴν 26 ἀπριλίου ἀνεχώρησαν ἐκ Ψαρῶν (α) αἱ δύο

(α) Ἡ τῶν ψαριανῶν μοῖρα συνέκειτο ἀπὸ τὰ πλοῖα τοῦ ναυάρχου Νικολάου Ἀποστόλη, Γεωργίου Σκανδάλη, Ἀνδρέα Γιανίτση καὶ Γεωργίου Ἀποστόλη.

μοῖραι μὲ τὰ πληρώματά των καὶ ἔχουσαι ἑκάστη τὸν ναύαρχόν της, ἡ μὲν τῶν ὑδραίων τὸν Ἰάκωβον Τομπάζην, ἡ δὲ τῶν ψαριανῶν τὸν Νικολῆν Ἀποστόλην. Ἀπελθοῦσαι δὲ εἰς Χίον ἀπέκλεισαν διὰ θαλάσσης αὐτήν· ὑπογράψαντες δὲ τὰς προκηρύξεις, ἃς εἶχεν ἡ ὑδραϊκὴ μοῖρα ἐκ τῆς νήσου της, οἱ ναύαρχοι αὐτῆς καὶ τῶν ψαριανῶν, τὰς ἔπεμψαν εἰς τὰ χωρία παρακινοῦντες αὐτὰ νὰ ἐπαναστατήσωσιν.

Ἐνῷ δ' εἰσέτι ὑπῆρχεν ὁ ἀποκλεισμὸς, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, πρωΐας οὔσης, ἐφάνη πλοῖον περὶ τὰς Ἀγνούσας κατερχόμενον τὸ στενὸν τῆς Χίου· γνωρίσαντες δὲ οἱ Ἕλληνες ὅτι εἶναι ὀθωμανικὸν ἔπεμψαν πλοῖά τινα πρὸς αὐτὸ ἵνα τὸ συλλάβωσιν· ἀλλὰ τοῦτο ἤλλαξε τὴν πορείαν του πρὸς τὴν νῆσον Οὖνος καὶ πλησιάσαν πρὸς αὐτὴν ἀπεβίβασε τοὺς ὀθωμανοὺς ἐπιβάτας· τότε δὲ τὰ μὲν ὑδραϊκὰ πλοῖα, τοῦ Σαχτούρη καὶ Πινότση, συνέλαβον τὸ ὀθωμανικὸν, τὰ δὲ ψαριανὰ, τοῦ Σκανδάλη, Γ. Ἀποστόλη καὶ Γιαννίτση, πλησιάσαντα εἰς τὴν νῆσον ἀπεβίβασαν ἀποσπάσματα τῶν πληρωμάτων, ἅτινα συγκρουσθέντα μετὰ τῶν ὀθωμανῶν αὐτοὺς μὲν ἐφόνευσαν, ἔλαβον δὲ πάμπολλα λάφυρα. Τὸ δὲ συλληφθὲν πλοῖον εἶχεν ἐξόριστόν τινα Μουλὰν καὶ σημαντικοὺς ὀθωμανοὺς διευθυνομένους ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὅπως ἀπέλθωσιν εἰς τοὺς ἱερούς των τόπους· εἶχον δ' οὗτοι μετ' αὐτῶν πολύτιμα πράγματα, περὶ τῆς διανομῆς τῶν ὁποίων ἐσκέπτοντο οἱ πλοίαρχοι εἰς τὸ πλοῖον τοῦ ναυάρχου Τομπάζη· ἀλλ' αἴφνης τὰ πληρώματα τοῦ Σαχτούρη καὶ Πινότση ὠφεληθέντα ἀπὸ τὴν ἀπουσίαν τῶν πλοιάρχων συνεδριαζόντων, ἐπῆραν τὸ συλληφθὲν πλοῖον ὁμοῦ μὲ τὸν Μουλὰν καὶ τὴν οἰκογένειάν του καὶ ἀνεχώρησαν. Ἡ πρᾶξις αὕτη τῶν πληρωμάτων ἔφερε τὰ λοιπὰ πληρώματα εἰς ἀταξίαν. Μαθόντες δὲ καὶ οἱ πλοί-

αρχοι τοῦ στόλου, παρά τινων Χίων, ὅτι οἱ Τοῦρκοι συλλαβόντες τὸν ἀρχιερέα καὶ τοὺς προκρίτους ἐφυλάκισαν εἰς τὸ φρούριον καὶ ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαναστατήσωσι τὰ χωρία· ἠναγκάσθησαν ὑπὸ τούτων πάντων νὰ διαλύσωσι τὸν ἀποκλεισμὸν καὶ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς νήσους των.

Διαρκοῦντος τοῦ ἀποκλεισμοῦ ἐθεάθη γολέτα ὀθωμανικὴ προερχομένη ἀπὸ Σμύρνης καὶ διευθυνομένη εἰς Κρήτην· τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἰδόντα αὐτὴν τὴν κατεδίωξαν καὶ τὴν ἐβύθισαν ἀπέναντι τοῦ φρουρίου τῆς Χίου, ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησε νὰ παραδοθῇ.

Ἐν τούτοις ἐπειδὴ εἰς Ψαρὰ συνήχθησαν αἰχμάλωτοι ὀθωμανοὶ ὑπὲρ τοὺς ἑξακοσίους, μὴ θέλοντες νὰ ἔχωσι φροντίδα περὶ αὐτῶν, καὶ νομίζοντες ἀσύμφορον τὴν σύναξιν τοσούτων ὀθωμανῶν εἰς τὴν νῆσόν των, ἀφοῦ μάλιστα καθ' ἑκάστην συνελάμβανον νέους, μὴ ἐπιθυμοῦντες δὲ οὔτε νὰ τοὺς φονεύσωσιν οὔτε νὰ τοὺς ἀποβιβάσωσιν εἰς τουρκικὸν κράτος, ἵνα μὴ πράξωσι τὰ πάνδεινα κατὰ τῶν χριστιανῶν ἅμα ἐλευθερωθῶσιν, ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιβιβάσωσι πολλοὺς ἐξ αὐτῶν εἰς ἓν ἐκ τῶν μεγαλητέρων πλοίων, ἐκ τῶν λειῶν, καὶ εἰς ἓν πολεμικὸν τοῦ Χατζῆ Νικολῆ Μαμούνη, διὰ νὰ τοὺς μεταφέρωσι καὶ διαμοιράσωσιν εἰς διάφορα μέρη. Ὁ πλοίαρχος τοῦ πολεμικοῦ πλοίου τοὺς ἔθεσεν εἰς τὸ κῦτος τοῦ πλοίου καὶ ἐκάρφωσε τὴν θύραν αὐτοῦ ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι θὰ τοὺς μεταφέρῃ καὶ ἀποβιβάσῃ εἰς τὰς νήσους. Μόλις ἀνεχώρησαν τὰ πλοῖα, ὁ πλοίαρχος τοῦ πολεμικοῦ ἐθανάτωσε τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καὶ μὲ τὴν λέμβον του ἐλάμβανεν ἀπὸ ὀλίγους ἐκ τοῦ αἰχμαλωτισθέντος πλοίου καὶ τοὺς ἐφόνευεν. Οἱ εἰς τὸ κῦτος τοῦ αἰχμαλωτισθέντος πλοίου εὑρισκόμενοι ὀθωμανοὶ συνέλαβον ὑπονοίας ὅτι οἱ κατ' ὀλίγον λαμβανόμενοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐβγάζονται ἔξω, ὡς

ἐλέγετο, ἀλλ' ἐφονεύοντο· διὰ τοῦτο πολλοὶ ὀθωμανοὶ σπρώξαντες ὅλοι ὁμοῦ τὴν θύραν τοῦ κύτους τὴν ἐξεκάρφωσαν καὶ ἐξῆλθον εἰς τὸ κατάστρωμα· οἱ ἐν τῇ λείᾳ εὑρισκόμενοι τέσσαρες ναῦται ἰδόντες τοὺς ὀθωμανοὺς εἰς τὸ κατάστρωμα εἰσῆλθον εἰς τὴν ἐν τῇ θαλάσσῃ εὑρισκομένην λέμβον τοῦ πλοίου καὶ μετέβησαν εἰς τὸ πολεμικόν. Οἱ ὀθωμανοὶ γενόμενοι κύριοι τοῦ πλοίου διευθύνθησαν κατὰ τὴν Χῖον· τὸ πολεμικὸν ὅμως πλοῖον μαθὸν τὸ γεγονὸς κατεδίωξεν αὐτοὺς, οἵτινες ἠναγκάσθησαν διὰ νὰ σωθῶσι νὰ ῥίψωσι τὸ πλοῖον εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Χίου· ἐξελθόντες δὲ εἰς τὴν ξηρὰν ἐσώθησαν· τὸ δὲ Ἑλληνικὸν ἐπυρπόλησε τὸ αἰχμαλωτισθὲν πλοῖον καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ψαρά. Τοὺς δὲ λοιποὺς αἰχμαλώτους τοὺς μετέφερον εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου μὲ τὰ πλοῖά των καὶ τοὺς διένειμον εἰς αὐτά.

Ἡ ἐπὶ τῶν λειῶν ἐπιτροπὴ συνάξασα τὰ λάφυρα ἐξέτασε καὶ περὶ τῆς χρηματικῆς καταστάσεώς των ὅλους τοὺς ὀθωμανοὺς καὶ ἰουδαίους λέγουσα πρὸς αὐτοὺς νὰ ὁμολογήσωσιν ἀληθῶς ὅλην τὴν χρηματικήν των περιουσίαν διὰ νὰ τοὺς ἀποδοθῇ. Οἱ αἰχμάλωτοι ὡμολόγησαν πᾶν ὅ,τι ἕκαστος ἐξ αὐτῶν εἶχε, καὶ ἐκ τῆς καταγραφῆς ταύτης ἀνεφάνη ἡ ἔλλειψις ἑκάστου πλοίου ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῶν αἰχμαλώτων· μόνον δὲ ἡ ἔλλειψις τοῦ πλοίου τοῦ Νικολάου Χατζῆ Δημητράκη Κοτζιᾶ ἦτο σημαντικὴ, διότι ἡ τῶν ἄλλων ἦτο μηδαμινή· ὅθεν τὰς παρέβλεψαν.

Διὰ τὴν χρηματικὴν ταύτην ἔλλειψιν καὶ τὴν διανομὴν τῶν λαφύρων τινὲς ἠρέθισαν κατά τινων οἰκοκυραίων καὶ πλοιάρχων τὸν λαὸν, ὅστις εἰς συνεδρίασίν τινα, διὰ τῆς ὑποκινήσεως τῶν δημαγωγῶν, ἤρχισε νὰ ὀχλαγωγῇ καὶ δὲν καθησύχασεν εἰμὴ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μὴ λάβωσιν

οἱ ὀκτὼ πλοίαρχοι τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτοὺς μερίδιον, ἤτοι τὸ τρίτον τῶν λαφύρων, ἀλλὰ νὰ μείνῃ καὶ τοῦτο εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ κοινοῦ· τὴν δὲ χρηματικὴν ἔλλειψιν τοῦ πλοίου τοῦ Κοτζιᾶ νὰ τὴν καταβάλῃ ὁ ἰδιοκτήτης ἐξ ἰδίων του. Ἀλλ' ὁ Κοτζιὰς οὗτος, ἔχων ἄλλον πλοίαρχον ἐπὶ τοῦ πλοίου του, ἦτο ἀθῶος τῆς κατηγορίας ταύτης, ὡς γενομένης τῆς κλοπῆς ὑπὸ τοῦ πληρώματος. Ἐπλήρωσεν ὅμως τὸ ἔλλειμα χάριν τῆς κοινῆς ἡσυχίας, ἥτις ἀπεκατέστη ἀφοῦ καὶ οἱ ὀκτὼ πλοίαρχοι δὲν ἔλαβον τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτοὺς μερίδιον. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κινήματος τούτου ἦτον ὁ πλοίαρχος Ἀνδρέας Γιαννίτσης.

Οἱ ψαριανοὶ στερημένοι πυροβόλων καὶ πολεμεφοδίων διὰ τὴν ὀχύρωσιν τῆς νήσου των καὶ διὰ τὰς θαλασσίους προσβολὰς τοῦ ἐχθροῦ, καὶ σκεπτόμενοι εἰς συνεδρίασιν περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου, ἀπεφάσισαν, ἐπειδὴ δὲν εἶχον τ' ἀπαιτούμενα χρηματικὰ μέσα, νὰ λάβωσι ταῦτα ἀπὸ ὁποιονδήποτε μέρος τοῦ τουρκικοῦ κράτους δυνηθῶσι. Καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου ἀπεφάσισαν τὴν ἀποστολὴν τεσσάρων πλοίων, διευθυνομένων ὑπὸ τοῦ Ἀνδρέου Γιαννίτση, Ἀποστόλη Γεωργίου Ἀποστόλη, Κωνσταντίνου Χατζῆ Ἀγγελῆ καὶ Δημητρίου Κουτσούκου, ἀρχηγοῦντος τοῦ πρώτου. Εἰς τούτους ἐδόθησαν ὁδηγίαι ἀπὸ τὴν κοινότητα ἵν' ἀπέλθωσι καὶ λαφυραγωγήσωσιν ἐχθρικὰ πυροβόλα ἀπὸ ὁποιονδήποτε μέρος τοῦ τουρκικοῦ κράτους δυνηθῶσι. Τὰ πλοῖα ἀπέπλευσαν ἀπὸ Ψαρὰ μὲ τὰ πληρώματα μόνον ἄνευ στρατιωτικῆς δυνάμεως, ἐν καιρῷ γαλήνης· ἐνῷ δ' ἐσκέπτοντο οἱ πλοίαρχοι ποῦ νὰ διευθυνθῶσιν, ἔπνευσεν ἄνεμος νότιος· ἐπειδὴ δὲ εἶχον τὸν ἄνεμον τοῦτον οὔριον πρὸς τὸν Μελανικὸν κόλπον καὶ ἐπειδὴ ἐγνώριζον τὰ φρούρια αὐτοῦ διευθύνθησαν ἐκεῖ. Φθάσαντα εἰς τὸν λιμένα ἴμπριτζε ὅπου ἔκειτο

κανονοστάσιον μὲ ἓξ πυροβόλα ἤρχισαν νὰ κανονοβολοῦνται ὑπὸ τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ ὀθωμανῶν. Πλησιάσαντα ὅμως τὰ πλοῖα εἰς τὸ κανονοστάσιον μετὰ πυροβολισμῶν ἀπέστειλον τὰς λέμβους των μετὰ τῶν πληρωμάτων εἰς τὴν ξηράν· ὁρμήσαντα δὲ τὰ πληρώματα εἰς τὸ κανονοστάσιον ἀπέβαλον μετὰ μακρὰν ἀντίστασιν τοὺς ὀθωμανοὺς ἀπ' αὐτοῦ, τὸ ἐκυρίευσαν καὶ ἔλαβον τὰ εἰς αὐτὸ πυροβόλα καὶ ἀποσκευὰς, καὶ ἀμέσως διευθύνθησαν εἰς νῆσον κειμένην κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τούτου, καὶ ἔχουσαν φρούριον. Ἐπλησίασαν λοιπὸν πάλιν τὰ πλοῖα πυροβολοῦντα καὶ ἀντιπυροβολούμενα, ἀπέστειλαν καὶ αὖθις τὰς λέμβους των μὲ τὰ πληρώματα, τὰ ὁποῖα ἐξελθόντα ἀπεδίωξαν τοὺς ὀθωμανοὺς ἀπὸ τοῦ φρουρίου μετὰ μακρὰν ἀντίστασιν, οἵτινες ἀνεχώρησαν διά τινος λέμβου. Ἀφοῦ δὲ τὰ πληρώματα ἐκυρίευσαν τὸ φρούριον, ἔλαβον κανόνια δεκατέσαρα καὶ ὅλας τὰς ἀποσκευὰς, πυρίτιδα καὶ σφαίρας· τὸ δὲ ὅλον τῶν πυροβόλων τοῦ φρουρίου καὶ κανονοστασίου ἦσαν εἴκοσι ὀρειχάλκινα.

Τὰ πλοῖα ταῦτα ἀπέπλευσαν ἐκ Ψαρῶν τὴν 2 μαΐου 1821 καὶ ἐπανῆλθον τὴν ἑβδόμην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ παρέδωσαν εἰς τὴν κοινότητα τὰ πυροβόλα, πολεμεφόδια ἀποσκευὰς καὶ σφαίρας ἅτινα ἐχρησίμευσαν πρὸς ὀχύρωσιν τῆς νήσου των.

Ἰδοὺ καὶ τὸ πρὸς τοὺς πλοιάρχους τῆς ἐκστρατείας ταύτης ἀποδεικτικὸν τῆς κοινότητος τῶν Ψαρῶν.

«Δηλοποιοῦμεν ἡμεῖς οἱ κάτωθεν βουλευταὶ τῆς ἡμῶν νήσου ὅτι ὑστερημένης οὔσης τῆς πατρίδος ἀπὸ κανόνια τῆς μπαταρίας διὰ τὰς μελλούσας ἐπιδρομὰς τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, τοῦ ὁποίου ἡ ἔξοδος ἐπεριμένετο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἵνα ἀφανίσῃ ὁλοτελῶς πάντας τοὺς εἰς ἐπανάστασιν κινηθέντας Ἕλληνας, ἐκρίθη εὔλογον παρὰ τῆς γενομένης συνελεύσεως περὶ τούτου καὶ ἀποφα-

σίσθη ὅπως οἱ ἐφεξῆς πλοίαρχοι Κύριος Ἀνδρέας Γιανίτσης, Κύριος Ἀποστόλης Γ. Ἀποστόλης, Κύριος Νικόλαος Γιάνναρης (α) καὶ Κύριος Κωνσταντῖνος Χ. Ἀγγελῆ ὑπάγωσι μετὰ τῶν ἰδίων των πλοίων εἰς ὅποιον μέρος τουρκικὸν ἠμπορέσουν ν' ἁρπάξωσι δυναστικῶς κανόνια τῆς μπαταρίας ὁποῖα τύχωσιν, ἐξοδεύων ὁ καθεὶς πλοίαρχος ἐξ ἰδίων του τὰ πρὸς τὴν ἔκπλευσιν ἀναγκαιούμενα· διωρίσθη δὲ καὶ παρ' αὐτῆς τῆς συνελεύσεως ἀρχηγὸς ταύτης τῆς ἐκπλεύσεως ὁ ῥηθεὶς Κύριος Ἀνδρέας Γιαννίτσης. Ἀναχωροῦντα λοιπὸν ὅλα ὁμοῦ κατὰ τὴν δευτέραν μαΐου χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ εἰκοστοῦ πρώτου ἔτους Ν. 1821 ἡμέρα δευτέρα, ἔφθασαν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἴνπριτζε ὅπου κροτοῦντες μετὰ τῆς πρωτοευρεθείσης μπαταρίας δεινὴν μάχην, ἐκυρίευσαν αὐτὴν, εἰς ἣν ἦὗραν 6 κανόνια μπρούτζινα ὁμοῦ μὲ τὰς ἁμάξας αὐτῶν, ἀπὸ δεκαπέντε λιτρῶν μεγέθους, σφαίρας καὶ μέρος ἐφοδίων· ἐκεῖθεν δὲ ἀναχωροῦντες διευθύνθησαν πρὸς τὴν νῆσον ἐκ τῆς ὁποίας ἀπήντησαν ἄλλην ἀντίστασιν παρὰ τοῦ φρουρίου αὐτοῦ· ἐπὶ τέλους κυριεύσαντες καὶ αὐτὸ εὗρον ἐν αὐτῷ δεκατέσσαρα Ν. 14 κανόνια μπρούτζινα τῶν 30 λιτρῶν ὁμοῦ μὲ τὰς ἁμάξας των καὶ μέρος ἐφοδίων καθὼς πυρίτιδα, κόνιν, σφαίρας κτλ ταῦτα δὲ πάντα ἀμφοτέρων τῶν φρουρίων, ξηρᾶς τε καὶ νήσου, παρέλαβον μέσα εἰς τὰ πλοῖά των, τὰ ὁποῖα ἐδῶ φέροντες εἰς διάστημα πέντε ἡμερῶν, κατὰ τὴν ἑβδόμην μαΐου, παρέδωκαν πάντα εἰς ἡμᾶς ἅπερ ἐχρησίμευσαν εἰς ὀχύρωσιν τῆς ἡμῶν νήσου· διὸ καὶ εἰς ἔνδειξιν δίδομεν εἰς τοὺς εἰρημένους πλοιάρχους τὸ παρ' ἡμῶν ἐνυπόγραφον καὶ ἐνσφράγιστον παρὰ τῆς σφραγίδος τῆς ἡμετέρας κοινότητος, φανερόνον εἰς τὸ νῦν καὶ τὸ μέλλον τὴν ἄκραν φιλογένειαν καὶ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τούτων τῶν ἀνδρῶν, τῶν εὐεργετησάντων τὴν κοινὴν ἡμῶν πατρίδα.»

(Τ. Σ.) Τῇ 17 Ἰανουαρίου 1823.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν

Χατζῆ Ἀναγνώστης Δομεστίνης, —Νικόλαος Χ. Δημητράκη Κοτζιά.

(α) Αὐτὸς εἶναι ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ πλοίου· πλοίαρχος τοῦ πλοίου τούτου ἦτον ὁ Δ. Κουτσοῦκος,

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν πλοίων ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν εἶχε πέμψει πρὸς τοὺς προκρίτους Σπετσῶν ἐπιστολὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἀπήντησαν διὰ τοῦ ἑξῆς ἐγγράφου των.

Γενναῖοι ἀδελφοὶ καὶ πρόκριτοι τῆς νήσου Ψαρῶν·

Χαίρετε.

Προθύμως ἀπαντῶμεν τὴν ὑπὸ τῆς 6 τοῦ ἱσταμένου ἐπιστολήν σας, ἀφ' ἧς παρατηροῦμεν τὸν ἀξιέπαινον πατριωτικὸν ζῆλόν σας διὰ τὰ τῆς Ἑλλάδος συμφέροντα· τὸ ἱερὸν στάδιον ἤρχισε πρὸ πολλοῦ καὶ ἡ σάλπιγξ τῆς ἀθανασίας κηρύττει εἰς ὅλα τὰ πεφωτισμένα ἔθνη τὸ γενναῖον ἐπιχείρημά μας. Ἀπὸ ἡμᾶς λοιπὸν κρέμαται, ἀδελφοὶ, τοῦ νὰ δοξάσωμεν τὴν κοινήν μας μητέρα καὶ τοῦτο ῥαδίως ἐκπληροῦται μὲ μόνην τὴν μεταξύ μας καλὴν ἁρμονίαν καὶ σύμπνοιαν. Σεῖς φίλτατοι ἀδελφοὶ, ὡς εὐχαρίστως πληροφορούμεθα, προσπαθεῖτε ὅλαις δυνάμεσι τὴν εὐτυχῆ τούτου τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος περαίωσιν· ἡμεῖς δὲ ποσῶς δὲν ἐπαύσαμεν τοῦ νὰ ἐπαγρυπνοῦμεν διὰ τὴν ἔγκαιρον τοῦ χρέους μας ἐκπλήρωσιν, ὡς διὰ ζώσης φωνῆς θέλει σᾶς πληροφορήσῃ ὁ συνάδελφος καὶ συμπολίτης σας Κύριος Ἰωάννης Σκανδάλης· καὶ ἐὰν ὀπισθοβάτησαν ὁποσοῦν αἱ ἐργασίαι μας, τοῦτο προκύπτει ἀπὸ τὰς τοπικὰς τῶν συναδέλφων μας Ὑδραίων ἀνωμαλίας, τὰς ὁποίας εἴθε εἰσακουόμεναι αἱ συνεχεῖς μας πρὸς αὐτοὺς προσκλήσεις, νὰ εὐτακτήσωσι πρὸς κοινὴν τῆς Ἑλλάδος ὠφέλειαν. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀνεβάλομεν κατ' ἀνάγκην τοῦ νὰ πέμψωμεν τοὺς παρὰ τῆς ἡμετέρας ἀδελφότητος φρονίμως ὑπονοηθέντας εἰς τὰ λοιπὰ νησία ἀποστόλους, ἵνα χρηματολογήσωσι· τοὺς ὁποίους δὲν θέλει λείψωμεν νὰ ἐξαποστείλωμεν συμφώνως μὲ τοὺς συναδέλφους Ὑδραίους ἀμέσως ὅπου ἐξομαλυνθῶσιν αἱ ἀσυμφωνίαι των.

Ἀνδρίζεσθε ἐν τοσούτῳ γενναῖοι συνάδελφοι, ὁμοφρονοῦντες διὰ τὴν τελείαν τοῦ ἐχθροῦ κατατρόπωσιν μὲ τὸ ἀήττητον ὅπλον τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Ἔῤῥωσθε.

Ἐκ Σπετσῶν, τῇ 12 μαΐου 1821.

Οἱ συνάδελφοί σας

Πρόκριτοι Σπετσῶν.

Τὴν ὥραν καθ' ἣν ἐλάμβανον ἐπὶ τῶν πλοίων τὰ κανόνια τοῦ φρουρίου καὶ τὰς ἀποσκευὰς, ὁ τουρκικὸς στόλος ἠγκυροβόλει εἰς Καλλίπολιν ἐρχόμενος ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἤκουον οἱ ψαριανοὶ ἐκ τῶν πλοίων των τοὺς χαιρετισμοὺς καὶ ἀντιχαιρετισμοὺς τοῦ φρουρίου καὶ στόλου.

Οἱ ψαριανοὶ παραλαβόντες τὰ κανόνια ἔκτισαν τὸ ἐπὶ τοῦ Παλαιοκάστρου κανονοστάσιον, ὀχυρώσαντες αὐτὸ καὶ ἄλλα μέρη τῆς νήσου των. Τὸ μακρύτερον τῶν κανονίων τούτων οἱ ψαριανοὶ τὸ ἐπωνόμασαν Ὑψηλάντην, εἰς τιμὴν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπαναστάσεως Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου.

Καθ' ἣν ἐποχὴν εἶχον στείλει τὰ τέσσαρα πλοῖα διὰ πυροβόλα, εἶχον προαποστείλει ἕτερα δεκατρία διὰ νὰ παραπλέωσι τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας μέχρις Ἑλλησπόντου καὶ νὰ ἐμποδίζωσι τὴν εἰς Πελοπόννησον καὶ Ῥούμελην μετάβασιν τῶν Τούρκων, καὶ νὰ πληροφοροῦν βασιμώτερον περὶ τῆς ἐκπλεύσεως τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Ἓν τῶν παραπλεόντων τούτων πλοίων συνέλαβε πλοιάριον (πιαντὲ) ἐρχόμενον ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως μὲ φορτίον τσήρων· οἱ ἐν τῷ πλοιαρίῳ εἶπον εἰς τὸν πλοίαρχον τοῦ συλλαβόντος αὐτὸ πολεμικοῦ πλοίου ὅτι ὁ τουρκικὸς στόλος εἶναι ἕτοιμος νὰ ἐκπλεύσῃ τάχιστα ἀπὸ Καλλίπολιν. Ὁ πλοίαρχος ἔφερεν αὐτὸ (τοῦ ὁποίου καὶ τὸ πλήρωμα καὶ ὁ πλοίαρχος ἦτο χριστιανοὶ) εἰς Ψαρά. Εἶπον δὲ εἰς τὴν ἐξομολόγησίν των ὅτι ἦσαν ἀπεσταλμένοι νὰ πληροφορηθῶσιν ὁποῖοι ἦσαν οἱ κυριεύσαντες τὰ εἰς τὸν Μελανικὸν κόλπον φρούρια καὶ λαβόντες τὰ κανόνια. Ἡ κοινότης ἔδωκε μὲν τὴν ἄδειαν νὰ πωλήσωσι τὸ φορτίον, αὐτοὺς δὲ ἀπέλυσε προτρέψασα νὰ εἴπωσιν εἰς τὴν ἐπιστροφήν των ὅσα εἶδον καὶ ἤκουσαν.

Ἔχουσα λοιπὸν ἡ κοινότης πληροφορίας περὶ τῆς

ταχείας τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου ἐξόδου, ἔπεμψε δύο ταχύπλοα, ἵνα τὸ ἓν μὲν ἀνακαλέσῃ ὅλα τὰ εἰς ἀποστολὴν πλοῖά των, τὸ ἕτερον δὲ εἰδοποιήσῃ τοὺς Ὑδραίους καὶ Σπετσιώτας περὶ τῆς ταχείας τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐκπλεύσεως ὅπως ἑτοιμάσωσιν ὅσον ἔνεστι ταχύτερον τὰ πλοῖά των, καὶ σχηματίσαντες στόλον ἐκστρατεύσωσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Οἱ ψαριανοὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἔδωσαν μεγάλην προσοχὴν εἰς τὰ μέρη ἔνθα ἦσαν στρατεύματα τουρκικὰ συνηθροισμένα ἕτοιμα νὰ μεταβῶσιν εἰς ἤπειρον καὶ Πελοπόννησον, καὶ κατώρθωσαν, πέμποντες τὰ πλοῖα των, νὰ ματαιώσωσι τοὺς σκοπούς των, εἰς τρόπον ὥστε δὲν μετέβη οὐδὲν πλοῖον μὲ στρατιώτας εἰς Πελοπόννησον καὶ ἤπειρον. Εἰς δὲ τὰ ἀποστατήσαντα μέρη τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν ἐχορήγουν πᾶσαν δυνατὴν συνδρομὴν πέμποντες τὰ μικρὰ καὶ μεγάλα πλοῖά των μετὰ πολεμεφοδίων.

Διὰ νὰ βλέπωσι δὲ τὶ πλοῖα διέρχονται τὰς πέριξ τῆς νήσου των θαλάσσας καὶ ποῦ διευθύνονται, καὶ διὰ νὰ βλέπωσι μακρόθεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον ποῦ διευθύνεται, ἔστησαν τηλέγραφον εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς νήσου των εἰς ὄρος κατάλληλον, εἰς τὸ αὐτὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1769 εἶχον στήσει τοιοῦτον διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν. Τοῦτο, οἱ πατέρες των ὠνόμασαν νεροβίγλι καὶ ὀνομάζεται μὲ τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν μέχρι τὴν σήμερον. Σκεπτόμενοι δὲ περὶ τοῦ τρόπου τοῦ πολεμεῖν εἰς τὴν μέλλουσαν ἐκστρατείαν κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ ναυμαχήσωσι μὲ αὐτὸν ἐκ τοῦ συστάδην, ἕνεκα τῆς ἀνισότητος τῆς δυνάμεως τῶν πλοίων των καὶ τῶν πολεμεφοδίων, ἐπρότεινον διαφόρους γνώμας κατὰ τὰς συνεντεύξεις των· γινώσκοντες δὲ καὶ τὴν πυρ-

πόλησιν τοῦ τουρκικοῦ στόλου εἰς Τσεσμὲ μὲ μπουρλότον παρὰ τῶν Ῥώσσων, αὐτὴν εὗρισκον καταλληλοτέραν εἰς τὸν σκοπόν των καὶ αὐτὴν παρεδέχοντο εἰς τὰς συνεντεύξεις των.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἔχουσα βασίμους πληροφορίας περὶ τῆς ταχείας ἐξόδου τοῦ τουρκικοῦ στόλου προσεκάλεσεν εἰς συνεδρίασιν οἰκοκυραίους καὶ πλοιάρχους διὰ νὰ συσκεφθῶσι περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πλοίων καὶ τῶν χρηματικῶν μέσων διὰ τὴν μέλλουσαν ἐκστρατείαν. Ἕκαστος λοιπὸν πλοίαρχος ἐφιλοτιμεῖτο νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην. Ἦτο δὲ εἰς τὴν συνεδρίασιν πλοίαρχός τις, Γεώργιος Καλαφάτης, ἔχων πλοῖον βραδυκίνητον ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς του· ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ἔλεγεν εἰς αὐτὸν νὰ ἐκστρατεύσῃ, οὗτος φιλοτίμως λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν «ἄρχοντες, ἔχω καὶ ἐγὼ πλοῖον »καὶ περὶ ἐμοῦ κανεὶς δὲν ὁμιλεῖ· ἐγὼ θὰ ἔβγω εἰς τὴν »ἐκστρατείαν καὶ τὸ πλοῖον θὰ κάμω μπουρλότο (α) καὶ »θὰ τὸ διευθύνω καὶ μόνος.» Οἱ λόγοι οὗτοι ἔπεισαν τὴν συνεδρίασιν, ἥτις τῷ εἶπεν ὅτι—καλὰ λέγεις, νὰ κάμῃς τὸ πλοῖον μπουρλότο. Διαλυθείσης δὲ τῆς συνεδριάσεως, οἱ διορισθέντες παρ' αὐτῆς πλοίαρχοι ἀμέσως ἤρχισαν νὰ ἑτοιμάζωσι τὰ πλοῖά των· ὁ δὲ Καλαφάτης ἤρχισε τὴν προπαρασκευὴν τοῦ πλοίου του εἰς πυρπολικόν. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ἐπέστρεψε τὸ ταχύπλουν ἐξ Ὕδρας καὶ Σπετσῶν καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι τὰ πλοῖα τῶν συναδέλφων των ἐκπλέουσι τάχιστα. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἔφθασαν εἰς Ψαρὰ αἱ δύω μοῖραι Ὕδρας καὶ Σπετσῶν καὶ ἑνωθεῖσαι μὲ τὴν τῶν Ψαριανῶν ἀπέπλευσαν ἀπὸ Ψαρὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην μαΐου ὅλαι ὁμοῦ, ἔχουσα ἑκάστη μοῖρα τὸν ναυαρχόν της· παρηκολούθουν δὲ τὴν Ψαριανὴν δε-

(α) Οὕτως ὠνόμαζον κατὰ πρῶτον τὰ πυρπολικά.

καπέντε ψαριανὰ μύστικα. Ἀπέπλευσε δὲ ὁ στόλος ἄνευ πυρπολικοῦ. Ἡ μοῖρα τῶν ψαριανῶν συνέκειτο ἀπὸ πολεμικὰ πλοῖα εἰκοσιεπτὰ, (α) παρηκολούθουν δὲ ἕτερα δύω ἓν τῆς Αἴνου καὶ ἕτερον τῆς Λήμνου ὑπὸ ψαριανὴν σημαίαν. Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν διώρισε τὸν Ἰωάννην Καλάρην, τὸν Νικόλαον Χ. Δ. Κοτζιὰ καὶ τὸν Νικόλαον Ἀργύρην πλοιάρχους τῆς μοίρας της, συμβούλους τοῦ ναυάρχου.

Μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν τῶν πλοίων, ἐπειδὴ ἐπέβησαν ἐπ' αὐτῶν οἱ δυνάμενοι νὰ φέρωσιν ὅπλα, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον τὸν ὑλικὸν καιρὸν νὰ παραλάβωσι στρατιώτας διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς νήσου των, ἡ κοινότης διώρισε φύλακας τῆς νήσου τοὺς γέροντας, θέσασα αὐτοὺς εἰς τὰ κανονοστάσια.

Ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ἔχων ἀποκεκλεισμένον τουρκικὸν δίκροτον εἰς Ἐρισσὸν, ἔπεμψε δύο πλοῖα ψαριανὰ, τοῦ Κωνσταντῆ Χ. Κυριακοῦ καὶ Χατζῆ Γεωργίου, εἰς Ψαρὰ ἵνα παραλάβωσι τὸ πυρπολικὸν τοῦ Καλαφάτη ἐλλιμενισμένον εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως. Ἐπειδὴ δὲ ἔπνεεν ἄνεμος σφοδρὸς τὰ ἀποσταλέντα ἠγκυροβόλησαν εἰς τὸ νησί· ὁ αὐτὸς δὲ ἄνεμος ἐμπόδιζε καὶ τὴν ἐκ τοῦ λιμένος ἔξοδον τοῦ πυρπολικοῦ· ἀλλὰ συναχθέντες ἀν-

(α) Τοῦ Νικολάου Ἀποστόλη, ναυάρχου, Γεωργίου Σκανδάλη, Ἀνδρέου Γιαννίτση, Γεωργίου Ἀποστόλη, Νικολάου Χ. Δ. Κοτζιᾶ, Δημητρίου Χ. Ι. Κοτζιᾶ, Νικολάου Ἀργύρη, Ἰωάννου Καλάρη, Θεοδώρου Καλάρη, Νικολάου Χ. Ἀλεξανδρῆ, Χ. Νικολῆ Μαμούνη, Ἀναγνώστη Κοντοῦ, Κωνσταντῆ Χ. Κυριακοῦ, Ἰωάννου Μαρκῆ, Μαθιοῦ, Δημητρίου Μαρούκη, Χατζῆ Ἀναγνώστη Δομεστίνη, Ἀνδρέου Κουτσούκου, Νικολάου Γιάνναρη, Νικολάου Καρακωσταντῆ, Χατζῆ Γεωργίου Κοτζιᾶ, Γεωργίου Σαρῆ, Νικολάου Μαυρογιάννη, Ἀνδρέου Μητάρα, Ἀναγνώστου Μπουρέκα, Δημητρίου Νικολάκη καὶ Κωσταντῆ Χ. Ἀγγελῆ.

δρες καὶ γυναῖκες ἐκεῖ ἐβοήθησαν καὶ ἐξήγαγον αὐτὸ ἐκ τοῦ λιμένος. Μετὰ τὴν ἀπόπλευσιν τοῦ πυρπολικοῦ καὶ τῶν λοιπῶν πολεμικῶν πλοίων, οἱ εἰς Ψαρὰ κάτοικοι ἀπελθόντες εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς νήσου των περιέμενον ἀνυπομόνως τὸ ἀποτέλεσμα· ὅτε δὲ εἶδον τὸν πυρπολισμὸν τοῦ δικρότου συνῆλθον εἰς τὸ ἐκεῖ μοναστήριον καὶ ἔψαλον δοξολογίαν πρὸς τὸν Ὕψιστον.

Ἀφοῦ δ' ἐπυρπολήθη τὸ δίκροτον διὰ τοῦ πυρπολικοῦ οἱ ψαριανοὶ ἰδόντες τὸ καλὸν ἀποτέλεσμα, ἐνισχύθησαν εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ μεταχειρισθῶσι πυρπολικά. Ἔχοντες δὲ προωρισμένον ἤδη πρὸ τῆς ἐκπλεύσεως τῆς μοίρας καὶ ἕτερον πλοῖον διὰ πυρπολικὸν, τοῦ Γιαννίτση, ἐπειδὴ ἦτον εἰσέτι ἀνεπισκεύαστον, ἡ βουλὴ θέσασα εἰς αὐτὸ τὰς ἀναγκαιούσας εἰς πυρπολικὸν ναυτικὰς ὕλας ἀμέσως τὸ ἀπέστειλε διὰ νὰ μὴ μείνῃ ὁ Ἑλληνικὸς στόλος χωρὶς πυρπολικόν. Ἀκολούθως δὲ ἔπεμψε καὶ μίαν σακολεύαν ἐφωδιασμένην μὲ τὰς ἀναγκαιούσας ὕλας ἵνα μετασχηματισθῇ ἐν ἀνάγκῃ εἰς πυρπολικόν.

Ἀφοῦ λοιπὸν προσετέθησαν καὶ τὰ τρία ταῦτα πυρπολικὰ, τῆς σακολεύας, τοῦ Καλαφάτη καὶ τοῦ Γιαννίτση, ἡ μοῖρα τῶν ψαριανῶν συνεκροτήθη κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην ἀπὸ πολεμικὰ μὲν καὶ πυρπολικὰ τριάκοντα, μύστικα δὲ δεκαπέντε.

Ἐπιστρέψας ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην εἰς Ψαρὰ, ἀπεβίβασεν ἐκεῖ ὅλους τοὺς Κυδωνιεῖς καὶ Μοσχονισιώτας.

Οἱ πλοίαρχοι τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν πρὶν ἀποπλεύσωσιν ἐκ Ψαρῶν διὰ τὰς νήσους των, δι' ἄλλην ἐκστρατείαν, ἀπεφάσισαν μετὰ τῶν ψαριανῶν νὰ μεταχειρισθῶσιν ἐκ συστήματος πυρπολικὰ κατὰ τὰς μελλούσας αὐτῶν ἐκστρατείας· εἶτα δὲ ἀνεχώρησαν. Ἡ δὲ βουλὴ τῶν Ψαρῶν διὰ νὰ ἔχῃ πυρπολικὰ πάντοτε ἕτοιμα, διέταξε

τὸ μὲν Κουμισαριάτον νὰ ἔχῃ εἰς τὰς ἀποθήκας τὰς ἀναγκαιούσας ὕλας διὰ τὴν κατασκευὴν αὐτῶν, τὸν δὲ Πατατοῦκον νὰ μετασκευάζῃ τὰ παρ' αὐτῆς ἀγορασθέντα πλοῖα εἰς πυρπολικά.

Εἰς τοὺς ἀποβιβασθέντας εἰς Ψαρὰ Κυδωνιεῖς καὶ Μοσχονησιώτας, ἐπειδὴ ἦσαν ἄποροι καὶ ἐνδεεῖς, ἐχορήγησαν εἰς αὐτοὺς οἱ ψαριανοὶ ἐνδύματα καὶ τροφὰς, καὶ προσέφερον τὰς εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐξοχὴν οἰκίας των ἵνα κατοικήσωσιν· ἄφησαν δὲ εἰς τὴν ἐξουσίαν των τὰς ἀμπέλους καὶ πᾶν ὅ,τι κάρπιμον δένδρον εἶχον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πληθυσμός των ηὔξησεν εἰς Ψαρὰ ἕνεκα τῶν αἰχμαλωτισθέντων καὶ τῶν φυγάδων χριστιανῶν, τῶν ἀναχωρησάντων ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Τουρκίας καὶ καταφυγόντων ἐκεῖ, διὰ νὰ μὴν ἐπέλθῃ ἐπιδημία τις ἡ βουλὴ διὰ τῶν ἰδίων της ἐξόδων καὶ διὰ τῶν ψαριανῶν πλοίων τοῦ Ναυάρχου Νικολάου Ἀποστόλη (α), Νικολάου Ἀργύρη, Ἰωάννου Μαρκῆ, Νικολάου Δ. Κοτζιᾶ, Νικολάου Μαυρογιάννη, Χατζῆ Ἀναγνώστου, Ἀνδρέου Μητάρα, Χατζῆ Νικολῆ Μαμούνη καὶ Χατζῆ Ἰωάννου Ἀργύρη καὶ ἄλλων μὴ ψαριανῶν, ἅτινα ἐναύλωσε, μετέφερε πολλὰς οἰκογενείας εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους εἰς ὅσας ἐδέχοντο τὰς αἰχμαλωτισμένας ταύτας οἰκογενείας, καὶ εἰς Πελοπόννησον· καὶ

(α) Ὁ Ναύαρχος οὗτος ἔχων ἐπὶ τοῦ πλοίου του ὑπὲρ τὰς ὀκτακοσίας ψυχὰς, Κυδωνιέων καὶ Μοσχονησίων, ἀπεβίβασεν εἰς Κέαν καὶ Ὕδραν· κατὰ δὲ τὴν ἐκ τοῦ πλοίου ἀπόβασίν των ἱστάμενος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, διέταξε νὰ διέλθωσι πάντες ἔμπροσθέν του καὶ ἠλέει ἕκαστον χρηματικῶς· τοὺς δὲ εἰς Ὕδραν ἀποβιβασθέντας, ὡς πρότερον εὐπόρους νῦν δ' ἐνδεεῖς, ἠλέησε σημαντικώτερον. Ὁ Κυριακὸς Δ. Μαμούνης, γραμματεὺς τοῦ ναυάρχου τούτου, μὲ ἐβεβαίωσε τὴν ἀγαθοεργὸν ταύτην πρᾶξιν.

πάλιν ὅμως ὁ πληθυσμὸς των ἔμεινε μέγας εἰς Ψαρά.

Διαλυθέντος δὲ τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, ἐπειδὴ ὁ τουρκικὸς εὑρίσκετο ἠγκυροβολημένος εἰς Ἑλλήσποντον, οἱ ψαριανοὶ ἀπέστειλαν καὶ αὖθις τὰ ἐξῆς πλοῖά των, τοῦ Ἀνδρέου Γιαννίτση, Χατζῆ Ἀναγνώστου, Νικολάου Χατζῆ Ἀλεξανδρῆ, Ἀνδρέου Δομεστίνη, Κωσταντῆ Χ. Ἀγγελῆ, Χ. Νικολῆ Μαμούνη, Νικολάου Γιάνναρη, Γεωργίου Σκανδάλη, Ἰωάννου Μαρκῆ, Μαθιοῦ, Δημητρίου Νικολάκη, Χατζῆ Γεωργίου Κοτζιᾶ καὶ Γεωργίου Σαρῆ, ἵνα παραπλεύσωσι τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας καὶ Θράκης, καὶ ἐμποδίζωσι τὴν εἰς ἤπειρον καὶ Πελοπόννησον μετάβασιν τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων, καὶ πληροφορῶνται βασιμώτερον περὶ τῆς κινήσεως τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ ἐκπλεύσεως αὐτοῦ. Θεωροῦντες δὲ ὅτι μετὰ τὴν ἔκπλευσιν τοῦ στόλου ἡ νῆσός των μένει ἀδύνατος ἀπὸ ἔνοπλον δύναμιν, κατέβαλον ἐξ ἰδίων χρήματα καὶ μισθώσαντες στρατιώτας τοὺς ἔλαβον ἐπ' αὐτῆς. Αἱ χρηματικαὶ καταβολαὶ διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ τὰ σιτηρέσια τῶν στρατιωτῶν κατεβάλλοντο ἀπὸ τὴν ἰδίαν τῶν ψαριανῶν περιουσίαν μέχρι τῆς πτώσεώς των. Ἡ κοινότης κατὰ τὴν ἀπόφασίν της ἠγόρασε τέσσαρα παρὰ τῶν πολιτῶν πλοῖα καὶ διέταξε τὸ Κουμισαριάτον νὰ παραχωρήσῃ τὸ ἀναγκαῖον ὑλικὸν πρὸς μετασχηματισμὸν τῶν πλοίων εἰς πυρπολικὰ εἰς τὸν Πατατοῦκον, ὅστις τὰ μετεσκεύασεν.

Ἐπανελθόντα δέ τινα τῶν εἰς ἀποστολὴν πλοίων των ἀνήγγειλον ὅτι ὁ Σουλτάνος ἑτοιμάσας καὶ ἄλλα πολεμικὰ πλοῖα, ἐκπλέει τάχιστα μὲ στρατὸν διὰ Σάμον, καὶ ὅτι εἰς τὸ ἀπέναντι τῆς Σάμου συνάζονται στρατεύματα. Ἡ βουλὴ ἀπέστειλε καὶ αὖθις ἓν ταχύπλουν ἵνα ἀνακαλέσῃ τὰ εἰς ἀποστολὴν εὑρισκόμενα πλοῖα, καὶ ἕτερον ἵνα εἰδοποιήσῃ τοὺς Ὑδραίους καὶ Σπετσιώτας

ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐκπλέει διὰ Σάμον τάχιστα. Ἐκήρυξε δὲ συγχρόνως τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς νήσου, διατάξασα νὰ μὴν ἀναχωρήσῃ κανὲν πλοῖον πρὶν διέλθῃ ὁ ἐχθρικὸς στόλος καὶ ἐκπλεύσῃ ὁ τῶν ψαριανῶν. Μετ' οὐ πολὺ καὶ τὸ ἕτερον ταχύπλουν ἐξ Ὕδρας καὶ Σπετσῶν ἐλθὸν ἀνήγγειλεν ὅτι τὰ πλοῖα τῶν συναδέλφων των ἐκπλέουσι τάχιστα. Κατὰ δὲ τὴν 2 ἰουλίου ὁ τηλέγραφος ὕψωσε σήματα δηλοῦντα ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐθεάθη εἰς Σίγρι συγκείμενος ἀπὸ πλοῖα μεγάλα καὶ μικρὰ τριάκοντα ἓν καὶ διευθυνόμενος πρὸς τὸ στενὸν τῆς Χίου. Ἔπεμψε δὲ τότε καὶ ἕτερον ταχύπλουν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς Χίου, ὅπως ἀναβάντες εἰς τὸ βουνὸν κατασκοπεύσωσι τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἐὰν ἀγκυροβολήσῃ εἰς τὸν πορθμὸν αὐτῆς· σκοποῦσα, ἐὰν συμβῇ τοῦτο, νὰ πέμψῃ πυρπολικὰ διὰ νυκτός· ἐπιστρέψαν ὅμως τὸ ταχύπλουν ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ τουρκικὸς στόλος διέβη τὸ στενὸν τῆς Χίου χωρὶς ν' ἀγκυροβολήσῃ. Ἀφοῦ δὲ κατὰ τὴν ἑβδόμην ἰουλίου ἦλθον τὰ πλοῖα τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν εἰς Ψαρὰ, ἕτοιμα ὄντα καὶ τὰ ψαριανὰ, ἀνεχώρησαν ὅλα ὁμοῦ διὰ Σάμον ἔχοντα καὶ πυρπολικά.

Ἡ μοῖρα τῶν ψαριανῶν συνέκειτο ἀπὸ τριάκοντα τρία πλοῖα (α) ὁμοῦ μὲ τὰ πυρπολικὰ, καὶ ἀπὸ δέκα μύστικα, ἔχουσα καὶ πέντε ναυάρχους.

(α) Τοῦ Νικολάου Ἀποστόλη, Ἀνδρέου Γιαννίτση, Δημητρίου Λένου, Ἀντωνίου Σαρῆ, Γεωργίου Χ. Μικὲ, Χ. Κωνσταντῆ Καμπούρη, ἀδελφοὶ Παπανικολῆ, Μανώλη Βαλαβάνου, Ἀναγνώστη Τζιώτζη, Ἀναγνώστη Καλημέρη, Γεωργίου Παγκάρα, Γεωργίου Σκανδάλη, Γεωργίου Ἀποστόλη, Νικολάου Χ. Δ. Κοτζιᾶ, Νικολάου Ἀργύρη, Θεοδώρου Καλάρη, Νικολάου Χ. Ἀλεξανδρῆ, Ἀναγνώστου Κοντοῦ, Κωνσταντῆ Χ. Κυριακοῦ, Ἰωάννου Μαρκῆ, Μαθιοῦ, Ἀνδρέου Δομεστίνη, Νικολάου Γιάνναρη, Νικολάου Καρακωσταντῆ, Χ. Γεωργίου Κοτζιᾶ, Νικολάου

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐσυγκροτοῦντο τὰ πληρώματα τῶν πλοίων ἵνα ἐκστρατεύσωσι διὰ τὴν Σάμον, ὁ Βενιαμὶν εὑρισκόμενος εἰς Ψαρὰ ἐξεφώνησεν ἐπ' ἄμβωνος εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου λόγον προτρεπτικόν· παρήνειρε δὲ καὶ τὰ ἑξῆς· «Ποῦ εἶσαι Ἐπαμινώνδα νὰ ἴδῃς τοὺς ἀπογόνους σου ὅπου ζητοῦν πενήντα γρόσια τὸ μῆ-» να διὰ νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν πόλεμον· καὶ ἀπόδειξις » ὅτι, ὁ μὲν Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης κατερχόμενος μὲ » ἰσχυρὸν στρατὸν, ὁ δὲ Δημήτριος Ὑψηλάντης ἀνερ-» χόμενος ἐπίσης μὲ στρατὸν, θέλουν ἐνωθῆ μὲ τοὺς » στρατούς των καὶ ἐλευθερώσουν τὸ ἔθνος, καὶ δὲν θέ-λουν ἔχουν τὴν ἀνάγκην των.» Καὶ τοὺς λόγους μὲν τούτους εἴτε ἄλλος τις τοὺς ὑπεκίνησεν εἴτε οὗτος οἰκοθεν τοὺς εἶπεν, ἀγνοῶ· ὁ λαὸς ὅμως τῶν Ψαρῶν δυσηρεστήθη διὰ τὴν τοιαύτην τοῦ Βενιαμὶν ὁμιλίαν.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ στόλου διὰ Σάμον ἡ βουλὴ, ἔχουσα πληροφορίας ὅτι εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἰωνίας συνήχθησαν στρατεύματα ὀθωμανικὰ, ἀπέστειλε καὶ αὖθις ἐκεῖ τέσσαρα πολεμικὰ πλοῖα διὰ νὰ ματαιώσωσι τοὺς σκοποὺς τῶν ὀθωμανῶν, ἵνα μὴ ἐπιβιβασθῶσιν εἰς πλοῖα καὶ μεταβῶσιν εἰς ἤπειρον καὶ Πελοπόννησον, καθ' ἣν ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Τουρκίας. Τὰ πλοῖα παραπλέοντα κατὰ τὸ Ἁγιασμάτι ἐποίησαν ἀπόβασιν τῶν πληρωμάτων εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἐλαφυραγώγησαν τινὰ χωρία. Συναχθέντες λοιπὸν οἱ Τοῦρκοι συνεκρότησαν μάχην καθ' ἣν τέσσαρες ψαριανοὶ

Μαυρογιάννη, Ἀναγνώστου Μπορέκα, Κωνσταντῆ Χ. Ἀγγελῆ καὶ Δ. Χ. Ι. Κοτζιᾶ. Ἦσαν δὲ καὶ τέσσαρα πυρπολικὰ ὧν πλοίαρχοι ἦσαν ὁ Γεώργιος Νικολ. Πέτρου, Νικόλαος Σπανὸς, Νικόλαος Σαριγιάννης καὶ Δημήτριος Κουτσοῦκος. Ναύαρχοι δὲ ἦσαν ὁ Νικόλαος Ἀποστόλης, Ἰωάννης Καλάρης, Νικόλαος Χ. Δ. Κοτζιὰς Γεώργιος Σκανδάλης καὶ Ἀνδρέας Γιαννίτσης.

ἐφονεύθησαν καὶ εἰς συνελήφθη ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἀναχωρήσαντα δ' ἐκεῖθεν τὰ πλοῖα ἐπανῆλθον εἰς Ψαρά.

Αἰσθανόμενοι δὲ οἱ ψαριανοὶ τὴν ἀνάγκην ἣν ἔχει ἡ ἐπανάστασις συστάσεως κεντρικῆς Διοικήσεως, ἔπεμψαν πληρεξουσίους εἰς Ὕδραν καὶ Σπέτσας, τὸν Ἰωάννην Καλάρην, Νικόλαον Χ. Δ. Κοτζιὰν καὶ Ἀναγνώστην Μοναρχίδην, διὰ νὰ συννενοηθῶσι μὲ τοὺς συναδέλφους των περὶ κεντρικῆς Διοικήσεως, καὶ μετὰ ταῦτα μεταβῶσιν εἰς Πελοπόννησον καὶ ὁμοῦ μὲ τοὺς πληρεξουσίους τοῦ ἔθνους καθιερώσωσι τὴν κεντρικὴν Διοίκησιν. Οὕτω δὲ καὶ τὸ ἔθνος θὰ συσωματωθῇ ὑπ' αὐτῆς, καὶ ὁ ἀγὼν θὰ διευθύνηται ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐσωτερικῶς, καὶ ἐξωτερικῶς θέλουσιν ἐφελκύσει τὴν συμπάθειαν καὶ ὑπόληψιν τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ὁμογενῶν.

Μετὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Σάμου μαθοῦσα ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ὅτι ἡ Κασσάνδρα, ἐπαναστατημένη οὖσα, κινδυνεύει ν' ἀπολεσθῇ καὶ ἔχει ἀνάγκην βοηθείας, ἀπέστειλαν οἱ ψαριανοὶ ἕνδεκα (α) ἐκ τῶν πλοίων των ἐκεῖ, κατὰ τὰς ἀρχὰς σεπτεμβρίου τοῦ 1821. Φθάσαντα τὰ πλοῖα εἰς Κασσάνδραν, ἐκανονοβόλησαν τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον καὶ ἔδωσαν πᾶσαν τὴν διὰ θαλάσσης συνδρομὴν, καὶ ἐχορήγησαν καὶ πολεμεφόδια εἰς τὸ Ἑλληνικὸν στρατόπεδον. Ἐπειδὴ δὲ τὰ πλοῖα ταῦτα εἶχον ὁδηγίας νὰ συνεννοηθῶσι καὶ μὲ τοὺς ὁπλαρχηγοὺς τοῦ Ὀλύμπου, ἀπέστειλαν εἰς τὰ παράλια αὐτοῦ δύο ἐκ τῶν πλοίων των, τοῦ Δημητρίου Χ. Ι. Κοτζιᾶ καὶ Βουρέκα, ἅ-

(α) Τοῦ Ἀνδρέου Γιαννίτση, Γεωργίου Σκανδάλη, Ἀναγνώστου Κοντοῦ, Γεωργίου Ἀποστόλη, Ἰωάννου Καλάρη, Δημητρίου Χ. Ι. Κοτζιᾶ, Ἀναγνώστου Βουρέκα, Χατζῆ Γεωργίου Κοτζιᾶ, Κωνσταντῆ Χ. Ἀγγελῆ, Νικολάου Ἀργύρη καὶ Νικολάου Γιάνναρη. Ἀρχηγὸς αὐτῶν ἦτον ὁ Γ. Σκανδάλης.

τινα παρέλαβον καὶ τὸν ὁπλαρχηγὸν Κόττα, τὸν ὁποῖον ἀπεβίβασαν εἰς τὴν ξηρὰν ἵνα συνεννοηθῇ μὲ τοὺς ὁπλαρχηγούς. Μετὰ δύω ἡμέρας ἤναψαν πυρὰ εἰς τὸ παράλιον, ἅτινα εἶχον διὰ σημεῖον· οἱ δὲ πλοίαρχοι ἔπεμψαν τὰς λέμβους καὶ ἔλαβον τὸν Κόττα μὲ τὸν ὁπλαρχηγὸν Διαμαντῆ καὶ τοὺς ἔφερον εἰς τὰ πλοῖα. Εἰς τὴν συνέντευξιν ταύτην οἱ ὁπλαρχηγοὶ ὑπεσχέθησαν νὰ ἐπαναστατήσωσιν ὅταν τοὺς χορηγηθῶσι τὰ μέσα τοῦ πολέμου, καὶ θαλάσσιον δύναμιν. Ἔπεμψαν δὲ καὶ τὸν Νικόλαον Κασιμούλην μὲ τὰ πλοῖα εἰς Ψαρὰ, διὰ νὰ συνεννοηθῇ μὲ τὴν δημογεροντίαν τῶν Ψαρῶν καὶ ἐκεῖθεν νὰ μεταβῇ εἰς Πελοπόννησον ἵνα συνεννοηθῇ καὶ μὲ τοὺς ἐν αὐτῇ ὁπλαρχηγοὺς διὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ὀλύμπου. Ὁ δὲ πλοίαρχος Κοτζιὰς τοὺς ἐχορήγησε πολεμεφόδια καὶ τοὺς ἀπεβίβασεν εἰς τὴν ξηράν. Μετὰ ταῦτα ἔπεμψαν καὶ αὖθις ἐκ Κασσάνδρας δύο πλοῖα, τοῦ Ἀργύρη καὶ τοῦ Κοντοῦ, εἰς Ὄλυμπον μὲ γράμματα. Τὰ πλοῖα ταῦτα ἔμειναν ἐκεῖ μέχρις οὗ ἔλαβον ἀπάντησιν· εἶτα ἐπανῆλθον εἰς Κασσάνδραν καὶ ἑνωθέντα μὲ τὰ λοιπὰ πλοῖα ἀπέπλευσαν πρὶν τῆς πτώσεως τῆς Κασάνδρας (α) καὶ ἐπανῆλθον εἰς Ψαρά. Ἡ κοινότης τῶν Ψαρῶν ἔπεμψε τὸν Κασιμούλην εἰς Πελοπόννησον.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἀπέστειλεν εἰς Κασσάνδραν τὸν Νικόλαον Λουμάκην μὲ τὸ μύσικόν του, πλῆρες τρο-

(α) Ὁ Σπηλιάδης εἰς τὸν πρῶτον τόμον τῶν *Ἀπομνημονευμάτων* (σελ. 256) λέγει ὅτι οἱ ψαριανοὶ εἶχον εἰς Κασσάνδραν τέσσαρα πλοῖα τὰ ὁποῖα μετὰ τὴν καταστροφήν της ἔλαβον τοὺς Κασσανδρινοὺς καὶ τοὺς ἔφερον εἰς Ψαρὰ καὶ τοὺς ἐγύμνωσαν. Ὁ ἱστορικὸς ἔχων ἐσφαλμένας πληροφορίας ἐκφέρει στυγερὰς κατηγορίας κατὰ τῶν ψαριανῶν· ἀλλ' αἱ ὕβρεις αὗται εἶναι ὅλως διόλου ἀνυπόστατοι, καθόσον κατὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Κασσάνδρας δὲν ὑπῆρχεν οὔτε ἓν πλοῖον ψαριανὸν ἐκεῖ.

φῶν διὰ τὰ πλοῖα, καὶ πολεμεφόδια διὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ὀλύμπου. Ἀπελθὼν ὁ Λουμάκης ἐκεῖ καὶ μὴ εὑρὼν τὰ πλοῖα, εὑρὼν δὲ τὸ στρατόπεδον εἰς ἔλλειψιν τροφῶν ἐχορήγησεν εἰς τὸν Ἐμμανουὴλ Παππᾶ, τὴν 29 σεπτεμβρίου, παξιμάδι ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα καντάρια καὶ ἄλλα πολεμεφόδια.

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Θάσσου πληροφορηθέντες ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς Μακεδονίας μελετοῦν νὰ μεταβῶσιν ἐπὶ τῆς νήσου των διὰ νὰ τοὺς κακοποιήσωσιν, ἔπεμψαν εἰς Ψαρὰ δύω ἀπεσταλμένους καὶ ἐζήτησαν παρὰ τῶν ψαριανῶν βοήθειαν. Οἱ ψαριανοὶ ἔστειλαν δύω ἐκ τῶν πλοίων των, τοῦ Ἀναγνώστου Καλημέρη καὶ Μανώλη Βαλαβάνου, εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς Θάσσου. Ἀπελθόντα δὲ ταῦτα εἰς Καλαμωτὴν εὗρον συνηθροισμένους Τούρκους ἑτοίμους νὰ μεταβῶσιν εἰς Θάσσον. Κανονοβολήσαντες λοιπὸν κατ' αὐτῶν τοὺς διέλυσαν. Ἀφοῦ δὲ παρῆλθεν ἡ ἀνάγκη τῆς παρουσίας τῶν πλοίων εἰς Θάσσον ἀνεχώρησαν καὶ ἐπανῆλθον εἰς Ψαρά.

Πληροφορηθέντες οἱ ψαριανοὶ ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος μετέβη εἰς Πελοπόννησον διὰ νὰ δώσῃ βοήθειαν, ἔγραψαν πρὸς τοὺς Ὑδραίους ὅτι θὰ πέμψωσι τὰ πλοῖά των, οἵτινες εἰδοποίησαν τοὺς Σπετσιώτας διὰ τοῦ κάτωθεν ἐγγράφου.

Φιλογενέστατοι ἡμέτεροι συνάδελφοι πρόκριτοι Σπετσῶν.

Χθὲς ἐλάβαμεν γράμμα ἀπὸ τοὺς συναδέλφους ψαριανοὺς οἵτινες μᾶς γράφουν ὅτι διὰ τὴν παροῦσαν ἐκστρατείαν στέλλουν καὶ αὐτοὶ ἕνδεκα καράβιά των· ἀπεφασίσαμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἑτοιμάσωμεν ἄλλα ἑπτὰ καράβιά μας, καὶ ἡ εὐγενεία σας κάμετε τρόπον καὶ ἑτοιμάσετε καὶ ἄλλα σας· ἐρχομένων τὰ τῶν ψαριανῶν καὶ τὰ ἰδικά μας ὁμοῦ καὶ τὰ ἰδικά σας νὰ ἐκστρατεύσουν. Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, τώρα χρειάζεται νὰ δείξωμεν γενναιότητα ὅλοι μας, νὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐβγάλωμεν ταῦτα τὰ

καράβια ὅπου καταγινώμεθα μίαν ὥραν ἀρχήτερα· ὅτι ἀκούοντες καὶ βλέποντες οἱ ἐχθροί μας ἕνα ἀριθμὸν ἀπὸ τόσα καράβια ἑλληνικὰ, βέβαια θέλει λάβωσι φόβον καὶ ἀπελπισίαν εἰς τὴν κατάστασιν ὅπου εἶναι, καὶ οἱ τῆς ξηρᾶς ἀδελφοὶ θέλει ἐγκαρδιοθοῦν πολεμοῦντες, ὥστε νὰ κατατροπώσουν τοὺς τυράννους ἐχθρούς μας. Ἡμεῖς δὲ θέλει ἔχομεν πρόσωπον νὰ ὁμιλήσωμεν διὰ τὰ δίκαιά μας ὅπου δεῖ. Ἂς φιλοτιμηθῶμεν καὶ τώρα νὰ ξεκινήσωμεν αὐτὰ τὰ νῦν ἑτοιμασθέντα καράβια μεταξὺ τῶν τριῶν συμμάχων νήσων, καὶ ἑνώνοντες μὲ τὰ πρῶτα νὰ ὁρμήσουν κατὰ τῶν ἐχθρικῶν θαλασσινῶν δυνάμεων. Μὲ τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην σᾶς ἀσπαζόμεθα καὶ μένομεν.

Ὕδρα. τὴν 15 σεπτεμβρίου 1821.

Ἀγαπητοί σας οἱ Κάτοικοι
τῆς Ν. Ὕδρας.

Οἱ ψαριανοὶ λοιπὸν ἀπέστειλαν κατὰ τὸν σεπτέμβριον ὀκτὼ πολεμικὰ πλοῖα (α) καὶ δύω πυρπολικὰ εἰς Ὕδραν καὶ Σπέτσας ἵνα ἑνωθοῦν μὲ τὰ τῶν συναδέλφων των καὶ ἐκστρατεύσωσι κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Ἀλλ' ἐλθόντα εἰς Ὕδραν τὰ ψαριανὰ πλοῖα ἔμαθον ὅτι τὰ πλοῖα τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν εἶχον προαποπλεύσει κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, τὸν ὁποῖον ἀπήντησαν κατὰ τὰ Μεσσηνιακὰ φρούρια, καὶ ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος, ὁ σωθεὶς μὲ ἀλγερινὰ καὶ μὲ τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὰ παράλια τῆς ἠπείρου ὀθωμανικὰ πλοῖα, εἰσῆλθεν εἰς τὸν Κοριθιακὸν κόλπον, κατέστρεψε τὸ Γαλαξείδιον, ἐκυρίευσεν ὅλα τὰ πλοῖα τῶν Γαλαξειδιωτῶν τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὸν λιμένα καὶ ἐπιστρέφει ἤδη διὰ Κωνσταντινούπολιν. Οἱ πρό-

(α) Τοῦ Νικολάου Ἀποστόλη, Χ. Δ. Κοτζιᾶ, Ἰωάννου Μαρκῆ, Ἀναγνώστου Τζώτζη, Νικολάου Μαυρογιάννη, Βελισσαρίου, Γεωργίου Χ. Μικὲ, Νικολάου Καρακωνστατῆ. Τῶν δὲ πυρπολικῶν πλοίαρχοι ἦσαν Μικὲς Κουρκούτης καὶ Κωνσταντῆς Γιαλουράκης.

κριτοι τῆς Ὕδρας ἔπεμψαν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον πρὸς τὸν ναύαρχον Ψαρῶν.

Γενναιότατε ναύαρχε τῶν πλοίων τῶν Ψαρῶν κύριε Καπετὰν Νικολῆ Ἀποστόλη.

Ἡ ἐχθρικὴ ἁρμάτα εὑρίσκεται περὶ τὰ 20 μίλια, λεβάντε, ἀπὸ τὴν Σέριφον, ὁ ἄνεμος εἶναι λεβάντες καὶ βαστᾶ τὴν πλώρην διὰ τὸν κόλφον μέσα, εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη ἀδελφοὶ νὰ μείνετε ἕως τὸ ἀπόγευμα νὰ ἰδῶμεν ποῖον σκοπὸν βαστᾷ· καὶ μάλιστα νὰ ὑπάγετε νὰ ἑνωθῆτε μὲ τὰ ἄλλα καράβια ἐδικά μας καὶ Σπετσιώτικα. Ἔρρωσθε.

Ἀπὸ Ὕδραν, τῇ 10 ὀκτωβρίου 1821.

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Ἡ μοῖρα τῶν ψαριανῶν λαβοῦσα τὰς πληροφορίας τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἔμελε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ψαρὰ διὰ νὰ ἦναι ἐκεῖ ὅταν θὰ διαβῇ ὁ τουρκικὸς στόλος, λαβοῦσα δὲ τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον ἔμεινεν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἀπέπλευσε τὴν ἐπελθοῦσαν νύκτα καὶ ἔφθασεν εἰς Ψαρὰ τὴν ἐπιοῦσαν τῆς διαβάσεως τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

Ὁ ἐχθρικὸς στόλος διέβη τὰ Ψαρὰ μὲ νότιον ἄνεμον τὴν ἐννάτην ὀκτωβρίου φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὰ πλοῖα τῶν Γαλαξειδιωτῶν, ὡς λάφυρα τῆς νίκης του. Πληροφορηθέντες δὲ οἱ ψαριανοὶ ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἕνεκα ἐναντίων ἀνέμων ἐλλιμενίσθη εἰς Ἑλλήσποντον ἔπεμψαν πάραυτα δύω πολεμικὰ πλοῖα, τοῦ Γεωργίου Σκανδάλη καὶ τοῦ Νικολάου Καρακωνσταντῆ, καὶ δύω πυρπολικὰ τὸ μὲν ἓν, καράβι, διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου Κανάρη, τὸ δὲ ἕτερον, σακολεύα, διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Μανιάτη, εἰς Ἑλλήσποντον κατὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου, τὸν ὁποῖον ὅμως δὲν εὗρον, διότι εἶχεν ἀποπλεύσει εἰς Κωνσταντινούπολιν· ὅθεν ἐπέστρεψαν εἰς Ψαρὰ ἄπρακτοι.

Οἱ ψαριανοὶ ἀφοῦ ὕψωσαν τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ὡπλίσθησαν αὐτοὶ καὶ τὰ πλοῖά των ἔστρεψαν πᾶσαν αὐτῶν τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ὀχύρωσιν τῆς νήσου διὰ τὰς θαλασσίους προσβολὰς τοῦ ἐχθροῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὀχύρωσις διὰ ξυλίνων ὀχυρωμάτων, ἦν εἶχον πέριξ τῆς πόλεως, ἦτο μηδαμινὴ καὶ ἀσήμαντος ὡς πρὸς τὰς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ, ἐσκέφθησαν περὶ ἀσφαλεστέρας ὀχυρώσεως καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ὀχυρώσωσι τὴν πόλιν ἀπὸ τὸ ἀρκτικὸν αὐτῆς μέρος διὰ τείχους, οὗτινος ἡ μὲν ἀνατολικὴ πλευρὰ ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τὸ παράλιον τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Κυριακῆς, ἐκεῖθεν ν' ἀναβῇ τὸν λόφον τῆς Παλαπανλιᾶς, νὰ διέλθῃ τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου καὶ ἐκεῖθεν ν' ἀναβῇ εἰς τὰ βουνὰ ὅπου εἰσὶν ἀνεμόμυλοι τέσσαρες· διελθὸν δὲ καὶ τούτου τὰς κορυφὰς νὰ κατέλθῃ ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας εἰς τοῦ Στάθη τὸ μνῆμα. Ἐπὶ τοῦ τείχους τούτου εἰς διαφόρους ἀποστάσεις νὰ κτισθῶσι προμαχῶνες διὰ πυροβόλα. Ἡ δὲ ὀχύρωσις ἤθελε περιορισθῇ εἰς τὸ τεῖχος τοῦτο, εἰς τὸ Παλαιόκαστρον καὶ εἰς ὅσα ἄλλα μέρη ἤθελον ἐπομένως κριθῶσιν ἀναγκαῖα νὰ ὀχυρωθῶσιν. Ἀφοῦ ὅμως συνήχθη ἡ πέτρα, αἱ γνῶμαι περὶ τοῦ τρόπου τῆς ὀχυρώσεως διεκρίθησαν ὡς ἑξῆς· οἱ ὑπερασπισταὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ τείχους ἔλεγον ὅτι, ἐὰν ὁ ἐχθρὸς κάμῃ ἀπόβασιν στρατευμάτων ἐπὶ τῆς νήσου μακρὰν τῆς πόλεως δὲν θέλει δυνηθῇ μὲ εὐκολίαν νὰ κυριεύσῃ τὸ τεῖχος καὶ νὰ κατεδαφίσῃ αὐτὸ καὶ νὰ μᾶς αἰχμαλωτίσῃ· διότι περιορίζομεν τὰς δυνάμεις μας εἰς ὀλίγον τόπου διάστημα, ἐνῷ ὅταν δὲν ὑπάρχει τεῖχος θέλουμεν ἀναγκασθῇ νὰ ἐκτείνωμεν τὰς δυνάμεις μας ἐφ' ὅλων τῶν παραλίων τῆς νήσου, αἵτινες, ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τῆς νήσου, εἶναι ὀλίγαι· ἔχοντες ὅμως τὸ τεῖχος καὶ ἂν ὁ ἐχθρὸς κάμῃ ἀπόβασιν μέρους τοῦ στρατοῦ εἰς τὸ ἀρκτικὸν τῆς νήσου μέρος

καὶ ἔλθῃ ἀπὸ τὸ μεσημβρινὸν ἵνα μᾶς περικυκλώσῃ καὶ μετὰ πλοῖά του, καὶ τότε πάλιν τὸν μὲν στρατόν του θέλομεν πολεμεῖ εἰς τὸ τεῖχος, τὸν δὲ στόλον του ἀπὸ τὰ κανονοστάσια καὶ τὰ πλοῖα· τὰ δὲ πυρπολικὰ θέλουν τὸν καταδιώκει. Ἔλεγον δὲ πρὸς τούτοις οἱ ὑπερασπιζόμενοι τὴν γνώμην ταύτην νὰ δηλητηριασθῶσι πάντα τὰ ἐκτὸς τῆς πόλεως φρέατα, ὥστε οἱ ἐχθροὶ μετὰ τὴν ἀπόβασίν των, ὄντες διψασμένοι καὶ πιόντες ὕδωρ νὰ δηλητηριασθῶσιν.

Οἱ ἔχοντες πάλιν τὴν ἐναντίαν γνώμην ἔλεγον ὅτι, ἡ νῆσος ὀχυροῦται δια τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης ἅτινα διὰ μικρᾶς πνοῆς βορείου ἀνέμου δύνανται νὰ ἐγερθῶσιν· ὥστε ἡ νῆσος πρέπει νὰ ὀχυρωθῇ μόνον κατὰ τὸ προσβαλόμενον αὐτῆς μέρος καὶ οὐχὶ πᾶσα· διότι ἂν περιορισθῶμεν εἰς τὸ τεῖχος καὶ ὁ ἐχθρὸς κάμῃ ἀπόβασιν στρατευμάτων, θέλει κατασκηνώσῃ ἐπι τῆς νήσου καὶ ἀνενοχλήτως θέλει μεταφέρῃ διὰ τῶν πλοιαρίων του ἐκ τῆς Ἀσίας στρατεύματα ἐπ' αὐτῆς· ὑπαρχούσης δ' ἐπὶ τῆς νήσου τοσαύτης πληθύος στρατευμάτων, ἅτινα θέλουν στήσει κανονοστάσια ἐπὶ διάφορα μέρη, καὶ τοῦ στόλου ἔχοντος ἡμᾶς γύρωθεν πολιορκημένους ἀμφιβάλλομεν ἂν θὰ δυνηθῶμεν ν' ἀνθέξωμεν· διότι ὁ βομβαρδισμὸς καὶ κανονοβολισμὸς θὰ βλάπτῃ καὶ τὰ πλοῖα καὶ τὴν πόλιν, καὶ κίνημά τι διὰ τῶν πλοίων καὶ τῶν πυρπολικῶν δὲν θὰ ἦναι δυνατὸν νὰ γίνῃ· διότι ὁ ἐχθρικὸς στόλος θὰ ἦναι πάντοτε προσήνεμος, τὸ δὲ τεῖχος θέλει χρησιμεύσει πρὸς ἀντίστασιν μόνον τῶν στρατευμάτων· ἐνῷ ὅταν πολεμηθῇ ὁ ἐχθρὸς ἐπὶ τῶν παραλίων ἔχομεν πρῶτον βοηθοὺς τοὺς ἀνέμους καὶ τὰ κύματα τῆς θαλάσσης, ἅτινα ἐμποδίζουν τὸν ἐχθρὸν τοῦ νὰ κάμῃ ἀπόβασιν εἰς τὸ βόρειον μέρος, τὸ ὁποῖον εὐκόλως γίνεται κατὰ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ὅταν ὑπάρχῃ γαλήνη, μὴ οὔσης δὲ τοιαύτης

δὲν δύναται ν' ἀποβιβάσῃ στρατὸν εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς νήσου, τότε δὲ θέλει δοκιμάσει προς τὸ μεσημβρινὸν καὶ δυτικὸν μέρος ὅπου εὐκόλως γίνεται ἀπόβασις. Τότε ὅμως τὸν ἀντικρούομεν διὰ ξηρᾶς μὲ τὰ κανονοστάσια καὶ διὰ θαλάσσης μὲ τὰ πολεμικὰ πλοῖα· τὰ δὲ πυρπολικὰ θέλομεν τοποθετήσει εἰς κατάληλλον μέρος ὥστε νὰ ἐφορμῶσι κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων καὶ νὰ τὰ διώκωσι. Προσέθετον δὲ οἱ τελευταῖοι οὗτοι ὅτι ὑπάρχει περισσοτέρα πιθανότης νίκης κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Καὶ αὕτη τῳόντι ἡ γνώμη ἐγένετο δεκτὴ, ὥστε ἀπεφασίσθη νὰ μὴ κτισθῇ τεῖχος ἀλλὰ νὰ γίνῃ ὀχύρωσις ἐπὶ τῶν παραλίων.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐξετάσθησαν τὰ παράλια τῆς νήσου, ἀπεφασίσθη νὰ ὀχυρωθῶσιν, ὅλον τὸ μεσημβρινὸν μέρος ἀπὸ τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ ὅλον τὸ δυτικὸν καὶ ἀρκτικὸν ἕως εἰς τὸν Κάναλον, ὅπου ὁ ἐχθρὸς εὐκόλως ἠδύνατο νὰ κάμῃ ἀπόβασιν. Τὸ δὲ ἕτερον μέρος τῆς νήσου, ἤτοι τὸ ἀρκτικὸν καὶ ἀνατολικὸν, δὲν ἐνεκρίθη νὰ ὀχυρωθῇ ὡς ἔχον αὐτὸ βράχους ἀπλεύστους εἰς τὰ πλοῖα.

Ἐν τούτοις ἡ ὀχύρωσις εἰς τὰ προσδιορισθέντα μέρη ἤρξατο· κατεσκεύασαν κανονοστάσια, στρατῶνας διὰ τοὺς στρατιώτας καὶ φύλακας, καὶ χαρακώματα· ὥπλισαν τὰ κανονοστάσια μὲ τὰ λαφυραγωγηθέντα κανόνια, ἀγοράσαντες καὶ ἄλλα ἀπὸ ἐμπόρους· ἔπεμψαν εἰς Μάλταν τὸν Ἀνδρέαν Κεφάλαν καὶ ἐπρόβλεψεν καὶ ἄλλα κανόνια καὶ πολεμεφόδια. Ἵνα δὲ διαδοθῇ καὶ εἰς ἄλλους ψαριανοὺς ἡ σωτήριος τέχνη τῆς κατασκευῆς πυρπολικοῦ, ὥστε ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελε συμβῇ τι ἀπευκταῖον εἰς τὸν Παταττοῦκον νὰ δύναται ἄλλος νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ, ἡ βουλὴ ἐξελέξατο ὡς ἐπιτηδείους, τὸν Κωνσταντῖνον Τσῆρον, τὸν Ἰωάννην Πλημμὲ καὶ τὸν

Κωνσταντῖνον Νικόδημον, διατάξασα αὐτοὺς νὰ διδαχθῶσιν ἀπὸ τὸν Παταττοῦκον τὴν τέχνην τοῦ κατασκευάζειν πυρπολικά· οὕτω δὲ καὶ ἐγένετο.

Οἱ ψαριανοὶ, προσεκτικοὶ πάντοτε εἰς τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ ἵνα πληροφορῶνται περὶ αὐτῶν βασιμώτερον, ἔπεμψαν τὰ πλοῖα τοῦ Νικολάου Ἀποστόλη, Νικολάου Δ. Κοτζιᾶ, Νικολάου Μαυρογιάννη, Ἰωάννου Μαρκῆ, Ἀναγνώστου Τζώτζη καὶ Βελισσαρίου εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας καὶ Θράκης ἵνα παραπλέωσιν ἐκεῖ. Ἔπεμψαν δὲ καὶ δύω ἕτερα πλοῖα, τοῦ Γεωργίου Χ. Μικὲ καὶ Νικολάου Καρακωνσταντῆ, τὴν δωδεκάτην ὀκτωβρίου, εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον ἵνα παραπλέωσι καὶ ταῦτα αὐτοῦ μέχρι τοῦ Ἄθωνος.

Οἱ ἀπεσταλμένοι των εἰς Πελοπόννησον πρὸς σύστασιν κεντρικῆς Διοικήσεως, Ἰωάννης Καλάρης καὶ Νικόλαος Χ. Δ. Κοτζιὰς, θεωροῦντες ἑαυτοὺς ἀναγκαιοτέρους εἰς τὴν νῆσόν των ἀνεχώρησαν πρὶν συγκροτηθῇ ἡ συνέλευσις· ἔμεινε δὲ μόνος πληρεξούσιος τῶν Ψαρῶν ὁ Ἀναγνώστης Μοναρχίδης.

Τὰ παραπλέοντα τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον δύω πλοῖά των, πληροφορηθέντα ὅτι ὁ πασσᾶς τῆς Θεσσαλονίκης ἐφώπλισε δύω γολέτας καὶ πλοιάριά τινα, ἐπιβιβάσας εἰς αὐτὰ ὁπλοφόρους ὀθωμανοὺς διὰ νὰ κάμῃ ἀπόβασιν εἰς Κασσάνδραν, ἀπῆλθον εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον καὶ ἀπαντήσαντα αὐτὰ ἐξερχόμενα ἐκ Θεσσαλονίκης τὰ κατεδίωξαν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια ἀφοῦ ἐματαίωσαν τοὺς σκοπούς των.

Τὰ δὲ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας καὶ Θράκης παραπλέοντα πλοῖα ἐπανῆλθον μὲ λείας καὶ ἀνήγγειλαν ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος σπουδαίως προπαρασκευάζεται εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἐνεργοῦντες δὲ οἱ ψαριανοὶ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐπα-

ναστάσεως εἰς πολλὰ μέρη, καὶ θεωροῦντες τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ὀλύμπου οὐχ ἧττον συντείνουσαν εἰς τὸν γενικὸν σκοπὸν, ἀπέστειλαν κατὰ τὸν νοέμβριον τοῦ 1821 εἰς Σκόπελον τὸν Ἰωάννην Μαμούνην καὶ Ἀναγνώστην Παπᾶ Γαβριὴλ, ὅπως συνεννοηθῶσι μὲ τὸν ὁπλαρχηγὸν Κόττα καὶ λοιποὺς διὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ὀλύμπου. Ἀπῆλθον δὲ οἱ εἰρημένοι εἰς Σκόπελον καὶ συνεννοηθέντες μὲ τοὺς ὁπλαρχηγοὺς, ἐπειδὴ δὲν ἔλαβον ἐλπίδας ὑπ' αὐτῶν, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα των ἄπρακτοι.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ κοινότης ἀπέστειλε τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον διὰ Πάτμου.

Φιλογενέστατε καὶ συνάδελφε τῆς ἡμετέρας ἀδελφότητος ἄρχων Θέμελη, ἀδελφικῶς ἀσπαζόμεθα.

Τὴν 16 νοεμβρίου 1821, ἐκ Ψαρῶν.

Μετὰ τοὺς ἀδελφικούς μας ἀσπασμοὺς καὶ ἀκριβῆ ἔρευναν τῆς πολυποθήτου ἡμῖν ὑγείας Σας ἐρχόμεθα διὰ τοῦ παρόντος νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν τὰς σημερινὰς εἰδήσεις ἃς σήμερον ἐλάβαμεν. . . . σήμερον ἔφθασεν ἕνα καράβι ἰγγλέζικον μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ἀπὸ Πόλιν, ὅπερ ἔφερε τὰς ἀκολούθους εἰδήσεις. Ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἔφθασεν τὸ σάββατον ὅλος μέσα εἰς τὴν Πόλιν ἐκτὸς ὀκτὼ φρεγάδες αἱ ὁποῖαι ἔμειναν εἰς τὸν Τεκὲν, καὶ αὐταὶ ἀπὸ ἀδυναμίαν. Ὁ πόλεμος τῆς Ῥωσσίας ἐπεκυρώθη χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν· ἡ Σερβία, ἐπίασε τὰ ὅπλα ἐναντίον τῶν βαρβάρων. Οἱ Πέρσαι ἀφοῦ ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον ἐκστράτευσαν παρευθὺς, οἵτινες ἐκυρίευσαν τὴν περίφημον καὶ δυνατὴν πόλιν Βάν· πλησίον τῆς λίμνης Βὰν, καὶ τὴν πλουσίαν πόλιν Μπάσρε· λέγουσι προσέτι ὅτι ἔχουν πολιορκημένην τὴν Βαβυλῶνα. Ταύτας τὰς ὀφιτσιαλμένε εἰδήσεις ἔχομεν ἕως σήμερον, ὅπου μανθάνοντες καὶ δευτέρας εἰδήσεις δὲν θέλει λείψωμεν ἀπὸ τὸ νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν εἰς τὰ πάντα. Ἀκούομεν δὲ ὅτι αὐτοῦ νὰ ἐφύτρωσαν διάφοραις φατρίαις ἐναντίον τοῦ συστήματός μας καὶ ἐναντίον τῆς φιλογενείας της. Ἂν λοιπὸν αὐτὸ ἀκολουθῇ ἀ-

κόμη κατατρέχοντάς σε μὴ ἀμελήσῃς στέλλων πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ ταὐτοῦ ἓν ἐξπρέσον ὅπου καὶ ἀμέσως θέλει φθάσωμεν μὲ δέκα πλοῖα ὅπου καὶ θέλει δοκιμάσουν τὴν δικαίαν ὀργήν μας, καὶ ἂν ἦναι ἀρκετοὶ νὰ τὴν ἀπαντήσουν. Ταύτην δὲ τὴν ἐπιστολήν μας θέλετε τὴν διαβάσει εἰς ἐπήκοον πάντων, καὶ ἂς συλλογισθοῦν. Παρακαλοῦμεν μὲ κάθε ὀκαζιόνε νὰ μᾶς γράφῃς τὰ πάντα· καὶ ἐν τοσούτῳ ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενοι.

(Τ. Σ.) Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Κἀγὼ ὁ ἀδελφός σας, Ἀνδρέας Μαρογιάννης σᾶς ἀσπάζομαι.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν κοινοποιεῖ διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου εἰς τὸν Θέμελην τὰς εἰδήσεις ἂς ἔμαθε, προσθέτουσα ὅτι ἤκουσε καὶ περὶ ὑπάρξεως φατριῶν κατὰ τοῦ συστήματος, τοὐτέστι τῆς ἐπαναστάσεως, ἀπειλεῖ δὲ ὅτι θέλει τοὺς τιμωρήσει. Ἀλλὰ τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα εἶχε σκοπὸν νὰ στείλῃ δὲν ἔπεμψε.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ δεκεμβρίου τοῦ 1821 ἀπέστειλον οἱ Ψαριανοὶ καὶ αὖθις ἐξ τῶν πολεμικῶν των πλοίων ἵνα παραπλέωσι τὸν Ἑλλήσποντον καὶ Ἰωνίαν καὶ μανθάνωσι τὰ περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Τὰ πλοῖα ταῦτα ἐπανελθόντα ἀνήγγειλαν ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐξέρχεται τάχιστα ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου, καὶ ὅτι συνάζονται στρατεύματα. Τὰς εἰδήσεις ταύτας διεβίβασαν δι' ἐπίτηδες ταχυπλόου, τὴν ἑβδόμην ἰανουαρίου 1822, εἰς τοὺς συναδέλφους των Ὑδραίους καὶ Σπετσιώτας, καὶ εἰς τὴν Διοίκησιν.

Ἐπιθυμοῦντες νὰ ἴδωσι τάχιον οἱ Ψαριανοὶ τὴν σύστασιν τῆς κεντρικῆς Διοικήσεως, εὑρισκόμενοι δὲ εἰς παντελῆ ἄγνοιαν τῶν πρακτικῶν τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως ἔπεμψαν κατὰ τὸν ἰανουάριον τοῦ ἔτους 1822 δι' ἐπίτηδες πλοίου τὸν Ἰωάννην Μαμούνην καὶ Νικόλαον Βελισσάριον εἰς Ὕδραν, ἵνα μεταβῶσιν ἐκεῖθεν εἰς Ἐπίδαυρον καὶ πληροφορηθῶσιν. Οἱ ἀπεσταλμένοι οὗτοι

πληροφορηθέντες ἐπέστρεψαν εἰς Ψαρὰ καὶ ἀνήγγειλαν τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἔργων τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως καὶ τὴν σύστασιν τῆς κεντρικῆς Διοικήσεως, καὶ ὅτι αἱ τρεῖς κοινότητες τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων θέλουν διευθύνει μὲ τὰ πλοῖά των τὴν θαλάσσιον πολεμικὴν δύναμιν ἕως οὗ σχηματισθῇ ἐθνικὸς στόλος· ἔφερον δὲ καὶ τὸ ψήφισμα τῆς συνελεύσεως διὰ τὰ χρώματα τῆς ἐθνικῆς σημαίας ξηρᾶς τε καὶ θαλάσσης τὰ ὁποῖα ἦσαν, «κυανοῦν καὶ λευκοῦν». Τὸν δὲ σχηματισμὸν ἀνήγγειλον ὅτι θέλει τὸν προσδιορίσει τὸ Ἐκτελεστικόν. Οἱ Ψαριανοὶ ἐχάρησαν πάρα πολὺ διὰ τὴν σύστασιν κεντρικῆς Διοικήσεως.

Μαθόντες, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτι ὁ τουρκικὸς στόλος ἐξέρχεται ταχέως, ἐκήρυξαν τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς νήσου των, προπαρασκεύασαν τὰ πλοῖά των καὶ ἔπεμψαν τὴν 24 ἰανουαρίου 1822 δύω πυρπολικὰ καὶ τρία πολεμικὰ ἵνα ἀπελθόντα ῥίψωσι τὰ πυρπολικὰ ἐπὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου· ἀλλ' ἐπέστρεψαν ἄπρακτα τὴν 25 ἕνεκα τοῦ σφοδροῦ βορείου ἀνέμου. Ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐξῆλθε τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ διέβη τὰ Ψαρὰ τὴν 26 ἰανουαρίου 1822· οἱ δὲ ψαριανοὶ ἔχοντες τὰ πλοῖά των ἕτοιμα ἀπέπλευσαν τὴν 30 ἰανουαρίου δι' Ὕδραν καὶ Σπέτσας μὲ δεκατέσσαρα πολεμικὰ, (α) ἓν μύστικον καὶ ἓν πυρπολικὸν, ἵνα ἑνωθῶσι μετὰ τῶν συναδέλφων των καὶ ἐκστρατεύσωσι κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

(α) Τοῦ Νικολάου Ἀποστόλη ναυάρχου, Γεωργίου Ἀποστόλη, Ἀναγνώστου Κοντοῦ, Γεωργίου Σκανδάλη, Ἀνδρέα Γιαννίτση, Χ. Γεωργίου Κοτζιᾶ, Νικολάου Ἀργύρη, Γεωργίου Παγκάρα, Ἀναγνώστη Καλημέρη, Νικολάου Χ. Δ Κοτζιᾶ, Νικολάου Γιάνναρη, Νικολάου Καρακωσταντῆ, Γεωργίου Καλαφάτη, Δημ. Χ. Γ. Κοτζιᾶ· τὸ πυρπολικὸν τοῦ Κανάρη καὶ τὸ μύστικον τοῦ Ἀναγνώστου Σαρηγιάννη.

Οἱ ψαριανοὶ, ὡς εὑρισκόμενοι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους, διὰ νὰ ἐμποδίζωσι τὴν μετάβασιν τῶν στρατευμάτων ἀπὸ τῶν παραλίων τῆς Τουρκίας εἰς Πελοπόννησον, Εὔβοιαν καὶ ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, καὶ διὰ νὰ βοηθῶσι τὰ πλησίον τους ἐπαναστατημένα μέρη, ἔπεμψαν ὀλιγώτερα εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην παρ' ὅσα ἔπεμψαν εἰς Ἐρισσὸν καὶ Σάμον.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν πλοίων των ἔπεμψαν, δύω ἕτερα, τοῦ Νικολάου Μαυρογιάννη καὶ τοῦ Ἐμμανουὴλ Βαλαβάνου διὰ νὰ παραπλέωσι, τὸ μὲν πρῶτον κατὰ τὰ παράλια τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, τὸ δὲ δεύτερον ἀπὸ τὸν Ἑλλήσποντον ἕως τοῦ κόλπου Σμύρνης· παρηκολούθει δ' ἕκαστον τούτων καὶ ἓν μύστικον.

Κατὰ δὲ τὰς ἀρχὰς μαρτίου ἀπέστειλαν εἰς Ὄλυμπον τὰ πλοῖα, τοῦ Γεωργίου Χ. Μικὲ καὶ Ἀναγνώστου Βουρέκα καὶ ἐχορήγησαν εἰς τοὺς πρέβεις τῶν Ὀλυμπίων, Σάλα καὶ λοιποὺς, ἱκανὰ πολεμεφόδια διὰ τὴν ἐπανάστασίν των, οἵτινες καὶ ἀνεχώρησαν ὁμοῦ μὲ τὰ πλοῖα.

Οἱ ψαριανοὶ ὡς ἐκ τῆς θέσεως τῆς νήσου των ἐλάμβανον πληροφορίας πάντοτε ἀπὸ τὰ ἀποσταλέντα πλοῖά των εἰς τὰ παράλια τοῦ τουρκικοῦ κράτους καὶ ἀπὸ διάφορα ἐμπορικὰ πλοῖα, καταπλέοντα εἰς Ψαρὰ, καὶ ἀπὸ ἐπιστολὰς φιλογενῶν, τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ κινήματα τῶν Τούρκων, ἤτοι περὶ ὁπλισμοῦ καὶ ἀφοπλισμοῦ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, περὶ συνάξεως ἐχθρικῶν στρατευμάτων καὶ περὶ τῶν παραβιάσεων καὶ κακώσεων τὰς ὁποίας ἔκαμον κατὰ τῶν χριστιανῶν. Καὶ τὰς εἰδήσεις ταύτας ἐκοινοποίουν εἰς τὴν Διοίκησιν.

Ἔχοντες λοιπὸν πληροφορίας περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἔπεμψαν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον εἰς τὴν Διοίκησιν.

'Αριθ. 9.

Πρὸς τὴν ὑπερτάτην ἐθνικὴν Βουλὴν, ταπεινῶς προσκυνοῦμεν.

Μετὰ τὰς δουλικὰς ἡμῶν προσκυνήσεις ἐρχόμεθα νὰ σᾶς φανερώσωμεν τὰς τωρινὰς εἰδήσεις τὰς ὁποίας ἐλάβαμεν ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν ἀπὸ ἓν καράβι εὐρωπαϊκὸν ὅπου τὴν προχθὲς ἔφθασεν ἐδῶ· ὁ ἐχθρὸς μὲ μεγάλην προθυμίαν ἑτοιμάζει χοντρὸν στόλον διὰ ποῦ ὅμως σκοπεύει δὲν ἠξεύρομεν· ἡμεῖς εἴμεθα ἕτοιμοι διὰ ν' ἀντιπαραταχθῶμεν κατ' αὐτοῦ γενναίως, ἂν ἤθελεν ἔλθῃ εἰς τὴν νῆσόν μας. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ αἱ σφαῖραι τῶν κανονίων μας εἶναι πολλὰ ὀλίγαι καὶ μὲ τὸ νὰ μᾶς εἶπον καὶ οἱ ἐδικοί μας, οἱ προαπεσταλμένοι αὐτοῦ, ὅτι εὑρίσκονται εἰς τ' αὐτόθι ἀρκεταὶ, παρακαλοῦμεν εἰς τὸν ἐπιφέροντα τὴν παροῦσάν μας ἀπεσταλμένον Κύριον Ἀνδρέαν Μαυρογιάννην νὰ δώσητε ἀπὸ αὐτὰς μερικὰς, ὅσας θέλετε, μὲ τὸ νὰ μᾶς χρειάζονται εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις. Πρὸς τούτοις, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἠκολούθησε περὶ τῶν ἀπεσταλμένων τζοβαερικῶν εἰς Ὕδραν εἶναι γνωστόν σας ὅτι ἡμεῖς δὲν ἐλάβαμεν τίποτες μὲ τὸ νὰ τὰ ἐκράτησαν ἐνέχυρα· μᾶς ὑποσχέθηκαν ὅμως, ὅτι μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ἂν δὲν ἤθελαν προβλεφθῇ τὰ μετρητὰ ἀπὸ αὐτοῦ, θέλουν σταλθῇ εἰς τ' αὐτόθι διὰ νὰ γίνῃ ἡ διανομὴ αὐτῶν, δὲν ἠξεύρομεν ὅμως ἂν τὸ ἐξακολουθήσουν· ὁ πλουσιώτατος ἄνθρωπος, σταλμένος παρ' ἡμῶν, πηγαίνοντας ἐκεῖ θέλει ὁμιλήσει περὶ αὐτῶν, ὅστις ἐρχόμενος αὐτοῦ θέλει σᾶς ὁμιλήσει διὰ τὰ τρέχοντα, καθ' οὗ καὶ περὶ ἄλλων ἀναγκαίων τῆς νήσου μας· διὸ καὶ μὴν ἔχοντες νεώτερον ὑποσημειούμεθα.

Τῇ 9 μαρτίου 1822. Ψαρά.

οἱ πρόκριτοι τῆς Νήσου Ψαρῶν.

Νικολὴς Χ. Δημητράκη Κοτζιὰς, — Ἰωάννης Γεωργίου Καλάρη, — Γεώργιος Κωνσταντῆ Διασάκη, — Δημήτριος Βρατσάνος.

Προσθήκη.

Μὲ τὸ μεζίλι μας ἐλάβαμεν παρὰ τῆς ὑπερτάτης Βουλῆς, διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ὀλύμπου, γράμματα τὰ ὁποῖα ἀμέσως ἐξαπο-

στείλαμεν μὲ ταχύπλουν ἐπιταυτοῦ· μ' ὅλον ὅπου πρὸ πέντε ἡμερῶν εἴχαμεν στείλει δύο καράβια, πέρνοντας καὶ τοὺς αὐτοὺς πρέσβεις ὁμοῦ καὶ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἐφόδια, βαροῦτι βαρέλια 100 καὶ μπάλαις ἀναλόγως, τὰ ὁποῖα ἦτον ἀρκετὰ διὰ νὰ ἐπικρατήσουν ἕνα πόλεμον πολυκαιρινόν. Κύριοι, ἡμεῖς δὲν ἀφήσαμεν κανένα τρόπον ὅπου νὰ μὴ μεταχειρισθῶμεν εἰς τὸ νὰ διεγείρωμεν τούτους τοὺς ἀξίους ἄνδρας εἰς τὰ ὅπλα καὶ ἐλπίζομεν νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦ ποθουμένου ὡς ἀκούομεν ἀπὸ ἀνθρώπους ἐρχομένους ἀπὸ διάφορα μέρη, ὅτι νὰ ἐγέρθησαν, ἐνταυτῷ καὶ μάχας νὰ ἐκτέλεσαν· διὸ καὶ βέβαιοι εἰς τοῦτο ὑποσημειούμεθα. Οἱ ἴδιοι.

Τὰ πεμφθέντα δύο πλοῖα, ἅτινα ἀναφέρει ἡ ἀνωτέρω ἀναφορὰ εἶναι τὰ προσημειωθέντα τοῦ Χατζῆ Μικὲ καὶ Βουρέκα.

Ἐκτὸς τῆς πυρίτιδος καὶ τῶν σφαιρῶν ἃς ἀναφέρει ἡ ἀναφορὰ ἀπέστειλαν καὶ χιλίας ὀκάδας μολύβδου, χιλίας τουφεκόπετρας, δύω δεσμίδας χαρτὶ καὶ γρόσια μετρητὰ ἕνδεκα χιλιάδας πεντακόσια τεσσαράκοντα ἓν ἀριθ. 11,541.

Οἱ ψαριανοὶ διὰ νὰ ἐπεκτανθῇ ἡ ἐπανάστασις οὐδενὸς ἐφείδοντο μέσου, χορηγοῦντες καὶ πλοῖα καὶ χρήματα καὶ ταχύπλοα καὶ πολεμεφόδια χάριν τοῦ γενικοῦ σκοποῦ· καὶ ἐν τούτοις τὰς αἰτηθείσας παρ' αὐτῶν σφαίρας τῶν κανονίων ἡ Διοίκησις δὲν ἔπεμψε.

Τὰ ἀποσταλέντα εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῶν Πατρῶν πλοιά των, μετὰ τὴν ναυμαχίαν, ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν καὶ οἱ Καπεταναῖοι ἔπεμψαν τὴν κάτωθεν ἀπάντησιν εἰς διαταγὴν τῆς Διοικήσεως.

Ἀριθ. 4.

Σεβασμία καὶ ὑπερτάτη βουλή.

Ἐλάβαμεν τὴν ἀπὸ πέμπτην φεβρουαρίου, σεβαστὴν ἐπιστολήν σας, καὶ ἴδομεν ἐν αὐτῇ τοὺς ὅσους ἀγαθοὺς καὶ δικαίους

ἀνταμείψεως τρέφει σκοποὺς ἡ Ἑλληνικὴ διοίκησις διὰ τοὺς ἀγαθοὺς πολίτας της· ἤδη δὲ διὰ τῆς παρούσης ἡμῶν ἀναφερόμεθα, ὅτε καὶ γενικῶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν Ὑδραιοσπεστιωτῶν μὲ δύο γράμματα σᾶς ἀναφέραμεν τὰ τρέχοντά μας μετὰ τῶν βαρβάρων καὶ τὴν ἀνάγκην ἔχει ὅλος ὁ στόλος μετρητῶν διὰ πληρωμὴν τῶν ναυτῶν, καὶ μερικῶς σᾶς ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα καὶ εἴμαστε πτωχότεροι παρὰ τῶν Ὑδραιοσπεστιωτῶν ποτὲ ὅμως δὲν ἐζητήσαμεν χρήματα παρὰ τῆς Πατρίδος, οὔτε ἐρωτήσαμεν ποῦ εὑρίσκωνται χρήματα· ἀλλ' ἡ μόνη φροντὶς ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει νὰ μάθωμεν ποῦ εἶναι ὁ ἐχθρὸς διὰ νὰ τρέξωμεν ἐναντίον του· πλὴν ἡ τωρινὴ περίστασις καὶ ἀνάγκη, διὰ τὸ νὰ ἐτελείωσεν ὁ μῆνας τὸν ὁποῖον εἴχαμεν πληρώσῃ εἰς τοὺς ναύτας ἡμῶν χωρὶς ἔτι νὰ ἠξεύρωμεν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης ἐκστρατείας, μᾶς διάζει νὰ ζητήσωμεν παρὰ τῆς Πατρίδος ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν ἠθέλαμεν ζητήσει διὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν τοὺς ναύτας ἡμῶν, καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἡ Πατρὶς ἐντὸς ὀλίγου θέλει ἀνταμείψῃ τοὺς ἀγαθοὺς πολίτας της· Μενόμεν μὲ τὸ ὀφειλόμενον σέβας.

Ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, εὑρισκομένου περὶ τὸ Μισολόγγιον, κατὰ τὴν 26 φεβρουαρίου 1822· τὸ πρωΐ.

Οἱ εὐπειθεῖς ναύαρχοι καὶ καπεταναῖοι τῆς νήσου Ψαρῶν

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗ,

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗ.

Ὁ ναύαρχος καὶ οἱ πλοίαρχοι διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου των πρὸς τὴν Διοίκησιν ἐκφράζονται εἰλικρινῶς τὰ αἰσθήματά των, καὶ μετὰ θλίψεώς τινος φαίνονται ζητοῦντες χρήματα διὰ νὰ πληρώσωσι τοὺς ναύτας, καθὸ πένητες τῶν ἄλλων συναδέλφων των, ὡς καὶ πραγματικῶς τοιοῦτοι ἦσαν. Πόσον δὲ εἶναι ἀληθὲς ὅτι ζητοῦσι τὸν ἐχθρὸν πρὸ πάντων καὶ οὐχὶ χρήματα θέλομεν τὸ ἰδῆ ἀκολούθως.

Μετὰ τὴν ναυμαχίαν τῶν Πατρῶν ὑπαρχούσης ἀνάγκης ἑλληνικῶν πλοίων εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀλβανίας

πρὸς ἐμψύχωσιν τῶν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἀποστατησάντων καὶ πρὸς κυρίευσιν τῆς φρεγάτας τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ-πασσᾶ τῆς Αἰγύπτου, ἠγκυροβολημένης εἰς Μοῦρτος, ἀπεφάσισαν ν' ἀπέλθουν ἐκεῖ ἓξ ὑδραϊκὰ πλοῖα, τοῦ ναυάρχου Μιαούλη, τὸ βρίκιον καὶ ἡ γολέτα τῶν Τομπάζιδων, τοῦ Ἀντωνίου Ἰωάννου Κριεζῆ, τοῦ Σαχτούρη καὶ ἑνὸς ἑτέρου, καὶ δύω ψαριανὰ, τοῦ ναυάρχου Νικολάου Ἀποστόλη καὶ τοῦ Ἀνδρέου Γιαννίτση· τὰ λοιπὰ δὲ πλοῖα τοῦ στόλου ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. Διευθυνόμενα δὲ τὰ ἄνω πλοῖα πρὸς τὰ παράλια τῆς Ἀλβανίας ἠγκυροβόλησαν εἰς Ῥινιάσαν· ἐπειδὴ δὲ εὑρίσκετο εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Μιαούλη ὁ σουλιώτης ὁπλαρχηγὸς Ζώης Πάνου, κατέβησαν καὶ οἱ ὁπλαρχηγοὶ σουλιῶται Νότης Μπότσαρης, Σγούης Τζαβέλλας καὶ Γεώργιος Δράκος, καὶ ἄλλοι ἔχοντες περίπου διακοσίους στρατιώτας, ἐπέβησαν ἐπὶ τῶν πλοίων καὶ συνεννοήθησαν περὶ τῆς κυριεύσεως τῆς εἰς Μοῦρτος ἠγκυροβολημένης τουρκικῆς φρεγάτας. Τὰ πλοῖα ἀπέπλευσαν ἐκεῖθεν καὶ διευθύνθησαν μὲ οὔριον ἄνεμον πρὸς τὸ Μοῦρτος· ἀλλὰ πλησιάσαντες πρὸς αὐτὸ παρετήρησαν βρίκιον ἀγγλικὸν λοξοδρομοῦν πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος· ὑπηνέμως δὲ τούτου ἤρχετο φρεγάτα ἀγγλική. Ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν προπορευόμενος ἐπλησίασε τὸ βρίκιον καὶ ἔπεμψε τὴν λέμβον εἰς αὐτὸ, τὸ ὁποῖον τοὺς ἠρώτησε ποῦ διευθύνονται· τοῦ ἀπεκρίθησαν ὅτι εἰς Μοῦρτος. Τότε ὁ πλοίαρχος τοῦ βρικίου τοὺς εἶπεν ὅτι ὁ λιμὴν τοῦ Μούρτου ἀνήκει εἰς τὴν μεγάλην Βρετανίαν καὶ δὲν δύνανται νὰ ὑπάγουν· ἂν δὲ δὲν ὑπακούσουν θὰ τοὺς κτυπήσῃ. Ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν ἐζήτησε νὰ τοῦ δοθῇ ἐγγράφως ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη, ἣν καὶ ἔλαβεν. Ὁ πλοίαρχος ὠνομάζετο Ἐρρῖκος Ἔτεμ. Ἀφοῦ ἐπλησίασε καὶ ἡ ἀγγλικὴ φρεγάτα, ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν ἐπλησίασε καὶ τὰ ἄλλα ἑλληνικὰ

πλοῖα καὶ εἶπε τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ εἰς Μοῦρτος πηγαιμοῦ των ἀπὸ τοὺς ἄγγλους. Ὅθεν ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς Ῥινιάσαν καὶ ἀπεβίβασαν ἐκεῖ τοὺς ὁπλαρχηγοὺς καὶ τοὺς στρατιώτας, καὶ δώσαντες πρὸς αὐτοὺς πυρίτιδα ἐπέστρεψαν εἰς Μεσολόγγιον. Σκεφθέντες ἐκεῖ οἱ ναύαρχοι καὶ πλοίαρχοι ἀπέστειλαν εἰς τὸν Ἀρμοστὴν Μετλὰνδ εἰς Κέρκυραν τὴν γολέταν τοῦ Τομπάζη μὲ γράμματα· ταύτην ὁ Ἀρμοστὴς ἔθεσεν ὑπὸ κράτησιν.

Ἐκ τοῦ Μεσολογγίου ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν ἔπεμψε τὸ ἀκόλουθον γράμμα πρὸς τὸν Α. Μαυροκορδάτον.

Ἀριθ. 17.

Ἐκλαμπρότατε Κύριε Α. Μαυροκορδάτε,

Χαίρετε!

Ἐκ τῶν προσταλθέντων μας πρὸς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν εἴμεθα βέβαιοι ὅτι νὰ ἐπληφορήθητε τὰ ἀκολουθήσαντά μας μετὰ τῶν βαρβάρων, καὶ ἤδη διὰ τῆς παρούσης μας δὲν ἐκτείνομαι εἰμὴ μόνον νὰ σᾶς ἀναφέρω ὅτι καθὼς συνομιλήσαμεν ἐκ τῆς ἡμετέρας νήσου, πλοῖα διὰ τὴν θέσιν αὐτῆς καὶ διὰ τὴν περισσοτέραν ἔνδειαν τῶν μετρητῶν παρὰ τὰς ἄλλας, δὲν ἦτον δυνατὸν διὰ νὰ κάμουν τὸν γύρον ἕως εἰς Ἀλβανίαν μὲ ὅλην τὴν ἀνάγκην, ὡς μᾶς εἴπατε, ἔχει ἡ αὐτὴ πλοίων· πλὴν βλέποντας εἰς τὴν διάλυσιν τοῦ στόλου μας ὅτι ἐκ τῶν Σπετσιωτῶν δὲν ἔμεινε κἀνένα εἰμὴ μόνον ἕξ ὑδραϊκὰ, καὶ γνωρίζοντες τὴν μεγάλην ἀνάγκην ἠναγκάσθην νὰ μείνω καὶ ἐγὼ μὲ ἓν ἄλλο ἐδικόν μας τοῦ καπ. Ἀνδρέα Γιαννίτση καὶ νὰ ὑπάγωμεν μετὰ τῶν ἕξ ὑδραϊκῶν εἰς Ἀλβανίαν, ὅπου μεταξὺ τῶν λοιπῶν συμβεβηκότων ἠκολούθησε καὶ τὸ συμβεβηκὸς τῆς γολέτας τοῦ Τομπάζη, ἥτις ἐρεσταρίσθη παρὰ τῆς Διοικήσεως τῶν Κορφῶν· τὰς αἰτίας δὲ θέλετε πληροφορηθῆ παρὰ τῆς προσταλθείσης ἡμῶν πρὸς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν· ὅθεν παρακαλῶ προσπαθήσετε ὁποῦ ὅσον ταχέως νὰ γίνῃ οἰκονομία διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν της· διότι σᾶς ὁμολογῶ ὁ καπετάνος τῆς αὐτῆς εἶναι πολὺ καλὸς καὶ ἠμπορῶ νὰ εἰπῶ ὁ καλήτερος εἰς ὅλας τὰς ὑπηρεσίας τοῦ

στόλου, καὶ ἄλλο ὅπου εἶναι ἀθῶος εἰς παρομοίαν ἀνδραποδώδη ἐργασίαν. Ἡμεῖς περὶ πλέον τοῦ παρόντος μηνὸς δὲν ἠμποροῦμεν νὰ μείνωμεν· τὰς αἰτίας δὲ στοχάζομαι νὰ τὰς ἐννοῆτε, καὶ καθὼς πραγματικῶς ἐγνώρισα ἀναγκαιοῦν μεγάλως τὰ καράβια εἰς τὰ ἐδῶ πέριξ· ὅθεν προσπαθήσατε ὅπου νὰ σταλθοῦν ἐξ ὁποίου δήποτε τῶν τριῶν νήσων κρίνατε καλὰ, διότι μεγαλωτάτην ἐμψύχωσιν δίδουν εἰς τοὺς ἡμετέρους, καὶ ἄλλην τόσην κρυότητα εἰς τοὺς ἐχθρούς. Παρακαλῶ γράφετέ με πρὸς πληροφορίαν μου καὶ δίδετέ την εἰς τοὺς ἐδικούς μας· τὴν λαμβάνω καὶ ὑγειαίνετε.

Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ περγαντίνου ὁ Λεωνίδας, ἀραγμένου εἰς τὸν ἅγιον Ἀνδρέαν περὶ τὴν Πάτραν.

Τὴν 16 μαρτίου 1822.

Ὁ ναύαρχος Ψαρῶν

ΝΙΚΟΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ.

Ἀποπλεύσαντα δ' ἐκεῖθεν τὰ δύω ταῦτα πλοῖα ἐπανῆλθον εἰς Ψαρά.

Ὁ Λυκοῦργος Λογοθέτης, Σάμιος, συνεννοηθεὶς μὲ Χίους τινὰς διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Χίου, ἐθεώρησαν κατάλληλον διὰ τοῦτο τὴν ἔξοδον τοῦ τουρκ. στόλου ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τὸν πηγαιμόν του εἰς Πάτρας. Ἀποβιβάσαντες στρατιώτας εἰς Χίον διὰ Σαμιακῶν πλοίων ἐπολιόρκησαν τοὺς τούρκους εἰς τὸ φρούριον καὶ ἐπανέστησαν τοὺς κατοίκους. Τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῶν ἦτον ὅπλον· ἔφερε δ' ἕκαστος ὡς ὅπλον πᾶν τὸ προστυχόν.

Οἱ Σάμιοι μὴ δυνάμενοι διὰ τῶν πλοίων ὧν εἶχον νὰ φυλάξωσι τὸν διὰ θαλάσσης ἀποκλεισμὸν, διότι ἐκ τοῦ Τσεσμὲ τὴν νύκτα διὰ πλοιαρίων μετέβαινον στρατεύματα εἰς τὸ φρούριον τῆς Χίου, ἔγραψαν εἰς τὴν κοινότητα τῶν Ψαρῶν νὰ πέμψῃ πλοῖα διὰ τὸν τῆς θαλάσσης ἀποκλεισμόν. Ἡ κοινότης τῶν Ψαρῶν καίτοι θεωροῦσα τὸ κίνημα τῶν Σαμίων ὅλως ἀκατάλληλον καὶ ἐπιβλαβὲς διὰ τὴν Χίον, ἔπεμψε μ' ὅλα ταῦτα μὲ τὸν συ-

νήθη πατριωτισμόν της, τὴν 13 μαρτίου, τὰ ἑξῆς ἓξ πλοῖα, τοῦ Νικολάου Καρακωνσταντῆ, τοῦ Νικολάου Χ. Δ. Κοτζιᾶ, τοῦ Ἰωάννου Μαρκῆ τοῦ Μανώλη Βαλαβάνου, τοῦ Χατζῆ Γεωργίου Κοτζιᾶ καὶ τοῦ Ἀναγνώστου Καλημέρη, καὶ δεκαὲξ μύστικα. Τὰ πλοῖα ταῦτα καὶ τὰ μύστικα ἀπελθόντα εἰς Χίον ἔθεσαν τὸν διὰ θαλάσσης ἀποκλεισμόν. Ἐχορήγησε δὲ ἡ κοινότης εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τῶν Χίων πυρίτιδα ὀκ. 1075, ἐννέα κάσσας δεκάρια φυσέκια, 3000 τουφεκόπετρας, καὶ τέσσαρας δεσμίδας χαρτί· μέρος τούτων ὅμως ἐπληρώθη.

Ἡ ἀπόβασις τῶν Σαμίων εἰς τὴν Χίον ἠνάγκασε τὴν ὀθωμανικὴν ἐξουσίαν νὰ διατάξῃ τὴν ταχίστην ἔκπλευσιν τῆς προπαρασκευασθείσης ἑτέρας ναυτικῆς δυνάμεως τῆς ὁποίας τὴν προπαρασκευὴν εἶχεν ἀναγγείλει πρὸς τὴν Διοίκησιν ἡ κοινότης τῶν Ψαρῶν διὰ τῆς ἀπὸ 9 μαρτίου ἀναφορᾶς της. Ἥτις πληροφορηθεῖσα περὶ τῆς ἐξόδου ἔπεμψε ταχύπλουν καὶ εἰδοποίησε τὴν Διοίκησιν καὶ τοὺς συναδέλφους της. Ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον.

Ἀριθ. 27.

Πρὸς τὴν ὑπερτάτην ἐθνικὴν βουλὴν τῶν Ἑλλήνων.

Ταύτῃ τῇ στιγμῇ ἔφθασεν ἓν μικρὸν πλοῖον ἐδικόν μας, τὸ ὁποῖον ὄντας εἰς σκορτζέραν ἐσυναπάντησεν ἓν αὐστριακὸν καράβι, τὸ ὁποῖον ἐρχόμενον ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν ἔλειπεν ἀπὸ τὴν Καλλίπολιν ἡμέρας δύο, καὶ τοὺς εἶπεν, ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος, συνιστάμενος ἀπὸ πέντε βασσέλα, ἕνα τριπόντε, καὶ τρεῖς φεργάδες καὶ ἄλλα διάφορα μικρὰ συμποσούμενα ὅλα εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν, ἔφθασεν εἰς Καλλίπολιν, καὶ ἐκεῖ ἔκαμεν τὰ πρόβεζιά του, σκοπεύων διὰ ἔξω. Ἡμεῖς λοιπὸν μαθόντες τὰ νέα ἀμέσως ἐβάλθημεν εἰς κίνησιν κάμνοντες τὰς ἀναγκαίας ἑτοιμασίας. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν τὴν ὑπερτάτην βουλὴν νὰ ἐνεργήσῃ, ὅσα συντείνουν εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ὅσον τάχιστα διὰ νὰ μὴν ἀπελπισθοῦν οἱ ἀδελφοί μας οἱ εὑρισκόμενοι εἰς

τὴν Χίον, καὶ νὰ χάσωμεν μίαν τοιαύτην ἀναγκαιοτάτην νῆσον μὲ τόσους ἐγκατοίκους ἀδελφούς μας χριστιανούς· διὸ καὶ εὐέλπιδες ὅτι θέλετε κινήσει πάντα λίθον λόγῳ τε καὶ ἔργῳ ταπεινῶς προσκυνοῦμεν. Μένομεν.

Ψαρὰ, τῇ 27 μαρτίου 1822.

Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν

Νικόλαος Χ. Δ. Κοτζιᾶς.— Ἰω. Γ. Καλάρη.— Γ. Κ. Διασάκη.— Δ. Βρατσάνος.

Ἀφοῦ δὲ τὸ ταχύπλουν τῶν Ψαριανῶν εἰδοποίησε τὰ διατρέχοντα εἰς τὴν Ὕδραν ὁ Λάζαρος Κουντουριώτης ἔπεμψε τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον εἰς τὴν Διοίκησιν.

Ἀριθ. 26.

Πρὸς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν.

Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔφθασε μεζίλι ἀπὸ Ψαρὰ, φέρον εἰδήσεις ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος κατέβη εἰς Καλλίπολιν, καθὼς θέλετε ἰδεῖ τὸ ἴσον τοῦ πρωτοτύπου, τὸ ὁποῖον στέλλεται ἐδῶ μαζῆ μὲ ἄλλα πρὸς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν, τὰ ὁποῖα σᾶς περικλείομεν. Ὁ στόλος εἶναι μέγας καὶ ὁ κίνδυνος ὄχι μικρὸς, καὶ εἶναι πρέπον νὰ λάβωμεν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα φροντίζοντες αὐτοῦ τὸ πρακτέον. Ἡμεῖς καθὼς σᾶς ἐπληροφορήσαμεν καὶ ἄλλοτε, δὲν εἴμεθα πλέον ἱκανοὶ νὰ κάμωμεν τί· εἶναι καλὸν νὰ μὴν ἀργαπορηθῇ τὸ πρᾶγμα. Σᾶς ἐξηγούμεθα καλήτερα· ἂν δὲν προβλεφθῇ αὐτοῦ ποσότης μετρητῶν, εἶναι ἀδύνατον νὰ γενῇ ἀπ' ἐδῶ τίποτε. Σᾶς γράφομεν μὲ βίαν.

Τῇ 29 μαρτίου 1822, ἑσπέρας, ἐν Ὕδρᾳ

Εἰς τὰς προσταγάς Σας

ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Ἅμα δ' ἔφθασεν εἰς Ψαρὰ ὁ ὀργανισμὸς ἐξελέξαντο κατ' αὐτὸν τὴν τοπικὴν των διοίκησιν. Ἰδοὺ ἡ διαταγή.

Ἀριθ. 201.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΜΙΝΙΣΤΕΡΙΟΝ.

Ἐν Κορίνθῳ, τῇ 17 μαρτίου 1822.

Πατρικὴν ἔχουσα κηδεμονίαν ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις περὶ τῆς

ἀσφαλείας καὶ εὐδαιμονίας τοῦ λαοῦ της καὶ ἐκ τῆς ὁλοσχεροῦς τοῦ ἔθνους ἑνώσεως καλὸν προβλέπουσα, διὰ νὰ συνδεθῶσι καὶ τὰ τῆς ὑμετέρας νήσου μὲ τὰ γενικὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους συμφέροντα ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ συστηθῇ Ὀργανισμὸς προσωρινῆς Διοικήσεως, τὸν ὁποῖον συστήσασα καὶ ἐπικυρώσασα, ἔστειλε πρὸς τὸ Μινιστέριον τοῦτο τῶν Ἐσωτερικῶν, διὰ σεβαστῆς αὐτῆς ἐπιταγῆς, τῇ 9 τοῦ τρέχοντος ὑπ' ἀρθ. 381, ἐπιτάττουσα νὰ ἐξαποστείλῃ αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς διὰ νὰ τὸν ἐνεργήσητε εἰς τὴν νῆσόν σας.

Κατὰ τὴν ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως, σᾶς περικλείω τὸν εἰρημένον Ὀργανισμὸν, ὅστις διὰ τῆς ὁποίας φέρει ἐν ἑαυτῷ συμπνοίας ἀδελφικῆς, θέλει σᾶς ὑψώσει, ὅσον ἀνθρώποις ἐφικτὸν, εἰς ἐντελῆ εὐδαιμονίαν. Ὡς Μινίστρος δὲ τῶν Ἐσωτερικῶν χρέος ἔχω νὰ σᾶς ἐνθυμίσω ὅτι ἡ τῶν λαῶν εὐδαιμονία συνίσταται εἰς τὴν ἐντελῆ πρὸς τοὺς νόμους ὑποταγὴν, εἰς τὴν παρὰ τοῦ ἔθνους συστηθεῖσαν διοίκησιν σέβας, εἰς τὴν εὐθεῖαν ἀπροσωπόληπτον καὶ δικαίαν διοίκησιν, εἰς τὴν πατρικὴν πρὸς τὰς χρείας τοῦ λαοῦ κηδεμονίαν τῶν διοικούντων πρόνοιαν, εἰς τὴν μεταξὺ τῶν διοικούντων καὶ διοικουμένων συμφωνίαν καὶ ὁμόνοιαν. Αὐτὰ πρέπει νὰ ἦναι ἡ βάσις τοῦ πολιτεύματός σας, δι' αὐτῶν καὶ μόνων ἀποκτᾶται ἡ ἐλευθερία, ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀσφάλεια.

Βουλευταὶ τῶν Ψαρῶν, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ Ἑλλὰς ἀπεφάσισεν' ἀποτινάξῃ τὸν ζυγὸν τῆς τυραννίας σᾶς ἴδε νὰ δείξετε μέγιστον πατριωτισμὸν καὶ ζῆλον ἀνάλογον μὲ τὸν μέγαν καὶ ἱερὸν ἀγῶνα. Εὗρεν εἰς ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς νήσου σας, δραστηριότητα εὐγενῆ ὥστε τοσάκις δι' αὐτῆς ἀπεκρούσατε τοὺς ὀλεθρίους σκοποὺς τῶν σκληρῶν καὶ ἀπίστων τυράννων τοῦ ἔθνους μας. Ἡ ἀνδρεία σας, ἄφοβος πάντοτε εἰς τὰς ἀγρίας ὁρμὰς τῶν ἀλιτηρίων, ἔφερε πληγὰς θανατηφόρους εἰς τὰς θαλασσίας δυνάμεις του, καὶ δικαίως τιμᾶσθε ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Εὐρώπην· ἂν ἐπαινῆσθε ὅτι ἐφάνητε τοσοῦτον γενναῖοι καὶ μὲ τοιαῦτα φρονήματα εἰς μίαν ἐποχὴν, καθ' ἣν τὸ ἔθνος εἰσέτι ἦτο διῃρημένον, πόσῳ μᾶλλον ἄραγε δὲν θέλετε εἶσθε ἀξιέπαινοι ἐὰν ἀκολουθοῦντες διὰ ψήφου ἐλευθέρας, κοινῇ γνώμῃ συστήσαντες διοίκησιν ἤτις ἐγγυᾶται τὴν ἐλευ-

θερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν μας; καὶ ταῦτα, πῶς ἄλλως δυνάμεθα νὰ διατηρήσωμεν βέβαια, εἰμὴ σοφῶς καὶ ἐναρέτως ἀπὸ τοὺς νόμους πολιτευόμενοι; εἰμὴ προθύμως ὑπακούοντες εἰς τὴν φωνὴν καὶ ὑποταγὴν τῆς πατρίδος, καὶ κατὰ νοῦν πάντοτε καὶ μόνην ἔχοντες τὴν ἐκ τούτου εὐδαιμονίαν μας;

Ἡ Διοίκησις πληροφορημένη περὶ τῶν πατριωτικῶν φρονημάτων σας, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἔχετε ἄκραν ἐπιθυμίαν πρὸς ἐπιτυχίαν καὶ ἀπόλαυσιν τῆς εὐδαιμονίας πρὸς ἑαυτῶν, καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, εἶναι βεβαία, ὅτι καὶ ὑμεῖς οἱ πρὸς τὸ διοικεῖν τὴν νῆσον διωρισμένοι, καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Ψαρῶν, δὲν θέλετε λείψει ἀπὸ τοῦ νὰ προσφέρετε τὸ ἀνῆκον πρὸς αὐτὴν σέβας, προθυμίαν, ὑπακοὴν εἰς τὰς σοφὰς αὐτῆς καὶ σεβαστὰς ἐπιταγάς.

Ὑγειαίνετε γενναιοφρονοῦντες καὶ ἐνασχολούμενοι ἐν τῇ ἀδιακόπῳ μελέτῃ τοῦ κοινοῦ τῆς πατρίδος συμφέροντος, καὶ μὴ λείπετε γράφοντες πρὸς τὸ Μινιστέριον τοῦτο τῶν Ἐσωτερικῶν, τοῦ ὁποίου ἡ μεγάλη εὐχαρίστησις εἶναι τὸ νὰ μανθάνῃ συχνάκις τὰ καθ' ὑμᾶς.

Ἅμα ὑψώθη ἡ σημαία τῆς ἐλευθερίας, οἱ ψαριανοὶ ἔπαυσαν τὴν δημογεροντίαν καὶ τὸν διοικητὴν καὶ ἐξελέξαντο νέους δημογέροντας, τὸν Χ. Ἀναγνώστην Δομεστίνην, Ἀνδρέαν Μαυρογιάννην, Κωνσταντῆ Χ. Κυριακοῦ καὶ Δημήτριον Κουτσογιάννην. Ἐπωνόμασαν δ' αὐτὴν ἀντὶ Δημογεροντίας «Βουλὴν τῆς νήσου Ψαρῶν.» Παύσαντες δὲ καὶ αὐτὴν ἐξέλεξαν, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Διοικήσεως, νέαν βουλὴν μὲ ἐκκλησιαστικὴν τελετὴν, κατὰ τὴν 21 ἀπριλίου 1822. Συνέκειτο δ' αὕτη ἀπὸ τὸν Νικόλαον Χ. Δ. Κοτζιᾶν, Ἀνδρέαν Γιαννίτσην, Νικόλαον Ἀργύρην καὶ Ἰωάννην Καλάρην· ἐξέλεξαν δὲ καὶ τρεῖς ἐφόρους, ἕνα τοῦ πολέμου, ἕνα λιμενάρχην καὶ ἕνα τῆς ἀστυνομίας· ἐπίσης ἐξέλεξαν καὶ ταμίαν. Διετηρήθη δὲ ἡ ἐπιτροπὴ τῶν λειῶν (λεγομένη Κουμισαριάτο). Ἐπίσης μετερρύθμισαν καὶ τὴν σφρα-

γίδα τοῦ ἁγίου Νικολάου εἰς Ποσειδῶνα μετὰ τῶν συμβόλων αὐτοῦ. Διήρκεσε δὲ ἡ βουλὴ, μέχρι τῆς 25 ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Τὴν δὲ 26 ἰουλίου ἐξελέχθη νέα, συγκειμένη ἀπὸ τὸν Νικόλαον Χ. Δ. Κοτζιᾶν, Ἰωάννην Μαμούνην καὶ Χατζῆ Ἀναγνώστην Δομεστίνην, ἥτις διήρκεσε μέχρι τῆς 10 φεβρουαρίου 1823, ὅτε πάλιν ἐξελέχθησαν νέοι βουλευταὶ ὁ Δημήτριος Βρατσάνος, Ἀνδρέας Γιαννίτσης, Ἀνδρέας Μαυρογιάννης, καὶ Νικόλαος Καρακωσταντὴς, διατηρηθέντες μέχρι τῆς 21 ἰουνίου 1824, ὅτε ἐγένετο ἡ καταστροφὴ τῆς νήσου.

Οἱ βουλευταὶ διεύθυνον τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἐθεώρουν τὰς διαφορὰς τῶν πολιτῶν.

Τὰ δὲ καθήκοντα τῶν ἐφόρων, τῆς ἐπιτροπῆς τῶν λειῶν καὶ τοῦ ταμία ἦσαν τὰ ἑξῆς·

Ὁ ἔφορος τοῦ πολέμου εἶχεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του τὴν κατασκευὴν τῶν κανονοστασίων, τῶν διευθετῶν τῶν πυροβόλων, τῶν στρατώνων, τῶν χαρακωμάτων, τὴν πρόβλεψιν τῶν πολεμεφοδίων, καὶ πᾶν ὅ,τι ἀπέβλεπε τὸν ὁπλισμὸν καὶ τὴν ὀχύρωσιν τῆς νήσου.

Ὁ ἔφορος τῆς ἀστυνομίας εἶχε τὴν ἀστυνομίαν τῆς πόλεως καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν εἰσερχομένων καὶ ἀπερχομένων.

Ὁ ἔφορος τοῦ λιμένος ἐξεπλήρου τὰ καθήκοντα λιμενάρχου. Ἡ ἐπὶ τῶν λειῶν ἐπιτροπὴ ἐκράτει τὴν σημείωσιν τῶν καταπλεόντων καταδρομικῶν, τῶν λειῶν καὶ λαφύρων, ἅτινα ἐκόμιζον· ἐπεξάτει εἰς τὴν δημοπρασίαν, λαμβάνουσα ἐκ τῶν εἰσπραττομένων τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὴν κοινότητα μερίδιον, καὶ ἐνίοτε, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἐλάμβανε περιπλέον τοῦ ἀναλογοῦντος ἢ καὶ τὸ ὅλον τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ. Εἶχε προσέτι αὕτη τὴν ἐπιτήρησιν καὶ προπαρασκευὴν τῶν πυρπολικῶν,

τὴν προμήθειαν τοῦ ὑλικοῦ, τοῦ ἐφοπλισμοῦ τῶν ἐφοδίων διὰ τὴν κατασκευήν των καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ὁ ταμίας ἐκράτει τὰ βιβλία τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, εἰσέπραττε τὰ τελωνιακὰ καὶ λιμενικὰ δικαιώματα, τὰ πεμπόμενα χρήματα παρὰ τῆς διοικήσεως, τὰς συνεισφορὰς τῶν πολιτῶν καὶ τὰ πεμπόμενα παρὰ τοῦ ἀοιδίμου Βαρβάκη χρήματα, καὶ ἐδαπάνα τὰς χρηματικὰς ταύτας ποσότητας εἰς ἃ διετάττετο παρὰ τῆς βουλῆς.

Ἐφ' ὅλων δὲ τῶν ὑπαλλήλων τούτων τὴν ἀνωτέραν ἐπιτήρησιν εἶχεν ἡ βουλὴ, καὶ οὐδὲν ἔπραττον ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς της.

Ἡ μέριμνα καὶ ἡ φροντὶς τῶν ψαριανῶν ἦτο νὰ δαπανῶνται τὰ συναζόμενα χρήματα μὲ σύνεσιν κατὰ τὰς μεγάλας τοῦ πολέμου δαπάνας, ἤτοι εἰς ἔξοδα τῶν πολεμικῶν καὶ πυρπολικῶν πλοίων, εἰς ὀχύρωσιν καὶ ὁπλισμὸν τῆς νήσου, εἰς ἀγορὰν πολεμεφοδίων, εἰς μισθοδοσίαν τῶν στρατιωτῶν, εἰς τὴν πρόβλεψιν ἀναγκαίου σίτου ἵνα ἔχωσιν εἰς τὰς ἀποθήκας ἐν καιρῷ ἀποκλεισμοῦ ἢ ἄλλου τινὸς δυστυχοῦς καὶ ἀπροσδοκήτου συμβεβηκότος. Τῳόντι μὲ τὰς ἀνωτέρω χρηματικὰς ποσότητας ἐξεπλήρουν συνετῶς καὶ ἀκριβῶς τὸ πρὸς τὴν πατρίδα χρέος των.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀναφορᾶς τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν πρὸς τὴν Διοίκησιν ἔπεμψε διαταγὰς πρὸς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους· ἰδοὺ ἡ πρὸς τοὺς ψαριανούς.

Ἀριθ. 69.

ΤΟ ΜΙΝΙΣΤΕΡΙΟΝ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ.

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῆς Νήσου Ψαρῶν.

Ἐλήφθη ἡ ἀπὸ 27 μαρτίου πρὸς τὴν διοίκησιν εἴδησίς σας διὰ τὸ φθάσιμον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου εἰς Καλλίπολιν, συνισταμένου

ἀπὸ 20 πλοῖα μεγάλα καὶ μικρὰ καὶ ἑτοιμαζομένου διὰ νὰ ἔβγῃ ἔξω.

Ἡ Διοίκησις ἅμα λαβοῦσα ταύτην τὴν εἴδησιν ἐπῆρεν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα δραστηρίως πρὸς ἔκπλευσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ συνάζει μὲ μεγάλην ταχύτητα χρήματα διὰ νὰ προφθάσωσιν εἰς τὰς τρεῖς Νήσους.

Δι' ἐπιταγῆς τῆς ἰδίας, τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν στέλνει ἐπίτηδες τὴν ταχύπλοον γαλιόταν *Σειρήναν* τοῦ καπτ. Κοσμᾶ Γκίνη διὰ νὰ σᾶς εἰδοποιήσῃ αὐτὸ τοῦτο, καὶ ἐνταυτῷ μὲ τὴν ταχυτέραν ἐπιστροφὴν τούτου τοῦ πλοίου νὰ λάβῃ νεωτέρας εἰδήσεις ὅσας ἀναγκαιοῦν.

Εἰς ἐσᾶς ὦ γενναῖοι ἥρωες τῶν τριῶν Νήσων, ἡ Διοίκησις καὶ τὸ ἔθνος ὅλον ἔχουν προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς, πρὸς καταστροφὴν τοῦ τυραννικοῦ στόλου. Σεῖς ὦ ἥρωες, δὶς καὶ τρὶς τὸν κατεπολεμήσετε μὲ μεγαλητέρας δυνάμεις καὶ τὸν ἐνικήσετε. τὸν ἐκάμετε νὰ φεύγῃ τρέμοντα εἰς μόνην τὴν ἐμφάνισίν Σας. Σεῖς ποτὲ δὲν ἐρωτήσατε πόση εἶναι ἡ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ ποῦ εὑρίσκετε διὰ νὰ τρέξετε πρὸς ὄλεθρόν του.

Βεβαίως μὲ τοιαῦτα ἡρωϊκὰ καὶ γενναῖα φρονήματα ἡ νίκη θέλει εἶναι ἐδική σας· ὁ πόλεμος τὸν ὁποῖον ἔχομεν κατὰ τοῦ τυράννου εἶναι δίκαιος, διότι ζητοῦμεν τὴν ἁρπαχθεῖσαν ἀπὸ τοὺς προγόνους μας ἐλευθερίαν· μαχόμενοι ὑπὲρ πίστεως, ἔχομεν καὶ τὸν θεὸν ὑπέρμαχον.

Ἔχετε ἑτοιμασμένον τὸν στόλον σας διὰ νὰ ἑνωθῇ μετὰ τῶν ἀδελφῶν σας Ὑδραιοσπετζιωτῶν, καὶ θέλει σᾶς σταλθοῦν τὰ ἀναγκαῖα μηνιαῖα τῶν ἡρώων ναυτῶν Σας.

Ἐν Κορίνθῳ, τὴν 31 μαρτίου 1822

Ν. Παντελὴς Νικολάκη, —Ἰω. Ν. Λαζάρου,—Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.

Ὁ Γεν. Γραμματεύς.
Γεράσιμος Κῶπας.

Τὰ εἰς τὸν Ὄλυμπον εὑρισκόμενα δύω πλοῖά των πληροφορηθέντα ὅτι ὁ πασσᾶς τῆς Θεσσαλονίκης ἐφοπλίζει πλοῖον διὰ νὰ πέμψῃ αὐτὸ εἰς τὰ παράλια τοῦ Ὀ-

λύμπου, ἀπῆλθον εἰς Θεσσαλονίκην καὶ κανονοβολήσαντα τὸ πλοῖον ἐματαίωσαν τοὺς σκοποὺς τοῦ πασσᾶ. Πληροφορηθέντα δὲ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου τὴν ἔξοδον ἐπανῆλθον εἰς Ψαρὰ, ἀφήσαντα εἰς Ὄλυμπον Αἰνιτικὸν πλοῖον.

Ἐνῷ δ' οἱ Σάμιοι εἶχον ἀποκεκλεισμένους τοὺς Τούρκους εἰς τὸ φρούριον ὁ ἀρχηγός αὐτῶν Λογοθέτης ἔβαλε κήρυκα κατὰ τὴν μεγάλην τετράδην, ὅστις ἐκήρυττε τὰ ἑξῆς· «Γεώργιος Λογοθέτης ὁ καὶ Λυκοῦργος ἐπωνο»μασθεὶς, ἠλευθέρωσε τὴν Χίον καὶ μέλλει νὰ ἐκστρα»τεύσει διὰ Μιτυλήνην!» (α)

Τὴν δὲ μεγάλην πέμπτην ἐθεάθη ὁ ἐχθρικὸς στόλος, συγκείμενος ἀπὸ τριάκοντα τέσσαρα πλοῖα μεγάλα καὶ μικρὰ, ἀγκυροβολήσας εἰς τὸ στενὸν τῆς Χίου. Τὰ φυλάττοντα Ψαριανὰ πλοῖα τὸν ἀποκλεισμὸν ἀνεχώρησαν μετὰ τὴν κατάπλευσιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ ἐπανελθόντα εἰς Ψαρὰ ἀνήγγειλαν τὸ γεγονός.

Ἀφοῦ δὲ ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἀπεβίβασε στρατεύματα εἰς τὴν ξηρὰν, μετέβησαν καὶ ἀπὸ Τσεσμὲ εἰς Χίον ὅσα στρατεύματα ἦσαν ἐκεῖ συνηθροισμένα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἐξῆλθον δὲ τότε οἱ ὀθωμανοὶ ἐκ τοῦ φρουρίου, διέλυσαν τὸν ἀποκλεισμὸν, ἐλεηλάτησαν τὴν πόλιν καὶ ἠχμαλώτισαν ἐκείνους ὅσοι δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀποσυρθῶσι· διότι μετὰ τὴν ἀποβίβασιν τῶν ὀθωμανικῶν στρατευμάτων οἱ Σάμιοι μετὰ τῶν κατοίκων ἀπεσύρθησαν εἰς τὰ ὄρη καὶ μετέβησαν εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Χίου, ἐλπίζοντες τὴν σωτηρίαν των ἀπὸ Ψαρά.

Μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν ἐν Χίῳ πλοίων εἰς Ψαρὰ, ἐπειδὴ ἔπνεεν ἄνεμος λίαν σφοδρῶς βόρειος, ἡ κοινότης τῶν Ψαρῶν ἔπεμψε ταχύπλοα εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Χίου, Βελισσὸν καὶ Λιθὶ διὰ νὰ πληροφορηθῶσι περὶ

(α) Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ συγγραφεὺς ἦτον εἰς τὴν Χίον

τῶν ἐκεῖ γεγονότων, καὶ νὰ ἐπανακάμψωσιν ἵνα δώσωσι πρὸς τὴν κοινότητα τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας. Τὰ ταχύπλοα ὅμως ταῦτα ἀντὶ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς Ψαρὰ ἐλάμβανον κατοίκους ἐκ τῆς Χίου καὶ τοὺς μετέφερον εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου.

Οἱ ψαριανοὶ δυσανασχετοῦντες διὰ τὴν μὴ ἐπιστροφὴν τῶν πλοίων ἀπεφάσισαν τὴν δευτέραν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ἐπὶ συνεδριάσεως, νὰ ἀποστείλωσι δύω ἕτερα μύστικα τοῦ Κωνσταντῆ Χουλάκη καὶ τοῦ Ἀναγνώστη Ἀνδρέα Παπᾶ, θέσαντες δὲ εἰς ἕκαστον τινὰς ἐκ τῶν εὐϋπολήπτων· εἰς μὲν τὸ πρῶτον τὸν Ἰωάννην Καλημέρην ἵν' ἀπέλθῃ εἰς Βελισσὸν, εἰς δὲ τὸ δεύτερον τὸν Νικόλαον Βελισσάριον, Κωνσταντῖνον Κανάρην, Κωνσταντῖνον Γιάνναρην καὶ Κωνσταντῖνον Νικόδημον, ἵν' ἀπέλθωσιν εἰς Λιθὶ ἢ Σιεροῦντα διὰ νὰ ἐμψυχώσωσι τοὺς Σαμίους καὶ νὰ ἐνθαῤῥύνωσι τοὺς ἀόπλους καὶ νὰ τοὺς εἴπωσιν ὅτι θὰ πέμψωσιν ἀπὸ Ψαρὰ πλοῖα ἵνα τοὺς μεταφέρωσι. Τοὺς ἐπεφόρτισεν ἐπίσης ἡ κοινότης νὰ λάβωσι πληροφορίας περὶ τῶν ἐκεῖ συμβαινόντων καὶ περὶ τῶν ὀθωμανικῶν στρατευμάτων. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀπῆλθεν εἰς Βελισσὸν καὶ εὗρεν ἐκεῖ τὰ παράλια γέμοντα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν αἰτούντων τὴν σωτηρίαν των· οἱ ἐν τῷ μυστίκῳ ἐπαρηγόρησαν τοὺς δυστυχεῖς καὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι τάχιστα θὰ λάβωσι μέτρα διὰ τὴν σωτηρίαν των. Τὸ δὲ δεύτερον ἀπῆλθεν εἰς Σιεροῦντα ὅπου δὲν εὗρε ψυχὴν ζῶσαν κατ' ἀρχάς· ἀλλὰ μετά τινας ὥρας πλῆθος ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ βρεφῶν ἐκάλυψαν τὰ παράλια τῆς Σιεροῦντος, ἐξελθόντες ἐκ τῶν ὀπῶν καὶ σπηλαίων ἐντὸς τῶν ὁποίων ἦσαν κεκρυμμένοι. Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μάθωσιν ἐκ τούτων θετικόν τι οὔτε ποῦ εἶναι τὰ ὀθωμανικὰ στρατεύματα, οὔτε ποῦ οἱ Σάμιοι· ὥστε διὰ νὰ λάβωσι θετικὰς πληροφορίας ἀπεφάσισαν οἱ

Κανάρης καὶ Νικόδημος ν' ἀπέλθουν διὰ νυκτὸς εἰς τὸ χωρίον ἅγιος Γεώργιος καὶ νὰ πληροφορηθοῦν ἐκεῖ βασιμώτερον. Ἐξελθόντες λοιπὸν τοῦ μυστίκου ἀνέβησαν τὸ ὄρος καὶ ἤδη περὶ τὸ βασίλευμα τοῦ ἡλίου ἐπλησίασαν πρὸς τὸ χωρίον, ὅτε παρετήρησαν αὐτὸ καιόμενον· ἀνεχώρησαν λοιπὸν καὶ ἐπέστρεψαν περὶ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸ μύστικον ὅπου μόλις κατώρθωσαν νὰ εἰσέλθωσιν ἕνεκα τοῦ πλήθους.

Τὴν ἐπιοῦσαν πρὶν τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου παρήγγειλαν τὸ πλῆθος νὰ μεταβῇ εἰς Βελισσὸν καὶ ἐκεῖ θέλουν ἔλθει ἀπὸ Ψαρὰ πλοῖα καὶ τοὺς παραλάβει· αὐτοὶ δὲ ἀπέπλευσαν μὲ τὸ μύστικον ἀπὸ Σιεροῦντα διὰ Βελισσὸν διὰ νὰ ἑνωθῶσι μὲ τὸ ἄλλο μύστικον. Ἐνῶ δ' εἰσέτι ἐλοξοδρόμουν ἐκεῖ ἐθεάθη ὁ Λυκούργος κατὰ τὴν παραλίαν μὲ ἱκανοὺς στρατιώτας ἐρχόμενος ἀπὸ Λιθὶ· παρήγγειλαν λοιπὸν καὶ εἰς τοῦτον νὰ συνοδεύσῃ τὸ πλῆθος εἰς Βολισσὸν καὶ ἐκεῖ νὰ συσκεφθῶσι. Πρὶν δὲ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἀφίχθη τὸ μύστικον εἰς Βελισσὸν ὅπου εὗρε τὸν Λυκοῦργον μὲ τοὺς στρατιώτας καὶ τὸ πλῆθος. Ἐκεῖ συνεσκέφθησαν καὶ μὲ τοὺς ἐν τῷ ἑτέρῳ μυστίκῳ, καὶ εἶπον εἰς τοὺς Σαμίους ὅτι θέλουν μεταβῆ εἰς Ψαρὰ διὰ νὰ πληροφορήσωσι τὴν κοινότητα ὅπως πέμψῃ αὖτη πλοῖα καὶ στρατιωτικὴν δύναμιν, ἀλλ' ὅτι πρέπει αὐτοὶ νὰ διατηρήσουν τὰς τάξεις, καὶ τὴν ἐρχομένην νύκτα νὰ θέσωσι στρατιωτικὰς φυλακὰς εἰς τοὺς πέριξ λόφους, διὰ νὰ προφυλάξουν τὸ ἀθῶον πλῆθος ἀπὸ τυχοῦσαν ἐπιδρομὴν τῶν Τούρκων καὶ νὰφυλάττωσιν ἕως οὗ ἐλθόντα ἀπὸ Ψαρὰ τὰ πλοῖα φέρωσι στρατιωτικὴν δύναμιν καὶ παραλάβωσι καὶ τὸ πλῆθος. Οἱ Σάμιοι ὑπεσχέθησαν νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν ἐντολὴν, ἀλλ'οἱ στρατιῶται εὑρισκόμενοι εἰς ἀναρχίαν δὲν ὑπήκουσαν.

Οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν ψαριανῶν εἶχον ἐντολὴν ἀπὸ τὴν

κοινότητα νὰ παραλάβωσιν, ἂν τυχὸν εὕρωσι ζῶντας, τὸν γέροντα Ἀλεξανδρῆ Βλαστὸν καὶ τὸν μαστροΣταμάτην (α). Καὶ τὸν μὲν πρῶτον εὑρόντες εἰς Βελισσὸν τὸν παρέλαβε τὸ μύστικον τοῦ Χουλάκη καὶ διευθύνθη εἰς Ψαρά· περὶ δὲ τοῦ μαστροΣταμάτη ἔμαθον ὅτι εἶναι εἰς τὸν ἅγιον Ἰσίδωρον· ὅθεν ἀπέπλευσεν πρὸς τὸ μέρος τοῦτο καὶ τὸ ἕτερον μύστικον ἵνα παραλάβῃ τὸν μαστροΣταμάτην, ἀφοῦ προηγουμένως διεβεβαίωσαν τὸ πλῆθος ὅτι θέλουν σταλῆ πλοῖα ἐκ Ψαρῶν διὰ νὰ τοὺς παραλάβωσιν.

Ἅμα ἔφθασεν εἰς ἅγιον Ἰσίδωρον τὸ μύστικον, εἶδε πλῆθος μέγα τοῦ ὁποίου πλεῖστον μέρος εἰσῆλθεν εἰς τὴν θάλασσαν, μέχρι λαιμοῦ, κρατοῦντες εἰς τὰς χεῖρας τὰ τέκνα των καὶ διευθυνόμενοι πρὸς τὸ μύστικον τοῦτο ἐπικαλούμενοι τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ ὅπως ἀναχωρήσωσιν ἐκ τῆς νήσου· μετὰ πολλῆς δὲ δυσκολίας κατώρθωσεν ἡ λέμβος τοῦ μυστίκου καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὸν γέροντα μαστροΣταμάτην οἰκογενειακῶς, βεβαιοῦντες τὸ λοιπὸν πλῆθος (β) ὅτι αὐθημερὸν ἀπὸ Ψαρὰ θὰ πεμφθῶσι πλοῖα διὰ νὰ τοὺς παραλάβωσιν.

(α) Ὁ μαστροΣταμάτης οὗτος εἶναι ὁ ναυπηγὸς, ὅστις, ἀγράμματος ὢν, ἐβελτίωσε τὴν ναυπηγίαν τῶν Ψαριανῶν πλοίων ὡς προερρέθη· ὁ δὲ Ἀλεξανδρὴς Βλαστὸς, ἔμπορος, εἶχε σχέσεις ἐμπορικὰς μετὰ τῶν ψαριανῶν, καὶ εὐγνωμοσύνης ἕνεκεν ἡ κοινότης διέταξεν ἰδιαιτέρως καὶ περὶ τούτου

(β) Τὸ πλῆθος ὅπερ συνήχθη ἐκάλυπτε τὰ παράλια καὶ τὰς κοιλάδας καὶ τοὺς λόφους ἀπὸ Βελισσὸν ἕως ἄνωθεν πρὸς βορρᾶν τοῦ ἁγίου Ἰσιδώρου. Εὑρίσκετο δὲ ἅπαν τοῦτο τὸ πλῆθος, ἕνεκα τῆς ὁδοιπορίας, γυμνὸν, ἀνυπόδητον καὶ ἄνευ ἄρτου καὶ ὕδατος. Οἱ δὲ κλαυθμοὶ καὶ αἱ γοεραὶ φωναὶ τῶν γυναικῶν καὶ παίδων ἠκούοντο μακρόθεν ἀπὸ πολλῶν ὡρῶν διάστημα, καὶ ἐκίνουν εἰς δάκρυα οὐ μόνον πᾶσαν ψυχὴν ζῶσαν,

Ἐπανελθόντα τὰ δύο μύστικα εἰς Ψαρὰ ἀνήγγειλαν τὰ ὅσα εἶδον· πάραυτα δὲ ἡ κοινότης ἔπεμψεν ὀκτὼ πολεμικὰ πλοῖα (α) καὶ δύο πυρπολικά· ἐπεβίβασε δὲ καὶ εἰς ἄλλον πλοῖον διακοσίους στρατιώτας ἐξ ὧν εἶχε διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς νήσου της, καὶ δύο πληρεξουσίους της, τὸν Χατζῆ Ἰωάννην Ἀργύρην καὶ Κωνσταντῆ Ζανῆν καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἵνα διευθύνουν τὰ στρατιωτικὰ κινήματα, συνεννοούμενοι μετὰ τοῦ Λογοθέτου Λυκούργου. Ἀπέστειλε δὲ τα πολεμικὰ μετὰ τῶν πυρπολικῶν πλοίων πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς Χίου ἵνα ἐμποδίσωσι τὸν ἐχθρὸν ἂν τυχὸν πέμψῃ πλοῖα νὰ βλάψῃ τοὺς διασωθέντας εἰς τὰ παράλια ἐκεῖνα, ἢ ν' ἀποβιβάσῃ στρατιώτας καὶ κτυπήσῃ τοὺς ἡμετέρους. Ταυτοχρόνως λύσασα τὸν ἀποκλεισμὸν ἔπεμψε καὶ τὰ μικρὰ πλοιάρια καὶ διέσωσαν τοὺς εἰς τὰ παράλια εὑρισκομένους Χίους καὶ τοὺς μετέφερον εἰς Ψαρά.

Ἀποβιβασθέντες οἱ πληρεξούσιοι τῶν Ψαριανῶν μετὰ τῶν στρατιωτῶν εἰς Βελισσὸν δὲν κατώρθωσαν νὰ πείσωσι τοὺς Σαμίους· ἀφοῦ λοιπὸν εἶδον ματαιουμένους τοὺς σκοπούς των ἐπεβιβάσθησαν αὖθις ἐπὶ τῶν πλοίων μετὰ τῶν Σαμίων, καὶ ἐπανῆλθον εἰς Ψαρά· ἐκεῖθεν δὲ οἱ Σάμιοι μετέβησαν εἰς τὴν πατρίδα των.

ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν γῆν, ἥτις ἐφαίνετο συμπάσχουσα εἰς τὰ δεινά των. Οἱ ἀποβιβασθέντες Σάμιοι εἰς Χίον, ἔκραζον «Ζήτω»· τοῦτο δ' ἔμαθε καὶ ὁ λαὸς καὶ τὸ ἔλεγε· μετὰ τὴν καταστροφὴν των ὅμως οἱ δυστυχεῖς Χῖοι ἔλεγον. «Ζήτω, ζήτω, ὅπου νὰ ψωμοζητήσῃ ὅποιος τὸ ἔβγαλε· ἐχαθήκαμεν ἀπὸ τὸ ζήτω.»

(α) Τοῦ Γεωργίου Ἀποστόλη, Γεωργίου Σκανδάλη, Βελισσαρίου, Νικολάου Χ. Ἀλεξανδρῆ, Δημητρίου Χ. Ι. Κοτζιᾶ, Γεωργίου Καλαφάτη, Χ. Γ. Κοτζιᾶ καὶ Νικολάου Γιάνναρη. Πλοίαρχοι δὲ τῶν πυρπολικῶν ἦσαν ὁ Ἀντώνιος Σκορδὴς καὶ Δ. Παπανικολῆς.

Τὰ δὲ ὀκτὼ πλοῖά των καὶ πυρπολικὰ περιέπλεον ἄνω τῶν Ἀγνουσῶν· ταῦτα δὲ βλέπουσαι αἱ μοῖραι ἂς ἀπέστελεν ὁ ἐχθρικὸς στόλος εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Χίου ἐπέστρεφον ἄπρακτοι. Διέμειναν ἐπίσης τὰ ψαριανὰ πλοῖα καὶ παρέπλεον μέχρις οὗ ἦλθον τὰ πλοῖα τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν καὶ ἐσχηματίσθη ὁ ἑλληνικὸς στόλος.

Ἀφιχθέντος τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου εἰς Χίον οἱ Ψαριανοὶ ἔπεμψαν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον πρὸς τὴν Διοίκησιν.

Ἀριθ. 49.

Πρὸς τὴν ὑπερτάτην ἐθνικὴν Βουλὴν, ταπεινῶς προσκυνοῦμεν.

Μὲ μεγάλην μας λύπην σᾶς εἰδοποιοῦμεν τὴν φθορὰν τῆς δυστυχοῦς Χίου, ἀπὸ τὴν πέμπτην τὴν ἀπερασμένην. Ἀριβάρησεν ὁ ἐχθρικὸς στόλος καὶ τὴν ἰδίαν νύκτα ἔκαμε τὸ τεζμπάρκον του ἔξω, καὶ οἱ στρατιῶταί μας κατέφυγον ἔνθεν κἀκεῖθεν· ἡμεῖς δὲ ἀπὸ σφοδροτάτους ἀνέμους, δὲν ἐδυνήθημεν νὰ κάμωμεν κἀμμίαν βοήθειαν μὲ τὰ μπουρλότα μας, ἀλλὰ διὰ ξηρᾶς τοὺς ἐξαποστείλαμεν τῆς πολεμικῆς καὶ διάφορα γράμματά μας, ἐγκαρδιώνοντες αὐτοὺς, ὅτι θέλει φθάσωμεν πρὸς βοήθειάν του· πλὴν ματαίως ἐκοπιάσαμεν· καὶ μετὰ τὸ παύσιμον τοῦ ἀέρος ἐμβαρκάραμεν μέσα εἰς ἕνα καράβι διακοσίους στρατιώτας τῆς ξηρᾶς καὶ ἀρκετὰ ὡμίλησαν καὶ ὡδήγησαν τοὺς ἐκεῖ ἁρματωμένους, πλὴν αὐτοὶ δὲν τοὺς ἔμεινεν πλέον πνοὴ διὰ νὰ κινήσωσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· παρομοίως τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐξαποστείλαμεν μίαν θαλάσσιον δύναμιν ἀπὸ ὀκτὼ πλοῖα πολεμικὰ καὶ δύο μπουρλότα, καὶ ὁ καιρὸς γενόμενος γαλήνη ἐβάλθηκαν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὰ πανιὰ χωρὶς νὰ ἠμπορέσωμεν νὰ κάμωμεν τίποτε.

Ἡμεῖς δὲ βλέποντες ὅτι πλέον δὲν ἔχει κἀμμίαν ἰατρειὰν ἡ Χίος ἐτρέξαμεν μὲ τὰ πλοῖά μας μικρὰ καὶ μεγάλα διὰ νὰ γλυτώσωμεν ταὶς ψυχαὶς ἀπὸ τὴν μάχαιραν τοῦ ἀγαρηνοῦ, ὅσκις δυνηθῶμεν· τώρα δὲ ὁ ἐχθρὸς φοβερίζει τὴν νῆσόν μας ὅπου

καὶ ἡμεῖς τὸν περιμένομεν ν' ἀντιπαραταχθῶμεν κατ' αὐτοῦ, καὶ ὁ θεὸς νὰ ἦναι βοηθὸς εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις μας.

Ταῦτα δὲ καὶ μὲ τὸ προσῆκον σέβας ὑποσημειούμεθα.

(Τ. Σ.) Τῇ 9 ἀπριλίου 1822, Ψαρά.

Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν

Νικολῆς Χ. Δ. Κοτζιᾶ— Γ. Κ. Διασάκη — Δ. Βρατσάνος— Ιω. Καλάρης.

Οἱ ψαριανοὶ ἐχορήγησαν εἰς τοὺς ἀποβιβασθέντας εἰς Ψαρὰ χίους, ἀπόρους ὄντας καὶ ἐνδεεῖς, ἐνδύματα, τροφὰς καὶ τὰς εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐξοχὴν οἰκίας των τὰς μενούσας κενάς· περιεποιήθησαν δὲ ἰδιαιτέρως τοὺς ἀσθενεῖς. Ἀφῆκαν δ' ἐπίσης εἰς τὴν ἐξουσίαν των καὶ τὰ λείψανα τῶν ἀμπέλων καὶ καρπίμων δένδρων, τὰ ὁποῖα εἶχον διασωθεῖ ἀπὸ τοὺς Κυδωνιεῖς καὶ Μοσχονησιώτας· ὥστε αἱ ἄμπελοι τὸ ἔτος τοῦτο ἐρημώθησαν, τὰ δὲ κάρπιμα δένδρα κατεβλάφθησαν.

Ἐν τούτοις ἡ κοινότης τῶν ψαρῶν φοβουμένη ἐπιδημίαν ὡς ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ, ἀπεφάσισε δι' ἰδίων της ἐξόδων καὶ διὰ τῶν ψαριανῶν πλοίων, τοῦ Δημητρίου Νικολάκη, Ἰωάννου Καλάρη, Γεωργίου Ἀγγελικάρα, Ἰωάννου Καμπούρη, Χ. Κωνσταντῆ Καμπούρη, Γεωργίου Ἀράπη, Ἀνδρέου Μυτάρα, Νικολάου Μαυρογιάννη, Ἰωάννου Μάκρα, Χ. Θεοδοσίου καὶ Χ. Γεωργίου Πέλα, καὶ μετέφερε τὰς οἰκογενείας ταύτας τῶν Χίων εἰς τὰς νήσους καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἀλλὰ καὶ διὰ μὴ ψαριανῶν πλοίων μετεφέρθησαν οἰκογένειαι εἰς τὰς νήσους. Καὶ μετὰ ταύτην δὲ τὴν ἀρέωσιν ὁ πληθυσμὸς ἔμενεν εἰσέτι μέγας.

Ἦσαν πρόσφατα εἰσέτι τὰ δυστυχήματα τῶν Χίων, καὶ ἔναυλοι εἰς τὰς ἀκοάς των οἱ κλαυθμοὶ ὅτε ἐπαρρησιάσθη εἰς Ψαρὰ ὁ Παλαιολόγος Λεμονῆς, φέρων διαταγὴν τῆς Διοικήσεως διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Μι-

τυλήνης καὶ ζητῶν τὴν συνδρομὴν τῶν ψαριανῶν. Ἰδοὺ ἡ διαταγή.

Ἀριθ. 90.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν

Πρὸς τοὺς προκρίτους Ὕδρας Σπέτσαις καὶ Ψαρᾶ, καὶ ἐφόρους Νήσων, καὶ Ναυάρχου τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου.

Ἐν Κορίνθῳ, τῇ 9 ἀπριλίου 1822.

Ἐδιορίσθη παρὰ τῆς Διοικήσεως ὁ κύριος Παλαιολόγος Λεμονῆς εἰς τὸ νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς σωτηρίαν καὶ ἀπολύτρωσιν τῆς νήσου Μιτυλήνης, πατρίδος του, τοῦ ὁποίου ἐδόθησαν ἐφοδιαστικὰ παρὰ τοῦ Μινιστερίου τῶν Ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων, καὶ προσωρινοῦ Μινιστερίου τοῦ πολέμου, περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Τὸ Μινιστέριον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἔγραψε πρὸς τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν, ὡς ἡ ἀπὸ 9 ἀπριλίου ὑπ' ἀριθ. 342 εἰδοποίησίς του, ὅπως συμφώνως καὶ ἀναλόγως μὲ τὸν σκοπὸν ταύτης τῆς ἀποστολῆς, ἐφοδιάσῃ τὸν ῥηθέντα κύριον Παλαιολόγον Λεμονῆν μὲ συστατικὰ καὶ προτρεπτικὰ πρὸς τοὺς ναυάρχους ἡμῶν.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῆς Διοικήτεως τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν διορίζει καὶ διατάττει ὅλους τοὺς Ναυάρχους ἡμετέρους καὶ ἐξουσιαστὰς Ἑλληνικῶν πλοίων, προσέτι ὅλα τὰ θαλασσινὰ Κριτήρια, παῤῥησιαζομένου τοῦ κυρίου Παλαιολόγου Λεμονῆ πρὸς αὐτοὺς, νὰ τοῦ δοθῇ διαβατήριον μὲ ὅσους Μιτυληναίους ἔχει, ν' ἀπεράσῃ ἀκωλύτως εἰς Τῆνον καὶ Ψαρά. Ἔτι δὲ ἔχων καὶ πλοῖον ἡ πλοῖα Μιτυληναίων, νὰ ἐφοδιάσουν τὸν καραβοκύρην τῶν πλοίων ἀπὸ διαβατήρια ἕως Τῆνον καὶ Ψαρά· οἱ δὲ Ναυάρχοι ἡμέτεροι νὰ τοῦ ἀφήσωσιν ἐλευθέραν τὴν ἔκπλευσιν, καὶ δώσωσι πᾶσαν τὴν ὑπεράσπισιν. Φθάσας εἰς Ψαρὰ, ἡ ἐκεῖσε βουλὴ νὰ ἐνεργήσῃ, κρίνουσα πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος, τὰ καθήκοντα.

Ν. Παντελὴς Ν. Παντελάκη— *Ἰωάννης Νικολάου Λαζάρου*,—*Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρη.*

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Γεράσιμος Κῶπας.

Οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ δυστυχήματα τῶν Χίων, εἶπον εἰς τὸν Παλαιολόγον Λεμονῆν ὅτι ἐπαναστάσεις τοιαῦται εἶναι ἐπιβλαβεῖς μᾶλλον παρὰ ὠφέλιμοι. Καὶ οὔτε τῆς Χίου ἡ ἐπανάστασις ἤμεθα γνώμης νὰ γίνῃ, εἶπον, ἀλλ' ἀφοῦ ἔγινεν ἔπρεπε νὰ τὴν βοηθήσωμεν. Ἀλλ' ἰδοὺ ὁποῖα ἀποτελέσματα ἔφερε· τὴν καταστροφὴν τοσούτου πληθυσμοῦ, τὴν χύσιν ἀθώου αἵματος, τὴν διασπορὰν, τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν κατοίκων. Ἡ Μιτυλήνη εἶναι καὶ αὐτὴ πλησίον τοῦ τουρκικοῦ κράτους, ἔχει ἱκανοὺς ἐντοπίους ὀθωμανοὺς καὶ τρία φρούρια, ἤτοι τὸ Κάστρον, τὸ Μόλυβον καὶ τὸ Σίγρι· αὐτὰ δὲν δύνανται νὰ κυριευθῶσιν εἰμὴ μετὰ ἀποκλεισμὸν διὰ θαλάσσης καὶ ξηρᾶς· ἡμεῖς δὲ δὲν δυνάμεθα οὔτε διὰ θαλάσσης, οὔτε διὰ ξηρᾶς ν' ἀποκλείσωμεν τὴν Μιτυλήνην καὶ τὰ φρούρια, διότι μᾶς ἐλλείπουν τὰ μέσα νὰ διατηρηθῇ ὁ στόλος καὶ ἡ ἀναγκαία στρατιωτικὴ δύναμις. Οἱ Τοῦρκοι λοιπὸν, ἐπαναστατησάσης τῆς Μιτυλήνης, θὰ μεταβοῦν ἐκ τῆς Ἀσίας, θὰ καταπαύσουν τὴν ἐπανάστασιν, θὰ λεηλατήσουν τοὺς κατοίκους καὶ τὴν χώραν καὶ θὰ χυθῇ ἀθῶον Ἑλληνικὸν αἷμα· διὰ τοῦτο ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν τὴν συνδρομήν μας.

Ἀφοῦ λοιπὸν δὲν ἔδωσαν συνδρομὴν οἱ ψαριανοὶ εἰς τὸν Παλαιολόγον Λεμονῆν, ὁ σκοπὸς αὐτοῦ δὲν ἐπροώδευσεν, οἱ δὲ χριστιανοὶ τῆς Μιτυλήνης ἐλυτρώθησαν ἀπὸ ἄφευκτον καταστροφήν.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου εἰδοποιεῖ τὴν βουλὴν τῶν ψαρῶν τὴν πρόνοιαν ἣν ἔλαβεν ἡ Διοίκησις διὰ τὸν Ἑλληνικὸν στόλον.

Ἀριθ. 41.

ΤΟ ΜΙΝΙΣΤΕΡΙΟΝ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ.

Πρὸς τοὺς προκρίτους Ψαρῶν.

Ἡ Διοίκησις ἀπεφάσισεν ἑξήκοντα πλοῖα πολεμικὰ τοῦ ἔθνους

νὰ διαμείνωσιν εἰς τὴν παντοτεινὴν δούλευσιν τῆς πατρίδος, ἔγραψε μὲ δραστηριότητα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα περὶ καταβολῆς χρημάτων, τὰ ὁποῖα καὶ συναθροίζονται καὶ ἐντὸς ὀλίγου, δέκα ἢ δώδεκα ἡμερῶν, θέλει πεμφθῆ τὸ ἀνάλογον μερίδιον τῶν τῆς νήσου σας πλοίων. Ἡ Διοίκησις ὄχι μόνον προσπαθεῖ νὰ πληρώσῃ τοὺς γενναίους ναύτας της τὰ μηνιαῖα καὶ ζωοτροφίας, ἀλλὰ καὶ θέλει βραβεύσει μετὰ τὴν τοῦ Γένους ἀποκατάστασιν τὸν πάντα Ἕλληνα κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῦ δούλευσιν ὑπὲρ ἐλευθερίας τῆς πατρίδος, μὲ ἀνάλογα ἀξιώματα καὶ τίμια παράσημα· καὶ εἰς τοῦτο ἂς ἦναι βέβαιοι ὅτι ἡ Διοίκησις ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τοὺς γενναίους ναύτας· διότι ἕως τὴν σήμερον ἔδωκαν πρὸς τὴν πατρίδα τὰς μεγαλητέρας ἐκδουλεύσεις· εἰσέτι ἐλπίζει ἀπὸ τοὺς ναύτας ἀξιολογωτέρας ἀνδραγαθείας. Τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν θέλει προστατεύσει τὰ δίκαια αὐτῶν ὡς δεῖ, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο γέγονεν ἵνα μὴ ἀδικηθῶσιν· ἡ πατρὶς ἔχει πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθὰ, καὶ πρὸς ἄλλον βέβαια δὲν θέλει δοθῶσιν εἰμὴ πρὸς τὰ τέκνα της, καὶ πρὸς τὰ τέκνα μᾶλλον ἐκεῖνα, ἅτινα διέσπασαν τὰς ἁλύσεις της ἀπὸ τοῦ τυραννοῦντος αὐτήν· ζητεῖ τέκνα ἐνάρετα διὰ νὰ τὴν τιμήσουν καὶ δοξάσουν ὥσπερ τὰ πάλαι τέκνα της, οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἐδόξασαν. Ἡ ἀγάπη δὲν στέκεται εἰς τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλ' εἰς τὴν ἀγάπην, καὶ δικαιοσύνην· ὅστις λοιπὸν εἶναι δίκαιος καὶ ἀγαπᾷ τοὺς ἀδελφοὺς ὁμογενεῖς ὡς ἑαυτὸν, ἐκεῖνος εἶναι ὁ καλήτερος υἱὸς τῆς Ἑλλάδος, ἐκεῖνος θέλει τιμήσει καὶ δοξάσει, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ θέλει χαράξει εἰς τὸν ναὸν τῆς ἀθανασίας. Ἐὰν ἔχουν ἀγάπην, ἔχουν καὶ τὴν ὁμόνοιαν καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἔχοντες ὁμόνοιαν καὶ δικαιοσύνην ἔχουν καὶ τὸν θεὸν βοηθόν· ἔχοντες τὸν θεὸν βοηθὸν, τίς δύναται παραταχθῆναι καὶ ἀντιστῆναι αὐτοῖς; οὐδεὶς βέβαια· διότι μεθ' ἡμῶν ὁ θεὸς, λέγομεν, γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεός.

Ὅλη ἡ Εὐρώπη ἐνθουσιασθεῖσα διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος, μᾶς ἐπρόβαλλε μιλιούνια νὰ μᾶς δανείσουν εἰς τὰς ἀνάγκας μας. Γερμανός τις ἄρχων πλούσιος ἀποθανὼν ἀφῆκε δέκα μιλιούνια φιορίνια τῆς Αὐγούστης· ἐξ αὐτῶν ἀφῆκε δῶρον πρὸς τὴν Ἑλλάδα τὸ τέταρτον, τὸ ὁποῖον συμποσοῦται

ἓν μιλιούνιον καὶ διακόσιαις πενῆντα χιλιάδες τάλληρα. Ἐν ὀλίγῳ λοιπὸν, ἐὰν δὲν ἀρκέσωσι τὰ ἡμέτερα, ἔχομεν ἀπὸ τοὺς φιλέλληνας Εὐρωπαίους τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐλλειπόντων. Κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἔχομεν νὰ πέμψωμεν εἰς Εὐρώπην δι' ὅλα τὰ ἀναγκαῖα τοῦ στόλου μας ἀπὸ τὴν βελώνην ἕως τὴν ἄγκυραν, συμποσούμενα τρία μιλιούνια γρόσια, ὥστε θέλομεν τὰ ἔχει ὅλα ἐν ἀφθονίᾳ.

Τῶν τριῶν ἐπιτρόπων (κομισσαρίων) ὀνομασθέντων αὐτοῦ κατὰ τὸν διοργανισμόν σας, νὰ γράψετε ἐδῶ εἰς τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν τὰ ὀνόματά των, διότι τὸ Μινιστέριον εἰς τὸ ἑξῆς μὲ αὐτοὺς θέλει ἔχει τὴν ἀλληλογραφίαν του εἰς ὅσα ἀφορῶσι πρὸς πληρωμὴν ναυτῶν, πρόβλεψιν ζωοτροφιῶν καὶ ἐφοδίων πολεμικῶν, ἔτι δὲ διὰ ἔπιπλα καὶ ὕλας ἀναγκαιούσας τῶν πλοίων· αἱ δὲ προσταγαὶ τῆς ἐξαποστολῆς καὶ ἐκπλεύσεως τοῦ στόλου θέλει γίνονται πρὸς τὴν βουλὴν, καὶ δι' αὐτῆς νὰ δίδωνται πρὸς οὓς ἀνήκει· ὅτι δὲ τὸ Μινιστέριον τῆς Οἰκονομίας φθάσει νὰ ἐξαρκῇ τὰς χρείας τῆς πατρίδος, τὸ ὁποῖον ἐλπίζομεν ὅσον τάχιστα μετὰ ἓν ἢ τοὐλάχιστον δύο μῆνας, τότε ἔσεται τὸ πρῶτον τὸ ναυτικὸν πληρέστατα διωργανισμένον, ὥσπερ τὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων ναυτικά.

Ὁ καπετὰν Ἰωάννης Μήκαρος ἐκλέχθη ἀπὸ τὸ Μινιστέριον τοῦτο δι' ἀγγελιοφόρος νὰ πηγαινοέρχεται αὐτοῦ καὶ τὰς λοιπὰς νήσους διὰ τὰς ἀναγκαίας ἀγγελίας τῆς Διοικήσεως· διὰ τοῦ ὁποίου θέλετε τώρα συχνὰ γράφει περὶ τῶν καθηκόντων, εἰς τὸ Μινιστέριον τοῦτο. Σᾶς ἐμπερικλείονται διακηρύξεις περὶ σημαιῶν καὶ ἐθνικοῦ σημείου, καὶ ἓν σχέδιον σημαιῶν. Ἐρρῶσθε· ἔτι σᾶς περικλείονται προκηρύξεις διαφόρων μονέδων, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πρέπει ν' ἀπερνοῦν, διότι οὕτως ἔχει ἡ Διοίκησις νὰ τὰς δίδῃ καὶ λαμβάνειν, καὶ πάντες πρέπει νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὰς διαταγάς της.

Ἐν Κορίνθῳ, τὴν κ'. μαρτίου ᾳωκϐ'.

Ν. Παντελὴς Νικολάκη,—Ἰω. Ν. Λαζάρου,—Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Γεράσιμος Κῶπας.

'Αριθ. 99.

ΤΟ ΜΙΝΙΣΤΕΡΙΟΝ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ προκρίτους Ψαρῶν.

Τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν ἐπερίλαβεν ἐπάνω εἰς λογαριασμὸν τῆς ἐκπλεύσεως τοῦ στόλου τῶν ἑξήντα τριῶν πλοίων, γρόσια 57,550, ἤτοι πενῆντα ἑπτὰ χιλιάδες πεντακόσια πενήντα· τοῦτα διηρέθησαν ἀναλόγως εἰς τὰ πλοῖα ἑκάστης νήσου, τυγχάνουσα διὰ τὰ δεκαὲξ πλοῖα τῆς νήσου σας 14,615, 36/40 ἤτοι δεκατέσσαρες χιλιάδες ἑξακόσια δεκαπέντε, καὶ παράδες τριανταὲξ, τὰ ὁποῖα σᾶς ἐξαποστέλλει διὰ τῆς ταχυπλόου *Ἑλλάδος* Κ. Ιω. Μήκαρου.

Ἡ Διοίκησις διέταξε μὲ δραστηριότητα εἰς τὸ νὰ συναχθῶσι χρήματα πρὸς ἔκπλευσιν ἑξήντα πλοίων χρονικῶς· τὸ Μινιστέριον τῆς Οἰκονομίας ἐνεργεῖ τὴν προσταγὴν τῆς Διοικήσεως καὶ καθ' ἑκάστην ἐπισωρεύει χρήματα, τὰ ὁποῖα ἀπερνᾷ πρὸς τοῦτο τὸ Μινιστέριον διὰ νὰ διανεμηθῶσιν ἀναλόγως.

Τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν καλῶς γινώσκει τὴν ἀνάγκην σας, δι' αὐτὸ τοῦτο καὶ φροντίζει μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν καλὴν στάσιν τοῦ στόλου· ὅθεν καὶ δὲν ἀνέβαλε καιρὸν· μόλις ἐπεσώρευσε χρήματα, ἀμέσως σᾶς ἔπεμψε τὸ ἀνάλογόν σας διὰ νὰ ἐξοικονομηθῆτε ὅπως δυνηθῆτε κατὰ τὸ παρόν· ἄμα λάβῃ καὶ ἕτερα σταλήσονται· ἂς ἦσθε βέβαιοι ὅτι κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως θέλει συναχθῶσι χρήματα πρὸς τὴν χρηζομένην ἔκπλευσιν τοῦ στόλου.

Διὰ νὰ γίνῃ δὲ τακτικῶς ἡ συνάθροισις χρήζει κόπου καὶ καιροῦ, ὅμως θέλει γίνει, ὥστε νὰ στέλλωνται κατὰ μῆνα αἱ πληρωμαὶ καὶ τὰ ἔξοδα.

Ἡ παροῦσα ἔκπλευσις, ὦ γενναῖοι ναύαρχοι καὶ ναῦται εἶναι ἡ ἀναγκαιοτέρα διὰ τὴν Πατρίδα· διότι ἔχει νὰ στεφανώσῃ μὲ δάφνας τὰς κεφαλάς σας καὶ ἀποθανατίσῃ τὰ ὀνόματά σας εἰς τὸν ναὸν τῆς ἀθανασίας, ὥστε οἱ μεταγενέστεροι νὰ ὁμιλοῦν τὸ ὄνομά σας. Ἡ πατρὶς χρεωστεῖ τὸ πᾶν ἀπὸ τὰς ἐκδουλεύσεις σας, ὅτι πάντοτε ἐδείχθητε γενναῖοι εἰς ὅλας τὰς συμπλοκὰς τῶν ἐχθρικῶν πλοίων. Οἱ ἀδελφοί σας Ὑδραιοσπετζιῶται ἑτοιμά-

ζονται μὲ ταχύτητα εἰς τὸ νὰ φθάσουν αὐτόθι νὰ συμπολεμήσουν καὶ μεθέξουν τώρα μαζῆ σας τὸ βραβεῖον τῆς δόξης, ὡς πάντοτε συνεπολέμησαν.

Ἡ Βουλὴ ἂς λάβῃ πρὸς ἔκπλευσιν τοῦ στόλου ὅλα τὰ ἐπωφελῆ καὶ γνωστικὰ μέτρα καὶ ἐν καιρῷ θέλει βραβευθῆ.

Πέμποντες βαρούτια διὰ τὸν Ὄλυμπον, ἐὰν ἡ γολέτα χρειασθῇ νὰ σταλθῇ ἐν τάχει ὀπίσω εἰς Κόρινθον, τότε τὰ πέμπετε μὲ ἄλλο καΐκι εἰς Ὄλυμπον.

Σᾶς πέμπεται καὶ ἓν τυπωμένον πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος πρὸς ὁδηγίαν σας.

Ἐν Κορίνθῳ, τὴν 11 ἀπριλίου 1822.

Ν. Παντελὴς Νικολάκη,—Ἰω. Ν. Λαζάρου,—Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Γεράσιμος Κῶπας.

Ἡ πυρίτις ἐστάλη εἰς τὸν Ὄλυμπον διὰ τῆς Ἀγγελιοφόρου γολέτας τοῦ Ἰωάννου Μήκαρου.

Ἀριθ. 100.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν

Πρὸς τὴν βουλὴν τῶν Ψαρῶν.

Κατὰ τὴν ἀπὸ κ'. μαρτίου ὑπ' ἀριθ. 41 ἐπιστολὴν τοῦ Μινιστερίου τούτου, ἥτις διώριζεν ὅτι κατὰ τὸν ὑμέτερον διοργανισμὸν τὰ ὀνόματα τῶν ἐκλεχθέντων ἐπιτρόπων, νὰ στείλετε τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰς τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν· ὁ σκοπὸς τοῦ Μινιστερίου ἦτο καὶ εἶναι διὰ νὰ ἔχῃ ἔμμεσον ἀλληλογραφίαν μὲ αὐτοὺς διὰ τὴν καλὴν ἁρμονίαν καὶ εὐταξίαν τοῦ στόλου, ὅστις ἔχει κατὰ τὴν ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως, νὰ διαμείνῃ παντοτεινὸς, συνιστάμενος ἀπὸ ἑξῆντα πλοῖα, δι' αὐτὸ τοῦτο καὶ διαγωνίζεται τὴν ἐξοικονόμησιν αὐτοῦ περὶ τῶν ἀναγκαίων.

Οἱ ἐπίτροποι λοιπὸν θέλει ἔχουν ὅλον τὸ βάρος, ὅσα ἀφορῶσι τὰ χρέη των, καὶ θέλουν εἶσθαι ἕνοχοι πρὸς τὴν Διοίκησιν ἂν λείψουν ἀπὸ τοῦ χρέους των διὰ προσωποληψίαν κτλ. Τὰ χρέη-

των εἶναι, νὰ εἰξεύρουν πόσους ναύτας ἔχει τὸ καθ' ἕκαστον πλοῖον, νὰ διορίζουν τοὺς πλοιάρχους διὰ νὰ τοὺς δίδουν τὸν κατάλογον τῶν ναυτῶν, γράφουν ἀξίωμα, ὄνομα πατρός του, ἐπίκλην καὶ πατρίδα. Ἔχουν χρέος νὰ ἐκλέγουν τοὺς τροφοδότας διὰ τὴν καλὴν οἰκονομίαν, ἔχουν χρέος νὰ προβλέπουν τὰς ζωοτροφίας, ἔχουν χρέος νὰ διορίζουν τόσους ναύτας εἰς τὸ καθ' ἕκαστον πλοῖον κατ' ἀκρίβειαν, ἔχουν χρέος νὰ διορίζουν τὸν μισθὸν τῶν ναυτῶν, ὅλα μὲ τὴν ἀκρίβειαν, οἰκονομίαν καὶ ὄφελος τῆς Διοικήσεως καὶ λοιπὰ ἀφορῶντα πρὸς αὐτούς· ἔχουν χρέος νὰ ἐξετάζουν καταλεπτῶς τὰ ἡμερολόγια διὰ νὰ εἰξεύρουν πόσα ἐξώδευσαν ἀπὸ τὰ πολεμικὰ ἐφόδια ἐν καιρῷ πολέμου, νὰ διορίζουν τοὺς γραμματικοὺς νὰ βαστοῦν λογαριασμόν.

Τὸ Μινιστέριον λοιπὸν γράφει πρὸς τὴν βουλὴν Ψαρῶν τὰ ἄνω γεγραμμένα, καὶ ἡ βουλὴ ἂς δώσῃ τὰς διαταγὰς πρὸς αὐτοὺς ὡς ἐκ μέρους τοῦ Μινιστερίου, ἤτοι τῆς Διοικήσεως. Τὸ Μινιστέριον πρέπει νὰ εἰξεύρῃ τὰ ὀνόματά των, ἵνα ἐν καιρῷ ἀνταμείψῃ τὰς πιστὰς ἐκδουλεύσεις των, ἢ καταδικάσῃ διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ χρέους των· ὅτε δὲ ἐπισωρεύσῃ τὰ ἀναγκαῖα τὸ Μινιστέριον, τότε ὅλα τὰ ἐφόδια γενικῶς τῶν πλοίων θέλει δίδονται ἀπὸ τοὺς διοριζομένους ἐπιτρόπους ἐκ τῆς βουλῆς κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως.

Τὸ καράβι τὸ ὁποῖον ἔχει 16 κανόνια πρέπει νὰ ἔχῃ ἐννενῆντα ναύτας· τὸ δὲ δεκατέσσαρα, ἑβδομῆντα πέντε, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν λογαριασμὸν λάβετε μέτρα διὰ τὰ λοιπά, ἐκτὸς ἀνάγκης κατεπειγούσης βιάσει νὰ αὐξηνθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ναυτῶν.

Θέλουν πέμπει εἰς τὸ Μινιστέριον ἴσον ἑκάστου πλοίου κατάλογον ναυτῶν, διότι ἂν τις ἐξ αὐτῶν πράξῃ καμμίαν ἀνδραγαθίαν νὰ βραβεύεται καὶ νὰ μὴν ἀδικῆται· μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐμψυχώνονται οἱ ἀνδρεῖοι ναῦται· ἔτι δὲ νὰ δοθῇ ἐν καιρῷ πρὸς τὰς φαμηλίας ἐκείνων, οἵτινες ἐφονεύθησαν διὰ τὴν Πατρίδα καὶ νὰ μὴ μένωσιν εἰς τὴν ἄγνοιαν· κάθε ἀρχηγὸς πρέπει νὰ ἔχῃ δύο ὀφικιάλους κυβερνήτας (ἤτοι τενιέντιδες) ἕνα ὀφικιάλον κανονίων, καὶ δύο ναυκλήρους, καὶ νὰ τοὺς ὁρκίσῃ διὰ τὴν πίστιν πρὸς τὴν Πατρίδα.

Ἐν Κορίνθῳ, τὴν ιδ'. ἀπριλίου 1822.

Ν. Παντ. Νικολάκη,—Ἰω. Ν. Λαζάρου,—Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρη.

Ὁ Γεν. Γραμματεύς.
Γ. Κ ῶ π α ς.

Ἀριθ. 120.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τ ὸ Μ ι ν ι σ τ έ ρ ι ο ν τ ῶ ν Ν α υ τ ι κ ῶ ν

Πρὸς τὴν βουλὴν τῶν Ψαρῶν.

Ἐπερίλαβε τὸ Μινιστέριον τοῦτο ἀπὸ τὸ Μινιστέριον τῆς Οἰκονομίας γρόσια 342,452 διὰ λογαριασμὸν τοῦ στόλου· τοῦτα διηρέθησαν ἐπάνω εἰς τὰ ἐκπλεύσαντα ἑξῆντα τρία πλοῖα. Ἀναλογον μερίδιον τῶν 16 πλοίων τυχαίνει γρόσια 86,971, 18/40, ἤτοι ὀγδοήντα ἓξ χιλιάδες ἐννεακόσια ἑβδομῆντα ἓν καὶ παράδες δέκα ὀκτὼ, τὰ ὁποῖα σᾶς πέμπονται μὲ τὸν Ἀναγνώστην παπᾶ Γαβριὴλ, διὰ τοῦ βρικίου *Φιλοκτήμων*, καπετὰν Νικολῆ Δ. Νικολάκη. Οἰκονομηθῆτε κατὰ τὸ παρὸν ὅπως ἠμπορέσητε ὅσα πλοῖα κρίνετε ἀναγκαῖα νὰ ἐκπλεύσωσι κατὰ ἐχθρικοῦ στόλου, μὲ τὴν συνηθεισμένην σας γενναιότητα.

Πέμψατε τὰ ὀνόματα τῶν πλοίων καὶ κυβερνητῶν ἐκείνων τῶν ὁποίων ἀποφασίσατε νὰ δουλεύσουν τὸ ἔθνος, διὰ νὰ ἑτοιμασθῶσι τὰ ἀναγκαῖα διπλώματά των τακτικῶς ἀπὸ τοῦ Μινιστερίου τῶν Ναυτικῶν.

Ἐν Κορίνθῳ, τῇ 20 ἀπριλίου 1822.

Ἀριθ. 121.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τ ὸ Μ ι ν ι σ τ έ ρ ι ο ν τ ῶ ν Ν α υ τ ι κ ῶ ν

Πρὸς τὴν βουλὴν τῆς νήσου Ψαρῶν

Ἐν Κορίνθῳ, τὴν 20 ἀπριλίου 1822.

Σᾶς περικλείονται τριάντα κηρύξεις ἀποκλείσεως ὅλων τῶν παραλίων τόπων τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐχθροῦ, τὰς ὁποίας θέλετε δώσει εἰς τοὺς ναυάρχους ἀπὸ ἓν ἑκάστου καὶ ἀλλόθι ὅθεν κρίνετε τῶν ὁμογενῶν· μὴ δώσετε εἰς τοὺς προξένους

(κονσόλους), διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ νὰ κοινοποιηθῇ ἀπὸ τὸν Μινίστρον Ἀρχιγραμματέα τῆς ἐπικρατείας καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, διὰ νὰ λάβῃ τὴν ἰσχύν του ὡς ἡ τάξις. Ἐρρώσθε.

Ν. Παντ. Νικολάκη,—Χ. Ἀνδρ. Ἀργύρης.

Ὁ Γεν. Γραμματεύς.

Γ. Κ ῶ π α ς.

Ἀριθ. 152

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τ ὸ Μ ι ν ι σ τ έ ρ ι ο ν τ ῶ ν Ν α υ τ ι κ ῶ ν

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῆς Νήσου Ψαρῶν.

Ἐπειδὴ καὶ ἡ Διοίκησις διέταξεν ἁρμοστὰς διὰ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους πρὸς ὀργανισμὸν αὐτῶν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐσωκλείστου βλέπετε, οὗτοι ἐδιορίσθησαν διὰ ν' ἀπεράσωσιν εἰς τὴν βουλὴν Ψαρῶν δώδεκα χιλιάδες γρόσια, τὰ ὁποῖα θέλετε τὰ μεταχειρισθῆ διὰ νὰ ὁπλίσετε δύο πλοῖα, ἅτινα θέλει εἶναι πρὸς δούλευσιν τῶν Ὀλυμπίων.

Ἡ Διοίκησις πέμπει εἰς Ὄλυμπον τὸν κύριον Γεώργιον Λέλην, ἔπαρχον Ὀλύμπου, ὅστις θέλει ἔχει ὅλην τὴν ἐξουσίαν κατὰ τὰς δοθείσας αὐτῷ διαταγάς. Οἱ κυβερνῆται τῶν ὁπλισάντων πλοίων σας θέλει εἶναι ὑπὸ τὴν διαταγὴν αὐτοῦ· αὐτὸς θέλει φροντίζει ὅσα αὐτοῖς ἀνήκουσι, καὶ εἰς ἔλλειψιν ἀποκρίνεται ἡ Διοίκησις.

Δότε λοιπὸν διαταγὴν τῶν κυβερνητῶν νὰ ἦναι εὐπειθεῖς εἰς τὰς ἐκείνου διαταγὰς, διότι κατὰ τὴν ἐκείνου παράστασιν πρὸς τὴν Διοίκησιν θέλουν βραβευθῆ.

Ὁ κύριος Λέλης ἔρχεται αὐτόθι· δώσετε τὴν προσήκουσαν τιμὴν, ὡς τιμηθεὶς παρὰ τῆς Διοικήσεως· καὶ ὁ ἴδιος φέρει τὰ ἄνω εἰρημένα γρόσια. Εἶναι τίμιος, καὶ ἂν φερθῶσι τιμίως οἱ κυβερνῆται θέλει τοὺς εἶναι κέρδος καὶ ἀπόδοσις βραβείου.

Ἐν Κορίνθῳ, δ'. μαΐου 1822.

Ν Παντ. Νικολάκη, —Ἰω. Ν. Λαζάρου,—Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Γ. Κ ῶ π α ς.

Ἀριθ. 76.

Η ΒΟΥΛΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΨΑΡΩΝ

Πρὸς τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν.

Τὰς ἀπὸ 14 τοῦ παρελθόντος ἀπριλίου 2 σεβαστὰς ἐπιστολάς σας ἐλάβαμεν, ὡς καὶ τὰ ἀναλογοῦντα μετρητὰ 14,615, 36/40 μέσον τῆς ταχυπλόου *Ἑλλάδος* καπ. Ἰωάννου Μήκαρου, τὰς περιεχομένας τῶν ὁποίων διαταγὰς καὶ παραγγελίας, ἀγκαλὰ καὶ εἴχαμεν διατάξει, μόλον τοῦτο τὰς ἐπιδιωρθώσαμεν ὡς αἱ ὑμέτεραι παραγγελίαι· πλὴν διὰ τὰς μεγαλωτάτας ἐπιδρομὰς τῆς ἀσυγκρίτου τῶν δυνάμεων τῆς νήσου μας, πληθὺς τῶν ἀδίκως δυστυχησάντων Χίων, προσπαθοῦντες πρὸς τὴν ἐξοικονόμησίν των, καὶ ἐκστρατεύσεις τοῦ στόλου μας, ἐπιφόρτισιν τοῦ λοιποῦ τῶν ἀδελφῶν Ὑδραιοσπετζιωτῶν ἀραγμένου στόλου, ἐντεῦθεν δὲν εἴμεθα εἰς κατάστασιν νὰ σᾶς ἐξιστορήσωμεν τὰ ὅσα ὡς ἄνωθεν μᾶς δίδετε, καὶ πρὸς ὁδηγίαν σας.

Τὰς ἀπὸ 20, τοῦ αὐτοῦ παρελθόντος σεβαστὰς 2, ἐλάβαμεν μέσον τοῦ Ἀναγνώστη παπᾶ Γαβριὴλ, ὡς καὶ τὰ ἀναλογοῦντα μας μετρητὰ 86,971, 18/40, τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθημεν πρὸς ἐξέπλευσιν 16 καραβίων, ὡπλίσαμεν καὶ ἡνώθησαν μετὰ τῶν ἀδελφῶν Ὑδραιοσπετσιωτῶν κατὰ τοῦ εἰς Χίον εὑρισκομένου ἐχθρικοῦ στόλου, παρομοίως καὶ τὰς κηρύξεις ἀποκλείσεως ὅλων τῶν παραλίων τόπων τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐχθροῦ, τὰς ὁποίας διετάξαμεν ὡς αἱ ὑμέτεραι διατάξεις.

Ὁ ἑλληνικὸς στόλος συναθροισθεὶς ἐντεῦθεν ἀνεχώρησε κατὰ τὴν 27 τοῦ παρελθόντος ἀπριλίου κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ὅστις εἰς Χίον εὑρίσκετο ἔτι διὰ τὸ νὰ ἔπνεεν ἄνεμος ἀπὸ τὸν νότον, ἐπῆγεν ἀπὸ Βενέτικον ἵνα ἔχῃ τὰ σοβράνω· μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἡμερῶν ἔφθασεν εἰς τὸ Βενέτικον διὰ τοὺς γαληνιαίους ἀνέμους, ἐξ ὅπου στέλλονται φυλακαῖς· ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐβάλθη εἰς τὰ πανιὰ ἅμα ὅπου ἡ φυλακὴ εἰς τὴν θεωρίαν του ἔφθασεν, ἀφίνοντες οἱ βάρβαροι τὸ Στενὸν τῆς Χίου, ἔχοντες τὰς φυλακάς του προχωρημένας ἔξω τῆς Ἀγνούσης ἵνα συνοδεύσωσι τὸν ἐχθρὸν, τὸν ὁποῖον καὶ εἶδον κατὰ τὰ Ψαρὰ ἀρκετὰ πλησιασμένον· ἐπλησίασε δὲ αὐτὸς πρὸς ἡμᾶς ἕως 12 μί-

λια, πλὴν ἴσως τὸ ἐμεταχειρίσθη διὰ στρατήγημα· ἔπειτα ἰδὼν τὰς Ἑλληνικὰς φυλακὰς ἐγύρισε κατ' αὐτῶν καὶ αὐτοῦ ἐτραβίχθησαν εἰς τὸ Στενὸν τῆς Χίου καὶ ἠνώθησαν μετὰ τοῦ στόλου. Τὴν πέμπτην ἡμέραν πνέων ὁ ἄνεμος εἰς τοὺς Ἕλληνας νότος ὤδευε μέσα εἰς τὸ αὐτὸ Στενὸν, καὶ εἰς τοὺς Τούρκους βορέας, οἱ μὲν Ἕλληνες ἐπροσπάθουν νὰ εὔγουν ἀπὸ τὸ Στενὸν, οἱ δὲ βάρβαροι κατέβαινον μὲ τὸν βορέαν πρὸς αὐτούς· πλὴν διὰ τὸ νὰ ἐβράδυνε δὲν ἔγινε τίποτα· τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐξημερώθη ὁ ἑλληνικὸς στόλος εἰς τὸ Βενέτικον προσπαθοῦντες διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὸ σοβράνω, καὶ οἱ βάρβαροι, μὲ τὸν αὐτὸν βορέα ἔπνεε, ἐπροσπαθοῦσαν διὰ νὰ τὰ λάβουν καὶ οὕτω περιεφέροντο, οἱ μὲν Ἕλληνες ἔχοντες τὰ σοβράνω, οἱ δὲ βάρβαροι σοτοβέντο περὶ τὸ Βενέτικον. Τὴν ἑβδόμην ἡμέραν πνέων ἄνεμος ἀπὸ τὸν Νότον ἅπας ὁ Ἑλληνικὸς στόλος, διὰ τὸ νὰ εἶχον οἱ βάρβαροι πλέον τὰ σοβράνω, ἐπλησίασεν ἐντεῦθεν, καὶ γενομένου συμβουλίου τῶν ναυάρχων καὶ πλοιάρχων, ἀπεφασίσθη ὅτι ἂν ὁ ἐχθρὸς, καθὼς ἔχει τὸ σοβράνω, ὁρμήσῃ, νὰ τὸν δεχθῶσιν εἰς τὰ Ψαρὰ, καὶ ν' ἀντιπαραταχθῶσιν, οἱ μὲν ἀνδρεῖοι σύμμαχοί μας καὶ ἀδελφοὶ μὲ τὰ πλοῖά των ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τῆς νήσου, οἱ δὲ ἐδικοί μας ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀφίνοντες τὸ πᾶν εἰς τὰς μπαταρίας μας διὰ νὰ κάμουν τὸ πρὸ τόσον καιρὸν ποθούμενον χρέος των· εὐέλπιδες ὄντες ὅτι δυνάμει τοῦ προστάτου τῆς δικαιοσύνης θαλάσσης καὶ ξηρᾶς ἠθέλαμεν βλάψει τὸν ἐχθρόν. Πλὴν ὁ αὐτὸς ἴσως νοήσας τοῦτο δὲν ἐφώρμησεν, ἀλλ' ἐχώθη καὶ αὖθις εἰς τὸ στενὸν τῆς Χίου, τὰ δὲ ἑλληνικὰ πλοῖα ἅπαντα διὰ τὸ νὰ ἐφουρτούνιασεν ὁ ἄνεμος ἀπὸ τὸν νότον, διεσπάρησαν ὀλίγον, καὶ χθὲς ὅπου ἐγαλήνευσε συνάζονται, σήμερον δὲ, πνέων βορέας, ἀναχωροῦν κατὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ αὖθις ὅπου εἰς Χίον εὑρίσκεται καὶ προφυλακτοῦντες ἁρμοδίαν περίστασιν πρὸς βλάβην των, καὶ ὁ θεὸς τῶν ἐκδικήσεων εἰς τὸ εὐόδιον καὶ καλὴν ἔκβασιν τῶν σκοπῶν τους.

Ὅθεν, ὡς ἐκ τῆς πείρας καὶ τοῦ χρόνου ἐκαταλάβαμεν, ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἂν μέχρι τοῦδε δὲν ἔβλαψε τὸν ἐχθρὸν (διὰ τὴν ἀσυγκριτωτέραν αὐτοῦ δύναμιν) τοὐλάχιστον τὸν ἐμπόδισεν ἀπὸ τοὺς φθοροποιοὺς πρὸς τὸ Γένος σκοπούς του, καὶ θέλει τὸν ἐμ-

ποδίσει πάντοτε ἢ νὰ τὸν βλάψῃ ἂν, ὡς καὶ μόνοι σας γνωρίζετε, ὑπάρχῃ ἑλληνικὸς στόλος· τοῦτο δὲ διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἀνάγκη μετρητῶν, διὰ τὰ ὁποῖα ἀδελφοὶ σπεύσατε ὅσον τάχιστα τὴν ἐξοικονόμησίν των διὰ τὸν ἐρχόμενον μῆνα, ἵνα πάντοτε ὑπάρχῃ ὁ ἑλληνικὸς στόλος ὅστις (καὶ περιττὸν νὰ σᾶς ἀναφέρωμεν) λείποντας κινδυνεύει τὸ Γένος ὁλόκληρον. Ὁ αὐτὸς ἐχθρικὸς στόλος διὰ τὴν ἀσυγκριτωτέραν του δύναμιν πρὸς τὸν ἑλληκόν μας εἶναι δύσκολον ν' ἀντιπαραταχθῶσι, καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν πολλὰ μπουρλότα ὅπου διὰ στρατηγημάτων νὰ τὸν βλάψωσι. Ὅθεν ὑμεῖς ἐπιμεληθῆτε τὴν πρόβλεψίν του καὶ τὰ πάντα ἂς χρησιμεύσωσι πρὸς ὁδηγίαν σας, ὡς ὑμέτερον ὑπούργημα, καὶ μὲ τὸ προσῆκον σέβας, μένομεν,

Τῇ 6'. μαΐου 1822, Ψαρά.

(Τ. Σ.) Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ν. Χ. Δ. Κοτζιὰς,—Ι. Γ. Καλάρη,—Α. Γιαννίτσης,—Δ. Βρατσάνος,—Γ. Κ. Διασάκης.

Ἀριθ. 154.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῆς νήσου Ψαρῶν.

Σᾶς εἰδοποιεῖ τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν, ὅτι αἱ νῆσοι Ὕδρα καὶ Σπέτζαι ὥπλισαν διὰ μὲν τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα πλοῖα ὀκτὼ, τὰ ὁποῖα καὶ ἔκπλευσαν, διὰ δὲ τὴν Καρπάθιον θάλασσαν, πρὸς προϋπάντησιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ὅστις μέλλει νὰ ἔλθῃ ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν, ἕτερα πλοῖα εἴκοσι, τὰ ὁποῖα ἐν ὀλίγῳ θέλει ἐκπλεύσωσι δι' ἐκείνην τὴν θάλασσαν, κατὰ τὴν δοθεῖσαν πρὸς αὐτοὺς διαταγήν.

Ἐλπίζεται ὅτι καὶ οἱ ψαριανοὶ, κατὰ τὴν δοθεῖσαν πρὸς αὐτοὺς διαταγὴν τοῦ νὰ ὁπλίσωσι τὰ πλοῖά των καὶ νὰ συνεννοηθῶσι μετὰ τῶν Ὑδραιοσπετζιωτῶν ἀδελφῶν των κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐνΧίῳ, νὰ τὰ ὥπλισαν.

Σᾶς εἰδοποιεῖ ἔτι ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα ἕτερα δύο πλοῖα διὰ Ὄλυμπον, διότι ἡ Διοίκησις ἔκαμεν εἰς Ὄλυμπον ἔπαρχον τὸν κύριον Γεώργιον Λέλην· αὐτὸς ὑπάγει μὲ τοὺς ἁρμοστὰς τῶν νήσων διὰ νὰ λάβῃ δώδεκα χιλιάδες γρόσια, τὰ ὁποῖα θέλει χρησιμεύσωσι

διὰ τὰ αὐτὰ δύο πλοῖα, καὶ ἔρχεται αὐτόθι διὰ νὰ ἔμβῃ εἰς αὐτὰ καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ὄλυμπον· ἑτοιμάσατέτα ὅσον τάχιστα, ὥστε μὲ τὸν ἐρχομόν του αὐτοῦ νὰ μὴν ἀργοπορήσωσι· διὰ δὲ τοὺς ἄλλους μῆνας θέλει φροντίσει ὁ ἔπαρχος διὰ νὰ τοὺς πληρόνωνται τὰ μηνιαῖα· ἂν ὅμως καὶ ἀπεράσῃ ὁ μὴν πέντε ἢ δέκα ἡμέρας, δὲν πρέπει ν' ἀναχωρήσουν, διότι ἡ Διοίκησις, ἂν καὶ δὲν τοὺς πληρώσῃ, ὁ ἔπαρχος θέλει κάμει τρόπον νὰ πληρωθῶσιν.

Ἐν Κορίνθῳ, τῇ δ'. μαΐου 1822.

Ν. Παντ. Νικολάκη,— *Ἰω. Ν. Λαζάρου*,— *Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.*

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Γεράσιμος Κῶπας.

Πρὸς τοὺς κυρίους Ἀρμοστὰς τῶν νήσων.

Ἡ νῆσος τῶν Ψαρῶν, ἐπειδὴ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων της, ὡς ναῦται, εὑρίσκονται εἰς τὸν κατὰ τοῦ τυράννου στόλον, καὶ ἐπειδὴ πάσχει ἔλλειψιν στρατιωτῶν, εἰς διαφύλαξιν αὐτῆς ἠναγκάσθη ἔξωθεν νὰ συνάξῃ πεντακοσίους στρατιώτας, εἰς τοὺς ὁποίους μισθὸν νὰ δώσῃ δὲν ἔχει τὸν τρόπον· ἡ δὲ Διοίκησις τόσον περισσότερον χρεωστεῖ νὰ φροντίσῃ ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας τῶν Ψαρῶν, ὅσον τὰ Ψαρὰ εἶναι τὸ προπύργιον τῶν Κυκλάδων καὶ Σποράδων νήσων, καὶ ὅσον ὑπερασπιζόμενοι αὐτοὶ τὴν Ἑλλάδα ὁλόκληρον ἄφησαν τὴν νῆσόν των ἔρημον. Δι' αὐτὰ ταῦτα ἐκ τῶν πρώτων χρημάτων τῶν εἰς χεῖράς σας, νὰ μετρήσετε τριάκοντα χιλιάδες γρόσια πρὸς τὸν βουλευτὴν κύριον Ἀναγνώστην Μοναρχίδην, ὁ ὁποῖος ἐπ' αὐτῷ καὶ μόνῳ ἀποστέλλεται· φροντίσατε, κύριοι, ἄνευ μικρᾶς ἀναβολῆς νὰ μετρηθῶσιν αἱ τριάκοντα χιλιάδες γρόσια.

Ἐν Κορίνθῳ, τῇ 22 μαΐου 1822.

Ὁ ἀντιπρόεδρος
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΝΑΚΑΡΗΣ.

Ἀριθ. 90.

Πρὸς τὸ ὑπέρτατον Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν.

Τὴν ἀπὸ 28 τοῦ παρελθόντος σεβαστήν σας ἐλάβαμεν καὶ κατὰ τὴν εἰδοποίησιν μᾶς δίδετε περὶ τοῦ Σαρδικοῦ πριγαντίνου,

Ἁγία Ἄννα, θέλομεν ἀκολουθήσει· ἕως ὥρας ὅμως τοιοῦτον ὄνομα εἰς τὰ μέρη μας δὲν ἐφάνη.

Παρομοίως καὶ τὴν ἀπὸ 4 τοῦ τρέχοντος, καθ' ἣν μᾶς ἐπιβεβαιοῖτε τὴν ἀπὸ 25 μαρτίου ὑπ' ἀριθ. 540, διαταγὴν τῆς Διοικήσεως περὶ τῆς σημαίας ξηρᾶς τε καὶ θαλάσσης· πλὴν τὸ τοιοῦτον ἠκολούθησεν ἐξαιτίας τῶν καιρικῶν περιστάσεων καὶ εἰς τὸ ἑξῆς διορθοῦται. Παρομοίως ἐλάβαμεν καὶ τὴν διάταξιν τῶν διορισθέντων ἁρμοστῶν τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους.

Παρὰ τῆς ἀπὸ 4 τοῦ τρέχοντος σεβαστήν σας εὐχαρίστως μανθάνομεν ὅτι οἱ ἀδελφοὶ Ὑδραιοσπετσιῶται ὥπλισαν πλοῖα των 20, καὶ ἔκπλευσαν πρὸς προϋπάντησιν τῶν ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν ἐχθρικῶν πλοίων· ὡς ἐλπίζεται δὲ καὶ οἱ ψαριανοί, κατὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς διαταγὴν, πρὸ πολλοῦ ὁπλίσαντες τὰ πλοῖά των καὶ συνεννοούμενοι μετὰ τῶν ἀδελφῶν Ὑδραιοσπετσιωτῶν ἐνεργοῦν, ὡς καὶ πάντοτε δὲν ἔλλειψαν, πρὸς βλάβην τοῦ εἰς τὴν Χίον εὑρισκομένου ἐχθρικοῦ στόλου· καὶ διὰ τὸ μᾶς εἰδοποιεῖτε νὰ ἑτοιμάσωμεν δύο πλοῖά μας δι' Ὄλυμπον διὰ τὸ γνωστόν σας δυστυχὲς συμβεβηκὸς τοῦ αὐτοῦ, καὶ διὰ τὸ νὰ μὴν ἔφθασεν ὁ ἔπαρχος Κύριος Λέλης, δὲν ἐβάλθη εἰς πρᾶξιν ἀλλ' ἔμεινεν.

Παρὰ τῆς ἀπὸ 5 τοῦ τρέχοντος εἴδομεν τὴν περὶ τῆς θαλάσσης Ἀστυνομίας διὰ νὰ φυλαχθῶσι τὰ φιλικὰ πλοῖα ἀνενόχλητα καὶ οἱ ἡμέτεροι Ἕλληνες ἀπείρακτοι διὰ τὴν δημόσιον ἐγγύησιν. Ἡμεῖς ἀγκαλὰ καὶ ἀπ' ἀρχὰς σφοδρῶς διετάξαμεν τοὺς ἡμετέρους ναυάρχους καὶ κυβερνήτας εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ἄνω, καὶ αὖθις δὲν ἐλλείψαμεν ἀπὸ τὸ νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ παραγγείλωμεν τὰ αὐτὰ ὅπως φυλάττεται ἡ καλὴ εὐταξία καὶ ἁρμονία εἰς πάντας.

Παρὰ τῆς ἀπὸ 12 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἐστείλατε τὴν ταχύπλουν Ἑλλάδα εἰς Κούλουρην διὰ νεύτη, κατράμι . . . Τὴν περικλειομένην πρὸς τοὺς ναυάρχους καὶ λοιποὺς κυβερνήτας καὶ ναύτας ἐνεργήσαμεν, ὡς ἡ διαταγὴ, εἰς ἐπήκοον πάντων.

Ὁ Ἑλληνικὸς στόλος, κατὰ τὴν 19 μαΐου διὰ νυκτὸς, ἐμβὰς μετὰ τῶν ἡφαιστείων εἰς τὸ Στενὸν τῆς Χίου, ὅπου ὁ ἐχθρὸς ἦτον ἀραγμένος, ὅστις ἐκ τῶν φυλακῶν εἶχε εἰδοποιηθῇ, ἐβάλθη εἰς τὰ πανιὰ, καὶ διὰ τὴν ἀνεπιτηδειότητα τοῦ ἀνέμου, ὅστις ἐγαλήνευσε καὶ τὸ περισσότερον διὰ τὸν ὀλίγον ἀριθμὸν τῶν μπουρλότων ἢ

ἡφαιστείων, δὲν ἔκαμεν τί εἰμὴ μόνον νὰ βάλῃ εἰς ἀταξίαν, σύγχυσιν καὶ τρόμον τοὺς ἐχθρούς. Ὅθεν ἀπεφασίσαμεν νὰ κατασκευάσωμεν καὶ ἄλλα ἡφαίστεια ἐκτὸς τῶν δύο ἐδικῶν μας εἰς τὸν στόλον ἔχομεν· πλὴν διὰ τὸ νὰ μὴν εὑρίσκωνται ἐνταῦθα καράβια παλαιὰ, ἀλλ' εἰς Πόρον, διὰ τοῦτο σᾶς εἰδοποιοῦμεν ὅτι ἐκεῖ εὑρίσκονται δύο, ἕνα τοῦ καπ. Νικολῆ Ἀποστόλη, ὅστις τὸ ἀφιερόνει χωρὶς ἄλλον μισθὸν κατὰ τὸ παρὸν, εἰμὴ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα χρειασθῶσιν εἰς τὸ νὰ τὸ βάλουν εἰς κατάστασιν τοῦ νὰ ταξειδεύσῃ, καὶ ὁ ὁποῖος καπ. Νικολὴς ἐπὶ τούτου ἔστειλεν εἰς Πόρον ἄνθρωπον περιμένοντας διαταγήν σας, ἂν ἀποφασισθῇ τοῦ νὰ τὸ λάβετε. Τὸ δὲ ἄλλο εἶναι τοῦ καπ. Δημήτρη Φιλίνη, ὅστις ἐπὶ τούτῳ αὐτοῦ ἔρχεται, καὶ τὸν ὁποῖον ἐδῶ ἐσυμφωνήσαμεν νὰ τοῦ δώσετε πέντε χιλιάδες γρόσια εἰς πληρωμὴν κατὰ τὸ παρὸν, διότι εἶναι πολλὰ δυστυχισμένος καὶ ὑστερεῖται τροφῆς, τὸ δὲ ἐπίλοιπον τῆς τιμῆς τιμήσετε τὸ καράβι του ἐν καιρῷ, ὡς καὶ τὰς τῶν ἄλλων ἔχομεν ὑποσχεθῇ, θέλουν πληρωθῶσι, καὶ παρακαλοῦμεν ἕνα ἐπιταχίνῃ· πασχίσατε τὴν διόρθωσιν τῶν αὐτοῦ ἡφαιστείων, ἅτινα εἰς τὴν τωρινὴν περίστασιν καὶ σχεδὸν κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας μεγάλως ἀναγκαιοῦν· καὶ πρὸς ὁδηγίαν σας.

Μὲ μεγάλην μας εὐχαρίστησιν εἴδαμεν διὰ τοὺς διορισθέντας ἁρμοστὰς, οὓς ἡ Διοίκησις εἰς τὰς Νήσους ἔστειλε διὰ νὰ συνάξουν πρὸς ἐξοικονόμησιν τοῦ στόλου, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας· ὅθεν παρακαλοῦμεν ὅσον τάχος νὰ μᾶς σταλθῶσιν ἐπειδὴ μεγάλην ἀνάγκην, ὡς γνωρίζετε, ἔχομεν, καὶ μὲ τὸ προσῆκον σέβας μένομεν.

Ἂν κριθῇ εὔλογον διὰ τὰ ἄνω ἡφαίστεια, σᾶς παρακαλοῦμεν εἰδοποιήσετε τοὺς ἐν Πόρῳ ἵνα διορθοθῶσιν, ἐκεῖθεν αὐτὰ καὶ μᾶς σταλθῶσι ἕτοιμα διὰ ταξείδιον. Ὁ ἑλληνικὸς στόλος κατὰ τὸ παρὸν εἶναι ἀραγμένος ἐνταῦθα, καιροφυλακτῶν ἁρμοδιωτέραν περίστασιν ὅπου διὰ στρατηγημάτου νὰ βλάψῃ τὸν ἐχθρικὸν, καὶ ὑμεῖς προσπαθεῖτε τὴν διαμονὴν τῶν ἀδελφῶν Ὑδραιοσπετζιωτῶν, τῶν ὁποίων ἡ διάλυσις μεγάλην βλάβην καὶ τέλειον ἀφανισμὸν θέλει φέρει εἰς τὸ Γένος ὁλόκληρον.

(Τ. Σ.) Ψαρὰ, τῇ 25 μαΐου 1822.

Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν

Ν. Χ. Δ. Κοτζιᾶς,—Ἰω. Γ. Καλάρη,—Α. Γιαννίτσης,—Γ. Κ. Διεσάκης,—Δ. Βρατσάνος.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν διὰ τῶν ἀνωτέρω διαταγῶν του, ἐκτὸς τῶν προτροπῶν, τῶν ἐνθαρρύνσεων, τῶν ὑποσχέσεων ἀμοιβῶν πρὸς τοὺς ὑπηρετοῦντας τὴν πατρίδα, προτρέπει καὶ ἄφθονον σύναξιν χρημάτων καὶ τὴν ἐτήσιον τοῦ στόλου εἰς τὴν θάλασσαν διατήρησιν. Ἐὰν δὲ τοῦτο κατωρθοῦτο πολλαὶ καταστροφαὶ ἐπαρχιῶν καὶ πόλεων ἤθελον προληφθῆ, ὁ δὲ ἑλληνικὸς ἀγὼν ταχύτερον ἤθελε λάβει τὸ πέρας του. Δυστυχῶς ὅμως ὁ ἑλληνικὸς στόλος οὐ μόνον δὲν διετηρήθη ἐτησίως, ἀλλὰ καὶ εἰς κατεπειγούσας ἀνάγκας δὲν ἐξέπλευσε, καὶ ἐκ τούτου ἐπῆλθον πολλὰ δυστυχήματα εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ βουλὴ τῶν ψαρῶν ἀπέστειλε, κατὰ τὰς διαταγὰς, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν Κουμισαρίων διὰ τὴν ἀλληλογραφίαν· ἀλλὰ τοιαύτη δὲν ἔλαβε χώραν (μολονότι αἱ διατάξεις τοῦ Μινιστερίου ἦσαν ἐπωφελεῖς), διότι τὰ πλοῖα ἦσαν ἰδιόκτητα καὶ οὐχὶ ἐθνικά.

Διὰ δὲ τῶν ἀναφορῶν της ἡ βουλὴ τῶν ψαρῶν ἀναγγέλλει τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διαταγῶν τοῦ Ὑπουργείου, τὴν ἐξοικονόμησιν καὶ ἀρέωσιν τοῦ ἐκεῖ συσωρευθέντος πλήθους. Ὑπενθυμίζει δὲ συγχρόνως εἰς τὴν Διοίκησιν τὰς αὐστηρὰς διαταγὰς, ἃς ἔδωκεν εἰς τοὺς πλοιάρχους τῶν πολεμικῶν καὶ καταδρομικῶν πλοίων, ἵνα μὴ ἐνοχλήσωσιν εὐρωπαϊκὸν πλοῖον.

Ψαριανὰ πλοῖα εἰς τὸν Ὄλυμπον δὲν ἐστάλησαν ἕνεκα τῆς διαλύσεως τῆς ἐπαναστάσεώς του.

Ἡ βουλὴ τοῦ ἔθνους, θεωροῦσα τὴν ἀνάγκην ἣν ἔχει αὐτὸ, τῆς διατηρήσεως τῶν Ψαρῶν, διέταξε διὰ τοῦ ἀντιπροέδρου αὐτῆς, τοὺς ἁρμοστὰς νὰ δώσωσι τὰς τριάκοντα χιλιάδας γροσίων διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν στρατιωτῶν, οὓς εἶχεν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος. Ἀπελθὼν ὁ Μοναρχίδης μὲ τὴν διαταγὴν, ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς ἀρ-

μοστὰς τὴν ἄνω ποσότητα· οὗτοι ὅμως οὐδὲν ἔδωσαν.

Ἀφοῦ δὲ τὰ πλοῖα (α)ἀπέπλευσαν μετὰ τῶν συναδέλφων των, ἡ βουλὴ ἀναγγέλει εἰς τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν τὰς κινήσεις τοῦ στόλου.

Τὰ αἰτηθέντα δύω πυρπολικὰ ἐνέκρινεν ἡ Διοίκησις. Τὰ κινήματα τῶν στόλων ἀναγγέλλουσι καὶ οἱ ναύαρχοι τῆς Ὕδρας εἰς τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν. Ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον.

Ἀριθ. 79.

Πρὸς τὸ ὑπέρτατον Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν.

Ἐκ τῶν Ψαρῶν Ἑλληνικοῦ στόλου, τῇ 8 μαΐου 1822.

Χρέος μας ἱερὸν κρίνομεν εἰς τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν, ὡς προνοοῦν γενικῶς τὰ ὄντα καὶ ἑπόμενα, τὴν κατάστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου. Τὴν 27 τοῦ λείξαντος ἐφθάσαμεν ἐδῶ εἰς Ψαρὰ, καὶ ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἦτον ἀραγμένος εἰς Χίον, καὶ ἐσυκώθηκεν ὅλος ὁ στόλος μας νὰ ὁρμήσωμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· τὴν 29 εὐθὺς ὅπου ἐπροβάλαμεν εἰς τὴν βίσταν του, ἐσυκώθηκεν ὅλος εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἐμουράραμεν πανιὰ κατὰ πάνω της. Εἰς τὰς 30 ἐπλησιάσαμεν κοντὰ εἰς τὸν ἐχθρικὸν στόλον συνιστάμενον ἀπὸ 44 πλοῖα, 6 ντελίνια, 6 φρεγάδες, μπρίκια, κελόπαις, γαλιότες, τρασπόρτα. Ὁ ἄνεμος ἦτον ἐδικός τους καὶ ἐβάλθη κατὰ πάνω μας· ἡμεῖς ἀπεράσαμεν πάλιν ἀπὸ τὸ μπουγάζι τῆς Χίου καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ ἔβγῃ ἔξω Ψαρῶν, νὰ συγκροτηθοῦμεν· ἐν ᾧ ὅμως τραβιώμεθα ἔξω ἀπὸ τὸ νησὶ βενέτικο, ὁ ἐχθρικὸς στόλος τὰ ἐγύρισεν πρὸς τὸ μέρος τοῦ μπουγαζίου, ὅπου ἐκεῖ ἐφουντάρησαν

(α) Τοῦ ναυάρχου Ν. Ἀποστόλη, Γεωργίου Ἀποστόλη, Ν. Χ. Ἀλεξανδρῆ, Ν. Καρακωσταντῆ, Ν. Ἀργύρη, Α. Καλημέρη, Α. Κοντοῦ, Α. Κουτσούκου, Θ. Καλάρη, Κ. Χ. Ἀγγελῆ, Δ. Χ. Ι. Κοτζιᾶ, Ν. Χ Δ. Κοτζιᾶ, Ν. Γιάνναρη· πλοίαρχοι δὲ τῶν πυρπολικῶν ἦσαν Δ. Παπανικολῆς, καὶ Κ. Κανάρης. Παρευρίσκετο δὲ καὶ ὁ Ἰωάννης Πατατοῦκος μὲ τὸ μύστικον.

εἰς Χίον, ἐνταυτῷ ἐπῆρε καὶ ἕνας φόρτζος ἀέρας, Ὄστρια Σιρόκος, καὶ ἤλθαμεν καὶ ἀράξαμεν ἐδῶ εἰς Ψαρὰ ὅλος ὁ στόλος, καὶ αὔριον σὺν θεῷ θέλει ὁρμήσωμεν κατόπι τους· σήμερον ἔφθασεν ἐδῶ ὁ κουμαντάντης Γάλλος, καὶ μᾶς ἐπαραπονέθη τρόπον τινὰ διὰ μίαν ἀταξίαν ὅπου τοῦ ἔγινεν ἀπὸ ἓν τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων ὅπου ἐβιζιτάρησεν μίαν του γαλλικοεμπορικὴν σημαίαν, ὡς λέγει· ὅμως δὲν ἔχει τὸν τόπον του, ὅτι δὲν ἔγινεν μία ἀταξία τοῦ ὁποίου τοῦ ἀποκρίθημεν τὰ δέοντα· καὶ μᾶς ἐζήτησαν καὶ ἔγγραφον, καὶ διὰ ν' ἀποφύγωμεν κάθε σκάνδαλον τοῦ ἐδόθη, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔσωθεν σᾶς περικλείομεν τὸ ἴσον καὶ καθ' αὐτό, θεωρεῖτε· τὸ ὁποῖον τρόπον τινὰ μᾶς τὸ ἐζήτησεν διὰ καούτελά του. Σᾶς περικλείομεν καὶ μίαν του γραφὴν ὅπου μᾶς ἔδωσε νὰ τὴν στείλετε εἰς τὴν Βουλήν.

Ὑποσημειούμεθα μ' ὅλον τὸ σέβας.

Ἀνδρέας Βῶκος, — Ἰωάννης Δ. Βούλγαρης, — Λάζαρος Π. Λαλεχοῦ.

Ἐνῷ διέμενεν ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἠγκυροβολημένος εἰς Ψαρὰ, συνέβη σύγχρουσις μεταξὺ τῶν πληρωμάτων τῆς Ὑδραϊκῆς καὶ Σπετσιωτικῆς μοίρας. Ἐκ τῆς συγκρούσεως δὲ τῶν πληρωμάτων προῆλθε δυσαρέσκεια εἰς τοὺς πλοιάρχους τῆς Σπετσιωτικῆς μοίρας, οἵτινες ἐζήτησαν ν' ἀναχωρήσωσι. Περὶ τῆς δυσαρεσκείας δὲ ταύτης καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς μαθοῦσα ἡ κοινότης, ὁ ναύαρχος καὶ οἱ πλοίαρχοι τῶν Ψαρῶν προσεπάθησαν νὰ πείσωσι τοὺς Σπετσιώτας νὰ μὴν ἀναχωρήσωσιν. Ἀλλ' οἱ πλοίαρχοι τῶν Σπετσιωτῶν ἐπιμένοντες ἀνεχώρησαν. Ἰδοὺ τὸ ἀναφέρον σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Σπετσιωτῶν ἔγγραφον τοῦ ναυάρχου τῆς Ὕδρας πρὸς τοὺς ἁρμοστάς.

Φιλογενέστατοι Ἁρμοσταὶ τῶν νήσων,

Ἐκ τῶν ἐν Ψαρῶν ἑλληνικοῦ στόλου, 2 ἰουνίου 1822.

Εἰς ἀπάντησιν τρία τιμιά σας ὅπου ἐλάβαμεν περβία Σάμος σημειουμένην εἰς τὰς 16 πνεύσαντος ἀπὸ Νάξον, καὶ ἑτερήν σας

μὲ Παξινὸ 28 ἰδίου ἀπὸ Τῆνον, καὶ τὴν τελευταίαν μὲ τὸ ἐπίτηδες καΐκι ὅπου σήμερον ἐλάβαμεν εἰς τὰς 18, εἴδομεν τὰ πραχθέντα σας. Ἐπεριλάβαμεν καὶ τὰ ὅσα ἐδιορίσατε τῶν Ναξίων νὰ μᾶς ἐξαποστείλουν τὰς ζωοτροφίας διὰ τὸν στόλον, κρασὶ, βώδια καὶ ἄλλα, κατὰ τὴν γραφὴν τῶν ἐφόρων τῆς ἐκεῖ νήσου, καὶ κατὰ τὴν ὁδηγίαν σας νὰ διαμοιρασθοῦν εἰς τὸν στόλον ἀναλόγως· πλὴν, ἀδελφοὶ, τὸ νὰ διαμοιράσωμεν εἶναι τὸ πλέον εὔκολον, μόνον καλὰ γινώσκετε ταῖς διχόνοιαις ὅπου ἀκολουθοῦν, καὶ ἡμεῖς ἀνάγκη εἶναι νὰ ἔχωμεν ἁρμονίαν. Τὰ καράβια καὶ τὰ ἐκουϊπάγγια δὲν εἴμεθα ἰσόμετρα. Ἡμεῖς εἴμεθα 25 καράβια μὲ τὰ δύο μπουρλότα ὅπου μᾶς ἦλθον ὕστερα καὶ μὲ τὴν σκοῦνα τοῦ Παξινοῦ. Οἱ Σπετσιῶται 18, οἱ δὲ ψαριανοὶ 16. Λοιπὸν ἡ αὐθεντιά σας πρέπει νὰ τὰ διορίσετε ἀπὸ αὐτοῦ, διὰ νὰ μὴν ἔχωμεν λογοτριβαίς. Κατὰ τὸ παρὸν, μὲ τὸ νὰ ἔλλειψαν οἱ Σπετσιῶται, τὰ ἐδιαμοιράσαμεν μὲ τοὺς ψαριανοὺς διὰ νὰ μὴν ψυχρανθοῦν. Μάλιστα τὸ καΐκι μὲ ταὶς ζωοτροφίαις καὶ μὲ τὰ γράμματα ἔπεσε πρῶτα εἰς τὰ χέρια τους, καὶ ἄλλοτε νὰ τὰ διορίσετε ἀπὸ αὐτοῦ, διὰ νὰ ἔχωμεν εἰρηνικὴν καὶ ἀδελφικὴν ἀγάπην μὲ τοὺς συμμάχους μας. Ἐπεριλάβαμεν καὶ τὸ ξύγγι ἀπὸ τὸν Παξινόν· ἀπὸ ξύγγι ὅμως ἔχομεν ἀνάγκην καὶ πασχήσετε νὰ εὑρῆτε ἀκόμη, ὅτι καὶ ἀπὸ τὴν Σάμον μᾶς ἔστειλαν πολλὰ ὀλίγον, μόνον 55 ὀκάδες, γράφοντάς μας ὅτι θέλει πασχίσουν νὰ μᾶς στείλουν, ὅτι ἦτον ἔλλειψις. Ἀπὸ κρασὶ ὅμως μᾶς ἔστειλαν, καὶ ἄλλα εἴδη, καὶ ἐδιαμοιράσαμεν μὲ τοὺς Σπετσιώτας ἀναλόγως, καὶ εἰς εἴδησίν σας τὰ πάντα. Δὲν ἀναφερόμεθα περὶ τὴν τοῦ ἐχθροῦ ναυμαχίαν μας, ὡσὰν ὁποῦ ἕως τόρα σᾶς ἔγιναν γνωστὰ τὰ ὅσα εἰς τὰς 18 πνεύσαντος διὰ νυκτὸς ἐσυγκροτήθημεν, πλὴν δὲν ἐβοήθησεν ἡ τύχη. Ἀπὸ φόβον ὅμως ἔλαβαν πολὺν καὶ μεγάλα σακατλήκια· ἔκοψαν ταὶς ἄγκοραίς των, ἐχάλασαν μπομπρέσα τους κτυπῶντας μίαν μὲ τὴν ἄλλην· τὰ κανόνιά μας τοὺς ἔκαμαν μεγάλη καταστροφή· τὸ μπουρλότο ὅμως δὲν ἐνήργησεν.

Οἱ Σπετσιῶται τὴν προχθὲς ἀνεχώρησαν διὰ πατρίδα, μὲ τὸ νὰ ἐλάβαμεν μίαν εἴδησιν ἀπὸ ἕνα καράβι ἰμπεριάλικο ὅτι ἡ ἁρμάδα τοῦ Μεϊμὲτ-Ἀλῆ ἦτο νὰ ἀπεράσῃ διὰ Κρήτη, καὶ τὴν ἄφησεν ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν Κάσσο. Σήμερον, ἡμέρας 12, αὐτὴ ἡ εἴ-

δησις ἐτύχαινε νὰ τὴν εἴχαμεν πλέον ἐμπρὸς, νὰ τὴν ἀπαντήσωμεν, καὶ ἄμποτες ὁ πηγαιμός τους εἰς Σπέτσαις νὰ ἐνωθοῦν μετὰ καράβια τὰ ἐδικάμας, ὁποῦ νὰ τὴν ἀπαντήσουν, πρὶν ἐνωθῇ μὲ ἐτούτην, ὅτι κατὰ τὰς εἰδήσεις ὁποῦ ἔχομεν, καὶ ἀπὸ τρεῖς Τούρκους ὁποῦ ἐπιάσαμεν, καὶ ἀπὸ Γραικοὶ ὅπου ἦβγαν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸν στόλον, ὅλοι μᾶς λέγουν, ὅτι ἀναμένει αὐτὴν τοῦ Μεϊμὲ-'Αλῆ, καὶ τότες νὰ κτυπήσῃ Ψαρὰ ἢ Σάμον. 'Ημεῖς ἀναμένομεν μὲ τοὺς συμμάχους μας ψαριανοὺς διὰ ν' ἀπαντήσωμεν ἐτούτην. 'Εψὲς ἐστείλαμεν 2 μπουρλότα, ἕνα ψαριανὸ καὶ ἕνα ἐδικόν μας, νὰ πᾶνε διὰ νυκτὸς νὰ κάμουν κάμμιαν ἐνέργειαν· μόνον 4 καράβια διὰ νὰ πάρουν τοὺς ἀνθρώπους, διὰ νὰ μὴν μᾶς πάρουν λογαριασμὸν, καὶ ἐλπίζομεν εἰς τὸν Κύριον νὰ ἐνεργήσῃ, καὶ ἄμποτες ἐκ δευτέρου νὰ σᾶς χαροποιήσωμεν μὲ χαριεστάτας εἰδήσεις. 'Εψὲς ἐβιζιτάρησεν ἓν πλοῖον τοῦ στόλου μας, ἡ βαρδακόστα, ψαριανὸ, ἕνα καράβι ἰγγλέζικο μὲ παντιέρα φραντζέσικη· ἤρχετο ἀπὸ 'Οδέσσαν, φευγάτο ἀπὸ τὰς 21 μαΐου ἀλλὰ νόβα, καὶ ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν εἶχε ἡμέρας 4, ἐπήγαινε διὰ Μαρσίλια μὲ σιτάρι καὶ πετσιὰ, καὶ λέγει διὰ τὴν ρωσσικὴν ἁρμάδα, ὅτι ἦτον ἕτοιμη, καὶ ἕως χίλιαις χιλιάδες 'Ρώσσοι εἰς τ' ἄρματα, μὰ δὲν εἰξεύρει κάνεις τὴν ἀργητά του. Τὰ μπουγάζια εἶναι καὶ τὰ δύω σφαλιστὰ διὰ ὅλαις ταὶς παντιέραις, καὶ ὅτι ὅλοι οἱ Μινίστροι κάμνουν τὰ πρετέστα τους ἐναντίον του διὰ τὴν ἀργητα τῶν καραβίων, καὶ αὐτὸς δικαιολογεῖται καὶ λέγει, ὅτι ἀπὸ ὅσα καράβια ἐβγαίνουν εἰς τὴν 'Ασπρην θάλασσαν δὲν θέλει νὰ φέρουν σιτάρια εἰς τοὺς Γραικούς. 'Ένας τριπόντες, δύο βασσέλα, εἶναι ἄντικρυ εἰς τὸ παλάτι τοῦ Σουλτάνου, χωρὶς καμμίαν τσαλούπα, καὶ λέγουν ὅτι ταὶς ἔχει διὰ φύλαξίν του. Οἱ γιαννιτσάροι ἔχουν μεγάλο σύγχυμα κόντρα εἰς τὸν βασιλέα ἐπειδὴ γυρεύει νὰ τοὺς βάλῃ εἰς τὰ καράβια, καὶ αὐτοὶ δὲν θέλουν· ἀλλὰ τί λέγουν; ὅτι «ἡμεῖς δὲν εἴμεθα διὰ τὰ καράβια ἀλλὰ διὰ τὴν στεριά.» 'Εγγλέζους καθ' ἡμέραν σκοτώνουν· μᾶς εἶπον ἀκόμη ὅτι εἰς τὰ κάστρα εὑρίσκονται δύο βασσέλα τούρκικα, δύο φεργάδες καὶ δύο μπρίκια μικρά. 'Εβιζιτάρανε καὶ ἕνα ἄλλο καράβι, νάβε· ἤρχετο ἀπὸ Νεάπολιν, εἶχε δεκαπέντε ἡμέρας, καπετὰν 'Ρίκος Σακαλούβα, γενουβέζος· αὐτὸς ἦτο διὰ νὰ ὑπάγῃ διὰ 'Οδέσσαν

ἄδειος. Εἶπε διὰ τὴν ἁρμάδα τὴν σαβογιάρδικη, ὅτι εἶναι 40 ἡμέραις ὅπου τοῦ εἶπεν, ὁ κουμαντάντες τῆς γολέτας *Πριντσιπέσσα Ντὲ Λοῦκα*, πῶς ἡ σκοάδρα θὰ πάῃ εἰς τὸ Ἀλιτζέρι καὶ Τρίπολι, καὶ πῶς θὰ κάμῃ ἕνα τσίρο καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Νεάπολιν· καὶ ὅτι ἀριβάρανε εἰς τὴν Νεάπολι ἕνα βασσέλο ράζο, μία κορβέτα χοντρὴ καὶ μία γολέτα, ἀμερικάνικα. Ἕτερο καράβι ἐβιζιτάρανε ἰμπεριάλικο ἤρχετο ἀπὸ Μεσσῆνα, εἶχεν ἡμέρας 21, καὶ λέγει ὅτι ἐβγῆκε γαζέτα τῆς Νεάπολις, εἰς τὰς 14 Μαΐου, καὶ ὁμολογεῖ τὴν ἀμάχην τῆς Ῥωσσίας μὲ τὴν Τουρκιά· ἀκόμη πῶς ἦλθεν ὁ μινίστρος ὁ ῥῶσσος ἀπὸ Πετρομποῦργο εἰς Βιέννην, καὶ ὁμολογεῖ καὶ αὐτὸς τὴν ἀμάχην τῆς Ῥωσσίας ἀφεύκτως. Ἀκόμη ἐπρόσμεναν καὶ ἕναν ἄλλον κοριέρην διὰ τὴν ὑστερηνὴν εἴδησιν ὁποῦ αὐτὸς θὰ φέρῃ, καὶ στέκοντας εἰς τὰ κομφίνιά τους διὰ τὴν ὑστερινὴν εἴδησιν, ἐπειδὴ καὶ οἱ κουριέριδες δὲν παύουν ἀπὸ τὸ νὰ πηγαίνουν καὶ νὰ ἔρχωνται· ὑποσημειούμεθα μὲ ὅλον τὸ σέβας.

Πρόθυμοι τῶν προσταγῶν σας

ΑΝΔΡΕΑΣ Δ. ΒΩΚΟΥ.

Ταύτην τὴν στιγμὴν ἐλάβαμεν ἕνα ραβασάκι μὲ τὸν παρόντα καραβοκύρην, πλὴν τὰ σταλθέντα σας δὲν ἐφάνη νὰ ἔλθῃ τὸ καΐκι· Ἐστείλαμεν καὶ εἰς Σάμον τὸν καπετὰν Α. Τσαμαδὸν καὶ καπετὰν Δημήτρη Κιοσσὲ καὶ ἕνα ψαριανὸ, διὰ νὰ βάλουν εἰς ἁρμονίαν τοὺς ἐκεῖ ἐγκατοίκους διὰ ταὶς διχόνοιαις ὅπου ἔχουν, καὶ νὰ συστήσουν ἐκεῖ τὸν Μώραλην, κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως· καὶ εἰς εἴδησίν σας τὰ πάντα.

Ὁ ναύαρχος Μιαούλης δὲν ἀναφέρει τὴν ἕνεκα δυσαρεσκίας ἀναχώρησιν τῶν Σπετσιωτῶν πρὸς τοὺς ἁρμοστὰς, διότι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δὲν ἔπρεπε νὰ γίνωνται γνωστὰ τὰ τοιαῦτα. Οἱ δὲ Σπετσιῶται κατ' ἀρχὰς ἀπῆλθον εἰς τὴν πατρίδα των, ἀκολούθως ὅμως κατὰ διαταγὴν τῆς Διοικήσεως ἀπῆλθον εἰς Κρήτην κατὰ τοῦ αἰγυπτιακοῦ στόλου. Τὸ δὲ πεμφθὲν εἰς Σάμον ψαριανὸν πλοῖον ἦτο τοῦ Γ. Σκανδάλη.

Ἐνῷ δὲ αἱ δύω μοῖραι τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Ψαρῶν ἦσαν ἠγκυροβολημέναι εἰς Ψαρὰ ἀνελπίστως συνέβη τὸ ἀκόλουθον. Ψαριανοί τινες εὐθύμουν, ἐπὶ δὲ τῆς εὐθυμίας των ἐσκέφθησαν τὸ ἑξῆς, «νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὴν βουλὴν νὰ τοὺς δοθῇ ἓν πυρπολικὸν καὶ διὰ νυκτὸς νὰ εἰσέλθωσι μυστικὰ εἰς τὸ στενὸν τῆς Χίου, ὅπου ὁ ἐχθρικὸς στόλος εἶναι ἠγκυροβολημένος καὶ νὰ ῥίψουν τὸ πυρπολικὸν ἐπὶ τοῦ στόλου. Νὰ ζητήσουν δὲ καὶ ἀπὸ τὴν βουλὴν καὶ δύω πολεμικὰ πλοῖα, τὸ μὲν ἓν ν' ἀπέλθῃ πρὸς τὸ ἀρκτικὸν μέρος τῆς Χίου, τὸ δ' ἕτερον πρὸς τὸ μεσημβρινὸν διὰ νὰ παραπλέωσι καὶ διαμένουν ἐκεῖ· μετὰ δὲ τὸν πυρπολισμὸν τοῦ πυρπολικοῦ, εἰς ὅποιον μέρος ἤθελον διευθυνθῇ αὐτοὶ μὲ τὴν λέμβον νὰ εὕρουν πλοῖον νὰ σωθοῦν. »

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην τὴν ἔκαμαν δι' ὅρκου ἐπὶ τῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας καὶ ἀμέσως ἀπῆλθον εἰς τὴν βουλὴν καὶ ἀνήγγειλαν τὴν δι' ὅρκου ἀπόφασίν των καὶ ἐζήτησαν τὸ πυρπολικόν· ὑπέδειξαν δὲ τὸ τοῦ Κανάρη.

Ἡ βουλὴ ἐδέχθη προθύμως τὴν ἀπόφασίν των, τὴν ἐπῄνεσεν, ἀλλὰ δὲν ἐξεπλήρωσεν ἀμέσως τὴν ἐπιθυμίαν των διὰ νὰ μὴ προσβάλῃ τὴν φιλοτιμίαν τοῦ Κανάρη καὶ τοῦ πληρώματος. Τοὺς εἶπε, νὰ εἰδοποιηθοῦν πρῶτον αὐτοὶ καὶ ἂν δὲν θελήσουν νὰ ὑπάγουν, τότε γίνεται κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας. Προσεκάλεσε δὲ πάραυτα τὸν Κανάρην ἡ βουλὴ καὶ ἐκοινοποίησε πρὸς αὐτὸν τῶν συμπολιτῶν του τὴν ἀπόφασιν. Ὁ Κανάρης ἐζήτησεν ὡρῶν τινων προθεσμίαν ἵνα συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ πληρώματός του, καὶ ἐπανελθὼν μετ' ὀλίγον ἀνήγγειλεν ὅτι εἶναι ἕτοιμος ν' ἀκολουθήσῃ εἰς ὅ,τι ἤθελε διαταχθῇ.

Ἡ βουλὴ ἄνευ ἀναβολῆς προσκαλέσασα τὸν ναύαρχον Μιαούλην τῷ ἐκοινοποίησε τὴν ἀπόφασίν της, καὶ τῷ εἶπεν ἂν θέλῃ νὰ στείλῃ καὶ αὐτὸς ἓν πυρπολικὸν καὶ

δύω πολεμικὰ πλοῖα. Ὁ Μιαούλης ἐπήνεσε τὴν γενναίαν ἀπόφασιν ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ δώσῃ θετικὴν ἀπάντησιν πρὶν κοινοποιήσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ εἰς τοὺς πλοιάρχους τῆς μοίρας του. Μεταβὰς δὲ εἰς τὸ πλοῖον του ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του πλοιάρχους ὅσα ἐκοινοποιήθησαν πρὸς αὐτὸν παρὰ τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν, καὶ ὅλοι ἀπεφάσισαν νὰ πέμψουν τὸ πυρπολικὸν καὶ τὰ πολεμικά· ἀμέσως δὲ ἐκοινοποίησαν τὴν ἀπόφασίν των εἰς τὴν βουλήν. Ἑτοιμάσθησαν δὲ αὐθημερὸν δύω πυρπολικὰ καὶ τέσσαρα πολεμικά, ἤτοι δύω πολεμικὰ ἐξ ἑκάστης μοίρας· ἐκ μὲν τῆς ὑδραϊκῆς μοίρας πολεμικὰ πλοῖα ἐπέμφθησαν τοῦ Ζάκα, καὶ ἡ γολέτα τοῦ Τομπάζη, καὶ πυρπολικὸν ὁ Ἀνδρέας Πιππῖνος· ἐκ δὲ τῆς ψαριανῆς, τοῦ Γιαννίτση καὶ Κουτσούκου, καὶ πυρπολικὸν ὁ Κανάρης. Διετάχθησαν δὲ τὰ μὲν ψαριανὰ νὰ ὑπάγωσι πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς Χίου ὁμοῦ μὲ τὰ πυρπολικά, τὰ δὲ ὑδραϊκὰ πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Χίου, διὰ νὰ παραπλέωσιν ἐκεῖ καὶ λάβωσι τοὺς πυρπολιστὰς μετὰ τῶν λέμβων των ἀπὸ ὅ,τι μέρος τοῦ στενοῦ τῆς Χίου ἤθελον ἐξέλθει μετὰ τὸ καύσιμον τῶν πυρπολικῶν των· παρήγγειλε δὲ ὁ Μιαούλης τὸν Πιππῖνον νὰ ἀκούῃ τὸν Κανάρην.

Ἀναχωρήσαντα ἐκ Ψαρῶν τὴν 1ην ἰουνίου τοῦ 1822 τὰ πολεμικὰ τῆς Ὕδρας ἀπῆλθον, ὡς ἦτο προδιατεταγμένα, εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Χίου, τὰ δὲ τῶν ψαριανῶν ἀπῆλθον πρὸς τὸ ἀρκτικὸν μέρος μετὰ τῶν πυρπολικῶν καὶ παρέπλεον ἐκεῖ· τὰ πολεμικὰ ἀπεῖχον ὀλίγον τῶν πυρπολικῶν διὰ νὰ μὴ δίδωσιν ὑπονοίας· ἐπρόσεχον δὲ πάντοτε εἰς τὰ πυρπολικὰ ἵνα, τυχούσης ἀνάγκης, τὰ βοηθήσωσιν. Ἤδη παρέπλεον ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον ὅτε τὴν ἕκτην ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους εὑρόντες τὸν ἄνεμον οὔριον, διευθύνθησαν ὁμοῦ τὰ δύω πυρ-

πολικὰ καὶ διῆλθον διὰ νυκτὸς τὰς φυλακὰς (α) τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐπέπεσαν ἐπὶ τῶν ἠγκυροβολημένων ἐχθρικῶν πλοίων, ὁ μὲν Ἱππῖνος ἐπὶ ἑνὸς δικρότου, ἄλλ' ἀπέτυχεν· ὁ δὲ Κανάρης ἐπὶ ἑτέρου καὶ εὐδοκήμησεν (β).

Ἀναχωρήσαντες δὲ οἱ πυρπολισταὶ διὰ τῶν λέμβων των ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θορύβου τῶν Ὀθωμανῶν, διευθύνθησαν πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος, διῆλθον ἐν μέσῳ τῶν τουρκικῶν πλοίων, συνηντήθησαν αἱ δύω λέμβοι καὶ ἀνεγνωρίσθησαν διά τινος προαποφασισθέντος συνθήματος. Τὴν ἐπιοῦσαν μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, ἰδόντες οἱ πυρπολισταὶ τὰ δύω πολεμικὰ πλοῖα εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Χίου, εἰς ὃ διέμενον ἐπὶ τούτῳ, ἐπλησίασαν καὶ εἰσῆλθον εἰς αὐτὰ, ἅτινα τοὺς μετέφερον εἰς Ψαρὰ, ὅπου τοὺς ὑπεδέχθη εἰς τὸν αἰγιαλὸν ὁ λαὸς, ὁ κλῆρος καὶ οἱ ἱερεῖς ἐνδεδυμένοι τὰς ἱερατικάς

(α) Ὁ τουρκικὸς στόλος, ὅπου ἠγκυροβόλει, φοβούμενος τὰ πυρπολικὰ, διώριζε πλοῖα εἰς φυλακὰς ἅτινα περιέπλεον πρὸς ἀσφάλειαν.

(β) Τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Κανάρη Γεωργίου ἡ σύζυγος, πρὶν τοῦ πυρπολισμοῦ τοῦ δικρότου τούτου, εἶδε τὸ ἑξῆς ὄνειρον. « Ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας του ἦσαν τρεῖς μεγάλοι λάκκοι γεμάτοι ἄσβεστον σβυσμένον, καὶ πλησίον τῶν λάκκων ἓν κωδωνοστάσιον ὑψηλὸν, ὡς τὸ τοῦ ἁγίου Νικολάου. Ἐρχόμενος δὲ πρὸς τὴν οἰκίαν του ὁ Κανάρης ἐπήδησεν ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς λάκκους μὲ τὸν ἄσβεστον, εἶτα ἀνέβη εἰς τὸ κωδωνοστάσιον καὶ ἐσήμανε τὸν κώδωνα τρὶς, εἰς τρόπον ὥστε ἠκούσθη εἰς ὅλα τὰ Ψαρά· ἅμα κατέβη ἐκ τοῦ κωδωνοστασίου κατεδαφίσθη αὐτὸ καὶ οἱ λάκκοι ἐξηφανίσθησαν, ὁ δὲ Κανάρης ἀνέβη εἰς τὴν οἰκίαν του. »

Ἡ ἐξήγησις τοῦ ὀνείρου φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ ἑξῆς· οἱ τρεῖς λάκκοι μὲ ἄσβεστον εἶναι τὰ τρία πλοῖα τοῦ ἐχθροῦ ἅτινα ἐπυρπόλησεν· οἱ δὲ κρότοι τοῦ κώδωνος ἐπὶ τοῦ κωδωνοστασίου, ἡ μεγάλη φήμη ἣν ἀπήλαυσεν ἐκ τῆς πυρπολήσεως τῶν τριῶν πλοίων.

των στολὰς, καὶ τοὺς συνώδευσαν ἐν παρατάξει εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου ἔνθα ἔψαλαν δοξολογίαν. Κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο ἐκανονοβόλουν τὰ κανονοστάσια τῶν Ψαρῶν, ὅλα τὰ ὑδραϊκὰ, πλοῖα καὶ ὅλα τὰ ψαριανὰ πολεμικὰ καὶ καταδρομικὰ, σημαιοστόλιστα.

Τὸ ἀνδραγάθημα τοῦτο ἀνήγγειλε καὶ ἡ κοινότης τῶν Ψαρῶν πρὸς τὴν Διοίκησιν, ἀλλὰ μὴ εὑρὼν τὸ ἔγγραφον εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, καταχωρίζω τὸ τῶν ναυάρχων τῆς Ὕδρας πρὸς τὴν κοινότητα αὐτῶν. Ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον.

Ἀριθ. 94.

Φιλογενέστατοι ἄρχοντες τῆς νήσου Ὕδρας, χαίρετε.

Ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, 7 Ἰουνίου 1822.

Δὲν ἔχομεν αἰτίαν μικρολογίας, εἰμὴ νὰ σᾶς πληροφορήσωμεν ἐν συντόμῳ, δίδοντάς σας τὴν μεγάλην χαροποιὰν εἴδησιν, ὅπου τούτην τὴν στιγμὴν ἔφθασαν αἱ βαρδακώσται μας, ὅπου εἶχον ὑπάγει διὰ νὰ συντροφεύσουν τὰ μπουρλότα μας, ὡς σᾶς τὸ εἴχαμεν κάμει γνωστόν. Ἐχθὲς διὰ νυκτὸς, ἡ ὥρα 6, συμφώνως τὸ ἐδικόν μας μπουρλότο μὲ τὸ ψαριανὸ, ὥρμησαν κατὰ τοῦ τυραννικοῦ στόλου ὅπου ἦτον ἀραγμένος εἰς Χίον, καὶ πλησιάσαντα τὰ δύο μπουρλότα μεταξὺ εἰς τὰ δύο ντελήνια, τὸ μὲν ἕνα μπουρλότο ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὸ ἓν ντελίνι, καὶ ἀμέσως ἐπῆρε φωτιὰ, τὸ δὲ ἄλλο εἰς ἄλλο ντελίνι καὶ αὐτὸ ὁμοίως ἐπῆρε φωτιὰ, καὶ εἰς μίαν ὥραν δὲν ἔμεινεν ἴχνος ἀπὸ αὐτὰ, ἐπῆγαν κατὰ διαβόλου. Τὸ ἕνα ἀπὸ αὐτὰ λέγουν νὰ ἦναι τὸ πασσᾶ-γεμισί, ὅτι εἶχεν εἰς τὸ μεγάλο κατάρτι τὸ σεντσάκι, καὶ δόξα τῷ Κυρίῳ, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐσαλβάρνε μὲ ταὶς βάρκαις των, καὶ ἔτρεξαν εἰς ταὶς βαρδακώσταις μας χωρὶς νὰ βλαφθῇ οὐδείς· συμπεραίνουν νὰ ἔπεσαν καὶ ἄλλα ἔξω εἰς τὴν ξηρὰν ἀπὸ τὸν φόβον τους ὅτι ἦτον ὁ ἀέρας ὡς γρέγος, καὶ ἐκ δευτέρου θέλει μάθομεν διὰ νὰ σᾶς στείλωμεν καταλεπτῶς τὸ ντετάλιο.

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ μπουρλότου ἔρχονται αὐτοῦ, τοὺς ὁποίους θέλετε εὐχαριστήσει ὅτι ἔκαμαν τὸ χρέος τους· ἔσωθεν σᾶς περικλείο-

μεν τὸν κατάλογον, εἶναι ὅλοι μὲ τὸν καπετάνιον 19, εἶχον λάβει μερικοὶ ῥετσεβούταις ἀπὸ τὰς χεῖράς μας, ὅτι μᾶς εἶχον ζητήσει, καὶ ἂν εὑρεθῇ τις ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κατάλογον νὰ ἦναι ἄκυρος. Σήμερον ἀριβάρησεν καὶ ὁ καπ. Τσαμαδὸς, καὶ καπ. Δ Κιοσσὲς ὅπου εἴχαμεν ἐξαποστείλει εἰς Σάμον διὰ νὰ βάλωσι εἰς ἁρμονίαν τοὺς ἐκεῖ ἐγκατοίκους, διὰ τὴν διχόνοιαν ὅπου εἶχον, καὶ νὰ γνωρίσωσι τὸν κύριον Μώραλην διὰ διοικητήν· καὶ μὲ τὸ ἀρίβον τους ἐκεῖ δὲν ἔλλειψαν νὰ βάλουν εἰς καλὴν τάξιν τὰ πράγματα ὥστε ὅπου εἰρήνευσαν καὶ ἡσύχασαν. Σήμερον, ἐξ ἡμερῶν εἴδησιν ἀπὸ Ηόλιν, ἀπὸ καράβι ὃ ἐβιζιτάραμεν, ἕνα ντελίνι, μία φεργάδα, ἕνα γαλούνι, 4 στραπόρτα, καὶ 5 σαλούπες ἐκατνβηκαν εἰς τὰ κάστρα καὶ εἶναι διὰ νὰ ἔλθουν νὰ ἑνωθοῦν μὲ τούτην· καὶ ἀσπαζόμενοί σας μένομεν ὡς ἀδελφοὶ τῶν ὑποταγῶν σας.

Ἀνδρέας Δ. Βῶκος,—Ἰ. Βούλγαρης,—Α. Λαλεχός.

Πρὸς τοὺς φιλογενεστάτους Ἄρμοστὰς τῶν νήσων.

Ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου κατὰ τὰ Ψαρὰ, 9 ἰουνίου 1822.

Ἐλάβαμεν τὴν ἐπιστολήν σας, δοσμένην εἰς τὰς 7 τοῦ τρέχοντος ἀπὸ Ἄνδρον, καὶ εἴδαμεν νὰ μᾶς σημειοῖτε, ὅπου ν' ἀφήσωμεν τὰ καΐκια ὅπου εἶχαν ἐδῶ ἀρεστάδα, τόσον Ἀνδριώτικα ὡσὰν καὶ Ντηνιακὰ, καὶ ὅτι νὰ ἐδώσατε εἰς τὰς ἀστυνομίας τὰς διαταγάς σας, διὰ νὰ λάβουν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, καὶ ἐκάματε ἅγια, διότι ἔρχονται πολλὰ ἀνακατώματα ἀπὸ τὰ τοιαῦτα. Τὰ μπουρλότα μας, ὡς γνωστόν σας, ὅπου εἴχαμεν στείλει εἰς τὴν Χίον, ἔφθασαν εἰς τὰς 6 τοῦ τρέχοντος, διὰ νυκτὸς, ὥρα ἕκτη, ὥρμησαν κατὰ τοῦ τυραννικοῦ στόλου καὶ ἐσύγκαψαν δύο ντελίνια, ἕνα τὸ ἕνα μπουρλότο τῶν ψαριανῶν, καὶ ἄλλο τῶν ἐδικῶν μας. Καὶ ἕνα ἀπὸ αὐτὰ ἦτο τὸ πασσᾶ-γεμισὶ καὶ δὲν ἔμεινεν οὔτε ἴχνος ἀπ' αὐταὶς. Εἶναι καὶ ἄλλα πεσμένα ἔξω, πλὴν ἕνα μόνον μᾶς βεβαιόνουν, καὶ εὐθὺς ὅπου πληροφορηθοῦμεν θέλομεν σᾶς γράψει καταλεπτῶς τὸ ντετάλιο· οἱ ἄνθρωποι ὅπου ἦσαν εἰς τὰ μπουρλότα μας, ἐγλύτωσαν ὅλοι καὶ ἔτρεξαν εἰς ταὶς βαρδακόσταις μας χωρὶς νὰ βλαφθῇ οὐδείς. Ταύτην τὴν στιγμὴν ἔφθασαν αἱ βάρδιαις μας καὶ εἶδαν τὴν ἐχθρικὴν ἁρμάδα εἰς τὰ πανιὰ καὶ τραβοῦνε κατὰ τὴν Μιτυλήνην. Καὶ ἡμεῖς σήμερον

ἐβγαίνομεν εἰς τὰ πανιὰ μὲ τοὺς συμμάχους μας ψαριανοὺς, διὰ νὰ πᾶμεν νὰ τὴν ἀπαντήσωμεν. Τὰ καράβιά μας ὅσα εἴχαμεν ἐξαποστείλει εἰς Σάμον, ἤτοι ὁ καπετὰν Τσαμαδὸς καὶ ὁ καπετὰν Δ. Κιοσσὲς, καὶ ὁ καπετὰν Γ. Σκανδάλης, ὡς γνωστόν σας, διὰ νὰ βάλουν εἰς ἁρμονίαν τοὺς ἐκεῖ ἐγκατοίκους, ἔφθασαν ἐδῶ εἰς τὰς 6 τοῦ τρέχοντος, οἵτινες εἰρήνευσαν καὶ ἐσύστησαν τὸν ἐκεῖ ἀπεσταλμένον ἀπὸ τὴν Διοίκησιν κύριον Μώραλην, καὶ ὁ ἔνοχος ἐτράβηξε χέρι· καὶ κατὰ τὸ παρὸν εὑρίσκονται οἱ Σάμιοι εἰς ἡσυχίαν, καὶ εἰς εἴδησίν σας τὰ πάντα.

Ταύτην τὴν λαμπρὰν εἴδησιν τῶν ντελινιῶν θέλετε τὴν κοινοποιήσητε εἰς ὅλα τὰ νησία τῶν ὁμογενῶν μας, καὶ ἄμποτες ἐκ δευτέρου νὰ σᾶς χαροποιήσωμεν μὲ πλέον χαριεστέρας εἰδήσεις. Μένομεν ὡς ἀδελφοί.

Οἱ ναύαρχοι τοῦ στόλου

Ἀνδρέας Δ. Βώκου,— Νικολὴς Ἀποστόλης,— Ἰωάννης Βούλγαρης,—Λάζαρος Λαλεχός.

Κἀγὼ ὁ Ἀλέξανδρος συμπατριώτης σας, σᾶς προσκυνῶ, κύριε Νικόλαε, τὰ τυριὰ καὶ μηζίθρες νὰ μὴ τρῶς μοναχός σου, ἀλλὰ νὰ κάμῃς καὶ ἐμένα μερίδιο, ὁποῦ σοῦ στέλνω τὰς χαροποιὰς εἰδήσεις.

Μπουρλότο ἀπὸ τὴν Ὕδρα, μπουρλότ' ἀπὸ Ψαρὰ
Ἐπῆγαν καὶ συγκάψαν τὰ γένεια τοῦ πασσᾶ.

Νὰ μᾶς προβλέψετε μερικὰ βώδια διὰ τὸν στόλον, ἢ νὰ τὰ ἑτοιμάσετε καὶ ἡμεῖς στέλνομεν καὶ τὰ πέρνομεν.

Ἰδοὺ καὶ τὸ ἔγγραφον τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν πρὸς τοὺς ἐφόρους Μυκώνου.

Φιλογενέστατοι ἔφοροι τῆς νήσου Μυκώνου, χαίρετε.

Ἡ παροῦσά μας ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ σᾶς μηνύσωμεν τὴν θεοπρόβλητον, χαριεστάτην, σωτήριον καὶ λαμπροφόρον εἴδησιν, ὅτι δηλ. εἰς τὰς 6 τοῦ τρέχοντος διὰ νυκτὸς, ἐμβάντες εἰς τὸ στενὸν τῆς Χίου, ὅπου ὁ ἐχθρικὸς στόλος εὑρίσκεται, δύο μπουρλότα, ἓν ἰδικόν μας καὶ ἓν ὑδριώτικον, συντροφευμένα μὲ πολεμικὰ, καὶ ὁρμήσαντες ἐκίνησαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ δυνάμει τοῦ Προστάτου τῆς δικαιοσύνης ἔκαυσαν ἓν βασσέλον, τὸ τοῦ Καπ. πασσᾶ, καὶ

τὸν ἴδιον ἴσως, ἂν ἦτο μέσα. Παρομοίως καὶ τὸ ἄλλο μπουρλότον ἐκόλλησεν εἰς ἓν βασσέλον, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ ἐλπίζομεν νὰ ἐκάη, πλὴν μὲ βεβαιότητα δι' αὐτὸ ἀκόμη δὲν τὸ ἠξεύρωμεν, εἰμὴ διὰ τοῦ καπ. Πασσᾶ εἴμεθα παραβέβαιοι· οἱ δὲ ναῦται τῶν μπουρλότων ἐσώθησαν θείᾳ χάριτι ἀβλαβεῖς, τὰ δὲ λοιπά του ἐβάλθησαν εἰς μεγαλωτάτην ἀταξίαν, ὁποίαν ἠμπορεῖτε νὰ συμπεράνετε ἀπὸ Τούρκους, καὶ νύκτα μάλιστα. Καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἐλπίζομεν νὰ τελεσφορήσουν καὶ ἄλλα, ὅπου καθημερινῶς δὲν λείπομεν τοῦ νὰ προσπαθῶμεν τὰ πρὸς βλάβην τῶν ἐχθρῶν. Ἡμεῖς ἐντεῦθεν ἀδελφοί, ὡς ὄντες τὸ προτείχισμα ἢ προπύργημα τῶν ἄλλων νήσων, διὰ τὴν προχωρημένην ἡμῶν τοποθεσίαν καὶ διὰ τὸ νὰ καταγινώμεθα πάντοτε πρὸς βλάβην τῶν ἐχθρῶν, παρὰ πολλῶν καὶ καθημερινῶς μανθάνομεν ὅτι οἱ ἐχθροί, ἐὰν κινηθοῦν ἢ στρατεύσουν θέλουν ἐλθῆ ἐναντίον μας κατὰ πρῶτον, πνέοντες μεγαλωτάτην ἐκδίκησιν καθ' ἡμῶν διὰ τὴν ἐπιμονήν, λέγουν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐπιμένομεν εἰς τὴν νῆσόν μας, καὶ δὲν μετοικῶμεν, καὶ ἐξ αἰτίας ἡμῶν ἐπιμένουν καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι νῆσοι, τὰς ὁποίας, ἡμᾶς, λέγει, τροπόνοντας, εὐκολώτατα θέλει καθυποτάξει καὶ ἀφανίσει ὡς ἀδυνάτους· καὶ δι' ὅλα ταῦτα σκοπεύουν αὐτοί, ὡς καὶ σήμερον μανθάνομεν. Σεῖς ἀδελφοί, ἐστάθητε εἰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ σχεδὸν πάντοτε μὲ ἀρκετὴν καὶ μεγάλην φιλογένειαν, ὡς ἡ πεῖρα τὸ ἀπέδειξε. Κατὰ δὲ ταύτην τὴν ἐποχὴν, τὸ νὰ ἀδιαφορῆτε τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, δὲν ἠξεύρομεν ποῦ νὰ τὸ ἀποδώσωμεν, (πλὴν ἴσως ἀπὸ ἔλλειψιν τρόπων). Ὅθεν σήμερον στοχαζόμεθα ὅτι εἶναι καιρὸς ὅπου καὶ ἡ ὑμετέρα φιλογένεια τοῦ νὰ συνεργήσῃ εἰς τὸ γενικὸν συμφέρον, ἐπειδὴ δηλ. καὶ ὁ ἐχθρὸς σκοπεύει νὰ κτυπήσῃ ἡμᾶς κατὰ πρῶτον, καὶ ἡμεῖς ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἐλπίζωμεν μεγάλως εἰς τὴν γενναιότητά μας, διὰ νὰ ἐπῆραν τὸν σφιγμὸν τῶν ἀγαρηνῶν, καὶ ὅτι θέλομεν τοὺς ἐξολοθρεύσει ἐξ ὁλοκλήρου, μ' ὅλον τοῦτο ἐστοχάσθημεν συμφέρον καὶ ἐκρίναμεν καλὸν τοῦ νὰ ἐναντιωθῶμεν πολὺ περισσότερον ἀφ' ὅτι εἴμεθα, διὰ νὰ νικήσωμεν ἀφεύκτως χωρὶς παραμικρὰν ὑποψίαν τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτοὺς, ἀποκτῶντες τὴν ἀνεξαρτησίαν μας ὅλον τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος. Διὰ τὸ νὰ ἐκδικηθῶμεν οὖν, ἀδελφοί, ἐκρίναμεν καλὸν τοῦ νὰ σᾶς προβάλωμεν ὅτι νὰ μᾶς ἐξαπο-

στείλετε ὅσους ἀπὸ τοὺς κατοίκους σας καλοὺς διὰ τὰ ἅρματα δύνασθε, ἔχοντες οἱ αὐτοὶ τὰ ἅρματά των, καὶ ἀπὸ ἐφόδια ἡμεῖς τοὺς οἰκονομοῦμεν, διὰ δὲ τὰ ἔξοδά των ἡμεῖς ἀδελφοί, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι καλῶς γνωρίζετε ὅτι ἐκνευρήθημεν ἀπὸ τὰ καθημερινὰ βαρύτατα ἔξοδα ἔχομεν καὶ ἐκάμαμεν. Διὰ τοῦτο θέλετε νὰ κάμῃ ἡ ὑμετέρα φιλογενεία, καὶ κρατῶντες λογαριασμόν, ἂς ἦσθε παραβέβαιοι, δὲν θέλετε τὰ χάνει, ἀλλὰ μᾶλλον θέλετε κρατήσει καὶ βραβευθῆ· εἶ τὸ παρὸν ἔργον ἱερὸν καὶ ἀποβλέπον εἰς τὸ κοινὸν καὶ γενικὸν συμφέρον τῆς ὁλοκληρίας τοῦ ἔθνους, καὶ ὄχι ποτὲ ὅτι εἶναι μερικὸν, διότι ἡ ἕνωσις ἀποτελεῖ τὴν δύναμιν. Καὶ περιπλέον ἂν ἰδῶμεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς κινηθῇ διὰ κανὲν ἄλλο μέρος, καὶ κατ' αὐτοῦ θέλομεν κινηθῇ μὲ τῶν ἰδίων ἰδικῶν σας καὶ λοιπῶν ἰδικῶν μας δυνάμεων, διότι πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς, ἐνόσῳ εὑρίσκει καθένα ξεχωριστά του, θέλει μᾶς ἐξολοθρεύσει. Εἰ δὲ ἑνωμένοι ὄντες ποτὲ δὲν τὸν φοβούμεθα, ἀλλὰ μᾶλλον θέλομεν τὸν ἐξολοθρεύσει καὶ ἀφανίσει· διότι ἕως τώρα εἴδαμεν, ὄχι ἀπὸ ἀδυναμίαν μας δὲν ἀποκτήσαμεν τὴν ἀνεξαρτησίαν μας, ἀλλὰ ἀπὸ ἀσυμφωνίαν μας ἀνάμεσόν μας. Ἐπειδὴ ἔχομεν νὰ κάμωμεν μ' ἐχθρὸν, ὅστις ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ σκιὰ μεγάλη, τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος μόνον μὲ τὸ μέγεθος αὐτῆς φοβεῖται. Δι' ὅλα τὰ ὁποῖα ὁ ἀπεσταλμένος ἡμῶν κύριος Ἰωάννης Καλλημέρης στοματικῶς πλατύτερον θέλει σᾶς ἐξηγήσει, καὶ μετ' αὐτοῦ πραγματεύθητε. Καὶ ταῦτα μὲν ἱκανῶς, ἡμεῖς δὲ μὲ τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην ἀσπαζόμενοί σας, μένομεν·

Ψαρὰ, 8 Ἰουνίου 1822

Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἰδοὺ καὶ τὸ ἔγγραφον τῆς κοινότητος τῶν Ψαρῶν πρὸς τοὺς ἁρμοστάς.

Φιλογενέστατοι κύριοι Ἁρμοσταὶ τῶν νήσων.

Ἡ παροῦσά μας ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ σᾶς μηνύσωμεν τὴν χαροποιὰν καὶ σωτήριον λαμπροφόρον εἴδησιν, ὅτι δηλ. κατὰ τὰς 6 Ἰουνίου ἐμβῆκαν διὰ νυκτὸς εἰς τὸ Στενὸν τῆς Χίου ὅπου οἱ ἀγαρηνοὶ ἦσαν, δύο ἡφαίστεια, ἓν ἐδικόν μας καὶ ἓν ὑδραϊκὸν, τὰ ὁποῖα κολλήσαντες εἰς τοὺς ἐχθροὺς κατέκαυσαν δύο ἐξ αὐτῶν,

καὶ μάλιστα τὸ ἕνα συμπεραίνεται νὰ ἦτον ὁ αὐτὸς Καπετὰν πασᾶς, καθὼς καὶ τωόντι ἐβεβαιώθημεν ὅτι αὐτὸς ἦτον, καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ναῦται τῶν ἡφαιστείων ἐσώθησαν ἀβλαβεῖς εἰς τὰ ἐνταῦθα· ὁ δὲ ἐπιφέρων τὸ παρὸν θέλει σᾶς ἐξηγήσει λεπτομερῶς τὰ πάντα.

Ὁ ἡμέτερος κύριος Ἀναγνώστης Μοναρχίδης ἔφθασεν ἐνταῦθα χωρὶς νὰ ἦναι ὡς τὸν ἐπεριμέναμεν· σήμερον δὲ λαμβάνοντας ὁ αὐτὸς ἐπιστολήν σας, εἰς τὴν ὁποίαν τῷ μηνύετε διὰ νὰ σταλθῇ εἷς ψαριανὸς εἰς Ἄνδρον ἵνα λάβῃ τὰ χρήματα κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως, διὰ τοῦτο στέλλομεν ἐπὶ τούτῳ ἓν μύστικον ἐδικόν μας μετὰ τοῦ ἀπεσταλμένου μας κυρίου Δημητρίου Κωνσταντίνου Καλλημέρη, ὅστις στέλλεται ἐπίτηδες παρ' ἡμῶν αὐτοῦ ἵνα λάβῃ τὰ χρήματα, καὶ τὸν ὁποῖον θέλετε γνωρίσει, ὡς ἄλλον κύριον Ἀναγνώστην Μοναρχίδην διὰ νὰ τοῦ τὰ παραδώσετε· παρακαλοῦμεν ὅμως ἵνα ἠθέλατε τοῦ παραδώσει τὰ χρήματα ὅσα περισσότερα ἠμπορέσετε, διότι κατὰ τὸ παρὸν ἑτοιμάζομεν ἄλλα τέσσαρα ἡφαίστεια ἀπὸ τὰ ὁποῖα μεγάλας ἐλπίδας περιμένονται, διὰ δὲ τὰς περιπλέον εἰδήσεις ἔχομεν, ὁ ῥηθεὶς ἡμέτερος ἀπεσταλμένος διὰ ζώσης φωνῆς θέλει σᾶς ἐξηγήσει τὰ πάντα λεπτομερῶς.

Τῇ 9 Ἰουνίου 1822.

(Τ. Σ.) Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Οἱ ναύαρχοι τῆς Ὕδρας διὰ τοῦ ἐγγράφου των πρὸς τὴν κοινότητα αὐτῶν ἀναγγέλουσιν ὁριστικῶς τὸν πυρπολισμὸν δύω δικρότων· διὰ δὲ τοῦ πρὸς τοὺς ἁρμοστὰς τῶν νήσων ἀποστελλομένου, εἰς ὃ ὑπέγραψε καὶ ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν, κοινοποιοῦσι τὸν πυρπολισμὸν δύω δικρότων ἀλλὰ μόνον τοῦ ἑνὸς βεβαιοῦσιν. Ἡ δὲ βουλὴ τῶν Ψαρῶν εἰς μὲν τὸ πρὸς τοὺς ἁρμοστὰς ἔγγραφόν της κοινοποιεῖ δύω, εἰς δὲ πρὸς τοὺς ἐφόρους τῆς Μυκώνου βεβαιοῖ τοῦ ἑνός, περὶ δὲ τοῦ ἑτέρου ὁμιλεῖ μετὰ ἀβεβαιότητος. Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν καὶ πάντες οἱ ψαριανοὶ ἐγνώριζον τὸν πυρπολισμὸν ἑνὸς δικρότου· διότι

οἱ πυρπολισταὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδόν των εἶπον τὰ ἑξῆς· «ὅταν ἐπλησίασαν τὸν ἐχθρικὸν στόλον, εἶδον φανὸν » εἰς τὸν ἱστὸν ἑνὸς δικρότου καὶ ἐννόησαν ὅτι εἶναι τὸ » τοῦ Καπετὰν πασσᾶ· ῥίψαντες δὲ τὸ πυρπολικὸν ἐπ' » αὐτοῦ, κατὰ τὴν διὰ τῆς λέμβου ἀναχώρησίν των πε»ριεπλέχθη εἰς τὰ ὑποβρύχια αὐτῆς λιανόσχοινον· μέ»χρις οὗ κόψουν αὐτό, ὁ ἄνεμος καὶ τὰ κύματα ἐπλησία»σαν τὴν λέμβον εἰς τὸ δίκροτον, κόψαντες δὲ τὸ σχοι»νίον καὶ ἀναχωροῦντες εἶδον ἐκ τῆς λάμψεως τοῦ καιο»μένου δικρότου εἰς τὸν μεσαῖον ἱστὸν τὴν ναυαρχικὴν »σημαίαν τοῦ Καπετὰν πασσᾶ· ἐπλησιάσε δὲ τὸ ὑδραϊ»κὸν πυρπολικὸν εἰς ἄλλο δίκροτον, ἔβαλε τὸ πῦρ εἰς »τὸ πυρπολικόν, ἀλλὰ τὸ δίκροτον δὲν ἐπυρπολήθη. » Τοιαύτας πληροφορίας ἔδωκαν οἱ πυρπολισταὶ, τὰς ὁποίας καὶ ὅλοι ἐγνώριζον· ἐπειδὴ δὲ οἱ ὑδραῖοι ἰσχυρίζοντο δύω, καὶ ἔγραφον δύω δικρότων πυρπολισμόν, διὰ τὰς τότε περιστάσεις ἔγραψεν ἡ βουλὴ δύω δικρότων πυρπολισμόν, βεβαία οὖσα ὅτι θὰ ἀναφανῇ ἡ ἀλήθεια. Τοῦτο ὅμως μαθόντες οἱ ψαριανοὶ ἠγανάκτησαν κατ' αὐτῆς.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν εἰς τὸ πρὸς τοὺς ἐφόρους Μυκώνου ἔγγραφόν της λέγει ὅτι τὰ Ψαρὰ εἶναι τὸ προπύργιον τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐξιστορεῖ τὰς προσπαθείας ἃς καταβάλλει διὰ νὰ βλάπτῃ τὸν ἐχθρόν· ἔχουσα δὲ πληροφορίας ὅτι οἱ ἐχθροὶ θὰ κινηθοῦν ἐναντίον τῶν Ψαρῶν, διότι ἐπιμένουν εἰς τὴν νῆσόν των, προσκαλεῖ τοὺς Μυκωνίους νὰ ἔλθουν εἰς Ψαρὰ ὡπλισμένοι καὶ τοὺς χορηγεῖ πολεμεφόδια διὰ νὰ συναγωνισθοῦν εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα καὶ νὰ κινηθοῦν ἑνωμένοι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὅπου ἤθελε κινηθῇ. Ἀλλ' ἀπὸ τὰς προτροπὰς ταύτας ἡ βουλὴ οὐδόλως ὠφελήθη, διότι οὐδεὶς τῶν Μυκωνίων ἐπέμφθη εἰς Ψαρά.

Μετὰ τὸν πυρπολισμὸν τοῦ δικρότου τούτου εἰς Χίον ὁ ὀθωμανικὸς στόλος ἀποπλεύσας ἐκεῖθεν ἠγκυροβόλησεν εἰς Μιτυλήνην· ὁ δὲ ἑλληνικὸς, συγκείμενος ἀπὸ τὰς δύω μοίρας Ὕδρας καὶ Ψαρῶν, ἀπέπλευσεν ἀπὸ Ψαρὰ καὶ διευθύνθη κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου εἰς Μιτυλήνην· ἠκολούθει δὲ ἓν πυρπολικὸν εἰς ἑκάστην μοῖραν. Ἀνεχώρησεν ὅμως ἐκεῖθεν, περιῆλθε τὴν Χίον καὶ ἔφθασεν εἰς Ψαρὰ, ἀφ' ὧν οἱ ναύαρχοι ἔγραψαν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ἐν Σύρῳ.

Φιλογενέστατοι κάτοικοι τῆς Σύρας, χαίρετε.

Ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, τὴν 20 Ἰουνίου 1822, ἐν ἔτει ἐλευθερίας. Εἴμεθα πλέον παραβέβαιοι ὅτι νὰ ἔγινεν γνωστὸν καὶ εἰς τὴν φιλογένειάν σας ἕως τώρα, ὅτι κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα ἔνδοξα καὶ ἡρωϊκὰ κατορθώματά μας καὶ τὸ καύσιμον τῶν δύο ντελινίων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ ἓν ἦτο τὸ πασσὰ-γεμισῆ, καὶ εἰς αὐτήν σας τὴν πληροφορίαν νὰ ἐδείξατε δημοσίως τὴν ἄκραν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ὅπου ἐγέμισεν ἡ ψυχή σας, τιμῶντες καὶ ταύτην μας τὴν νίκην μὲ ἑορτὴν χαρμόσυνον· τὰ ὁποῖα ὅλα αὐτὰ ἐλπίζομεν νὰ ἐτελέσθησαν ἀπὸ τὴν φιλογένειάν σας, ὡς καλῶς φρονοῦντες περὶ τῆς ἐλευθερίας ὁλοκλήρου ἡμῶν Γένους, ὡς καὶ ὑμεῖς Ἕλληνες· διὸ καὶ δὲν ἐκτεινόμεθα περισσότερον. Μὲ τὴν παροῦσάν μας δὲ σᾶς ἰδεάζομεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἀδύνατος καὶ κατατρομασμένος ἐπῆγε καὶ ἐμβῆκε μέσα εἰς τὴν Μιτυλήνην· προσμένοντες μήπως ἔβγῃ διὰ νὰ δώσωμεν τέλος τῶν ἐνδόξων ἀνδραγαθημάτων μας. Αὐτὸς ὅμως ὁ ἄνανδρος δὲν τολμᾷ νὰ ἐξέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ· ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν τὸν τέλειον ἐξολοθρευμὸν τοῦ βαρβάρου (δυνάμει τοῦ τιμίου Σταυροῦ). Σεῖς δὲ φιλογενέστατοι καὶ ἡμέτεροι ἀδελφοὶ ἅμα ὅπου λάβετε τὴν παροῦσάν μας, ἀμέσως θέλετε μᾶς προφθάσει 500 βαρέλια κρασὶ, ὡς ἀναγκαῖα διὰ τοὺς ἀνδρείους ναύτας μας, τὸ ὁποῖον θέλετε ἀπεράσει εἰς τὸν λογαριασμὸν, ἔχετε νὰ πληρώσετε εἰς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν τοῦ ἔθνους ἡμῶν (ὡς καὶ ἡμεῖς μέλη τοῦ ἔθνους)· καὶ δὲν ἐλπίζομεν νὰ εὕρωμεν κἀμμίαν ἀντίστασιν εἰς τὰ προστατόμενα. Δὲν μένει λοιπὸν εἰς ἡμᾶς ἄλλο εἰμὴ νὰ προσμένω-

μεν μὲ ἄκραν ἀνυπομονησίαν τὴν ἀδελφικήν σας ἀπόκρισιν, εὐέλπιδες ὄντες εἰς τὴν ἄκραν φιλογένειάν σας· καὶ ἀσπαζόμενοί σας, μένομεν.

Ταύτην τὴν στιγμὴν, νεώτερον καὶ χαρμόσυνον εἴδησιν ἀπὸ ῥούμελην ἔχομεν, τὴν ὁποίαν ἐκρίναμεν εὔλογον νὰ σᾶς τὴν κοινοποιήσωμεν καὶ τῇ ὑμετέρᾳ φιλογενείᾳ, ἡ ὁποία εἶναι ἀκολούθως· Ὁ Ῥουσοὺτ πασσᾶς, καὶ φοβερὸς ἐχθρὸς τοῦ Γένους μας, ἐβγῆκεν ἀπὸ Ἰωάννινα μὲ εἴκοσι δύο χιλιάδες βαρβάρους, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ φέρῃ φθορὰν εἰς ὅλον τὸ ἑλληνικὸν γένος, ἀλλ' εἰς τὸν δρόμον ἀπήντησεν τοὺς ἀνδρείους Σουλιώτας, τοῦ ὁποίου ἀφοῦ τοῦ ἔφθειραν ὅλα του τὰ στρατεύματα, ἐγύρισε καταντροπιασμένος μὲ 100 στρατιώτας μέσα εἰς τὸ κάστρον τῆς Λαρίσσης. Ὁ Ὀμὲρ πασσᾶς (ὁ καὶ Βριώνης καλούμενος ὁμοῦ μὲ τοὺς ἐν αὐτῷ ἀλβανοὺς ἀποστάτησεν ἐναντίον τῶν ὀθωμανῶν στρατευμάτων, ὅπου καὶ καταγίνονται εἰς ἐμφύλιον πόλεμον. Στρατεύματα ἑλληνικὰ ἐσυνάχθησαν ἄπειρα εἰς ῥούμελην, ὅθεν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι ἕως τὸν αὔγουστον ἡ ῥούμελη ὅλη (ἢ μᾶλλον εἰπεῖν) ἡ Ἑλλὰς θέλει εἶναι ἐλευθερωμένη ἀπὸ τοὺς βαρβάρους, ἀπὸ τὰ ἀσεβῆ τέρατα καὶ ἄχρηστα φορτία τῆς γῆς, ἐχθροὺς δὲ ἀσπόνδους εἰς ὅλους τοὺς ἐπιφέροντας τὸ χριστιανικὸν ὄνομα.

Οἱ ναύαρχοι Ὕδρας, καὶ Ψαρῶν.

Πληροφορηθεὶς δὲ ὁ ἑλληνικὸς στόλος τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἐχθρικοῦ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον διελύθη, καὶ ἐπανῆλθον τὰ πυρπολικὰ ἐκ τῆς ἀποστολῆς των.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπαναστάσεως, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε κεντρικὴ Διοίκησις, προσέτρεξαν πολλοὶ πλοίαρχοι εἰς τὰς κοινότητας τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, ὡς ἀποτελοῦσας κέντρον ναυτικῆς δυνάμεως, καὶ ἔλαβον διπλώματα καὶ ὕψωσαν τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν. Ἐπειδὴ δέ τινες ἐκ τούτων ἐξώκειλαν εἰς καταχρήσεις, ἡ Διοίκησις διὰ τῆς κατωτέρω διαταγῆς τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν διέταξε νὰ μὴ χωρηγῶσι διπλώματα εἰς πλοιάρχους. Καὶ τοῦτο δικαίως, διότι ἀφοῦ ἐσυστήθη κεν-

τρικὴ Διοίκησις, αὕτη ἦτο ἁρμοδία νὰ ἐκδίδῃ διπλώματα. Ἰδοὺ ἡ διαταγή.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν

Πρὸς τοὺς φιλογενεστάτους προὔχοντας νήσου Σπετσῶν, Ὕδρας καὶ Ψαρῶν.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, τοὺς ἔχοντας πλοῖα ἐπὶ προφάσει φιλογενείας καὶ ζήλου πατριωτισμοῦ, ὥπλισαν τὰ πλοῖά των καὶ ἔτρεξαν ἄλλοι μὲν εἰς τὴν νῆσον Ὕδραν, ἄλλοι δὲ εἰς τὴν νῆσον Σπεστῶν, καὶ ἄλλοι εἰς τὴν νῆσον Ψαρῶν, εἰς τὸ νὰ ἐφοδιασθῶσι τὰ ἀναγκαῖα διπλώματα, τῆς ὑψώσεως τῆς ἐθνικῆς σημαίας, διὰ νὰ συμπολεμήσουν καὶ βλάψουν, ὡς αὐτοὶ ἔλεγον, τὸν κοινὸν ἐχθρόν.

Οἱ φιλογενέστατοι προὔχοντες τῶν τριῶν ἄνω εἰρημένων νήσων, ἐλπίζοντες μεγάλας τὰς ἐκδουλεύσεις των, κατὰ τὸν πλαστὸν ζῆλόν των, τὸν ὁποῖον ἐδείκνυον, μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας ἐδέχοντο καὶ τοὺς ἐφοδίαζον ἀμισθὶ μὲ τὰ συνήθη διπλώματα τοῦ Γένους.

Ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτοι, ἀντὶ κατὰ τοῦ κοινοῦ τυράννου διὰ νὰ τὸν ζημιώνουν, ἢ κἂν νὰ τοῦ φέρουν ἕνα τρόμον ἂν δὲν ἠδύναντο νὰ τὸν βλάψουν, ἐμεταχειρίσθησαν τὰς δυνάμεις των κατὰ τῶν ὁμογενῶν, ἁρπάζοντες καὶ λεηλατίζοντες, εἰς μὲν τὴν θάλασσαν τὰ ἡμέτερα πλοιάρια καὶ τοὺς ἐπιβάτας, εἰς δὲ τὴν ξηρὰν ληστρικῶς λαφυραγωγοῦντες τὰ ζῶα καὶ κτήνη τῶν ὁμογενῶν, χωρὶς ἐρυθρίασιν τοῦ προσώπου των, καὶ οὔτε Θεὸν φοβούμενοι, οὔτε Γένος σεβόμενοι.

Μετὰ τούτων ἤρχισαν νὰ πειράζουν καὶ τὰς φιλικὰς τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων σημαίας, καὶ ἔφερον, ἕνεκα τῶν τοιούτων ἀταξιῶν των, οὐκ ὀλίγας ἐνοχλήσεις πρὸς τὴν Διοίκησιν, ὥστε ἔλλειψε τὰς εὐρωπαϊκὰς δυνάμεις ἀπὸ οὐδετέρας πρὸς ἡμᾶς ἕως τοῦ νῦν φερομένας, νὰ τὰς κάμωσιν ἐχθρούς μας.

Αἱ τοιαῦται λοιπὸν ἀκαταστασίαι καὶ ληστρικὰ κινήματα τῶν ἀτάκτων ὁμογενῶν ἐβίασαν τὴν Διοίκησιν νὰ λάβῃ τὰ ἀνήκοντα μέτρα καὶ νὰ κάμῃ περὶ τούτου νόμον, διὰ νὰ ἐξαλείψῃ τὰς τῶν

ἀτάκτων καταχρήσεις, καὶ ν' ἀποδείξῃ πρὸς τὴν Εὐρώπην, ὅτι δὲν φέρονται τὰ πλοῖά της πλέον ἄτακτα πρὸς οὐδένα, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀτάκτους ἀποβάλλει καὶ παιδεύει κατὰ νόμον.

Εἰδοποιοῦνται λοιπὸν οἱ φιλογενεῖς προϋχοντες τῆς νήσου Ψαρῶν περὶ τῆς τοιαύτης διαταγῆς τῆς Διοικήσεως, ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς ἕως δευτέραν της διαταγὴν νὰ μὴ δώσουν μερικῶς οὐδενὸς ἄδειαν νὰ ὁπλίσῃ τὸ πλοῖον μικρὸν ἢ μεγάλον εἰς καταδρομὴν, ὅστις ποτ' ἂν ἦ, ἐκτὸς μόνον ἐὰν θέλῃ νὰ συγκοινηθῇ μὲ τὸν Ἑλληνικὸν στόλον διὰ νὰ συνπολεμήσῃ τὸν ἐχθρόν. Προσέξατε νὰ ἐκτελεσθῇ αὕτη τῆς Διοικήσεως ἵνα δείξετε εὐπείθειαν τῶν διαταγῶν της. Ἔρρωσθε.

Ἐν Ἄργει, τῇ 9 ἰουνίου 1822.

Φραντσέσκος Βούλγαρης,—Ἰω. Ν. Λαζάρου,— Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρη.

Ὁ Γεν. Γραμματεύς, Γ. Κῶπας.

Ἡ κοινότης τῶν Ψαρῶν ἐχορήγησε κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἀγῶνος διπλώματα εἰς πλοιάρχους τῆς Αἴνου καὶ Λήμνου, οἵτινες ὕψωσαν τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν εἰς τὰ πλοῖά των. Ἀλλ' αὕτη πρὶν λάβῃ τὴν διαταγὴν τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν δὲν ἐχορήγει πλέον διπλώματα εἰς μὴ ψαριανοὺς, ἕνεκα καταχρήσεων.

Πληροφορηθεῖσα ἡ Διοίκησις τὸν πυρπολισμὸν τῶν δικρότων ἀπὸ τὰς ἀναφορὰς τῶν κοινοτήτων καὶ ναυάρχων Ὕδρας καὶ Ψαρῶν ἐπεψήφισεν ἀμοιβὰς διὰ τοὺς εὐδοκιμήσαντας πυρπολιστάς. Ἰδοὺ αἱ διαταγαί.

Ἀριθ. 257.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον Πρόεδρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ,

Τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν.

Ὁ ἡμέτερος Ἑλληνικὸς στόλος παραβαλλόμενος μετὰ τοῦ ἐχθρικοῦ εἶναι πολὺ ἀδυνατώτερος· συγκρινόμενος δὲ ὡς πρὸς τὴν μεγαλοψυχίαν καὶ ἐμπειρίαν τῶν Ἑλλήνων μὲ τὴν ἀψυχίαν καὶ

ἀμάθειαν τῶν ὀθωμανῶν, οἱ Ἕλληνες ὑπερβαίνουσι πολλῷ τῷ μέτρῳ τοὺς ἐχθρούς.

Τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα νὰ τεθῶσιν εἰς γραμμὴν μάχης μετὰ τῶν ἐχθρικῶν καὶ νὰ δυνηθῶσι νὰ τὸν βλάψουν ὡς δεῖ, δὲν ἠμποροῦν, ὄχι διὰ τὴν σμικρότητα τῶν ἑλληνικῶν πλοίων ὡς πρὸς τὰ ἐχθρικά, ἀλλὰ διὰ τὴν σμικρότητα τῶν ἑλληνικῶν κανονίων ὡς πρὸς τὰ ἐχθρικά· ποία σύγκρισις, βάλαις δώδεκα λιτρῶν μὲ βάλας σαράντα ὀκτώ; Ἀλλ' ἡ μόνη μεγαλοψυχία τῶν Ἑλλήνων ἐμποδίζει τὸν ἐχθρὸν εἰς τὸ νὰ βλάψῃ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ νὰ κάμῃ προδοὺς κατά τοῦ ἔθνους, καὶ διὰ τοῦτο καιροφυλακτοῦσιν ἄνεμον εὔ᾽ιον καὶ θέσιν τόπου ἵνα τὰ ἐχθρικὰ μόνον βλαφθῶσιν, καὶ τὰ ἡμέτερα διασωθῶσιν.

Οἱ ναυάρχοι καὶ λοιποὶ κυβερνῆται τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου διὰ τῆς μεγίστης αὐτῶν ἐμπειρίας εὗρον ἓν μόνον μέσον πρὸς ὄλεθρον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, τὸ ὁποῖον εἶναι τὰ θεῖα ἡφαίστεια· τοῦτα δὲ τὰ θεῖα ἡφαίστεια ἔκαυσαν τοῦ ἐχθροῦ, θείᾳ δυνάμει, ἕως τοῦ νῦν τρία βασσέλα, καὶ ἕτερα ἄλλα κατεσύντριψαν.

Οἱ τῶν ἡφαιστείων κυβερνῆται καὶ ναῦται εἰσὶ τῷ ὄντι ἄνδρες ἥρωες, διότι εἰς ταύτην τὴν περίστασιν ἐδείχθησαν ἡρώων γόνοι. Ἐπειδὴ καὶ διὰ τὴν ἀγάπην καὶ ἐλευθερίαν τῆς φίλης ἡμῶν πατρίδος ἀπεφάσισαν νὰ θυσιάσουν τὴν ἰδίαν ζωὴν παραβλέποντες γονεῖς, γυναῖκας καὶ τέκνα, ὥσπερ τοὺς πάλαι περὶ τὸν Λεωνίδαν.

Τοὺς τοιούτους ἡ Πατρὶς ἐκ τῶν ὀλίγων χρημάτων τὰ ὁποῖα δωρεὰν τοὺς δίδονται δὲν πρέπει νὰ τοὺς βραβεύσῃ μὲ ἓν βραβεῖον ἱκανὸν τοῦ νὰ τρέφῃ τοὺς γονεῖς, γυναῖκας καὶ τέκνα των, τὸ ὁποῖον καὶ νὰ μείνῃ δεῖγμα ἑλληνικῆς βραβεύσεως εἰς τοὺς μεταγενεστέρους;

Περὶ τούτου τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν γνωμοδοτεῖ νὰ δοθῇ ἑκάστου τῶν ναυτῶν καὶ ἐκείνων, οἵτινες ἐπυρπόλησαν τὰ βασσέλα, τόσα στρέμματα γῆς ὅσα κριθῶσιν εὔλογον ἀπὸ τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν, μὲ ἓν δίπλωμα ἀξιώματος εἰς τιμὴν τῆς φαμηλιᾶς του, καὶ ἓν ἀργυροῦν παράσημον τιμῆς εἰς αὐτόν. Ἐὰν ἓν τοιοῦτον ἐγκριθῇ καὶ γίνῃ πασίδηλον διὰ μιᾶς προκηρύξεως τότε

θέλει παρακινήσει τὴν ἄμιλλαν εἰς τοὺς Ἕλληνας, ποῖος πρῶτος νὰ τρέξῃ πρὸς πυρπολισμὸν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

Τοῦτο ἐγκρίνει τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν ὠφέλιμον τῇ Πατρίδι, τὸ ὁποῖον καὶ καθυποβάλλει ὑπ' ὄψιν τῆς Διοικήσεως ἵνα πράξῃ ὃ ἂν ἐγκρίνῃ ὠφελιμώτερον.

Ἐν Ἄργει, τῇ κϐ'. Ἰουνίου ,ωκϐ'.

Φραντσέσκος Βούλγαρις, — *Ἰω. Ν. Λαζάρου*, — *Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.*

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς, Γ. Κ ῶ π α ς.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα θεωροῦν δικαίαν τὴν περὶ βραβεύσεως τῶν πυρπολιστῶν γνωμοδότησιν τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν, ἔπεμψε προβούλευμα εἰς τὸ Βουλευτικὸν μετὰ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν. Ἰδοὺ τὸ προβούλευμα.

Ἀριθ. 1860.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ

Πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον πρόεδρον τῆς βουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Περικλείεται ἴσον ἀναφορᾶς τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν, ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὁποίου πληροφορεῖται ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν ζήτησιν τοῦ Μινιστερίου περὶ βραβεύσεως τῶν πυρπολησάντων τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα διώρισε καὶ ἐδόθησαν τριάκοντα χιλιάδες γρόσια πρὸς τοὺς ὑδραίους πυρπολιστάς, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχον ὑπόσχεσιν παρὰ τοῦ ἰδίου αὐτῶν ναυάρχου. Ἀλλ' ἡ εἰς μετρητὰ δοθεῖσα δωρεὰ εἶναι μικρὰ τῳόντι καὶ προσκαίρως, εὐχαριστεῖ τοὺς ἀνθρώπους τούτους. Χάρις ἀνάλογος ὡς πρὸς αὐτοὺς καὶ ἱκανὴ νὰ ἐκθερμάνῃ καὶ ἑτέρους εἰς μίμησιν εἶναι νὰ δοθῇ πρὸς τοὺς πυρπολιστὰς γῆ εἰς ἰδιοκτησίαν, ὥστε αὐτοί τε καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν νὰ ἔχωσι νὰ ἀποζῶσιν, ἐνθυμούμενοι τὸ ἀνδραγάθημα, καὶ εἰς αὐτὸ δικαίως ἀποδίδοντες τὴν σταθερὰν αὐτῶν εὐτυχίαν. Τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα κρίνει εὔλογον νὰ δωρηθῇ εἰς ἕκαστον τῶν

πυρπολιστῶν ἀνὰ δέκα στρέμματα γῆς, καὶ εἰς ἕκαστον τῶν ναυκλήρων ἀνὰ εἴκοσι, καὶ ταῦτα πάντα νὰ δωρηθῶσι μ' ἐπίσημα ἔγγραφα, ὥστε νὰ μένωσιν ἀναφαίρετα ἀπὸ αὐτοὺς καὶ αὐτῶν τοὺς ἀπογόνους ἐν πληρεξουσιότητι. Καὶ τῶν μὲν Ὑδραίων ἡ δωρεὰ νὰ γίνῃ ἀπὸ τὴν Πελοποννησιακὴν ἐθνικὴν χώραν, ἡ δὲ τῶν Ψαριανῶν ἀπὸ τὴν τῆς Εὐρίπου.

Ὅσον δὲ διὰ τὸ ἀργυροῦν τιμῆς παράσημον, ἐπειδὴ εἰσέτι σημεῖα τιμῆς δὲν ἐνομοθετήθησαν, νὰ δοθῇ ἐγγράφως πρὸς αὐτοὺς ὑπόσχεσις μετὰ τὴν σύστασιν αὐτῶν νὰ δοθῇ εἰς αὐτῶν ἕκαστον τὸ τοιοῦτον σημεῖον, ὁποίας τάξεως ἐγκριθῇ τότε.

Αὐτὰ ταῦτα καθυποβάλλονται εἰς τῆς βουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τὴν ἐπίκρισιν.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΝΑΚΑΡΗΣ.

Ὁ Μινίστρος, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων

Θ. ΝΕΓΡΗΣ.

Ἰδοὺ ἡ πρᾶξις.

Ἀριθ. 150.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ βουλευτικοῦ

Πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον πρόεδρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ.

Ἐν τῇ σημερινῇ συνελεύσει τῆς βουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη τὸ προβούλευμα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ὑπ' ἀριθ. 1860, καὶ ἡμέραν τὴν χθὲς, ὁμοῦ καὶ ἀναφορὰ τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν περὶ βραβεύσεως τῶν πυρπολησάντων τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα. Ἡ βουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ συνάδει μὲν τῷ Ἐκτελεστικῷ, καὶ διὰ τὴν μὴ ἀνάλογον χάριν τῶν τριάκοντα χιλιάδων γροσίων δοθέντων εἰς αὐτοὺς, καὶ τὸ ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ δωρηθῶσιν ἀνὰ δέκα στρέμματα εἰς ἕκαστον τῶν πυρπολιστῶν, καὶ ἀνὰ εἴκοσιν εἰς ἕκαστον τῶν ναυκλήρων. Στοχάζεται ὅμως, ὅτι τὸ ῥηθὲν ποσὸν τῆς γῆς μὴ ἐξαρκοῦν νὰ διαθρέψῃ μετρίως μίαν οἰκογένειαν, νὰ δωρηθῶσιν εἰς αὐτοὺς ἀνὰ δεκαπέντε στρέμματα, εἰς δὲ τοὺς ναυκλήρους ἀνὰ τριάκοντα στρέμματα μὲ τὰ ἀναγκαῖα ἐπίσημα ἀποδεικτικά· καὶ τοῖς μὲν Ὑδραίοις νὰ δοθῇ ἀπὸ ὁποίαν ἐπαρχίαν τῆς Πελο-

ποννήσου ἐκλέξωσι, τοῖς δὲ ἐκ Ψαρῶν ἀπὸ ὅποιον μέρος τῆς Ἑλλάδος θελήσωσιν.

Ὁμοίως ἐγκρίνει νὰ τοῖς δοθῇ ἔγγραφος ὑπόσχεσις διὰ τὸ ἀργυροῦν παράσημον μὲ τὴν σύστασιν τῶν τοιούτων σημείων. Ταῦτα καὶ καθυποβάλλει τὸ Βουλευτικὸν εἰς τοῦ Ἐκτελεστικοῦ τὴν ἐπίκρισιν.

Ἐν Ἄργει, τῇ κδ'. Ἰουνίου ᾳωκβ'.

Ὁ Πρόεδρος

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ.

Ὁ Α'. Γραμματεὺς

Ι. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν αὐξῆσαν τὴν ἀμοιβὴν τῶν στρεμμάτων ἀπέστειλε τὸ ἀνωτέρω προβούλευμα εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν, ὁ δὲ Πρόεδρος αὐτοῦ διὰ τῆς ἑπομένης διαταγῆς του διατάσσει τὰ ὑπουργεῖα τῶν ναυτικῶν καὶ τῆς οἰκονομίας νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἀμοιβήν.

Ἀριθ. 1952.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ.

Ἐπειδὴ δίκαιον ν' ἀμείβωνται τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν ὁμογενῶν εἰς τὸν ἀνὰ χεῖρας ἔνδοξον κατὰ τοῦ τυράννου πόλεμον·

Ἐπειδὴ οἱ πυρπολήσαντες τὰ τοῦ τυράννου πολεμικὰ πλοῖα ὑδραῖοι καὶ ψαριανοὶ μέγα ἠρίστευσαν· καὶ

Ἐπειδὴ αἱ ἀμοιβαὶ γενόμεναι ἀναλόγως μὲ τὰς χρείας τῶν ἀμοιβομένων μείζονα τὴν χάριν ἔχουσι·

Διατάττει.

Α'. Οἱ τεσσαράκοντα τρεῖς ὑδραῖοι καὶ ψαριανοὶ, οἱ τοῦ ἐχθροῦ τὰ πολεμικὰ πλοῖα εὐτόλμως κατακαύσαντες, ἐκτὸς τῆς εἰς μετρητὰ δωρηθείσης εἰς αὐτοὺς ποσότητος, νὰ λάβωσι καὶ γῆν εἰς ἰδιοκτησίαν, ὥστε οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν νὰ ἔχωσι πραγματικὰς ἐνδείξεις τῶν ἀνδραγαθημάτων τῶν ἰδίων προπατόρων· οἱ μὲν ναῦται νὰ λάβωσιν ἀνὰ δεκαπέντε στρέμματα γῆς, οἱ δὲ ναύκληροι ἀνὰ τριάκοντα, δωρεὰν ἀναφαίρετον, τὴν ὁποίαν νὰ ἐξουσιάσωσιν ἐν πληρεξουσιότητι.

Β'. Αἱ μὲν τῶν ὑδραίων ἰδιοκτησίαι νὰ δοθῶσιν ἀπὸ τὴν Πελοποννησιακὴν ἐθνικὴν χώραν, εἰς ὁποίαν ἐπαρχίαν ἐγκρίνωσιν αὐτοί· αἱ δὲ τῶν ψαριανῶν ὅπου ποτὲ ἐκλέξωσι καθ' ὅλην τὴν ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν.

Γ'. Ἕκαστος αὐτὸς νὰ λάβῃ τὰ τακτικὰ ἔγγραφα τῆς δωρεᾶς εἰς ὄνομά του, κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν.

Δ'. Μετὰ τὴν σύστασιν παρασήμου τιμῆς, ἕκαστος αὐτῶν νὰ στολισθῇ παράσημον τιμῆς, ὁποίας τάξεως ἐγκριθῇ τότε· νὰ λάβωσι δὲ ἤδη ἔγγραφον τὴν περὶ τούτου ὑπόσχεσιν παρὰ τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν.

Ε'. Οἱ Μινίστροι τῆς οἰκονομίας καὶ τῶν ναυτικῶν νὰ ἐνεργήσωσι τὴν παροῦσαν διάταξιν.

Ἐν Ἄργει, τὴν 28 ἰουνίου 1822.

(Τ. Σ.) *Ὁ Ἀντιπρόεδρος*

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΝΑΚΑΡΗΣ.

Ἀριθ. 1953.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας

Πρὸς τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν.

Περικλείεται ἴσον τῆς διαταγῆς τῆς Διοικήσεως ἀπὸ 28 ἰουνίου ὑπ' ἀριθ. 1952 περὶ ἀμοιβῶν εἰς τοὺς ἀριστεύσαντας κατὰ θάλασσαν ὑδραίους καὶ ψαριανούς.

Ἡ ἀνδραγαθία τῶν ἀνθρώπων τούτων, μεγάλη αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν θεωρουμένη, μεγίστη ἀνεφάνη ὡς πρὸς τὴν ὑπὲρ εὐχὴν αὐτῆς ἀποτελέσματα· εὐτυχὴς ἡ πατρὶς ἔχουσα τοσούτους ἀγαθοὺς ἄνδρας προκινδυνεύοντας εὐτόλμως καὶ εὐεργετοῦντας αὐτὴν τὰ μέγιστα· δι' αὐτὸ τοῦτο ἐκτὸς τῶν εἰς μετρητὰ δωρημάτων προσδιωρίσθη νὰ φέρωσι καὶ παράσημον τιμῆς, διαστελλόμενοι ἀπὸ τοὺς ὁμογενεῖς των, τῶν ὁποίων κατὰ ἀλήθειαν διαστέλλει αὐτοὺς ἡ παροῦσα ἀνδραγαθία· ἀλλ' ἐπειδὴ, ἐφ' ὅσον ἀειμνημόνευτος ἔσεται εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἡ πρὸς τὴν πατρίδα εὐεργεσία τῶν ἀληθινῶν τούτων Ἑλλήνων, ἐπὶ τοσοῦτον οἱ ἀπόγονοί των δίκαιον εἶναι νὰ ἔχωσιν ἐνδείξεις πραγματικὰς τῆς ὠφειλομένης ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης, προσφέρεται εἰς ἕκαστον ἡ γῆ

εἰς ἰδιοκτησίαν, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐκλογὴν διὰ τῆς αὐτῆς διαταγῆς.

Πρῶτον ἤδη ἐκ τῶν ἐθνικῶν κτημάτων χαρίζει ἡ Διοίκησις· ἀλλὰ πρῶτον ἤδη ἔλαβε τηλικαύτην χρείαν τὴν ὁποίαν ὁ θεὸς νὰ πολλαπλασιάζῃ . . . . . Μὲ ἡρωϊκὰς πράξεις ἔχει νὰ σωθῇ ἡ Ἑλλὰς, κύριοι, ἡ ὁποία ἐγέννησε προτοῦ καὶ πρέπει νὰ γεννήσῃ καὶ σήμερον ἄνδρας ἥρωας, σωτῆρας αὐτῆς.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν ἂς ἐνεργήσῃ τὴν διαταγὴν ἐφ' ὅσον αὐτῷ ἀνήκει, εὐχόμενον εἰς τὸ νὰ λάβῃ ἀφορμὴν ἀκολούθως καὶ μιμητὰς τῶν ἀνδρείων τούτων νὰ παραστήσῃ εἰς τὴν Διοίκησιν.

Ἐν Ἄργει, τὴν 28 ἰουνίου 1822.

Θ. ΝΈΓΡΗΣ.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν διὰ τῆς ἑπομένης διαταγῆς του ἀποστέλλει εἰς τὴν βουλὴν τῶν Ψαρῶν τὸν νόμον καὶ τὰς διαταγὰς τῆς διοικήσεως.

Ἀριθ. 290.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν

Πρὸς τὴν φιλογενεστάτην βουλὴν τῶν Ψαρῶν.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν μετὰ τὴν γινομένην ἡρωϊκὴν ἀνδραγαθίαν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου διὰ τῶν ἡφαιστείων, τὰ ὁποῖα ἐκεραύνωσαν δύο βασσέλα καὶ ἕτερα κατεζημίωσαν, καὶ δι' αὐτοῦ τούτου τοῦ ἡρωϊκοῦ κατορθώματος ἐμψύχωσαν οὐχὶ μόνον τοὺς ἐν τῇ θαλάσσῃ πλέοντας, ἀλλὰ τοὺς ἐν τῇ ξηρᾷ γενικῶς Ἕλληνας καὶ σχεδὸν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἑλληνικοὺς λίθους, ἔγραψεν εἰς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν ὅτι οἱ τῶν ἡφαιστείων κυβερνῆται καὶ ναῦται, διὰ τὴν φίλην πατρίδα, ἀπεφάσισαν νὰ θυσιάσωσι τὴν ἰδίαν ζωὴν, μὴ στοχαζόμενοι γονεῖς, γυναῖκα καὶ τέκνα, καὶ μὲ τοιαύτην στερεὰν γνώμην ὁρμήσαντες κατὰ τοῦ τυράννου κατέκαυσαν ἕως τοῦ νῦν τρία βασσέλα. Τοὺς τοιούτους ἡ πατρὶς δὲν πρέπει νὰ τοὺς τιμήσῃ ἐκτὸς τῶν ὀλίγων γροσίων τὰ ὁποῖα δωρεὰν τοῖς δίδονται, μὲ μίαν ἀνάλογον γῆν ἥτις νὰ ἦναι ἱκανὴ νὰ τοὺς θρέψῃ, καὶ ἔτι νὰ τοὺς δοθῇ ἓν ἀξίωμα καὶ παράσημον ἀργυροῦν (ἤτοι καβαλαρία) πρὸς τιμήν τους, τόσον ἐκεί-

νων, οἵτινες ὡς τοῦ νῦν ἐνήργησαν, καθὼς καὶ οἱ μετὰ ταῦτα ἐνεργήσαντες; Ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις ἅμα λαβοῦσα τὴν παρὰ τοῦ Μινιστερίου τούτου γνώμην, καθυπέβαλεν εἰς τὴν βουλὴν καὶ ἐκυρώθη, ὅθεν καὶ ἔγινεν νόμος· τὴν αὐτὴν τῆς Διοικήσεως διαταγὴν ἀντίγραφον σᾶς περικλείει ἵνα γίνῃ γνωστὸν τοῖς πᾶσι. Συγχαίρεται τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν μὲ τοὺς ἥρωας τοὺς τὰ ἐχθρικὰ βασσέλα κατακαύσαντας, συγχαίρει καὶ μὲ ἐκείνους οἵτινες μετὰ ταῦτα θέλουν καύσει καὶ φιλοτιμηθῇ, ὅστις ἔχει βανίδα αἵματος ἡρωϊσμοῦ καὶ ἀγαπᾷ τὴν παροῦσαν δόξαν καὶ τὴν μετὰ θάνατον, ἀνδραγαθίας διὰ μέσου τῶν ἡφαιστείων.

Ἂς μὴν παραπονεθῇ τώρα οὐδεὶς, διότι δὲν τοῦ ἐδόθη ἡ χρηματικὴ φιλοδωρία· διότι τὸ κοινὸν ταμεῖον ἔχει ἔλλειψιν χρημάτων· ἅμα ὅπου λάβει θέλει τοὺς τὰ μετρήσει κατὰ τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν τῶν ναυάρχων, καὶ ἂς μείνωσιν ἀμέριμνοι.

Ὡς τόσον στείλατε τὸν κατάλογον τῶν εἰς τὰ ἡφαίστεια ναυτῶν διὰ νὰ βαλθῇ εἰς πρᾶξιν ἀπὸ τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν, κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, ἵνα δώσῃ ἑκάστου ἔγγραφον ὑπόσχεσιν περὶ τῶν ἀνδραγαθημάτων του. Ἔρρωσθε.

Ἐν Ἄργει, τῇ 28 Ἰουνίου 1822.

Φραντσέσκος Βούλγαρης,—Ἰω. Ν. Λαζάρου.

Ἅμα ἦλθον εἰς τὰ Ψαρὰ αἱ διαταγαὶ καὶ ὁ νόμος τῆς ἀμοιβῆς, ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἀνέγνωσεν αὐτὰς εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ λαοῦ. Ἀκολούθως δ' ἔπεμψε καὶ τὸν κατάλογον τῶν πυρπολιστῶν τοῦ Κανάρη εἰς τὴν Διοίκησιν ἵνα ἐνεργήσῃ τὰ νομοθετημένα. Ἡ Διοίκησις οὐδὲν ἐνέργησε τότε, ἡ δὲ ἀμοιβὴ τῶν στρεμμάτων ἐχορηγήθη εἰς τοὺς 43 πυρπολιστὰς, τὸ ἔτος 1842, ἡ δὲ ὑπόσχεσις τοῦ παρασήμου τῆς τιμῆς μένει μέχρι τῆς σήμερον ἀνεκτέλεστος.

Ἡ χρηματικὴ ἀμοιβὴ τῶν τριάκοντα χιλιάδων γροσίων ἐδόθη τότε εἰς τοὺς ὑδραίους μόνον πυρπολιστάς· εἰς δὲ τοὺς ψαριανοὺς διὶ ἔλλειψιν χρημάτων δὲν ἐδόθη, καὶ ὠφείλεται εἰς αὐτοὺς μέχρι τῆς σήμερον.

Ἀπέστειλαν συγχρόνως, κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως πρὸς αὐτὴν καὶ τοὺς καταλόγους τῶν πληρωμάτων τῶν πυρπολησάντων τὸ δίκροτον εἰς Ἐρισσὸν, τοῦ Παπανικολῆ καὶ τοῦ Καλαφάτη, ἵνα χορηγήσῃ καὶ εἰς αὐτοὺς τὰς νενομοθετημένας ἀμοιβάς. Ὀφείλονται δὲ καὶ εἰς αὐτοὺς διότι τότε δὲν τὰς ἔλαβον.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου οἱ ψαριανοὶ ἔπεμψαν καὶ αὖθις τρία πολεμικὰ πλοῖα νὰ παραπλέωσι κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον διὰ νὰ παρατηρῶσι τὰ κινήματα τῶν ἐχθρῶν καὶ τὴν ἔξοδον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου· ἡ δὲ βουλὴ ἀπέστειλε τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὴν Διοίκησιν.

Σεβασμία καὶ ὑπερτάτη τοῦ ἔθνους Βουλή.

Μὲ πολλὰ προτητερινὰ ἐξηγήσαμεν καὶ ἐπαραστήσαμεν τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν τῆς νήσου ἡμῶν καὶ τὰς κατεπειγούσας ἡμῶν ἀνάγκας, καὶ ταῦτα διὰ τὴν προχωρημένην ἡμῶν τοποθεσίαν, τῆς ὁποίας εἴδομεν ὅτι ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις ἐγνώρισε καλῶς καὶ ἀπέδειξε, ὅτι συμφέρει εἰς τὸ γενικὸν συμφέρον τῆς ὅλης Ἑλλάδος, τοῦ νὰ διατηρῆται ἡ νῆσος Ψαρὰ εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασίν της, καὶ μὲ τὴν συνειθισμένην ἐπιμονήν της. Διατάττοντες εἰς τοὺς Ἁρμοστὰς τῶν νήσων ἵνα μᾶς δοθῶσι 30,000 γρόσια, διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἡμῶν ἀνάγκην, στέλλοντες καὶ ἐπὶ τούτου τὸν ἡμέτερον κύριον Ἀναγνώστην Μοναρχίδην διὰ τὴν λαβήν των· ὁ ὁποῖος ἐκεῖ φθάσας δὲν ἐμπόρεσε νὰ λάβῃ τίποτα, μὲ ὅλους τοὺς τρόπους ἐπρόβαλε, καθὼς δηλ. νὰ τὰ λάβῃ διὰ λογαριασμὸν τῆς διανομῆς ὅπου θὲ νὰ γίνῃ, ἢ καὶ νὰ τοῦ παραδώσουν ἓν μέρος μικρὸν ἀντὶ τῶν 30,000· πλὴν δὲν ἐστάθη τρόπος τοῦ νὰ λάβῃ ὀβολὸν, καὶ οὕτω ἔφυγεν ἄπρακτος. Εἴδομεν καὶ ἐκ δευτέρου νὰ διατάξῃ τὰ ὅμοια, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν διαταγὴν κἀμμία ἐκτέλεσις δὲν ἐφάνη.

Ἀκούομεν ὅτι συνάζονται παρὰ τῶν Ἁρμοστῶν ἀπὸ τὰς νήσους καθὼς 60,000 γρόσια κατὰ πρῶτον, καὶ μετὰ ταῦτα ἄλλα 40,000, καὶ ἀκολούθως ἄλλα, ὅλα ὅμως διὰ τὸν στόλον· ποῦ πηγαίνουν δὲ ἀμφιβάλλομεν.

Ὑπεσχέθη ἡ γερουσία τῆς Πελοποννήσου νὰ πληρώσῃ τὰ πρὶν καμωμένα ἔξοδα τοῦ στόλου, πλὴν δὲν εἴδομεν ἄλλο, εἰμὴ παρὰ τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως μιᾶς ἐκτελέσεως μετρητὰ, καὶ ἐκεῖνα ὄχι ἱκανὰ διὰ τὴν ἐκπλήρωσίν της αὐτῶν.

Ἐκ τῶν ὁποίων φαινομένων συμπεραίνοντες, ἀναφερόμεθα ὅτι δὲν ἀμφιβάλλομεν πῶς ἔχομεν δικαίωμα τοῦ νὰ παρευρίσκεται καὶ εἷς ἡμέτερος εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἁρμοστῶν, πλὴν στοχαζόμενοι τί, ὡς ἀποβλέπον εἰς τὸ γενικὸν συμφέρον, διὰ τὰ ἴδια (ὡς ἐκ τῶν συναχθέντων ἀποδεικνύεται,) ὅπου ἐξ αὐτῶν ἡμεῖς δὲν λαμβάνομεν τίποτα, ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἡμῶν ἀνάγκην, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ μηναῖα τοῦ στόλου, ὡσὰν ἡμεῖς νὰ μὴν ἔχωμεν τώρα τρεῖς μῆνας καράβια εἰς τὴν ἔκπλευσιν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὅτι αὐτὰ χωρὶς ἔξοδα οἰκονομοῦνται.

Ἡμεῖς δὲν ἐντρεπόμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι εἴμεθα δυστυχεῖς καὶ πτωχότεροι παρὰ τὰς ἄλλας δύο νήσους, ὅμως ὄχι καὶ αὐτὸ ἐστάθη αἰτία τοῦ νὰ ἀμελήσωμεν τὰ χρέη μας, ἀλλ' ἕως τώρα μὲ τὴν δύναμιν εἴχομεν τὸ ἐπληρώσαμεν· τώρα δὲ ὅπου ἐκαταντήσαμεν εἰς χρηματοληψείαν ἀναφέρομεν εἰς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν· διέταξεν αὐτὴ, πλὴν ὑστερημένοι καὶ μὴ λαβόντες τὰ ἀναγκαῖα (διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἡμῶν ἔνδειαν) μένομεν εἰς ἀμηχανίαν, καὶ αἰσθανόμεθα, ἂν δὲν ἐνεργοῦμεν τὶ πλέον περὶ τοῦ γενικοῦ συμφέροντος, ὡς ἀρκετὰ ἐξηγήσαμεν μὲ πολλὰς προτητερινάμας ἀνάγκας ἡμῶν· *ὅσον δὲ διὰ τὴν μερικὴν ἡμῶν νῆσον ἐπαναλαμβάνομεν νὰ ἀναφέρωμεν τὴν προτητερινὴν ἀπόφασιν ἔχομεν· ἔχομεν καὶ θέλει ἔχομεν, τοῦ νὰ ἀποθάνωμεν δηλ. παρὰ νὰ δώσωμεν κακὸν παράδειγμα εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος.*

Ἂν ἐλαμβάναμεν μέρος τῶν μέχρι τοῦδε ἐξωδεύσαμεν, βεβαιότατα ἠθέλαμεν τὰ ἐξοδεύσει καὶ αὖθις, μὲ τὴν αὐτὴν γενναιότητα, ὡς καὶ πρότερον, πλὴν ὄντες ὑστερημένοι ἀφ' ὅλα, καταντῶμεν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι εἴμεθα μέλος ἄχρηστον τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὡς ἄχρηστον διὰ τοῦτο παραῤῥιμένον καὶ ἀμελημένον.

Ὅθεν καὶ τελευταῖον διὰ τῆς παρούσης ἡμῶν ἀναφερόμεθα διὰ νὰ ζητήσωμεν ὅτι, ἂν ὡς φρονοῦμεν εἴμεθα μέλος ἀναγκαῖον

καὶ ἐπωφελῆ τῆς Ἑλλάδος, νὰ μᾶς δοθῇ ἀπόκρισις εἰς τὰ ὅσα ἀνωτέρω ἀναφέραμεν ὅσον τάχιστα, εἰδεμὴ νὰ πιστεύσωμεν ὅτι μόνοι μας ἐφαντάσθημεν, καὶ οὕτω πλέον νὰ πάρωμεν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα μας. Ὁ ἡμέτερος κύριος Ἀναγνώστης Μοναρχίδης ἐπιστρέφει αὐτοῦ καὶ θέλει σᾶς ἐξηγήσει λεπτομερῶς τὰς ἀνάγκας ἡμῶν. Ἡμεῖς δὲ μὲ τὸ βαθύτατον σέβας μένομεν.

Ἀπὸ Ψαρὰ, τῇ 21 Ἰουνίου 1822.

(Τ. Σ.) Ἡ βουλὴ τῆς νήσου ψαρῶν,

Ν. Χ. Δ. Κοτζιὰς,—Γιαν. Γ. Καλάρη,—Γ. Κ. Διασάκης,—Δ. Βρατσάνος.

Ἀφιχθεὶς ὁ Ἀναγνώστης Μοναρχίδης εἰς Ψαρὰ ἀνήγγειλεν εἰς τὴν βουλὴν τὰ περὶ τῆς ἀποστολῆς του, ὅτι κατὰ διαταγὴν τῆς βουλῆς τοῦ ἔθνους ἀπῆλθεν εἰς τοὺς ἁρμοστὰς, καὶ ὅτι παρ' αὐτῶν χρήματα δὲν ἔλαβεν. Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν, κατὰ συνέπειαν ἐγγράφου τῶν ἁρμοστῶν πρὸς τὸν Μοναρχίδην, ἀπέστειλε μὲ πλοῖον τὸν Δημήτριον Καλημέρην διὰ νὰ λάβῃ τὴν προσδιορισθεῖσαν χρηματικὴν ποσότητα· ἔπεμψε δὲ καὶ εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ ἔθνους τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον ἐν ᾧ ἀναφέρει, ὅτι καὶ ἡ Διοίκησις γνωρίζουσα τὴν ἀνάγκην νὰ διατηρῶνται τὰ Ψαρὰ πρὸς τὸ συμφέρον ὅλης τῆς Ἑλλάδος, διέταξε τοὺς ἁρμοστὰς νὰ χορηγήσωσι τὰς 30, 000 γρόσια· ἐν τούτοις ἀπὸ τὰ συναζόμενα χρήματα οἱ ψαριανοὶ δὲν λαμβάνουσι. Λέγουσα δὲ ἡ βουλὴ καὶ ὁ ναύαρχος πρὸς τὴν Διοίκησιν ὅτι ἡ νῆσός των ἦτο πτωχοτέρα τῶν ἄλλων, ἔλεγον τὴν ἀλήθειαν· μόλον τοῦτο καίτοι ἐνδεέστεροι τῶν ἄλλων, καίτοι ἀνταμειβόμενοι ἐλάχιστα ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους, ἐξεπλήρωσαν τὸ πρὸς τὴν πατρίδα αὐτῶν χρέος καὶ ἀπέδειξαν τῳόντι ὅτι ὡμίλουν εἰλικρινῶς ὅταν ἔλεγον, ὅτι προτιμοῦν ν' ἀποθάνωσιν εἰς τὴν νῆσόν των ἢ νὰ δώσωσι κακὸν παράδειγμα εἰς τὰ λοιπὰ τῆς Ἑλλάδος μέρη. Οἱ ψαριανοὶ οὐ-

δόλως ἐκομπορρημόνουν· ὅ,τι ἔγραφον, ἔκαμον, προσπαθοῦντες ὑπὲρ τῶν ὅλων, δαπανῶντες ἀφειδῶς· καὶ καταλειφθέντες δὲ ἀπὸ πάντας ἐπολέμησαν μὲ τὰς ἰδίας αὐτῶν δυνάμεις κατὰ τῶν κολοσσαίων ναυτικῶν καὶ στρατιωτικῶν δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ, καὶ κατεστράφησαν· ἀλλὰ δὲν ἔδωσαν κακὸν παράδειγμα εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος. Μετὰ δὲ τὴν καταστροφήν των ὑπέπεσαν εἰς περιφρόνησιν, ἀλλὰ καὶ ταύτην ὑπέμειναν γενναιοψύχως καὶ διετήρησαν τὸν πατριωτισμόν, ὃν ἀπ' ἀρχῆς εἶχον, ὑπηρετήσαντες τὴν πατρίδα μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεώς της· ὡς θέλω ἱστορήσει ἀκολούθως.

Ἡ Διοίκησις κατὰ συνέπειαν τῆς ἀναφορᾶς τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν διώρισε τὸν χατζῆ Ἰωάννην Σκανδάλην, μέλος εἰς τοὺς ἁρμοστὰς, καὶ ἕνα μύστικον.

Ὁ ἀπεσταλμένος τῶν Ψαρῶν Δημήτριος Καλημέρης ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς ἁρμοστὰς 14,000 γρόσια, ἅτινα κατελογίσθησαν εἰς τὴν διανομὴν, εἰς τὴν ἀναλογίαν τῶν πλοίων των, καὶ οὐχὶ εἰς στρατιωτικοὺς μισθοὺς, κατὰ τὴν ἀπὸ 22 μαΐου διαταγὴν τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς βουλῆς.

Τὰ περιπλέοντα τὸν Ἑλλήσποντον τρία πλοῖά των ἐπανῆλθον εἰς Ψαρὰ καὶ ἀνήγγειλαν ὅτι ὁ Σουλτάνος διώρισεν ἄλλον Καπετὰν πασσᾶ, καὶ ὅτι οὗτος ἐξέπλευσεν ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν μὲ ἕτερα πολεμικὰ πλοῖα καὶ ἡνώθη μὲ τὰ διαμένοντα εἰς Ἑλλήσποντον, καὶ ὅτι τάχιστα ἀπ' ἐκεῖ ἐκπλέουσι διὰ Πάτρας. Ἡ βουλὴ περιμένουσα τὴν ἔξοδον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐκήρυξε τὸν ἀποκλεισμόν· ἀπέστειλε δὲ καὶ ταχύπλουν εἰς Ὕδραν καὶ Σπέτσας ἵνα εἰδοποιήσῃ τὴν τοῦ στόλου ἔκπλευσιν.

Εἰς τὰς τρεῖς ἰουλίου ἀφιχθεῖσα ἡ μοῖρα τῶν Σπετσῶν εἰς Ψαρὰ ἀνήγγειλεν ὅτι, θαλασσοποροῦντες ὁμοῦ μὲ τὸν Αἰγυπτιακὸν στόλον ἀπὸ Κρήτης, ἐκεῖνος ἠγκυ-

ροβόλησεν εἰς Χίον. Οἱ μοῖρα τῶν Σπεστῶν ἀνεχώρησεν ἀπὸ Ψαρὰ, οἱ δὲ ψαριανοὶ ἑτοιμάσαντες ἀμέσως ἓν πυρπολικὸν καὶ δύω πλοῖα τὰ ἔπεμψαν ἀμέσως κατ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ τηλέγραφος ὕψωσε σήματα ὅτι ὁ Αἰγυπτιακὸς στόλος ἐθεάθη καὶ διευθύνεται εἰς Σίγρι, καὶ τότε οἱ ψαριανοὶ εἰδοποίησαν τὸ πυρπολικὸν καὶ τὰ πλοῖα νὰ ἐπιστρέψωσι.

Τὴν 12 Ἰουλίου ὁ τηλέγραφος ὕψωσε σήματα δηλοῦντα ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐθεάθη εἰς Σίγρι καὶ διευθύνεται εἰς Ψαρά. Οἱ ψαριανοὶ κατέλαβον τὰς θέσεις των ἀναμένοντες· τὴν αὐτὴν δὲ ἡμέραν διέβησαν καὶ οἱ δύω στόλοι, τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ Αἰγύπτου πλησίον τοῦ δυτικοῦ μέρους τῶν Ψαρῶν, συγκείμενοι ἀπὸ δίκροτα 6, φρεγάτες 13, κορβέταις 18, βρίκια 32, γολέτα 1, καὶ τζαλούπες 5, τὸ ὅλον 75. Μετὰ δὲ τὴν διάβασίν των ἀμέσως ἤρξαντο τὴν προπαρασκευὴν τῶν πλοίων των, καὶ ἀπέστειλαν εἰς Ὕδραν καὶ Σπέτσας ταχύπλουν ἵνα τοὺς εἰδοποιήσουν ὅτι τὰ πλοῖά των ἐκπλέουσι μετ' ὀλίγον.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν, κατὰ διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, ἔπεμψε πρὸς τὴν βουλὴν τῶν ψαρῶν τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Ἀριθ. 264.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Μινίστρος τῶν ναυτικῶν

Πρὸς τὴν φιλογενεστάτην βουλὴν νήσου Ψαρῶν.

Ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις θεωροῦσα τὰς μεγάλας καταχρήσεις τὰς παρὰ τῶν καταδρομέων γινομένας, δι' ἐπίτηδες διαταγῆς της διέταξε τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν νὰ δώσῃ γενικὴν εἴδησιν διὰ μιᾶς προκηρύξεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν σᾶς περικλείει μίαν, τὴν ὁποίαν ἀφοῦ τὴν ἀναγνώσετε εἰς ἐπήκοον πάντων, καὶ κατὰ τὴν προκήρυξιν ἐνεργήσετε ἵνα ἐκλείψωσιν οἱ πειρα-

ται καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἐνασχοληθήσονται πρὸς μόνην βλάβην τοῦ ἐχθροῦ.

Σᾶς περικλείονται δύο προκηρύξεις εἰς τὸ πανελλήνιον· ἔτι μιᾶς γραφῆς τοῦ στρατηγοῦ Θ. Κολοκωτρόνη ἴσον περὶ τῆς μεγάλης νίκης τῶν Σουλιωτῶν, καὶ μεταφράσεως ἐκ τῆς ἀγγλικῆς ἐφημερίδος περὶ τῆς αὐτοκρατορίας Ἑλλήνων.

Τὸ Ναύπλιον ἐπαραδόθη καὶ μέλλει ἡ Διοίκησις νὰ τοὺς στείλῃ μὲ ἔξοδά της εἰς τὸν Γέροντα τῆς Ἀσίας. Τὰ ἐν Ἀλβανίᾳ πλοῖά μας ἔκαμαν μεγάλας ἐκδουλεύσεις. Οἱ Σπετσιῶται ἐμίσεψαν μὲ τριάντα δύο πλοῖα κατὰ τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ στόλου ἐλπίζεται μεγάλη νίκη πανταχόθεν νὰ μᾶς δώσῃ ὁ Κύριος Ἰησοῦς. Ἐῤῥώσθε.

Ἐν Ἄργει, τῇ κϐ'. Ἰουνίου ᾳωκϐ'.

Φρατσέσκος Βούλγαρης,—Ἰω. Ν. Λαζάρου,—Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρη.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Γεράσιμος Κῶπας.

Ἡ περὶ πειρατῶν προκήρυξις ἀνεγνώσθη εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ λαοῦ· τὰ καταδρομικὰ ὅμως οὐδόλως ἐμποδίσθησαν· διότι οἱ καταδρομεῖς ψαριανοὶ οὐδεμίαν κατάχρησιν ἠδύναντο νὰ κάμωσιν· ὡς ἐπαγρυπνούσης ἐπ' αὐτῶν τῆς ἀρχῆς των· ἀλλ' ἐξηκολούθουν τὴν καταδίωξιν τοῦ ἐχθροῦ, ὡς εἰς μόνην αὐτὴν ἐνασχολούμενοι.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην φιλέλλην τις, εὐρωπαῖος, ἐλθὼν εἰς Ψαρὰ ἀνήγγειλεν εἰς τὴν βουλὴν ὅτι διά τινος μηχανῆς δύναται νὰ κινήσῃ πλοῖον, καὶ εἰς αὐτὸ νὰ κατασκευάσῃ φραγμὸν τὸν ὁποῖον δὲν θὰ διαπερᾷ ἐχθρικοῦ πυροβόλου σφαῖρα, καὶ ὅστις θὰ ἀσφαλίζῃ τὴν μηχανὴν καὶ τὸ πλήρωμα· νὰ θέσῃ δὲ ἐπ' αὐτοῦ πυροβόλα ἀνάλογα τῆς δυνάμεώς του. Διὰ δὲ τῆς μηχανῆς καὶ τοῦ φραγμοῦ θέλει δύναται τὸ πλοῖον νὰ πλησιάζῃ ἐν καιρῷ γαλήνης τὰ ἐχθρικὰ, νὰ τὰ βλάπτῃ ἢ καὶ νὰ τὰ πυρπολῇ. Ἡ βουλὴ πρόθυμος πάντοτε ν' ἀκούῃ τὰ ἐπωφελῆ ἐχορήγησεν εἰς αὐτὸν πλοῖον, διατάξασα τὸν μηχανικὸν νὰ ἐ-

φαρμώσῃ τὴν μηχανήν του, καὶ ἂν ἰδῇ ὅτι ἡ μηχανὴ αὕτη εἶναι ὠφέλιμος πρὸς τὸν σκοπὸν, τότε θέλει κατασκευάσει πλοῖον ἐπίτηδες διὰ νὰ θέσῃ τὴν μηχανήν του.

Ὁ μηχανικὸς οὗτος παρασκευάσας τὴν μηχανὴν καὶ τὸν φραγμὸν, μὲ ἱκανὴν ποσότητα χρηματικῆς δαπάνης, ἀνήγγειλεν εἰς τὴν βουλὴν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἔργου του. Ἡ βουλὴ διέταξε νὰ γίνῃ δοκιμασία, ἐκ τῆς ὁποίας ἐδείχθη ὅτι τὰς μὲν κώπας ἡ μηχανὴ μόλις ἐκίνει, τὸν δὲ φραγμὸν διεπέρα μικροῦ πυροβόλου σφαῖρα. Ὁ μηχανικὸς βλέπων τὸ ἔργον του ἀτελὲς ἐπρότεινε νέας τροποποιήσεις· ἀλλ' ἡ βουλὴ θεωροῦσα ἀνωφελεῖς τὰς προτάσεις του, τὰς ἀπέρριψε καὶ οὕτω ἔμεινεν εἰς ἀχρηστίαν ὁ μηχανισμὸς αὐτοῦ.

Πληροφορηθέντες οἱ ψαριανοὶ τὴν ἐν Βερώνῃ σύνοδον τῶν βασιλέων, ἔπεμψαν εἰς Ὕδραν καὶ Σπέτσας πληρεξουσίους τὸν Ἰωάννην Μαμούνην καὶ τὸν Νικολὴν Ἀργύρην ἵνα συνεννοηθῶσι μετὰ τῶν συναδέλφων των καὶ μὲ τὴν Διοίκησιν, διὰ νὰ πέμψῃ αὕτη ἀπεσταλμένους εἰς τοὺς βασιλεῖς. Ὁμοῦ μὲ τοὺς πληρεξουσίους ἔπεμψαν καὶ τὸν ἱερέα Γαβριὴλ, χορηγήσαντες εἰς αὐτὸν τὴν σφραγίδα τῆς Παναγίας, διὰ νὰ σφραγίσῃ δι' αὐτῆς ἂν ἤθελε δοθῇ ἔγγραφον πληρεξουσιότητος ὑπὸ τῶν ναυτικῶν κοινοτήτων.

Ἡ Διοίκησις διώρισε τοὺς ἀντιπροσώπους της εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους· τὸ δὲ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν τοὺς ἐκοινοποίησεν εἰς τὴν βουλὴν τῶν Ψαρῶν διὰ τῆς ἑπομένης διαταγῆς του.

Ἀριθ. 289.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Μινίστρος τῶν ναυτικῶν

Πρὸς τὴν φιλογενεστάτην βουλὴν Ψαρῶν.

Σᾶς πέμπεται ἕνας κατάλογος τῶν διωρισμένων ἐπάρχων καὶ

ἀντεπάρχων εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους πρὸς εἴδησίν σας, ἂν τυχὸν νὰ γράφεται πρὸς αὐτοὺς δι' ὅσα ἡ βουλὴ ἔχει ἀνάγκην.

Ἔτι δύο προκηρύξεις τοῦ Μινιστερίου τούτου περὶ ἐμποδίσεως καταδρομέων, μία προκήρυξις Πανελλήνων. Ἀντίγραφον ἐφημερίδος ἐκ Λόνδρας, καὶ ἀντίγραφον προκηρύξεως Ἀλεξάνδρου Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν περὶ αὐτονομίας Ἑλλήνων· ὅλα χαρμόσυνα διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἔθνους. Ἡ κραταιὰ χεὶρ τοῦ τὴν Ἑλλάδα ὑπερασπίζοντος Ἰησοῦ Χριστοῦ δώη τοῦ ἡμετέρου στόλου νίκας λαμπρὰς κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Ἔῤῥωσθε.

Ἐν Ἄργει, τὴν 28 Ἰουλίου 1822.

Φραντσέσκος Βούλγαρης,—Ἰω. Ν. Λαζάρου.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Γεράσιμος Κῶπας.

Τὰ καταδρομικὰ οἱ ψαριανοὶ οὔτε μὲ αὐτὴν τὴν διαταγὴν τὰ ἐμπόδισαν· διότι ταῦτα ὠφέλουν τὸν ἀγῶνα χωρὶς νὰ πράττωσί τι ἄτοπον, ἐπειδὴ ἐπηγρύπνει εἰς αὐτὰ ἡ κοινότης τῶν Ψαρῶν· διέσπειρον ὅμως τὴν φρίκην καὶ τὸν τρόμον εἰς τὰ παράλια τοῦ τουρκικοῦ κράτους.

Ἐνῷ διώρισεν ἡ Διοίκησις ἀντιπροσώπους εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, δὲν διώρισε καὶ εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους, ἀλλ' ἄφισε τοὺς νησιώτας νὰ διευθύνωσι τὰ τοπικά των καὶ τὴν θαλάσσιον πολεμικὴν δύναμιν.

Ἅμα ἑτοιμάσθησαν τὰ πλοῖα (α) τὰ ἀπέστειλαν κατὰ

(α) Τοῦ ναυάρχου Νικολάου Ἀποστόλη, Γεωργίου Ἀποστόλη, Νικολάου Χ. Ἀλεξανδρῆ, Γεωργίου Παγκάρα, Νικολάου Καρακωσταντῆ, Ἀναγνώστη Τσώζη, Θεοδωρῆ Καλάρη, Γεωργίου Σκανδάλη, Δημητρίου Χ. Ἰω. Κοτζιᾶ, Νικολάου Γιάνναρη, Ἀναγνώστου Καλημέρη, Κωνσταντῆ Χ. Ἀγγελῆ, Γεωργίου Χ. Δημητράκη· καὶ δύω πυρπολικὰ διευθυνόμενα ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Βρατσάνου καὶ Κωνσταντῆ Γιαλουράκη.

τὰς 5 αὐγούστου εἰς Ὕδραν καὶ Σπέτσας ἵνα ἑνωθῶσι μετὰ τῶν συναδέλφων των καὶ ἐκστρατεύσωσι κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Ἅμα δ' ἔφθασαν ἐκεῖ ἡνώθησαν καὶ συνῆψαν τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου. Λαβοῦσα δὲ ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν λίαν δυσαρέστους εἰδήσεις περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, ὅτι κατεβλάφθη κατὰ τὴν ναυμαχίαν ταύτην, ἔπεμψε πάραυτα διακοσίους ἄνδρας πρὸς βοήθειαν τῆς μοίρας της μὲ τὸ πλοῖον τοῦ Ἰωάννου Καμπσύρη, καὶ ἓν πυρπολικόν. Ἅμα ἔφθασαν ἐκεῖ ἔμαθον ὅτι ταῦτα ἦσαν ψευδῆ, καὶ ἐπέστρεψαν μετὰ τῆς ψαριανῆς μοίρας, μὴ ἀναγκαιούσης πλέον ἐκεῖ· ὁ δὲ ἐχθρικὸς στόλος εἶχεν ἀπέλθει εἰς Κρήτην.

Ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἀποπλεύσας ἀπὸ Σούδαν ἀνήρχετο καὶ περιέπλεε τας νήσους τοῦ Αἰγαίου· τοῦτο δὲ μαθόντες οἱ ἁρμοσταὶ τῆς Τήνου ἔγραψαν πρὸς τοὺς προκρίτους Ὕδρας τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν.

Εὐγενέστατοι πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Ὁ ἐχθρικὸς στόλος (καθὼς σᾶς προεγράψαμεν) περιέπλεεν ἕως σήμερον μεταξὺ Μηκώνου καὶ Νάξου χωρὶς νὰ ἠμπορέσωμεν νὰ καταλάβωμεν τὴν Αἰτίαν. Ταύτην τὴν στιγμὴν ἦλθεν ἕνα καΐκι καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἔκαμε κόντρα παπαφίγγους, καὶ ἐκινήθη διὰ τὰ ἄνω.

Ἡμεῖς ἐχάσαμεν πέντε ἡμέρας ἕνεκα τῆς πανώλης, καὶ ἄλλας πέντε ἕνεκα τῆς ἐκ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου συγχύσεως, μένομεν ἄπρακτοι, ἐπειδὴ ὅλη ἡ νῆσος εἶναι εἰς πόλεμον. Ὁ Ἔπαρχος τῆς Ἄνδρου μᾶς γράφει ὅτι, ὁ ἀντέπαρχος τῆς Σκύρου ἔδωκε δύο χιλιάδες γρόσια εἰς τοὺς ψαριανοὺς· σᾶς ἐξαποστέλλομεν δεκαεννέα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσια σαράντα δύο γρόσια, ἀριθ. 19,742.

Ἐν χώρᾳ Τήνου, τῇ 14 8βρίου 1822.

Οἱ Ἁρμοσταί.

Διευθυνόμενος λοιπὸν ὁ ἐχθρικὸς στόλος εἰς Ἑλλήσποντον διέβη μεταξὺ Χίου καὶ Ψαρῶν, τὴν 15 ὀκτωβρίου 1822· μετὰ δὲ τὴν διάβασιν ἔπεμψαν πλοῖον ἵνα τὸν κατασκοπεύσῃ, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ πέμψουν κατὰ πόδας δύω πυρπολικὰ, βρίκιον καὶ σακολεύαν, καὶ ἂν τυχὸν ἀπὸ ἐναντίους ἀνέμους τὸν εὕρωσιν ἐλλιμενισμένον κατὰ τὴν Τρῳάδα ἢ τὸν Ἑλλήσποντον νὰ τὰ ῥίψουν ἐπ' αὐτοῦ. Διωρίσθησαν δὲ διευθυνταὶ αὐτῶν ὁ Κανάρης καὶ ὁ Γ. Ν. Βρατσάνος. Ἡ βουλὴ ἄφισεν εἰς αὐτοὺς ν' ἀποφασίσωσι ποῖος θὰ διευθύνῃ τὴν σακολεύαν καὶ ποῖος τὸ βρίκιον· ἕκαστος δ' ἐξ ἐκείνων παρεχώρει εἰς τὸν ἄλλον τὸ βρίκιον, μέχρις οὗ ὁ Κανάρης ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ τὸ βρίκιον, ὁ δὲ Βρατσάνος τὴν σακολεύαν. Ἡ βουλὴ διέταξε τὸν Γεώργιον Καλαφάτην καὶ Ἀναγνώστην Σαῤῥηγιάννην νὰ συνοδεύσωσι τοὺς πυρπολιστὰς μὲ τὰ μύστικά των ἵνα οὗτοι, ἀφοῦ θέσωσι τὸ πῦρ, εἰσέλθωσιν εἰς αὐτά. Ἐνῷ δὲ τὰ πάντα ἦσαν ἕτοιμα πρὸς ἀπόπλουν καὶ τὸ πυρπολικὸν τοῦ Κανάρη μετεφέρθη ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς πόλεως εἰς τὸν τοῦ Νησιοῦ, ἐξηγέρθη σφοδρὸς βόρειος ἄνεμος καὶ τρικυμία, καταστρέψασα τὸ πυρπολικὸν τοῦ Κανάρη.

Ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἕνεκα τῶν ἐναντίων ἀνέμων ἠγκυροβόλησε μεταξὺ Τρῳάδος καὶ Τενέδου. Ἐπισυμβάσης δὲ τῆς τρικυμίας, πλοῖα τινὰ ἐξώρμησαν ἕνεκα τοῦ ἀνέμου· ἓν δὲ ἐξ αὐτῶν, ἐγκαταλειφθὲν ὑπὸ τοῦ πληρώματος, ἀφέθη εἰς τὴν κίνησιν τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ὠθούμενον κατευθύνετο ὅπου ὁ ἄνεμος καὶ τὰ κύματα τὸ ἔφερον· ἐρχόμενον δὲ ψαριανὸν πλοῖον τοῦ Ἰωάννου Καμπούρη ἀπὸ Σκῦρον καὶ διευθυνόμενον εἰς Ψαρὰ, ἐπλησίασεν εἰς τὸ ὀθωμανικὸν καὶ εἶδεν ὅτι δὲν ὑπῆρχεν οὐδεὶς ἄνθρωπος ἐντὸς αὐτοῦ· μὴ δυνάμενος δὲ, ὡς ἐκ τῆς σφοδρότητος τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς θαλάσσης,

νὰ ῥίψῃ τὴν λέμβον εἰς τὴν θάλασσαν νὰ τὸ καταλάβῃ, τὸ ἀφῆκε· ἅμα δ' ἔφθασεν εἰς Ψαρὰ ἀνήγγειλε τὸ πρᾶγμα. Ἀμέσως δὲ ἀπέπλευσαν τὰ πλοῖα τοῦ Ἀνδρέου Γιαννίτση καὶ Γεωργίου Χ. Μικὲ πρὸς ἀναζήτησίν του.

Ἐντοσούτῳ μετὰ τὸ ναυάγιον τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ Κανάρη ἡ κοινότης ἑτοιμάσασα ἕτερον πυρπολικὸν παρεχώρησεν αὐτὸ εἰς ἐκεῖνον. Ἀπέπλευσαν δὲ τὰ πυρπολικὰ καὶ τὰ μύστικα, τὴν 27 ὀκτωβρίου 1822, ἔχοντα ἄνεμον ἐναντίον. Τὴν δ' ἐπιοῦσαν περὶ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, ἐπειδὴ ἔπνευσεν ἄνεμος νότος, διευθύνθησαν τὰ πυρπολικὰ καὶ τὰ μύστικα κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον· ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτὸς τὰ μύστικα ἐβραδυπόρησαν καὶ περιέπλεον ἀναμένοντα τὸ ἀποτέλεσμα· τὰ δὲ πυρπολικὰ ἀκολουθοῦντα τὴν πορείαν των εἶδον τὰς ἐχθρικὰς φυλακάς. Τότε οἱ δύω διευθυνταὶ συνωμίλησαν περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ἀποτελέσματος· ὁ δὲ Κανάρης εἶπεν εἰς τὸν Βρατσάνον ὅτι, ἐπειδὴ ἡ σακολεύα εἶναι μικρὰ καὶ βραδυκίνητος νὰ ῥίψωσιν αὐτὴν εἰς τὸ πρῶτον δίκροτον τὸ ὁποῖον θὰ εὕρωσιν· αὐτὸς δὲ μὲ τὸ βρίκιον, ὡς ταχύτερον, θὰ τὸ ῥίψῃ εἰς τὸ δεύτερον δίκροτον τὸ ὁποῖον θ' ἀπαντήσῃ. Συνεφώνησαν δὲ καὶ τὸ σύνθημα (α) διὰ νὰ γνωρισθοῦν μὲ τὰς λέμβους ἅμα πυρπολήσωσι τὰ πυρπολικά των. Ἐνῷ δ' εἰσέτι συνωμίλουν εἶδον τὸν ὀθωμανικὸν στόλον ἠγκυροβολημένον μεταξὺ Τρῳάδος καὶ Τενέδου· ἀμέσως δὲ ὁ Κανάρης ὕψωσε τοὺς παπαφίγκους τοῦ πυρπολικοῦ του καὶ ἔῤῥιψεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ πρώτου ἠγκυροβολημένου ἐχθρικοῦ δικρότου τὴν 28 ὀκτωβρίου 1822, περὶ τὸ μεσονύκτιον, καὶ τὸ ἀπετέφρωσεν.

(α) Οἱ ψαριανοὶ πυρπολισταὶ, ὅταν ἀπεστέλλοντο κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, συνεφώνουν μεταξύ των σύνθημά τι διὰ νὰ γνωρίζωνται αἱ λέμβοι των μετὰ τὸν πυρπολισμὸν τῶν πυρπολικῶν αὐτῶν.

Ὁ ὀθωμανικὸς στόλος θεωρῶν καιόμενον τὸ δίκροτον ἀπὸ πυρπολικὰ, ἔκοψε τὰς γουμένας τῶν ἀγκυρῶν καὶ ἐβγῆκεν εἰς τὰ πανιά. Ὁ δὲ Βρατσάνος ἐξακολουθῶν τὸν πλοῦν του ἐπλησίασεν εἰς ἕτερον δίκροτον καθ' ἣν στιγμὴν ὕψωνε τὰς γάμπιας του, ἔρριψε τὸ πυρπολικὸν εἰς τὴν πρώραν αὐτοῦ, ἥτις ἤναψεν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ σακολεύα δὲν εἶχεν ἱστία καὶ κεραίας διὰ νὰ περιπλεχθῶσι μὲ τὰς τοῦ δικρότου δὲν ἐκόλλησε καλὰ ἐπ' αὐτοῦ καὶ δὲν κατώρθωσε νὰ διαδώσῃ τὸ πῦρ· τὸ δὲ δίκροτον ὑψῶσαν τὰς γάμπιάς του, ἀπεσύρθη τοῦ πυρπολικοῦ καὶ συγχρόνως ἔσβυσε καὶ τὴν ἐπὶ τῆς πρώρης φωτίαν διὰ τῶν ἀντλιῶν. Οἱ δὲ τοῦρκοι τοσοῦτον φόβον ἔλαβον ὥστε πολλὰ πλοῖα μικρὰ ἔρριψαν εἰς τὴν ξηράν. Αἱ λέμβοι τῶν πυρπολικῶν διευθύνθησαν πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν μυστίκων· ἡ δὲ λέμβος τοῦ Κανάρη, ὡς πρώτου ἀναχωρήσαντος, εὗρεν αὐτὰ, αὐτὸς δὲ ἐσώθη εἰς τὸ τοῦ Καλαφάτη. Ἀμέσως ὁ Σαρηγιάννης διευθύνθη πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς λέμβου τοῦ Βρατσάνου. Οὗτος, περὶ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, εὑρισκόμενος εἰς Τένεδον ἀπέναντι τοῦ Πορτιᾶς λιμάνι παρετήρησεν ὅτι παρηκολουθεῖτο ὑπὸ δύω ἐχθρικῶν λέμβων, αἵτινες μὴ δυνάμεναι νὰ τὸν φθάσουν ἀπεσύρθησαν. Εὑρὼν δὲ αὐτὸν ὁ Σαρηγιάννης κατὰ τὴν Τένεδον τὸν ἔλαβεν, καὶ ἑνωθεὶς μὲ τὸν Καλαφάτην διευθύνθησαν εἰς Ψαρά· ἕνεκα δὲ ἐναντίων ἀνέμων ἐλλιμενίσθησαν εἰς Σκῦρον ὅπου τοὺς ὑπεδέχθη ὁ λαὸς καὶ ὁ κλῆρος μετὰ ἀρχιερέως, καὶ τοὺς συνώδευσαν εἰς τὸν ναὸν ὅπου ἔψαλον δοξολογίαν. Ἀναχωρήσαντες δὲ ἐκ τῆς Σκύρου ἦλθον εἰς Ψαρὰ ὅπου τοὺς ὑπεδέχθησαν μετὰ μεγάλου ἐνθουσιασμοῦ ὁ λαὸς καὶ ὁ κλῆρος, τοὺς συνώδευσαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ ἔψαλον δοξολογίαν, ἐνῷ ἐκανονοβόλουν τὰ κανονοστάσια καὶ τὰ πλοῖα σημαιοστόλιστα.

Τὰ ἀποπλεύσαντα δύω πλοῖα τοῦ Γιαννίτση καὶ Χ. Μιχὲ πρὸς σύλληψιν τοῦ ἐξωρμισμένου ὀθωμανικοῦ πλοίου ἔφθασαν αὐτὸ ἄνωθεν τῆς Ἄνδρου, τὸ συνέλαβον καὶ ἕνεκα τῶν ἐπικρατούντων ἀνέμων ἀπῆλθον εἰς Πάρον ἀφ' ὅπου ἀναχωρήσαντα διευθύνθησαν εἰς Ψαρά. Ἐνῷ δ' ἐπλησίαζον εἰς τὸ Βενέτικον τῆς Χίου εἶδον τὴν λάμψιν τῆς πυριταποθήκης καὶ ἐννόησαν τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ πυρπολικοῦ.

Τὸ συλληφθὲν τοῦτο πλοῖον εἶχεν ὅλον τὸν ὁπλισμόν, ἐφοπλισμόν, ἐφόδια καὶ τροφὰς· ἐκ δὲ τῶν μεταφρασθέντων ὀθωμανικῶν ἐγγράφων του ἔμαθον ὅτι ἦτο ἡ ναυαρχὶς τῆς μοίρας τῆς Τριπόλεως τῆς Βαρβαρίας.

Εἶπον προηγουμένως ὅτι οἱ ψαριανοὶ φοβούμενοι, ὡς ἐκ τοῦ συσσωρευθέντος πλήθους ἐπὶ τῆς νήσου των, μὴν ἐπέλθῃ ἐπιδημία μετεκόμισαν κατὰ πρῶτον μὲ τὰ ἰδιά των ἔξοδα καὶ πλοῖα, τοὺς Κυδωνιεῖς καὶ Μοσχωνησιώτας, καὶ μετὰ ταῦτα τοὺς Χίους. Ἀλλ' εἰσέτι τὸ πλῆθος ὅπερ ἔμενεν ἦτο τόσον πολὺ ὥστε αἱ κεναὶ οἰκίαι των τῆς πόλεως καὶ ἐξοχῆς ἦτο πλήρεις, ἔχουσαι ἑκάστη δύω καὶ τρεῖς οἰκογενείας. Ὅ,τι δὲ ἐφοβοῦντο δὲν τὸ ἀπέφυγον· διότι ἡ ἀτμοσφαῖρα μολυνθεῖσα ἐπέφερεν ἐπιδημίαν θανατηφόρον· καθ' ὅσον δὲ αἱ ἡμέραι παρήρχοντο τοσοῦτον ἡ ἐπιδημία προώδευεν εἰς τοὺς ἐντοπίους καὶ ξένους. Ἡ δὲ πενία τῶν πασχόντων παροίκων καὶ ἡ ἔλλειψις ἰατρῶν καὶ θεραπευτικῶν μέσων καθίστων τὴν περίστασιν σπουδαιοτέραν. Ἡ βουλὴ σκεφθεῖσα ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου, ἀπεφάσισε νὰ μετακομίσῃ ἀλλαχοῦ πολλὰς οἰκογενείας, χορηγοῦσα καὶ τροφὴν εἰς τοὺς ἐνδεεῖς· μετέβαλε δὲ τὸ γυναικεῖον μοναστήριον εἰς νοσοκομεῖον, διορίσασα ἰατρὸν νὰ τοὺς ἐπισκέπτηται καὶ τοὺς ἀναγκαίους ἐπιστάτας καὶ νοσοκόμους νὰ τοὺς περιποιῶνται. Καὶ πρὸς ἐκ-

τέλεσιν δὲ τῶν χριστιανικῶν καθηκόντων τῶν ἀσθενῶν διώρισεν ἱερέα· ἐπίσης δὲ καὶ τεσσαράκοντα ἄνδρας ἐκ τῶν συμπολιτῶν της ἵνα μετακομίζωσι τοὺς παροίκους ἀσθενεῖς εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Τούτου δὲ γενομένου, ἐπειδὴ ἐγέμισε τὸ μοναστήριον, ἔλαβον καὶ τὰς πέριξ τοῦ μοναστηρίου οἰκίας καὶ ἐκβαλόντες τοὺς ὑγιεῖς ἔθεσαν εἰς αὐτὰς τοὺς ἀσθενεῖς· ἐχορήγει δὲ ἡ Βουλὴ εἰς τούτους τὰ μέσα τῆς θεραπείας καὶ τῆς τροφῆς τῶν ἀσθενῶν. Οἱ δὲ τεσσαράκοντα ἐφρόντιζον νὰ μὴν ὑπάρχῃ συνάφεια μεταξὺ ἀσθενῶν καὶ ὑγειῶν, μετακομίζοντες αὐτοὺς εἰς χωριστὰς οἰκίας καὶ παραχωροῦντες εἰς τοὺς ὑστερουμένους τὰ μέσα τοῦ ζῆν. Τοιουτοτρόπως δὲ ἡ ὑγεία ἐβελτιώθη, ἡ πόλις ἐκαθαρίσθη καὶ ἡ ἐπιδημία ἔπαυσεν ἀφοῦ κατεμάστισε τὴν πόλιν ἀπὸ τὸν ὀκτώβριον τοῦ 1822 μέχρι τοῦ μαρτίου τοῦ 1823. Πολλοὶ δὲ ἐντόπιοι καὶ πάροικοι ἐκ τῆς ἐπιδημίας ταύτης ἀπεβίωσαν.

Ἀξιοσημείωτος δὲ εἶναι ἡ φιλανθρωπία τῶν ψαριανῶν γυναικῶν, τὴν ὁποίαν ἔδειξαν καθ' ὃν χρόνον ἐπεκράτει ἡ ἐπιδημία αὕτη· παντοῦ ἔτρεχον ὅπου ὑπῆρχον ἀσθενεῖς· μὲ ζῶα καὶ μὲ τοὺς ὤμους των μετέφερον τοὺς ἄρτους, τὰ τρόφιμα, τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ σκεπάσματα.

Κατὰ τὸν νοέμβριον μῆνα ἐλθὸν πλοῖον ἐμπορικὸν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἀνήγγειλεν ὅτι εἰς τὴν Τρῳάδα εἶναι ἐχθρικὴ φρεγάτα ἠγκυροβολημένη, ἔχουσα τοὺς ἱστοὺς τεθλασμένους καὶ ἤδη εἶναι ἄνευ ἱστῶν. Ἀμέσως δὲ οἱ ψαριανοὶ ἔπεμψαν τὰ πλοῖα τοῦ Ἀνδρέου Γιαννίτση, Ἀναγνώστου Κοντοῦ, Ν. Χ. Ἀλεξανδρῆ, Κωσταντῆ Χ. Ἀγγελῆ, Ν. Χ. Δημητράκη, Γεωργίου Χ. Μιχὲ, καὶ Ἐμμανουὴλ Βαλαβάνου διὰ νὰ τὴν κυριεύσωσιν. Ἀπελθόντα τὰ πλοῖα ἐκεῖ ἔμαθον ὅτι ἡ φρεγάτα τῳόντι εἶχε πάθει, ἀλλ' ὅτι μὲ τοὺς τόνους τὴν ἔμβασαν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον· ὅθεν ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι.

Κατὰ τὴν 10 δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1822 οἱ ψαριανοὶ ἐπληροφορήθησαν ὅτι ὁ αἰγυπτιακὸς στόλος συγκείμενος ἀπὸ πλοῖα 22 ἐλλιμενίσθη εἰς Χίον. Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἐκήρυξε τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς νήσου, μὴ συγχωροῦσα οὐδενὸς πλοίου τὴν ἔκπλευσιν· ἑτοίμασε δὲ ἓν πυρπολικὸν καὶ δύω πολεμικὰ διὰ ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὸ στενὸν τῆς Χίου καὶ νὰ ῥίψωσι τὸ πυρπολικὸν, ἂν ἐπιτύχωσι τὸν αἰγυπτιακὸν στόλον ἠγκυροβολημένον· ἀπέστειλε δὲ καὶ ταχύπλουν ἵνα κατασκοπεύσῃ τὸν αἰγυπτιακὸν στόλον. Μετ' ὀλίγον δὲ ἀνεχώρησαν καὶ τὰ πολεμικὰ μὲ τὸ πυρπολικὸν, τὰ ὁποῖα συναπαντηθέντα μὲ τὸ ταχύπλουν, ἔμαθον ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἀνεχώρησε καὶ ἄδηλον ποῦ ὑπάγῃ. Ὅθεν ἐπέστρεψαν· ὁ δὲ τηλέγραφος τῶν Ψαρῶν ἀνήγγειλεν αὐτὸν, τὴν 12, διευθυνόμενον εἰς Σίγρι· τὴν δὲ 13 ἐπιστρέφων μὲ βόρειον ἄνεμον σφοδρὸν διέβη μεταξὺ Χίου καὶ Ψαρῶν διευθυνόμενος κατὰ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ ψαριανοὶ ἔμαθον ὅτι εἰς Φώκαις ἦν ἐλλιμενισμένη φρεγάτα ὀθωμανική· ἡ βουλὴ ἀπέστειλεν ἓν πυρπολικὸν, σακολεύαν, καὶ πρὸς συνοδίαν αὐτοῦ δύω μύστικα, τὰ ὁποῖα ἀπελθόντα εἰς Φώκαις, εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ λιμένος νύκτα καὶ ἔῤῥιψαν τὸ πυρπολικὸν ἐπὶ τῆς φρεγάτας. Οἱ Τοῦρκοι διὰ τῶν ἀντλιῶν ἔσβεσαν τὸ πῦρ ἀπὸ αὐτὴν, τὸ δὲ φρούριον καὶ ἡ φρεγάτα ἤρχισαν τοὺς πυροβολισμοὺς κατὰ τῶν μυστίκων, ἅτινα λαβόντα τὴν λέμβον μὲ τοὺς πυρπολιστὰς ἐξῆλθον τοῦ λιμένος καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ψαρά.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ψαριανοί τινες συνεταιρίσθησαν μεθ' ὅρκου καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἐκτείνωσι τὴν ἑταιρίαν προπαρασκευάσαντες καὶ τὸν κανονισμὸν αὐτῆς. Ὡς τόπον δὲ κατάλληλον συνεδριάσεως καὶ ὁρκομωσίας ἐξελέξαντο τὸν κῆπον τοῦ Ἀναγνώστη Σαρῆ, ἐντὸς τοῦ ὁ-

ποίου ὑπῆρχεν οἰκίσκος. Ὅν τινα λοιπὸν ἤθελον νὰ κατηχήσωσι τὸν προσεκάλουν εἰς προσδιωρισμένην ὥραν τῆς νυκτὸς νὰ παρευρεθῇ ἐκεῖ. Ὁ προσκεκλημένος ἐρχόμενος ἔκρουε τὴν θύραν ἥτις ἠνοίγετο εἰς αὐτόν· εἰσερχόμενος οὐδένα ἐθεώρει, διότι εὑρίσκοντο χωρὶς φῶς· οἱ ἑταιρισταὶ τοῦ ἐξεμυστηρεύοντο, καὶ ἐὰν ἐδέχετο (ἐὰν δὲν ἐδέχετο τὸν ἐξέβαλον τοῦ οἰκίσκου καὶ διελύοντο) τότε ἤναπτον ἀμυδρὸν φῶς, ἐπαῤῥησίαζον τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, ὤρκιζον καὶ ἐκατήχουν αὐτόν. Ἐνῷ δὲ ἡ ἑταιρία ἐξηκολούθει τὸ ἔργον της καὶ τὰ μέλη ἐγένοντο δεκατέσσαρα, ἡ βουλὴ προεῖδεν ὅτι κάτι τί διοργανίζεται· ἐπὶ τέλους εἷς τῶν ἑταιριστῶν κατήγγειλεν αὐτὴν εἰς τὸν Νικόλαον Χ. Δ. Κοτζιὰν καὶ Νικόλαον Ἀποστόλην· μαθόντες οἱ ἑταιριστοὶ τὴν καταμήνυσιν διελύθησαν.

Σκοπὸς τῆς ἑταιρίας ταύτης ἦτο νὰ λάβωσιν οἱ ἑταιρισταὶ τὴν τοπικὴν ἀρχὴν εἰς χεῖρας· νὰ διορίζωσιν ἐξ αὐτῶν βουλευτὰς, ναύαρχον, πλοιάρχους τῶν πολεμικῶν πλοίων, καὶ νὰ πέμπωσι παραστάτας καὶ πληρεξουσίους ὁποίους αὐτοὶ θέλουσιν. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ἐπροδίδετο ἡ ἑταιρία αὕτη ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοπουμένου· διότι ὁ λαὸς τῶν Ψαρῶν δὲν ἤθελε ποτὲ συγχωρήσει νὰ περιέλθῃ ἡ ἐξουσία εἰς χεῖρας ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους δὲν ἐσέβετο καὶ δὲν ἠγάπα· δὲν ἤθελεν ἐπίσης συγχωρήσει νὰ ἰδῇ τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν πλοίων ἀποβαλλομένους· ὥστε ἤθελεν ἐμποδίσει τοῦτο.

Ἐνῷ δ' ἐμάστιζεν εἰσέτι ἡ ἐπιδημία τοὺς ψαριανοὺς, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, συνέβη καὶ τὸ ἑξῆς· πλοῖον τῆς νήσου Θήρας ἐρχόμενον ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως μὲ φορτίον σχοινίων, μουσαμάδων καὶ διαφόρων ἄλλων χρησίμων πρὸς ἐφοπλισμὸν τῶν πλοίων, ἐλλιμενίσθη εἰς Ψαρὰ ἐπὶ σκοπῷ νὰ πωλήσῃ τὸ φορτίον του. Ἀφοῦ παρῆλθεν ὁ χρόνος τῆς καθάρσεως ἠλευθεροκοινώνησε τὸ πλοῖον καὶ

οἱ ἐπιβᾶται ἀνεχώρησαν διὰ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ναῦται εἶχον πραγματείαν, μετάξια καὶ ὑφάσματα μεταξωτὰ καὶ διάφορα ἄλλα εἴδη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰσήρχοντο ἐπὶ τοῦ πλοίου οἱ ψαριανοὶ καὶ ἠγόραζον τὰς πραγματείας. Σχετισθέντες δὲ οὕτω μετὰ τῶν ναυτῶν οἱ ψαριανοὶ προσεκάλουν αὐτοὺς εἰς γεύματα καὶ δείπνους εἰς τὰς οἰκίας. Ἀλλὰ τὸ πλήρωμα τοῦτο ἦτο μεμολυσμένον ἀπὸ πανώλην, ἣν ἐφύλαττε μυστικὴν, καὶ ἥτις ἐπὶ τέλους καταλαβοῦσα ναύτας τοῦ ἰδίου πληρώματος ἐγένετο γνωστή. Φόβος καὶ τρόμος κατέλαβεν ὅλους τοὺς κατοικοῦντας εἰς Ψαρὰ ἐντοπίους καὶ παροίκους· διότι συνεκοινώνησαν καὶ ἠγόρασαν παρ' αὐτῶν πραγματείας. Ἐν τοσούτῳ ἡ Βουλὴ ἔθεσεν ὑπὸ κάθαρσιν τὸ πλοῖον καὶ ὑπὸ αὐστηρὰν ἐξέτασιν τὸν πλοίαρχον καὶ τὸ πλήρωμα, ἐκ τῆς ὁποίας ἔμαθον ὅτι ἦτο μεμολυσμένοι ἀπὸ πανώλην, καὶ ὅτι μάλιστα κατὰ τὴν θαλασσοπλοίαν των τοὺς ἀπεβίωσεν εἷς ναύτης, ὅτι ἑνὸς ἑτέρου αἱ πληγαὶ ἐσώζοντο καὶ ὅτι οὗτος συνεκοινώνησε μετὰ τῶν ψαριανῶν εἰς συμπόσια. Ἡ βουλὴ ἔθεσεν ἀπολοίμους (μόρτες) εἰς τὸ πλοῖον, οἵτινες μετέφερον αὐτὸ εἰς Ἀντίψαρα, ἀπεβίβασαν τὸ πλήρωμα εἰς τὴν ξηρὰν, ἐξεφόρτωσαν τὸ πλοῖον καὶ τὸ ἐβύθισαν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας· ἀφοῦ δὲ ἐκαθαρίσθησαν τὰ πάντα, ἠλευθεροκοινώνησαν οἱ ναῦται, ἐξεβύθισαν τὸ πλοῖον καὶ ἀνεχώρησαν.

Οἱ ἀπελθόντες ἐπιβᾶται εἰς Τῆνον καὶ Κέαν μολυσμένοι ὄντες μετέδωκαν ἐκεῖ τὴν πανώλην. Ἐὰν αὕτη διεδίδετο καὶ εἰς τὴν πόλιν τῶν Ψαρῶν ἤθελε φέρει μεγάλα προσκόμματα εἰς τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ψαριανῶν, διότι οὔτε τὰ πλοῖά των ἤθελον πέμπει εἰς τὰς ἐκστρατείας, οὔτε κἀνὲν ἄλλο ἐπιχείρημα ἤθελον δυνηθῆ νὰ πράξωσιν, ἀλλ' ἤθελον τεθῆ ὑπὸ κάθαρσιν ἀφ' ὅλα τὰ

μέρη τῆς Ἑλλάδος. Ὁ δὲ ἐν τῇ νήσῳ των περιορισμὸς, κατὰ τὸ πλῆθος τὸ ὁποῖον ἦτο συνηθροισμένον, ἤθελεν εἶναι πολυχρόνιος. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἡ θεία πρόνοια, ἐπιθυμοῦσα τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, ἐφύλαξεν ἀπὸ τὸ δυστύχημα τὰ Ψαρὰ, τὸ προπύργιον τοῦτο τῆς Ἑλλάδος, τοῦ ὁποίου παθόντος ἤθελε πάθει καὶ ἡ Ἑλλὰς τὴν βαρυτάτην πληγήν.

Ὁ Πατατοῦκος, τέκνον τῆς Πάργας, ὠνομάζετο Ἰωάννης Κωνσταντίνου Δημολίτσας, παροικῶν δ' εἰς Ψαρὰ πρὸ χρόνων ἐταξείδευε μὲ τὰ ψαριανὰ πλοῖα καὶ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν Πατατοῦκος. Ὁ Ἀποστόλης Νικολάου υἱὸς τοῦ ναυάρχου τῶν Ψαρῶν, ἔχων αὐτὸν μὲ τὸ πλοῖόν του, διέμεινεν εἰς Τουλὼν ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον. Ἐκεῖ ὁ Πατατοῦκος ἐφιλιώθη ἐγκαρδίως μὲ καθηγητήν τινα τοῦ ναυστάθμου, ἀξιωματικὸν τοῦ μηχανικοῦ, ὀνομαζόμενον Ῥίτσι, ἐκ Μελίτης· ὑπηρετῶν δὲ πολυετῶς τὸ γαλλικὸν ναυτικὸν ἔλαβε τὴν ἐθνικότητα γάλλου. Οὗτος διὰ τὴν ἐγκάρδιον φιλίαν του πρὸς τὸν Πατατοῦκον τὸν ἐδίδαξε μαθήματά τινα τῆς ἀστρονομίας καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ πυρπολικοῦ. Ὅτε δὲ ὁ Καλαφάτης κατεσκεύασε τὸ πρῶτον πυρπολικὸν εἰς Ψαρὰ ὁ Πατατοῦκος οὐδόλως ἐξεφράσθη ὅτι γνωρίζει τὴν κατασκευήν του· ἀλλ' ὅτε ἐπαρρησιάσθη ἀνάγκη κατασκευῆς πυρπολικοῦ εἰς Ἐρισσὸν, εὑρισκόμενος ὁ Πατατοῦκος εἰς τὸ πλοῖον τοῦ ναυάρχου τῶν Ψαρῶν, ὡς ἀξιωματικὸς, αὐθόρμητος εἶπεν εἰς τὸν ναύαρχον ὅτι γινώσκει τὴν κατασκευὴν τοῦ πυρπολικοῦ καὶ τὴν ἐνήργησε.

Διαταχθεὶς λοιπὸν ὁ Πατατοῦκος ὑπὸ τῆς βουλῆς, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, τὴν κατασκευὴν τοῦ πυρπολικοῦ, ἐπρότεινεν εἰς αὐτὴν ὅτι δύναται νὰ κατασκευάσῃ καὶ σφαίρας ἀπὸ καυστικὰς ὕλας, καὶ διὰ τῶν πυροβόλων μὲ αὐτὰς νὰ πυρπολῇ τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα. Ἡ βουλὴ παρεδέ-

χθη τὴν πρότασίν του καὶ παρεχώρησεν εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα πρὸς κατασκευὴν αὐτῶν. Γενομένης δὲ δοκιμασίας παρετήρησαν ὅτι αἱ σφαῖραι ἐξήρχοντο ἀναμμέναι ἐκ τῶν πυροβόλων καὶ ἐκαίοντο πρὶν φθάσωσιν εἰς τὸν σκοπόν· ἐπειδὴ δὲ ὁ Πατατοῦκος ἐπέμενε νὰ κάμῃ καὶ ἑτέραν δοκιμὴν, ἡ βουλὴ δὲν ἐχορήγησε πλέον εἰς αὐτὸν τὴν συνδρομήν της.

Ὁ Γεώργιος Ἀποστόλης, εἷς τῶν εὐκαταστάτων, πεισθεὶς ἀπὸ τὸν Πατατοῦκον ἐναυπήγησε πλοῖον διὰ νὰ μεταχειρισθῇ τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος σφαίρας κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων· ἐξελθὼν δὲ ὁ Πατατοῦκος μὲ τὸ πλοῖον τοῦτο εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Χίου, κατὰ τὸ ἔτος 1822, ὁμοῦ μὲ τὴν ψαριανὴν μοῖραν, δὲν ἐδοκίμασε τὰς σφαίρας ταύτας, διότι ἕνεκα τῆς σμικρότητός του τὸ πλοῖον δὲν ἠδύνατο νὰ συμπλέῃ μὲ τὰ λοιπά. Εἰς ἄλλην ἐκστρατείαν δὲν ἐξῆλθεν, ἀλλ' ἀπήρχετο μὲ αὐτὸ εἰς καταδρομήν.

Ὁ Πατατοῦκος ἀσθενήσας ἀπὸ τὴν ἐπιδημίαν ἀπέθανε κατὰ τὸν μάρτιον τοῦ ἔτος 1823· οἱ ψαριανοὶ ἐκήδευσαν αὐτὸν μεγαλοπρεπῶς, ὡς σωτῆρα τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἅπαντες συνώδευσαν τὸν νεκρόν του καὶ ἔχυσαν δάκρυα λύπης καὶ εὐγνωμοσύνης ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ. Τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας ἐδαπανήθησαν ὑπὸ τῆς κοινότητος, ἥτις καὶ ἐχορήγησε μηνιαίαν σύνταξιν εἰς τὴν οἰκογένειάν του.

Οἱ ψαριανοὶ ἀγαπῶντες καὶ τιμῶντες τὸν Πατατοῦκον υἱοθέτησαν αὐτόν· ἦτο δὲ ἀγαθῶν αἰσθημάτων καὶ σπανίων προτερημάτων, καὶ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς, ἰταλικῆς, γαλλικῆς καὶ λατινικῆς γλώσσης· καὶ ἴσως, εὐδοκίᾳ τῆς θείας προνοίας ἐδιδάχθη τὴν σωτήριον ταύτην κατασκευὴν τοῦ πυρπολικοῦ ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ δὲ κατασκευὴ καὶ ἐπιμέλεια τῶν πυρπολικῶν, ἀφότου ὁ Πατατοῦκος ἐναυπήγησε πλοῖον καὶ ἀπήρχετο εἰςἐκστρατείας, ἀνετέθη παρὰ τῆς βουλῆς εἰς τὸν Κωνσταντῖνον Νικόδημον βοηθούμενον καὶ ἀπὸ τὸν Γεώργιον Κουτσοδόντην, Ἰωάννην Γ. Φιλήνην καί τινων ἄλλων.

Κατὰ τὰς ἀποφάσεις τῆς Α΄. ἐθνικῆς συνελεύσεως ἐπειδὴ ἡ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος ἦτον ἐνιαύσιος ἐπροσκάλεσε τοὺς πληρεξουσίους τοῦ ἔθνους εἰς Β΄. ἐθνικὴν συνέλευσιν· ἔπεμψαν δὲ οἱ ψαριανοὶ πληρεξουσίους τὸν Ἰωάννην Μαμούνην, Κωνσταντῆ Ζανὴν, Γεώργιον Καλαφάτην καὶ Νικόλαον Λουμάκην.

Ἀριθ. 316.

Κύριοι πληρεξούσιοι καὶ παραστάται.

Εἴμεθα ἕως ὥρας ὑστερημένοι ἐπιστολῶν σας, ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν διάστημα, καὶ τοῦτο μᾶς κάμνει νὰ συμπεραίνωμεν ὅτι εἰσέτι τὰ πράγματα μένουσιν εἰς τὴν πρώτην των κατάστασιν, δηλονότι εἰς ἀναρχίαν, χωρὶς νὰ καταπεισθῶσιν οἱ αὐτόσε ἄρχοντες διὰ νὰ συστηθῇ ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις· ἡμεῖς δὲν ἠθέλαμεν μεταγράψει κατ' οὐδένα τρόπον περὶ εἰδήσεων τὰς ὁποίας καθημερινῶς λαμβάνομεν, πλὴν λυπούμενοι τὰ ἀθῶα καὶ ἀδύνατα τρισάθλια μέλη τοῦ ἔθνους κινούμεθα εἰς οἶκτον καὶ γράφομεν τὰ ἑξῆς. Ἂν ἀρκετὸν μέρος τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου συνιστάμενον ἀπὸ τριάκοντα δύο κομμάτια πλοῖα, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἰσὶν καὶ οἱ ἀλγερίνοι, κατὰ τὰς 15 ἐνεστῶτος εἰσέβησαν εἰς Μιτυλήνην τὸ ἑσπέρας, τὰ δὲ λοιπὰ πάντα μὲ τὸν Καπετὰν πασσᾶ εἶναι καὶ αὐτὰ ἕως ὥρας ἔξω ἴσως· οἱ σκοποί των ὅμως θαῤῥοῦμεν νὰ ἦναι εἰς ἅπαντας αἰσθητούς τε καὶ ἀναισθήτους γνωστή· ὅθεν καὶ περὶ τούτου οὐδεὶς λόγος.

Οἱ τοῦρκοι εἶναι ἔξω καὶ δὲν λείπει ἄλλο εἰμὴ νὰ βάλωσιν ἀρχὴν εἰς τοὺς σκοπούς των, οἱ δὲ ἕλληνες εἰς τί κατὰ τὸ παρὸν καταγίνονται, τὸ βλέπομεν· αὐτοὶ καταγίνονται εἰς τὸ νὰ μοιράσουν τὰ στέφανα τῆς εὐκλείας, χωρὶς νὰ ἔρχωνται εἰς αἴσθησιν ὅτι ἐνῷ τὰ στοχάζονται ὅτι θέλουν εἶσθαι ἀπὸ δάφνας,

αὐτὰ θέλουν μεταβληθῆ εἰς σιδερένια, καλὰ ἀναμμένα, τὰ ὁποῖα οἱ τοῦρκοι τοῦ ταρσανὰ κατεσκεύασαν ἐπὶ τούτου διὰ τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ ἔθνους, καὶ μάλιστα ὁ Χουστρὲφ-πασσᾶς, ὁ στραβοκάνης, ὅστις καὶ παρὰ πάντων φημίζεται ὡς ἐπιτήδειος εἰς τὰ παρόμοια καὶ ἀποδεδειγμένος.

Ἂν οἱ Ἕλληνες εἶχον συστημένην τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν, καὶ ἐξ αὐτῆς τὰ πάντα εἰς ὀλίγην τάξιν, βεβαιότατα αὕτη ἡ πτέρυγα, ἥτις εἰς Μιτυλήνην εὑρίσκεται, ἐτελείωνε, καὶ μετ' αὐτὴν ὁ εἰρημένος στραβοκάνης, καὶ τὸ αὐτῶν κράτος ἦτο τελειωμένον διὰ θαλάσσης· πλὴν τί νὰ εἴπωμεν εἰς τοὺς Ἕλληνας ὁποῦ πρὶν τῆς νίκης ζητοῦν νὰ ψάλλουν τὰ ἐπινίκεια, καὶ νὰ μοιράσωσι τὰ ἀξιώματα, διαφερόμενοι περὶ πραγμάτων διὰ τὰ ὁποῖα ἀκόμη δὲν εἶναι κύριοι; Ἀδελφοὶ κάμετε τρόπον, εἰ δυνατὸν νὰ καταπεισθῶσιν οἱ ραδιοῦργοι καὶ στασιασταὶ, διὰ νὰ συστηθῆ διοίκησις καὶ νὰ προβλέψῃ, ὡς ἄλλος ἥλιος, τὴν ἀναζώωσιν τῶν τεθνεώτων φώτων· διότι ὁ καιρὸς πλέον παρῆλθε, καὶ οἱ τοῦρκοι εὑρίσκονται εἰς πράξεις· δὲν εἶναι πλέον λόγοι καὶ προφάσεις, ὡς τὰ ἐστοχάζοντο οἱ κύριοι Μωραΐται καὶ ἀργοποροῦσαν τὴν συνάθροισίν των, ὡς περιττὴν, καὶ ὡς τὸ Γένος ἡμῶν ὂν διόλου ἀνεξάρτητον, ἀλλ' εἶναι ἔργα· τοῦρκοι εἰς τὸ Ἀρχιπέλαγος μὲ στόλον, καὶ γραικοὶ κατουνιασμένοι εἰς νησίδια χωρὶς παραμικρὰν δύναμιν, ἢ ἐλπίδα σωτηρίας· καὶ διατί ὅλα ταῦτα; διὰ τὴν ἐπάρατον διαφωνίαν ἥτις ἐμφωλεύει εἰς τὰς καρδίας τῶν τετυφλωμένων ἀπὸ δόξαν ἀκροβατιστάτου καὶ ἀνοητοτάτων μισογενῶν προξενούντων τὴν δυστυχίαν τοῦ ὁλοκλήρου ἔθνους· διὸ καὶ θέλουσι δώσει λόγον εἰς τὸν ἀδέκαστον κριτήν· ἐπειδὴ καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν ὄχι ἀπὸ ἀδυναμίαν του θέλει δυστυχήσει ἀλλὰ ἀπὸ κάκιστα καὶ ἀχριέστατα φρονήματα ὀλίγων τινῶν μὲ σχῆμα ἀνθρώπων σκεπασμένους, οἵτινες εἶναι χειρότεροι καὶ παρ' αὐτὸν τὸν Σουλτάνον. Ἂς ἔλθωσιν εἰς αἴσθησιν, ἂς ὁμονοήσωσιν, ἂς συμφωνήσωσιν, ἂς παραβλέψωσι τέλος ἂν ἀδικοῦνται οἱ ἀσυνείδητοι· διότι τὸ ἔθνος χάνεται ἐξ ὁλοκλήρου ἂν δὲν ὑπάρξῃ ἑλληνικὸς στόλος, ὅστις πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἐνῷ προχθὲς ἀπὸ μίαν γραφὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ ἀπεσταλμένου μας εἰς τὰς νήσους διὰ τὴν σύναξιν τῶν μετρητῶν

(τὸν καπ. Γεώργιον Ἰωαννόπουλον), βλέπομεν ὅτι εἰς τέσσαρας τῶν νήσων ἔφθασαν καὶ ἀπὸ καμμίαν δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ συναχθῇ ἓν ἄσπρον τοὐλάχιστον. Ὅθεν καὶ τοῦτοι μὲ καλὰ φρονήματα ἐξακολουθοῦν, καὶ ὁ θεὸς νὰ τοὺς βοηθήσῃ· καθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας φαντάζεται ὅτι θέλει ἀποφύγει τὸν κίνδυνον, πλὴν εἶναι ἀνοησία. Αἰτία δὲ ὅμως ἁπάντων εἶναι οἱ κύριοι . . . . . οἱ ἐμποδίζοντες τὴν σύστασιν τῆς μητρὸς τοῦ ἔθνους, ἤτοι τῆς Διοικήσεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὰ πάντα ἤθελον διορθωθῆ, καὶ εἶναι εἰς πρόβλεψιν καλὸν διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσωμεν ὡς κινδυνεύομεν. Ἔρρωσθε.

Ἀπὸ Ψαρὰ, κατὰ τὴν 17 ἀπριλίου 1823.

(Τ. Σ.) Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἡ βουλὴ μαθοῦσα τὴν ἔξοδον τῆς μοίρας τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἀπὸ τὸν Ἑλλήσποντον, ἐπειδὴ ὁ ἑλληνικὸς στόλος δὲν ἦτον εἰς ἐνέργειαν νὰ ματαιώσῃ τοὺς σκοπούς της, καὶ ἐπειδὴ ἠγνόουν τὴν σύστασιν τῆς Διοικήσεως, ἀπέστειλε τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον ἐξιστοροῦσα τὰ κινήματα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ μὲ αἴσθημα λύπης ἐκφραζομένη διὰ τὰ ἀθῶα καὶ ἀδύνατα μέλη τοῦ ἔθνους. Ἔδωκε δὲ ἐντολὴν εἰς τοὺς παραστάτας καὶ πληρεξουσίους νὰ ἐνεργήσουν μὲ κάθε τρόπον νὰ συσταθῇ ἡ Διοίκησις διὰ νὰ σχηματισθῇ ὁ ἑλληνικὸς στόλος καὶ νὰ προλάβῃ τὰ ἐπικείμενα δεινά. Ταῦτα δὲ φροντίζουσα ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἔμεινεν αὐτὴ ἐπὶ τέλους μόνη καὶ κατεστράφη.

Οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες ἀνάγκην ἐφοδίων ἔπεμψαν καὶ ἄλλας ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς πληρεξουσίους αἰτοῦντες ἐφόδια πολέμου διὰ τὴν νῆσόν των. Οἱ πληρεξούσιοι τῶν Ψαρῶν ἐζήτησαν τὰ πολεμεφόδια ταῦτα ἀπὸ τοὺς πληρεξουσίους τοῦ ἔθνους οἵτινες δὲν τὰ ἐχορήγησαν.

Ἀφοῦ δ' ἐνομοθέτησαν αἱ συνελεύσεις καὶ αἱ Διοικήσεις τὰ περὶ ἐκλογῆς παραστατῶν κατὰ τὸν πληθυσμὸν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος, ἔδωσαν ἐξαιρετικὸν δι-

καίωμα εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους, ὡς ἐχούσας ὅλην τὴν θαλάσσιον ναυτικὴν δύναμιν· καὶ ἡ μὲν Ὕδρα νὰ πέμπῃ τρεῖς, αἱ δὲ Σπέτσαι καὶ Ψαρὰ ἑκάστη ἀνὰ δύω. Κατὰ συνέπειαν οἱ ψαριανοὶ ἐξελέξαντο εἰς μὲν τὴν πρώτην περίοδον τὸν Ἀναγνώστην Μοναρχίδην, εἰς δὲ τὴν δευτέραν τὸν Γ. Καλαφάτην καὶ Νικολὴν Λουμάκην. Ἐπειδὴ δὲ αἱ συνελεύσεις αὗται προσδιώρισαν νὰ διευθύνηται τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν ἀπὸ ἕνα ὑδραῖον, ἕνα σπετσιώτην καὶ ἕνα ψαριανόν, οἱ ψαριανοὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην περίοδον ἀπέστειλαν τὸν Χατζῆ Ἀνδρέαν Ἀργύρην, εἰς δὲ τὴν δευτέραν τὸν Ἰωάννην Καλημέρην.

Ἡ ϛ΄. ἐθνικὴ συνέλευσις προσδιώρισε τὸν ἀριθμὸν τῶν στρατευμάτων τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὰς πολιορκίας τῶν φρουρίων, διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ὅλην τὴν ἐπικράτειαν τῆς Ἑλλάδος, διά τε τὴν διαφύλαξιν τῶν φρουρίων καὶ διὰ τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἐκστρατείαν. Προσδιώρισαν δὲ διὰ τὰ Ψαρὰ (α) 1,000 στρατιώτας· ἀλλὰ κατωτέρω ῥηθήσεται ὅτι καίτοι ἐπανειλημμένως αἰτήσαντες αὐτοὺς οἱ ψαριανοὶ, οὔτε στρατιώτας ἔπεμψαν πρὸς αὐτοὺς, οὔτε λεπτὸν διὰ τοὺς ὑπὸ τῶν ψαριανῶν στρατευομένους.

Γενομένης δὲ τῆς καθιδρύσεως τῆς προσωρινῆς Διοικήσεως τῆς ϛ΄. περιόδου, τὴν 25 ἀπριλίου 1823, προέβησαν καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ προέδρου τοῦ Βουλευτικοῦ σώματος. Ἦσαν δὲ σύμφωνοι οἱ πληρεξούσιοι καὶ παραστάται τῶν τριῶν νήσων μὲ ἄλλους τινὰς παραστάτας τῶν ἐπαρχιῶν νὰ ἐκλέξωσιν τὸν Κουντουριώτην

(α) Ἴδε εἰς τὰ κατὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ Α. Μάμουκα, πρακτικὰ τῆς β΄. ἐθνικῆς συνελεύσεως, τὸν διορισμὸν τῶν 1000 στρατιωτῶν διὰ τὴν νῆσον ψαρῶν.

πρόεδρον· ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα εἰς τὴν συνεδρίασιν ἐξελέχθη ὁ ἐξ Ὕδρας Ἰωάννης Ὁρλάνδος. Ὁ διορισμὸς τούτου δυσηρέστησε πολλοὺς καὶ ἰδίως τοὺς παραστάτας καὶ πληρεξουσίους τῶν νήσων Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν, οἵτινες ἀνεχώρησαν καὶ ἀπῆλθον εἰς Σπέτσας. Μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησίν των τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα ἔπεμψε πρὸς αὐτοὺς εἰς Σπέτσας ἓν τῶν μελῶν του, τὸν Α. Μεταξᾶν, μὲ γράμμα τοῦ γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, παρακαλοῦν αὐτοὺς νὰ ἐπιστρέψωσι διὰ νὰ συμβιβασθῇ ἡ ὑπόθεσις. Οἱ ἀπελθόντες εἰς Σπέτσας σκεφθέντες ὁμοῦ μὲ τοὺς προκρίτους Σπετσῶν, ἔπεμψαν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ· ἰδοὺ ἡ ἐπιστολή.

Ἐκλαμπρότατε Κύριε.

Τὸ ἐξ Ἄστρους ἔκλαμπρον γράμμα σου διὰ χειρὸς τοῦ ἐξοχωτάτου Κόμητος κυρίου Ἀνδρέου Μεταξᾶ ἐλάβομεν, ἐν ᾧ εἴδομεν τῆς ἀδόλου φιλογενείας σου τὰς ἐκφράσεις. Ἀποκρινόμενοι λοιπὸν πρὸς τὴν ἐκλαμπρότητά σου, ἀποτεινόμεθα ἑνταυτῷ καὶ πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον πρόεδρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, καὶ πρὸς πάντας τοὺς συναδέλφους παραστάτας. Οὐδεὶς ἰδιαίτερος στοχασμός, οὐδὲν προσωπικὸν συμφέρον μᾶς ἠνάγκασε νὰ ἐναντιωθῶμεν εἰς τὴν κατὰ τὴν ιή. τοῦ τρέχοντος γεγονυῖαν ἐκλογήν, εἰμὴ ἡ τοῦ νόμου καταπάτησις καὶ ἀθέτησις. Τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον νομικῶς δίδεται εἰς πάντα Ἕλληνα, οὔτε δυνάμεθα, οὔτε θέλομεν ν' ἀφαιρέσωμεν, ζητοῦμεν ὅμως νὰ φυλάττεται εἰς ὅλας τὰς πράξεις ἡ ἀκρίβεια τοῦ Νόμου, ἐξ ἧς πηγάζει ἡ γενικὴ ἁρμονία καὶ ἀσφάλεια, καθὼς ἀπ' ἐναντίας ἐκ τῆς παραβιάσεως ὁ ὄλεθρος. Διὰ τοῦτο δὲν ἀντιφερόμεθα οὔτε κατὰ τόπου, οὔτε κατὰ ἀτόμου, ἀλλὰ μόνον κατ' ἐκλογῆς, ἥτις τοὺς κατὰ Νόμον χαρακτῆρας μὴ φυλαξαμένη παράνομος διακηρύττεται. Ὁ νόμος θέλει εἰς τὰς ἐκλογὰς τὴν συνέλευσιν μόνον τῶν παραστατῶν, εἰς δὲ ταύτην ἐκτὸς τούτων ἦσαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ὥστε ἡ συνέλευσις ἔγεινεν ὀχλική. Ὁ νόμος ζητεῖ εἰς τὰς ἐκλογὰς τὰς ψήφους τῶν πλειόνων, ἀλλ'

εἰς ταύτην τὴν διὰ τὸν πρόεδρον τοῦ Βουλευτικοῦ, ἀφοῦ ἀγνοεῖται ὁ ἀριθμὸς τῶν ψηφοφορούντων, ἀποβάλλεται ὑπεροπτικῶς καὶ ἡ κατ' ἰδίαν στιγμὴν προβληθεῖσα ψηφοφορία. Ὁ νόμος δὲν λαμβάνει ποτὲ ὡς ἓν δύο ἄτομα, ἐδῶ προβάλλονται δύο κατὰ τὸ αὐτό, ἂν εἰς τὴν προεδρείαν ἀπαντήσῃ τὸ ἕν, νὰ συγκατανεύσῃ τὸ ἕτερον· καὶ δίδεται ἡ ἐξουσία τῆς λήψεως καὶ τῆς ἀποβολῆς εἰς τὰ παρανόμως προβαλλόμενα πρόσωπα, ἀφαιρεῖται δὲ ἀπὸ τοὺς κατὰ νόμον παραστάτας· δὲν γίνεται διαφιλονείκησις, διότι δὲν γίνεται καὶ ἐρώτησις, ἀλλ' ἀντὶ ταύτης φωναὶ θορυβώδεις διαχέονται, αἱ ὁποῖαι συμπνίγουσι τοὺς λόγους τῶν ὅσων μετὰ λόγου εἰς τὰ παρὰ νόμον ἀντιφθέγγονται, καὶ ἐνταυτῷ χωρὶς νὰ δοθῇ ἡ παραμικρὰ ἀκρόασις, διαλύεται τὸ συνέδριον· ἐντοσούτῳ δὲ ἀγνοεῖται τίς τῶν δύο προβληθέντων ὁ ἀναγορευθεὶς πρόεδρος τοῦ Βουλευτικοῦ. Ἱκανὰ εἶναι μέρος τούτων μόνον ν' ἀποδείξωσι παρανομωτάτην τὴν ἐκλογήν, χωρὶς νὰ ἀναφέρωμεν καὶ ὅσα λάθρα πρότερον διωργανίζοντο· ἀλλ' ἐνῷ τὸ σύστημα τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐλεύθερον καὶ δημοκρατικόν, σήμερον τῶν Ἑλλήνων τὸ Γένος ἅπαν θεωρεῖ μετὰ θάμβους ν' ἀναφύεται ἐκ τούτου τυραννικῶς δεσποτικὴ ὀλιγαρχία ἁρπάζουσα τὰ δικαιώματα τῶν ὑπὲρ τούτου ἀφειδῶς τὸ ἴδιον αἷμα χυνόντων, ἥτις πρὸς ἰδίαν της ἐπίμεμπτον ἰδιοτέλειαν παρορᾷ εἰς τὴν ἐκλογὴν τὸ γενικὸν συμφέρον καὶ καταπατεῖ ἐκείνους τοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους ταυτοχρόνως ἐνόρκως ὑπόσχεται ἀπαραβάτως νὰ τηρήσῃ. Παραδέχθη αὕτη ἡ ὀλιγαρχία τὸ ὀλέθριον ἄξίωμα, «*διαίρει καὶ βασίλευε,*» καὶ ἀχαρίστως πρὸς ἡμᾶς φερομένη τοὺς ἑνώσαντας τὰς τὴν Πελοπόννησον κατασπαρατούσας φατρίας, ἠθέλησε νὰ ἐκτεινάξῃ τὴν φλόγα τῆς διαρέσεως καὶ διχονοίας μεταξὺ ἡμῶν τῶν νήσων. Ἡμεῖς ὅμως ἀκλόνητοι εἰς τὰς ἐναρέτους ἡμῶν ἀρχὰς, ὅσον τὸ ἐκ μέρους ἡμῶν ἀντιβαίνομεν εἰς τούτους τοὺς στοχασμοὺς τοῦ νέου δεσποτισμοῦ καὶ ἐπιμένοντες εἰς τὴν ἀκύρωσιν τῆς παρανομίας διαμαρτυρόμεθα ἐνώπιον Θεοῦ, καὶ παντὸς τοῦ Γένους, ὅτι θέλομεν νὰ φυλαχθῶσι σῶα τὰ δικαιώματα, οὐ μόνον τὰ ἰδιαίτερα ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους, τὸ ὁποῖον, ἐὰν παραβλέψῃ ταύτην τὴν τόσον σημαντικὴν, θέλει αἰσθανθῇ μετ' ὀλίγον τὸ βάρος τῶν ἀλύσεών του. Εἶναι ἀναντίῤῥητον ὅτι ἐκ τῆς διαιρέσεως προκύ-

πτει ὁ ἀφανισμὸς, ἀλλ' ὡσαύτως εἶναι βεβαιώτατον ὅτι ἐκ τῶν παρανομιῶν πίπτει τὸ κράτος καὶ δουλοῦται τὸ ἔθνος· ἀναγκαιοτάτη εἰς τὰς παρανομίας ἡ ἀνθίστασις ἵνα μὴ κρατήσῃ ἡμάστιξ, καὶ δὲν λέγεται διαίρεσις, ἀλλὰ νόμων ὑπεράσπισις· διαίρεσιν δύνανται νὰ ὀνομάσωσιν οἱ νέοι μεγαλόφρονες τῶν Ἑλλήνων δεσπόται, εἰς τῶν ὁποίων τὰς ἀνόμους φωνὰς θέλουσι νὰ κλίνῃ τὸν αὐχένα τὸ Πανελλήνιον. Μένει εἰς τὴν φρόνησιν τῶν ἐναρέτων, τούτων τῶν κακῶν ἡ διόρθωσις.

Ταῦτα εἶναι τὰ φρονήματα ἡμῶν, καὶ εἰς ταῦτα κατὰ πάντα ὁμοφρονοῦσι καὶ οἱ ἡμέτεροι συνάδελφοι κύριοι ψαριανοὶ, καὶ πρὸς τὴν ἐκλαμπρότητά σου ἡμῖν συναποκρίνονται καὶ συνυπογράφονται.

(Γ. Σ.) Ἐκ Σπετσῶν, 26 ἀπριλίου 1823.

Οἱ ψαριανοὶ

Κωνσταν. Ζαγής,—*Ἰω. Μαμούνης*,—*Νικόλαος Γ. Λουμάκης*,— *Γ. Καλαφάτης*,— *Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης*,— *Ἀναγνώστης Μοναρχίδης*.

Σπετσιῶται

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Σπετσῶν

Ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ προτοτύπῳ

Ὁ γενικὸς Γραμματεὺς

Α. Μαυροκορδάτος.

Οἱ πληρεξούσιοι τῶν Ψαρῶν ἀφοῦ ὑπέγραψαν τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον, ἔχοντες πλοῖον ἕτοιμον ἀπέπλευσαν διὰ Ψαρά. Ἀπελθόντες ἐκεῖ ἀνήγγειλαν τὰ γεγονότα εἰς τὴν βουλὴν, ἥτις ἀμέσως ἀπέστειλεν ἄλλους πληρεξουσίους τὸν Ἰωάννην Μ. Μιλαήτην καὶ Ἀναγνώστην Τζώτζην καὶ ἔδωκε πρὸς αὐτοὺς προφορικὴν ἐντολὴν ν' ἀπέλθωσι πρῶτον εἰς Σπέτσας καὶ νὰ συνεννοηθῶσι μὲ τοὺς ἐκεῖ προκρίτους· ἐκεῖθεν δὲ ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ συμπράξωσιν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους παραστάτας καὶ εἰρηνοποιήσωσι τὰ πράγματα. Ἀκολούθως δὲ ἀπέστειλε τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον πρὸς τοὺς παραστάτας.

'Αριθ. 330.

'Ημέτεροι παραστάται κύριοι. Γ. Δ. Μαστρομιχάλη καὶ Νικόλαε Γ. Λουμάκη.

Τὸ ἀγαπητόν σας τὴν 26 τοῦ ἐνεστῶτος ἐλάβομεν καὶ παρὰ τῶν ἡμετέρων ἐπληροφορήθημεν πάντα τὰ διατρέξαντα· ὅθεν καὶ διὰ τοῦ παρόντος σᾶς λέγομεν ὅτι παρὰ τῶν ἡμετέρων ἀπεσταλμένων 'Ιωάννην Μιλαήτην καὶ 'Αναγνώστην Τζώτζην, θέλετε πληροφορηθῆ πάντα τὰ τῶν ἰδεῶν καὶ φρονημάτων μας· καὶ κατ' αὐτὰ πάντες ὁμοθυμαδὸν παλαιοί τε καὶ νέοι παραστᾶται σὺν αὐτῶν τῶν νέων πληρεξουσίων θέλετε συνεργήσει ὅλαις δυνάμεσι καὶ παντοίοις τρόποις εἰς τὴν διόρθωσιν ἁπάντων καὶ διαφύλαξιν τοῦ χαρακτῆρος καὶ φιλοτιμίας τῆς νήσου μας, ὅπως διαφυλαχθῆ τὸ φιλότιμον ἡμῶν· μετὰ δὲ τὴν διόρθωσιν ἁπάντων τότε ἐξακολουθεῖτε τὸ ὑπούργημά σας διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐστάλθητε, δηλονότι τὸ τῶν παραστατῶν, μὴν ἀμελοῦντες κατ' οὐδένα τρόπον τὴν ἀγρυπνίαν ἀπαιτεῖ ἡ τῶν 'Υδραίων πολλάκις ἀποδειχθεῖσα ἀπάτη· ὅθεν καὶ παρὰ τῶν εἰρημένων πληροφορηθέντες τὰ πάντα ἐξακολουθεῖτε τὰ εἰκότα. Ἔρρωσθε.

'Απὸ Ψαρὰ, κατὰ τὴν 30 ἀπριλίου 1823.

'Η βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

'Η βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἐπιθυμοῦσα πάντοτε νὰ ὑπάρχῃ ἡ ὁμόνοια καὶ ἡ τάξις τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων καὶ γνωρίζουσα ὅτι οὕτω δύναται νὰ ἐλευθερωθῆ ἡ 'Ελλὰς, δίδει τοιαύτας ἐντολὰς καὶ διὰ τοῦ ἐγγράφου της καὶ πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους της, ὅπως ἐνεργήσωσι παντὶ σθένει τὴν διόρθωσιν τῶν πραγμάτων· ἔχουσα δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς συχνὰς ἀπάτας τῶν συναδέλφων της ὑδραίων, συμβουλεύει τοὺς παραστάτας της νὰ ἦναι ἄγρυπνοι ἵνα μὴ ἀπατηθοῦν ἀπὸ αὐτούς. (α)

(α) 'Η βουλὴ τῶν Ψαρῶν γράφουσα πρὸς εἰδότας δὲν ἀναφέρει γεγονότα, ἀλλ' ὁ ἀναγνώστης ἐκ τῶν καταχωρουμένων ἐγγράφων δύναται νὰ πεισθῆ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λόγων αὐτῆς.

Ὁ γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Α. Μαυροκορδάτος λαβὼν τὸ ἔγγραφον, ἔπεμψεν εἰς Σπέτσας τὸ ἀκόλουθον ἰδιαίτερον ἔγγραφον.

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοί.

Ἔλαβον τὸ ἀπὸ 26 τοῦ λήγοντος γράμμα σας, καὶ ἔγνων τὰ ἐν αὐτῷ· ἐπισήμως εἰς αὐτὸ νὰ σᾶς ἀποκριθῶ δὲν ἠμπορῶ ἀκόμη, διότι καθὼς μὲ ἐγράφετε ὅτι ἐννοεῖτε τὸ γράμμα σας ἀποτεινόμενον καὶ πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον πρόεδρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ καὶ πρὸς τοὺς συναδελφούς σας παραστάτας, ἔκαμε χρεία νὰ τὸ παραστήσω εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα, καὶ ἐκεῖθεν ἐστάλη εἰς τὸ Βουλευτικὸν μὲ τὸ ἔγγραφον τοῦ ὁποίου σᾶς περικλείω ἴσον. Ἔπεται λοιπὸν νὰ ἐλθῇ τοῦ Βουλευτικοῦ ἡ ἀπάντησις διὰ νὰ σᾶς ἀποκριθῶ ἐξ ἐπαγγέλματος· καθ' ὅσον ὅμως βέβαια ἐπληροφορήθη τὸ Βουλευτικόν, συγκείμενον ἀπὸ τὰ δύο τρίτα τῶν παραστατῶν, καίτοι πρὸς ὁμοφώνως ἐψηφίσατο, ὅτι ἡ ἐκλογὴ τοῦ προέδρου του ἔγινε μὲ τὴν ψῆφον τῶν πλειόνων. Βλέπετε λοιπόν, ἀδελφοί, ὅτι ἡ μόνη βάσις εἰς τὴν ὁποίαν ἐπιστηρίζεσθε, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐκλογὴ δὲν ἔγινεν ἔννομος, πίπτει μὲ ταύτην τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Βουλευτικοῦ, διότι τὸ Βουλευτικὸν σύγκειται ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους παραστάτας, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τοῦ πρόεδρου, καὶ αἱ ψῆφοι αὐτῶν εἶναι αἱ περισσότεραι. Ὅταν ἀποκριθῶ ἐπισήμως εἰς τὸ γράμμα σας θέλω σᾶς ἐπιμψει καὶ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος. Ἂν μὲ ἐρωτᾶτε ὡς ἀδελφὸν καὶ πατριώτην, σᾶς λέγω, ὅτι τὸ μόνον συμφερώτερον διὰ τὴν Πατρίδα εἶναι ἡ ταχίστη ἀποστολὴ τῶν παραστατῶν σας, καὶ τοῦ μέλους τὸ ὁποῖον θέλετε ἐκλέξει διὰ τὸ Ἐκτελεστικόν. Ὑποθέσεις οὐσιώδεις τῆς Πατρίδος πρόκεινται, βεβαιότητας ἔχομεν μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Νουριώτου διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ δανείου, καὶ διὰ τὴν ἀναγνώρισίν μας ἴσως ὡς ἔθνους ἀνεξαρτησίας ἀπό τινος τῶν δυνάμεων, δὲν εἶναι καιρὸς νὰ εἴμεθα διηρημένοι· σᾶς ἐξορκίζω καὶ πάλιν εἰς τὸ ὄνομα τῆς φιλτάτης Πατρίδος καὶ ἐλπίζω ὅτι θέλετε μὲ ἀκούσει. Πάντοτε εἶχα σκοπὸν νὰ σᾶς γράψω καὶ ἰδιαιτέρως, ἐπεθύμουν ὅμως καὶ ἐπισήμως νὰ σᾶς ἀποκριθῶ συγ-

χρόνως, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἀπεσταλμένος σας ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ, μένει νὰ τὸ κάμω αὔριον δι' ἐπίτηδες ἐπιστολῆς. Ἔρρωσθε.

30 ἀπριλίου 1823, ἐκ Τριπολιτσᾶς.

Ὁ Πατριώτης καὶ ἀδελφός Σας
Α. Μαυροκορδάτος.

Ἴσον ἀπαράλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.
(Τ. Σ.) Ἐν Σπέτσαις, τῇ 8 μαΐου 1823.

Τὸ δὲ Ἐκτελεστικὸν σῶμα διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου του ἀποστέλλει πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ Βουλευτικοῦ τὸ ἀντίγραφον τῶν σπετσιωτῶν καὶ ψαριανῶν.

Περίοδ. Β'. Ἀριθ. 77.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον Πρόεδρον τῆς βουλῆς.

Περικλείεται ἀντίγραφον ἐπιστολῆς τῶν προκρίτων τῆς νήσου Σπετσῶν, καὶ τῶν παραστατῶν τῆς νήσου Ψαρῶν πρὸς τὸν γενικὸν Γραμματέα. Τὸ ὁποῖον καὶ διότι περιέχει ὑπόθεσιν οὐσιωδῶς ἀναγομένην εἰς τὸ Βουλευτικὸν σῶμα, καὶ διότι ῥητῶς ἀναφέρεται ἐντὸς τοῦ ἐγγράφου, ὅτι οἱ ἐπιστέλλοντες ἀποτείνονται ἐν ταυτῷ καὶ πρὸς τοὺς συναδελφούς των παραστάτας, ἐξ ὧν συγκροτεῖται τὸ σεβαστὸν τοῦτο σῶμα, καθυποβάλλεται κατὰ χρέος εἰς τοῦ Βουλευτικοῦ τὴν ἐπίκρισιν, ἡ ὁποία θέλει ὁδηγήσει καὶ τὸ Ἐκτελεστικὸν εἰς τὸ νὰ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς πρὸς τὸν γενικὸν Γραμματέα διὰ τὴν ἀνάλογον ἀπάντησιν.

Τὴν 30 ἀπριλίου 1823, ἐν Τριπολιτσᾷ.

Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης,—Σωτήρης Χαραλάμπης,—Ἀνδρέας Ζαΐμης,—Α. Μεταξᾶς.

Ὁ γενικὸς Γραμματεὺς
Α. Μαυροκορδάτος.

Ἡ ἀπάντησις ἐγένετο διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8 καὶ ἀπὸ 30 ἀπριλίου προσβουλεύματος.

Περίοδ. Β'. Ἀριθ. 8.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ βουλευτικοῦ

Πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον Πρόεδρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ.

Ἐν πλήρει συνελεύσει τοῦ Βουλευτικοῦ σώματος ἀνεγνώσθη τὸ προβούλευμα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ὑπ' ἀριθ. 77, καὶ ἡμέραν τριακοστὴν τοῦ λήγοντος μηνὸς, ὁμοῦ καὶ τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τῶν προκρίτων τῆς νήσου Σπετσῶν, καὶ τῶν παραστατῶν τῆς νήσου Ψαρῶν πρὸς τὸν γεν. Γραμματέα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, κύριον Α. Μαυροκορδάτον, καὶ ὁμοφώνως ἐψηφίσατο ἡ συνέλευσις ὅτι ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἐκλαμπροτάτου προέδρου τοῦ Βουλευτικοῦ σώματος κυρίου Ἰωάννου Ὀρλάνδου ἐγένετο κατὰ νόμον καὶ διὰ τῆς συγκαταθέσεως ὅλων. Δεῖξις δὲ τούτου προφανεστάτη, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν συγκροτούντων σήμερον τὸ Βουλευτικὸν σῶμα παραστατῶν ὑπερβαίνει τὸν νομικῶς ἀπαιτούμενον διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Προέδρου, καὶ αἱ ψῆφοι τούτων ἔκτοτε ἦσαν σύμφωνοι εἰς ταύτην τὴν ἐκλογὴν, ὥστε τῶν ὀλιγωτέρων φωνῶν ἡ ἀντίστασις, καὶ ἂν ὑπῆρχε, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπερισχύσῃ Ἡ ὁμόφωνος αὕτη γνώμη τοῦ Βουλευτικοῦ, βεβαιωμένη μὲ τὰς ὑπογραφὰς τῶν παραστατῶν, τῶν συγκροτούντων τὸ σῶμα τοῦτο, ἠμπορεῖ νὰ ὁδηγήσῃ τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα εἰς τὸ νὰ κάμῃ τὴν ἀναγκαίαν ἀπάντησιν εἰς τὸ ῥηθὲν ἔγγραφον.

Τῇ 30 ἀπριλίου 1823, ἐν Τριπολιτσᾷ.

Ὁ ἀντιπρόεδρος

Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ἀπελθόντες οἱ πληρεξούσιοι τῶν Ψαρῶν εἰς Σπέτσας καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Διοίκησιν ἀπέστειλον τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Πρὸς τὴν σεβαστὴν βουλὴν τῶν Ψαρῶν.

Κατὰ τὰς διαταγάς σας δὲν ἐλλείψκμεν εἰς τὸ ν' ἀπεράσωμεν εἰς Τριπολιτσᾶ καὶ νὰ παραστήσωμεν τὰ δίκαιά μας εἰς τὴν Διοίκησιν· ἡ Διοίκησις μᾶς ὑποσχέθη ὅτι ὅλα διορθώνονται παρακαλοῦντάς μας νὰ λάβωμεν ὀλίγην ὑπομονὴν διὰ νὰ γίνῃ κάθε

πρᾶγμα μὲ τὴν ἡσυχίαν καὶ ὁμόνοιαν, καὶ τὸ ὁποῖον ἐδέχθημεν· καὶ κατὰ τὴν αἴτησίν μας σήμερον ὁ Κ. Ὀρλάνδος ἔδωτε τὴν ἄφεσίν του, τὸ τῆς προεδρίας, καὶ μέλει διὰ νὰ ἐκλεχθῇ νέος Πρόεδρος. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ οἱ παραστάται μας ἔμειναν εἰς Πέτζας, διότι ἐσύμφερνεν νὰ σταθοῦν ἕως ὅτου νὰ διορθωθοῦν τὰ πράγματα, σήμερον τοὺς γράφομεν διὰ νὰ ἔλθουν μαζὺ μὲ τοὺς παραστάτας τῶν Πετσῶν καὶ μὲ τὸν ἐρχομόν τους θέλει γίνει ἡ νέα ἐκλογὴ τοῦ Προέδρου. Ἡμεῖς θέλομεν περιμείνει ἐδῶ ἕως ὅτου νὰ ἔλθουν καὶ νὰ συστηθοῦν καὶ νὰ συμβιβάσωμεν μερικὰ πράγματα ὅπου φθείρουν τὸ ἐσωτερικὸν, καὶ τότε θέλομεν ἀπεράσει εἰς Πέτσας καὶ θέλομεν λάβει μίαν ὁμιλίαν αἱ τρεῖς νῆσοι διὰ νὰ κάμωμεν, πρῶτα ὁ Θεὸς, τὴν εἰλικρινῆ ἀγάπην εἰς τὸ ἀναμεταξύ μας, ἡ ὁποία θέλει φέρει καὶ τὴν κοινὴν ἡσυχίαν καὶ σωτηρίαν τοῦ ἔθνους. Δὲν συμφέρει κατ' οὐδένα τρόπον νὰ εἴμεθα διηρημένοι, οὔτε εἰς τὸ κοινὸν συμφέρει νὰ λαμβάνῃ προόδους, οὔτε εἰς τὸ μερικόν μας ὠφελούμεθα· καὶ περικλείοντες καὶ δύο γράμματα ἓν τῆς Διοικήσεως καὶ ἕνα ἀπὸ τὸν ἐκλαμπρότατον Μαυροκορδάτον καὶ ἐκ τούτου πληροφορεῖσθε· τῆς Διοικήσεως δὲν ἀναφέρει τὸ περὶ προεδρείας, διότι δὲν εἶναι τάξις τὰ παρόμοια νὰ γράφωνται ἀφιτζιαλμέντε, θέλετε ὅμως ἐκλέξει καὶ ἕτερον παραστάτην, καθὼς ἡ Διοίκησις σᾶς γράφει, ἢ διὰ τὸ ναυτικὸν, ἢ διὰ τὸ Βουλευτικὸν, τοῦτο μένει εἰς τὴν σκέψιν σας. Διὰ τὰ προλαβόντα μᾶς ἐγράφετε διὰ νὰ ἀγροικηθοῦμεν μὲ τοὺς ἀδελφοὺς Πετσιώτας καὶ Ὑδραίους πόσα καράβια θὰ ἐβγάλουν, καιρὸν δὲν ἐλάβαμεν διὰ νὰ κάμωμεν ὁμιλίαν, διὰ τοῦτο δὲν εἰξεύρομεν, ἐνδεχόμενον νὰ εἰξεύρουν οἱ παραστάται μας ὅπου ἔμειναν ἐκεῖ, ὡς σᾶς εἴπομεν, καὶ σήμερον τοὺς γράφομεν νὰ σᾶς ἰδεάσουν εἴτι εἰξεύρουν περὶ τούτου. Ἡ διαίρεσις τῶν νήσων ἔκαμε νὰ λάβουν καιρὸν οἱ φατριασταὶ καὶ νὰ ζητοῦν παράλογα ζητήματα, ὥστε ὅπου εἶναι εἰς μεγάλην ἀνωμαλίαν, καὶ ἀνεχώρησαν ἀπὸ ἐδῶ μὲ σκοπὸν νὰ ταράξουν τὸ πᾶν, καὶ πάσχομεν νὰ τὰ συμβιβάσωμεν. Εἴμεθα διασμένοι ν' ἀργήσωμεν ὀλίγον καὶ ὁ καραβοκύρης ἐζήτησε τὴν ἀναχώρισίν του, καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἔννοιαν ὅπου νὰ σταλθῇ πάλιν ὀπίσω παρτίδον ἂν ἀγαπᾶτε διὰ νὰ μᾶς πάρῃ. Ἐδῶ κοινῶς λέγεται ὅτι ἔφθασεν ὁ στόλος ὁ ἐχθρικὸς εἰς Χίον ὁλόσωμος, ὅτι οἱ ἀνδρεῖοι μπουρλοτιέριδές μας

δὲν θέλουν λείψει τὸ νὰ κάμουν πάλιν τὸ μερικόν τους κατόρθωμα, καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες στέκουν προσεκτικοὶ νὰ ἀκούσουν πάλιν ὅτι οἱ ψαριανοὶ ἔκαυσαν τὸν πασσᾶν· καὶ εἴθε νὰ τὸ ἀκούσωμεν πρὶν τὴν ἀναχώρσίν μας. Ἐῤῥώσθε.

Ἐκ Τριπολιτσᾶς, τὴν 21 μαΐου 1823.

Οἱ πληρεξούσιοι.

Οἱ πληρεξούσιοι τῶν Ψαρῶν ἀναγγέλουσιν ὅτι προσπαθοῦσι νὰ ἐκτελέσωσι τὰς ἐντολὰς τὰς ὁποίας εἶχον κοινὰς μετὰ τῶν Ὑδραίων καὶ Σπετσιωτῶν.

Παραιτηθέντος τοῦ Ὀρλάνδου τῆς προεδρείας τοῦ Βουλευτικοῦ ἐξελέχθη ἀντ' αὐτοῦ πρόεδρος ὁ Α Μαυροκορδάτος.

Οἱ ψαριανοὶ μαθόντες τὴν ἔξοδον τῆς μοίρας τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, καὶ ὅτι εἶναι καὶ ἕτερος ἕτοιμος νὰ ἐκπλεύσῃ, ἐκήρυξαν τὸν ἀποκλεισμὸν καὶ δὲν ἄφινον ν' ἀναχωρήσωσιν ἐκ Ψαρῶν εἰμὴ ταχύπλοα.

Ἐκτὸς τῶν συνδρομῶν ἃς ἐπρόσφερον οἱ ψαριανοὶ εἰς Κασσάνδραν, Ὄλυμπον καὶ λοιπὰ ἐπαναστατήσαντα μέρη, διὰ νὰ ἐμψυχώσωσι τοὺς εἰς Εὔβοιαν καὶ Θετταλομαγνησίαν ἐπαναστατήσαντας ἀπέστειλαν εἰς διαφόρους ὁπλαρχηγοὺς αὐτῶν πολεμεφόδια, οἷον πυρίτιδα, σφαιρας, μόλυβδον, χαρτὶ καὶ φυσέκια, εἰς τὸν ὁπλαρχηγὸν Σταῦρον, Τζόλκαν, Κότταν καὶ Τσόγκαν καὶ εἰς τοὺς Μπαστέκιδες, Κυριακὸν καὶ Μῆτρον.

Εἰς δὲ τὴν γενομένην μάχην εἰς ἁγίαν Μαρίναν, τὴν πρώτην ἀπριλίου 1822, ὁ Κωνσταντῖνος Καρούλιας, ψαριανός, εὑρεθεὶς ἐκεῖ μὲ τὸ μύστικόν του ἐκανονοβόλησε τὰ τουρκικὰ στρατεύματα καὶ ἔβλαψε σημαντικὰ αὐτὰ βοηθήσας μεγάλως τὰ ἑλληνικά. Διὰ τὴν συνδρομήν του δὲ ταύτην οἱ ἐκεῖ στρατηγοὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Γεώργιος Δυοβουνιώτης τὸν διώρισαν μὲ τὰ δύω του μύ-

στικα νὰ παραπλέῃ καὶ νὰ βοηθῇ ὅπου ἡ ἀνάγκη τὸ καλεῖ.

Τὰ μέλη τοῦ Ἀρείου Πάγου μεταβάντα εἰς Ξηροχῶρι τῆς Εὐβοίας κατὰ τὸν σεπτέμβριον προσέλαβον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των τὸν Δημήτριον παπᾶ Μιχὲ, ψαριανὸν, μὲ τὴν γολέτταν του, καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ Ψαρὰ καὶ ἄλλην θαλάσσιον δύναμιν καὶ πολεμεφόδια. Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἔπεμψεν εἰς μὲν τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον, τὸν Ἀναγνώστην Τζώτζην μὲ τὸ πλοῖόν του, καὶ μὲ τὰ πολεμοφόδια, εἰς δὲ τὸν Ἐρετριακὸν τὸν Γεώργιον Θ. Καλάρην καὶ τοῦτον μὲ τὸ πλοῖόν του. Ἀπελθόντες δ' οὗτοι εἰς Εὔβοιαν ἐτήρουν τὸν ἀποκλεισμόν. Εἶχε δὲ ὁ Τζώτζης ὑπὸ τὰς διαταγάς του τρία πλοῖα, δύο τῆς νήσου Λήμνου, καὶ ἓν τοῦ Βισβίζη ἐξ Αἴνου, καὶ τὰ δύο μύστικα τοῦ Καρούλια. Φθάσας ὁ Τζώτζης εἰς Βρυσάκια ἔμαθεν ἀπὸ τὸν Καρατάσσον ὅτι τὸ πλοῖον τὸ ὁποῖον ἐσυμφώνησεν ὁ Ἄρειος Πάγος μὲ σῖτον καὶ κριθὴν τὸ κατακρατεῖ ὁ Βάσσος, καὶ ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τροφῶν ὁ στρατὸς κινδυνεύει νὰ διαλυθῇ. Ὁ Τζώτζης ἔλαβε διὰ τῆς βίας τὸ πλοῖον καὶ τὸ ἀπέστειλεν εἰς τὸ στρατόπεδον.

Κατὰ δὲ τὸν δεκέμβριον μῆνα ἐξελθόντες οἱ τοῦρκοι ἐκ τοῦ φρουρίου τῆς Χαλκίδος συνεκρότησαν μάχην μετὰ τῶν Ἑλλήνων εἰς Βρυσάκια· ὁ πλοίαρχος Τζώτζης ἀπέστειλε τὴν λέμβον του ὡπλισμένην μὲ πυροβόλον ἐκεῖ, αὐτὸς δὲ καὶ ὁ Μαυρουδὴς, Λήμνιος, μὲ τὰ πλοῖά των ἐκανονοβόλησαν τοὺς τούρκους, οἵτινες ἀπεσύρθησαν εἰς τὸ φρούριον.

Κατὰ τὴν μάχην ταύτην οἱ Ἕλληνες συνέλαβον δύω τούρκους παρ' ὧν ἔμαθον ὅτι καὶ τὰ ὀθωμανικὰ πλοῖα ἤθελον ἐξέλθει τοῦ λιμένος Χαλκίδος διὰ νὰ τοὺς βοηθήσουν καὶ κατὰ θάλασσαν, ἀλλὰ φοβούμενα τὰ ἑλληνικὰ δὲν ἐξῆλθον.

Μετὰ τὴν μάχην ὁ Τζώτζης ἀπῆλθε μὲ τὸ πλοῖόν του ἔξωθεν τοῦ λιμένος τῆς Χαλκίδος· τοῦτον δὲ ἰδοῦσα ἠγκυροβολημένη ἐκεῖ αὐστριακὴ κορβέτα, ἀπέστειλε τὴν λέμβον της καὶ τῷ εἶπεν, ὅτι ἂν ἔχουν σκοπὸν νὰ πυρπολήσουν (καὶ τοιοῦτον σκοπὸν εἶχον) τὰ πολεμικὰ τουρκικὰ πλοῖα, βρίκιον καὶ γολέτταν, δὲν ἠμποροῦν, διότι θὰ τοὺς κτυπήσῃ. Ὁ Τζώτζης τῷ ἀπεκρίθη ὅτι τοὺς ἐχθρούς μας θὰ βλάπτωμεν ὅπως δυνάμεθα· καὶ ἂν ἤμουν ἐδῶ ἤθελα ἐμποδίσει τὴν εἴσοδον τῶν φορτηγῶν πλοίων (ἅτινα ἦσαν ἠγκυροβολημένα)· ὁ δὲ αὐστριακὸς ἀπήντησεν ὅτι τὰς πολιορκίας τῶν Ἑλλήνων δὲν ἀναγνωρίζουσι· προσέθηκε δὲ καὶ ὅτι εἰς τὴν μάχην ὅπου ἔκαμαν εἰς τὰ Βρυσάκια ἐφονεύθησαν ὀθωμανοὶ τέσσαρες καὶ ἐννέα ἐπληγώθησαν.

Πληροφορηθὲν τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν τὴν διαμονὴν ψαριανῶν πλοίων εἰς Εὔβοιαν ἔπεμψε τὰς ἀκολούθους διαταγάς.

Ἀριθ. 63.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν

Πρὸς τὸν φιλογενέστατον Ἀναγνώστην Τζώτζη

Ἀπὸ ἔμμεσον εἴδησιν μανθάνει τὸ Μινιστέριον τοῦτο ὅτι εὑρίσκεσθε ἡ φιλογένειά σας εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐρίπου κραχθέντες ἀπὸ τὸν Ἄρειον Πάγον.

Σᾶς εἰδοποιεῖ λοιπὸν τὸ Μινιστέριον τοῦτο ὅτι τὰ δύο ἀγγλικὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα ἐξεφορτώθησαν εἰς Ψαρὰ ἦλθον ἐδῶ, τὸ μὲν ἓν εἰς Ναύπλιον καὶ ἐπιάσθη καὶ μετεκομίσθη εἰς Ἑρμιόνη, τὸ δὲ ἄλλο ἐπιάσθη εἰς ταὶς Κεχριαὶς· ὁμοίως καὶ μία σκούνα τρικάταρτη ἀγγλικὴ προερχομένη ἀπὸ Ἀγκῶνα φορτωμένη ζωοτροφίας πηγαίνοντας εἰς Ναύπλιον ἐκρατήθη καὶ ἐφέρθη καὶ αὐτὴ ἐδῶ· ἦλθε τώρα ὁ Ἀμιλτὼν καὶ τὰ ἐλευθέρωσεν, ἐπὶ σκοπῷ νὰ μὴν ὑπάγουν εἰς ἀποκλεισμένα κάστρα· ἐὰν λοιπὸν καὶ διευθυνθῶσιν

εἰς αὐτὰ τὰ μέρη τῆς Εὐρίπου τότε τὰ κρατεῖτε καὶ τὰ στέλνετε ἐδῶ εἰς τὴν Διοίκησιν ἀμέσως, χωρὶς νὰ τὰ ζημιώσετε εἰς τὸ παραμικρόν.

Ἔμαθε προσέτι τὸ Μινιστέριον ὅτι ἓν κορβέτον, αὐστριακὸν, ἐσυνόδευσε δύο ἐμπορικὰ αὐστριακὰ πλοῖα φορτωμένα ζωοτροφίας καὶ τὰ ἔμβασεν εἰς τὸ φρούριον Εὐρίπου πρὶν φθάσῃ αὐτοῦ ἡ φιλογένειά σας. Ἐὰν λοιπὸν καὶ εἶναι ἀλήθεια τοῦτο εἰδοποίησε τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν· ὁμοίως ὁποίαν ἄλλην εἴδησιν ἢ συμβὰν τύχῃ μὴ λείψῃς νὰ εἰδοποιήσῃς τὸ Μινιστέριον, τόσον ἐσωτερικὴν ὅσον καὶ ἐξωτερικήν.

Εἰς τὸ ἑξῆς ἐὰν τυχὸν καὶ ὁποιονδήποτε βασιλικὸν πλοῖον συνοδεύσῃ ἐμπορικὸν ἐδικόν του πλοῖον μὲ ζωοτροφίας διὰ τὸ αὐτὸ κάστρον Εὐρίπου νὰ τὸ ἐμποδίσετε ὅλαις δυνάμεσι καὶ τρόποις.

Τὸ Μινιστέριον εἶναι εὐέλπες εἰς τὴν φιλογένειάν σας ὅτι θέλετε φερθῇ εἰς τ' αὐτόθι μ' ὅλον τὸν ἀληθινὸν ζῆλον ἑνὸς ἀληθινοῦ Ἕλληνος, χωρὶς ν' ἀφήκετε παραπονεμένους τοὺς εἰς αὐτὰ τὰ μέρη εὑρισκομένους κατοίκους ὁμογενεῖς, ἀλλ' οὔτε τοὺς ἐν θαλάσσῃ πλέοντας Ἕλληνας καὶ πλοῖα.

Ἐν Ἑρμιόνῃ, τὴν 9 δεκεμβρίου 1822.

Φ. Βούλγαρης,—Ἰω. Ν. Λαζάρου,— Χ. Α. Ἀργύρη.—

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Γ. Κῶπας.

Ἔπεμψε δὲ καὶ ὅμοιον εἰς τὸν κ. Γ. Θ. Καλάρην, διαμένοντα καὶ αὐτὸν εἰς τὸν Ἐρετριακὸν κόλπον διὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐρίπου.

Ἰδοὺ ἡ διαταγὴ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν περὶ τῶν ἐκφορτωθέντων εἰς Ψαρὰ φορτηγῶν πλοίων καὶ φορτωθέντων.

Ἀριθ. 612.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν

Πρὸς τοὺς φιλογενεστάτους Προκρίτους τῆς νήσου Ψαρῶν.

Τὰ δύο ἀγγλικὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα αὐτόθι εἰς Ψαρὰ ἐξεφορτώ-

σατε καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἐξαναφορτώθησαν, τοῦτα τὰ ὅμοια ἀντὶ νὰ διευθυνθῶσιν εἰς Ζάκυνθον, ὡς ἦτον καθὼς ἔλεγον, διευθύνθησαν τὸ ἓν, καπ. Μὼρ, εἰς Ναύπλιον καὶ φθάσαν ἐκεῖ νύκτα ἐκανονίσθη ἀπὸ τὸ Καστέλον καὶ ἐμποδίσθη, καὶ ἀπὸ τὰ πολιορκοῦντα πλοῖα ἐκρατήθη καὶ μετεκομίσθη ἐδῶ εἰς Ἐρμιόνην· ὁμοίως καὶ τὸ ἄλλο κατευθυνόμενον εἰς Κεχριαὶς ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς Σαλαμηνίους καὶ διωρίσθη νὰ ἔλθῃ ἐδῶ εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἐρμιόνης ἔνθα εὑρίσκεται ἡ Διοίκησις.

Ὁ καπετὰν Μὼρ εἰς τὴν ἐξέτασίν του εἶπεν, ὅτι τόσον τὸ ἀλεύριον ὅσον καὶ τὸ ῥίζι, καφφὲς καὶ καπνὸς, εἶναι προπριετὰ ἀγγλικὴ, κοντράτον Ὀλλανδίας, καὶ ὅτι τὰ ἔγγραφά του ἔμειναν εἰς Ψαρά.

Ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ ἐκρατήθησαν καὶ εὑρίσκονται ὑποκάτω εἰς τὴν κρίσιν ἀναγκαιοῦσι μεγάλως ὅλα τὰ αὐτόθι μείναντα γράμματά των, ἐξετάσεις καὶ ὅσα διὰ λόγου εἶπον εἰς τὴν καγγελαρίαν σας νὰ τὰ ἐξιστορήσητε διεξοδικῶς, ὅ,τι καὶ ὅσα εἶπε τὸ βασιλικὸν ἀγγλικὸν πλοῖον, καὶ τί διαταγὰς ἔδωκεν αὐτοῖς, νὰ τὰ πέμψετε ἐδῶ εἰς τὴν Διοίκησιν ἀσφαλῶς ὅσον τάχιστα. Ἔχομεν εἴδησιν ὅτι ἡ Τῆνος ἔχει πανώλην σφοδρὰν καὶ σᾶς εἰδοποιοῦμεν ἵνα λάβετε μέτρα ἀσφαλείας.

Ἐν Ἐρμιόνῃ, τῇ 22 νοεμβρίου 1822.

Φ. Βούλγαρης,—Ἰω. Ν. Λαζάρου,—Χ. Ἀν. Α. Ἀργύρη.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Γ. Κ ῶ π α ς.

Ἄγγλος πλοίαρχος ἐλθὼν εἰς Ψαρὰ διὰ τ' ἀνωτέρω πλοῖα καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ κατάστημα τῆς βουλῆς, ἵστατο ὄρθιος καὶ ἀπήτει μὲ θυμὸν αὐτὰ καὶ ἔλεγεν εἰς τοὺς βουλευτὰς νὰ τὸν εἰποῦν ἐὰν ἔχουν πόλεμον μὲ τὴν Ἀγγλίαν. Οἱ βουλευταὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ καθίσῃ νὰ τὸν περιποιηθοῦν· αὐτὸς ὅμως ἔτι μᾶλλον ἐπέμενεν ὀργιζόμενος, ἕως ὅτου τῷ εἶπον ὅτι οὐ μόνον πόλεμον δὲν ἔχουν μετὰ τῆς Ἀγγλίας, ἀλλ' ἐπιθυμοῦν καὶ τὴν προστασίαν αὐτῆς εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους των

δίκαιον πόλεμον· τότε καταπραϋνθεὶς ἐκάθισεν. Εἰς τὰς συνδιαλέξεις των τῷ εἶπον οἱ βουλευταὶ ὅτι,—καὶ σεῖς οἱ Ἄγγλοι ἐν καιρῷ πολέμου ἐσυλλαμβάνετε πλοῖα.—Ναὶ, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ ἄγγλος, ἀλλ' ἡ Ἀγγλία εἶχε πολεμικὰ πλοῖα εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὲρ τὰ τριακόσια καὶ ἐξήσκει τὸ δικαίωμα τοῦ ἰσχυροτέρου.

Τὰ πλοῖα ἐφορτώθησαν κατὰ τὴν αἴτησίν του καὶ ἀνεχώρησαν.

Ὁ Ἄρειος Πάγος εἶχε λάβει φορτίον ἀγγλικοῦ πλοίου, οὗ τὸ ἀντίτιμον δὲν ἐπλήρωσεν εἰς τὸν πλοίαρχον. Μετέβη διὰ τοῦτο ὁ Ἄμιλτων εἰς Ξηροχῶρι καὶ ἐβίαζε τοὺς Ἀρεοπαγίτας εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ φορτίου. Οἱ Ἀρεοπαγῖται παρέστησαν εἰς αὐτὸν τὴν ἀνέχειάν των καὶ ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ προθεσμίαν. Ὁ Ἀμιλτων συγκατένευσε μὲν εἰς ταύτην, ἐζήτησεν ὅμως καὶ ἐγγύησιν· οἱ δὲ Ἀρεοπαγῖται ἐπρότειναν ἐγγυήσεις· ἀλλ' ὁ Ἄμιλτων δὲν ἐδέχθη· τοὺς ἐπρότεινεν ὅτι δέχεται ἐγγυήσεις ἐὰν δώσῃ αὐτὰς ἡ κοινότης τῶν Ψαρῶν. Οἱ Ἀρεοπαγῖται τότε τὸν παρετήρησαν ὅτι ἡ κοινότης ἐκείνη εἶναι ὑποδεεστέρα ἀρχὴ τοῦ Ἀρείου Πάγου· ὁ δὲ ἄγγλος τοὺς ἀπήντησεν ὅτι ἡ κοινότης τῶν Ψαρῶν χαίρει πᾶσαν ἐμπιστοσύνην, διότι ὑπηρετεῖ τὸ ἔθνος μὲ ζῆλον καὶ πατριωτισμὸν, καὶ ὡς τοιαύτη ἀναγνωρίζεται παρὰ τῆς Εὐρώπης (α).

Ἐνῷ δὲ ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν εἶχε τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς νήσου, ἀναμένουσα τὴν ἔξοδον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἔφθασεν ἐκεῖ ἡ ὑδραϊκὴ μοῖρα. Κατὰ δὲ τὴν πρώτην δεκαημερίαν τοῦ μαΐου τοῦ ἔτους 1823 ὁ τηλέγραφος ὕψωσε σήματα δηλοῦντα ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐθεάθη

(α) Τὰς πληροφορίας ταύτας μοὶ ἔδωκεν ὁ τότε Ἀρεοπαγίτης Δρόσος Μανσόλας.

εἰς Σίγρι καὶ διευθύνεται εἰς Ψαρά. Οἱ ψαριανοὶ ἀμέσως ἔλαβον τὰς πολεμικάς των θέσεις· τὴν αὐτὴν δὲ ἡμέραν διέβη πλησίον τοῦ δυτικοῦ μέρους τῶν Ψαρῶν συγκείμενος ἀπὸ πολεμικὰ πλοῖα μεγάλα καὶ μικρὰ τεσσαράκοντα τέσσαρα, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ φορτηγά· Ἡ μοῖρα τῶν ὑδραίων ἐξελθοῦσα εἰς τὰ πανιὰ παρηκολούθησαν αὐτόν· οἱ δὲ ψαριανοὶ ἕνεκα τοῦ ἀποκλεισμοῦ μὴ ἔχοντες ἕτοιμα τὰ πλοῖά των δὲν ἐξέπλευσαν, ἀλλ' ἀπεφάσισαν νὰ ἐκστρατεύσωσιν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας διὰ νὰ φέρωσι νέον περισπασμὸν καὶ φόβον εἰς τοὺς τούρκους· ἑτοίμασαν λοιπὸν πλοῖα μικρὰ καὶ μεγάλα ἑκατὸν τεσσαράκοντα δύω· ἐκ τούτων τὰ εἰκοσιοκτὼ ἦσαν μεγάλα, τὰ δὲ λοιπὰ γολέτταις καὶ μύστικα· ἔλαβον δὲ ἐντὸς τῶν πλοίων των ἐπέκεινα τῶν ἑξακοσίων στρατιωτῶν ἐξ ἐκείνων οὓς εἶχον ἐπὶ τῆς νήσου των πρὸς φύλαξιν αὐτῆς. Ἀπέπλευσαν δὲ ἀπὸ Ψαρὰ κατὰ τὰς ἀρχὰς ἰουνίου, ἔχοντες ἀρχηγὸν τῆς ναυτικῆς καὶ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως τὸν Γεώργιον Σκανδάλην διορισθέντα παρὰ τῆς κοινότητος· μετὰ δύω ἡμέρας ὁ στόλος οὗτος ἠγκυροβόλησεν ἀπέναντι τοῦ Τσαταρλῆ, εἰς τὸ Ἀρὰπ-τσεφτιλῆκι καὶ Ἀλῆ-ἀγᾶ-τσεφτιλῆκι, ἀπεβίβασε τοὺς στρατιώτας καὶ τὰ πληρώματα, ἅτινα ἐκυρίευσαν τὰ δύω χωρία, τὰ ἐλεηλάτησαν καὶ τὰ κατέκαυσαν· τοὺς δὲ εὑρισκομένους εἰς τὰ χωρία ταῦτα χριστιανοὺς τοὺς ἔλαβον εἰς τὰ πλοῖα. Οἱ εὑρισκόμενοι τοῦρκοι εἰς τὰ χωρία γενναίως ἀντεστάθησαν.

Οἱ ψαριανοὶ διέμειναν ἐκεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἀπεφάσισαν τὴν κυρίευσιν τοῦ Τσαταρλῆ καὶ ἐσχημάτισαν τὸ σχέδιον τῆς κυριεύσεως· τουτέστι τὰ μεγάλα πλοῖα νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὴν πόλιν πυροβολοῦντα καὶ ν' ἀποβιβάσωσι στρατιώτας· τὰ δὲ μικρὰ νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύω μέρη, καὶ τὸ μὲν ἓν νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸ ἀνατολικὸν

μέρος τοῦ ἰσθμοῦ (α), τὰ δὲ ἕτερον εἰς τὸ δυτικὸν αὐτοῦ μέρος καὶ ν' ἀποβιβάσωσι καὶ αὐτὰ τοὺς στρατιώτας, οὓς εἶχον, διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τοὺς προσερχομένους εἰς βοήθειαν τοῦ Τσαταρλῆ ὀθωμανούς.

Ἀπάρας ὁ στόλος ἐκεῖθεν τὸ ἑσπέρας ἐξημερώθη τὴν ἐπιοῦσαν λίαν πρωὶ εἰς Τσαταρλῆ, καὶ τὰ μὲν μεγάλα πλοῖα, κατὰ τὸ σχέδιον, ἐπλησίασαν εἰς τὴν πόλιν κανονοβολοῦντα καὶ ἀντικανονοβολούμενα ἀπὸ τὸ κανονοστάσιον, καὶ ἀπεβίβασαν τοὺς στρατιώτας· τὰ δὲ μικρὰ εἰσῆλθον καὶ αὐτὰ κατὰ τὸ σχέδιον εἰς τὸν ἰσθμὸν ἀμφοτέρωθεν κανονοβολοῦντα καὶ ἀπεβίβασαν καὶ αὐτὰ τοὺς στρατιώτας καὶ τὰ πληρώματα. Οἱ εἰς Τσαταρλῆ ὀθωμανοὶ ἐξήγαγον ἐκ τῆς πόλεως ὅσα γυναικόπαιδα ἠδυνήθησαν καὶ ἀντεστάθησαν γενναίως εἰς τὸν ἰσθμόν, εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὸ κανονοστάσιον. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐξεδίωξαν αὐτοὺς οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὸ κανονοστάσιον καὶ τὸν ἰσθμόν, ἔγιναν κύριοι τῆς πόλεως καὶ ἔθεσαν πῦρ εἰς τὰς οἰκίας· εἷς τινας ἐκ τῶν ὁποίων ὀχυρὰς ἐκλείσθησαν οἱ τοῦρκοι καὶ ἐπολέμουν. Μετὰ μεσημβρίαν ἐκυρίευσαν πολλὰς ἐκ τούτων ἔχοντες καὶ τὰς ἄλλας στενὰ πολιορκημένας.

Πρὶν δὲ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου πλῆθος τούρκων ἱππέων καὶ πεζῶν συνῆλθεν ἀπὸ τὰ πέριξ εἰς Τσαταρλῆ διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν καὶ νὰ βοηθήσῃ τοὺς εὑρισκομένους ἔτι ἐν αὐτῇ· ἀλλὰ μὴ δυνάμενοι νὰ διαβῶσι τὸν ἰσθμόν, διότι ἐμποδίζοντο ὑπὸ τῶν πλοίων καὶ τῶν στρατιωτῶν, ἔμειναν ἐκεῖ· οἱ δὲ Ἕλληνες, δύοντος τοῦ ἡλίου, ἔλαβον ὅσα ἠδυνήθησαν λάφυρα, καὶ κανόνια ὀρειχάλκινα δεκατρία, μίαν βόμβαν καὶ πυρίτιδα καὶ σφαίρας ὅσας

(α) Ἡ πόλις Τσαταρλῆ κεῖται ἐπὶ ἀκρωτηρίου, ἑνοῦται δὲ δι' ἰσθμοῦ μὲ τὴν ξηράν.

εὗρον ἐν τῷ κανονοστασίῳ, καὶ ἐπιβιβασθέντες ἐπὶ τῶν πλοίων μετὰ τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν ἀπεμακρύνθησαν τῆς πόλεως καὶ ἠγκυροβόλησαν ἐντὸς τοῦ κόλπου Τσαταρλῆ. Τὴν ἐπιοῦσαν θεωροῦντες πολλοὺς ὀθωμανοὺς εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου, ἔπεμψαν ἐκ τοῦ στόλου δύω μύστικα, τοῦ Ἀναγνώστη Σαρρηγιάννη καὶ Δημήτρη Λυονῆ, καὶ πρεσβευτὰς (α) ἵνα συνομιλήσωσι μετὰ τῶν ὀθωμανῶν περὶ πωλήσεως τῶν αἰχμαλώτων. Τὰ μύστικα ἀπελθόντα εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου ἠγκυροβόλησαν, ὕψωσαν λευκὴν σημαίαν, ἔπεμψαν τὰς λέμβους καὶ ἔλαβον ὀθωμανούς τινας εἰς τὰ μύστικα. Μὴ συμφωνήσαντες ὅμως εἰς τὰ λύτρα ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν, ἀφοῦ ἀπεβίβασαν τοὺς ὀθωμανοὺς, ἔφθασαν εἰς τὸν στόλον καὶ ἀνήγγειλαν τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἀποστολῆς των.

Ἀποπλεύσας καὶ ἐκεῖθεν ὁ στόλος ἠγκυροβόλησεν εἰς Μοσχονήσια ἀποβιβάσας εὐθὺς τοὺς στρατιώτας καὶ τὰ πληρώματα· ἀλλ' ἐκεῖ εὗρον ἀντίστασιν ἱκανήν· διότι ὑπῆρχε κανονοστάσιον ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐκανοβόλουν τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες ὅμως τοὺς ἀπέβαλον ἐκεῖθεν καὶ κατεδίωξαν αὐτούς τε καὶ τοὺς εἰς τὴν πόλιν τῶν Μοσχονησίων εὑρισκομένους ὀθωμανούς, οἵτινες διωκόμενοι διέβησαν τὴν γέφυραν καὶ εἰσῆλθον εἰς Κυδωνίας. Οἱ Ἕλληνες ἐστάθησαν εἰς τὴν γέφυραν ἀναμένοντες. Ἐντούτοις πρὸς τὸ μέρος τῶν Κυδωνιῶν συνήχθησαν πολλοὶ τοῦρκοι καὶ ἤρξαντο μάχην, οἱ δὲ Ἕλληνες τοῦτο ἰδόντες ἔθεσαν πῦρ εἰς τὴν γέφυραν καὶ ἀπεσύρθησαν λαβόντες κανόνια ὀρειχάλκινα ἀπὸ τὸ κανονοστάσιον πέντε. Φονεύσαντες λοιπὸν καὶ ἐνταῦθα ἀρκετοὺς ὀθωμανοὺς ἐπεβιβάσθησαν εἰς τὰ πλοῖα καὶ ἀνεχώρησαν. Τοὺς

(α) Εἷς τῶν πρεσβευτῶν ἦτο καὶ ὁ συγγραφεύς.

δὲ αἰχμαλώτους θέσαντες εἰς τὰ πλοῖα τοῦ Νικολάου Ἀποστόλη, Ἀνδρέου Γιαννίτση, Νικολάου Καρακωσταντῆ καὶ Νικολάου Ἀργύρη καὶ εἰς ἓν μύστικον τοὺς ἄφησαν εἰς τὴν Μιτυλήνην ἵνα πωληθῶσιν· ὁ δὲ ἐπίλοιπος στόλος διευθύνθη εἰς Ψαρὰ καὶ ἔφθασεν ἐκεῖ νύκτα. Τὰ πλοῖα ἐλλιμενίσθησαν τινὰ μὲν ἐντὸς τοῦ λιμένος καὶ ἄλλα εἰς διάφορα τῆς νήσου μέρη· ἐνῷ δὲ ἀπεβίβαζον τὰ λάφυρα, σελήνης οὔσης, πάντες οἱ εἰς Ψαρὰ ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες συνεκινήθησαν διὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν. Τὴν ἐπιοῦσαν τὰ πλοῖα τοῦ στόλου εὑρέθησαν ἐλλιμενισμένα εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως, σημαιοστόλιστα καὶ ἔχοντα κάτωθεν τῶν ἑλληνικῶν σημαιῶν τὰς τουρκικὰς, ἡ δὲ συγκίνησις τοῦ πλήθους διὰ τὰ λάφυρα ἐγένετο μεγαλητέρα. Διὰ νὰ διανεμηθῶσι δὲ τὰ λάφυρα μὲ κοινὴν σύμπνοιαν καὶ ἀγάπην ἡ βουλὴ διώρισε δύω ἐπιτροπὰς μικτὰς ἀπὸ πολίτας καὶ στρατιωτικοὺς, ἡ μία λογιστικὴ, ἡ δὲ ἄλλη ἵνα συνάξῃ τὰ λάφυρα. Διέταξε πρὸς τούτοις ἡ βουλὴ καὶ ὅλους τοὺς πλοιάρχους τοῦ στόλου νὰ ἐξαγάγωσι τὰ λάφυρα ἀπὸ τὰ πλοῖα καὶ νὰ τὰ παραδώσωσιν εἰς τὰς ἐπιτροπὰς, αἵτινες λαβοῦσαι αὐτὰ ἄλλα μὲν ἐδημοπράττησαν ἄλλα δὲ διένειμαν εἰς μερίδια· τὸ δὲ προκύψαν ἀπὸ τὰ λάφυρα χρηματικὸν ποσὸν τὸ διένειμαν εἰς μερίδια καὶ ἔλαβεν ἕκαστος ναύτης καὶ στρατιώτης γρόσια δεκαέξ. Τὰ δὲ ὀρειχάλκινα κανόνια παρέδωκαν εἰς τὴν βουλὴν καὶ τὰ ἔθεσαν εἰς τὰ κανονοστάσια.

Ἡ διανομὴ τῶν λαφύρων ἐγένετο μὲ τόσην ἁρμονίαν ὥστε οὐδεὶς ψυχρὸς λόγος ἐρρέθη μεταξὺ ψαριανῶν καὶ στρατιωτῶν, ἢ μεταξὺ ψαριανῶν, ἢ μεταξὺ στρατιωτῶν.

Τὰ λάφυρα τοῦ Τσαταρλῆ ἦσαν ἄπειρα καὶ πολυειδῆ, διότι οἱ τοῦρκοι μὴ ἔχοντες τὸν ὑλικὸν καιρὸν νὰ τὰ κρύψωσιν ἢ νὰ τὰ λάβωσι μεθ' ἑαυτῶν τὰ ἀφῆκαν εἰς

τὰς οἰκίας των. Μέρος τῶν λαφύρων τούτων, ἤτοι τὰ πολύτιμα πράγματα καὶ τὰ χρήματα δὲν κατεβλήθησαν διὰ νὰ διανεμηθῶσι· διότι τὰ ἔκρυψαν οἱ στρατιῶται καὶ τὰ πληρώματα.

Οἱ φονευθέντες καὶ τραυματισθέντες εἰς τὴν ἅλωσιν τοῦ Τσαταρλῆ καὶ τῶν χωρίων, ἀπὸ μὲν τοὺς τούρκους ἦσαν πολλοί, ἀπὸ δὲ τοὺς ἕλληνας στρατιώτας καὶ ναύτας ἦσαν ὀλιγώτεροι.

Τὰς ἑλληνικὰς οἰκογενείας τὰς ὁποίας ἔλαβεν ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἀπὸ Τσαταρλῆ, Ἀραπ-τσεφτιλῆκι καὶ Ἀγᾶ-τσεφτιλῆκι τὰς ἀπεβίβασαν εἰς Ψαρὰ καὶ ἐχορήγησαν εἰς αὐτὰς οἱ ψαριανοὶ ἐνδύματα, τροφὰς, οἰκίας καὶ πᾶσαν περιποίησιν.

Οἱ πλοίαρχοι τῶν μεινάντων πλοίων ἔξωθεν τῆς Μιτυλήνης διὰ τὴν πώλησιν τῶν αἰχμαλώτων, ἀπέστειλαν αἰχμάλωτον τινὰ ὀθωμανὸν εἰς Μιτυλήνην καὶ εἰδοποίησαν τὸν διοικητήν. Τὴν ἐπιοῦσαν πρόκριτοι τινὲς τῆς Μιτυλήνης καὶ ὁ αὐστριακὸς πρόξενος προσελθόντες εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ἀποστόλη, μὲ πλοιάριον, ἐσυμφώνησαν μετὰ τῶν πλοιάρχων τὰ λύτρα τῶν αἰχμαλώτων ἐνώπιον τοῦ αὐστριακοῦ προξένου. Μετὰ ταῦτα οἱ πρόκριτοι ἐζήτησαν μυστικὴν συνδιάλεξιν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ προξένου, εἰς ἣν ἐπρότειναν τὰ ἑξῆς.— Ἐπειδὴ τὰ καταδρομικὰ καὶ πολεμικά σας πλοῖα συλλαμβάνουσι πλοῖα τῆς Μιτυλήνης καὶ κάμουσιν ἀποβάσεις συλλαμβάνοντες ἀνθρώπους καὶ ζῶα, κατ' ἐντολὴν τοῦ Διοικητοῦ Μουσταφᾶ Ἀγᾶ, σᾶς προτείνομεν νὰ κάμωμεν συνθήκην μυστικὴν νὰ σᾶς πληρόνωμεν ἐτήσιον φόρον ὄχι εὐκαταφρόνητον, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μὴ κάμωσι τὰ πλοῖα οὔτε ἀποβάσεις εἰς Μιτυλήνην, οὔτε πλοῖα Μιτυληναίων νὰ συλλαμβάνωσιν. Οἱ πλοίαρχοι τοὺς ἀπήντησαν ὅτι— τοιαύτην ἐν-

τολὴν δὲν ἔχομεν· ἡ ἐξουσία αὕτη ἐναπόκειται μόνον εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ψαρῶν· θέλομεν δὲ ἀναγγείλει τὴν πρότασίν σας εἰς αὐτὴν ὅταν ἀπέλθωμεν ἐκεῖ. Οἱ πρόκριτοι ἔμειναν εὐχαριστημένοι καὶ ἐπρότειναν νὰ ἀλλάξουν τὰς προτάσεις των μυστικῶς ἐκτὸς ἀπὸ τὴν βουλήν· δώσαντες δὲ τὰ λύτρα τῶν αἰχμαλώτων ἔλαβον αὐτοὺς καὶ ἐξῆλθον εἰς Μιτυλήνην. Μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων ὑπῆρχον καὶ γυναῖκες ἐπισήμων τούρκων, ἡ σύζυγος, ἡ μήτηρ καὶ αἱ ἀδελφαὶ τοῦ διοικητοῦ τοῦ Τσαταρλῆ. Ὁ διοικητὴς τῆς Μιτυλήνης πληροφορηθεὶς ἀπὸ τοὺς αἰχμαλώτους ἄνδρας καὶ γυναῖκας ὅτι ἡ τιμὴ τῶν γυναικῶν των δὲν προσεβλήθη εὐχαρίστησεν τοὺς πλοιάρχους καὶ τοὺς ἔπεμψε δῶρα φαγώσιμα.

Ἐλθόντες οἱ πλοίαρχοι εἰς Ψαρὰ ἀνήγγειλαν εἰς τὴν βουλὴν των ὅσα οἱ πρόκριτοι τῆς Μιτυλήνης τοὺς ἐπρότεινον καὶ εἶπον ὅτι πρέπει νὰ φυλαχθῶσι μυστικά. Κατὰ δὲ τὸν σεπτέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1823 ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἀπέστειλεν εἰς τὴν πατρίδα του Μιτυλήνην τὸν Θεόδωρον Ἀλκαῖον (ἀγωνιζόμενον εἰς Ψαρὰ) ἵνα συνεννοηθῇ μετὰ τῶν συμπολιτῶν του περὶ τῶν ὅσων αὐτοὶ ἐπρότειναν κατὰ τὸν παρελθόντα ἰούνιον εἰς τοὺς πλοιάρχους ψαριανούς. Ἀπελθὼν ἐκεῖ ὁ Ἀλκαῖος συνεννοήθη μυστικῷ τῷ τρόπῳ μὲ τοὺς συμπολίτας του ἐκείνους, οἵτινες ἔκαμον τὰς προτάσεις των εἰς τοὺς πλοιάρχους. Ἐκεῖνοι συνεννοηθέντες μὲ τὸν διοικητὴν ἐπαῤῥησίασαν πρὸς αὐτὸν τὸν Ἀλκαῖον, πρὸς ὃν εἶπεν ὅτι— Κατὰ τὸν παρελθόντα ἰούνιον ἤμην καθόλα ἐλεύθερος καὶ ἠδυνάμην νὰ πράξω καὶ νὰ δικαιολογήσω ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεώς μου τὰ ὅσα εἶπα· ἤδη ὅπου ὁ Καπετὰν πασσᾶς εἶναι ἔξω καὶ περιπλέει μὲ τὸν στόλον του δὲν δύναμαι νὰ πράξω τίποτε· διότι φο-

βοῦμαι νὰ μὴ μὲ ὑποπτευθῶσι καὶ πάθω μόνον ἂς μείνῃ ἡ ὑπόθεσις αὕτη μυστικὴ δι' ἄλλην περίστασιν.

Μετὰ τὴν συνέντευξιν ὁ Ἀλκαῖος ἀνεχώρησε καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Ψαρά.

Τῳόντι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Καπετὰν πασσᾶς μετὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου περιέπλεε τὰς θαλάσσας τῆς Μιτυλήνης πέριξ τῆς Λήμνου· κατὰ δὲ τὸν σεπτέμβριον ἐναυμάχησε μὲ τὸν ἑλληνικὸν στόλον εἰς Ἄθωνα καὶ κατὰ τὸν ὀκτώβριον εἰς Τρίκερι, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπου ἔμαθεν ὅτι ὁ Σουλτάνος ἀπεφάσισε τὴν κατὰ τῶν Ψαρῶν ἐκστρατείαν. Οἱ ψαριανοὶ ἕνεκα τῆς κατ' αὐτῶν ἐκστρατείας δὲν ἔκαμον ἀποστολὴν εἰς Μιτυλήνην περὶ συνθήκης, ἀλλ' ἐπερίμεναν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκστρατείας· ἐὰν ἐνίκων εἰς τὴν μάχην αἱ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Μιτυλήνης πρότάσεις ἤθελον ἐπαναληφθῆ, καὶ, ὡς φρονῶ, ἡ σύμβασις ἤθελε γίνει ὡς οἱ ψαριανοὶ ἤθελον.

Μετὰ τὴν περαίωσιν τῆς ἐκστρατείας ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὴν βουλὴν τοῦ ἔθνους.

Ἀριθ. 2.

Διεκπ. 2495.

Σεβασμία καὶ ὑπερτάτη τοῦ ἔθνους Βουλή.

Ὁ ἐχθρικὸς στόλος, μὲ στρατεύματα, διευθύνθη εἰς Πάτρας, ὅπου καὶ θέλει βάλει εἰς πρᾶξιν τοὺς σκοπούς του. Ἡμεῖς μὲ μεγαλωτάτην μας δυσκολίαν ἡτοιμάσαμεν τὰ πλοῖά μας ἀπὸ τὰ εἰς αὐτὰ ἀναγκαῖα, καὶ δὲν λείπει ἄλλο εἰμὴ τὰ χρήματα διὰ τὴν ζωοτροφίαν καὶ πληρωμὰς τῶν ναυτῶν. Διότι ὡς πολλάκις ἀνεφέρθημεν εἰς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν, καὶ πολλὰ γνωστὸν εἰς ἅπαντας εἶναι, ὅτι ἔχομεν χιλίους περίπου στρατιώτας, τῶν ὁποίων τὰ μηνιαῖα ἀκαταπαύστως πληρόνονται, ἐκτὸς καὶ ἄλλα τοπικὰ ἔξοδα τὰ ὁποῖα μόλις καὶ μετὰ βίας προφθάνομεν· ἐὰν

λοιπὸν μόλις καὶ μετὰ βίας προφθάνωμεν τὰ τῆς ξηρᾶς ἔξοδα, πόσον μᾶλλον θέλει εἴμεθα εἰς κατάστασιν διὰ νὰ οἰκονομήσωμεν τὰ τῆς θαλάσσης, τὰ ὁποῖα εἶναι μεγαλήτερα; Διὰ τοῦτο λοιπὸν, ἂν καὶ τῷ ὄντι ἀναγκαία εἰς τὸ ἔθνος ἡ ὕπαρξις τοῦ στόλου, πρέπει νὰ προβλεφθῶσι καὶ προφθάσωσιν ὅσον τάχος μετρητὰ, ἐπειδὴ ἄνευ τούτων συμπεραίνομεν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ στόλος, ὅστις ἀναγκαιότατος εἶναι εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν.

Περὶ τοῦ πλοίου μᾶς διατάττει νὰ στείλομεν διὰ τὴν χρείαν τῆς Διοκήσεως εἶναι ἕτοιμον, καὶ ἤθελε ξεκινηθῇ ἀμέσως, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ μανθάνομεν ὅτι εἰσέτι τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα δὲν ἐξεκίνησε καὶ τὰ λοιπὰ δύο πλοῖα, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸ μένει περιμένοντας.

Δι' αἰτίαν τοῦ πολυκαιρινοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ λιμένος ἡμῶν ἐστενοχωρήθηκαν γενικῶς ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς νήσου μας· καὶ οὕτω ἐβιάσθημεν κατ' αὐτὰς διὰ νὰ τοὺς δώσωμεν κάποιαν ἐλευθερίαν· ὅθεν ἓν ἀρκετὸν μέρος πλοίων διαφόρων τάξεων μὲ ἱκανοὺς στρατιώτας ἐξεκίνησαν διὰ τὰ παράλια τῆς Ἀσίας καὶ φθάσαντες εἰς τὰ παράλια Τσαταρλῆ, εἰς τὸ Ἀραπ-τσεφτιλῆκι, Ἀλῆ-ἀγᾶ-τσεφτιλῆκι, ἐπόρθησαν αὐτὰ καὶ κατέκαυσαν σκοτώνοντες ἀρκετοὺς τούρκους. Μετὰ δὲ ταῦτα μεταβαίνοντες καὶ κατὰ τοῦ Τσαταρλῆ ἐπόρθησαν καὶ τοῦτο δι' ἐφόδου, ἐσκότωσαν περίπου τῶν τριῶν χιλιάδων τούρκων, οἵτινες ἀντιστάθησαν, καὶ τέλος κατέκαυσαν καὶ αὐτὸ πέρνοντες ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοὺς εἰς αὐτὰ κακατοικοῦντας ὁμεγενεῖς γραικοὺς ἀβλαβεῖς. Τοῦτο τὸ κατόρθωμα ἐπροξένησε μέγα φόβον καὶ τρόμον εἰς τοὺς τούρκους τῆς Ἀνατολῆς, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς γείτονάς μας, οἵτινες δὲν λείπουσι καθημερινῶς ν' ἀναφαίρωνται εἰς τὸν Σουλτάνον διὰ νὰ μᾶς καταδαφίσῃ καὶ δι' αἰτίαν τῶν ὁποίων ἐβιάσθημεν νὰ ἐπιχειρισθῶμεν τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα, τὸ ὁποῖον καὶ χάριτι θείᾳ ἐτελεσφόρησε, χωρὶς νὰ βλαφθοῦν ἐκ τῶν ἡμετέρων, πλὴν ὀλίγων τινῶν, ἐνῷ τόσος μέγας πόλεμος ἔγινε, καὶ τόση πληθὺς τούρκων ἐσκοτώθη, ὥστε ὑπερβαίνει τὰς τρεῖς χιλιάδας, ἐπειδὴ καὶ ἦτο καλῶς ὠχυρομένη ἡ πόλις αὕτη. Ὅθεν καὶ τὰ πάντα ἂς χρησιμεύσωσι πρὸς κυβέρνησιν καὶ ὁδηγίαν τῆς Διοικήσεως, διότι καὶ τὰ τοπικὰ ἡμῶν ἔξοδα δὲν τὴν λανθάνουσι, καὶ ἡ μεγαλωτάτη ἀνά-

γκη τῆς ὑπάρξεως τοῦ στόλου παρομοίως· ὡς δὲ καλὴ Μητέρα ἂς ἐξοικονομήσῃ τὰ τέκνα αὐτῆς μὲ τὸν τρόπον ὅπου στοχάζεται, καὶ ἡμεῖς μὲ τὸ προσῆκον σέβας εἴμεθα.

Ἀπὸ Ψαρὰ, κατὰ τὴν 19 ἰουνίου 1823.

(Τ. Σ.) Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν

Ἰωάννης Γ. Καλάρης,— Νικολὴς Ἀργύρη,— Ἀντώνης Σαρῆ.

Ἐκ τῆς βουλῆς τῆς νήσου Ψαρῶν, ὅπερ διαλαμβάνει διὰ τὰ πλοῖα αὐτῆς ὅτι εἶναι ἕτοιμα. Περιέχει δὲ καὶ τὴν ἔφοδον ὅπου αὐτοὶ οἱ νήσιοι ἔκαμαν εἰς Τσαταρλῆ, Ἀρὰπ-τσεφτιλήκι καὶ Ἀλῆ-ἀγὰ-τσεφτιλίκι εὐτυχῶς κατὰ τῶν τούρκων.

Ἀνεγνώσθη, 1 ἰουλίου.

Οἱ πληρεξούσιοι τῶν Ψαρῶν λαβόντες τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα τὰ ἀπέστειλαν εἰς Τριπολιτσὰν εἰς τοὺς παραστάτας διὰ τοῦ ἀκολούθου ἐγγράφου.

Εὐγενέστατοι ἀδελφοί!

Ἐλάβαμεν τὰ γράμματά σας, ὁμοίως καὶ τὰ περικλειόμενα τῆς Διοικήσεως, καὶ μὲ πρῶτον θέλομεν τὰ διευθύνει. Χθὲς ἐλάβαμεν γράμματα ἀπὸ τὴν πατρίδα μας, εἰς τὰ ὁποῖα μᾶς λέγουν, ὅτι ἔχουν ἕτοιμα τὰ πλοῖα ὅπου μέλλει νὰ ξεκινήσουν διὰ τὸν στόλον, ἔχουν ὅμως καὶ μεγάλην ἔλλειψιν χρημάτων, καὶ μᾶς βιάζουν διὰ νὰ παρακινήσωμεν νὰ τοὺς σταλθοῦν χρήματα καὶ ξεκινήσουν ὅσον τάχος. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ ἡμεῖς γνωρίζομεν ὅτι τὸ γενικὸν ταμεῖον εἶναι ὑστερημένον καὶ κατὰ τὸ παρὸν δὲν εἶναι τρόπος διὰ νὰ πληρώσῃ τὴν ἔκπλευσιν τοῦ στόλου, διὰ τοῦτο ταχύνετε εἰς τὸ νὰ μᾶς σταλθοῦν τὰ γράμματα τῆς διανομῆς τῶν νήσων, ὅπου κατ' ἐκεῖνο νὰ γράψωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ νὰ στείλωμεν ἐπίτηδες μεζῆλι, καὶ ἐλπίζομεν μὲ αὐτὸ νὰ εὐκολυνθῇ ἡ ἔκπλευσις τοῦ στόλου. Προχθὲς ἔφθασε μία λεύκα σπετσιώτικη ὅπου ἦτον εἰς τὸ κόρσος, ἡ ὁποία ἔφερε πρέζας· ἀπέρασε ἀπὸ τὰ Ψαρὰ, καὶ λέγει ὅτι ἐπέστρεψαν τὰ καράβια ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Τζαταρλῆ, τὸ ὁποῖον ἐκαταδάφισαν ἐκ θεμελίου, καὶ ἔσφαξαν τοὺς τούρκους, πλὴν τῶν σημαντικῶν ὑποκειμένων καὶ τῶν ἀδυνάτων μελῶν· καὶ, ὡς μᾶς διηγοῦντο, ἐφονεύθησαν ἀπὸ τοὺς ἐ-

δικούς μας ἕνας Μαρούκης μὲ ἄλλους πέντε, καὶ δέκα Χιῶτες καὶ ἕνδεκα λιάπιδες, καὶ ἑβδομήντα πληγωμένους. Νέον τι ἄλλο δὲν ἔχομεν, εἰμὴ περιμένομεν μὲ ἀνυπομονησίαν τὰ γράμματα· καὶ μένομεν.

Ὁμοίως καὶ τὴν προσταγὴν τῶν κανονίων, διότι σήμερον ἢ αὔριον φθάνει τὸ καράβι διὰ νὰ τὰ πάρῃ, ὡς μᾶς γράφουν. Τὸν κύριον Γκίκα Καρακατσάνην ἀκριβῶς ἀσπαζόμεθα.

Οἱ ἀδελφοί σας

Ἀναγνώστης Μοναρχίδης,— Ἰω. Μ. Μιλαήτης,— Ἀναγνώστης Τζώτζης.

Ἰδοὺ καὶ τὸ πρὸς τοὺς παραστάτας.

Ἀριθ. 366.

Πρὸς τοὺς ἡμετέρους Παραστάτας Νικόλαον Γ. Λουμάκην καὶ Γεώργιον Καλαφάτην.

Ἀπὸ τὴν ἐσώκλειστον πρὸς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν πληροφορεῖσθε τῶν ἰδεῶν καὶ φρονημάτων μας· ὅθεν καὶ κατ' αὐτὰ κυβερνηθῆτε. Ἀδελφοί, ἡμεῖς γνωρίζομεν τὴν κατεπείγουσαν τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἀνάγκην· πλὴν ὡς πολλὰ γνωστόν σας εἶναι, τὸ τοπικὸν ἡμῶν ταμεῖον εἶναι διόλου κενὸν ἀπὸ χρήματα, διότι εἶναι πολλὰ μεγάλα τὰ τοπικὰ ἡμῶν ἔξοδα, καὶ τὰ ὁποῖα μόλις καταφθάνομεν. Ὅθεν ἐπειδὴ καὶ μόλις διὰ τὰ τοπικά μας προφθάνομεν, πῶς θέλομεν προφθάσῃ καὶ τὰ τῆς θαλάσσης; Προσπαθήσετε λοιπόν, ὡς γνωρίζετε τὴν ἀνάγκην, νὰ προβλεφθῶσι καὶ προφθάσωσιν ὅσον τάχιστα τὰ μετρητά, χωρὶς τῶν ὁποίων τὰ πλοῖά μας εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκπλεύσωσι, καὶ περιττὸν νὰ ἐξιστοροῦμεν τὴν ὑπόθεσιν, ἐνῷ πολλὰ καλὰ τὴν εἰξεύρετε, ὅτι χιλίων στρατιωτῶν μηνιαῖα ἀκαταπαύστως πληρόνονται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων τοπικῶν ἐξόδων μας. Προσπαθήσετε λοιπὸν ἀπ' αὐτοῦ εἰ δυνατὸν τὴν πρόβλεψιν τῶν μετρητῶν, διότι ἡμεῖς ἂν δὲν εἴχομεν καὶ τὰ τοπικά μας ἠθέλαμεν πάλιν κάτι ἐνεργήσῃ διὰ τὸ γενικόν. Ἔρρωσθε.

Ἀπὸ Ψαρὰ, κατὰ τὴν 19 Ἰουνίου 1823.

Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Βουλῆς τοῦ ἀγῶνος δὲν εὗρον τὴν

ἀπάντησιν τῆς βουλῆς τοῦ ἔθνους πρὸς ἐκείνην τῶν Ψαρῶν. Ἡ βουλὴ ὅμως τῶν Ψαρῶν εἰς τὴν ἀναφοράν της ἀναγγέλει τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Τσαταρλῆ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς· συγχρόνως ὑπενθυμίζει εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ ἔθνους καὶ τοὺς παραστάτας της ὅτι ἔχει τὰ πλοῖα ἕτοιμα, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ σταλθῶσι χρήματα διὰ νὰ ἐκπλεύσωσι καὶ νὰ σχηματίσωσι τὸν στόλον· ὅθεν αἰτεῖ τὰ χρήματα διὰ τὴν ἀνέχειαν τοῦ ταμείου της· διότι ἔχει τὰ τοπικά της ἔξοδα καὶ τὴν ἀκατάπαυστον μηνιαίαν πληρωμὴν τῶν στρατιωτῶν. Ἡ Διοίκησις οὔτε διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν στρατιωτῶν χρήματα ἔπεμψεν, οὔτε διὰ τὰ τοπικά· οἱ δὲ ψαριανοὶ χρήματα δὲν ἐλάμβανον εἰμὴ ἀπὸ τὰ συναζόμενα εἰσοδήματα τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἢ τὰ πεμπόμενα ἀπὸ τὴν Διοίκησιν, καὶ ταῦτα ἐλογίζοντο εἰς τὴν ἀναλογίαν τῶν πλοίων τῆς μοίρας, 15—16, τὴν ὁποίαν ἔπεμπον πρὸς συγκρότησιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου. Τὰ δὲ τοπικὰ ἔξοδα τὰ ὁποῖα ἀναγγέλει συχνὰ ἡ βουλή των ἐκτὸς τῆς κατὰ μῆνα πληρωμῆς τῶν στρατιωτικῶν μισθῶν καὶ σιτηρεσίων εἶναι καὶ τὰ πρὸς ὀχύρωσιν ἔξοδα, ἤτοι τὰ πρὸς ἀγορὰν κανονίων, πολεμεφοδίων, τὴν κατασκευὴν τῶν κανοστασίων, στρατώνων, ὀχυρωμάτων καὶ τὴν πρόβλεψιν ὑλικοῦ δι' αὐτὰ, καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν πυρπολικῶν· πρὸς τούτοις τὰ πρὸς μισθοδοσίαν τῶν φυλάκων καὶ τῆς φρουρᾶς τῆς πόλεως, εἰς ἀποστολὰς ταχυπλόων ταχυδρομικῶν, καὶ εἰς ἀποστολὰς πλοίων πρὸς κατασκόπευσιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου κτλ. Ἤνοιξε δὲ καὶ τὰς ἀποθήκας της χορηγοῦσα τροφὴν εἰς τοὺς καταφυγόντας καὶ αἰχμαλωτισμένους καὶ διετήρει νοσοκομεῖον δι' αὐτούς. Ἐνῷ δὲ εἶχε τοιαῦτα ἔξοδα καὶ ἐνῷ αἰτοῦσα δὲν ἐλάμβανε χρήματα ἔπεμψεν ὅμως τὰ πλοῖά της εἰς Σάμον, εἰς Θετταλομαγνησίαν καὶ ὅπου ἡ ἀνάγκη τῆς πατρίδος τὸ ἐκάλει. Ἡ

βουλὴ διότι ἐγνώριζε τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ψαριανῶν εἰς τὸ νὰ βλάπτωσι τοὺς ἐχθροὺς ἔγραψεν ὅτι «ἂν δὲν εἴχα»μεν καὶ τὰ τοπικά μας ἠθέλαμεν πάλιν κἄτι ἐνεργήσει διὰ τὸ γενικὸν συμφέρον» ἡ δὲ ἀκατάπαυστος αὐτῶν ἐνέργεια ἐπιβεβαιοῖ τοὺς λόγους της.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν λαβοῦσα τὰς περὶ κανονίων διαταγὰς ἀπέστειλε πλοῖον καὶ ἔλαβε δύω κανόνια τὸ ἓν ὀρειχάλκινον καὶ τὸ ἄλλο σιδηροῦν, μίαν βόμβαν, πεντακοσίας σφαίρας κανονίων καί τινας διὰ τὴν βόμβαν· ταῦτα δὲ ἦσαν τὰ πρῶτα καὶ τελευταῖα πρὸς αὐτὴν βοηθήματα τῆς Διοικήσεως.

Εἰς Τσαταρλῆ ἐφονεύθησαν ἐκ τῶν ἡμετέρων περισσότεροι παρ' ὅσους λέγει τὸ γράμμα τῶν πληρεξουσίων.

Ἡ πρώτη ἐθνικὴ συνέλευσις καθιέρωσε τμηματικῶς τὸν σχηματισμὸν τοῦ Ἐκτελεσεστικοῦ ἤτοι ἀπὸ τρία τμήματα, ἓν τῆς Πελοποννήσου, ἓν τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ ἓν τῶν νήσων. Αἱ ἀπαρτίζουσαι λοιπὸν τὸ ναυτικὸν τμῆμα Ὕδρα, Σπέτσαι καὶ Ψαρὰ, εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ διορίσωσι μέλος εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν· ἐκ συμφώνου δὲ οἱ πληρεξούσιοι καὶ παραστᾶται των, κατὰ προτίμησιν, τὸ ἐχορήγησαν εἰς τὴν Ὕδραν· καὶ διωρίσθη μέλος ἐξ αὐτῆς ὁ Ἰωάννης Ὀρλάνδος. Ἔμειναν δὲ σύμφωνοι νὰ διορισθῇ κατὰ τὴν δευτέραν περίοδον μέλος εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐκ τῆς νήσου Σπετσῶν, εἰς δὲ τὴν τρίτην ἐκ τῆς νήσου Ψαρῶν. Ἀλλ' ἐπελθούσης τῆς δευτέρας περιόδου οἱ ὑδραῖοι παρέβησαν τὰ ἀποφασισθέντα καὶ ἐπρότεινον ἐνστάσεις κατὰ τῶν εὐλόγων ἀπαιτήσεων τῶν Σπετσιωτῶν· τότε οἱ παραστᾶται τῶν δύω νήσων Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν διαταχθέντες ἀπὸ τὰς πατρίδας των ἔκαμαν τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὴν βουλήν.

Οἱ ὑποφαινόμενοι παραστᾶται τῶν δύο νήσων τοῦ ναυτικοῦ τμήματος, διατεταγμένοι ἀπὸ τὰς πατρίδας ἡμῶν, ἀναφέρομεν

εἰς τὴν σεβαστὴν Βουλὴν, αἱ τρεῖς νῆσοι Ὕδρας, Σπέτσας καὶ Ψαρὰ, ἀπαρτίζουσαι τὸ ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος, ἐλάβαμεν ταύτην τὴν τιμὴν ἀπὸ τὸ Πανελλήνιον νὰ θεωρούμεθα ὡς ἓν τμῆμα, καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον, μᾶς ἐδόθη καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἔχωμεν ἓν μέλος εἰς τὸ ἐκτελεστικὸν σῶμα τῆς Διοικήσεως, καὶ οὕτω εἰς τὴν παρελθοῦσαν περίοδον τῆς Διοικήσεως ὁμοφώνως αἱ τρεῖς νῆσοι ἐγκρίναμεν τὸ μέλος τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἐξ Ὕδρας, ἀναμένοντες κατὰ τὸ δίκαιον, τὴν διαδοθὲν κατὰ χρόνον ἐκλογὴν καὶ εἰς τὰς ἄλλας δύο νήσους, περὶ οὗ καὶ συνωμίλησαν ἐν τῇ ἐθνικῇ συνελεύσει κατὰ τὸ Ἄστρος μετὰ τῶν κυρίων πληρεξουσίων τῆς Ὕδρας, (τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὁ κύριος Νικόλαος Οἰκονόμος ὅστις ἦτο παρὼν) ὅτι ἐφέτος ἀνήκει εἰς ἕνα Σπετσιώτην, καὶ ἡ ἀπόκρισις τῶν κυρίων Ὑδραίων ἦτον ὅτι αὐτοὶ δὲν ἔχουσι πληρεξουσιότητα παραστατικὴν ἀπὸ τῆς πατρίδος των, διὸ καὶ δὲν δύνανται νὰ δώσωσι ψῆφον, μηδόλως προβάλλοντες ἄλλην ἀντίρρησιν, καὶ ἀφοῦ ἔλθωσιν, οἱ παραστᾶται τῆς Ὕδρας εἰς Τριπολιτσὰν θέλει γίνει ἡ ἐκλογὴ ἐκ συμφώνου. Ἤδη δὲ παρ' ἐλπίδα, προχθὲς ἠκούσαμεν ἐναντιότητα ἐκ μέρους τῶν παραστατῶν τῆς Ὕδρας ὅταν ἀνεγνώσθη τὸ συστατικὸν τῆς νήσου Σπετσῶν, ἐφ' ᾧ καὶ διαζόμεθα νὰ ἐκθέσωμεν ταύτην μὲ τὴν ἀναφορὰν εἰς τὸ σεπτὸν Βουλευτήριον, καὶ παρακαλοῦμεν αὐτὸ νὰ ἀποφασίσῃ κατὰ τὸ δίκαιον, ἐπειδὴ πρῶτον συμφωνία ὑπάρχει μεταξὺ ἡμῶν τῶν τριῶν νήσων, καὶ δεύτερον, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐδόθη ἀπὸ τὸ ἔθνος εἰς Τμῆμα, καὶ ὄχι εἰς μίαν νῆσον· ὅθεν ἐπειδὴ καὶ αἱ τρεῖς νῆσοι ἔχουσι δικαίωμα ἑπτὰ παραστατῶν, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πλείονες δεχόμενοι ὑπερισχύουσι κατὰ τὸν Νόμον, ἄρα δίκαιον νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἐκτελεστικὸν Σῶμα ὁ κύριος Παναγιώτης Μπότασης, παρὰ τῶν δύο νήσων, καὶ παρ' ἡμῶν ἐγκρινόμενος· ὅθεν καὶ τὸ σεβαστὸν Βουλευτικὸν ἂς εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τὸ Σεβαστὸν Ἐκτελεστικόν.

Ἐν Τριπολιτσᾷ, τῇ 23 Ἰουνίου 1823.

Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου, — Γκίκας Καρακατσάνης, — Γεώργιος Καλαφάτης, — Νικόλαος Γ. Λουμάκη.

Ἡ πρότασις αὕτη τῶν παραστατῶν τῶν δύω νήσων

Σπεστῶν καὶ Ψαρῶν καί τοι στηριζομένη εἰς δικαίωμα καὶ πλειονοψηφίαν δὲν εἰσηκούσθη· διότι οἱ συνάδελφοί των ὑδραῖοι ἂν καὶ εἶχον μειονοψηφίαν δὲν συγκατένευον, ἀλλ' ἐπροτίμησαν ν' ἀπωλέσωσι καὶ αὐτοὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἢ νὰ τὸ ἀποκτήσωσιν οἱ Σπετσιῶται. Εἰς τὴν θέσιν λοιπὸν τοῦ ναυτικοῦ μέλους διωρίσθη ὁ Θεόδωρος Κωλοκοτρόνης.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας, κατὰ παρακίνησιν τῶν ἀγωνιζομένων ἀπανταχόθεν καὶ κινδυνευόντων ὁμογενῶν, ἀπεφάσισαν ναυτικὴν ἐκστρατείαν, καὶ διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου προσκαλοῦν καὶ τοὺς ψαριανοὺς νὰ πέμψουν πλοῖα.

Πρὸς τὴν σεβασμίαν Βουλὴν τῆς νήσου Ψαρῶν.

Σᾶς εἰδοποιοῦμεν ὅτι ἀπὸ τοὺς ἀπανταχόθεν ἀγωνιζομένους καὶ κινδυνεύοντας ὁμογενεῖς παρακινούμενοι, ἀπεφασίσαμεν καὶ ἑτοιμάζομεν ναυτικὴν ἐκστρατείαν, συνισταμένην ἀπὸ καράβια 22, λέγομεν εἰκοσιδύο πολεμικὰ καὶ ἓξ πυρπολικὰ διὰ νὰ ἐκπλεύσωμεν μετ' ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Προσκαλοῦμεν λοιπὸν καὶ τὴν εὐγενείαν σας, ἐὰν ἀγαπᾶτε, νὰ συναγωνισθῆτε μὲ ἡμᾶς εἰς τὸ ἀναγκαῖον τοῦτο ἐπιχείρημα, νὰ ἑτοιμάσετε τὴν ἀναλογίαν σας ἢ μεγαλητέραν ἀριθμὸν καλῶν καὶ καλῶς ἐφωδιασμένων καὶ ἐφωπλισμένων πλοίων διὰ νὰ ἔλθωσι νὰ συνενωθοῦν μὲ τὰ ἐδικά μας ὅσον τάχιον. Παρακαλοῦμεν δὲ μὲ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἐπιφέροντος τὴν παροῦσάν μας ταχυπλόου νὰ μᾶς ἀποκριθῆτε ἐὰν ἀποφασίσετε καὶ πότε λογαριάζετε ὅτι ἠμποροῦν νὰ ἐκπλεύσουν τὰ πλοῖά σας, πρὸς ὁδηγίαν μας, καθὼς καὶ πόσα πολεμικὰ καὶ πόσα μπουρλότα θέλετε στείλει. Ἐρρῶσθε.

Ἀπὸ Ὕδρας, τῇ 24 ἰουνίου 1823.

(Τ. Σ.) *Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.*

Ὅτι ἴσον ἀπαράλακτον τοῦ πρωτοτύπου.

(Τ. Σ.) Ψαρᾶ, τῇ 7 Ἰουλίου 1823.

Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν (α).

(α) Τὸ ἔγγραφον τοῦτο εὗρον εἰς τὸ ἀρχεῖον, ἀλλ' ἀπάντησιν τῆς Βουλῆς τῶν Ψαρῶν πρὸς τοὺς προκρίτους δὲν εὗρον.

Εἰς τὴν ναυτικὴν ταύτην ἐκστρατείαν ἡ Ὕδρα δὲν ἀπέστειλε τὰ πλοῖά της. Οἱ δὲ ψαριανοὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐβοήθουν τὴν Εὔβοιαν καὶ ἐξετέλουν τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως διὰ τὴν Σάμον.

Κατὰ δὲ τὰ μέσα αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὰ πλοῖα τῶν Ψαρῶν ἀπελθόντα εἰς Ὕδραν καὶ πληροφορηθέντα ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος περιπλέει τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν καὶ ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἐνῷ τὰ τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν δὲν ἐξῆλθον.

Οἱ Σάμιοι θέλοντες νὰ διοικῶνται καὶ αὐτοὶ μὲ τὴν τοπικήν των διοίκησιν, ὡς αἱ τρεῖς νῆσοι Ὕδρα, Σπέτσαι καὶ Ψαρὰ, δὲν ἐδέχοντο ἔπαρχον τῆς Διοικήσεως. Ἀλλ' ἡ Βουλὴ θέλουσα νὰ τοὺς ὑποβάλῃ ὑπὸ τὸν γενικὸν νόμον, ἐψηφίσατο τὰ ἑξῆς·

Περίοδος β'. Ἀριθ. 170.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ βουλευτικοῦ

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἡ νῆσος Σάμος, διὰ τὴν θέσιν της, πολυανθρωπίαν καὶ εἰσοδήματά της θεωρεῖται ὡς ἐπουσιώδες μέρος τῆς Ἑλλ. ἐπικρατείας, οὐκ ὀλίγον συμβάλλουσα καὶ εἰς βοήθειαν τῆς ναυτικῆς μας δυνάμεως, ταράττεται ἤδη ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ἀπὸ μιᾶς ταραχοποιοῦ φατρίας, τῆς ὁποίας φαίνεται ἀρχηγὸς, ὁ καὶ δι' ἄλλας κακοπραγίας διαβόητος Λογοθέτης Λυκοῦργος, ὥστε οὗτος ἀποκαθίσταται πάντῃ ἀλυσιτελὴς πρὸς τὸ Πανελλήνιον, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλ' ἔτι κακὸν παράδειγμα γινόμενον καθ' ὅλον τὸ Αἰγαῖον πέλαγος δύναται νὰ ταράξῃ τὴν ἡσυχίαν καὶ τῶν ἄλλων φιλησύχων νήσων. Τέως εἰς ἔσχατον ἔφθασεν ἀποστασίας καὶ ἀναισχυντίας τὸ πρᾶγμα, ὅτι δι' ἀρχιερατικοῦ ἐγκυκλίου (τὸ ὁποῖον καὶ ἀνεγνώσθη ἐν συνελεύσει) ὁ ἀρχιερεὺς τῆς νήσου, ὡς ἐκ μέρους ὅθεν ὅλου τοῦ λαοῦ, κηρύττει φανερῶς ἀποστασίαν κατὰ

τῆς Διοικήσεως, καὶ ἀποχωρισμὸν ἐκείνης τῆς νήσου ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν, διατάσσων τὸν λαὸν νὰ μὴ δεχθῇ ἔπαρχον παρὰ τῆς Διοικήσεως, ἂν καὶ ἤθελεν εἶναι οὐρανοκατέβατος, ἀλλὰ νὰ μένουν εἰς τὴν τοπικὴν των διοίκησιν.

Εἰς ταῦτα σκεφθὲν τὸ Βουλευτικὸν ἐνέκρινεν ὁμοφώνως, ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ἀνυπερθέτως νὰ γράψῃ πρὸς τὴν τοπικὴν Διοίκησιν τῶν Ψαρῶν ἵνα μὲ τὴν ἀνάλογον ἐκτελεστικὴν δύναμιν πέμψῃ καὶ ἀποκαταστήσῃ ἐκεῖ τὸν Ἔπαρχον, καὶ συγχρόνως τὸ Ὑπουργεῖον νὰ γράψῃ ἐγκύκλιον καὶ πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Ν. Σάμου καὶ αὐστηρὰν διαταγὴν νὰ δεχθῶσι τὸν Ἔπαρχον καὶ τοὺς ὑπαλλήλους του.

(Τ. Σ.) Τῇ 27 ἰουνίου 1823.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α΄. Γραμματεὺς, Ἰω. Σκανδαλίδης.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ συνέπειαν τοῦ προβουλεύματος τοῦ Βουλευτικοῦ διώρισεν ἔπαρχον, ψαριανὸν, τὸν Χατζῆ Ἀνδρέαν Ἀργύρην, διατάξαν συγχρόνως καὶ τὴν βουλὴν τῶν Ψαρῶν ν' ἀποστείλῃ εἰς Σάμον τὸν ἔπαρχον μὲ ἐκτελεστικὴν δύναμιν διὰ νὰ τὸν ἐγκαθιδρύσῃ. Ἅμα ἦλθεν εἰς Ψαρὰ ὁ διορισμὸς τοῦ ἐπάρχου, ἡ βουλὴ ἐν πλήρει συνεδριάσει τῶν προκρίτων προσεκάλεσε τὸν ἔπαρχον Ἀργύρην, πρὸς ὃν ἔκαμε προτάσεις τινὰς τὰς ὁποίας ὁ Ἀργύρης δὲν ἐδέχθη. Ἡ συνέλευσις ἀπεφάσισε τὴν ἀντικατάστασίν του ὑπὸ τοῦ Κ. Κανάρη, καὶ περὶ τῆς ἀντικαταστάσεως ταύτης ἀπεφάσισε ν' ἀναφέρῃ εἰς τὴν Διοίκησιν.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν διὰ νὰ ἐγκαθιδρύσῃ τὸν ἔπαρχον Κανάρην, τὸν ἀπέστειλεν εἰς Σάμον μὲ δύο πλοῖα, τοῦ Νικολάου Ἀργύρη καὶ Νικολάου Γιάνναρη· ἀπέστειλε δὲ συγχρόνως καὶ δύω ἐκ τῶν εὐϋπολήπτοτέρων, τὸν Ν. Χ. Δ. Κοτζιὰν καὶ Χ. Ἰωάννην Ἀργύρην. Τὰ πλοῖα ἀπέπλευσαν ἀπὸ Ψαρὰ τὴν 16 ἰουλίου 1823,

πλοιαρχούμενα ἀπὸ τὸν Νικόλαον Ἀργύρην καὶ Νικόλαον Γιάνναρην, ἔχοντα τοὺς πληρεξουσίους καὶ τὸν ἔπαρχον Κανάρην· τὴν ἐπιοῦσαν ἠγκυροβόλησαν εἰς τὸ Βαθὺ Σάμου. Ἐξελθόντες οἱ πλοίαρχοι καὶ οἱ πληρεξούσιοι εἰς τὴν πόλιν συνωμίλησαν μὲ τοὺς Σαμίους οἵτινες τοὺς εἶπον νὰ μεταβοῦν εἰς τὴν χώραν καὶ νὰ συνεννοηθοῦν μὲ τὸν Λυκοῦργον καὶ τοὺς Σαμίους ἵνα δώσουν πρὸς αὐτοὺς καὶ τὰ γράμματα τῆς Διοικήσεως. Ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτὸς οἱ Σάμιοι ἤρχισαν ἀπὸ τὴν ξηρὰν νὰ τουφεκίζωσι τὰ πλοῖα καὶ ἐπλήγωσαν μάλιστα τὸν ἱερέα τοῦ πληρώματος τοῦ Ἀργύρη, ἐκραύγαζον δὲ ὅτι δὲν δέχονται ἔπαρχον ψαριανόν. Οἱ πλοίαρχοι ἀπέστειλαν λέμβον καὶ εἶπον εἰς τοὺς Σαμίους νὰ παύσωσι τὸν πυροβολισμόν. Οὗτοι δὲ ὑπήκουσαν. Καὶ ὁ μὲν Κανάρης ἀσθενῶν ἐξῆλθεν εἰς τὴν πόλιν τὴν 20 ἰουλίου, οἱ δὲ πληρεξούσιοι μὲ τοὺς πλοιάρχους ἀπῆλθον εἰς τὴν χώραν, ἔδωσαν τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως καὶ συνωμίλησαν μὲ τὸν Λυκοῦργον καὶ λοιποὺς Σαμίους· ἀναχωρήσαντες δ' ἐκεῖθεν ἐπανῆλθον εἰς τὰ πλοῖά των. Τὴν 23 ἰουλίου ἔλαβον ἐπιστολὴν τοῦ Λυκούργου λέγουσαν ὅτι ἔπαρχον δὲν δέχονται ἐπὶ τῆς νήσου των. Ἐπειδὴ δὲ ἐξηκολούθει ἡ ἀσθένεια τοῦ Κανάρη ἐπέβη οὗτος τὴν 24 ἰουλίου εἰς τὴν γολέτταν τοῦ Ἰωάννου Καλάρη καὶ ἀνεχώρησε διὰ Ψαρά. Οἱ πληρεξούσιοι καὶ πλοίαρχοι ἔπεμψαν ἔγγραφον ἀπάντησιν εἰς τὸν Λυκοῦργον καὶ ἐξελθόντες αὖθις εἰς τὴν πόλιν προσεπάθησαν νὰ πείσωσι τοὺς Σαμίους. Ἀλλ' ἔμαθον ἐμπιστευτικῶς ἀπό τινας Σαμίους ὅτι ὁ Λυκοῦργος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συνεννοοῦνται μὲ τὴν Ὑδραν, ἥτις τοὺς ὑποστηρίζει ἵνα μὴ δεχθοῦν τὸν ψαριανὸν ἔπαρχον. Ἀπέπλευσαν τότε ἀπὸ Βαθὺ καὶ ἠγκυροβόλησαν εἰς Κολώναις τῆς Σάμου ὅπου ἀπεφάσισαν διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ προσπαθήσωσι νὰ πείσωσι τὸν Λυ-

κοῦργον, ὅστις δὲν ἐπείσθη πάλιν εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως. Ὀργισθέντες δὲ τότε οἱ πλοίαρχοι ἀπεφάσισαν νὰ ὑποχρεώσουν τοὺς Σαμίους νὰ δεχθοῦν τὰς διαταγάς· ἀπέκλεισαν ὅθεν τὴν Σάμον διὰ θαλάσσης, συνέλαβον μάλιστα καὶ πλοῖα τινὰ, σαμιακὰ, καὶ τ' ἀπέστειλαν εἰς Ψαρά. Ἐπληγώθη δὲ κατὰ τὴν σύλληψιν τῶν πλοίων καὶ εἷς ναύτης ἐκ τοῦ πληρώματος τοῦ Γιάνναρη. Διετήρησαν δὲ τὸν ἀποκλεισμὸν μέχρι τῆς δωδεκάτης αὐγούστου ὅτε διέλυσαν αὐτὸν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ψαρά. Ἡ δὲ βουλὴ τῶν Ψαρῶν, μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν πλοίων, ἀπέλυσε τὰ σαμιακὰ πλοῖα χωρὶς νὰ ζητήσῃ ἔξοδα ἀποζημιώσεως οὔτε ἀπὸ τοὺς Σαμίους, οὔτε ἀπὸ τὴν Διοίκησιν.

Ἰδοὺ καὶ τὸ πρὸς τὸ Μινιστέριον τῶν ἐσωτερικῶν ἔγγραφον.

Ἀριθ. 3.

Πρὸς τὸ ὑπέρτατον Μινιστέριον τῶν ἐσωτερικῶν.

Κατὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς διαταγήν σας ὑπ' ἀριθ. 1126 καὶ τὴν προλαβόντως τοῦ γενικοῦ Γραμματέως, ἀμέσως δὲν ἐλείψαμεν, ἀλλὰ χωρὶς ἀναβολῆς τινος ἢ παραβλέψεως ἐλάβαμεν τὸν διορισθέντα Ἔπαρχον καὶ τοὺς ὑπαλλήλους ὑπουργούς του μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἐκτελεστικὴν δύναμιν καὶ τοὺς ἐξεκινήσαμεν δι' ἐκεῖ, εἰς συνοδίαν τῶν ὁποίων ἐστείλαμεν καὶ δύο ἡμετέρους ἐκ τῶν ἐγκριτοτέρων, οἵτινες νὰ συντείνωσιν ὅλαις δυνάμεσι, λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, διὰ νὰ συστήσωσι τὴν καλὴν ἁρμονίαν καὶ τάξιν, καὶ τὴν εὐπείθειαν πρὸ πάντων εἰς τὴν σεβαστὴν Διοίκησιν· περὶ ὧν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι νὰ στερεωθῇ ἡ καλὴ τάξις καὶ εὐπείθεια, διότι ἢ μὲ ἕναν τρόπον, ἢ μὲ ἄλλον θέλουσι καταπείσει αὐτούς, δηλ. τόν τε Λυκοῦργον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ διὰ νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τοῦτο. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ ὁ διορισθεὶς Ἔπαρχος κύριος Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης, ἦτον ὀλίγον ἄῤῥωστος, καὶ ἐπειδὴ ἡ ὑπόθεσις δὲν ἐπιδέχετο ἄργητα, δι' αὐτὸ τοῦτο ἀντὶ τοῦ διορισθέντος Χ. Ἀνδρέα ἐστείλαμεν ἕναν ἐπίτροπον εἰς τόπον αὐτοῦ, τὸν καπετὰν Κωνσταντῆ

Κανάριον ὅστις καὶ θέλει ὑπουργήσει μὲ τὴν παρ' ἡμῖν δοθεῖσαν ἐκτελεστικὴν δύναμιν, ὡς εἴρηται, εἰς πάντα τὰ διαταττόμενα.

Τὰ Τρίκερι καὶ ἡ Εὔβοια ἔχουσι μεγαλωτάτην ἀνάγκην βοηθείας διὰ ξηρᾶς, ἐπειδὴ καὶ τὸ ὅλον τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων σχεδὸν ἐρρίφθη εἰς αὐτὰ, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις ἂς λάβῃ μέτρα περὶ τούτου. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτου, ἡμεῖς δὲ μὲ τὸ προσῆκον σέβας, μένομεν.

Ἀπὸ Ψαρὰ, κατὰ τὴν 18 Ἰουλίου 1823.

(Τ. Σ.) Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, ὑπάρχει διαφορά· καθόσον τὸ ἔγγραφον τῆς Βουλῆς τῶν Ψαρῶν ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἀργύρης δὲν ἐστάλη ἕνεκα ἀσθενείας· ἀλλ' ἡ ἀληθὴς αἰτία τῆς μὴ ἀποστολῆς αὐτοῦ ὑπῆρξαν τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ἅτινα ἡ Βουλὴ διὰ τὸ εὔσχημον δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκθέσῃ.

Οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες ἀνὰ χεῖρας τὴν ὑπόθεσιν τῆς Σάμου ἔλαβον πληροφορίας ὅτι ἡ Εὔβοια κινδυνεύει καὶ ὅτι ὁ Λουμπουτ-πασσᾶς ἑτοιμάζει πλοῖα ἀπὸ Θεσσαλονίκην διὰ τὴν Εὔβοιαν· ἀμέσως λοιπὸν ἔστειλαν εἰς τὸν κόλπον τῆς Θεσσαλονίκης τὰ πλοῖα τοῦ Ἰ. Καλάρη, Δημητρίου Χ. Ι. Κοτζιᾶ, Χ. Ἀναγν. Δομεστίνη καὶ Κ. Χ. Ἀγγελῆ. Ἀπελθόντα ἐκεῖ εὗρον τὰ ὀθωμανικὰ πλοῖα ἠγκυροβολημένα ὑπὸ τὸ φρούριον τῆς Θεσσαλονίκης· ὅθεν τὰ μὲν ὀθωμανικὰ πλοῖα δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὰ βλάψωσιν, ἐματαίωσαν ὅμως τοὺς σκοποὺς αὐτῶν διότι δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἐξέλθωσι τῆς Θεσσαλονίκης. Ἀπέστειλαν δὲ καὶ εἰς Εὔβοιαν δύω πλοῖα τοῦ Ἀναγνώστη Καλημέρη καὶ Γεωργίου Χ. Μικέ. Ἅμα δὲ ὁ ἔπαρχος Εὐβοίας ἐζήτησε καὶ ἄλλην βοήθειαν πλοίων καὶ πολεμεφοδίων ἔπεμψαν τὰ πλοῖα Ἰωάννου Καλάρη, Νικολάου Ἀργύρη, Χ. Ἀναγνώστη Δομεστίνη καὶ Βελισσαρίου καὶ τὰ αἰτηθέντα πολεμεφόδια· ἔπεμψαν δὲ καὶ δύω πληρεξουσίους διὰ νὰ

συνεννοῶνται μὲ τοὺς ἐκεῖ ὁπλαρχηγοὺς καὶ μὲ τὸν ἔπαρχον καὶ διὰ νὰ ἐμψυχώνωσι τοὺς Ἕλληνας.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἔλαβον καὶ τὰς ἀκολούθους διαταγάς.

Περίοδος β'. Ἀριθ. 46.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Συμβούλιον τῶν Ὑπουργῶν

Πρὸς τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν.

Ἐπειδὴ καὶ εἰς τὰ μέρη τῆς Μαγνησίας εἶναι ἀνάγκη νὰ περιέρχωνται δύο καράβια καὶ νὰ παραπλέωσι ἀπὸ τὴν Σκῦρον, Τρίκερην ἕως τῆς Θεσσαλονίκης τὸν κόλπον, διατάττεσθε νὰ γράψετε εἰς τοὺς φιλογενεῖς ψαριανοὺς διὰ νὰ ἐβγάλωσι δύο καράβιά των, ὁ σκοπὸς τῶν ὁποίων θέλει εἶναι νὰ περιέρχωνται τὰ εἰρημένα μέρη, καὶ πρῶτον νὰ ὑπερασπίζωνται τοὺς τόπους τούτους ἀπὸ κάθε ἐνδεχομένην ἐπιδρομὴν θαλάσσιον τῶν ἐχθρῶν, καὶ δεύτερον θέλουν ἐμποδίζει ὅλους ἐκείνους τοὺς στρατιώτας, οἵτινες ἄνευ τῆς ἐγγράφου ἐσφραγισμένης ἀποδείξεως τοῦ στρατηγοῦ Καρατάσσου ἤθελον δραπετεύσει ἐκεῖθεν.

Τὰ μηνιαῖα τῶν δύο τούτων καραβίων θέλει γίνῃ φροντὶς ἀπὸ τὴν Διοίκησιν νὰ πληρωθῶσιν ἐν τῷ δέοντι καιρῷ· ὅθεν ἂς εἰδοποιηθῶσι τὰ ἄνωθεν οἱ φιλογενεῖς ψαριανοί, καὶ ἂς τρέξωσι μὲ τὸν συνήθη των πατριωτισμὸν καὶ ζῆλον εἰς τὴν ἀνάγκην τούτην τῆς Πατρίδος, ἂς συνδράμωσι μὲ ταχύτητα τοὺς πάσχοντας ἀδελφούς των Μαγνησιώτας μὲ ὅλην τὴν φιλανθρωπίαν, καὶ ἂς εἶναι βέβαιοι, ὅτι ἡ Πατρὶς θέλει ἀντιβραβεύσει ἀξίως τοὺς κόπους των καὶ ἐκδουλεύσεις.

Ἀπὸ τὴν ἀξιότητά σας καὶ φιλογενικά σας φρονήματα περιμένεται ἡ ὅσον τάχος ἐκτέλεσις τῆς διαταγῆς ταύτης.

Τριπολιτσᾷ, 2 Ἰουλίου 1823.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Θρησκείας, Ἀνδρούσης ΙΩΣΗΦ.

Ὁ Ὑπουρ. τῶν ἐσωτ. καὶ πρόεδρ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣ.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, Γ ΜΠΑΡΜΠΟΓΛΗΣ.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν ναυτικικῶν, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΙΒΩΤΟΣ.

Διὰ τὸν ὑπουργὸν τῆς Οἰκονομίας, Ὁ Γεν. Γραμματεὺς.

Ὁ γραμματεὺς τοῦ συμβουλίου, Γ. ΓΛΑΡΑΚΗΣ.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν, μετ' αὐτὴν, ἔπεμψε καὶ τὴν ἀκόλουθον πρὸς τὴν βουλὴν Ψαρῶν.

Περίοδος Β'. Ἀριθ. 206.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν

Πρὸς τοὺς Προκρίτους τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐχθρὸς ἐπαπειλεῖ διὰ ξηρᾶς τὰ Τρίκερι, καὶ ἐσκήνωσε τὰ στρατεύματά του ἐκεῖ πλησίον, ὁ δὲ Λουμπουτ-πασσᾶς ἀπὸ Θεσσαλονίκην, ἐπαπειλεῖ διὰ θαλάσσης εἰς Εὔβοιαν ἔφοδον, ἡ Διοίκησις ἔδωκεν εἰς τὰ ἀνήκοντα Μινιστέρια διαταγὰς νὰ ἐπινοήσωσι τὰ πρὸς ἀπάντησιν τοῦ ἐχθροῦ διὰ θαλάσσης καὶ ξηρᾶς ἀναγκαῖα μέσα. Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν λοιπὸν ἐδιόρισε τὰ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη εὑρισκόμενα πλοῖα, τόσον ἐντόπια ὅσον Αἰνήτικα καὶ Λημναῖα, νὰ ὁπλισθῶσι καὶ περιπλέωσι περὶ αὐτὰ τὰ μέρη προφυλάττοντα ὥστε, ἂν τυχὸν ἐκπλεύσῃ, νὰ τὸν ἀποσκορακίσωσιν.

Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι δύσκολον νὰ διαφυλαχθῇ ἡ κατὰ θάλασσαν εὐταξία καὶ νὰ γίνῃ ἡ ἀπαιτουμένη ὠφέλεια πρὸς τὸ ἔθνος ἀπὸ τὰ ἄνω εἰρημένα, διὰ τοῦτο ἡ Διοίκησις διέταξε τὸ Μινιστέριον τοῦτο νὰ γράψῃ πρὸς τοὺς προϋχοντας Ψαρῶν διὰ νὰ ὁπλίσωσι δύο τῆς νήσου των πλοῖα, τὰ ὁποῖα νὰ ἐφεδρεύωσι ἐπάνω τῶν κατὰ τὰ εἰρημένα παράλια ἐνόπλων πλοίων. Ὁ δὲ καθ' ἕκαστον μῆνα μισθός των θέλει πληρωθῆ ἀπὸ Τρίκερι, Ζαγορᾶ, Σκόπελον, καὶ λοιπὰς πέριξ νήσους, καὶ Εὔβοιαν· ἂν ὅμως δὲν πληρωθῶσι, γράφουσιν εἰς τοὺς ἐδῶ παραστάτας των καὶ πληρόνονται ἀπὸ τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον.

Κατ' αὐτὴν γοῦν τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως τὸ Μινιστέριον τοῦτο ἐγκρίνει τὴν ἐξόπλισιν δύο πλοίων, διὰ νὰ παραμείνωσιν εἰς τὴν αὐτὴν πολιορκίαν, ἔχοντα ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν των τὰ ἐκεῖ ὅσα εἰσὶν ὡπλισμένα πλοῖα, οἱ δὲ μισθοί των θέλουν πληρωθῆ ἀφεύκτως, ἢ ἀπ' ἐκεῖνα τὰ μέρη, ἢ ἐδῶθεν ἀπὸ τὴν Διοίκησιν, διὰ μέσου τῶν παραστατῶν σας.

Προτρέπεσθε δὲ ἀπὸ τὸ Μινιστέριον νὰ μὴν ἀναβάλετε τὴν τά-

σον ἐπωφελῆ καὶ ἀναγκαῖαν ταύτην τοῦ ἔθνους δούλευσιν, συγκαταριθμησομένην εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν μεγαλητέρων καὶ τιμιωτέρων ἐκδουλεύσεών σας, τὰς ὁποίας ἐπροσφέρατε φιλογενῶς εἰς τὸ ἔθνος· ἐξ ἐναντίας ἡ ἀναβολὴ καὶ ἔλλειψις ἐπιφέρει ζημίαν εἰς τὸ ἔθνος.

Πρὸς τούτοις ἐπιτάττονται τὰ ὁποῖα μέλλουν νὰ ἐκπλεύσουν διὰ αὐτὰ τὰ μέρη δύο πλοῖα, ὅτι καταφθάσαντα αὐτόθι, νὰ μὴ συγχωρήσωσι τινὰ ἐκ τῶν στρατιωτῶν τοῦ ἀρχηγοῦ Καρατάσσου νὰ περάσῃ, ἄνευ ἐγγράφου διαταγῆς του, μὲ καΐκιον τόσον εἰς Εὔβοιαν καὶ εἰς ἄλλας νήσους· καὶ περὶ τούτου θέλουν ὁμιλήσει μὲ τὸν Καρατάσσον, καὶ συμφώνως ἀποφασίσει. Ἐρρώσθε.

Ἐν Τριπολιτσᾷ, τῇ 2 ἰουλίου 1823.

Γεώργιος Κιβωτὸς, —Ἰωάννης Ν. Λαζάρου.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς
Γ. Κῶπας.

Ἡ δὲ βουλὴ τῶν Ψαρῶν πέμπει τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον, δι' οὗ δεικνύεται ὁ ζῆλός της.

Ἀριθ. 4.

Πρὸς τὸ ὑπέρτατον Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν.

Κατὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς διαταγήν σας, ὑπ' ἀριθ. 206, ἀμέσως δὲν ἐλλείψαμεν, ἀλλὰ χωρὶς ἀναβολὴν καιροῦ ἐστείλαμεν τὰ διὰ τὰ ὁποῖα μᾶς διατάττετε δύο καράβια μας εἰς τὴν Εὔβοιαν, Τρίκερι, Σκόπελον, πέριξ νήσους καὶ Ζαγορᾶς, ὅπως σὺν τοῖς ἐκεῖσε λοιποῖς ἀντισταθῶσιν εἰς τὰς τῶν Θεσσαλονίκης δυνάμεων ἐφόδους τοῦ Λουμπούτ-πασσᾶ, καθὼς παρομοίως διὰ νὰ ὑπουργήσωσι καὶ εἴς τι ἄλλο βοηθητικὸν μέσον εἶναι δυνατὸν νὰ γενῇ, δυνάμει τῆς θαλασσίου δυνάμεως.

Ἡμεῖς ὅμως καὶ προλαβόντως πρὶν τῆς διαταγῆς, ἀφοῦ ἐμάθαμεν τὴν διὰ θαλασσίου δυνάμεως ἀπειλητικὴν ἔφοδον τοῦ Λουμπούτ-πασσᾶ τῆς Θεσσαλονίκης αὐθάδειαν, ἀμέσως ἐξαποστείλαμεν μερικά μας καράβια εἰς τὸν κόλπον τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι, ἂν διὰ προδοσίας οἱ τοῦρκοι δὲν φυλάξωσι τὰ πλοῖά των, θέλουσι τὰ ἐξολοθρεύσει οἱ ἐδικοί μας, καὶ εἴθε νὰ τὰ προ-

φθάσωσιν ἔξω. Τὰ Τρίκερι καὶ ἡ Εὔβοια ἔχουσι μεγαλητέραν ἀνάγκην βοηθείας διὰ ξηρᾶς ἐπειδὴ καὶ τὸ ὅλον τῶν τούρκων στρατευμάτων σχεδὸν ἐρρίφθη εἰς αὐτὰ, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις ἂς λάβῃ μέτρα περὶ τούτου· ἡμεῖς μὲ τὸ προσῆκον σέβας μένομεν.

Ἀπὸ Ψαρᾶ, κατὰ τὴν 18 Ἰουλίου 1823.

(Τ. Σ.) Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Οἱ Ψαριανοὶ καίτοι καταβεβαρυμένοι ἀπὸ ἔξοδα, καίτοι δαπανῶντες ἀφειδῶς ἐξ ἰδίων ἵνα διατηρηθοῦν τὰ ὑπέρογκα ἔξοδα τοῦ πολέμου, ἤτοι τὰ τοπικὰ, ὁ ἐφοπλισμὸς καὶ αἱ κινήσεις τῶν πολεμικῶν καὶ πυρπολικῶν πλοίων, προθυμοποιούμενοι ὅμως διὰ τοῦ πατριωτισμοῦ νὰ γίνωνται ὠφέλιμοι εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα καὶ νὰ χωρηγῶσι συνδρομὰς, ἅμα ἔμαθον τὸν ἐφοπλισμὸν τῶν πλοίων εἰς Θεσσαλονίκην, καὶ πρὶν τῶν διαταγῶν τῆς Διοικήσεως ἔπεμψαν πλοῖα ἐκεῖ καὶ ἐματαίωσαν τοὺς σκοποὺς τῶν τουρκικῶν· καὶ κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαταγὴν τοῦ Μινιστερίου ἔπεμψαν εἰς Εὔβοιαν καὶ ἑτέραν βοήθειαν πλοίων, πολεμεφόδια καὶ πληρεξουσίους διὰ περισσοτέραν σύμπραξιν μετὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ τῶν ὁπλαρχηγῶν.

Ὁ δὲ Καρατάσσος ἀπὸ Τρίκερι, εὑρισκόμενος εἰς ἀνάγκην, ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς ψαριανοὺς ναυτικὴν καὶ στρατιωτικὴν δύναμιν. Οἱ ψαριανοὶ ἔπεμψαν τεσσαράκοντα πέντε γολέττας καὶ μύστικα καὶ τριακοσίους στρατιώτας ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους εἶχον ἐπὶ τῆς νήσου των ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν ὁπλαρχηγῶν Ἀγγέλου καὶ Λάμπρου· ἀπελθόντα τὰ πλοῖα μὲ τοὺς στρατιώτας εἰς Σχίαθον ἔμαθον τὰς συνθήκας τῶν Τρικέρων, τὰς ὑπὸ τοῦ Καρατάσσου τελεσθείσας. Τὰ πλοῖα ταῦτα, μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων τῆς Εὐβοίας, μετέφερον πολλὰς οἰκογενείας ἀπὸ Εὔβοιαν εἰς τὰς Βορείους Σποράδας· μὴ ὄντα δὲ πλέον ἀναγκαῖα ἐπέστρε-

ψαν εἰς Ψαρά. Ἔκαμαν δὲ ὅλα ταῦτα οἱ ψαριανοὶ χωρὶς νὰ ζητήσουν τὴν ἐλαχίστην ἀποζημίωσιν.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν διὰ τοῦ ἀκολούθου ἐγγράφου εἰδοποιεῖ τὸν παραστάτην της περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς Εὐβοίας καὶ τῶν Τρικέρων, καὶ περὶ τῆς ἀποπλεύσεως τῶν πλοίων της καὶ περὶ τῆς συμπνοίας τῶν τριῶν νήσων· εὔχονται δὲ πρὸς τὸν θεὸν νὰ τοὺς ἐνισχύσῃ μέχρι τέλους.

Ἀριθ. 396.

Πρὸς τὸν ἡμέτερον παραστάτην κύριον Νικόλαον Λουμάκην.

Τὰς διαφόρους ἐπιστολάς σας, μέσον τοῦ συμπαραστάτου σας κυρίου Γεωργίου Καλαφάτη, ἐλάβαμεν καθὼς καὶ τὰς τῶν διαφόρων κλάδων τῆς Διοικήσεως διαταγὰς, διὰ τὰς ὁποίας καὶ δὲν ἐλείψαμεν ἀμέσως τοῦ νὰ ἐνεργήσωμεν τὰ εἰκότα καὶ ἀπαιτούμενα τῶν διαταγῶν, ὡς καὶ ἀπὸ τὰ περικλειόμενα πληροφορῆσαι τὰ πάντα· ὅθεν καὶ κυβερνήσου. Μίαν ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ καπ. Διαμαντῆ Νικολάου διὰ τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν σοῦ περικλείομεν, παρὰ τῆς ὁποίας καὶ θέλεις ἰδῆ τὴν ἀνάγκην εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Εὔβοια καὶ τὰ Τρίκερι εὑρίσκονται, καὶ ποῖοι εἶναι οἱ σκοποὶ τῶν ἐχθρῶν· ὅθεν καὶ κατ' αὐτὰ πρέπει νὰ κυβερνηθῇ ἡ Διοίκησις· διότι ἂν χαθῶσι καὶ τοῦτα, τὸ ἔθνος θέλει τὸ αἰσθανθῇ μεγάλως, καὶ θέλει ἔλθει εἰς κρισιμοτάτην περίστασιν καὶ κατάστασιν· τὸ δὲ Μινιστερίου τῶν Ναυτικῶν ὑποκείμενον ἐντὸς ὀλίγου ἔρχεται. Τὰ πλοῖά μας εἰς ὀλίγας ἡμέρας ξεκινοῦν διὰ τὰς νήσους Ὕδρας καὶ Σπέτσας ὅπου ἐνωθέντες μετ' ἐκείνου νὰ διευθυνθῶσι πρὸς ὅπου ἡ περίστασις τὸ καλέσει· παρομοίως καὶ τὸ διὰ τὴν νῆσον Νάξον πλοῖόν μας αὔριον ξεκινᾶ. Ἡ μεταξύ μας καὶ τῶν τριῶν νήσων σύμπνοια καὶ ἀγάπη εἶναι πολλὰ μεγάλη καὶ στενοτέρα παρά ποτε· ὅθεν καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης καὶ τῶν δυνάμεων νὰ μᾶς ἐνισχύσῃ μέχρι τέλους. . . . . .

Ἀπὸ Ψαρὰ, κατὰ τὴν 18 ἰουλίου 1823.

Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ὁ Διαμαντὴς Νικολάου, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει τὸ ἔγγραφον, ἦτον ὁ Διαμαντὴς Ὀλύμπιος, ὁ καὶ ἀρχηγὸς τῶν ἑλλ. στρατευμάτων Εὐβοίας.

Τὸ δὲ Βουλευτικὸν εἰδοποιεῖ τοὺς ψαριανοὺς περὶ τοῦ δασμοῦ τὸν ὁποῖον ἐπέβαλεν εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους διὰ τὸν ἑλληνικὸν στόλον.

Περίοδος β'.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ βουλευτικὸν Σῶμα

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους Προκρίτους τῆς νήσου Ψαρῶν.

Καὶ προλαβόντως τὸ Βουλευτικὸν διὰ γράμματός του ὑπὸ τὰς 13 τοῦ παρόντος, σᾶς ἐφανέρωσε τὴν ἀπόφασίν του, ὅτι πρὸς ἀνακουφισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, ἔμελε ν' ἀποφασίσῃ καὶ δασμόν· ὅστις σήμερον καὶ ἀπεφασίσθη, ἀφιερωθεὶς εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους, καὶ διὰ τὴν δημοπρασίαν του διωρίσθησαν οἱ ἐκ τῶν τριῶν νήσων βουλευταὶ κύριοι, Νικόλαος Οἰκονόμου, Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου, Νικόλαος Γ. Λουμάκη καὶ δύο ἐκ τῶν ἄλλων μερῶν καὶ ἐπειδὴ τὸ Βουλευτικὸν μεταβαίνει εἰς Σαλαμῖνα, ἐκεῖ μέλλει νὰ γίνῃ ἡ πρᾶξις κατὰ τὴν τάξιν.

Διὸ καὶ σπεύδει τὸ Βουλευτικὸν νὰ γνωστοποιήσῃ τοῦτο καὶ πρὸς τὴν εὐγενείαν σας.

Τῇ 27 Ἰουλίου 1823, ἐν Τριπολιτσᾷ.

Ὁ ἐπιτροπικὸς

(*Τ. Σ.*) Πανοῦτζος Νοταρᾶς.

Ὁ Α'. γραμ. τοῦ Βουλευτικοῦ

Ἰ. Σκανδαλίδης.

Ἡ Διοίκησις ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνάγκην πυρπολικῶν, ἣν εἶχον οἱ ψαριανοί, διὰ νὰ εὐκολύνῃ αὐτοὺς ὡς πρὸς τὴν πρόβλεψιν ἐξέδωκε τὰς ἑξῆς διαταγάς.

Περ. 6'. Ἀριθ. 44.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ συμβούλιον τῶν ὑπουργῶν

Πρὸς τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν.

Δότε τὴν ἄδειαν εἰς τὴν Βουλὴν τῆς νήσου Ψαρῶν, ὅταν γίνῃ χρεία πυρπολικῶν πλοίων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πατρίδος, νὰ ἔχουν τὸ ἐλεύθερον νὰ μεταχειρίζωνται διὰ τοιαύτην ὑπηρεσίαν ἐκ τῶν εὑρισκομένων πλοίων εἰς Σκίαθον, Σκόπελον, Τρίκερι καὶ κόλπον Εὐρίπου, ὅσα μένουν διὰ ταξείδιον ἄχρηστα, μὲ τοιαύτην συνθήκην, τὸ διὰ τοιαύτην ὑπηρεσίαν μεταχειριζόμενον πλοῖον νὰ ἐκτιμᾶται καὶ νὰ δίδεται γράμμα ἀποδεικτικὸν εἰς τὸν κύριον τοῦ πλοίου, ὥστε ν' ἀποζημιωθῇ μίαν φορὰν καὶ οὗτος, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ὅλοι, ὅσοι παρέδωκαν τὰ πλοῖά των ὡς πυρπολικὰ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πατρίδος.

Τριπολιτσᾷ, 1 ἰουλίου 1823.

Ὑπογραφαὶ τῶν ὑπουργῶν.

Τὸ δὲ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν ἀπέστειλε τὴν ἀνωτέρω διαταγὴν τῆς Διοικήσεως καὶ τὴν ἀκόλουθον.

Περ. 6'. Ἀριθ. 204.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν

Πρὸς τοὺς προὔχοντας τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἡ Διοίκησις μαθοῦσα τὴν ἀνάγκην ἣν ἔχετε διὰ ἡφαίστεια, διέταξε τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν νὰ σᾶς διορίσῃ νὰ λάβετε ἀπὸ τὰ εὑρισκόμενα ἐμπορικὰ πλοῖα Σκοπέλου, Σκιάθου, Τρικέρων κλπ. . . . . (ὡς ἀνωτέρω).

Οἱ ψαριανοὶ καὶ πάλιν δὲν ἔλαβον οὐδὲν πλοῖον τῶν εἰρημένων μερῶν διὰ πυρπολικόν.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας ἔπεμψαν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ψαρῶν περὶ ἑνώσεως τῶν τριῶν νήσων.

Πρὸς τὴν σεβασμίαν Βουλὴν τῆς νήσου Ψαρῶν

Οἱ συνάδελφοί μας Σπετσιῶται μᾶς ἐμπερικλείουσιν ἀντίγραφον τῆς πρὸς ἡμᾶς χθεσινῆς ἐπιστολῆς των, διὰ τῆς ὁποίας σᾶς καταγράφουσι λεπτομερῶς τὰ ὅσα ὡμιλήσαμεν καὶ ἐσυμφωνήσαμεν ὑπὲρ τῆς ἀναγκαιοτάτης συμπνοίας καὶ ἀδιαλύτου ἑνώσεως τῶν τριῶν νήσων μας. Ταῦτα πάντα βεβαιοῦνται σας, καὶ ἡμεῖς κρίνομεν περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν· δὲν λείπομεν ὅμως νὰ σᾶς παραστήσωμεν ὅτι ἀναγκαιότατον εἶναι νὰ βάλλωμεν ὅσον τάχιον εἰς πρᾶξιν τὰ ἀποφασισθέντα, ἐπειδὴ καὶ ὅλης τῆς δυνατῆς ταχύτητος χρώμενοι μόλις προφθάσωμεν ν' ἀπαντήσωμεν τὰς ἀδυνάτους νήσους ἀπὸ τὸν ἐπαπειλοῦντα εἰς αὐτὰς ἔσχατον κίνδυνον. Ταχύνατε λοιπὸν νὰ στείλετε εἰς Νάξον τὸ πλοῖόν σας, τὸ διωρισμένον πρὸς περιήγησιν τῶν νήσων, καὶ τὰ δεκαπέντε καράβιά σας διὰ νὰ εὑρεθῶσιν εἰς τὰ νερά μας, καθὼς οἱ ἴδιοι σᾶς εἰδοποιοῦν, καὶ νὰ συνεκπλεύσωσι μετὰ ἐδικά τους καὶ ἐδικά μας δι' ὅπου τὸ καλέσει ἡ περίστασις. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι δὲν σᾶς λανθάνουσι τὰ κατὰ τὰς νήσους γενόμενα, πρὸς περισσοτέραν σας πληροφορίαν ὅμως σᾶς ἐμπερικλείομεν ἀντίγραφον ἐπιστολῆς τὴν ὁποίαν ἐλάβομεν ἀπὸ Μῆλον, καθὼς τὸ πρωτότυπον αὐτῆς ἐκοινοποιήσαμεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Σπετσιώτας. Ἔρρωσθε.

Ἀπὸ Ὕδρας, τῇ 16 ἰουλίου 1823.

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου.

Ψαρὰ, τὴν 7 σεπτεμβρίου 1823.

(Τ. Σ.) Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἰδοὺ καὶ ἡ ἐπιστολὴ τῶν προκρίτων Σπετσῶν πρὸς τοὺς Ψαριανούς.

Εὐγενέστατοι κύριοι πρόκριτοι Ψαρῶν.

Κατὰ τὴν ιϐ'. ἱσταμένου ἐλάβαμεν γράμμα παρὰ τῶν συναδέλφων κυρ. Ὑδραίων προσκαλούντων ἡμᾶς εἰς δευτέραν ἀντάμωσιν πρὸς συνδιάσκεψιν τοῦ τρόπου τῆς ἐκ τῶν νήσων χρηματικῆς συνάξεως· τῇ δὲ ἐπαύριον ἀπεστείλαμεν τοὺς εὐγενεστάτους κυρ. Χ. Ἰωάννην Μέξην, Γκίκαν Πότασην, Ἀναγνώστην Χ. Ἀναρ-

γύρου καὶ Γεώργιον Πούκουρην, ἔνθα εἰς τὸν τῆς ἐξοχῆς οἶκον τοῦ κ. Γεωργίου Γκιώνη συνεννοηθέντες ὡμίλησαν καὶ συνεφώνησαν ὅσα κατ' ἐπανάληψιν ἐλαλήθησαν καὶ ἐν τῷ Δοκῷ· ἤτοι,

Α΄. Ἀκλόνητος καὶ στερεὰ ἕνωσις μεταξὺ τῶν τριῶν νήσων, καὶ ὁμόνοια καὶ ἀγάπη καὶ σύμπνοια, ὥστε αἱ τρεῖς ἓν σῶμα σχηματίζουσαι, μίαν φωνὴν καὶ ἕνα λόγον νὰ ἔχωσιν.

Β΄. Ἓν καράβι ἀμέσως νὰ διορισθῇ καὶ νὰ ἐκπλεύσῃ διὰ τὴν Νάξον, ἐξ ἑκάστης νήσου, καὶ ἐκεῖ συνενωθέντα καὶ τὰ τρία ν' ἀνοίξωσι τὰ εἰς χεῖρας τοῦ κ. Κώκου ἐνσφράγιστα γράμματα, καὶ κατὰ τὰς ἐν αὐτοῖς διαταγὰς νὰ ἐξακολουθήσωσιν.

Γ΄. Ὁ ἀριθμὸς ὁ τακτικὸς τῆς θαλασσίου ἡμῶν δυνάμεως νὰ ἦναι καράβια πεντήκοντα καὶ ἓν, ἐξ ὧν τὰ μὲν 21 ἐξ Ὕδρας, τὰ δὲ 15 ἐκ Σπετσῶν, τὰ δὲ λοιπὰ 15 ἐκ Ψαρῶν, ἐννοούμενα εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν 51 καραβίων καὶ 7 μπουρλότα, 3 Ὕδρας, 2 Σπετσῶν καὶ 2 Ψαρῶν.

Δ΄. Εἰς τὴν πρώτην τοῦ ἐρχομένου αὐγούστου νὰ ἦναι ἕτοιμος ὁ ἑλληνικὸς στόλος, ὥστε ὁ ἐδικός, σας κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν νὰ εὑρεθῇ ἐδῶ, καὶ ἐντεῦθεν σκεπτόμεθα τὴν διεύθυνσιν.

Ε΄. Τὸ πρόβλημα τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν λογαριασμῶν ὄχι μόνον δεκτὸν παρ' αὐτοῖς ἀλλὰ καὶ ἐπιθυμητόν.

Ταῦτα κοινῇ γνώμῃ συμφωνηθέντα ἀπεφασίσθησαν· εἴθε δὲ ὁ εἰρηνάρχης θεὸς νὰ καταπέμψῃ οὐρανόθεν ἐπὶ τῆς ἀδελφικῆς ταύτης ἡμῶν ὁμονοίας τὴν εὐλογίαν του, καὶ δι' αὐτῆς νικητὰς ν' ἀναδείξῃ ἡμᾶς κατὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ ἁγίου αὐτοῦ πνεύματος. Ἡ παρουσία δὲ ἑνὸς ἐξ ὑμῶν, εἰς τὰ ἐνταῦθα, πληρεξουσίου, κρίνεται ἀπολύτως ἀναγκαία καὶ ἄφευκτος διὰ νὰ γίνηται ἓν κίνημα μὲ κοινὴν ἁρμονίαν καὶ θέλησιν κατὰ τὸ πρέπον. Ταῦτα καὶ ἀδελφικῶς ὑμᾶς ἀσπαζόμεθα.

Ἐκ Σπετσῶν, τῇ 15 ἰουλίου 1823.

Π. Τὰ πρῶτα ἐκ τῶν νήσων συναχθησόμενα χρήματα νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς πληρωμὴν τῶν 26 καραβίων, ἅτινα εἰσὶ γρόσ. χιλ. 60, ὡς ἐλαλήθη ἐν τῷ Δοκῷ· εἰς δὲ τὸ παρὰ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἐπροβλήθη μὲν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔγεινε μικρὰ ἀντίστασις παρεβλήθη ἀπὸ ἡμᾶς διὰ νὰ μὴ φέρῃ δυσκολίαν εἰς τὴν ἐκτέλε-

σιν τοῦ καλοῦ· ἐρχομένου δὲ τοῦ ὑμετέρου πληρεξουσίου ἐλπίζομεν νὰ οἰκονομηθῇ. Τὰ τρία ἐκ τῶν νήσων πρὸς περιήγησιν καράβια πρέπει νὰ ἔχωσιν ὅλα ὀγδοήκοντα ἀνθρώπους, ἤτοι 30 τῶν ὑδραίων, 25 τὸ ἡμέτερον καὶ ἄλλους τόσους τὸ ἰδικόν σας.

Οἱ συνάδελφοι ὑμῶν

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Σπετσῶν.

Ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

Ψαρὰ, τῇ 7 σεπτεμβρίου 1823.

(Τ. Σ.) Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Τὴν ἀκλόνητον καὶ στερεὰν ἕνωσιν, ἣν ἔκαμαν αἱ δύω νῆσοι, τὴν ἐκοινοποίησαν καὶ εἰς τοὺς ψαριανούς. Οὗτοι ἠσπάσθησαν αὐτὴν, ἡ δὲ βουλὴ των ἐκοινοποίησεν αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς παραστάτας ἵνα ὁμονοῶσι πρὸς ἀλλήλους, διὰ τοῦ ἀπὸ 18 ἰουλίου 1823 ἐγγράφου της. Ἀλλ' ἡ ἀκλόνητος αὕτη ἕνωσις ἐκλονίσθη ταχέως· διότι ἐλθόντων τῶν ψαριανῶν πλοίων εἰς Ὕδραν κατὰ τὸν αὔγουστον, ἔῤῥιψαν οἱ ὑδραῖοι τοὺς ψαριανοὺς εἰς τὴν θάλασσαν.

Οἱ Ψαριανοὶ ἀπαλλαχθέντες ἀπὸ τοῦ νὰ δίδωσι συνδρομὰς εἰς τὰ μέρη ταῦτα, ἔχοντες καὶ τὰ πλοῖά των ἕτοιμα (α) τὰ ἐξεκίνησαν τὴν 10 αὐγούστου 1823 δι' Ὕδραν καὶ Σπέτσας, ἵνα ἑνωθοῦν μετὰ τῶν συναδέλφων των καὶ ἐκστρατεύσωσι κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἔπεμψε καὶ πληρεξουσίους μετὰ πλοῖά της τὸν Δημήτριον Λένον, Ἰωάννην Καλημέρην καὶ Γεώργιον Διασάκην διὰ νὰ σκεφθῶσι μετὰ

(α) Τοῦ Νικολάου Ἀποστόλη, ναυάρχου, Γεωργίου Ἀποστόλη, Ἀνδρέου Γιαννίτση, Ἀνδρέου Κουτσούκου, Νικολάου Καρακωνσταντῆ, Νικολάου Χ. Δ. Κοτζιᾶ, Δημητρίου Χ. Ι. Κοτζιᾶ, Ἀναγνώστου Βουρέκα, Κωνσταντῆ Χ. Ἀγγελῆ. Α. Καλημέρη, Α. Κοντοῦ, Ν. Χ. Ἀλεξανδρῆ, καὶ Ν. Γιάνναρη. Ἦσαν δὲ καὶ δύω πυρπολικὰ, ὧν πλοίαρχοι ἦσαν Κανάρης καὶ Νικόδημος.

τῶν συναδέλφων των ὑδραιοσπετσιωτῶν περὶ τῶν κοινῶν. Τὰ πλοῖα ἔφθασαν εἰς Πόρον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Περιβόλαν, ὅπου ἠγκυροβόλησαν. Ὁ ναύαρχος, οἱ πλοίαρχοι καὶ οἱ πληρεξούσιοι ἀπελθόντες εἰς Ὕδραν διευθύνθησαν εἰς τὸ Μοναστήριον εἰς συνέντευξιν μετὰ τῶν προκρίτων. Οἱ Ψαριανοὶ ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν καί τινα δῶρα καὶ ἓν γράμμα τῶν Σαμίων πρὸς τὸν Λάζαρον Κουντουριώτην, ἅτινα εἶχον τὰ σαμιακὰ συλληφθέντα πλοιάρια ὑπὸ τῶν πολιορκούντων ψαριανῶν. Οἱ πρόκριτοι τῆς Ὕδρας, ὄντες δυσαρεστημένοι διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἐπάρχου τῆς Σάμου, ὡς προστατεύοντες αὐτὴν, εἶπον λόγους πειρακτικοὺς εἰς τοὺς ψαριανοὺς κατὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἐπάρχου εἰς Σάμον καὶ κατὰ τῆς ἐκστρατείας εἰς Τσαρταλῆ· προσέθεσε δὲ ὁ Κουντουριώτης ὅτι δὲν δέχεται γράμμα ἀνοικτόν. Οἱ Ψαριανοὶ θεωροῦντες τὴν κατ' αὐτῶν ἀγανάκτησιν τῶν συναδέλφωντων, ἀπήντησαν ὅτι· —τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἐπάρχου εἰς Σάμον, τὴν ἐκάμαμεν κατὰ διαταγὴν τῆς Διοικήσεως· διὰ δὲ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Τσαταρλῆ τὴν ἐκάμαμεν εἰς τὸ κράτος τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἡμεῖς καταδιώκομεν τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὴν Τουρκίαν ὅπως δυνάμεθα· ἤδη οὔτε λόγος εἶναι περὶ αὐτῶν, οὔτε σεῖς εἶσθε οἱ ἁρμόδιοι κριταὶ διὰ νὰ κρίνετε· ἔχομεν ἄλλα σπουδαιότερα νὰ σκεφθῶμεν· ὅσον δὲ περὶ τοῦ ἀνοικτοῦ γράμματος (α) τοῦτο ἠνέωξαν οἱ πολιορκοῦντες πλοίαρχοι τὴν Σάμον· εἰς ἡμᾶς δὲν ἀπόκειται εὐθύνη, ἀλλὰ σεῖς πρῶτοι μᾶς ἐδώσατε τὸ κακὸν παράδειγμα (β). Ἐπρόσθεσαν δὲ ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ὑδραῖοι

(α) Καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐπληροφορήθησαν ὅ,τι καὶ οἱ Σάμιοι ἐμπιστευτικῶς εἶπον εἰς τοὺς πλοιάρχους, δηλ. ὅτι συνεννοοῦνται μετὰ τῆς Ὕδρας ἵνα μὴ δεχθῶσι ψαριανὸν ἔπαρχον.

(β) Κατὰ τὸ ἔτος 1822 ὅτε ὁ ἑλληνικὸς στόλος διευθύνετο

δύνανται νὰ κάμωσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐκστρατείας ὅσας θέλωσι· καὶ ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον. Ἀλλ' ἐξελθόντες τινὲς ὑδραῖοι εἶπον πρὸς αὐτοὺς ὅτι ἐκ τοῦ ὄχλου των εἶναι τινὲς ὡπλισμένοι ἵνα τοὺς κακοποιήσωσι, καὶ πρέπει νὰ προφυλαχθῶσιν. Ὁ μὲν ναύαρχος μέ τινας πλοιάρχους ἀπῆλθον εἰς τὰ πλοῖά των εἰς Περιβόλαν, οἱ δὲ πληρεξούσιοι μὲ τοὺς ἄλλους πλοιάρχους ἔμειναν εἰς Ὕδραν. Τὴν ἐπιοῦσαν εἰσῆλθον εἰς τὸ Μοναστήριον διὰ κοινὰς ὑποθέσεις· ἐξελθόντες δὲ ἀκολούθως ἐξ αὐτοῦ καὶ διευθυνόμενοι πρὸς τὰς λέμβους των ἐπαῤῥησιάσθησαν, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπερίμεναν νὰ ἔμβωσιν εἰς τὰς λέμβους, ὑδραῖοι ὡπλισμένοι καὶ ξιφήρεις ἵνα τοὺς κακοποιήσωσιν. Οἱ ψαριανοὶ διὰ νὰ ἀποφύγωσι τὸν κίνδυνον ἐῤῥίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐσώθησαν εἰς τὰς καμήλους τῶν ἐκεῖ ἐλλιμενισμένων πλοίων· οἱ δὲ ὡπλισμένοι ὑδραῖοι ἱστάμενοι εἰς τὴν προκυμαίαν, ἀπέναντί των, τοὺς ὕβριζαν καὶ τοὺς ἠπείλουν σείοντες τὰ ξίφη, καὶ τοὺς ἀπέτρεπον νὰ ἐξέλθωσιν εἰς τὴν ξηράν. Οἱ ψαριανοὶ ἔμεινον ἐπὶ τῶν καμήλων ἕως οὗ αἱ λέμβοι των ἐπλησίασαν καὶ τοὺς ἔλαβον καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὰ πλοῖά των εἰς Περιβόλαν.

Ἡ ἀπονενοημένη αὕτη πρᾶξις δυσηρέστησε πολλοὺς προκρίτους, τὸν ναύαρχον Μιαούλην καὶ τοὺς πλοιάρχους τοῦ στόλου.

Μετὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο οἱ πρόκριτοι Ὕδρας ἔπεμψαν

εἰς Πάτρας κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ, ὁ Ἀναγνώστης Μοναρχίδης, παραστάτης τῶν Ψαρῶν, ἔπεμψεν ἀπὸ Κόρινθον γράμματα διὰ μέσου τῆς Ὕδρας, εἰς τὸν ναύαρχον τῶν Ψαρῶν. Τὰ γράμματα ταῦτα οἱ ὑδραῖοι τὰ ἤνοιξαν καὶ τὰ ἔπεμψαν εἰς τὸν ναύαρχον τῶν Ψαρῶν μὲ τὸν Ἐμμανουὴλ Τομπάζην· οὗτος ἀπαντήτας κατὰ τὴν θαλασσοπλοΐαν τὸν ναύαρχον Ψαρῶν ἔδωκε πρὸς αὐτὸν τὰς ἐπιστολὰς ἀνοικτάς.

ἀπεσταλμένους εἰς τὴν μοῖραν τῶν ψαριανῶν διὰ νὰ προλάβωσι πᾶν ἀπευκταῖον. Οἱ ψαριανοὶ, καίτοι παθόντες δὲν ἐμνησικάκησαν, γνωρίζοντες ὅτι εἰς τὰς δεινὰς ἐκείνας περιστάσεις ἡ σύμπνοια, ἡ ὁμόνοια πολὺ περισσότερον ὠφελεῖ παρὰ ἡ δύναμις μόνον. Ἐρρίψαν λοιπὸν αὐτὰ εἰς τὴν λήθην, διότι ἐγνώριζον καὶ τὰς αἰτίας καὶ τοὺς ὑποκινοῦντας. Ἡ δὲ ἀναγκαιοτάτη σύμπνοια καὶ ἕνωσις, κατὰ τὸ γράμμα τῶν προκρίτων Ὕδρας πρὸς τὴν βουλὴν Ψαρῶν, δὲν διετηρήθη οὔτε ἕνα μῆνα.

Τὰ καταχωρούμενα ἐπίσημα ἔγγραφα δηλοῦσι τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκπλεύσεως τοῦ στόλου.

Περ. 6′. Ἀριθ. 2564.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα

Πρὸς τὸ Μινιστέριον τῶν ἐσωτερικῶν.

Ἡ ἀπόκρισις εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1793 τῶν 8 τοῦ μεσοῦντος ἐγγράφου του, ἐπληροφορήθη ἡ Διοίκησις τὰ τρέχοντα κατὰ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ γνωρίζουσα τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκπλεύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἔγραψε πολλάκις καὶ ἐνήργησεν ὅσον εἶναι δυνατὸν περὶ τούτου· ἐλπίζεται λοιπὸν ἡ ἔκπλευσίς του, καὶ εἴθε νὰ μὴ βραδύνῃ περισσότερον εἰς τὸ νὰ συντελέσῃ διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν.

Ἐν Σαλαμῖνι, τὴν 15 αὐγούστου 1823.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος, ΠΕΤΡΟΜΠΕΗΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ.

Σωτήριος Χαραλάμπης,—Α. Μεταξᾶς.

Εἰς ἀπουσίαν τοῦ γεν. Γραμματέως

Ν. Σπηλιάδης.

Περ. 6′. Ἀριθ. 2589·

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Πρὸς τὸ Μινιστέριον τῶν ἐσωτερικῶν.

Εὗρεν ἡ Διοίκησις ἔκλειστον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1797, τῶν 8

τοῦ ὑπερμεσοῦντος ἔγγραφον του, καὶ τὸ ἔστειλεν ἀμέσως εἰς τὰς νήσους, προτρεπομένη τὴν ταχίστην ἔκπλευσιν τοῦ στόλου· ἀλλ' οἱ νησιῶται ἀπεκρίθησαν, κατὰ τὸ σύνηθες, ὅτι ἅμα λάβουν τὰ χρήματα λύουν πανιὰ τὰ πλοῖά των· μόνον οἱ ψαριανοὶ ἐδείχθησαν καὶ αὖθις γενναῖοι πατριῶται, καὶ ἔφθασαν μὲ τὴν ἀναλογίαν τῶν πλοίων των εἰς τὸν Πόρον. Ἡ Διοίκησις δὲν παύει τοῦ νὰ ἐνεργῇ περὶ τούτου ἀδιακόπως, καὶ εἴθε τέλος πάντων νὰ μὴν ἀποτύχῃ.

Ἰδοὺ ἡ διαταγὴ πρὸς τοὺς φρουράρχους Ναυπλίου καὶ Νεοκάστρου διὰ νὰ δώσουν χιλίας ὀκάδας βαροῦτι εἰς τὸν Ποταμιάνον, καὶ τὸ ὑπουργεῖον νὰ τὰς ἐνεργήσῃ.

Ἐν Σαλαμῖνι, τὴν 17 αὐγούστου 1823.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος, ΠΕΤΡΟΜΠΕΗΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ,

Σωτήριος Χαραλάμπης,—Α. Μεταξᾶς.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ γεν. Γραμματέως
Ν. Σπηλιάδης.

Ἡ ἀκόλουθος διακήρυξις τοῦ Ἐκτελεστικοῦ δεικνύει τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος.

Περ. 6'. Ἀριθ. 2493.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Διακηρύττει·

Ἕλληνες! εἶναι μὲν ἡ Διοίκησις ὑπόχρεως νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν σωτηρίαν σας, διὰ τὴν ἀσφάλειάν σας καὶ διὰ τὴν εὐδαιμονίαν σας, ἀλλ' εἶσθε καὶ σεῖς ἀμοιβαίως ὑπόχρεοι νὰ ὑπακούετε καὶ νὰ ἐκπληροῦτε προθύμως τὰς σωτηριώδεις διαταγάς της προσφέροντες τὴν κατὰ πάντα συνδρομήν σας. Ἡ Διοίκησις πρὸ πολλοῦ σᾶς ἐπαρέστησεν τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ὁμονοήσετε καὶ νὰ ἐκστρατεύσετε κατὰ τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν ἤπειρον, τοῦ νὰ ἀπολύσετε τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα κατὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου, τοῦ νὰ συνεισφέρετε χρήματα, χωρὶς τῶν ὁποίων δὲν γίνεται ποτὲ πόλεμος, ἀλλὰ δὲν ἐτελεσ-

φόρησε. Τέλος πάντων ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ τὸ καλὸν παράδειγμα, καὶ διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ εὐθαρσίαν καὶ νὰ εὐκολύνῃ τὰ τῆς ἐκστρατείας, ἰδοὺ, ἐκστρατεύει αὐτοπροσώπως καὶ εὐχαριστεῖται νὰ συμπάσχῃ καὶ νὰ συνδιακινδυνεύῃ μὲ τὸν στρατιώτην, ἀλλὰ δὲν τελεσφορεῖ. Ἀφιλοπατρία, νωθρότης, ἀδράνεια, διχόνοια, καὶ ἀπείθεια κυριεύουν εἰς ὅλας τὰς καρδίας. Ὅλοι παρατηροῦν μετὰ ὄμματα τοῦ Ἄργου τὰς ἐλλείψεις τῶν ἄλλων, ὅλοι κρίνουν ἀνακρίνουν καὶ κατακρίνουν· ὅλοι ἐλεεινολογοῦν τὴν Ἑλλάδα, ὅλοι ἀποκαλοῦνται Ὀρομάνζαι καὶ κατηγοροῦν τοὺς ἄλλους ὡς Ἀριμάνας, εἰς τοὺς ὁποίους ἀποδίδουν τὰς αἰτίας τῆς κοινῆς συμφορᾶς, ἀλλὰ κανεὶς δὲν θέλει νὰ γνωρίσῃ τὰ χρέη τοῦ πολίτου καὶ νὰ τὰ ἐκπληρώσῃ· κανεὶς δὲν προθυμοποιεῖται εἰς τὴν κοινὴν σωτηρίαν, καὶ ὅλοι καυχῶνται ὅτι εἶναι πατριῶται καὶ κανεὶς δὲν δείχνει τὸν πατριωτισμόν του εἰς τὴν κατεπείγουσαν ἀνάγκην τῆς Πατρίδος. Μόλις ἐμπαρκάρησαν ὀλίγοι στρατιῶται διὰ τὸν Ἰσθμὸν, ἀλλὰ δὲν ἐπροχώρησαν περαιτέρω, δὲν εἶδον ὁλότελα τὸν καπνὸν τοῦ ἐχθρικοῦ πυρὸς καὶ ἐλειποτάκτησαν, ζημιώσαντες ἀνωφελῶς τὴν Πατρίδα. Ὀλίγιστοι ἔμειναν μετὰ τοῦ πατριώτου στρατηγοῦ Νικήτα Σταματελοπούλου, ὅθεν ὁ ἐχθρὸς ἐκτελεῖ ἀνεμποδίστως τὰ σχέδιά του. Ἡ Εὔβοια ἀπώλετο, οἱ ἀδελφοί μας κατεσφάγησαν, ἠχμαλωτίσθησαν, καὶ ἡ ἀνατολικὴ Ἑλλὰς λεηλατεῖται καὶ καταφανίζεται. Ὀλίγοι ἐμπαρκάρησαν ἄλλοθεν διὰ τὰς Πάτρας καὶ παρομοίως ἄρχισαν νὰ λειποτακτοῦν· οἱ ἐχθροὶ δὲ καταστρατηγοῦν τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα, ὁ στόλος τοῦ Σουλτάνου πολιορκεῖ τὸ προπύργιον τῆς Πελοποννήσου διὰ θαλάσσης. Τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα δὲν ἀπέρχονται δι' ἔλλειψιν μηνιαίων νὰ τὸν καταδιώξουν. Πελοποννησιακὴ δύναμις δὲν ἠμπορεῖ νὰ μεταβῇ εἰς Μεσολόγγι, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὸν ἔσχατον κίνδυνον· ὅθεν ἡ δυτικὴ Ἑλλὰς κατακυριεύεται, καὶ ἡ διάβασις τῶν ἐχθρῶν μένει πανελευθέρα εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἐζητήθησαν χρήματα διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου καὶ μόνον οἱ πολῖται Τριπολιτσᾶς καὶ Κορίνθου ἔδωσαν τὸν ἔρανόν των· καὶ τῶν μὲν πρώτων ὁ ἔρανος ἐδαπανήθη διὰ τὰ ἐκεῖσε διαβαίνοντα στρατεύματα, τῶν δὲ δευτέρων κατηναλώθη διὰ τὰ στρατεύματα τοῦ Ἰσθμοῦ. Ἀπὸ τὰς λοιπὰς ἐ-

παρχίας δὲν ἐσυνάχθησαν χρήματα καὶ ἐπομένως οὔτε τὰ μηνιαῖα τοῦ στόλου οὔτε τὰ λοιπὰ ἔξοδα τῆς ἐκστρατείας ἐξοικονομοῦνται. Ἐπωλήθησαν τὰ ἐθνικὰ εἰσοδήματα τῆς Πελοποννήσου, ἀλλ' ἡ Διοίκησις δὲν ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν χρήματα, καὶ τοῦτο ἀπεδείχθη διὰ τῶν ὁποίων ἐζήτετο λογαριασμὸν τοῦ ὑπουργείου τῆς οἰκονομίας. Διωρίσθησαν καὶ αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους ν' ἀποδώσουν τὰ εἰσοδήματά των καὶ τὸν ἔρανόν των διὰ τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, ἀλλὰ καὶ ἐντεῦθεν ἐπήγασαν δυσκολίαι. Καθ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας βασιλεύουσιν ἰδιοτέλειαι καὶ ἀλληλομαχίαι, καὶ ἕκαστος ἀσυνειδότως θυσιάζει τὰ γενικὰ συμφέροντα εἰς τὰ ἴδια. Εἰς τοιαύτην θλιβερὰν κατάστασιν ἡ Ἑλλὰς ὑστερεῖται καὶ στόλου καὶ στρατευμάτων, καὶ ἐκτίθεται ἁπανταχόθεν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν βαρβάρων, τῶν ὁποίων αἱ δυνάμεις καὶ οἱ θησαυροὶ εἶναι ἀνεξάντλητοι, ἐνῷ αἱ δυνάμεις καὶ οἱ θησαυροὶ τῆς Ἑλλάδος εἰς ἄλλο τι οὐσιωδῶς δὲν συνίστανται παρὰ εἰς τὸν πατριωτισμόν των. Ναί, συμπολῖται! ὁ πατριωτισμὸς ἀνεπλήρωσε τὴν ἀδυναμίαν, τὴν πενίαν καὶ ἀπορίαν σας, καὶ εἰς τόσας περιστάσεις ἐγνωρίσατε ὅτι ὀλίγιστοι Ἕλληνες ἀντιπαραταχθέντες μὲ ὀλίγα ὅπλα, καὶ ταῦτα κολοβωμένα, καὶ πολεμήσαντες, ἐνικήσατε μυριάδας καὶ χιλιάδας ἐχθρῶν. Ὁ πατριωτισμὸς ἐξεῦρε πόρους καὶ τρόπους οἰκονομίας, ὥστε καὶ τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα ἐκίνησε, καὶ τὰς ἀποσκευὰς ἐπρομήθευσε, καὶ τὰ στρατεύματα ἐξέθρεψε καὶ τὴν Πατρίδα διέσωσεν. Ἀλλ' ἤδη ὁ πατριωτισμὸς ἐξέλιπε καὶ οὔτε στρατιώτης θέλει νὰ πολεμήσῃ, οὔτε ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἐκπλέει, οὔτε τὰ ἐθνικὰ δικαιώματα ἀποδίδονται, οὔτε χρηματικὴ συνεισφορὰ γίνεται. Ὅλοι καταχρῶνται τὰ δίκαια τῆς Πατρίδος, ὅλοι ἀπεσκίρτησαν καὶ ἀπεστράφησαν τὰ χρέη των καὶ καθήκοντά των, καὶ φεῦ! πέντε χιλιάδες τοῦρκοι παραδίδοντες τὰ πάντα εἰς πῦρ καὶ εἰς σίδηρον, κατὰ τὴν ἤπειρον, ἐπαπειλοῦν τὴν πανωλεθρίαν μας καὶ ἀμαχητὶ κατασπαράττουν καὶ ἐξολοθρεύουν τὸ ἔθνος ὅθεν ἂν διαβαίνουν, καθότι πουθενὰ δὲν ἀπαντοῦν παραμικρὰν ἀντίστασιν. Εἰς τοιαύτην φρικώδη παραλυσίαν τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων, ἐνῷ οἱ πολῖται ἀπολύονται ἀπὸ τὰ χρέη τῆς πολιτείας, ὑπεξαιρεῖται καὶ ἡ Διοί-

κησις ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας των· ἡ παρουσία της ἐνταῦθα χωρὶς στρατεύματα καὶ χωρὶς χρήματα ἀποβαίνει ἀνωφελὴς καὶ ματαία, καὶ ἂν ἄλλως πῶς δὲν δυνηθῇ νὰ λάβῃ τ' ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος, ἄλλο χρέος δὲν ἔχει πλέον νὰ κάμῃ, παρὰ νὰ μὴν ἐπιζήσῃ εἰς τὸν ὄλεθρόν της. Διὰ ν' ἀποφύγῃ δὲ τὸν ἔλεγχον τοῦ συνειδότος, διακηρύττει πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον, διὰ νὰ μὴν προφασίζωνται ἄγνοιαν τούτου καὶ καταδικάζουν τὴν Διοίκησιν, ἕνεκα τῶν ἀπειλουμένων δυστυχημάτων καὶ συμφορῶν. Ἕλληνες! ἂν ἐξεστρατεύατε εἰς τὸν δέοντα καιρὸν εἰς τὴν ἤπειρον, αὐτὰ τὰ βάρβαρα σμήνη ἔμελλε νὰ κυριευθοῦν ἀπὸ πανικὸν φόβον· ἡ νικηφόρος παρουσία σας ἔμελλε νὰ στήσῃ νέα τρόπαια ἀθανασίας καὶ δόξης καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν Πατρίδα ἀνωτέραν παντὸς κινδύνου, ἴσως καὶ διὰ παντὸς. Ἀλλ' εἶναι εἰσέτι καιρὸς σωτηρίας φθάνει νὰ προθυμοποιηθῆτε διὰ νὰ ἐκπληρώσετε τὰ χρέη σας καὶ ἀφεύκτως στερεώνετε τὴν ἀνεξαρτησίαν σας.

Ἐν Σαλαμῖνι, 10 αὐγούστου 1823.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος, ΠΕΤΡΟΜΠΕΗΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ.

Σωτήριος Χαραλάμπης,—Α. Μεταξᾶς.

Διὰ τὸν γεν. Γραμματέα
Ν. Σπηλιάδης.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου
Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ γεν. Γραμματέως
(Τ. Σ.) Ν. Σπηλιάδης.

Ἡ Διοίκησις μὴ οὖσα εἰς καλὴν χρηματικὴν κατάστασιν ἵνα γρηγορήσῃ διὰ τὰ πρὸς διατήρησιν τοῦ στόλου καὶ τῶν στρατιωτῶν ἀναγκαῖα εὑρίσκετο εἰς ἀπελπισίαν· θεωροῦσα δὲ τὸν κίνδυνον, ὃν τρέχει ἡ Ἑλλὰς, κατέφυγεν εἰς τὴν διακήρυξιν ἵνα ἐμψυχώσῃ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἵνα διαμαρτυρηθῇ τρόπον τινὰ καὶ κηρύξῃ τὴν ἀνέχειάν της, ὥστε νὰ μὴν ἔχῃ ἔλεγχον συνειδήσεως καὶ νὰ μὴ προφασίζωνται οἱ Ἕλληνες τὴν ἀκηδίαν της ἐὰν

ἐπέλθῃ καταστροφή. Οἱ συνάδελφοι τῶν ψαριανῶν καίτοι προσκαλέσαντες αὐτοὺς, (ἴδε ἔγγραφον προκρίτων Ὕδρας, ἀπὸ 24 ἰουνίου καὶ 16 ἰουλίου) καίτοι γνωρίζοντες τὴν διακήρυξιν ταύτην τῆς Διοικήσεως, δὲν ἀπέστειλαν τὰ πλοῖά των.

Ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ ὑδραῖοι οὐδένα εἶχον σκοπὸν νὰ ἐκπλεύσωσιν, ἡ τῶν ψαριανῶν μοῖρα ἀπέπλευσεν ἀπὸ Περιβόλαν καὶ ἀπῆλθεν εἰς Σπέτσας ὅπου μὴ εὑροῦσα τὰ πλοῖα τῆς νήσου ταύτης ἕτοιμα καὶ λαβοῦσα πληροφορίας ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος διαπλέει τὸ Αἰγαῖον, ἀπέπλευσε μόνη της πρὸς ἀναζήτησίν του. Πλέουσα δὲ μεταξὺ Σερίφου καὶ Πάρου εἶδε τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἐξερχόμενον ἀπὸ τῆς Ἀντιπάρου τὸ ἀκρωτήριον. Παραπλέοντες δὲ ὁμοῦ, ὁ μὲν ἐχθρικὸς στόλος διευθύνθη πρὸς τὸ στενὸν τῆς Χίου, τὰ δὲ ψαριανὰ πλοῖα εἰς Ψαρά. Ἀμέσως δ' ἔπεμψαν τὰ δύω πυρπολικὰ τοῦ Κανάρη καὶ Νικοδήμου ἵνα προφθάσωσι τὸν ἐχθρικὸν στόλον εἰς τὸ στενὸν τῆς Χίου καὶ ῥίψωσι τὰ πυρπολικὰ ἐπ' αὐτοῦ.

Καταχωρῶ ἐνταῦθα τὰς ἀναφορὰς τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν καὶ τοῦ ναυάρχου, τὰς ἀφορώσας τὰς κινήσεις τῶν πλοίων.

Ἀριθ. 12.

Σεβασμία καὶ ὑπερτάτη Διοίκησις.

Δὲν ἀμφιβάλλομεν τελείως ὅτι νὰ μὴν ἔγιναν γνωστὰ εἰς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν πάντα τὰ διατρέξαντά μας, διὸ καὶ δὲν ἐκτεινόμεθα νὰ τὰ ἐξιστορήσωμεν, εἰμὴ μόνον ἀναφερόμεθα ὅτι ἡμεῖς ὡς, αἱ διαταγαὶ ὑμῶν, διὰ τὴν ξεκίνησιν τῶν πλοίων μας, διὰ τὴν σύστασιν τοῦ στόλου, καὶ κατὰ τὰ γραφόμενα τῶν ἀδελφῶν ὑδραίων καὶ σπετσιωτῶν τοῦ νὰ εὑρεθῶσιν εἰς τὰ νερά των κατὰ τὴν ἀ. αὐγούστου ἢ καὶ ὅσον τάχιστα τὰ καράβιά μας διὰ νὰ συνενωθῶμεν καὶ αἱ τρεῖς νῆσοι, καὶ νὰ κινηθῶμεν κατὰ τῶν ἐχθρῶν· οὕτως ἐπράξαμεν, καὶ τὰ καράβιά μας εὑρέθησαν

κατὰ τὸν λόγον καὶ γραφόμενά μας, πλὴν οἱ ἀδελφοὶ ὑδραῖοι καὶ σπετσιῶται ἕτοιμοι (δὲν ἐξέπλευσαν). Τὰ καράβιά μας δὲ ἀφοῦ ἔμαθον τὸν ἐρχομὸν τῆς ἁρμάδας, ἐξεκίνησαν κατ' αὐτῆς, τὴν εὗρῆκαν μεταξὺ τῶν νενεκρωμένων νήσων, (εἰς τὴν ἀκμὴν νὰ προσκυνήσουν)· ἀγκαλὰ καὶ μὴ πιστεύοντες τὰς ἀπατηλὰς τοῦ ἐχθροῦ ὑποσχέσεις καὶ ἀψηφοῦντες κάθε λογῆς ἐνδεχόμενον κίνδυνον, διὰ τὸν ὀλίγον ἀριθμὸν ἐπαῤῥησιάσθηκαν ἀντίκρυ της τὴν ἐβίασαν νὰ βαλθῇ εἰς τὰ πανιὰ, τὴν ὑποχρέωσαν νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ βλάψῃ ὡς καὶ τὴν πλέον ἀδυνατωτέραν νῆσον, καὶ συντροφεύοντές την ἦλθαν ἕως εἰς τὴν Χίον, ὅπου ἐμβαίνουσα ἡ αὐτὴ, ὥρμησαν διὰ νυκτὸς καὶ τὰ μπουρλότα, πλὴν δὲν τὴν ἐπρόφθασαν, διότι εἶχεν ἀπεράσει μὲ βίαν εἰς Μιτυλήνην καὶ ἄραξεν (ὡς διὰ τῶν φυλακῶν ἐπληροφορήθημεν) εἰς τὸ Ἁγιασμάτι, διὰ τῆς ὁποίας *τὸν ἐξολοθρευμὸν προσπαθοῦμεν μὲ διαφόρων εἰδῶν τρόπους.* Εἴθε ὁ θεὸς νὰ ἐπιβλέψῃ καὶ ἀξιώσῃ ἡμᾶς διὰ νὰ *ἐπιτύχωμεν τοὺς σκοπούς* μας, ὡς μᾶς ἐβοήθησε καὶ δὲν ἐβλάφθη εἰς αὐτὴν τῶν ἐχθρῶν τὴν ἀνάβασιν οὐδεὶς τῶν χριστιανῶν· καὶ δὲν ἤθελεν εἰσέλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν βεβαιώτατα, ἐὰν εἴμεθα ὅλος ὁ ἑλληνικὸς στόλος· διότι εἶναι εἰς μεγάλην ἀδυναμίαν.

Ὑπερτάτη Διοίκησις! τὰ καράβιά μας, ὡς λέγομεν καὶ ὡς συμπεραίνομεν νὰ ἐπληροφορήθητε, ἔκαμαν ὅ,τι ἐμπόρεσαν, καὶ καταγινόμεθα ἐνεργοῦντες, δι' ὅλα τὰ ὁποῖα ἐξοδεύσαμεν καὶ ἐξοδεύομεν ἀρκεταὶς χιλιάδες γρόσια. Ἀπὸ δὲ τὰ τῶν νήσων συναζόμενα, ὡς αἱ ὑμέτεραι διαταγαὶ, δὲν ἐλάβαμεν οὔτε ὁβολὸν μέχρι σήμερον. Ὅθεν καὶ ἀναφερόμεθα εἰς τὴν ὑπερτάτην ζητοῦντες αὐτά μας τὰ ἔξοδα (ἀγκαλὰ καὶ εἴμεθα ὅτι νὰ ἐφρόντισε δι' αὐτὰ), μόλον τοῦτο στενοχωρημένοι ὄντες κατὰ πολλὰ διαζόμεθα νὰ τὸ ἐνθυμίσωμεν εἰς τὴν κοινὴν μητέρα, ἵνα κάμῃ τρόπον περὶ αὐτῶν μας τῶν ἐξόδων, διότι καὶ δι' ἄλλων πολλῶν ἔξοδα πολλάκις εὑρέθησαν τρόποι καὶ ἐπληρώθησαν· ἂς λάβῃ λοιπὸν μέτρα ἡ Διοίκησις διὰ νὰ μὴν ἀδικηθῶμεν καὶ ζημιωθῶμεν, ἐπειδὴ καὶ ζημιονόμενα τὰ Ψαρὰ ἀδυνατίσουν καὶ δὲν θέλουν εἶσθαι πλέον εἰς κατάστασιν νὰ βοηθήσουν τὸ ἔθνος, ὡς τὸ ἐβοήθησαν μέχρι σήμερον· ἀθωόνονται κατὰ πάντα διότι ἀνεφέρθησαν ὅπου ἔπρεπε καὶ δὲν εἰσηκούσθησαν τὰ δίκαιά των. Οἱ ἡμέτεροι πληρεξούσιοι

κ. Δημήτριος Λένος, καὶ κ. Γεώργιος Διασάκης θέλουσιν ἔλθει αὐτοῦ, καὶ συμφώνως μετὰ τοῦ κ. Γεωργίου Σκανδάλη θέλουσι παραστήσει τὰ δέοντα. Παρακαλοῦμεν δὲ τὴν Διοίκησιν ὅπου νὰ δώσῃ ἀκρόασιν καὶ νὰ ἐξισάσῃ τὰ δικαιώματα ἑκάστου, διότι πολλὰ μεγάλα ἄδικα ἔγιναν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν μέχρι σήμερον, τὰ ὁποῖα, ἂν δὲν διορθωθοῦν, βεβαιότατα θέλουν ἐπιφέρει φθοροποιὰ ἀποτελέσματα, καὶ ἴσως (ὃ μὴ γένοιτο) τὸν τέλειον ἀφανισμόν.

Ἡμεῖς κατὰ χρέος ἀναφερόμεθα καὶ ἀναφερόμενοι ἀθωονόμεθα, ἡ δὲ πάντων μητέρα Διοίκησις, ἂς ἐξισάσῃ καὶ διορθώσῃ τὰ δικαιώματα καὶ ἰδιαίτερα ἑκάστου· καὶ μὲ βαθύτατον σέβας μένομεν.

Ἐν Ψαρᾷ, τὴν 4 7βρίου 1823.

(Τ. Σ.) Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν

Ἰωάννης Γ. Καλάρης, — Νικολὴς Ἀργύρη.

Κατεχωρήθη εἰς τὴν Βουλὴν, τῇ 10 7βρίου 1823, Σαλαμῖνα.

Ἰδοὺ καὶ τοῦ Ναυάρχου.

Σεβασμία καὶ ὑπερτάτη Διοίκησις.

Χρέος μου πατριωτικὸν κρίνω καὶ εὐπειθὴς πατριώτης ν' ἀναφέρω ἐξιστορῶν ἐκτακτικῶς πῶς τὰ καθ' ἡμῶν. Ἡ νῆσός μας καίτοι δυστυχεστέρα τῶν ἄλλων, φύσιν ὅμως ἔχουσα τὸν πατριωτισμὸν ἐφάνη εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις προθυμοτέρα ἐκείνων, ἴδιον ποιουμένη τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα, καθὼς τὰ πράγματα τὸ ἀπέδειξαν· καὶ μ' ὅλα ταῦτα δὲν ἀπήλαυσεν ἄλλο παρὰ νὰ βλέπῃ τὸν ἑαυτόν της ὡς ἀδικημένον καὶ ὑστερημένον παντοίας ἀπαιτουμένης ὑπεραspίσεως. Εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσι, ὅτι τὸν προαπερασμένον χρόνον, οἱ δυστυχεῖς πολῖται τῆς νήσου ταύτης βλέποντες τὸν ἐπαπειλούμενον γενικὸν ὄλεθρον τῆς Πατρίδος, ἐκ τοῦ ὑστερήματος ἐπλήρωσαν ἓν μηνιαῖον διὰ νὰ ἐκπλεύσῃ ὁ στόλος· τὸ αὐτὸ ἠκολούθησε καὶ τὸν ἀπερασμένον καὶ τὸν τρέχοντα ἤδη χρόνον, ἐλπίζοντες ὅτι ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις ὄχι μόνον θέλει τοὺς ἀποζημιώσει, ἀλλὰ θέλει βραβεύσει τὴν προθυμίαν των· καὶ εὑρέθησαν ἀπατημένοι εἰς τὰς ἐλπίδας των. Ὑπερτάτη Διοίκησις! ἡ προθυμία μας διὰ νὰ καταστρέψωμεν τὸν ἐχθρὸν ἀπεδείχθη σαφέστατα ἐκ τῶν ἔργων μας· ἀλλὰ τί ἐδύνατο νὰ κατορθώσῃ μό-

νος ὁ στολίσκος μας ἐναντίον τοῦ πολυαριθμου ἐχθρικοῦ στόλου, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἕνωσις μεταξὺ τῶν ἄλλων νήσων; Ἡμεῖς ἐπήγαμεν εἰς Ὕδραν διὰ νὰ τοὺς προθύμοποιήσωμεν νὰ ἐκπλεύσῃ ὁ στόλος των, ἀλλ' οἱ πρόκριτοι αὐτῆς ἀδιαφοροῦντες μᾶς ἠρώτουν μόνον περὶ τῆς Σάμου (τὴν αἰτίαν μὴ ἀγνοοῦντες σιωπῶμεν), καὶ τέλος μᾶς ἀποδίωξαν βαρβαρικῶς ἐκεῖθεν. Μὴ δώσαντες ἐπήγαμεν εἰς Σπέτσας, ἠθράμεν ἐκεῖ προθύμους, διότι ἀποφάσισαν νὰ ἑτοιμάσουν ἕνδεκα ἐκ τῶν πλοίων των, διὰ νὰ ἑνωθοῦν μετὰ τῶν ἡμετέρων· καὶ ἐνῷ ἐνησχολούμεθα εἰς τὰ τοιαῦτα, αἴφνης εἰδοποιούμεθα ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἦτον ἀραγμένος εἰς τὴν Μῆλον, καὶ ὅτι ἐκεῖθεν ἐνασχολεῖται νὰ καθυποβάλλῃ καὶ τὰς ἄλλας δυστυχεῖς νήσους· ἐδράμαμεν μόνοι μας διὰ νὰ προλάβωμεν τὸ κακὸν καὶ νὰ ματαιώσωμεν τοὺς σκοπούς του· τὸν ηὕραμεν ἀραγμένον εἰς τὸν *Τριὸν*, καὶ ἐνασχολούμενον νὰ καθυποτάξῃ τοὺς Παρίους, οἵτινες τῷ ἀντεστάθησαν μὲ γενναιότητα· μόλις μᾶς εἶδε καὶ μετὰ βίας ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν καὶ ἡμεῖς ἠκολουθήσαμεν μέχρι τοῦ κόλπου τῆς Χίου· εὐθὺς ἐστείλαμεν τὰ δύο ἡφαίστεια συντροφευμένα μὲ δύο πλοῖά μας, στοχαζόμενοι ὅτι θέλει σταθῆ ἐκεῖ, καὶ δὲν ἔλλειψαν νὰ ὑπάγουν μέχρι τοῦ λιμένος. Ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς γνωρίσας τὰ κινήματά μας ἐπῆγεν εἰς Μιτυλήνην καὶ Ἀσίας, καὶ κατ' αὐτὰς πάλιν θέλει ἐξαποστείλομεν τὰ ἡφαίστειά μας, καὶ εἴθε νὰ κατορθώσουν τὸ ποθούμενον εἴθε! Ἐχάσαμεν τῷ ὄντι καιρὸν ἁρμόδιον, καθ' ὃν ἐδυνάμεθα νὰ τὸν κατακαύσωμεν, ἂν ἤθελε εἶναι ἑνωμένος καὶ ὁ λοιπὸς στόλος μας, ἐπειδὴ καὶ εὑρίσκονται εἰς τὴν ἐσχάτην ἀδυναμίαν· ἀλλ' οἱ σύμμαχοί μας εἰσέτι δὲν ἐφάνησαν, ἐν ᾧ ἀκόμη δυνάμεθα νὰ τὸ κατορθώσωμεν. Ταῦτα ἐκ πατριωτικοῦ ζήλου ἐξιστορῶν, πέπεισμαι ὅτι ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις θέλει δώσῃ εἰς τὴν δυστυχῆ νῆσόν μας χρηματικήν τινα βοήθειαν, ἥτις δύναται νὰ τὴν ἀνακουφίσῃ καὶ νὰ τὴν κάμῃ προθυμωτέραν εἰς τὸ νὰ ἐξακολουθῇ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, καθὼς καὶ τὴν ὑπεράσπισίν της. Ὑποσημειοῦμαι δὲ μὲ βαθύτατον σέβας.

Τὴν 6 σεπτεμβρίου 1823, Ψαρά.

Τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως εὐπειθὴς πατριώτης,

Ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν, ΝΙΚΟΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν μεγαλοφρονοῦσα δὲν ἀναφέρει τὰ εἰς Ὕδραν συμβάντα εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ ἔθνους, ἀλλ' ἐν ἀρχῇ τῆς ἀναφορᾶς της τὰ θεωρεῖ ὡς γνωστὰ καὶ τὰ παρασιωπᾷ· ὁ δὲ ναύαρχος τὰ θεωρεῖ καὶ αὐτὸς ὡς γνωστὰ, διότι μετὰ τὰ συμβάντα εἰς Ὕδραν τὰ ἀνήγγειλεν εἰς τὴν βουλὴν δι' ἀναφορᾶς του, ἥτις ἀναγνωσθεῖσα κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 25 αὐγούστου 1823, κατεχωρήθη εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς βουλῆς. Ἀλλ' ὁμολογεῖ ὁ ναύαρχος τὴν ἀδιαφορίαν τῶν προκρίτων τῆς Ὕδρας περὶ τῶν κοινῶν· ὅτι μόνον διὰ τὴν Σάμον ἠρώτων καὶ βαρβάρως τοὺς ἀπεδίωξαν. Ὁμολογοῦσι δὲ καὶ ἡ βουλὴ καὶ ὁ ναύαρχος τὴν πτωχίαν των καὶ ζητοῦν τὴν βοήθειαν τῆς Διοικήσεως, ἥτις, ἐνῷ πολλάκις ἐξέπλευσαν τὰ πλοῖα τῶν Ψαρῶν, δὲν ἔπεμψε χρήματα· προσθέτει δὲ ὅτι πραγματικῶς δεικνύει διὰ τῶν ἔργων τὴν προθυμίαν της, καὶ ὅτι μ' ὅλην τὴν δυστυχίαν των προθυμοποιοῦνται καὶ χορηγοῦν τὴν συνδρομήν των πανταχόθεν. Καὶ τῳόντι οὕτως ἔπραττον· διότι ἄνευ διαταγῶν τῆς Διοικήσεως, ἢ πρὶν φθάσωσιν αὗται εἰς Ψαρὰ, ἐπρολάμβανον διὰ τῶν συνδρομῶν των τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος καὶ ἔπεμψαν τὰ πλοῖά των εἰς Σάμον, εἰς τὸν κόλπον τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἀλλοῦ, δαπανῶντες ἐξ ἰδίων· καὶ ποτὲ δὲν εἶπον πρὸς τὴν Διοίκησιν ὅτι ἄνευ ἀποστολῆς χρημάτων δὲν ἐκπλέουσι.

Καταδιώκοντες τὸν ἐχθρικὸν στόλον καὶ προσπαθοῦντες νὰ τὸν ἐξολοθρεύσωσιν ἔπεμπον τὰ πυρπολικὰ κατόπιν του ὅπου ἐλλιμενίζετο. Καὶ καθ' ἣν ἡμέραν ἦσαν ἕτοιμοι νὰ ἐκπλεύσωσι διὰ Μιτυλήνην καὶ Ἀσίαν ἐπανῆλθον αἱ φυλακαί των καὶ ἀνήγγειλαν τὴν ἀπόπλευσιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐκεῖθεν.

Αἰτοῦσι τὰς δαπάνας διὰ νὰ δύνανται νὰ ἐκπληρώσωσι μὲ περισσοτέραν προθυμίαν τὰ χρέη των, ἀλλὰ μ' ὅ-

λας τὰς παρακλήσεις των, μ. ὅλην τὴν εἰλικρινῆ ἐξιστόρησιν τῶν δυστυχιῶν των καὶ τὴν διαμαρτύρησιν τρόπον τινὰ ὡς λέγει ἡ Βουλή « ὅτι ζημιονόμενα τὰ »Ψαρὰ ἀδυνατίσουν καὶ δὲν θέλουν εἶσθαι πλέον εἰς »κατάστασιν νὰ βοηθήσουν τὸ ἔθνος, ὡς τὸ ἐβοήθησαν »μέχρι σήμερον· ἀθωόνονται δὲ κατὰ πάντα διότι ἀνα»φέρθησαν ὅπου ἔπρεπε καὶ δὲν εἰσηκούσθησαν τὰ δί»καιά των»· μολαταῦτα ἡ Διοίκησις χρηματικῶς δὲν ἐβοήθησε τοὺς ψαριανοὺς εἰς τὰς δαπάνας, ἃς ἐποίουν ὑπὲρ τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος καὶ ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας τῆς νήσου των· διότι ἐκτὸς τῶν εἰς ἀναλογίαν τῆς μοίρας της, ἣν ἔπεμψε πρὸς σχηματισμὸν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἄλλα δὲν ἔπεμψεν εἰς τοὺς Ψαριανούς.

Ἰδοὺ καὶ τὰ πρακτικὰ τοῦ Βουλευτικοῦ.

(Ἀπόσπασμα πρακτικῶν)

Τῆς συνεδριάσεως τῆς 25 αὐγούστου 1823, ἐν Σαλαμῖνι.

Ἔτι ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τοῦ ναυάρχου Ψαρῶν Νικολάου Ἀποστόλου, παραπονουμένου διὰ τὸ ἀχρεῖον κίνημα ὅπου κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων καπιτανέων του ὑδραῖοι τινὲς ἔπραξαν, καὶ διατὶ ἐνῷ οἱ ὑδραῖοι συνάζουσι τὸν διορισθέντα ἔρανον ἀπὸ τὰς νήσους, δὲν δίδουσι καὶ εἰς αὐτοὺς τὸ ἀνάλογον. Προσέτι ζητοῦσι διὰ νὰ πληρωθῶσι τὰ μηνιαῖά των ἀπὸ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐξέπλευσαν. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐστάλη πρὸς τὸ Ἐκτελ. ἵνα θεωρεῖσαν γράψῃ πρός τε τὸν ναύαρχον καὶ τοὺς λοιποὺς καπιτανέους τῶν Ψαρῶν διὰ νὰ ἡσυχάσωσι· νὰ γράψῃ προσέτι καὶ εἰς τοὺς προκρίτους τῶν νήσων Ὕδρας τὰ δέοντα περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως.

Εἰς τὸ ἀρχεῖον δὲν εὗρον οὔτε τὴν ἀναφορὰν τοῦ ναυάρχου τῶν Ψαρῶν, οὔτε τὰς διαταγὰς τοῦ Ἐκτελεστικοῦ περὶ τοῦ τὶ ἔγραψεν αὐτὸ, πρὸς τὸν Ναύαρχον καὶ καπιτανέους ψαριανοὺς, καὶ πρὸς τοὺς προκρίτους Ὕδρας.

Τὰ κατωτέρω ἔγγραφα τῶν ἐπάρχων Πάρου καὶ Νάξου δεικνύουσι τὴν κατάστασιν τῶν νήσων τούτων ὅταν

τὰ Ψαριανὰ πλοῖα ἐφάνησαν εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.

Περ. 6'. Ἀριθ. 82.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Μινίστρον τῶν ἐσωτερικῶν σεβασμιώτατον ἅγιον Ἀρχιμανδρίτην.

Εἰς τὰς 23 τοῦ παρελθόντος αὐγούστου ἐφάνη ὁ ἐχθρικὸς στόλος εἰς τὰ μέρη μας, ὅστις ἄραξεν εἰς τὸν *Τριὸν*, λιμένα τῆς νήσου Πάρου (ὅλος δὲ συμποσοῦτο ἀπὸ 59 πλοῖα, ἐξ ὧν τὰ μὲν 13 ἦτο μεγέθους μεγάλου, οἷον φρεγάτες καὶ κορβέτες, τὰ δὲ ἄλλα μικροῦ), εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ἦτον ἀραγμένος ὥρας 20. Ὅταν ἐφάνη οὗτος ὁ ἐχθρικὸς στόλος καὶ ἤρχετο ν' ἀράξῃ εἰς τὸ προειρημένον μέρος ἐγὼ ἐσυνάθροισα μὲ κόπον πολὺν ὡπλισμένους Παρίους μέχρι τῶν τριακοσίων, ἐξεστράτευσα μετ' αὐτῶν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ *Τριοῦ*, ὅπου ἠμποροῦσαν οἱ ἐχθροὶ νὰ κάμωσιν εἰς τὴν γῆν μας ἀπόβασιν, εἴτε διὰ νὰ κάμωσιν ἐκεῖθεν νερό, εἴτε διὰ βλάβην τῆς νήσου. Ἐπιάσαμεν τὰ μέρη λοιπὸν τὰ ἁρμόδια εἰς διαφέντευσιν, καὶ περιεμέναμεν, πλὴν οὐδεὶς ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς ἐξέβη· ἐπειδὴ ὁ νῦν Καπετὰν-πασσᾶς μεταχειρίζεται διαφορετικὸν σύστημα, ἀντὶ δηλ. ὠμότητος καὶ μεστὸς ἀσπλαχνίας, προσποιεῖται πραότητα καὶ εὐσπλαχνίαν διὰ νὰ καθυποτάξῃ τοὺς Ἕλληνας· τὸ ὁποῖον ἀφεύκτως θέλει ἐπιτύχει εἰς τὰς νήτους (διότι οὔτε φιλογένειαν ἔχουσιν, οὔτε πατριωτισμὸν, οὔτε πρόβλεψιν εἰς τὸ ἀληθινὸν των συμφέρον) ἂν ὁ ἑλληνικὸς στόλος δὲν βλάψῃ τὸν ἐχθρικὸν, καὶ ἀκολούθως δὲν καθαρίσῃ τὰς νήσους ἀπὸ μερικὰς κακὰς ἀκάνθας, αἱ ὁποῖαι ἐμποδίζουσι τὴν αὔξησιν τῆς φιλοτιμίας καὶ φιλογενείας τῶν κατοίκων τῶν νήσων. Εἰς τὰς 26 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐφάνησαν τὸ πρωὶ δεκαπέντε ψαραῖα πλοῖα πολεμικὰ ἀναβαίνοντα διὰ τὴν πατρίδα των, καὶ ἀμέσως τὰ ἐχθρικὰ εἴλκυσαν μὲ βίαν τὰς ἀγκύρας των καὶ ἀνεχώρησαν πρὸς τὰ ἄνω χωρὶς τὴν παραμικρὰν καθ' ἡμῶν κίνησιν. Ἀπὸ τὸν ἀγγλικὸν καὶ γαλλικὸν ὑποκονσόλους τῆς νήσου μας, τοὺς ὁποίους ἔπεμψαν οἱ πρόκριτοι τῆς Πάρου τῇ συναινέσει τῇ ἐδικῇ μας (ἐπειδὴ δὲν ἐμπόρεσα νὰ ἐναντιωθῶ εἰς τοιαύτην περίστασιν) διὰ νὰ ἐξακριβώσουν τὸν σκοπὸν τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὸ προρρηθὲν ἄραγμά

του, ἐμάθαμεν ὅτι ἔχει σκοπὸν ὁ Καπετὰν-πασσᾶς νὰ ὑπάγῃ εἰς Μιτυλήνην διὰ νὰ παραιτήσῃ τὰ μικρὰ πλοῖα καὶ ἐνδυναμόνοντας τὰ μεγάλα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν νῆσόν μας Πάρον διὰ νὰ ξεχειμάσῃ· ἐκεῖνο ὅπου ἀνωτέρω εἴπομεν, δηλ. τὸν προσκυνησμὸν τῶν νήσων. Τοιαύτην πληροφορίαν ἐλάβομεν καὶ ἀπὸ τὸν γενικόν μας ἀστυνόμον, τὸν ὁποῖον ἐστείλαμεν εἰς Σύραν, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, διὰ νὰ μᾶς προβλέψῃ μολύβι καὶ μπαροῦτι· ὑστερημένοι δηλ. οἱ Πάριοι, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ νησιῶται, ζητοῦντες τὴν ἐλευθερίαν των δεμένα τὰ χέρια, ὅστις ἔχει συγγένειαν μὲ τοὺς προκριτωτέρους τῆς Σύρας ἀπὸ τὴν γυναῖκα του, καὶ μὲ τῶν ἐκεῖ κονσόλων ἐπῆγαν εἰς προσκυνησμὸν τοῦ Καπετὰν-πασσᾶ. Ἕως τόσον μὲ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, μὴ φαινομένου τοῦ ἑλληνικοῦ, εὑρόντες καιρὸν ἐπιτήδειον κακόφρονες καὶ μισέλληνες τινὲς ἐκ τῶν ἐπαρχιωτῶν μας ὁμεγενῶν διέσπειραν ζιζάνια εἰς τὰς τῶν ἁπλουστέρων ψυχὰς ἐκήρυξαν ἀνυποστόλως καὶ ἀναιδῶς, παῤῥησίᾳ πλέον τὰς ἐπιζημίους καὶ φθοροποιὰς διδασκαλίας των· Ἐπότε, ἔλεγον, εἶδαν ἀπὸ τοὺς ὑδραιοσπετσιώτας βοήθειαν καὶ ὑπεράσπισιν διὰ νὰ δίδετε εἰς αὐτοὺς τὰ δέκατά σας καὶ ἔρανον; ποῦ εἶναι νὰ μᾶς βοηθήσωσι; ποῦ εἶναι νὰ μᾶς ἐλευθερώσωσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ; μᾶς ἄφησαν εἰς τὴν διάκρισίν του νὰ κατασφάξῃ τὰ τέκνα μας, τὰς γυναῖκάς μας καὶ ἡμᾶς τοὺς ἰδίους, ἀλλ' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐχθροὶ εὐσπλαχνικώτεροι καὶ συμπαθέστεροι τῶν ὑπερασπιστῶν μας κατὰ χρέος ὑδραιοσπετσιωτῶν δὲν μᾶς ἔδωκαν τὴν παραμικρὰν ἐνόχλησιν. Αὐτὰ καὶ τὰ τοιαῦτα διακηρύττουν ἀναφανδὸν οἱ ἄφρονες εἰς τὸν ἁπλοῦν λαὸν, ποιοῦσιν αὐτοὺς ἀποστάτας καὶ ἀπειθεῖς πρὸς τὴν Διοίκησιν διὰ παρακινήσεως τινὲς τῶν προϊχούντων· ἀλλὰ τόσον εἶναι εὐπειθεῖς ὅταν ἰδῇ παιδείαν τινὰ γενομένην εἰς τοὺς κακούς. Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, δι' ὅσον ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω τὰ πράγματα, στοχάζομαι ἀσυγκρίτῳ λόγῳ θριαμβον μεγαλήτερον νὰ βαλθῶσιν εἰς ὑποταγὴν καὶ εὐταξίαν αἱ νῆσοι, ἀπὸ τὴν κυρίευσιν ὅλου τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου· αὕτη ἡ θεραπεία δὲν θέλει κοστίσει πολύ· ἓν ἢ δύο ἄτομα ἀπὸ κάθε νῆσον ὅταν αὐστηρῶς παιδευθῶσι τὸ πᾶν ἐτελείωσε, καὶ τοῦτο πάλιν δὲν χρειάζεται μεγάλη δύναμις. Ἐξοχώτατε, στοχασθῆτε ὅτι ἡ πολιτικὴ τοῦ Κα-

πετὰν-πασσᾶ εἶναι περισσότερον διὰ νὰ τὴν φοβηθῇ τις παρὰ τὰς δυνάμεις του, καὶ ἂν αὐτὰς χάσωμεν μεγάλως ζημιούμεθα, ὄχι διότι ὑστερούμεθα ναυτῶν, ἀλλὰ διότι προμηθεύομεν ναύτας εἰς τοὺς ἐχθρούς. Αἱ νῆσοι δὲν ἔχυσαν αἷμα ἐχθρικὸν διὰ νὰ μὴν ἐλπίζωσι τὴν συγχώρησιν, δὲν ἐδοκίμασαν ποτὲ τυραννίαν, ἀλλ' ὡς αὐτόνομοι ἔζησαν ἐπὶ τούρκων· ἂς ἐκβάλῃ λοιπὸν ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις τοὺς δορυφόρους τοῦ Καπετὰν-πασσᾶ, τὰς κακὰς τῶν νήσων ἀκάνθας, διὰ νὰ δείξωσιν ἀμέσως τὸ καθῆκον των, σέβας καὶ τὴν εὐπείθειαν. Καὶ πέρυσιν εἰς τὴν πρώτην μου περίοδον ἀνέφερα περὶ τούτων εἰς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν τὰ αὐτά, πλὴν εἰς οὐδὲν ἐλογίσθησαν αἱ προτάσεις μου. Ἐγὼ ἔκαμα, καὶ κάμνω τὸ χρέος μου ὡς πατριώτης, καὶ ὡς ὑπουργὸς τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως, ἀναφερόμενος ὅτι ἡ ἐπιδιόρθωσις αὐτῶν τῶν κακῶν δὲν γίνεται ἄλλως πως εἰμὴ κατὰ συνέχειαν δύο ἑλληνικῶν πλοίων, ἅτινα περιφερόμενα εἰς τὰς νήσους θέλουσι δίδουν τὴν εὐταξίαν αὐτῶν, τῶν ὁποίων τὰ ἔξοδα εἶναι διάφοροι τρόποι νὰ οἰκονομοῦνται ἀπὸ τὰς ἰδίας αὐτὰς νήσους. Μένω δὲ μὲ ὅλον τὸ ἀνῆκον σέβας.

Ἐν Παροικίᾳ τῆς Πάρου, τῇ 6 7βρίου 1823.

(Τ. Σ.) *Ὁ ἔπαρχος Πάρου καὶ Ἀντιπάρου*
Παναγιώτης Βαφιόπουλος.

Ὁ γενικὸς Γραμματεύς
Νικόλαος Κυριακίδης.

Περ. Β'. Ἀριθ. 140.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Μινίστρον τῶν ἐσωτερικῶν.

Μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ' 105 σᾶς ἔγραψα ἐκτεταμμένως καὶ μ' ἐπίτηδες ἀπεσταλμένον κατὰ τὰς 19 ἰουλίου, ἀλλ' οὔτε ἀπάντησίν σας εἶδον ἀκόμη οὔτε τὸν ἄνθρωπον νὰ φανῇ· εἰς τὸ ἑξῆς μὲ φαίνεται εἶναι περιττὸν νὰ γράφουν οἱ ἔπαρχοι πρὸς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν καὶ νὰ ζητοῦν γνώμην περὶ πραγμάτων ἀναγκαίων καὶ ἀπαιτούντων ταχύτητα, ἂν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον βραδύνῃ ν' ἀποκρίνεται πρὸς αὐτούς. Ὁ ἐχθρικὸς στόλος φθάσας ἐδῶ κατὰ τὰς 25 τούτου ἄραξε πρὸς τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰς τὸν

Τρίτον τῆς Πάρου, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ὅλην τὴν νύκτα, τὸ δὲ πρωὶ ἀνεχώρησε, τὶς εἰξεύρει διὰ ποίαν αἰτίαν, καὶ ὑπάγει, καθὼς ἐβεβαιώθημεν, εἰς Χίον διὰ νὰ στείλῃ ἐκεῖθεν δύο φρεγάτας χαλασμένας εἰς Κωνσταντινούπολιν, νὰ ἐμβαρκάρῃ στρατεύματα καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ μετὰ δέκα ἡμέρας ἐδῶ εἰς τὰ νησιὰ μὲ ἀπόφασιν νὰ καθυποτάξῃ μὲ τὸ πῦρ καὶ μὲ τὸν σίδηρον, ὅσας ἐξ αὐτῶν δὲν εὕρῃ προθύμους εἰς τὸ νὰ προσκυνήσουν. Αὐτὰ τὰ εἶπεν ὁ Καπετὰν-πασσᾶς πρὸς τὸν ἀγγλικὸν ἀντιπρόξενον τῆς Πάρου, ὅστις ἐπῆγε πρὸς χαιρετισμόν του. Ἂν ἀληθεύσουν, ξεγράψετε πλέον τὰς νήσους, εἶναι ὅλαι ἕτοιμαι νὰ προσκυνήσουν· ἐλπὶς δὲν εἶναι ἀπὸ αὐτὰς πλέον, τὸ εἶδα προχθὲς ὀφθαλμοφανῶς εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου. Εἰς τοῦτο συνήργησαν πολὺ οἱ λατῖνοι, καὶ ἄλλοι πολλοὶ γραικοὶ τουρκολάτραι εὑρόντες τὸν κόσμον ἀπηλπισμένον· καὶ τῷ ὄντι ποῦ νὰ ἐλπίσῃ αὐτὸς ὁ κόσμος πλέον; ἂν ὁ Καπετὰν-πασσᾶς προχθὲς ἤθελε θελήσῃ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Πάρον καὶ τὴν Νάξον καὶ νὰ περάσῃ ἀπαξάπαντας τοὺς κατοίκους ἐν στόματι μαχαίρας, τίς ἦτο νὰ τὸν ἐμποδίσῃ; Ἠμπορεῖ τὶς νὰ μάχεται μὲ ἀντίπαλον ἀσυγκρίτως δυνατώτερόν του, καὶ νὰ προδίδεται ἐνταυτῷ; Αἱ νῆσοι ἀπελπίσθησαν (καὶ ἔχουν δίκαιον) ἰδόντες ὅτι δὲν ἐφάνη ὁ ἡμέτερος στόλος κατὰ τὴν ὁποίαν ἔλαβον ὑπόσχεσιν, καὶ μάλιστα μαθόντες ὅτι ἀνεχώρησαν τὰ ψαριανὰ διὰ τὴν μεταξὺ τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν νέαν σύγχυσιν, καὶ φοβισμένοι καὶ ἀμηχανοῦντες φωνάζουν, παραπονοῦνται, θρηνολογοῦν ἀπὸ τώρα τὸν ἑαυτόν των, τὰς γυναῖκας των καὶ τὰ τέκνα των· εἰς κανένα πλέον δὲν δίδουν πίστιν, καὶ οἱ ἔπαρχοι αὐτοὶ εἰς τὸ ἑξῆς εἶναι περιττοὶ εἰς τὰς νήσους. Ἐγὼ καὶ ἀφ' ἧς ὥρας ἐφάνη ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἔπαυσα ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνεργῶ κι δὲν ἠμπορῶ νὰ συνάξω οὔτε τὰ πρὸς τροφήν· ἀπενεκρώθη τὸ πᾶν καὶ διελύθη εἰς οὐδέν. Σᾶς τὰ γράφω καθαρὰ διὰ νὰ μὴν ὑποπέσω εἰς κατηγορίαν ἀδιαφορίας, κι σᾶς θερμοπαρακαλῶ νὰ ἔχω τάχιστα τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως τὴν ἀπάντησιν τὶ περὶ τούτου σκοπεύει, καὶ ἐὰν εἶναι ἐλπὶς νὰ ἐξέλθῃ τόρα γρήγορα ὁ ἑλληνικὸς στόλος διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὰ ὀλέθρια κινήματα τοῦ ἐχθροῦ, εἰδεμὴ νὰ λάβω κἂν καὶ ἐγὼ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ νὰ μὴ χαθῶ ἀδίκως καὶ παραλόγως μὲ ὅλους μου τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Καπετὰν-πασσᾶς πληροφορηθεὶς πα-

ρὰ τῶν λατίνων περὶ τῆς Εὐρίπου ὑπῆγεν ἴσως ἐκεῖ, καὶ ὑποπτεύω μήπως βάλῃ στράτευμα ἐκεῖθεν καὶ ἔλθῃ αὐτοῦ, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἔχετε δύνατὰς προφυλάξεις. Εἶναι περιττὸν νὰ ὁδηγῶ ἐγὼ τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν, πλὴν λέγω τὴν γνώμην μου, καθότι ὁ πασσᾶς αὐτὸς εἶναι διάβολος. Οἱ πληρεξούσιοι ἀνεχώρησαν ἐντεῦθεν εὐχαριστημένοι καὶ λαβόντες γρόσια 23 χιλ. εἰς μετρητὰ, περὶ τῶν ὁποίων θέλω σᾶς γράψει μὲ δεύτερον πλέον ἐκτεταμένως· ἤδη δὲ μένω μὲ τὸ προσῆκον σέβας ἀναμένων κεχηνῶς τὴν ἀπάντησίν σας.

Ὁ ἔπαρχος Νάξου
Φώτ. Καραπάνου.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς
Ἰω. Σακελλαρόπουλος.

Ἡ αὐτὴ κατάστασις τοῦ φόβου καὶ τῆς ἀπελπισίας ἐπεκράτει εἰς ὅλας τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ὡς δηλοῦται καὶ ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα τῶν ἐπάρχων καὶ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ πρὸς τὸ Μινιστέριον τῶν ἐσωτερικῶν· ἀλλὰ καὶ καθ' ἣν ἡμέραν εὑρίσκετο ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἀπέναντι τῆς Σύρου, τὰ δὲ ψαριανὰ πλοῖα διέμενον μεταξὺ Τήνου καὶ Μυκώνου, οἱ Μυκώνιοι ἐκ τοῦ φόβου καὶ τῆς ἀπελπισίας διὰ πλοιαρίων μετέβαινον εἰς Τῆνον, ὡς ἀλλαχοῦ θέλω ἱστορήσει.

Ἐντοσούτῳ κατὰ τὰς ἀρχὰς σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐθεάθησαν τὰ πλοῖα τῶν συναδέλφων των ὑδραίων καὶ σπετσιωτῶν ἐρχόμενα εἰς Ψαρά. Ἡ Βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἅμα πληροφορηθεῖσα ὅτι τὰ ὑδραϊκὰ πλοῖα προσέρχονται προσεκάλεσε γενικὴν συνέλευσιν, νουθετήσασα τὸν λαόν της ὅπως μὴ κακοποιήσῃ οὐδένα τῶν ὑδραίων μνησικακοῦσα διὰ τὰ γεγονότα εἰς τοὺς πληρεξουσίους καὶ πλοιάρχους εἰς Ὕδραν. Διώρισε καὶ φρουρὰν ἐκ τεσσαράκοντα πολιτῶν ἵνα ἐπαγρυπνῇ μὴ τυχὸν κακοποιήσωσι τινὲς ἀπονενοημένοι ψαριανοὶ λάθρα τοὺς

συναδέλφους των ὑδραίους. Ἅμα ἦλθεν ἡ τῶν ὑδραίων μοῖρα εἰς Ψαρὰ ἐξῆλθον ὁ ναύαρχος καὶ οἱ πλοίαρχοι εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀφοῦ συνεννοήθησαν μὲ τοὺς ψαριανοὺς ἀνεχώρησαν καὶ ἠγκυροβόλησαν εἰς Βολισσὸν χωρὶς νὰ ῥιφθῇ ψυχρός τις λόγος ἀπὸ τοὺς ψαριανούς. Ἔχοντες δὲ καὶ οὗτοι τὰ πλοῖά των ἕτοιμα ἀμέσως ἐξέπλευσαν καὶ ἑνωθεῖσαι αἱ τρεῖς μοῖραι διευθύνθησαν πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

Ἰδοὺ τὸ γράμμα τοῦ ναυάρχου Ψαρῶν πρὸς τοὺς παραστάτας.

Κύριε Νικόλαε Γ. Λουμάκη, ἔῤῥωσο.

τὴν 7 7βρίου 1823, *Ψαρά.*

Προχθὲς ἔφθασεν ἐνταῦθα ὁ Κ. Ἰωάννης Καλημέρης, ὅστις ἐκ στόματος μᾶς ἐπληροφόρησε τὰ δέοντα· τόρα ἂν καὶ ἔμεινες μόνος σου ἐλπίζω ὅμως νὰ μὴν ἐλαττωθῇ ἡ προθυμία καὶ ὁ ζῆλός σου τὸν ὁποῖον ὑπὲρ τῆς πατρίδος σου πραγματικῶς ἔδειξες· ἀλλὰ θέλεις εἶσαι πάντοτε ὁ αὐτὸς διὰ νὰ ὑπερασπίζεσαι καθ' ὅσον ἐνδέχεται τὰ δικαιώματα τῆς νήσου μας. Χθὲς ἔφθασεν ἐνταῦθα καὶ ὁ ὑδραϊκὸς στόλος, καὶ μέρος τοῦ σπετσιωτικοῦ· τοὺς ὑπεδέχθημεν μ' ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην παρὰ τῆς πολιτικῆς ὑποδεξίωσιν· ἀνεχώρησαν εὐχαριστημένοι καὶ ἄραξαν εἰς τὴν Βολισσόν. Περιμένομεν ἤδη καὶ τὸν λοιπὸν τῶν σπετσιωτῶν διὰ νὰ ἐκπλεύσωμεν ὁμοθυμαδὸν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, εὑρισκομένου εἰσέτι μεταξὺ Μιτυλήνης καὶ Ἀσίας· τὶ ἄλλο νὰ σοὶ προσθέσω δὲν ἔχω. Ἀλλ' ἀσπαζόμενος σε καὶ εἰμί

Φίλος καὶ ἀδελφὸς, Νικολὴς Ἀποστόλης.

Ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν γράφει πρὸς τὸν παραστάτην αὐτοῦ ὅτι ὑπεδέχθησαν τοὺς ὑδραίους μὲ ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην παρὰ τῆς πολιτικῆς ὑποδεξίωσιν, ὥστε ἀνεχώρησαν εὐχαριστημένοι. Θέλει δηλαδὴ νὰ φανερώσῃ ὅτι τὰ κατὰ τὸν παρελθόντα αὔγουστον διαπραχθέντα ὑπὸ τῶν ὑδραίων τὰ ἔῤῥιψαν εἰς λήθην, καὶ ὅτι δὲν ἐζήτησαν ἀντεκδίκησιν, χάριν τῆς κοινῆς ἁρμονίας.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν εἰς Εὔβοιαν ἑλληνικῶν στρατευμάτων ἡ Διοίκησις θέλουσα νὰ ἐπαναφέρῃ ἐκεῖ στρατιωτικὴν καὶ ναυτικὴν δύναμιν, προσεκάλεσε τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους. Οἱ Εὐβοεῖς ὅμως ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ ἐκστρατεία τῆς πατρίδος των, ἀπῆλθον εἰς τὸν παραστάτην τῶν Ψαρῶν Ν. Λουμάκην, καὶ εἰς τὸν Ἰωάννην Καλημέρην, μέλος τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν, αἰτοῦντες τὴν συνδρομὴν τῆς νήσου Ψαρῶν. Κατὰ συνέπειαν τῆς συνεντεύξεως οἱ ψαριανοὶ ἀπέστειλαν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον εἰς τὴν βουλήν των.

Ἀριθ. 24.

Πρὸς τὴν ἔνδοξον βουλὴν Ψαρῶν.

Εἰς τὰς 23 τοῦ ἰδίου ἔφθασεν ἐνταῦθα ὁ ἡμέτερος ὑπουργὸς τοῦ ναυτικοῦ κύριος Ἰωάννης Καλημέρης· παρὰ τοῦ ἰδίου ἔλαβον τὰς ἐπιστολάς σας, καὶ θέλομεν ἀκολουθήσει κατὰ τὰ γεγραμμένα.

Μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς νήσου Εὐβοίας συναθροισθέντες ἐνταῦθα μερικοὶ τῶν προκρίτων, ἐζήτησαν ἐπιμόνως τὴν βοήθειαν καὶ ὑπεράσπισιν τῆς ἡμετέρας νήσου, κατὰ τὴν ἐδικήν μας γνώμην καὶ κατὰ τὴν ὁμιλίαν ὅπου μεταξὺ τῶν ἰδίων ἐκάμαμεν, τὸ κρίνομεν ἀναγκαιότατον δι' ἡμᾶς καὶ ὠφελιμώτατον διὰ τὸ ἔθνος καὶ τοὺς κατοίκους· δι' αὐτὸ τοῦτο λοιπὸν ἐνεκρίθη νὰ ἔλθωσι πρὸς τὴν εὐγενείαν σας διὰ νὰ σκεφθῆτε, καὶ ὅταν συμφωνήσετε ἐν τῷ μεταξύ σας, τότε ὅλοι οἱ πρόκριτοι καὶ κάτοικοι ἔμβουν μὲ κοινὴν γνώμην, θέλουν ἀναφερθῇ πρὸς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν, ζητοῦντες ἐπιμόνως νὰ ἤθελε δοθῇ ἡ πληρεξουσιότης καὶ ἡ ἐκτελεστικὴ δύναμις εἰς τὴν ἡμετέραν Βουλὴν, νὰ λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, ἵνα ἐλευθερώσῃ αὐτὴν τὴν εὔκαρπον νῆσον, καὶ εἴτι τέλος λάβῃ ἡ αὐτὴ ὑπόθεσις θέλετε μᾶς ἰδεάσει. Ἐρρῶσθε.

Ἐν Σαλαμῖνι, τῇ 25 αὐγούστου 1823.

Οἱ ἀδελφοὶ καὶ πατριῶται σας
Νικολὴς Γ. Λουμάκης,—Γιάννης Καλημέρης.

Οἱ Εὐβοεῖς ἔδωσαν τὴν ἀναφορὰν εἰς τὴν Διοίκησιν

καὶ ἐζήτησαν δι' αὐτῆς θαλάσσιον δύναμιν τῆς νήσου Ψαρῶν· ἡ Διοίκησις ἀπέστειλε τὸ ἀκόλουθον προβούλευμα εἰς τὸ Βουλευτικόν.

Περ. β'. Ἀριθ. 2966.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸ σεβαστὸν Βουλευτικόν.

Διὰ νὰ λυτρωθῇ ἡ Εὔβοια ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ βαρβάρου, ἐκρίθη εὔλογον τὸ νὰ προσκαλεσθοῦν εἰς τὸ χρέος τοῦτο αἱ τρεῖς νῆσοι Ὕδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν, διὰ νὰ συγκροτήσουν τὴν διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης ἱκανὴν δύναμιν, ἥτις νὰ ἐνεργήσῃ τὰ εἰκότα· εἰσέτι ὅμως ἀπόκρισις δὲν ἐλήφθη, ἐνῷ καὶ ὁ ἔπαρχος καὶ οἱ Εὐβοεῖς ἐζήτησαν καὶ ζητοῦν ἀνυπομόνως τὴν αἰγίδα τῆς Διοικήσεως, διὰ νὰ μεταβοῦν εἰς τὰ ἴδια, νὰ συνάξουν τὰ εἰσοδήματά των, νὰ καλλιεργήσουν τὰ κτήματά των καὶ νὰ συντελέσουν εἰς τὴν ταχίστην ἐλευθερίαν τῆς νήσου των ἀπὸ τὴν τυραννίαν· ζητοῦν δὲ διὰ τῆς ἐγκλείστου ἀναφορᾶς, τῶν 4 τοῦ ὑπερμεσοῦντος, τὴν θαλάσσιον δύναμιν τῆς νήσου Ψαρῶν, καὶ διὰ ξηρᾶς τὸν στρατηγὸν Ὀδυσσέα Ἀνδρούτσου, διὰ νὰ συγκροτήσουν τὸν ἀποκλεισμὸν καὶ τὴν πολιορκίαν τῶν ἐχθρῶν· ἀλλὰ ζητοῦν ὅσον τάχος τὴν τοιαύτην βοήθειαν διὰ νὰ προφθάσουν νὰ κατορθώσουν τὰ μελετώμενα, καὶ οὕτω νὰ ἐξαρκέσουν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν των. Ἡ Εὔβοια εἶναι τὸ προπύργιον τῆς παραπλεύρου ἀνατολικῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἡ Διοίκησις ὀφείλει νὰ λάβῃ τὰ πλέον δραστήρια μέτρα ὑπὲρ αὐτῆς· τούτου ἕνεκα τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνει τὸν στρατηγὸν Ὀδυσσέα προσωρινὸν ἀρχηγὸν τῶν ἁρμάτων τῆς Εὐβοίας, καὶ τὸν προσωρινὸν ἀποκλεισμὸν αὐτῆς παρὰ τῶν ψαριανῶν πλοίων, διὰ νὰ μὴ παραμεληθοῦν τὰ δίκαια τῶν πολιτῶν, ὥστε νὰ ληφθῇ ἡ ἀπόκρισις ἀπὸ μέρους τῶν νήσων· καὶ καθυποβάλει τὴν γνώμην του εἰς τὴν ἐπίκρισιν τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος.

Ἐν Σαλαμῖνι, τῇ 16 σεπτεμβρίου 1823.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος, ΠΕΤΡΟΜΠΕΗΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ,
Σωτήριος Χαραλάμπης,—*Α. Μεταξᾶς*.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Γεν. γραμματέως
Ν. Σπηλιάδης.

Ἀνεγνώσθη τῇ 17 7βρίου, ἀριθ. 2966, καὶ 16, καὶ ἐγένετο ἡ ἀπάντησις διὰ προβουλεύματος ὑπ' ἀριθ. 329.

Τὸ Βουλευτικὸν δεχθὲν τὴν γνώμην τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἀπέστειλεν εἰς αὐτὸ τὸ ἀκόλουθον προβούλευμα·

Περ. 6'. Ἀριθ. 329.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸ σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἀνεβλήθη ἄχρι τῆς σήμερον ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ προβούλευμα τοῦ Σ. Ἐκτελεστικοῦ, ἀριθ. 2966 καὶ ἡμέραν 16 τοῦ παρόντος, περὶ Εὐβοίας, ἐπειδὴ καὶ τὸ Βουλευτικὸν ἐστοχάσθη ὡς πρέπον ν' ἀναμείνῃ ἔτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας τὴν περὶ τούτου γνώμην καὶ τῶν δύο ναυτικῶν νήσων Ὕδρας καὶ Σπετσῶν· μὴ ἐλθούσης δὲ μιᾶς ἀποκρίσεως μέχρι τοῦδε, διὰ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον καὶ μηδὲ ἀναβολὴν τινὰ ἐπιδεχόμενον, ἐγκρίνει καὶ τὸ Βουλευτικὸν νὰ ἀνατεθῇ ἡ φροντὶς τῆς ν. Εὐβοίας εἰς τὴν ν. Ψαρῶν καὶ εἰς τὸν στρατηγὸν Ὀδυσσέα συμμίκτως διὰ τὰ κατὰ θάλασσαν καὶ ξηράν· ὅθεν καὶ τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν ἂς διατάξῃ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη τὰ χρέη καὶ ἀνήκοντα, εἰδοποιὸν καὶ πρὸς τὰς ἄλλας δύο νήσους Ὕδρας καὶ Σπέτσας τὰ πρακτικὰ ἀμέσως.

Τῇ 24 σεπτεμβρίου 1823, ἐν Σαλαμῖνι.

Ὁ ἐπιτροπικὸς, Πανοῦτσος Νοταρᾶς.

Ὁ Α'. Γραμματεὺς
Ἰω. Σκανδαλίδης.

Τὸ Ἐκτελεστικόν, κατὰ συνέπειαν τοῦ προβουλεύματος τοῦ Βουλευτικοῦ, εἰδοποίησε τὰς κοινότητας Ὑδρας καὶ Σπετσῶν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3058 διαταγῆς του τὴν 24 σεπτεμβρίου 1823 τὰ ἑξῆς «ἐπειδὴ καὶ ἀνεβλήθη » ἡ ἀπόκρισίς σας εἰς τὸ προβούλευμα τῆς Διοικήσεως » περὶ τῶν πραγμάτων τῆς Εὐβοίας, ἡ φροντὶς αὕτη ἐνα-

» πετέθη εἰς τὴν νῆσον τῶν Ψαρῶν καὶ εἰς τὸν στρατη-
» γὸν Ὀδυσσέα κατ' αἴτησιν τῶν κατοίκων· ὥστε ἡ συν-
» δρομὴ τῆς νήσου σας καταλογίζεται πλέον ἀκατάλ-
» ληλος.»

Ὁ δὲ ἔπαρχος Εὐβοίας Κωλέττης, μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ στρατοπέδου, θέλων ν' ἀποκαταστήσῃ πάλιν τὸ στρατόπεδον εἰς Εὔβοιαν καὶ νὰ συνάξῃ τοὺς διεσκορπισμένους εἰς τὰς νήσους στρατιώτας, ἀτακτοῦντας καὶ βασανίζοντας τοὺς κατοίκους τῶν νήσων Σκιάθου, Σκοπέλου καὶ Σκύρου, ἔγραψεν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ψαρῶν νὰ τοῦ πέμψῃ ναυτικὴν δύναμιν. Αὕτη πρόθυμος νὰ συνδράμῃ ὅσον ἠδύνατο καὶ ὅπως δύνατο τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, καίτοι ἔχουσα τὴν μοῖράν της εἰς ἐκστρατείαν ἔπεμψεν, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, τέσσαρα πλοῖα καὶ δύο πληρεξουσίους (τὸν Α. Μαυρογιάννην καὶ Α. Γιαννίτσην). Οἱ πλοίαρχοι, οἱ πληρεξούσιοι καὶ ὁ ἔπαρχος Κωλέττης, πολλοὺς καταβαλόντες μόχθους συνεκέντρωσαν τοὺς στρατιώτας καὶ ὁπλαρχηγοὺς, ἔλαβον αὐτοὺς εἰς τὰ πλοῖα καὶ ἀνεχώρησαν ἐκ Σκιάθου. Ἀγκυροβολήσαντες εἰς Ὡραιοὺς τὴν 10 7βρίου ἐξήγαγον τοὺς ὁπλαρχηγοὺς μὲ τοὺς στρατιώτας. Διαμείναντα δ' ἐκεῖ τὰ πλοῖα ἐχορήγουν πᾶσαν συνδρομὴν εἰς τὸν ἔπαρχον καὶ τοὺς ὁπλαρχηγούς. Ἅμα δ' ἐπληροφορήθησαν οἱ πλοίαρχοι ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον, ἐξῆλθον ἵνα μὴ εὕρῃ αὐτοὺς μὲ τὰ πλοῖά των καὶ πάθωσιν. Ὁ τουρκικὸς στόλος εἰσελθὼν εἰς τὸν κόλπον ἐναυμάχησε μὲ τὸν ἑλληνικόν.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ψαρῶν πληροφορηθεῖσα τὴν ναυμαχίαν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου μετὰ τοῦ ἐχθρικοῦ καὶ τὴν πυρπόλησιν τῶν δύω πυρπολικῶν, ἀμέσως ἀπέστειλεν ἕτερον πυρπολικὸν διευθυνόμενον ἀπὸ τὸν Νικόλαον Καλάρην.

Ὁ ἑλληνικὸς στόλος μετὰ τὴν ναυμαχίαν ἐλλιμενίσθη εἰς Σκίαθον, οἱ δὲ κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης ἀνήγγειλαν τὰ δεινὰ ἄτινα ἔπασχον ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ διαμένοντας ὁπλαρχηγοὺς καὶ στρατιώτας. Οἱ ναύαρχοι ἀφοῦ ἔδωσαν εἰς τοὺς ὁπλαρχηγοὺς Καρατάσσον καὶ λοιποὺς προφορικὰς συμβουλὰς, τοὺς διέταξαν καὶ ἐγγράφως νὰ κινηθοῦν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· οἱ δὲ ὁπλαρχηγοὶ ἀπήντησαν εἰς τοὺς ναυάρχους διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου.

Εὐγενέστατοι!

Τὸ πρὸς ἡμᾶς γράμμασας ἐλάβαμεν καὶ ἐπληροφορήθημεν τὰ ἐν αὐτῷ λεπτομερῶς, καὶ διὰ τὸ πολύλογον ἀποσιωπῶμεν· τόσον μόνον σᾶς λέγομεν καὶ διὰ γραμμάτων, καθὼς καὶ στοματικὰ σᾶς εἴπομεν, ὅτι εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ κινηθῶμεν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καθὼς καὶ καθημερινῶς δὲν ἀπολείπομεν κινούμενοι κατ' αὐτοῦ τὸ κατὰ δύναμιν· διὰ νὰ ἐνεργήσωμεν ὅμως συστηματικῶς δὲν δυνάμεθα, καὶ ὡς φρόνιμοι κρίνατέ το καὶ μόνοι σας. Ἴσως ὅμως ἡ εὐγενεία σας βαθύνετε τὰ πράγματα καλήτερα, καὶ δείξατέ μας τοὺς τρόπους καὶ τὰ πρὸς γενικὴν ἐκστρατείαν ἀναγκαῖα, καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἑτοιμότατοι. Περὶ τῶν ἐδῶ νήσων ὅπου μᾶς γράφετε ὅτι ζημιοῦνται, καὶ ζημιώθησαν, βέβαια εἰς μίαν πληθὺν ξένων ἀνδρῶν ἀκολουθοῦν καὶ ἄτακτα· συμπάσχομεν καὶ ἡμεῖς ὅμως διὰ νὰ τὰ διορθώσωμεν· καὶ μένομεν.

Σκίαθος, τῇ ά. Βρίου 1823.

Οἱ παρευρισκόμενοι,
Καπιτανέοι.

Οἱ κάτοικοι τῆς Σκιάθου ἔπεμψαν τὸ ἀκόλουθον εὐχαριστήριον, εὐγνωμονοῦντες διότι ἀπήλλαξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν πραττομένων δεινῶν.

Ὅλοι ἡμεῖς οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Σκιάθου, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἐπειδὴ κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ κινδύνους, ἐκινδυνεύσαμεν διαφόρως ν' ἀφανισθῶμεν καὶ νὰ αἰχμαλωτισθῶμεν τέλειον, τόσον ἀπὸ τὸν εἰς τὴν νῆσόν μας ἐπελθόντα ὀθωμανικὸν στόλον, ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς ἐγχωρίους Ἕλληνας, ὥστε ἡ σωτηρία μας ἐν ὅλοις τού-

τοις ἐστάθη, καὶ γνωρίζετε, ἡ παῤῥησία τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου Ὕδρας καὶ Ψαρῶν, οὗτινος οἱ ναύαρχοι σκεφθέντες καλῶς περὶ τῆς διατηρήσεως καὶ εὐταξίας ὅλης τῆς νήσου μας, ἔκριναν εὔλογον καὶ ἀπεφάσισαν πρὸς τοῖς ἄλλοις ν' ἀφήσουν μὲ κάθε εὐχαρίστησιν ἐδικήν μας δύο διοικητὰς ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἔνδον τοῦ κάστρου μας, οἵτινες θέλουν διοικῆ καθ' ὃν τρόπον ὑπὸ τῶν ναυάρχων διετάχθησαν, ἡμεῖς δὲ χρεωστοῦμεν μὲ ὅλην τὴν εὐπείθειαν νὰ ὑπακούωμεν εἰς αὐτούς· ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ χρέος ἀπαραίτητον νὰ ἐνεργῶμεν καὶ νὰ πολιτευώμεθα συμφώνως μὲ ὅλας τὰς ἐλευθέρους νήσους, ὥστε ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας νὰ θυσιάζωμεν καὶ τὴν ἰδίαν μας ζωὴν, χωρὶς νὰ φανῇ οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἐνάντιος. Εἰς ἔνδειξιν λοιπὸν δίδομεν τὸ παρόν μας κοινοσφράγιστον εἰς χεῖρας τῶν ναυάρχων τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου.

Τὴν 15 Βρίου 1823, ἐν Σκιάθῳ.

(Ἔπονται ὑπογραφαὶ 64.)

Οἱ ναύαρχοι τοῦ στόλου Ὕδρας καὶ Ψαρῶν μαρτυροῦμεν ὅτι τὸ παρὸν ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

Τὴν 15 Βρίου 1823, ἐν Σκιάθῳ, ἐκ τοῦ στόλου.

Ὁ ναύαρχος Ὕδρας,	*Ὁ ναύαρχος Ψαρῶν,*
Ἀνδρέας Μιαούλης.	Νικολὴς Ἀποστόλης.

Οἱ ὁπλαρχηγοὶ ἔλεγον πρὸς τοὺς ναυάρχους ὅτι οὗτοι σκέπτονται καλλήτερα ἀπὸ αὐτοὺς, καὶ ὅτι νὰ τοὺς δείξωσι τὸν τρόπον τῆς γενικῆς ἐκστρατείας· ἐπρόσθετον δὲ ὅτι συμπάσχουν καὶ αὐτοὶ δι' ὅσα ἄτακτα συμβαίνουσιν. Ἀλλὰ τὰ αἰσθήματα ταῦτα ἦτον εἰρωνεία μᾶλλον ἢ εἰλικρίνεια· διότι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἀπὸ Σκίαθον μολονότι, οἱ ναύαρχοι Ὕδρας καὶ Ψαρῶν ἄφησαν ἀπὸ ἕνα διοικητὴν, οἱ δυστυχεῖς κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης ἠναγκάσθησαν ν' ἀφήσωσι τὰς οἰκίας τῆς πόλεως ταύτης καὶ ν' ἀποσυρθῶσιν εἰς τὸ φρούριον μὲ τὰς οἰκογενείας των, καὶ ἐκεῖ ἔπαθον τὰ πάνδεινα ἀπὸ τοὺς ἰδίους ὁπλαρχηγοὺς καὶ τοὺς στρατιώτας αὐτῶν.

Ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν ἔπεμψεν εἰς Ψαρὰ τὸ πυρπολικὸν τοῦ Καλάρη καὶ τὸν Νικόδημον ἵνα μετασκευάσῃ τὸ πλοῖον, ὅπερ τοῦ ἐχορηγήθη, εἰς πυρπολικόν· ἐκράτησε δὲ διὰ τὸν στόλον τὸν μαρτῆγον, τὸν ὁποῖον ἔλαβον ἐκ Σκιάθου καὶ τὸν μετεσκεύασαν εἰς πυρπολικὸν καὶ τὸν παρεχώρησαν εἰς τὸν Κανάρην.

Ἀποπλεύσας ἀπὸ Σκίαθον ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἠγκυροβόλησεν εἰς Τρίκερι καὶ ἔλαβε τὰ πλοῖα τῶν τρικεριωτῶν (τινὰ μὲν ἔλαβον οἱ ὑδραῖοι, καί τινα οἱ ψαριανοὶ) διὰ νὰ μὴ τὰ λάβωσιν οἱ τοῦρκοι καὶ τὰ ὁπλίσωσι καὶ βλάπτωσι τοὺς Ἕλληνας. Ἀφοῦ δὲ ἀπέπλευσαν ἐκεῖθεν συσκεφθέντες οἱ ναύαρχοι καὶ πλοίαρχοι, ἀπεφάσισαν, ἵνα μὴ ἐπιβαρύνωσι τὰς νήσους των μὲ ἔξοδα, νὰ περιπλέωσι πέντε ὑδραϊκὰ πλοῖα, καὶ ἐκ τῶν ψαριανῶν τὰ ἑξῆς, τοῦ ναυάρχου Ἀποστόλη, Δημητρίου Χ. Ι. Κοτζιᾶ (α), Νικολάου Καρακωνσταντῆ, Ἀνδρέου Δομεστίνη καὶ τὸ πυρπολικὸν ὁ μαρτῆγος· τὰ δὲ ἄλλα πλοῖα τοῦ στόλου ἐπανῆλθον εἰς τὰς νήσους των. Τὰ μείναντα λοιπὸν ἀπῆλθον εἰς Ὡραιοὺς καὶ ἠγκυροβόλησαν ἐκεῖ μὲ σκοπὸν νὰ διέλθωσι τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον μέχρι Χαλκίδος, διὰ νὰ ἐξολοθρεύσωσι τὰ εὑρισκόμενα ἐκεῖ ὀθωμανικὰ πλοῖα. Μετὰ παρέλευσιν δύω ἡμερῶν ἐθεάθησαν τέσσαρα ὀθωμανικὰ πολεμικὰ πλοῖα ἐξερχόμενα τοῦ Εὐβοϊκοῦ κόλπου μὲ νότιον ἄνεμον, καὶ ἀμέσως τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα ἐβγῆκαν εἰς τὰ πανιά· τὰ δὲ πλοῖα τοῦ ναυάρχου Μιαούλη, τοῦ Τσαμαδοῦ καὶ τοῦ Κριεζῆ, ὄντα πλησιέστερα πρὸς τὰ ἐχθρικὰ, ἤρξαντο νὰ κανονοβολοῦν· τὰ τρία τουρκικὰ πλοῖα χωρὶς καμμίαν ἀντίστασιν ἐπλησίασαν εἰς τὴν ξηρὰν, εἰς Γαρδίκι, τὰ δὲ πλη-

(α) Οὗτος λαβὼν μέρος εἰς τὰ γεγονότα μὲ ἔδωκε τὰς πληροφορίας ταύτας.

ρώματα αὐτῶν ἐγκατέλειψαν αὐτὰ, ἅτινα κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν λέμβων τῶν ὑδραϊκῶν πλοίων· τὸ δὲ τέταρτον, τὸ ὁποῖον ἦτο προσήνεμον, τὸ κατεδίωξαν τὰ ἄλλα πλοῖα, τοῦ Ἀποστόλη, Σαχτούρη, Κοτζιᾶ, Καρακωνσταντῆ, Γκιώνη καὶ Δομεστίνη· αὐτὸ ὅμως μετέβαλε πορείαν καὶ διευθύνθη εἰς τὸν κόλπον τῆς ἁγίας Μαρίνας διωκόμενον ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ, πυροβολούμενον καὶ ἀντιπυροβολοῦν μὲ τὰ ὄπισθεν κανόνια. Ἠγκυροβόλησε δὲ εἰς ἁγίαν Μαρίναν ὅπου προσῆλθον ὀθωμανοὶ στρατιῶται πρὸς ὑπεράσπισίν του ἐνῷ τὸ ὑπερασπίζετο καὶ τὸ κανονοστάσιον. Τὰ ἑλληνικὰ μὴ δυνάμενα νὰ τὸ βλάψωσιν ἠγκυροβόλησαν, ὁ δὲ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν προσεκάλεσε τοὺς πλοιάρχους, οἵτινες συναποφασίσαντες ἔβριψαν τὸ ψαριανὸν πυρπολικὸν, τὸν μαρτῆγον, ἐπὶ τοῦ τουρκικοῦ, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἄνεμος ἦτο ἀπόγεως δὲν ἐκόλλησε δεόντως. Διευθυντὴς τοῦ πυρπολικοῦ τούτου πλοίου ἦτον ὁ Γεώργιος Τσαμπαρλῆς. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν καὶ τοῦ πυρπολικοῦ τούτου τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα ἐπανῆλθον εἰς τὰς νήσους των.

Τὰ ριφθέντα εἰς Γαρδίκι ἐχθρικὰ πλοῖα ἦτο τὸ ἓν γαβάρα καὶ τὰ δύω βρίκια, ἅτινα ἔλαβον οἱ ὑδραῖοι μόνοι των καὶ τὰ ἐπώλησαν. Καὶ περὶ τούτου ἐγένετο ἀλληλογραφία μεταξὺ κοινότητος Ψαρῶν καὶ Ὕδρας καὶ ναυάρχων Ἀποστόλη καὶ Μιαούλη· διότι οἱ ψαριανοὶ ἐζήτουν τὴν ἀναλογίαν των, ἀλλὰ δὲν ἔλαβον τίποτε. Καὶ ἕνεκα τῆς ἀδικίας ταύτης οἱ ψαριανοὶ δυσηρεστήθησαν ὑπὲρ τὸ δέον. Ἐὰν ἐσώζετο τὸ ἀρχεῖον τῶν Ψαρῶν ἤθελα δημοσιεύσει τὴν ἀλληλογραφίαν.

Γενναιότατε καπ. Νικόλαε Λουμάκη καὶ Γιάννη Καλημέρη

χαίρετε!

Εἰς τὰς 7 τοῦ τρέχοντος ὅλος ὁ στόλος τῆς Ὕδρας καὶ ὁ ἡμέτερος ἦτον εἰς Τῆνον, ὅπου πληροφορηθέντες ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος περιέπλεε τὰ παράλια ταῦτα, ἐδράμαμεν διὰ νὰ προλάβωμεν τὸν

κίνδυνον· εἰς τὰς 12 ἐφθάσαμεν εἰς τὴν *Καραπίτσαν* τῶν Τρικέρων, ὅπου ηὕραμεν τὸν ἐχθρὸν παραπλέοντα. Εἰς τὰς 7 ὥρας ἄρχισεν ἡ μάχη καὶ ἐπεκράτησε μέχρι τῶν 10· τῷ ἐπροξενήσαμεν μεγίστην βλάβην καὶ μέγαν φόβον τῷ ἐνέπνευσεν ὁ ἠρωϊσμὸς τῶν μπουρλοτιέριδών μας, τῶν ὁποίων ἡ γενναιότης εἰς ταύτην τὴν ναυμαχίαν ἐστάθη ἀνωτέρα πάσης περιγραφῆς· ὥρμησαν ὡς λέοντες ἐξηγριωμένοι μεταξὺ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, καὶ τόσον ἐπλησίασαν εἰς τὰς φρεγάτας, ὥστε ἄρχισαν νὰ πολεμοῦν μὲ τὰς πιστόλας, καὶ ἂν κατὰ δυστυχίαν δὲν ἔπαυεν ὁ ἀὴρ ἀφεύκτως τοὺς ἔκαιαν. Βιασθέντες λοιπὸν ἔκαυσαν τὰ μπουρλότα καὶ ἐπέστρεψαν ὑγιεῖς, ἐκτὸς δύο φονευθέντων· ὅλος λοιπὸν ὁ στόλος μας ἄραξεν ἐνταῦθα, ὁ δὲ ἐχθρικὸς ἐπεριφέρετο εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τρία ἡμερόνυκτα, καὶ τέλος ἄραξε μεταξὺ Ἐργαλαστῆς καὶ παλαιῶν Τρικέρων, καὶ καταγινόμεθα νὰ κατασκευάσωμεν ἄλλα μπουρλότα, καὶ οὕτω πάλιν νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν. Αὐτὸς κατὰ τὴν προσταγὴν (ἦν) ἔλαβεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως θέλει ξεχειμάσει εἰς Φώκαις· ἔγραψε μ' ὅλον τοῦτο διὰ νὰ ξεχειμάσῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἢ εἰς τὴν Σμύρνην, καὶ ἀναμένει ταύτην τὴν διαταγὴν καὶ εὔδιον ἄνεμον διὰ ν' ἀναχωρήσῃ. Ἐντεῦθεν ἡ νῆσος αὕτη Σκίαθος ἐπροσκύνησε, καὶ εἰς αὐτὴν ἐδιορίσθη ἕνας ἀγᾶς, τζαούσης, τὸν ὁποῖον, ἅμα φθάσαντες, ἐλάβομεν εἰς τὴν ἐξουσίαν μας, καὶ οἱ κάτοικοι πάλιν ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια· κρατεῖ ὅμως ὁ πασσᾶς πέντε σκιαθῖτας. Ἀλλὰ καὶ τὰ Τρίκερι ὑπετάχθησαν· τοὺς ἐμεταχειρίσθη μὲ κολακείαν μεγίστην· τριακόσιοι ὅμως τρικεριῶται νέοι ὁπλοφόροι ἔφυγαν εἰς τὸ Ταλάντι, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Πελοπόννησον. Ὁ ἐχθρὸς ἔχει μέγαν φόβον, στρατεύματα δὲν ἔχει διὰ νὰ ἐμβαρκάρῃ· εἰς τὴν Εὔριπον ἔστειλε πέντε πλοῖα φορτωμένα σιτάρι· ἰδέτε ἀδελφοὶ πόσα ὑποφέρομεν, καὶ ὅτι τὰ ἔξοδά μας ὑπέρογκα· παραστήσατε πρὸς τὴν σεβαστὴν Διοίκησιν πόσην χρείαν ἔχομεν ἀπὸ κατράμι καὶ ῥιτζίνι καὶ νέφτι, διὰ τὴν κατασκευὴν μπουρλότων· ἂς μᾶς στείλῃ κἂν τὰ τοιαῦτα μικρὰ πράγματα. Μὴ παύσετε ἀδελφοὶ νὰ μᾶς εἰδοποιῆτε τὰ ἐκεῖ διατρέχοντα· ἀπὸ τὸ Ξηροχῶρι ἐπῆγε μόνον ἕνας κοκοβῖνος καὶ ἐπροσκύνησε. Ταῦτα καὶ ἀσπαζόμενός σε.

Ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν,

Νικόλαος Ἀποστόλης.

Ἀδελφοὶ ἂν ἦτον ἑνωμένος ὁ στόλος τῶν σπετσιωτῶν, ὅστις ἀνεχώρησεν εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἄλλα μπουρλότα ἀφεύκτως τὸν ἀφανίζαμεν.

Πρὸς τὸν Γερασιμάκην Κούπαν προσφέρετε τοὺς προσκυνησμούς μου· παρακινήσατε τοὺς σπετσιώτας νὰ ἐβγάλουν τὸν στόλον τους, διότι τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ ἐφέτος εἶναι διαφορετικά.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ, Ναύπλιον, 25 8βρίου 1823

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ γεν. Γραμματέως

Ν. Σπηλιάδης.

Τὸ ἔγγραφον τοῦτο δὲν φέρει χρονολογίαν καὶ τὸν τόπον, ἂν καὶ ἐγράφη ἀπὸ Σκίαθον μετὰ τὴν ναυμαχίαν. Ὁ Λουμάκης καὶ ὁ Καλημέρης ἔδωκαν τὸ γράμμα τοῦτο τῶν ναυάρχων εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ λάβῃ αὕτη γνῶσιν τῶν τῆς ναυμαχίας καὶ τῶν ἀναγκῶν τῶν Ψαρῶν. Ἡ Διοίκησις ἔχουσα ἀνάγκην ν' ἀποστείλῃ πλοῖα εἰς Μεσολόγγι, ἔγραψε πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ψαρῶν, ἥτις ἀπήντησε διὰ τῆς ἑπομένης ἀναφορᾶς της.

Ἀριθ. 17.

Σεβαστὸν Βουλευτικὸν Σῶμα.

Ἐλήφθη τὸ ἔγγραφον τοῦ σεβαστοῦ Σώματος ὑπ' ἀριθ' 374, εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς προτρέπει νὰ δράμωμεν μὲ τὰ πλοῖά μας πρὸς βοήθειαν τοῦ Μεσολογγίου. Ἡμεῖς τὸν κίνδυνον γνωρίζομεν καὶ τὴν προθυμίαν ἔχομεν, ἀλλὰ δύο αἴτια μᾶς ἐμποδίζουν, τὸ μὲν ὅτι εἴμεθα πληροφορημένοι ὅτι ὁ στόλος τῶν συναδέλφων μας ὑδραιοσπετσιωτῶν ἡτοιμάσθη, καὶ ἴσως ἐξέπλευσε διὰ ἐκεῖ, ἂν καὶ δὲν μᾶς ἔγραψαν τίποτε μέχρι τοῦδε· τὸ δὲ ὅτι ἡ Σ. Διοίκησις μὲ διαταγήν της, ὑπ' ἀριθ. 3055, διατάττει νὰ ἐξαποστείλωμεν ἓξ πλοῖά μας διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ διευθέτησιν τῆς νήσου Εὐβοίας, τὰ ὁποῖα μετά τινας ἡμέρας ἐκπλέουν διὰ νὰ μεταφέρουν ἐκεῖ τὸν στρατηγὸν Ὀδυσσέα μετὰ τοῦ στρατοῦ, καὶ νὰ κρατήσουν ὅσον τὸ δυνατὸν στενὸν τὸν ἀποκλεισμόν. Ἀλλ' ἡ νῆσος κατήντησεν εἰς τὴν ἐσχάτην χρηματικὴν ἀδυναμίαν· διότι ὡς οὖσα ἐν τῷ μεταξὺ τῶν ἐχθρῶν εἶναι διασμένη νὰ πληρώνῃ στρα-

τιώτας διὰ φρουρὰν, καὶ τρὶς ἤδη εἰς τοῦτο τὸ ἔτος ἐξέπλευσε τὸν στόλον της, καὶ ἤλπιζε ν' ἀνακουφισθῇ ὀλίγον τι παρὰ τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως, ἀλλὰ τὴν βλέπῃ ν' ἀδιαφορῇ· μ' ὅλα ταῦτα εἴμεθα πρόθυμοι νὰ δράμωμεν πρὸς βοήθειαν τοῦ Μεσολογγίου εὐθὺς ὁποῦ μᾶς σταλοῦν χρήματα· τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιθυμίας καὶ τῶν σκοπῶν μας εἶναι τὸ νὰ δυνάμεθα νὰ ἐκτελῶμεν τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα χρέη μας καθὼς αἱ περιστάσεις τὸ ἀπέδειξαν, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν εἴμεθα. Γνωρίζοντες καλῶς τὴν κρίσιμον περίστασιν τοῦ ἔθνους καὶ κρίνοντες ἀναγκαίαν τὴν σύσκεψιν τῶν πατριωτῶν διὰ τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος, ἐξαποστέλλομεν τρεῖς πληρεξουσίους, καὶ μετ' αὐτῶν τὸν τῆς Δ'. περιόδου παραστάτην μας κύριον Γεώργιον Καλαφάτην. Τοιούτους λοιπὸν θέλετε τοὺς ἀναγνωρίσει.

Τὴν 30 ὀκτωβρίου 1823, Ψαρά.

(Τ. Σ.) Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἀνεγνώσθη ἀναφορὰ τῆς βουλῆς τῆς ν. Ψαρῶν, ὑπ' ἀριθ. 17, ἀποκριτικὴ ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐκπλεύσουν καράβια πρὸς σωτηρίαν τοῦ Μεσολογγίου ἄνευ χρημάτων· ἐνταυτῷ συστένουν τοὺς πληρεξουσίους τους διὰ τοῦ παραστάτου τους Γ. Καλαφάτη.

Ἡ Βουλὴ τοῦ ἔθνους παρενόησε τὴν ἔννοιαν τῶν ὑπὸ τῆς βουλῆς Ψαρῶν γραφομένων. Διότι ἔχουσα ὑπ' ὄψιν μόνον τὴν εἰς Μεσολόγγι ἀποστολὴν πλοίων λησμονεῖ ὅτι τρὶς ἤδη ἡ βουλὴ Ψαρῶν εἶχεν ἐκπλεύσει τὸν στόλον της χωρὶς νὰ λάβῃ ὀβολόν, καὶ πολλὰ ἄλλα ἔκαμεν ἔξοδα χωρὶς ν' ἀποζημιωθῇ, ὡς πολλάκις εἶπον. Ὅθεν ἐὰν καλῶς ἐξετίμα τὰ ὑπὸ τῆς βουλῆς γραφόμενα δὲν θὰ ἔγραφε τὴν ἄνω ὑποσημείωσιν.

Ἰδοὺ καὶ τὸ πρὸς τοὺς παραστάτας ἔγγραφον.

Ἀριθ. 547.

Ἡμέτεροι παραστάται!

Τὰς ἐπιστολάς σας ὑπ' ἀριθ. 27, 28, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, καὶ τὴν ἀπὸ 3 τοῦ ἤδη λήγοντος μερικὴν τοῦ κυρίου Ἰω.

Καλημέρη ἀνέγνωμεν, καὶ ἰδοὺ κατὰ τὴν αἴτησίν σας ἐξαποστέλλομεν τοὺς καπ. Γ. Σκανδάλην, Κων. Ζαννὴν, καὶ Ἰωάννην Μαμούνην, καὶ μετ' αὐτῶν τὸν συμπαραστάτην κ. Γεώργιον Καλαφάτην. Συμφώνως λοιπὸν μετ' αὐτῶν σκεφθῆτε τὰ περὶ τῶν ἀληθῶς συμφερόντων τῆς Πατρίδος, καὶ τῆς νήσου μας δικαιώματα ἀφορῶντες πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον. Μὴ λείπετε νὰ μᾶς πληροφορῆτε τὰ διατρέχοντα. Τὰ περὶ τῶν ναυμαχιῶν εἰς τὴν *Καραπίτζαν* καὶ εἰς τὸ Γαρδίκι, θέλουν σᾶς τὰ ἐξιστορήσει ἐκτεταμένως διὰ στόματος οἱ ἡμέτεροι πληρεξούσιοι. Ἐρρῶσθε.

Τὴν 30 8βρίου 1823. Ψαρά.

(Τ. Σ.) Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Πρ. Καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 38 ἐπιστολήν σας ἐλάβομεν πληροφορηθέντες τὰ ἐν αὐτῇ.

Ἅμα ἔμαθεν ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν τὴν διαίρεσιν τῆς Διοικήσεως ἀπέστειλε τοὺς ἀνωτέρω πληρεξουσίους καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς προφορικὴν ἐντολὴν ἵνα συνεννοηθῶσι μὲ τοὺς συναδέλφους των Ὑδραίους καὶ Σπετσιώτας, καὶ ἀποκαταστήσωσιν ἰσχυρὰν Διοίκησιν πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων τῆς Ἑλλάδος. Μετὰ δὲ ταῦτα ν' ἀπαιτήσωσι πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖ ἡ νῆσός των, καὶ τοὺς χιλίους στρατιώτας, οὓς ἀπεφάσισεν ἡ ἐν Ἄργει ἐθνικὴ συνέλευσις διὰ τὴν νῆσόν των· νὰ πληροφορηθῶσι δὲ καὶ τὰ περὶ ναυμαχιῶν καὶ νὰ μάθωσι καὶ τὰ διατρέξαντα εἰς Γαρδίκι· δηλαδὴ νὰ γνωρίζωσιν οἱ παραστάται των ὅτι οἱ συνάδελφοι ὑδραῖοι, ουλλαβόντες εἰς Γαρδίκι τὰ τρία ὀθωμανικὰ πλοῖα δὲν ἔδωκαν τίποτε εἰς τοὺς ψαριανούς.

Ἔχοντες τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως οἱ ψαριανοὶ διὰ νὰ ἐκστρατεύσωσιν εἰς Εὔβοιαν ἑτοίμασαν τὰ πλοῖα τοῦ Νικολάου Ἀργύρη, Ἰωάννου Καλάρη, Ἀνδρέου Δομετσίνη, Δ. Χ. Ι. Κοτζιὰ καὶ Ν. Χ. Ἀλεξανδρῆ, καὶ δύο μύστικα· ἀπεφάσισαν δὲ νὰ πέμψωσι καὶ τρεῖς πληρε-

ξουσίους τὸν Ι. Μ. Μιλαήτην, τὸν Κυριακὸν Δ. Μαμούνην, καὶ Ν. Κουτσοῦκον διὰ νὰ συμπράττωσι μὲ τὸν στρατηγὸν Ὀδυσσέα εἰς τὰ τῆς ἐκστρατείας.

Οἱ ψαριανοὶ θεωροῦντες ὅτι ἡ νῆσός των δι' αὐτοὺς μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἔθνους εἶναι μικρὰ καὶ ἄκαρπος, θέλοντες νὰ μετοικήσωσιν εἰς τόπον καλλήτερον, ἐξελέξαντο ὡς τοιοῦτον τὴν Εὔβοιαν. Καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἔδωκαν ἐντολὴν εἰς τοὺς πληρεξουσίους των νὰ ἐκλέξωσιν εἰς αὐτὴν τόπον κατάλληλον ἵνα μετοικήσωσι μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἔθνους. Τὰ πλοῖα λοιπὸν ἔχοντα τοὺς πληρεξουσίους ἀπέπλευσαν ἀπὸ Ψαρὰ τὴν ἐννάτην νοεμβρίου 1823 καὶ τὴν 11 φθάσαντα εἰς Θερικὸν εὗρον ἐκεῖ τὸν στρατηγὸν Ὀδυσσέα μέ τινας στρατιώτας. Λαβόντες ἐπὶ τῶν πλοίων τὸν Ὀδυσσέα καὶ τοὺς στρατιώτας ἀπῆλθον εἰς Κέαν τὴν 13 ἵνα παραλάβῃ οὗτος τοὺς πρότερον ὑπ' αὐτοῦ ἐκεῖ συναθροισθέντας στρατιώτας. Ἑτοιμάσας λοιπὸν 1600 στρατιώτας ἐπεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ψαριανῶν πλοίων καὶ ἐπὶ δύω Αἰνιτικῶν, τοῦ Μαργαρίτη Κούταβου καὶ Ἰωάννου Καραβέλλα, καὶ ἐπί τινων μικρῶν πλοιαρίων, καὶ ἀπέπλευσεν ἐκεῖθεν τὴν 15. Τοῦ Καλάρη μέ τινα πλοιάρια ἀπῆλθεν εἰς τὸ Μαρμάρι, εἰς τὰ ταμπούρια τοῦ Κριεζώτη καὶ ἀπεβίβασε τὸν Κριεζώτην μὲ διακοσίους ὀγδοήκοντα στρατιώτας διὰ νὰ πολιορκήσῃ τὴν Κάρυστον. Ἔμεινεν ἐκεῖ τὸ πλοῖον τοῦ Ἰωάννου Καλάρη διὰ νὰ δίδῃ συνδρομὴν εἰς τὸν Κριεζώτην καὶ τοὺς στρατιώτας του καὶ νὰ φυλάττῃ τὴν πολιορκίαν διὰ θαλάσσης. Ὁ Κριεζώτης μετὰ τὴν ἀπόβασίν του εἰς Μαρμάρι διευθύνθη εἰς Κάρυστον, καὶ καθ' ὁδὸν διαβαίνων ἀπό τι χωρίον κατεχόμενον ὑπὸ τῶν τούρκων, οἱ ὁποῖοι κατέφυγον ἐκεῖ μετὰ τὰς οἰκογενείας των διὰ νὰ προφυλαχθῶσι ἀπὸ τὴν παγώλην, ἥτις ἐμάστιζε τὴν

Κάρυστον, συνῆλθε μετ' αὐτῶν εἰς μάχην, ἐκυρίευσε τὸ χωρίον, καὶ ἐφόνευσε εἴκοσι περίπου τούρκους, αἰχμαλωτίσας ἓξ καὶ εἴκοσιν ἐννέα γυναικόπαιδα. Ἀπῆλθεν ἀκολούθως εἰς Κάρυστον καὶ ἔθεσε πολιορκίαν, ἀλλ' ἀσθενήσας ἐπέστρεψεν εἰς Ἀλιβέρι.

Τὰ δὲ πλοῖα ἠγκυροβόλησαν τὴν 17 νοεμβρίου 1823 εἰς Ἀλιβέρι καὶ ἀπεβίβασαν τοὺς στρατιώτας καὶ τὸν Ὀδυσσέα, ὅστις κατέλαβε τὸ χωρίον Ἀλιβέρι καὶ τὸν Πύργον καὶ ὠχυρώθησαν θέσαντες εἰς τὸν Πύργον ἓν πυροβόλον. Μετά τινας ἡμέρας ἦλθον ἀπὸ Χαλκίδα περίπου 3000 τοῦρκοι, ἐξέβαλαν τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ Ἀλιβέρι καὶ ὠχυρώθησαν, ποιοῦντες μάχας καὶ ἀκροβολισμοὺς μετὰ τῶν Ἑλλήνων. Τοὺς τούρκους ἔβλαπτον πολὺ τὰ κανόνια τῶν πλοίων καὶ τὸ τοῦ Πύργου, τὸ ὁποῖον διεύθυνον οἱ ναῦται τῶν πλοίων. Ὁ Ὀδυσσεὺς διὰ νὰ κάμῃ περισπασμὸν εἰς τοὺς τούρκους ἐπεβίβασε πεντακοσίους στρατιώτας εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Δομεστίνη, οἵτινες ἀπῆλθον εἰς Ἐρέτριαν, κατέλαβον τὸ ἀνατολικὸν ἀκρωτήριον καὶ ὠχυρώθησαν (α). Μετά τινας ἡμέρας ἐξελθόντες ἀπὸ Χαλκίδα ἕτεροι τοῦρκοι διευθύνοντο φέροντες καὶ πυροβόλα εἰς Ἀλιβέρι ἵνα δώσωσι βοήθειαν εἰς τοὺς ἰδικούς των. Οἱ Ἕλληνες ἔχοντες ἐνέδρας εἰς Ἐρέτριαν ἐπέπεσαν ἐπὶ τῶν τούρκων, τοὺς ἐνίκησαν καὶ ἐκυρίευσαν καὶ τὰ πυροβόλα. Τοῦτο μαθόντες οἱ εἰς Ἀλιβέρι τοῦρκοι ἀνεχώρησαν διὰ νυκτὸς καὶ εἰσῆλθον εἰς Χαλκίδα. Ἐπιβιβασθέντες δὲ καὶ οἱ εἰς Ἐρέτριαν στρατιῶται εἰς τὸ πλοῖον ἀπῆλθον εἰς Ἀλιβέρι· καὶ τότε ὁ Ὀδυσσεὺς μὲ τὸν στρατὸν καὶ οἱ πληρεξούσιοι ἀπεφάσισαν νὰ ἀπέλθουν εἰς Βρυσάκια διὰ νὰ πολιορκήσωσι

(α) Οἱ Ψαριανοὶ πρῶτοι ἔρριψαν κανόνι εἰς Ἐρέτριαν, τὰ δὲ ὀχυρώματά των σώζονται μέχρι τῆς σήμερον.

τὸ φρούριον τῆς Χαλκίδος Τὰ δὲ πλοῖα ἀπεφασίσθη νὰ μείνουν εἰς τὸν Ἐρετριακὸν κόλπον ἵνα φυλάττωσι τὸν ἀποκλεισμόν. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ δεκεμβρίου ἀνεχώρησαν ἀπὸ Ἀλιβέρι καὶ ἀπῆλθον εἰς Βρυσάκια· ἐκεῖθεν ὁ Ὀδυσσεὺς ἔπεμψε τὸν Κριεζώτην μὲ ἑπτακοσίους στρατιώτας καὶ ἐπολιόρκησε τὴν Κάρυστον στενώτερον.

Πληροφορηθεῖσα ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ὅτι ἀπαιτεῖται διὰ θαλάσσης ἀποκλεισμὸς καὶ ἀπὸ τὸ ἐπάνωθεν μέρος τῆς Χαλκίδος, ἔπεμψε τὰ πλοῖα τοῦ Ἀνδρέου Γιαννίτση, Νικολάου Καρακωνσταντῆ, Ἀναγνώστη Μπουρέκα καὶ Γεωργίου Σκανδάλη, διώρισε δὲ καὶ ἀρχηγὸν τὸν Ν. Χ. Δ. Κοτζιᾶ. Διὰ νὰ πυρπολήσῃ δὲ καὶ τὰ εἰς Βῶλον εὑρισκόμενα ὀθωμανικὰ πλοῖα, μίαν κορβέταν καὶ δύω βρίκια, ἔπεμψε καὶ ἓν πυρπολικόν, σακολεύαν, διευθυνομένην ὑπὸ τοῦ Ἀναγνώστου Κανάρη. Ἀπέπλευσαν δὲ ἀπὸ Ψαρὰ τὴν πρώτην δεκεμβρίου 1823.

Ἅμα ἔφθασαν εἰς Σκίαθον ὁ ἀρχηγὸς Νικόλαος Κοτζιὰς ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς Σκιαθίτας ἓν πλοῖον, βρίκιον, καὶ μετεσκεύασεν αὐτὸ εἰς πυρπολικόν. Διώρισε δὲ πλοίαρχον τούτου τὸν Νικόλαον Βρατσάνον. Ἀποπλεύσαντα δ' ἐκεῖθεν τὰ πλοῖα τὰ μὲν δύο ἀπῆλθον εἰς Βρυσάκια διὰ τὸν ἀποκλεισμόν, τὰ δὲ δύο πυρπολικὰ συνοδευόμενα ἀπὸ τὰ πολεμικὰ πλοῖα τοῦ Βουρέκα καὶ τοῦ Σκανδάλη ἀπῆλθον εἰς Βῶλον. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τὸ πλήρωμα τοῦ πυρπολικοῦ βρικίου οὐδεὶς ἐγνώριζε τὰ νερὰ τοῦ κόλπου ἐδόθη πρωρεὺς εἰς αὐτὸ εἷς τριχειριώτης· ἐνῷ ὅμως ἐπήρχετο τὸ πυρπολικὸν τοῦτο κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, ὁ πρωρεὺς ἀπὸ ἄγνοιαν ἢ ἀπὸ ἐθελοκακίαν ἐκάθησε τὸ πυρπολικὸν εἰς ῥηχά. Οἱ τοῦρκοι ἐννοήσαντες τὸ πρᾶγμα ἤρχισαν νὰ πυροβολῶσιν ἀπὸ τὰ πλοῖα καὶ ἀπὸ τὰ κανονοστάσια τῆς ξηρᾶς μὲ κανονοβολισμοὺς καὶ τουφεκισμούς, πληγώσαντες ἕνα τῶν ναυτῶν τοῦ πλη-

ρώματος. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδύνατο ν' ἀποσυρθῇ τὸ πυρπολικὸν τὸ ἐπυρπόλησαν καὶ ἀνεχώρησαν ἐπιστρέψαντες εἰς Σκίαθον μετὰ τῆς σακολεύας. Ἐκεῖθεν δὲ ὁ ἀρχηγὸς Κοτζιὰς ἐπέστρεψεν εἰς Ψαρὰ μὲ τὴν σακολεύαν. Τὰ δὲ δύο πολεμικὰ ἀπῆλθον καὶ αὐτὰ εἰς Βρυσάκια· καὶ οἱ μὲν ψαριανοὶ ἐφύλαττον τὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ Εὐβοϊκοῦ καὶ Ἐρετριακοῦ κόλπου ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς μὲ τοὺς στρατιώτας του ἐφύλαττε τὰ φρούρια τῆς Χαλκίδος καὶ Καρύστου.

Μετά τινας ἡμέρας ἐπέμφθη εἰς Ψαρὰ δι' ὑποθέσεις τῆς ἐκστρατείας, εἷς τῶν πληρεξουσίων, ὁ Κυριακὸς Μαμούνης, ὅστις σὺν τοῖς ἄλλοις ἀνήγγειλεν εἰς τὴν βουλὴν ὅτι κατὰ τὴν ἐντολήν της, οἱ πληρεξούσιοι ἐθεώρησαν ὡς τόπον κατάλληλον διὰ μετοικισμὸν μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἔθνους, τὸ λεγόμενον ἤδη Καστρὶ, τὴν πάλαι Ἐρέτριαν. Καὶ ἔκτοτε ἔλαβον οἱ ψαριανοὶ τὴν ἰδέαν τοῦ εἰς τὸν τόπον τοῦτον μετοικισμοῦ. Νῦν δὲ ὁ τόπος οὗτος καλεῖται Νέα Ψαρά.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν θέλουσα νὰ πυρπολήσῃ τὰ πλοῖα τὰ εἰς Βῶλον εὑρισκόμενα, ἵνα καθαρίσῃ τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἀπέστειλε καὶ αὖθις τὸν Νικόλαον Βρατσάνον μὲ ἕτερον πυρπολικὸν, τὸν μαρτῆγον. Ἀπῆλθε δὲ ὁ Βρατσάνος εἰς Βρυσάκια, ὅπου τὰ ψαριανὰ πλοῖα εἶχον τὸν ἀποκλεισμὸν, καὶ ἀνήγγειλεν εἰς αὐτὰ τὰς διαταγὰς ἃς εἶχε παρὰ τῆς βουλῆς. Συνοδευθεὶς δὲ ὑπὸ δύο πολεμικῶν πλοίων ἀπῆλθον εἰς Βῶλον καὶ εἶδον τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα ἠγκυροβολημένα πλησίον τοῦ φρουρίου καὶ κανονοστασίων καὶ ἠσφαλισμένα μὲ κατάρτια ἀραγμένα μακρὰν τῶν πλοίων εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὰ τουρκικὰ πλοῖα πυρπολικὰ, οὔτε δι' ἐφόδου νὰ τὰ κυριεύσωσιν. Ἰδόντα λοιπὸν τὰ ψαριανὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, ἔρριψαν κανονοβο-

λισμούς τινας κατὰ τῶν κανονοστασίων καὶ ἀνεχώρησαν τὰ μὲν πολεμικὰ διὰ Βρυσάκια, ὁ δὲ μαρτῆγος διὰ Ψαρά.

Μετὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν ἓξ πλοίων τῶν εἰς τὸν Ἐρετριακὸν κόλπον, ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἐκήρυξε τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς Εὐβοίας, περὶ τοῦ ὁποίου εἰδοποιεῖ τὴν Διοίκησιν καὶ τὸν ἔπαρχον Μυκώνου καὶ Σύρου διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου.

Ἀριθ. 616.

Κύριε ἔπαρχε τῶν νήσων Μυκώνου καὶ Σύρας.

Σοὶ περικλείομεν μίαν προκήρυξιν διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ ὅλου τοῦ κόλπου Εὐβοίας καὶ Θετταλομαγνησίας, μέχρι Θεσσαλονίκης καὶ Κασσάνδρας· εἰδοποιήσετε καὶ τὴν ἀντεπαρχίαν Σύρας, ἐξαποστέλλοντες ἀντίγραφον, καὶ μὴ λείψετε νὰ βάλετε εἰς πρᾶξιν τὰ διακηρυττόμενα, διότι, ἐπὶ Θεῷ μάρτυρι, θέλει δημεύονται ὅλα τὰ εἰσερχόμενα ἐκεῖ πλοῖα ἀσυγκαταθέτως. Ἔρρωσο.

Τῇ 13 9βρίου 1823.

(Τ. Σ.) Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἰδοὺ καὶ τὸ πρὸς τὴν Διοίκησιν.

Ἀριθ. 627.

Σεβαστὴ καὶ ὑπερτάτη Διοίκησις.

Σπεύδομεν ν' ἀναγγείλωμεν τὰ περὶ τῶν Τρικέρων. Τὰ Τρίκερι πρὸ πολλῶν παρανόμως ὑποταχθέντα εἰς τὸν ἐχθρὸν, ἐδέχθησαν τριακοσίους σχεδὸν στρατιώτας, καθὼς βεβαιούμεθα ἀναμένουν πολλοὺς ἄλλους ἀπὸ τὴν Λάρισσαν, ὅπου, καθὼς πληροφορούμεθα, εὑρίσκεται ὁ Λουμποὺτ-πασσᾶς μεθ' ἑνὸς ἄλλου, καὶ μετὰ 15 χιλ. στρατιωτῶν. Εἶναι ἀναντίῤῥητον ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἐνδυναμούμενοι ἀρκετὰ εἰς τὰ Τρίκερι, εὐκόλως δύνανται ν' ἀνατρέψουν ὅλα τὰ περὶ τῆς Εὐβοίας σχέδιά μας, τῆς ὁποίας τὴν ἐλευθέρωσιν μᾶς ἐνεπιστεύθη μὲ διαταγήν της, ὑπ' ἀριθ. 3055, καὶ περὶ ἧς ἔγιναν αἱ ἀναγκαῖαι προβλέψεις· καὶ ἐνταυτῷ νὰ καθυποτάξῃ καὶ τὰς λοιπὰς παραλλήλους νήσους. Τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων πρὸς ἀνατροπὴν τῶν σκοπῶν τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν μας, προβλέποντες τὰ ἐνδεχόμενα ὀλέθρια ἀποτελέσματα, ἂν ὁ ἐχθρὸς

ἐνδυναμωθῇ ἐκεῖ, ἐξαποστείλαμεν δύο πληρεξουσίους πατριώτας μας διὰ νὰ συνομιλήσουν μετὰ τῶν Τρικεριωτῶν, (ἂν καὶ περιττὸν καθὼς βλέπομεν ἀπὸ τὰ ἔργα των) καὶ ἂν ἀποφασίσουν νὰ φύγουν ἐκεῖθεν, νὰ τοὺς μετακομίσουν ὅπου θέλουν μὲ τὰ ἐπίτηδες σταλέντα πλοῖά μας, μετὰ πάσης τιμιότητος καὶ ἀπαιτουμένης φιλανθρωπίας διὰ τὴν δυστυχίαν των· εἰς τὸ ἐναντίον δὲ νὰ συλλάβουν ὅλα τὰ πλοῖα αὐτῶν ὅσον καὶ τὰ τῶν παραλίων ὑποδουλωμένων μερῶν, διὰ νὰ τοὺς ὑστερήσουν πᾶν μέσον πρὸς ὑποταγὴν ἐχθρικῶν στρατευμάτων, καὶ ἑπομένως νὰ τοὺς ἐνοχλοῦν παντοίοις τρόποις. Ἐξεδώκαμεν ἐνταυτῷ προκήρυξιν εἰς ὅλας τὰς νήσους νὰ παύσουν ἐμπορευόμενοι εἰς τὸν ῥηθέντα κόλπον μετὰ τῶν ἐχθρῶν, ὡς εὑρισκομένων εἰς μεγίστην χρείαν ζωοτροφιῶν.

Ταῦτα πάντα ἐνεργοῦντες διὰ κοινὸν ὄφελος, εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι οἱ ἐχθροὶ διαζόμενοι θέλουν ἀναχωρήσει ἐκεῖθεν· διὸ καὶ καθυποβάλλομεν εἰς τὴν ὀρθὴν κρίσιν της, πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων.

Ὑπερτάτη Διοίκησις! ἡμεῖς βλέποντες τὸν ἐπαπειλούμενον ὄλεθρον ἐσπεύσαμεν νὰ τὸν προλάβωμεν, μὴν ἀμφιβάλλοντες ὅτι θέλει λάβει τὴν ἀνήκουσαν περὶ τούτου πρόνοιαν.

Χθὲς ἔφθασεν ἐδῶ μία γαλλικὴ βασιλικὴ γολέτα, καὶ μᾶς βεβαιοῖ ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος θέλει ἔλθει εἰς Σμύρνην. Πληροφορούμεθα καὶ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι ἑτοιμάζει καὶ ἐκεῖ Σαλλούπαις διὰ νὰ ἑνωθοῦν μὲ τὸν ῥηθέντα στόλον, ἐλλιμενισμένον εἰς τὸν Ἀναγαράν.

Τὴν 15 νοεμβρίου 1823, Ψαρά.

Τῆς σεβαστῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως εὐσεβεῖς πατριῶται.

(Τ. Σ.) Ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν,

Νικόλαος Καρακωνσταντῆ, —*Δημήτριος Βρατσάνος*,— *Ἀνδρέας Γιαννίτση*, — *Ἀνδρέας Μαυρογιάννης*.

Πρὸς τὴν Σ. ὑπερτάτην Διοίκησιν τῆς Ἑλλάδος εἰς Πελοπόννησον, ἐπιστολὴ τῆς νήσου Ψαρῶν, ἀνεγνώσθη τῇ 24 νοεμβρίου καὶ ἐγένετο ἡ ἀπάντησις τῇ αὐτῇ ὑπ' ἀριθ. 503.

Διὰ νὰ μὴ ματαιωθοῦν δὲ οἱ σκοποὶ τῆς ἐκστρατείας τῆς Εὐβοίας οἱ ψαριανοὶ λαμβάνουσιν ἅπαντα τὰ κατάλ-

ληλα μέτρα διὰ νὰ προλάβωσι τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ καὶ προκηρύττουσι καὶ τὸν ἀποκλεισμόν. Οἱ δὲ πληρεξούσιοί των, ἀπελθόντες εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη καὶ προτρέποντες τοὺς Τρικεριώτας νὰ μετοικισθῶσι, δὲν εἰσηκούσθησαν· ἀλλ' οὔτε τὰ πλοῖα τῶν Τρικεριωτῶν συνέλαβον οὔτε τὰ τῶν ἄλλων μερῶν. Ἡ Διοίκησις ἐνέκρινε τὰς πράξεις της καὶ τῇ εἶπεν ὅτι θέλει κοινοποιήσει καὶ αὐτὴ τὸν ἀποκλεισμὸν εἰς τοὺς προξένους τῶν νήσων διὰ νὰ ἔχῃ ἰσχύν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εὑρίσκετο εἰς Τσεσμὲ Βρίκιον ὀθωμανικὸν πολεμικὸν, τὸ ὁποῖον ἰδὸν καταδρομικὸν ψαριανὸν μύστικον πλέον εἰς τὸ στενὸν τῆς Χίου, ἐξῆλθε τοῦ λιμένος καὶ τὸ κατεδίωξε· τὸ καταδρομικὸν διαφυγὸν τὴν καταδίωξιν ἦλθεν εἰς Ψαρὰ καὶ ἀνήγγειλε τὸ γεγονός. Ἡ Βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἓν πυρπολικὸν, μαρτῆγον, συνωδευμένον μὲ δύο μύστικα, τὰ ὁποῖα ἀπελθόντα ἐκεῖ τὴν νύκτα, ἔρριψαν τὸ πυρπολικὸν ἐπὶ τοῦ βρικίου· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ἐκ τοῦ λιμένος δὲν ἐκόλλησε δεόντως τὸ πυρπολικὸν καὶ δὲν ἐκάη τὸ βρίκιον. Ἐν τούτοις, καίτοι ἀποτυχόντα ἐνίοτε τὰ πυρπολικὰ, ἔφερον φόβον καὶ τρόμον εἰς τοὺς ἐχθροὺς, διότι πανταχόθεν κατεδιώκοντο. Αἱ δὲ ἀποστολαὶ τῶν πυρπολικῶν ὑπὸ τῶν ψαριανῶν δεικνύουσι τὸν πατριωτισμὸν αὐτῶν, ἐπειδὴ προσεπάθουν παντοίοις τρόποις τὸν ἐξολοθρευμὸν τοῦ ἐχθροῦ, καίτοι μὴ ἀνταμειβόμενοι ὑπὸ τῆς Διοικήσεως· διότι ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν μετὰ τὸν πυρπολισμὸν τοῦ δικρότου εἰς Τένεδον εἰδοποίησε τὴν Διοίκησιν, ἀπέστειλε δὲ συγχρόνως καὶ τοὺς καταλόγους τῶν πληρωμάτων τῶν πυρπολικῶν Κανάρη καὶ Βρατσάνου διὰ νὰ χορηγήσῃ καὶ εἰς αὐτοὺς τὰς νενομοθετημένας ἀμοιβάς· ἡ Διοίκησις ὅμως, οὔτε αὐτοὺς δὲν ἐβράβευσε.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἐπηγρύπνει, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, αὐστηρῶς ἵνα μὴ παρεκτραπῶσι τὰ πλοῖά της καὶ παραβιάσωσιν εὐρωπαϊκὰ ἐμπορικά· ἐν τούτοις πλοίαρχός τις Ὀλλανδὸς εὑρὼν εἰς μύστικον ψαριανὸν δίπλωμα τῆς βουλῆς, ἔκαυσε τὸ μύστικον. Τὸ γεγονὸς τοῦτο δεικνύεται ἐκ τοῦ ἀκολούθου ἐγγράφου τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα.

Περ. β'. Ἀριθ. 553.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν σῶμα.

Τὸ Μινιστέριον τῶν Ναυτικῶν.

Ὁ Δημήτριος Λουμάκης, ψαριανὸς καὶ κυβερνήτης ἑνὸς μυστίκου ἐμποροκαταδρομικοῦ, κατὰ τὴν 14 ὀκτωβρίου τοῦ 1823, ἀπὸ ἐνάντιον ἄνεμον προσώρμισεν εἰς τὸν λιμένα *Ναούσης* νήσου Πάρου· ἐκεῖ παρευρέθη μία ὁλλανδικὴ κορβέτα, ὀνομαζομένη Ἔκλα, ὁ δὲ πλοίαρχος Παῦλος. Τὸ δὲ πιστοποιητικὸν τοῦ ἐπάρχου Πάρου καὶ Ἀντιπάρου, ὅτι ὁ Ὀλλανδὸς πλοίαρχος ἐξετάσας τὸν Λουμάκην, εὑρὼν εἰς αὐτὸν δύο διαβατήρια τῆς Τήνου καὶ Σύρου, ἐπειδὴ καὶ εἶχε διαβατήριον τῶν Ψαρῶν πρὸ τριῶν μηνῶν σημειωμένον διὰ μίαν ἐκστρατείαν ὅπου ἔκαμεν εἰς Ῥούμελην, τὸν εἶπεν ὅτι εἶναι κλέπτης, καθότι τὸ πλήρωμά του εἶχε τὰ ὅπλα του· ἐξέβαλε τὸ πλήρωμα τοῦ μυστίκου, ἐπῆρε τὰ ὅπλα καὶ ῥοῦχα τοῦ πληρώματος καὶ τὰ ἐλαφυραγώγησε· τὸ δὲ μύστικον κατέκαυσεν· ὁ δὲ ἔπαρχος διεμαρτυρήθη διὰ τὴν τοιαύτην πρᾶξιν εἰς τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ὁλλανδικὸν ὑποπρόξενον. . . . .

Τῇ ζ' νοεμβρίου 1823.

Ὁ Δημήτριος Λουμάκης μετὰ τὸ γεγονὸς ἀνεφέρθη εἰς τὸν ἔπαρχον Πάρου, οὗτος δὲ ἀποστέλλων τὴν ἀναφορὰν τοῦ Λουμάκη εἰς τὸ μινιστέριον τῶν ναυτικῶν ἀναγγέλλει ὅτι ὁ Ὀλλανδὸς πλοίαρχος θεωρήσας αὐτὸν κλέπτην, ἔκαυσε τὸ μύστικον καὶ ἐλαφυραγώγησε τὸ πλήρωμα. Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν τ' ἀφορόντα ἔγγραφα τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Λουμάκη τὰ ἔπεμψεν εἰς Ψαρὰ,

διατάττουσα τὴν βουλὴν τῶν Ψαρῶν νὰ αἰτήσῃ ἀπὸ τὸν Ὀλλανδὸν πρόξενον τῆς Σμύρνης τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Λουμάκη· ἀλλ' ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἅμα ἔμαθε τὸ περιστατικὸν ἀπὸ τὸν Λουμάκην, ἐλθόντα εἰς Ψαρὰ, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν πρόξενον τῆς Σμύρνης ἀποζημίωσιν. Μετὰ ταῦτα δὲ λαβοῦσα καὶ τὰ ἔγγραφα τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν ἀπέστειλε καὶ αὐτὰ εἰς τὸν ἴδιον πρόξενον, ἐπαναλαβοῦσα καὶ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησιν. Ἀλλ' ὁ πρόξενος οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔκαμεν.

Ὁ Ὀλλανδὸς πλοίαρχος ὤφειλε νὰ ἐξετάσῃ τὰ ἔγγραφα τοῦ Λουμάκη, καὶ ἂν εἰς αὐτὰ εὕρισκεν ὑπονοίας, ἢ ἐπληροφορεῖτο ὅτι παρεβίασεν εὐρωπαϊκὸν ἐμπορικὸν πλοῖον, ὤφειλε νὰ τὸν συλλάβῃ, νὰ τὸν ἀπαγάγῃ εἰς Ψαρὰ καὶ νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τὴν βουλὴν ἥτις ἤθελε τιμωρήσει αὐτόν, διότι ἐτιμώρει τοὺς παραβαίνοντας τὰς διατάξεις της· καὶ οὐχὶ αὐθαιρέτως νὰ πυρπολήσῃ τὸ μύστικον καὶ νὰ λαφυραγωγήσῃ τὸ πλήρωμα, ἐνῷ εὗρε τακτικὰ διαβατήρια τῆς Τήνου καὶ Σύρου. Τὸ δὲ διαβατήριον τὸ ὁποῖον εἶχεν ὁ Λουμάκης, καὶ τὸ ὁποῖον ἔδωσεν ἀφορμὴν εἰς τὸν πλοίαρχον Ὀλλανδὸν νὰ τὸν θεωρήσῃ ὡς κλέπτην, ἦτο διαβατήριον τῆς ἀποστολῆς τῶν τεσσαράκοντα πέντε μυστίκων, ἅτινα κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Καρατάσσου ἔπεμψεν ἡ βουλὴ Ψαρῶν εἰς Ῥούμελην. Εἷς τῶν πλοιάρχων ἦτο καὶ ὁ Λουμάκης, ὅστις εἶχε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος διαβατήριον.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰ ὅπλα ἅτινα τὸ πλήρωμα τοῦ Λουμάκη εἶχεν, ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν δίδουσα διαβατήρια ἐσημείωνεν εἰς αὐτὰ τὰ κανόνια καὶ ψιλὰ ὅπλα ἅτινα εἶχεν. Ὁ Ὀλλανδὸς πλοίαρχος διὰ τῆς πράξεώς του ταύτης ἔγεινε χείρων πειρατοῦ.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν, πληροφορηθεῖσα τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν προετοιμασίας τοῦ ἐχθροῦ, ἔπεμ-

ψε τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὸ Βουλευτικὸν, ἐσωκλείουσα καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν ἐπιστολὴν τῶν προξένων τῆς Σμύρνης, Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ὁλλανδίας καὶ Αὐστρίας καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀπάντησίν της.

Ἀριθ. 734.

Σεβαστὸν Βουλευτικὸν σῶμα.

Ἐλήφθησαν τὰ ὑπ' ἀριθ. 467, 503 ἔγγραφα τοῦ Σ. σώματος· τὰ ἐν αὐτοῖς ὡς μὴ ἐπιδεχόμενα ἐπανάληψιν ἀποσιωπῶμεν.

Περικλείομεν ἀντίγραφα τῆς ἐπιστολῆς τῶν τεσσάρων προξένων ἀπὸ Σμύρνην, καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀπόκρισίν μας· ἐξ αὐτῶν πληροφορεῖσθε πόσα κακὰ ἐπροξένησαν καὶ προξενοῦν καθ' ἡμέραν οἱ πατριῶταί μας εἰς ὅλα τὰ παράλια μικρᾶς Ἀτίας καὶ Μακεδονίας, καὶ εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης, καὶ εἰς ποῖον βαθμὸν ἀπελπισίας κατήντησαν οἱ βάρβαροι, διὰ νὰ ἔχετε ἰδέαν ὅταν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ.

Τὸ μόνον ἀντικείμενον τῶν σκοπῶν μας εἶναι τὸ νὰ διώκωμεν τὸν ἐχθρὸν παντοχοῦ, διὰ νὰ τὸν καταντήσωμεν εἰς ἀμηχανίαν, ὥστε νὰ κλίνῃ τὸν αὐχένα· καὶ βεβαιότατα ἠθέλαμεν τὸ κατορθώσει, ἂν ὅλοι οἱ Ἕλληνες καταφρονοῦντες τὰ τῆς ἰδιοκτησίας συμφέροντα, ἀπετείνοντο πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν· ἀλλὰ παρατηροῦμεν ὅλον τὸ ἐναντίον, καὶ μὲ σπαραγμὸν τῆς καρδίας μας βιαζόμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἐνῷ εἶναι ἀνάγκη οἱ Ἕλληνες νὰ σκέπτωνται τὰ ἀναγκαῖα μέσα πρὸς ἀπάντησιν τῆς ἐκστρατείας, τὴν ὁποίαν ὁ τύραννος ἑτοιμάζει διὰ τὸ ἔαρ, καταγίνονται μόνον νὰ ἐξασφαλίσῃ ἕκαστος τὴν ματαίαν του δόξαν, χωρὶς, φεῦ! ν' ἀποβλέπῃ εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς γλυκυτάτης Πατρίδος ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται ἡ ὕπαρξίς μας. Εἴμεθα τῳόντι εἰς ἀπορίαν, καὶ καταντῶμεν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι οἱ Ἕλληνες εἰσέτι δὲν ἐγνώρισαν τὰ αἰσθήματα τοῦ τυράννου, καὶ τυφλώττουν εἰς ὅσα παραδείγματα τῆς σκληρότητός του μᾶς ἐπρόσφερεν. Ἰδοὺ ὁ ἐχθρὸς ἑτοιμάζει τὰ εἰς Κωνσταντινούπολιν πλοῖά του μετὰ μεγίστης βίας, καὶ τὰ εἰς τὸν Ἀναγαράν, ἕτοιμα ἤδη, ἐξέρχονται ἐν τὸς ὀλίγου εἰς τὴν Αἶμνον· καὶ ἐνῷ εἶναι χρεία νὰ ἑτοιμασθῶμεν ἀπὸ χρήματα καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα, τὰ μόνα ὄργανα τοῦ πο-

λέμου, οἱ Ἕλληνες ἄλλο δὲν κάμνουν παρὰ κυριευόμενοι ἀπὸ μίαν λύσσαν αἰσχροκερδείας ζητοῦν ν' ἁρπάξουν, ἐνῷ πρέπει νὰ καταθέτουν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος, χωρὶς νὰ παρατηροῦν ὅσα αἱ τρεῖς νῆσοι ἐθυσίασαν καὶ θυσιάζουν μέχρι τοῦδε. Ἀλλὰ καὶ αὐταὶ κατήντησαν εἰς ἀδυναμίαν, καὶ εἶναι βέβαιον ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ ἑλληνικὸς στόλος, ἂν ἡ Διοίκησις δὲν προβλέψῃ τὰ ἀναγκαῖα χρήματα δι' αὐτόν· καὶ τοῦτο ἂς γνωρίσουν οἱ ἀδελφοὶ Πελοποννήσιοι ὅτι ἀθῶα αἵματα θέλουν φωνάζει ἐναντίον τους, ὡς γενόμενοι αἴτιοι τῆς φθορᾶς τοῦ ἔθνους διὰ τὰς ἀνουσιώδεις διχονοίας των· καὶ εἴθε νὰ αἰσθανθῶσι τὴν ἀνάγκην καὶ τὰ εὐτυχῆ τῆς ὁμονοίας ἀποτελέσματα.

Εἰς Εὔβοιαν πληροφορούμεθα ὅτι συνεκρότησαν μάχην τρομερὰν εἰς τὴν ξηράν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἀφοῦ ἐγκατέλειπον τὰς ἀποσκευάς των εἰσῆλθον κακῶς ἔχοντες εἰς τὸ φρούριόν τους. Καὶ τὰ εἰς τὸν πόντιον κόλπον σταλέντα 4 πλοῖα μας, ἐκτὸς τῶν προσταλέντων ἓξ εἰς τὸ νότιον μέρος τῆς Εὐβοίας, συνεκρότησαν μάχην μὲ τὰ εἰς τὸν πελασγικὸν κόλπον ἐχθρικὰ πλοῖα· αἱ πληροφορίαι περὶ αὐτῶν ἔχομεν εἶναι εὐκταῖαι, ἀλλ' ἀβέβαιαι· νέον ἄλλο οὐδὲν, ἀλλὰ μένομεν.

Τὴν 24 δεκεμβρίου 1823, Ψαρά.

(Τ. Σ.) Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Διὰ Δημήτριον Μπρατσάνον, *Ν. Ἰωαννίδης*,—*Νικολὴς Καρακωνσταντῆς*, — *Ἀνδρέας Γιαννίτζης*, — *Ἀνδρέας Μαυρογιάννης*.

Πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικὸν σῶμα εἰς Πελοπόννησον, ἐπιστολὴ τῶν προκρίτων Ψαρῶν, περικλειόντων καὶ δύο ἀντίγραφα τῶν κονσόλων τῆς Σμύρνης, περὶ τῶν δεινῶν ὅπου δοκιμάζουσιν οἱ παρὰ τῶν τούρκων, ἐμφανιζομένων τῶν ἑλληνικῶν πλοίων.

Ἀνεγνώσθη τῇ 2 ἰανουαρίου 1824, ἐν Κρανιδίῳ.

Καὶ ὁ παραστάτης τῶν Ψαρῶν Νικόλαος Λουμάκης εὑρισκόμενος μὲ ἄδειαν εἰς Ψαρὰ ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν πρὸς τὸ Βουλευτικὸν σῶμα.

Ἀριθ. 5.

Πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικὸν σῶμα.

Δὲν λείπω εἰς τὸ νὰ εἰδοποιήσω πρὸς τὸ Σ. ἡμῶν Βουλευτικὸν

σῶμα τὰς νεωστὶ εἰδήσεις, ὡς ἔχομεν. Εἰς τὰς 15 τοῦ ἰδίου τρέχοντος μηνὸς ἔφθασεν ἐνταῦθα ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν ἓν δικάταρτον ἐμπορικὸν ῥωσσικὸν πλοῖον, λεῖπον ἡμέρας τρεῖς, τὸ ὁποῖον μᾶς ὁμολογεῖ ὅτι οἱ τοῦρκοι ἐκυριεύθησαν ἀπὸ φόβον καὶ συλλογὴν μεγίστην διὰ τὸ ἐρχόμενον.

Πέντε Σαλούπαι ἀνεχώρησαν διὰ προσαγῆς τοῦ Σουλτάνου νὰ ἔλθωσι πρὸς βοήθειαν τῆς νήσου Λέσβου· μὲ μίαν τρικυμίαν ὅμως ἐναυάγησαν αἱ τέσσαρες εἰς τὸ νησὶ Μαρμαρᾶ καὶ ἐχάθησαν πανψυχῇ, ἡ δὲ μία ἐγλύτωσε μὲ μεγαλωτάτην φθορὰν, ἴσως διὰ νὰ φέρῃ πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ σκότους Σουλτάνον τὴν ὀλεθρίαν πρὸς αὐτὸν ἀγγελίαν· κακὸς οἰωνὸς διὰ τοὺς νεωστὶ σκοποὺς τοῦ τυράννου. Μέγας ὁ Θεὸς τῶν Ἑλλήνων.

Ὅλοι οἱ κατοικοῦντες βάρβαροι εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀσίας τῆς ξηρᾶς, καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς πλησίον μας νήσους ἀνεφέρθησαν πρὸς τὸν Σουλτάνον καὶ ἀναφαίρονται ἀκαταπαύστως μὲ ἀρτζηχάλια κλέγοντες καὶ λέγοντες ὀδυρόμενοι, ὅτι ἡσυχίαν πλέον δὲν ἔχουσιν ἀπὸ τοὺς ψαριανούς, ἡμέραν καὶ νύκτα κατατρεχόμενοι ξηρᾶς τε καὶ θαλάσσης, ἐγκαταλείπουν τὰ παράλια, τὰς οἰκίας των, τοὺς ἀγρούς των, καὶ κατοίκησαν εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων, ζῶντες ὡς ἄγρια θηρία· ἀλλὰ τί πρὸς αὐτὸ, ὅπου καὶ αὐτοῦ ὄντες καθημερινῶς λαφυραγωγίζονται καὶ σκλαβώνονται, καὶ ἀπελπισθέντες τὸν παρακαλοῦν νὰ κάμῃ τρόπον νὰ καθησυχάσῃ καὶ νὰ τοὺς εἰρηνεύσῃ; Παρομοίως ὁ πασσᾶς τῆς Σμύρνης ἔκαμε συνέλευσιν καὶ ἐπροσκάλεσεν ὅλους τοὺς προξένους τῆς Εὐρώπης παρακαλῶντάς τους νὰ ἤθελε γράψωσιν εἰς τὴν νῆσον Ψαρὰ, διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, καθὼς τὸ Σ. Σῶμα θέλει πληροφορηθῆ ἀπὸ τὰ ἴσα τῶν αὐτῶν γραμμάτων καὶ ἀπὸ τὴν ἀπόκρισιν τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν.

Ὁ Σουλτάνος πρὸ πολλοῦ εἶχε ζητήσει βοήθειαν στρατιωτικὴν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς, ἡ δὲ ἀπόκρισις αὐτοὺς ἐστάθη ὅτι μὲ τὸ νὰ βλάπτωνται ἀκαταπαύστως παρὰ τῶν ψαριανῶν δὲν ἠμποροῦν ν' ἀπομακρύνωσιν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας των· μετὰ τὴν ἄλωσιν ὅμως τοῦ Τσαταρλῆ καὶ τὴν ἐρήμωσιν τόσων Τσεφτηλικίων, ὁ Σουλτάνος ἔστειλε καὶ ἀπεκεφάλισε πολλοὺς πασσάδες, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐστάθηκαν ἱκανοὶ νὰ διαφεντευθοῦν.

Εἰς τὰς 17 τοῦ ἰδίου ἔφθασεν ἄλλο πλοῖον ρωσσοεμπορικὸν, καὶ λέγει, ὅτι ἀπὸ τὰ καθημερινὰ ἀρτζηχάλια ὅπου λαμβάνει ὁ Σουλτάνος, ὡς ἄνωθεν εἴπαμεν, ἐκάλεσε τὸν καπετὰν πασσᾶ καὶ τὸν ἐδιόρισε νὰ ἑτοιμάσῃ τὸν στόλον του, καὶ ἄρχισεν ἤδη νὰ τὸν διορθώνῃ. Περὶ δὲ Ῥωσσίας ἐπροσκάλεσε τὸν Μητζάκην εἰς τὴν Πετρούπολιν καὶ τὰ στρατεύματα ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ἔμειναν νὰ ξεχειμάσουν καὶ ἔφθασαν εἰς τὰ σύνορα· ἀπὸ αὐτὸ συμπεραίνομεν σημεῖον πολέμου. Ἄμποτες ὁ ὑπερασπιστὴς τῆς Ἑλλάδος νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην. Ἀδελφοὶ ὁ τύραννος εἶναι τωόντι ἀδύνατος κατὰ ξηράν τε καὶ θάλασσαν, καὶ δὲν μένει ἄλλο νὰ τὸν ἀφανίσωμεν παρὰ νὰ κινηθῶμεν ἐναντίον του ὅλοι ὁμογνώμως.

Αἱ εἰδήσεις ἀπὸ Εὔβοιαν, ὡς ἔχομεν, εἶναι ὅτι οἱ Ἕλληνες τε κατὰ ξηράν τε καὶ θάλασσαν ἐβίασαν τοὺς τούρκους μὲ μεγάλην των φθορὰν καὶ τοὺς ἐσφάλησαν εἰς τὸ φρούριον τῆς Εὐβοίας, καὶ ἤδη καταγίνονται νὰ τοὺς πολιορκήσουν στενώτατα πανταχόθεν.

Πολλοὶ ἐλθόντες ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Ῥούμελης, καὶ ἀπὸ τὴν Σκίαθον, καὶ μᾶς ὁμολογοῦν ὅτι κατὰ τὸ μέρος τοῦ Βώλου εἶδον φλῶξ μεγάλην καὶ ἤκουσαν πολλότατα κανόνια, καὶ ἐκ τούτου συμπεραίνομεν νὰ ἔκαμαν τὸ χρέος τους τὰ τέσσαρα ψαριανὰ πολεμικὰ πλοῖα καὶ δύο μπουρλότα, ὅπου μαζοὺς ἐπῆγαν διὰ νὰ ἀφανίσουν τὰ ἐχθρικὰ, ὅπου αὐτοῦ εὑρίσκονται· ταῦτα καὶ μὲ τὸ προσῆκον σέβας μένω.

Ἐκ Ψαρῶν, τῇ 25 δεκεμβρίου 1823.

Ὁ Παραστάτης τῆς νήσου Ψαρῶν καὶ ὑμέτερος ἀδελφὸς
Νικόλαος Γ. Δουμάκης.

Υ. Γ. Κάποιον καταδρομικὸν πλοῖον ἐδικόν μας ἔφθασε καὶ μᾶς λέγει, ὅτι ἐβιζιτάρησεν ἓν πλοῖον ὀνομαζόμενον Κ. Κόπας· τοῦ εἶπεν ὅτι τέσσαρες φρεγάδες καὶ τέσσαρα δικάταρτα ἐχθρικὰ ὅπου ἦτον εἰς τὰ Δαρδανέλια, ἦτον ἕτοιμα διὰ νὰ ἐκπλεύσουν πρὸς βοήθειαν τῆς νήσου Λήμνου· ὁμοίως καὶ τέσσαρες γαλλιώτες ὅπου πρὸ πολλοῦ ἦτον εἰς τὴν νῆσον Τένεδον.

Καὶ ἡ βουλὴ καὶ ὁ παραστάτης ἐκφράζουσι καθαρὰ καὶ εἰλικρινῶς τοὺς σκοποὺς, ὅτι ἡ ἐπιθυμία των εἶναι

νὰ καταδιώκουν τὸν ἐχθρὸν, ἀπαριθμεῖ δ' ἐκείνη τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα πάσχουσιν οἱ ἐχθροὶ ἀπὸ τοὺς ψαριανούς. Προλέγει δὲ καὶ τὰς προπαρασκευὰς τοῦ ἐχθροῦ καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ προλάβῃ ἡ Διοίκησις νὰ πέμψῃ χρήματα διὰ νὰ ἐκπλεύσῃ ὁ ἑλληνικὸς στόλος· καὶ ὅτι ἂν οἱ Ἕλληνες παρήτουν τὴν ἰδιοτέλειαν καὶ τὴν ματαιοδοξίαν καὶ ἐκινοῦντο ὅλοι ὁμογνωμόνως πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἤθελον κατορθώσει μεγάλα πράγματα· ἀλλὰ μὲ λύπην βλέπει ὅτι ἀντὶ νὰ καταθέτωσιν ἁρπάζουν.

Ἰδοὺ ἀληθὴς πατριωτισμὸς, ἰδοὺ ὀρθαὶ σκέψεις. Εἰς ἅπαντα τὰ κινήματα, εἰς ἅπαντα τὰ διανοήματα τῶν ψαριανῶν εἷς καὶ μόνος βασιλεύει σκοπὸς, ὁ σκοπὸς τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος· καὶ διὰ τοῦτο ἀποστρέφονται τοὺς φατριαστὰς καὶ τὰς διαιρέσεις, ἀπομακρύνονται ἀπ' αὐτῶν καὶ ὑποφέρωσι πολλάκις ἵν' ἀποφύγωσιν αὐτούς. Ἀπέστειλον τὰς δυνάμεις των δαπανῶντες ἐξ ἰδίων διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πατρίδος· ἐπεθύμουν ἰσχυρὰν Διοίκησιν ἵνα δύναται αὕτη νὰ καταβάλῃ τὰς φατρίας, καὶ τοιαύτην ἐντολὴν ἔδιδεν εἰς τοὺς πληρεξουσίους της. Ἀλλὰ ποῦ ἠδύναντο νὰ προμαντεύσωσιν ὅτι ἕνεκα τῆς εἰλικρινείας αὐτῶν ταύτης, ἕνεκα τοῦ πατριωτισμοῦ αὐτῶν, μέλλουσι νὰ γίνωσι θύματα τῆς φιλοδοξίας καὶ τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν καὶ αὐτῆς τῆς ἀντιζηλίας τῶν διεπόντων τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα;

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ εἰς Ψαρὰ καταπλέοντα πλοῖα ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν, ἄλλο δὲν ἔλεγον εἰμὴ ὅτι ἀναφοραὶ δίδονται καθ' ἑκάστην ὑπὸ τῶν τούρκων τῆς Ἰωνίας, Ἐφέσου, Θράκης καὶ Μακεδονίας πρὸς τὸν Σουλτάνον κατὰ τῶν ψαριανῶν· διότι οὗτοι δὲν ἐλεηλάτουν μόνον τὰ παράλια ἀλλὰ ἔκαμον καὶ ἀποβάσεις, προχωροῦντες εἰς τὰ ἐνδότερα ἐπὶ ὥρας. Εἶναι ἀληθὲς, ὡς ἔλεγον, ὅτι ὁ Σουλτάνος, ὡς ἐκ τοῦ γογγυσμοῦ τῶν ὑπηκόων

του ἔλαβεν εἰς χεῖράς του τὸν γεωγραφικὸν χάρτην καὶ ἰδὼν εἰς αὐτὸν τὴν νῆσον τῶν Ψαρῶν ὡς σμικροτάτην κοκκίδα, τοσοῦτον ἐξεμάνη ὥστε ἐξωβέλισεν αὐτὴν μὲ τὸν ὄνυχά του, ἐμελέτησε τὴν καταστροφήν της, διέταξε προπαρασκευὴν τοῦ στόλου καὶ ἐξέδωκε διαταγὰς νὰ συναχθοῦν στρατεύματα εἰς Ἑλλήσποντον, Θεσσαλονίκην καὶ εἰς τὰ παράλια Ἐφέσου. Ἀλλ' ἐὰν μὲ ζῆλον ἐβοηθεῖτο, ἐὰν συνέτρεχον αὐτὴν ὅσον αὖτη συνέτρεχε τὰ κινδυνεύοντα μέρη δὲν ἤθελε καταστραφῆ.

Ἐντούτοις ἐξηκολούθει εἰσέτι αἰτοῦσα παρὰ τῆς Διοικήσεως στρατιωτικὴν δύναμιν, πολεμεφόδια καὶ χρήματα πρὸς ἔκπλευσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου.

Ἰδοὺ καὶ τὸ ἔγγραφον τῶν προξένων.

Κύριοι πρόκριτοι τῆς νήσου Ψαρῶν.

Σμύρνη, τὴν 12 δεκεμβρίου 1823.

Τὰ πλοῖά σας ἔρχονται καὶ κάμνουν διαφόρους λείας ἕως σχεδὸν ἐμπρὸς εἰς τὴν Σμύρνην· ἐσχάτως μάλιστα καταδρομεῖς τινὲς ἐκ τῆς νήσου σας ἥρπασαν ἀπὸ τὰς νήσους τοῦ Ὀβιλὰκ πολλὰ Τουρκικὰ πλοῖα, διάφορα προϊόντα εἰς λογαριασμὸν εὐρωπαίων· ἴσως ἔχετε σκοπὸν νὰ ἐπιχειρήσετε εἰς τοῦτον τὸν κόλπον καταδρομάς· ἡ φήμη πολλὰ περὶ τούτου διακηρύττει, καὶ οἱ τοῦρκοι τῆς Σμύρνης ἔπεται νὰ συμπεραίνωσιν ἀπὸ τὴν παντελῆ μας ἀδράνειαν, ἢ σιωπηλῶς ἀποδεχόμεθα τὰ τοιαῦτα, ἢ ὅτι τοὐλάχιστον δὲν φροντίζομεν διόλου περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ τόπου τὸν ὁποῖον κατοικοῦμεν· ὁ δὲ τοιοῦτος συμπερασμὸς καὶ ἡ φυσικὴ των θηριώδια τοὺς φέρει εἰς τὸ νὰ μελετῶσι κρυφίως, δι' ὅσα κακὰ πάθουν, ἐκδίκησιν καθ' ἡμῶν· καὶ μὴν ἠμποροῦντες ἀμέσως νὰ μᾶς ἐκδικηθῶσιν, ἔχουν ἀναμφιβόλως κατὰ νοῦν νὰ στρέψωσι τὴν ἐκδίκησίν των ἐναντίον τῶν εὐρωπαίων ὅσοι κατοικοῦν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς ἐπικρατείας των· μάλιστα ἄρχισαν νὰ διαφημίζωνται καὶ πολλοὶ λόγοι αὐτῶν ἐπαπειλητικοί, τοὺς ὁποίους ἠθέλαμεν καταφρονήσει, ἂν ἐπρόκειτο λόγος περὶ ὑποθέσεώς μας ἰδιαιτέρας· ἀλλὰ δὲν μᾶς εἶ-

ναι συγχωρημένον νὰ βάλωμεν εἰς κίνδυνον προφανῆ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὁμογενῶν μας, τῆς μεγάλης ταύτης ἀποθήκης ἐμπορίου τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας, τῶν διαφόρων ἐμπόρων μας, καὶ τῶν ὅσοι ἔχουν ἀνταπόκρισιν μὲ αὐτοὺς, διὰ μίαν ἀλληλομαχίαν διόλου ξένην ὡς πρὸς ἡμᾶς· ἀναμφιβόλως δὲν θέλομεν βάλει εἰς κίνδυνον αὐτὴν τὴν ἀσφάλειαν. Ἂν βλέπομεν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς μὲ ἀδιαφορίαν πράξεις ἐχθρικὰς, ἐπειδὴ συμβαίνουν πλησίον τῆς Σμύρνης, ἀφεύκτως θέλουν ἐπιφέρει κατ' αὐτῆς πολλὰ δυστυχήματα· διότι ἐνόσῳ οἱ καταδρομεῖς σας ἁρπάζουν τούρκους ἀπὸ μέρη πλησιόχωρα, φονεύοντες ἐξ αὐτῶν ὅσους εὕρωσιν ἐνόπλους, οἱ ὁποῖοι ἴσως ἤθελον ἐνεργηθῇ κατὰ πρῶτον ἐναντίον τῶν εὐρωπαίων, καθὼς καὶ ἠκούσθησαν ἀπὸ μέρος τῶν Τούρκων τοιαύτας ἀπειλὰς περὶ τὰ τέλη τοῦ τρέχοντος ἔτους. Ἡμεῖς οὔτε σκοπὸν οὔτε δικαίωμα ἔχομεν ν' ἀνακατωθῶμεν εἰς τὰς διαφορὰς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ τούρκων, καὶ πρὸς τούτοις οὔτε ἐπιθυμοῦμεν τὸ κακὸν τῶν Ἑλλήνων· τὰ αὐτὰ ἀπαιτοῦμεν καὶ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ μᾶς ῥίπτωσιν εἰς κίνδυνον προφανῆ, καθὼς οὔτε ἡμεῖς τοὺς Ἕλληνας· ἀδύνατον δὲ νὰ μὴ περιπέσωμεν εἰς μέγιστον κίνδυνον ἐξ αἰτίας τῶν ἐχθρικῶν σας εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης ἐπιχειρημάτων.

Ἂν ποτὲ τὰ πλοῖα σας φανῶσιν εἰς τὸ φρούριον, ὅπου συχνάκις ἐπλησιάσατε, ἀναμφιβόλως θέλει ἐκδικηθεῖ διὰ μέσου φόνου, πυρπολήσεως, καὶ λεηλασίας ὁ παρωργισμένος τουρκικὸς λαὸς, ὅστις θέλει κατεδαφίσει τὴν δυστυχῆ ταύτην πόλιν, διὰ νὰ στερήσῃ καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἐρείπειά της, καθὼς ἐφέρθη καὶ εἰς τὴν ἀθλιωτάτην πόλιν τῶν Κυδωνιῶν.

Αἱ ναυτικαὶ δυνάμεις αἱ ὁποῖαι μᾶς φυλάττουν, δὲν θέλουν δυνηθοῦν ν' ἀναχαιτίσωσι τὰς μανιώδεις παρεκτροπὰς, ὅσας θέλουν συμβῆ μακρὰν τῶν παραλίων. Ἀλλ' ἐν τούτοις σᾶς ἐρωτῶμεν, αἱ ναυτικαί μας δυνάμεις θέλουν ἄραγε ἰδῆ τοὺς αἰτίους τῆς τοιαύτης καταστροφῆς μὲ ἀπάθειαν; ὄχι· δὲν ἀνήκει παντελῶς εἰς τοὺς Ἕλληνας νὰ ἐκλέξωσιν ὡς πεδίον μάχης τὸν κόλπον τοῦτον, ὅπου θέλουν συναντήσει τοὺς εὐρωπαίους, καὶ ὡς προξενοῦντας εἰς αὐτοὺς ἐκ πλαγίου τόσα δεινὰ, θέλουν ἐπισύ-

ρει κατὰ τῆς κεφαλῆς των τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἰσχυροτέρων τῆς Εὐρώπης δυνάμεων. Βιασθέντες ἀπὸ τὰ ἐμπορικά μας, καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἰδικά μας συμφέροντα νὰ λάβωμεν τοιαῦτα μέτρα, εἰς τὸ ἑξῆς ἀπεφασίσαμεν ἐκ συμφώνου μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ναυτικῶν μας δυνάμεων νὰ σᾶς γράψωμεν τὴν παροῦσαν ἐπιστολήν, καὶ ἀκολούθως παρακαλοῦμεν καὶ ἀπαιτοῦμεν νὰ ἐκδώσετε προσταγὴν εἰς ὅλα τὰ πλοῖα καὶ εἰς τοὺς στόλους σας, καὶ εἰς τοὺς καταδρομεῖς σας, ὥστε ν' ἀπέχωνται εἰς τὸ ἑξῆς ἀπὸ πᾶσαν ἐχθρικὴν ἐκστρατείαν εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης, δηλαδὴ ἀπὸ τὰς νήσους τοῦ Ὀβιλὰκ, συμπεριλαμβανομένων καὶ αὐτῶν τῶν νήσων, ἕως εἰς τὸ βάθος τοῦ κόλπου κατ' ἄρκτον καὶ κατὰ μεσημβρίαν. Παρακαλοῦμεν καὶ ἀπαιτοῦμεν νὰ διαδώσετε μίαν προκήρυξιν, ἢ ἄλλο τι ἐπίσημον ἔγγραφον τὸ ὁποῖον νὰ κηρύττῃ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ κόλπου οὐδέτερον, καὶ νὰ προλαμβάνῃ τὰς προσβολὰς, τὰς μάχας καὶ λείας, αἱ ὁποῖαι ἐνδέχονται νὰ ἐπιφέρωσιν ὀλεθριώτατα κατὰ πρῶτον εἰς ἡμᾶς, καὶ ἔπειτα εἰς ἐσᾶς τοὺς ἰδίους. Διὰ νὰ σᾶς παραστήσωμεν δὲ σαφεστέραν τὴν κατεπείγουσαν ἀνάγκην τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα σᾶς προβάλλομεν, κύριοι, διαζόμεθα ἐπισήμως, νὰ σᾶς εἰποῦμεν, ὅτι τὰ εὐρωπαϊκὰ ἔθνη τὰ ἀποκαταστημένα εἰς τοῦτον τὸν λιμένα, ἔχουν περὶ πολλοῦ τὸ ἐμπόριόν των καὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτοῦ· ὅτι πᾶσα ἐντὸς τοῦ κόλπου ἐπιχείρησις διὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἐμπόριον τοῦτο ἤθελε κινδυνεύσει, θέλει διεγείρει τὴν ὀργὴν αὐτῶν, καὶ τ' ἄλλα πρόσωπα ὅσα ἔχουν ἰσχὺν μεταξύ σας καὶ εἰς τὰ πλοῖα σας, θέλουν δώσει λόγον ὅλων τῶν κακῶν, τὰ ὁποῖα ἐκ τούτου θέλουν πηγάσει· ἐπειδὴ ἀποτείνεσθε, κύριοι, εἰς τὸ ν' ἀνυψωθῆτε εἰς τὴν περιωπὴν τῶν εὐνομουμένων ἐθνῶν, ἐνθυμηθῆτε ὅτι ὁ κόμης Ὀρλὼφ, ὁ νάυαρχος τοῦ ῥωσσικοῦ στόλου κατὰ τὸ 1771 ἔτος, ὅταν ἔγινε πρὸς αὐτὸν ἀπὸ μέρος τῶν εὐρωπαίων τῆς Σμύρνης μία τοιαύτη ἀπαίτησις ἔσπευσε νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν τ' ἀπαιτούμενα, καὶ ἀπέφυγε πᾶσαν ἐχθρικὴν ἐπιχείρησιν ἐναντίον ταύτης τῆς πόλεως.

Ἐνθυμηθῆτε ὁμοίως τὸν εὐγενῆ τρόπον τοῦ Ἄγγλου Δελβὸρτ, κατὰ τὸν ἔσχατον πόλεμον τὸν μεταξὺ μεγάλης Βρετανίας καὶ Τουρκίας· ἀπέφυγε πᾶσαν ἐχθρικὴν ἐπιχείρησιν κατὰ τῆς

Σμύρνης καὶ τῶν πέριξ αὐτῆς, διὰ νὰ μὴ βάλῃ εἰς κίνδυνον ταύτην τὴν ἐμπορικὴν ἀποθήκην. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλετε φιλοτιμηθῆ νὰ μιμηθῆτε τὰ δύο ταῦτα εὐγενῆ παραδείγματα. Δότε μας τὴν ἀσφάλειαν καὶ λάβετε δραστικώτατα περὶ τούτου μέτρα, τὰ ὁποῖα θέλουν σᾶς τιμήσει μεγάλως εἰς τὴν Εὐρώπην.

Δεχθῆτε, κύριοι πρόκριτοι, τὴν ἔνδειξιν τῆς ὑπολήψεώς μας.

Ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν ἐν Σμύρνῃ εὐρωπαϊκῶν προξένων.

Ἰδοὺ καὶ ἡ ἀξιομνημόνευτος ἀπάντησις τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν.

Ἀριθ. 688.

Ψαρὰ, τῇ 16 δεκεμβρίου 1823.

Ἐξοχώτατοι!

Ἐλάβαμεν σήμερον παρὰ τοῦ διοικητοῦ τῆς βασιλικῆς γολέτας Ἀμαράντου, τὴν ἀπὸ δώδεκα τοῦ τρέχοντος σεβαστὴν ἐπιστολήν σας, εἰς τὴν ὁποίαν βλέπομεν παραστημένας κατ' ἔκτασιν, ὅσας παρὰ τῶν πατριωτῶν μας οἱ ἐχθροί μας ὀθωμανοὶ δοκιμάζουν ζημίας, αἱ ὁποῖαι γίνονται αἰτία νὰ διεγείρωνται οἱ βάρβαροι κατὰ τῶν χριστιανῶν καὶ τῶν ὑπηκόων των καὶ τῶν λοιπῶν εὐρωπαίων. Πρὸς τούτοις μᾶς γράφετε ὅτι ἐκ τούτου ταράττεται εὐρωπαϊκὸν ἐμπόριον, προτρέποντές μας νὰ ἐμποδίσωμεν τοὺς πατριώτας μας ἀπὸ τὸ νὰ κατατρέχωσι τὸν ἐχθρὸν πλησίον τῆς Σμύρνης.

Εὐχῆς ἔργον ἦτο νὰ ἐδυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν ἀπαραμειώτως ὅσα ἀπαιτεῖτε ἀπὸ ἡμᾶς· ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν πατρίδα καὶ πρὸς τὸν πόλεμον χρέη μας, ὁμοίως καὶ αἱ διαταγαὶ τῆς ἑλληνικῆς Διοικήσεως, ἐμποδίζουν τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας μας καὶ διαζόμεθα νὰ σᾶς εἴπωμεν, ὅτι κατὰ τὰ δικαιώματα τοῦ πολέμου, δὲν θέλομεν λείψει νὰ διώκωμεν τὸν ἐχθρὸν εἰς ὅλα τὰ παράλια τῆς ἐπικρατείας του· ἂν δὲ ἐκ τούτου οἱ ἐχθροὶ διεγείρωνται καὶ κατὰ τῶν ὑπηκόων των, καὶ κατὰ τῶν ὑπηκόων σας χριστιανῶν, τοῦτο εἶναι ἀποτέλεσμα ἀντικείμενον εἰς τὰ δικαιώματα τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ τοὺς ἱεροὺς νόμους τῆς εὐνομουμένης Εὐρώπης, ἥτις ἠμπορεῖ νὰ ὑπερασπισθῇ

δυνάμει τῶν ὅπλων τὴν ἀσφάλειαν ὅλων κοινῶς τῶν χριστιανῶν. Διὸ καὶ εἴμεθα πεπεισμένοι, ὅτι καὶ θέλει ἐνεργήσει τὰ ὅσα δύναται, χωρὶς νὰ ἀπαιτῇ ἀπὸ ἡμᾶς ἐγγύησιν τῶν ζημιῶν τῶν προξενουμένων ἀπὸ τὴν ὀθωμανικὴν ἀταξίαν καὶ βαρβαρότητα. Μὴν ἀμφιβάλλετε, ὅτι οἱ πατριῶται μας σεβόμενοι τὸ ὄνομα, «Εὐρωπαῖος», δὲν ἤθελον ἐνοχλεῖ τὴν ὀθωμανικὴν ἐπικράτειαν, ἂν ἔβλεπον ἐξηπλωμένας εἰς τὰς θαλάσσας τῆς ῥηθείσης ἐπικρατείας μόνας τὰς εὐρωπαϊκὰς σεβαστὰς σημαίας, χωρὶς ὕπαρξιν ὀθωμανικῶν, ἀλλὰ γνωρίζοντες τὴν ἐπικράτειαν ὀθωμανικὴν καὶ ὄντες εἰς πόλεμον τριετῆ κατὰ τῆς ὀθωμανικῆς δυναστείας, δὲν θέλουν λείψει νὰ βάλωσιν εἰς πρᾶξιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὅσα δύνανται. *Ἂν δὲ οἱ Ὀθωμανοὶ δὲν θέλουσι νὰ ἐνοχλῶνται, ἂς ἀποφασίσωσι νὰ πληρώνωσι πρὸς τὴν νῆσόν μας, καὶ γενικῶς πρὸς τὸ ἔθνος φόρον ἀνάλογον τῶν ὅσων ζημιῶν δοκιμάζουν καὶ θέλουν δοκιμάσει καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, Θεοῦ θέλοντος, καὶ τότε ἂς μείνωσιν ἥσυχοι, ὅτι δὲν θέλομεν ἐνοχλεῖ τὰ εἰς τὰ παράλια τῆς Σμύρνης ἐμπορικὰ πλοῖά των.*

Ἐξοχώτατοι! κάλλιστα γνωρίζετε ὁποίαν ἐπιθυμίαν ἔχομεν νὰ συγκαταριθμηθῶμεν εἰς τὰ πολιτισμένα καὶ εὐνομούμενα τῆς Εὐρώπης ἔθνη, καὶ ὅτι ὁ πόλεμος ἡμῶν κατὰ τῶν ὀθωμανῶν, ὡς ἐθνικὸς, πολὺ διαφέρει ἀπὸ τοὺς τῶν Ῥώσσων καὶ Ἄγγλων, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐκ διαμέτρου ἀντίκειται· ὅθεν εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι εἰδήμονες ὄντες καὶ τῶν τοιούτων καὶ τῶν ἱερῶν μας δικαιωμάτων, δὲν θέλετε μᾶς προβάλλει εἰς τὸ ἑξῆς πράγματα ἀντικείμενα διόλου εἰς τὰ χρέη μας καὶ εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐθνικοῦ μας πολέμου, βέβαιοι ὄντες ὅτι ὅλοι οἱ πατριῶται μας τρέφουσι μερικὸν σέβας πρὸς τὴν ἐξοχότητά σας, καὶ πρὸς πάντας τοὺς ὑπηκόους σας. Παρακαλοῦντες δὲ νὰ δεχθῆτε τὰς ὑποκλίσεις μας φιλοφρόνως·

Μένομεν τῆς ἐξοχότητάς σας δοῦλοι εὐγνώμονες.

(*Τ. Σ.*) *Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ψαρῶν.*

Ἡ ἀνωτέρω ἐπιστολὴ τῶν προξένων τῆς Σμύρνης ἐπιβεβαιοῖ τὰς τολμηρὰς τῶν ψαριανῶν κατὰ τῶν

τούρκων πράξεις. Ἡ δὲ ἀπάντησις τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν δεικνύει τὰ αἰσθήματα, ἅτινα ἔτρεφεν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος.

Τωόντι οἱ ψαριανοὶ εἰσερχόμενοι μὲ τὰ καταδρομικά των δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης καὶ κατὰ βάθος, ἔνδον τοῦ καστελίου, συνελάμβανον πλοῖα τουρκικὰ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐζώγρουν τούρκους εἰς τὴν ξηράν.

Οἱ ἐν Σμύρνῃ πρόξενοι τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων διὰ νὰ φέρωσιν ἀποτέλεσμα, γράφουν πρὸς τοὺς ψαριανοὺς μὲ ὅλην τὴν ἰσχὺν τῆς ἐξουσίας των καὶ τοὺς ἀπειλοῦσι μὲ τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα μέλλουν νὰ πάθωσιν οἱ ὑπήκοοί των ἀπὸ τὴν θηριωδίαν τῶν τούρκων, ἕνεκα τῶν τολμηρῶν ἐπιχειρημάτων τῶν ψαριανῶν. Τοὺς παρακαλοῦν, ἀπαιτοῦν νὰ ἐκδώσωσι προκήρυξιν δι' ἧς ν' ἀναγνωρίσουν τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης οὐδέτερον τὰ πλοῖα καὶ οἱ καταδρομεῖς των, διὰ νὰ μὴ πλησιάζουν τὰ παράλιά του· καὶ ἂν τυχὸν πλησιάσουν καὶ βλάψουν τοὺς ὑπηκόους εὐρωπαίους, τότε, λέγουσιν, αἱ ναυτικαὶ δυνάμεις δὲν θέλουν μείνει ἀδιάφοροι ἀλλὰ θέλουσιν ἐκδικηθῆ τοὺς αἰτίους, δηλαδὴ τοὺς ψαριανούς. Τοὺς ὑποβάλλουσι δὲ παραδείγματα τῶν ναυτικῶν ἀρχηγῶν Ῥώσσων καὶ Ἄγγλων κατὰ τοὺς παρελθόντας πολέμους· ἐπὶ τέλους δὲ ἀπαιτοῦν νὰ τοὺς δοθῆ ἀσφάλεια.

Ἀλλ' ὅλαι αὗται αἱ ἀπειλαί, αἱ παρακλήσεις, αἱ ἀπαιτήσεις τῶν προξένων τῆς Σμύρνης δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ὑποχρεώσωσι τοὺς ψαριανοὺς νὰ χαλαρώσωσι τὰς ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος προσπαθείας των. Οἱ δὲ πρόξενοι καὶ αἱ ναυτικαί των δυνάμεις εἶχον τὴν δύναμιν νὰ ὑπερασπισθῶσι τοὺς ὑπηκόους των καὶ κοινῶς ὅλους τοὺς χριστιανούς. Οὕτω τοὺς ἔλεγον οἱ πρόκριτοι τῶν Ψαρῶν· καὶ εἶχον δίκαιον νὰ λέγουν, ὅτι ὁ πόλεμός των

διαφέρει πολὺ ἀπὸ ἐκεῖνον τῶν Ῥώσσων καὶ Ἄγγλων, διότι εἶναι πόλεμος ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος καὶ ὑπὲρ ἀνακτήσεως πολιτικῶν δικαιωμάτων. Ὡς γνήσιοι δὲ Ἕλληνες ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ ἐλευθερίας ἔγραψαν ἀξιοπρεπῶς, ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς δὲν πρέπει νὰ τοὺς προβάλλωσι πράγματα ἀντικείμενα εἰς τὰ χρέη των.

Στηριζομένη λοιπὸν ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἱεροῦ της πολέμου ἀποκρίνεται ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν των καὶ νὰ θέσῃ εἰς πρᾶξιν ὅσα οἱ πρόξενοι ἀπαιτοῦν ἀπὸ αὐτήν· διότι τὴν ἐμποδίζουσι τὰ πρὸς τὴν πατρίδα χρέη της καὶ αἱ διαταγαὶ τῆς Διοικήσεως· καὶ ὅτι οἱ ψαριανοὶ θέλουσι καταδιώκει τὸν ἐχθρὸν εἰς ὅλα τὰ παράλιά του, ὡς καὶ πρότερον. Ὅτι αὐτοὶ σέβονται τὸ ὄνομα «Εὐρωπαῖος» καὶ τὰς σημαίας αὐτῶν· ἐὰν δὲ δὲν τοὺς σέβονται οἱ τοῦρκοι τοῦτο δὲν ἐπιβαρύνει τοὺς ψαριανούς. Ἐὰν δὲ θέλουσι νὰ μὴ ζημιόνωνται οἱ τοῦρκοι ἂς ἀποφασίσωσι νὰ πληρόνωσι φόρον εἰς τὴν νῆσον των καὶ εἰς τὸ ἔθνος ἀνάλογον πρὸς ὅσα πάσχουσι καὶ θὰ πάθουν.

Ἡ ἀπάντησις τῶν ψαριανῶν, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, εἶναι ἐπαξία ἀνδρῶν ἀγωνιζομένων ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος καὶ δὲν χρήζει περισσοτέρας ἀναπτύξεως.

Μετὰ τὴν ἀλληλογραφίαν ταύτην, οὔτε οἱ πρόξενοι ἔπεμψαν ἄλλην ἐπιστολὴν, οὔτε ἡ βουλὴ τῶν ψαρῶν ἐμπόδισε τὰ πλοῖά της· διότι αἱ διαταγαί της ἦσαν αὐστηραὶ ν' ἀπέχωσιν ἀπὸ ἐμπορικὰς εὐρωπαϊκὰς σημαίας. Ἐξηκολούθησαν λοιπὸν καὶ πάλιν, ὡς καὶ πρότερον, καταδιώκοντες εἰς τὰ παράλια τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης τὰ τουρκικὰ πλοῖα, καὶ ἐζώγρουν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ὀθωμανούς.

Ἡ Βουλὴ τοῦ ἔθνους ἀποκρίνεται διὰ τῆς κατωτέρω διαταγῆς εἰς τὴν ἀναφορὰν τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν.

Περ. Ϛ'. Ἀριθ. 607.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους Προκρίτους τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἀνεγνώσθη ἐν τῷ βουλευτηρίῳ τὸ ἔγγραφόν σας, ἐκδιδόμενον τῇ 24 δεκεμβρίου τοῦ παρελθόντος χρόνου, ὁμοῦ καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἐσώκλειστα δύο ἀντίγραφα, ἓν τῆς ἐπιστολῆς τῶν τεσσάρων εὐρωπαϊκῶν προξένων ἐν Σμύρνῃ, καὶ ἕτερον τῆς ἀποκριτικῆς σας πρὸς τὴν ἐκείνων, ἐξ ὧν φαίνονται αἱ καλαὶ ἐκδουλεύσεις σας πρὸς τὴν Πατρίδα, ἐπειδὴ πᾶν ὅτι ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ταράττει καὶ ζημιοῖ τὸν ἐχθρὸν, τοῦτο δούλευσις πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἶναι καὶ λογίζεται. Ἐπήνεσε τὸ Βουλευτικὸν ἐνταυτῷ καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἀποκρίθητε· καὶ ἐξακολουθῆτε εἰς τὸ αὐτὸ σύστημα, προφυλαττόμενοι ὅμως κατὰ πάντα λόγον ἀπὸ τὰ σημαίας εὐρωπαϊκὰς φέροντα πλοῖα, καὶ ἀπὸ ἰδιοκτησίαν αὐτῶν, μήπως καὶ προφθάσωσι τυχόντες οἱ φυλαττόμενοι ἔμποροι κατηγορήσωσιν ἡμῶν τὰ ἔργα πρὸς τοὺς μονάρχας των. Σημειώσατε καὶ τοῦτο, ἂν ἄλλοτε παρρησιασθῇ αἰτία νὰ γράψετε, ἢ πρὸς ἐκείνους τοὺς ἰδίους, ἢ πρὸς ἄλλους περὶ τοιαύτης ὑποθέσεως, ν' ἀποτείνεσθε ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅτι διασυρόμενοι βλάπτομεν τὸν ἐχθρόν μας, ἐν ᾧ τὴν ἰδικήν των δύνανται νὰ τὴν ἐνεργήσωσι καὶ ἀποκαταστήσωσι κατὰ μυρίους τρόπους. Ὅσον δὲ περὶ ἐκείνου τοῦ μέρους τοῦ ἐγγράφου σας, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων μας, τὸ Βουλευτικὸν μετὰ τῶν καλῶν πατριωτῶν εὐγενεστάτων πληρεξουσίων σας τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, ἔκαμεν ὅτι ἠδυνήθη· κατηργήθησαν τὰ τρία μέλη τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, τὰ ἐμποδὼν γινόμενα εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ πρόοδον τοῦ γένους, ἀντεκατεστάθησαν ἄλλα ἐκ καλῶν πατριωτῶν, ὡς πληροφορεῖσθε ἀπὸ τὰς προκηρύξεις· ἐλπίζεται τοῦ λοιποῦ ἡ διόρθωσις τῶν πραγμάτων πρὸς σωτηρίαν κοινὴν. Ἀπαιτεῖται ὅμως εἰς τοῦτο ἀκόμη εἰς ὀλίγον ὑπομονὴ μετὰ τῆς ἰδίας προθυμίας καὶ ζήλου, πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ τελείου καλοῦ, τὸ ὁποῖον καὶ δὲν ἀμφιβάλλεται ἐκ μέρους τῶν πιστῶν καὶ καλῶν πατριωτῶν κατοίκων τῶν

τριῶν νήσων· τὸ Βουλευτικὸν σᾶς εὔχεται καὶ τὸν παρόντα χρόνον μείζονα τρόπαια καὶ νίκας κατὰ τῶν ἐχθρῶν, πρὸς παντοτεινὴν στερέωσιν τῆς εὐτυχίας τοῦ Γένους, πρὸς καύχημα τῆς Πατρίδος καὶ πρὸς δόξαν τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Πίστεως.

Τῇ 8 Ἰανουρίου 1824, ἐν Κρανιδίῳ.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ ά. Γραμματεὺς Ἰω. Σκανδαλίδης.

Ἰδοὺ καὶ τὰ πρακτικά.

(Ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν)

Τοῦ βουλευτικοῦ τῆς συνεδριάσεως τῆς 2 Ἰανουαρίου 1824, ἐν Κρανιδίῳ.

Εἶτα ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τῶν προκρίτων τῆς νήσου Ψαρῶν, περικλειόντων καὶ ἐπιστολὴν τῶν ἐν Σμύρνῃ προξένων, καὶ τὴν ἀπόκρισιν πρὸς αὐτούς· εἰς αὐτὴν ἐξιστοροῦσι τὰ δεινὰ καὶ κακὰ ὅπου δοκιμάζουσι παρὰ τῶν ψαριανῶν οἱ ἐν Σμύρνῃ ἐχθροί· εἰδοποιοῦσιν ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἑτοιμάζει τὸν στόλον του καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐξέρχεται, καὶ ὅτι ἡ Διοίκησις νὰ προβλέψῃ τὰ ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τὴν ἔκπλευσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου· προσέτι εἰδοποιοῦσιν ὅτι κατὰ τὴν Εὔβοιαν ἔγιναν διάφοροι πόλεμοι, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν· ἐνεκρίθη νὰ γίνῃ ἡ ἀνάλογος ἀπάντησις πρὸς τοὺς προκρίτους τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἡ ἀπάντησις πρὸς τοὺς προκρίτους Ψαρῶν εἶναι ἡ ἀνωτέρω ἐπιστολή.

Τὸ Βουλευτικὸν σῶμα ἐγκρίνει τὰς πράξεις τῶν ψαριανῶν καὶ τὰς ἐπαινεῖ, διότι εἶναι ἐπαίνου ἄξιαι· τοὺς εἰδοποιεῖ δὲ πρὸς τούτοις τὴν κατάργησιν τῶν τριῶν μελῶν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἤτοι τοῦ Πέτρου Μαυρομιχάλη, Σωτηρίου Χαραλάμπη, καὶ Ἀνδρέου Μεταξᾶ· τὴν εἰδοποιεῖ προσέτι τὴν σύστασιν νέου Ἐκτελεστικοῦ, τὸ ὁποῖον διωρίσθη τὴν 6 Ἰανουαρίου 1824 συγκείμενον ἀπὸ τὸν Γεώργιον Κουντουριώτην, πρόεδρον, καὶ ἀπὸ τὰ μέλη, Παναγιώτην Μπότασιν, Ἰωάννην Κωλέτην καὶ Νικόλαον Λόντον, καὶ ἐδρεῦον εἰς Κρανίδι ὁμοῦ μὲ τὴν βουλήν. Ἡ σύστασις τοῦ Ἐκτελεστικοῦ τούτου ἐ-

γένετο διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν. Καὶ ἐπεθύμουν οἱ ψαριανοὶ τὴν σύστασιν ἰσχηρᾶς Διοικήσεως, ἥτις καὶ ἔγινε· ἀλλ' ἄραγε θέλει φροντίσει αὕτη καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψαριανῶν; Κατωτέρω ῥηθήσεται. Αἱ δὲ εὐχαὶ τῆς βουλῆς τοῦ ἔθνους τοῦ νὰ κάμωσι νίκας καὶ τρόπαια ἤθελον ἐκπληρωθῆ ἐὰν ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ἐξέπλεε, καθὼς ἔγραφε καὶ ἡ βουλὴ τῶν ψαρῶν.

Ἡ Βουλὴ τοῦ ἔθνους διὰ νὰ προετοιμάσῃ τ' ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τὴν ἔκπλευσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, διὰ τοῦ κατωτέρω προβουλεύματος προσδιώρισε τὰ εἰσοδήματα τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

Ἰδοὺ τὸ προβούλευμα.

Περ. ϐ'. Ἀριθ. 606.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Τὸ Βουλευτικὸν κατὰ τὸ ἄφευκτον χρέος του, διδόμενον αὐτῷ παρὰ τοῦ ὀργανικοῦ Νόμου παρέχει πρῶτον πόρον κατὰ τὸ παρὸν πρὸς τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα τὰς ἀποδεκατώσεις, καὶ τὸν τελωνισμὸν τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Ἐπιμεληθήτω οὖν τὴν ἐξοικονόμησίν του, μετερχόμενον αὐτὰ πρὸς ἀσφάλειαν καὶ σωτηρίαν τῆς πατρίδος. Τὸ Βουλευτικὸν ῥαδιωτέραν ταύτην τὴν ὁδὸν ἡγούμενον γνωμοδοτεῖ πρὸς τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα, καθυποβάλλον αὐτὰ εἰς τὴν ἐπίκρισίν του.

α.) Νὰ διορισθῆ μία ἐπιτροπὴ ἐξ ὑποκειμένων εὐϋπολήπτων, ἥτις νὰ εἰξεύρῃ νὰ ἐρευνήσῃ τὸν εὐκολώτερον καὶ οἰκονομικώτερον τρόπον.

ϐ.) Πρὸς μετριασμὸν τῶν τόσων ματαίων ὑπερόγκων δαπανῶν νὰ σηκοθῶσιν αἱ περιτταὶ ἐκτελεστικαὶ δυνάμεις καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν Ἐπάρχων.

Τὴν 5 ἰανουαρίου 1824.

Ὁ ἀντιπρόεδρος ΒΡΕΣΘΕΝΗΣ ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΣ.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς
Ἰωάν. Σκανδαλίδης.

Ἅμα προσδιωρίσθησαν τὰ εἰσοδήματα τῶν νήσων διὰ τὴν ἔκπλευσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου οἱ πληρεξούσιοι τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων συνῆλθον εἰς σύσκεψιν περὶ τῆς συνάξεως. Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Ὕδρας ἀπηξίουν τοὺς ψαριανοὺς νὰ βάλωσι πλοῖον, ἐνῷ ἐκεῖνοι εἶχον· ἐκ τούτου ἐγένετο συζήτησις σφοδρὰ ἧς ἀποτέλεσμα ἦτον ἡ παραλαβὴ τοῦ πλοίου τῶν ψαριανῶν.

Εἶχε δὲ ἀκολουθήσει διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν καὶ ἄλλη συζήτησις σφοδρά· κατὰ τὸν αὔγουστον τοῦ 1822 οἱ ψαριανοὶ εἶχον ἀπεσταλμένους πληρεξουσίους εἰς Ὕδραν τὸν Χ. Ἰωάννην Σκανδάλην, Ν. Ἀργύρην καὶ Ἰωάννην Μαμούνην. Πρὸς ταῖς ἄλλαις κοιναῖς ὑποθέσεσι ἐπρόκειτο καὶ περὶ ἀποστολῆς πλοίων διὰ τὴν σύναξιν τοῦ ἐράνου. Οἱ ὑδραῖοι ἐνῷ εἶχον πλοῖον δὲν ἤθελον νὰ παραδεχθῶσι καὶ τὸ τῶν ψαριανῶν· οὗτοι ἐπέμενον νὰ θέσωσι. Ἐνῷ δ' ἠγέρθη συζήτησις, ὁ Δημήτριος Τσαμαδὸς εἶπε πρὸς τοὺς ψαριανοὺς τὰ ἑξῆς. «Ἐὰν ἠξεύραμεν ὅτι ἤθελε σᾶς ἔχομεν χαβαλὲ εἰς τὸ κεφάλι μας, ἐβάλαμεν πέντε ἓξ καράβια ἀκόμη καὶ δὲν σᾶς εἴχαμεν ἀνάγκη». Οἱ ψαριανοὶ ἀπήντησαν ὅτι μὲ πέντε ἓξ καράβια τὸ ἔθνος δὲν ἐλευθεροῦται, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται καράβια πολλὰ, ἄνδρες καὶ χρήματα καὶ αἷμα, ὁ δὲ ἀγὼν δὲν εἶναι τῆς Ὕδρας, ἀλλ' εἶναι ἐθνικός· ἐπὶ τέλους ἔβαλαν καὶ οἱ ψαριανοὶ πλοῖον.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἔπεμψε πρὸς τοὺς προκρίτους τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. β'. Ἀριθ. 12.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς προκρίτους Ὕδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν.

Πλησιάζει ὁ καιρὸς, καθ' ὃν πρέπει πάλιν νὰ ἐκπλεύσωσι τὰ πλοῖά μας καὶ ν' ἀγωνισθῶμεν διὰ θαλάσσης. Ὅθεν ἡ σεβαστὴ

Διοίκησις λαμβάνουσα ἀπὸ τοῦ νῦν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα εἰς τὴν ἐξοικονόμησιν τῆς χρηματικῆς ποσότητος διὰ τὸν ἔκπλουν, παρέχει πόρον ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν ναυτικὴν δύναμιν, τὴν σύναξιν τῶν ἐθνικῶν προσόδων ἀπὸ τὰς ἐλευθέρους νήσους μας, καὶ διατάττει αἱ τρεῖς νῆσοι Ὕδρας, Σπέτσῶν καὶ Ψαρῶν νὰ ἐκλέξωσιν ἑκάστη νῆσος δύο ἄνδρας, μέλη πληρεξούσια τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης. Τούτων τὰ ὀνόματα θέλετε μᾶς τὰ κάμει γνωστὰ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀγρήγωρα, διὰ νὰ τοὺς δώσωμεν τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας. Ἀνάγκη ὅμως νὰ ἦναι ἄνδρες τῆς πρώτης τάξεως, φρόνημοι καὶ μὲ ὑπόληψιν, διὰ νὰ δυνηθῶσιν ἑνταυτῷ, συνάζοντες τὰς ἐθνικὰς προσόδους, νὰ δώσωσι καὶ μορφὴν εὐταξίας εἰς τὰς ἐπαρχίας ταύτας καὶ νὰ καταπραΰνωσι τὰς ταραχὰς, αἱ ὁποῖαι ἤδη ἀκμάζουσιν.

Ἐν Κρανιδίῳ, τῇ 8 Ἰανουαρίου 1824.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος Γκόρτιος Κουντουριώτης,
Γκίκας Μπότασις,— Ἰωάννης Κωλέττης.

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς
Π. Γ. Ῥόδιος.

Κατὰ τὴν διαταγὴν ταύτην οἱ ψαριανοὶ ἀπέστειλαν πρὸς σύναξιν ἐράνου τὸν Ἀποστόλην Νικολάου καὶ Ἐμμανουὴλ Βαλαβάνου, καὶ τὴν γολέτταν τοῦ Ἀνδρέου Μητάρα. Ἀπέπλευσαν δὲ ἀπὸ Ψαρὰ κατὰ τὰ μέσα τοῦ φεβρουαρίου τοῦ 1824.

Τὸ Βουλευτικὸν σῶμα διὰ τὴν συνδρομὴν ἣν ἔδωκαν οἱ πληρεξούσιοι τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων εἰς τὴν σύστασιν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, τοὺς δίδει τὸ ἑπόμενον εὐχαριστήριον ἔγγραφον.

Περ. Β'. Ἀριθ. 638.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους Κ. Πληρεξουσίους τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἡ νῆσός σας παρὰ τῆς θείας προνοίας διωρισμένη μετὰ τῶν ἄλλων δύο συμμαχουμένων Ὕδρας καὶ Σπετσῶν, διὰ ν' ἀναδε-

χθῶσι τὸ Ἀτλαντικὸν φορτίον, τὸ ἥμισυ, λέγω, τοῦ ἑλληνικοῦ κατὰ τῶν τυράννων πολέμου, συνήργησε καὶ συνεργεῖ οὐ μόνον εἰς τὴν πρόοδον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἔθνους καὶ στερέωσιν· ὥστε δυνάμεθα νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι αἱ τρεῖς ναυτικαὶ νῆσοι μετὰ τῶν καλῶν πατριωτῶν, ἠσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ συστηθῇ καὶ συντηρῆται ἡ ἐθνικὴ Διοίκησις, καὶ εἰς τοῦτο οὐκ ὀλίγον συνέδραμον οἱ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἀποσταλέντες πληρεξούσιοι καὶ παραστάται, κατ' ἐξοχὴν δὲ ἡ εὐγενεία σας, κύριοι Ἰωάννης Δ. Μαμούνης, Γεώργιος Σκανδάλης, καὶ Κωνσταντὴς Ἀνδρέου Ζανῆ, μετὰ τῶν πληρεξουσίων ὑμῶν κυρίων ὑδραιοσπετσιωτῶν, Δ. Τσαμαδοῦ, Σταματίου Ν. Μπουδούρη, Ν. Νέγκα, Χ. Γιάννη Μέξη, Γκίκα Μπόταση, Ἀναγνώστη Χ. Ἀναργύρου καὶ Γ. Μπούκουρη κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην περίστασιν τοῦ Ἄργους, καθ' ἣν συνεκινδυνεύσατε τοῖς τοῦ ἔθνους παραστάταις, καὶ πρὸ ἐκείνης καὶ μετ' ἐκείνην συναγωνισθέντες καὶ συμπονήσαντες τὰ μάλιστα. Τὸ Βουλευτικὸν ἄρα ὡς ἐκ προσώπου ὅλου τοῦ ἔθνους δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ὁμολογήσῃ ἀπείρους τὰς χάριτας πρός τε τὴν νῆσον σας, καὶ πρὸς τὴν εὐγενείαν σας· καὶ καταχωροῦν εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ ἔθνους τὴν ἔνδειξιν ταύτην, ἀφίσῃ μαρτυρίαν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς, εἰς μνήμην αἰωνίαν, ὅπως γνώσωνται οἱ μεταγενέστεροι νήσων καὶ ἀνδρῶν ἀρετήν. Ὅμοια ἐγένοντο δύο πρὸς τοὺς πληρεξουσίους ὑδραιοσπετσιώτας.

Τῇ 20 ἰανουαρίου 1824, ἐν Κρανιδίῳ.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ ἀ. Γραμματεὺς, Ἰω. Σκανδαλίδης.

Ἡ Βουλὴ τοῦ ἔθνους γνωρίζουσα ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος τὴν εἰλικρινῆ σύμπραξιν τῶν ναυτικῶν νήσων εἰς τὰ κοινὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος καὶ εὐγνωμονοῦσα διὰ τὴν συνδρομὴν, ἣν ἔδωκαν εἰς τὸ Βουλευτικὸν κατὰ τὴν ἐν Ἄργει διαίρεσιν τοῦ Βουλευτικοῦ καὶ Ἐκτελεστικοῦ, χορηγεῖ τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφόν της εἰς τοὺς ἀνωτέρω πληρεξουσίους των εἰς αἰώνιον μνήμην τῶν μεταγενεστέρων. Μέχρι τῆς καταστραφῆς των, μέχρις

οὗ δηλαδὴ ἴσχυεν ὁ λόγος των εἰς τὰ κοινὰ συμφέροντης Ἑλλάδος, τῶν ψαριανῶν ἡ βουλὴ, αἱ σκέψεις καὶ ἡ ἐνέργεια τῶν πράξεών των, ἦτον ἡ ὕπαρξις ἰσχυρᾶς Διοικήσεως, ἡ ὁμόνοια τοῦ ἔθνους καὶ ἡ πρόοδος τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν διανοημάτων ἔδιδον τὰς διαταγὰς εἰς τοὺς πληρεξουσίους καὶ παραστάτας των καὶ τοὺς ἀπέστελλον. Οὗτοι ἀπερχόμενοι πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς των, δὲν ἀνεμιγνύοντο εἰς τὰς φατρίας καὶ διαιρέσεις ἐπὶ σκοπῷ φιλαρχίας καὶ φιλοδοξίας, ἀλλὰ κατεγίνοντο ἀνενδότως εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διατεταγμένων· καθὼς ἀναγγέλλουσι καὶ οἱ πληρεξούσιοι ἀπὸ Τριπολιτσὰν εἰς τὴν Βουλήν των.

Περ. β'. Ἀριθ. 647.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Ἀπὸ τὰ ἐσώκλειστα δύο ἔγγραφα τῶν προκρίτων τῆς ν. Ψαρῶν, ἓν ὑπ' ἀριθ. 796 καὶ ἕτερον ὑπ' ἀριθ. 797 πληροφορεῖται τὸ Σ. τοῦτο σῶμα τὰ δύο αἰτήματά των. Τὸ Βουλευτικὸν γνωμοδοτεῖ, ἵνα τὸ Σ. τοῦτο σῶμα ἀποκρινόμενον εἰπῇ πρὸς αὐτούς, περὶ μὲν τῆς ζητουμένης πυρίτιδος (κόνεως) ὅτι κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἔχει ἡ Διοίκησις ἑτοίμην, φροντίζει ὅμως νὰ οἰκονομήσῃ καὶ περὶ ἐκείνης καὶ περὶ τῶν ἄλλων μερῶν, τὰ ὁποῖα χρήζουσι. Περὶ δὲ τῆς νήσου Εὐβοίας, νὰ τοὺς γράφῃ ὅτι πρὸ πολλοῦ ἡ Διοίκησις ἔλαβε καὶ περὶ ἐκείνου τοῦ μέρους τὴν δέουσαν πρόνοιαν καὶ καταγίνεται εἰς τὸ νὰ λάβῃ δάνειον, ὡς γνωστὸν τοῖς κυρίοις πληρεξουσίοις καὶ παραστάταις τῆς νήσου των. Σᾶς περικλείεται καὶ ἀντίγραφον προβουλεύματος τοῦ Βουλευτικοῦ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν περὶ Εὐβοίας πρὸς πληροφορίαν σας.

Τὴν 28 Ἰανουαρίου 1824, ἐν Κρανιδίῳ.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς
Ἰ. Σκανδαλίδης.

Ἰδοὺ καὶ τὰ πρακτικά.

(Ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν)

Τοῦ Βουλευτικοῦ τῆς συνεδριάσεως τῆς 28 ἰανουαρίου 1824, ἐν Κρανιδίῳ.

Εἶτα ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τῶν προκρίτων τῆς ν. Ψαρῶν, ὑπ' ἀριθ. 783, ἀποκριτικὴ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 557 τοῦ Βουλευτικοῦ.

Εἶτα ἀνεγνώσθη καὶ ἑτέρα τῶν αὐτῶν ὑπ' ἀριθ. 796 καὶ αἰτούντων νὰ λάβῃ ἡ Διοίκησις μέτρα πρὸς ἐξοικονόμησιν μετρητῶν διὰ τὴν πολιορκίαν Εὐβοίας, ὅτι ἄνευ τούτων οὐδὲν κατορθοῦται.

Εἶτα ἀνεγνώσθη καὶ ἑτέρα τῶν αὐτῶν ὑπ' ἀριθ. 797 εἰδοποιούντων ὅτι ἐπληροφορήθησαν τὴν ἑτοιμασίαν ὅλου τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου μετὰ σαλίων, καὶ ζητοῦσι νὰ σταλῶσι πρὸς αὐτοὺς δύο ἢ τρεῖς χιλιάδες ὀκάδες μπαρούτι διὰ τὰ ἡφαίστεια· ἔμεινεν εἰς νεωτέραν σκέψιν.

Περ. 6'. Ἀριθ. 201.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικόν.

Ἀνεγνώσθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 647 καὶ 28 ἰανουαρίου προβούλευμα τοῦ σεβαστοῦ τούτου Σώματος· ὡσαύτως καὶ τὰ ἐσώκλειστα ἔγγραφα τῶν προκρίτων Ψαρῶν· διὰ ν' ἀποκριθῇ ὅμως εἰς τούτους τὰ δέοντα τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα νομίζει ἀναγκαῖον νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τὰς συμφωνίας αἱ ὁποῖαι ἔγιναν τότε μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς Διοικήσεως· ὅθεν τὸ Σεβαστὸν Βουλευτικὸν παρακαλεῖται νὰ δώσῃ ἀκριβῆ πληροφορίαν.

Ἐν Κρανιδίῳ, τὴν 3 φεβρουαρίου 1824.

Ὁ Πρόεδρος, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Παναγιώτης Μπότασης,—*Ἰωάννης Κωλέττης*.

Ὁ προσωρινὸς γεν. Γραμματεύς Π. Γ. Ρόδιος.

Προβούλευμα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ὑπ' ἀριθ. 201, ἀποκριτικὸν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 647· ἀνεγνώσθη τὴν 6 φεβρουαρ. 1824, ἐν Κρανιδίῳ.

Τὸ δὲ βουλευτικὸν ἀπήντησε διὰ τοῦ ἑξῆς προβουλεύματος.

Περ. Ϛ'. Ἀριθ. 655.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Ἀνεγνώσθη τὸ προβούλευμα τοῦ Σ. τούτου Σώματος ὑπ' ἀριθ. 201, ἐν ᾧ ζητεῖ πληροφορίαν περὶ τῶν συμφωνιῶν, ἃς ἐποιήσατο ἡ Διοίκησις μετὰ τῶν ψαριανῶν περὶ Εὐβοίας· τὸ Βουλευτικὸν δὲν γνωρίζει καμμίαν ἄλλην συμφωνίαν, εἰμὴ ὅσον διαλαμβάνει τὸ προβούλευμα πρὸς τὸ Ἐκτελεστικόν, ὑπ' ἀριθ. 329, οὗτινος σᾶς ἐστάλη ἀντίγραφον, καὶ ὅτι κατ' ἐκεῖνο ἐδόθη ἡ διαταγὴ τῆς Διοικήσεως, ὅτι οἱ ψαριανοὶ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς συμμίκτως νὰ φροντίσωσι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν· καὶ ἐκ τῶν προσόδων ἐκείνης τῆς νήσου νὰ πληρόνωνται τὰ ἔξοδα, καὶ ὁ λογαριασμὸς νὰ δίδεται εἰς τὴν Διοίκησιν, ἥτις ἢ νὰ λαμβάνῃ τὸ περίσσευμα, ἢ ν' ἀναπληροῖ τὸ ἐλλεῖπον. Συμπεραίνεται ὅμως ὅτι ἄχρι τοῦδε δὲν ἐπράχθησαν τὰ ὅσα ἐδύναντο νὰ συναχθῶσιν, ἀφοῦ καὶ τὸ Βουλευτικὸν ἐζήτησε νὰ λάβῃ δι' αὐτό· ταῦτα πρὸς πληροφορίαν.

Τῇ 6 φεβρουαρίου 1824, ἐν Κρανιδίῳ.

(Τ. Σ.) *Ὁ Ἀντιπρόεδρος*, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Οὔτε τὴν διαταγὴν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, οὔτε τὰς ἀναφορὰς τῶν ψαριανῶν εὗρον, ἀλλ' ἐκ τῆς περιλήψεως τῶν πρακτικῶν τοῦ Βουλευτικοῦ δεικνύονται αἱ αἰτήσεις τῶν ψαριανῶν. Αἰτοῦσι χρήματα διὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐβοίας, καὶ ὅτι ἄνευ αὐτῶν οὐδὲν κατορθοῦται, καὶ πυρίτιδα διὰ τὰ πυρπολικὰ καὶ εἰδοποιοῦσι τὴν ἑτοιμασίαν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

Ἡ Διοίκησις οὔτε χρήματα διὰ τὴν Εὔβοιαν ἔπεμψεν, οὔτε πυρίτιδα διὰ τὰ πυρπολικά, οὔτε πρόνοιαν ἔλαβε διὰ νὰ ἑτοιμασθῇ ὁ Ἑλληνικὸς στόλος.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ἀπὸ Σκίαθον κατὰ τὸν ὀκτώβριον τοῦ 1823 οἱ ἐκεῖ ὁπλαρχηγοὶ ἤρχισαν καὶ αὖθις τὰς παραβιάσεις, καταβασανί-

ζοντες τοὺς Σκιαθίτας. Ἐπὶ τέλους τοὺς ἀπέβαλον ἀπὸ τὰς οἰκίας των, κατερήμωσαν αὐτὰς καὶ τοὺς ἠνάγκασαν ν' ἀποσυρθῶσι μὲ τὰς οἰκογενείας των εἰς τὸ ἀρκτικὸν μέρος τῆς νήσου, εἰς τὸ φρούριον. Ἐπειδὴ δὲ ἤθελον οἱ ὁπλαρχηγοὶ νὰ καθέξωσι καὶ τὸ φρούριον τοῦτο καὶ ν' ἀποβάλωσι τοὺς Σκιαθίτας ἀπὸ αὐτό, ὁ διορισθεὶς ἐκεῖ παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου φρούραρχος ψαριανὸς Γεώργιος Καραολάνης, ἔγραψε τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν πρὸς τὴν βουλὴν Ψαρῶν.

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Βουλὴν τῶν Ψαρῶν.

Ἐπιτυχόντες ἤδη ὀκαζιόνα, εἰδοποιοῦμεν ὅτι ὁ Κ. Διαμαντὴς ἀπελθὼν εἰς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν, ἐπαῤῥησιάσθη μετὰ τῶν ἀπεσταλμένων τῆς νήσου, ἐφανέρωσαν ἐκεῖ ἀμφότερα τὰ μέρη τὰ παράπονα καὶ δικαιώματά των· τὸ πρῶτον ζήτημα τῶν λιάπιδων εἰς τὴν Διοίκησιν ἦτο νὰ τοῖς παραδοθῇ τὸ κάστρον εἰς τὴν ἐξουσίαν των· τοῦτο ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις δὲν τὸ ἐδέχθη κατ' οὐδένα τρόπον, ἀλλὰ διὰ τὸν βάσιμον σκοπόν της παρέδωκε τὸ κάστρον τῆς Σκιάθου δι' ἐπιταγῆς της, εἰς χεῖρας ἡμῶν τῶν θαλασσινῶν ψαραίων, στέλλουσά μας δίπλωμα φρουράρχων· εἰς τὸ ὁποῖον προσταττόμεθα νὰ φυλάξωμεν τὸ κάστρον, μετὰ μεγάλης προσοχῆς νὰ εἰσέλθῃ ἄρμα λιάπικον, τόσον μόνον ἐν καιρῷ ἐχθρικοῦ κινδύνου νὰ εἰσαχθῶσι τὰ γυναικόπαιδά των, καὶ ὅταν ἐκλείψῃ ὁ κίνδυνος νὰ ἐξέρχωνται· αὐτοὶ ὅμως τοιαύτην συμφωνίαν δὲν δέχονται, ἀλλὰ καταπατοῦντες τὰς διαταγὰς ζητοῦν ἀπὸ τῆς σήμερον, νὰ βάλουν τοὺς λιάπιδες ἔνδον τοῦ κάστρου καὶ τὰς φαμιλίας των, ὥστε νὰ σκλαβώσουν ἐντελῶς τοὺς ἐντοπίους καὶ ὅλην τὴν ἐπαρχίαν· καὶ ἡ πρὸς αὐτοὺς ὁμιλία μας χθὲς καὶ σήμερον ἐστάθη ἀποβεβλημένη, ὥστε μᾶς ἀποφάσισαν ὅτι αὔριον θὰ πλοκάρουν τὸ κάστρον, καὶ τελάλη ἔβγαλαν ὅτι νὰ συναχθοῦν ὅλοι οἱ ἐδικοί των· ὥστε αὔριον δὲν εἰξεύρομεν τί θὰ μᾶς εὕρῃ. Σκοπὸν ἔχουν ἀποφασιστικὸν νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ κλέπτικον, νὰ θυσιάσουν ὅλην τὴν ἐπαρχίαν, καὶ ὄχι νὰ κινηθοῦν διὰ τὸ γενικὸν, ἐπιμελούμενοι παντοίοις δυνάμεσι, νὰ ὀχυ-

ρωθοῦν εἰς τὸ κάστρον τῆς Σκιάθου, διὰ νὰ ἦναι ἀπόρθητοι ἀπὸ ξηρὰν καὶ θάλασσαν. Ταῦτα εἰς ἀληθῆ εἰδοποίησιν τῆς Σεβαστῆς ταύτης Βουλῆς, καὶ μὲ δεύτερον, ἂν ἐμπορέσωμεν, γνωστοποιοῦμεν τὰ προσμνηθέντα.

Τῇ 16 φεβρουαρίου 1824, φρούριον Σκιάθου, ὁ Φρούραρχος.

Ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

Τῇ 26 φεβρουαρίου 1824.

(Τ. Σ). Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον ἀπέστειλεν ἡ βουλὴ πρὸς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν γεγονότων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ τῶν καταδρομικῶν πλοίων.

Οἱ ψαριανοὶ ἀκούοντες τοὺς πατέρας των εἰς τὰς ἑφεστίους παραδόσεις διηγουμένους τὰ ἀνδραγαθήματα καὶ τὰ λάφυρα, ἅτινα ἔκαμνον διὰ τῶν καταδρομικῶν πλοίων εἰς τὸν μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας πόλεμον, ὅτε ἐπανέστησαν κατὰ τοῦ σουλτάνου, (ἴδε σελ. 21) ὡπλισαν καὶ αὐτοὶ καταδρομικά. Καὶ κατὰ πρῶτον ὡπλισαν τὰ μύστικα αὐτῶν καὶ τὰς λέμβους τῶν πλοίων. Διὰ νὰ ἦναι δὲ ἀνενόχλητοι ἀπὸ τὰ εὐρωπαϊκὰ πολεμικὰ πλοῖα κατὰ τὴν θαλασσοπλοίαν των, ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἐφωδίασεν αὐτοὺς μὲ διπλώματα καταδρομικὰ (ἴδε σελ. 112) Κατὰ πρῶτον ἐπεξετάθη ἡ θαλασσοπλοία των μέχρι τῶν παραλίων τῆς Ἰωνίας καὶ τῶν νήσων Μιτυλήνης, Χίου καὶ Λήμνου· αἱ δὲ λεῖαι ἃς συνέλαβον ἐνεθάρρυναν πολλοὺς κατασκευάσαντας καταδρομικὰ κατάλληλα μύστικα· οὕτως ἐπεξέτεινον τὴν θαλασσοπλοίαν των ἐφ' ὅλων τῶν παραλίων τῆς Ἰωνίας, Ἐφέσου, Μακεδονίας καὶ Θράκης, καὶ διέκοψαν τὴν θαλασσοπλοίαν

τῶν ναυτιλομένων πλοίων μὲ ὀθωμανικὴν σημαίαν καὶ καθ' ἑκάστην ἔφερον εἰς Ψαρὰ ἐχθρικὰ πλοῖα γέμοντα λαφύρων καὶ αἰχμαλώτων. Ἀφοῦ ἡ θαλασσοπλοία τῶν τούρκων ἔπαυσε καὶ αἱ λεῖαι τῶν καταδρομικῶν ὠλιγώστευσαν ἀπεφάσισαν κινήματα τολμηρότερα· εἰσήρχοντο ἐντὸς τῶν λιμένων τῶν εἰρημένων μερῶν καὶ ἐκυρίευον τὰ πλοῖα τῶν τούρκων, ἅτινα οὗτοι γενναίως ὑπερασπίζοντο· ἐποίουν ἀποβάσεις εἰς τὴν ξηρὰν καὶ εἰσήρχοντο εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Τουρκίας λαφυραγωγοῦντες τὰ χωρία, συλλαμβάνοντες κιρβάνια, συνάζοντες ἀγέλας ποιμνίων καὶ ζωγροῦντες καὶ τούρκους· μετεκόμιζον δὲ ταῦτα πάντα ἐπὶ τῆς νήσου των. Τὸ ὄνομα τῶν ψαριανῶν ἐπὶ τῶν ῥηθέντων μερῶν ἐπροξένει φόβον, φρίκην καὶ ἀγανάκτησιν εἰς τοὺς τούρκους. Ἀδύνατον δὲ εἶναι νὰ ἐξιστορήσῃ τις τὰς πράξεις τῶν καταδρομικῶν ψαριανῶν πλοίων ἕνεκα τῆς πληθύος των. Αἱ κατὰ τῶν ψαριανῶν ἀναφοραὶ τῶν τούρκων τῶν μερῶν ἐκείνων πρὸς τὸν σουλτάνον ὁμολογοῦσι τὰς πράξεις αὐτῶν. Ἐπειδὴ ἕνεκα τῆς πληθύος των μὲ εἶναι ἀδύνατον νὰ καταχωρίσω αὐτὰς ὅλας, διὰ τοῦτο ἐκ τῶν πολλῶν καταχωρίζω τινὰς ὡς παράδειγμα.

Ὁ Ἀναγνώστης Σαρρηγιάννης καὶ Δημήτριος Γεωργίου Λουμάκη παραπλέοντες μὲ τὰ καταδρομικά των τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας καὶ μὴ τυγχάνοντες ἐχθρικὰ πλοῖα, ἐπλησίασαν εἰς τὸν λιμένα Ἁγιασμάτι καὶ θεωροῦντες πλοῖα, σακολεύας ἐχθρικὰς ἐλλιμενισμένας εἰς αὐτὸν, ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ τὰ κυριεύσωσι τὴν ἡμέραν, εἰσῆλθον διὰ νυκτὸς εἰς τὸν λιμένα· οἱ εἰς τὰ πλοῖα ὀθωμανοὶ ἐννοήσαντες ὅτι καταδρομικὰ εἰσῆλθον ἵνα κυριεύσωσι τὰ πλοῖά των ἤρξαντο νὰ τὰ πυροβολοῦν πανταχόθεν ἀπὸ ὅλας τὰς σακολεύας καὶ ἀπὸ ἓν κανονοστάσιον. Τὰ καταδρομικὰ ἀντιπυροβολοῦντα ἐπέπεσαν ἐπὶ τῶν ἐχ-

θρικῶν πλοίων· εἰσῆλθον ἐπ' αὐτῶν οἱ καταδρομεῖς δι' ἐφόδου, ἐκυρίευσαν ἑπτὰ καὶ τὰ ἐξήγαγον ἐκτὸς τοῦ λιμένος φορτωμένα σῖτον καὶ κριθήν, καὶ τὰ μετέφερον εἰς τὴν νῆσόν των. Ἐφονεύθησαν δὲ ἐκ τῶν πληρωμάτων τῶν καταδρομικῶν πέντε καὶ ὀκτὼ ἐπληγώθησαν.

Ὁ Νικόλαος Χ. Κυριάκου παραπλέων μὲ τὴν γολέταν του κατὰ τὸ 1822 εἰς Φώκαις συνέλαβε τουρκικὸν πλοῖον φορτωμένον ἅλας καὶ τὸ ἀπέστειλεν εἰς Ψαρὰ, αὐτὸς δὲ μεῖνας πρὸς ἐκεῖνα τὰ μέρη περιέπλεεν. Ἐπειδὴ δὲ αἱ καθ' ἑκάστην ἐπιδρομαὶ τῶν Ψαριανῶν εἰς τὰ παράλια τῆς Τουρκίας ἐκίνησαν τὴν ἐκδίκησιν τῶν τούρκων, ἅμα ἔμαθον οἱ τοῦρκοι τῆς Μιτυλήνης ὅτι ἐχθρικὴ γολέτα διαπλέει μόνη της καὶ συλλαμβάνει τουρκικὰ πλοῖα, ἀπέστειλεν ἀπὸ Μιτυλήνην πρὸς σύλληψίν της τρία πολεμικὰ βρίκια ἅτινα εἶχεν ἀφήσει ἐκεῖ ὁ ὀθωμανικὸς στόλος. Τὰ βρίκια ταῦτα συναπαντηθέντα μὲ τὴν ψαριανὴν γολέταν μεταξὺ Φωκῶν καὶ Γλεζονησίων ἤρχισαν τὴν μάχην. Οἱ τοῦρκοι ἐζήτησαν δι' ἐφόδου νὰ κυριεύσωσιν αὐτὴν, ἀποτυχόντες δὲ ἐπόδισαν πρὸς τὴν Σμύρνην· κατὰ δὲ τὴν θαλασσοπλοΐαν των ἀπήντησαν ἄλλο καταδρομικὸν μύστικον ψαριανὸν τοῦ Ιω. Διακογιάννη ἐξερχόμενον ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης. Τὰ βρίκια ἐπέπεσαν κατ' αὐτοῦ καὶ ἐμάχοντο, ὁ δὲ Νικόλαος Χ. Κυριάκος ἰδὼν τὸν κίνδυνον ὃν ἔτρεχεν ὁ συμπολίτης του καταδρομεὺς διευθύνθη πρὸς τὰ ἐκεῖ. Ἅμα ἐπλησίασε καὶ ἤρχισαν τὴν μάχην, τὰ ὀθωμανικὰ βρίκια ἐπόδισαν καὶ διευθύνθησαν εἰς Σμύρνην, καὶ οὕτω ἐσώθη ἀπὸ τὸν κίνδυνον ὁ Διακογιάννης, ὅστις εἶχεν ἀπόφασιν, ἂν δὲν ἐπήγαινεν εἰς βοήθειάν του ὁ Χ. Κυριάκος, ἢ νὰ ἐπιπέσῃ ἐπὶ ἑνὸς βρικίου νὰ τὸ κυριεύσῃ καὶ νὰ σωθῇ ἢ νὰ θέσῃ πῦρ εἰς τὴν πυριταποθήκην τοῦ μυστίκου καὶ νὰ καῇ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Χ. Κυριάκος καὶ ὁ Διακογιάννης ἑνωθέντες εἰσῆλθον εἰς τὸν λιμένα Φώκαις νύκτα, ἐξήγαγον δύο πλοῖα τουρκικὰ ἠγκυροβολημένα ὑπὸ τὸ φρούριον καὶ ἐπανῆλθον μετ' αὐτῶν εἰς Ψαρά.

Τὰ πλοῖα τοῦ Ἐμμανουὴλ Βαλαβάνου, τοῦ Ἀναγνώστη Καλημέρη, τοῦ Ἀνδρέου Μητάρα, τοῦ Ἀνδρέου Βόγιου, τοῦ Ἀνδρέου Γιαννίτση, Νικολάου Καρακωνσταντῆ καὶ Γεωργίου Σκανδάλη μὲ ἑκατὸν πεντήκοντα στρατιώτας ἀπῆλθον εἰς τὴν νῆσον Ἴμβρον καὶ ἀπεβίβασαν τοὺς στρατιώτας καὶ τὰ πληρώματα τῶν πλοίων εἰς τὴν ξηράν· ἡ ἐκεῖ ἔνοπλος δύναμις τῶν ὀθωμανῶν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς νήσου, ὑπερβαίνουσα τοὺς τριακοσίους συνῆλθεν εἰς μάχην καὶ ἐπολέμησε τοὺς Ἕλληνας γενναίως ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐνικήθη. Οἱ Ἕλληνες τοὺς περιώρισαν εἰς ἓν μοναστήριον καὶ ἔλαβον ὅλα τὰ δέκατα τῶν γεννημάτων, 9000 κοιλὰ, ἀνεχώρησαν καὶ τὰ μετέφερον ἐπὶ τῆς νήσου των.

Ὁ Δημήτριος Δημητρέλης καὶ Νικόλαος Σαρρηγιάννης παραπλέοντες μὲ τὰ μύστικά των εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας, κατεδίωξαν δύω σακολεύας ὀθωμανικὰς, αἵτινες ἐλλιμενίσθησαν εἰς τὸν λιμένα Μπεχρέμι. Οἱ καταδρομεῖς εἰσῆλθον εἰς τὸν λιμένα ἵνα τὰς κυριεύσωσιν, οἱ δὲ τοῦρκοι ἀντεστάθησαν· συνελθόντες δὲ καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν πέριξ ὑπερασπίζονται τὰς σακολεύας· οἱ ἐν αὐτοῖς ὀθωμανοὶ διὰ νὰ μὴ δυνηθῶσιν οἱ καταδρομεῖς νὰ τὰς ἐξαγάγωσι τοῦ λιμένος καὶ ἂν τυχὸν τὰς κυριεύσωσι, τὰς ἔδεσαν μὲ σχοινία ἀπὸ τοὺς ἱστοὺς εἰς τὴν ξηράν. Οἱ καταδρομεῖς πολεμοῦντες εἰσῆλθον εἰς τὰς σακολεύας καὶ ἀναβάντες εἰς τοὺς ἱστοὺς ἔκοψαν τὰ σχοινία, ἅτινα ἦσαν δεδεμένα εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἀνεχώρησαν φονευθέντων δύω καὶ πληγωθέντων τεσσάρων.

Ὁ Κωσταντὴς Τρικουβέρτης ἔχων πλοιάριον κατα-

δρομικὸν καὶ πλήρωμα ἀπὸ ἄνδρας δεκατρεῖς, ἀπῆλθεν εἰς καταδρομὴν καὶ ἐλθὼν ἀπέναντι τοῦ φρουρίου Μιτυλήνης συνέλαβεν ἐχθρικά τινα πλοιάρια ἐκ τῶν ὁποίων ναῦται τινες ἔφυγον διὰ τῶν λέμβων, ἐσώθησαν εἰς τὴν πόλιν τῆς Μιτυλήνης καὶ ἀνήγγειλαν ὅτι οἱ κλέπται ἐντὸς τοῦ πλοίου εἶναι ὀλίγοι. Ὁ διοικητὴς τῆς Μιτυλήνης ὥπλισε μίαν ἀπὸ τὰς μεγαλητέρας σακολεύας, θέσας εἰς αὐτὴν ἰσχυρὰν δύναμιν ὁπλοφόρων τούρκων ἑβδομήκοντα, πρὸς δὲ ὥπλισε καλῶς καὶ ἑπτὰ μικρὰ πλοιάρια καὶ τὰ ἀπέστειλε διὰ νὰ συλλάβωσι τὸ καταδρομικόν. Τὴν ἐπιούσαν τὰ ἐχθρικὰ συναπαντηθέντα μὲ τὸ καταδρομικὸν ὑπὸ τὸ ἀκρωτήριον τῆς Ἐλαίας ἤρχισαν τὴν μάχην· οἱ καταδρομεῖς θεωροῦντες τὴν ἐχθρικὴν δύναμιν ἰσχυρὰν καὶ ἔχουσαν καὶ πολλὰ πλοῖα ἀπεφάσισαν καὶ ἐπέπεσαν ἐπὶ τῆς σακολεύας, ὡς οὔσης ἰσχυροτέρας. Ἀνέβη ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὁ Τρικουβέρτης καὶ κατόπιν αὐτοῦ οἱ ἄλλοι καὶ ἔθεσαν τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὸ κῦτος τοῦ πλοίου· εἷς τῶν καταδρομέων ἔτρεξε ξιφήρης νὰ κτυπήσῃ τὸν πηδαλιοῦχον, ὅστις φοβηθεὶς εἶπεν ὅτι ἦτο χριστιανὸς (α)· ὁ καταδρομεὺς ἀκούσας ὅτι εἶναι χριστιανὸς ἐγύρισε πρὸς τὴν πρώραν μὴ θέλων νὰ τὸν φονεύσῃ, ὡς χριστιανόν· ὁ δὲ πηδαλιοῦχος ῥίπτει τὴν πιστόλαν ἣν ἐκράτει κατὰ τοῦ καταδρομέως καὶ τὸν φονεύει· οὕτω δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἐμβῆκαν εἰς τὸ πλοῖόν των (β)

(α) Τῳόντι οὗτος ἦτο χριστιανός· διότι, γενομένης εἰρήνης, εὑρεθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ ψαριανῶν οἵτινες διηγοῦντο τὰ τοῦ πολέμου τοὺς διηγήθη τὰ τῆς εἰρημένης μάχης καὶ τὸν φόνον τοῦ ψαριανοῦ ὃν οὗτος ἔκαμεν.

(β) Τὸ πλοῖον τοῦτο δὲν ἦτο ἐκ τῶν μυστίκων, ἀλλ' ἦτο ἐκ τῶν λειῶν, σακολεύα. Ἦτο δὲ πολὺ μικρὸν καὶ σεσηπὸς καὶ ὅλως ἀνίκανον διὰ καταδρομικόν· ἀλλ' ὁ Τρικουβέρτης μὴ ἔχων τὰ χρηματικὰ μέσα νὰ κατασκευάσῃ μύστικον ὥπλισεν αὐτό.

καὶ ἀπεμακρύνθησαν ἔχοντες τοὺς ἱστοὺς τεθραυσμένους καὶ τὰ ἱστία των καταξεσχισμένα· διεσώθησαν δὲ εἰς Ψαρὰ μὲ πολὺν κίνδυνον. Ἐκ τοῦ πληρώματος τούτου ἐφονεύθησαν ἓξ, ὁ Τρικουβέρτης, Π. Ῥέμπελος, Κ. Ῥέμπελος, Γ. Α. Κόκκινος, Κωνσταντὴς Τσούπης καὶ Κωνσταντὴς Λιὸς, καὶ ἐπληγώθησαν δύω. Τὸν Λιὸν ἐφόνευσεν ὁ χριστιανὸς πηδαλιοῦχος. Καθ' ἣν στιγμὴν τὸ καταδρομικὸν ἐπέπεσεν ἐπὶ τῆς σακολεύας τὰ μικρὰ ἐχθρικὰ ἓξ πλοιάρια ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν μάχην.

Ὁ Ἰωάννης Μπαρπαρέσος καὶ Κωνσταντὴς Δ. Βόγιος παραπλέοντες μὲ τὰ μύστικά των περὶ τὸ Καράπουρνο, κατεδίωξαν σακολεύαν τουρκικὴν, ἡ ὁποία ἐλλιμενίσθη εἰς τὸν λιμένα Γ ρ υ λ ι μ ά ν ι· οἱ καταδρομεῖς εἰσῆλθον εἰς τὸν λιμένα, οἱ δὲ τοῦρκοι τοῦ πλοίου ὠχυρώθησαν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἔδεσαν τὸ πλοῖόν των ἀπὸ τὸν ἱστὸν εἰς αὐτὴν, ὥστε ἂν τυχὸν οἱ καταδρομεῖς τὸ κυριεύσωσι καὶ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτὸ, νὰ μὴ δύνανται νὰ τὸ ἐκβάλωσι τοῦ λιμένος. Κατέβησαν δὲ καὶ πολλοὶ Καραπουρνιῶται τοῦρκοι ὑπερασπιζόμενοι τὸ πλοῖον. Οἱ καταδρομεῖς μετὰ πολλῶν ὡρῶν μάχην ἐπέβησαν εἰς τὴν σακολεύαν καὶ ἀναβάντες εἰς τὸν ἱστὸν ἔκοψαν τὰ σχοινία, τὴν ἐξήγαγον τοῦ λιμένος καὶ τὴν ἔφερον εἰς Ψαρά.

Ἀπὸ τὰ πληρώματα τῶν καταδρομικῶν ἐφονεύθησαν τρεῖς, ὁ Ἰωάννης Κ. Φιλίνης, Ἀντώνιος Κουρλαύτης καὶ Μερμελέχας, ἐπληγώθησαν δὲ πέντε.

Ὁ Δημήτριος Δημητρέλης παραπλέων μὲ τὸ μύστικόν του ἀπέναντι τοῦ Μ π α μ π ᾶ, ἠγκυροβόλησεν εἰς τὰς νήσους Μαυριᾶ διὰ ν' ἀσφαλισθῇ ἀπὸ τὸν πνεύσαντα σφοδρὸν νότιον ἄνεμον. Κατὰ τὴν διάβασίν του ἀπὸ Τένεδον οἱ τοῦρκοι τὸν εἶδον καὶ ἀμέσως ὤπλισαν τὰ εὑρισκόμενα ἐκεῖ ὀθωμανικὰ τρία πλοῖα, δύω βρίκια καὶ

μίαν γολέταν, καὶ ἐξελθόντες τοῦ λιμένος ὕψωσαν γαλλικὴν σημαίαν καὶ διευθύνθησαν εἰς Μαυριὰ, ὅπου τὸ μύστικον ἦτο ἠγκυροβολημένον· ἡ δὲ γολέτα, ὡς ταχυτέρα, ἔφθασε πρώτη εἰς τὸ μύστικον. Οἱ ἐν αὐτῷ ἐνόμισαν ὅτι τὰ πλοῖα εἶναι ἐμπορικὰ καὶ ὅτι μέλλουσι νὰ εἰσέλθωσιν ἐκεῖ, διότι δὲν προφθάνουσι νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἡμέραν. Ἅμα δ' ἐπλησίασεν ἡ γολέτα εἰς αὐτοὺς τῇ ἐφώναξαν ν' ἀπομακρυνθῇ ὀλίγον τῆς ξηρᾶς διὰ νὰ μὴ καθήσῃ εἰς τὰ ῥηχὰ, συγχρόνως δὲ ἀνεγνώρισαν ὅτι ἦτο ὀθωμανική. Ἐπειδὴ δὲ εἶχε γαλλικὴν σημαίαν διὰ νὰ τοὺς ἀπατήσῃ, ἀμέσως ἔκοψαν τὴν γούμενα τῆς ἀγκύρας καὶ ἐβγῆκαν εἰς τὰ πανιὰ καὶ διευθύνθησαν πρὸς τὴν νῆσον Ἴμβρον. Ἡ γολέτα πλησιάσασα εἰς τὸ μύστικον ἤρχισε νὰ πυροβολῇ μὲ ψιλὰ ὅπλα καὶ μὲ κανόνια· ἐπλησίασε δὲ τόσον ἡ γολέτα τὸ μύστικον ὥστε ἐξ αὐτῆς συνέλαβον οἱ ὀθωμανοὶ τοῦ μικροῦ ἱστοῦ τοῦ μυστίκου τὸ ἱστίον (α) καὶ ἐπροσπάθουν δι' ἐφόδου νὰ κυριεύσωσιν αὐτὸ, τοῦ ὁποίου τὸ πλήρωμα ἐμάχετο γενναίως. Πλησιάσαντα καὶ τὰ βρίκια ἤρχισαν νὰ κανονοβολῶσι καὶ αὐτὰ τὸ μύστικον, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸ πλησιάσωσιν. Οἱ ἐν τῇ γολέτᾳ ὀθωμανοὶ ἐφόνευσαν τὸν πηδαλιοῦχον τοῦ μυστίκου· ἕτερος λαμβάνει τὸ πηδάλιον, πίπτει καὶ αὐτός· ἕτερος δὲ ἀντικαθιστᾷ καὶ τὸν δεύτερον πεσόντα ἐνῷ εἷς ἄλλος κόπτει τὰ ἐξάρτια τοῦ μικροῦ ἱστοῦ, τὸν ὁποῖον ἐκράτουν οἱ τοῦρκοι· καὶ πίπτουσι μὲν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ὀθωμανῶν ὁ ἱστὸς καὶ τὸ ἱστίον, ἀλλὰ τὸ μύστικον ἀπομακρύνεται μαχόμενον καὶ ἐξακολουθεῖ τὴν πορείαν του καταδιω-

(α) Τὰ μύστικα εἶχον τρεῖς ἱστοὺς, τὸν πρωραῖον, τὸν μεσαῖον καὶ ἕνα μικρὸν εἰς τὴν πρύμνην· τούτου λοιπὸν τὸ ἱστίον ἐκράτουν οἱ ὀθωμανοί.

κόμενον ὑπὸ τῆς γολέτας, ἕως οὗ διέβη τὸ ἀκρωτήριον Κέφαλον, τῆς Ἴμβρου. Εὑρὸν δὲ γαλήνην ἔθεσε τὰς κώπας καὶ διὰ τῆς κωπηλασίας ἀπεμακρύνθη τῶν ἐχθρικῶν πλοίων καὶ ἐσώθη ἀγκυροβολῆσαν εἰς τὸν ἅγιον Εὐςράτιον. Ἐκεῖ δὲ ἐνεταφίασαν τοὺς φονευθέντας, ἑπτὰ τὸν ἀριθμόν· πάντες δὲ οἱ ἄλλοι ἦσαν πληγωμένοι, οἱ μὲν βαρέως, οἱ δὲ ἐλαφρῶς. Συνέκειτο δὲ τὸ πλήρωμά των ἐξ ἀτόμων τριάκοντα ἕξ.

Ὁ Ἀνδρέας Σταματάρας, Κωσταντὴς Ζεύλης καὶ Ἰωάννης Διακογιάννης διαπλέοντες μὲ τὰ μύστικά των ἀπεφάσισαν νὰ κυριεύσωσι τὸ εἰς τὸν λιμένα Τσεσμὲ ἠγκυροβολημένον ἐχθρικὸν βρίκιον· εἰσῆλθον μὲν οὗτοι ἐπὶ τούτῳ εἰς τὸν λιμένα νύκτα, ἀλλ' οἱ ὀθωμανοὶ τοὺς ἐννόησαν καὶ ἤρχισαν τοὺς πυροβολισμοὺς καὶ τοὺς τουφεκισμοὺς ἀπὸ τὸ βρίκιον, ἀπὸ τὸ φρούριον καὶ ἀπὸ τὴν πόλιν· οἱ καταδρομεῖς μαχόμενοι ἐπέπεσαν ἐπὶ τοῦ βρικίου, ὁμὲν Σταματάρας εἰς τὴν πλευρὰν τὴν βλέπουσαν τὸ φρούριον, ὁ δὲ Ζεύλης εἰς τὴν ἑτέραν πλευρὰν καὶ ὁ Διακογιάννης εἰς τὴν πρώραν καὶ ἐκυρίευσαν τὸ κατάστρωμα. Ἐκ τοῦ πληρώματος τοῦ βρικίου τρεῖς ἐφονεύθησαν, τὸ δὲ ἄλλο ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐσώθη εἰς Τσεσμέ· τὸν δὲ πλοίαρχον συνέλαβον. Οἱ καταδρομεῖς ἔκοψαν τὴν γούμενα τῆς ἀγκύρας καὶ τὰ ἀπόγαια καὶ ἐξήγαγον τοῦ λιμένος τὸ βρίκιον καὶ τὸ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν. Τὴν ἐπιοῦσαν ἦλθον ἔξωθεν τῆς Χίου καὶ ἐπώλησαν τὸν πλοίαρχον διὰ γρόσια ἑπτὰ χιλιάδας. Τὸ δὲ πλοῖον ἔχον πυροβόλα ἓξ ἔφερον εἰς Ψαρὰ καὶ τὸ μετεχειρίσθησαν διὰ πυρπολικόν.

Ὁ Νικόλαος Βελισσάριος πλέων εἰς τὰς θαλάσσας τῆς Κύπρου μὲ τὸ πολεμικόν του πλοῖον, ἀπήντησε κατὰ τὴν θαλασσοπλοΐαν του βρίκιον πολεμικὸν τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ-πασσᾶ τῆς Αἰγύπτου· πλησιάσας δ' εἰς αὐτὸ

συνῆψε μάχην. Τὸ τουρκικὸν ἐτράπη εἰς φυγὴν καὶ καταδιωκόμενον ὑπὸ τοῦ Βελισσαρίου ἐρρίφθη εἰς τὴν ξηρὰν τῆς Κύπρου εἰς τὴν φουντάναμουρούζα. Οἱ Ἕλληνες διευθύνθησαν, τὸ ἔκαυσαν καὶ ἔλαβον ἐκ τοῦ ὁπλισμοῦ του κανόνια δέκα καὶ τέσσαρα.

Ὁ Κωνσταντὴς Τοῦμπος πλέων μεταξὺ Μολύβου καὶ μπαμπᾶ μὲ τὸ μύστικόν του εἶδε σακολεύαν ἐχθρικὴν καὶ τὴν κατεδίωξεν. Αὕτη διευθύνθη εἰς τὸν λιμένα Μόλυβον ἵνα ἀσφαλισθῇ· ἀλλὰ τὸ μύστικον τὴν κατεδίωξε καὶ τὴν συνέλαβε πλησίον τοῦ λιμένος Μολύβου καὶ τὴν ἔφερεν εἰς Ψαρὰ μὲ τρεῖς αἰχμαλώτους. Ἦτο δὲ αὕτη φορτωμένη διάφορα ἐμπορεύματα καὶ ἤρχετο ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν.

Ὁ Ἀνδρέας Σταματάρας ἀναχωρήσας ἀπὸ Ψαρὰ τὴν πρώτην Ἰουνίου 1823 καὶ ἔχων ἔγγραφα ναυτιλιακὰ τακτικὰ, περιέπλεε μὲ μύστικον μεταξὺ Τσεσμὲ καὶ Χίου καὶ εἶδε πλοιάριον μὲ δύω ὀθωμανούς· συνέλαβε δὲ τὸ πλοιάριον καὶ ἐπώλησε τοὺς ὀθωμανοὺς διὰ πέντε χιλιάδες γρόσια. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Πάτμον καὶ ἠγόρασε δύο πυροβόλα διὰ τὸ μύστικον. Πληροφορηθεὶς δ'ἐκεῖ ὅτι εἰς Λέρον εὑρίσκονται δύω κανόνια καταλληλότερα διὰ τὸν ὁπλισμὸν τοῦ μυστίκου, μετέβη εἰς Λέρον καὶ ἐκεῖ εὗρε πολεμικὸν βρίκιον αὐστριακὸν ἠγκυροβολημένον, τὸ ὁποῖον εἶχε συλλάβει γολέταν Κασίαν, ἥτις ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἐλλιμενισμένη. Ἀγνοῶν ὁ Σταματάρας τὴν σύλληψιν τῆς γολέτας παρὰ τοῦ βρικίου, ἐσυμφώνησε τὰ κανόνια καὶ τὰ ἔμβασε εἰς τὴν λέμβον διὰ νὰ τὰ μεταφέρῃ εἰς τὸ μύστικον. Τοῦτο ἰδὼν ὁ διευθυντὴς τοῦ αὐστριακοῦ βρικίου ἔπεμψε τὴν λέμβον του εἰς τὸ μύστικον μὲ ἀξιωματικὸν καὶ τοὺς ἠρώτησε πόθεν εἶναι καὶ διά τί ἐπῆγαν εἰς Λέρον· τοὺς ἀπεκρίθησαν ὅτι εἶναι ψαριανοὶ καὶ ὅτι τοὺς ἔπεμψεν εἰς Λέρον τὸ ψαριανὸν

πολεμικὸν πλοῖον (α), τὸ ὁποῖον ἦτον εἰς Πάτμον, ἵνα ἀγοράσωσι τὰ κανόνια. Ὁ ἀξιωματικὸς τοὺς ἀπήντησε νὰ ὑπάγωσι μὲ τὸ μύστικον πλησίον τοῦ βρικίου διὰ νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ ὁ διευθυντὴς διὰ τὰ Ψαρά· πλησιάσας λοιπὸν ὁ Σταματάρας ἠγκυροβόλησε πλησίον τοῦ βρικίου, τὸ ὁποῖον ἔπεμψε τὴν λέμβον του καὶ τὸν ἔλαβεν· ὁ διευθυντὴς τὸν ἠρώτησε διὰ τὸν ἐκεῖ πηγεμόν του, ὁ δὲ Σταματάρας τὸν ἀπήντησεν ὅτι ἐπέμφθη ἀπὸ τὸν πλοίαρχον τοῦ πολεμικοῦ πλοίου ἀπὸ Πάτμον ἵνα ἀγοράσῃ τὰ κανόνια καὶ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖ. Ὁ διευθυντὴς διέταξεν ἀμέσως καὶ ἔβαλαν τὸν Σταματάραν εἰς τὰ σίδερα καὶ ἔπεμψε πάλιν τὴν λέμβον καὶ ἔλαβεν ὅλον τὸ πλήρωμα εἰς τὸ βρίκιον· ἐκτὸς τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Σταματάρα καὶ ἑνὸς παιδός, (καὶ ἑνὸς ἄλλου ὅστις ἐπειδὴ ἦτον εἰς τὴν πόλιν Λέρον δὲν ἐζητήθη ὑπὸ τῶν αὐστριακῶν). Ἀφοῦ μετέφερον τὸ πλήρωμα εἰς τὸ πλοῖον ἐλάμβανον ἕνα ἕνα, ἐπὶ λόγῳ ὅτι θὰ τοὺς ἐξετάσωσι καὶ τοὺς μετέφερον εἰς τὸ ἀμπάρι καὶ τοὺς ἐσιδηροδέσμιον χεῖρας καὶ πόδας χωρὶς νὰ τοὺς ἐξετάσωσιν· ὅτε δ' ἐζήτησαν νὰ μάθωσι διὰ τί τοὺς ἐσιδηρόδεσαν, οἱ αὐστριακοὶ τοὺς ἀπήντησαν ὅτι εἶναι κακοὶ ἄνθρωποι· οἱ Ἕλληνες τότε εἶπον ὅτι ἂν ἦναι κακοὶ ἄνθρωποι ἂς τοὺς ὑπάγουν εἰς Πάτμον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν πλοῖον, εἰς Σάμον, εἰς Ψαρὰ, εἰς Ὕδραν ἢ εἰς τὴν Διοίκησιν ἢ ὅπου θέλουν διὰ νὰ τοὺς τιμωρήσωσιν αἱ Ἑλληνικαὶ ἀρχαί. Πρὶν δὲ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου πολεμικὸν Ἑλληνικὸν πλοῖον διέβαινεν ἔξωθεν τοῦ λιμένος. Οἱ αὐστριακοὶ φοβούμενοι μήπως τὸ πολεμικὸν ἰδὸν τὸ μύστικον ἠγκυροβολημένον πλησίον τοῦ βρικίου ἐλλιμενισθῇ ἐκεῖ, ἐφώναξαν εἰς τὸ μύστικον νὰ κα-

(α) Τὸ πλοῖον τοῦτο ἦτο τῶν ἀδελφῶν Βελισσαρίων καὶ διευθύνετο ἀπὸ τὸν Ν. Βελισσάριον.

τεβάσουν τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, ἥτις ἦτον ὑψωμένη ἐκεῖ· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σταματάρα καὶ ὁ παῖς ὅστις ἦτον εἰς τὸ μύστικον δὲν τὴν κατεβίβασαν, ἔπεμψαν λέμβον ἐκ τοῦ βρικίου μὲ ἀξιωματικὸν καὶ τὴν κατεβίβασαν. Μετὰ ταῦτα ὤπλισαν τὸ μύστικον καὶ ἐπιβάντες αὐστριακοὶ τινὲς καὶ εἷς ἀξιωματικὸς ἀπῆλθον πρὸς ἀναζήτησιν τῶν κλεπτῶν, οὓς εἶχον μάθει ὅτι εἰς ἐκεῖνα τὰ παράλια εὑρίσκονται συνηγμένοι. Ὁ τουρκικὸς στόλος ἰδὼν τὸ μύστικον τοῦτο τὸ συνέλαβε καὶ ἠγκυροβόλησεν εἰς Ῥόδον· ὁ πασσὰς τῆς Ῥόδου ἐπῆρε τὸν παῖδα καὶ τὸν ἠρώτησε περὶ Ψαρῶν· ὁ δὲ παῖς τῷ εἶπεν ὅτι τὰ Ψαρὰ εἶναι γεμάτα κανόνια· τοῦτο ἀκούσας ὁ πασσὰς ἐφιλοδώρησε παράδες πεντήκοντα πρὸς τὸν παῖδα. Ἀναχωρήσαντες δὲ οἱ αὐστριακοὶ μὲ τὸ μύστικον ἐκεῖθεν ἦλθον εἰς Κῶ καὶ εὗρον τὸ βρίκιον καὶ τὴν Κασίαν γολέταν ἠγκυροβολημένα. Ἀποπλεύσαντα δ' ἐκεῖθεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ἠγκυροβόλησαν εἰς Σμύρνην, ὅπου διέμεινε τὸ πλήρωμα τοῦ μυστίκου ἐπὶ τοῦ βρικίου ἡμέρας ἓξ, μετὰ ταῦτα δὲ τὸ ἀπήγαγον εἰς τὸ αὐστριακὸν δίκροτον, τὴν ναυαρχίδα, καὶ τοὺς ἔβγαλαν τὰ σίδερα ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ τοὺς ἔβαλαν εἰς φυλακήν. Ἀπὸ τοὺς Κασίους εἶχον μόνον τὸν πλοίαρχον, διότι τοὺς ναύτας ὁ διευθυντὴς τοῦ βρικίου ἀφῆκεν εἰς τὴν Ἀστυπαλαίαν, ὅπου συνέλαβε τὴν γολέταν. Ὁ αὐστριακὸς ναύαρχος ἠρώτησε τοὺς συλληφθέντας καταδρομεῖς ἐὰν γνωρίζουν νὰ κάμωσι τὸν πρωρέα ἵνα ὑπάγῃ εἷς ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν αὐστριακὴν πολεμικὴν γολέταν ὡς τοιοῦτος· οἱ καταδρομεῖς ἀπήντησαν ὅτι πάντες γνωρίζουσιν, ἀλλ' οὐδεὶς ὑπάγει, διότι θέλουν νὰ γυρίσουν εἰς τὴν πατρίδα των· εἷς δὲ μόνον Πάτμιος ἐδέχθη καὶ ἐπέμφθη πρωρεὺς εἰς τὴν γολέταν.

Τὸ πλήρωμα τοῦ μυστίκου συγκείμενον ἀπὸ 22 ἀν-

δρας, ἤδη συνέκειτο ἐξ εἴκοσι, διότι ἔλειψεν ὁ Πάτμιος καὶ εἷς ἕτερος, ὅστις ἔμεινεν εἰς Λέρον. Ἀφοῦ δ' ἔμειναν εἴκοσι πέντε ἡμέρας ἐπὶ τοῦ δικρότου τοὺς ἔθεσαν εἰς λέμβον ἐπὶ τῷ λόγῳ τοῦ νὰ τοὺς φέρωσιν εἰς τὴν Αὐστριακὴν γολέταν, ἥτις θὰ τοὺς μετακομίσῃ εἰς Ψαρά. Ἐνῷ δ' εἰσέτι εὑρίσκοντο εἰς τὴν λέμβον, εἷς παῖς χριστιανὸς, εὑρισκόμενος ἐπὶ τοῦ δικρότου τοὺς εἶπεν ὅτι δὲν θὰ τοὺς ὑπάγουν εἰς τὴν γολέταν ἀλλὰ θὰ τοὺς ἐκβάλωσιν ἔξω εἰς τὴν Σμύρνην. Μαθόντες οἱ καταδρομεῖς τοῦτο ἐζήτησαν ἀπὸ τοὺς αὐστριακοὺς νὰ τοὺς δώσωσι τὰ ὅπλα των καὶ τοὺς παρεκάλεσαν νὰ κρατήσωσι τὸν παῖδα ἵνα μὴ τὸν ἐξομώσωσιν οἱ τοῦρκοι· οἱ αὐστριακοὶ τοὺς ἀπήντησαν ὅτι τὰ μὲν ὅπλα δὲν τὰ δίδουν, ἀλλὰ νὰ μὴ φοβῶνται, διότι εἶναι καλοὶ ἄνθρωποι. Εἶτα δὲ ἔχοντες δύο λέμβους ὡπλισμένας μὲ στρατιώτας τὰς ἔπεμψαν πρὸς συνοδίαν τῶν καταδρομέων, τοὺς ὁποίους ἀπήγαγον εἰς Σμύρνην καὶ τοὺς παρέδωσαν εἰς τὸν πασσὰ, ὅστις διέταξε καὶ τοὺς ἔθεσαν εἰς φυλακὴν σιδηροδεσμίους. Τὴν ἐπιοῦσαν προσεκάλεσε τὸν Σταματάραν καὶ τὸν ἐξέτασε πῶς τοὺς συνέλαβον οἱ αὐστριακοί· ἀφοῦ δὲ οὗτος διηγήθη τὸ γεγονὸς, ὁ πασσὰς τὸν ἠρώτησεν ἂν ἔχουν εἰς τὰ Ψαρὰ τούρκους διὰ νὰ τοὺς ἀλλάξῃ.

— Ναὶ, εἶπεν ὁ Σταματάρας, ἔχουν πολλοὺς καὶ δίδουν πέντε τούρκους δι' ἕνα ἀπὸ ἡμᾶς.

Ὁ δὲ πασσὰς ἀπήντησεν ὅτι πρῶτον θὰ γράψῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν δι' αὐτούς· ἐπρόσθεσε δὲ ὅτι τοὺς ἠγόρασεν ἀπὸ τοὺς αὐστριακοὺς δι' εἰκοσιοκτὼ χιλιάδας τάληρα. Μετὰ ταῦτα προσεκάλεσεν ὁ πασσὰς καὶ τὸν παῖδα καὶ τὸν ἠρώτησεν ἂν ἔχουν τὰ Ψαρὰ κανόνια, ὁ δὲ παῖς ἀπήντησεν ὅτι ἔχουσι πολλά.

Διέμειναν δὲ οἱ καταδρομεῖς εἰς τὴν φυλακὴν τεσσαράκοντα πέντε ἡμέρας σιδηροδέσμιοι, ἐνῷ ἐκ τοῦ γαλ-

λικοῦ προξενείου καθ' ἑκάστην ἐπέμπετο εἷς καὶ τοὺς παρηγόρει. Τέλος ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τοὺς ἐξήγαγον τῆς φυλακῆς, τοὺς ἔδωσαν οἱ χριστιανοὶ φορέματα καὶ ἐνεδύθησαν, οἱ δὲ τοῦρκοι ἔχοντες ψιλὴν ἅλυσιν τοὺς ἔδεσαν ἀπὸ τὸν λαιμὸν ἕνα πρὸς ἕνα ὅλους, συμποσουμένον μετὰ τοῦ Κασίου εἰς 21. Φρουρὰ δὲ ἐξ ὀγδοήκοντα ἀνδρῶν ἀνεχώρησεν ἵνα τοὺς ἀπαγάγῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν (α). Ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτὸς διέμειναν εἰς χωρίον ἀπέχον τῆς Σμύρνης τέσσαρας ὥρας. Τὴν ἐπιοῦσαν τοὺς ἐβίασαν νὰ ὁδοιπορήσωσι πεζοί, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ ὁδοιπορήσωσιν ἔλαβε ζῶα ἡ φρουρὰ ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς καὶ τοὺς ἐπεβίβασεν εἰς αὐτὰ ἀλυσιδεμένους. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ζῶα δὲν ἐβάδιζον τακτικὰ κατὰ μῆκος τῆς ἁλύσεως, δι' ἧς ἦσαν δεδεμένοι, ἔῤῥιπτον αὐτοὺς κάτω, καὶ ὁ εἷς ἔσυρε τὸν ἄλλον καὶ τὸν ἔῤῥιπτε· βασανιζόμενοι δὲ οὕτω καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν οἱ δυστυχεῖς τὸ ἑσπέρας διέμειναν εἰς Μαγνησίαν, τὴν δ' ἐπιοῦσαν ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν συνοδευόμενοι ἀπὸ τὴν φρουρὰν· ἔκαμαν δὲ καθ' ὁδὸν ἓξ σταθμούς. Βασανιζόμενοι καὶ ταλαιπωρούμενοι ἀνιλεῶς μετὰ ἕνδεκα ἡμερῶν ὁδοιπορίαν ἔφθασαν εἰς Μπουγδανιά.

Ἐντούτοις οἱ αἰχμάλωτοι ἀφότου ἀνεχώρησαν ἀπὸ Σμύρνην συνέλαβον τὸν σκοπὸν τῆς ἐλευθερώσεως των καὶ διελογίζοντο ποῦ καὶ πῶς νὰ ἐκτελέσωσι τὸ σχέδιόν των. Εἷς ἕνα ἐκ τῶν σταθμῶν ὑπῆγε πρὸς αὐτοὺς γέρων τις χριστιανὸς τὸν ὁποῖον παρεκάλεσαν νὰ τοὺς ὑπάγῃ πνευματικὸν ἵνα ἐξωμολογηθῶσι· τὸ ὁποῖον καὶ ὑπεσχέθη νὰ πράξῃ. Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ γέρων τοὺς ἔφερεν

(α) Ὁ πασσὰς τῆς Σμύρνης ἀνήγγειλεν εἰς τὸν σουλτάνον τὴν σύλληψιν τῶν ψαριανῶν, ὁ δὲ σουλτάνος ἔπεμψε φερμάνι εἰς τὸν πασσὰν ἵνα τοὺς ἀποστείλῃ.

ὕψωμα τῆς μεγάλης πέμπτης καὶ τοὺς εἶπε νὰ τὸ φάγουν καὶ ὅσας ἁμαρτίας ἔκαμαν αὐτὸς τὰς ἀναδέχεται.

— Ἐκεῖνο δὲ ποῦ ἔχετε εἰς τὸν νοῦν σας, τοὺς προσέθηκε, νὰ μὴ τὸ ἐβγάλετε, καὶ ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Παναγία θὰ σᾶς ἐλευθερώσῃ.

Τὴν ὁμιλίαν ταύτην τοὺς τὴν ἐπανέλαβε πολλάκις, αὐτοὶ δ' ἀπήντων ὅτι εἰς τὸν νοῦν των δὲν ἔχουσι τίποτε· ὅτε δ' ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν ὁ γέρων τοὺς παρηκολούθησεν ὥρας τινὰς καὶ τοὺς ἐπανελάμβανε,

— Ἐκεῖνο δὲ ποῦ ἔχετε εἰς τὸν νοῦν σας νὰ μὴ τὸ ἐβγάλετε καὶ ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Παναγία θὰ σᾶς ἐλευθερώσῃ.

Εἰς Μπουγδανιὰ τοὺς ἐπεβίβασαν εἰς πλοῖον, Ἀλαμάνα, μετὰ φρουρᾶς εἰκοσιδύω ὁπλοφόρων ὀθωμανῶν καὶ τοὺς ἔπεμψαν διὰ Κωνσταντινούπολιν· ἀλλ' ἀπὸ ἐναντίους ἀνέμους ἠγκυροβόλησαν εἰς Κουμπουρνοῦ. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς ἔπεμψε μὲ πλοιάριον, πιαντὲ, δύω ὀθωμανοὺς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἵνα δώσωσι τὴν εἴδησιν καὶ λάβωσι τὰ δῶρα. Εἰς Κουμπουρνοὺ ἀπεφάσισαν οἱ καταδρομεῖς νὰ φονεύσωσι τοὺς Τούρκους· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦσαν ἐκεῖ ἑπτὰ ἕτερα καΐκια ἀραγμένα δὲν ἐξετέλεσαν τὴν ἀπόφασίν των. Ἀποπλεύσαντες ἐκεῖθεν μετὰ τῶν πλοιαρίων ἐλοξοδρόμουν ἀπέναντι τοῦ ἁγίου Στεφάνου· ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτὸς ἀπεφάσισαν νὰ ἐκτελέσωσι τὴν ἀπόφασίν των. Ἀλλ' εἷς ἐξ αὐτῶν, Φωκιανὸς, ἔχων συγγενεῖς εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐλπίζων ἀπὸ αὐτοὺς τὴν ἀπελευθέρωσίν του δὲν ἐσυμφώνει μὲ τοὺς συμπάσχοντας συναδέλφους του. Ἀφοῦ δὲ ὁ Σταματάρας τὸν ἠπείλησεν ὅτι πρῶτον θὰ φονεύσῃ αὐτὸν καὶ ὕστερον τοὺς τούρκους ἐσιώπησε· τότε ἔβγαλαν τὰ σίδερα ἅτινα εἶχον προπαρασκευάσει πρὸς τοῦτο, καὶ ἐξῆλθε πρῶτος εἰς τὸ κατάστρωμα ὁ Σταματάρας, κατόπιν δὲ

καὶ οἱ ἄλλοι ἄνευ ὅπλων, καὶ ἐπιπεσόντες κατὰ τῶν ὀθωμανῶν ἔλαβον τὰ ὅπλα των καὶ ἄλλους μὲν ἐφόνευσαν, ἄλλους δὲ ἔῤῥιψαν εἰς τὴν θάλασσαν· διέταξαν δὲ συγχρόνως καὶ τὸ πλήρωμα καὶ τὸν πλοίαρχον νὰ καταβῶσι εἰς τὸ κῦτος τοῦ πλοίου, διότι ἦσαν χριστιανοί· οὕτως ἔγιναν κύριοι τοῦ πλοίου. Πλησίον αὐτῶν ἐλοξοδρόμουν καὶ τὰ εἰρημένα ἑπτὰ πλοῖα, ἅτινα ἤκουον τὰς κραυγὰς τῆς πάλης· ἀλλ' οὐδὲν κατ' αὐτῶν κίνημα ἔκαμον. Γενόμενοι δὲ οἱ καταδρομεῖς κύριοι τοῦ πλοίου καὶ ἔχοντες τὸν ἄνεμον οὔριον διευθύνθησαν πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον· τὴν δ' ἐπιοῦσαν, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου, ἐνῷ ἔπλεον ἀπέναντι τῶν Ἀγανοχώρων, τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου ἐζήτησε νὰ τὸ ἐβγάλωσιν εἰς τὴν ξηράν. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ καταδρομεῖς εἶδον πλοῖον αὐστριακὸν ἐμπορικὸν ἀπεφάσισαν νὰ τὸ κυριεύσωσι καὶ νὰ ἐξέλθωσι τοῦ Ἑλλησπόντου μὲ αὐτό, ν' ἀφήσωσι δὲ τὸ πλοῖον ὅπερ τοὺς ἔφερεν εἰς τὸ πλήρωμά του. Πνέοντος ὅμως νοτίου σφοδροῦ ἀνέμου καὶ ὑπαρχόντων μεγάλων κυμάτων, δὲν ἐπεχείρησαν νὰ τὸ κυριεύσωσι. Μετὰ πέντε ἡμερῶν διάπλουν ἠγκυροβόλησαν εἰς Παλατάρι, ἐπειδὴ δὲ εἶχον ἀνάγκην ὕδατος, ἐνεδύθησαν ἱμάτια πενιχρὰ, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς των ἔθηκαν σερβέταν κυανῆν, διὰ νὰ φαίνωνται ὅτι εἶναι ραγιάδες· τὸν δὲ Φωκιανὸν, ὅστις ἐγνώριζε τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν τὸν ἐνέδυσαν μὲ τὰ τῶν φονευθέντων ὀθωμανῶν ἱμάτια καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ὕδρευσαν. Εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους ὀθωμανοὺς ἀφοῦ τοὺς ἔδωκε καρπούζια τοὺς ἠρώτησε ποῦ ὑπάγωσι. Τὸν ἀπήντησαν—εἰς τὴν Τένεδον. Ὁ ὀθωμανὸς τότε τοὺς παρήγγειλε νὰ προσέχωσι νὰ μὴ τοὺς συλλάβωσιν οἱ κλέπται ὅπου εἶναι ἔξω.

Ἀποπλεύσαντες ἐκεῖθεν ἔφθασαν εἰς τὸ Τσανακκαλεσὶ νύκτα, οἱ δὲ Τοῦρκοι τοὺς ἐφώναξαν ν' ἀράξωσι καὶ

νὰ μὴν ἐξέλθωσι νύκτα τῶν φρουρίων· ἀλλ' οἱ καταδρομεῖς ἑτοιμασθέντες ν' ἀντιπαραταχθῶσιν, ἐὰν τυχὸν πέμψωσιν οἱ ὀθωμανοὶ πλοιάρια καὶ τοὺς διάσωσιν, ἐξηκολούθησαν τὸν πλοῦν των. Οἱ τοῦρκοι βλέποντες αὐτοὺς προχωροῦντας ἤρχισαν νὰ φωνάζωσι, νὰ τοὺς ἀπειλῶσι καὶ νὰ τοὺς ὑβρίζωσιν, ἔρριψαν δὲ καὶ κατ' αὐτῶν δύω βολὰς κανονίων αἱ ὁποῖαι ἐτρύπησαν τὸ ἱστίον των. Ἀκούσαντες καὶ οἱ τοῦρκοι τοῦ δυτικοῦ φρουρίου τοὺς κανονοβολισμοὺς ἔρριψαν καὶ αὐτοὶ ἕνα κατὰ τῶν καταδρομέων, οἵτινες ἐφώναξαν, «ζήτω ἡ ἐλευθερία μας.» Διαβάντες τὰ φρούρια τοῦ Ἑλλησπόντου τὴν 14 Σεπτεμβρίου καὶ ἐρχόμενοι εἰς τὰς νήσους Μαυριὰ ἀπήντησαν τὸν τουρκικὸν στόλον, οὗτινος μία φρεγάτα τοὺς κατεδίωξε. Οἱ καταδρομεῖς ὕψωσαν σημαίαν ὀθωμανικὴν, δηλαδὴ ὅτι εἶναι ὀθωμανικὸν πλοῖον· τοῦτο δὲ ἡ φρεγάτα ἰδοῦσα ἐπέστρεψεν εἰς τὸν στόλον. Διελθόντες ἀκολούθως διὰ μέσου τοῦ τουρκικοῦ στόλου ἠγκυροβόλησαν εἰς Τένεδον, εἰς Πορι ὰς λιμάνι δύω δὲ ὀθωμανοὶ ἀπὸ τὴν ξηρὰν τοὺς ἐφώναζαν νὰ τοὺς λάβουν ἐπὶ τοῦ πλοίου των ἵνα τοὺς μεταφέρωσιν εἰς Μιτυλήνην· οἱ δὲ καταδρομεῖς τοὺς ἀπήντησαν ὅτι θὰ τοὺς λάβωσιν ὅταν ἀναχωρήσωσιν. Ἀποπλεύσαντες καὶ ἐκεῖθεν ἔφθασαν εἰς Σίγρι, ἐπειδὴ δὲ ἔπνεε νότιος ἄνεμος ἔπλευσαν πρὸς δυσμὰς καὶ ἀπήντησαν τὸν ἑλληνικὸν στόλον τὸν ὁποῖον ἐξέλαβον ὡς τουρκικόν. Πλοῖον τότε ἀποσπασθὲν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἔχον ὑψωμένην τουρκικὴν σημαίαν τοὺς κατεδίωξε· τότε ὕψωσαν καὶ οἱ καταδρομεῖς τουρκικὴν σημαίαν διευθυνθέντες πρὸς τὴν νῆσον ἅγιον Εὐστράτιον. Πλησιάσαντες δὲ εἰς τὴν νῆσον ἔθεσαν τὸ πλοῖον των εἰς ἀγκάλην καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ξηρὰν ἵνα πολεμήσωσι τὰς λέμβους. Τὸ πλοῖον τοῦ στόλου ἔπεμψε τὴν λέμβον του ἵνα τοὺς συλλάβῃ· πλησιά-

σασα δὲ αὕτη τοὺς ἠρώτησε τίνες εἶναι, μαθόντες δὲ ὅτι εἶναι ψαριανοὶ καὶ ὅτι ἔρχονται ἀπὸ Κωνσναντινούπολιν οἱ ἐν τῇ λέμβῳ ἔμειναν ἐκστατικοὶ καὶ τοὺς εἶπον ὅτι καὶ αὐτοὶ εἶναι σπετσιῶται· τότε δὲ οἱ ψαριανοὶ τοὺς διηγήθησαν τὸ ἱστορικόν των καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸ πλοῖόν των διευθύνθησαν εἰς τὸ σπετσιωτικὸν συνοδευόμενοι ὑπὸ τῆς λέμβου. Ἐξηκολούθησε δὲ τὸ πλοῖον τῶν καταδρομέων τὴν πορείαν του προηγουμένου τοῦ σπετσιωτικοῦ· οἱ καταδρομεῖς ἠγκυροβόλησαν εἰς Σκύρον καὶ ἐκεῖθεν συνοδευόμενοι πάλιν ἀπὸ τὸ σπετσιωτικὸν ἦλθον εἰς Ψαρὰ ὅπου οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ συμπολῖται των τοὺς ὑπεδέχθησαν ὡς ἐξελθόντας ἐκ τοῦ τάφου, ὡς τὸν ἀναστηθέντα Λάζαρον. Πωλήσαντες δὲ τότε τὸ πλοῖον καὶ τὸ φορτίον, ὅπερ ἦτο ροβύθια, λάδι καὶ γλυκάνισος καὶ διανείμαντες τὸ εἰσπραχθὲν, ἔλαβεν ἕκαστος μερίδιον γρόσια διακόσια ἑξήκοντα· ἐπίσης δὲ καὶ ἕκαστος ναύτης τοῦ πληρώματος τοῦ πλοίου ἔλαβε γρόσια 260· τὸ πλοῖον τοῦτο εἶχε μὲν Ἕλληνας ναύτας ἀλλ' ἦτο ὀθωμανικὸν, καθὼς καὶ τὸ φορτίον.

Ὁ πλοίαρχος Δημήτριος Χ. Γ. Κοτζιὰς, ψαριανὸς παραπλέων τὰς θαλάσσας τῆς Κρήτης μὲ τὸ πολεμικόν του πλοῖον, γολέταν, ἠγκυροβόλησεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ ἁγίου Νικολάου τῆς Κρήτης καὶ ἐσυμφώνησε μὲ τοὺς ἐκεῖ Κρήτας νὰ διατηρήσῃ τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς Σπιναλόγγας. Ἐνῷ δὲ διέμενεν ἐκεῖ, οἱ τοῦρκοι τῆς Σπιναλόγγας πληροφορηθέντες τὴν εἰς τὸν λιμένα τοῦ ἁγίου Νικολάου διαμονὴν τοῦ πλοίου, ὥπλισαν δεκατρία πλοιάρια καὶ μίαν γολέταν καὶ ἐμβάντες εἰς αὐτὰ πολλοὶ ὁπλοφόροι διὰ νὰ τὸ κυριεύσωσι ἐξ ἐφόδου, ἀπῆλθον ἐκεῖ τὴν νύκτα καὶ ἤρξαντο τῆς μάχης μὲ ψιλὰ ὅπλα καὶ κανονοβολισμούς. Ἀμέσως ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ πλοίου τοὺς ἀντεπυροβόλησαν, καὶ κόψαντες τὴν γού-

μεναν τῆς ἀγκύρας ἐξῆλθον εἰς τὰ πανιὰ, καὶ ἔχοντες τὸν ἄνεμον βοηθητικὸν κατεδίωξαν τὰ ἐχθρικὰ ἕως εἰς τὸν λιμένα τῆς Σπιναλόγγας. Ἐπληγώθησαν δὲ ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ δέκα καὶ εἷς ἐφονεύθη, ὁ Ἰωάννης Μικέλος. Περὶ τοῦ γεγονότος τούτου ἔγγραψε καὶ ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν πρὸς τὴν Διοίκησιν τὰ ἑξῆς.

Ἀριθ. 569.

Πρὸς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν.

Κατὰ τὴν 18 νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1822, ὁ καπετὰν Δημήτριος Χ. Γεωργίου Κοντσιὰς εὑρέθη μὲ τὴν γολέταν του εἰς τὸν λιμένα τοῦ ἁγίου Νικολάου τῆς Σπιναλόγγας, ἐσυμφώνησε μὲ τοὺς ἐκεῖ Κρήτας διὰ νὰ φυλάξῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Σπιναλόγγας· εὑρισκόμενος ἐκεῖ ἀραγμένος. ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν Σπιναλόγγαν διὰ νυκτὸς δεκατρία πλοῖα λεγόμενα μαλτέζες, καὶ μία γολέτα μὲ πολλοὺς ὁπλοφόρους καὶ ἐπέπεσον ἐπὶ τῆς γολέτας, ἥτις ἐσηκώθη εἰς τὰ πανιὰ καὶ κατεδίωξε τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα, ναυμαχοῦντες ὥρας ὀκτὼ μὲ ψιλὰ ὅπλα καὶ πυροβόλα, καὶ εἰσῆλθον εἰς Σπιναλόγγαν. Ἐπληγώθησαν ἐκ τῆς γολέτας τῆς ἑλληνικῆς δέκα, καὶ εἷς ἐφονεύθη.

(Τ. Σ.) Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ὁ Ἀνδρέας Λευθεράκη πληροφορηθεὶς ἀπὸ δύω συντρόφους του Φωκιανοὺς, ὅτι κιρβάνια καὶ διαβάται διαβαίνουσι παρὰ τὴν θάλασσαν κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου Τσαταρλῆ, πηγαινοερχόμενα εἰς Σμύρνην καὶ εἰς ἄλλα μέρη, καὶ ἰδὼν ὅτι ἐκεῖ δύνανται νὰ συλλάβωσι τὰ κιρβάνια καὶ τοὺς διαβάτας, ἀνεχώρησε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπὸ Ψαρὰ μὲ τὸ μύστικόν του καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Τσαταρλῆ, ἠγκυροβόλησεν εἰς νησίδιον ὀνομαζόμενον Πλατύ. Διαμείνας δὲ ἐκεῖ μίαν ἡμέραν, τὴν ἐπιοῦσαν πρὸς τὸ ἑσπέρας ἀπέπλευσεν ἐκεῖθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου εἰς τὸ πλησιέστερον μέρος τοῦ δρόμου. Ἀπεβίβασε δὲ εἰς τὴν ξηρὰν δώδεκα

ἄνδρας ὡπλισμένους, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Φωκιανῶν. Διελθόντες ὡρῶν διάστημα ἔφθασαν εἰς τὸν δρόμον καὶ κατέλαβον τὰς θέσεις στήσαντες ἐνέδρας. Περιέμενον δ' ἐκεῖ μέχρι τῆς 3 μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὅτε ἤκουσαν ποδοβολητὸν ζώων καὶ κρότον πολὺν, εἶδον δὲ διαβαίνοντας καὶ πολλοὺς ἱππεῖς ὡπλισμένους, τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα πέντε. Ἐννοήσαντες δὲ ὅτι δὲν ἦτο κιρβάνιον δὲν τοὺς ἐκτύπησαν διὰ νὰ μὴ δώσωσιν ὑπονοίας εἰς τὸ μετὰ ταῦτα καὶ ματαιώσωσι τοὺς σκοπούς των. Ἀναχωρήσαντες ἐκεῖθεν ἦλθον εἰς τὸ μύστικον καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ψαρά. Πρὸς ἐνδυνάμωσίν των δὲ παρέλαβον καὶ ἄλλους ἄνδρας καὶ τὸν Ἰωάννην Φιλίνην μὲ τὴν γολέτταν του καὶ ἀνεχώρησαν ἀπὸ Ψαρὰ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν· ἀπῆλθον εἰς τὸν κόλπον τοῦ Τσαταρλῆ, ἠγκυροβόλησαν καὶ αὖθις εἰς τὸ νησίδιον Πλατὺ καὶ περιέμενον δύο ἡμέρας ἕως οὗ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τῆς διαβάσεως τῶν κιρβανίων. Ἅμα δ' ἔφθασεν αὕτη, τὸ ἑσπέρας ἀνεχώρησαν μὲ τὸ μύστικον καὶ μὲ μίαν λέμβον τὴν ὁποίαν εἶχον καὶ ἀφήσαντες ἠγκυροβολημένην τὴν γολέταν, ἀπῆλθον εἰς τὸν μυχὸν, ἐξῆλθον εἰς τὴν ξηρὰν ἄνδρες εἰκοσιπέντε ὡπλισμένοι καλῶς, καὶ φθάσαντες περὶ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸν δρόμον κατέλαβον τὰς θέσεις στήσαντες ἐνέδραν καὶ περιμένοντες. Περὶ τὰς δύο μετὰ μεσονύκτιον ἤκουσαν ποδοβολητὸν ζώων καὶ τὸν κτύπον τῶν κωδωνίων καὶ ἐννόησαν ὅτι ἦτο τὸ κιρβάνιον. Ἅμα δ' ἔφθασεν αὐτὸ ἐκτύπησαν τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν συγκειμένην ἀπὸ ὀκτὼ ἱππεῖς καὶ ἐφόνευσαν τοὺς ἓξ καὶ καταδιώξαντες καὶ τὴν ὀπισθοφυλακὴν συγκειμένην ἀπὸ ἑπτὰ ἱππεῖς, ἔμεινεν ἀπροστάτευτον τὸ κιρβάνιον εἰς τὴν ἐξουσίαν των. Κατέλαβον λοιπὸν αὐτὸ συγκείμενον ἀπὸ τριάκοντα τρία ζῶα φορτηγὰ, κατεβίβασαν αὐτὰ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἔλαβον τὰ φορτία

των εἰς τὸ μύστικον, ἀφήσαντες τὰ ζῶα. Τὴν ἐπιοῦσαν ἑνωθέντες μὲ τὴν γολέταν ἀπῆλθον εἰς Ψαρὰ καὶ πωλήσαντες τὰ ἐμπορεύματα ἐσύναξαν τεσσαράκοντα ὀκτὼ χιλιάδες γρόσια.

Τὸ κιρβάνιον τοῦτο ἐρχόμενον ἀπὸ Σμύρνην διευθύνετο εἰς Μαγνησίαν καὶ Πέργαμον, τὰ δὲ ἐμπορεύματα ἦσαν τσόχες, μεταξωτὰ διάφορα, καὶ ἄλλα διάφορα εἴδη ἐμπορευμάτων.

Ὁ Γεώργιος Νικολάου Βρατσάνου ἐξελθὼν εἰς καταδρομὴν μὲ λέμβον τοῦ πλοίου τοῦ Γιάνναρη καὶ φθάσας μεταξὺ Καράπουρνου καὶ Ἀγνουσῶν ἀπήντησε σακολεύαν Ὀθωμανικὴν, ἥτις μετὰ μιᾶς ὥρας μάχην ἐκυριεύθη μὲ τρεῖς ὀθωμανοὺς ὑπὸ τῆς λέμβου καὶ μετεφέρθη εἰς Ψαρά.

Ὁ Κωνσταντὴς Δημ. Τοῦμπος, παραπλέων μὲ τὸ μύστικόν του εἰς τὰ ἀνατολικὰ παράλια τῆς Μιτυλήνης ἐπλησίασε νύκτα τινὰ εἰς τὸν λιμένα Σκαμιὰ καὶ εἶδε σακολεύαν ἠγκυροβολημένην· πλησιάσας πρὸς αὐτὴν ἤρχισε νὰ τὴν κανονοβολῇ καὶ τουφεκίζῃ, ἐπίσης καὶ οἱ τοῦρκοι ἤρχισαν τὸν τουφεκισμόν· ἀλλὰ μὴ δυνάμενοι νὰ μένωσιν εἰς τὴν σακολεύαν ἔλαβον τὴν λέμβον καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ξηρὰν μαχόμενοι. Οἱ καταδρομεῖς εἰσῆλθον εἰς τὴν σακολεύαν καὶ ἐπροσπάθουν νὰ τὴν ἐβγάλωσι τοῦ λιμένος. Ἔκοψαν λοιπὸν πρὸς τοῦτο τὴν γούμενταν τῆς ἀγκύρας καὶ τὰ ἀπόγαια, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὴν ἀπομακρύνωσι· θεωροῦντες δὲ ὅτι ἦσαν βαθέα τὰ ὕδατα καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν ἦτο καθισμένη ἠπόρουν διατὶ δὲν δύνανται νὰ τὴν ἐκβάλωσι. Ἤδη ἐμάχοντο ἐπὶ τρεῖς ὥρας ὅτε ἐφονεύθη ὁ πλοίαρχος· ἰδόντες δὲ οἱ καταδρομεῖς φονευμένον τὸν πλοίαρχόν των καὶ παρατηρήσαντες ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξαγάγωσι τὴν σακολεύαν ἀνεχώρησαν καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν νῆ-

σον τοῦ Ἀτζανοῦ καὶ ἐνεταφίασαν τὸν πλοίαρχον. Οἱ τοῦρκοι εἶχον δεδεμένην τὴν σακολεύαν ἀπὸ τὸν ἱστὸν εἰς τὴν ξηρὰν διὰ νὰ μὴ τὴν πάρωσιν οἱ καταδρομεῖς· ἀλλ' οὗτοι ἐπειδὴ ἦτο νύκτα δὲν παρετήρησαν πόθεν ἦτο δεδεμένη.

Ὁ Μανώλης Ἰωάννου Μαρούκη περιπλέων μὲ τὸ μύστικόν του εἰς τὰ νερὰ τῆς Ἰωνίας καὶ μὴ εὑρίσκων λείας, ἀπῆλθεν εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἀλικαρνασσοῦ· περιφερόμενος δ' ἐκεῖ διέκοψε πᾶσαν διάβασιν μεταξὺ Κῶ καὶ Ἀλικαρνασσοῦ. Μὴ δυνάμενοι δὲ οἱ τοῦρκοι νὰ ὑποφέρωσι τὴν πολιορκίαν ταύτην, συνεννοήθησαν οἱ ἐν Κῷ καὶ Ἀλικαρνασσῷ διὰ λέμβου εὐρωπαϊκοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἠγκυροβολημένον, διὰ νὰ καταδιώξωσι τὸ μύστικον. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ἐξῆλθον ἀπὸ Ἀλικαρνασσὸν πέντε πλοῖα καὶ ἀπὸ Κῶ τρία· νομίσαντες δὲ αὐτὰ οἱ καταδρομεῖς ὡς φορτηγὰ, ὥρμησαν κατ' αὐτῶν καθὼς καὶ ἐκεῖνα κατὰ τῶν καταδρομέων. Ἅμα ἐπλησίασαν ἄλληλα ἤρχισαν πεισματώδη μάχην, τὸ δὲ μύστικον περιεκυκλώθη ἀπὸ τὰ καΐκια, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἠδύναντο νὰ κάμωσιν ἔφοδον. Οἱ καταδρομεῖς θεωροῦντες τὰ ἱστία των καταξεσχισμένα ἀπὸ τὰς σφαῖρας τῶν τουφεκίων, καὶ ἰδόντες ὅτι δὲν δύνανται ν' ἀπομακρυνθῶσιν, ἔθεσαν πῦρ εἰς τὴν πυριταποθήκην καὶ ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρός. Οἱ τοῦρκοι ἔλαβον τινὰς ἡμιθανεῖς ἐκ τῆς θαλάσσης, οἵτινες ἔζησαν μίαν ὥραν καὶ ἐτελεύτησαν. Τὸ πλήρωμα τοῦ μυστίκου τούτου συνεκροτεῖτο ἀπὸ ἄνδρας τριάκοντα δύω

Ὁ Ἰωάννης Διακογιάννης πλέων τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης εἶδε τέσσαρα ὀθωμανικὰ πλοῖα διευθυνθέντα κατ' αὐτοῦ· ἅμα ἐπλησίασαν ἤρχισαν τὴν μάχην· ὁ δὲ Διακογιάννης πλησιάσας εἰς τὰ ῥηχὰ ἐποίει τὰς λοξοδρομίας του εἰς αὐτὰ, εἰς τὰ ὁποῖα τὰ πλοῖα, ὡς με-

γαλήτερα δὲν ἠδύναντο νὰ εἰσέλθωσι, διότι ἤθελον καθίσει, ἀλλὰ λοξοδρομοῦντα ἐμάχοντο. Ὁ Διακογιάννης διὰ ν' ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον ἕως οὗ νυκτώσῃ, ἠγκυροβόλησεν εἰς Παναγιὰ μπουρνού· τὰ πλοῖα λοξοδρομοῦντα τὸν ἐκανονοβόλουν, ἀλλὰ τὸν κίνδυνον τῆς θαλάσσης μέχρι τινὸς τὸν ἀπέφυγον· συναχθέντες ὅμως πολλοὶ τοῦρκοι εἰς τὴν ξηρὰν ἤρχισαν νὰ τουφεκίζωσιν, ὥστε οἱ καταδρομεῖς εὑρέθησαν μεταξὺ δύω πυρῶν. Ἀπελπισθεὶς ὁ Διακογιάννης, ἐξῆλθεν εἰς τὰ πανιὰ μαχόμενος μὲ τὰ τέσσαρα πλοῖα καὶ μετὰ πέντε ὡρῶν μάχην διέφυγε τὸν κίνδυνον· ἐπληγώθησαν δὲ δύω καταδρομεῖς, ὁ Νικόλαος Λεβεντῖνος καὶ Γεώργιος Κεφάλας.

Ὁ Νικολὴς Ἰωάννου Παρπέρης παραπλέων εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας μὲ τὸ μύστικόν του, εἶδε σακολεύαν τουρκικὴν, τὴν ὁποίαν κατεδίωξε, πλησιάσας πρὸς αὐτὴν συνῆψε μάχην· ἀλλ' ἡ σακολεύα φεύγουσα ἠγκυροβόλησεν εἰς τὸν λιμένα Ἀτζανὸν, πληγώσασα ἐκ τοῦ καταδρομικοῦ δύο ναύτας. Ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν ὁ Παρπέρης ἀπῆλθεν εἰς Μιτυλήνην καὶ Τακουμάκια, ἐξῆλθε τὴν νύκτα μετὰ ὀκτὼ ἄλλων ναυτῶν εἰς τὴν ξηρὰν, κατέλαβον τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν ἀπὸ Μιτυλήνην, εἰς Μόλυβον, ἵνα συλλάβωσι πᾶν ὅ,τι ἤθελε τοῦ παρρησιασθῇ· περὶ τὰ χαράγματα εἶδον ὀθωμανὸν ὡπλισμένον ἐρχόμενον· ἅμα ἐπλησίασεν αὐτὸς τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ἐπώλησαν ἀκολούθως εἰς Μιτυλήνην διὰ τρεῖς χιλιάδας γρόσια.

Ὁ Κωνσταντῖνος Δ. Βόγιος παραπλέων μὲ τὸ μύστικον εἰς τὸν κόλπον Τσαταρλῆ εἶδε νύκτα τινὰ εἰς τὴν ξηρὰν πυρά· πλησιάσας πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἀπεβίβασε μέρος τοῦ πληρώματος εἰς τὴν ξηρὰν, τὸ ὁποῖον συνέλαβε δύω τούρκους καὶ ἕνα χριστιανὸν καὶ τοὺς ἔφερεν ἐπὶ τοῦ μυστίκου. Οἱ καταδρομεῖς ἠρώτησαν τὸν

χριστιανὸν ἂν γνωρίζῃ τὸ Ἀραπ-τσεφτηλίκι, καὶ ἐπειδὴ ἀπήντησε καταφατικῶς τὸν ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ξηράν. Μέρος τοῦ πληρώματος διευθυνόμενον εἰς τὸ Ἀραπ-τσεφτηλίκι καθ' ὁδὸν ἀπήντησεν ἀγέλην προβάτων, συνέλαβον τὸν ποιμένα ὅστις ἦτον ὀθωμανὸς, κατεβίβασαν τὴν ἀγέλην εἰς τὸ παράλιον, ἐφόρτωσαν τὸ μύστικον καὶ μετέφερον τὰ πρόβατα εἰς Ψαρὰ καὶ τοὺς τούρκους, τοὺς ὁποίους παρέδωσαν εἰς τὴν βουλήν.

Ὁ ἀνωτέρω Βόγιος συμφωνήσας μὲ τὸν Δημήτριον Κουρκούτην καὶ Δημήτριον Καλημέρην ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς καταδρομὴν ἀπέπλευσαν ἀπὸ Ψαρὰ μὲ τὰ μύστικά των καὶ ἠγκυροβόλησαν εἰς Γλεζονῆσι· συσκεφθέντες δ' ἐκεῖ ἀπεφάσισαν, ὁ μὲν Βόγιος ν' ἀπέλθῃ εἰς ἁλυκὴν διὰ νὰ συλλάβῃ τὸν ἁλαταποθηκάριον· ὁ δὲ Καλημέρης ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸ καστέλι τῆς Σμύρνης· ὁ δὲ Κουρκούτης ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸν λιμένα τῶν Βρουλῶν· ν' ἀναχωρήσωσι δὲ τὸ ἑσπέρας καὶ τὴν ἐπαύριον νὰ εὑρεθῶσιν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἠγκυροβολημένοι. Ἀποπλεύσαντες καὶ οἱ τρεῖς, ὁ μὲν Βόγιος ἀπελθὼν εἰς ἁλυκὴν ἐξῆλθεν εἰς τὴν ξηρὰν μὲ ἑπτὰ ναύτας καὶ θραύσας τὴν θύραν τῆς οἰκίας τοῦ ἁλαταποθηκαρίου εἰσῆλθεν ἐντὸς αὐτῆς συνέλαβε τὸν ἁλαταποθηκάριον μὲ τὰ ὅπλα του καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὸ μύστικον, εἶτα ἀνεχώρησε διὰ Γλεζονῆσι.

Ὁ δὲ Καλημέρης ἀπελθὼν εἰς τὸ καστέλι ἐπλησίασεν αὐτὸ καὶ ἤκουσε τὰς ὁμιλίας τῶν τούρκων, εἶδε δὲ καὶ δύω καΐκια ἠγκυροβολημένα· μόλις ἐπέπεσεν ἐπὶ τῶν καϊκίων καὶ ἀπὸ τὸ καστέλι καὶ τὰ καΐκια ἤρχισαν κανονοβολισμοὺς καὶ τουφεκισμούς· ἀλλ' οἱ καταδρομεῖς τὰ ἐκυρίευσαν μὲ τρεῖς τούρκους καὶ ἀνεχώρησαν διὰ Γλεζονῆσι.

Ὁ δὲ Κουρκούτης ἀπελθὼν καὶ αὐτὸς εἰς τὸν λιμένα τῶν Βρουλῶν συνέλαβεν ἓν καΐκιον μὲ ἕνα ὀθωμανὸν καὶ ἀνεχώρησε διὰ Γλεζονῆσι· ὥστε πάντες εὑρέθησαν κατὰ τὴν συμφωνίαν των ἠγκυροβολημένοι τὴν πρωΐαν εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν θέσιν, καὶ ἐξεπλήρωσαν πάντες τὴν ἀποστολήν των.

Ὁ Ἀναγνώστης Σαρρηγιάννης παραπλέων μὲ τὸ μύστικόν του εἰς τὰ παράλια τῆς Μακεδονίας ἀπήντησεν ἕνα μαρτῆγον, ἔχοντα τὸ πλήρωμά του καὶ ἑτέρους τουρκαλβανοὺς ἐπιβάτας. Συνελθόντες εἰς μάχην ἐμάχοντο ὥρας ἓξ, ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδύναντο νὰ τὸ κυριεύσωσιν ἀπεφάσισαν τὴν κυρίευσίν του δι' ἐφόδου· εἰσβαλόντες λοιπὸν εἰς τὸν μαρτῆγον, τὸν ἐκυρίευσαν, πληγωθέντων ἐκ τοῦ καταδρομικοῦ τριῶν, τοῦ Θεοδώρου Μπουρνοῦ, Ἰωάννου Α. Διασάκη, καὶ ἑνὸς ἑτέρου. Ἔφερον δὲ τὸν μαρτῆγον, ἔχοντα δύο κανόνια, εἰς Ψαρὰ καὶ παρέδωκαν τοὺς τούρκους εἰς τὴν βουλήν· ὁ μαρτῆγος ἐχρησίμευσε διὰ πυρπολικόν.

Ὁ αὐτὸς Σαρρηγιάννης παραπλέων εἰς τὴν Κάνην ἡμέρας τρεῖς καὶ μὴ εὑρίσκων λείαν ἀπεφάσισε νὰ διέλθῃ τὴν παραλίαν μέχρι τῶν Κυδωνιῶν· πλησιάσας εἰς τὸ Ἁγιασμάτι, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχον οἱ ὀθωμανοὶ κανονοστάσιον ἀπὸ πέντε πυροβόλα, εἰσῆλθε νύκτα εἰς τὸν λιμένα, ἐξήγαγεν ἑπτὰ καΐκια, τὰ ἓξ φορτωμένα σῖτον, τὸ δὲ ἓν κενὸν καὶ μετενεγκὼν αὐτὰ εἰς Ψαρὰ, τὰ παρέδωκεν εἰς τὴν βουλήν.

Οὔτε κατὰ τὴν εἴσπλευσιν τοῦ καταδρομικοῦ τούτου εἰς τὸν λιμένα, οὔτε κατὰ τὴν ἔξοδόν του μὲ τὰ καΐκια οἱ τοῦρκοι ἐπυροβόλησαν ἀπὸ τὸ κανονοστάσιον ἢ ἔρριψαν ἄλλο τι ψιλὸν ὅπλον, μολονότι ἦσαν πολλοί, διότι αἱ φωναί των ἠκούοντο εἰς τὸ καταδρομικὸν· μόνον τὰ καΐκια ἀντεστάθησαν.

Ὁ αὐτὸς Σαρρηγιάννης πλέων ἄλλοτε μεταξὺ Σαμοθάκης καὶ Καραγατσίου ἀπήντησε τουρκικὸν βρίκιον, τὸ ὁποῖον κατεδίωξε, τὸ ἐπλησίασε καὶ ἀφοῦ ἐπολέμησε μίαν ὥραν τὸ ἐκυρίευσε δι' ἐφόδου· τὸ βρίκιον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἦτο φορτωμένον καπνοὺς καὶ εἶχε πυροβόλα τέσσαρα, τὸ ἔφερεν εἰς Ψαρὰ ὅπου ἐχρησίμευσεν εἰς πυρπολικόν.

Ὁ Δημήτριος Καλημέρης, Δημήτριος Γ. Ταβερνάρης καὶ Δημήτριος Κ. Γιαλουράκης συμφωνήσαντες ἀπέπλευσαν ἀπὸ Ψαρὰ καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸ καστέλι Σμύρνης, ὅπου μὴ εὑρόντες λείαν τινὰ ἐπέστρεψαν.

Ἐλθόντες εἰς Βρουλὰ ἀπεφάσισαν νὰ ἐξαγάγωσι τὰ εἰς τὸν λιμένα καίκια· ἅμα λοιπὸν ἐπῆλθεν ἡ νὺξ τὸ μὲν μύστικον τοῦ Ταβερνάρη, ὡς μικρότερον, εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ λιμένος, τὰ δὲ ἄλλα δύο ἐστάθησαν εἰς τὸ στόμιον αὐτοῦ πυροβολοῦντα· καὶ ἐξήγαγον καίκια ἕνδεκα ἐκ τῶν ὁποίων τὰ ἐννέα ἦσαν κενὰ, τὰ δὲ δύω φορτωμένα σταφίδα. Ἓν ἐξ αὐτῶν εἶχε μέσα ὀθωμανοὺς κεκρυμμένους τρεῖς εἰς τὴν πρύμνην καὶ τρεῖς εἰς τὴν πρῶραν· ὁ δὲ ἐν αὐτῷ καταδρομεὺς ἐννοήσας ὅτι ἐκεῖ εἶναι κεκρυμένοι τοῦρκοι προσεκάλεσε καὶ ἄλλους ἀπὸ τὰ μύστικα· πάραυτα ἐπιβάντες ἄλλοι τέσσαρες πρὸς βοήθειαν τοῦ συντρόφου των συνέλαβον τοὺς τούρκους καὶ τοὺς ἔδεσαν. Τὴν ἐπιοῦσαν τὰ μύστικα σύροντα τὰ καίκια ἦλθον ἀπέναντι τοῦ Σαίπη, ταῦτα δὲ ἰδόντες ὀθωμανοὶ εἰσῆλθον εἰς τρία καίκια διὰ νὰ πολεμήσουν τὰ μύστικα· οἱ δὲ καταδρομεῖς ἰδόντες ὅτι τὰ καΐκια ἔρχονται κατ' αὐτῶν ἵνα πολεμήσωσι, συνεννοήθησαν ὁ μὲν Ταβερνάρης καὶ Γιαλουράκης μὲ τὰς λείας των ν' ἀκολουθήσωσι τὸν δρόμον των, ὁ δὲ Καλημέρης ν' ἀντισταθῇ πρὸς τὰ τουρκικὰ καΐκια. ἕως οὗ ἀπομακρυνθοῦν τὰ μύστικα μὲ τὰ καΐκια. Καὶ οὕτως συνέβη· ὁ Καλημέρης καταδιώξας τὰ τρία ἐχθρικὰ πλοῖα τὰ ἔτρεψεν εἰς φυγήν· ἀπῆλθον

δὲ ταῦτα εἰς τὸ νησὶ Σαΐπη καὶ στήσαντας πυροβόλον ἐπολέμουν τὸ μύστικον τὸ ὁποῖον ἀντεπολέμει ἐκεῖ ἕως οὗ τὰ ἄλλα δύω μύστικα μὲ τὰ καΐκια ἀπεμακρύνθησαν· τότε ἀνεχώρησε καὶ ὁ Καλημέρης ἐκεῖθεν, ἐπλησίασε τὰ μύστικα καὶ διευθύνθησαν ὁμοῦ εἰς Ψαρά. Κατὰ τὴν θαλασσοπλοΐαν των ἀπήντησαν γαλλικὴν φρεγάταν, ἥτις τοὺς ἠρώτησε πόθεν συνέλαβον τόσα καΐκια· οἱ δὲ ἀπήντησαν ὅτι τὰ ἐξήγαγον ἀπὸ τὸν λιμένα τῶν Βρουλῶν· ἡ φρεγάτα τοὺς συνεχάρη χαιρετήσασα αὐτοὺς, οἵτινες μετ' ὀλίγον κατέπλευσαν εἰς Ψαρὰ μὲ τὰς λείας.

Ὁ Δημήτριος Ν. Στραπούλας καὶ Δημήτριος Γ. Ταβερνάρης ἐσυμφώνησαν καὶ ἀποπλεύσαντες μὲ τὰ μύστικά των ἀπὸ Ψαρὰ ἀπῆλθον εἰς τὸν κόλπον τοῦ Τσαταρλῆ καὶ περιέπλεον ἐκεῖ· μὴ εὑρίσκοντες δὲ λείαν ἐπέστρεψαν· ἐρχόμενοι ἔξωθεν ἀπὸ τὸ Ἁγιασμάτι εἶδον καΐκια εἰς τὸν λιμένα, ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτὸς ὥρμησαν εἰς τὰ καΐκια. Οἱ τοῦρκοι ἐννοήσαντες τοὺς καταδρομεῖς ἤρχισαν νὰ πυροβολῶσι ἀπὸ τὰ καΐκια καὶ ἀπὸ τὸ κανονοστάσιον· ἀντιπυροβουλοῦντες δὲ καὶ ἀπὸ τὸ μύστικον ἐμάχοντο μέχρι τῆς αὐγῆς· ἐξῆλθον τότε τοῦ λιμένος χωρὶς νὰ ἐξαγάγωσιν λείαν ἐξ αὐτοῦ· ἐφονεύθησαν δὲ ἐκ τοῦ μυστίκου τρεῖς, εἷς ἐκ τοῦ Στραπούλα καὶ δύω ἐκ τοῦ Ταβερνάρη, ὧν τὰ ὀνόματα εἰσὶ Μπουρνὸς, Δημήτριος Ἀγαπούσης, καὶ Ἰωάννης Γ. Γιαλούρη.

Ὁ Ἀνδρέας Σταματάρας καὶ Κωνσταντῖνος Ζεύλης συμφωνήσαντες ἀνεχώρησαν ἀπὸ Ψαρὰ καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸν κόλπον τῆς Καλλονῆς καὶ λαφυραγωγήσαντες μίαν τράταν τὴν ἔπεμψαν εἰς Ψαρά· αὐτοὶ δὲ ἀπελθόντες εἰς Φώκαις ἐλλιμενίσθησαν εἰς τὸ νησὶ Δρέπανον καὶ ἐκεῖθεν κατασκοπεύσαντες τὸν λιμένα Φώκαις καὶ ἰδόντες κορβέταν ἐχθρικὴν ὑπὸ ἐπισκευὴν, ἀπεφάσισαν δι' ἐφόδου νὰ τὴν κυριεύσωσιν· αἴφνης ἐφάνη ἁλιευ-

τικὸν πλοῖον ἔχον δύω κωπηλάτας καὶ ἕνα καθήμενον εἰς τὴν πρύμνην, οἱ καταδρομεῖς ἐπροσπάθησαν νὰ μὴ θεαθῶσι παρὰ τοῦ ἁλιευτικοῦ διὰ νὰ μὴ ματαιωθῇ ὁ σκοπός των ἀλλ' οἱ ἁλιεῖς τοὺς εἶδον· διότι ἐξῆλθον καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν νῆσον. Ὁ Σταματάρας ἀπεφάσισε νὰ τοὺς συλλάβῃ, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ῥίψῃ τουφέκι ἢ πιστόλα διὰ νὰ μὴ κάμῃ κρότον καὶ ἀκουσθῇ καὶ ματαιώσωσι τὸν σκοπόν των. Ἐπιτεθεὶς λοιπὸν ὁ Σταματάρας κατὰ τοῦ ὀθωμανοῦ διὰ τοῦ ξίφους δὲν τὸν ἐφόνευσε, πιστολίσας καὶ κατ' αὐτοῦ πάλιν δὲν τὸν ἐφόνευσε, τὸν κτυπᾷ τότε μὲ ξιφίδιον εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ στήθους, ἀλλ' ὁ τοῦρκος ὡπλισμένος ἀντιστέκεται γενναίως κτυπήσας μὲ τὸ ξίφος τὸν Σταματάραν εἰς τὸν ὦμον καὶ πληγώσας αὐτὸν ἐλαφρῶς. Ὁ Σταματάρας τὸν κτυπᾷ καὶ δεύτερον εἰς τὸ ὑπογάστριον, πλὴν πάλιν δὲν τὸν ἐφόνευσε· τέλος τῷ δίδει καὶ τρίτην εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὸν ἔῤῥιψε νεκρόν. Οἱ κωπηλάται Κυριάκος καὶ Ἀθανάσης, χριστιανοὶ, δὲν ἐπέστρεψαν εἰς Φώκαις ἀλλ' ἠκολούθησαν τοὺς καταδρομεῖς. Μετὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο ἰδόντες τὴν εἰς τὸν λιμένα Φώκαις ἑτοιμασίαν τῆς κορβέτας, ἐννόησαν ὅτι οἱ τοῦρκοι τοὺς ὑποπτεύθησαν καὶ ἀνεχώρησαν τὸ ἑσπέρας διευθυνθέντες εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης. Πλησιάσαντες εἰς τὸ ἀκρωτήριον Παναγιὰ-Μπουρνοὺ εἶδον ἀλαμάναν πρὸς τὴν ὁποίαν ἐπλησίασαν· αὕτη ἔῤῥιψε κατ' αὐτῶν πυροβολισμούς τινας, συνήχθησαν δὲ καὶ ἄλλοι τοῦρκοι τουφεκίζοντες· οἱ καταδρομεῖς πυροβολοῦντες καὶ τουφεκίζοντες ἐπέβησαν τῆς ἀλαμάνας, τὸ δὲ πλήρωμα αὐτῆς ἀνεχώρισε μὲ τὴν λέμβον ἀφοῦ ἐκάθισε τὴν ἀλαμάναν εἰς ῥηχά. Οἱ καταδρομεῖς προσεπάθουν ν' ἀποσύρωσιν αὐτὴν, ἐνῷ οἱ ὀθωμανοὶ ἀπὸ τὸ παράλιον ἔῤῥιπτον τουφεκισμὸν ἀδιάκοπον· οἱ καταδρομεῖς ἀπέσυρον τὴν ἀ-

λαμάναν καὶ ἀνεχώρησαν πάντες ἀβλαβεῖς· εἶχε δὲ αὐτη δύω κανόνια, τὸ δὲ κατάστρωμα ἦτο πλῆρες αἱμάτων.

Ὁ αὐτὸς Ἀνδρέας Σταματάρας συμφωνήσας μετὰ τοῦ Νικολάου Καλέργη ἀνεχώρησε μετ' αὐτοῦ ἀπὸ Ψαρὰ μὲ τὰ μυστικά των καὶ ἀπῆλθον εἰς Χίον· ἐξελθόντες ἕκαστος πλοίαρχος μὲ 15 ναύτας εἰς τὴν ξηρὰν εἰσῆλθον εἰς θωλὸν ποτάμι διὰ νυκτὸς καὶ συνέλαβον ὀθωμανὸν τινά, ὅστις ἦτο διωρισμένος νὰ συνάξῃ τὰ χαράτσια, καὶ ἐφυλάκισαν αὐτὸν εἰς οἰκίαν τινά. Ἀλλ' ὁ ὀθωμανὸς ἀναχωρήσας λαθραίως ἀπῆλθεν εἰς τὸ χωρίον Καταράκτην καὶ λαβὼν τριάκοντα ὀθωμανοὺς ὁπλοφόρους ἀπῆλθε πρὸς καταδίωξίν των, οἱ καταδρομεῖς ἀναχωρήσαντες εἰσῆλθον εἰς τὰ μύστικά των, οἱ δὲ τοῦρκοι τοὺς ἠκολούθησαν τουφεκίζοντες ἕως τὸ παράλιον· τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν οἱ καταδρομεῖς ἰδόντες πέραμα ἐρχόμενον ἀπὸ Διαβατὰς ἀπέπλευσαν ἀμέσως, συνέλαβον τὸ πέραμα καὶ εὗρον εἰς αὐτὸ τὸν διοικητὴν τοῦ χωρίου Θυμιανὰ, ὃν ἐπώλησαν εἰς Χίον, διὰ μέσον τοῦ αὐστριακοῦ προξένου, διὰ χίλια δωδεκάρια χρυσᾶ.

Ὁ Νικόλαος Γεωργίου Ταβερνάρης ἀποπλεύσας ἀπὸ Ψαρὰ μὲ τὸ μύστικόν του διευθύνετο εἰς Μιτυλήνην· ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα εἶδε τὸν ὀθωμανικὸν στόλον διευθυνόμενον εἰς Χίον. Οἱ καταδρομεῖς κωπηλατοῦντες δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐξημερώθησαν εἰς Μιτυλήνην καὶ ἠγχυροβόλησαν εἰς ἄμμον τινὰ ἵνα ἀναπαυθῶσιν· περὶ τὸ μεσημέριον ἐπαρβησιάσθη εἰς τὴν ξηρὰν ὡπλισμένος ὀθωμανὸς καὶ κρατῶν εἰς χεῖράς του τηλεσκόπιον ἐθεώρει τὸν ἐχθρικὸν στόλον· νομίσας δὲ ὅτι ἡ λέμβος αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν στόλον τὸν ὀθωμανικὸν, κατέβη εἰς τὸ παράλιον. Οἱ καταδρομεῖς τὸν ἐρωτοῦν· — ἐδῶ εἶναι ψαριανοὶ κλέπται; Ὁ τοῦρκος τοὺς ἀπαντᾶ ὅτι ἔχουσι

δύω μῆνας νὰ φανῶσι διότι ἔχουσι τὸν λιμένα των ἀποκεκλεισμένον (α) καὶ δὲν φαίνεται κανείς.

—Ἔχει πολλὰ καράβια ἡ ἁρμάδα μας καὶ ποῦ τραβᾶ, ἐπαναλαμβάνουσιν ἐρωτῶντες οἱ ψαριανοί.

— Τραβᾶ κατὰ τὴν Χῖον, ἐπανέλαβεν ὁ Ὀθωμανός, καὶ βλέπω μὲ τὸ γυαλὶ 25 ἢ 26, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἄλλα τὰ ὁποῖα δὲν τὰ βλέπω.

—Ἔχομεν φερμάνι διὰ τὸν πασσὰ, ἐπαναλαμβάνουσιν οἱ ψαριανοί· ἔχομεν φόβον ἀπὸ τοὺς ψαριανοὺς κλέπτας;

—Μὴ φοβεῖσθε, τοὺς ἀποκρίνεται ὁ Ὀθωμανός, ἐλᾶτε ἔξω νὰ ὁμιλήσωμεν καλλήτερα.

Οἱ καταδρομεῖς φοροῦντες ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των σαρίκια ὡς ραγιάδες ἐπλησίασαν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἐξῆλθον, ὁ δὲ τοῦρκος ἀμέσως ἐννόησε ὅτι εἶναι καταδρομεῖς καὶ ἔρριψε κατ' αὐτῶν τὰ ὅπλα του, ἀλλὰ κανένα δὲν ἐπλήγωσεν. Οἱ καταδρομεῖς ὁρμήσαντες τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ἐπῆραν εἰς τὸ μύστικον. Τότε δὲ ὁ Ὀθωμανός,

—Ἐ, Καπετὰν, εἶπεν, ὁ ἄνθρωπος ὅσον γεράζει τόσον μανθάνει καὶ βάζει γνῶσιν.

Ἐπώλησαν δὲ αὐτὸν οἱ καταδρομεῖς διὰ πέντε χιλιάδες γρόσια καὶ δέκα ὀκάδες τυρόν.

Ὁ Νικόλαος Δ. Κοτζιᾶ πλέων μὲ τὸ πλοῖόν του εἰς τὰ Γλεζονήσια καὶ ἰδὼν πλοιάριον φέρον τρεῖς ὀθωμανοὺς καὶ ἐρχόμενον ἀπὸ Σμύρνην ἔπεμψε τὴν λέμβον του, συνέλαβεν αὐτὸ μετὰ τῶν ὀθωμανῶν καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸ πλοῖον. Ἐρωτήσας ὁ πλοίαρχος αὐτοὺς πόθεν εἶναι· εἷς ἐξ αὐτῶν γέρων ἑβδομηκοντούτης ἀποκρίνεται ὅτι εἶναι ἀπὸ τὸ χωρίον Μπαλουκλὰ καὶ ὅτι ἐπῆγεν εἰς Σμύρ-

(α) Κοινῶς φαίνεται ὅτι οἱ τοῦρκοι ἐγνώριζον ὅτι οἱ ψαριανοὶ ἀπέκλειον τὸν λιμένα των.

νην καὶ ἐπώλησε σταφίδα καὶ ἔκαμε τὴν προῖκα τοῦ υἱοῦ του ἵνα τὸν νυμφεύσῃ Ὁ πλοίαρχος συμφωνήσας μὲ τὸν γέροντα τοῦτον τὰ λύτρα, συμποσούμενα εἰς δύω καὶ ἥμισυ χιλιάδας γρόσια, τὸν ἀπεβίβασεν εἰς τὴν ξηρὰν ἵνα τὸν φέρῃ τὰ λύτρα· ἐκράτησε δὲ τὸν υἱὸν εἰς τὸ πλοῖον. Μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἡμερῶν ὁ γέρων καταβὰς εἰς τὴν παραλίαν, περιέμενε τὴν λέμβον τὴν ὁποίαν ἔπεμψεν ὁ πλοίαρχος. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἐθεάθησαν τινὲς τοῦρκοι διώκοντες δύω χριστιανοὺς, οἵτινες βλέποντες τὴν λέμβον ἔσπευδον πρὸς αὐτὴν ἵνα σωθῶσιν. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν, νέος ὢν εἰσῆλθεν εἰς τὴν θάλασσαν ἀλλὰ μὴ εἰξεύρων νὰ κολυμβήσῃ ἔμεινεν· ὁ ἕτερος γέρων ὢν συνελήφθη ὑπὸ τῶν τούρκων καὶ ἐφονεύθη· ἤρξαντο δὲ τότε οἱ τοῦρκοι τουφεκισμοὺς ἀπὸ τὴν παραλίαν ἐνῷ τουφεκίζοντες καὶ οἱ καταδρομεῖς ἐπλησίασαν μὲ τὴν λέμβον εἰς τὴν παραλίαν καὶ παρέλαβον τὸν νέον ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ τὸν ἐλύτρωσαν. Μετὰ ταῦτα ὁ Γάλλος πρόξενος ἐν Σμύρνῃ ἔγραψεν εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ τοῦ πέμψῃ τοὺς τούρκους καὶ αὐτὸς πληρώνῃ τὰ λύτρα· ὁ δὲ πλοίαρχος ἀπέστειλε τοὺς αἰχμαλώτους τούρκους δωρεάν.

Μετὰ δὲ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν ἔπεσαν αἰχμάλωτοι ὁ ἀδελφὸς τοῦ πλοιάρχου Κωνσταντῖνος καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ· ἐνήργησε δὲ ὁ γάλλος ἐκεῖνος πρόξενος τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Κωνσταντίνου, εὑρισκομένου εἰς Σίγρι. Οἱ δὲ αἰχμάλωτοι τοῦρκοι ἀπὸ Μπαλουκλὰ ἅμα ἐπληροφορήθησαν ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ πλοιάρχου εἶναι αἰχμάλωτος καὶ διαμένει εἰς Λάτσατα, εὐγνωμονοῦντες διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν των ὑπὸ τοῦ υἱοῦ της ἄνευ λύτρων ἔγραψαν πρὸς αὐτὴν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ χωρίον των Μπαλουκλὰ ἵνα τὴν ἔχωσιν ὡς μητέρα των· ἀλλ' αὕτη δὲν ἐπῆγε καὶ μετά τινα χρόνον ἠλευθερώθη.

Ὁ Νικόλαος Ἰωάννου Ζανῆ πλέων τὸ παράλιον τοῦ Καράπουρνου νύκτα μὲ τὸ μύστικόν του παρετήρησε καΐκιον· πλησιάσας πρὸς αὐτὸ τὸ προσέβαλεν· οἱ τοῦρκοι ἐπεχείρησαν ν' ἀντισταθῶσιν· ἀλλ' οἱ καταδρομεῖς τὸ ἐκυρίευσαν ἐξ ἐφόδου μετὰ ἓξ τούρκων, τοὺς ὁποίους ἐπώλησαν εἰς τὸ χωρίον Κουλπαξὲ διὰ δύω χιλιάδες γρόσια. Τὸ δὲ καΐκιον ἔπεμψαν εἰς Ψαρά.

Ὁ Ἰωάννης Α. Κυπαρίσσης καὶ ὁ Δημήτριος Γ. Λουμάκης μὲ τὰ μύστικά των καὶ μὲ τὸ μύστικον τοῦ Ζαχαριὰ Μαυρομμάτη, διαπλέοντες ἀπῆλθον ἔξωθεν τοῦ λιμένος Μελὶ, ἐσυμφώνησαν καὶ ἀπέστειλαν τὸ ἓν μύστικον εἰς τὸ Μελὶ καὶ ἀπεβίβασεν εἰς τὴν ξηρὰν τινὰς ἐκ τοῦ πληρώματος ἵνα κατασκοπεύσῃ τὴν πεδιάδα· εἶδον δ' ἐκεῖ τοὺς ὀθωμανοὺς συνάζοντας τὰ προϊόντα των, βαμβάκια καὶ σταφίδας, καὶ ἀνυψώνοντας αὐτὰ εἰς σωρούς· ἀποσυρθέντες ἀπῆλθον εἰς τὸ μύστικον καὶ συνεννοηθέντες καὶ μὲ τὰ ἄλλα μύστικα, ἀπεβιβάσθησαν τὰ πληρώματα μετὰ τῶν πλοιάρχων ὡπλισμένα καλῶς καὶ εἰσῆλθον νύκτα εἰς τὸ μέρος ὅπου ἦσαν τὰ βαμβάκια καὶ αἱ σταφίδες, σελήνης οὔσης. Οἱ ἐκεῖ ὀθωμανοὶ ἀκούσαντες τὸν κρότον ἀνεχώρησαν, οἱ δὲ καταδρομεῖς εὑρόντες τοὺς σάκκους τῶν ὀθωμανῶν ἐκεῖ μετέφερον τὰ προϊόντα ταῦτα εἰς τὰ πλοῖά των. Οἱ δὲ ἀναχωρήσαντες ὀθωμανοὶ ἀπῆλθον εἰς τὸ χωρίον καὶ συνάξαντες πολλοὺς ἄλλους τούρκους ἦλθον πρὸς καταδίωξιν τῶν καταδρομέων, οἵτινες εἶχον φορτωμένα τὰ μύστικά των· φθάσαντες ἐκεῖ οἱ ὀθωμανοὶ συνῆψαν μάχην· ἀλλ' οἱ καταδρομεῖς ἐπέβησαν εἰς τὰ μύστικά των καὶ ἀναχωρήσαντες ἦλθον εἰς Ψαρά.

Ὁ αὐτὸς Ἰωάννης Α. Κυπαρίσσης, ὁ Κυριακὸς Α. Μαμούνης καὶ ὁ Δημήτριος Ταβερνάρης ἠγκυροβόλησαν μὲ τὰ μύστικά των εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς νήσου

Δρέπανον, καὶ ἐξελθόντες εἰς τὴν ξηρὰν ἐκατασκόπευσαν τὸν λιμένα Φώκαις, εἰς τὸν ὁποῖον εἶδον πολλὰ καΐκια καὶ καράβια ἠγκυροβολημένα· ἰδόντες δὲ ὅτι ἀναχωροῦσι τρία καΐκια, ὧν τὸ ἓν εἶχε πέραμα δεδεμένον, εἰσῆλθον εἰς τὰ μύστικά των καὶ ἀπῆλθον πρὸς καταδίωξιν τῶν καϊκίων τὰ ὁποῖα διευθύνοντο εἰς Καράπουρνου καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἓν ἐπέστρεψε καὶ ἠγκυροβόλησεν εἰς Φώκιαις. Ἐνῷ δὲ τὰ μύστικα κατεδίωκον τὰ δύω καΐκια, τὸ ταχύτερον ἔδωκεν εἰς τὸ βραδυκίνητον τέσσαρας ναύτας ἵνα ἐνδυναμώσῃ τὸ πλήρωμά του διὰ ν' ἀνθέξῃ εἰς τὴν μάχην. Τὸ δὲ βραδύτερον θεωροῦν τὴν πλησίασιν τοῦ μυστίκου, ἔλαβε καὶ τοὺς τούρκους τοῦ περάματος τὸ ὁποῖον ἔσερνε καὶ τὸ ἀφῆκε· ἔγειναν δὲ τὸ ὅλον δεκαέξ· διὰ νὰ διαφύγῃ δὲ τὸν κίνδυνον ἔκοψε καὶ τὴν λέμβον του. Παύσαντος τοῦ ἀνέμου οἱ καταδρομεῖς διὰ τῆς κωπηλασίας ἐπλησίασαν τὸ καΐκιον καὶ ἤρχισαν νὰ τὸ κανονοβολοῦν· ἀφοῦ δὲ τοῦ ἔθραυσαν τὴν μεγάλην κεραίαν καὶ ἐπέπεσεν ἐπὶ τῆς πρύμνης ὁ Κυπαρίσσης, εἷς ὀθωμανὸς ἐπέβη ἐπὶ τοῦ μυστίκου κρατῶν εἰς χεῖράς του ἓν ξίφος καὶ ἕτερον εἰς τοὺς ὀδόντας καὶ κτυπήσας ἕνα κωπηλάτην τοῦ ἔκοψε τοὺς δάκτύλους· ἕτερος δὲ καταδρομεὺς κτυπήσας τὸν ὀθωμανὸν εἰς τὴν κεφαλὴν μὲ τὸ κοντάκι τῆς καραβίνας τὴν ὁποίαν ἐκράτει τὸν ἐφόνευσεν· οἱ δ' ἐπιβάντες καταδρομεῖς εἰς τὸ καΐκιον ἐφόνευσαν ὅλους τοὺς εἰς τὴν πρύμνην ὀθωμανοὺς καὶ ἐμάχοντο μὲ τοὺς εἰς τὴν πρῶραν· ἐπιπεσόντος δὲ καὶ τοῦ μυστίκου τοῦ Ταβερνάρη εἰς τὴν πρῶραν τοῦ καϊκίου, ἐφόνευσαν ὅλους οἱ καταδρομεῖς ἐκτὸς τοῦ πλοιάρχου καὶ ἑνὸς ναύτου οἱ ὁποῖοι ἐνομίζοντο ἡμιθανεῖς ἀπὸ τὰς πληγάς. Οἱ τοῦρκοι θεωροῦντες ἀπὸ τὴν ξηρὰν τὸν πόλεμον, ἀπέστειλαν ἀπὸ τὸν λιμένα Μουνδρουβάνι τέσσαρα περάματα καλῶς ὡπλισμένα, μὲ ἱκανοὺς

τούρκους διὰ νὰ δώσουν βοήθειαν εἰς τοὺς ἰδικούς των. Καταδιώξαντες καὶ ταῦτα οἱ καταδρομεῖς ἐπέστρεψαν εἰς τὸν λιμένα ὅπου ἐπλησίασαν τόσον οἱ καταδρομεῖς εἰς τὴν ξηρὰν, ὥστε ἐτουφεκίζοντο ἀπὸ αὐτήν. Ἀναχωρήσαντες οἱ καταδρομεῖς ἐκεῖθεν, ὁ μὲν Κυπαρίσσης λαβὼν τὸ καΐκιον καὶ τοὺς πληγωμένους ἀπῆλθεν εἰς Ψαρὰ, ὁ δὲ Ταβερνάρης ἐπώλησε τοὺς δύω πληγωμένους τούρκους εἰς Σαΐπη διὰ δώδεκα χιλιάδας γρόσια· ἐπληγώθησαν δὲ ἀπὸ μὲν τοῦ Ταβερνάρη τὸ μύστικον ἔνδεκα, ἀπὸ δὲ τοῦ Κυπαρίσση ἐπληγώθη οὗτος εἰς τὴν χεῖρα καὶ δύο ἕτεροι καὶ εἷς ἐφονεύθη. Τὸ δὲ ἕτερον καΐκιον ὡς ταχύτερον διέφυγε τὴν μάχην. Τὸ δὲ μύστικον τοῦ Μαμούνη, ἐπειδὴ ἐθλάσθη τὸ τσιμποῦκι τῆς γάμπιας, δὲν εὑρέθη εἰς τὴν μάχην.

Τὰ δύω μύστικα τοῦ Ἰωάννου Α. Κυπαρίσση καὶ Κυριακοῦ Α. Μαμούνη, ἀπελθόντα εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἁλικαρνασσοῦ εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ λιμένος Κατὶ καλεσὶ, καὶ πολεμοῦντες ἐπὶ τρεῖς ὥρας μὲ τοὺς ἀπὸ τὰ καΐκια καὶ τὴν ξηρὰν τούρκους, ἐκυρίευσαν ἔνδεκα κενὰ καΐκια καὶ τὰ ἐξήγαγον τοῦ λιμένος.

Οἱ καταδρομεῖς Γιαλουράκης καὶ Ταβερνάρης μὲ τὰ μύστικά των ἀπῆλθον εἰς τὸν κόλπον τοῦ Βώλου, συνῆψαν μάχην εἰς τὰ Καλὰ νερὰ μὲ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους τούρκους εἰς τὰ μαγαζεῖα, ἕως 70 τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἀπεβίβασαν μέρος τοῦ πληρώματος εἰς τὴν ξηράν. Πολεμοῦντες δὲ τοὺς τούρκους καὶ ἀπὸ τὰ μύστικα μὲ τὰ πυροβόλα καὶ ἀπὸ τὴν ξηρὰν μὲ τὰ πληρώματα, ἀπεδίωξαν μετὰ μακρὰν ἀντίστασιν τοὺς Τούρκους ἀπὸ τὰ μαγαζεῖα. Οἱ ἀναχωρήσαντες τοῦρκοι ἔλαβον ἐπικουρίαν, ἐπέστρεψαν καὶ ἤρχισαν καὶ αὖθις μάχην διαρκέσασαν ὑπὲρ τὰς δύω ὥρας, ἀλλ' οἱ καταδρομεῖς λαφυ-

ραγωγήσαντες τὰ μαγαζεῖα ἀνεχώρησαν· ἐπληγώθησαν δὲ δύο καταδρομεῖς.

Ὁ Δημήτριος Γιαλουράκης ἀναχωρήσας ἀπὸ Ψαρὰ ἀπῆλθεν εἰς τὰ νερὰ τῆς Κῶ καὶ διαπλέων ἐκεῖ συνέλαβε καΐκιον ὀθωμανικὸν τῆς νήσου ταύτης· εἶτα παραπλέων εἰς Κιόβατα εἶδεν ἕτερον καΐκιον ὀθωμανικὸν τὸ ὁποῖον κατεδίωξεν· οἱ τοῦρκοι τὸ ἐκάθισαν εἰς τὴν ξηράν, τὸ δὲ μύστικον ἀπῆλθεν ἵνα τὸ συλλάβῃ· συναχθέντες ὅμως πολλοὶ τοῦρκοι εἰς τὴν ξηράν, καὶ τουφεκίζοντες ἐφόνευσαν τὸν καταδρομέα Γεώργιον Τσακάλην· ὡς ἐκ τῶν πολλῶν δὲ τουφεκισμῶν μὴ δυνηθέντες νὰ τὸ ἐξάξωσι ἀπῆλθον εἰς Σάμον· ἐκεῖ εὗρον δύω ἕτερα μύστικα ψαριανὰ, τοῦ Ἀναγνώστη Δασκάλα καὶ Νικολῆ Καλογερογιάννη· οἱ τρεῖς οὗτοι ἐσυμφώνησαν μὲ ἄλλους τρεῖς Σαμίους ἔχοντας καΐκια, καὶ ἀνεχώρησαν. Ἀπελθόντες εἰς τὸν κόλπον τῆς Μανταλιᾶς ἔκαμαν ἀπόβασιν τῶν πληρωμάτων, εἰσῆλθον εἰς χωρίον τι, ἔλαβον 25 ἄνδρας καὶ γυναῖκας 100 καὶ καταβάντες εἰς τὸ παράλιον μετὰ τῶν αἰχμαλώτων τοὺς ἐπεβίβασαν εἰς τὰ πλοῖά των· ἕνεκα δὲ ἐναντίων ἀνέμων ἠγκυροβόλησαν εἰς Γαϊδουρόνησον. Ἀναχωρήσαντες ἐκεῖθεν ἀπῆλθον εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς Ἀνατολῆς, ἐπώλησαν τοὺς αἰχμαλώτους δι' ἑκατὸν πενῆντα βώδια καὶ 3,000 γρόσια καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Σάμον καὶ διένειμαν τὰ λάφυρα.

Τὰ μύστικα τοῦ Δημ. Γιαλουράκη καὶ Νικολῆ Καλογερογιάννη ἐσυμφώνησαν εἰς Καρλόβασι μετὰ ἓξ πλοιάρχων Σαμίων, καὶ λαβόντες τὰ καΐκιά των αὐτοὶ καὶ τὰ μύστικά των οἱ ψαριανοὶ, ἔχοντες καὶ ἑξήκοντα στρατιώτας, ἀπῆλθον εἰς Σιατζίκι ἔκαμαν ἀπόβασιν καὶ συνῆλθον εἰς μάχην μετὰ τῶν τούρκων· ἡ μάχη διήρκεσεν ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας καὶ ἐφονεύθησαν ἀπὸ τοὺς στρατιώτας τέσσαρες καὶ ἀπὸ τοὺς ναύτας δύω·

συλλαβόντες δὲ τέσσαρας ὀθωμανοὺς καὶ ἀγέλας προβάτων καὶ βοῶν ἀνεχώρησαν, ἐπέστρεψαν εἰς Σάμον καὶ διένειμον τὰ λάφυρα.

Ὁ Νικόλαος Δ. Κουτσογιάννης παραπλέων μὲ τὸ μύστικόν του εἰς τὸ μεσημβρινὸν παράλιον τῆς Μιτυλήνης, εἶδεν εἰς τὴν Βρυσιὰν ξυλείαν ναυπηγήσιμον· ἐξελθόντες εἰς τὴν ξηρὰν ἔρριψαν 60 βουβὰ εἰς τὴν θάλασσαν. Τοῦτο δὲ ἰδόντες οἱ τοῦρκοι ἤρχισαν τὸν τουφεκισμόν· οἱ καταδρομεῖς ὅμως ἔλαβον τὰ ἑξήκοντα βουβὰ καὶ ἀνεχώρησαν καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν κόλπον τῆς Καλλονῆς νύκτα· ἰδόντες πυρὰ εἰς τὴν ξηρὰν ἐπλησίασαν πρὸς αὐτὰ καὶ ἀποβιβασθέντες εὗρον πλοιάρια συρμένα, καὶ τοὺς μὲν ἐντὸς τῶν πλοιαρίων ὀθωμανοὺς τοὺς ἐκτύπησαν καὶ τοὺς ἐδίωξαν· συνέλαβον δὲ ὀκτὼ καΐκια καὶ τὰ ἔφερον εἰς Ψαρά.

Ὁ Δημήτριος Γιούργας περιπλέων μὲ τὸ μύστικόν του τὴν Τένεδον εἶδεν ἀλαμάναν ἀναχωρήσασαν ἀπὸ αὐτὴν καὶ διευθυνομένην εἰς Τρωάδα· ἀμέσως διευθύνθη κατ' αὐτῆς καὶ πλησιάσας ἤρξατο τὴν μάχην· μετὰ μιᾶς ὥρας μάχην οἱ καταδρομεῖς ἠθέλησαν νὰ κυριεύσωσιν ἐξ ἐφόδου τὴν ἀλαμάναν· οἱ τοῦρκοι μαχόμενοι γενναίως ἐφόνευσαν ἕνα ἐπλήγωσαν καὶ τρεῖς ἐκ τῶν καταδρομέων οἵτινες ἀνεχώρησαν.

Ὁ Νικόλαος Γ. Ταβερνάρης καὶ ὁ Ἀναγνώστης Καρδαμιλίτης ἐσυμφώνησαν καὶ ἀπέπλευσαν ἀπὸ Ψαρὰ μὲ τὰ μύστικά των καὶ ἀπελθόντες εἰς Καράπουρνο, εἰς θέσιν Κερατιὰ ἀπεβίβασαν ἐκ τῶν δύω μυστίκων ἄνδρας τεσσαράκοντα, ἀρχηγούντων τῶν δύω πλοιάρχων καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸ χωρίον Μολδοβοῦνι ἀπέχον τῆς παραλίας ὥρας πέντε. Περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐπολιόρκησαν τὸ χωρίον, τὸ ὁποῖον συνέκειτο ἀπὸ 120 περίπου οἰκίας καὶ πέριξ τούτου ἦσαν καὶ ἄλλα τινὰ χωρία. Περὶ τὰ

ἐξημερώματα οἱ χωρικοὶ ἀπῆλθον εἰς τοὺς ἀγρούς των, οἱ δὲ καταδρομεῖς τοὺς ἐκτύπησαν· ἀπὸ τοὺς τούρκους τινὲς μὲν ἔφυγον, τινὲς δὲ ἀντεστάθησαν πολεμοῦντες. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ χωρίου ὠνομάζετο Μουσαγὰς, ἐπειδὴ δὲ εἶχεν ὑπηρετήσει ὑπ' αὐτὸν ὁ Καρδαμιλίτης πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐγνώριζεν αὐτὸν καὶ τὰς θέσεις τοῦ χωρίου· εἰσῆλθον λοιπὸν οἱ καταδρομεῖς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Μουσαγὰ καὶ ἐπολιόρκησαν αὐτὸν πανταχόθεν. Ὁ Μουσαγὰς προσέφερεν εἰς τοὺς καταδρομεῖς διὰ τοῦ Καρδαμιλίτου δέκα χιλιάδες γρόσια ἵνα ἀναχωρήσωσιν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ καταδρομεῖς δὲν ἐδέχθησαν, ὁ Μουσαγᾶς εὗρεν εὐκαιρίαν καὶ ἐδραπέτευσεν. Ἐντούτοις, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου, οἱ χωρικοὶ τῶν πέριξ χωρίων πληροφορηθέντες τὰ διατρέχοντα ἔδραμον πρὸς βοήθειαν τῶν συγχωρικῶν των, οἱ δὲ καταδρομεῖς ἰδόντες ὅτι δὲν δύνανται πλέον νὰ διαμείνωσι συνέλαβον τέσσαρας νέας ὀθωμανίδας καὶ δύω ὀθωμανοὺς, ἀνεχώρησαν πολεμοῦντες καὶ ἐπεβιβάσθησαν εἰς τὰ μύστικά των. Ἐπληγώθησαν δὲ ἀπὸ τοὺς καταδρομεῖς ὀκτὼ, τέσσαρες εἰς τὴν κατάβασίν των καὶ τέσσαρες εἰς τὴν ἐπιβίβασίν των. Ἀποπλεύσαντες ἐκεῖθεν ἀπῆλθον εἰς τὸ χωρίον Μελὶ, ἐπώλησαν ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους δι' ὀκτὼ χιλιάδας γρόσια καὶ ἐκεῖθεν ἐπέστρεψαν εἰς Ψαρά.

Ἀποπλεύσαντες καὶ αὖθις οἱ δύω εἰρημένοι μὲ τὰ μύστικά των ἀπὸ Ψαρὰ ἀπῆλθον πάλιν εἰς Καράπουρνο καὶ ἀπεβίβασαν τριάκοντα δύω ἄνδρας ἐκ τῶν δύω μυστίκων· ἀπελθόντες εἰς τὸ χωρίον Μελὶ, ὅπερ ἀπέχει τῆς θαλάσσης ἡμίσειαν ὥραν κατέλαβον τοὺς δρόμους καὶ ἐπολιόρκησαν τὸ χωρίον ἀφ' ἑσπέρας. Πλησιάσαντες εἰς οἰκίαν τινὰ ἔχουσαν τούρκους τοὺς ἐβίασαν νὰ παραδοθοῦν, ἐπειδὴ δὲ οἱ ὀθωμανοὶ δὲν ἤθελον νὰ παραδοθοῦν οἱ καταδρομεῖς ἐτρύπησαν τὴν οἰκίαν, συνέλαβον

τοὺς ἐν αὐτῇ τέσσαρας ὀθωμανοὺς καὶ καταβάντες εἰς τὰ μύστικα ἐπώλησαν τοὺς δύω διὰ τέσσαρας χιλιάδας γρόσια, τοὺς δὲ ἄλλους δύω, ἀπελθόντες εἰς Ψαρὰ τοὺς παρέδωκαν εἰς τὴν βουλήν.

Ὁ Μανώλης Ἀντωνῆ ἀποπλεύσας μὲ τὸ καταδρομικόν του ἀπὸ Ψαρὰ ἀπῆλθεν εἰς τὸν κόλπον Τσαταρλῆ, εἰς θέσιν ὀνομαζομένην Παναγιά-Μπουρνοῦ καὶ παρέπλεεν ἐκεῖ. Ἰδόντες οἱ τοῦρκοι τὸ καταδρομικὸν, ἔστησαν ἐνέδρας καὶ ἀφῆκαν ἀγέλας βοῶν καὶ ἵππων βοσκούσας εἰς τὸ παράλιον. Οἱ καταδρομεῖς ἰδόντες τὰς ἀγέλας ἀπεβίβασαν δώδεκα ναύτας εἰς τὴν ξηρὰν διὰ νὰ καταβιβάσωσι τὰ ζῶα εἰς τὸ παράλιον ὅπως τὰ λάβωσιν. Οἱ ὀθωμανοὶ ἐκ τῆς ἐνέδρας ἤρξαντο νὰ τουφεκίζωσιν, οἱ δὲ Ἕλληνες ἀντεστάθησαν· οἱ ὀθωμανοὶ τοὺς περιεκύκλωσαν, τὸ μύστικον, τὸ ὁποῖον τοὺς ἐκανονοβόλει. Μετὰ πολύωρον μάχην ἐφόνευσαν τοὺς ἕνδεκα οἱ ὀθωμανοὶ καὶ τὸν ἕτερον συνέλαβον ζῶντα. Ἐπιστρέψας ὁ Μανώλης Ἀντωνῆ εἰς Ψαρὰ ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους ἀνατολίτας ποιμένας ὀκτὼ καὶ ἀποπλεύσας ἀπῆλθεν εἰς τὰς παλαιὰς καὶ νέας Φώκιας, εἰς θέσιν ὀνομαζομένην Κυρίμ-ἀγά· ἀποβιβασθέντες οἱ ποιμένες καὶ ὁ πλοίαρχος, κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν των ἀπήντησαν ἑτέρους τρεῖς ποιμένας καὶ συνεννοήθησαν μετ' αὐτῶν. Μετ' ὀλίγον ἔφθασαν ποιμένα ὀθωμανὸν ἔχοντα μεγίστην ἀγέλην προβάτων· ὁ ὀθωμανὸς οὗτος εἶχε παρεύρεθῆ εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς Χίου, καὶ μὴ ὑποπτευθεὶς ποσῶς τοὺς καταδρομεῖς, ἤρχισε νὰ τοὺς διηγῆται τὰς ἀνδραγαθίας του καὶ τὰ λάφυρα τὰ ὁποῖα ἔκαμεν ἐκεῖ· ἀφοῦ ἐτελείωσε τὰς ἱστορίας του συνέλαβον αὐτὸν οἱ καταδρομεῖς· ὡπλισμένον ὄντα, τὴν δὲ ἀγέλην τῶν προβάτων κατεβίβασαν εἰς τὸ παράλιον καὶ τὴν ἐφόρτωσαν εἰς τὸ μύστικον καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ψα-

ρὰ, πωλήσαντες τὰ πρόβατα· τὸν δὲ ὀθωμανὸν παρέδωκαν εἰς τὴν βουλήν.

Ὁ αὐτὸς καταδρομεὺς Μανώλης Ἀντωνῆ ἀποπλεύσας ἀπὸ Ψαρὰ διευθύνθη πρὸς τὰ μέρη τῆς Κῶ· παραπλέων εἰς τὴν νῆσον Γυαλὶ, εἶδε πλοῖον ἔχον τὸ σκάφος μαῦρον καὶ τὸν πρωραῖον ἱστὸν τοῦ παπαφίγκου ἐλλείποντα. Νομίσας δὲ αὐτὸ εὐρωπαϊκὸν ἐμπορικὸν διευθύνθη πρὸς αὐτὸ, ὅπως τὸ ἐρωτήσῃ διὰ τὸν στόλον τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ. Ἅμα ἐπλησίασεν ἐντὸς βολῆς κανονίου πρὸς τὸ βρίκιον, ἔσυρεν αὐτὸ τὰ πυροβόλα του, ἅτινα εἶχεν ἔσωθεν, καὶ ἤρξατο τὸν πυροβολισμὸν ὑψῶσαν τὴν ὀθωμανικὴν σημαίαν, τότε ἐννόησαν οἱ καταδρομεῖς ὅτι ἦτον ὀθωμανικὸν τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ καὶ ἤλλαξαν τὴν διεύθυνσίν των πρὸς τὴν ξηράν· τὸ ἐχθρικὸν βρίκιον ἐξηκολούθει καταδιῶκον αὐτοὺς καὶ, ὡς ταχύπλουν, ἐπλησίαζεν ὁλονὲν πρὸς τὸ καταδρομικόν· οἱ καταδρομεῖς θεωροῦντες ὅτι τοὺς πλησιάζει τὸ ἐχθρικὸν βρίκιον, τὸ ὁποῖον τοὺς ἐκανονοβόλει ἀκαταπαύστως, ἐπειδὴ ἐπληγώθη καὶ εἷς, ἔσυραν τὴν λέμβον, τὴν ἔκοψαν καὶ ἔθεσαν τὰς κώπας ἵνα ἀπομακρυνθῶσι κωπηλατοῦντες· ἐπελθούσης δὲ ἤδη τῆς νυκτὸς ἐπλησίασαν εἰς τὸν Καβοκέφαλον καὶ ἐλλιμενίσθησαν εἰς ἀγκάλην τινά· τὴν ἐπιοῦσαν ἀνετείλαντος τοῦ ἡλίου, εἶδον τὸ βρίκιον ἀπομεμακρυσμένον, ὅθεν ἀπέπλευσαν ἐκεῖθεν, ἀπῆλθον εἰς τὸν μπαρπανικόλαν ἔκαμαν ἀπόβασιν, συνέλαβον ἕνα ὀθωμανὸν, βόας καὶ πρόβατα καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ψαρά.

Ὁ αὐτὸς Μανώλης Ἀντωνῆ καὶ Ἀναγνώστης Σαρρυγιάννης συμφωνήσαντες ἀπέπλευσαν μὲ τὰ μύστικά των ἀπὸ Ψαρὰ καὶ ἀπελθόντες εἰς Μιτυλήνην, Μοσχονήσια καὶ Ἀδραμίτη συνέλαβον πολλὰ καΐκια φορτωμένα καὶ κενὰ καὶ τὰ ἔπεμψαν εἰς Ψαρά· αὐτοὶ δὲ ἀπελθόντες εἰς τὰ νερὰ τῆς Αἴνου καὶ πλέοντες ἐκεῖ εἶδον λεύκαν φορ-

τωμένην καὶ τὴν κατεδίωξαν· αὕτη δὲ ἐπλησίασεν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ τὸ πλήρωμα ἐξελθὸν ἤρξατο τὸν τουφεκισμὸν ἵνα ὑπερασπισθῇ τὴν λεύκαν. Οἱ καταδρομεῖς μαχόμενοι ἐπλησίασαν τὴν λεύκαν καὶ τὴν ἐκυρίευσαν, ἐξελθόντες δὲ καὶ εἰς τὴν ξηρὰν κατεδίωξαν τὸ πλήρωμα· ἔπειτα καταλαβόντες τὴν λεύκαν ἐπέστρεψαν εἰς Ψαρά· ἦτο δὲ τὸ φορτίον τοῦ πλοίου τούτου τυρὸς κασκαβάλι καὶ σάρωθρα.

Οἱ δύω ἀδελφοὶ Ἰωάννης Δ. Φιλήνης καὶ Μικὲς Δ. Φιλήνης λαβόντες εἰς τὰ καταδρομικὰ των εἴκοσι πέντε στρατιώτας ἀπέπλευσαν ἀπὸ Ψαρὰ, ἀπῆλθον εἰς τὸν κόλπον Ἀδραμίτη καὶ ἀπεβίβασαν τοὺς στρατιώτας καὶ δέκα ναύτας, ἀνὰ πέντε ἐξ ἑκάστου μυστίκου· περὶ τὸ μεσονύκτιον ἔφθασαν εἰς χωρίον τι καὶ εἶδον δύω καφενεῖα ἀνοικτὰ εἰς τὰ ὁποῖα εὑρίσκοντο τοῦρκοι· ἀμέσως ἐτουφέκισαν κατ' αὐτῶν, οἵτινες ἐκπλαγέντες διὰ τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο ἐννόησαν ὅτι εἶναι ψαριανοὶ, ἐξῆλθον τῶν καφενείων καὶ ἤρχισαν καὶ αὐτοὶ τὸν τουφεκισμόν. Πλησίον τοῦ χωρίου τούτου ὑπῆρχον καὶ ἄλλα χωρία ὀθωμανικὰ, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἅμα ἔμαθον τὸ γεγονὸς, ἔτρεξαν εἰς βοήθειαν τῶν ἰδικῶν των, ἀνέτειλε δὲ τότε καὶ ἡ σελήνη· οἱ δὲ Ἕλληνες ἤρχισαν νὰ ὀπισθοπορῶσι τακτικῶς καὶ φθάσαντες εἰς τὴν παραλίαν ἐπεβιβάσθησαν εἰς τὰ καταδρομικά· Κατὰ τὴν ἐκδρομὴν ταύτην ἐφονεύθησαν πέντε Ἕλληνες, ἄγνωστον δὲ εἶναι πόσοι ὀθωμανοὶ ἐφονεύθησαν· ἐζώγρησαν δὲ καὶ ἕνα ὀθωμανὸν κρῆτα.

Ἀποπλεύσαντες ἐκεῖθεν καὶ περιπλέοντες εἰς Φώκαις εἶδον δύο καίκια ὀθωμανικὰ τὰ ὁποῖα κατεδίωξαν· καὶ τὰ μὲν δύο καίκια ἀπῆλθον εἰς Δρέπανον, οἱ δὲ καταδρομεῖς ἀπεβίβασαν εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοὺς στρατιώτας καὶ ναύτας, τοὺς ὁποίους ἰδόντες οἱ ἐκεῖ ποιμένες, ἵνα-

ψαν εἰς διάφορα μέρη πυρὰ, τὰ ὁποῖα ἐχρησίμευον ὡς σήματα· οἱ δὲ ὀθωμανοὶ ἰδόντες ἀπὸ τὰ χωρία τὰ πυρὰ ἔδραμον πρὸς βοήθειαν· οἱ καταδρομεῖς λαβόντες τοὺς στρατιώτας καὶ ναύτας εἰσῆλθον ἐπὶ τῶν καταδρομικῶν καὶ ἀνεχώρησαν ἄπρακτοι. Ἐκεῖθεν ἀπῆλθον εἰς Τσαμαλτὶ καὶ ἀπεβίβασαν στρατιώτας καὶ ναύτας, συνέλαβόν δύω ποιμένας ὀθωμανοὺς μὲ τὰς ἀγέλας των καὶ καταβιβάσαντες αὐτὰς εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἐφόρτωσαν τὰ καταδρομικά των καὶ ἦλθον εἰς Ψαρά.

Ὁ Ἀποστόλης Γ. Ἀποστόλη, Νικόλαος Γ. Παγκάρας, Κωνσταντὴς Χ. Γ. Κοτζιᾶ, Δημ. Παπανικολὴς καὶ Γεώργιος Θ. Καλάρη μὲ τὰ πολεμικά των πλοῖα ἀνεχώρησαν ἀπὸ Ψαρὰ καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν Συρίαν πρὸς καταδρομήν· περιπλεύσαντες αὐτὴν συνέλαβον διάφορα πλοῖα καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἠγκυροβόλησαν εἰς Καστελόριζον· ἀποβιβάσαντες τὰ πληρώματα εἰς τὴν ξηρὰν ἀντεκρούσθησαν ὑπὸ τῶν φρουρούντων τὸ φρούριον ὀθωμανῶν, οἵτινες ὅμως ἀφοῦ ἀντεστάθησαν ἐπὶ ἱκανὴν ὥραν, εἰσῆλθον εἰς λέμβον τῶν Καστελοριζῶν λάθρα καὶ μετέβησαν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς ξηρᾶς. Τὰ πληρώματα εἰσελθόντα εἰς τὸ φρούριον ἔλαβον ἀπὸ αὐτὸ τὰ πέντε κανόνιά του καὶ ἀναχωρήσαντα ἐκεῖθεν διευθύνθησαν εἰς Ψαρά. Κατὰ τὴν θαλασσοπλοΐαν των ἄνωθεν τῆς Ῥόδου, μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς μεγάλης ξηρᾶς, ἐθεάθησαν τρία ἐχθρικὰ πλοῖα, μία κορβέτα καὶ δύω γολέται, πλέουσαι μὲ οὔριον ἄνεμον καὶ διευθυνόμεναι πρὸς τὴν Ῥόδον. Οἱ Ἕλληνες ἐτέθησαν εἰς γραμμὴν πολέμου περιμένοντες· ἦτο δὲ ὁ ἄνεμος σφοδρός. Ἅμα ἐπλησίασαν τὰ τουρκικὰ πλοῖα εἰς τὰ ἑλληνικὰ ἤρξατο ὁ κανονοβολισμὸς ἀμφοτέρωθεν· τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα ἔχοντα τὸν ἄνεμον οὔριον ἐξηκολούθουν τὴν πορείαν των κανονοβολοῦντα καὶ διῆλθον ἔμπροσθεν τῶν ἑλληνικῶν, τὰ ὁποῖα ἀμέσως τὰ κατεδίω-

ξαν· ἡ κορβέτα καὶ ἡ μία γολέτα ἐσώθησαν εἰς Ῥόδον, τὴν δὲ ἄλλην γολέταν διωκομένην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἔρριψαν οἱ ὀθωμανοὶ εἰς τὴν μεγάλην ξηρὰν ὅπου ἐναυάγησεν. Ἦσαν δὲ τὰ πλοῖα ταῦτα τοῦ Μεχμέτ-Ἀλῆ. Ἐκεῖθεν οἱ καταδρομεῖς ἀπῆλθον εἰς Ψαρὰ καὶ παρέδωκαν τὰ κανόνια εἰς τὴν βουλὴν, ἥτις τὰ μετεχειρίσθη πρὸς ὀχύρωσιν τῆς νήσου.

Ὁ Ἀνδρέας Γ. Μαρίνου ἀποπλεύσας μὲ τὸ μύστικόν του ἀπὸ Ψαρὰ ἀπῆλθεν εἰς τὰς νήσους Τακουμάκια ἐνεδρεύων· κατεδίωξε δ' ἐκεῖ πλοιάριον ἀναχωρῆσαν ἀπὸ Μιτυλήνην καὶ ἅμα τὸ ἐπλησίασεν ἤρξαντο τὸν κανονοβολισμόν· τὸ ἐκυρίευσαν δὲ ἐξ ἐφόδου καὶ συνέλαβον δύω ὀθωμανούς. Τὴν ἐπιοῦσαν ἐλθόντες εἰς Μιτυλήνην ἐπώλησαν, διὰ τοῦ προξένου ἄγγλου, τοὺς ὀθωμανοὺς καὶ τὸ πλοιάριον δι' ἐννέα χιλιάδας γρόσια.

Ὁ Ἰωάννης Βαρβαρέσος καὶ Μιχαὴλ Ἀνέστης συμφωνήσαντες ἀνεχώρησαν ἀπὸ Ψαρὰ μὲ τὰ μύστικά των· διαβαίνοντες δὲ πλησίον τῆς πόλεως Μιτυλήνης, ὅτε εἶχεν ἐπέλθει ἡ νὺξ, ἄφησαν διαστάσεις μεταξὺ τοῦ ἑνὸς πλοίου μέχρι τοῦ ἄλλου· εἶδον δὲ ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦ Ἀνέστη πλοῖον ἄλλο καὶ ἐξέλαβον αὐτὸ ὡς τὸ τοῦ Βαρβαρέσου· ἀλλὰ σιμὰ τούτου, τὸ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἔπλεον ἄλλα πέντε πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἀμέσως ἤρχισαν πυροβολισμὸν καὶ τουφεκισμὸν κατὰ τοῦ πλοίου τοῦ Ἀνέστη προσπαθοῦντα νὰ τὸ κυριεύσωσιν· ἀμέσως ἤρχισαν καὶ ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦ Ἀνέστη τὸν πόλεμον. Ἡ μάχη διήρκεσε τρεῖς ὥρας, ἐφονεύθησαν δὲ τέσσαρες καὶ ὁ πλοίαρχος Ἀνέστης καὶ τρεῖς ἐπληγώθησαν, ἔλαβε δὲ τὴν διεύθυνσιν τοῦ μυστίκου ὁ ἀδελφὸς τοῦ πλοιάρχου Δημήτριος. Τὰ τουρκικὰ πλοῖα ἐπλησίασαν πρὸς τὸ μύστικον ἵνα ἐπιπέσωσι δι' ἐφόδου, ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα ἐπυρσοκροτήθη ἡ πυριταποθήκη τοῦ ἑνὸς ὀθωμανικοῦ καὶ

οὕτως ἠλευθερώθη τὸ μύστικον· ὁ δὲ Βαρβαρέσος ἐπειδὴ ἦτο μακρὰν ἐπλησίασεν εἰς τὸ τέλος τῆς μάχης.

Οἱ τοῦρκοι τῆς Μιτυλήνης θεωροῦντες τὰ μύστικα πλέοντα ἔξωθεν αὐτῆς ἑτοίμασαν τὰ πέντε πλοῖα διὰ νὰ ἐξέλθωσι τὴν νύκτα νὰ τὰ κυριεύσωσιν ἐξ ἐφόδου· ἐπέτυχαν δὲ καὶ ἐπέπεσαν ἐπὶ τοῦ ἑνός. Τὰς πληροφορίας ταύτας ἔμαθαν κατόπιν ἀπὸ αἰχμαλώτους τούρκους, τοὺς ὁποίους συνέλαβον ἄλλα ψαριανὰ μύστικα· ἔμαθαν δὲ ὅτι ἐφονεύθησαν ἕνδεκα ὀθωμανοὶ καὶ ἑπτὰ ἐπληγώθησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀποκλεισμὸς καὶ καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν.

Ἡ βουλὴ τῶν ψαριανῶν πληροφορηθεῖσα ὅτι μοῖρα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου εἶναι ἠγκυροβολημένη εἰς τὸν Ἀναγαρὰν καὶ ὅτι ὁ στόλος τάχιον ἐκπλέει τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὅτι στρατεύματα συνάζονται, ἐκήρυξε τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς νήσου, καὶ δὲν ἀνεχώρουν εἰμὴ ταχύπλοα καὶ τὰ διὰ κατασκόπευσιν τοῦ ἐχθροῦ πλοῖα, διὰ νὰ πληροφορῶνται περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ περὶ τῆς συνάξεως τῶν στρατευμάτων.

Ἐνῷ δ' ἐπολιορκεῖτο τὸ φρούριον τῆς Χαλκίδος, ὡς προεῤῥέθη, διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης, οἱ πληρεξούσιοι τῶν ψαριανῶν ἐπληροφορήθησαν ἀπὸ τοὺς αὐτομόλους Ἕλληνας καὶ Ἄραβας τοῦ φρουρίου εἰς τὸ στρατόπεδον, τὴν τοσαύτην ἔλλειψιν τροφῶν εἰς τὸ φρούριον, ὥστε τὴν κριθὴν τὴν ὁποίαν εἶχον διὰ τοὺς ἵππους τὴν ἔδιδον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, εἰς δὲ τοὺς ἵππους ἔδιδον ἀγριάδα· ἔμαθον δ' ἐπίσης ὅτι αἱ τροφαὶ τοῦ φρουρίου μόλις εἶναι εἴκοσιν ἡμερῶν· τὰς πληροφορίας ταύτας τῶν αὐτομόλων τὰς ἐπεβεβαίωσε καὶ εἷς ἱππεὺς ὀθωμανός,

ὅστις ἐξελθὼν τοῦ φρουρίου ἵνα συνάξῃ χόρτα διὰ τὸν ἵππον του, συνελήφθη ὑπὸ τῶν ἐνεδρευόντων Ἑλλήνων στρατιωτῶν.

Τὰς πληροφορίας ταύτας οἱ πληρεξούσιοι τῶν Ψαρῶν τὰς ἔγραφον εἰς τὴν βουλήν των, καὶ ὅτι ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἐξέλθῃ ὁ ἑλληνικὸς στόλος διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ὀθωμανικὸν ἵνα μὴ ματαιωθῇ ἡ περὶ Εὐβοίας ἐκστρατεία· πρὸς τούτοις ἔγραφον ὅτι πρέπει ἡ Διοίκησις νὰ πέμψῃ σῶμα στρατιωτικὸν νὰ καταλάβῃ τὸν Ἀνηφορήτην διὰ νὰ κόψῃ ὁλοτελῶς τὴν συγκοινωνίαν τῶν πολιορκουμένων μὲ τοὺς ἐν τῇ ξηρᾷ.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἐνδιαφερομένη εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἐκστρατείας τῆς Εὐβοίας διεβίβαζε τὰς πληροφορίας τῶν πληρεξουσίων της εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ ἔθνους καὶ εἰς τὴν Διοίκησιν. Τὸ δὲ Βουλευτικὸν κατὰ συνέπειαν τῶν ἀναφορῶν τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν ἔκαμε τὸ ἀκόλουθον προβούλευμα πρὸς τὸ Ἐκτελεστικόν.

Περ. Β'. ἀριθ. 685.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Περικλείονται ὀκτὼ ἔγγραφα τῆς βουλῆς τῆς ν. Ψαρῶν, ἀφορῶντα τὴν ἀσφάλειαν τοῦ τόπου των, τὴν σωτηρίαν τῆς Εὐβοίας καὶ ἄλλα διάφορα. Τὸ Βουλευτικὸν γνωμοδοτεῖ ἵνα καὶ αὖθις τὸ Σ. Ἐκτελ. δώσῃ πρὸς τὴν νῆσον ἐκείνην τὴν ἀνάλογον ἀπάντησιν εἰς τὰ αἰτήματά των, καὶ τὴν περὶ Εὐβοίας πρόνοιαν, ἣν ἔλαβεν ἡ Διοίκησις, καὶ εἰς ἣν ἐνασχολεῖται διὰ τὸ δάνειον.

Τῇ 27 φεβρουαρίου 1824.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α'. Γραμματεύς,

Ἰω. Σκανδαλίδης.

Ἰδοὺ καὶ τὰ πρακτικὰ τοῦ Βουλευτικοῦ.

(Ἀπόσπασμα πρακτικῶν)

Τοῦ Βουλευτικοῦ τῆς συνεδριάσεως, τῆς 28 φεβρουαρίου 1824·

Τὰ ἔγγραφα τῆς βουλῆς τῆς νήσου Ψαρῶν ἐστάλησαν πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν μετὰ προβουλεύματος ὑπ' ἀριθ. 685.

Τὰς ἀναφορὰς τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν δὲν εὗρον· ἀλλ' ἡ βουλὴ ἔχουσα πληροφορίας διὰ τὴν ἑτοιμασίαν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ τὴν σύναξιν τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων, γράφει πρὸς τὸ Βουλευτικὸν νὰ ληφθῇ πρόνοια ὅπως ἀσφαλισθῶσι τὰ Ψαρά· γράφει δὲ καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Εὐβοίας εὑρισκομένης εἰς ἔλλειψιν τροφῶν καὶ δυναμένης εὐκόλως, ν' ἁλωθῇ διὰ νὰ μὴν ὑπάγωσιν εἰς μάτην τὰ ἔξοδα τῆς ἐκστρατείας· εἰς τὰς αἰτήσεις ταύτας, οὔτε διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς νήσου των ἐνεργήθη τι, οὔτε διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Εὐβοίας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ Βουλὴ τοῦ ἔθνους ἐνήργει δάνειον, ἀλλ' ἦτο βεβαία ὅτι ἕως οὗ ἐκτελεσθῇ αὐτὸ ὁ ἐχθρὸς δὲν ἤθελεν ἐκτελέσει τὰ σχέδιά του; πολλοῦ γε καὶ δεῖ.

Περ. β'. ἀριθ. 481.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τοὺς προκρίτους τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἀνεγνώσθη ἡ κατὰ τὴν 26 φεβρουαρίου ἀναφορά σας· περὶ μὲν τῶν χρημάτων, στρατιωτῶν, καὶ ἄλλων, ὅσα ἐν αὐτῇ ἀναφέρετε, προλαβόντως ἡ Διοίκησις σᾶς ἀπεκρίθη περὶ τούτων ὅλων, καὶ σήμερον πάλιν ἔδωσαν ἀντίγραφον τῆς αὐτῆς ἀποκρίσεως πρὸς τοὺς κυρίους παραστάτας σας, διὰ νὰ σᾶς διευθυνθῇ ἀσφαλῶς, καὶ νὰ μὴ παραπέσῃ καὶ αὐτή. Περὶ δὲ τοῦ καταλόγου τῶν ὀνομάτων τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι κατασκόπων ἡ Διοίκησις διέταξε τὸ ὑπουργεῖον τῆς ἀστυνομίας νὰ ἐπιτάξῃ τοὺς ἀπανταχοῦ ἐπάρχους καὶ ἀστυνόμους διὰ νὰ μεταχειρισθῶσιν ὅλα τὰ ἐνεργητι-

κὰ μέσα διὰ ν' ἀνακαλυφθῶσι καὶ νὰ παιδευθῶσι ἀξίως τῆς κακονοίας καὶ πανουργίας των.

Ἐν Κρανιδίῳ, τὴν ά. μαρτίου 1824.

Ὁ πρόεδρος Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Ἰω. Κωλέττης,— *Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης.*

Καὶ ἐκ τῆς διαταγῆς ταύτης τοῦ Ἐκτελεστικοῦ δηλοῦται ὅτι ἡ βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν αἰτεῖ χρήματα καὶ στρατιώτας διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς νήσου των, ἀλλὰ καίτοι μὴ εὑρὼν εἰς τὸ ἀρχεῖον τὴν ἀναφορὰν τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν καὶ τὴν ἀπωλεσθεῖσαν διαταγὴν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ πρὸς τὴν βουλὴν, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ Διοίκησις οὔτε χρήματα, οὔτε στρατιώτας ἀπέστειλε, μολονότι ἐζήτει στρατιώτας νομοθετηθέντας ὑπὸ τῆς ἐν Ἄργει συνελεύσεως.

Ἰδοὺ καὶ ἡ διαταγὴ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς ἀστυνομίας διὰ τοὺς εἰς τὴν Ἑλλάδα κατασκόπους.

Περ. 6'. ἀριθ. 480.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς ἀστυνομίας.

Ἀπὸ τὴν νῆσον Ψαρῶν ἐστάλη ἔγγραφον σταλὲν αὐτοῦ ἀπὸ Ἄβυδον, τῇ 20 φεβρουαρίου, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα εὑρίσκονται κατάσκοποι τῶν πραγμάτων της ἐκ μέρους τῶν ὀθωμανῶν ἐχθρῶν, διὰ νὰ προδίδωσιν αὐτὰ πρὸς ἐκείνους εἰς Κωνσταντινούπολιν, μισθοθέντες διὰ αὐτὸ τοῦτο· οἵτινες εἰσὶν οἱ ἑφεξῆς.

Ὁ Γάσπαρος Ποτεφίτζι διατρίβων πότε εἰς Ψαρὰ καὶ πότε εἰς Σάμον· ὁ Ἀντώνιος Καλαβέσσι, γραικολατῖνος, εἰς Σάμον· ὁ Τζανέτος Λουσίκας, εἰς Ὕδραν· ὁ Κωνσταντὴς Βάμπας, σκλαβοῦνος, εἰς Πελοπόννησον· ὁ Βιτζέντζος Κορέλης, εἰς Σπέτζας· ὁ Ἀνδρέας Σπεράντ, ὁ Τζάνης Τζιροβίτζι, ὁ Μπατίστας Κατὸ, Τζωπιπῶνος Λάσκαρη, καὶ καπετὰν Μάρκος Μπαλάση, εἰς Ὕδραν

Διατάττεται λοιπὸν τὸ Μινιστέριον τῆς ἀστυνομίας εὐθὺς νὰ ἐπιτάξῃ τοὺς κατὰ τόπους τῆς ἐπικρατείας ἀστυνόμους ν' ἀφιερώσωσιν ὅλην τὴν προσοχήν των, καὶ νὰ μεταχειρισθῶσιν ὅλα τ' ἀπαιτούμενα ἐνεργητικώτατα μέσα διὰ ν' ἀνακαλυφθῶσιν οἱ προκείμενοι κατάσκοποι καὶ προδόται τῶν πραγμάτων τῆς Πατρίδος, διὰ νὰ λάβωσι τὴν ἀντάξιον ποινὴν τῆς κακονοίας καὶ πανουργίας των.

Ἐν Κρανιδίῳ, τὴν ά. μαρτίου 1824.

Ὁ πρόεδρος Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Π. Μπότσης—Α. Σπηλιάδης.

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς,
Γ. Π. Ῥόδιος.

Αἱ κατωτέρω δύο ἀναφοραὶ τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν καὶ Βουλευτικὸν δεικνύουσι τὸ καταδιωκτικὸν πνεῦμα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ πρὸς τοὺς ψαριανούς.

Ἀριθ. 959.

Σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 959 χθεσινήν μας ἐκθέτομεν ὅσα ἐν τῇ νήσῳ Σκιάθῳ παρὰ τῶν Ὀλυμπίων ἠκολούθησαν, τοὺς ὁποίους ἐσκοπεύομεν νὰ ματαιώσωμεν τοὺς ὀλεθρίους σκοπούς τους· ἀλλ' ἐπειδὴ πληροφορηθέντες ἐξ ἑνὸς διπλώματος τοῦ σεβαστοῦ τούτου Σώματος, ὑπ' ἀριθ. 228 ὅτι διορίζει εἰς τὸ φρουραρχεῖον τῆς Σκιάθου φρούραρχον, καίτοι πληροφορούμενον ὅτι οἱ γενναῖοι ναύαρχοι Ὕδρας καὶ τῆς νήσου μας, ἐδιόρισαν δύο πρὸ πολλοῦ, καὶ τέλος ὅτι ὁ τοιοῦτος φρούραρχος εἶναι ὑδραῖος· μόνον ὡς ἐκ μιᾶς προκηρύξεως τῶν εὐγενεστάτων προκρίτων τῆς Ὕδρας, ἀπὸ τὰς 11 φεβρουαρίου γεγραμμένης, παρατηροῦμεν ὅτι ἀμέσως ἐπροσκαλέσαμεν τὸν πατριώτην μας ν' ἀφεθῇ.

Τὸ τοιοῦτον μὲ ὅλον ὅπου ἐσυνηθίσαμεν πάντοτε νὰ παραβλέπωμεν μύρια δικαιώματά μας διὰ τὴν κοινὴν ἡσυχίαν, δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ θεωρήσωμεν μὲ ὄμμα ἀδιάφορον· διότι βλέπομεν φανερὰ κάθε κόμμα συνιστὸν τὴν Διοίκησιν ἀποβλέπει εἰς τὸ ἴδιόν του συμφέρον, πάσχει νὰ ὑστερήσῃ τοὺς ἄλλους τὰ δικαιώματά

των καὶ νὰ τὰ οἰκειοποιηθῇ· ἰδοὺ τέλος πῶς γίνονται φατρίαι, σχίσματα, διωγμοί, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα εἶναι πάντοτε ὀλέθρια· καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον ὅτι καὶ ὁ Κολοκοτρώνης καὶ οἱ λοιποὶ προβλέποντές τι ἀντίκεινται εἰς τὴν Διοίκησιν· διότι βέβαια ποῖος ἐλεύθερος Ἕλλην δύναται ἀδικούμενος νὰ σιωπᾷ; ἐκτὸς ὅταν θέλῃ, παραβλέπει.

Εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ Ὕδρα δὲν ἠγωνίσθη μόνη της κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἐπομένως δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ὑστεροῦνται καὶ οἱ λοιποὶ τὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα ἀπολαμβάνει· εἰς τὰ περισσότερα μέρη τῆς Ἑλλάδος ἐσύστησεν ἐπάρχους, ἀστυνόμους καὶ λιμενάρχας πατριώτας της καὶ πώποτε περὶ τούτου δὲν ἀνέφερε τὸ παραμικρόν· ἡμεῖς δὲ μ᾽ ὅλον ὅτι ἐδυνάμεθα κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως νὰ συστήσωμεν πατριώτην μας ἔπαρχον τῆς Σάμου, ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡσυχίαν τῶν Σαμίων ὑποκινουμένων παραιτήθημεν· ἐκπληττόμεθα ὅμως νὰ βλέπωμεν νὰ ἔξωται ὁ πατριώτης μας τὸν ὁποῖον ὁ γενικὸς ναύαρχός μας ἐσύστησεν εἰς ἐκείνην τὴν ξηρὰν νῆσον· ὡς φαίνεται δὲν εὐχαριστήθη ἡ Ὕδρα εἰς τὴν σιωπήν μας, τὴν ὁποίαν θέλομεν ἀφίσει πλέον.

Τὸ σεβαστὸν τοῦτο σῶμα, καίτοι ὑποσχόμενον νὰ δεικνύῃ τὴν ἀνήκουσαν πρόνοιαν, τὴν περιορίζει, ὡς βλέπομεν, εἰς τὰ ἴδια τέλη, συμφέροντα, τὰ μόνα αἴτια ἀντικείμενα εἰς τὴν σύστασιν τῆς μεγάλης μηχανῆς, ἥτις εἶναι ἡ Διοίκησις. Τοῦτο μᾶς κάνει νὰ λάβωμεν μέτρα, καὶ προσκαλοῦντες τὸν φρούραρχόν μας, καθὼς καὶ τὸν ἔπαρχον τῆς Σκοπέλου πατριώτας μας, καὶ ὄντες ἀμέτοχοι τῶν τοιούτων, νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν ἰδικήν μας σωτηρίαν. Δὲν θέλομεν ὅμως λείψει τὸ νὰ διώξωμεν μὲ τὰ ἅρματα τοὺς Ὀλυμπίους, καταφρονήσαντας τοὺς πατριώτας μας, ἂν καὶ ἐνδεχόμενον νὰ ὡδηγήθησαν ἀπὸ ἄλλους, καὶ νὰ ἐπαγρυπνοῦμεν εἰς τὰ ἰδιά μας συμφέροντα, ἂν καὶ ἐναντίον τοῦ μέχρι σήμερον συστήματός μας. Μένομεν.

Τῇ 7 μαρτίου 1824, Ψαρά.

Τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως εὐπειθέστατοι πατριῶται,

(Τ. Σ.) Διὰ Δημήτριον Βρατσάνον *Ν. Ἰωαννίδης*, —*Νικολὴς Καρακωνσταντὴς*, —*Ἀνδρέας Γιαννίτσης*, —*Ἀνδρέας Μαυρογιάννης*.

Ἰδοὺ καὶ ἡ πρὸς τὸ Βουλευτικὸν ἀναφορά.

Ἀριθ. 960.

Σεβαστὸν Βουλευτικὸν Σῶμα.

Τὸ σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν Σῶμα καίτοι πληροφορούμενον ὅτι πρὸ καιροῦ οἱ γενναῖοι ναύαρχοι τῆς Ὕδρας καὶ τῆς νήσου μας ἐδιόρισαν φρουράρχους ἕνα ἐξ ἑκάστης νήσου εἰς τὸ φρούριον τῆς Σκιάθου, διὰ νὰ ὑπερασπίζωνται τοὺς κατοίκους της ἀπὸ τὰς καταδρομὰς τῶν ἀτάκτων Ὀλυμπίων στρατιωτῶν, ὅμως μὲ δίπλωμά του ὑπ' ἀριθ. 228 διορίζει μόνον τῶν ὑδραίων. Ἀφίνοντες νὰ ἐξιστορήσωμεν ὅσα μέχρι τοῦδε παρεβλέπαμεν διὰ τὴν κοινὴν ἡσυχίαν, ὡς καὶ οἱ εὐγενέστατοι πληρεξούσιοί μας εἰς τὴν περὶ προεδρείας τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἐκλογὴν δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ θεωρήσωμεν μὲ ἀδιάφορον ὄμμα τὴν τοιαύτην πρᾶξιν τοῦ σεβαστοῦ Ἐκτελεστικοῦ σώματος· αὕτη ἀποδεικνύει σαφέστατα ὅτι πᾶν κόμμα παραστένον τὴν Διοίκησιν περιορίζει τὴν πρόνοιάν του εἰς τὰ ἴδιά του συμφέροντα, καίτοι ὑποσχόμενον καὶ περὶ τῶν λοιπῶν, καταφρονεῖ τοὺς λοιποὺς πάσχον νὰ ὑστερήσῃ τοὺς ἄλλους τῶν δικαιωμάτων των· τί δὲ γίνονται ἐκ τούτου; ἀπείθεια, φατρίαι, διωγμοί, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ἡ τελεία τοῦ ἔθνους καταστροφή. Παραδείγματα ἐνεστῶτα ἔχομεν μύρια, καὶ ἐνδεχόμενον ὥστε καὶ ὁ Κολοκοτρώνης καὶ λοιποί, διὰ τοῦτο ἴσως ἀντίκεινται καὶ ταράττουν τὸ πᾶν· διότι ποῖος Ἕλλην ἀδικούμενος σιωπᾷ; ἐκτὸς ὅταν θέλει, παραβλέπει. Ἡ Ὕδρα δὲν ἠγωνίσθη μόνη εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον ἀγῶνα, ὥστε νὰ θέλῃ νὰ οἰκειοποιῆται τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων· δὲν εὐχαριστήθη εἰς ὅσους πατριώτας της ἐσύστησεν ἐπάρχους, λιμενάρχας εἰς τὰς περισσοτέρας τῆς Ἑλλάδος ἐπαρχίας, ἐξώπλισε καὶ τὴν διάνοιάν της εἰς τὴν ξηρὰν νῆσον καὶ ἠθέλησαν νὰ ὑστερήσουν καὶ τοῦ πατριώτου μας τοῦ δικαιώματος τούτου, ἐνῷ ἡμεῖς ποτὲ περὶ τούτου οὔτε λόγον ξηρὸν ἀνεφέραμεν. Ἡμεῖς μόλα ταῦτα ἐπροσκαλέσαμεν τὸν πατριώτην μας, καθὼς καὶ ἐκεῖνον τὸν ἔπαρχον τῆς Σκοπέλου, νὰ μένωμεν διόλου ἀμέτοχοι τῶν τοιούτων, νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν ἰδίαν μας σωτηρίαν, καὶ νὰ λύσωμεν πλέον τὴν σιωπήν· διότι βλέπομεν νὰ τὴν μεταχειρίζωνται ὄργανον πρὸς ἐκτέ-

λεσιν τῆς ἰδιοτελείας ἄλλων. Θέλομεν ὅμως μεταχειρισθῆ τὴν δύναμίν μας νὰ παιδεύσωμεν τοὺς Ὀλυμπίους στρατιώτας, κινούμενοι ἴσως μόνον διὰ τὰς περιφρονήσεις ἃς ἔδειξαν εἰς τοὺς πατριώτας μας, μ' ὅλον ὅτι ἐσκοπεύαμεν νὰ ματαιώσωμεν καὶ τοὺς ὀλεθρίους κατὰ τῶν Σκιαθιτῶν σκοποὺς τῶν Ὀλυμπίων.

Ἡμεῖς τὸ χρέος μας ἐπληρώσαμεν καθ' ὅσον ἐδυνήθημεν, ἃς ὄψωνται οἱ αἴτιοι. Μένομεν.

Τῇ 7 μαρτίου 1824, Ψαρά.

Τοῦ σεβαστοῦ σώματος εὐπειθέστατοι πατριῶται,

(Τ. Σ.) Διὰ Δημήτριον Μπρατσάνον *Ν. Ἰωαννίδης*, —*Νικολὴς Καρακωνσταντὴς*,— *Ἀνδρέας Γιαννίτσης*,— *Ἀνδρέας Μαυρογιάννης*.

Αἱ ἀνωτέρω ἀναφοραὶ τῆς βουλῆς Ψαρῶν πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν καὶ Βουλευτικὸν, μεγίστην δίδουσιν ἰδέαν τῶν γενομένων πρὸς τοὺς ψαριανοὺς ἀδικιῶν καὶ περιφρονήσεων, καὶ τῆς παραβλέψεως τὴν ὁποίαν ἔκαμον οἱ ψαριανοὶ χάριν τῆς κοινῆς ἡσυχίας.

Οἱ πληρεξούσιοι τῶν Ψαριανῶν ἐπιθυμοῦντες τὴν σύστασιν ἰσχυρᾶς Διοικήσεως ὑπεστήριξαν τὸ Βουλευτικὸν μετὰ τῶν πληρεξουσίων Ὕδρας καὶ Σπετσῶν καὶ ἐσύστησαν τὸ Ἐκτελεστικὸν τοῦτο κατὰ τὸν ἰανουάριον τοῦ 1824 διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν καὶ διὰ τὴν ἐξ ἴσου διανομὴν τῶν δικαιωμάτων ἑκάστου Ἕλληνος. Ἀλλ' ὁ πρόεδρος αὐτοῦ Γ. Κουντουριώτης παραγνωρίσας τὰ καθήκοντά του ἔπαυσε τὸν ψαριανὸν φρούραρχον Σκιάθου τὸν ὁποῖον ἐσύστησαν οἱ ναύαρχοι Ὕδρας καὶ Ψαρῶν, ἕνα ἐξ ἑκάστης νήσου, μετὰ τὴν ναυμαχίαν τῶν Τρικέρων, καὶ τοὺς ὁποίους ἐνέκρινεν ἡ τότε Διοίκησις.

Ἐπειδὴ τὰ Ψαρὰ ἦσαν πλησιέστερα παρὰ τὰς ἄλλας δύω ναυτικὰς νήσους εἰς ἐκείνας τῆς Σκύρου, Σκοπέλου καὶ Σκιάθου, συμφερώτερον εἰς τὸ ἔθνος καὶ εἰς τοὺς κατοίκους τῶν νήσων τούτων ἦτο νὰ ἦναι αἱ πολιτικαὶ

ἀρχαὶ εἰς τοὺς ψαριανούς· διότι οὗτοι εἰς τοὺς κινδύνους των πολλάκις τοὺς ἐβοήθησαν (σελ. 259—264) καὶ τοὺς ἀτάκτους στρατιώτας ἀπὸ τὸ νὰ τοὺς κακοποιῶσι περιέστειλαν.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἀναγγέλουσα ἐπισήμως εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν καὶ Βουλευτικὸν τὰς γενομένας κατὰ τῶν ψαριανῶν ἀδικίας προσθέττει ὅτι συνήθισαν νὰ παραβλέπωσι μύρια δικαιώματά των διὰ τὴν κοινὴν ἡσυχίαν, καὶ ὅτι ἡ Ὕδρα δὲν ἠγωνίσθη μόνη κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, διότι καὶ τὰ Ψαρὰ ἔμπροσθεν τοῦ ἐχθροῦ κείμενα ἀντέκρουσαν πολλάκις αὐτόν. Ὅτι παραβλέπει διὰ τὴν κοινὴν ἡσυχίαν τοῦτο εἶναι ἀλήθεια ἀποδεδειγμένη· διὰ τὴν κοινὴν ἡσυχίαν τῶν Σαμίων ὑποκινουμένων δὲν ἐπέμειναν εἰς τὸ νὰ ἐγκαθιδρύσωσι τὸν ἔπαρχόν των· διὰ τὴν κοινὴν ἡσυχίαν, ἐνῷ τοσάκις ἔλαβον ἀφορμὴν δυσαρεσκείας, ἐσιώπησαν· διὰ τὴν κοινὴν λοιπὸν ἡσυχίαν καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ὤφειλε ν' ἀφήσῃ εἰς τὴν ξηρὰν νῆσον τὸν φρούραρχον ψαριανὸν Σκιάθου τὸν ὁποῖον ἡ πρὸ αὐτοῦ Διοίκησις διώρισεν.

Ἀπὸ τὸ ἔτος 1822, ὅτε συνεστήθη ἡ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος, οἱ εἰς πολιτικὰς θέσεις διορισθέντες ψαριανοὶ εἰσὶν οἱ ἑξῆς, Ἀνδρέας Μαυρογιάννης, ἀντέπαρχος Τήνου, ὅστις παρῃτήθη· καὶ κατ' αἴτησιν τῶν κατοίκων Σκύρου, Σκοπέλου, Σκιάθου καὶ Χιλιοδρομίων διὰ νὰ τὰς ὑπερασπίζεται ἀπὸ τὰς ἐνοχλήσεις τῶν στρατιωτῶν ὁ Δημήτριος Καλημέρης εἰς Σκῦρον καὶ Γεώργιος Ζαχαριᾶς εἰς Σκόπελον, ὁ Χ. Ἀργύρης εἰς Σάμον καὶ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος φρούραρχος. Οἱ διορισμοὶ δὲ τούτων ἐγένοντο πρὸς κοινὸν συμφέρον καὶ οὐχὶ πρὸς ἰδιωτικὴν ὠφέλειαν. Ἐνῷ δὲ οἱ ψαριανοὶ ἐτόξευον τὸν ἐχθρὸν κατὰ στῆθος· ἐτόξευε καὶ αὐτοὺς ὄπισθεν ἡ ἀντιζηλία μὲ τὰ βέλη της.

Ἐντοσούτῳ ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἀνεκάλεσε τὸν ἔπαρχον Σκοπέλου, καὶ τὸν φρούραρχον Σκιάθου, ὅστις μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του ὑπερασπίσθη τοὺς Σκιαθίτας εἰς τὸ φρούριον ὅτε οἱ στρατιῶται τὸ ἐπολιόρκησαν.

Περ. 6'. ἀριθ. 553.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Πρὸς τοὺς προκρίτους τῆς νήσου Ψαρῶν.

Χθὲς κατὰ τὸ ἔργον τῆς μάχης, ἐπειδὴ καὶ παρευρέθη τὸ Σαπέκον, Ἀριστείδης, κυβερνώμενον παρὰ τοῦ Κ. Δ. Θ. Μισεγλάννη, ἡ Διοίκησις τὸ διέταξε καὶ συνηγωνίσθη· ὅθεν ἀποφάσισε νὰ τὸ κρατήσῃ διὰ τὴν πολιορκίαν Ναυπλίου, ἀντὶ τοῦ πλοίου τὸ ὁποῖον σᾶς ἐπροσδιόριζε· ὅθεν τὸ πλοῖον ἂς ἐμποδισθῇ.

Ἐν Μύλοις, τῇ 10 μαρτίου 1824.

Ὁ πρόεδρος.

Τὸ πλοῖον τοῦτο ἐπέμφθη ἀπὸ τὴν βουλὴν τῶν Ψαρῶν μὲ γράμματα εἰς τὴν Διοίκησιν, ἥτις τὸ εἶχε διατάξει ν' ἀγωνισθῇ εἰς τὴν γενομένην μάχην εἰς τοὺς Μύλους μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν τῆς Διοικήσεως καὶ τῶν ἀνταρτῶν, θεωρήσασα αὐτὸ ἡ Διοίκησις ὠφέλιμον τὸ ἐκράτησε διὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Ναυπλίου, ἀντὶ τοῦ πλοίου περὶ τοῦ ὁποίου εἶχε γράψει εἰς τὴν βουλὴν τῶν Ψαρῶν νὰ πέμψῃ.

Τὸ καταργηθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς Ἐκτελεστικὸν ἀπῆλθεν εἰς Τριπολιτσὰν καὶ ἐνήργει ὡς Διοίκησις· μεταξὺ λοιπὸν τούτου καὶ τοῦ ἐδρεύοντος Ἐκτελεστικοῦ εἰς Κρανίδιον ἠγέρθη ἐμφύλιος πόλεμος· ἡ γενομένη λοιπὸν εἰς Μύλους μάχη ἦτον ἀποτέλεσμα τῆς διαιρέσεως.

Ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀνδρούτσου ἔχων τὴν ἐκστρατείαν τῆς Εὐβοίας μετὰ τῶν Ψαριανῶν καὶ πληροφορηθεὶς τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν μεγάλας τοῦ ἐχθροῦ προπαρασκευὰς, ἔγραψεν εἰς τὴν Διοίκησιν περὶ τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων, καὶ ὅτι ἀνάγκη πᾶσα νὰ πέμψῃ καὶ ἡ Διοίκη-

σις τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεις της. Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολή.

Ὑπερτάτη Διοίκησις.

Ἀνέφερον ἅπαξ καὶ δὶς τὰς μεγάλας ἑτοιμασίας τοῦ Σουλτάνου κατὰ τῆς ἀνατολικῆς στερεᾶς Ἑλλάδος, αἰτούμενος δύναμιν στρατιωτικὴν εἰς ἐνδυνάμωσιν τῶν ἀναγκαίων θέσεων, πρὶν φθάσας προκαταλάβῃ αὐτὰς ὁ ἐχθρὸς καὶ εἰσβαλὼν ἐξαφανίσῃ τὰ λείψανα τῶν ἐπαρχιῶν τούτων· ἀπόκρισιν δὲ οὐδεμίαν ἄχρι τούδ' ἔλαβον, καὶ σπεύδω ν' ἀναφέρω πρὸς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν περὶ τῶν αὐτῶν, προσεπιφέρων ὅτι οἱ πτωχοὶ στρατιῶται οἱ πολιορκοῦντες ἔσωθεν τὴν Εὔριπον, ὄχι μόνον ἐξαμηνίαν ὁλόκληρον δὲν ἔλαβον μισθόν, ὄχι μόνον πεινοῦν, ὄχι μόνον μπαρούτην δὲν ἔχουν, ἀλλὰ ἀφήσαντες τὰς οἰκογενείας των εἰς τὰς ἐπαρχίας Λειβαδίας, Ταλαντίου, Θηβῶν, καὶ Ἀττικῆς, ὅθεν τοὺς συνήθροισα, καὶ βλέποντες ὅτι ἔχουν νὰ αἰχμαλωτισθῶσιν, ἀναγκάζονται νὰ διαλύσουν τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐρίπου, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ καθένας οἴκαδε, νὰ ἐξοικονομήσῃ τοὺς ἐδικούς του. Ἐγὼ ἂν ἦτο ν' ἀντιπαρατάττομαι μὲ τοὺς εὑρισκομένους ἐχθροὺς εἰς τὰ φρούρια, ὑπόσχομαι μ' ὅλας τὰς εἰρημένας ἐλλείψεις νὰ τοὺς κτυπῶ ἀδιακόπως· ἀλλ' εἰς ὁλόκληρον τὴν δύναμιν τοῦ Σουλτάνου νὰ ἀνθέξω μὲ ὅσην δύναμιν ἔχω εἶναι ἀδύνατον, τὸ ὁμολογῶ ἐνώπιον τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως, διὰ νὰ λάβῃ τ' ἀνάλογα μέτρα νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν ἰδίαν αὐτῆς ἐπικράτειαν, διακινδυνεύουσαν ὅπως εἰξεύρῃ, καὶ καθικετεύω νὰ τὸ κάμῃ τὸ ὀργηγορώτερον, ἐπειδὴ χάνεται αὐτὸ τὸ μέρος ἐξ ἅπαντος.

Ἡ Ἀττικὴ ἐμολύνθη ἀπὸ θανατικὸν, μερικοὶ τόσον εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅσον καὶ εἰς τὰ χωρία τὰ δραστηριώτερα μέτρα ἐλήφθησαν, ὥστε νὰ μὴ μεταδοθῇ τὸ κακὸν περαιτέρω, καὶ ἰδεάσθησαν τὰ ἄλλα μέρη τῆς στερεᾶς καὶ τὰ νησιὰ Σαλαμῖνος καὶ λοιπά. Εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωστοποιηθῇ τὸ δυστύχημα εἰς ὅλα τὰ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια τῆς Πελοποννήσου, καὶ ὅπου ἄλλοσε κάμει χρεία διὰ νὰ προσέχουν μὴ διαλανθάσας τις τὰς φυλακὰς τῆς Ἀττικῆς μεταβῇ ποῦ καὶ μεταδοθῇ τὸ κακόν.

Προβάλλω καλὸν νὰ γίνῃ φροντὶς περὶ τῆς ἐγκαίρου ἐκπλεύ-

σεως τοῦ ἐθνικοῦ στόλου εἰς ὑπεράσπισιν τῆς Εὐβοίας καὶ πρὶν φθάσῃ ὁ μέγας στόλος τοῦ ἐχθροῦ· ἑτοιμάζονται τὰ ἐκ Βώλου διὰ νὰ φέρωσι τροφὰς εἰς τὴν Εὔριπον, ἑτοιμάζονται καὶ ἄλλα εἰς Θεσσαλονίκην διὰ νὰ φέρουν εἰς Εὔριπον τροφὰς καὶ στρατεύματα, μόνη δὲ ἡ ψαριανὴ δύναμις εἶναι ἀνίκανος νὰ ἐμποδίσῃ τούτων τὴν εἴσπλευσιν, ἐνῷ καὶ αὐτὴ ἡ νῆσος ἐπαπειλεῖται ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν ἐφέτος.

Σάλωνα, 20 ἀπριλίου 1824.

Ὀδυσεὺς Ἀνδρούτσου.

Ὁ Ὀδυσσεὺς οὗτος καὶ πρὶν τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ἀπέστειλεν ἄλλας πρὸς τὴν Διοίκησιν καὶ τὴν ἐπληροφόρει περὶ τῶν πολυαρίθμων δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ καὶ πρὸς βεβαίωσιν τῶν γραφομένων του ἀπέστειλε καὶ δύο ἐπιστολὰς τὰς ὁποίας τοῦ ἔπεμψαν δύο ὁμογενεῖς ἀπὸ Λάρισσαν (ὑπάρχουσιν αὗται εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου) οἵτινες ἦσαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ῥούμελη-Βαλεσσῆ, καὶ τοῦ ἐφανέρωνον τοὺς κατὰ τῆς Ἑλλάδος καταστρεπτικοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ, ὅπως προλάβῃ καὶ ἀσφαλίσῃ τὴν ἐπικράτειαν. Ἔπεμψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς στρατηγοὺς Κολοκωτρόνην, Πλαποῦταν καὶ Νικήταν, παριστάνων εἰς αὐτοὺς τὰς μεγάλας τοῦ ἐχθροῦ δυνάμεις, καὶ γράφων ὅτι πρέπει νὰ ἐξέλθωσιν εἰς Ῥούμελην πελοποννησιακὰ στρατεύματα διὰ νὰ μὴ χαθῇ τὸ ἔθνος. Οἱ στρατηγοὶ οὗτοι τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ὀδυσσέως τὴν ἔπεμψαν εἰς τὴν Διοίκησιν ἵνα λάβῃ γνῶσιν.

Ἐνῷ λοιπὸν τοιαῦται προπαρασκευαὶ ἐγίνοντο παρὰ τοῦ Σουλτάνου κατὰ τῆς Ἑλλάδος κινδυνευούσης, ἡ Διοίκησις δὲν ἀπέστειλεν οὔτε τὰς κατὰ ξηρὰν οὔτε τὰς κατὰ θάλασσαν δυνάμεις της εἰς ἀντιπαράταξιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Ἡ Διοίκησις μαθοῦσα ὅτι ἡ Κρήτη πνέει τὰ λοίσθια,

ἔπεμψε τὴν κάτωθεν διαταγὴν εἰς Ὕδραν καὶ Σπέτσας ἵν' ἀποστείλωσι τὰ πλοῖά των.

Περ. 6'. ἀριθ. 507.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους Ὕδρας.

Ταύτην τὴν στιγμὴν ἔφθασεν ἀπὸ Κρήτης ἡ ἐπιτροπὴ, τὴν ὁποίαν ἔστειλεν ἡ Διοίκησις διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὴν κατάστασίν της καὶ στρατιωτικῶς καὶ πολιτικῶς.

Κύριοι, ἡ Κρήτη πάσχει τὰ λοίσθια, χάνετε ἐντὸς ὀλίγου, φονεύονται οἱ ἄνδρες καὶ αἰχμαλωτίζονται γυναῖκες καὶ ἀθῶα βρέφη εἰς τὰ σπάργανα καὶ ἐπικαλοῦνται καὶ θεὸν καὶ ἀνθρώπους καὶ τὸ Ἔθνος ὁλόκληρον· οἱ κρῆτες ζητοῦσιν ἔλεος, ζητοῦσι βοήθειαν προχειροτάτην, ταχίστην· τί νὰ κάμῃ ἡ Διοίκησις εἰς τοιαύτην δυστυχίαν τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, ποίαν ἐξιλεωμένην χεῖρα διὰ ν' ἁρπάξῃ ἀπὸ τὴν ἐχθρικὴν σπάθην χιλιάδας ψυχάς;

Δὲν παρακαλεῖ θερμῶς ἡ Διοίκησις ἀπὸ μέρους τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ Ἔθνους εἰμὴ τὴν εὐγενείαν σας· ὡς ἐφάνητε πάντοτε ἀγαθοὶ συνεργοὶ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ἔθνους, φανῆτε καὶ σήμερον, διὰ τὸν Θεὸν, τῆς Πατρίδος καὶ ἰδίως σωτῆρες τῆς Κρήτης, καὶ πρὸς τὰς πενῆντα χιλιάδας τὰς ὁποίας ἀποστέλλουσιν ἀπὸ Κρήτην, καὶ αἱ ὁποῖαι σήμερον διευθύνονται εἰς τὸ κοινὸν τῆς Ὕδρας, συγκαταθέσατε ἐκ συμφώνου μὲ τοὺς προκρίτους τῆς νήσου Σπετσῶν ἐξ ἰδίων σας διὰ νὰ ἑτοιμασθῶσιν ὅσον γρήγορα δεκαπέντε πλοῖα καὶ δύο πυραλωτὰ καὶ νὰ ἐκπλεύσωσιν εἰς Κρήτην.

Διὰ τὰ περισσότερα τῶν πενῆντα χιλ. γροσίων συνεισφοράν σας, καὶ τὸ Ἔθνος καὶ ἡ Διοίκησις σᾶς ὑπόσχονται ὁποίαν συμφωνίαν ἀγαπᾶτε, εἴτε ἀπὸ τὸ δάνειον τῆς Λόνδρας, εἴτε ἀπὸ μουκατάδες, εἴτε ἀπὸ πρῶτα χρήματα τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, εἴτε ὅπως ἄλλως στοχασθῆτε. Σᾶς ἐγκλείονται καὶ τὰ γράμματα τῆς Κρήτης, καὶ ἀποστέλλεται αὐτόθι καὶ ἡ ἐπιτροπὴ, νὰ σᾶς εἰπῇ διὰ στόματος τὰ κατὰ τὴν Κρήτην.

Ἐν Κρανιδίῳ, τῇ μαρτίου 1824.

Ὁ πρόεδρος. *Ὁ γεν. Γραμματεὺς.*

Τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τοὺς προκρίτους τῆς νήσου Σπετσῶν.

Οἱ πρόκριτοι τῆς Ὕδρας λαβόντες τὰ σταλθέντα χρήματα τῶν κρητῶν παρὰ τῆς Διοικήσεως, ἀντὶ νὰ συνεννοηθῶσι, κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, μὲ τοὺς προκρίτους Σπετσῶν ἵνα ἐκπλεύσωσι τὰ προσδιορισθέντα πλοῖα ἐξ ἑκάστης νήσου, ἀπέστειλαν μόνον τὰ ἰδικά των παραβιάσαντες τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως. Ἀπελθόντα δὲ εἰς Κρήτην τὰ ὑδραϊκὰ πλοῖα ἔλαβον τὰς οἰκογενείας τῶν κρητῶν καὶ τὰς μετέφερον εἰς Μονεμβασίαν.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας ἐὰν ἐσυνεννοοῦντο μετὰ τῶν προκρίτων τῶν Σπετσῶν διὰ νὰ ἐκπλεύσωσι τὰ πλοῖά των, πρῶτον μὲν ἤθελον δείξει ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ συναγωνίζωνται μετὰ τῶν συναδέλφων των, δεύτερον δὲ ἡ ἔκπλευσις ὅλων ὁμοῦ τῶν πλοίων καὶ πυρπολικῶν ἤθελεν ἐμψυχώσει τοὺς ἀγωνιζομένους κρῆτας.

Πληροφορηθεῖσα ἡ Βουλὴ ὅτι εἰς Κρήτην ἀπεστάλησαν μόνον πλοῖα τῆς νήσου Ὕδρας ἔπεμψε τὸ ἀκόλουθον προβούλευμα εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν.

Περ. β'. ἀριθ. 709.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Ὅτι καὶ δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον ἦν νὰ ἐκπλεύσωσι πλοῖα ἑλληνικὰ, πρὸς βοήθειαν τῆς νήσου Κρήτης, ἀναντίῤῥητον. Ἐρωτᾷ ὅμως τὸ Βουλευτικὸν πρὸς πληροφορίαν του, πῶς ἐστάλησαν μόνον ἐκ τῆς νήσου Ὕδρας, καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν ἄλλων δύο ναυτικῶν, αἵτινες συντρέχουσιν ἐξ ἴσου, κατὰ τὴν ἐπιβάλλουσαν ἀναλογίαν εἰς πάσας τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος;

Τῇ ά. ἀπριλίου 1824, ἐν Κιβερίῳ.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α'. Γραμματεὺς
Ἰ. Σκανδαλίδης.

Τὸ Βουλευτικὸν κινούμενον ἀπὸ πατριωτικὸν αἴσθημα, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσωσι δυσαρέσκειαι ἢ παράπονα μεταξὺ τῶν ναυτικῶν νήσων, ἐρωτᾷ διατὶ ἐστάλησαν πλοῖα μόνον τῆς νήσου Ὕδρας. Ἐπωφελὲς διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους ἦτο νὰ διατηρῇ αὐτὸ τὸ πατριωτικὸν αἴσθημα ἀκμαῖον διὰ νὰ περιστέλλῃ τὴν ἰδιοτέλειαν καὶ φιλαρχίαν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἐγεννῶντο δυσαρέσκειαι εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους. Κατωτέρω θέλω ἱστορήσει ὁποίαν περιφρόνησιν ἔδειξε τὸ Ἐκτελεστικὸν πρὸς τοὺς ψαριανοὺς μετὰ τὴν καταστροφήν των. Ἀλλὰ καὶ τὸ Βουλευτικὸν αὐτό, τότε, οὔτε μνείαν ἐρωτήσεως κάμνει περὶ τῆς ἀναλογίας τῶν ψαριανῶν· δηλαδὴ διατὶ δὲν συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ διασωθέντα πλοῖα τῶν ψαριανῶν, οἵτινες συνηγωνίσθησαν ὑπὲρ τῶν ὅλων καὶ συνέδραμον εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος.

Πληροφορηθεῖσα ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ὅτι εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ ἐχθρικὸς στόλος παραλαβὼν ἰσχυρὸν σῶμα γιανιτσάρων καὶ τὰ συναχθέντα ἐκεῖ στρατεύματα κατέβη τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ ἔχουσα ἤδη τὸν ἀποκλεισμὸν, διέταξεν ὅλα τὰ παρευρεθέντα ἐκεῖ ξένα πλοῖα καὶ ἀνεχώρησαν, διὰ νὰ μὴ εὑρεθῶσιν καὶ πάθωσιν, ἂν ὁ ἐχθρὸς, ἐξερχόμενος τοῦ Ἑλλησπόντου, κτυπήσῃ ἀμέσως τὰ Ψαρά. Ἔγραψε δὲ καὶ εἰς τὴν Διοίκησιν τὴν κατωτέρω ἀναφοράν.

Ἀριθ. 1057.

Ὑπερτάτη Διοίκησις.

Χθὲς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐλθὸν πλοῖον μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἔχων ὀκτὼ χιλιάδες γιανιτσάρων, ἀπὸ τὸ σάββατον τοῦ Λαζάρου κατέβη εἰς Καλλίπολιν, καὶ μὲ πρῶτον οὔριον ἄνεμον ἐξέρχονται· καὶ πάμπολα στρατεύματα εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀσίας ἐλθόντα, μάλιστα εἰς τὴν Σμύρνην καὶ Κουσάντασι, εἶναι ἕτοιμα νὰ ἐμβαρκαρισθοῦν. Αἱ πληροφορίαι μᾶς δίδουν

καὶ τὰ περιστατικὰ μᾶς βεβαιοῦν, ὅτι ὁ ἐχθρὸς σκοπεύει νὰ καθυποτάξῃ τὴν Σάμον, καὶ βέβαια θέλει ἐπιτύχει τὸν σκοπόν του ἂν ὁ ἑλληνικὸς στόλος δὲν ἐκπλεύσῃ. Πόσον ἀσύμφερον εἶναι ἡ ἀπώλεια τῆς Σάμου πρὸς τὸ ἔθνος εἶναι εὔκολον νὰ συμπεράνῃ τινὰς, ὁ κκθεὶς, καὶ πόσον θέλει ἀνατρέψει τοὺς σκοποὺς καὶ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ (τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον εἶναι ἄξια μεγαλητέρας προσοχῆς) ὅταν ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἐκπλεύσῃ. Ὅσον ἀπὸ μέρος μας ἑτοιμάσαμεν τὰ πλοῖά μας καὶ τὰ ἡφαίστειά μας, καὶ εἰδοποιήσαμεν καὶ τοὺς ἀδελφούς ὑδραιοσπετσιώτας νὰ ἑτοιμασθοῦν ὅσον τάχος καὶ εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ ἐκπλεύσωμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἅμα ὅπου ἔλθουν τὰ πλοῖά των· ἀνάγκη πᾶσα καὶ ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις νὰ λάβῃ τὰ πλέον ἔκτακτα καὶ δραστήρια μέτρα, νὰ ἑτοιμάσῃ μετρητὰ, τὰ μόνα ἱκανὰ μέσα νὰ σωθῇ τὸ ἔθνος. Μένομεν μὲ βαθὺ σέβας.

1824 ἀπριλίου 11, Ψαρά.

Τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως εὐπειθέστατοι πατριῶται,

(Τ. Σ.) Διὰ Δημήτριον Μπρατσάνον *Ν. Ἰωαννίδης*, —*Νικόλης Καρακωνσταντὴς*, — *Ἀνδρέας Γιαννίτσης*, — *Ἀνδρέας Μαυρογιάννης*.

Τὸ Βουλευτικὸν πέμπει τὸ ἀκόλουθον προβούλευμα εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν κατὰ συνέπειαν τῆς ἀναφορᾶς του.

Περ. 6'. ἀριθ. 750.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Περικλείεται ἐπιστολὴ τῆς Βουλῆς τῆς νήσου Ψαρῶν, ἐξ ἧς πληροφορεῖται τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα τὰς ἑτοιμασίας τοῦ ἐχθροῦ καὶ τὸν ὅσον οὔπω ἔκπλουν τοῦ στόλου του, ὁμοίως καὶ τὴν ἑτοιμασίαν τῆς νήσου ἐκείνης· γνωμοδοτεῖ τὸ Βουλευτικὸν ὅτι νὰ γίνῃ εἰς αὐτὴν ἡ ἀνάλογος ἀπάντησις, καὶ νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Διοικήσεως εἶναι, ἅμα ὅπου φθάσει τὸ δάνειον, νὰ οἰκονομήσῃ τὴν θαλάσσιον δύναμιν.

Τὴν 20 ἀπριλίου 1824, ἐν Ἄργει.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α'. Γραμματεὺς, Ἰω. Σκανδαλίδης.

Ἰδοὺ καὶ τὰ πρακτικά.

(Ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν)

Τοῦ Βουλευτικοῦ τῆς συνεδριάσεως τῆς 20 ἀπριλίου 1824.

Εἶτα ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τῆς Βουλῆς τῆς ν. Ψαρῶν ὑπ' ἀριθ. 1057, ἥτις πληροφορεῖ τὸ κατέβασμα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου εἰς Καλλίπολιν μετὰ 8 χιλ. γιαννιτσάρων, καὶ ὅτι πάμπολα στρατεύματα ἐχθρικὰ περιμένουσιν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀσίας· καὶ ὁ σκοπός του ἀποβλέπει νὰ κτυπήσῃ τὴν Σάμον· ὅτι αὕτη ἡ νῆσος τῶν Ψαρῶν ἡτοίμασε τὰ πλοῖά της καὶ ἡφαίστεια καὶ εἰδοποίησε καὶ τὰς ἄλλας ναυτικὰς νήσους νὰ ἑτοιμασθῶσι διὰ νὰ ἐκπλεύσωσι πρὸς ἀντίκρουσιν τοῦ ἐχθροῦ· καὶ ὅτι ἡ Διοίκησις νὰ λάβῃ μέτρα δραστήρια διὰ μετρητά. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐνεκρίθη νὰ σταλῇ πρὸς τὸ Ἐκτελ. μετὰ προβουλεύματος, ὅτι νὰ γίνῃ ἡ ἀνάλογος ἀπάντησις πρὸς αὐτὴν, καὶ ὅτι ἡ Διοίκησις περιμένει τὸ δάνειον, καὶ πρῶτον θέλει λάβει τὰ ἀνάλογα μέτρα περὶ ἐξοικονομήσεως τοῦ στόλου, ἐφ' ᾧ καὶ ἐγένετο ἡ ὑπ' ἀριθ. 750.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν ψαριανῶν, διὰ νὰ ἐπιβαρύνωσιν αὐτοὺς, ἐκοινολόγησαν ὅτι δὲν ἐπροσκάλεσαν τοὺς συναδέλφους των ὑδραίους καὶ σπετσιώτας εἰς βοήθειάν των, ἵνα μὴ καυχηθῶσιν ὅτι τοὺς ἔσωσαν· καὶ διὰ τοῦτο κατεστράφησαν.

Οἱ δυστυχεῖς! ὡς εἰ δὲν ἤρκει ἡ καταστροφὴ αὐτῶν ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἐπιβαρύνωνται καὶ μὲ νέας θλίψεις αὐτοί, οἵτινες μυριάκις καὶ εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ εἰς τοὺς συναδέλφους των ἔγραψαν ὅπως ἐξέλθῃ ὁ ἑλληνικὸς στόλος καὶ ματαιώσῃ τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθησαν. Τὸ δεινὸν εἶναι ὅτι ἡ συκοφαντία αὕτη διετηρήθη καὶ τὴν ἐξέθηκαν καὶ συγγραφεῖς τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος (α). Ἡ ἀναφορὰ ὅμως πρὸς τὴν Βουλὴν

(α) Ὁ Σπηλιάδης εἰς τὸν β'. τόμον τῶν *Ἀπομνημονευμάτων* του σελ. 93, ἀπὸ ἄγνοιαν λέγει· *δὲν θέλουσι δὲ νὰ προσκαλέσωσι τοὺς ὑδραίους καὶ σπετσιώτας.*

καὶ τὰ πρακτικὰ αὐτῆς εἶναι ἀλήθεια ἀδιαφιλονείκητος καὶ ἱκανὴ νὰ φιμώσῃ τὰ στόματα ἁπάντων.

Τὸ Βουλευτικὸν ἀπαντᾷ καὶ αὐθημερὸν πρὸς τὴν βουλὴν τῶν Ψαρῶν.

Περ. Β'. ἀριθ. 753.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἔνδοξον Βουλὴν τῶν Ψαρῶν.

Ἀνεγνώσθησαν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ αἱ ἐπιστολαί σας ἐκδιδόμεναι τῇ 11 καὶ 15 τοῦ παρόντος μηνός· ἔγνωμεν τὰς πολεμικὰς προπαρασκευὰς τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ὅτι ἤδη ἕτοιμος εἰς ἔκπλουν ὁ στόλος του· αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶναι τοῦ ὁποίου αἱ ἑλληνικαὶ ὁλκάδες, ἄλλοτε ἐνέπρησαν, ἄλλοτε ἀποτέφρωσαν μέρος καὶ πάντοτε ἀντιπραττόμεναι ἀνδρείως διεσκόρπισαν ἅπαντα, καὶ τοὺς σκοπούς του ἐματαίωσαν, θείαν ἐκπλήρωσαι βουλήν. Ἐπῆνεσε τὸ Βουλευτικὸν τὸν ἑλληνικόν σας ζῆλον, ὅτι καὶ ὑμεῖς ἑτοιμάσθητε προθύμως, τοῦτ' αὐτὸ προσμένεται καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας δύο συμμαχούσας καὶ συναθλούσας ὑμῖν νήσους· ὅσον δὲ περὶ τῶν μέσων, ηὐδόκησεν ἡ θεία Πρόνοια καὶ μέρος τοῦ δανείου ἐπρόφθασεν εἰς Ζάκυνθον, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ φέρων αὐτὸ ἔφθασεν ἐνταῦθα. Ἐστὲ βέβαιοι ὅτι ἡ πρώτη φροντὶς τῆς Διοικήσεως εἶναι διὰ τὴν θαλάσσιον δύναμιν. Εἰς τὴν θάλασσαν ἔβαλεν ὁ ἐχθρὸς τὴν περισσοτέραν προσοχήν του, εἰς αὐτὴν πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ προσέξωμεν πρὸ πάντων.

Ἐρρῶσθε εὐοδούμενοι, νικῶντες καὶ θριαμβεύοντες, ἵνα καὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν πίστεως ἔχετε διὰ παντὸς τὴν εὐλογίαν, καὶ τῆς Πατρίδος τὸν ἔπαινον καὶ ἀνταμοιβὴν ἐν καιρῷ.

Τῇ 20 ἀπριλίου 1824, ἐν Ἄργει.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α'. Γραμματεὺς

Ἰω. Σκανδαλίδης.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἀναγγέλουσα εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ ἔθνους τὰς πολεμικὰς προπαρασκευὰς τοῦ ἐχθρι-

κοῦ στόλου λέγει συγχρόνως ὅτι ἂν ὁ ἑλληνικὸς στόλος δὲν ἐκπλεύσῃ, ὁ ἐχθρὸς θέλει ἐπιτύχει τῶν σκοπῶν του, καὶ ὅτι αὐτοὶ ἔχουσι τὰ πλοῖά των καὶ ἡφαίστεια ἕτοιμα καὶ ἔγραψαν εἰς τοὺς συναδέλφους των ὑδραίους καὶ σπετσιώτας νὰ ἑτοιμασθοῦν ὅσον τάχος καὶ νὰ ἐκπλεύσωσι κατὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ νὰ ματαιώσωσι τοὺς σκοπούς των, καὶ ὅτι ἡ Διοίκησις ἀνάγκη πάσα νὰ λάβῃ τὰ πλέον ἔκτακτα καὶ δραστήρια μέτρα.

Ἂν καὶ δὲν εὗρον καὶ τὴν ἀπὸ 15 ἀναφορὰν τῆς Βουλῆς Ψαρῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν γραφομένων δηλοῦται ὅτι κατ' ἐπανάληψιν ἔγραψε τὰς προπαρασκευὰς καὶ παρώτρυνε τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου. Ἡ Βουλὴ τοῦ ἔθνους λοιπὸν ἔχουσα τοιαύτας ἀναφορὰς ὑπ' ὄψιν της, ὤφειλε νὰ σκεφθῇ σπουδαιότερον διὰ τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, τοὐτέστι γνωρίζουσα ὅτι τὸ δάνειον ἔφθασεν εἰς Ζάκυνθον, ὤφειλε νὰ γράψῃ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν ἵνα διατάξῃ τοῦτο τὴν ἔκπλευσιν τοῦ στόλου δυνάμει τῶν ἀπὸ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου συναζομένων χρημάτων· διότι μὲ εὐχὰς, εὐλογίας καὶ ἐπαίνους γεγραμμένους ἐπὶ χάρτου δὲν καταστρέφονται τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ.

Οἱ ψαριανοὶ λαβόντες τὴν διαταγὴν ταύτην καὶ ὄντες ἕτοιμοι περιέμενον τὸ ἀποτέλεσμα, ἤτοι νὰ διαταχθῶσι νὰ ἐκπλεύσωσιν ὁμοῦ μὲ τὰ πλοῖα τῶν συναδέλφων των.

Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῶν τόσων ἄλλων ἀπασχολιῶν των καὶ εἰς τὰς ἑτοιμασίας τοῦ στόλου των καὶ εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῆς νήσου των, οἱ ψαριανοὶ ἔμαθον ὅτι εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους κάποιος Ἀϊβαλιώτης, συνάζει τοὺς συμπολίτας του κατὰ προτροπὴν τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν· τοῦτο μαθοῦσα ἡ βουλή των ἔγραψε τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν εἰς τὸν ἔπαρχον τῆς Νάξου διὰ νὰ

ἐμποδίσῃ τὸ τοιοῦτον ἐπιβλαβὲς κίνημα εἰς τὸ Ἔθνος, τὸ τὸ ὁποῖον ἐμποδίσθη. Καὶ τὴν εἰδοποιεῖ ἂν τυχὸν δὲν δύναται νὰ τὸν ἐμποδίσῃ νὰ λάβῃ αὐτὴ ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν αὐστηρότερα μέτρα ἵνα τὸν ἐμποδίσῃ κατὰ τὸν διάπλουν.

Ἀριθ. 1028.

Κύριε ἔπαρχε τῆς Νάξου.

Εἴμεθα ἀρκετὰ πληροφορημένοι, ὅτι κάποιος Ἀϊβαλιώτης, τοὔνομα χατζὴ Δημήτριος Παστογερᾶ, διατρίβων εἰς Μιτυλήνην, ἐσυμφώνησε μετὰ τοῦ Κολακτσῆ, διοικητοῦ τῆς αὐτῆς νήσου, καὶ ἔλαβεν ἱκανὴν ποσότητα χρημάτων, καὶ ἤδη περιφερόμενος τὰς νήσους συνάζει τοὺς συμπατριώτας του διὰ νὰ τοὺς μετακομίσῃ εἰς τὴν πατρίδα των μὲ τὸ πλοῖον τοῦ Βαλσαμάκη, τὸ ὁποῖον ἤδη εὑρίσκεται αὐτοῦ.

Τὸ τοιοῦτον δὲν συμφέρει διόλου εἰς τὸ ἔθνος, καὶ ἀνάγκη πᾶσα νὰ λάβῃς τὰ πλέον δραστήρια καὶ ἔκτακτα μέτρα νὰ συλλάβῃς τόσον αὐτὸν τὸν Δημήτριον, καθὼς καὶ τοὺς συνωμότας του, καὶ συλλαμβάνων κράτησέ τους εἰς φύλαξιν, εἰδοποιῶν μας καὶ ὅπου ἀνήκει.

Ἂν δὲ τυχὸν τινὲς τῶν συνωμοτῶν εὑρίσκονται ἐμπαρκάτοι εἰς τὸ ῥηθὲν πλοῖον τοῦ Βαλσαμάκη, καὶ ὡς ὑπὸ σημαίαν ἀγγλικὴν ἐναντιωθῇ νὰ τοὺς παραδώσῃ, χωρὶς παραμικρὸν εἰδοποίησόν μας.

Ἐπαναλαμβάνομεν νὰ σοὶ συστήσωμεν τὴν τοιαύτην φροντίδα· καὶ ὑγείαινε.

Τῇ ά. ἀπριλίου 1824.

(Τ. Σ). Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἐν τοσούτῳ ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν, περὶ τὰς ἀρχὰς ἀπριλίου, ἀνεκάλεσε τὰ εἰς τὸν Ἐρετριακὸν κόλπον πλοῖά της· διὰ νὰ μὴ μείνῃ δὲ ἡ εἴσοδος ἐλευθέρα εἰς τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἐφοδιάσωσι τὸ φρούριον τῆς Χαλκίδος, ἀπέστειλεν ἓν πυρπολικὸν διευθυνόμενον ἀπὸ τὸν Νικόλαον Βρατσάνον καὶ ἓν μύστικον. Ἀφοῦ δὲ ἀπῆλθον ταῦτα καὶ ἐφύλαττον τὸν ἀποκλει-

σμον, αὐστριακὸν ἐμπορικὸν πλοῖον φορτωμένον τροφὰς, μ' ὅλας τὰς ἀντιστάσεις τοῦ πλοιάρχου Ἕλληνος εἰσῆλθεν εἰς τὸ φρούριον τῆς Χαλκίδος· ὁ Ἕλλην πλοίαρχος θεωρῶν τὰς προσπαθείας του ματαιουμένας ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Ψαρά. Πρὶν δὲ ἀνακαλέσῃ καὶ τὰ εἰς τὸ ἀρκτικὸν μέρος τοῦ ἀποκλεισμοῦ πλοῖά της ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἀπέστειλε καὶ ἐκεῖ ἓν πυρπολικὸν διευθυνόμενον ἀπὸ τὸν Δημήτριον Κουτσοῦκον, διὰ νὰ μὴ μένῃ καὶ ἀπὸ τοῦ μέρους τούτου ἡ εἴσοδος ἐλευθέρα εἰς τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα, καὶ εἰσέρχονται ἀκωλύτως εἰς τὸ φρούριον τῆς Χαλκίδος· μόλις δ' ἕνεκα τῆς ἀνακλήσεως ταύτης ἐξῆλθον τὰ ψαριανὰ πλοῖα τοῦ κόλπου, καὶ ἀμέσως εἰσῆλθον τὰ τουρκικὰ πλοῖα καὶ ἀπεβίβασαν τοὺς γιανιτσάρους καὶ λοιποὺς στρατιώτας καὶ διέλυσαν τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐβοίας. Ὁ δὲ Κουτσοῦκος μὴ δυνάμενος νὰ ἐξέλθῃ τοῦ κόλπου μὲ τὸ πυρπολικόν του, τὸ ἐπυρπόλησεν εἰς Μαρτίνη, τὴν 23 ἀπριλίου 1824, καὶ καταβὰς μὲ τὸ πλήρωμά του διὰ ξηρᾶς εἰς Ἀθήνας ἐπανῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Ψαρά.

Ἐντοσούτῳ ἀφοῦ ὁ τουρκικὸς στόλος ἐκυρίευσε τὴν Εὔβοιαν, τότε τὸ Ἐκτελεστικὸν πέμπει προβούλευμα πρὸς τὸ Βουλευτικὸν διὰ νὰ λάβῃ, δυνάμει τοῦ ὀργανικοῦ νόμου, τὴν συγκατάθεσίν του ὅπως κινήσῃ τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεις του.

Περ. 6'. ἀριθ. 1050.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ σεβαστὸν Βουλευτικόν.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐχθρὸς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀναλαβὼν ὅλας του τὰς δυνάμεις κινεῖται καθ' ἡμῶν ἐρρωμενέστερον, ἢ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη καὶ κατὰ γὴν καὶ κατὰ θάλασσαν·

Καὶ ἐπειδὴ ὁ δυνατώτερος σχεδὸν τοῦ σουλτάνου σατράπης

τῆς Αἰγύπτου μ' ὅλα τὰ κατ' αὐτοῦ σημεῖα ὀργῆς τῆς θείας Προνοίας, ἐπιταχύνει διαίως τρομερὰν συνεκστρατείαν πολεμικῶν καὶ στρατηγίδων νεῶν δι' ἀπόβασιν. Δυνάμει τοῦ λ'. ς'. § τοῦ νόμου τῆς Ἐπιδαύρου ζητεῖ τὴν ἀπόφασιν τοῦ σεβαστοῦ τούτου Σώματος περὶ τῶν κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν δυνάμεων. Τὸ Ἐκτελεστικὸν ὅμως Σῶμα προβάλλει·

α) Καθ' ὅλην τὴν ἑλληνικὴν Ἐπικράτειαν νὰ διορισθῇ στρατολογία ἔμμισθος ἀπὸ τριάντα πέντε χιλιάδες.

β.) Ναυτικὴ δύναμις νὰ διορισθῶσι πενῆντα πλοῖα πολεμικὰ καὶ δεκαπέντε πυραλωτά.

γ.) Διὰ τὰ ἀνωτέρω πλοῖα νὰ διορισθῶσι 4,300, τέσσαρες χιλ. καὶ τριακόσιοι ναῦται· καὶ περὶ τούτων περιμένει τὴν ἐπίκρισιν τοῦ σεβαστοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος.

Ἐν Μύλοις Ναυπλίου, τῇ 20 ἀπριλίου 1824

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ,

Παναγιώτης Μπότασης,—*Ἰωάννης Κωλέττης*, —*Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης*.

Ὁ προσωρινὸς γεν. Γραμματεύς Π. Γ. ΡΟΔΙΟΣ.

Ἰδοὺ καὶ τοῦ Βουλευτικοῦ.

Περ. β'. ἀριθ. 755.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ προβουλεύματος, ὑπ' ἀριθ. 1050 παρὰ τοῦ ά.) ἄρθρου, δηλ. τοῦ ἀριθμοῦ τῆς κατὰ τὴν Ἐπικράτειαν στρατολογίας, θέλει σκεφθῇ τὸ Βουλευτικὸν, ἀφοῦ λάβει τοὺς ζητηθέντας ὑποθετικοὺς λογαριασμούς. Ἐν τοσούτῳ ὅμως περὶ τῆς Κρήτης, λέγει νὰ ἐκληφθῇ ἀμέσως καὶ δραστήριος φροντὶς καὶ τῆς στερεᾶς τὴν δύναμιν, καὶ κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ ἁρμοστοῦ, καὶ κατ' ἄλλας πληροφορίας, διορίζει εἰς τέσσαρας χιλιάδας.

Ὅσον δὲ περὶ τοῦ δευτέρου ἀποφασίζει τὸ Βουλευτικὸν πεντήκοντα ἓν πλοῖα πολεμικὰ, καὶ δεκατέσσαρα ἡφαίστεια, καὶ νὰ φυλαχθῇ ἡ συμφωνηθεῖσα μεταξὺ τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων ἀναλογία· καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν διορισθησομένων ναυτῶν εἰς ποσό-

τητα 4300, κατὰ τὸ τρίτον ἄρθρον· καὶ ἐπειδὴ ἔφθασε μέρος τοῦ δανείου, καὶ περισσότερον ἐντὸς ὀλίγου, δίκαιον καὶ συμφέρον νὰ προκαταλάβωμεν τὸν ἐχθρὸν, μὲ τὴν ταχεῖαν ἔκπλευσιν τοῦ στόλου μας, καὶ νὰ προφθάσωμεν τὴν Κρήτην, πρὸς περισσοτέραν στερέωσιν καὶ ὑπόληψιν τοῦ ἔθνους.

Τῇ 21 ἀπριλίου 1824.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α. Γραμματεὺς
Ἰω. Σκανδαλίδης.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν λαβὸν διὰ τοῦ προβουλεύματος τοῦ Βουλευτικοῦ τὴν συγκατάθεσιν, ὤφειλε νὰ διατάξῃ τὴν ἔκπλευσιν τοῦ στόλου πάραυτα.

Ἰδοὺ καὶ ἕτερον προβούλευμα τοῦ Βουλευτικοῦ.

Περ. β'. ἀριθ. 778.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Ὁ ἐχθρικὸς στόλος μὲ βεβαιότητα ἐξέπλευσε τοῦ Ἑλλησπόντου, ἔφθασεν εἰς Τρωάδα καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Τσεσμὲ καὶ Κουσάνταση διὰ νὰ εἰσβιβάσῃ στρατεύματα, διαφημίζων ὅτι σκοπεύει δῆθεν κατὰ τῆς Σάμου καὶ Ψαρῶν· ἀλλὰ τοῦτο εὔκολον νὰ τὸ ἐννοήσωμεν, ὅτι πλαστὴ ἡ φήμη, καὶ ἀληθὴς σκοπὸς ἀποβλέπει εἰς Εὔβοιαν νὰ τὴν ἐνδυναμώσῃ καὶ ἐπισιτίσῃ κινδυνεύουσαν μετ' ὀλίγον νὰ παραδοθῇ· καὶ ἐκεῖθεν νὰ ἐπισιτίσῃ τὰ περὶ τὸν Μελανικὸν κόλπον στρατεύματα, νὰ συμπαραλάβῃ καὶ τὰ εἰς τὸν κόλπον τοῦ Βώλου πλοῖα· τὰ ὁποῖα, γινόμενα, καθαιροῦν βέβαια τὴν ὑπόληψιν τῆς Ἑλλάδος, ἐμποδίζουσι τὰ σχέδιά μας, βλάπτουσι τὰ συμφέροντά μας καὶ ἐπαυξάνουσι τὰ τοῦ ἐχθροῦ. Εἰς ἀντίκρουσιν τούτων ἁπάντων τῶν δεινῶν, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐμφανισθῇ ὁ ἐθνικός μας στόλος· αὐτοῦ λοιπὸν τὴν ἔκπλευσιν πρέπει νὰ ταχύνωμεν. Οἱ ἀδελφοὶ νησιῶται, οἵτινες μεγαλοψύχως εἰς ἄλλας πλέον κρισίμους περιστάσεις οἰκονόμησαν καὶ ἐπροφύλαξαν τὸ ἔθνος, παρακαλοῦνται καὶ τώρα, ὅπου παρὰ πόδας ἔχομεν, τῇ τοῦ Θεοῦ βοηθείᾳ, τὰ χρήματα, ὡς καλοὶ καὶ

ζηλωταὶ πατριῶται καὶ ταύτην τὴν φορὰν νὰ κάμωσι τὰ ἀδύνατα δυνατὰ, διὰ τὰς ὀλίγας ἡμέρας, ἐνόσῳ νὰ φθάσωσι τὰ χρήματα, προκαταλαμβάνοντες τὰ ἐπαπειλούμενα δεινά.

Τῇ 26 ἀπριλίου 1824, ἐν Ἄργει.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α. Γραμματεὺς,

Ἰω. Σκανδαλίδης.

Ἐξετάσας εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου περὶ τοῦ τὶ διέταξε τὸ Ἐκτελεστικὸν πρὸς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους, ὡς πρὸς τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων των, κατὰ τὸ προβούλευμα τοῦ Βουλευτικοῦ, δὲν εὗρον ἄλλο ἔγγραφον, εἰμὴ τὸ ἀκόλουθον εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ Ἀναργύρου.

Περ. β'. ἀριθ. 1173.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους Σπετσῶν.

Ἀνεγνώσθη ἡ κατὰ τὴν 22 τοῦ παρόντος ἀναφορά σας· ἡ Διοίκησις ἐπληροφορήθη, ὅτι καταγίνεσθε προετοιμάζοντες τὰ κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐκπλεύσεως κατὰ τοῦ ἐχθροῦ πλοῖά σας. Ἐπαινεῖ τὸν ζῆλον καὶ προθυμίαν σας, καὶ προτρέπεσθε συνεννοηθέντες μετὰ τῶν λοιπῶν νήσων, ἐν καιρῷ νὰ συνεκπλεύσετε εἰς ἀντιπαράταξιν κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Διὰ τὰ εἰς Μῆλον δύω Σφακιανὰ πλοῖα ὑπὸ σημαῖαν γαλλικὴν, τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ ἐξετασθῇ, καὶ ἂν δὲν ἠμπορῇ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν παραμικρὰν βλάβην ἡ Διοίκησις θέλει σᾶς ἐξαποστείλει ἀμέσως διαταγὴν διὰ νὰ τὰ παραλάβετε. Ἂν ὅμως ἠξεύρετε εἰς κανὲν ἄλλο μέρος τοιαῦτα ἑλληνικὰ πλοῖα ἐπιτήδεια διὰ πυραλωτὰ, θέλετε τὸ φανερώσει εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ ἐξαποσταλῇ διαταγή.

Ἐν Μήλοις, τῇ 28 ἀπριλίου 1824.

(*Τ. Σ.*) *Ὁ Πρόεδρος*, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ,

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΤΑΣΗΣ.

Ὁ προσωρινὸς γεν. Γραμματεὺς,

Π. Γ. Ῥόδιος.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγράφοντο τὰ προβουλεύματα ἡ Εὔβοια καὶ ἡ Κρήτη ἦτον εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν· μ' ὅλα ταῦτα τὰ προβουλεύματα προσδιορίζουν τὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων τοῦ στόλου, γράφουν νὰ φυλαχθῇ καὶ ἡ ἀναλογία τῶν νήσων εἰς τὰ πλοῖα καὶ νὰ ἐκπλεύσῃ ὅσον τάχιον ὁ ἑλληνικὸς στόλος, ἔστω καὶ ὀλίγας ἡμέρας, ἵνα προκαταλάβῃ τὸν ἐχθρόν· καὶ ὅτι τὰ χρήματα τοῦ δανείου φθάνουν ὅσον οὔπω.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἀντὶ νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὰ προβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ Βουλευτικοῦ ἀποστέλλει τὴν ἀνωτέρω διαταγὴν χρονολογουμένην δύω ἡμέρας μετὰ τὸ προβούλευμα τοῦ Βουλευτικοῦ, ἤτοι τὴν 28. Καὶ ἀντὶ νὰ διατάξῃ ἀποτελεσματικῶς τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων καὶ νὰ προλάβῃ τὰς καταστροφὰς Κάσσου καὶ Ψαρῶν, ἐπαινεῖ μόνον αὐτοὺς ὡς ἑτοιμάζοντας τὰ πλοῖά των καὶ προτρέπει νὰ συνεννοηθοῦν καὶ μὲ τὰς ἄλλας νήσους ἵνα ἐκπλεύσωσιν ἐν καιρῷ.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ δάνειον, τῳόντι αὐτὸ ἔφθανεν ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὴν Διοίκησιν, ἥτις γνωρίζουσα ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐξέπλευσε μὲ ἰσχυρὰς δυνάμεις, ἔπρεπε νὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν ἵνα ἐκπλεύσῃ ὁ ἑλληνικὸς καὶ προκαταλάβῃ τὸν ἐχθρόν. Ἀλλ' ἀπέναντι τούτων καταχωρῶ ἀπάντησιν τῶν προκρίτων τῆς Ὕδρας εἰς τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, ὅτι χωρὶς χρήματα τὰ πλοῖα δὲν κινοῦνται.

Ἀριθ. 24.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἐλήφθη ἡ σεβαστὴ ἐπιστολή σας τῆς 19 τοῦ τρέχοντος ἐνῷ ἐλάβομεν καὶ τὴν χαροποιὰν ἀγγελίαν ὅτι ἡ πρώτη μερὶς τοῦ δανείου ἔφθασε κατὰ τὴν 11 τοῦ παρόντος· βλέπομεν τὴν προτροπὴν τοῦ Σ. Σώματός σας διὰ νὰ ἑτοιμάσωμεν τὰ πλοῖά μας· μὲ πόνον ὅμως τῆς ψυχῆς μας σᾶς λέγομεν, ὅτι μέρος μὲν ἑτοι-

μάζονται, μέρος δὲ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἑτοιμασθῶσι, καθὼς καὶ ἀδύνατον εἶναι τὸ κίνημα τοῦ στόλου μας χωρὶς πρότερον νὰ ἔλθωσιν ἐνταῦθα τὰ χρήματα.

Δὲν ἀγνοοῦμεν τὰς ἑτοιμασίας τοῦ ἐχθροῦ, καὶ δὲν μᾶς λανθάνει ἡ ἀνάγκη διὰ νὰ τὸν ἀπαντήσωμεν καὶ ματαιώσωμεν ἐν καιρῷ τοὺς σκοπούς του· διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν τὴν Σ. Διοίκησιν νὰ κάμῃ πάντα τρόπον διὰ νὰ στείλῃ ὅσον τάχιον νὰ παραλλάβῃ τὰ χρήματα καὶ νὰ πέμψῃ ἐνταῦθα τ' ἀναγκαῖα εἰς τὴν διωρισμένην ἐκστρατείαν. Μὲ βαθύτατον σέβας ὑποφαινόμεθα.

Ὕδρα, τῇ 31 ἀπριλίου 1824,

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας ὁμολογοῦσι τὰς ἑτοιμασίας τοῦ ἐχθροῦ καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκπλεύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου διὰ νὰ ματαιώσῃ τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ· ἀλλ' ὁμολογοῦσι καὶ τὸ ἀδύνατον νὰ κινήσουν τὰ πλοῖά των χωρὶς χρήματα, καὶ παρακαλοῦν τὴν Διοίκησιν νὰ πέμψῃ νὰ παραλάβῃ τὰ χρήματα τοῦ δανείου καὶ νὰ τοὺς τὰ στείλῃ.

Ἡ ὁμολογία αὕτη τῶν προκρίτων Ὕδρας ὅσον δικαία, ὅσον ἀθώα καὶ ἂν θεωρηθῇ δὲν δικαιολογεῖται ἐνώπιον τῆς ἱστορίας. Δὲν δικαιολογεῖται τὸ νὰ βλέπωσι τὸν ἐχθρὸν καταστρέφοντα τοὺς ἑλληνικοὺς τόπους καὶ νὰ μὴ κινοῦν τὰ πλοῖά των προφασιζόμενοι ἔλλειψιν χρημάτων. Ἔπρεπε νὰ κινήσωσιν ἓν μέρος τῶν πλοίων των καθὼς καὶ οἱ σπετσιῶται καὶ ψαριανοί, τῶν ὁποίων ψαριανῶν τὰ πλοῖα ἦσαν ἕτοιμα, καὶ νὰ μὴ περιμένωσι τὸ δάνειον τὸ ὁποῖον ἐὰν ἐβράδυνεν, ὡς καὶ συνέβη, ὁ ἐχθρὸς ἤθελεν ἐκτελεῖ, ὡς καὶ ἐξετέλεσε πάντα τὰ σχέδιά του καταστρέφων ἑλληνικοὺς τόπους.

Οὔτε ἡ ἑλληνικὴ Διοίκησις δικαιολογεῖται διὰ τῆς ἀπαντήσεως τῶν προκρίτων Ὕδρας, ὅτι ἂν δὲν πέμψῃ χρήματα δὲν κινοῦν τὰ πλοῖά των· διότι ἐκτὸς τῶν πε-

ριμενομένων χρημάτων, ὑπῆρχον καὶ τὰ εἰσοδήματα τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἅτινα ἐσύναζον οἱ ἁρμοσταί· ὥστε ἅμα αὐστηρῶς διέτασσε τοὺς νησιώτας νὰ ἐκπλεύσωσι τὰ πλοῖά των ἤθελαν εἰσακουσθῆ. Ἀλλὰ τὰ ναυτικὰ μέλη τοῦ Ἐκτελεστικοῦ τὰ ἔχοντα καὶ τὴν ἐπιῤῥοὴν τοῦ Σώματος, τοὐτέστιν ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Κουντουριώτης καὶ ὁ ἀντιπρόεδρος Μπότασης μὴ θέλοντες νὰ ὑποχρεώσωσι τοὺς συμπολίτας των νὰ προκαταβάλλωσι χρήματα, δὲν τοὺς ἠνάγκασαν νὰ κινήσωσι τὰ πλοῖα των, (οἱ ψαριανοὶ εἶχον ἕτοιμα τὰ πλοῖα των καὶ ἀνέμενον τοὺς συναδέλφους των)· ἕνεκα δὲ τούτου ὁ ἐχθρὸς ἐκυρίευεν ἑλληνικοὺς τόπους καὶ ἔχυνεν αἷμα ἀθῶον ἑλληνικόν.

Ὁ συνταγματάρχης Στανχὼπ, εὑρισκόμενος εἰς Σάλωνα καὶ πληροφορηθεὶς τὰ τῶν ψαριανῶν, ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Γενναιότατοι Ψαριανοί!

Σάλωνα, 17 ἀπριλίου 1824.

Πεπεισμένος διὰ τὸν πρὸς τὴν Πατρίδα ἔνθερμον ζῆλον καὶ προθυμίαν σας, καὶ γνωρίζων κάλλιστα πόσον μετὰ τῶν λοιπῶν συναδέλφων σας νησιωτῶν ἐθυσιάσατε ὑπὲρ αὐτῆς, ἔχοντες σκοπὸν ἀμετάθετον νὰ ἀποκτήσετε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς πολυποθήτου Ἑλλάδος, καὶ νὰ ἐπιστηρίξετε τὸν ὀργανικὸν τῆς Ἐπιδαύρου νόμον· ὡς σημεῖον καὶ ἐγὼ τῆς πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς νησιώτας κλίσεως καὶ ἀγάπης θέλω σᾶς ἐξαποστείλει μὲ πρώτην εὐκαιρίαν μίαν τυπογραφίαν, ἥτις μοῦ ἐδόθη ἀπὸ τὴν φιλελληνικὴν τῆς Βρεττανίας ἑταιρίαν. Δεχθῆτέ την λοιπὸν παρακαλῶ εὐμενῶς, μεταχειριζόμενοι αὐτὴν εἰς φωτισμὸν τῶν κατοίκων τοῦ Ἀρχιπελάγους.

Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἀρκετὰς πείρας ἐλάβετε τῆς ἀπὸ τὸν φωτισμὸν προερχομένης ὠφελείας, ἀρκετὰ ἐγνωρίσατε ὅτι ἡ δύναμις, τὰ πλούτη, ἡ εὐδαιμονία καὶ ἡ καλὴ φήμη γεννῶνται ἀπὸ μόνα τὰ φῶτα. Οἱ ἀπόγονοί σας κληρονομοῦντες τὰ ἀγαθὰ

ταῦτα, αἰωνίως θέλουν εὐγνωμονεῖ διὰ τοὺς εὐγενεῖς ἀγῶνάς σας.

Ὁ πρόθυμος εἰς τὰς διαταγάς σας,

Λ. ΣΤΑΝΧΩΠ.

Ἡ τυπογραφία αὕτη δὲν εἶχε φθάσει εἰς Ψαρὰ μέχρι τῆς πτώσεως των· ἀλλὰ παροικῶν ἐκεῖ ὁ Κωνσταντῖνος Δημήδης, τυπογράφος, ἀπὸ τὸ ἔτος 1822, καίτοι μὴ ἔχοντες ὑλικὸν οἱ ψαριανοὶ διὰ κατασκευὴν τυπογραφίας εἰς τὴν νῆσόν των, ἐπειδὴ δὲν εἶχον κοινωνίαν μὲ τὰς τουρκικὰς πόλεις διὰ νὰ προμηθευθῶσιν ἐν εὐκολίᾳ, κατώρθωσαν ὅμως καὶ ἐπρομηθεύθησαν ὑλικὸν καὶ τὸ παρεχώρησαν εἰς τὸν Δημήδην, ὅστις κατεσκεύασε τὰ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα, ἔχυσε τυπογραφικοὺς χαρακτῆρας καὶ ἐσύστησεν ἓν μικρὸν πιεστήριον, ὅπου ἐτύπωνε τὰ διπλώματα τῶν καταδρομικῶν πλοίων καὶ ἄλλα μικρὰ ἔγγραφα καὶ τὰς προσκλήσεις τῆς στρατολογίας τῶν στρατιωτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἔλαβον μέρος εἰς αὐτὰς, τὰς ἐνθυμοῦμαι.

Πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀγωνιζομένους, ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς ἐλευθερίας τοῦ ἑλληνικοῦ Γένους.

Ἕλληνες!

Ἡ νῆσος ἡμῶν Ψαρὰ, εἰ καὶ μικρὰ τὸ μέγεθος, καὶ ἡ γῆ ἡμῶν ἄκαρπος, ἡ μεγάλη φήμη, ἣν ἔδειξαν, καὶ δεικνύουν καθημερινῶς τὰ τέκνα της, σᾶς προσκαλεῖ νὰ συναγωνισθῆτε κτλ.

Προϊόντος τοῦ χρόνου ηὔξησε τοὺς χαρακτῆρας ὁ Δημήδης ἑτοιμάζων τὴν ἔκδοσιν μικρᾶς ἐφημερίδος, ἥτις ἤθελεν ἐκδοθῆ ἐὰν δὲν ἐπήρχετο ἡ καταστροφή των.

Ὀλίγας ἡμέρας πρὶν τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν ἦλθον πέντε φιλέλληνες, Γερμανοὶ, φέροντες λιθογραφίαν· ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἐχορήγησεν εἰς αὐτοὺς τὰ ἀναγκαῖα καταλύματα καὶ τὸ ἀναγκαῖον κατάστημα διὰ τὴν λιθογραφίαν εἰς τὰ κ ε λ λ ί α τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου.

Συστήσαντες οἱ γερμανοὶ οὗτοι λιθογραφίαν ἐλιθογράφουν διάφορα ἔγγραφα. Εἰς δὲ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν ἐφονεύθησαν.

Ἅμα ἦλθεν ἡ θλιβερὰ ἀγγελία τοῦ θανάτου τοῦ λόρδου Βύρωνος εἰς Ψαρὰ, ἡ βουλὴ, κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, προσδιώρισε τὴν ἡμέραν τῆς ἐπικηδείου τελετῆς· τὴν δὲ προτεραίαν αὐτῆς ἐξέδοτο ἡμερούσιον διάταξιν κανονίζουσαν τὰ τῆς τελετῆς. Τὴν ἐπιοῦσαν, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου, ὅλα τὰ κανονοστάσια, ὅλα τὰ πλοῖα, μικρὰ καὶ μεγάλα, ὕψωσαν μεσίστιον τὴν σημαίαν, ἐκλείσθησαν πάντα τὰ ἐργαστήρια, καὶ ἔπαυσαν πᾶσαι αἱ ἐργασίαι· οἱ δὲ πρόκριτοι, ὁ ναύαρχος, οἱ πλοίαρχοι καὶ ὁ λαὸς συνῆλθον εἰς τὸ βουλευτικὸν κατάστημα καὶ ἐκεῖθεν ἀπῆλθον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὅπου ἐψάλη ἡ νεκρώσιμος τελετὴ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ μακαρίου ἀνδρός. Καθ' ὅλην δὲ τὴν διάρκειαν τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας κανονοβολισμοὶ πένθους ἐρρίπτοντο ἀπὸ τὰ κανονοστάσια καὶ ἀπὸ τὰ πλοῖα· ὁ Θεόφιλος Καΐρης ἐξεφώνησε λόγον κατάλληλον.

Οἱ ψαριανοὶ οὔτε ἐγνώρισαν προσωπικῶς, οὔτε εἶδον τὸν ἔνδοξον τοῦτον ἄνδρα· ἡ φήμη ὅμως τοῦ ὀνόματός του, ὁ φιλελληνισμός του καὶ ὁ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἔνθερμος ζῆλος του, ἐκίνησε τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν καὶ ἐπέθηκεν εἰς αὐτοὺς πένθος διὰ τὸν θάνατόν του.

Διαμένων ὁ Θεόφιλος Καΐρης εἰς Ψαρὰ, καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ ἐχθρικὸς στόλος διέμενεν εἰς Θεσσαλονίκην συνάζων στρατεύματα, ἐξεφώνησε λόγον ἐπ' ἄμβωνος εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου· τὸ προοίμιον τοῦ λόγου του ἦτο τὸ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου.

Μεθ' ἡμῶν ὁ θεὸς, γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε,
ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεός.
Ἐπακούσατε, ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς,
ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεός.
Ἰσχυκότες ἡττᾶσθε,
ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεός.
Ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσεσθε καὶ πάλιν ἡττηθήσεσθε·
ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.
Καὶ ἢν ἂν βουλὴν βουλεύσησθε διασκεδάσει Κύριος·
ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός!
Καὶ λόγον ὃν ἐὰν λαλήσετε, οὐ μὴ ἐμμείνει ἐν ὑμῖν·
ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός!
Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς, γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε.

Ὅτε δ' ἐπεφώνει ὁ ῥήτωρ τὴν τελευταίαν ῥῆσιν τὸ «μεθ' ἡμῶν ὁ θεὸς» καὶ ὅταν εἶπε «γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε» ἔσειε τὰς χεῖράς του πρὸς τὰ κάτω κάμνων σχήματα ταπεινώσεως· τοσοῦτον δ' ἐνεθουσιάζετο ὥστε ὁ ἄμβων ἐκινεῖτο σφοδρῶς καὶ ἐκινδύνευε νὰ πέσῃ.

Εἶτα εἰσῆλθεν εἰς τὴν σειρὰν τοῦ λόγου του, προέτρεψεν, ἐσυμβούλευσε τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας νὰ ἐβγάλωσι τὰ πλοῖά των καὶ νὰ πολεμήσωσι μακρὰν τῆς πατρίδος των τὸν ἐχθρόν. Ἀπέδειξεν ὅτι οἱ μεταγενέστεροι θέλουσι δοξάσει τὰς γυναῖκας τῶν ψαριανῶν, ὡς ἄλλας Σπαρτιάτιδας· ὅτι ἡ γῆ τῶν Ψαρῶν θέλει εἶναι προσφιλὴς εἰς τοὺς περιηγητὰς καὶ ἱστορικοὺς(α)καὶ ὅτι θὰ ἔρχωνται μακρόθεν νὰ τὴν ἀσπάζωνται. Ἐπὶ τέλους ἔφερε τὴν δευτέραν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν καὶ ἀπέδειξεν ὅτι οἱ ἐκπληρώσαντες τὰ χρέη των πρὸς τὴν Πατρίδα θέλουν ἀκούσει τὸ «δεῦτε εὐλογημένοι κτλ.» ἐκεῖνοι δὲ ὅσοι δὲν ἐκπληρώσωσι τὰ πρὸς τὴν Πατρί-

(α) Καὶ ὄντως τοῦτο συνέβη· διότι συχνότατα περιέρχονται τὴν νῆσον περιηγηταὶ καὶ συνάζουσιν ἐκεῖ ὁστοῦν, σφαῖραν ἢ καὶ χῶμα φυλάττοντες αὐτὸ ὡς κειμήλιον.

δα χρέη των θέλουν ἀκούσει τὸ «πορεύεσθε κτλ.» λέγων δὲ ταῦτα ὁ ῥήτωρ ἐστράφη πρὸς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ ἄμβωνος καὶ φθάσας εἰς τὸ «πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι» τὸ εἶπε μὲ τοσαύτην ἀποστροφὴν καὶ ἀγανάκτησιν ὥστε ἐπιάσθη ἡ φωνή του καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὸ ῥητὸν, ἀλλ' ἀσθμαίνων ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος ἔλεγε σιγανῇ τῇ φωνῇ,—συγχωρήσατέ με, ἀδελφοὶ, συγχωρήσατέ με· σταθεὶς ἄφωνος στιγμάς τινας καὶ λαβὼν ἀναψυχὴν ἐτελείωσε τὸν λόγον.

Ὁ Θεόφιλος Καΐρης ἐκφωνῶν τὸν λόγον τοῦτον τοσοῦτον ἐνεθουσιάσθη ὥστε ὁ ἄμβων ἐκινεῖτο εἰς τρόπον ὥστε ἐφαίνετο ὅτι θὰ πέσῃ· τοσοῦτον ἐκίνει τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του· ἐπροξένησε δὲ καὶ τόσην συγκίνησιν ὥστε ἐνεθουσιάσθησαν οὐ μόνον οἱ ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες. Ἀλλ' ἄλλος καὶ οὐχὶ ἡ ἀδύνατος χείρ μου ἔπρεπε νὰ γράψῃ περίληψιν τοῦ λόγου τούτου, ὅστις τοσοῦτον ἐνεθουσίασε τοὺς ψαριανούς.

Ὁ Καΐρης μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Κυδωνιῶν, κατὰ τὸ ἔτος 1821, διαμείνας εἰς Ψαρὰ ὀλίγας ἡμέρας ἐξεφώνησε καὶ τότε λόγον ἐπ' ἄμβωνος εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου· ἦσαν δὲ τὰ προοίμια τοῦ λόγου του τὰ ἑξῆς· «Θεὸς ἐκδικήσεων Κύριος, Θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαῤῥησιάσατο καὶ ἀντιτάσσεται ὑπερηφάνοις ἀγαρηνοῖς·» ἐκφωνῶν ὁ ῥήτωρ τὸ προοίμιον τοῦτο ἐνεθουσιάσθη ὑπὲρ τὸ δέον, ὡς εἰ νὰ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἡ ἐκδίκησις ὅλων τῶν ἀγαρηνῶν.

Ἐμβαίνων εἶτα εἰς τὴν σειρὰν τοῦ λόγου του προέτρεψε, παρήνεσε καὶ ἐνεθάῤῥυνε τοὺς ψαριανοὺς εἰς τὸ μέγα καὶ ἱερὸν ἐπιχείρημα τῆς ἐπαναστάσεως· καὶ εὐχαρίστησε τόσον αὐτοὺς ὥστε τοὺς ἐφάνη πολὺ ἀνώτερος ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ Βενιαμὶν, τὸν ἐκφωνηθέντα κατὰ τὸ 1821 (ἴδε σελ. 128).

Ἐξεφώνησε δὲ καὶ τὸν ἐπιτάφιον τοῦ λόρδου Βύρωνος, ἐνεκωμίασε τὰς ἀρετὰς καὶ τὸν φιλελληνισμὸν τοῦ ἀνδρὸς, παρήνεσε καὶ προέτρεψε τοὺς ψαριανοὺς εἰς τὸν ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος ἱερὸν ἀγῶνα, καὶ λαβὼν ἀφορμὴν ἀπὸ τὸ θέμα τῆς ἐλεύσεως τοῦ λόρδου Βύρωνος, εἶπεν ὅτι ὁ χριστιανικὸς κόσμος δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἑλλάδα· καὶ ὄντως δὲν τὴν ἐγκατέλειψεν.

Οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες τὴν ἐκλογὴν τῶν παραστατῶν καὶ τῶν μελῶν τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν διώρισαν τριάκοντα ἐκλογεῖς· τόπος δὲ τῆς συνεδριάσεως προσδιωρίσθη τὰ κελλία τοῦ ἁγίου Νικολάου· συνελθόντες δὲ οἱ ἐκλογεῖς εἰς συνεδρίασιν εἰς τὰ κελλία εἶδον αἴφνης παῤῥησιαζόμενον τὸν Καίρην, ὅστις καταλύων ἐκεῖ καὶ θεωρῶν τὴν συνεδρίασιν ἐπαῤῥησιάσθη εἰς αὐτὴν καὶ ἐστάθη εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου· οἱ συνεδριάζοντες τὸν προσεκάλεσαν νὰ εἰσέλθῃ διὰ νὰ τοὺς εἰπῇ ὅ,τι ἔχει· ὁ δὲ Καίρης εἶπε πρὸς αὐτοὺς τὰ ἑξῆς· «νομίζω ὅτι ἐδῶ εἶσθε συνηγμένοι διὰ νὰ κάμετε καταβολὴν χρημάτων, ὅπως ἐβγάλετε τὰ πλοῖά σας· ἰδοὺ καταβάλω καὶ ἐγὼ ὅ,τι ἔχω·» καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ κόλπου του δύω βενέτικα φλωρία τὰ προσέφερεν ὡς καταβολήν. Οἱ συνεδριάζοντες τὸν εὐχαρίστησαν καὶ τὸν εἶπον. — διδάσκαλε, δὲν συνεδριάζομεν διὰ καταβολὴν ἀλλ' εἴμεθα προωρισμένοι διὰ νὰ κάμωμεν ἐκλογάς. Τοῦτο ἀκούσας ὁ διδάσκαλος ἀπεσύρθη. Οἱ συνεδριάζοντες θεωροῦντες τὴν πρότασιν τοῦ Καίρη ὠφέλιμον ἔκαμαν λόγον ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐπεφόρτισαν δύω τῶν μελῶν, τὸν Δημήτριον Βρατσάνον καὶ Κωνσταντῖνον Ζανῆν ἵνα ἀναγγείλωσι τὴν πρότασιν τοῦ Καίρη εἰς τὴν βουλήν· ἡ βουλὴ θεωροῦσα καὶ αὐτὴ τὴν πρότασιν τοῦ Καίρη ὠφέλιμον, διέταξε τοὺς ἀπεσταλμένους τὴν ἐπιοῦσαν εἰς τὴν συνεδρίασίν των νὰ γίνῃ ἡ καταβολὴ,

ὁ δὲ κατάλογος νὰ δοθῇ εἰς τὴν βουλὴν διὰ νὰ τὸν ὑποβάλῃ αὖτη εἰς τὴν συνεδρίασιν.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἡ χρηματικὴ καταβολὴ ἐγένετο καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς ποσότητα σημαντικὴν, ὁ δὲ κατάλογος ἀπεστάλη διὰ τῶν ἰδίων ἀπεσταλμένων εἰς τὴν βουλὴν, ἥτις ὑπέβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν συνεδρίασιν καὶ ἀπεφάσισεν ἡ μὲν χρηματικὴ καταβολὴ νὰ ἐνεργηθῇ διὰ νὰ προετοιμασθῶσι τὰ χρήματα τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων, ἡ δὲ ἔκπλευσις αὐτῶν νὰ μὴ γίνῃ, διότι, καθ' ἃς εἶχον διαταγὰς τῆς Διοικήσεως, ἐπερίμενον νὰ ἐκπλεύσωσι πρῶτον τὰ πλοῖα τῶν συναδέλφων των.

Ἡ ἔκπλευσις λοιπὸν τῶν πλοίων ἀνεβλήθη, ἀνυπομόνως δὲ περιέμενον οἱ ψαριανοὶ τὰ πλοῖα τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Σπετσῶν νὰ ἔλθωσιν εἰς Ψαρὰ, ἵνα ἐκπλεύσωσιν ὅλοι ὁμοῦ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Ἐξελέχθησαν δὲ παραστάται ὁ Ἰωάννης Μ. Μιλαήτης καὶ Νικόλαος Βελισσάριος καὶ μέλος τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν ὁ Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.

Ὅτε ὁ ὀθωμανικὸς στόλος εὑρίσκετο εἰς Θεσσαλονίκην ἀνώνυμός τις ἔγραψεν εἰς Ψαρὰ τὰ ἑξῆς· « ὅτι ἐνῷ ὁ »ἐχθρικὸς στόλος ἦτον ἠγγυροβολημένος εἰς Ἀπανεμὴν, »ἐπῆγα ὁμοῦ μὲ τὸν πρόξενον, αὐστριακὸν, μέσα εἰς τὸ »πλοῖον τοῦ Καπετὰν-πασσᾶ καὶ ἐκεῖ ἔμαθα τοὺς σκο»πούς του, ὅτι εἶναι νὰ ἐβγάλῃ ἀπὸ Σκίαθον καὶ Σκό»πελον τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους στρατιώτας, καὶ νὰ κτυ»πήσῃ τὰ Ψαρά· ἔχει δὲ κατασκόπους εἰς ὅλα τὰ μέρη, »κατ' ἐξοχὴν εἰς Ψαρά. Στρατεύματα δὲ θὰ συνάξῃ »πολλὰ, καὶ ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν.»

Ἐνῷ δὲ ὁ τουρκικὸς στόλος διέμενεν εἰσέτι εἰς Θεσσαλονίκην, πλοῖον γαλλικὸν πολεμικὸν ἦλθεν εἰς Ψαρά· ἡ βουλὴ αὐτῶν ἀπέστειλε τὸν Κυριακὸν Δ. Μαμούνην καὶ ἕνα ἕτερον πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ πλοιάρχου καὶ ἵνα λά-

βωσι πληροφορίας. Ἀπελθόντες εἰς τὸ γαλλικὸν πλοῖον συνωμίλουν· μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων ὁ γάλλος πλοίαρχος τοὺς εἶπε τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Καπετὰν-πασᾶ εἶναι διὰ τὰ Ψαρά· τοὺς προέτρεψε δὲ ν' ἀναχωρήσωσι καὶ ν' ἀφίσωσιν ἔρημον τὴν νῆσόν των· τοὺς προσέθηκε δὲ ὅτι τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ Καπετὰν-πασᾶ, ὅστις δὲν θέλει νὰ χυθῇ αἷμα. Οἱ ψαριανοὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ πόλεμος τοὺς ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον τοῦ νὰ πολεμήσωσιν, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ὦσιν αἱ δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ· καὶ προτιμώτερον εἰς τοὺς ψαριανοὺς εἶναι ν' ἀποτεφρώσῃ ὁ πόλεμος τὴν νῆσόν των παρὰ νὰ τὴν ἀφίσωσι καὶ ν' ἀναχωρήσωσιν· αἷμα δὲ δὲν θὰ χυθῇ μόνον ἑλληνικὸν ἀλλὰ καὶ ὀθωμανικόν. Ἐν τῷ συνδιαλέγεσθαι ἐξῆλθον τοῦ δωματίου τοῦ πλοιάρχου τρεῖς ὀθωμανοὶ εἰς τὸ κατάστρωμα, ἐνδεδυμένοι ἀσιατικὰ μεγαλοπρεπῆ ἐνδύματα, καὶ καθήσαντες ἐπὶ ἀνακλίντρου εἰς τὴν πρύμνην, ἔβλεπον μὲ βλοσσυρὸν ὄμμα τοὺς ψαριανοὺς, οἵτινες τοὺς ἀνταπέδιδον τὰ ἴσα χωρὶς νὰ ἔλθωσιν εἰς ὁμιλίαν. Ἐξελθόντες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀνήγγειλαν ταῦτα πάντα εἰς τὴν βουλήν των, ἥτις ἐννόησεν ὅτι τὸ γαλλικὸν τοῦτο πλοῖον ἐπέμφθη ἀπὸ τὸν Καπετὰν-πασσᾶ καὶ ὅτι οἱ ὀθωμανοὶ ἐστάλησαν διὰ νὰ κατασκοπεύσωσι τὰ Ψαρά.

Περ. β'. ἀριθ. 806.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Περικλείεται ἐπιστολὴ τῆς βουλῆς τῆς νήσου Ψαρῶν, τὴν ὁποίαν σήμερον ἐλάβομεν, καὶ ἐκ τῆς ὁποίας πληροφορεῖται τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα τὰ περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, καὶ τῶν πλοίων των καὶ τῆς αἰτήσεώς των. Τὸ Βουλευτικὸν γνωμοδοτεῖ νὰ τοὺς δοθῇ

ἡ ἀνήκουσα ἀπόκρισις, καὶ ἡ εἰδοποίησις περὶ τῶν μέτρων ὅπου ἔλαβεν ἡ Διοίκησις περὶ δανείου καὶ ἄλλων.

Τῇ 2 μαΐου 1824, ἐν Ἄργει.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α. Γραμματεὺς,
Ἰω. Σκανδαλίδης.

(Ἀπόσπασμα πρακτικῶν)

τοῦ Βουλευτικοῦ τῆς συνεδριάσεως τῆς 2 μαΐου 1824, ἐν Ἄργει.

Ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τῆς Βουλῆς τῆς νήσου Ψαρῶν ὑπ' ἀριθ. 1110· δι' ἧς εἰδοποιεῖ τὸ φθάσιμον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου εἰς Εὔβοιαν, συμποσουμένου ἀπὸ 45 πλοῖα, καὶ ὅτι ἀνάγκη νὰ ἐκπλεύσῃ ὁ ἑλληνικὸς στόλος. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐστάλη πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν μετὰ προβουλεύματος ὑπ' ἀριθ. 806.

Τὸ δὲ Βουλευτικὸν ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν εἰς τὴν βουλὴν Ψαρῶν.

Περ. β'. ἀριθ. 822.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἔνδοξον βουλὴν τῶν Ψαρῶν

Ἀνεγνώσθη ἡ ἐπιστολή σας ὑπ' ἀριθ. 1110, ἐγνώσθησαν τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα· ἐπαινεῖ τὸ Βουλευτικὸν τὴν προθυμίαν σας, γνωρίζει τὰς ἐκδουλεύσεις σας, ἀλλ' ἐξίσου γνωρίζετε καὶ ἡ εὐγενεία σας τὰς ἀνάγκας τῆς πατρίδος, τὰς ὁποίας θεραπεύει βέβαια τώρα μάλιστα μὲ τὸ φθάσιμον, ὡς δὲν σᾶς λανθάνει, δανείου εἰς Ζάκυνθον. Ἡ ἐπιστολή σας ἐστάλη πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν διὰ νὰ σᾶς γίνῃ ἡ ἀπάντησις. Ἔρρωσθε.

Τῇ 4 μαΐου 1824, ἐν Ἄργει.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Δὲν εὗρον τὴν ἀναφορὰν τῶν ψαριανῶν, οὔτε τὴν διαταγὴν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἵνα γνωρίσω τὴν ἀπάντησιν· ἀλλ' ὅπως τὰ πρακτικὰ τοῦ Βουλευτικοῦ λέγουσιν, οἱ ψαριανοὶ ἀνήγγειλον τὴν ἄφιξιν τοῦ ἐχθροῦ εἰς Εὔβοιαν

καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων του· γράφουσι δὲ νὰ διατάξῃ ἡ Διοίκησις τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου διὰ νὰ ματαιώσουν τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ δὲ ψαριανοὶ ἔχοντες τὰ πλοῖά των ἕτοιμα ἀνέμενον τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως καὶ τοὺς συναδέλφους των. Τὸ δὲ Βουλευτικὸν Σῶμα ἐπαινεῖ τὴν προθυμίαν τῶν ψαριανῶν διὰ τῆς διαταγῆς του καὶ ἀναγνωρίζει τὰς ἐκδουλεύσεις του, ἀλλὰ τοὺς ἐνθαῤῥύνει μὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ δανείου. Καὶ ἐνῷ ὁ ἐχθρὸς καταστρέφει τὴν Εὔβοιαν καὶ προπαρασκευάζει τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν δυνάμεις του, καὶ συνάζει στρατοὺς ἀπὸ Ῥούμελην καὶ Ἀσίαν, ἡ ἑλληνικὴ Διοίκησις ἐνθαῤῥύνει τὰς ναυτικὰς δυνάμεις μὲ τὸ δάνειον, ὅπερ εὑρίσκεται εἰς Ζάκυνθον.

Ἰδοὺ καὶ τὸ προβούλευμα τοῦ Βουλευτικοῦ.

Περ. 6'. ἀριθ. 834.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Κατὰ τὸν παράγραφον 4 τοῦ νόμου, ὑπ' ἀριθ. 30, δίδεται ἡ ἄδεια πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν νὰ παραλάβῃ παρὰ τῆς ἐκ Λονδίνου διορισθείσης ἐπιτροπῆς, συγκειμένης παρὰ τοῦ ἐξοχωτάτου συνταγματάρχου κυρίου Λέϊτσερ Στανὼπ, καὶ κυρίου Λ. Κουντουριώτου, τὰ τάλληρα διακόσια χιλιάδας ἀριθ. 200,000, εἰς νόμισμα, τάλληρα ἱσπανικὰ πενῆντα χιλιάδες, καὶ τριάκοντα χιλιάδες λίρας στερλίνας, μέρος τοῦ δανείου τὸ ὁποῖον ἔφθασεν εἰς Ζάκυνθον.

Τῇ 10 μαΐου 1824.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α. Γραμματεὺς,
Ἰω. Σκανδαλίδης.

Καθ' ἃς εἶχον διαταγὰς οἱ ψαριανοὶ διὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Εὐβοίας ὑπέβαλον τοὺς λογαριασμούς των καὶ

αἰτοῦσι τὰ ἔξοδά των· κατὰ συνέπειαν δὲ ἡ Βουλὴ ἐξέδοτο τὸ ἀκόλουθον προβούλευμα.

Περ. 6'. ἀριθ. 852.

Ἀπὸ τῆς ἐσωκλείστου ἀναφορᾶς τοῦ παραστάτου Ψαρῶν πληροφορεῖται τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα τὸ αἴτημά των, οἱ ἴδιοι καὶ ἐκ στόματος θέλουσιν ὁμιλήσει· ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ δὲν ἐπληρώθησαν τὰ χρήματα, καὶ οὔτε εἶναι ἐλπὶς κατὰ τὸ παρὸν νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ τὴν Εὔβοιαν, δίκαιον, ὅταν ἐμφανισθῇ πόρος, νὰ πληρωθῶσι καὶ αὐτά.

Τῇ 20 μαΐου 1824.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α'. Γραμματεὺς,
Ἰω. Σκανδαλίδης.

Αἱ διαταγαὶ τῆς Διοικήσεως εἶχον προσδιορίσει ἐκ τῶν εἰσοδημάτων Εὐβοίας τὴν δαπάνην τῆς ἐκστρατείας, καὶ ἐὰν μὲν περισσεύσῃ νὰ λαμβάνῃ τὸ περίσσευμα αὐτὴ ἡ Διοίκησις, ν' ἀναπληροῖ δὲ τὸ ἐλλεῖπον. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἰσεπράχθησαν τὰ εἰσοδήματα, δὲν ἀπεπληρώθησαν οἱ ψαριανοί, καὶ ἐπειδὴ διελύθη ἡ ἐκστρατεία, ἤτησαν τὰ ἔξοδά των. Τὸ Βουλευτικὸν θεωρῆσαν δικαίαν τὴν πληρωμὴν, ἠτήσατο νὰ πληρωθῇ ὅταν ἐμφανισθῇ πόρος. (καθὼς καὶ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 647 προβούλευμά του καὶ εἰς τὸ ἀνωτέρω ψήφισμα τοῦ Βουλευτικοῦ, προδιορίζον ὡς πόρον τὸ δάνειον). Ἅμα λοιπὸν ἐνεφανίσθη πόρος, ἅμα δηλαδὴ ἦλθε τὸ δάνειον, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, ἐξ Αἰγίνης, μετὰ τὴν καταστροφήν των, τὴν 22 ἀπριλίου 1825, ὑπέβαλε τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος λογαριασμοὺς εἰς τὴν Διοίκησιν, ἥτις ὅμως δὲν ἐπλήρωσεν αὐτοὺς, ἐνῷ λογαριασμοὺς προγενεστέρους τούτων ἐξώφλησεν, ὡς ἐν οἰκείῳ τόπῳ ῥηθήσεται.

Ἡ Διοίκησις ἐπασχολουμένη νὰ καθυποτάξῃ τοὺς ἀντιπάλους της ἔπεμπε δύναμιν στρατιωτικὴν κατ' αὐ-

τῶν, μὴ φροντίζουσα νὰ πέμψῃ τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεις της ἵνα προλάβῃ τὰς καταστροφὰς τῆς Εὐβοίας καὶ Κρήτης· αἱ ἀλλεπάλληλοι δὲ αὗται καταστροφαὶ τῶν ἑλληνικῶν πόλεων καὶ αἱ κατὰ τῆς Ἑλλάδος προπαρασκευαὶ τοῦ Σουλτάνου καὶ τοῦ Μεχμέτ-ἀλῆ πασσᾶ τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐντελὴς ἀδιαφορία τῆς Διοικήσεως τοῦ ν' ἀσφαλίσῃ τὸ κράτος της ἐπέφερον τὴν φρίκην καὶ τὸν τρόμον καὶ τὴν ἀπελπισίαν εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους· οἱ δὲ παραστάται αὐτῶν ὕψωσαν φωνὴν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ βουλευτήριον· ἡ δὲ Κάσσος δι' ἀναφορᾶς της ἐζήτησε βοήθειαν.

Οἱ παραστάται τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἔδωσαν τὴν ἑπομένην ἀναφορὰν εἰς τὴν Βουλήν.

Σεβαστὸν Βουλευτικὸν Σῶμα.

Ἡ ἀκμὴ τοῦ καιροῦ καθ' ἣν ὁ ἐχθρικὸς στόλος δὲν ἀργεῖ νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν τὰ ὀλέθρια σχέδιά του, ἡ πανταχόθεν βεβαία πληροφορία ὅτι σκοπεύει ν' ἀναστατώσῃ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ νὰ μετακομίσῃ τοὺς κατοίκους εἰς Ἀσίαν, ἐτάραξε παρὰ πολὺ τοὺς λαοὺς τούτους.

Ἡμεῖς μέχρι τοῦδε δὲν ἐπαύσαμεν ἐνθαῤῥύνοντες αὐτοὺς, βεβαιοῦντες ὅτι ἡ σεβαστὴ Διοίκησις ἔλαβεν ὅλα τὰ μέτρα περὶ τῆς ἀσφαλείας των, καὶ πρὸ πέντε ἤδη μηνῶν ἔδωσε πόρον εἰς τὴν θαλάσσιον δύναμιν, τὰ εἰσοδήματα τῶν νήσων, τοὐλάχιστον διὰ ἕνα μῆνα.

Ἐπιστεύθημεν τὸ πρῶτον ὡς παραστάται, καὶ ἐβεβαιοῦντο οἱ λόγοι μας ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν ἤδη πρὸ πέντε μηνῶν ἐνήργησεν ἡ Σ. Διοίκησις· οἱ νησιῶται ἐψευσμένοι μέμφονται τοὺς ψεύσαντας ἡμᾶς, καὶ τόσον περισσότερον ὅσον βλέπουσιν ἄφευκτον τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ πάθωσιν ἐφέτος ὅσα ἀπὸ διάκρισιν τοῦ ἀδιακρίτου ἐχθροῦ δὲν ἔπαθον ἄλλοτε.

Οἱ νησιῶται νομίζουν ἑαυτοὺς ἀδικημένους, διότι ἐξετάζοντες τὸ καθ' ἑαυτοὺς, ἔδειξαν ἐξ ἀρχῆς εὐπείθειαν καὶ συνεισφέρον μετὰ προθυμίας ὅσα κατὰ καιροὺς ἡ Σ. Διοίκησις ἐπέβαλλεν εἰς

αὐτοὺς, ἐκτὸς ὅπου ἡ ἀπορία ἐβράδυνεν ὁπωσοῦν τὴν προθυμίαν· ἡμεῖς ἀφορῶντες εἰς τὰ πράγματα καὶ τὰς περιστάσεις μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ μεμφθῶμεν τινὰ, προβάλλομεν μόνον εἰς τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δυνατὸν νὰ ἐνεργηθῇ πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀδυνάτων τούτων νήσων. Ἀφ' ὅσα μέχρι τοῦδε ἡ ἐπιτροπὴ ἐσύναξεν, ἠμπορεῖ πρὸς τὸ παρὸν νὰ ἐκπλεύσωσι τοὐλάχιστον εἴκοσι πολεμικὰ πλοῖα μετὰ ἀναγκαῖα ἡφαίστεια, τὰ ὁποῖα παρακολουθοῦντα τὸν ἐχθρὸν ἠμποροῦν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἀπόβασίν του εἰς ταύτας τὰς νήσους, καὶ νὰ ἐμψυχώσωσι τοὺς κατοίκους μὲ τὴν παρουσίαν των. Τοῦτο θέλει ἐπιταχύνει καὶ τὴν σύναξιν τῶν λοιπῶν εἰσοδημάτων τῶν νήσων, ὥστε καὶ ἂν ἐλλείπεται μέρος τῶν ἀναγκαίων ἐξόδων εἰς τὴν ἔκπλευσιν τούτων τῶν καραβίων, ἀμέσως θέλει ἀναπληρωθῇ χωρὶς ζημίαν τῶν προκαταβαλόντων.

Τὸ πρόβλημά μας εἶναι δίκαιον ὡς ἐκ μέρους τῶν αἰγαιοπελαγιτῶν, καὶ συμφέρον ὡς πρὸς τὸ κοινόν, καὶ ὡς τοιοῦτον εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι δὲν θέλει τὸ ἀπορρίψει ἡ Σ. Διοίκησις, βάσιν ἔχουσα τὴν δικαιοσύνην, καὶ σκοπὸν τὴν γενικὴν ὠφέλειαν.

Ἐν Ἄργει, τῇ 14 μαΐου 1824.

Οἱ παραστάται τοῦ Αἰγαίου πελάγους,

Ἰω. Κουντουμᾶς,—Ἰω. Πάγκαλος,—Λυονὴς Στάκας,—Χ. Ἠλίας Οἰκονόμου,—Ἀντώνιος Ἀλμπέρτος,—Χριστόδουλος Καψάλης,—Νικόλαος Χρυσόγελως,—Κωνσταντῖνος Ἰωάννου.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου.

(Τ. Σ.) *Ὁ Β'. Γραμ. τοῦ Βουλευτικοῦ,*

Κωνσ. Τζερτίδης.

Τὸ Βουλευτικὸν, κατὰ συνέπειαν τῆς ἀναφορᾶς τῶν παραστατῶν, ἔπεμψε τὸ ἀκόλουθον προβούλευμα εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν.

Περ. β'. ἀριθ. 839.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἐκτὸς τοῦ ἀντιγράφου τῆς ἀναφορᾶς τῶν παραστατῶν τοῦ Αἰ-

γαίου πελάγους, καὶ ἀλλαχόθεν ἱκαναὶ πληροφορίαι, ὅτι τῳόντι ὁ ἐχθρὸς σκοπεύει, καὶ ἤδη ἕτοιμος εἶναι ν' ἀφανίσῃ καὶ ἀναστατώσῃ ὅλας τὰς ἀδυνάτους νήσους. Πόσον τοῦτο πειρακτικὸν καὶ εἰς τὴν ὑπόληψιν καὶ ὕπαρξιν τοῦ ἔθνους, περιττὸν νὰ τὸ εἴπωμεν· διὸ καὶ τὸ Βουλευτικὸν, ἂν καὶ δὲν ἀγνοῇ ὅτι ἡ ἔκπλευσις τοῦ στόλου μας ἐμποδίζεται ἐξ αἰτίας τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀρκούντων μέσων, μ' ὅλον τοῦτο, γνωρίζῃ ὡς ἀναγκαῖον νὰ γίνῃ κάθε τρόπος νὰ ἐκπλεύσῃ κατὰ τὸ παρὸν κἂν μέρος πρὸς ἐμψύχωσιν τῶν κατοίκων, καὶ ὀπωσοῦν συστολὴν τοῦ ἐχθροῦ. Ἐπὶ τούτῳ στέλλεται ὁ βουλευτὴς κύριος Χρυσόγελως, ἵνα παραστήσῃ καὶ ἐκ στόματος· καὶ ἂν κριθῇ εὔλογον νὰ σταλῇ ὁ ἴδιος παρὰ τοῦ Σ. Ἐκτελεστικοῦ εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους.

Τῇ 14 μαΐου 1824, ἐν Ἄργει.

(Τ. Σ.) Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α'. Γραμματεὺς,

Ἰω. Σκανδαλίδης.

Τὸ δὲ Ἐκτελεστικὸν ἔπεμψε τὸ ἀκόλουθον προβούλευμα εἰς τὸ Βουλευτικόν.

Περ. 6'. ἀριθ. 1454.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικόν.

Ἀνεγνώσθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 839, καὶ κατὰ τὴν 14 τοῦ παρόντος προβούλευμα τοῦ Σεβαστοῦ τούτου Σώματος· ὡσαύτως καὶ ἡ περικλειομένη ἀναφορὰ τῶν αἰγαιοπελαγιτῶν παραστατῶν, περὶ τῆς ὠφελείας τοῦ νὰ ἐκπλεύσωσι τινὰ τῶν ἑλληνικῶν πλοίων κατὰ τὰς νήσους εἰς ἐμψύχωσιν τῶν ἐγκατοίκων. Τὸ Ἐκτελεστικὸν, ἐπειδὴ καὶ οἱ τρόποι ἐλλείπουσιν, ἐνέκρινε ν' ἀποσταλῇ ὁ Κ. Νικόλαος Χρυσόγελως εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους, διὰ νὰ τοὺς παρακινήσῃ νὰ ἐκπλεύσωσιν· ὅθεν καὶ τὸ σεβαστὸν Βουλευτικὸν πρέπει νὰ τὸν παρακινήσῃ νὰ κατέλθῃ, διὰ νὰ λάβῃ τὰς περὶ τούτου ἀναγκαίας διαταγάς.

Ἐν Μύλοις Ναυπλίου, τῇ 15 μαΐου 1824.

(Τ. Σ.) Ὁ πρόεδρος, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Παναγιώτης Μπότασης, —Ἰω. Κωλέττης.

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς, Π. Γ. Ῥόδιος.

Προβούλευμα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ὑπ' ἀριθ. 1454, ἀνεγνώσθη τῇ 17 μαΐου 1824, ἐν Ἄργει.

Ἰδοὺ καὶ τὸ ἔγγραφον τῆς ἀποστολῆς τοῦ Χρυσογέλου ἐκ τῆς Συλλογῆς τοῦ Ἀναργύρου.

Περ. 6'. ἀριθ. 1476.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς προκρίτους τῆς νήσου Σπετσῶν.

Εἶναι ἤδη καιρὸς ἀφ' οὗ ἐξῆλθεν ὁ ἐχθρικὸς στόλος καὶ διευθύνθη κατὰ τὴν Εὔβοιαν. Οὗτος ἀφοῦ ἐπεσίτισε τὰ ἐκεῖ φρούρια καὶ ἐματαίωσεν ὅλους τοὺς κόπους καὶ δαπάνας τοῦ ἔθνους διὰ τὴν πολιορκίαν ἐκείνων τῶν μερῶν, διευθύνθη καὶ κατὰ τὰς ἐκεῖ πλησιαζούσας νήσους· ἀλλὰ, τύχῃ ἀγαθῇ, τὰ σχέδιά του διελύθησαν ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ παρευρεθέντας Ἕλληνας. Ἤδη δὲ πληροφορεῖται ἡ Διοίκησις, ὅτι διευθυνθεὶς κατὰ τὰ παράλια τῆς μικρᾶς Ἀσίας σκοπεῖ, ἀφοῦ ἐμβιβάσῃ στρατεύματα, νὰ ἐπιχειρήσῃ τὰς ἀδυνάτους νήσους μας· ἔχει σκοπὸν ὁ ἐχθρὸς νὰ τὰς κατερημώσῃ, νὰ τὰς λεηλατήσῃ, καὶ ὅσοι ἀποφύγουσι τὰς φλόγας ἢ τὴν αἱματοσταγῆ μάχαιραν τοῦ βαρβάρου, ἐξανδραποδιζόμενοι θέλουν μεταφέρεσθαι εἰς τὴν Ἀσίαν διὰ νὰ ζῶσιν εἰς τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς των βίον εἰλώτων· νέον σχέδιον τοῦ ἐχθροῦ, μὲ τὸ ὁποῖον θανατώνει πολιτικῶς τοὺς Ἕλληνας, χωρὶς νὰ παροξύνῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀγανάτησιν τῶν ἄλλων χριστιανικῶν δυνάμεων.

Ἀνάγκη λοιπὸν μεγαλωτάτη, πρὸς τὰς ἄλλας θυσίας, τὰς ὁποίας μέχρι τούδε ἐκάματε ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, ν' ἀποφασίσετε καὶ ταύτην ἴσως τὴν τελευταίαν καὶ ἐνδοξοτέραν, καὶ νὰ παρακινήσετε ὅσον ὀγρήγορα τὴν ἔκπλευσιν τῶν ἑλληνικῶν πλοίων κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Ὁ ἀθῶος λαὸς τῶν νησιωτῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους, γυναῖκες μὲ βρέφη εἰς τὰς ἀγκάλας καὶ παῖδες μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, καθήμενοι εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς θαλάσσης, περιμένουσιν ἀνυπομόνως νὰ ἰδῶσι μακρόθεν τὰ λευκὰ ἱστία τῶν πλοίων σας, ὡς τὴν μόνην παρηγορίαν των εἰς τὰς κατεπειγούσας δυστυχίας. Μὴν ὑποφέρετε λοιπὸν ν' ἀκουσθῇ κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς ἐλευθερίας μας τοιοῦτος ἐξανδραποδισμὸς, τοιοῦτος ἀφανισμὸς εἰς

τὴν γῆν τῆς Ἑλλάδος. Αἱ νῆσοι δὲν περιμένουν εἰμὴ ἀπὸ σᾶς τὴν ἐλευθερίαν των ὁλόκληρον· δὲν ὑπάρχουσι καὶ δὲν θέλουν ὑπάρξει εἰμὴ διὰ ναυτικῆς δυνάμεως· χωρὶς ταύτης ἡ ὕπαρξίς των εἶναι ἐφήμερος, καὶ ἡ ἐλευθερία των, ὡς τὰ ἄνθη ἀνοίγοντα πρωῒ καὶ μαραινόμενα κατὰ τὸ ἑσπέρας. Σπεύσατε λοιπὸν εἰς τὸν ἔκπλουν τῶν ἑλληνικῶν πλοίων, καὶ ἂν ὄχι ὁλοκλήρων, τοὐλάχιστον, ἕως οὗ νὰ καταφθάσωσι τὰ ἐκ Ζακύνθου χρήματα, ἂς ἐκπλεύσωσι τινὰ μετὰ πυραλωτῶν ἱκανῶν, καὶ τοῦ ἐχθροῦ τὰ σχέδια ν' ἀνατρέψωσι καὶ τοὺς ὁμογενεῖς φίλους νὰ ἐμψυχώσωσι. Περὶ τούτου ἀποστέλλεται αὐτόσε καὶ ὁ κύριος Νικόλαος Χρυσόγελος, ὅστις θέλει σᾶς εἰπῆ διὰ φωνῆς τὰ περισσότερα, καὶ θὰ παρακινήσῃ τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων.

Ἐκ Μύλων Ναυπλίου, τῇ 16 μαΐου 1824.

(Τ. Σ.) *Ὁ Πρόεδρος* ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Παναγιώτης Μπότασης,—Ἰωάννης Κωλέττης.

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς

Π. Γ. Ῥόδιος.

Οἱ παραστάται τοῦ Αἰγαίου πελάγους διὰ τῆς ἀναφορᾶς των δεικνύουσι τὸν κίνδυνον ὃν τρέχουσιν οἱ συμπολῖται των καὶ ὅτι οὗτοι ἀφοῦ πληρώνουν τὰ ἐπιβαλλόμενα θεωροῦν τὸν ἑαυτόν των ἠδικημένον, καὶ προτείνουν εἴκοσι πλοίων ἔκπλευσιν μὲ τὰ ἀναγκαῖα πυρπολικὰ, ἵνα παρακολουθήσωσι τὸν ἐχθρικὸν στόλον καὶ ἐμψυχώσωσιν οὕτω τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἡ δὲ σύναξις τῶν εἰσοδημάτων θέλει ἐπιταχυνθῆ· καὶ ὅτι ἡ ἔκπλευσις τῶν πλοίων ἠδύνατο νὰ γίνῃ καὶ μὲ ὅσα χρήματα εἶχε συνηγμένα ἡ ἐπιτροπὴ, καὶ οἱ προκαταβάλλοντες τὰ ὑπόλοιπα δὲν θέλουσι ζημιωθῆ.

Τῳόντι αἱ προτάσεις τῶν αἰγαιοπελαγιτῶν παραστατῶν ἦσαν δίκαιαι καὶ συμφέρουσαι εἰς τὸ κοινὸν ὄφελος τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν νήσων· διότι τὰ εἴκοσι πλοῖα μὲ τὰ ἀναγκαῖα πυρπολικὰ ἠδύναντο νὰ ματαιώσωσι τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ (ὡς τὰ ἐματαίω-

σαν τὸν παρελθόντα αὔγουστον μόνον τὰ δεκαπέντε ψαριανὰ μὲ τὰ δύω πυρπολικὰ, τὰ ὁποῖα ἔκαμαν τὸν ἐχθρὸν νὰ φύγῃ ἐν βίᾳ ἀπὸ τῆς Πάρου καὶ νὰ διέλθῃ τὰς νήσους ταχέως), νὰ ἐμψυχώσωσι τοὺς κατοίκους καὶ νὰ συνάξωσι τὰ εἰσοδήματα τῶν νήσων ἐν εὐκολίᾳ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα, ἀπέναντι τῆς προτάσεως τῆς ἀναφορᾶς καὶ τοῦ προβουλεύματος τοῦ Βουλευτικοῦ, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ λέγῃ τὴν ἔλλειψιν τῶν μέσων τῆς ἐκπλεύσεως, ἀποφασίζει ὅμως να γίνῃ κάθε τρόπος ἵνα ἐκπλεύσῃ μέρος τοῦ στόλου πρὸς ἐμψύχωσιν τῶν αἰγαιοπελαγιτῶν καὶ ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀσφαλείας, ἀπαντᾷ εἰς τὸ Βουλευτικὸν μὲ ψυχρότητα ὅτι οἱ τρόποι ἐλλείπουσι· ἐγκρίνει δὲ τὴν ἀποστολὴν τοῦ βουλευτοῦ εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους, καὶ ἀποστέλλει αὐτὸν μὲ τὴν ἀνωτέρω προτρεπτικὴν διαταγήν.

Καὶ ἐνταῦθα τὸ Ἐκτελεστικὸν δὲν δικαιολογεῖται, διότι ὤφειλεν, ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων του, νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς κατοίκους τῶν νήσων, νὰ διατάξῃ ὁριστικῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων μετὰ πυρπολικῶν ἀπὸ τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους, καὶ συγχρόνως νὰ διατάξῃ τοὺς ναυάρχους νὰ πέμψωσι πλοῖον τοῦ στόλου, ἵνα παραλάβῃ ὅλα τὰ συναχθέντα ἐκ τῶν εἰσοδημάτων χρήματα, διότι πρὸ πέντε μηνῶν κατεγίνετο ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν σύναξίν των καὶ εἶχεν ἱκανὴν ποσότητα συνηγμένην. Τὰ εἰσοδήματα τῶν νήσων ἐπήρκουν οὐχὶ μόνον δι' ἕνα μῆνα ἀλλὰ καὶ διὰ πλείονας· ἐμφανιζομένου δὲ τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἀπέναντι τοῦ τουρκικοῦ, τὰ ὑπόλοιπα τῶν εἰσοδημάτων ἤθελον συναχθῇ ἀμέσως ἀπὸ τὰς νήσους.

Ἀλλ' εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν εἶχον ἐπιῤῥοὴν τὰ δύο ναυτικὰ μέλη, τὰ ὁποῖα δὲν ἤθελον νὰ ὑποχρεώσωσι τοὺς συμπολίτας των νὰ προκαταβάλωσι· διὰ τοῦτο ἐγ-

κρίνει τὴν ἀποστολὴν τοῦ βουλευτοῦ εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους, διὰ ν' ἀπαλλαχθῇ μᾶλλον τῆς εὐθύνης καὶ νὰ ἐπιβαρύνῃ τὰς δύω ναυτικὰς νήσους. Διότι ἐὰν αὕτη διὰ τῆς ἐξουσίας της δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς προκρίτους τῶν δύω νήσων νὰ ἐβγάλωσι τὰ πλοῖά των, ἠδύνατο ὁ βουλευτὴς μὲ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου νὰ τοὺς ὑποχρεώσῃ, ἐνῷ ἐγνώριζεν ὅτι ἄνευ χρημάτων τὰ πλοῖα δὲν ἐκπλέουσι; Τὸ Ἐκτελεστικὸν, ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ διαταγῇ προτροπῶν του, ὤφειλε νὰ ὑπενθυμίσῃ εἰς τοὺς προκρίτους τῶν δύω νήσων ὅτι τὰ εἰσοδήματα τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους ὡρίσθησαν διὰ τὸν στόλον καὶ ὅτι ἤδη ἀρκοῦσι τὰ συναχθέντα διὰ νὰ ἐκπλεύσωσι τὰ πλοῖά των· ἐὰν δὲ δὲν εἰσηκούετο τότε ἔπρεπε νὰ διαμαρτυρηθῇ· διότι ὁ κίνδυνος ἦτο περὶ ἀπωλείας ἐπαρχιῶν. Οἱ πρόκριτοι τῶν δύω νήσων δὲν ἤθελον ποτὲ ἀνεχθῇ τὴν διαμαρτύρησιν, ἀλλ' ἤθελον φιλοτιμηθῇ νὰ ἐβγάλωσιτὰ πλοῖά των. Ἀπελθὼν δὲ καὶ ὁ βουλευτὴς ἐκεῖ δὲν κατώρθωσε τίποτε.

Οἱ παραστάται τῶν ψαριανῶν ἀνήγγειλαν τὰ πρακτικὰ ταῦτα εἰς τὴν βουλήν των, ἤτοι τὴν ἀναφορὰν τῶν αἰγαιοπελαγιτῶν παραστατῶν εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ ἔθνους, τὰ προβουλεύματα τοῦ Βουλευτικοῦ καὶ Ἐκτελεστικοῦ καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ βουλευτοῦ εἰς τὰς δύω ναυτικὰς νήσους διὰ νὰ παρακινήσῃ τοὺς προκρίτους νὰ ἐβγάλωσι τὰ πλοῖά των· ὥστε οἱ παραστάται τὴν εἰδοποίησαν νὰ ἔχῃ καὶ αὐτὴ ἕτοιμα τὰ πλοῖά της ἵνα ἐκπλεύσωσι μὲ τοὺς συναδέλφους των. Ἡ βουλὴ τῶν ψαρῶν ἔχουσα τὰ πλοῖά της ἕτοιμα, καθ' ἃ προηγουμένως ἀνέφερα, περιέμενε τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως ἵνα ἐβγάλῃ αὐτά.

Ἰδοὺ καὶ ἡ ἀναφορὰ τῶν Κασσίων, οἵτινες εὑρισκόμενοι εἰς κίνδυνον, ζητοῦσι τὴν βοήθειαν παρὰ τῆς Διοικήσεως.

Σεβαστὴ Διοίκησις.

Μὲ μεγίστην βίαν γράφομεν ὅλοι οἱ ὁμογενεῖς κάτοικοι τῆς νήσου Κάσσου, κλαιόμενοι εἰς τὴν Σεβαστὴν Διοίκησιν, εἰδοποιοῦντες τὴν ὑμετέραν κορυφὴν, ὅτι τρεῖς ἡμέρας ἔχει σήμερον ὁ αἰγυπτιακὸς στόλος ὅπου ἔχει πλόκον τὴν νῆσον ἡμῶν, καθ' ὅλα τὰ μέρη· μάλιστα τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναλήψεως μᾶς ἔκαμε καὶ ἕνα φοβερὸν πόλεμον, πλὴν, χάριτι θείᾳ, δὲν ἐβλάφθη οὐδεὶς τῶν χριστιανῶν· λοιπὸν παρακαλοῦμεν τὴν Σεβαστὴν ἡμῶν Διοίκησιν καὶ μητέρα νὰ μᾶς προφθάσῃ βοήθειαν θαλάσσιον καὶ λοιπά· δι' ὄνομα καὶ ἀγάπην θεοῦ, κάμετε ἔλεος διὰ ἡμᾶς τοὺς κατοίκους τῆς νήσου Κάσσου, ἐπειδὴ καὶ ἡ γενναιότης καὶ μεγαλοψυχία ἡμῶν εἶναι μὲν πρόθυμος, ὅμως κατὰ τὴν θαλάσσιον δύναμιν πολὺ σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς προφθάσετε. Ἡ κατάστασις τῆς αἰγυπτιακῆς ἁρμάδας ἔχει οὕτως. Ἔχει φρεγάτας τέσσαρας, καὶ μία ὅπου ἀπέρασεν εἰς Ῥόδον, ἀπὸ ἰμβρίκια δέκα, καὶ ἀπὸ μικρὰ πλοῖα, γαλλιώτες, δέκα. Ταῦτα ἰδεάζοντες τὴν Σεβαστὴν καὶ Ὑπερτάτην ἡμῶν Διοίκησιν τὴν παρακαλοῦμεν μετὰ δακρύων, ἀμέσως καὶ χωρὶς ἀναβολὴν καιροῦ, νὰ μᾶς προφθάσετε εἰς τὴν ἄνωθεν θαλάσσιον δύναμιν. Ἔτι παρακαλοῦμεν εἰς μπαρούτια καὶ εἰς βόλια, ἀπὸ μίαν, ἢ δύο, ἕως τριῶν ὀκάδων τὸ βάρος. Ταῦτα αὖθις παρακαλοῦντες μένομεν καὶ ὑπογραφόμενοι.

Ἐκ Κάσσου, τῷ ϡωκδ'. τῇ 17 μαΐου.

(Τ. Σ.) Ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Κάσσου.

Οἱ ὀθωμανοὶ κύριοι ὄντες τῆς Κρήτης καὶ μὴ ἔχοντες ἀπέναντί των ἑλληνικὸν στόλον ἀπέστειλαν πλοῖα εἰς Κάσσον ἵν' ἀποπειραθῶσι τὴν κυρίευσίν της. Οἱ Κάσσιοι βλέποντες προφανῆ τὸν κίνδυνον ἔπεμψαν τὴν ἀνωτέρω ἀναφορὰν εἰς τὴν Διοίκησιν, αἰτοῦντες θαλάσσιον δύναμιν καὶ ἐφόδια. Ἡ δὲ Διοίκησις ἔπεμψε τὴν κάτωθεν διαταγήν.

Περ. 6'. ἀριθ. 1644.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα·

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους καὶ γενναιοτάτους κατοίκους τῆς νήσου Κάσσου.

Ἐλήφθησαν αἱ τρεῖς ἀναφοραί σας, αἱ μὲν δύο γραμμέναι κατὰ

τὰς δώδεκα τοῦ τρέχοντος, καὶ ἡ ἄλλη κατὰ τὰς δεκαεπτά· ἐγνώσθησαν τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα. Ἡ Διοίκησις, ὡς κοινὴ μήτηρ, δὲν θέλει ἀδιαφορήσει καὶ εἰς τὰς πολεμικὰς χρείας, καὶ φθάσαντος τοῦ δανείου θέλει σᾶς οἰκονομήσει ἀναλόγως. Τὰ πολεμικὰ πλοῖα ἐξ Ὕδρας καὶ Σπετσῶν δὲν ἐκπλέουσιν ἀκόμη ἐξ αἰτίας ὅπου τὸ ταμεῖον δὲν ἔχει χρήματα νὰ πληρώσῃ τοὺς ναύτας· ἅμα ὅμως φθάσουν τὰ χρήματα καὶ πληρωθοῦν οἱ ναῦται θέλουν ἐβγεῖ εὐθὺς ἐπειδὴ εἶναι ἕτοιμα. Ἀπορεῖ ἡ Διοίκησις παρατηροῦσα ὅτι ἔχετε ἔλλειψιν ἐφοδίων, ἐνῷ εἰξεύρει ὅτι καὶ πρότερον ἦσθε ἐφωδιασμένοι ἀπὸ αὐτὰ καὶ τελευταῖον λαβόντες τὰ ὅσα ἐκ Κρήτης ἔφθασαν αὐτόθι, ἐφοδιάσθητε ἔτι μᾶλλον· τοῦτο . . . . ταῦτα θέλει εἶναι φροντὶς τῆς Διοικήσεως νὰ σᾶς προμηθεύσῃ· ἂν ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἀποτολμήσῃ νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν νῆσον ταύτην καὶ νὰ φροντίσῃ νὰ κάμῃ ἔφοδον, ἡ Διοίκησις γνωρίζουσα τὴν γενναιότητά σας καὶ τὴν ἀπόφασίν σας νὰ θυσιασθῆτε πάντες ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, πληροφορηθεῖσα ὅτι καὶ ἀρκετὰ ξένα ἅρματα εὑρίσκονται εἰς τὴν νῆσόν σας, εἶναι βεβαία ὅτι θέλετε δώσει τρόμον εἰς τὸν ἐχθρὸν, καὶ ματαιώσαντες τοὺς ὀλεθρίους σκοπούς των, θέλετε τιμήσει τὸ ὄνομά σας εἰς τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα.

Ἐν Μύλοις Ναυπλίου, τῇ 27 μαΐου 1824.

Ὁ πρόεδρος.

Οἱ Κάσσιοι μετὰ δακρύων ἀναφέρονται εἰς τὴν Διοίκησιν, ὡς κοινὴν μητέρα, παρακαλοῦντες αὐτὴν ἐν ὀνόματι τοῦ θεοῦ νὰ τοῖς πέμψῃ θαλάσσιον δύναμιν καὶ βοήθειαν· διότι καὶ γενναιότητα καὶ προθυμίαν καὶ μεγαλοψυχίαν, ἀλλὰ καὶ ἀνάγκην τῆς θαλασσίου δυνάμεως ἔχουν· ἐξιστοροῦσι καὶ τὴν θαλάσσιον ἐχθρικὴν δύναμιν διὰ νὰ γνωρίζῃ ἡ Διοίκησις τὶ πλοῖα νὰ πέμψῃ ἀπέναντι αὐτῆς· καὶ ἐπὶ τέλους παρακαλοῦν πάλιν αὐτὴν θερμῶς καὶ μετὰ δακρύων, ἄνευ ἀναβολῆς, νὰ πέμψῃ τὴν θαλάσσιον δύναμιν καὶ πολεμοφόδια.

Ἡ δὲ Διοίκησις ἀπέναντι τούτων ὅλων τοὺς γράφει ὅτι, ὡς κοινὴ μήτηρ, δὲν θέλει ἀδιαφορήσει εἰς τὰς πο-

λεμικάς των χρείας, καὶ τοὺς ἐνθαῤῥύνη μὲ τὸ φθάσιμον τοῦ δανείου· τοὺς ἀναγγέλλει ὅτι τὰ πλοῖα τῆς Ὑδρας καὶ τῶν Σπετσῶν δὲν ἐκπλέουσι, διότι τὸ ταμεῖον δὲν ἔχει χρήματα· ἅμα ὅμως φθάσουν αὐτὰ καὶ πληρωθοῦν οἱ ναῦται, ἀμέσως θέλουσιν ἐκπλεύσει τὰ πλοῖα· ἀπορεῖ δὲ διότι ἔχουν ἔλλειψιν πολεμεφοδίων ἀφοῦ ἐκ Κρήτης ἐστάλησαν ἐκεῖ. Προσθέτει δὲ ὅτι ἂν τολμήσῃ ὁ ἐχθρικὸς στόλος νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν νῆσον καὶ κάμει ἔφοδον, γνωρίζει τὴν γενναιότητα καὶ ἀπόφασίν των ὅπως θυσιασθῶσι πάντες ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος· καὶ ὅτι εἶναι πληροφορημένη ὅτι ὑπάρχουν καὶ ξένα ὅπλα· εἶναι δὲ βεβαία ὅτι θέλουσι τρομάξει τὸν ἐχθρὸν καὶ ματαιώσει τοὺς ὀλεθρίους σκοπούς του.

Ὁποία τῳόντι εἰρωνεία! οἱ Κάσσιοι ἀναφέρονται μὲ κλαυθμοὺς καὶ ὀδυρμοὺς διὰ τὸν κίνδυνον, ὃν τρέχουσιν, ἐπικαλούμενοι ἐν ὀνόματι τοῦ ὑψίστου νὰ τοὺς πέμψῃ βοήθειαν καὶ πολεμεφόδια· ἡ δὲ Διοίκησις τοὺς ἀπαντᾷ ὅτι δὲν ὑπάρχουσι χρήματα καὶ τοὺς δίδει καὶ ἐλπίδας ὅτι ἅμα ἔλθῃ τὸ δάνειον ἀμέσως θὰ πέμψῃ πλοῖα. Ὡς εἰ ὁ ἐχθρὸς ὤφειλε νὰ περιμένῃ νὰ λάβωσι πρῶτον οἱ Κάσσιοι τὴν περιμενομένην βοήθειαν καὶ ἔπειτα νὰ τοὺς κτυπήσῃ! Παράδοξος τῳόντι Διοίκησις· ἄλλα αἰτοῦν οἱ Κάσσιοι καὶ ἄλλα διατάττει αὐτή. Αἰτοῦσι πολεμεφόδια οἱ Κάσσιοι· ἡ δὲ Διοίκησις φειδομένη καὶ αὐτῶν τῶν ἐφοδίων καὶ πειθομένη εἰς ἀβασίμους φήμας— ἔχετε ὅπλα τῆς Κρήτης, τοὺς ἀπαντᾷ, καὶ μὲ αὐτὰ θέλετε τρομάξει τὸν ἐχθρόν.— Πέμψατέ μας βοήθειαν πλοίων γράφουσιν οἱ Κάσσιοι.— Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θέλετε θυσιασθῆ πάντες ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, τοὺς ἀποκρίνεται ἡ Διοίκησις, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θέλετε τρομάξει τὸν ἐχθρόν. Ἀλλ' οἱ Κάσσιοι τῳόντι ἐθυσιάσθησαν ἕνεκα τῆς γενναιότητός των καὶ ἀποφάσεως.

Ἐν τοσούτῳ ἔμειναν καὶ οἱ Κάσσιοι ὑπὸ τὴν ἐλπίδα τοῦ δανείου ἐπαπειλούμενοι ὑπὸ τοῦ αἰγυπτιακοῦ στόλου, ἐν ᾧ τὰ Ψαρὰ ἐπαπειλοῦντο ὑπὸ τοῦ Βυζαντινοῦ. Ἡ δὲ Διοίκησις ἔγραψε πρὸς τοὺς ψαριανοὺς τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Ἀριθ. 1591.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα·

Πρὸς τοὺς προκρίτους τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἐπειδὴ χωρὶς νὰ ὑπάγωσι τὰ ἤδη ἀποστελλόμενα ἔγγραφα πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους εἰς Ζάκυνθον διὰ παραλαβὴν τῶν χρημάτων, πρὸς τοὺς Κ. Κάσπαρον Λογοθέτην καὶ Σ. Βάρχ, ἡ Διοίκησις ἐνέκρινεν ὁ φέρων τὰ ἔγγραφα ταῦτα κύριος Ἔμφρων, ἄγγλος, διὰ τὸ ταχύτερον ν' ἀναχωρήσῃ μὲ τὴν ἐδῶ γολέτταν σας διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Γαστούνην.

Τὸ δὲ κοινὸν τῆς Ὕδρας θεωροῦν τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων, ἔγραψεν εἰς τὴν Διοίκησιν τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Τὴν ἐρχομένην Κυριακὴν, μεθαύριον τουτέστιν, ἐκπλέει ἀφεύκτως ἐντεῦθεν διὰ Ζάκυνθον ἡ γολέττα μὲ τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς Σ. Διοικήσεως, πρὸς παραλαβὴν τῶν ἐκεῖσε χρημάτων ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ δανείου. Ἐπειδὴ ὅμως ἐὰν σταλοῦν μὲ ἀγγλικὸν ἐμπορικὸν πλοῖον εἶναι πιθανὸν ν' ἀργήσῃ τὸ φθάσιμόν των, ἐνῷ ἡ ἔκπλευσις τοῦ στόλου εἶναι ἀναγκαιοτάτη καὶ ἄνευ χρημάτων δὲν οἰκονομεῖται, διὰ τοῦτο προσκαλεῖσθε νὰ στείλετε ἐπιταγὴν ἐνταῦθα πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους, διὰ νὰ πέμψουν μὲ τὴν ὑδραϊκὴν γολέτταν ἓν μέρος τῶν χρημάτων αὐτῶν, ὅσον ἐγκρίνετε διὰ τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους, διὰ νὰ γίνῃ ἀμέσως ἡ ἔκπλευσις τοῦ στόλου· ἴσου δὲ τῆς ἐπιταγῆς ταύτης νὰ στείλετε εἰς αὐτοὺς, καὶ διὰ ξηρᾶς εἰς Ζάκυνθον. Μὲ βαθύτατον σέβας ὑποφαινόμεθα.

Ὕδρα, 16 μαΐου 1824.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Ἰδοὺ καὶ ἡ ἀναφορὰ τῶν ψαριανῶν.

Ἀριθ. 1167.

Ὑπερτάτη Διοίκησις!

Δύο ἰσχυρόταται αἰτίαι μᾶς διάζουν καὶ αἱ δύω ν' ἀναφερθῶμεν· τὸ μὲν ὁ προφανέστατος κίνδυνος τῆς πατρίδος διὰ τὴν ἀκινησίαν μας, τὸ δὲ ὁ βέβαιος ἴσως ἐξολοθρευμὸς τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ὅταν κινηθῶμεν, διὰ τὴν ἀδυναμίαν του εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται.

Ὁ ἐχθρικὸς στόλος, ὡς ἐκ τοῦ περικλειομένου αὐτογράφου παρατηρεῖτε, ἀφοῦ εἰς Θεσσαλονίκην διέτριψεν ἱκανὰς ἡμέρας, πολλὰ ὀλίγα στρατεύματα ἔλαβε καὶ τὴν ἤδη παρελθούσαν τετράδην ἀνεχώρησε διὰ τὴν Μιτυλήνην διὰ νὰ λάβῃ καὶ ἐκεῖθεν ὅσα δυνηθῇ καὶ οὕτω νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς θηριώδεις σκοπούς του ἐναντίον τῶν ἀδυνάτων ἀδελφῶν μας, τοὺς ὁποίους δυνάμεθα εὐκόλως νὰ διασώσωμεν, καὶ τὸν ἐχθρικὸν στόλον νὰ κατατρέξωμεν καὶ νὰ μὴ τὸν ἀφήσωμεν διόλου νὰ ἑνωθῇ μὲ ἐκεῖνον τῆς Αἰγύπτου, ὅστις κατὰ τὰς πληροφορίας ἔχομεν, ἐκπλέει τὸν πλησιάζοντα ἰούνιον, διότι ἑνούμενος ἀποκαθίσταται δυνατώτερος καὶ τοὺς σκοπούς του εὐκολώτερον ἐκτελεῖ. Μᾶς φαίνεται ὅτι αὕτη εἶναι ἡ περίστασις εἰς ἣν ἡ τύχη τῆς Ἑλλάδος κρέμαται· διὸ καὶ ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἐκπλεύσῃ ὁ ἑλληνικὸς στόλος πρὸς ἀνατροπὴν τῶν σχεδίων τοῦ ἐχθροῦ καὶ φύλαξιν τῶν κινδυνευόντων ἀδελφῶν μας. Ἡμεῖς ἅμα ἐλάβομεν τὴν διαταγήν της ἑτοιμάσαμεν δεκατέσσαρα πολεμικὰ καὶ πέντε ἡφαίστεια καὶ δεκατέσσαρας ἤδη ἡμέρας εἶναι καταπάντα ἕτοιμα διὰ νὰ ἐκπλεύσουν ἅμα φανοῦν καὶ τὰ τῶν συμμάχων, καὶ μ' ὅλον ὅτι δὲν ἐλάβομεν οὔτε τ' ἀναγκαῖα χρήματα, πειθόμενοι ὅμως εἰς τὰς περὶ δανείου πληροφορίας καὶ διαζόμενοι ἀπὸ τὸν προφανῆ τῶν ἀδυνάτων ἀδελφῶν μας κίνδυνον, ἀνάγκη πᾶσα ὥστε ὁ ἑλληνικὸς στόλος νὰ ἐκπλεύσῃ, καὶ ἂς λάβῃ τὰ πλέον ἔκτακτα καὶ δραστήρια μέτρα.

13 μαΐου 1824, Ψαρά.

Τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως εὐπειθέστατοι πατριῶται,

(Τ. Σ.) Διὰ Δημήτριον Μπρατσάνον, *Ν. Ἰωαννίδης*,—*Νικολὴς Καρακωνσταντὴς*,—*Ἀνδρέας Γιαννίτσης*,—*Ἀνδρέας Μαυρογιάννης*.

Ἰδοὺ καὶ τὸ ἐσώκλειστον ἀντίγραφον, ὅπερ εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ ἀνώνυμα ἔγγραφα, ἅτινα ἐλάμβανον οἱ ψαριανοὶ ἀπὸ φιλογενεῖς.

Πρὸ ἕνδεκα ἡμερῶν ἔφθασεν εἰς τὰ ἐδῶ ὁ ὀθωμανικὸς στόλος, τοῦ ὁποίου τὰ πολεμικὰ εἶναι 18· ἐμπαρκαρίσθησαν ἕως τῆς ὥρας στρατεύματα 2000, περιμένονται καὶ ἄλλοι στρατιῶται 1000, σκοπεύοντες διὰ Μιτυλήνην ἀφ' ὅπου νὰ λάβουν καὶ ἄλλα στρατεύματα τῆς Ἀνατολῆς· μεταξὺ τῶν ἀλβανῶν εὑρίσκονται καὶ πολλοὶ ῥωμαῖοι.

Διὰ τὸν Λαζαράκην, δραγουμάνον, ἔλαβον αἰτίαν νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Ἀπανεμὴν ὅπου ἦτον ἀραγμένος ὁ Καπετὰν-πασσᾶς πρὸς ἔντευξίν του, ὅστις μὲ ἐδέχθη φιλοφρόνως μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν· παρὰ τοῦ ὁποίου ἔμαθον τοὺς ῥηθέντας σκοποὺς, ἔχει σταθερὰν ἀπόφασιν ὥστε νὰ μείνῃ τὸ ὄνομά του δεδοξασμένον, ἢ νὰ ἀφανισθῇ παντελῶς.

Τὴν ἡμέραν ὅπου ἤμουν εἰς αὐτὸν εἶχε φθάσει μία κορβέτα, γαλλικὴ, φέρουσα γράμματα εἰς αὐτὸν τοῦ υἱοῦ τοῦ Κολοκωτρόνη Πάνου, προσκλητικὰ νὰ φθάσῃ τὸ γρηγορώτερον εἰς Ναύπλιον, νὰ τὸν παραδώσῃ τὸ κάστρον· τὸν εἰδοποιεῖ μάλιστα ὅτι ἔχει τροφὰς διὰ τρεῖς μῆνας ἀκόμη· εἶπε προσέτι καὶ τὴν Ζάκυνθον καταφυγὴν τοῦ Κολοκωτρόνη. Ὁ Καπετὰν-πασσᾶς λοιπὸν ἔκαμε κάθε ἀπόφασιν μὲ τὴν ἰδίαν κορβέταν, εὐχαριστώντας εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπου ἔκαμε, τὸν παρακινεῖ μάλιστα νὰ προσπαθήσῃ ν' ἀπατήσῃ καὶ ἄλλους πολλοὺς μεγάλους τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἀνταμειβὴν θέλει τοῦ δώσει τὸ μεγαλήτερον ἀξίωμα ὅπου ἠμπορεῖ νὰ στοχασθῇ.

Δὲν εἰξεύρω ἂν οἱ δυστυχεῖς Ἕλληνες ἔχουν εἴδησιν τῆς τρεχούσης προδοσίας, πρό τινων ἡμερῶν ἤθελε σᾶς τὴν εἰδοποιήσω, ὅμως κατὰ δυστυχίαν ἐμποδίζετο τὸ καράβι.

Αὐτὸς ὁ ἀχρεῖος φρούραρχος Πᾶνος ἐζήτησεν ἐξαγορὰν τῶν ἐκεῖ εὑρισκομένων σκλάβων πασσάδων γρ 300 χιλιάδας καὶ στοχάζομαι ὅτι θέλει τὸν πάρει ἡ κορβέτα· μάλιστα ἔδωκε καὶ ἕναν τσαούσην ὁ πασσᾶς διὰ νὰ τὸν ὑπάγῃ εἰς Μιτυλήνην νὰ λάβῃ τὰ γρόσια ἐκεῖθεν, πρὸς ἐξαγορὰν τοῦ πασσᾶ· οὕτω πρέπει

νὰ εὑρίσκωνται πολλοὶ προδόται, διότι καταλεπτῶς τὰ τῶν Ἑλλήνων εἰξεύρουν.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀναφορᾶς τῶν ψαριανῶν ἡ Διοίκησις ἔπεμψε πρὸς αὐτοὺς τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Ἀριθ. 1163.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα·

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς Ν. Ψαρῶν.

Ἀνεγνώσθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 1167 ἀναφορά σας, ὡσαύτως καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ἐσώκλειστον ἀντίγραφον· ἐξ αὐτῶν βλέπει ἡ Διοίκησις τὴν ἀγγελίαν τὴν ὁποίαν δίδετε περὶ τοῦ ἀντάρτου Κολοκοτρόνη, καὶ ὅτι τὰ γαλλικὰ πλοῖα διευθύνονται ἐνταῦθα διὰ νὰ παραλάβωσι τοὺς ἐν Ναυπλίῳ αἰχμαλώτους πασσάδες.

Ἡ Διοίκησις ἐνῷ ταῦτα τὰ γαλλικὰ πλοῖα, κορβέτα καὶ βρίκιον, ἔφθασαν κατὰ τὸν Ἀργολικὸν κόλπον, ἔλαβεν εὐθὺς ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα καὶ διεμαρτύρησεν αὐστηρῶς τοὺς καπετανέους αὐτῶν, καὶ τέλος κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα, ἐνῷ συνέβη εἰς τύχην ἀγαθὴν τῆς Ἑλλάδος νὰ παραδοθῇ τὸ *Μπουρτζι* εἰς τὴν Διοίκησιν, εὐθὺς διὰ τοῦ *Μπουρτζίου* διέταξεν ἡ Διοίκησις τὸν κουμαντάντε τοῦ γαλλικοῦ βρικίου, ἀποτολμήσαντα ἀπανθρώπως καὶ ἀναιδῶς ν' ἀράξῃ πλησίον τοῦ Ναυπλίου, εὐθὺς ν' ἀναχωρήσῃ, εἰδὲ μέλλει ἀφεύκτως διὰ τῶν κανονίων ν' ἀποδιωχθῇ· καὶ οὕτως ἀνεχώρησε φέρων ἔλεγχον συνειδότος καὶ ἀτιμίαν μεγάλην κατὰ πρόσωπον. Ὅθεν οἱ μὲν πασσάδες μένουν εἰς Ναύπλιον, τὸ δὲ Ναύπλιον παραδίδεται μετὰ 3, ἢ 4 ἡμέρας εἰς τὴν Διοίκησιν. Σᾶς ἐπαινεῖ ἡ Διοίκησις, διότι προθυμώτατα ἡτοιμάσατε τὰ ἀνάλογά σας πολεμικὰ πλοῖα· παρομοίως εἶναι καὶ τὰ τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν, καὶ δὲν περιμένεται ἄλλο, εἰμὴ νὰ δοθῶσιν οἱ μισθοὶ τῶν ναυτῶν καὶ νὰ ἐκπλεύσωσι. Τὰ ἐκ Ζακύνθου χρήματα ἀφοῦ φθάσωσιν ὅσον τάχιστα ἐντὸς ὀλίγου, θέλουν οἰκονομηθῇ καὶ αὐτοί, καὶ ἐκπλεύσωσι τὰ πλοῖα, καὶ διὰ τὸ συντομώτερον διέταξεν ἡ Διοίκησις τοὺς ἀπεσταλμένους εἰς τὴν παραλαβὴν τῶν χρημάτων, νὰ προαποστείλωσι 40 χιλ. τάληρα, τὴν ἰδίαν γολέτταν; διὰ τῆς ὁποίας διευθύνθησαν ἐκεῖ, διὰ νὰ διαμερισθῶσιν εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους διὰ τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων· διὸ καὶ ἐ-

παγρυπνεῖτε εἰς τὰ αὐτόσε καθόσον δύνασθε, καὶ φροντίζετε νὰ ἦναι ἑτοιμώτατα τὰ πλοῖά σας εἰς τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως.

Τῇ 28 μαΐου 1824.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος.

Ἡ ἀνάγνωσις τῆς πατριωτικῆς ἀναφορᾶς τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν ἀπάντησις τῆς Διοικήσεως φέρει εἰς ἀδημονίαν τὸν ἀναγνώστην.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἀναγγέλλει τὰς αἰτίας δι' ἃς ἀναφέρεται, ἤτοι τὸν προφανέστατον κίνδυνον τῆς πατρίδος ἕνεκα τῆς ἀκινησίας τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου καὶ ὅτι ὁ ἐχθρὸς θέλει ἐκτελέσει τοὺς θηριώδεις σκοπούς του, προλέγουσα ὅτι ἡ ἔκπλευσις τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου θὰ ματαιώσῃ τὰ σχέδιά του καὶ θὰ προλάβῃ τὴν ἕνωσίν του μετὰ τοῦ αἰγυπτιακοῦ. Ὅτι αὐτὴ ἔχει ἕτοιμα τὰ πλοῖά της χωρὶς προκαταβολὴν χρημάτων, καὶ τὰ πολεμικὰ καὶ τὰ πυρπολικὰ διὰ νὰ ἐκπλεύσωσιν ἵνα σώσωσι τοὺς ἀδελφούς των, καὶ ὅτι ἡ Διοίκησις πρέπει νὰ λάβῃ τὰ πλέον ἔκτακτα καὶ δραστήρια μέτρα.

Ἡ Διοίκησις οὖσα εἰς γνῶσιν, ἕνεκα τῆς ἀναφορᾶς τῶν Αἰγαιοπελαγιτῶν, τοῦ κινδύνου τὸν ὁποῖον τρέχουσιν αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους, καὶ ἀπὸ τὴν ἀναφορὰν τῶν Κασσίων μαθοῦσα καὶ τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον τρέχουσι καὶ αὐτοί, ἀπὸ δὲ τὰς ἀναφορὰς τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν γνωρίζουσα τὰς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ καὶ τοὺς κινδύνους τῶν ἐπαρχιῶν, ἀντὶ νὰ διατάξῃ τὴν ταχίστην ἔκπλευσιν τῶν πλοίων Ὕδρας καὶ Σπετσῶν, ἐπαινεῖ τὸν μὲν, προτρέπει τὸν ἄλλον, καὶ ὑπόσχεται ἅμα ἔλθει τὸ δάνειον νὰ διατάξῃ τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων.

Ἐντοσούτῳ ὁ ἐχθρικὸς στόλος παραλαβὼν τὰ στρατεύματα ἀπὸ Θεσσαλονίκην ἀπέπλευσεν ἐκεῖθεν καὶ ἠγκυροβόλησεν εἰς Σίγρι, καὶ τὰ μὲν στρατεύματα ἀπεβίβασεν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ κατεσκήνωσαν, ἀπέστειλε δὲ

εἰς τὰ διάφορα μέρη, εἰς τὰ ὁποῖα ἦσαν πλοιάρια καὶ στρατεύματα συνηγμένα διὰ τὴν ἐκστρατείαν, διαταγὰς ἵνα συναχθοῦν εἰς Σίγρι.

Ἐντούτοις ἡ Διοίκησις ἐξυπνήσασα τέλος ἀπὸ τὴν ληθαργίαν διέταξε τὴν κατασκόπευσιν τοῦ αἰγυπτιακοῦ στόλου.

Ἰδοὺ ἡ διαταγὴ ληφθεῖσα ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Ἀναργύρου.

Περ. β'. ἀριθ. 1762.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους Σπετσῶν.

Ὅτι ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆ-πασσᾶς ἐκστρατεύει ἐναντίον μας εἶναι βεβαιώτατον, καὶ ὅτι ὁ καιρὸς τῆς ἐκστρατείας του σχεδὸν ἔφθασε, δὲν ἔχει ἀμφιβολίαν. Ἂν οὗτος ὁ ὑπερήφανος σατράπης δυνηθῇ νὰ κάμῃ ἐφόδους εἰς τὴν Πελοπόννησον, τότε μὲ μεγάλην ὁρμὴν θέλει κινηθοῦν καὶ οἱ Ἀλβανοὶ καὶ Σκουδριάνοι καὶ πάντες τῆς Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας οἱ μωαμεθανοί, καὶ τὸ ἔθνος μας θέλει κινδυνεύσει. Μόνος σωτηριώδης σκοπὸς εἶναι, τὸ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἔφοδος τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ-πασσᾶ, τὸ ὁποῖον γίνεται ἂν ὁ ἀνδρεῖος στόλος μας τὸν ἀναμένῃ καὶ τὸν κτυπήσῃ εἰς τὰ νερὰ τῆς Ῥόδου. Τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ-πασσᾶ ἡ ἐκστρατεία, ἐπειδὴ γίνεται διὰ θαλάσσης καὶ ἐπειδὴ εἶναι ὀλίγα τὰ πολεμικά του πλοῖα καὶ πολλὰ τὰ φέροντα στρατιώτας, ἀποσκευὰς πολεμικὰς καὶ σιτηρέσια, δὲν εἶναι τόσον δύσκολον νὰ διασκορπισθῇ καὶ χαλασθῇ, ἂν γενναίως καὶ εἰς ἁρμόδιον τόπον κτυπηθῇ ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν στόλον. Διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο, κρίνει εὔλογον ἡ Διοίκησις νὰ σταλῶσι δύω ταχέα πλοῖα, ἓν σπετσιωτικὸν καὶ ἓν ὑδραϊκόν, εἰς τὰ παράλια τῆς Αἰγύπτου, διὰ νὰ κατασκοπεύσουν τὰ κινήματα τοῦ ἀλαζόνος σατράπου, καὶ ἀφ' οὗ ἰδῶσιν ὅτι ὁ στόλος ἐκινήθη, νὰ τρέξωσι καὶ νὰ ἔλθωσι νὰ δώσωσιν εἴδησιν, διὰ νὰ ἐξέλθωσι τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα καὶ νὰ κάμουν εἰς αὐτὸν ὅ,τι ἡ γενναιότης τῶν ναυάρχων μας καὶ ναυτῶν συνειθίζει νὰ κάμνῃ.

Διὰ τοῦτο προτρέπεσθε νὰ ἐκκινήσετε ἓν ταχὺ πλοῖον τῆς νήσου σας, συνεννοούμενοι μὲ τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς νήσου Ὕδρας, διὰ νὰ ἐβγάλουν καὶ αὐτοὶ τὸ ἐδικόν των, διὰ νὰ ἦναι καὶ τὰ δύο κουσέρβα. Συγχρόνως δὲ πρέπει καὶ ἡ εὐγενεία σας νὰ φροντίσετε νὰ ἦναι ἕτοιμα ὅσα διωρίσθητε πολεμικὰ πλοῖα, ὥστε, ἐρχομένης τῆς εἰδήσεως ὅτι ὁ σατράπης οὗτος ἐκινήθη, νὰ κινήσωσι καὶ τὰ ἐδικά σας. Κύριοι! ἀπὸ τὴν θαλάσσιον δύναμίν σας κρέμαται ἐφέτος ἡ τύχη τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὅταν ματαιωθῶσι τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ-πασσᾶ οἱ ὀλέθριοι σκοποί, δικαίως πρέπει νὰ ὀνομασθῆτε οἱ σωτῆρες τῆς Ἑλλάδος.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος* Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ,

Π. Μπότασης,—Ἰω. Κωλέττης,—Α. Σπηλιωτάκης.

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς,

Γ. Π. Ῥόδιος.

Οἱ πρόκριτοι τῶν Σπετσῶν τὴν τετάρτην ἰουνίου 1824 ἀναφέρουσιν εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν ὅτι, «καθ' ἣν ἐλάβαμεν σήμερον διαταγὴν ὑπερτάτην, τὴν ἔκπλευσιν ἑνὸς ἡμετέρου πλοίου, πρὸς κατασκόπευσιν τῆς ἐξόδου τοῦ αἰγυπτιακοῦ στόλου, διακελεύουσαν, ἀμέσως διωρίσαμεν ἓν τῶν ταχυτέρων καὶ γράψαντες πρὸς τοὺς συναδέλφους ἡμῶν κυρίους ὑδραίους, ὡς ἐντελλόμεθα, καὶ περιμένομεν ἐκεῖθεν τὴν ἀπόκρισιν.»

Ἡ Διοίκησις ἔπεμψεν εἰς τοὺς προκρίτους Σπετσῶν τὸ κατωτέρω ἔγγραφον· γράφουσα ὅτι ἡ Ὕδρα ἀπεφάσισε νὰ πέμψῃ τὰ πλοῖά της· ἐλήφθη δὲ τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Ἀναργύρου·

Περ. β'. ἀριθ. 1849.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους Σπετσῶν.

Αἱ πρὸς τὴν πατρίδα συνδρομαί σας καὶ θυσίαι εἶναι πασίγνωστοι. Πολλάκις τὸ ἔθνος κινδυνεῦον, διεσώθη ἐκ τῆς θαλασ-

σίου δυνάμεως τῆς νήσου ταύτης, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις ἐλπίζει πάλιν καὶ ἤδη, ὅτι θέλετε συντρέξει ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ πρῶτον, οὖσα βεβαία ὅτι εἰς τὰς γενναίας ψυχάς σας ἐνοικοῦσι τὰ πάθη τῆς συμπαθείας καὶ φιλοτιμίας.

Κύριοι! ἡ νῆσος Ὕδρα ἀπεφάσισε νὰ ἐκπλεύσωσι τὰ ἀνάλογα πολεμικὰ πλοῖα εἰς ἀπάντησιν καὶ τοῦ ἐπαπειλουμένου τούτου κατὰ τῆς Πατρίδος κινδύνου· ὅθεν καὶ ἡ νῆσός σας θέλει φιλοτιμηθῆ συμφώνως μὲ αὐτὴν νὰ ἐβγάλῃ τὰ ἀνάλογά της. Τὸ ἔθνος ἀφιεροῖ καὶ ἤδη τὰς ἐλπίδας του εἰς τὰς εὐσυμπαθήτους ψυχάς σας, διὰ ν' ἀποδιώξετε τὸν κίνδυνόν του. Οἱ μισθοὶ αὐτῶν τῶν ἐκπλευσομένων πλοίων σας θέλει πληρωθῶσιν εὐθὺς ἀπὸ τὴν Διοίκησιν, ὅταν φθάσῃ τὸ ἐκ Ζακύνθου δάνειον, τὸ ὁποῖον καὶ δι' ἄλλο δὲν ἐδυσκολεύθη ἕως ὥρας νὰ ἔλθῃ γρήγορα εἰμὴ διότι ὁ Δοεινὰν ἀπέθανεν, ὁ δὲ Στανὼπ ἀνεχώρησεν· ἦλθον δὲ καὶ ἄλλαι 200 χιλιάδες ταλλήρων τοῦ δανείου εἰς Ζάκυνθον ἀπὸ Λόνδραν. Προσέτι μανθάνει ἡ Διοίκησις, ὅτι εἷς πεζοδρόμος ἀπὸ Λόνδραν εἰς διάστημα δώδεκα ἡμερῶν ἔφθασεν εἰς Κορφοὺς, ὅς τις ἐξ ἅπαντος μέλλει νὰ ἔχῃ δευτέρας διαταγὰς τῶν δανειστῶν περὶ τῆς ἀνεμποδίστου πλέον παραδόσεως τοῦ δανείου εἰς τὴν Διοίκησιν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 9 ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος*, Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ,
Π. Μπότασης,—*Ἰω. Κωλέττης*,—*Α. Σπηλιωτάκης*.

Εἰς ἀπουσίαν τοῦ γεν. Γραμματέως
Γ. Διαμαντίδης.

Οἱ δὲ πρόκριτοι Σπετσῶν ἔγραψαν τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὴν Διοίκησιν.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1849 ἐλάβαμεν, καὶ αὐθωρεὶ ἐλάβαμεν καὶ ἐξ Ὕδρας τὴν ἀξιοθρήνητον ἄλωσιν τῆς Κάσσου· τὰ πλοῖά μας, ὡς ἐν ἄλλοις ἡμῶν γράμμασιν ἐφανερώσαμεν, ὅτι εἶναι ἕτοιμα καὶ κατὰ τὴν διαταγὴν ἐκπλέουσι, λέγομεν ὅτι εἶναι ἕτοιμα, πλὴν ὑστεροῦνται σφαιρῶν καὶ πυρίτιδος, ὥστε μετ' ὀλίγων ὡρῶν πό-

λεμον ἀφεύκτως ἀναχωροῦσιν, ἀλλέως ἁλοῦνται ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν· δι' ὃ ἀναγκαζόμεθα ν' ἀναγγείλωμεν τῇ Σ. ὅτι, ἐὰν δὲν μᾶς δοθῇ ἡ ἀναγκαία ὕλη πρὸς πόλεμον, θέλομεν φροντίσει καὶ περιορισθῇ εἰς μόνην τῆς νήσου τὴν διαφέντευσιν, ὅτι ἡ φιλοχρηματία καὶ τὸ φιλόπρωτον διεχώρισαν τὴν Ἑλλάδα εἰς τρόπον, ὥστε ἑκάστη πόλις καὶ νῆσος μόνη καὶ μεμονωμένη καταναγκάζεται νὰ ἀντιπολεμῇ μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις τοῦ Σουλτάνου· ὅταν ὁ κίνδυνος φθάσῃ ἐπάνω εἰς τὰς κεφαλάς μας, τότε ῥητορικοὶ καὶ ἐπαινετικοὶ κάλαμοι φιλοτιμοῦνται μὲ ἄμιλλαν νὰ μᾶς παρακινήσωσι πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ἔθνους ὅταν δὲ αὐτοὶ φαίνωνται ὅτι εἶναι μακρὰν, τότε τὸ πάθος τῆς πλεονεξίας καὶ τῆς φιλοπρωτίας μετέρχονται εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν δυναστείαν τους· ἀποκάμαμεν καὶ νὰ ἐπαινώμεθα καὶ νὰ παρακινώμεθα· ἔργον τῆς Διοικήσεως εἶναι, ἀφοῦ φανερώσῃ τὰ φρονήματά μας εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, νὰ προλάβῃ καὶ ἄλλους ἐπερχομένους κινδύνους, διότι ἂν ἀποφύγωμεν τὸν παρόντα, βεβαίως χανόμεθα ἀπὸ τὸν ἑπόμενον, ἐπειδὴ τρέχομεν εἰς τὸν ὄλεθρον, καὶ ὄχι εἰς τὴν σωτηρίαν μας· ταῦτα, φυλάττοντες πρὸς τὴν Σ. τὸ ὀφειλόμενον σέβας.

Τῇ 10 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) Οἱ Πρόκριτοι τῆς νήσου Σπετσῶν.

Π. Πέμπομεν ἐπίτηδες εἰς παραλαβὴν τῶν ζητουμένων ὑλῶν τὸν συμπολίτην μας εὐγενέστατον κύριον Ἰωάννην Χ. Σπορίδου.

Οἱ πρόκριτοι τῶν Σπετσῶν ἀναγγέλλουσι διὰ τῆς ἀναφορᾶς των γυμνὴν καὶ καθαρὰν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἡ φιλοχρηματία καὶ τὸ φιλόπρωτον διεχώρισαν τὴν Ἑλλάδα, ὥστε ἑκάστη πόλις καὶ νῆσος μόνη καὶ μεμονωμένη καταναγκάζεται ν' ἀντιπολεμῇ τὰς δυνάμεις τοῦ Σουλτάνου . . . . . Ὅταν δὲ καὶ αὐταὶ αἱ δυνάμεις φαίνωνται ὅτι εἶναι μακρὰν τότε τὸ πάθος τῆς πλεονεξίας καὶ τῆς φιλοπρωτίας μετέρχονται εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν δυναστείαν των . . . . . Καὶ οὕτω τῳόντι συνέβαινεν.

Τὰ διαμένοντα εἰς Κρήτην αἰγυπτιακὰ πλοῖα ἐπεβί-

βασαν στρατὸν ἀπὸ Σούδαν καὶ ἀναχωρήσαντα ἀπῆλθον εἰς Κάσσον καὶ τὴν ἐπολέμησαν· κατὰ δὲ τὴν ὀγδόην ἰουνίου ἀπεβίβασαν εἰς ἀφανὲς μέρος στρατὸν καὶ τὴν ἐκυρίευσαν. Οὕτω λοιπὸν ἔγινε καὶ αὕτη θῦμα τῆς ἐλπίδος τοῦ ὅτι θὰ ἐκπλεύσωσι τὰ πλοῖα ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ δανείου. Ἤδη ἔμειναν τὰ Ψαρὰ ἐπαπειλημένα ἀπὸ τὸν Βυζαντινὸν στόλον.

Οἱ εὑρισκόμενοι τότε πλησίον τῆς Διοικήσεως ψαριανοὶ Ἀποστόλης Νικολάου καὶ παραστάται Νικόλαος Βελισσάριος, Γεώργιος Καλαφάτης καὶ Ν. Λουμάκης μαθόντες τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Σπετσῶν διὰ Κάσσον, ἀπῆλθον καὶ οἱ τέσσαρες εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν καὶ ἀνήγγειλαν εἰς αὐτὸ ὅτι τὰ πλοῖα ἀντὶ νὰ ἐκπλεύσωσι διὰ Κάσσον, ἤτις κατεστράφη, νὰ ἐκπλεύσωσι διὰ Ψαρὰ, νὰ ἐνωθῶσι μὲ τὰ ἡμέτερα καὶ νὰ ἐκπλεύσωσι κατὰ τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου διὰ νὰ ματαιώσωσι τοὺς σκοπούς του· διότι οὗτος ἔχει μεγάλας δυνάμεις στρατιωτικὰς καὶ ναυτικάς. Τῳόντι ἀφοῦ κατεστράφη ἡ Κάσσος ἡ ἀποστολὴ τῶν πλοίων ἐκεῖ εἶναι, ἀνωφελής· ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθησαν. Ἐζήτησαν ἀκολούθως νὰ τοὺς δοθῇ διαταγὴ νὰ ἐκβάλωσι μόνον τὰ πλοῖά των κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἀλλ' ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Γεώργιος Κουντουριώτης εἶπε πρὸς τοὺς ψαριανοὺς ὅτι τὰ πλοῖά των εἶναι μικρά· οἱ ψαριανοὶ ἀντεῖπον ὅτι τὴν μικρότητα τῶν πλοίων των τὴν ἀναπληροῦσι τὰ πυρπολικά. Καὶ ἐπέμενον μὲν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς διαταγῆς, ἀλλὰ θεωροῦντες ἀμετάτρεπτον τὴν ἀπόφασιν τοῦ προέδρου ἀνεχώρησαν ἄπρακτοι.

Οἱ παραστάται τῶν Ψαρῶν λαβόντες ἀκολούθως τὰ γράμματα τῆς βουλῆς των τὰ ἐνεχείρησαν εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ ἠτήσαντο καὶ αὖθις ὅσα εἰς τὴν πρώτην των συνέντευξιν εἶπον, δηλ. τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων διὰ

Ψαρὰ ἢ τὴν διαταγὴν τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων των· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἤκουσαν ὅ,τι εἰς τὴν πρώτην των συνέντευξιν, δηλαδὴ ὅτι οὔτε τὰ πλοῖα διὰ Ψαρὰ ἀπέρχονται, οὔτε διαταγὴν λαμβάνουσιν ἵνα ἐκπλεύσωσι τὰ πλοῖά των. Καταχωρῶ τὸ πρὸς τοὺς παραστάτας ἔγγραφον τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν.

Ἡμέτεροι Παραστάται!

Ἔχομεν ἀνὰ χεῖρας τὰς ὑπ' ἀριθ. α'. καὶ β'. ἐπιστολάς Σας, καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 57, 58, 59, καὶ 60, τῶν πρώην παραστατῶν μας, ἐξ ὧν ἐγνώσθησαν τὰ ἐν αὐτοῖς διαλαμβανόμενα περὶ τῶν ἐκεῖ διατρεχόντων καὶ τοῦ δανείου, καὶ σπεύδομεν αὖθις νὰ σᾶς περικλείσωμεν ἐπιστολήν μας πρὸς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν, πληροφορητικὴν τῶν κινημάτων καὶ σκοπῶν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἀπὸ 70 πλοῖα μικρὰ καὶ μεγάλα, ὅς τις εὑρίσκεται ἤδη εἰς Μυτιλήνην, ἐξ ὧν δέκα ἑπτὰ μεγάλα εἶναι εἰς τὴν ἐπιφάνειαν κατὰ τὸ Σίγρι. Ἔχει ἐμβαρκάτους ἕως 15 χιλιάδες στρατὸν, κηρύττει ὅτι θέλει κτυπήσει ἢ τὴν Σάμον, ἢ τὴν νῆσόν μας καὶ σήμερον ἢ αὔριον τὸν περιμένομεν· εὐχόμεθα νὰ ἤθελεν ἀποφασίσει δι' ἐδῶ, διότι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ὑψίστου ἐλπίζομεν νὰ τῷ δώσωμεν τὰ ἐπίχειρα τῶν μιαρῶν σκοπῶν του. Ἀλλ' ἂν εἰς τὴν Σάμον διευθυνθῇ, ἢ ἄλλας ἀδυνάτους νήσους, αἰχμαλωτίζονται ἄφευκτα, ὅταν ὁ ἑλληνικὸς στόλος βραδύνῃ νὰ ἐκπλεύσῃ εἰς βοήθειαν αὐτῶν. Ἐνδεχόμενον ὅμως ὁ ἐχθρὸς νὰ διευθυνθῇ καὶ εἰς τὰ παράλιά σας, ἢ εἰς Μισολόγγιον, διότι αἱ ἑτοιμασίαι του πρὸς ἀπόβασιν ἁρμόζουν μόνον δι' ἐκεῖνα τὰ μέρη· ἑτοιμάζει βουτζιὰ πλακερὰ εἰς Σμύρνην. Ἡμεῖς πρὸ ἑνὸς μηνὸς, κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως, ἐπαλαμίσαμεν καὶ ἐσαβουρώσαμεν τὰ πλοῖά μας, ἐξοδεύσαντες ἀρκετὰ καὶ ἤδη, χρείας τυχούσης, θέλομεν ξαναπαλαμίσει· προσμένομεν νὰ φανοῦν οἱ σύμμαχοί μας, καὶ εἴμεθα εἰς ἀπορίαν πῶς ἕως τώρα νὰ μὴ φανοῦν, καὶ πῶς, ἐνῷ εἰξεύρετε τὸν ἀποκλεισμὸν νὰ μὴ μᾶς εἰδοποιήσετε διά τινος ἐπίτηδες πλοίου τὰ ἐκεῖ διατρέχοντα, καὶ τὰ περὶ δανείου, ἐνῷ συμπεραίνετε πόσον ἐπιθυμοῦμεν νὰ μάθωμεν· ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Ὕδρας παρετηρήσαμεν προκήρυξιν τοῦ

Σ. Ἐκτελεστικοῦ σώματος διὰ τοὺς κακο... ὅτι φορτώνουν εἰς Αἴγυπτον ζωοτροφίας τοῦ αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ. Σᾶς περικλείομεν ἀντίγραφον μιᾶς ἐπιστολῆς πρὸς τοὺς ἐν Σμύρνῃ τέσσαρας προξένους, καὶ ἐγχειρίσετέ την· εὑρίσκετε αἰτίαν εὐλογοφανῆ τοῦ ὅτι ἐβραδύναμεν νὰ τὴν στείλωμεν καὶ πρὸς τὴν Διοίκησιν.

Τὸ αὐτὸ πλοῖόν μας νὰ μὴ τὸ ἀργοπορήσετε οὐδὲ μίαν ὥραν, ἀλλὰ εἰδοποιοῦντές μας ἐκτεταμένως τὰ καθ' ἡμᾶς ἀποστείλετέ το. Ἂν ἐδῶ εὑρίσκεται ὁ κύριος Νέγρης ἐρωτήσατέ τον ἂν ἔλαβε τὴν φροντίδα τῆς ἀποστολῆς ἀξίου τινὸς συντάκτου τῆς ἐφημερίδος, ἣν σκοπεύομεν νὰ ἐκδώσωμεν, εἰδὲ καὶ δὲν τὴν ἔλαβε, φροντίσατε μετὰ τοῦ ἰδίου νὰ μᾶς ἀποστείλετε τινὰ τοιοῦτον· ὁ Κ. Ἰωάννης Μαρκὴς μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔρχεται. Νεώτερον οὐδέν· ἀλλὰ σᾶς ἀσπαζόμεθα ἅπαντας.

Τῇ 12 Ἰουνίου 1824, Ψαρά.

Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Τὴν ἀναφορὰν τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν πρὸς τὴν Διοίκησιν δὲν εὗρον, ἀλλ' ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς παραστάτας ἐγγράφου δηλοῦται ὅτι ἔγραφον εἰς τὴν Διοίκησιν τὰ κινήματα καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὅτι αὐτοὶ ἔχουσι τὰ πλοῖά των ἕτοιμα καὶ περιμένουσι τοὺς συναδέλφους των ἵνα ἐκπλεύσωσιν.

Ἡ Διοίκησις λοιπὸν ἔχουσα τὴν ἀναφορὰν τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν σημειωμένην εἰς τὰς δώδεκα, τὴν ὁποίαν ἔλαβε πρὸ τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Σπετσῶν διὰ Κάσσον, ἅτινα ἐξέπλευσαν τὴν 16, γνωρίζουσα δὲ καὶ τὰς δυνάμεις τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου τὰς ὁποίας ἐκθέτει διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1476 διαταγῆς της πρὸς τοὺς προκρίτους Σπετσῶν, φοβουμένη τὴν κατερήμωσιν, λεηλασίαν καὶ ἐξανδραποδισμὸν τῶν ἀδυνάτων νήσων ἀπὸ τὸν ῥηθέντα στόλον, διὰ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1762 διαταγῆς της πρὸς τοὺς προκρίτους Σπετσῶν, γνωρίζουσα ὅτι ὁ αἰγυπτιακὸς στόλος εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀλεξανδρείας προπαρασκευάζεται, διέταξε

πλοῖα πρὸς κατασκόπευσίν του. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς λοιπὸν ἐπικρεμάμενος κίνδυνος ἦτον ὁ Βυζαντινὸς στόλος, καὶ αὐτὸν τὸν κίνδυνον ὤφειλε νὰ προλάβῃ ἡ Διοίκησις πέμπουσα τὸν ἑλληνικὸν στόλον, καὶ οὐχὶ νὰ πέμψῃ αὐτὸν εἰς Κάσσον τῆς ὁποίας τὴν καταστροφὴν εἶχε μάθει κατὰ τὴν 10 ἰουνίου ἀπὸ τὴν ἀναφορὰν τῶν προκρίτων Σπετσῶν.

Ἐξ ὅλων τῶν ἐγγράφων τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν κατάδηλον γίνεται ὅτι οἱ ψαριανοὶ εἶχον ἕτοιμα τὰ πλοῖά των. Τῷ ὄντι εἶχον ἑτοιμάσει αὐτὰ ἀφότου ὁ ὀθωμανικὸς στόλος ἦτον εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, διὰ νὰ ἐκστρατεύσωσιν ἐκεῖ καὶ ματαιώσωσι τοὺς σκοπούς του· ἀλλ' ἀνέβαλον τὴν ἔκπλευσίν των δι' οὓς λόγους ἀνωτέρω εἶπον· δηλ. διότι ἐπερίμενον, κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως τὰ πλοῖα τῶν συναδέλφων των καὶ ἦτον εἰς ἀπορίαν πῶς δὲν ἔφθανον εἰς Ψαρά· διότι προσδοκοῦντες τὴν ἔλευσίν των ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν διὰ νὰ ἐκστρατεύσωσιν, ἔπεμπον φύλακας εἰς τὸ Παλαιόκαστρον καὶ παρετήρουν τὴν θάλασσαν. Ὅτε δ' ἔβλεπον πλοῖα ἀνερχόμενα, ἐνόμιζον αὐτὰ ὡς ἐκεῖνα τῶν συναδέλφων των καὶ εἰδοποίουν τὴν βουλήν. Συνεκινοῦντο δὲ τότε οἱ ψαριανοὶ καὶ ἐχαίροντο διότι ἔμελλον νὰ ἐκστρατεύσωσιν· ὅτε δὲ ἐπλησίαζον τὰ πλοῖα καὶ ἐφαίνοντο ὅτι ἦσαν ἐμπορικὰ διαπλέοντα παρὰ τὰ Ψαρὰ, σκυθρωποὶ ἐστέναζον.

Ἐνῷ δὲ διέμενεν ὁ ἐχθρικὸς στόλος εἰς Σίγρι ὁ τηλέγραφος τῶν Ψαρῶν ἐτηλεγράφει καθ' ἡμέραν περὶ τῶν πλεόντων ἔξωθεν τοῦ Σίγρι δέκα ἕως εἴκοσιν ἐχθρικῶν πλοίων φυλαττόντων τὸν στόλον ἀπὸ τὰ ψαριανὰ πυρπολικά. Οἱ δὲ ψαριανοὶ ἀναμένοντες ἀφ' ἑνὸς μέρους τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἐπερίμενον ὅμως ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν τὴν ἔλευσιν τῶν συναδέλφων των, καὶ ἀγνοοῦντες ποῦ θὰ κτυπήσῃ πρῶτον ὁ ἐχθρὸς ἐπροτί-

μων νὰ κτυπήσῃ αὐτοὺς μᾶλλον ἢ τὰς ἀδυνάτους νήσους, διότι ἀφεύκτως θέλει τὰς καταστρέψει, ἂν δὲν ὑπάρχει ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἐπὶ παρουσίᾳ του. Καὶ ὄντως οὕτως ἤθελε συμβῇ ἂν δὲν ἐκτύπα πρῶτον τὰ Ψαρά· διότι καὶ ἄνευ τῆς παρουσίας τοῦ στόλου αἱ νῆσοι ἐσκέφθησαν νὰ προσκυνήσωσι μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν. Καὶ διὰ τοῦτο τὰς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις των μὲ γενναιοψυχίαν τὰς ἐκθέτουσιν εἰς τὸ ἔγγραφόν των, εὐχόμενοι νὰ κτυπήσῃ αὐτοὺς μᾶλλον παρὰ τὰς ἀδυνάτους νήσους· διότι ἤλπιζον, τῇ θείᾳ ἀρωγῇ, νὰ ματαιώσωσι τὰ σχέδιά του. Ἀλλὰ τὰ ἐματαίωσαν διὰ τῆς καταστροφῆς των.

Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἑτοίμη καὶ ἡ τυπογραφία, περὶ τῆς ὁποίας προηγουμένως ἔγραψα, ἐζήτησαν νὰ στείλωσιν οἱ παραστάται συντάκτην διὰ νὰ ἐκδώσωσιν ἐφημερίδα.

Τέλος πάντων ἐκ τῶν ἀποφασισθέντων πρὸς ἔκπλευσιν πλοίων διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 755 προβουλεύματος τοῦ Βουλευτικοῦ τῆς 21 ἀπριλίου, πεντήκοντα καὶ ἑνὸς τὸν ἀριθμὸν καὶ 14 ἡφαιστείων, ἐξέπλευσαν μέρος μετὰ παρέλευσιν πεντήκοντα πέντε ἡμερῶν (ὑδραίων καὶ σπετσιωτῶν)· ἀλλὰ διὰ ποῦ; διὰ τὰ κινδυνεύοντα Ψαρά; ὄχι· διὰ τὴν καταστραφεῖσαν Κάσσον.

Οἱ δὲ πρόκριτοι τῶν Σπετσῶν ἀναγγέλλουσι τὴν ἔκπλευσίν των πρὸς τὴν Διοίκησιν διὰ τῆς ἑπομένης ἀναφορᾶς.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Εἰδοποιοῦμεν τὴν Σ. ὅτι ὅλος ὁ ἡμέτερος στόλος ἀναχωρεῖ ἤδη ἐντεῦθεν, καὶ κατ' εὐθεῖαν πρὸς Κάσσον διευθύνει τὰς πρώρας· εὐχόμεθα τοιγαροῦν πρὸς θεὸν, νὰ ἐπιβραβεύσῃ εἰς αὐτὸν οὐρανόθεν τὴν νίκην, πρὸς δόξαν τοῦ ὀνόματός του, καὶ εὐλόγησιν τοῦ λαοῦ του.

Ἐκ Σπετσῶν, τὴν 16 ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Σπετσῶν.

Τὸ δὲ Ἐκτελεστικὸν πέμπει τὴν ἑξῆς διαταγήν.

Περ. Γ'. ἀριθ. 1967.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς κυρίους προκρίτους τῆς νήσου Σπετσῶν.

Ἐλήφθη ἡ χθεσινὴ ἐπιστολή σας εἰδοποιοῦσα τὴν ἔκπλευσιν καὶ διεύθυνσιν πρὸς τὴν νῆσον Κάσσον τῶν πλοίων σας.

Ἡ Διοίκησις ἐπῄνεσε τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὸν ζῆλον ὅπου βασιλεύει εἰς τὰς εὐαισθήτους καρδίας σας καὶ χαίρει κατὰ πολλὰ διὰ τὴν προθυμίαν, ἣν ἔχετε διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος, καὶ εὔχεται διὰ νὰ ἐπιστρέψουν ἐστεμμένα μὲ τὰ νικητήρια.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 17 Ἰουνίου 1824.

Ὁ πρόεδρος.

Ἐπὶ δὲ τῆς ἀναφορᾶς τῆς Βουλῆς τῶν Ψαρῶν τῆς δωδεκάτης Ἰουνίου, πέμπει τὴν ἑξῆς διαταγήν.

Περ. Γ'. ἀριθ. 1955.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς Ν. Ψαρῶν.

Ἐλήφθη ἡ ἀναφορά σας ἀπὸ τὰς 12 τοῦ τρέχοντος καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 1193· ἐξ αὐτῆς βεβαιοῦται ἡ Διοίκησις ὅσην πεποίθησιν πατριωτισμοῦ, καρτερίας καὶ γενναιότητος συνέλαβε διὰ τοὺς ἀνδρείους ψαριανοὺς, καὶ ὅσην ἐλπίδα ἑλληνικῆς προόδου καὶ καταδιωγμοῦ ἐχθρικοῦ ἔχει ἀπὸ τοὺς ἀπτοήτους σας προμάχους ναύτας. Σεῖς ἐνῷ περιμένετε περίστασιν, καὶ αὖθις τοὺς ἐχθροὺς νὰ τρομάξετε, εἰξεύρετε ὅτι καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ Ἕλληνες στέκονται προσεκτικοὶ νὰ χειροκροτήσωσι τὸν ἑλληνικὸν στόλον. Χθὲς ἔλαβεν ἡ Διοίκησις τὴν χαροποιὰν ἀγγελίαν ὅτι ἐξέπλευσαν τὰ ὑδραιοσπετσιώτικα πλοῖα, καὶ ἐλπίζει μέχρι τοῦδε νὰ ἔφθασαν αὐτόθι καὶ συνεννοηθῆτε καθ' ὅλα· ἐκπλεύσετε λοιπὸν κύριοι καὶ τὰ ὑμέτερα πλοῖα, ὁδηγηθῆτε ἀπὸ τὰς περιστάσεις καὶ τὰ ἐχθρικὰ κινήματα, καὶ συμφώνως πράξατε ὅ,τι περιμένει πάλιν τὸ ἐνεστὼς

νὰ ἰδῇ ἀπὸ τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους· δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι καὶ αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους θέλει ἐμψυχωθῶσι ἀπὸ τὴν παρουσίαν σας καὶ θέλει πράξωσιν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ μεγάλα κατορθώματα.

Τῇ 17 Ἰουνίου 1824, ἐν Ναυπλίῳ.

(Τ. Σ.) *Ὁ Πρόεδρος*, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ,

Παναγιώτης Μπότασης, — *Ἰωάννης Κωλέττης*, — *Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης*.

Ὁ προσωρινὸς γεν. Γραμματεύς,

Π. Γ. Ῥόδιος.

Τέλος πάντων ἐστάλη εἰς τοὺς ψαριανοὺς διαταγή, οὐχὶ εἰλικρινής, ἵνα ἐκπλεύσωσι τὰ πλοῖά των· ἀλλὰ πρὸς τίνα πλέον σκοπόν; ἦτο πλέον ἀργά. Αἱ ἀνωτέρω διαταγαὶ πρὸς τοὺς προκρίτους Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν φέρουσι τὴν αὐτὴν χρονολογίαν· ὥστε ἐγράφησαν τὴν αὐτὴν ἡμέραν· ἐκ δὲ τοῦ αὔξοντος ἀριθμοῦ δηλοῦται ὅτι ἐγράφησαν καὶ τὴν αὐτὴν ὥραν. Ὁ δὲ σκοπός των εἶναι ἀνεξήγητος, καὶ τὰ γραφόμενα ἀκατάληπτα· διότι εἰς μὲν τοὺς προκρίτους Σπετσῶν λέγει «χαίρω διὰ τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων εἰς Κάσσον»· εἰς δὲ τοὺς ψαριανοὺς κρύπτει τὴν ἀποστολὴν τῶν πλοίων εἰς Κάσσον καὶ τοὺς λέγει ὅτι τὰ ὑδραιοσπετσιωτικὰ ἐξέπλευσαν καὶ ἐλπίζει νὰ ἔφθασαν αὐτόθι (εἰς Ψαρὰ) καὶ νὰ συνεννοηθοῦν καθ' ὅλα καὶ νὰ ἐκπλεύσωσι μὲ τὰ ἰδικά των πλοῖα, ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὰς περιστάσεις καὶ τὰ ἐχθρικὰ κινήματα.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν καὶ διὰ τῶν προλαβουσῶν καὶ διὰ τῆς τελευταίας της ταύτης ἀναφορᾶς εἰδοποίει πρὸς τὴν Διοίκησιν τὰς δυνάμεις τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ τὰ κινήματα αὐτῶν, καὶ ὅτι εὑρίσκεται ἤδη ἀπέναντι αὐτῆς εἰς Μιτυλήνην ἐπιβιβάζων στρατοὺς κατὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὅτι περιμένουσι τὰ πλοῖα τῶν συναδέλφων των ἵνα ἐκπλεύσωσιν. Ἡ Διοίκησις λοιπὸν οὖσα καλῶς

πληροφορημένη περὶ τῶν δυνάμεων τοῦ βυζαντινοῦ στόλου, οὐ μόνον ἀπὸ τὰς ἀναφορὰς τῶν ψαριανῶν καὶ ἀπὸ προφορικὰς ὁμιλίας τῶν ψαριανῶν παραστατῶν καὶ ἀπὸ τὴν ἀναφορὰν τῶν παραστατῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχόθεν, ὡς αὐτὴ λέγει εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1476 διαταγήν· ἀφοῦ ἐγνώριζε τὴν καταστροφὴν τῆς Εὐβοίας ὑπὸ τοῦ στόλου τούτου, γνωρίζουσα καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς Κάσσου, ὤφειλε νὰ διατάξῃ τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων εἰς Ψαρὰ καὶ οὐχὶ εἰς Κάσσον. Καὶ μολαταῦτα κρύπτει εἰς τὴν πρὸς τοὺς ψαριανοὺς διαταγήν της τὴν ἐκεῖ ἀποστολήν των.

Ἐξιστορῶν τῶν ψαριανῶν τὰ γεγονότα, ὡς ψαριανός, δὲν ἐπιφέρω κρίσιν ἐπὶ τῶν τελευταίων τούτων διαταγῶν· ἀφίνω εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ ἐννοήσῃ τὸν σκοπὸν πρὸς τὸν ὁποῖον ἐγράφησαν, ἀφίνω εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ ἐννοήσῃ ἐὰν ἡ ἀποστολὴ τῶν πλοίων εἰς Κάσσον ἐγένετο ἀπὸ σκοποῦ ἢ ὄχι.

Ὁ Δημήτριος Τσαμαδὸς, ὑδραῖος, εἰς τὴν περὶ τῶν ψαριανῶν πραγμάτων ἀνασκευήν του λέγει, ἐν σελ 17—18 « ἀποφασίσθη νὰ ὑπερασπισθῶσι μόνον κατὰ ξη-»ρὰν, διατί δὲν εἰδοποίησαν τοὺς συναδελφοὺς αὐτῶν ὑ-»δραίους καὶ σπετσιώτας νὰ δράμωσι πρὸς βοήθειάν των »μετὰ πλοῖά των ; . . . . Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν καὶ »οἱ ὑδραῖοι καὶ σπετσιῶται εἶχον ἕτοιμα τὰ πλοῖά των, »καὶ ἕτοιμοι ἐπερίμενον νὰ εἰδοποιηθῶσιν ὅπως τρέξωσι »πρὸς βοήθειαν τῶν συναδελφῶν των, ἀλλ' οἱ ψαριανοὶ »ἀντὶ τούτου ἔπεμψαν ταχύπλουν εἰς τὴν κυβέρνησιν, »ὅπερ διαβὰν κατ' ἔμπροσθεν τῆς Ὕδρας καὶ μηδεμίαν »κομίσαν εἰς τοὺς ὑδραίους περὶ τῆς καταστάσεως τῶν »Ψαρῶν καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς νήσου εἴδησιν, ἐνεποίησαν »εἴς τε τοὺς ὑδραίους καὶ τοὺς σπετσιώτας τὴν πεποίθη-»σιν ὅτι οἱ ψαριανοὶ δὲν ἔχουν τῆς παρουσίας των τὴν ἀ-

»νάγκην, καὶ ἐκ τῆς πεποιθήσεως ταύτης ὁρμώμενοι, »συνεννοηθέντες, ἀπεφάσισαν νὰ στείλωσιν εἰς Κάσσον »βοήθειαν, δεινῶς ἐπαπειλουμένην τότε ὑπὸ τοῦ στόλου »τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου· καὶ οἱ μὲν ὑδραῖοι ἀπέ»στειλαν ναυτικὴν μοῖραν . . . . .

Οἱ συγγραφεῖς ἐπιβαρύνουσι τοὺς ψαριανοὺς ἐξ ἀγνοίας, ὁ δὲ Τσαμαδὸς ἐξ ἐθελοκακίας· διότι τὰ καταχωρισθέντα ἔγγραφα δηλοῦσι τὴν πρόσκλησιν τῶν ὑδραίων καὶ σπετσιωτῶν. Ἐξετάσας καὶ τὸ ἡμερολόγιον τοῦ παραστάτου τῶν Ψαρῶν Νικολάου Λουμάκη εὗρον σημειωμένον εἰς αὐτὸ ὅτι ἔλαβε γράμματα ἀπὸ τὴν βουλὴν πρὸς τὸ Βουλευτικόν, τὸ Ἐκτελεστικόν, τὰ ὑπουργεῖα καὶ τοὺς ὑδραιοσπετσιώτας, τὴν 29 φεβρουαρίου 1824, μαρτίου 13, ἀπριλίου 19, ἀπριλίου 23, δύω φορὰς, μαΐου 2, μαΐου 13, μαΐου 26· ἐκτὸς τῶν σημειωθέντων ταχυπλόων εἰς τὸ ἡμερολόγιον, οἱ ψαριανοὶ θεωροῦντες τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν μεγάλας προπαρασκευὰς τοῦ ἐχθροῦ ἀπέστελλον συχνὰ ταχύπλοα ἀναγγέλλοντες εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ εἰς τοὺς συναδέλφους των τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ, συμβουλεύοντες τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, ἀναγγέλλοντες ὅτι τὰ πλοῖά των εἶναι ἕτοιμα καὶ αἰτοῦντες τοὺς χιλίους στρατιώτας τοὺς ὁποίους ἡ ἐν Ἄργει Β΄. Ἐθνικὴ συνέλευσις ἀπεφάσισε διὰ τὰ Ψαρά.

Ὥστε αἱ ἀνωτέρω κατὰ ψαριανῶν κατηγορίαι δὲν συμφωνοῦσι μὲ τὰ πράγματα, ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ καταχωρισθέντα ἔγγραφα, ἐξ ὧν ἐξάγεται ὅτι τὰ πλοῖα τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν ἄνευ χρημάτων δὲν ἐξέπλεον, ὅτι ἡ Κάσσος δεινῶς δὲν ἐπηπειλεῖτο ἀπὸ τὸν στόλον τοῦ ἀντιβασιλέως, διότι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Σπετσῶν ἡ Κάσσος εἶχε καταστραφεῖ.

Ὁ Τσαμαδὸς ἐπιβαρύνει τοὺς ὑδραίους καὶ σπετσιώτας λέγων ὅτι «τὸ ταχύπλουν μηδεμίαν κομίσαν εἴδησιν . . . . . συνεννοηθέντες κτλ.,» τοὐτέστιν ὅτι συνεννοήθησαν κατὰ τῆς ὑπάρξεως τῶν Ψαρῶν καὶ ἐκ συνεννοήσεως ἀπέστειλαν τὰ πλοῖά των εἰς Κάσσον.

Οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες τὸν ἐκούσιον τῆς νήσου αὐτῶν ἀποκλεισμὸν ἀνέμενον τὸν ἐχθρὸν, ἀγνοοῦντες τὰ τῆς Διοικήσεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐχθρὸς ἦτο ἀπέναντί των εἰς τὸ Σίγρι, κείμενον εἰς τὴν δυτικὴν ἄκραν τῆς Μιτυλήνης καὶ ἀπέχον τοῦ ἀρκτικοῦ μέρους τῶν Ψαρῶν μίλια τεσσαράκοντα, ἐπληροφοροῦντο τὰ περὶ αὐτοῦ συχνὰ ἀπὸ τὰ καταπλέοντα ἐμπορικὰ διαφόρων εἰδῶν πλοῖα εἰς Ψαρά· ἀπὸ δὲ τὰ διερχόμενα ἀπὸ Σίγρι ἐμάνθανον τὴν πληθὺν τῆς συνάξεως τῶν πλοιαρίων καὶ τὰς πολυπληθεῖς σκηνὰς τῶν στρατευμάτων.

Ἐντούτοις βλέποντες οἱ ψαριανοὶ ὅτι τὰ πλοῖα τῶν συναδέλφων των δὲν θὰ ἔλθωσιν εἰς Ψαρὰ διὰ νὰ ἐκστρατεύσωσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ νὰ ματαιώσωσι τοὺς σκοπούς του, ἔχοντες δὲ καὶ τὰς πληροφορίας τῆς ἑτοιμασίας αὐτοῦ τοῦ πολυαρίθμου στρατοῦ καὶ στόλου, ἐσκέπτοντο καὶ εἰς τὰς μερικάς των καὶ εἰς τὰς γενικὰς συνελεύσεις, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου ἀποτελέσματα· τὴν δὲ ὀγδόην ἰουνίου, ἡμέραν Κυριακὴν, γενομένης γενικῆς συνελεύσεως εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἔλαβον πάλιν ἐσκεμμένως ὅλας τὰς περιστάσεις τοῦ πολέμου ὑπ' ὄψιν καὶ ἀπεφάσισαν πάντες ἐκ συμφώνου, ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος, τὴν λεωνίδειον ἀπόφασιν, νὰ πολεμήσουν τὸν ἐχθρὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἐπὶ τῆς νήσου των· ἀπεφάσισαν συγχρόνως νὰ ἐξαγάγωσιν εἰς τὴν ξηρὰν τὰ πηδάλια τῶν πλοίων καὶ πλοιαρίων των, ἐκτὸς τῶν πυρπολικῶν καὶ πέντε πολεμικῶν πλοίων, ὅπως δείξωσι τὴν σταθερὰν καὶ ἀμετάτρεπτον ἀπόφα-

σιν τὴν ὁποίαν ἔχουσι τοῦ νὰ πολεμήσωσι τὸν ἐχθρόν.

Οἱ περὶ τὸν Λεωνίδαν πολεμήσαντες διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος τὰ στίφη τῶν βαρβάρων εἰς τὰς Θερμοπύλας, μακρὰν τῆς πατρίδος των, δὲν ἦσαν περικυκλωμένοι ἀπὸ συζύγους, τέκνα καὶ συγγενεῖς ἀδυνάτους· ἀλλ' οἱ ψαριανοὶ περικυκλωμένοι ἀπὸ γυναῖκας, τέκνα καὶ συγγενεῖς ἀπεφάσισαν νὰ πολεμήσωσι τὰ στίφη τῶν βαρβάρων ὑπὲρ τῶν ὅλων, ἐπὶ τῆς νήσου των, διὰ νὰ πληρώσωσι τὸν ὅρκον τὸν ὁποῖον ἐπ' αὐτῆς ἔκαμαν καὶ τὸν ὁποῖον μὲ ἐρυθρᾶ γράμματα ἔγραψαν ἐπὶ τῆς σημαίας των, δηλαδὴ ἢ ἐ λ ε υ θ ε ρ ί α ἢ θ ά ν α τ ο ς.

Κατὰ τὰς ἡμέρας δὲ ταύτας πλοῖον γαλλικὸν πολεμικὸν ἐλθὸν εἰς Ψαρὰ κατεμέτρα τὸ βάθος τῆς θαλάσσης· οἱ ψαριανοὶ βλέποντες τὴν καταμέτρησιν τῶν ὑδάτων τῆς νήσου των ἐπὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ὁ ἐχθρικὸς στόλος εὑρισκόμενος ἀπέναντι αὐτῶν τοὺς ἐπαπειλεῖ ἑτοιμαζόμενος, ἔπεμψαν ἀπεσταλμένους ἀπὸ μέρους τῆς βουλῆς πρὸς τὸν πλοίαρχον τοῦ πολεμικοῦ πλοίου παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ παύσῃ τὴν καταμέτρησιν τῶν ὑδάτων εἰς τοιαύτην ἐποχήν· ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθησαν, ὅτι ὁ Γάλλος πλοίαρχος περιῆλθε τὰ Ψαρὰ καὶ κατεμέτρησε τὸ βάθος τῆς θαλάσσης.

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ν' ἀντικρούσωσι τὸν ἐχθρὸν οἱ ψαριανοὶ ἐξέτασαν τὴν ὀχύρωσιν τῆς νήσου των καὶ ἐξαγόντες κανόνια ἀπὸ τὰ πλοῖά των ἐδυνάμωσαν τὰ ἀσθενῆ μέρη αὐτῆς· ἐξήγαγον τὰ πηδάλια τῶν πλοίων καὶ λοιπῶν των εἰς τὴν ξηρὰν, τὰ δὲ πυρπολικὰ, τὸν ἀριθμὸν ἐννέα, τὰ ἐτοποθέτησαν εἰς δύο μέρη· τὰ μὲν τέσσαρα, τῶν ὁποίων διευθυνταὶ ἦσαν ὁ Κωνσταντῖνος Κανάρης, Ἀνδρέας Βρυῶλος, Γεώργιος Μανιάτης καὶ Δημήτριος Μαμούνης, εἰς τὸν λιμένα· τὰ δὲ λοιπὰ πέντε,

τῶν ὁποίων διευθυνταὶ ἦσαν ὁ Δημήτριος Παπανικολὴς, Γεώργιος Κουτσοδόντης, Νικόλαος Καλάρης, Νικόλαος Βρατσάνος καὶ Κωνσταντῖνος Νικόδημος εἰς τὸ Φτελιὸ διὰ νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ ὁποιονδήποτε μέρος καὶ ἂν ἔλθῃ νὰ πολεμήσῃ· τὰ δὲ πέντε πολεμικὰ πλοῖα ἐτοποθέτησαν, τρία εἰς τὸν λιμένα καὶ δύο εἰς τὸν λιμένα τοῦ νησιοῦ διὰ νὰ ὦσιν ἕτοιμα καὶ νὰ βοηθῶσιν ἐν ἀνάγκῃ τὰ πυρπολικὰ, ἐξερχόμενα εἰς τὰ πανιά· τὰ δὲ ἄνευ πηδαλίων τὰ ἔθεσαν εἰς τοὺς δύω λιμένας διὰ νὰ πυροβολῶσι καὶ αὐτά· ὡπλίσθησαν δὲ ὅσοι ἠδύναντο καὶ ἀπὸ τοὺς παροικοῦντας ἐκεῖ, καταφυγόντας ἀπὸ διάφορα τῆς τουρκίας μέρη.

Ἡ δὲ στρατιωτική των δύναμις συνέκειτο ἀπὸ δέκα σώματα, ἐκ ψαριανῶν μισθωτῶν στρατιωτῶν καὶ παροίκων, ἀναβαίνουσα εἰς τρεῖς χιλιάδας, ἤτοι ψαριανοὶ 1300, πάροικοι σχεδὸν 700 καὶ μισθωτοὶ στρατιῶται 1027· ἐκ τῆς δυνάμεως ταύτης διακόσιοι πεντήκοντα ἄνδρες ψαριανοὶ συνεκρότουν τὰ πληρώματα τῶν πυρπολικῶν· τὰ δὲ πολεμικὰ πλοῖα εἶχον ἐκ τῆς δυνάμεως τοὺς ἀναγκαίους διὰ τὸν πόλεμον ναύτας.

Ἡ δύναμις αὕτη ὡπλισμένη ἐφρούρει νυχθημερὸν περιμένουσα τὸν ἐχθρόν· ἦτο δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γαλήνη καὶ μικρὰ ἐνίοτε ζεφύρου αὔρα ἔπνεε.

Τὴν δὲ δεκάτην ἕκτην ἰουνίου δεκαπέντε πολεμικὰ πλοῖα καὶ ἓν δίκροτον, φέρον τὸν Καπετὰν-πασσᾶ, ἐπλησίασαν τὰ Ψαρὰ ἵνα τὰ κατασκοπεύσωσιν· ἅμα δὲ τὰ πλοῖα ταῦτα ἔφθασαν εἰς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ ἁγίου Γεωργίου, οἱ ψαριανοὶ ἐκ τοῦ ἐκεῖ κανονοστασίου ἔρριψαν τινὰς κανονοβολισμοὺς κατὰ τῆς πλησιεστέρας φρεγάτας, κόψαντας τὸ στράλιο τοῦ φλόκου, ὅστις ἐρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· ἡ δὲ φρεγάτα ἀπεμακρύνθη· ὅτε δὲ φθασαν τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα ἀπέναντι τῆς πόλεως, ἡ βουὴ διέ-

ταξε δύω ἐκ τῶν πυρπολικῶν της, τὸ τοῦ Κανάρη καὶ τὸ τοῦ Μαμούνη, καὶ ἐξῆλθον εἰς τὰ πανιὰ κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, τὰ ὁποῖα θεωροῦντα τὰ πυρπολικὰ ἀπεμακρύνθησαν· ἀκολουθοῦντα δὲ τὴν πορίαν των κατεσκόπευσαν τὰ Ψαρά. Τὰ πυρπολικὰ ἐπέστρεψαν καὶ ἠγκυροβόλησαν.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν μετὰ τὴν κατασκόπευσιν ταύτην τῆς νήσου της ὑπὸ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, ἤτοι τὴν 17 ἰουνίου ἔπεμψεν ἐπίτηδες ταχύπλουν εἰς Ὕδραν, Σπέτσας, Διοίκησιν καὶ παραστάτας, ἀναγγέλλουσα τὴν κατασκόπευσιν τῆς νήσου της ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκπλεύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου.

Ἀριθ. 1203.

Ἡμέτεροι Παραστάται.

Προχθὲς ἐλάβαμεν διὰ τοῦ κυρίου Λουμάκη τὴν τῆς 12 ἰουνίου ἐπιστολήν σας· παρ' αὐτοῦ ἐπληροφορήθημεν τὰ αὐτόσε, καὶ ἤδη διὰ τοῦ ἐπίτηδες πλοίου μας σπεύδομεν νὰ σᾶς περικλείσωμεν ἐπιστολάς μας πρὸς τὰ δύω σώματα καὶ πρὸς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν, τὰ ὁποῖα ἀμέσως ἐγχειρίσατε, καὶ ἀνυπερθέτως λαμβάνετε ἀπόκρισιν· ἀποστείλατέ μας την διὰ τοῦ αὐτοῦ πλοίου χωρὶς νὰ τὸ ἀργοπορήσετε διόλου. Ὁ ἐχθρικὸς στόλος χθὲς τὸ πρωῒ ἐφάνη ἐπάνω ἀπὸ τὴν *Παναγιὰ*, πλησίον, δεκαπέντε πολεμικα πλοῖα ἦλθαν ἕως εἰς τὰ Ἀντίψαρα, ἐπομένως ἐγύρισε καὶ ἦλθε πὲρ γρέγο. Ἀπὸ τὸν Μπελαΐτη ἐτραβίξαμεν τρεῖς κανονιαῖς καὶ μία ἔκοψε τὸ στράλιο τοῦ φλόκου μιᾶς φρεγάτας, ἥτις εὐθὺς ἀπεμακρύνθη· ἐβγάλαμε τὰ ἡφαίςειά μας καὶ ὁ Ἀγᾶς δὲν ἐτόλμησε νὰ πλησιάσῃ, ἀλλὰ μακρόθεν ἐτράβιξε μία κανονιά. Τὸ βράδυ ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἐρισσὸν διὰ νὰ λάβῃ τὸν στρατὸν καὶ τὰ λοιπὰ πλοῖα καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ· εἴμεθα ἕτοιμοι μὲ σταθερὸν πόδα, καὶ σήμερον, αὔριον τὸν περιμένομεν, καὶ ἀφοῦ ἰδῶμεν ποῦ διευθύνεται, ἀμέσως ἔρχεται καὶ ὁ σύντροφός σας κύριος Ἰω. Μαρκῆς, διότι ἐνδεχόμενον νὰ ἔχωμεν καὶ πόλεμον. Περὶ τῶν σφαιρῶν καὶ πυρίτιδος ἐπιμείνετε νὰ μᾶς δοθῇ. Κρίνομεν περιττὸν νὰ σᾶς ἐν-

θυμίσωμεν τὰ τῆς πατρίδος συμφέροντα, πεπεισμένοι εἰς τὸν ζῆλον σας· καὶ σᾶς ἀσπαζόμεθα.

Τὴν 17 Ἰουνίου 1824, Ψαρά.

Ἂν σᾶς δοθοῦν αἱ σφαῖραι καὶ πυρίτιδες, καὶ αὐτοῦ εὑρίσκεται τὸ πλοῖον τοῦ Κουτζογιάννη, ἐμβαρκάρετέ τα, εἰ δὲ ναυλώσετε κανὲν ἄλλο πλοῖον.

Ἡ Βουλὴ τῆς νήσου Ψαρῶν.

Ἐπειδὴ ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἐζήτει ἐπανειλημμένως ἐφόδια καὶ δὲν ἐλάμβανε, περιμένουσα δὲ καὶ τὸν ἐχθρὸν, διέταξε τοὺς παραστάτας της νὰ ἐπιμείνουν ὅπως τοὺς δοθῶσι καὶ τὰ πολεμεφόδια παρὰ τῆς φειδομένης καὶ ταῦτα Διοικήσεως.

Ἐπειδὴ μετὰ τὴν περιήγησιν ἐκείνην τῶν ἐχθρικῶν πλοίων ὁ πνέων βορρᾶς (μελτέμι) ἔπαυσε καὶ ἐγένετο νηνεμία, οἱ πυρπολισταὶ ἀνέφεραν εἰς τὴν βουλὴν νὰ τοὺς δοθῇ ἡ ἄδεια ν' ἀπέλθωσιν εἰς Σίγρι, νὰ ῥίψωσι τὰ πυρπολικὰ διὰ νυκτὸς ἐπὶ τοῦ ἠγκυροβολημένου ἐκεῖ ἐχθρικοῦ στόλου. Ἡ πρότασις αὕτη τῶν πυρπολιστῶν δὲν ἐνεκρίθη ἀπὸ τὴν συνεδρίασιν ἕνεκα τῆς ἐπικρατούσης ἄκρας νηνεμίας.

Ἐπειδὴ δὲ εἶναι πιθανὸν ν' ἀπορήσῃ ὁ ἀναγνώστης πῶς οἱ ψαριανοὶ, οἵτινες ἔπεμπον τὰ πυρπολικά των εἰς διάφορα μέρη, ὅπου ἐπληροφοροῦντο ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἢ ἐχθρικὰ πλοῖα εἶναι προσωρμισμένα εἰς τὰ πέριξ αὐτῶν, πῶς εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην περίστασιν δὲν ἐνήργουν ἀποστολάς· λύω τὴν ἀπορίαν ταύτην, ὡς λαβὼν ἐνεργητικὸν μέρος ἐνταῦθα. Αἱ ἀποστολαὶ δὲν ἐγένοντο, εἰς μὲν τὸν κόλπον τῆς Θεσσαλονίκης, διότι ἐπερίμεναν τοὺς συναδέλφους των ν' ἀπέλθωσι νὰ ματαιώσωσι τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ· ὅτε δὲ ὁ ἐχθρικὸς στόλος μετέβη εἰς Σίγρι, διότι ἔπνεε μικρά τις τοῦ ζεφύρου αὖρα, παύουσα καὶ αὐτὴ ἐκ διαλειμμάτων, ἀνεπαρκὴς

ὅμως πάντοτε εἰς τὸ ν' ἀπέλθωσι τὰ πυρπολικὰ μὲ τρόπον ὥστε νὰ διαφύγωσι τὴν προσοχὴν τῆς πολυπληθοῦς φυλακῆς τῶν ἐχθρικῶν πλοίων περὶ τὸ Σίγρι καὶ νὰ ἐπιπέσωσι νύκτα ἐπὶ τῶν ἠγκυροβολημένων πλοίων.

Ἐντοσούτῳ νηνεμία ἐπεκράτει ἐπὶ ἡμέρας ὁλοκλήρους, πυκνὴ δὲ ὁμίχλη ἐκάλυπτε τὸν ὁρίζοντα ὡς εἰ προεμήνυε τὸ πένθος τὸ ὁποῖον ἔμελε νὰ καλύψῃ τοὺς ψαριανούς (α)· καὶ ἔλλειψις δὲ ἀλεύρου ἐκ τῆς νηνεμίας ταύτης ἐγένετο· τὴν δ' ἔλλειψιν ταύτην ἀνεπλήρουν διὰ χειρομύλων, διότι δὲν ὑπῆρχεν ἐκεῖ εἰμὴ ἀνεμόμυλοι μόνον (β).

Τὴν δὲ δεκάτην ὀγδόην ἰουνίου, γαλλικὸν πολεμικὸν πλοῖον κατέπλευσεν εἰς Ψαρὰ, ἡ δὲ βουλὴ ἀπέστειλε τὸν Ἀναγνώστην Μοναρχίδην πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ πλοιάρχου καὶ ἵνα πληροφορηθῇ καὶ περὶ τοῦ ἐχθροῦ. Ἀπελθὼν ὁ Μοναρχίδης ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ πλοίου ἤκουσεν ἀπὸ τὸν πλοίαρχον τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν μεγάλας δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὅτι ἡ θέλησις τοῦ Καπετὰν-πασσὰ εἶναι ν' ἀναχωρήσωσι καὶ ν' ἀφήσωσιν ἔρημον τὴν νῆσόν των διὰ νὰ μὴ χυθῇ αἷμα. Ὁ Μοναρχίδης ἀπήντησεν ὅτι ὁ πόλεμος τοὺς ἐπιβάλλει τὸ χρέος τοῦ νὰ πολεμήσωσιν εἰς τὴν νῆσον των καὶ ἵνα ἐκπληρώσωσι τὸν ὅρκον τὸν ὁποῖον ἐπ' αὐτῆς ἔκαμαν· αἷμα δὲ δὲν θὰ χυθῇ μόνον ἑλληνικὸν ἀλλὰ καὶ ὀθωμανικόν· ἀδιαφοροῦσι δὲ περὶ τῶν δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ

(α) Ὅτε δὲ πρόκειται νὰ συμβῶσι μεγάλα κακὰ εἰς πόλιν τινὰ ἢ ἔθνος, κάποια σημεῖα πάντοτε πρέπει νὰ τὰ προμηνύωσιν. (Ἡρ. βιβλ. ς. § 27.)

(β) Καὶ μίαν ἡμέραν ἂν δὲν ἔπνεεν ἄνεμος ἵνα ἀλέσωσιν οἱ ἀνεμόμυλοι, τοσοῦτον πλῆθος εἶχε συναχθῇ, ὥστε ἐστεροῦντο ἀλεύρου.

διότι ἀγωνίζονται ὑπὲρ ἀνακτήσεως πατρίδος καὶ δικαιωμάτων.

Ἐνῶ δὲ συνωμίλουν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος παρετήρησεν ὁ Μοναρχίδης ὅτι πλησίον τοῦ πλοιάρχου ἦτο καὶ δύο ἕτεροι ἄνθρωποι, ἐνδεδυμένοι εὐρωπαϊκὰ, φοροῦντες εἰς τὴν κεφαλήν των φέσι καὶ φέροντες πώγωνα· ὡμίλουν δὲ γαλλιστί. Εἰς ἕτερον δὲ μέρος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἱστάμενοι οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ πλοίου ἔκαμον νεύματα μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν Μοναρχίδην, ἐννοοῦντες ὅτι οἱ δύω ἱστάμενοι πλησίον τοῦ πλοιάρχου των εἶναι ὀθωμανοί· καὶ ὄντως ὁ Μοναρχίδης τὸ ἐννόησε. Δὲν εὐχαριστήθησαν δὲ μόνον οἱ ἀξιωματικοὶ εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦσαν φιλελεύθεροι ἐπλησίασαν καὶ τὸν Μοναρχίδην καὶ τοῦ εἶπον σιγανὰ ὅτι οἱ ἱστάμενοι πλησίον των εἶναι ὀθωμανοὶ, μεμφθέντες καὶ τὸν πλοίαρχόν των ὡς τουρκίζοντα· ἐξελθὼν τοῦ πλοίου ὁ Μοναρχίδης ἀνήγγειλε ταῦτα πάντα εἰς τὴν βουλήν.

Μετὰ τὴν κατασκόπευσιν τῶν Ψαρῶν ἣν ἔκαμεν ὁ Καπετὰν-πασᾶς, ἀπέστειλε τὸ γαλλικὸν πλοῖον εἰς Ψαρὰ διὰ ν' ἀναχωρήσωσιν οἱ ψαριανοί.

Τὴν δὲ εἰκοστὴν ἰουνίου τοῦ ἔτους 1824 ἔπνευσε μικρὰ αὖρα βορείου ἀνέμου (μελτέμι), ὁ δὲ τηλέγραφος ὕψωσε σήματα δηλοῦντα ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἀποπλεύσας ἀπὸ Σίγρι διευθύνεται εἰς Ψαρά.

Οἱ ψαριανοὶ μὴ γνωρίζοντες ποῦ ὁ ἐχθρὸς ἔχει σκοπὸν νὰ κάμῃ ἀπόβασιν, ἐτοποθέτησαν ἐφ' ὅλης τῆς νήσου τὰς δυνάμεις των. Εἶναι δὲ τῶν Ψαρῶν ἡ θέσις ὡς ἐφεξῆς. Εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος ἀπὸ τὸν κάβον τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἕως εἰς τὸ Παλαιόκαστρον καὶ δυτικῶς ἀπὸ τὸ Παλαιόκαστρον ἕως εἰς τοῦ Ῥούσσου τὴν ποῦντα ὁ ἐχθρὸς δύναται νὰ κάμῃ εὐκόλως ἀπόβασιν μὲ βόρειον ἄνεμον, ἀλλ' οὐχὶ ὅταν πνέῃ ἀθρόος. Ἀπὸ

δὲ τοῦ Ῥούσσου τὴν ποῦντα ἕως εἰς τοῦ Μαρκάκη τὸν κάβον γίνεται ἀπόβασις (α) ἀλλὰ μὲ γαλήνην καὶ μὴ ὑπαρχόντων κυμάτων τοῦ βορείου ἀνέμου· διότι καὶ γαλήνη ἂν ἦναι, ὑπαρχόντων κυμάτων τοῦ βορρᾶ, ἐπειδὴ ταῦτα κτυπῶσιν εἰς τὴν ξηρὰν, αἱ λέμβοι δὲν δύνανται νὰ πλησιάσωσιν. Ἀπὸ δὲ τοῦ Μαρκάκη τὸν κάβον, ἀνατολικῶς, ἕως κάτωθεν εἰς τὸν κάβον τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἔχει καὶ ἀποτόμους βράχους καὶ μέρη δι' ἀπόβασιν, ἀλλὰ καὶ ταῦτα εἰς τὴν παραλίαν εἶναι εὐπρόσιτα, ὅταν δὲν πνέῃ βόρειος ἄνεμος· διότι ὅταν πνέῃ οὐτ' εἰς αὐτὰ αἱ λέμβοι δύνανται νὰ πλησιάσωσιν ἐκ τῶν κυμάτων, οὔτε τὰ πλοῖα δύνανται ἐκ τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν κυμάτων νὰ διαμείνωσι διὰ νὰ κάμωσιν ἀπόβασιν. Τοιαύτη εἶναι ἡ φυσικὴ θέσις τῶν Ψαρῶν.

Τὴν δὲ τεχνιτὴν ὀχύρωσιν εἶχον ἀπὸ τὸν κάβον τοῦ ἁγίου Γεωργίου μέχρι τοῦ κάβου τοῦ Ἀδὰμ ὅπου ὁ ἐχθρὸς ἠδύνατον ἀκάμῃ εὐκόλως ἀπόβασιν (β). Τὰ πολεμικὰ πλοῖα ἔθεσαν εἰς τοὺς δύω λιμένας πόλεως καὶ νησιοῦ εἰς θέσιν ὥστε νὰ πυροβολῶσι κατὰ τῶν ἐχθρῶν· ὁ ἀριθμὸς λοιπὸν τῶν κανονίων τῆς ξηρᾶς καὶ τῶν πλοίων, ἀνέβαινεν εἰς 310 καὶ ἐπέκεινα. Τὴν δὲ τοποθέτησιν τῶν πυρπολικῶν προεῖπον.

Τοιαύτη ἦτον ἡ φυσικὴ καὶ τεχνικὴ ὀχύρωσις τῶν Ψαρῶν. Διέταξε δὲ ἡ βουλὴ, κατὰ τὰ προαποφασισθέντα, τὸν Ἀνδρέαν Μαυρογιάννην, Ἀντώνιον Σαρῆν καὶ Ἀναγνώστην Τζώτζην καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸν Κάναλον μὲ τὰ

(α) Ἴδε τὴν ὀχύρωσιν ὄπισθεν, εἰς πίνακα σαββάτου.

(β) Ἴδε εἰς πίνακα σαββάτου τὰ κανονοστάσια καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν κανονίων· εἰς αὐτὸν συμπεριλαμβάνονται καὶ δύω βόμβαι, ἃς εἶχον μίαν εἰς τὸ Παλαιόκαστρον καὶ ἑτέραν εἰς τοῦ *Στάθη τὸ μνῆμα.*

σώματά των ἵνα καθέξωσιν αὐτὸν μέχρι τῆς πούντας τοῦ Ῥούσσου· ἐξ αὐτῶν ἔπεμψεν ἀπόσπασμα δεκαοκτὼ ψαριανῶν καί τινων παροίκων εἰς τοῦ Μαρκάκη τὸν κάβον διὰ νὰ φυλάττωσι τὸ μονοπάτιον (α)· τὸν Ἀντώνιον Κατσουλέρη μὲ τὸ σῶμα του ἔπεμψεν εἰς τὸ φτελιὸ, τὸν Νικόλαον Ἀργύρην μὲ τὸ σῶμά του ἔπεμψε νὰ φυλάττῃ τὸ νησὶ καὶ ἔξωθεν· τὸν Νικόλαον Ἀποστόλην μὲ τὸ σῶμα του, εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον· τὸν Νικόλαον Χ. Δ. Κοτζιὰ εἰς λιμιονάρη· ἐκ τῶν τελευταίων τούτων δύω σωμάτων ἔπεμψαν ἀποσπάσματα εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος, ὅπου εἶχον ὑπόνοιαν ἀποβάσεως τοῦ ἐχθροῦ. Τὸν δὲ Χ. Ἀναγνώστην Δομεστίνην καὶ Ἰωάννην Καλάρην μετὰ σωμάτων τοὺς ἔπεμψε νὰ φυλάττωσιν ἀπὸ τὴν πούντα, λήμνον, μέχρι τῆς πόλεως· τὸν δὲ Κωνσταντὴν Ζανὴν μὲ τὸ σῶμά του τὸν διέταξε νὰ φυλάττῃ τὴν πόλιν καὶ τὸ Παλαιόκαστρον. Εἰς τοὺς σωματάρχας τῶν ψαριανῶν προσεκόλησαν καὶ τοὺς ὡπλισμένους παροίκους. Τῶν δὲ ὁπλαρχηγῶν μὲ τὰ σώματά των διώρισε μόνον τὰς θέσεις, τοὺς ἀφῆκε δ' ἐλευθέρους νὰ διευθύνουν τὰς πολεμικάς των κινήσεις κατὰ τὰς περιστάσεις, καθὼς γνωρίζουσι. Διὰ νὰ διευθύνωνται δὲ αἱ

(α) Ὁ κάβος οὗτος, ὡς φαίνεται εἰς τοὺς πίνακας, ἐξέχει τῆς νήσου, εἶναι δὲ στενὸς, ὑψηλὸς καὶ βραχώδης· εἰς δὲ τὴν κορυφὴν εἶναι ὀξύς· εἰσέρχεται δὲ εἰς τὴν νῆσον διὰ μονοπατίου, τὸ ὁποῖον ὁ ἔφορος τοῦ λιμένος, κατ' ἐντολὴν τῆς βουλῆς ἔθεσεν ἐργάτας καὶ τὸ ἔκοψαν. Διότι τὰ καταπλέοντα ἐμπορικὰ πλοῖα ἔλεγον ὅτι οἱ τοῦρκοι θὰ κάμωσιν ἀπόβασιν εἰς τὸ ἀρκτικὸν μέρος τῆς νήσου, ὡς ἐμάνθανον ἀπὸ τοὺς τῶν τούρκων κατασκόπους τῶν Ψαρῶν. Ἀπὸ τοὺς λόγους τούτους ἐγεννήθη ἡ ἰδέα ὅτι οἱ τοῦρκοι θὰ κάμωσιν ἀπόβασιν εἰς τὸν *κάβον τοῦ Μαρκάκη* καὶ διὰ τοῦτο ἡ βουλὴ διέταξε καὶ ἐκόπη τὸ μονοπάτιον καὶ ἔπεμψε καὶ σῶμα πρὸς φύλαξιν.

κινήσεις τῶν εἰς τὸ φ τ ε λ ι ὸ πυρπολικῶν ἐν τῇ μάχῃ, διέταξε τρεῖς τῶν οἰκοκυραίων νὰ διαμείνωσιν εἰς τὸν μόλον τοῦ Στραβογεώργη διὰ νὰ λαμβάνωσι τὰς διαταγὰς τῆς βουλῆς διὰ σημάτων καὶ διὰ σημάτων νὰ τὰς μεταβιβάζωσιν εἰς τοὺς πλοιάρχους τῶν πυρπολικῶν, ἵνα ὁδηγῶνται εἰς τὰς κινήσεις των.

Ἡ βουλὴ ἐπεφυλάξετο αὐτῇ τὴν ἀνωτέραν διεύθυνσιν τοῦ πολέμου.

Τοποθετήσαντες οἱ ψαριανοὶ τοιουτοτρόπως τὰς δυνάμεις των παρετήρουν τὸν ἐχθρικὸν στόλον ποῦ διευθύνεται· ἀλλὰ τὸ πολυάριθμον τῶν πλοιαρίων του ἐκάλυπτε τὴν θάλασσαν, καὶ διὰ τὰς ἔνθεν κακεῖθεν κινήσεις αὐτῶν δὲν ἠδύναντο νὰ μετρηθῶσιν ἀκριβῶς· ἐμετρήθησαν δὲ διακόσια τριάκοντα πέντε μεγάλα καὶ μικρὰ, ἐκτὸς ἐκείνων ὅσα ἕνεκα τῆς ἀποστάσεώς των δὲν διεκρίνοντο. Ἔφερε δ' οὗτος ὁ πολυάριθμος στόλος τὸν πρὸ πολλοῦ κατὰ διαταγὴν τοῦ Σουλτάνου συναχθέντα εἰς τὰς δύω ἠπείρους ἀνατολῆς καὶ δύσεως, πολυάριθμον στρατόν (α). Κατευθυνόμενος μὲ τὴν αὖραν τοῦ βορρᾶ πρὶν τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἐπλησίασεν εἰς τὸν Κάναλον καὶ ἤρχισεν ἡ μάχη. Τὰ πολεμικὰ πλοιάρια μὲ τὰς σαλούπας, τὰ πλοιάρια καὶ τὰς λέμβους προσεπάθουν νὰ κάμωσιν ἀπόβασιν, συγχρόνως ὅμως καὶ ἡ μικρὰ αὖρα τοῦ βορρᾶ ἔπαυσε καὶ ἐγένετο γαλήνη. Γενομένης δὲ πεισματώδους μάχης ἀπέτυχεν ἡ ἀπόβασις, ὁ δὲ ἐχθρὸς ἀπεσύρθη τῆς μάχης τὴν τρίτην ὥραν τῆς νυκτός. Ἡ νὺξ ἐπῆλθε μὲ συμπτώματα βορείου ἀνέμου (μελτέμι), ἤτοι μὲ συχνὰς ἀστραπὰς καὶ μὲ βιαίας κινήσεις καὶ μετατοπίσεις τῶν διαττόν-

(α) Ὁ ἀριθμὸς τοῦ στρατοῦ τούτου καθ' ἃς εἶχον πληροφορίας εἰς Ψαρὰ ἀνέβαινεν εἰς εἰκοσιοκτὼ χιλιάδας.

των ἀστέρων ἐξ ἑνὸς εἰς ἄλλο μέρος· τὰ δὲ συμπτώματα ταῦτα κατὰ τὰς παρατηρήσεις τῶν ναυτικῶν προμηνύουσιν ὅτι ταχέως θὰ πνεύσῃ σφοδρὸν μελτέμι. Ὅλοι δὲ οἱ ψαριανοὶ κατὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας προσεδόκων νὰ πνεύσῃ ὁ ἄνεμος. Ἀλλ' ἡ νὺξ κατὰ δυστυχίαν παρῆλθε μὲ γαλήνην (ἴσως διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ πεπρωμένον), περὶ ὄρθρον δὲ βαθὺν ὁ ἐχθρὸς ἤρχισε τὴν μάχην εἰς τὸν Κάναλον. Τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα ἐπυροβόλουν καὶ ἀντεπυροβολοῦντο ἀπὸ τὰ κανονοστάσια, αἱ δὲ σφαῖραι καὶ τὰ σμιδράλια ἔπιπτον ὡς χάλαζα, πεισματωδεστάτη δ' ἐγένετο μάχη· διὰ νὰ ταχύνῃ δὲ τὴν ἀπόβασιν ὁ ἐχθρὸς διέταξε τὰς μεγαλητέρας λέμβους τῶν πολεμικῶν του πλοίων καὶ περιεφέροντο ἔξωθεν τῶν πλοιαρίων, σαλουπῶν καὶ λέμβων, ὠθοῦντα αὐτὰ διὰ τῶν ὅπλων ἵνα μὴ ὀπισθοδρομῶσι· οἱ ἐν τοῖς πλοιαρίοις ὡπλισμένοι δι' ἀπόβασιν ἐφονεύθησαν, τὰ δὲ πλοιάρια ἐπέστρεψαν εἰς τὰ πλοῖα ἔλαβον στρατιώτας καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν μάχην, ἡ δὲ προσπάθεια τῆς ἀποβάσεώς του ἀποτυγχάνει. Διὰ νὰ ἐνθαῤῥύνῃ δὲ ὁ ἐχθρὸς τὰς δυνάμεις του διέταξε πλοῖα τῆς γραμμῆς καὶ ἠγκυροβόλησαν ἔνδον τῶν ὑφάλων τοῦ Κανάλου καὶ ἐκανονοβόλουν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτύχωσι τὰ πλοιάρια τόπον δι' ἀπόβασιν.

Τὸ δὲ καταπλεῦσαν γαλλικὸν πολεμικὸν πλοῖον εἰς Ψαρὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην ἰουνίου, κατέπλευσεν καὶ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, διαρκοῦντος τοῦ πολέμου· ἀπέστειλε δὲ ὁ πλοίαρχος λέμβον μὲ ἕνα τῶν ἀξιωματικῶν του συνωδευμένον μὲ ἕνα τῶν φραγκοφορεμένων ὀθωμανῶν διὰ νὰ πληροφορηθῶσι τὰ τοῦ πολέμου. Ἐλθόντες οὗτοι εἰς τὸ Βουλευτικὸν κατάστημα ἠρώτησαν τὴν βουλὴν ἂν οἱ τοῦρκοι ἔκαμαν ἀπόβασιν· ἡ βουλὴ τοὺς ἀπεκρίθη ὅτι καθ' ἃς ἔχει πληροφορίας ὁ πόλεμος ἐξακολουθεῖ πεισματώδης, ἀλλ' ἀπόβασιν δὲν

ἔκαμαν. Ἀναχωροῦντες δὲ ὁ ἀξιωματικὸς καὶ ὁ φραγκοφορεμένος εἶπον εἰς τὴν βουλὴν, παρόντος καὶ τοῦ Ἀναγνώστου Μοναρχίδου, ὅτι —κατὰ παραγγελίαν τοῦ πλοιάρχου σᾶς λέγομεν ὅτι εἰς τοιαύτας περιστάσεις δίδομεν ὑπεράσπισιν, καὶ ἂν θέλῃ ν' ἀναχωρήσῃ τὴν δέχονται εἰς τὸ πλοῖον. Εὐχαριστήσασα αὐτοὺς ἡ βουλὴ τοὺς εἶπεν ὅτι τὸ τέλος τοῦ πολέμου θὰ τὸ ἰδῇ ἐδῶ ὅπου εὑρίσκεται, καὶ δὲν ἀναχωρεῖ.

Ἐνῷ δ' ἐξηκολούθει ἡ μάχη πολλὰ πλοιάρια τοῦ ἐχθροῦ ἀπεσύρθησαν, ἀλλὰ ἄλλαι τοῦ ἐχθροῦ λέμβοι κατεσκόπευσαν τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ κάβου τοῦ Μαρκάκη καὶ εὗρον τὴν ἀγκάλην τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους τοῦ κάβου τούτου δι' ἀπόβασιν ἐπιτηδείαν. Ἀπὸ τὸ παράλιον τῆς ἀγκάλης ἕως ἄνωθεν σχηματίζεται βράχος οὐχὶ ἀπότομος· ἀλλ' ἡ ἀνάβασις τοῦ βράχου τούτου εἶναι δύσκολος· διότι διὰ ν' ἀναβῇ τις αὐτὸν ὅπλος χρειάζεται μόχθος καὶ τρία τέταρτα τῆς ὥρας. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἄγκαλη· ὀνομάζεται δὲ Ἐρινός. Οἱ κατασκοπεύσαντες αὐτὴν τὴν ἀνήγγειλαν, καὶ διαρκοῦντος τοῦ πολέμου εἰς Κάναλον εἰσῆλθον ἄλλα πλοῖα, πλοιάρια καὶ λέμβοι εἰς τὴν ἀγκάλην καὶ ἔκαμαν ἀπόβασιν· ἀφοῦ δὲ συνήχθησαν πολλοὶ, ἀνέβησαν τὸν βράχον· ἀπέβησαν δὲ καὶ ἄλλοι εἰς τὸν κάβον τοῦ Μαρκάκη. Οἱ δὲ φυλάσσοντες τὸ μονοπάτιον τοῦ Μαρκάκη, ἐπειδὴ ἦσαν ὀλίγοι, ἅμα εἶδον αἰφνιδίως τοὺς ἀναβάντας τὴν ἀγκάλην, ἀντεστάθησαν μὲν ἐπὶ μικρὸν, ἀλλὰ κατεβλήθησαν καὶ ἐφονεύθησαν ἕνεκα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες διευθύνθησαν κατὰ τῶν εἰς Κάναλον Ἑλλήνων καὶ ἐπέπεσαν εἰς τὰ ὀπίσθια αὐτῶν.

Οἱ Ἕλληνες λοιπὸν ἔστρεψαν τὸν πόλεμον καὶ πρὸς τοὺς ὀθωμανοὺς τούτους πολεμοῦντες καὶ πρὸς τοὺς ἐν τῇ ξηρᾷ καὶ πρὸς τοὺς ἐν τῇ θαλάσσῃ ὀθωμανούς· θεω-

ροῦντες λοιπὸν ὅτι εὑρίσκονται μεταξὺ δύω πυρῶν ἤτησαν τὴν ἔκπλευσιν τῶν εἰς Φτελιὸ ἐλλιμενισμένων πυρπολικῶν· οἱ πυρπολισταὶ λαβόντες τὴν ἀγγελίαν ταύτην ἀφῆκαν πάραυτα τὰς γουμένας καὶ τὰς ἀγκύρας των εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐβγῆκαν εἰς τὰ πανιὰ ἔχοντες τὸν ἄνεμον ἐναντίον· διότι ἤρχισε νὰ πνέῃ βοῤῥᾶς (μελτέμι). Ἡ δὲ βουλὴ λαβοῦσα τὴν θλιβερὰν ἐκείνην ἀγγελίαν διέταξε τοὺς σωματάρχας ψαριανοὺς καὶ τοὺς ὁπλαρχηγοὺς μὲ τὰ σώματά των, τοὺς φυλάττοντας τὸν ἅγιον Γεώργιον, Λημνιονάρι, Λῆμνον καὶ πόλιν, νὰ διευθυνθοῦν εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος διὰ νὰ δώσουν βοήθειαν· οὕτω καὶ ἐγένετο.

Οἱ τοῦρκοι ἔχοντες ἐλευθέραν τὴν ἀπόβασιν ἀπεβιβάσθησαν πολλοί, ἄλλοι δὲ ἐμάχοντο εἰς Κάναλον καὶ κατὰ τὴν ποῦντα τοῦ Ῥούσσου· τὸ δὲ πλεῖστον μέρος τῶν ὀθωμανῶν διευθύνθη κατὰ τῆς πόλεως· φθάσαντες εἰς Φτελιὸ, μέρος ἐξ αὐτῶν ἐπέπεσαν εἰς τὴν εὑρισκομένην ἐκεῖ φυλακὴν, καὶ οἱ ἄλλοι διευθύνθησαν κατὰ τῆς πόλεως.

Οἱ εἰς Φτελιὸ Ἕλληνες θεωροῦντες τοὺς ἐχθροὺς ἤρχισαν μάχην φονικωτάτην· δὲν ἠδύναντο δὲ νὰ γυρίσωσι τὰ κανόνια κατὰ τῶν ἐχθρῶν, διότι αὐτὰ καθὼς καὶ τὰ ὀχυρώματα ἠσφάλιζον τὰς θαλασσίους τοῦ ἐχθροῦ προσβολὰς καὶ οὐχὶ τὰς τῆς ξηρᾶς· Τρὶς ἐφώρμησαν οἱ τοῦρκοι καὶ ἀπεκρούσθησαν· πολλαπλασιασθέντες οἱ ἐχθροὶ κατέλαβον τὰς ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὑψηλοτέρας θέσεις τοῦ Φτελιοῦ καὶ ἔβαλον τοὺς Ἕλληνας ὑπὸ τοὺς πόδας των. Πολεμούμενοι οἱ Ἕλληνες πανταχόθεν περιωρίσθησαν εἰς τὸν στρατῶνα καὶ ἐμάχοντο· περικυκλώσαντες τὸν στρατῶνα οἱ ὀθωμανοὶ ἐφώρμησαν ἐντὸς αὐτοῦ καὶ συνεπλάκησαν. Τότε οἱ Ἕλληνες μὴ ἔχοντες ἐλπίδα τινὰ σωτηρίας ἔθεσαν πῦρ εἰς τὸν πυριταποθήκην

καὶ ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρὸς, οἱ μάρτυρες τῆς ἐλευθερίας μετὰ τῶν τούρκων.

Οἱ διευθυνόμενοι εἰς τὴν πόλιν ὀθωμανοὶ ἀπήντησαν καθ' ὁδὸν εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον τὰ πεμπόμενα σώματα διὰ βοήθειαν εἰς Κάναλον καὶ συνεπλάκησαν· ἀπεῖχον δὲ οἱ ἐχθροὶ τῆς πόλεως σχεδὸν μίαν ὥραν, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὁποίας μάχη καὶ θάνατος ἐγένετο πολύς. Πλησιάσαντες οἱ τοῦρκοι εἰς τὴν πόλιν εἰσῆλθον διὰ τοῦ λόφου τοῦ Στραβογεώργη ὁ μύλος καὶ ἄλλοι διὰ τοῦ λόφου τῆς Μπαλαμπανῖᾶς, καὶ διὰ τοῦ δρόμου τοῦ Στάθη τὸ μνῆμα καὶ ἄλλοι διὰ τοῦ δρόμου τῆς ἁγίας Παρασκευῆς. Οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ τοὺς δρόμους τοῦ Στάθη τὸ μνῆμα καὶ τῆς ἁγίας Παρασκευῆς εὑρόντες ἀντίστασιν ἐσταμάτησαν, οἱ δὲ ἀπὸ τοὺς λόφους κατέβησαν εἰς τὴν πόλιν· ἐδῶ εὑρόντες ἀντίστασιν ἐμάχοντο. Συγχρόνως δὲ κλαυθμηρὰ καὶ γοερὰ βοὴ τῶν γυναικῶν καὶ παίδων ἐξερχομένη ἐκ τῆς πόλεως ἐκάλυπτε τὸν κρότον τῶν τουφεκίων. Οἱ τοῦρκοι πλησιάσαντες εἰς τὴν πόλιν ὅ,τι μέρος ἐκυρίευον τὸ ἐπυρπόλουν, ἐπλησίασαν δὲ ἤδη μέχρι τοῦ παραλίου μαχόμενοι πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Εἰς τὸ παράλιον παιδία, γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἐνέβαινον εἰς τὰς λέμβους καὶ τὰ πλοῖα, καὶ τὰ ἐλάμβανον ἄνευ πηδαλίων ἵνα σωθῶσι· πολλαὶ δὲ γυναῖκες μὴ θέλουσαι νὰ πέσωσιν αἰχμάλωτοι ἐρρίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγοντο ὁμοῦ μὲ τὰ τέκνα των· ἄλλο δὲ πλῆθος γυναικῶν κατέφυγεν εἰς τὸ κανονοστάσιον τοῦ Παλσιοκάστρου διὰ νὰ σωθῇ. Ὁ πρόξενος τῆς Ῥωσσίας, ὅστις ἦτο ψαριανὸς καὶ ὠνομάζετο Γεώργιος Κομνηνὸς, πεπεισμένος ὅτι δὲν θέλει προσβληθῇ ἡ οἰκία του, ὕψωσε τὴν Ῥωσσικὴν σημαίαν καὶ ἔλαβεν εἰς τὴν οἰκίαν του πολλὰς γυναῖκας καὶ παιδία. Οἱ τοῦρκοι ἰδόντες ὑψωμένην τὴν Ῥωσσικὴν σημαίαν προσῆλθον

εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὴν περιεκύκλωσαν προσπαθοῦντες νὰ θραύσωσι τὴν θύραν. Ὁ πρόξενος ἐν στολῇ παῤῥησιασθεὶς εἰς τοὺς τούρκους τοὺς ὡμίλησεν, ἐλπίζων ὅτι θέλουσι τὸν σεβασθῆ, ὡς πρόξενον ῥῶσσον. Ἀλλ' οἱ τοῦρκοι τὸν ἐφόνευσαν καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν ἄλλας μὲν γυναῖκας καὶ παιδία ἐφόνευσαν καὶ ἄλλας ᾐχμαλώτισαν.

Ἀφοῦ μετὰ τὴν ἀπόβασιν τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων ὁ ἄνεμος ἔπνευσε βόρειος, τὰ τουρκικὰ πλοῖα μὴ δυνάμενα νὰ στέκωσιν εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος διευθύνθησαν ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς νήσου· ἐλθόντα δὲ εἰς τὸν λιμένα κατεδίωξαν τὰ ἀναχωροῦντα ψαριανά· πλησιάσαντα τὸ πλοῖον τοῦ Δημητρίου Λένου τὸ ἐκανονοβόλουν προσπαθοῦντα νὰ τὸ κυριεύσωσιν. Εἰς τὸ πλοῖον τοῦτο ὑπῆρχον πέντε ψαριανοὶ ἐξ ὧν καὶ ὁ Κ. Ἰωάννου Κουτέπα, ἔχοντες πολλὰ γυναικόπαιδα· ἦτο δὲ τὸ πλοῖον ἄνευ ἔρματος καὶ πηδαλίου· ὅθεν διὰ νὰ μὴ πέσωσιν εἰς τὰς χεῖρας τῶν τούρκων ἔβαλαν τὸ πῦρ εἰς τὴν πυριταποθήκην (α) καὶ ἐφονεύθησαν ἢ ἐπνίγησαν πάντες· διότι ἐβυθίσθη τὸ πλοῖον.

Ἄλλη δὲ φρεγάτα ὀθωμανικὴ πλησιάσασα τὸ πλοῖον τοῦ Κωνσταντῆ Χ. Ἀγγελῆ κανονοβολοῦσα προσεπάθει νὰ τὸ κυριεύσῃ ἐξ ἐφόδου· οἱ ψαριανοὶ θεωροῦντες τὸν κίνδυνον ἔβαλον δᾷδα καὶ ἄλλας καυστικὰς ὕλας εἰς ἀγγεῖα καὶ ἔδωσαν πῦρ ἐπὶ σκοπῷ νὰ καῶσιν. Οἱ τοῦρκοι βλέποντες τὸ πῦρ ἀπεμακρύνθησαν, οἱ δὲ Ἕλληνες ἔσβυσαν αὐτό. Οἱ τοῦρκοι ἐπλησίασαν καὶ αὖθις κανονοβολοῦντες ἵνα τὸ κυριεύσωσιν, οἱ δὲ Ἕλληνες ἔβαλαν καὶ αὖθις πυρὰν, οἱ δὲ τοῦρκοι ὠπισθοδρόμησαν· ἀφοῦ δ' ἐπανέλαβον πολλάκις τὸ ἴδιον ἤναψεν ὁ μεσαῖος

(α) Ἴδε πίνακα σαββάτου.

ἱστὸς καὶ τὸ ἱστίον ἡ μαίστρα, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες ἐπρόλαβον καὶ τὰ ἔσβυσαν. Ἐκ δὲ τοῦ δυτικοῦ μέρους τῶν Ψαρῶν θεωρῶν ὁ ἐχθρικὸς στόλος τὰ πυρπολικὰ πλέοντα δὲν εἰσῆλθεν ἀμέσως καὶ ἐκ τοῦ μέρους τούτου νὰ περικυκλώσῃ τὰ Ψαρά.

Ἀφοῦ λοιπὸν τὰ στρατεύματα ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν, ἐπειδὴ ἔπνευσεν ἄνεμος δυνατὸς τὰ τουρκικὰ πλοῖα ἠγκυροβόλησαν, τὰ δὲ στρατεύματα διετάχθησαν νὰ κυριεύσωσι καὶ τὸ κανονοστάσιον τοῦ Παλαιοκάστρου αὐθημερὸν, εἰς τὸ ὁποῖον συνήχθησαν πολλαὶ γυναῖκες καὶ παιδία, ἄνδρες δὲ ὀλίγοι. Τὸ κανονοστάσιον τοῦτο τὸ ὁποῖον καὶ φρούριον ἐπωνομάσθη, πρὶν τοῦ σχηματισμοῦ του εἰς κανονοστάσιον, ἦτο τεῖχος τοῦ περιβόλου τῶν ναῶν. Ἐπαναστατήσαντες οἱ ψαριανοὶ μετέφεραν ἐκεῖ ὅσα εἶχον κανόνια καὶ ἀκολούθως τὰ ὅσα ἐλαφυραγώγησαν· τὸ δὲ τεῖχος τοῦ περιβόλου τῶν ναῶν ἀνῳκοδόμησαν εἰς τεῖχος κανονοστασίου· εἶχε δὲ τὰς ἑφεξῆς διαστάσεις. Ἡ διάστασις τοῦ τείχους τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς, ἥτις ἠσφάλιζε τὸν λιμένα ἔχει ἀπὸ ἄρκτον μέχρις μεσημβρίας τεῖχος πήχεων ἑβδομήκοντα ὀκτὼ καὶ δύω ὕψος· εἰς τὰς πλευρὰς τῶν κανονοθυρίδων τὸ ὕψος εἶναι πήχεων πέντε. Ἡ μεσημβρινὴ πλευρὰ ἔχει διάστημα πήχεων εἴκοσι τριῶν, ὕψος ἑνός. Ἡ δυτικὴ πλευρὰ ἐπειδὴ εἶναι βραχώδης ἔχει τεῖχος πήχεων δεκαὲξ ὕψος δὲ ἑνὸς καὶ ἑνὸς τρίτου. Ἡ δὲ πρὸς ἄρκτον πλευρὰ, ἥτις κεῖται πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ψαρῶν, ἔχει τεῖχος διάστημα πήχεων τριάκοντα τριῶν, ὕψος κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος αὐτῆς πήχεων τεσσάρων καὶ κατὰ τὸ δυτικὸν δύω. Ἐντὸς δὲ τοῦ περιβόλου τοῦ κανονοστασίου τούτου ὑπάρχουσιν οἱ ναοὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου καὶ τῆς ἁγίας Ἄννης· μεσημβρινῶς τῶν ναῶν ὑπῆρχεν εἰς τὴν γῆν ὀπὴ, τὴν ὁποίαν κατεσκεύασαν πυριταποθή-

κην γενικὴν, ἔχοντες καὶ ἑτέραν μικρὰν εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς ἀρκτικῆς πλευρᾶς. Εἰς τὸν περίβολον τοῦτον ὑπῆρχον καὶ οἱ ἀναγκαῖοι διὰ τὰς φυλακὰς οἶκοι. Τοιοῦτον εἶναι τὸ κανονοστάσιον τοῦτο τὸ ἐπωνομασθὲν φρούριον, τοῦ ὁποίου τὴν κυρίευσιν διέταξεν αὐθημερὸν ὁ Καπετὰν-πασσᾶς.

Ἅμα τὰ στρατεύματα ἀπῆλθον ἵνα τὸ κυριεύσωσιν οἱ ἐν τῷ κανονοστασίῳ Ἕλληνες μετέφερον τὰ ἐλαφρότερα κανόνια εἰς τὴν ἀρκτικὴν πλευρὰν τοῦ περιβόλου τοῦ κανονοστασίου, ἔκτισαν τὴν θύραν καὶ ἤρξατο ἡ μάχη. Ἐπυροβόλουν δὲ κατὰ τοῦ κανονοστασίου καὶ τὰ εἰς τὸν λιμένα ἠγκυροβολημένα ἐχθρικὰ τῆς γραμμῆς πλοῖα, τὰ εἰς π ο ῦ ν τ α καὶ εἰς λ η μ ι ο ν ά ρ ι καὶ ἀπὸ τὸ κανονοστάσιον τοῦ ἁγίου Νικολάου, τὸ ὁποῖον ἔβλαπτε πολὺ τὸ Παλαιόκαστρον. Οἱ δὲ τοῦρκοι ὥρμησαν ἵνα τὸ κυριεύσωσι δι' ἐφόδου, ἀλλ' ἡ γενναία ἀντίστασις τῶν Ἑλλήνων ἐματαίωσε τοὺς σκοπούς των καὶ ὠπισθοχώρησαν.

Μετὰ τὴν μάχην ταύτην γέρων τις ὀνομαζόμενος Χ. Ἰωάννης Ἀργύρης καταβὰς νύκτα ἀπὸ τοῦ Παλαιοκάστρου ἐμβῆκεν εἰς πλοιάριον καὶ ἀνεχώρησεν ὁμοῦ μὲ ἄλλους. Ὁ γέρων λοιπὸν οὗτος διηγεῖτο ὅτι τὸ πλῆθος τὸ ὁποῖον ἀπῆλθεν εἰς Παλαιόκαστρον ἵνα κυριεύσῃ τὸ κανονοστάσιον ἐκάλυπτεν ὅλον τὸ Παλαιόκαστρον. Ἐφώρμησεν εἰς τὴν ἀρκτικὴν καὶ ἀνατολικὴν πλευρὰν ἵνα τὸ κυριεύσῃ δι' ἐφόδου, ἀλλ' οἱ ἐν τῷ κανονοστασίῳ Ἕλληνες ἕως 120 τὸν ἀριθμὸν τοὺς ἀντέκρουσαν γενναίως, οἱ δὲ τοῦρκοι θεωροῦντες ὅτι δὲν δύνανται νὰ τὸ κυριεύσωσιν ἀπεσύρθησαν περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου· ὁ γέρων ἔλεγεν ὅτι ὡς ἐκ τοῦ πολλοῦ τουφεκισμοῦ ἕως 40 τουφέκια τῶν Ἑλλήνων ἐχάλασαν· πρὸς δὲ ἔλεγεν ὅτι γυνὴ ψαριανὴ, Δεσποινοῦ Παπαδημητρακάκη ὀνομαζο-

μένη, ἀναβαίνουσα εἰς τὸ Παλαιόκαστρον ἐπληγώθη ἀπὸ σφαίρας τούρκων, ἅμα δ' εἰσῆλθεν εἰς τὸ κανονοστάσιον ἔπεσε χαμαὶ ἀπὸ τὸ ἀρκτικὸν μέρος τοῦ ναοῦ καὶ ἐτελεύτησεν· αἱ δὲ κτυπῶσαι σφαῖραι τῶν τουρκικῶν τουφεκίων εἰς τὸ τεῖχος τοῦ ναοῦ καὶ πίπτουσαι μὲ τὰ τρίμματα τοῦ τείχους εἰς τὸ σῶμά της, τὸ ἐσκέπασαν· τοσοῦτον πλῆθος σφαιρῶν ἐρρίφθη.

Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐγίνετο ἡ ἔφοδος αὕτη, δύω ἄλλαι ἔφοδοι ἐνηργοῦντο· ἡ μία εἰς τὸ νησὶ τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὸ νησὶ Δασκαλιό. Οἱ εὑρισκόμενοι εἰς τὸ νησὶ τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἕως 120 ἄνδρες ψαριανοὶ καὶ πάροικοι, ἀντέστησαν κατὰ τῆς ἐπερχομένης ἐχθρικῆς φρεγάτας καὶ πλοιαρίων· τὰ πλοιάρια προσεπάθουν νὰ κάμουν ἀπόβασιν πυροβολοῦντα τὸ νησὶ, ἐνῷ συγχρόνως ἐπυροβόλουν οἱ ἐχθροὶ καὶ ἀπὸ τὸ κανονοστάσιον τοῦ Στάθη τὸ μνῆμα, τὸ ὁποῖον ἔβλαπτε πολὺ τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες ἀνθιστάμενοι καὶ πυροβολοῦντες ἐμάχοντο καὶ μὲ ψιλὰ ὅπλα ἀντέκρουσαν καὶ ἐματαίωσαν τοὺς σκοποὺς τῆς ἀποβάσεως τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες ἀπεσύρθησαν. Τὸ κανονοστάσιον τοῦ Στάθη τὸ μνῆμα ἐφόνευσε πολλοὺς τῶν ἐν τῷ νησίῳ.

Ἡ δὲ γενομένη ἔφοδος εἰς τὸ Δασκαλιὸ ἐπίσης ἀπέτυχεν. Οἱ ἐχθροὶ πυροβολοῦντες ἀπὸ τὰ κανονοστάσια τοῦ Καραγιάννη προσεπάθουν καὶ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης νὰ κάμωσιν ἔφοδον· οἱ εἰς τὸ Δασκαλιὸ ἕλληνες ἦσαν οἱ ψαριανοὶ, Κυριακὸς Δ. Μαμούνης καὶ Νικόλαος Κ. Βελισσάριος καὶ ἕτεροι ὀκτώ· ἦτο δὲ καὶ ὁ ὁπλαρχηγὸς Νάνος μὲ στρατιώτας ἑπτά. Ἀποκρουσθέντες οἱ ἐχθροὶ καὶ ἐνταῦθα ἀπεσύρθησαν. Τὸ κανονοστάσιον τοῦ Καραγιάννη ἀδιακόπως πυροβολοῦν κατὰ τοῦ Δασκαλιοῦ ἔβλαψε πολὺ τοὺς ἐν αὐτῷ.

Ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτὸς οἱ ἐν τῷ κανονοστασίῳ τοῦ Παλαιοκάστρου ψαριανοὶ προβλέποντες ὅτι ἡ ἐπιοῦσα εἶναι ἡ τελευταία των ἡμέρα καὶ θέλοντες νὰ σώσωσι τὰς εὑρισκομένας γυναῖκας καὶ παῖδας εἰς τὸ Παλαιόκαστρον, κατεβίβασαν (οἱ ἑξῆς, Δημήτριος Χ. Γ. Κοτζιὰς, Χ. Ἀνδρέας Μοναρχίδης, Ἀλέξανδρος Μαμούνης, Ἰωάννης Σίδηρος καὶ Ἰωάννης Ν. Μιτσάτσου) πολλὰς γυναῖκας καὶ παῖδας καὶ τὰς ἐπεβίβασαν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ἀναγνώστη Τζώτζη, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμβῆκαν τὴν ἡμέραν τινὲς καὶ ἀνεχώρησαν ἐκ τοῦ λιμένος· ἰδόντες δὲ αὐτὸ ἄνευ ἔρματος καὶ πηδαλίου, καὶ ἄνευ πανίων τὸ ἠγκυροβόλησαν ὑπὸ τὸ Παλαιόκαστρον καὶ ἀνεχώρησαν. Ἐνῷ δὲ ἐπεβιβάζοντο τὰ γυναικόπεδα ἐχθρικαὶ λέμβοι ἀπῆλθον ἵνα συλλάβωσι τὸ πλοῖον, ἀλλὰ κανονοβολοῦντες αὐτὰς οἱ ἕλληνες ἐκ τοῦ κανονοστασίου τοῦ Παλαιοκάστρου καὶ τουφεκίζοντες αὐτὰς μέ τινα τουφέκια ἐκ τοῦ πλοίου τὰς ἀπέκρουσαν. Ἔδωσαν δὲ οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ψαριανοὶ τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν, τοὺς εὐχήθησαν καλὸν κατευόδιον, καὶ τοὺς παρήγγειλαν νὰ εἰποῦν εἰς τὰς συζύγους, τέκνα των καὶ συγγενεῖς ὅτι αὔριον τελειόνουσι καὶ ὅτι τοὺς περιμένωσι ν' ἀνταμωθῶσιν εἰς τὴν ἄλλην ζωήν· καὶ ἐξελθόντες ἐκ τοῦ πλοίου ἀνέβησαν εἰς τὸ Παλαιόκαστρον· ἔμεινε δὲ εἰς τὸ πλοῖον εἷς ψαριανὸς μὲ αὐτοὺς, ὁ Ἰωάννης Νικολάου Μιτσάτσος καὶ τρεῖς πάροικοι μὴ ναυτικοί· καὶ ἀνεχώρησαν.

Οἱ εἰς τὸ Παλαιόκαστρον εὑρισκόμενοι ἄνδρες ἦσαν ὀγδοήκοντα πέντε περίπου καὶ οἱ ὁπλαρχηγοὶ Ῥάδος καὶ Ἄγγελος μὲ τεσσαράκοντα πέντε στρατιώτας· τὴν δὲ νύκτα προσῆλθον καὶ ἕτεροι δέκα ψαριανοὶ καὶ ἕως δέκα πάροικοι καὶ στρατιῶται. Προβλέποντες δὲ ὅτι τὴν ἐπιοῦσαν οἱ τοῦρκοι θὰ κινηθοῦν πανστρατιᾷ κατ' αὐτῶν, συνῆλθον εἰς συμβούλιον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάν-

νου, ὁ Δημήτριος Γ. Χ. Κοτζιᾶ, ὁ Χ. Ἀνδρέας Μοναρχίδης, Ἀλεξανδρὴς Μαμούνης, Ἀντώνιος Βρατσάνος, Ἰωάννης Σίδερος, ὁ γέρων Δημήτριος Βρατσάνος καὶ οἱ ὁπλαρχηγοὶ Ῥάδος καὶ Ἄγγελος. Ὁ Δημήτριος Γ. Χ. Δ. Κοτζιᾶ ἐπρότεινε «νὰ μὴ καοῦν καὶ ὑπάγουν θράσιοι, ἀλλὰ νὰ πολεμήσουν στῆθος μὲ στῆθος καὶ νὰ πέσουν μαχόμενοι, εἰς δὲ τὴν πυριταποθήκην νὰ συναθροισθῶσιν ὅλα τὰ γυναικόπαιδα καὶ ἐκεῖ νὰ ἦναι εἷς ἕτοιμος, ὅςις ὅταν ἰδῇ τοὺς τούρκους ἐντὸς τοῦ κανονοστασίου σπεύδοντας νὰ αἰχμαλωτίσωσιν αὐτὰ, νὰ θέσῃ τὸ πῦρ εἰς τὴν πυριταποθήκην.» Τὴν γνώμην ταύτην παρεδέχθησαν ὅλοι καὶ παρεσκευάσθησαν. Τὸ δὲ πῦρ εἰς τὴν ἀποθήκην ἀπεφασίσθη νὰ τὸ βάλῃ ὁ Ἀντώνιος Βρατσάνος.

Τὴν ἐπιοῦσαν, ἤτοι τὴν εἰκοστὴν δευτέραν ἰουνίου, ἡμέραν κυριακὴν, αὐστηρὰ διαταγὴ τοῦ Καπετὰν-πασσᾶ ἀνήγγειλε τὴν ἄφευκτον κυρίευσιν τοῦ κανονοστασίου τοῦ Παλαιοκάστρου· οἱ δὲ τοῦρκοι, ὡς ἐκ τῆς γενναίας ἀντιστάσεως τὴν ὁποίαν εὗρον τὴν προτεραίαν εἰς τὴν νῆσον ταύτην, ἐδυσκολεύοντο νὰ ὁρμήσωσιν. Ὁ δὲ Καπετὰν-πασσᾶς ἀπεβίβασε καὶ ἀπὸ τὰ πληρώματα τοῦ στόλου ἄνδρας καὶ ἐσχημάτισε σῶμα ἐπίλεκτον ὀπισθοφυλακῆς καὶ διατάττει τὸ πλῆθος νὰ ὁδοιπορήσῃ κατὰ τοῦ κανονοστασίου. Τὸ σῶμα ἀπῆλθε καὶ ἡ μάχη ἤρχισε πεισματωδεστάτη· ἐνῷ ἐπυροβολεῖτο (α) τὸ κανονοστάσιον καὶ ἀπὸ τὰ ἠγκυροβολημένα πλοῖα καὶ ἀπὸ τὸ κανονοστάσιον τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὅπερ τὸ ἔβλα-

(α) Αἱ αἰχμαλωτισθεῖσαι ψαριαναὶ γυναῖκες καὶ μετὰ ταῦτα ἐλευθερωθεῖσαι ἔλεγον ὅτι τὸ πλῆθος τῶν τούρκων τὸ ὁποῖον εἰσῆλθεν εἰς τὸ Παλαιόκαστρον, ἐκάλυψεν ὅλην τὴν γῆν αὐτοῦ· αὐταὶ δὲ εἰς τὴν ἐλεεινὴν καὶ ἀθλίαν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκοντο ἐδέοντο μυστικῶς ὑπὲρ τῶν ἐν τῷ κανονοστασίῳ τοῦ Παλαιοκάστρου.

πτεν ἐπαισθητῶς, οἱ τοῦρκοι τρὶς ἐφορμῶσι καὶ ἀποτυγχάνουσιν· ἡ δὲ ὀπισθοφυλακὴ ὠθεῖ αὐτοὺς εἰς τὰ ἔμπροσθεν διὰ τῶν ὅπλων· ἐφορμᾷ καὶ αὖθις τὸ πλῆθος κατὰ τοῦ κανονοστασίου, οἱ διευθέται τῶν πυροβόλων ἐθραύσθησαν, ἡ δὲ ἔφοδος τῶν τούρκων ἐπιτυγχάνει καὶ συνεπλάκησαν οἱ ἕλληνες μετὰ τῶν τούρκων χεῖρας μὲ χεῖρας· ὁ δὲ Βρατσάνος ὅστις εἶχε λάβει τὴν τελευταίαν πατρικὴν συγχώρησιν, εἶχεν ἀσπασθῆ τὴν δεξιὰν τοῦ πατρός του ὅστις τῷ ἔδωκε τὴν τελευταίαν του εὐχὴν καὶ τῷ εἶπε νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ἔργον ὅπερ ἐπεφορτίσθη. Ὅτε ὥρμησαν οἱ τοῦρκοι εἰς τὴν πυριταποθήκην εὗρον αὐτὴν περικυκλωμένην ἀπὸ παιδία καὶ γυναῖκας, αἵτινες δακρυβροοῦσαι ἐφώναζον ὅτι προτιμῶσι νὰ καοῦν παρὰ νὰ πέσωσιν εἰς τὰς χεῖρας τῶν τούρκων· ἔθεσε δὲ τότε ὁ Βρατσάνος τὸ πῦρ, καὶ ἡ ἐκπυρσοκρότησις κατέθραυσε πολλοὺς τούρκους ὁμοῦ μὲ τοὺς μάρτυρας τῆς ἐλευθερίας. Συγχρόνως ἐτέθη καὶ εἰς τὴν μικρὰν πυριταποθήκην τὸ πῦρ ὑπὸ τοῦ ἀρχειοφύλακος τοῦ κανονοστασίου Σιδερῆ, ἡ δ' ἐκπυρσοκρότησις ἐξεσφενδόνησεν οὐχὶ ὀλίγους τούρκους.

Ἐκ τῶν εὑρισκομένων εἰς τὸ Παλαιόκαστρον ἀνδρῶν οὐδεὶς ἐσώθη, εἰμὴ γυναῖκες τινὲς, αἵτινες αἰχμαλωτισθεῖσαι καὶ μετὰ ταῦτα ἐλευθερωθεῖσαι διηγοῦνται τὰ τοῦ Παλαιοκάστρου.

Εἶπον ἀνωτέρω ὅτι αἱ προσπάθειαι τῆς κυριεύσεως τῶν νήσων τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ Δασκαλιοῦ ἀπέτυχον. Ἐπελθούσης δὲ τῆς Κυριακῆς ὁ πυροβολισμὸς ἤρξατο καὶ αὖθις κατὰ τῶν δύω νήσων· ἀπὸ μὲν τὴν θάλασσαν ἐκανονοβόλει ἡ ἠγκυροβολημένη φρεγάτα καὶ τὰ πλοιάρια εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Νικολάου, εἰς δὲ τὸ Δασκαλιὸ πλοιάρια μόνον· ἐκανονοβόλουν δὲ τὰ νησία καὶ ἀπὸ τὴν ξηρὰν ἀπὸ τὰ κανονοστάσια τοῦ Στάθη τὸ

μνῆμα, τοῦ ἁγίου Ἠλίου, Καμινάκι, ἁγίου Δημητρίου καὶ τοῦ Καραγιάννη· ἰδίως δὲ ἔβλαπτε πολὺ τὸ νησὶ τοῦ ἁγίου Νικολάου, τὸ κανονοστάσιον τοῦ Στάθη τὸ μνῆμα, τὸ δὲ Δασκαλιὸ τὸ τοῦ Καραγιάννη. Προσπαθοῦντες δὲ οἱ τοῦρκοι νὰ κάμωσιν ἔφοδον εἰς τὸ Δασκαλιὸ καὶ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης ἐπῆλθεν ἡ νὺξ ὁ δὲ πόλεμος ἔπαυσε. Τὴν τρίτην ἤρχισεν ἀπὸ πρωΐας καὶ ἐξηκολούθησε μέχρι τῆς τετάρτης· τότε οἱ εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον μὴ ἔχοντες διόλου ἄρτον καὶ ὕδωρ, καὶ κατασταθέντων καὶ τῶν κανονίων των ἀχρήστων, ὑστερημένοι τὰ πάντα, ἀπεφάσισαν νὰ παραδοθοῦν· τὴν πέμπτην περὶ τὸ μεσημέρι κατεβίβασαν τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ ὕψωσαν ζώνην κοκκίνην· ἅμα ἐκ τῆς φρεγάτας εἶδον ὑψωμένην τὴν κοκκίνην σημαίαν καὶ τὴν ἑλληνικὴν καταβιβασμένην, εἰσῆλθεν ὁ διευθυντὴς αὐτῆς εἰς λέμβον μὲ ἓξ κωπηλάτας, ἐπλησίασεν εἰς τὸ νησὶ καὶ μὲ ἥπιον τρόπον τοὺς ἠρώτησε «τὶ ἀγαπᾶτε, παιδιά μου»· αὐτοὶ τὸν ἀπήντησαν «τὸ ἔλεός του.» Ἐπλησίασε τότε ὁ διευθυντὴς ἔτι μᾶλλον τοὺς ἐπῆρεν εἰς τὴν λέμβον καὶ τοὺς μετέφερεν εἰς τὴν φρεγάταν καὶ τοὺς περιεποιήθη. Προσκαλέσας ἀκολούθως αὐτοὺς τοὺς εἶπε.— Ποῖος ἀγαπᾷ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ νησὶ Δασκαλιὸ νὰ τοὺς εἰπῇ νὰ προσκυνήσουν, διότι εἶναι κρῖμα νὰ χαθοῦν τέτοια παληκάρια. Κατὰ πρῶτον οὐδεὶς ἐδέχθη, ἀκολούθως ὅμως εἷς ὀνομαζόμενος Δημήτριος Σμυρλῆς ἐδέχθη. Λαβὼν ὁ διευθυντὴς αὐτὸν εἰς τὴν λέμβον ἀπῆλθε πλησίον εἰς τὸ Δασκαλιό· ὁ διευθυντὴς τοὺς ὡμίλησε καὶ ἔπαυσαν τὸν τουφεκισμόν· ὁ δὲ Σμυρλῆς ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐβγῆκεν εἰς τὸ Δασκαλιό. Οἱ εἰς αὐτὸ τὸν ἀπήγαγον εἰς τὸν στρατῶνα ὅπου ἦτον ὁ ὁπλαρχηγὸς Νάνος, ὁ Μαμούνης καὶ Βελισσάριος πληγωμένοι· ὁ Σμυρλῆς τοὺς προέτρεψε νὰ προσκυνήσουν, ὁ δὲ Νάνος ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως ἔρριψε τὴν

πιστόλα καὶ τὸν ἐφόνευσεν· οἱ δὲ Βελισσάριος καὶ Μαμούνης ἵνα μὴ παραδοθῶσιν ἔβαλαν πῦρ εἰς τὴν πυρίτιδα, ἣν εἶχον ἐκεῖ, ἐγένετο ἐκπυρσοκρότησις καὶ ἐπλήρωσαν τὸ κοινὸν χρέος· τρεῖς δὲ ἄνδρες εὑρεθέντες ἔξωθεν τοῦ στρατῶνος ἐβλάβησαν καὶ αὐτοί. Μετὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐπλησίασεν ὁ διευθυντὴς μὲ τὴν λέμβον εἰς τὸ νησὶ, ἔλαβε τοὺς τρεῖς ἡμικεκαυμένους τοὺς μετέφερεν εἰς τὴν φρεγάταν καὶ διέταξε τὸν ἰατρὸν νὰ καταβάλῃ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς ἰατρικῆς διὰ νὰ μὴ χαθῶσι τοσοῦτον γενναῖοι ἄνδρες· ὁ ἰατρὸς παρέστησε τὸ ἀδύνατον τῆς θεραπείας καὶ διὰ νὰ μὴ τυραννῶνται διέταξε καὶ ἔπιον ὕδωρ καὶ ἐξεψύχησαν.

Ἡ φρεγάτα ἦτο τὸ πουρλότον τσαημᾶς, ἤτις οὖσα ἠγκυροβολημένη ἐκράτει τὴν πολιορκίαν· ὁ διευθυντὴς ὠνομάζετο Ἀχμέτ-μπεης, ρουμελιώτης, ὁ δὲ ἰατρὸς ὠνομάζετο Λαζαράκης.

Οἱ αἰχμαλωτισθέντες εἰς τὸ νησίον τοῦ ἁγίου Νικολάου ἦσαν ψαριανοὶ, ὁ Δημήτριος Μιχάλβεης, Βροῦλος, Λιονῆς, Πουρλέτος καὶ ἓξ ἕτεροι.

Τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου εἰκοσιὲξ ψαριανοὶ, τοὐτέστιν ὁ Δημήτριος Καλημέρης, Ἰωάννης Μάκρας, Δημήτριος Μόρτης, Δημήτριος Γ. Σαρῆς, Νικόλαος Κ. Λουμάκης, Ἀνδρέας Κοτζακὰς, Ἀνδρέας Κουτσοῦκος, Ἰωάννης Βροῦλος, Κωνσταντὴς Ἰωάννου Παπακωνσταντὴς, Γεώργιος Ἴσαρης καί τινες ἄλλοι, καὶ ἔνδεκα ἀπὸ τοὺς παροίκους ἐτοποθετήθησαν εἴς τινα χαράδραν, εἰς τὸ φτελιό· οἱ τοῦρκοι ἄνωθεν τοῦ βουνοῦ τοὺς ἐτουφέκιζον καὶ ἐκ τῆς χαράδρας τοὺς ἀντετουφέκιζον· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο οἱ τοῦρκοι νὰ τοὺς βλάψωσι συνεννοήθησαν μὲ πλοιάριον τουρκικὸν διαβαῖνον ἐκεῖθεν καὶ ἔχον ἱκανοὺς ὁπλοφόρους ἵνα πλησιάσῃ καὶ τουφεκίσῃ τοὺς ἐν τῇ χαράδρᾳ· τοῦτο καὶ ἐγένετο. Ἀλλ' οἱ

ἐν τῇ χαράδρᾳ ἐτουφέκισαν καὶ τούτους, καὶ ἀφοῦ ἐφόνευσαν ἀρκετοὺς οἱ τοῦρκοι ἐδειλίασαν καὶ ἔρριψαν τὸ πλοιάριον εἰς τὴν ξηράν. Οἱ Ἕλληνες τοὺς ἐτουφέκιζον θαρραλεώτερον, οἱ δὲ τοῦρκοι λαβόντες τὴν λέμβον ἀνεχώρησαν. Οἱ Ἕλληνες μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τῆς χαράδρας, διότι τοὺς ἐτουφέκιζον οἱ ἄνωθεν τοῦρκοι, διέμειναν ἕως οὗ ἐνύχτωσεν, ἔπειτα ἐξελθόντες τῆς χαράδρας εἰσῆλθον εἰς τὸ πλοιάριον, τὸ ἐξεκάθισαν καὶ ἐξαγαγόντες τὰ ὕδατα ἀνεχώρησαν. Τινὲς κατέφυγον εἰς τὸ ἐπάνω μοναστήριον καὶ ὠχυρώθησαν· ἀπελθόντες καὶ ἐκεῖ οἱ ὀθωμανοὶ τὴν κυριακὴν καὶ τὴν δευτέραν ἔκαμαν πολλὰς δοκιμασίας ἵνα τῷ κυριεύσωσιν, ἀλλ' ἀποτυχόννες ἕνεκα τῆς γενναίας ἀντιστάσεως τῶν ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἀνεχώρησαν. Τὴν τρίτην ἰδόντες οἱ Ἕλληνες δύω γαλλικὰς γαβάρας πλησίον τῶν Ψαρῶν, κατέβησαν εἰς τὸ παράλιον· οἱ Γάλλοι ἅμα εἶδον αὐτοὺς ἀπέστειλαν τὰς λέμβους των, ἔλαβον αὐτοὺς καὶ τοὺς εἰς τοὺς βράχους καταφυγόντας ἕως 180 τὸν ἀριθμόν. Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθον καὶ αὖθις οἱ ὀθωμανοὶ εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ ἐπυρπόλησαν καὶ εὑρόντες ἐσχατόγηρον μοναχὸν ὀνομαζόμενον Μακάριον Κατσουλέρην, ἐπειδὴ παρετήρησαν ὅτι ὁμοιάζει πολὺ τὸν Τοπὰλ—πασσᾶ τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ἀπήγαγον εἰς τὸν Τοπὰλ, ὅστις παρατηρήσας αὐτὸν προσεκτικῶς, διέταξε καὶ τὸν ἀπήγαγον εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἁγιάσσης εἰς Μιτυλήνην ὅπου ἐκεῖ ὁ γέρων μοναχὸς ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

Τοιοῦτον ἔλαβον τέλος διελθόντα διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου μετὰ τριάκοντα καὶ ἐννέα μῆνας ἀφοῦ κατακεραύνωσαν τὴν τουρκίαν, τὰ ἔνδοξα μὲν ἀλλ' ἀτυχῆ Ψαρά. (α).

(α) Ἡ ἀνάγνωσις τῶν καταστροφῶν, τῶν λεηλασιῶν καὶ τῶν σφαγῶν τὰς ὁποίας ἀνέγνωσα εἴς τινα βιβλία κατὰ τὴν παιδικὴν

Ἔπεσαν τὰ Ψαρὰ καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐκλονίσθη.

Πολλὰ ἐῤῥέθησαν καὶ πρὶν τῆς πτώσεως τῶν Ψαρῶν καὶ μετὰ αὐτὴν περὶ τῆς προδοσίας τοῦ Κόττα· δηλαδὴ ὅτι οὗτος ὡδήγησε τοὺς τούρκους κατὰ τὴν ἀπόβασιν· δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω ταῦτα. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι εἰς τὰ διαμαχόμενα ἔθνη ἕκαστος προσπαθεῖ μὲ κάθε τρόπον νὰ μάθῃ τὰς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ, νὰ πέμπῃ κατασκόπους, νὰ ἐνσπείρῃ διχονοίας, νὰ διαχέῃ χρήματα, νὰ κερδίζῃ προδότας κτλ. Τὰ πονηρὰ καὶ δόλια ταῦτα μέσα οἱ τοῦρκοι μᾶλλον τῶν Ἑλλήνων τὰ μετεχειρίσθησαν καὶ ἰδίως εἰς Ψαρά. Οἱ κατάσκοποι οἵτινες εἰς πολλὰς περιστάσεις ἀνέδειξαν τὰ σταλθέντα γράμματα ἀπὸ διαφόρους ὁμογενεῖς εἰς Ψαρὰ, αἱ συμβουλαὶ καὶ αἱ παρακινήσεις τῶν εὐρωπαϊκῶν πολεμικῶν πλοίων εἰς τοὺς ψαριανοὺς ἵνα ἀφήσωσι τὴν νῆσόν των ἔρημον καὶ ἀναχωρήσωσιν, οἱ ὀθωμανοὶ τοὺς ὁποίους ἔφερον μεθ'

ἡλικίαν μὲ ἔφερον πάντοτε λυπηρὰν ἐντύπωσιν. Παιδίον ἔτι ὢν, εὑρισκόμενος εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἠρχόμην πρὸς τὴν πόλιν ἀπὸ τὴν ὁδὸν Διασέλι (ἴδε ὄπισθεν πίνακα παρασκευῆς) καὶ ἐθεώρουν τὴν πόλιν καὶ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου· μὲ ἦλθον τότε εἰς τὸν νοῦν μου αἱ καταστροφαὶ, αἱ λεηλασίαι καὶ αἱ σφαγαὶ τῶν πόλεων καὶ ἐσκέφθην ὁποῖον ἄραγε θὰ εἶναι τὸ τέλος τῆς πόλεως ταύτης. Καὶ θλιβεραὶ τότε ἰδέαι ἐτάραττον τὸ πνεῦμα μου. Πολὺ ὕστερον, ἀνὴρ ἤδη, ἠρχόμην εἰς τὴν πόλιν διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ· μὲ ἐπανήρχοντο δὲ τὰ τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας καὶ αἱ λυπηραὶ ἐκεῖναι σκέψεις αἵτινες πάλιν ἀνεζωπυρήθησαν· καὶ πάντοτε ἀνεγεννῶντο ὁσάκις διέβαινα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. Εἶναι δὲ περίεργον ὅτι διαβαίνων διὰ τῶν ἄλλων δύω ὁδῶν δὲν ἠσθανόμην τὴν ἐντύπωσιν ἐκείνην.

Πεπρωμένον εἰς ἐμὲ φαίνεται ἦτο νὰ ἴδω τὴν καταστροφὴν καὶ αἰχμαλωσίαν τῆς πόλεως ἐν ᾗ ἐγεννήθην καὶ νὰ κλαύσω ἐπὶ τῶν ἐρειπείων της . . . ἀργότερα δὲ θὰ γράψω τὰ μεγάλα συμβάντα αὐτῆς.

ἑαυτῶν, ἡ καταμέτρησις τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης παρὰ τοῦ γαλλικοῦ πολεμικοῦ πλοίου, ἡ εἰσβολὴ εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς νήσου (ἂν καὶ ἐβοήθη ἡ νηνεμία) ὅλα ταῦτα ἀποδεικνύουσιν ὅτι οἱ τοῦρκοι εἶχον κατασκοπεύσει καλῶς τὰ Ψαρὰ, καὶ ἕνεκα τῆς κατασκοπείας ταύτης ἤρχισαν τὸν πόλεμον πρὸς τὸ ἀρκτικὸν μέρος τῆς νήσου, ὅπου ἠδύναντο νὰ κάμωσιν ἀπόβασιν. Κατὰ δὲ τὴν ὥραν τῆς μάχης, καθὼς ἐγὼ νομίζω, οὐδεμία προδοσία ἐγένετο ὅπως ἀποβιβασθῶσιν οἱ τοῦρκοι εἰς τὴν ἀγκάλην. Διότι ἀποτυχόντες οἱ τοῦρκοι τὴν ἀπόβασιν εἰς Κάναλον, ἐπεχείρησαν τὴν εἰς τὴν ἀγκάλην, διαρκοῦντος τοῦ πολέμου, ὡς προεῖπον. Ἐὰν δὲ ἄλλοι ἄλλας ἔχουσι πληροφορίας, ὅτι δηλαδὴ διαρκοῦντος τοῦ πολέμου προδότης ὡδήγησε τοὺς τούρκους εἰς τὴν ἀγκάλην, ἂς τὰς γράψωσι.

Πάντα δὲ ταῦτα τὰ δεινὰ οὐ μόνον τὰ τῶν Ψαρῶν ἀλλὰ καὶ τῆς Κρήτης, Κάσσου καὶ Εὐβοίας, τὰ ἔφερεν ἡ παραμέλησις τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου. Ἐξετάζων τὰ γεγονότα εἰς οὐδεμίαν ἐποχὴν εὗρον τὴν Ἑλλάδα κινδυνεύουσαν τοσοῦτον, ὅσον κατὰ τὸ 1824, μέχρι τῆς καταστροφῆς Κάσσου καὶ Ψαρῶν· καὶ ἐντούτοις τότε παρημελήθη ὁ ἑλληνικὸς στόλος. Καὶ ἐνῷ κατὰ τὸ 1821, ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις διετέλει ἄνευ κεντρικῆς Διοικήσεως, διεύθυνον δὲ τὴν θαλάσσιον δύναμιν οἱ πρόκριτοι τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, ἅμα ἐπληροφορήθησαν ὅτι ὁ Σουλτάνος ἀπέστειλε τὸν στόλον του ἵνα καταστρέψῃ τὴν ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν, ἐννοήσαντες ὅτι διὰ τῆς θαλασσίου δυνάμεως δύνανται νὰ καταστρέψωσι τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ, ἀπέστειλαν τὰ πλοῖά των εἰς Ἐρισσὸν, εἰς Σάμον καὶ τὰ ἐματαίωσαν· ἐπίσης ἔπεμψαν τὰ πλοῖά των καὶ εἰς Πάτρας· ἀλλὰ δυστυχῶς πρὶν φθάσωσιν ἐκεῖ ὁ ἐχθρὸς κατέστρεψε τὸ Γαλαξείδιον.

Ἐκτὸς δὲ τῶν κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐκστρατειῶν οἱ πρόκριτοι Ὕδρας καὶ Σπετσῶν ἔπεμψαν τὰ πλοῖά των εἰς ἀποκλεισμὸν τῶν φρουρίων τῆς Πελοποννήσου, τῆς Ναυπάκτου, τῆς Εὐβοίας καὶ ἀλλαχοῦ· οἱ δὲ πρόκριτοι Ψαρῶν ἔπεμψαν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας καὶ ἐματαίωσαν τὴν μεταβίβασιν τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων εἰς ἅγιον ὄρος, Θεσσαλονίκην, Ὄλυμπον, Θετταλομαγνησίαν καὶ Εὔβοιαν.

Ἐγκαθιδρυσθείσης δὲ τῆς κεντρικῆς Διοικήσεως κατὰ τὸ ἔτος 1822 ἅμα ἐξῆλθεν ὁ ἐχθρικὸς στόλος καὶ διευθύνθη εἰς Πάτρας, ἡ Διοίκησις, ὡς νεοσύστατος, καίτοι μὴ ἔχουσα τὰ μέσα τῆς ἐκπλεύσεως τοῦ στόλου, πάλιν παρώτρυνε τοὺς προκρίτους τῶν τριῶν νήσων καὶ ἀπέστειλαν τὰ πλοῖά των εἰς Πάτρας καὶ ἐματαίωσαν τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ. Ὑπαρχούσης δὲ ἀνάγκης τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου εἰς Χίον ἡ ἑλληνικὴ Διοίκησις καίτοι ἔχουσα μεγίστην ἀχρηματίαν, πάντα κόπον κατέβαλεν ὅπως ἀποστείλῃ τὸν ἑλληνικὸν στόλον εἰς Χίον. Τὸν ἀπέστειλε καὶ ἐματαίωσε τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ· εἰς τὴν αὐτὴν δὲ ἀχρηματίαν εὑρισκομένη κατώρθωσε πάλιν τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, καὶ ἐματαίωσε τὰ σχέδιά του καὶ εἰς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον, πέμπουσα τὰ πλοῖα ὅπου ἡ ἀνάγκη τὸ ἐκάλει, εἰς πολιορκίας· κτλ.

Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1823 πληροφορηθεῖσα ἡ Διοίκησις τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, κατακυριευμένη ἀπὸ ἀχρηματίαν (ἰδὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2493 τῆς 10 αὐγούστου 1823, σελ. 273, διακήρυξιν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἐμφαίνουσαν τὴν ἀχρηματίαν καὶ ἀθλίαν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος), μόλα ταῦτα διέταξε τὰ πλοῖα τῆς Ὕδρας καὶ ἀπῆλθον εἰς Ψαρὰ καὶ ἐνεφανίσθησαν ἀπέναντι τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ παρηκολούθησαν αὐτόν. Κατὰ διαταγὴν δὲ τῆς αὐτῆς Διοικήσεως ἐξέπλευσαν τὰ πλοῖα τῶν

Ψαρῶν καὶ ἀπήντησαν τὸν ἐχθρικὸν στόλον εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος καὶ ἐματαίωσαν τοὺς σκοπούς του καὶ τὸν παρηκολούθησαν μέχρι τῆς Χίου. Ἀκολούθως δ' εὑρισκομένου τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου εἰς Μιτυλήνην ἡ Διοίκησις διέταξε τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου· ἐξέπλευσε δὲ καὶ ἐματαίωσε τοῦ ἐχθροῦ τὰ σχέδια εἰς Ἄθωνα καὶ εἰς Τρίκερι· ἔπεμπε δὲ καὶ αὐτὴ τὰ πλοῖά της εἰς πολιορκίας, καὶ ὅπου ἡ ἀνάγκη τὸ ἐκάλει.

Αἱ ἀνωτέρω Διοικήσεις ἔχουσαι καὶ τὴν χρηματικὴν ἀνέχειαν καὶ πολιτικοὺς περισπασμούς, ἔπραξαν ὅ,τι ἠδύναντο ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀσφαλείας. Κατώρθωσαν τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου καὶ ἐπρόλαβον τὰς θαλασσίους τοῦ ἐχθροῦ προσβολὰς ἐξασφαλίσασαι τὴν ἐπικράτειαν.

Ἡ δὲ κατὰ τὸ 1824 νεοσυστηθεῖσα Διοίκησις, ἔχουσα ἀφ' ἑνὸς μέρους ἀντίπαλον τῆς ἐξουσίας της τὸ καταργηθὲν Ἐκτελεστικόν, εἶχεν ἀφ' ἑτέρου τὸ Βουλευτικὸν σύμφωνον μετ' αὐτῆς καὶ ἑπομένως εἶχε πᾶσαν νομιμότητα. Ἔχουσα δὲ ὑπ'αὐτὴν τὰς νήσους, καὶ ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Στερεᾶς εἶχεν εἰς τὴν ἐξουσίαν της καὶ πόρους· ὅθεν γνωρίζουσα τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν μεγάλας προπαρασκευὰς τοῦ ἐχθροῦ, ὤφειλε καὶ αὐτὴ κατὰ τὸ καθῆκόν της νὰ κινήσῃ τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν δυνάμεις κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἀλλ' αὐτὴ κινήσασα τὰ ὅπλα κατὰ τοῦ καταργηθέντος Ἐκτελεστικοῦ, ἐδαπάνα τοὺς πόρους τοῦ κράτους εἰς ἐμφύλιον πόλεμον. Τὰ Ψαρὰ, ἡ Κρήτη, ὁ Ὀδυσσεὺς, ἡ Εὔβοια, ἡ Κάσσος ἀναφέρονται καὶ παριστάνουν τοὺς κινδύνους καὶ αἰτοῦσι βοήθειαν, ἡ δὲ Σκόπελος προβλέπουσα ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐξερχόμενος τοῦ Ἑλλησπόντου θέλει πλεύσει πρὸς τὴν Εὔβοιαν, διὰ νὰ προλάβῃ καὶ αὐτὴ ἔπεμψεν εἰς τὸ Βουλευτικὸν ἀναφορὰν αἰτοῦσα τὴν

ἀσφάλειάν της· τὸ δὲ Βουλευτικὸν ἀπέστειλε τὸ ἐξῆς προβούλευμα εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν.

Περ. β'. ἀριθ. 690.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Ἀπὸ τὴν ἐσώκλειστον ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς νήσου Σκοπέλου καὶ ἀπὸ τὴν διὰ ζώσης φωνῆς τοῦ παραστάτου των πληροφορεῖται τὸ Σ. τοῦτο σῶμα τὸ αἴτημά των. Τὸ Βουλευτικὸν ἐνέκρινεν ὅτι τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν, διὰ νὰ τοὺς καθησυχάσῃ ἀπὸ τοὺς ἐπαπειλουμένους κινδύνους, ὡς λέγουσι, νὰ λάβῃ τὰ ἀνήκοντα μέτρα περὶ τῆς ἀσφαλείας ἐκείνων τῶν μερῶν.

Τῇ 28 φεβρουαρίου 1824, ἐν Κρανιδίῳ.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α'. Γραμματεὺς,

Ἰω. Σκανδαλίδης.

Τὸ δὲ Ἐκτελεστικὸν ἔπεμψε τὸ ἀκόλουθον.

Περ. β'. ἀριθ. 512.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικόν.

Ἀνεγνώσθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 690 καὶ φεβρουαρίου 28 προβούλευμα τοῦ Σ. Βουλευτικοῦ σώματος, καθὼς καὶ ἡ ἀναφορὰ τῶν κατοίκων τῆς νήσου Σκοπέλου. Ἡ Διοίκησις χρεωστεῖ καὶ ἔλαβε πρόνοιαν περὶ ὅλων τῶν μερῶν τῆς ἐπικρατείας, οὐχὶ μόνον περὶ τῆς νήσου Σκοπέλου, περὶ τῆς ὁποίας ἐν τάχει θέλει ἐνεργήσει τὰ δέοντα . . .

Ἐν Κρανιδίῳ, τὴν 3 μαρτίου 1824.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος* Γ. Κουντουριώτης,

Παναγιώτης Μπότασης, — *Ἰω. Κωλέττης*,— *Α. Σπηλιωτάκης*,—*Ν. Λόντος.*

Ὁ προσωρινὸς γεν. Γραμματεὺς,

Π. Γ. Ῥόδιος.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἂν καὶ ὁμολογῇ ὅτι ἔλαβε πρόνοιαν περὶ ὅλων τῶν μερῶν καὶ ὅτι ἐν τάχει θέλει ἐνεργή-

σει καὶ περὶ τῆς Σκοπέλου· ἐνῷ εἶχεν ὅπλα κατὰ τοῦ ἀντιπάλου του, δὲν ἐξησφάλισεν ὅμως τὴν ἐπικράτειαν, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ καταστροφαὶ τῆς Εὐβοίας, τῆς Κρήτης, τῆς Κάσσου καὶ τῶν Ψαρῶν. Ἀπέναντι δὲ τῶν τόσων καταστροφῶν τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐξηκολούθει τὸν ἐμφύλιον πόλεμον καὶ ἔχυνεν αἷμα ἀθῶον ἑλληνικόν. Καὶ μέχρι μὲν τῆς πέμπτης ἀπριλίου, ἡμέρας καθ' ἣν ἀπέβαλε τὰ ὅπλα του τὸ καταργηθὲν Ἐκτελεστικὸν τῆς Τριπολιτσᾶς, δύναται κατά τι νὰ δικαιολογηθῇ ὡς νόμιμος ἐξουσία· δὲν δύναται ὅμως νὰ δικαιολογηθῇ καὶ διὰ τὴν μὴ ἔκπλευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου· διότι ἐναντίον τῶν καθηκόντων τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἦτο νὰ λέγῃ εἰς τὰς διαταγάς του τὴν ἀνέχειάν του, καὶ ὅτι τὰ πλοῖα δὲν ἐκπλέουσι, καὶ νὰ ἐνθαῤῥύνῃ μὲ τὴν ἐλπίδα τοῦ δανείου.

Τὸ Βουλευτικὸν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 606 προβουλεύματος τῆς 5 ἰανουαρίου 1824 προσδιώρισε τὰ εἰσοδήματα τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ σωτηρίαν τῆς πατρίδος· τὸ δὲ Ἐκτελεστικὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12 διαταγῆς του, τῇ 8 ἰανουαρίου 1824, πρὸς τοὺς προκρίτους τῶν τριῶν νήσων τὰ προσδιορίζει ἐπίσης ὡς πόρον διὰ τὴν ἔκπλευσιν τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, καὶ πέμψαντες ναυτικὴν ἐπιτροπὴν ἐσύναζον αὐτὰ ἀπὸ τὸν φεβρουάριον· ὤφειλε λοιπὸν νὰ διατάξῃ τὰ πλοῖα τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν νὰ ἐκπλεύσωσι, (τὰ τῶν Ψαρῶν ἦσαν ἕτοιμα καὶ περιέμενον διαταγὴν νὰ ἐκπλεύσωσιν ἀπὸ τὸν ἀπρίλιον) διότι τὰ εἰσοδήματα τῶν νήσων ἐξήρκουν ἵνα διατηρηθῇ ὁ Ἑλληνικὸς στόλος εἰς τὴν θάλασσαν μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ δανείου. Ἡ δὲ ἔκπλευσις τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ἤθελε ματαιώσει τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ καὶ προλάβει τὰς καταστροφὰς τῶν ἐπαρχιῶν. Τὰ δὲ εἰσοδήματα τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελά-

γους ἤθελον συναχθῆ ταχύτερον καὶ ἡ ὑπόληψίς της εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ τὸ δάνειον, ἔτι μᾶλλον ἤθελεν ὑποστηριχθῆ.

Ἐκ τῶν συναζομένων χρημάτων τῶν νήσων παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τὰ μὲν Ψαρὰ εἶχον λάβει μέχρι τῆς καταστροφῆς των γρόσια 120 χιλιάδας, αἱ Σπέτσαι 160 χιλιάδας καὶ ἡ Ὕδρα 240 χιλιάδας.

Δὲν ἔλειπεν ἄλλο ἀπὸ τὴν Διοίκησιν εἰμὴ πατριωτισμὸς καὶ σύνεσις· διότι οὐδεμία ἄλλη προλαβοῦσα Διοίκησις εἶχεν ἀνὰ χεῖρας τὰ χρήματα τῶν εἰσοδημάτων τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ πρὸ τῶν θυρῶν τὰ χρήματα τοῦ δανείου, ὡς ἡ τοῦ Κουντουριώτου. Καὶ ἐντούτοις οὐδεμία ἄλλη Διοίκησις παρημέλησε τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου τοσοῦτον, ὡς αὐτή, μέχρι τῆς καταστροφῆς τῆς Κάσσου καὶ τῶν Ψαρῶν.

Ἅμα ἐξῆλθε τὸ καταργηθὲν Ἐκτελεστικὸν τῆς Τριπολιτσᾶς ἔπαυσε καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ τοῦ νὰ ἐνεργῇ ὡς Διοίκησις καὶ δὲν ἔλειπεν εἰς τὴν νέαν Διοίκησιν εἰμὴ τὸ νὰ μεταχειρισθῇ πάντα τὰ ἥπια μέσα πρὸς εἰρηνοποίησιν. Ἐὰν δ' ἀπετύγχανε, τότε νὰ δώσῃ ἀμνηστίαν διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς ἀντιπάλους της εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἀληθῶς τὴν ἐπικράτειαν, καὶ οὐχὶ ψευδῶς νὰ λέγῃ, εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 512 προβούλευμα αὐτῆς, ὅτι ἔλαβε πρόνοιαν περὶ ὅλων τῶν μερῶν τῆς ἐπικρατείας. Τοσούτῳ δὲ μᾶλλον ὤφειλε νὰ περιποιηθῇ τοὺς ἀντιπάλους της ὅσον οὗτοι καὶ πατριωτισμὸν καὶ ἰσχὺν ὅπλων καὶ ὑπόληψιν παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ ξένοις εἶχον. Ἐκείνη δὲ ἡ προσωρινὴ καὶ ἐνιαύσιος Διοίκησις ἐξακολουθήσασα τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, ἔχυσεν αἷμα ἑλληνικὸν ἀθῶον· ἐκδώσασα δὲ ἀμνηστίαν ἀλυσιτελῆ κατὰ τὰς ἀρχὰς ἰουλίου 1824 ὑπερηύξησε τὰ πάθη ἀντὶ νὰ τὰ ἐξαλείψῃ.

Ἰδοὺ καὶ τὰ περὶ ἀμνηστίας προβουλεύματα καὶ πρακτικὰ τοῦ Βουλευτικοῦ καὶ Ἐκτελεστικοῦ.

Περ. 6'. ἀριθ. 959.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Στραφεῖσα ἡ ἐπιτροπὴ, ἥτις ἐστάλη ἐκ τοῦ Βουλευτικοῦ πρὸς τὸ σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν, ἀνήγγειλε πάντα ὅσα ὡμιλήθησαν περὶ τῆς ἀμνηστίας· καὶ σκέψεως γενομένης, ἐνέκρινε τὸ Βουλευτικὸν νὰ χαρισθῇ ἡ ἀμνηστία κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον· «χαρίζεται γενικὴ ἀμνηστία εἰς ὅσους ἤθελον εἰς τὸ ἑξῆς ὑποταχθῆ εἰς τοὺς νόμους καὶ ἤθελον δείξει διὰ τῶν ἔργων τὴν πρὸς αὐτοὺς ὑποταγήν των καὶ εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως εὐπείθειάν των· ὅσοι δὲ ἀπὸ τοὺς πολιτικοὺς ἔγειναν ἔκπτωτοι ἢ ἀπὸ τὸν χῶρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἢ τοῦ Βουλευτικοῦ, ἢ ἀπὸ κἀνὲν τῶν ὑπουργείων, ἢ ὅσοι συνεδρίασαν εἰς τὸ ἐν Τριπολιτσᾷ παράνομον Βουλευτικὸν, χαρίζεται μὲν καὶ εἰς αὐτοὺς ἀμνηστία δὲν τοὺς ἀνοίγεται ὅμως ἡ εἴσοδος μήτε εἰς τὰ ἀνωτέρω, μήτε εἰς κἀνὲν ἄλλο τῶν δημοσίων ὑπουργημάτων, τόσον εἰς τὴν ἐνεστῶσαν Β'. ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐπερχομένην Γ'. περίοδον.» Καὶ καθυποβάλλει τοῦτο καὶ εἰς τὴν ἐπίκρισιν τοῦ Σ. Ἐκτελεστικοῦ.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ ά. ἰουλίου 1824.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α'. Γραμματεὺς,
Ἰω. Σκανδαλίδης.

Τὸ δὲ Ἐκτελεστικὸν ἔπεμψε προβούλευμα εἰς τὸ Βουλευτικὸν ὑπ' ἀριθ. 2395 τὸ ὁποῖον δὲν εὗρον εἰς τὸ ἀρχεῖον.

Τὸ Βουλευτικὸν ἔκαμε τὰ ἑξῆς πρακτικὰ καὶ τὸ παρὰ πόδας προβούλευμα εἰς ἐκεῖνο τοῦ Ἐκτελεστικοῦ.

(Ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν)

Τοῦ Βουλευτικοῦ τῆς συνεδριάσεως τῆς 2 ἰουλίου 1824.

Εἶτα ἀνεγνώσθη προβούλευμα τοῦ Ἐκτελεσικοῦ ὑπ' ἀριθ. 2395 ἀποκριτικὸν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 959 τοῦ Βουλευτικοῦ περὶ τῆς ἀμνη-

στίας, διὰ τοῦ ὁποίου καθυποβάλλει τὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν μέ τινας προσθαφαιρέσεις, ὡς ἀκολούθως· «χαρίζεται ἀμνηστία εἰς ὅσους ἐκινήθησαν ἐναντίον τῆς ἐσωτερικῆς ἀσφαλείας τῆς ἐπικρατείας, ὅταν εἰς τὸ ἑξῆς ἤθελον ὑποταχθῇ εἰς τοὺς νόμους καὶ δείξει διὰ τῶν ἔργων τὴν πρὸς αὐτοὺς ὑποταγήν των καὶ τὴν εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως ἑτοίμην εὐπείθειάν των· ὅσοι δὲ ἔγειναν ἔκπτωτοι ἢ ἀπὸ τὸν χῶρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἢ τοῦ Βουλευτικοῦ, ἢ ἀπὸ κανένα τῶν ὑπουργείων, ἢ συνεδρίασαν εἰς τὸ ἐν Τριπολιτσᾷ παράνομον Βουλευτικόν, χαρίζεται μὲν καὶ εἰς αὐτοὺς ἀμνηστία, δὲν τοὺς ἀνοίγεται ὅμως ἡ εἴσοδος μήτε εἰς τὰ ἀνωτέρω, μήτε εἰς κανὲν ἄλλο τῶν δημοσίων ὑπουργημάτων, τόσον εἰς τὴν ἐνεστῶσαν Β΄. ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐπερχομένην Γ΄. περίοδον·» ἔτι δὲ περικλείει καὶ τὴν περὶ ταύτης προκήρυξιν. Τὸ Βουλευτικὸν συσκεφθὲν ἐνέκρινε νὰ δημοσιευθῇ κατὰ τὸν ἀνώτερον τρόπον, καὶ ἐγένετο ἡ ἀπάντησις διὰ προβουλεύματος ὑπ' ἀριθ. 968.

Ἰδοὺ καὶ τὸ προβούλευμα.

Περ. 6΄. ἀριθ. 968.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Ἀνεγνώσθη ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ τὸ προβούλευμα τοῦ σεβαστοῦ τούτου σώματος, ὑπ' ἀριθ. 2395, περὶ ἀμνηστίας, ὁμοῦ καὶ ἡ περὶ αὐτῆς προκήρυξις· ἐγένετο ἡ ἀνήκουσα σκέψις καὶ παρατήρησις εἰς τὰς προσθαφαιρέσεις καὶ ἐνεκρίθη καὶ παρὰ τοῦ Βουλευτικοῦ· διὸ καὶ ἐπιστρέφεται ἡ προκήρυξις μὲ τὸν ἀριθμὸν τοῦ προβουλεύματος τοῦ Βουλευτικοῦ.

Ἐν Ναυπλίῳ, 2 Ἰουλίου 1824.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α΄. Γραμματεὺς

Ἰω. Σκανδαλίδης.

Ἰδοὺ καὶ ἡ προκήρυξις τοῦ Ἐκτελεστικοῦ.

Περ. 6΄. ἀριθ. 2416.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἡ Διοίκησις, ἀφ' ἧς ὥρας ἐσυστήθη, ἐφρόντισε πάντοτε διὰ τὴν

εὐδαιμονίαν τοῦ ἔθνους, καὶ τὸ ἔθνος δὲν ἠμπορεῖ νὰ εὐδαιμονήσῃ χωρὶς τὴν στερέωσιν τῶν νόμων, οἱ ὁποῖοι κατατρεχθέντες ἐκινδύνευσαν νὰ καταργηθῶσιν.

Ἡ Διοίκησις βλέπει σήμερον μὲ χαρὰν, ὅτι εὐτυχῶς ἐκατορθώθη ἡ στερέωσις τῶν νόμων. Ὅθεν τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα δυνάμει καὶ τοῦ προβουλεύματος ὑπ' ἀριθ. 968 τοῦ Σ. Βουλευτικοῦ

Διακηρύττει·

Α'. Χαρίζεται ἀμνηστία εἰς ὅσους ἐκινήθησαν ἐναντίον τῆς ἐσωτερικῆς ἀσφαλείας τῆς ἐπικρατείας, ὅταν εἰς τὸ ἑξῆς ἤθελον ὑποταχθῇ εἰς τοὺς νόμους καὶ δείξῃ διὰ τῶν ἔργων τὴν πρὸς αὐτοὺς ὑποταγήν των καὶ τὴν εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως ἑτοίμην εὐπείθειάν των.

Β'. Ὅσοι ἔγειναν ἔκπτωτοι ἢ ἀπὸ τὸν χῶρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἢ τοῦ Βουλευτικοῦ, ἢ ἀπὸ κανένα τῶν ὑπουργείων, ἢ συνεδρίασαν εἰς τὸ ἐν Τριπολιτσᾷ παράνομον Βουλευτικόν· χαρίζεται μὲν καὶ εἰς αὐτοὺς ἀμνηστία, δὲν τοὺς ἀνοίγεται ὅμως ἡ εἴσοδος μήτε εἰς τ' ἀνωτέρω, μήτε εἰς κανὲν ἄλλο τῶν δημοσίων ὑπουργημάτων, τόσον εἰς τὴν ἐνεστῶσαν Β'. ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐπερχομένην Γ'. περίοδον.

Γ'. Τὸ παρὸν νὰ δημοσιευθῇ εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς ἐπικρατείας, νὰ τυπωθῇ καὶ ν' ἀναγνωσθῇ ἐπ' ἐκκλησίας.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 2 ἰουλίου 1824.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος*, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Π. Μπότασης,—*Ἰω. Κωλέττης*,—*Α. Σπηλιωτάκης*.

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς, Π. Γ. Ῥόδιος.

Πῶς ἠδύνατο ἀμνηστία ἀποκλύουσα ἀπὸ δημόσια ὑπουργήματα νὰ σβύσῃ τὰ πάθη καὶ νὰ ἐπέλθῃ εἰρήνη εἰς τὸ κράτος, ἀφοῦ ὁ καυγᾶς, κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν, ἦτο διὰ τὸ πάπλωμα, ὅ ἐστι διὰ τὴν ἐξουσίαν; Ἀμνηστία ἀποκλείουσα ἀπὸ τὰ δημόσια ὑπουργήματα οὐ μόνον κατὰ τὴν δευτέραν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν τρίτην περίοδον, ἀντὶ νὰ σβύσῃ τὰ πάθη τὰ ὑπερηύξησε καὶ ἐπέφερε τὸν δεύτερον ἐμφύλιον πόλεμον.

Ὁ ἱστορικὸς ἀναδιφίζων τὰ ἔγγραφα καὶ ἐξετάζων

τὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου ἐμφυλίου πολέμου, μὲ ἀποστροφὴν θέλει ἀποστρέψει ἀπὸ αὐτὰ τὸ πρόσωπόν του καὶ θέλει ἐλεεινολογήσει τοὺς διέποντας τὴν τύχην τῆς Ἑλλάδος διὰ τὰς καταστροφὰς, αἰχμαλωσίας καὶ τὴν χύσιν ἀθώου αἵματος ἑλληνικοῦ, τὰς ὁποίας ἐπέφερον τὰ ποταπὰ καὶ ἐφήμερα πάθη τῆς φιλοδοξίας των.

Πρὶν μεταβῶ εἰς τὸ θλιβερὸν μέρος τῆς ἱστορίας τῶν ψαριανῶν θὰ κάμω πάλιν περίληψίν τινα, οὕτως εἰπεῖν, τῶν πράξεων αὐτῶν εἰς τὴν νῆσόν των, καὶ τῶν διανοημάτων αὐτῶν.

Οἱ ψαριανοὶ δεικνύονται ἐκ τῶν ἔργων των ὅτι ἐπαναστατήσαντες περὶ οὐδενὸς ἄλλο ἐσκέπτοντο ἢ περὶ τῆς βλάβης τοῦ ἐχθροῦ, καὶ τοῦτο φαίνεται καὶ εἰς τὸ Ὑπόμνημα· ἐμπόδισαν τὰ κατὰ τὴν Ἰωνίαν καὶ Ἔφεσον ἐχθρικὰ στρατεύματα τοῦ νὰ μεταβῶσιν εἰς ἤπειρον καὶ Πελοπόννησον· ἀπέστειλαν θαλάσσιον δύναμιν καὶ ἐφόδια εἰς Ὄλυμπον καὶ εἰς λοιπὰ ἐκεῖ μέρη· ὑπεστήριξαν τοὺς ἐπαναστατημένους ἐκεῖ Ἕλληνας, ἐκυρίευσαν φρούρια καὶ πόλεις, ἔθεσαν εἰς ἐνέργειαν τὰ πυρπολικὰ καὶ ἐκ τῶν ψαριανῶν ἐγεννήθησαν αἱ μυστικαὶ ἐκστρατείαι τῶν πυρπολικῶν κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων. Ἔπεμπον τὰ πλοῖά των ἐκτὸς τῶν γενικῶν ἐκστρατειῶν τοῦ στόλου καὶ ἀλλαχοῦ ὅπου ἡ ἀνάγκη τὸ ἐκάλει, δαπανῶντες ἐκ τοῦ ὑστερήματός των ἀγογγύστως. Μισθοδοτοῦντες τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν καὶ ἀγοράζοντες τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ὀχύρωσιν τῆς νήσου των ἐξ ἰδίων, πάλιν εἶχον τὰ πλοῖά των ἕτοιμα κατὰ τὸ 1824. Τὰ καταδρομικὰ συνελάμβανον πλοῖα τουρκικὰ, ἐλεηλάτουν πόλεις καὶ χωρία καὶ διὰ τοῦτο οἱ τοῦρκοι γοερῶς ἐβόων πρὸς τὴν ἐξουσίαν των. Ἡ δὲ βουλὴ τῶν Ψαρῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 734 τῆς 24 δεκεμβρίου 1823 ἀναγγέλλει σὺν τοῖς

ἄλλοις εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ τὰ ἑξῆς. « Τὸ μόνον ἀντικείμενον τῶν σκοπῶν μας εἶναι τὸ νὰ διώκωμεν τὸν ἐχθρὸν πανταχοῦ διὰ νὰ τὸν καταντήσωμεν εἰς ἀμηχανίαν ὥστε νὰ κλίνῃ τὸν αὐχένα» . . . . . (ἴδε σελ. 310).

Εἰς Ψαρὰ μέχρι τῆς πτώσεώς των δὲν ὑπῆρξεν, οὕτως εἰπεῖν ἄλλο τι ἢ πολεμικὴ ἐργασία καὶ κίνησις κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν· ἐδῶ εἰργάζονται τεχνῖται καὶ ἐργάται εἰς τὴν ὀχύρωσιν τῆς νήσου, ἐκεῖ εἰς κατασκευὴν κανονοστασίων, πυροβόλων, χαρακωμάτων, στρατώνων· ἀλλοῦ εἰς προπαρασκευὴν πολεμικῶν καὶ πυρπολικῶν πλοίων ἵνα ἐκστρατεύσωσι· καὶ μὲ ἄμιλλαν καὶ ἀκάματον ἐργασίαν ἐναυπήγουν τὰ καταδρομικά.

Θεωροῦντες οἱ ψαριανοὶ ὅτι μόνον διὰ τῶν πυρπολικῶν δύνανται νὰ βλάψωσι τὸν ἐχθρικὸν στόλον, καὶ πληροφορηθέντες τὴν προσεγγίζουσαν ἔλευσιν τοῦ δανείου ἀπεφάσισαν μετὰ τὴν ἔλευσιν αὐτοῦ ἐκ τῶν πεμπομένων χρημάτων εἰς τὴν ἀναλογίαν των παρὰ τῆς Διοικήσεως νὰ κατασκευάσωσιν ὅσα δυνηθῶσι πυρπολικὰ καὶ νὰ κάμωσι τολμηρὰ ἐπιχειρήματα ὅπου εἰς τὰ πέριξ αὐτῶν ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἠγκυροβόλει καὶ νὰ ἐπεκτείνωσι τὰ τολμηρά των ἐπιχειρήματα μέχρι Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας, καὶ νὰ ἀποστέλλωσι καὶ εἰς τὸν στόλον πλείονα παρ' ὅσα ἀπέστελλον πυρπολικὰ μὲ τὰ πολεμικὰ των πλοῖα. Ἅμα εἶχον τὰ χρηματικὰ μέσα δὲν ἦτο καθόλου δύσκολος ἡ κατασκευὴ πολλῶν πυρπολικῶν· διότι καὶ ζῆλον εἶχον καὶ πατριωτισμὸν καὶ οἰκονομίαν.

Καὶ ἴσως μὲν τὰ σχέδιά των ταῦτα, ἐπειδὴ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἐκτελεσθῶσι, φανῶσιν ὑπερβολικὰ εἰς τοὺς ἀναγνώστας, ἀλλ' ἅμα σκεφθῶμεν ὅτι οἱ ψαριανοὶ ὅ,τι διενοοῦντο ἔπραττον τότε δὲν θέλουσι μᾶς φανῇ καθόλου ὑπερβολικά.

Ἐνῷ δὲ εἶχον οἱ ψαριανοὶ καὶ πολεμικὸν πνεῦμα, ἐ-

δείχθησαν καὶ φιλάνθρωποι εἰς τοὺς δυστυχήσαντας ἀδελφοὺς Κυδωνιεῖς, Μοσχονησιώτας καὶ Χίους καὶ εἰς τοὺς καταφυγόντας ἐκεῖ ἀπὸ τὴν τουρκικὴν ἐπικράτειαν ὁμογενεῖς, ὡς φαίνεται εἰς τὸ Ὑπόμνημα.

Ὁ Θ. Νέγρης, εἷς τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐκτιμᾷ τὰ αἰσθήματα τῶν ψαριανῶν· ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον τοῦ παραστάτου αὐτῶν, τὸ ὁποῖον γράφει περὶ τοῦ Νέγρη.

Πρὸς τὴν ἡμετέραν Βουλήν.

Ὁ κύριος Νέγρης ὡμίλησε μετά τινων ἀλλοεθνῶν φίλων του περὶ ἀνεγέρσεως διαφόρων καταστημάτων κοινοφελῶν, καθὼς σχολείου, ὀρφανοτροφείου κλπ. ἐλπίζει δὲ μεγάλην βοήθειαν ἀπὸ ξένα ἔθνη, ἂν οἱ Ἕλληνες θελήσουν νὰ κάμουν τοιαῦτα καταστήματα· ὁ κύριος Νέγρης βλέπει τὴν κακοήθειαν καὶ αἰσχροκέρδειαν τῶν Ἑλλήνων καὶ ὑποπτεύεται, ὅτι ὅπου ἂν γίνουν τοιαῦτα καταστήματα οἱ ἐντόπιοι θέλουν τὰ μεταχειρισθῆ εἰς αἰσχρὸν κέρδος των, καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐπιχειρίζεται κἀνὲν ἀπὸ αὐτά· μᾶς εἶπεν ὅμως ὅτι, ἂν τὰ Ψαρὰ θελήσουν ν' ἀνεγείρουν ἓν ὀρφανοτροφεῖον διὰ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων, εἶναι πρόθυμος ν'ἀγωνισθῇ ὅσον δύναται διὰ τὴν κατόρθωσίν του, ἐπειδὴ ἀπὸ τοὺς ψαριανοὺς δὲν ὑποπτεύεται αἰσχροκέρδειαν. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα εἶναι καλόν, φέρει τιμὴν εἰς τὴν πατρίδα μας, ἐμπνέει ἐνθουσιασμὸν εἰς καθένα διὰ τὸν πόλεμον. Ἐγὼ ἐζήτησα ἀπὸ τὸν Κ. Νέγρην ἓν σχέδιον περὶ τούτου, καὶ μὲ τὸ ὑποσχέθη· κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἂς τὸ σκεφθῇ καὶ ἡ Σ. Βουλὴ καὶ ἂς γράψῃ καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὸν Κ. Νέγρην, ὅπως κρίνει καλὸν περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Ὁ ὑμέτερος παραστάτης, Ν. Βελισάριος.

Κατὰ συνέπειαν τοῦ ἐγγράφου τούτου ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν εἶχεν ἀποφασίσει τὴν σύστασιν τοῦ ὀρφανοτροφείου, καὶ διὰ τὸ κατάστημα τοῦτο προσδιώρισε τὰ κελία τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου· ἀλλ' ἡ κατασροφή των ἐματαίωσε τὴν ἀπόφασίν των.

Τὶς δὲ ἀναγινώσκων τὴν ἀπὸ 21 ἰουνίου 1822 ἀναφορὰν τῆς βουλῆς τῶν Ψαρῶν, εἰς τὴν Διοίκησιν ἀναφέρου·

σαν σὺν τοῖς ἄλλοις ὅτι «ὅσον δὲ διὰ τὴν μερικὴν ἡμῶν »νῆσον ἐπαναλαμβάνομεν ν' ἀναφέρωμεν τὴν προτηρε»ρινὴν ἀπόφασιν ἔχομεν· ἔχομεν καὶ θέλει ἔχομεν, τοῦ »ν' ἀποθάνωμεν δηλ. παρὰ νὰ δώσωμεν κακὸν παράδειγ»μα εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος»..... (ἴδε σελ. 204) τίς, λέγομεν, δὲν θέλει ὁμολογήσει ὅτι ἔπραττον ὅσα ἔλεγον.

Καὶ τὴν ἀπόφασίν των ταύτην τὴν ἐξεπλήρωσαν πραγματικῶς προτιμήσαντες τὴν καταστροφήν των, ἵνα μὴ δώσωσι κακὸν παράδειγμα εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ γενναιότης καὶ ἡ ὑπὲρ πατρίδος ἀφοσίωσις τῶν ψαριανῶν συγκινεῖ τὸν ἀναγνώστην, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐνθουσιάζει συγχρόνως· ἡ καταστροφή των θλίβει τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Τί δὲ αἴσθημα θέλει αἰσθανθῇ ὁ ἀναγνώστης ὅταν ἰδῇ τὴν περιφρόνησιν καὶ τὸν διωγμὸν τῆς Διοικήσεως πρὸς τοὺς ψαριανοὺς, ὑπομείναντας ἐντούτοις γενναιοφρόνως καὶ τοῦτο καὶ διατηροῦντας τὰ αἰσθήματά των καὶ ἐκπληροῦντας τὰ πρὸς τὴν πατρίδα χρέη των; Διότι παροικοῦντες εἰς Αἴγιναν τοσαύτην ἐφύλαττον τάξιν, ὥστε κατέφυγον εἰς τὴν νῆσον ταύτην πολλαὶ οἰκογένειαι τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Στερεᾶς καὶ ἡ Διοικητικὴ καὶ ἀντικυβερνητικὴ Διοίκησις καὶ ὁ Κυβερνήτης. Καὶ ἐν τούτοις τὰ τοπικὰ των ἔξοδα καὶ τὰ περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀπωλεσθέντων μυστίκων εἰς Ψαρὰ, τὰ ἀπέρριψαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Τὰ μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν.

Οἱ ἀναχωρήσαντες μὲ τὰ πλοῖα ψαριανοὶ καὶ πάροικοι, εἰς ὅσα ἐξ αὐτῶν δὲν εἶχον πηδάλια ἔθεσαν εἰς τὴν πρύμνην κεραίαν ἀντὶ πηδαλίου καὶ διεύθυνον αὐτά. Ἐ-

πειδὴ δὲ τὸ πλοῖον τοῦ Τζώτζη δὲν ἠδύνατο νὰ θαλασσοπορῇ ἔθεσαν οἱ ἄνδρες ὅλα τὰ γυναικόπεδα καὶ τὰ πυροβόλα εἰς τὸ κῦτος διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἔρμα, ἔδεσαν καὶ τὸ ἱστίον, τὸν τρίγκον, καὶ ἔθεσαν κεραίαν διὰ πηδάλιον καὶ ἐτακτοποίησαν οὕτω τὴν πορείαν των. Μὴ ἔχοντες δὲ ἄρτον καὶ ὕδωρ κατέπλευσαν τὴν 23 εἰς Σῦρον.

Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων πλοίων τινὰ ἠγκυροβόλησαν εἰς Τῆνον, Σῦρον καὶ Μύκωνον, τὸ δὲ πλεῖστον μέρος εἰς Σπέτσας. Ἐπίσης εἰς Σπέτσας ἠγκυροβόλησαν καὶ οἱ συλλαβόντες τὸ ὀθωμανικὸν πλοιάριον εἰς Φτελιό.

Ἡ αἰφνηδία ἐμφάνισις τῶν διασκορπισθέντων ψαριανῶν εἰς τὰς νήσους, καὶ ἡ κοινοποιηθεῖσα πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος πτῶσις τῶν Ψαρῶν κατεχεράυνωσε τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Διοίκησιν· οἱ δὲ πρόκριτοι τῶν Σπετσῶν ἔγραψαν ἀμέσως πρὸς τὴν Διοίκησιν ζητοῦντες βοήθειαν. Ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον.

Πρὸς τὸ Σ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἡ ἀπὸ Ψαρῶν εἴδησις, ὡς ἀναγγείλαμεν παρὰ τοῦ εὐγενεστάτου ἡμῶν παραστάτου κυρίου Γκίκα, ὅτι ὁ Κωνσταντινουπολιτικὸς στόλος προσέβαλεν εἰς ἐκείνην τὴν νῆσον, ὡς πιθανολογεῖ ὅτι ἐμπορεῖ νὰ ἔλθῃ καὶ ἐνταῦθα, γνωρίζων ὁ ἐχθρὸς ταύτην ἀδυνατωτέρα, καὶ τοῦτο ἐνδεχόμενον νὰ ἐπισυμβῇ αἰφνηδίως. Διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν τὴν Σ. ἀμέσως νὰ διατάξῃ τοὺς κρανιδιώτας νὰ κατέβωσιν εἰς τὸ παραθαλάσσιον, ὅπου εἶναι καὶ τὸ κανονοστάσιον, ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς καστριώτας νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ ἕτοιμοι, εὐθὺς ὅπου τὰ ἀπαιτήσῃ ἡ χρεία νὰ διαβῶσιν ἐνταῦθα. Ἡ ἀνάγκη ὑπαγορεύει νὰ γίνωσι ταῦτα μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν ταχύτητα, διὰ νὰ μὴ μᾶς εὕρῃ ὁ ἐχθρὸς ἀνετοίμους, καὶ τότε τὸ κακὸν δὲν θεραπεύεται. Ἐκτὸς δὲ τῶν κρανιδιωτῶν καὶ πραστιωτῶν, οἱ ἐκ τῆς Διοικήσεως, τοὐλάχιστον χίλιοι, νὰ εἶναι ἑτοιμότατοι, διότι καὶ δύο καὶ τρεῖς χιλιάδες στρατιῶται μᾶς ἀναγκαιοῦσι.

Ἐκ Σπετσῶν, τὴν 21 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Σπετσῶν.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἐλήφθησαν πρὸς ἡμᾶς τρία γράμματα τῆς σεβαστῆς σημειομένα ὑπ' ἀριθ. 2105, 2098, καὶ 2099, εἰς τὰ ὁποῖα βλέπομεν τὴν πατρικὴν κηδεμονίαν τῆς Διοικήσεως πρὸς διάσωσιν καὶ προφύλαξιν τῶν ἐπαπειλουμένων μερῶν τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ δηλοποιήσωμεν πρὸς αὐτὴν ὅτι, ἀφοῦ μὲ τὴν τελευταίαν ταύτην μας ἐκστρατείαν κατεθέσαμεν τὸ ὑπὲρ δύναμιν, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ἐδοκιμάσαμεν, ἐκτὸς θορύβων καὶ ταραχῶν καὶ κινδύνων τῆς ἰδίας ἡμῶν ζωῆς, δὲν μᾶς ἔμεινε πλέον οὐσία διὰ νὰ φροντίσωμεν περὶ τῆς τοπικῆς ἡμῶν σωτηρίας, ἐκγυμνοθέντες ὑπὲρ τῆς κοινῆς· ἕνεκα τούτου, ὡς μὴ δυνάμενοι πλέον οὔτε διὰ τὸν ἑαυτόν μας νὰ φροντίσωμεν, ζητοῦμεν παρὰ τῆς Διοικήσεως νὰ μᾶς ἐμπιστευθῇ πρὸς τὸ παρὸν δέκα χιλιάδες γροσίων, τὰ ὁποῖα θέλει ἐκπέσει ἐκ τῆς δοθείσης ἡμῶν ποσότητος τῶν προσδιοριζομένων δανείων. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ Σ. θέλει ἐγκρίνει τὸ ζήτημά μας, καὶ ἐπομένως μᾶς προφθάσει τὴν ζητουμένην ποσότητα, ἄλλως ἡ νῆσος ἡμῶν, ἐξ ἅπαντος μένει ἀπρομήθευτος.

Ἀποστέλλομεν ἐπίτηδες τὸν συναδελφὸν ἡμῶν Κύριον Ἰωάννην Χ. Σπυρίδου διὰ νὰ παραστήσῃ ζωηρότερον πρὸς τὴν Σ. ὡς διὰ γλώσσης, ὅσα ὁ κάλαμος, χάριν βραχυλογίας παρασιωπᾷ· καὶ μένομεν σεβαστικώτατοι.

Ἐκ Σπετσῶν, τὴν 21 ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Σπετσῶν.

Ἡ Διοίκησις ἀπαντᾷ τὴν 22 ἰουνίου ὅτι «ἀμέσως ἔ»γραψα πρὸς τοὺς κρανιδιώτας καὶ πραστιώτας νὰ ἦ»ναι ἕτοιμοι καὶ νὰ ἦναι ἀμφότεροι ἕτοιμοι, ὥστε ἰδόν»τες τὴν ἁρμάδα νὰ τρέξουν πρὸς βοήθειαν καὶ ν' ἀπε»ράσουν εἰς τὴν νῆσον.»

«Διὰ δὲ τὰ χρήματα, ἐπειδὴ ὑστερεῖται τὸ ἐθνικὸν »ταμεῖον δὲν τοῖς στέλλεται ἐξοικονόμησις, ἀλλ' ἀκο»λούθως· τοῖς στέλλονται 500 κοιλὰ σιτάρι διὰ νὰ κά»μωσι παξιμάδι.»

Μαθόντες εἰς τὰς νήσους ἐκ τῶν διασκορπισθέντων

ψαριανῶν τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν κατελήφθησαν ὑπὸ πανικοῦ φόβου καὶ ἀπελπισίας καὶ ἀπεφάσισαν νὰ προσκυνήσωσι τὸν Καπετὰν-πασσᾶ. Οἱ δὲ ἔπαρχοι Σύρου καὶ Τήνου καὶ λοιποὶ ἀναγγέλλουσιν εἰς τὴν Διοίκησιν τὸν φόβον καὶ τὴν ἀπελπισίαν τῶν Αἰγαιοπελαγιτῶν καὶ τὴν ἀπόφασιν ἣν ἔχουσι νὰ προσκυνήσωσιν.

Ἰδοὺ τὰ ἔγγραφα.

Περ. 6'. ἀριθ. 16.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν Σῶμα.

Ἡ θλιβερὰ περὶ Ψαρῶν εἴδησις διετάραξεν ὑπερβολικὰ τὴν ἐσωτερικὴν εὐταξίαν καὶ ἡσυχίαν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, καὶ διήγειρε τοὺς ἐπαρχιώτας μου εἰς ταραχὴν καὶ ἀπείθειαν εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως· ἡ ὁρμὴ τοῦ λαοῦ τὴν ὁποίαν παντοίοις τρόποις ἐπάσχισα νὰ καταπαύσω ὑπεραυξανομένη, δὲν εἰξεύρω ἂν μὴ ἐπιτραπῇ νὰ χρονοτριβήσω ἔτι ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν νῆσον ταύτην. Ὅτι οἱ Τήνιοι χθὲς ἔκαμαν ἰδιαιτέραν συνέλευσιν καὶ ἐσκέφθησαν μετὰ τῶν ἐδῶ προξένων περὶ τοῦ πρακτέου· τέλος ἀπεφασίσθη νὰ κλίνουν τὸν αὐχένα των ὑπὸ τὸν ὀθωμανικὸν ζυγόν. Ἔκαμαν τὰ ἀναγκαῖα ἔγγραφα τοῦ προσκυνισμοῦ, καὶ θέλουν ἐξαποστείλει αὐτὰ μέσον τῶν κονσόλω, τοὺς ὁποίους ἀποκαθιστῶσι πληρεξουσίους εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν διὰ νὰ πρεσβεύσουν πρὸς τὸν Καπετὰν-πασσᾶ· συμφώνως δὲ μὲ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο εἶναι οἱ Ἄνδριοι καὶ οἱ Μυκώνιοι· καθὼς στοχάζομαι καὶ αἱ λοιπαὶ νῆσοι σκοπεύουν οὕτω.

Ταῦτα πάντα κατὰ χρέος ἀναφέρω πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν, ὅπως προλάβῃ πᾶν ἐπακόλουθον ἀπαίσιον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ὑποκείμενοι καὶ οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι, ὑπουργοὶ τῶν ἐπαρχιακῶν νήσων.

Γνωστέον δὲ ὅτι τὰ τοιαῦτα ἔγγραφά των μένουν εἰσέτι ἄχρις ὥρας ἀνυπόγραφα, ἐλπιζομένης τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἑλληνικῶν πλοίων· καὶ μὲ τὸ προσῆκον σέβας μένω.

Ἐν Τήνῳ, τὴν 22 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) *Ὁ ἔπαρχος Τήνου*, Δρόσος Μανσόλας.

Ὁ γεν. Γραμματεύς, Ἀποστόλης Κονταράτος

Ὁ ἔπαρχος Τήνου Δρόσος Μανσόλας μὴ δυνάμενος νὰ διαμένῃ, ὡς ἐκ τῆς ἀπελπισίας τῶν κατοίκων, εἰς Τῆνον, ἵνα ἐκτελῇ τὰ καθήκοντά του, κατέφυγεν εἰς Σῦρον καὶ ἔγραψε καὶ αὖθις εἰς τὴν Διοίκησιν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Περ. β'. ἀριθ. 17.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἐπαναλαμβάνω τὸ ὑπ' ἀριθ. 16 γράμμα μου τῇ 22 λήγοντος· παρατρέχω τὰ ἐν ἐκείνῳ ἐνδιαλαμβανόμενα περὶ τῶν κινημάτων τῶν ἐπαρχιωτῶν μου διὰ τὴν ταυτολογίαν.

Ἤδη δὲ εἰς ἄκρον ταραχθείσης τῆς ἐπαρχίας μου, καὶ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ χρονοτριβῶ, διὰ νὰ ἐκτελῶ δραστηρίως τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως ἀνεχώρησα ἀπ' ἐκεῖ, φθάσας ἐδῶ σήμερον. Τὰ δὲ γράμματα τῶν ἐπαρχιωτῶν μου περὶ τοῦ προσκυνισμοῦ μένουν εἰσέτι ἀνυπόγραφα, ἐλπιζομένης πάντοτε τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἑλληνικῶν πλοίων, καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ταύτην οἱ ἐπαρχιῶται μου μένουν ἀμφιῤῥεπεῖς, ἕως οὗ ἴδωσι τὸ μέλλον· καὶ ἤθελον μένει σταθεροὶ ἂν οἱ ἐκεῖ πρόξενοι δὲν τοὺς ἐπαρακίνουν εἰς τὸν προσκυνισμόν· καὶ ἐλπίζεται ν' ἀποτύχουν τοῦ σκοποῦ των ἐντὸς ὀλίγου διὰ τῆς προνοίας τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως, πρὸς σωτηρίαν τῶν κινδυνευουσῶν ἐπαρχιῶν, αἵτινες κινδυνεύουν νὰ ὑποπέσουν εἰς τὸν σκληρὸν ζυγὸν τῆς τυραννίας· καὶ μὲ τὸ προσῆκον σέβας ὑποσημειοῦμαι.

Ἐν Σύρῳ, τῇ 23 ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) *Ὁ ἔπαρχος Τήνου*, Δρόσος Μανσόλας.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Ἀποστόλης Κονταράτος.

Ἰδοὺ καὶ τὸ ἔγγραφον τοῦ ἐπάρχου Σύρου.

Περ. β'. ἀριθ. 467.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Τὸ κακὸν αὐξάνει κάθε ὥραν· οἱ Μυκώνιοι ἑτοιμάζονται καὶ αὐτοὶ νὰ προσκυνήσουν τὸν ἐχθρὸν, καὶ θεωρεῖτε ἀπὸ τὸ ἴσον

τοῦ ἐσωκλείστου γράμματος, ὅπερ τὴν στιγμὴν ταύτην λαμβάνομεν παρὰ τοῦ τοποτηρητοῦ μας.

Ὁ ἔπαρχος τῆς Ἄνδρου κομιστὴς τῆς παρούσης μας θέλει σαφέστερα σᾶς ἐξιστορήσει τὰ φρονήματα τῶν Αἰγαιοπελαγιτῶν. Ὁ ἔπαρχος τῆς Τήνου ἠναγκάσθη καὶ αὐτὸς ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν του, καὶ εὑρίσκεται ἐδῶ, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ἀνίσως δὲν ἀπεράσῃ θαλάσσιος ἑλληνικὴ δύναμις εἰς Ψαρὰ, ἐν διαστήματι δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν, δὲν εἴμεθα εἰς ἀσφάλειαν καὶ προβλέπομεν ὅτι πρέπει νὰ τραβηχθῶμεν.

Οἱ Αἰγαιοπελαγῖται ἂν ἴσως προσκυνήσουν θέλει δώσουν βέβαια τόσα χρήματα εἰς τὸν ἐχθρὸν τῆς Ἑλλάδος ὅπου τὰ ἥμισυ αὐτῶν ἐξαρκοῦσαν νὰ βαστάξουν διὰ πολὺν καιρὸν τὰ πλοῖά μας εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλὰ ποῦ πατριωτισμός. Μένομεν μὲ τὸ προσῆκον σέβας.

Ἐν Σύρᾳ, τῇ 23 Ἰουνίου 1824.

Ὁ ἔπαρχ. Μυκ. καὶ Σύρας, Ἀλέξ. Ἀξιώτης.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,
Θεοχάρης παπᾶ Ἀντωνίου.

Ἰδοὺ καὶ τὸ ἔγγραφον τοῦ τοποτηρητοῦ Μυκώνου καὶ Σύρου.

Περ. β'. ἀριθ. 516.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸν ἐξοχ. ἔπαρχον Μυκώνου καὶ Σύρας.

Ἐκ τῶν διαφόρων ψαριανῶν ἐλθόντων ἐσχάτως ἀπὸ Ψαρὰ καὶ οἱ ὁποῖοι ταύτῃ τῇ στιγμῇ ἐμβαρκάρονται δι' αὐτοῦ, λαμβάνετε τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας περὶ τῆς νήσου ταύτης.

Μία θαλάσσιος δύναμις δύναται, ὡς λέγουν, ἀφεύκτως νὰ διασώσῃ ταύτην τὴν νῆσον, καὶ εἴθε νὰ ἐκίνησαν διὰ ἐκεῖ τὰ ἡμέτερα πλοῖα.

Ἐδῶ ἐπὶ παῤῥησίᾳ ἔγιναν γράμματα πρὸς τὸν πασσᾶ ἐφέντην τους· ἀποστέλλονται εἰς Τήνον, ὡς συνεννοήθησαν, ὅπου μετὰ τῶν ἐκείνων νὰ σταλῶσι πρὸς τὸν κερατοπασσᾶ. Γραμματοκομιστὴς δὲ ἐψηφίσθη ὁ Ἀνδρέας Πατρινὸς μεθ' ἑνὸς ἄλλου, οἵτινες καὶ χθὲς ἀργὰ ἐξεκίνησαν. Ὁ Ἰωάννης Μαυρογένης χθὲς ἐζήτησε καὶ ἔ-

λαβε τὸ κλειδὶ τοῦ μαγαζιοῦ ὅπου εὑρίσκεται τὸ συναγμένον ὀλίγον κριθάρι.

Τὰ κινήματα ταῦτα καὶ τὰ ἐκ διαφόρων ἐπίτηδες προφερόμενα λόγια προσωπικῶς, βλέπω ὅτι δὲν συγχωροῦν τὴν περιπλέον διατριβήν μας ἐνταῦθα· διὸ καὶ σήμερον ἀφεύκτως ἐμβαρκάρομαι δι' αὐτοῦ· καὶ πρὸς εἴδησίν σας. Μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας μένω.

Ἐκ Μυκώνου, τῇ 23 ἰουνίου 1824.

Δι' ἐπιταγῆς καὶ ἐλλείψει·

Ὁ γεν Γραμματεὺς,

Σταμάτιος Δάρας.

Καὶ οἱ ἐκ φήμης ἀκούσαντες Αἰγαιοπελαγῖται τὴν πτῶσιν τῶν Ψαρῶν καὶ μὴ ἰδόντες τοὺς διασκορπισθέντας ψαριανοὺς, ἀπεφάσισαν καὶ αὐτοὶ νὰ προσκυνήσουν· ὁ δὲ ἔπαρχος Νάξου μὴ δυνάμενος νὰ διαμένῃ ἐκεῖ ἀνεχώρησε, καὶ φθάσας εἰς Ὕδραν ἀνήγγειλε καὶ αὐτὸς τὰ γεγονότα τῆς ἐπαρχίας του εἰς τὴν Διοίκησιν, διὰ τῆς ἑπομένης ἀναφορᾶς.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἐψὲς τὸ βράδυ ἔφθασα ἐδῶ παραιτήσας τὴν ἐπαρχίαν μου, ἡ ὁποία, ὡς σᾶς προέγραφον, ἐπροσκύνησεν εἰς τὸν ἐχθρὸν δι' ἀναφορᾶς της· ἀνεχώρησα ἐκεῖθεν τὰς 23 τοῦ παρόντος καθ' ἣν ἡμέραν φθάσαν γαλλικὸν πολεμικὸν βρίκιον ἐξεβαρκάρησεν ἐκεῖ ἕνα τσαούσην. Ἤθελα ἀνυπερθέτως ἔλθει διὰ νὰ σᾶς διηγηθῶ διὰ στόματος καὶ λεπτομερέστερον νὰ ἐκπληρώσω τὸ αὐτό μου χρέος· δὲν θέλω λείψει μόλον τοῦτο νὰ τὸ κάμω μετ' ὀλίγον. Μένω μὲ βαθύτατον σέβας.

Ἐκ τῆς Ὕδρας, τὴν 27 ἰουνίου 1824.

Ὁ ἔπαρχος τῆς Νάξου,

Ἀντώνης Ν. Μάρκου.

Τὸ κίνημα τοῦτο τῶν Αἰγαιοπελαγιτῶν, τοῦ νὰ προσκυνήσωσιν εἰς τὸν Σουλτάνον, ἐπεχειρίσθη καὶ ἄλλοτε, ἀλλ' ἐματαιώθη ὑπὸ τῶν ψαριανῶν· δὲν ἠδύναντο δὲ καὶ νὰ τὸ ἐκτελέσωσι διότι ὑπῆρχε τὸ προπύργιον τῆς Ἑλ-

λάδος, τὰ Ψαρὰ, τῶν ὁποίων πεσόντων ἀπηλπίσθησαν οἱ Αἰγαιοπελαγῖται καὶ ἐνήργουν τὸν σκοπόν των φανερά. Ἰδοὺ πῶς προελήφθη ἄλλοτε ὁ προσκυνισμὸς τῶν νήσων ὑπὸ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ψαρῶν ἔπεμψε κατὰ τὸ ἔτος 1823 τὸν Κωνσταντὴν Καρούλιαν μὲ τὸ μύστικόν του κατὰ τὴν Κάρπαθον καὶ Κάσσον, διὰ νὰ πληροφορηθῇ περὶ τοῦ αἰγυπτιακοῦ στόλου· ἐπανερχόμενος δὲ ἀπήντησε μεταξὺ Μυκώνου καὶ Πάρου πλοιάριόν τι Μυκώνιον τὸ ὁποῖον ἐπισκεφθεὶς, συνέλαβεν ὑπονοίας περὶ συνεννοήσεως τῶν αἰγαιοπελαγιτῶν μετὰ τοῦ Σουλτάνου περὶ ὑποταγῆς· λαβὼν τὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα εὗρεν εἰς τὸ πλοιάριον, ἀφῆκεν αὐτὸ καὶ ἐλθὼν εἰς Ψαρὰ ἀνήγγειλε τὰ τῆς ἀποστολῆς του, καὶ παρέδωκε καὶ τὰ συλληφθέντα γράμματα εἰς τὴν βουλήν. Ἀναγνωσθέντα δὲ τὰ γράμματα ταῦτα ὡμολόγουν τὴν συνεννόησιν τῶν αἰγαιοπελαγιτῶν· ἤτοι οἱ αἰγαιοπελαγῖται θεωροῦντες ὅτι ὁ ἑλληνικὸς στόλος δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ τοὺς προφυλάξῃ ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸν στόλον, διὰ τὴν σωτηρίαν των ὤφειλον νὰ συνεννοηθοῦν καὶ νὰ συνέλθωσιν εἰς ἕνα τόπον οἱ πρόκριτοι τῶν νήσων καὶ ν' ἀποφασίσωσι περὶ τοῦ πρακτέου. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς συνωμοσίας ταύτης ἦτο κάποιος Βαλέτας, Μυκώνιος, τόπον δὲ συνεδριάσεως προσδιώρισαν τὴν Δῆλον. Οἱ ψαριανοὶ πληροφορηθέντες τὰ περὶ τῆς συνομωσίας τῶν αἰγαιοπελαγιτῶν ἀπὸ τὰ συλληφθέντα γράμματα, οὔτε εἰς τὴν Διοίκησιν ἀνήγγειλαν περὶ αὐτῆς, οὔτε ἄλλο τι ἐνήργησαν, ἀλλὰ διετήρησαν εἰς ἐχεμύθειαν τὴν συνωμοσίαν τῶν αἰγαιοπελαγιτῶν, καὶ ἐφύλαξαν τὰ γράμματα, ἱστάμενοι ἄγρυπνοι εἰς τὰ κινήματά των.

Πρὶν δὲ φθάσωσιν οἱ διασκορπισθέντες ψαριανοὶ εἰς Σπέτσας, οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου ταύτης μαθόντες ὅτι

τὰ Ψαρὰ πολεμοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, ἔπεμψαν τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὴν Διοίκησιν.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Τὸ σχέδιον τοῦ ἐχθροῦ τοῦ εἰς δύω μοίρας τὴν θαλάσσιον αὐτοῦ δύναμιν μερίσαντος, ἐδιαδηλώθη ἤδη σαφέστατα, νὰ καταβάλλῃ τὴν ἡμετέραν θαλάσσιον δύναμιν, προσβάλλων εἰς τὰς τρεῖς ἡμῶν ναυτικὰς νήσους. Ὁ καιρὸς καθ' ὃν ἐκτελεῖ τὰ σχέδιά του ἔφθασεν ἤδη· διότι ἐκτὸς τῆς ἀπὸ Σύραν ἐγγράφου εἰδήσεως ὅτι πολεμοῦνται τὰ Ψαρὰ, καὶ ἄλλαι ἀλλαχόθεν διὰ στόματος εἰδήσεις τὸ αὐτὸ βεβαιοῦσιν· ὅθεν δὲν εἶναι πιθανὰ λόγια, ἀλλὰ βεβαιότης ὡς ἔγγιστα, ὅτι ὅσον τάχιστα μέλλει νὰ ἔλθῃ καὶ ἐνταῦθα. Διὰ τοῦτο ἀναφερόμενοι εἰς τὸ πρὸς ἡμᾶς τῆς σεβαστῆς ὑπ' ἀριθ. 2098, ζητοῦμεν πρὸς τὸ παρὸν εὐθὺς πεντακοσίους καλοὺς στρατιώτας, καὶ ἄλλοι πεντακόσιοι νὰ ἦναι ἕτοιμοι, ἅμα δώσωμεν εἴδησιν νὰ ἔλθωσι καὶ αὐτοί· προσέτι παρακαλοῦμεν, ὡς προεγράφομεν, νὰ διατάξῃ εἰς Κρανίδιον νὰ ἑτοιμασθῶσι καὶ οἱ ἐκεῖ στρατιῶται καὶ νὰ ἦναι ἕτοιμοι εἰς τὸ παραθαλάσσιον καὶ κανονοστάσιον, ἔτι δὲ νὰ διορίσῃ τὸ ἴδιον καὶ εἰς Πραστὸν νὰ συνέλθωσιν ὅσοι στρατιῶται εἶναι δυνατὸν, διὰ νὰ εὑρεθοῦν ἕτοιμοι εὐθὺς ὅπου τὸ καλέσῃ ἡ χρεία νὰ τοὺς μετακομίσωμεν, χωρὶς ν' ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν στιγμὴν τῆς ἀνάγκης ἡ παραμικρὰ δυσκολία ἢ ἡ ἀργοπορία. Ταῦτα ἐπιμόνως παρακαλοῦμεν περιμένοντες ἀνυπερθέτως τὴν ἐκτέλεσιν.

Ἐκ Σπετσῶν, τὴν 23 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Σπετσῶν.

Ἐνῷ δὲ διέβαινον τὰ ψαριανὰ πλοῖα ἀπ' ἔμπροσθεν τῆς Ὕδρας κατὰ τὴν 23 Ἰουνίου, ἄνευ σημαιῶν καὶ πηδαλίων, οὔτε λέμβος ἐστάλη πρὸς αὐτοὺς ἐκ τῆς Ὕδρας. Οἱ δὲ πρόκριτοι αὐτῆς βλέποντες τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον τρέχει ἡ Ἑλλὰς, ἔπεμψαν τὰς ἀκολούθους ἀναφορὰς πρὸς τὴν Διοίκησιν καὶ τὴν Βουλὴν διὰ νὰ οἰκονομήσωσι τὰς φαμελίας τῶν ψαριανῶν, καὶ νὰ ἐκστρατεύσωσι τὰ λείψανα τῆς μοίρας των ὁμοῦ μὲ τοὺς συναδέλφους των.

Ἰδοὺ ἡ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικόν.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἔρχονται αὐτοῦ οἱ δυστυχεῖς διασωθέντες ψαριανοί, μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς πατρίδος των, ἥτις ἦτο τὸ δεξιὸν πτερὸν τῆς ἑλληνικῆς ναυτικῆς δυνάμεως. Αὐτοῦ ἀνάγκη εἶναι νὰ προμηθεύσῃ ἡ Διοίκησις κατοικίαν καὶ πόρον εἰς τὰ γυναικόπεδα, διὰ νὰ ἔλθωσιν ὅσοι εἶναι ἄνδρες μὲ τὰ καράβιά των, νὰ ἑνωθῶσι μὲ ἡμᾶς καὶ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς Σπετσιώτας διὰ ν' ἀντιπαραταχθῶμεν εἰς τὸν ἐχθρὸν μὲ τὰ ξύλινα τείχη, τὰ ὁποῖα, ὡς ἐστάθησαν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Θεμιστοκλέους, εἶναι καὶ τώρα ἡ μόνη σωτηρία τῆς Ἑλλάδος ὅλης.

Διὰ τὸν Θεόν! ἂς μὴν ἀδιαφορήσῃ καὶ τώρα καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ Πελοπόννησος, ἀλλ' ἂς δοθῇ οἰκονομία εἰς τὰς φαμελίας των· διότι ἀφοῦ ἐχάσαμεν τὰ Ψαρὰ καὶ τὰ πλούτη των, μᾶς μένει ἀκόμη πολὺ νὰ ἔχωμεν τὰ καράβιά των καὶ τοὺς ναύτας των· δώσετε λοιπὸν καὶ εἰς τὰ καράβιά των καὶ ἡφαίστεια τροφὰς καὶ ἐφόδια καὶ εἰς τὰς φαμελίας των οἰκονομίαν, διὰ νὰ ἔλθωσιν ἀμέσως πρὸς ἡμᾶς.

Βέβαια ἡ καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν εἶναι τὸ ὑστερινὸν μάθημα, τὸ ὁποῖον ἡ θεία Πρόνοια δίδει εἰς ἡμᾶς τοὺς γραικοὺς πρὸ τοῦ νὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ· ἀλλοίμονον εἰς τὸ χριστιανικὸν ἔθνος ἐὰν καὶ εἰς τοῦτο ἀναισθητήσωμεν.

Ὕδρα, τῇ 23 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Ἰδοὺ καὶ ἡ πρὸς τὴν Βουλήν.

Πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικὸν Σῶμα.

Αἱ καταχρήσεις τῶν νόμων καὶ ὄχι ἡ ἔλλειψις πόρων εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπροξένησε τὴν γενικὴν ἀνοικονομίαν, καὶ ἀπὸ τὴν ἀνοικονομίαν μόνον δὲν ἐβοηθήθησαν ἐν καιρῷ ἡ Κρήτη, ἡ Κάσσος, καὶ τὰ Ψαρὰ, μέρη σημαντικώτατα τῆς ἑλληνικῆς δυνάμεως· κινδυνεύει δὲ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ὅλον, καὶ ἡ νῆσός μας αὐτὴ κινδυνεύει, ἂν δὲν βοηθηθῇ ἐν συντόμῳ καὶ σημαντικῶς.

Ὁμολογεῖ ὅλος ὁ κόσμος καὶ μαρτυροῦσιν αἱ ἱστορίαι τῶν προγόνων μας, ὅτι ἡ θαλάσσιος δύναμις εἶναι ἡ μόνη, ἥτις δύναται εἰς

κάθε περίστασιν νὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα. Τὴν προφανεστάτην ταύτην ἀλήθειαν ἄρχισε νὰ αἰσθανθῇ καὶ ὁ ἐχθρός μας, ὅστις παρατηρήσας ὅτι διὰ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως ἐματαιώθησαν οἱ σκοποί του καὶ διὰ νὰ ἐφοδιάσῃ τὰ φρούρια, ὅσα ἔχασε, καὶ διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Πελοπόννησον, παραιτήσας ἐφέτος ὅλα σχεδὸν τὰ κατὰ ξηρὰν σχέδιά του κατέβη εἰς τὸ στάδιον τοῦ πολέμου μὲ ὅλας τὰς κατὰ θάλασσαν δυνάμεις του, βέβαιος ὢν ὅτι ἀφοῦ ἡ θάλασσα μείνῃ εἰς αὐτὸν ἐλευθέρα, τότε εἶναι καὶ ἡ Ἑλλὰς ὅλη εἰς τὰς χεῖράς του· διότι δὲν δύναται ν' ἀντιπαραταχθῇ ἡ στρατιωτικὴ αὐτῶν δύναμις μὲ τ' ἄπειρα πλήθη, τὰ ὁποῖα κατ' αὐτῆς ἠμπορεῖ νὰ κινήσῃ διὰ ξηρᾶς καὶ νὰ εὐμετακομίσῃ διὰ θαλάσσης. Ἱκετεύομεν λοιπὸν τὴν σεβαστὴν Διοίκησιν νὰ λάβῃ, καὶ νὰ λάβῃ ἐν τάχει τὰ σπουδαιότερα μέτρα, τόσον διὰ νὰ οἰκονομηθῶσιν αἱ φαμελίαι τῶν ψαριανῶν καὶ νὰ ἐφοδιασθῶσι τὰ πλοῖά των, καὶ μὲ αὐτὰ νὰ παρακινηθῶσιν οἱ ἄνδρες νὰ συνεννοηθοῦν μὲ τὸν στόλον μας καὶ μὲ ἐκεῖνον τῶν Σπετσῶν, ὅσον καὶ διὰ νὰ μᾶς σταλῇ ἱκανὴ στρατιωτικὴ δύναμις εἰς φύλαξιν τοῦ τόπου μας, ὅστις θὰ κενωθῇ ἀπὸ ἄνδρας, ἀφοῦ ἐκστρατεύσωμεν μὲ τὸν ναυτικόν μας στόλον.

Στοχασθεῖτε, ὁπόσα ἔξοδα χρειάζονται εἰς τὴν πάνδημον ταύτην ἐκστρατείαν, στοχασθῆτε ὁπόσας θυσίας ἐκάμαμεν ἄχρι τοῦδε· μὴ φαντασθῆτε ποτὲ ὅτι ἐμποροῦμεν ἔτι νὰ ὑποφέρωμεν. Ἡμεῖς ἐξαντλήσαντες τὸ χρηματικόν μας, ἐρανίσαμεν τώρα ἐσχάτως ἀπὸ τοὺς συμπολίτας μας πάσης τάξεως διὰ νὰ κινήσωμεν τὰ πλοῖά μας! Ἂς δράμῃ λοιπόν, ἂς συνεισφέρῃ μίαν φορὰν τὸ ἔθνος καὶ ἡ Πελοπόννησος, ὡς τὸ εὐτυχέστερον μέρος τῆς Ἑλλάδος, ἐλαφρόνοντές μας ἀπὸ μερικὰ ἔξοδα μὲ τὴν ἀποστολὴν τῆς εἰρημένης φρουρᾶς, ἄνευ τῆς ὁποίας οὐδὲ ἡμεῖς ἠμποροῦμεν ν' ἀφήσωμεν μόνας τὰς γυναῖκάς μας ἐνταῦθα καὶ νὰ ὑπάγωμεν ν' ἀπαντήσωμεν τὸν ἐχθρόν.

Ἀφοῦ οἰκονομηθῶσιν αἱ φαμελίαι τῶν ψαριανῶν, καὶ χορηγηθῇ εἰς ἡμᾶς ἡ εἰρημένη βοήθεια, κινεῖται εὐθὺς ὅλη ἡ ἐθνικὴ ναυτικὴ δύναμίς μας, καὶ τότε, θεοῦ εὐδοκοῦντος, ἐλπίζομεν ὄχι μόνον νὰ διασώσωμεν τὸ ἔθνος ὅλον ἀπὸ τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον, ἀλλὰ καὶ θριάμβους ν' ἀπολαύσωμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις

εἶναι τότε μόνον δυνατὸς ὅταν ἀντίστασιν δὲν ἀπαντᾷ, καὶ τότε μόνον μᾶς νικᾷ ὅταν δὲν μᾶς εὑρίσκῃ, ἢ μᾶς εὑρίσκῃ κοιμωμένους καὶ ἀνέτοίμους.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν, τὴν 23 ἰουνίου, κατέπλευσαν οἱ ψαριανοὶ μὲ τὰ πλοῖά των εἰς Σπέτσας· οἱ δὲ πρόκριτοι αὐτῶν ἔγραψαν πρὸς τὴν Διοίκησιν τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Τὰ Ψαρὰ ἐχάθηκαν· τὴν παρασκευὴν ἔγινεν ἀπόβασις καὶ τὸ σάββατον ἐχάθησαν. Δι' ἔλεος Θεοῦ, τὸ ὀγληγορώτερον δύο χιλιάδας στρατιῶτας νὰ προφθάσουν καὶ μπαρουτόβολα. Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ γράψωμεν περισσότερα.

Ἐκ Σπεστῶν, τῇ 23 ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι Σπετσῶν.

Οἱ διασωθέντες εἰς Σπέτσας ψαριανοὶ εὑρόντες ἀπὸ τοὺς συναδέλφους των Σπετσιώτας πᾶσαν περιποίησιν εἰς τὴν δεινὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκοντο, γυμνοὶ, ἀνυπόδητοι καὶ ἄποροι, μὴ γνωρίζοντες ποῖος ἐκ τῶν συζύγων, τέκνων καὶ συγγενῶν διεσώθησαν ἀπὸ τὴν σπάθην καὶ αἰχμαλωσίαν τοῦ ἐχθροῦ, μὴ περιμένοντες οὔτε δι' ἑαυτοὺς, οὔτε τῶν πλοίων καὶ τῶν οἰκογενειῶν των ἐξοικονόμησιν παρὰ τῆς Διοικήσεως, ἐμβῆκαν εἰς τὰ πλοῖά των (α) τὰ ἔχοντα πηδάλια, ἔλαβον ὀλίγον ἄρτον (παξιμάδι) ἀπὸ τὸ κοινὸν τῶν Σπετσῶν καὶ ὀλίγον οἶνον ἀπὸ Σάμιον καϊκιον. Μηδὲν δ' ἄλλο ἔχοντες συνεξεστράτευσαν μετὰ τῶν συναδέλφων των τὴν 25 ἰουνίου

(α) Τοῦ Χ. Ἀλεξανδρῆ, Ν. Χ. Δ. Κοτζιᾶ, Δ. Χ. Κοτζιᾶ, Α. Δομεστίνη, Γ. Χ. Μιχὲ, καὶ τὰ πυρπολικὰ Κ. Κανάρη, Κ. Νικοδήμου, Δ. Παπανικολῆ, Ν. Βρατσάνου καὶ Δ. Μαμούνη. Τοῦ τελευταίου τούτου πυρπολικοῦ ἐπειδὴ ὁ ἄνεμος ἐσύντριψε τὰ ἱστία του ἅμα ἔφθασεν εἰς Κέαν, ἐπέστρεψεν εἰς Σπέτσας.

διὰ Ψαρὰ, ἀνήγγειλαν δὲ δι' ἀναφορᾶς των εἰς τὴν Διοίκησιν τὰ ἑξῆς· «Ἡ Διοίκησις ἂς λάβῃ πρόνοιαν περὶ τῶν γυναικῶν καὶ παίδων μας, καὶ ἡμεῖς ὑπάγομεν νὰ ἐκτελέσωμεν τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα χρέος μας.»

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν οἱ πρόκριτοι Σπετσῶν ἀνήγγειλαν τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων διὰ τῆς ἑπομένης ἀναφορᾶς των.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελετικὸν Σῶμα.

Ἡ μεγάλη πληθὺς τῶν ἀπὸ Ψαρὰ ἐλθόντων, καὶ ἡ προμήθεια τῶν ζωοτροφιῶν ἐννέα πλοίων ψαριανῶν ἐκπλευσάντων πρὸς τὰ Ψαρὰ ὁμοῦ μετὰ τῶν κυρίων ὑδραίων, κατηνάλωσαν ἐν ἀκαρεῖ καὶ τὰ ἐκ τῆς Σ. σταλέντα 500 κοιλὰ σιτάρι, καὶ ὅσον ψωμὶ καὶ σιτάρι εὑρίσκετο εἰς τὴν νῆσόν μας. Τὸ βάρος μᾶς εἶναι μέγα καὶ ἴσως ἀβάστακτον. Διὰ τοῦτο πέμπομεν ἐπίτηδες τὸν συνάδελφον ἡμῶν αἰδεσιμώτατον ἅγιον οἰκονόμον εἰς τὸ νὰ μᾶς φθάσῃ ἡ σεβαστὴ ὅσον ἔτι δυνηθῇ, διότι πλέον οὔτε διὰ τὸν ἑαυτόν μας ἔχομεν, διὰ τὸ ἀπροσδόκητον τοῦ συμβάντος. Ταῦτα μένοντες εὐσεβάστως.

Ἐκ Σπετσῶν, τὴν 25 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Σπετσῶν.

Π. Διὰ ζώσης φωνῆς ὁ ἡμέτερος ἅγιος οἰκονόμος θέλει σᾶς παραστήσει τὴν τωρινήν μας κατάστασιν.

Ὅτε ἦτο μακρὰν ὁ κίνδυνος ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ὅτε κατέστρεφεν ἑλληνικοὺς τόπους ὁ ἐχθρὸς, τὴν Εὔβοιαν, Κρήτην, Κάσσον, Ψαρὰ, ἄνευ χρημάτων τὰ πλοῖα δὲν ἐξέπλεον· πλησιάσαντος δὲ τοῦ κινδύνου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν πτῶσιν τῶν Ψαρῶν, τὰ πλοῖα ἐκπλέουσι καὶ ἄνευ ἀποστολῆς χρημάτων· μεσιτεύσωσι δὲ ἱκετευτικῶς οἱ πρόκριτοι τῶν νήσων εἰς τὴν Διοίκησιν ἵνα περιθάλψῃ τοὺς διασωθέντας ψαριανοὺς, διὰ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν πόλεμον· ἀλλ' οἱ ψαριανοὶ συνεπολέμησαν ἄνευ παρακινήσεως καὶ ἄνευ περιθάλψεως τῆς Διοικήσεως. Ἀλλὰ κατωτέρω ἐν οἰκείῳ τόπῳ θὰ ἱ-

στορήσω ὅτι τὰ πλοῖα τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν ἐπληρώθησαν διὰ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην, τῶν δὲ ψαριανῶν δὲν ἐπληρώθησαν.

Οἱ μείναντες εἰς Σπέτσας ψαριανοὶ θεωροῦντες ὅτι διὰ συστήματος μόνον δύνανται νὰ διατηρηθοῦν ἑνωμένοι καὶ νὰ ἐξακολουθήσουν τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα χρέη των, συνέστησαν ἐπιτροπὴν ἀπὸ τὸν Ἀναγνώστην Μοναρχίδην, Ἰωάννην Δ. Μαμούνην, Δ. Χ. Ι. Κοτζιᾶ, Ἐμμανουὴλ Βαλαβάνον καὶ Χ. Ἀναγνώστην Δομεστίνην ἵνα ἐνεργῇ περὶ τῶν κοινῶν των· ἀπέστειλαν δὲ καὶ πληρεξουσίους εἰς τὴν Διοίκησιν.

Πληροφορηθεῖσα ἡ Διοίκησις ὅτι τὰ παρεμποδίζοντα τὸ δάνειον αἴτια εἰς Ζάκυνθον ἐξωμαλύνθησαν, ἔγραψε πρὸς τοὺς προκρίτους Ὕδρας τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. Β'. ἀριθ. 2248.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς νήσου Ὕδρας.

Ἡ κατ' αὐτὰς ἀγγελία θλιβερὰ τῆς νήσου Ψαρῶν ἀνεμίχθη σήμερον μὲ τὴν χαροποιὰν εἴδησιν, ὅτι τὰ μέχρι τοῦδε διακρατοῦντα ἐμπόδια εἰς τὸ νὰ παραδοθῶσι τὰ ἐκ Λονδίνου χρήματα διελύθησαν ἤδη, κατὰ θείαν Πρόνοιαν· ἀντὶ τῶν λοιπῶν δύο μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς διωρίσθησαν ἐκ Λονδίνου ἕτερα, καὶ τὸ δάνειον ἐντὸς ὀλίγου φθάνει ἐνταῦθα. Ὁ κραταιὸς βραχίων τοῦ Ὑψίστου δὲν ἐγκατέλειψε τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ καὶ τέταρτον ἤδη ἔτος θέλει τοὺς δοξάσει. Ἡ δόξα αὕτη ἀποταμίευται εἰς τὴν θαλάσσιον τῆς Ἑλλάδος δύναμιν, καὶ ἡ νῆσος τῶν Ψαρῶν, προφθανομένης τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, θέλει ἀποκατασταθῇ ὁ τάφος τῶν ἀσπόνδων ἐχθρῶν μας, εἰς τελείαν εὔκλειαν τῶν νήσων. Δὲν ἀπολείπεται εἰμὴ ἡ ἀπάντησις τοῦ αἰγυπτιακοῦ στόλου. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ κάμετε τὰ ἀδύνατα δυνατὰ εἰς ἐξοικονόμησιν πόρου, διὰ νὰ ἐκπλεύσωσι καὶ ἄλλα πολεμικὰ καὶ πυραλωτὰ πλοῖα· εἶναι ἀληθινὸν ὅτι ἀποκάματε συνεισφέροντες, τὸ ἔθνος ὁλόκλη-

ρον τὸ γνωρίζει καὶ ἡ φίλη Πατρὶς εὐγνωμονεῖ· ἀλλὰ εἰς τὸ κρίσιμον τοῦτο ἔτος νὰ ἀφήσωμεν τὴν κατὰ θάλασσαν ὑπεροχὴν εἰς τὸν ἐχθρόν μας; ὄχι, ὄχι· τὸ τέταρτον ἔτος εἶναι κρίσιμον, καὶ τελευταῖον διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν μας. Ὁ μέγας λοιπὸν πατριωτισμὸς προτρέπεται νὰ εὕρῃ πόρον εἰς ἐξοικονόμησιν καὶ ἔκπλευσιν καὶ ἄλλων πλοίων, καὶ ὅστις συνεισέφερε καὶ συνεισφέρει εἰς ταύτας τὰς περιστάσεις, εἴτε ἐντόπιος εἴτε ξένος, θέλει πληρωθῆ μετ' εὐγνωμοσύνης ἀπὸ τὸ ἔθνος ὁλόκληρον ἀπὸ τὴν πρώτην μερίδα τοῦ δανείου.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 26 ἰουνίου 1824.

(*Τ. Σ.*) *Ὁ Πρόεδρος*, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ,

Π. Μπότασης,—*Ἰω. Κωλέττης.*

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς,

Π. Γ. Ῥόδιος.

Ἡ παροῦσα νὰ δημοσιευθῇ καὶ ὅστις συνεισφέρει θέλει τοῦ σταλῇ ὁμολογία πληρωτέα ἀπὸ τὸ δάνειον.

Τὸ βουλευτικὸν σῶμα πέμπει πρὸς τοὺς προκρίτους Ὕδρας, εἰς τὴν ἀπὸ 23 ἰουνίου ἀναφοράν των, τὸ ἑξῆς.

Περ. *β'*. ἀριθ. 941.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς νήσου Ὕδρας.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ εὐγενοῦς γράμματός σας ἐκδεδομένου τῇ 23 τοῦ παρόντος, ἀληθείας ἀναντιῤῥήτου εἶναι τὸ περιεχόμενον, τόσον τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς, ἐξ ἧς πηγάζει ἡ ἀνοικονομία, ὅσον καὶ περὶ τῆς θαλασσίου δυνάμεως, χωρὶς τῆς ὁποίας βέβαια Ἑλλὰς δὲν σώζεται. Τοῦτο προβλέπουσα καὶ ἡ Διοίκησις, πάντοτε ἐνασχολεῖται πρὸς ἐνδυνάμωσίν της. Τὰ ἀλλεπάλληλα ὅμως περιστατικὰ ἐμπόδισαν· τώρα πλέον καταντήσαντες εἰς μέγαν τῷ ὄντι κίνδυνον, ἀνάγκη ὅσον δυνάμεθα κατὰ χρέος φυσικόν· ἐλήφθησαν μέτρα παρὰ τῆς Διοικήσεως, διὰ ἐξοικονόμησιν τῶν δυστυχῶν φαμηλιῶν ψαριανῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἀπευκταῖον συμβάν, κατεσπάραξε τὴν καρδίαν ὅλων τῶν ὁμογενῶν, καὶ πρέπει νὰ γίνωσι τὰ ἀδύνατα δυνατὰ νὰ σώσωμεν ἐκείνην τὴν νῆσον, ἐφ' ᾧ

καὶ ἡ Διοίκησις ἔβαλεν ὅλα τὰ δυνατά της νὰ πεμφθῶσιν εἰς τὴν νῆσον οἱ ζητηθέντες στρατιῶται καὶ ἅμα ἄρχισαν νὰ ἐμβαρκαρίζωνται, καὶ ἐντὸς δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν θέλει συμπληρωθῆ ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμός. Ἀδελφοί, εἶσθε ἀρκετὰ καλοὶ πατριῶται, ἱκανῶς εἶσθε φρόνημοι καὶ ἀπείρους θυσίας ἐκάματε· ὁ κίνδυνος γνωρίζετε ὅτι μέγας· ὅθεν τρέξετε μὲ τὴν θαλάσσιον δύναμιν διὰ νὰ προφθάσωμεν τὰ Ψαρὰ, νὰ ἐγκαρδιώσωμεν καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 25 Ἰουνίου 1824.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α'. Γραμματεὺς
Ἰ. Σκανδαλίδης.

Τὸ Βουλευτικὸν πέμπει τὸ ἀκόλουθον προβούλευμα εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν μετὰ τῆς ἀναφορᾶς τῶν προκρίτων Ὕδρας.

Περ. β'. ἀριθ. 942.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Περικλείεται ἐπιστολὴ τῶν προκρίτων τῆς νήσου Ὕδρας, δι' ἧς πληροφορεῖται τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα τὰ αἰτήματά των· ὡσαύτως περικλείεται καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ Βουλευτικοῦ πρὸς αὐτούς· ἃς γράψῃ ἀναλόγως καὶ τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν. Προσέτι γνωμοδοτεῖ τὸ Βουλευτικὸν, ὅτι νὰ ἐκδώσῃ ἡ Διοίκησις ἐγκύκλιον περὶ τῶν φαμελιῶν τῶν ψαριανῶν, ὅτι κατὰ τὸ παρὸν ὅπου εὑρίσκονται νὰ τὰς περιθάλψωσι, καὶ ὅτι ἡ Διοίκησις λαμβάνει φροντίδα καὶ διὰ γενικωτέραν ἐξοικονόμησιν καὶ νὰ τοὺς προβάλλῃ, ὅτι εἰς ὅποιον μέρος εὐχαριστοῦνται νὰ κατοικήσωσιν, ὅπου θέλει γίνει φροντὶς διὰ τὴν ἀπαιτουμένην περίθαλψίν των. Προσέτι νὰ γενῇ ἐξοικονόμησις καὶ εἰς τὰ ψαριανὰ πλοῖα, νὰ ὑποσχεθῇ ὡσαύτως καὶ πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς τοὺς μπουρλοτιέριδες ἀμοιβὰς πρὸς περίθαλψιν τῶν φαμελιῶν των, διὰ νὰ κινηθῶσι προθύμως.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 25 Ἰουνίου 1824.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α. Γραμματεὺς,
Ἰω. Σκανδαλίδης.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα κατὰ συνέπειαν τοῦ προβουλεύματος ἀπέστειλε διαταγὰς πρὸς τὰς πυρπολιστὰς καὶ πρὸς τοὺς ψαριανούς· ἰδοὺ ἡ πρὸς τοὺς πυρπολιστάς.

Ἀριθ. 2241.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸν γεν. Καράρην καὶ λοιποὺς ἀνδρείους μπουρλοτιέριδες ψαριανούς.

Τὸ θλιβερὸν συμβεβηκὸς τῆς πατρίδος σας, τὸ τρομερὸν θέατρον εἰς αὐτὴν τοῦ πολέμου, κατέθλιψε τὴν ψυχὴν κάθε πατριώτου καὶ τὰ σπλάγχνα τῆς Διοικήσεως κατεπίκρανε μάλιστα· ἐπειδὴ καὶ γνωρίζει περισσότερον τὸν πατριωτισμὸν καὶ ἀνδρείαν καὶ ἀξιότητα τῶν ψαριανῶν, τοὺς ὁποίους αἱ παρόμοιαι περιστάσεις ἀντὶ νὰ τοὺς μικροψυχήσωσι, θέλουν τοὺς κινήσει βεβαίως εἰς μεγαλοφροσύνην, εἰς ἀγανάκτησιν καὶ τρομερὰν ἐκδίκησιν κατὰ τῶν ἀσπόνδων ἐχθρῶν μας. Τέτοια γνωρίζει ἡ Διοίκησις τὰ φρονήματα τῶν ψαριανῶν καὶ τέτοια πρέπει νὰ ἦναι καὶ τὰ ἐδικά σας εἰς παρομοίας περιστάσεις. Ἡ φύσις τοῦ πολέμου εἶναι τοιαύτη, ἡ ἱστορία εἶναι γεμάτη ἀπὸ παλαιὰ καὶ νέα παρόμοια.

Ἡμεῖς ἂς ὠφεληθῶμεν καὶ ἀπὸ τὰς ἐναντίας περιστάσεις μαζύ μὲ τοὺς ἀδελφούς σας ὑδραιοσπετσιώτας. Τρέξατε λοιπὸν γενναίως καὶ ὡς λέοντες πῦρ πνέοντες ἐμβῆτε μέσα εἰς τὰ πυρφόρα σας πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἔφερον πάντοτε τὴν φρίκην καὶ τὸν τρόμον εἰς τὸν ἐχθρόν· διπλασιάσατε τὴν ἀκατάπλικτον ἀνδρείαν σας, μὴν ἀποκάμετε ἕως τὸν παντελῆ ἐξολοθρευμὸν τοῦ τυράννου. Ἐντοσούτῳ ἡ Διοίκησις θέλει περιθάλψει καὶ περιποιηθῆ τὰ σπήτιά σας μὲ μητρικὰ σπλάγχνα διὰ τὸ χρέος ὅπου ἔχει εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ θριάμβους σας, καὶ διὰ τὰς νέας τούτας σᾶς ἑτοιμάζει νέα βραβεῖα καὶ στέφανα, διὰ νὰ στεφανώσῃ τὰς νικηφόρους κεφαλάς σας μὲ τῆς δόξης καὶ ἀθανασίας τὸν ἀμαράντινον στέφανον.

Ἰδοὺ καὶ ἡ πρὸς τοὺς ψαριανούς.

Ἀριθ. 2272.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ψαριανούς.

Τὸ ἀπευκταῖον πάθημα τῆς νήσου σας καὶ διὰ τὴν θέσιν σας

καὶ διὰ τὴν γενναιότητα τῶν κατοίκων της δὲν εἶναι ἑλληνικὴ ψυχὴ τὴν ὁποίαν καιρίως νὰ μὴν ἐλύπησε.

Ἀλλ' ἂς μὴν ὑποθέτωσιν οἱ ἀδελφοί μας ὅτι ἡ πατρὶς ἐξέχασε τὰς θυσίας των καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην, ἡ ὁποία χρεωστεῖται εἰς τὰ σεβαστά των φρονήματα· ὁ ἐχθρὸς κατὰ δυστυχίαν καὶ ἔτι κατὰ δυστυχίαν ὑπερισχύσῃ εἰς τὸν σκοπόν του, δὲν θέλει κατορθώσει εἰμὴ . . . . . τὴν δικαίαν ἐκδίκησίν μας καὶ νὰ νικήσῃ μίαν νίκην ἐφήμερον καὶ καδμείαν. Ἡ δὲ νῆσός σας, ἡ ὁποία ἐστάθη πάντοτε τὸ προπύργειον τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐβοήθησε πολλάκις τὰς λοιπὰς, ἐλπίζομεν πάλιν νὰ ξαναπατήσωμεν καὶ ν' ἀποκαταστήσωμεν εἰς τὴν προτέραν της δύναμιν, δυνάμει τῆς σταθερότητος τῶν κατοίκων της καὶ τῶν χρημάτων, ὅπου κατ' εὐτυχίαν διὰ τοῦ δανείου ἐμβαίνουσιν εἰς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον. Θαρσεῖτε, ἀδελφοί, καὶ μὴ λυπεῖσθε· εἴμεθα Ἕλληνες καὶ πρέπει νὰ δεικνύωμεν καρτερίαν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς θλιβεροτέρας ἀποτυχίας μας· ὁ ἐχθρὸς εἶναι βάρβαρος, φθάνει νὰ μάθῃ ὅτι οἱ Ἕλληνες εἰξεύρουν καὶ νὰ νικοῦν, εἰξεύρουν καὶ νὰ νικῶνται.

Ἐντοσούτῳ γνωρίζουσα ἡ Διοίκησις τὴν ἀπορίαν σας, στέλνει ἐπὶ τοῦ παρόντος χίλια κοιλὰ σιταρίου, τὸ ὁποῖον θέλει χρησιμεύσει πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν φαμελιῶν σας.

Καταγίνεται εἰς τὸ νὰ ἐξοικονομήσῃ καὶ διὰ πόρον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐλπίζει νὰ παρηγορηθῆτε· ὅλον τὸ ἔθνος ἔχει εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς συντρέξῃ, καὶ μένετε ἥσυχοι.

Τὰ χίλια ταῦτα κοιλὰ σίτου τῆς Διοικήσεως, εἶναι ἡ πρώτη καὶ τελευταία γενικὴ περίθαλψις πρὸς τοὺς ψαριανούς. Ἀπέστειλε δὲ τὴν βοήθειαν ταύτην παρηγοροῦσα αὐτοὺς διὰ τὴν δυστυχίαν των καὶ ἐμπνέουσα διὰ τῶν διαταγῶν της ὅτι θὰ πέμψῃ πόρον, κενὰς ἐλπίδας. Ἔλαβον δὲ ἐκ τῆς περιθάλψεως ταύτης ἑκάστη ψυχὴ ἓν τέταρτον κοιλοῦ σίτου. Κατωτέρω θὰ ὁμιλήσω καὶ περὶ τῆς μερικῆς περιθάλψεως.

Εἰς Ψαρὰ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐπαναστάσεως ἀπεβίβασεν ὁ ἑλληνικὸς στόλος τοὺς καταστραφέντας

Κυδωνιεῖς καὶ Μοσχονησιώτας· ἐπίσης καὶ οἱ διασωθέντες μὲ τὰ πλοιάριά των ἀπεβιβάσθησαν ἐκεῖ. Τὸ δ' ἐπιὸν ἔτος οἱ ψαριανοὶ μετεκόμισαν μὲ τὰ πλοῖά των εἰς τὴν νῆσόν των τοὺς καταστραφέντας χίους· καὶ παρ' οὐδενὸς ἐζήτησαν ἀποζημίωσιν. Πολλοὶ δὲ ἀπὸ Εὔβοιαν Θετταλομαγνησίαν, Κασσάνδραν, Σμύρνην, Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπὸ τὰς παραλίους πόλεις καὶ χωρία τῆς τουρκικῆς ἐπικρατείας, Μακεδονίας, Θράκης καὶ Ἰωνίας κατέφυγον εἰς Ψαρά. Δὲν θέλω δὲ ὑποπέσει εἰς ὑπερβολὴν καὶ ἂν ἀριθμήσω τοὺς δυστυχεῖς τούτους, τοὺς πατήσαντας τὴν γῆν τῶν Ψαρῶν ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδας ψυχάς. Τοὺς περιέθαλψαν εἰς ὅ,τι ἡ χριστιανικὴ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη τοὺς ὑπηγόρευε, τοὺς ἐδέχθησαν εἰς τὰς οἰκίας των καὶ πολλοὺς ὑστερημένους τοὺς ἔδωκαν ἄρτον καὶ ὕδωρ καὶ ἔφαγον καὶ ἱμάτια καὶ ἐκάλυψαν τὴν γυμνότητα αὐτῶν. Ἐσύστησαν νοσοκομεῖα διὰ τὴν θεραπείαν των καὶ πολλοὺς μετέφερον ἀλλαχόσε μὲ τὰ πλοῖά των καὶ μὲ τὰ ἰδία αὐτῶν ἔξοδα. Ὅ,τι ἔκαμαν ὀλίγοι Ψαριανοὶ εἰς πολλοὺς, δὲν ἔκαμεν ἡ Διοίκησις εἰς τοὺς ὀλίγους τούτους, ἡ Διοίκησις ἥτις ὤφειλε τοὐλάχιστον νὰ τοὺς περιθάλψῃ ἐν τῇ δυστυχίᾳ των. Χορηγήσασα εἰς αὐτοὺς τὰ χίλια κοιλὰ σίτου τοὺς λέγει «ὅτι καταγίνεται εἰς τὸ νὰ ἐξοικονομήσῃ καὶ διὰ πόρον μὲ τὸν ὁποῖον ἐλπίζει νὰ παρηγορηθῆτε.» Κατωτέρω θέλω καταδείξει δι' ἐπισήμων ἀποδείξεων, ὅτι τοὺς ὑστέρησε πόρον ἀντὶ νὰ τοὺς χορηγήσῃ. Καὶ ἤθελεν εἶναι ὑποφερτὴ ἡ μὴ περίθαλψις τῶν ψαριανῶν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ἀλλὰ συνοδευομένη μὲ τὸ καταδιωκτικὸν πνεῦμα αὐτῆς ἢ μᾶλλον τοῦ προέδρου της Κουντουριώτου κατέστησε τὴν θέσιν τῶν ψαριανῶν ὀδυνηρὰν τωόντι καὶ ἐπίπονον.

Περ. 6'. ἀριθ. 2213.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους καὶ λοιποὺς κατοίκους τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

Ἡ ἀπροσδόκητος ἀπόβασις τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὴν νῆσον Ψαρῶν, βέβαια σᾶς ἐλύπησε καὶ κατετρόμαξε τὰς ψυχάς σας διὰ τὰς θλιβερὰς συνεπείας τὰς ὁποίας ἐπαπειλεῖ τὰς νήσους σας . . . . . τὰς ἐπιτυχίας . . . . . εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην. Ἀλλὰ ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ἀποδίδεται τὸ κακὸν εἰς τὰς μεγάλας τοῦ ἐχθροῦ δυνάμεις. Αἱ εἰδήσεις τὰς ὁποίας περὶ τούτου ἔχομεν μᾶς βεβαιοῦσιν ὅτι εἰς τοῦτο συνέτρεξεν ἡ ἐπάρατος προδοσία καὶ ἡ ἀμέλεια. Ἤδη ἐνθυμεῖσθε, ὅτι πολλάκις πολλαχοῦ αἱ τρομεραὶ τοῦ ἐχθροῦ δυνάμεις κατεπολεμήθησαν καὶ κατεναυμαχήθησαν ἀπὸ ἕνα μικρὸν ἀριθμὸν ἑλλήνων καὶ πλοιαρίων, καὶ ἤδη μάλιστα μ' ὅλας τὰς δυνάμεις μὲ τὰς ὁποίας ἀπέβησαν εἰς τὰ Ψαρὰ, οἱ γενναῖοι ἀνδρεῖοι τῆς νήσου ταύτης ἀκόμη ἀπομάχονται ἀνδρείως· ἐφόνευσαν πολὺ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, καὶ τὰ πολεμικά των πλοῖα ὅλα διαπορθήσαντα, καὶ ἀφοῦ ἔλαβον καὶ τὰς ἀναγκαίας τροφὰς ἐκίνησαν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, πνέοντες ὅλως ἐκδίκησιν· ταυτοχρόνως ἐξέπλευσαν καὶ ὅλα τὰ πλοῖα τῶν νήσων Ὕδρας καὶ Σπετσῶν, καὶ ἤδη περιπλέουσι τὸ Αἰγαῖον πέλαγος καὶ ἰχνηλατοῦντες τὰ βήματα τοῦ ἐχθροῦ, μὲ σκοπὸν ἂν ἐπιλογισθῇ νὰ βλάψῃ κἀμμίαν νῆσον, νὰ ἐπιπέσωσιν. Εἶναι ὅμως ἐλπὶς, καθὼς ἡ πεῖρα μᾶς τὸ ἐβεβαίωσεν, ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος δὲν θέλει ὑποφέρει οὔτε νὰ ἰδῇ τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα, καὶ ταῦτα μὲ ἐκδίκησιν ὅλως πνέοντας ἕλληνας· μολονότι τὰ πλοῖά μας ἀνελλειπῶς θέλουν περιπλέῃ εἰς τὰ μέρη σας καθ' ὅλον τὸ διάστημα ὅπου ὁ ἐχθρὸς μένει ἐκεῖ, ὅτι ὡσὰν ὅπου ἐμβῆκαν ἤδη χρήματα εἰς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον, καὶ ἡ Διοίκησις ἐπαγρυπνεῖ ὅλαις δυνάμεσι νὰ ἐξοδευθοῦν πρὸς ὠφέλειαν τοῦ ἔθνους. Ἡ πατρὶς, ἀδελφοὶ, θεωρεῖ τὸν κίνδυνον τοῦ Αἰγαίου πελάγους κίνδυνον ὅλου τοῦ ἔθνους, δὲν πρέπει λοιπὸν ποσῶς νὰ μικροψυχήσετε, μήτε νὰ φοβηθῆτε τὸν θρασύδειλον βάρβαρον. Μόνη ἡ ἐπιμονὴ καὶ καρτερία μας θέλει τὸν

τρομάξει· ἐπαγρυπνεῖτε δὲ καὶ κρατεῖτε καλῶς τὰς θέσεις τῶν τόπων σας, καὶ πεπεισμένοι ὅτι ἐναντίον τόσων δυσκολιῶν, ὅπου ἀπήντησαν κατὰ δυστυχίαν τὰ πράγματα τῆς Πατρίδος μας, θέλομεν ἐγείρει καὶ ἐφέτος μὲ μεγάλους θριάμβους λαμπρὰ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τρόπαια.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 27 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος.* *Ὁ προσ. γεν. Γραμματεύς.*

Ἐκοῦσα ἄκουσα ἡ Διοίκησις ἐμψυχώνει ἕνεκα τοῦ κινδύνου τοὺς Αἰγαιοπελαγίτας μὲ τὴν προκήρυξίν της· ἀλλ' ἄπορον εἶναι εἰς τίνα ἀποδίδει ἡ Διοίκησις τὴν ἀμέλειαν, περὶ τῆς ὁποίας ἀνωτέρω γράφει. Ἡ ἀμέλεια αὕτη ἐπιβαρύνει τὴν ἰδίαν, διότι δὲν διέταξε τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων ὅταν ἔπρεπε, διὰ νὰ προλάβῃ τὴν χύσιν τοσούτου αἵματος καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς Εὐβοίας, Κρήτης, Κάσσου καὶ Ψαρῶν.

Ἔπεμψε δὲ καὶ τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ ἔπαρχος Ἄνδρου εἰς τὰ χρέη του.

Περ· 6'. ἀριθ. 2239.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

Τὸ ἀπευκταῖον συμβὰν τῆς νήσου Ψαρῶν, ἐτάραξε τὴν ἐσωτερικὴν εὐταξίαν τῆς νήσου Ἄνδρου, τοιουτοτρόπως ὥστε ἐβιάσθη παρὰ τῶν προκρίτων ν' ἀναχωρήσῃ ἐκεῖθεν ὁ ἔπαρχος μετὰ τοῦ γεν. Γραμματέως· εἶναι ἀπόφασις τῆς Διοικήσεως νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ ἔπαρχος εἰς τὰ χρέη του· ὅθεν θέλει ἐπιτάξει τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο τοὺς ἐκεῖ προκρίτους, δημογέροντας καὶ λοιποὺς κατοίκους νὰ ἡσυχάσωσι, νὰ ὑποδεχθῶσι τὸν ἔπαρχόν των καὶ νὰ φυλάττωσι τὸ πρὸς τὴν Διοίκησιν καὶ πατριωτικὸν σέβας των, προσέχοντες νὰ μὴ φανῶσι ἀντιβαίνοντες εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως· θεωροῦνται ὡς ἀποστάται, ἐπειδὴ τότε ἡ Διοίκησις εἶναι ἠναγκασμένη νὰ μεταχειρισθῇ πρὸς αὐτοὺς κάθε αὐστηρότητα. Αἱ διαταγαὶ αὗ-

ται θέλουν συντροφευθῆ μὲ τὸν γενικὸν γραμματέα, θέλει ἐπιταχυνθῆ νὰ ἐπιστρέψῃ, ὁ δὲ ἔπαρχος μετὰ τέσσαρες ἢ πέντε ἡμέρας.

Ἰδοὺ καὶ ἑτέρα ἐγκύκλιος τῆς Διοικήσεως πρὸς τοὺς καπετανέους καὶ γαλαξειδιώτας.

Περ. β'. ἀριθ. 2247.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς προκρίτους καπετανέους καὶ λοιποὺς κατοίκους τοῦ Γαλαξειδίου.

Δὲν σᾶς λανθάνει βέβαια καὶ στρατηγήματα ὅπου ἔκαμεν ἐφέτος τοῦ ἐχθροῦ τὰ σχέδια, τὰ ὁποῖα περισσότερον παρ' ἄλλοτε εἶναι ἐπικίνδυνα διὰ τὴν πατρίδα, καὶ δὲν ἀποβλέπουν κατὰ πρῶτον εἰμὴ νὰ ἐξολοθρεύσουν τὴν θαλάσσιον δύναμιν.

Ἡ κατὰ τὴν 21 τοῦ τρέχοντος ἔφοδος τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν νῆσον τῶν Ψαρῶν, ὁδηγὸς τῆς ὁποίας ἦτο προδοσία, ἐπροξένησε λύπην καὶ πικρίαν εἰς τὰς εὐαισθήτους ψυχὰς τῶν ἑλλήνων, ἀλλ' ἔφερε συναίσθησιν μετὰ χαρᾶς· διότι οἱ γενναῖοι ψαριανοὶ ἐφάνησαν μεγαλόψυχοι καὶ ἔδειξαν περισσοτέραν παράποτε γενναιότητα καὶ ἀνδρείαν. Ὁ ἔνθερμος πατριωτισμὸς καὶ ἡ καταφρόνησις τοῦ θανάτου τῶν ἡρώων τούτων, καὶ ἡ θηριώδης μανία τῶν ἐχθρῶν διέλυσαν τὴν τραγικὴν ταύτην σκηνὴν εἰς χειμάῤῥους αἱμάτων, καὶ ἀφοῦ οἱ ἀπαραδειγμάτιστοι διὰ τὴν ἀνδρείαν ψαριανοὶ κατέσφαξαν ὑπὲρ τὰς 5 χιλιάδας ἐχθρῶν, βαστοῦν ἀπομαχόμενοι εἰς τὸ κάστρον καὶ εἰς ἄλλα καλῶς ὀχυρωμένα μέρη καὶ ἤδη ἂν θὰ φθάσουν τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα πρὸ τῆς χθὲς ἐξέπλευσαν καὶ μετὰ στερεᾶς δυνάμεως, ἐλπίζεται τῇ θείᾳ δυνάμει, νὰ καταστρέψουν καὶ πνίξουν καὶ τοὺς ἐναπομείναντας.

Πληροφορηθεῖτε λοιπὸν μὲ ποίαν καὶ πόσην γενναιότητα ἀνδρείως ἐπολέμησαν οἱ ψαριανοὶ κατὰ τῶν ἐχθρῶν . . . . . .

Ἐνθαῤῥύνει καὶ προτρέπει καρτερίαν εἰς τὰ ὅπλα.

Τὸ Βουλευτικὸν ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον ἐγκύκλιον εἰς τοὺς ψαριανούς.

Περ. β'. ἀριθ. 946.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς ἐν τῇ νήσῳ Σπετσῶν καὶ ἀλλαχοῦ εὑρισκομένους Ψαριανούς.

Ἀδελφοὶ Ψαριανοί! Ἡ ἐπισυμβᾶσα δυστυχία εἰς τὴν νῆσόν σας δὲν εἶναι δυστυχία μόνον τῶν ψαριανῶν, ἀλλὰ γενικὴ ὅλου τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους· σεῖς ὑπεραspίσθητε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος τὴν Πατρίδα, καὶ ἡ Πατρὶς καὶ τὸ Γένος ὀφείλει νὰ συνδράμῃ κατὰ τὸ παρὸν μὲν εἰς τὴν περίθαλψιν τῶν φαμελιῶν σας (περὶ τῆς ὁποίας καὶ ἐγένετο φροντὶς) μετὰ ταῦτα δὲ καὶ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν ἐκ νέου εἰς τὴν ἰδίαν γῆν, ἐκείνην ἐξ ἧς ὁρμῶντες ἐτροπώσατε καὶ ἐτρομάξατε τὸν κοινὸν ἐχθρόν. Σεῖς ὄντως μεγαλοψύχως καταφρονοῦντες τῶν κινδύνων, γενναίως ὡρμήσατε κατὰ τῶν τυράννων· ἐστὲ ἱκανοὶ ὑπομονετικῶς καὶ ἀγογγύστως νὰ ὑποφέρετε καὶ ταύτην τὴν δυστυχίαν (καίτοι μεγάλην)· σεῖς ἐστὲ ἄξιοι, διὰ τῆς βοηθείας τοῦ θεοῦ, διὰ τῆς συνεργείας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Διοικήσεως καὶ διὰ τῆς ἰσχύος τῶν κραταιῶν βραχιόνων σας καὶ τὴν γῆν σας ν' ἀναλάβετε καὶ τὴν ἀπολεσθεῖσαν περιουσίαν σας ν' ἀνακτήσετε

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 28 ἰουνίου 1824.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α. Γραμματεὺς,
Ἰω. Σκανδαλίδης.

Τὸ Βουλευτικὸν μὲ αἰσθήματα πατριωτισμοῦ καὶ εἰλικρινείας παρηγορεῖ τοὺς ψαριανοὺς καὶ ὁμολογεῖ τὸν πατριωτισμόν των καὶ τὰς πράξεις των καὶ τοὺς προτρέπει νὰ ὑποφέρωσιν ἀγογγύστως τὴν δυστυχίαν των, καίτοι οὖσαν μεγάλην, καὶ ὅτι διὰ τῆς βοηθείας τοῦ θεοῦ καὶ συνεργείας τῆς Διοικήσεως θ' ἀναλάβουν τὴν γῆν των. Τωόντι οἱ ψαριανοὶ ἀγογγύστως ὑπέφεραν τὴν δυστυχίαν των καὶ θὰ ἐπανήρχοντο εἰς τὴν πατρίδα των ἂν ἡ Διοίκησις τοὺς ἐβοήθει. Κατωτέρω ῥηθήσεται.

Περ. 6'. ἀριθ. 2328.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικὸν Σῶμα.

Ἀπὸ πολλὰς παρατηρήσεις καὶ διδόμενα, πρὸ πάντων ἀπὸ τὴν ἔφοδον τῶν τούρκων εἰς τὴν νῆσον τῶν Ψαρῶν, ἀπεδείχθη ἐναργέστατα, ὅτι οὗτοι οἱ ἄσπονδοι ἐχθροὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος ἔχουν σταθερὰν ἀπόφασιν εἰς τὸ νὰ ἐξοντώσουν τὴν θαλάσσιον ἡμῶν δύναμιν.

Ἡ δύναμις αὕτη δὲν λανθάνει τὸ Σ Βουλευτικὸν Σῶμα, ὅτι εἶναι βάσιμος ἐλπὶς τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅτι καὶ ἂν ἐκλείψῃ (ὃ μὴ γένοιτο), ὁ ἐχθρὸς θὰ γείνῃ τολμηρότερος παρὰ πρότερον, ὁ πόλεμος αὐτοῦ δυσβάστακτος καὶ θὰ ἀπολαύσῃ τὸ ποθούμενόν του.

Καθὼς λοιπὸν ἐφάνη ἀτρόμητος καὶ ἐτόλμησε νὰ πατήσῃ τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῆς νήσου ἐκείνης, εἰς ἣν καὶ ἐπροόδευσε, δύναται, καὶ εἶναι πολλὰ ἐνδεχόμενον, νὰ ἐφορμήσῃ καὶ εἰς τὰς ἄλλας θαλασσομαχούσας δύο νήσους καὶ νὰ ἐξιλεώσῃ καὶ ἐκεῖ τὸν ἄλογον θυμόν του.

Ἀλλ' ἡ Διοίκησις, εἰς τῆς ὁποίας τὴν προνοιαν ἀφιερώθη τὸ ἔθνος, πρέπει νὰ λάβῃ τὰ δραστήρια μέτρα διὰ τὴν διατήρησιν τῶν νήσων τούτων. Ἡ νῆσος Ὕδρα διὰ ν' ἀνθέξῃ καὶ καταστρέψῃ τὰς ὁποίας δήποτε ἐνδεχομένας προσβολὰς τῶν ἐχθρῶν, αἱ ὁποῖαι, ὡς δὲν ἀμφιβάλλετε ἔρριψαν τὴν προσοχὴν των εἰς αὐτὴν, ἐζήτησε δι' ἀναφορᾶς της νὰ τῇ σταλοῦν τρία κανόνια μεγάλα ἀπὸ τὸ φρούριον τοῦτο, διὰ νὰ τὰ βάλῃ εἰς μίαν νέαν ντάπιαν.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα ἐνέκρινεν ὡς δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον τὸ αἴτημά της τοῦτο, τὸ καθυποβάλλει δὲ καὶ εἰς τὴν ἐπίκρισιν τοῦ Σ. Βουλευτικοῦ Σώματος.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 29 ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) *Ὁ Πρόεδρος*, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ,

Παναγιώτης Μπόσασης, — *Ἰωάννης Κωλέττης*, — *Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης*.

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς,

Π. Γ. Ῥόδιος.

Προβούλευμα τοῦ Ἐκτελ. ὑπ' ἀριθ. 2328 διὰ νὰ δοθῶσι τρία κανόνια πρὸς ἐνδυνάμωσιν τῆς ν. Ὕδρας, ἀνεγνώσθη τῇ 29 ἰουνίου καὶ ἐγένετο ἡ ἀπάντησις διὰ προβουλεύματος ὑπ' ἀριθ. 952.

Τῳόντι τὸ ἔθνος ἀφιερώθη εἰς τὴν πρόνοιαν τῆς Διοικήσεως, ὡς λέγει, ἀλλ' αὕτη δὲν ἀφιερώθη εἰς τὴν ἀσφάλειαν ἐκείνου, ὡς ἀνωτέρω ἱστόρησα.

Περ. 6'. ἀριθ. 2235.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελ. Σῶμα.

Πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικόν.

Ἀνεγνώσθη ἡ ἐν τῷ προβουλεύματι, ὑπ' ἀριθ. 947 καὶ ἡμέρας χθεσινῆς ἀναφορὰ τοῦ βουλευτοῦ Κ. Ν. Γ. Λουμάκη, ἐκ τῆς ὁποίας ἔγινε γνωστὸν τὸ αἴτημά του. Ὁ πατριωτισμὸς καὶ τὰ ἀπροσδόκητα συμβάντα τοῦ ἀνδρὸς τούτου καὶ τῶν συναδέλφων του ψαριανῶν δὲν λανθάνει τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα, τὸ ὁποῖον χρέος ἀπαραίτητον ἔχον εἰς τοιούτους πατριώτας ἀπομαχομένους γενναίως ὑπὲρ Πατρίδος, καίτοι μᾶλλον εἰς αὐτὸν, ἔλαβε προηγουμένως τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, καὶ ἐντὸς ὀλίγου, ἀποροῦντος ἤδη τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, θέλει τοὺς περιθάλψει.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 29 ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος*, Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ,

Π. Μπότασης,—Ἰω. Κωλέττης,— Α. Σπηλιωτάκης.

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς.

Π. Γ. Ῥόδιος.

Προβούλευμα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ὑπ' ἀριθ. 2235 τῆς ἀναφορᾶς τοῦ παραστάτου Ψαρῶν Κ. Ν. Γ. Λουμάκη ἀποκριτικὸν εἰς προβούλευμα τοῦ Βουλευτικοῦ, ὑπ' ἀριθ. 947.

Ἀνεγνώσθη τὴν 30 ἰουνίου, ἐν Ναυπλίῳ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ὁμολογεῖ ὅτι ἔχει χρέος ἀπαραίτητον νὰ περιθάλψῃ τὸν Λουμάκην καὶ τοὺς λοιποὺς ψαριανοὺς, καὶ ὅτι ἔλαβε προηγουμένως τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ἵνα τοὺς περιθάλψῃ, ἀλλ' ὅτι ἀποροῦντος τοῦ ταμείου δὲν δύναται· βεβαιοῖ ὅμως ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλει τοὺς περιθάλψει, καὶ ἐννοεῖ βεβαίως διὰ τῶν ἐλευσομέ-

νων χρημάτων τοῦ δανείου. Κατωτέρω ῥηθήσεται ἂν καὶ μετὰ τὴν ἔλευσιν τούτων τοὺς περιέθαλψεν.

Οἱ ἐν Σπέτσαις διαμένοντες φυγάδες ψαριανοὶ ἀπέστειλαν καὶ αὖθις πληρεξουσίους εἰς τὴν Διοίκησιν δώσαντες εἰς αὐτοὺς πληρεξουσιότητα διὰ τὴν ἀποκατάστασίν των καὶ περίθαλψιν. Ἀπελθόντες οὗτοι εἰς Ναύπλιον ἔδωκαν τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, αἰτοῦντες την ἐπάνοδόν των εἰς τὴν νῆσόν των, τὴν συμπαραλαβὴν τῶν διασωθέντων πλοίων εἰς τὸν στόλον, καὶ νὰ δοθῇ πόρος εἰς τοὺς ἐπιζήσαντας ψαριανοὺς μέχρι τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν νῆσόν των. Ἰδοὺ ἡ ἀναφορά.

Πρὸς τὸ ἔνδοξον Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἡ τύχη τοῦ πολέμου ἠξίωσε τὸν βάρβαρον νὰ πατήσῃ τὸ ἐλεύθερον ἔδαφος τῆς πατρίδος μας Ψαρῶν, καὶ ἠνάγκασεν ὅσον μέρος τοῦ λαοῦ ἐπέζησεν ἀφήσαντες τὰς πατρώας ἑστίας, ἄοικοι καὶ ἄποροι νὰ μένωμεν σήμερον· τὸ δὲ χείριστον εἰς ἀδυναμίαν νὰ εὑρισκώμεθα νὰ ἐπαναλάβωμεν τὰς ἐργασίας μας ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ τῆς Ἑλλάδος. Καταφεύγοντες τὸ λοιπὸν, πρὸς τὴν ἐθνικὴν Διοίκησιν, ὡς κοινὴν μητέραν καὶ κέντρον τῶν δυνάμεων τοῦ ἔθνους, ἐξαιτούμεθα χάριν τοῦ ἐπιζήσαντος λαοῦ τῶν Ψαρῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν διὰ περικλειομένου ἐγγράφου ἔδωκε πρὸς ἡμᾶς πληρεξουσιότητα·

α.) Εἰς κατοικίαν τὴν τιμαλφῆ μας νῆσον Ψαρῶν, τὴν ὁποίαν ἡ Διοίκησις καθαρίζουσα ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς νὰ φροντίσῃ νὰ ὀχυρωθῇ κατὰ τὸ εἰκὸς. Ἐκεῖ ἐπιστρέφοντες ἐμποροῦμεν νὰ ἐξακολουθοῦμεν τὸν ἐθνικὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα μὲ περισσοτέραν πρὸς τὸ ἔθνος ὠφέλειαν, διὰ τὴν γεωγραφικὴν θέσιν τῆς νήσου ἐκείνης.

β.) Τὰ διασωθέντα πολεμικὰ πλοῖά μας νὰ διορισθῶσι λαμβάνοντα τὰς ἀναγκαίας ζωοτροφίας καὶ λοιπὰ, νὰ ἑνωθῶσι μετὰ τῶν ἐθνικῶν πλοίων, καὶ διὰ νὰ μὴ μένωσιν εἰς ἀργίαν οἱ περισσότεροι ναῦταί μας.

γ.) Νὰ δοθῇ πόρος ζωῆς εἰς τοὺς ἐπιζήσαντας ψαριανοὺς, ὅσον νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των διὰ νὰ μένωσι συναθροισμένοι ὅλοι καθὼς σήμερον εἶναι.

Αὐτὰ ἐξαιτούμεθα παρὰ τῆς σεβαστῆς Διοικήσεως παρακαλοῦντες καὶ ἐλπίζοντες, δίκαια ὄντα· τὸ ἔνδοξον ὑπουργεῖον ν' ἀναφερθῇ διὰ νὰ τὰ ἀπολαύσωσιν οἱ δυστυχεῖς πατριῶται ψαριανοί.

Τῇ 2 ἰουλίου 1824, Ναύπλιον.

Οἱ πληρεξούσιοι τῶν διασωθέντων ψαριανῶν,

Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρη,—Γ. Σκαρδάλης,—Δ. Καλημέρης.

Οἱ παραστάται,

Ν. Γ. Λουμάκης,— Γ. Καλαφάτης.

Ἰδοὺ καὶ ἡ ἀναφορὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν διασωθέντων ψαριανῶν πρὸς τὸ Βουλευτικὸν σῶμα, ἀπάντησις τοῦ ἀνωτέρω ἀπὸ 28 ἰουνίου.

Ἀριθ. 2.

Σεβαστὸν Βουλευτικὸν Σῶμα.

Ἐλήφθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 946, καὶ 28 ἰουνίου ἤδη λήξαντος, σεβαστὸν ἔγγραφον· ἀνεγνώσθη δημοσίως πρὸς ἅπαντας τοὺς συμπατριώτας μας. Βλέπουν μὲ εὐχαρίστησιν ὅτι τὸ ἔθνος δὲν ἐλησμόνησε τὰς ἐκδουλεύσεις των καὶ φροντίζει ν' ἀνακουφίσῃ τὴν τρομερὰν αὐτῶν δυστυχίαν καὶ ἐπαρηγόρησε τὸν ὀπωσοῦν δριμὺν τῆς καρδίας των πόνον, καὶ ἑτοιμάζονται ἅμα ἀποκατασταθοῦν νὰ ἀναλάβουν νέους ἀγῶνας κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ καὶ μέχρις ἐσχάτης ῥανίδος τοῦ αἵματός των νὰ τὸν διώκουν· ἐν τοσούτῳ ἡ ἐπιτροπὴ, εὔελπις ὅτι τὸ σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα φροντίζει περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν δυστυχῶν τούτων διασωθέντων, ἀποστέλλει αὐτοῦ τοὺς εὐγενεστάτους παραστάτας μας καὶ τρεῖς πληρεξουσίους μας, καὶ δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι θέλουν εἰσακουσθῇ εἰς τὰ δίκαιά των προβλήματα, ὡς πρὸς τὴν περίστασιν ταύτην.

31 ἰουνίου 1824, ἐκ Σπετσῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν δικσωθέντων ψαριανῶν,

Ἀναγνώστης Μοναρχίδης,— Ἰωάννης Δ. Μαμούνης,— Νικόλαος Ἀλεξάνδρου,— Δ. Χ. Κοτζιας,— Μαρώ.λης Μπαλαμπάνος.

Τὸ Βουλευτικὸν σῶμα κατὰ συνέπειαν τῶν ἀναφορῶν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν διασωθέντων ψαριανῶν καὶ τῶν πληρεξουσίων καὶ παραστατῶν, ἐποιήσατο τὰ ἑπόμενα πρακτικὰ καὶ προβούλευμα εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν.

(Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς)

Τῆς 2 Ἰουλίου 1824.

Ἀνεγνώσθη ἀναφορὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν διασωθέντων ψαριανῶν, ἀποκριτικὴ εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦ Βουλευτικοῦ, δι' ἧς συνιστῶσι τοὺς ἀπεσταλμένους πληρεξουσίους καὶ παραστάτας των· ἀνεγνώσθη ἀναφορὰ τῶν εἰρημένων πληρεξουσίων καὶ παραστατῶν δι' ἧς προβάλλουσι τρία τινά·

ά.) Ὅτι ἡ Διοίκησις νὰ φροντίσῃ εἰς τὸ νὰ καθαρισθῇ ἡ νῆσός των ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, καὶ νὰ ὀχυρωθῇ διὰ νὰ κατοικήσωσιν ἐκ δευτέρου εἰς αὐτήν.

β'.) Νὰ δοθῶσι πρὸς τὰ πλοῖά των τὰ ἀναγκαῖα διὰ νὰ ἐκπλεύσωσι μετὰ τῶν λοιπῶν· καὶ

γ'.) Νὰ δοθῇ πόρος ζωῆς εἰς τοὺς ἐπιζήσαντας ψαριανοὺς ἕως νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των. Σκέψεως γενομένης ἐνεκρίθησαν ὡς δίκαια καὶ συμφέροντα τὰ προβαλλόμενα, ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ ά. καὶ β'. ἔγεινε νὰ ἐνεργηθῶσιν ἀκολούθως· περὶ δὲ τοῦ γ'. ἐνεκρίθη νὰ γίνῃ κάθε φροντὶς διὰ νὰ οἰκονομηθῶσι κατὰ τὸ παρὸν αἱ φαμελίαι τῶν ψαριανῶν, καὶ ἐγένετο τὸ προβούλευμα ὑπ' αριθ. 964, καὶ ἐστάλη πρὸς τὸ Ἐκτελ. μετὰ τῆς ἀναφορᾶς διὰ τῶν βουλευτῶν κυρίων Ν. Χρυσογέλου, καὶ Γκίκα Καρακατσάνη.

Ἰδοὺ καὶ τὸ πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν προβούλευμα.

Περ. β'. ἀριθ. 964.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἀπὸ τῆς ἐσωκλείστου ἀναφορᾶς τῶν πληρεξουσίων ψαριανῶν ἀδελφῶν πληροφορεῖται τὸ Σ. τοῦτο σῶμα τὰ εὔλογα καὶ δίκαια αἰτήματά των, τὰ μὲν ἄλλα δεκτὰ καὶ ἀκολούθως· τὸ δὲ περὶ ἐξοικονομήσεως τῶν φαμελιῶν καὶ τῆς τροφῆς, ὡς μὴ ἐπιδεχόμε-

νον ἀναβολὴν, συσταίνεται καὶ αὖθις πρὸς τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα νὰ ἐνεργηθῇ, καθὼς καὶ οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἐνεργεῖται ἀνενδότως· στέλλονται ἐπὶ τούτῳ καὶ οἱ βουλευταὶ Κύριος Γκίκας Καρακατσάνης, καὶ Νικόλαος Χρυσόγελως, νὰ εἴπωσι καὶ διὰ ζώσης.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 2 ἰουλίου 1824.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α. Γραμματεὺς,
Ἰω. Σκανδαλίδης.

Τὸ Βουλευτικὸν ἔπεμψε καὶ πρὸς τοὺς ψαριανοὺς τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Περ. β'. ἀριθ. 971.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς ζηλωτὰς τοῦ καλοῦ ἀδελφοὺς ψαριανούς.

Ἀνεγνώσθη ἐν τῷ βουλευτηρίῳ τὸ διὰ τῶν πληρεξουσίων σας σταλὲν ἔγγραφον· ἐπῄνεσε τὸ Βουλευτικὸν τὸν ζῆλον καὶ τὰ γενναῖα φρονήματά σας. Τοιαῦτα τῳόντι περιεμένοντο ἀπὸ τοὺς μεγαλοψύχους ψαριανοὺς, οἵτινες καταφρονοῦντες τοὺς κινδύνους, πολέμου καὶ θαλάσσης, δὲν ἦτο δίκαιον νὰ μικροψυχήσωσι διὰ τὴν τῆς τύχης καταδρομήν· ἐστὲ βέβαιοι, ὅτι ὅλον τὸ ἔθνος θέλει συνδράμει, ὡς καὶ δίκαιον καὶ πρέπον, εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς πατρίδος σας καὶ προπυργίου ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Ἐντοσούτῳ ἐλήφθη φροντὶς παρὰ τῆς Διοικήσεως, καὶ διὰ τὴν ἀτομικὴν ἐξοικονόμησιν, καὶ ἤδη ἀνενδότως καταγίνεται, ὡς περὶ τούτου σᾶς γράφει καὶ τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα· μεγαλοψυχεῖτε ἀδελφοί! καὶ ὁ θεὸς θέλει μᾶς βοηθήσει, καθὼς καὶ ἕως τώρα.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 4 ἰουλίου 1824.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α'. Γραμματεὺς
Ἰω Σκανδαλίδης.

Οἱ ψαριανοὶ, ἐνῷ εἰσέτι ἐσπάραττον τὰ σώματα τῶν πεσόντων καὶ καέντων συγγενῶν των, ἐνῷ αἱ γοεραὶ κραυγαὶ τῶν αἰχμαλωτισμένων συζύγων καὶ τέκνων των ἐβόων εἰς τὰς ἀκοάς των, καὶ ἐνῷ ἡ τέφρα τῶν οἰ-

κιῶν των εἰσέτι ἐκάπνιζεν, ἐθεώρησαν σύμφορον εἰς τὸν ἀγῶνα νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰ ἐρείπια τῆς ἀποτεφρωμένης πατρίδος των, καὶ ἐκεῖθεν ν' ἀναλάβωσι νέους ἀγῶνας καὶ μέχρις ἐσχάτης ῥανίδος τοῦ αἵματός των νὰ καταδιώκωσι τὸν ἐχθρόν. Τὸ Βουλευτικὸν νομίσαν ἐπωφελεῖς τὰς προτάσεις των τὰς παρεδέχθη ὡς δικαίας καὶ συμφερούσας εἰς τὸν ἀγῶνα. Καὶ αἱ μὲν δύω αἰτήσεις των εἶπε νὰ ἐνεργηθῶσιν ἀκολούθως, τὴν δὲ τρίτην παρεδέχθη καὶ προτείνει εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν νὰ καταβληθῇ πᾶσα φροντὶς διὰ νὰ οἰκονομηθῶσι· διότι ἡ ἐξοικονόμησις τῶν φαμελιῶν καὶ ἡ τροφὴ δὲν ἐπιδέχεται ἀναβολήν. Τὸ δὲ Ἐκτελεστικόν, καίτοι ἔχον τὴν ἔγκρισιν τοῦ Βουλευτικοῦ καὶ γνωρίζον τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξοικονομήσεως, οὔτε ἐξοικονόμησιν, οὔτε τροφὴν ἔπεμψεν εἰς τὰς πεινώσας οἰκογενείας τῶν ψαριανῶν. Καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν δυστυχίαν των καὶ ταλαιπωρίαν των οἱ ψαριανοὶ λαμβάνουσιν ἐπαινετικὰ καὶ παρηγορητικὰ ἔγγραφα, ὡς νὰ ἐγέμιζον αὐτὰ τὴν πεινῶσαν κοιλίαν των καὶ νὰ ἐνέδυον τὴν γυμνότητά των.

Τὰ δὲ ἄλλα δύο ζητήματα τὰ γενόμενα δεκτὰ ἀπὸ τὸ Βουλευτικὸν, ἡ κάθαρσις τῆς νήσου των καὶ ἡ ἐξόπλισις τῶν πλοίων των ἂν καὶ σωτήρια διὰ τὸ ἔθνος, τὸ μὲν πρῶτον παντελῶς δὲν ἐνηργήθη, τὸ δὲ δεύτερον κατωτέρω ῥηθήσεται ὁποίαν ἐνέργειαν ἔλαβεν.

Οἱ πρόκριτοι τῶν Σπετσῶν αὐτόπται τῆς δυστυχίας τῶν ψαριανῶν συναισθανόμενοι τὴν πεῖναν, γύμνωσιν καὶ τὸ ἀνυπόδητον τῶν ἀδελφῶν των, ἔγραψαν καὶ αὐτοὶ περὶ ἐξοικονομήσεως τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν πρὸς τὴν Διοίκησιν.

'Αριθ. 2496.

Πρὸς τὴν ὑπερτάτην.

Δὲν ἐξιστοροῦμεν τὴν ἐλεεινὴν τῶν διασωθέντων ἀδελφῶν μας

ψαριανῶν κατάστασιν, διὰ νὰ μὴ καταλυπήσωμεν τὴν πολυμέριμνον ἅμα καὶ εὐαίσθητον ψυχὴν τῆς κοινῆς μητρὸς Διοικήσεως· αὐτοὶ οἱ γενναῖοι πρόμαχοι τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν καταστροφήν των χρήζουσι πάντων· καθόσον βάλλομεν λοιπὸν ὑπὸ τὴν πρόνοιαν τῆς ὑπερτάτης τὴν τούτων ἐξοικονόμησιν.

Ἐκ Σπετσῶν, τὴν 25 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς Ν. Σπετσῶν.

Οὔτε ἀπὸ τὴν ἀναφορὰν ταύτην τῶν προκρίτων τῶν Σπετσῶν ἡ Διοίκησις συνεκινήθη· οὐχὶ κοινὴ μήτηρ, ὡς λέγουσιν αὐτὴν οἱ σπετσιῶται, ἀλλὰ μητρυιὰ ἂν ἦτο, μητρυιὰ σκληρὰ καὶ ἀπάνθρωπος, πάλιν ἤθελε συγκινηθῇ ἡ ψυχή της καὶ ἤθελε βοηθήσῃ τοὺς χρήζοντας ἀπάντων προγόνους της. Πῶς δὲν θέλει ἐλεεινολογήσει ὁ ἱστορικὸς τὴν τόσην ἀπανθρωπίαν καὶ ἀναισθησίαν τῆς Διοικήσεως;

Ἅμα ἐπέστρεψαν οἱ πληρεξούσιοι τῶν Ψαρῶν εἰς Σπέτσας, ἡ ἐπιτροπὴ ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν μὲ πληρεξούσιον.

Ὑπερτάτη Διοίκησις!

Σήμερον ἔφθασαν οἱ εὐγενέστατοι πληρεξούσιοί μας, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐπληροφορήθημεν τὴν ὅσην φροντίδα δεικνύει περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν διασωθέντων ψαριανῶν εἰς τὴν τιμαλφῆ των πατρίδα Ψαρὰ, περὶ τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πολεμικῶν μας πλοίων καὶ περὶ τοῦ προσωρινοῦ πόρου εἰς τοὺς διασωθέντας ψαριανούς. Ὅλα ταῦτα μὲ μεγίστην εὐχαρίστησιν καὶ εὐγνωμοσύνην τὰ ἤκουσαν ὅλοι οἱ πατριῶταί μας καὶ ἓν μόνον ἰσχυρὸν αἴτιον τοὺς κρατεῖ ἀργοὺς, ἡ ἔλλειψις προσωρινῆς κατοικίας τῶν φαμελιῶν· διότι οἱ ἀδελφοὶ Σπετσιῶται ἐμβαρκάρουν ἤδη τὰς φαμέλίας των, καὶ εἴμεθα διασμένοι ν' ἀσφαλίσωμεν καὶ τὰς ἰδικάς μας συμποσουμένας περίπου τέσσαρες χιλιάδες. Ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἀποστέλλομεν αὐτοῦ τὸν πατριώτην μας Κ. Ἰω. Μαρκὴν Μιλαήτην, πληρεξούσιον, διὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ μέρους ὅλων τῶν διασωθέντων τὸ φρούριον τῆς Μονεμβασίας διὰ προσωρινὴν κατοικίαν τῶν

φαμελιῶν μας· καὶ ἡ προσωρινὸν πόρον ζωῆς, ἡ πόρον τοῦ νὰ ἐκπλεύσουν τὰ πολεμικά μας πλοῖα· διότι οἱ ναῦταί μας διὰ τοῦ μισθοῦ οἰκονομοῦν τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἡ δὲ ὑπερτάτη Διοίκησις μένει ὁπωσοῦν ἀνενόχλητος καὶ ὁ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγὼν κατὰ τοῦ τυράννου γίνεται ἀγὼν ἐκδικήσεως. Ταῦτα ἐξαιτούμεθα, καὶ παρακαλοῦντες ἐλπίζομεν, δίκαια ὄντα, ν' ἀπολαύσωσιν οἱ δυστυχεῖς πατριῶται ψαριανοί.

Τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως εὐπειθεῖς πατριῶται.

Τὴν 4 ἰουλίου 1824, Σπέτσαι.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν διασωθέντων ψαριανῶν,

Χ. Ἀναγν. Δομεστίνης,—Ἀ. Μοναρχίδης,—Ἰω. Δ Μαμούνης,—Μανώλης Μπαλαμπάνος,— Δ. Χ. Ἰω. Κοτζιάς.

Οὔτε διὰ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης κατώρθωσαν νὰ λάβωσι περίθαλψιν· παρεχώρησε μόνον ἡ Διοίκησις εἰς αὐτοὺς τὸ φρούριον τῆς Μονεμβασίας.

Ἐπιστρέψας εἰς Σπέτσας ὁ πληρεξούσιός των Ἰωάννης Μ. Μιλαήτης, ἀνήγγειλε τὰ τῆς ἀποστολῆς του, καὶ ὅτι τὸ φρούριον τῆς Μονεμβασίας τοὺς χορηγεῖται διὰ προσωρινὴν κατοικίαν· ἡ ἐπιτροπὴ τότε ἀπέστειλεν ἑτέρους πληρεξουσίους μὲ τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

Ὑπερτάτη Διοίκησις.

Σήμερον ἔφθασεν ἐδῶ ὁ εἰς τὰ αὐτόσε σταλεὶς παρ' ἡμῶν πατριώτης μας Κ. Ἰωάννης Μαρκῆς Μιλαήτης, ὁ ὁποῖος διὰ ζώσης φωνῆς μᾶς εἶπεν ὅτι ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις ἑτοίμασε τὴν διαταγὴν διὰ τὴν εἰς Μονεμβασίαν μετακόμισίν μας· ἀλλ' αἱ χθεσιναὶ περὶ Ψαρῶν χαροποιαὶ εἰδήσεις ἔδωκαν αἰτίαν εἰς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν νὰ προσπαθῇ τὴν εἰς Ψαρὰ μετακόμισίν μας, τοῦτο ὅλοι οἱ πατριῶταί μας· καὶ πλήρεις χαρᾶς μένουν εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν πρόνοιαν τῆς Ὑπερτάτης Διοικήσεως· ἀλλὰ κατὰ τὸ παρὸν πολλὰ αἴτια τοὺς ἐμποδίζουν διὰ νὰ μετακομισθῶσιν ἀμέσως εἰς Ψαρά. Πρῶτον εἶναι ἀνάγκη νὰ δοθῇ ἡ διαταγὴ περὶ τῆς εἰς Μονεμβασίαν μετακομίσεώς μας, διὰ ν' ἀσφαλισθῶμεν ἐκεῖ, καὶ ἀκολούθως μετακομιζόμεθα εἰς Ψαρὰ, ὅταν ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις λά-

δῃ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς ὀχύρωσιν τῶν Ψαρῶν, ἀπὸ κανόνια (διότι, ὡς εἶναι γνωστὸν, τὰ κανόνια τῶν Ψαρῶν ἐπάρθησαν ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα), ἀπὸ πολεμεφόδια, στρατιώτας καὶ ὀχυροτειχήσεις, καὶ ὅσα ἄλλα εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς ἀσφάλειαν τῶν Ψαρῶν καὶ τῶν μελλόντων νὰ κατοικήσωσιν. Ὅθεν στέλλομεν ἐπίτηδες δύο πατριώτας μας πληρεξουσίους τοὺς κυρίους Ἰωάννην Μήκαρον καὶ Ἀνδρέαν Βόγιον, παρακαλοῦντες τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν νὰ τοὺς δοθῇ ἡ διαταγὴ τῆς Μονεμβασίας ὅσον τάχιστα κριθῇ, διὰ νὰ δυνηθῶμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἐνεργήσωμεν ὅλοι ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος.

Ἐκ Σπετσῶν, τὴν 7 Ἰουλίου 1824.

Ἡ πενταμελὴς ἐπιτρ. τῶν διασωθέντων ψαριανῶν,

Ἀ. Μοναρχίδης,—Ἰω. Μαμούνης,—Δ. Χ. Κοτσιᾶς,—Μ. Μπαλαμπάνος.

Ἂν καὶ δὲν ἐλάμβανον περίθαλψιν καὶ πόρον, ἐφύλαττεν ὅμως ἡ ἐπιτροπὴ τὸ ὀφειλόμενον σέβας, ἀγγέλλουσα εἰς τὴν Διοίκησιν τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ψαριανῶν διὰ τὴν προσπάθειαν τὴν ὁποίαν δεικνύει ἵνα τοὺς περιθάλψῃ καὶ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν νῆσόν των. Θεωροῦντες δὲ ὅτι οἱ Σπετσιῶται προσπαθοῦν ν' ἀσφαλίσωσι τὰς οἰκογενείας αὐτῶν εἰς ἀσφαλῆ τόπον, ὅπως ἐκστρατεύσωσιν, ἐπειδὴ ἔμελλον καὶ αὐτοὶ νὰ ἐκστρατεύσωσιν, ἀπέστειλαν πληρεξουσίους ἵνα λάβωσι διαταγὴν περὶ τῆς καταλήψεως τοῦ φρουρίου τῆς Μονεμβασίας διὰ τὰς οἰκογενείας των. Ἔχοντες δὲ σκοπὸν νὰ ἐπανακάμψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των, προαναγγέλλουσιν εἰς τὴν Διοίκησιν νὰ λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα νὰ ὀχυρώσῃ τὰ Ψαρὰ ἀπὸ πολεμεφόδια, στρατιώτας καὶ ὀχυροτειχήσεις καὶ ὅσα ἄλλα εἶναι ἀναγκαῖα· περὶ δὲ τῶν κανονίων λέγουσιν ὅτι τὰ ἔλαβον τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα· ἐλπίζουσι δὲ ὅτι ἡ Διοίκησις θέλει διατάξει καὶ λάβει αὐτὰ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν της ὅπως ὀχυρώσῃ τὰ Ψαρά. Νομίζοντες δὲ τὴν περίθαλψιν ἐκείνην τοῦ ἑνὸς τετάρ-

του κοιλοῦ εἰς πᾶσαν ψυχὴν ἐφήμερον, οἱ ἐπίτροποι καὶ πληρεξούσιοι ἀπήτουν κατ' ἐπανάληψιν.

Μετὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐννέα πλοίων εἰς Ψαρὰ ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἐποίησε καταγραφὴν τῶν διασωθέντων καὶ φονευθέντων ψαριανῶν καὶ διασωθέντων καὶ αἰχμαλωτισθέντων πλοίων· καὶ κατὰ τὰς καταγραφὰς ταύτας διεσώθησαν οἰκογένειαι χίλιαι ἑκατὸν ὀγδοήκοντα μία, ἤτοι ψυχαὶ 3614· ἐφονεύθησαν εἰς Ψαρὰ ἄνδρες 344 ἐκτὸς τῶν γυναικῶν καὶ παίδων, καὶ τῶν αἰχμαλωτισθέντων καὶ πνιγέντων γυναικοπαίδων. Τὰ σώματα τῶν εἰς τὴν θάλασσαν ῥιφθεισῶν γυναικῶν ἵν' ἀποφύγωσι τὰ δεινὰ τῆς αἰχμαλωσίας, ὠθούμενα ὑπὸ τῶν κυμάτων ἐρρίφθησαν εἰς τὰς νήσους Τῆνον, Μύκωνον, Ἄνδρον καὶ Νάξον· ἐγνωρίσθησαν δὲ ἀπὸ τὰ φορέματά των. Διεσώθησαν δὲ πλοῖα πολεμικὰ δεκαὲξ καὶ πυρπολικὰ ἑπτὰ καὶ πλοῖα μικρὰ σχεδὸν ἑκατόν· ἀπὸ τοὺς τούρκους δὲ συνελήφθησαν πολεμικὰ πλοῖα δώδεκα, δύω πυρπολικὰ καὶ ἐπέκεινα τῶν ἑκατὸν βρικιογολετομυστίκων, ἐκτὸς τῶν μικροτέρων.

Ἂν καὶ ἀκριβὴς καταγραφὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ψαριανῶν δὲν ὑπῆρξεν, ἀλλὰ κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ πληθυσμοῦ ὃν ἐσημείωσα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπαναστάσεως, τῶν χιλίων τριακοσίων οἰκογενειῶν (σελ. 105) καὶ ψυχῶν ἓξ χιλιάδων πεντακοσίων, ἀπωλέσθησαν οἰκογένειαι ἑξ ὁλοκλήρου ἑκατὸν δέκα ἐννέα καὶ ψυχαὶ σχεδὸν τρεῖς χιλιάδες. Ἡ δὲ καταγραφὴ τῶν φονευθέντων ψαριανῶν, ὡς γενομένη ἐκ μνήμης παρέλειψε πολλούς.

Τῶν δὲ παροικούντων εἰς Ψαρὰ οὔτε καταγραφὴ ὑπῆρχεν, οὔτε ἐγένετο τοιαύτη μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν, οὔτε ἠδύνατο νὰ γίνῃ διὰ τὴν ἔνθεν κἀκεῖθεν διασποράν των· ὅθεν εἶναι ἄγνωστος ὁ ἀριθμὸς

τῶν διασωθέντων, φονευθέντων καὶ αἰχμαλωτισθέντων· λέγω μόνον ὅτι οἱ δυστυχεῖς οὗτοι, εὑρίσκοντες εἰς Ψαρὰ πόρον ζωῆς καὶ ἀσφάλειαν τῆς τιμῆς των διέμενον ἐκεῖ πολλοί.

Περὶ δὲ τῶν μισθωτῶν στρατιωτῶν ἂν καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἦτο γνωστὸς, τῶν οἰκογενειῶν των ὅμως ἦτο ἄγνωστος· πόσοι δὲ διεσώθησαν ἐξ αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των καὶ πόσοι ἐφονεύθησαν καὶ αἰχμαλωτίσθησαν, διὰ τὴν ἔλλειψιν καταγραφῆς, ἐπίσης εἶναι ἄγνωστον.

Τοῦρκοι δὲ κατὰ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἔχω ἐφονεύθησαν πολλοί· ἰδοὺ αἱ πληροφορίαι.

Ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν Νικόλαος Ἀποστόλης κατὰ τὴν θαλασσοπλοΐαν του, τὴν ἡμέραν τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν, ἀπήντησε τὴν γαλλικὴν φρεγάταν, ἡ Γαλατέα, καὶ ἐπληροφόρησε τὸν πλοίαρχον τὰ περὶ τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν· ἔθεσε δὲ ἕνα τῶν ἀξιωματικῶν του εἰς τὴν φρεγάταν, ἥτις ἔφθασε τὴν δευτέραν, ἤτοι τὴν 23 ἰουνίου, εἰς Ψαρά. Ὁ γάλλος πλοίαρχος ἠρώτησε τὸν Καπετὰν-πασσᾶ ἂν ἐφονεύθησαν πολλοὶ ὀθωμανοί· ὁ δὲ πασσᾶς τὸν ἀπήντησεν ὅτι εἰς τὴν ἀπόβασιν ἐχάθησαν τρεῖς χιλιάδες πεντακόσιοι ἄνδρες. Ὁ γάλλος πλοίαρχος ἀπῆλθε μὲ τὴν λέμβον μέχρι τοῦ νησίου τοῦ ἁγίου Νικολάου· ἐκεῖ ἦτο φρεγάτα ὀθωμανικὴ ἠγκυροβολημένη διατηροῦσα τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν δύο νησίων· ἐκ τοῦ νησίου δὲ τοῦ ἁγίου Νικολάου ἔπεσαν εἰς τὴν θάλασσαν δύω ψαριανοὶ, τοὺς ὁποίους ἔλαβεν ὁ γάλλος πλοίαρχος εἰς τὴν λέμβον του καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Καπετὰν-πασσᾶ, ὅστις τοῦ ἔκαμε λόγον ὅτι ἔλαβεν ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ νησὶ καὶ ὅτι δύω ἄλλαι κορβέται γαλλικαὶ ἔλαβον ἀπὸ τὸ ἀρκτικὸν μέρος, ἀπὸ τὸ μοναστήριον, διακοσίους· τὸν ἐπρόσθεσε νὰ μεσιτεύ-

σῃ ὅπως παραδοθῶσιν οἱ ἐν τοῖς νησίοις τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ Δασκαλιοῦ, καὶ τοῦ ὑπεσχέθη τὴν ζωήν των. Ὁ γάλλος πλοίαρχος ἀπήντησεν ὅτι τὴν διάσωσιν τῶν κινδυνευόντων ἀπαιτεῖ ἡ φιλανθρωπία· διὰ δὲ τὴν μεσιτείαν εἶπον ὅτι δύναται νὰ τὴν κάμῃ· ἀλλὰ νὰ τοὺς παραλάβῃ εἰς τὴν φρεγάταν του καὶ οὐχὶ νὰ τοὺς ἀφίσῃ εἰς χεῖράς του· ὁ Καπετὰν-πασσᾶς δὲν παρεδέχθη τὴν πρότασίν του καὶ οὕτως ὁ γάλλος πλοίαρχος δὲν ἐμεσίτευσεν.

Οἱ δὲ αἰχμαλωτισθέντες ψαριανοὶ ἐπληροφοροῦντο παρὰ τῶν τούρκων τὰ ἑξῆς· «ὅτι ὁ στρατὸς συνέκειτο ὑπὲρ τὰς εἴκοσι πέντε χιλιάδας, ὅτι δὲν ἤλπιζον νὰ εὕρωσι τοσαύτην ἀντίστασιν καὶ ὅτι ἀπὸ τὸν στρατὸν καὶ τὰ πληρώματα ἐφονεύθησαν ὑπὲρ τὰς δώδεκα χιλιάδας.»

Ὁ δὲ Ἰωάννης Γ. Ἀνδρουλὴς, αἰχμάλωτος, ἐκέρδισε τὴν εὔνοιαν τοῦ Τοπὰλ-πασσᾶ καὶ ἕνεκα ταύτης ἐφιλιώθη μὲ τοὺς σημαντικοὺς τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου πλοιάρχους καὶ ἀξιωματικούς· οὗτος μὲ ἔγραψε τὰς κάτωθι πληροφορίας.

Κύριε!

Περὶ τῶν πληροφοριῶν ἃς μὲ ζητεῖτε, εἰς τὸ διάστημα τῆς αἰχμαλωσίας μου, σᾶς τὰς γράφω ὅσας μὲ ἐδιηγήθηκαν οἱ ἴδιοι τοῦρκοι, πλοίαρχοι καὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ στόλου.

Α΄. Μὲ εἶπον ὅτι πολεμικὰ πλοῖα δίκροτα, φρεγάδες, κορβέτες καὶ βρίκια ἦτον ἑξήκοντα· τὰ δὲ μικρὰ, κανονοφόροι, μαρτῆγοι καὶ καΐκια, τὰ ὁποῖα ἐμπεριεῖχον τὰ πρὸς ἀπόβασιν στρατεύματα ἦσαν τριακόσια καὶ τὰ ὁποῖα, ὡς μὲ ἀνέφερον πολλάκις οἱ ἴδιοι τοῦρκοι, ἔφερον ἓξ χιλιάδας γιαννιτσάρους ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ τέσσαρες χιλιάδες ἀλβανοὺς ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ 18 χιλ. ἐξ ἀνατολῆς.

Β΄. Τυχαίως δὲν ἦλθεν εἰς Κάναλον, ἀλλ' ἐξ ἐντολῆς καὶ σχεδίου ἑνὸς μηχανικοῦ Ἱσπανοῦ, ὅστις ὠνομάζετο Γιουζέπος· αὐτὸς πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως εὑρίσκετο εἰς Ψαρὰ καὶ ἐπεστάτει εἰς τὴν

κατασκευὴν τῆς προκυμαίας, αὐτὸς λοιπὸν ὁ προδότης ἦτον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς τουρκίας καὶ ὀλίγον πρὸ τῆς καταστροφῆς ἦλθεν εἰς Ψαρὰ κατὰ διαταγὴν τοῦ Καπετὰν-πασσᾶ, καὶ ὡς ἔχων σχέσιν μὲ τοὺς ἰδικούς μας, ἀνυπόπτως κατεσκόπευσεν ὅλην μας τὴν νῆσον καὶ τὰ ὀχυρώματα, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψας εἰς τὸν Καπετὰν-πασσᾶ ἔδωσεν αὐτὸς τὸ σχέδιον τῆς ἀποβάσεως, ὡς γνωρίζων τὸ ἀφύλακτον μέρος. Σᾶς προσθέτω ὅτι αὐτὸν τὸν προδότην τὸν εἶδον πολλάκις εἰς τὴν ναυαρχίδα τοῦ Χουσρὲφ πασσᾶ, καὶ πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἀπέθανεν εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ μισθοδοσίας καὶ παράσημα, τιμηθεὶς δι' αὐτήν του τὴν προδοσίαν καὶ χαίρων τὴν εὔνοιαν τῶν πασσάδων.

Γ'. Περὶ τῶν τοῦ Παλαιοκάστρου ἐφόδων γνωρίζω, ὅτι εἰς τὸ διάστημα τῶν δύο ἡμερῶν ἔγιναν ἓξ ἀλλεπάλληλοι ἔφοδοι, καὶ εἰς τὴν ἑβδόμην ἔγινεν ἡ πυρπόλησίς του. Ἡ φθορὰ ἥτις ἔγινεν εἰς τοὺς τούρκους ἐκ τῆς ἀντιστάσεως τοῦ Παλαιοκάστρου ἦτο μεγάλη, καθότι οἱ ἰδικοί μας ἔῤῥιπτον τὰ κανόνια μὲ μισδράλια.

Δ'. Περὶ τῶν φονευθέντων τούρκων, ἤκουσα ἀπὸ τὸ ἴδιόν των στόμα ὅτι ἐφονεύθησαν τόσον πολλοὶ ὅσους δὲν ἤλπιζον ποτὲ νὰ χάσουν, καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν μανιώδεις ἐναντίον μας, ὅσον δὲ καὶ ἂν ἤθελον νὰ ἐλαττώσουν τὸν ἀριθμὸν τῶν φονευθέντων, ὅλοι ὅμως ἔλεγον τὰς 12 χιλιάδας.

Αὐτὰς τὰς πληροφορίας ὅπου σᾶς γράφω δύνασθε νὰ τὰς θεωρῆτε ὡς βασίμους, καθότι τὰς ἤκουσα ἀπὸ τοὺς ἰδίους τούρκους.

Ἐν Ἑρμουπόλει, τὴν 12 μαρτίου 1860.

Ἰω. Γ. Ἀνδρουλής.

Περὶ δὲ τῆς μάχης τῶν Ψαρῶν ἔλαβον πολλὰς πληροφορίας ἀπὸ ἄνδρας ψαριανοὺς καὶ μὴ, οἵτινες τὰς ἔλαβον ἀπὸ τούρκους, καθὼς καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοὺρκον εὑρεθέντα εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν· πᾶσαι δὲ σχεδὸν συμφωνοῦν μὲ τὰς καταχωρουμένας.

Κατὰ τὴν σημείωσιν ἑνὸς ἐπισήμου Ἕλληνος ὑπαλλήλου παρὰ τῷ τουρκικῷ στόλῳ τότε, καὶ τώρα κατέχοντος τὰς ὑψηλοτέρας θέσεις, ὁ ὀθωμανικὸς στόλος ὅταν ἐκίνησε κατὰ τῶν Ψαρῶν ἔλαβε στρατιώτας ἀπὸ

Κωνσταντινούπολιν 4 1/2 χιλ. ἀπὸ Δαρδανέλια 2,700, ἀπὸ Θεσσαλονίκην Ἀλβανοὺς 9 χιλ. καὶ ἀπὸ Μιτυλήνην καὶ τὰ ἀντίκρυ μέρη Ἁγιασμάτι, Ἀδραμῆτι, καὶ Περγαμον 7 1/2 χιλ.

Προσθέτει δὲ ὅτι καὶ ἀπὸ τὰ πληρώματα ἐξῆλθον μέγα μέρος. Πρὸς τούτοις τὸ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι γαλλικὸν πολεμικὸν πλοῖον καταμετρῆσαν τὰ νερὰ εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου Ψαρῶν ἔλαβε συνέντευξιν μετὰ τοῦ ναυάρχου Χουσρέφη καὶ τοῦ ἀνήγγειλε τὰς διαφόρους θέσις εἰς τὰς ὁποίας ἠδύνατο νὰ κάμῃ ἀπόβασιν.

Ἔπεσαν δὲ κατὰ τὰ λεγόμενα τῶν τούρκων 7 1/2 χιλ. ἀλλ' ὁ δώσας τὰς πληροφορίας ταύτας ὑποθέτει κατὰ τὰ λεγόμενα διαφόρων ὀθωμανῶν ἀξιωματικῶν ὅπου ἐμπιστευτικῶς τὸν εἶπον, ὅτι ἕως 11 χιλ. ἀπωλέσθησαν.

Ἰδοὺ αἱ προδοσίαι τῶν Ψαρῶν αἱ ἀνωτέρω· ἀλλὰ τὰ Ψαρὰ κατὰ τὴν ὀχύρωσιν ἣν εἶχον, οὔτε ἕνεκα τῆς καταμετρήσεως τῶν ὑδάτων, καὶ τῶν πληροφοριῶν ἃς ἔδωκεν ὁ πλοίαρχος γάλλος διὰ τὴν ἀπόβασιν εἰς τὸν Καπετὰν-πασσᾶ, οὔτε τὸ σχέδιον τοῦ προδότου ἱσπανοῦ Γιουζέπου περὶ τῆς ἀποβάσεως, οὔτε ἄλλων ἀγνώστων εἰς ἐμὲ κατασκόπων σχέδια ἐδύναντο νὰ συντελέσωσιν εἰς τὸ νὰ τὰ κυριεύσῃ ὁ Καπετὰν-πασσᾶς. Τὰ Ψαρὰ κατεστράφησαν ἀπὸ τὰς ἑξῆς αἰτίας· ά.) διότι ἡ ἑλληνικὴ Διοίκησις δὲν ἔβγαλε τὸν στόλον ὅταν ἔδει· β'.) ὅτι τὰς προδοσίας ἐβοήθησαν καὶ τὰ στοιχεῖα φέροντα τὴν γαλήνην. Ἀνέμου ὅμως πνέοντος, ὁ ἐχθρὸς ἤθελε προσβάλλει τὰ Ψαρὰ εἰς τὸ μεσημβρινὸν καὶ δυτικὸν μέρος ὅπου ἦτον εὔκολον δι' ἀπόβασιν· ἀλλ' εἰς αὐτὰ οὐχὶ μόνον νὰ κάμῃ ἀπόβασιν δὲν ἐδύνατο, ἀλλ' οὔτε νὰ πλησιάσῃ· καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος· διότι τὰ μὲν πυρπολικὰ ἤθελον

καταδιώξει τὰ μεγάλα ἐχθρικὰ πλοῖα καὶ τὰ ἀπομακρύνωσιν ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ βοηθήσωσι τὰ μικρὰ εἰς τὸ νὰ κάμωσιν ἀπόβασιν, τὰ ὁποῖα ἄνευ βοηθείας τῶν μεγάλων δὲν ἐδύναντο νὰ πλησιάσωσι τὰ Ψαρὰ, ἕνεκα τοῦ πυροβολισμοῦ καὶ τουφεκισμοῦ· ἔχοντα λοιπὸν καὶ τὸν ἄνεμον ἐναντίον ἤθελον ἀπομακρυνθῆ καὶ αὐτὰ καὶ ματαιωθῆ ὁ σκοπὸς τοῦ ἐχθροῦ.

Κατὰ τὰς πληροφορίας λοιπὸν ταύτας ὁ ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων ὀθωμανῶν εἶναι πολύς· καὶ ἡ ἔκφρασις δὲ τοῦ Καπετὰν πασσᾶ ὅτι ἔχασε 3,500 κατὰ τὴν ἀπόβασιν, δεικνύει ὅτι ἐχάθησαν πολλοὶ καὶ ἴσως διπλάσιοι καὶ τετραπλάσιοι καθ' ὅλην τὴν μάχην.

Δύω προσέτι τινὰ βεβαιοῦσι τὴν πληθὺν τῶν φονευθέντων· ά.) ὁ ἐπιβιβασμὸς τῶν στρατευμάτων εἰς Σίγρι· διότι αὐτὰ ἐπεβιβάσθησαν τακτικῶς εἰς ὅλα τὰ πολεμικὰ πλοῖα καὶ πλοιάρια, κατὰ δὲ τὴν ἀναχώρησίν των ἀπὸ Ψαρὰ ἀνεχώρησαν ἀτάκτως μὲ μόνα τὰ πλοιάρια. Τοῦτο δεικνύει τὴν ἐλάττωσιν τῶν στρατευμάτων του. β'.) Ὁ Καπετὰν-πασσᾶς μὴ ἔχων στρατιωτικὴν δύναμιν δὲν ἐκινήθη κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἀπεσύρθη εἰς Μιτυλήνην διὰ νὰ στρατολογήσῃ ἐκ νέου νέα στρατεύματα, καὶ στρατολογήσας ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Σάμου· τοῦτο δεικνύει ἐπίσης τὴν ἐλάττωσιν τῶν στρατευμάτων του.

Περιέγραψα λεπτομερῶς τὴν νῆσον τῶν Ψαρῶν, τὰς ὠχυρομένας θέσεις καὶ μὴ, τὰ κανόνια, τοὺς ὡπλισμένους ἄνδρας, τὴν τοποθέτησιν αὐτῶν καὶ τῶν πλοίων (ἴδε πίνακας ὄπισθεν), τὰ καθ' ἕκαστα τῆς μάχης ἀπὸ τὴν παρασκευὴν μέχρι τῆς πέμπτης, ἤτοι ἀπὸ τὴν 20 ἰουνίου μέχρι τῆς 26, καθ' ἣν ἡμέραν ἐγένετο ἡ ἐκπυρσοκρότησις τοῦ νησίου Δασκαλιὸ· καὶ περὶ τῶν φονευθέντων ἑλλήνων καὶ τούρκων, καὶ ὅτι ὁ Καπετὰν-πασσᾶς ἀντὶ νὰ κινήσῃ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐξ ἀδυναμίας

στρατιωτικῆς δυνάμεως ἀπεσύρθη εἰς Μιτυλήνην ἵνα στρατολογήσῃ ἐκ νέου. Ἔγραψα δὲ ταῦτα πάντα διὰ νὰ κρίνῃ ὀρθῶς τὰ περὶ τῶν Ψαρῶν ὁ ἱστορικὸς τῆς νέας Ἑλλάδος.

Ὁ Καπετὰν-πασσᾶς μὴ ἔχων στρατιωτικὴν δύναμιν νὰ κινήσῃ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἔλαβε τὰ λαφυραγωγηθέντα πλοῖα ἀπὸ Ψαρὰ καὶ ἀνεχώρησεν ἀφήσας εἰς Ψαρὰ πλοιάρια καὶ φρουρὰν στρατιωτῶν, καὶ ἠγκυροβόλησεν εἰς Μιτυλήνην. Τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα ἀπελθόντα εἰς Ψαρὰ εὗρον ἐκεῖ τὸν στολίσκον ἀπὸ πλοιάρια καὶ ὀθωμανούς τινας· τὰ μὲν πλοιάρια κατέστρεψαν, τοὺς δὲ ὀθωμανοὺς περιώρισαν εἰς οἰκίας τινάς. Τὰ δὲ ὀρειχάλκινα κανόνια τῶν Ψαρῶν εἶχον καταβιβάσει οἱ ὀθωμανοὶ εἰς τὸν κάτω αἰγιαλὸν ἀπὸ τὸ Παλαιόκαστρον· ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασαν νὰ τὰ λάβωσι καὶ ἔκειντο ἐκεῖ (α).

Ὁ ναύαρχος τῆς Ὕδρας ἔγραψεν εἰς τὸ κοινὸν αὐτοῦ ἐκ Ψαρῶν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Χθὲς τὸ πρωῒ ἤλθομεν ἐδῶ καὶ εὑρόντες εἴκοσι πέντε περίπου ἐχθρικὰ πλοῖα εἰς τὸν λιμένα, ἓν βριγαντῖνον καὶ τὰ λοιπὰ σαλούπαις, τὰ ὁποῖα ἀμέσως ἄρχιζαν νὰ μᾶς κανονίζουν, βλέποντες τὸν ἐχθρὸν ἀπροφύλακτον, ἐκάμαμεν ἀπόβασιν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ λιμεναρίου· οἱ ἐχθροὶ ἰδόντες τὴν ἀπόβασιν, ἐκίνησαν μερικοὶ εἰς ἀπάντησιν τῶν ἰδικῶν μας, ἀλλὰ τραπέντες εἰς φυγὴν ἀπὸ τὴν ὁρμὴν τῶν ἐδικῶν μας, ἄλλοι ἔπεσαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀπ' αὐτοὺς ἄλλοι ἐπνίγησαν, καὶ ἄλλοι ἐμβαρκαρίσθησαν εἰς τὰ πλοῖά των, ἑκατὸν δὲ πεντήκοντα περίπου ἐκλείσθησαν εἰς ἓξ ἢ ὀκτὼ ὁσπήτια· Τότε τὰ ἐχθρικὰ, βλέποντα τὸν κίνδυνον, καὶ ἐλπίζοντα, ὅτι ὄντες ἀραγμένοι δὲν θέλομεν τοὺς προφθάσει, ἐσυκώθηκαν εἰς τὰ πανιὰ, ἀλλὰ τόσον ἀτάκτως, ὥστε ἔγιναν ἕνας σωρὸς,

(α) Ἴδε εἰς τὸν Β'. τόμον, εἰς τὰ ἀπομνημονεύματα τῶν ἐκστρατειῶν, εἰς τὰ τῆς ἀνακτήσεως τῶν Ψαρῶν, τὸ γεγονὸς διὰ τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος κανόνια καὶ τὰ καθ' ἕκαστα τῆς ἐκστρατείας.

καὶ ὅλα ὁμοῦ ἐφαίνοντο ὡς ἓν μένον πλοῖον, καὶ ἀραγμένοι ἀκόμη φεύγοντας δὲν ἐλλείψαμεν νὰ τοὺς βλάψωμεν ἀρκετά. Ἀφοῦ ὅμως ἐσυκώθημεν εἰς τὰ πανιὰ, ὦ πόσος φόβος τῶν τούρκων· τότε ὅλα ἄναψαν ἀπὸ τὰ μπαλαμισδράλια τῶν πλοίων μας· ἓν ἐξ αὐτῶν ἐκάη, τρία ἐβουλήσαμεν, καὶ τὰ λοιπὰ ὅλα ἔπεσαν εἰς τὰ παράλια τῆς Χίου ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Βολισσοῦ, τὰ ὁποῖα ὅλα ἀμέσως ἔβαλαν φωτιὰ καὶ τὰ ἔκαυσαν, ἐκτὸς τριῶν, τοῦ βριγαντίνου, καὶ δύο μικρῶν. Καθὲν ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα εἶχον ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν ἀνθρώπους, ἀλλὰ δὲν ἔμειναν ἐξ αὐτῶν, οὔτε τὸ ἑκατημόριον, καὶ πολλοὶ ἀπελπιζόμενοι, ἔπιπτον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγοντο. Ἀπὸ τοὺς ἐδικούς μας εἷς μόνος ἐφονεύθη ἀπὸ τὴν ναυαρχίδα, (α) καὶ δύο ἐλαβώθησαν· ὁ εἷς ἐλαβώθη εἰς τὴν ξηρὰν, τρεῖς ἐλαβώθησαν ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦ Κ. Γ. Σαχτούρη, καὶ εἷς μόνος ἀπ' ἐκεῖνο τοῦ Κ. Λ. Πινώτση· οὗτος ὅμως ἀπὸ τὸ ἴδιον κανόνι δι' ἀπροσεξίας· τοὺς ὁποίους ὅλους στέλνομεν ἐπίτηδες μὲ τὸν παρόντα Α. Μάνεζην εἰς αὐτοῦ τε διὰ νὰ ἰατρευθοῦν.

Ἐλπίζομεν ἡ καταστροφὴ αὕτη τῶν εἰς Ψαρὰ ἐχθρῶν ὅτι θέλει διαλύσει τὰ κατὰ τῆς Σάμου σχέδια τοῦ ἀλιτηρίου, ὁ ὁποῖος καθὼς ἐπληροφορήθημεν ἀπὸ δύο τούρκους, τοὺς ὁποίους ἐπίασεν ὁ ναύαρχος Ψαρῶν Κ. Ν. Ἀποστόλης, ἐμελέτα κατὰ τῆς Σάμου ἔφοδον φρικτωτάτην.

Ἡ σκηνὴ τῆς καταστροφῆς τῶν ἐχθρῶν μόλις ἐκράτησεν ἀπὸ τὰς τρεῖς ἕως εἰς τὰς ὀκτὼ ὥρας· ἀμέσως λοιπὸν ἰδόντες τὸ τέλος ἐκινήσαμεν διὰ τὰ Ψαρὰ, διὰ νὰ εὕρωμεν τοὺς ἀνθρώπους μας, τοὺς ὁποίους μὲ τὴν βίαν ἀφήσαμεν ἐκεῖ, ὅταν ἐσυκώθημεν εἰς τὰ πανιά. Σήμερον τὸ πρωῒ ἐφθάσαμεν πάλιν ἐδῶ καὶ ἀράξαμεν, ὅπου εὑρόντες τοὺς ἐναπομείναντας ἐχθροὺς κρατοῦντας ἀκόμη εἰς τὰ ὁσπήτια, ἐδιορίσαμεν δύο πλοῖα διὰ νὰ ἔμβουν εἰς τὸν λιμένα νὰ τοὺς κανονίσουν· μὲ δεύτερον θέλετε εἰδοποιηθῆ καὶ περὶ τούτου.

Ἡμεῖς μένομεν ἐδῶ κατὰ τὸ παρὸν διὰ νὰ ἐμβαρκάρωμεν τὰ κανόνια, τὰ ὁποῖα οἱ τοῦρκοι ἄφησαν ὅλα· δι' αὐτὰ δὲ ἀφοῦ ἔγινεν ἀρκετὴ λογοτριβὴ, διὰ νὰ μὴ φέρωμεν σκάνδαλον καὶ σκορ-

(α) Ἐφονεύθησαν καὶ εἰς τὰ ψαριανὰ πλοῖα· (ἴδε τὰ περὶ ναυμαχιῶν Ἀπομνημονεύματά μου).

πίσῃ ὁ στόλος ἐστέρξαμεν νὰ ἐμβαρκαρισθοῦν εἰς τρία πλοῖα, ἓν ἐδικόν μας, ἓν σπετσιώτικον καὶ ἓν ψαριανόν. Εὐκόλως συμπεραίνετε, ὅτι καθεὶς θέλει τὰ ὑπάγει ὅπου τὸν συμφέρει, ἡ δὲ ἀπόφασις τῆς διανομῆς των μένει εἰς τὴν σεβαστὴν Διοίκησιν· ὅθεν ἡ εὐγενεία σας πρὶν φύγουν ἀπ' ἐδῶ τὰ εἰρημένα τρία πλοῖα ἔχετε καιρὸν νὰ γράψετε ὅπου ἀνήκει, καὶ νὰ οἰκονομήσετε τὸ πρᾶγμα. Μετ' ὀλίγον δὲ σκοπεύομεν νὰ κινήσωμεν κατὰ τοῦ λοιποῦ βυζαντινοῦ στόλου, εἰδεμὴ θέλομεν ἔλθει εἰς τὰς Καβοκολώνας εἰς τόπον ἁρμοδιώτερον εἰς τὴν παρατήρησιν τῶν ἐχθρικῶν κινημάτων, καὶ αὐτοῦ θέλετε μᾶς στείλει καὶ τὰ λοιπὰ πλοῖα καὶ μπουρλότα· θέλετε στείλει καὶ τὸ ἀνώτερον μπουρλότον εἰς τὸ αὐτὸ μέρος διὰ νὰ μᾶς προσμένῃ, ἐνθυμηθῆτε ὅμως νὰ μᾶς στείλετε καὶ τὴν γολέτταν τοῦ Κ. Α. Μαντζιόρου ὡς ἀναγκαίαν, καθὼς γνωρίζετε.

Ἀδελφοί! ἡ ἀκαταστασία καὶ ἀνυποταξία τῶν ἰδικῶν μας, ἐκτὸς μερικῶν, εἶναι μεγάλη καὶ φοβοῦμαι ὅτι πολλὰ ὀγλήγορα θέλομεν σκροπίσει· ὅθεν ἀνάγκη πᾶσα νὰ γράψετε ἓν γράμμα κοινὸν πρὸς ὅλους, ἀνάλογον μὲ τὰς περιστάσεις καὶ ἱκανὸν νὰ τοὺς κάμῃ νὰ γνωρίσουν τὰ χρέη των. Μένω μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας.

Ὅλος πρόθυμος τῆς εὐγενείας σας.

Ἐκ Ψαρῶν, τὴν 4 Ἰουλίου 1824.

Ὁ πατριώτης,

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

Ἅμα ἐπανῆλθον τὰ πλοῖα τῶν ψαριανῶν καὶ τῶν Σπετσιωτῶν ἀπὸ Ψαρὰ εἰς Σπέτσας, ἔμαθον οἱ ψαριανοὶ τὰ συμβάντα εἰς Ψαρὰ μὲ τοὺς συναδέλφους των· λύπη δὲ τότε καὶ ἀγανάκτησις ἐκυρίευσεν ὅλους. Ὡς νὰ μὴν ἤρκουν εἰς τοὺς δυστυχεῖς Ψαριανοὺς τὰ καταμαστίζοντα αὐτοὺς δεινά, πεῖνα, γύμνωσις, ἀνυποδησία, αἰχμαλωσία καὶ φόνοι τῶν οἰκείων καὶ συγγενῶν, ἐν ἑνὶ λόγῳ ἡ στέρησις πάντων, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ λάβωσι καὶ τὴν περιφρόνησιν ἀπὸ ἐκείνους, οἵτινες, ὡς ἤλπιζον, ἔπρεπε νὰ χύσωσι βάλσαμον εἰς τὰς πληγάς των. Οἱ συνάδελφοί των σπετσιῶται πληροφορηθέντες καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς ἐδικούς των τὰ συμβάντα εἰς Ψαρὰ καὶ βλέ-

ποντες καὶ τὴν ἀθλίαν τῶν ψαριανῶν θέσιν, δὲν ἐνέκριναν τὰ συμβάντα εἰς Ψαρὰ, καὶ διὰ τοῦτο οἱ πρόκριτοι αὐτῶν ἀπέστειλαν τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν πρὸς τὴν Διοίκησιν.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Εὐχῆς ἔργον ἦτον, ὦ Σεβαστὴ, ἵνα ἤθελον κατατεθῇ τῆς δυστυχοῦς νήσου Ψαρῶν τὰ κανόνια εἰς τρία καράβια καθὼς πρότερον συνεφωνήθη, διότι εὐκολώτερον ἤθελον διασωθῇ καὶ χρησιμεύσει εἰς τὰς κοινὰς ἀνάγκας· ἀλλ' αὐτὰ ἔγιναν ἁρπαγὴ ἀπὸ ὅλα τὰ συνθέτοντα τὸν ἑλληνικὸν στόλον καράβια καὶ κινδυνεύουσι νὰ πωληθῶσι, καὶ νὰ γίνωσι θῦμα τῆς ἰδιωτικῆς πλεονεξίας. Μὲ ἀγανάκτησιν μεγίστην ἐβεβαιώθημεν σήμερον τοῦτο, καὶ μὲ κοινὴν γνώμην τῶν ἐγκατοίκων ἐγράψαμεν σφοδρῶς εἰς τὸν στόλον μας, νὰ μὴ τολμήσωσι νὰ πωλήσωσι τὸ παραμικρὸν, ἀλλ' ὅλα ἐδῶ νὰ τὰ μεταφέρωσιν· ὁμοίως δὲ ἐγράψαμεν καὶ εἰς τὸν τῆς Σύρας ἔπαρχον, νὰ μὴ συγχωρήσῃ εἰς κανένα ἀγορὰν τοιούτων πραγμάτων, καὶ ἐνταυτῷ ἴσα τῆς ἐπιστολῆς μας νὰ διασπείρῃ εἰς τὰς λοιπὰς νήσους ἕως νὰ τὸν προφθάσῃ Σεβαστὴ περὶ τούτου διαταγή. Ἐκτὸς τούτου τοῦ πικροῦ θεάματος, ἐδοκίμασαν καὶ ἄλλα δεινὰ οἱ ἄθλιοι ψαριανοὶ ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους· ἓξ ἑπτὰ χιλιάδες κοιλὰ σιτάρι εὑρεθὲν εἰς τὴν νῆσόν τους διηρπάγη καὶ ἐκεῖνο ὡσαύτως· δὲν ἐσυγχωρήθη εἰς αὐτοὺς οὔτε κἂν νὰ λάβωσι μέρος ἐκ τῶν εὐτελεστάτων εἰς τὴν νῆσόν των πραγμάτων, διὰ νὰ σκεπάσουν τὴν γύμνωσίν τους, τὰ ὁποῖα ὡς ἀξιοκαταφρόνητα, δὲν ἐκατεδέχθησαν νὰ πάρουν οἱ τοῦρκοι· καὶ τὸ χείριστον, μὲ λόγους ἐγκικτικοὺς καὶ ὑβριστικοὺς τοὺς ἀπεμάκρυναν τῶν πραγμάτων τους. Γυμνοὶ λοιπὸν, πεινασμένοι καὶ καταφρονούμενοι ἐπιστρέφουσιν ἐνταῦθα, τὴν μὲν λύπην . . . ἔχοντες εἰς τὸ πρόσωπον, τὴν δὲ ἀγανάκτησιν εἰς τὴν καρδίαν. Γενναίως ἤθελον ὑποφέρει καὶ τὴν γύμνωσιν καὶ τὴν πεῖναν, ἀλλ' ἡ περιφρόνησις ἐφάνη εἰς αὐτοὺς πρᾶγμα πάντι ἀνάξιον εἰς ἄνδρας ὑπὲρ τοῦ Γένους ἀγωνισθέντας καὶ ὑπερναυμαχήσαντας· δι' ὃ ἀφέντες τὸν στόλον καὶ πολεμικὰ καὶ ἡφαίστεια πλοῖα ἔφερον ἐνταῦθα, καὶ μόνον λόγοι ἀπελπισίας καὶ ἀγανακτήσεως ἐξέρχονται τοῦ στό-

ματος αὐτῶν. Ὅτι κατάκαρδα λυπούμεθα καὶ συμπάσχομεν τὸ γνωρίζει ὁ διερευνῶν τὰς ἀνθρωπίνους καρδίας, ἀλλ' ἐνταυτῷ φοβούμεθα, μὴ ἡ ἀπόγνωσις αὕτη τοὺς φέρῃ νὰ πράξουν ἔργον ἐπισφαλέστατον δι' ἑαυτοὺς καὶ ὀλεθριώτατον δι' ἡμᾶς. Μόνη ἡ Σ. δύναται νὰ εὕρῃ τὰ μέσα νὰ τοὺς παρηγορήσῃ καὶ ἀπὸ τὴν ἐπελθοῦσαν καταστροφὴν καὶ ἀπὸ τὰς ἐνεστῶσας ὀδύνας λαμβάνουσα πρόνοιαν καὶ περὶ τῶν φαμελιῶν αὐτῶν, καὶ περὶ τῶν πλοίων. Τοῦτο ἤθελε θεραπεύσει τὰς τεθλιμμένας αὐτῶν ψυχὰς, καὶ ἤθελε διερεθίσει καὶ τὸν ζῆλον καὶ ἄλλων ἀγωνιζομένων ἀδελφῶν, ἐνταυτῷ δὲ ἤθελε τοὺς ματαιώσει ἀπὸ τοῦ νὰ πράξουν τὶ ἀνάξιον καὶ ἀπευκταῖον. Γνωρίζομεν τὴν μητρικὴν φιλοστοργίαν τῆς Σ. ὅθεν κρίνομεν νὰ περιττολογῶμεν πρὸς αὐτὴν ταύτας τὰς ἀληθείας, μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν βραχυλογίαν, μόλον ὅτι καθάπτονται ἡμῶν τῶν ἰδίων.

Ἐκ Σπετσῶν, τὴν 10 ἰουλίου 1824.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Σπετσῶν.

Ὁ ναύαρχος Μιαούλης ἀναγγέλλων εἰς τὸ κοινὸν τῆς Ὕδρας τὸ γεγονὸς λέγει «ἐστρέξαμεν νὰ ἐμβαρκαρισθοῦν εἰς τρία πλοῖα·» ἐννοεῖτε ὅτι ἐντολὴν εἶχε δώσει εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ὑδραίους νὰ λάβωσιν ὅλα τὰ κανόνια τῶν ψαριανῶν καὶ ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ ἔρις. Ὁ ναύαρχος ἀκολουθεῖ· «εὐκόλως συμπεραίνετε ὅτι καθεὶς θέλει »τὰ ὑπάγει ὅπου τὸν συμφέρει, ἡ δὲ ἀπόφασις τῆς διανομῆς των μένει εἰς τὴν Σεβαστὴν Διοίκησιν. Ὅθεν ἡ »εὐγενεία σας πρὶν φύγουν ἀπ' ἐδῶ τὰ εἰρημένα τρία »πλοῖα, ἔχετε καιρὸν νὰ γράψητε ὅπου ἀνήκει καὶ νὰ οἰ»κονομήσετε τὸ πρᾶγμα.» Ἄγνωστον μοὶ εἶναι τὶ ἔγραψε τὸ κοινὸν τῆς Ὕδρας κατὰ συνέπειαν τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ναυάρχου της· ὅπως ὅμως καὶ ἂν ἔγραψε δὲν ἐμιμήθη τὸ κοινὸν τῶν Σπετσῶν καὶ δὲν ἔγραψεν ὅπως ἔγραψε τοῦτο εἰς τὸν στόλον του καὶ εἰς τὸν ἔπαρχον Σύρου καὶ εἰς τὴν Διοίκησιν. Ἂν καὶ τὸ κοινὸν τῆς Ὑδρας τοιαύτην πρόνοιαν ἐλάμβανε, τὰ κανόνια δὲν ἤθε-

λον γίνει ἁρπαγὴ τῆς ἰδιοτελείας, ὡς λέγουσιν οἱ πρόκριτοι Σπετσῶν, καὶ δὲν ἤθελον πωληθῆ· ἀναγγέλλων ὁ ναύαρχος Μιαούλης ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς διανομῆς των μένει εἰς τὴν Διοίκησιν, ἠδύνατο ὁμοῦ μὲ τοὺς πλοιάρχους τῆς μοίρας του καὶ τοὺς ἄλλους ναυάρχους καὶ πλοιάρχους τῶν δύω νήσων νὰ ἐμποδίσωσι τὴν πώλησίν των·

Οἱ πρόκριτοι τῶν Σπετσῶν ἀναγγέλλουσιν εἰς τὴν Διοίκησιν. «Ἐκτὸς τούτου τοῦ πικροῦ θεάματος, ἐδοκί»μασαν καὶ ἄλλα δεινὰ οἱ ἄθλιοι ψαριανοὶ ἀπὸ τοὺς ἡ»μετέρους . . . . . δὲν ἐσυγχωρήθη εἰς αὐτοὺς οὔτε »κἂν νὰ λάβωσι μέρος τῶν εὐτελεστάτων . . . . . διὰ »νὰ σκεπάσουν τὴν γύμνωσίν τους . . . . . μὲ λόγους »ἐγκικτικοὺς καὶ ὑβριστικοὺς τοὺς ἀπεμάκρυναν τῶν »πραγμάτων τους· γυμνοὶ, πεινασμένοι . . . . .»

Οἱ συνάδελφοι τῶν ψαριανῶν ὑδραῖοι καὶ σπετσιῶται δὲν ἐμιμήθησαν τὸν τῆς γραφῆς Σαμαρείτην, ὅπως χύσωσιν ἔλαιον εἰς τὰς πληγὰς τῶν συναγωνιζομένων ἀδελφῶν των, ἀλλὰ μὲ ἄγκυστρα, ἐγκικτικοὺς καὶ ὑβριστικοὺς λόγους ἔξεσαν τὰς πληγάς των καὶ ἔλαβον ἀπὸ τοὺς τραυματισμένους συναδέλφους των τὰ ῥάκη, ἅτινα αἱ ἀσεβεῖς τῶν βαρβάρων χεῖρες, ὡς εὐτελέστατα, δὲν κατεδέχθησαν νὰ λάβωσι. Καὶ τί ἄλλο σκληρότερον ἠδύνατο νὰ γίνῃ κατὰ τῶν ψαριανῶν, οἵτινες ἀπώλεσαν μαχόμενοι ὑπὲρ τῶν ὅλων πᾶν ὅ,τι εἶχον, καὶ πάλιν ἐκστρατεύσαντες γυμνοὶ ἐπολέμουν, ἀπὸ τὸ νὰ ὑβρισθῶσι ἐν τῷ πεδίῳ αὐτῷ τῆς μάχης; Μὴ συγκινηθεῖς, φίλε ἀναγνῶστα, κατωτέρω θέλεις ἰδεῖ καὶ τὴν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως περιφρόνησιν καὶ θέλεις θλιβεῖ περισσότερον.

Ἔλαβον δὲ οἱ συνάδελφοι των δέκα χιλιάδες κοιλὰ σίτου (α).

(α) Οἱ ψαριανοὶ δι' ἀπροβλέπτους περιστάσεις ἐπρόβλεπον σίτον

Ἡ Διοίκησις ἐὰν εἶχε τῳόντι πατριωτισμὸν καὶ καλῶς ἐννόει τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους ὤφειλε μετὰ τὴν ἀνάκτησιν τῶν Ψαρῶν νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν προθυμίαν καὶ τὰς προτάσεις τῶν ψαριανῶν, καὶ νὰ διατάξῃ νὰ δοθῶσι τὰ πυροβόλα εἰς αὐτοὺς, ἀντὶ νὰ γίνωσι λάφυρα τῆς ἁρπαγῆς καὶ τῆς πλεονεξίας, καὶ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν ἐκ νέου ὀχύρωσιν τῆς νήσου των· εἰς δὲ τὰ πληρώματα τῶν ὑδραιοσπετσιωτικῶν πλοίων νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτὰ τὸ ἀντίτιμον τῶν κανονίων, ὡς ἀποζημίωσιν· νὰ προσδιορίσῃ δὲ ἀπὸ τὰ χρήματα τοῦ δανείου ποσότητα τινὰ, ὡς αὐτὴ ἡ Διοίκησις καὶ τὸ Βουλευτικὸν ὑπεσχέθησαν διὰ τῶν καταχωρισθέντων βουλευμάτων καὶ διαταγῶν πρὸς τοὺς ψαριανοὺς, διὰ τὴν ἀποκατάστασίν των εἰς Ψαρὰ καὶ ὀχύρωσιν τῆς νήσου των. Ἐπανερχόμενοι οἱ ψαριανοὶ εἰς τὰ ἐρείπια καὶ τὴν κόνιν τῶν οἰκιῶν των ἤθελον γίνει καὶ αὖθις τὸ προπύργιον τῆς Ἑλλάδος, καὶ τότε διὰ τῆς τόλμης, τῆς ἀνδρίας καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ των ἤθελον κατασταθῶσι καὶ αὖθις ἰσχυροὶ, ἤθελον καταδιώκει τὸν ἐχθρὸν, ὡς καὶ πρότερον, εἰς τὴν ἑστίαν του καὶ ἤθελον ἀντικρούει ἀσφαλέστερον τὰς προσβολὰς τοῦ ἐχθροῦ, ὡς διδαγμένοι ὑπὸ τῆς πείρας.

Ἂν ἡ Διοίκησις ἐξετέλει τὴν πατριωτικὴν ταύτην πρότασιν τῶν ψαριανῶν ἤθελε δείξει εἰς τὸν κόσμον τὴν σύνεσιν καὶ τὸν πατριωτισμόν της, εἰς δὲ τὸν ἐχθρὸν τὴν δύναμίν της· ὁ δ' ἐχθρὸς δι' ὅσα ἔπαθε δὲν ἤθελε κινήσει δευτέραν κατὰ τῶν Ψαρῶν ἐκστρατείαν· καὶ οὕτωμένοντα προπύργιον τὰ Ψαρὰ ἤθελον εἶσθαι ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν διαπραγμάτευσιν τῶν συνθηκῶν της.

Ἀλλ' ἡ Διοίκησις ἀπεῖχε πολὺ τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ

καὶ τρόφιμα καὶ εἶχον γέμουσαν ἀποθήκην σίτου, ἣν ἔλαβον τὰ πληρώματα.

τῶν αἰσθημάτων τῶν Ψαριανῶν, καὶ τοῦ κοινοῦ τῆς Ἑλλάδος συμφέροντος· καὶ εἰς οὐδὲν ἐλογίσατο τὰς προτάσεις τῶν ψαριανῶν καὶ τὰς περιεφρόνησεν, ἐνῷ ὤφειλεν αὕτη καὶ ἂν οἱ ψαριανοὶ δὲν ἤθελον νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των, χάριν τῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους νὰ τοὺς παρακινήσῃ, νὰ τοὺς ἐνθαῤῥύνῃ καὶ νὰ τοὺς χορηγήσῃ τὰ μέσα καὶ νὰ τοὺς ὑποχρεώσῃ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα των.

Τὰ κανόνια τῶν ψαριανῶν τὰ ληφθέντα ἀπὸ τὰ ὑδραιοσπετσιωτικὰ πλοῖα ἐπωλήθησαν· ὅσα δ' ἔλαβον οἱ ψαριανοὶ τὰ ἀπεβίβασαν εἰς Μονεμβασίαν, περιμένοντες τὴν Διοίκησιν νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς Ψαρὰ καὶ τότε νὰ μεταχειρισθῶσι τὰ κανόνια ἐκεῖνα πρὸς ὀχύρωσίν των· ἀπελπισθέντες ὅμως ὅτι θὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς Ψαρὰ τὰ ἐπώλησαν, κινδυνεύοντος τοῦ Μεσολογγίου καὶ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐδαπάνησαν τὸ ἀντίτιμόν των εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος· ἐξέπλευσαν δηλαδὴ εἰς βοήθειαν τοῦ Μεσολογγίου καὶ εἰς Σάμον καὶ ἔδωκαν συνδρομὴν εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς.

Ἐὰν ἡ λαφυραγώγησις τῶν ψαριανῶν ἐγένετο μόνον ἀπὸ τὰ πληρώματα, ἴσως ἤθελε τὸ συγχωρήσει ἡ ἱστορία, ἀλλὰ τὰ πυροβόλα ἔγειναν λάφυρα συστηματικῶς ἀπὸ τοὺς ναυάρχους καὶ πλοιάρχους, ἡ δὲ Διοίκησις παρεδέχθη τὴν πρᾶξιν. Εἴθε τὰ λάφυρα ταῦτα νὰ μὴν ἐγίνοντο, εἴθε οἱ συνάδελφοι τῶν ψαριανῶν νὰ ἐζήτουν ἀμοιβὴν διὰ τὰ πυροβόλα ἀπὸ τὴν Διοίκησιν, καὶ εἴθε ἡ Διοίκησις νὰ ἐλάμβανε τὴν ἀνήκουσαν πρόνοιαν δι' αὐτά. Εἴθε ἐπὶ τέλους νὰ μὴν ὑπῆρχον τὰ ἔγγραφα ταῦτα καὶ ἐγὼ νὰ μὴν εὑρισκόμην παρὼν εἰς τὰς σκηνὰς τῶν πικρῶν τούτων θεαμάτων, ἵνα μὴ τὰ ἱστορήσω.

Ἡ ἀναφορὰ τῶν προκρίτων Σπετσῶν ἀναγινωσκομένη εἰς τὴν ἱστορίαν, ἂς συνοδεύεται μὲ τὴν εὐγνωμοσύνην μου.

Μετὰ τὴν πτῶσιν τῶν Ψαρῶν αἱ δύο νῆσοι, Ὕδρα καὶ Σπέτσαι, ἐζήτησαν στρατιωτικὴν δύναμιν ἀπὸ τὴν Διοίκησιν ἵνα ὀχυρωθῶσιν, ἡ μὲν Ὕδρα τέσσαρας χιλιάδας, αἱ δὲ Σπέτσαι δύω. Ἡ Διοίκησις διέταξε τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὰς βορείους Σποράδας ὁπλαρχηγοὺς νὰ μεταβῶσιν εἰς Ὕδραν.

Περ. 6'. ἀριθ. 2861.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς Ὕδρας.

Ἐλήφθη τὸ ἀπὸ 18 τοῦ τρέχοντος διὰ τοῦ γραμματοκομιστοῦ ἐρχομένου ἀπὸ Σκόπελον· ἡ Διοίκησις δὲν ἔλλειψε στέλουσα τὸν ἴδιον γραμματοκομιστὴν πρὸς τοὺς ἐκεῖ ὁλυμπίους καπετανέους διατάττουσα αὐτοὺς ν' ἀπεράσωσιν ἅπαντες μὲ τὰς φαμελίας των εἰς τὴν νῆσον ταύτην, ὅπως ὀχυρωθῇ περισσότερον εἰς κάθε ἐνδεχομένην ἐχθρικὴν ἀπόβασιν· ὁ αὐτὸς ἀποστέλλεται αὐτόθεν, διὰ νὰ δώσετε καὶ ἡ εὐγένειά σας τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας.

Τὴν 18 Ἰουλίου 1824, Ναύπλιον.

Ὁ πρόεδρος. *Ὁ προσ. γεν. Γραμματεύς.*

Ἰδοὺ καὶ ἡ διατσγὴ πρὸς τοὺς ὁπλαρχηγοὺς ὁλυμπίους.

Περ. 6'. ἀριθ. 2862.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς γενναίους καπετανέους καὶ λοιποὺς ὁλυμπίους.

Ἡ Διοίκησις μετὰ χαρᾶς ἀνέγνωσε τὴν ἀναφοράν σας καὶ εἶδεν ἐξ αὐτῆς τὴν προθυμίαν καὶ τὸν διακαῆ ζῆλον ὅπου ἔχετε τὸ νὰ πολεμήσετε τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος.

Προλαβόντως ἡ Διοίκησις ἰδοῦσα τὴν τόσην τόλμην τοῦ ἐχθροῦ ὅπου ἔκαμεν ἔφοδον εἰς τὴν νῆσον τῶν Ψαρῶν, τὰς μεγάλας δυνάμεις του, καὶ ὅτι σκοπὸν ἔχει νὰ ἐξοντώσῃ τὴν θαλάσσιόν μας δύναμιν, διέταξε καὶ ἐξέπλευσαν ὅλα ὅσα ἱκανὰ τοῦ πολέμου ἑλληνικὰ πλοῖα, διὰ ν' ἀνθέξουν εἰς τὰς ὁρμάς του· ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἐνδεχόμενον μήπως κάμουν κάμμίαν ἔφοδον, ὡς εἰς τὴν

νῆσον τῶν Ψαρῶν, καὶ εἰς τὰς ἄλλας δύο θαλασσομαχούσας νήσους, ἠθέλησε νὰ τὰς ἐνισχύσῃ στέλλουσα στρατεύματα.

Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐξαρκοῦσαν, διέταξε καὶ ὑμᾶς διὰ τῶν κυρίων προκρίτων τῆς Ὕδρας νὰ ἔλθετε εἰς τὴν νῆσόν των· ἀλλ' ἄχρι τοῦδε δὲν ἐφάνητε, μ' ὅλον ὅτι ἔστειλε καὶ πλοῖα διὰ νὰ σᾶς μετακομίσουν καθὼς καὶ τὰς φαμελίας σας ἐκεῖ· ὅθεν διωρίσθη καὶ αὖθις, ἂν δὲν ἐξεκινήσατε, νὰ μεταβῆτε ὅσον τάχιστα εἰς Ὕδραν· λογίζεται ἀναγκαιοτέρα, ὅπου θέλει σᾶς προμηθεύσωσι καὶ ἀναγκαίας τροφὰς καὶ λοιπά.

Ἡ Διοίκησις ἐλπίζει ἀπὸ τὸν πατριωτισμόν σας ὅτι θέλετε μεταβῆτε ἐκεῖ.

Ἡ Διοίκησις ἐξασφαλίσασα τὰς δύο θαλασσομαχούσας νήσους μὲ στρατιωτικὴν δύναμιν ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκόν της· ἀλλὰ τὸ αὐτὸ καθῆκον ἐπεβάλλετο εἰς αὐτὴν ὅταν μὲ ἱκετευτικὰς χεῖρας τὴν ἐδέοντο ἡ Εὔβοια, ἡ Κρήτη, ἡ Κάσσος καὶ τὰ Ψαρά.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα ἔπεμψε προβούλευμα εἰς τὸ Βουλευτικὸν περὶ αὐξήσεως τῶν πλοίων τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου.

Περ. 6'. ἀριθ. 2601.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικόν.

Ἡ αἰφνίδιος καταστροφὴ τῆς νήσου Ψαρῶν παρὰ τοῦ σουλτανικοῦ στόλου, αἱ μεγάλαι προετοιμασίαι τοῦ σατράπου τῆς Αἰγύπτου κατὰ τῶν ναυτικῶν νήσων καὶ τῆς Πελοποννήσου καταντοῦν τὰ πράγματα τῆς Πατρίδος εἰς κρίσιμον περίστασιν. Ὅθεν εἰς διασκέδασιν τοῦ πανοικοῦ φόβου, ὅστις ἐπροξενήθη διὰ τὴν ἧτταν τῶν Ψαρῶν, διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν νήσων τῆς Πελοποννήσου καὶ λοιπῆς Ἑλλάδος·

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα ἐνέκρινε τὰ ἑξῆς·

Α'. Νὰ ἐκπλεύσωσιν ὅσον τὸ . . . . . κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἐκτὸς τῶν διορισθέντων πενῆντα ἓν πλοίων, καὶ ἄλλα τριά-

κοντα ἐννέα, ὥστε ὁ ἀριθμὸς τούτων νὰ γίνῃ ἐννενήκοντα πλοῖα συναριθμούμενα καὶ τὰ ἀναγκαῖα πυραλωτὰ, ὥστε ἐν καιρῷ χρείας νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο διὰ νὰ κτυπήσωσι κατὰ θάλασσαν καὶ τὸν ἐπερχόμενον αἰγυπτιακὸν στόλον· τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἦναι ἡ πρώτη φροντὶς τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου.

Β΄. Ἐπειδὴ διὰ τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων αἱ δύο ναυτικαὶ νῆσοι ἔχουσι χρείαν στρατιωτικῆς δυνάμεως, ν' ἀποσταλῶσιν εἰς ἑκάστην τούτων ἀπὸ τρεῖς χιλιάδες, τὸ ὁποῖον ἤρχισεν καὶ νὰ ἐνεργεῖται καὶ ἀπεστάλησαν μέρος.

Γ΄. Ἐπειδὴ καὶ ἐνδεχόμενον ὁ αἰγυπτιακὸς στόλος νὰ ζητήσῃ νὰ κάμῃ ἀπόβασιν εἰς τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου, διὰ τοῦτο νὰ συστηθῶσι τρία στρατόπεδα γενικὰ, τὸ μὲν εἰς τὰς Πάτρας τὸ δὲ εἰς Γαστούνην, τὸ δὲ εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον, ἔχοντα ἀρχηγοὺς, τὸ μὲν πρῶτον τὸν Σ. Α. Λόντον, τὸ δε δεύτερον τὸν ὑπουργὸν τοῦ πολέμου Α. παπᾶ Γεωργίου, τὸ δὲ τρίτον τὸν Σ. Παναγιώτην Γιατράκον, μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ πολέμου Διονυσίου Μπούρτζινου . . . . . .

Τὸ δὲ Βουλευτικὸν ἐνέκρινε τὴν πρότασιν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ καὶ ἀπέστειλε τὸ ἀκόλουθον προβούλευμα.

Περ. 6΄. ἀριθ. 995.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ προβουλεύματος, ὑπ' ἀριθ. 2601, περὶ ἐκπλεύσεως καὶ ἑτέρων πλοίων, ὥστε νὰ συμπεριληφθῶσι ἐννενήκοντα, ἐμπεριεχομένων καὶ τῶν ἀναγκαίων ἡφαιστείων, ἔτι καὶ περὶ τῆς κατὰ ξηρὰν ἐκστρατείας. Καὶ περὶ μὲν τοῦ δευτέρου ἀκολούθως δίδεται ἡ γνώμη τοῦ Βουλευτικοῦ, περὶ δὲ τῶν πλοίων ἐγκρίνει καὶ τὸ Βουλευτικόν· εἰς τὰ ὁποῖα νὰ συγκαταλεχθῶσι καὶ ἐκ τῶν ψαριανῶν πλοῖα.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 10 ἰουλίου 1824.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α΄. Γραμματεὺς, Ἰω. Σκανδαλίδης.

Ἐπανελθόντες οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν ψαριανῶν εἰς

Σπέτσας εἶπον πρὸς αὐτοὺς ὅτι ἡ Διοίκησις αὐξήσασα τὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, δὲν συμπεριέλαβεν ὅλα τὰ ἰδικά των πολεμικὰ καὶ πυρπολικά. Ἡ εἴδησις αὕτη τοὺς κατετάραξε καὶ τοὺς κατελύπησε, διότι ἤλπιζον διὰ τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων των νὰ δοθῇ πόρος εἰς αὐτούς. Συνῆλθον δὲ εἰς γενικὴν συνεδρίασιν μὲ κατήφειαν καὶ ἀγανάκτησιν καὶ μὲ ἀπελπισίαν διελύθησαν· ἀπεφάσισαν δὲ τὴν ἀποστολὴν πληρεξουσίων εἰς Ναύπλιον ἵνα αἰτήσουν ὁριστικῶς παρὰ τῆς Διοικήσεως ἵνα συμπαραλάβῃ αὕτη ὅλα τὰ διασωθέντα πολεμικὰ πλοῖα (α) καὶ πυρπολικά. Ἀπέστειλαν δὲ τοὺς πληρεξουσίους μὲ τὴν κάτωθεν ἀναφοράν.

Σεβαστὸν Βουλευτικὸν Σῶμα.

Ἐλήφθη σήμερον τὸ ὑπ' ἀριθ. 2645 σεβαστὸν ἔγγραφον, εἰς τὸ ὁποῖον μὲ ἄκραν μας εὐχαρίστησιν ἴδομεν τὸ εἰς τὴν ὑπερτάτην εὐτυχὲς φθάσιμον τῆς πρώτης δόσεως τοῦ ἐν Ζακύνθῳ ἀποταμιευμένου μέρους τοῦ δανείου, καὶ ὅτι μὲ δευτέραν εὐκαιρίαν περιμένεται καὶ ἡ δευτέρα δόσις, προτρέποντές μας ἐνταυτῷ νὰ στείλωμεν δύο εὐϋπολήπτους πατριώτας μας. Διὰ τοῦτο κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς ὑπερτάτης Διοικήσεως, ἐξαποστέλλομεν δύο πληρεξουσίους μας τοὺς Κ. Νικόλαον Χ. Δημητράκην καὶ Ἀναγνώστην Μοναρχίδην, οἱ ὁποῖοι διὰ ζώσης φωνῆς θέλουν σᾶς παραστήσει τὰς ἀνάγκας τῶν πλοίων μας καθὼς καὶ τοῦ δυστυχοῦς λαοῦ μας.

Ἐκ Σπετσῶν, τὴν 11 ἰουλίου 1824.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν διασωθέντων ψαριανῶν

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν οὐδόλως κάμει μνείαν εἰς

(α) Τοῦ Νικολῆ Ἀποστόλη, Ἀνδρέου Γιαννίτση, Νικολάου Ἀργύρη, Γ. Σκανδάλη, Ν. Χ. Δημητράκη, Δημητρίου Χ. Ι. Κοτζιᾶ, Γεωργίου Χ. Δημητράκη, Γεωργίου Ἀποστόλη, Ἀνδρέου Δομεστίνη, Γεωργίου Χ. Μικὲ, Νικολάου Χ. Ἀλεξανδρῆ, Νικολάου Καρακωνσταντῆ, Ἐμμανουὴλ Βαλαβάνου, Ἀναγνώστη Τζώτζη, Κωνσταντὴ Χ. Ἀγγελῆ, Ἀναγνώστη Μπουρέκα καὶ ἑπτὰ πυρπολικά.

τὴν ἀναφοράν της περὶ τῆς λύπης καὶ τῆς ἀγανακτήσεως τῶν ψαριανῶν, διότι παρήγγειλε νὰ τὰ ἐκθέσωσι διὰ ζώσης.

Ἡ Διοίκησις τὰ περὶ σχηματισμοῦ καὶ ἐκπλεύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου διέταξεν ὡς ἀκολούθως.

Περ. 6'. ἀριθ. 2733.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν.

Ἡ Διοίκησις διὰ νὰ προλάβῃ τὰ κατὰ θάλασσαν μεγάλα κινήματα τῶν ἐχθρῶν καὶ νὰ ματαιώσῃ τὰ ὀλέθρια σχέδιά των, διέταξε νὰ ἐκπλεύσουν ἐννενῆντα τέσσαρα πλοῖα ἑλληνικά, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μπουρλότων, ἀπὸ τὰς τρεῖς θαλασσομαχούσας νήσους, διὰ ν' ἀπαντήσουν τὰς μεγάλας προπαρασκευὰς τῶν ἐχθρῶν, καὶ τὰ πομπώδη ἐκεῖνα καὶ τὸν καταπυρπολήσουν· ὅθεν τὸ ὑπουργεῖον διατάττεται νὰ δώσῃ τὴν τακτικὴν ταύτην προειδοποίησιν· ἡ νῆσος Ὕδρα νὰ προετοιμάσῃ 47, ἡ νῆσος Σπετσῶν 32, ἡ νῆσος Ψαρῶν 15.

Τὰ ὁποῖα νὰ ἦναι ἕτοιμα καὶ καλῶς ἐφωδιασμένα εἰς κάθε διαταγὴν τῆς Διοικήσεως.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 14 Ἰουλίου 1824.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος* Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ,

Παναγιώτης Μπότασης,— Ἰω. Κωλέττης,— Α. Σπηλιωτάκης.

Ὁ προσωρινὸς γεν. Γραμματεύς,
Π. Γ. Ῥόδιος.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τῆς ἑπομένης ἀναφορᾶς του πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν προσδιορίζει τὴν μηνιαίαν μισθοδοσίαν ἑκάστου πλοίου διὰ τὴν ἐκστρατείαν.

Περ. 6'. ἀριθ. 908.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν.

Ἐλήφθη ἡ ἀπὸ 14 τοῦ ἰσταμένου καὶ ὑπ' ἀριθ. 2733 διατα-

γὴ τῆς Σ. Διοικήσεως, εἰδοποιοῦσα ὅτι διὰ νὰ ματαιωθῶσι τὰ ὁλέθρια σχέδια τοῦ ἐχθροῦ διέταξε νὰ ἐκπλεύσουν ἐννενῆντα τέσσαρα πλοῖα ἑλληνικὰ, ἐμπεριεχομένων καὶ τῶν ἡφαιστείων ἀπὸ τὰς τρεῖς θαλασσομαχούσας νήσους καὶ προσδιορίζει ἑκάστης νήσου τὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων. Ὅθεν καὶ διατάττει τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν νὰ δώσῃ τακτικὴν εἰς τὰς νήσους προειδοποίησιν ὥστε νὰ ἦναι ἕτοιμα καὶ καλῶς ἐφωδιασμένα πρὸς ἔκπλευσιν, ἅμα δοθείσης διαταγῆς τῆς Διοικήσεως.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν θέλει δώσει ὅσον τάχος τὰς ἀνηκούσας διαταγὰς εἰς ἑκάστην νῆσον διὰ νὰ ἑτοιμάσωσιν ὡς δεῖ τὰ διορισθέντα εἰς αὐτὴν πλοῖα· ἀλλὰ ταῦτα διὰ νὰ ἑτοιμασθῶσι καὶ καλῶς ἐφοδιασθῶσιν ὥστε νὰ ἦναι ἱκανὰ πρὸς ἀντιπαράταξιν καὶ ματαίωσιν τῶν σχεδίων τοῦ ἐχθροῦ, ἀναγκαιοῖ κατὰ τὴν χρείαν τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν αἱ νῆσοι, διὰ τὴν προπαρασκευὴν καὶ ἑτοιμασίαν τῶν πλοίων ἑνὸς ἑκάστου, χίλια τάλληρα διὰ τὸν πρῶτον μῆνα καὶ παροῦσαν ἔκπλευσιν, καὶ ταῦτα νὰ μετρηθῶσιν ὅσον τάχος εἰς τὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ πεμφθῶσιν εἰς τὰς νήσους πρὸς ἑτοιμασίαν τῶν πλοίων, ὥστε ἅμα δοθείσης διαταγῆς πρὸς ἐκεῖνα νὰ ἐκπλεύσουν.

Ἀναφέρεται λοιπὸν πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα καὶ καθυποβάλλει ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὰς ἄνω εἰρημένας ἀνάγκας, καὶ εἰ μὲν ἐπιτάξῃ τὴν ἄνωθεν πληρωμὴν τὰ πλοῖα ἑτοιμάζονται καὶ ἐφοδιάζονται καὶ γίνονται ἱκανὰ πρὸς ἀντιπαράταξιν τοῦ ἐχθροῦ, ἄλλως οὔ. Ἂς ἐγκρίνῃ καὶ διατάξῃ τὰ δέοντα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὁδηγιῶν της.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 14 ἰουλίου 1824.

Ἐν ἀπουσίᾳ τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς, Γ. Κ ῶ π α ς.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνει τὴν γνώμην τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν καὶ ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. 6'. ἀριθ. 2752.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐ κ τ ε λ ε σ τ ι κ ὸ ν Σ ῶ μ α,

Πρὸς τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν.

Ἀνεγνώσθη ἡ κατὰ τὴν 14 ἰουλίου καὶ ὑπ' ἀριθ. 908 ἀναφορὰ

τοῦ ὑπουργείου τούτου, ἐκ τῆς ὁποίας παρατηρεῖται, ὅτι διὰ τὴν παροῦσαν ἔκπλευσιν ἀνάγκη εἰς ἕκαστον πλοῖον νὰ δοθῶσι χίλια τάλληρα, διὰ νὰ φθάσωσιν εἰς ἀντιπαρατάξεως κατάστασιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ γνώμη τοῦ ὑπουργείου τούτου ἐνεκρίθη, καὶ διὰ τῆς ἐσωκλείστου διαταγῆς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας θέλει παραλάβει ἐννενῆντα τέσσαρες χιλ. ταλ. ἀριθ. 94,000 καὶ ἐγχειρήσει

εἰς μὲν τὴν Ὕδραν . . . » 47,000
εἰς δὲ τοὺς Σπετσιώτας, . . » 32,000
εἰς δὲ τοὺς ψαριανοὺς, . . » 15,000

Ἐνταυτῷ θέλει διευθύνει καὶ τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας, διορίζον τὴν ἑτοιμασίαν των καὶ ἔκπλευσίν των, ὅσον τὸ δυνατὸν ὀγρήγορα.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 14 ἰουλίου 1824.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος*, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.
Π. Μπότασης,—*Ἰω. Κωλέττης*,—*Α. Σπηλιωτάκης*.
Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς,
Π. Γ. Ῥόδιος.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 919 ἐγγράφου του πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας προσκαλεῖ αὐτὸ νὰ πληρώσῃ εἰς τὰς νήσους διὰ τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου

Εἰς Ὕδραν, τάλ. χιλ. 47,000
Εἰς Σπέτσας, » » 32,000
Εἰς Ψαρὰ, » » 15,000.

Ἄτινα καὶ ἐπληρώθησαν.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ νὰ τεθῇ καὶ ἡ τάξις εἰς τὸν ἑλληνικὸν στόλον ἀπέστειλε τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν.

Περ. β'. ἀριθ. 910.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν,
Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἐπειδὴ καὶ ἡ Διοίκησις τώρα ἔχει πόρον εἰς τὸ νὰ πληρώνῃ τοὺς μισθοὺς τῶν ναυτῶν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, καὶ διὰ νὰ φυ-

λαφθῇ εἰς τὸ ἑξῆς ἡ εὐταξία τῶν πλοίων καὶ ναυτῶν, τὸ ναυτικὸν ἐγκρίνει ὅτι νὰ διορισθῶσιν ἀπὸ τὴν Διοίκησιν δύο ἐπιτροπαὶ θαλασσοπολεμικαὶ, ἡ μὲν εἰς Ὕδραν, ἡ δὲ εἰς Σπέτσας καὶ ἑκάστη τούτων νὰ σύγκειται ἀπὸ τέσσαρα ὑποκείμενα ἐκλελεγμένα καὶ εἰδήμονα τῆς θαλάσσης, ἔχοντα ὑπόληψιν καὶ ἀρετὴν, δύο ἐξ Ὕδρας, δύο ἀπὸ Σπέτσας καὶ δύο ἀπὸ Ψαρὰ, καὶ δύο ἕτερα ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς ἐπικρατείας· καὶ ἡ μὲν τῆς Ὕδρας ἐπιτροπὴ νὰ διορισθῇ εἰς τὸ νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἐξετάζῃ ἑκάστου πλοίου τὸν κατάλογον τῶν ναυτῶν καὶ ἐνταυτῷ νὰ προσδιορίζῃ καὶ τὸν ἀριθ. τῶν ναυτῶν ἑκάστου πολεμικοῦ πλοίου καὶ νὰ ἐκπλεύσῃ μὲ τὰ πλοῖα Ὕδρας· ἡ δὲ ἑτέρα εἰς Σπέτσας ὅπου συνευρίσκονται καὶ τὰ τῶν Ψαρῶν πλοῖα διὰ νὰ κρατῇ τὰ ὅμοια, ἐφωδιασμένα ἀπὸ τοῦ μινιστερίου τῶν ναυτικῶν μὲ τὰς ἀνηκούσας διαταγὰς τῆς ἀδείας καὶ ἐξουσίας τοῦ κλάδου τούτου· καὶ τοιουτοτρόπῳ νὰ φυλάττεται ἡ εὐταξία τοῦ στόλου καὶ ἡ οἰκονομία τοῦ ταμείου.

Προσέτι ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐχθρικὸς στόλος εἶναι διηρημένος εἰς δύο τμήματα, καὶ ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας εἶναι ὁ ἰσχυρώτερος, νὰ διαιρεθῇ καὶ ὁ ἡμέτερος ὁμοίως εἰς δύο τμήματα, ὥστε καὶ ὁ ἰσχυρότερος νὰ ἐκπλεύσῃ κατὰ τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ, ὁ δὲ κατὰ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως· ἵνα εὐοδοθῇ αὕτη ἡ ἔκπλευσις τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου καὶ ματαιώσῃ τὰ κινήματα τοῦ ἐχθρικοῦ, ἀνάγκη πᾶσα νὰ διορισθῇ ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ἐκλέξῃ ἡ μὲν τῆς Ὕδρας τοὺς ἀξίους καὶ δεδοκιμασμένους ἐν ἀνδρείᾳ κυβερνήτας, ἡ δὲ τῶν σπετσιωτῶν τοὺς σπετσιώτας καὶ ψαριανοὺς· καὶ τοιαύτη ἐκλογὴ καὶ τάξις γενομένη, σὺν θεῷ, ἐλπίζεται νίκη ἡμετέρα, καὶ ὄλεθρος τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ κινημάτων αὐτοῦ.

Διὸ καὶ καθυποβάλλει ταῦτα, ὡς ἀναγκαῖα καὶ ἐπωφελῆ, ὑπ' ὄψιν τῆς Διοικήσεως· καὶ ἂς ἐγκριθῶσι καὶ διορίσῃ καὶ ἐκλέξῃ τὰ ὑποκείμενα τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ διατάξῃ τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἐνεργήσῃ τὴν διαταγήν της.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 15 ἰουλίου 1824.

Ἐν ἀπουσίᾳ τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Γ. Κ ῶ π α ς.

Αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται δὲν ἔλαβον χώραν, διότι κύριοι τῶν πλοίων τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἦσαν οἱ πολῖται καὶ οὐχὶ ἡ Διοίκησις· ἐναπέκειτο λοιπὸν εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν πλοίων νὰ τὰ διευθύνωσιν οἱ ἴδιοι εἰς τὰς ἐκστρατίας ἢ νὰ διορίζωσι πλοιάρχους ὁποίους αὐτοὶ ἤθελον.

Ἡ Διοίκησις ἔδωκε τὰς ἀκολούθους ὁδηγίας εἰς τὸν ἑλληνικὸν στόλον διὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν.

Περ. β'. ἀριθ. 2731.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν.

Ἐπειδὴ τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα θέλουν ἔβγῃ ἤδη εἰς τὰ πανιὰ, διὰ νὰ τρέξωσιν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, καὶ νὰ ματαιώσωσι τὰ κατὰ τῆς πατρίδος ἡμῶν ὀλέθρια σχέδιά του, εἶναι ἀνάγκη νὰ συντροφευθῶσι συγχρόνως ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο μὲ τὰς ἐφεξῆς ὁδηγίας·

ά.) Οἱ ναύαρχοι καὶ ὑποναύαρχοι τῶν νήσων Ὕδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν, ὅλοι ὁμοφώνως νὰ τρέξωσιν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, ὁ ὁποῖος μὲ τὰς τελευταίας του δυνάμεις καὶ ἐλπίδας του ἔρχεται ἐναντίον τῆς πατρίδος μας Ἑλλάδος, καὶ καθὰ μεταξύ των ἐσυμβιβάσθησαν νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο μοίρας, ἡ μία νὰ ἰχνηλατῇ τὸν σουλτανικὸν, καὶ ἡ ἄλλη τὸν αἰγυπτιακὸν στόλον, καὶ μὲ ἑλληνικὴν σταθερότητα νὰ ἐμποδίσωσι τὸν ἐχθρὸν, ἂν ἤθελε κινηθῇ ἐναντίον τῶν ἐλευθέρων νήσων, καθὼς ἄδεται.

β'.) Νὰ προσέχωσιν, ὥστε νὰ μὴν ἐγγίσωσι ποσῶς τὴν οὐδετερότητα τῶν ξένων δυνάμεων· ἀλλὰ σεβόμενοι τὰς τοιαύτας σημαίας νὰ μὴν ἐμποδίσουν, ἐπ' οὐδενὶ προφάσει, τὸ ἐμπόριον τῶν πλοίων ξένης ὑπερασπίσεως.

γ'.) Ἐπειδὴ πολλὰ πλοῖα εὐρωπαϊκὰ πιστοποιεῖται ὅτι ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἐπαπειλουμένην ἐκστρατείαν τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ, ἀγκαλὰ καὶ ἐναντίον τῆς οὐδετερότητος, συμβοηθοῦν τὸν ἐχθρὸν μεταφέροντες πολεμεφόδια, στρατεύματα κτλ. καὶ ὡς ἐκ δικαιώματος ἐθνικοῦ, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2652 προκήρυξιν, πρέπει νὰ τοὺς μεταχειρισθῶμεν ἐχθρικῶς, μόλον τοῦτο τοιαῦτα πλοῖα ἡ

Διοίκησις θεωρεῖ εὔλογον νὰ μένωσιν ἀπείρακτα εἰς περίστασιν ὅπου δὲν ἤθελον κάμει παραμικρὰν ἀντίστασιν, νὰ διευθύνωνται εἰς τὴν Διοίκησιν, καὶ πρὸς τοὺς συγκροτοῦντας τὸ πλήρωμα νὰ δεικνύεται κάθε εἶδος φιλανθρωπίας.

Τῇ 14 ἰουλίου, 1824.

(Τ. Σ) *Ὁ πρόεδρος.* *Ὁ γεν. Γραμματεύς.*

Ἐπανελθόντες εἰς Σπέτσας ἐκ Ναυπλίου οἱ πληρεξούσιοι τῶν ψαριανῶν ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς συμπολίτας των, ὅτι τὰς προτάσεις των περὶ παραλαβῆς εἰς τὸν ἑλληνικὸν στόλον τῶν διασωθέντων πολεμικῶν καὶ πυρπολικῶν πλοίων, δὲν παρεδέχθη ἁπάσας ἡ Διοίκησις, ἀλλὰ παρεδέχθη μόνον δέκα πολεμικὰ καὶ πέντε πυρπολικά· εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ πρόεδρος Κουντουριώτης ὅ,τι καὶ τὸν ἰούνιον εἶπεν εἰς τοὺς παραστάτας των, δηλαδὴ «ὅτι τὰ πολεμικὰ των πλοῖα εἶναι μικρὰ» τοὺς ὑπεσχέθη δὲ μὲ λόγον τιμῆς ὅτι τὰ μὴ συμπεριληφθέντα πλοῖα εἰς τὸν στόλον θέλουσι τὰ μεταχειρισθῆ εἰς τοὺς ἀποκλεισμούς.

Ἀκούσαντες τὰς ἀποφάσεις ταύτας οἱ ψαριανοὶ ἐλυπήθησαν κατάκαρδα, διότι ἤλπιζον πόρον διὰ τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων των. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις ἀντὶ νὰ τοὺς χορηγήσῃ τοὺς ὑστέρησε πόρον. Ἰδοὺ ἄρχεται ἡ καταδίωξις τῆς Διοικήσεως.

Τὸ Βουλευτικὸν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 755 προβουλεύματός του, τῇ 21 ἀπριλίου 1824, προσδιορίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων τοῦ στόλου εἰς 51 πολεμικὰ καὶ 14 ἡφαίστεια, λέγον νὰ φυλαχθῇ ἡ συμφωνηθεῖσα μεταξὺ τῶν τριῶν νήσων ἀναλογία (ἴδε συμφωνίαν τῶν προκρίτων τῶν νήσων σελ. 268· κατ' αὐτὴν ἡ μὲν Ὕδρα εἶχε 21, αἱ δὲ Σπέτσαι καὶ τα Ψαρὰ ἀνὰ 15.) Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ Διοίκησις ηὔξησε τὰ πλοῖα τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ὤφειλεν αὐξήσῃ καὶ τὴν ἀναλογίαν τῶν ψαριανῶν πλοίων, μολονότι δὲν εἶχον ὅσα ἡ ἀναλογία των ἀπήτει, τοῦτέ-

στιν 26· εἶχον ὅμως πολεμικὰ διασωθέντα 16 καὶ πυρπολικὰ 7 τὸ ὅλον 22. Ταῦτα ὤφειλε νὰ τὰ συμπαραλάβῃ καὶ διότι ἦτο δίκαιον καὶ χάριν φιλανθρωπίας, διότι εἶχε χρήματα καὶ ἐμισθοδότει τὰ πλοῖα καὶ ἑπομένως ἤθελε τοὺς δώσῃ πόρον ζωῆς. Πρὸς τούτοις ἐθεώρησαν οἱ ψαριανοὶ ὅτι ἐνῷ αὐτοὶ εἶχον τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἕνεκα τῆς σφαγῆς καὶ αἰχμαλωσίας, ἡ Διοίκησις παρεβίαζε τὰ δικαιώματά των ἀθετήσασα τὰς ὑποσχέσεις της, ὅτι θὰ τοὺς δώσῃ πόρον καὶ θὰ τοὺς περιθάλψῃ.

Ἡ Διοίκησις μετὰ τὴν πτῶσιν τῶν Ψαρῶν καταληφθεῖσα ὑπὸ πανικοῦ φόβου καὶ ἀπελπισίας καὶ βλέπουσα ὅτι ἔπαθε τοῦτο καὶ τὸ λοιπὸν ἔθνος, ἀγνοοῦσα δὲ ποῦ μέλλει νὰ κινήσῃ ὁ ἐχθρὸς προσεπάθησε πολυειδῶς τὴν ἐμψύχωσιν τοῦ ἔθνους· οἱ δὲ ψαριανοὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἔπραξαν ὅτι ἠδύναντο· ἀπέστειλαν δὲ καὶ αὐτοὶ τὰ πλοῖά των εἰς Ψαρά. Ἀκολούθως ὅμως ἰδοῦσα ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος δὲν ἐκινήθη κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἀπεσύρθη ἐξ ἀδυναμίας εἰς Μιτυλήνην, μὴ βλέπουσα δὲ καὶ τὸν αἰγυπτιακὸν στόλον εἰς τὰς ἑλληνικὰς θαλάσσας, ἐθεώρησε πρὸς ὥραν τὸν κίνδυνον ἀπομεμακρυσμένον τοῦ ἔθνους καὶ τῆς κεφαλῆς της· λαβοῦσα δὲ καὶ τὰ χρήματα τοῦ δανείου εἰς χεῖράς της ἔδειξε τὸ κατὰ ψαριανῶν πάθος της, καὶ μάλιστα ὁ πρόεδρος αὐτῆς· καὶ ἤθελεν εἶναι ὑποφερτὸς ὁ διωγμὸς οὗτος ἐὰν περιωρίζετο ἕως ἐδῶ, τούτέστιν εἰς τὸ νὰ ἔχωσιν οἱ ψαριανοὶ εἰς τὸν στόλον πάντοτε δέκα πολεμικὰ καὶ πέντε πυρπολικά, ἀλλὰ κατωτέρω θέλω ἱστορήσει μεγαλήτερον διωγμὸν τῶν ψαριανῶν, διαμένοντος τοῦ Κουντουριώτου εἰς τὴν ἐξουσίαν.

Οἱ δὲ πρόκριτοι Ὕδρας καὶ Σπετσῶν ὅτε ἐκινδύνευε ἡ Εὔβοια, ἡ Κρήτη, ἡ Κάσσος, τὸ Αἰγαῖον πέλαγος καὶ τὰ Ψαρὰ ἔλεγον ὅτι τὰ πλοῖα δὲν ἐκπλέουσιν ἄνευ χρη-

μάτων, ἐνῷ τὰ Ψαρὰ εἶχον ἕτοιμα τὰ πλοῖά των ὡς ἀπεδείχθη ἀνωτέρω· ὅτε δὲ οἱ πρόκριτοι Ὕδρας εἶδον ἐνώπιόν των τοὺς διεσκορπισμένους ψαριανοὺς, τὴν 23 Ἰουνίου, ἔγραψαν εἰς τὴν Διοίκησιν «διὰ τὸν θεὸν . . . . »ἀφοῦ ἐχάσαμεν τὰ Ψαρὰ καὶ τὰ πλούτη των μᾶς μέ»νει ἀκόμη πολὺ νὰ ἔχωμεν τὰ καράβιά των καὶ τοὺς »ναύτας των·» οἱ ψαριανοὶ ἐν ὅλῃ τῇ δυστυχίᾳ των ἐπανῆλθον εἰς τὰ πλοῖά των καὶ ἐξετέλεσαν τὸ πρὸς τὴν πατρίδα χρέος των. Οἱ δὲ πρόκριτοι τῶν Σπετσῶν θεωροῦντες τὴν ἀθλιότητά των μὲ ἀλλεπαλλήλους ἀναφορὰς παρακαλοῦσι τὴν Διοίκησιν νὰ περιθάλψῃ τοὺς ψαριανοὺς καὶ ἐπικαλοῦνται μάρτυρα τῶν αἰσθημάτων των τὸν διερευνῶντα τὰς ἀνθρωπίνους καρδίας. Ἤδη θεωροῦντες τὴν Διοίκησιν ἔχουσαν χρήματα εἰς χεῖράς της ἄφθονα, τὰ τοῦ δανείου, καὶ αὐτοὶ οἱ σπετσιῶται τοὺς ἐγκατέλειψαν καὶ ἐλησμόνησαν ὅ,τι ἔγραφον πρό τινων ἡμερῶν. Ἐὰν ἠγάπων τοὺς ψαριανοὺς καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ὑδραῖοι ὤφειλον βλέποντες τὴν καταφορὰν ταύτην τῆς Διοικήσεως νὰ παρωτρύνωσιν αὐτὴν εἰς ὅτι τὰ δικαιώματα τῶν ψαριανῶν ἀπήτει, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἡ φιλανθρωπία. Ἰδίως δὲ ὤφειλε ὁ δυνατὸς τῆς Ὕδρας Λάζαρος Κουντουριώτης αὐτάδελφος τοῦ προέδρου τοῦ Ἐκτελεστικοῦ νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ἀναλογία τῶν πλοίων τῶν νήσων, τῆς μὲν Ὕδρας ἀπὸ 47 εἰς 43, τῶν δὲ Σπετσῶν ἀπὸ 32 εἰς 29 καὶ ν' αὐξηνθῶσι τῶν ψαριανῶν ἀπὸ 15 εἰς 22, ὅσα διεσώθησαν πολεμικὰ καὶ πυρπολικά.

Ὁ πρόεδος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ δὶς κατηγόρησε τὰ πλοῖα τῶν ψαριανῶν ὡς μικρὰ· καὶ τῳόντι ταῦτα ἦσαν μικρότερα τῶν δύω ἄλλων ναυτικῶν νήσων. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐσήμαινε καθόλου· διότι ἡ δύναμις τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου δὲν παρήγετο ἀπὸ τῆς δυνάμεως τῶν πλοίων ἀλλ' ἀπὸ

τὰ πυρπολικά· ἀλλὰ εἰς αὐτὰ οἱ ψαριανοὶ ἦσαν ἐπιτηδειότεροι καὶ τολμηρότεροι.

Τῶν δὲ πολεμικῶν πλοίων ὁ ὁπλισμὸς ἤτοι ἡ ὁλκὴ τῶν πυροβόλων τῶν ψαριανῶν πλοίων ἦτον ἡ αὐτὴ μὲ τῶν πλοίων τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν, ἡ δὲ πειθαρχία τῶν πληρωμάτων ἦτο ὁμοία τοὐλάχιστον μὲ τὴν τῶν δύω ἄλλων νήσων· ἐπίσης καὶ ἡ πρὸς τὰ ναυτικὰ ἐξάσκησις τῶν πληρωμάτων ἦτον ἡ αὐτή. Δὲν δύναμαι λοιπὸν νὰ ὑποθέσω ἄλλο τι ἢ φθόνον εἰς τὰ στήθη τοῦ προέδρου, καὶ ὅτι ἕνεκα τοῦ φθόνου τούτου κατηγόρησε τὰ πλοῖα τῶν ψαριανῶν. Ἄλλως τε καὶ ἐκεῖνα τῶν ἄλλων νήσων ἦσαν πολὺ μικρότερα τῶν ἐχθρικῶν.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν πλοίων ἀπὸ Ψαρὰ, ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν ἔγραψε πρὸς τὸν Λάζαρον Κουντουριώτην ἀπὸ Σπέτσας, ὅστις τοῦ ἀποκρίνεται διὰ τοῦ ἀκολούθου ἐγγράφου.

Κύριε καπετὰν Νικολὴ Ἀποστόλη.

Ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἐπιστολήν σας, ἐπληροφορήθην τὴν αὐτόθι ἐπιστροφήν σας· ὅ,τι δεῖ, ἐκάματε τὸ κατὰ δύναμιν διὰ νὰ ἐπιμείνετε εἰς τὸν ἀγῶνα· ἤδη ἀπὸ τὸν καπετὰν Ἀνδρέαν Μιαούλην εἰδοποιήθην, ὅστις μάλιστα μοὶ ἔγραψε καὶ τὴν γενναίαν ἀπόφασίν σας διὰ νὰ ὑσερηθῆτε καὶ τοῦ διασωθέντος πλοίου σας ὅπως καταπείσητε τοὺς συντροφοναύτας σας τοῦ νὰ μὴν ἀναχωρήσουν· (α) μένει δὲ ὑπομονὴ, ἐὰν δὲν ἠμπορέσητε νὰ τοὺς καταπείσητε, ἀγκαλὰ καὶ αὐτοὶ εἶχαν τρόπον τινὰ δίκαιον εἰς τὴν περίστασιν καὶ εἰς τὴν ἀνοικονομίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἄφισαν τὰς φαμηλίας των· ἂς παρηγορηθῶμεν ὅλοι μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς θέλομεν κάμει τακτικωτέρας ἐκστρατείας διὰ νὰ ἐκδικηθῶμεν τὸν ἐχθρὸν διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς πατρίδος σας, καὶ ν' ἀποβάλλωμεν τοιούτους κινδύνους ἀπὸ κάθε ἄλλον ἑλληνικὸν τόπον.

Ταῦτα καὶ εἰλικρινῶς ἀσπαζόμενός σας. Μένω.

Ὕδρα, τῇ 11 Ἰουλίου 1824.

Ὁ πατριώτης καὶ ἀδελφὸς
Λάζαρος Κουντουριώτης.

(α) Ἴδε τὰ καθ' ἕκαστα τῆς ἐκστρατείας εἰς τὸν Β'. τόμον, εἰς ἀπομνημονεύματα τῶν ναυμαχιῶν, περὶ τῆς ἀναχωρήσεως.

Ὁ Λάζαρος Κουντουριώτης γνωρίζων ἀπὸ τὰς πληροφορίας τοῦ Μιαούλη τὰ αἰσθήματα τοῦ ναυάρχου τῶν Ψαρῶν, ὁμολογεῖ αὐτὰ καὶ τὴν δυστυχίαν τῶν ψαριανῶν· ἀλλὰ τὴν παρηγορίαν, ἣν δίδει εἰς τὸν ναύαρχον τῶν Ψαρῶν ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς θὰ κάμωσι τακτικωτέρας τὰς ἐκστρατείας δὲν τὴν ἐξεπλήρωσε· διότι βλέπων τοὺς ψαριανοὺς περιφρονουμένους καὶ ἀδικουμένους, ἠδιαφόρει, ἐνῷ ἠδύνατο νὰ τοὺς βοηθήσῃ.

Οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες διαταγὰς τῆς Διοικήσεως διὰ τὴν Μονεμβασίαν ἐπεβίβασαν τὰς οἰκογενείας των εἰς τὰ πολεμικά των καὶ πυρπολικὰ πλοῖα, μετέβησαν ἐκεῖ, ἐτοποθέτησαν τὰς οἰκογενείας των καὶ ἑτοίμασαν τὰ προσδιωρισμένα πλοῖα πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ διὰ τὴν ἐκστρατείαν· ἦσαν δὲ ταῦτα τοῦ Νικολάου Ἀποστόλη, Ἀνδρέου Γιαννίτση, Νικολάου Καρακωνσταντῆ, Νικολάου Χ. Ἀλεξανδρῆ, Γεωργίου Χ. Δ. Κοτζιᾶ, Νικολάου Ἀργύρη, Νικολάου Χ. Δ. Κοτζιᾶ, Ἰωάννου Ἀποστόλου, Γεωργίου Σκανδάλη καὶ Ἀνδρέου Κουτσούκου· διευθυνταὶ τῶν πυρπολικῶν ἦσαν Κ. Κανάρης, Δ. Παπανικολῆς, Νικόλαος Βρατσάνος, Ἀνδρέας Βροῦλος καὶ Κ. Νικόδημος. Πρὶν δὲ ἀναχωρήσωσι τὰ πλοῖα ἐξελέξαντο νέα μέλη ἐπιτροπῆς, τὸν Χ. Ἀναγνώστην Δομεστίνην, Χ. Ἰωάννην Ἀργύρην καὶ Ἀναγνώστην Μοναρχίδην. Ἀνεχώρησαν δὲ ἀπὸ Μονεμβασίαν τὴν 18 ἰουλίου 1824 διευθυνόμενοι κατὰ τοῦ βυζαντινοῦ στόλου. Ἐν τούτοις δὲν ἐπεβιβάσθησαν πάντες οἱ ψαριανοὶ εἰς τα πλοῖά των ὡς μὴ γενόμενα ὅλα δεκτά· ὥστε ἔμειναν ἐκεῖ ἀρκετοὶ ἐνδεεῖς καὶ ἄποροι.

Ἡ Διοίκησις πληροφορηθεῖσα τὴν προπαρασκευὴν τοῦ βυζαντινοῦ στόλου ἀπέστειλε τὴν κάτωθι διαταγὴν πρὸς τοὺς προκρίτους τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων. Ἰδοὺ ἡ πρὸς τοὺς ψαριανούς.

Περ. 6'. ἀριθ. 3010.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς προκρίτους Ψαρῶν.

Ἀπὸ διαφόρους ἀξιοπίστους πληροφορίας ἰδεάζεται ἡ Διοίκησις, ὅτι ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐχθρικὸς στόλος σκοπεύει μετὰ τὸ μπαϊράμι του νὰ κινηθῇ ἐναντίον τῆς Σάμου μὲ ἱκανὰς δυνάμεις. Τὸ προχθεσινὸν θλιβερὸν συμβεβηκὸς, ἀδελφοὶ, τῶν Ψαρῶν καὶ ἡ ἀπουσία τοῦ στόλου μας συμπεραίνετε βέβαια εἰς ποίαν δειλίαν εἶναι ἐπόμενον νὰ κρατῇ τοὺς πατριώτας αὐτῆς τῆς νήσου· αὐτοί, κατ' ἐκεῖνο ὅπου πληροφορούμεθα, ἔχουν σκοπὸν ν' ἀντιπαραταχθῶσιν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ καὶ μέχρι τοῦδε τὰς περισσοτέρας φαμελίας των τὰς ἐτράβηξαν εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη· μόλον τοῦτο αὐτοὶ χωρὶς ναυτικὴν δύναμιν δυσκόλως ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀδύνατον ν' ἀποκρούσωσι τόσας δυνάμεις ἐχθρικάς. Συλλογισθῆτε ὅτι ἂν τὸ ἔθνος μας χάσῃ καὶ αὐτὴν τὴν σημαντικὴν νῆσον, χάνει τὴν ὑπόληψίν του σχεδὸν κοντὰ εἰς ὅλα τὰ ἔθνη· ἐκτὸς τούτου καὶ ὁ ἐχθρὸς ἔτι μᾶλλον θέλει ἐμψυχωθῇ, καὶ, τὸ χειρότερον, ἀφοῦ κατορθώσει τοιαύτας σημαντικὰς φωλεὰς εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, βλέπετε πολλὰ καλὰ πόσον ἀναγκαῖον εἶναι νὰ προφθάσωσι τὸ ὀγληγορότερον εἰς Σάμον τὰ καράβιά μας, τὰ ὁποῖα βέβαια θέλουν ἐμποδίσει καθε σχέδιον τοῦ ἐχθροῦ. Κάμετε λοιπὸν, ἀδελφοὶ, τὰ ἀδύνατα δυνατὰ καὶ συνεννοηθῆτε μὲ τοὺς ἀδελφοὺς ὑδραίους, καὶ σπετσιώτας καὶ ξεκινήσετε ἀμέσως διὰ Σάμον ὅσα πλοῖα εἶναι διωρισμένα ἐναντίον τοῦ στόλου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἢ τοὐλάχιστον ὅσα πρὸς τὸ παρὸν εἶναι ἕτοιμα. Μὴν ἀργοπορήσετε παντελῶς διότι ὁ ἐχθρὸς σχεδὸν εἶναι ἕτοιμος νὰ κινηθῇ.

Τῇ 25 ἰουλίου 1824.

Ἐνταῦθα ἡ Διοίκησις ἐκπληρώσασα ὅ,τι τὸ καθῆκον της τῇ ἐπέβαλλε, δικαίως ἔλεγεν ὅτι ἂν τὸ ἔθνος χάσει καὶ αὐτὴν τὴν σημαντικὴν νῆσον χάνει τὴν ὑπόληψίν του παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι, καὶ ὁ ἐχθρὸς ἐμψυχώνεται ἀφοῦ κατορθώσει νὰ ἔχῃ σημαντικὴν φωλεὰν εἰς τὸ Αἰ-

γαῖον πέλαγος· πάντα δὲ ταῦτα θέλει ἐμποδίσει ἡ ἔκπλευσις τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου.

Ἡ τῆς Ἀλεξανδρείας μοῖρα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου εἶχεν ἐκπλεύσει τὸν μάρτιον, ἡ δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸν ἀπρίλιον καὶ κατέστρεψαν τὴν Κρήτην, τὴν Εὔβοιαν, τὴν Κάσσον καὶ τὰ Ψαρά· ἡ δὲ Διοίκησις δὲν συνησθάνετο ὅτι ἡ κυρίευσις τῶν σημαντικῶν τούτων μερῶν γίνονται φωλεαὶ εἰς τὸν ἐχθρὸν, καὶ ὅτι ἡ ὑπόληψις τοῦ ἔθνους χάνεται παρὰ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσι καὶ δὲν διέταξε τὸν στόλον νὰ ἐκπλεύσῃ ἵνα ματαιώσῃ τὰ σχέδιά του, ἐνῷ μάλιστα ἠδύνατο νὰ τὰ ματαιώσῃ.

Οἱ παραστάται τῶν ψαριανῶν ἐπιθυμοῦντες τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν αἰχμαλωτισμένων οἰκογενειῶν τῶν συμπολιτῶν των, ἔδωκαν εἰς τὸ Βουλευτικὸν σῶμα τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

Πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικόν.

Πόσον ἡ πατρίς μας καὶ νῆσος Ψαρὰ ἀντέστη κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἀφ' ἧς ὥρας αὕτη πρώτη ὕψωσε τὴν ἑλληνικὴν σημαῖαν, ὁποίας δὲ βλάβας ἐπροξένησεν εἰς τὸν ἐχθρὸν, καὶ ἐστάθη τὸ προπύργιον τῆς θαλασσίας δυνάμεως, ταῦτα οὐ μόνον τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα, ἀλλὰ καὶ ἅπαν τὸ πανελλήνιον τὰ γινώσκει καλώτατα· ὁποίαν δὲ πάλιν λύπην συναισθάνθη ἅπασα ἡ ἐλευθέρα Ἑλλὰς εἰς τὴν καταστροφὴν αὐτῆς, καὶ τοῦτο ὁμολογούμενον. Καθὼς λοιπὸν αὕτη εἰς τὸν καιρὸν τῆς ὑπάρξεώς της ἠσφάλιζεν ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν ἀπὸ τὰς διὰ θαλάσσης εἰσβολὰς τοῦ ἐχθροῦ, οὕτω καὶ τώρα νὰ μὴ μείνῃ παρημελημένη καὶ ἀπερίθαλπτος. Ὡς ἐκ μέρους τῆς πατρίδος μας ἀναφερόμεθα σήμερον εἰς τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα ἡμεῖς οἱ παραστάται αὐτῆς, καὶ ἐξαιτούμεθα τὰ ἀκόλουθα. Πληροφορούμεθα μὲ βεβαιότητα ὅτι πολλαὶ φαμελίαι ψαριαναὶ εὑρίσκονται αἰχμαλωτισμέναι ἀπὸ τοὺς ἀγαρηνοὺς εἰς Σμύρνην, Χίον, Μιτυλήνην, καὶ Κουσάντασι, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ ἐλευθερωθῶσιν ὅταν θελήσῃ καὶ ἀποφασίσῃ ἡ Σ. Δ. Ὅθεν παρακαλοῦμεν νὰ ναυλωθῇ ἓν πλοῖον εὐρωπαϊκὸν παρὰ τῆς Διοικήσεως, νὰ ἐπιβῇ

εἰς αὐτὸ ἕνας ἄνθρωπος τῆς Διοικήσεως μὲ ἱκανὴν ποσότητα χρημάτων καὶ περιφερόμενος εἰς τὰ διαληφθέντα μέρη, νὰ ἐξαργυρώνῃ τὰς αἰχμαλωτισμένας ψαριανὰς φαμελίας· τοῦτο ἐνῷ ἔχει τὰ μέσα τὴν σήμερον ἡ Σ. Δ. νὰ τὸ ἐνεργήσῃ, εἶναι προσέτι καὶ δίκαιον· διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν καὶ αὖθις νὰ μὴ παραβλέψῃ τοὺς δυστυχήσαντας ψαριανοὺς, ἀλλ' ὅ,τι δύναται νὰ τοὺς βοηθήσῃ, καὶ τόσον τάχιστα, προτοῦ νὰ διασκορπισθῶσιν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας. Ἐλπίζομεν δὲ εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν συνδρομὴν τῆς Διοικήσεως νὰ φέρωμεν πάλιν τὴν ὑπόληψιν τῶν Ψαρῶν εἰς τὸν τόπον της καὶ νὰ τὸν ἀποδείξωμεν, οἷον καὶ πρότερον, εὐέλπιδες, ὅτι ἡ Σ. Δ. δὲν θέλει παραβλέψει ταύτην τὴν δέησίν μας. Μένομεν μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας.

Τῇ 29 Ἰουλίου 1824.

Οἱ παραστάται τῶν Ψαρῶν.

Γεώργιος Καλαφάτης,—Ν. Γ. Λουμάκης,—Ν. Βελισσάριος.

Κατὰ συνέπειαν τῆς ἀναφορᾶς ταύτης τῶν Ψαριανῶν παραστατῶν τὸ Βουλευτικὸν σῶμα ἀπέστειλε τὸ κάτωθεν προβούλευμα εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν.

Περ. β'. ἀριθ. 1090.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Οἱ παραστάται Ψαρῶν δι' ἀναφορᾶς των (τῆς ὁποίας περικλείεται ἀντίγραφον πρὸς πληροφορίαν τοῦ Σ. τούτου σώματος) παρίστησιν εὐλογοφανῆ αἰτήματα, εἰς τὰ ὁποῖα κατ' ὀφειλὴν ἀδελφικὴν πρέπει νὰ τοὺς συνδράμῃ ἡ Διοίκησις. Ὅθεν καὶ τὸ Βουλευτικὸν ἐνέκρινεν, αὐτὰ μάλιστα ἐν ᾧ καθὼς οἱ ἴδιοι παρέστησαν, ἡ δαπάνη δὲν θέλει εἶναι μεγάλης ποσότητος, καὶ τὰ δοθησόμενα χρήματα νὰ ἦναι εἰς λογαριασμὸν, τῶν ὅσα χρεωστοῦνται ὁμολογουμένως τῇ νήσῳ τῶν Ψαρῶν ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων· ὃ καὶ καθυποβάλλεται εἰς τὴν ἐπίκρισιν τοῦ Σ. τούτου Σώματος.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 29 Ἰουλίου 1824.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α. Γραμματεὺς, Ἰω. Σκανδαλίδης.

Καὶ δίκαια καὶ φιλάνθρωπα θεωρεῖ τὸ Βουλευτικὸν τὰ αἰτήματα τῶν ψαριανῶν παραστατῶν καὶ τὰ ἐγκρίνει· κατ' ὀφειλὴν ἀδελφικὴν, λέγει ὅτι πρέπει νὰ τοὺς συνδράμῃ ἡ Διοίκησις, καθόσον μάλιστα ἡ δαπάνη δὲν θέλει εἶναι μεγάλη καὶ θέλει εἶναι εἰς λογαριασμὸν τῶν ψαριανῶν, εἰς ὅσα ὁμολογουμένως τοὺς χρεωστοῦσι. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις παραγνωρίσασα τὴν ὀφειλὴν τὴν ἀδελφικὴν ἤτοι τὴν χριστιανικὴν, οὔτε πλοῖον ἀπέστειλεν, οὔτε ἄνθρωπον, ἀλλ' οὔτε χρήματα ἐχορήγησε ἐνῷ τὰ δικαιώματα τῶν ψαριανῶν καὶ ἡ φιλανθρωπία πρὸς αἰχμαλώτους ἀπῄτει νὰ προσδιωρίσῃ τότε ὅτε εἶχε τὰ χρήματα τοῦ δανείου, ποσότητά τινα διὰ λύτρα τῶν αἰχμαλώτων, ἅτινα ἤθελον καταλογισθῆ εἰς βάρος των κατὰ τὴν αἴτησίν των. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις δυσμενῶς πρὸς τοὺς ψαριανοὺς φερομένη παρεγνώρισε τὰ δικαιώματα αὐτῶν καὶ τὴν χριστιανικὴν φιλανθρωπίαν, περιφρονήσασα τὴν ἔγκρισιν τοῦ Βουλευτικοῦ εἰς τὰ αἰτήματα τῶν ψαριανῶν, ὡς περιεφρόνησε καὶ τὴν δυστυχίαν των. Κατωτέρω θέλω ἱστορήσει ἰδιαιτέραν τινὰ χρηματικὴν χορήγησιν διὰ τοὺς αἰχμαλώτους.

Οἱ δυστυχεῖς ψαριανοὶ καὶ παραστάται των ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα των ἀπὸ τῆς ὁποίας ὁρμῶντες τοσάκις ἔβλαψαν τὸν ἐχθρὸν καὶ ἐν ᾗ εἶχον ἀφίσει τὰ ὀστᾶ τῶν συγγενῶν των μνημονεύουσι συχνὰ λέγοντες «ἐλπίζομεν πάλιν εἰς τὸν θεὸν καὶ εἰς »την συνδρομὴν τῆς Διοικήσεως νὰ φέρωμεν πάλιν τὴν »ὑπόληψιν τῶν Ψαρῶν εἰς τὸν τόπον της καὶ νὰ τὸν ἀπο»δείξωμεν ὡς καὶ πρότερον»· ἡ δὲ Διοίκησις κωφεύουσα εἰς ταῦτα πάντα τοὺς περιεφρόνησε καὶ αὖθις.

Τὸ Βουλευτικὸν σῶμα κατὰ συνέπειαν ἀναφορᾶς τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν ἀπέστειλε τὸ κάτωθεν προβούλευμα εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν.

Περ. 6'. ἀριθ. 1097.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Ἀπὸ τὰ ἐσώκλειστα ἔγγραφα τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν πληροφορεῖται τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα τὰ αἰτήματά των· τὸ Βουλευτικὸν ἐνέκρινε τὴν ἐπισκευὴν τῶν ἐθνικῶν οἰκιῶν, τῆς ὁποίας ἡ δαπάνη λογαριασθεῖσα δὲν εὑρέθη πλέον τῶν ὀκτὼ ἕως δέκα χιλιάδων γροσίων, ἥτις γενομένη, ἐνῷ ἀποκαθίσταται ἀλεξιτήριον τῶν δυστυχῶν ἀδελφῶν (ἐνόσῳ ἐκεῖ διατρίβουσι) σώζει καὶ τὰ ἐθνικὰ κτήματα, τὰ ὁποῖα ἐκποιούμενα φέρουσι τὸ ἰσότιμον· περὶ δὲ τοῦ πόρου τῶν διασωθέντων ἀπόρων, γνωμοδοτεῖ τὸ Βουλευτικὸν, ἡ ἐπαρχία τῆς Μονεμβασίας ἔχει ἐπάνω της μέρος τῶν περυσινῶν ἐθνικῶν εἰσοδημάτων, καὶ ὅλα τὰ ἐφετεινὰ, νὰ διορισθῇ μία ἐπιτροπὴ ἀπὸ δύο ψαριανοὺς, δύο ἐντοπίους, καὶ ἀπὸ τὸν ἔπαρχον, ἥτις νὰ καταγράψῃ αὐτὰ, καὶ νὰ ἰδεάσῃ τὴν Διοίκησιν. Ἐντοσούτῳ κατὰ τὸ παρὸν νὰ προφθασθῶσιν αἱ ἐνδεεῖς φαμελίαι τῶν ψαριανῶν καὶ κρητῶν μὲ 500 κοιλὰ σίτου ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως, καὶ ἀκολούθως ἐπισιτίζονται ἀπὸ τὰ περιττεύοντα τῆς Μονεμβασίας· τὸ δὲ περὶ τῶν μεινάντων τεσσάρων πλοίων, ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ ἐλήφθησαν εἰς σημείωσιν παρὰ τοῦ Σ. Ἐκτελ. τὸ Βουλευτικὸν δὲν κάμνει ἄλλο, εἰμὴ νὰ ὑπενθυμίσῃ.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 31 ἰουλίου 1824.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α'. Γραμματεὺς

Ἰ. Σκανδαλίδης.

Καὶ οὔτε ἡ μικρὰ αὕτη περίθαλψις ἐχορηγήθη. Τὰ μείναντα πλοῖα ἦσαν ἓξ, ἀλλὰ τὸ Βουλευτικὸν ἐσημείωσε τέσσαρα, ἐξ ὧν τὸ ἓν μόνον, τὸ τοῦ Κωνσταντὴ Χ. Ἀγγελῆ ἀπέστειλεν ἡ Διοίκησις εἰς ἀποκλεισμὸν τῆς Μοθώνης καὶ Κορώνης διὰ δύω μῆνας, τὰ δὲ ἄλλα πέντε τὰ παρημέλησε καὶ μετὰ τὴν ὑπενθύμισιν τοῦ Βουλευτικοῦ.

Τὸ Βουλευτικὸν σῶμα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1102, τῆς 2 αὐγούστου 1824, ἐγγράφου προκηρύττει πρὸς τοὺς ναυάρ-

χους, ὑποναυάρχους, κυβερνήτας, πλοιάρχους, πλοιοεμπρηστὰς, ναύτας καὶ ἁπαξάπαντας τοὺς κατοίκους τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων ἐνθαῤῥύνον καὶ προτρέπον αὐτούς· περὶ δὲ τῶν ψαρῶν λέγει· «ὅσον δὲ περὶ τῶν Ψα»ρῶν, ὁ ἴδιος (ὁ ἐχθρὸς) ἐντράπη νὰ κηρυχθῇ νικητὴς, »καὶ κεφαλικὴν ποινὴν ἐπρόσταξεν εἰς ἐκείνους ὅσοι μό»νον προφέρουσι τὸ ὄνομα τῆς νήσου, ὅτι ἡ μὲν νῆσος »ἐκείνη ἀπεκατέστη μνημόσυνον αἰώνιον τῶν ἀθανάτων »ὀλίγων στρατιωτῶν μας, ὅπου ἐκεῖ εὑρέθηκαν καὶ ἅδης »παμφάγος πολλῶν, πολλῶν χιλιάδων ἐπιλέκτων στρα»τιωτῶν τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους· τὸ δὲ παράλιον θέλει »μαρτυρεῖ αἰωνίως τὸν θρίαμβον καὶ τὴν λαμπρὰν νίκην »σας εἰς τὸ ὁποῖον ἐβυθίσατε τὸν μικρὸν στόλον του καὶ »τοῦ ἐκόψατε τὴν μίαν πτέρυγα τῆς ναυτικῆς του δυνά»μεως, ἐν ἑνὶ λόγῳ ἐκεῖνος μὲν Ψαρὰ δὲν ἔλαβε καὶ ἐ»πλήρωσε ἀκριβὰ τὴν τόλμην του, ἡμεῖς δὲ ἔχομεν κἂν »τοὺς ψαριανοὺς καὶ τὰ πλοῖά των πνέοντας ἐκδίκησιν.»

Ἐὰν ἐπανέφερεν ἡ Διοίκησις εἰς Ψαρὰ τοὺς διασωθέντας ψαριανοὺς κατὰ τὴν αἴτησίν των καὶ τὸ χυθὲν αἷμα τῶν συγγενῶν των ἔτι μᾶλλον ἤθελον ἐκδικηθῇ καὶ τὰ Ψαρὰ ἀποκαταστήσει ἑλληνικὸν μέρος, καὶ τὸν ἀγῶνα ὠφελήσει.

Τὸ Βουλευτικὸν διὰ τῆς προκηρύξεώς του λέγει ὅτι «ἔχομεν τοὺς ψαριανοὺς καὶ τὰ πλοῖά των»· τωόντι οὕτως ἦτον, ἀλλ' οἱ ψαριανοὶ διωκόμενοι καὶ περιφρονούμενοι ὑπὸ τῆς Διοικήσεως δὲν ἠδύναντο νὰ βουλευθῶσιν, ὡς καὶ πρότερον, ἔργα μεγάλα καὶ νὰ τὰ ἐκτελέσωσιν.

Ἡ Διοίκησις διὰ τῆς κατωτέρω διαταγῆς της ἀπαντᾶ εἰς ἀναφορὰν τῶν πλοιάρχων τῶν πυρπολιστῶν ψαριανῶν.

Ἀριθ. 4274.

Πρὸς τοὺς γενναίους πυρπολιστὰς τῆς γ. Ψαρῶν.

Εἰς τὴν ἀπὸ 19 αὐγούστου ἀναφοράν σας μὲ μεγάλην της εὐ-

χαρίστησιν παρετήρησεν ἡ Διοίκησις τὰ πατριωτικά σας φρονήματα· τὰ λαμπρά σας, ἀδελφοί, κατορθώματα δὲν λανθάνουν κανένα ὅτι ἔχουσιν ὁδηγοὺς . . . . ζῆλον καὶ πατριωτισμόν, ἀρετὰς αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζουσι τοὺς μεγάλους ἄνδρας . . . . λόγον καὶ πάντοτε ἐστάθητε αὐτεπάγγελτοι καθ' ὅλους τοὺς ὑπὲρ πατρίδος κινδύνους. Τέκνα εἰλικρινῆ καὶ ἄξια τῆς μητρός μας Ἑλλάδος ἀπόγονοι ἄξιοι τῆς ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης τῶν συμπολιτῶν σας δὲν θέλει μείνει ἀτίμητοι, μήτε κανένας ἐκὼν θέλει σᾶς ἀδικήσει· ὅλος ὁ κόσμος μὲ θαυμασμὸν θέλει ἐγκωμιάζει τὸν ἡρωϊσμόν σας. Ἡ πατρὶς ἤδη πλέκει στεφάνους διὰ νὰ στεφανώσῃ δημοσίως τοὺς ἥρωάς της, καὶ ἡ Διοίκησις μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας περιμένει διὰ νὰ τιμήσῃ κατ' ἀξίαν τὴν ἀνδρίαν σας. Ὁ τύραννος ἀδελφοί! σᾶς ἐπλησίασε καθὰ πληροφορούμεθα, τρέξατε λοιπὸν . . . . ἀπόφασιν καθὼς καὶ προχθὲς εἰς τὴν Σάμον, διὰ νὰ πλέῃ μὲ τρόμον του εἰς τὸ ἔξης τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.

Περὶ τῶν αἰχμαλώτων φαμελιῶν σας ἔχετε δίκαιον νὰ λυπῆσθε νὰ ζητεῖτε τὴν ἀπολύτρωσιν· βεβαιωθῆτε ὅτι ἐπίσης λυπῆται καὶ ὅλον τὸ ἔθνος καὶ πληροφορηθεῖτε ὅτι θέλει κάμει κάθε τρόπον ἡ Διοίκησις διὰ νὰ τὰς ἀπολυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν βαρβάρων· τούτου χάριν καὶ διετάχθησαν ἡ ἐν Μονεμβασίᾳ ἐπιτροπή σας νὰ ἐξετάσωσι πόσαι φαμελίαι αἰχμαλωτίσθησαν, ποῦ ἑκάστη αὐτῶν εὑρίσκεται, καὶ μὲ ὀνομαστικὸν κατάλογον ἑνὸς ἑκάστου τῶν αἰχμαλώτων γυναικῶν καὶ παίδων ν ἀναφέρωσιν εἰς τὴν Διοίκησιν, ἡ ὁποία νὰ ἔχῃ ταύτας τὰς ὁδηγίας νὰ ἐνεργήσῃ τὰ τῆς ἀπολυτρώσεως.

Τῇ 28 αὐγούστου 1824, Ναύπλιον.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Παναγιώτης Πρόταση.

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς,

Π. Γ. Ῥόδιος.

Οἱ πυρπολισταὶ Δ. Παππανικολῆ, Νικόλαος Βρατσάνος, Ἀνδρέας Βροῦλος καὶ Κ. Νικόδημος διὰ τῆς ἀναφορᾶς των δὲν ἐζήτησαν τίποτε ὑπὲρ ἑαυτῶν, ἀλλὰ προσέφερον τὸν ἑαυτόν των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος, παρακαλοῦντες τὴν Διοίκησιν νὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ τῶν αἰχμαλωτισθεισῶν φαριανῶν οἰκογενειῶν.

Ἡ Διοίκησις μὲ αἰσθήματα ὅλως πατριωτικὰ ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἀναφορὰν των καὶ τοὺς ὀνομάζει ἀδελφοὺς καὶ οὐχὶ τέκνα, καὶ τοὺς πλέκει πανηγυρικούς, καὶ μήτε κανεὶς ἐκὼν, λέγει, θέλει τοὺς ἀδικήσει. Παρακατιὼν θέλω ἱστορήσει, ὅτι ἐκοῦσα καὶ ἐκ προμελέτης αὐτὴ ἡ ἰδία Διοίκησις ἠδίκησεν ἀπομακρύνασα αὐτοὺς τοὺς ἰδίους πυρπολιστὰς ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀγῶνος.

Περὶ δὲ τῶν αἰχμαλωτισμένων οἰκογενειῶν ἐστάλη παρὰ τῆς ἐν Μονεμβασίᾳ ἐπιτροπῆς ὁ ζητηθεὶς ὀνομαστικὸς κατάλογος· ἀλλὰ καὶ πάλιν οὐδὲν ἀντάξιον ἔπραξεν ἡ Διοίκησις· ἔπεμψε δὲ τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν μὲ τὴν χρηματικὴν χορήγησιν.

Περ. β'. ἀριθ. 4470.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐν Μονεμβασίᾳ ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Ἡ Διοίκησις ἔκρινε χρέος της ἱερὸν νὰ συντρέξῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν ἀπολύτρωσιν τῶν αἰχμαλωτισθεισῶν φαμελιῶν τῶν καπιτανέων ψαριανῶν, καὶ μ' ὅλας τὰς παρούσας ἐλλείψεις σᾶς ἔστειλε δέκα χιλ. ἀριθ. 10000 γρόσια· δίκαιον λοιπὸν εἶναι ἀπὸ αὐτὰ, εἰ καὶ ὀλίγα, νὰ δοθῇ τὸ ἀνάλογον εἰς ὅσους εὑρίσκονται εἰς αἰχμαλωσίαν.

Ἡ Διοίκησις πληροφορεῖται ὅτι μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων εὑρίσκονται καὶ δύο θυγατέρες τοῦ μακαρίτου πατριώτου Καλημέρη, καὶ δικαίως φρονεῖ, ὅτι ἤθελε πραχθῇ ἄδικον, ἀνίσως δὲν κατεβάλετο καὶ εἰς ἀπολύτρωσιν αὐτῶν τὸ ἀνάλογον μέρος τῆς εἰρημένης χρηματικῆς συνδρομῆς τῆς Διοικήσεως· προτρέπεσθε λοιπὸν νὰ δώσετε τὸ ἀνάλογον τοῦτο μέρος εἰς τὸν ἀδελφὸν τῶν εἰρημένων, Δημήτριον, ὅς τις νὰ φροντίσῃ πραγματικῶς νὰ τὰς ἐλευθερώσῃ, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ τὰς κρατήσῃ, καθότι, ὡς εἴρηται, αὐτὰ τὰ γρόσια ἐδόθησαν μόνον δι' ἀπολύτρωσιν αἰχμαλώτων.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 5 Ἰουλίου 1824.

(Τ. Σ.) Ὁ ἀντιπρόεδρος, Παναγιώτης Μπότασης.

Ἰω. Κωλέττης.—Παναγιώτης Νοταρᾶς.

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς, Π. Γ. Ῥόδιος.

Αὐτὴ καὶ μόνη εἶναι ἡ χρηματικὴ ποσότης ἡ χορηγηθεῖσα πρὸς ἀπολύτρωσιν αἰχμαλώτων ψαριανῶν· προσδιωρίσθη δὲ καὶ αὐτὴ πρὸς ἀπολύτρωσιν τῶν αἰχμαλωτισμένων οἰκεγενειῶν τῶν καπετανέων. Ἀλλ' ἡ ποσότης αὕτη τῶν δέκα χιλιάδων γροσίων ὁποίαν βοήθειαν πρὸς ἀπολύτρωσιν αἰχμαλώτων ἐπισήμων οἰκογενειῶν ἠδύνατο νὰ κάμῃ, ἀφοῦ ἑκάστη ψυχὴ ψαριανὴ αἰχμάλωτος ἐξηγοράζετο διὰ χιλίων μέχρι δέκα χιλιάδων γροσίων; Μέγα μέρος τῶν λύτρων ἐχορηγεῖτο ἀπὸ τὴν φιλανθρωπίαν τῶν ὁμογενῶν ὅπου κατὰ τόπον ἐξηγοράζοντο.

Μετὰ τὴν πυρπόλησιν τῆς ἐχθρικῆς φρεγάτας εἰς Σάμον, ὁ Κανάρης ἀπελθὼν εἰς Ναύπλιον ἐζήτησε δι' ἀναφορᾶς του νὰ τοῦ δοθῇ πυρπολικὸν διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ χρέη του.

Σεβαστὴ Διοίκησις!

Διὰ τὴν οἰκτρὰν καὶ ἀξιοθρήνητον κατάστασιν τῆς πατρίδος μου εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεπέσαμεν ἐλεεινῶς, ἠναγκάσθην ἀέκων να ἀπομακρυνθῶ πρὸς καιρὸν ἀπὸ τὸ στάδιον τῆς δόξης· προστρέχων πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν ἵνα προσφέρω τὴν εἰλικρινῆ εὐπείθειάν μου, καὶ ἐπομένως νὰ ζητήσω ἓν ἡφαίστειον πλοῖον μετὰ ἀναγκαῖα διὰ νὰ τρέξω πάλιν ὅπου ἡ ἀνάγκη τῆς πατρίδος προσκαλεῖ τὰ τέκνα της, διὰ νὰ ἐξακολουθήσω συναγωνιζόμενος ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος.

Οὗτος εἶναι ὁ καθαυτὸ σκοπὸς τῆς ἐνταῦθα ἀφίξεώς μου, καὶ ὄχι ἰδιοτέλειά τις· εἶμαι ἕτοιμος νὰ φανῶ πρόθυμος καὶ τώρα καθὼς καὶ πάντοτε εἰς τὰ χρέη μου, καθ' ὅτι ἡ μόνη μου εὐτυχία κρέμαται ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ζητήματός μου, διὰ ν' ἀποδείξω καὶ μὲ αὐτὸν τὸν θάνατον τὸν πρὸς τὴν κοινὴν πατρίδα διακαῆ ζῆλον καὶ πατριωτισμόν μου. Εὔχομαι νὰ μὴν ἀποτύχω τῆς παρακλήσεώς μου, ἀλλ' ὅσον τάχιστα ν' ἀποσταλῶ ὅπου εὐχαρίστως καὶ μετὰ προθυμίας διὰ τῆς ταπεινῆς μου ἀναφέρομαι· μὲ βαθύτατον σέβας.

Τῇ 19 αὐγούστου 1824, Ναύπλιον.

Ὁ ταπεινότατος πατριώτης καὶ δοῦλος,

ΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ ΚΑΝΑΡΙΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν πέμπει τὸ ἑξῆς προβούλευμα μὲ τὴν ἀναφορὰν εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν.

Περ. 6'. ἀριθ. 1146.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ὁ γενναῖος Κανάρης παῤῥησιασθεὶς σήμερον εἰς τὸ Βουλευτικὸν, παρέστησε καὶ διὰ ζώσης, ὅσα καὶ ἡ ἐσώκλειστος ἀναφορά του φανερόνει. Ὁ ἀμίμητος οὗτος πυρπολιστὴς ζητεῖ νὰ στρέψῃ πάλιν εἰς τὸ στάδιον τοῦ πολέμου μὲ νέον πυρπολικὸν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ μόνον ἦλθεν εἰς τὴν καθέδραν τῆς Διοικήσεως πρὸ ἓξ ἡμερῶν. Τὸν τόσον ἀναγκαῖον εἰς ταύτην τὴν περίστασιν Κανάρην συμφέρει ν' ἀποστείλῃ ἡ Διοίκησις ὅπου ὁ ἑλληνικὸς στόλος· διὰ τοῦτο τὸ Βουλευτικὸν, ἀποδεχόμενον τὰ γενναῖα προβλήματα τούτου τοῦ ἀνδρὸς, γνωμοδοτεῖ νὰ τοῦ διορισθῇ ἓν πυρπολικὸν, διὰ ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸν ἑλληνικὸν στόλον μὲ τοὺς συντρόφους του· καὶ τοῦτο καθυποβάλλει εἰς τὴν ἐπίκρισιν τοῦ Σ. Ἐκτελεστικοῦ.

Τῇ 20 αὐγούστου 1824, ἐν Ναυπλίῳ.

(Τ. Σ.) *Ὁ ἀντιπρόεδρος*, Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ὁ Α. Γραμματεὺς,

Ἰω. Σκανδαλίδης.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἔπεμψεν εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν τὴν ἀναφοράν του καὶ τὸν κατάλογον.

Ἀριθ. 1137.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα·

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν,

Περικλείεται ἀναφορὰ καὶ κατάλογος τῶν ναυτῶν τοῦ ἡφαιστείου Κ. Κωνσταντίνου Καναρίου, οἵτινες ἐπυρπόλησαν τὴν ἐχθρικὴν φρεγάταν τῶν 56 κανονίων εἰς τὴν νῆσον Σάμον· ἐξ αὐτῶν εἰσὶ τέσσαρες παρασχαρεῖται (μοῦτζοι), οἱ ὁποῖοι ζητοῦσι τὴν ὑποσχομένην αὐτοῖς δωρεὰν πρὸς ἐμψύχωσιν ἑτέρων ἀνδραγαθημάτων.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν εἰξεύρει ὅτι νὰ ἀπεφασίσθη ἀπὸ τῆς πρώτης περιόδου νὰ δοθῇ μία δωρεὰ χρηματικὴ καὶ ἀνὰ δεκα-

πέντε στρέμματα γῆς, ὡς θεωρεῖτε ἀπὸ τὰς ἐσωκλείστους δύο διαταγὰς τῆς πρώτης περιόδου, ἀριθ. 1800 καὶ 1952, εἰς τὰς 19 καὶ 28 ἰουνίου· διὸ καὶ εὑρίσκει δίκαιον νὰ τοῖς δοθῶσι μία δωρεὰ χρηματικὴ καὶ ἀποδεικτικὸν ἐκ τοῦ ναυτικοῦ διὰ νὰ ἐμψυχωθῶσι καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἡφαιστείων, νὰ πράξωσιν ὁμοίας ἀνδραγαθίας.

Ἐγκρίνει προσέτι διὰ νὰ τυπωθῇ ἡ προκήρυξις τῶν 28 ἰουνίου 1822, ἀριθ. 1952 καὶ νὰ δοθῇ ἓν ἀντίγραφον ἐξ αὐτῆς ἐκ τοῦ ναυτικοῦ ἑνὶ ἑκάστῳ ναύτῃ τοῦ ἡφαιστείου, εἰς ἔνδειξιν. Διὸ καὶ ἀναφέρει πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα, ἵνα διατάξῃ τὰ εἰκότα.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 25 αὐγούστου 1824.

Ἐν ἀπουσίᾳ τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Γ. Κ ῶ π α ς.

Κατάλογος τῶν ναυτῶν τοῦ ἡφαιστείου Κ. Κωνσταντῆ Καναρίου, ὅστις ἐπυρπόλησε τέσσαρα ἐχθρικὰ πλοῖα ά.) βασσέλον εἰς Χίον, β΄.) βασσέλον εἰς Τένεδον, γ΄.) κορβέταν εἰς ἁγίαν Μαρίναν, δ΄.) φρεγάταν 56 κανονίων εἰς Σάμον· τῇ 5 αὐγούστου 1824.

Κωνσταντὴς Κανάριος. Γεώργιος Τσαμπαρλὴς (ἀπέθανε μαχόμενος) εἰς τὰ τέσσαρα ἡφαίστεια, ἐδούλευσε καὶ εἰς τὸ ὕστερον. Ἰωσάφατ ἱερομόναχος, εἰς τὸ τῆς Σάμου ὕστερον. Ἰω. Μαυρογιάννης (ἀπέθανε μαχόμενος) εἰς τὸ ὕστερον. Ἀργύρης Καλημέρης εἰς τὸ τῆς Χίου καὶ ὕστερον. Ἰωάννης Θεοδωρῆ, εἰς τὸ ὕστερον. Δημήτριος Γεωργίου Νικολάρα, εἰς τὸ ὕστερον. Βασίλειος Κεφαλληναῖος Γιανουλάτος, ἀριθ. 1158, εἰς τὸ τῆς Χίου καὶ ὕστερον. Κωνσταντὴς τοῦ Νικολῆ παπᾶ Κωνσταντῆ, εἰς τὸ ὕστερον Ἰωάννης Νικολάου Πλημμὲ, εἰς τὸ ὕστερον. Νικόλαος Ἀνδρέου Μανιάτη, εἰς τὸ ὕστερον. Γεώργιος Ἀνδρέου Μανιάτη, εἰς τὸ ὕστερον. Ἀνδρέας Γεωργίου Κανάρη, εἰς ἁγ. Μαρίναν καὶ ὕστερον. Ἀναγνώστης Μικὲ Καναρίος, εἰς Χίον καὶ ὕστερον. Ἰωάννης Θεοδώρου Μπουρνοῦ, εἰς τὸ ὕστερον. Νικόλαος Δημητρίου Σταματέλου, εἰς τὸ ὕστερον. Δημήτριος Νικολάου Κασσέτας, εἰς Τένεδον καὶ ὕστερον. Παναγιώτης Κωνσταντίνου Σιταρᾶς εἰς τὸ ὕστερον. Νικόλαος Καραντάνης, εἰς τὸ ὕστερον. Νικόλαος Μπουρέκας, εἰς ἁγίαν Μαρίναν καὶ ὕστερον.

Ἀνδρέας Δημητρίου Μπουρέκας, εἰς τὸ ὕστερον. Θεοδωρὴς Παπᾶ Μιχάλη εἰς τὸ ὕστερον. Ἀντώνιος Νικολάου Καψόκωλος, εἰς ἁγίαν Μαρίναν καὶ ὕστερον. Δημήτριος Κωνσταντῆ Μαγκογιάννη, εἰς Τένεδον καὶ ὕστερον. Κὺρ Γεώργης Γιάμαρης, εἰς τὸ ὕστερον. Μανώλης Νικολάου Κασσέτας, εἰς τὸ ὕστερον. Ἰωάννης Κωνσταντῆ Μαυρογιάννης, εἰς τὸ ὕστερον. Μανώλης Κωνσταντῆ Κυπριώτης, εἰς τὸ ὕστερον. Ἀνδρέας Γεωργίου Ζαφύρας, εἰς τὸ ὕστερον.

Ναύπλιον, τῇ 25 αὐγούστου 1824.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ ΚΑΝΑΡΙΟΣ.

Κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἀναφορὰν τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐνέκρινε τὴν προκήρυξιν τῆς 28 ἰουνίου 1822, ὑπ' ἀριθ. 1952, καὶ ἐχορηγήθη παρὰ τῆς Διοικήσεως εἰς τοὺς εὐδοκιμήσαντας πυρπολιστὰς κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων 15 χιλιάδες γρόσια καὶ ὑποσχετικὸν ἔγγραφον ἀπὸ τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν διὰ νὰ βραβευθῶσι μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἔθνους. Κατὰ συνέπειαν τούτων ἐλάμβανον ὅσοι μετὰ ταῦτα πυρπολισταὶ ἐπυρπόλουν ἐχθρικὰ πλοῖα, τὰς 15 χιλιάδας γρόσια δι' ἕκαστον πλήρωμα καὶ ἕκαστον ἄτομον, ἐκτὸς τῶν πλοιάρχων, ὑποσχετικὸν ἔγγραφον ἀμοιβῆς.

Οὔτε ἡ ἀναφορὰ τοῦ Κανάρη, οὔτε ἡ γνωμοδότησις τοῦ Βουλευτικοῦ ἴσχυσαν εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα ὥστε νὰ δώσῃ τότε πυρπολικὸν εἰς τὸν Κανάρην.

Γράφων τὰ ἔργα τῶν ψαριανῶν ὤφειλον ν' ἀναφέρω τὸν κατάλογον ἐκεῖνον καὶ τοὺς εὐδοκιμήσαντας πυρπολιστάς.

Εἰς τὸν κατάλογον ἐκεῖνον τοῦ Κανάρη ἀριθμεῖται πυρπολισμὸς κορβέτας ἐχθρικῆς εἰς ἁγίαν Μαρίναν· ὁ πυρπολισμὸς οὗτος δὲν ἔγινεν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν κάτωθεν πληροφοριῶν.

Ἰδοὺ αἱ πληροφορίαι.

Ὁ πλοίαρχος Δ. Χ. Ι. Κοτζιὰς, ὅστις εὑρέθη μὲ τὸ πλοῖόν του εἰς τὸν πυρπολισμὸν τοῦ πυρπολικοῦ, εἰς ἁγίαν

Μαρίναν, λέγει τὴν ἀποτυχίαν τοῦ πυρπολικοῦ καὶ διευθυντὴν αὐτοῦ τὸν Γεώργιον Τσαμπαρλῆ· (ἰδε σελ. 296).

Ὁ δὲ Νικόλαος Κοτζιὰς εἰς τὸ περὶ ἐπανορθώσεως τῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ Σ. Τρικούπη ψαριανῶν πραγμάτων, κατὰ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Κανάρην, λέγει ἐν σελ. 39. «ὅτι »ὁ Γ. Μανιάτης καὶ Γ. Τσαπαρλῆς, ψαριανοὶ, κατεσκεύ»ασαν ἕνα μαρτῆγον, ἵνα καύσωσιν ἓν τουρκικὸν πλοῖον »πλησίον τῆς ξηρᾶς καταφυγόν.

»Ἐπειδὴ δὲ ὁ Κανάρης ἦν πληγωμένος ἐν τῇ χειρὶ »καὶ ν' ἀναβαίνῃ καὶ καταβαίνῃ δὲν ἠδύνατο, ἐκάθητο »ἐν τῇ λέμβῳ τοῦ πυρπολικοῦ του, αὐτοὶ δὲ πλησιά»σαντες τὸ πλοῖον, μὴ δυνάμενοι ὅμως ἕνεκα τοῦ ἐναν»τίου ἀνέμου καὶ τῶν ἐπὶ ξηρᾶς τούρκων νὰ πυρπο»λήσωσιν αὐτὸ, διεύθυναν πρὸς αὐτὸ τὸ πυρπολικόν των »ἔβαλον εἰς αὐτὸ πῦρ, καὶ μίαν τουρκικὴν λέμβον κυ»ριεύσαντες ἀνεχώρησαν.»

Ὁ Κανάρης λοιπὸν αὐτὸς, ὁ δώσας τὰς πληροφορίας ταύτας, βεβαιοῖ τὸ ἀληθὲς γεγονὸς καὶ ὁμολογεῖ ὅτι οὐ μόνον ἐχθρικὴ κορβέτα δὲν ἐπυρπολήθη, ἀλλ' οὔτε διευθυντὴς τοῦ πυρπολικοῦ ἦτον.

Ὥστε ἄπορον εἶναι πῶς ἐτέθη εἰς τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο ὁ πυρπολισμὸς τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου, ὅστις οὐδέποτε ἐγένετο.

Ὁ ναύαρχος Μιαούλης ἀγκυροβολήσας μὲ τὴν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του μοῖραν εἰς Λειψὼ, ἔγραψε πρὸς τὸν ναύαρχον τῶν Ψαρῶν, εὑρισκόμενον εἰς Πάτμον, τὰς κάτω ἐπιστολάς.

Γενναιότατε ἀδελφέ!

Σήμερον εἰς τὰς ὀκτὼ μετὰ μεσημβρίαν ἀράξαμεν ἐδῶ· χρέος μου ἔκρινα νὰ σοὶ προσφέρω τοὺς ἀδελφικούς μου ἀσπασμοὺς, καθὼς καὶ ὅλων τῶν γενναίων τῆς παρούσης μοίρας καπετανέων.

Ἀδελφὲ ! δὲν ἠμπορῶ νὰ σοὶ παραστήσω πόσην χαρὰν αἰσθάνεται ἡ ψυχή μου, ὅταν ἀκούω τὰ ἀνδρεῖα κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἀνδραγαθήματα τῶν ἑλλήνων, μάλιστα ὅταν ἀκούω ὅτι εἰς αὐτὰ εἶσαι συνεργὸς καὶ ἡ γενναιότης σου, ἀλλὰ καὶ πότε νὰ ἴδω τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν νὰ ἐκδικηθῶμεν ἐντελῶς ὅσας ὁ ἐχθρὸς εἰς τοὺς ἕλληνας καὶ εἰς τὸ ὄνομά των ἐπροξένησε βλάβας, καὶ νὰ χορτάσωμεν τὴν ἀκόρεστον τῆς ἐκδικήσεως δίψαν μας, μὲ τὴν χύσιν τοῦ αἵματος μυριάδων ἀπὸ τοὺς ἀχρείους ὀπαδοὺς τοῦ Μωαμεθανισμοῦ. Οὗτος εἶναι ὁ καιρὸς, κατὰ τοῦ ὁποίου θέλει διακριθῆ ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ γενναιότης τῶν φρονημάτων κάθε πατριώτου· αὕτη εἶναι ἡ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ λάμψῃ ἡ πολεμικὴ ἐμπειρία καὶ σύνεσις καθ' ἑνὸς ἀφ' ὅσους τὸ ἔθνος ἐπιστεύθη εἰς χεῖράς των τὴν σωτηρίαν του· ἂς τρέξωμεν ἔτι ὀλίγον, καὶ τὸ τέρμα τοῦ σταδίου ἤδη εἶναι κοντά· ἂς κινδυνεύσωμεν ἔτι μικρὸν, καὶ τὸ τέλος τῆς τραγικῆς τοῦ ἐχθροῦ σκηνῆς ἤδη ἔφθασεν· ἂς μεταχειρισθῶμεν ταύτην τὴν φορὰν ὅσην δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐμπειρίαν, σύνεσιν, ἀνδρείαν, γενναιότητα καὶ αὐτὴν, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, τὴν θρασεῖαν τόλμην, καὶ μετ' οὐ πολὺ μένομεν ἐκτὸς παντὸς κινδύνου, ἀνεξάρτητοι, αὐτόνομοι καὶ ἐλεύθεροι κύριοι τῆς ὑπάρξεως, ἰδιοκτησίας καὶ τιμῆς μας. Ἐνθάρρυνον ἀδελφὲ, ὅσον δύνασαι τοὺς κλονιζομένους, καὶ παρώτρυνε τοὺς σταθεροὺς εἰς ἐκδίκησιν τῶν ἀνόμων· δίδε τὰς συνετὰς συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας ὅπου στοχάζεσαι, καὶ μεῖνε βέβαιος, ὅτι καὶ ἡ πατρὶς θέλει ἀξίως ἀνταμείψει τοὺς θερμῶς ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωνισαμένους, καὶ οἱ ὑπὲρ αὐτῆς καλῶς ἀγωνισάμενοι θέλουν λάβει ὄχι μικρὰν εὐχαρίστησιν, ἀκούοντες ἐπὶ ζωῆς των νὰ δοξολογῆται καὶ νὰ τιμᾶται τὸ ὄνομά των ἀπὸ ὁλόκληρον τῶν ἑλλήνων τὸ ἔθνος, καὶ πληροφορημένοι ὅτι καὶ μετὰ θάνατον θέλει γίνει γνωστὸν καὶ μένει διὰ τῆς ἱστορίας ἀθάνατον εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ, καὶ αὐτὰ τὰ ἄγνωστα ἔθνη. Μὴ λείψῃς, ἀδελφὲ, νὰ μὲ ἰδεάσῃς περὶ ὅλων ὅσων ἔχετε πληροφορίας καὶ διὰ τοὺς δύω τοῦ ἐχθροῦ στόλους καὶ ἔσω πληροφορημένος ὅτι θέλω εἶσθαι καὶ ὀνομάζεσθαι διὰ παντὸς, καθὼς καὶ ὑποσημειοῦμαι.

Ἐν Λειψῷ, τῇ 21 αὐγούστου 1824.

Ὁ ἀδελφός, ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

Γενναιότατε ἀδελφέ!

Ἔλαβον χθὲς τὸ ἀπὸ 21 τοῦ ἤδη φθίνοντος ἀδελφικόν σου, καὶ ἐχάρην διὰ τὴν ἐφετήν μοι ὑγείαν σου.

Ἀδελφέ! στοχασθῆτε, ὅτι οἱ εἰς τὰ ἐδῶ ἐπὶ πλέον διατριβή μας ἐμπορεῖ νὰ προξενήσῃ βλάβην, καθότι ἀπ' ἐδῶ οὔτε βλέπομεν, οὔτε ἠξεύρομεν τὶ κάμνει ὁ ἐχθρικὸς στόλος. Ἀναγκαῖον ἐκρίναμεν νὰ ὑπάγωμεν εἰς Σατάλια, διὰ τοῦτο ἐγράψαμεν καὶ πρὸς τὸν ἀντιναύαρχον Κ. Γ. Σαχτούρην, ἂν δὲν μᾶς εὕρῃ ἐδῶ, νὰ ἔλθῃ μὲ τὰ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του πλοῖα νὰ μᾶς ἀνταμώσῃ ἐκεῖ.

Εἰδοποιεῖσαι περὶ τούτου καὶ ἡ γενναιότης σου, καὶ ἂν τὸ κρίνεις εὔλογον, συμπαραλαβὼν τὰ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου πλοῖα, θέλεις ἑνωθῇ μὲ τὸν εἰρημένον ἀντιναύαρχον, καὶ θέλεις ἐλθῇ εἰς ἀντάμωσίν μας· καὶ τότε συσκεφθέντες καὶ ὁμιλήσαντες τὰ δέοντα, θέλομεν πράξει τὰ συμφέροντα.

Περιμένων ἐκ καρδίας τὴν ἐντάμωσίν μας, ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι καὶ μένω.

Ἐν Λειψῷ, τῇ 23 αὐγούστου 1824

Ὁ ἀδελφός,

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

Καὶ πρὶν ἀγκυροβολήσει ὁ ναύαρχος Μιαούλης μὲ τὴν μοῖράν του εἰς Λειψώ, οἱ ναύαρχοι τῆς δευτέρας μοίρας τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, ἠγκυροβολημένης εἰς Πάτμον, τὴν 19 αὐγούστου 1824 ἐν κοινῇ συνελεύσει ἀπέστειλαν τρία πολεμικὰ πλοῖα καὶ τρία πυρπολικὰ (α) εἰς Λέρον, ἵνα ἐκεῖθεν διὰ νυκτὸς ὑπάγουν κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Ἀπάρασα ἀπὸ Πάτμον ἡ δευτέρα αὕτη μοῖρα ἐνώθη, τὴν 24 αὐγούστου, μὲ τὴν μοῖραν τοῦ Μιαούλη καὶ ἐναυμάχησαν μετὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου εἰς Κῶ καὶ Γέροντα.

Μετὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Γέροντος ὁ ναύαρχος Μιαούλης μὲ τὴν μοῖράν του ἠγκυροβόλησεν εἰς Λειψώ, ὁ δὲ

(α) Ἴδε τὰ *Ἀπομνημονεύματα* τῶν ναυμαχιῶν εἰς τὸν Β'. τόμον.

ναύαρχος τῶν Ψαρῶν μὲ τὴν μοῖράν του εἰς Σάμον· ἐκεῖ ἠγκυροβόλησε καὶ ὁ Σαχτούρης ἵνα ἐπιδιορθώσῃ τὸν ἱστόν του, ὅστις ἐβλάφθη εἰς τὴν ναυμαχίαν τοῦ Γέροντος. Ὁ δὲ Μιαούλης, λαβὼν πληροφορίας, ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Γενναιότατοι ναύαρχοι Ψαρῶν, καὶ ἀντιναύαρχε τοῦ στόλου Ὕδρας, καὶ λοιποὶ γενναῖοι καπεταναῖοι.

Ταύτην τὴν στιγμὴν πληροφορούμεθα διὰ τοῦ ἰδικοῦ μας Κ. Κωνσταντῆ Πελεπίνη, ὅτι γολέττα γαλλικὴ ζητοῦσα νὰ ἐνταμωθῇ μὲ τοὺς ναυάρχους τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, ἐνταμώθη μὲ τὸν εἰρημένον, καὶ παρήγγειλε νὰ μᾶς εἰπῇ τὰ ἑξῆς· εἰς Κρήνην (Τσεσμὲ) εἶναι τάγμα οὐλεμάδων τούρκων, οἱ ὁποῖοι παρεκίνησαν καὶ παρακινοῦν τοὺς ἐκεῖ τούρκους νὰ κινήσωσι κατὰ τῆς Σάμου. Οὗτοι ἡτοίμασαν ὑπὲρ τὰς δέκα χιλιάδες στράτευμα, καὶ ἀγροικήθησαν μὲ τοὺς δύο ἐχθρικοὺς στόλους· οὗτοι μὲν νὰ ἐνασχολῶσιν ἡμᾶς ἀπὸ τὸ μέρος τοῦτο εἰς τὸ πέλαγος, ἐκεῖνοι δὲ ἀπὸ τὸν Τσεσμὲ ἐμβαρκαρισθέντες εἰς 40 σακολεύας, τὰς ὁποίας ἔχουσιν ἕτοιμους, νὰ κάμωσιν ἀπόβασιν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Καρλόβασι. Ἐπειδὴ δὲ εἰσέτι δὲν εἶναι κατὰ πάντα ἕτοιμοι, μᾶς συμβουλεύει νὰ στείλωμεν ὀλίγα πλοῖα πολεμικὰ καὶ δύο τρία πυρπολικά, τὰ ὁποῖα, ἀπελθόντα εἰς Τσεσμὲ καὶ καύσαντα τὰς ἐκεῖ σακολεύας, νὰ ματαιώσωσι καὶ τοῦτο τοῦ ἐχθροῦ τὸ σχέδιον. Προτρέπεσθε λοιπὸν καὶ παρακαλεῖσθε, λαβόντες τὴν παροῦσαν, νὰ στείλετε ἓξ πολεμικὰ καὶ ὅσα πυρπολικά, σακολεῦες, ἠμπορεῖτε ἀπὸ τ' αὐτόσε νὰ ἑτοιμάσετε, τὰ ὁποῖα ὅμως νὰ συνοδεύσετε μ' ἀνθρώπους εἰδήμονας τοῦ λιμένος καὶ τῶν παρκλίων Τσεσμὲ (καὶ τοιοῦτοι εἶναι οἱ ἀνδρεῖοι ψαριανοὶ)· τὰ ὁποῖα ἀπελθόντα μὲ τὴν ἀπαιτουμένην γενναιότητα καὶ καύσαντα τὰς ἐκεῖ σακολεύας, διαλύουσι καὶ τὸ ἐκεῖθεν συρράφθὲν σχέδιον τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὕτω κόψομεν καὶ αὐτὴν τὴν ἀνίσχυρον ἐλπίδα του. Ἐνθυμηθῆτε ὅμως ὅτι εἰς τοῦτο εἶναι χρεία ταχύτητος διὰ νὰ τοὺς προφθάσετε ἐκεῖ. Εἰδοποιήσατε δ' ἐνταυτῷ καὶ τοὺς Σαμίους νὰ φυλάττωσιν ἀπ' ἐκεῖνο τὸ μέρος.

Περιμένοντες ἀνυπομόνως καὶ εὐχόμενοι ἐντὸς ὀλίγου τὴν δε-

ξιὰν τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου ἐπιτυχίαν, ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενοι μένομεν.

Ἐκ τοῦ ναυαρχικοῦ πλοίου, τὴν 10 Ὀκτωβρίου 1824.

Ὁ ναύαρχος,
ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

Τὰ κατὰ τὸν πρόεδρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ περιφρονημένα ψαριανὰ πλοῖα δὲν κατεῖχον ἁπλῶς τὴν θέσιν των εἰς τὸν στόλον, ἀλλ' ἠρίστευον καὶ ἠνδραγάθουν εἰς τὰς ναυμαχίας, καὶ διὰ τὴν ἀνδρίαν των τοὺς διακρίνει καὶ ὁ ναύαρχος Μιαούλης.

Μετὰ τὸ ἔγγραφον τοῦ ναυάρχου Μιαούλη ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν καὶ ὁ ἀντιναύαρχος Ὕδρας, προσδιώρισαν ἀπὸ τοὺς ψαριανοὺς πυρπολιστάς· ἀλλὰ κίνημα δὲν ἐγένετο, καθότι ἔλαβον ἄλλας πληροφορίας ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη νὰ σταλῶσιν ἄλλα πυρπολικὰ εἰς Τσεσμέ. Εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Κῶ ἐπυρπόλησεν ὁ Ἀνδρέας Βροῦλος τὸ πυρπολικόν του, καὶ εἰς τὴν ναυμαχίαν τοῦ Γέροντος, ὁ Δημήτριος Παπανικολῆς· ἐπιθυμοῦντες δὲ νὰ τρέξωσιν εἰς τὸ στάδιόν των ἀπῆλθον καὶ οἱ δύω εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ ἐζήτησαν πυρπολικά. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις δὲν τοὺς ἐχορήγησεν, ὥστε ἀπεμακρύνθησαν ἄκοντες ἀπὸ τὸν ἀγῶνα. Μὴ εὑρὼν δὲ τὰς ἀναφορὰς τῶν πλοιάρχων τούτων πυρπολιστῶν εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, καταχωρῶ ὅ,τι εὗρον, ἤτοι τὸν κατάλογον τοῦ πληρώματος τοῦ Παπανικολῆ καὶ ἀποδεικτικὸν τοῦ ναυάρχου τῶν Ψαρῶν πρὸς τὸν Παπανικολῆν. Ἰδοὺ αὐτά.

Ῥόλος τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἡφαιστείου Κ. Δημητρίου Παπανικολῆ Ψαριανοῦ, καυθὲν εἰς τὴν κατὰ τῆς Σάμου ἔκπλευσιν τοῦ στόλου, 1824.

Καπ. Δημήτριος Παππανικολῆ, Κωνσταντὴς τοῦ Ἀντώνη Κεράνη, Ἀναγν. Ν. Κομνηνοῦ, Ἀνδρέας τοῦ Γιάννη Ἀνδριάς, Μανωλάκης τοῦ Γ. Καμπούρη, Κ. Μικέλος Ἀριανόπουλος, Μαρκῆς τοῦ

Ν. Μαρκῆ, Γιάννης τοῦ Ἀντώνη Κεράνη, Γ. τοῦ Γιάννη Κεφάλα' Γιάννης τοῦ Γ. Ζαχαριᾶ, Κ. Ἀνδρέα Κασέτα, Γ. τοῦ Μικὲ Κυπαρίσση, Μικὲς τοῦ Γ. Διασάκη, Κ. τοῦ Ἀνδρέα Σκιαθίτη, Κυριακὸς τοῦ Κ. Κουρλαύτη, Γιάννης Κ. Κούτουκας, Γιάννης τοῦ Γ. Βασίλη, Χαραλάμπης Μιχαὴλ Σαρῆ, Νικολὴς τοῦ Δ. Βαρδὰς, Γιάννης Ἀνδρέα Μπουρνός, Γιαννακὸς Χασαντριανὸς, Γιάννης Νικόδημος, Παναγιώτης τοῦ Γιάνη Κρητικοῦ, Μανώλης Δ. Μυτιληναῖος, Κωνσταντὴς Στραπούλας, Δ. Σκοπελίτης Κοσμᾶ, Γιάννης Κωνσταντῆ Τρούπη, Μικὲς Μπούντσαρας.

Ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν,

ΝΙΚΟΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ. Δ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ.

Ὁ ἡμέτερος κύριος Δημήτριος Παπανικολῆς, καπετάνιος τοῦ πυρπολικοῦ, τὸ ὁποῖον ἡ ἐπιτροπὴ τῶν πατριωτῶν μας παρέδωκεν εἰς αὐτὸν νὰ τὸ μεταχειρισθῇ πρὸς πυρπόλησιν τῶν πολεμικῶν τοῦ ἐχθροῦ, καθὼς καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἤδη τῆς ἐπαναστάσεως ἐμεταχειρίσθη ἐν εὐτυχῶς εἰς τὸ ἐν Ἐρισσῷ καυθὲν βατσέλον.

Συμπλέων ἤδη μὲ τὸν στόλον μας, ἔδειξεν ἀνδρείαν ἀνέκφραστον εἰς τὰς περὶ τὰς 24 αὐγούστου γενομένην ναυμαχίαν, ἀναμέσον Κῶ, καὶ Πιτέζη, ἔνθα μὲ τοὺς συντρόφους του πυρπολιστὰς ἀψηφῶν τὰς συνεχεῖς κατ' αὐτοῦ ῥιπτομένας σφαίρας, ὥρμησε καὶ χαλάσας τὴν τάξιν τῶν ἐχθρῶν τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν, καὶ ἐπέστρεψεν' ὅμως τὸ πυρπολικόν του ζημιωμένον.

Μὲ τὴν συνήθη του ὁρμὴν ἐπέπλευσε μὲ τὸν σύντροφόν του πυρπολιστὴν (α) εἰς τὴν περὶ τὰς 29 γενομένην ναυμαχίαν περὶ τῶν τακτικῶς ἀποπλεόντων τούρκων, καὶ ἀδιακόπως πυροβολούντων, ἐχάλασε τὴν τάξιν των τρέψας αὐτοὺς εἰς φυγὴν, καὶ διασώσας πολλὰ τῶν ἑλληνικῶν πλοίων κάτωθεν κινδυνευόντων, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἁρπάξας τὴν παντελῆ κατὰ τῶν ἐχθρῶν νίκην ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν τούρκων. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ κατεχάλασαν αἱ ἐχθρικαὶ σφαῖραι, καὶ τὸ ἐμισοβούλησαν, ἠναγκάσθη νὰ τὸ καύσῃ ἀνωφελῶς. Ὅθεν πρὸς ἔνδειξιν τῆς μεγάλης γενναιότητος καὶ ἐμπειρίας τοῦ καπ. Δ. Παπανικολῆ δίδομεν τὸ παρὸν ἀποδεικτικὸν εἰς χεῖράς του.

Ἐν Σάμῳ, τῇ 30 αὐγούστου 1824.

Ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν

ΝΙΚΟΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ.

(α) Ὁ πυρπολιστὴς οὗτος σύντροφός του ἦν ὁ Κ. Νικόδημος.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν πλοίων των ἀπὸ Μονεμβασίαν, οἱ διαμένοντες ἐκεῖ ψαριανοὶ, γυμνοὶ, ἄεργοι, ἄποροι καὶ κακουχούμενοι, ὑπέπεσαν εἰς θανατηφόρον ἀσθένειαν· πληροφορηθέντες δὲ ὅτι ὁ συμπολίτης των ἀοίδιμος Βαρβάκης ἔφθασεν εἰς Ζάκυνθον, ἀπέστειλαν ἀπὸ Μονεμβασίαν τὸν συμπολίτην των Ἰωάννην Μ. Μηλαΐτην ἵνα ἀπέλθῃ εἰς Ζάκυνθον, τὸν ὑποδεχθῇ καὶ προσφέρῃ τὰ σεβάσματα τῶν συμπολιτῶν του. Ὁ ἀπεσταλμένος φθάσας εἰς Πύργον καὶ μαθὼν ὅτι ὁ συμπολίτης του Βαρβάκης ἀνεχώρησεν ἐκ Ζακύνθου, ἐπέστρεψεν εἰς Μονεμβασίαν. Ὁ δὲ Βαρβάκης ἔχων τὸ πλοῖον τοῦ Κωνσταντῆ Τσακάλη, ψαριανοῦ, ναυλωμένον καὶ γινώσκων τὰ τῆς πτώσεως τῆς πατρίδος του καὶ τὴν διαμονὴν τῶν συμπολιτῶν του εἰς Μονεμβασίαν, ἀνεχώρησεν ἐκ Ζακύνθου καὶ ἦλθεν εἰς Μονεμβασίαν, ὅπου οἱ συμπολῖται του τὸν ἐδέχθησαν ὡς σωτῆρα.

Τὸ ἀγαθὸν τοῦτο τέκνον τῆς νήσου Ψαρῶν ἰδὸν τοὺς συμπολίτας του ὑστερημένους καὶ ἔχοντας ἀνάγκην πάντων, ἔκλαυσε καὶ ἔλαβε περὶ αὐτῶν πρόνοιαν, τοὺς περιέθαλψε μὲ χρήματα καὶ μὲ ἐνδύματα καὶ ἐχορήγησε καὶ εἰς πολλοὺς χρήματα πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν αἰχμαλωτισμένων συγγενῶν των.

Ὁ ἀοίδιμος Βαρβάκης ὁμιλῶν μὲ τοὺς συμπολίτας του ἐμνημόνευσε περὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῆς πατρίδος του, καὶ ἠρώτησεν ὀνομαστὶ ἂν ζῶσιν ἢ ἀπέθανον οἱ συναγωνισταὶ ἐκεῖνοι, μετὰ τῶν ὁποίων συνηγωνίσθη, ὅτε ἐπανέστησαν κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1769 τὸν μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας.

Ἡ δὲ Διοίκησις θεωροῦσα ἀναγκαίαν τὴν παρουσίαν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ συντελοῦσαν εἰς τὸ νὰ ἐνθαῤῥυνθῶσιν οἱ Ἕλληνες προσεκάλεσεν αὐτὸν διὰ τῆς κάτωθεν διαταγῆς.

Περ. 6'. ἀριθ. 519.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸν εὐγενέστατον Κ. Ι. Βαρβάκην.

Ἡ πατρὶς εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον ἀγῶνα εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκεται ἔχει μεγίστην ἀνάγκην τῆς παρουσίας τοῦ εὐγενεστάτου ὑποκειμένου σας. Τοιαύτη εἶναι ἡ εὐχὴ τοῦ ἔθνους, τοιαύτη εἶναι ἡ ἐπιθυμία τῆς πατρίδος, ζητεῖ τὴν ἐνταῦθα παρουσίαν σας καὶ θέλει νὰ σᾶς ἔχῃ εἰς τοὺς κόλπους της, δι' ἐμψύχωσιν καὶ ἄλλων πολλῶν, δι' ὁδηγίαν καὶ συμβουλὴν εἰς τὰ παρόντα.

Ἡ Διοίκησις κατὰ χρέος σᾶς προσκαλεῖ καὶ σᾶς προτρέπει νὰ ὑπακούσετε προθύμως εἰς τὴν προσκλητικὴν φωνὴν τῆς πατρίδος, νὰ ἐπιταχύνετε τὴν ἐνταῦθα ἄφιξίν σας.

Ἐν Κρανιδίῳ, 3 μαρτίου 1824.

Ὁ πρόεδρος.

Ἀναχωρήσας κατὰ τὸν ὀκτώβριον μὲ τὸ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του πλοῖον τοῦ Τσακάλη ἀπῆλθεν εἰς Ναύπλιον (α) καὶ ἐκεῖθεν πλέων ἔξωθεν τῶν Σπετσῶν καὶ μὴ δυνάμενος νὰ εἰσέλθῃ ἵνα τοὺς εὐχαριστήσῃ διὰ τὴν φιλανθρωπίαν, ἣν ἔδειξαν εἰς τοὺς συμπολίτας του δυστυχεῖς ψαριανούς, γράφει πρὸς αὐτοὺς ἐξ Ὕδρας τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἔλαβον ἐκ τῆς Συλλογῆς τοῦ Ἀναργύρου.

Εὐγενέστατοι πρόκριτοι τῆς ἐνδόξου νήσου Σπετσῶν.

Μερικὰ περιστατικὰ καὶ ἰδιαίτεραί μου τινὲς χρεῖαι μὲ βιάζουν νὰ ἀπομακρυνθῶ δι' ὀλίγον καιρὸν ἀπὸ τὴν γειτονίαν σας καὶ

(α) Εἰς Ναύπλιον ἰδών με, μὲ εἶπε μὲ τὴν ψαριανὴν ὁμιλίαν τὰ ἑξῆς· — Βρὲ, μὲ λέγουν ὅτι εἶσαι παληκάρι, καὶ ὁ πατέρας σου ἦτο παληκάρι, ἐκάμαμεν πολλὰ πράγματα μαζῆ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καὶ τὸν ἐνθυμοῦμαι.

Ὁ πατήρ μου ἦτον εἷς ἐκ τῶν ἐπιστηθίων φίλων τοῦ ἀοιδίμου καὶ συναγωνιστής του, μὲ διηγήθη πολλὰ τῶν προτερημάτων του καὶ ἐξ αὐτῶν ἔγραψα ὀλίγα (ἴδε σελ. 24—26).

τοῦτο τὸ αἰφνήδιον μὲ προξενεῖ μεταξὺ τῶν ἄλλων μου θλίψεων καὶ τὴν στέρησιν νὰ μὴν ἀξιωθῶ νὰ ἀσπασθῶ γλυκύτατα τοὺς γενναίους κὶ φιλανθρώπους σπετσιώτας.

Διαπλέων ἄντικρυ τῆς λαμπρᾶς ἡμῶν νήσου, ἀσθένεια μὲ ἐμπόδισε νὰ ἔλθω κατ' εὐθεῖαν νὰ κάμω τὸ ἱερόν μου χρέος πρὸς ὑμᾶς τοὺς εὐεργέτας τῶν ἀτυχησάντων ψαριανῶν, τὸ χρέος τῆς εὐγνωμοσύνης μου. Ἐβιαζόμην τότε νὰ ἔλθω ἐδῶ νὰ ἡσυχάσω δι' ὀλίγον καιρὸν, ἔχων πάντοτε κατὰ νοῦν ἵνα περάσω εἰς τὰ αὐτοῦ καὶ νὰ κάμω προσωπικῶς τὰς ἀδελφικάς μου εὐχαριστίας. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ τοῦτο κατὰ τὸ παρὸν ἀνάγκη νὰ ἀναβάλλω, σᾶς παρακαλῶ φιλικώτατα ἵνα δεχθῆτε νοερῶς τὰς εἰλικρινεῖς μου εὐχαριστίας καὶ τὴν δέησίν μου τοῦ νὰ ἦσθε πάντοτε πρὸς τοὺς ἀτυχοῦντας ψαριανοὺς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν καὶ εὐεργέται, ἵνα ἔχητε παρὰ θεοῦ τὰς εὐλογίας καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις τὸν λαμπρὸν ἔπαινον τῆς φιλανθρωπίας.

Μ' ὅλην τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ σέβας ὁ ὡς ἀδελφός σας καὶ πατριώτης.

Ὕδρα, τῇ 24 Νοεμβρίου 1824.

Ἰωάννης Βαρβάκης.

Τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα τῶν μεγάλων ἀνδρῶν πάντοτε φαίνονται· ὁ ἀοίδιμος Βαρβάκης πληροφορηθεὶς ἀπὸ τοὺς συμπολίτας του τὴν φιλανθρωπίαν, ἣν ἔδειξαν οἱ Σπετσιῶται πρὸς τὴν δυστυχίαν των, τὴν συμμερίζεται· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐσυγχώρουν αἱ περιστάσεις νὰ τοὺς εὐχαριστήσει προσωπικῶς, τοὺς εὐχαριστεῖ διὰ τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς καὶ συνιστᾷ πρὸς αὐτοὺς τοὺς συμπολίτας του. Σεῖς δὲ ἀπόγονοι τῶν ψαριανῶν, ἀναγινώσκοντες ταῦτα, τὴν ἐπιστολὴν τοῦ συμπολίτου σας Βαρβάκη καὶ τὴν ἀπὸ 10 αὐγούστου ἀναφορὰν τῶν Σπετσῶν πρὸς τὴν Διοίκησιν, ὀφείλετε ν' ἀναμιμνήσκεσθε τὴν δεινὴν θέσιν εἰς ἣν εὑρίσκοντο τότε οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ νὰ χύνετε δάκρυα εὐγνωμοσύνης δι' ἐκείνους οἵτινες καὶ μόνοι ἔδειξαν συμπάθειαν εἰς τὴν δυστυχίαν τῶν πατέρων σας.

Οἱ ψαριανοὶ ἕνεκα τῶν κακουχιῶν καὶ τῆς ἀσθενείας ἀνεχώρησαν ἀπὸ Μονεμβασίαν καὶ μετῴκησαν εἰς Σῦρον, Τῆνον καὶ Μύκωνον, οἱ μὲν διὰ ν' ἀναλάβωσιν ἐκ τῆς ἀσθενείας, οἱ δὲ διὰ νὰ εὕρωσι πόρον ζωῆς καὶ ἄλλοι νὰ ἐνεργήσωσι διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τῶν συγγενῶν των ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν· ἡ δὲ ἐπιτροπή των μείνασα εἰς Μονεμβασίαν ἐνήργει τὰ χρέη της.

Πυρπολήσας καὶ ὁ Νικόδημος τὸ πυρπολικόν του ἀπῆλθε καὶ οὗτος εἰς Ναύπλιον καὶ εὗρεν ἐκεῖ τὸν συμπολίτην του Κωνσταντῖνον Χ. Γ. Ι. Κοτζιὰν, ὅστις τῷ εἶπεν ὅτι τὸ εἰς Πόρον εὑρισκόμενον ἐλλιμενισμένον πλοῖόν των τὸ δίδει πυρπολικὸν καὶ νὰ τὸ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Διοίκησιν. Ὁ Νικόδημος, κατὰ τὰ λεχθέντα τοῦ Κοτζιᾶ ἠτήσατο προφορικῶς τὸ πυρπολικὸν ἀπὸ τὴν Διοίκησιν, ὑπέβαλε δὲ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν τὴν κατωτέρω ἀναφορὰν μὲ τὸν κατάλογον τοῦ πληρώματος.

Πρὸς τὸ Σ. Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ὁ ὑπογεγραμμένος Κωνσταντῖνος Νικόδημος, ψαριανὸς, κυβερνήτης τοῦ ἡφαιστείου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπυρπόλησε μίαν κορβέτταν πρώτης τάξεως, τουρκικὴν, μεταξὺ Μιτυλήνης καὶ Καραπουρνᾶ, εἰς τὰς 24 7βρίου, παῤῥησιάζει εἰς τὸ Σ. ὑπουργεῖον τὸν κατάλογον τῶν γενναίων ναυτῶν του ἵνα μείνῃ εἰς τ' ἀρχεῖα τοῦ ναυτικοῦ καὶ ἀποδοθῇ ἐν καιρῷ ἀποδεικτικὸν διὰ τὰς ἀνδραγαθίας του, πρὸς τιμὴν ἰδίαν καὶ τῶν μεταγενεστέρων.

Ναύπλιον, τὴν 3 8βρίου 1824.

Ὁ πατριώτης, Κωνσ. Νικόδημος.

Ἀριθ. 1576.

Ὁ κατάλογος τοῦ ἡφαιστείου τοῦ καπ. Κωνσ. Νικοδήμου, τὸ ὁποῖον ἐπυρπόλησε πρώτης τάξεως ἐχθρικὴν κορβέταν μεταξὺ Μυτιλήνης καὶ Καράπουρνα

Κωνσταντῖνος Νικόδημος, Ἰωάννης Γ. Φιλήνη, Ἀντώνιος Γ. Καψόκωλος, Γ. Καρλαντζήκη, Νικολῆς Γ. Μητάρα, Ἰωάννης Ν. Μιτσάτσου, Ἀνδρέας Καρίδας, Ἰωάννης Ἀνδρ. Κυπαρίσση, Δη-

μήτριος Γ. Παπατζετζερὲ, Δημήτριος Γ. Μηχάλμπεσι, Ἰωάννης Ἀπ. Παρλιάρου, Ἀνδρέας Ἰω. Παπανικορεζῆ, Νικόλαος Ἀνδρ. Ζανῆ, Ἰωάννης Δ. Καλάρη, Γεώργιος Ἀναγν. Ζαχαρία, Γεώργιος Γιαννίτζης, Ἀνδρέας Ν. Θεοδώρας, Κωνσταντὴς Μαχούτας, Ἰω. Κομνηνοῦ Βελισσαρίου, Εὐαγγέλης Κεφαλονίτης, Γ. Πέπα, Γ. Κατσικογιάννης, Πέτρος Κουμνιότης, Παναγιώτης Μανιάτης, Κ. Ἀντωνίου Ζεύλη, Ἰω. Ἀντ. Ἀνδρουλῆ, Γεώργιος Δ. Κουτσοδόντης.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 3 Σ8ρίου 1824.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ.

Ἰδοὺ καὶ τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦ ναυάρχου Ψαρῶν.

Ὁ γενναιότατος Καπετὰν Κωνσταντῖνος Νικόδημος, ἀνὴρ ἀποδεδειγμένης ἀνδρίας καὶ πολεμικῆς ἐμπειρίας, ὡς πάντοτε εἰς τὰς ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεώς μας μέχρι τοῦδε ἐφάνη ναυμαχίας, καὶ ἤδη συμπλέων μὲ τὸν στόλον μας, καὶ γενναίως ἀγωνισθεὶς εἰς τὴν Κῶ, ἔνθα ἐδίωκεν εἰς ἱκανὸν διάστημα τὸν στολάρχην τοῦ τυράννου καὶ ἄλλους, ἀγωνισθεὶς προσέτι μὲ παρομοίαν γενναιότητα εἰς τὴν ἔξω τοῦ κόρφου Μανταλίας γενομένην ναυμαχίαν, ἔνθα ἐβοήθησεν ὄχι ὀλίγον τρέψας ὅλην τὴν ὑπεράνεμον τάξιν τῶν ἐχθρῶν, διεφυλάττετο ν' ἀγωνισθῇ καὶ εἰς ἄλλην ναυμαχίαν μὲ τὸ πυρπολικόν του, εἰς τὴν 24 τοῦ τρέχοντος γενομένην ναυμαχίαν ἔξω τῆς Καλλονῆς, ἔνθα, περὶ τὰς 10 ὥρας τῆς νυκτὸς, ἔκαυσεν μίαν κορβέταν ἐχθρικὴν κανονίων 13 τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ· διὰ τοῦτο δίδομεν τὸ παρὸν ἀποδεικτικὸν εἰς χεῖράς του ὑπογεγραμμένον παρ' ἡμῶν.

Ἐν Σύρῳ, τὴν 29 7βρίου 1824.

Ὁ ναύαρχος,

Νικολὴς Ἀποστόλης.

Ὁ Νικόδημος ἐζήτησεν ἐπανειλημμένως τὴν ἐκτέλεσιν τῆς αἰτήσεώς του προφορικῶς, ἀλλ' ἡ Διοίκησις τὸν διέταξε νὰ κάμῃ τὴν αἴτησίν του ἐγγράφως διὰ τοῦ Μινιστερίου τῶν ναυτικῶν, καὶ κατὰ τὴν ἐντολὴν ἔδωκεν εἰς τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

Πρὸς τὸ Σ. Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν.

Ὁ ὑπογεγραμμένος Κωνσταντῖνος Νικόδημος, Κυβερνήτης τοῦ

ἡφαιστείου τὸ ὁποῖον ἐπυρπόλησε τὴν ἐχθρικὴν κορβέταν εἰς τὰς 24 σεπτεμβρίου, μεταξὺ Μυτιλήνης καὶ Καράπουρνα, ἀναφέρω πρὸς τὸ Σ. ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, ὅτι ὁ ἐδῶ ἐρχομός μου ὁμοῦ μὲ τοὺς ἥρωας ναύτας τοῦ αὐτοῦ ἡφαιστείου, ἄλλη αἰτία δὲν εἶναι εἰμὴ εἰς τὸ νὰ ζητήσω ἀπὸ τὴν Σ. Διοίκησιν νὰ μᾶς δώσῃ ἓν πλοῖον διὰ ἡφαίστειον, ἐπειδὴ καὶ εἰσέτι ὁ θαλάσσιος πόλεμος ἐπικρατεῖ, καὶ τόσον ἐγὼ, ὅσον καὶ ὅλοι οἱ συντρόφοι μου ναῦται ἔχουν μεγάλον ζῆλον καὶ ἔφεσιν νὰ δουλεύσουν τὴν Πατρίδα καὶ νὰ θυσιάσουν χρείας τυχούσης καὶ τὴν ὑστέραν σταλαγματίαν τοῦ αἵματός των καὶ μὴν ἔχοντας ἡφαίστειον μένουν ἀνωφελῶς. Εὑρίσκεται λοιπὸν ἓν βρίκιον εἰς Πόρον, τὸ ὁποῖον εἶναι τοῦ Κωνσταντῖνου Χ. Γ. Κωτζιᾶ, ψαριανοῦ, ὅστις τὸ δίδει ἡφαίστειον, ἀφοῦ συμφωνήσῃ τὴν τιμήν του μετὰ τῆς Σ. Διοικήσεως. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἂς ἀναφερθῇ πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα πρὸς ἐνέργειαν τούτου, καὶ εἰσέτι νὰ δοθῇ ἡ ἀνάλογος φιλοδώρησις τῶν ναυτῶν ἵνα ἐν ἄλλοις συναντήμασι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ὁρμήσωσιν ὡς λέοντες. Καὶ μόλον τὸ σέβας ὑποσημειοῦμαι.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 4 8βρίου 1824.

Ὁ πατριώτης,

Κων. Νικόδημος.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τῆς ἀκολούθου ἀναφορᾶς του πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν ὑποβάλλει τὴν αἴτησιν τοῦ Νικοδήμου.

Περ. 6'. ἀριθ. 1602.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν

Ὁ Ἥφεστος Κωνσταντῖνος Νικόδημος, ψαριανὸς, ὅς τις ἐπυρπόλησε τὴν ἐχθρικὴν κορβέταν εἰς τὰς 24 σεπτεμβρίου, μεταξὺ Μυτιλήνης καὶ Καράπουρνα, μὲ ἀναφοράν του πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ζητεῖ νὰ τοῦ δοθῇ ἕτερον πλοῖον διὰ ἡφαίστειον, καὶ τόσον αὐτὸς, ὅσον καὶ ἥρωες ναῦται του ἔχουν ζῆλον διὰ νὰ δουλεύσουν τὴν Πατρίδα· καὶ ὅτι εὑρίσκεται ἓν πλοῖον τοῦ Κωσταντῆ Κωντζιᾶ, ψαριανοῦ, ὅς τις τὸ δίδει διὰ ἡφαίστειον· καὶ εἰσέτι νὰ

δοθῇ ἡ συνήθης ἀνάλογος φιλοδωρία τῶν ἡφαιστείων ναυτῶν.

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο περικλείει ἕνα ἴσον τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Κ. Νικοδήμου καὶ τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα ἂν ἐγκρίνει, ἂς ἐπιτάξῃ τὰ εἰκότα.

Τὴν 4 8βρίου 1824.

Ἐν ἀπουσίᾳ τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Γ. Κ ῶ π α ς.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἔδωκε καὶ τὴν ἀναφορὰν ὁ Νικόδημος περιέμενε τὸ ἀποτέλεσμα. Κατὰ τύχην συναπηντήθη μίαν ἡμέραν μὲ τὸν παραστάτην Πόρου, Νικολάκην Γκίκαν, ὅστις τῷ εἶπεν. «Ἔ ψαριανὲ, τὸ πλοῖον ὅπου ζητεῖς »πυρπολικὸν, οἱ Ὑδραῖοι ἔστειλαν ναύτας ἀπὸ Ὕδραν »καὶ τὸ ἐπῆραν ἀπὸ Πόρον καθὼς ἦτον ξεσαβούροτο »καὶ λυτὰ τὰ πανιά του καὶ πέρνοντάς το τὸ ἔβγαλαν »ἀπὸ τὸν λιμένα μὲ τὰς λέμβους, τοῦ ἔδεσαν τὰ πανιὰ »καὶ τὸ ἐπῆγαν εἰς Ὕδραν. Τὴν στιγμὴν ταύτην μὲ »ἦλθε πεζοδρόμος ἀπὸ Πόρον μὲ γράμματα καὶ μοῦ »τὸ λέγουν· μόνον σὺ ἐπὶ ματαίῳ κοπιάζεις.»

Ὁ Νικόδημος εὑρὼν ἀμέσως τὸν συμπολίτην του Κοτζιὰν, τοῦ εἶπεν ὅσα ἀπὸ τὸν παραστάτην Πόρου ἔμαθεν. Μετὰ τὴν ἁρπαγὴν ταύτην τοῦ ἐν Πόρῳ πλοίου τὸ κοινὸν τῆς Ὕδρας ὑπέβαλε τὴν κάτωθι ἀναφορὰν πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις λέγει καὶ περὶ τῆς ἁρπαγῆς τοῦ πλοίου.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἐλήφθη ἡ Σ. ἐπιστολὴ τῆς 2 τοῦ ἄρξαντος ὀκτωβρίου καὶ μὲ πατριωτικὴν εὐαισθησίαν θεωροῦμεν τὴν προθυμίαν τῆς Διοικήσεως εἰς τὸ νὰ οἰκονομῇ πάντα τὰ εἰς τὸ ναυτικὸν ἀναγκαῖα. Ἀντίγραφον αὐτῆς ἐπέμψαμεν εἰς τὸν στόλον μας καὶ μὲ τὴν μεγαλητέραν ζωηρότητα τοὺς ἐδιορίσαμεν καὶ ἐπαρακινήσαμεν νὰ μὴν ἀφήσωσι τὸ ἔνδοξον στάδιον τῆς ἐκστρατείας εἰς τὴν παροῦσαν κρίσιμον περίστασιν. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τὸ ἓν μέρος δὲν ἦτον

ἀμφιβολία ὅτι ἡ Σ. Διοίκησις ἤθελε νὰ δεχθῇ τὴν φροντίδα τῆς οἰκονομήσεως τῶν πυρπολικῶν, ἀπὸ δὲ τὸ ἄλλο ἦτον ἀναγκαιότατον νὰ ἰδοῦν οἱ ἐδικοί μας ἀμέσως ἀρχὴν τινὰ τῆς οἰκονομίας ταύτης, διὰ νὰ ἐπιμένουν εἰς τὸν ἀγῶνα, μάλιστα μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν σπετσιωτῶν καὶ ψαριανῶν· διὰ τοῦτο ἀπεφασίσαμεν καὶ ἀγοράσαμεν ἐνταῦθα ἓν καράβι, τοῦ καπετὰν Αισμάνη, καὶ τὸ ἐστείλαμεν ἀμέσως εἰς τὸν στόλον μὲ τὰς ἀναγκαίας ἐμπριστικὰς ὕλας· ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἶναι γρόσια 16,000, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς σταλῶσι διὰ νὰ πληρωθῶσιν οἱ κύριοι αὐτοῦ. Μαθόντες πρὸς τούτοις ὅτι εἰς τὸν Πόρον εὑρίσκετο ψαριανὸν καράβι, ὁ κύριος τοῦ ὁποίου ἐφρόντιζεν εἰς τὴν Σῦρον νὰ τὸ πωλήσῃ, ἡ ἄκρα καὶ διαστικὴ ἀνάγκη πυρπολικῶν, διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ὁποίων ἢ διὰ τὴν παραμικρὰν ἀναβολὴν τῆς οἰκονομήσεώς των, ἐκινδύνευε προφανῶς νὰ διαλυθῇ ὅλος ὁ στόλος, μᾶς ἐπαρακίνησε καὶ ἐστείλαμεν νὰ τὸ λάβωμεν διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ κύριος αὐτοῦ ἀπὸ τὴν Σ. Διοίκησιν τὴν δικαίαν τιμήν του. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν νὰ μᾶς σταλῇ ἔγγραφον τῆς Διοικήσεως ἐπικυρωτικὸν τῆς πράξεως ταύτης, τῆς ὑπαγορευθείσης ἀπὸ τὴν προστακτικὴν ἀνάγκην, καὶ διατάττον τὸν κύριον τοῦ πλοίου ἐκείνου ν' ἀναφερθῇ εἰς τὴν Σ. Διοίκησιν διὰ νὰ πληρωθῇ τὴν τιμήν του· τὸ ὁποῖον ἔγγραφον θέλομεν τὸ δώσει εἰς τὸν διορισθησόμενον διοικητὴν τοῦ πυρπολικοῦ τούτου, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσουν σκάνδαλα, ἐὰν ἀπαντηθῇ μὲ ἄλλα ψαρικνὰ, εὑρισκόμενα πρὸς τὸ παρὸν εἰς Σύρον.

Ἔτι παρακαλοῦμεν τὴν Σ. Διοίκησιν νὰ μᾶς στείλῃ τὰ χρήματα τῆς διαταχθείσης ἀνταμοιβῆς διὰ τὰ δύο πυρπολικά μας, τὰ ἐνεργήσαντα εἰς τὴν νυκτερινὴν ναυμαχίαν κατὰ τὰ Καράπουρνα καὶ Μιτυλήνην, τῶν διοικητῶν τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἶναι Δημήτριος Καλογιάννης καὶ Καπετὰν Θεοδωράκης Θεοφάνη Βῶκος, ὡς ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ναυάρχου μας, τὴν δὲ διαταχθεῖσαν ἀνταμοιβὴν διὰ τὰ προγενέστερα ἄλλα πέντε πυρπολικὰ ἐλπίζομεν νὰ προπαραλάβουν οἱ αὐτόσε ἐλθόντες συνάδελφοί μας.

Ἐν Ὕδρᾳ, τὴν 3 ὀκτωβρίου 1824.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Μετὰ ταῦτα ἀπέστειλεν ἡ Διοίκησις εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν τὴν ἑξῆς διαταγήν.

Περ. 6'. ἀριθ. 5223.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ἐλήφθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 1602 ἀναφορὰ τοῦ ὑπουργείου τούτου, καὶ τὸ ἐσώκλειστον ἴσον τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Καπετὰν Κ. Νικοδήμου εἰς τὴν ὁποίαν ἐξαιτεῖται ἓν πλοῖον, ἡφαίστειον, νὰ τῷ δοθῇ μὲ τὴν αὐτὴν, ὡς καὶ πρότερον, προθυμίαν νὰ δουλεύσῃ τὴν πατρίδα, καὶ εἰς ἀπάντησιν διατάττεται τὸ ὑπουργεῖον νὰ τὸν ἀποκριθῇ, ὅτι ἡ Διοίκησις ἐπαινεῖ τὴν προθυμίαν του, κατὰ τὸ παρὸν ὅμως δὲν ἔχει χρείαν ἀπὸ πυρπολικά, καὶ εἰς ἄλλην περίστασιν θέλει τὸν προβλέψει κατὰ τὴν αἴτησιν καὶ εὐχαριστησίν του.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 5 8βρίου 1824.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος Γεώργιος Κουντουριώτης.

Ἰω. Κωλέττης,— Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης,— Παναῦτσος Νοταρᾶς.

Ὁ προσωρινὸς γεν. Γραμματεὺς Π. Γ. Ρόδιος.

Κατὰ τὴν διαταγὴν ταύτην τοῦ Ἐκτελεστικοῦ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1632 διαταγῆς του, εἰδοποίησε τὸν Νικόδημον, ὅτι ἡ Διοίκησις δὲν ἔχει ἀνάγκην πυρπολικῶν καὶ ὅτι εἰς ἄλλην περίστασιν θέλει τὸν προβλέψει κατὰ τὴν αἴτησίν του καὶ εὐχαρίστησίν του.

Ἐκ τῶν ἐπισήμων τούτων ἐγγράφων δεικνύεται τὸ κατὰ τῶν ψαριανῶν καταδιωκτικὸν πνεῦμα τῆς Διοικήσεως ἢ μᾶλλον τοῦ προέδρου αὐτῆς. Ὁ Νικόδημος, συνεννοηθεὶς μὲ τὸν συμπολίτην του Κοτζιὰν, ἠτήσατο τὸ ἐν Πόρῳ πλοῖον προφορικῶς διὰ πυρπολικὸν παρὰ τῆς Διοικήσεως· ὁ πρόεδρος αὐτῆς Κουντουριώτης πληροφορηθεὶς ἀπὸ τὴν προφορικὴν πρότασιν τοῦ Νικοδήμου, ὅτι τὸ εἰς Πόρον ἐλλιμενισμένον ψαριανὸν πλοῖον δίδεται πυρπολικὸν, τὸν μὲν Νικόδημον διέταξε νὰ κάμῃ τὴν ἀναφοράν του πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, ἐκεῖ-

νος δὲ εἰδοποιεῖ τὸ κοινὸν τῆς Ὕδρας ὅτι τὸ ἐν Πόρῳ ψαριανὸν πλοῖον δίδεται πυρπολικόν· τὸ δὲ κοινὸν πέμπει ἀνθρώπους καὶ τὸ λαμβάνει, ἐν καθαρᾷ μεσημβρίᾳ, καὶ τὸ ἁρπάζει, ὡς λάφυρον, ἄνευ ἔρματος καὶ ἄνευ ἱστίων καὶ, τὸ χείριστον, ἄνευ προηγουμένης εἰδοποιήσεως τοῦ ἰδιοκτήτου.

Οἱ πρόκριτοι τῆς Ὕδρας δὲν ἀναγγέλλουσι τὴν ἀλήθειαν ὅτι ἔμαθον δηλαδὴ, ὅτι ἐπρόκειτο ὁ κύριος τοῦ πλοίου νὰ τὸ πωλήσῃ εἰς Σύρον. Ὁ δὲ ἰδιοκτήτης τοῦ πλοίου ἔχων αἰχμαλώτους, τὴν σύζυγον, τὸ τέκνον του καὶ τὴν ἀδελφήν του διέμενεν εἰς Ναύπλιον μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν καὶ ἔδωκεν ἀναφορὰν εἰς τὴν Διοίκησιν αἰτῶν χρηματικὴν συνδρομὴν εἰς λογαριασμὸν τοῦ εἰς Σάμον καέντος πυρπολικοῦ του. Ἀπελπισθεὶς ἀπὸ τὴν Διοίκησιν ἐθεώρησε κατάλληλον τὴν ἐποχὴν νὰ δώσῃ τὸ ἀνίκανον δι' ἐμπόριον ἐλλιμενισμένον εἰς Πόρον πλοῖον του διὰ πυρπολικὸν, ἵνα λάβῃ χρήματα πρὸς ἀπελευθέπωσιν τῶν οἰκείων του καὶ συνεννοήθη μὲ τὸν συμπολίτην του Νικόδημον, ὅστις τὸ ἐζήτησεν.

Ὁ τρόπος τῆς ἁρπαγῆς τοῦ πλοίου καὶ τῆς δικαιολογίας ἣν κάμουσιν οἱ πρόκριτοι τῆς Ὕδρας, δεικνύουσι τὰ αἰσθήματά των. Τὸ πυρπολικὸν τοῦτο ἐὰν ἐχορηγῆτο εἰς τὸν αἰτήσαντα αὐτὸ Νικόδημον, δὲν ἤθελε ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου; Δὲν ἤθελε καταδιώκει τὸν ἐχθρόν; Δὲν ἐθεραπεύετο καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἂν τὸ εἶχε ψαριανός; ὅλαι αὗται αἱ παραβιάσεις δὲν ἔγιναν εἰμὴ διὰ νὰ μὴ δοθῇ τὸ πλοῖον εἰς ψαριανὸν, εἰς τὸν Νικόδημον.

Ἀλλὰ συμβιβάζονται τ' ἀσυμβίβαστα; Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας λέγουσιν εἰς τὴν ἀναφοράν των ὅτι ἡ ἀνάγκη τοὺς ἐβίασεν ἵνα μὴ διαλυθῇ ὁ ἑλληνικὸς στόλος καὶ διὰ τοῦτο ἔλαβον τὸ πλοῖον διὰ πυρπολικὸν, ἐνῷ ἡ διαταγὴ τῆς

Διοικήσεως πρὸς τὸν Νικόδημον, λέγει ὅτι δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην πυρπολικῶν. Καὶ ἐνῷ ἡ Διοίκησις διὰ τῆς ἀπὸ 28 αὐγούστου διαταγῆς της πρὸς τοὺς πυρπολιστὰς ψαριανοὺς πλέκει πανηγυρικοὺς δι' αὐτοὺς καὶ λέγει ὅτι «οὐδεὶς ἐκὼν θέλει σᾶς ἀδικήσει», ἰδοὺ αὐτὴ ἡ ἰδία τοὺς ἀδικεῖ ἐκ προμελέτης.

Ἡ Διοίκησις ἀπέστειλεν εἰς τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν τὴν ἐξῆς διαταγὴν, κατὰ συνέπειαν τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Κοτζιᾶ.

Περ. 6'. ἀριθ. 3759.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελ. Σῶμα,

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ὁ Κωνσταντῆς Χ. Γεωργίου, ψαριανὸς, ἐκζητεῖ δι' ἀναφορᾶς του βοήθειαν τινὰ εἰς ἐξοικονόμησιν καὶ ἀπολύτρωσιν τῆς φαμελίας του αἰχμαλωτισθείσης εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς πατρίδος του· εἰς τὴν ὁποίαν προαναφέρεται ὅτι ἐθυσίασε καὶ ἓν καράβι του, ἐχρησίμευσεν ἤδη διὰ μπουρλότον εἰς τὴν κατὰ τῆς Σάμου ναυμαχίαν· καὶ εἰς ἀπάντησιν διατάττεται τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ τὸν ἀποκριθῇ ὅτι ἡ Διοίκησις ἔκαμε τὴν δυνατὴν βοήθειαν εἰς τὸ κοινὸν τῶν Ψαρῶν, πρὸς ἀπελευθέρωσιν μερικῶν φαμελιῶν καπετανέων, καὶ ὅτι εἰς αὐτὰς ἐμπεριέχεται καὶ ἡ ἐδική του, καὶ ὅτι εἰς τὴν ναυμαχίαν ἐκείνην δὲν ἐκάη μόνον τὸ ἐδικόν του πυροφόρον πλοῖον, ἀλλὰ καὶ ἄλλων τοὺς ὁποίους ἡ Πατρὶς θέλει ἀνταμείψει ἐν καιρῷ, διὰ τὰς θυσίας καὶ ἀγῶνάς των.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 13 αὐγούστου 1824.

(Τ. Σ.) *Ὁ Πρόεδρος*, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ,

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς,

Π. Γ. Ῥόδιος.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν ἐκοινοποίησε τὴν ἀνωτέρω διαταγὴν εἰς τὸν Κων. Χ. Γ. Κοτζιὰν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1061, τῆς 14 αὐγούστου 1824, ἀναφέρουσα τὰ τῆς διαταγῆς τοῦ Ἐκτελεστικοῦ· δηλαδὴ ὅτι ἔκαμεν ὅ-

λην τὴν δυνατὴν βοήθειαν πρὸς ἀπελευθέρωσιν μερικῶν φαμελιῶν καπετανέων ἐν αἷς συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἰδική του. Ἀλλὰ τί βοήθειαν ἠδύναντο νὰ χορηγήσωσιν αἱ δέκα χιλιάδες γρόσια, τὰς ὁποίας ἔδωκεν ἡ Διοίκησις διὰ πολλὰς αἰχμαλώτους ψυχὰς καπετανέων, ἀφοῦ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν μόνον τῆς συζύγου τοῦ Κοτζιᾶ καὶ τοῦ τέκνου του, εὑρισκομένων εἰς Σμύρνην, ἐζήτουν πολλὰς χιλιάδας γρόσια; Ἡ Διοίκησις ἠδύνατο ἐκ τῶν χρημάτων τοῦ δανείου νὰ χορηγήσῃ, εἰς λογαριασμὸν τοῦ πυρποληθέντος εἰς Σάμον πυρπολικοῦ, χρήματα εἰς τὸν Κοτζιὰν διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ ἔργον φιλανθρωπίας καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ δικαιώματα τοῦ Κοτζιᾶ.

Ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ καέντος πυρπολικοῦ λέγει ὅτι «εἰς τὴν ναυμαχίαν ἐκείνην δὲν ἐκάη μόνον τὸ ἰδικόν του πλοῖον ἀλλὰ καὶ πολλῶν, τοὺς ὁποίους ἡ Διοίκησις θέλει ἀνταμείψει ἐν καιρῷ. Παρακατιὼν, ἐν οἰκείῳ τόπῳ, θέλω ἱστορήσει ὅτι πλοῖα ὑδραίων χορηγηθέντα διὰ πυρπολικὰ ἀπὸ τὸ ἔτος 1821 ἡ αὐτὴ Διοίκησις τὰ ἐπλήρωσε κατὰ τὸ ἔτος 1825.

Καὶ ἕτερος πλοίαρχος, τοῦ ὁποίου ἡ οἰκογένεια ἦτον αἰχμάλωτος, ἀνεφέρθη εἰς τὸ Βουλευτικὸν αἰτῶν χρηματικὴν βοήθειαν. Τὸ Βουλευτικὸν ἐνέκρινε τὴν πρότασιν, προσδιώρισε ποσότητα χρημάτων καὶ ἀπέστειλε προβούλευμα εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν· τοῦτο ἔπεμψε τὸ ἀκόλουθον προβούλευμα εἰς τὸ Βουλευτικόν.

Περ. ϛ'. ἀριθ. 4317.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικὸν Σῶμα.

Ἐτέθη ὑπ' ὄψιν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ τὸ κατὰ τὴν 28 τοῦ ἤδη λήγοντος καὶ ἀριθ. 1161 προβούλευμα τοῦ Σ. τούτου Σώματος, ἀλλὰ δὲν ἐνεκρίθη τὸ νὰ δοθοῦν τὰ γνωμοδοτηθέντα χίλια γρόσια εἰς τὸν Γ. Καλάρην, ψαριανὸν, διότι ὅταν δοθοῦν εἰς αὐτὸν θὰ

ἐπισωρευθοῦν καὶ ἄλλοι διὰ νὰ ζητοῦν, καὶ τότε ἀναγκαίως πρέπει νὰ δοθοῦν καὶ εἰς αὐτούς. Ὅτι αὐτὸς ἐδυστύχησε καὶ ἔχει τὴν φαμελίαν του αἰχμάλωτον οὐδεὶς τὸ ἀγνοεῖ, ἀλλ' ἡ Διοίκησις ἔλαβε τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τῆς οἰκογενείας του καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ψαριανῶν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 29 αὐγούστου 1824.

Ὁ ἀντιπρόεδρος.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἀναγνωρίζει τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν οἰκογένειαν τοῦ Καλάρη, δὲν ἐγκρίνει δὲ τὴν πρότασιν τοῦ Βουλευτικοῦ διὰ νὰ μὴ δώσῃ χρήματα καὶ εἰς ἄλλους ψαριανοὺς ἔχοντας αἰχμαλώτους. Ἀπόφασις ἦν ὑπηγόρευσεν ἡ φιλανθρωπία τῆς Διοικήσεως καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ψαριανῶν!!!

Οἱ ψαριανοί, αἰτοῦντες λύτρα διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν αἰχμαλώτων, δὲν ἐζήτουν χάριν ἐλέους ἀλλὰ τὰ ἐζήτουν εἰς λογαριασμὸν τῶν ἐξόδων των· ὁ δὲ Καλάρης, εἷς τῶν ἐξοδευσάντων διὰ τὸ ἔθνος, ἤθελε νὰ τοῦ δοθῶσιν εἰς λογαριασμὸν τῶν ἐξόδων του. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις διὰ τοῦ προβουλεύματός της ἔλυσε τὸν γόρδιον δεσμὸν, ἤτοι τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον δὲν δίδει χρήματα· τοὐτέστι διὰ νὰ μὴ ζητήσωσι καὶ ἄλλοι· ἀλλὰ διατὶ νὰ μὴ δοθῶσι καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, ἐὰν δικαίως ἐζήτουν ἀφοῦ εἶχε τὸ δάνειον; τοὺς ἀπατᾷ δὲ ὅτι ἔλαβε τὰ ἀναγκαῖα μέτρα.

Ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν καὶ οἱ καπετανέοι τοῦ στόλου ψαριανοί, ἔδωσαν ἀναφορὰν εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν, τὴν 19 αὐγούστου 1824, αἰτοῦντες δι' αὐτῆς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν λογαριασμῶν των, καὶ νὰ τοῖς δωθῶσι μέρος μετρητὰ καὶ ἐθνικαὶ ὁμολογίαι, ἵνα δυνηθῶσι νὰ λυτρώσωσι τοὺς αἰχμαλώτους των.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4274. τῇ 28 αὐγούστου, ἀπαντᾷ πρὸς τὸν ναυάρχον καὶ πλοιάρχους

ὅ,τι λέγει διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου πρὸς τὴν ἐπιτροπήν των, τὸ αὐτὸ λέγει καὶ πρὸς ἐκείνους.

Περ. β'. ἀριθ. 4276.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν γενναίων ψαριανῶν.

Ὁ ναύαρχος καὶ λοιποὶ καπετανέοι ψαριανοὶ ἀναφερόμενοι εἰς τὴν Διοίκησιν ζητοῦν τὴν ἀπολύτρωσιν τῶν αἰχμαλωτισμένων φαμελιῶν των, καὶ νὰ θεωρηθῶσιν οἱ λογαριασμοί των καὶ νὰ τοῖς δοθῶσι δι' αὐτοὺς μέρος μετρητὰ καὶ μέρος ἐθνικαὶ ὁμολογίαι. Ἡ Διοίκησις, καθὼς καὶ ὅλον τὸ ἔθνος, δὲν ἀγνοεῖ τὰς θυσίας τῶν ψαριανῶν, καὶ ὅτι πάντοτε ἀπὸ ζῆλον καὶ πατριωτισμὸν ὡδηγήθησαν εἰς ὅλας τὰς πράξεις των, ἀλλὰ τὸ νὰ θεωρηθῶσιν οἱ λογαριασμοί των δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι πρέπει συγχρόνως μὲ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ἄλλων δύο ναυτικῶν νήσων Ὕδρας καὶ Σπετσῶν νὰ θεωρηθῶσι καὶ τῆς νήσου σας. Ἡ Διοίκησις, καθὼς δὲν σᾶς λανθάνει, ὁλονὲν ἐνασχολεῖται εἰς γενικωτέρας ἀσχολίας, καὶ εἶναι δίκαιον ἀφοῦ παρέλθει ἡ παροῦσα περίστασις τότε νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν της καὶ εἰς τὰς μερικωτέρας. Κάθε πατριώτης ὅστις ἐδούλευσε καὶ ἐκινδύνευσεν ὑπὲρ Πατρίδος δὲν πρέπει ν' ἀγνοῇ ὅτι δὲν θέλει μείνῃ ἀδικημένος εἰς τὸ παραμικρότερον· πολλῷ μᾶλλον οἱ ἀνδρεῖοι ψαριανοί, οἱ ὁποῖοι ἔκαμον τόσας καὶ τόσας θυσίας εἰς τὸ ἔθνος.

Ὅσον δὲ περὶ τῶν αἰχμαλωτισθέντων φαμελιῶν ψαριανῶν ἡ Διοίκησις κρίνει ἐν ἀπὸ τὰ ἱερὰ χρέη της νὰ δυνηθῇ νὰ τὰς ἀπολυτρώσῃ ἀπὸ τὰς βαρβάρους χεῖρας τοῦ τυράννου, ἐφ' ᾧ καὶ θέλει βάλλει εἰς πρᾶξιν ὅ,τι δυνηθῇ διὰ νὰ κατορθωθῇ ἡ ἀπολύτρωσίς των. Ἀλλ' ἐπειδὴ πρέπει νὰ ὁδηγηθῇ πόσαι φαμελίαι ᾐχμαλωτίσθησαν καὶ ποῦ ἑκάστη ἤδη εὑρίσκεται, ἐξετάσετε ἡ εὐγενεία σας, πληροφορηθῆτε περὶ τούτου καὶ ἀναφέρετε εἰς τὴν Διοίκησιν, στέλλοντες ἀκριβῆ ὀνομαστικὸν κατάλογον ἑνὸς ἑκάστου τῶν αἰχμαλώτων γυναικῶν καὶ παίδων καὶ τῶν λοιπῶν.

Ναύπλιον, τῇ 28 αὐγούστου 1824.

Ὁ ἀντιπρόεδρος.

Περὶ τῶν αἰχμαλώτων ὁ ναύαρχος καὶ οἱ πλοίαρχοι,

κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, ἔπεμψαν κατάλογον τῶν αἰχμαλωτισμένων οἰκείων των εἰς τὴν Διοίκησιν, ἥτις οὐδεμίαν ἐνέργειαν ἔκαμεν. Ἐνῷ λοιπὸν λέγει ὅτι κανεὶς δὲν θέλει μείνει ἠδικημένος εἰς τὸ παραμικρὸν, πολλῷ μᾶλλον οἱ ἀνδρεῖοι ψαριανοὶ, οἵτινες ἔκαμον τόσας καὶ τόσας θυσίας διὰ τὸ ἔθνος, ἔδειξεν ἐκ τῶν ὑστέρων ὅτι αὐτὴ ἡ ἰδία τοὺς ἠδίκησε, καὶ ὅτι διὰ νὰ τοὺς ἀπατᾷ ἔγραφεν ὅτι ἔλαβε γενικὸν μέτρον αἰτοῦσα καταλόγους καὶ οὐχὶ διὰ ν' ἀπολυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν βαρβάρων τοὺς αἰχμαλωτισμένους ψαριανούς. Ἀποδεικνύεται δὲ πονηρὰ καὶ ἀπατηλὴ ἀπὸ τὸ προβούλευμά της πρὸς τὸ Βουλευτικόν· ὅτι δὲν ἐνέκρινε τὰ χίλια γρόσια τοῦ Καλάρη διὰ νὰ μὴ δώσῃ καὶ εἰς ἄλλους· διότι ἐρωτῶ, εἶχε ποτὲ διάθεσιν νὰ ἐνεργήσῃ τὸν αἰτηθέντα κατάλογον τῶν αἰχμαλώτων, ἀφοῦ ἡ χρηματικὴ δαπάνη ἤθελεν εἶναι μεγαλητέρα, μολονότι ἤθελε καταλογισθῇ εἰς τὰ ἔξοδα τῶν ψαριανῶν; ὄχι βέβαια.

Ἡ ἀναχώρησις τῶν ψαριανῶν πλοίων, ἣν οἱ πρόκριτοι Ὕδρας ἀναγγέλλουσι, διὰ τῆς ἀναφορᾶς των πρὸς τὴν Διοίκησιν, ἐγένετο διὰ νὰ τροφοδοτηθῶσι· διότι δὲν εἶχον πλέον κοινότητα νὰ προλαμβάνῃ καὶ τοὺς πέμπῃ τὰς ἀναγκαίας τροφάς. Ἀλλ' ἅμα ἐτροφοδοτήθησαν ἐπανῆλθον εἰς τὸν στόλον. Ὑπαρχόντων ὅμως τῶν Ψαρῶν οὐδέποτε τὰ ψαριανὰ πλοῖα ἀφῆκαν τὴν τάξιν των καὶ ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸν στόλον· διότι εἶχον τὴν κοινότητά των, ἥτις προελάμβανεν αὕτη καὶ ἀπέστελλε τὰ ἀναγκαῖα.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν διέμενεν εἰς Ναύπλιον καὶ ὁ Κανάρης· κατὰ συγχυρίαν δὲ ἡμέραν τινὰ ἔτυχον καὶ οἱ δύω, Κανάρης καὶ Νικόδημος εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν, αἰτοῦντες πυρπολικά. Ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Γεώργιος Κουντουριώτης εἶπεν εἰς τὸν Κανάρην· «Καπετὰν

Κανάρη, ἡ Διοίκησις θὰ σοῦ δώσῃ πυρπολικὸν, ἀλλὰ θὰ ὑπάγῃς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ναυάρχου Μιαούλη καὶ οὐχὶ τοῦ Ἀποστόλη. Ὁ Κανάρης ἐδέχθη τὴν πρότασιν τοῦ προέδρου. Πρὸς δὲ τὸν Νικόδημον ὁ πρόεδρος εἶπεν· «ἐσὲ, Νικόδημε, δὲν σὲ δίδει ἡ Διοίκησις, διότι δὲν ἔχει ἀνάγκην.» Ἅμα ἐξῆλθον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ὁ Νικόδημος εἶπε πρὸς τὸν Κανάρην ὅτι—δὲν πρέπει νὰ ὑπάγῃς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Μιαούλη, διότι ἐξασθενοῦνται οἱ ψαριανοὶ, καὶ διότι γνωρίζομεν τὸ κατὰ τῶν ψαριανῶν πνεῦμα τοῦ Κουντουριώτου. Ὁ Κανάρης ἀπήντησεν εἰς τὸν Νικόδημον, καὶ τὸν εἶπεν ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ κυτάξῃ ἕκαστος τὴν ὑπόληψίν του. Ἡ Διοίκησις ἔπεμψε πρὸς τὸν Κανάρην τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Ἀριθ. 5086.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸν γενναῖον Καπετὰν Κωνσταντῖνον Κανάρην.

Τὸ κατὰ τὸν Πόρον εὑρισκόμενον πλοῖον τοῦ Καπετὰν Νικολάου Κοντσιᾶ ἀγορασθὲν παρὰ τῆς Διοικήσεως διὰ χρῆσιν πυρπολικοῦ, ἀφιεροῦται εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς γενναιότητός σου, καὶ διατάττεσαι ἀμέσως νὰ παραλάβῃς αὐτὸ ἐκ Πόρου, νὰ τὸ κατασκευάσῃς εἰς Ὕδραν πυρπολικὸν, συνεργείᾳ τῶν προκρίτων, πρὸς τοὺς ὁποίους στέλλεται ἡ ἐμπεριέχλειστος ἐν αὐτῷ τούτῳ, καὶ ἀνυπερθέτως νὰ τρέξῃς εἰς τὸν στόλον ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ γενναιοτάτου ναυάρχου Κ. Ἀνδρέου Μιαούλη.

Ἡ Διοίκησις ἐντοσούτῳ σπεύδει νὰ σὲ βεβαιώσῃ τὴν ὑπόληψιν ὅπου φέρει εἰς τὸ ὑποκείμενόν σου, καθ' ὑπαγόρευσιν τῆς ὁποίας θέλεις φιλοτιμηθεῖ ἀξίως τῶν εὐχῶν μὲ τὰς ὁποίας σὲ παραπέμπει ἤδη ὅλον τὸ ἔθνος, νὰ ἐπισφραγίσῃς μὲ νέους θριάμβους τὰ προλαμβόντα σου λαμπρὰ κατορθώματα.

Τῇ 3 Βρίου 1824.

(*Τ. Σ.*) *Ὁ Πρόεδρος*, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς,
Π. Γ. Ῥόδιος.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Κουντουριώτης, ὡς ἔχων πολλὴν ἐπιρροὴν εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν, ἐνήργει τὰ ναυτικὰ ὅπως ἤθελε· δὲν ἔδωκε δὲ πυρπολικὰ πρὸς τοὺς ἄλλους πλοιάρχους πυρπολιστὰς ψαριανούς, λέγων ὅτι δὲν ἔχει ἡ Πατρὶς ἀνάγκην· τὸν δὲ Κανάρην ἀπέσπασεν ἀπὸ τοὺς ψαριανοὺς ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τοὺς μηδενίσῃ.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τὰ σχηματίζοντα πολεμικὰ πλοῖα τὸν στόλον ἦσαν ἰδιόκτητα καὶ οὐχὶ ἐθνικὰ καὶ πνεῦμα ἀντιζηλίας ὑπῆρχεν εἰς τὰς νήσους. Ἑκάστη λοιπὸν νῆσος ἔχουσα τὴν μοίραν καὶ τὸν ναύαρχόν της, ὤφειλε νὰ ἔχῃ καὶ τὰ ἀνάλογα πυρπολικά. Ἐπειδὴ ὁ Κανάρης ἔχαιρεν ὑπόληψιν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν δὲν ἠδύνατο ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ νὰ τὸν περιφρονήσῃ, ὡς περιεφρόνησε τοὺς ἄλλους πλοιάρχους πυρπολιστὰς ψαριανούς. Ἀλλ' ὁ Κανάρης, ὅταν ὁ Κουντουριώτης εἶπε πρὸς αὐτὸν ὅτι τὸν δίδει πυρπολικόν, ἀλλὰ νὰ ὑπάγῃ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Μιαούλη, ἐπειδὴ ἐγνώριζε τὸ ὕπουλον πνεῦμα τοῦ προέδρου, ὤφειλε νὰ τὸν παρατηρήσῃ ὅτι ὁ ἀπομακρυσμός του γίνεται ἐπὶ σκοπῷ, καὶ ὅτι δὲν ἀνέχεται ν' ἀφήσῃ τοὺς ψαριανοὺς οἵτινες εἶναι συμμέτοχοι τῆς δόξης του. Ἄλλως τε καὶ ἐὰν δὲν ἐπήγαινε μετὰ τοῦ Μιαούλη βεβαίως δὲν ἤθελε μείνει ἄνευ πυρπολικοῦ, ὅπερ ἤθελεν εἶναι βλαβερόν, διότι ἤθελεν ἀναγκασθῇ ὁ Κουντουριώτης ἕνεκα τῆς ὑπολήψεώς του νὰ τοῦ δώσῃ.

Τὶ βλάβη ἢ ζημία ἐγένετο εὑρισκομένου τοῦ Κανάρη εἰς τὸν ἑλληνικὸν στόλον ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀποστόλη; οὐδεμία.

Ἐὰν ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἦτον ἐθνικὸς ἢ εἰς τὰ ναυτικὰ δὲν ὑπῆρχε πνεῦμα νησιωτικὸν ἀντιζηλίας καὶ διευθύνοντο ὑπὸ τοῦ πατριωτισμοῦ, καὶ ὁ Κανάρης καὶ πᾶς ἄλλος πλοίαρχος πολεμικοῦ καὶ πυρπολικοῦ πλοίου,

ἀδιάφορον ἦτο ὑπὸ ποίου ναυάρχου διαταγὰς ἐτέλει.

Ληξάσης δὲ τῆς β'. περιόδου καὶ γενομένης ἐνάρξεως τῆς τρίτης κατὰ τὰς ἀρχὰς ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1824, κατὰ τὰ νενομοθετημένα ὤφειλον οἱ ψαριανοὶ νὰ βάλωσι μέλος εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν, κατὰ τὴν περίοδον ταύτην· ἀλλὰ διωκόμενοι πανταχόθεν ὑστερήθησαν καὶ τοῦ δικαιώματος τούτου, τοῦ καθιερωθέντος διὰ νόμου ὑπὸ τοῦ ἔθνους. Ἐγκαθιδρύθησαν δὲ καὶ διὰ τὴν περίοδον ταύτην τὰ ὑπάρχοντα δύο μέλη, ὁ μὲν Κουντουριώτης ἐξ Ὕδρας, Πρόεδρος, καὶ ὁ Γκίκας Μπότασης ἐκ Σπετσῶν, ἀντιπρόεδρος.

Οἱ συνάδελφοι τῶν ψαριανῶν Ὑδραῖοι καὶ Σπετσιῶται, κατὰ τὰ νενομοθετημένα, ὤφειλον νὰ ὑπερασπισθῶσι τὰ δικαιώματα τῶν ψαριανῶν.

Οἱ μετοικίσαντες ἐκ Μονεμβασίας, ὡς προεῖπον, εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους ψαριανοὶ, μὴ ἔχοντες ἄλλον πόρον ζωῆς ἐξηκολούθησαν τὸ ναυτικόν των ἐπάγγελμα, καὶ ἄλλοι μὲν κατεσκεύασαν ἐμπορικὰ πλοιάρια, ἄλλοι δὲ καταδρομικὰ καὶ ηὔξησαν τὴν ναυτιλίαν των.

Διαλυθέντος δὲ τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, κατὰ τὸν μῆνα νοέμβριον, ἀπῆλθον μὲ τὰ πολεμικά των πλοῖα εἰς Πόρον, Αἴγιναν καὶ Σαλαμῖνα, ἵνα παραχειμάσωσιν.

Ἔχοντες οἱ ψαριανοὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν νῆσόν των, καὶ βλέποντες ὅτι δὲν ἔχουσι τὰ χρηματικὰ μέσα ἵνα καθαρίσωσι τὰ ἐρείπια τῆς πόλεώς των, ν' ἀνοικοδομήσωσι τὰς οἰκίας των καὶ νὰ τὴν ὀχυρώσωσιν ἐκ νέου ἀπὸ πυροβόλα, πολεμεφόδια, πολεμικὰς ἀποσκευὰς καὶ νὰ προσλαμβάνωσι καὶ στρατιωτικὰς δυνάμεις διὰ τὰς ἐκ νέου θαλασσίους προσβολὰς τοῦ ἐχθροῦ· βλέποντες πρὸς τούτοις ὅτι ὅσα τοὺς ὑπεσχέθη ἡ Διοίκησις δὲν τοὺς τὰ χορηγεῖ διὰ νὰ ἐπανέλ-

θωσιν ἐκεῖ· θέλοντες δὲ καὶ νὰ συγκεντρωθῶσιν εἰς ἕνα τόπον διὰ νὰ ἐκτελῶσιν εὐχερέστερον τὰ πρὸς τὴν πατρίδα χρέη των, ἀπέστειλαν πληρεξουσίους εἰς τὴν Διοίκησιν ζητήσαντες ὡς τόπον τοιοῦτον τὸν Πειραιᾶ. Ἰδοὺ τὸ προβεύλευμα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ πρὸς τὸ Βουλευτικόν.

Ἀριθ. 1555

Πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικὸν Σῶμα.

Οἱ πατριῶται ψαριανοὶ διὰ τῆς ἐσωκλείστου ἀναφορᾶς των καὶ πληρεξουσίους των, καπετὰν Νικολῆ Ἀποστόλη, καὶ χατζῆ Ἀναγνώστη Δομεστίνη ἐξαιτοῦνται παρὰ τῆς Διοικήσεως τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ συστήσωσι μερικὴν κατοικίαν τὸν Πειραιᾶ· ὁποίας δὲ δουλεύσεις ἔχουν οὗτοι εἰς τὴν πατρίδα, ὁποίας θυσίας εἰς τὸν προκείμενον ἀγῶνα ἔκαμον εἶναι γνωστὸν εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ εἰς ὅλον τὸ ἔθνος. Αὐτὸ τοῦτο τὸ μαρτυρεῖ καὶ ἡ τελευταία καταστροφὴ τῆς νήσου των, τὴν ὁποίαν εὐχαρίστως ὑπέφερον διὰ τὴν ἀγάπην τῆς Πατρίδος· εἶναι λοιπὸν φανερὸν ὅτι τὸ ἔθνος χρεωστεῖ εἰς αὐτοὺς κάθε περίθαλψιν καὶ τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον καὶ μετὰ τόσα παθήματα δὲν ἔπαυσαν νὰ ἔχουν τὸν αὐτὸν ζῆλον καὶ ἐνθουσιασμὸν διὰ νὰ δουλεύσουν τὸ ἔθνος των, οὐ μόνον μὲ τὴν θέλησίν των . . . . . καὶ τὴν ἱκανότητα, ὡς πολλάκις πολλαχοῦ τὸ ἀπέδειξαν αὐτὰ τὰ πράγματα. Τὸ Ἐκτελεστικόν, δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους θεωρεῖ οὐ μόνον δίκαιον ν' ἀξιωθοῦν τῆς αἰτήσεώς των οἱ ψαριανοί, λόγῳ τοῦ ὅτι ἔμειναν ἄοικοι ὑπὲρ Πατρίδος, ἀλλὰ καὶ συμφέρει νὰ συγκεντρωθῇ ἡ ναυτικὴ δύναμις τῶν ψαριανῶν εἰς Πειραιᾶ· ἐξαιτεῖται δὲ κατὰ τοῦτο καὶ ἡ συγκατάθεσις τοῦ Σ. Βουλευτικοῦ Σώματος.

Τῇ 10 δεκεμβρίου 1824.

Τὸ Βουλευτικὸν λοιπὸν σῶμα ἐνέκρινε τὴν πρότασιν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ καὶ ἐχορήγησεν εἰς τοὺς ψαριανοὺς τὸν Πειραιᾶ.

Διὰ νὰ ἐνεργῇ δὲ ἡ ἐπιτροπὴ των ἐκ τοῦ πλησίον μετέβη ἀπὸ Μονεμβασίαν εἰς Αἴγιναν μετὰ μέρους τῶν

πολιτῶν της· ἀπέστειλε δὲ πληρεξουσίους εἰς Πειραιᾶ ἵνα τὸν παρατηρήσωσι καὶ συνομιλήσωσι καὶ μετὰ τῶν Ἀθηναίων.

Οἱ ἀπεσταλμένοι μεταβάντες εἰς Πειραιᾶ καὶ παρατηρήσαντες αὐτὸν ἀπῆλθον εἰς Ἀθήνας καὶ συνωμίλησαν μὲ τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὁποῖοι εἶπον εἰς τοὺς ψαριανοὺς ὅτι θέλουν τοὺς δώσει ἀπάντησιν ἀφοῦ πρῶτον συσκεφθῶσιν.

Συνελθόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι εἰς συνέλευσιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐσκέφθησαν ἐπὶ τῶν ἑξῆς ζητημάτων· ἀ.) ἂν ὁ κατοικισμὸς τοῦ Πειραιῶς ἀπὸ τοὺς ψαριανοὺς θὰ ὠφελήσῃ ἢ θὰ βλάψῃ τὴν πόλιν καὶ τὴν ἐπαρχίαν· β'.) ἂν ἠμποροῦν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι νὰ συγκατοικήσωσιν εἰς τὸν Πειραιᾶ μὲ τοὺς ψαριανούς.

Εἰς τὸ πρῶτον ζήτημα, μετὰ σπουδαίαν συζήτησιν, ἐσυμφώνησαν ὅτι ὁ κατοικισμὸς τῶν ψαριανῶν εἰς Πειραιᾶ ἐνδυναμώνει τὸν τόπον καὶ τὸν καθιστᾷ εὐτυχῆ.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ δεύτερον ζήτημα ἀπεφάσισαν νὰ πέμψωσιν ἐπιτροπὴν νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τῶν ψαριανῶν καὶ νὰ ἐκφράσῃ πρὸς αὐτοὺς τὴν ὁποίαν ἔχουσιν εὐχαρίστησιν οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τὸν οἰκισμὸν τῶν ψαριανῶν εἰς Πειραιᾶ· ἀλλὰ νὰ εἰπῇ πρὸς αὐτοὺς ὅτι, ἐπειδὴ ἡ Διοίκησις εἰς τὴν διαταγήν της τόπον ῥητὸν ἐν ᾧ νὰ ἀνεγείρωσι τὰς οἰκίας των δὲν ὥρισε, καὶ ἐπειδὴ ὑπάρχουσι καὶ ἰδιόκτηται γαῖαι εἰς ἃς θ' ἀνεγείρωσιν οἰκίας, οἱ Ἀθηναῖοι, διὰ τοῦτο νὰ προσδιορίσῃ ἡ Διοίκησις τόπον.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ἀθηναίων ἀνήγγειλε τὰς ἀποφάσεις τῶν συμπολιτῶν των εἰς τοὺς πληρεξουσίους τῶν ψαριανῶν· κατέβησαν δὲ εἰς Πειραιᾶ οἱ πληρεξούσιοι μετὰ τῶν ἀπεσταλμένων ψαριανῶν καὶ παρετήρησαν τὰς ἐθνικὰς γαίας τοῦ μοναστηρίου καὶ τὴν ἰδιόκτητον· οἱ ψαριανοὶ λοιπὸν διὰ κατοικίαν των ἐξελέξαντο ὅλον τὸ ἀπὸ

τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος μεσημβρινὸν μέρος τοῦ Πειραιῶς.

Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν τῶν ἀθηναίων ἔπεμψεν ἀκολούθως εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τῶν ψαριανῶν τὸ ἑξῆς ἔγγραφον.

Ἀδελφοὶ κύριοι ψαριανοί.

Οἱ ἀθηναῖοι σᾶς ἐξηγοῦν καὶ αὖθις δι' ἡμῶν τὴν εὐχαρίστησιν τὴν ὁποίαν ἔχουν, ὅτι μέλλουν νὰ σᾶς ἀπολαύσωσι συγκατοίκους εἰς τὴν πατρίδα των, εἰς ὃ μέλλετε νὰ κτίσετε πόλιν· καὶ ἐπειδὴ ἡ γῆ τοῦ Πειραιῶς δὲν εἶναι ὅλη ἐθνική, ἀλλ' εἶναι ἐντὸς τοῦ ἐθνικοῦ καὶ μέρος ἰδιόκτητον, καὶ τοῦ Μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος· διὰ τοῦτο κοινῇ γνώμῃ οἱ ἀθηναῖοι ἀπεφάσισαν νὰ στείλωσι δύο ἀπεσταλμένους των πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν, ὅπου θέλουν παρευρεθῇ συγχρόνως καὶ οἱ ἐδικοί σας πληρεξούσιοι, διὰ ν' ἀποφασισθῶσι ἐκεῖ τὰ πάντα περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεώς πρὸς αἰώνιον εἰρήνην καὶ ἀδελφικὴν ἀγάπην μεταξύ μας· ἔρρωσθε.

Τὴν 11 ἰανουαρίου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ λαοῦ τῶν Ἀθηναίων.

Οἱ ἀπεσταλμένοι ψαριανοὶ λαβόντες τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον ἀνεχώρησαν ἐκ Πειραιῶς καὶ ἐπανῆλθον εἰς Αἴγιναν, ἵνα ἀναγγείλωσι τὰ γεγονόνα εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ τοὺς συμπολίτας των. Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ, ἀπέστειλε πληρεξουσίους ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἰς τὴν Διοίκησιν.

Ἐπειδὴ δὲ δὲν εὗρον εἰς τὸ ἀρχεῖον τὴν ἀναφορὰν τῶν ψαριανῶν καταχωρίζω ἐκείνην τὴν ὁποίαν εὗρον, τῶν Ἀθηναίων.

Σεβαστὴ Διοίκησις!

Πρὸ ἡμερῶν ἐφάνησαν ἐνταῦθα ἀπεσταλμένοι τῶν ψαριανῶν, παῤῥησιάζοντες πρὸς ἡμᾶς διαταγὴν τῆς Σ. Διοικήσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἀποφασίζετε νὰ κτίσωσι πόλιν εἰς Πειραιᾶ οἱ ψαριανοὶ καὶ νὰ κατοικήσωσιν ἐκεῖ. Τὸ πρᾶγμα τοῦτο ὅσον νομίζεται ὠφέλιμον εἰς τὸ ἔθνος, ἀρχῆς καὶ δόξης καὶ εὐτυχίας τῆς πατρίδος μας, τόσον ἐχαροποίησε καὶ ὅλους ἡμᾶς, καὶ ἀπεδέχθημεν εὐ-

πειθῶς τὴν διαταγὴν αὐτὴν τῆς Σ. Διοικήσεως. Ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν ἔκλεξε ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία ἐξήγησε τὰ τοιαῦτά του αἰσθήματα πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους ψαριανοὺς, τοὺς ἐσυνόδευσεν εἰς τὸ νὰ περιεργασθοῦν τὸν Πειραιᾶ καὶ νὰ ἐκλέξωσι τὸ μέρος τῆς ἐθνικῆς γῆς, τὸ ἁρμοδιώτερον διὰ τὸν σκοπόν τους.

Οἱ ἀδελφοὶ ὅμως οὗτοι, ἀντὶ νὰ ἐκλέξωσι τὸν τόπον ὅπου ἦτον ἡ παλαιὰ πόλις τοῦ Πειραιῶς ἢ ἄλλον, ἐξήτησαν ἐπιμόνως, ζητοῦν διὰ νὰ κτίσωσι τὴν νέαν πόλιν των εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον συνίσταται ἀπὸ γῆν ἰδιόκτητον καὶ γῆν τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, προβάλλοντες ὅτι διὰ μὲν τὴν ἰδιόκτητον, ἡ Διοίκησις δίδει ἄλλην εἰς τὰ ἄτομα ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα ἀνήκει, ἐκείνη δὲ τοῦ μοναστηρίου προσδιορίζεται παρὰ τῆς Διοικήσεως εἰς αὐτοὺς, πράγματα τὰ ὁποῖα ἐφάνησαν ἄδικα εἰς τὸν λαόν μας, καὶ δυσπαράδεκτα, ἐπειδὴ καὶ ἕνα μέγα μέρος ἀθηναίων σχεδιάζει πρὸ χρόνων νὰ μετοικήσῃ εἰς Πειραιᾶ, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἠγόρασαν πολλοὶ γῆν ἐδικήν των ἐνταῦθα, ἐπιθυμοῦντες ν' ἀπολαύσωσι καὶ αὐτοὶ τὰ καλὰ τοῦ ἐμπορίου, κατοικοῦντες εἰς τὸν λιμένα τοῦτον, καὶ αὐτῶν τὸ παράδειγμα ἔμελλον ν' ἀκολουθήσουν καὶ ἄλλοι πάμπολλοι ἀθηναῖοι.

Ἕνεκα τούτου ὁ λαὸς τῶν ἀθηναίων συγκροτήσας κοινὴν συνέλευσιν ἀναφέρεται πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν καὶ παρακαλεῖ, ὡς κοινὴ μήτηρ νὰ οἰκονομήσῃ τὸ συμφέρον καὶ τῶν δύο γνησίων τέκνων της ψαριανῶν καὶ ἀθηναίων, χωρὶς οὔτε τὸ ἓν καλὸν νὰ λείψῃ, οὔτε πρὸς τοὺς ἄλλους νὰ γίνῃ ἄδικον, καὶ προσδιορίσῃ ἓν μέρος μὲν τῆς ἐθνικῆς γῆς διὰ νὰ κτισθῇ ἡ τῶν ψαριανῶν πόλις, ἐκείνη δὲ τοῦ Μοναστηρίου ἐπειδὴ ἔχουσι περισσότερον δικαίωμα δι' αὐτὴν οἱ ἀθηναῖοι, ἤτις εἶναι ἀφιερώματα τῶν πατέρων των, νὰ μείνῃ διὰ τοὺς ἀθηναίους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀπόφασιν νὰ κατοικήσωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν λιμένα. Περὶ τῆς ἰδιοκτήτου οὐδεὶς λόγος, ἐπειδὴ εἶναι εἰς ὅλους γνωστὸν ὅτι οἱ νόμοι ἐγγυῶνται τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἰδιοκτησίας τῶν πολιτῶν καὶ ποτὲ δὲν τὴν ἀφαιροῦσι.

Ἡ Σ. Διοίκησις δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλει ἀναπαύσει τὰ δίκαια καὶ τῶν ἀθηναίων, περιθάλπουσα καὶ κατοικίζουσα ἐνταυτῷ καὶ τοὺς ψαριανοὺς εἰς τὴν ἐθνικὴν γῆν τοῦ Πειραιῶς, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ εἰς ἡμᾶς ἐπιθυμητὸν, καὶ εἰς τὸ ἔθνος ὠφέλιμον.

Στέλλονται παρὰ τῆς πατρίδος καὶ ὁ πανοσιώτατος Κ. Συμεών, ἡγούμενος τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, καὶ ὁ Ἀγγελάκης Καντζελέρης, νὰ παῤῥησιάσωσι καὶ διὰ ζώσης φωνῆς πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν τὰ δίκαια ταῦτα τῶν ἀθηναίων· ὑποσημειούμεθα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Ἰαννουαρίου 1825.

(Τ. Σ.) Οἱ πατριῶται ἀθηναῖοι.

(ἔπονται αἱ ὑπογραφαί).

Ἡ Διοίκησις λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς ἀναφορὰς, ἀκούσασα καὶ τὰς διὰ ζώσης ὁμιλίας τῶν ψαριανῶν καὶ ἀθηναίων, διώρισε τὸν Κωνσταντῖνον Δεληγιάννην, ἔπαρχον Σαλώνων, ν'ἀπέλθῃ εἰς Πειραιᾶ καὶ νὰ καταμετρήσῃ τὴν ἐθνικὴν γῆν, τὴν ἰδιόκτητον καὶ τὴν τοῦ μοναστηρίου.

Ἀπελθὼν ὁ Κ. Δεληγιάννης μὲ τοὺς ἀπεσταλμένους τῶν ψαριανῶν εἰς Πειραιᾶ, εἰδοποίησε τοὺς Ἀθηναίους νὰ καταβῶσιν ἐπίσης εἰς Πειραιᾶ, ἵνα διαχωρίσωσιν ὅσοι ἔχουσι γῆν ἰδιόκτητον ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν καὶ τὴν τοῦ μοναστηρίου. Καταβάντες λοιπὸν οἱ ἀθηναῖοι εἰς Πειραιᾶ ἔδειξαν τὰς γαίας των, αἵτινες εὑρέθησαν ἀναμεμιγμέναι μετὰ τοῦ Μοναστηρίου καὶ τῶν ἐθνικῶν γαιῶν. Ὁ Κ. Δεληγιάννης ἔπεμψε τὸ κάτωθεν γράμμα εἰς ἀθηναῖον φίλον του αἰτηθὲν παρ' αὐτοῦ· τὸ καταχωρίζω διὰ τὰς ἀναντιῤῥήτους ἀληθείας του καὶ διὰ τὴν καταμέτρησιν τοῦ παλαιοῦ τείχους.

Φίλε!

Προχθὲς, ὅτε ἤλθα εἰς Ἀθήνας, σταλμένος ἀπὸ τὴν Σ. Διοίκησιν, διὰ νὰ διασχοινίσω τὸν τόπον, ὅπου μέλλει νὰ κτισθῇ νέα πόλις, πρὸς κατοίκησιν τῶν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας ἀναστατωθέντων γενναίων ψαριανῶν, μὲ ἐζήτησες νὰ σὲ στείλω τὴν σημείωσιν τοῦ διασχοινισμοῦ, ὅθεν σὲ στέλλω φίλε, ταύτην, εὐχόμενος νὰ προλάβωμεν τὰ καθ' ἡμῶν κινήματα τοῦ ἐχθροῦ, καὶ νὰ τὸν ἀποκρούσωμεν μακρὰν, διὰ νὰ δυνηθῶσι οἱ ἀναξίως δυστυχήσαντες διὰ νὰ κτίσωσι τὸ τεῖχος ἀνεμποδίστως καὶ νὰ ῥυμοτομήσωσι τὴν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐπισυνάξωσι τὰς ἐδῶ

καὶ ἐκεῖ σκορπισμένας οἰκογενείας των. Ὁ οἰκισμὸς τῶν ψαριανῶν εἰς τὸν Πειραιᾶ ὑπόσχεται καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν μερικῶς, καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα κοινῶς, μεγάλας τὰς ὠφελείας καὶ πολυειδεῖς, ἐπειδὴ δὲν σὲ λανθάνει, ὅτι τῆς Ἑλλάδος ἡ κυριωτέρα δύναμις ἦτον εἰς τοὺς ἀρχαίους αἰῶνας τῆς λαμπρότητός της καὶ τώρα εἰς τὴν ὠργανισμένην ἀνεξαρτησίαν της πρέπει νὰ ἦναι ἡ θαλασσία· δὲν λέγω δὲ τοῦτο ὡς ἀσήμαντον τάχα τῶν ἑλλήνων εἰς τοὺς κατὰ γῆν ἀγῶνας, διότι ὀλίγοι τῶν προγόνων μας τὸν παλαιὸν καιρὸν κατετρόπωσαν ἀπείρους μυριάδας ἐχθρῶν ἐπιβουλευσάντων τὴν ἐλευθερίαν των· καὶ τώρα πάλιν ἀκόμη ὀλιγώτεροι καὶ τῶν ἀναγκαίων πολὺ ἐνδεέστεροι, ἀλλοῦ μὲν ἠφάνησαν παντάπασιν, ἀλλοῦ δὲ κατέθραυσαν καὶ ἀλλοῦ ἀπέκρουσαν στίφη πολυάριθμα ἐχθρῶν ἐμπειροπολέμων καὶ ἱκανῶν μόνον εἰς τὸ ὄνομά των νὰ ἐμπνεύσωσι φόβον καὶ τρόμον· ἀλλὰ διὰ τὴν γεωγραφικὴν θέσιν τῆς Πατρίδος ἡ θάλασσα μάλιστα ἠμπορεῖ καὶ νὰ τὴν σώσῃ καὶ νὰ τὴν πλουτίσῃ, καὶ νὰ τὴν ἐξευγενίσῃ. Ὅθεν σοφώτατα ἡ Σ. Διοίκησις ἀπεφάσισε νὰ πλησιάσῃ τὰς τρεῖς μεγάλας πηγὰς τῆς θαλασσίου δυνάμεως, τὴν Ὕδραν, τὰς Σπέτσας καὶ τὰ Ψαρὰ, συνοικίζουσα τοὺς ψαριανοὺς εἰς Πειραιᾶ· ὑγείαινε.

Ὁ ἀδελφὸς, Κ. Δελῆγιάννης.

Σημείωσις τῶν θεμελίων τοῦ παλαιοῦ τείχους, ἐπάνω τῶν ὁποίων θὰ κτισθῇ τὸν νέον τεῖχος.

Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ παλαιοῦ τείχους εἰς τὸν λιμένα, ἄντικρυ τοῦ Κανθάρου ἕως τῆς πύλης τοῦ Πειραιῶς τῆς πρὸς τὸν λιμένα

βήματα	750
Ἀπ' αὐτὴν ἕως εἰς τὴν πύλην τῆς Μεσσογείου Μουνυχ. βήματα	450
Ἀπὸ τὴν πύλ. τῆς Μουνυχ. ἕως εἰς τὴν πύλ. τῆς ἀκροπ. βήματα	400
Ἀπὸ τὴν τῆς ἀκροπόλεως ἕως εἰς τὸν προμαχῶνα, βήματα	400
Ἀπὸ τὸν προμαχῶνα ἕως εἰς τὴν πύλ. τοῦ Φαληρέως βήμ.	360
Καὶ ἀπὸ τὴν πύλην τοῦ Φαληρέως ἕως εἰς τὸ Φάληρον ὅπου καταντᾶ εἰς τὴν θάλασσαν βήματα.	200
ὅλα βήματα	2,560

Τῇ 12 φεβρουαρίου 1825, ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ.

Οἱ ψαριανοὶ βλέποντες ὅτι μόνον μὲ τὰς ἐθνικὰς γαίας καὶ αὐτὰς μεμιγμένας εἰς τεμάχια μετὰ τῶν ἰδιοκτήτων καὶ τῶν τοῦ μοναστηρίου, δὲν κατορθοῦται ὁ σκοπός των, ἀπέστειλαν καὶ αὖθις ἀπεσταλμένους εἰς τὴν Διοίκησιν· ἀπελθόντες οὗτοι εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ μαθόντες τὰς προτάσεις τῶν Ἀθηναίων, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον δὲν παραχωροῦσι τὰς ἰδιοκτήτους γαίας των καὶ τοῦ μοναστηρίου, ὡς οὔσας αὐτὰς ἀφιερώματα τῶν πατέρων των, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐθνικῶν ἓν μέρος μόνον παραχωροῦσιν εἰς τοὺς ψαριανοὺς διὰ νὰ κτίσωσι τὴν νέαν πόλιν των, καὶ ἰδόντες καὶ τὴν Διοίκησιν κλίνουσαν εἰς τὰς προτάσεις τῶν Ἀθηναίων, ἐπέστρεψαν εἰς Αἴγιναν καὶ ἀνήγγειλαν ταῦτα πάντα εἰς τὴν ἐπιτροπήν. Ἰδόντες λοιπὸν καὶ οἱ ψαριανοὶ ὅτι δὲν ἀρκοῦσιν αἱ διδόμεναι γαῖαι ἀπηλπίσθησαν, καὶ οὕτως ὁ σκοπός των ἐματαιώθη.

Ἡ ἀπόφασις τῶν ψαριανῶν ἦτο μετὰ τὴν παραχώρησιν τοῦ Πειραιῶς παρὰ τῆς Διοικήσεως εἰς αὐτοὺς, πρὶν ἀρχίσωσι νὰ οἰκοδομῶσι τὰς οἰκίας των, νὰ κτίσωσι τεῖχος ἀπὸ τὸν ἅγιον Σπυρίδωνα, τὸν ὁποῖον ἐζήτουν, μέχρι τοῦ Φαλήρου διὰ ν' ἀσφαλίσωσι τὴν νέαν πόλιν των, (καὶ τοῦτο ὡς διδαχθέντες ὑπὸ τῆς πείρας διότι δὲν κατεσκεύασαν τεῖχος ἵνα ὀχυρωθῇ ἡ πόλις των.)

Διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ τείχους τούτου οἱ ψαριανοὶ εἶχον ἑτοίμην καὶ τὴν χρηματικὴν δαπάνην.

Ἡ Διοίκησις μαθοῦσα τὴν ἔκπλευσιν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στόλου διέταξε τὴν 2 δεκεμβρίου 1824, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1352 διαταγῆς της, τὰ ἑξῆς «ἡ νῆσος τῶν Σπετσῶν νὰ ἑτοιμάσῃ πολεμικὰ πλοῖα δέκα καὶ ἡ νῆσος Ὕδρα δεκαὲξ, ἐξ αὐτῶν τὰ τέσσαρα τῶν Σπετσῶν ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν Πατρῶν, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν δύω νήσων μὲ ὅσα πυρπολικὰ ἑκάστη νῆσος ἔχει· ἐν οἷς θέλει διαταχθῇ καὶ ὁ καπετὰν Κανάρης νὰ συνα-

κολουθήσῃ ἀνυπερθέτως. Διατάττει δὲ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν νὰ εἰδοποιήσῃ τὰς δύω ναυτικὰς νήσους Ὕδρας καὶ Σπετσῶν, καὶ ἡ Διοίκησις λαμβάνει ἐπομένως τὴν πρόνοιαν νὰ τοῖς προμηθεύσῃ καὶ ἄλλα πυρπολικά.» Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαταγὴν, διέταξε τὰ δέοντα εἰς τὰς δύω ναυτικὰς νήσους, ἔπεμψε δὲ καὶ εἰς τὸν Κανάρην τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 313.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν,

Πρὸς τὸν φιλογενέστατον ἡφαιστίωνα Κ. Καράϊον.

Κατ' ἐπιταγὴν τῆς Σ. Διοικήσεως, διατάττεσαι ἅμα λαβὼν τὴν παροῦσαν διαταγὴν νὰ ἔλθῃς ἄνευ ἀναβολῆς εἰς Ναύπλιον διότι ἔχει νὰ σοὶ δώσῃ διαταγὰς ἰδιαιτέρας ἡ Σ. Διοίκησις καὶ νὰ σὲ διορίσῃ εἰς τὸ νὰ ἐκπλεύσῃς μὲ τὸ ἡφαίστειον ὁμοῦ μὲ τὸν διορισθέντα στόλον ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ· ἔρρωσο.

Ναύπλιον, τῇ 2 δεκεμβρίου 1824.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,
Γ. Κ ῶ π α ς.

Ὁ Κανάρης ἀπελθὼν εἰς Ναύπλιον ἔλαβε διαταγὰς καὶ ἀπῆλθε καὶ τὴν δευτέραν ταύτην φορὰν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Μιαούλη.

Εἰς τὴν ἔκπλευσιν τῆς μοίρας ταύτης δὲν συμπεριέλαβεν ἡ Διοίκησις οὐδένα τῶν ψαριανῶν πλοίων πολεμικῶν καὶ πυρπολικῶν, ἐκτὸς τοῦ Κανάρη, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀποσπάσει ἀπὸ τοὺς ψαριανοὺς προλαβόντως.

Δυσαρεστηθέντες καὶ αὖθις οἱ ψαριανοὶ διὰ τὴν παράβλεψιν ταύτην τῆς Διοικήσεως, ἥτις δὲν διέταξε νὰ συνεκστρατεύσωσι ψαριανὰ πλοῖα μὲ τὴν πρώτην μοίραν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, ἀνεφέρθησαν πρὸς αὐτὴν, ἀλλ' οὐδεμίαν ἔλαβον ἀπάντησιν.

Διατάξασα ἀκολούθως ἡ Διοίκησις τὴν ἔκπλευσιν τῆς

δευτέρας μοίρας τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, ἐξέδωκε καὶ διὰ τὴν ψαριανὴν μοίραν τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 4002.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Διατάττεται τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς ψαριανοὺς νὰ ἑτοιμάσουν πέντε πολεμικὰ, τὰ ὁποῖα κάμνοντες μέρος τῆς δευτέρας μοίρας νὰ ἐξέλθωσι κατὰ τοῦ Σουλτανικοῦ στόλου. Περὶ τῆς ἐκπλεύσεως αὐτῶν θέλουν συννενοηθῆ μετὰ τῶν προκρίτων Ὕδρας καὶ Σπετσῶν, διὰ νὰ κινήσωσι ταυτοχρόνως καὶ ὅλα ὁμοῦ, τὸν δὲ ἀνάλογον αὐτοῦ μισθὸν αὐτῶν θέλει φροντίσει ἡ Διοίκησις νὰ τὸν ἐξαποστείλῃ ὅταν ἐκπλεύσωσιν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 2 μαρτίου 1825.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος*, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Γκίκας Μπότασης,—Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης,—Κωνσταντῖνος Μαυρομιχάλης,—Ἰωάννης Κωλέττης.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς, Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἀπέστειλε τὰς ἀκολούθους διαταγὰς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Περ. γ'. ἀριθ. 1104.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Μινιστέριον τῶν ναυτικῶν,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα, ὡς τὸ ἐσώκλειστον ἀντίγραφον τῆς διαταγῆς του θεωρεῖτε, διέταξε τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο διὰ νὰ σᾶς εἰδοποιήσῃ εἰς τὸ νὰ ἑτοιμάσετε πέντε πλοῖα πολεμικὰ διὰ νὰ ἐκπλεύσωσι μετὰ τῆς δευτέρας μοίρας τοῦ στόλου· ἡ εὐγενεία σας θέλει ἐκλέξετε τὰ πέντε πλοῖα καὶ ἑτοιμασθέντα θέλετε πέμψετε ἀνθρώπους διὰ νὰ περιλάβετε τὰ μηνιαῖα τῶν ἐκπλευσάντων πλοίων, ὡς ἡ διαταγὴ τῆς Διοικήσεως, καὶ κατ' ἐκείνην νὰ ἐνεργήσετε.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 3 μαρτίου 1825.

Φ. Βούλγαρης,—Ἰω. Ν. Λαζάρου,—Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς, Γ. ΚΩΠΑΣ.

Περ. γ'. ἀριθ. 1106.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν,

Πρὸς τὴν φιλογενεστάτην ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Πέμπονται πέντε διπλώματα τυπωμένα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐσφραγισμένα καὶ ὑπογεγραμμένα κατὰ τὴν τάξιν· ἔμεινεν ὁ τόπος διὰ νὰ γράψετε τὸ εἶδος τοῦ πλοίου, τὸ ὄνομα, τὰ κανόνια καὶ τὸν κυβερνήτην· εἰς δὲ τοῦ ναυάρχου νὰ γράψετε καὶ κυβερνήτης ὁ τάδε, ὅς τις εἶναι καὶ ναύαρχος τῆς μοίρας τῶν ψαριανῶν, καὶ νὰ πέμψετε τὰ ὀνόματα τῶν κυβερνητῶν τῶν πλοίων. κλπ.

Προσέτι νὰ πέμψετε ἄνθρωπον ὅσον τάχος διὰ νὰ παραλάβῃ τὰ ἀνάλογα διορισθέντα πολεμεφόδια, ὡς ἐπερίλαβον καὶ τὰ πλοῖα Ὕδρας καὶ Σπετσῶν ἀπὸ τριακοσίας ὀκάδες πυρίτιδα ἑκάστου πλοίου. κλ.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 3 μαρτίου 1825.

Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς Γ. Κῶπας.

Λαβοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν τὰς ἀνωτέρω διαταγὰς, προσεκάλεσε τοὺς εὑρισκομένους εἰς Αἴγιναν συμπολίτας της, οἰκοκυρέους καὶ ἀνέγνωσεν αὐτάς. Ὅτε ἤκουσαν ὅτι θὰ πέμψωσι μόνον πέντε πολεμικὰ πλοῖα ἄνευ πυρπολικοῦ, ἐμνήσθησαν τὰ παρελθόντα αὐτῶν, δηλαδὴ τὰς θυσίας, τοὺς ἀγῶνάς των καὶ τέλος τὴν καταστροφήν των καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ ἐκυριεύθησαν ὅλοι ἀπὸ λύπην, ὀργὴν καὶ ἀγανάκτησιν (α) διὰ τὴν πε-

(α) Ὁ ἀπεσταλμένος παρὰ τῆς Διοικήσεως Κωνσταντῖνος Δελληγιάννης διὰ τὴν καταμέτρησιν τοῦ Πειραιῶς ἦτο παρὸν εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην. Ἰδὼν δὲ τὴν λύπην καὶ τὴν ἀγανάκτησιν ἥτις ἐκυρίευσεν αὐτοὺς, καὶ γνωρίζων καὶ τὰ δίκαιά τους καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς περιφρόνησιν τῆς Διοικήσεως, τοὺς παρηγόρει λέγων—Δι' ἀγάπην θεοῦ, ἀδελφοὶ ψαριανοὶ, μὴ λυπεῖσθε, ἡσυχάσατε· ἂν οἱ ἄνθρωποι θέλουν νὰ σᾶς βλάψουν ἀπὸ φθόνον, ἡ Πρόνοια τοῦ θεοῦ δὲν θὰ σᾶς ἐγκαταλείψῃ.

Τοῦ θλιβεροῦ τούτου θεάματος αὐτόπτης ἦτο καὶ ὁ συγγραφεύς.

ριφρόνησιν τὴν ὁποίαν πρὸς αὐτοὺς δεικνύει ἡ Διοίκησις, καὶ ἐσκέφθησαν ὅτι σκοπὸν ἔχει νὰ τοὺς ἐξοντώσῃ ἀπὸ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα· ἀπέστειλαν δὲ πάραυτα πληρεξουσίους εἰς Ναύπλιον διὰ νὰ συνεννοηθῶσι μὲ τοὺς παραστάτας των Ἰωαν. Μ. Μιλαήτην καὶ Νικόλαον Βελισσάριον καὶ Ἀναγνώστην Μοναρχίδην μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου· ἀλλὰ πρῶτον νὰ διέλθωσιν ἀπὸ Ὕδραν καὶ Σπέτσας ἵνα συνομιλήσωσι μὲ τοὺς προκρίτους αὐτῶν.

Διελθόντες οἱ πληρεξούσιοι διὰ τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Σπετσῶν ἀπῆλθον εἰς Ναύπλιον καὶ συνεννοούμενοι μετὰ τῶν ἐκεῖ ψαριανῶν, ἐνήργουν νὰ θέσωσι ὅσα πλοῖα τῆς μοίρας των πολεμικὰ ἔμειναν καὶ πυρπολικὰ ὅσα τὸν προλαβόντα χρόνον προσέλαβεν ἡ Διοίκησις, ἥτις ἐξέδωκε τὰς ἀκολούθους διαταγάς.

Περ. γ'. ἀριθ. 4829.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Διατάττεται τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς ψαριανοὺς νὰ ἑτοιμάσωσιν ἀκόμη τρία πολεμικὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα νὰ ἐκπλεύσωσι μὲ τὴν δευτέραν μοίραν τοῦ στόλου.

(Τ. Σ.) Ὁ πρόεδρος. *Ὁ γεν. Γραμματεύς.*

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Περ. γ'. ἀριθ. 1206.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Τὸ σεβαστὸν Ἐκτελεστικὸν Σῶμα, ὡς τὸ ἐσώκλειστον ἀντίγραφον τῆς Διοικήσεως θεωρεῖτε, διέταξε τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ σᾶς εἰδοποιήσῃ εἰς τὸ νὰ ἑτοιμάσετε εἰσέτι καὶ ἕτερα τρία πολε-

μικὰ διὰ νὰ συμπλεύσωσι μετὰ τῆς δευτέρας μοίρας τοῦ στόλου.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 14 μαρτίου 1825.

Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς, Γ. Κῶπας.

Ἰδοὺ καὶ ἑτέρα διαταγή.

Περ. γ'. ἀριθ. 4912.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Διατάττεται τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς ψαριανοὺς διὰ νὰ ἑτοιμάσωσι σιμὰ εἰς τὰ προσδιορισθέντα ὀκτὼ πλοῖα ἀκόμη ἓν διὰ νὰ ἐκπλεύσῃ μὲ τὴν δευτέραν μοίραν τοῦ στόλου.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 16 μαρτίου 1824.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Γκίκας Μπόταση,

Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης,— *Κ. Μαυρομιχάλης*,—*Ἰω. Κωλέττης.*

Ὁ γεν Γραμματεὺς. Δ. Χρηστίδης.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν κατὰ συνέπειαν τῶν ἀνωτέρω διαταγῶν διέταξε τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν καὶ ἡτοίμασε καὶ τὰ τέσσαρα ταῦτα πλοῖα· ἔγιναν δὲ ἤδη ἐννέα ἄνευ πυρπολικοῦ.

Εἶπον προηγουμένως ὅτι ἤθελεν εἶναι ὑποφερτὸν ἐὰν διετηρεῖτο ὁ προσδιορισμὸς τῶν δέκα πολεμικῶν πλοίων καὶ πέντε πυρπολικῶν, μολονότι καὶ ταῦτα ἦσαν ὀλιγώτερα τῶν ὅσων ἔπρεπεν· ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ὁ μεγαλήτερος διωγμός. Εἴδομεν ὅτι οἱ πυρπολισταὶ ἐπυρπόλησαν τὰ πυρπολικά των, ἡ δὲ Διοίκησις δὲν ἐχορήγησεν εἰς αὐτοὺς πυρπολικὰ ἐκτὸς τοῦ Κανάρη τὸν ὁποῖον ἀπέσπασεν ἀπὸ τοὺς ψαριανούς· σχηματίζεται ἤδη ἡ πρώτη μοῖρα τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου καὶ οὔτε κἂν ἐνθυμεῖται ὅτι ὑπάρχουν ψαριανοὶ ἵνα συμπεριλάβῃ τὰ πλοῖά των· μὴ δυναμένη ἡ Διοίκησις νὰ τοὺς ἀποξενώσῃ διὰ μιᾶς ἀπὸ τὸν ἀγῶνα προσλαμβάνει μόνον πέντε πλοῖα πολεμικὰ εἰς τὴν δευ-

τέραν μοίραν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου καὶ μὲ συζητήσεις καὶ λογομαχίας προσλαμβάνει ἕτερα τρία, κατόπιν ἕνα, τὸ ὅλον ἐννέα ἄνευ πυρπολικῶν.

Τὸ προλαβὸν ἔτος τὰ πλοῖα τῶν ψαριανῶν ἠρίστευσαν εἰς τὰς ναυμαχίας, εἰς Σάμον, Κῶ, Γέροντα, Μιτυλήνην καὶ Κρήτην· ἐπειδὴ ἠδύναντο νὰ κατορθώσωσι πάλιν τὰ αὐτὰ ἔχοντες πυρπολικά, ἡ Διοίκησις ἠλάττωσε τὰς δυνάμεις των.

Οἱ Ψαριανοὶ πρὸ τῆς καταστροφῆς των εἰς τὴν ἐκστρατείαν Ἐρισσοῦ καὶ Σάμου ἔβγαλαν περισσότερα πλοῖα, παρ' ὅσα ἔβγαλεν ἡ Ὕδρα ἢ αἱ Σπέτσαι, εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐκστρατείας ἔβγαλαν ὅσα ἡ ἀναλογία των ἀπήτει. Μετὰ δὲ τὴν καταστροφήν των ἔχουσα εἰς χεῖρας της ἡ Διοίκησις τὰ χρήματα τοῦ δανείου περιφρονεῖ τοὺς ψαριανοὺς καὶ τὰ πλοῖά των ὡς ἀνάξια, δὲν παραδέχεται· εἰς τοὺς πυρπολιστὰς δὲ λέγει ὅτι ἡ Πατρὶς δὲν ἔχει ἀνάγκην αὐτῶν, ἐνῷ αὐτὴ ἐκρέματο ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς. Παρακατιὼν θέλεις ἰδεῖ, φίλε ἀναγνῶστα, ὅτι λήξαντος τοῦ δανείου καὶ ἀποροῦντος τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, ὅτε ἐκινδύνευε τὸ Μισολόγγι, θέλεις ἰδεῖ ὅτι ἡ αὐτὴ Διοίκησις προσεκάλει τότε τὰ ἀνίκανα τῶν ψαριανῶν πλοῖα, οὐχὶ ἐννέα, οὐχὶ πέντε, ἀλλὰ καὶ ὀλιγώτερα ἔστω διὰ νὰ τὴν βοηθήσωσιν εἰς τὸν κίνδυνον τῆς Πατρίδος, τοὺς δὲ ψαριανοὺς, θέλεις ἰδεῖ, σπεύδοντας μὲ τὸν συνήθη πατριωτισμόν των νὰ τὴν συνδράμωσιν.

Ἰδοὺ ἡ ἀναφορὰ τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀριθ. 6.

Πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Χθὲς ἐγράψαμεν εἰδοποιοῦντες τὸ Σ τοῦτο ὑπουργεῖον ὅτι τὰ πλοῖά μας ἕτοιμα ὄντα ἐκπλέουσι συγχρόνως μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑδραίων καὶ σπετσιωτῶν, σήμερον δὲ ὅλα ὁμοῦ σηκωθέντα εἰς τὰ πανιὰ νὰ ὑπάγουν εἰς ἀντάμωσιν ἐκείνων τὰ ὁποῖα ὡσαύτως

σήμερον ἐσηκώθηκαν· εἰδοποιοῦμεν καὶ περὶ τούτου τῷ Σεβαστῷ ὑπουργείῳ παρακαλοῦντες συγχρόνως ν' ἀναφερθῇ ὅπου ἀνήκει περὶ τῶν μηνιαίων τῶν πλοίων μας νὰ μᾶς σταλθῶσιν, εἰ δυνατὸν, ταχύτερον διὰ νὰ μὴ πληρώνωμεν τόκους, καθότι, ὡς καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 διελάβομεν, οἰκονομήσαντες τὰ πλοῖά μας ἐκ δανείου μὲ τόκον. Στέλλομεν δὲ ἐσώκλειστον κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1106 διαταγὴν τὸν ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν πλοίων καὶ κυβερνητῶν τῶν παρ' ἡμῶν . . . . . εἰς τὸν παρόντα ἀγῶνα· καὶ μένομεν μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 2 ἀπριλίου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἀναγνώστης Δομεστίνης,—Χ. Ἰω Ἀργύρης.

Καθ' ἣν ἡμέραν ἔμελλε νὰ ἐκπλεύσῃ ἡ μοῖρα τῶν ψαριανῶν ἀπὸ Αἴγιναν ἐγένετο μεταῤῥύθμισις τοῦ ναυάρχου· διώρισεν ἡ ἐπιτροπὴ ναύαρχον τὸν υἱὸν τοῦ Ἀποστόλη διὰ τῆς ἀκολούθου διαταγῆς της.

Ἀριθ. 7.

Γεναιότατε Καπετὰν Ἀποστόλη Νικολάου.

Ἐπειδὴ ὁ πατήρ σου τέσσαρα ἤδη ἔτη ναυαρχήσας ἀξίως τοὺς ψαριανοὺς, ἐλθὼν ἤδη ἐνταῦθα ἠσθένησε, καὶ δὲν δύναται διὰ τοῦτο ἐφέτος νὰ ἐξακολουθήσῃ, παρακαλοῦμεν τὴν γενναιότητά σου νὰ ἀναλάβῃς πρὸς καιρὸν τὸ χρέος τῆς ναυαρχίας, ἕως ὅτου ἀναλαβὼν τὰς δυνάμεις του ὁ πατήρ σου νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ χρέος του· δὲν ἀμφιβάλλομεν δὲ, ὅτι θέλεις προσπαθήσει νὰ φανῇς ἄξιος υἱὸς τοῦ τέσσαρα ἤδη ἔτη ναυαρχήσαντος πατρός σου· ἔῤῥωσο.

Ἐν Αἰγίνῃ, τὴν 2 ἀπριλίου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἀλλὰ τὶς δύναται νὰ πιστεύσῃ καὶ τοῦτο ὅτι τὰ ἀποσταλέντα πλοῖα τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν εἰς Κάσσον καὶ μετὰ ταῦτα τῆς Ὕδρας τῶν Σπετσῶν καὶ τῶν Ψαρῶν εἰς τὴν ἀνάκτησιν τῶν Ψαρῶν, ἡ Διοίκησις ἐπλήρωσεν ἐκεῖνα μὲν τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Σπετσῶν διὰ μῆνα ἕνα, τῶν δὲ ψαριανῶν δὲν ἐπλήρωσεν οὔτε διὰ ἡμέρας 17,

Ἰδοὺ τὸ γεγονός· οἱ πρόκριτοι Ὕδρας τὴν 13 δεκεμβρίου 1824 ὑποβάλλουσι τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ ἔτους 1824 καὶ εἰς αὐτοὺς περνοῦν ὅτι τὰ εἰς Κάσσον καὶ εἰς ἀνάκτησιν τῶν Ψαρῶν πλοῖα ἦσαν 35, καὶ ἔξοδα δι' ἕνα μῆνα γρόσια 350,000. Τὸ Ἐκτελεστικὸν πέμπει τοὺς λογαριασμοὺς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1820, τῇ 17 δεκεμβρίου 1824· τὸ δὲ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 468 τῇ 18 δεκεμβρίου 1824 ἀναγγέλλει εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν τὰ ἑξῆς «περὶ ὅσων ἀναφέρονται εἰς ἔξοδα γενόμενα εἰς τὸν στόλον, ταῦτα τὸ ὑπουργεῖον ἐγκρίνει νόμιμα καὶ ἀληθῆ.» Τὸ δὲ Ἐκτελεστικὸν κατὰ συνέπειαν τῆς ἐγκρίσεως διέταξε τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας καὶ ἐξωφλήθησαν οἱ λογαριασμοὶ τὴν 4 φεβρουαρίου 1825.

Οἱ δὲ πρόκριτοι τῶν Σπετσῶν ὑποβάλλουσι καὶ αὐτοὶ τοὺς λογαριασμούς των τὴν 4 φεβρουαρίου 1825, καὶ εἰς αὐτοὺς περνοῦν διὰ τὴν Κάσσον καὶ τὴν ἀνάκτησιν τῶν Ψαρῶν πλοῖα 22, δι' ἕνα μῆνα γρόσ. 220,000 ἐνέκρινε καὶ ταῦτα το ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, καὶ διέταξε τὸ Ἐκτελεστικὸν τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας καὶ ἐξωφλήθησαν ἀπὸ τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον, τὴν 13 φεβρουαρίου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀπελθοῦσα εἰς Ναύπλιον ὑπέβαλλε καὶ αὐτὴ τοὺς λογαριασμούς της μὲ τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

Πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν.

Περικλείομεν τὸν λογαριασμὸν τῶν ὅσα μᾶς χρεωστεῖ ἡ Σ. Διοίκησις· δὲν τὸν συντροφεύομεν μὲ πολυλόγους ἢ δεήσεις ἢ ἀπαιτήσεις· ὅσον ἡμεῖς γνωρίζομεν τὴν μητρικὴν εὔνοιαν καὶ πρόνοιαν τῆς σεβαστῆς Διοικήσεως δ' ἡμᾶς ἄλλο τόσον εἰξεύρει ἡ Σ. Διοίκησις τὸ ἄφευκτον τῆς ἐπιδόσεως τῶν παρ' αὐτῆς εἰς ἡμᾶς χρωστουμένων· τοῦ νὰ ἐκθέσωμεν τοὺς λόγους μας ἢ τὴν φυσικοποιητικὴν

θέσιν μας κατάστασιν, εἶναι καὶ περιττὸν καὶ ὀχληρόν· παρακαλοῦμεν μόνον τὸ ἔξοχον τοῦτο ὑπουργεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον, διότι ἀνήκει, ἀναφερόμεθα καὶ διὰ τοῦ ὁποίου περιμένομεν τὴν ἐξόφλησιν τῶν λογαριασμῶν μας, νὰ φροντίσῃ νὰ ἰδεάσῃ τὴν Σ. Δ. καὶ δι' αὐτῆς ὅπου ἀνήκει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πανδικαίας μας αἰτήσεως, χωρὶς ν' ἀμφιβάλλωμεν. Μένομεν μὲ τὸ προσῆκον σέβας.

Τῇ 20 μαρτίου 1825, ἐν Ναυπλίῳ.

Ἡ ἐπιτροπὴ Ψαρῶν,

Χ. Ἀναγνώστης Δομεστίνης,—Χ. Γιάννης Ἀργύρης.

Εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τούτους τὰ ἀπελθόντα πλοῖά της πυρπολικὰ καὶ πολεμικὰ ἐννέα εἰς τὴν ἀνάκτησιν τῶν Ψαρῶν, λογίζει δι' ἡμέρας 17 γρόσια 51,000, δώσασα συγχρόνως καὶ εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν ἀναφορὰν παρακαλοῦσαν αὐτὸ νὰ διατάξῃ νὰ θεωρηθῶσιν οἱ λογαριασμοί της καὶ νὰ εὐδοκήσῃ τὴν πληρωμήν των. Τὸ Ἐκτελεστικὸν διέταξε τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἐξελέγξῃ τοὺς λογαριασμούς· τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἀπαντᾷ διὰ τῆς ἑπομένης ἀναφορᾶς του.

Περ. γ'. ἀριθ. 1343.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, ἥτις διέταττε τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο εἰς τὸ νὰ ἐξετάσῃ τὴν ζήτησιν τῶν ψαριανῶν περὶ τοῦ μνιαίου τῆς ἀπερασμένης ἐκπλεύσεως εἰς δεκατέσσαρα πλοῖα.

Ἀναφέρει ὅτι, ἐπειδὴ καὶ δι' ὅσα ἔλαβον ἀπὸ τὰς προσόδους τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους πρὶν τῆς πτώσεως τῶν Ψαρῶν ἀνέφερον ὅτι τὰ ἀφῆκαν διὰ νὰ τὰ λογαριάσουν εἰς τὰ πρῶτα των ἔξοδα, διότι ἔχασαν τὰ κατάστιχά των, καὶ δὲν εἰξεύρουν πόσα ἔλαβον, καὶ διὰ τοῦτο ἐξετάσθησαν μόνον οἱ λογαριασμοὶ μεταξὺ Διοικήσεως καὶ ἀπὸ τῆς ἐκ τῶν προσόδων τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἔλαβον, καὶ ὅσα ἐξώδευσαν καὶ μένει νὰ λάβουν πρὸς ἐξόφλησιν γρόσια 81034, τὰ ὁποῖα καὶ ἐγκρίνονται

ἐκ τοῦ ὑπουργείου διὰ νὰ ἐξοφληθῶσι, καὶ ἂς ἐπιταχθῇ τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας διὰ τὴν τούτων ἐξόφλησιν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 21 μαρτίου 1825.

Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς, Γ. Κῶπας.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἐγκρίνον τοὺς λογαριασμοὺς ἀναγγέλλει συγχρόνως νὰ ἐπιταχθῇ τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας διὰ τὴν τούτων ἐξόφλησιν.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν δὲν διέταξε τὴν ἐξόφλησιν τῶν γροσίων 81,084 καὶ ἔμειναν μέχρι τοῦδε ἀνεξόφλητα.

Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ πιστεύσῃ τὴν ἀδικίαν ταύτην; Εἰς μὲν τὴν Ὕδραν καὶ τὰς Σπέτσας διὰ τὰ ἀναχωρήσαντα πλοῖα διὰ Ψαρὰ πληρώνει ἡ Διοίκησις μηνιαῖον σῶον, διὰ δὲ τὰ ψαριανὰ, τὰ ὁποῖα ἐξέπλευσαν ὁμοῦ μὲ ἐκεῖνα καὶ ἐπανῆλθον ὁμοῦ μετὰ τῶν Σπετσῶν, λογίζονται διὰ 17 μόνον ἡμέρας καὶ πάλιν δὲν πληρώνονται.

Τίς δύναται νὰ πιστεύσῃ λοιπὸν ὅτι ὑστέρησεν ἡ Διοίκησις τὸν ἱδρῶτα τῶν προσώπων, ἀνθρώπων γυμνῶν, πεινόντων καὶ κατεστραμμένων;

Ἀκολούθως μεταβᾶσα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν εἰς Αἴγιναν ἔγραψε κατ' ἐπανάληψιν εἰς τοὺς παραστάτας της νὰ ἐνεργήσωσι νὰ ἐγκρίνῃ τὸ Ἐκτελεστικὸν τὴν ἐξόφλησιν τῶν λογαριασμῶν. Τὸ Ἐκτελεστικὸν οὐδόλως συγκατένευσεν εἰς τὴν ἔγκρισιν.

Ἡ Διοίκησις ὤφειλε ἢ νὰ διατάξῃ τὴν ἐξόφλησιν τῶν 81084 γροσίων ἢ διὰ διαταγῆς της πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ εἰπῇ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἐγκρίνει τὴν ἐξόφλησιν. Ἡ σιωπηλῶς ἀπόρριψις τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος γροσίων φανερώνει τοὺς πονηροὺς σκοπούς της καὶ τὴν εὐθύνην, ἣν ἔλαβεν ἐνώπιον τῆς ἱστορίας.

Ὁ ἀοίδιμος Κοραὴς λέγει ὅτι εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀν-

θρώπου εἶναι νὰ ξεχάνῃ τὰ δεινὰ ὅπου ἔπαθεν ἀφοῦ λάβει ἄνεσιν τῶν δυστυχιῶν του. Εἶμαι ἀπὸ τοὺς παθόντας· τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἤδη ὅλα ἔτη παρῆλθον ἀπὸ τὴν καταστροφήν μας, καὶ ἱστορῶν τὴν ἀδικίαν ταύτην καὶ πάσας τὰς λοιπὰς, τὴν πεῖναν, τὴν γύμνωσιν, τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ χυθέντα αἵματα, αἰσθάνομαι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου ὀρθουμένας, ὁ ἐγκέφαλός μου ἐζαλίσθη, ἡ χείρ μου ἠδυνάτισε καὶ μὲ συντετριμμένην καρδίαν καὶ ἐν κατανύξει ἐπαναλαμβάνω· «θεέ! συγχώρησον τοὺς ἀδικήσαντας ἡμᾶς. . . . .»

Τὰ 81084 γρόσια, ὧν τὴν πληρωμὴν δὲν ἐνέκρινεν ἡ Διοίκησις, εἶναι τῶν ἐννέα πλοίων τῶν ἀπελθόντων εἰς Ψαρὰ ἐπὶ 17 ἡμέρας (ἴδε σελ. 486) καὶ λογίζονται οὕτως· εἰς τὰ ἐννέα πλοῖα . . . . γρόσια 51000
διὰ πολεμεφόδια. . . . . » 28000
καὶ διὰ τὴν τακτικὴν μισθοδοσίαν τῶν πλοίων
τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ 1824. . . . . » 2084.

Ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ τῶν νέων Ψαρῶν ὀφείλει νὰ αἰτήσει ἀπὸ τὴν Διοίκησιν τὴν πληρωμὴν τῶν ἀνωτέρω γροσίων μισθὸν τῶν ἐννέα πλοίων τῶν ἀπελθόντων πρὸς ἀνάκτησιν τῶν Ψαρῶν· ἡ δὲ κυβέρνησις θὰ πράξῃ δικαιοσύνην νὰ πληρώσῃ καὶ τὰ ψαριανὰ πλοῖα, ὅπως ἐπληρώθησαν τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Σπετσῶν, ἵνα ἐπανορθώσῃ τὴν ἀδικίαν ταύτην.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2248 πρὸς τοὺς προκρίτους Ὕδρας (ἴδε σελ. 488) λέγει τὰ ἑξῆς· «ὁ μέγας λοιπὸν πατριωτισμὸς προτρέπει νὰ εὕρῃ πόρον εἰς »ἐξοικονόμησιν καὶ ἔκπλευσιν καὶ ἄλλων πλοίων, καὶ »ὅστις συνεισέφερε καὶ συνεισφέρει εἰς ταύτας τὰς πε»ριστάσεις, εἴτε ἐντόπιος εἴτε ξένος, θέλει πληρωθῇ μετ' »εὐγνωμοσύνης ἀπὸ τὸ ἔθνος ὁλόκληρον ἀπὸ τὴν πρώ»την μερίδα τοῦ δανείου . . . . . Ἡ παροῦσα νὰ δημο-

»μοσιευθῇ, καὶ ὅστις συνεισφέρει θέλει τοῦ σταλῇ ὁμο-»λογία πληρωτέα ἀπὸ τὸ δάνειον.»

Ἀνωτέρω ἐξιστόρησα τὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκοντο οἱ ψαριανοὶ ὅτε ἐξεστράτευσαν· ἄρα συνεισέφερον καὶ οἱ ψαριανοὶ καὶ δὲν συνεισέφερον χρήματα, ἀλλὰ τὸ αἷμα των καὶ ἀντὶ νὰ πληρωθῶσι μετ' εὐγνωμοσύνης, ἡ Διοίκησις τοὺς διώκει.

Οἱ εἰς Αἴγιναν διαμένοντες τρεῖς πλοίαρχοι πυρπολικῶν ψαριανοί, θεωροῦντες ὅτι οὐδεμία πρόνοια λαμβάνεται περὶ αὐτῶν ἵνα τοὺς χορηγηθῶσι πυρπολικὰ, καὶ ἀποτυχόντες εἰς τὰς αἰτήσεις των τὸ παρελθὸν ἔτος παρὰ τῆς Διοικήσεως, πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ των ἔπεμψαν πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

Ἀριθ. 3334

Σεβαστὴ Διοίκησις!

Ἂν ὁ ἱερὸς τῆς πίστεως καὶ πατρίδος ἀγὼν ἐλάμβανε τὸ εὐκταῖον τέλος, ἂν αἱ θάλασσαι τῶν ἑλλήνων δὲν ἐμοιχεύοντο πλέον ἀπὸ τοὺς στόλους τῶν βαρβάρων, καὶ ἂν οἱ ἕλληνες ἐχαίροντο τὴν εἰρήνην εἰς τοὺς κόλπους τῆς Πατρίδος, τότε καὶ ἡμεῖς ἥσυχοι τῷ πνεύματι δὲν ἠθέλαμεν ἐνοχλεῖ τὴν Σεβαστὴν Διοίκησιν μὲ τὰς ἀναφοράς μας· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ πράγματα οὐχ οὕτως ἔχουσι, μάλιστα δὲ φαίνονται ἐπ' ἀκμῆς ξυροῦ κρεμάμενα, μὴ ἀνεχόμενοι νὰ κατακείμεθα ἀγενῶς ἐντὸς τῆς Αἰγίνης, ἐνῷ ἅπτε πίστις καὶ πατρὶς σειόμεναι σχεδὸν ἐκτείνουσιν ἱκετικὰς χεῖρας, παρακαλοῦσαι τὴν συνδρομὴν ὅλων κοινῶς τῶν γνησίων τέκνων, ἀναφερόμεθα πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν παρακαλοῦντες νὰ μᾶς δοθῶσι πυρπολικὰ διὰ νὰ συντρέξωμεν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ ἔθνους. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἡ Πατρὶς ἔχει πολλὰ ὑποστηρίγματα, νέους ἥρωας, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐδόθησαν καὶ δίδονται πυρπολικά· καὶ χαίροντες μὲν ὅτι εὑρίσκονται τοσοῦτοι ὁμογενεῖς ἀξιώτεροι ἡμῶν, εὐχόμεθα νὰ ὑπάρξουν περισσότεροι. Ἐπειδὴ δὲ ὁ παρὼν καιρὸς σχεδὸν φωνάζων λέγει, ὅτι κατὰ δύναμιν τώρα νὰ βοηθήσῃ τὴν Πατρίδα ἕκαστος, ἐπειδὴ οἱ πολλοὶ πολλάκις ὡς τοῖς

πᾶσι δῆλον, εὐτυχεῖς κόποι μας ἔδωκαν εἰς ἡμᾶς ἐμπείρειαν τινὰ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ἐπειδὴ τὰ στήθη μας φλέγονται ἀπὸ διακαῆ οἶστρον πρὸς ἐκδίκησιν τῶν τὴν θάλασσαν μοιχευόντων βαρβάρων, διὰ ταῦτα ἀναφερόμεθα πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν, πεπεισμένοι, ὅτι ἂν εὐπειθῶς, ἀξίως καὶ γενναίως ἐδουλεύσαμεν εἰς τὸ παρελθὸν τὴν Πατρίδα, θέλει πληρώσει πρὸς τὸ παρὸν τὴν δικαίαν αἴτησίν μας. Μένομεν μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 3 μαρτίου 1825.

Δ. Παππανικολῆς—Κ. Νικόδημος—Ν. Δ. Βρατσάνος.

Ἡ ἀναφορὰ ἐστάλη ἐξ Αἰγίνης ἀπὸ τοὺς δύω διὰ τοῦ τελευταίου, Νικολάου Βρατσάνου, εἰς τὴν Βουλὴν, ἥτις εὐχαρίστως ἐδέχθη αὐτὴν καὶ τὴν ἀπέστειλεν εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν διὰ τοῦ ἑπομένου προβουλεύματος.

Περ. γ'. ἀριθ. 661.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Ἐπὶ τῆς ἐγκλείστου ἀναφορᾶς παρατηρεῖ τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν τὴν αἴτησιν τῶν ἀναφερομένων πυρπολιστῶν, ψαριανῶν, τὸ Βουλευτικὸν διὰ τὴν ἀποδεδειγμένην ἀξιότητά των εἰς τοῦτο τὸ ἔργον προβάλλει πρὸς τὸ Σ. τοῦτο σῶμα νὰ διορίσῃ καὶ αὐτοὺς εἰς κἀνὲν τῶν πυρπολικῶν, τὰ ὁποῖα μέλλει ν' ἀγοράσῃ καὶ προμηθεύσῃ τὸν στόλον μας.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 11 μαρτίου 1825.

Ὁ πρόεδρος, Παναγιώτης Νοταρᾶς.

Ὁ Α'. Γραμματεὺς

Ἰω. Σκανδαλίδης.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν εἰς ἀπάντησιν πέμπει τὸ ἀκόλουθον προβούλευμα.

Περ. γ'. ἀριθ. 630.

Πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικὸν Σῶμα.

Ἀνεγνώσθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 661 προβούλευμα τοῦ Σ. τούτου Σώματος, καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ἐγκλειομένη ἀναφορὰ τῶν τριῶν ψαριανῶν,

οἱ ὁποῖοι ζητοῦν νὰ τοῖς δοθῇ ἓν πυρπολικόν· εἰς ἀπάντησιν δὲ εἰδοποιεῖται τὸ Σ. Βουλευτικόν, ὅτι τὸ Ἐκτελεστικὸν διέταξε τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν διὰ νὰ φροντίσῃ ὅσα πλοῖα ψαριανὰ εἶναι χρήσιμα διὰ πυρπολικὰ νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν καὶ νὰ συμφωνήσωσι τὴν τιμήν· εἰς ἓν ἐκ τούτων, ὅταν ἀγορασθῶσι, θέλει φροντίσει τὸ Ἐκτελεστικὸν νὰ διορισθῶσι καὶ οἱ ἀναφερόμενοι.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 19 μαρτίου 1825.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Γκίκας Μπότασης.

Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης,—*Κ. Μαυρομιχάλης*,—*Ἰωάν. Κωλέττης.*

Ὁ γεν. Γραμματεύς,
Α. Μαυροκορδάτος.

Γνωστὸν ἦτο καὶ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὴν Διοίκησιν ὅτι οἱ αἰτοῦντες πυρπολικὰ πυρπολισταὶ ἦσαν πρὸ χρόνων πλοίαρχοι καὶ ἕκαστος ἐζήτει πυρπολικὸν νὰ πλοιαρχήσῃ, ὡς ῥητῶς εἰς τὴν ἀναφορὰν των λέγουσι, «νὰ μᾶς δοθῶσι πυρπολικά.» Τὸ Βουλευτικὸν γνωμοδοτεῖ ἀπὸ τὰ μέλλοντα ν' ἀγοράσῃ τὸ Ἐκτελεστικὸν νὰ τοὺς διορίσῃ. Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἠγόραζε συχνὰ πλοῖα καὶ ἐχορήγει αὐτὰ εἰς Ὕδραν καὶ Σπέτσας διὰ πυρπολικά· διὰ τοῦτο λέγει εἰς τὸ Βουλευτικὸν ὅτι ὅταν ἀγοράσῃ πλοῖα ψαριανὰ εἰς ἕνα ἀπὸ αὐτὰ θέλει φροντίσει νὰ τοὺς διορίσῃ. Καὶ μετὰ τὴν ἀναφορὰν τῶν ψαριανῶν πυρπολιστῶν τὸ Ἐκτελεστικὸν ἠγόρασε τρία πλοῖα ψαριανά, τοῦ Ν. Δ. Χ. Ι. Κοτζιᾶ, τοῦ Ἐμμανουὴλ Βαλαβάνου καὶ τοῦ Δημητρίου Χ. Ι. Κοτζιᾶ, καὶ οὔτε τὸ ἕνα εἰς αὐτοὺς ἔδωσε. Οἱ πυρπολισταὶ θεωροῦντες τὴν Πατρίδα κινδυνεύουσαν προσφέρουν τὸν ἑαυτόν των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της, ἡ δὲ Διοίκησις δὲν τοὺς παραδέχεται· εἶναι οἱ αὐτοὶ πυρπολισταὶ τοὺς ὁποίους ἡ Διοίκησις καλεῖ ἀδελφοὺς, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4244 διαταγῆς της, τοὺς ἐγκωμιάζει καὶ τοὺς λέγει «μήτε κανεὶς ἐκὼν θέλει σᾶς

ἀδικήσει·» ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἰδία ἤδη τοὺς ἀδικεῖ, ὡς προεῖπον.

Ἡ Διοίκησις κατὰ συνέπειαν ἀναφορᾶς τῶν προκρίτων Ὕδρας ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Ἀριθ. 2391.

Πρὸς τοὺς εὐγερεστάτους προκρίτους τῆς νήσου Ὕδρας.

Ἀνέγνωσεν ἡ Διοίκησις τὴν κατὰ τὰς 13 τοῦ παρόντος ἀναφοράν σας· ἀξιέπαινοι εἶναι ἀληθῶς αἱ εἰς αὐτὴν παρατηρήσεις σας· εἰς τὸ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ τοιαύτη πρὸς τὸ ἔθνος καθ' ὑπερβολὴν ἀσύμφορος πώλησις τῶν ὑπὸ τεσσάρων ψαριανῶν καπετανέων ἐνεργουμένη εἰς Σύρον πλοίων των, εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐχθροῦ τῆς Πατρίδος Μεχμὲτ-Ἀλῆ, διὰ μέσου εὐρωπαϊκῆς σημαίας· ὅθεν καὶ πάραυτα διέταξε τὸν ἔπαρχον τῆς Σύρου εἰς τὸ νὰ προλάβῃ ἀφεύκτως διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ τοιοῦτον ἐπικίνδυνον ἐπιχείρημα. Ὡσαύτως δὲ καὶ τοὺς καπετανέους τῶν πλοίων τούτων διὰ νὰ παύσουν ἀφεύκτως ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπιχειροῦν ἓν τοιοῦτον, ἑπομένως δὲ διὰ νὰ προληφθῇ ἡ καθ' ὅλην τὴν ἐπικράτειαν ἑνὸς τοιούτου ὀλεθρίου εἰς τὴν Πατρίδα πράγματος ἐπιχείρησις, θὰ κάμῃ νόμον καθολικὸν, ἀπαγορεύοντα ὅλην τὴν τούτου χρῆσιν.

Ναύπλιον, τὴν 16 ἰανουαρίου 1825.

Ἡ Διοίκησις ἔπεμψε καὶ πρὸς τοὺς ἐν Σύρῳ καπετανέους τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Ἀριθ. 2390.

Πρὸς τοὺς καπετανέους ψαριανοὺς τοὺς εὑρισκομένους εἰς Σύρον.

Πληροφορεῖται ἡ Διοίκησις, ὅτι καταγίνεσθε αὐτόθι διὰ νὰ πωλήσετε τὰ πλοῖά σας εἴς τινας εὐρωπαίους· ἡ τοιαύτη πώλησις πόσον ὀλεθρία εἶναι εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὸ ἐννοεῖτε καὶ μόνοι, διότι αὐτοὶ θέλουν κάμει τὴν τοιαύτην ἀγορὰν τῶν πλοίων σας εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐχθροῦ τῆς Πατρίδος Μεχμὲτ-Ἀλῆ· αὐτὸς μὴ δυνηθεὶς μὲ τὴν πολυάριθμον δύναμίν του, καὶ μὴν ἐλπίζων διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ὀλέθριον σκοπόν του μὲ μέσον ἄλλο, κατέφυγεν εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον, διὰ χρημάτων νὰ ἐξασθενήσῃ ἢ καὶ ἐξουδενώσῃ τὴν ναυτικὴν τῆς Ἑλλάδος δύναμιν,

δι' ἧς οὐ μόνον κατεματαιώθησαν οἱ σκοποὶ τοῦ ἐχθροῦ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ πολλαχοῦ πολλάκις ἔπαθεν αὐτὸς μεγάλως παρ' αὐτῆς· οἱ γενναῖοι ψαριανοὶ οἵτινες ἄχρις ὥρας ἀπεδείχθησαν πολλὰ ὠφέλιμοι εἰς τὴν Πατρίδα καὶ ἔχυσαν ὑπὲρ αὐτῆς τοσαῦτα αἵματα, προκινδυνεύσαντες ἀνδρείως ὑπὲρ αὐτῆς εἰς διαφόρους κατὰ τῶν ἐχθρῶν μάχας, καὶ ἐκ τούτου ἀπεδείχθησαν μὲ καλὸν πατριωτικὸν χαρακτῆρα καὶ ἀληθῆ ὑπόληψιν καὶ ἀπὸ τοὺς ὁμογενεῖς των ἕλληνας καὶ ἀπὸ τοὺς ἀλλοεθνεῖς εὐρωπαίους, αὐτοὶ τώρα νὰ γενοῦν αἴτιοι κακῶν εἰς τὴν Πατρίδα, δὲν εἶναι ἀνῆκον οὔτε εἰς τὸν χαρακτῆρά των, οὔτε δίκαιον ὡς πρὸς τὴν ἀναπόφευκτον φυλακὴν τῶν πρὸς τὴν Πατρίδα ἱερῶν χρεῶν· των καὶ ἐκτὸς τούτων, ἓν τοιοῦτον ἐπιχείρημα δὲν ἀνέχεται νὰ ἐπιχειρισθῇ κἀμμία πατριώτου καρδία, ὅταν συλλογίζεται ὅτι μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἐμμέσως συμμαχεῖ μὲ τὸν ἐχθρὸν τῆς Πατρίδος του καὶ τὴν πολεμεῖ ἐκ συμφώνου μὲ αὐτόν· διὰ τοῦτο ὄχι μόνον θέλετε παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπιχειρισθῆτε ἓν τοιοῦτον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ νὰ φαντάζεσθε κἂν αὐτό.

Ναύπλιον, τὴν 16 ἰανουαρίου 1825.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας λαβόντες ἐσφαλμένας πληροφορίας τὰς ἀναγγέλλουσιν ὡς βεβαίας εἰς τὴν Διοίκησιν, ἥτις ἔπεμψε τὴν διαταγὴν πρὸς τοὺς ἐν Σύρῳ πλοιάρχους ψαριανοὺς μὴ προσδιορίζουσα τὰ ὀνόματα τῶν πλοιάρχων τῶν ἐνεργούντων τὴν πώλησιν τῶν πλοίων των· ἀγνοεῖ δὲ τὰ ὀνόματα καὶ δὲν τὰ σημειοῖ, διότι δὲν ὑπῆρχον εἰς Σύρον πλοῖα καὶ πλοίαρχοι, διότι, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, τὰ ψαριανὰ πλοῖα ἀπῆλθον εἰς Πόρον, Αἴγιναν καὶ Σαλαμῖνα ἵνα παραχειμάσωσι. Περὶ δὲ τῶν διασωθέντων ψαριανῶν πλοίων ἐσημείωσα ἐν σελ. 486 ὅτι ἀφοῦ ἡ Διοίκησις δὲν τὰ συμπεριέλαβεν ὅλα εἰς τὸν στόλον ἐπωλήθησαν τότε μὲν δύω, τοῦ Γζώτζη καὶ Βουρέκα, ἀκολούθως ἐπωλήθη καὶ τὸ τοῦ Σκανδάλη· τὸ δὲ τοῦ Νικολάου Κοτζιᾶ ἠγόρασεν ἡ Διοίκησις διὰ τὸν Κανάρην (ἴδε σελ.

569). Τὰ δὲ ἀγορασθέντα τρία πλοῖα, περὶ ὧν ἀνέφερα ἀνωτέρω, τὰ ἠγόρασεν ἡ Διοίκησις ἀπὸ Σαλαμῖνα, ὅπου εἶχον ἀπέλθει ἵνα παραχειμάσωσι, τὰ δὲ ἐννέα ἔμειναν εἰς Αἴγιναν καὶ Πόρον· λέγομεν λοιπὸν ὅτι αἱ πληροφορίαι τῶν προκρίτων Ὕδρας ἦσαν ἐσφαλμέναι.

Καθῆκον μὲν τῆς Διοικήσεως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦτο νὰ προλαμβάνῃ καὶ νὰ νομοθετήσῃ μάλιστα διὰ νόμου τὴν ἀπαγόρευσιν ἑνὸς τοιούτου ὀλεθρίου ἐπιχειρήματος διὰ τὴν Πατρίδα, διότι ἐξησθένει τῳόντι ἡ ἑλληνικὴ ναυτικὴ δύναμις καὶ ἐνδυναμοῦτο ὁ ἐχθρός· ἀλλ' ἱερώτερον καθῆκόν της ἦτο ν' ἀπασχολήσῃ τὰ ψαριανὰ πλοῖα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πατρίδος, νὰ βλάπτωσι τὸν ἐχθρὸν, καθόσον μάλιστα ἀναγνωρίζει ἡ Διοίκησις διὰ τῆς διαταγῆς της τὴν ἀνδρίαν καὶ τὸν πατριωτικὸν χαρακτῆρα τῶν ψαριανῶν, ὅτι ἔχυσαν αἵματα προκινδυνεύσαντες καὶ ὅτι ἀπεδείχθησαν ὠφέλιμοι εἰς τὴν Πατρίδα. Ὤφειλε λοιπὸν νὰ ἐκτιμήσῃ αὐτοὺς ἔργῳ, καὶ διατάττουσα κατὰ τὸν δεκέμβριον τοῦ 1824 τὴν ἔκπλευσιν τῆς πρώτης μοίρας τοῦ ἑλληνικοῦ, στόλου νὰ διατάξῃ νὰ ἐκπλεύσωσι καὶ ἓν μέρος ἐκ τῶν δώδεκα ψαριανῶν πολεμικῶν πλοίων καὶ τοὐλάχιστον δύο πυρπολικά. Ἡ διάταξις αὕτη τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων τοὺς μὲν ψαριανοὺς ἤθελεν ἀπαλλάξει ἀπὸ δυσαρέστους θέσεις, καὶ ἤθελον γίνει ἐπιβλαβεῖς εἰς τὸν ἐχθρὸν, καὶ εἰς τὴν Πατρίδα ὠφέλιμοι. Διότι ἐὰν εἰς τὴν ἐν Μοθώνῃ ἀποστολὴν τῶν ὑδραϊκῶν πυρπολικῶν ἦτο καὶ πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ ψαριανὰ, τὸ κίνημα ἤθελε γίνει κατὰ τὴν 29 ἀπριλίου εἰς τὸν λιμένα τοῦ Νεοκάστρου, καθ' ἣν ἡμέραν ἐπρότεινεν ὁ Γ. Σαχίνης (α) εἰς τὸν ναύαρχον Μιαούλην,

(α) Ὅρα ἡμερολόγιον Γ. Σαχίνη, ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Πανεπιστημείου.

καὶ ὄχι καθὼς ἔγινε, τὴν 30 εἰς Μοθώνην. Τὸ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Νεοκάστρου κίνημα ἤθελε φέρει μεταβολὴν εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ φρουρίου ἐπὶ τὰ κρείττω, οἱ δὲ ψαριανοὶ πυρπολισταὶ ὁσάκις τοὺς ἐγένετο πρότασις ν' ἀπέλθωσι μὲ τὰ πυρπολικά των, προθύμως τὴν ἐδέχοντο καὶ φιλοτίμως ἐπροσπάθουν νὰ τὴν ἐκτελέσωσι, μὴ ζητοῦντες ἀμοιβάς· διότι ἀμοιβὴν ἐθεώρουν τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός των (α). Ἰδοὺ ὁ νόμος·

Περ. γ'. ἀρχὴ τοῦ Κώδηκος τῶν νόμων.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπειδὴ ἡ εὐόδωσις τοῦ σκοποῦ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλλάδος κρέμαται πολὺ ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ ναυτικοῦ· καὶ,

Ἐπειδὴ ἡ ὀλιγόστευσις τῶν πλοίων εἶναι οὐσιωδεστάτη βλάβη τοῦ ἔθνους·

Τὸ Βουλευτικὸν θεσπίζει.

ά.) Κανὲν πλοῖον ὁποιουδήποτε μεγέθους νὰ μὴ νομίζετε καλῶς πωλημένον, ἐὰν ἡ πώλησις δὲν γίνῃ διὰ τακτικοῦ ἐγγράφου τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν.

β'.) Κανὲν ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα χωροῦντα ὑπὲρ τὰς τέσσαρας χιλιάδας κοιλὰ νὰ μὴ πωλῆται παρὰ εἰς μοναχοὺς τοὺς αὐτόχθονας Ἕλληνας, κατοίκους τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ἔχοντας κτήματα, ἀφοῦ ἐγκριθῇ ἡ πώλησις καὶ ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

γ'.) Διὰ τὴν χωρητικότητα τοῦ πλοίου νὰ παῤῥησιάζῃ ὁ πωλητὴς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἔγγραφον τῆς Πατρίδος του.

δ'.) Ἂν κανὲν ἀπὸ τὰ πλοῖα ἤθελε πωληθῇ κατὰ παράβασιν

(α) Ἴδε εἰς τὰ παρ' ἐμοῦ συνταχθέντα *Ἀπομνημονεύματα τῶν ναυμαχιῶν* εἰς τὸν β'. τόμον· ὅτε ἐπρότεινεν ὁ ναύαρχος Μιαούλης εἰς τοὺς ὑδραίους πυρπολιστὰς, τῇ 2 νοεμβρίου 1825 νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Νεοκάστρου, οὗτοι ἐζήτησαν ἀμοιβάς. Ἴδε τότε τί ἐπρότεινεν ὁ Νικόδημος εἰς τὸν ναύαρχον Μιαούλην.

τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ἡ πώλησις τότε νὰ ἦναι ἄκυρος καὶ ὁ πωλητὴς νὰ παιδεύεται μὲ τὴν στέρησιν τῆς τιμῆς τοῦ πλοίου του.

ε'.) Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν νὰ ἐνεργήσῃ τὸν παρόντα νόμον.

ς'.) Ὁ παρὼν νόμος νὰ καταχωρηθῇ εἰς τὸν Κώδηκα τῶν νόμων, καὶ νὰ δημοσιευθῇ διὰ τοῦ τύπου.

Ἐξεδόθη ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 3 φεβρουαρίου 1825.

Ὁ πρόεδρος, Παναγιώτης Νοταρᾶς.

Ὁ Β'. Γραμματεὺς,
Α. Παπαδόπουλος.

Ἐπικυροῦται, τὴν 6 φεβρουαρίου 1825.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος*, Γ. Κουντουριώτης,

Ὁ προσ. γεν. Γραμματεὺς,
Π. Γ. Ῥόδιος.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου.

Τὴν 15 φεβρουαρίου 1825.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,
(Τ. Σ.) Α. Μαυροκορδάτος.

Ὁ νόμος οὗτος ἐξεδόθη κατὰ συνέπειαν ἀναφορᾶς τῶν προκρίτων Ὕδρας διὰ νὰ μὴ πωληθῶσι τὰ ψαριανὰ πλοῖα· ἀλλὰ διὰ νὰ τεθῶσιν εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ ἀγῶνος οὐδεὶς ἔλαβε πρόνοιαν.

Ἰδοὺ καὶ ἡ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν περὶ πωλήσεως πλοίων διὰ πυρπολικὰ διαταγὴ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν.

Περ. γ'. ἀριθ. 782.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Κατ' ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως προσκαλεῖσθε ὅτι ἂν εἶναι πλοῖα ψαριανὰ κατάλληλα διὰ ἡφαίστεια νὰ πέμψετε τοὺς κυβερνήτας τῶν αὐτῶν πλοίων διὰ νὰ συμφωνήσωσι τὴν τιμήν των μὲ τὴν Διοίκησιν, τὰ ὁποῖα νὰ ἑτοιμασθῶσιν ὅσον τάχος διὰ τὴν μέλ-

λουσαν ἔκπλευσιν τοῦ στόλου, καθὼς καὶ ἐπροσκλήθησαν αἱ νῆσοι Ὕδρας καὶ Σπετσῶν διὰ τὴν μέλλουσαν αἰτίαν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 3 φεβρουαρίου 1825.

Ἰωάννης Λαζάρου,—Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς, Γ. Κ ῶ π α ς.

Τὰ ἑπόμενα ἔγγραφα δηλοῦσι τὰς παραχωρήσεις εἰς Ὕδραν.

Πρὸς τὸ Σ. Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ἐκτὸς τοῦ πρώτου ἐν Σύρῳ ἀγορασθέντος πλοίου, τὸ ὁποῖον κ' ἔφθασεν ἐνταῦθα, ἠγοράσθη ἐκεῖ ἄλλο διὰ γρόσια 25,000, καὶ ἄλλα δύο πραγματεύονται· εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ μᾶς στείλετε ὅσον τάχιον τὰ εἰρημένα γρόσια 25,000 διὰ νὰ τὰ ἐμβάσωμεν νὰ προλάβουν τὸ πλοῖον καὶ νὰ τὸ ἑτοιμάσῃ, καὶ τὰ γρόσια 40,000 διὰ νὰ πληρώσωμεν τὸ ἐνταῦθα ἑτοιμαζόμενον τοῦ καπ. Σερφιώτη, τὸ ὕστερον δηλαδὴ, τοῦ ὁποίου σᾶς ἐφανερώσαμεν τὴν ἀγοράν. Αὐτὰ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς σταλοῦν χωρὶς ἀναβολὴν διὰ νὰ μὴν ἀργοπορισθῇ ἡ τόσον ἀναγκαία ἔκπλευσις τοῦ στόλου. Μένομεν μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας.

Ὕδρα, τῇ 21 φεβρουαρίου 1825.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τῆς ἑπομένης ἀναφορᾶς του πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνει νὰ ὑποβάλωσι τὰς προτάσεις τῶν προκρίτων Ὕδρας ὡς κατεπειγούσας διὰ νὰ σταλῶσιν ἐκεῖ τὰ χρήματα.

Περ. γ'. ἀριθ. 1004.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα·

Τ ὸ Ὑ π ο υ ρ γ ε ῖ ο ν τ ῶ ν ν α υ τ ι κ ῶ ν.

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας ἀνέφερον εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ὅτι ἠγόρασαν ἓν πλοῖον κατάλληλον διὰ ἡφαίστειον διὰ γρόσια 25,000, καὶ ἔτι διαπραγματεύονται ἕτερα δύο καὶ τοὺς ἀναγκαιοῦν ὅσον τάχος· νὰ τοῖς σταλῶσι τόσα γρόσια, 25,000 τῆς παρούσης ἀγορᾶς, ὅσον καὶ τὰ γρόσια 40,000 τοῦ προαγορασθέντος, διὰ τὰ ὁποῖα τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ἀνεφέρθη πρὸς τὸ Σ.

Ἐκτελεστικὸν Σῶμα καὶ ἐδόθη διαταγὴ νὰ πληρωθῶσιν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἔλλειψιν χρημάτων, τὸ ταμεῖον εἰσέτι δὲν τὰ ἐπλήρωσεν.

Ἐπειδὴ καὶ τὰ ἡφαίστεια εἶναι τὸ προπύργιόν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου καὶ ἄνευ τούτων ὁ στόλος δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀποσκορακίσῃ τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ, διὰ τοῦτο ἀνάγκη πᾶσα ὅτι νὰ σταλῶσιν ὅσον τάχος τὰ γρόσια 65,000 διὰ νὰ πληρωθῶσι τὰ δύο ἀγορασθέντα πλοῖα.

Ἀναφέρεται λοιπὸν τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο πρὸς τὸ Σ Ἐκτελεσ. Σῶμα ἵνα ἐπιτάξῃ ὅπου ἀνήκει διὰ τὴν αὐτὴν κατεπείγουσαν ἀνάγκην νὰ μετρηθῶσι τὰ αὐτὰ γρόσια πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο διὰ νὰ σταλῶσιν εἰς Ὕδραν ὅσον τάχος.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 24 φεβρουαρίου 1825.

Ἰωάννης Ν. Λαζάρου, — Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.

Ὁ γερ Γραμματεὺς,

Γ. Κῶπας.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας θεωροῦντες τὴν ἀνάγκην ἣν ἔχει ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἀπὸ πυρπολικὰ καὶ ὅτι ἄνευ τούτων οὐδὲν κατορθοῦται, αἰτοῦσι παρὰ τῆς Διοικήσεως καὶ κοπὴν ναυπηγησίμου ξυλείας διὰ νὰ κατασκευάσωσι πυρπολικά. Ἀπέστειλαν δὲ καὶ τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Πρὸς τὸ Σ. Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Προεπέμψαμεν εἰς Σάμον τὰς σεβαστὰς ἐπιταγὰς τῆς Διοικήσεως καὶ ἀνθρώπους μας διὰ νὰ κοπῇ ἐκεῖ ἡ ἀναγκαία ξυλεία διὰ 4 πυρπολικά, ἐπειδὴ ὅμως ἐκεῖ μόνον ἡ χοντρὴ ξυλεία εὑρίσκεται, εἶναι ἀνάγκη νὰ προμηθευθῇ ἀπὸ ἄλλο μέρος ἡ ψιλικὴ, διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν νὰ ἐνεργήσετε διὰ νὰ μᾶς σταλῶσιν ὅσον τάχιον ἐπιταγαὶ διὰ τὰς δύο ἐπαρχίας Ἀθηνῶν καὶ Τριβενοχωρίων διὰ νὰ κοπῇ ἐκεῖ ἡ ἀναγκαία ψιλὴ ξυλικὴ διὰ τέσσαρα πυρπολικὰ κατὰ ἀρέσκειαν τοῦ ἀπεσταλμένου μας καὶ ἀπὸ ὁποιον τόπον αὐτὸς ἐγκρίνῃ ἐνεχομένων καὶ τῶν τόπων τῶν μοναστηρίων· προσέτι δὲ παρακαλοῦμεν νὰ ἐνεργήσετε νὰ μᾶς σταλῶσι καὶ γρόσια δέκα χιλιάδες, λέγομεν γρόσια 10,000, ἀναγκαιοῦντα πρὸς ἀρχὴν ἐξόδων τῆς ξυλικῆς τῶν πυρπολικῶν, τὰ δὲ χρήματα

αὐτὰ καὶ τὰς ἐπιταγὰς ἐμ πορεῖτε νὰ παραδώσετε εἰς τὸν ἐπιφέροντα τὴν παροῦσαν συμπολίτην μας κύριον Παντελῆ Πέτρον Πετροσπετσιώτην, ὅς τις καὶ θέλει εἶσθαι ὁ ἀπεσταλμένος διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ Τριβενοχώρια διὰ τὸ εἰρημένον ἔργον. Πυρπολικὰ ἐφέτος θέλουν χρειασθῇ περισσότερα, καὶ ἀνάγκη εἶναι νὰ προετοιμάσωμεν διὰ νὰ μὴν ἀπρακτῇ ποτὲ ὁ στόλος διὰ τὴν ἔλλειψιν αὐτῶν· ἀναφέρετε λοιπὸν εἰς τὴν σεβαστὴν Διοίκησιν διὰ νὰ διορίσῃ ἐὰν τὸ ἐγκρίνῃ, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς σπετσιώτας νὰ κατασκευάσωσι καὶ αὐτοὶ ἄλλα δύο. Μένομεν μὲ βαθύτατον σέβας.

Ὕδρα, τῇ 17 μαρτίου 1825.

(Τ. Σ) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5076 τῇ 19 μαρτίου 1825 πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἐγκρίνει τὴν πρότασιν τῶν προκρίτων Ὕδρας περὶ κατασκευῆς ἓξ πυρπολικῶν, ἀποφασίσασα τέσσαρα νὰ κατασκευάσῃ ἡ Ὕδρα καὶ δύω αἱ Σπέτσαι· διέταξε δὲ καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἔπεμψε διαταγὰς εἰς τὰς ἐπαρχίας Ἀθηνῶν καὶ Τριβενοχωρίων διὰ τὴν κοπὴν τῆς ξυλείας καὶ εἰδοποίησε καὶ τοὺς Σπετσιώτας διὰ νὰ κατασκευάσωσι καὶ αὐτοὶ τὰ δύο πυρπολικά.

Καὶ ἐνταῦθα δὲ παρηγκωνίσθησαν οἱ ψαριανοὶ μὴ συμπεριληφθέντες εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν πυρπολικῶν.

Οἱ τρεῖς πλοίαρχοι τῶν πυρπολικῶν Παπανικολῆς, Βρατσάνος καὶ Νικόδημος μετὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς ἀναφορᾶς των εἰς τὴν Βουλὴν μετέβησαν ἐξ Αἰγίνης εἰς Ναύπλιον διὰ νὰ παρακαλέσωσιν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν Διαίκησιν ἵνα τοὺς χορηγήσῃ πυρπολικά. Εἰς Ναύπλιον ἦτον ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, Χ. Α. Δομεστίνης καὶ Χ. Ι. Ἀργύρης, ὁ ναύαρχος Νικόλαος Ἀποστόλης καὶ οἱ παραστάται των, Ἰωάννης Μ. Μιλαήτης, Νικόλαος Βελισσάριος καὶ Ἀναγνώστης Μοναρχίδης, οἵτινες ὑπεστήριζον τὰς προτάσεις τῶν πυρπολιστῶν. Ἀλλ' οὗτοι

καὶ πάλιν ἀπέτυχον, καὶ ἀναχωρήσαντες ἀπὸ Ναύπλιον ἐπανῆλθον εἰς Αἴγιναν.

Μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἀοιδίμου Βαρβάκη εἰς Ζάκυνθον, οἱ ἐπίτροποι αὐτοῦ ἔπεμψαν ἀντίγραφον τῆς διαθήκης του εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Ψαριανῶν, ἥτις ἀπαντᾷ εἰς αὐτοὺς διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου της.

'Αριθ. 13.

Εὐγενέστατοι κύριοι ἐπίτροποι τοῦ ἀειμνήστου 'Ιωάννου Α. Βαρβάκη.

Πρὶν ἔτι φθάσῃ τὸ ἀπὸ τὰς 8 φεβρουαρίου γράμμα τῆς εὐγενείας σας καὶ ἡ ἐσώκλειστος διαθήκη, ἡ φήμη μεγαλοπτέρυξ διέδωκε γοερῶς τὴν θλιβερὰν εἴδησιν τοῦ θανάτου τοῦ φιλοστόργου τῶν ψαριανῶν ὅλων πατρὸς, τοῦ ὁποίου τὸ πρὸς ἡμᾶς αὐτοῦ φίλτρον φαίνεται λαμπρῶς καὶ ἐν τῇ διαθήκῃ, εἰς τὴν ὁποίαν διορίζει ἐπιτρόπους καὶ ἐκτελεστὰς τοῦ τοιούτους, ὁποῖοι εἶσθε ἡ εὐγενεία σας. Εἰς τὴν εὐγενείαν σας λοιπὸν, ὡς ἐπιτρόπους τοῦ πατρὸς τῶν ψαριανῶν, ἐλπίζοντες οἱ ψαριανοὶ νὰ ἐπιτύχωσιν ἄλλους πατέρας, παρακαλοῦσι δι' ἡμῶν νὰ φυλάττεται παρὰ τῆς εὐγενείας σας ὡς ἐν παρακαταθήκῃ ἡ ἐν τῇ διαθήκῃ ποσότης διὰ βοήθειαν τῆς νέας τῶν ψαριανῶν εἰς Πειραιᾶ ἢ ἀλλοῦ πόλεως, ἕως οὗ μᾶς χρειασθῶσι δι' αὐτὸ τὸ τέλος καὶ στείλει ἡ παρασταίνουσα τὸ κοινὸν τῶν ψαριανῶν ἐπιτροπὴ πρὸς τὴν εὐγενείαν σας ἄνθρωπον διὰ νὰ τὰ παραλάβῃ· ἐρρώσθε.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 10 ἀπριλίου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Χ. 'Αναγνώστης Δομεστίνη, — Χ. 'Ιωάννης 'Αργύρης.

Ἐν σελ. 24—26 ἐξιστόρησα τὰς ἀγνώστους τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς, τέκνου τῆς νήσου τῶν Ψαρῶν ἀρετάς. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἀποκατασταθεὶς εἰς 'Αστραχάνιον διὰ τῆς δραστηριότητος καὶ μεγαλοφυίας του ἀπέκτησε πλοῦτον, ὃν ἐδαπάνησεν ἀδιαφόρως εἰς ὅλα τὰ χριστιανικὰ φῦλα τὰ ὑπὸ ζυγὸν κείμενα ἐν 'Ασίᾳ καὶ ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ, ἐδαπάνησεν εἰς ναοὺς, εἰς μοναστήρια, εἰς σχο-

λεῖα, πρὸς φωτισμὸν τῆς νεολαίας, ἐδαπάνησεν εἰς συγγραφεῖς βιβλίων πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν δυνάμεων, ἐδαπάνησε καὶ εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν της.

Ὁ Βαρβάκης ἠνέωξεν εἰς Ἀστραχάνιον διὰ τὴν ὑγείαν τῆς πόλεως διώρυγα, ὀνομασθεῖσαν «Βαρβάκειον», κατεσκεύασε πολυδάπανον γέφυραν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βόλγα ἐπονωμασθεῖσαν καὶ αὐτὴν «Βαρβάκειον.» Ἤγειρε δὲ εἰς Ἀστραχάνειον πολυδάπανον μεγαλοπρεπὲς κωδωνοστάσιον, ᾠκοδόμησε δὲ εἰς Ταϊγάνιον πολυδάπανον μοναστήριον τὸ ὁποῖον ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ἅγιον Τάφον. Διὰ τὰς ἀγαθοεργοὺς ταύτας πράξεις του ἡ ρωσσικὴ κυβέρνησις τὸν ἐτίμησε μὲ βαθμοὺς στρατιωτικοὺς, μὲ παράσημα καὶ μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ συμβούλου τοῦ κράτους καὶ τίτλον εὐγενείας. Προσδοκῶν δὲ ὁ ἀείμνηστος τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος (α), ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὴν ὅτε ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἐκρέματο ἡ ὕπαρξίς της μέγα κληροδότημα πρὸς φωτισμὸν τῆς νεολαίας, ἥτις διδασκομένη εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς «Βαρβάκειον Λύκειον» ἀπονέμει πρὸς ἐκεῖνον τὴν εὐγνωμοσύνην της.

Τὰς δὲ πρὸς τὴν γεννήσασαν αὐτὸν χώραν εὐεργεσίας τοῦ ἀνδρὸς τούτου ἀνέφερα εἰς τὸ ὑπόμνημα. Βλέπων δὲ τοὺς συμπολίτας του κατεστραμμένους τοὺς ἐμνήσθη εἰς τὸ τέλος τοῦ βίου του καὶ ἀφῆκεν εἰς τὴν διαθήκην του 10 χιλιάδες τάλληρα δι' ἀνέργερσιν νέας πόλεως ὅπου ἤθελον ἀποφασίσει. Εὐγνωμονοῦσα δὲ ἡ ἐπι-

(α) Ὁ Βαρβάκης ἐδαπάνησε διὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλλάδος ἥτις καὶ ἀνέστη· ἀλλὰ τὰ ὀστᾶ τοῦ ἀοιδίμου ἀνδρὸς κεῖνται εἰς φίλην μὲν ἀλλὰ ξένην γῆν, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ μετακομισθῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ὁ ἀπόγονός του Γεώργιος Βαρβάκης αἰτεῖ ἐπιμόνως τὴν μετακομιδήν των.

τροπὴ τῶν ψαριανῶν τὸν ὀνομάζει πατέρα (α) τῶν ψαριανῶν εἰς τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον. Διήνυσε δὲ τὸν βίον πάντα ὁ ἀνὴρ οὗτος εὐεργετῶν καὶ ἐλεῶν.

Ἡ βουλὴ τῶν Ψαρῶν πρὸ τῆς καταστροφῆς ἔχουσα τὰ προβουλεύματα τοῦ Βουλευτικοῦ καὶ Ἐκτελεστικοῦ (ἴδε σελ. 290, 291, 328, 329, καὶ 330) ἐζήτει τὴν ἐξόφλησιν τῶν λογαριασμῶν τῆς ἐκστρατείας τῆς Εὐβοίας. Τὸ δὲ Βουλευτικὸν κατὰ συνέπειαν τῆς αἰτήσεως ἐξέδωκε τὸ ὑπ' ἀριθ. 852 προβούλευμα πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν (ἴδε σελ. 409), ἀναγνωρίζον τὴν δικαίαν πληρωμήν· προσδιορίζει ὅμως νὰ πληροθῶσιν ὅταν ἐμφανισθῇ πόρος, ἤτοι τὸ δάνειον. Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν θεωρήσασα κατάλληλον τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ὑπῆρχε τὸ δάνειον, ὑπέβαλε τοὺς περὶ οὗ ὁ λόγος λογαριασμοὺς εἰς τὴν Διοίκησιν τὴν 22 ἀπριλίου 1825, αἰτοῦσα τὴν ἐξόφλησίν του κατὰ τὰ ἀποφασισθέντα, συνισταμένου ἐκ γροσίων 255,107. Τοὺς ἀπέστειλε δὲ μὲ τὴν ἀκόλουθων ἀναφοράν.

Ἀριθ. 22.

Πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Κατὰ τὴν τῆς σεβαστῆς Διοικήσεως πρὸς τὴν τότε πολιτείαν μας διαταγὴν τοῦ νὰ πέμψωμεν πλοῖα εἰς πολιορκίαν τόσον τοῦ μεσημβρινοῦ, ὅσον καὶ τοῦ ἀρκτικοῦ μέρους τῆς Εὐβοίας, ἐπὶ ὑποσχέσει ν' ἀποκριθῇ τὰ ἔξοδά μας, ἐστάλησαν δι' ἐξόδων τῆς πολιτείας μας, ὅσα πλοῖα φαίνονται εἰς τὸν ἐσώκλειστον λογαριασμόν, συντεθέντα κατὰ τιμὴν ὑπὸ μνήμης· κατά τι δὲ ἀπὸ ἀποδεικτικὰ πρὸς τοὺς καπετανέους μας τῇ τῆς τότε πολιτείας μας

(α) Ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ τῶν νέων Ψαρῶν, πρὸς αἰώνιον εὐγνωμοσύνην ὥρισε διὰ ψηφίσματος νὰ γίνεται τὴν 12 ἰανουαρίου ἡμέραν τῆς ἀποβιώσεως τοῦ μακαρίτου ἀνδρὸς μνημόσυνον, δαπάνῃ τοῦ δήμου, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς του· ἐπωνόμασε δὲ καὶ ὁδὸν Βαρβάκειον» εἰς τὰ νέα Ψαρά.

σφραγίδι ἐσφραγισμένα ὑπεκφυγόντα τὴν κοινὴν φθοράν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τραγικωτάτη πτῶσις τῆς πατρίδος μας ἐπροξένησε μύρια δεινὰ εἰς ἕκαστον πολίτην καὶ ἐπειδὴ ὁ φρικώδης ἐκεῖνος χείμαρρος παρέσυρε πολλὰ πλοῖα αὐτῶν τῶν ἰδίων καπετανέων τῶν ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Εὐβοίας ὑπαρξάντων οἵτινες θρηνοῦσι ἀπαρηγορήτως ὄχι τόσον τὴν ἀπώλειαν τῶν πλοίων, ὅσον τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν ποθητῶν γυναικῶν καὶ φιλτάτων τέκνων των, διὰ τῶν ὁποίων τὴν ἀπολύτρωσιν χρειάζονται ἀργύρια, διὰ ταῦτα ἀναφερόμεθα πρὸς τὸ ἔξοχον τοῦτο ὑπουργεῖον διὰ τῆς παρούσης μας, δι' ἧς καὶ πρὸς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν, καὶ ἐκθέτοντες ὑπ' ὄψιν τὸν ἐσώκλειστον λογαριασμὸν τῶν ἐξόδων μας γενομένων κατ' ἐπιταγὴν τῆς Σ. Διοικήσεως, παρακαλοῦμεν ἵνα ἐξαργυρώσῃ αὐτὸν ὅσον τάχος ὥστε δι' αὐτῶν τῶν ἀργυρίων οἱ προθύμως καὶ ἀδιστάκτως ἐξοδεύσαντες τὰ ἴδια εἰς τὰ νεύματα τῆς Σ. Διοικήσεως δυνηθῶσιν ἤδη νὰ ἐπαρκέσωσι τὰς κατεπειγούσας ἀνάγκας των. Μένομεν μὲ σέβας.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 22 ἀπριλίου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ Ψαρῶν.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἐξετάσαν τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ψαριανῶν τοὺς ἐγκρίνει καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2029 ἀναφορᾶς του ἀναγγέλει εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν τὴν ἔγκρισιν διὰ νὰ ἐπιτάξῃ τὰ εἰκότα. Τὸ δὲ Ἐκτελεστικὸν δὲν διέταξε τὴν ἐξόφλησίν των καὶ μένουσι μέχρι τῆς σήμερον ἀνεξόφλητοι· ἐξώφλησε δὲ ἔξοδα, γινόμενα διὰ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην, τῆς νήσου Κέας, ἥτις ἐδαπάνησε 30 χιλιάδες γρόσια διὰ τοὺς στρατιώτας τοὺς ὁποίους ἔπεμψεν ἐκεῖ ὁ Ὀδυσσεύς, (ἴδε σελ. 301.)

Ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀναφορᾶς της, ἀναγγέλλουσα τὰς δυστυχίας τῶν ψαριανῶν, παρακαλεῖ νὰ ἐξοφλήσῃ τὸν λογαριασμὸν διὰ νὰ οἰκονομήσωσι τὰς ἀνάγκας των οἱ δυστυχήσαντες. Ἡ Διοίκησις σκληροκάρδιος οὖσα εἰς τὰς δυστυχίας τῶν ψαριανῶν, δὲν ἐκινήθη εἰς συμπάθειαν οὔτε ὑπὸ τῶν δικαίων τῶν ψαρια-

νῶν οὔτε ὑπὸ τῆς φιλανθρωπίας ὥστε νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτοὺς εἰς λογαριασμὸν τῶν ἰδίων των ἐξόδων εἰς τοὺς τῳόντι ἀξίους ἐλέους δυστυχεῖς ψαριανοὺς χρήματα ἵνα λυτρώσωσι τοὺς οἰκείους των (α).

Ἡ Διοίκησις σεβομένη τὰς ἀποφάσεις της ὤφειλε νὰ ἐγκρίνῃ νὰ δοθῇ μέρος χρημάτων εἰς λογαριασμὸν τῶν ἐξόδων τῶν ψαριανῶν, διὰ τὴν περίθαλψιν αὐτῶν, διότι ἐδαπάνησαν τὰ χρήματά των εἰς τὰς χρισίμους περιστάσεις τῆς πατρίδος, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Εὐβοίας. Καὶ ἤθελε γίνει αὕτη ἐὰν ἡ Διοίκησις ἐλάμβανε πρόσφορα μέτρα καὶ ἔβγαζε τὸν ἑλληνικὸν στόλον διὰ νὰ ματαιώσῃ τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις ἀπεβίβασε στρατεύματα.

Ὁ ναύαρχος καὶ οἱ πλοίαρχοι τῆς μοίρας τῶν ψαριανῶν ἔγραφον εἰς τὴν ἐπιτροπήν των ἐκ τοῦ στόλου νὰ φροντίσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ κάμῃ πυρπολικὰ καὶ νὰ τὰ πέμψῃ, διότι ἄνευ πυρπολικῶν οὐ μόνον δὲν κατέχομεν, ἔλεγον, τὴν ἀνήκουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν συναδέλφων μας, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ δυνατὸν νὰ ὑποστηρίξωμεν τὴν δόξαν τῆς πατρίδος μας, διότι τὸ μόνον μέσον τῆς θαλασσίου δυνάμεως, ὅπερ ἐπιτυγχάνει τὴν βλάβην τοῦ ἐχθροῦ εἶναι τὰ πυρπολικὰ, καὶ, πρὸς θεοῦ, φροντίσατε διὰ πυρπολικά.

Ὕστερον ἀπὸ τὰ ἔγγραφα ταῦτα τοῦ ναυάρχου καὶ τῶν πλοιάρχων τῆς ψαριανῆς μοίρας οἱ πλοίαρχοι τῶν

(α) Ἐκ τῶν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Εὐβοίας πεμφθέντων δύω πλοίων ἀπωλέσθησαν εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν, τοῦ Ἰωάννου Καλάρη καὶ Χ. Α. Δομεστίνη· αἰχμαλωτίσθησαν δὲ ἐξ αὐτῶν αἱ γυναῖκες τοῦ Καλάρη, Γιαννίτση καὶ Καρακωνσταντῆ· οἱ δὲ ἀδελφοὶ Δομεστίναι, Γεώργιος καὶ Νικόλαος μέτοχοι τοῦ πλοίου καὶ ὁ Α. Βουρέκας, ἐφονεύθησαν.

πυρπολικῶν Παπανικολῆς καὶ Νικόδημος ἀνεχώρησαν ἐξ Αἰγίνης καὶ ἀπῆλθον εἰς Ναύπλιον ἵνα ζητήσωσι καὶ αὖθις πυρπολικὰ παρὰ τῆς Διοικήσεως, καὶ ἔδωκαν ἀναφοράν. Ἀλλὰ συγχρόνως ἀπέστειλε καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν πληρεξουσίους τὸν Χ. Α. Δομεστίνην καὶ Ν. Καρακωνσταντῆ ἵνα μετὰ τῶν ἄλλων αἰτήσεων ζητήσωσι καὶ πυρπολικά. Ἀφιχθέντες εἰς Ναύπλιον ἔδωκαν καὶ αὐτοὶ τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι τῶν ψαριανῶν ἀναφέρομεν πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα ὅτι ἡ μοῖρα τοῦ στόλου μας δὲν ἔχει κἀνένα ἡφαίστειον, καὶ χωρὶς ἡφαίστειον δὲν ἠμπορεῖ νὰ εὐδοκιμήσῃ ὡς δεῖ. Ἐπειδὴ εἷς ψαριανὸς, Κωνσταντῖνος Τσακάλης, ἔχει ἐν βρίκιον χωρητικότητος κοιλῶν δέκα χιλιάδων σχεδὸν, χρόνων ἓξ, μ' ὅλας τὰς ἀποσκευὰς καλὰς, τὸν ὁποῖον ὡς πατριώτην ἐπαρακαλέσαμεν νὰ κάμῃ τὴν χάριν διὰ νὰ τὸ δώσῃ εἰς τὸ ἔθνος διὰ ἡφαίστειον, καὶ ἔκλινε νὰ τὸ δώσῃ διὰ γρόσια σαρανταπέντε χιλιάδες, ἀριθ. 45,000· καὶ ἐπειδὴ ἡ τιμὴ αὕτη δὲν εἶναι ἀκριβὴ, καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀγορᾶς τοῦ ἡφαιστείου εἶναι μεγίστη, διὰ τοῦτο ἀναφέρομεν πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα θεωροῦν τὴν κατεπείγουσαν ἀνάγκην ταύτην νὰ ἐπιτάξῃ ὅπου ἀνήκει διὰ νὰ δοθῇ αὕτη ἡ ποσότης εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, καὶ ἀγορασθῇ τὸ ἄνωθεν πλοῖον καὶ δοθῇ εἰς τὸν στόλον μας.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 17 ἀπριλίου 1825.

Οἱ πατριῶται.

Χ. Ἀναγνώστης Δομεστίνης,—Ν. Καρακωνσταντῆς.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα ἀπέστειλε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 6528.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ἀνεγνώσθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 1682 ἀναφορὰ τοῦ ὑπουργείου τούτου,

καὶ παρετηρήθησαν τὰ περὶ τοῦ ζητουμένου ἀπὸ τοὺς ψαριανοὺς πυρπολικοῦ· ἡ Διοίκησις βλέπει μὲν ἀφ' ἑνὸς μέρους τὴν ἀνάγκην ἀγορᾶς πλοίου ἐπὶ τοιαύτῃ χρήσει παρατηρεῖ ὅμως ἀφ' ἑτέρου καὶ τὸ ἄδρὸν τῆς τιμῆς τοῦ προβαλλομένου ὡς πρὸς τὴν σημερινὴν τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου κατάστασιν· ἂς προσπαθήσῃ λοιπὸν τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ μετριάσῃ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ ἂν τοῦτο κατορθωθῇ, ἂς ἀναφέρῃ εἰς τὴν Διοίκησιν, τὰ δὲ συμφωνηθησόμενα χρήματα θέλει πληρωθῶσι ἀπὸ τὸ ἐλευσόμενον δάνειον.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 19 ἀπριλίου 1825.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Γκίκας Μπόταση.

Κωνσταντῖνος Μαυρομιχάλης,—*Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης*.

Ὁ προσωρινὸς γεν. Γραμματεὺς,
Δ. Χρηστίδης.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6359 ἀπὸ 18 ἀπριλίου 1825, ἀναφέρει εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν ὅτι τὸ ἡφαίστειον τῶν ψαριανῶν εἶναι ἐφθινὸν καὶ καλὸν καὶ ἐγκρίνει τὴν ἀγοράν.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα ἀπέστειλε καὶ τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν διὰ νὰ παρεμβάλῃ πρόσκομμα εἰς τὴν ἀγοράν του.

Περ. γ'. ἀριθ. 6603.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Διατάττεται τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ προσπαθήσῃ εἰς τὸ νὰ συμφωνηθῇ τὸ ψαριανὸν πλοῖον τὸ ὁποῖον θέλει χρησιμεύσει διὰ πυρπολικὸν εἰς τὴν τιμὴν τῶν σαράντα χιλιάδων γροσίων, ἀριθ. 40,000 καὶ ν' ἀναφέρῃ ἀκολούθως τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν Διοίκησιν· ἡ συμφωνία νὰ ἦναι ὅτι θέλει πληρωθῇ ἀπὸ τὸ ἐλευσόμενον δάνειον.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 21 ἀπριλίου 1825.

(Τ. Σ.) Ὁ ἀντιπρόεδρος.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα ἐγνώριζε καλῶς ὅτι ἐνεργεῖται ἡ ἀγορὰ τοῦ πυρπολικοῦ τούτου ἵνα δοθῇ εἰς ψαριανὸν, ἄφισε λοιπὸν εἰς τὴν πρώτην του διαταγὴν ἀπροσδιόριστον τὴν τιμήν· ἅμα δὲ ἔλαβε τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν ἠλλάττωσε τὴν τιμὴν τοῦ πλοίου εἰς 40,000 γρόσια· δυσαρεστηθεὶς δὲ ὁ ἰδιοκτήτης δὲν συγκατετέθη εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν τιμὴν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ καὶ οὕτως ἐματαιώθη καὶ ἡ ἀγορὰ αὕτη.

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐφέρθη οὕτως εἶναι ἁπλούστατος· διότι ἐκτὸς τῆς κατὰ τῶν ψαριανῶν ἀντιζηλείας ἦτο καὶ τὸ συμφέρον τῆς δόξης· ἀντὶ λοιπὸν τὸ πυρπολικὸν ν' ἀγορασθῇ διὰ τοὺς ψαριανοὺς, προτιμώτερον ἦτο ν' ἀγορασθῇ διὰ μίαν τῶν δύω νήσων τῆς Ὕδρας ἢ τῶν Σπετσῶν διὰ νὰ μένουν οἱ ψαριανοὶ εἰς τὸν στόλον πάντοτε ἀδύνατοι. Διὰ τὰς νήσους Ὕδρας καὶ Σπετσῶν ἐγένοντο συχνὰ ἀγοραὶ πυρπολικῶν πολλῶν, καὶ εἰς ὑπερόγκους τιμὰς ἄνευ οὐδεμιᾶς παρατηρήσεως τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ὡς ἐγένετο ἡ ἀγορὰ τοῦ πλοίου τοῦ ἀντιπροέδρου Γκίκα Μπόταση, δι' εἴκοσι χιλιάδας δίστηλα, ἢ 200,000 χιλιάδας γρόσια, χορηγηθὲν ἵνα φέρῃ αἴσια ἀποτελέσματα. Ἐν οἰκείῳ τόπῳ θὰ καταχωρίσω τὰ ἔγγραφα.

Εἰς τὴν περὶ οὗ ὁ λόγος ἀγορὰν τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ ψαριανοῦ Τσακάλη, ἡ Διοίκησις ἀναγνωρίζει τὴν ἀνάγκην πυρπολικοῦ, ἀλλὰ φείδεται νὰ θεραπεύσῃ αὐτὴν διὰ πέντε χιλιάδας γρόσια. Τοῦτο ὅμως δεικνύει ἄλλον σκοπὸν παρὰ φειδωλίαν· διότι αἱ ἀκόλουθοι πράξεις ὁμολογοῦσι τὰς προσπαθείας περὶ κατασκευῆς πυρπολικῶν, καὶ τὰς ἀφθόνους διὰ ταῦτα δαπάνας.

Ἡ Διοίκησις διὰ κατασκευὴν πυρπολικῶν, ἐκτὸς τῶν προλαβουσῶν διαταγῶν διὰ κοπὴν ξυλείας εἰς Σάμον, Ἀθήνας καὶ Τριβενοχώρια, διέταξε καὶ τὸν ἔπαρχον

Σκοπέλου νὰ κατασκευάσῃ· οὗτος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 117 ἐγγράφου, ἀπὸ 12 ἀπριλίου 1825, ὑποβάλλει προϋπολογισμὸν ἐκ 13,000 γροσίων διὰ κατασκευὴν νέων πυρπολικῶν τὰ ὁποῖα δὲν ἔγιναν, καίτοι γενομένης τῆς δαπάνης.

Ἡ Διοίκησις, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8073 πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, ἐγκρίνει νὰ κοπῇ ἡ ξυλεία διὰ τὰ ἡφαίστεια εἰς Σάμον, οἱ δὲ παραστάται Σάμου, τὴν 2 μαΐου 1825, ἀναφέρουσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, ὅτι ἡ ξυλεία διὰ τὰ πυρπολικὰ κόπτεται καὶ νὰ σταλῶσι τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα· καὶ ἐστάλησαν χρήματα ἱκανά.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2490, ἀπὸ 27 μαίου 1825, ἀναφέρει εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν, ὅτι οἱ πρόκριτοι Ὕδρας ἔγραψαν εἰς Πύργον διὰ νὰ κόψουν ξυλείαν διὰ ἡφαίστεια, καὶ ἔπεμψαν ἐκεῖ τὸν Γιαννούλην Χ. Καρπούζην, ὑδραῖον, διὰ κοπὴν ξυλείας· ὁ δὲ Γιαννούλης οὗτος μὲ τὸν Νικήταν Σταμάραν, ὑδραῖον, δίδουν ἀποδεικτικόν, τῇ 28 μαίου 1825, εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, ὅτι ἔλαβον παρ' αὐτοῦ 10,500 γρόσια διὰ ν' ἀπέλθωσιν εἰς Πύργον νὰ κόψωσι ξυλείαν διὰ τὰ ἡφαίστεια.

Ἡ κοπεῖσα ἀπὸ Μέγαρα ξυλεία, μετεφέρθη εἰς Δράπαρι καὶ Σαλαμῖνα, ὅπου κατεσκευάσθη παρὰ τῶν ὑδραίων ἓν πυρπολικόν.

Διὰ τὴν μεταφερθεῖσαν εἰς Δράπαρι ξυλείαν οἱ πρόκριτοι Ὕδρας ἀναγγέλλουν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ὅτι ἔπεμψαν εἰς Δράπαρι ἄνθρωπον τίμιον νὰ ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν πυρπολικῶν, καὶ νὰ κατασκευάσῃ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φούρνους καὶ νὰ ληφθῶσι καὶ σκηναὶ (τσατήρια) ἀπὸ Σπέτσας, ἀπὸ τὰ συλληφθέντα ἐχθρικὰ πλοῖα. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν

καὶ τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνουσι τὴν πρότασιν τῶν προκρίτων Ὕδρας, καὶ δι' ἀλλεπαλλήλων διαταγῶν τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διατάσσει τοὺς ἐπάρχους Μυκώνου, Σύρου, Σαλαμῖνος καὶ Αἰγίνης, νὰ πέμψουν εἰς Δράπαρι ξυλουργοὺς διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν πυρπολικῶν· μ' ὅλας αὐτὰς τὰς προσπαθείας καὶ δαπάνας πυρπολικὸν δὲν ἐναυπηγήθη.

Ἀφοῦ δὲν κατεσκευάσθησαν εἰς Δράπαρι πυρπολικὰ διέταξε ἡ Διοίκησις καὶ ἡ εἰς Δράπαρι εὑρισκομένη ξυλεία μετεφέρθη εἰς Αἴγιναν· ὁ δὲ διορισθεὶς εἰς Δράπαρι ἐπιστάτης διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν πυρπολικῶν, τῇ 26 ὀκτωβρίου 1825, ὑποβάλλει εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν κατάλογον τῆς μεταφερθείσης εἰς Αἴγιναν ξυλείας στραβόξυλα, μαδέρια, καρέναις, κλ. τὸ ὅλον κομμάτια, 6176.

Τὸ κοινὸν τῆς Ὕδρας ἀναφέρει εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, τῇ 19 ὀκτωβρίου 1825, ὅτι διὰ τὴν μεταφορὰν ἀπὸ Διβάρι εἰς Αἴγιναν τῆς ξυλείας ἐδαπάνησε γρόσια 3720, ἅτινα ἐπληρώθησαν.

Ἡ ξυλεία ἐπὶ ματαίῳ ἐφθάρη εἰς Αἴγιναν καὶ πυρπολικὸν δὲν κατεσκευάσθη.

Τοιαύτη κατεπείγουσα ἀνάγκη πυρπολικῶν ὑπῆρχε, καὶ τοσαύτη ἀνωφελὴς καὶ ματαία σπατάλη χρημάτων τοῦ δημοσίου ἐγένετο. Τὸ δὲ προτεινόμενον πλοῖον τοῦ Τσακάλη διὰ πυρπολικὸν παρὰ τῶν πληρεξουσίων ψαριανῶν δὲ ἐνεκρίθη παρὰ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, διὰ πέντε χιλιάδες γρόσια, οὐχὶ βεβαίως ἀπὸ δημόσιον οἰκονομίαν, ἀλλὰ πρὸς ἐξασθένησιν τῶν ψαριανῶν, διὰ νὰ μὴν ἔχῃ πυρπολικὸν εἰς τὸν στόλον ἡ μοῖρά των.

Ἡ Διοίκησις ἔχουσα ἀνάγκην πυρπολικῶν κατέφυγε τέλος καὶ εἰς τοὺς ψαριανοὺς καὶ ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Περ. γ'. ἀριθ. 7,620.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἐπειδὴ εἰς τὸν ἑλληνικὸν στόλον ἀναγκαιοῦσι πυρπολικὰ πλοῖα διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ ἐχθροῦ, διατάττεσθε ὅποιον τῶν πατριωτῶν σας γνωρίζετε ἔχοντα πλοῖον ἁρμόδιον δι' αὐτὴν τὴν χρείαν, νὰ τὸν διευθύνετε εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ νὰ συμφωνήσῃ τὴν τιμὴν τοῦ πλοίου, καὶ ἀκολούθως αὐτὴν κατὰ τὸ εἰκός.

Ναύπλιον, τῇ 19 μαΐου 1825.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Γκίκας Μπότασης.

Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης,—*Κ. Μαυρομιχάλης*,—*Ἰω. Κωλέττης.*

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,
Α. Μαυροκορδάτος.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀπαντᾷ διὰ τῆς ἑπομένης ἀναφορᾶς.

Ἀριθ. 35.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἐλάβαμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 7620 διαταγὴν τοῦ Σ. τούτου σώματος, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς διατάττει ἄν τις τῶν πατριωτῶν μας πωλῇ ἁρμόδιον διὰ πυρπολικὸν πλοῖον νὰ διευθύνωμεν αὐτὸν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, ἵνα συμφωνήσῃ, ἐπειδὴ ἀναγκαιοῦσιν εἰς τὸν ἑλληνικὸν στόλον πυρπολικά· ἡμεῖς δὲ γνωρίζοντες κάλλιστα τὴν κατεπείγουσαν ταύτην ἀνάγκην, ἂν εἰξεύραμεν κανένα πατριώτην μας πωλοῦντα τὸ πλοῖόν του αὐθόρμητοι ἠθέλαμεν πληρώσει τὸ χρέος μας.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἤδη καὶ πυρπολικὰ ἀναγκαιοῦσι καὶ οἱ ἡμέτεροι πυρπολισταὶ, πῦρ ἐκδικήσεως πνέοντες κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὡς περὶ τούτου ἀνεφέρθησαν πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν, ἐνταῦθα ἀργοῦσιν, ἐνῷ αἱ διακηρύξεις αὐτοῦ τούτου τοῦ Σ. Σώματος προσκαλοῦσιν ὅλους ἐν γένει τοὺς Ἕλληνας εἰς βοήθειαν τῆς κλονουμένης Πατρίδος, προβάλλομεν, ἂν κριθῇ εὔλογον, νὰ μᾶς διατάξῃ νὰ προμηθεύσωμεν, ὅθεν δυνηθῶμεν πλοῖά τινα, καὶ μετασχηματίσαντες

εἰς πυρπολικὰ, νὰ διορίσωμεν εἰς αὐτὰ τοὺς ἡμετέρους πυρπολιστὰς, νὰ βοηθήσωσιν εἰς τὴν παροῦσαν χρείαν. Εἴμεθα μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 25 μαΐου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ Ψαρῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Ψαρῶν λέγουσα εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν, ὅτι ἂν ἐγνώριζε τινὰ συμπατριώτην της πωλοῦντα τὸ πλοῖόν του αὐθόρμητος ἤθελεν ἐκπληρώσει τὸ χρέος της, ἐθεώρει τὴν ἀνάγκην τῆς Πατρίδος· ἀλλὰ συγχρόνως ὑπενθυμίζει τοὺς ἰδικούς της πυρπολιστὰς καὶ τὰς διακηρύξεις αἵτινες προσκαλοῦσιν ὅλους ἐνγένει τοὺς Ἕλληνας ἵνα βοηθήσωσι τὴν κλονουμένην πατρίδα καὶ προτείνει νὰ διατάξῃ αὐτὴν τὸ Ἐκτελεστικὸν, ἐὰν ἐγκρίνῃ ν' ἀγοράσῃ πυρπολικὰ καὶ διὰ τοὺς ἰδικούς της πυρπολιστὰς ἵνα βοηθήσωσι τὴν Πατρίδα εἰς τὴν παροῦσαν ἀνάγκην. Τὸ Ἐκτελεστικὸν οὐδεμίαν ἔκαμεν ἐνέργειαν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, διὰ νὰ μὴ χορηγήσῃ εἰς αὐτοὺς πυρπολικά.

Λαβοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ἑτέραν διαταγὴν πέμπει τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

Ἀριθ. 36.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Σήμερον περὶ τὰς ἑπτὰ ὥρας ἐλάβαμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 7779 διαταγὴν τοῦ Σ. τούτου σώματος, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ πυρπολισταὶ περὶ ὧν ἐν αὐτῇ ὁ λόγος, πρὸ καιροῦ ἤδη ἐνταῦθα ἀργοῦντες καὶ ἄπαξ καὶ δὶς ἐντεῦθεν ἀναφερθέντες πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν δὲν εἰσηκούσθησαν, διὰ τοῦτο χθὲς περὶ ἡλίου δυσμὰς ἀνεχώρησαν ἐντεῦθεν ὅλοι διευθυνόμενοι εἰς Ναύπλιον, καὶ αὖθις περὶ τῆς αὐτῆς ὕλης ἀναφερθῶσι, καὶ ἴσως σήμερον ἔφθασαν. Ἡ Σ. Διοίκησις λοιπὸν, ἀφοῦ ἐνεκρίθη τὸ ἐν τῇ διαταγῇ σχέδιον ἠμπορεῖ εὐκολώτερον αὐτόθεν νὰ ἐφοδιάσῃ καὶ νὰ διατάξῃ αὐτοὺς διὰ νὰ ἐνεργήσωσι τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου. Εἴμεθα κλ.

Ἐν Αἰγίνῃ, τὴν 26 μαΐου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Ψαρῶν.

Ἰδοὺ ἡ διαταγή.

Περ. γ'. ἀριθ. 7779.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἐπειδὴ ὁ ἐχθρὸς μὲ μικρὰν ναυτικὴν δύναμιν ἐντὸς τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου δὲν παύει τοῦ νὰ προμηθεύῃ ἀπὸ τροφὰς τὰ στρατόπεδά του, νὰ ἐμποδίζῃ δὲ ἢ νὰ δυσκολεύῃ τὰ τὴν μετακόμισιν τροφῶν καὶ πολεμεφοδίων εἰς τὰ ἑλληνικὰ στρατόπεδα, ἡ Διοίκησις ἀπεφάσισε νὰ προμηθευθοῦν, καὶ νὰ ἑτοιμασθοῦν δύο μικρὰ ἐμπρηστήρια ἐντὸς τοῦ κόλπου ἀπὸ τὰ Γαλαξειδιώτικα πλοῖα, νὰ ἐξοπλισθοῦν δὲ καὶ πέντε ἢ ἓξ καΐκια τῶν ἰδίων γαλαξειδιωτῶν διὰ ν' ἀνατρέψουν τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ, νὰ τὸν βλάψουν ὅσον τὸ δυνατὸν, καὶ νὰ εὐκολύνουν τὴν μετακόμισιν τῶν τροφῶν εἰς τοὺς ἡμετέρους. Τὴν ἐνέργειαν τοῦ σχεδίου τούτου δὲν ἠμποροῦσεν εἰς ἄλλον νὰ ἐμπιστευθῇ καλλήτερα ἡ Διοίκησις παρὰ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν. Διὸ διατάττεσθε νὰ ἐκλέξετε ἄνδρα ἱκανὸν καὶ ἔμπειρον, καὶ εἴκοσι ἐπιτηδείους ἐμπρηστὰς τοὺς ὁποίους νὰ διευθύνετε εἰς Λουτράκι πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος. Ὁ δὲ διορισθεὶς παρ' ὑμῶν μετὰ τῆς εἰρημένης ἐπιτροπῆς διὰ τὴν προμήθειαν καὶ διόρθωσιν τῶν ἐμπρηστηρίων, καὶ διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν πέντε ἢ ἓξ ἄλλων πλοίων, (ἐγκλείονται αἱ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης διαταγαὶ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, πρὸς τοὺς γαλαξειδιώτας διὰ τὰ πλοῖα, καὶ πρὸς τὸν ἔπαρχον καὶ ἐπιστατοδημογέροντας Αἰγίνης καὶ Σαλαμῖνος, διὰ νὰ λάβετε μερικὰ κανόνια ἐὰν εὑρίσκωνται εἰς αὐτὰς τὰς νήσους, ὡς πληροφορεῖται ἡ Διοίκησις,) διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν πλοίων, τὰ ὅσα συμφωνήσετε μὲ τὸν ὁποῖον διορίσετε ἀρχηγὸν καὶ τοὺς εἴκοσιν ἐμπρηστὰς, καὶ ὅσα ἔξοδα κάμετε διὰ τὴν ἑτοιμασίαν τῶν ἐμπρηστηρίων, ἡ Διοίκησις θέλει τὰ γνωρίσει, καὶ θέλει τὰ ἀποκριθῇ ἀμέσως κατὰ τὴν ἀναφοράν σας. Ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα ἀπαιτεῖ ταχύτητα, ἡ Διοίκησις εἶναι πεπεισμένη ὅτι θέλετε μεταχειρισθῇ ὅλην σας τὴν δραστηριότητα, διὰ νὰ φέρετε εἰς πέρας τὸ σωτήριον τοῦτο ἔργον.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 23 μαΐου 1825.

(Τ. Σ.) *Ὁ ἀντιπρόεδρος*, Γκίκας Μπότασης,

Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης,—*Ἰω. Κωλέττης.*

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Α. Μαυροκορδάτος.

Οἱ πυρπολισταὶ Παπανικολῆς καὶ Νικόδημος περιέμενον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναφορᾶς των· ἀλλ' ἡ Διοίκησις οὔτε ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀναφοράν των, οὔτε ὅ,τι πρὸς τὴν ἐπιτροπήν των διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου ἔλεγε, διέταξε νὰ ἐκτελέσωσι· ἔδωκαν δὲ καὶ τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Γνωστὸν εἶναι τοῦ Ὑπουργείου τούτου, ὅτι πρὸ ἡμερῶν φθάσαντες ἐδῶ ἐπαῤῥησιάσθημεν πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν, ἵνα μᾶς δοθῶσι πυρπολικά· ἐῤῥέθη λόγος λοιπὸν, ὅτι θέλει μᾶς δοθοῦν ἀπὸ τὰ συλληφθέντα πλοῖα τῶν εἰς Σπέτσας εὑρισκομένων. Ἀνάγκη λοιπὸν τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ν' ἀναφερθῇ πρὸς τὴν Σ Διοίκησιν, ἵνα λάβωμεν τελείαν ἀπόφασιν.

Οἱ εὐπειθεῖς πατριῶται,

Δημήτριος Παπανικολῆ,— Κωνσταντῖνος Νικόδημος.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ὑπέβαλε τὴν ἀναφοράν των εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ τῆς ἀκολούθου ἀναφορᾶς του.

Περ. γ'. ἀριθ. 2749.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ὁ Δημήτριος Παπανικολῆ καὶ Κωνσταντῖνος Νικόδημος, πυρπολισταὶ ψαριανοὶ, ἀνέφεραν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, ὅτι πρὸ ἡμερῶν ἐπαῤῥησίασαν πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν ἀναφορὰν διὰ τῆς ὁποίας ἐζητοῦσαν νὰ τοὶς δοθῶσιν ἡφαίστεια, καὶ ὅτι ἐῤῥέθη, πῶς θέλει τοῖς δώσουν ἀπὸ τὰ συλληφθέντα τῶν ἐν Σπέτσας εὑρισκομένων πλοίων, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔλαβον εἰσέτι ἀπόκρισιν καὶ ὁ ἀληθὴς ζῆλός των εἶναι εἰς τὸ νὰ δουλεύσουν τὴν Πατρίδα μὲ εἰλικρίνειαν.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν γινώσκει καλῶς ὅτι οἱ ἀναφερόμενοι εἶναι τῳόντι ἀπὸ τοὺς δεδοκιμασμένους πυρπολιστάς, διότι εὐδοκίμησαν εἰς τὰς ἐκπλεύσεις των καύσαντες βατσέλα τοῦ ἐχθροῦ μὲ ἀψηφησίαν κινδύνου, μὲ εὐφυΐαν μεγίστην καὶ ἡρωϊκὴν

γενναιότητα· ἀναφέρεται πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα ἵνα ἐπιτάξῃ τὰ εἰκότα.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 9 ἰουνίου 1825.

Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.
Ὁ γεν. Γραμματεὺς,
Γ. Κῶπας.

Τὸ δὲ Ἐκτελεστικὸν πέμπει τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 8682.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 2749 ἀναφορᾶς του, διατάττεται τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ν' ἀποκριθῇ εἰς τοὺς πυρπολιστὰς ψαριανοὺς περὶ τῆς αἰτήσεώς των, ὅτι ἐκ τῶν ἐν Σπέτσαις εὑρισκομένων πέντε λειῶν, αἱ ὁποίαι θέλουν κατασκευασθεῖ εἰς πυρπολικὰ, τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν θέλει δοθεῖ εἰς αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐνταῦθα προσεχῶς γενησομένην διανομήν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 10 ἰουνίου 1825.

(*Τ. Σ.*) *Ὁ ἀντιπρόεδρος,* Γκίκας Μπόταση.
Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης,—Ἰω. Κωλέττης.
Ὁ γεν. Γραμματεὺς,
Α. Μαυροκορδάτος.

Καὶ οἱ παραστάται τῶν ψαριανῶν Ἰωάννης Μ. Μιλαήτης καὶ Νικόλαος Βελισσάριος ἐπιθυμοῦντες νὰ ἔχωσιν οἱ πυρπολισταί των πυρπολικὰ, γράφουσιν ἐκ Ναυπλίου τὴν 22 μαΐου 1825 πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, ἵνα προβλέψῃ αὐτὴ πυρπολικά· διότι οἱ πυρπολισταί μας, λέγουσιν, ἔδωσαν ἀναφορὰν εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ ἀπάντησιν δὲν ἔλαβον, ὥστε πρέπει νὰ λάβῃ πρόνοιαν ἡ ἐπιτροπὴ διότι ἡ ἔλλειψις πυρπολικῶν μᾶς κάμνει νὰ χάνωμεν τὰ δικαιώματά μας.

Πυρπολισταὶ, ἐπιτροπὴ, πληρεξούσιοι, παραστάται, ναύαρχοι, πλοίαρχοι, προσπαθοῦσι νὰ ἔχῃ πυρπολικὰ ἡ μοῖρά των, ἀλλ' ἡ Διοίκησις ὅλους τοὺς καταφρονεῖ.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ εἰς τὴν ἀπὸ 2 Μαΐου 1825 πρὸς τοὺς Ἕλληνας διακήρυξίν του ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς ναυτικοὺς λέγει τὰ ἑξῆς· «Μὴ τὸν φοβεῖ»σθε ἀνδρεῖοι Ὑδραῖοι, Σπετσιῶται καὶ Ψαριανοί· ἀπὸ »σᾶς ἐλπίζεται καὶ ἐφέτος νὰ ματαιωθοῦν τὰ σχέδια »τοῦ ἐχθροῦ ὡς καὶ πέρυσι. Ἐσεῖς εἶσθε, οἱ ὁποῖοι τὸν »ἐκάψετε εἰς Μιτυλήνην, Χίον, Τένεδον, καὶ πέρυσι περὶ »τὴν Σάμον».

Βεβαίως οἱ ψαριανοὶ ἦσαν οἱ πυρπολήσαντες εἰς Μιτυλήνην, Χίον, Τένεδον καὶ Σάμον καὶ ὁμοῦ μὲ τοὺς συναδέλφους των ἐματαίωσαν τὸν παρελθόντα χρόνον τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ· ἀλλ' ὅταν τὸ τρέχον ἔτος ἠλάττωσεν ἡ Διοίκησις τὰ πολεμικὰ πλοῖα αὐτῶν, καὶ ἐπανειλημμένως αἰτοῦσιν οἱ πυρπολισταὶ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ πυρπολικὰ καὶ δὲν τοὺς χορηγεῖ ἡ Διοίκησις, πῶς ἠδύναντο νὰ συνδράμωσιν εἰς τὴν ματαίωσιν τῶν σχεδίων τοῦ ἐχθροῦ, ἀφοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχον μόνον ἐννέα πλοῖα πολεμικὰ εἰς τὴν Β'. μοίραν ἄνευ πυρπολικῶν;

Ἐπειδὴ ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε νὰ προσκληθῇ μονάρχης εἰς τὴν Ἑλλάδα, οἱ παραστάται τῶν Ψαρῶν ἀπέστειλαν σχέδιον ἀναφορᾶς εἰς τὴν ἐπιτροπήν των. Ἐνεργηθέντος δὲ τοῦ ἐγγράφου ἡ ἐπιτροπὴ ἀποστέλλει αὐτὸ εἰς τοὺς παραστάτας της διὰ νὰ ἐνεργήσουν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους παραστάτας τῶν ἐπαρχιῶν. Ἰδοὺ τὸ πρὸς τοὺς παραστάτας.

Πρὸς τοὺς ἡμετέρους παραστάτας κυρίους Νικόλαον Βελισσάριον καὶ Ἰωάννην Μ. Μιλαήτην.

Κατὰ τὴν ἀπὸ 13 τοῦ παρόντος αἴτησίν σας σᾶς περικλείομεν τὴν πληρεξούσιον ἐπιτροπὴν ὑπογεγραμμένην καὶ ἐσφράγιστον, δι' ἧς θέλετε ἐνεργεῖ συμφώνως μὲ τοὺς λοιποὺς παραστάτας τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος. Κύριοι, κρίνομεν περιττὸν ν' ἀναφέρωμεν τὴν εὐχαρίστησιν, ἣν ἔχομεν, ἀφοῦ προθύμως τὸ ἐδέ-

χθημεν προβλέποντες, ὅτι ἡ μόνη σωτηρία τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἔργον τῆς τοιαύτης ἐπιχειρήσεως· προσπαθοῦντες ὅσον τάχιον νὰ τὸ προλάβετε διὰ τὴν ἀσφάλειαν γενικῶς τῆς Ἑλλάδος. Ἐρρώσθε.

Ἐν Αἰγίνῃ, τὴν 18 μαΐου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν

Χ. Ἀναγνώστης Δομεστίνης,—Χ Ἰω. Ἀργύρης.

Ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον.

Ἀφοῦ ἡ Ἑλλὰς ἔλαβε τὰ ὅπλα εἰς ἀνάκτησιν τῶν ἱερῶν της δικαιωμάτων καὶ σύστασιν τῆς πολιτικῆς της ὑπάρξεως ἔγραψε καὶ τὸν ὀργανικόν της νόμον, τὸν ὁποῖον καὶ ἡ Α΄. συνέλευσις τῆς Ἐπιδαύρου, καὶ ἡ Β΄. τοῦ Ἄστρους ἀπεδέχθη, καὶ ἐκύρωσεν ὡς προσωρινόν, καὶ προσώρινὸν τὸν ὠνόμασεν, ἐπειδὴ τοιαύτη ἦτον ἡ τότε περίστασις τοῦ ἔθνους, καὶ τὸ ἔθνος μὲ αὐτὸν τὸν προσωρινὸν νόμον διοικήθη ἕκτοτε ἕως τώρα, καὶ διοικεῖται..... Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ σημερινὴ ἡμῶν περίστασις δὲν εἶναι ὁποία πρότερον ἦτο, καὶ ἀφεύκτως ἀπαιτεῖται πολιτικὴ μεταβολὴ καὶ σύστασις σταθεροῦ καὶ παντοτεινοῦ πολιτεύματος διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ εὐδαιμονίαν τοῦ ἔθνους· καὶ ἐπειδὴ εἰς ἀπόλαυσιν τοῦ μεγάλου τούτου καλοῦ εἶναι τῆς πρώτης ἀνάγκης νὰ συγκαταταχθῶμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν μεγάλην οἰκογένειαν τῆς πεφωτισμένης Εὐρώπης κατὰ τὰς εἰς αὐτὰς συνταγματικὰς βάσεις, κρίνομεν ἀναγκαιότατον νὰ μοναρχηθῇ ἡ Ἑλλὰς, καὶ νὰ μοναρχηθῇ συνταγματικῶς, ἐκλέγουσα μεταξὺ τῶν βασιλικῶν ἢ λαμπρῶν τῆς Εὐρώπης ὑποκειμένων, ἄξιον τοῦ θρόνου τῆς Ἑλλάδος. Καὶ εἰς ἐκπλήρωσιν αὐτῆς τῆς κοινῆς ἡμῶν θελήσεως ὀνομάζομεν καὶ συνιστῶμεν διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν ἐπιτρόπους τῶν συμπολιτῶν μας τοὺς κυρίους Ν. Βελισσάριον καὶ Ἰωάννην Μ. Μιλαΐτην, δίδοντες εἰς αὐτοὺς ὅλην τὴν εἰς αὐτὸ τὸ μέγιστον ἔργον ἀπαιτουμένην ἐκ μέρους ἡμῶν πληρεξουσιότητα.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 15 μαΐου 1825.

(Τ. Σ.) Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Ψαρῶν.

Χ Ἀναγνώστης Δομεστίνης, — Ἀναγνώστης Μοναρχίδης,—Χ. Ἰωάννης Ἀργύρης.

Ὁ ναύαρχος,

ΝΙΚΟΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ.

Οἱ πλοίαρχοι.

Νικολὴς Καρακωνσταντὴς,—Ν. Ἀργύρης,—Ἀνδρ. Γιαννίτσης,—Ἰω. Καλάρης,—Δ. Ἰ. Κοντζιᾶς,—Κ. Τσακάλης,—Κ. Ἀνδρέα Κοντζιᾶ,— Γ. Διασάκης, - Μαρώλης Μπαλαμπάνος,—καὶ Ν. Χ. Ἀλεξανδρῆ.

Οἱ πυρπολισταί.

Κ. Καράρης—Δ. Παπανικολὴς—Κ. Νικόδημος.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Περ. γ'. ἀριθ. 2957.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν,

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν

Κατὰ διαταγὴν τῆς Διοικήσεως ἀπεφασίσθησαν τὰ πέντε συλληφθέντα ἀουστριακὰ πλοῖα διὰ ἡφαίστεια, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐδόθη ἓν διὰ τὴν μοῖραν τοῦ στόλου σας, τὸ βρίκιον Ἀήρ, Κ. Νικολάου Γιακούψη.

Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τὰ ἡφαίστεια ἀνήκουν τῆς Διοικήσεως, διὰ τοῦτο θέλει κρατεῖτε ξεχωριστὰ λογαριασμὸν διὰ τὸ αὐτὸ ἡφαίστειον, ὡς κρατοῦν καὶ εἰς τὰς ἄλλας νήσους Ὕδρας καὶ Σπετσῶν· καὶ εἰμὲν ἐξοδευθῶσι περισσότερα ἀφ' ὅ,τι δίδει ἡ Διοίκησις ἀναφέρετε καὶ πέμπονται, εἰδὲ τὰ φυλάττετε.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 17 Ἰουνίου 1825.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Γ. Κ ῶ π α ς.

Περ. γ'. ἀριθ. 2904.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν,

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Παρεδώσαμεν εἰς τὸν ἐπιστάτην σας Κ. Ἰω. Καλημέρην ἓν τῶν καταδικασθέντων ἀουστριακῶν πέντε πλοίων, τὸ βρίκιον Ἀήρ, Κ. Νικολάου Γιακούψη, νὰ χρησιμεύσῃ διὰ ἡφαίστειον, ὡς τὸ ἐσώκλειστον ἀντίγραφον τῆς διαταγῆς τῆς Διοικήσεως· καὶ ἐνταυτῷ τῷ παρεδόθη καὶ αὐτοῦ τοῦ πλοίου ἡ ἀπόφασις, διὰ νὰ μείνῃ

εἰς τὸ κοινόν σας, καὶ γινόμενον ἡφαίστειον θέλει δώσετε τῷ πλοιάρχῳ ἓν ἀντίγραφον τῆς ἀποφάσεως διὰ φύλαξίν του.

Ἅμα φθάσαν αὐτόσε νὰ τὸ κατασκευάσετε ἡφαίστειον χωρὶς ἀναβολῆς καιροῦ καὶ νὰ τὸ πέμψετε εἰς τὸν στόλον σας.

Ἐν Ναυπλίῳ. τὴν 15 ἰουνίου 1825.

Φ. Βούλγαρης,—Ἰω. Ν. Λαζάρου,—Χ. Ἀνδρ. Ἀργύρης.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Γ. Κ ῶ π α ς.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

Πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ἀπάντησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 2904 καὶ ἡμέρας 15, τοῦ μεσοῦντος, τοῦ ἐξόχου ὑπουργείου τούτου.

Τὸ παρὰ τῆς Σ. Διοικήσεως προσδιορισθὲν αὐστριακὸν πλοῖον διὰ ἡφαίστειον, καὶ παραδοθὲν τῷ ἐπιστάτῃ μας κυρίῳ Καλημέρῃ δὲν ἔφθασεν ἀκόμη, ἐλπίζομεν ὅμως τάχιστα νὰ ἑτοιμασθῇ, καθότι δὲν ἐλείψαμεν ἀμέσως νὰ βάλωμεν εἰς ἐνέργειαν τὴν πρόβλεψιν τῶν ὀλίγων ἀναγκαίων ὅσα μᾶς ἐλλείπουσι.

Κυβερνήτης τούτου διωρίσθη ὁ Κ. Κωνσταντῖνος Νικόδημος, ὅς τις ἔχει ἑτοίμους τοὺς συντρόφους του. Μένομεν δὲ μὲ σέβας.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 19 ἰουνίου 1825.

(Τ. Σ.) Ἡ ἐ π ι τ ρ ο π ὴ Ψ α ρ ῶ ν,

Χ. Ἀναγνώστης Δομεστίκης,—Χ. Ἰω. Ἀργύρης.

Πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ἐλάβαμεν τὴν Σ, ἀριθ. 2384, διαταγὴν τοῦ ἐξόχου τούτου ὑπουργείου καὶ ἀμέσως ἐστείλαμεν ἄνθρωπον νὰ συνεννοηθῇ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς ὑδραιοσπετσιώτας περὶ ἐκτιμήσεως καὶ παραλαβῆς τῶν διὰ πυρπολικὰ ἐπιτηδείων πλοίων καὶ ἀναγκαιούντων ἐν τῷ στόλῳ πολεμεφοδίων· μένομεν μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας.

(Τ. Σ.) Ἡ ἐ π ι τ ρ ο π ὴ τ ῶ ν ψ α ρ ι α ν ῶ ν.

Τέλος πάντων ὕστερον ἀπὸ πολλὰς ἀπαιτήσεις τῶν πυρπολιστῶν, τῆς ἐπιτροπῆς, τῶν παραστατῶν καὶ λοιπῶν χορηγεῖται πυρπολικὸν, καὶ τοῦτο οὐχὶ ἐκ θελή-

σεως, ἀλλὰ κατὰ συνέπειαν συμφωνίας, ἣν ἔκαμαν οἱ ναύαρχοι τῶν τριῶν μοιρῶν τῆς δευτέρας μοίρας τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, περὶ διανομῆς λειῶν.

Ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον τῆς συμφωνίας.

Ἐσυμφωνήθη μεταξὺ τῶν τριῶν ναυάρχων Ὕδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν ὅτι ὅσας λείας ἤθελε κάμει κατὰ ταύτην τὴν ἐκστρατείαν θέλουσιν εἶναι κοιναὶ μεταξὺ ὅλων τῶν πλοίων τῶν εὑρισκομένων εἰς ταύτην τὴν ἐκστρατείαν, τὴν κατὰ τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου διευθυνομένην ἰδιαιτέρως, καὶ θέλει διανέμεται ἀναλόγως τῶν πλοίων τῆς κάθε μοίρας πολεμικῶν τε καὶ πυρπολικῶν· διὸ καὶ εἰς ἔνδειξιν ὑπογράφομεν εἰς τρία ὅμοια.

Τῇ 18 ἀπριλίου 1825, ἐν τῷ ναυαρχικῷ πλοίῳ Σπετσῶν.

Οἱ ναύαρχοι τῶν τριῶν μοιρῶν.

Γεώργιος Σαχτούρης,—Γεώργιος Ἀνδρούτσος,—Ἀποστόλης Νικολάου.

Ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ συμφωνία αὕτη πυρπολικὸν εἰς τοὺς ψαριανοὺς δὲν ἤθελε χορηγηθῇ. Ἀφοῦ κατεσκευάσθη τὸ πυρπολικὸν τοῦτο ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου ἀπῆλθεν εἰς τὸν στόλον.

Ἰδοὺ πῶς ἐκθέτει τὰ τῆς ναυμαχίας ταύτης τοῦ Καφηρέως ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν Ἀποστόλης.

Ὁ ἑλληνικὸς στόλος συνέκειτο ἀπὸ τριάκοντα ἓξ πλοῖα πολεμικὰ καὶ πυρπολικά, ἤτοι τῆς Ὕδρας πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ δεκαπέντε, τῶν Σπετσῶν δώδεκα καὶ τῶν ψαριανῶν ἐννέα ἄνευ πυρπολικῶν· τὴν εἰκοστὴν μαΐου 1825 ἔπνευσεν ἄνεμος βόρειος, ἐνῷ πρότερον ἦτο νότιος. Ὁ ἐχθρικὸς στόλος εὑρισκόμενος ἄνωθεν τοῦ στενοῦ Ἄνδρου καὶ Καφηρέως, συνέκειτο ἀπὸ 73 πολεμικὰ, ἐξ ὧν 28 μικρὰ, ἔχων καὶ ὀκτὼ φορτηγὰ ὑπὸ ἀουστριακὴν σημαίαν καὶ σαρδικὴν, φορτωμένα πολεμεφόδια· ἔχων δὲ τὸν ἄνεμον οὔριον διευθύνετο πρὸς τὸ στενὸν Κέας καὶ Μακρονησίου διωκόμενος ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ· ἐπειδὴ δὲ εἶχον οἱ τρεῖς ναύαρχοι ὑψωμένα τὰ σήματα τοῦ πολέμου, ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἀφῆκεν ἐπέκεινα τῶν 26 πολεμικῶν πλοίων, καὶ τὰ ὀκτὼ φορτηγὰ ὄπισθέν του· εὑρισκόμενος

κάτωθεν τῆς νήσου Παξιμάδας, διὰ νὰ μὴ συλλάβῃ ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἐκεῖνα ὁποῦ ἀφῆκεν ὄπισθέν του ἠναγκάσθη τότε ὁ ἐχθρικὸς στόλος καὶ ἐτέθη εἰς γραμμὴν πολέμου διὰ νὰ βοηθήσῃ τὰ μικρὰ πολεμικὰ πλοῖα, καὶ φορτηγά· ὁ ἑλληνικὸς στόλος πλησιάσας τὸν ἐχθρικὸν, ἤρξατο τὴν μάχην.

Ὁ Καπ.-πασᾶς εὑρισκόμενος ὑπηνέμως τῶν ἄλλων τουρκικῶν πλοίων μὲ τέσσαρας φρεγάτας ἐναυμάχει· ἡ προσήνεμος τουρκικὴ γραμμὴ τοῦ Καπετὰν-πασᾶ τραπεῖσα εἰς φυγὴν, κατεδιώκετο ὑπὸ τῶν ἑλληνικῶν πλοίων· ὁ δὲ Καπετὰν-πασᾶς ἠγωνίζετο νὰ τεθῇ προσηνέμως τῶν ἑλληνικῶν πλοίων. Αἴφνης δὲ καὶ παρ' ἐλπίδα ἀπὸ τὰς συνοδευούσας αὐτὸν τέσσαρας φρεγάτας, τῆς μιᾶς ἐχούσης μπαμπαφίγκους καὶ κόντρα μπαμπαφίγκους ὑψωμένους, ἔπεσαν τὰ τζιμπούκια τῆς γάμπιας καὶ περουκέτου καὶ ἀντὶ νὰ ῥιφθῶσι σοτοβέντο, ὡς ἦτο φυσικῶς, ἔπεσαν σοβράνω, κατὰ καλὴν τύχην, διότι αἱ κεραίαι καὶ τὰ τζιμπούκια τῶν γαμπιῶν καὶ παπαφίγκων καὶ τὰ εἰς τὴν θάλασσαν ἱστία, τὴν ἐμπόδιζαν νὰ κυβερνηθῇ. Ὁ Σαχτούρης τότε, ὁ Ἀνδροῦτσος, ὁ Ἰω. Ἀναστασίου, ὁ Ἀποστόλης Γ. Ἀποστόλη, ὁ Γ. Χ. Μικὲς καὶ ὁ Πινώτσης κλπ. ἔχοντες καὶ δύο πυρπολικὰ, Ματρόζου καὶ Μουσσοῦ ὥρμησαν κατὰ τῆς φρεγάτας ἥτις ἦτο ἀκίνητος· ἐνῷ δὲ ὁ Καπετὰν-πασσᾶς προσεπάθει νὰ τῆς δώσῃ βοήθειαν, νὰ τὴν σώσῃ τοῦ κινδύνου, ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Ἀναγνώστη Ἀναστασιὰ Κυριακοῦ, τὸν Ν. Τσοχαντάρη, τὸν Μπατσαξῆ, τὸν Ἀνδρέα Κοῆ, τὸν Κ. Χ. Ἀγγελῆ, τὸν Ἀνδρέα Κεφάλα, καὶ μερικὰ ἄλλα ἑλληνικὰ, ἔχοντες καὶ ἓν πυρπολικὸν καὶ ἐπέπεσον κατὰ τοῦ Καπετὰν-πασᾶ· ναυμαχοῦντες τὸν ἔτρεψαν εἰς φυγὴν μετὰ συνοδεύοντα αὐτὸν πλοῖα καὶ ἔδωκαν καιρὸν τότε εἰς τὸν Σαχτούρην καὶ τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν πλοίων, καὶ ἐπυρπόλησαν τὴν ἄνευ ἱστῶν φρεγάταν. Ἀναχωροῦντες δὲ οἱ πυρπολισταὶ μὲ τὰς λέμβους των ἐφόνευσαν τέσσαρες ἄνδρας, ἀπὸ τὰ τουρκικὰ πλοῖα.

Μετὰ τὸν πυρπολισμὸν τῆς φρεγάτας, ἐπέπεσεν καὶ ὁ Μανώλης Μπούτης κατὰ μιᾶς κορβέτας τουρκικῆς καὶ τὴν ἐπυρπόλησεν· ἀπελπισθεὶς δὲ ὁ Καπετὰν-πασᾶς ἀφῆκεν τὰ ὀκτὼ εὐρωπαϊκὰ ὑπὸ σημαίαν ἀουστριακὴν καὶ σαρδικὴν μὲ πολεμεφό-

δια τὰ ὁποῖα ὁ Ἀναγνώστης Κυριακοῦ, ἐπειδὴ ἦτο πλησιέστερον ἀπὸ τὰ ἄλλα ἑλληνικὰ πλοῖα, εἰς τὰ φορτηγὰ, ἔπεμψε τὴν λέμβον του καὶ τὰ συνέλαβεν· ὁ δὲ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν ὅστις ἦτο πλησίον του τὸν παρήγγειλεν νὰ τὰ ὑπάγῃ μεταξὺ Μακρονησίου καὶ Θερικοῦ, καὶ ἐκεῖθεν νὰ περιμένῃ καὶ τοὺς ἄλλους ναυάρχους, ἢ νὰ τὰ ὑπάγῃ εἰς Ναύπλιον.

Μετὰ τὸ καύσιμον τῶν δύο ἐχθρικῶν πλοίων ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἐδίωκε τὸν ἐχθρικόν· εὑρισκόμενος ὁ ἑλληνικὸς ἀρκτικῶς τῆς νήσου Κέας, περὶ τὸ μεσονύκτιον εἶδε ἓν τρικάταρτον καὶ ἓν βρίκιον, διευθυνόμενα τὸ μὲν τρικάταρτον εἰς Σύρον, τὸ δὲ βρίκιον εἰς Τῆνον· ἐπελθούσης τῆς ἡμέρας διέκριναν τὸ τρικάταρτον ὅτι ἦν ἐχθρικὴ κορβέτα· καὶ οἱ ναύαρχοι ἔπεμψαν δύο ὑδραϊκὰ πλοῖα καὶ ἓν σπετσιωτικόν, καὶ ἓν ψαριανὸν, τὸν Ἀνδρέα Κεφάλα· διωκομένη ἡ κορβέττα ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα, ἐρρίφθη εἰς τὴν Σύρον καὶ τὴν ἐπυρπόλησαν οἱ ἐχθροί. Τὸ δὲ βρίκιον εὐρὸν τὸν ἄνεμον βοηθητικὸν τὴν νύκτα διῆλθεν τὸ στενὸν τῆς Ἄνδρου καὶ Τήνου, καὶ ἐσώθη εἰς Χίον.

Εἰς τὴν ναυμαχίαν ταύτην κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐβλάφθησαν ὅλα τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα. Διαρκούσης τῆς ναυμαχίας τὰ ἀφεθέντα τουρκικὰ μικρὰ πλοῖα πλησιάσαντα τὸ μπούρτζι τῆς Καρύστου διαμένοντα ἐκεῖ χωρὶς νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν ναυμαχίαν, καὶ ἐκεῖθεν ἀπῆλθον εἰς Χαλκίδα.

Οἱ ναυπηγήσαντες εἰς τὰς νήσους καταδρομικὰ πλοῖα ψαριανοὶ καταδιωκόμενοι ἀπὸ τὰ διαπλέοντα πολεμικὰ εὐρωπαϊκὰ πλοῖα τὸ Αἰγαῖον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκστρατεύσωσι· θέλοντες δὲ ν' ἀπαλλαχθῶσι τῆς καταδιώξεως τῶν πολεμικῶν πλοίων διὰ νὰ μετέρχωνται ἀκολύτως τὸ καταδρομικόν των ἔργον ἔπεμψαν οἱ διευθυνταὶ τῶν καταδρομικῶν πλοίων εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν διὰ νὰ φροντίσῃ ἐκείνη νὰ τοὺς δοθῶσιν ἀπὸ τὴν Διοίκησιν τὰ καταδρομικὰ ἔγγραφα.

Ἐντιμώτατοι κύριοι πατριῶται τῆς ἡμῶν Ἐπιτροπῆς.

Τῆνος, τῇ ά. μαΐου 1825.

Ἡ δὲ παροῦσά μας εἰς ἄλλο δὲν ἀποβλέπει εἰμὴ μόνον νὰ

τοὺς παρακαλέσωμεν καὶ νὰ τοῖς εἰπῶμεν, ὅπου νὰ μᾶς κάμετε τὴν καλοσύνην, ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς εὑρισκόμεθα εἰς τὰ ἐδῶ μέρη μετὰ μύστικά μας καὶ μὴν ἠμπορῶντες διὰ νὰ φύγωμεν νὰ ἐλθοῦμεν, ἐπειδὴ καὶ δὲν μᾶς τὸ συγχωρεῖ ὁ καιρὸς, διὰ τοῦτο, παρακαλοῦμεν τὴν ἐπιτροπήν μας, ὅπου τοῦ λόγου σας νὰ παρασταθῆτε νὰ μᾶς ἐβγάλετε τὰ πασαβάντια διὰ νὰ ἤμεθα ἥσυχοι καὶ ἀπείρακτοι ἀπὸ τὰ βασιλικὰ πλοῖα, καὶ ὅσα ἔξοδα ἤθελε ἀκολουθήσουν εἶναι εἰς βάρος μας, τὰ ὁποῖα θέλει εἶναι ὅσα ὀνόματα εἶναι κάτωθεν σημειωμένα. Ἀπὸ τὸ ἀπαιτούμενον χρέος δὲν θέλομεν λήψει διὰ νὰ πληρόνωμεν τὰ νόμιμα ἀκόλουθα ταξειδίου καὶ διὰ τὰ ἔξοδα ὅπου ἤθελον ἀκολουθήσουν, ὡς καθὼς τὸ κρίνετε εὔλογον, ἀποφασίσετε διὰ νὰ τὰ πληρώσωμεν, τὰ τρίτα δηλ. ἀπὸ λάφυρα ἤθελε γίνουν, ὑποχρεούμεθα ὅλοι συμφώνως διὰ νὰ πληρώνωμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀπαρτενεύει τῆς ἐπιτροπῆς μας. Διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν θερμῶς ὅπου νὰ πασχίσετε μίαν ὥραν ἀρχήτερα ὅπου νὰ μᾶς τὰ ἐβγάλετε ἐπειδὴ καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ταξειδεύσῃ τινάς. Ἡμεῖς ὅπου εἰς αὐτὰ τὰ μέρη δὲν ἐρχόμεθα ἄλλη αἰτία δὲν εἶναι παρὰ ὅτι μᾶς πέφτει πολλὰ μακρυὰ καὶ δὲν ἠμποροῦμεν εὐκόλως διὰ νὰ ταξειδεύσωμεν τὸ μέρος ἐκεῖνο ὅπου ἠμποροῦμεν νὰ πᾶμεν, ἐπειδὴ καὶ μᾶς ἀκολουθοῦν ἐνταυτῷ περισσότερα ἔξοδα ἀπὸ κουμπάνιαις, καὶ καθὼς εἶναι γνωστόν σας, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν τὴν ἐπιτροπήν μας ὅπου νὰ μὴν τύχῃ καὶ μᾶς τὸ εὑρῆτε ἔγκλημα, μόνον, ὡς καλοὶ πατριῶται, νὰ παρασταθῆτε ὅπου νὰ μᾶς τελειώσετε ὅσον τὸ δυνατὸν μίαν ὥραν ἀρχήτερα νὰ μᾶς τὰ ἐβγάλετε, ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς δὲν τὸ καταδεχόμεθα μὴν ἔχοντες πασαβάντια νὰ γυρίζωμεν, καὶ νὰ γίνωνται καταχρήσεις, ἐὰν ἤθελε κάμει κἀνένας, ὃ μὴ γένοιτο.

Ταῦτα μὴν ἔχοντες ἕτερον, προσκυνῶντας σας μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας μένομεν.

Γ. Βασιλικῆς, Δ. Δασκάλας., Κ. Νικολῆ Μοναρχίδη, Ν. Πατριγιάννης, Ν. Α. Σαρῆ, Ἀργύρης Δ. Καλημέρη, Σταμάτης Μαρῖνος, Ζαχαρίας Μαυρομμάτη, Γιάννης Μανωλίδης, Ἀνδριᾶς Ζανῆς, Ν. Διοματάρης, Κ. Γ. Καρούλιας, Κλάβαρης, Μανώλης Γ. Ἀντωνῆ, Μηχάλης Σαρῆς, Ἀντ. Ζανῆς, Ν. Καλογερογιάννης, Δ. Χ. Ἀνδρέου, Γ. Χειλᾶς, Μηχάλης Μετούλιας, Ἀνδ. Λευτέρης, Ν.

Ζανῆς, Δ. Ταβερνάρης, Γ. Κωνσταντάρας, Γ. Ἀγαπούσης, Κ. Παπᾶ Ἀγγελῆ, Μικὲ Μήκαρος, Ἀντ. Σκορδῆς, Γ. Ἀγγελικάρα, Δ. Δημητρέλης, Κ. Ποδάρας.

Οἱ ἀναφερόμενοι ἐκ Τήνου πλοίαρχοι τῶν καταδρομικῶν πλοίων πρὸς τὴν ἐπιτροπήν των διὰ τὰ καταδρομικὰ ἔγγραφα περιέμενον αὐτά· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐπιτροπή των ἠδιαφόρησεν ὁλοτελῶς νὰ τὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Διοίκησιν ἀπῆλθον εἰς Ναύπλιον καὶ ἔδωκαν τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Δὲν ἀγνοεῖ ἡ Σ. Διοίκησις, ὅτι ἡ αἰφνήδιος ἐρήμωσις τῆς φιλτάτης πατρίδος μας Ψαρῶν, δὲν μᾶς ἄφησε κἀνένα ἄλλον πόρον ζωῆς, εἰμὴ τὸν ἐκ τῶν διασωθέντων καταδρομικῶν πλοίων, δι' αὐτῶν μόνον ἠδυνήθημεν ἕως τώρα, ἐν ᾧ ὑστερήθημεν πάσης ἄλλης ὑπερασπίσεως, νὰ οἰκονομήσωμεν τὰ πρὸς τὸ ζῆν τῶν πολυαρίθμων φαμελιῶν μας καὶ νὰ σκεπάσωμεν τὴν γυμνότητά των, καὶ νὰ ἐλευθερώσωμεν, ὅσοι αἰχμάλωτοι εὑρίσκονται εἰσέτι εἰς τὰς βαρβαρικὰς χεῖρας καὶ ἐξ αὐτῶν μόνον ἐλπίζομεν νὰ ζήσωμεν εἰς τὸ ἑξῆς, διὰ νὰ μὴ καταντήσωμεν ἕρμαια τῆς γυμνότητος καὶ τῶν λοιπῶν ἐπακολούθων δεινῶν ἀποτελεσμάτων.

Αἱ εὐρωπαϊκαὶ φιλικαὶ δυνάμεις μᾶς ἀφαιροῦν τὸ δικαίωμα τοῦ καταδρομέως, ὅταν ὁ καταδρομεὺς δὲν ἔχῃ τὰ ἀναγκαῖα καταδρομικά του· δι' αὐτὸ, καὶ ὁ ἐξοχώτατος, διοικητὴς τῆς αὐτοῦ Βρετανικῆς Μεγαλειότητος Κ. Ἀμιλτὼν μᾶς ὑπεχρέωσε νὰ ἔλθωμεν ὅλοι ἐδῶ διὰ νὰ λάβωμεν τὰ ἀναγκαῖα καταδρομικὰ ἔγγραφα. Ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, καταδρομικὰ ἐνδεικτικὰ ἔγγραφα δὲν μᾶς δίδει, καὶ οἱ δυστυχεῖς ψαριανοὶ ἄλλον πόρον ζωῆς δὲν ἔχουσιν, εἰμὴ τῶν καταδρομικῶν, ἐκεῖνοι οἵτινες ἐθυσίασαν τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ τέκνα των, καὶ εἶναι ἕτοιμοι καὶ οἱ ἴδιοι νὰ θυσιάσουν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος εἰς ὁποιανδήποτε περίστασιν τύχωσι, καὶ δὲν ζητοῦν ἄλλην ὑπεράσπισιν, εἰμὴ ἐκείνην τὴν ὁποίαν τοὺς δίδει τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου Ἕλληνος, εἰς τὸ νὰ εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς ἰδίας Διοικήσεως, καὶ ὅτι ἂν ἀποτύχουν κατὰ τοῦτο ἐνδεχόμενον, ἡ ἐσχάτη ὑστέρησις

τῶν πρὸς τὸ ζῆν, ν' ἀναδεχθῇ τὴν ἀπελπισίαν, τῆς ὁποίας ἀποτελέσματα ἐπίσης εἶναι ὁλέθρια· καὶ μετὰ βαθυτάτου σέβας ὑποσημειούμεθα.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 27 Ἰουνίου 1825.

Οἱ πατριῶται καραβοκυραῖοι ψαριανοί,

Ἰω. Ν. Μοναρχίδη, Δ. Ταβερνάρης, Μιχαὴλ Γ. Σαρῆ, Ἀνδρ. Ν. Παππᾶ, Γ. Κεφάλας, Ἀνδρέας Βόγιος, Κ. Παπᾶ Ἀγγελῆ, Ἀντ. Σκορδὴς, Δ. Μιχάλπενης, Στ. Μαρῖνος, Γιάννης Μαρωλούδης, Κ. Ἀντ. Σαρῆ, Ἀλεξανδρὴς Τσεσιμελὴς, Γ. Καραολάνης, Γ. Βασιλικῆς, Κ. Ἀγαπούσης, Ν. Βρατσάνος, Κ. Διοματάρης, Ἀντ. Ζαρῆς, Ν. Γ. Διοματάρη, Δ. Ἀναγνώστη, Μιχάλης Μετήλιας, Γιάννης Δ. Φιλήντη, Δ. Καβήλιας, Κ. Τζίρικας, Γ. Κωνσταντάρας, Γιάν. Μαυρομμάτης, Γ. Χειλᾶς, Ν. Γ. Μαυρομμάτη, Ἀναγνώς. Ζαχαρίας, Ν. Τσῆρος.

Κατὰ διαταγὴν τῆς Διοικήσεως ἔδωσαν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, δι' οὗ γίνονται ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι.

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι κυβερνῆται μυστίκων καὶ γολετῶν, ψαριανοί, ἐπειδὴ καὶ ἐζητήσαμεν ἀπὸ τὴν Σ. Διοίκησιν διὰ νὰ μᾶς δώσῃ ἐφοδιαστικὰ καταδρομικὰ καταδρομίας καὶ εἰς ἀπόκοισιν, ὡς ἡ διαταγὴ τῆς Σ. Διοικήσεως ὑπ' ἀριθ. 8974 διέταξε νὰ μᾶς δοθῶσιν ἐμπορικὰ διπλώματα μὲ σημαίαν Ἑλληνικὴν, καὶ νὰ ἠμποροῦμεν νὰ κατατρέχωμεν κάθε ἐχθρικὸν πλοῖον ὅποιον ἤθελεν ἀπαντήσωμεν. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ μερικοὶ κυβερνῆται, ἀντὶ τοῦ νὰ κατατρέχουν καὶ πολεμοῦν τοὺς ἐχθροὺς τούρκους, ζημιοῦν τὰ εὐρωπαϊκὰ πλοῖα, καὶ τοὺς ἡμετέρους, καὶ διὰ νὰ παύσῃ εἰς τὸ ἑξῆς πᾶσα κατάχρησις τῶν κακοποιῶν, καὶ γίνῃ βλάβη μόνον εἰς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ λάβῃ ὑπόληψιν τὸ ἔθνος ἀπὸ τὴν καλὴν καὶ τακτικὴν διαγωγὴν ἡμῶν, διὰ τοῦτο ἐγγυούμεθα πάντες οἱ ὑπογεγραμμένοι, ὁ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου, ὅ,τι, ἐὰν τὶς ἐξ ἡμῶν, ἤθελε ζημιώσει ἢ φέρει ὁποιανδήποτε βλάβην, ἢ πειρακτικὸν ἔργον πράξει, τόσον εἰς εὐρωπαϊκὸν πλοῖον, ὅσον

καὶ εἰς ὁμεγενεῖς, ἢ παραβῇ τὰς δοθείσας ἡμῖν ὁδηγίας ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν. Ὑποσχόμεθα ἐπίσης νὰ πιάνωμεν ἐκεῖνον, ὅς τις ἔπραξεν τὴν ζημίαν ταύτην νὰ τὸν φέρωμεν εἰς τὴν Σ. Διοίκησιν νὰ παιδευθῇ κατὰ τὸν νόμον, καὶ νὰ κάμῃ τὴν ἀποζημίωσιν πρὸς παράδειγμα τῶν λοιπῶν, καὶ ἐὰν λείψωμεν, τότε ἡ Σ. Δ. νὰ παιδεύῃ τὸν πρῶτον ἐξ ἡμῶν ὅς τις πέσει εἰς χεῖράς της ὑποχρεούμενον ἄνευ οὐδεμιᾶς προφάσεως, ἢ ἀντιλογίας νὰ κάμῃ τὴν ἀποζημίωσιν, καὶ αὐτὸς νὰ ζητῇ τὴν ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὸν ζημιώσαντα.

Ὁμοίως ὑποσχόμεθα ὅς τις ἐξ ἡμῶν κάμει λείαν νὰ ὑποχρεοῦται νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ γίνεται ἡ νόμιμος ἀπόφασις, καὶ ἐὰν καταδικασθῇ νόμιμος λεία, τότε νὰ πληρώνῃ τὰ δεκαπέντε τὰ ἑκατὸν, κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, εἰς τὸ ἐθνικὸν Ταμεῖον, τὰ δὲ λοιπὰ ὀγδοήκοντα πέντε εἰς τὸν συλλαβόντα τὴν λείαν, ἐκτὸς ἐὰν ἡ λεία εἶναι μικρὰ ποσότης καὶ ἀποδεδειγμένη καθ' αὐτὸ τουρκική· τότε θέλει τὴν ὑπάγει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν εἰς Αἴγιναν, ἢ ὅπου ἤθελε διατρίβει ἡ ἐπιτροπὴ διὰ νὰ κάμῃ τὴν ἀπαιτουμένην ἐξέτασιν καὶ ν' ἀναφέρῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, καὶ νὰ πωλεῖται ἐκεῖ ἐπὶ δημοπρασίας, καὶ νὰ πέμπῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὰ δεκαπέντε τὰ ἑκατὸν διὰ τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον, καὶ διὰ νὰ μὴ προφασίζεται τότε οὐδεὶς, ὅτι αὐτὸς δὲν παρέβη τὴν ὑπόσχεσίν του· διὰ τοῦτο θεληματικῶς καὶ ὁμοφώνως στέργομεν, ν' ἀποκριθῇ ὁ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου τὴν ἔλλειψιν καὶ ζημιῶν, καὶ εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀληθείας ὑπογραφόμεθα.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 24 Ἰουνίου 1825.

Οἱ πατριῶται καραβοκυραῖοι.

(Ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ ἐξ ἀτόμων τεσσαράκοντα τριῶν.)

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ, εὑρισκομένῳ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ναυτικῶν· καὶ πέμπεται πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ἐπιτροπ. τῶν ψαριαν. διὰ τὰ τέλη· κατεχωρήθη ὑπ' ἀριθ. 3226.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 26 Ἰουνίου 1825.

(Τ. Σ.) Ὁ γεν. Γραμματεὺς, Γ. Κῶπας.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3227

διαταγῆς του εἰδοποιεῖ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ὅτι οἱ ἄνω ῥηθέντες καραβοκυραῖοι νὰ ἦναι ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι, ὅσοι δὲ ἄλλοι ψαριανοὶ καραβοκυραῖοι θέλουσι νὰ λάβωσι διπλώματα, νὰ τὰ αἰτῶσι διὰ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ αὐτὴ ν' ἀναφέρεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ νὰ τὰ λαμβάνωσι· νὰ γίνωνται δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους. Οὕτω καὶ ἐγένετο.

Οἱ καραβοκυραῖοι ἀναχωρήσαντες ἐκ Ναυπλίου ἀπῆλθον εἰς Αἴγιναν καὶ δώσαντες τὴν ἀπαιτουμένην ἐγγύησιν ἔλαβον τὰ διπλώματα καὶ ἀπῆλθον εἰς τὰς νήσους ὅπου ἦτον ἡ διαμονή των.

Οἱ διαμένοντες εἰς Αἴγιναν ψαριανοὶ ἔχοντες συγκεχυμένας εἰδήσεις περὶ τῆς ἐξόδου τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ συνειθίσαντες νὰ λαμβάνωσι πληροφορίας ἐνόμισαν καλὸν νὰ πέμψωσι πλοῖα τινὰ τῆς μοίρας των εἰς τὸν Ἑλλήσποντον διὰ νὰ πληροφορηθῶσι βασιμώτερον περὶ τῶν κινημάτων τοῦ ἐχθροῦ καὶ περὶ τῆς ἀποστολῆς ταύτης. Ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου εἰδοποίησε τοὺς προκρίτους Ὕδρας.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς νήσου Ὕδρας.

Αἱ συγκεχυμέναι εἰδήσεις περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, μᾶς μηνύσωσι τὴν ἔξαφνα ἔξοδόν του, καὶ ἡ περίστασις τῆς δυστυχοῦς πατρίδος ὅλως διόλου ἀφιερωμένη εἰς τὴν θέλησιν τῶν υἱῶν της, μᾶς ἠνάγκασεν, καὶ ἐκ τῆς ἑτοιμασθείσης μοίρας μας . . . . εἰς σκοπιὰν πέντε πλοῖα, ὅπως πλεύσαντα μέχρις Ἑλλησπόντου, μάθωσιν, ἢ ζητήσωσι τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ. Ἡμεῖς ὅμως, κύριοι, διδαγμένοι ἐκ τῆς πείρας μὲ ὅλον τὸ ἀδελφικὸν θάρρος σᾶς λέγομεν, ὅτι τρέχομεν βέβαια κίνδυνον ἐὰν τὸν ἐχθρὸν ἀφήσωμεν νὰ πλησιάσῃ εἰς ταῦτα τὰ μέρη, διὰ πολλοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ὡς φρόνιμοι συμπεραίνετε, καὶ ὁ βασιμώτερος, ὅτι εἰς τὴν αἰφνίδιον θεωρίαν του, ἕκαστος διαμερίζει τὴν προσοχήν του εἰς γενικὰς καὶ μερικὰς ἀσφαλίσεις.

Ἡμεῖς βεβαιώτατα, ἐὰν εἰς ἐκείνην τὴν ἀποφράδα ἐποχὴν τῆς καταστροφῆς μας, εἴχαμεν ἔξω περιπλέουσαν τὴν μοῖράν μας ἴσως ὁ ἐχθρὸς μὲ ὀλιγωτέραν τόλμην ἤθελε πλησιάσει εἰς τὰ παράλιά μας. Κύριοι, ἂς σᾶς ὠφελήσει ὁ χαμός μας, ἂς σᾶς γίνῃ μάθημα τὸ πάθημά μας, διὰ νὰ φυλάξωμεν τὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἔμειναν αἱ τελευταῖαι ἐλπίδες τῶν θαλασσίων ἐπιχειρημάτων μας νῆσον· ἐπειδὴ μολονότι ἡμεῖς ἐχάθημεν, πάλιν εἰς ἑλληνικὴν γῆν μετοικήσαμεν καὶ ἕλληνες ἀδελφοί μας μᾶς ἔδωκαν ἔνδυμα καὶ τροφὴν ἕως ὅτου οἰκονομήσαμεν· ἂν ὅμως χάσωμεν τὴν ὁλοκληρίαν ποῦ νὰ καταφύγωμεν; ποῦ νὰ σωθῶμεν; καὶ ἄραγε θέλουν μᾶς ἐλεήσει, ἢ θέλουν μᾶς ὀνειδήσει; βέβαια ὄχι, ἐπειδὴ καὶ τῶν δυστυχούντων οὐδεὶς φίλος· πικρὸς χλευασμὸς θέλει διαδεχθῆ τοὺς ἀγῶνας μας, καὶ ὕβρεις τοὺς θριάμβους μας· ὅθεν ἂς προσμείνωμεν ἀδελφοὶ τὸν ἐχθρὸν εἰς τὰ προπύλαιά του· μόνη ἡ παρουσία καὶ εὐτολμία μας θέλει γεμίσει ἀπὸ ἀνανδρείαν τοὺς ναύτας του, καὶ ἴσως ἴσως θέλει παρακινήσει καὶ πολλοὺς νὰ μὴν ἐμβώσιν εἰς τὰ πλοῖά του. Καταδιωγμένοι ἀπὸ ἡμᾶς μὲ τὴν ὁδηγίαν τῆς θείας παντοδυναμίας τοῦ ἀκαταμαχήτου συμμάχου τοῦ ἀσθενοῦς ἡμῶν βραχίονος, ἐλπίζομεν ν' ἀνατραπῶσι τὰ σχέδιά του, καὶ νὰ πάθῃ ὅτι πολλάκις ἔπαθεν.

Ἐναγκαλιζόμενοι τὸν ἀκαταμάχητον θυρεὸν τὴν ὁμόνοιαν καὶ ἀδελφικὴν ἕνωσιν καὶ ἀδιάφορον φιλοτιμίαν ἂς τρέξωμεν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, ἂς μὴ φεισθῶμεν ἐὰν ἤθελε δαπανήσωμεν καὶ ἕνα μηνιαῖον εἰς μάτην, ἐπειδὴ οὔτε τὴν ἡμέραν οὔτε τὴν ὥραν οἴδαμεν· εἴμεθα μὲ ὅλην τὴν ἀδελφικήν.

Αἴγινα, τὴν 8 Ἰουνίου 1825.

Ἡ ἐ π ι τ ρ ο π ὴ τ ῶ ν ψ α ρ ι α ν ῶ ν.

Οἱ ψαριανοὶ ὅτι εἶδον καὶ ὅτι ἔπαθον τὸ ἐκθέτουσιν εἰς τοὺς συναδέλφους των μὲ ὅλην τὴν εἰλικρείνειαν καὶ διὰ τοῦτο ἐπιθυμοῦν νὰ κτυπήσωσι τὸν ἐχθρὸν εἰς τὰ προπύλαιά του διὰ νὰ μὴ πλησιάσῃ εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους τὴν μόνην ἐλπίδα τῆς θαλασσίου Ἑλληνικῆς δυνάμεως.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας πέμπουν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους ἀδελφοὺς κυρίους προκρίτους Ψαρῶν.

Ὁ Ἑλληνικὸς στόλος, ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια ἀφήσας ἔξω μόνον τινὰς προσθοφιλακὰς εἰς ἕνα κάστρον κατὰ δυστυχίαν, καθ' ὃν τὸ ἔθνος ὅλον ἐπερίμενε τὴν σωτηρίαν του ἀπὸ τὰς μὲ ἐπιμονὴν ἐργασίας αὐτοῦ τοῦ στόλου· ἡμεῖς ἀποβλέψαντες εἰς τὸν μέγιστον τῆς πατρίδος παρόντα κίνδυνον, ἀμέσως ἐβάλαμεν εἰς ἐνέργειαν ὅλας μας τὰς δυνάμεις διὰ νὰ ἐκκινήσωμεν τὰ πλοῖα μας ὅσον τάχιστα, ὥστε μετὰ ὀκτὼ ἢ δέκα ἡμέρας ἐκπλέουσιν ἀδιστάκτως ὅλα ἀπὸ τὴν νῆσόν μας· σπεύδομεν δὲ νὰ σᾶς ἰδεάσωμεν περὶ τούτου, καθὼς καὶ τοὺς ἀδελφοὺς σπετσιώτας διὰ νὰ συμπράξετε εἰς τρόπον ὥστε νὰ συνεκπλεύσῃ πάλιν διὰ μιᾶς ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ὁμοῦ μὲ ὅσα πυρπολικὰ ἔχομεν ἕκαστος, καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι καὶ ἡ εὐγενεία σας θέλετε κινήσει πάντα λίθον διὰ νὰ κάμετε τὸ αὐτό, γνωρίζοντες ἀκριβέστατα τὰς δεινὰς ἐθνικὰς περιστάσεις καὶ τὸν παρόντα μέγαν κίνδυνον.

Μένομεν ἐν τούτοις μὲ βεβαίαν ἐλπίδα νὰ σᾶς ἴδωμεν συμφώνους εἰς τὰς πράξεις μας μαζύ μας καὶ σᾶς ἀσπαζόμεθα.

Τῇ 23 ἰουνίου 1825, Ὕδρα.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

(Προσθήκη).

Τὸ κάτωθεν πωλητήριον μὲ τὸ ἔπεμψεν ἀργὰ ὁ συμπολίτης μου Δ. Κοτζιᾶς καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠδυνήθην νὰ καταχωρίσω εἰς τὴν οἰκίαν θέσιν του· πῶς δὲ ἐσώθη ἀπὸ τὴν καταστροφὴν μὲ εἶναι ἄγνωστον.

Ἰδοὺ τὸ πωλητήριον.

1661, ἰουλίου 8.

Τὴν σήμερον κάμνομεν τὴν παροῦσαν ἐνθύμησι ἕως νὰ πάγη καὶ εἰς τὸν ἀφέντι τὸν καδὶ νὰ γένι χοντζέτι τὸ πὸς πουλᾶ ἡ μεριέμη τοῦ ἰσούφη τοῦ σαλιάρι ἡ γυναῖκα τὰ χωράφια ὅπου ἔχι ἐν τὴ θέσι τις βίγλας, πλισίαν ἡ αγια παρασκαιδὶ ἕτερον μέρος ἀντριας

βαφιας ἕτερον μερος ἀντριας τοῦ γεόργου καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ γλιγόρις τουντζαμανος ὁ ιὸς καὶ τὰ πουλὶ του κοῦτα του μικὲ του τζουμπὶ διὰ τιμὴ καὶ ονομα τιμὶς ριαλια—20, ἤγουν εικοσι καὶ τὰ ελαβεν ἡ ανοθεν μερίερμι απο τοὺ κουτα του μικὲ τα χεριὰ σοα καὶ ἀνελιπὲς καὶ ἑτζι ὁμολογὰ η ἄνοθεν μεριεμι καὶ ξεφλιτρα του ἀπὸ κάθε εδικὸν καὶ ξενο μιδε αλο τις πεδι να εχι να κάμι τιποτε καὶ δια βεβεον τις αλιθιας καμνομεν τὸ παρον γράμα με τους αξιοπίστους μαρτιρας.

† *νικολος Και γραματικὸς τοὺ αλι αφεντι μάρτιρας εις τα ἀνόθεν.*— † *Ἰω. του αντρεα κορτωθέου μαρτιρας εις τα ανοθεν.*— † *ανδρεας Λεστος μαρτιρας εις τα ανοθεν.*— † *μειμετις αυτιλογλους μαρτιρας εις τα ανοθεν.*— † *Ἰω. του Παπα μικὲ βεβεὸν γραψὰς ὑπεγράψα.*

Ὅτι ἴσον τῷ πρωτοτύπῳ.

Ψαρὰ, τῇ 3 φεβρουαρίου 1862.

Ὁ ἀντιγραφεὺς

Ἀνδρέας Ι. Κυπαρίσσης.

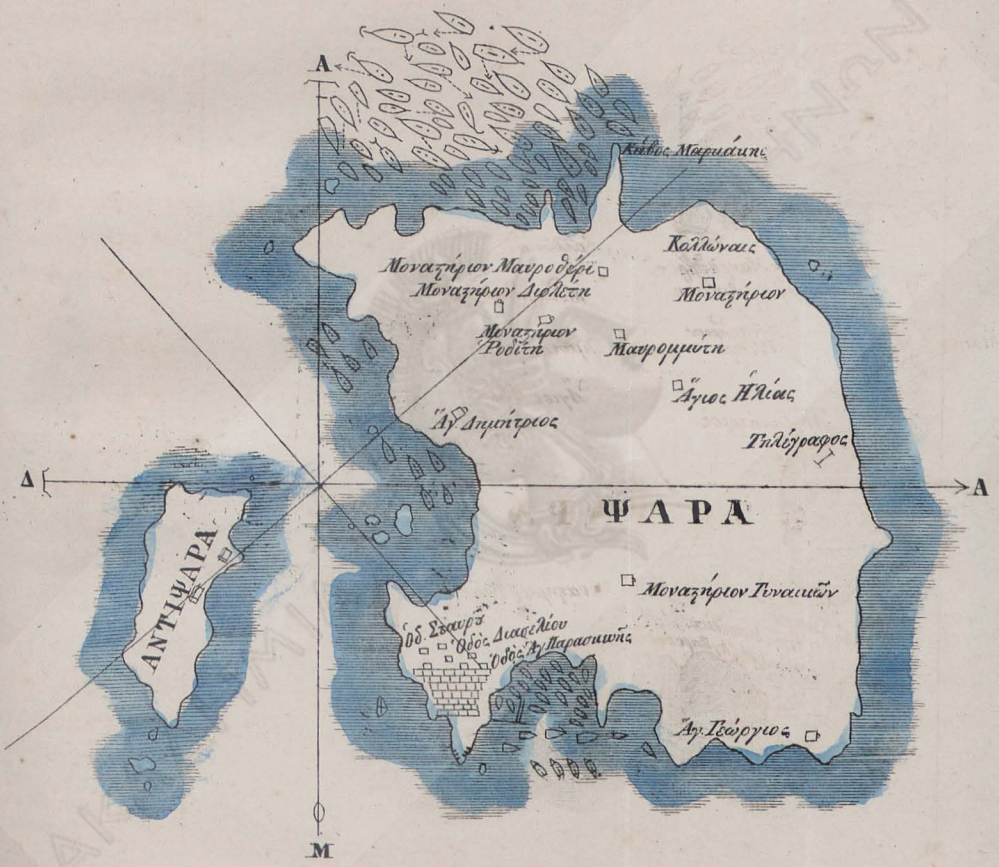
Ἐν σελίδι 12 εἶπον ὅτι μὲ εἶναι ἄγνωστον ἂν ὁ Ἀνδρέας Κανελιεὺς εὗρε κατοίκους εἰς Ψαρὰ· ἐκ τοῦ πωλητηρίου ὅμως τούτου δεικνύεται ὅτι εὗρεν ὀθωμανοὺς καὶ Ἕλληνας καὶ ὅτι οἱ ὀθωμανοὶ ἐπώλησαν τὰ κτήματά των μετὰ τὸν κατοικισμὸν τοῦ Κανελιέως. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ὁ Κανελιεὺς μὲ τοὺς ὁπλοφόρους του εἶχον ἐλεύθερα φρονήματα· οἱ δὲ τοῦρκοι μὴ δυνάμενοι νὰ ζήσωσι μὲ ἀνθρώπους μισοῦντας αὐτοὺς ἐπώλησαν τὰ κτήματά των καὶ ἀνεχώρησαν.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
007000050506

ANTIG

Τὰ τῆς Παρασκευῆς.

1. Παλαιόπα
2. Άγιος Λου
3. Άγιος Νικ
4. Σταυρός
5. Στάθη μη
6. Νησὶ Άγ Ν
7. Καμινάκι
8. Άγ. Δημήτ
9. Δανιηλία
10. Τσαμαδὸ
11. Φτελιὰ
12. Πούντα Ρο
13. Κάβος Τσ
14. Νέμεσα

ΠΙΝΑΞ

	Κανονοστ.	πυροβ.
1. Παλαιοὐάστερον	πολλὰ	25.
2. Ἅγιος Λουπάς	1	5.
3. Ἅγιος Νικόλαος	2	8.
4. Σταυρός	1	3.
5. Στάβη μνῆμα	1	4.
6. Νησὶ Ἁγ. Νικόλαος	1	7.
7. Καμινάκι	1	4.
8. Ἅγ. Δημήτριος	1	4.
9. Δασκαλιό	1	4.
10. Τσαμαδῆ	1	3.
11. Φελιό	3	12.
12. Μοῦντα Ρόσσου	2	12.
13. Κάβος Τσελεπῆ	1	4.
14. Νέμετα	1	3.

	Κανονοστ.	πυροβ.
15. Πριόνι	1	3.
16. Κουμουνάρι	1	3.
17. Κάναλος	1	5.
18. Μαυρομάλι	1	3.
19. Κάβος Λάβα	1	9.
20. Κουμουπούντα	1	3.
21. Κάβος Ἁγιος Γεώργιος	1	1.
22. Πελαίτης	2	3.
23. Λιμνοκάρι	4	16.
24. Λιβάδια	1	6.
25. Λίμνος	4	5.
26. Κάβος Γεωργάκη	1	4.
27. Λιμάν	1	6.

Α. Α. Τὸ τεῖχος ὅπου πέφτει πυροβ.

Τὰ τῆς Κυ

Τὰ τῆς Κυριακῆς.

ΤΑ ΨΑΡΑ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΤΗΣ

ΝΗΣΟΥ ΨΑΡΩΝ.

ΣΥΝΤΑΧΘΕΝ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

(Ὑποναυάρχου).

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Στῶν Ψαρῶν τὴν ὁλόμαυρη ῥάχη,
Περπατῶντας ἡ δόξα μονάχη,
Μελετᾶ τὰ λαμπρὰ παληκάρια,
Κ' εἰς τὴν κόμη στεφάνι φορεῖ
Γινομένο ἀπὸ λίγα χορτάρια,
Π' εἶχαν μείνει στὴν ἔρημη γῆ . . .
(Σολ. Ἀνεκδ.)

ΑΘΗΝΗΣΙ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ, Δ. Α. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ.

1862.

ΛΥΣΙΑΣ

ΤΗΣ

ΠΕΖΟΥ ΤΕΧΝΗΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

(Ἰσοκράτους).

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΑΘΗΝΗΣΙ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Δ. Α. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ.

1862.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Κατὰ τὴν τρίτην ἐποχὴν, ἀφοῦ ἔδωκαν νέαν ὥθησιν εἰς τὰς πράξεις των οἱ ψαριανοὶ εἰς τὰ κοινὰ συμφέροντα, ἐπῆλθε καὶ ἡ πολιορκία τῶν Ἀθηνῶν παρὰ τοῦ Κιουταχῆ, ἥτις ἤνοιξε νέον στάδιον ἀγώνων εἰς τοὺς ψαριανοὺς ἀναδείξαντας καὶ αὖθις τὸν πατριωτισμόν των καὶ τὰ εἰλικρινῆ αἰσθήματά των πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος. Καὶ καθὼς εἰς Ψαρὰ κατεδίωξαν τὸν ἐχθρὸν, ἐβοήθησαν τοὺς ἐπαναστατήσαντας λαοὺς, ἐπροστάτευσαν τοὺς ἀδυνάτους, οὕτω, καὶ εἰς Αἴγιναν παροικοῦντες, καὶ τὰ στρατόπεδα ἐβοήθησαν, καὶ τοὺς ἀδυνάτους ἐπροστάτευσαν, καὶ τὰ πλοῖά των, ὅπου αἱ ἀνάγκαι τῆς Πατρίδος τὸ ἐκάλεσαν, ἀπέστειλαν. Εἰς τὸ Ὑπόμνημα ἀρκούντως ἐξιστορήθησαν ἔργα ναυτικῶν καὶ ἐδηλώθη ἡ ἰσχὺς τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, ὅτι δηλαδὴ, ὅπου, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀγῶνος, παρευρέθησαν ἑλληνικὰ πλοῖα, ἐματαίωσαν τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ.

Ἡ Ἑλλὰς, συγκειμένη ἀπὸ νήσους καὶ περιβρεχομένη ἀπὸ θαλάσσας, ἔχει ἀνάγκην, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν προορισμόντης, ναυτικῆς δυνάμεως. Τὴν ἀναντίῤῥητον ταύτην ἀλήθειαν ἐπιμαρτυροῦσιν ἡ ἀρχαία καὶ ἡ νέα ἱστορία, «ἔχομεν γῆν καὶ πατρίδα—ἔλεγεν ὁ Θεμιστοκλῆς—ὅταν ἔχομεν πλοῖα εἰς τὴν θάλασσαν.» Συναισθανθέντες τὴν ἀλήθειαν ταύτην οἱ πρόγονοί μας, κατεσκεύασαν πλοῖα, προσδιορίσαντες τὸ προϊὸν τῶν με-

ταλλείων τοῦ Λαύρου (Σουνίου), ὃ διένειμον εἰς ὄφελός των, πρὸς κατασκευὴν πλοίων. Οἱ ἀπόγονοι ἐκείνων Ἕλληνες, ἀνέκτησαν πατρίδα καὶ αὐτονομίαν, διότι εἶχον τὰ πλοῖα τῆς Ὕδρας, τῶν Σπετσῶν καὶ τῶν Ψαρῶν· τὴν ἀνάγκην ταύτην τὴν αἰσθάνονται καὶ οἱ σήμερον Ἕλληνες, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ τὴν ἐκπληρώσῃ ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἕνεκα τῆς ἀχρηματίας τοῦ ταμείου· ὁ πατριωτισμὸς ὅμως τῶν Ἑλλήνων ὅστις ἀπεκατέστησε τὴν Ἑλλάδα, αὐτὸς θέλει συντελέσει καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν πλοίων, ὁ πατριωτισμὸς ἐνήργησεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ζωσιμάδων, Βαρβακῶν, Καπλανῶν καὶ ἄλλων καὶ ἐδαπάνησαν τὸν πλοῦτόν των καὶ παρεσκεύασαν τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλλάδος, ὁ πατριωτισμὸς τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα Ἑλλήνων ἀπεκατέστησεν αὐτὴν ἀνεξάρτητον, ὁ πατριωτισμὸς οὗτος, παρεκίνησε τοὺς Ἕλληνας, καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἑλλάδος, νὰ συνεισφέρωσι, διὰ τὴν προαγωγὴν αὐτῆς, μεγάλας χρηματικὰς ποσότητας, ἀφιερώματα καὶ κληροδοτήματα, ὁ πατριωτισμὸς τέλος, οὗτος τῶν Ἑλλήνων, θέλει ἀναπληρώσειτὴν χρηματικὴν ἀνέχειαν καὶ κατασκευάσει ἐθνικὰ ἀτμόπλοια. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὑποβάλλω τὰς ἀτελεῖς σκέψεις μου εἰς τοὺς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ἀδελφούς μου ὁμογενεῖς, καὶ ἂν τὰς ἀσπασθῶσιν ἂς τὰς τελειοποιήσωσιν. Ἰδοὺ αὐταί.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Κατάρτισις ἐθνικῶν ἀτμοπλοίων διὰ πατριωτικῶν ἐκουσίων συνεισφορῶν καὶ κληροδοτημάτων.

Διὰ τὴν σύναξιν τούτων, οἱ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος εὔποροι ὁμογενεῖς θέλουν συνέρχονται εἰς τὰς

κατὰ τόπους πόλεις, εἰς γενικὰς συνελεύσεις, καὶ διὰ τῆς ἐλευθέρας ἐκλογῆς των νὰ διορίζουν ἐπιτροπὴν, (οἱ ἐντὸς τοῦ κράτους ἀφοῦ λάβουν τὴν ἄδειαν τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς) τῆς ὁποίας καθῆκον θέλει εἶσθαι ἡ σύναξις τῶν ἑκουσίων συνεισφορῶν καὶ κληροδοτημάτων, θέλουν δὲ καταθέτει αἱ ἐπιτροπαὶ τὰ κεφάλαια ταῦτα ἐντόκως εἰς ἀσφαλὲς μέρος, καὶ ὀφείλει ἑκάστη νὰ προσκαλῇ κατ' ἔτος τοὺς μετόχους εἰς γενικὴν συνέλευσιν καὶ δίδῃ λόγον τῶν πράξεών της, ἡ δὲ συνέλευσις θέλει ἀποφασίζει τὴν ἐπικύρωσιν ἢ τὴν μεταῤῥύθμισιν, ἢ καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς.

Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος κεφάλαια, θέλουν δαπανῶνται μόνον πρὸς καταρτισμὸν ἐθνικῶν ἀτμοπλοίων, καὶ τοῦτο εἰς περίστασιν ἐθνικῆς ἀνάγκης. Εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην αἱ ἐπιτροπαὶ ὀφείλουν νὰ συνεννοοῦνται μεταξύ των καὶ ἀποφασίζουν ἀ.) τὸ μέγεθος τῶν ἀτμοπλοίων, β'.) τὴν δύναμιν τῆς μηχανῆς, γ'.) τὸν ὁπλισμὸν τῶν πυροβόλων, δ'.) τὸν τόπον τῆς ἀγορᾶς ἢ τῆς ναυπηγίας, καὶ ε.) τὴν ἀποστολὴν τῶν χρημάτων εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐκείνην ἥτις θὰ ἐπιφορτισθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων. Ἀφοῦ δὲ ἡ ἐπιτροπὴ περαιώσῃ τὰς ἐντολάς της, πέμπει τὰ ἀτμόπλοια εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις ὀφείλει ν' ἀνταμείψῃ τοὺς προσενεγκόντας τὰς συνεισφορὰς καὶ τὰ κληροδοτήματα, μὲ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἐξάσκησις τῶν ναυτῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν πολεμικὴν τάξιν καὶ πειθαρχίαν.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν εἰρημένων, ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸν περὶ ναυτικοῦ ἀπογραφῆς νόμον

διὰ νὰ καταγραφῶσιν ὅλοι οἱ εἰς τὰς παραλίους πόλεις τὸ ναυτικὸν ἐπάγγελμα μετερχόμενοι Ἕλληνες, ἐκ τῶν ὁποίων νὰ συγκροτηθῶσι τὰ πληρώματα τῶν βασιλικῶν πλοίων καὶ νὰ γυμνάζωνται εἰς τὸ πυροβολεῖν καὶ εἰς τὴν τάξιν καὶ πειθαρχίαν, ὁ δὲ μισθὸς αὐτῶν νὰ μὴν ἦναι ὡς τῶν ἤδη προσερχομένων εἰς τὰ πληρώματα τῶν βασιλικῶν πλοίων κληρούχων ναυτικῶν δραχμαὶ 6, ἀλλὰ νὰ προσδιορισθῇ διὰ τοῦ νόμου ὡς γ'. τάξεως ναύτου καὶ νὰ κανονισθῶσιν οἱ προβιβασμοί των, πρὸς δὲ καὶ ν' ἀπονεμηθῶσιν εἰς αὐτοὺς τὰ πλεονεκτήματα τοῦ νόμου τῶν ναυτικῶν συντάξεων. Μετὰ δὲ τὴν λῆξιν τῆς θητείας των, νὰ καταγράφωνται εἰς τοὺς ἐλέγχους καὶ νὰ τίθενται ἐν ἐφεδρείᾳ, προσκαλούμενοι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὁσάκις ἡ χρεία τὸ καλέσει. Διὰ νὰ ἐπεκταθῇ δὲ εἰς ὅλους τοὺς ναυτικοὺς τὸ πολεμικὸν πνεῦμα, νὰ διατάττῃ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν τὰ εἰς ἐνέργειαν βασιλικὰ πλοῖα, ἅπαξ ἢ δὶς τοῦ ἔτους, νὰ προσορμίζωνται εἰς τοὺς λιμένας τῶν παραλίων πόλεων, καὶ ὅσοι τυχαίως εὑρίσκονται ναυτικοί, νὰ εἰσέρχωνται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰ πλοῖα καὶ νὰ γυμνάζωνται εἰς τὸ πυροβολεῖν καθ' ἡμέρας προσδιωρισμένας παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου· ἡ ὑπηρεσία των δὲ αὕτη θέλει σημειοῦται εἰς τοὺς ἐλέγχους τῶν λιμεναρχείων καὶ θέλουν λαμβάνειν ἐπιμίσθιον προσδιορισθησόμενον παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν δι' ὅσας ἡμέρας ἐγυμνάσθησαν.

Τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον θέλει διαγράψει τὴν ἡλικίαν καθ' ἣν γίνονται δεκτοὶ καὶ καταγράφονται εἰς τὰ μητρῷα, καθὼς καὶ τὴν ἡλικίαν καθ' ἣν ἀποχωροῦσι καὶ διαγράφονται ἀπὸ αὐτά.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Ἐκπαίδευσις ἀξιωματικῶν.

Ἐπειδὴ καὶ τὸ βασιλικὸν ναυτικὸν ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι ἐθνικὸν καὶ οὐχὶ προνομιοῦχον, τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ νέους ναυτικοὺς οὐ μόνον ἀπὸ τὰς παραλίους πόλεις, κατὰ τὸν περὶ ἀπογραφῆς νόμων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς μὴ παραλίους πόλεις τῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ ἐκπαιδεύῃ αὐτοὺς ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος· ὁσάκις δὲ πρόκειται νὰ πέμψῃ ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ νὰ σπουδάσωσιν ἀνώτερα μαθήματα, πρέπει νὰ τοὺς πέμπῃ διὰ συναγωνισμοῦ καὶ νὰ προσδιορίζῃ ἑκάστῳ τὸν κλάδον τῆς ναυτικῆς ἐπιστήμης εἰς ὃν θὰ ἐκπαιδευθῇ.

Ἔρριψα συνοπτικῶς ἐπὶ τοῦ χάρτου τὰς ἀτελεῖς ταύτας σκέψεις μου, αἰσθανόμενος, ὡς ναυτικός, τὴν ἀνάγκην ἣν ἔχει ἡ Πατρίς μου ναυτικῆς δυνάμεως, καὶ παραδίδω αὐτὰς εἰς τὴν κρίσιν τῶν ὁμογενῶν μου οἵτινες ἐὰν, ὡς ἐλπίζω, τὰς εὕρωσι συντεινούσας εἰς τὸν γενικὸν σκοπὸν ἂς ἀποφανθῶσιν εὐνοϊκῶς ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ἂς συμπληρώσωσι τὰς ἀτελείας των.

Ἐπὶ τέλους, λέγω ὅτι ἔγραψα τὰ κατορθώματα τῶν ψαριανῶν συγχρόνως δὲ καὶ τὰς παρεκτροπάς των. Εἰς αὐτὸ δὲ τὸ Ὑπόμνημα, ὡς ἐκ τῶν σχέσεων ἂς εἶχον ἐπὶ τῶν ἔργων οἱ ψαριανοὶ μὲ τοὺς ὑδραίους καὶ σπετσιώτας, δεικνύονται πράξεις ἀντιζηλίας τῶν ὑδραίων (α)

(α) Ὁ Νικόλαος Κοτζιᾶς, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ἐξέδωκε κατὰ τὸ 1857 φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον «Ἐπανόρθωσις τῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Σ. Τρικούπη περὶ τῶν ψαριανῶν πραγμάτων ἱστορουμένων.» Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ὁ Δ. Τσαμαδὸς, ὑδραῖος, διὰ ν' ἀναιρέσῃ τὰ κατὰ τοῦ Σ. Τρικούπη γραφόμενα τοῦ

κατὰ τῶν ψαριανῶν· δὲν ἔγραψα δὲ αὐτὰς διὰ νὰ δικαιώσω ἢ ἐπαινέσω τοὺς συμπολίτας μου ψαριανοὺς καὶ προσάψω μῶμον εἰς ἐκείνους, οὐχί, ἀλλὰ τὰ ἔγραψα ὡς γεγονότα τῶν ὁποίων ἡ παράλειψις, ὡς φρονῶ, ἤθελε φέρει μεγάλην ἔλλειψιν ἱστορικήν. Γράφων, δὲν ἐκυριεύθην ἀπὸ πάθος (α) ἀλλὰ κρατῶν κάλαμον ἱστο-

Κοτζιᾶ, ἐξέδωκε καὶ αὐτὸς φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον «ἀνασκευὴ τῶν παρὰ τοῦ Ν. Κοτζιᾶ ἱστορουμένων περὶ τῶν ψαριανῶν πραγμάτων.» Ἀντὶ ὅμως ν' ἀνασκευάσῃ, ἐμηδένισε τὰ ἔργα τῶν ψαριανῶν περὶ δὲ τῆς καταστροφῆς των ἐν σελ. 17 λέγει τὰ ἑξῆς· «ἀπεφασίσθη νὰ ὑπερασπισθῶσι μόνον κατὰ ξηρὰν, διατί δὲν εἰδοποίησαν τοὺς συναδέλφους αὐτῶν ὑδραίους καὶ σπετσιώτας νὰ δράμωσι πρὸς βοήθειάν των μὲ τὰ πλοῖά των;» καὶ ἐν σελ. 18· «Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ οἱ ὑδραῖοι καὶ οἱ σπετσιῶται εἶχον ἕτοιμα τὰ πλοῖά των.» Ἴδε εἰς σελ. 436, 437 Τόμ. Α΄. τὸν παράγραφον τοῦτον. Ἐν σελ. 43, λέγει ὁ Τσαμαδὸς τὰ ἑξῆς· «ὅτι οἱ ψαριανοὶ μετὰ τὴν πτῶσίν των ἔσυραν τὴν συμπάθειαν τοῦ ἔθνους ὁλοκλήρου καὶ ἰδίως τῶν συναδέλφωντων ὑδραίων καὶ σπετσιωτῶν, τοὺς ὁποίους παρηκολούθουν καὶ μετὰ τὸ ἐπελθὸν εἰς τὴν πατρίδα των δυστύχημα, ἔχοντες ποτὲ μὲν πέντε, ποτὲ ὀκτὼ καὶ ἄλλοτε δέκα πλοῖα.»

Ὁ συντάκτης τοῦ φυλλαδίου, ἀφοῦ ἐκμηδενίζει τὰ ἔργα τῶν ψαριανῶν, ἀποδίδει καὶ τὴν πτῶσίν των εἰς αὐτοὺς, διότι δὲν προσεκάλεσαν τοὺς ὑδραίους καὶ σπετσιώτας, καὶ ὅτι χάριν ἐλέους τοὺς προσελάμβανον εἰς τὸν στόλον. Εἰς τὴν κρίσιν σου ἀφίεμαι, φίλε ἀναγνῶστα, τὴν σύγκρισιν τοῦ Ὑπομνήματος καὶ τοῦ φυλλαδίου. Ὅτε ἦσαν τὰ χρήματα τοῦ δανείου, δὲν τοὺς ἤθελον εἰς τὸν στόλον, ὅτε δὲ τὰ χρήματα ἐξέλιπον, ὄχι μόνον πέντε ἀλλὰ καὶ ὀλιγώτερα ἂν ἦσαν, εἶχον σημασίαν τινα, καὶ ὄχι μόνον πλοῖα ἀλλὰ καὶ μύστικα ἐὰν ἦσαν. Παρακολούθημα εἶναι τοῦτο;

(α) Εἶμαι ἀπὸ τοὺς παθόντας, καὶ ὅτε ἔγραφα, συνεκινήθην ἀναμιμνησκόμενος τῶν δεινῶν καὶ τῶν περιφρονήσεων ἃς ὑπέστην μετὰ τῶν συμπολιτῶν μου, ἀλλ' ἐπεριορίσθην. Ἐὰν ἄλλος παθὼν, ἔγραφε, ἤθελε γράψει μὲ ὕφος ἄλλο παρ' ὅ,τι ἐγὼ ἔγραψα.

ρικοῦ ἀπεμακρύνθην ὡς προεῖπον ἀπὸ πάθη καὶ ἔγραψα γεγονότα βεβαιούμενα ἀπὸ ἐπίσημα ἔγγραφα. Ἐὰν καὶ οἱ ψαριανοὶ ἠδίκησαν τοὺς ὑδραίους, κινούμενοι ὑπὸ πάθους ἀντιζηλίας, τότε ὀφείλουσι καὶ οἱ ὑδραῖοι νὰ ἐκθέσωσι τὰ ἀδικήματα τῶν ψαριανῶν, βεβαιωμένα ὅμως δι' ἐπισήμων ἐγγράφων, ὅπως κρίνῃ τὸ κοινὸν τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον, καὶ γνωρίσουν καὶ αἱ ἐπερχόμεναι γενεαὶ ὅτι οἱ πατέρες των καίτοι εἶχον τὰ ἀνθρώπινα πάθη, δὲν ἠδυνήθησαν ὅμως ταῦτα νὰ σβύσωσι τὸν ὑπὲρ Πατρίδος ζῆλον.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ Β'. ΤΟΜΩ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ. . . . . Σελ. έ.

ΚΕΦΑΛ. Ά. Ἀλλαγὴ τῆς Ἐπιτροπῆς . . . . » 1

» Β'. Περὶ τῆς συνδρομῆς, ἣν ἔδωκαν οἱ ψαριανοὶ εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν . . » 159

» Γ'. Περὶ τῶν καταδρομικῶν πλοίων μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν . . » 333

» Δ'. Ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν ψαριανῶν μετὰ τὴν καταστροφήν των . . . . . » 342

» Έ. Περὶ οἰκονομικῆς διαχειρήσεως . . » 346

Ἄφιξις Κυβερνήτου . . . . . » 371

Διάρκεια τῶν Διοικήσεων . . . . » 373

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ἐκστρατειῶν καὶ ναυμαχιῶν. » 1

Ἀφιέρωσις . . . . . » 3

Πρὸς τοὺς Ἀναγνώστας . . . . » 5

Ἐκστρατεία Ἐρρίσσοῦ . . . . . » 7

Ἐκστρατεία Σάμου . . . . . » 19

Ἐκστρατεία Χίου . . . . . » 24

Ἔκπλευσις ψαριανῶν πλοίων διὰ Ὕδραν καὶ Σπέτσας . . . . . » 28

Ἐκστρατεία εἰς Ψαρᾶ . . . . . » 41

Ἐκστρατεία εἰς Σάμον . . . . . » 49

Ἐκστρατεία εἰς Μισολόγγιον . . . » 67

Ἐκστρατεία εἰς Σάμον . . . . . » 70

Περὶ τῆς πολιορκίας Ναυπάκτου, Ἀντιῤῥίου καὶ Μισολογγίου καὶ παραδόσεως αὐτῶν . . . . . Σελ. 80
ΥΠΟΜΝΗΜΑ, περὶ κατασκευῆς πυρπολικῶν. . . » 101
ΚΕΦΑΛ. Α'. Περὶ μετασκευῆς πλοίου εἰς πυρπολικόν » »
» Β'. Βελτιώσεις ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τῶν πυρπολικῶν ἐπενεχθεῖσαι ἐκ τῆς πείρας. » 103
» Γ'. Περὶ τῶν ὑλῶν. . . . . » 105
» Δ'. Περὶ τῆς συνθέσεως τῶν πληρωμάτων. » 106
» Ε'. Περὶ ἐφοδιασμοῦ τῶν πυρπολικῶν. . » 107
» ς'. Περὶ κατασκευῆς τοῦ ὀθωμανικοῦ πυρπολικοῦ καὶ τῶν κινήσεων αὐτοῦ εἰς τὰς μεταξὺ ὀθωμ. καὶ ἑλλην. στόλου ναυμαχίας. . . . . » 109
» Ζ'. Περὶ κατασκευῆς τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ Λόρδου Κόχραν . . . . . » 111
Περὶ τοῦ ἐφοδιασμοῦ του . . . » 112
Σημειώσεις. . . . . » 113

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Σελ.	Στίχ.	Ἀντὶ	Γράφε.
7	13	Μανωλίδης	Μανωλούδης
18	11	5454	5453
23	5	μοίρη μας	μοῖρά μας
30	22	μετεσχημαισθῇ	μετασχηματισθῇ
50	5	διέταξε	διέταξα
89	13	ἀποκτοῦντας	ἀπρακτοῦντας
94	29	ἓν τῶν τυράννων	ἐκ τῶν τυράννων
108	23	ἐφαίνετο	φαίνεται
180	5	ναυάρχοι	ναύαρχος
196	22	καὶ εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν	καὶ τὴν Ἐκτελεστικὴν
291	1	Μελαντρίνου	Μαλαντρίνου
381	13	ἐδήλωσαν πολλάκις τὴν ἐπιθυμίαν των	ἐδήλωσαν πολλάκις τὴν ἐπιθυμίαν των νὰ συνοικισθῶσι
25	2	βάσασα	βάσανα
42	24	ἔκοψε	ἀφῆκεν
62	10	κορβέτα	κορβέτας
62	24	φορτηγὰ καὶ τὰ πολεμικὰ	φορτηγὰ καὶ τὰ μικρὰ πολεμικὰ
74	15	ἐξεθὼν	ἐξελθὼν.
111	1	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ὁ ἀναγνώστης παρακαλεῖται νὰ συγχωρήσῃ μικρά τινα ἄλλα παρεισφρύσαντα τυπογραφικὰ λάθη.

ΔΙΑΦΟΡΑΜΑΤΑ.

ΤΑ ΨΑΡΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἀλλαγὴ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Εἶπον εἰς τὸ τέλος τοῦ Α'. Τόμου, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς τὴν ὁποίαν ἀνέθεσαν οἱ καραβοκυραῖοι ψαριανοὶ τὰ τῆς ἀδείας, δὲν ἐφρόντισαν ποσῶς νὰ ἐκτελέσωσι τὴν παραγγελίαν τῶν καραβοκυραίων, δυσαρεστηθέντες δὲ διὰ τοῦτο, ἀπῆλθον εἰς Τῆνον καὶ Μύκωνον καὶ εὑρόντες καὶ ἄλλους δυσαρεστημένους, συνεννοήθησαν περὶ τῆς ἀλλαγῆς των· ἀπέστειλαν δὲ πληρεξουσίους εἰς Αἴγιναν, τὸν Ἰωάννην παπᾶ Μικὲ, τὸν Δημήτριον Παπανικολῆ καὶ Κωνσταντῆ Γιαλουράκη διὰ νὰ ἀλλάξωσι τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καὶ νὰ συστήσωσι καὶ ἓν κουμισαριάτον εἰς Μύκωνον, ἵνα ἐφορεύῃ ἐπὶ τῶν καταδρομικῶν πλοίων. Ἀπελθόντες οὗτοι εἰς Αἴγιναν, καὶ συνεννοηθέντες μετὰ τῶν ἐκεῖ εὑρισκομένων συμπολιτῶν των, ἐξελέξαντο νέαν ἐπιτροπὴν ἀπὸ τὸν Ἀναγνώστην Κοντὸν, Κωνσταντῆ Χ Κυριάκου καὶ Γεώργιον Χ. Μικέ.

Ὁ ναύαρχός των Νικόλαος Ἀποστολης, ἐπειδὴ ἡ ἀλλαγὴ τῆς ἐπιτροπῆς ἔγινεν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς του, δυσηρεστήθη τὰ μέγιστα, καὶ ἐθεώρησε τὸ κίνημα τοῦτο ὀχλαγωγικόν· καὶ τὴν ἀνεγνώρισε μὲν ἐν τῷ φα-

νερῷ, ἐν τῷ κρυπτῷ ὅμως ἐπεβουλεύετο τὴν ἐπιτροπήν.

Τὰ νέα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχοντα τὸ πνεῦμα καὶ τὰ αἰσθήματα τοῦ ψαριανοῦ λαοῦ, ἔδωσαν νέαν ὤθησιν εἰς τὰ ἔργα του· κατὰ τὴν αἴτησιν δὲ τῶν συμπολιτῶν των, διώρισαν μέλη τοῦ κουμισαριάτου ἐδρεύοντα εἰς Μύκωνον, τὸν Δημήτριον παπᾶ Μικὲ, Θεόδωρον Μαθιοῦ, Μιχαὴλ Γ. Σαρῆ καὶ Ἰωάννην Δ. Βρατσάνον.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας πέμπουσι τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους ἐπιτρόπους τῶν Ψαρῶν.

Ἐλάβαμεν τὴν ἐπιστολήν σας τῆς 30 παρελθόντος, εἰς ἀπόκρισιν τῆς ὁποίας, σπεύδομεν νὰ σᾶς ἐγκλείσωμεν ἀντίγραφον ἐπιστολῆς τῆς γεν. Γραμματείας τῆς Σύρας, ἐκ τοῦ ὁποίου πληροφορεῖσθε ἀκριβῶς περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐχθρικῆς δυνάμεως, ἡ ὁποία περιέρχεται εἰς τὰ πέριξ τῆς Σάμου· ὅθεν, ἐπειδὴ τὰ πλοῖα ταῦτα τῶν ἐχθρῶν δὲν εἶναι ὡς βλέπετε μεγάλα, μᾶς φαίνεται καλὸν νὰ στείλετε ἡ εὐγενεία σας ἐκεῖ, μόνον ἓν μέρος ἀπὸ τὰ μύστικά σας, συνωδευμένα μὲ δύο καράβιά σας χωρὶς κἀνὲν πυρπολικόν, τὰ δὲ ἕτερα καράβιά σας μὲ τὸ πυρπολικὸν ὁμοῦ, νὰ τὰ ἐκκινήσετε διὰ τὰ ἐδῶ, καθότι καὶ τὰ ἐδικά μας καὶ τῶν ἀδελφῶν σπετσιωτῶν, εἶναι ἤδη ἕτοιμα καὶ ἐκπλέουσιν ἀδιστάκτως τὴν κυριακὴν, διὰ νὰ προφθάσωσι τὴν μεγάλην ἀνάγκην τοῦ Μισολογγίου. Ἐρρῶσθε.

Τὴν 3 ἰουλίου 1825, ἐν Ὕδρᾳ.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Ἰδοὺ τὸ ἀντίγραφον.

Ἀριθ. 70.

Πρὸς τὴν ἀστυνομίαν τῆς νήσου Ὕδρας.

Ἀπὸ ἓν πλοιάριον ἀφ' Ἰκαρίας ἐλθὸν, μᾶς δηλοποιοῦσιν οἱ ἡμέτεροι, ὅτι πρὸ δέκα ἡμερῶν ἐξῆλθον τουρκικὰ μύστικα ἀπὸ Χίον, περιερχόμενα ὅλην ἐκείνην τὴν θάλασσαν, δηλαδὴ ἀπὸ Χίον μέχρι Σάμου καὶ Ἰκαρίας.

Κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας συνελήφθησαν πάμπολλα καΐκια, ἐν μύ-

στικον σαμιότικο καὶ ἓν καΐκιον ψαριανόν, ὄντως ἔτι πρὸς αὐτοὺς μάλιστα, δὲν παύουν ἀπὸ τὸ νὰ περιέρχωνται ἐκεῖνα τὰ μέρη.

Ἐκοινοποιήθη ἀπὸ τοὺς ἰδίους ἐχθροὺς, ὅτι ἑτοιμάζονται εἰς Χίον ἑκατὸν πλοιάρια διὰ νὰ κινήσωσιν εἰς φοβερισμὸν τῆς Σάμου· οἱ ἡμέτεροι λοιπὸν μᾶς γράφουσι παρακαλοῦντές μας, νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν τὰ περὶ τούτου καὶ πρὸς διοίκησίν σας.

Ἐν Σύρᾳ τῇ ά. ἰουλίου 1825.

(Τ. Σ.) Διὰ τοῦ γεν. Γραμ. Μυκώνου καὶ Σύρας,
Χριστόδουλος Γ. Ἀποστόλης.)

Ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

Τῇ 3 ἰουλίου 1825.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς Ν. Ὑδρας.

Ἐσφαλμένη εἶναι ἡ πληροφορία τῆς συλλήψεως τοῦ ψαριανοῦ καϊκίου, διότι καΐκιον ψαριανὸν ἀπὸ τούρκους οὔτε ἐμπορικὸν οὔτε καταδρομικὸν συνελήφθη καθ' ὅλον τὸν ἀγῶνα.

Διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς Σάμου διέταξεν ἡ Διοίκησις τὰ εὑρισκόμενα εἰς Μύκωνον μύστικα ψαριανὰ, ν' ἀπέλθωσιν εἰς Σάμον καὶ νὰ δώσωσι βοήθειαν, καὶ ἐξέπλευσαν ἐκ τῆς Μυκώνου ἀπὸ τῆς 6 μέχρι τῆς 10 ἰουλίου διάφοροι πλοίαρχοι μὲ τὰ μύστικά των (α) καὶ ἀπῆλθον ἐκεῖ. Πληροφορηθέντες δὲ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς Σάμου, ὅτι ἐξέλιπεν ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ μένωσιν αὐτόθι, ἀνεχώρησαν διὰ Σκόπελον, ἥτις ἐπαπειλεῖτο, ὡς εἶχον μάθει παρ' αὐτῶν τῶν Σαμίων, ὑπὸ τοῦ Ὁμὲρ-πασᾶ.

(α) Ὁ Δημήτριος Ν. Βρυῦλος, Ἰωάννης Τσῆρος, Νικόλαος Γ. Διαμάντου, Δημήτριος Καβήλιας, Ἰωάννης Α. Κυπαρίσσης, Σταμάτης Μαρῖνος, Ἀνδρέας Ἀρβανίτης, Κωνσταντὴς Α. Σαρῆς, Νικόλαος Μαυρομμάτης, Ἀλεξανδρὴς Τσεσιμελὴς, Γεώργιος Ἀγαπούσης, Ἀνδρέας Μοναρχίδης, Μανώλης Μικέλλος, Ἰωάννης Δ. Φιλήνης, Ἰωάννης Μαυρομμάτης, Δημήτριος Γ. Ταβερνάρης, Γεώργιος Γ. Κεφάλα, Δημήτριος Μοναρχίδης, Γεώργιος Κωνσταντάρας καὶ Δημήτριος Καλημέρης.

Οἱ Πρόκριτοι Ὕδρας ἔπεμψαν καὶ τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν, προτρέποντες αὐτοὺς νὰ ἐκπλεύσωσι τάχιον.

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Σᾶς εἰδοποιοῦμεν ὅτι, ὁ ἀντιναύαρχός μας μὲ ἄλλα πλοῖά μας, ἐξ ἀποφάσεως· τὴν ἐρχομένην δευτέραν, ἐβγαίνουν εἰς τὰ πανιὰ, ὄντες εἰσακουσμένοι καὶ μὲ τοὺς συναδέλφους σπετσιώτας, ὅπου καὶ αὐτοὶ παρομοίως κατὰ πάντα ἕτοιμοι συνεκπλέουν· λοιπὸν ἀνάγκη πᾶσα καὶ ἡ εὐγένειά σας, ὅπου ὅσα τῶν πλοίων σας, τόσον αὐτοῦ ὡσὰν καὶ ὅπου εὑρίσκονται πλοῖά σας, καθὼς καὶ τὸ πυρπολικὸν νὰ παρευρεθῶσι τὴν δευτέραν τὸ πρωῒ εἰς τὸ μπουγάζι μας, διὰ νὰ συνεκπλεύσωσιν, ὡσὰν ὅπου ἀδελφο γνωρίζετε τὴν μεγίστην ἀνάγκην, διὰ νὰ προφθάσωμεν τὸ Μισολόγγιον. Ἐρρωσθε.

Τῇ ά. Ἰουλίου 1825, ἐν Ὕδρα.

(Τ. Σ) Οἱ πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὕδρας.

Ἰδοὺ καὶ ἑτέρα.

Εὐγενεστάτη ἐπιτροπὴ τῶν Ψαριανῶν.

Ἀπὸ ἓν γράμμα τοῦ ὑμετέρου ναυάρχου, μανθάνομεν, ὅτι διὰ τὸν ἐπισυμβάντα αἰφνίδιον θάνατον τοῦ μακαρίτου καπετὰν Νικολῆ Καρακωσταντῆ, ἀργοποροῦν τὰ πλοῖά σας καὶ μετὰ μίαν ἑβδομάδα ἐμποροῦν νὰ ἐκπλεύσουν· ὅθεν ἀδελφοὶ, γνωρίζετε τὴν μεγίστην ἀνάγκην τοῦ Μισολογγίου, καὶ προσπαθήσετε ὅσα πλοῖά σας εἶναι ἕτοιμα νὰ ἐκπλεύσουν, καὶ μὲ τὸ πυρπολικόν σας καὶ νὰ ἑνωθοῦν μὲ τὰ σήμερον ἐκπλεύσαντα ἐδικά μας καὶ σπετσιώτικα, ἂν δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐκπλεύσουν τὸ πυρπολικόν σας ὅμως καὶ μὲ ἓν πολεμικὸν συνωδευμένον νὰ ὑπάγουν νὰ ἑνωθοῦν. Ὑγεικίνετε.

Τῇ 7 Ἰουλίου 1825, ἐν Ὕδρα.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὕδρας.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀπέστειλε κατὰ τὰς ἀνωτέρω προσκλήσεις τὰ πλοῖα τοῦ ναυάρχου Νικολάου Ἀποστόλη, Γεωργίου Ἀποστόλη, Ἀνδρέου Γιαννίτση, Νικολάου Καρακωνσταντῆ, Γεωργίου Χ. Μικὲ καὶ τὸ πυρπολικὸν μὲ τὸν Νικόδημον, διὰ νὰ ἑνωθοῦν μετὰ τῶν συναδέλφων των.

Πληροφορηθεῖσα ἡ Διοίκησις, ὅτι αἱ νῆσοι τῶν Βορείων Σποράδων, ἐπαπειλοῦνται ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, ἀπέστειλε τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Περ. γ'. ἀριθ. 9,506.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἀπὸ γράμματα τοῦ ἐπάρχου, καὶ τῶν προκρίτων τῶν νήσων Σκοπέλου καὶ Σκιάθου, μανθάνει ἡ Διοίκησις, ὅτι τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα ἐκκοπέντα ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸν στόλον, ἐπῆγαν εἰς Εὔριπον, ἀπ' ἐκεῖ ἐμβάζουν στρατεύματα, καὶ ἦσαν ἕτοιμα νὰ ὁρμήσουν εἰς τὰς ἀνωτέρω νήσους· διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἑτοιμάζονται συγχρόνως καὶ ἄλλα μικρὰ πλοιάρια ἀπὸ Βῶλον· ἐπειδὴ λοιπὸν αὐτὸ τὸ μέρος ἐκτίθεται εἰς κίνδυνον, καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ προφθασθῇ μὲ μίαν ἀνάλογον ναυτικὴν δύναμιν, διορίζεσθε ἅμα λάβετε τὴν παροῦσαν, νὰ στείλετε δύο ἀπὸ τὰ καλὰ πολεμικὰ πλοῖά σας, νὰ τὰ ξεκινήσετε δὲ ἀμέσως εἰς βοήθειαν αὐτοῦ, ὅπου φθάσαντα θέλουν συμπαραλάβει καὶ τὰ ἐκεῖ εὑρισκόμενα ἔνοπλα ἐντόπια πλοιάρια, καὶ θέλουν προσπαθήσει ν' ἀντικρούσουν τὴν ὁρμὴν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ματαιώσουν τὰ σχέδιά του· προσπαθήσατε μὲ δραστηριότητα νὰ σταλῶσι ὅσον τάχιστα τὰ πλοῖα ταῦτα, διὰ νὰ μὴ προλάβουν οἱ ἐχθροὶ καὶ κατορθώσουν τὸν σκοπόν τους, ἐπειδὴ αἱ νῆσοι αὗται κινδυνεύουσι ἂν δὲν προφθάσουν τὰ πλοῖα· δύο καλὰ πλοῖα εἶναι ἀρκετὰ, ἐπειδὴ οὕτω γράφουν ἀπὸ Σκόπελον.

Τῇ 9 Ἰουλίου 1825 ἐν Ναυπλίῳ.

(Τ. Σ.) Ὁ ἀντιπρόεδρος, Ἀναγν. Σπηλιωτάκης.
Κ. Μαυρομιχάλης, — Ἰωάννης Κωλέττης.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ γεν. Γραμματέως,

Γ. Πραΐδης.

Υ. Γ. Ἐπειδὴ ὁ ἐκλαμπρότατος ἀντιπρόεδρος πάσχει ἀπὸ ῥευματισμὸν, κατὰ τὴν δεξιὰν χεῖρα, δὲν ἐδυνήθη νὰ ὑπογράψῃ.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ γεν. Γραμματέως,

Γ. Πραΐδης.

Λαβοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν τὴν ἀνωτέρω διαταγὴν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἀμέσως ἀπέστειλε τρία πλοῖα διὰ τὰς βορείους σποράδας, τοῦ Νικολάου Χ. Ἀλεξανδρῆ, Ἀνδρέου Δομεστίνη καὶ Νικολάου Ἀργύρη, καὶ ἔγραψεν εἰς τὴν Διοίκησιν τὴν 11 ἰουλίου 1825 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 51, ἥτις ἀπήντησε διὰ τῆς ἀκολούθου διαταγῆς.

Περ. γ'. ἀριθ. 9688.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Μὲ εὐχαρίστησίν της εἶδεν ἡ Διοίκησις εἰς τὴν ἀπὸ 11 τοῦ παρόντος ἀναφοράν σας, τὴν προθυμίαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐξεκινήσετε τὰ τρία πολεμικὰ πλοῖα, καὶ ἐπαινεῖ τὴν πρόνοιαν ὁποῦ ἐλάβετε διὰ νὰ στείλετε ἓν περισσότερον τῆς διαταγῆς, διότι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον, ἠμπορεῖ νὰ λείψῃ ἐντελῶς κάθε ὑποψία ἀπὸ μέρους τῶν ἐχθρῶν, προσπαθήσετε δὲ καὶ εἰς τὸ ἑξῆς νὰ ἦτθε προσεκτικοὶ εἰς ὅλα τὰ κινήματα αὐτῶν, διὰ ν' ἀποφύγωμεν κάθε ἐνδεχόμενον ἀπευκταῖον.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 16 ἰουλίου 1825.

(Τ. Σ.) *Ὁ ἀντιπρόεδρος* Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης,

Κωνσταντῖνος Μαυρομιχάλης,—*Ἰωάννης Κωλέττης*.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ γεν. Γραμματέως,

Γ. Πραΐδης.

Ἔχουσα ἀνάγκην ἡ Διοίκησις ἀπὸ θαλάσσιον δύναμιν διὰ ν' ἀσφαλίσῃ τοὺς Μύλους, διέταξε τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν νὰ φροντίσῃ περὶ μυστίκων ψαριανῶν.

Περ. γ'. ἀριθ. 9311.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ἐπειδὴ καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν Μύλων καὶ δι' ἄλλα ἐνδεχόμενα, ἀναγκαιοῦσι νὰ παρευρίσκωνται ἐνταῦθα τρία μύστικα

καλὰ, διατάττεται τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, νὰ μετακαλέσῃ ὅθεν γινώσκει τρία μύστικα ψαριανὰ, διὰ νὰ συντελέσῃ εἰς τὸν σκοπὸν καὶ πρόνοιαν τῆς Διοικήσεως, τὰ ὁποῖα ἐλθόντα νὰ τὰ συμφωνήσῃ μηνιαίως κατὰ τὸ συμφέρον.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 2 ἰουλίου 1825

(Τ. Σ.) Ὁ ἀντιπρόεδρος, Γκίκας Μπότασης,
Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης.—Ἰωάννης Κωλέττης.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ γεν. Γραμματέως,
Γ. Πραΐδης.

Τὸ δὲ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3413 τὴν 3 ἰουλίου 1825 διαταγῆς του, διατάττει τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ πέμψῃ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν Μύλων δύο μύστικα· ὁ Ἰωάννης Μανωλίδης, ψαριανὸς, εὑρεθεὶς εἰς Ναύπλιον μὲ τὸ μύστικόν του ἐσυμφώνησε μετὰ τοῦ ὑπουργείου νὰ φυλάττῃ καὶ αὐτὸς τοὺς Μύλους, εἰς δὲ τὴν γενομένην μάχην εἰς Μύλους, μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Ἀράβων, ὠφέλησε πολὺ τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα.

Ὁ παραστάτης τῶν ψαριανῶν Ν. Βελισσάριος ἔγραψε πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὰ ἑξῆς τὴν 1 ἰουλίου 1825.

«Σήμερον ἔφθασεν ἀναφορὰ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ παρὰ »τοῦ Πετρόμπεη τῆς γυναικὸς, καὶ τοῦ στρατηγοῦ Για»τράκου, ἡ μὲν διὰ τὸν υἱόν της, ὁ δὲ διὰ τὸν ἀδελφόν »του, τοὺς ὁποίους παρασπόνδως κατακρατεῖ αἰχμαλώ»τους ὁ Ἰμπραὴμ-πασᾶς, ἀπὸ τὰς συνθήκας Νεοκάστρου »πίπτοντες εἰς τὸ ἔλεος τῆς Διοικήσεως, ὅπως συγκα»τανεύσῃ καὶ γίνῃ ἀλλαγὴ αὐτῶν μετὰ τῶν αἰχμαλώ»των πασάδων, αὕτη ἡ αἴτησις ὅμως ἀφοῦ ἐφιλονική»θη ἀρκετὴν ὥραν, ἀπεφασίσθη νὰ σταλῇ εἴδησις εἰς ὅ»λους τοὺς ὁπλαρχηγοὺς τῆς Πελοποννήσου, καθ' οὗ »καὶ εἰς τὰς μαχιμωτάτας δύο νήσους Ὕδραν καὶ Σπέ-

»τσας, καὶ ἂν τὰ ὅρματα ταῦτα ἤθελον ἀποφασίσει τὴν »ἀλλαγὴν τούτων, τότε θέλουν ζητήσει ὅλους τοὺς »αἰχμαλωτισμένους γενικῶς ἕλληνας, καὶ νὰ δώσωμεν »καὶ ἡμεῖς ὅλους τοὺς ἐν αἰχμαλωσίᾳ εὑρισκομένους »εἰς Πελοπόννησον τούρκους, ὁμοῦ καὶ τοὺς πασάδες· »εἰδοποιεῖσθε οὖν καὶ ἡ εὐγενεία σας, ἅμα λάβετε τὴν »παροῦσαν καὶ κάμετε καταγραφὴν (ἐὰν ἀγαπᾶτε) τό- »σον δι' ἐκείνους οἵτινες εὑρίσκονται εἰς τὸ μπάνιον, ὡς »πληροφορούμεθα, καθὼς καὶ διὰ μερικὰ γυναικόπαιδα »ὅσα σᾶς εἶναι γνωστὰ εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς τουρ- »κίας, συντροφευμένη μὲ μίαν σας ἀναφοράν, παρασταί- »νοντες ὅτι καὶ αὐτὰ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος τῆς ἐλευ- »θερίας ἠχμαλωτίσθησαν παρὰ τῶν τυράννων, τὴν ὁ- »ποίαν θέλετε μᾶς διευθύνει ὅσον τάχιστα. . . . .»

Κατὰ τὸ ἔγγραφον τοῦ παραστάτου, ἔκαμε κατάλο- γον ἡ ἐπιτροπὴ τῶν διαμενόντων αἰχμαλώτων εἰς τὴν φυλακὴν (Μπάνιο) τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ μερι- κῶν γυναικοπαίδων διαμενόντων εἰς παραλίους πόλεις τῆς τουρκίας, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν μὲ τὴν ἀναφοράν της· ἀλλ' οὐδεμία πρόνοια διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν αἰχμαλώτων ἐλήφθη.

Ὁ αὐτὸς παραστάτης Νικόλαος Βελισσάριος, τὴν 7 ἰουλίου 1825, γράφει καὶ αὖθις πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὰ ἑξῆς·

« Κύριοι, χρέος μου ἀπαραίτητον νομίζω τὸ νὰ σᾶς »εἰδεάσω τὰ διατρέχοντα σήμερον ἐν Πελοποννήσῳ, »ἀνάγκη ὅμως νὰ κρατῶνται τὰ αὐτὰ μὲ μεγάλην μυ- »στικότητα, καὶ οὔτε ἀποκρίσεως ἀνάγκη διὰ τὴν ἔλ- »λειψιν γραμματέως πατριώτου· ὅθεν κύριοι, σᾶς λέγω, »ὅτι χθὲς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ μυστικῆς συνελεύσεως »γενομένης, περὶ τοῦ τὶ ποιητέον, βλέποντες καθημε- »ρινῶς ἐλαττουμένας τὰς δυνάμεις μας, ἀπεφασίσθη νὰ

»προστρέξωμεν εἰς μίαν δύναμιν, εἰς τὴν πλέον προχει-
»ροτέραν, ἀφοῦ ἀρκετὰ ἐφιλονικήθη, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ
»ἐκ πλαγίου βοήθειαν, πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἀνεξαρτη-
»σίας μας, ὅθεν καὶ κοινῶς ἀπεφασίσθη, ὅτι νὰ τὴν ζη-
»τήσωμεν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν ἔχοντες τὰς Ἰωνικὰς νή-
»σους πλησίον μας, ὅπου πάραυτα θέλει μᾶς προφθάσει
»καὶ ὅπου βλέπομεν περισσότερα δείγματα φιλανθρω-
»πίας ἀπὸ αὐτοὺς, παρὰ ἀπὸ κάθε ἄλλην εὐρωπαϊκὴν
»αὐλὴν εἰς τὰς σημερινάς μας περιστάσεις· ὅθεν ταύ-
»την τὴν βοήθειαν κρίνοντες εὔλογον νὰ τὴν ζητήσω-
»μεν παρ' αὐτῶν, διὰ τὸ πρόχειρον καὶ ὠφελιμώτερον,
»ἐμείναμεν σύμφωνοι, νὰ περιμένωμεν τὸν ἐρχομὸν τοῦ
»Χαμιλτὼν, ὅστις ὥρᾳ τῇ ὥρᾳ περιμένεται, διὰ νὰ πάρω-
»μεν τὴν γνώμην του καὶ τὴν συμβουλήν του, ὡς καὶ
»ἄλλοτε, καὶ πάραυτα νὰ στείλωμεν ἀνθρώπους πλη-
»ρεξουσίους εἰς τοὺς Κορφοὺς πρὸς τὸν γενικὸν ἁρμο-
»στὴν κύριον Ἄδαμ, ζητοῦντες βοήθειαν καὶ ὑπεράσπι-
»σιν καὶ νὰ τρέξωσιν καὶ ὅσον τάχος πρὸς τὴν Ἀγ-
»γλίαν, διὰ νὰ ζητήσωμεν παρ' αὐτῶν τὸν προμελετού-
»μενον βασιλέα.»

Κατὰ τὴν πληρεξουσιότητα, ἣν ἔδωκαν οἱ Ἕλληνες εἰς τοὺς παραστάτας των, ἐνηργήθη τὸ ἔγγραφον καὶ οἱ Ἕλληνες τὸ ὑπέγραφον· ἡ μοῖρα τῶν ψαριανῶν ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ἀπὸ Αἴγιναν, ἠγκυροβόλησεν εἰς Περιβόλαν, ἀναμένουσα τὴν προπαρασκευὴν τῶν πλοίων τῶν συναδέλφων της, ἵνα ἐκπλεύσωσιν εἰς Μισολόγγι· εἰδοποιηθεὶς δὲ ὁ ναύαρχός των ἀπὸ τοὺς προκρίτους Ὕδρας, ὅτι τὸ ἔγγραφον τῆς ὑπερασπίσεως εὑρίσκετο εἰς Σπέτσας, ἀπῆλθεν ἐκεῖ καὶ τὸ ὑπέγραψεν μόνος, χωρὶς συνάμα νὰ εἰδοποιήσῃ καὶ τοὺς πλοιάρχους τῆς μοίρας του, ἵνα ὑπογράψωσιν αὐτό.

Ὁ ἔπαρχος Σκοπέλου, βλέπων ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ

διαμείνωσι τὰ ἀποσταλέντα ἐκεῖ τρία ψαριανὰ πλοῖα, ἀνέφερεν εἰς τὴν Διοίκησιν, λέγων ὅτι ἡ παρουσία τῶν τριῶν ψαριανῶν πλοίων εἶναι ἀναγκαία, καὶ πρέπει νὰ μένουν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Βώλου, διότι ὁ Ὀμὲρ-πασᾶς ἑτοιμάζει ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Σκοπέλου. Ἡ δὲ Διοίκησις διὰ τῆς ἀπὸ 31 ἰουλίου 1825 διαταγῆς της, ἐγκρίνει νὰ μένωσι τὰ πλοῖα ἐκεῖ δι' ἀσφάλειαν· τὸ δὲ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἀπηύθηνε τὴν ἐξῆς διαταγὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Περ. γ'. ἀριθ. 4074.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν,

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν,

Ἡ Σ. Διοίκησις μὲ διαταγὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 10,253, διέταξε τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο εἰς τὸ νὰ γράψῃ πρὸς τὴν εὐγένειάν σας, διὰ νὰ μὴν ἀναχωρήσουν τὰ τρία διορισθέντα πλοῖα ψαριανὰ, εἰς ἀποκλεισμὸν τοῦ Βώλου καὶ φύλαξιν τῶν ἐκεῖσε νήσων Σκοπέλου καὶ Σκιάθου, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐχθρὸς ἐπαπειλεῖ νὰ κάμῃ ἔφοδον εἰς Σκόπελον, καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη μεγίστη.

Διὰ τοῦτο νὰ τὰ διατάξετε νὰ μὴν ἀναχωρήσουν, ἀλλὰ κατὰ τὰς διαταγὰς τὰς ὁποίας ἔδωκεν ἡ Διοίκησις, νὰ διαμένουν ὅσον καιρὸν ἔχει χρείαν ὁ τόπος ἐκεῖνος . . . . . .

Εἰδοποιεῖσθε, ὅτι ὁ ἑλληνικὸς στόλος εἰς Μισολόγγιον ἔκαμε λαμπρὰν νίκην, διεσκόρπισε τὸν ἐχθρικὸν στόλον, ἔκαυσε δύο, καὶ ἐπῆρε δέκα τζουλούπαις, καὶ ἔφυγεν ὁ ἐχθρὸς διὰ Σούδαν, καὶ ἠλευθερώθη τὸ Μισολόγγιον ἀπὸ τὸν τῆς θαλάσσης ἀποκλεισμόν.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν ά. αὐγούστου 1825.

Φ. Βούλγαρης,—Ἀνδρέας Ἀργύρης.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Γ. Κῶπας.

Φθάσαντα δὲ καὶ τὰ ψαριανὰ μύστικα εἰς Σκόπελον, ἀλλὰ μὴ ὑπαρχούσης ἀνάγκης τῆς διαμονῆς των, ἀνεχώρησαν.

Ὁ Δημήτριος Καβήλιας, ἀπεσταλμένος εἰς Ὕδραν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν διὰ κοινὰς ὑποθέσεις, τὴν 11 ἰουλίου τοῦ 1825, ἀναγγέλλει εἰς αὐτὴν ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος Χ. Ἀγγελῆ, ψαριανός, ἔδωκε τὸ πλοῖόν του διὰ πυρπολικὸν εἰς τοὺς ὑδραίους, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἐμμανουὴλ ἦλθεν ἐνταῦθα, καὶ ἀφοῦ παρέλαβε τὰ χρήματα, ἀνεχώρησεν εἰς Σπέτσας μὲ ὑδραῖον τινὰ, ἵνα παραδώσῃ αὐτὰ καὶ λάβῃ τὸ πλοῖον· νομίζω δὲ, ὅτι καὶ ὁ Κανάρης θέλει συνοδεύσει αὐτὸν ἵνα παραλάβουν τὸ πλοῖον καὶ ὅστις ἀκολούθως θέλει ὑπάγει εἰς ἐκστρατείαν τινα μυστικὴν, ἀλλὰ τὸ μέρος ἀγνοῶ.

Τῳόντι τὸ πλοῖον τοῦτο, ἀγορασθὲν ἀπὸ τὸ κοινὸν τῆς Ὕδρας, παρεδόθη εἰς τὸν Κανάρην, ὅστις ἀπεστάλη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν μυστικὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἀλεξανδρείας, μετὰ τῶν ἄλλων ὑδραίων, Ἐμμανουὴλ Τουμπάζη καὶ Ἀντωνίου Γ. Κριεζῆ, πλοιάρχων τῶν πολεμικῶν πλοίων, καὶ τῶν πυρπολιστῶν Ἐμμανουὴλ Μπούτη καὶ Ἀντωνίου Θ. Βώκου.

Ὁ δὲ Δημήτριος Χ. Ἰωάννου Κοτζιᾶ, ναυπηγήσας εἰς Αἴγιναν πλοῖον πολεμικὸν, καὶ θέλουσα ἡ ἐπιτροπὴ ἵνα καταταχθῇ καὶ τοῦτο εἰς τὴν τάξιν τῶν πολεμικῶν, ἐζήτησε δι' ἀναφορᾶς της ἀπὸ τὴν Διοίκησιν, τὴν ἔγκρισιν ταύτην. Ἡ Διοίκησις λοιπὸν, ἐγκρίνασα τὴν πρότασιν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, διέταξε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1069 διαταγῆς της, τὴν 10 αὐγούστου 1825 τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, ἵνα διατάξῃ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ὅπως συγκαταλέξῃ τὸ ῥηθὲν πλοῖον εἰς τὴν μοῖράν της. Τὸ ὑπουργεῖον λοιπὸν τῶν ναυτικῶν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4367 διαταγῆς του, διέταξε τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἥτις πάραυτα κατατάξασα αὐτὸ, τὸ ἐξαπέστειλεν εἰς τὸν στόλον. Ἡ δὲ μοῖρα τῶν ψαριανῶν, ἥτις πρότερον συνίστατο ἐξ ἐννέα πολεμικῶν πλοίων,

συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ Νικοδήδου, ἐσχηματίσθη ἤδη ὑπὸ δέκα πλοίων.

Ἡ Διοίκησις βλέπουσα, ὅτι τὸ φρούριον τῆς Κορίνθου ἔχει ἀνάγκην πυροβολιστῶν, διὰ τῆς κατωτέρω πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν διαταγῆς της, διέταξε τὴν ἀποστολὴν τοιούτων.

Περ. γ'. ἀριθ. 9626.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν, εἰς Αἴγιναν.

Διατάττεται ἡ ἐπιτροπὴ ν' ἀποστείλῃ εἰς τὸ φρούριον τῆς Ἀκροκορίνθου, τριάντα κανονιέρους, ψαριανοὺς, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ φρουράρχου, περὶ δὲ τοῦ συμφωνησομένου μισθοῦ αὐτῶν νὰ ἰδεάσῃ τὸ ὑπουργεῖον τοῦ πολέμου διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἀνήκουσα φροντίς.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 14 Ἰουλίου 1825.

(Τ. Σ.) *Ὁ ἀντιπρόεδρος*, Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης, *Κωνσταντῖνος Μαυρομιχάλης*,—*Ἰωάννης Κωλέττης*.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς.

Α. Μαυροκορδάτος.

Κατὰ τὴν διαταγὴν ἡτοίμασε τοὺς πυροβολιστὰς, ἀλλ' ἀκολούθως πληροφορηθεῖσα, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη τούτων εἰς τὸ φρούριον τῆς Κορίνθου, δὲν τοὺς ἔπεμψε.

Θεωροῦσα δὲ ἡ Διοίκησις, ὅτι τὰ εἰς Βῶλον εὑρισκόμενα τρία πολεμικὰ ψαριανὰ πλοῖα, ἐπειδὴ ὁ κίνδυνος παρῆλθεν, εἰσὶ περιττὰ μένοντα ἐκεῖ, διέταξε τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5179 ἐγγράφου αὐτῆς, ἵνα διατάξῃ καὶ ἑνωθῶσι τὰ πλοῖα ταῦτα μὲ τὸν στόλον.

Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν τῶν ψαριανῶν, κατὰ συνέπειαν τῆς διαταγῆς ταύτης, διέταξε τὰ πλοῖα καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸν στόλον.

Ὁ δὲ ναύαρχος τῶν ψαριανῶν, τὴν 13 αὐγούστου τοῦ 1825, γράφει ἀπὸ Βάτικα πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυ-

τικῶν, ὅτι ὁ Τοπάλης, φθάσας μέχρι τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, ἀντέστρεψε τὸν ῥόμβον του πρὸς τὸ πέλαγος καὶ διευθύνθη κατὰ τῆς Χειμάρας, ὅπου καὶ περιπλέει, δηλ. μεταξὺ Παλέρμου καὶ Κάβο Σαζίνου· προβλέποντες δὲ, ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτοῦ εἶναι νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ αὖθις εἰς Μισολόγγιον, ἀπεφασίσαμεν καὶ ἀναχωροῦμεν αὔριον πρὸς ζήτησιν καὶ καταδίωξίν του.

Ἀπῆλθεν δὲ ἐκεῖ ὁ στόλος, ἀλλὰ μὴ εὑρὼν τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἐπέστρεψεν εἰς Βατικα· ὁ αὐτὸς δὲ ναύαρχος γράφει ἀπο Βάτικα καὶ αὖθις πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, τὴν 27 τοῦ ἰδιου αὐγούστου τοῦ 1825, ὅτι μὲ τὴν ὑδραϊκὴν μοῖραν ἀπήλθομεν εἰς Αὐλῶνα, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἄνεμοι ἦσαν ἐναντίοι ἐπεστρέψαμεν ἐνταῦθα· περὶ δὲ τοῦ βυζαντινοῦ στόλου ποῦ ἀκριβῶς εὑρίσκεται δὲν ἠδυνήθημεν νὰ μάθωμεν.

Ἡ Διοίκησις μαθοῦσα τὴν σύστασιν τοῦ κουμισαριάτου εἰς Μύκωνον, ἔγραψε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 4735.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν,

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Μὲ ἀπορίαν του μανθάνει τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, ὅτι εἰς Μύκωνον ἐσυστήθη ἐπιτροπὴ τετραμελὴς τῶν ψαριανῶν, ἀπὸ τοὺς Δημήτριον Παπαμικὲ, Θεοδωρῆ Μαθιὸν, Μιχαὴλ Γ. Σαρῆ καὶ Ἰωάννην Δ Βρατσάνον, πόθεν τοῦτο γέγονεν καὶ πῶς, ἀγνοεῖται; καὶ ἐπειδὴ ἡ σεβαστὴ Διοίκησις δὲν γνωρίζει οὔτε δέχεται ἄλλην ἐπιτροπὴν ψαριανῶν, εἰμὴ τὴν εὑρισκομένην εἰς Αἴγιναν, διὰ τοῦτο τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν δὲν θέλει γνωρίσει ἄλλην ἐπιτροπὴν παρὰ τὴν εὑρισκομένην εἰς Αἴγιναν· προσκαλεῖσθε, λοιπὸν διὰ νὰ ἐξεδιορίσετε τὴν συστηθεῖσαν τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς, διὰ νὰ διαταχθῇ ὥστε, εἰς τὸ ἑξῆς νὰ παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ λέγεται ἐπιτροπὴ,

διότι μία καὶ μόνη ἐπιτροπὴ εἶναι καὶ γνωρίζεται, ἡ τῆς Αἰγίνης.

Ἐὰν διὰ τοὺς εὑρισκομένους εἰς Μύκωνον ψαριανοὺς, ἐδιορίζετε μυστικοὺς διὰ νὰ ἐπαγρυπνοῦν καὶ μανθάνουν ποῖοι κάμνουν τὰς καταχρήσεις διὰ νὰ συλλαμβάνωνται καὶ παιδεύωνται, τοὺς τοιούτους πρέπει νὰ τοὺς ὀνομάσετε ἐπιθεωρητὰς, οἱ ὁποῖοι νὰ μὴν ἔχουν ἄλλην ἐξουσίαν εἰμὴ μόνον νὰ ἐξετάζουν καὶ ἀνακαλύπτουν τὰς καταχρήσεις, καὶ νὰ σᾶς τὰς κάνουν γνωστὰς μ' ὅλην τὴν ἐξακρίβωσιν, τὰς ὁποίας ἅμα τὰς λάβετε, ν' ἀναφέρετε εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο διὰ ὁδηγίαν του.

Εἰδοποιεῖσθε ὅτι, ὁποιονδήποτε κίνημα τοιαύτης ὑποθέσεως ἀποφασίσετε νὰ κάμετε, πρέπει πρῶτον ν' ἀναφέρετε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν τὴν γνώμην σας καὶ ἐγκριθῇ νὰ ἐνεργήσετε, διὰ νὰ μὴ παρανομῆτε, καὶ νὰ ἐμπορῇ καὶ ἡ Διοίκησις νὰ δίδῃ τὰς ἀνηκούσας διαταγάς.

Ἐπειδὴ καὶ εἰς τὰς προεκτεθείσας διαταγὰς τοῦ ὑπουργείου τούτου πρὸς τοὺς καταδρομεῖς, τὸ ἕκτον κεφάλαιον λέγει, ὅτι αἱ μικραὶ λεῖαι νὰ φέρωνται εἰς τὴν ἐν Αἰγίνῃ ἐπιτροπὴν, ἀλλὰ κατὰ τὴν μετὰ ταῦτα δοθεῖσαν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως ὑπ' ἀριθ. 10442, ἐκ τῆς ὁποίας σᾶς περιεκλείσθη ἀντίγραφον μὲ εἰδοποίησιν τοῦ ὑπουργείου τούτου, ὑπ' ἀριθ. 4276, διὰ τοῦτο χρεωστεῖτε νὰ εἰδοποιήσετε εἰς τὸ ἐξῆς ὅλους τοὺς πλοιάρχους τῶν μυστίκων, νὰ μὴ τολμήσουν νὰ μετακομίσουν λείαν ὁποιανδήποτε εἰς ἄλλο μέρος, εἰμὴ μόνον εἰς τὴν Διοίκησιν, ἀλλέως δὲν θέλει λογίζεται λεία ἔξω, καὶ καθ' αὐτὸ ἐχθρική, ὁμοίως καὶ τὰ πολεμικὰ πλοῖα, διότι οὕτως ἀπεφάσισεν ἡ Σ. Διοίκησις, καὶ οὕτως πρέπει νὰ ἐνεργῆται.

Ὅθεν καὶ οἱ παρ' ὑμῶν ἐν Μυκώνῳ διορισθέντες, δὲν ἔχουν ἄλλο χρέος πρὸς τὰ μύστικα, εἰμὴ τὸ νὰ ἐπαγρυπνοῦν διὰ ν' ἀνακαλύπτωσι τοὺς κάμνοντας τὰς καταχρήσεις διὰ νὰ παιδεύωνται, καὶ τοὺς καλῶς φερομένους διὰ νὰ τιμῶνται.

Ἐπιτροπὰς καὶ ἄλλα παρόμοια ἡ Διοίκησις δὲν δέχεται, οὔτε τὸ ὑπουργεῖον θέλει νὰ τὰς γνωρίζῃ εἰμὴ μόνον τὴν ἐν Αἰγίνῃ καὶ ὅσα αὐτὴ ἀναφέρει ταῦτα καὶ θέλει ἐνεργοῦνται.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 10 αὐγούστου 1825.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς, Γ. Κ ῶ π α ς.

Κατὰ τὴν διαταγὴν ταύτην τοῦ Ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν, ἡ ἐν Αἰγίνῃ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, διέταξε τοὺς ἐν Μυκώνῳ κομισαρίους καὶ ἔπαυσαν τῶν χρεῶν των.

Ὁ Κανάρης ἐπιστρέψας ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἀλεξανδρείας, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ διαμένῃ εἰς τὴν ὑδραϊκὴν μοῖραν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ναυάρχου Μιαούλη, ἀνεχώρησεν ἐξ Ὕδρας καὶ ἀπῆλθεν εἰς Αἴγιναν, καὶ οὕτω ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τοὺς ὑδραίους, προσκολληθεὶς μὲ τοὺς συμπολίτας του εἰς Αἴγιναν. Ὁ Κανάρης μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν εἰς Ναύπλιον, καὶ τὴν 6 σεπτεμβρίου τοῦ 1825 ὑποβάλλει ἀναφορὰν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, προσφέρων ἑαυτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἵνα διορισθῇ ὅπου ἤθελε θεωρηθῇ ἀναγκαῖος.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5012 ἀναφορᾶς του, ὑποβάλει τὴν ἀναφορὰν τοῦ Κανάρη εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν, καὶ γνωμοδοτεῖ ἵνα τῷ δοθῇ πυρπολικόν· τὸ Ἐκτελεστικὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11946 διαταγῆς του, διατάσσει νὰ ἀγορασθῇ πλοῖον διὰ τὸν Κανάρην λέγον ὅτι «προτιμητέα εἶναι ἡ ἀγορὰ ψαριανοῦ πλοίου.» Τὸ δὲ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5161 ἐγγράφου τῆς 12 σεπτεμβρίου, διατάσσει τὸν Κανάρην νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν καὶ φροντίσῃ ἐκεῖ, ἵνα εὕρῃ ἓν κατάλληλον πλοῖον ἐκ τῶν ψαριανῶν, τοῦ ὁποίου τὸ ἀντίτιμον θέλει ζητήσει δι' ἀναφορᾶς του, εἰ δὲ ν' ἀπέλθῃ εἰς Σύρον ὅπου θέλει φροντίσει περὶ ἀγορᾶς πλοίου. Ὁ Κανάρης ἀπελθὼν εἰς Αἴγιναν, καὶ παρουσιασθεὶς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἀνήγγειλεν εἰς αὐτὴν τὴν περὶ ἀγορᾶς πυρπολικοῦ πλοίου διαταγὴν τῆς Διοικήσεως. Ἡ ἐπιτροπὴ δὲ θέλουσα νὰ συνδράμῃ τὸν Κανάρην, ἔγραψε τὴν 16 σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους πρὸς τὸν ναύαρχον Νικόλαον Ἀποστόλην ἵνα συμφωνήσῃ μὲ τὸν Γεώργιον Χ. Μικὲ καὶ δώσῃ τὸ

πλοῖον διὰ πυρπολικὸν εἰς τὸν Κανάρην· ὁ Χ. Μικὲς ὅμως ἀπεποιήθη τοῦ νὰ δώσῃ τὸ πλοῖόν του· ὁ δὲ Κανάρης ἀναχωρήσας ἐξ Αἰγίνης, ἀπῆλθεν εἰς Σύρον δι' ἀγορὰν τοιούτου πλοίου. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα προτιμητέα ἐκρίθη ἡ ἀγορὰ ψαριανοῦ πλοίου διὰ πυρπολικόν, ἥτις εἰς οὐδένα ἄλλον σκοπὸν ἀπέβλεπεν, εἰμὴ τὴν ἐλάττωσιν τῶν πλοίων καὶ ἐξασθένησιν τῶν ψαριανῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν διὰ τῆς ἑπομένης ἀναφορᾶς αὐτῆς, προτείνει ψαριανὸν πλοῖον διὰ πυρπολικόν.

Ἀριθ. 75.

Σεβαστὴ Διοίκησις.

Γνωρίζοντες τὴν κρίσιμον περίστασιν τῆς Πατρίδος, καὶ τὸ πολυάριθμον καὶ κολοσσαῖον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, τοῦ ὁποίου τὰ σχέδια ἐπαπειλοῦν τὴν κυριωτέραν βάσιν τῆς Πατρίδος, καὶ ἔχουσα ἡ μοῖρά μας ἔνδειαν πυρπολικῶν, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ δραστηριωτέρως τὰ χρέη της εἰς τοιαύτην περίστασιν, καὶ ἐπειδὴ ὁ πλοίαρχος Καψόκωλος μᾶς ὑπεσχέθη ὅτι μᾶς δίδει τὸ γολεττόβρικόν του διὰ πυρπολικόν. Παρακαλοῦμεν τὴν Σ Διοίκησιν νὰ τὸ ἀγοράσῃ, παζαρεύοντάςτο μετὰ τοῦ ἰδίου, ἀποστέλλουσα αὐτὸ ἐνταῦθα, ὅπως ταχέως ἑτοιμαζόμενον, εὑρεθῇ ἐν καιρῷ εἰς τὸν στόλον· εὐέλπιδες ὅτι, ἡ Σ. Διοίκησις θέλει ἐνεργήσει διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς αἰτήσεώς μας. Εὕμεθα μὲ σέβας βαθύτατον.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Ψαριανῶν.

Οὔτε τὸ πλοῖον τοῦτο ἐσυμφώνησεν ἡ Διοίκησις, διότι ἔμελλε νὰ δοθῇ εἰς τοὺς ψαριανούς.

Ἡ Διοίκησις, διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν νῆσον Σπετσῶν ἀπὸ τὰς θαλασσίους προσβολὰς τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 12694.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ἐπειδὴ ἡ νῆσος Σπετσῶν δυναμένη δυσκόλως νὰ φυλαχθῇ ἀπὸ μίαν ἐνδεχομένην ἐπιδρομὴν τῶν ἐχθρικῶν στόλων, χωρὶς τὴν

ναυτικὴν δύναμιν, ἐπειδὴ καὶ εἶναι ἀδύνατον να ὀχυρωθῇ μὲ τὴν ἀναγκαίαν στρατιωτικὴν φρουρὰν, ἐκτὸς τῶν δεκαὲξ μικρογωλεττῶν αἱ ὁποῖαι διετάχθησαν νὰ συμφωνηθοῦν διὰ νὰ προφυλάττωσιν ἐκεῖ, διατάττεται τὸ ὑπουργεῖον νὰ διορίσῃ ὡς πεντήκοντα ψαριανὰ καὶ ἄλλα μύστικα, διὰ νὰ ἔλθουν εἰς Σπέτσας, τὰ ὁποῖα συμφωνηθέντα παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν προκρίτων Σπετσῶν, νὰ μένουν παραπλέοντα τὰς Σπέτσας ἕως οὗ διασκεδασθῇ ἡ ὑποψία τοῦ κινδύνου, καὶ ν' ἀκολουθοῦν τὰς ὁδηγίας τῶν προκρίτων Σπετσῶν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 27 Σεπτεμβρίου 1825.

(Τ. Σ.) *Ὁ ἀντιπρόεδρος*, Γκίκας Μπότασης,

Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης,—*Κωνς. Μαυρομιχάλης.*

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Α. Μαυροκορδάτος.

Τὸ δὲ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἀπέστειλε τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Περ. γ'. ἀριθ. 5453.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν,

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Σ. Διοικήσεως, ὑπ' ἀριθ. 12694, ἐκ τῆς ὁποίας ἀντίγραφον περικλείεται, θέλει διωρίσετε νὰ ἔλθουν εἰς Σπέτσας πενῆντα μύστικα ψαριανὰ, ἢ καὶ περισσότερα ὅσα εἶναι μύστικα καὶ γολέττες, τὰ ὁποῖα νὰ συμφωνήσουν μετὰ τοῦ ὑπουργείου τούτου καὶ τῶν προκρίτων Σπετσῶν μὲ μηνιαῖον, διὰ νὰ μείνουν παραπλέοντα τὴν νῆσον Σπετσῶν, καὶ ἂς παραβλέψουν πάσας ἑτέρας ὑποθέσεις των, διότι θέλει πληρωθοῦν, καὶ ἐνταυτῷ κάμνουν καὶ δούλευσιν εἰς τὸ ἔθνος, καὶ ἡ ἰσταμένη ἀνάγκη εἶναι μεγάλη καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀργοποιήσουν· ὁ μισθός των θέλει ἄρχεται ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς των, τὴν δευτέραν διὰ τὰ ἐδῶ, ἔχοντες ἀποδεικτικὸν ἀπὸ τὸν ὁποῖον τόπον ἀνεχώρησαν, καὶ ναύτας πρέπει νὰ ἔχουν ἕκαστον ἀπὸ δεκαὲξ· τὰ αὐτὰ μύστικα πρέπει νὰ ὑπάγουν εἰς Σπέτσας, καὶ φθάσαντες ἐκεῖ, θέλει

ἔλθουν μὲ ἀποδεικτικὸν τῶν προκρίτων Σπετσῶν εἰς τὸ ναυτικὸν οἱ καραβοκυραῖοι νὰ συμφωνήσουν.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς, Γ. Κ ω π α ς.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαταγὴν τοῦ ὑπουργείου, ἔγραψε πρὸς τοὺς διευθυντὰς τῶν μυστίκων καὶ γολεττῶν ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς Σπέτσας, ἀποστείλασα συνάμα καὶ τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ἀριθ. 91.

Πρὸς τὸ ἔξοχον ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 5454 καὶ ἡμέρας 28 παύσαντος διαταγὴν τοῦ ἐξόχου αὐτοῦ ὑπουργείου, ἐλάβαμεν κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ὁποίας ἐγράψαμεν σήμερον πρὸς ἅπαντας τοὺς μισταχάρχας μας καὶ λοιποὺς, διαφόρων ξύλων πλοιάρχους, ἵνα διευθυνθῶσιν εἰς Σπέτσας, καὶ ἐκεῖθεν λαμβάνοντες ἐνδεικτικὸν ἐκ τῶν προκρίτων, νὰ παρρουσιασθῶσιν εἰς τὸ ἔξοχον ὑπουργεῖον αὐτὸ διὰ νὰ συμφωνήσωσιν. Εἴμεθα μὲ σέβας βαθύτατον.

Αἴγινα, τῇ ά. ὀκτωβρίου 1825.

(Τ. Σ.) Ἡ ἐ π ι τ ρ ο π ὴ τ ῶ ν Ψ α ρ ῶ ν.

Κατὰ συνέπειαν δὲ ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, ἀπέστειλε καὶ τὴν κατωτέρω ἀναφορὰν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, καὶ δύο ἀπεσταλμένους διὰ νὰ συμφωνήσωσι.

Ἀριθ. 93.

Πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Κατὰ συνέπειαν τῆς διαταγῆς τοῦ ἐξόχου τούτου ὑπουργείου αὐτοῦ, ὑπ' ἀριθ. 5453, οἱ εὑρεθέντες ἐνταῦθα μυστιχάρχαι καὶ γολεττάρχαι, ἀπεφάσισαν πρῶτον νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὸ νὰ συμφωνήσωσι, καὶ ἔπειτα νὰ διευθύνωσι τὰ πλοῖά τους εἰς Σπέτσας, μὲ τὸ νὰ μὴν ἀκολουθῶσιν οἱ ναῦται πρὶν τῆς συμφωνίας, δι' ὃ καὶ πέμπεται παρ' αὐτῶν ὁ Γεώργιος Δ. Βρατσάνος καὶ Νικολὴς Καλάρη διὰ νὰ συμφωνήσωσι δι' αὐτούς. Εἴμεθα μὲ σέβας βαθύτατον.

Αἴγινα, τῇ 2 ὀκτωβρίου 1825.

(Τ. Σ.) Ἡ ἐ π ι τ ρ ο π ὴ τ ῶ ν Ψ α ρ ι α ν ῶ ν.

Ἀναγνώστης Κοντὸς,—Κωνσταντὴς Χ. Κυριάκου.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5,460 διαταγῆς του, διατάττει τὸν ἔπαρχον Μυκώνου καὶ Σύρου, ἵνα ἀποστείλῃ πεντήκοντα μύστικα καὶ γολέττας εἰς τὴν νῆσον Σπέτσας πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῆς, κατὰ διαταγὴν τῆς Διοικήσεως.

Τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5461 καὶ 5463 διαταγῆς του, προσκαλεῖ τοὺς ψαριανοὺς πλοιάρχους γολεττῶν καὶ μυστίκων, τῶν διαμενόντων εἰς Μύκωνον καὶ Τῆνον, ν' ἀπέλθωσιν εἰς νῆσον Σπέτσας πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῆς.

Οἱ ἀπεσταλμένοι Γεώργιος Δ. Βρατσάνος καὶ Νικόλαος Καλάρης, ἐσυμφώνησαν, καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 1320 διαταγῆς τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ὡρίσθη ὁ μισθὸς, διὰ μὲν τὰ μύστικα γρόσια 2,000 διὰ δὲ τὰς γολέττας 2200 καὶ οὕτως ἅπαντα τὰ εἰς Αἴγιναν καὶ λοιπὰς νήσους εὑρισκόμενα μύστικα καὶ γολέτται, ἀπῆλθον εἰς Σπέτσας (α).

Ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12640 διακηρύξεώς του τῇ 25 σεπτεμβρίου 1825, διακηρύττει, ὅπως οἱ πληρεξούσιοι ἁπασῶν τῶν ἐπαρχιῶν, παρευρεθῶσιν εἰς τὴν καθέδραν τῆς Διοικήσεως τὴν 25 δεκεμβρίου τοῦ 1825, καὶ κάμωσιν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν των, τῆς τρίτης ἐθνικῆς συνελεύσεως.

Ἡ Διοίκησις πληροφορηθεῖσα τὰς ἑτοιμασίας καὶ τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, διέταξε τὴν ἐπιτροπὴν

(α) Κων. Σαρῆς, Δ. Κακκάβης, Ν. Καμπούρης, Γ. Κορέσης, Κωνσ. Τζήνικας. Κωνστ. Παντελῆς, Ἀλεξανδρῆς Μπάμπελος, Ν. Κουτζογιάννης, Γ. Καλάρης, Δ. Πλημμὲς, Γ. Κομνηνὸς, Ν. Δ. Βρατσάνος, Κωνστ. Διοματάρης, Γ. Καλαφάτης, Ν. Α. Ζανῆς, Ν. Λουμάκης, Κωνστ. Τζετζερὲς, Γ. Ζανῆς, Δ. Καραγεώργης.

Ὑπῆρχον καὶ ἄλλα μύστικα καὶ γολέτται ψαριαναὶ, ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς νὰ εὕρω τὰ ὀνόματα τῶν πλοιάρχων εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ Συνεδρίου, παρελείφθησαν.

τῶν ψαριανῶν περὶ τῶν ναυτικῶν δυνάμεών της μὲ τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 13294.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Ἡ Διοίκησις πληροφορεῖται τὴν ἔκπλευσιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, καὶ ὁ σκοπός του πιθανῶς εἶναι νὰ δοκιμάσῃ τὴν τύχην του κατὰ τῶν Σπετσῶν καὶ τῆς Ὕδρας, εἰξεύρει ὅτι, ἐὰν ἐπιτύχῃ εἰς αὐτόν του τὸν σκοπόν, ἐπιφέρει πληγὴν ἀνίατον εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Διοίκησις καὶ προλαβόντως σᾶς ἔγραψε, διὰ νὰ πέμψετε εἰς Σπέτσας ὅλας τὰς ἐνόπλους γολέττας καὶ μύστικά σας, καὶ ἐσυμφώνησε μετὰ ταῦτα καὶ τὸν μισθόν· ἤδη ἐπαναλαμβάνει ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιταχυνθῇ τὸ φθάσιμόν των, καὶ σᾶς διορίζει νὰ καταβάλλετε εἰς τοῦτο ὅλην σας τὴν ἐπιμέλειαν καὶ δραστηριότητα· φροντίσατε προσέτι ὅλη σας ἡ μοῖρα νὰ εὑρεθῇ ἑνωμένη μὲ τὸν στόλον, διότι ἡ ὁρμὴ τοῦ ἐχθροῦ κυρίως πρέπει ν' ἀπαντηθῇ εἰς τὴν θάλασσαν· οἱ ναῦταί μας ὅσον ἀνδρεῖοι καὶ ἂν ἐφάνησαν ἄλλοτε, ἂς συλλογισθοῦν ὅτι ματαιώνονται οἱ ἀγῶνες των, ἐὰν εἰς ταύτην τὴν κρισιμον περίστασιν δὲν διπλασιάσουν καὶ ζῆλον, καὶ πατριωτισμὸν καὶ ἀνδρείαν· μὴ χάσετε στιγμὴν εἰς τὸ νὰ παρακινήσετε ὅλους εἰς τὰ χρέη των, διὰ νὰ φανοῦν ἄξιοι καὶ τῶν ἐλπίδων τῆς Πατρίδος, καὶ ὁποίας ἀπολαμβάνουν παγκοσμίας δόξης καὶ ὑπολήψεως.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 12 ὀκτωβρίου 1825.

(Τ. Σ.) *Ὁ ἀντιπρόεδρος*, Γκίκας Μπότασης,

Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης, — *Κωνσταντῖνος Μαυρομιχάλης*,—*Ἰωάννης Κωλέττης*.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,
Α. Μαυροκορδάτος.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγράφη ἡ ἀνωτέρω διαταγή, τὰ μύστικα καὶ αἱ γολέτται αἱ ψαριαναὶ εὑρίσκοντο εἰς Σπέ-

τσας, ἡ δὲ μοῖρα ἅπασα τῶν ψαριανῶν ἦτον εἰς τὸν στόλον, καθὼς ἀποδεικνύεται τοῦτο, καὶ ἐκ τῆς κατωτέρω πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἐπιστολῆς τοῦ ναυάρχου.

Κύριοι Ἐπίτροποι, χαίρετε.

Ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν σας, τὴν ἀπὸ 6 τρέχοντος σημειωμένην, διὰ τῆς ὁποίας τὰ γραφόμενά σας ἐκατάλαβον, διὰ δὲ τὰ γρόσια τρεῖς χιλιάδες, τὰ ὁποῖα μὲ γράφετε νὰ παραδώσω, τὰ παρέδωκα τοῦ Κωνσαντῆ Νικοδήμου εἰς Κίμηλον· ἡμεῖς ἔχομεν σήμερον τρεῖς ἡμέρας ὅπου ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ ἐκεῖ, ἐρχόμενοι ἐδῶ πρῶτον μὲν δι' αἰτίαν νὰ σηκώσωμεν γρόσια, ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι δὲν μᾶς κρετιτάρουν, καὶ δεύτερον διὰ νὰ παλαμίσωμεν, ὅμως ὁ τόπος δὲν μᾶς συμφέρει καὶ θὰ ἀναχωρήσωμεν πάλιν διὰ ἐκεῖ· ἡμεῖς ἐδῶ εὑρισκόμεθα τέσσαρα καράβια τὰ δὲ ἀπολειφθέντα εὑρίσκονται μὲ τοὺς συμμάχους μας· κατὰ τὸ παρὸν καμμίαν νέαν εἴδησιν περὶ τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου δὲν ἔχομεν νὰ σᾶς προσφέρωμεν· τοὺς καπετανέους καὶ οἰκοκυραίους ὅλους χαιρετήσατέ μοι. Ὁ Κωνσταντῆς Νικόδημος σᾶς γράφει διὰ βάρκα καὶ φροντίσατε νὰ τοῦ οἰκονομήσετε· ταῦτα μὴν ἔχωντας νέον τὶ νὰ σᾶς προσφέρω, μένω.

Ὁ Καπετὰν Γ. Χ. Μικὲ θὰ ἔλθῃ αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον περικαλῶ νὰ μὴν τὸν ἐμποδίσετε, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀφήσετε εἰς τὸ καράβι του, ἐπειδὴ καὶ χρειάζεται, διὰ δὲ ταῖς δουλειαῖς ὅπως ἠμπορῆτε οἰκονομεῖτέ ταις.

Ἐν Σύρᾳ, τῇ 10 ὀκτωβρίου 1825.

Ὁ ἀδελφὸς καὶ πατριώτης,
ΝΙΚΟΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ.

Ἐκ τῆς χρονολογίας τῆς διαταγῆς τοῦ Ἐκτελεστικοῦ καὶ τοῦ ἐγγράφου τοῦ ναυάρχου, δηλοῦται ὅτι, ἡ μοῖρα τῶν ψαριανῶν ἦτον εἰς τὸν στόλον. Ἐνῷ δὲ ὁ ὀθωμανικὸς στόλος εὑρίσκετο εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὁ ἑλληνικὸς περιέπλεε τὰς νήσους ἵνα ἀπαντήσῃ αὐτὸν κατὰ τὴν ἐπάνοδόν του. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀνεχώρησεν ἐκ Κιμήλου ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν καὶ τρία ἕτερα πολεμικὰ, ἅτινα ἀπῆλθον εἰς Σύρον ἵνα τροφοδοτηθῶσιν·

ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ γεώργιος Χ. Μικὲ εἰς Αἴγιναν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. Μετὰ παρέλευσιν δὲ ὀλίγων ἡμερῶν, ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν ὅλα τὰ ψαριανὰ πολεμικὰ πλοῖα, ἐπανῆλθον εἰς τὸν ἐν Κιμήλῳ στόλον, εἰς ὃν ἔμενεν ὁ Νικόδημος κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτῶν.

Οἱ ψαριανοὶ, τῶν ὁποίων ἡ ἱκανότης οὐδέποτε λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως, εἰμὴ ὅταν παρουσιασθῇ ἀνάγκη, διετάχθησαν ἵνα ἀπέλθωσιν μὲ τὰ μύστικα αὐτῶν εἰς Σάμον, ὅπου ἡ ἀνάγκη τοὺς ἐκάλει. Φθάσαντες δὲ ἐκεῖ, εἰδοποιήθησαν παρὰ τῶν ἀρχῶν ὅτι ἡ παρουσία των ἦτον ἀναγκαία εἰς Σκόπελον, πρὸς ἣν καὶ διευθύνθησαν πάραυτα· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖθεν ἀπέπλευσαν, ἀπερχόμενοι τέλος πρὸς τὴν νῆσον Σπέτσας, ὅπου πραγματικῶς ἐχρειάζετο ἡ ἐπικουρία αὐτῶν.

Οὗτοι δὲ θεωροῦνται ἀνίκανοι ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τὸ νὰ ἔχωσι εἰς τὸν ἑλληνικὸν στόλον πυρπολικὰ, διὰ τοῦτο ὁτὲ μὲν δεικνύει εἰς αὐτοὺς ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην πυρπολικῶν, καὶ ἐνίοτε δεικνύει φειδωλίαν χρηματικὴν, ἵνα μὴ δίδῃ πυρπολικὰ εἰς τοὺς πλοιάρχους πυρπολιστὰς ψαριανούς.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν γινώσκουσα καλῶς, ὅτι μόνον τὰ πυρπολικὰ ἐμβάλλουσιν, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν φόβον καὶ τὸν τρόμον εἰς τὸν ἐχθρικὸν στόλον, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπιτυγχάνουσι καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῶν, καὶ θέλουσα ἵνα καὶ αὕτη αὐξήσῃ τὴν μοῖραν της ἐκτοιούτων, ἀπέστειλε καὶ αὖθις τὴν ἀκόλουθον πρὸς τὴν Διοίκησιν ἀναφοράν, αἰτοῦσα πυρπολικόν.

Ἡ ἀναφορὰ εἶναι ἡ ἑξῆς.

Ἀριθ. 95.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἡ μοῖρά μας ἔχει μεγάλην ἔνδειαν πυρπολικῶν, δι' ὧν ὡς προφανῶς ἐνεργοῦνται αἱ ναυμαχίαι καὶ ἡ ἐπιτυχία τούτων, ἀπέκρου-

σε πολλάκις τὸν κολοσσαῖον στόλον τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐματαίωσεν ἅπαν τοῦ σχεδίου του.

Εἰς τὴν τοιαύτην λοιπὸν κρισιμωτάτην περίστασιν τῆς Πατρίδος, εἰς ἣν ταλαντεύεται ἡ τύχη τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἀνάγκη πᾶσα, καὶ ἡ μοῖρή μας νὰ ἔχῃ πυρπολικά τινα, διὰ νὰ ἐνεργῇ θαῤῥαλεώτερον τὰ χρέη της.

Ἐκ τούτου, παρακαλοῦμεν τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα, ἐὰν ἐγκρίνῃ τὴν πρότασίν μας, νὰ ἐκδώσῃ πρὸς ἡμᾶς διαταγὴν νὰ προβλεφθῶμεν μὲ ἓν ἕτερον ἄξιον τῆς περιστάσεως πυρπολικὸν, (τὸν πωλητὴν τοῦ ὁποίου διευθύνοντες αὐτόθι νὰ πληρώσῃ τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον, μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχωμεν ἤδη χρηματικὴν εὐκολίαν) καὶ ἐφοδιάζοντές το νὰ τὸ πέμψωμεν εἰς τὸν στόλον, ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν ἑνὸς τῶν ἀξίων καὶ ἀπρακτούντων πυρπολητῶν μας.

Ταύτην τὴν αἴτησιν, ὡς σωτήριον, καθυποβάλλομεν εἰς τὴν ἐλευθέραν κρίσιν τοῦ Σ. τούτου Σώματος, εἰς τὸ ὁποῖον μὲ σέβας βαθύτατον ὑποφαινόμεθα τέκνα εὐπειθῆ.

Αἴγινα, τὴν 5 ὀκτωβρίου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ Ψαρῶν.

Ἀναγνώστης Κοντὸς,—Κωνσταντὴς Χ. Κυριάκου.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τῆς ἐπομένης ἀναφορᾶς του, ὑποβάλλει εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν τὴν ἀναφορὰν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, καὶ γνωμοδοτεῖ ἵνα δοθῇ ἡ ἄδεια περὶ ἀγορᾶς τοῦ πυρπολικοῦ.

Περ. γ'. ἀριθ. 5677.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Σ. Ἐκτελεστικοῦ Σώματος, ὑπ' ἀριθ. 13306, ἣν ἐκεῖ διεύθυνε τὴν ἀναφορὰν τῆς εὐγενεστάτης ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, ἥτις διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς μοίρας τῶν πλοίων, ζητοῦν νὰ προστεθῇ εἰς αὐτὴν ἕτερον πλοῖον διὰ ἠφαίστειον, καὶ περὶ τούτου νὰ τοῖς δοθῇ διαταγὴ νὰ ἀγοράσῃ ἓν· γενομένης τῆς συμφωνίας τῆς ἀγορᾶς, νὰ πέμψῃ τὸν πωλητὴν, διὰ νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ταμείου τὴν τιμήν.

Ἐπειδὴ καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν γινώσκει καλῶς ἐκ τῆς πείρας, ὅτι τὸ μόνον προπύργιον καὶ σωτήριον τοῦ στόλου εἶναι τὰ ἡφαίστεια, μάλιστα εἰς τοιαύτην κρίσιμον περίστασιν, γνωμοδοτεῖ ὅτι, νὰ δοθῇ ἡ ἄδεια εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, νὰ προβλέψῃ πλοῖον κατάλληλον δι' ἡφαίστειον ὅσον τάχος, καὶ νὰ πέμψῃ τὸν πωλητὴν ἐδῶ, διὰ νὰ λάβῃ τὴν τιμὴν ἀπὸ τοῦ ταμείου, ὡς ἀναγκαιότατον διὰ τὴν ὠφέλειαν τοῦ ἔθνους.

Αὕτη ἡ γνώμη τοῦ ὑπουργείου τούτου, τὴν ὁποίαν ὡς ὠφέλιμον καθυποβάλλει ὑπ' ὄψιν τοῦ Σ. Ἐκτελεστικοῦ Σώματος καὶ ὡς ἐγκρίνει, ἐπιταξάτω.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 11 ὀκτωβρίου 1825.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,
Γ. Κ ῶ π α ς.

Ἰδοὺ καὶ ἡ διαταγὴ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ περὶ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ πυρπολικοῦ.

Περ. γ'. ἀριθ. 13306.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σ ῶ μ α,
Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 5677 τοῦ ὑπουργείου τούτου, τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνει τὴν γνώμην του, τοῦ νὰ δοθῇ ἡ ἄδεια εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ προβλέψῃ πλοῖον κατάλληλον διὰ ἡφαίστειον, διὸ ἂς ἀναφέρει τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο περὶ τῆς τιμῆς τοῦ διαληφθέντος πλοίου.

Ναύπλιον, τῇ 13 ὀκτωβρίου 1825.

(Τ. Σ.) *Ὁ ἀντιπρόεδρος,* Γ κ ί κ α ς Μ π ό τ α σ η ς.

Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης,—Κωνσταντῖνος Μαυρομιχάλης,—Ἰωάννης Κωλέττης.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς, Α. Μ α υ ρ ο κ ο ρ δ ά τ ο ς.

Κατὰ συνέπειαν τῆς διαταγῆς τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, διὰ τῆς ἀκολούθου αὐτοῦ διαταγῆς, διέταξε τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἵνα προβλέψῃ περὶ ἀγορᾶς πλοίου διὰ πυρπολικόν.

Περ. γ'. ἀριθ. 5722.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν,

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Τὴν ἀναφοράν σας πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα περὶ προβλέψεως ἡφαιστείου, τὴν ἀπέρασε εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, διὰ νὰ τὴν ἐξετάσῃ, τὸ δὲ ὑπουργεῖον τοῦτο ἐνέκρινεν, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προβλεφθῇ τὸ ἡφαίστειον διὰ τὴν μοῖραν σας, καὶ ἐνεκρίθη ἡ γνώμη τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν, ὡς θεωρεῖται ἀπὸ τὸ ἀντίγραφον τῆς αὐτῆς διαταγῆς τῆς Διοικήσεως, ὑπ' ἀριθ. 13306.

Διὰ τοῦτο νὰ ἐπιταχύνετε τὴν πρόβλεψιν τοῦ ἡφαιστείου, καὶ ἅμα συμφωνήσετε τὴν ἀγορὰν τοῦ πλοίου, νὰ πέμψετε ἄνθρωπον νὰ εἰδοποιήσῃ ὅσον τάχος τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, διὰ ν' ἀναφερθῇ πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν διὰ τὴν τούτου πληρωμήν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 13 ὀκτωβρίου 1825.

(Τ. Σ.) *Ἰωάννης Λαζάρου,—Χ. Ἀνδρέας Ἀργύρης.*

Ὁ γεν. Γραμματεὺς, Γ. Κ ῶ π α ς.

Κατὰ τὰς ἀνωτέρω διαταγὰς, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἐσυμφώνησε τὸ πλοῖον τοῦ Γεωργίου Χ. Μικὲ, διὰ 60000 γρόσια, καὶ ἀπέστειλε τὴν περὶ συμφωνίας τοῦ ῥηθέντος πλοίου ἀναφοράν, τῇ 29 ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, παρακαλοῦσα αὐτὸ ἵνα ἐγκρίνῃ τὴν συμφωνίαν ταύτην.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν δι' ἀναφορᾶς του πρὸς τὴν Διοίκησιν, ἐγκρίνει τὴν συμφωνίαν ταύτην. Ἡ δὲ Διοίκησις θεωρήσασα τὴν τιμὴν ταύτην τῶν 60000 γροσίων ὑπέρογκον ἠλάττωσεν αὐτήν. Ὁ ἰδιοκτήτης ὅμως τοῦ πλοίου, μὴ εὐχαριστηθεὶς εἰς τὴν παρὰ τῆς Διοικήσεως προσφερθεῖσαν αὐτῷ τιμὴν, δὲν ἔδωκε τὸ πλοῖόν του, καὶ οὕτω ἐματαιώθη καὶ ἡ συμφωνία αὕτη, καὶ δὲν ἐσυγχωρήθη ἡ πρόβλεψις ἑτέρου πλοίου διὰ πυρπολικόν.

Τὸ συμφωνηθὲν τοῦτο πλοῖον τοῦ Χ. Μικὲ διὰ πυρ-

πολικόν, ἦτον ἓν τῶν καλλιτέρων πολεμικῶν ψαριανῶν πλοίων, διακρινόμενον κατὰ τὴν ταχύτητα, ἥτις εἶναι τὸ κυριώτερον πλεονέκτημα διὰ πυρπολικόν.

Ἡ Διοίκησις, ἥτις ἀποστέλει μὲν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὰς διαταγὰς περὶ ἀγορᾶς πυρπολικῶν, ἅπαξ δὲ γενομένης τῆς συμφωνίας ἐλαττόνει ἀπὸ σκοποῦ τὴν τιμὴν αὐτῶν, ἵνα μὴ ἐνεργηθῇ ἡ ἀγορὰ, (ὡς ἔπραξε τοῦτο εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Κωνσταντίνου Τζακάλη) ἠλάττωσεν ὡσαύτως ἀπὸ σκοποῦ καὶ τὴν τιμὴν τοῦ συμφωνηθέντος ἤδη πλοίου τοῦ Χ. Μικὲ, ἐνῷ εἰς τὰς ἄλλας δύο νήσους Ὕδραν καὶ Σπέτσας, παραδέχεται τὰς συμφωνίας ὅπως αἱ κοινότητες τὰς ὑποβάλλουσιν εἰς αὐτήν.

Τὸ κοινὸν τῶν Σπετσῶν τὴν 9 σεπτεμβρίου τοῦ 1825, ὑποβάλλει εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν ἀναφορὰν περὶ ἀγορᾶς τριῶν πλοίων διὰ πυρπολικὰ, ἀντὶ 288000 γροσίων.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἔχον ὑπ' ὄψιν τὴν ἀναφορὰν ταύτην, διέταξε τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου αὐτῶν, ἐκ τοῦ πρώτου ἐλευσομένου δανείου, ἀποστεῖλαν συγχρόνως καὶ τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν πρὸς τοὺς προκρίτους Σπετσῶν.

Περ. γ'. ἀριθ. 12105.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς Ν. Σπετσῶν.

Ἐλήφθη ἡ ἀπὸ 9 τοῦ παρόντος ἀναφορά σας καὶ παρετηρήθησαν τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα, ἡ Διοίκησις ἀποδεχομένη τὴν ὁποίαν, κοινῇ γνώμῃ, ἡ εὐγένειά σας μὲ τοὺς εὐγενεστάτους πληρεξουσίους τῆς νήσου Ὕδρας ἐκάματε συμφωνίαν περὶ τῶν πυρπολικῶν, ἐξέδωκε τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν 288 χιλ. γροσίων ἀπὸ τὸ πρῶτον ἐλευσόμενον μέρος τοῦ δανείου.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 12 Σεπτεμβρίου 1825.

Ὁ Πρόεδρος. Ὁ γεν. Γραμματεύς.

Ἡ Διοίκησις ἠγόρασε καὶ ἕτερον σπετσιώτικον πλοῖον, ἀπὸ τὸν ἀντιπρόεδρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, Γκίκαν Μπότασην, ἀντὶ 200000 γροσίων, μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅμως τοῦ νὰ διορισθῇ ἐν αὐτῷ πλοίαρχος, ὁ Ἀνάργυρος Λεμπέσης.

Περ. γ'. ἀριθ. 5,198

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν,

Ἐπειδὴ καὶ τὸ προπύργιον τοῦ στόλου εἶναι τὰ μόνα ἡφαίστεια, καὶ ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν παροῦσαν κριτικὴν περίστασιν ἀναγκαιοῦσιν ὅσον τὸ δυνατὸν καὶ πολλὰ καὶ καλὰ, μεταξὺ τῶν ὅσων ἡ Σ. Διοίκησις ἐπρόβλεψε, παρατηρεῖ το ὑπουργεῖον τοῦτο, ὅτι ἡ Ναυέτα τὴν ὁποίαν πλοιαρχεῖ ὁ Κ. Ἀνάργυρος Λεμπέσης, εἶναι τῷ ὄντι κατάλληλος διὰ ἡφαίστειον, διότι εἶναι πλοῖον μεγάλον· διὰ τοῦτο τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν γνωμοδοτεῖ ὅτι ἐὰν ἡ Ναυέτα διορισθῇ ἡφαίστειον, νὰ ἦναι καὶ ὡπλισμένη ὡς πολεμικὸν καὶ μείνῃ ὁ ἴδιος πλοίαρχος Ἀνάργυρος Λεμπέσης, ὅστις εἶναι γνωστὸς διὰ τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις του, βεβαιότατα θέλει βλάψει τὸν ἐχθρικὸν στόλον, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ Ναυέτα αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν ἐκλαμπρότατον ἀντιπρόεδρον Γκίκαν Μπότασην καὶ διὰ νὰ δοθῇ δι' ἡφαίστειον, τὸ μόνον Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα ἠμπορεῖ ν' ἀναφερθῇ πρὸς τὸν ἴδιον, καὶ διὰ τοῦ ἰδίου νὰ διορισθῇ, καὶ ἂν τοῦτο γίνῃ, ἐλπὶς μεγάλη εἰς τὸ νὰ βλαφθῇ ὁ ἐχθρὸς καὶ ν' ἀποσκορακισθῶσι τὰ κινήματά του, διότι ὁ Ἀνάργυρος Λεμπέσης γινώσκει τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἐμπορεῖ νὰ βλάψῃ τὸν ἐχθρὸν, ὡς ἀναγκαιοτάτη αὕτη ἡ πρᾶξις καὶ μὴ ἐπιδεχομένη ἀργοπορίαν, ἀναφέρεται εἰς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα καὶ ἐγκρίνῃ, ἂς ἐνεργήσῃ τὰ εἰκότα, καὶ διατάξῃ τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο διὰ τὴν τοιούτου ἐνέργειαν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1825.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Γ. Κῶπας.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἔπεμψε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 12,232.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελ. Σῶμα,

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 5198 ἀναφορᾶς του, εἰδοποιεῖται τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, ὅτι ἐγκρίνεται ἡ γνώμη του περὶ τῆς Ναυέτας τοῦ ἐκλαμπροτάτου ἀντιπροέδρου Κυρίου Γκίκα Μπόταση. Ὅθεν ἂς συμφωνήσῃ τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἂς ἀναφέρῃ περὶ τῆς τιμῆς.

Τῇ 15 Ἰουλίου 1825, Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος*, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ,

Γκίκας Μπότασης,—*Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης*,—*Κωνσ. Μαυρομιχάλης.*

Ὁ γεν. γραμματεὺς,
Α. Μαυροκορδάτος.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν αὐθημερὸν, ἀπέστειλε τὴν ἐξῆς ἀναφορὰν πρὸς τὸ Ἐκτελεστικόν.

Περ. γ'. ἀριθ. 5231.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα·

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Σ. Ἐκτελ. Σώματος ὑπ' ἀριθ. 12232, περὶ τῆς ναυέτας τοῦ ἐκλαμπροτάτου ἀντιπροέδρου Κ. Γκίκα Μπόταση, ὅτι νὰ συμφωνήσῃ καὶ ν' ἀναφέρῃ περὶ τῆς τιμῆς, τὸ ὑπουργεῖον ὡμίλησε μετὰ τοῦ ἐκλαμπ. ἀντιπροέδρου διὰ νὰ δώσῃ τὴν Ναυέτα του δι' ἡφαίστειον, καὶ εὐχαριστεῖται, ὅμως νὰ μείνῃ ὁ ἴδιος καπετὰν-Λεμπέσης καὶ κρατήσῃ ὅσα κρίνει ἀναγκαῖα κανόνια καὶ λοιπὰ πολεμοφόδια, διὰ τῆς τιμῆς χωρὶς συγκατάβασιν, γρόσια, διακόσιαις χιλιάδες κατὰ τὸ παρὸν, καὶ ταῦτα νὰ τῷ δοθῶσιν· αἱ μὲν ἑκατὸν χιλιάδες εἰς τὸ πρῶτον ἐλευσόμενον δάνειον, αἱ δὲ ἕτεραι ἑκατὸν χιλιάδες εἰς τὸ δεύτερον ἐλευσόμενον δάνειον, καὶ ἐν καιρῷ τῆς γενικῆς ἀποζημιώσεως, ὡς τὰ λοιπὰ πολεμικὰ πλοῖα, καὶ ἐκπεσθῇ ἡ δοθεῖσα αὕτη τιμή· ἀποστέλλεται πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελ. Σῶμα καὶ ἂς ἐγκρίνῃ τὴν τιμὴν ταύτην καὶ διατάξῃ τὸ

ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας, διὰ νὰ δώσῃ τὰς συνήθης διαταγὰς πρὸς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον νὰ τῷ πληρωθῶσιν, ὡς καθοῦ καὶ νὰ γίνῃ ἡ Ναυέτα ἠφαίστειον

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 15 7βρίου 1825.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Γ. Κ ῶ π α ς.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν πέμπει πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας τὴν ἑπομένην διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 12,316.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τ ὸ Ἐ κ τ ε λ ε σ τ ι κ ὸ ν Σ ῶ μ. α,

Πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας.

Κατὰ τὴν περικλειομένην ὑπ' ἀριθ. 5,231 ἀναφορὰν τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν, διατάττεται τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ διορίσῃ ὅπου ἀνήκει, νὰ δοθοῦν εἰς τὸν ἐκλαμπρότατον ἀντιπρόεδρον Κ. Γκίκαν Μπότασην, γρόσια ἀριθ. 200,000 χιλ. αἱ μὲν 100000 ἀπὸ τὴν ἤδη ἐλευσομένην δόσιν τοῦ δανείου, αἱ δὲ ἄλλαι ἑκατὸν χιλ. ἀριθ. 100,000 ἀπὸ τὴν ἑπομένην δόσιν τοῦ δανείου, διὰ τιμὴν τῆς ἀγορασθείσης Ναυέτας του, παρὰ τῆς Διοικήσεως εἰς χρῆσιν πυρπολικοῦ.

Ναύπλιον, τῇ 16 7βρίου 1825.

(Τ. Σ.) Ὁ Π ρ ό ε δ ρ ο ς, Γεώργιος Κοντογριώτης,

Γκίκας Μπότασης,—Α Σπηλιωτάτης,—Κωνσταντῖνος Μαυρομιχάλης.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Α. Μ α υ ρ ο κ ο ρ δ ά τ ο ς.

Τὸ δὲ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας, ἀπέστειλε τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν πρὸς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον.

Ἀριθ. 2,611

Πρὸς τὸ ἐθνικὸν Ταμεῖον.

Κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Σ. Ἐκτελ. Σώματος ὑπ' ἀριθ. 12,316, καὶ ἀναφορᾶς τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν, ὑπ' ἀριθ. 5,231, νὰ δοθῶσι πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον ἀντιπρόεδρον Γκίκαν Μπότασην,

γρόσια 200,000 διακόσιαις χιλ., καὶ αἱ μὲν ἑκατὸν ἀπὸ τὸ ἤδη ἐρχόμενον δάνειον, αἱ δὲ λοιπαὶ ἀπὸ τὸ μεταταῦτα, διὰ τιμὴν τῆς ἀγορασθείσης Ναυέτας παρὰ τῆς Διοικήσεως εἰς χρῆσιν ἐμπριστηρίου.

Τῇ 19 7βρίου 1825, Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) Ὁ ὑπουργὸς, Ν. Πονηρόπουλος.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,
Ν. Οἰκονόμου.

Φυλ. 177. ϛ'. ϛ'.

Ἔλαβα τὰ ἀνωτέρω εἰς ἀποδεικτικὰ τοῦ Ταμείου, ὑπ' ἀριθ. 340 καὶ 347, τὸ μὲν ἀπὸ τὴν ἤδη, τὸ δὲ ἀπὸ τὴν μετὰ ταῦτα δόσιν τοῦ δανείου, καὶ ἐξωφλήθη ἡ παροῦσα.

Ναύπλιον, 27 7βρίου 1825.

Γκίκας Μπότασης.

Διὰ νὰ ἐπιταχυνθῇ δὲ ἡ ἐπισκευὴ τῆς ναυέτας εἰς πυρπολικὸν, ἡ Διοίκησις ἔπεμψε τὰς ἀκολούθους διαταγὰς πρὸς τοὺς προκρίτους Σπετσῶν.

ἀριθ. 12319.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς νήσου Σπετσῶν.

Ἐπειδὴ ἀπεφάσισεν ἡ Διοίκησις νὰ μετασχηματισθῇ εἰς πυρπολικὸν ἡ ναυέτα τοῦ ἐκλαμπροτάτου ἀντιπροέδρου Κ. Γκίκα Μπότασῃ, μένοντος εἰς αὐτὴν τοῦ αὐτοῦ καπετάνου καὶ μὲ ὅσον μέρος τῶν κανονίων τῆς μπαταρίας της, ὁ ἴδιος καπ. Ἀνάργυρος κρίνει ἀναγκαῖον, εἰδοποιεῖται περὶ τούτου καὶ ἡ εὐγενεία σας, διὰ νὰ ἐπιμεληθῆτε ὥστε τὸ ἔργον τοῦτο νὰ γενῇ μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν ταχύτητα, διὰ νὰ προφθάσῃ ἐγκαίρως εἰς τὸν στόλον, ἀφίνοντες εἰς τὴν θέλησιν τοῦ καπ. Ἀναργύρου, τὴν ἐκλογὴν τῶν κανονίων, τὰ ὁποῖα καὶ θέλει κρατήσει.

17 7βρίου 1825, Ναύπλιον.

Ἰδοὺ καὶ ἕτερον.

Ἀριθ. 12443.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα,

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς νήσου Σπετσῶν.

Προλαβόντως σᾶς ἔγραψεν ἡ Διοίκησις τὴν ὁποίαν ἔκαμε συμφωνίαν μὲ τὸν ἐκλαμπρότατον Κ. Γκίκαν Μπότασην διὰ τὴν ναύε, προτρεπομένη νὰ φροντίσετε μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν ταχύτητα διὰ νὰ ἐπισκευασθῇ πυρπολικόν· ἤδη πληροφορηθεῖσα ὅτι δυσκολεύεσθε νὰ φέρετε εἰς ἔκβασιν τοῦτο, καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη μεγίστη διὰ πυρπολικά, ὡς δὲν σᾶς λανθάνει, ἂς λάβῃ τὴν φροντίδα ὁ κυβερνήτης αὐτῆς Κ. Ἀνάργυρος νὰ τὴν κατασκευάσῃ ὅσον τάχος ἐξ ἰδίων του ἐξόδων, πυραλωτὸν, τὰ ὁποῖα θέλει πληρώσει ἡ Διοίκησις, καὶ ἀμέσως νὰ ἐκπλεύσῃ μὲ αὐτὸ πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ στόλου· ἐπερειδομένη ἡ Διοίκησις εἰς τὸν πατριωτισμὸν καὶ δραστηριότητά σας, ἐλπίζει νὰ ἐκπληρωθοῦν ἄνευ ἀναβολῆς τὰ ἄνω εἰρημένα.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 20 Ἰουνίου 1825.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Γκίκας Μπότασης.

Ὁ γεν. Γραμματεύς.

Ἡ Διοίκησις λαβοῦσα τὴν ἀναφορὰν τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν καὶ ἐγκρίνασα τὴν ἐπισκευὴν τῆς ναυέτας εἰς πυρπολικὸν πλοῖον, χωρὶς κἂν νὰ ἐπιφέρῃ οὐδὲ τὴν παρατήρησιν, περὶ τοῦ πῶς θέλει εἶναι ὡπλισμένη πολεμικῶς . . . . καὶ τίνι τρόπῳ ὁ Ἀνάργυρος Λεμπέσης θέλει δυνηθῇ νὰ βλάψῃ τὸν ἐχθρὸν, ... διέταξε πάραυτα, ὅπως τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν συμφωνήσῃ μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ πλοίου περὶ τοῦ ἀντιτίμου αὐτοῦ· τὸ δὲ ὑπουργεῖον αὐθημερὸν ἐξετέλεσε τὴν συμφωνίαν ταύτην· τὸ αὐτὸ δὲ ἔπραξε καὶ εἰς τὴν δευτέραν ἀναφορὰν περὶ πληρωμῆς 200,000 γροσίων, χωρὶς δηλ. οὐδ' ἐν αὐτῇ νὰ κάμῃ τὴν παραμικρὰν παρατήρησιν, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας εἰς τὰ συμφωνηθέντα ἤδη πλοῖα τοῦ Τζακάλη καὶ Χ. Μικὲ ἐπέφερε μυρίας ἀντιστάσεις, καὶ ἐπὶ τέλους ἠλάττωσε τὴν τιμὴν αὐτῶν, κατὰ ποσὸν ὅλως

μηδαμινὸν ὡς πρὸς τὸ κοινὸν ὄφελος τῶν πυρπολικῶν, ἂν καὶ αἱ ἀπ' ἀρχῆς συμφωνηθεῖσαι τιμαὶ, παραβαλλόμεναι πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὴν κατάστασιν τῶν πλοίων ἦσαν ἀνάλογοι· περὶ τούτου ὅμως ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ κρίνῃ, ἐὰν πάντα ταῦτα δὲν ἐγένοντο ἀπὸ σκοποῦ πρὸς τοὺς ψαριανοὺς, καὶ οὐχὶ ἀπὸ φειδωλίαν τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου.

Οὐχ ἧττον ὅμως, καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τῆς ἀναφορᾶς του ταύτης, δεικνύει τὴν πρότασιν πυρπολικοῦ προδιωργανισμένην, εἰς τὸ νὰ λάβῃ οἱκοθεν τοιαύτην ἰδέαν δηλ. ἵνα ἐπισκευασθῇ ἡ ναυέτα τοῦ ἀντιπροέδρου ὡς οὖσα κατάλληλος δι' ἡφαίστειον, καὶ ἀφοῦ ὡπλισθῇ πολεμικῶς νὰ μένῃ ἐν αὐτῇ πλοίαρχος ὁ ἴδιος Ἀνάργυρος Λεμπέσης, ὅστις βεβαιότατα διὰ τὰς τόσον γνωστὰς ἡρωϊκὰς πράξεις του, θέλει ἐξάπαντος βλάψει τὸν ἐχθρὸν καὶ ματαιώσει τὰ κινήματα αὐτοῦ.

Ἀπορίας ἄξιον, λέγω, εἶναι, πόθεν τὸ ὑπουργεῖον ἐγίνωσκε τὴν ἱκανότητα τοῦ ἀνδρὸς, δυναμένου νὰ ἐπιφέρῃ βλάβας εἰς τὸν ἐχθρικὸν στόλον καὶ νὰ ματαιώσῃ τὰ κινήματα αὐτοῦ, ἐνῷ ὁ Λεμπέσης οὐδέποτε πρότερον ὑπῆρξε πλοίαρχος πυρπολικοῦ, οὐδὲ γνωστὰς ἡρωϊκὰς πράξεις ὡς τοιοῦτος κατώρθωσε, τοῦτο ὅμως λέγων οὐδόλως προτίθεμαι νὰ ἐλαττώσω τὸν ἡρωϊσμὸν τοῦ ἀνδρὸς, ὅστις ἄλλως τε ὡς πολεμικὸς πλοίαρχος διεκρίθη εἰς τὰς ναυμαχίας, ἀλλὰ μόνον νὰ δείξω ὅτι οὐδένα τρόπον ἔδειξε, δι' οὗ ἠδύνατο νὰ βλαφθῇ ὁ ἐχθρὸς καὶ ὅτι ἦτο ἀδύνατον μὲ ἓν πολεμικὸν ἑλληνικὸν πλοῖον, νὰ ἐπιφέρῃ βλάβην εἰς τὸν κολοσσαῖον αὐτὸν τουρκικὸν στόλον.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, ὅτε οἱ πλοίαρχοι ψαριανοὶ πυρπολισταὶ ἐζήτουν πυρπολικὰ διὰ τῶν ἀναφορῶν των, ἐσύσταινεν μὲν αὐτοὺς εἰς τὴν Διοίκησιν, ἀλλὰ δὲν ἔγραψεν τοσαῦτα ὑπὲρ ψαριανοῦ τινος· καὶ ἐὰν δὲ ἔγρα-

φε ὅσα, περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἤθελε λογισθῇ ὑπὸ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ παράφρον. Καὶ ἐντούτοις ἤδη τὸ Ἐκτελεστικὸν ἄνευ παρατηρήσεως ἐγκρίνει τὴν πρᾶξιν καὶ χαρακτηρίζει αὐτὴν ὡς κατεπείγουσαν, διότι ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Γ. Κουντουριώτης καὶ ὁ ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ Γκίκας Μπότασης, ἔχοντες ἐπιρροὴν εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν, διεύθυνον τὰ ναυτικὰ ὅπως αὐτοὶ ἤθελον, καὶ κατὰ τὸ συμφέρον των.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τῆς ἀναφορᾶς του, χαρακτηρίζει «κριτικὴν τὴν περίστασιν καὶ λέγει, ὅτι ἀναγκαιοῦσιν εἰς τὸν στόλον ὅσον τὸ δυνατὸν καλὰ καὶ πολλὰ πυρπολικά.»

Ἡ περίστασις ἦτο τῳόντι κρίσιμος καὶ εἰς τὸν στόλον ὑπῆρχεν ἀνάγκη πολλῶν καὶ καλῶν πυρπολικῶν· ἀλλ' ἡ πρόβλεψις ἑνὸς καὶ μόνου πυρπολικοῦ ἀντὶ 200, 000 γροσίων ὅσον καλὸν καὶ ἂν ἦτο δὲν ἠδύνατο νὰ θεραπεύσῃ τὴν δεινὴν καὶ κρίσιμον περίστασιν τοῦ ἔθνους. Ἔπρεπεν ἡ Διοίκησις μὲ τὰς διακοσίας ἐκείνας χιλιάδας γρόσια, δίδουσα ἀνὰ 50 χιλ. δι' ἕκαστον, νὰ ἀγοράσῃ τέσσαρα πυρπολικὰ ἢ καὶ δι' ὀλιγωτέρας ἔτι τιμῆς περισσότερα, τὰ ὁποῖα ἤθελον ἐνδυναμώσει τὸν ἑλληνικὸν στόλον περισσότερον τοῦ ἑνὸς, καὶ ἤθελον κατὰ τὰς ναυμαχίας φέρει τρόμον εἰς τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἴσως δὲ ἐπὶ τέλους κἀνὲν ἐξ αὐτῶν ἐπετύγχανε νὰ πυρπολήσῃ ἐχθρικόν τι πλοῖον.

Ἄλλως τε πῶς ἦτο δυνατὸν πλοῖον παρεσκευασμένον διὰ πυρπολικὸν, νὰ ἦναι συγχρόνως ὡπλισμένον καὶ πολεμικῶς, καὶ νὰ ναυμαχῇ πυροβολοῦν κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, καὶ νὰ ἔχῃ τὰ θυρίδια (ῥούπους) τοῦ καταστρώματος ἀνοικτὰ, τὴν πυρίτιδα καὶ ὅλα τὰ ἐφόδια τοῦ πυρπολικοῦ τεθειμένα ἐν τάξει; Τὰ ἑλληνικὰ πυρπολικὰ εἶχον ἓν ζεῦγος πυροβόλων, ἀλλὰ ποτὲ δὲν τὰ

μετεχειρίσθησαν εἰς τὰς ναυμαχίας, τὰ μετεχειρίζοντο μόνον εἰς κατεπειγούσας περιστάσεις ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ, καὶ μὲ πολλὴν προφύλαξιν, τὰ ἔῤῥιπτον ἅπαξ.

Ὁ Ἀνάργυρος Λεμπέσης πλοιαρχήσας τοῦ πυρπολικοῦ τούτου, ἀπῆλθεν εἰς ἐκστρατείαν τοῦ Μισολογγίου, ἀλλ' οὔτε τὸν ἐχθρὸν ἔβλαψεν, οὔτε μετεχειρίσθη τρόπους ἐπιτηδείους νὰ τὸν βλάψωσιν, ἀλλὰ καὶ οὔτε ὡς πολεμικὸν μετεχειρίσθη τὸ πλοῖον του. Μετὰ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην ὁ Λεμπέσης, παρητήθη τοῦ πυρπολικοῦ τούτου καὶ ἐπλοιάρχησε πολεμικοῦ· τὸ δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος πυρπολικὸν, ἐτέθη ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἄλλου, καὶ ἐπυρπολήθη κατὰ τὸ 1827 εἰς τὴν γενομένην ναυμαχίαν, ἀπέναντι τῶν Φωκῶν πλησίον εἰς ἐχθρικὴν φρεγάτα, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδυνήθη νὰ πυρπολήσῃ. Αἱ πράξεις αὗται δεικνύουσι ὅτι ἡ Διοίκησις, ὄχι μόνον παρεδέχετο τὰς προτάσεις τῶν δύο νήσων καθὼς τὰς ἐπέβαλλον, ἀλλὰ καὶ συνήργει ἐμμέσως καὶ περὶ ἰδιωτικῆς ὠφελείας τῶν δύο νήσων, ὡς συνέβη κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἀγορὰν τῆς ναυέτας.

Ἡ Διοίκησις ὤφειλε νὰ χορηγῇ καὶ εἰς τοὺς ψαριανοὺς πυρπολιστὰς πυρπολικὰ, διὰ νὰ γίνεται ἅμιλλα μεταξὺ τῶν πυρπολιστῶν κατὰ τὰς ναυμαχίας, καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κοινοῦ σκοποῦ.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας τὸν νοέμβριον τοῦ ἔτους 1825, αἰτοῦσι διὰ δύο ἀναφορῶν των, τὴν πληρωμὴν τῶν χορηγηθέντων διὰ πυρπολικὰ πλοίων, λογίζοντες, τὰ μὲν ὀκτὼ τὰ χορηγηθέντα τὸν ἰούνιον τοῦ 1824, διὰ τάλληρα 60,500, τὰ δὲ τρία τοῦ 1821 καὶ τὰ ὀκτὼ τοῦ 1822 διὰ τάλληρα 39,500.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἐπεξεργάσθη τοὺς λογαριασμοὺς, καὶ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6,469 ἐγγράφου πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν, γνωμοδοτεῖ τὴν πληρωμὴν τῶν ὀκτὼ πλοίων.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15,276, διατάσσει τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας τὰ ἑξῆς·

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνει νὰ δοθῶσι διὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν 695,750, ἑξακόσιαις ἐννενῆντα πέντε χιλ. ἑπτακόσια πεντήκοντα.

4 δεκεμβρίου 1825, Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) Ὁ *πρόεδρος*, Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ,
Γκίκας Μπότασης,—*Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης*.
Ὁ *γερ. Γραμματεὺς*,
Α. Μαυροκορδάτος.

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3578 πρὸς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον ἐγγράφου του, λέγει·

Κατ' ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως, ὑπ' ἀρθ. 15276, καὶ αἴτησιν τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν, νὰ δοθῶσι δι' αὐτοῦ γρόσια ἑξακόσιαις ἐννενῆντα πέντε χιλ. καὶ ἑπτακόσια πεντήκοντα, ἀριθ. 695,750, δι' ἐξόφλησιν τῆς τιμῆς τῶν ἐκ τῆς νήσου Ὕδρας δοθέντων πλοίων εἰς κατασκευὴν πυρπολικῶν.

Τῇ 5 δεκεμβρίου 1825, Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) Ὁ *ὑπουργὸς*, Νικόλαος Πονηρόπουλος.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἐγκρίνει καὶ τῶν ἕνδεκα πλοίων τὴν τιμὴν, καὶ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6477 ὑποβάλλει τὴν ἀναφοράν του εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν. Τοῦτο ἐγκρίνει τὴν γνώμην τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν, καὶ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15,270 πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας ἐγγράφου, λέγει·

Ἐγκρίνει νὰ δοθῶσι διὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν γρόσια τετρακόσιαις πεντήκοντα τέσσαρες χιλ. διακόσια πεντήκοντα.

4 δεκεμβρίου 1825, Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος.

Τὸ δὲ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3,579, πρὸς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον ἐγγράφου, διατάσσει τὰ ἑξῆς.

Κατ' ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως ὑπ' ἀριθ. 15,270 καὶ αἴτησιν

τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν, ὑπ' ἀριθ. 6,477, νὰ δοθῶσι δι' αὐτοῦ, πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς νήσου Ὕδρας, γρόσια τετρακόσιαις πενῆντα τέσσαρες χιλ. καὶ διακόσια πεντήκοντα ἀριθ. 454,250, τιμὴ ἕνδεκα πλοίων πυρπολικῶν, τὰ ὁποῖα ἀγορασθέντα ἀπὸ τοὺς κυρίους των ἔγειναν πυρπολικά.

Ναύπλιον, τὴν 5 δεκεμβρίου 1825.

(Τ. Σ.) Ὁ ὑπουργὸς, Ν. Π ο ν η ρ ό π ο υ λ ο ς.

Ἡ δὲ Διοίκησις ἀπαντᾷ εἰς τὰς ἀναφορὰς τῶν προκρίτων Ὕδρας, καὶ τοῖς λέγει ὅτι τὰ πυρπολικὰ θὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ τὴν περιμενομένην πρώτην δόσιν τοῦ δανείου.

Ἔχουσα καὶ ἡ κοινότης τῶν Ψαρῶν ἀπαιτήσεις διὰ χορήγησιν πυρπολικοῦ, ἅμα ἐπληροφορήθη ὅτι πρόκειται νὰ γίνῃ πληρωμὴ πρὸς τὸ κοινὸν τῆς Ὕδρας διὰ χορήγησιν πυρπολικῶν, ὑπέβαλε διὰ τῆς ἐπιτροπῆς της, ἐξ Αἰγίνης τὴν 23 δεκεμβρίου 1825, τὴν ὑπ' ἀριθ. 220 ἀναφοράν της, ἐν ᾗ ἀριθμεῖ τὰ χορηγηθέντα πλοῖα διὰ πυρπολικὰ, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1821 μέχρι τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν, ἰδιοκτήτων καὶ τοῦ κοινοῦ συμποσουμένων εἰς 22, καὶ τιμωμένων ἀντὶ διστήλων 82,950.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἐπεξεργασθὲν τοὺς λογαριασμοὺς, ἐζήτησε διὰ τῆς ἀκολούθου διαταγῆς του διασαφήσεις.

Περ. γ'. ἀριθ. 6911.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τ ὸ ὑ π ο υ ρ γ ε ῖ ο ν τ ῶ ν ν α υ τ ι κ ῶ ν,

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἐλήφθη ἡ ἀπὸ 23 λήξαντος καὶ ἀριθ. 220 ἀναφορά σας, εἰς τὴν ὁποίαν περικλείεται καὶ κατάλογος τῶν ὅσων πλοίων ἐχρημάτισαν διὰ ἡφαίστεια· εἴκοσι δύο, ἐξ αὐτῶν 14 ψαριανὰ καὶ ὀκτὼ τοῦ κοινοῦ σας.

Τὰ ὁποῖα ἐπεξεργασθὲν τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, ἀπὸ μὲν τὰ ψαριανὰ τρία ἀγνοοῦνται, πρῶτον τὸ βρίκιον τοῦ Δημητρίου Παπα-

νικολῆ, δεύτερον ἡ γολέττα τοῦ Ἀνδρέα Βάγιου καὶ τρίτον τὸ βρίκιον τοῦ Γιάννη Μητάρα, καὶ περὶ αὐτῶν ἐρωτηθέντες οἱ ἐδῶ εὑρισκόμενοι ἐδικοί σας, δὲν ἠμπόρεσαν νὰ δώσουν ἀκριβεῖς πληροφορίας, καὶ διὰ τοῦτο ἀνάγκη πᾶσα νὰ σαφηνίσετε ποῦ ἐχρησίμευσαν καὶ πότε, τὰ πάντα.

Περὶ δὲ τῶν ὀκτὼ τοῦ κοινοῦ σας, νὰ παρουσιάσετε καταλεπτῶς ἂν αὐτὰ τὰ πλοῖα τὰ ἀγοράσατε καὶ ἐπληρώσατε, καὶ ποῦ ἐχρησίμευσαν, εἰδὲ καὶ δὲν τὰ ἐπληρώσατε, ἀλλ' ἐδίδετε περὶ αὐτῶν ἀποδεικτικὸν, τὰ τοιαῦτα πρέπει νὰ παραβληθῶσι καὶ νὰ ἔλθουν οἱ ἴδιοι οἱ ἰδιοκτῆται μὲ τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦ κοινοῦ σας, διὰ νὰ πληρωθοῦν ἀπὸ τὴν Σ. Διοίκησιν καθὼς μερικοὶ καὶ ἦλθον, καθὼς ἔκαμεν ἡ Ὕδρα ἥτις δὲν συγκαταρίθμησεν οὐδὲν τῶν ἀγορασθέντων ξένων, ἀλλὰ τοῖς ἔδωκεν ἀποδεικτικόν· ὅθεν διὰ νὰ παρουσιασθῇ ὁ λογαριασμὸς καὶ τελειώσῃ, πρέπει νὰ σημειώσετε ὡς ἄνωθεν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 9 Ἰανουαρίου 1826.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Γ. Κ ῶ π α ς.

Οἱ ψαριανοὶ πρὸ τῆς καταστροφῆς των, εἶχον ἰδιαίτερον σύστημα, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὰς ἄλλας δύο νήσους, τοὐτέστιν εἶχε καὶ πυρπολικὰ ἡ κοινότης, καὶ περὶ τούτων ἐρωτᾷ τὸ ὑπουργεῖον.

Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν τῶν ψαριανῶν, κατὰ συνέπειαν τῆς ἀνωτέρω διαταγῆς, πέμπει διὰ τῆς ἀκολούθου ἀναφορᾶς της τὰς διασαφήσεις.

Ἀριθ· 224.

Πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ἀπάντησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 6911 καὶ ἀνάπτυξις τῶν ὁποίων αἰτεῖ ἡφαιστείων.

Ἐκ τοῦ προαπεσταλθέντος καταλόγου, τὸ ὀνομαζόμενον βρίκιον τοῦ Δημητρίου παπαΝικολάου, εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τοῦ Δημητρίου Μαρούκη, ἀγορασμένο διὰ τάλ. δίστηλα ἱσπανικὰ 4250, καὶ ἐπειδὴ ὁ πρῶτος ἐνέχεται εἰς τάλ. 1750 καὶ ὁ δεύτερος εἰς τάλ. 2500, ἐπεριγράφησαν εἰς δύο τμήματα εἰς τὸν κατάλογον,

διὰ νὰ δοθῇ διαταγὴ ἑκάστῳ τοῦ ἀναλόγου του, αὐτὸ τὸ βρίκιον ἦτο καὶ εἰς τὴν Ἐρισσὸν, ὅπου ἐνεπρίσθη τὸ δίκροτον κατὰ πρώτην φοράν.

Ἡ γολέττα τοῦ Βόγιου ἐσυμφωνήθη εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἐρισσοῦ, ἥτις, ὡς δῆλον τοῖς πᾶσιν, ἐναυάγησε.

Τὸ βρίκιον τοῦ Ἰωάννου Μητάρα, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐψυθιρίζετο ἡ ἐπανάστασίς μας, διὰ νὰ μὴ δώσωμεν ὑποψίαν εἰς τοὺς τούρκους, τὸ εἴχαμεν συμφωνήσει καὶ τὸ ἐστείλαμεν πρὸς αὐτοὺς κατ' αἴτησίν των, Σοῦ-γκεμησί, εἰ μὲν χαθῇ νὰ πληρωθῇ ἀπὸ τὸ Γένος, διὸ καὶ χαθὲν, τὸ ἐκτιμήσαμεν, καὶ τῷ ἐδώσαμεν ὁμολογίαν διὰ τάλληρα δίστηλα ἱσπανίας 2500.

Ἐκ δὲ τῶν τῆς κοινότητός μας, τὸ μὲν ἕνα ἠγοράσαμεν ἀπὸ Γεώργιον Δημητρέλην, τὸ ὁποῖον τὸ μύστινόν του ἔκαμε λείαν τουρκικὴν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Θράκης, διὰ ταλ. δίστηλα ἱσπανίας 4300, ἐβυθίσθη δὲ εἰς τὴν πτῶσιν τῆς νήσου μας.

Τὸ δὲ ἕτερον ἔκαμε λείαν ἀπὸ Καβάλα, τὸ μύστικον τοῦ Σαρηγιάννη τὸ ὁποῖον ἀγοράσαντες διὰ ταλ. δίστηλα ἱσπανίας 3700, ἐναυάγησεν εἰς τὴν Σπετσοπούλαν μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς νήσου μας.

Καὶ τὸ ἄλλο, ἕφερον λείαν οἱ πλοίαρχοι Γεώργιος Σκανδάλης, Ἀνδρέας Γιαννίτσης, Ν. Καρακωνσταντῆς καὶ Ἀναγνώστης Βουρέκας, τὸ ὁποῖον ἀγοράσαμεν διὰ ταλ. δίστηλα ἱσπανίας 4000, ἐκάη εἰς τὸν πελασγικὸν κόλπον.

Καὶ τὸ ἕτερον ἔκαμον λείαν ἀπὸ τὸ φρούριον τοῦ Τσεσμὲ, τὰ μύστικα τοῦ Γιάνναρη, Ἀργύρη καὶ Διακογιάννη, ἐκυριεύθη δὲ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς μεῖναν εἰς τὴν νῆσόν μας.

Ἐκ τῶν δύω μαρτίγων τὸ μὲν ἕνα ἠγοράσαμεν ἀπὸ Ἀνδρέα Βαρβάκη, διὰ ταλ. 1700, ὅστις ἐμπρήσθη εἰς Τσεσιμὲ, ἀπέτυχε.

Τὸν δὲ ἕτερον ἐπῆρε ὁ στόλος μας, μεταξὺ Μιτυλήνης καὶ Ἁγιασμάτι, τὸν ὁποῖον ἀγοράσαντες διὰ ταλ. 1500, ἐκάη εἰς τὴν πτῶσιν τῆς νήσου μας.

Ἐκ δὲ τῶν δύο σακκολεύων, τὴν μὲν μίαν συλλαβὼν ὁ Γεώργιος Χ. Μικὲ εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης, ἠγοράσαμεν διὰ ταλ. 1200, ἥτις ἐκάη εἰς τὸν ἐμπρησμὸν τοῦ δικρότου εἰς Τένεδον.

Τὴν δὲ ἑτέραν συλλαβὼν τὸ μύστικον τοῦ Κωνσταντῆ Τούμπου

εἰς Μόλυβον, μᾶς ἐπώλησεν διὰ ταλ. 800, ἥτις ἐκάη εἰς Φώκαις ἐναντίον μιᾶς ἀλιτζερινικῆς φεργάδας, ἀπέτυχεν.

Ἐκ τῶν ἀγορασθέντων ξένων, οὐδένα συγκαταριθμήσαμεν εἰς τὸν κατάλογόν μας, γνωρίζοντες ὅτι οἱ κύριοί των θέλουσι ζητήσει τὴν ἀποζημίωσίν των ἀπὸ τὴν Διοίκησιν.

Αὕτη ἐστὶν ἡ σαφήνισις ἐκτὸς πάσης ἰδιοτελείας, μὴ ἐπιθυμοῦντες ποτὲ νὰ σφετερισθῶμεν τὸ ἐθνικὸν δίκαιον. Εἴμεθα μὲ ὅλον τὸ σέβας

Αἴγινα, τῇ 13 Ἰανουαρίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Γεώργιος τοῦ Χ. Μικὲ,—Κωνσταντῆς Χ. Κυριάκου.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, λαβὸν τὴν ἀναφορὰν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, εὑρίσκει τὰς διασαφήσεις ὀρθὰς, καὶ ἐκτὸς ἑνὸς τὰς ἐγκρίνει, καὶ στέλλει τὴν περὶ πληρωμῆς ἀναφοράν του εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν.

Περ. γ'. ἀριθ. 6976.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα·

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν μὲ ἀναφοράν της πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, περιέκλεισε ἕνα κατάλογον τῶν ὅσων πλοίων μετεχειρίσθηκαν ἡφαίστεια εἰς ὅλας τὰς ναυμαχίας, ἀνκβαίνοντα εἰς τάλληρα διστ. 82950.

Καὶ ἐπειδὴ τὸ ὑπουργεῖον δὲν εἶχε πληροφορίαις περὶ μερικῶν ἐκ τῶν ὀνοματιζομένων, ἀνεφέρθη μὲ διαταγήν του ὑπ' ἀριθ. 6911, διὰ νὰ σαφηνίσῃ αὐτὰ, καὶ ἔπεμψε τὴν σαφήνισιν, ὡς ἐκ τοῦ ἐσωκλείστου ἀντιγράφου αὐτῆς παρατηρεῖ.

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ἐξέτασε τὸν αὐτὸν κατάλογον καὶ τὴν τιμὴν καὶ ἐγκρίνει ὀρθὴν, μένει ἓν μόνον τὸ βρίκιον τοῦ Ἰωάννη Μητάρα, τὸ ὁποῖον ἔδοσαν διὰ Σοῦ-γκερμισὶ εἰς τοὺς τούρκους πρὶν τῆς ἐπαναστάσεως, ἐκτιμηθὲν διὰ τάλ. 2500· καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης Μητάρας καὶ ἡ γυνή του ἐσκοτώθησαν εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν καὶ εὑρίσκονται ἓξ τέκνα αἰχμάλωτα εἰς τοὺς τούρκους, ἡ

Σ. Διοίκησις, ἂς λάβῃ οἶκτον περὶ τῶν αἰχμαλώτων, καὶ ἂς διατάξῃ τὴν τούτων πληρωμὴν, ὥστε νὰ πληρωθῇ ἡ ὅλη ζητουμένη ποσότης τῶν ταλήρων, 82950 συνιστάμενα, πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα, ἵνα διατάξῃ τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας διὰ νὰ πληρώσῃ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν τὴν αὐτὴν ποσότητα, καὶ ἐξοφλήσῃ.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 17 Ἰανουαρίου 1826.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς, Γ. Κῶπας.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐνέκρινε τὴν γνώμην τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν, ἐκτὸς τοῦ πλοίου τοῦ Ἰωάννου Μητάρα. Διέταξε δὲ τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας περὶ τῆς πληρωμῆς, διὰ τοῦ ἀκολούθου ἐγγράφου.

Περ. γ'. ἀριθ. 16,299.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας.

Διατάττεται τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ διορίσῃ, ὅπου ἀνήκει, νὰ δοθοῦν διὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν κατὰ τὴν ἐγκλειομένην αἴτησίν του, ὑπ' ἀριθ. 6976 εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, γρόσια ἐννεακόσιαις εἰκοσιπέντε χιλιάδες ἑκατὸν ἑβδομῆντα πέντε ἀριθ. 925,175, δι' ἐξόφλησιν τοῦ ἐπισυναπτομένου λογαριασμοῦ τῶν ὅσων ἐκ τῆς νήσου τῶν πλοίων μεταχειρίσθησαν ὡς ἡφαίστεια καθ' ὅλας τὰς ναυμαχίας, ἀναβαίνοντα εἰς τάλληρα 80,450, λογιζόμενα ἀνὰ γρόσια ἕνδεκα καὶ ἥμισυ.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 18 Ἰανουαρίου 1826.

Ὁ Πρόεδρος. Ὁ γεν. Γραμματεύς.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6,976 ἀναφορᾶς τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν, σημειοῖ· «ἐπιτροπὴ Ψαρῶν, νὰ ἐπικυρωθῇ ἐξαιρουμένων τῶν 2,500» καὶ ἐπ' αὐτῆς πρὸς τὴν οἰκονομίαν λέγει·

Τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐγκρίνει νὰ δοθῶσι γρόσια ἐννεακόσιαις εἴκοσι πέντε χιλιάδες καὶ ἑκατὸν ἑβδομήκοντα πέντε, ἀριθ. 925,175 διὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν.

Τῇ 18 Ἰανουαρίου 1826, Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος. Ὁ γεν. Γραμματεύς

Τὸ δὲ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας πέμπει τὴν ἐξῆς διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 3862.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας.

Πρὸς τὸ ἐθνικὸν Ταμεῖον.

Κατ' ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως, ὑπ' ἀριθ. 16,299. καταταχθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 7,998 καὶ αἴτησιν τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν ἀριθ. 6,976, νὰ δοθῶσιν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν γρόσια ἐννεακόσιαις εἰκοσιπέντε χιλιάδες ἑκατὸν ἑβδομήντα πέντε, ἀριθ. 925,175, δι' ἐξόφλησιν τῶν ὅσων ἐκ τῆς νήσου των πλοίων μετεχειρίσθησαν πυρπολικὰ, καθ' ὅλας τὰς ναυμαχίας ἀποτελοῦντα ποσὸν τάλληρα, ὀγδοήντα χιλιάδες τετρακόσια πεντήκοντα, ἀριθ. 80,450, λογιζόμενα δὲ ἀνὰ ἕνδεκα ἥμισυ γρόσια τὸ τάλληρον.

Τῇ 21 Ἰανουαρίου 1826 Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) Ὁ ὑπουργὸς, Ν. Πονηρόπουλος.

Φυλ. 300 β'. δ'.

Ἔλαβεν τὰ ἄνωθεν εἰς ἀποδεικτικὰ ὑπ' ἀριθ. 872 ἕως 888, καὶ ἐξοφλεῖται ἡ παροῦσα.

Τῇ 22 Ἰανουαρίου 1826, Ναύπλιον.

Διὰ τὴν ἐπιτροπὴν Ψαρῶν,

Α. Μοναρχίδης.

Κατὰ συνέπειαν τῶν ἀνωτέρω διαταγῶν, τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον ἐχορήγησεν ἐθνικὰς ὁμολογίας, τῶν ὁποίων τὰ χρήματα ὀφείλονται εἰς τὸ κοινὸν τῶν ψαριανῶν καὶ εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας μέχρι τῆς σήμερον.

Ἡ Διοίκησις μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ δανείου ἔχουσα χρήματα, ἐπλήρωνε τὰ ἀγοραζόμενα πλοῖα εἰς χρῆσιν πυρπολικῶν καὶ ἐπομένως ἦτο δίκαιον νὰ πληρώσῃ ἀνεξαιρέτως καὶ ἄνευ διακρίσεως καὶ ὅσα κατὰ τὰ προλαβόντα ἔτη, κατὰ τὰς δεινὰς ἐκείνας περιστάσεις τοῦ ἔθνους, προσέφερον οἱ ἰδιοκτῆται πλοίαρχοι. Ἡ Διοίκησις ἐπλήρωσεν εἰς τὰς δύο νήσους Ὕδρας καὶ Σπετσῶν τὸ ἀν-

τίτιμον τῶν πυρπολικῶν, καὶ ἔπραξε διὰ τοῦτο ἔργον δικαιοσύνης καὶ φιλανθρωπίας, ἀλλ' ὤφειλε νὰ ἔχῃ τὰ αὐτὰ αἰσθήματα καὶ ὅταν οἱ ψαριανοὶ μετὰ τὴν καταστροφήν των, μὲ ἱκετευτικὰς χεῖρας ἐζήτουν, νὰ τοῖς χορηγήσῃ μέρος χρημάτων εἰς λογαριασμὸν τῶν ἐξόδων των, ὅπως ἐλευθερώσωσι τοὺς αἰχμαλωτισθέντας οἰκείους των. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις ἀπέῤῥιψε τὰς αἰτήσεις τῶν ψαριανῶν, καὶ ἐχορήγησεν εἰς ἄλλους πλοιάρχους μὴ ἀνήκοντας εἰς τὰς δύο ναυτικὰς νήσους, χρηματικὰς ποσότητας εἰς λογαριασμὸν τῶν χορηγηθέντων πλοίων των· οὐχ' ἧττον ὅμως, δικαίως διέταξε νὰ πληρωθῶσι τὰ πυρπολικὰ τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν ἀπὸ τὴν πρώτην ἐλευσομένην δόσιν τοῦ δανείου, ἀλλ' ὤφειλε ὡσαύτως νὰ διατάξῃ νὰ χορηγηθῇ τοὐλάχιστον ἓν μέρος χρημάτων καὶ εἰς τοὺς ψαριανούς, τὸ δὲ ἕτερον εἰς ἐθνικὰς ὁμολογίας, ὅπως θεραπεύσῃ καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτῶν καὶ ἀπαλλάξῃ καὶ ἐμὲ ἀπὸ τοῦ νὰ ἱστορήσω τὰς ἀδικίας ταύτας.

Τίς δὲ δύναται νὰ πιστεύσῃ, ὅτι τότε ἡ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος, εἰς τόσην ποταπότητα κατὰ τῶν ψαριανῶν ἔφθασεν, ὥστε νὰ φανῇ μεροληπτικὴ καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἐπιτροπῆς;

Διότι ὅτε, κατὰ τὸν ἰανουάριον τοῦ ἔτους **1824**, διώρισε δύο μέλη ἐξ ἑκάστης ναυτικῆς νήσου ἵνα συνάξωσι τὰς προσόδους τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους πρὸς ἔκπλευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, εἰς μὲν τὰ μέλη τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν ἐπλήρωσεν ἀνὰ διακόσια γρόσια κατὰ μῆνα, εἰς ἐκεῖνα δὲ τῶν ψαριανῶν, μολονότι ἦσαν πολὺ ἐνδεέστερα τῶν δύο ἄλλων νήσων, ὡς κατεστραμμένα ἤδη, ἐπλήρωσεν ἀνὰ ἑκατὸν πεντήκοντα εἰς ἕκαστον κατὰ μῆνα. Τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀπίστευτον, ἀλλὰ εἶναι βέβαιον, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Ἀποστόλη Νικολάου, μέλους τῆς ἐπιτροπῆς ἐκείνης.

Ἐπειδὴ δὲν ἐνέκρινεν ἡ Διοίκησις τὸ πλοῖον τοῦ Ἰωάννου Μητάρα, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀπέστειλε τὴν κάτωθεν ἀναφορὰν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Ἀριθ. 236.

Πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Μὲ ὑπερβάλλουσαν θλῖψιν μας ἐπαρατηρήσαμεν, ὅτι ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν πυρπολικῶν, ἀπεκλείσθη ἐκεῖνο τοῦ δυστυχοῦς Ἰωάννου Μητάρα, ἐνῷ τὸ κοινόν μας εἶχε δοσμένην εἰς αὐτὸν ὑπόσχεσιν ἔγγραφον, καὶ ὁ χαμὸς αὐτοῦ τοῦ πλοίου, ἠκολούθησεν ἐξ αἰτίας γενικῆς καὶ ὄχι μερικῆς του· ἐκτὸς τούτου ὁ μακαρίτης ἔκαμεν ἀπείρους ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ τέλος ἔγεινεν ἐλεεινὸν σφάγιον τοῦ ἔθνους εἰς τὸ φρούριον τῆς νήσου μας.

Αὐτὸ τὸ πλοῖον εἶναι ἡ μόνη ἐλπὶς τέλος πάντων τῆς ἀπελπισμένης οἰκογενείας του, ψυχῶν δεκατριῶν, εὑρισκομένων εἰσέτι εἰς τὴν διάκρισιν τῆς σκληρᾶς αἰχμαλωσίας, καὶ τὸ μόνον μέσον τῆς ἀπαλλαγῆς αὐτῶν.

Διὸ, παρακαλεῖται θερμῶς τὸ ἔξοχον αὐτὸ ὑπουργεῖον ἵνα οἰκτείρῃ τὴν δυστυχῆ αὐτὴν οἰκογένειαν, καὶ μεσιτεύσῃ πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν διὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς τιμῆς τοῦ αὐτοῦ πλοίου, ἥτις ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, θέλει χρησιμεύσει εἰς ἔργον τόσον θεάρεστον. Εἴμεθα μὲ τὸ προσῆκον σέβας.

Αἴγινα, τῇ 28 ἰανουαρίου 1826.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Γεώργιος τοῦ Χ. Μικὲ,—Κωνς. Χ. Κυριάκου.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν.

Περ. γ'. ἀριθ. 7103.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Μὲ ἀναφοράν του, ὑπ' ἀριθ. 6976, ἐπαρουσίασε πρὸς τὸ Ἐκτελ. Σῶμα, ὅτι τὸ κοινὸν τῶν Ψαρῶν εἶχε καταθέσει εἴκοσι δύο

πλοῖα διὰ ἡφαίστεια· εἰς τὸν κατάλογον ἦτο καὶ τὸ πλοῖον τοῦ καπετ. Ἰωάννου Μητάρα, τὸ ὁποῖον ἐδόθη διὰ Σοῦ-Γκεμισὶ, τὸ δὲ Σ. Ἐκτελ. Σῶμα ἐνέκρινε νὰ πληρωθῶσι ὅλα τὰ ἄλλα, ἐκτὸς τοῦ δοθέντος διὰ Σοῦ-Γκεμισὶ, τῶν ὁποίων καὶ ἐξεδόθησαν ὁμολογίαις τοῦ Ταμείου, καὶ ἐστάλησαν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν· αὐτὴ δὲ θεωρήσασα ὅτι ἀπερρίφθη τὸ πλοῖον τοῦ δυστυχοῦς Ἰωάννου Μητάρα, μὲ νέαν της ἀναφορὰν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, ἀναφέρει, ὅτι ὁ χαμὸς αὐτοῦ τοῦ πλοίου ἠκολούθησεν ἐξ αἰτίας γενικῆς, καὶ ὄχι μερικῆς, καὶ εἶχον δόσει ἔγγραφον ὑπόσχεσιν εἰς αὐτὸν, νὰ τῷ πληρωθῇ ἀπὸ τὸ ἔθνος, καὶ ἐκτὸς τούτου ἀναφέρουν ὅτι ὁ μακαρίτης Ἰωάννης Μητάρας, καὶ τέλος μαχόμενος ὑπὲρ Πατρίδος ἐφονεύθη εἰς τὸ φρούριον τῆς νήσου των· καὶ τέλος αὐτὸ τὸ πλοῖον εἶναι ἡ μόνη ἐλπὶς δεκατριῶν ψυχῶν τῆς οἰκογενείας, οἵτινες εἰσέτι εὑρίσκονται αἰχμάλωτοι εἰς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μόνον λύτρον τῆς ἀπαλλαγῆς των, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλοῦν ὅτι, νὰ ἐπικυρωθῇ ἡ τιμὴ αὐτοῦ τ ῦ πλοίου, οὖσα τάλληρα 2,500.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἐξέτασεν ἀκριβῶς τὰ πάντα, εὑρίσκει, ὅτι ἐπειδὴ καὶ αὐτὸ τὸ πλοῖον ἐδόθη διὰ κοινὴν ἀσφάλειαν τῶν Ψαρῶν, ὅπως μὴ ἐμποδισθῶσιν ἐκ τῶν γενικῶν ἐργασιῶν των, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ πλοίου ἀπέθανε μαχόμενος ὑπὲρ Πατρίδος, καὶ εἶναι καὶ τὸ μόνον λύτρον 13 ψυχῶν τῆς οἰκογένειάς του, καὶ πρὸς τὸ ἔθνος εἶναι μικρὰ ποσότης, διὰ τοῦτο γνωμοδοτεῖ νὰ λάβῃ οἶκτον ἡ Διοίκησις καὶ νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, ἥτις θέλει γίνῃ τὸ μέσον τῆς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἀπαλλαγῆς τῆς οἰκογένειάς του, τὸ δὲ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα ἂς διατάξῃ τὰ δέοντα.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 7 φεβρουαρίου 1826.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Γ. Κ ῶ π α ς.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν κατὰ συνέπειαν τῆς ἀναφορᾶς τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, ἔλαβε τὰς πληροφορίας, καὶ βεβαιωθὲν περὶ τῆς ἀληθείας τῆς ὑποθέσεως, ἐγκρίνει δικαίαν τὴν ἀπαίτησιν, καὶ γνωμοδοτεῖ

τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ πλοίου. Ἡ Διοίκησις διετήρησε σιωπὴν εἰς τὴν ἀναφορὰν τοῦ ὑπουργείου, ἡ δὲ ὑπόθεσις μένει μέχρι τῆς σήμερον ἐκκρεμὴς, ἐνῷ ὤφειλε ἢ νὰ ἐγκρίνῃ τὴν γνώμην τοῦ ὑπουργείου καὶ νὰ διατάξῃ νὰ χορηγηθῇ εἰς τὴν δυστυχῆ ταύτην οἰκογένειαν ἐθνικὴ ὁμολογία, ἢ διὰ διαταγῆς της πρὸς τὸ ὑπουργεῖον καὶ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, νὰ εἰπῇ τοὺς λόγους δι' οὓς δὲν ἐγκρίνει τὴν πληρωμήν. Ἡ σιωπηρὰ ἀπόρριψις, δεικνύει, ὅτι ἀνεγνώρισε τὸ δίκαιον, ἀλλὰ δι' ἰδιαιτέρους σκοποὺς, δὲν ἠθέλησε νὰ πληρώσῃ τὸ πλοῖον.

Ἐπειδὴ ὁ Κανάρης ἠγόρασε πλοῖον διὰ πυρπολικὸν εἰς Σύρον, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀνεφέρθη εἰς τὴν Διοίκησιν κατὰ τὸν ὀκτώβριον τοῦ 1825, ἵνα διατάξῃ αὕτη νὰ συγκαταταχθῇ καὶ τὸ πυρπολικὸν τοῦ Κανάρη εἰς τὴν μοῖραν τῶν ψαριανῶν· ἡ Διοίκησις ἐνέκρινε τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς καὶ κατέταξε τὸ πυρπολικὸν τοῦ Κανάρη εἰς τὴν μοῖράν της, ἥτις ηὐξήνθη οὕτως ἀπὸ δέκα εἰς ἕνδεκα.

Ἐνῷ ὁ ἑλληνικὸς στόλος εὑρίσκετο κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ νοεμβρίου τοῦ 1825 ἔξωθεν τοῦ Νεοκάστρου, ὁ δὲ ἐχθρικὸς εἰς τὸν λιμένα αὐτοῦ, ὁ δεύτερος οὗτος ἐξῆλθε καὶ συνεκρότησαν ἀκροβολισμόν τινα μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ· ἀκολούθως ὁ μὲν ἐχθρικὸς διευθύνθη εἰς Μισολόγγιον καὶ ἡ ὑδραϊκὴ μοῖρα τὸν παρηκολούθησεν, αἱ δὲ μοῖραι τῶν σπετσιωτῶν καὶ ψαριανῶν ἀναχωρήσασαι ἀπὸ τὸν στόλον ἦλθον καὶ αἱ δύο εἰς Σπέτσας.

Ὅτε ἡ μοῖρα τῶν ψαριανῶν ἀνεχώρησεν ἀπὸ Σπέτσας, ὁ ναύαρχος αὐτῆς ἔδωκε τὸ κάτωθεν ἔγγραφον εἰς τὰ ἄλλα πλοῖα· αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν πλοίων τοῦ Ἰωάννου Ἀποστόλη καὶ Νικολάου Ἀργύρη ἀπῆλθον εἰς Σύραν τὰ δὲ ἄλλα πλοῖα τοῦ Ἀνδρέου Γιαννίτση, Νικολάου Ἀλεξανδρῆ, Νικολάου Χ. Καρακωνσταντῆ, Ἀν-

δρέου Κουτσούκου, Γεωργίου Χ. Μικέ, Δημητρίου Χ. Ι. Κοτζιᾶ καὶ τὸ πυρπολικὸν τοῦ Νικοδήμου ἀπῆλθον εἰς Αἴγιναν τὴν 8 νοεμβρίου καὶ ἔδωκαν τὸ ἀκόλουθον γράμμα τοῦ ναυάρχου εἰς τὴν ἐπιτροπήν.

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν ἐπιτροπήν.

Ἡμεῖς ἀναχωροῦντες ἀπὸ τὰ αὐτόθι μέρη ἐπήγαμεν ἕως ἔξω ἀπὸ τὸ Νεόκαστρον, ἐκεῖ παρατηροῦντες εἴδομεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον τοῦ Μεϊμὲτ-Ἀλῆ ἀραγμένον ὅλον μέσα εἰς τὸ πόρτον τοῦ Νεοκάστρου, ὧν ὁ καιρὸς ἐνάντιος δὲν ἐκάμαμεν τίποτε· εἰς τὰς 2 τοῦ τρέχοντος ἐφθάσαμεν ἐκεῖ ἔξω ὁ δὲ καιρὸς φρεσκάροντας τὰ ἐβαστούσαμεν εἰς τ' αὐτόθι ὅλα τὰ πλοῖα τραβέρσο, τὴν δὲ ἄλλην ἡμέραν ὁ ἐχθρικὸς στόλος σηκονόμενος εἰς τὰ πανιὰ ἐσυναπαντήθημεν ἐδόσαμεν ἕνα μικρὸν ἀκροβολισμὸν πλὴν μάταιον ἐπειδὴ καὶ ὁ καιρὸς δὲν τὸ ἐσυγχωροῦσεν, ἀνεχωρήσαμεν ἐρχόμενοι πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς σπετσιώτας ἕως ἐδῶ, τώρα δὲ τὸ μηνιαῖον ἐτελείωσεν, ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ ἔξοδα δὲν ἔχω διὰ ἄλλην ἐκστρατείαν καθὼς στοχάζομαι καὶ τοῦ λόγου σας τὸ γνωρίζετε, ἐγὼ τὸ ἀπερασμένον μηνιαῖον τὸ εἶχα χρεομένον, ἄλλο δὲ διὰ νὰ χρεωθῶ δὲν εὑρίσκω, ἐγὼ δὲ σκοπὸν ἔχω ἂν ὁ καιρὸς ἦναι καλὸς θὰ ἔλθω αὐτοῦ, εἰδὲ καὶ εἶναι ἐνάντιος θὰ τραβήξω διὰ Σύραν, καὶ ὅ,τι θέλετε πράξει εἰδοποιήσετέ με εἰς Σύραν. Τοὺς οἰκοκυραίους καὶ καπιταναίους ὅλους χαιρετῶ.

Ταῦτα μὴν ἔχων ἕτερον μένω.

Ἐν Σπέτσαις, τὴν 7 νοεμβρίου 1825.

Ὁ ἀδελφὸς καὶ πατριώτης,
Νικολῆς Ἀποστόλης.

Ὁ ναύαρχος οὗτος ὢν δυσαρεστημένος κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς, ἀπεφάσισε νὰ ἀπέλθῃ ἀπὸ Σπέτσας εἰς Σύρον· ἐφείλκυσε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς πλοιάρχους τῶν πλοίων τοῦ Νικολάου Ἀργύρη καὶ Ἰωάννου Ἀποστόλη καὶ τὸν ἠκολούθησαν μὲ τὰ πλοῖά των· διὰ νὰ ἀδυνατήσῃ δὲ τὴν ἐπιτροπὴν, προέτρεψε καὶ τὸν Νικόδημον διὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ μὲ τὸ πυρπολικὸν, καὶ τὸν προέτρεπε καθ'

ὅλην τὴν ἐκστρατείαν νὰ μὴν ἀναγνωρίζῃ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ νὰ μὴν ἔχῃ ἀλληλογραφίαν μετ' αὐτῆς.

Ὁ Νικόδημος εὑρὼν τὸν Κανάρην εἰς Αἴγιναν ἠθέλησε νὰ μάθῃ τὰ τῆς ἐκστρατείας τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ τὶς πρῶτος ἐπενόησε τὴν ἰδέαν τοῦ κινήματος τούτου, διότι τότε πολλὰ ἐλέγοντο περὶ τούτου· τινὲς μὲν ἔλεγον ὅτι φιλογενεῖς ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν βλέποντες τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἀφωπλισμένον καὶ ἑτοιμαζόμενον νὰ ἐκπλεύσῃ, συνέλαβον τὴν ἰδέαν νὰ στείλωσιν ἐκεῖ πυρπολικὰ, προβλέποντες καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς πυρπολήσεως τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου· ἔγραψαν λοιπὸν ἀνωνύμως εἰς ἓν μέλος τῆς Διοικήσεως, ἥτις ἀπέστειλε τὸ ἔγγραφον εἰς Ὕδραν καὶ διέταξε τὴν περὶ οὗ ὁ λόγος ἐκστρατείαν· ἄλλοι δὲ ἔλεγαν ὅτι τὰ γράμματα ταῦτα τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φιλογενῶν, ἐπέμφθησαν εἰς τὸν Λάζαρον Κουντουριώτην διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀποστολὴν τῶν πυρπολικῶν ἐκεῖ, προλέγοντες καὶ εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς πυρπολήσεως τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

Ὁ Κανάρης ἀπήντησεν εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Νικοδήμου οὕτως—ἐνθυμεῖσαι Νικόδημε, εἰς τὰ Ψαρὰ ὅπου εἴχομεν σκοπὸν μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ δανείου, νὰ κάμωμεν πολλὰ πυρπολικὰ, καὶ νὰ κάμωμεν τολμηρὰ ἐπιχειρήματα; ἔχων τὴν ἰδέαν ταύτην καὶ εὑρισκόμενος εἰς Σπέτσας, μετέβην εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀμιλτων ἐπὶ τῆς φρεγάτας του ὅστις εἶχεν ἔλθει αὐτόθι· συνδιαλεγόμενος δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν εἶπα, ὅτι ἐὰν οἱ ψαριανοὶ τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον εἶχον πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς νήσου των, τοῦ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν λιμένα τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ νὰ ῥίψωσιν ἐπὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου πυρπολικὰ, τὸν ἐξετέλουν, οἱ εὐρωπαῖοι θὰ μᾶς ἔβλαπτον; Βέβαια, ἀπήντησεν ὁ Ἀμιλτων, θὰ σᾶς ἔβλαπτον, διότι καὶ σεῖς ἠθέλατε βλάψει συμφέροντα ὑπηκόων εὐρωπαίων. Τότε ἠρώτησα

τὸν Ἀμιλτων, ἂν ἠδύνατο τοῦτο νὰ γίνῃ εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ὁ Ἀμιλτων δὲν ἐφάνη ἐναντίος εἰς τοῦτο, μοὶ προσέθηκε μόνον ὅτι, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν Ψαρὰ διὰ νὰ ἐνεργήσουν τὴν ἐκστρατείαν ταύτην, πρέπει νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὸν Λάζαρον Κουντουριώτην. Ἀπελθὼν λοιπὸν ὁ Ἀμιλτων εἰς Ὕδραν, ὡμίλησε μὲ τὸν Λάζαρον Κουντουριώτην, ἀπεφασίσθη δὲ ἐκεῖ ἡ ἐκστρατεία, καὶ μετὰ ταῦτα προσεκλήθην καὶ ἐγὼ ἀπὸ Σπέτσας εἰς Ὕδραν, ὅπου ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἠγοράσθη τὸ πλοῖον τοῦ συμπολίτου μας Κωνσταντῆ Χ. Ἀγγελῆ, καὶ μετεσκεύασα αὐτὸ εἰς πυρπολικόν (α).

Ὁ Νικόδημος μετὰ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Κανάρην καὶ

(α) Ὁ Κανάρης μετασκευάζων εἰς πυρπολικὸν τὸ ἀγορασθὲν πλοῖον, καὶ ἔχων συγκάτοικον τὸν Δημήτριον Καβήλιαν, ψαριανὸν, εἶδεν ὄνειρον ἕν τινι νυκτὶ, καὶ ἐξύπνησε τεταραγμένος, καὶ ἐζήτησεν ἐπιμόνως νὰ σηκώσῃ τὸν Καβήλιαν καὶ νὰ τοῦ διηγηθῇ τὸ ὄνειρον. Ὁ Καβήλιας βυθισμένος εἰς τὸν ὕπνον τοῦ θέρους (τοῦ ἔλεγε νὰ τὸν ἀφήσῃ ἥσυχον, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἐπίμονον αἴτησιν τοῦ Κανάρη, ἐσηκώθη· ὁ δὲ Κανάρης ἤρχισε νὰ διηγῆται τὸ ὄνειρον· —εἶδον ὅτι εὑρέθην κατὰ τὰ Παρασάμια (εἰς τὴν Συρίαν), εἰς πεδιάδα πολλὰ ἐκτεταμένην κατάφυτον ἀπὸ διάφορα γεννήματα καὶ χόρτα, ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς τῆς ἐκτεταμένης πεδιάδος, ἔκειτο εἷς λόφος καὶ ἐπ' αὐτοῦ πόλις τετειχισμένη μὲ ὀχυρὸν φρούριον καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ἓν μεγαλοπρεπὲς παλάτιον. Διῆλθον τὴν πεδιάδα ἐν μέτῳ τῶν γεννημάτων καὶ ἀφοῦ ἐπλησίασα τὸν πόλιν μὲ συνέλαβον ὀθωμανοί τινες (οἱ συνοδεύοντες τὸν Κανάρην ὀθωμανοὶ διῆλθον τὴν πύλην τοῦ φρουρίου, καὶ τὸν περιέφερον εἰς μέρη τινὰ τὰ ὁποῖα δὲν καταχωρῶ, διότι ὁ Καβήλιας τὰ ἐνθυμεῖται συγκεχυμένως, εἶναι ὅμως περίεργα!, εἶτα μὲ ἔφερεν ἔμπροσθεν ἑνὸς μεγαλοπρεποῦς ὀθωμανοῦ ὅστις ἦτο διοικητὴς τῆς πόλεως, καὶ εἶχε μακρὸν πώγωνα καὶ ἦτον ἐνδεδυμένος μὲ πολυτελῆ ἀσιατικὰ φορέματα· ἑκατέρωθεν αὐτοῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἵσταντο ἄλλοι ὀθωμανοὶ ἔχοντες πώγωνα καὶ πολυτελῆ φορέματα· ὁ διοικητὴς μοὶ ὡμίλησε, ἀλλὰ τεταραγμένος διὰ τὸ ὄνειρον ἐξύπνησα καὶ δὲν ἐννόησα τὶ μὲ εἶπε ὁ διοικητής. Τὸ ὄνειρον τοῦτο διηγήθη ὁ Καβήλιας εἰς τὸν Νικόδημον.)

περὶ τῆς ἀποτυχίας τῆς ἐκστρατείας, ὁ δὲ Κανάρης ἀπήντησεν, ὁ σκοπός μου, Νικόδημε, ἦτο νὰ ὑπάγωμεν ἡμεῖς οἱ δύο μὲ τὰ πυρπολικὰ, τὰ δὲ πολεμικὰ πλοῖα νὰ ἦναι ὑδραϊκὰ, καὶ ἀδιάφορον ἐὰν προσέθετον οἱ ὑδραῖοι καὶ ἄλλα πυρπολικὰ, διότι ἂν ἐγὼ εἶχον τὸν Νικόδημον σύντροφον, εἴξευρα ἀπὸ ποῖον συνοδεύομαι, καὶ ὅταν ἐφθάσαμεν ἔξω τοῦ λιμένος τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἔγεινεν ἡ ἀπόφασις νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν λιμένα αὐτῆς, συνωδευμένοι καὶ οἱ δύο, ἠθέλομεν εἰσέλθει καὶ ῥίψει τὰ πυρπολικὰ ἐπὶ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, ἔχοντες τὸν ἄνεμον οὔριον. Ἀλλ' οἱ σύντροφοί μου πυρπολισταὶ ὑδραῖοι, ἐνῷ διευθυνόμεθα εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ οἱ τρεῖς πυρπολισταὶ μὲ οὔριον ἄνεμον, ἔμειναν ὀπίσω καὶ μὲ ἠκολούθουν προπορευόμενον· παρ' ἐλπίδα δὲ, εἶδα ὅτι ὀλιγώστευσαν τὰ πανιὰ καὶ ἔμειναν πολὺ ὀπίσω, ἠναγκάσθην καὶ ἐγὼ νὰ ὀλιγοστεύσω τὰ πανιὰ, διὰ νὰ τοὺς περιμένω. Βλέπων δὲ ὅτι ἡ ἡμέρα παρέρχεται ματαίως, καὶ ὅτι αὐτοὶ δὲν ἔρχονται πλησίον μου, ἠναγκάσθην νὰ ἐπιστρέψω πρὸς τοὺς συναδέλφους μου, καὶ νὰ τοὺς ὁμιλήσω· ἀλλ' αὐτοὶ ἰδόντες με ὅτι ὑπάγω πρὸς αὐτοὺς, ἠὔξησαν τὰ πανιά των καὶ ἀπεμακρύνοντο πρὸς τὸ πέλαγος.

Τότε οἱ δύο σύντροφοι ὑδραῖοι, τοὺς ὁποίους εἶχον εἰς τὸ πλήρωμά μου, μὲ εἶπον — Καπετὰν Κωνσταντῆ, ἡμεῖς γνωρίζομεν ὅτι αὐτοὶ μέσα εἰς τὸν λιμένα δὲν ἔρχονται, διότι μᾶς τὸ εἶπον ὅταν ἤμεθα εἰς τὴν ναύε τοῦ Τομπάζη, ὅπου ἐκάματε τὴν ἀπόφασιν. Τότε ἐπέστρεψα καὶ διευθύνθην εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον μου.

Διελθὼν δὲ τὸ στόμιον τοῦ λιμένος, διευθυνόμην κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων· ὁ λιμενάρχης κατὰ τὸ σύνηθες ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον διὰ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀγκυροβολήματος· ἅμα μᾶς ἐπλησίασε, τοῦ

ἐδώσαμεν σχοινίον καὶ ἔδεσε τὴν λέμβον του· αὐτὸς δὲ ἀναβὰς τὴν κλίμακα διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ πλοῖον, καὶ φθάσας εἰς τὴν τελευταίαν βαθμίδα τῆς κλίμακος, εἶδε τὸ κατάστρωμα καὶ τοὺς ῥούπους ἀνοικτούς, ἔμεινεν δὲ ἐκστατικὸς καὶ ἤρχισε νὰ ὀπισθοχωρῇ· τότε διέταξε καὶ τὸν συνέλαβον, συγχρόνως δὲ καὶ οἱ πυρπολισταὶ ἔκοψαν τὸ σχοινίον τῆς λέμβου καὶ ἔμειναν ὄπισθεν, τὸν δὲ λιμενάρχην ἔθεσαν εἰς τὴν λέμβον τοῦ πυρπολικοῦ. Ἐξηκολούθησα τὸν πλοῦν μου, ἀλλὰ δυστυχῶς ὅσον ἐπλησίαζα τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα, τόσον ὁ ἄνεμος ἐστρέφετο ἀπὸ τὴν γῆν· ἐνῷ δὲ διέβαινον σοτοβέντο ἐχθρικῆς φρεγάτας, οἱ εὑρισκόμενοι ναῦται εἰς ταὶς κόφαις, ἐκλαβόντες ἡμᾶς ὡς ἐμπορικὸν πλοῖον, ἐφώναζαν τοὺς εἰς τὸ κατάστρωμα, καὶ ἐτράβηξαν τὰς λέμβους, τὰς ὁποίας εἶχον δεμένας ὄπισθεν τῆς φρεγάτας, ἵνα μὴ ἀπομακρυνθῶμεν τῆς θέσεως τοῦ ἀγκυροβολήματος. Ἀλλ' ὁ ἄνεμος περισσότερον ἐστρέφετο ἀπὸ τὴν γῆν· μὴ δυνάμενος δὲ νὰ πλησιάσω εἰς ἐχθρικὸν πλοῖον, ἕνεκα τοῦ ἐναντίου ἀνέμου, ἐπυρπόλησα τὸ πυρπολικόν μου, κατὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν ἡμῶν μὲ τὴν λέμβον τὸ γαλλικὸν βρίκιον μᾶς ἐκανονοβόλησε. Ἐὰν λοιπὸν εἶχον τὸν Νικόδημον σύντροφον, ἠθέλαμεν εἰσέλθει μὲ τὸν οὔριον ἄνεμον καὶ ῥίψει τὰ πυρπολικά μας μὲ ἐπιτυχίαν κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, διότι ἐξ ἡμῶν βεβαίως οὐδεὶς ἤθελε ὀπισθοχωρήσει.

Ὁ Νικόδημος τότε εἶπε πρὸς αὐτὸν—ὅταν εἶχες τοιοῦτον σκοπὸν, διατί δὲν τὸν ἐνεργοῦσες διὰ νὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ μαζῆ σου; ὁ Κανάρης τὸν ἀπήντησε,— δὲν ἠδυνάμην νὰ τὸν ἐνεργήσω, διότι ἡ ἐκστρατεία διευθύνετο ἀπὸ ὑδραίους· ὁ Νικόδημος τότε εἶπεν εἰς τὸν Κανάρην, ὅτι τὸ κίνημα τοῦτο ἔπρεπε νὰ τὸ κάμωμεν ὡς ἐξῆς. Τὴν ὁμιλίαν τοῦ Ἀμιλτων ἔπρεπε νὰ τὴν κοινο-

ποιήσης εἰς τοὺς ἐν Ναυπλίῳ διαμένοντας ἐδικούς μας παραστάτας, Ἰωάννην Μ. Μηλαΐτην, Νικόλαον Βελισσάριον καὶ Ἀναγνώστην Μοναρχίδην, ἵνα συνεννοηθοῦν μυστικῶς μὲ τὴν Διοίκησιν, καὶ μᾶς συνοδεύσουν πλοῖα πολεμικὰ ψαριανά, ἢ τέλος ὅπως ἀπεφάσιζεν ἡ Διοίκησις περὶ τῶν πολεμικῶν πλοίων, καὶ πιστεύω ὅτι τὸν σκοπὸν ἠθέλαμεν τὸν ἐκπληρώσει καλλίτερα· ὁ Κανάρης ἀπήντησεν, ὅπως ἔγεινε, Νικόδημε, τὸ ἔργον, ἔγεινε.

Μετὰ ταῦτα οἱ συγγραφεῖς τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος συμπεριέλαβον καὶ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἀλεξανδρείας, ὁ δὲ Νικόλαος Κοτζιᾶς, καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας τῆς ἱστορίας, ἐξέδωκε φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον «Ἐπανόρθωσις τῶν ἐν τῇ Σ. Τρικούπῃ ἱστορίᾳ ψαριανῶν πραγμάτων» ἐν ᾧ ἔγραψε καὶ τὰ τῆς ἐκστρατείας τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὴν εἰς τὸν Κανάρην. Ἐπειδὴ δὲ ὑδραῖοι τινὲς δυσηρεστήθησαν, ὁ Δ. Τσαμαδὸς ἐξέδωκε φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον «Ἀνασκευὴ τῶν παρὰ τοῦ Ν. Κοτζιᾶ ἱστορουμένων περὶ τῶν ψαριανῶν πραγμάτων» εἰς αὐτὸ ἀποδίδει τὰ περὶ τῆς ἐκστρατείας τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν Λάζαρον Κουντουριώτην, καὶ λέγει τὰ ἑξῆς· «ὁ Λάζαρος Κουντουριώτης, πρώτιστος τῶν »προϋχόντων τῆς Ὕδρας, καὶ διευθύνων τὰ ὑδραϊκὰ μετ' »αὐτῶν, προσεκάλεσεν ἰδιαιτέρως τὸν Α. Γ. Κριεζῆν, εἰ»πὼν πρὸς αὐτὸν, ὅτι πρὸ πολλοῦ συνέλαβε τὴν ἰδέαν, »καὶ πολλάκις ἐσκέφθη περὶ τοῦ μέσου καὶ τοῦ τρόπου »τῆς καταστροφῆς τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐχθρικοῦ στό»λου, ἀλλ' αἱ περιστάσεις δὲν ἐπέτρεψαν ἄχρις ἐκείνου, »τὴν ἐκτέλεσιν τοιαύτης ἰδέας, ἥδη ἐνισχύεται πρὸς τοῦ»το καὶ ἐκ δύο ἀνωνύμων ἐπιστολῶν.»

Ἄπορον εἶναι, πῶς ὁ Λάζαρος Κουντουριώτης, ὁ τοσαύτην σύνεσιν δείξας καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, παρεδέχθη τυφλοῖς ὄμμασι τὰς ἐπιστολὰς, καὶ

ἐνισχύθη, χωρὶς νὰ ὑποπτευθῇ δολιότητα καὶ ἀπάτην ἀπὸ μέρους τῶν γραψάντων. Ἐγὼ ἀμφιβάλλω, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν ὀρθὴν κρίσιν τοῦ Κουντουριώτου, ἐὰν ὑπῆρξαν τοιαῦται ἐπιστολαὶ καὶ ἐνισχύθη ἀπὸ αὐτάς· διότι ζῶντος τοῦ Λαζάρου Κουντουριώτου, ἐφημερὶς κατ' εἰσήγησιν τοῦ Κανάρη, ἐδημοσίευσεν τὰ τῆς ἐκστρατείας τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ οὔτε ὁ Κουντουριώτης ἐδημοσίευσε τὰ τῶν ἐπιστολῶν, οὔτε ἄλλος τις τὰ δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ Κανάρη ἀνήρεσεν. Ἀδιαφιλονίκητον εἶναι ὅτι, οἱ ψαριανοὶ πρῶτοι ἐπενόησαν τὰς μυστικὰς ἀποστολὰς τῶν πυρπολικῶν κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, καὶ ἂν π. χ. πρὸ τῆς καταστροφῆς των, ἔπεμπον ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀνωνύμους ἐπιστολὰς εἰς Ψαρὰ, συμβουλευούσας τοὺς ψαριανοὺς νὰ πέμψωσι πυρπολικὰ διὰ νὰ πυρπολήσωσι τὸν ἐχθρικὸν στόλον, τυφλοῖς ὄμμασιν ἤθελον παραδεχθῇ τὰς ἐπιστολὰς τῶν ἐπιστολογράφων, καὶ πέμψῃ τὰ πυρπολικά των ἐκεῖ; ὄχι, ἀλλ' ἤθελον θεωρήσει τὰς ἐπιστολὰς ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς δολιότητος καὶ τῆς ἀπάτης, καὶ ὀρθῶς θὰ ἐσυλλογίζοντο ὅτι, πῶς εἶναι δυνατὸν ὑπὸ μίαν ἐμπόλεμον καὶ τυραννικὴν κυβέρνησιν, ὁποία ἡ τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ, πασᾶ τῆς Αἰγύπτου, νὰ εὑρεθῶσιν ἄνδρες, ὅσον φιλογενεῖς καὶ ἂν ἤθελον ὑποτεθῇ, οἱ ὁποῖοι νὰ μᾶς πέμψωσιν ἀνωνύμως ἐπιστολὰς, συμβουλευούσας νὰ πέμψωμεν τὰ πυρπολικά μας ἐκεῖ, ἀφοῦ ἀπὸ τὸ στόμιον τοῦ λιμένος μέχρι τοῦ μέρους εἰς ὃ ἀγκυροβολοῦσι τὰ πλοῖα, εἶναι πολλῶν μιλίων διάστημα; βεβαίως ὁ σκοπὸς εἶναι δόλιος ἤθελον εἰπεῖ οἱ ψαριανοὶ, διότι οἱ φιλογενεῖς ὑπεχρεώθησαν ἀπὸ τὸν πασᾶ τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἔγραψαν, διὰ νὰ πέμψωμεν τὰ πυρπολικά μας, ὅπως τὰ συλλάβουν· ὥστε καὶ ἂν ἦτο ἡ ἐκστρατεία ἑτοίμη κατὰ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἡ ἄφιξις τοιούτων ἀνωνύμων ἐπιστολῶν, ἤθελεν ἐγείρει τὰς ὑπονοίας ταύτας εἰς τοὺς ψα-

ριανοὺς, οἵτινες ἤθελον ἀναβάλλει τὴν ἐκστρατείαν ταύτην δι' ἄλλην ἐποχήν. Ἀλλὰ τοιαῦται ἰδέαι πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ διαφύγωσι τὸν Λάζαρον Κουντουριώτην;

Ἰδοὺ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος.

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ φυλλαδίου, τοῦ Κοτζιᾶ καὶ Τσαμαδοῦ, κατὰ συγκυρίαν ἡμέραν τινὰ, εὑρέθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, ὁ Φραντζέσκος Μαῦρος καὶ ὁ Κ. Νικόδημος, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος τούτων, ἠρώτησε τὸν Μαυροκορδάτον, τὶ γνωρίζει περὶ τῆς ἐκστρατείας τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐκθέσας συγχρόνως τὰ ἐν τῷ φυλλαδίῳ τοῦ Τσαμαδοῦ· ὁ Μαυροκορδάτος ἀπήντησεν, ὅτι δὲν γνωρίζει ἐὰν ἐστάλησαν ἀνώνυμοι ἐπιστολαὶ εἰς τὴν Διοίκησιν ἢ εἰς μέλη αὐτῆς ἢ εἰς τὸν Λάζαρον Κουντουριώτην, ἀλλὰ μόνον ὅτι, ὅταν ἔμελλε νὰ γίνῃ ἡ ἐκστρατεία, ὁ Λάζαρος Κουντουριώτης, ἔγραψεν ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν ἀδελφόν του, ὅτι θὰ πέμψωσιν εἰς Ἀλεξάνδρειαν πλοῖα πολεμικὰ καὶ πυρπολικά. Μετὰ τοῦτον ὡμίλησε ὁ Νικόδημος καὶ ἐξέθεσεν ὅσα ἐγνώριζε περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, δηλ. τοὺς σκοποὺς τῶν ψαριανῶν καὶ τὴν μετὰ τοῦ Κανάρη ὁμιλίαν του. Ὁ δὲ Μαυροκορδάτος ἐπρόσθεσεν,—ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὁ Μανώλης Τομπάζης, μὲ εἶχεν εἰπεῖ πολλάκις, ὅτι ὁ Κανάρης τὸν παρακινεῖ πολὺ νὰ κάμωσι τὸ κίνημα μὲ πυρπολικὰ εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἀλλ' ὁ Νικόδημος τότε εἶπεν, ἰδοὺ, τὸ μυστήριον τῆς ἐκστρατείας εἶναι λελυμένον, καὶ ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ὅλως ψαριανὴ, διότι ὁ Κανάρης ἔχει αὐτὴν ἀπὸ Ψαρά· πρὸς τοῦτο δὲ, νομίζω, ὅτι πᾶσα ἄλλη συζήτησις εἶναι περιττή.

Οἱ ἐν Αἰγίνῃ παροικοῦντες, βλέποντες τὴν μοῖραν αὐτῶν ἐπιστρέφουσαν, δυσηρεστήθησαν ὑπὲρ τὸ δέον· ἡ δὲ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ναυάρχου της, συνεκάλεσε συνεδρίασιν τῶν οἰκοκυραίων, καὶ κατ' ἀπό-

φασιν αὐτῆς, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Ἀριθ. 141.

Γενναῖε ναύαρχε τῆς μοίρας μας!

Ἐπιστηριζόμενοι ἐπάνω εἰς τὸ θεοδίδακτον ῥητὸν τὸ «λαλῶν παῤῥησίᾳ εἰρηνοποιεῖ» ἐρχόμεθα ἐπάνω εἰς τὴν ἰδίαν πρότασιν, ν' ἀποκριθῶμεν εἰς τὴν ἀγαπητήν σας τῶν 7 μεσοῦντος, λυπούμενοι πρὸ πάντων διὰ τὴν παράκαιρον διάλυσιν τῆς μοίρας μας.

Κύριε, εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι δαίμων τις βάσκανος ἐμεσολάβησε νὰ διαλύσῃ τὴν πρὸ πάντων ἐπιθυμητήν μας ἕνωσιν, ἥτις ἦτο τὸ πρῶτόν μας ἀντικείμενον καὶ ἡ μόνη μας σκέψις, τροπολογοῦντες πάντοτε νὰ καταστήσωμεν ἕνα σταθερὸν καὶ ἀκλόνητον σύστημα, ἀμοιβαίως ὠφέλιμον καὶ διὰ τὸν λαόν μας καὶ διὰ τοὺς προκρίτους, ἀλλ' ἀπατημένοι, ἐπεριπατήσαμεν μίαν ὁδὸν γέμουσαν προσκόμματα, κεκαλυμμένη ἀπὸ τὴν μοχθηρὰν δολιότητα καὶ ἀπάτην ἐκείνην, οἵ ινες ἀποκρινόμενοι τὸν εἰρηνοποιὸν, ἐτάραξαν ὡς φαίνεται τὴν ἁρμονίαν μας, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν συστελλόμεθα νὰ ὁμολογήσωμεν παῤῥησία, ὅτι ὀλισθήσαντες. Κύριε, ἡμεῖς ἐνῷ καιροῦ ἐδιορίσθημεν μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, κατὰ χρέος ἀπαράβατον σᾶς ἐγνωρίσαμεν ναύαρχον τῆς κοινότητός μας, καὶ σᾶς γνωρίζομεν, καὶ εἰς τοῦτο ἐπιστηριζόμενοι, δὲν ἐλείψαμεν νὰ σᾶς γράφωμεν μὲ κάθε εὐκαιρίαν, μολονότι ἡ γενναιότης σας παραπονούμενος ἀπὸ τὴν ἀπάτην, χωρὶς αἰτίας εὐλογοφανεῖς, χωρὶς νὰ λάβετε ἀρχὰς μικρὰς ἢ μεγάλας δυσαρεσκείας, ἀπεμακρύνθητε νὰ μᾶς γράφετε. Καὶ ἀντὶ νὰ ἐπακουμβίζετε τὰ τέλη σας ἐπάνω εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, τὰ ἐμερικίζετε, σημεῖον προφανὲς, τὸ ὅτι δὲν ἠθελήσατε ποτὲ νὰ τὴν γνωρίσετε ὡς ἐπιτροπὴν, ἀλλ' ὡς συναγωγὴν ἀνθρώπων, οἵτινες ἐβίασαν τὴν κοινὴν θέλησιν· δὲν ἠμπορεῖτε ὅμως ν' ἀρνηθῆτε, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἔκαμε τὰ χρέη της, αὐτὴ ὅλων αὐτῶν τῶν κινημάτων σᾶς ἔγραφε, σᾶς ἐγνώριζε πάντοτε ναύαρχον τῆς μοίρας της, καὶ ὡς τοιοῦτον σᾶς διεύθυνε τὰ κατὰ τὴν μοῖραν της συμφέροντα μέχρι τῆς διαλύσεώς της, τὸ μεγαλείτερον σφάλμα σας κύριε, εἶναι, τὸ νὰ μὴν θελήσετε νὰ πιστεύσετε εἰς τὸν

ἑαυτόν σας ἀλλ' εἰς τὴν φήμην ἥτις μορφόνει μὲ διαφόρων εἰδῶν χρώματα τὰ πράγματα, καὶ τὰ παριστάνει διαφορετικὰ ἀπ' ὅ,τι εἶναι. Ἡμεῖς ὁλοένα ἐπιστηριγμένοι εἰς τὸν δημόσιον χαρακτῆρα, σᾶς λέγομεν, ὅτι μόνη φθορά μας εἶναι, ἡ διαίρεσις καὶ ὁ δημιουργός της εἶναι, ὁ μεγαλείτερος ἐχθρὸς τῶν συμπολιτῶν μας· ὅθεν προτρέποντές σας ν' ἀποτεινάζετε ἀπὸ τὴν ἰδέαν ὅσας ἀπάτας σᾶς ἐγέμισαν, καὶ νὰ περιπατήσετε μὲ ἡμᾶς τὴν ὁδὸν τῆς ἀδελφότητος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ διὰ νὰ οἰκονομήσωμεν τὸ κοινόν μας.

Ἡμεῖς, ὡς ἐπληροφορήθητε, ἐδιορίσθημεν εἰς αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα, τοῦ ὁποίου τὸ βάρος γνωρίζοντες, δὲν εἴχαμεν τόσην εὐχαρίστησιν, μόνον καὶ μόνον διὰ ν' ἀπαντήσωμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὅλοι μας ἐφρονούσαμεν· ὅθεν διὰ τῆς παρούσης μας παραστήνοντές σας, ὅτι ἡ μόνη μας φθορὰ εἶναι ἡ διαίρεσίς μας, καὶ καθυποβάλλοντες αὐτὸ εἰς τὴν φρόνησίν σας, διαμαρτυρούμεθα ἐναντίον τοῦ αἰτίου, ἵνα δώσῃ ἀπολογίαν διὰ τὸ κοινόν μας ἐν ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως τοῦ Κυρίου. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἐγκαρδίως.

Αἴγινα, τῇ 14 Νοεμβρίου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἀναγνώστης Κοντὸς, – Κωνσταντῖνος Χ. Κυριάκου.

Ὁ δὲ ναύαρχος ἀπήντησε διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου.

Πρὸς τοὺς Κυρίους Ἀναγνώστην Κοντὸν, καὶ Κωνσταντῖνον Χ. Κυριάκου, τοὺς συνιστῶντας τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Τὸ στηλητευτικὸν γράμμα σας, τῇ 14 νοεμβρίου, διδόμενον μὲ καπετὰν Νικολῆ Ἀργύρη, ἔλαβον καὶ εἶδον τὰ ἐν αὐτῷ γραφόμενά σας· λυποῦμαι, ἀδελφοὶ, ὄχι διότι ζητεῖτε νὰ μοῦ προσάψετε κατηγορίαν διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν πλοίων μας, (τῆς ὁποίας αἴτιοι εἶναι μόνοι ἐκεῖνοι ὅπου δὲν μᾶς ἐχορήγησαν τὰ ἀναγκαῖα μηνιαῖα διὰ τοὺς ναύτας, δύο μηνιαῖα ἤδη) ἀλλὰ διότι δὲν ἐστάθη ἱκανὴ οὔτε αὐτή μας ἡ ὁλοτελὴς καταστροφὴ, νὰ ἐξαλείψῃ τὰ πάθη μας, ἀλλ' οὔτε κἂν νὰ τὰ ἐλαττώσῃ. Τοῦτο μοῦ παριστάνει τὸ στηλητευτικὸν ὕφος σας, εἰς τὸ ὁποῖον ἴσως ὁ γραμματεύς σας ἐπαράτρεξε, κάμνωντας τὸ μίνημα πολλῶν

ἄλλων προμελετημένων σκοπῶν σας· καὶ μ᾽ ὅλα ταῦτα εἶσθε βέβαιοι, ὅτι χωρὶς ν᾽ ἀποβλέψω εἰς πρωτεῖα, δὲν ἐπιθυμῶ ἄλλο, εἰμὴ μόνον τὴν καινὴν ἀσφάλειαν, δι᾽ ἣν πάντοτε ἠγωνίσθην καὶ ἀγωνίζομαι πρὸς αὔξησιν τῆς ὑπολήψεως τῶν συμπολιτῶν μου, τὸ ὁποῖον ἂν μερικοὶ δὲν θέλουν νὰ ὁμολογήσουν, τὸ φωνάζουν αὐτὰ τὰ πράγματα . . . . . ἐχθρὸς διαιρέσεων καὶ φατριῶν, τὸ ὁποῖον μόνον ὅπου ἐπιθυμῶ, εἶναι ἡ ὁμόνοια τῶν συμπολιτῶν μου, τὴν ἀκούω ὅμως εἰς τὰ χείλη μερικῶν, οἵτινες ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, μὲ παντοδαπεῖς ἐνεργείας προσπαθοῦν νὰ ἐξουδενώσουν τοὺς καλοὺς πατριώτας, διὰ νὰ φανοῦν αὐτοὶ ἀνώτεροι, καὶ δὲν στοχάζονται ὅτι αὐταί μας αἱ μικροπρέπειαι, μᾶς κατήντησαν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν. Ἐγὼ μολαταῦτα δὲν ἔλειψα νὰ γνωρίσω τὴν ὁποίαν παριστάνετε ἐπιτροπὴν, καὶ νὰ σᾶς γράψω περὶ τῶν ἀναγκαίων τῆς μοίρας μας ἀπὸ ἐδῶ, ἀλλ᾽ ὁποῖαι ἐστάθησαν αἱ προσπάθειαί σας διὰ νὰ στείλετε τὰ ἀναγκαῖα μηνιαῖα εἰς τὰ πλοῖά μας, μ᾽ ὅλον ὅτι ἠμπορούσατε· ἔπειτα ἀποδίδετε εἰς ἐμὲ τὴν διάλυσιν τῆς μοίρας μας . . . . Ἂς λείψωμεν λοιπὸν, ἀδελφοὶ, ἂν θέλωμεν νὰ δείξωμεν χαρακτῆρα, ἀπὸ τὸ νὰ κατακρίνωμεν καὶ κατατρέχωμεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον, ἂς συστήσωμεν τὸν ἑαυτόν μας εἰς τὸ λοιπὸν ἔθνος, εἰς τὸ παράδειγμα τῆς ἀληθινῆς ὁμονοίας, ἥτις φυλάττεται, ὅταν ἀποδίδωμεν τοῦ καθ᾽ ἑνὸς, ἐκεῖνο ὅπου τοῦ ἀνήκει . . . . . Στηριζόμενοι εἰς τοῦτο, ἐξακολουθεῖτε ἐνεργοῦντες τὰ συμφέροντα τῆς μοίρας μας, καὶ προσπαθοῦντες νὰ κάμετε, ἵνα ἐκπλεύσῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ὅσον τάχιστα, ὅπου οὕτω νὰ κρατήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸν χαρακτῆρά μας· εἰς ὅ,τι δὲ ἀποφασίσετε, παρακαλῶ νὰ ἔχω εἴδησίν σας ἐν καιρῷ, διὰ νὰ ἑτοιμασθῶ.

Σᾶς ἀσπάζομαι ἐκ καρδίας καὶ μένω.

Ἐν Σύρᾳ, τῇ 19 Νοεμβρίου 1825.

Ὁ συμπατριώτης σας,

Νικολῆς Ἀποστόλης.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἔπραξε κατὰ γράμμα ὅσα εἰς τὸ ἔγγραφον αὐτῆς λέγει· διότι καὶ μετὰ τὴν σύστασίν της, καὶ ὡς ναύαρχον ἀνεγνώρισεν αὐτὸν, καὶ

τὴν μετὰ τῶν ψαριανῶν ἁρμονίαν διετήρει, καὶ ὠφελιμωτέρα τῆς προτέρας ἐγένετο ὡς πρὸς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἔθνους καὶ τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος. Ὁ δὲ ναύαρχος διὰ τῆς ἐπιστολῆς του, προσπαθεῖ παντὶ σθένει, ἵνα ἀποδώσῃ τὴν ἐνοχὴν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, τοὐτέστιν ὅτι δὲν ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν ἐγκαίρως χρήματα διὰ τὰ πλοῖα τῆς μοίρας της, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπιστρέψωσιν.

Ἀλλὰ πῶς ἦτο δυνατὸν, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν νὰ πέμψῃ χρήματα, ἐνῷ τοιαῦτα δὲν ὑπῆρχον εἰς τὸ ταμεῖον της; καὶ ὅτε ἀκόμη τὰ μηνιαῖα τῶν πλοίων ἐστέλλοντο ἀπὸ τὴν Διοίκησιν, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὴν κοινότητα, ἕνεκα τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν; Ἀλλ' ὁ ναύαρχος, καί τοι γνωρίζων πάντα ταῦτα, προσπαθεῖ νὰ ῥίψῃ τὴν ἐνοχὴν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἐνῷ αὐτὸς ὤφειλε νὰ συμπλεύσῃ μὲ τὴν ὑδραϊκὴν μοῖραν, καὶ νὰ ἀπέλθῃ μετ' αὐτῆς κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου εἰς Μισολόγγιον· ὁ ναύαρχος ἀναχωρήσας ἀπὸ τοῦ στόλου, διέταξε τὰ πλοῖα τῆς μοίρας του καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν, μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἔλθωσιν εἰς Βάτικα, ἀλλ' ἀντὶ νὰ προσορμισθῶσιν εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ἀπῆλθον εἰς Σπέτσας μὲ τὴν μοῖραν τῶν Σπετσῶν.

Ὅσον ὅμως καὶ ἂν προσπαθῇ, ὅλαις δυνάμεσιν, εἰς τὸ ἔγγραφον αὐτοῦ νὰ δικαιολογηθῇ, διὰ τὴν ὁμόνοιαν καὶ λοιπὰ, τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι αὐτὸς οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ἀναγνωρίσῃ αὐτὴν, καί τοι ἡ ἐπιτροπὴ ἀνεγνώρισε αὐτὸν ναύαρχόν της, καὶ πώποτε ἠθέλησε τόσον αὐτὴ καθὼς καὶ οἱ εἰς Αἴγιναν παροικοῦντες ψαριανοὶ νὰ προσβάλλωσι τὸ ναυαρχικὸν αὐτοῦ ἀξίωμα, διορίζοντες ἕτερον ναύαρχον, οὗτινος ἡ ἔλλειψις ἔφερεν ἐπαισθητὴν ἐξουδένωσιν εἰς τὰ πλοῖα τῆς μοίρας της.

Ἡ Διοίκησις πληροφορηθεῖσα περὶ τῆς ἐπιστροφῆς

τῶν πλοίων, ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Περ. γ'. ἀριθ. 14,280.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Μὲ ἄκραν λύπην καὶ ἀγανάκτησιν ἡ Διοίκησις, ἐπληροφορήθη τὴν ἄκαιρον ἐπιστροφὴν τοῦ στόλου, εἰς περίστασιν καθ' ἣν ἔπρεπε μάλιστα νὰ ἦναι πάντοτε κατὰ πόδας τοῦ ἐχθρικοῦ, καὶ κατασκοπεύων τὰ κινήματά του, νὰ καιροφυλακτῇ εἰς τὸ νὰ ἐπιφέρῃ κἀμμίαν οὐσιώδη βλάβην, καὶ οὕτω νὰ ματαιώσῃ τὰ ὁλέθρια σχέδιά του, ἀλλ' ἐντούτοις ἐλπίζει ἡ Διοίκησις, ὅτι ὅπως καὶ ἂν τρέχῃ τὸ πρᾶγμα, δὲν θέλει βραδύνει βεβαίως ἡ ἔκπλευσις τοῦ στόλου, ἡ τόσον ἀναγκαιοτάτη εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν

Ἐπειδὴ δὲ ἀναγκαιοῖ νὰ παρευρίσκωνται εἰς Γραμποῦσαν δύο πολεμικὰ πλοῖα, διὰ νὰ συντελῶσιν εἰς τὰς ἀνάγκας ἐκείνου τοῦ μέρους διατάττεσθε, ἅμα λάβετε τὴν παροῦσαν, νὰ ἐνεργήσετε τὴν εἰς Γραμποῦσαν ἀποστολὴν δύο πλοίων ἐκ τῆς μοίρας σας, τὰ ὁποῖα νὰ ὑπάκηνται εἰς τὰς ἀμέσους διαταγὰς τῆς προσωρινῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς· περὶ τούτων γράφει ἡ Διοίκησις καὶ πρὸς τὸν γενναιότατον Ναύαρχον τῶν Ψαρῶν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 8 νοεμβρίου 1825.

(*Τ. Σ.*) *Ὁ ἀντιπρόεδρος*, Γκίκας Μπόταση,

Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης,—*Ἰω. Κωλέτης.*

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Α. Μαυροκορδάτος.

Κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαταγὴν, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, ἀπέστειλεν εἰς Κρήτην τὸν Γεώργιον Καλαφάτην μὲ τὸ πλοῖόν του, καὶ τρία μύστικα, εἰδοποιοῦσα τὴν Διοίκησιν περὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν πλοίων, ἣν ἐνέκρινεν.

Ἡ Διοίκησις ἔπεμψε καὶ ἑτέραν διαταγὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Περ. γ'. ἀριθ. 14,513.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Πρὸ ἡμερῶν ἡ Διοίκησις μαθοῦσα τὴν ἐπιστροφὴν τῶν πλοίων σας ἀπὸ τὸν στόλον, ἐνῷ ὁ ἐχθρικὸς ἐμελέτα τὰ πλέον ὀλέθρια σχέδια ἐναντίον τῶν νήσων ἢ τοῦ Μισολογγίου, ἔγραψεν πρὸς τὸν Ναύαρχον τῆς Μοίρας σας, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν στόλον χωρὶς ἀναβολὴν καιροῦ· μὲ λύπην της ὅμως πληροφορεῖται, ὅτι τὰ πλοῖά σας ἀκόμη δὲν ἐξέπλευσαν, καὶ δὲν εἰξεύρει πῶς νὰ ἐξηγήσῃ τὸ αἴτιον τοιαύτης ἀδιαφορίας εἰς τὸν κίνδυνον τῆς Πατρίδος· ὅλος ὁ ἐχθρικὸς στόλος πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος ἤδη ἀποκλείει τὸ Μισολόγγιον, ἡ περίστασις αὕτη δὲν ὁμοιάζει ἐκείνην τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου, ἐπειδὴ τώρα εἶναι καὶ οἱ δύο στόλοι προμηθευμένοι μὲ περισσότερα μέσα, τὸ δὲ Μισολόγγι δὲν ἔχει οὔτε δέκα ἡμερῶν τροφὴν, ὥστε ἀφεύκτως χάνεται, καὶ ὁ κίνδυνός του θέλει ἐπιφέρει τὸν κίνδυνον ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Ἐὰν λοιπὸν οἱ ναῦται καὶ οἱ πλοίαρχοι εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ἴδιοι ὅπου ἠνδραγάθησαν ἕως τώρα, καὶ ἐκέρδησαν τόσας νίκας κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἐὰν ἀκόμη σώζουν τὸ ἄσπονδον κατὰ τῶν ἐχθρῶν μῖσος, καὶ δὲν ἀναισθητοῦν εἰς τὸν κίνδυνον τῆς Πατρίδος, ἂς τρέξουν ὅπου τοὺς προσκαλεῖ, καὶ νὰ ὑπάγουν νὰ ἑνωθοῦν μὲ τὴν ὑδραϊκὴν μοῖραν, διὰ νὰ κάμουν καὶ τώρα τὸ χρέος των, καὶ νὰ μὴν ἀμαυρώσουν μὲ τὴν ἀδιαφορίαν καὶ βραδύτητα, τὴν ὅσην δόξαν ἀπέκτησαν μὲ τόσους κινδύνους ἕως τώρα.

Διὰ τοῦτο, ἅμα λάβετε τὴν παροῦσαν, χωρὶς νὰ χάσετε οὐδὲ στιγμὴν, σπεύσατε νὰ τὴν κοινοποιήσετε πρὸς τὸν Ναύαρχόν σας καὶ νὰ ξεκινήσετε τὰ πλοῖά σας, ἐπειδὴ ἀπὸ μίαν στιγμὴν κρέμαται τὸ πᾶν, καὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν πρέπει νὰ τὴν παραβλέψετε· ἡ Διοίκησις ἐγνώρισε καὶ γνωρίζει τὰς ἐκδουλεύσεις σας καὶ δὲν ἀμέλησε, οὔτε ἀμελεῖ ποτὲ τὴν ἀμοιβὴν τῶν κόπων σας, κάμετε καὶ ὑμεῖς τὸ χρέος σας πρὸς τὴν Πατρίδα, ἥτις σᾶς κράζει εἰς βοήθειαν.

Τῇ 17 9βρίου 1825, ἐν Ναυπλίῳ.

Ὁ ἀντιπρόεδρος, Γκίκας Μπόταση;

Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης,—Ἰω. Κωλέττης.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Α. Μαυροκορδάτος.

Ἡ Διοίκησις γράφει πρὸς τοὺς ψαριανοὺς ὅτι δὲν ἠμέλησεν ἀλλ' οὔτε ἀμελεῖ περὶ τῆς ἀμοιβῆς τῶν κόπων των, ἀρκεῖ μόνον νὰ κάμουν καὶ αὐτοὶ τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα χρέος των· περὶ τούτου ὅμως ὁ ἀναγνώστης, θέλει κρίνει ἐκ τῶν ἱστορουμένων ἐν τῷ παρόντι Ὑπομνήματι, κατὰ πόσον οὗτοι ἐξεπλήρωσαν τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα χρέος των.

Ἡ Διοίκησις μολαταῦτα, συμφώνως πρὸς τὰς προσπαθείας τῶν ψαριανῶν, δὲν ἐξεπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσίν της. Ἡ ἐπιτροπὴ ἅμα ἔλαβε τὴν ἀνωτέρω διαταγὴν, ὑπέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν συνεδρίασιν, ἐπαυξήσασα ἔτι μᾶλλον τὴν προτέραν λύπην της, ἣν εἶχεν ἕνεκα τῆς ἐπιστροφῆς τῆς μοίρας της· τὰ δὲ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ναυάρχου της διατρέχοντα, δὲν ἔκρινεν εὔλογον νὰ ἀναγγείλῃ πρὸς τὴν Διοίκησιν. Ἔπεμψε δὲ πρὸς τὸν ναύαρχόν της τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως μὲ τὸ ἑξῆς ἔγγραφον.

Ἀριθ. 186.

Πρὸς τὸν Γενναῖον Ναύαρχον τῆς πολεμικῆς μοίρας μας.

Σᾶς ἐγκλείομεν διαταγὴν τοῦ Σ. Ἐκτελεστικοῦ Σώματος πρὸς τὴν γενναιότητά σας, ὑπ' ἀριθ. 14821, ἀπὸ τὴν ὁποίαν παρατηρεῖτε τὴν ἔκπλευσιν τῆς μοίρας μας, ὅτι ἐπιμόνως ζητεῖ τὸ ἴδιον, καὶ μὲ ἑτέραν πρὸς ἡμᾶς σύγχρονον διαταγὴν γράφει, καὶ διὰ τὰς κακοκαιρίας τὴν ἐλάβαμεν χθὲς· ταύτην τὴν στιγμὴν ἐλάβαμεν καὶ ἑτέραν πρὸς ὑμᾶς σημειωμένην, εἰς τὰς 17 ὑπερμεσοῦντος, τῆς ὁποίας ἔγγραφον σᾶς ἐγκλείομεν, καὶ ἣν αὖθις διατατόμεθα, ἵνα ἀνυπερθέτως ἐκπλεύσῃ ἡ μοίρα μας ὡς κατεπείγουσα ἡ ἀνάγκη.

Ὅθεν, ἡ γενναιότης σας, ὅς τις ἕως τώρα δὲν ἐλείψετε νὰ συντρέχετε τὴν Πατρίδα εἰς ὅλας τὰς δεινὰς περιστάσεις, ὡς φρόνιμος, εἶσθε ἱκανὸς νὰ κρίνετε τὴν περίστασιν ἥτις εἶναι κρισιμωτάτη, καὶ νὰ μᾶς γράψετε τὶ νὰ ἀκολουθήσουν τὰ ἐνταῦθα εὑρισκόμενα λοιπὰ πλοῖά μας.

Αἴγινα, τῇ 19 9μβρίου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ὁ ναύαρχος ἀπήντησεν διὰ τοῦ ἀκολούθου ἐγγράφου.

Πρὸς τοὺς Κυρίους Ἀναγνώστην Κορτὸν, καὶ Κ. Χ. Κυριάκου, τοὺς συνιστῶντας τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἐλάβαμεν τὴν ἐπιστολήν σας, ὑπ' ἀριθ. 186 ὁμοῦ καὶ τὴν ἐγκλειομένην διαταγὴν τοῦ Σ. Ἐκτελεστικοῦ Σώματος, εἰς τὴν ὁποίαν βλέπομεν, ὅτι ἡ Σ. Διοίκησις ἐπιμένει εἰς τὸν σκοπὸν, τοῦ ὅσον τάχιστα διὰ νὰ ἐκπλεύσωμεν, καὶ εἰς τὴν ἰδίαν σας βλέπω νὰ μοῦ ἀναγγείλετε, διὰ νὰ σᾶς γράψω πῶς ν' ἀκολουθήσετε. Ἀδελφοὶ, γνωρίζετε τὴν περίστασιν καλῶς, καθὼς καὶ τὴν κατάστασίν μας ὁποία εἶναι, καὶ μοῦ κακοφαίνεται εἰς ἄκρον διότι δὲν εἶμαι ἱκανὸς νὰ ἐκτελέσω πάλιν ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα ἤμην πάντοτε πρόθυμος ποτὲ καιρὸν . . . . . ἂν ὅμως καὶ οἱ καπετανέοι ἀπὸ αὐτοῦ, καθὼς καὶ ἡ εὐγένειά σας ἦσθε πρόθυμοι, διὰ ν' ἀποφασίσετε εἰς κάθε τι κίνημα, ἰδεάσετε καὶ ἡμᾶς. Ὅσον δὲ διὰ τὴν διαταγὴν τῆς Σ. Διοικήσεως, ἐγὼ ἀπεκρίθην ἀπ' ἐδῶ κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα. Τοὺς καπετανέους καὶ οἰκοκυραίους πάντας ἀσπαζόμενος μένω.

Σύρᾳ, τὴν 21 νοεμβρίου 1825.

Ὁ πατριώτης, Ν. Ἀποστόλης.

Ἡ Διοίκησις ὅτε εἶχε τὰ χρήματα τοῦ δανείου εἰς χεῖράς της δὲν ἐνθυμεῖτο τοὺς ψαριανοὺς καὶ τὰ πλοῖά των διὰ νὰ τὰ συμπεριλάβῃ, ἤδη δὲ ὅτε τὰ χρήματα ἔλειψαν καὶ ὑπάρχει κίνδυνος εἰς Μισολόγγιον, ἐνθαρρύνει αὐτοὺς διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις των, καὶ τοὺς προτρέπει ἵνα ἐκπλεύσωσι μὲ τὰ πλοῖά των.

Οἱ ψαριανοὶ θεωροῦντες τὴν ἀνάγκην τῆς Πατρίδος κατεπείγουσαν, ὅπως ἠδυνήθησαν, ἀπεφάσισαν τὴν ἔκπλευσιν ἓξ πολεμικῶν πλοίων, τοῦ ναυάρχου Νικολῆ Ἀποστόλη, Ἀνδρέα Γιαννίτση, Ν. Χ. Ἀλεξανδρῆ, Ἀν. Κουτσούκου, Γ. Χ. Μιχὲ καὶ δύο πυρπολικῶν τοῦ Κανάρη καὶ Νικοδήμου, μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριελήφθη καὶ τὸ τοῦ ναυάρχου, ὃν εἰδοποίησεν ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου.

'Αριθ. 188.

Πρὸς τὸν γενναῖον Ναύαρχον τῆς μοίρας μας.

Τὰ πλοῖά μας μετὰ τῶν ἡφαιστείων ξεκινοῦσι τὸ ἑσπέρας διὰ Περιβόλαν, ὅπου θέλουσι περιμένει τὴν γενναιότητά σας, ὅθεν ἐξακολουθήσετε ὅσον τάχος δυνηθῆτε διὰ νὰ μὴν χρονοτριβῶσιν ἐκεῖ, ἡ ἔξοδος τῶν πλοίων ἐστάθη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅλοι οἱ οἰκοκυραῖοι συνελθόντες μεθ' ἡμῶν, ἀπεφάσισαν ἵνα ἐξέλθωσιν ἓξ μόνον, ἐν τῇ γενναιότητός σας, καὶ ἕτερα πέντε τὰ ἐνταῦθα εὑρισκόμενα, ἐξοικονομήσαντες ἕκαστον πλοῖον ἀνὰ γρόσια χιλιάδες δύο, διὰ τὴν γνωστήν σας ἔνδειαν τοῦ ταμείου μας, καὶ ἡ εὐγένειά σας θέλετε λάβει τὸ ἀνάλογόν σας, ὅταν μᾶς διορίσετε κατὰ τὸν βαθμόν σας· σᾶς εἴμεθα μὲ καθαρὰν ἀγάπην.

Αἴγινα, τὴν 23 Φεβρίου 1825,

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Τῷόντι τὰ πλοῖα ταῦτα ἐξέπλευσαν καὶ ἀπῆλθον εἰς Περιβόλαν, περιμένοντα τοὺς συναδέλφους των.

Ὁ δὲ ναύαρχος ἀπήντησεν καὶ αὖθις διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου·

Πρὸς τοὺς κυρίους Ἀναγνώστην Κοντὸν, καὶ Κ. Χ. Κυριάκου, τοὺς συνιστῶντας τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Τὸ γράμμα σας τῶν 23 σημειωμένον ἔλαβον, ἐκ τοῦ ὁποίου τὰ πάντα σας ἐκατορθώσατε, καλῶς ἔγνων, εἶδα τὴν ἀπόφασιν τῶν ἓξ καραβίων διὰ νὰ ἐκπλεύσουν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἐκ τῶν ὁποίων εἶμαι καὶ ἐγὼ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἓξ, μὲ συμφωνίαν νὰ πληρωθοῦν δύο χιλιάδες γρόσια ἕκαστον πλοῖον· ἐπαινῶ τὴν ἀπόφασίν σας, χαίρομαι εἰς τὴν προθυμίαν τῶν καπετανέων μας, μὲ λύπην ὅμως καθ' ὑπερβολὴν, ἀδελφοί, ὅπου βλέπω τὴν τάτα, ὅπου ἐσηκώθηκαν τὰ καράβιά μας, καὶ εἶναι ὀκτὼ ἡμέραις, ἐγὼ δὲ διὰ νὰ ἑτοιμασθῶ καὶ νὰ ξεκινήσω θέλω ἄλλας τόσας, ὅπου ἕως νὰ τοὺς ἀνταμώσω ἐγὼ, πάει ν' ἀπεράσῃ ὁ μῆνας, καὶ τὰ ἔξοδά μου νὰ πᾶνε εἰς μάτην, καὶ μὲ κακοφανισμόν μου μεγάλον, βλέπω πῶς δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐξακολουθήσω τοῦτον τὸν μῆνα· τοῦ λόγου σας, ἀδελφοί, οἰκονομήσετε τὸ πρᾶγμα ὡς φρόνιμοι,

καὶ ἰδεάσετε τὰ πλοῖά μας, χωρὶς νὰ σᾶς ἀπεράσῃ εἰς τὴν ἰδέαν σας, πῶς τὸ κάμνω διὰ τὸ καπρίτσιο ἢ διὰ ἰδιοτέλειαν, ἀλλὰ ἐξακολουθεῖτε πάντοτε ἐκτελοῦντες τὰ χρέη σας, ὡς καλοὶ πατριῶται, διὰ νὰ ἔχωμεν τὸν λόγον μας ἐν καιρῷ Σᾶς ἀσπάζομαι ἐκ καρδίας καὶ μένω.

Τῇ 1 δεκεμβρίου, 1823, Σύρα.

Ν. Ἀποστόλης.

Διὰ τῶν ἐγγράφων της ἡ ἐπιτροπὴ, καὶ ὡς ναύαρχον τὸν ἀναγνωρίζει πέμπουσα πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐκπλεύσεως τὸν συμπεριλαμβάνει, καὶ τὸν εἰδοποιεῖ ὅτι θὰ λάβῃ χρήματα ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ του, καὶ τέλος τὸν φιλοτιμεῖ διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις του, ζητῶν ἐνταυτῷ καὶ τὴν γνώμην του διὰ τὰ πλοῖα.

Οὗτος δὲ, ἐνῷ ὤφειλε νὰ γράψῃ εἰς τὴν Διοίκησιν, διὰ μέσου τῆς ἐπιτροπῆς δι' ἧς ἔλαβε τὴν διαταγὴν, διὰ νὰ περιφρονήσῃ αὐτὴν, ἔγραψεν ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν Διοίκησιν· καθὼς καὶ ἀντὶ νὰ ἐκπλεύσῃ ἀμέσως διὰ τὰ χρέη του, δικαιολογεῖ τὴν μὴ ἔκπλευσίν του, εἰς τὴν χρονολογίαν τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων ἐξ Αἰγίνης, λέγων ὅτι, ἕως ὅτου ἑτοιμασθῇ καὶ ἐκπλεύσει πρὸς ἐντάμωσιν τῶν πλοίων, θέλει παρέλθει ὁ μὴν, καὶ ἐπομένως τὰ ἔξοδά του θέλουσιν ὑπάγει εἰς μάτην· ὅθεν τούτου ἕνεκεν ἀναβάλλει τὴν ἔκπλευσίν του, καὶ ὑπενθυμίζει συνάμα ὅτι δὲν πράττει τοῦτο ἀπὸ κακὴν πρόθεσιν ἢ ἰδιοτέλειαν· ὅσον δὲ ἡ ἐπιτροπὴ προσπαθεῖ νὰ προσελκύσῃ αὐτὸν εἰς τὰ χρέη του, τοσοῦτον αὐτὸς ἀπομακρύνεται· καὶ τότε, πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ θεωροῦν αὐτὸν, εἰμὴ ἀπὸ κακὴν πρόθεσιν πράττοντα ταῦτα, ἀφοῦ ἡ ἐπιτροπὴ τὸν προσκαλεῖ, τὸν φιλοτιμεῖ, καὶ ὑπόσχεται εἰς αὐτὸν νὰ δώσῃ περιπλέον χρήματα; καὶ πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχωσι τὸν λόγον των, ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, ὡς γράφει πρὸς αὐ-

τοὺς, ἀφοῦ οἱ ἐν Αἰγίνῃ συμπολῖταί του, ἔπραττον πᾶν ὅ,τι ἠδύναντο ὑπὲρ ἐλευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος, οὗτος δὲ δὲν ἀπήρχετο εἰς τὰ χρέη του;

Ἀφοῦ οἱ ψαριανοὶ οἰκονόμησαν τὰ χρηματικὰ μέσα διὰ τὴν ἔκπλευσιν τῆς μοίρας των, ἡ ἐπιτροπὴ αὐτῶν, διὰ τῆς ἐπομένης ἀναφορᾶς της πρὸς τὴν Διοίκησιν, ἀνήγγειλε τὰς ἀποφάσεις των καὶ τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων.

Ἀριθ. 188.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἀπάντησις εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 12480 καὶ 14513 διαταγὰς τοῦ Σ. αὐτοῦ Σώματος.

Ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν μέχρι σήμερον δὲν ἀποκρίθημεν εἰς αὐτὰς, ἦτον αἱ συνεχεῖς σκέψεις καὶ ἀλλεπαλλήλων, εἰς τὸ νὰ εὕρωμεν τὸν τρόπον τῆς ἐκπλεύσεως τῆς μοίρας μας, ἐμποδιζομένη τοῦδε διὰ τὴν χρηματικήν μας ἔνδειαν· στενευόμενοι δὲ πανταχόθεν καὶ παραβάλλοντες τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον τοῦ ἔθνους καὶ τὴν ἀπορίαν μας, ἀποφασίσαμεν καὶ ἐμεταχειρίσθημεν τὸν μόνον τρόπον τοῦ ἐράνου μεταξὺ ἡμῶν, καταβάλλοντες ἕκαστος τὸ κατὰ δύναμιν, ἑτοιμάσαντες τὴν μοῖραν μας, ἐκπλέει αὔριον σὺν θεῷ μὲ τὰ ἡφαίστειά της, εὐχόμενοι αἴσιον ἔκβασιν πρὸς κοινὴν σωτηρίαν. Εἴμεθα μὲ σέβας βαθύτατον.

Αἴγινα, τῇ 21 νοεμβρίου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ δὲ Διοίκησις ἀπήντησε πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν μὲ τὴν κάτωθεν διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 14,704.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἔλαβεν ἡ Διοίκησις τὴν ἀπὸ 21 ἀναφορὰν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ μὲ ἄκραν εὐχαρίστησιν παρετήρησε τὴν πατριωτικὴν προθυμίαν, μὲ τὴν ὁποίαν τὸ κοινὸν τῶν ψαριανῶν ἔσπευσε νὰ ἐπιταχύνῃ

τὴν ἔκπλευσιν τῆς ναυτικῆς του μοίρας, ἥτις εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν, ἐνωθεῖσα μετὰ τῆς ὑδραϊκῆς, θέλει συντελέσει τὰ μέγιστα εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ Μισολογγίου, τὸ ὁποῖον κινδυνεύει, μόνον καὶ μόνον διὰ τὸν θαλάσσιον ἀποκλεισμὸν τοῦ ἐχθροῦ.

Εἰς τοιαύτας κρισίμους περιστάσεις τῆς Πατρίδος, ὅτε ἐπαπειλεῖται προφανῶς ἀπὸ κίνδυνον γενικὸν, δεικνύουν βέβαια οἱ εἰλικρινεῖς πατριῶται, τὸν ὑπὲρ αὐτῆς ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν· ὅθεν ἡ Διοίκησις ἐνῷ σᾶς ἀποδίδει ἀπὸ μέρους τοῦ ἔθνους τὸν χρεωστούμενον ἔπαινον καὶ εὐγνωμοσύνην, διότι συναισθανθέντες τὸν κίνδυνον τῆς Πατρίδος, ἐσυνδράμετε ἐγκαίρως εἰς τὴν σωτηρίαν της, σᾶς πληροφορεῖ ὅτι, ἅμα λάβει τὴν εὐκολίαν, δὲν θέλει ἀμελήσει διὰ νὰ κάμῃ τὴν πρέπουσαν ἐξοικονόμησιν τοῦ ναυτικοῦ τῶν ψαριανῶν.

Εὔχεται δὲ ἡ Διοίκησις ν' ἀκούσῃ ἐντὸς ὀλίγου, λαμπρὰ κατορθώματα τῶν ἀνδρείων θαλασσινῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους κυρίως περιμένεται ἡ ματαίωσις τῶν ὀλεθρίων σχεδίων τοῦ ἐχθροῦ.

Τῇ 23 νοεμβρίου 1825, Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) *Ὁ ἀντιπρόεδρος*, Γκίκας Μπότασης.

Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης,—*Ἰω. Κωλέττης*.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Α. Μαυροκορδάτος.

Ἡ Διοίκησις βλέπουσα τὸν πατριωτισμὸν τῶν ψαριανῶν, ὃν δεικνύουσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, ὑπόσχεται εἰς αὐτοὺς, ὅτι δὲν θέλει ἀμελήσει νὰ ἐξοικονομήσῃ τὸ ναυτικόν των· ἀλλὰ θέλει ἐκπληρώσει ἄραγε τὴν ὑπόσχεσίν της; περὶ τούτου θέλομεν ὁμιλήσει κατωτέρω.

Ἐνῷ οἱ δυστυχεῖς ψαριανοὶ ἐσκέπτοντο, τίνι τρόπῳ θέλουσι δυνηθῆ νὰ ἐξοικονομήσωσι τὴν ἔκπλευσιν τῆς μοίρας των ἵνα ἀπέλθῃ πρὸς κοινὸν ὄφελος τῆς Ἑλλάδος, ὁ φθόνος καὶ ἡ ἀντιζηλεία δὲν ἔπαυεν ἐξ ἄλλου μέρους νὰ διασπείρῃ ἐπ' αὐτῶν τὰ βέλη των.

Ὁ παραστάτης των Νικόλαος Βελισσάριος, τῇ 21 νοεμβρίου 1825, γράφει πρὸς τὴν ἐπιτροπήν των ἀπὸ

Ναύπλιον τὰ ἑξῆς, ὅτι «ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Γ. »Κουντουριώτης, ἔφθασε χθὲς εἰς Ναύπλιον, καὶ τὰ ὅσα »ὁμιλεῖ καθ' ἡμῶν δηλ. περὶ τοῦ στόλου μας, ὅτι οὔτε »ἐξέπλευσεν οὔτε θέλει ἐκπλεύσει, καὶ ὅτι ὁ Κανάριος »ὄντας εἰς τὰ νησιὰ ἐγύριζεν διὰ νὰ συνάζῃ ἄσπρα τοῦ »ἐράνου, ἐπὶ προφάσει, ὅτι δι' αὐτὸν ἀπεφασίσθη, καὶ ἄρ- »παξεν γρόσια πολλὰ, καὶ τὸ μπουρλότον τὸ ἔδεσε μέ- »σα εἰς τὸν Πόρον, καὶ οὔτε θέλει ἐκπλεύσει πώποτε· »ταῦτα πάντα ἐκήρυξεν εἰς Ναύπλιον. . . . .»

Ὁ αὐτὸς παραστάτης Νικόλαος Βελισσάριος, γράφει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ τὰ ἑξῆς. «Ταύτῃ τῇ ὥρᾳ ἔφθασε, »τῇ 23 τοῦ τρέχοντος γράμμα σας, ἔνδον τοῦ Βουλευ- »τηρίου, τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσαμεν δημοσίως, εἰς τοῦ ὁ- »ποίου τὴν φωνὴν χειροκροτήσαντες πάντες, ὁμοίως »καὶ εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν, τοῦ ὁποίου τὴν εὐχαριστήριον »ἀπάντησιν δὲν ἐπροφθάσαμεν νὰ πάρωμεν, θέλει τὴν »στείλωμεν, ὅμως τὰς εἰδήσεις θέλει τὰς εἰπῇ ὁ ἴδιος »Ἰωάννης Μαρκῆς.»

Ὁ Μικὲς Κυπαρίσσης, καὶ Δημήτριος Καβήλιας, πλη- ρεξούσιοι τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, ἀναφέρουν πρὸς αὐτὴν ἀπὸ Ναύπλιον τὰ ἑξῆς. « Εἶναι τώρα τρεῖς ἡμέ- »ραι, ὅπου ἔφθασε καὶ ὁ ἐκλαμπρότατος πρόεδρος μὲ »ὅλους τοὺς ἀκολούθους του, ὅθεν καὶ δὲν ἔλειψεν ὅ- «που νὰ κάμῃ τὸ συνειθισμένον του, κατακρίνοντας τοὺς »σκοποὺς τῶν καπετανέων μας, παρομοίως καὶ Καναρίου »λέγοντας, ὅπως τὸ ἔδεσεν εἰς Πόρον καὶ κάθεται, καὶ »ἄλλα παρόμοια· τώρα ὅπου ἤκουσε τὸ βγάλσιμον τῶν »καραβίων μας ἐσιώπησεν. . . . .»

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐπισήμων ἐγγράφων γίνεται κατά- δηλον, ὅτι ἅπασαι αἱ κατὰ τῶν ψαριανῶν κατηγορίαι τοῦ προέδρου Κουντουριώτου ἦσαν συκοφαντίαι, διότι τὰ πλοῖα ἐξέπλευσαν, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Κα·

νάρης. Τοῦτον δὲ ὁ πρόεδρος Κουντουριώτης, κατὰ τὸ 1824, ἀπέσπασεν ἀπὸ τοὺς ψαριανοὺς, καὶ ὑποχρέωσεν ἵνα τεθῇ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Μιαούλη, μὲ σκοπὸν νὰ ἐξασθενήσῃ τοὺς ψαριανούς· αὐτὸς ἤδη ὁ Κανάρης ἀργυρολογεῖ χρήματα!!!

Ἰδοὺ τὸ γεγονός·

Ὁ Κανάρης ἀγοράσας εἰς Σύρον πλοῖον διὰ πυρπολικὸν, ἔλαβε διαταγὴν παρὰ τῆς Διοικήσεως, ἵνα λάβῃ τὰ χρήματα ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς εἰσπράξεως τοῦ ἐράνου ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐχορήγησε μὲν εἰς αὐτὸν μέρος χρημάτων, ἀκολούθως δὲ τὸν παρέπεμψε μὲ διαταγήν της, πρὸς τὸν ἔπαρχον Σύρου, διὰ τὴν ἀποπληρωμὴν τοῦ πλοίου· ὁ δὲ ἔπαρχος ὢν ὑδραῖος, ἀπεποιήθη αὐτήν. Τότε ὁ Κανάρης μὲ ἀπεσταλμένον, ἔπεμψε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἀναφοράν, καὶ ἔκαμε συγχρόνως πληρεξούσιόν του τὸν συμπολίτην του Α. Μοναρχίδην. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5997, ἀναφέρεται εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν, ὅπως διατάξῃ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας νὰ μετρήσῃ εἰς τὸν Κανάρην γρόσια 16,700 δι' ἀποπληρωμὴν τοῦ πλοίου· ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Κουντουριώτης, ἀνέβαλε τὴν ἀποστολὴν τῶν γροσίων πρὸς τὸν Κανάρην· οὗτος δὲ δανεισθεὶς ἀπὸ τοὺς ἐμπόρους ἐπὶ τόκῳ χρήματα, ἀπεπλήρωσε τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ πλοίου. Τὰ μέλη ὅμως τῆς Διοικήσεως, θεωροῦντα δικαίαν τὴν πληρωμὴν, διέταξαν τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου καὶ ἐπλήρωσε τὰ χρήματα ἄνευ διαταγῆς. Ἡ Διοίκησις λοιπὸν ἀκολούθως διὰ διαταγῆς της, διέταξε τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας, ἥτις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5151 ἐγγράφου της, διέταξε τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον καὶ ἐπλήρωσε τὰ χρήματα· ἐπὶ δὲ τῆς διαταγῆς εἶναι σημειωμένη ἡ ἑξῆς σημείωσις. «Μὲ τὸ νὰ προπληρώθῃ ἡ διαλαμβανομένη πο-

σότης, κατὰ τὴν 26 ὀκτωβρίου, ἐξοφλεῖται ἡ παροῦσα.»

Ἄρα λοιπὸν, καὶ ἐνταῦθα ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἐμποδιζων τὴν πληρωμὴν τῶν χρημάτων, ἐμποδίζει καὶ τὸν Κανάρην νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὰ χρέη του, καὶ οὐχὶ ὅτι ἠργυρολόγει χρήματα.

Ἐκ τῶν ψαριανῶν ὅστις ἤθελε ναυπηγήσει πλοῖον πολεμικὸν, ἱκανὸν διὰ τὸν στόλον, ἐπρόσφερεν αὐτὸ καθὼς καὶ τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα. Ναυπηγήσας λοιπὸν τοιοῦτον καὶ ὁ Κωνσταντὴς Χ. Γεωργίου Κοτζιᾶ, καὶ θέλων ἵνα προσφέρῃ αὐτὸ εἰς τὸν ῥηθέντα ἀγῶνα, ἀνέφερεν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα, τῇ 19 νοεμβρίου 1825, ὅπως διατάξῃ καὶ καταταχθῇ τὸ νεοναυπηγηθὲν γολεττοβρίκιον τοῦ εἰρημένου Κοτζιᾶ, εἰς τὴν μοῖράν της. Ἔπεμψε δὲ συγχρόνως ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν τὴν ἀναφορὰν μὲ τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ πλοίου· οὗτος δὲ, ἀφοῦ ἔδωκε τὴν ἀναφορὰν ταύτην εἰς τὴν Διοίκησιν, ὁ Νικόλαος Βελισσάριος καὶ Ἀναγνώστης Μοναρχίδης ἔγραψαν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, τὴν 1 δεκεμβρίου 1825, τὰ ἑξῆς. «Μὲ δυσαρέσκειάν μας σᾶς εἰδοποιοῦμεν, τὰ ὅσα »ἠκολούθησαν εἰς τὴν ἀναφορὰν, τὴν ὁποίαν ἐστείλατε »μέσον τοῦ Κων. Χ. Γ. Κοτζιᾶ, καὶ ἡ ὁποία περὶ τῆς »ὑποθέσεώς του ἀπέβλεπεν, ἀλλὰ τί λέμεν; τί μεριζο»μεν τὸ πρᾶγμα; ἐνῷ εἰς τὸ γενικὸν τῶν ψαριανῶν ἀπέ»βλεπεν; ἔφθασεν ὁ πρόεδρος καὶ μὲ τὸ φθάσιμόν του, ἀ»φοῦ δυσφημίας μεγάλας περὶ ψαριανῶν ἐκήρυξεν, ἐμη»δένισεν καὶ πᾶν ὄργανον περὶ ὠφελείας τῶν ψαριανῶν »ἀποβλέπον . . . . . Ἐδόθη ἡ ἀναφορά σας, ἀλλ' ἡ »ἀπόκρισις πρὸς αὐτὴν ἐδόθη ψυχρὰ, τὴν ὁποίαν καὶ »σᾶς περικλείομεν· ἔκαμεν ἔπειτα ἀναφορὰν ἐκ μέρους »του (ὁ Κοτζιὰς) ζητῶν τὰ ἀναγκαῖα ἐφοδιαστικὰ ἔγ»γραφα, ὁ δὲ πρόεδρος, τοῦ εἶπε τὸν τρόπον τῆς μετα·

«χειρίσεως τοῦ πλοίου του, δηλαδὴ, ὅτι ἠμπορεῖ νὰ ἐμ-»πορεύσῃ μὲ αὐτὸ· ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς, τοῦ εἶπεν ὁ Κοτζιὰς, »τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνός μας ἐσυνείθισα εἰς τὸ νὰ πολεμῶ διὰ »τὸ ἔθνος μου τοὺς ἐχθροὺς, καὶ δι' αὐτὸ διττῶς ἐθυσιά-»σθην· ἀλλ' ἦτον ἄλλος καιρὸς, τοῦ ἀπεκρίθη τότε ὁ »πρόεδρος.

»Ταῦτα ἀδελφοὶ, εἶναι φανερὰ συμπεράσματα, ὅτι δι' »ἡμᾶς δὲν φρονοῦν ἄλλο, εἰμὴ τοῦ νὰ μᾶς ἀποξενώσουν »ἀπὸ τὰ πράγματα τοῦ ἔθνους, καὶ ἐκεῖναι αἱ θυσίαι ὅπου »ἐκάμαμεν, ἐκεῖνο τὸ ἀφθονοπαρόχως αἷμα ὅπου ἐχύ-»σαμεν ὑπὲρ πατρίδος, νὰ ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τὸ βιβλίον τῶν »ἀγώνων μας, δίκαιον λοιπὸν ἔχομεν, νὰ παραπονεθῶ-»μεν μὲ τὸν προφήτην, καὶ νὰ εἰπῶμεν,

«Τίς ἡ ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου ἐν τῷ καταβαίνειν με εἰς »διαφθοράν; . . . . . .»

Συμβουλεύουν δὲ τὴν ἐπιτροπὴν των νὰ κάμῃ ἀναφο-ρὰν εἰς τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα, καὶ νὰ ἐκθέσῃ ἐν αὐτῇ ὅλας τὰς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος θυσίας τῶν ψα-ριανῶν· (λέγουν δὲ ὅτι εἰς τοῦτο, τοὺς παρεκίνησαν καὶ πολλοὶ φίλοι τῶν ψαριανῶν) ὥστε εἶχον δίκαιον οἱ πα-ραστάται των, νὰ εἰποῦν τὸν προφητικὸν λόγον, ἀφοῦ ἔ-βλεπον τὴν καταφορὰν τοῦ προέδρου.

Οἱ ψαριανοὶ, καίτοι γινώσκοντες ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, τὸν κατ' αὐτῶν φθόνον καὶ τὴν ἀντιζηλείαν τοῦ Κουντουριώτου, οὐδέποτε ὅμως ἠθέλησαν νὰ συνερι-σθῶσιν αὐτὸν, ἀλλ' ἐπροσπάθουν ὅπως διὰ τοῦ πατριω-τισμοῦ καὶ τῆς ἀφοσιώσεώς των, ἐκπληρώσωσι τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα χρέος των.

Ἐκ τοῦ ἑπομένου δὲ ἐγγράφου τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς τοὺς παραστάτας, δεικνύεται τὸ ἀμνησίκακον καὶ ὁ πα-τριωτισμός των.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους κυρίους παραστάτας τῶν ψαριανῶν.

Τοία γράμματά σας ἔχομεν ἀνὰ χεῖρας, τὸ ἓν σημειωμένον εἰς τὰς 27, καὶ τὸ ἕτερον εἰς τὰς 30, καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὰς 3 ἀρχομένου, καὶ τὰ τρία ἀναγινώσκομεν μὲ ἀπορίαν μας τὰς καθ' ἡμῶν φωνὰς . . . . (τοῦ προέδρου· τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὴν παντοτεινὴν κλίσιν, τὴν ὁποίαν διὰ τοὺς συμπατριώτας μας ἔτρεφεν . . . . . Ἐμπορούσαμεν καὶ ἡμεῖς νὰ κάμωμεν κάμίαν ἀναφορὰν κουτσὰ στραβὰ νὰ παρασήσωμεν τὰ δίκαιά μας· τοῦτο καὶ ἡ εὐγένειά σας ὡς φρόνιμοι, ἠμπορεῖτε νὰ συμπεράνετε, ὅτι ἔχει τὸν λόγον του. διὰ νὰ μὴν καταντήσωμεν εἰς φιλονεικίας ἀκαίρους καὶ ἐπιβλαβεῖς, οἱ ἐχθροὶ ὅπου λέγουσι μὲ λόγους εἶναι ἀὴρ ἐνάκυρος διαλυόμενος, τὰ ἔργα μας ἂς ἦναι καὶ θέλει εἶναι ἡ φήμωσις τοῦ στόματός του, καὶ ὁ φθόνος δὲν βλάπτει εἰμὴ τὸν φθονοῦντα. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

Αἴγινα, τῇ 4 δεκεμβρίου 1825.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, ὀρθῶς σκεπτομένη, καὶ θέλουσα νὰ ἀποφύγῃ δυσαρέστους φιλονεικίας, δὲν ἔκρινε καλὸν νὰ κάμῃ ἀνοφορὰν πρὸς τὸ Βουλευτικόν· ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ (ὡς λέγει), ὅ,τι διὰ λόγων κατηγοροῦσιν εἶναι μηδὲν, εἶναι λόγοι φεύγοντες ὡς ὁ ἀὴρ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, λέγων κατὰ ψαριανῶν, ὡμίλει ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ φθόνου, ἀλλ' οἱ λόγοι του δὲν διελύοντο ὡς πομφόλυγες, διότι εἶχεν ἰσχὺν εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ ἐξετέλει τοὺς λόγους του ὡς δηλοῦται ἀπὸ τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα. Διότι ἐκ τούτων φαίνεται, ὅτι τοὺς ἔβλαψε τὰ μέγιστα, καὶ ὅτι ἀπεμάκρυνε καὶ τὸν Κανάρην διὰ νὰ τοὺς ἀδυνατίσῃ· ἀλλ' οἱ ψαριανοὶ δὲν ἀδυνάτησαν διότι ἔφυγεν ὁ Κανάρης, ἀλλὰ διότι τοὺς ἐδίωκεν ὁ Κουντουριώτης διὰ τῆς ἐξουσίας του, καὶ πάλιν ὅμως διὰ τοῦ πατριωτισμοῦ των, ἀντέκρουσαν τὰς καταδιώξεις του καὶ ἐξεπλήρουν τὰ καθήκοντά των.

Πληροφορηθεῖσα ἡ Διοίκησις, ὅτι τὰ εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον διαμένοντα ἐχθρικὰ πλοῖα βλάπτουσι οὐσιωδῶς τὰ ἐπιχειρήματα τῶν Ἑλλήνων, καὶ θέλουσα νὰ ματαιώσῃ τοὺς σκοποὺς αὐτῶν, ἀπέστειλεν τὸν παραστάτην τῶν ψαριανῶν, Ἰωάννην Μαρκῆν Μηλαίτην εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ἵνα κατατκευάσῃ πυρπολικὰ, ἀφοῦ προηγουμένως διέταξεν αὐτὸν νὰ ἀπέλθῃ εἰς Αἴγιναν καὶ συνεννοηθῇ μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ ἔργου.

Μεταβὰς δὲ οὗτος εἰς Αἴγιναν, ἔδωκεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον τῆς Διοικήσεως.

Περ. γ'. ἀριθ. 14658

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ὁ συμπατριώτης σας Κ. Ἰωάννης Μαρκῆς, πέμπεται ἐπὶ τούτῳ διὰ νὰ φέρῃ εἰς ἔκβασιν ἔργον πολὺ οὐσιῶδες, καὶ ἴσως τὸ σωτηριωδέστερον εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις· εἰς αὐτὸ ἀπαιτεῖται ἡ συνδρομή σας, ἡ ὁποία γενομένη μὲ ὅλην τὴν ταχύτητα, μ' ὅλην τὴν φρόνησιν, καὶ μ' ὅλην τὴν ἀναγκαίαν μυστικότητα, θέλει χρησιμεύσει μεγάλως, καὶ θέλει προσθέσει νέαν δόξαν εἰς τὸ ὄνομα τῶν ψαριανῶν.

Ἐὰν ὁ Κ. Μαρκῆς λάβῃ χρείαν, ἐκτὸς τῶν ὁποίων ἐντεῦθεν ἔλαβεν ἐξόδων, καὶ ἄλλα, κάμετε κάθε τρόπον νὰ γενῇ οἰκονομία, καὶ ἡ Διοίκησις ὑπόσχεται νὰ τὰ ἀποκριθῇ· τὸ πᾶν κρέμαται, κύριοι, ἀπὸ τὴν θέλησίν σας, καὶ ἀπὸ τὴν προθύμιάν σας, εἰς τὴν ταχυτάτην ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον ἡ Διοίκησις ἀφιερόνει εἰς τὸν ζῆλόν σας, καὶ προσμένει ἀδιστάκτως νὰ τὸ ἀκούσῃ τελειωμένον.

Τῇ 21 νοεμβρίου 1825, Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) *Ὁ ἀντιπρόεδρος*, Γκίκας Μπότασης.

Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης.—*Ἰω. Κωλέττης.*

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Α. Μαυροκορδάτος.

Συννενοηθεὶς λοιπὸν ὁ Μαρκῆς, μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπρομήθευσαν ὁμοῦ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸ ἔργον, καὶ ἐσχημάτισαν τὰ πληρώματα δύο πυρπολικῶν, ἐξ εἰκοσιτεσσάρων ἀτόμων· τὰ πυρπολικὰ ταῦτα, τῶν ὁποίων τὴν τιμὴν ἐσυμφώνησεν ὁ Μαρκῆς μὲ τοὺς Γαλαξειδιώτας, ἔμελλον νὰ ληφθῶσιν ἐκ τῶν εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον εὑρισκομένων πλοιαρίων των.

Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 103 ἀναφορᾶς της, τῇ 28 νοεμβρίου 1825, ἀναγγέλλει εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν ὅτι, ἅμα ὁ Ἰωάννης Μαρκῆς ἔφθασε καὶ συνωμίλησε, τὸν συνέδραμεν εἰς ὅλα τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸ ἔργον.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἔπεμψε τὰ πληρώματα μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα πράγματα εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, καὶ διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν ἐκ Καλαμακίου εἰς Λουτράκιον, ἀπέστειλε τὸ κάτωθεν ἔγγραφον πρὸς τὸν φρούραρχον Ἀκροκορίνθου.

Ἀριθ. 107.

Πρὸς τὸν γενναῖον φρούραρχον τῆς Ἀκροκορίνθου.

Οἱ φέροντες τὴν παροῦσάν μας, διετάχθησαν παρὰ τῆς Σ Διοικήσεως, ἵνα ἐνεργήσωσι ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ, ἐπιχείρημά τι σωτήριον, τὸ ὁποῖον θέλουσιν ἐξομολογηθῶσι εἰς τὴν γενναιότητά σας, ὡς μυστικὸν, καὶ ἐπειδὴ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἐπιχειρήματος αὐτοῦ εἶναι χρεία νὰ μεταβιβασθῶσιν εἰς ἐκεῖνον τὸν κόλπον σκαμπαβίαις δύο καὶ ὁ μεταβιβασμὸς αὐτῶν ἀπαιτεῖ πολυχειρίας, παρακαλεῖσθε ἐν ὀνόματι τῆς Διοικήσεως νὰ συνεργήσετε εἰς τὸν σωτήριον τοῦτον σκοπὸν, μὲ ἄνδρας πεντήκοντα, καὶ μὲ μερικὰ ζῶα διὰ τὴν μετακόμισιν εἰδῶν ἀναγκαιούντων εἰς τὸ ἔργον αὐτό.

Γνωρίζοντες ἀκριβῶς τὸν πατριωτισμόν σας, καὶ μηδόλως ἀμφιβάλλοντες ὅτι θέλετε συνεργήσει ἐπιμόνως μὲ ὅλον τὸν ζῆλον. Εἴμεθα μὲ ὅλην τὴν πατριωτικὴν ἀγάπην.

Αἴγινα, τῇ 10 Δεκεμβρίου 1825.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ συνδρομὴ ἐδόθη, καὶ τὰ πληρώματα μετέφερον ὅλα τὰ πράγματά των ἀπὸ Καλαμακίου εἰς Λουτράκιον· ἔλαβον δὲ καὶ τὰ δύο προσδιωρισμένα Γαλαξειδιώτικα πλοιάρια, τὰ ὁποῖα μετεσκεύασαν εἰς πυρπολικά· πρὶν δὲ γίνῃ τὸ κίνημα κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, διελύθη τὸ ἐπιχείρημα, κατὰ διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, καὶ τὰ μὲν πλοιάρια ἀπεδόθησαν εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας, τὰ δὲ πληρώματα ἐπανῆλθον εἰς Αἴγιναν.

Ἡ Διοίκησις θέλουσα ἵνα μεταβιβάσῃ εἰς τὰς βορείους σποράδας στρατιώτας μὲ τὰς οἰκογενείας των, καὶ διευκολύνῃ τὴν μετάβασίν των, ἀπέστειλε πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 14839.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα·

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἔρχονται αὐτόσε ἄνθρωποι τοῦ στρατηγοῦ Καρατάσσου, διὰ νὰ ναυλώσουν τὰ ἀναγκαῖα πλοῖα, ἢ πλοιάρια, διὰ νὰ μετακομισθοῦν ὡς χίλιαις διακόσιαις ψυχαῖς εἰς τὰς νήσους Σκιάθου, Σκοπέλου καὶ εἰς Τρίκερι· σᾶς γράφει δὲ ἡ Διοίκησις νὰ προσπαθήσετε νὰ εὑρεθοῦν τὰ πλοῖα αὐτὰ μὲ τὴν δυνατὴν ταχύτητα.

Τῇ 24 νοεμβρίου 1825, Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) *Ὁ ἀντιπρόεδρος*, Γκίκας Μπότασης, *Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης*,—*Ἰωάννης Κωλέττης*.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,
Α. Μαυροκορδάτος.

Κατὰ τὴν διαταγὴν ταύτην, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, ἐναύλωσε τὰ ἀναγκαῖα πλοῖα καὶ ἔθεσεν αὐτὰ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν ἀπεσταλμένων. Περὶ δὲ τῆς ἐκλογῆς τῶν πληρεξουσίων τῆς Γ'. ἐθνικῆς συνελεύσεως, ἔγραψε εἰς τοὺς ἐν Μυκώνῳ καὶ ἀλλαχοῦ παροικοῦντας ψαρια-

νοὺς, ἵνα πέμψωσιν πληρεξουσίους των, καὶ ἐκλέξωσιν οὗτοι ὁμοφώνως, τοὺς πληρεξουσίους τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως· θέλουσα δὲ πρὸς τούτοις ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ὑπάρχῃ ἡ ὁμόνοια μεταξὺ τῶν ψαριανῶν, ἔγραψε καὶ ἰδιαίτερον ἔγγραφον πρὸς τὸν Νικόλαον Χ. Κοτζιᾶ, παρακαλοῦσα αὐτὸν, ἵνα παρευρεθῇ εἰς τὴν ἐν Αἰγίνῃ ἐκλογὴν τῶν πληρεξουσίων· οὗτος δὲ, ἔχων τὰ αὐτὰ φρονήματα μετὰ τοῦ ναυάρχου, ἀπήντησε μὲ τὸ ἑξῆς ἔγγραφον, χωρὶς νὰ ἀπέλθῃ εἰς Αἴγιναν.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους κυρίους ἐπιτρόπους Ψαρῶν, ἀκριβῶς χαιρετῶ.

Ἡ παροῦσά μου δουλεύει, πρῶτον νὰ σᾶς ἀκριβοχαιρετήσω, καὶ δεύτερον νὰ σᾶς φανερώσω ὅτι ἔλαβον τὴν τιμίαν σας, σημειωμένην εἰς τὰς εἰκοσιἑξ τοῦ ἀπερασμένου, εἰς τὴν ὁποίαν εἶδον νὰ μὲ λέτε, ὅτι ἐλάβετε προκήρυξιν ἀπὸ τὴν σεβαστὴν Διοίκησιν, διαλαμβάνουσα ὅτι μέλλει νὰ γίνῃ γενικὴ συνέλευσις εἰς τὰς εἰκοσιπέντε δεκεμβρίου, διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ συντροφευθῶ καὶ ἐγὼ αὐτοῦ διὰ νὰ συσκεφθῶμεν καὶ ἐκλέξωμεν ὑποκείμενα, διὰ τοῦτο στοχάζομαι ὅτι εἶσθε ἀρκετοὶ καὶ εὑρίσκεσθε καὶ πολλοὶ πατριῶται αὐτοῦ, διότι εἶναι χειμῶνας καὶ δὲν μὲ τὸ συγχωρεῖ ὁ καιρὸς, διὰ τοῦτο σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσετε, καὶ ἀκριβοχαιρετῶντάς σας· μένω εἰς τὰς προσταγάς σας.

Τῇ 19 νοεμβρίου 1825, Σύρᾳ.

Νικολῆς Χ. Δημητράκης Κοτζιᾶ.

Οἱ δὲ εἰς Μύκωνον παροικοῦντες ψαριανοὶ, κατὰ διαταγὴν τῆς ἐπιτροπῆς των, ἔπεμψαν εἰς Αἴγιναν τοὺς πληρεξουσίους των, Ἰωάνην παπᾶ Μικὲ, Γεώργιον Ἀγγελικάραν καὶ Ἰωάννην Μαμούνην· οὗτοι δὲ ἀπελθόντες εἰς Αἴγιναν, ἐξελέξαντο μετὰ τῶν αὐτόθι παροικούντων ψαριανῶν, ὡς πληρεξουσίους τῆς Γ. ἐθνικῆς Συνελεύσεως, τὸν Ἀναγνώστην Μοναρχίδην, Ἰωάννην Μαμούνην, Ἀποστόλην Ν. Ἀποστόλη, καὶ Νικόλαον Ἰω. Βελισσάριον.

Ἡ μοῖρα τῶν ψαριανῶν ἀπερχομένη εἰς Μισολόγγιον, ἀπήντησε κατὰ τὸν διάπλουν αὐτῆς, πλησίον τῆς Ἀπιέντσης, τὴν ἐκ Μισολογγίου ἐπιστρέφουσαν ὑδραϊκήν· ἐπέστρεψεν λοιπὸν καὶ αὕτη μὲ τὴν ὑδραϊκὴν μοῖραν, καὶ ἐλλιμενίσθη εἰς Δάρδεζαν, ὅθεν οἱ πλοίαρχοι, τὴν 6 δεκεμβρίου τοῦ 1825, ἔγραψαν πρὸς τὴν ἐπιτροπήν των τὰ ἑξῆς· «εἰς τὰς 29 τοῦ ἀπερασμένου, ἐ»βάλθημεν εἰς τὰ πανιὰ πρὸς ἀντάμωσιν τῶν ὑδραίων, »λοιπὸν ἀπαντήθημεν μὲ τὰ ὑδραϊκὰ εἰς Ἀπιέντσα ἐπι»στρέφοντα, ἡμεῖς βλέποντες, ἐπιστρέψαμεν καὶ ἠγγη»ροβολήσαμεν εἰς τὴν Δάρβεζαν· ὁ Κουτσοῦκος ἀπέρα»σεν ἀπὸ Σπέτσας τὸ αὐτὸ σαββάτο, καὶ οἱ σπετσιῶτες »ἔβγαιναν δώδεκα πολεμικὰ, καὶ πέντε πυρπολικὰ, ἐπει»δὴ καὶ τὰ ὑδραϊκὰ δὲν ἐβγαίνουν κατὰ τὸ παρὸν, θέλο»μεν ἐξακολουθήσει μὲ τοὺς σπετσιώτας.»

Οἱ πλοίαρχοι τῆς ψαριανῆς μοίρας, συννενοηθέντες μὲ τοὺς ὑδραίους, καὶ βλέποντες ὅτι οὐδὲν ἀποτέλεσμα φέρουσιν αἱ μοῖραι, ἡ μὲν παρευρισκομένη ἀπέναντι τοῦ στόλου, αἱ δὲ ἄλλαι μένουσαι εἰς τὰ ἴδια, ἡ, ἡ μὲν ἀναχωροῦσα ἡ δὲ ἐπιστρέφουσα, ἀπεφάσισαν ὅπως συνεκπλεύσωσιν ὅλαι ὁμοῦ· αὐτοὶ δὲ ἀπῆλθον εἰς Αἴγιναν ἵνα προπαρασκευασθῶσιν.

Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν διὰ τῆς ἐπομένης ἀναφορᾶς, εἰδοποίησε τὴν Διοίκησιν περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν πλοίων της.

Ἀριθ. 199.

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἡ μοῖρά μας ἐκπλέουσα, ἀπήντησε μεταξὺ *Πρώτης καὶ Στροφάδων* τὴν ὑδραϊκὴν ἐπιστρέφουσαν, τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν ἐλθοῦσα εἰς Ὕδραν, συσκεφθέντων δὲ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ἀπεφάσισαν ἵνα ἔλθῃ καὶ ἡ ἐδική μας ἐνταῦθα νὰ ἦναι ἕτοιμη ὅταν ἤθελεν ἐκπλεύσει καὶ αὐτὴ μετ' ἐκείνης, ἡ ὁποία εἶναι ὁλοένα ἕτοιμος περιμένουσα.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξηντλήθημεν διόλου ἀπὸ χρήματα, μάλιστα ἐνῷ ἡ κατάστασίς μας πλέον εἶναι πτωχὴ, παρακαλοῦμεν τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα, νὰ μᾶς κάμῃ ἕνα ἔλεος, νὰ μᾶς οἰκονομήσῃ μὲ τὴν δυνατὴν οἰκονομίαν, διότι ἄλλως χανόμεθα. Εἴμεθα μὲ σέβας βαθύτατον

Τῇ 12 δεκεμβρίου 1825, Αἴγινα.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ Διοίκησις εἰς ἀπάντησιν, ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. γ. ἀριθ. 15462.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ γεν. ναύαρχον τῶν ψαριανῶν.

Ὅσον ἐχάρη ἡ Διοίκησις μαθοῦσα τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων σας ὁμοῦ καὶ τῶν σπετσιωτῶν, διὰ νὰ ἐνεργήσουν εἰς βοήθειαν τοῦ Μισολογγίου, ἄλλο τόσον ἐλυπήθη, πληροφορηθεῖσα ἤδη, ὅτι πάλιν ἐπέστρεψαν· ἐπειδὴ γνωρίζετε τὸν κίνδυνον, τὸν ὁποῖον τρέχει τὸ μέρος ἐκεῖνο, εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς παρακινήσῃ ἡ Διοίκησις, διὰ τοῦτο ἔχετε κἂν ἕτοιμα καθ' ὅλα τὰ πλοῖά σας, διὰ νὰ ἐκπλεύσουν μ' ἐκεῖνα τῶν ὑδραίων, καὶ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ πάλιν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἠκολούθησε καὶ προλαβόντως, καὶ νὰ μείνῃ μόνον ἡ ὑδραϊκὴ μοῖρα, πρᾶγμα ἐνῷ ζημιώνει τὸ ἔθνος, καὶ κατασταίνει ἀνωφελεῖ ὅλα τὰ ἔξοδα, κάμνῃ νὰ κινδυνεύῃ καὶ ἡ Πατρίς.

Οἱ εὐγενέστατοι πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας, γράφουν πρὸς τὴν Διοίκησιν, ὅτι τὰ πλοῖά σας διαβάντα ἐκεῖθεν, ὑπεσχέθηκαν νὰ ἐκπλεύσουν μὲ τὴν μοῖραν των, προθυμοποιηθῆτε λοιπὸν, νὰ ἐκπληρώσετε τὴν ὑπόσχεσίν σας, διὰ νὰ σωθῇ καὶ τώρα ἡ Πατρὶς ἀπὸ τὸν κίνδυνον.

Τὴν 11 δεκεμβρίου 1825, ἐν Ναυπλίῳ.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος.*

Κατὰ τὴν διαταγὴν ταύτην, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, ἔγραψε πρὸς τὸν ναύαρχόν της, προσκαλοῦσα αὐτὸν

ἵνα ἐκπλεύσῃ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς μοίρας της, διότι θεωρεῖ ἀνοίκειον νὰ πέμψῃ αὐτὴν εἰς τὸν στόλον, ἄνευ ναυάρχου· οὗτος δὲ ἀπήντησεν διὰ τοῦ ἑξῆς ἐγγράφου του.

Πρὸς τοὺς κυρίους Ἀναγνώστην Κοντὸν, Γεώργιον Χ. Μικὲ, καὶ Κωνσταντῖνον Χ. Κυριάκου τοὺς συνιστῶντας τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Τὸ γράμμα σας, τῇ 15 τρέχοντος, δεδομένον ὑπ' ἀριθ. 201, ἔλαβον, εἰς τὸ ὁποῖον τὰ πάντα σας ἐκατάλαβον· βλέπω ἐν αὐτῷ διὰ νὰ μὲ προσκαλῆτε νὰ ἔλθω ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῆς τῆς μοίρας μας· παρὰ τοῦ Ἰωάννου Μήκαρου ὅμως, εἰδοποιήθην σαφῶς, ὅτι σκοπεύετε διὰ ἔκπλευσιν δύο μόνον πλοῖα, πρὸς τούτοις καὶ ἐμοῦ, καθὼς καὶ τοῦ ἡφαιστείου Κωνσταντίνου Καναρίου.

Ἀδελφοὶ, στοχασθῆτε ὅτι αὐτοῦ εἶναι καὶ ἄλλα ἐδικά μας πλοῖα, ἐκ τῶν ὁποίων ἠμπορεῖτε ἀκόμη ν' ἀποφασίσετε ἓν ἀντὶ ἐμοῦ, ἐπειδὴ ἐγὼ λαμβάνω παρακαίρως τὰ γράμματά σας, καὶ στοχάζομαι ὅτι ἴσως δὲν προφθάσω πάλιν διὰ νὰ ἑτοιμασθῶ πρὸς ἔκπλευσιν, καθὼς καὶ πρότερον . . . . . Ὅθεν ἀδελφοὶ, διὰ τῆς παρούσης μου ἔρχομαι νὰ σᾶς ἀναφέρω, ὅτι συμφερώτερον θέλει εἶσθαι, ὅπου ἀποφασίσαντες ἓν ἐκ τῶν αὐτόθι πλοίων, ἀντὶ ἐμοῦ, νὰ ἐκπλεύσητε ταχύτερον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μετὰ τῶν συναδέλφων, ἐπειδὴ καθὼς μανθάνω, τὰ ὑδραϊκὰ εἶναι ὅλα ἕτοιμα πρὸς ἔκπλευσιν, καὶ ἴσως διευθυνόμενα κατ' αὐτοῦ. Σᾶς ἀσπάζομαι καὶ μένω.

Σύρ,α τῇ 19 δεκεμβρίου 1825.

Ὁ συμπατριώτης σας,

Νικολῆς Ἀποστόλης.

Ὁ ναύαρχος οὗτος, ἀφοῦ ἔγραψε πρὸς τὸν ναύαρχον καὶ πλοιάρχους τῆς Ὕδρας, ἔλαβεν ἀπάντησιν διὰ τῶν ἑξῆς ἐγγράφων.

Γενναιότατε καὶ συναδελφὲ, Κύριε Καπετὰν Νικολῆ, ἀκριβῶς σὲ ἀσπάζομαι.

Ὕδρα, 13 δεκεμβρίου 1825.

Μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν ἔλαβον ἕνα περιποθητὸν γράμμα σας, τῇ 12 ἰδίου σημειωμένον, ἐξ οὗ τὴν ὑγείαν σας ὑπερε-

χάρην, ὅπου μὲ θεῖαν δύναμιν καὶ ἐγὼ διὰ τῆς ὥρας ἔχω. Εἶδον τὴν δυσαρέσκειαν ὁποῦ ἐλάβετε διὰ τὸν χωρισμόν σας ἀπὸ τὸν στόλον μας, καὶ σᾶς βεβαιόνω, ὅτι καὶ ἡ ἐδική μας λύπη δὲν ἐστάθηκε ὀλίγη, ἐπειδὴ καὶ ἂν ἤμεθα ἑνωμένοι, ἤθελον κατορθώσωμεν καλώτατα πράγματα, μὰ τὶ νὰ εἰπῇ τινὰς, μὲ τῆς ἀναργυρίας δὲ καὶ τῆς ἀσυμφωνίας, καὶ πλέον ὁ θεὸς ὁ ἅγιος μὲ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος, νὰ τὰ φωτίσῃ εἰς τέλος καλόν· σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι εἶναι πέντε ἡμέραις σήμερον, ὅπου ὁ Ἀμιλτὼν ἀπέρασεν ἐδῶθεν, ὅστις μᾶς εἶπεν, ὅτι ὁ πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας ὑπάγει εἰς Κωνσταντινούπολιν, διὰ νὰ κάμῃ ὅλους τοὺς τρόπους, νὰ τελειώσῃ μὲ τὴν Πόρταν τὴν ἀνεξαρτησίαν μας, καὶ μὲ τὸ νὰ ἀκολουθῇ ἕνα τοιοῦτον, μᾶς ἠνάγκασε πλέον ὀγλίγωρα τὴν ἐκστρατείαν μας, καὶ νὰ ὑποφέρωμεν ἀκόμη δύο μῆνας, μάλιστα τοῦ ἐκακοφάνη παρὰ πολὺ πῶς ἀφήσαμεν τὸ Μισολόγγιον· ἡμεῖς εἴπομεν τὸ δίκαιόν μας, ὅτι ἡ ἔλλειψις τῶν ζωοτροφιῶν μᾶς ἐβίασεν καὶ τὰ ἑξῆς. Λοιπὸν, ἀδελφὲ, ἡμεῖς κάμνομεν τώρα ὅλα τὰ βολεύματά μας, καὶ ἐλπίζομεν ὡς τὴν μέλλουσαν παρασκευὴν ἢ σαββάτον νὰ ἔβγωμεν εἰς τὰ πανιὰ, κάμε λοιπὸν τὸ καλλίτερόν σου, καὶ ἔλα νὰ ἐκστρατεύσωμεν μαζὺ, διὰ νὰ μὴν χάσωμεν τὸν ποῦντο, ἔτζι εἶπεν καὶ ὁ Ἀμιλτὼν· καὶ ἀπὸ χρήματα ἡ Διοίκησις ἐσύναξε καὶ διὰ λόγου σας, καὶ διὰ τοὺς Σπετσιώτας καὶ διὰ ἡμᾶς, μάλιστα μᾶς ἔστειλεν ἐδῶ μερικὰ, καὶ πάλιν στοχάζεται νὰ στείλῃ, πλὴν μᾶς βιάζει νὰ ἐκστρατεύσωμεν, ὅθεν κάθε πρᾶγμα οἰκονομεῖτε καὶ μὴν χάνῃς καιρόν· ἐλπίζω νὰ σὲ ἰδῶ λοιπὸν, καὶ μὲ ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν καὶ ἀδελφικὴν ἀγάπην, μένω.

Ὁ ἀδελφὸς,

Γεώργιος Σαχτούρης.

Ἰδοὺ τοῦ Μιαούλη καὶ Μ. Τομπάζη.

Φίλε καὶ ἀδελφέ.

Τὴν ἀπὸ 12 τρέχοντος ἀδελφικήν σου, ἐλάβομεν μὲ μεγάλην μας χαρὰν, βεβαιώσου ὅτι ὁ ἀποχωρισμός σου ἀπὸ τὸν λοιπὸν στόλον δὲν ἐπροξένησεν καὶ εἰς ἡμᾶς ὀλίγην λύπην, ὡς ὑστερηθέντες ἑνὸς καλοῦ καὶ γενναίου συναδελφοῦ. . . .

Ἐσχάτως ἔφθασεν ἐνταῦθα ὁ κύριος Ἀμιλτὼν, ἐξ αὐτοῦ πληροφορούμεθα, ὅτι ὁ ἄγγλος πρέσβυς Κ. Κάνιγγ μεταβαίνει μετ'

ὀλίγας ἡμέρας διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὅτι εἶναι διωρισμένος ἀπὸ τὴν αὐλήν του, νὰ διορθώσῃ τὰς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας διαφοράς, ἔχει καὶ πολεμικὰ πλοῖα μαζύ του.

Ἡμεῖς κινοῦμεν πάλιν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπὸ ἐδῶ διὰ τὸν ἀγῶνα, ἂν καὶ μέχρι τῆς ἐκπλεύσεώς μας πληροφορηθῶμεν κανένα τι ἄξιον λόγου, σᾶς εἰδοποιοῦμεν.

Ὕδρα, τῇ 14 δεκεμβρίου 1825.

Πρόθυμοι φίλοι καὶ ἀδελφοί.

Σᾶς εἴπωμεν, ἀδελφὲ, ὅτι ἡμεῖς κατ' αὐτὰς ἀναχωροῦμεν πάλιν διὰ τὸν ἀγῶνα, οἱ συνάδελφοι σπετσιῶται εἶναι ἕτοιμοι καὶ αὐτοὶ καὶ μᾶς περιμένουν διὰ νὰ ἑνωθῶμεν, εἶναι χρεία λοιπὸν νὰ ἐπιταχύνῃς καὶ ἡ γενναιότης σου τὴν ἔκπλευσιν, μετὰ τῆς λοιπῆς ψαριανῆς μοίρας, ὅπου ἑνωθέντες ὅλοι, νὰ ὁρμήσωμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐλπίζομεν εἰς τὸν θεὸν νὰ τελεσφορήσωμεν αὐτὴν τὴν φορὰν, καὶ νὰ σώσωμεν τὸ δυστυχησμένο Μισολόγγι. Οἱ αὐτοὶ,

Ἀνδρέας Μιαούλης,—Μαρώλης Τομπάζης.

Ἰδοὺ καὶ τοῦ Κριεζῆ.

Γενναιότατε, κύριε, Νικόλαε Ἀποστόλη.

Μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν ἔλαβον τὴν ἀδελφικήν σας καὶ πρὸ πάντων ἐχάρην διὰ τὴν ὑγείαν σας, ἡ ὑστέρησίς σας βεβαιωθῆτε ἐλύπησε καὶ ἡμᾶς εἰς μίαν περίστασιν, ὅταν ἡ παρουσία τῶν γενναίων καὶ ἀξίων πατριωτῶν ἦτον ἀναγκαιοτάτη, τρέφω ὅμως καλὰς ἐλπίδας νὰ ἀνταμωθῶμεν ἐντὸς ὀλίγου, καὶ νὰ συναγωνισθῶμεν πάλιν· μανθάνω ὅτι τὰ νέα σᾶς τὰ ἐσημείωσεν ὁ καλὸς ναύαρχος, καπετὰν Ἀνδρέας, καὶ διὰ τοῦτο δὲν τὰ ἐπαναλαμβάνω.

Ἄδετε σήμερον, ὅτι ὁ Ἰμπραήμης ἔχει σκοπὸν νὰ κάμῃ ἔφοδον μετὰ τοῦ Κιουταχῆ, διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης κατὰ τοῦ Μισολογγίου, καὶ ὅτι ἂν δὲν ἐπιτύχῃ, ἔχει σκοπὸν νὰ στείλῃ τὸν στόλον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν νὰ ξεχειμάσῃ· πλὴν βεβαιότητα καμμίαν δὲν ἔχομεν περὶ τούτου.

Ὕδρα, τῇ 14 δεκεμβρίου 1825.

Πρόθυμος ἀδελφὸς,

Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας, ἔγραψαν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, περὶ τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων τὰ κάτωθεν ἔγγραφα.

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ἐν Αἰγίνῃ ἐπιτρ. τῶν Ψαριανῶν.

Καθ' ἣν ὁμιλίαν ἐκάμαμεν μετὰ τῶν γενναίων καπετανέων σας, ὅταν διέβησαν ἐνταῦθα εἰς τὴν αὐτόσε ἐπιστροφήν των, ἀφοῦ καὶ τὰ πλοῖά μας εἶχον ἐπιστρέψει, σπεύδομεν τώρα νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν, ὅτι τὰ ἐδικά μας ὁλοὲν καὶ μὲ βίαν ἑτοιμαζόμενα, ἐλπίζομεν θείᾳ συνάρσει, νὰ ἐκπλεύσουν τὴν ἐρχομένην παρασκευὴν· ὅθεν ἀδελφοὶ, προσπαθήσετε ἕως τότε τὰ καράβιά σας νὰ ἦναι ἕτοιμα νὰ συνεκπλεύσουν διὰ νὰ εὑρεθῇ μίαν φορὰν ὅλη ἡ μικρὰ ναυτικὴ δύναμις τῆς Ἑλλάδος, ἑνωμένη ν' ἀντιπαραταχθῇ εἰς τοὺς ἐχθρικοὺς στόλους, καὶ νὰ σώσῃ τὸ Μισολόγγιον, τὸ ὁποῖον ἀπὸ μόνην τὴν διὰ θαλάσσης πολιορκίαν κινδυνεύει. Παρακαλοῦμεν, ὅμως νὰ ἔχωμεν ἀδελφικὴν ἀπόκρισίν σας πρὸς ὁδηγίαν τῶν κινημάτων μας, καὶ πατριωτικῶς ἀσπαζόμενοί σας μένομεν.

Ὕδρα, τῇ 15 δεκεμβρίου 1825.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Ἰδοὺ καὶ τὸ ἕτερον.

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ἐν Αἰγίνῃ ἐπιτρ. τῶν ψαριανῶν.

Σπεύδομεν νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν, ὅτι χθὲς ἐξέπλευσαν τὰ σπετσιώτικα καράβια, καὶ σήμερον ἐκπλέουν καὶ τὰ ἐδικά μας, παρακαλεῖσθε λοιπὸν νὰ ἐπιταχύνετε καὶ τῶν ἐδικῶν σας τὴν ἔκπλευσιν, ἐὰν ὅμως τὰ πολεμικά σας θέλουν ἀκόμη ὀλίγην ἑτοιμασίαν παρακαλεῖσθε νὰ στείλετε ἀμέσως τοὐλάχιστον τὰ πυρπολικὰ, διὰ νὰ παρακολουθήσουν μὲ τὸν στόλον, ὡς ἀναγκαιότατα καὶ τὰ πολεμικά σας πέμποντες κατόπιν, ὅσον ταχύτερα δυνηθῆτε, ἀναμένομεν ἀδελφικὴν ἀπόκρισίν σας καὶ σᾶς ἀσπαζόμεθα ἐξ ὅλης καρδίας.

Τῇ 19 δεκεμβρίου Ὕδρα, 1825.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Π. Μὲ τὴν παροῦσαν μας, πέμπομεν ἐπίτηδες τὸν Ἀνδρέαν

Νικολάου ἐργαστηριάρην, μὲ τὸν ὁποῖον παρακαλοῦμεν νὰ λάβωμεν ἀπόκρισιν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, αὐθημερὸν ἀπήντησε μὲ τὸν ἀπεσταλμένον, ὅτι τὰ πλοῖά της ἐκπλέουσιν ὅσον τάχιστα. Πρὸς δὲ τὴν Διοίκησιν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 199 ἀναφορᾶς της, τῇ 12 δεκεμβρίου τοῦ 1825, ἀναφέρει τὴν ἑτοιμασίαν καὶ παρακαλεῖ αὐτὴν συγχρόνως ἵνα τῆς ἀποστείλῃ χρήματα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Διοίκησις δὲν ἀπέστειλε τοιαῦτα, οἱ ψαριανοὶ ᾠκονόμησαν ὅπως ἠδύναντο. Ἀλλ' ἐπειδὴ ταῦτα ἦσαν ἀνεπαρκῆ, ἀπεφάσισαν τὴν ἔκπλευσιν πέντε πλοίων, ἤτοι πολεμικῶν μὲν τριῶν, δύο ἐκ τῶν διαμενόντων εἰς Αἴγιναν τοῦ Ἀνδρέου Γιαννίτση καὶ Νικολάου Καρακωνσταντῆ, καὶ τὸ τρίτον τοῦ ναυάρχου, καὶ δύο πυρπολικὰ, τοῦ Κανάρη καὶ Νικοδήμου, ἅτινα ἐξέπλευσαν ἐξ Αἰγίνης (ἐκτὸς τοῦ πλοίου τοῦ ναυάρχου) περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκεμβρίου, καὶ ἀπῆλθον εἰς Δάρδεζαν, ὅπου περιέμενον τὰ ὑδραϊκά.

Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἦσαν ἕτοιμα τὰ ὑδραϊκὰ, ἠγκυροβόλησαν εἰς Δάρβεζαν, τὴν δὲ 31 δεκεμβρίου τοῦ 1825, ἀφοῦ ἐξέπλευσαν καὶ τὰ ὑδραϊκὰ, ἀνεχώρησαν ὅλα ὁμοῦ διὰ Μισολόγγιον.

Ὁ δὲ ναύαρχος τῶν ψαριανῶν, ἂν καὶ ἔλαβε τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως καὶ τῆς ἐπιτροπῆς, καθὼς καὶ τὰ ἔγγραφα τῶν συναδέλφων του (οἵτινες ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκφράζουσιν πρὸς αὐτὸν τὴν λύπην των διὰ τὴν ἀναχώρησίν του, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸν προσκαλοῦσιν εἰς τὸν ἀγῶνα, ὅπως συναγωνισθῶσιν καὶ ἀπαλλάξωσι τὸ Μισολόγγιον ἀπὸ τὸν κίνδυνον) μολαταῦτα αὐτὸς δὲν ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐκστρατείαν.

Ἐνῷ οἱ ψαριανοὶ ἐσκέπτοντο τίνι τρόπῳ θέλουσιν οἰκονομήσει τὰ ἔξοδα τῆς παρούσης ἐκστρατείας τῶν πλοίων, αἴφνης πληροφοροῦνται, ὅτι εἰς Ναύπλιον γίνε-

ται ἔρανος διὰ τὴν ἔκπλευσιν αὐτῶν. Πάραυτα λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ, ἔπεμψε ἀναφορὰν πρὸς τὴν Διοίκησιν, παρακαλοῦσα αὐτὴν, ὅπως εὐαρεστηθῇ, καὶ τῇ στείλῃ χρήματα ἐκ τοῦ ἐράνου· ἡ δὲ Διοίκησις ἀπέστειλε τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 15,836.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἀνέγνωσεν ἡ Διοίκησις, τὴν ὑπ' ἀριθ. 204 καὶ ἀπὸ 15 τοῦ παρόντος ἀναφοράν σας, καὶ εἶδε ὅσα περὶ τῆς καταστάσεώς σας ἐκτεταμένως ἀναφέρετε· ἔκθεσις τῶν ἐκδουλεύσεων τῶν ἀγώνων, καὶ τῶν θυσιῶν σας ἦτον περιττὴ, διότι ὅλα ταῦτα γνωρίζει ἡ Διοίκησις, καθὼς καὶ δὲν τὴν λανθάνει καὶ ἡ δυστυχία σας, καὶ τὸ τί χρεωστεῖ τὸ ἔθνος εἰς τοὺς ψαριανοὺς, οὔτε ἔπρεπε νὰ στοχασθῆτε ὅτι κάμνει διάκρισιν μεταξὺ ψαριανῶν καὶ λοιπῶν τέκνων τῆς Πατρίδος, ἂν ἡ παροῦσα ἔνδεια καὶ παντελὴς στέρησις τῶν χρηματικῶν μέσων δὲν συγχωροῦν νὰ θεραπευθῶσι καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν αἱ ἀνάγκαι τοῦ ναυτικοῦ σας, δὲν σᾶς λανθάνει ὅτι ὑποχωροῦσα εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην ἡ Διοίκησις πρὸς τὸ παρὸν φροντίζει ἀνενδότως περὶ πόρου διὰ τὸ ναυτικὸν, καὶ μεταξὺ τῶν φροντίδων της δὲν λησμονοῦνται οἱ ψαριανοὶ, οἵτινες ἐσύστησαν τὸν ἑαυτόν τους εἰς τὸ ἔθνος μὲ τόσους ἀγῶνας, καὶ δυστυχήματα. Ὁ ἔρανος ὅστις ἔγεινεν ἐνταῦθα, ἦτον πολλὰ ὀλίγος ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην τοῦ ναυτικοῦ, ὥστε δὲν ἐξήρκεσε νὰ οἰκονομηθοῦν καὶ οἱ ψαριανοὶ, ὡς καθὼς οἱ συνάδελφοί σας σπετσιῶται δὲν ἐστοχάσθησαν τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἐράνου διὰ τὴν ὑδραϊκὴν μοῖραν, ἀλλ' ἐπλήρωσαν ἐξ ἰδίων των τὸ τελευταῖον μηνιαῖον τῆς ἰδικῆς των, οὐδὲ σεῖς ἔπρεπε νὰ στοχασθῆτε, ὅτι προσδιορίσασα κατ' αὐτοῦ τοῦ τρόπου τοῦ ἐράνου, σᾶς ἠδίκησεν ἡ Διοίκησις· δὲν πρέπει ν' ἀγνοῆτε ὅτι οἱ συνάδελφοί σας ὑδραῖοι ἠναγκάσθησαν ἐσχάτως νὰ κάμουν μεγάλας θυσίας, τόσον διὰ νὰ ἐξοικονομήσουν τὰ σιτηρέσια τῶν στρατιωτῶν, καθὼς καὶ διὰ νὰ ἡσυχάσουν τὸ ναυ-

τικόν των, ἐκτὸς τούτου ἐβιάσθησαν καὶ τώρα πάλιν νὰ πληρώσουν ἐξ ἰδίων των τὰ μηνιαῖα, διότι ὁ ἐνταῦθα ἔρανος ἦτο πολλὰ μικρὸς, διὰ τοῦτο δὲν ἀμφιβάλλει ἡ Διοίκησις, ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς, πρὶν ὑποπτευθῆτε ἀδικίαν ἐκ μέρους της, θέλετε πληροφορεῖσθε καλῶς τὰ πράγματα, καὶ θέλετε παρατηρεῖ τὰς περιστάσεις, αἱ ὁποῖαι πρὸς κοινὴν ἀσφάλειαν ἀποβλέπουσαι, τὴν ὑποχρέωσαν νὰ καταφεύγῃ εἰς μέτρα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ φαινόμενον δὲν νομίζονται δίκαια.

Ταῦτα πληροφορηθέντες, πληροφορήσετε καὶ τοὺς λοιποὺς συμπολίτας σας, ὅτι ἡ Διοίκησις, οὔτε τὰ δίκαια τῶν ψαριανῶν ἀγνοεῖ, οὔτε ὑποφέρει ν' ἀδικηθῶσι, ἀλλ' ἂς ἐκπληρῶσι μὲ τὴν συνήθη προθυμίαν τὰ χρέη των, βέβαιοι ὄντες ὅτι δὲν θεωρεῖ κατ' ἐξαίρεσιν τὰ τέκνα τῆς Πατρίδος.

Ἐκ Ναυπλίου, τῇ 20 δεκεμβρίου 1825.

(Τ. Σ.) Ὁ πρόεδρος Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ,
Γκίκας Μπότασης,—*Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης*.
Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ γεν. Γραμματέως,
Γ. Πραΐδης.

Οἱ πολῖται τοῦ Ναυπλίου, θεωροῦντες ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν κίνδυνον τοῦ Μισολογγίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν χρηματικὴν ἀνέχειαν τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, καὶ βλέποντες ὅτι ἄνευ χρημάτων ἦτον ἀδύνατον νὰ ἀπέλθῃ ὁ στόλος εἰς Μισολόγγιον, συνῆλθον αὐθόρμητοι καὶ ἔκαμον ἑκούσιον χρηματικὴν καταβολὴν, ὅπως ἐξοικονομήσωσι τὰ πλοῖα καὶ ἐκπλεύσωσι ταῦτα ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον εἰς Μισολόγγιον, ἵνα δώσωσι βοήθειαν, καθότι ἐκυνδύνευε περισσότερον ἀπὸ τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς θαλάσσης παρὰ ἀπὸ τὸν τῆς ξηρᾶς.

Οἱ Ναυπλιεῖς, ἀφοῦ κατέβαλεν ἕκαστος ἐκ τῆς περιουσίας του ὅ,τι ἠδύνατο, παρέδοσαν τὰ συναχθέντα χρήματα εἰς τὴν Διοίκησιν, ἥτις, ὅσον ὀλίγα καὶ ἂν ἦσαν ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην τοῦ ναυτικοῦ, ὤφειλε νὰ τὰ πέμψῃ οὐχὶ εἰς τὴν Ὕδραν, ἀλλὰ εἰς τὰς τρεῖς ναυτι-

κὰς κοινότητας κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν πλοίων ἑκάστης, καὶ νὰ φανῇ συγχρόνως ὅτι συντρέχει ὅλας τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, διότι ὁ κίνδυνος τοῦ Μισολογγίου ἦτο κίνδυνος ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐπομένως ὁ ἔρανος οὗτος ἐγένετο πρὸς βοήθειαν τοῦ Μισολογγίου καὶ οὐχὶ τῆς Ὕδρας, τῆς ὁποίας αἱ ἀνάγκαι οὐδόλως ἐπαραλληλίζοντο μὲ τὰς ἀνάγκας ἐκείνου, καθότι αὕτη, οὔτε ἀπὸ ἐχθρικὸν στόλον οὔτε ἀπὸ στρατεύματα τῆς ξηρᾶς ἐπαπειλεῖτο. Ἡ Διοίκησις πέμψασα τὸν ἔρανον εἰς Ὕδραν, πλανᾶται διὰ τῆς πρὸς τοὺς ψαριανοὺς διαταγῆς της μεταξὺ τῶν δικαιωμάτων των καὶ τῶν περιστάσεων, καὶ ὁμολογεῖ ὅτι γνωρίζει μὲν τὰς ἐκδουλεύσεις, θυσίας καὶ τὰς δυστυχίας των, ἀλλὰ δὲν ἔπρεπεν οὗτοι νὰ νομίσωσιν ὅτι κάμνει διάκρισιν μεταξὺ τῶν ψαριανῶν καὶ λοιπῶν τέκνων της. Τὴν διάκρισιν, ἣν αὕτη ἔκαμε μεταξὺ τῶν ψαριανῶν καὶ τῶν δύο ἄλλων ναυτικῶν νήσων, δεικνύουσιν τὰ ἐν τῷ παρόντι Ὑπομνήματι ἐπίσημα ἔγγραφα· πρὸς δὲ τοὺς ἐπιπλήττει, λέγουσα «ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς πρὶν ὑποπτευθῆτε ἀδικίαν ἐκ μέρους μου, νὰ πληροφορῆσθε καλῶς τὰ πράγματα, καὶ νὰ παρατηρῆτε τὰς περιστάσεις, αἱ ὁποῖαι πρὸς κοινὴν ἀσφάλειαν ἀποβλέπουσαι. . . .» Ἀλλ' οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες σειρὰν ἀδίκων πράξεων τῆς Διοικήσεως, ἠναγκάσθησαν καὶ ἔπεμψαν διὰ τῆς ἐπιτροπῆς των τὴν ἀνωτέρω ἀναφοράν, ἐξιστοροῦντες τὰς ἐκδευλεύσεις, θυσίας, καὶ δυστυχίας, διὰ τὰς ὁποίας ἐπίστευον ὅτι ἴσως δυνηθῶσι νὰ ἐφελκύσωσι τὴν συμπάθειάν της, ὅπως ἐπιβλέψει καὶ εἰς αὐτοὺς, ὡς πράττει τοῦτο καὶ εἰς τὰς ἄλλας δύο νήσους· ἀλλ' ἀντὶ τῆς συμπαθείας ἔτυχον τῆς ἐπιπλήξεώς της. Καίτοι δὲ ἡ Διοίκησις λέγει, ὅτι αἱ περιστάσεις πρὸς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν ἀποβλέπουσαι, τὴν ὑπεχρέωσαν νὰ καταφύγῃ εἰς μέτρα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ φαινόμενον δὲν νο-

μίζονται δίκαια, καὶ προσπαθεῖ ὅσον δύναται νὰ καλύψῃ τὴν πρᾶξίν της, μολαταῦτα ὁμολογεῖ ὅτι τὰ μέτρα της δὲν ἦναι δίκαια, διότι βεβαίως καὶ τῶν ψαριανῶν αἱ αἰτήσεις, πρὸς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν ἀπέβλεπον, καὶ οὐχὶ τὴν ἰδίαν. Διὰ νὰ μὴν ἀπελπίσῃ δὲ αὐτοὺς ἐπὶ τέλους, τοὺς λέγει, ὅτι δὲν ὑποφέρει νὰ ἀδικηθῶσιν, ἀλλὰ μόνον νὰ ἐκπληρῶσι τὸ χρέος των μὲ τὴν συνειθισμένην προθυμίαν· τοῦτο ὅμως ἂν καὶ οὐδέποτε παρημέλησαν, μολαταῦτα αὕτη τοὺς ἠδίκησεν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, μὴ δυνηθεῖσα νὰ συγκαταλέξῃ τὸ νεοναυπηγηθὲν πλοῖον τοῦ Κωνσταντῆ Χ. Γ. Κοτζιᾶ εἰς τὴν μοῖράν της, ἀπέστειλε καὶ δευτέραν ἀναφοράν.

Ἡ δὲ Διοίκησις εἰς ἀπάντησιν ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 15,724.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἀνεγνώσθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 203 ἀναφορά σας, καὶ ἐγνώσθη ἡ αἴτησίς σας τοῦ νὰ συγκαταριθμηθῇ εἰς τὸν στόλον καὶ τὸ πλοῖον τοῦ Κ. Χ. Κοτζιᾶ, ἀλλ' ἡ Διοίκησις θέλουσα νὰ φυλάξῃ τὴν ἀναλογίαν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων καὶ πρὸς τὰς ἄλλας νήσους, παρατηρεῖτε τὰ εἰς ἐνέργειαν ὑμέτερα δέκα πλοῖα ὑπερβαίνοντα τὴν τοιαύτην ἀναλογίαν, ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐνῷ προσπαθῇ νὰ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων τοῦ στόλου διὰ τὴν οἰκονομίαν . . . . . ἠμπορεῖ νὰ συγκατατάξῃ καὶ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πλοῖον, καὶ νὰ γίνεται αὔξησις ἀντὶ ἐλάττωσις, δὲν εἶναι ἀμφιβολία λοιπὸν, ὅτι καὶ ἡ ἐπιτροπὴ γνωρίζουσα τὴν ὀρθότητα τῶν λόγων τούτων, διακρίνουσα καὶ τὰς περιστάσεις, αἵτινες ἀπαιτοῦσαι ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸν μετριασμὸν τῶν ἐξόδων τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, δὲν ἐπιτρέπουν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς αἰτήσεώς της, δὲν θέλει στοχασθῆ ὅτι γίνεται καμμία ἀδικία,

ἀλλ' ἡ κατὰ λόγον ἀπαιτουμένη οἰκονομία, καὶ θέλει θεραπεύσει τὴν προθυμίαν τοῦ πατριώτου ἐκείνου, πληροφοροῦσα ὅτι θέλει τὴν μεταχειρισθῇ ἡ Διοίκησις ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς Πατρίδος.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 21 δεκεμβρίου 1825.

(*Τ. Σ.*) *Ὁ Πρόεδρος*, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

*Γκίκας Μπόταση*ς,—*Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης*,—*Ἰωάν. Κωλέττης*.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,
Α. Μαυροκορδάτος.

Ἡ Διοίκησις διὰ νὰ μὴ συμπεριλάβῃ τὸ ῥηθὲν πλοῖον τοῦ Κοτζιᾶ, εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων τῆς μοίρας τῶν ψαριανῶν ἔλεγεν, ὅτι θέλει νὰ φυλάξῃ τὴν ἀναλογίαν τῶν πλοίων τοῦ στόλου καὶ πρὸς τὰς ἄλλας δύο νήσους, καὶ ὅτι τὰ ψαριανὰ δέκα πλοῖα ὑπερβαίνουσι τὸν ἀριθμὸν τῆς ἀναλογίας ταύτης· διὰ τοῦτο, λέγει, ὅτι προσπαθεῖ μάλιστα νὰ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων, διότι αἱ δειναὶ περιστάσεις τῆς πατρίδος ἀπαιτοῦν οἰκονομίαν ὡς πρὸς τὴν ναυτικὴν δύναμιν· καὶ ἐπομένως τούτου ἕνεκεν, δὲν δύναται νὰ συγκαταλέξῃ τὸ πλοῖον τοῦτο εἰς τὴν μοῖραν, διότι ἄλλως τε ἀντὶ ἐλαττώσεως θέλει ἐπέλθει αὔξησις. Ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτως, διότι αἱ δειναὶ ἐκεῖναι περιστάσεις τῆς Πατρίδος, εἰς τὰς ὁποίας ἤδη εὑρίσκετο τὸ Μισολόγγιον, ἀπήτουν τὴν αὔξησιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι, ὅτι, ἐπειδὴ τὰ χρήματα ἐδαπανήθησαν εἰς τὸν β'. ἐμφύλιον πόλεμον, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπῆλθεν ἡ χρηματικὴ ἔλειψις, διὰ τοῦτο ἐζήτει τὴν ἐλάττωσιν τῶν πλοίων.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, ἐπειδὴ ἀπήτησε παρὰ τῆς Διοικήσεως πολεμικὸν δίπλωμα διὰ τὸ πλοῖον τοῦ Κοτζιᾶ, ἵνα συγκαταλεχθῇ εἰς τὴν μοῖράν της, ἐκ τούτου δὲν ἔπεται ὅτι ἡ Διοίκησις ἦτον ὑπόχρεως καὶ νὰ τὸ διατηρῇ εἰς ἐνέργειαν, διότι τὰ δέκα πλοῖα τῶν ψα-

ριανῶν, περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖ ἡ Διοίκησις καθὼς καὶ τὰ 47 τῆς Ὕδρας, ἔτι δὲ καὶ τὰ 30 τῶν Σπετσῶν τὰ ὁποῖα ἔπεμπε εἰς τὰς ἐκστρατείας κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ δανείου δὲν διετήρει ὅλα εἰς ἐνέργειαν, ἂν καὶ εἶχον πολεμικὰ διπλώματα, ἀλλὰ μόνον ὅσα αἱ περιστάσεις ἀπήτουν.

Εἴπομεν, ὅτι ἡ Διοίκησις, μὴ ἔχουσα εὐλογοφανῆ λόγον νὰ ἀπορρίψῃ τὴν περὶ τοῦ ῥηθέντος πλοίου πρότασιν, ἐστηρίζετο εἰς τὴν βάσιν τῆς ἀναλογίας· λέγουσα καὶ αὖθις, νὰ μὴ νομίσουν ὅτι γίνεται εἰς αὐτοὺς καμμία ἀδικία, ἂν καὶ ἐνδομύχως συναισθάνετο αὐτήν· ἀλλ' ὅμως οὐδὲ τὴν ἀναλογίαν ταύτην ἐτήρησε πρὸς τοὺς ψαριανοὺς μετὰ τὴν καταστροφήν των, καθότι δὲν συμπεριέλαβε ὅλα τὰ διασωθέντα πλοῖά των πολεμικὰ καὶ πυρπολικά.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 232, τῇ 17 Ἰαννουαρίου τοῦ 1826, ἀπέστειλε καὶ τρίτην ἀναφορὰν πρὸς τὴν Διοίκησιν, αἰτοῦσα καὶ αὖθις δίπλωμα πολεμικὸν διὰ τὸ πλοῖον τοῦ Κοτζιᾶ, ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτην ἀπέτυχεν.

Ἡ ἐπιτροπὴ γινώσκουσα μὲν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, ὅτι τὰ πυρπολικὰ εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ βλάπτωσι τὸν ἐχθρὸν καὶ νὰ ματαιώνωσι τὰ σχέδιά του, μὴ ἔχουσα δὲ χρήματα πρὸς κατασκευὴν τῶν ἀναγκαίων, διότι ἡ Διοίκησις δὲν ἔδιδεν εἰς αὐτὴν διὰ τοιοῦτον σκοπὸν, συνέλαβε τὴν ἰδέαν καὶ ἔγραψεν εἰς τὴν φιλελληνικὴν ἑταιρίαν τῶν Παρισίων πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ποθουμένου της, τὸ ἑξῆς ἔγγραφον.

Κύριοι!

Ἡ παροῦσά μας δὲν ἀφορᾷ εἰς τὸ νὰ παραστήσωμεν τὰ ὅσα διακινδυνεύσαντες, ἐπάθαμεν εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς νήσου μας, οὔτε νὰ ζωγραφήσωμεν τῆς αἰχμαλωσίας τῶν φιλτάτων μας,

τῆς ὁποίας μὲ ἀπάθειαν βεβαίαν δὲν ἐθεωρήσαμεν, οὔτε νὰ περιγράψωμεν τὴν σειρὰν τῶν κακουχιῶν μας μὲ τὸ νῆμα τῆς οἰκτρολογίας, μετὰ τὴν στέρησιν τῆς ὁποίας μᾶς ἐγέννησεν νήσου· ἐπειδὴ ταῦτα πάντα ἐγκαταλιμπάνομεν εἰς τὸν τάφον τῆς λήθης, καὶ ὡς ἀναπόφευκτα παρακολουθήματα τῆς τύχης τοῦ πολέμου, καὶ μάλιστα σκοπὸν δὲν ἔχομεν νὰ κινήσωμεν εἰς οἶκτον τὰ καταγώγια τῆς φιλανθρωπίας, λησμονήσαντες ἐκ τῆς πείρας τοῦ χρόνου ὅλα μας τὰ παθήματα, τρέχοντες νέον δρόμον τῆς παντελοῦς ἡμῶν ἐξοντώσεως ἢ τῆς ἐκδικήσεως τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος μας, ἀλλὰ μὲ τὰ τρυφερὰ αἰσθήματα νὰ σᾶς προσφέρωμεν τὴν καρδίαν μας, γέμουσαν ζωηρότατα τῆς εὐγνωμοσύνης μας τεκμήρια, καὶ νὰ φανερώσωμεν μὲ μίαν ἄλυσσον δακρύων, χυνομένων ἀπὸ εὐαισθησίας ὄμματα, κορυφῆς τόσον σεβασμίας καὶ φιλανθρωπίας.

Κύριοι, ναὸν μνημοσύνης ἑτοιμάζει ἡ ἱστορία δι' ὑμᾶς, ναὸν ὄχι κατακτητῶν ἢ δυναστῶν τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐθνῶν, ἀλλ' ἀνόμοιον ἐκ διαμέτρου, ναὸν δίκαιον, ἐπὶ τῶν θεμελίων τοῦ ὁποίου ἀνοικοδομεῖται ἡ ἐλευθερία καὶ ὕπαρξις ἑνὸς ὁλοκλήρου ἔθνους, ἀπὸ τὰ ὕψη τούτου, κύριοι, θέλουν σᾶς θεωρεῖ οἱ μεταγενέστεροι αἰῶνες, καὶ μακαρίζει τοὺς βοηθοὺς τῆς ἀναγεννήσεως τῶν Σωκρατῶν, τῶν Ἀριστείδων καὶ Ἐπαμεινώνδων.

Ἀγκαλὰ, καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς παρούσης μας εἶναι, μόνον μία ἁπλῆ τῆς ψυχῆς τοῦ σεβασμοῦ ἡμῶν ὑπολήψεως ἔκφρασις, τὸ προκαταρκτικὸν ὅμως αἴτιον διὰ τὸ ὁποῖον ἀνοίγεται ἡ λατρεία τῶν καρδιῶν, οὐ μόνον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀλλὰ καὶ ὅλου τοῦ φωτισμένου κόσμου πρὸς τοὺς εὐεργέτας τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἡ σωτηρία της· διὸ καὶ ἡμεῖς ἀπὸ πατριωτικὸν χρέος κινούμενοι, καθυποβάλλομεν ὑπ' ὄψιν τῶν σεβαστῶν μελῶν τῆς φιλελληνικῆς ἑταιρίας, ὅ,τι σωτήριον διὰ τὴν Ἑλλάδα στοχαζόμεθα, προσθέτοντες πρῶτον, ὅτι κινούμεθα μόνον καὶ μόνον ἀπὸ πατριωτικὰς ἰδέας ὅλως διόλου καθαρισμένας ἀπὸ τὰ ζοφερὰ νέφη ὁποιασδήποτε φατρίας, ἐπειδὴ ἡ δι' ἡμᾶς φατρία εἶναι ἡ ἐλευθερία τῆς Πατρίδος μας.

Κύριοι! Ἡ Ἑλλὰς ὡς δὲν σᾶς λανθάνει, ὅτε ἔδραξε τὰ ὅπλα μὲ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν θέλησιν ἐναντίον τοῦ τυράννου της, εἰς μὲν

τὴν ξηρὰν διαιρεῖται εἰς ἐπαρχίας, ἑκάστη τῶν ὁποίων ὁπλοφόρησεν ἰδίοις ἀναλώμασιν, εἰς δὲ τὴν θάλασσαν εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους, διότι εἰς αὐτὰς κατὰ περίστασιν μόνον εὑρέθησαν πλοῖα ὁπωσοῦν ἱκανὰ πρὸς ἐξοπλισμὸν, μία τῶν νήσων τούτων ἦτον καὶ τὰ Ψαρὰ, παρετάχθησαν εἰς ναυμαχίας, καὶ ἀμέσως ἐγνωρίσαμεν τὸ ἐκ τῶν πυρπολικῶν ὄφελος, καθὼς μὲ πεῖραν ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἀποκατασταίνεται ὡς οὐδὲν ἀντιπαραττατόμενος μὲ ἕνα στολίσκον, ἐφωδιασμένος μὲ πυρπολικὰ τῆς πρώτης δείξεως εἰς τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα· παρέστησαν οἱ ψαριανοὶ, μὲ αἰσθαντικὴν βλάβην τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου· κακῇ τύχῃ ὅμως ὑστερηθέντες τῆς νήσου μας, ὑστερήθημεν καὶ τῶν μέσων τοῦ νὰ ἔχωμεν πάντοτε εἰς ἐνέργειαν δέκα πυρπολικὰ, καὶ ἤδη ἔχομεν ἀποκτοῦντες πολλοὺς τῶν ἀξίων καὶ δοκίμων πυρπολιστῶν μας· ἰδοὺ ἐν ὀλιγολογίᾳ, παρεστήσαμεν ἓν τῶν οὐσιωδεστέρων μέσων τοῦ πολέμου μας, καὶ πολλὰ ὠφέλιμον, ὅταν ἐμπιστεύεται εἰς χεῖρας ἀξίων πυρπολιστῶν, καὶ εἰς ὅταν δηλ. δίδεται ἐξ ἀξιότητος, καὶ ὄχι ἐκ θελήσεως, μερικὰ καλὰ πυρπολικὰ, καὶ ὀλιγώτερα ἀξιότερα τῶν ἐδικῶν μας πολεμικῶν, ὁδηγούμενα ἀπὸ τὴν φιλοτιμίαν ἀνθρώπων μὲ πατριωτισμὸν, εἶναι ἱκανὰ νὰ φέρωσι τὸν ἔνδοξον τῆς Ἑλλάδος θρίαμβον, καὶ νὰ θεμελιώσουν τὴν ἐλευθερίαν της, ἀσάλευτον διόλου ἀπὸ τὸν παχὺν καὶ σαθρὸν μοχλὸν τοῦ Σουλτάνου.

Ὑμεῖς δὲ, σεβαστοὶ κύριοι, οἱ ἔχοντες τὴν φροντίδα τῆς σωτηρίας τῆς Ἑλλάδος, κρίνατε τὴν πρότασίν μας, καὶ ἐνεργήσετε ὅπως σᾶς ὑπαγορεύει ὁ ὀρθὸς λόγος, καὶ ὡς πρὸς κατὰ τὴν ὑμετέραν ἀγάπην σας.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ψαρῶν.

Ἀπάντησιν ὅμως δὲν ἔλαβεν εἰς τὴν αἴτησίν της ταύτην, καὶ διὰ τοῦτο ἄγνωστον εἶναι ἐὰν ἔλαβε τὸ ἔγγραφον αὐτό.

Τὴν 17 Ἰαννουαρίου 1826, οἱ πλοίαρχοι τῆς μοίρας τῶν ψαριανῶν, Ἀνδρέας Κεφάλας, Νικόλαος Γιαννίτσης, Κ. Κανάρης καὶ Κ. Νικόδημος, γράφουσι ἐκ Μισολογγίου πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν των τὰ ἑξῆς. «Τὴν 31

»δεκεμβρίου ἀνεχώρησαν ἀπὸ Δάρδεζαν, ὅλος ὁ στόλος, »καὶ ὅτι ὁ ἑλληνικὸς ἠγγυροβολημένος εἰς Μισολόγ- »γι, ἀνελπίστως ἐπῆγεν ὁ ἐχθρικὸς, καὶ πολλὰ πλοῖα »τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἄφησαν τὰς ἀγκύρας των καὶ »ἀνεχώρησαν· εἰς τὰς 14 ἰανουαρίου, ἐκάθησε μία ἐ- »χθρικὴ κορβέτα τὴν νύκτα, καὶ εἰς τὰς 15 ὁ ἑλληνι- »κὸς στόλος ἐβάλθη εἰς τὰ πανιὰ, καὶ εἰς τὰς 16 πρὸς »τὰς 10 ὥρας τῆς νυκτὸς, ἕνα πυρπολικὸν ὑδραϊκὸν »τὴν ἐπυρπόλησεν, καὶ ἔγεινε πόλεμος καὶ ἐκυρίευσαν »οἱ Ἕλληνες ἕνα πυρπολικὸν ὀθωμανικόν· εἰς τὸ καράβι »τοῦ Σαχτούρη ἔσπασεν ἓν κανόνι, καὶ ἐλαβώθησαν πέν- »τε ἄνθρωποι, καὶ ἕνα παιδὶ ψαριανὸ, τοῦ Ἀργυράκη »Μανιάτη.»

Ἐνῷ ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἦτον ἠγκυροβολημένος εἰς Μισολόγγιον, καὶ ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ἐκ Πατρῶν σφοδρότατα, ὁ ὀθωμανικὸς ἐκπλεύσας ἐκ τῶν Πατρῶν καὶ ὑψώσας τὰ πανιὰ, ἐπέπεσεν αἰφνιδίως κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τὸν ἐκανονοβόλησεν· οὗτος δὲ μὴ δυνάμενος ἄλλως νὰ πράξῃ διὰ τὴν σφοδρότητα τοῦ ἀνέμου, ἔκοψαν πλοῖα τινὰ τὰς ἀγκύρας των, καὶ ἐξῆλθον εἰς τὰ πανιά· τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ, ἀναφέρουν οἱ πλοίαρχοι τῆς ψαριανῆς μοίρας εἰς τὴν ἐπιτροπήν των.

Εἰς δὲ τὴν Σαλαμῖνα, διαμένοντες τότε ὁ Γόρδων καὶ ὁ Ἄστυγξ, καὶ ἔχοντες ἀνάγκην πλοιαρίων, ἔγραψαν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Κύριοι!

Ἐπειδὴ μᾶς εἶναι ἀναγκαῖαι τέσσαρες σκαμπαυΐαις, σᾶς παρακαλοῦμεν, νὰ λάβετε τὴν φροντίδα, νὰ μᾶς τὰς στείλετε συντροφεύοντάς τας καὶ μὲ τέσσαρας ἀνθρώπους τὴν κάθε μίαν· τούτων ἔχομεν μεγάλην ἀνάγκην, κύριοι, διὰ τοῦτο σᾶς παρακαλοῦμεν, νὰ μὴ γίνῃ καμμία ἀργοπορία, καὶ ὑποσχόμεθα νὰ

εὐχαριστήσωμεν τοὺς ἀνθρώπους· διὰ δὲ τὰς σκαμπαυΐας, ἐὰν κατὰ δυστυχίαν ἤθελον πάθει καμμίαν ζημίαν, ὑποσχόμεθα δ-μοίως νὰ ἀποζημιώσωμεν τοὺς οἰκοκυραίους των. Μένομεν μὲ ὅλον τὸ σέβας.

Κούλουρη, 19 ἰανουαρίου 1862.

Γόρδων,— Ἄστυγξ.

Ἡ ἐπιτροπὴ κατὰ συνέπειαν τοῦ ἐγγράφου αὐτῶν, ἔπεμψε τὰς αἰτηθείσας σκαμπαυΐας καὶ τοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας, πέμπουσι πρὸς τὴν ἐν Αγίνῃ ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, τὸ κάτωθεν ἔγγραφον, δι' οὗ αἰτοῦσι τὴν ἀποστολὴν πληρεξουσίων, ἵνα συσκεφθῶσι περὶ τῶν κοινῶν.

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Διὰ τὰ κοινὰ συμφέροντα τῶν τριῶν νήσων καὶ τοῦ ἔθνους ὅλου, φρονοῦμεν καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ Σπετσιῶται, ὅτι εἶναι ἀνάγκη ἀπὸ κάθε μίαν νῆσον νὰ συνέλθωσι πληρεξούσιοι διὰ νὰ συσκεφθῶμεν τὶ πρακτέον εἰς τὴν παροῦσαν κρίσιμον περίστασιν· παρακαλεῖσθε λοιπὸν νὰ στείλετε δύο ἢ τρεῖς πληρεξουσίους σας ἐνταῦθα, διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, μὲ τὴν ἐλπίδα δὲ ὅτι θέλομεν τοὺς ἀπολαύσει ὅσον τάχιστα. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἐξ ὅλης καρδίας.

Ὕδρα, τῇ 26 ἰανουαρίου 1826.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς Ν. Ὕδρας.

Οἱ δὲ ψαριανοὶ ἀπέστειλαν ὡς πληρεξουσίους των εἰς Ὕδραν, τὸν Ἀποστόλην Νικολάου, καὶ Ἰωάννην Δ. Βρατσάνον.

Ἡ Διοίκησις πληροφορηθεῖσα ὅτι διοργανίζεται μυστικὴ ἐκστρατεία μεταξὺ πλοιάρχων καὶ ὁπλαρχηγῶν, καὶ θέλουσα ἵνα προλάβῃ τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα αὐτῆς, ἔγραψε πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὴν ἑξῆς διαταγήν.

Περ. γ΄. ἀριθ· 16580.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἀπὸ διάφορα διδόμενα, καὶ πραγματικὰς σχεδὸν ἀποδείξεις, πληροφορεῖται ἡ Διοίκησις, ὅτι πρό τινος καιροῦ ἔγεινεν συμφωνία μεταξὺ τῶν πλοιάρχων, ἐν οἷς εἶναι ψαριανοὶ, καί τινων ὁπλαρχηγῶν, διὰ νὰ ἑτοιμασθοῦν εἰς μίαν ἐκστρατείαν μυστικὴν, τὴν ὁποίαν ἀφοῦ ὠργάνισαν μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν μυστικότητα, εἶναι ἤδη εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ νὰ τὴν ἐνεργήσουν, καὶ διὰ τοῦτο ἐξωπλίσθησαν καὶ σπετσιωτικὰ καὶ ἐδικά σας πλοῖα· ἀπὸ δὲ τοὺς ὁπλαρχηγοὺς ἄλλοι μὲν ἐσύναξαν ὅσους περισσοτέρους ἠμπόρεσαν, καὶ τοὺς μετέφερον εἰς τὴν Κέαν, ἄλλοι δὲ ἐσυνάζοντο εἰς τὴν Πιάδα, καὶ ἀρχηγοὶ καὶ τούτων καὶ ἐκείνων εἶναι οἱ στρατηγοὶ Ν. Κριζώτης καὶ Βάσσος Μαυροβουνιώτης, καὶ Μιχαὴλ Ἰταλιανός· ἂν ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ ἐκστρατεία αὕτη ἠμποροῦσε νὰ ἔχῃ κοινωφελῆ σκοπὸν, δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ἔπρεπε νὰ γνωστοποιηθῇ εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ νὰ γίνῃ μὲ τὴν συγκατάθεσίν της, διότι δὲν ἦτον καμμία ἀμφιβολία, ὅτι ἡ Διοίκησις, ὄχι μόνον δὲν ἤθελε τὴν ἐμποδίσει ὅταν ἐγένετο μὲ καλὸν σκοπὸν, ἀλλὰ καὶ ἤθελεν τὴν συντρέξει ὅπως ἠμποροῦσε· τὸ νὰ κρατηθῇ μυστικὴ ἀπὸ τὴν Διοίκησιν καὶ νὰ γίνεται χωρὶς τῆς εἰδήσεως καὶ συγκαταθέσεώς της, εἶναι ἀρκετὴ ἀπόδειξις ἑνὸς ὑποκεκρυμμένου σκοποῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει βάσιν τὸ κοινὸν ὄφελος, οὔτε τὴν εὔκλειαν τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος.

Κατὰ τὴν κοινὴν φήμην, ἡ ἐκστρατεία αὕτη γίνεται διὰ τὴν Κύπρον, ἢ διὰ τὸ Λιβάνιον ὄρος, ἢ διὰ ἄλλα παράλια τῆς Ἀσίας, εἰς ὅλα τὰ μέρη αὐτὰ ἔχομεν ἀδελφοὺς ὁμοπίστους χριστιανοὺς, τοὺς ὁποίους τὸ νὰ βλάψωμεν εἶναι τόσῳ ἀδικώτερον, καθόσον θέλομεν τοὺς ἀφήσει ὕστερον εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ὀθωμανῶν τυράννων των. Τί θέλουν εἰπεῖ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀδελφοί μας καὶ ὅλος ὁ κόσμος ὅταν ἰδοῦν, ὅτι, ἐνῷ ἔχομεν τοὺς ἐχθροὺς μέσα εἰς τὴν Πατρίδα μας, τὸν στόλον των εἰς τὴν θάλασσάν μας, δὲν ἐνασχολούμεθα νὰ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτοὺς καὶ νὰ στερεώσωμεν τὴν ἀνεξαρτησίαν μας, ἀλλὰ τρέχομεν νὰ φέρωμεν τὴν ἐρήμω-

σιν καὶ τὴν δυστυχίαν εἰς ἄλλα μέρη, τὰ ὁποῖα δικαίως ἠμποροῦσαν νὰ ἐλπίσουν τὴν βοήθειάν μας εἰς ἄλλας περιστάσεις, καὶ νὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ τὴν ἀνεξαρτησίαν μας, διὰ ν' ἀποτεινάξουν τὸν βαρύτατον ζυγὸν, τὸν ὁποῖον μὲ στεναγμοὺς ἀδιακόπως καὶ μὲ δάκρυα ὑποφέρουν; ἀλλ' ἐκτὸς ὅλων αὐτῶν, δὲν σᾶς λανθάνει βέβαια ἡ σταθερὰ ἀπόφασις τῶν διοικητῶν τῶν θαλασσίων ξένων δυνάμεων, τοῦ νὰ κατατρέξουν πᾶν πλοῖον ἑλληνικὸν τὸ ὁποῖον ἀπαντήσουν χωρὶς τακτικὰ ἔγγραφα, καὶ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβον διορίσαντες διαφόρου μεγέθους πλοῖα νὰ περιφέρωνται τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ ὅλην τὴν μεσόγειον σχεδὸν θάλασσαν διὰ αὐτὸν τὸν σκοπόν· βλέπει λοιπὸν φανερὰ ἡ Διοίκησις, ὅτι καὶ τὰ πλοῖά σας, καὶ οἱ ναῦται καὶ οἱ στρατιῶται, θέλουν τρέξει τὸν πλέον μεγάλον κίνδυνον, καὶ θέλουν πάθει, χωρὶς νὰ σταθῇ δυνατὸν νὰ δοθῇ πρὸς αὐτοὺς ἡ παραμικρὰ ὑπεράσπισις.

Ὄχι μόνον κρίνει χρέος της ἡ Διοίκησις τὸ νὰ σᾶς γνωστοποιήσῃ ὅλα αὐτὰ, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ νὰ ζητήσῃ τὸ νὰ ἐμποδισθῇ ἐξ ἅπαντος αὕτη ἡ ἐκστρατεία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἄλλο οὔτε προβλέπει, οὔτε ἐλπίζει, παρὰ δυσφημίαν γενικὴν, καὶ βλάβην μεγάλην ὡς πρὸς τῆς ὑπολήψεως τοῦ ἔθνους· κατὰ τῆς ἰδίας της ὑπολήψεως, εἶναι ἀναγκασμένη νὰ κηρύξῃ δημοσίως, ὅτι δὲν ἔχει καμμίαν μετοχὴν εἰς αὐτὴν τὴν ἐκστρατείαν, καὶ ὅτι δὲν ἀναγνωρίζει τὰς πράξεις τῶν ἀρχηγῶν της.

Δὲν ἐπιθυμεῖ ποτὲ ἡ Διοίκησις νὰ εὑρεθῇ εἰς αὐτὴν τὴν δεινὴν περίστασιν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνει τὴν συμβουλὴν, τοῦ νὰ ἐμποδισθῇ μὲ κάθε τρόπον ἡ ἐκστρατεία, καὶ νὰ μὴ διακινδυνεύσουν καὶ τὰ πλοῖα, καὶ οἱ ἄνθρωποι, ἀπὸ τῶν ὁποίων τὴν ὕπαρξιν ἡ Πατρὶς ἐλπίζει τὴν σωτηρίαν της.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 27 ἰανουαρίου 1826.

(Τ. Σ.) (Ἔπονται αἱ ὑπογραφαί.)

Εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐκστρατείαν ἔλαβον μέρος πλοίαρχοι ψαριανοὶ, καὶ τὴν διωργάνισαν μάλιστα, ἀλλὰ πληροφορηθέντες οἱ ἄλλοι ψαριανοὶ τὰ τῆς ἐκστρατείας, ἀνήγγειλαν τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἐπιτροπήν των, ἥτις συν-

εδριάσασα ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὴν μυστικὴν ἐκστρατείαν πλοιάρχων, διέταξεν αὐτοὺς καὶ ἀπεσύρθησαν. Ἡ δὲ ἐκστρατεία ἐνηργήθη ἀπὸ τὰ πλοῖα τῶν Σπετσῶν καὶ τῶν μνημονευθέντων στρατηγῶν Κριεζώτου καὶ Βάσσου εἰς τὰ παράλια τῆς Συρίας· τὰ δὲ ψαριανὰπλοῖα οὐδόλως ἔλαβον μέρος εἰς αὐτήν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν θέλουσα νὰ ἐμποδίσῃ τὴν κατάχρησιν τῶν ἀπ' αὐτῆς μεμακρυσμένων ψαριανῶν, ἀπέστειλεν εἰς τὸν ἐν Σύρῳ διαμένοντα ναύαρχον διαταγὴν, διὰ νὰ συντελέσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν περιστολὴν τῶν καταχρήσεων. Ὁ δὲ ναύαρχος ἀπαντᾷ διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου.

Πρὸς τοὺς κυρίους Ἀναγνώς. Κοντὸν, Γ. Χ. Μικὲ καὶ Κ. Χ. Κυριάκον, τοὺς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν συνιστῶντας.

Τὸ ἀπὸ τὴν 7 τρέχοντος διδόμενον γράμμα σας ἐλάβαμεν, καθὼς καὶ τὸ ἐσώκλειστον ἀντίγραφον παρὰ τῆς Σ. Δ. τὰ ἐν αὐτοῖς δὲ γραφόμενα καλῶς ἔγνων, περὶ τῶν ὁποίων αὐτῶν τόσον ἐγὼ, καθὼς καὶ οἱ ἐνταῦθα εὑρισκόμενοι καπετανέοι μας, οὐδεμίαν εἴδησιν ἔχομεν, ἀλλ' οὔτε ἐφαντάσθημεν, ὅθεν ἐπ' αὐτῷ μείνατε ἀδιάφοροι, ἐπειδὴ ἀνίσως καὶ δὲν δυνάμεθα πλέον διὰ νὰ ἐκτελῶμεν τὰ καθήκοντα χρέη μας, ἠμποροῦμεν ὅμως διὰ νὰ κρατῶμεν τὸν χαρακτῆρά μας καθαρὸν ἀπὸ τοιαύτας κηλίδας, αἱ ὁποῖαι εἰς ἄλλο τι δὲν ἀφορῶσι παρὰ εἰς τὸ νὰ σμικρύνωσι τὴν ὑπόληψίν μας. Εὐχῆς δ' ἔργον ἤθελεν εἶσθαι, ἂν ἐμποδίζοντο αἱ καθ' ἑκάστην προσγινόμεναι καταχρήσεις ἀπὸ τὰ μύστικα καὶ περάματα, τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον γυμνώνουσι ὁποίους ἤθελον ἀπαντήσει, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς εὐργέτας μας, οἵτινες πολλὰς ψυχὰς ἡμετέρας ἐν τῶν τυράννων ἠλευθέρωσαν, καὶ ἡμᾶς τοὺς ἰδίους ἀποκαθιστῶσιν, ὥστε νὰ συστελλώμεθα ἀκούοντας τὰ δύσφημα κατὰ τῶν πατριωτῶν μας· ἐντούτοις δὲ μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας μένω.

Ἐν Σύρᾳ, τῇ 19 φεβρουαρίου 1826.

Ὁ πατριώτης, Ν. ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ.

Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἀφοῦ ἡ Διοίκησις μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν, δὲν συμπεριέλαβεν ὅλα τὰ διασωθέντα ψαριανὰ πλοῖα πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ εἰς τὸν στόλον, διὰ νὰ ἀπασχοληθοῦν οἱ ψαριανοὶ εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, οἱ μείναντες ἄνευ ἔργου ψαριανοὶ, στερούμενοι πάντων, ἐξώκειλαν εἰς πειρατικὰς πράξεις, καὶ προσῆπτον τοιουτοτρόπως δυσφημίαν εἰς τὸ ὄνομα τῶν ψαριανῶν, ἀλλὰ τὰς πράξεις ταύτας περιέστειλαν οἱ ἴδιοι ψαριανοὶ, διὰ τοῦ συστήματός των, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται.

Ὁ δὲ ναύαρχος, εἶχε δίκαιον νὰ λυπῆται, ἀκούων τὰς κατὰ τῶν πατριωτῶν του δυσφημίας· ἀλλ' ὡς προξάρχων αὐτῶν, ὤφειλε νὰ ἐδρεύῃ ὅπου τὸ σύστημα τῶν ψαριανῶν διέμενε, διὰ νὰ συνεργῇ καὶ αὐτὸς μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ μετὰ τῶν καλῶν ψαριανῶν πρὸς κατάπαυσιν τῆς πειρατείας.

Ὁ ἑλληνικὸς στόλος, ἀφοῦ ἔληξε ὁ πληρωθεὶς μὴν εἰς τὰ πληρώματα, ἀνεχώρησεν ἀπὸ Μισολόγγιον, καὶ ἀφῆκεν ἐλεύθερον τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς θαλάσσης εἰς τὸν ἐχθρικὸν στόλον· ἐπέστρεψε δὲ, ἡ μὲν μοῖρα τῶν ὑδραίων καὶ σπετσιωτῶν εἰς τὰς νήσους των, ἡ δὲ τῶν ψαριανῶν εἰς Αἴγιναν. Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἔπεμψεν εἰς Ναύπλιον πληρεξουσίους διὰ τὰς κοινὰς ὑποθέσεις, τὴν 22 φεβρουαρίου 1826, τὸν Ἀνδρέαν Γιαννίτσην καὶ Κωνσταντῖνον Κανάρην.

Μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἀπὸ Μισολόγγιον, ὁ ἐχθρικὸς στόλος μὴ ἔχων οὐδένα φόβον ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἔθεσεν ἀφόβως εἰς ἐνέργειαν ὅλα του τὰ σχέδια, ἔθεσε δὲ καὶ εἰς τὴν Λίμνην λαντσόνια καὶ ἔγεινε κύριος αὐτῆς, ἐκυρίευσε τὸ Βασιλάδι, καὶ ἐπολιόρκησε τὸ Μισολόγγι διὰ θαλάσσης στενώτερον. Πληροφορηθεῖσα δὲ πάντα ταῦτα ἡ Διοίκησις, διέταξε τὴν ἔκ-

πλευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, ὅπως μεταβῇ ἐκεῖ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερα, πέμψασα τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν μὲ τὸ ἐσώκλειστον ἀντίγραφον, ὅπως ἐπιταχύνουν οἱ νησιῶται τὴν ἔκπλευσιν τοῦ στόλου.

Περ. γ'. ἀριθ. 17548.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα·

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Τὰ κατὰ τὸ πολυπαθὲς Μισολόγγι πληροφορεῖσθε ἐκ τοῦ ἐγκλείστου ἀντιγράφου, ἡ μόνη ἐλπὶς σωτηρίας ἡ ὁποία μένει εἶναι ἡ ταχεῖα ἔκπλευσις τοῦ στόλου, καὶ ἐπὶ τούτου ἔγεινεν ἔκτακτος καταβολὴ, καὶ ἕως αὔριον συνάζονται τὰ ἀναγκαῖα χρήματα· ἐδιορίσθησαν δεκαοκτὼ πλοῖα τῆς Ὕδρας καὶ δώδεκα τῶν Σπετσῶν, διορίζεσθε καὶ ἡ εὐγενεία σας νὰ ἐξοπλίσετε ὅσον τάχος δέκα μύστικα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀναγκαιότατα διὰ τὴν λίμνην, ὅπου εἰσεχώρησαν τὰ ἐχθρικὰ λαντζόνια· τὰ χρήματα πέμπονται ἀφεύκτως, τὰ δὲ μύστικα νὰ ἦναι ἕτοιμα, διὰ νὰ ἑνωθοῦν μὲ τὸν στόλον, ὁ ὁποῖος ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἑτοιμάζεται καὶ ἀναχωρεῖ ἀφεύκτως· ὁ μισθὸς ἑκάστου μυστίκου εἶναι ἀνὰ τρεῖς χιλιάδες γρόσια.

Ναύπλιον τῇ 5 μαρτίου 1826 ἑσπέρας.

(Τ. Σ.) Ὑπογραφαί.

Ἰδοὺ τὸ ἀντίγραφον.

Ὁ Γεώργιος Λαδόπουλος ἐκ Ζακύνθου, τῇ 27 φεβρουαρίου 1826, σάββατον, ὥρα πέμπτη μετὰ μεσημβρίαν γράφει πρὸς τὴν Διοίκησιν, ὅτι εἰς τὰς 12 ὥρας, ἦλθε μία κουριέρα Μισολογγίτικη ἀπὸ Πεταλᾶ καὶ λέγει τὰ ἀκόλουθα· ὅτι ὁ Ἰμπραΐμης σάββατον καὶ κυριακὴν τῶν ἀποκρέω ἔρριψεν εἰς Μισολόγγι περίπου ἀπὸ 7000 χιλιάδες βόμβες καὶ κανόνια . . . . . καὶ ὅτι τὴν τρίτην ἔρριψεν εἰς τὸν λιμένα λαντζόνια . . . . . ἐκυρίευσε τὸ Βασιλάδι . . . . καὶ ἔκοψε τὴν συγκοινωνίαν . . . . καὶ ἐὰν δὲν προφθάσῃ ὁ στόλος ἐντὸς πέντε ἡμερῶν . . . . τὸ Μισολόγγι πίπτει.

Ὁ κίνδυνος τοῦ Μισολογγίου ἦτο μέγας, ὡς ἐκ τούτου ἡ Διοίκησις μεταβαλοῦσα σκοπὸν ὡς πρὸς τὰ ψαριανὰ πλοῖα, ἀπέστειλε τὴν ἐπιοῦσαν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Περ. γ'. ἀριθ. 17560.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Μ' ὅλον ὅτι ἔγραψε χθὲς ἡ Διοίκησις πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἑτοιμασθῶσι δέκα μύστικα, καὶ νὰ παρακολουθήσωσι τὸν λοιπὸν στόλον ἐκπλέοντα χωρὶς ἀναβολῆς κατ' αὐτὰς, ἔκρινεν ὅμως μετὰ ταῦτα συμφερώτερον, νὰ ἐνδυναμώσῃ τὸν στόλον καὶ μὲ τρία καράβια ψαριανὰ, τὰ μὲν δύο πολεμικὰ καὶ τρίτον τὸ πυρπολικὸν τοῦ καπ. Καναρίου, καὶ μύστικα, νὰ σταλῶσι μόνον πέντε ἀντὶ τῶν δέκα, τὰ ὁποῖα φροντίσατε νὰ ἦναι καὶ καλὰ καὶ ἐπιτήδεια διὰ τὰ ῥηχότερα νερὰ, διοικούμενα ἀπὸ καλοὺς κυβερνήτας· τὰ δὲ ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τὴν ἔκπλευσιν τῶν καραβίων καὶ τῶν μυστίκων ἑτοιμάζονται ὁλοὲν καὶ πέμπονται ἀφεύκτως· ἂς φροντίσῃ λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ, ἄνευ ἀναβολῆς, νὰ ἑτοιμασθῶσι καὶ τὰ τρία καράβια καὶ τὰ πέντε μύστικα διὰ νὰ συνεκπλεύσωσιν ὅσον τάχος μὲ τὸν λοιπὸν στόλον.

Τῇ 6 Μαρτίου 1826, Ναύπλιον.

(Ὑπογραφαί.)

Μεταβαλοῦσα δὲ καὶ αὖθις σκοπὸν ἡ Διοίκησις, ἔπεμψε καὶ τὴν ἑπομένην διαταγὴν, διὰ νὰ αὐξηνθῶσι τὰ πλοῖα τῶν ψαριανῶν.

Περ. γ. ἀριθ. 17606.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα,

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Μ' ὅλον ὅτι προχθὲς, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17560, σᾶς ἔγραψεν ἡ Διοίκησις νὰ ἑτοιμάσετε δύο πολεμικὰ ἓν πυρπολικὸν καὶ πέντε μύστικα, ἐπειδὴ ὅμως ἐκρίθη ἀναγκαῖον ν' αὐξηνθῇ ὁ ἀριθμὸς

τῶν πλοίων, καὶ νὰ ἐνδυναμωθῇ καλήτερα ὁ στόλος, θέλετε προσθέσει ἀκόμη ἓν πυρπολικὸν, καὶ ἀντὶ τῶν 5, θέλετε ἑτοιμάσει εἴκοσι μύστικα· εἶναι δὲ ἀκόμη ἀνάγκη ἐξ ἅπαντος, νὰ ἐκπλεύσουν τόσον τὰ πλοῖα, καθὼς καὶ τὰ μύστικα ἀπαλάμιστα, καθὼς εὑρίσκονται, διὰ νὰ μὴ προξενηθῇ ἀργοπορία ἐξ αἰτίας τοῦ παλαμίσματος, ἐπειδὴ μὲ τὴν ταχύτητα τῆς βοηθείας, ἠμπορεῖ νὰ σωθῇ τὸ Μισολόγγιον, ἀλλέως θέλουν ὑπάγει εἰς μάτην καὶ τὰ ἔξοδα καὶ ὅλαι αἱ λοιπαὶ θυσίαι, καὶ ὁ κίνδυνος τῆς Πατρίδος θέλει εἶσθαι γενικός.

Τὰ χρήματα ἐδῶ συνάζονται μὲ ταχύτητα, καὶ σᾶς προφθάνουν ἀφεύκτως, μεταχειρισθῆτε μάλιστα ὅλην σας τὴν δραστηριότητα, διὰ νὰ μὴν ἀργοπορήσῃ καθόλου ἡ ἑτοιμασία τῶν μυστίκων, ἐπειδὴ αὐτὰ εἶναι ἀφεύκτως ἀναγκαῖα διὰ νὰ ἔμβουν εἰς τὴν λίμνην, ἥτις πλημμυρεῖ ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ λαντζόνια, τὰ ὁποῖα ἔκοψαν διόλου τὴν συγκοινωνίαν μὲ κάθε μέρος

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 8 μαρτίου 1826.

(Ὑπογραφαὶ)

Υ. Γ. Διὰ τὰ μύστικα, ἐπειδὴ γνωρίζει ἡ Διοίκησις τὴν ὁποίαν θέλετε ἀπαντήσει δυσκολίαν, ἔγραψεν ἡ Διοίκησις καὶ εἰς Ὕδραν καὶ εἰς Σπέτσας, ὅθεν συνεννοηθῆτε διὰ νὰ ἐκπλεύσουν καὶ αὐτὰ ἐξ ἅπαντος, συγχρόνως μὲ τὸν στόλον καὶ χωρὶς ἀργοπορίαν.

Ὁ γεν Γραμματεὺς,

(Τ. Σ.) Α. Μαυροκορδάτος.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἔπεμψεν ἡ Διοίκησις τὴν κάτωθεν διαταγὴν, καὶ τὸν πληρεξούσιον Ἀνδρέαν Γιαννίτσην μὲ χρήματα, διὰ τὴν ἔκπλευσιν τῶν μυστίκων καὶ πλοίων. Περ. γ'. ἀριθ. 17662.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα·

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ὑδρῶν.

Ἡ Διοίκησις ἀποστέλει σήμερον αὐτόθι τὸν Κ. Ἀνδρέαν Γιαννίτσην, διὰ νὰ φροντίσῃ ὅσον ταχύτερον νὰ συμφωνήσῃ δέκα μύστικα ἢ περάματα, τὰ ὁποῖα νὰ ἐκπλεύσουν ὁμοῦ μὲ τὰ πλοῖά σας. Πρὸς πληρωμὴν δὲ αὐτῶν, τοῦ ἔδωσε μόνον γρόσια εἴκοσι

χιλιάδες, διὰ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὰ πρὸς τὸ παρὸν, καὶ ἅμα φθάσουν εἰς Ὕδραν, θέλουν λάβει καὶ τὰ ἐπίλοιπα τῆς συμφωνίας των· ὅθεν, εἰδοποιουμένη καὶ ἡ εὐγενειά σας, προσκαλεῖσθε νὰ συνεργήσετε παντοιοτρόπως διὰ τὴν συμφωνίαν καὶ ἔκπλευσιν τῶν ῥηθέντων μυστίκων, περὶ τῶν ὁποίων θέλετε συνεννοηθῆ καθὼς καὶ περὶ τῶν ἐπιλοίπων μετὰ τῶν προκρίτων Ὕδρας καὶ Σπετσῶν.

Φροντίσετε δὲ μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν ἐπιμέλειαν, νὰ ταχυνθῇ ἡ ἔκπλευσις τῶν πλοίων σας, διότι ἡ παροῦσα περίστασις δὲν συγχωρεῖ τὴν παραμικρὰν ἀργοπορίαν, ὡς τὸ παρατηρεῖτε καὶ μόνοι σας. Ἡ Διοίκησις γνωρίζουσα τὸν πατριωτισμόν σας, δὲν ἐκτείνεται περισσότερον, ἀλλὰ ὅσον τάχος περιμένει νὰ ἀκούσῃ ἐνεργούμενα ὅσα εἰς τὴν παροῦσαν καὶ προλαβόντως σᾶς ἔγραφε.

Τῇ 9 μαρτίου 1826, Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) (Ὑπογραφαὶ)

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας ἔπεμψαν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν περὶ τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ εὐγενεστ. Ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Ταύτην τὴν στιγμὴν λαμβάνομεν, καὶ σπεύδομεν ἀμέσως μὲ ἐπὶ τούτου καΐκιον, νὰ σᾶς διευθύνωμεν τὰ ἐσώκλειστα· ἐξ αὐτῶν βλέπετε τὴν ἐσχάτην τῆς Πατρίδος ἀνάγκην, καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλετε προθυμοποιηθῆ νὰ κάμετε τὴν ὁποίαν ἡ Διοίκησις διατάττει ἑτοιμασίαν, καθὼς εἰς αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ὁλοὲν καταγινόμεθα. Ἐν βίᾳ ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενοί σας μένομεν.

Ὕδρα, τῇ 6 μαρτίου 1826, τῇ 11 ὥρᾳ τῆς ἡμέρας.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας κατὰ συνέπειαν ἐπιστολῆς τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαρῶν, πέμπουν τὴν κάτωθεν περὶ τῆς ἀνάγκης τῶν μυστίκων.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Μὲ μεγάλην μας λύπην ἀπὸ τὴν γενικὴν ἐπιστολήν σας, τῆς 14 τοῦ ἐνεστῶτος, ὑπ' ἀριθ. 267, ὅτι δὲν σᾶς εὑρίσκονται αὐτοῦ πρόχειρα, παρὰ μόνον τρία μύστικα, ἐπειδὴ ἔχετε τὰ ἄλλα συμφωνημένα μὲ τὸν Κ. Φαβιέρον· ἀδελφοί! ἡ ἀνάγκη τοῦ Μισολογ-

γίου καὶ ἡ σημαντικότης τῆς θέσεώς του, εἶναι καὶ εἰς τὴν εὐγενείαν σας γνωστὴ, καθὼς καὶ πόσον τοιαῦτα μικρὰ εἶναι χρήσιμα εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, διὰ τοῦτο παρακαλεῖσθε, νὰ γράψετε ἀμέσως πρὸς τὸν συνταγματάρχην Κύριον Φαβιέρον, παρασταίνοντας τὸν διορισμὸν τῆς Διοικήσεως, καὶ τὸ κατεπεῖγον τῆς ἀνάγκης, διὰ νὰ σᾶς στείλῃ 15 τοὐλάχιστον ἀπὸ τὰ μύστικά σας, διὰ νὰ τὰ προσθέσετε εἰς τὰ ἀνωτέρω τρία, περὶ τούτου μάλιστα γράφομεν σήμερον πρὸς τὸν εἰρημένον Κύριον Φαβιέρον· ὅσα ἐντοσούτῳ ἔχετε ἕτοιμα πλοῖα καὶ μύστικα, ἂς ἐκπλεύσουν, καὶ οὕτως συνακολοθοῦν, τὰ δὲ ἄλλα στέλλετε κατόπιν, ὅμως κάμετε πάντι τρόπῳ διὰ νὰ μὴ λείψουν καὶ αὐτὰ ὅσον τάχος. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἐξ ὅλης καρδίας.

Ὕδρα, τῇ 15 μαρτίου 1826.

Οἱ πρόκριτοι τῆς Ν. Ὕδρας.

Π. Τὸ ἐπιφέρον τὴν παροῦσάν μας καΐκιον, τὸ ἐναυλώσαμεν διὰ νὰ λάβῃ ἄνθρωπον ἐδικόν σας μὲ ἐπιστολήν σας καὶ ἐπιστολήν μας καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς Κάρυστον, ὅθεν παρακαλοῦμεν, γράψετε πρὸς τὸν Συνταγματάρχην συμφώνως μὲ τὸ ἐσώκλειστόν μας πρὸς αὐτὸν, χωρὶς νὰ ἀργοπορήσῃ αὐτοῦ τὸ καΐκιον, γράψετε παρακαλοῦμεν καὶ πρὸς τοὺς καπετανέους τῶν μυστίκων σας, τοὺς εὑρισκομένους εἴτε εἰς Εὔβοιαν εἴτε ἀλλοῦ, διὰ νὰ ἔλθουν ὅσον τάχος νὰ τὰ ἑτοιμάσετε.

Ἐκτὸς τῆς πτώσεως τοῦ Βασιλαδίου, ἡ Διοίκησις μᾶς εἰδοποιεῖ μὲ γράμμα, τῆς 13 ἐνεστῶτος, καὶ μᾶς παραγγέλλει νὰ εἰδοποιήσωμεν καὶ τὴν εὐγενείάν σας ὅτι ἀπὸ γράμματα τῶν Σαλώνων, ἔλαβαν τὴν λυπηρὰν εἴδησιν, ὅτι καὶ τὸ ἀνατολικὸν ἔπεσεν εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, τὸ δὲ Μισολόγγιον μ' ὅλον ὅτι ἀντέχει κινδυνεύει ὑπέρποτε ἐὰν δὲν προφθασθῇ ἀμέσως διὰ θαλάσσης.

Οἱ ἴδιοι.

Οἱ ψαριανοὶ κατεγίνοντο ἀνενδότως οἱ ἴδιοι, κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως εἰς τὴν ἑτοιμασίαν τῶν πλοίων των, ἔγραψε δὲ ἡ ἐπιτροπή των πρὸς τοὺς πλοιάρχους τῶν μυστίκων, ὁπόθεν καὶ ἂν εὑρίσκωνται νὰ ἔλθουν εἰς Αἴγιναν ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον, διὰ νὰ παραλάβῃ ἐξ

αὐτῶν τὰ καταλληλότερα διὰ τὰ νερὰ τῆς λίμνης τοῦ Μισολογγίου, φθάσαν δὲ καὶ τὸ ταχύπλουν τῆς Ὕδρας, αὐθημερὸν, παρέλαβε καὶ αὐτὸ γράμματα τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν συνταγματάρχην Φαβιέρον καὶ πρὸς τοὺς πλοιάρχους τῶν μυστίκων, καὶ παραλαβὼν καὶ ἀπεσταλμένον ἀνεχώρησε διὰ Κάρυστον.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, προσεκάλεσε καὶ αὖθις τὸν ναύαρχόν της νὰ συνεκστρατεύσῃ μὲ τὴν μοῖράν των, εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος· ὁ δὲ ναύαρχος ἀπήντησε διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου.

Πρὸς τοὺς κυρίους Ἀναγνώστην Κορτὸν, Γ. Χ. Μικὲ καὶ Κ. Χ. Κυριάκου τοὺς συνιστῶντας τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Τὸ τὴν 3 τρέχοντος διδόμενον ἀδελφικόν μοι γράμμα σας ἔλαβον, ἐκ τοῦ ὁποίου τὰ γραφόμενα ἐκατάλαβα, βλέπω ἐν αὐτῷ νὰ μὲ σημειοῖτε ὅτι νὰ ἔλθω αὐτοῦ καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ, ὅθεν, ἀδελφοὶ, παρακινῶ αὐτοὺς διὰ νὰ ἔλθωμεν· ἡ ἐναντιότης ὅμως τῶν ἀνέμων, καὶ τοῦ δεινοῦ χειμῶνος ἡ σφοδρότης, μᾶς ἐμποδίζει ἅπαντας, ἀφοῦ ὅμως αἱ ἡμέραι καλητερεύσωσιν ἐπέκεινα, ἐγὼ πρῶτος θέλω τοὺς παρακινήσει πάλιν, ὅπου ἴσως πανοικὶ ἔλθωμεν αὐτοῦ· δὲν εἰξεύρω ὅμως ἂν εὑρίσκομεν κατοικίας, μανθάνω ὅτι αὐτοῦ ἑτοιμάζονται τὰ πλοῖά μας δι' ἐκστρατείαν, ἡ Διοίκησις ὅμως, καθὼς ἤκουσα, ζητεῖ μόνον τὰ ὑδραϊκὰ καί τινα σπετσιώτικα πλοῖα, ἐκ δὲ τῶν ἐδικῶν μας μόνον δέκα μύστικα διὰ βοήθειαν τοῦ Μισολογγίου, ἀγνοῶ ὅμως ἂν ἀληθεύῃ· ἐντούτοις ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενός σας, καθὼς καὶ ὅλους τοὺς πατριώτας μας μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας, ὑποσημειοῦμαι.

Ἐκ Σύρας, τὴν 10 μαρτίου 1826.

Ὁ πατριώτης,

Ν. ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ.

Ὁ ναύαρχος οὗτος, μὴ ἔχων οὐδεμίαν δικαιολόγησιν, ἀποφεύγει τὴν ἐκστρατείαν, καὶ δὲν ἀπέρχεται ὅπου ὁ κίνδυνος τῆς Πατρίδος τὸν καλεῖ.

Προλαβόντως, εἶπον, ὅτι εἰς τὸν κίνδυνον τῆς Πατρί-

δος θέλουσι προσκληθῆ καὶ οἱ ψαριανοὶ, καὶ ὅτι οὗτοι μὲ τὸν συνήθη πατριωτισμὸν αὐτῶν, θέλουσι δράμει εἰς βοήθειαν. Ἤδη βλέπεις, φίλτατε ἀναγνῶστα, ὅτι καὶ ἡ Διοίκησις καὶ οἱ συνάδελφοί των ὑδραῖοι, προσκαλοῦσι τὰ περιφρονημένα ἐκεῖνα πλοῖα τῶν ψαριανῶν μὲ ἀλεπάλληλα ἔγγραφα, καὶ ὄχι πλέον ἐννέα καὶ πέντε, ἀλλὰ καὶ ὀλιγώτερα ἐὰν ἦναι, ἔχουν πάλιν σημασίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Διοίκησις δὲν εἶχε χρήματα νὰ πέμψῃ εἰς τοὺς ψαριανοὺς, οὗτοι διὰ νὰ βοηθήσωσι τὴν κινδυνεύουσαν Πατρίδα, ἀπεφάσισαν καὶ ἐδαπάνησαν εἰς τὰς ἐκστρατείας ταύτας τοῦ Μισολογγίου, τὰ χρήματα, ἅτινα εἶχον συνηγμένα διὰ τὸν συνοικισμόν των, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι, ἀφοῦ ἀπελευθερωθῆ ἡ Πατρὶς, θέλουσι τοῖς χορηγηθῆ ὄχι μόνον αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ περισσότερα διὰ τὴν ἀποκατάστασίν των. Ἀπέστειλαν δὲ πολεμικὰ μὲν πλοῖα, τοῦ Νικολάου Χ. Ἀλεξανδρῆ καὶ Ἀνδρέου Κουτσούκου, πυρπολικὰ δὲ τοῦ Κανάρη καὶ Νικοδήμου, καὶ τρία μύστικα· ἀπέπλευσαν δὲ ταῦτα περὶ τὰ μέσα τοῦ μαρτίου μηνός.

Βλέποντες δὲ πρὸς τούτοις τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, καὶ ὅτι τὰ χρηματικὰ μέσα τῆς Διοικήσεως ἐλλείπουσιν, ἀπεφάσισαν ἐπὶ συνεδριάσεώς των, νὰ λάβωσι καὶ τὰ χρήματα τοῦ ἀοιδίμου Βαρβάκη, τὰ προσδιορισθέντα εἰς τὴν διαθήκην του πρὸς ἀνέγερσιν νέας πόλεως τῶν ψαριανῶν, ἐν ᾗ ἤθελον ἀποκατασταθῆ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἔθνους. Προετίμησαν δὲ νὰ δαπανήσωσι τὰ ἱερὰ ταῦτα χρήματα διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς κοινῆς πατρίδος, διότι ἤλπιζον ὅτι, ἅμα αὕτη ἀπελευθερωθῆ, θέλει ἀποδώσει αὐτὰ εἰς τοὺς ψαριανοὺς, καὶ ὅτι θέλει δαπανήσει καὶ ἕτερα διὰ τὴν ἀποκατάστασίν των.

Καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἔγραψεν ἡ ἐπιτροπὴ των πρὸς τοὺς ἐν Ζακύνθῳ ἐπιτρόπους τοῦ ἀοιδίμου Βαρβά-

κη, καὶ δώσασα τὰ ἔγγραφα εἰς τὸν Κανάρην, διέταξεν αὐτὸν, ὅταν ἀπέλθῃ εἰς Μισολόγγιον, νὰ διέλθῃ ἀπὸ Ζάκυνθον καὶ δώσῃ τὰ ἔγγραφα καὶ συνεννοηθῇ μὲ τοὺς ἐπιτρόπους. Ὁ Κανάρης διαβαίνων ἀπὸ Ζάκυνθον, ἔδωκε τὰ ἔγγραφα καὶ συνεννοήθη μὲ τὸν διαμένοντα ἐκεῖ Κωνσταντῖνον Δραγόνα, ἐπίτροπον τοῦ ἀοιδίμου, ὅστις τὸν ἀπήντησεν ἐγγραφως, ὅτι περὶ τῶν 10000 ταλλήρων τοῦ ἀπιβιώσαντος ἱππότου Βαρβάκη, τὰς ὁποίας ἀφῆκε πρὸς ἀνοικοδόμησιν νέας πόλεως τῶν ψαριανῶν, δὲν δύναται νὰ δώσῃ θετικὴν ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ παρόντος, διότι εὑρίσκετο ὁ συνάδελφός του δόκτωρ, Π. Θ. Στεφάνου εἰς Κέρκυραν.

Ὁ Φαβιέρος λαβὼν τὰ ἔγγραφα τῶν κοινοτήτων Ὕδρας καὶ Ψαρῶν, καὶ ἔχων ἀνάγκην μυστίκων, δὲν τὰ ἀφῆκε νὰ ἀναχωρήσωσιν· οἱ δὲ ἀπὸ ἄλλα μέρη προσκληθέντες παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς πλοίαρχοι μυστίκων, ἐπειδὴ εὑρίσκοντο εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προσέλθωσι, καὶ ἐπιμόνως ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἠδύνατο νὰ πέμψῃ περισσότερα μύστικα εἰς Μισολόγγι.

Ἠττηθεὶς ὁ Φαβιέρος μὲ τὸν τακτικὸν στρατὸν εἰς Κάρυστον, καὶ πολιορκηθεὶς ἀπὸ τὴν ξηρὰν εἰς ἓν παραθαλάσσιον, ὀνομαζόμενον, ταμπούρια τοῦ Κριεζώτου, ἀπέναντι τῶν Πεταλιῶν, ἐπολιορκήθη συγχρόνως καὶ ἀπὸ τὰ ἐκ Χαλκίδος ἐξελθόντα ἐχθρικὰ πλοῖα· ἀποκεκλεισμένος λοιπὸν διὰ θαλάσσης καὶ ξηρᾶς, καὶ στερούμενος τροφίμων, διέταξε πάραυτα τὸν Νικόλαον Βρατσάνον, ψαριανὸν, νὰ γράψῃ ἐξ ὀνόματός του πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν εἰς Αἴγιναν· ὁ Βρατσάνος λοιπὸν, ἔπεμψε τὸν Ἰωάννην Ζαχαριὰν μὲ τὸ πέραμά του εἰς Αἴγιναν, πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ πέμψῃ αὖτη ἄνευ ἀναβολῆς θαλάσσιον δύναμιν. Αὐτὸς δὲ ὁ Βρατσάνος διευθύνθη μὲ τὸ μύστικόν του εἰς Πορτοράφτην,

διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν εἰς Ἀθήνας διαμένοντα Κόντε Πόρον. Ἰδοὺ τὸ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἔγγραφον.

Πρὸς τὴν Σ. Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ταύτην τὴν στιγμὴν, ἔφθασαν ἀπὸ τὴν Ἔγριππον, ὀκτὼ ἐχθρικὰ πλοῖα δύο βρίκια μικρὰ, καὶ δύο γολέτταις, καὶ τέσσαρα μύττικα· μὴν ἔχοντας καιρὸν νὰ σᾶς γράψῃ ὁ Κολονέλος, μὲ εἶπεν ὅτι, νὰ φθάσετε τρία καράβια, καὶ θέλει σᾶς πληρώσει καλὰ, ἐπειδὴ χάνεται ὅλον τὸ Σῶμα ἀπὸ τὴν πεῖναν, καὶ πασχίσετε ὅσον τὸ δυνατὸν, ἀδελφοὶ, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ περάσουν προβεζιόνες καθὼς θέλετε μάθει ἐκ στόματος καλήτερα, καὶ ἂν ὑποπτεύεσθε διὰ παράδες, στέλλετε ἄνθρωπον εἰς τὴν Ἀθῆναν, εἰς τὸν Κόντε Πόρον νὰ τοῖς λάβῃ· ὅμως, ἀδελφοὶ, ἂν ἔχετε σκοπὸν νὰ ἔλθετε, κάμετε ὅσον τάχιστα.

Τῇ 20 μαρτίου 1826 Πεταλιούς.

Ν. Βρατσάνος.

Λαβοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν τὸ ἔγγραφον τοῦτο, καὶ πληροφορηθεῖσα διὰ ζώσης τὰ διατρέχοντα, ἀπὸ τὸν πλοίαρχον τοῦ Περάματος Ἰωάννην Ζαχαριᾶν, καὶ τὸν ἀποκλεισμὸν διὰ θαλάσσης καὶ ξηρᾶς, καὶ τὴν ἔλλειψιν τῶν τροφίμων, διέταξε καὶ ἀπέπλευσαν τὴν ἰδίαν ὥραν τρία ἐκ τῶν πολεμικῶν πλοίων, τοῦ Ἀνδρέου Γιαννίτση, Νικολάου Καρακωνσταντῆ καὶ Γεωργίου Χ. Μικὲ, τὰ ὁποῖα μὲ ὅσον ἠδυνήθησαν νὰ συνάξωσι παξιμάδι, ἀπῆλθον εἰς Πεταλιοὺς, κατεδίωξαν τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα καὶ διέλυσαν τὸν διὰ θαλάσσης ἀποκλεισμόν. Φθάσας δὲ καὶ ὁ Βρατσάνος εἰς Πορτοράφτην, ἀπηύθυνε τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν εἰς τὸν Κόντε Πόρον.

Πρὸς τὸν Κόντε Πόρον.

Σήμερον ἔφθασαν δώδεκα ἐχθρικὰ πλοῖα εἰς Κάρυστον, ἀπὸ τὴν Εὔριπον καὶ ἐκάμαμεν πόλεμον, λοιπὸν ἀδελφὲ, στεῖλε ἄνθρωπον ἐξεπίτηδες εἰς τὴν Αἴγιναν διὰ καράβια, καὶ νὰ τοὺς ὑποσχεθῇς ὅτι τοὺς πληρώνεις, καθὼς καὶ ἐγὼ τοὺς ἔστειλα ἓν μεζήλιον διὰ νὰ σώσωμεν τὸ στρατόπεδον, δὲν ἔχουν δύο ἡμέραις

ψωμὶ, πάσχισε, ἀδελφὲ, τὸ δυνατώτερον διὰ νὰ κινήσουν ὅλα τὰ μύστικα ἐδῶ, ἐπειδὴ καὶ ἐστείλαμεν εἰς διάφορα μέρη διὰ τροφὰς, πάσχισε ἀδελφὲ τὸ ὀγληγορώτερον νὰ ἔλθουν τὰ καράβια· σήμερον ἔφθασεν ἓν τραπάκωλον ἀπὸ Σύρα, μὲ τριακόσια καντάρια ψωμὶ, ὅπου μόλις καὶ μετὰ βίας τὸ ἐγλυτώσαμεν ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ κάμε ὅπως ἠμπορῇς, καθὼς θέλεις βεβαιωθῇ ἀπὸ τὸν ἐπιφέροντα τὸ παρόν μου, καὶ δὲν σὲ γράφω περισσότερον, μόνον αὐτὸ φθάνει.

Τὴν 20 μαρτίου 1826.

Πόρτο Ῥάφτης,—Ν. Βρατσάνος.

(Τ. Σ.) Ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 μαρτίου 1826.

Ὁ Γραμ. τῆς ἐπιτροπῆς.

Ν. Ἰωαννίδης.

Τὴν ἀνωτέρω ἐπιστολὴν ὁ Κόντε Πόρος, ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις ἐδρεύουσαν ἐπιτροπὴν τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἔπεμψεν ἀντίγραφον μὲ τὸ ἑπόμενον ἔγγραφον πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἵνα πέμψῃ πλοῖα καὶ σώσῃ τὸ στρατόπεδον.

Περ. γ'. ἀριθ. 112.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος,

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Εἰς τὰ παράλια τῆς Καρύστου, τὸ στρατόπεδον τοῦ συνταγματάρχου Φαβιὲρ, εὑρίσκεται πολιορκημένον διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης, καὶ μόνα πολεμικὰ πλοῖα ἠμποροῦν νὰ τὸ γλυτώσουν, εἰδοποιεῖται ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, νὰ κάμῃ ὅ,τι δύναται νὰ στείλῃ πέντε πολεμικὰ πλοῖα, ὅσον τὸ δυνατὸν ὀγλήγωρα, καὶ νὰ πάρουν ἕως πενῆντα καντάρια παξιμάδι, καὶ ὅ,τι ἔξοδα ἀκολουθήσουν, ἡ ἐπιτροπὴ θέλει σᾶς τὰ πληρώσει ἀμέσως. Προφθάσετε λοιπὸν, διὰ ὄνομα Θεοῦ, νὰ γλυτώσωμεν τὸ στρατόπεδόν μας, ἡ ἀνάγκη δὲν ἐπιδέχεται ἀργοπορίαν, καθὼς πληροφορεῖσθε ἀπὸ τὸ περικλειώμενον ἀντίγραφον τοῦ Νικολάου Βρατσάνου·—ἡ ἀνάγκη εἶναι μεγάλη καὶ δὲν ἐπιδέχεται ἀργοπορίαν παραμικρὰν, ἀμέ-

σως ὅπου λάβῃ ἡ ἐπιτροπὴ τὴν παροῦσαν, καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν, νὰ σηκωθοῦν τὰ καράβια εἰς τὰ πανιὰ, διὰ νὰ γλυτώσουν τοὺς κινδυνεύοντας ἀδελφούς μας, διὰ ὄνομα Θεοῦ, μὴν χάσετε καιρὸν διότι τὸ στρατόπεδον χάνεται.— Κρίνει περιττὸν νὰ σᾶς εἰπῇ τίποτε περισσότερον, διότι ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη γνωρίζει κάλιστα τὴν ἀνάγκην·— ἂς κάμῃ ἡ ἐπιτροπὴ ὅ,τι κρίνει ἀναγκαῖον, ἂς στείλῃ ὅσα πλοῖα κρίνει εὔλογον, γολέττας, ἢ ὅ,τι ἄλλο ἠμπορεῖ νὰ γλυτώσῃ τὸ στρατόπεδον.

Τὴν 20 μαρτίου 1826, ἐν Ἀθήναις.

Ἡ ἐ π ι τ ρ ο π ὴ,

(Τ. Σ.) *Ἰω. Κουντουμᾶς,—Ἀθ. Λοιδορίκης.*

Πληροφορηθεὶς δὲ καὶ ὁ Γκούρας τὸν κίνδυνον τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, ἔγραψε καὶ αὐτὸς τὴν ἑπομένην ἐπιστολὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἵνα πέμψῃ πλοῖα καὶ σώσῃ τὸ στρατόπεδον.

Γενναιότατοι καπεταναῖοι ψαριανοί, ἀδελφικῶς σᾶς ἀσπάζομαι.

Μὲ τὸ ἀδελφικόν μου σᾶς φανερόνω, ὅτι ταύτην τὴν στιγμὴν ἐλάβαμεν εἴδησιν, ὅτι τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα ἀπὸ Εὔριπον ἐπῆγαν καθοῦ καὶ οἱ ἔσωθεν, ἀπὸ Κάρυστον, καὶ πολεμοῦν μὲ τοὺς ἐδικούς μας, διό, μὴ λείψετε, ἀδελφοί, ἀλλ' ὅσον τάχιστα νὰ κινήσετε τὰ καράβιά σας καὶ νὰ πηγαίνετε διὰ νὰ ἐλευθερώσετε αὐτοὺς τοὺς ἀδελφούς, ὅπου ὡς μανθάνομεν, πρέπει νὰ ἦναι σφαλισμένοι· λοιπὸν μὴν λείψετε, ἀδελφοί, παρ' ἀμέσως νὰ ξεκινήσετε καθὼς σᾶς γράφει καὶ ἡ ἐπιτροπή· καὶ μένω.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 μαρτίου 1826.

Καὶ ἂν δὲν τοὺς προφθάσετε εἰς τοὺς Πεταλιούς, νὰ κάμετε δασκανάλα πρῶτον, καὶ ὕστερον νὰ ἀπεράσετε ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Κούμης, μὴ πηγαίνουν ἐκεῖθεν· ἀδελφοί, μὴ κάμετε διαφορετικά, καὶ ἂν ὑποπτευθῆτε πῶς δὲν θέλει σᾶς ἀποκριθῆ ἡ ἐπιτροπὴ τὰ ἔξοδά σας, θέλω σᾶς τὰ ἀποκριθῆ ἐγὼ . . . διότι δὲν ἔχουν τροφὰς καὶ πολεμοφόδια.

Ὁ ἀδελφός Σας,

Ἰω. Γ κ ο ύ ρ α ς.

Ἡ θλιβερὰ αὕτη εἴδησις, ὅπου καὶ ἂν ἠκούσθη, ἐπροξένησε λυπηρὰν ἐντύπωσιν, καὶ ἐζήτησαν πανταχόθεν ἵνα σταλῇ βοήθεια. Φθάσασα δὲ ἡ εἴδησις αὕτη καὶ εἰς Ἐπίδαυρον, ὅπου οἱ πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους ἦσαν συνηγμένοι πρὸς ἐθνικὴν Συνέλευσιν, ἔγραψαν τὴν κάτωθεν ἐπιστολὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἀρχηγοὶ τοῦ Κράτους, πληρεξούσιοι τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως, προτρέπουν τὴν ἔκπλευσιν πλοίων διὰ νὰ ἀποδιώξουν τοὺς τούρκους.

Εὐγενέστατοι πρόκριτοι Ψαρῶν.

Μὲ μεγάλην θλῖψιν τῆς ψυχῆς μας μανθάνομεν σήμερον, ὅτι οἱ εἰς Κάρυστον ἐδικοί μας, ἀπεράσαντες εἰς Πεταλιούς, πολιορκοῦνται ἀπὸ μερικὰ ἐχθρικὰ πλοῖα περιπλέοντα ἐκεῖσε, ἠξεύρομεν ἐκ πολλῶν προγεγονότων, ὅτι οἱ ἄριστοι πατριῶται ψαριανοὶ δὲν περιέμενον νὰ τοὺς καλέσωσιν εἰς βοήθειαν τῶν κινδυνευόντων ἀδελφῶν τους, ἀλλ' ἔτρεχον αὐθόρμητοι ὅπου ἡ χρεία ἐκάλει, καὶ πολλάκις ὁ πατριωτισμός των διήγειρε καὶ ἄλλους εἰς μίμησιν αὐτῶν τῶν εὐγενῆ φρονημάτων· ἤδη κινδυνεύουσιν οἱ ἀδελφοί μας, καὶ αὐτοῦ τοῦ κινδύνου τὸ βάρος ἀρκετὰ τὸ αἰσθάνονται οἱ καλοὶ πατριῶται ψαριανοί, στοχαζόμεθα περιττὸν τὸ νὰ κάμωμεν πολλὰς παρακινήσεις εἰς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐφρόντισαν πάντοτε μόνοι τους διὰ τὸ κοινὸν συμφέρον. Ἐπισφραγίσατε λοιπόν, ἀδελφοί, τὰ ὅσα λαμπρὰ δείγματα τοῦ πατριωτισμοῦ σας, μὲ μίαν ταχυτάτην βοήθειαν εἰς τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον, ἐξαποστείλατε ὅσα ἔνοπλα πλοῖα εὑρίσκονται αὐτόθι, καὶ διὰ τοὺς μισθοὺς ὑποσχόμεθα ἡμεῖς νὰ τοὺς πληρώσωμεν· Ὑγιαίνετε.

Ἐξ Ἐπιδαύρου, τῇ 22 μαρτίου 1826.

† *Πατρῶν Γερμανὸς,—Παναΰτσος Νοταρᾶς,—Ἀνδρέας Ζαΐμης,—Ἀσημάκης Φωτίλλας,—Ἀναγνώστης Κοπανίτσας —Ἀναγνώστης Πουλήπουλος,—Ἀντ. Καραπετᾶς,—Ἀναγνώστης Χαραλάμπου,—Ἀναγνώστης Κορδάκης,— Δ. Ταγκόπουλος, Ἀναστάσιος Λόντος, Ν. Γιατράκος, Κ. Σιαράκης, Σακκελλάριος Ἀναστασίου, Ἀναγνώστης παπᾶ Γιαν-*

νάκου, Ν. Κρίτσος, Ἀποστόλης, Γ. Δαριώτης, Μανουὴλ Μελετόπουλος, Νικόλας, Ν. Χρυσοβέργης, Σωτήριος Ἀναστασίου, Π. παπᾶ Τσώρης, Δ. Καρελλόπουλος, Π. Μοναστηριώτης, Α. Γ. Δαζαρῆς, Δ. παπᾶ Νικολάου, Γιάννης Κοκκαλίτσης, Γρηγόριος Χ. Γιαννάκος, Ἀναστάσιος Γρηγοριάδης, Σ. Σπηλιοτόπουλος, Ἀναγνώστης Μαντσόπουλος, Διαμαντῆς Διαμακόπουλος, Ἀναγνώστη; Δορδάκης, Ῥήγας Παλαμήδης, Σπύρος Φραντσέσκος, Θ. Κωλοκοτρώνης, Α. Τρίτσος Σαφάκας, Ἰω. Λογοθέτης, Σ. Καλογερόπουλος, Ἰωάννης Βλάχος, Δ. Κωνσταντίνου, Ν. Ἀρτωνάτος, Γ. Κῶπας, Γιάννης Πατρινάκης, Γ. Αἰνιάν, Ν. Εὐθυμίου, Ἀναγνώστης Κίτσου, Νάσιος Πλασιώτης, Γ. Ἐχετεριώτης, Γ. Γρηγοριάδης, Παῦλος Στεφανάτος, Ν. Σπηλιάδης, Παπᾶ-Ἀναγνωστόπουλος, Κ. Π. Κυριακὸς, Παναγ. Καλογερᾶς, Γ. Μπουκέρου.

Οἱ πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους, οὔτε κολακεύουσιν οὔτε θέλουσι νὰ φέρωσι εἰς φιλοτιμίαν τοὺς ψαριανοὺς διὰ νὰ πέμψωσι τὰ πλοῖά των, λέγοντες δὲ ὅτι «οἱ ἄριστοι πατριῶται ψαριανοὶ δὲν περιέμενον νὰ τοὺς καλέσουν εἰς βοήθειαν τῶν κινδυνευόντων ἀδελφῶν των, ἀλλ' ἔτρεχον αὐθόρμητοι ὅπου ἡ χρεία τὸ ἐκάλει.....» ἐκφράζουσι εἰλικρινῶς τὸν πατριωτισμόν των, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζον, καὶ ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο καὶ εἰς τὸ Ὑπόμνημα· καὶ ἤδη πρὶν λάβωσι τὰς πανταχόθεν προσκλήσεις, ἀπέστελλον αὐθωρεὶ τὰ πλοῖά των, ἅμα εἰδοποιήθησαν ἀπὸ τὸν πλοίαρχον τοῦ περάματος Ἰωάννην Ζαχαριάν. Ἀλλ' ἂς ἄραγε ὁ ἱστορικὸς τῆς νέας Ἑλλάδος, δὲν θέλει σκεφθῆ, ὅτι οἱ μὲν ψαριανοὶ ἔτρεχον αὐθόρμητοι εἰς τοὺς κινδυνεύοντας ἀδελφούς των, ἐνῷ ὅτε αὐτοὶ ἐκινδύνευον οἱ ἀδελφοί των, δὲν ἔτρεχον εἰς βοήθειάν των, οὔτε αὐτὴ ἡ Διοίκησις;

Ὅτε ἔφθασε καὶ εἰς Σύρον ἡ λυπηρὰ ἐκείνη εἴδησις, ὁ ναύαρχος τῶν ψαρῶν καὶ τὰ δύο ἄλλα ψαριανὰ πλοῖα,

τοῦ Γεωργίου Ἀποστόλη καὶ Νικολάου Ἀργύρη, ἔλαβον τοὺς ὁπλαρχηγοὺς Κριεζώτην καὶ Βάσσον, καὶ ἀπῆλθον μὲ τοὺς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν των στρατιώτας εἰς Κάρυστον· φθάσαντες ἐκεῖ, καὶ εὑρόντες τὸν διὰ θαλάσσης ἀποκλεισμὸν διαλελυμένον, ἀπεβίβασαν τοὺς ὁπλαρχηγοὺς μὲ τὰ σώματά των, ἀμέσως δὲ ἐπεβίβασαν τὸ πυροβολικὸν τὸ ἱππικὸν καὶ τὰς ἀποσκευὰς ὅλας, καὶ λαβόντες καὶ τὰ σώματα τοῦ Φαβιέρου εἰς τὰ πλοῖα, ἀνεχώρησαν. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἦτο καὶ πλοῖον σπετσιώτικον ἐκεῖ.

Μετὰ τὸν ἐπιβιβασμὸν τοῦ στρατοῦ καὶ ὅλων τῶν ἀποσκευῶν, ἔγραψεν ὁ ναύαρχος τῶν ψαριανῶν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Πρὸς τοὺς κυρίους Ἀναγνώστην Κοντὸν, Γ. Χ. Μικὲ καὶ Κωνστ. Χ Κυριάκου.

Τῇ.... μαρτίου 1826, Πεταλιούς.

Ἀκούσαντες ἀπὸ Σύραν τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο τὸ τακτικὸν ἑλληνικὸν στρατόπεδον, ἐτρέξαμεν μὲ τὰ ἄλλα πατριωτικὰ καράβια καὶ ἤλθομεν, ὅθεν, εὐχαριστοῦμεν τὸν ἅγιον Θεὸν, ὅπου τοὺς ἐπροφθάσαμεν καὶ τοὺς ἐλυτρώσαμεν, καὶ χρεία ὑπομονῆς, τόσον ἦτον τῆς τύχης τῆς ἐκστρατείας ταύτης, τοὺς ἐμβαρκάραμεν ὅλους εἰς τὰ καράβια, ὁμοίως καὶ τὰ ἄλογα τοῦ ἱππικοῦ καὶ σήμερον μισεύομεν, ἄλλοι διὰ τὴν Τῆνον νὰ εὐγάλωμεν ἄλλους διὰ τὴν Ἄνδρον, καὶ ἄλλους εἰς τὸν Πορτοράφτην, ἕως ὁ Θεὸς νὰ φωτίσῃ, τὶ ποιητέον ἀκολούθως . . . . . .

Τοὺς οἰκοκυραίους, καπετανέους, καὶ ὅλους τοὺς συμπατριώτας μας, προσφέρετε τοὺς χαιρετισμούς μου. Ἐν βίᾳ.

Ὁ Ναύαρχος πατριώτης,
Νικολῆς Ἀποστόλης.

Καθὼς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, οἱ ψαριανοὶ ἐλάμβανον ἐγγράφους ὑποσχέσεις πανταχόθεν, διὰ νὰ πέμψωσι ταχέως τὰ πλοῖά των καὶ σώσουν τὸν τακτικὸν στρατὸν, ὑποσχέσεις, ἐν αἷς ἐλέγετο ὅτι θὰ πληρωθῶσι καὶ τὰ ἔξοδά των. Ἀλλ' οἱ ψαριανοὶ, ἀπέστειλαν μὲν ταχέως τὰ

πλοῖά των καὶ ἔσωσαν τὸν στρατὸν, ἐνῷ δὲ εἶχον δικαίωμα ἀποζημιώσεως, δὲν ἐζήτησαν παρ' οὐδενὸς τοιαύτην, εὐχαριστηθέντες εἰς τὸ ἔργον τ ὁποῖον ἔπραξαν, τοῦ νὰ διασώσωσι τὸν στρατόν.

Καὶ οἱ ψαριανοὶ πλοίαρχοι τῶν πλοιαρίων, τὰ ὁποῖα εἶχεν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του ὁ Φαβιέρος εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην τῆς Καρύστου, παρεχώρησαν δύο κανόνια καὶ πολεμοφόδια χωρὶς νὰ ζητήσωσιν ἀποζημίωσιν.

Οἱ διαμένοντες εἰς Σύρον πλοίαρχοι τῶν πολεμικῶν πλοίων ψαριανοὶ, ἀναφέρονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τοῦ κατωτέρου ἐγγράφου των, αἰτοῦντες ἔγγραφα καταδρομικά. Ἰδοὺ αὐτό.

Πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

Οἱ ὑποφαινόμενοι πλοίαρχοι ἐκ Ψαρῶν, Ν. Ἀποστόλης, τοῦ ἑλληνικοῦ πλοίου, ὁ Λεωνίδας, Ἰωάννης Γ. Ἀποστόλη, τοῦ πλοίου ὁ Σωκράτης, καὶ Ν. Ἀργύρης, τοῦ πλοίου ὁ Λεωνίδας, μὲ τὸ προσῆκον σέβας ἐκθέτουσιν.

Ὅτι, εὑρισκόμενοι εἰς τοῦτον τὸν λιμένα μὲ τὰ πλοῖά των, ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος ὀκτωβρίου, καὶ ἀναμένοντες εἰς μάτην τὰς περὶ ἐκπλεύσεως των μετὰ τοῦ στόλου ἀνηκούσας διαταγὰς τῆς Σ. Διοικήσεως, καὶ βλέποντες ὅτι, μήτε εἰς τὸν ἐσχάτως ἐκπλεύσαντα ἑλληνικὸν στόλον κατὰ τοῦ ἐν Μισολογγίῳ εὑρισκομένου ἐχθρικοῦ στόλου, δὲν παρεβλήθησαν καὶ τὰ ῥηθέντα πλοῖά των, ἀγνοοῦντες διὰ ποίους λόγους, (εἰ καὶ μὲ λύπην μας ὑποθέτομεν τοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἐλλείψεως τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου) καὶ προβλέποντες ὅτι ἐκ τῆς ἀκινησίας τῶν πλοίων ἀναμένοντες ἡ τὰ ἐκείνων διαφθορὰ, καὶ ὁλικὸς τῶν κυρίων τους ἀφανισμὸν, διὰ τὸ νὰ μὴ συγχωρῶσιν αἱ περιστάσεις των, μήτε τὰ ἀναγκαῖα τῆς διαφυλάξεως τῶν πλοίων ἔξοδα ν' ἀκολουθῶσι, μήτε νὰ πορίζωνται τὰ χρειώδη διὰ τὴν ἀτομικὴν καὶ οἰκογενειακήν τους περίθαλψιν, ἄλλως πεπεισμένοι ὅτι ἐφωδιασμένοι μὲ τακτικὰ τῆς Σ. Διοικήσεως καταδρομικὰ ἔγγραφα, καὶ ἀνάλογα διαβατήρια, ἠδύναντο νὰ ἐκπλεύσωσιν καὶ νὰ ἐπιφέρωσι τὰς δυνατὰς

κατὰ τῶν ἐχθρῶν βλάβας, ὠφέλειαν τινὰ εἰς τὸ ἐθνικὸν Ταμεῖον, καὶ τῶν ἀναγκῶν τους τὴν δυνατὴν παραμύθιαν, μὲ τὴν ζώγρησιν τῶν ἐχθρικῶν ἀποδεδειγμένων ἰδιοκτησιῶν· δι' ὅλους τούτους τοὺς ἐκθετομένους λόγους, καὶ θαῤῥοῦντες εἰς τὴν πατρικὴν κηδεμονίαν τοῦ ἐξόχου τούτου ὑπουργείου, διευθύνονται διὰ τῆς παρούσης των πρὸς τὸ ἴδιον, τὸ ὁποῖον καὶ παρακαλοῦσιν, ἵνα πεπεισμένοι εἰς τὴν κατεπείγουσαν ἀνάγκην, ὑπὸ τῆς ὁποίας κινοῦνται οἱ ὑποφαινόμενοι πλοίαρχοι ν' ἀναφερθῶσιν, νὰ τοῖς σταλῶσι τὰ ἀνάλογα καταδρομικὰ ἔγγραφα, εἰς καθ' ἓν τῶν εἰρημένων πλοίων τους, κ' ἐντάμα οἱ καταδρομικοὶ νόμοι, ἵνα ὁδηγούμενοι ἀπὸ τούτων, ἀποφύγωσιν τὸ νὰ προσκρούσωσιν εἰς ὅ,τι ἠδύνατο νὰ ἐλαττώσῃ καὶ τὴν ἀτομικήν τους ὑπόληψιν, καὶ τοῦ ἔθνους νὰ ἐπιφέρῃ οἱονδήποτε ἐνοχλήσεως εἶδος· οἱ ὑποφαινόμενοι δὲν ἀγνοοῦσι τὰς κοινογνώστους καταχρήσεις καὶ παρεκτροπὰς τινῶν τῶν θαλασσινῶν μας, αἰτία τῶν ὁποίων, καὶ ἵνα μὴ πολλαπλασιάζωνται αὗται, ἡ Σ. Διοίκησις δὲν συγκατανεύει νὰ δίδῃ τῆς καταδρομῆς ἔγγραφα, ἀλλ' εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν εἶναι πεπεισμένοι, ὅτι τὸ ἔξοχον τοῦτο ὑπουργεῖον, πληροφορημένον διὰ τὸν χαρακτῆρα τὸν ὁποῖον ἐφύλαξαν οἱ ἀναφερόμενοι ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἐθνικοῦ μας ἀγῶνος, πρὶν καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς πατρίδος των, δὲν θέλει ἀρνηθῆ εἰς αὐτοὺς τὴν ζητουμένην ταύτην τῆς καταδρομῆς ἄδειαν, ἐνῷ προλαμβάνουσι νὰ συνεγγυηθῶσιν ἀμοιβαίως καὶ οἱ τρεῖς μὲ ὅλην τὴν ἐπίσημον τάξιν, δι' ὅσας καταχρήσεις εἴτε παρεκτροπὰς, παρὰ τὰ διαταττόμενα εἰς τοὺς καταδρομικοὺς νόμους ἠδύναντο νὰ ἐπισυμβῶσιν εἰς τὰ αὐτὰ πλοῖα των, καὶ συνυπόσχονται τὴν ἱκανοποίησιν παντὸς εἴδους ζημίας, ὁποίαν τυχὸν ἠδύναντο νὰ προξενήσωσι τὰ αὐτὰ πλοῖά των.

Οὕτω θαῤῥοῦσιν εἰς τὴν πατρικὴν κηδεμονίαν τοῦ ἐξόχου τούτου ὑπουργείου, καὶ ἀναμένωσι τὴν ταχεῖαν τῶν τακτικῶν καταδρομικῶν ἐγγράφων των σταλεῖν, καὶ ἀνάλογον καταδρομικὸν νόμον, δι' οὗ μόνον ἐμποροῦμεν νὰ προλάβωμεν τὸ νὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν δυσάρεστον ἀνάγκην, ἵνα διευθύνωμεν εἰς τὴν Σ. Διοίκησιν, καὶ παρ' αὐτῆς ζητήσωμεν ἄδειαν τοῦ νὰ ἀπαλλοτριώσωμεν τὰ αὐτὰ πλοῖά μας, τὰ ὁποῖα μὴ δυνάμενοι νὰ διαφυλάξωμεν,

ἐκ τῆς πωλήσεώς των μὲ βλάβην τῆς θαλασσσίου . . . . . ἐμποροῦμεν νὰ θρέψωμεν τὰς πασχούσας οἰκογενείας μας.

Εἴθε δὲ νὰ ἐπιτύχωμεν τῶν παρακλήσεών μας, καὶ οὕτω νὰ ἤμεθα εὐγνώμονες καὶ εὐχάριστοι διὰ ταύτην τὴν πρὸς ἡμᾶς χάριν τοῦ ὑπουργείου τούτου.

Ἐν Σύρᾳ, τῇ 30 μαρτίου 1826.

Οἱ πατριῶται,

Ν. Ἀποστόλη,—Ν. Ἀργύρης,—Ἰω. Γ. Ἀποστόλης.

Π. Ἡ στάλησις τῶν καταδρομικῶν νὰ γίνῃ διὰ τοῦ πατριώτου μας, Μιχαὴλ Μιτίλια.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8065 ἐγγράφου του, ὑπέβαλε τὴν αἴτησιν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ Ἐκτελεστικόν· τοῦτο δὲ, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18741 τῆς 3 ἀπριλίου 1826, διατάσσει τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς ἀναφερομένους, ὅτι ἂν δὲν δημοσιευθῇ ὁ περὶ καταδρομικῶν νόμος, δὲν ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ εἰς κανένα ἔγγραφον καταδρομῆς. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν κοινοποιεῖ τὴν διαταγὴν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ εἰς τοὺς εἰρημένους πλοιάρχους, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8090 διαταγῆς τῆς 5 ἀπριλίου 1826.

Κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως, ὅλοι οἱ καταδρομεῖς πλοίαρχοι ψαριανοὶ, ὤφειλον νὰ αἰτῶσι τὰ καταδρομικά των ἔγγραφα διὰ τῆς ἐπιτροπῆς των· οἱ δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος πλοίαρχοι, ἔχοντες δυσαρέσκειαν μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς των, ἀνεφέρθησαν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν ἀπ' εὐθείας. Δὲν εἶχον δὲ δίκαιον νὰ παραπονεθῶσι κατὰ τῆς Διοικήσεως, διότι δὲν συμπεριελήφθησαν τὰ πλοῖά των εἰς τὴν γενομένην ἐσχάτως ἐκστρατείαν τοῦ Μισολογγίου· διότι ὁ ναύαρχός των, Νικόλαος Ἀποστόλης, ἐλάμβανε διαταγὰς τῆς Διοικήσεως, διὰ τῆς ἐπιτροπῆς του· αὕτη δὲ ὡς ἀρχηγὸν τῆς μοίρας της τὸν συμπεριελάμβανε καὶ τὸν εἰδοποίει νὰ ἐκπλεύσῃ· οὗτος

δὲ, ἀπεποιεῖτο, ὡς ἀποδεικνύεται, ἀπὸ τὰ καταχωρηθέντα ἔγγραφα τῆς ἐπιτροπῆς, ὥστε εἶναι ἀπορία πῶς παραπονεῖται καὶ οὗτος, διατὶ δὲν συμπεριελήφθη.

Οἱ ἄλλοι δύο πλοίαρχοι, ἂν καὶ δὲν προσεκλήθησαν ποτὲ παρὰ τῆς Διοικήσεως, ἂν καὶ δὲν συμπεριελήφθησαν πώποτε ἀπὸ τὴν ἐπιτροπήν των τὰ πλοῖα αὐτῶν, ὤφειλον ὅμως νὰ παροικῶσι καὶ οὗτοι ὅπου τὸ σύστημά των ἔδρευε, καὶ ὡς πλοίαρχοι ἤθελον συσκέπτονται καὶ συναποφασίζουν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους πλοιάρχους διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, τὰ δὲ πλοῖά των ἤθελον συγκαταλέγονται εἰς τὰς ἐκστρατείας.

Οὔτε αἱ δειναὶ περιστάσεις τῆς Πατρίδος ἐσυγχώρουν, οὔτε ἡ κοινωνικὴ θέσις ἣν κατεῖχον ἐπέτρεπεν εἰς αὐτοὺς, κινδυνεύοντος τοῦ Μισολογγίου, νὰ προτιμήσουν τὴν ἀποστολὴν τῶν πλοίων εἰς καταδρομὴν μᾶλλον, παρὰ ἐκεῖ ὅπου τοὺς ἐκάλει ἡ φωνὴ τῶν συμπατριωτῶν των.

Ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἀπελθὼν εἰς Μισολόγγιον καὶ εὑρὼν εἰς αὐτὸ τὸν διὰ θαλάσσης ἀποκλεισμὸν ἐναυμάχησε πολλάκις μὲ τὸν ἐχθρικὸν στόλον· ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος κατεῖχε τὴν λίμνην, εἶχε δὲ καὶ μὲ πλοιάρια στενῶς πολιορκημένον τὸ Μισολόγγι, δὲν ἠδυνήθη ὁ ἑλληνικὸς στόλος νὰ εἰσαγάγῃ τροφὰς καὶ πολεμεφόδια εἰς αὐτὸ, καὶ οὕτως ἐπῆλθεν ἡ πτῶσις τοῦ ἡρωϊκοῦ Μισολογγίου. Μετὰ δὲ τὴν πτῶσιν τούτου, θεωρῶν ὁ ἑλληνικὸς στόλος τὴν ἐκεῖ διαμονήν του περιττὴν, ἐπανῆλθεν εἰς τὰ ἴδια.

Ἡ πτῶσις ὅμως τοῦ Μισολογγίου ἐπέφερε πανοικὸν φόβον καὶ ἀπελπισίαν εἰς τοὺς Ἕλληνας, οἱ δὲ πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους, συνηγμένοι εἰς Ἐπίδαυρον, κατὰ τὴν γ'. ἐθνικὴν Συνέλευσιν καὶ μαθόντες αὐτὴν, διέκοψαν τὰς ἐργασίας τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως, καὶ ἀντὶ τῆς πρώτης συνταγματικῆς Διοικήσεως, διώρισαν διοικητικὴν

ἐπιτροπὴν, συγκειμένην ἀπὸ τὸν Α. Ζαΐμην, πρόεδρον, Δ. Τσαμαδὸν, Π. Μαυρομιχάλην, Σ. Τρικούπην, Δ. Δημητρακόπουλον, Ἰωάννην Βλάχον, Α. Χ. Ἀναργύρου, Α. Μοναρχίδην, Α. Δελληγιάννην, Κωνστ. Ζῶτον καὶ Γ. Σισίνην. Ἐσύστησαν δὲ καὶ ἑτέραν ἐπιτροπὴν τῆς συνελεύσεως, διὰ νὰ προσκαλέσῃ αὕτη τοὺς πληρεξουσίους τοῦ ἔθνους κατὰ τὸν ἐλευσόμενον σεπτέμβριον, ἢ καὶ πρότερον, ἵνα ἀποπερατώσωσι τὰ ἔργα τῆς ἐθνικῆς ταύτης συνελεύσεως. Ἀλλὰ πρὶν κάμωσι διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν των, οἱ πληρεξούσιοι ἀπεφάσισαν, ὅπως ἡ ἐπιτροπὴ τῆς συνελεύσεως, διὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεως τῆς Ἀγγλίας, διαπραγματευθῇ τὴν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ ὀθωμανικῆς Πύλης εἰρήνην.

Ἐκ τῶν πληρεξουσίων ψαριανῶν, εἰς μὲν τὴν διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν διωρίσθη ὁ Ἀναγνώστης Μοναρχίδης, εἰς δὲ τῆς συνελεύσεως ὁ Νικόλαος Ι. Βελισσάριος.

Ἀνωτέρω εἶπον, ὅτι πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δανείου, ἡ Διοίκησις τοῦ Κουντουριώτου, δαπανῶσα τὰ χρήματα τοῦ δημοσίου εἰς ἐμφύλιον πόλεμον, διετήρει τὸν ἑλληνικὸν στόλον εἰς ἀκινησίαν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπῆλθον αἱ καταστροφαὶ τῆς Εὐβοίας, τῆς Κρήτης, τῆς Κάσσου καὶ τῶν Ψαρῶν· ἤδη δὲ λέγω, ὅτι μὲ τὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ δανείου, ἀντὶ νὰ σταθμίσῃ, ὡς ὤφειλε, τὰς δεινὰς ἐκείνας περιστάσεις τῆς Πατρίδος, καὶ νὰ δαπανήσῃ μὲ φειδωλίαν τὰ χρήματα εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῆς, καὶ νὰ προσπαθήσῃ πατριωτικῶς νὰ προσελκύσῃ τοὺς ἀντιπάλους του εἰς τὴν Διοίκησιν αὐτοῦ, ἀντὶ τούτων, διὰ τῆς ἀσυνέτου ἀμνηστείας, ἀνενέωσε τὸν β'. ἐμφύλιον πόλεμον, καὶ κατεδίωξε τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας καὶ ἀρχηγοὺς τῶν ὅπλων τῆς Πελοποννήσου, οἵτινες καὶ πεῖραν πραγμάτων καὶ πολιτικὴν σύνεσιν καὶ πατριωτισμὸν καὶ ἐπιρροὴν εἶχον. Συλλαβὼν δέ τινας ἀπὸ αὐτοὺς, κινδυ-

νευούσης τῆς πατρίδος, τοὺς ἀπέστειλεν εἰς Ὕδραν τὴν 6 φεβρουαρίου 1825, φυλακίσας αὐτοὺς εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ, ἄλλοι δὲ ἵνα σωθῶσιν, ἐξῆλθον τῆς Πελοποννήσου, καταφυγόντες εἰς τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα· θέλων δὲ συγχρόνως νὰ ἔχῃ καὶ τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις εἰς τὴν ἐξουσίαν του ὁ πρόεδρος, ἀπεμάκρυνε ὅσον ἠδύνατο τοὺς ψαριανοὺς ἀπὸ τὰς ἐκστρατείας τῆς θαλάσσης, ἐδιόρισε δὲ καὶ ἀρχιστράτηγον, ὑδραῖον, ἄπειρον ὁλοτελῶς, ἐπὶ κεφαλῆς ἐμπειροπολέμων καὶ ἀνδρείων ὁπλαρχηγῶν, ἐκστρατεύσας καὶ ὁ ἴδιος πρόεδρος ὡς ἀρχηγὸς τῆς ἐκστρατείας· ἐπειδὴ δὲ ἀπέτυχεν αὕτη, ἐκινδύνευσεν ἡ Πατρὶς νὰ πέσῃ εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν· ἡ μὲν Πελοπόννησος ἦτο καταπεπατημένη ὑπὸ τῶν ἀράβων, τὸ δὲ Μισολόγγιον πολιορκημένον ἀπὸ ἐχθρικοὺς στρατοὺς καὶ στόλους, οἱ μὲν Ἕλληνες ἐμέμφοντο τὴν Διοίκησιν τοῦ Κουντουριώτου, οἱ δὲ πελοποννήσιοι ἐζήτουν δι' ἀναφορῶν των τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν πολεμικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν των· ὅθεν ἐσυμφώνησε καὶ ἡ Βουλὴ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἐν Ὕδρᾳ φυλακισμένων, καὶ ἐκοῦσα ἄκουσα ὑπεχρεώθη ἡ Διοίκησις τοῦ Κουντουριώτου, τὴν 18 μαΐου 1825, καὶ ἐκήρυξε τὴν ἀμνηστείαν εἰς ὅλους τοὺς ὑποπεσόντας εἰς πολιτικὰ ἐγκλήματα, δι' ἧς ἀπήλαυσαν τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου.

Ἰδοὺ τὸ περὶ ἀμνηστείας προβούλευμα τοῦ Βουλευτικοῦ.

Περ. γ'. ἀριθ. 683.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα,

Πρὸς τὸ Σ. Ἐκτελεστικόν.

Ἐπειδὴ εἰς τὸν σημερινὸν σκληρὸν τῆς Πατρίδος ἀγῶνα, ἡ σύμπνοια καὶ σύμπραξις ὅλων τῶν Ἑλλήνων καὶ κατ' ἐξοχὴν τῶν σημαντικῶν, ὅσοι πάντοτε ἀπεδείχθησαν τρέφοντες ἄσπονδον μῖ-

σος ἐναντίον τῶν τυράννων μας, εἶναι τὸ ἀκαταμάχητον ὅπλον ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ ἀσπόνδου ἐχθροῦ μας, καὶ

Ἐπειδὴ ὅσοι ἀντέπραξαν ἢ ἀντεπολιτεύθησαν μὲ τὴν Διοίκησιν, ἀφ' ἑνὸς μέρους δὲν ἔμειναν ἀτιμώρητοι, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἔδειξαν εἰλικρινῆ μετάνοιαν, καὶ ἐπεκαλέσθησαν τὸ ἔλεος τῶν νόμων καὶ τὴν συγγνώμην ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως·

Τὸ Βουλευτικὸν προβάλλει·

Νὰ χαρισθῇ καὶ νὰ κηρυχθῇ γενικὴ ἀμνηστεία καὶ λύσις παντὸς πολιτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ δεσμοῦ, εἰς ὅσους ἀντέπραξαν ἢ ἀντεπολιτεύθησαν μὲ τὴν Διοίκησιν, τόσον εἰς τὴν ἐνεστῶσαν, καθὼς καὶ εἰς τὴν παρελθοῦσαν Β'. περίοδον.

Τῇ 18 μαΐου 1825, ἐν Ναυπλίῳ.

Ὁ πρόεδρος, Πανοῦτσος Νοταρᾶς.

Ὁ Α'. Γραμματεύς,
Ἰω. Σκανδαλίδης.

Ἰδοὺ καὶ ἡ διακήρυξις τῆς ἀμνηστείας τοῦ Ἐκτελεστικοῦ.

Περ. γ'. ἀριθ. 7,592.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἐπειδὴ ἡ σύμπνοια καὶ σύμπραξις ὅλων τῶν Ἑλλήνων, εἶναι ὁμολογουμένως τὸ μόνον ἀκαταμάχητον ὅπλον ἐναντίον τοῦ ἀσπόνδου ἐχθροῦ τῆς Πατρίδος·

Ἐπειδὴ εἰς ὅλον τὸ διάστημα τοῦ παρόντος ἀγῶνος ἔλαβεν ἡ Διοίκησις λαμπρὰ παραδείγματα τοῦ ὅτι οἱ Ἕλληνες τρέφουν εἰς τὰς ψυχάς των τὴν πάτριον καὶ ἀληθῆ ἀρετὴν τῆς στενῆς ἑνώσεως καὶ συμπνοίας ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν καὶ λησμονοῦν πᾶν πάθος, κυριευόμενοι ἀπὸ μόνον τὸ εὐγενὲς αἴσθημα τοῦ νὰ σώσουν τὴν Πατρίδα, καταδιώκοντες ἐκ συμφώνου καὶ μὲ χριστιανικὴν καὶ ἀδελφικὴν ἕνωσιν τοὺς βαρβάρους τυράννους της·

Ἐπειδὴ ἡ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος εἶναι δίκαιον νὰ συντρέχῃ εἰς τὸ νὰ ἐγχαραχθῇ βαθύτερον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἑλλήνων αὕτη ἡ ἀληθὴς βάσις ὅλων τῶν ἀρετῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κυρίως ἐλπί-

ζεται ἡ εὔκλεια τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος καὶ ἡ διαρκὴς ἀπόλαυσις τῆς ἀνεξαρτησίας, καὶ ἐπομένως τῆς εὐδαιμονίας τῆς Πατρίδος·

Ἐπειδὴ ὅσοι κατὰ καιροὺς ἢ ἐναντίον τῶν πολιτικῶν αὐτῶν χρεῶν ἔπραξαν, ἢ ἄλλως πως τοὺς καθεστῶτας νόμους δὲν ἐσεβάσθησαν, ἀφ' ἑνὸς μὲν μέρους δὲν ἔμειναν ἀτιμώρητοι, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἔδειξαν εἰλικρινῆ μεταμέλειαν, καὶ ἐπικαλούμενοι τὸ ἔλεος τῶν νόμων καὶ τῆς Διοικήσεως τὴν συμπάθειαν, προσφέρουν τὴν πατριωτικήν των σύμπραξιν εἰς τὸν προκείμενον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀγῶνα·

Συναινέσει καὶ τοῦ σεβαστοῦ Βουλευτικοῦ, κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 683 προβούλευμα, διακηρύττει·

Α'. Χαρίζεται γενικὴ ἀμνηστεία εἰς ὅλους τοὺς ὑποπεσόντας εἰς πολιτικὰ ἐγκλήματα, (ἐκτὸς τοῦ ἐγκλήματος φανερᾶς προδοσίας) καὶ ἐπομένως ὑποκειμένους εἰς δεσμὰ, ἢ ὀφείλοντας λόγον τῶν πράξεών των.

Β'. Ἀκυροῦνται ὅλαι αἱ κατὰ τῶν ὑποπεσόντων εἰς πολιτικὰ ἐγκλήματα (ἐκτὸς τῆς προδοσίας) πράξεις τῆς Διοικήσεως, καὶ παραδίδονται εἰς λήθην.

Γ'. Ὅλοι οἱ ὑποπεσόντες εἰς τοιαῦτα ἐγκλήματα, ὁποίου βαθμοῦ καὶ τάξεως ἂν ἦναι, ἀπολαμβάνουν ἀπὸ τὴν σήμερον ἀνεξαιρέτως ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου κατὰ τὸν νόμον.

Δ'. Ἡ παροῦσα διακήρυξις νὰ δημοσιευθῇ διὰ τοῦ τύπου, ὁ δὲ Γενικὸς γραμματεὺς καὶ οἱ ὑπουργοὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, τοῦ Πολέμου, τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ἀστυνομίας νὰ ἐνεργήσουν, καθ' ὅσον εἰς ἕκαστον αὐτῶν ἀνήκει, ὅσα διαλαμβάνονται εἰς τὴν παροῦσαν διακήρυξιν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 18 μαΐου 1824

(Τ. Σ.) Ὁ ἀντιπρόεδρος, Γκίκας Μπότασης,

Ὁ γεν. Γραμματεὺς,

Α. Μαυροκορδάτος.

Τὴν δὲ 19 μαΐου 1825, ἐψάλη δοξολογία, καὶ διωρίσθη γενικὸς ἀρχηγὸς τῆς Πελοποννήσου ὁ Θ. Κωλοκοτρώνης καὶ ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· ἡ ἀμνηστεία αὕτη ἐπανέφερε τὴν εἰρήνην τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ τὰ

χρήματα τοῦ δανείου εἶχον καταδαπανηθῆ εἰς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, καὶ κινδυνεύοντος τοῦ Μισολογγίου μᾶλλον ἀπὸ τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς θαλάσσης παρὰ τὸν τῆς ξηρᾶς ὁ ἑλληνικὸς στόλος δι' ἔλλειψιν χρημάτων δὲν ἐδύνατο νὰ διαμένῃ ἐκεῖ ἀπέναντι τοῦ ἐχθρικοῦ καὶ νὰ ματαιώνῃ τὰ σχέδιά του, καὶ οὕτως ἐπῆλθεν ἡ πτῶσις τοῦ ἡρωϊκοῦ Μισολογγίου. Ἐὰν τὰ χρήματα τοῦ δανείου δὲν ἐδαπανῶντο εἰς τὸν β'. ἐμφύλιον πόλεμον, τὸν ἑλληνικὸν στόλον ἡ Διοίκησις ἤθελε τὸν διατηρήσει εἰς Μισολόγγιον ἀπέναντι τοῦ ἐχθρικοῦ, ἀπὸ τὸν νοέμβριον τοῦ 1825 (ὅτε ὁ στόλος τοῦ Ἰμβραΐμη ἐξῆλθε τοῦ Νεοκάστρου καὶ ἀπῆλθεν εἰς Μισολόγγιον, ὅπου ἡ ὑδραϊκὴ μοῖρα τὸν παρηκολούθησε) καὶ ματαιώνει τὰ σχέδια τοῦ ἐχθρικοῦ, καὶ εἰσαγάγει τροφὰς καὶ πολεμοφόδια εἰς Μισολόγγιον, καὶ οὐχὶ ν' ἀπέρχεται ἐκεῖ, νὰ διαμένῃ ἐπὶ μῆνα καὶ ν' ἀναχωρῇ, ἀφίνων τὸν ἐχθρικὸν στόλον νὰ πράττῃ ἀφόβως καὶ ἐλευθέρως ὅ,τι ἐβούλετο.

Ἐὰν λοιπὸν διετηρεῖτο ὁ ἑλληνικὸς στόλος εἰς Μισολόγγιον, ἡ Διοίκησις ἐδύνατο τότε νὰ πέμψῃ καὶ τὰ ψαριανὰ μύστικα ἐγκαίρως εἰς αὐτό, ὅπως ἔμβωσιν εἰς τὴν λίμνην, διὰ νὰ ἦναι οἱ Ἕλληνες κυρίαρχοι τῆς λίμνης· ἔχοντες δὲ τότε αὐτοὶ τὴν θάλασσαν ἐν εὐκολίᾳ ἤθελον εἰσαγάγει τροφὰς καὶ πολεμεφόδια εἰς Μισολόγγιον, καὶ τοιουτοτρόπως ἡ πτῶσίς του ἤθελεν προληφθῆ.

Κατηγορηθέντος τοῦ προκατόχου τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἡ διορισθεῖσα ἐννεαμελὴς ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς πρὸς ἐξέτασιν τῆς διαγωγῆς του, κατηγορεῖ τὸν πρόεδρον Πέτρον Μαυρομιχάλην καὶ Σωτήριον Χαραλάμπην, καὶ διὰ τῆς ἀπὸ 19 δεκεμβρίου ἐκθέσεώς της, διὰ τοῦ ά. ἄρθρου τῆς κατηγορίας, λέγει τὰ ἑξῆς. «Τὰ δημόσια εἰ»σοδήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιστασία τοὺς ἐδόθη διὰ νὰ »ἐξοικονομήσωμεν τὴν ἐκστρατείαν θαλάσσης καὶ ξηρᾶς

»πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ἐπικρατείας, τὰ κατεχράσθησαν.»

Ὁ δὲ ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς, διὰ τῆς ἀπὸ 6 ἰανουαρίου 1824 διακηρύξεώς του εἰς τὸ πανελλήνιον, διακηρύττει τὴν ἔκπτωσιν ἀπὸ τὸ Ἐκτελεστικὸν τοῦ Πέτρου Μαυρομιχάλη, Σωτηρίου Χαραλάμπη καὶ Ἀνδρέα Μεταξᾶ, καὶ τὴν ἀντικατάστασιν ἀπὸ τὸν Γεώργιον Κουντουριώτην, πρόεδρον, Π. Μπότασην, Ἰ. Κωλέττην καὶ Νικόλαον Λόντον, καὶ τοὺς κηρύττει «ὡς ἄνδρας ἀ»ξίους νὰ ὑποφέρωσι τὰ διοικητικὰ βάρη, καὶ εἰδότας »σέβεσθαι τὰ καθεστῶτα, ἱκανοὺς νὰ εὐκολύνωσι τὰ δύ»σκολα διὰ νὰ προφυλαχθῇ ἡ Πατρὶς, ἑτοιμαζομένη »κατὰ τοῦ ἐχθροῦ διὰ θαλάσσης καὶ ξηρᾶς μὲ τὴν ἀπαι»τουμένην στρατιωτικὴν καὶ ναυτικὴν δύναμιν.»

Ὁ δὲ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, Γεώργιος Κουντουριώτης, διὰ τῆς ἀπὸ 7 ἰανουαρίου 1824 διακηρύξεώς του πρὸς τοὺς Ἕλληνας . . . . . λέγει, τὰ ἑξῆς· «ὅθεν ἡ πρώτη καὶ ἀρχικὴ φροντὶς ἡμῶν θέλει εἶσθαι »εἰς τὸ νὰ λάβωμεν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, ὄχι μόνον νὰ »διαφυλάξωμεν τὴν πατρίδα ἀπὸ τὰς διὰ θαλάσσης καὶ »κατὰ γῆν ὁρμὰς τοῦ τυράννου καὶ νὰ ὑπερασπισθῶ»μεν καὶ τέταρτον ἤδη ἔτος ἀξίως τῆς προγονικῆς εὐ»κλείας τὴν πολιτικήν μας ὕπαρξιν, ἀλλὰ διατάττοντες »τὰ ἐσωτερικὰ πράγματα τῆς πατρίδος ἐπὶ τὸ κρεῖττον, »καὶ παρεισάγοντες τὴν εὐνομίαν, ν' ἀρχίσωμεν νὰ προο»δεύωμεν, κατὰ μίμησιν τῶν πεφωτισμένων ἐθνῶν τῆς »σοφῆς Εὐρώπης, εἰς τὴν εὐταξίαν, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ »ἐλευθερώσωμεν καὶ ἄλλους συναδέλφους πατριώτας »ἀπὸ τὸν πικρὸν ζυγὸν τῆς ὀθωμανικῆς τυραννίας, καὶ »νὰ ἐκτείνωμεν τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας μας. Διὰ ταῦτα, »θέλομεν ἀγωνισθῇ μ' ὅλην τὴν ἀνήκουσαν δραστηριό»τητα εἰς τὴν αὐστηρὰν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων, καθ' ὅλην »τὴν ἐλευθέραν γῆν τῆς Ἑλλάδος.»

Δὲν ἀνήκει εἰς ἐμὲ, ἀλλὰ εἰς τοὺς κριτικοὺς νὰ ἐξετάσωσι τὴν κατηγορίαν τοῦ ά. ἄρθρου τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἐκείνου, ἐὰν κατεχράσθη τὰ δημόσια εἰσοδήματα· λέγω μόνον, ὅτι τὸ διάδοχον ἐκείνου Ἐκτελεστικὸν τὰ δημόσια εἰσοδήματα, δὲν ἐδαπάνησεν εἰς τὰς κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν δυνάμεις πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ἐπικρατείας, ἀλλ' εἰς ἐμφυλίους πολέμους, καὶ ἕνεκα τούτων ἐπῆλθον αἱ καταστροφαὶ τῶν ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν, καὶ κατὰ τὴν διακήρυξιν τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς Βουλῆς, δὲν ἐφάνησαν ἄνδρες ἄξιοι νὰ προφυλάξωσι τὴν πατρίδα μὲ τὴν ἀπαιτουμένην στρατιωτικὴν καὶ ναυτικὴν δύναμιν.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, Γεώργιος Κουντουριώτης, δὲν ἔπραξεν οὐδὲν ἐκ τῶν ὅσων διὰ τῆς διακηρύξεώς του ὑπεσχέθη, οὔτε διεφύλαξε τὴν πατρίδα ἀπὸ τὰς διὰ θαλάσσης καὶ ξηρᾶς ὁρμὰς τοῦ τυράννου, τὸ ὁποῖον ἂν ἔπραττεν, ἤθελε μνημονεύεται ὡς μακαρία ἡ Διοίκησίς του, καὶ ἂν δὲ δὲν ἠλευθέρωνε καὶ ἄλλους Ἕλληνας ἀπὸ τὸν πικρὸν ζυγὸν τῆς τυραννίας, καὶ ἐὰν δὲν ηὔξανε τὴν ἐπικράτειαν, ἀλλὰ μόνον παρέδιδεν ὅσην παρέλαβεν, ἤθελεν εἶσθαι ὑποφερτόν· διότι παρέλαβε μὲν τὴν Πελοπόννησον ἐλευθέραν ἀπὸ ἐχθρικοὺς στρατοὺς, τὴν χέρσον Ἑλλάδα, τὸ Μισολόγγιον, τὴν δὲ Κρήτην, καὶ τὴν Εὔβοιαν μὲ ἑλληνικὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις ἰσχυρὰς, αἵτινες ἔμελλον νὰ κυριεύσωσι τὰ φρούρια, εἶχε δὲ πρὸς τούτοις ἡ ἐπικράτεια τὴν Κάσσον καὶ τὰ Ψαρά· παρέδωκε δὲ τὴν ἐπικράτειαν εἰς τὴν διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν, ἐστερημένην τῆς Κρήτης, τῆς Εὐβοίας, τῆς Κάσσου καὶ τῶν Ψαρῶν, ἄνευ τοῦ Μισολογγίου τὸ ὁποῖον ἐκυρίευσαν οἱ ἐχθροὶ, ἄνευ τῆς χέρσου Ἑλλάδος ἥτις εἶχεν ὑποταχθῆ, ὑπὸ τὸν Κιουταχῆ καὶ τοῦ ὁποίου ὁ τρατὸς ἐπολιόρκει τὴν Βοιωτίαν καὶ Ἀττικὴν, τὴν δὲ Πελοπόννησον καταπεπατημένην ἀπὸ τὸν στρατὸν τοῦ

Ἰμβραίμη, παρέδωκε δὲ πρὸς τούτοις τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον κενόν.

Ἡ διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ λαβοῦσα πληροφορίας, ὅτι ὁ ἐχθρὸς μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Μισολογγίου, σκοπεύει νὰ κινήσῃ τὰς δυνάμεις του κατὰ τῶν ναυτικῶν νήσων Ὕδρας καὶ Σπετσῶν, ἐπρονόησε τὴν ἐνδυνάμωσιν τῆς νήσου Ὕδρας, ἔπεμψε δὲ καὶ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὴν κατωτέρω διαταγὴν διὰ νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖ οἰκογενειακῶς οἱ ψαριανοί.

Ἀριθ. 71.

Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἀφοῦ ὁ ἐχθρὸς ἐκρήμνισε τὸν διὰ ξηρᾶς προμαχῶνα τῆς Ἑλλάδος, σκοπεύει καθ' ὅλας τὰς πληροφορίας νὰ ῥίψῃ τὰς δυνάμεις του ὅλας καὶ ἐναντίον τῶν θαλασσινῶν προμαχόνων τῆς πατρίδος, Ὕδρας καὶ Σπετσῶν· αἰσθανομένη ἡ Διοίκησις ὅτι ἂν εὐδοκιμήσῃ τὸ κίνημα τοῦτο τοῦ ἐχθροῦ, ὁ τέλειος ἐξολοθρευμὸς τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους εἶναι ἄφευκτος, βλέπει μὲ ἄκραν της εὐχαρίστησιν τὰς μεγάλας ἑτοιμασίας· καὶ τὸν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος μέγαν ἐνθουσιασμὸν τῶν ναυτικῶν τούτων δύο νήσων, καὶ προμαντεύει, ὅτι ἂν τὰ γειτονικὰ αὐτῶν τῶν νήσων μέρη συνδράμουν εἰς αὐτὴν τὴν ἀνάγκην, θέλει κατορθωθῇ τὸ μέγα σκοπούμενον τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Ἂν ἦναι φανερὰ εἰς κάθε φρόνιμον, ὅτι διῃρημένη ἡ δύναμίς μας εἰς διάφορα μέρη, εἶναι ἀδύνατον ν' ἀνθέξῃ ἐναντίον τῶν ἐχθρικῶν κινημάτων, εἶναι ἐπίσης φανερὸν ὅτι, ἂν φανῇ ἑνωμένη καὶ συγκεντρωμένη, εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ μὴ δοξασθῇ ἡ πατρὶς καὶ νὰ μὴ θριαμβεύσῃ· αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν αἰσθάνθησαν οἱ γενναῖοι σπετσιῶται καὶ αὐθόρμητοι ἀπεφάσισαν ν' ἀφήσουν τὴν ἐκ φύσεως ἀδύνατον νῆσόν των καὶ μεταβαίνουν ὅλοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες πάσης τάξεως ἡλικίας, εἰς τὴν ἐκ φύσεως δυνατωτέραν νῆσον Ὕδραν. Ἂν ἦναι ἀληθινὸν ὅτι ὅσον ἀντεῖχε τὸ Μισολόγγι ὁ ἐχθρὸς ἐκινδύνευσε νὰ χαθῇ καὶ δὲν ἐτολμοῦσεν εἰς κἀνὲν ἄλλο μέρος νὰ κινηθῇ, εἶναι ἐπίσης ἀληθινὸν, ὅτι ἂν ἐνδυναμώσωμεν τὴν Ὕδραν ὅσον πρέπει, κἀνὲν μέρος δὲν ἔχει πλέον νὰ φοβηθῇ, ποτὲ, καὶ ὁ ἐχθρὸς ἀντὶ νὰ ψάλλῃ τὰ ἐπινίκεια, θέλει βέβαια ἄλλοι τοῦ ψάλλουν τὰ ἐπιτάφια. Ἡ Διοίκησις φροντίζουσα ἐπίσης καὶ

διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος, καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν οἰκογενειῶν τῶν σημαντικωτέρων μερῶν, τοὺς ἐπέταξεν διὰ τῶν ἀνωτέρω ἰσχυρῶν καὶ ἀναντηρήτων λόγων, χωρὶς ἀναβολῆς, νὰ μετοικήσουν ὅλοι συμφάμελλοι εἰς Ὕδραν, μὴν ἀφίνοντες ψυχὴν ζῶσαν εἰς τὴν γεννησομένην γῆν των· αὐτὰ ταῦτα κρίνει ἀναγκαῖον ν' ἀκολουθήσουν καὶ οἱ γενναῖοι ψαριανοί, οἱ ὁποῖοι μεταβαίνοντες συμφάμελλοι εἰς Ὕδραν, θέλουν εὕρει ἑτοίμους κατοικίας καὶ ἀδελφικὴν περιποίησιν· ἐκεῖ συναγωνιζόμενοι μὲ τοὺς ἀνδρείους συναδέλφους σας ὑδραιοσπετσιώτας, καὶ ἄλλους ὁμογενεῖς, θέλετε συντελέσει καὶ τώρα εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ εὐδαιμονίαν τοῦ ἔθνους, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ εἰς ἄλλας προηγουμένας περιστάσεις εὐτυχῶς καὶ ἐνδόξως ἐπροκινδυνεύσετε, λέγομεν εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἔθνους ἐπειδὴ τὸ ἔθνος εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς Ὕδρας θέλει εὕρει τὴν σωτηρίαν του, καὶ εἰς τὴν φθοράν της, ὃ μὴ γένοιτο, τὴν φθοράν του· δὲν πρόκειται λόγος διὰ μακρυνοὺς ἀγῶνας, ἐγγύζομεν εἰς τὸ τέλος τῶν καμάτων μας, φθάνει ν' ἀνθέξωμεν ἀκόμη δύο τρεῖς μῆνας καὶ ἐξ ἄπαντος θέλομεν ἀπολαύσει δι' ἐξωτερικῆς ὑψηλῆς ἐνεργείας τοὺς ἀνεκτιμήτους καρποὺς τῶν μεγάλων ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος ἀγώνων μας.

Τὴν 21 ἀπριλίου 1826, Ναύπλιον.

Ὁ Πρόεδρος.

Περὶ μετοικήσεως τῶν ψαριανῶν εἰς Ὕδραν, ἔγραψαν καὶ οἱ πρόκριτοι αὐτῆς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ εὐγενεστ. ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Μετὰ τὴν λυπηροτάτην καταστροφὴν τοῦ Μισολογγίου, συνεσκέφθημεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν σπετσιωτῶν, καὶ ἀπεφασίσθη αὐτοὶ νὰ μετοικήσουν ἐνταῦθα πανοικὶ, νὰ συναγκαλισθῶμεν, νὰ λησμονῶνται καὶ νὰ μὴ μνημονευθῶσιν ὅσα ψυχρὰ διέτρεξαν, καὶ ὅσαις διαφοραῖς δύνανται νὰ ὑπάρξουν μεταξὺ συμπολιτῶν καὶ συμπολιτῶν μας, ὅλοι δὲ νὰ κινήσωμεν εἰς γενικὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν ἐχθρικῶν στόλων, καὶ ἢ νὰ σωθῶμεν καὶ νὰ σώσωμεν τὸ χριστιανικὸν ἔθνος μας, ἢ ἐνδόξως νὰ συναποθάνωμεν ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος.

Ἡ ἱερὰ αὕτη ἕνωσις ἔγεινεν κοινῇ ἀποφάσει ἡμῶν καὶ τῶν δύο λαῶν μας, καὶ μὲ κοινὴν γνώμην εἰς αὐτὴν, νὰ προσκαλέσωμεν καὶ τὴν εὐγένειάν σας καὶ τὸν ἀδελφικόν μας λαόν σας ὅλον· ὅθεν πέμπονται, ὁ ἐπιφέρων τὴν παροῦσάν μας Κύριος Νικόλαος Νέγκας μὲ ἄλλους δύο συμπατριώτας μας, οἵτινες καὶ διὰ ζώσης φωνῆς θέλουν σᾶς ἐκθέσει τὰ πάντα.

Ἐὰν λοιπὸν ἀποφασίσετε, ὡς δὲν ἀμφιβάλλομεν, νὰ συνδεθῆτε μὲ ἡμᾶς εἰς τὴν ἀδελφικὴν ταύτην συσσωμάτωσιν τῶν νήσων μας, τὴν ὁποίαν ἐλπίζομεν νὰ εὐλογήσῃ καὶ ὁ θεὸς, ὡς σωτήριον διὰ τὸ χριστιανικὸν ἔθνος, ἀναγγείλατέ μας τὴν ἀπόφασίν σας μὲ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ῥηθέντων ἀπεσταλμένων μας, καὶ ταχύνετε τὴν ἔλευσίν σας ἐνταῦθα μὲ τὸ ναυτικόν σας ὅλον καὶ τὰς οἰκογενείας σας, βεβαιούμενοι καὶ παρ' ἡμῶν καὶ παρὰ τοῦ λαοῦ μας, ὅτιθέλετε συναντήσει τὴν πλέον ἀδελφικὴν δεξίωσιν καὶ εἰλικρινῆ ἀγάπην. Μένομεν μὲ τὸ πατριωτικὸν ἄσπασμα.

Ὕδρα, τῇ 22 ἀπριλίου 1826.

Οἱ πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὕδρας.

Π. Παρακαλεῖσθε ὅσα καράβια καὶ πλοῖα ἔχετε, γολέττας μύστικα καὶ λοιπὰ, ὅσον τάχιον νὰ προφθάσουν ἐδῶ, διότι τὴν ἐρχομένην δευτέραν εἶναι ἕτοιμα νὰ ἐκπλεύσουν τὰ καράβια, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ ναῦται ὑπάγωσιν ἀμισθοί.

(Τ. Σ.) Οἱ ἴδιοι.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν λαβοῦσα τὸ ἔγγραφον τῆς Ὕδρας ἀπὸ τοὺς ἀπεσταλμένους αὐτῆς, αὐθημερὸν προσεκάλεσε τοὺς συμπολίτας της εἰς συνεδρίασιν, καὶ ἔπεμψε πρὸς τοὺς προκρίτους Ὕδρας τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν.

Ἀριθ. 3.

Εὐγενέστατοι κύριοι πρόκριτοι Ὕδρας.

Μὲ ἀδελφικὴν καρδίαν ἀνέγνωμεν τὸ ἀγαπητόν σας τῶν 22 παύοντος· ἐδόθη ἡμῖν παρὰ τῶν εὐγενεστάτων πληρεξουσίων σας, ἀμέσως λοιπὸν ἐκροτήσαμεν συνέλευσιν γενικὴν καὶ ὡμιλήσαμεν τὰ εἰκότα, παρατηρήσαντες τὸν ἐπικείμενον ἡμῖν τελευταῖον κίνδυνον ὡς γενικὸν καὶ ἐξολόθρευσιν ὁλοκληρίας· ὅλοι ἐν γένει ἔδει-

ξαν οὐ μόνον μὲ τὰ χείλη, ἀλλὰ καὶ μὲ ἄδολον καρδίαν τὸ αἴσθημα τῆς ἑνώσεως, ἀγάπης καὶ συναγωνισμοῦ, ἐπαινέσαντες τὰ γενναῖα καὶ πατριωτικὰ φρονήματα, καὶ εἰς ὅλα σύμφωνοι ἐξεφώνησαν, ὅτι ἀνάγκη νὰ συναποθάνωμεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν μας θαλασσίων, καὶ ἡ φωνὴ αὕτη ὑπαγορευμένη ἐκ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου ἐγγυᾶται τὴν ἀλήθειαν. Εἰς τὴν μετοικισίαν ὅμως εὗρον ἀντιστάσεις, τὰς ὁποίας καταγινόμεθα νὰ ἐξομαλύνωμεν, καὶ ἴσως ἐν τῇ δευτέρᾳ συνελεύσει, δυνηθῶμεν νὰ τὸ κατορθώσωμεν, καὶ ἢ οὕτως ἢ ἄλλως, θέλομεν πέμψει καὶ ὅπως κρίνομεν εὔλογον, εἰς τὴν εὐγενείαν σας μὲ πληρεξουσίους τὰ πρακτέα.

Ἡμεῖς αὔριον ὅσα ἔχομεν πλοῖα μικρὰ μεγάλα, θέλομεν ἐξοπλίσει ἐν τάχει, θέλομεν ἔλθει αὐτόθεν διὰ νὰ ἐκπλεύσωμεν ὅπου στοχασθῶμεν συμφερώτερον, καὶ ὅπως·

Κύριοι! ἐν ὀλίγοις ἡμεῖς σᾶς λέγομεν, ὅτι περιπατοῦμεν ἐπάνω εἰς τὰ ἴχνη σας, θέλοντες νὰ ἐνδυναμώσωμεν τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ μὴν δυνηθῇ ὁ ἐχθρὸς νὰ μᾶς πλησιάσῃ, οὔτε νὰ βάλλῃ εἰς πρᾶξιν τοὺς κατὰ θάλασσαν ὀλεθρίους σκοπούς του, τοὺς ὁποίους ἴσως φαντάζεται, καὶ νὰ μὴν ἀντικρύσῃ ποτὲ τὸ μέγα τῆς θαλάσσης ὀχύρωμα.

Ταῦτα πρὸς τὸ παρὸν ἡμεῖς, καὶ ἀναδιπλώνοντάς σας τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ συναποθάνωμεν μεθ' ὑμῶν· εἴμεθα μὲ ὅλην τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην.

Αἴγινα, τῇ 23 ἀπριλίου 1826.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Ψαριανῶν.

Οἱ ψαριανοὶ μετοικήσαντες εἰς Μονεμβασίαν μετὰ τὴν καταστροφήν των, ἀπεβίβασαν ἐκεῖ καὶ τὰ ὀρειχάλκινα κανόνια ἅτινα διέσωσαν· ἀπελπισθέντες δὲ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα Ψαρὰ, τὰ διετήρουν, ἵνα μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, τὰ πωλήσωσι, καὶ χρησιμεύσει τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν εἰς ἀνέγερσιν νέας πόλεώς των· ἀλλὰ θεωροῦντες τὴν Πατρίδα κινδυνεύουσαν, καὶ τὴν ἀνέχειαν τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, ἀπεφάσισαν νὰ λάβωσι τὰ κανόνια, νὰ τὰ πωλήσωσι καὶ νὰ μεταχειρισθῶσι τὸ ἀντίτιμον εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Πα-

τρίδος, πεποιθότες ὅτι, ἅμα ἀπελευθερωθῆ ἡ Ἑλλὰς, θέλει χορηγήσει εἰς αὐτοὺς τὰ μέσα τοῦ νὰ ἀνεγείρωσι τὴν πόλιν των. Ἀπέστειλαν δὲ τὸν Νικόδημον μὲ τὸ πυρπολικόν εἰς Μονεμβασίαν, καὶ ἔλαβε τὰ κανόνια, ἐκτὸς τεσσάρων, ἅτινα ὁ φρούραρχος Μονεμβασίας ἔθεσεν εἰς τὸ φρούριον διὰ τὸν ὁπλισμὸν αὐτοῦ.

Θέλοντες δὲ νὰ ἦναι καὶ συσσωματωμένοι, διὰ νὰ παρευρίσκονται πάντοτε τοιοῦτοι εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, ἀπεφάσισαν νὰ προσκαλέσωσι καὶ τοὺς ἐν Τήνῳ διαμένοντας ναύαρχον καὶ πλοιάρχους· κατὰ συνέπειαν δὲ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, προσεκάλεσεν αὐτοὺς ἐγγράφως ἡ ἐπιτροπή των διὰ νὰ ἔλθωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, οὗτοι δὲ ἀπήντησαν διὰ τοῦ ἑξῆς ἐγγράφου των.

Σεβαστὴ Ἐπιτροπή.

Ἐλήφθη ἡ ἀπὸ 23 τοῦ ἤδη λήγοντος προσκλητήριος ἐπιστολὴ μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ ἀντιγράφων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπληροφορήθημεν τὴν ἡρωϊκὴν πτῶσιν τοῦ πολυπαθοῦς Μισολογγίου, καὶ τὴν ἱερὰν ἀπόφασιν τοῦ νὰ ἐκπλεύσουν ὅλα τὰ πλοῖα εἰς ἀντίκρουσιν τοῦ ἐπαπειλοῦντός μας ἐχθροῦ.

Σεβαστὴ ἐπιτροπὴ, τὰ πράγματα ἀπέδειξαν εἰς πᾶσαν περίστασιν τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ζῆλόν μας καὶ τὴν πρὸς τοὺς συμπατριώτας μας ἀγάπην, καὶ ἀμέσως ἠθέλαμεν τρέξει μετὰ προθυμίας εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος, καὶ τὴν πρόσκλησιν τῶν συμπολιτῶν μας, ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν τὰ πλοῖά μας ἤδη εὑρίσκονται εἰς τὰ Παρασάμια, εἰς καταδρομὴν, ἅμα δὲ ὅπου ἐπιστρέψουν θέλομεν ἔλθει μετ' αὐτῶν, καὶ συνεννοούμενοι μετὰ τῶν συμπατριωτῶν μας, νὰ συμπολεμήσωμεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑδραιοσπετσιωτῶν, τὸν ἄσπονδον ἐχθρὸν τῆς πίστεως καὶ πατρίδος· ἠμποροῦμεν Σεβαστὴ ἐπιτροπὴ, νὰ ὁμολογήσωμεν εἰλικρινῶς, ὅτι ἐκ τῆς γενικῆς ὁμονοίας δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν μεγάλα καλὰ, ὅταν ἔχῃ στερεὰν τὴν βάσιν της, καὶ μόνον ἀντικείμενον τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος. Τοὺς συμπατριώτας μας ὅλους ἀσπαζόμεθα.

Τῆνος, τὴν 28 ἀπριλίου 1826.

Τῆς Σεβαστῆς ἐπιτροπῆς,

Ν. Ἀποστόλης,—Ἰωάννης Γ. Ἀποστόλης,—Ν. Ἀργύρη.

Ὁ ναύαρχος καὶ οἱ πλοίαρχοι οὗτοι, ἀποτυχόντες τῆς αἰτήσεως ἣν ἔκαμον εἰς τὴν Διοίκησιν περὶ τῶν καταδρομικῶν των ἐγγράφων, ἔλαβον ἔγγραφον παρὰ τοῦ ναυάρχου Δεριγνῆ, καὶ ἀπέστειλαν τὰ πλοῖά των εἰς Παρασάμια πρὸς καταδρομήν· εἶπον προηγουμένως, ὅτι ἡ κοινωνικὴ θέσις των δὲν τὸ ἐσυγχώρει, κινδυνευούσης τῆς Πατρίδος, νὰ ἀποστείλωσι τὰ πλοῖά των εἰς καταδρομήν· εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἄλλοτε ἔδειξαν ζῆλον ὑπὲρ Πατρίδος, ἀλλ' εἰς ἐκείνην τὴν περίστασιν, δὲν ἔδειξαν τὸν ζῆλον ὃν εἶχον πρὸς τὴν Πατρίδα πρότερον· καὶ ἂν ἠγάπων εἰλικρινῶς τοὺς συμπατριώτας των, ἤθελον ἀκούσει τὴν φωνὴν των ἢ μᾶλλον τὴν φωνὴν τῆς κινδυνευούσης Πατρίδος.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας, πέμπουν καὶ τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, καὶ τὴν εἰδοποιοῦν περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ εὐγενῆ Ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Σπεύδομεν νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν, ὅτι σήμερον τὸ πρωῒ ἡ σκοπιά μας, εἶδεν ἐρχόμενον ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον, Μαλέα, τὸν ἐχθρικὸν στόλον· ἐὰν ἀγαπᾶτε λοιπὸν νὰ σωθῶμεν καὶ νὰ σώσωμεν τοὺς ὁμογενεῖς χριστιανοὺς, εἶναι ἀνάγκη ἀμέσως ὅπου λάβετε τὴν παροῦσαν, μ' ὅσα καράβια, μύστικα, γολέτταις καὶ λοιπὰ, μὲ τὰς οἰκογενείας σας νὰ σπεύσετε νὰ ῥιφθῆτε εἰς τὴν νῆσόν μας, ἐὰν δὲν ἀμελήσωμεν οὔτε στιγμὴν, ἐλπίζομεν νὰ προφθάσωμεν νὰ συσσωματωθῶμεν καὶ νὰ ματαιώσωμεν τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ, ἐὰν ἐξεναντίας δὲν μεταχειρισθῶμεν εἰς τοῦτο ὅλην τὴν δυνατὴν ἑτοιμότητα, ὁ ἐχθρὸς θέλει ἐμποδίσει τὴν ἕνωσίν μας, καὶ τότε χανόμεθα ὅλοι.

Ὕδρα, τῇ 27 ἀπριλίου 1826.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὕδρας.

Οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες ἕτοιμα τὰ πλοῖά των μεγάλα καὶ μικρὰ, ἔγραψαν πρὸς τοὺς προκρίτους Ὕδρας ὅτι πλέουν τάχιστα, ἀλλ' ἀκολούθως ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ψευ-

δὲς, ὅτι ἡ σκοπιὰ εἶδε τὸν ἐχθρικὸν στόλον περὶ τὸ ἀκρωτήριον Μαλέαν δὲν ἐξέπλευσεν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν δι' ἀποφάσεως τῆς συνελεύσεώς της, θεωρούσης τὸν κίνδυνον τῆς Πατρίδος, ἔγραψε καὶ αὖθις τὸ ἑπόμενον προσκλητήριον ἔγγραφον εἰς τὸν ἐν Σύρῳ διαμένοντα ναύαρχον καὶ πλοιάρχους.

Ἀριθ. 5.

Εὐγενέστατοι Κύριοι!

Γενικὸς ὄλεθρος καὶ παντελὴς ἐξολοθρευμὸς πρόκειται, ἐὰν ὅλοι ἀφήσαντες τὰ ὅσα μᾶς ἐμποδίζουσι νὰ ἤμεθα ἑνωμένοι, δὲν ἑνωθῶμεν, καὶ μίᾳ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ δὲν τρέξωμεν ἐναντίον τοῦ ἀσπόνδου ἐχθροῦ τοῦ χριστιανισμοῦ, μόνη ἡ ἕνωσις, ὁ ἀκαταμάχητος θηραιὸς τῶν λαῶν, καὶ ἡ παντοδύναμος πρόνοια ἡ ὁδηγήσασα τὸν καιρὸν τῆς ὁμονοίας μας· τὰ ὅπλα μας εἶναι τὸ μόνον καὶ τελευταῖον μέσον τῆς ἀποκρούσεως τοῦ ἐχθροῦ, τὸν ὁποῖον ὀλέθρια πάθη ἐνδυνάμωσαν καὶ ἐθριάμβευσαν ἐπ' αὐτῶν ὅλα· ταῦτα ἤδη ὠρκίσθη τὸ ἔθνος ν' ἀποτινάξῃ εἰς τὸν ἄνεμον, καὶ ἐναγκαλιζόμενον τὴν ἀγάπην, ν' ἀποθάνῃ ὑποκάτω εἰς τὴν ἀκαταμάχητον σημαίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὑπερασπιστοῦ τῶν ἁγίων ἀγώνων μας. Διὸ κύριοι, συνελθόντες ἅπαντες, ἀποφασίσαντες τοῦ νὰ μὴν ἀφήσωμεν τὰς ἀθώας γυναῖκας καὶ τὰ τρυφερὰ βρέφη νὰ σπαραχθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἀντιχρίστους ὄνυχας τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ ν' ἀγωνισθῶμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν θαλασσίων, οἵτινες ἀπεφάσισαν νὰ ἀποθάνωσι, παρὰ ποτὲ νὰ ἐνδώσωσι εἰς τὴν γυναικώδη ἀνδρείαν τῶν τυράννων μας, ἐπὶ τούτῳ σᾶς πέμπομεν τὸ πορὸν προσκλητήριον, τὸ ὁποῖον ἅμα λαβόντες, νὰ ἔλθετε ἐνταῦθα μετὰ τῶν πλοίων σας, ἐπειδὴ καὶ ἀπεφασίσαμεν μικρὰ μεγάλα νὰ ἐκπλεύσωμεν ὅλα. Κύριοι, αὕτη εἶναι ἡ τελευταία πρόσκλησις τὴν ὁποίαν σᾶς κάμνωμεν, καὶ εἰς τὸν τελευταῖον αὐτὸν κίνδυνον ἐξ ἧς θέλετε δειχθῆ ἂν ἀγαπᾶτε τοὺς συμπολίτας σας, ἢ ὄχι· λάβετε καὶ τὰ ἐσώκλειστα ἀντίγραφα πρὸς πληροφορίαν σας πολλῶν πραγμάτων. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

Αἴγινα, τῇ 28 ἀπριλίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Ψαριανῶν.

Κατὰ συνέπειαν τῶν ἐπὶ συνεδριάσεως ἀποφάσεών των, ἔγραψεν ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς τὴν Διοίκησιν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Ἀριθ. 4.

Πρὸς τὴν Σ. διοικ. Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπαντῶντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 71 Σ διαταγὴν, ἀποκρινόμεθα ὅτι εἰς μίαν καὶ δύο μας κοινὰς συνελεύσεις, τῶν ὁποίων ἀντικείμενον ἦτον τὸ ἐμπεριεχόμενον αὐτῆς περὶ τῆς μετακομίσεώς μας εἰς Ὕδραν, δὲν ἐστάθη δυνατὸν νὰ καταπείσωμεν τὸν λαόν μας εἰς τοῦτο, προσθέττομεν ὅμως ὅτι ὅλοι μιᾷ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ ἐξεφώνησαν, ὅτι εἶναι ἕτοιμοι νὰ χύσουν καὶ τὴν τελευταίαν ῥανίδα τοῦ αἵματος αὐτῶν, εὐχαριστούμενοι ν' ἀποθάνωσι ἐπάνω εἰς τὸ ἱερὸν ἔδαφος· διὸ καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας, ὅλα μας τὰ πλοῖα μικρὰ καὶ μεγάλα ἐκπλέουσι, καὶ ἡ θεία Πρόνοια νὰ τὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν νίκην. Εἴμεθα μὲ ὅλον τὸ σέβας.

Αἴγινα, τῇ 28 ἀπριλίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Ψαριανῶν.

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας, λαβόντες ἔγγραφον τοῦ ἐπάρχου Σύρου περὶ τῆς ἐκπλεύσεως τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἀμέσως ἀπέστειλαν αὐτὸ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν διὰ τοῦ ἀκολούθου ἐγγράφου των.

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Σπεύδομεν νὰ σᾶς ἐγκλείσωμεν ἀντίγραφον ἐπιστολὴν, τὴν ὁποίαν ἐλάβομεν τὴν ὥραν ταύτην ἀπὸ Σύραν, ἐξ αὐτῆς μανθάνετε τοὺς ὀλεθρίους σκοποὺς τοῦ ἀσπόνδου ἐχθροῦ μας καὶ τὴν ταχύτητα τῶν ἐργασιῶν του· λοιπὸν ἀδελφοὶ! ἡ περίστασις δὲν ἐπιδέχεται οὔτε στιγμῆς ἀναβολὴν, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταχειρισθῆτε καὶ ἡ εὐγένειά σας τὴν ἀπαιτουμένην δραστηριότητα, καὶ νὰ προφθάσετε ἐνταῦθα μὲ ὅλας σας τὰς δυνάμεις, καὶ μὲ τὰς οἰκογενειάς σας.

Στέλομεν ἐπίτηδες τὸν συμπατριώτην μας Κ. Δημήτριον Μοῦρτον νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ καὶ περὶ τούτου στοματικῶς· καὶ σᾶς ἀσπαζόμεθα.

Ὕδρα, 17 μαΐου 1826.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς Ν. Ὕδρας.

Ἰδοὺ καὶ τὸ ἀντίγραφον.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς Ν. Ὕδρας.

Ἀπὸ πλοῖον σήμερον φθάσαν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, πληροφορούμεθα βεβαίως, ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος κατέβη ὅλος εἰς Κάστρα, ἐμβιβάζει στρατεύματα, καὶ ὅτι μὲ πρῶτον καιρὸν ἐκπλέει διὰ τὴν Ὕδραν· βεβαιοῦται ὅτι θέλει ἀράξει εἰς τὴν Περιβόλαν, ὅπουθεν παραλαβὼν καὶ τὰ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἐχθρικὰ στρατεύματα, τὰ ὁποῖα θέλουν ἀπεράσει ἀπὸ τὴν Τριπολιτσὰν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τῶν περιβολιῶν, θέλει εἰσβάλει κατὰ τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Σπετσῶν· αὕτη εἶναι ἡ τῶν ἐχθρῶν ἀπόφασις, καὶ λάβετε τ' ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! ὅλοι οἱ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν φθάσαντες σήμερον καὶ μὲ ἄλλα πλοῖα διαβάται, μᾶς βεβαιοῦν ταῦτα, καὶ ὅτι πρὸ πάντων ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἑτοιμαζόμενος μὲ βίαν, ἐξέρχεται μὲ πρῶτον οὔριον ἄνεμον.

Ἡ τουρκορωσσικὴ εἰρήνη ἐτελείωσε.

Πρὸς τὸν Κάννιγγ προβαλόντα εἰς τὴν Πόρταν περὶ τῶν γραικῶν, ἐδόθη ἀπάντησις, ὅτι περὶ τῶν κλεπτῶν εἴτε γραικῶν, δὲν δέχεται οὔτε συμβιβασμόν τινα, οὔτε δέχεται κανένα πρόβλημα· λάβετε μέτρα ἀδελφοί! τὸ πλοῖον ἐλλείπει 9 ἡμέρας ἀπὸ τὰ Κάστρα· μένομεν μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας.

ἐν Σύρᾳ, τῇ 15 μαΐου 1826, μετὰ μεσημβρίαν.

Εἰς τὰς προσταγάς σας,

Ἐλευθέριος Ντρίτσας.

Ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

Ὕδρα, τῇ 17 μαΐου 1826.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Λαβοῦσα τὰ ἀνωτέρω ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, προσεκάλεσεν αὐθωρεὶ συνεδρίασιν, καὶ κατὰ τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, ἀπαντᾷ διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου.

Ἀριθ. 12.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς Ν. Ὕδρας.

Ἀπὸ τὸ γράμμα σας τῶν 17 ὑπερμεσοῦντος, καὶ ἀπὸ τὸ εἰς αὐτὸ ἔγκλειστον ἀντίγραφον τῆς Σύρας, ἐπληροφορήθημεν τὴν ἑτοιμασίαν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ τοὺς ὁλεθρίους σκοπούς του· εἰς

ἀπάντησιν λοιπὸν τῆς ἀνωτέρω, σᾶς λέγομεν κύριοι, ὅτι ἡ μετάβασις τῶν οἰκογενειῶν μας αὐτόθι εἶναι ἀδύνατος, ὡς μὲ αὐτὸ σᾶς ἐξηγοῦμεν τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ μας· σᾶς λέγομεν εἰσέτι, ὅτι αἱ ψαριαναὶ οἰκογένειαι δὲν εὑρίσκονται ὅλαι ἐδῶ, ἀλλ' εἰς διάφορα κατοικοῦσι μέρη, καὶ τοῦτο καὶ ἀσυμβίβαστον διόλου μὲ τὴν κοινὴν θέλησιν, εἶναι περιττὸν νὰ μᾶς τὸ γράφετε, καὶ ὅτι δὲν θέλομεν ποτὲ δυνηθῆ νὰ τὸ κατορθώσωμεν, ἀλλ' ἐπὶ τούτων ὅλων σᾶς λέγομεν, ὅτι ἡ εὐχαρίστησίς μας εἶναι ν' ἀγωνισθῶμεν μέχρι τελευταίας μας ἀναπνοῆς μετὰ τῆς εὐγενείας σας, καὶ εἴμεθα πρόθυμοι νὰ ἐκπλεύσωμεν εἰς ὁποιανδήποτε στιγμὴν μάθομεν παρὰ τῆς εὐγενείας σας, ὅτι εἴσθε ἕτοιμοι.

Ἀδελφοί, μείνετε ἐκτὸς κάθε ὑποψίας τὴν ὁποίαν ἡ δεινὴ περίστασις τῆς φιλτάτης Πατρίδος ἤθελε σᾶς διεγείρει, ἐπειδὴ καὶ πέντε χρόνων οἰκοδομὴν, τόσον εὐκόλως δὲν ἀποφασίζομεν νὰ καταδαφίσῃ ἡ εἰλικρινὴς θέλησίς μας, εἶναι καὶ ἀπόφασις ν' ἀποθάνωμεν εἰς τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῆς Πατρίδος, καὶ τοῦτο σᾶς ὁρκιζόμεθα, ὅτι θέλομεν ἀκολουθήσει ἕως οὗ βλέπομεν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς παλαίοντας· αὕτη εἶναι ἡ ἀληθινή μας, εἰλικρινὴς καὶ ἀναλλοίωτος ἀπόφασις, εἰς τὴν ὁποίαν δόσατε μὲ καθαρὰν καρδίαν κάθε πίστιν. Εἴμεθα μὲ ὅλην τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην.

Αἴγινα, τὴν 18 μαΐου 1826.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας λαβόντες τὸ ἔγγραφον τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, ἀπαντοῦν πάραυτα διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου των.

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Εἰς Αἴγιναν.

Ἀδελφοί, ἐλάβαμεν τὴν γενικὴν ἐπιστολήν σας, τῆς 18 τοῦ ἐνεστῶτος, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς πληροφορεῖτε, ὅτι ἀδύνατον πρᾶγμα εἶναι ἡ μετοίκησίς σας ἐνταῦθα, καὶ μᾶς ἐγγυᾶσθε ἐν ταυτῷ μεθ' ὅρκου, τὴν πατρικὴν ἀπόφασίν σας διὰ νὰ συναγωνισθῆτε μεθ' ἡμῶν ἄχρι τελευταίας ῥανίδος αἵματος κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· ἡμεῖς μὴ διστάζοντες παντελῶς νὰ δώσωμεν πλήρη πίστιν εἰς τὴν γενναίαν ταύτην ἀπόφασίν σας, σπεύδομεν νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν, ὅτι

τὰ πλοῖά μας ἔχομεν κατὰ πάντα ἕτοιμα, καὶ καταγινόμενοι τώρα εἰς τὴν ναυτολογίαν, ἐλπίζομεν ἕως τὴν ἐρχομένην παρασκευὴν νὰ τὰ κινήσωμεν, καθότι συμφώνως μὲ τὴν ὀρθὴν γνώμην σας εἶναι καὶ ἡ ἐδική μας, διὰ νὰ ὑπάγωμεν ν' ἀπαντήσωμεν εἰς τὴν ἔξοδόν του ἀπὸ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ ὄχι νὰ τὸν περιμένωμεν ἐδῶ· σᾶς εἰδοποιοῦμεν λοιπὸν διὰ νὰ κάμετε πάντα τρόπον, νὰ ἐκπλεύσῃ καὶ ἡ μοιρά σας, διὰ ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

Ἐὰν ἐξακολουθήσωμεν μὲ κοινὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ ἕνωσιν τὸν ἀγῶνά μας, ἐλπίζομεν εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν, ὄχι μόνον νὰ μὴ καταστραφῇ τὸ πενταετὲς οἰκοδόμημά μας, ἀλλὰ μάλιστα νὰ στερεωθῇ· μάλιστα μὲ τὸν ἐρχομὸν τοῦ κυρίου Κόχραν, περὶ τοῦ ὁποίου φαίνεται νὰ μὴ μείνῃ πλέον ἀμφιβολία, ἐφ' οὗ εὐωδόθησαν τὰ προσταλέντα ἐφόδια καὶ πυροτεχνήματα, μέλλοντα νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὴν ἐκστρατείαν του. Μένομεν μὲ πατριωτικὴν ἀγάπην.

Ὕδρα, τῇ 19 μαΐου 1826.

(Τ. Σ) Οἱ πρόκριτοι τῆς Ν. Ὕδρας.

Οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες ὅλα των τὰ πλοῖα μεγάλα καὶ μικρὰ ἕτοιμα, καὶ θεωροῦντες τὴν δεινὴν τῆς Πατρίδος περίστασιν, προσεκάλεσαν καὶ αὖθις διὰ τῆς ἐπιτροπῆς των τοὺς ἐν Σύρῳ διαμένοντας ναύαρχον καὶ πλοιάρχους, ἵνα παρευρεθῶσιν εἰς τὴν κρίσιμον τῆς Πατρίδος περίστασιν, πέμψαντες τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Αριθ. 18.

Πρὸς τὸν γενναῖον ναύαρχον τῆς μοίρας μας, καὶ λοιποὺς πλοιάρχους,

Εἰς Σύραν.

Ἀπαντῶντες εἰς τὴν ἀπὸ 28 παρελθόντος ἐπιστολήν σας, σᾶς λέγομεν, ὅτι χθὲς ἀπὸ εὐκαιρίαν ἐλθοῦσαν αὐτόθι, ἐπληροφορήθημεν ὅτι τὰ πλοῖά σας ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὴν καταδρομήν· συγχρόνως ἐλάβαμεν καὶ γράμματα προσκλητήρια ἐξ Ὕδρας, παρακαλοῦντες ἡμᾶς, ἵνα πανοικὶ μεταβῶμεν ἐκεῖ· εἰς αὐτὰ μᾶς προσθέτουν καὶ τὴν ἑτοιμασίαν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Διὰ μὲν τὴν πρώτην πρότασιν ἀπεκρίθημεν ὅτι ἡ ἐκεῖ μετάβασίς μας εἶναι δυσ-

κολωτάτη, διὰ δὲ τὴν δευτέραν, ἀνάγκη νὰ ἐκστρατεύσωμεν μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν, καὶ νὰ συναγωνισθῶμεν μετ' αὐτῶν μέχρι τελευταίας στιγμῆς.

Παρακαλεῖσθε λοιπὸν καὶ ἡ εὐγενεία σας διὰ τοῦ παρόντος, ἵνα ἔλθετε ἐνταῦθα μετὰ τῶν πλοίων σας, ὅπως ἑτοιμασθέντες, δράμωμεν ὅπου μᾶς ὁδηγήσῃ ἡ κοινὴ κρίσις, διὰ τὴν εἰς τὴν Ὕδραν μετάβασίν μας ἐρχόμενοι ἐνταῦθα, καὶ αὖθις θέλομεν σκεφθῆ· Εἴμεθα μὲ τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην.

Αἴγινα, τὴν 19 μαΐου 1826.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Οἱ ὑδραῖοι συνέστησαν φροντιστικὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις, ἀλληλογραφοῦσα μὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, συμπεριλαμβάνει καὶ αὐτὴν διὰ τοῦ κατωτέρου πρὸς τοὺς πρόκριτους ἐγγράφου της.

Ἀριθ. 21.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους Ὕδρας, καὶ φροντιστικὴν ἐπιτροπήν.

Συναγροικημένοι κατὰ πάντα εἰς τὴν ἐπιστολήν σας, τῶν 19 ὑπερμεσοῦντος, περιοριζόμεθα μόνον νὰ σᾶς εἴπωμεν, ὅτι ὁλοένα ἑτοιμάζομεν τὴν μοῖράν μας, καὶ ἐλπίζομεν μέχρι τῆς ἐκπλεύσεως τῆς ἰδικῆς σας, νὰ ἦναι καὶ αὐτὴ εἰς τὰ πανιὰ, διὸ καὶ εἰδοποιήσετέ μας ποῦ νὰ ἑνωθῶμεν. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

Αἴγινα, τῇ 20 μαΐου 1826.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ Διοίκησις ἐπιμένουσα νὰ μετοικισθῶσιν οἱ ψαριανοὶ οἰκογενειακῶς εἰς Ὕδραν, διατάσσει διὰ τῆς κατωτέρω διαταγῆς της νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖ, διὰ τὴν ἰσχυρὰν θέσιν της, βεβαιοῦσα ὅτι ἠσφάλισεν αὐτὴν δι' ἱκανῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως.

Ἀριθ. 655.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Τὰ νέα θαλάσσια κινήματα, τὰ ὁποῖα μελετᾷ νὰ κάμῃ ὁ ἐχθρὸς μὲ τὴν ὅσον οὔπω ἔκπλευσιν τοῦ στόλου του, ἐπειδὴ ἔχουν

ὡς ἀντικείμενον τὰς ναυτικὰς νήσους, εἴλκυσαν σπουδαίως τὴν σκέψιν τῆς Διοικήσεως, εἰς τὸ νὰ ὀχυρώσῃ τὴν νῆσον Ὕδραν ἡ ὁποία διὰ τὴν θέσιν της ἠμπορεῖ εὐκολώτερα νὰ ὀχυρωθῇ, καὶ ὀχυρωθεῖσα μὲ ἀνάλογον σπετσιωτικὴν δύναμιν, εἶναι εἰς κατάστασιν ν' ἀντισταθῇ εἰς πᾶσαν ἐνδεχομένην ἐχθρικὴν ἐπιδρομήν, διὰ τὴν ἐκ φύσεως ὀχυρὰν θέσιν της. Ὅθεν, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ διορισθῶσιν εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν τέσσαρες χιλιάδες πραγματικοὶ στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι καὶ ἐντὸς ὀλίγου μεταβαίνουσιν εἰς ὑπεράσπισίν της ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν τῆς στρατιωτικῆς ταύτης δυνάμεως . . . . . .

Τώρα περισσότερον παρὰ ποτὲ βλέπει τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἑνωθοῦν τὰ πλοῖα ὅλα, ὥστε νὰ δυνηθοῦν ν' ἀντισταθοῦν εἰς τὸν ἐχθρὸν, παρατηρεῖτε καὶ τὴν ἀσφάλειαν τὴν ὁποίαν ὑπόσχεται εἰς τὰς οἰκογενείας σας ἡ νῆσος τῆς Ὕδρας, ἐξησφαλισμένη μὲ τέσσαρας χιλ. στρατιώτας. Σπεύσατε λοιπὸν νὰ βάλετε εἰς πρᾶξιν τὸ προλαβὸν σχέδιον περὶ μετοικήσεως τῶν οἰκογενειῶν σας εἰς Ὕδραν, καὶ συνεννοούμενοι μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑδραίων καὶ σπετσιωτῶν, ἐπιταχύνετε συγκέντρωσιν τῶν ναυτικῶν δυνάμεων ἤτις ἀποκαθίσταται τόσον ἀναγκαία, καὶ ἡ περίστασις εἶναι κατεπείγουσα, καὶ ἡ σπουδὴ τοῦ ἐχθροῦ δὲν περιμένει.

Τῇ 19 μαΐου 1826 ἐν Ναυπλίῳ.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος. Αἱ ὑπογραφαί.

Ὁ δὲ ναύαρχος Νικόλαος Ἀποστόλης, Νικόλαος Ἀργύρης καὶ Ἰωάννης Γ. Ἀποστόλη, κατὰ συνέπειαν τοῦ ἐγγράφου τῆς ἐπιτροπῆς των γράφουσιν ἀπὸ Τῆνον πρὸς αὐτὴν, τὴν 24 μαΐου 1826, καὶ ζητοῦσι τὴν χρηματικὴν ἀναλογίαν των, διὰ νὰ παλαμίσουν τὰ πλοῖά των ὅταν ἐπιστρέψωσιν ἀπὸ Παρασάμια.

Ἡ ἐπιτροπὴ των τοὺς ἀπαντᾷ διὰ τοῦ κατωτέρω ἐγγράφου της, καὶ τοὺς προσκαλεῖ εἰς Αἴγιναν διὰ νὰ λάβωσι τὴν ἀναλογίαν των, καὶ νὰ συσκεφθῶσι περὶ τῶν κοινῶν.

'Αριθ. 26.

Πρὸς τὸν γενναῖον ναύαρχον τῆς μοίρας μας καὶ λοιποὺς πλοιάρχους.

Εἰς Τῆνον.

Ἐλάβαμεν τὸ ἀπὸ 24 λήγοντος γράμμα σας, ἐκ τοῦ ὁποίου πληροφορούμεθα, ὅτι μέρος τῶν πλοίων σας ἔφθασαν αὐτόθι, καὶ τὰ λοιπὰ ἐντὸς ὀλίγου ἔμελλον νὰ φθάσωσιν. Εἰς αὐτὸ μᾶς λέγετε νὰ σᾶς πέμψωμεν αὐτόθι τὴν ἀναλογίαν τῶν ὅσων μέλλομεν νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς πλοιάρχους χρημάτων, ἐπειδὴ ὅμως καὶ τὴν ὁποίαν μέλλομεν νὰ ἐκπλεύσωμεν στιγμὴν δὲν εἰξεύρομεν, ἀνάγκη παλαμίσαντες, νὰ ἔλθητε ἐνταῦθα, ἵνα συνγκεντρωθῆτε μετὰ τῶν λοιπῶν, ὅπου θέλετε λάβει καὶ τὴν ἀναλογίαν σας.

Ὅθεν παρακαλοῦμεν, ἅμα λαβόντες τὴν παροῦσάν μας, νὰ ἔλθετε ἐνταῦθα διὰ νὰ συνομιλήσωμεν, καὶ νὰ συσκεφθῶμεν καί τινα συμφέροντα εἰς τὸ κοινόν μας.

Αἴγινα, τῇ 28 μαίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ὁ ναύαρχος οὗτος καὶ οἱ πλοίαρχοι ἀπαντοῦν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν των διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου.

Σεβαστὴ ἐπιτροπή.

Τὴν ἀπὸ 28 παύσαντος ἐπιστολὴν αὐτῆς ἀσμένως ἐλάβαμεν, ἐκ τῆς ὁποίας τὰ πάντα ἔγνωμεν, βλέπομεν ἐν αὐτῇ νὰ μᾶς προσκαλῇ εἰς τ' αὐτόθι, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀποκρινόμεθα, ὅτι, ἐπειδὴ εἴμεθα προσκαλεσμένοι ἀπὸ τὸν ἐδῶ εὑρισκόμενον κομαντάντε, γάλλον, διὰ νὰ ὑπάγωμεν ἓν ἐκ τῶν τριῶν πλοίων μας εἰς Μῆλον μεθ' ἡμῶν, ὅπου ἐκεῖ νὰ θεωρηθῇ ἡ ὑπόθεσις τοῦ πράγματος ἀπὸ τὸν ἀρχιναύαρχον Δερυγνὺ, πρὸς τὸ παρὸν διὰ νὰ ἔλθωμεν δὲν δυνάμεθα, ὅσον δὲ περὶ τῶν μερικῶν μας ὑποθέσεων μᾶς γράφει διὰ νὰ ἔλθωμεν, ἡμεῖς ἤμεθα μεθ' ὑμῶν εἰς ὅ,τι ἠθέλετε περὶ αὐτῶν ὁμιλήσει καὶ ἀποφασίσει.

Σύρα, τῇ 3 ἰουνίου 1826.

Εὐπειθέστατοι πατριῶται,

Νικολῆς Ἀποστόλης,—Ν. Ἀργύρης,—Ἰωάννης Γ. Ἀποστόλη.

Οἱ πλοίαρχοι οὗτοι ἀπῆλθον εἰς Μῆλον δι' ἰδιαιτέρας των ὑποθέσεις, καὶ συνομιλήσαντες μετὰ τοῦ ναυάρχου Δερυγνὺ, δὲν ἀπῆλθον μετὰ τὴν ἐκ Σύρου ἐπιστροφήν των εἰς Αἴγιναν. Ἐπειδὴ οἱ ψαριανοὶ εἶχον ἕτοιμα τὰ πλοῖά των, ἡ ἐπιτροπὴ ἔγραψεν εἰς τὴν Διοίκησιν τὴν κάτωθεν ἐπιστολήν.

Ἀριθ. 24.

Πρὸς τὴν διοικητ. ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ μοῖρά μας, συνισταμένη ἐκ δεκαπέντε πλοίων, εἶναι σχεδὸν κατὰ πάντα ἕτοιμη νὰ ἐκπλεύσῃ· ἡ δεινὴ ἡμῶν περίστασις πόσας δι' αὐτὸ μᾶς ἔφερε δυσκολίας, τοῦτο εὐκόλως δύναται νὰ πιστεύσῃ ἡ Σ. Διοίκησις, ἤτις γνωρίζει καλῶς τὰ ἐκ τῆς ἀχρηματίας ἐμπόδια· ἐὰν λοιπὸν (τὸ ὁποῖον εἶναι πιθανότατον) διασθῇ νὰ μείνῃ ἔξω εἰς διμηνίαν, στοχαζόμεθα νὰ τὴν βαστάσωμεν, ἐπειδὴ ἐξαντλήσαντες γενικῶς τε καὶ μερικῶς τὸ πολλὰ ὀλίγον χρηματικόν μας, δὲν δυνάμεθα νὰ θέσωμεν ἐρόνους, οὔτε νὰ δανεισθῶμεν ἀπό τινα, ἐπειδὴ καὶ δὲν εὑρίσκομεν.

Ὅθεν, παρακαλοῦμεν τὴν Σ. Διοίκησιν, νὰ λάβῃ καὶ δι' ἡμᾶς τὴν ἀνήκουσαν πρόνοιαν, νὰ μᾶς οἰκονομήσῃ ἐκ τῶν ὁποίων θέλει προβλέψει πόρων. Εἴμεθα μὲ σέβας βαθύτατον.

Αἴγινα, τῇ 28 μαΐου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ Διοίκησις ἀπαντᾷ διὰ τῆς κάτωθεν διαταγῆς της, ἐπαινοῦσα τὸν πατριωτισμόν των καὶ προτρέπουσα νὰ ἐκπλεύσωσι τὰ πλοῖα ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον, καὶ ἀπορεῖ πῶς αἱ περὶ πόρου τῶν πλοίων διαταγαί της δὲν ἔφθασαν.

Ἀριθ. 934.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Ἐλήφθη ἡ ἀπὸ 28 τοῦ ἐνεστῶτος μαΐου ἀναφορά σας, καὶ τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα περὶ τῆς ἐκπλεύσεως τῆς μοίρας σας ἐγνώσθησαν Ἡ Διοίκησις γνωρίζουσα τὸν ἀνέκαθεν ὑπὲρ Πατρίδος

διακαῆ ζῆλόν σας, καὶ τὴν προθυμίαν τὴν ὁποίαν δεικνύετε ὅλαις δυνάμεσι περὶ τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτῆς, δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι τὸ αὐτὸ αἴσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ σας ἐπαυξάνει εἰς τὰς ψυχάς σας, ἔτι μᾶλλον ἤδη εἰς τὴν παροῦσαν κρίσιμον περίστασιν, θέλει σᾶς παρακινήσει νὰ δείξετε, ὡς καὶ ἄλλοτε, ἡρωϊκὰ κατορθώματα τοῦ ἐχθροῦ τῆς πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος, μετὰ τὴν ἕνωσιν ὅλων τῶν θαλασσίων ἑλληνικῶν δυνάμεων.

Ἡ Διοίκησις λαβοῦσα μέτρα ἐν μέσῳ ὅλων τούτων τῶν δεινῶν τῆς Πατρίδος περιστάσεων καὶ δυσκολιῶν, δι' ν' ἀπαντήσῃ κἂν ἐν μέρει τὰς ἀνάγκας τῶν ἑλληνικῶν πλοίων, ἀφιέρωσε τὸ ἥμισυ τοῦ ἐράνου τοῦ Αἰγαίου πελάγους, καὶ τὰς προσόδους τῆς Σάμου, εἰς αὐτὴν τὴν ἐξοικονόμησιν τῶν πλοίων, καὶ ἀπορεῖ πῶς αἱ περὶ τῆς ἀποφάσεώς της ταύτης διαταγαὶ δὲν ἔφθασαν εἰσέτι· ἡ παροῦσα περίστασις ἀργοπορίαν δὲν ἐπιδέχεται, ἐπιταχύνατε τὴν ἔκπλευσιν τῆς μοίρας σας, συνυπακουόμενοι καὶ συμπράττοντες καὶ μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑδραίων καὶ σπετσιωτῶν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 30 μαΐου 1826.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος. Αἱ ὑπογραφαί.

Οἱ ψαριανοὶ ἐθεώρουν ἀκατάλληλον τὴν συγκέντρωσιν ὅλων τῶν εἰς τὰ πέριξ μέρη οἰκογενειῶν, εἰς Ὕδραν, ὅπως ἀσφαλισθῇ ἡ νῆσος αὕτη. Εἴτε οἱ πρόκριτοι τῆς Ὕδρας συνέλαβον τὴν ἰδέαν ταύτην καὶ τὴν ἐπρότειναν εἰς τὴν Διοίκησιν, εἴτε ἡ ἰδία Διοίκησις τὴν συνέλαβε καὶ ἐπέμενε εἰς τὴν μετάβασιν τῶν οἰκογενειῶν, ἡ ἰδέα αὕτη δὲν ἦτο καλή, διότι ἡ νῆσος Ὕδρα ἔπρεπε, ὡς καὶ ἐγένετο, νὰ ὀχυρωθῇ στρατιωτικῶς καὶ οὐχὶ μὲ τὰς οἰκογενείας.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας, προσκαλοῦντες τοὺς ψαριανοὺς νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖ, ἀναφέρουσι καὶ τὴν συνδιάλεξιν ἣν ἔκαμον μετὰ τῶν σπετσιωτῶν, δηλ. νὰ λησμονηθῶσι καὶ νὰ μὴ μνημονευθῶσιν ὅσα ψυχρὰ συνέβησαν. Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας ἔγραφον ταῦτα, διότι ἠσθάνοντο τὰ ἀδικήματα καὶ τὴν περιφρόνησιν ἣν ἔδειξαν εἰς τοὺς ψαρια-

νοὺς, τὰ αὐτὰ δὲ ἔλεγον καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι των προφορικῶς πρὸς αὐτοὺς, προσθέτοντες ὅτι, εἰς Ὕδραν θὰ εὕρωσιν αὐτοὶ καὶ αἱ οἰκογένειαί των ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ δεξίωσιν.

Οἱ ψαριανοὶ ῥίψαντες εἰς λήθην τὰ κατὰ τὸ παρελθὸν διατρέξαντα, δὲν ἔλαβον αὐτὰ καθόλου εἰς τὰς διασκέψεις των, ἐθεώρουν ὅμως ἀκατάλληλον τὴν συγκέντρωσιν τῶν οἰκογενειῶν εἰς Ὕδραν. Συνδιαλεγόμενοι δὲ εἰς τὰ συμβούλιά των, ἔλεγον «ὅτι ὅσον καὶ ἂν ἐνδυναμωθῇ ἡ νῆσος Ὕδρα, καὶ μεταβῶμεν καὶ ἡμεῖς οἰκογενειακῶς ἐκεῖ, καὶ οἱ ἐχθρικοὶ στόλοι ἔλθωσιν εἰς τὰς θαλάσσας ταύτας μὲ τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἰσχυρὰς δυνάμεις των, θέλουσι κτυπήσει μὲν τὴν Ὕδραν, ἀλλὰ τίς γινώσκει τὰ σχέδιά των; πιθανὸν νὰ κτυπήσουν συγχρόνως καὶ ἄλλα μέρη πλησιέστερα, ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς Ὕδρας· διαμένοντες λοιπὸν ἡμεῖς εἰς Αἴγιναν μὲ τὰ πλοῖά μας μικρὰ καὶ μεγάλα, ἐξερχόμεθα καὶ κτυπῶμεν τὸν ἐχθρὸν, ἡ δὲ διαμονὴ τῶν οἰκογενειῶν μας καὶ τῶν ὑπολειπομένων συμπολιτῶν μας εἰς Αἴγιναν, ἐνθαῤῥύνει καὶ ἐγκαρδιόνει τοὺς κατοικοῦντας αὐτόθι, καὶ ὁπλίζονται διὰ κάθε αἰφνίδιον προσβολὴν τοῦ ἐχθροῦ.» Ἡ δὲ κυριωτέρα σκέψις των ἦτο, νὰ πολεμήσωσι μακρὰν τὸν ἐχθρὸν· ἀναμιμνησκόμενοι δὲ τὰ τῆς νήσου των ἔλεγον, «ἡμεῖς ἐπροσδοκῶμεν νὰ ἔλθῃ ὁ ἐχθρὸς νὰ μᾶς προσβάλλῃ ἀπὸ τὸ μεσημβρινὸν ἢ δυτικὸν μέρος, ὅπου ἠδύνατο νὰ κάμῃ εὐκόλως ἀπόβασιν, ἀλλ' αὐτὸς βοηθούμενος ἀπὸ τὴν γαλήνην, μᾶς προσέβαλεν ἀπὸ τὸ βόρειον μέρος, ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου δὲν ἠλπίζαμεν νὰ μᾶς κτυπήσῃ, καὶ μᾶς ἐνίκησε, ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς ἀντὶ νὰ κινήσῃ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀπεσύρθη εἰς Μιτυλήνην. Ἡ θέσις ὅμως τῆς Ὕδρας δὲν εἶναι ὡς ἡ θέσις τῶν Ψαρῶν, μακρὰν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ εἶναι πλησίον αὐτῆς, καὶ δύναται συγχρό-

νως νὰ κάμῃ ἀποβάσεις εἰς ἄλλα μέρη ὅπου βούλεται, διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ μετοικήσωμεν ἐκεῖ.» Βασιζόμενοι δὲ ἐπὶ τῶν σκέψεων τούτων, ἀπεφάσισαν νὰ συμπολεμήσουν καὶ νὰ συναποθάνουν μετὰ τῶν συναδέλφων των, καὶ ἡτοίμασαν ὅλα τὰ πλοῖά των μεγάλα καὶ μικρὰ, ἐκοινοποίησαν δὲ εἰς τοὺς συναδέλφους των ὑδραίους τὴν ἀπόφασίν των, ὅπως πολεμήσωσι μέχρι τελευταίας των πνοῆς, ἐκοινοποίησαν δὲ συγχρόνως καὶ τὴν γνώμην των, τοῦ νὰ πολεμήσωσιν μακρὰν τὸν ἐχθρόν. Οἱ συνάδελφοί των, βεβαιωθέντες ἀπὸ τὰ ἔγγραφα καὶ ἀπὸ τοὺς ἀπεσταλμένους των, ὅτι οἱ συνάδελφοί των ψαριανοὶ ἔχουσι σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ πολεμήσουν, ἔδοσαν πλήρη πίστιν εἰς τὰ γραφόμενά των καὶ παρεδέχθησαν τὴν γνώμην των, τοῦ νὰ πολεμηθῇ μακρὰν ὁ ἐχθρός. Οἱ ψαριανοὶ ἐφρόνουν πάντοτε ὅτι πρέπει νὰ πολεμῆται ὁ ἐχθρὸς μακρὰν, καὶ περὶ τούτου ἔγραψαν καὶ ἄλλοτε εἰς τοὺς συναδέλφους των ὑδραίους, διὰ τοῦ ἀπὸ 8 ἰουνίου 1825 ἐγγράφου των· ἡ ἀπόφασις τῶν ψαριανῶν δὲν ἦτο ἐπιδεικτικὴ καὶ ψευδὴς, ἀλλ' ἦτο σταθερὰ καὶ ἀμετάτρεπτος, καὶ ἐπιβεβαιοῦτο αὕτη ἀπὸ τὰ προσκλητήρια ἔγγραφα τῆς ἐπιτροπῆς των πρὸς τοὺς ναυάρχους καὶ πλοιάρχους των, ὅπως παρευρεθῶσι καὶ αὐτοὶ καὶ συναγωνισθῶσιν εἰς τὸν κίνδυνον τῆς Πατρίδος.

Διὰ τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν ἀμνησικακίαν ἣν ἔδειξαν οἱ ψαριανοὶ κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐποχὴν, δὲν ὤφειλεν ἄραγε καὶ ἡ τότε Διοίκησις καὶ οἱ συνάδελφοί των οὗτοι νὰ δείξωσιν πρὸς αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς συνδράμωσι κινδυνεύοντας κατὰ τὸν ἰούνιον τοῦ 1824; ἡ πρόφασις τῆς ἀχρηματίας ἥτις ὑπῆρχε τότε κατὰ τὸν κίνδυνον τῶν Ψαρῶν, ὑπῆρχε καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην. Ἡ Ὕδρα ἦτον εἰς καλλιτέραν χρηματικὴν κατάστασιν τότε, παρ' ὅτι ἦσαν ἤδη οἱ ψαριανοί.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν δεινῶν τούτων περιστάσεων, ἀπησχόλει καὶ ἄλλο σπουδαῖον ἀντικείμενον τοὺς εἰς Αἴγιναν ψαριανοὺς, ἡ πειρατεία τινῶν συμπολιτῶν των.

Διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν πειρατῶν, ἔπεμψεν ἡ Διοίκησις εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, τὴν ὑπ' ἀριθ. 171 διαταγήν της, ὁ δὲ Ἄμιλτων ἔπεμψε καὶ αὐτὸς τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν κοινοποιῶν πρὸς αὐτὴν τὴν ἀπόφασίν του.

Φρεγάτα τῆς Αὐτοῦ Βρεττανικῆς Μεγαλειότητος, «Κάμβρια».

Κύριοι!

Διὰ ταύτης τῆς τελευταίας μου ἐπιστολῆς, σᾶς εἰδοποιῶ καὶ σᾶς συστήνω στενῶς, ἀφ' ἧς στιγμῆς τὴν ἀναγνώσετε, νὰ μὴν ἠθέλατε συγχωρήσει εἰς κἀνὲν μύστικον ἢ βάρκαν, ἢ ὁποιουδήποτε εἴδους πλοῖον νὰ ἔβγῃ εἰς καταδρομὴν λειῶν, μάλιστα σημαιῶν ἀγγλικῶν, ἢ ἰονικῶν, ἢ ὁποιασδήποτε ἄλλης σημαίας, οὔτε νὰ συγχωρήσετε νὰ πωληθῶσι πραγματείαις ἀγγλικαῖς, ἢ ἰονικαῖς, εἰς τὴν νῆσόν σας, ἀλλ' ἐὰν κἀνὲν πλοῖον ἤθελε φέρει τοιαύτας λείας, νὰ τὰς λαμβάνετε καὶ φυλάττετε, καὶ νὰ μὲ εἰδοποιῆτε, φυλάττοντες ἀκριβῶς καὶ τὸ πλοῖον μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους· ἐπειδὴ ἂν τυχὸν ἤθελε συλλάβει κἀνὲν πλοῖον εἰς τὸν δρόμον, ἢ ἤθελε εἰδοποιηθῆ ὅτι παρεβλέψατε τὰς στενὰς ταύτας διαταγάς μου, σᾶς βεβαιῶ, ὅτι ὅλοι κοινῶς κινδυνεύετε, ὁμοῦ καὶ τὴν ὁποίαν κατοικεῖτε νῆσον.

Τῇ 3 μαΐου 1826, μεταξὺ Τζέας καὶ Θερμιῶν.

ΑΜΙΛΤΩΝ,
Καπετάνιος καὶ διοικητὴς ὅλων τῶν ἀγγλικῶν δυνάμεων εἰς ἀρχιπέλαγος.

Πρὸς τὴν τιμιαν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν
Εἰς τὴν νῆσον Αἴγιναν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἔχουσα τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως καὶ τὴν τοῦ Ἄμιλτων, προσεκάλεσεν εἰς συνεδρίασιν τοὺς οἰκοκυραίους καὶ ἔκαμε τὴν ἀκόλουθον πρᾶξιν.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἐπὶ τῇ συνεδριάσει σήμερον ἀναγνώσαντες δημοσίως τὴν διαταγὴν τῆς Σ. Διοικήσεως, τὴν ὑπ' ἀριθ. 171, καὶ τοῦ ἐξοχωτάτου Κ. Χαμιλτὼν τῆς ἐκδόσεως τῆς 3 μαΐου νέον ἀπαγορευτικὸν τῆς ἐκπλεύσεως τῶν καταδρομικῶν πλοίων, δίδομεν τὴν ἄδειαν καὶ προτρέπομεν αὐτὴν νὰ γνωστοποιήσῃ πρὸς τὴν Διοίκησιν, καὶ πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Χαμιλτὼν, τὰ ὀνόματα τῶν ἀποπλευσάντων πλοιάρχων καταδρομέων καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ναυτῶν, κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἀνωτέρω διαταγῆς.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 8 μαΐου 1826.

Ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ψαριανῶν, παρευρισκομένων εἰς τὴν συνεδρίασιν.

Κατὰ συνέπειαν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν συνέστησε φρουρὰν ψαριανῶν καὶ ἐπυρπόλησε τὰ εἰς τὸν λιμένα τῆς Αἰγίνης εὑρισκόμενα πειρατικὰ πλοῖα. Ἀφοῦ ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀπέτυχεν εἰς τὰς αἰτήσεις τὸ νὰ λάβῃ πολεμικὸν δίπλωμα διὰ τὸ πλοῖον τοῦ Κ. Χ. Κοτζιᾶ ἀπὸ τὴν Διοίκησιν τοῦ Κουντουριώτου, ἀπέστειλε καὶ αὖθις ἀναφορὰν, τὴν 5 μαΐου 1826 πρὸς τὴν Διοικητικὴν ἐπιτροπὴν, καὶ τὴν 19 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἔπεμψεν αὕτη τὸ αἰτηθὲν δίπλωμα εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ναυπηγήσας δὲ καὶ ὁ Ν. Κυπαρίσσης πλοῖον, ἐζήτησεν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν καὶ δι' αὐτὸ τὸ πολεμικὸν δίπλωμα, ἡ δὲ Διοίκησις ἔπεμψε καὶ αὐτὸ πάραυτα.

Ἀφοῦ ἔλειψεν ὁ διώκτης τῶν ψαριανῶν Κουντουριώτης, ἀπὸ τὴν Διοίκησιν, ἔλειψεν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν καὶ ἡ κατὰ ψαριανῶν καταδίωξις ἀπ' αὐτὴν, καὶ ἀντὶ ἑνὸς πολεμικοῦ διπλώματος τὸ ὁποῖον ἐζήτουν διὰ τὸ πλοῖον τοῦ Κοτζιᾶ, ἔλαβον δύο, διὰ τὸ πολυθρόλλητον τοῦ Κοτζιᾶ καὶ τοῦ Κυπαρίσση.

Καταδρομικὸν πλοῖον κατὰ τὸν διάπλουν του, ἀπήν-

τησε πλοῖον ἐμπορικὸν μὲ ἐμπόρους ἀθηναίους καὶ ἔλαβε τὰ ἐμπορεύματά του. Ὁ στρατηγὸς Ἰωάν. Γκούρας καὶ οἱ δημογέροντες Ἀθηνῶν ἔγραψαν τὰ περὶ αὐτῶν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἥτις ἀπαντᾷ πρὸς τὸν Γκούραν διὰ τῶν ἑπομένων ἐγγράφων της.

Ἀριθ. 14.

Γενναῖε στρατηγὲ Γκούρα!

Μὲ μεγάλην μας δυσαρέσκειαν πληροφορούμεθα, ἐκ τῆς τῶν 15 μεσοῦντος ἐπιστολῆς σας, τὰ ἀπάνθρωπα καὶ ἀχρεῖα κινήματα τῶν πειρατῶν, κινήματα τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον τώρα, ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε μᾶς προξενοῦν καθ' ἑκάστην· εἶναι ἀρκετὸς καιρὸς ἀφοῦ καταγινόμεθα εἰς κατάπαυσιν αὐτῶν, τόσον ἡμεῖς ὅσον καὶ ὁ λαός μας, ὅστις θλίβεται θεωρῶν τοὺς τῶν πέντε χρόνων ἀγῶνάς του ἀμαυρουμένους ἐκ τῶν ἀτάκτων φρονημάτων πολλὰ ὀλίγων ὑποκειμένων, τὰ ὁποῖα κυνηγηθέντα ἐκ Μυκώνου, ἐπροσκολλήθησαν μὲ βίαν εἰς τὴν νῆσον ταύτην, σηκώσαντες τὴν ὁποίαν ἅπαντες ἐχαιρόμεθα ἡσυχίαν· στρέφοντες δὲ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιστολῆς σας, λέγομεν, ὅτι ἐπειδὴ καὶ καταγινόμεθα εἰς ἀλλαγὴν τοῦ συστήματός μας, παρακαλοῦμεν νὰ λάβετε πολλὰ ὀλίγας ἡμέρας ὑπομονήν, καὶ μείνετε ἥσυχοι, ἐπειδὴ καὶ θέλει κάμομεν τὰ ἀδύνατα δυνατὰ εἰς τὸ νὰ πάρωμεν καὶ σᾶς πέμψωμεν τὰ κλαπέντα, τοῦ . . . . . Τῶν κὺρ δημογερόντων Ἀθηνῶν, εἰς τοὺς ὁποίους παρακαλοῦμεν κοινοποιήσετε τὴν παροῦσάν μας, εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιστολῆς αὐτῶν, οὖσαν τοῦ αὐτοῦ πνεύματος.

Αἴγινα, τῇ 17 μαΐου 1826.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν

Ἀναγνώστης Κοντὸς,—Γεώργιος Χ. Μικὲ,—Κοντὸς Χ. Κυριάκου.

Τῇ 17 μαΐου 1826, συνῆλθον οἱ ψαριανοὶ εἰς συνεδρίασιν καὶ ἐξελέξαντο νέα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς των, τὸν Νικόλαον Χ. Ἀλεξανδρῆν τὸν Ἰωάννην Μαρκῆν Μιλαήτην, Μικὲ Κυπαρίσσην καὶ Κυριάκον Μαμούνην, ἀνήγγειλαν δὲ εἰς τὴν Διοίκησιν τὴν ἐκλογὴν ταύτην,

ἥτις τὴν ἐνέκρινεν. Ἡ δὲ νεωσυστηθεῖσα ἐπιτροπὴ ἔγραψεν πρὸς τὸν Γκούραν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Ἀριθ. 15.

Γενναῖε στρατηγέ!

Συνεπειάζοντες τὴν προλαβοῦσάν μας τῶν 15 μεσοῦντος ὑπ' ἀριθ. 14, σᾶς εἰδοποιοῦμεν ὅτι τὸ παρὰ τῆς γενναιότητός σας καὶ τῶν κυρ. δημογερόντων αἰτηθὲν πρᾶγμα, ἁρπαχθὲν ἐκ τῶν πειρατῶν, εὕρομεν μετὰ πολλὰς συζητήσεις, μέρος ἀσύμφωνον διόλου μὲ τὸν κατάλογόν σας.

Ἐπειδὴ ὅμως καὶ ἡ ἀλήθεια ἐταξείδευσε μακρὰν τῶν Ἑλλήνων, ἀφοῦ κάμετε τὰς πλέον ἀκριβεῖς ἐξετάσεις μὲ ἀναντίῤῥητα διδόμενα καὶ ἀποδείξεις, νὰ ἐξαποστείλετε ἐνταῦθα τοὺς κυρίους τοῦ ἁρπαγέντος πράγματος, ὅπως γενομένης ἐν καθαρῷ συνειδότι ἐξομολογήσεως τῆς ἀληθείας, ἀνακαλυφθῇ ἡ ἀλήθεια.

Ἐλπίζομεν ἐν τάχει νὰ καθαρίσωμεν ἀπὸ τὴν νόσον ταύτην τὴν θάλασσαν, παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς γράφετε συνεχῶς ὅπως ἔχομεν ὕλην παντοτεινὴν ἀνταποκρίσεως. Εἴμεθα μὲ ὅλην τὴν ἀγάπην.

Αἴγινα, τῇ 18 μαΐου 1826.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Νικολῆς Χ. Ἀλεξανδρῆ, — Ἰωάννης Μ. Μηλαήτης, — Μικὲς Κυπαρίσσης, — Κυριάκος Μαμούνης.

Οἱ καταδρομεῖς ἀφοῦ ἐστενοχωρήθησαν ἀπὸ τοὺς συμπολίτας των, παρέδοσαν ὅσα πράγματα ἔλαβον ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους εἰς τὴν ἐπιτροπήν των, ἥτις ἔγραψεν εἰς τὸν στρατηγὸν Γκούραν, ὅστις ἀπέστειλεν εἰς Αἴγιναν τοὺς κυρίους τῶν ἁρπαχθέντων πραγμάτων, καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὰ ἰδικά του, μετὰ προηγουμένην ἐξομολόγησιν.

Οἱ ψαριανοί, ἐπειδὴ εἶχον χρηματικὴν ἀνάγκην διὰ νὰ ἐκπληρώσουν τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα χρέη των, ἀπεφάσισαν νὰ λάβωσι καὶ τὰ ὑπόλοιπα τέσσαρα ὀρειχάλκινα κανόνια καὶ νὰ τὰ πωλήσωσι· πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦ-

τον ἡ ἐπιτροπὴ, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25 ἀναφορᾶς της τῆ 28 μαίου 1826, ἀναφέρεται πρὸς τὴν Διοίκησιν λέγουσα, ὅτι ὁ φρούραρχος Μονεμβασίας ἐκράτησε τέσσαρα ὀρειχάλκινα κανόνια, καὶ τὴν παρακαλεῖ νὰ τὸν διατάξῃ νὰ τὰ δώσῃ διὰ νὰ τὰ πωλήσῃ καὶ μεταχειρισθῇ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν πρὸς ἔκπλευσιν τῆς μοίρας της. Ἡ Διοίκησις ἔπεμψε τὴν πρὸς τὸν φρούραρχον διαταγήν της, ὑπ' ἀριθ. 935, εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν· αὕτη δὲ ἀπέστειλεν εἰς Μονεμβασίαν τὸ πλοῖον τοῦ Ν. Χ. Ἀλεξανδρῆ καὶ τὴν πρὸς τὸν φρούραρχον διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, διὰ νὰ δώσῃ τὰ κανόνια εἰς τὸ εἰρημένον πλοῖον· ὁ φρούραρχος ὅμως καὶ μετὰ τὴν διαταγὴν ταύτην δὲν τὰ ἔδωκε.

Συσκεφθεῖσα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν μετά τινων προκρίτων της περὶ τῆς ἐξαλείψεως τῆς ἐπαράτου πειρατείας, ἀπεφάσισαν νὰ αἰτήσωσι λόχον τακτικὸν ἀπὸ τὴν Διοίκησιν, ἀλλ' ἡ ἐνέργεια αὕτη νὰ γίνῃ ὅσον τὸ δυνατὸν μυστικὴ, διὰ νὰ μὴ δώσωσιν ὑπονοίας εἰς τοὺς μετερχομένους αὕτην ὅτι καταδιώκονται ἀπὸ τοὺς συμπολίτας των. Καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἔπεμψεν ἡ ἐπιτροπὴ τὴν κάτωθεν ἀναφορὰν εἰς τὴν Διοίκησιν, μὲ γνωμοδότησιν πῶς νὰ ἐνεργηθῇ ἡ καταδίωξις τῶν πειρατῶν, διὰ νὰ ἀποφύγῃ αὕτη τὰς παραλόγους διάσεις, καὶ νὰ φανῇ ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῆς τοὺς κατεδίωκεν ἡ ἐξαυσία.

Ἀριθ. 25.

Πρὸς τὴν διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ νὰ περιγράψωμεν πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν, τὴν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν φθάσασαν παραλυσίαν τῶν πειρατικῶν πλοίων, καὶ τῶν ὁποίων δοκιμάζομεν τοσοῦτον ἤδη καιρὸν ἀπαρηγόρητον λύπην, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐμποδίσωμεν τὰ τοιαῦτα εἶναι περιττὸν στοχαζόμεθα, ἐπειδὴ πολυτρόπως ἐπληροφορήθη ὅτι ἡμεῖς ἐνεργήσαντες τὸ κατὰ δύναμιν, ἐσυστήσαμεν μίαν φρουρὰν ἐκ τριά-

κοντα ψαριανῶν, ὥστε μόλις ἐδυνήθημεν νὰ σύρωμεν εἰς τὴν ξηρὰν τὰ εὑρεθέντα ἐνταῦθα περάματα, ἀλλὰ δὲν θέλει ἐπιμακρυνθῇ πολὺ τὸ τοιοῦτον, ἐπειδὴ καὶ δὲν εἴμεθα εἰς κατάστασιν νὰ ἐνεργήσωμεν, ὅ,τι εἶναι δυνατὸν εἰς ἐξολόθρευσιν ταύτης τῆς νόσου, ἥτις, μὴ θεραπευθεῖσα μέχρι τοῦδε, ἐξαπλοῦται καὶ θέλει ἐπιφέρει τρομερώτατα ἀποτελέσματα. Ὅθεν παρακαλοῦμεν τὴν Σ. Διοίκησιν, νὰ μᾶς πέμψῃ ἕνα λόχον τακτικὸν πλήρη, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἑνὸς λοχαγοῦ δραστηρίου καὶ φρονίμου, καὶ νὰ συλλάβῃ τοὺς πρωταιτίους τῶν τοιούτων κακουργημάτων, καὶ νὰ ἐξοστρακισθῶσι μακρὰν ἡμῶν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ν' ἀπομεληθῶσιν ὡς ψωριῶντα πρόβατα, ἐκ τῶν καλῶν ψαριάνων, τῶν ὁποίων ἐμίαναν τὸ ὄνομα.

Ἡ διαταγὴ παρακαλοῦμεν νὰ ἦναι πρὸς τοὺς δημογέροντας καὶ προκρίτους τῆς νήσου ταύτης, ἥτις νὰ τοὺς διαττάτῃ αὐστηρῶς, νὰ ὁμολογήσωσι τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν πειρατῶν καὶ νὰ δώσωσι καὶ τὴν ἀπαιτουμένην βοήθειαν διὰ νὰ μὴ στοχασθῶσι ποτὲ ὅτι ἀνεφέρθημεν ἡμεῖς ἐπ' τούτου, καὶ ἑτέρα διαταγὴ πρὸς τὸν λοχαγὸν, καὶ νὰ ἐξακολουθῇ ἀκριβῶς τὰς ὁδηγίας τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης.

Ἡ αἰτία, δι' ἣν αἰτοῦμεν τακτικοὺς, εἶναι μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχωμεν ἔξοδα νὰ βαστάσωμεν ἀποδοκόπια ἀτάκτων, ἐνῷ καταγινόμεθα νὰ ἐκπλεύσωμεν ὁλόκληρον τὴν μοῖράν μας· αἱ ζωοτροφίαι τῶν στρατιωτῶν οἰκονομοῦνται ἐνταῦθα.

Σ. Διοίκησις, μᾶς ἐσηκώθη ἡ ἡσυχία, τὴν ὁποίαν ἀρκετὰ ἐχάρημεν, πρὶν ἔλθωσιν ἀπὸ Μύκωνον οἱ σηκώσαντες τὴν ἡσυχίαν μας, οἵτινες ἀλλάξαντες τόπον δὲν ἤλλαξαν διαγωγὴν, παρακαλοῦμεν λοιπὸν νὰ σταλθῶσιν ὅσον τάχος, ἢ νὰ μᾶς ἀποκριθῇ μὲ τὸν ἐπίτηδες πεμπόμενον πεζοδρόμον, ἢ ἂν δὲν τοὺς πέμπῃ νὰ ἐξακολουθήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ συμφερώτερόν μας διότι δὲν ὑποφέρομεν Μένομεν μὲ βαθύτατον σέβας.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 24 μαΐου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν,

Ν. Χ. Ἀλεξανδρῆ,— Μικὲς Κυπαρίσσης,— Ἰωάννης Μ. Μηλαήτης,—Κυριάκος Μαμούνης.

Ἡ Διοίκησις λαβοῦσα τὴν ἀναφορὰν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, ἐνήργησε καθ' ὅλα τὰ προτεινόμενα παρ' αὐτῆς μέτρα, ὡς ἔχουσα δῆθεν αὐτὴ περὶ πειρατῶν πληροφορίας· ἔπεμψε δὲ αὐτεπαγγέλτως τὴν κάτωθεν διαταγὴν μὲ τὰς ἐσωκλείστους διαταγάς της, πρὸς τὴν δημογεροντίαν Αἰγίνης καὶ τὸν συνταγματάρχην Φαβιέρον.

Ἀριθ. 846.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἐπειδὴ ἡ Διοίκησις ἔμαθεν, ὅτι εἰς τὴν νῆσον Αἴγιναν φοιτοῦσι πολλοὶ πειραταὶ, ἀπὸ τῆς ὁποίας τὰ ἀπάνθρωπα καὶ ὀλέθρια ἔργα γογγύζουσι καὶ θρηνοῦσιν, ὄχι μόνον οἱ κάτοικοι τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ τῶν ξένων δυνάμεων οἱ ὑπήκοοι· σᾶς ἐγκλείει δύο διαταγὰς πρὸς τὸν συνταγματάρχην Κ. Φαβιέρον καὶ πρὸς τοὺς προκρίτους καὶ δημογέροντας νήσου Αἰγίνης, ἐν αἷς βλέπετε τὴν ἀπόφασιν τῆς Διοικήσεως πρὸς καθαρισμὸν τῆς πειρατικῆς νόσου, καὶ προσκαλεῖσθε καὶ ἡ εὐγένειά σας νὰ συμπράξετε μετὰ τοῦ διοριζομένου λοχαγοῦ καὶ τῶν δημογερόντων, ὅλαις δυνάμεσιν, εἰς καταδιωγμὸν καὶ σύλληψιν τῶν ἀρχηγῶν τῶν πειρατῶν, καὶ πάντων ἄλλων συνεργατῶν τῶν τοιούτων πράξεων.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος.*

Λαβοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ τὰς ἀνωτέρω διαταγὰς τῆς Διοικήσεως, ἔπεμψεν ἀμέσως μὲ ἐπίτηδες πλοῖον τὴν πρὸς τὸν Φαβιέρον διαταγὴν, προσκαλοῦσα αὐτὸν μὲ ἴδιον της ἔγγραφον νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, τὴν δὲ ἑτέραν ἔδωκεν εἰς τὴν δημογεροντίαν Αἰγίνης, παραγγέλουσα αὐτὴν νὰ τὴν φυλάξῃ μυστικὴν ἕως ὅτου ἔλθῃ ὁ λόχος εἰς Αἴγιναν.

Ὁ συνταγματάρχης Φαβιέρος λαβὼν τὴν διαταγὴν, ἔπεμψεν εἰς Πόρον τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν διὰ πλοῖα.

Ἰδοὺ αὕτη.

Κατὰ προσταγὴν τῆς Σ. Διοικήσεως, πηγαίνει ὁ λοχαγὸς Κ. Ῥολάνος μὲ τὸν λόχον του εἰς Αἴγιναν διὰ νὰ καταδιώξῃ μερικοὺς πειρατὰς· διὸ, παρακαλεῖσθε οἱ ἔφοροι τῆς νήσου Πόρου, νὰ τῷ παρέξετε τὰ ἀναγκαῖα πλοῖα εἰς διάπλευσιν, τῶν ὁποίων ὁ ναῦλος θέλει πληρωθῆ ἀπὸ τὴν εἰς Αἴγιναν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν· τὰ πλοῖα θέλει εἶναι συμφωνημένα διὰ πηγαιμὸν καὶ ἐπιστροφήν.

Ἐν Ἀπαθίᾳ, τὴν 30 μαΐου 1826.

Ὁ συνταγματάρχης τῶν ἑλλ. τακτικῶν δυνάμεων,

(Τ. Σ.) Φαβιέρος.

Ἅμα ὁ λόχος κατὰ τὸ σχέδιον τῆς ἐπιτροπῆς παρουσιάσθη εἰς Αἴγιναν, οἱ εὑρισκόμενοι ἐκεῖ πειραταὶ ἰδόντες τὸν λόχον καὶ ἐννοήσαντες ὅτι δι' αὐτοὺς ἦλθε, διεσκορπίσθησαν τῇδε κακεῖσε ὅπου ἕκαστος ἠδύνατο· ἄλλοι ἀνέβησαν εἰς τὰ ὄρη καὶ ἐκρύβησαν· ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν μὲ τὸν λαόν της ἐπυρπόλησεν καὶ αὖθις τὰ εἰς τὸν λιμένα Αἰγίνης εὑρισκόμενα πειρατικὰ πλοῖα, ἔπεμψε δὲ καὶ τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὴν Διοίκησιν.

Ἀριθ. 32.

Πρὸς τὴν Σ. διοικητικὴν ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπάντησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 846 αὐτῆς διαταγῆς, περὶ τοῦ καταδιωγμοῦ καὶ συλλήψεως τῶν πειρατῶν, τὴν ὁποίαν καταγινόμεθα νὰ ἐνεργήσωμεν ὅλαις δυνάμεσιν.

Κατ' αὐτὰς ἠδυνήθημεν νὰ ἐμπρήσωμεν πᾶν εἶδος τοιαύτης ἐπιχειρήσεως πλοῖα, οἱ δὲ πειραταὶ μόλις εἶδον τὸν λόχον ἐρχόμενον, καὶ οἱ μὲν ἔφυγον ἐκ τῆς νήσου, οἱ δὲ καταφυγόντες εἰς τὰ ὄρη ἐκρύβησαν, ἐλπίζομεν ὅμως νὰ μὴν ἀποφύγωσι τὴν δίκην τῶν κακουργημάτων. Εἴμεθα μὲ σέβας βαθύτατον.

Αἴγινα, τὴν 3 ἰουνίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἐπειδὴ οἱ ψαριανοὶ δὲν εἶχον θετικὰς πληροφορίας

περὶ τῆς ἐξόδου τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἀπὸ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐπιτροπὴ των δὲν ἠδύνατο νὰ πέμψῃ πλοῖα εἰς αὐτὸν διὰ νὰ πληροφορηθῶσιν, ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν εἰς τὴν Διοίκησιν, λέγουσα, ἐὰν δύναται νὰ ἐφοδιάσῃ τὰ πλοῖα μὲ ἔγγραφά της.

Ἀριθ. 31.

Πρὸς τὴν Σ διοικητ. Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ τὸν ἐχθρικὸν στόλον καμμίαν σταθερὰν πληροφορίαν δὲν ἔχομεν πότε ἐξέρχεται, ἀλλὰ πάντοτε συγκεχυμένας καὶ ἀσυμβιβάστους εἰδήσεις, δι' αὐτὸ τοῦτο ἀποφασίσαμεν ἵνα ἐξάξωμεν σκοπιὰς πρὸς κατασκόπευσιν· ἐπειδὴ ὅμως καὶ ὁ ναύαρχός μας ἀπέστη, καὶ ἐπειδὴ διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ φυλάξωμεν τὸ γράμμα τῆς ὑπ' ἀριθ. 854 διακηρύξεώς της, παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς εἴπῃ εἰς ἀπάντησιν τῆς παρούσης ἡμῶν, ἐὰν δύνανται ἔγγραφα ἡμῶν ν' ἀσφαλίσωσι τὰ πολεμικὰ πλοῖά μας, ἢ ἄλλως πράξωμεν διὰ νὰ ὑπάγωσιν ὅπου δεήσῃ. Εἴμεθα μὲ σέβας βαθύτατον.

Αἴγινα, τῇ 3 Ἰουνίου 1826.

(Τ. Σ) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ Διοίκησις κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἀναφορὰν, διέταξε τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ ἀποστείλῃ τὰ πλοῖά της εἰς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς κατασκόπευσιν, ἀφοῦ προηγουμένως ἔδωκε πρὸς αὐτὰ τὰ ἀπαιτούμενα ἔγγραφα· ἐνῷ λοιπὸν οἱ ψαριανοὶ ἐνησχολοῦντο πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τῆς Πατρίδος, συγχρόνως κατεδίωκον καὶ τὴν πειρατείαν σπουδαίως, καὶ προσεπάθουν νὰ τὴν καταπαύσωσιν· ἄλλοι πάλιν ἀπονενοημένοι συμπολῖταί των μετήρχοντο αὐτὴν καὶ κατεζάλιζον αὐτοὺς διὰ τῶν ἐπιβλαβῶν καὶ ἀποτροπαίων πρὸς τὸ ἔθνος ἔργων των.

Ἐπειδὴ δὲ ἔπραξαν τοιαύτην τινὰ πρᾶξιν οἱ συμπολῖταί των, ὁ Ἅμιλτων παρεπονέθη διὰ τὴν πρᾶξίν των ταύτην πρὸς τὴν Διοίκησιν, ἥτις ἔπεμψε τὴν ἑπομένην διαταγὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

'Αριθ. 655.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ὁ Κ' Χαμιλτὼν παραπονεθεὶς μὲ τὸν πλέον ἐγγυκτικὸν τρόπον πρὸς τὴν Διοίκησιν, διεμαρτυρήθη ἐναντίον τῶν ψαριανῶν, διὰ τὴν αὐθάδειαν πέντε πειρατικῶν περαμάτων, τὰ ὁποῖα διήρπασαν ἀπὸ ἓν Ἀγγλικὸν πλοῖον μίαν ποσότητα ἀργυρῶν σκευῶν, τὰ ὁποῖα ἐπέμποντο παρὰ τῆς ἀγγλικῆς Διοικήσεως δῶρα πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινοπόλει πρέσβυν της Κ. Κάννιγγ.

Τὸ κίνημα τοῦτο ἐτάραξεν μεγάλως τὴν ἐξοχότητά του, καὶ ἐπέφερεν τὴν ἐσχάτην ἀγανάκτησιν ἐναντίον τῶν μετελθόντων τὰ φθοροποιὰ πρὸς τὸ ἔθνος ταῦτα ἔργα.

Ἡ κατάρα τοῦ ἔθνους, τὸ ὁποῖον ἐκ τῶν τοιούτων μιαρῶν πράξεων κινδυνεύει νὰ χαθῇ, ἐπισύρει ἐναντίον των τὸ μῖσος ὅλων τῶν λαῶν τοῦ φωτισμένου κόσμου, θέλει εἶναι δι' αὐτοὺς αἰώνιον ὄνειδος, συντροφευμένον μὲ τὴν πλέον φρικτὴν ποινήν.

Ὅθεν προλάβετε, ἵνα συλλάβετε τοὺς κακούργους αὐτοὺς καὶ νὰ παραλάβετε τὰ ῥηθέντα σκεύη, ἐπειδὴ καὶ ἐὰν (ὅσις ταχέως ἔρχεται) φθάσῃ αὐτόθι ὁ Κ. Χαμιλτὼν, χωρὶς νὰ φεισθῇ οὐδενὸς, θέλει σᾶς ἐπιβάλλει ἀδιαφόρως αἰσθαντικὰς ποινὰς καὶ ζημίας.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 1 ἰουνίου 1826.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος. Ὑπογραφαί.

Τῳόντι τὰ σκεύη ταῦτα ἡρπάγησαν ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ πλοίου ἀπὸ τοὺς πειρατὰς, οἵτινες ἐλθόντες εἰς Αἴγιναν ἐξήγαγον λαθραίως τὰ σκεύη ἀπὸ τὰ πειρατικὰ πλοῖά των καὶ τὰ ἔκρυψαν εἰς τὴν γῆν· ἅμα δὲ ἦλθεν ἡ ἀνωτέρω διαταγὴ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, προσεκάλεσεν αὕτη εἰς συνεδρίασιν τοὺς συμπολίτας της καὶ ἀνέγνωσε τὴν διαταγήν· ὅλοι δὲ οἱ παρευρεθέντες ὠργίσθησαν καὶ ἠγανάκτησαν κατὰ τῶν πειρατῶν. Προσεκάλεσε δὲ ἡ συνέλευσις καὶ τοὺς πειρατὰς ἐνώπιόν της, καὶ τοὺς ἐβίασε νὰ παραδώσωσι τὰ ἁρπαγέντα· αὐτοὶ δὲ μὴ δυνάμενοι νὰ ἀποφύγωσι τὴν ὀργὴν τῶν συμπολιτῶν

των, ἀπῆλθον καὶ τὰ ἐξέχωσαν, ὅθεν τὰ εἶχον κρύψει, καὶ τὰ παρέδοσαν, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τὰ ἀπέστειλεν ὅπου ἔδει. Σκεπτόμενοι οἱ ψαριανοὶ τίνι τρόπῳ νὰ καταπαύσωσι τὴν πειρατείαν, ἔμαθον ὅτι ὁ ναύαρχος τῆς Γαλλίας Δερυγνὺ εὑρίσκεται εἰς Περαιᾶ· συνεννοηθέντες δὲ ὁ Κωνσταντῖνος Κανάρης, Ἰωάννης Μαρκῆς καὶ Κωνσταντῖνος Νικόδημος, ἀπεφάσισαν νὰ προσκαλέσωσι τὸν ναύαρχον Δερυγνὺ, διὰ νὰ καταδιώξῃ καὶ αὖθις τοὺς πειρατάς. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ, ἔπεμψεν ἡ ἐπιτροπὴ πλοιάριον μὲ ἔγγραφα, μυστικῷ τῷ τρόπῳ, δόσασα εἰς τὸν ναύαρχον καὶ γνωμοδότησιν περὶ τοῦ ἐρχομοῦ του καὶ τῆς καταδιώξεως τῶν πειρατῶν· λαβὼν ὁ ναύαρχος Δερυγνὺ τὸ προσκλητήριον ἦλθεν εἰς Αἴγιναν.

Οἱ ψαριανοὶ εὑρόντες τὴν περίστασιν ἁρμοδίαν, ἐπυρπόλησαν ὅλα τὰ εἰς Αἴγιναν πειρατικὰ πλοῖα.

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς καταδιώξεως ἔφερεν ἀποτέλεσμα, διότι οἱ παροικοῦντες εἰς Αἴγιναν ψαριανοὶ καὶ ἀλλαχοῦ, δὲν μετῆλθον μετὰ ταῦτα εἰς τὸ ἀποτρόπαιον τῆς πειρατείας ἐπάγγελμα, ἀλλὰ ναυπηγοῦντες πλοῖα, ἐτίθεντο ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως, ἥτις μετεχειρίζετο αὐτοὺς εἰς τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν, τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν μετήρχοντο καὶ τὸ ἐμπόριον.

Ὁ ναύαρχος Δερυγνὺ πρὶν ἀναχωρήσῃ ἀπὸ Αἴγιναν, ἀπὸ φιλανθρωπίαν κινούμενος, εἶπε εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὰ ἑξῆς. «Βλέπω τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ »κατὰ θάλασσαν μεγάλας δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ, καὶ »μὲ φαίνεται ἀδύνατον νὰ βασταχθοῦν οἱ Ἕλληνες· ἐὰν »λοιπὸν σεῖς λάβετε ἀνάγκην, νὰ ὑψώσετε γαλλικὴν »σημαίαν εἰς τὰ πλοῖά σας καὶ νὰ λάβετε μέσα ὅλα τὰ »γυναικόπαιδά σας, καὶ ἐγὼ σᾶς ἐφοδιάζω μὲ τὰς ἀνα»γκαίας τροφὰς διὰ νὰ ὑπάγετε εἰς γῆν γαλλικὴν, διότι »ἐπάθατε πολλὰ διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἔθνους.»

Ἡ ἐπιτροπὴ εὐχαριστήσασα αὐτὸν διὰ τὴν πρὸς τοὺς ψαριανοὺς πρόνοιαν καὶ φιλανθρωπίαν του, ἀπήντησε τὰ ἑξῆς. «Ἐπειδὴ ὡρκίσθησαν οἱ ψαριανοὶ διὰ τὴν ἐλευθε»ρίαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἠχμαλωτίσθησαν ἀγωνιζόμε»νοι, τὰ λείψανα τὰ ὁποῖα ἔμειναν ἐκ τῆς καταστροφῆς »τῆς νήσου των, ἔχουν τὴν ἰδίαν ἀπόφασιν νὰ διατηρή»σωσι τὸν ὅρκον ὃν ἔκαμον, καὶ νὰ ὑπερμαχήσουν μέ»χρι θανάτου, καὶ ἂν, ὃ μὴ γένοιτο, τὸ ἔθνος ἤθελε κυ»ριευθῇ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ ἂν οἱ ψαριανοὶ ἤθελον »μείνει εἰς τὴν θάλασσαν, τότε παρακαλοῦν τὴν ἐξοχό»τητά του νὰ τοὺς λυτρώσῃ ἐκ τῆς θαλάσσης διὰ νὰ »ζήσουν εἰς τὴν φιλάνθρωπον καὶ γενναίαν γῆν τῆς »Γαλλίας.»

Ὁ ναύαρχος εὐχαριστηθεὶς διὰ τὰ γενναῖα αἰσθήματα τῶν ψαριανῶν, καὶ διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον τὸν ἐσυμβούλευσαν διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς πειρατείας, ἀνεχώρησεν.

Ὁ ναύαρχος οὗτος τὴν ἀνωτέρω ὁμιλίαν ἣν ἔκαμε μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, τὴν ἔκαμε καὶ πρὸς τὸν ναύαρχον τῶν Ψαρῶν Ν. Ἀποστόλην εἰς Σύρον, ὅστις ἀπήντησε τὴν αὐτὴν μὲ τὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἀπάντησιν.

Ἀφοῦ τὰ ἀποσταλέντα πλοῖα εἰς κατασκόπευσιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐπέστρεψαν, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀνήγγειλλε εἰς τὴν Διοίκησιν τὰς πληροφορίας.

Ἀριθ. 44.

Πρὸς τὴν Σ. διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Σήμερον ἔφθασαν τὰ εἰς σκοπιὰν παρ' ἡμῶν πεμφθέντα πλοῖα εἰς Ἑλλήσποντον, τὰ ὁποῖα μᾶς ἀναγγέλλουσι, ὅτι ἀπὸ πλοῖον ἐρχόμενον ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἔμαθον τὴν ἐκεῖ ἐπανάστασιν τῶν γενιτσάρων ἐναντίον τοῦ Σουλτάνου, μὴ παραδεχόμενοι τὸ Νιζὰμ-ζεδὶτ, ὅτι ἐφονεύθησαν πολλότατοι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν

μερῶν, καὶ ὅτι τὸ μέρος τοῦ βασιλέως ὑπερίσχυσεν· ἀπὸ ἄλλο ἔμαθον ὅτι εἰσέτι ἐξηκολούθει ἡ φιλονεικία.

Κρίνομεν χρέος μας νὰ προσθέσωμεν εἰς τὴν παροῦσάν μας, ὅτι δύο ἐκ τῶν ἀνωτέρω πλοίων μας, πλέοντα τὴν προπαρελθοῦσαν τρίτην εἰς τὰς 15 τρέχοντος τὰς Σπαλμαδούρας καὶ διευθυνόμενα πρὸς τὸ ἀκρωτήριον Μιτυλήνης μὲ ἐναντίον ἄνεμον, παρετήρησαν μίαν κορβέτταν διευθυνομένην πρὸς αὐτά, ἥτις πλησιάσασα πρῶτον ἀνεπέτασεν σημαίαν τουρκικήν, καὶ ὕστερον αὐστριακήν, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς φωνῆς, ἢ ἐξετάσεως, τὰ πλοῖα βλέποντα αὐτὴν νὰ τὰ πλησιάζῃ καὶ νομίζοντα ὅτι εἶχε τί νὰ τοῖς ὁμιλήσῃ ἐστάθησαν, ἀλλ' εἰς προσδοκίαν φωνῆς ἡ κορβέττα ἤρχισεν νὰ τὰ πυροβολῇ μὲ πυροτεχνήματα καὶ σφαίρας, αὐτὰ ἐννοήσαντα τὸν σκοπὸν τῆς κορβέττας, ὅτι ἦτον νὰ τὰ πυρπολήσῃ, βοηθούμενα ἀπὸ τὴν ταχύτητά των ἐξεμακρύνθησαν, ἐνῷ εἰσέτι τὰ ἐπυροβόλει μὲ τὰ τηλεβόλα της (κατσαδούρους).

Τοῦτο τὸ παράδοξον κίνημα, μᾶς προμηνύει βεβαιότατα τοὺς ἐχθρικοὺς σκοποὺς τῶν αὐστριακῶν, ἐπειδὴ καὶ τὸ νὰ ζητῶσι νὰ πυρπολήσωσι πλοῖα τὰ ὁποῖα διευθύνοντο εἰς τὴν ὑπόθεσίν τους χωρὶς τινὸς ἄλλης αἰτίας, φαίνεται ὅτι τοιοῦτον ἔχουσι σκοπὸν ἐναντίον τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου· εἴμεθα μὲ τὸ προσῆκον σέβας.

Αἴγινα, τῇ 23 ἰουνίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Οἱ Αὐστριακοὶ οὐχὶ μόνον τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα ἀπ' ὀλίγα κατεδίωκον, ἀλλὰ καὶ σύσσωμον ὅλον τὸν ἑλληνικὸν ἀτόλον ἐὰν ἠδύναντο ἐπυρπόλουν, ἢ καὶ αὐτὸν τὸν ἑλληνικὸν ἀγῶνα κατέστρεφον· μὴ δυνάμενοι ὅμως νὰ ἐκτελέσωσι τοὺς ὀλεθρίους σκοποὺς των, κατεδίωκον τοὺς Ἕλληνας ὅπως ἠδύναντο.

Ὁ ἐχθρικὸς στόλος, καθ' ἣν ἐποχὴν τὰ ψαριανὰ πλοῖα ἦσαν εἰς σκοπιὰν, ἦτον εἰς Κωνσταντινούπολιν ἕνεκεν ἀλληλοσφαγίας τῶν τούρκων, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἀνήγγειλεν τὰ τῆς ἐξόδου του· οἱ πρόκρι-

τοι ὅμως Ὕδρας λαβόντες εἰδήσεις ἀπὸ Σύρον, ὅτι ἡ μοῖρα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐξέπλευσε καὶ μέλλει νὰ ἐκπλεύσῃ καὶ ἑτέρα, ἔγραψαν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ ἑτοιμάσῃ ὅλα τὰ πλοῖά της, μικρὰ καὶ μεγάλα καὶ πυρπολικά.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Σᾶς περικλείομεν ἀντίγραφον ἐπιστολῆς ἐκ Σύρας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πληροφορεῖσθε ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος μέρος εἶχεν ἐκπλεύσει, καὶ μέρος πρέπει νὰ ἐξέπλευσεν ἕως τώρα, διευθυνόμενος κατὰ τῆς νήσου μας· εἰδοποιεῖσθε λοιπὸν διὰ νὰ ἑτοιμάσετε χωρὶς ἀναβολὴν καιροῦ, ὅλα τὰ πυρπολικά σας καὶ πολεμικὰ πλοῖα, διὰ νὰ ἠμπορέσωμεν ἀμέσως νὰ ἐκπλεύσωμεν ὅλοι εἰς ἀπάντησίν του· ἐν βίᾳ σᾶς ἀσπαζόμεθα.

Ὕδρα, τῇ 27 Ἰουνίου 1826.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Π. Ἔχετε παρακαλοῦμεν καὶ τὰ μύστικά σας ἐφωπλισμένα, διότι ἠμποροῦν νὰ χρειασθοῦν διὰ τὰ παράλιά μας, καὶ νὰ ἔχωμεν περὶ τούτου ταχεῖαν ἀπόκρισίν σας.

Ἡ παροῦσά μας ἔμεινεν ἕως σήμερον 28, καὶ ταύτην τὴν ὥραν ἀπὸ καΐκια ἐλθόντα ἀπὸ Σύραν, βεβαιούμεθα ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος τὸ παρελθὸν σάββατον ἐνεφανίσθη εἰς τὰ νερὰ ἐκεῖνα, ἡμεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ Σπετσιῶται σπεύδομεν νὰ ἐκβάλλωμεν τὰ καράβιά μας, ταχύνετε πρὸς θεοῦ καὶ ἡ εὐγενεία σας τὴν ἔκπλευσιν τῶν πυρπολικῶν μάλιστα.

Ἰδοὺ καὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ ἐγγράφου Σύρας.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῶν Ν. Ὕδρας καὶ Σπετσῶν.

Ἡ ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως τοῦ δανείου κατὰ τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος κτλ. ἐπιτροπή.

Τὴν ὥραν ταύτην ἔφθασεν εἰς τὸν λιμένα τοῦτον πλοῖον ἰωνικὸν, ἐλλεῖπον ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν ἡμέρας ἓξ, δηλ. ἀπὸ τὴν κυριακὴν, λέγει ὁ πλοίαρχος τούτου ὅτι μία μοῖρα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐξέπλευσεν ἤδη ἀπὸ τὰ κάστρα, συγκειμένη ἀπὸ 25 πολεμικὰ πλοῖα, ἤγουν ἓν βατσέλον, ἑπτὰ φεργάδες, τρεῖς

κορβέτες, καὶ τὰ λοιπὰ βρίκια· κατὰ τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἔφθασεν καὶ ἕτερον ἰωνικὸν πλοῖον, μ' ὅλον ὅτι δὲν διευθύνετο διὰ ἐδῶ, ἀπέρασεν ὅμως ἐπίτηδες διὰ νὰ φέρῃ τὰς περὶ τοῦ στόλου εἰδήσεις· τοῦτο ἀνεχώρησεν ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν τὴν δευτέραν, ἤγουν πρὸ πέντε ἡμερῶν, διηγεῖται ὁ πλοίαρχος καὶ τούτου τὰ ἴδια, δηλ. ὅτι καταβὰς εἰς τὰ Κάστρα, ἔμαθεν ὅτι 25 πολεμικὰ ἔκπλευσαν ἐκεῖθεν κατὰ τὴν δευτέραν, καὶ ὅτι χθὲς εἶδεν αὐτὰ περιπλέοντα ἔξω τῆς Μιτυλήνης ἀφ' ὅπου ἔμελλον νὰ εἰσβιβάσωσι στρατεύματα, συναχθέντα ἐκεῖσε ἀπὸ ἀντικρυ· λέγει, ὁ αὐτὸς, ὅτι τρεῖς ἡμέραις μετὰ τὴν ἔξοδον τῆς ἄνω μοίρας ἔμελλον νὰ ἐκπλεύσωσι ἕτερα 27 πολεμικὰ ἐχθρικὰ πλοῖα, ἐξ ὧν τρία βατσέλα, ὀκτὼ τρικάταρτα καὶ τὰ λοιπὰ βρίκια κλ. καὶ ὅτι ἐκεῖνο ὅπου ἤκουσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς Κάστρα, ὁ αὐτὸς ἐχθρικὸς στόλος ἐσκόπευε διὰ Ὕδραν, ἀφοῦ ἐνωθῇ.

Ταῦτα πληροφορηθεῖσα ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, σπεύδει νὰ σᾶς κοινοποιήσῃ πρὸς ὁδηγίαν σας· λέγει ὁ ὕστερος πλοίαρχος ὅτι καὶ διάφορα ἄλλα μικρὰ πλοῖα, παρεκτὸς τῶν μεγάλων, ἦσαν ἕτοιμα νὰ ἐκπλεύσουν καὶ αὐτά· διηγεῖται ὡσαύτως ὅτι ἐπαρατήρησεν περὶ τὴν Τένεδον ἀρκετὰ πολεμικὰ πλοῖα εὐρωπαϊκὰ, δηλ. ἀγγλικὰ ἀμερικανικὰ, αὐστριακὰ κλπ.

Σύρα, τὴν 25 ἰουνίου 1826· ὥρα 2 μ. μ.

(Ὑπογραφαί.)

Ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.

Ἐπειδὴ οἱ ψαριανοὶ εἶχον τὰ πλοῖά των μεγάλα καὶ μικρὰ ἕτοιμα, λαβοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ των τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον τῶν προκρίτων Ὕδρας, ἀπήντησεν αὐθωρεί.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους τῆς νήσου Ὕδρας.

Ταύτην τὴν στιγμὴν ἐλάβαμεν τὴν εὐγενῆ ἐπιστολήν σας, τῶν 27 λήγοντος, ἐξ ἧς πληροφορούμεθα τὴν ἔξοδον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ὅθεν ἀμέσως ἐβάλαμεν εἰς ἐνέργειαν τὴν ἑτοιμασίαν τῆς μοίρας μας, ἥτις ἐντάχει ἐκπλέει πρὸς ἀντάμωσιν τῆς ὑμετέρας. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

Αἴγινα, τῇ 28 ἰουνίου 1826 ἡ ὥρα ἑνδεκάτη.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ψαριανῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν θέλουσα νὰ πληροφορηθῇ τοὺς σκοποὺς τῶν ἐν Σύρῳ διαμενόντων, ἔπεμψε τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Ἀριθ. 50.

Γενναιότατε καπ. Ν. Ἀποστόλη, καὶ λοιποὶ πλοίαρχοι

Εἰς Τῆνον.

Ὡς ἐπληροφορήθητε, ὁ ἐχθρικὸς στόλος διαιρεθεὶς εἰς δύο μοίρας, ἡμὲν ἐπῆγεν εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον, ἡ δὲ εἰς Μιτυλήνην, ὅπου ἑτοιμάζει στρατεύματα διὰ νὰ μεταβιβάσῃ ὅπου εἶναι προσδιωρισμένα, ἀποροῦμεν μεγάλως νὰ μὴ λάβωμεν μέχρι τοῦδε οὐδεμίαν παρ' ὑμῶν εἴδησιν διὰ ν' ἀναφέρωμεν περὶ τούτου ὡς ἐκ συστήματος εἰς τὴν Διοίκησιν διὸ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς γνωστοποιήσετε τὶ σκοποὺς ἔχετε περὶ ἐκπλεύσεως, διὰ νὰ λάβωμεν τὰ ἀνάλογα μέτρα, ἐπειδὴ καὶ ἡ ὑδραιοσπετσιωτικὴ μοῖρα ἐντὸς ὀλίγου ἐκπλέει, καὶ ἐκ τούτου θέλει ἐκπλεύσωμεν καὶ ἡμεῖς, ὅσα πλοῖα μᾶς ὑπαγορεύσει ἡ χρηματική μας κατάστασις. Σᾶς ἀσπαζόμεθα

Αἴγινα, τῇ 5 ἰουλίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Εἶχε δίκαιον ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ζητῇ τὴν ἀπόφασιν καὶ τοὺς σκοπούς των, καὶ νὰ ἐρωτᾷ διατὶ δὲν τὴν εἰδοποίησαν τὰ περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, διότι εἰς τὰς νήσους ἐκείνας ἐλάμβανον ταχύτερον εἰδήσεις, καὶ ἐγνώριζον καὶ αὐτοὶ τὰ κινήματα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, διὰ τοῦτο ὤφειλον νὰ εἰδοποιήσωσι τὴν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ αὕτη τὴν Διοίκησιν. Εἴτε ὅμως κατὰ παραδρομὴν τοῦ γραμματέως εἴτε ἡ ἐπιτροπὴ διέταξε τὸν γραμματέα νὰ γράψῃ τὴν κεφαλίδα τοῦ γράμματος κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον, ἀντὶ «ναύαρχον» καπετὰν Ν. Ἀποστόλη· ἡ σημείωσις ὅμως αὕτη ἔδωκεν ὑπονοίας περὶ ἀφαιρέσεως τοῦ ναυαρχικοῦ του ἀξιώματος, καὶ τὸν ἔκαμε νὰ ἀποφασίσῃ νὰ ἐκπλεύσῃ διὰ Σάμον.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἔχουσα τὴν μοῖράν της

ἑτοίμην καὶ γνωρίζουσα τὴν ἔξοδον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἔπεμψεν εἰς Ὕδραν ἀπεσταλμένον της μὲ τὸ κάτωθεν ἔγγραφον, ἵνα συνεννοηθῇ περὶ τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων.

Ἀριθ. 52.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους Κ. προκρίτους Ὕδρας.

Αἱ φωναὶ τῆς ἐξόδου τοῦ τουρκικοῦ στόλου καὶ τοῦ φθασίματός του εἰς Μιτυλήνην, διαφημίζουσιν τὸν διὰ Σάμον σκοπόν του, ποῖος ὅμως οἶδεν ἐὰν σκοπεύῃ διὰ τὰ μέρη μας; διὸ, κύριοι, πέμπομεν τὸν συμπολίτην μας Κύριον Ἰωάννην Κουτσοδόντην ἵνα λάβῃ γράμματά σας, εἰς ἃ νὰ μᾶς λέγετε τὴν γνώμην σας ποῦ νὰ ἀνταμωθῶμεν, καὶ διὰ ποῖον μέρος μέλλομεν νὰ ἐκπλεύσωμεν. Εἴμεθα μὲ ὅλην τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην.

Αἴγινα, τῇ 5 Ἰουλίου 1826

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ψαριανῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀπαντᾷ πρὸς τοὺς προκρίτους Ὕδρας διὰ τοῦ ἑξῆς ἐγγράφου της, ἐκθέτουσα τὴν ἀπόφασιν ἣν ἔκαμε διὰ τὰ πλοῖά της.

Ἀριθ. 56.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστ. κυρίους προκρίτους Ὕδρας.

Ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν εὐγενῆ ἐπιστολήν σας, τῆς 8 ἀρχομένου· ἀπὸ τὰ ἐνταῦθα εὑρισκόμενα πλοῖά μας ἀποφασίσαμεν τέσσαρα μὲ δύο πυρπολικὰ διὰ τὴν πρὸς τὸν Βυζαντινὸν στόλον μοῖραν, ἐγράψαμεν καὶ εἰς τὸν ναύαρχόν μας καὶ λοιποὺς πλοιάρχους πρὸ ἱκανῶν ἡμερῶν εἰς Τῆνον, δὲν εἰξεύρομεν ὅμως ἂν θέλῃ συνεκπλεύσει μὲ τὴν αὐτὴν μοῖραν κατ' εὐθεῖαν ἐκεῖθεν, ἢ θέλει ἔλθει ἐνταῦθα, ἐνωμένος μὲ τὰ μείναντα· θέλομεν σκεφθῆ τὸ πρακτέον καὶ σᾶς γράψει ἀμέσως. Σᾶς ἀσπαζόμεθα.

Αἴγινα, 9 Ἰουλίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ψαριανῶν.

Ἱστόρησα ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Διοίκησις τοῦ Κουντουριώτου, ὅτε εἶχε ἄφθονα τὰ χρήματα τοῦ δανείου ἐξέπλεε τὸν ἑλληνικὸν στόλον ὅπως ἐβούλετο, καὶ παρημέλει τοὺς

ψαριανούς· δὲν ὑπῆρχε δὲ τότε οὔτε ἀλληλογραφία μεταξὺ Ὕδρας καὶ Ψαρῶν.

Ἤδη δὲ, ὅτε ἡ Διοίκησις εἶναι συστημένη ἀπὸ ἄλλα πρόσωπα, καίτοι τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον δὲν ἔχει χρήματα· καὶ κίνδυνος ἐπαπειλεῖ τὴν Πατρίδα, οὐχ' ἧττον ὅμως καὶ ἀλληλογραφία πλήρης πατριωτικῶν αἰσθημάτων ἐνεργεῖται μεταξὺ τῶν δύο ναυτικῶν κοινοτήτων, καὶ στιγμιαίως αἱ ἀπαντήσεις ἀμφοτέρωθεν δίδονται ὑπὲρ τῶν κοινῶν συμφερόντων. Διαιρέσαντες δὲ καὶ τὰ πλοῖά των εἰς δύο μοίρας, μίαν μὲν κατὰ τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου καὶ ἄλλην κατὰ τῆς Αἰγύπτου, περιέμενον τὰς ἀποφάσεις τῶν συναδέλφων των.

Λαβοῦσα δὲ ἔγγραφον τῶν προκρίτων Ὕδρας, ἀπαντᾷ αὐθωρεὶ περὶ τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων της διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου.

Ἀριθ. 57.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους προκρίτους Ὕδρας.

Ταύτην τὴν στιγμὴν ἐλάβομεν τὴν εὐγενῆ ἐπιστολήν σας τὴν 9 τρέχοντος, εἰς ἣν μᾶς λέγετε νὰ ἐκπλεύσωμεν εἰς Σάμον τὰ καράβιά μας· ὡς καὶ τὴν αὐγὴν σᾶς ἐγράψαμεν, σᾶς εἰδοποιοῦμεν καὶ αὖθις, ὅτι αὔριον ἀφεύκτως ἐκπλέομεν. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἐκ ψυχῆς.

Τῇ 9 Ἰουλίου 1826.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Τὴν δὲ 11 Ἰουλίου 1828, ἐξέπλευσαν διὰ Σάμον τὰ πλοῖα τοῦ Γεωργίου Χ. Μικὲ, Ἀνδρέου Δομετσίνη, Κωνσταντίνου Χ. Γ. Κοτζιᾶ καὶ Νικολάου Κυπαρίσση καὶ τὰ πυρπολικὰ τοῦ Κανάρη καὶ Νικοδήμου· ἡ δὲ ἐπιτροπή των διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου, ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ εἰς τὸν συμπολίτην της Α. Μοναρχίδην, μέλος τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, περὶ τῆς ἐκπλεύσεως τῶν πλοίων της.

Ἀριθ. 59.

Πρὸς τὴν Σ. διοικητ. Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος,

Μέρος τῆς μοίρας μας, δηλ. τέσσαρα πολεμικὰ καὶ δύο πυρπολικὰ ἐξέπλευσαν τὴν παρελθοῦσαν κυριακὴν εἰς τὰς 11 μεσοῦντος, ἵνα ἑνωθῶσι μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑδραιοσπετσιωτῶν διὰ τὴν εἰς Σάμον ἐχθρικὴν μοῖραν, ὁ ναύαρχός μας μὲ ἄλλα δύο ἕτοιμος εἰς Τῆνον, θέλει συνενωθῆ μὲ αὐτά.

Τρία ἄλλα τὰ ὁποῖα ἔμειναν ἐνταῦθα ἑτοιμάζονται διὰ ὅπου προσκαλεσθῶσιν· ἔχοντες λοιπὸν μεγάλην ἔνδειαν πολεμεφοδίων, παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς δοθῶσι μίν χιλιὰς σφαιρῶν, βαρέλια εἴκοσι πυρίτιδος διὰ τὰ πολεμικά μας, καὶ ἔτι ὀκτὼ βαρέλια πρὸς ἐφοδιασμὸν τῶν πυρπολικῶν, ἵνα τὰ πέμψωμεν ὅσον τάχος εἰς τὸν στόλον.

Αἴγινα, τῇ 13 ἰουλίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐ π ι τ ρ ο π ὴ τ ῶ ν ψ α ρ ι α ν ῶ ν.

Ἰδοὺ καὶ τὸ πρὸς τὸν Μοναρχίδην ἔγγραφον.

Ἀριθ. 58.

Πρὸς τὸν εὐγενέστατον Α. Μοναρχίδην.

Ἀποκρινόμεθα εἰς δύο γράμματά σου τῆς 7 καὶ 9 μεσοῦντος· μεγάλως ἐδυσαρέσκησαν τὰ εἰς τὰ ἀνωτέρω γράμματά σας ἀναφερόμενα, περὶ ἀδιαφορίας τάχα τῶν ψαριανῶν εἰς τὰ κοινὰ πράγματα, δηλ., εἰς τὴν σύμπραξιν τῆς γενικῆς ὑπάρξεως· διὸ, καὶ ὡς ἀπὸ μέρους τούτων πάντων εἰς κοινὴν συνελθόντων συνέλευσιν, σᾶς λέγομεν, ὅτι αὐτὰ τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα εἶναι ὑποψίαι τῆς σεβαστῆς Διοικήσεως· τόσον μᾶς πληγώνουσιν, ὥστε δὲν ἐμποροῦμεν νὰ τὸ περιγράψωμεν, καὶ πότε ἡ Σ. Διοίκησις μᾶς εἶδε ἀδιαφοροῦντας εἰς τοὺς κινδύνους τῆς Πατρίδος, πότε μᾶς εἶδε ἀπαθῶς νὰ βλέπωμεν τὸν ἐχθρὸν διατρέχοντα τὰς ἑλληνικὰς θαλάσσας καὶ δὲν ἐτρέξαμεν; χίλιαι δυστυχίαι δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἐξαλείψουν τὸ πατριωτικόν μας αἴσθημα, καὶ αὐτὸς ὁ τρόμος τοῦ θανάτου καὶ τῆς αἰχμαλωσίας, παρασταθέντα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας μὲ τὰ πλέον ζωντανὰ χρώματα, δὲν ἐνέκρωσαν τὰς αἰσθήσεις μας, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκίνησε τὸ αἷμά μας εἰς κυκλοφορίαν ἐκδικήσεως.

Ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν παροῦσαν ἐποχήν· ἅμα ἐλάβαμεν διαταγὴν τῆς Σ. Διοικήσεως πρὸ ἑνὸς μηνὸς νὰ ἑτοιμασθῶμεν εἰς ἐκστρατείαν, ἀμέσως ἐπαλαμίσαμεν τὰ πλοῖα καὶ ἐχάσαμεν τὴν παλάμην, διασθέντες νὰ παλαμίσωμεν ἤδη καὶ ἄλλην μίαν φορὰν, ἐπειδὴ ὡς καθὼς γνωρίζετε ἡ παλάμη φθείρεται, συμπεράνατε λοιπὸν πόσα ἔξοδα μάταια ἐκάμαμεν διὰ νὰ ὑπακούσωμεν ἀμέσως εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς Σ. Διοικήσεως· ἰδοὺ σᾶς ἐγκλείομεν καὶ ἀντίγραφον μιᾶς ἀναφορᾶς τῶν πλοιάρχων, οἵτινες δικαίως μᾶς παραπονοῦνται, ἀπαιτοῦντες παρ' ἡμῶν τὴν ζημίαν τῆς παλάμης.

Τέλος πάντων σᾶς λέγομεν, κύριε, ὅτι ἐκ τῶν ἐνταῦθα κατοικούντων ψαριανῶν, οὐδεὶς εὑρίσκεται μὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἀδιαφορίας, ἂν ὅμως καὶ ἀπὸ τοὺς ἐκτὸς τῆς νήσου ταύτης κατοικοῦντας ἀκολουθεῖ τί, τὸ ὁποῖον νομίζετε πάντοτε ὡς ἔργον μερικὸν καὶ ὄχι γενικὸν, ἡ Διοίκησις ἂς ἐνεργήσῃ τὰ χρέη της.

Ἂν ὅμως τὰ διαφημιζόμενα εἰσὶ λόγοι τοῦ τυχόντος, θέλοντος νὰ βλάψῃ τὴν ὑπόληψιν τῶν ψαριανῶν, ἂς φωνάζῃ ὅσον θέλει, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἔργα των θέλουσι ἀκουσίως ἀποφράζει τὸ στόμα του, καὶ τὸν διασαλπίσωσι ψεύστην καὶ συκοφάντην.

Τὴν κυριακὴν ἀνεχώρησαν τὰ πλοῖά μας διὰ νὰ ἑνωθῶσι μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑδραιοσπετσιωτῶν, τέσσαρα πολεμικὰ καὶ δύο πυρπολικά· οἱ εἰς Τῆνον τρεῖς πλοίαρχοι, στοχαζόμεθα ὅτι θέλουσιν ἑνωθῆ μὲ τὴν αὐτὴν μοῖραν διὰ νὰ γίνωσιν ἐννέα· τὰ μείναντα ἐνταῦθα εἰσέτι τρία εἶναι ἕτοιμα νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἄλλην χρείαν.

Κύριε, οἱ ψαριανοὶ θὰ συναποθάνωσι μὲ τὸ ἔθνος, καὶ θὰ ἀναστηθῶσι μὲ τὸ αὐτό.

Χθὲς ἐπέμψαμεν τὸ πλοῖον τοῦ Νικολάου Χ. Ἀλεξανδρῆ εἰς Ἐλευσῖνα, ὅπου ἐμάθαμεν ὅτι πολιορκεῖται τὸ στρατόπεδον ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν, περὶ τούτου γράφομεν πλατύτερον εἰς τὴν Διοίκησιν.

Πέμπομεν τὸν πατριώτην μας κύριον Μαρκῆν νὰ παραλάβῃ τὴν πυρίτιδα καὶ τὰς σφαίρας, (ὡς ἡ ἔγκλειστος ἀναφορά μας πρὸς τὴν Διοίκησιν), καὶ συντελέσατε παρακαλοῦμεν εἰς τοῦτο. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

Αἴγινα, τῇ 13 Ἰουλίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Εἶναι ἀληθὲς, ὡς δεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ παρόντος συγγράμματος, ὅτι μ' ὅλας τὰς συμφορὰς καὶ δυστυχίας ἅτινας ὑπέμειναν οἱ ψαριανοὶ, δὲν ἠλάττωσαν τὸν πατριωτισμόν των, ἀλλ' ἐνήργουν πάντοτε ὑπὲρ τῶν κοινῶν συμφερόντων μὲ τὴν αὐτὴν δραστηριότητα, σκοποῦντες ἢ νὰ συναποθάνωσι μὲ τὸ ἔθνος ἢ νὰ ἀναστηθῶσι μὲ αὐτό· ἡ δὲ ἐπιτροπὴ των θέλουσα νὰ θέσῃ φραγμὸν εἰς τὰ στόματα τῶν κακολογούντων τοὺς ψαριανοὺς ἔγραψε πρὸς τὸν Μοναρχίδην τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῆς συνδρομῆς,

ἣν ἔδωκαν οἱ ψαριανοὶ εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν.

Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Μισολογγίου, ἀφοῦ ὁ Κιουταχῆς ἐκυρίευσε τὴν χέρσον ἐλευθέραν Ἑλλάδα, καὶ ἐπολιόρκησε τὰς Ἀθήνας, ἡ Διοίκησις διώρισε κατὰ πρῶτον ἀρχηγὸν τοῦ στρατοπέδου, τὸν Νικόλαον Κριεζώτην, ὅστις μεταβὰς εἰς Σαλαμῖνα, ἐπροκήρυξεν ἵνα ἔλθωσιν εἰς τὸ στρατόπεδον ἅπαντες οἱ ἱκανοὶ πρὸς πόλεμον· ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπεν αὐτοὺς ἀδιαφοροῦντας, ἔπεμψε πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὸ κάτωθεν ἔγγραφον, αἰτῶν τὴν συνδρομήν της.

Πρὸς τὴν εὐγενεστ. ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Προλαβόντως διεκήρυξα εἰς ὅλους τοὺς πατριώτας, τοῦ νὰ δράμωσιν, ὅσοι εἶναι ἱκανοὶ νὰ φέρωσιν ὅπλα εἰς βοήθειαν τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' ἕως τώρα δὲν εἶδα καμμίαν ἐνέργειαν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀδιαφορίαν τῶν πατριωτῶν. Κύριοι, τὸ νὰ σᾶς παραστήσω τὸν κίνδυνον, ὁ ὁποῖος σήμερον ἐπικρατεῖ εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ γενικῶς εἰς ὅλον τὸ ἔθνος, εἶναι περιττὸν, καὶ τοῦτο δὲν προέρχεται ἀλλαχόθεν εἰμὴ ἀπὸ τὴν ἄκραν ἀδιαφορίαν καὶ

αὐτῶν τῶν ἀξίων πατριωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἔπρεπε καθὼς ἤκουσαν τὴν πολιορκίαν τῶν ἐνδόξων Ἀθηνῶν, ἀμέσως νὰ βοηθήσωσιν· ἐπειδὴ ὅμως δὲν παύουν αἱ ἀντενέργειαι, διὰ τοῦτο σᾶς παρακινῶ κατὰ χρέος, διὰ νὰ μεταχειρισθῆτε ὅλην τὴν ἔντονον δραστηριότητα, ἐβγάζοντες αὐτόθεν ὅλους τοὺς ἀξίους διὰ τὰ ὅπλα, οἱ ὁποῖοι φθάσαντες αὐτόθι, θέλουν εὕρει ὅλα τὰ ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου, διότι ἔχομεν τροφὰς ἀφθόνους, πολεμοφόδια ὡσαύτως, ὅθεν ἐξεγείρετε ὅλους τοὺς καλοὺς πατριώτας, ἐνεργήσετε λέγω, ... ὡς αἰσθαντικοὶ τῆς κρισίμου ταύτης περιστάσεως καὶ ἀγαθοὶ πατριῶται τὰ δέοντα καὶ συμφέροντα εἰς τὴν Πατρίδα· ἐγὼ δὲ σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς καὶ μένω.

Ὡς πατριώτης,
Νικόλαος Κριζώτης.

Λαβοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν τὸ ἔγγραφον τοῦ στρατηγοῦ Κριεζώτου, ἀπέστειλεν ἐξ Αἰγίνης εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς ὅλους τοὺς ἱκανοὺς νὰ φέρωσιν ὅπλα, χωρὶς νὰ δυνηθῶσιν αἱ ἀντενέργειαι νὰ ἀναχαιτίσωσιν αὐτήν.

Οἱ ψαριανοὶ δεικνύουν καὶ αὖθις εἰς τὰς κρισίμους ταύτας περιστάσεις τῆς πατρίδος, ὅλην των τὴν δραστηριότητα καὶ τὸν πατριωτισμόν, ὃν ἔδειξαν καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν νῆσόν των Ψαρά, τὸ προπύργιον αὐτο τῆς Ἑλλάδος, πέμποντες δυνάμεις καὶ βοήθειαν πανταχόθεν πρὸς καταστροφὴν τοῦ ἐχθροῦ· οὕτω λοιπὸν καὶ εἰς τὸν παρόντα ἤδη κίνδυνον τῆς Πατρίδος, ἡ ἐπιτροπὴ αὐτῶν καθίσταται ἄμεσος βοήθεια τῆς Διοικήσεως, ἐκτελοῦσα τὰς διαταγάς της, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται, καὶ βοηθοῦσα αὐτὴν εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας· κατέστησε δὲ συγχρόνως, ὡς ἐκ τῆς καλῆς διοικήσεώς της, τὴν νῆσον Αἴγιναν ἄσυλον εἰς πάντας τοὺς ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος φυγάδας.

Οἱ ψαριανοὶ βοηθοῦντες ἀφ' ἑνὸς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς, συνέτρεχον ἀφ' ἑτέρου διὰ τῶν πλοίων καὶ τῶν χρημάτων των τὴν Πατρίδα καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἀνάγκας· οἱ δὲ στρατηγοὶ τοῦ στρατοπέδου Ἀττικῆς, Καραϊσκάκης καὶ λοιποὶ, γνωρίζοντες τὸν πατριωτισμόν των, αἰτοῦσι τὴν συνδρομὴν αὐτῶν· βλέπουσαι δὲ πρὸς τούτοις καὶ αἱ διοικήσεις τῆς Ἑλλάδος, ὅτι εἰς Αἴγιναν δύνανται ἀνενοχλήτως νὰ ἐκτελῶσι τὰ καθήκοντά των, διὰ τὴν καλὴν διοίκησιν τῶν ψαριανῶν, κατέφυγον εἰς αὐτήν.

Ἡ Διοίκησις πληροφορηθεῖσα ὅτι οἱ εἰς τὰς νήσους εὑρισκόμενοι ἱκανοὶ ἄνδρες πρὸς πόλεμον δὲν ἐκστρατεύουσιν, ἀλλὰ διαμένοντες ἐκεῖ καθίστανται ἐπαχθεῖς εἰς τοὺς κατοίκους, πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ της, διέταξε τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν διὰ τῆς κάτωθεν διαταγῆς της, ὅπως τὴν συνδράμῃ καὶ αὕτη ὅλαις δυνάμεσιν.

Ἀριθ. 1601.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Εἰς τὰς νήσους τῆς Σαλαμῖνος, Αἰγίνης, καὶ Ἀγκιστρίου, πληροφορεῖται ἡ Διοίκησις ὅτι ὄχι μόνον ἐκ τῶν κατοίκων οἱ δυνάμενοι νὰ φέρουν ὅπλα κάθηνται ἀδιαφοροῦντες εἰς τὸν κίνδυνον καὶ ἐφησυχάζοντες εἰς τὰ ὁσπήτιά των, ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν συρρεύσαντες πολλοὶ ἄλλοι ὁπλοφόροι, μένουν ἐπίσης ἄνεργοι, προσθέτοντες εἰς τὰ βάρη τῶν πτωχῶν κατοίκων ἐκείνων νήσων καὶ τὸ ἄχθος τῆς παρουσίας των. Ἡ Διοίκησις ἐπιθυμοῦσα αὐτοὺς μὲν νὰ βάλῃ εἰς ἐνέργειαν, τοὺς δὲ κατοίκους ν' ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸ ἐξ αὐτῶν βάρος, ἔκρινε δίκαιον διὰ διακηρύξεώς της νὰ τοὺς προσκαλέσῃ εἰς τὸν πόλεμον, διατάττουσα αὐτοὺς νὰ τρέξουν ὑπὸ τοὺς στρατηγοὺς Βάσσον καὶ Κριζώτην, ἀγωνιζομένους ἤδη εἰς τὰς Ἀθήνας. Διευθύνουσα δὲ διακήρυξιν αὐτῆς, διὰ τῶν ἐφόρων καὶ προκρίτων τῶν διαληφθεισῶν νήσων,

ἔγραψε καὶ πρὸς αὐτοὺς ἰδίως νὰ συντρέξουν εἰς τῶν ὁπλοφόρων τὴν ἐκκένωσιν.

Ἀλλ' εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ προκειμένου σκοποῦ, καὶ ἡ ἐδική σας σύμπραξις λογίζεται ὄχι ἀσυντελὴς, διὸ καὶ ἡ παροῦσα εἰς ἄλλο δὲν ἀποβλέπει, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ σᾶς παρακινήσῃ νὰ συνεργήσετε ὅλαις δυνάμεσι, μεταχειριζόμενοι πάντα δυνατὸν τρόπον εἰς τὴν ἔξοδον τῶν ὁπλοφόρων, τῶν ὁποίων ἡ μὲν παρουσία εἰς Ἀθήνας ἐνισχύσει οὐκ ὀλίγον τοὺς ἐκεῖ ἀγωνιζομένους ἀδελφοὺς, ἐνῷ ἡ ἀργὴ αὐτῶν διατριβή των εἰς τὰς πτωχὰς αὐτὰς νήσους, ἀπελπίζει μὲν τοὺς κατοίκους, ἐπισύρει δὲ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἀνεξάλειπτον ὄνειδος.

Ἐν Μπουρτζίῳ, τῇ 8 Ἰουλίου 1826.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος.* (Ὑπογραφαί).

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀφοῦ ἔλαβε τὴν ἀνωτέρω διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, ἔπεμψεν ἐξ Αἰγίνης εἰς τὸ στρατόπεδον τοὺς ἱκανοὺς ἄνδρας καὶ προσεκάλεσεν εἰς συνεδρίασιν τοὺς οἰκοκυραίους, εἰς ἣν ἔλαβον μέρος οἱ πρόκριτοι Αἰγίνης καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες, καὶ ἀπεφάσισαν ἵνα ἀποστείλωσιν ἀπὸ τὰς νήσους τοὺς ἱκανοὺς ἄνδρας· τὴν ἐκτέλεσιν δὲ τῆς ἀποφάσεώς των ταύτης ἀνέθεσαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν. Αὕτη δὲ εἰδοποίησε τοὺς εἰς τὰς νήσους Σαλαμῖνα καὶ Ἀγκίστρι παροικοῦντας, ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὸ στρατόπεδον, πέμψασα συγχρόνως καὶ πλοιάρια νὰ τοὺς πολιορκήσουν ἐὰν δὲν ὑπακούσουν· οἱ δὲ παροικοῦντες εἰς τὰς νήσους, ἅμα ἔλαβον τὴν εἴδησιν ταύτην, ἀπῆλθον πάραυτα εἰς τὸ στρατόπεδον.

Πληροφορηθεῖσα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, ὅτι τὸ εἰς Ἐλευσῖνα στρατόπεδον πολιορκεῖται ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὅτι ἔχει ἀνάγκην θαλασσίου δυνάμεως, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸ τὸ πλοῖον τοῦ Χ. Ἀλεξανδρῆ, ἀποστείλασα συγχρόνως πρὸς τὴν Διοίκησιν τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

Ἀριθ. 60.

Πρὸς τὴν Σ. διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπάντησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 1601 Σ. διαταγῆς περὶ τῆς ἐξόδου τῶν ὁπλοφόρων εἰς τὴν Ἀττικὴν ἀπὸ τὰς νήσους Αἴγινα, Σαλαμῖνα καὶ Ἀγκίστριον, καὶ στάλσεως αὐτῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν στρατηγῶν Βάσσου καὶ Κριζώτου.

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας δὲν ἐλλείψαμεν ἀμέσως νὰ καλέσωμεν τοὺς προκρίτους τῶν κατοίκων καὶ παρεπιδημούντων ἐνταῦθα, καὶ ἀναγνώσαντες τὰς εἰς τὴν πρὸς ἡμᾶς διαταγήν της ἐγκλείστους πρὸς αὐτοὺς διαταγὰς καὶ διακηρύξεις, τοὺς ἐπαρακινήσαμεν ὅσον ἠδυνήθημεν, πρόθυμοι καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ νὰ συντελέσωμεν τὸ κατὰ δύναμιν· ἐλπίζομεν δὲ, ὅτι τὸ πρᾶγμα θέλει λάβει αἰσίαν ἔκβασιν, καὶ ἀκολούθως ἀναφέρομεν τὸ περὶ τούτου πρακτέον μας.

Παρά τινος Δερβενοχωρίτου Στεφάνου ἐπληροφορήθημεν προφανῶς, ὅτι τὸ εἰς Ἐλευσῖνα στρατόπεδον ἦτο πολιορκημένον παρὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ χρείαν εἶχε θαλασσίου δυνάμεως, διὸ καὶ διαταχθέντες παρὰ τῆς ἐντίμου διευθυντικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, ἐπέμψαμεν ἐκεῖ ἓν τῶν πολεμικῶν μας πλοίων, τὸ τοῦ κυρίου Ἰωάννου Χ. Ἀλεξανδρῆ, συνεννοηθέντες μετ' αὐτῆς περὶ τοῦ μισθοῦ του, εἰσέτι ὅμως δὲν ἔχομεν περὶ αὐτοῦ οὐδεμίαν εἴδησιν. Εἴμεθα μὲ σέβας βαθύτατον.

Αἴγινα, τῇ 13 ἰουλίου 1826.

Ἡ ἐ π ι τ ρ ο π ὴ τ ῶ ν ψ α ρ ι α ν ῶ ν.

Ἡ τῶν ψαριανῶν ἐπιτροπὴ προβλέπουσα ὅτι αἱ ἀνάγκαι τῆς Πατρίδος θὰ τὴν ὑποχρεώσωσι νὰ πέμψῃ καὶ ἀλλαχοῦ πλοῖα, καὶ διὰ νὰ μὴ βραδύνῃ τὴν ἀποστολήν των ἕνεκεν ἐλλείψεως διπλωμάτων τῆς Διοικήσεως, ἔπεμψε τὴν κάτωθεν ἀναφορὰν, παρακαλοῦσα αὐτὴν νὰ πέμψῃ διπλώματα τινὰ ἵνα τὰ ἔχῃ ἕτοιμα.

Ἀριθ. 61.

Πρὸς τὴν Σ. διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Καθὼς χθὲς ἐλάβαμεν χρείαν νὰ πέμψωμεν τὸ πλοῖον τοῦ Κ. Ἰωάννου Χ. Ἀλεξανδρῆ, διὰ νὰ ὑπάγῃ πρὸς βοήθειαν τοῦ εἰς

Ἐλευσῖνα ἑλληνικοῦ στρατοπέδου, οὕτω ἴσως διασθῶμεν καὶ αὖθις εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν, νὰ πέμψωμεν ἕτερον ἀλλαχοῦ ἢ μικρὸν ἢ μέγα.

Ὁ καπετὰν Χαμιλτὼν καὶ ὁ γάλλος ἀντιναύαρχος κύριος Δερυγνὺς, μᾶς εἶπον, ὅτι ἀνάγκη νὰ λάβετε παρὰ τῆς Διοικήσεως μερικὰ ἔγγραφα, ἄνευ τοῦ ὀνόματος τοῦ πλοίου καὶ τοῦ πλοιάρχου, καὶ τοῦ μέρους εἰς ὃ μέλλει νὰ διευθυνθῇ· κλειόμενον λοιπὸν τὸ σχέδιον, παρακαλοῦμεν τὴν Σ. Διοίκησιν νὰ μᾶς πέμψῃ ὀκτὼ, ἢ δέκα ἐνυπόγραφα τοιαῦτα καὶ ἐσφράγιστα διὰ νὰ μᾶς χρησιμεύσωσιν ἐν χρείᾳ. Εἴμεθα μὲ σέβας βαθύτατον.

Αἴγινα, τῇ 13 ἰουλίου 1826.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ Διοίκησις ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἀναφορὰν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν διὰ τῆς ἑπομένης διαταγῆς.

Ἀριθ. 1756.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἔλαβεν ἡ Διοίκησις τὰς ἀπὸ 13 ἰουλίου καὶ λοιπὰς σημειωμένας σας, καὶ παρετήρησε τὰ ἐν αὐταῖς, ἑτοίμη πάντοτε μ' ὅλην τὴν δεινότητα τῶν περιστάσεων, καὶ μ' ὅλας τὰς ὁποίας πάσχει ἐλλείψεις, νὰ ἐκπληρῇ τὰς αἰτήσεις σας, ἐνήργησεν ὅτι ἀπαιτεῖ τὰς περὶ διαβατηρίων αἰτήσεις σας, καὶ σᾶς στέλλει βαρέλια εἴκοσι πυρίτιδα, καὶ ὀκτὼ βαρέλια διὰ τὰ πυρπολικὰ· σφαίρας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχετε πρὸς τὸ παρὸν τῆς βαρύτητος τῶν 9 καὶ 12 λιτρῶν, ἐπειδὴ τοιαῦται δὲν ὑπάρχουν· ἂν δὲ φθάσουν ἀκολούθως δὲν θέλει παραμεληθῇ καὶ αὕτη σας ἡ χρεία.

Ἐντοσούτῳ ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούῃ συνεχῶς τὴν καλὴν ἐπιρροὴν τῆς εἰς τ' αὐτόσε διατριβῆς σας, καὶ εὔχεται ν' ἀκούσῃ νέους θριάμβους τοῦ ἑνωμένου ἑλληνικοῦ στόλου.

Τῇ 16 ἰουλίου 1826.

Ὁ πρόεδρος.

Οἱ στρατηγοὶ τοῦ στρατοπέδου Κριεζώτης καὶ Βάσσος καὶ ἡ ἐφορία τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, πληροφορη-

θέντες ὅτι ὁ Κιουταχῆς ἑτοιμάζει πλοῖα εἰς Ὠροπὸν καὶ ἀλλαχοῦ διὰ νὰ ἐπιβιβάσῃ ἐκεῖθεν στρατεύματα, καὶ νὰ τὰ μεταφέρῃ εἰς Πειραιᾶ ἵνα τὸν κυριεύσῃ, γράφει πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ἵνα προλάβῃ καὶ πέμψῃ πλοῖα ἐκεῖ διὰ νὰ ματαιώσωσι τὰ σχέδιά του.

Ἰδοὺ τὸ γράμμα τῆς ἐφορίας.

Εὐγενέστατοι κύριοι!

Ἐλάβαμεν τὸ ἀπὸ 17 τοῦ τρέχοντος ἀδελφικόν σας καὶ εἴδομεν τὰ γραφόμενά σας . . . . . ὁ ἐχθρὸς, μ' ὅλους τοὺς συμπερασμοὺς ὅπου καθένας μας κάμνει καὶ εὑρίσκει δύσκολον τὸ νὰ κινηθῇ ἐναντίον τῆς Σαλαμῖνος, πανταχόθεν πληροφορούμεθα ὅτι ἑτοιμάζεται καὶ ἴσως πολλὰ ὀγλήγωρα κινεῖται. Σήμερον μάλιστα ἔχομεν βεβαίας πληροφορίας, ὅτι ὅλα τὰ στρατεύματα ὅπου ἦτον διασκορπισμένα εἰς διάφορα χωρία τῆς Ἀττικῆς, ἐτραβήχθησαν εἰς Κάλαμον καὶ Μαραθῶνα, ἐκεῖ εὑρίσκονται ἀραγμένα καὶ εἴκοσι δύο μικρὰ, μεγάλα, πολεμικὰ καὶ φορτηγὰ καὶ ἔμελλον νὰ ἐμβαρκαρισθοῦν καὶ νὰ κινηθοῦν ἐναντίον τῆς Σαλαμῖνος, ἄλλας εἰδήσεις ἀλλαχόθεν ἐλάβομεν καὶ συμφωνοῦν ὅλαις εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα, ὥστε δὲν ἠμποροῦμεν νὰ θεωρήσωμεν μήτε τὴν εἴδησιν διόλου ψευδῆ, μήτε τὸ ἐπιχείρημα δύσκολον, καὶ ὡς τόσον ἡμεῖς δὲν ἔχομεν τὴν παραμικρὰν ἀσφάλειαν, ἀφίνομεν κατὰ μέρος, ὅτι ἂν κινηθῇ ὁ ἐχθρὸς γίνεται κύριος μιᾶς θέσεως τόσον σημαντικῆς, τὸ μεγαλήτερον κακὸν εἶναι ὅπου παθαίνει τόσος λαὸς ὅπου εὑρίσκεται ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ νησί. Ἀδελφοὶ! τὰς δυστυχίας ἑνὸς τόπου δὲν πρέπει νὰ τὰς θεωρήσωμεν τοπικὰς, καὶ ἂν πάθῃ ἡ Σαλαμὶς, παθαίνει ἡ Ῥούμελη, καὶ μὲ αὐτὴν παθαίνει ὅλη ἡ Ἑλλάς· ἡμεῖς ἐδῶ ἐμισθώσαμεν μίαν μικρὰν γολέτταν, αὐτὴ ὅμως δὲν ἠμπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ εἰμὴ μικρὰν βοήθειαν· ἀνάγκη πᾶσα νὰ φιλοτιμηθῆτε καὶ ἡ εὐγενεία σας ἀπὸ αὐτοῦ τοὐλάχιστον διὰ μερικαῖς ἡμέραις, νὰ βάλετε εἰς κίνησιν δύο τρία πολεμικὰ πλοῖα, τόσα εἶναι ἱκανὰ ν' ἀπαντήσουν τὸ ὀλέθριον σχέδιον τῆς Εὐρίπου. Τὸ πλοῖον τοῦ Χ. Ἀλεξανδρῆ ὅπου μᾶς εἴπετε ὅτι θέλει μένει ἐδῶ δεκαπέντε ἡμέραις, σήμερον μανθάνομεν ὅτι ἀναχωρεῖ, δὲν πρέπει ἀδελ-

φοὶ, νὰ θεωρῶμεν τὰ πράγματα ὅλα ἀδύνατα, ἀφοῦ πάθωμεν, ὅ μὴ γένοιτο, ἓν παρόμοιον κακὸν δὲν τὸ διορθώνομεν, δι' ἀγάπην λοιπὸν τῆς Πατρίδος σκεφθῆτε, καὶ τὸ ὀγληγορότερον πράξετε ὅ,τι σᾶς φωτίσει ὁ Θεός.

Τὴν 19 Ἰουλίου 1862.

Οἱ πατριῶται, (Ὑπογραφαί).

Ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον τῶν στρατηγῶν.

Πρὸς τὴν εὐγενεστάτην Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἡ Εὐρώπη ἐκθειάζει καὶ ἐπαινεῖ τὸ φιλελεύθερον ἑλληνικὸν πνεῦμά σας, ἡ Ἑλλὰς θαυμάζει καὶ δοξάζει τὸν πατριωτισμὸν καὶ γενναιότητά σας, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοὶ τρομάζουν καὶ φρίττουν τὴν ἀπαραδειγμάτιστον ἀνδρείαν σας, πέντε χρονῶν ἡμέραις ἀπέδειξαν ἐνεργέστατα εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὅτι τρέχει εἰς τὰς φλέβας τῶν ψαριανῶν γνήσιον αἷμα ἑλληνικὸν, τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας κραυγάζουν τὰς ἀνδραγαθίας σας, καὶ εἰς κάθε καλοῦ πατριώτου καρδίαν τὸ ὄνομα τῶν ψαριανῶν, εἶναι ἐγκεχαραγμένον μὲ χαρακτῆρας ἀνεξαλείπτους. Μία περίστασις νέα παρουσιάζεται σήμερον ν' ἀνανεώσῃ τὴν φήμην τοῦ ὀνόματός σας, ἂν θελήσετε νὰ τὴν ἐναγκαλισθῆτε, καὶ ν' ἀναδειχθῆτε σωτῆρες τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τῆς Ἑλλάδος ὅλης· ὁ ὑπερήφανος καὶ ἀλαζὼν Κιουταχῆς φανταζόμενος νὰ κατορθώσῃ ὅτι ὁ Ἰμπραΐμης εἰς Μισολόγγιον, ἀφοῦ ἐκυρίευσε τὸ Βασιλάδι, ἀπεφάσισε νὰ καταλάβῃ τὸν Πειραιᾶ διὰ ξηρᾶς νὰ τὸν ἐνισχύσῃ μὲ προμαχῶνας καὶ ἄλλα, καὶ νὰ εἰσάξῃ τὰ ὁποῖα ἑτοίμασαν εἰς Εὔριπον δέκα πλοῖα πολεμικὰ καὶ ὀκτὼ εὐρωπαϊκὰ, γέμοντα πολεμικὰς ἀποσκευὰς εἰς τὸν λιμένα αὐτοῦ, καὶ νὰ κατορθώσῃ τὸν σκοπόν του διὰ Ἀθήνας καὶ ἀλλαχοῦ· μία μικρὰ θαλάσσιος δύναμις δύναται ἀναμφιβόλως νὰ ματαιώσῃ τὰ σχέδιά του καὶ νὰ κατατροπώσῃ τὰ καράβιά του, καθὼς καὶ πολλαχοῦ πολλάκις, καὶ νὰ σώσῃ ὄχι μόνον τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ καὶ τὰς πέριξ νήσους τὰς ὁποίας ὁ βάρβαρος ἐπαπειλεῖ νὰ καταδαφίσῃ· διότι τότε, ὅταν αὐτὸν τοῦτον τὸν μελετούμενον σκοπόν του κατορθώσῃ, ποία ἐκ τῶν πέριξ νήσων δύναται νὰ μένῃ κατοικημένη, τοῦ ἐχθροῦ καιροφυλακτοῦντος; ἡ πρὸς τὴν Πατρίδα λοι-

πὸν βοήθεια, ἐλπίζεται ἀπὸ τὴν φιλογένειάν σας· ἂς ὑποχρεωθοῦν οἱ αὐτοῦ κατοικοῦντες εὐκατάστατοι καὶ μὴ, ἀναλόγως, ἂν αὐτοπροαιρέτως δὲν θελήσουν, νὰ καταθέσουν τὰ χρειαζόμενα χρήματα διὰ τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων καθὼς θέλει ὑποχρεωθῶσι καὶ οἱ περὶ τὰ ἐδῶ· ἀλλ' ἂν τοῦτο φέρει ἀργοπορίαν, παρακαλεῖσθε νὰ τὰ καταθέσετε, καὶ διὰ τὴν σύναξίν των θέλει εὕρετε εἰς ἡμᾶς ὁποίαν θελήσετε δυνατὴν βοήθειαν.

Ὁ ἐπιτούτου ἐρχόμενος εἰς τ' αὐτόθι συμπατριώτης σας καπετὰν Ἰωάννης Ν. Χ. Ἀλεξανδρῆ θέλει σᾶς παραστήσει, καὶ προφορικῶς τὰ πάντα· ἡμεῖς πεπεισμένοι εἰς τὸν πασίδηλον πατριωτισμόν σας, ἐλπίζομεν ἐκ μέρους σας κάθε ἀγαθόν. Μένομεν ἐντοσούτῳ ἀσπαζόμενοί Σας

Τῇ 20 Ἰουλίου 1826, Ἐλευσῖνα.

Οἱ πατριῶται,

Νικόλαος Κριζώτης,—Βάσσος.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀφοῦ ἔλαβε τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα τῆς ἐφορίας καὶ τῶν στρατηγῶν, θεωρήσασα καὶ αὐτὴ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον, δηλ. ὅτι ἂν οἱ ἐχθροὶ μεταφέρωσι διὰ θαλάσσης στρατεύματα εἰς Πειραιᾶ καὶ τὸν καταλάβωσι καὶ ἐνδυναμοθῶσιν ἐκεῖ, ἐκ τούτου θὰ πάθωσι καὶ αἱ νῆσοι καὶ πολλὰ προσκόμματα θὰ ἐπέλθωσιν εἰς τὸ στρατόπεδον· διὰ τὸ δυσχερὲς νὰ περιμένῃ διαταγὰς τῆς Διοικήσεως καὶ χρηματικὴν ἐξοικονόμησιν, ἀπεφάσισε νὰ ματαιώσῃ τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὰ σπάργανα, καὶ ἀπέστειλε τρία πολεμικὰ πλοῖα τοῦ Ἀνδρέου Γιαννίτση, Νικολάου Καρακωνσταντῆ καὶ Νικολάου Χ. Ἀλεξανδρῆ ἐξ ἰδίας δαπάνης τῶν ψαριανῶν· ἔπεμψε δὲ εἰς τοὺς στρατηγοὺς τὸ ἑξῆς ἔγγραφον.

Ἀριθ. 66.

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους στρατηγοὺς Νικόλαον Κριζώτην καὶ Βάσσον.

Ἐλάβαμεν τὴν ἐπιστολήν σας τῶν 20 λήγοντος, εἴδομεν τὸν ὁποῖον τρέχει κίνδυνον ἡ Ἀττικὴ ἀπὸ τὴν μελετωμένην διὰ θα-

λάσσης ἐκστρατείαν, ἡ εἴδησις αὕτη μᾶς ἤγγυξε κατάκαρδα ὡς ἐπαπειλοῦσα ἑνὸς στρατιωτικοῦ μέρους· διὸ καὶ ἀποφασίσαμεν ἵνα τὴν αὐγὴν, δηλ. αὔριον, ἐκπλέουσι τὰ τρία ἐνταῦθα εὑρισκόμενα πλοῖά μας διὰ νὰ ὑπάγωσιν ἐναντίον τῶν εἰς Ὠροπὸν ἐχθρικῶν, καὶ ἐλπίζομεν ἡ παντοδύναμος τοῦ ὑψίστου χεὶρ νὰ εὐλογήσῃ τὴν ἐπιχείρησίν μας. Γενναῖοι σταθῆτε ἀδελφοὶ εἰς τὰς ἀδυνάτους τοῦ γυναικώδους ἐχθροῦ μας προσβολὰς, ὡς πολλάκις ἐστάθητε, καὶ ὁ θεὸς τῆς ἐλευθερίας θέλει στεφανώσει τὰς νίκας σας. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

Αἴγινα, τῇ 21 Ἰουλίου 1826.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Τὰ πλοῖα τῳόντι ἀπέπλευσαν τὴν ἐπιοῦσαν δι' Ὠροπόν. Προβλέποντες δὲ οἱ κάτοικοι τῆς Αἰγίνης ὅτι θὰ ἐπέλθωσιν ὀλέθρια ἀποτελέσματα, ἂν ὁ ἐχθρὸς καταλάβῃ τὸν Πειραιᾶ, ἐπῆλθε καὶ εἰς αὐτοὺς πανικὸς φόβος ἕνεκα τῆς εἰδήσεως ταύτης· διὰ δὲ τὴν ἀποστολὴν τῶν πλοίων εἰς Ὠροπόν, ἔγραψαν οἱ πρόκριτοι αὐτῆς καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες, τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Πρὸς τὴν ἔντιμον Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν καὶ κυρίους προκρίτους τῶν περεπιδημούντων εἰς τὴν νῆσον ταύτην.

Κατὰ τὴν ὁποίαν χθὲς ἐλάβαμεν εἴδησιν ἀπὸ τοῦ γάμματος τῶν στρατηγῶν Κριζώτου καὶ Βάσσου, ὅτι ὁ Ὀμὲρ-πασᾶς, καρυστινὸς, ἑτοιμαζόμενος μὲ τὸν ὁποῖον ἔχει στολίσκον, σκοπεύει διὰ τὰς δύο νήσους Αἴγινα καὶ Σαλαμῖνα.

Καὶ ἐπειδὴ διὰ τὰ ἐνδεχόμενα εἶναι ἀνάγκη καὶ ἀνάγκη μεγίστη, ἵνα ἐξέλθωσι πλοῖα πρὸς ματαίωσιν τῶν σκοπῶν του, ἐκρίθη κοινῶς καὶ ἀναγκαιότατον τὰ εὑρισκόμενα ἐνταῦθα τρία πλοῖα, νὰ προμηθευθῶσι μὲ τὰ ἀναγκαῖά των καὶ νὰ ἐκστρατεύσουν . . . ὑπόσχονται δὲ τὰ ἔξοδα τῶν πλοίων.

Αἴγινα, τῇ 21 Ἰουλίου 1826.

Οἱ πατριῶται καὶ κάτοικοι Αἰγίνης.

(Αἱ ὑπογραφαί των.)

Ἐὰν δὲ ὁ Κιουταχῆς καὶ ὁ Ὀμὲρ πασᾶς κατελάμβανον τὸν Πειραιᾶ, οἱ ψαριανοὶ ἤθελον καταστρέψει μὲ τὰ πλοῖά των τὴν ναυτικὴν δύναμιν τῶν ἐχθρῶν, ἤτις ἦτο τὸ φόβητρον εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ στρατοπέδου.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀναφέρει περὶ τῆς ἑτοιμασίας τῶν ἐχθρικῶν πλοίων εἰς Ὠροπὸν καὶ περὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν ἰδικῶν της πλοίων ἐκεῖ, διὰ τοῦ ἑξῆς πρὸς τὴν Διοίκησιν ἐγγράφου της.

Ἀριθ. 68.

Πρὸς τὴν διοικητ. Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπάντησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 1756 Σ. αὐτῆς διαταγῆς· τὰ εἴκοσι ὀκτὼ βαρέλια πυρίτιδος ταρελάβαμεν τὰ ὁποῖα καὶ ἀμέσως διευθύναμεν εἰς τὴν μοῖράν μας.

Σήμερον ἐλάβαμεν γράμμα τῶν στρατηγῶν Κριζώτου καὶ Βάσσου τῶν 20 λήγοντος, εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς λέγει ὅτι ἀπὸ αἰχμαλώτους τούρκους ἐπληροφορήθηκαν, ὅτι ὁ Κουταχῆς συναγροικηθεὶς μετὰ τοῦ Ὀμὲρ-Πασᾶ τῆς Εὐβοίας, σκοπεύει νὰ εἰσβάλλῃ διὰ θαλάσσης εἰς τὸν Πειραιᾶ, μὲ τὸν εἰς Ὠροπὸν εὑρισκόμενον μικρὸν στολίσκον, καὶ μὲ μερικὰ ἀουστριακὰ φορτηγὰ ἐκ πολεμοφοδίων καὶ τροφῶν φορτωμένα, τὸν ὁποῖον ὀχυρώσας νὰ κρατήσῃ ἐκεῖ τὴν μικρὰν αὐτὴν ναυτικὴν δύναμιν· τοῦτο ὡς λίαν ἐπιβλαβὲς νομίσαντες, ἐβιάσθημεν νὰ πέμψωμεν τὰ ἐνταῦθα εὑρισκόμενα τρία πολεμικὰ πλοῖά μας, καὶ σήμερον ἀφεύκτως ἐκπλέουσι διὰ Ὠροπὸν, καὶ ἐλπίζομεν ἡ παντοδύναμος χεὶρ νὰ εὐλογήσῃ τὴν ἐπιχείρησίν μας.

Αἴγινα, τῇ 22 Ἰουλίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ψαρῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἕνεκα τοῦ κατεπείγοντος, ἔπεμψε τὰ πλοῖα εἰς Ὠροπὸν χωρὶς νὰ ἔχῃ τὰ αἰτηθέντα διπλώματα, ἡ δὲ Διοίκησις ἔπεμψε διαταγὴν προσκαλοῦσα τὴν ἐπιτροπὴν εἰς τὴν τήρησιν τῶν προδιατεταγμένων, ἤτοι τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν πλοίων εἰς ἐκ-

πλευσιν καὶ καταδρομὴν ἄνευ τακτικῶν ἐγγράφων· οἱ ἰδιοκτῆται λοιπὸν τῶν πλοίων, φοβηθέντες μὴ τυχὸν τὰ πλοῖά των ἀπαντηθῶσιν ἀπὸ τὰ εὐρωπαϊκὰ πολεμικὰ πλοῖα καὶ πάθωσιν, ἐζήτησαν ἐπιμόνως νὰ πέμψωσι ταχύπλουν καὶ νὰ ἀνακαλέσωσι τὰ πλοῖά των. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ των λαβοῦσα τὴν εὐθύνην, ἔπεμψε τὴν ἐπομένην ἀναφορὰν πρὸς τὴν Διοίκησιν.

Ἀριθ. 70.

Πρὸς τὴν Σ. διοικητ. Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπάντησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 1816 Σ. τῆς διαταγῆς, προσκαλούσης καὶ αὖθις τὴν προσοχήν μας εἰς τὴν κατὰ γράμμα ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 854 προκηρύξεώς της, τοῦ νὰ μὴν ἐξέλθῃ κατ' οὐδένα λόγον εἰς καταδρομὴν οὐδὲν πλοῖον. Τῆς προκηρύξεως ταύτης τὸ πνεῦμα ἐκ τῶν περιστάσεων τῆς Πατρίδος εἶναι βέβαια τῶν ἀναγκαιοτάτων νὰ φυλαχθῇ, διὰ νὰ ἦναι πάντοτε συγκεντρωμένα τὰ πολεμικὰ πλοῖα ἑκάστης νήσου εἰς ἓν μέρος, καὶ ἐν περιστάσει νὰ ὠφελήσωσιν.

Ἡ παροῦσα ὅμως διαταγὴ, ἔπληξεν ὄχι καλῶς τὴν ἀκοὴν τῶν πλοιάρχων μας, τῶν εἰς Ὠροπὸν πεμψάντων πρό τινων ἡμερῶν τρία πολεμικὰ πλοῖά των, καὶ ἔντρομοι τοῦ νὰ μὴν ὑποπέσωσιν εἰς τὸ γράμμα τῆς ῥηθείσης προκηρύξεως, ἐκινήθησαν εἰς τὸ νὰ πέμψωσι ταχύπλουν νὰ τὰ μετακαλέσωσι ἐνταῦθα, τοῦτο μετὰ πολλὰς καὶ ἀπεράντους καταπειστικοὺς λόγους, ἐδυνήθημεν νὰ ἐμποδίσωμεν ὑποσχόμενοι πρὸς αὐτοὺς, ὅτι θέλει γράψωμεν πρὸς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ μᾶς πέμψῃ τὰ ἐπὶ τούτων ἔγγραφα, ἵνα τὰ διευθύνωμεν ἐκεῖ ἐπίτηδες.

Διὸ, παρακαλεῖται ἡ Σ. Διοίκησις, ἵνα μᾶς πέμψῃ τρία ἔγγραφα τῆς ἐκπλεύσεως τῶν ἀνωτέρω ῥηθέντων πλοίων ἐπ' ὀνόματι, Α. Γιαννίτση, τὸ πλοῖον Ἡρακλῆς, Νικολάου Καρακωνσταντῆ, τὸ πλοῖον Ξενωφῶν, Ἰωάννου Ν. Χ. Ἀλεξανδρῆ, τὸ πλοῖον ὁ Ἀλέξανδρος, ἵνα τὰ διευθύνωμεν πρὸς αὐτοὺς διὰ νὰ μὴ διαλυθῇ τὸ σωτήριον διὰ τὴν Ἀττικὴν καὶ τῶν νήσων τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου σχέδιον· εἰσέτι δὲ νὰ μᾶς πέμψῃ καὶ τὰ ὁποῖα εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. ἀναφοράν μας ἐζητήσαμεν ἔγγραφα, ἐ-

πειδὴ αἱ περιστάσεις τῆς Πατρίδος οὖσαι κρίσιμοι, ἐὰν ἤθελε διασθῶμεν νὰ πέμψωμεν πλοῖον τι εἰς βοήθειαν μέρους τινὸς, δὲν θέλει σταθῆ δυνατὸν, νὰ καταπείσωμεν τὸν πλοίαρχόν του.

Αἴγινα, 24 ἰουλίου 1826.

Ἡ Ἐ π ι τ ρ ο π ὴ τῶν ψ α ρ ι α ν ῶ ν.

Ἡ Διοίκησις λαβοῦσα τὴν ἀναφορὰν ταύτην, ἔπεμψε πάραυτα τὰ διπλώματα.

Ἅμα τὰ ψαριανὰ πλοῖα ἀπῆλθον εἰς Ὠροπὸν, τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα ἀπέπλευσαν διὰ Χαλκίδα, τὰ δὲ ἑλληνικὰ τὰ κατεδίωξαν μέχρι μπουρτζίου· ἔπειτα ἐπέστρεψαν εἰς Ὠροπὸν καὶ ἐκανονοβόλησαν τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον, καὶ ἐκανονοβολήθησαν ἀπὸ τὸ ἐκεῖ κανονοστάσιον τῶν τούρκων· ἀναχωρήσαντα δ' ἐκεῖθεν ἐπανῆλθον εἰς Ἐλευσῖνα εἰς τὸ ἑλληνικὸν στρατόπεδον, ἀφοῦ ἐματαίωσαν τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ.

Οἱ παροικοῦντες εἰς Σαλαμῖνα πρόκριτοι τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ῥούμελης, καὶ οἱ ἱεράρχαι Θηβῶν καὶ Μεγάρων, πέμπουσι τὴν κάτωθεν ἐπιστολὴν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἀναφέροντες τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον καὶ προτρέποντες νὰ συνδράμῃ ὥστε νὰ ἐξέλθωσιν οἱ ὁπλοφόροι ἀπὸ Αἴγιναν, διὰ νὰ ἐνδυναμωθῇ τὸ στρατόπεδον τῆς Ἐλευσῖνος, καὶ νὰ διατηρήσῃ ἐκεῖ πλοῖα πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῆς, διότι τὸ εὑρεθὲν ἐκεῖ εἰς τὴν μάχην τῆς Ἐλευσῖνος πλοῖον τοῦ Χ. Ἀλεξανδρῆ ὠφέλησε.

Πρὸς τὴν φιλογενεστάτην Ἐπιτροπ. τῶν ψαριανῶν.

Ὁ κίνδυνος τῆς Πατρίδος ἀδελφοὶ, εἶναι ἐπικείμενος. Ἡ Ῥούμελη τὸ προπύργιον τῆς Ἑλλάδος πνέει τὰ λοίσθια· ὁ Κιουταχῆς ὠφελούμενος ἀπὸ τὴν νέκρωσιν τῶν ἁρμάτων μας, ἂν καὶ μὲ τὰ λείψανα μόνα τοῦ Μισολογγίου, προχωρεῖ εἰς τὰ σχέδιά του. Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν στενὰ πολιορκεῖται· μόνη ἡ ἕνωσις τῶν ἐθνικῶν μας δυνάμεων ἠμπορεῖ νὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὸν ἐπαπειλούμενον ὄλεθρον, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπασχολεῖ τὸν ἐχθρὸν

τῆς Ἀττικῆς καὶ σηκώνει πολὺ μέρος τῆς προσοχῆς του ἀπὸ τὸ φρούριον, εἶναι τὸ στρατόπεδον τῆς Ἐλευσῖνος· αὐτὸ τὸ στρατόπεδον εἶναι ἀνάγκη νὰ βασταχθῇ· εἶναι θέσις ἡ Ἐλευσὶς οὐσιωδεστάτη· πολλάκις ἐκινήθη ὁ ἐχθρὸς συσσωματωμένος ἐναντίον της, καὶ ἐτράπη τοσάκις εἰς φυγὴν μὲ καταισχύνην του· σήμερον λαμβάνομεν πληροφορίαν ὅτι ὁ ἴδιος Κιουταχῆς κινεῖται ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ στρατοπέδου, καὶ σήμερον αὔριον φθάνει· ἐδῶ διάζομεν καὶ ξεκινοῦν ὅσα ἅρματα εὑρίσκονται εἰσέτι εἰς τὸ νησὶ διὰ νὰ ἐνδυναμωθοῦν οἱ ἐδικοί μας καὶ νὰ ἠμπορέσουν ν' ἀνθέξουν εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ ἐχθροῦ· γράφομεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος ὅπου εὑρίσκεται αὐτοῦ, διὰ νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐβγάλῃ καὶ νὰ διευθύνῃ εἰς τὸ ἴδιον στρατόπεδον ὅσα ἄλλα ἅρματα εὑρίσκονται αὐτοῦ· παρακαλεῖσθε δὲ καὶ ἡ εὐγενεία σας νὰ συνεργήσετε μὲ ὅποιον τρόπον γνωρίζετε, νὰ μὴ μείνῃ μήτε ψυχὴ ἀπὸ τοὺς ὁπλοφόρους ἐπάνω εἰς τὸ νησὶ, ἀφοῦ συναχθοῦν ἀρκετὰ ἅρματα εἶναι ἐλπὶς νὰ βασταχθῇ αὐτὴ ἡ θέσις, ἡ ὁποία καὶ σήμερον ἐμποδίζει τὸν ἐχθρὸν ἀπὸ πολλά του σχέδια, καὶ ἀκολούθως θέλει μᾶς χρησιμεύσει πολὺ εἰς τὰς ἐρχομένας πολεμικὰς ἐργασίας.

Μία ἀπὸ τὰς σημαντικωτέρας θέσεις τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, εἶναι κύριοι, καὶ ἡ Σαλαμὶς, χωρὶς αὐτὸ τὸ νησὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ μὲ δύο ἢ τρία πολεμικὰ πλοῖα, τρέχει μεγάλον κίνδυνον. Προχθὲς εἰς ἕνα πόλεμον ὅπου συνεκροτήθη εἰς Ἐλευσῖνα, πολὺ ὠφέλησεν ἡ παρουσία τοῦ πολεμικοῦ πλοίου τοῦ καπ. Νικολῆ Χ. Ἀλεξανδρῆ, ἔφερε θάρρος μεγάλο εἰς τοὺς ἐδικούς μας, καὶ δειλίαν εἰς τοὺς ἐχθρούς. Ἐγράψαμεν περὶ τούτου πολλάκις εἰς τὴν Σ. Διοίκησιν καὶ ἐλπίζομεν νὰ λάβῃ μέτρα διὰ ν' ἀσφαλίσῃ αὐτὸ τὸ νησὶ, ἕως ὅμως νὰ φθάσῃ ἡ ἀπὸ μέρους τῆς Διοικήσεως πρόνοια, ἡ εὐγενεία σας ἠμπορεῖτε διὰ τὸ καλὸν τῆς Πατρίδος, νὰ κρατήσετε εἰς κίνησιν ἓν δύο πολεμικὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα νὰ παραπλέουν τὴν Σαλαμῖνα. Τοῦτο βεβαιωθεῖτε, θέλει σᾶς κερδήσει τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν πατριωτῶν.

Μεγάλην ἀνάγκην ἔχομεν καὶ ἀπὸ ζαερὲ, μόλις διὰ τρεῖς ἡμέραις ἀκόμη ἔχει τροφὰς τὸ στρατόπεδον, χωρὶς τροφὰς γνωρίζετε ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ βασταχθῇ ἐν στράτευμα· παρακα-

λεῖσθε καὶ ἡ εὐγένειά σας νὰ συνεργήσετε νὰ μᾶς προφθάσῃ ὅσον εἶναι δυνατὸν νὰ ἔβγῃ ἀπὸ τὴν Αἴγιναν. Ὑγιαίνετε.

Τῇ 16 Ἰουλίου 1826.

Οἱ πατριῶται,

† *Θηβῶν Παΐσιος*,—† *Μεγάρων Διονύσιος*,—*Παναγιώτης Ν. Λοιδωρίκης*,—*Ἀναγνώστης . . .* —*Ἀναγνώστης Καρτέσης*,—*Ν. Ἀντωνιάδης*,—*Ἰωάν. Βγενὴς*,—*Ἀντώνης Πυρπήλης*,—*Παναγούσης Λουκᾶς*,—*Ἀναγνώστης Λεμίμης*.

Τῇ 14 Ἰουλίου 1826, ὁ Κριεζώτης καὶ Βάσσος γράφουν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, «ὅτι ὁ Κιουταχῆς ἀπὸ Θήβας, διὰ προ»δοσίας ἑνὸς παπᾶ, ἔπεμψε τὸν Ἀσλάμπεην εἰς Ἐλευ»σῖνα μὲ 700 πεζοὺς καὶ 300 ἱππεῖς, καὶ ἐπολέμησαν »καὶ ἐνίκησαν· παρακαλοῦν δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ἀνα»τολικῆς Ἑλλάδος νὰ πέμψῃ στρατιώτας, διότι ὅλα τὰ »χωρία τῆς Ἀττικῆς εἶναι προσκυνημένα, ἐκτὸς τῶν »Δερβενοχωριτῶν, καὶ οἱ προσκυνημένοι χωρικοὶ κάμνουν »τὸν προδότην» . . . . . .

Τὴν ἀναφορὰν ταύτην τῶν στρατηγῶν, ἡ ἐφορία τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, ἔπεμψε μὲ ἔγγραφόν της εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, παρακαλοῦσα αὐτὴν νὰ ἐνεργήσῃ ἐπ' αὐτῆς δραστηρίως εἰς ὅ,τι αἱ ἀνάγκαι τῆς πατρὶν ὑπαγορεύουσιν. Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἐνήργησε κατὰ τὰ γραφόμενα τῶν στρατηγῶν.

Κοινῶς δὲ ὅλοι, καὶ ὁ κλῆρος καὶ οἱ πρόκριτοι τῶν ἐπαρχιῶν καὶ οἱ στρατηγοὶ εἶχον τὰς ἐλπίδας των ἀνατεθειμένας εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, αἰτοῦντες τὴν συνδρομήν της, διότι ἐχορήγει αὐτὴν εἰς τὴν στιγμὴν ἐν ἀνάγκῃ· εἴδομεν ὅτι ἔπεμψεν αὕτη τὰ πλοῖά της, ἀπέστειλε τοὺς στρατιώτας, τροφὰς καὶ πολεμοφόδια, συνδρομὴν, τὴν ὁποίαν οὔτε αὐτὴ ἡ Διοίκησις δὲν ἐδύνατο τόσον ταχέως νὰ πέμψῃ.

Ἡ ἐφορία τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, διαμένουσα εἰς Αἴγιναν διὰ νὰ φροντίζῃ περὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ στρατοπέδου, ἔχουσα δὲ ὡς ἐκτελεστικὴν δύναμιν τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἐνήργει δι' αὐτῆς πᾶν ὅ,τι διὰ τὸ στρατόπεδον ἀναγκαιοῦσιν, οἷον τροφὰς, πολεμεφόδια καὶ τὴν ἀποστολὴν τῶν στρατιωτῶν. Διὰ νὰ μὴ λειποτακτοῦν δὲ ἀπὸ τὸ στρατόπεδον οἱ στρατιῶται καὶ εὑρίσκεται πάντοτε αὐτὸ εἰς ἀνάγκην, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν διέταξε λέμβους τινὰς νὰ περιπλέωσι ἔξωθεν τῶν μερῶν ἐκείνων, ἐπισκεπτόμεναι τὰ πλοῖα τὰ ἀναχωροῦντα ἐκεῖθεν· τὰ ἔχοντα δὲ στρατιώτας τὰ ἐπέστρεφον καὶ ἀπεβίβαζον αὐτοὺς εἰς τὸ στρατόπεδον.

Τῇ 16 ἰουλίου 1826, ὁ Ἀναγνώστης Μοναρχίδης γράφει ἀπὸ Ναύπλιον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ὅτι ἡ Διοίκησις διώρισεν ἀρχηγὸν τὸν Καραϊσκάκην ὅλων τῶν ρουμελιωτικῶν ἁρμάτων, ὅστις ἀναχωρεῖ τὴν δευτέραν ἀπὸ Ναύπλιον διὰ τὴν Ἀττικήν.

Ὁ Ἰωάννης Βλάχος, ἀθηναῖος, μέλος τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, συνιστᾷ τοὺς συμπολίτας του Ἀθηναίους εἰς τὴν προστασίαν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου του, ἵνα συνεννοουμένη αὕτη μετὰ τῶν προκρίτων καὶ τῆς δημογεροντίας Ἀθηναίων, χορηγῇ τὴν συνδρομήν της.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Εὐγενέστατοι Κύριοι!

Ἐπειδὴ ἡ Διοίκησις κρίνασα περιττὸν τὴν περιπλέον διατριβὴν τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος διευθύνουσαν ἐπιτροπὴν, διατάττει αὐτὴν νὰ παύσῃ τῶν ἐργασιῶν της καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐπειδὴ μεταβάσης τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς, οἱ αὐτόθι παροικοῦντες συμπατριῶταί μου Ἀθηναῖοι μένουν ἀπροστάτευτοι· διὰ τοῦτο συσταίνων αὐτοὺς εἰς τὴν προστασίαν καὶ ὑπεράσπισίν σας, σᾶς παρακαλῶ, ὅπως συνεννοούμενοι μετὰ τῶν προ-

κριτοτέρων καὶ τοὺς αὐτόθι δημογέροντας αὐτῶν, νὰ δίδετε αὐτοῖς χεῖρα βοηθείας καὶ κάθε συνδρομὴν, εἰς τὸ νὰ μένωσιν ὅλοι οἱ αὐτόθι συμπατριῶταί μου μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ἀνενόχλητοι· μὲ τὸ νὰ γνωρίζω κάλλιστα πόσον φίλοι τῆς εὐνομίας καὶ εὐταξίας εἶσθε οἱ φιλελεύθεροι ψαριανοὶ, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι καὶ χωρὶς τῆς συστάσεώς μου, κατὰ χρέος ὁμογενῶν καὶ χριστιανικὸν ἠθέλετε τοὺς συνδράμει εἰς κάθε χρείαν των, πολλῷ μᾶλλον τώρα ὅτε παρακαλεῖσθε καὶ παρὰ τοῦ συμπατριώτου των, ὅστις σᾶς προσφέρει τὸν ἑαυτόν του ἕτοιμον τοῦ νὰ συνδράμῃ εἰς κάθε συμπεσοῦσαν ὑπόθεσίν σας, καὶ ἐλπίζων τὴν δραστήριον ἐνέργειάν σας εἰς τὴν αἰτησίν μου. Μένω.

Τῇ 17 ἰουλίου 1826, Ναύπλιον.

Ὁ εἰλικρινὴς φίλος Σας,

Ἰ ω ά ν ν η ς Β λ ά χ ο ς.

Περὶ τῆς συστάσεως τῶν Ἀθηναίων, ἔγραψεν καὶ ὁ Α. Μοναρχίδης, μέλος καὶ αὐτὸς τῆς διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν· ἡ πρὸς αὐτὸν ἀπάντησίς της δεικνύει τὰ αἰσθήματα τῶν ψαριανῶν.

Εὐγενέστατε Κ. Α. Μοναρχίδη

. . . . . «Διὰ δὲ τὴν σύστασιν, τὴν ὁποίαν μᾶς »κάμνετε διὰ τοὺς Ἀθηναίους, σταθῆτε βέβαιοι, ὅτι μολονότι τὸ »σύστημά μας εἶναι ἡ φιλαδέλφια καὶ ἡ εὐχαρίστησις τοῦ νὰ »μὴ θεωρῶμεν οὐδένα τῶν ἀδελφῶν μας ἐνοχλούμενον, ὡς θέ»λομεν τὰ ἴσα εἰς τὸν ἑαυτόν μας, θέλομεν ὅμως κατὰ συνέ»πειαν τῆς συστάσεως, ὑπερασπίζειν τοὺς ἀδελφούς μας αὐτοὺς »καὶ βοηθεῖν εἰς τὰ δίκαιά των, καὶ μένετε ἥσυχος.» . . . . .

Αἴγινα, τῇ 21 ἰουλίου 1826.

Ἡ Ἐ π ι τ ρ ο π ὴ τ ῶ ν ψ α ρ ι α ν ῶ ν.

Οὐ μόνον ἔγραφεν ἡ ἐπιτροπὴ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐξεπλήρου, ὡς θέλω κατωτέρω γράψει, χορηγοῦσα τὴν προστασίαν της εἰς ὅλους τοὺς παροικοῦντας εἰς Αἴγιναν· ἀκούοντες δὲ τὴν εὐταξίαν ταύτην καὶ ἄλλοι κατέφυγον ἐκεῖ ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισίν της.

Ἡ Διοίκησις διέταξε τοὺς Αἰγινίτας νὰ δώσωσι χρηματικήν τινα ποσότητα εἰς τὴν ἐφορίαν τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ ἐξοικονομήσῃ αὕτη ἀνάγκας τινὰς τοῦ στρατοπέδου· οἱ Αἰγινῖται ὅμως ἐδυστρόπουν εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν χρημάτων. Ἡ δὲ Διοίκησις πληροφορηθεῖσα τὴν δυστροπίαν τῶν Αἰγινιτῶν, διέταξε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1769 τῆς 16 ἰουλίου 1826, τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ὅπως ὑποχρεώσῃ τὴν δημογεροντίαν Αἰγίνης νὰ πληρώσῃ χίλια γρόσια εἰς τὴν ἐφορίαν τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, διότι οἱ Αἰγινῖται δυστροποῦσι νὰ δώσωσιν αὐτά.

Κατὰ συνέπειαν τῆς διαταγῆς ταύτης, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ὑπεχρέωσε τὴν δημογεροντίαν Αἰγίνης, ἥτις ἐπλήρωσεν εἰς τὴν περὶ οὗ ὁ λόγος ἐφορίαν, τὴν ὡρισθεῖσαν χρηματικὴν ποσότητα.

Οἱ ὁπλαρχηγοὶ, Γ. Σουλτάνης, Χριστόδουλος Χ. Πέτρου, Γαρδικιώτης Γρίβας, Νικόλαος Δραγαμέστος, Παναγῆς Γαλάνης, γράφουν ἀπὸ Πιάδα εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἵνα πέμψῃ αὕτη καΐκια διὰ νὰ τοὺς μεταφέρωσι εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς, εἰδοποιοῦντες αὐτὴν συγχρόνως ὅτι ἔχουν καὶ πεντακοσίους στρατιώτας· ἡ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα τὸ ἔγγραφον τῶν ὁπλαρχηγῶν, ἔπεμψεν ἀμέσως πλοῖα καὶ τοὺς μετέφερον εἰς τὸ στρατόπεδον ὁμοῦ μὲ τοὺς στρατιώτας των.

Ὁ Φαβιέρος ἔχων φιλίαν μὲ τοὺς ψαριανοὺς, διότι ἐγνώρισε τὸν πατριωτισμόν των, εἰδοποιεῖ τὴν ἐπιτροπήν των, διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου του, περὶ τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ κόμητος Δαρκοὺτ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τῶν καλῶν αὐτοῦ διαθέσεων πρὸς αὐτὴν, καὶ ὅτι συνεννοούμενοι θέλουν ὑπηρετήσει ὠφελίμως.

Ἀριθ. 6.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Κύριοι!

Σᾶς εἰδοποιῶ μετὰ χαρᾶς, ὅτι ὁ Κόμης Δαρκοὺτ, μέλος τοῦ κομητάτου τῆς Γαλλίας, ἔφθασε μὲ τὰς καλλιτέρας διαθέσεις διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, μετέβη εἰς Ναύπλιον, θὰ ἦναι ἐνταῦθα δι' ὀλίγας ἡμέρας, θέλομεν δὲ συνεννοηθῇ μεθ' ἡμῶν περὶ τῶν μέσων τοῦ νὰ ὑπηρετήσωμεν ὠφελίμως πρὸς τὰς πλησιοχώρους ἐπαρχίας, ὁ πατριωτισμός σας μοὶ ἐγγυᾶτε πλέον τὴν ὅσον ἀπεδείξατε.

Τῇ 14 ἰουλίου 1826, ἐν Μέθανα.

Ὁ Σὸς,

Συνταγματάρχης, Φαβιέρος.

Φθάσας δὲ ὁ Καραϊσκάκης εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ πληροφορηθεὶς τὴν συνδρομὴν τῶν ψαριανῶν καὶ τὴν ἰσχὺν ἣν ἔχει ἡ ἐπιτροπὴ των εἰς Αἴγιναν, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὴν τὰ κάτωθεν ἔγγραφα.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Κύριοι!

Οἱ φροντισταὶ τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος σᾶς ἔγραψαν νὰ συνεργήσετε εἰς τὴν συνάθροισιν τοῦ σιταροκριθαρίου ὅπου ἔμεινεν ἀσύνακτον ἐπάνω εἰς τοὺς Αἰγινίτας, ἀπὸ τὰς 3,000 κοιλὰ ὅπου προδιετάχθησαν ἀπὸ τὴν Διοίκησιν νὰ δώσουν διὰ τὸ στρατόπεδον· ὅθεν, ἐπειδὴ τὸ στρατόπεδον συστήνεται ἤδη συστηματικῶς καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ μείνῃ οὔτε στιγμὴν ἀπρομήθευτον ἀπὸ τὰς ἀναγκαίας τροφὰς, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, ἀφ' ὅτι πληροφοροῦμαι, ἔχει ἱκανὴν δύναμιν διὰ νὰ καθυποβάλλῃ τοὺς κατοίκους τῆς Αἰγίνης ν' ἀποδώσουν αὐτὸ, διὰ τοῦτο προσκαλεῖσθε ὡς ἀγαθοὶ πατριῶται, καὶ παρ' ἐμοῦ, νὰ καθυποβάλλετε τοὺς κατοίκους αὐτοὺς ν' ἀποδώσουν αὐτὸ ἐντὸς πέντε ἢ ἓξ ἡμερῶν ὅσον σιταροκρίθαρον εἶναι ἀσύνακτον ἐπάνω τους, συμποσούμενον εἰς κοιλὰ χίλια τετρακόσια περίπου, εἰς τὸν ἀπεσταλμένον ἄνθρωπον τῶν φροντιστῶν, διότι εἶναι εἰς κίνδυνον νὰ μείνῃ ἀπρομήθευτον τὸ στρατόπεδον ἀπὸ τροφὰς, καὶ ἡ παραμικρὰ τῶν στρα-

τιωτῶν λειποταξία θέλει εἶσθαι εἰς βάρος τῶν Αἰγινιτῶν, διὰ τὸ ὁποῖον χρεωστοῦν ἔπειτα νὰ δώσουν λόγον μὲ μεταμέλειάν των, ἂν ὅμως δὲν ἀκούσουν οὔτε τὴν ἐπιτροπὴν αὐτὴν νὰ μοῦ γράψετε, καὶ θέλω στείλει ἐκτελεστικὴν δύναμιν νὰ τὸ συνάξῃ ἐντὸς 24 ὡρῶν μὲ ζημίαν των.

Τὴν 28 Ἰουλίου 1826, ἀπὸ τὸ μοναστῆρι Φανερωμένης.

Ὁ πατριώτης

Καραϊσκάκης.

Τωόντι οἱ Αἰγινῖται ἐδυστρόπουν διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς διαταχθείσης ποσότητος τῶν τριῶν χιλ. κοιλῶν, διότι ἐθεώρουν αὐτὴν ὑπέρογκον ποσότητα ἀναλόγως τῶν κατοίκων· ἐχορήγησαν δὲ ἓν μόνον μέρος καὶ δὲν ἤθελον νὰ δώσωσι τὸ ὑπόλοιπον. Ἅμα δὲ λαβοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον, ὑπεχρέωσε τοὺς Αἰγινίτας καὶ ἐχορήγησαν ἓν μέρος ἐκ τῆς ὑπολοίπου ποσότητος τοῦ σιταροκριθαρίου. Ὁ Καραϊσκάκης ἔχων ἀνάγκην πλοιαρίων, ἔπεμψε καὶ τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριακῶν.

Ἐπειδὴ καὶ τὰ Σαλαμίνια καΐκια δὲν ἐξαρκοῦν εἰς μετακόμισιν τῶν στρατευμάτων καὶ λοιπῶν ἀναγκαίων κατασκευῶν, παρακαλεῖται ἡ φιλογενεστάτη αὕτη ἐπιτροπὴ νὰ μᾶς προφθάσῃ τὸ πολὺ ἕως τὴν παρασκευὴν ξημερώματα ὅλα τὰ Αἰγινίτικα καΐκια, ἂς γίνῃ φροντὶς παρακαλῶ διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ ἀργοπορία καὶ ἐμποδίζεται ἐξ αὐτῶν τὸ κίνημά μας καὶ τὰ στρατεύματα διαφθείρονται. Ὁ πατριωτισμὸς τῶν ψαριανῶν εἶναι γνωστὸς, καὶ ἀκολούθως δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἐνεργηθῇ ἡ παροῦσα αἴτησις χωρὶς ἀναβολήν· ἂς προσκαλέσῃ ἡ φιλογενεστάτη ἐπιτροπὴ καὶ τοὺς προκρίτους Αἰγίνης, καὶ ἂς τοὺς ἀναγνώσῃ τὸ παρόν.

Τὴν 28 Ἰουλίου 1826, ἐν Σαλαμῖνι.

Ὁ γεν. ἀρχηγὸς,

Καραϊσκάκης.

Κατὰ τὸ ἔγγραφον τοῦ ἀρχηγοῦ, ἔπεμψεν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν τὰ αἰτηθέντα καίκια εἰς τὴν ὡρισμένην ἡμέραν.

Οἱ διαμένοντες εἰς Τῆνον ἀπαντοῦν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου των.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Τὸ τίμιόν σας ἐλάβαμεν σημειωμένον τοῦ 25 ἀπελθόντος, ἐκ τοῦ ὁποίου τὰ πάντα σας καλῶς ἐπληροφορήθημεν· εἴδομεν νὰ μᾶς γράφετε ὅτι ἀπορεῖτε μεγάλως ὅπου δὲν ἐλάβατε οὐδεμίαν ἀπὸ ἡμᾶς εἴδησιν διὰ ν' ἀναφέρετε περὶ τούτου ὡς ἐκ συστήματος εἰς τὴν Διοίκησιν, καὶ νὰ σᾶς γνωστοποιήσωμεν τοὺς σκοπούς μας οὓς ἔχομεν περὶ ἐκπλεύσεως.

Ἡμεῖς σᾶς λέγομεν, ἀδελφοὶ, ὅτι εἴμεθα πάντοτε ἕτοιμοι εἰς ἐκεῖνο ὅπου ἠθέλατε ἀποφασίσετε διὰ τὰ αὐτοῦ εὑρισκόμενα καράβιά μας, εἴμεθα, ὡς καὶ ὑμεῖς, ἕτοιμοι ν' ἀκολουθήσωμεν, καθὼς καὶ μὲ τὸν Ἀνδρέα Ἰω. Κεφάλα σᾶς προεγράφαμεν, δι' ὃ πάλιν σᾶς λέγομεν τὰ ἴδια, ὅτι εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐκλογῆς τῶν καραβίων μας ὅπου ἤθελε κάμετε, ἂν ἤθελεν ψηφισθῇ καὶ κἀνένα ἀπὸ ἡμᾶς ὅπου ἐδῶ εὑρισκόμεθα, εἴμεθα ἕτοιμοι ν' ἀκολουθήσωμεν μὲ ὁποίας συμφωνίας ἤθελεν εἶναι διὰ τὰ αὐτοῦ εὑρισκόμενα πλοῖά μας, ἕως λάβωμεν ἐκ δευτέρου ἀποκρισίν σας, ἐλπίζομεν νὰ ἔχωμεν καὶ τὰ πλοῖά μας νέτα ἀπὸ κάθε φτιάσιν, ἐπειδὴ καὶ διὰ τὰς δυσκολίας ὅπου ἀπαντήσαμεν εἰς τὰς πρέζας ὅπου ἔφεραν, καθὼς σᾶς εἶναι γνωστὸν, μ' ὅλις ἕως χθὲς ἐγλυτώσαμεν. Ταῦτα ἀδελφοὶ περὶ τούτου. Σεῖς δὲ ἐνεργεῖτε εἰς τὰ συμφέροντα τὰ μερικά μας, ὡς καλοὶ πατριῶται· καὶ μὲ τὸ προσῆκον σέβας μένομεν.

Τῆνος, τῇ 10 ἰουλίου 1826.

Οἱ ἀδελφοί σας πατριῶται,

Νικολῆς Ἀποστόλης,—Νικολῆς Ἀργύρης,—Ἰωάννης Γ. Ἀποστόλη.

Διὰ τοῦ ἐγγράφου των τούτου δεικνύουν μεταβολὴν τοῦ σκοποῦ των καὶ προθυμίαν μάλιστα νὰ ἀκολουθή-

σωσιν, εἰς ὅ,τι ἤθελον ἀποφασίσει οἱ ἐνΑἰγίνῃ μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς των δι' ἑαυτούς.

Διευθυνομένη ἡ μοῖρα τῶν ψαριανῶν εἰς Σάμον, ἠγκυροβόλησεν, ἕνεκα σφοδρῶν ἀνέμων, εἰς Τῆνον· οἱ δὲ ἐκεῖ παροικοῦντες ναύαρχοι καὶ πλοίαρχοι, ἐπειδὴ δὲν ἔλαβον γράμμα ἀπὸ τὴν ἐπιτροπήν των διὰ νὰ ἐκπλεύσωσι μὲ τὰ πλοῖά των, ἔγραψαν τὴν 26 ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους πρὸς τὴν ἐπιτροπήν των εἰς Αἴγιναν τὰ ἑξῆς· «ὅτι ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἀπέρασεν ἀπὸ Τῆνον, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν εἰδοποιήθησαν διὰ νὰ ἐκπλεύσουν, καὶ ἀποροῦν διὰ τοῦτο· διὰ νὰ πληροφορηθοῦν δὲ, ἔπεμψαν εἰς Αἴγιναν τὸν Ἰωάννην Μαμούνην, πληρεξούσιόν των διὰ νὰ ὁμιλήσῃ προφορικῶς.

Ὁ πληρεξούσιός των Ἰωάννης Μαμούνης, ἀπελθὼν εἰς Αἴγιναν, συνεσκέφθη μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς των καὶ μετὰ τῶν προκρίτων, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ ἔπεμψε τὴν ἑξῆς ἀπάντησιν.

Ἀριθ. 75.

Πρὸς τὸν γενναῖον ναύαρχόν μας, καὶ λοιποὺς πλοιάρχους.

Ἐλάβομεν τὸ γράμμα σας σημειωμένον τῶν 26 λήγοντος, παρὰ τοῦ συμπολίτου μας Κυρίου Ἰωάννου Μαμούνη, καὶ τὸ ἐμπεριεχόμενον ἔγνωμεν, ἠκούσαμεν καὶ προφορικῶς παρὰ τοῦ ῥηθέντος τὴν καλήν σας διάθεσιν, διὸ ἐπὶ ταύτης τῆς ὕλης συνήλθομεν μετὰ τῶν ἐνταῦθα οἰκοκυραίων μετὰ τῶν ὁποίων συσκεφθέντες, ἔγεινεν ἡ ἀπόφασις τοῦ νὰ ἐκπλεύσῃ μόνον ὁ ναύαρχός μας, βάσιν ἔχοντες τὴν ἀχρηματίαν τοῦ ταμείου μας, καὶ ἡ ἔκπλευσίς του θέλει ἐννοεῖται ἀπὸ τὰς 12 αὐγούστου καθ' ἣν ἐποχὴν συμπληροῦται ἡ προθεσμία τοῦ πρώτου μηνὸς, καὶ διὰ τὰ εἰς ἐνέργειαν εἰς Σάμον ἤδη εὑρισκόμενα, τὸ μηνιαῖον αὐτὸ θέλει νὰ τὸ προφθάσωμεν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, πρὶν τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναχωρήσεώς του, σκοπὸν ἔχοντες νὰ τῷ πέμψωμεν καὶ τὰ

τῶν ἄλλων τῶν εἰς Σάμον, διὰ νὰ τὰ συμπεριλάβῃ μετ' αὐτοῦ καὶ τὰ παραδώσῃ εἰς τοὺς ἐκεῖ πλοιάρχους μας.

Ἤδη δὲ ἐρχόμεθα νὰ ἐκφρασθῶμεν μὲ παῤῥησίαν, διὰ νὰ διαλυθῶσι κάποια ὑφάσματα, τὰ ὁποῖα ἢ ὑφάσματα ἢ κακεντρεχεῖς τινὲς ὑφαίνουν, θέλοντες νὰ χαίρωσιν εἰς τὴν διαίρεσίν μας, ἢ διὰ νὰ εἴπωμεν καλλίτερα εἰς τὴν ἐξόντωσίν μας.

Κύριοι, ἡμεῖς γνωρίζοντες κάλιστα, ὅτι χωρὶς τὸν ἕνα ὁ ἄλλος μένει ἄχρηστος, καὶ ὅτι ὅλοι οἱ καλοὶ ψαριανοὶ κροτοῦν τὴν πολιτείαν μας, ὅτι τὸ χρησιμώτερον μέρος εἰς τὴν ὕπαρξίν μας εἶναι οἱ οἰκοκυραῖοι, καὶ χωρὶς οὐδεμίαν συνέπειαν, τοῦτο καλῶς τὸ γνωρίζομεν, καὶ δὲν εἴμεθα τόσον μωροὶ ἢ κακοὶ πατριῶται ὥστε νὰ κινούμεθα ἐναντίον τοῦ ἰδίου συμφέροντος, καὶ ἐπειδὴ ἀρχίσαμεν νὰ ἐκφρασθῶμεν ἐλευθέρως, σᾶς λέγομεν, ὅτι μανθάνομεν ὅτι ἡ εὐγενεία σας λέγετε, ὅτι σᾶς κατατρέχομεν· ἔχετε δίκαιον νὰ τὸ λέγητε, διότι σᾶς τὸ λέγουν, ἄραγε δὲν λέγουν καὶ εἰς ἡμᾶς τὸ ἀνάπαλιν; καὶ ἴσως εἰς τὴν ἰδέαν σας δὲν ἐπανέβη ποτὲ τοιαύτη ἰδέα, ὅτι γράφομεν ἐναντίον σας; ἐρωτῶμεν ὅμως εἰς ποῖον καὶ ἐπὶ ποίας ὕλης, καὶ ἐὰν ἡμεῖς ποτὲ ἐνεργῶμεν τὸ παραμικρὸν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν συνερχομένων μεθ' ἡμῶν οἰκοκυραίων; πολλοὶ ἐξ ὑμῶν ἔχετε καὶ πατέρας ἐδῶ καὶ συγγενεῖς καὶ σχετικοὺς φίλους, ἄραγε ὅλοι αὐτοὶ ἠχρειώθησαν τόσον καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν νὰ μὴ σᾶς προειδοποιήσῃ τὰς ὁποίας καθ' ὑμῶν ὑφαίνομεν καταδρομάς; Διώξατε, ἀδελφοί, μακρὰν ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σας τοὺς τοιούτους λύκους, οἵτινες χαίρονται εἰς τὴν διαίρεσίν μας καὶ θριαμβεύουν ἐπὶ τῶν διχονοιῶν μας, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ εἶναι κακοὶ ἄνθρωποι καὶ ἐχθροὶ τῆς εὐδαιμονίας μας, καὶ συγκεντρωθῆτε ὅλοι οἱ καλοὶ οἰκοκυραῖοι, ἐλᾶτε ἐδῶ διὰ νὰ θεωρήσωμεν τὰ κοινὰ συμφέροντα, μάλιστα καθ' ἣν ἐποχὴν θέλει ἀλλάξωσι καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς μας, καὶ κροτεῖται καὶ ἡ γενικὴ τοῦ ἔθνους συνέλευσις, καθ' ὃν καιρὸν δυνάμεθα καὶ τὸ ἔθνος νὰ ὠφελήσωμεν, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ ὠφεληθῶμεν ἐκ τῶν διαφόρων συνεισφορῶν τῶν Γάλλων καὶ ἄλλων φιλελλήνων εὐρωπαίων. Σᾶς ὡμιλήσαμεν ἀρκετὰ, θέλει σᾶς ἐκφρασθῇ καὶ προφορικῶς ὁ Κύριος Ἰωάννης Μαμούνης, κλείομεν δὲ τὴν παροῦσάν μας μὲ τὴν παράκλησιν

τοῦ νὰ ἔλθητε ἐνταῦθα μίαν ὥραν ἀρχήτερα, τὰ λοιπὰ δύο πλοῖα ἂς ἔλθωσιν ἐνταῦθα, καὶ δεν ἀπολείπουσι καθ' ἑκάστην δουλεύσεις ὁπωσοῦν ἀσήμαντοι ὅταν εὑρίσκονται ἐνταῦθα, τότε γίνονται καὶ ἀνωμαλίαις διαφορετικαῖς, ἐπειδὴ καὶ εἰς μέρος συμφέρει νὰ δοθῇ περισότερον, καὶ εἰς μέρος ὀλιγώτερον, εἶναι καὶ οἱ λαχνοὶ, καὶ διὰ αὐτὸ τοῦτο μόνον ἡ ἐνταῦθα παρρουσία των εἶναι ἀναγκαία.

Αἴγινα, τῇ 30 Ἰουλίου 1826.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ὁ ναύαρχος καὶ οἱ πλοίαρχοι δὲν εἶχον δίκαιον νὰ παραπονῶνται κατὰ τῶν εἰς Αἴγιναν παροικούντων συμπολιτῶν των, δηλ, ὅτι τοὺς κατέτρεχον, διότι ἐν Αἰγίνῃ ἐπροσπάθουν πάντοτε τὴν ἕνωσίν των, καὶ τοὺς ἐπροσκάλουν μάλιστα εἰς Αἴγιναν, διὰ νὰ γίνουν ὠφέλιμοι διὰ τῶν ἐκδουλεύσεών των εἰς τὰς κρισίμους περιστάσεις τῆς Πατρίδος, (ὡς δηλοῦται ἀπὸ τὰ καταχωρηθέντα ἔγγραφα τῆς ἐπιτροπῆς)· ἡ δὲ εἰλικρινὴς ἔκφρασις τοῦ τελευταίου γράμματος τῆς ἐπιτροπῆς, τοὐτέστιν ὅτι ἐὰν τοὺς κατέτρεχεν αὕτη, οἱ συγγενεῖς αὐτῶν ἠδύναντο νὰ τοὺς εἰδοποιήσωσι, διότι κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ψαριανῶν, αἱ πράξεις τοῦ συστήματός των ἐνηργοῦντο διὰ συνεδριάσεως τῶν οἰκοκυραίων, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἦτον εἰς γνῶσιν τῶν συγγενῶν αὐτῶν, καὶ ἠδύναντο νὰ τὰς κοινοποιήσουν ἐὰν κατετρέχοντο. Ἀλλ' ὁ ναύαρχος δυσαρεστηθεὶς διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῆς πρώτης ἐπιτροπῆς, ἀπεμακρύνθη, λαβόντες δὲ καὶ οἱ ἄλλοι μετοχὴν εἰς τὴν δυσαρέσκειάν του, διέμενον μακράν· ἀπεποιεῖτο δὲ ὁ ναύαρχος νὰ ἐκπλεύσῃ καὶ φαίνεται τοῦτο καὶ ἐκ τῶν καταχωρηθέντων ἐγγράφων του. Κατανοήσαντες ὅμως ἐπὶ τέλους, ὅτι οἱ ἐν Αἰγίνῃ συμπολῖται των γίνονται πολυειδῶς ὠφέλιμοι εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ ὅτι λαμβάνει ὑπόληψιν τὸ σύστημά των καὶ οἱ ψαριανοὶ, μετέβαλον σκοπὸν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἑνωθῶσι μετὰ τῶν συμπολιτῶν των.

Τῇ 28 ἰουλίου 1826, ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 75 ἐγγράφου της, εἰδοποιεῖ τὸν Α. Μοναρχίδην, ὄντα μέλος τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ὁ ναύαρχός των ἐνοῦται μὲ τὴν μοῖράν των, καὶ ὅτι τρία πλοῖα ἔπεμψεν εἰς Αἴγιναν καὶ δέκα ἔχει εἰς ἐνέργειαν.

Τὰ εἰς Εὔβοιαν πεμφθέντα τρία πλοῖά των εἶναι τὰ πεμφθέντα εἰς καταδίωξιν τοῦ εἰς Εὔριπον εὑρισκομένου ἐχθρικοῦ στολίσκου. Καὶ περὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν πλοίων τούτων ἔγραψεν εἰς τοὺς προκρίτους Ὕδρας τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν εἰς ἀπάντησιν τῆς ἰδικῆς των.

Ἀριθ. 74.

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους κυρίους προκρίτους Ὕδρας.

Ἐλάβαμεν τὴν ἐπιστολήν σας τῶν 29 λήγοντος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν θεωροῦμεν νὰ μᾶς λέγετε, ὅτι ὁ Ὁμὲρ-πασᾶς ἑτοιμάζεται νὰ ἐπιπέσῃ εἰς τὰς νήσους Αἰγίνης, Σαλαμῖνος καὶ Μακρόννησον.

Εἰς ἀπάντησιν λοιπὸν σᾶς λέγομεν, ὅτι πρὸ δέκα ἡμερῶν μαθόντες μίαν τοιαύτην ἀπὸ ἕνα αἰχμάλωτον εἴδησιν, καὶ ἀπὸ γράμματα τῶν στρατηγῶν Βάσσου καὶ Κριζώτου, καὶ περὶ πλέον ἀπὸ ἄλλα τῶν Σαλαμινίων, ἐπέμψαμεν τρία τῶν πολεμικῶν μας πλοίων εἰς Εὔβοιαν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπληροφορήθημεν διὰ γραμμάτων, ὅτι ἅμα φθάσαντα ἐκεῖ ἐτραβήχθησαν τὰ ὀλίγα εὑρισκόμενα ἔξω ἀπὸ τὸ φρούριον, καὶ προχωρήσαντα ἀνελπίστως ἐδέχθησαν μερικὰς σφαίρας ἀπὸ ἕνα κανονοστάσιον τὸ ὁποῖον ἀρτίως ᾠκοδόμησαν πλησίον τοῦ αἰγιαλοῦ· εἰς τὴν παρουσίαν τῶν πλοίων, οἱ τοῦρκοι νομίζοντες ὅτι τὰ πλοῖα εἶχον στρατιώτας δι' ἀποβιβασμὸν, συνήχθησαν εἰς τὸ κανονοστάσιον πλησίον ἱππεῖς τινὲς, καὶ οἱ ἡμέτεροι πυροβολοῦντες ἐναντίον τοῦ κανονοστασίου καὶ τῶν ἱππέων μὲ τὸ νὰ ἐστενοχωρήθησαν πολλὰ, ἐθανάτωσαν μερικοὺς, καὶ οὕτω θεωροῦντες, ὅτι ὁ ἐκεῖ στολίσκος εἶναι ἀπαρασκεύαστος, ἦλθον εἰς Πειραιᾶ, μήπως χρησιμεύσουν πρὸς καιρὸν εἰς τὸ ἐκεῖ στρατόπεδον, καὶ οὕτως νὰ ἐπανέλθωσι πάλιν εἰς Εὔβοιαν. Ἡμεῖς ἀποροῦμεν πῶς, ἐνῷ

μαθόντες τὴν εἴδησιν καὶ ἐξάξαντες τὰ ῥηθέντα πλοῖα αὐθημερὸν ἀνεφέρθημεν εἰς τὴν Διοίκησιν, ἡ εὐγενείας σας νὰ μὴν ἔχετε εἴδησιν ἀπὸ Ναύπλιον, καὶ κατ' αὐτοῦ δὲν σᾶς ἐγράψαμεν, στοχαζόμενοι πάντοτε, ὅτι ἐκεῖθεν θέλει σᾶς γράψουν οἱ ὑμέτεροι.

Ὁ κύριος Φαβιέρος σήμερον ἐπέρασεν ἐντεῦθεν διευθυνόμενος εἰς Σαλαμῖνα· ἀπὸ καΐκι ἐλθὸν χθὲς ἀπὸ Κούμην ἐμάθαμεν, ὅτι ὁ Καρατάσσος ἐβγῆκεν εἰς Ξηροχῶρι, ἐθανάτωσεν ὅσους ἐκεῖ εὗρεν τούρκους καὶ ἐπίασεν ζωντανὸν καὶ ἕνα μπέη· τὸ καΐκι ἦλθεν ἐκεῖθεν ἡμέρας δύο, ὁ Ὁμὲρ-πασᾶς χθὲς ἀνεχώρησεν ἀπὸ Ἀθήνας διὰ Εὔβοιαν, καὶ ἡ φυγή του μᾶς κάμνει πειθανὰ τὰ λεγόμενα τοῦ Κουμιώτη· συγκεχυμένας εἰδήσεις ἐμάθαμεν περὶ Κόχραν καὶ γράψετέ μας παρακαλοῦμεν τὴν ἀλήθειαν. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

Αἴγινα, τὴν 30 ἰουλίου 1826.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας ἀπαντοῦν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου των.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἐλάβαμεν τὴν εὐγενικὴν ἐπιστολήν σας τῇ 29 τοῦ παρελθόντος, καὶ σᾶς ὑπερευχαριστοῦμεν διὰ τὰς ἐν αὐτῇ πληροφορίας· μ' ὅλα ταῦτα ὅμως σᾶς λέγομεν πάλιν, ἡ εἴδησις τὴν ὁποίαν ἔχομεν περὶ τῶν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ τούρκων, ὅτι ἑτοιμάζονται διὰ νὰ ἐπιπέσουν αἰφνιδίως εἰς τὴν Αἴγινα, Σαλαμῖνα καὶ Μακρόννησον εἶναι βεβαιοτάτη, ὅθεν ἀδελφοί, ἔχετε πάντοτε τὴν ἀναγκαίαν φύλαξιν καὶ προετοιμασίαν, διὰ νὰ μὴν κινδυνεύσῃ οὔτε ἡ Αἴγινα οὔτε τ' ἄλλα ἐπαπειλούμενα μέρη. . . . . Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἐκ καρδίας.

Ὕδρα, τῇ 31 ἰουλίου 1826.

(Τ. Σ.) *Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.*

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας διὰ νὰ ἐπισύρωσιν ἔτι μᾶλλον τὴν προσοχὴν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, ἐπαναλαμβάνουσι τὰς εἰδήσεις περὶ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ τούρκων. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ἀπήντησεν πρὸς αὐτοὺς, ὅτι πρὸς καιρὸν ἦλθον

τὰ πλοῖα εἰς Πειραιᾶ διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ θὰ ἐπανέλθωσιν εἰς Εὔβοιαν, ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐφρόντιζε περὶ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ τούρκων.

Τὴν 5 αὐγούστου 1826, ἡ ἐπιτροπὴ ἔπεμψε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 80 ἐγγράφου της, τὸν Χ. Ἰωάννην Ἀργύρην εἰς Τῆνον μὲ χρήματα πρὸς τὸν ναύαρχόν της καὶ πρὸς τὴν μοῖράν της διὰ νὰ ἐκπλεύσῃ. Διατάττει πρὸς τούτοις τὸν ναύαρχόν της νὰ δημοσιεύσῃ εἰς τοὺς συμπολίτας της τὰς προκηρύξεις τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως.

Οἱ ἀπὸ Τῆνον λοιπὸν ψαριανοί, τὴν 9 αὐγούστου 1826, τὸν ἀριθμὸν 49, ἐν οἷς καὶ ὁ ναύαρχός των Νικόλαος Ἀποστόλης, Νικόλαος Χ. Δ. Κοτζιᾶς καὶ Νικόλαος Ἀργύρης, πέμπουσιν ἔγγραφον εἰς τὴν ἐπιτροπήν των, ἀποστέλλουν δὲ καὶ πληρεξουσίους των τὸν Ἰωάννην Μαμούνην καὶ προτείνουσιν εἰς τοὺς ἐν Αἰγίνῃ, διὰ συνοικισμὸν τῶν ψαριανῶν τὴν νῆσον Δῆλον, διότι εἶναι, λέγουν, λυπηρὸν νὰ μένουν ἀπάτριδες καὶ νὰ περιφρονῶνται ἀπὸ ἐκείνους, τοὺς ὁποίους πολλάκις μὲ τὰς ὑπὲρ τὰς δυνάμεις των θυσίας ἔσωσαν.

Οἱ ψαριανοὶ προκινδυνεύοντες καὶ δαπανῶντες ὑπὲρ τὰς δυνάμεις των, ἐματαίωσαν τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ πολλάκις, καὶ διὰ τῆς πτώσεως τῶν Ψαρῶν ἐφάνησαν σωτῆρες τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἀπεδείχθη· ὥστε ἦτο τῳόντι λυπηρὸν νὰ περιφρονῶνται ἄνδρες ὑπὲρ τῶν ὅλων θυσιασθέντες, καὶ νὰ μείνωσιν ἀπάτριδες. Ἀλλὰ τί ἤθελον εἰπεῖ οἱ ἀγαθοὶ οὗτοι ἄνδρες, ἐὰν ἔζων τὴν σήμερον βασιλευομένης τῆς Ἑλλάδος, ἵνα ἴδωσι τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν διεσπαρμένους καὶ περιφρονουμένους; καὶ τί θέλουν λέγει οἱ ἀπόγονοι ἐκείνων, ἀναγινώσκοντες τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις τῶν πατέρων των, λεγόντων ὅτι «εἶναι λυπηρὸν νὰ μένουν ἀπάτριδες καὶ νὰ περιφρονῶνται ἀπὸ ἐκείνους τοὺς

ὁποίους πολλάκις μὲ τὰς ὑπὲρ τὰς δυνάμεις των θυσίας ἔσωσαν;» Πᾶσα λέξις ἀπὸ αὐτὰς ἀναμιμνήσκει ἡρωϊσμὸν, δυστυχίαν καὶ μέλλον ἔνδοξον εἰς τοὺς ἀπογόνους τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἐπήνεγκον βοηθήματα εἰς τὸν ἱερὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα. Εἰς τὰς ἀναμνήσεις ταύτας ἐλπίζω, ὅτι καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν πειθόμενοι, θέλουν μιμηθῆ τοὺς πατέρας των, θέλουν μιμηθῆ τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν ὁμόνοιαν ἐκείνων, καὶ θέλουν φροντίσει νὰ ἀποκατασταθῶσιν εἰς νέα Ψαρὰ, ὅπως ὑπάρχῃ κέντρον ἑνώσεως, καὶ ἡ γῆ ἐν ᾗ ἀποτιθέμενα τὰ ὀστᾶ τῶν γυναικῶν καὶ τέκνων αὐτῶν, ἀποκαταστήσωσι πεφιλημένην τὴν χώραν. Εἰς τὰς ἀναμνήσεις ταύτας ἐλπίζω, ὅτι πειθόμενοι οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, θέλουσι ζητήσει μέλλον ἔνδοξον, καὶ θέλουσιν ἀφήσει κληρονομίαν ἀθάνατον εἰς τοὺς ἀπογόνους των τὰς ἰδικάς των πράξεις καὶ τὰς τῶν πατέρων των.

Ὁ ναύαρχος λαβὼν τὰ χρήματα τῆς ἐκπλεύσεως καὶ τὰ τῆς μοίρας του, ἀπέπλευσε διὰ Σάμον.

Οἱ ἐν Αἰγίνῃ ἔχοντες πάλιν ἀνάγκην χρημάτων διὰ νὰ ἐξοικονομήσωσι τὰ μηνιαῖα τῶν πλοίων των καὶ νὰ ἐκπληρώσωσι καὶ ἄλλας ἀνάγκας τῆ πατρίδος, συνεκάλεσαν συνεδρίασιν, ἥτις στηριζομένη εἰς τὰς προγενεστέρας ἀποφάσεις, ἀπεφάσισε καὶ αὖθις ἵνα λάβωσιν ἀπὸ Κύθηρα καὶ τὰ διὰ τὸν συνοικισμόν των ὑπόλοιπα χρήματα, καὶ νὰ δαπανήσωσι καὶ αὐτὰ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, πεποιθότες, ὡς καὶ πρότερον, ὅτι ἀπελευθερωθείσης αὐτῆς, ἡ κυβέρνησις θέλει χορηγήσει οὐ μόνον τὰ δαπανηθέντα χρήματα εἰς τοὺς ψαριανοὺς ἅπως συνοικισθῶσιν, ἀλλὰ καὶ περισσότερα, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ ἐπιτροπὴ, ἔπεμψε τὸ ἀκόλουθον ἔγ-

γραφον εἰς Κύθηρα καὶ ἀπεσταλμένον της διὰ νὰ λάβῃ τὰ μείναντα χρήματα.

Ἀριθ. 84.

Πρὸς τὸν εὐγενέστατον κύριον Ἰωάννην Καλάρην

Εἰς Κύθηρα.

Ὡς ἠξεύρετε, τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον δὲν ἔχει χρήματα, ἡμεῖς δὲ παμψηφεὶ θέλοντες νὰ φυλάξωμεν τὸν ποῦντόν μας, ἀπεφασίσαμεν ἵνα προλάβωμεν τὰ εἰς χεῖράς σας ῥέστα τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ κοινοῦ μας, λίρας 549 καὶ τάλληρα 619, καὶ ἐκ τούτου νὰ οἰκονομήσωμεν τὴν κοινὴν χρείαν, διότι διαφορετικὰ δὲν ἐμποροῦμεν νὰ βλέπωμεν τὸ ἔθνος ὅλον ἀγωνιζόμενον καὶ ἡμᾶς ἀπρακτοῦντας· ὅθεν, ἐκ κοινῆς θελήσεως, πέμπομεν αὐτόθι τὸν κύριον Μιχαὴλ Κυπαρίσσην, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἡμῶν ἐπίτηδες, εἰς τὸν ὁποῖον παρεδόσαμεν καὶ τὴν ὁμολογίαν σας διὰ νὰ τῷ παραδώσητε τὸν λογαριασμὸν καὶ λάβετε τὴν ὁμολογίαν ἐξοφλημένην.

Στοχασθῆτε ὅμως καλῶς, νὰ μὴν ἠθέλετε δυστροπήσει εἰς τοῦτο, ἢ προβάλλοντες κἀμμίαν πρότασιν καὶ δὲν τῷ μετρήσετε τὰ κοινὰ χρήματα, διότι διαφορετικὰ ὅ,τι ἀκολουθήσει θέλει εἶναι εἰς βάρος σας. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

Αἴγινα, τὴν 9 αὐγούστου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ὁ Καλάρης λαβὼν τὸ ἔγγραφον καὶ μὴ δυνάμενος νὰ πράξῃ ἄλλως, παρέδωκε τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος χρήματα εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς ἐπιτροπῆς.

Ὁ Κανάρης μετὰ τὸν πυρπολισμὸν τοῦ πυρπολικοῦ εἰς Σάμον, ἐπανῆλθεν εἰς Αἴγιναν, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν θέλουσα νὰ προβλέψῃ πυρπολικὸν δι' αὐτὸν, καὶ μὴ ἔχουσα τὰ ἀναγκαῖα χρήματα, ἔκαμε τὴν κάτωθεν προκήρυξιν, προσκαλοῦσα τοὺς Ἕλληνας νὰ συνδράμωσιν εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ πυρπολικοῦ.

Ἀριθ. 85.

Πρὸς τὸ Παγελλήνιον!

Ἐδημοσιεύθη διὰ τῆς ἐφημερίδος ἀριθ. 80, ὅτι τὸ πυρπολι-

κὸν τοῦ γενναίου Κανάρη, ἀφοῦ ἐζημιώθη εἰς τὰ βρεχάμενα, ἐπυρπολήθη πλησίον τῆς πρύμνης τῆς φρεγάτας, ἥτις τὸ ἐπυροβόλει σχεδὸν ἐνταφιασμένον εἰς τὸ κῦμα τῆς θαλάσσης· ἡ ἀκούσιος αὕτη ἀποτυχία ἐσυντροφεύθη μὲ τόσα συμβεβηκότα πλήρη ἀνδρείας καὶ ἡρωϊσμοῦ, ὡς ἐκ τῆς ῥηθείσης ἐφημερίδος ἕκαστος δύναται νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν περιέργειάν του.

Τὸ ἀντικείμενον δὲ τῆς παρούσης ἡμῶν ἀφορᾷ, ἀφοῦ πρῶτον παραστήσωμεν τὴν ἀχρηματίαν τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, τὴν ὁποίαν καὶ γνωστὸν τοῖς πᾶσι, παρατρέχωμεν, νὰ παρακαλέσωμεν τοὺς φιλοκάλους ἐκείνους Ἕλληνας, οἵτινες δὲν ἔλλειψαν εἰς κάθε περίστασιν νὰ βοηθήσουν τὴν ταλαίπωρον Πατρίδα, νὰ συνδράμωσι καὶ αὖθις τὸ κατὰ δύναμιν διὰ ν' ἀγοράσωμεν ἓν πλοῖον ἄξιον διὰ πυρπολικὸν, διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ ὁποίου οἰκονομήσαμεν καὶ ἡμεῖς ἐξ ἰδίων μας ἓν ἱκανὸν μέρος χρημάτων, ἀδυνατοῦντες νὰ οἰκονομήσωμεν ὁλόκληρον τὴν ποσότητα, καὶ νὰ τὸ παραδώσωμεν ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν τοῦ ἀγαθοῦ τῆς Ἑλλάδος πολίτου!

Ἕλληνες ἀδελφοί! μὴ καταδεχθῆτε νὰ βλέπετε εἰς τὴν παροῦσαν κρίσιμον τῆς Πατρίδος περίστασιν ἀπρακτοῦντα ἐκεῖνον, ὅστις ἀποτέφρωσε πολλάκις τὰς χαλκωμένας τοῦ ἐχθροῦ τριήρεις, καὶ ἔφερεν εἰς τὴν δεξιάν του τὴν νίκην καὶ τὸν θρίαμβον τῶν Ἑλλήνων.

Τὴν 9 αὐγούστου 1826, Αἴγινα.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ προκήρυξις αὕτη δὲν ἔφερεν ἀποτέλεσμα, τὸ δὲ πυρπολικὸν διὰ τὸν Κανάρην ἠγοράσθη μὲ χρήματα τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν.

Ἐνῷ ἐκαίετο τὸ χωρίον Σοφικὸν, ἐθεώρουν ἀπὸ τὴν Αἴγιναν τὰς φλόγας τοῦ πυρὸς, οἱ δὲ κάτοικοι αὐτοῦ καταφεύγοντες εἰς Αἴγιναν γυμνοὶ καὶ ὡς ἀπὸ αἰχμαλωσίαν ἐχθρῶν διασωθέντες, εὗρον περιποίησιν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, ἥτις συγκινηθεῖσα ἔπεμψε τὴν ἀκόλουθον ἔντονον ἀναφοράν εἰς τὴν Διοίκησιν.

Ἀριθ. 82.

Πρὸς τὴν Σ. Δ. Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Δὲν λανθάνει τὴν Σ. Διοίκησιν, ὅτι ὁ Κιουταχῆς πολιορκῶν τὰς λαμπρὰς Ἀθήνας, ἐκυρίευσε τὴν πόλιν, καὶ ἐπαπειλεῖται βεβαιότατα καὶ ὅλη ἡ Ἀττικὴ, ἐὰν ἱκανὰ στρατεύματα δὲν δράμουν ἐκεῖ εἰς ὑπεράσπισίν τη;· ὁ γενναῖος ἀρχηγὸς τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος, μετὰ τοῦ συνταγματάρχου Φαβιέρου καὶ τῶν ἄλλων στρατηγῶν, ἐπολέμησαν εἰς τὰς 6, 7, καὶ 8 μὲ γενναιότητα μεγάλην, ὥστε ἡ νίκη τῶν τριῶν αὐτῶν ἡμερῶν εἶναι τῶν ἡμετέρων, ἀλλὰ τὶ ὠφελεῖ ἐὰν οἱ ἐχθροὶ δὲν ὑποχρεωθῶσι νὰ ἐβγώσι ἀπὸ τὴν Ἀττικήν;

Βλέπομεν ὅμως, ὅτι ἐνῷ ἡμεῖς καταγινόμεθα νὰ βοηθήσωμεν τὴν ἐπαρχίαν αὐτὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν κρέμαται ἡ ὕπαρξις καὶ αὐτῶν τῶν ναυτικῶν νήσων Ὕδρας καὶ Σπετσῶν καὶ ἐκείνων τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, διότι ὁ ἐχθρὸς ἐὰν τὴν κυριεύσῃ βεβαιότατα εὐκόλως δύναται νὰ προσβάλλῃ εἰς ταῦτα τὰ μέρη, καὶ ἐπέμψαμεν καὶ πλοῖα, καὶ ἀρκετὰ ἐδαπανήσαμεν εἰς στρατολογίαν τῶν ἐνταῦθα εὑρισκομένων ὁπλοφόρων κατοίκων καὶ παρεπιδήμων, αἴφνης θεωροῦμεν τὴν κωμόπολιν Σοφικοῦ, νὰ γείνῃ παρανάλωμα τοῦ πυρὸς, καὶ ὅλος ὁ ἐθνικὸς τῆς ρετζίνης καὶ κατραμίου λόγγος, καὶ ἀποστόλους περιερχομένους τὰς νήσους, καὶ αὐτὸ τὸ στρατόπεδον διὰ νὰ δελεάζωσι τοὺς μέλλοντας νὰ μεταβῶσιν εἰς Ἀθήνας στρατιώτας, καὶ αὐτοὺς τοὺς ὑπερασπιστὰς τῆς Ἀττικῆς, ὁμιλοῦντες εἰς αὐτοὺς μὲ γλῶσσαν χρυσῆν, τὴν ὁποίαν οἱ Ἕλληνες εὐχαρίστως ἀκούωσι.

Τί πράγματα εἶναι αὐτὰ διὰ ὄνομα θεοῦ! ἕως πότε τοσαύτη ἀσυνειδησία καὶ ἡ ἐθνικὴ παραλυσία! ἕως πότε ἡ χύσις τοσούτων αἱμάτων καὶ ἡ αἰχμαλωσία τοσούτων ἀθώων ἀδελφῶν μας νὰ γίνεται ἐντρύφημα τῶν ἀρεσκειῶν ὀλίγων τινῶν ἀτόμων!

Ἡ Σ. Διοίκησις ἂς στοχασθῇ καλῶς νὰ οἰκονομήσῃ τὴν παραλυσίαν αὐτὴν, διότι ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ ὑψώθη τόσον, ὥστε εὐχόμεθα νὰ μείνῃ μόνον φωνή. Εἴμεθα μὲ σέβας βαθύτατον.

Αἴγινα, τῇ 9 αὐγούστου 1826.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν,

Νικολὴς Χ. Ἀλεξανδρῆ, — Ἰωάννης Μ. Μηλαΐτης — Μικὲς Κυπαρίσσης, — Κυριάκος Ν. Μαμούνης.

Ἡ Διοίκησις μὴ εὐχαριστηθεῖσα διὰ τὴν ἀνωτέρω ἀναφορὰν, δὲν ἔδωκεν ἀπάντησιν, ἀλλὰ μέλη τινὰ τῆς Διοικήσεως τὴν ἔγραψαν ἰδιαιτέρως περὶ τοῦ ἀποτόμου τῆς ἀναφορᾶς της.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἐπροσπάθει παντὶ σθένει νὰ βοηθῇ τὸ στρατόπεδον τῆς Αττικῆς διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ δὲν ἔμεινεν ἀδιάφορος εἰς τὰς δυστυχίας τῶν ἀδελφῶν της Ἑλλήνων, μάλιστα δὲ ἐξεπλήρωσεν ἱερὸν καθῆκον εἰποῦσα ἐλευθέρως πρὸς τὴν Διοίκησιν τὴν ἀλήθειαν, καθόσον οἱ παθόντες οὗτοι ἀδελφοί της Ἕλληνες ἔπαθον ἀπὸ στρατιωτικοὺς Ἕλληνας, οἵτινες ὤφειλον νὰ συνδράμωσι τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ οὐχὶ νὰ λεηλατήσωσι τοὺς συνεπαρχιώτας των.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἐχορήγει τὴν συνδρομήν της πολυειδῶς ὅπου ἡ ἀνάγκη τῆς Πατρίδος τὸ ἐκάλει· δόσασα δὲ συνδρομὴν καὶ εἰς τὸν Φαβιέρον, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν τὴν κάτωθεν ἐπιστολὴν ἂν εὐκολύνεται νὰ μετρήσῃ τὰ χρήματα εἰς τὸν ἀπεσταλμένον, ἅτινα κατὰ διαταγήν του ἐδαπάνησεν.

Ἀριθ. 83.

Πρὸς τὸν ἔξοχον συνταγματάρχην κύριον Φαβιέρον.

Γνωρίζετε εἰς ποίαν περίστασιν εὑρίσκεται τὸ ταμεῖόν μας καὶ εἶναι περιττὸν νὰ τὸ λέγωμεν, καθότι ὅλην μας τὴν κατάστασιν γνωρίζετε, καὶ δὲν σᾶς λανθάνει τὸ παραμικρόν μας συμφέρον, ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐξοχότητά σας μυστικὸν δὲν ἔχομεν.

Διὸ πέμπομεν μὲ τὴν παροῦσάν μας τὸν πατριώτην μας κύριον Νικόλαον Βρατσάνον, παρακαλοῦντες, ἂν εὐκολύνεσθε, νὰ δώσετε εἰς αὐτὸν γρόσια ἑξακόσια διὰ τὸν ναῦλον τῶν τριῶν γολεττῶν, τὰς ὁποίας ἐπέμψαμεν διὰ τὴν μετακόμισιν τοῦ ἱππικοῦ, καὶ τὸν ναῦλον τῶν καϊκίων πρὸς γρόσια 5 τὸν ἵππον.

Μανθάνομεν, ὅτι καθ' ἡμέραν οἱ ἐχθροὶ νικώμενοι κατασφάζονται, καὶ ὅτι εἰς τὴν χθεσινὴν μάχην ἐχάθη ἕνας σημαντικὸς ἀριθ-

μὸς αὐτῶν, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς γράψετε μὲ ἀκρίβειαν τὴν μάχην. Ἑτοιμότατοι εἰς τὰς προσταγάς σας, σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 9 αὐγούστου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Τὰ χρήματα ἐδόθησαν εἰς τὸν ἀπεσταλμένον παρὰ τοῦ Φαβιέρου, ἡ δὲ μεταφορὰ τοῦ ἱππικοῦ ἐγένετο ἀπὸ Μέθαινα εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς.

Ὁ δὲ Καραϊσκάκης πέμπει τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, καὶ τὴν εἰδοποιεῖ περὶ τῆς γενομένης μάχης, καὶ ζητεῖ νὰ τὸν πέμψῃ ὅσα τὴν προέγραφεν ἀναγκαῖα διὰ τὸ στρατόπεδον.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Εὐγενέστατοι Κύριοι!

Ἐλάβαμεν τὸ ἀπὸ τὰς 9 τοῦ παρόντος σημειωμένον μοι γράμμα σας καὶ εἴδομεν τὰ ἐν αὐτῷ διὰ τὴν μάχην τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν, ἰδοὺ δὲ κάτωθεν τὴν εἰς τὰς 6 τοῦ ἰδίου ἐκάμαμεν μίαν μάχην, ὅπου καὶ τὴν ἐκερδήσαμεν καὶ ἐδόσαμεν τοῦ διαβόλου τὸν ἐχθρὸν, τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν μᾶς ἔφεραν βόμβες καὶ κανόνια, τοῦ εἶχαν φθάσει καὶ μιντάτι ἀρκετὸ, ἐπολεμήσαμεν μίαν ἡμέραν ὁλόκληρον ἕως εἰς τὰς 2 ὥρας τῆς νυκτὸς, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπὸ ἔλλειψιν πολεμεφοδίων καὶ ὄχι ἀπὸ ἀδυναμίαν ἐχθρῶν, ἐπιστρέψαμεν ἐνταῦθα. Κύριοι, εἶναι ἀπαραδειγμάτιστος αὐτὴ ἡ μάχη ὅπου εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπαναστάσεώς μας δὲν ἐμετάγεινε, μέσα εἰς τὸν κάμπον ἐπιάσθημεν μαλλιὰ μὲ μαλλιὰ, ἐσκοτώθησαν ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς ὑπὲρ τοὺς 1200, καὶ πόσοι λαβωμένοι καὶ ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν, ἀπὸ δὲ τοὺς ἐδικούς μας ἕως 20 ἀπὸ τοὺς ἀτάκτους λαβωμένοι καὶ σκοτωμένοι, καὶ ἕως 70 ἀπὸ τοὺς τακτικοὺς· μὴν ἀκούετε λοιπὸν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι οὔτε εἶδον οὔτε ἤκουσαν πόλεμον, ἡμεῖς ὅμως δὲν θέλει λείψωμεν ὁπόταν ἔχομεν τροφὰς καὶ πολεμεφόδια, ὁποῦ νὰ πασχίσωμεν νὰ πιάσωμεν ἐκείνας τὰς ἀναγκαίας θέσεις πρὸς ἀφανισμὸν τοῦ ἐχθροῦ· ἡ εὐγενεία σας ὅμως φροντίσατε ὅπου νὰ μᾶς ἐξοικονομῆτε ἀπὸ

τὰ ἀναγκαῖα ὅπου προλαβόντως σᾶς ἀναφέρθημεν διὰ ἀναγκαῖα τῶν στρατοπέδων, καὶ τὸ μιντάτι του ἦτον ὁ Καρυστινὸς μ' ὅλον τὸ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του σῶμα.

Τῇ 10 αὐγούστου 1826, Ἐλευσῖνα.

Ὁ πατριώτης,
Καραϊσκάκης.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἐξεπλήρου τὰ ὑπὸ τοῦ Καραϊσκάκη γραφόμενα καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν, καὶ δὲν παρημέλει οὐδὲ τὰ ἐλάχιστα. Ἡ κάτωθεν ἀναφορὰ τῶν προκρίτων Σοφικοῦ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, δεικνύει τὴν ἀθλίαν κατάστασιν εἰς ἣν ὑπέπεσαν οἱ κάτοικοι τοῦ εἰρημένου χωρίου ἐξ Ἑλλήνων στρατιωτῶν.

Πρὸς τὴν ἔξοχον Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ὁ τύραννος καὶ χριστικνομάχος Ἰωάννης Νοταρᾶς, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἔγεινε μισητὸς ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν μας ὅλην τῆς Κορίνθου, διὰ τὰ κακά του φρονήματα καὶ καταχρήσεις ὅπου εἰς αὐτὴν ἔκαμεν, ἐπροσπάθησε κολακευτικῶς νὰ ἑλκύσῃ μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου μας Σοφικοῦ διὰ νὰ ἐνδυναμωθῇ περισσότερον ἀπὸ στρατιωτικὸν, καὶ νὰ κάμῃ τὰς ὀλεθρίους πράξεις του εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτὴν· καὶ ἐπειδὴ τοῦ σκοποῦ του ἀπέτυχε, δὲν ἔπαυσε ἀπὸ τοῦ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ χωρίον μας μὲ ἑπτακοσίους στρατιώτας· φθάσας ἐκεῖ, διαταγὴν ἐξέδωκεν εἰς τοὺς στρατιώτας του, ὅτι πέτραν ἐπάνω εἰς τὴν ἄλλην πέτραν νὰ μὴν ἀφήσουν, τὴν ὁποίαν καὶ ἠκολούθησαν· λέγομεν ὀσπήτιον δὲν μᾶς ἄφησεν, σκουτικὸν ὁμοίως, ζωντανὰ καὶ γελαδοπρόβατα ἀκολούθως, καθὼς ἔγεινε γνωστὸν πρὸς τὴν ἔξοχον αὐτὴν ἐπιτροπὴν, τόσον ὥστε καὶ εἰς τὴν ὑπόληψίν μας ἔφθασεν, καὶ ἀσπλαγχνίαν περισσοτέραν ἀπὸ τὸν Ἰμβραΐμη ἔδειξεν.

Ἔξοχος ἐπιτροπὴ, ἐννεακόσια σαρανταπέντε κεφάλια καματερὰ ὅπου εἰς τὸ χωρίον μας εἴχομεν οἱ στρατιῶται τοῦ ῥηθέντος τυράννου ἀφοῦ ὅλα τὰ λεηλάτησαν, ἐξ αὐτῶν ἤδη βλέπομεν νὰ φέρνουν ἀγοραστὰς ἐπάνω εἰς τὴν νῆσον ταύτην, κεφάλια ἐνεννῆντα ἕξ, ἢ καὶ περισσότερα δὲν εἰξεύρομεν, καὶ μεθ' ἑαυτῶν στοχαζόμεθα ὅτι νὰ ἦλθον καί τινες λιάπιδες πωληταὶ τῶν πραγμάτων

αὐτῶν, διὰ ν' ἀποπληρωθῶσι τὴν πλήρωμήν των ἀπὸ τοὺς ἀγοραστάς.

Ἔξοχος ἐπιτροπὴ, ἡμῶν τῶν κατοίκων τοῦ Σοφικοῦ, ἡ ἐμπορικὴ τέχνη δὲν ἀπερνᾶ ἀπὸ τὸ χέρι νὰ τὴν μεταχειρισθῶμεν διὰ νὰ ζήσωμεν, εἰμὴ ἡ γεωργικὴ τέχνη, καὶ αὐτὴν ὅπου ἐμεταχειριζόμεθα μὲ τὰ καμματερά μας, ἤδη τὰ ὑστερούμεθα, τί ἄλλο μένει εἰς ἡμᾶς; οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ τὸ νὰ πέσωμεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν μὲ τὰ ἀθῶα βρέφη μας, κοντὰ ὅπου εἰς αὐτὰ ὑστερούμεθα δὲν δυνάμεθα ν' ἀγοράσωμεν καὶ ἄλλα πλέον· δι' ὃ προστρέχομεν μετὰ δακρύων πρὸς τὴν ἔξοχον αὐτὴν ἐπιτροπὴν, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ διατάξῃ τὰ καμματερὰ αὐτὰ, ἢ καὶ περισσότερα ἂν φέρουν, νὰ ἐμποδισθοῦν ἐνταῦθα ἕως ὅτου ν' ἀναφερθῶμεν πρὸς τὴν σεβαστὴν ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία ἤθελε διατάξει τὰ εἰκότα. Μένομεν μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας.

Οἱ εὐπειθέστατοι πατριῶται Σοφικῖται.

Ἀναγνώστης Μαρτσέλος,—Ἀναγνώστης Δροσόπουλος,—Δῆμος Μαρτσέλος,—Νικόλαος Δημητρίου.

Οἱ στρατιῶται ἀφοῦ ἐλεηλάτησαν τοὺς Σοφικίτας καὶ ἐπώλησαν εἰς τοὺς ἐμπόρους τὴν λαφυραγωγηθεῖσαν περιουσίαν των, ἐπώλησαν καὶ τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος ζῶα· διὰ νὰ τὰ μεταφέρωσι δὲ οἱ ἔμποροι εἰς Σύρον ἐλλιμενίσθησαν εἰς Αἴγιναν, οἱ δὲ καταφυγόντες ἐκεῖ Σοφικῖται, γνωρίσαντες τὰ ζῶά των, ἀπηύθηναν ἀναφορὰν διὰ τῶν προκρίτων των εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἥτις ἀπηγόρευσε τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ζώων ἐκ τῆς Αἰγίνης, συμβιβάσασα δὲ καὶ τὴν ὑπόθεσιν κατώρθωσε νὰ λάβωσιν οἱ Σοφικῖται τὰ ζῶά των.

Εἰς τοιαύτην αἰχμαλωσίαν τὴν ὁποίαν περιγράφουσιν οἱ πρόκριτοι τοῦ Σοφικοῦ, ὑπέπεσαν οἱ δυστυχεῖς κάτοικοι αὐτοῦ. Τὴν ἁθλίαν δὲ ταύτην κατάστασίν των ἀνήγγειλεν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν εἰς τὴν Διοίκησιν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 82 ἀναφορᾶς της. Ὁ Φαβιέρος πέμπει τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, εἰς Αἴγιναν.

Κύριοι!

Ἐμάθατε τὶ ἐπιχειρήσαμεν διὰ τὰς Ἀθήνας, καὶ ὅτι αἱ κακαὶ προαιρέσεις, καὶ πρὸ πάντων ἡ ἔλλειψις σκέψεως τῶν ἀτάκτων ἀρχηγῶν, μᾶς ἐμπόδισαν νὰ λύσωμεν τὴν πολιορκίαν.

Πρόκειται ἤδη νὰ μὴν ἐγκαταλείψωμεν εἰσέτι τὸ σχέδιον καὶ νὰ λάβωμεν καλλιτέραν διεύθυνσιν· πρὸς τοῦτο ἔχομεν ἀνάγκην διὰ μίαν ἑβδομάδα ἔτι τῶν βρικίων σας, τοὐλάχιστον τοῦ ἑνὸς μὲ δύο ἢ τρεῖς γολέττας, ἢ μύστικα, φέρον καθὲν αὐτῶν 4 πυροβόλα. Ὁ Κ. Πίσσας, ὅστις μεταβαίνει εἰς Αἴγιναν, θὰ σᾶς παρακαλέσῃ ἐπίσης ἐὰν θέλετε νὰ ἐνεργήσετε· εἶμαι πρόθυμος νὰ θυσιάσω πρὸς τοῦτο χρήματα τινὰ, ὥστε τὰ πλοῖα νὰ πράττωσι κατὰ διαταγήν μου, διότι μέχρι τοῦδε μόνον δειλίαν ἔδειξαν καὶ ἀνοησίας.

Ἀμπελάκι, 13 αὐγούστου 1826.

Ὁ ὅλος πρόθυμος,

Συνταγματάρχης, Φαβιέρος.

Τὰ πλοῖα ἦσαν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Καραϊσκάκη, ἀλλ' ἐκ τοῦ γράμματος τούτου, δηλοῦται ὅτι ὑπῆρχεν ἀσυμφωνία μεταξὺ Φαβιέρου καὶ Καραϊσκάκη. Καὶ μετὰ τὸ ἔγγραφον δὲ τοῦτο τὰ πλοῖα ἔμειναν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Καραϊσκάκη.

Οἱ εἰς Ἀμπελάκια εὑρισκόμενοι Ἀθηναῖοι, θεωροῦντες τὴν ἀδιαφορίαν τῶν εἰς Αἴγιναν εὑρισκομένων συμπολιτῶν των, δηλ. ὅτι μ' ὅλας τὰς προσπαθείας των δὲν ἐξέρχονται τῆς Αἰγίνης διὰ νὰ ἔλθωσιν εἰς βοήθειαν τῆς κινδυνευούσης πατρίδος των, ἔπεμψαν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ των τὸ κάτωθεν ἔγγραφον πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἐπικαλούμενοι τὸν θεὸν, ἵνα τοὺς βιάσῃ διὰ τοῦ λόγου καὶ τῆς βίας καὶ ἔλθωσι πρὸς βοήθειάν των.

Πρὸς τὴν σεβαστὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἀμπελάκια, 17 αὐγούστου 1826.

Προχθὲς εἶχε σταλθῇ αὐτοῦ ὁ συμπατριώτης μας Γ. Ψύλλας, διὰ νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τοὺς αὐτοῦ Ἀθηναίους νὰ ἔλθουν ἐδῶ διὰ νὰ

ἠμπορέσωμεν νὰ βοηθήσωμεν ἄλλος μὲ λόγον καὶ ἄλλος μὲ ἔργον τὴν πατρίδα μας, ἡ ὁποία ἀκόμη ζῇ, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἔχομεν καὶ ἡμεῖς καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες μεγάλας ἐλπίδας· ὑποσχέθημεν λοιπὸν εἰς τὸν εἰρημένον Γ. Ψύλλαν νὰ ξεκινήσουν χθὲς καὶ συναχθοῦν ὅλοι εἰς Ἀμπελάκια, ὅπου καὶ ὁ συνταγματάρχης Φαβιὲρ μᾶς προσμένει, διὰ νὰ ἰδῇ ἂν ἠμπορέσῃ νὰ εὕρῃ κάνένα τρόπον νὰ κινηθῇ πρὸς βοήθειαν τῆς πατρίδος μας.

Βλέπομεν ὅμως μὲ μεγάλην μας ἐντροπὴν καὶ λύπην νὰ μὴ κινῆται ἀπὸ αὐτοῦ κανεὶς, μήτε οἰκοκύρης μήτε ἱκανὸς τοῦ πολέμου, καὶ αὐτὴ ἡ ἀδιαφορία κάνει καὶ τὰ ξένα στρατεύματα νὰ ψυχραίνωνται καὶ νὰ λειποτακτοῦν· εἰς τὴν προχθεσινὴν ἀτυχῆ ἐκστρατείαν ἦσαν συναγμένοι ὑπὲρ τοὺς 600 ἄνδρας, καὶ τώρα δὲν εἶναι μήτε εἴκοσιν εἰς τὸ στρατόπεδον.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι λοιπὸν, γνωρίζοντες τὸν ζῆλον καὶ τὸν πατριωτισμόν σας, σᾶς προσκαλοῦμεν θερμῶς νὰ μεταχειρισθῆτε καὶ τὸν λόγον καὶ τὴν δύναμιν διὰ τοὺς ἀπειθεῖς, νὰ τοὺς παρακινήσετε νὰ ἔλθουν ἐδῶ μίαν ὥραν ἀρχήτερα· οἱ ξένοι πασχίζουν νὰ βασταχθῇ αὐτὴ ἡ βοήθεια ὅπου καιροφυλακτεῖ νὰ βοηθήσῃ τὴν πατρίδα μας μετὰ δόντια, καὶ ἐκεῖνοι ὅπου ἔχουν τὴν ψυχήν τους εἰς αὐτὸν τὸν τόπον, εἶναι μεγάλη ἐντροπὴ καὶ ἁμαρτία ν' ἀδιαφοροῦν· κάμετε διὰ τὸν θεὸν ἀδελφοί! ὅτι σᾶς φωτίσει ὁ θεὸς, πρὸς βοήθειαν τῆς μόνης ἐπαρχίας ὅπου μᾶς ἔμεινε, τὸ καλὸν ὅπου κάμετε, ἂν δὲν τὸ γνωρίσωμεν ἡμεῖς, θελει τὸ γνωρίσει ὁ ἄλλος κόσμος· νὰ ἔλθουν καὶ οἱ οἰκοκυραῖοι, διότι αὐτοὶ εἶναι ὅπου φτιάνουν καὶ ὅπου χαλοῦν. Μένομεν μὲ ὅλον τὸ σέβας.

Οἱ πατριῶται Ἀθηναῖοι,

Χ. Ζαχαρίτζας, —Ἀγγελάκης Κατζιλέρης, —Ν. Λογοθέτης, —Προκόπιος Μπεριζέλος, —Παλαιολόγος Μπεριζέλος.

Ἕπονται εἰσέτι ὀγδοήκοντα τέσσαρες ὑπογραφαί.

Καὶ ὁ Καραϊσκάκης πέμπει τὰ κάτωθεν ἔγγραφα πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἐξοχότατοι Κύριοι!

Ἐλάβαμεν τὸ γράμμα σας καὶ ἐκαταλάβαμεν τὰ γραφόμενά σας, διὰ δὲ τοὺς προκρίτους ὅπου δυσαρεστοῦνται τὸ νὰ ἔλθουν

ὅταν συναθροισθοῦν τὰ στρατεύματα, τότε σᾶς στέλνομεν ἕναν ἀρχηγὸν μὲ μίαν ὀγδοηνταρία στρατιώτας, καὶ ἡ ἐξοχότης σας ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, καὶ τότε ἠμπορεῖτε εὐκόλως νὰ εὐκολύνετε κάθε ὑπόθεσιν πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους· γνωρίζομεν κάλλιστα ὅτι καὶ ἡ ἐξοχότης σας καταγίνεσθε ὅσον τὸ δυνατὸν διὰ τὴν καλὴν ἔκβασιν τῶν πραγμάτων τοῦ ἔθνους, καθὼς ἡμᾶς, τί νὰ κάμωμεν ὅμως, δὲν ἔχομεν συμβοηθοὺς· ἐντοσούτῳ δὲ μένομεν μὲ ὅλην τὴν ἀγάπην.

Τῇ 19 αὐγούστου 1826.

Οἱ πατριῶται,

Καραϊσκάκης,—*Νικόλαος Κριζώτης*.

Καὶ ἡ φροντιστικὴ ἐφορία τοῦ στρατοπέδου, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 42 ἐγγράφου της τὴν 19 αὐγούστου 1826, γράφει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, νὰ πέμψῃ ὅλα τὰ Σαλαμίνια καΐκια μὲ ἀξιόχρεον ἐγγύησιν, διότι τὸ στρατόπεδον δὲν ἔχει πῶς νὰ οἰκονομηθῇ, καὶ ὅτι προχθὲς (λέγει) εἰς τὸ στρατόπεδον ἠκολούθησεν ἕνας σασμὰς καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ διαλυθῇ, καὶ τὴν παρακαλεῖ νὰ δείξῃ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν τὸν πατριωτισμόν της, ζῆλον καὶ δραστηριότητά της.

Ὁ δὲ Καραϊσκάκης πέμπει τὸ κάτωθεν ἔγγραφον καὶ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν δύναμιν.

Πρὸς τὴν ἔξοχον Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Κύριοι, ὁ πατριωτισμός σας καὶ αἱ εἰς τὸ ἔθνος ἐκδουλεύσεις σας εἶναι γνωσταί, καὶ δὲν μένει καμμία ἀμφιβολία, ὅτι θέλετε συνεργήσει τὸ κατὰ δύναμιν καὶ εἰς τὴν ἐνδυνάμωσιν καὶ στερέωσιν τοῦ στρατοπέδου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον γνωρίζετε πόσον κρέμεται ἡ τύχη τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ ὅλου τοῦ ἔθνους, στέλλεται δύναμις εἰς Αἴγιναν· οἱ ἐπιφέροντες καπετανέοι Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς καὶ Καραγιάννης καὶ Γεώργης μὲ τοὺς στρατιώτας τους νὰ συνεργήσουν καὶ μὲ τὸ καλὸν καὶ μὲ τὴν βίαν εἰς τὸ νὰ ἐβγάλουν ὅλα τὰ ἅρματα ὅπου εἰς Αἴγιναν εὑρίσκονται· νὰ στείλουν εἰς τ' αὐτόθι τοὺς προκρίτους στερελλαδίτας καὶ νὰ συνάξουν ἐν μη-

νιαῖον τῶν ἐνοικίων ὅπου οἱ πάροικοι καὶ ξένοι πληρώνουν εἰς τοὺς οἰκοκυραίους Αἰγινίτας· περὶ τούτου γράφω καὶ τῶν Αἰγινιτῶν καὶ τῶν παροίκων· συνεργήσετε καὶ ἡ ἐξοχότης σας κύριοι εἰς τὴν σύναξιν αὐτῶν τῶν χρημάτων, καὶ κρατήσατε παρακαλῶ ὅσα περιλάβουν οἱ ἀνωτέρω καπετανέοι, τὸν ὁποῖον λογαριασμὸν νὰ μὲ στείλετε μὲ γράμμα σας· αὐτὰ τὰ γρόσια μᾶς ὑπαγόρευσεν ἡ περίστασις νὰ συνάξωμεν διὰ νὰ βαστάξωμεν τὰ πολεμικὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα ἐκράτησα διὰ τὸν ἐρχόμενον μῆνα, καὶ νὰ οἰκονομήσω καὶ ἄλλας ἀνάγκας τοῦ στρατοπέδου· οἱ ἴδιοι εἶναι ἐπιφορτισμένοι νὰ συνάξουν κάθε ἄλλην ἐθνικὴν πρόσοδον τῆς νήσου Αἰγίνης εἰσέτι ἀσύνακτον, καὶ δόσατε ἀδελφοὶ κάθε χεῖρα βοηθείας, δείξατε καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν τὸν πατριωτισμόν σας, καὶ ἂς κηρυχθῇ εἰς τὸν κόσμον ὅτι οἱ ψαριανοὶ δὲν εὐχαριστήθησαν νὰ δουλεύσουν τὸ ἔθνος μόνον κατὰ θάλασσαν, ἀλλὰ ὅτι συνήργησαν μεγάλως καὶ εἰς τὴν ὕπαρξιν τοῦ στρατοπέδου τῆς Ἀττικῆς.

Τῇ 27 αὐγούστου 1826, Ἐλευσῖνα.

Ὁ ἀδελφός σας,

γενικὸς ἀρχηγὸς Καραϊσκάκης.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ στρατόπεδον συνέκειτο ἀπὸ στρατιώτας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν καταγεγραμμένοι εἰς τακτικὰ μητρῶα καὶ ἐλέγχους, δὲν εἶχον δὲ καὶ τὴν στρατιωτικὴν τάξιν καὶ τὴν πειθαρχίαν, καθὼς καὶ τὸν τακτικὸν μισθὸν καὶ τὸ σιτηρέσιον· διὰ τοῦτο μ' ὅλας τὰς καλὰς διαθέσεις τοῦ Καραϊσκάκη ὑπὲρ αὐτῶν, οἱ στρατιῶται ἐλειποτάκτουν καὶ ἐπανήρχοντο εἰς τὰς οἰκίας των, ἐχρειάζετο λοιπὸν ἔξωθεν δύναμις πατριωτικὴ καὶ ἰσχυρὰ νὰ βοηθῇ τὸν ἀρχηγὸν Καραϊσκάκην, καὶ τοιαύτη ἦτον ἡ τῶν ψαριανῶν ἐπιτροπή. Ὁ Καραϊσκάκης λοιπὸν θεωρῶν αὐτὴν ὁμόφρονα τῶν αἰσθημάτων του τὴν εἶχε δεξιὸν βραχίονα καὶ ἀπετείνετο πρὸς αὐτὴν ἤτις ἐξεπλήρου τὰς διαταγάς του δραστηρίως.

Ἡ τῶν ψαριανῶν λοιπὸν ἐπιτροπὴ, κατὰ συνέπειαν τῶν ἐγγράφων τῶν Ἀθηναίων, τῆς φροντιστικῆς ἐφο-

ρίας καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ, καὶ στρατιώτας ἔπεμψε, καὶ τοὺς προκρίτους, καὶ τὰ καΐκια, καὶ τὰ ἐνοίκια τῶν Αἰγινιτῶν ἐσύναξεν· ἔπεμψε δὲ καὶ τὸν λογαριασμὸν κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ Καραϊσκάκη. Οἱ δὲ καπετανέοι τῆς ἐκτελεστικῆς δυνάμεως δὲν ἐπέφερον βίαν εἰς οὐδένα πολίτην ἐξ ἐκείνων οὓς ἀπέστειλαν εἰς τὸ στρατόπεδον, ὡς ἐνεργοῦντας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν.

Οἱ δημογέροντες τῆς Ἐπιδαύρου, προειδοποιηθέντες ὅτι ὁπλαρχηγοὶ μὲ τὰ σώματά των θὰ ὑπάγουν ἐκεῖ διὰ νὰ μεταβοῦν εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς, ἵνα μὴ μείνωσιν ἐκεῖ καὶ ὑποφέρωσιν οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου των, ἔπεμψαν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἵνα πέμψῃ αὕτη καΐκια καὶ τοὺς μεταφέρῃ εἰς τὸ στρατόπεδον.

Πρὸς τὴν σεβαστὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἀδελφικῶς ἀσπαζόμεθα.

Σήμερον τὸ πρωῒ ἔφθασεν ἐδῶ ἕνας ταχυδρόμος ἀπὸ Ναύπλιον, ἀπεσταλμένος παρὰ τοῦ προέδρου τῆς δεκατριμελοῦς ἐπιτροπῆς, κυρίου Πανούτσου Νοταρᾶ, καὶ μᾶς εἰδεάζῃ διὰ γράμματός του, ὅτι σήμερον ἐξέρχονται ἀπὸ ἐδῶ διὰ Ἐλευσῖνα πεντακόσιοι στρατιῶται τοῦ στρατηγοῦ Γρίβα διὰ ν' ἀπεράσουν ὅσον τάχος εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἐλευσῖνος· ἐπὶ τούτου εἰδεάζομεν τὴν φιλογένειάν σας, καὶ ἅμα φθάσει τὸ ἀδελφικόν μας ταπεινὸν νὰ σπηνδήρετε τὰ ὅσα καΐκια, ἢ σκοῦνες ἀναγκαιοῦν διὰ νὰ ξεσηκώσουν τὸ στράτευμα μίαν ὥραν ἀρχήτερα, ὅτι οὐχὶ μόνον, ὅτι κατεξοδεύετε τὰ δυστυχὲς χωρίον μας, ἀλλὰ μᾶλλον γίνεται ἐμπόδιον τοῦ ἡμετέρου Γένους, οὕτω μᾶς γράφει καὶ ὁ ἐκλαμπρότατος πρόεδρος, ὡς ἄνωθεν εἴπομεν, καὶ ἤμεθα εὐέλπις εἰς τὸν ζῆλον καὶ πατριωτισμόν σας ὅπου αὔριον τὸ μεσημέρι, πρῶτα ὁ θεός, τὰ καΐκια νὰ ἦναι ἐδῶ· καὶ μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας μένομεν.

Τῇ 30 αὐγούστου 1826, ἐν Ἐπιδαύρῳ.

Οἱ ταπεινοί σας δοῦλοι, προκριτο-δημογέροντες,

Γεώργιος Ζέρβας,—Μιχάλης Σαχκελαρίου,—Ἀναγνώ-

στης Ἐλευθερίου,— Ἀναγνώστης Οἰκονόμου,—Ἀναγνώστης Παύλου.

Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ ἡ Διοίκησις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2793 τῇ 31 αὐγούστου 1826 διαταγῆς της πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, διατάττει τὰ ἑξῆς· «ἐπειδὴ (λέγει) καὶ πολλὰ στρατιωτικὰ σώματα »ἐπέμφθησαν ἀπὸ Ναύπλιον εἰς Ἐπίδαυρον διὰ νὰ με»ταβοῦν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀθηνῶν, διὰ νὰ μὴν »ὑποφέρουν οἱ δυστυχεῖς κάτοικοι τῆς Ἐπιδαύρου, νὰ »συνεργήσῃ μὲ τὸν συνήθη της ζῆλον νὰ πέμψῃ καί»κια ἐκεῖ διὰ νὰ τοὺς μετακομήσωσιν ὅσον τὸ δυνατὸν »ταχύτερον.»

Κατὰ συνέπειαν τῶν ἀνωτέρω ἐγγράφων, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἔπεμψεν ἐξ Αἰγίνης τὰ ἀναγκαιοῦντα πλοιάρια εἰς Ἐπίδαυρον, καὶ μετέφερον τοὺς στρατιώτας εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς.

Ὅτε ἡ μοῖρα τῶν ψαριανῶν εὑρίσκετο μετὰ τοῦ στόλου εἰς Ψαρὰ, ὁ ναύαρχος αὐτῆς ἔγραψε πρὸς τὴν ἐπιτροπήν της τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

Σεβαστὴ Ἐπιτροπὴ τῶν ἡμετέρων!

Ἡ παροῦσά μου δουλεύει νὰ σᾶς ἀκριβοχαιρετήσω, καὶ δεύτερον νὰ σᾶς φανερώσω διὰ τὴν ὑγείαν καλῶς ἔχομεν· εἰς τὰς 29 ἀπελθόντος καὶ εἰς τὰς 30 ἐκάμαμεν πόλεμον καλὸν, τοὺς τούρκους ἐκυνηγούσαμεν πάντα ὅμως χωρὶς νὰ τοὺς βλάψωμεν, ὀλίγον τὶ ἡμεῖς ἐβλάφθημεν, 3 μπουρλότα ἐχάσαμεν· σᾶς ἔγραψα καὶ χθὲς περὶ Ὕδρας, τώρα δὲ σᾶς λέγω ὅλα τὰ πρῶτα καράβια ὑδρϊκὰ καὶ σπετσιωτικὰ ἔφυγαν, μόνον ὁ Κολανδροῦτσος ἔμεινε, καὶ τὰ νέα καράβια ὅπου ἦλθαν ἀπὸ Ὕδραν καὶ Σπέτσες ἐστάθηκαν ἰντζίρκα· ἐπάνω κάτω ἕως 28 κομμάτια εὑρισκόμεθα μαζῆ μὲ ἓξ μπουρλότα, δὲν εἰξεύρω ὅμως ἂν φύγουν καὶ ἄλλα . . . . . ἡμεῖς λέμε ὅλα τὰ καράβια νὰ φύγωμεν ἀπόψε νὰ πᾶμεν ἢ διὰ Σιατσίκη ἢ Ψιλή . . . . . ἰδοὺ ὅπου στέλνωμεν τὸν Νικολῆ Κυπαρίσση ἐπίτηδες καὶ γράψετέ μας τὴν γνώμην Σας.

Τῇ 3 Ἑβρίου 1826, Ψαρά.

Ὁ πατριώτης, ΝΙΚΟΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ.

Υ. Γ. Ἡ ἁρμάδα δὲν βαργιστᾷ, ὁ πόλεμος δὲν τελειώνει.

Ἐπειδὴ τὰ πλοῖα Ὕδρας καὶ Σπετσῶν ἀντεκατεστάθησαν, ὁ ναύαρχος τῶν Ψαρῶν ἀπέστειλε τὸν Νικόλαον Κυπαρίσσην μὲ τὸ πλοῖόν του εἰς Αἴγιναν, ἵνα κάμῃ καὶ αὕτη ἀντικατάστασιν τῶν πλοίων τῆς μοίρας της, γράφει δὲ ἀπὸ Ἰκαρίαν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Σεβαστὴ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν!

Τῇ 9 7βρίου 1826, Ἰκαρία.

Ἐλάβαμεν τὸ γράμμα σας ἀπὸ τὸν Θεόδωρον Μηλαήτην, τὰ γραφόμενά σας ἔγνωμεν, τὰ δύο καράβιά μας ἰδοὺ ὅπου ἔρχονται αὐτοῦ ὁμοῦ καὶ ὁ Κ. Νικόδημος, ὅτι οἱ ἄνθρωποί του δὲν ἤθελον νὰ σταθοῦν μὲ κἀνένα τρόπον, καὶ ἐρχόμενος αὐτοῦ οἰκονομήσετε τὰ πράγματα ὅπως θέλετε.

Ὁ πατριώτης, Ν. ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ.

Τὰ πληρώματα τῶν πλοίων τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἠτάκτουν ἐνίοτε καὶ ἀνεχώρουν ἀπὸ τὰ πλοῖα, καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ πλοίαρχοι ἠναγκάζοντο νὰ ἐπιστρέφωσι καὶ νὰ συναθρίζωσιν ἐν νέου πληρώματα· τοιοῦτον τι συνέβη καὶ εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ Νικοδήμου, τὸ ὁποῖον ἀτακτῆσαν ἐξῆλθε τοῦ πυρπολικοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὰ δύο ἀναχωρήσαντα ψαριανὰ πλοῖα· αἱ προσπάθειαι τοῦ Νικοδήμου καὶ τοῦ ναυάρχου εἰς τὸ νὰ πείσωσι τὸ πλήρωμα νὰ μὴν ἀναχωρήσῃ ἐστάθησαν ἀνωφελεῖς· ὅθεν ὁ ναύαρχος διέταξε τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Νικοδήμου.

Εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς ὑπῆρξε τοιαύτη ἡ διαίρεσις ὥστε ἐπαπειλεῖτο νὰ διαλυθῇ· πληροφορηθεῖσα τὰ διατρέχοντα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, ἔπεμψεν ἐκεῖ τὸν Ἰωάννην Μ. Μηλαήτην καὶ Χ. Α. Δομεστίνην, οἵτινες ἐσυμβίβασαν τὴν μεταξὺ Καραϊσκάκη, Φαβιέρου καὶ λοιπῶν ὁπλαρχηγῶν διαίρεσιν. Διὰ νὰ τηρηθῇ δὲ ἡ ὁμόνοια μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς στε-

ρεᾶς Ἑλλάδος, ὠρκίσθησαν ὁ Καραϊσκάκης, ὁ Φαβιέρος καὶ οἱ ὁπλαρχηγοί, καὶ οἱ ψαριανοὶ δὲ αὐτοὶ ὑπεσχέθησαν πρὸς τούτοις νὰ διατηρήσωσι τὰ πλοῖα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ νὰ πράξωσι ὅ, τι ἄλλο δύνανται· νὰ συλλαμβάνουν δὲ τοὺς λειποτάκτας καὶ νὰ τοὺς στέλλουν εἰς τὸ στρατόπεδον. Μετερρύθμησαν δὲ καὶ τὴν ἐφορίαν τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος μετὰ τῶν προκρίτων τῶν ἀρχηγῶν καὶ τῶν ὁπλαρχηγῶν.

Ἀφοῦ δὲ ἐγένετο ἡ ὁμόνοια ἐπανῆλθον οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν ψαριανῶν εἰς Αἴγιναν, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ των ἔγραψε τὸ κάτωθεν ἔγγραφον εἰς τὸν συμπολίτην της Ἀναγνώστην Μοναρχίδην, μέλος τῆς Διοικήσεως, εἰδοποιοῦσα πρὸς αὐτὸν τὰ γεγονότα.

Ἀριθ. 100.

Εὐγενέστατε Κ. Α. Μοναρχίδη!

Ἡ Ἀττικὴ κινδυνεύει, καὶ πρὸ μικροῦ ἐκινδύνευσε μεγάλως διὰ τὰς ῥαδιουργίας ταραξιῶν τινῶν, οἵτινες ἐνσπείραντες ζιζάνια μεταξὺ τῶν ὁπλαρχηγῶν, κατήντησαν τὸ στατόπεδον ὥστε νὰ διαληθῇ· εἰς τὴν κατάπαυσιν λοιπὸν τῶν ταραχῶν συνεργήσαμεν τὰ μέγιστα, πέμψαντες καὶ δύο πατριώτας μας τὸν Κ. Χ. Ἀναγνώστην, καὶ Ἰωάννην Μ. Μηλαήτην, οἱ ὁποῖοι ἐσυμβίβασαν τὰ διεστῶτα, κατέπεισαν τοὺς ῥηθέντας ὁπλαρχηγοὺς εἰς διωγμὸν τῶν ἀχρείων ἐκείνων, σύμφωνοι μετὰ τῶν προκρίτων τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος ἐσύστησαν μίαν φροντιστικὴν ἐφορείαν ἐκ τιμίων ἀνδρῶν διὰ νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοπέδου· ἐκ τῶν μεγάλων ἐκείνων ἔρχονται τρία νὰ παραστήσωσι προφορικῶς τὸ χρήσιμον τῆς ἐφορείας ἐκείνης, εἰς τὰς προτάσεις τῶν ὁποίων παρακαλεῖσθε νὰ δόσετε τόνον καὶ νὰ συμπράξετε εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν αἰτήματών των, ὡς λίαν σωτηρίων εἰς τὰ τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος πράγματα· ἡμεῖς μεγάλως ὑποπτευόμεθα τὸ πέσιμον τῆς ἀκροπόλεως κατὰ τὰς ἐκεῖθεν πληροφορίας, καὶ τρέμομεν εἰς τὴν ὑπερβολὴν τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος ἐὰν ἡ Διοίκησις δὲν πέμψῃ βοήθειαν, διότι ἄρχισε νὰ ὑστερῆται καὶ τροφῶν τὸ στρατόπεδον.

Παρακαλεῖσθε νὰ ἐνεργήσετε ἐπομένως καὶ δραστηρίως εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν διαταγῶν, ὡς προλαβόντως σᾶς προεγράψαμεν διὰ τοῦ πυρπολικοῦ τὴν τελεῖαν ἀγορὰν μὲ τὸ νὰ ἐμπερδεύθημεν εἰς αὐτὸ, προπληρώσαντες ἱκανὰ χρήματα, καὶ νὰ μᾶς τὰ στείλετε ὅσον τάχος, διότι μεγάλως μᾶς ἀναγκαιοῦν διὰ νὰ τὰ πέμψωμεν, ἔχοντες συγχρόνως νὰ δώσωμεν εἰς τὸν Κύριον Μαμούνην καὶ μερικὰς ὁδηγίας περὶ τούτου. Εἴμεθα μὲ ὅλην τὴν ἀγάπην.

Αἴγινα, τῇ 4 Ἰουλίου 1826.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Οἱ δυστυχεῖς ψαριανοὶ διὰ νὰ ἐκπληρώσουν τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα χρέη των, πράττουν ἔργα ὑπὲρ τὰς δυνάμεις των, πέμπουν τὰ πλοῖά των εἰς τὸν στόλον καὶ ἀλλαχοῦ ὅπου ἡ ἀνάγκη τὸ καλεῖ, ἀγοράζουσι πυρπολικὰ καὶ προστρέχουν αὐτόκλητοι πρὸς κατάπαυσιν τῶν διαιρέσεων τοῦ στρατοπέδου· ὑποχρεοῦνται δὲ μεθ' ὅρκου νὰ συνδράμωσιν αὐτὸ εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος.

Διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ πυρπολικοῦ ἡ Διοίκησις ἔπεμψε τὰ χρήματα.

Ἡ φροντιστικὴ ἐφορία ἔχουσα ἀνάγκην πλοιαρίου ἔγραψεν εἰς τὴν δημογεροντίαν Αἰγίνης νὰ τῇ πέμψῃ αὐτό· ἐπειδὴ δὲ αὕτη δὲν τὸ ἔπεμψεν, ἔγραψε εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, τὴν 3 Ἰουλίου 1826, ἥτις ὑπεχρέωσε τοὺς Αἰγινίτας καὶ ἔπεμψαν τὸ παρὰ τῆς ἐφορίας ζητηθὲν καΐκιον.

Οἱ ἐξελθόντες τῆς ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν γράφουσιν εἰς Σαλαμῖνα, εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Πρὸς τὴν φιλογενεστάτην Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Εὐγενέστατοι κύριοι!

Ἡμεῖς ἐξήλθομεν ἀπὸ τὴν ἀκρόπολιν Ἀθηνῶν διατεταγμένοι ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Γκούραν διὰ νὰ προβλέψωμεν διάφορα ἀνα-

γκαῖα τοῦ κάστρου καὶ φρουρᾶς ἐπειδὴ κινδυνεύει, καὶ διὰ νὰ τὰ προβλέψωμεν ὅλα ταῦτα μᾶς ἐδιόρισε νὰ λάβωμεν γρόσια καὶ ἀπὸ τὸ τελωνεῖον καὶ λιμεναρχεῖον τὴν δευτέραν καὶ τρίτην δόσιν τῆς νήσου Αἰγίνης, ἀπὸ ἐκείνους ὅπου παρ' αὐτοῦ τὸ ἠγόρασαν νὰ τοῦ τὰ πληρώσουν τώρα κατὰ τὰ ἔγγραφά των.

Παρακαλοῦμεν λοιπὸν καὶ τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην νὰ λάβῃ τὴν φροντίδα διὰ νὰ δοθοῦν αὐτὰ τὰ γρόσια χωρὶς τὴν παραμικρὰν ἄργητα εἰς τὸν ἄνθρωπόν μας ὅπου στέλλομεν, τὸν Ἀναγνώστην Τσάλαν, καὶ νὰ τοῦ προβλέψῃ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη δύο κασσέλες τενεκέδες, καὶ δέκα χιλιάδες τσακμακόπετρες καὶ 10 ἀρνάρια χοντρὰ, καὶ 4 ὀκάδες νισατῆρι, καὶ αὐτὰ νὰ πληρωθοῦν ἀπὸ τὰ ἴδια γρόσια ὅπου θὰ πάρῃ τὸν λογαριασμὸν ὁ ῥηθεὶς Ἀναγνώστης· ἀκόμη παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς στείλετε δύο τουφεκτσίδες, ἕνα νὰ εἰξεύρῃ νὰ φθιάνῃ φωτιαῖς τουφεκίων, καὶ ἕνα νὰ διορθόνῃ τουφέκια καὶ κοντάκια, καὶ ἀκόμη ἕνα φαναρτζῆ· ὅλους αὐτοὺς θὰ τοὺς πληρώσωμεν καὶ θὰ τοὺς εὐχαριστήσωμεν ἐδῶ καλὰ διὰ νὰ τοὺς ἐμβάσωμεν μέσα· ὅλα ταῦτα παρακαλοῦμεν νὰ τὰ ἐπιμεληθῇ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, καὶ εἰξεύροντες τὸν πατριωτισμόν σας μένομεν εὐέλπιδες εἰς τὴν ἐπιτυχίαν.

Τῇ 6 7βρίου 1826, Σαλαμῖνα.

Οἱ πατριῶται,

Ἀνεψιὸς τοῦ στρατηγοῦ Γκούρα, καὶ γραμματεύς,

Ἰωάννης Μαμούρης,—Κωνσταντῖνος Π. Ἀθανασίου.

Καὶ οἱ ἐξελθόντες τοῦ φρουρίου δὲν ἀπετάνθησαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Ἀθηναίων διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ φρουρίου, ἀλλ' εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἥτις ἐνήργησε τὴν προμήθειαν ὅπως ἠδυνήθη ἐκ τῶν ζητουμένων, ἡ εὕρεσις ὅμως φανοποιοῦ ἦτο τὸ δυσκολώτερον.

Ὁ Φαβιέρος γράφει τὴν κάτωθεν ἐπιστολήν.

Ἀριθ. 2.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, εἰς Αἴγιναν.

Κύριοι!

Ἔλαβον ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Καρατάσσον τὴν ὁποίαν διεύθυνα

πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἤθελα ν' ἀποστείλω πρὸς τὸν στρατηγὸν τοῦτον πολεμεφόδια ἀλλὰ στεροῦμαι εὐκαιρίας, λάβετε τὴν καλοσύνην νὰ τῷ ἀποστείλετε διὰ τῆς πρώτης εὐκαιρίας τὴν ἐσώκλειστον καὶ ἅμα πλοῖον ἀσφαλὲς ἤθελεν εἶσθαι ἕτοιμον ν' ἀναχωρήσῃ λάβετε τὴν καλοσύνην νὰ μὲ εἰδοποιήσετε, ἵνα δώσω ἓν πιστωτικὸν γράμμα διὰ πυρίτιδα καὶ μόλυβδον.

Ὁ πλοίαρχος Ἀνδρέας ὑπηρετήσας κατὰ τὸ εἰς Σκόπελον ταξειδιόν του ἐπίσης πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως, συγχρόνως δὲ καὶ τὰ ἕτερα δύο βρίκια μὴ λαβόντα μέρος καὶ μὴ τυχούσης περιστάσεως, μοὶ φαίνεται καλὸν νὰ λάβωσι τὸν μισθὸν των τῶν 11 ἡμερῶν, καὶ ἂν θέλετε μόνον *τὴν συγκατάθεσίν μου* τὴν δίδω.

Ἀμπελάκια Σαλαμῖνος, 9 7βρίου 1826.

Ὁ ὅλος ἀφωσιωμένος,

Συνταγματάρχης, Φαβιέρος.

Ἐπειδὴ τὸ στρατόπεδον εἶχεν ἔλλειψιν τροφῶν, ἡ φροντιστικὴ ἐφορία διὰ νὰ θεραπεύσῃ αὐτὴν, ἔπεμψε τὸ κάτωθεν ἔγγραφον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἀριθ. 37.

Πρὸς τὴν φιλογενεστάτην ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἀπὸ τὸ πρὸς τοὺς Αἰγινίτας, πληροφορεῖσθε τὸν κίνδυνον ὃν τρέχομεν νὰ διαλυθῇ τὸ στρατόπεδον· λοιπὸν κατὰ τὸν συνήθη καὶ ἐγνωσμένον πατριωτισμόν σας, ὑποχρεώσετε νὰ αἰσθανθοῦν τὴν ἀνάγκην διὰ νὰ μὴ διαλυθῇ τὸ μὲ τόσους ἱδρῶτας συστημένον στρατόπεδον εἰς μίαν ὥραν, καθ' ἣν ἐλπίζεται νὰ διαλυθῇ ὁ ἐχθρός.

Τῇ 6 7βρίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ φροντις. ἐφορία.

Ὁ δὲ Καραϊσκάκης πέμπει τὴν ἑξῆς διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Ἐπιτρόπους τῶν ψαριανῶν.

Ἀπὸ τὸν καπ. Ἀνδρέαν ἐπληροφορήθην τὰ πάντα, ὡσαύτως καὶ διὰ τὰ 250 κοιλὰ τὸ γέννημα ὅπου νὰ δοθῇ ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους μὲ τὸ νὰ δοκιμάζουν οἱ Αἰγινῖται μεγάλας ζημίας, γνω-

ρίζετε καλώτατα ἀδελφοὶ, ὁποίαν ἔνδειαν πάσχομεν ἀπὸ τροφὰς, ὡσὰν καὶ σήμερον εἴμεθα νηστικοὶ, ἀνάγκη λοιπὸν, ὅπου οἱ κύριοι αἰγινῖται νὰ δώσουν καὶ τὰ πεντακόσια κοιλὰ, τὰ μὲν 250 τώρα, τὰ δὲ ἄλλα 250 εἰς διάστημα δέκα ἡμερῶν, ὅπου καὶ αὐτὸ νὰ ἔλθῃ ἄφευκτα, διότι γνωρίζετε ὁποίαν ἔνδειαν ἔχομεν· οἱ κύριοι αἰγινῖται ἂν δώσουν αὐτὸ τὸ ὀλίγον θέλουν λείψει ἀπὸ μεγαλήτερα ἔξοδα, διότι οἱ ἀθηναῖοι ἀπεφάσισαν διὰ νὰ ἔμβουν μέσα εἰς τὸ φρούριον τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τὸ νὰ δώσουν ἐνταυτῷ καὶ γέννημα τοῦτο στοχάζομαι παράνομον· παρακαλεῖσθε λοιπὸν νὰ ὑποχρεώσητε τοὺς αἰγινίτας ὅπου νὰ δώσουν τὸ ῥηθὲν γέννημα ὡς ἀνωτέρω, διότι πάσχομεν ἀπὸ μεγάλην ἔλλειψιν, μάλιστα δὲ καὶ ὅπου καὶ ὁ ἴδιος ὁ Καπ. Ἀνδρέας ἐκατεπείσθη κατὰ τὴν γνώμην μου.

Τῇ 8 7βρίου 1826, ἐκ τοῦ στρατοπέδου Ἐλευσῖνος.

Ὁ ἀδελφός Σας,

Καραϊσκάκης.

Υ. Γ. Αὐτὸ γνωρίσετε πάλιν, ὅπου ἂν ἐξεναντίας οἱ ἀθηναῖοι δὲν ἔμβουν εἰς τὸ φρούριον, τότε πέρνομεν καὶ ἀπὸ αὐτοὺς, ἀνάγκη ὅμως ὅπου τὰ 250 κοιλὰ τῶν αἰγινιτῶν τώρα νὰ σταλθοῦν ἄφευκτα διὰ νὰ οἰκονομηθῇ τὸ στρατόπεδον, διότι τοῦ στρατοπέδου ἡ ἔλλειψις ὡς πρὸς τὰ βάρη τῆς ἐπαρχίας εἶναι μεγαλήτερα, διὰ τοῦτο καὶ πασχίσετε ὅπου νὰ σταλθῇ.

Ἡ φροντιστικὴ ἐφορία τοῦ στρατοπέδου ἔγραψε καὶ αὖθις ἀπὸ Σαλαμῖνα πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν τὴν 20 σεπτεμβρίου 1826 τὰ ἑξῆς· «ὅτι τὸ στρατόπε»δον ἔχει τρεῖς ἡμέρας νὰ φάγῃ ψωμὶ καὶ οἱ στρατιῶ»ται ἐσκότωσαν ὅσα ἀγελάδια εὗρισκαν καὶ μὲ αὐτὸ τὸ »κρέας ἐπέρασαν τὰς τρεῖς ταύτας ἡμέρας χωρὶς νὰ »φάγουν ψωμὶ, καὶ εἶναι εἰς ὑποψίαν (λέγει ἡ ἐφορία) »ὅτι οἱ στρατιῶται θὰ λειποτακτήσουν δι' ἔλλειψιν τρο«φῆς, καὶ παρακαλεῖ δι' ἀγάπην Θεοῦ καὶ τῆς πατρίδος »τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, νὰ κάμῃ τὰ ἀδύνατα δυ»νατὰ νὰ βιάσῃ τοὺς Αἰγινίτας νὰ πέμψωσι ὅσον τάχος »τὸ ἐλλεῖπον γέννημα 500 κοιλά.»

Κατὰ τὰς προλαβούσας διαταγὰς τῶν ἀρχηγῶν καὶ τῆς ἐφορίας, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ὑποχρέωσε τοὺς Αἰγινίτας καὶ ἔδωκαν ἐκ διαλειμμάτων τὸ προσδιορισθὲν εἰς αὐτοὺς γέννημα τῶν 3000 κοιλῶν, ἔμενον δὲ μόνον νὰ δώσωσι τὰ 500 κοιλὰ, καὶ κατὰ τὰς πληροφορίας ἃς ἔδωκεν ὁ μνημονευθεὶς εἰς τὸ γράμμα τοῦ Καραϊσκάκη καπετὰν Ἀνδρέας Γιαννίτσης, τὸ στρατόπεδον ἦτον εἰς τὴν δεινὴν θέσιν οἵαν τὴν γράφουσιν ὁ ἀρχηγὸς καὶ ἡ ἐφορία. Ἡ τῶν ψαριανῶν ἐπιτροπὴ, διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοπέδου, ἐπὶ συνεδριάσεώς της μετὰ τῶν προκρίτων, προσκάλεσε τοὺς δημογέροντας καὶ τοὺς προκρίτους Αἰγίνης, παραστήσασα εἰς αὐτοὺς τὴν θέσιν τοῦ στρατοπέδου καὶ τὴν ἔλλειψιν τῶν τροφῶν, διὰ νὰ χορηγήσουν τὸ αἰτηθὲν γέννημα, ἐὰν δὲ δὲν χορηγήσωσι θὰ μεταχειρισθῇ τὴν βίαν κατ' αὐτῶν, καὶ οὕτω οἱ αἰγινῖται παρεχώρησαν τὸ γέννημα.

Ὁ Δημήτριος Καλλέργης καὶ ἕτερος ὁπλαρχηγὸς τῇ 6 σεπτεμβρίου 1826, γράφουσιν ἀπὸ Ἐπίδαυρον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ τοῖς πέμψῃ πλοῖα διὰ ν' ἀπεράσωσι μὲ τοὺς στρατιώτας των εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς, ἡ ἐπιτροπὴ ἔπεμψε πλοῖα οἱ δὲ ὁπλαρχηγοὶ ἀντὶ νὰ ὑπάγωσι κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ στρατόπεδον ἦλθον εἰς Αἴγιναν καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὴν δημογεροντίαν Αἰγίνης ἄλευρον καὶ λοιπὰ διὰ τοὺς στρατιώτας των, καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς αἰτήσεώς των, εἰσῆλθον εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν καὶ εὗρον τὴν ἐπιτροπὴν εἰς συνεδρίασιν μετὰ τῶν προκρίτων. Ἀνήγγειλον δὲ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, τὰ ὅσα ἀπὸ τὴν δημογεροντίαν Αἰγίνης ἐζήτησαν, ὅπως ἐνεργήσῃ καὶ ἐκείνη νὰ χορηγηθῶσι τὰ αἰτούμενα· ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀπήντησεν εἰς αὐτοὺς, ὅτι ἡ δημογεροντία Αἰγίνης θέλει χορηγήσει τὰ αἰτηθέντα ἐὰν ἔχῃ εἰς τὰς ἀποθήκας

της, προσέθηκε δὲ, νὰ μὴν ἀφήσουν τοὺς στρατιώτας των καὶ ἐξέλθουν ἀπὸ τὰ πλοῖα εἰς τὴν πόλιν τῆς Αἰγίνης καὶ προσβάλλουν τοὺς κατοίκους καὶ οὕτω ἀκολουθήσουν συγκρούσεις. Οἱ ὁπλαρχηγοὶ ὑπεσχέθησαν νὰ μὴ δώσουν εἰς αὐτοὺς ἄδειαν· μετὰ παρέλευσιν ὅμως τινῶν ὡρῶν οἱ στρατιῶται ἐξῆλθον εἰς τὴν πόλιν τῆς Αἰγίνης καὶ προσέβαλον τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς κατοίκους. Πληροφορηθεῖσα δὲ ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν τὰ γεγονότα, εἰδοποίησε τοὺς ὁπλαρχηγοὺς νὰ διατάξωσι τοὺς στρατιώτας των νὰ εἰσέλθουν εἰς τὰ πλοῖα καὶ ν' ἀναχωρήσωσι διὰ νὰ προληφθοῦν ἀπευκταῖα, ἀλλ' οἱ στρατιῶται ἔτι μᾶλλον ἐξηκολούθουν τὰς ἀταξίας των· οἱ δὲ ψαριανοὶ θεωροῦντες ὅτι τὸ κακὸν αὐξάνει, ὡπλίσθησαν καὶ ἦλθον εἰς συγκρούσεις μὲ τοὺς στρατιώτας καὶ κακὴν κακῶς διὰ τῆς βίας τῶν ὅπλων τοὺς ἔβαλαν εἰς τὰ πλοιάριά των καὶ ἀνεχώρησαν ἐξ Αἰγίνης· ἐφονεύθη δὲ εἷς στρατιώτης, καὶ ἕτεροι ἐπληγώθησαν.

Ὁ δὲ Καλλέργης ἀπὸ Σαλαμῖνα ἔπεμψε τὸ κάτωθεν ἔγγραφον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν διὰ τὰ μείναντα πράγματα τῶν στρατιωτῶν.

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Στέλλω ἐπίτηδες ἀνθρώπους νὰ παραλάβουν τὰ ὅσα πράγματα ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἀφέθησαν εἰς τὰ ἐργαστήρια ἀπὸ τοὺς στρατιώτας μου· λοιπὸν παρακαλῶ τὴν Σ. ἐπιτροπὴν νὰ πασχίσῃ μὲ κάθε τρόπον νὰ ἐρευνήσῃ ὅλα αὐτὰ νὰ δοθῶσιν· οἱ δὲ πταῖσται, καὶ ἐγὼ ζητῶ νομικῶς νὰ παιδευθοῦν διὰ τὴν ἀχρειότητά των, οἱ τοιοῦτοι ἀμαυρόσαντες τὴν ὑπόληψιν τῶν ἄλλων.

Σαλαμῖνα, τῇ 13 Σεπτεμβρίου 1826.

Ὁ φίλος σας,

Δημήτριος Καλλέργης.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν εὑροῦσα τὰ πράγματα τῶν στρατιωτῶν τὰ ἀπέστειλεν εἰς τὸν Καλλέργην.

Ἡ Διοίκησις ἔπεμψεν εἰς τὴν νῆσον Αἴγιναν δασμο-

λόγους τοὺς ὁποίους οἱ κάτοικοι δὲν ἐδέχθησαν, ἀκολούθως ἔπεμψε ἑτέρους καὶ διέταξε διὰ τοῦ κατωτέρω ἐγγράφου της τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἵνα συνεργήσῃ νὰ τοὺς δεχθῶσιν οἱ Αἰγινῖται.

'Αριθ. 3046.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ 'Επιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Προλαβόντως ἐστάλησαν εἰς τὴν νῆσον Αἴγιναν δασμολόγοι, οἱ κύριοι Ἄγγελος Γέροντας, καὶ Μῆτρος Διβερόπουλος, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐδέχθησαν προφασιζόμενοι ὅτι ὅταν σταλῶσι καὶ εἰς τὰς ἄλλας νήσους καὶ γίνουν δεκτοὶ, τότε θέλουν τοὺς δεχθοῦν καὶ εἰς τὴν νῆσόν των, πρόφασις τῷ ὄντι παράλογος, μ' ὅλον τοῦτο ἤδη ἀποστέλλει ἡ Διοίκησις, τοὺς κυρίους Ἄγγελον Γέροντα καὶ Μικὲ Κυπαρίσση δασμολόγους, καὶ τοὺς διατάττει νὰ τοὺς δεχθοῦν φιλοφρόνως . . . . . Προσκαλεῖσθε δὲ καὶ ἡ εὐγενεία σας νὰ συνεργήσετε εἰς τοῦτο, παρέχοντες πρὸς τοὺς ῥηθέντας δασμολόγους, χρείας τυχούσης, πᾶσαν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν εἰς τὴν εἴσπραξιν τοῦ ἐθνικοῦ αὐτοῦ δικαιώματος.

'Εν Ναυπλίῳ, τὴν 12 Ἰουνίου 1826.

'Ο πρόεδρος.

(Τ. Σ.) (Ὑπογραφαὶ)

Οἱ δασμολόγοι οὗτοι ἔγειναν δεκτοὶ διὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, ἥτι ἐχορήγησε τὴν συνδρομήν της εἰς αὐτοὺς καὶ κατὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ δασμοῦ, ὅταν οἱ δασμολογούμενοι ἐδυστρόπουν εἰς τὴν πληρωμήν.

'Αριθ. 3049.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ·

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἡ Διοίκησις δὰ ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς κατοίκους καὶ παροίκους τῆς νήσου Αἰγίνης ἀπὸ τὰ διάφορα βάρη τὰ ὁποῖα δοκιμάζουν ἀπὸ διαφόρους στρατιωτικοὺς πηγαινοερχομένους, ἐξέδωκεν σήμερον διαταγὴν, ἀπαγορεύουσα ῥητῶς τὴν ἄφιξιν τῶν στρατιωτῶν εἰς τὴν νῆσον ταύτην καὶ ἄλλα τινὰ ἀνάλογα, νὰ φυλαχθῇ ὁπωσοῦν

ἡ ἡσυχία καὶ εὐταξία αὐτῆς. Προσκαλεῖται λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, νὰ δίδῃ πάντοτε χεῖρα βοηθείας εἰς τοὺς προκρίτους τῆς νήσου ταύτης, διὰ νὰ βάλωσιν εἰς ἐνέργειαν καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τὴν ῥηθεῖσαν διαταγὴν, καὶ εἰς τοῦτο δὲν ἀμφιβάλλει παντάπασιν ἡ Διοίκησις γνωρίζουσα καὶ τὸν πατριωτισμόν σας καὶ τὴν περὶ τὰ καλὰ κλίσιν σας.

Ναύπλιον, 13 σεπτεμβρίου 1826.

Ὁ πρόεδρος. (Ὑπογραφαί).

Ἡ Διοίκησις θέλουσα ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς κατοικοῦντας εἰς Αἴγιναν ἀπὸ τὰ βάρη τῶν στρατιωτῶν, ἀπηγόρευσε τὴν ἄφιξιν αὐτῶν ἐκεῖ· ἀλλὰ διὰ νὰ διατηρηθῇ ἡ ἀπαγόρευσις κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δὲν ἦτο δυνατὸν, διότι οἱ στρατιῶται μὴ ὄντες συνειθισμένοι εἰς τὴν στρατιωτικὴν τάξιν καὶ πειθαρχίαν, μὴ ἔχοντες δὲ καὶ τακτικὸν μισθὸν καὶ σιτηρέσιον, ἐλειποτάκτουν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον καὶ μετέβαινον ἐκεῖ· διὰ τὴν διατήρησιν λοιπὸν τῆς ἡσυχίας καὶ εὐταξίας ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἐκεῖ ἐπιτόπιος δύναμις, καὶ τοιαύτη ἦτον ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Εἶπον ἀνωτέρω, ὅτι ἐξ ἀρχῆς τῆς συστάσεως τοῦ στρατοπέδου τῆς Ἀττικῆς, ἡ τῶν ψαριανῶν ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἔπεμψε κατὰ τὰς διαταγὰς τῶν στρατηγῶν εἰς τὸ στρατόπεδον τοὺς δυναμένους ὁπλοφορεῖν, ἔλαβε δὲ καὶ πρόνοιαν διὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀσφάλειαν τῶν κατοίκων καὶ παροίκων Αἰγίνης, δὲν ἐσυγχώρει εἰς τοὺς διαμένοντας εἰς Αἴγιναν νὰ φέρωσιν ὅπλα, ἀλλ' ἔμενον ἄοπλοι καὶ αὐτοὶ ὡς οἱ λοιποὶ κάτοικοι· εἰς δὲ τοὺς ἀναχωροῦντας καὶ ἐπιστρέφοντας εἰς τὸ στρατόπεδον στρατιώτας ἐδέχοντο μόνον τοὺς μὲ ἄδειαν ἐρχομένους εἰς τὰς οἰκογενείας των· ἐὰν οὗτοι ἤθελον διαμείνει ἡμέρας τινὰς εἰς αὐτὰς, τὰ ὅπλα των τὰ παρέδιδον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, καὶ τὰ ἐλάμβανον ὅταν ἀνεχώρουν.

Ἀριθ. 3299.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους ΚΚ. Χρῆστον Παλαιογιάννην καὶ Δημήτριον Μισεγιάννην.

Ἔλαβεν ἡ Διοίκησις τὴν ἀπὸ 20 σεπτεμβρίου ἀναφορὰν σας, καὶ ἐπληροφορήθη μὲ ἄκραν της εὐχαρίστησιν τὸ ὁποῖον ἐκάματε γενναῖον ἀνδραγάθημα, συλλαβόντες τὴν τουρκικὴν γολέτταν εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον

Ἡ Διοίκησις ἐνῷ ἐπαινεῖ τὸν ὁποῖον εἰς ταύτην τὴν περίστασιν ἐδείξατε ζῆλον καὶ προθυμίαν, δὲν ἀμφιβάλλει, ὅτι θέλετε ἐξακολουθεῖ καὶ τοῦ λοιποῦ νὰ πολεμῆτε τὸν ἐχθρὸν καὶ νὰ τὸν βλάπτετε ὅσον ἠμπορεῖτε.

Σπεύδει δὲ κατὰ τὴν αἴτησίν σας νὰ σᾶς ἐφοδιάσῃ ἡ Διοίκησις καὶ μετὰ ἀναγκαῖα ἐφοδιαστικὰ ἔγγραφα καὶ ὁδηγίας, κατὰ τὰς ὁποίας θέλετε ἀκολουθεῖ ἀπαραλλάκτως.

Ἐξακολουθεῖτε λοιπὸν τὰ χρέη σας μὲ τὸν συνήθη σας ζῆλον καὶ προθυμίαν καὶ μὴν ἀμφιβάλλετε, ὅτι οἱ ἀγῶνές σας θέλουν ἀνταμειφθῆ κατ' ἀξίαν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 23 7βρίου 1826.

Ὁ Πρόεδρος. (Ὑπογραφή.)

Ψαριανοί τινες, ἐν οἷς καὶ ὁ Δημήτριος Μισεγιάννης, παροικοῦντες εἰς Αἴγιναν, ἐπληροφορήθησαν, ὅτι τὰ εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ὀθωμανικὰ πλοῖα θαλασσοκρατοῦντα ἐκεῖ, βλάπτουν τοὺς Ἕλληνας· ἔχοντες πλοιάριον (πράτα) συνεκρότησαν πλήρωμα ἐξ εἴκοσι πέντε ἀνδρῶν καὶ ἀνεχώρησαν ἐξ Αἰγίνης καὶ ἀπῆλθον εἰς Ἐλευσῖνα εἰς τὸν Καραϊσκάκη, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπόν των δηλ. ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ μεταφέρωσι τὸ πλοιάριόν των εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, διὰ τοῦ ἰσθμοῦ, πρὸς καταδίωξιν τῶν τουρκικῶν πλοίων, αἰτοῦντες παρὰ τοῦ Καραϊσκάκη συνδρομὴν διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ πλοιαρίου των· ὁ Καραϊσκάκης εὐχαριστηθεὶς διὰ τὴν πρότασίν των, τοὺς ἔδωκεν ἔγγραφον πρὸς τὴν δημογεροντίαν Περαχώρας

ἵνα τοὺς συνδράμῃ. Οὗτοι ἀπῆλθον εἰς Καλαμάκι καὶ κατὰ τὸ ἔγγραφον τοῦ Καραϊσκάκη, ἡ δημογεροντία ἐχορήγησε τὰ μέσα καὶ μετέφερον τὸ πλοιάριόν των εἰς Λουτράκι, ἐκεῖ δὲ ἔμαθον, ὅτι εἰς Δουπρέναν εὑρίσκονται δώδεκα ἐχθρικὰ βρίκια· ἀποπλεύσαντες λοιπὸν ἐκεῖθεν ἔφθασαν τὴν νύκτα εἰς Δουπρέναν καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὰ πλοῖα, ἐπειδὴ δὲ αἱ φυλακαὶ τοὺς ἐννόησαν τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα ἐπυροβόλησαν ὅλα. Ὅθεν ἀνεχώρησαν καὶ ἀπῆλθον καὶ ἠγκυροβόλησαν εἰς νησίδριον ἀπέναντι τοῦ Γαλαξιδείου. Ἐκεῖ ἐπληροφορήθησαν, ὅτι εἰς τὴν σκάλαν τῶν Σαλώνων εἶναι δύο γολέτται, τουρκικαὶ, ἰδόντες δὲ ἐξερχόμενον ἀπὸ τὸν λιμένα τῶν Σαλώνων εὐρωπαϊκὸν πλοῖον, μὲ σημαίαν σαρδικὴν, καὶ ἀγγυροβολῆσαν πλησίον τῆς γολέττας, ἀνεχώρησαν τὴν νύκτα ἀπὸ τὸ νησίδριον καὶ διευθύνθησαν κατὰ τῆς τουρκικῆς γολέττας· ἐνῷ δὲ διέβαινον, τὸ εὐρωπαϊκὸν πλοῖον τοὺς ἐτουφέκισεν, αὐτοὶ ὅμως δὲν ἀντετουφέκισαν· τοὺς ἐπυροβόλησεν καὶ αὖθις καὶ ἐπλήγωσαν ἕνα ναύτην, αὐτοὶ δὲ κωπηλατοῦντες διευθύνοντο κατὰ τῆς γολέττας, ἤρχησαν δὲ ἀπὸ αὐτὴν οἱ τοῦρκοι νὰ τοὺς πολεμοῦν μὲ ψιλὰ ὅπλα καὶ μὲ πυροβόλα, ἀντιπυροβολοῦντες καὶ αὐτοὶ ἐπλησίασαν τὴν γολέτταν καὶ ἀναβάντες εἰς τὸ κατάστρωμα ἀλληλομάχουν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, μετὰ πολύωρον δὲ μάχην τὴν ἐκυρίευσαν, ἐφόνευσαν ἑπτὰ καὶ συνέλαβον ἐννέα, οἱ δὲ λοιποὶ τοῦ πληρώματος ἔπεσαν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐκ δὲ τοῦ πληρώματος τῆς τράτας ἐφονεύθησαν δύο καὶ ἐπληγώθησαν δεκατρεῖς.

Κύριοι ὄντες τῆς γολέττας ἔκοψαν τὴν γούμενταν καὶ ἐβγῆκαν εἰς τὰ πανιὰ, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἠγγυροβόλησαν εἰς Λουτράκι ὅθεν ἔπεμψαν τοὺς πληγωμένους εἰς Αἴγιναν.

Ἀπὸ Λουτράκι ἐζήτησαν παρὰ τῆς Διοικήσεως τὰ ναυ-

τιλιακάτους ἔγγραφα, ἥτις πέμψασα αὐτὰ μὲ τὴν ἀνωτέρω διαταγὴν, τοὺς διέταξε συγχρόνως νὰ περιπλέουν τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, διὰ νὰ δίδουν συνδρομὴν εἰς τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα. Δίδοντες τὴν συνδρομὴν των ὅπου ἡ ἀνάγκη τοὺς ἐκάλει, παρεχώρησαν εἰς τὸν Καραϊσκάκην πολεμεφόδια καὶ δύο πυροβόλα, τὸ ἓν ὅταν εἶχε τοὺς τούρκους ἀποκλεισμένους εἰς τοὺς πύργους τῆς Τουμπρένας, καὶ τὸ ἕτερον εἰς δίστομον.

Τὰ δὲ εἰς Τουπρέναν ἐχθρικὰ πλοῖα μαθόντα τὴν κυρίευσιν τῆς γολέττας, ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν καὶ κατέπλευσαν εἰς Ναύπακτον.

Πληροφορηθέντες δὲ ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος μελλει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ἀπέπλευσαν ἐκεῖθεν, διελθόντες τὰ φρούρια Ῥίου καὶ Ἀντιῤῥίου καὶ κατέπλευσαν εἰς Αἴγιναν τὸν ἀπρίλιον τοῦ ἔτους 1827.

Κυβερνήτης τῆς τράτας, καὶ τῆς κυριευθείσης γολέττας, ἦτον ὁ Δημήτριος Μισσεγιάννης, ὁ δὲ Χρῆστος Παλαιογιάννης ἦτο μὲν μέτοχος τῆς τράτας, δὲν ἦτον ὅμως καὶ ναυτικός.

Ἡ περὶ οὗ ὁ λόγος συλληφθεῖσα γολέττα εἶχεν ὀρειχάλκινα πυροβόλα δέκα.

Ὁ Φαβιέρος κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀπὸ 9 7βρίου ἐγγράφου του, πέμπει πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Ἀριθ. 3.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, εἰς Αἴγιναν.

Κύριοι!

Ἐσωκλείω ἐνταῦθα πιστωτικὴν ἐπιστολήν μου διὰ νὰ λάβετε ἀπὸ Μέθενα 10 βαρέλια πυρίτιδα, 20 τεμάχια μολύβδου, καὶ 2,000 πυροβόλους λίθους, τὰ ὁποῖα παρακαλῶ νὰ ἐπιδώσετε ὅσον ἔνεστι τάχιον πρὸς τὸν στρατηγὸν Καρατάσσον. Δεχθῆτε κτλ.

Ἀμπελάκια, 16 7βρίου 1826.

Ὅλως ἀφωσιωμένος, Φαβιέρος, Συνταγματάρχης.

Κατὰ τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἔλαβεν ἡ ἐπιτροπὴ ἀπὸ Μέθαινα τὰ σημειούμενα καὶ τὰ ἀπέστειλε μὲ τὰ ψαριανὰ πλοῖα τὰ ἀπελθόντα εἰς βοήθειαν τοῦ Κωλέττου.

Ἰδοὺ καὶ ἕτερον ἔγγραφον τοῦ Φαβιέρου.

Ἀριθ. 4.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, εἰς Αἴγιναν.

Κύριοι!

Πέποιθα ἐπὶ τῆς καλοσύνης σας, καὶ σᾶς παρακαλῶ ἐπ' ὀνόματί μου ἵνα θελήσετε καὶ φροντίσετε ὅπως τὸ ἥμισυ τοῦ σίτου, ὅστις ἔφθασεν εἰς Σύρον μὲ τὸν Πορότην ν' ἀποβιβασθῇ εἰς μίαν τῶν ἀποθηκῶν σας καὶ ν' ἀλεσθῇ μετὰ πολλῆς σπουδῆς ἵνα ἀποσταλῇ εἰς μοναστήριον ἅμα συμποσοῦται εἰς 3,000 ὀκάδες ἀλεσμένον, τὸ ἕτερον ἥμισυ ν' ἀποσταλῇ μὲ τὸ βρίκιον καὶ ἡμεῖς τὸ ἀλέθωμεν.

Γνωρίζετε τὴν κατάστασίν μας, εἶναι ὅθεν ἀναπόφευκτον νὰ κάμωμεν ταχέως μερικὰς προετοιμασίας, ἐὰν φάγωμεν ὅσα ἔχομεν περιμένοντες, τότε καθίσταται ἀδύνατον νὰ πράξωμεν τὶ, θέλετε ὅθεν πράξει μεγίστην ὑπηρεσίαν ἐὰν δύνασθε νὰ μᾶς δανείσετε 6—8,000 ὀκάδες ἀλεύρου τὸ ὁποῖον θέλετε ἔχει ἀπὸ τὸν σῖτον ὅστις εὑρίσκεται εἰς χεῖράς σας· γνωρίζω τὸν ἄκρατον πατριωτισμόν σας διὰ νὰ μὴν ἀμφιβάλλω, ὅτι θέλετε μᾶς παρέξει τὴν ἐκδούλευσιν ταύτην ἐὰν δύνασθε.

21 Τβρίου 1826. Ἀμπελάκια.

Ὁ ὅλως ἀφωσιωμένος,
Συνταγματάρχης, Φαβιέρος

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀποβιβάσασα τὸν σῖτον εἰς τὰς ἀποθήκας της, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς Πελοποννήσου εἰς νερομύλους καὶ τὸν ἔκαμεν ἄλευρον· ἔπεμψε δὲ εἰς τὸν Φαβιέρον ἄλευρον ὅσον πρόχειρον ἐδυνήθη.

Τῇ 24 σεπτεμβρίου 1826, ἡ Διοίκησις διακηρύττει πρὸς τοὺς προκρίτους καὶ ὁπλαρχηγοὺς τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ὅτι ὁ ἀρχηγὸς Καραϊσκάκης ἐκστρατεύει διὰ τὴν

Στερεὰν Ἑλλάδα, καὶ τοὺς προσκαλεῖ νὰ τὸν δώκουν πᾶσαν συνδρομήν.

Ὁ Ἰωάννης Χ. Ἀλεξανδρὴς τῇ 28 σεπτεμβρίου 1826, γράφει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ὅτι οἱ στρατηγοὶ ἀπεφάσισαν νὰ πέμψουν εἰς τὸ φρούριον διακοσίους στρατιώτας μὲ τὸν Ἰωάννην Μαμούρην, διατάττουσι δὲ νὰ τοὺς συνοδεύσῃ καὶ ὁ Κριεζώτης ἕως εἰς τὸν τόπον τῆς ἀποβάσεώς των. «Εἰς τὰς 27 τοῦ ἰδίου μη»νὸς (λέγει) ἐμβαρκαρίσθηκαν εἰς τὸ πλοῖόν του οἱ στρα»τιῶται οὗτοι, καὶ τὸ σῶμα τῶν ἑπτανησίων, καὶ εἰς τὰς »ἑπτὰ ὥρας τῆς νυκτὸς τοὺς ἀπεβίβασεν εἰς τὸν προσ»διωρισμένον τόπον, ἀφοῦ δὲ ἐπλησίασαν εἰς τὸ φρού»ριον, οἱ ἐχθροὶ τοὺς ἐννόησαν, τοὺς ἐκτύπησαν καὶ »τοὺς διεσκόρπισαν, μετὰ τὸ ξημέρωμα οἱ ἐχθροὶ ἦλ»θαν εἰς τὸ παράλιον ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας, ὁ στρα»τηγὸς Κριεζώτης εἰς τὰς δέκα ὥρας ἐπῆγεν ἐκεῖ πλη»σίον εἰς τὰς νήσους μὲ τὰς λέμβους μας διὰ νὰ ὁρμή»σουν οἱ ἐδικοί μας διὰ νυκτὸς νὰ τοὺς πάρουν, ὡς »καὶ τοὺς ἐπήραμεν, ἀφοῦ ἀπέτυχε τὸ κίνημα τοῦτο, ἐ»σκοτώθηκαν καὶ ὀλίγοι στρατιῶται.»

Περὶ τῆς ἀποτυχίας τοῦ κινήματος τούτου ἔπεμψε καὶ ἡ ἐφορεία τοῦ στρατοπέδου τὸ κάτωθεν ἔγγραφον, εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἀναγγέλουσα εἰς αὐτὴν τὴν ἀνάγκην ἣν ἔχει τὸ στρατόπεδον ἀπὸ τροφάς.

Ἀριθ. 136.

Πρὸς τὴν ἔξοχον Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἡ ἀποτυχία τοῦ νὰ εἰσέλθωσιν οἱ στρατιῶται εἰς τὸ φρούριον, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι, καὶ ἐχάθησαν πεντὲξ ἐξ αὐτῶν, αὐτὸ ἔφερεν ὅλους εἰς ἀπελπισίαν· ὥστε δὲν μένει ἄλλο παρὰ μία δραστήριος ἐκστρατεία, ἡ ὁποία μελετᾶται ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος ἐπειδὴ ἦλθαν καὶ οἱ σουλιῶται· ἡ ἔλλειψις τῶν τροφῶν ὅμως βλέπομεν ὅπου θενὰ διαλύσῃ τὸ στρατόπεδον πρὶν

γίνῃ ὁ τράκος· διὰ τοῦτο σᾶς παρακαλοῦμεν διὰ τὸν θεόν! κοντᾷ εἰς τόσας ἐκδουλεύσεις ὅπου κάθε ἡμέραν προσφέρετε εἰς τὸ Γ'ένος προσθέσατε καὶ τὴν ἐφεξῆς· νὰ μᾶς κάμετε τὴν χάριν παρακαλοῦμεν ὅσον ἄλευρον εἶναι ἕτοιμον ἀμέσως νὰ σταλῇ, καὶ ὅσον μένει εἰς σιτάρι νὰ μᾶς τὸ ἀλλάξετε μὲ παξιμάδι, ἢ ἐδικόν σας, ἢ ἀπὸ τοὺς φορναρέους χωρὶς ζημίας τινός, ἐπειδὴ εἶναι ἀναγκαιότατον εἰς τὰς ἐκστρατείας· κρίνομεν περιττὸν νὰ ἐκτανθῶμεν, γινώσκοντες τὸν πατριωτισμόν σας καὶ ὅτι ἐνεργεῖτε τὰ συμφέροντα περισσότερον καὶ ἀπὸ ἡμᾶς, καὶ ἀπὸ κάθε ἄλλον. Σᾶς ἀσπαζόμεθα καὶ μένομεν.

Τῇ 28 σεπτεμβρίου 1826.

Ἡ ἐφορεία. (Ὑπογραφαί.)

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν κατὰ τὸ ἔγγραφον τῆς ἐφορίας ἔπεμψεν ὅσον ἄλευρον εἶχεν εἰς τὰς ἀποθήκας της διὰ νὰ ἐξοικονομήσῃ δὲ τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοπέδου, ἔλαβε καὶ τὸ παξιμάδι τῶν πλοίων ἀπὸ τοὺς πλοιάρχους καὶ τὸ ἔπεμψε· πέμψασα συγχρόνως καὶ τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν πρὸς τὴν Διοίκησιν.

Ἀριθ. 129.

Πρὸς τὴν Σ. διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸ πολλοῦ ἐκοινοποιήσαμεν πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν, ὅτι ἠγοράσαμεν ἓν πυρπολικὸν διὰ τὸν Κ Κωνσταντῖνον Κανάρην, τὸ ὁποῖον ἤδη ἐπισκευάσθη καὶ ἔχει χρείαν πυρίτιδος διὰ νὰ ἐκπλεύσῃ, ὁμοίως καὶ τὸ τοῦ Κ. Κωνσταντίνου Νικοδήμου, ἐπειδὴ καὶ ἡ ὕλη ἐβράχη ἀπὸ νερὰ τὰ ὁποῖα ἔπιασεν εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Σάμου καὶ ἐπέστρεψεν ἐνταῦθα εἰς ἐπισκευασμόν, ὅθεν παρακαλοῦμεν τὴν Σ. Διοίκησιν νὰ παραδώσῃ τριάντα βαρέλια πυρίτιδος πρὸς τὸν Κ. Μ. Κυπαρίσσην, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς μας, διὰ νὰ μᾶς τὰ φέρῃ τὰ ὁποῖα θέλουν χρησιμεύσει καὶ διὰ τὰ πολεμικά μας πλοῖα, ὁμοίως καὶ μερικαὶς σφαῖρες, ἕως χίλιαις διαφόρου μεγέθους, μὲ τὸ νὰ ὑστεροῦνται μεγάλως τῶν τοιούτων· αὐταὶ κατ' αὐτὰς θέλουν χρησιμεύσει εἰς τὴν νέαν καὶ ἐγγίζουσαν ἐκστρατείαν τοῦ αἰγυπτιακοῦ στόλου, ὅστις κατὰ τὰς ἀπὸ Σύραν εἰδήσεις, ἴσως ἐξέπλευσε μέχρι τοῦδε. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν τὴν

Σ. Διοίκησιν νὰ τὰ παραδώσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον πρὸς τὸν ῥηθέντα κύριον Μ. Κυπαρίσσην νὰ μᾶς τὰ προφθάσῃ διὰ νὰ ἔχομεν καιρὸν τοῦ νὰ οἰκονομήσωμεν τὴν κοινὴν ταύτην χρείαν.

Ἐν Αἰγίνῃ τὴν 30 Ἑβρίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ Διοίκησις ἔπεμψε τὰ αἰτηθέντα εἰς τὴν ἐπιτροπήν.

Τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1826, ὁ Νικολὴς Ἀργύρης καὶ Ἰωάννης Γ. Ἀποστόλης γράφουν ἐκ Σύρου πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν των εἰς Αἴγιναν τὰ ἑξῆς· «μανθάνομεν ὅτι εἰς »Αἴγιναν ἑτοιμάζονται πλοῖα ψαριανὰ διὰ νὰ ἐκστρα»τεύσουν· ἡμεῖς ἔχομεν ἕτοιμα τὰ πλοῖά μας καὶ παρα»καλοῦμεν τὴν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ μᾶς γράψῃ νὰ ἐκστρα»τεύσωμεν καὶ ἡμεῖς.»

Οἱ πρόκριτοι τῆς Ὕδρας γράφουν, τῇ 6 ὀκτωβρίου 1826, πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ν' ἀποστείλῃ πρὸς τὴν κινδυνεύουσαν Σάμον ὅσα δυνηθῇ πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ πλοῖα, ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐφάνη κατὰ τὰ Ἀσπρα χώματα καὶ μέλει ν' ἀποβιβάσῃ εἰς τὴν Σάμον 16 χιλ. στρατιωτῶν, ὅτι οἱ σπετσιῶται ἐκπέμπουν τὰ πλοῖά των καὶ ἡ Ὕδρα ἑτοιμάζει ὅσα δύναται.

Καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ πρόκριτοι Ὕδρας ἔγραφον πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, οὗτοι δὲ ἡτοίμαζον νὰ πέμψωσι τὰ ἐκ τῆς ἐκστρατείας ἐπανελθόντα εἰς Αἴγιναν πλοῖά των, ὁ Ναύαρχός των Νικολὴς Ἀποστόλης μὲ ἄλλα δύω πλοῖα ἦτον εἰς Σάμον.

Ἡ φροντιστικὴ ἐφορεία τοῦ Στρατοπέδου ἔπεμψε τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Ἀριθ. 157.

Πρὸς τὴν ἔντιμον Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ὁ Κολονέλος Φαβιέρος μᾶς εἶπεν ἐκ τοῦ σίτου προερχομένου ἀπὸ τὴν Σύραν, τὸ καράβι σᾶς παρέδωκεν αὐτοῦ ἑξακόσια κοιλά, ὁ ἴδιος Φαβιέρος μᾶς εἶπεν χθὲς ὅτι ὁ Κόντε-Πόρος σᾶς ἔστειλεν ἀ-

κόμη ἑξακόσια κοιλὰ σιτάρι, ἡ ἐφορεία διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 152 σᾶς ἔστειλεν ἀποδεικτικὸν ἀπὸ τὸν Κολονέλον Φαβιέρον ὅπου ὅσον γέννημα ἀλέθετε αὐτοῦ νὰ διευθύνετε εἰς τὸ φροντιστήριον, εἰς *Φανερωμένην*.

Τὸ φροντιστήριον δὲ σήμερον μᾶς λέγει ὅτι ἀπ' ὅλον αὐτὸ τὸ σιτάρι μίαν φορὰν τοὺς ἔστειλε ἕνα καΐκι, ἀπ' αὐτοῦ μισευμένον εἰς τὰς 2 τρέχοντος, σταλμένο μὲ γράμμα τοῦ καπετὰν Γιαννάκη Καραπανάκη ἔχοντα ἀπ' αὐτοῦ φορτωμένο ἀλεῦρι ὀκάδες 3,062, αὐτὸ δὲ τὸ καΐκι ἐπαράδωσεν εἰς τὸ φροντιστήριον ὀκάδες ἀλεῦρι 2,539 1/2 ὥστε λείπει ἀπὸ τὴν αὐτόθι δοσμένην ποσότητα ὀκάδες 552 1/2, καθὼς θέλετε πληροφορηθεῖ καὶ ἀπὸ τὸ ἐσώκλειστον τοῦ ἀρχηγοῦ Καραϊσκάκη· οἱ φροντισταὶ βλέποντες τὴν τόσην ἔλλειψιν ἀλεύρου ἀρεστάρησαν τὸ καΐκι διὰ νὰ δώσῃ λόγον διὰ τὴν ἔλλειψιν, ἀλλ' ὁ καραβοκύρης εὑρὼν εὐκαιρίαν τὴν νύκτα ἐσυκώθη μὲ τὸ καΐκι του καὶ ἔφυγε. Σᾶς εἰδοποιοῦμεν λοιπὸν αὐτὸ καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ συλλάβητε αὐτὸν, νὰ τὸν ὑποχρεώσετε νὰ σᾶς ἐπιστρέψῃ τὸ ἀλεῦρι ὅπου ἔκλεψε, διότι ἀπὸ τὴν φυγήν του ἐδείχθη ἔνοχος κλοπῆς. Παρακαλοῦμεν δὲ τοῦ λοιποῦ ἡ εὐγένειά σας νὰ λαμβάνετε τὴν καλοσύνην ὅσον ἀλεῦρι στέλνετε εἰς τὸ φροντιστήριον νὰ στέλνετε μὲ ἔγγραφον τῆς ἐντίμου αὐτῆς ἐπιτροπῆς, κρατῶντας καὶ λογαριασμὸν, καὶ ὄχι νὰ τὸ στέλνῃ ὁ καπετὰν-Γιάννης μὲ γράμμα του χωρὶς νὰ σημειώνῃ τὸ ὄνομα οὔτε τοῦ καραβοκύρη· ὁ καπετὰν Γιάννης εἶναι αὐτοῦ μόνον διὰ ἐκτελεστικὴν δύναμιν διὰ νὰ ἐνεργῶνται αἱ ὑποθέσεις τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τῆς ἐφορείας ὅπου ἀπὸ καλοσύνην σας θέλετε νὰ ἀκούετε τὸ βάρος ὅπου σᾶς δίδομεν, κράξετε λοιπὸν αὐτοῦ καὶ τὸν καπετὰν Γιάννη νὰ ἐξετασθῇ ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἐλλείποντος ἀλευριοῦ, νὰ διορθωθῇ καὶ ὁ τρόπος τοῦ σταλσίματος εἰς τὸ ἑξῆς τοῦ ἄλλου.

Παρακαλοῦμεν καὶ αὖθις νὰ ἐνθυμηθῆτε διὰ τὸ καΐκι ὅπου χθὲς σᾶς ἐγράφαμεν νὰ σταλῇ ὅσον τάχος ἀπὸ τοὺς Στυλιδιώτας. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς καὶ μένομεν.

Ἐν Σαλαμῖνι, τῇ 5 ὀκτωβρίου 1826.

(Τ. Σ.) Ἡ φροντιστικὴ ἐφορεία,

Π. Μοναστηριώτης, —*Σωτήριος Βαλτινὸς*,—*Γιάννης Χ.*

Μελέτης, —Λάμπρος Γεωργαντᾶς,— Ἀναγν. Μπιρμπίλης.

Υ. Γ. Λάβετε καὶ τὴν σημείωσιν τοῦ φροντιστηρίου διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἀλευριοῦ.

Περὶ τῆς κλοπῆς τοῦ ἀλεύρου τούτου ἔγραψε καὶ ὁ Καραϊσκάκης τὴν 3 ὀκτωβρίου πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ὅπως συλληφθῇ ὁ κλέψας αὐτὸ πλοίαρχος καὶ ὑποχρεωθῇ νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ διότι τὸ στρατόπεδον εἶχεν ἀνάγκην.

Κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου ἅμα ὁ πλοίαρχος ἐπανῆλθεν εἰς Αἴγιναν συλλαμβάνεται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ μὲ ὅλας τὰς ἀντιστάσις του ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἐλλείποντος ἀλεύρου. Διὰ νὰ μὴ λάβουν δὲ χώραν εἰς τὸ μέλλον τοιαῦται καταχρήσεις, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἔπεμπε τὸ ἄλευρον συμφώνως μὲ τὸν ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἐφορείας ὑποδεικνυόμενον τρόπον.

Τὸ ἐκ διαφόρων ἐπαρχιῶν συσσωρευθὲν εἰς Αἴγιναν πλῆθος, μὴ δυνάμενον νὰ ἐκκλησιάζεται εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου, ἐζήτησε παρὰ τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς τὴν ἄδειαν νὰ ἐγκαινιασθῇ ὁ νεόδμητος ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου ὅστις εἶχε μείνει ἀνεγκαινίαστος ἕνεκα μικρῶν τινων ἐλλείψεων τὰς ὁποίας οἱ παροικοῦντες ψαριανοὶ καταβαλόντες χρήματα ἀνεπλήρωσαν (α). Δοθείσης τῆς ἀδείας διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου.

Ἀριθ. 3,502.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, εἰς Αἴγιναν.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 125, ἀναφορᾶς σας δίδεται παρὰ τῆς Διοικήσεως ἡ ἄδεια νὰ ἐγκαινιασθῇ κατὰ τὴν αἴτησίν σας ὁ

(α) Πρῶτοι ἐνεργήσαντες καὶ καταβαλόντες χρήματα ἦσαν ὁ Νικόλαος Χ. Ἀλεξανδρῆς, Κ. Νικόδημος καὶ Κ. Κανάρης.

αὐτόθι ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὅστις δὲν παύει νὰ ἐννοεῖται πάντοτε ἰδιοκτησία τῶν κτητόρων αὐτοῦ, διατάττεται δὲ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ὁ ἅγιος Καρύστου νὰ ἐγκαινιάσῃ τὸν αὐτὸν ναὸν μὲ τὴν ἀνήκουσαν τελετήν.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 4 8βρίου 1826.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος. (Ὑπογραφαί.)

Ὁ ναὸς ἐγκαινιάσθη καὶ διετηρεῖτο ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ψαριανῶν μέχρις ὅτου οὗτοι ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Αἴγιναν.

Διὰ νὰ ἦναι πλησίον τοῦ στρατοπέδου τῆς Ἀττικῆς ἡ Διοίκησις καὶ ἐνεργῇ ἀνενοχλήτως τὰ καθήκοντά της, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς συνελεύσεως εἰς Αἴγιναν, καὶ πρὸς τοῦτο ἔπεμψε τὰς κάτωθι διαταγὰς εἰς τὴν δημογεροντίαν Αἰγίνης καὶ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν εἰδοποιοῦσα αὐτὰς περὶ τῆς μεταβάσεώς των διὰ νὰ προετοιμάσωσι καταλύμματα.

Ἀριθ. 3535.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Διὰ νὰ ἐφορεύῃ ἡ Διοίκησις ἐκ τοῦ πλησίον, καὶ νὰ προμηθεύῃ τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς, ἐκρίθη εὔλογον νὰ μεταβῶσιν αὐτόθι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀμφότεραι, ἡ Διοικητικὴ καὶ ἡ τῆς Συνελεύσεως ἐπιτροπαί, ἐπ' αὐτῷ τούτῳ διατάττονται σήμερον οἱ αἰγενῖται νὰ προμηθεύσωσι τριάκοντα ἀνάλογα καταλύμματα πρὸς κατοικίαν αὐτῶν, προσκαλεῖσθε καὶ ἡ εὐγένειά σας νὰ φροντίσετε διὰ νὰ ἐνεργηθῇ ὅσον τάχιστα ἡ διαταγὴ τῆς Διοικήσεως.

Ἐν Ναυπλίῳ, τῇ 7 ὀκτωβρίου 1826.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος. (Ὑπογραφαί.)

Ὀλίγα ἦσαν εἰς Αἴγιναν τὰ κατάλληλα διὰ τὰ μέλη τῆς Διοικήσεως καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς συνελεύσεως καταλύμματα, αὐτὰ δὲ τὰ ὀλίγα τὰ κατεῖχον ἄνδρες ἐπίσημοι ἐκ διαφόρων ἐπαρχιῶν, ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἕνεκα τῆς ἐπιῤῥοῆς ἣν εἶχε, μετενεγκοῦσα τὰς

οἰκογενείας των εἰς ἄλλας οἰκίας χωρὶς νὰ προσβάλῃ τὴν φιλοτιμίαν τῶν κατοικούντων εἰς αὐτὰς προετοίμασε τὰ καταλύμματα.

Διὰ νὰ ἐξοικονομηθῇ δὲ καὶ ἡ μισθοδοσία τῶν παραπλεόντων τὴν Ἀττικὴν πρὸς βοήθειαν τοῦ στρατοπέδου ψαριανῶν πλοίων, ἡ Διοίκησις ἔπεμψε πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Ἀριθ. 3496.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν

Ἡ Διοίκησις προβλέπουσα διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν τριῶν πλοίων τῆς νήσου σας, τὰ ὁποῖα περιπλέοντα τὰ παράλια τῆς Ἀττικῆς βοηθοῦν τὰ πολεμικὰ κινήματα τῶν ἡμετέρων, διέταξε σήμερον τοὺς δασμολόγους τῆς νήσου Αἰγίνης . . . . . καὶ τοὺς τελώνας . . . . . νὰ παραδώσουν τρεῖς χιλ. γρόσια ἀριθ. 3,000 διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν τῶν πλοίων . . . . . .

Περὶ τῶν γροσίων τούτων πέμπει καὶ ὁ Καραϊσκάκης πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Πρὸς τὴν ἔντιμον Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς εὐγενεῖς προκρίτους ψαριακούς.

Ἐγὼ κύριοι διὰ τὸ σέβας ὅπου φυλάττω πρὸς τὴν εὐγένειάν σας δὲν ἀγαπῶ νὰ ἐνοχλήσω μήτε τὸν πλέον ποταπὸν πατριώτην σας, ἡ μεγάλη ἀνάγκη ὅμως μὲ ἐβίασε νὰ γράψω τὸ ἐσώκλειστον πρὸς τοὺς κυρίους τελώνας, καὶ παρακαλῶ νὰ τοὺς τὸ ἐγχειρίσετε πείθοντές τους νὰ ἐκτελέσουν τὴν δικαίαν αἴτησίν μου, καὶ νὰ μὴ θελήσουν νὰ κάμουν ἐχθρὸν ἕνα ὅπου πάντοτε ἐπιθυμεῖ τὴν φιλίαν τους, καὶ ἐντ' αὐτῷ νὰ φέρουν καὶ γενικὸν ὄλεθρον μὲ τὴν διάλυσιν τοῦ στρατοπέδου, ἐπειδὴ καὶ ὅταν λείψουν τὰ ἀναγκαῖα μέσα ἀφεύκτως διαλύεται, ἠξεύροντας τὸν πατριωτισμόν σας, καὶ τὴν προθυμίαν εἰς τὰ συμφέροντα δὲν ἐκτείνομαι· ἀλλ' ἀσπάζοντάς σας ἀδελφικῶς μένω

Τῇ 8βρίου 1826.

Ὁ Πατριώτης, Καραϊσκάκης.

Τὸ τελωνεῖον Αἰγίνης εἶχεν ἀγορασθῆ ὑπὸ ψαριανῶν· δυστροπούντων δὲ αὐτῶν εἰς τὴν χορήγησιν τῶν χρημάτων, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι οἱ ἔμποροι λαθραίως ἐξῆγον ἐμπορεύματα καὶ δὲν ἐπλήρωναν τελωνεῖον, ὅτι ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶχον χρήματα καὶ ὅτι εἶχον λογαριασμοὺς μετὰ τοῦ Γκούρα, παρ' οὗ ἠγόρασαν τὸ τελωνεῖον, ἡ ἐπιτροπὴ προσκαλέσασα αὐτοὺς ἐπὶ συνεδριάσεως τῶν οἰκοκυραίων της τοὺς ὑπεχρέωσε καὶ ἔδωκαν τὰ αἰτούμενα χρήματα.

Ἡ ἐφορεία τοῦ στρατοπέδου πέμπει πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Ἀριθ. 165.

Πρὸς τὴν ἔξοχον Ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Ὁ Στρατηγὸς Νικόλαος Κριζώτης ἀπεφασίσθη, καὶ ἑτοιμάσθη νὰ εἰσέλθῃ καὶ νὰ προστατεύσῃ τὸ φρούριον τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐπειδὴ τοῦ εἶναι ἀναγκαῖος ἕνας φαναριτζὴς ἐζήτησεν ἐδῶθεν τὸν Γιαννάκην Λεβαδίτην ὁ ὁποῖος ἔλαβε καὶ προλαβόντως χρήματα διὰ νὰ ὑπάγῃ, καὶ μετὰ τὴν λειποταξίαν ἔφυγεν ἀπ' ἐδὼ καὶ ἦλθεν εἰς τ' αὐτόθι. Ὅθεν ἔρχεται ἐπίτηδες ἄνθρωπος τοῦ Στρατηγοῦ, καὶ προσκαλεῖσθε νὰ συλλάβητε τὸν ῥηθέντα φαναριτζῆν Γιαννάκην Λεβαδίτην, καὶ νὰ τὸν παραδώσετε εἰς χεῖρας τοῦ στρατιώτου, ὡσαύτως καὶ ἕνα μάστορην ἐπιτήδειον νὰ φθιάνῃ φωτιαῖς τουφεκίων, τὸν ὁποῖον θέλομεν πληρώσει ἀφθονοπαρόχως ὥστε νὰ εὐχαριστηθῇ· ἐὰν δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁ φαναρτζὴς αὐτὸς ὅπου γράφομεν ἔφυγεν ἀπ' αὐτοῦ, μᾶς κάνετε τὴν χάριν νὰ μᾶς στείλετε ἄλλον τινὰ φαναριτζῆν, ὅστις θέλει καλοπληρωθῇ, ἐπιθυμοῦμεν ὅμως νὰ εὑρεθῇ ὁ Γιαννάκης ὅπου μᾶς ἐπῆρε τὰ χρήματα καὶ ἔφυγεν.

Ὡσαύτως παρακαλοῦμεν νὰ κάμετε τὰ ἀδύνατα δυνατὰ νὰ μᾶς εὕρετε ὅσας περισσοτέρας τουφεκόπετραις δυνηθῆτε, καὶ ἐὰν δὲν εὑρεθοῦν εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀπὸ σπήτια καὶ φίλους νὰ συνάξετε, τὰς ὁποίας μᾶς στέλνετε μετὰ σπουδῆς ὁμοῦ μὲ τοὺς εἰρημένους μαστόρους, ὁμοῦ μὲ ἐπίτηδες καΐκι· ἐλπίζομεν εἰς τὴν πατριωτικὴν

καὶ δραστήριον προθυμίαν σας ὅτι θέλομεν ἐπιτύχει τῶν αἰτήσεων. Σᾶς ἀσπαζόμεθα καὶ μένομεν.

Τῇ 8 ὀκτωβρίου 1826, Σαλαμῖνα.

(Τ. Σ.) Ἡ φροντιστικὴ ἐφορεία.

Ἀδὰμ Δούκας,—*Ἰωάννης Χ. Μελέτης*,—*Ἀναγνώστης Μπούπουλης*,—*Βασίλειος Τριχάς*, ὁ καὶ Γραμματεύς.

Ὁ πατριώτης καὶ ἀδελφός σας δὲν εἶχα καιρὸν νὰ σᾶς γράψω ὁ ἴδιος καὶ μὲ συγχωρεῖτε ὅπου σᾶς προσφέρνω τοὺς ἀσπασμούς μου ἐνταῦθα.

Νικόλαος Κριζώτης.

Υ. Γ. Νὰ μὲ προφθάσετε δεκαπέντε χιλιάδες τουφεκόπετρες ὡς ψαριανοὶ ὅπου εἶσθε (α).

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν θεωροῦσα ὅτι τὰ αἰτηθέντα ἦσαν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα ὅπως εἰσέλθει ὁ Κριεζώτης εἰς τὸ φρούριον, ἐπρομήθευσε τοὺς πυρολίθους καὶ ἀπέστειλε καὶ τὸν ὁπλοποιόν, ἀντὶ δὲ τοῦ λειποτακτήσαντος καὶ μὴ θέλοντος νὰ ἐπανέλθῃ φαναριτζῆ ἔπεμψαν ἕτερον.

Τὴν 12 ὀκτωβρίου 1826, ὁ πλοίαρχος Ἰωάννης Χ. Ἀλεξανδρῆς γράφει πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ὅτι ὁ στρατηγὸς Νικόλαος Κριεζώτης διωρίσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ φρούριον Ἀθηνῶν μὲ 400 ἄνδρας, ὅτι τὸ ἑσπέρας τῆς 11 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς περὶ τὴν δευτέραν ὥραν τῆς νυκτὸς ἐπεβίβασεν εἰς τὸ πλοῖόν του αὐτὸν καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀπὸ τὸ Ἀμπελάκι τῆς Σαλαμῖνος καὶ ὅτι τὴν ἕκτην ὥραν τῆς ἰδίας νυκτὸς ἔφθασεν εἰς τοὺς τρεῖς Πύργους ὅπου καὶ τοὺς ἀπεβίβασεν.

Ὡσαύτως ἡ φροντιστικὴ ἐφορεία τοῦ στρατοπέδου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2001 καὶ ἀπὸ 20 ὀκτωβρίου 1826 ἐγγρά-

(α) Ὁ Κριεζώτης ἐπειδὴ καὶ συνηγωνίσθη εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Εὐβοίας μὲ τοὺς ψαριανοὺς καὶ ἐγνώριζε τὰ αἰσθήματά των, διὰ τοῦτο τοὺς λέγει «ὡς ψαριανοὶ ὅπου εἶσθε.»

φου της ἐγνωστοποίησεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ὅτι ὁ Κριεζώτης εἰσῆλθεν εἰς τὸ φρούριον τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὴν 12 ὀκτωβρίου 1826 καὶ ὅτι τὰ ψαριανὰ πλοῖα κάμνουν τὸ χρέος των χωρὶς νὰ τοὺς ἐνοχλοῦν διὰ μισθούς.

Ὁ Καραϊσκάκης πέμπει πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Πρὸς τὴν ἔξοχον Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Μὲ μεγάλον μου θαυμασμὸν πληροφοροῦμαι ἀπὸ ἓν γράμμα ὅπου γράφει ὁ καπετὰν Γιαννούτζης Κόντης πρὸς τὴν ἐφορείαν ἐν Σαλαμίνῃ ὅτι ὁ Κ. Φαβιέρος ἔστειλεν 2 φραντζέζους διὰ νὰ λάβουν τὰ 600 κοιλὰ τὸ σιτάρι ὅπου ἔχει ἔλθει ἀπὸ τὴν Σύραν, μὲ τί τρόπον τὸ ζητεῖ καὶ ἐγὼ ἀπορῶ τὸ φέρσιμόν του, διὰ τοῦτο ὡς ἀδελφὸς σᾶς λέγω, μὴν τύχει καὶ δώσετε οὔτε δράμι, ἀλλ' ὄχι ὁκὰ, ἂς ἀλεσθῇ καὶ ἂς στέκη, καὶ ἐγὼ σήμερον ἔγραψα νὰ ἔλθῃ ὁ Φαβιὲρ ἐδὼ καὶ ἡ ἀντάμωσίς μας ἐνταῦθα θέλει διορθωθῇ ἡ ὑπόθεσις καὶ βλέπομεν μὲ τί τρόπον τὸ οἰκειοποιεῖται αὐτὸς· καὶ μὲ τὸ τῆς ἀδελφότητος σέβας μένω.

Τῇ 11 8βρίου 1826.

Ὁ ἀδελφός σας, Καραϊσκάκης.

Κατὰ συνέπειαν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης τοῦ Καραϊσκάκη, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν δὲν ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Φαβιέρου τὸν σῖτον μέχρις οὗ συμβιβασθῶσιν οἱ ἀρχηγοί.

Ἡ Διοίκησις λαβοῦσα ἐπιστολὴν τοῦ ναυάρχου Δεριγνὶ, ἐν ᾗ οὗτος τῇ ἀνήγγειλεν ὅτι καὶ ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει διετάχθη παρὰ τῆς κυβερνήσεώς του νὰ συμπράξῃ εἰς τὴν διαπραγμάτευσιν τοῦ συμβιβασμοῦ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Πύλης, ἔπεμψεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὴν ἑπομένην διαταγήν.

Ἀριθ. 3696.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Σήμερον ἔλαβεν ἡ Διοίκησις ἐπιστολὴν τοῦ στολάρχου τῆς γαλ-

λικῆς μοίρας κυρίου Δερυγνὺ, διὰ τῆς ὁποίας ἀναγγέλλει, ὅτι καὶ ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας ἔλαβεν ὁδηγίας διὰ νὰ συμπράξῃ ἐπισήμως εἰς τὴν μετὰ τῆς Πόρτας περὶ συμβιβασμοῦ διαπραγμάτευσιν, ὅστις καὶ θέλει λάβει ἤδη ἀρχήν.

Σπεύδει λοιπὸν, νὰ σᾶς διευθύνῃ ἡ Διοίκησις ἀντίγραφον τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς διὰ νὰ παρατηρήσετε τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα μεταξὺ τῶν ὁποίων βλέπετε ὅτι εἶναι μεγίστη καὶ ἀναπόφευκτος ἀνάγκη νὰ ἐξαλειφθῶσι παντάπασιν αἱ πειρατεῖαι καὶ ἀταξίαι εἰς τὴν θάλασσαν, διότι ἄλλως αὗται θέλουν εἶσθαι πρόσκομμα μέγα εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς προκειμένης διαπραγματεύσεως.

Κύριοι! δὲν σᾶς λανθάνει βεβαιότατα πόσον αὗται αἱ καταχρήσεις ἔβλαψαν πάντοτε τὴν ἐξωτερικὴν ὑπόληψιν τοῦ ἔθνους, κατήσχυναν τὴν ἱερότητα τοῦ ἀγῶνός μας, καὶ ἐκίνησαν ὄχι ἀδίκως τὴν ἀγανάκτησιν τῶν δυνάμεων.

Ἀλλ' ἰδοὺ τὰ πράγματα ἔφθασαν πλέον εἰς τὴν ἀκμὴν ἐκείνην καθ' ἣν διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῶν δυνάμεων τούτων ἐλπίζεται νὰ ἐκπαιραιωθῇ ὅσον οὔπω τὸ μέγα σκοπούμενον τῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ ἀπολαύσωμεν τοὺς καρποὺς τῶν πολυωδύνων ἐξαετῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν μας· βλέπετε λοιπὸν προφανέστατα, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κατὰ μέγιστον μέρος δύναται νὰ συντελέσῃ ἤδη εἰς τὸ νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ ποθουμένη ἔκβασις τῶν πραγμάτων μας εἶναι ἡ παντελὴς κυρίως κατάπαυσις καὶ ἐξόντωσις τῶν πειρατῶν καὶ ἀταξιῶν, ὡς ἀπεναντίας ἡ ἐξακολούθησις τῶν τοιούτων καταχρήσεων θέλει ἐπιφέρει μεγάλα ἐμπόδια εἰς τὸ σκοπούμενον καὶ θέλει ψυχράνει ἐξολοκλήρου τὴν ζέσιν τῶν μεσολαβουσῶν Δυνάμεων, ἀλλὰ δὲν μένει ἀμφιβολία, ὅτι ἀπὸ μόνην τὴν θέλησίν σας κρέμαται καὶ τοῦτο τὸ ἰσχυρὸν μέσον τῆς σωτηρίας, ἀρκεῖ μόνον νὰ λάβετε ἀπὸ μέρους σας μέτρα τῷ ὄντι δραστήρια καὶ αὐστηρὰ, καὶ δὲν εἶναι δύσκολον νὰ κατορθώσετε ὥστε ἴχνος νὰ μὴν εὑρίσκεται πλέον, καὶ ν' ἀποκατασταθῇ ἡ ἀπαιτουμένη εὐταξία καὶ ἀσφάλεια εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.

Δὲν εἶναι μεγάλη καταισχύνη, ἐνῷ οἱ ξένοι καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ προσπαθοῦν νὰ μᾶς ὁδηγήσωσιν εἰς τ' ἀληθῆ μας συμφέροντα, ἡμεῖς νὰ δεικνύωμεν ἀδιαφορίαν καὶ νὰ φαινώμεθα ἀνάξιοι τῆς φιλανθρώπου προστασίας των; ἐνῷ δὲ μάλιστα τὰ πράγματα ἔ-

φθασαν ἤδη εἰς τὴν ἀκμὴν νὰ τελειωθῶσιν ὅσον οὔπω κατ' εὐχὴν, ὑποφέρομεν νὰ ματαιωθῶσιν εἰς μίαν στιγμὴν τόσον χρησταὶ καὶ βάσιμοι ἐλπίδες; ὄχι βεβαίως, ἐξάλειψις λοιπὸν, ἐξάλειψις τῶν πειρατῶν καὶ ἀταξιῶν, σύμπνοια καὶ ἐπιμονὴ εἰς τὸν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀγῶνα, ταῦτα ὑπόσχονται βεβαίως τὴν ταχίστην σωτηρίαν καὶ ἀπαλλαγὴν τοῦ ἔθνους.

Ἡ Διοίκησις ἐπαναπαυομένη εἰς τὸν ἔμφυτον πατριωτισμόν σας καὶ τὴν ἐγνωσμένην φρόνησιν, δὲν ἀμφιβάλλει, ὅτι εἰς ταύτην τὴν κρισιμωτάτην περίστασιν θέλετε καταβάλλει πλέον παρ' ἄλλοτε ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην σπουδὴν καὶ δραστηριότητα εἰς τὰ σωτήρια ταῦτα μέτρα καὶ εὔχεται νὰ μὴ ψευσθῇ τῶν ἐλπίδων της.

Ἐὰν δὲ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα κανεὶς ἐκ τῶν πλοιάρχων φανῇ ἀπειθὴς καὶ ἄτακτος, ἂς ἠξεύρῃ ὅτι θέλει καταδιωχθῇ παρὰ τῶν πλοιάρχων τῶν εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων ἀνιλεῶς, ἡ δὲ Διοίκησις δὲν θέλει τοὺς ὑπερασπισθῇ παντελῶς.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 16 ὀκτωβρίου 1826.

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος.* (Ὑπογραφαί).

Ἰδοὺ καὶ τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ναυάρχου Δερυγνύ.

Κύριοι!

Ἐπειδὴ τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα θέλουν γίνει πρὸς τὴν ὀθωμανικὴν Πόρταν, διὰ νὰ γίνῃ ἀπόπειρα περὶ συμβιβασμοῦ μεταξὺ τῶν ἑλλήνων καὶ τούρκων, μέλλουν νὰ ὑποστηριχθῶσιν ἐγκαρδίως ἀπὸ τὸν πρέσβυν τῆς Αὐτοῦ χριστ. Μεγαλειότητος σπεύδω νὰ σᾶς κοινοποιήσω ὅτι ἡ Διοίκησίς μου θέλει θεωρήσει ὡς ἐμπόδιον εἰς πᾶσαν δυνατὴν εἰρηνοποίησιν· α') τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἀταξιῶν καὶ πειρατῶν, αἵτινες εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς μὴ πειθαρχίας τοῦ στόλου· β') τὰς διαιρέσεις, αἵτινες κατὰ δυστυχίαν ἐμφιλοχωροῦν εἰς ὑμᾶς, ὡσαύτως καὶ τὰς ραδιουργίας τὰς ὁποίας μετέρχονται, ὅσοι μεταξὺ ὑμῶν φαντάζονται μέσον σωτήριον ἄλλο, παρὰ τὸ ἐκ τῆς μεσιτείας τῶν Δυνάμεων· χωρὶς ν' ἀπομακρυνθῆτε λοιπὸν ἀπὸ τὰ μέσα τῆς νομίμου ὑπερασπίσεως, τὰ ὁποῖα ἀκόμη εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν σας, σᾶς προτρέπω νὰ στοχασθῆτε ἀκριβῶς αὐτὰ τὰ δύο ἄρθρα καὶ νὰ σβύσετε πᾶν ἴχνος διαιρέσεως.

Λαβοῦσα τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, ἀνέγνωσεν αὐτὰ ἐπὶ συνεδριάσεως τῶν οἰκοκυραίων της, οἵτινες ἐνεπλήσθησαν ἀγαλλιάσεως διότι ἡ μεσιτεία τῶν δυνάμεων ἔμελλε νὰ φέρῃ αἰσίαν ἔκβασιν τῶν ἀγώτων καὶ θυσιῶν των.

Ἡ Διοίκησις, εἰς ὅλην της τὴν διαταγὴν, ὡς παρατηρεῖται, περιστρέφεται εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ναυάρχου Δεριγνὺ, δηλαδὴ εἰς τὰς κατὰ θάλασσαν ἀταξίας καὶ πειρατείας, ἐνῷ αὐταὶ εἶχον καταπαύσει πρὸ πολλοῦ ἀπὸ μέρους τῶν ψαριανῶν τῶν παροικούντων εἰς Αἴγιναν, μὲ τὰ μέσα ἅτινα προηγουμένως ἐσημείωσα ὅτι μετεχειρίσθησαν οἱ ἴδιοι πάροικοι. Φαίνεται δὲ ὅτι εἶχε διαταχθῆ ἡ ἐπιτροπή των, ὡς ναυτικὴ ἀρχὴ, νὰ ἐπαγρυπνῇ, καταδιώκῃ καὶ προλαμβάνῃ τὸ ἐπάρατον τοῦτο καὶ ἀποτρόπαιον ἔργον τῆς πειρατείας. Περὶ τοῦ δευτέρου ὅμως ἄρθρου τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Δεριγνὺ, δηλαδὴ περὶ τῶν διαιρέσεων κλπ. οὔτε μνείαν ποιεῖται εἰς τὴν διαταγήν της ἡ Διοίκησις, ἐνῷ ὤφειλε νὰ ἐκφρασθῇ δημοσίως ὅτι θέλει προσπαθήσει, ὅσον δυνηθῇ, νὰ ἐκλείψουν καὶ αὐταὶ ὁλοτελῶς.

Ἡ Διοίκησις πέμπει τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

Ἀριθ. 3735.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Ἐλήφθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 138 καὶ 139 ἀναφοραί της, καὶ ἀπὸ μὲν τὴν πρώτην ἐπαρατήρησεν ἡ Διοίκησις μὲ εὐχαρίστησίν της μεγίστην τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ζῆλον τὸν ὁποῖον καὶ ἄλλοτε ἔδειξεν ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, καὶ σήμερον κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν ταχεῖαν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων τῆς μοίρας τῶν ψαριανῶν, τῆς ὁποίας ἡ τόσον ταχεῖα ἔκπλευσις θέλει ἐπιφέρει ἀναμφιβόλως, ἑνωμένη μὲ τὰς λοιπὰς, καὶ αἴσια ἀποτελέσματα εἰς τὴν πατρίδα, ὅτε ὁ ζῆλος μόνον τῶν πολιτῶν καὶ ἡ δραστηριότης ἐμπορεῖ νὰ τὴν σώσουν ἀπὸ τὸν περικυκλοῦντα αὐτὴν κίνδυνον.

Ἀπὸ δὲ τὴν δευτέραν, παρετηρήθη ἡ ἀπάντησις τὴν ὁποίαν οἱ τελῶναι ἔδωκαν πρὸς αὐτὴν, διὰ τὰ ὅσα διετάχθησαν νὰ πληρώσωσιν· ἀλλ' ἡ Διοίκησις ἐπαναλαμβάνουσα καὶ πάλιν τὰς προλαβούσας διαταγάς της διατάττει διὰ τῆς ἐσωκλείστου νὰ πληρώσουν ἀνυπερθέτως τὰ ὅσα προδιετάχθησαν χωρὶς τῆς περαιτέρω ἀργοπορίας διότι καὶ ἐὰν ἔχουν δίκαιον, ἡ Διοίκησις θέλει συνεργήσει διὰ νὰ τὸ λάβουν, ἀλλὰ τώρα χρεωστοῦν νὰ πληρώσουν καθὼς διατάττονται.

Ὅθεν παρακαλεῖται ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη νὰ φροντίσῃ διὰ νὰ λάβῃ ἀνελλειπῆ τὰ εἰς 6000 (γρ.) καὶ ἐπιστηριζομένη ἡ Διοίκησις εἰς τὴν δραστηριότητά της δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλει ἀκούσει τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς διαταγῆς της.

Τῇ 19 ὀκτωβρίου 1826.

(Τ. Σ.) Ὁ πρόεδρος. (Ὑπογραφαί.)

Ὁ ναύαρχος μὲ τὰ μείναντα εἰς Σάμον ψαριανὰ πλοῖα ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν διὰ νὰ ἑτοιμασθῶσι καὶ λάβωσι τὰ ἀναγκαιοῦντα, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν θεωροῦσα τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκπλεύσεώς των ἡτοίμασεν αὐτὰ ταχέως καὶ τὰ ἀπέστειλεν εἰς Σάμον.

Ἡ εἰς Σάμον πεμφθεῖσα μοῖρα τῶν ψαριανῶν συνέκειτο ἀπὸ τὸν ναύαρχον Νικόλαον Ἀποστόλη, τοὺς πλοιάρχους τῶν πολεμικῶν πλοίων Κωνστ. Χ. Γ Κοτσιᾶ, Ἀνδρέαν Δομεστίνην, Γεώργιον Βαλέντην καὶ τὸν Κανάρην μετὰ τοῦ πυρπολικοῦ του, οἱ δὲ τελῶναι ὑποχρεωθέντες εἰς τὴν διαταχθεῖσαν πληρωμὴν, ἐπλήρωναν ἐκ διαλειμμάτων.

Ἀριθ. 3719.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Καὶ προλαβόντως διετάχθη ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη νὰ φροντίσῃ νὰ ὑποχρεώσῃ κάποιον Χ. Νικόλαον Κόρδων εὑρισκόμενον αὐτόθι διὰ ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν μητέρα καὶ νόμιμον κληρονόμον τῆς ἀποθανούσης .... ὅσα πράγματα τῆς περιουσίας κλπ. ἡ Διοίκησις δὲν

ἀμφιβάλλει, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλει ἀκούσει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης διαταγῆς.

18 ὀκτωβρίου 1826, Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) Ὁ πρόεδρος. (Ὑπογραφαί).

Αἱ ἰδιωτικαὶ ὑποθέσεις τῶν παροικούντων εἰς Αἴγιναν πολιτῶν ἦσαν ἐκτὸς τῶν καθηκόντων τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, ἀλλ' ἡ Διοίκησις, διὰ νὰ μὴ μένωσιν αἱ ὑποθέσεις αὐτῶν ἐκκρεμεῖς καὶ ζημιοῦνται ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως δικαστηρίων, ἔκρινε κατάλληλον νὰ παραπέμπῃ αὐτὰς εἰς αὐτήν.

Ὁ Φαβιέρος πέμπει τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ψαρῶν.

Κύριοι!

Εἰδοποιήσετε ὅτι ἐλήφθησαν τὰ 1800 κοιλὰ σίτου τὰ ὁποῖα ἐστάλησαν ἀπὸ Ἄνδρον κατὰ διαταγὴν τοῦ κυρίου Ἀκοὺρτ καὶ σᾶς παρεκάλουν νὰ παραδώσετε εἰς τὸν φροντιστήν μου τὸ ὑπόλοιπον τὸ ὁποῖον μένει εἰς χεῖράς σας, καὶ ἂν ἦναι δυνατὸν σᾶς παρακαλῶ νὰ τῷ δώσετε 3,000 ὀκάδες πίτυρα διότι σχεδὸν μᾶς ἐξέλιπεν ὁλοτελῶς καὶ τὸ στρατόπεδον πάσχει.

Θέλετε δὲ μὲ ὑποχρεώσει τὰ μέγιστα ἐὰν κάμετε κάθε τρόπον καὶ μὲ ἀποστείλετε, ἐὰν σᾶς εὑρίσκεται ἄλευρον ἀραβοσίτου.

Δεχθῆτε κύριοι, τὴν ὁμολογίαν τῆς πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου δι' ἣν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἦμαι.

Μέγαρα, 10 ὀκτωβρίου 1826.

Ὁ ὅλως ἀφωσιωμένος
Φαβιέρος, συνταγματάρχης.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἔχουσα πίτυρα εἰς τὴν ἀποθήκην τῷ ἔστειλεν, ἄλευρον ὅμως ἀραβοσίτου δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ.

Τὸ κάτωθι ἀνώνυμον ἐκ Κωνσταντινουπόλεως γράμμα περὶ μεσολαβήσεως τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, εὗρον εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, τὸ καταχωρῶ δὲ διὰ τὸ ἐπίσημον αὐτοῦ.

Ἐκ Θεραπείων τοῦ Βοσπόρου, 31 Βρίου 1826.

Κύριοι!

Μὲ εὐχαρίστησιν σπεύδω νὰ σᾶς κοινοποιήσω, ὅτι παρέλαβον ἀπὸ Λονδίνου τὰς ὁποίας, ὡς σᾶς εἶπον ἐπρόσμενα ὁδηγίας· αὐταὶ μὲ διορίζουν νὰ διευθύνω ἐπισήμως πρὸς τὸ ὀθωμανικὸν ὑπουργεῖον προτάσεις θεμελιωμένας ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα μὲ ἐκάμετε προβλήματα διὰ ν' ἀποκτηθῇ ἡ μεσολάβησις τῆς Μεγαλειότητός του. Ἀφιερῶμαι μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν ἐπιμέλειαν ταύτην, προσμένω μόνον τὴν ἤδη ἐγγίζουσαν στιγμὴν, καθ' ἣν αἱ τῆς Ῥωσσίας μετὰ τῆς Πόρτας ἀναφοραὶ θέλουν ἀποφανθῇ, ἢ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἢ ὑπὲρ τοῦ πολέμου· εἰς ταύτην καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίστασιν θέλω ἀκολουθήσει τὰ παρὰ τῆς Διοικήσεώς μου προσδιωρισμένα διαβήματα, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι ἡ σύμπραξις Ῥωσσικοῦ ὑπουργοῦ στελλομένου εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀμέσως μετὰ τὰς εἰς τὸ Ἀκερμάνι διαπραγματεύσεις, αἵτινες τὴν ἑβδομάδα ταύτην μέλλουν ν' ἀποπερατωθῶσι, θέλει εἶσθαι πλέον παρὰ ἀρκετὴ νὰ μᾶς συντέμῃ ὀλίγον τὴν ἀργοπορίαν.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἂν καὶ ἀνυπόγραφος, ἀποδεικνύεται ὅμως ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς ὅτι ἀνήκει εἰς τὸν πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας Κάνιγγα.

Ὁ ἀκάματος, μεγαλεπίβουλος καὶ μεγάτολμος ἀρχηγὸς Καραϊσκάκης, ἀποστείλας φρουρὰν εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ διατάξας τὰ τοῦ στρατοπέδου ἐξεστράτευσε κατὰ τὸ σχέδιόν του εἰς τὴν χέρσον Ἑλλάδα διὰ νὰ ἐγείρῃ αὐτὴν εἰς τὰ ὅπλα· ἄφησε δὲ ἀρχηγὸν τοῦ κατὰ τὴν Ἀττικὴν στρατοπέδου τὸν Βάσσον Μαυροβουνιώτην ὅστις εἰδοποιεῖ διὰ τοῦ κατωτέρω ἐγγράφου τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν περὶ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τὸ χρέος τὸ ὁποῖον ἐπεφορτίσθη, περιγράφει τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοπέδου καὶ τελευταῖον ζητεῖ τὴν συνδρομήν της.

Κύριοι!

Ἐμάθατε βέβαια, ὅτι ὁ γεν. ἀρχηγὸς πρὸ δύο ἤδη ἡμερῶν ἐ-

ξεστράτευσε διὰ τὰς ἐπαρχίας τῆς χέρσου Ἑλλάδος, καὶ ὅτι κοινῇ τῶν ὁπλαρχηγῶν γνώμῃ ἐπιφορτίσθην ἐγὼ τὸ βάρος τοῦ νὰ βαστάξω τὴν θέσιν τῆς Ἐλευσῖνος. Σπεύδω λοιπὸν νὰ σᾶς ἰδεάσω, ὅτι τὸ μεγαλήτερον μέρος τῶν στρατευμάτων ἠκολούθησε τὸν ἀρχηγὸν καὶ μένει τώρα ἡ Ἐλευσίνα χωρὶς τὴν ἀναγκαίαν φρουρὰν, ἔγραψα εἰς τὰς πλησιοχώρους ἐπαρχίας διὰ νὰ προφθάσουν στρατιωτικὴν δύναμιν, εἶναι ὅμως τῆς πρώτης ἀνάγκης καὶ ἀπὸ τὴν Αἴγιναν κάτοικοι ἕως διακόσιοι, καὶ πάροικοι πεντήκοντα, καὶ αὐτοὶ νὰ μᾶς ἔλθουν τὸ συντομώτερον, περὶ τούτου γράφω πρὸς τὴν αὐτόθι φροντιστικὴν ἐφορείαν, γνωρίζων ὅμως ὅτι καὶ ἡ εὐγένειά σας πάντοτε ἐφέρθητε μὲ προθυμίαν εἰς τὰ καλὰ, σᾶς παρακαλῶ νὰ συνεργήσετε καὶ μὲ τὴν πειθὼ καὶ μὲ τὴν βίαν διὰ νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ χρεία, ὥστε ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν νὰ ἔχωμεν εἰς τὸ στρατόπεδον τοὺς διακοσίους πεντήκοντα στρατώτας ἀπὸ Αἴγιναν . . . .

Ἡ ὀλιγότης τῶν στρατιωτῶν δὲν συγχωρεῖ πλέον ν' ἀφίνουν τὸ στρατόπεδον οἱ στρατιῶται καὶ νὰ τρέχουν εἰς τὰ λάφυρα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ πλιασκατζίδες πηγαίνουν εἰς τὰ μεσόγεια, εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀττικῆς ἐκεῖ εἶναι ἀνάγκη νὰ παραπλέῃ ἓν πλοῖον, ἂν καὶ εἶναι καὶ μία μικρὰ γολέττα, διὰ νὰ συλλαμβάνῃ τοὺς λειποτάκτας καὶ νὰ τοὺς παιδεύῃ μὲ εἴτι τρόπον γνωρίζει· δι' ὀλίγας ἡμέρας θὰ μᾶς χρειασθοῦν αὐτὰ τὰ μέτρα, ἂν ἠμπορεῖτε νὰ διορίσετε μίαν γολέτταν δι' αὐτὸν καὶ μόνον τὸν σκοπὸν εἰς ἐκείνην τὴν θέσιν, βεβαιωθεῖτε ὅτι κάνετε καλὸν εἰς τὴν Πατρίδα. Ἐγὼ νὰ σᾶς ὑποσχεθῶ νὰ πληρώσω τοὺς μισθούς τους δὲν ἠμπορῶ, διότι δὲν ἔχω πόθεν, τοῦτο μόνον πεισθῆτε ὅτι ἀφοῦ ἡ δουλιὰ εἶναι δι' ὀλίγας ἡμέρας, καὶ ἀφοῦ οἱ ψαριανοὶ ἔκαμαν καὶ κάμνουν μεγαλητέρας ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν Πατρίδα, στοχάζομαι ὅτι δὲν θέλουν ἀρνηθῇ καὶ αὐτὴν τὴν θυσίαν εἰς μίαν κρισιμόν μας περίστασιν. . . . . .

Γράφω καὶ περὶ τροφῶν . . . . . καὶ περὶ ἄλλων ὑποθέσεων καὶ ἐλπίζω ὅτι εἰς ὅλα θέλετε συντρέξει μὲ τὴν ἐγνωσμένην προθυμίαν σας.

Ταῦτα ἐντοσούτῳ, μένω δὲ μὲ τὴν ὀφειλομένην ὑπόληψιν.

Τῇ 27 Βρίου, στρατόπεδον Ἐλευσῖνος.

Ὁ Πατριώτης, Βάσσος Μαυροβουνιώτης.

Ἐπειδὴ τὸ στρατόπεδον εἶχεν ἔλλειψιν στρατιωτῶν, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀπέστειλεν ἀπὸ Αἴγιναν ὅσους ἠδυνήθη, συναποστείλασα καὶ τροφὰς καὶ λοιπὰ ἀναγκαῖα.

Ὁ Φαβιέρος ἀποσυρθεὶς τοῦ στρατοπέδου πέμπει τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Ἀριθ. 7.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, εἰς Αἴγιναν.

Κύριοι!

Ἡ τελευταία ἀπόπειρα, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ κύριος Καραϊσκάκης ἵνα καταστρέψῃ τὸ τακτικὸν Σῶμα, ἦτο τοιαύτης φύσεως, ὥστε ἀπεκαθίστατο πλέον ἀδύνατος πᾶσα σύμπνοια μετὰ τῶν ἀτάκτων στρατευμάτων, ἀποσύρομαι εἰς Μέθαινα ἵνα περιμένω ἐκεῖ τὰ μέσα ἅτινα μοὶ ὑποσχέθηκαν καὶ πρὸ πάντων τὴν ἐθνικὴν Συνέλευσιν, ἥτις πρέπει ν' ἀποφασίσῃ ἐὰν θὰ καθοδηγήσῃ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος εἰς τὸ σύστημα τοῦ πολιτισμοῦ, ἢ ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἀλῆ-πασᾶ.

Σᾶς παρακαλῶ Κύριοι, νὰ μὲ διευθύνετε εἰς Μέθαινα, ὅ,τι ἤθελε φθάσει εἰς Αἴγιναν ἀνῆκον εἰς ἐμὲ, ἢ εἰς τὸ τακτικὸν Σῶμα.

Πιστεύσατέ μοι Κύριοι, ὅτι μεγίστην μοὶ προξενεῖ συναίσθησιν ἀφίνων τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ τὸ χρέος μου ἀπαιτεῖ ὅπως διατηρήσω εἰς τὸ ἔθνος τὸ Σῶμα, ὅπερ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὥσπερ σπέρμα ὑγείας, οὔτε ἡ βροχὴ τῶν πυροβολισμῶν ἢ τῆς δολιότητος δύνανται νὰ τὸ καταστρέψωσι, πρέπει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ κόσμου τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος νὰ εἴπῃ ἐὰν θέλῃ νὰ ἦναι τοῦρκοι ἢ Ἕλληνες.

Ἐν Ἐπιδαύρῳ, τὴν 30 ὀκτωβρίου 1826.

Ὁ συνταγματάρχης, Φαβιέρος.

Ὁ Φαβιέρος μεταβὰς εἰς Μέθαινα ἔπεμψε καὶ τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Ἀριθ. 8.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, εἰς Αἴγιναν.

Κύριοι!

Ἔλαβα τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γράψω, ὅτι ὁ στρατηγὸς Καραϊσκάκης ἀποπειραθεὶς νὰ καταστρέψῃ τὸ τακτικὸν σῶμα, μὲ ἦτον πλέον

ἀδύνατον νὰ συμπράξω μετ' αὐτοῦ, ἡ γενικὴ συνέλευσις τῆς ὁποίας τὴν προσεχῆ συνάθροισιν ἐπιθυμῶ, θέλει κρίνει περὶ τούτου καὶ ἐνταυτῷ θέλει λάβει τὰ μέτρα ἅτινα θέλει νομίσει κατάλληλα, ἐγὼ ποτὲ δὲν ἐζήτησα τὴν Διοίκησιν τὴν ὁποίαν μοὶ ἔδωσαν, ἀλλ' εἰς ἐμὲ ἐναπόκειται νὰ μὴν ἀφήσω καὶ καταστραφῇ τοῦτο τὸ Σῶμα εἰς χεῖράς μου, ἀπεναντίας θέλω καταβάλλει νέας προσπαθείας ὅπως τὸ διατηρήσω, ἐπὶ τούτῳ ζητῶ τὴν ὑποστήριξιν ὅλων τῶν ἀγαθῶν πατριωτῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀριθμεῖσθε, τὰς θυσίας σας, τὰς γενικὰς προσπαθείας σας καὶ τὴν φρόνησίν σας αἵτινες τοσοῦτον σᾶς ἀνέδειξαν, πιστεύσατε δὲ ὅτι τὸ κατ' ἐμὲ ὅσῳ βλέπω ὅτι χεῖρες ἀνόσιαι θέλουν ν' ἀδικοῦν καὶ νὰ κακοποιῶσι τὸν λαὸν τοῦτον, τοσοῦτον προσκολλῶμαι εἰς τὴν τύχην του.

Μέθαινα, 1 νοεμβρίου 1826.

Ὁ ὅλως ἀφωσιωμένος,
συνταγματάρχης Φαβιέρος.

Υ. Γ. Λάβετε τὴν καλοσύνην σᾶς παρακαλῶ νὰ ἐπιδώσετε τὸ ἐσώκλειστον ὅσον ἔνεστι τάχιον.

Ὁ Φαβιέρος γνωριζων τὰ αἰσθήματα τῶν ψαριανῶν, τοῖς ἐξομολογεῖται ἐν τοῖς δύω ἀνωτέροις ἐγγράφοις καὶ τοὺς κατατάσσει μεταξὺ τῶν καλῶν πατριωτῶν. Καὶ τῳόντι οἱ ψαριανοὶ διὰ νὰ μὴ διαλυθῇ τὸ τακτικόν του Σῶμα ἕνεκα τῆς χρηματικῆς στενοχωρίας εἰς ἣν εὑρέθη, τῷ ἐχορήγησαν προθύμως χρήματα, ἅτινα εὐκολυνθεὶς μετέπειτα τοῖς τὰ ἀπέδωκεν.

Ὁ Κωλέττης ἀπὸ Σκιάθου πέμπει τὸ κάτωθι ἔγγραφον.

Πρὸς τὴν ἔξοχον Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἀγαπητοὶ Κύριοι!

Ἔλαβον κατ' αὐτὰς μὲ τὸν ἀδελφὸν καπετὰν Βόγιον τὸ ἔξοχόν σας, καὶ ὅσα κατόρθωσεν ἡ πατριωτική σας πρόνοια νὰ μὲ καλοῦν ἐνταῦθα, ἡ γενναιότης του μὲ ἐξηγήθη προφορικῶς τὰ γενναῖα φρονήματά σας, προφορικῶς λέγω, καθότι κ' ἐγὼ προφορικῶς ἐξηγήθην μὲ τὸν ἴδιον τὰ εἰλικρινῆ αἰσθήματά μου, θέ-

λει σᾶς πληροφορήσει περὶ παντὸς εἰς πλάτος καὶ διὰ τοῦτο περιττὸν νὰ ἐπαναλάβω τὰ ἴδια κ' εἰς τὴν ἔκθεσίν μου ταύτην.

Σᾶς παρακαλῶ δὲ νὰ φροντίσετε τὴν διατήρησιν τῆς ὁμονοίας τοῦ αὐτόσε στρατιωτικοῦ, καθότι ὅταν ὑπάρχῃ ἡ σύμπνοια εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτὸ, καὶ ἀφ' ἑτέρου μέρους φθάσω καὶ ἐγὼ μετὰ γενναῖα σώματα ταῦτα, ἔχομεν ἀναμφίβολον τὴν ἀποματαίωσιν τοῦ Κιουταχῆ, καὶ ἀπελευθέρωσιν ὅλης τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, θέλετε ἀποδόσει τὰ εἰκότα εἰς τὸν συνταγματάρχην Φαβιέρον, προσθέτοντες, ὅτι θέλω ἀνοίξει τακτικὴν μετ' αὐτοῦ ἀλληλογραφίαν διὰ ξηρᾶς ἅμα πατήσω τὸ ἔδαφος τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος.

Ἀλλ' ἐπειδὴ κ' ἡ ἐκστρατεία πάσχει εὐθὺς εἰς τὴν ἀρχὴν ἀπὸ ἔλλειψιν τροφῶν καὶ πολεμεφοδίων, ἀποστέλλω εἰς Ναύπλιον τὴν γενναιότητά του, διὰ νὰ μὲ φέρῃ μὲ τὸ πλοῖόν του ὅσα ἡ πρόνοια τῆς Σ. ἐπιτροπῆς ἤθελε μὲ προμηθεύσει. ἀλλ' ἐν ταυτῷ, διότι καὶ ὁ ἴδιος εἶναι ἀναγκαῖος νὰ περιπλέῃ μὲ τὴν γολέτταν του ταῦτα τὰ μέρη, ἔγραψα πρὸς τὴν Σ. Ἐπιτροπὴν μὲ τὰ ἀναγκαῖα ἔγγραφα καὶ νὰ τὸν ἀποστείλῃ, ἀλλὰ θέλετε συνεργήσει πολὺ περισσότερον κ' ἡ ἐξοχότης σας, εἰς τὴν προμήθειαν ἀναγκαίων τροφῶν, κ' εἰς τὸ νὰ προμηθευθῇ κ' ἡ γενναιότης του ἀπὸ τὰ ἔγγραφα ταῦτα.

Αὔριον ἐκστρατεύω ἐντεῦθεν μὲ δύο ἥμισυ χιλιάδες Ἑλλήνων κ' ἑξήκοντα πλοιάρια μὲ ἐκεῖνα τὰ στρατιωτικὰ, ἡ ἐκστρατεία γίνεται σημαντικωτάτη φθάνει νὰ μὴν τὴν πολεμήσουν ἐλλείψεις τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἀναγκαίων, καὶ ὅσον οὕπω μᾶς ὑπόσχεται εὐτυχῆ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ σωτηρίου τούτου σκοποῦ τοῦ ἔθνους· ἐπιθυμῶ δὲ τὴν συνέχειαν τῶν γραμμάτων Σας.

Ἐν Σκιάθῳ, τὴν 29 ὀκτωβρίου 1826.

Μένω ὁ εἰλικρινὴς φίλος Σας,
Ἰωάννης Κωλέττης.

Ὁ Κωλέττης ἐπέμφθη παρὰ τῆς Διοικήσεως εἰς τὰς νήσους τῶν βορείων Σποράδων διὰ νὰ στρατολογήσῃ τοὺς διαμένοντας ἐκεῖ ὁπλαρχηγοὺς, ν' ἀποβιβασθῇ μετέπειτα εἰς τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκεῖθεν ἐκκι-

νήσῃ μὲ τὸ στρατόπεδον διὰ νὰ ἑνωθῇ μὲ τὸν ἀρχηγὸν Καραϊσκάκην καὶ ἐμποδίσουν τὰς διὰ ξηρᾶς πρὸς τὸν Κιουταχῆ πεμπομένας τροφὰς καὶ πολεμεφόδια ματαιώσουν δὲ οὕτω τοὺς σκοπούς του.

Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἐξ Αἰγίνης, θέλουσα νὰ συνδράμῃ καὶ αὐτὴ τὸ στρατόπεδον τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος ἔπεμψε τὸν Ἀνδρέαν Βόγιον μὲ τὸ πλοῖόν του πρὸς τὸν Κωλέττην καὶ τὰ πολεμεφόδια τοῦ Φαβιέρου πρὸς τὸν Καρατάσσον· ὁ Κωλέττης λοιπὸν ἀπέστειλε τὸν Βόγιον τοῦτον μὲ τὸ πλοῖόν του εἰς τὴν Διοίκησιν, ἔπεμψε δὲ καὶ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφόν του, συμβουλεύων αὐτὴν νὰ διατηρήσῃ τὴν ὁμόνοιαν τοῦ στρατοπέδου τῆς Ἀττικῆς, λέγει τὰς ἐλλείψεις τοῦ ὑπ' αὐτὸν στρατοπέδου καὶ ἐπικαλεῖται τὴν θεραπείαν αὐτῶν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐφρόντισε καὶ ἐστάλη πάλιν ὁ Βόγιος πρὸς αὐτὸν μὲ τὰ ἀναγκαιοῦντα πολεμεφόδια.

Ἡ Διοίκησις ἔπεμψε τὴν κάτωθι διαταγήν της.

Ἀριθ. 3969.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἐλήφθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 145, 146, 147, 148, καὶ 149, πέντε ἀναφοραί της καὶ ἐπαρατηρήθησαν τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα, εἰς ἀπάντησιν εἰδοποιεῖται ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη, ὅτι μὲ εὐχαρίστησιν μεγίστην ἐπαρατήρησεν ἡ Διοίκησις τὴν προθυμίαν τὴν ὁποίαν ἔδειξεν εἰς τὴν προμήθειαν τῶν καταλυμμάτων, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν φροντίδα, τὴν ὁποίαν ἔλαβε καὶ πρότερον καὶ ἤδη διὰ τὴν κατάπαυσιν τῶν πειρατῶν.

Ἡ Διοίκησις, γνωρίζουσα τὰ πατριωτικὰ φρονήματα τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, δὲν ἀμφιβάλλει τελείως ὅτι πάντοτε θέλει σπεύδει νὰ ἐκπληροῖ τὰ πρὸς ὠφέλειαν τῆς Πατρίδος μὲ τὴν ἀνήκουσαν προθυμίαν καὶ ἑτοιμότητα.

Κατὰ τὴν αἴτησίν σας ἀποστέλλονται καὶ τὰ ἐμπορικὰ δι-

πλώματα τῶν συμπολιτῶν της, τῶν ὁποίων, ἐπειδὴ ἦσαν ἄγνωστα πόσον τόνων ἦσαν τὰ πλοῖά των ἔμειναν ἀνοικτοὶ καὶ θέλουν προστεθῇ αὐτόθι.

30 Βρίου 1826, Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος. (Αἱ ὑπογραφαί.)

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, ἀφοῦ κατέπαυσε τὴν πειρατείαν εἰς τὴν Αἴγιναν, ὡς ἀνωτέρω ἐξέθεσα, ἔπεμψεν ἀκολούθως διαταγὰς εἰς τοὺς παροικοῦντας εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους ψαριανοὺς ν' ἀπέχωσι τοῦ ἐπαράτου ἔργου τῆς πειρατείας διὰ νὰ ἔχωσι τὴν προστασίαν καὶ ὑπεράσπισιν τῆς ἐπιτροπῆς· οὗτοι δὲ λαβόντες τὰς διαταγάς της ἀμέσως συνεμορφώθησαν μὲ αὐτάς. Τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο ἀναγγέλλει ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν Διοίκησιν.

Ἡ Διοίκησις ἔπεμψε τὴν κάτωθι διαταγὴν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν

Ἀριθ. 3979.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Διὰ τῶν πλοιάρχων Ἀναγνώστου Χ Ν. Ἐλευθερίου Ὑδραίου, καὶ Ἀνδρέα Φραγκιά, πέμπει ἡ Διοίκησις αὐτόσε δύο χιλιάδες τετρακόσια κοιλὰ ἀραβοσίτου, διατάττεσθε λοιπὸν, ἅμα φθάσωσι οἱ εἰρημένοι πλοίαρχοι, νὰ παραλάβετε ἀπ' αὐτοὺς τὸ ἀνωτέρω γέννημα, καὶ νὰ φροντίσητε νὰ τὸ ἀλέσητε αὐτόσε μὲ τὴν πλέον συμφερωτέραν τιμὴν καὶ ἐναποταμιεύσετέτο αὐτοῦ, νὰ τὸ ἐξαποστείλετε μὲ ἀποδείξεις τῶν φροντιστῶν πρὸς χρῆσιν τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὴν μετακόμισίν του νὰ ὑποχρεώνετε τὰ καΐκια τῶν Αἰγινιτῶν.

Ναύπλιον τῇ 31 Βρίου 1826.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος. (Αἱ ὑπογραφαί.)

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν παραλαβοῦσα ἀπὸ τοὺς πλοιάρχους τὸν ἀραβόσιτον, ἤλεσεν αὐτὸν, καὶ ἔπεμψε

τὸ ἄλευρον εἰς τοὺς φροντιστὰς, κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως, μὲ τὰ καίκια τῶν Αἰγινιτῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Διοίκησιν ὅτι τὸ πυρπολικὸν τοῦ Κωνσταντίνου Νικοδήμου, κατασταθὲν ἀνεπίδεκτον ἐπισκευῆς ὡς ἐκ τῶν ναυμαχιῶν τῆς Σάμου, Μιτυλήνης καὶ Φωκαίων, ἦτον ἀνάγκη νὰ ναυπηγηθῇ νέον σκάφος. Ἰδοὺ ποίαν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἔπεμψε διαταγὴν ἡ Διοίκησις.

Ἀριθ. 3650.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, εἰς Αἴγιναν.

Ἐλήφθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 233 ἀναφορά της καὶ ἐπαρατηρήθησαν τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα περὶ τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ Κ. Κωνσταντίνου Νικοδήμου.

Ἡ Διοίκησις, ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς μέρους βλέπει ἀναγκαίαν τὴν κατασκευὴν ταύτην τοῦ πυρπολικοῦ, ἀφ' ἑτέρου μ' ὄχι ὀλίγην της δυσαρέσκειαν θεωρεῖ τὰς μεγάλας τοῦ ἔθνους ἀνοικονομήτους (ἀνάγκας) διὰ μόνην τὴν ἔνδειαν τοῦ ἐθνικοῦ Ταμείου, τὴν ὁποίαν καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ γνωρίζει κάλλιστα, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ μείνῃ ἀνενέργητον ἐν τοιοῦτον κοινωφελὲς ἔργον ἄξιον προσοχῆς τῆς Διοικήσεως, καὶ ἰδιαιτέρως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, ἂν καὶ πρὸς τὸ παρὸν εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ καμμία ἢ μεγάλη ἐξοικονόμησις διὰ τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ τοῦ πυρπολικοῦ, ἐπειδὴ ἐκλείπουσι χρηματικοὶ πόροι, ἡ Διοίκησις σᾶς ὑπόσχεται διὰ τῆς παρούσης νὰ δώσῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην ἀπὸ τὰς μελλούσας ἐθνικὰς προσόδους τῆς νήσου Αἰγίνης τοῦ 1827 γρόσια εἴκοσι χιλιάδες ἀριθ 20,000 καὶ δι' αὐτὰς ταύτας θέλει ἔχει τὴν παροῦσαν ἀντὶ τοῦ συνήθους τακτικοῦ ἀποδεικτικοῦ ἀντὶ μετρητῶν, ὥστε ἐνκαιρῷ τῷ ἀνήκοντι νὰ λάβῃ ὅταν αὗται πωληθῶσιν ἀνελλειπῆ τὴν ῥηθεῖσαν ποσότητα τῶν γροσ. 20,000.

13 8βρίου 1826, Ναύπλιον.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος. (Ὑπογραφαί.)

Ὁ Κανάρης καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Χ. Γ. Κοτσιὰς γρά-

φουν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν των ἀπὸ Φούρνους τῇ 2 νοεμβρίου 1826, ὅτι ἦσαν ἠγκυροβολημένοι ἐκεῖ μὲ τὸν ἑλληνικὸν στόλον.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς συνελεύσεως, διὰ τοῦ ἀριθ. 216 τῆς 1 νοεμβρίου 1826, διακηρύττει ἀπὸ Ναύπλιον τὴν συγκρότησιν τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως καὶ προσκαλεῖ τοὺς πληρεξουσίους τοῦ ἔθνους νὰ συνέλθωσι τὴν 15 νοεμβρίου 1826 εἰς Πόρον διὰ ν' ἀποπερατώσωσι τὰς ἐργασίας των.

Ἀφοῦ τὰ καταλύμματα ἡτοιμάσθησαν, ἡ Διοίκησις καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τῆς συνελεύσεως μετέβησαν εἰς Αἴγιναν. Διὰ νὰ ἐμποδίσῃ δὲ τὴν ἄφιξιν τῶν στρατιωτῶν εἰς Αἴγιναν ὅπως μὴ ἐνοχλῆται παρ' αὐτῶν, ἐξέδωκεν ἡ Διοίκησις τὴν ἑξῆς διαταγὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἀριθ. 4,230.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Διατάττεσθε νὰ διορίσετε ἕνοπλον πλοῖον διὰ νὰ παραπλέῃ τ' ἀπαιτούμενα μέρη τῆς νήσου, καὶ

Ἀ. Νὰ ἐμποδίζῃ τὴν ἐνταῦθα εἴσοδον ἐνγένει εἰς τοὺς στρατιώτας.

Β'. Νὰ μὴ συγχωρῇ εἰς ἄλλον τινὰ τὴν εἴσοδον, εἰμὴ εἰς τοὺς πληρεξουσίους, καὶ εἰς ὅσους ἄλλους ἀόπλους ἔρχονται διὰ ἐμπορικὰς ὑποθέσεις· ὅταν δὲ ἔλθῃ σημαντικός τις τῶν στρατιωτικῶν, νὰ εἰδοποιεῖται ἡ Διοίκησις.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 11 νοεμβρίου 1826.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος. (Ὑπογραφαί.)

Εἰς Αἴγιναν ἦτον ἀπηγορευμένη ἡ ἔλευσις στρατιωτῶν ὁπλοφορούντων, ἐγένοντο δὲ δεκτοὶ μόνοι οἱ ἔχοντες ἀδείας, καὶ οὗτοι ὅμως ἀφοῦ παρέδιδον τὰ ὅπλα των, ὡς εἶπον ἀνωτέρω. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις θέλουσα ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν ἔλευσιν τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν ἄνευ τῆς

ἀδείας της, διὰ νά μὴ τὴν ἐνοχλοῦν προέβη εἰς τὴν διαταγὴν ταύτην. Κατὰ συνέπειαν δὲ, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν θέσασα εἰς κίνησιν ἓν πλοῖον ἐξετέλει τὰ διατατόμενα. Ἀλλ' αἱ διατάξεις αὗται τῆς Διοικήσεως ἐθεωρήθησαν περιτταὶ καὶ ἔμειναν εἰς ἐνέργειαν μόναι αἱ διατάξεις τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν.

Ἡ Διοίκησις ἔπεμψε καὶ τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν διὰ τὴν φρουράν της.

Ἀριθ. 4229.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Διατάττεσθε νὰ διορίσετε πεντήκοντα στρατιώτας διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς φρουρὰ τῆς Διοικήσεως, καὶ διὰ νὰ ἐπαγρυπνοῦν διὰ τὴν εὐταξίαν τῆς πόλεως, νὰ ἐκλέξετε δὲ καὶ ἄξιον ἀρχηγὸν τούτων, καὶ νὰ τὸν ἀναγγείλετε πρὸς τὴν Διοίκησιν, διὰ νὰ τὸν διορίσῃ, ἂν τὸν ἐγκρίνῃ.

Τῇ 12 9βρίου 1826, ἐν Αἰγίνῃ

(Τ. Σ) Ὁ Πρόεδρος. (Ὑπογραφαί.)

Κατὰ συνέπειαν τῆς ἀνωτέρω διαταγῆς, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, προσκαλέσασα τοὺς οἰκοκυραίους της εἰς συνεδρίασιν, ἐξελέξατο ἐπιτροπὴν ἥτις ἔκαμε τὴν ἀκόλουθον πρᾶξιν.

Ἡμεῖς οἱ ἐκλεχθέντες παρὰ τῆς ἐπιτοπίου ἡμῶν συνελεύσεως τὰ μέλη τῆς πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς, συσκεφθέντες περὶ ἐκλογῆς τοῦ φρουράρχου τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, ἐγκρίναντες ἄξιον καὶ τίμιον, τὸν συμπολίτην μας κύριον Κωνσταντῖνον Νικόδημον ἀποφασίζομεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο.

Αἴγινα, τῇ 12 9βρίου 1826.

Ἡ πενταμελὴς Ἐπιτροπὴ,

Νικολῆς Ἀποστόλης,—Χ. Ἀναγνώστης Δομεστίνη,—Ἀνδρέας Ἀργύρης,—Γ. Καλαφάτης.

Τὴν ἐκλογὴν ταύτην ἀνήγγειλεν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν εἰς τὴν Διοίκησιν ἥτις καὶ ἐνέκρινεν αὐτήν. Οὗ-

τω λοιπὸν διορισθεὶς φρούραρχος τῆς ἐθνοσυνελεύσεως ὁ Νικόδημος ἐσχημάτισε τὴν ἐκ πεντήκοντα ψαριανῶν φρουράν.

Ὁ ναύαρχος τῶν ψαριανῶν Νικολῆς Ἀποστόλης, ἐπιστρέψας ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Σάμου εἰς Αἴγιναν συνεσκέπτετο μετὰ τῶν συμπολιτῶν του.

Ὁ Καραϊσκάκης, διὰ τὸ σέβας ὅπερ ἔτρεφε πρὸς τοὺς ψαριανοὺς, καίτοι εὑρισκόμενος εἰς ἐκστρατείαν κατὰ τὴν στερεὰν Ἑλλάδα, ἐν μέσῳ πολυειδῶν κακουχιῶν, ἀσχολιῶν καὶ κινδύνων, ἐξακολουθεῖ ὅμως τὴν μετ' αὐτῶν ἀλληλογραφίαν καὶ τοὺς εἰδοποιεῖ τὰ γινόμενα διὰ τοῦ ἀκολούθου ἐγγράφου.

Πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἐπιτρόπους τῶν Ψαρῶν, καὶ λοιποὺς ἀδελφοὺς ψαριανούς.

Μὲ λύπην μου σπεύδω μὲ τὸ παρόν μου νὰ σᾶς γράψω, καὶ τὸ νὰ ἐρωτήσω τὸ αἴσιον τῆς ὑγείας Σας ἐπειδὴ καὶ καθημερινῶς καὶ οἱ ἀκατάπαυστοι πόλεμοι μοῦ ἀνησυχοῦν τὸν νοῦν, καὶ δὲν εὐκαιρῶ τὸ νὰ γράψω καὶ εὐχαριστήσω τοὺς εἰλικρινεῖς ἀδελφούς μου τοὐλάχιστον μὲ δύο ἀράδες γράμμα· ἀδελφοὶ παρακαλῶ τοῦτο νὰ μὴν τὸ ἀποδώσετε εἰς τὴν ἀμέλειάν μου, ἀλλ' εἰς τοὺς ἀδιακόπους πολέμους ὅπου κάμνομεν, ἐπειδὴ εἶναι τὸ ἀδύνατον ὅπου καθ' ἡμέραν νὰ μὴν συντριφθοῦν ἐχθροὶ καὶ Ἕλληνες, ἐπειδὴ τὰ ταμπούριά τους μὲ τὰ ἐδικά μας ἀντικρούμεθα, γινώσκετε ὅτι τοὺς ἐδῶ ἐχθροὺς τοὺς ἔχομεν πολιορκημένους στενὰ εἰς τοὺς τρεῖς Πύργους τῆς Τουμπρένας καὶ ἐλπίζω εἰς ὀλίγας ἡμέρας τὸν παντελῆ ἐξολοθρευμόν τους. Ἀδελφοί! αὐτὴ ἡ ἐκστρατεία τῆς Ῥούμελης θέλει φέρει πολλὰ ὠφέλιμα πράγματα τοῦ ἔθνους μας, καὶ θέλει ἐλευθερώσωμεν τὴν φιλτάτην Πατρίδα μας Στερεὰν Ἑλλάδα, ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, ὅλη ἡ Στερεὰ Ἑλλὰς ἐσύκωσε τὰ ἄρματα κατὰ τῶν τούρκων, καὶ ὁλοένα προοδεύομεν, οἱ ἥμισυ Στερεολλαδῖται ὅμως κυτάζουν τὴν ὑστερινὴν ἀπόφασίν μας καὶ τότε νὰ δώσουν καὶ αὐτοὶ τὸν παντελῆ ἐξολοθρευμὸν τῶν ἐχθρῶν· ὁ Καρατάσσος μὲ

2,000 περίπου ἐκλεκτὸν στράτευμα ἐβγῆκεν εἰς Ἀταλάντι καὶ μία ἑκατὸν πενηνταρία τοῦρκοι ὅπου ἦτον ἐκεῖ πρὶν φθάσῃ τὸ ἰμτάτι τους τοὺς ἐπάστρευσεν, ὁ δὲ ἀλαζὼν Κιουταχὴς μανθάνοντας τὰ τοιαῦτα ἔβγαλεν διάφορα ἰμτάτια κατεπάνω μας, καθὼς καὶ εἰς ἄλλα μέρη, πλὴν μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ τίποτα δὲν ἐκατόρθωσεν· πρὸ ἡμερῶν εἴχαμεν στείλει τοὺς στρατηγοὺς Ν. Πανοριὰ, Σπύρο-Μήλιο, Γαρδικιώτην Γρίβαν, καὶ Ν. Καραμίτζο, κατὰ τὰ ἐπάνω μέρη οἱ ὁποῖοι καὶ ἐπροχώρησαν ἔξω τῶν Σαλώνων καὶ ἔχουν πολιορκημένους τοὺς ἐκεῖ ἐχθροὺς, περισσότερον δὲν σᾶς ἐκτείνομαι, ἐπειδὴ καὶ δὲν εὐκαιρῶ, ἐλπίζω ὅτι μὲ δεύτερον γράμμα μου θέλει σᾶς φανερώσω λεπτομερῶς τὰ κατορθώματά μας, ὡσαύτως καὶ τὸν παντελῆ ἐξολοθρευμὸν τῶν ἐχθρῶν, καὶ πράγματα τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον τὴν ψυχήν σας νὰ εὐχαριστήσουν, ἀλλὰ ὅλον τὸ ἔθνος, παρακαλῶ ὅμως καὶ τοὺς ἀδελφοὺς ὅπου νὰ ἰδεάσουν τὰ τῆς ὑγείας σας πρὸς χαράν μου, ὡσαύτως καὶ ὅσας εἰδήσεις ἔχετε ἐξωτερικὰς· καὶ ὑγειαίνετε.

Τῇ 11 9βρίου 1826, ἐκ τοῦ στρατοπέδου Τουμπρένας.

Ὁ Πατριώτης καὶ ἀδελφός Σας.

Καραϊσκάκης.)

Ἰδοὺ καὶ ἕτερον γράμμα τοῦ Καραϊσκάκη μὲ τὰς ὑπογραφὰς τῶν ὁπλαρχηγῶν.

(*Πρὸς τοὺς φιλογενεῖς ἀδελφοὺς ψαριανοὺς πατριώτας.*

Ἀναχωροῦντες ἀπὸ Ἐλευσίνα ἤλθομεν ἐδῶ εἰς Τουμπρένα, ἐκτυπήσαμεν τοὺς ἐχθροὺς τρομερὰ καὶ τοὺς ἐκατασκορπίσαμεν, ἐστείλαμεν καὶ στρατεύματα εἰς Σάλωνα καὶ ἔκλεισαν εἰς τὸ κάστρον ὅσους εὑρίσκοντο· πρὶν ἀναχωρήσωμεν ἀπ' ἐδῶ διὰ τὰ ἔμπροσθεν εἴχαμεν στείλει προλαβόντως εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ μᾶς στείλῃ τροφὰς καὶ πολεμοφόδια, ἀλλὰ ἔστειλεν μόνον δέκα φορτώματα πολεμοφόδια· στοχασθῆτε ἀδελφοὶ ἂν αὐτὰ εἶναι ἀρκετὰ νὰ φθάσουν διὰ ἕνα μόνον πόλεμον εἰς τόσον στράτευμα, καὶ μάλιστα ὅπου οἱ ἐντόπιοι δὲν ἔχουν οὔτε φυσέκι, ἡμεῖς ἀδελφοὶ, ἀποφασίσαμεν, ἢ νὰ νικήσωμεν νὰ σώσωμεν τὴν Πατρίδα, ὄχι νὰ μᾶς κόψῃ τὰ μέσα ἡ Διοίκησις, χωρὶς τὰ ὁ-

ποῖα δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν τίποτες· φθάνει ἀδελφοὶ, ὅπου ἡμεῖς καταφρονοῦμεν τὴν πεῖναν, τὴν ψύχραν, ταὶς βροχαὶς, ταῖς λάσπαις, τὴν ἰδίαν μας αὐτὴν ζωὴν, καὶ πολεμοφόδια δὲν μᾶς στέλνει διὰ νὰ καταβάλωμεν τὸν ἐχθρὸν εἰς μίαν τοιαύτην δεξιὰν περίστασιν· λοιπὸν ἀδελφοὶ, ἐπειδὴ σᾶς γνωρίζομεν πολυπαθεῖς καὶ φιλογενεῖς, σᾶς παρακαλοῦμεν, ἐν ὀνόματι Θεοῦ, τῆς Πατρίδος καὶ τῆς ζωῆς τῶν παιδιῶν σας, νὰ μᾶς προφθάσετε ἀφ' ὅσα περισσότερα πολεμοφόδια ἠμπορέσετε, ἀλλέως ἡ Ἑλλὰς χάνεται, καὶ ἂς ὄψονται οἱ αἴτιοι, ὅτι ἡμεῖς ἐκάμαμεν καὶ κάμνομεν τὸ χρέος μας ὑπὲρ δύναμιν· διὰ τὸν Θεὸν! διὰ τὸν Θεὸν! διὰ τὸν Θεὸν! προφθάσετέ μας· διὰ τοῦτο στέλνομεν ἐπίτηδες καὶ τὸν παρόντα ἀδελφόν μας Γιαννάκην Καραπάνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πληροφορεῖσθε στοματικῶς καὶ τὰ διατρέχοντα.

Χθὲς μὲ ἄκραν καὶ ἀπαρηγόρητον λύπην ὅλου τοῦ στρατοπέδου ἐχάσαμεν τὸν ὄντως ἥρωα καὶ Στρατηγὸν Γιαννάκην Σουλτάνην, ὅς τις μετὰ μίαν πεισματώδη μάχην καὶ θρίαμβόν του, ἔπεσε πληγωθεὶς θανατηφόρως μὲ τέσσαρα τραύματα, καὶ αἰωνία ἡ μνήμη τοιούτου ἥρωος, καὶ ἄμποτε νὰ μιμηθῶσι τὸ παράδειγμά του ὅλοι οἱ αἰσθαντικοὶ Ἕλληνες.

Ἰξεύρετε πρὸς τούτοις ὅτι ὁ Καρατάσσος μὲ περίπου δύο χιλιάδες στρατεύματα ἐβγῆκεν εἰς τὸ Ταλάντι, καὶ μία ἑκατὸν πενηνταρία τοῦρκοι ὅπου ἦτον ἐκεῖ τοὺς ἐπάστρευσαν, ἐπῆγε καὶ ἕτερον ἐχθρικὸν ἰμτάτι ἐπάνω του, τὶ τέλος ἔλαβεν ἕως ὥρας ἀγνοοῦμεν, ὅλοι οἱ στερεολλαδῖται ἐσύκωσαν τὰ ἅρματα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ὅσοι ἐχθροὶ ἦτον εἰς διαφόρους ἐπαρχίας τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος ἐσυνάχθηκαν εἰς Σάλωνα, καὶ Τουμπρένα, τοὺς ὁποίους ἔχομεν πολιορκημένους στενά. Ταῦτα ἐν συτόμῳ, καὶ ὑποσημειούμεθα.

Τῇ 13 9βρίου 1826, ἐκ τοῦ στρατοπέδου Τουμπρένας.

Οἱ Πατριῶται,

Καραϊσκάκης,—Νικήτας Σταματελόπουλος,—Γ. Μιχάλης,—Γ. Ἀγαλόπουλος,—Δῆμος Τσέλιος,—Β. Μπούζας, Κωνσταντῆς Θερασπύρας,—Πέτρος Φαρμάκης,—Ν. Μπουρμπουτζιώτης,—Ἀναστάσιος Δημορίστας,—Μῆτρος Τριαν-

ταφύλλου,—Ἀντώνιος Κοντόπουλος,—Δημήτριος,—Χρισ. Περῤῥαιβός,—Χρῆσ. Βάρφας,—Γ. Ζ. Νταγκλῆς,—Ἀθανάσ. Κουτζονίκας,—Γ. Βάγιας,—Γ. Μαλάμος,—Λυωνῆς Νταγκλῆς,—Τούλης Παναμάρας,—Ζάχος Μήλιος,—Μῆτρος Βάγιας.

Διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου ὁ Καραϊσκάκης καὶ οἱ ὁπλαρχηγοὶ, ἐκθέτουν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ἐν εἴδει ἡμερολογίου τὰς ἐλλείψεις καὶ κακουχίας τῆς ἐκστρατείας των, τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν ἣν ἔχουσι διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος· παρακαλοῦν δὲ τὴν ἐπιτροπὴν ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, τῆς πατρίδος καὶ τῆς ζωῆς τῶν τέκνων των νὰ τοὺς συνδράμῃ. Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπὴ παρουσιασθεῖσα μὲ αὐτὸ εἰς τὴν Διοίκησιν ἐνήργησε περὶ τῆς ἀποστολῆς πολεμεφοδίων καὶ λοιπῶν χρησίμων, ἡ δὲ Διοίκησις ἀπέστειλε τὴν κάτωθι διαταγήν.

Ἀριθ. 4,365.

ΗΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Τὰς πεντακοσίας ὀκάδες πυρίτιδα τὰς ὁποίας διετάχθη ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη νὰ δώσῃ εἰς τὴν φροντιστικὴν ἐπιτροπὴν τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἐπειδὴ εἶναι ὀλίγον χοντρὴ καὶ δὲν εἶναι τοῦ τουφεκιοῦ, παρακαλεῖται ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἂν ἦναι δυνατὸν νὰ τὴν ἀλλάξῃ χάριν πατριωτισμοῦ, καὶ ἀντ' αὐτῆς νὰ δώσῃ ἑτέραν ψιλήν.

Τὴν 21 Ὀκτωβρίου 1826, ἐξ Αἰγίνης.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος. (Ὑπογραφαί.)

Ἡ ἐπιτροπὴ μὴ ἔχουσα ψιλὴν πυρίτιδα εἰς τὴν ἀποθήκην της παρεκάλεσε τοὺς πλοιάρχους της νὰ τὴν ἀλλάξωσιν, οὗτοι δὲ προθύμως ἔκαμον τὴν ἀνταλλαγήν.

Ἔχουσα ἀλληλογραφίαν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν καὶ μὲ τοὺς ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν πολιορκουμέ-

νους, ἔλαβε παρ' αὐτῶν εἰς ἀπάντησιν προηγουμένου ἐγγράφου της τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Πρὸς τὴν φιλοπάτριδα Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Κύριοι!

Μὲ μεγάλην μας εὐγνωμοσύνην ἐλάβαμεν τὴν ἀπὸ 5 τοῦ ἐνεστῶτος πλήρη πατριωτισμοῦ ἐπιστολήν σας· εἴθε αἱ εὐχαί σας καὶ τῆς Πατρίδος νὰ μᾶς ἀναδείξουν τοιούτους ὁποίους μᾶς γράφετε· ἀλλὰ διὰ νὰ ἰδῆτε τὴν ποθεινοτάτην ἀπελευθέρωσιν τῆς ἱερᾶς ταύτης ἀκροπόλεως (τῆς ὁποίας καλλήτερον τὴν ἀνάγκην θέλει σᾶς πληροφορήσει προφορικῶς ὁ παρ' ὅλων ἡμῶν ἀποστελλόμενος πληρεξούσιος Μακρυγιάννης εἰς τοῦ ὁποίου τὰ ἀληθῆ ἐκφωνήματα δώσατε ὅλην τὴν ἀκοὴν καὶ πίστιν) πρέπει νὰ συνδράμετε καὶ ν' ἀγωνισθῆτε ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ ἡμᾶς καὶ ἡ εὐγένειά σας, ὅθεν καὶ ὅπως ἀπαιτεῖται

Κύριοι! δὲν σᾶς λανθάνει ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ φρουρίου τούτου εἶναι σωτηρία τοῦ ὁλικοῦ σχεδὸν ἔθνους, καθὼς καὶ ἡ ἀπώλειά του, ἀπώλεια αὐτοῦ, ἡ ἀνάγκη του ἡ σημερινὴ μεγίστη, καὶ ἡ ἀπελευθέρωσίς του εὔκολος ἂν εἰσακουσθοῦν τὰ λεγόμενα τοῦ εἰρημένου ἀδελφοῦ Μακρυγιάννη. Περιττοὶ εἶναι ὅλοι οἱ παραινετικοὶ λόγοι διὰ τὴν εὐγένειάν Σας ἐνῷ τὰ ἴδια πράγματα φωνάζουν· δὲν ἀμφιβάλλομεν λοιπὸν ὅτι θέλει συντρέξετε μ' ὅλα τὰ δυνατὰ ὅπου τὸ κοινὸν συμφέοον σᾶς κράζει· σᾶς ἀσπαζόμεθα εἰλικρινῶς.

Ἐν Ἀκροπόλει, τῇ 17 νοεμβρίου 1826.

Οἱ πατριῶται καὶ ἀδελφοί Σας,

Ν. Ζαχαρίτζας,—Σ Βλαχόπουλος,—Ν. Κριζώτης,—Στάθης Κατσικογιάννης,—Δ Εὐμορφόπουλος,—Ἰωάννης Μαμούρης,—Γεράσιμος Φωκᾶς,— Συμεὼν Ζαχαρίτζας,—Νικόλαος Καρόρης.

Ἡ Διοίκησις διὰ τῆς ἑπομένης διαταγῆς της ὁμολογεῖ τὸν χαρακτῆρα τῶν ψαριανῶν, ὅτι δηλ. ἡ διατήρησις τοῦ στρατοπέδου Ἀθηνῶν ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰς πράξεις καὶ συντηρητικὰ μέτρα ἅτινα οὗτοι ἔλαβον

καὶ ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν της νὰ τοὺς ἔχῃ συνεργοὺς εἰς τὰς πράξεις της. Τῷ ὄντι, ἀπὸ τὴν ὁμολογίαν τῆς Διοικήσεως καὶ ἀπὸ τὴν καταχωρηθεῖσαν ἀλληλογραφίαν καταδεικνύεται ὅτι οἱ ψαριανοὶ συνετέλεσαν πολυειδῶς εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ στρατοπέδου, πρὸς τούτοις δὲ, ἡ Διοίκησις ἔχουσα τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν δεξιὸν βραχίονα, ἐνήργει εἰς Αἴγιναν τὰ καθήκοντά της χωρὶς νὰ ἐνοχλῆται ἀπὸ τὰς ἐπιῤῥοὰς τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν.

Ἰδοὺ ἡ διαταγή.

Ἀριθ. 4341.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἀνέγνωσεν ἡ Διοίκησις τὴν ἀπὸ 19 νοεμβρίου ἀναφοράν σας καὶ παρετήρησε τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα.

Δὲν λανθάνει ποσῶς τὴν Διοίκησιν, ὅτι ὁ πατριωτικὸς ζῆλός σας, καὶ ἡ ἄοκνος προθυμία, τὰ ὁποῖα πάντοτε ἐχαρακτήρισαν τοὺς ψαριανοὺς εἰς ὅλας τὰς δεινὰς τῆς πατρίδος περιστάσεις, ὡδήγησε καὶ ἤδη τὰς πράξεις σας, καὶ σᾶς ὑπαγόρευσεν τὰ σωτήρια μέτρα εἰς τὰ ὁποῖα κατὰ μέγα μέρος χρεωστεῖται ἡ διατήρησις τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλ' οὔτε τὰς ἀπ' αὐτὸ τοῦτο θυσίας σας ἀγνοεῖ ἡ Διοίκησις, ἥτις ἀπεναντίας εἶχε καὶ ἔχει πάντοτε τοσαύτην ὑπόληψιν καὶ πεποίθησιν εἰς τ' ἀληθῶς καὶ γενναῖα καὶ πατριωτικά σας φρονήματα, ὥστε ποτὲ δὲν ἤθελε παρευρεθῆ νὰ δώσῃ προσοχὴν εἰς μεμψιμοίρων κραυγὰς, ἀλλ' οὔτε καὶ ὑμεῖς πρέπει νὰ δίδετε παραμικρὰν προσοχὴν εἰς παρόμοια· ἐξεναντίας εἰς τὴν παροῦσαν κρίσιμον τῆς πατρίδος περίστασιν ὀφείλετε νὰ ἐξακολουθῆτε τὸν ἐγνωσμένον ζῆλόν σας, καὶ τὴν συνήθη ἀκούραστον προθυμίαν σας, τὸ στάδιον τῶν πατριωτικῶν σας ἀγώνων, ἤδη μάλιστα, ὅτε ἡ Διοίκησις διατρίβουσα ἐνταῦθα ἐπιθυμεῖ νὰ σᾶς ἔχῃ κυρίως συνεργοὺς εἰς τὰς πράξεις της.

Μὴν ἀμφιβάλλετε δὲ, ὅτι ἡ Διοίκησις θέλει σπουδάσει νὰ

δώσῃ πρὸς ὑμᾶς πραγματικὰς ἐνδείξεις τῆς ὑπολήψεως καὶ εὐγνωμοσύνης της. Περὶ δὲ τῶν εἰς πλοιάρχους χρεωστουμένων, θέλει λάβει προσεχῶς τὴν ἀπαιτουμένην πρόνοιαν.

Ἐν Αἰγίνῃ, τὴν 19 νοεμβρίου 1826.

(Τ. Σ.) Ὁ πρόεδρος. (Ὑπογραφαί.)

Τὰ πνεύματα τῶν Ἑλλήνων προπαρεσκευάζοντο νὰ διαιρεθῶσι διὰ τὴν ἐθνικὴν Συνέλευσιν, διὰ τοῦτο ἔλεγεν ἡ Διοίκησις ὅτι ποτὲ δὲν ἤθελε παρευρεθῇ νὰ δώσῃ προσοχὴν εἰς μεμψιμοίρους κραυγὰς, ἀλλ' οὔτε καὶ ὑμεῖς (ἀποτεινομένη πρὸς τοὺς ψαριανοὺς) πρέπει νὰ δώσητε παραμικρὰν προσοχὴν εἰς παρόμοια.» Κατωτέρω θέλω ἱστορήσει ὅτι ἀφοῦ διηρέθησαν οἱ Ἕλληνες διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως, οἱ ψαριανοὶ ἔλαβον τὸ ἐναντίον φρόνημα τῆς Διοικήσεως, δὲν ἀντεπολιτεύθησαν ὅμως αὐτὴν καὶ εἰς τὰς πράξεις της, ἀλλ' ἐξηκολούθουν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν της καὶ τὴν διατήρησιν τοῦ στρατοπέδου Ἀττικῆς μὲ τὸν ἴδιον ζῆλον καὶ πατριωτισμὸν ὡς πρότερον· ἡ Διοίκησις ὅμως δὲν ἐφύλαξεν ἀπάθειαν, διότι ἠδίκησε τοὺς ψαριανοὺς εἰς τὰ ἰδιαίτερα συμφέροντά των.

Ὁ Νικόδημος τῇ 19 νοεμβρίου 1826, ἀναφέρεται ἐγγράφως εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν αἰτῶν τὴν ἄφεσίν του ἐκ τῆς φρουραρχίας, διότι ἄλλαι ἀναγκαῖαι τῆς Πατρίδος ὑποθέσεις τὸν ὑποχρεώνουν νὰ ναυπηγήσῃ τὸ πυρπολικόν.

Ἡ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα τὴν ἀναφορὰν ὑπέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν Διοίκησιν ἥτις καὶ ἐδέχθη τὴν παραίτησιν τοῦ Νικοδήμου διὰ τῆς ἑπομένης διαταγῆς της.

Ἀριθ. 4387.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Ἐλήφθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 164 ἀναφορὰ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης δ-

μοῦ δὲ καὶ ἡ ἐσώκλειστος τοῦ Κωνστ. Νικοδήμου καὶ ἐγνωστοποιήθησαν οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους παραιτεῖται τῆς φρουραρχίας ὁ ῥηθεὶς Κωνσταντῖνος Νικόδημος, καὶ ἐνταυτῷ ἡ ἐκλογὴ τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὸν κύριον Γεώργιον Κ. Π. Ἰωάννου, ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος Νικοδήμου.

Ὅθεν ἡ Διοίκησις ἐγκρίνουσα τὴν ἐκλογὴν ταύτην, διορίζει αὐτὸν ἀρχηγὸν τῆς ἐνταῦθα φρουρᾶς διὰ τῆς ἐσωκλείστου ὑπ' ἀριθ. 4386, καὶ εἶναι πεπεισμένη ὅτι θέλει ἐκπληρώσει τὸ χρέος τοῦτο ἐπαξίως τῆς ἐπιθυμίας της.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 23 νοεμβρίου 1826.

(Τ. Σ.) Ὁ πρόεδρος. (Ὑπογραφαί.)

Ὁ Νικόδημος λαβὼν τὴν ἄφεσίν του ἤρξατο τῆς κατασκευῆς τοῦ νέου πυρπολικοῦ.

Ὁ Καραϊσκάκης μετὰ τὴν μάχην τῆς Ἀραχώβης ἔπεμψε τὸ κάτωθι ἔγγραφον.

Εὐγενέστατοι ἀδελφοὶ καὶ καλοὶ πατριῶται, χαίρεσθε.

Ἀφοῦ ἐπολεμήσαμεν εἴκοσι δύο ἡμέρας εἰς Τουμπρένα, καὶ ἐσκοτώσαμεν ἀρκετοὺς ἐχθροὺς, καὶ ἐσκοτώθη ὁ ἀδελφός μας Γιαννάκης Σουλτάνης, ἐπεριορίσαμεν τοὺς ἐχθροὺς εἰς τοὺς τρεῖς Πύργους τῆς Τουμπρένας, καὶ ἐστρατεύσαμεν διὰ τὰ ἐδῶ· εἰς τὰς 17 τοῦ παρόντος ἐφθάσαμεν εἰς Δίστομον, εἰς τὰς 18 ἐβγάλαμεν τοὺς στρατηγοὺς Γαρδικιώτην Γρίβαν, καὶ Γ. Βάγιαν μὲ πεντακοσίους στρατιώτας διὰ νὰ πιάσουν τὴν Ἀράχοβαν· ἐρχόμενον λοιπὸν τὸ καραούλι τὸ ὁποῖον ἐφύλαττεν, ἅμα ἰδῇ τοὺς ἐχθροὺς νὰ μᾶς ἰδέσῃ, καὶ οὕτω μᾶς ἰδέασε καὶ ἐκινήσαμεν ἀπὸ Δίστομον, εἰς τὰς 18 τοῦ παρόντος ἐφθάσαμεν ἐνταῦθα, ἐπολεμήσαμεν τὴν αὐτὴν ἡμέραν περίπου 5 ὥρας καὶ ἀφοῦ ἐφονεύσαμεν ἀρκετοὺς, τοὺς ἐπεριορίσαμεν εἰς ἕνα τζουγκρί, χωρὶς ψωμὶ, χωρὶς νερὸν, καὶ χωρὶς νὰ ἔχουν κανένα φυσέκι, οὕτω λοιπὸν ἔμειναν πολιορκημένοι ἑπτὰ ἡμέραις, καὶ σήμερον περὶ τὰς 10 ὥρας τῆς ἡμέρας, ἐκάμαμεν γιουρούσι, ὅθεν ἀφοῦ ἐπιάσαμεν τὰς προσδιωρισμένας θέσεις ἐφονεύσαμεν περίπου χιλίους τριακοσίους, ἐφονεύσαμεν τὸν Καργιοφίλιπεην, τὸν Μουσάμπεην, τὸν Κεχαϊάμπεην, τὸν ἀδελφὸν τοῦ Πανούση Σέβρανι, καθὼς μὲ

δεύτερον κατόπιν θέλω σᾶς στείλει τὰ κεφάλιά τους, ἐπιάσαμεν καὶ ζωντανοὺς μερικοὺς σημαντικούς, ἐθησαύρισαν ἐξ ἴσου οἱ Ἕλληνες ἀπὸ λάφυρα, χρήματα, ἀσημένια ἄρματα, χρυσᾶ φορέματα, καὶ περίπου χίλια ἄλογα· χαίρετε λοιπὸν ἀδελφοί, ἐλευθερώθη ἡ Πατρίς μας Στερεὰ Ἑλλάδα ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ἐχάθη ὅλον τὸ ἄνθος τῆς ἀρβανιτιᾶς, στοχασθῆτε λοιπὸν ἀδελφοὶ ὁποῖα ἀνδραγαθήματα καὶ ὁποῖα κατορθώματα ἐκάμαμεν εἰς αὐτὴν τὴν ἐκστρατείαν τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ὡς καθὼς καὶ ἀπολαύσαμεν ἐκεῖνο ὅπου ἐπιθυμούσαμεν, ἦτον ἀπαραδειγμάτιστος καὶ ἡ γενναιότης τοῦ στρατηγοῦ Δημογέλιου, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐπίασε τὸν σημαντικώτατον ζωντανὸν, ἐφόνευσε περίπου δεκαπέντε μόνος του, ἐπειδὴ ὁ σκοτωμὸς τῶν ἐχθρῶν ἦτο πολυάριθμος, ἀγνοῶ ἀνίσως ἐφόνευσε καὶ περισσοτέρους, τοῦτο μόνον σᾶς λέγω, ὅτι εἰς κάθε ἐποχὴν δείχνει μεγάλην γενναιότητα, καὶ τοὺς τοιούτους, ἐπειδὴ δὲν εὐχαριστοῦνται μὲ ἄλλο τι, τοὐλάχιστον νὰ τὸν καταχωρήσετε εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς Διοικήσεως. Ἀδελφοὶ χαρῆτε τώρα ὅτι τὴν ἐλευθερίαν τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος τὴν ἀπολαύσαμεν, καὶ ἐντὸς ὀλίγου θέλετε ἀκούσει καὶ σημαντικώτερα πράγματα.

Τῇ 24 νοεμβρίου 1826, ἐκ τοῦ στρατοπέδου Ἀράχοβας, 7 ὥρα τῆς νυκτός.

Ὁ Πατριώτης καὶ ἀδελφός Σας,

Καραϊσκάκης.)

Ὁ ἔνδοξος οὗτος στρατηγὸς εἶπε καὶ ἐξετέλεσεν ὅσα διὰ τῶν προηγουμένων ἐγγράφων του ὑπεσχέθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἔπεμψε μετὰ τὴν μάχην ὁ Καραϊσκάκης εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, παρήγγειλε τὸν πεζοδρόμον νὰ τὰ δώσῃ εἰς τὴν ἐπιτροπήν. Φθάσαντος τούτου εἰς Αἴγιναν νύκτα, ὁ ἀκταιωρὸς ὅστις ἐξέταζε τοὺς εἰσερχομένους, ἐξέτασε καὶ τὸν πεζοδρόμον τοῦτον, οὗτος δὲ ἔμπλεως χαρᾶς ἀνήγγειλε τὴν νίκην καὶ ἐζήτει νὰ ὁδηγηθῇ πρὸ τῆς ἐπιτροπῆς διὰ νὰ δώσῃ κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Καραϊσκάκη,

τὰ ἔγγραφα· ὁ διευθυντὴς τοῦ ἀκταιωροῦ παραλαβὼν αὐτὸν τὸν ἔφερεν εἰς τὸν Ἰωάννην Μ. Μηλαήτην, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, ὅστις παραλαβὼν τὰ ἔγγραφα ἔδραμε μετὰ τοῦ πεζοδρόμου πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Διοικήσεως Ἀνδρέαν Ζαήμην. Ἡ εἴδησις διεδόθη τὴν νύκτα ὡς ἀστραπὴ καὶ ἡ Διοίκησις διέταξε τὴν ἐπιοῦσαν καὶ ἐψάλη δοξολογία εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου, ὁ δὲ Σπυρίδων Τρικούπης ἐξεφώνησε τὸν ἐπινίκιον λόγον.

Εἰς τὸν ἐκφωνηθέντα τοῦτον λόγον ὁ Σ. Τρικούπης μνημονεύων τοὺς ψαριανοὺς ἀπ' ἄμβωνος ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου εἶπε τὰ ἑξῆς «εὗρε καὶ συνεργοὺς προθυμοτάτους εἰς τοὺς σωτηριώδεις τούτους σκοποὺς, τοὺς φιλοτίμους καὶ φιλοπάτριδας ψαριανούς.» Ὡς ἱστορικὸς δὲ ὁ Σ. Τρικούπης ἐπελάθετο νὰ δημοσιεύσῃ εἰς τὴν ἱστορίαν του, ὅ,τι ὡς ῥήτωρ εἶπεν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος, εἰς τὶ δηλαδὴ συνήργησεν ἡ φιλοτιμία καὶ φιλοπατρία τῶν ψαριανῶν εἰς τοὺς σωτηριώδεις σκοποὺς τοῦ Καραϊσκάκη.

Ὁ αὐτὸς Σ. Τρικούπης ἐπελάθετο νὰ δημοσιεύσῃ εἰς τὴν ἱστορίαν του, ὅτι, μεταβᾶσα ἡ Διοίκησις εἰς Αἴγιναν εἶχε δεξιὸν βραχίονα τοὺς ψαριανοὺς εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς, καὶ ὅτι τὸ συσσωρευθὲν ἐκεῖ πλῆθος ἐκ τῶν αἰχμαλωτισμένων ἐπαρχιῶν τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου ἔμενεν ἀνενόχλητον, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ψαριανῶν, ἀπὸ πᾶσαν παραβίασιν τῶν στρατιωτῶν.

Ἐπίσης ἐπελάθετο νὰ μνημονεύσῃ καὶ τὴν ἔκπλευσιν τῶν ψαριανῶν πλοίων εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Σάμου καὶ ἀλλαχοῦ, τὰς λοιπὰς συνδρομὰς ἃς παρέσχον τὰ πλοῖά των εἰς τὴν Ἀττικὴν, τὸν Ἐρετριακὸν κόλπον καὶ τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα· ὁ Σ. Τρικούπης μνείαν μόνον

ποιεῖται ἐν παρόδῳ τοῦ πυρπολισμοῦ τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ Κανάρη εἰς Σάμον.

Δὲν πιστεύω λοιπὸν ὅτι ὁ Τρικούπης παρέλειψε τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος πράξεις τῶν ψαριανῶν ἀπὸ ἄγνοιαν, διότι καὶ ὡς μέλος τῆς Διοικήσεως καὶ ὡς παροικῶν ἐκεῖ τὰς ἐγνώριζε, καὶ ὡς ῥήτωρ τὰς ἐβεβαίωσε. Παραλείψας ὅθεν αὐτὰς, ἔπραξεν ἱστορικὸν σφάλμα ἀσυγχώρητον, διότι ἂν ὡς λέγει ὁ ἴδιος ἐν τῇ ἱστορίᾳ του ἐφύλαξεν ἀμεροληψίαν καὶ ἀλήθειαν (ἄλλοις δέδοται ἐξετάσαι τὰ γραφόμενά του) εἰς δὲ τὰς καθόλου πράξεις τῶν ψαριανῶν δὲν ἐτήρησεν ἀμεροληψίαν καὶ ἀλήθειαν, πολλὰς μὲν παρασιωπήσας ἄλλας δὲ παραμορφώσας· πῶς θέλει δικαιολογηθῇ ἐνώπιον τῆς ἱστορίας δημοσιευομένου τοῦ παρόντος Ὑπομνήματος, φέροντος τόσας διαταγὰς τῆς Διοικήσεως, ἐχούσας τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ ὡς μέλος αὐτῆς, δεικνυούσας τὴν ἔκπλευσιν τῶν πλοίων των εἰς Σάμον καὶ ἀλλαχοῦ, τὴν συνδρομὴν τοῦ στρατοπέδου καὶ παριστανούσας τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς πρὸς τοὺς ψαριανούς; πρὸς δὲ καὶ τόσα ἄλλα ἔγγραφα τοῦ ἀρχηγοῦ, τῶν ὁπλαρχηγῶν, ἐφορείας, ἱεραρχῶν καὶ λοιπῶν πολιτῶν μαρτυροῦντα καὶ αὐτὰ τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὰς προσπαθείας τῶν ψαριανῶν;

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν εἰς ἀπάντησιν ἐγγράφου τοῦ Φαβιέρου πέμπει αὐτῷ τὸ ἀκόλουθον.

Γενναιότατε συνταγματάρχα κύριε Φαβιέρ.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ φιλικοῦ σας γράμματος σπεύδομεν νὰ σᾶς ἀποκριθῶμεν, ὅτι προθύμως ἠθέλαμεν σᾶς ἀποστείλει τὰς ἓξ χιλιάδες ὀκάδες σιτάρι τὸ ὁποῖον μᾶς ἐζητήσετε, ἐὰν ἡ παντελὴς ἀπορία τοῦ Ταμείου μας δὲν μᾶς ἐμπόδιζε, διὸ καὶ μὲ λύπην μας σᾶς ἐνθυμίζομεν ὅτι ἡ προαίρεσις καὶ ἐπιθυμία τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὸ νὰ σᾶς φαίνεται χρήσιμος εἶναι μεγάλη, τὰς ἀπενάρκωσαν ὅμως τὰ μεγάλα ἔξοδα, καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος τελεία κένωσις τοῦ Ταμείου της.

Γενναιότατε! οἱ ψαριανοὶ οἵτινες φιλοτιμοῦντες νὰ συνδράμωσι πάντοτε τὸ τακτικὸν, τὸ ὁποῖον θέλει χρηματίσει ἡ στερεὰ βάσις τῆς ὑπάρξεώς μας, καὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ συγκινῶνται μαζὺ μὲ τὸν ἀνίκητον, ἀκούραστον φιλελληνισμὸν ὅς τις φλέγει τὴν εὐγενῆ σας καρδίαν, δὲν ὑπέμεινε μήτε τώρα νὰ μείνωσιν ἀκίνητοι εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς Πατρίδος, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ συνδράμωσι, συνῆλθον αὐθορμητοι καὶ συνεισέφερον αὐτοπροαιρέτως εἰς συμπλήρωσιν τῆς ἀπαιτουμένης ποσότητος εἰς ἐξαγορὰν τοῦ σιταρίου· ἡ ἐπιτροπὴ ἀμέσως ἠγόρασε τὸ σιτάρι καὶ ἰδοὺ σπεύδει νὰ σᾶς τὸ ἀποστείλῃ, σᾶς ἐνθυμίζει δὲ μὲ θάρρος τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιστρέψετε ὅταν ἠθέλετε εὐπορήσει τὰ χρήματα, διὰ νὰ τὰ ἀποδώσῃ εἰς ἐκείνους οἵτινες τὰ συνεισέφερον· καὶ μένει μὲ τὴν ἀνήκουσαν ὑπόληψιν.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 25 νοεμβρίου 1826

Ἡ Ἐ π ι τ ρ ο π ὴ τ ῶ ν ψ α ρ ι α ν ῶ ν.

Οἱ ψαριανοὶ οὐ μόνον εἰς αὐτὴν τὴν ἀνάγκην τοῦ Φαβιέρου κατέβαλον αὐθορμήτως χρήματα διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ σίτου, ἀλλ' ὁσάκις εὑρίσκετο οὗτος εἰς χρηματικὴν ἀνάγκην καὶ ἀπετείνετο πρὸς τὴν ἐπιτροπήν των, αὕτη δὲν εἶχε χρήματα εἰς τὸ ταμεῖον της, οἱ οἰκοκυραῖοι αὐτοπροαιρέτως καταθέτοντες τὴν ἀπαιτουμένην χρηματικὴν ποσότητα ἐπρόφθανον τὰς ἀνάγκας του, ὁ δὲ Φαβιὲρ ἀπέδιδεν ἀμέσως τὰ χρήματα ὁσάκις εὐκολύνετο.

Τοιαύτας αὐτοπροαιρέτους χρηματικὰς καταβολὰς ἔκαμνον οἱ οἰκοκυραῖοι τῶν ψαριανῶν καὶ διὰ τὸ στρατόπεδον καὶ δι' ἄλλα, ὁσάκις ἡ ἐπιτροπή των δὲν ἐπήρκει ἢ δὲν εὐκολύνετο ἕνεκα τῶν ἀναγκῶν τοῦ στρατοπέδου τῆς Ἀττικῆς.

Ὁ Κωλέττης, τὴν πρώτην δεκεμβρίου 1826, γράφει ἀπὸ Ἀταλάντι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ὅτι τὰ τρία ψαριανὰ πλοῖα ἀνεχώρησαν καὶ ὅτι ἐδόθη ἀπὸ τὸν ὁπλαρχηγὸν Γάτζον μάχη, ὅτι αὐτὸς ὁ Κωλέττης ἑτοιμάζεται νὰ κινήσῃ διὰ Λεβαδίαν καὶ νὰ ἐνταμωθῇ μὲ

τὸν Καραϊσκάκην, ὡς τῷ ἔγραφεν οὗτος, παρακαλεῖ δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ ἐνεργήσῃ ὅπως, διὰ τῆς ἐπιῤῥοῆς της, τῷ σταλῇ τὸ ἀτμοκίνητον καὶ τὰ τρία ψαριανὰ πλοῖα.

Καταπλεύσαντος τοῦ ἑλληνικοῦ δικρότου ἡ «Ἑλλὰς» εἰς Αἴγιναν, ἡ Διοίκησις, διὰ τῆς κάτωθι διαταγῆς, διέταξε τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ ἐκλέξῃ ὑπ' εὐθύνην της ἐπιστάτην ψαριανὸν ἱκανὸν καὶ ἄξιον διὰ νὰ τὸν διορίσῃ νὰ παραλάβῃ τὸ δίκροτον.

Ἰδοὺ ἡ διαταγή.

Ἀριθ. 4,595.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Προσκαλεῖσθε νὰ ἐκλέξετε ἕνα ἐπιστάτην προσωρινὸν διὰ νὰ συμπαραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ναύτας ἑκατὸν, τιμίους καὶ ἀξίους, ἐκ τῶν ψαριανῶν πεντήκοντα καὶ ἐκ τῶν ἐνταῦθα παροίκων ἑτέρους πεντήκοντα, καὶ νὰ φυλάξῃ μὲ ἀσφάλειαν τὴν φρεγάδαν Ἑλλάδα μέχρι δευτέρας διαταγῆς.

Ἡ Διοίκησις σᾶς ἐνθυμίζει, ὅτι ἡ εὐγένειά σας εἶσθε ὑπεύθυνοι διὰ τὴν τιμὴν τῶν ναυτῶν καὶ τοῦ ἐπιστάτου.

Ἐν Αἰγίνῃ, 3 δεκεμβρίου 1826.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος. (Ὑπογραφαί.)

Κατὰ τὴν διαταγὴν ταύτην, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, ἐξελέξατο ἐπιστάτην τὸν Κωνσταντῖνον Κανάρην καὶ ἀνήγγειλε τὴν ἐκλογὴν εἰς τὴν Διοίκησιν ἥτις ἐνέκρινε καὶ διώρισεν αὐτόν. Ὁ Κανάρης λοιπὸν παραλαβὼν τὸ δίκροτον συνεκρότησε τὸ ἐξ ἑκατὸν ναυτῶν πλήρωμα κατὰ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως.

Ὁ Βάσσος ὡς ἀρχηγὸς τοῦ στρατοπέδου τῆς Ἀττικῆς πέμπει τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Εὐγενέστατοι ἀδελφοί!

Δὲν ἰξεύρω, καὶ τόσην δύναμιν δὲν ἔχω νὰ ἐξηγήσω τὶ πρᾶγ-

μα ἐνδόμυχον κινεῖ τὴν ψυχήν μου εἰς τὸ νὰ ἔχω μίαν ξεχωριστὴν κλίσιν καὶ ἀγάπην κοινῶς εἰς ὅλους τοὺς ψαριανοὺς, καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τοὺς εὐγενεστάτους ἐπιτρόπους. Ἄλλο δὲν ὑποθέτω τὸ κατὰ δύναμιν παρὰ ὁ εἰλικρινὴς πατριωτισμός των, καὶ τὸ πολὺ πρόθυμον ὅπου ἔχουν ἐμφύτως εἰς τὸ νὰ συνεργοῦν καὶ συναγωνίζονται εἰς ὅλους τοὺς κατὰ καιροὺς ἀγῶνας τῆς φίλης ἡμῶν Πατρίδος. Αὐτὸ βέβαια καὶ ὄχι ἄλλο, καὶ τώρα ἐσχάτως πάλιν ἰδικά των πλοῖα ἔτρεξαν μὲ προθυμίαν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ Ὡροποῦ, καὶ αὐτοὶ συνήργησαν εἰς τοῦτο καθὼς πληροφοροῦμαι· χαίρω λοιπὸν ἀδελφοὶ, καὶ εἶμαι εὐχάριστος διὰ τοῦτο, ἡ ἀλληλογραφία σας μοὶ εἶναι πολλὰ ἐπιθυμητὴ, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλῶ νὰ ἀξιόνωμαι συνεχῶς ἐπιθυμητῶν γραμμάτων σας δηλωτικῶν πασῶν εἰδήσεων, τοῦτο καὶ ἐγὼ ἐκ μέρους μου σᾶς ὑπόσχομαι, καθὼς ἐμπράκτως τὸ ἔδειξα καὶ δεικνύω.

Νέα δὲν ἔχω, εἰμὴ ὅτι ὁ συνάδελφός μου Κριζώτης μὲ γράφει ἀπὸ 16 τοῦ παρόντος, προσκαλοῦμαι νὰ κινηθῶ ὅσον τάχος ἐναντίον τοῦ Κιουταχῆ διὰ νὰ διαλύσωμεν τὴν πολιορκίαν τοῦ περικλεοῦς φρουρίου τῶν Ἀθηνῶν, τώρα εἰς τὴν ἀδυναμίαν τοῦ ἐπαράτου ἐχθροῦ.

Ἐγὼ δὲν περιμένω παρὰ τὰς ἀναγκαίας τροφὰς, καὶ ὅσα πλησιέστερα στρατεύματα εὑρίσκονται ἀργὰ, καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ κάμω τὸ κίνημα κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς Πατρίδος καὶ πρόκλησιν τοῦ ῥηθέντος συναδελφοῦ μου. Τοῦτο ἔγραψα καὶ εἰς τὴν Σ. Διοίκησιν, αὐτὸ παρακαλῶ καὶ τὴν εὐγένειάν σας νὰ συνεργήσετε μὲ τὴν ἔμφυτον καὶ συνήθη προθυμίαν σας, καὶ διὰ τοῦτο, ἀφοῦ θέλει σᾶς εἶναι καὶ ἡ Πατρὶς εὐγνώμων, θέλω σᾶς εἶμαι καὶ ἐγὼ εὐχάριστος διὰ βίου. Ταῦτα ἐντοσούτῳ καὶ μὲ τὴν ἐπιθυμίαν ν' ἀξιωθῶ τάχιστα ἀποκρίσεώς σας, μένω εἰς τὴν ἀδελφικήν σας ἀγάπην.

18 δεκεμβρίου 1826, Ἐλευσίνα.

Ὁ ἀδελφὸς καὶ Πατριώτης,

Βάσσος Μαυροβουνιώτης

Φήμη διασπαρεῖσα ὅτι τὰ εἰς Ὡροπὸν ἐχθρικὰ στρα-

τεύματα θὰ ἐπιβιβασθῶσιν εἰς πλοῖα διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς Πειραιᾶ, ἠνάγκασε τὰ περιπλέοντα ψαριανὰ πλοῖα ν' ἀπέλθωσι καὶ αὖθις ἐκεῖ, πυροβολήσαντα δὲ καὶ ἀντιπυροβοληθέντα ἐματαίωσαν τοὺς σκοπούς των.

Ὁ Γεώργιος Κουντουριώτης πέμπει τὸ κάτωθι ἔγγραφον εἰς ἀπάντησιν τοῦ πρὸς αὐτὸν ἐγγράφου τῆς ἐπιτροπῆς.

Πρὸς τοὺς φιλογενεῖς ἐπιτρόπους τῆς Ν. Ψαρῶν.

Λαβὼν πρὸ ἑβδομάδων τὸ ἀπὸ 18 9βρίου γράμμα σας, δὲν ἐδυνήθην ν' ἀποκριθῶ διὰ τὰς δυστυχεῖς περιστάσεις τῆς νήσου, καὶ διὰ ταὶς ἀκαταστασίαις αἵτινες ἐτάραττον τὸν τόπον μας.

Σήμερον συνερχόμενος ἀπὸ τὰς ἐσωτερικὰς ζάλας, μὲ εὐχαρίστησιν ἀποκρίνομαι εἰς τὸ πρῶτον γράμμα σας, καὶ εἰς τὸ δεύτερον τὸ ἀπὸ 18 δεκεμβρίου, καὶ σᾶς εὐχαριστῶ μεγάλως διὰ τὰ πρὸς ἐμὲ καλὰ αἰσθήματά σας.

Κύριοι ! τοὺς ἀγαθοὺς πατριώτας πάντοτε ἠγάπησα καὶ ἐτίμησα, καὶ ἡ εὐγένειά σας εἰς πολλὰς περιστάσεις ἐδείχθητε πατριῶται εἰλικρινεῖς καὶ φίλοι ἄδολοι τοῦ ἐθνικοῦ καλοῦ.

Τὰ νησιωτικὰ συμφέροντα συνδέουν ἔτι μᾶλλον τὸν μεταξύ μας δεσμὸν, ὅς τις εἴθε νὰ συντείνῃ εἰς τὸ ἐθνικὸν συμφέρον.

Γράφετέ μοι Κύριοι ἐνίοτε περὶ τῶν τρεχόντων εἰς τὴν Ῥούμελην, ἐκ τῆς ὁποίας σήμερον κατὰ μέγα μέρος κρέμαται ἡ τύχη τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἶσθε βέβαιοι ὅτι καὶ ἐγὼ θέλω τὸ κατὰ δύναμιν σᾶς εἰδοποιεῖ ὅσας εἰδήσεις ἀποβλεπούσας τὴν Ἑλλάδα μανθάνω.

Ἐν Ὕδρᾳ, τῇ 19 δεκεμβρίου 1826.

Ὁ ἀγαπῶν καὶ τιμῶν τὴν εὐγένειάν Σας,

Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Ἀνωτέρω ἐξιστόρησα τὴν κατὰ τῶν ψαριανῶν καταφορὰν τοῦ Κουντουριώτου, ὡς προεξάρχοντος τῆς Διοικήσεως, ἤδη δὲ ἐκτὸς τῶν πραγμάτων εὑρισκόμενος ὁ Κουντουριώτης ἀναγνωρίζει τοὺς ψαριανοὺς καὶ ὁμολογεῖ ἐν συνειδήσει ὅτι εἰς πολλὰς περιστάσεις τοὺς ἐγνώ-

ρισεν ὡς εἰλικρινεῖς πατριώτας καὶ ἀδόλους φίλους τοῦ ἐθνικοῦ καλοῦ.

Οἱ ψαριανοὶ ἦσαν οἱ αὐτοὶ πάντοτε, ὁποίους ὁμολογεῖ εἰς τὸ γράμμα του, καὶ τὰ νησιωτικὰ συμφέροντα τοὺς συνέδεον ἔτι μᾶλλον· ὤφειλε λοιπὸν νὰ χύσῃ ἔλαιον εἰς τὰς πληγάς των καὶ νὰ μὴ διάκειται δυσμενῶς κατ' αὐτῶν. Ἐὰν ὁ Κουντουριώτης ἦτο εἰλικρινὴς καὶ ἄδολος φίλος τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος, ἤθελε χορηγήσει καὶ εἰς τοὺς ψαριανοὺς, ὅτε ἐπὶ τῆς προεδρείας του ὑπῆρχον τὰ χρήματα τοῦ δανείου, ὅ,τι τὰ δικαιώματά των ἀπήτουν διὰ νὰ διατηρῆται ὁ νησιωτικὸς δεσμὸς καὶ ἀποστέλλουν καὶ αὐτοὶ πλοῖα πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ εἰς τὸν στόλον ὅσα ἡ ἀναλογία των ἀπήτει, καὶ συντείνουν οὕτω ἔτι μᾶλλον εἰς τὸ ἐθνικὸν συμφέρον πρὸς βλάβην τοῦ ἐχθροῦ· ἐὰν ἔπραττε ταῦτα ἤθελεν ἀπαλλάξει καὶ ἐμὲ τὸ νὰ ἱστορήσω τὸν κατὰ τῶν ψαριανῶν διωγμόν του.

Μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ὡς ἦτο ἐπόμενον εἰς τὰς τότε περιστάσεις, συνέβαινον ἀταξίαι τινὲς, διὰ νὰ ἐκλείψουν δὲ αὗται, οἱ ψαριανοὶ συνελθόντες εἰς συνεδρίασιν, ἔκαμον τὴν ἀκόλουθον πρᾶξιν καὶ τὴν ὑπέγραψαν οἱ παρόντες.

Οἱ ὑποφαινόμενοι, οἱ συνελθόντες σήμερον, διὰ τὴν διόρθωσιν τῶν καθεκάστην συμβαινόντων ἀτοπημάτων, συσκεφθέντες περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς κοινῆς εὐταξίας, ἀπεφασίσαμεν, ὅτι ἅπαντες προθύμως εἰς τὸ παραμικρὸν κίνημα ἀτάκτου τινὸς, ἢ πολλῶν, θέλομεν προσφέρει εἰς τὴν ἐπιτροπήν μας τὸν ἑαυτόν μας βοηθὸν, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἰδίαν μας ζωὴν εἰς καταισχύνην τοῦ ἀτάκτου, ἢ ἀτάκτων, διὰ νὰ παιδευθῇ ἀναλόγως τοῦ ἐγκλήματός του. Ταῦτα ἀποφασίσαμεν καὶ ἐπικυρώσαμεν τῇ ἰδίᾳ ἡμῶν ὑπογραφῇ.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 20 δεκεμβρίου 1826.

Ἔπονται ὑπογραφαὶ ἑβδομήκοντα τριῶν ψαριανῶν παρευρεθέντων εἰς τὴν συνέλευσίν των.

Κατὰ τὴν πρᾶξίν των ταύτην ἐβοήθουν ὅλοι τὴν ἐπιτροπήν των ἥτις διετήρει τὴν εὐταξίαν.

Ὁ Ἰωάννης Χ. Ἀλεξανδρῆς, τῇ 2 δεκεμβρίου 1826, γράφει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ὅτι τὴν παρελθοῦσαν κυριακὴν ἐπεβιβάσθη εἰς τὸ πλοῖόν του, ἀπὸ Μέθαινα ὁ Φαβιέρος, καὶ τὸ τακτικὸν σῶμα, καὶ τὴν τρίτην τὸ ἑσπέρας εἰς τὰς 4 ὥρας ἄραξεν εἰς τοὺς τρεῖς Πύργους καὶ τοὺς ἀπεβίβασεν . . . . . Ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατιωτῶν (λέγει) ἦτο πεντακόσιοι πενῆντα καὶ ἔφερον μαζῆ των σάκκους μὲ δύω χιλιάδας πεντακοσίας ὀκάδας πυρίτιδα· ἐκεῖθεν δὲ ἀπῆλθεν ὁ Φαβιὲρ μὲ τὸ τακτικὸν σῶμα εἰς τὸ φρούριον τῶν Ἀθηνῶν.

Ἡ Διοίκησις διὰ τὴν ἔκπλευσιν τοῦ δικρότου διορίζει στόλαρχον καὶ καπετανέους, πέμπει δὲ τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἀριθ. 4,813·

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκπλεύσῃ μίαν ὥραν ἀρχήτερα ἡ ἑλληνικὴ φρεγάδα *Ἑλλὰς* μετὰ τῶν λοιπῶν ἑλληνικῶν πλοίων ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, ἡ Διοίκησις διὰ νὰ ἑφοδιάσῃ καὶ ἑτοιμάσῃ αὐτὴν διώρισε προσωρινῶς τοὺς ἀρχηγοὺς αὐτῆς ὡς ἀκολούθως.

Πρῶτος καπετάνος τῆς φρεγάτας διορίζεται ὁ στόλαρχος τῶν Σπετσῶν Κ. Γεώργιος Ἀνδροῦτσος.

Δεύτερος καπετάνος τῆς φρεγάτας διορίζεται ὁ στόλαρχός Σας Κ. Νικόλαος Ἀποστόλης, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸ ἐλεύθερον νὰ μένῃ ἐὰν θέλῃ ὡς καὶ πρότερον στόλαρχος τῆς μοίρας τῶν Ψαρῶν, ἡ δὲ ἐκλογὴ τῶν δύο τούτων κεῖται εἰς τὴν θέλησιν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου.

Ὁ δὲ στόλαρχος Κ. Ἀνδρέας Μιαούλης, διορίζεται στόλαρχος καὶ ἐπιβαίνει μέσα εἰς τὴν φρεγάδα διὰ νὰ ὁδηγῇ τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὴν προκειμένην ἐκστρατείαν· ἀλλὰ (ἐπαναλαμβάνει καὶ αὖθις ἡ Διοίκησις) ὅτι ὅλοι οἱ διορισμοὶ οὗτοι εἶναι προσωρινοί.

Ἐὰν δὲ ὁ εἰρημένος στόλαρχός σας εὐχαριστεῖται νὰ μένῃ ὡς καὶ πρότερον στόλαρχος τῆς μοίρας τῶν Ψαρῶν, καὶ δὲν δέχεται τὸν βαθμὸν τοῦ δευτέρου καπετάνου τῆς φρεγάτας, προσκαλεῖται ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη νὰ ἐκλέξῃ ἐκ τῶν λοιπῶν καπετανέων τρεῖς ὑποψηφίους, ἀξίους, ἐμπειροπολέμους, εὐϋπολήπτους, διὰ νὰ ἐκλέξῃ ἡ Διοίκησις μεταξὺ αὐτῶν ἕνα καὶ τοῦτον νὰ διορίσῃ δεύτερον καπετάνον τῆς φρεγάδας. Τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπιδέχεται κἀμμίαν ἀργοπορίαν, διὰ τοῦτο προσκαλεῖται ἡ ἐπιτροπὴ νὰ μὴν ἀναβάλλῃ παντάπασι τῆς παρούσης τὴν ἀπάντησιν.

20 δεκεμβρίου 1826, ἐν Αἰγίνῃ.

(Τ. Σ.) Ὁ Πρόεδρος. (Ὑπογραφαί.)

Συσκεφθεῖσα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἐπὶ τῆς διαταγῆς ταύτης, ἐθεώρησε προσβλητικὸν τὸν διορισμὸν τοῦ ναυάρχου της ὡς δευτέρου καπετάνου ἐπὶ τῆς φρεγάτας καὶ ἀπεφάσισε ν' ἀπέλθῃ καὶ ἀναγγείλῃ εἰς τὴν Διοίκησιν ὅτι οἱ ψαριανοὶ δὲν δέχονται τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος διορισμόν. Τοῦτο καὶ ἔπραξαν. Ὁ δὲ πρόεδος τῆς Διοικήσεως Ἀνδρέας Ζαΐμης εἶπεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ὅτι ὁ διορισμὸς οὗτος ἐγένετο τῇ συναινέσει τοῦ ναυάρχου σας Νικολάου Ἀποστόλη. Ἡ ἐπιτροπὴ ἀνταπήντησεν εἰς τὸν πρόεδρον ὅτι ἐὰν ὁ διορισμὸς ἐγένετο τῇ θελήσει τοῦ ναυάρχου μας, αὐτὸς εἶναι κύριος καὶ νὰ τὸν δεχθῇ, ἡμεῖς ὅμως δὲν τὸν δεχόμεθα. Ἀκολούθως ἡ ἐπιτροπὴ ἀπήντησε καὶ ἐγγράφως εἰς τὴν Διοίκησιν.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν, ὄντων διηρημένων τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, οἱ ψαριανοὶ ἦσαν σύμφωνοι μὲ τοὺς συναδέλφους των ὑδραίους καὶ σπετσιώτας, τὸν δὲ ναύαρχόν των ἡ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ εἶχεν εἰς ἀμφίβολον θέσιν· θεωρῶν οὗτος ὅτι οἱ ψαριανοὶ δὲν δέχονται τὸν διορισμόν του ὡς δευτέρου καπιτάνου ἐπὶ τῆς φρεγάτας, ἀκούσας καὶ τὸν υἱόν του Ἀποστόλην εἰπόντα εἰς αὐτὸν, ὅτι, αὐτοὶ τοὺς

ὁποίους σὺ θεωρεῖς ἐχθρούς σου φείδονται τῆς ὑπολήψεώς σου, τότε ἐσυμφώνησε καθ' ὁλοκληρίαν μὲ τὸ πνεῦμα τῶν ψαριανῶν καὶ δὲν ἐδέχθη τὸν διορισμόν του, βεβαιωθεὶς προσέτι ὅτι καίτοι ἀπομεμακρυσμένος ἀπὸ τοὺς ψαριανοὺς δὲν τὸν κατέτρεχον.

Οὔτε τοὺς τρεῖς ὑποψηφίους, κατὰ τὴν διαταγήν, ὑπέβαλον διὰ νὰ ἐκλέξῃ ἕνα ἐξ αὐτῶν ἡ Διοίκησις ὡς δεύτερον καπετάνον.

Ὁ Καραϊσκάκης ἐκ τῆς Ῥούμελης πέμπει εἰς ἀπάντησιν ἐγγράφου τὸ ἀκόλουθον.

Πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἐπιτρόπους ψαριανούς.

Ἐλάβον τὰ γράμματά σας, ἐχάρηκα τὴν ὑγείαν σας, καὶ ἐκατάλαβα, εἰς τὰ γραφόμενά σας ἴδα σύμφωνα τὰ ντέρτια σας τὸ νὰ κάμωμεν τὸ κίνημά μας κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη ὅπου καὶ ἡμεῖς ἤμεθα σύμφωνοι κατὰ τοὺς στοχασμούς σας καὶ ἰδοὺ ὅπου ἐφθάσαμεν ἐνταῦθα· ἅμα ὅπου ἤλθαμεν ἔβγαλα χιλίους ἐκλεκτοὺς στρατιώτας, καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κραβάρου· ἔμαθα ποῦ ἔφθασαν ἐκεῖ, τοὺς ἐδέχθηκαν οἱ ἐκεῖ πολιτικοὶ καὶ πολεμικοί, ἐπολιόρκησαν τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους τούρκους, τοὺς ὁποίους καὶ ἔπιασαν ὅλους ζωντανούς, καὶ μετὰ ταῦτα θέλομεν τοὺς ἐξαποστείλει αὐτόθι· χαίρετε λοιπὸν ἀδελφοί, ὅπου ἡ δύναμις τοῦ ὑψίστου θεοῦ, καὶ ἡ μεταξύ μας σύμπνοια καὶ ὁμόνοια ἐστάθη τόσον, ὥστε ὅπου ἐλάβαμεν μεγάλας προόδους πρὸς ἀφανισμὸν καὶ βλάβην τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ ἐξοχότης σας παρακινήσετε τὴν Διοίκησιν, ὅπου ὅλας τὰς αὐτόθι στρατιωτικὰς δυνάμεις νὰ τὰς ῥίψῃ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἀφοῦ κάμω καὶ ἐπαναστατήσουν ὅλαι αἱ ἐπαρχίαι τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος, τότε μαζὺ μὲ ὅλους τοὺς ἐνταῦθα συναγωνιστάς μου, στρατηγοὺς καὶ ὁπλαρχηγοὺς θέλει ἐπιστρέψωμεν ὀπίσω κατὰ τὸ μέρος τῶν Ἀθηνῶν, καὶ νὰ χύσωμεν καὶ τὴν ῥανίδα τοῦ αἵματός μας εἰς τὰ ἱερὰ ἐκεῖνα χώματα, ὅπου ἡ ἡμῶν τὰ κόκκαλα θέλουν μείνει εἰς ἐκείνην τὴν κινδυνεύουσαν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, ἡ τοῦ ἀλαζόνος Κιουταχῆ· παρακαλῶ ὑμᾶς τοὺς ἀδελφοὺς ὅπου νὰ μὴ λείπετε τὸ νὰ μὲ γράφετε συνεχῶς τὰ τῆς ὑγείας σας πρὸς χαρὰν

μου, τόσον καὶ τὰ διατρέχοντα. Τὸ νὰ παραστήσω τῶν ἀδελφῶν τὰς ἐλλείψεις μας δὲν ἀρκεῖ τὸ στόμα τὸ νὰ τὰς παραστήσω μὲ τὸ νὰ γνωρίζω τὴν δυστυχίαν σας, σὰν τοὺς ἀδελφούς μου ρουμελιώτας, καὶ μὲ τὸ νὰ σᾶς γνωρίζομεν ἀδελφοὺς, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ μακρυγορῶ.

Τῇ 30 δεκεμβρίου 1826, ἐκ τοῦ στρατοπέδου Δοιδωρικίου ἀπὸ χωρίον Παλιοξάρι.

Ὁ πατριώτης καὶ ἀδελφός σας.

Καραϊσκάκης.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν διὰ τῶν γραμμάτων της ἐγνωμοδότησεν ὅτι ἡ ἐπανάστασις τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος ἤθελε φέρει αἴσιον ἀποτέλεσμα εἰς τοὺς γενικοὺς σκοποὺς, συμφωνῶν δὲ καὶ ὁ Καραϊσκάκης μὲ τοὺς ζοχασμούς της, παραδέχεται αὐτοὺς καὶ ἀπαντᾷ ὅτι προσπαθεῖ νὰ ἐπαναστατήσῃ τὴν χέρσον Ἑλλάδα, ἀφοῦ δὲ τὴν ἐπαναστατήσῃ θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ στρατόπεδον· διὰ δὲ τὰς ἐλλείψεις των ἐκφράζεται μὲ ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ συλλυπεῖται τὴν δυστυχίαν τῶν ψαριανῶν ὡς ὁμοιοπαθεῖς τῶν ρουμελιωτῶν. Τῷ ὄντι, ὁ ἀκάματος οὗτος ἀρχηγὸς, ἐπανελθὼν εἰς τὸ στρατόπεδον ἔχυσε τὸ αἷμά του διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν.

Ἀριθ. 4666.

ΗΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸν πλοίαρχον Κ. Ἀνδρέαν Ἰω. Κεφάλαν κυβερνήτην τοῦ βρικίου ὁ «Ξεροφῶν».

Βλέπουσα ἡ Διοίκησις ἀναγκαίαν τὴν παρουσίαν ναυτικῆς δυνάμεως εἰς τοὺς κόλπους Θερμαϊκὸν καὶ Μαλιακὸν, διὰ νὰ κρατῇ τακτικὸν καὶ ἀπαραβίαστον τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν παραλίων ἐκείνων, ὥστε νὰ ἐμποδίζεται ἡ εἰς τὰ ἐχθρικὰ στρατόπεδα μετακόμισις ζωοτροφιῶν καὶ πολεμεφοδίων, καὶ νὰ κοπῇ ἐνταυτῷ ὁποιαδήποτε συγκοινωνία τῶν ἐχθρῶν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, πρὸς δὲ τούτοις νὰ εὐκολύνῃ καὶ βοηθῇ τὰ ἐκεῖσε πολεμικὰ κινήματα τῶν ἡμετέρων,

Διὰ τοῦτο διορίζει ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ βρίκιον Ξενοφῶν, κυβερνώμενον παρὰ τῆς γενναιότητός του, διὰ νὰ διαπλεύσῃ εἰς ἐκεῖνα τὰ νερὰ, καὶ νὰ φυλάττωσι στενὸν ἀποκλεισμὸν ὅλων τῶν παραλίων τοῦ κόλπου Θερμαϊκοῦ καὶ Μαλιακοῦ, εὐκολύνων καὶ βοηθῶν προσέτι τὰ κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα πολεμικὰ κινήματα τῶν ἡμετέρων· σὲ ἐφοδιάζει δὲ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο μὲ τὰς ἐφεξῆς ὁδηγίας·

ά.) Θέλεις ἐκπλεύσεις διὰ τὰ ἐκεῖσε μέρη ἅμα παραλάβῃς τὰς παρούσας ὁδηγίας·

β'.) Ἅμα φθάσῃς εἰς τοὺς ῥηθέντας κόλπους θέλεις ἀρχήσει νὰ φυλάττῃς στενὸν καὶ ἀπαραβίαστον τὸν ἀποκλεισμὸν αὐτῶν, καὶ δὲν θέλεις συγχωρήσει οὐδενὸς πλοίου ὁποίας δήποτε σημαίας τὴν εἴσοδον εἰς αὐτοὺς τοὺς κόλπους, ἐμποδίζων οὕτω πᾶν εἶδος λαθρεμπορίας.

γ') Χρεωστεῖς πρὸ πάντων νὰ ἐμποδίζῃς ἀπολύτως ὁποιανδήποτε συγκοινωνίαν τῶν ἐχθρῶν εἰς τὰ παράλια ἐκεῖνα καὶ μὲ ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην ἐπιμέλειαν καὶ προσοχὴν νὰ ἐπαγρυπνῇς διὰ νὰ μετακομίζωνται τρόφιμα ἢ πολεμεφόδια εἰς τὰ ἐχθρικὰ στρατεύματα.

δ') Χρεωστεῖς δὲ πάντοτε νὰ εὐκολύνῃς καὶ βοηθῇς παντοιοτρόπως τὰ κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα πολεμικὰ κινήματα τῶν ἡμετέρων ὑπακούων κατὰ πάντα προθύμως εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ κυρίου Ἰωάννου Κωλέττου.

Ἐὰν τυχὸν πλοῖα ὑπὸ οὐδετέρας σημαίας εὑρίσκονται εἰσέτι εἰς αὐτοὺς τοὺς κόλπους, ἔχουν τὴν ἄδειαν ν' ἀποχωρήσουν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀφοῦ φθάσῃς ἐκεῖ, μὲ τὴν συνθήκην νὰ μὴ μεταφέρωσιν εἰς τοῦτο τὸ διάστημα κανενὸς εἴδους τρόφιμα ἢ πολεμεφόδια, ὅταν δὲ ἐξέλθωσι, νὰ γίνεται εἰς αὐτὰ ἀκριβὴς ἐξέτασις, καὶ εἰ μὲν ἔχουσιν ἐχθρικὰ εἴδη θέλεις κατακρατεῖ καὶ μετακομίζει εἰς τὴν Διοίκησιν, διὰ νὰ κριθῶσιν ἀπὸ τοῦ ἀνήκοντος κριτηρίου, εἰ δὲ μὴ τὰ ἀφίνεις ἐλεύθερα.

Ὅσα πλοῖα τυχὸν ἤθελες ἀπαντήσει ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ προσδιωρισμένου ἀποκλεισμοῦ ὑπὸ ὁποιανδήποτε σημαίαν φέροντα λαθρεμπόριον καὶ παραβιάζοντα τὸν ἀποκλεισμὸν τοῦτον, νὰ τὰ κατατρεχῃς καὶ νὰ τὰ συλλαμβάνῃς, προσέχων ὅμως μὲ

ὅλην τὴν δυνατὴν ἀκρίβειαν μὴν ἐγγιχθῇ ἢ κλαπῇ ἀπὸ τοὺς ναύτας τὸ παραμικρὸν, ἢ ὑβρισθῇ, ἢ δαρθῇ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ναύτας αὐτῶν τῶν οὐδετέρων πλοίων· διότι, ἐὰν διαρπαγῇ τὸ παραμικρὸν, ἢ ἐξυβρισθῇ τόσον ὁ πλοίαρχος, ἢ οἱ ναῦται, ἢ ἐπιβάται τοῦ κατακρατηθέντος πλοίου, ὄχι μόνον θέλεις χάσει κάθε δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἐμπορεῖς νὰ ἔχῃς ἂν γείνῃ λεία, ἀλλὰ θέλεις θεωρηθῆ ὡς πειρατὴς, καὶ θέλεις ἀποκριθῆ τὰς ζημίας καὶ παιδευθῆ αὐστηρῶς κατὰ τοὺς καθεστώτας νόμους περὶ τοιούτων καταχρήσεων, καὶ δὲν θέλεις ἔχει οὐδεμίαν ὑπεράσπισιν.

Χρεωστεῖς περιπλέον ν' ἀναφέρῃς ἐγκαίρως πρὸς τὴν Διοίκησιν περὶ ὅλων σου τῶν συμβεβηκότων, καὶ τῶν ὅσων πληροφορεῖσαι κινημάτων τοῦ ἐχθροῦ.

Ἐξ Αἰγίνης, τῇ 8 δεκεμβρίου 1826

(Τ. Σ.) *Ὁ πρόεδρος*, Ἀνδρέας Ζαΐμης,

Π. Μαυρομιχάλης,— *Α. Μοναρχίδης*.— *Α. Χ. Ἀναργύρου*,— *Παναγιώτης Δημητρακόπουλος*,— *Σ. Τρικούπης*, — *Κ. Ζῶτος*,— *Ἰωάννης Βλάχος*.

Ὁ Κεφάλας καὶ ὁ Βόγιος ἀποπλεύσαντες ἀπὸ Αἴγιναν ἠγγυροβόλησαν εἰς Σκίαθον ὅπου εὗρον τὸν Κωλέττην, τὸν ἀρχηγὸν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως Καρατάσσον καὶ τοὺς ὁπλαρχηγούς. Μεθ' ἡμέρας τινας, οἱ ὁπλαρχηγοὶ μὲ τοὺς στρατιώτας ἐπέβησαν εἰς πλοιάρια, ὁ δὲ Κωλέττης εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Κεφάλα καὶ ἀναχωρήσαντες ἐκ Σκιάθου ἔπλευσαν πρὸς τὸ Ταλαντονῆσι ὅπου ἔμειναν ἡμέρας τινας· ἐκεῖ, διὰ κατασκόπων Ἑλλήνων ἐμάνθανον ποῦ εὑρίσκονται τὰ ἐχθρικὰ στρατεύματα καὶ τὶ σκοποὺς εἶχον. Ἀναχωρήσαντες καὶ ἐκεῖθεν ἀπῆλθον εἰς Γλυφαδονήσια καὶ ἔμειναν καὶ ἐκεῖ ἀρκετὰς ἡμέρας. Ἀποπλεύσαντες δὲ ἐπανῆλθον εἰς Σκίαθον καὶ διελύθη ἡ ἐκστρατεία, ὁ δὲ Κωλέττης ἐπανῆλθεν εἰς Αἴγιναν μὲ τὸ πλοῖον τοῦ Κεφάλα.

Καθ' ἣν δὲ ἐποχὴν ἦσαν ἠραγμένοι εἰς Γλυφαδονήσια, ἔμαθον ὅτι ἀπὸ Βῶλον τέσσαρες Γολέτται τουρκι-

καὶ θὰ μεταφέρουν στρατεύματα εἰς Χαλκίδα. Ὁ Κεφάλας λοιπὸν ἀπῆλθε πρὸς καταδίωξίν των καὶ ἀπαντήσας αὐτὰς ἀπέναντι τῶν Τρικέρων ἤρξατο τὴν μάχην, ἥτις διήρκεσεν ὥρας τέσσαρας, καὶ ἀφοῦ ἐπέφερον πολλὴν φθορὰν εἰς τὰ ἐχθρικὰ στρατεύματα ἠνάγκασαν τὰς τουρκ. γολέττας νὰ καταφύγουν εἰς τὰς νήσους τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Καὶ οὕτως ἐματαίωσαν τοὺς σκοποὺς τῶν ἐχθρῶν. Ἐκ τοῦ πληρώματος τοῦ Κεφάλα, ἐπληγώθησαν δύω ναῦται.

Ἐπανελθόντος τοῦ Κεφάλα εἰς Αἴγιναν, ἡ Διοίκησις, διὰ τὴν μάχην ταύτην, τῷ ἐδωρήσατο δεκαπέντε βαρέλια πυρίτιδος καὶ διακοσίας σφαίρας.

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας Κάνιγγ, κατὰ συνέπειαν τῶν προσπαθειῶν του, διὰ τοῦ ἐγγράφου ὅπερ ἔλαβε, περὶ τῆς μεσολαβήσεώς του μεταξὺ Πύλης καὶ Ἑλλήνων, πέμπει εἰς τὴν ἑλληνικὴν Διοίκησιν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 15/27 ἰανουαρίου 1827.

Κύριοι!

Διὰ τῆς εὐγενείας σας ἔλαβα τὸν παρελθόντα μάϊον ἕνα γράμμα ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὸν πρόεδρον καὶ ἑκατὸν δέκα μέλη τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἐθνοσυνελεύσεως, φέροντα τὸ ὄνομα τῶν νομίμων πληρεξουσίων τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἡνωμένων μετὰ τοῦ κλήρου, καὶ τῶν πολεμικῶν ἀρχηγῶν, ἐπικαλουμένους τὴν μεσιτείαν τῆς Διοικήσεώς μου διὰ νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὸν παρόντα πόλεμον, ἐμπιστευομένους εἰς ἐμὲ τὴν δύναμιν νὰ πραγματευθῶ καὶ νὰ φέρω εἰς ἔκβασιν τὴν ποθουμένην εἰρήνευσιν, καὶ εἰδοποιοῦντές με, ὅτι ἡ ἐπιτροπή σας εἶχε συστηθῇ ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν, καὶ εἶχε τὴν ἄδειαν καὶ τὸ χρέος τοῦ νὰ ἔμβῃ εἰς ἀνταπόκρισιν μετ' ἐμοῦ δι' ὅσα ἠμποροῦσαν νὰ συνεισφέρουν εἰς τὴν εἰρήνην, ἰδιαίτερα δὲ γράμματά σας ἐπιβεβαιοῦντά με ταύτην τὴν κοινοποίησιν, μ' ἐφανέρωσαν τὰς βάσεις τὰς προταθείσας ὡς ἁρμοδιωτέρας τοῦ συμβιβασμοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ Συνέλευσις ἐπροσπάθησε νὰ ἐκπληρώσῃ διὰ τῆς μεσολαβήσεώς μου.

Μετέπειτα ἔλαβα τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς εἰδοποιήσω, ὅτι ἡ Διοίκησίς μου ἀπεδέχθη νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὰς ἐπιθυμίας σας, δίδουσά μοι τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας νὰ καθυποβάλω εἰς τὸ Διβάνι τὰς βάσεις τοῦ συμβιβασμοῦ, τὸν ὁποῖον παρακατεθέσατε εἰς ἐμέ· συγχρόνως δὲ σᾶς ἐφανέρωσα τὸν ἰσχυρὸν λόγον, ὅστις μὲ ὑπεχρέωσε ν' ἀναβάλω πρὸς καιρὸν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὁδηγιῶν μου ἐκείνων.

Σήμερον ἀποτείνομαι πρὸς ἐσᾶς, κύριοι, διὰ νὰ σᾶς πληροφορήσω, ὅτι ἐπειδὴ αἱ προϋπάρχουσαι δυσκολίαι ἐξομαλύνθησαν τέλος, ἡ προσφορὰ τῆς διοικήσεώς μου, ἔχουσα βάσιν τὴν αἴτησίν σας, καὶ ὑποστηριζομένη καὶ ἀπὸ ἄλλας Δυνάμεις, συμμάχους τοῦ βασιλέως μου, εἶναι εἰς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἔχει νὰ δοθῇ εἰς τὴν ὀθωμανικὴν Πόρταν, δὲν προσμένετε ἀπὸ ἐμὲ νὰ σᾶς ἐγγυηθῶ τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην τῆς αἰτήσεως· ὅμως δὲν θέλετε λησμονήσει πάλιν, ὅτι ἐμπιστευθεὶς εἰς τὰς βεβαιώσεις σας ὑποχρεόνω τὴν ὑπόληψίν μου, καὶ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς διοικήσεώς μου πρὸς τὴν Πόρταν.

Ἕως οὗ δὲ νὰ ἐμπορέσω νὰ σᾶς κοινοποιήσω τὸ ἀποτέλεσμα τῆς εἰς τὸ Διβάνι προτάσεώς μου, ἐλπίζω, κύριοι, εἰς τὰ ὑψηλὰ φρονήματά σας καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν πληρεξουσίων, νὰ σταθῆτε πιστοὶ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις σας αἵτινες πρέπει νὰ συνοδεύσουν μίαν μεσιτείαν παραχωρηθεῖσαν εἰς τὰς παρακλήσεις των.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀνανεώσω, κύριοι, τὴν βεβαίωσιν τῶν προσωπικῶν μου αἰσθημάτων.

Στραφὸρδ Κάνιγγ.

Πρὸς τοὺς Κ. Κ. τὰ μέλη τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων, ἢ πρὸς πᾶσαν ἄλλην ἐξουσίαν νομίμως ἐκπληροῦσαν ἐκείνην.

Ἡ Διοίκησις ἔπεμψε τὸ ἔγγραφον τοῦτο εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν πρὸς γνῶσίν της, οἱ δὲ ψαριανοὶ ἔλαβον χρηστὰς ἐλπίδας ἐκ τῆς ἀναγνώσεώς του διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ.

Οἱ ψαριανοὶ τὴν 12 ἰανουαρίου 1827 ἐξελέξαντο νέα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, τὸν Ἰωάννην Μαμούνην, Ἀποστόλην Ν. Ἀποστόλη καὶ Γεώργιον Κανάρην, ἅτινα εἰδοποιοῦν

τὸν Καραϊσκάκην διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου ὅτι θέλουν βαδίσει τὴν αὐτὴν μὲ τοὺς προκατόχους των ὁδὸν καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ῥούμελης.

Ἐξοχώτατε!

Τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς μας ἄλλαξαν, ἡ πρὸς τὴν ἐξοχότητά σας ὅμως τῶν ψαριανῶν ἀγάπη, καὶ θερμὴ ζέσις τοῦ νὰ ἤμεθα πάντοτε ὠφέλιμοι εἰς τὴν Ῥούμελην, εἶναι ἀναλλοίωτος, διαδεχόμενοι ταύτην καὶ κοινὸν χρέος, εὐχαρίστως δὲ ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἀγαπητήν σας τῆς 5 ἐνεστῶτος τὴν ὁποίαν ἐλάβαμεν διὰ τοῦ καπετὰν Δημητρίου Καλλέργη. Ἡ ὑπόθεσις διὰ τὴν ὁποίαν μᾶς γράφετε ἐνεργήθη ἀπὸ ἡμᾶς, κατὰ δυστυχίαν δὲν εὑρῆκε τὴν ἐπιθυμητὴν ἔκβασιν, καὶ ἰδοὺ σᾶς ἐκφραζόμεθα ὅτι ὁ ἐξοχώτατος συνταγματάρχης Παβαρὸς μᾶς εἶπεν εἰς ἀπάντησιν τοῦ αἰτήματός μας. Ἐγὼ, λέγει, πρὶν φθάσω ἀκόμη εἰς Αἴγιναν εἶχα ἐξαντληθῆ ἀπὸ πολλὰ χρήματα μὲ τὸ νὰ ἐδάνεισα λέγει εἰς τὸν Μπουρπαχῆ γρόσια 42,000, ἔδωσα καὶ ἐδῶ εἰς τὴν Διοίκησιν γρόσια, ἐξ ὧν χιλιάδες ὀκτὼ ἐπροσδιορίσθησαν διὰ τὴν ἐξοχότητά σας, καὶ αὐτὰ ἡ Διοίκησις τὰ ἐπαράδωσεν εἰς τὸν καπετὰν Γεώργιον Βάγια νὰ σᾶς τὰ φέρῃ, ὁ καλὸς οὗτος Παβαρὸς μᾶς ὁμολόγησεν, ὅτι ἔχει ἀκροτάτην εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ φανῇ ὠφέλιμος εἰς τὴν ἐξοχότητά σας διὰ τῶν Ῥουμελιωτικῶν πραγμάτων, καὶ μᾶς ὑποσχέθη, ὅτι ἅμα εὐκολυνθῇ ἀπὸ χρήματα, θέλει ἐν πρώτοις ἐνθυμηθῆ τὴν ἐξοχότητά σας. μᾶς ἐπρόσθεσε προσέτι, ὅτι θέλει μᾶς μεταχειρισθῆ μέσον εἰς τὴν δαπάνισίν των· ἐν ὀλιγολογίᾳ δὲ σᾶς λέγομεν, ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ὁ Καραϊσκάκης, καὶ μένετε ἥσυχος.

Προχθὲς μᾶς ἐκόμισε μίαν ἐπιστολὴν τὴν ὁποίαν γράφει πρὸς τὸν βασιλέα του, εἰς ἣν ἀναφέρει ῥητῶς, ὅτι ὁ μόνος δραστήριος, φιλότιμος καὶ ἐμπειροπόλεμος στρατηγὸς τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὁ γενναῖος ἀρχηγὸς Καραϊσκάκης, ὅτι αὐτὸς ἐκίνησε τὴν πολύτιμον τελευταίαν ταύτην ἐπανάστασιν τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, καὶ ὅτι ἐλπίζει, ἐπιστηριζόμενος εἰς τὸν πατριωτισμὸν καὶ δραστήριον αὐτοῦ ἐνέργειαν τὴν ταχεῖαν ἐλευθέρωσίν της, καὶ τὸν διωγμὸν τοῦ Κιουταχῆ ἀπὸ Ἀθήνας· ἀκολούθως δὲ θέλομεν

σᾶς γράψει, καὶ ὅ,τι τρέξει ἀπὸ αὐτὸν σχετικὸν μὲ τὴν ὑπόθεσίν σας, ἐπειδὴ καὶ ἐπῆγεν ὁ ῥηθεὶς εἰς Σαλαμῖνα διὰ νὰ διατρίψῃ ἐκεῖ πέντε ἓξ ἡμέραις διὰ νὰ παρατηρήσῃ πλησίον τὸ μέλλον κίνημα διὰ τὸν Πειραιᾶ, τὸ ὁποῖον ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τελειώνει, καὶ ὁ θεὸς νὰ συνεργήσῃ εἰς τὴν καλὴν ἔκβασιν τοῦ πράγματος, περὶ τῶν ὁποίων ἐκεῖ συνήχθησαν στρατεύματα καθὼς καὶ εἰς ὅλα τὰ πέριξ διὰ νὰ κινηθοῦν ἐναντίον τοῦ Κιουταχῆ, ὁ κύριος Καλλέργης θέλει σᾶς πληροφορήσει περὶ τῶν ποσοτήτων αὐτῶν, ὅς τις ἀπερνᾶ ἐκεῖθεν. Ὁ Κόχραν εἰσέτι δὲν ἦλθε, περιμένεται ὅμως· νεώτερα τὶ νὰ σᾶς εἰπῶμεν δὲν ἔχομεν, εἰμὴ νὰ σᾶς ἀσπασθῶμεν ἀπὸ καρδίας.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 19 ἰανουαρίου 1827.

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον γεν. ἀρχηγὸν τῶν ὅπλων τῆς χέρσου Ἑλλάδος Κ. Γ. Καραϊσκάκην, εἰς Λοιδωρίκι.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, *Ἰωάννης Μαμούνης,—Ἀποστόλης* Ν. *Ἀποστόλη,—Γ. Καράρης.*

Διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου δηλοῦνται τὰ αἰσθήματα τῆς νέας ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν Καραϊσκάκην καὶ ὅτι τὰ αἰσθήματα ταῦτα προτίθενται νὰ τὰ ἐκπληρώσωσι.

Τὸ κίνημα τοῦ Πειραιῶς ὅπερ μνημονεύει, εἶναι ἡ προπαρσκευὴ ἥτις ἐγένετο διὰ νὰ τὸν καταλάβουν.

Ὄντες συνεννοημένοι οἱ ψαριανοὶ μὲ τοὺς συναδέλφους των ὑδραιοσπετσιώτας περὶ ἐκλογῆς νέων πληρεξουσίων, συνῆλθον καὶ αὐτοὶ τὴν 21 ἰανουαρίου 1827 καὶ ἐξελέξαντο ὡς πληρεξουσίους των τὸν Νικόλαον Χ. Ἀλεξανδρῆ, Ἰωάννην Μ. Μηλαήτην, Κωνσταντῖνον Κανάρην καὶ Ἰωάννην παπᾶ Μικέ.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς συνελεύσεως διὰ τελευταίας προκηρύξεώς της ἐπροσδιόρισε τόπον τῆς ἐθνοσυνελεύσεως τὴν Αἴγιναν καὶ αὐτόσε συνήρχοντο οἱ ἔχοντες τὸ φρόνημα τῆς Διοικήσεως πληρεξούσιοι.

Ἡ ἀντιπολίτευσις ἐξέλεξε καὶ αὐτὴ τοὺς πληρεξου-

σίους της, οἵτινες ἀπεφάσισαν ὡς τόπον τῆς συνελεύσεως τὴν Ἑρμιόνην, καὶ ἐκεῖ συνήρχοντο οἱ ἀντιφρονοῦντες πληρεξούσιοι. Ἐλθόντες δὲ οἱ τῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν πληρεξούσιοι, ἔγραψαν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ν' ἀποστείλῃ καὶ αὐτὴ ταχέως τοὺς πληρεξουσίους της, αὕτη δὲ ἀπήντησεν εἰς αὐτοὺς διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου.

Ἀριθ. 249.

Πρὸς τοὺς εὐγεν. πληρεξουσίους Ὕδρας καὶ Σπετσῶν.

Ἡ αἰτία δι' ἣν σᾶς γράφομεν δὲν εἶναι ἄλλη, εἰμὴ νὰ σᾶς εἴπῶμεν διὰ τῆς παρούσης μας, τὴν ὁποίαν ἐπίτηδες πέμπομεν μὲ ἄνθρωπόν μας, ὅτι μολονότι πέμποντας μεσίτας περὶ συμβιβασμοῦ τόπου, ἡμεῖς εἴμεθα μὲ τὸ πνεῦμά σας καὶ μὲ τὴν γνώμην σας καθ' ὅλα σύμφωνοι, ὡς ἀπὸ τὸ προσκλητήριον παρατηρεῖτε, εἰς τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ ἐκαλέσθημεν νὰ ὑπογράψωμεν, τὸ ἀποφύγαμεν, μὲ τὴν ἀπόκρισιν ταύτην ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ὑπογραμμένοι εἰς Ἑρμιόνην.

Ὅθεν ὁ μὴ ἐρχομὸς τῶν πληρεξουσίων μας εἰς ταύτην τὴν φορὰν, ἂς μὴ σᾶς δώσῃ κανὲν ἐμπόδιον εἰς τοὺς σκοπούς σας. Ἡ εὐγένειά σας βάλετε βάσιν ὅτι ἂν ἀποφασίσετε νὰ μείνετε εἰς Ἑρμιόνην, ἀμέσως οἱ πληρεξούσιοί μας φθάνουσι.

Ὅλοι οἱ ψαριανοὶ εἶναι σύμφωνοι μὲ τὴν εὐγένειάν σας καθόλους τοὺς λόγους μέχρι τελευταίας των ἀναπνοῆς. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 25 ἰανουαρίου 1827.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Οἱ ἐν Αἰγίνῃ πληρεξούσιοι διὰ νὰ μὴν ἀπέλθωσιν εἰς Ἑρμιόνην οἱ πληρεξούσιοι τῶν ψαριανῶν, ἐπρότειναν τρίτον τόπον διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, ἀλλ' οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες τὸ φρόνημα τῶν ἐν Ἑρμιόνῃ εἶπον ὅτι οἱ πληρεξούσιοί των θ' ἀπέλθωσιν ὅπου καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ὁμοφρονοῦντες πληρεξούσιοι, καὶ μεταξὺ τῶν πληρεξουσίων τῶν δύω κομμάτων νὰ προσδιορισθῇ ἐκ

συμφώνου ὁ τόπος τῆς ἐθνοσυνελεύσεως. Ἀνεχώρησαν λοιπὸν ἐξ Αἰγίνης οἱ πληρεξούσιοι τῶν ψαριανῶν καὶ ἦλθον εἰς Ἑρμιόνην ὅπου παρῆσαν καὶ οἱ συνάδελφοί των ὑδραῖοι καὶ σπετσιῶται καὶ ἄλλοι πληρεξούσιοι τῶν ὁμοφρονησάντων ἐπαρχιῶν.

Ἡ Διοίκησις μὴ δυνηθεῖσα νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς ψαριανοὺς τοῦ νὰ πέμψωσι τοὺς πληρεξουσίους των εἰς Ἑρμιόνην ἤρξατο νὰ τοὺς βλάπτῃ εἰς τὰ ἰδιωτικά των συμφέροντα καὶ ἔπαυσεν ἀπὸ τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν τὸ πλοῖον τοῦ πληρεξουσίου Νικολάου Χ. Ἀλεξανδρῆ ὅπερ ἦτο διωρισμένον ἀπὸ τὸν ἰούλιον τοῦ 1826 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ στρατοπέδου.

Οἱ ψαριανοὶ εἰ καὶ διαχωρίσαντες τὰ πολιτικά των φρονήματα, ἐξηκολούθησαν ὅμως ἐκτελοῦντες τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν μὲ τὸν αὐτὸν ὡς καὶ πρότερον ζῆλον καὶ δίδοντες τὴν αὐτὴν συνδρομὴν εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς καὶ εἰς τὸν Καραϊσκάκην.

Οἱ στρατιωτικοὶ καταλαβόντες τὴν Καστέλλαν τοῦ Πειραιῶς καὶ κατασκευάσαντες κανονοστάσιον ἔθεσαν πυροβόλα καὶ ἔγραψαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ἥτις τοῖς ἔπεμψε πεντήκοντα πυροβολιστὰς, οἵτινες τόσον εὐστόχως καὶ ἐπιτηδείως ἐπυροβόλουν τοὺς τούρκους ὥστε οἱ ὁπλαρχηγοὶ ὑπερευχαριστήθησαν ἀπὸ αὐτοὺς, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ πληροφορηθεῖσα ταῦτα, διὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ ἔτι μᾶλλον τὸν ζῆλόν των ἔπεμψε πρὸς αὐτοὺς διαταγὴν, τὸν φεβρουάριον, ἐπαινοῦσα αὐτοὺς καὶ προτρέπουσα νὰ ἐκπληρῶσι τὰ χρέη των μὲ ζῆλον καὶ δραστηριότητα.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἔπεμψε πρὸς τὸν Καραϊσκάκην τὸ ἑξῆς ἔγγραφον.

Ἀριθ. 285.

Πρὸς τὸν γεν. ἀρχηγὸν τῶν ὅπλων τῆς Χέρσου Ἑλλάδος κύριον Γ. Καραϊσκάκην.

Ἡ παροῦσά μας ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ σᾶς ἐμπερικλείσωμεν δύο γράμματα τὰ ὁποῖα μᾶς συσταίνουν οἱ ἐν Καστρὶ συμπατριῶταί σας. Ἡμεῖς σᾶς λέγομεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ δράττεσθε καὶ νὰ ἀδιαφορήσετε εἰς τὸ χρέος σας, ἀλλὰ νὰ κυτάξετε τὰ στρατεύματά σας καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος, νὰ σώσετε ἐν ἑνὶ λόγῳ καὶ τὴν κινδυνεύουσαν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, διὰ νὰ γείνῃ τελεία ἡ δόξα καὶ ὁ στέφανος αἰώνιος. Ὁ θεὸς θέλει διορθώσει καὶ αὐτὰ ὅλα τὰ διατρέχοντα.

Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ταχύνετε καὶ ἡ ἐξοχότης σας τὴν Συνέλευσιν νὰ γείνῃ μία ὥρα ἀρχήτερα, διὰ νὰ μὴ γεννηθῇ ἀπὸ αὐτὸ καμμία διαίρεσις. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀπὸ καρδίας.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 6 φεβρουαρίου 1827.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Οἱ ἐν Ἑρμιόνῃ πληρεξούσιοι ρουμελιῶται θέλοντες νὰ ἐλκύσωσι τὸν Καραϊσκάκην, γνωρίζοντες δὲ καὶ τὴν σχέσιν ἣν οἱ ψαριανοὶ εἶχον μετ' αὐτοῦ, ἔπεμψαν τὰ γράμματά των πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἔλεγον εἰς αὐτὴν νὰ τὸν παρακινήσῃ νὰ ἑνωθῇ μὲ τοὺς ἐν Ἑρμιόνῃ.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, ἂν καὶ ἦτο ὁμόφρων μὲ τοὺς ἐν Ἑρμιόνῃ, δὲν ἠθέλησεν ὅμως οὐδόλως νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὰ πολιτικά του φρονήματα καὶ τὸν παρακινήσῃ νὰ τὴν προσεταιρισθῇ. Τὸ ἀνωτέρω πρὸς αὐτὸν ἔγγραφόν της δεικνύει τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν εἰλικρίνειαν τῶν αἰσθημάτων της. Προτιμῶσα τὴν δόξαν τοῦ Καραϊσκάκη καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἀττικῆς, τὸν προτρέπει νὰ ταχύνῃ τὴν Συνέλευσιν ἐξ ἧς ἐξηρτᾶτο ἡ σωτηρία τῆς Πατρίδος, διὰ νὰ μὴ γεννηθῇ διαίρεσις.

Μετὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν ψαριανῶν πληρεξουσίων ἐν Ἑρμιόνῃ, ἡ ἐπιτροπή των δὲν εἰσηκούετο πλέον ὡς πρό-

τερον παρὰ τῇ Διοικήσει διὰ τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν· προσεπάθει μάλιστα ἡ Διοίκησις νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἐνεργητικὴν ὑπηρεσίαν της μὲ τὸ στρατόπεδον καὶ νὰ ψυχράνῃ τὰς σχέσεις της μὲ τὸν Καραϊσκάκην. Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ ἔπεμψε τὸ ἑπόμενον ἔγγραφον πρὸς τὸν Καραϊσκάκην.

Πρὸς τὸν γενικὸν ἀρχηγὸν τῶν ὅπλων τῆς Χέρσου Ἑλλάδος κύριον Γ. Καραϊσκάκην.

Ἐλάβαμεν τὸ γράμμα σας σημειωμένον τὴν 8 ἐνεστῶτος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον βλέπομεν μὲ ἀπορίαν μας νὰ μᾶς νομίζετε ὡς διηρημένους, καὶ ἰδιοτελεῖς. Ἡμεῖς ὡς γνωρίζετε κάλλιστα οὔτε διηρημένοι εἴμεθα, οὔτε ἰδιοτέλειαν κἀμμίαν ἔχομεν, οὔτε εἰς συνέλευσιν σᾶς ἐκαλέσαμεν, οὔτε ποτὲ σχέδιον κακὸν ἐναντίον τῆς Πατρίδος μετεχειρίσθημεν, ἀλλὰ πάντοτε ἐμετρήσαμεν τὸν ἑαυτόν μας μὲ τὸ μέτρον τῶν καλῶν πατριωτῶν, καὶ ἂν ἀπὸ ἄλλον ἐλπίζομεν ν' ἀκούσωμεν τι ἐναντίον τῶν φρονημάτων μας, ἀπὸ τὴν ἐξοχότητά σου εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἠθέλαμεν ἀκούσει πάντοτε φιλικὰς καὶ ἀγαπητὰς λέξεις, ἐπειδὴ καὶ ἂν ἤμεθα καλοὶ ἢ κακοὶ πατριῶται περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον τὸ ἠξεύρετε, ἐπειδὴ καὶ διὰ τῆς πεῖρας ἐδοκιμάσατε, μόλον τοῦτο ἡμεῖς ἂς τρέφομεν εἰλικρινῆ ἀγάπην εἰς τὴν ἐξοχότητά σου, καὶ ἴσως ἀκολούθως ἐμπορέσετε νὰ τὸ καταλάβετε, καὶ νὰ τὸ καταλάβετε ἀληθινὰ τὸ τι φρονοῦμεν, ἐπειδὴ ὡς φαίνεται ἀκόμη δὲν ἐπληροφορήθητε καθὼς πρέπει.

Στρατηγέ! μὴ στοχασθῆτε, ὅτι εἴμεθα ἀνόητοι, πολλὰ γνωρίζομεν τὸν κόσμον καὶ τὰ πράγματα, καὶ δὲν εἴμεθα τόσον ἀναίσθητοι νὰ πηγαίνωμεν ἐναντίον τοῦ συμφέροντός μας, ὅπου ἠμπορούσαμεν νὰ τὸ κάμωμεν πολλὰ καλὰ, ὅμως δὲν ἐκαταδεχθήκαμεν νὰ γενῶμεν συνωμοσίας καὶ φατρίας οὐρὰ καὶ ὑποστήριγμα, ἀφοῦ ἀπὸ γράμματα πιασμένα ἐκαταλάβαμεν ποῦ προπατοῦμεν, καὶ ἀναγνώσετε ἓν σύντομον ἀπὸ αὐτὰ, ἐπειδὴ καὶ δὲν θέλομεν νὰ σᾶς πονοκεφαλήσωμεν μὲ ἄλλα διεξοδικὰ, διὰ νὰ ἰδῆτε, τὶ φρονοῦν αὐτοὶ ἀκόμη καὶ διὰ τὰ ἄρματα.

Ἔ! Στρατηγὲ! ἄραγε ἔξω φρενῶν εἴμεθα; δὲν εἴμεθα· καὶ ἂν μᾶς φρονεῖ κανένας τοιούτους, σφάλλει.

Ἡμεῖς εἴπαμεν καὶ ἐλαλήσαμεν, ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἡ ἐξοχότης σας ὅμως κάμετε ὅπως ἀγαπᾶτε καὶ ὅπως σᾶς φωτίσει ὁ θεός· τοῦτο μόνον νὰ φυλαχθῆτε νὰ μὴ κάμετε καμμίαν διάλυσιν τῶν στρατευμάτων, καὶ τότε ὅσην ἕως τώρα ἀποκτήσετε δόξαν, θέλει σᾶς ἐπιστρέψει εἰς ὄνειδος, καὶ ἂν κανένας σᾶς συμβουλεύσῃ ἓν τοιοῦτον, εἶναι ἐχθρός σας, καὶ ἐχθρὸς μεγάλος καὶ τῆς Πατρίδος, αὐτὰ ὅλα σᾶς τὰ λέγομεν μὲ τὴν ἀδελφικὴν ἐλευθερίαν, ἐπειδὴ καὶ ἰξεύρετε τὴν καρδίαν μας.

Σᾶς ἐγκλείομεν ἓν γράμμα τῶν πληρεξουσίων τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων πρὸς τὴν ἐξοχότητά σας. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀπὸ καρδίας.

Ἐν Αἰγίνῃ, 17 φευβρουαρίου 1827

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Οἱ ἐν Αἰγίνῃ θέλοντες νὰ κερδήσωσι τὸν Καραϊσκάκην καὶ θεωροῦντες πρόσκομμα τοῦ σκοποῦ των τὰς μετ' αὐτοῦ σχέσεις τῶν ψαριανῶν, μετεχειρίσθησαν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ των τὴν δολιότητα καὶ ραδιουργίαν, συκοφαντήσαντες αὐτοὺς πρὸς τὸν Καραϊσκάκην ὅτι ἦσαν διῃρημένοι καὶ ἰδιοτελεῖς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου ἐξηγεῖ καθαρῶς τὰ αἰσθήματά της, ἀποδεικνύει τὸν πατριωτισμόν της, τὸ σέβας καὶ τὴν εἰλικρινῆ ἀγάπην ἣν ἔχει πρὸς αὐτὸν, καὶ τῷ λέγει ὅτι ποτὲ ἰδιοτέλειαν δὲν τῷ ἔδειξεν, οὔτε εἰς συνέλευσιν τὸν προσεκάλεσε καὶ οὔτε σχέδιον ἐναντίον τῆς Πατρίδος μετεχειρίσθη ποτὲ, ἀλλὰ διὰ μόνον τὸ καλὸν τῆς Πατρίδος περιεφρόνησε τὰ ἰδιαίτερα συμφέροντα ὅσα ἠδύναντο ν' ἀπολαύσωσιν οἱ ψαριανοὶ πλησίον τῆς Διοικήσεως, ἂν εἶχον τὸ φρόνημά της. Πατριωτικῶς δὲ τὸν συμβουλεύει διὰ τὴν δόξαν του νὰ διατηρήσῃ τὸ στρατόπεδον. Τῇ ἀληθείᾳ, ἐκ τοῦ ἐγγράφου τούτου γίνεται φανερὰ ἡ εἰλικρί-

νεια, ἥτις τότε ἐνηργεῖτο ἐν κρυπτῷ, φρονοῦντος τοῦ κόσμου τὰ ἐναντία, ὅτι δηλ. ἐραδιούργουν, ἐνῷ ἐξ ἐναντίας οἱ ψαριανοὶ οὔτε φίλαρχοι ἦσαν, οὔτε ἰδιοτελεῖς, ἀλλ' ἐπεθύμουν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ῥούμελης, καὶ περὶ τούτου καὶ μόνου διαλογιζόμενοι ἐνήργουν καὶ ἔπραττον μὴ φροντίζοντες καθόλου περὶ διαιρέσεως καὶ φιλοδοξίας.

Ἀλλ' ὁ Καραϊσκάκης ἔγραψεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ὅ,τι οἱ ἐναντίοι τῷ ἔγραψαν. Οἱ ψαριανοὶ ὅμως ἂν καὶ ἔλαβον τὸ ἐναντίον πολιτικὸν φρόνημα τῆς Διοικήσεως δὲν ἐραδιούργουν ὅμως ὑπὲρ τοῦ φρονήματός των, ὅπερ ἠδύναντο νὰ πράξωσιν, ἀλλ' ἀφέθησαν εἰς τοὺς πληρεξουσίους των νὰ συμπράξωσι μετὰ τῶν ἄλλων πληρεξουσίων πᾶν ὅ,τι ἀπήτουν τὰ συμφέροντα τῆς Πατρίδος.

Ὁ Καραϊσκάκης λαβὼν τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον, ἔγραψεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ἥτις τῷ ἀπήντησε διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου της.

Ἐξοχώτατε στρατηγὲ Γ. Καραϊσκάκη!

Ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἀδελφικήν μας ἐπιστολὴν σας τῆς 24 λήγοντος, καὶ μὲ μεγάλην μας εὐχαρίστησιν εἴδομεν νὰ μᾶς ἐπιφορτίζετε ὑποθέσεις σας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ὑποθέσεις κοινὰς, καὶ ἐπειδὴ ἡ προθυμία μας εἰς τῆς Ῥούμελης τὴν ἀνάστασιν εἶναι γνωστή σας δὲν ἐλλείψαμεν νὰ ἐνεργήσωμεν μεγάλως εἰς τὸ νὰ προφθάσῃ ἡ ἀναγκαία ζωοτροφία, ἡ Διοίκησις ὅμως εἶπεν, ὅτι ἔλαβεν εἰς τοῦτο τ' ἀναγκαῖα μέτρα, καὶ ὅτι θέλει προμηθεύσει τὸ στρατόπεδον. . . . . .

Μᾶς γράφετε νὰ σᾶς πέμψωμεν ἄνθρωπόν μας νὰ συνομιλήσετε, βλέπομεν ὅμως καὶ στέλλει ἡ Διοίκησις ἄλλους ἀπὸ μέρος της, καὶ ἐπειδὴ δὲν τὰ ὑπάγωμεν καλὰ μαζύ της, δὲν ἐκρίναμεν εὔλογον νὰ στείλλωμεν, μάλιστα τὸ ἐκρίναμεν περιττὸν ἐνῷ ἔρχεται αὐτόθι ὁ πληρεξούσιός μας Κύριος Ἰωάννης Μαρκῆς, μὲ τὸν ὁποῖον ἠμπορεῖτε νὰ ὁμιλήσετε ἀρκετὰ, ὡς εἰδήμων τῶν τρεχόντων.

Προστάζετέ μας εἰς ὅ,τι μᾶς κρίνετε ἱκανοὺς καὶ εἴμεθα ἀδελφοὶ προθυμότατοι.

Αἴγινα, τῇ 26 φεβρουαρίου 1827.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ ραδιουργία, ἀκάματος εἰς τὸ νὰ ἐνεργῇ κατὰ τῶν ψαριανῶν, ἔπεισε τὸν Καραϊσκάκην νὰ μὴ ἐπιφορτίζῃ τὴν ἐπιτροπήν των μὲ ὑποθέσεις τοῦ στρατοπέδου. Ἀφοῦ ὅμως οὗτος ἐπληροφορήθη ὅτι οἱ ψαριανοὶ ἦσαν ὁ ποῖοι καὶ πρότερον ἐπεφόρτισε τὴν ἐπιτροπήν των νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀποστολὴν τῶν ζωοτροφιῶν. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις θέλουσα νὰ ἐλαττώσῃ τὰς σχέσεις καὶ τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς τῇ εἶπεν ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς ἀναλαμβάνῃ αὐτὴ τὴν προμήθειαν τοῦ στρατοπέδου καὶ περὶ τούτου εἰδοποιεῖ καὶ τὸν Καραϊσκάκην.

Τῷ ὄντι, καθῆκον τῆς Διοικήσεως ἦτο νὰ ἐνεργῇ καὶ προμηθεύῃ τὸ στρατόπεδον ἀπὸ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα· ὤφειλεν ὅμως νὰ ἐκτελῇ τὸ καθῆκον τοῦτο ἐξ ἀρχῆς τῆς συστάσεως τοῦ στρατοπέδου, αὕτη δὲ οὐ μόνον δὲν τὸ ἐξετέλει ἀλλὰ καὶ διέταττε τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ τὸ ἐκτελῇ. Διὰ δὲ τῶν πρὸς αὐτὴν διαταγῶν της ἀναγνωρίζει ὅτι ἡ διατήρησις τοῦ στρατοπέδου ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν συνδρομήν της. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν ψαριανῶν ἀπὸ τὰ πολιτικά της φρονήματα ἐπροσπάθησε νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐπιτροπῆς των, ὁ Καραϊσκάκης ὅμως ἔχων πεποίθησιν εἰς τὴν δραστηρίαν καὶ τελείαν ἐκπλήρωσιν τῶν γραφομένων του ἐξακολουθεῖ ν' ἀποτείνεται πρὸς τὴν ἐπιτροπήν.

Οἱ ἐν Ἑρμιόνῃ καὶ οἱ ἐν Αἰγίνῃ πληρεξούσιοι, ἐρίζοντες περὶ τοῦ τόπου τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως, συνεφώνησαν ἐπὶ τέλους νὰ συνέλθωσιν εἰς Τροιζῆνα ὅπως συγκροτήσωσι τὴν ἐθνικὴν Συνέλευσιν. Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τῆς

Συνελεύσεως τὴν 16 μαρτίου 1827 διακηρύττει ἐξ Αἰγίνης τὴν Τροιζῆνα ὡς τόπον τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως καὶ ὅτι μεταβαίνει ἐκεῖ τὴν 18 τοῦ ἰδίου μηνός.

Ἡ Διοίκησις, τὴν 17 μαρτίου 1827 διακηρύττει καὶ αὐτὴ τὴν Τροιζῆνα ὡς τόπον τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως καὶ εὐχαριστεῖ τοὺς αἰγινίτας καὶ τοὺς παροίκους ψαριανοὺς διὰ τὴν καλήν των διαγωγήν.

Ἐξ ὅλων τῶν καταχωρηθέντων ἐπισήμων ἐγγράφων δηλοῦται ὁ πατριωτισμὸς καὶ ὁ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος ζῆλος τῶν ψαριανῶν· ἡ Διοίκησις ὅμως διὰ τῆς διακηρύξεώς της προτιμᾷ τοὺς αἰγινίτας ἀπὸ τοὺς ψαριανούς.

Οἱ ψαριανοὶ, ἀπόλιδες καὶ ἄοικοι, στερημένοι τῶν πάντων, παροικοῦντες εἰς Αἴγιναν, συνέδραμον τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς μὲ χρήματα, μὲ πλοῖα καὶ μὲ πᾶν εἶδος συνδρομῆς, διέσωσαν τὴν Αἴγιναν ἀπὸ τὰς στρατιωτικὰς καταπιέσεις, παρέσχον ἄσυλον καὶ προστασίαν εἰς τὰς οἰκογενείας τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, τὰς καταφυγούσας εἰς Αἴγιναν, καὶ αὐτὴν δὲ τὴν Διοίκησιν μεταβᾶσαν εἰς Αἴγιναν, ὑπηρέτει ἡ ἐπιτροπή των καὶ ἐγένετο ἡ δεξιὰ αὐτῆς χείρ. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἡ Διοίκησις ἥτις ἐγνώριζε ταῦτα πάντα καὶ τοῖς ἔπεμπεν εὐχαριστηρίους διαταγὰς, ἅμα ἀπηλλοτριώθησαν ἀπὸ τὸ πολιτικόν της φρόνημα δὲν ἠξίωσε νὰ τοῖς κάμῃ κατὰ τὴν ἀναχώρησίν της οὔτε ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν ἀλλ' οὔτε νὰ τοὺς προτιμήσῃ ἀπὸ τοὺς αἰγηνίτας.

Φεῦ! τὰ πολιτικὰ πάθη οὐ μόνον τὸ οὐράνιον δῶρον, τὸ λογικὸν, σκοτίζουσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων, καὶ δὲν βλέπουσι

Τέλος, καὶ οἱ ἐν Ἑρμιόνῃ καὶ οἱ ἐν Αἰγίνῃ πληρεξούσιοι, συνελθόντες εἰς Τροιζηνίαν, ἤρχησαν τὰς συνε-

δριάσεις τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως, καὶ ἐξελέξαντο κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος, τὸν Ἰωάννην Καπποδίστριαν, διορίσαντες δὲ καὶ ἀντικυβερνητικὴν ἐπιτροπὴν, νὰ κυβερνήσῃ τὴν Ἑλλάδα μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυβερνήτου· τὴν δὲ ὀγδόην ἀπριλίου 1827 ὁ πρόεδρος τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως διακηρύττει τὴν σύστασιν τῆς ἀντικυβερνητικῆς ἐπιτροπῆς, ἀπὸ τὸν Γεώργιον Μαυρομιχάλην, Ἰωάννην Μ. Μηλαήτην καὶ Γιαννούλην Νάκον. Ἡ δὲ Ἀντικυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ προκηρύττει τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν της τὴν 3 ἀπριλίου 1827 (α).

Ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις ἀφοῦ διώρισε τοὺς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἀρχηγοὺς, ἤτοι τὸν μὲν Ῥικάρδον Τζοὺρτζ ἀρχιστράτηγον τῆς κατὰ ξηρὰν στρατιωτικῆς δυνάμεως, τὸν δὲ Κόχραν πρῶτον Στόλαρχον, διελύθη διακηρύξαντος τοῦ Προέδρου αὐτῆς Γ. Σισίνη τὴν 5 Μαίου τὴν λῆξιν αὐτῆς.

Ῥίπτων ἐταστικὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς Διοικήσεως τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, λέγω, ὅτι ὅτε παρέλαβεν αὕτη τὴν ἐπικράτειαν, τὴν παρέλαβεν ἐλαττωμένην καὶ καταπλακωμένην ἀπὸ ἐχθροὺς ὡς ἐσημείωσα ἐν ταῖς σελί-

(α) Εἰς τὸν Α΄. τόμον εἶπον, ὅτι ἡ πρώτη ἐθν. Συνέλευσις ἐνομοθέτησε τὸν σχηματισμὸν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, τμηματικῶς, καὶ ὅτι οἱ ψαριανοὶ εἶχον δικαίωμα νὰ διορίσωσιν ἓν μέλος εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν τῆς Γ΄. Περιόδου, ἐπειδὴ ὅμως ἦσαν ἀδύνατοι ἕνεκα τῆς καταστροφῆς των, οἱ συνάδελφοί των ὑδραῖοι καὶ σπετσιῶται τοῖς ἀφήρεσαν αὐτὸ τὸ δικαίωμα. Ἤδη δὲ εἰς τὴν ἐνεστῶσαν ἐθνικὴν Συνέλευσιν, οἱ πληρεξούσιοι τοῦ Ἔθνους ἐκτιμῶντες τὰς πρὸς τὴν Πατρίδα ὑπηρεσίας τῶν ψαριανῶν καὶ τὴν προστασίαν ἣν παρέσχον εἰς τὰς ἀδυνάτους οἰκογενείας, τοῖς ἀπέδωκαν τὸ κατακρατούμενον δικαίωμα, καὶ ἐξελέξαντο μέλος τῆς Ἀντικυβερνητικῆς ἐπιτροπῆς τὸν πληρεξούσιον τῶν ψαριανῶν Ἰωάννην Μ. Μηλαήτην.

σιν 120—121 τοῦ παρόντος τόμου. Ἦτοι τὴν μὲν Πελοπόννησον πλημμυρισμένην ἀπὸ τὸν στρατὸν τοῦ Ἰμβραὴμ, τὴν δὲ χέρσον Ἑλλάδα ὑπὸ τοῦ Κιουταχῆ ὅστις ἐπολιόρκει τὴν Βοιωτίαν καὶ τὴν Ἀττικὴν· οἱ ἐχθρικοὶ στόλοι ἦσαν, ὁ μὲν τοῦ Ἰμβραήμη εἰς τοὺς λιμένας τῆς Πελοποννήσου, ὁ δὲ τοῦ Σουλτάνου ἐσύναζε στρατεύματα ἐπαπειλῶν τὴν Σάμον. Τὸ ἐθνικὸν Ταμεῖον ἦτο κενόν. Αὐτὴ δὲ ἡ Διοίκησις μὴ ἔχουσα ποῦ στῆσαι τοὺς πόδας εἰμὴ εἰς Ναύπλιον, κατέφυγεν, ἕνεκα τῶν ἐνοχλήσεων τῶν στρατιωτικῶν, εἰς τὴν ξηρὰν πέτραν, τὸ ἐπιθαλάσσιον φρούριον Μποῦρτζι. Δημόσιον εἰσόδημα δὲν εἶχεν οὐδὲν εἰμὴ ἐκ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους καίτινων ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου. Καὶ μ'ὅλα ταῦτα εἰς τοιαύτην δεινὴν θέσιν εὑρισκομένη, ἐξῆλθεν αὐτῆς χάρις εἰς τὴν σύνεσιν καὶ τὸν πατριωτισμόν της. Μεταξὺ τῶν μελῶν της εἶχε καὶ ἄτομά τινα καταδιωχθέντα ὡς ἀνταρτικὰ ἀπὸ τὴν Διοίκησιν τοῦ Κουτουριώτου. Ὁ Πρόεδρος αὐτῆς Ἀνδρέας Ζαήμης, διακριθεὶς ἐπὶ συνέσει καὶ πατριωτισμῷ εἶχε προσωπικὴν ἔχθραν μὲ τὸν Καραϊσκάκην, θεωρήσας ὅμως αὐτὸν ὡς τὸν μόνον ἱκανὸν, ἔδειξεν ἀμνησικακίαν, διώρισεν αὐτὸν ἀρχηγὸν τοῦ στρατοπέδου Ἀττικῆς καὶ παρέσχεν αὐτῷ πᾶσαν ὑποστήριξιν καὶ συνδρομὴν, ἀπέστειλε καὶ τὸν ἑλληνικὸν στόλον καὶ ἔσωσε τὴν Σάμον. Μεταβᾶσα δὲ ἡ Διοικητικὴ ἐπιτροπὴ εἰς Αἴγιναν προσέλαβεν ὡς δεξιὸν βραχίονα τοὺς περιφρονηθέντας ἀπὸ τὴν Διοίκησιν τοῦ Κουντουριώτου ψαριανοὺς, οἵτινες ἐπλήρωσαν εἰς τὴν κοινὴν Πατρίδα ὅ,τι τὸ καθῆκον τοῦ πατριωτισμοῦ ἐπέβαλλεν εἰς αὐτούς. Παρέδωκε λοιπὸν ἡ Διοίκησις τὴν ἐπικράτειαν εἰς τὴν ἀντικυβερνητικὴν ἐπιτροπὴν εἰς κατάστασιν καλλιτέραν ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν τὴν παρέλαβεν.

Ἡ ἀντικυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ ἰδοῦσα καὶ αὐτὴ τὸν ζῆλον καὶ πατριωτισμὸν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν τὴν προσέλαβεν ὡς δεξιὸν βραχίονα καὶ τῇ ἀποστέλλει ἀλλεπαλλήλους διαταγὰς περὶ διαφόρων ὑποθέσεων πολιτικῶν καὶ τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας. Ἐξηκολούθουν λοιπὸν οἱ μὲν ἀρχηγοὶ τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων νὰ ἔχουν ἀλληλογραφίαν μετ' αὐτῆς, οἱ δὲ πολῖται νὰ καταφεύγουν εἰς Αἴγιναν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ψαριανῶν.

Ἰδοὺ αἱ διαταγαί.

Ἀριθ. 48.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἡ ἀντικυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ,

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν, καὶ τοὺς προκρίτους Αἰγίνης.

Οἱ ἐν Αἰγίνῃ παροικοῦντες ρουμελιῶται καὶ ἀϐαλιῶται δι' ἀναφορᾶς των παραπονοῦνται δεινοπαθῶς, ὅτι ὁ τοποτηρητὴς τοῦ ἁγίου Αἰγίνης, Γρηγόριος Μοῖρας ἐμποδίζει τοὺς ἱερεῖς των ἀπὸ τὸ νὰ ἱερουργοῦν εἰς τὴν ἐν τῷ παραλίῳ ἐκκλησίαν ὅπου . . . . ἦτον ἐπιτετραμμένη παρὰ τῆς παυσάσης Δ. ἐπιτροπῆς πρὸς δὲ καὶ ὅτι ἔπαυσε ἕνα ἐξ αὐτῶν, ὅθεν διατάττεσθε νὰ ὑποχεώσητε τὸν εἰρημένον Κ. Γρηγόριον ν' ἀφήσῃ αὐτοὺς ἀνενοχλήτους εἰς τὸ ἑξῆς νὰ ἱερουργοῦν ἐλευθέρως, δίδοντες καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς δυστυχεῖς ἱερεῖς πᾶσαν συνδρομὴν καὶ ὑπεράσπισιν.

Τῇ 8 ἀπριλίου 1827, ἐν Τροιζῆνι.

Ἡ ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπή.

Ἐπειδὴ τὸ παροικοῦν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εἰς Αἴγιναν πλῆθος δὲν ἐχώρει νὰ ἐκκλησιάζηται εἰς τοὺς ναοὺς τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ ἁγίου Νικολάου, διὰ τοῦτο, κατὰ μίμησιν τῶν ψαριανῶν, ἐκόσμησε τὸ εἰς τὴν παραλίαν ναΐδιον τῆς Θεοτόκου καὶ κατὰ διαταγὴν τῆς Διοικήσεως ἱερούργουν οἱ ἱερεῖς τῶν παροίκων.

Ὁ ἀρχιμανδρίτης ὅμως Γρηγόριος Μοῖρας, αἰγινίτης,

ζηλοτυπῶν τοὺς δυστυχεῖς τούτους ἱερεῖς, τοὺς ἐμπόδισε τὴν ἱεροπραξίαν, ὡς τοποτηρητὴς τοῦ ἀρχιερέως Αἰγίνης. Οἱ συμπολῖται ὅμως αὐτῶν ἀνεφέρθησαν εἰς τὴν Διοίκησιν ἥτις διέταξε τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν καὶ τοὺς προκρίτους τῆς Αἰγίνης διὰ τῆς ἀνωτέρω διαταγῆς της νὰ ὑποχρεώσωσι τὸν τοποτηρητὴν νὰ τοὺς ἀφήσῃ ἀνενοχλήτους καὶ οὕτως ἂν καὶ οἱ Αἰγινῖται παρημέλησαν, ἡ ἐπιτροπὴ ὅμως τὸν ἠνάγκασε καὶ ἄφησε τοὺς ἱερεῖς ἐφημερεύοντας εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ναΐδιον.

Ἀριθ. 58.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἡ ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπή.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ὁ Παπᾶ Σιδερῆς ἀναφέρει εἰς τὴν Διοίκησιν, ὅτι ὁ αὐτόσε εὑρισκόμενος Χ. Ἀλεξανδρῆς Φουτούρης, τοῦ κατακρατεῖ γρόσια διακόσια πεντήκοντα ἀριθ. 250 τὰ ὁποῖα δὲν θέλει νὰ τοῦ τ' ἀποδώσῃ, πρὸς τούτοις καὶ ὅτι τὸν ἐζημίωσε γρόσια ἑκατὸν ἑξήκοντα ἀριθ. 160.

Διατάττεται λοιπὸν ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη νὰ διορίσῃ ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἀπὸ τίμια καὶ εὐϋπόληπτα μέλη, ἥτις νὰ θεωρήσῃ τὴν διαφορὰν ταύτην καὶ ν' ἀποφασίσῃ περὶ αὐτῆς κατὰ τὸ δίκαιον, τὴν δὲ ἀπόφασιν ταύτην νὰ ἐνεργήσῃ.

Ἐν Τροιζηνίᾳ τῇ 9 ἀπριλίου 1827.

(Τ. Σ.) Ἡ ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπή.

Ἑτέρα διαταγή.

Ἀριθ. 88.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἡ ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπή,

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Οἱ κύριοι, Ἀναγνώστης Παπᾶ Ἀλεξόπουλος, καὶ Ζαχαρίας Ἰωάννου, Στυλιδιῶται, ἀναφέρονται, ὅτι οἱ δημογέροντες τῆς Αἰγίνης ἔλαβον ἀπό τινας πτωχοὺς ἀρτοπώλας ἑκατὸν τριάκοντα

γροσίων ψωμὶ μὲ συμφωνίαν νὰ τοῖς πληρώσωσι τὴν τιμὴν αὐτοῦ τὴν δευτέραν ἢ τρίτην ἡμέραν, καὶ ὅτι τὰ ἐζήτησαν πολλάκις, ἀλλὰ δὲν τοῖς τὰ ἔδωκαν.

Διὰ τοῦτο διατάττεται ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη νὰ ἐξετάσῃ ἕκαστον περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καὶ ἂν οὕτως ἔχῃ νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς εἰρημένους δημογέροντας νὰ πληρώσωσιν εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀρτοπώλας τὰ χρήματα κατὰ τὸ δικαιον.

Τῇ 10 ἀπριλίου 1827, ἐν Τροιζῆνι.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπή.

Ἑτέρα.

Ἀριθ. 89.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἡ Ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπὴ,

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ὁ Κ. Ἰωακεὶμ τοῦ Γέροντος, ἀναφέρει, ὅτι παροικῶν ἐν Αἰγίνῃ, ἐδάνεισεν Αἰγενίτην τινὰ Νικόλαον Σέρον, γρόσια ἑκατὸν πεντήκοντα, ἀριθ. 150, λαβὼν χρεωστικὴν ὁμολογίαν νὰ τοῦ τὰ πληρώσῃ μετὰ τριάκοντα καὶ μίαν ἡμέραν, καὶ ὅτι ἤδη ἀρνεῖται τὴν πληρωμὴν ἀγνωμονῶν, καὶ τὴν συμφωνίαν του παραβαίνων. Διὰ τοῦτο διατάττεται ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη νὰ ἐξετάσῃ ἀκριβῶς περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καὶ ἂν οὕτως ἔχῃ νὰ ὑποχρεώσῃ αὐστηρῶς νὰ ἀποδώσῃ κατὰ τὸ δίκαιον εἰς τὸν δανειστήν του τὰ χρεωστούμενα χρήματα.

Ἐν Τροιζῆνι, τὴν 11 ἀπριλίου 1827.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπή.

Βεβαία οὖσα ἡ κυβέρνησις περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν διαταγῶν της, διέταττε τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ ἐξετάζῃ τὰς ὑποθέσεις καὶ νὰ ἀναγκάζῃ τὸν ἀδικοῦντα ν' ἀποδίδῃ τὸ δίκαιον εἰς τὸν ἀδικούμενον καὶ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν πολιτῶν τῇ ἔδιδεν ἐξουσίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς δημογεροντίας Αἰγίνης. Τοσαύτην δὲ ἐδείκνυε πίστιν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ὥστε δὲν ἐπεφύλαττεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἀποφάσεών

της. Τῷ ὄντι, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἐξετέλει τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ πολῖται ἐλάμβανον τὸ δίκαιόν των.

Ἀριθ. 221.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἡ ἀντικυβερνητικὴ ἐπιτροπή·

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ὁ Ἁ. στόλαρχος λόρδος Κόχραν, καὶ ὁ ἀρχισράτηγος Τζοὺρτζ, ἔχουν χρείαν ἀπὸ ξυνάρια καὶ πτυάρια ὅσα περισσότερα εὑρεθοῦν ἀναγκαιοῦντα διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν Ἀθηνῶν· ἐπὶ τούτου ἀποστέλλεται αὐτόσε ὁ λοχαγὸς Κ. Γεώργιος Σπηλιωτόπουλος· ὅθεν ἀμέσως χωρὶς τὴν παραμικρὰν ἀναβολὴν διορίσετε νὰ συναχθοῦν ὅλα ὅσα εὑρίσκονται ἀπὸ τοὺς κατοίκους, καὶ νὰ παραδοθοῦν εἰς αὐτὸν, τὰ ὁποῖα θέλουν πληρωθῇ κατ' εὐχαρίστησίν των.

Ἐὰν ἀπειθήσουν καὶ δὲν θέλουν νὰ τὰ δώσουν διατάττεται ἡ ἐπιτροπὴ νὰ τοὺς ὑποχρεώσῃ καὶ διὰ τῆς βίας.

Τῇ 19 ἀπριλίου 1827, ἐν Πόρῳ.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἀντικυβερνητικὴ ἐπιτροπή·

Ἐδῶ βλέπομεν τὴν Κυβέρνησιν διατάττουσαν τὴν ἐπιτροπὴν νὰ μεταχειρισθῇ τὴν βίαν.

Τὰ ξυνάρια καὶ πτυάρια ἐχορηγήθησαν ἀπὸ τοὺς Αἰγινίτας.

Ἀριθ. 215.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἡ Ἀντικυβερνητικὴ ἐπιτροπή·

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ὁ αὐτόσε εὑρισκόμενος Σπύρος Μπερδέλης ἀναφέρει, ὅτι κατ' αὐτὰς ἔφθασαν πέντε στρατιῶται τοῦ καπετὰν Γιάννη Φραγκίστα μὲ πλαστὸν τεσκερὲ τοῦ γεν. Ἀρχηγοῦ Καραϊσκάκη πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην, διὰ νὰ τὸν φέρουν εἰς αὐτὸν μὲ σκοπὸν διὰ νὰ τὸν κακοποιήσουν καὶ ὅτι δὲν ἄφησεν αὐτοὺς ἡ ἐπιτροπὴ νὰ τὸν πάρουν αὐτόθεν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῷ ὄντι ἐπλήρωσε κατὰ τοῦτο τὸ χρέος της, ἀλλὰ διατάττεται ἐὰν τυχὸν ἤθελον ἔλθη καὶ ἄλλοτε ἢ αὐτοὶ ἢ ἄλλοι στρατιῶται νὰ ζητήσουν νὰ πάρουν αὐτόθεν τὸν εἰρημένον Σ. Μπερδελὴν νὰ ἐμποδίσῃ αὐτούς· ὅστις δὲ ἔχει ν' ἀπαιτήσῃ τὶ παρ' αὐτοῦ, ἂς παρουσιασθῇ εἰς τὴν κυβέρνησιν νὰ λάβῃ τὸ δίκαιόν του.

Ἐν Πόρῳ, τῇ 20 ἀπριλίου 1827.

(Τ. Σ.) Ἡ ἀντικυβερνητικὴ ἐπιτροπή.

Καὶ ἐκ τῆς διαταγῆς ταύτης βεβαιοῦται ἡ ἰσχὺς ἣν εἶχεν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν μὴ συγχωροῦσα νὰ συλληφθῇ ἄνθρωπος ἐν Αἰγίνῃ, καθὼς δὲν ἄφησε τοὺς στρατιώτας νὰ πάρουν τὸν ρηθέντα·

Ἀριθ. 419.

Πρὸς τὴν Σ. ἀντικυβερνητικὴν Ἐπιτροπήν.

Ἀναφέρομεν εἰς τὴν Σ. Κυβέρνησιν, ὅτι καθ' ἑκάστην μᾶς ἐπιφορτίζονται τὰ βάρη τοῦ κατὰ τὴν Ἀττικὴν στρατοπέδου, τόσον διαταγὰς νὰ ἐνεργήσωμεν τῶν ἀρχηγῶν διὰ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον ἀναγκαῖα, καθὼς καὶ νὰ προμηθεύσωμεν ταῖνια καὶ ἄλλα τῶν καθ' ἑκάστην συρρεόντων ἐνταῦθα πληγωμένων ἀδελφῶν, οὐ μόνον ἀρχηγῶν, ἀλλὰ καὶ στρατιωτῶν. Οἱ Αἰγινῖται οὐ μόνον εἰς τοῦτο δὲν βοηθοῦσι, ἀλλὰ καὶ ἀντενεργοῦσι προσέτι, μ' ὅλον ὅτι ἡ Διοικητικὴ ἐπιτροπὴ ἐχάρισεν εἰς αὐτοὺς τὸ λιμεναρχεῖον διὰ ν' ἀπαντῶσι μερικὰς ἐκτάκτους δαπάνας.

Παρακαλεῖται λοιπὸν, ἡ Σ. Κυβέρνησις νὰ τοὺς διατάξῃ νὰ περιορισθοῦν εἰς τὸ χρέος των, διότι ἐνῷ αὐτοὶ ἐνέκρωσαν τὴν Διοίκησίν τους, ζητοῦν νὰ νεκρώσουν καὶ τὴν ἐδικήν μας, διὰ νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ δικαιωθῇ οὐδεὶς τῶν παροίκων. Μένομεν μὲ σέβας βαθύτατον.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 25 ἀπριλίου 1827.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν δικαίως παρεπονεῖτο διὰ τὰ βάρη καὶ τὰς δαπάνας μὲ τὰς ὁποίας ἐπεφορτίζετο καθ' ἑκάστην, διότι, κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν μὴ ὑπαρ-

χόντων νοσοκομείων ἢ θεραπευτηρίων δημοσίων, οἱ πληγωμένοι καὶ νοσοῦντες τοῦ στρατοπέδου μὴ εὑρίσκοντες ἀλλαχοῦ θεραπείαν ἢ εἰς τὴν Αἴγιναν ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, κατέφευγον ἐκεῖ· οἱ δὲ Αἰγινῖται ζηλοτυποῦντες τοὺς ψαριανοὺς διὰ τὴν ἰσχὺν ἣν εἶχεν ἡ ἐπιτροπή των ὡς διοικοῦσα τὸν τόπον, ἂν καὶ ἔβλεπον τὰς μεγάλας ὠφελείας τὰς ὁποίας ἐλάμβανον ἀπὸ τοὺς ψαριανοὺς ἕνεκα τοῦ συναχθέντος ἐκεῖ καὶ παροικοῦντος πλήθους, μὴ δυνάμενοι ὅμως νὰ δείξωσι φανερὰ τὴν ζηλοτυπίαν των, ἐραδιούργουν ἐν κρυπτῷ ὅπως ἠδύναντο διὰ ν' ἀδυνατίσωσι τὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἐκτελῶσι κατὰ τῶν παροίκων ὅσα κακὰ ἔπραξαν, πρὶν τῆς μετοικήσεως τῶν ψαριανῶν εἰς Αἴγιναν, κατὰ τῶν δυστυχῶν παροίκων Κυδωνιέων καὶ Μοσχονησιωτῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν διὰ νὰ προλάβῃ τὰς ραδιουργίας καὶ τὰς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς δημογεροντίας Αἰγίνης συγχρούσεις, ἀναφέρεται πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ παρακαλεῖ αὐτὴν νὰ διατάξῃ νὰ περιορισθοῦν οἱ Αἰγινῖται εἰς τὰ χρέη των, διὰ νὰ δύναται αὐτὴ νὰ ἐκτελῇ τὰ δημόσια χρέη της.

Ἡ Κυβέρνησις εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀνωτέρω ἀναφορᾶς τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 388 διαταγῆς της, διαττάττει τοὺς προκρίτους καὶ λοιποὺς κατοίκους Αἰγίνης τὰ ἑξῆς «ὅτι τὰ βάρη τὰ ὁποῖα ἐπιφορ-»τίζονται οἱ πολῖται διὰ τὸν ἀγῶνα εἶναι κοινὰ, καθ' ὅτι »καὶ ὁ ἀγὼν εἶναι κοινὸς εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, λοι-»πὸν διατάττονται νὰ συμμετέχουν τοῦ βάρους καὶ νὰ »μὴν ἀφίνουν μόνους τοὺς ψαριανοὺς νὰ ἐπιφορτίζωνται αὐτά.» Τὴν δὲ δημογεροντίαν Αἰγίνης διέταξε νὰ συμβοηθῇ.

Ἡ Κυβέρνησις, λέγουσα εἰς τὴν διαταγήν της καὶ τὸν ἀγῶνα κοινὸν καὶ τὰ βάρη κοινὰ εἰς ὅλους τοὺς ἕλ-

ληνας, ἔλεγεν ἀλήθειαν. Ἀλλὰ τὰ βάρη διὰ νὰ βασταχθοῦν ἀπητοῦντο χρήματα ἄτινα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἀπὸ πολίτας ὡς μὴ προσδιορισθέντα ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν· ὡς ἐκ τούτου τὰ βάρη ἔμειναν ὅπου ἦσαν καὶ πρότερον, δηλαδὴ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν. Ἡ δὲ Κυβέρνησις γνωρίζουσα τοῦτο, ὤφειλε νὰ πέμψῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν χρηματικὰ μέσα διὰ νὰ τὴν ἀνακουφίσῃ ὡς ἐχορήγησεν ἡ Διοικητικὴ ἐπιτροπὴ τὰς λιμενικὰς εἰσπράξεις εἰς τὴν δημογεροντίαν Αἰγίνης.

Οἱ εἰς τὴν Καστέλλαν τοῦ Πειραιῶς μένοντες ψαριανοὶ πυροβολισταὶ, γράφουν εἰς τὴν ἐπιτροπήν των ζητοῦντες νὰ τοῖς στείλῃ τροφὰς, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ, τὴν 15 ἀπριλίου πέμπει αὐτὰς καὶ τοὺς συμβουλεύει νὰ ἐκτελοῦν τὸ καθῆκόν των μὲ τὸν συνήθη ζῆλον.

Οἱ πρόκριτοι τῶν Σπετσῶν γράφουν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ ἑτοιμάσῃ πέντε πλοῖα καὶ νὰ τὰ πέμψῃ εἰς τὸν πρῶτον στόλαρχον Λόρδ-Κόχραν. Ἡ ἐπιτροπὴ, τῇ 20 Ἀπριλίου 1827 ἀπαντᾷ εἰς τοὺς προκρίτους τῶν Σπετσῶν καὶ τοὺς εἰδοποιεῖ τὰ ἑξῆς, ὅτι ὁ Ἀρχιστράτηγος τῆς Ἑλλάδος ἐσχημάτισεν ἕνα μικρὸν στολίσκον ἀπὸ δύω πολεμικὰ βρίκια, μίαν γολέτταν πρώτης τάξεως, καὶ τρεῖς μικροτέρας διὰ νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὰ σχέδιά του «ἡμεῖς ἐνομίζαμεν (λέγει) ὅτι θέλει πληρώσει αὐτὸν τὸν στολίσκον, ἀλλὰ τελευταῖον θεωροῦμεν τὸ βάρος νὰ πίπτῃ εἰς τὸ κοινόν μας, μὴ θέλοντες δὲ νὰ τὸν δυσαρεστήσωμεν ὡς ξένον ἄνθρωπον θὰ διατηρήσωμεν τὰ πλοῖα ταῦτα. Ἐκ τούτου λοιπὸν βιαζόμεθα νὰ πέμψωμεν εἰς τὸν μέγαν στόλαρχον ἀντὶ πέντε, μόνον δύω πλοῖα.»

Περὶ ἀποστολῆς πλοίων ἔγραψεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν καὶ ὁ λόρδ-Κόχραν, ἥτις τῷ ἀπαντᾷ τῇ

20 ἀπριλίου 1827 καὶ τῷ πέμπει τὰ δύο πυρπολικὰ τοῦ Κανάρη καὶ Νικοδήμου πέμψασα καὶ πληρεξούσιόν της τὸν Γεώργιον Ζαχαριὰν διὰ νὰ συνομιλήσῃ μετ' αὐτοῦ περὶ τῶν κοινῶν ὑποθέσεων. Μετὰ ταῦτα ἔπεμψε καὶ δύω πολεμικὰ πλοῖα τοῦ Δ. Παπανικολῆ καὶ Ἀνδρέα Κεφάλα.

Εἰς δὲ τὸν ἀρχιστράτηγον τῆς Ἑλλάδος ἔπεμψε τὰ πλοῖα τοῦ Νικολῆ Χ. Ἀλεξανδρῆ, τοῦ Γεωργίου Χ. Μικὲ, τοῦ Νικολάου Κυπαρίση, τοῦ Ἰωάννου Βελισσαρίου, τοῦ Ἰωάννη Βασιλικῆς, Ἰωάννου Δημητρέλη, Ἰωάννου Καμπούρη, Χ. Ἀναγνώστη, καὶ τοῦ Μυτάρα. Μετὰ ταῦτα ἔπεμψε καὶ τὰ πλοῖα τοῦ Γιαννίτση καὶ Μιχαὴλ Κοτρόζου τὸ ὅλον ἕνδεκα.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καραϊσκάκη, οἱ ψαριανοὶ ὡς καὶ ἡ ἐπιτροπὴ των ἐξηκολούθησαν δίδοντες τὴν αὐτὴν συνδρομὴν καὶ εἰς τὸν Ἀρχιστράτηγον Τζούρτζ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Χέρσου Ἑλλάδος.

Πρὸς τὴν ἔντιμον Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Εἰς ἀπόκρισιν τῆς διαταγῆς τῆς Σ. Διοικήσεως, εἰς τὸ ν' ἀποδώσω πράγματά τινά πραχθέντα κατὰ τὴν πυρκαϊὰν τοῦ Σοφικοῦ, ἀπολογοῦμαι· ὅ,τι ὁ κόσμος ὅλος δὲν ἀγνοεῖ, ὅτι ὁ Ἰωάννης Νοταρᾶς ἔκαυσε καὶ ἐλεηλάτησε τὸ Σοφικὸν, αὐτὸς ἦτο στρατηγὸς τῆς Διοικήσεως, ἐγὼ καὶ ἄλλοι στρατιῶται ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του ἐκτελούσαμεν δι' αὐτοῦ τὰς διαταγάς της, τόσον εἰς Σοφικὸν καθὼς καὶ ἀλλαχοῦ, δὲν ἔγινε κἀνὲν πρᾶγμα χωρὶς αὐτὸς νὰ διατάξῃ, ἔπεται λοιπὸν αὐτὸς νὰ δώσῃ λόγον εἰς τ' ἀκολουθήσαντα καὶ ὄχι οἱ στρατιῶται, καὶ μήτε εἶναι δίκαιον νομίζω, νὰ ὑποχρεωθῶμεν νὰ δώσωμεν ὅσα ὁ ῥηθεὶς στρατηγὸς μᾶς ἔδωσε τὴν ἄδειαν εἰς τοὺς στρατιώτας νὰ λαφυραγωγήσουν, ἂν ἦτο δίκαιον ἢ ἄδικον, αὐτὸς ἂς δώσῃ λόγον. Μένω δὲ μὲ τὸ προσῆκον σέβας.

Αἴγινα, τῇ 4 μαίου 1827.

Ὁ πολίτης,

Γ. Γαλῆς Ἀγραφιώτης.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν στέλλει εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀντίγραφον αὐτῆς μὲ τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν της.

Ἀριθ. 444.

Πρὸς τὴν Σ. Ἀντικυβερντικὴν Ἐπιτροπήν.

Ἐγκλείομεν ἀναφορᾶς ἀντίγραφον τοῦ Γ. Γαλῆ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπολογεῖται ἀποδίδων τὴν διαρπαγὴν ἐκείνην τοῦ Σοφικοῦ εἰς τὸν ἀρχηγὸν αὐτοῦ στρατηγὸν Ἰωάννην Νοταρᾶν.

Ἡμεῖς δὲ δὲν περιμένομεν, εἰμὴ ἡ Σ. Κυβέρνησις νὰ διατάξῃ τὸ δίκαιον καὶ μένομεν μὲ σέβας βαθύτατον.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 5 μαΐου 1827.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Οἱ στρατιῶται βεβαίως, ἄνευ τῆς θελήσεως τῶν ἀρχηγῶν δὲν ἠδύναντο νὰ λεηλατήσωσι χωρίσι. Ἀλλὰ πῶς νὰ μὴν ἐλεεινολογήσῃ ὁ ἱστορικὸς συγγράφων ἢ ὁ ἀναγνώστης ἀναγινώσκων τοιαῦτα κακουργήματα;

Ἀριθ. 449.

Πρὸς τὴν Σ. Ἀντικυβερνητικὴν Ἐπιτροπήν.

Ἀπάντησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 525 Σ. της Διαταγῆς, εἰδοποιεῖ ὅτι ὁ Ἰωάννης Μαντᾶς χρεωστεῖ εἰς τὸν Ἀνδρέαν Χ. Λιμνιώτην γρόσια χίλια· καὶ ὅτι ὁ Ἀνδρέας Λιμνιώτης χρεωστεῖ εἰς τὸν Μαντᾶ ἀπὸ 323 καντάρια πίσσα καὶ εἶναι γραμμένο εἰς τὸ δευτέριτου ἀνεξόφλητο, καὶ ὅτι τὸ χρέος αὐτὸ τὸ ὁμολογοῦν καὶ οἱ μάρτυρες, καὶ ἡ τῶν ψαριανῶν ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ δοθῇ τέλος εἰς τὴν διαφοράν, νὰ διατάξῃ ἡ Διοίκησις διὰ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης τὸν Μαντᾶ ἐντὸς δύο μηνῶν νὰ φέρῃ τὴν ὁμολογίαν του ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ Κυβέρνησις παραδεχθεῖσα τὴν δίμηνον προθεσμίαν διέταξε τὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἐχορήγησεν αὐτὴν εἰς τὸν Ἰω. Μαντᾶν.

Ἀριθ. 452.

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον συνταγματάρχην κύριον Κάρολον τοῦ Ἴδέκ.

Ἀπαντῶντες τὴν φιλικήν μας ἐπιστολὴν σας τῆς 5 ἐνεστῶ-

τος, εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν καλήν σας διάθεσιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν παρακινεῖσθε νὰ μᾶς τιμᾶτε μὲ τὸν τίτλον τῶν καλῶν πατριωτῶν, ἐν ᾧ δὲν κάμνομεν ἄλλο, εἰμὴ τὸ πρὸς τὴν πατρίδα ἄφευκτον χρέος μας.

Ἐξοχώτατε! μὲ μεγάλην μας αἰδὼ, ἂν σᾶς ἦναι εὐκολία νὰ ἐξοφλήσωμεν τὸν λογαριασμόν μας, διότι ἑτοιμάζομεν, ἐκτὸς τῶν πυρπολικῶν τὰ ὁποῖα ἐπέμψαμεν, νὰ στείλωμεν καὶ μίαν μικρὰν μοῖραν εἰς τὸν λόρδον πρῶτον στόλαρχον, καὶ διότι εἴμεθα εἰς κατάστασιν ὥστε νὰ βιαζώμεθα νὰ θέσωμεν ἔρανον εἰς τὸ κοινόν μας.

Μὴ σᾶς βαρυφανῇ παρακαλοῦμεν ἐξοχώτατε ἡ αἴτησίς μας, σᾶς ἐγκυώμεθα τιμίως, ὅτι μὲ μέγιστον κακοφανισμόν μας τὴν παραστήνομεν· καὶ μένομεν μὲ ὅλην τὴν ὑψηλὴν ὑπόληψιν.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 7 μαΐου 1827.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Παρ' οὔτινος δήποτε προσεκαλεῖτο ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν νὰ ἐκτελέσῃ δημόσιον ὑπηρεσίαν τὴν ἐξετέλει προθύμως δαπανῶσα καὶ χρήματα ὁσάκις ἡ δημόσιος ὑπηρεσία τὸ ἀπήτει, καθὼς εἰς τὸν Φαβιέρον καὶ λοιπούς. Τοιουτοτρόπως προσκληθεῖσα παρὰ τοῦ φιλέλληνος Ἑϊδὲκ νὰ ἐκτελέσῃ δημόσιον ὑπηρεσίαν ἐδαπάνησε χρήματα· μετέπειτα δὲ ἀποστείλασα τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον ἐζήτει μὲ σέβας τὴν ἐξόφλησιν τοῦ λογαριασμοῦ διὰ νὰ μεταχειρισθῇ τὰ χρήματα ταῦτα εἰς ἄλλας ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, ὁ φιλέλλην Ἑϊδὲκ λαβὼν τὸ ἔγγραφον ἀπέστειλε τὰ χρήματα διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Εὐχαριστῶντάς σας διὰ τὸ κρέτιτον ὅπου μᾶς ἐκάμετε διὰ τὴν δούλευσιν τῆς Πατρίδος Σας, στέλνω τὰ 3223 1/2 γρόσια ἐκ 230 ταλλήρων κολωνάτων καὶ τεσσάρων μισογροσίων, τὸ τάλληρον . . . . . Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ὅπου εὗρῆκα εἰς τὴν εὐγένειάν σας αἰσθήματα πατριωτικὰ, τὰ ὁποῖα ἂν ἦσαν

διαχυμένα εἰς τὴν Ἑλλάδα γενικῶς, ἤθελον προφυλάξῃ τοῦτον τὸν δυστυχῆ τόπον ἀπὸ πολλαῖς δυστυχίαις καὶ κακά.

Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ στείλετε τὴν ρετζεβούταν ταύτην τῶν γροσίων· ἔχοντας τὴν τιμὴν νὰ ἦμαι.

Ὅλως ἐδικός Σας.

Ἐν ὀνόματι τῆς φιλελληνικῆς ἐπιτροπῆς,

Κ ά ρ ο λ ο ς Δ ὲ Ἐ ϊ δ ὲ κ.

Ξένος καὶ ἀμέτοχος τῶν ἑλληνικῶν κομμάτων καὶ φατριῶν, ὁ φιλέλλην Ἐϊδὲκ, ἐκφράζεται πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ὅπως ἐγνώρισε τὰ αἰσθήματά της.

Ἀριθ.. 458.

Πρὸς τὴν Σ. Ἀντικυβερνητικὴν ἐπιτροπήν.

Αἱ πολλαὶ ἀσχολήσεις μας εἰς τὰς μερικάς μας ὑποθέσεις, καὶ ἡσυρροὴ καθεκάστην τῶν ἐνταῦθα παροίκων εἰς τὸ νὰ θεωρῶμεν τὰς διαφοράς των, τοὺς ὁποίους μολονότι πέμπομεν εἰς τὴν ἐπιτόπιον Διοίκησιν, πάλιν εἰς ἡμᾶς ἐπιστρέφουν· εἰς τοῦτο λοιπὸν διασθέντες ἐσυστήσαμεν ἀστυνομίαν μὲ κοινὴν γνώμην τῶν παροίκων, ἡ ὁποία νὰ λαμβάνῃ τοὺς πόρους τοὺς εἰς διατήρησιν τῆς κοινῆς ἡσυχίας, νὰ θεωρῇ τὰς διαφορὰς τῶν πολιτῶν.

Ὁ ἐκλεχθεὶς λοιπὸν Ἀστυνόμος εἶναι ὁ Κύριος Δημήτριος Μακριᾶς, γνωστὸς εἰς τὸν Κ. Ἰωάννην Μ. Μηλαήτην διὰ τὸ ἀνέκλητον τοῦ χαρακτῆρός του.

Παρακαλεῖται δὲ ἡ Σ. Κυβέρνησις νὰ μᾶς πέμψῃ τὸ δίπλωμά του πρὸς κοινὴν εὐχαρίστησιν· καὶ μένομεν μὲ σέβας βαθύτατον.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 10 μαΐου 1827.

Ἡ Ἐ π ι τ ρ ο π ὴ τ ῶ ν ψ α ρ ι α ν ῶ ν.

Οἱ εἰς Αἴγιναν παροικοῦντες, ἐπειδὴ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δὲν ὑπῆρχον δικαστήρια διὰ νὰ θεωρῶσι τὰς μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰς, ὑπέβαλλον αὐτὰς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἥτις θεωροῦσα αὐτὰς ἀπέδιδε τὸ δίκαιον ἑκάστῳ. Ἴδαμεν δὲ ὅτι καὶ τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὴν Κυβέρνησιν παρέπεμπεν αὕτη πρὸς τὴν ἐπιτρο-

πὴν τῶν ψαριανῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ ὅμως ἕνεκα τῶν πολλῶν ἀσχολήσεών της ἔπεμπε διαφοράς τινας τῶν πολιτῶν εἰς τὴν δημογεροντίαν Αἰγίνης ἥτις τὰς ἐπέστρεφε πάλιν εἰς αὐτὴν ἄνευ ἀποτελέσματος. Τότε ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν θεωρήσασα ὅτι τὸ βάρος τοῦτο ἦτο πολὺ δι' αὐτὴν διότι ἐκτὸς τοῦ βάρους τοῦ πολέμου καὶ τῶν πολιτῶν της, εἶχε καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ στρατοπέδου καὶ τῆς Διοικήσεως, μὴ θέλουσα δὲ ἀφ' ἑτέρου νὰ μὴ δίδεται πέρας εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν παροικούντων ἐκεῖ πολιτῶν, προσεκάλεσεν εἰς συνεδρίασιν τοὺς προκρίτους καὶ παροίκους Αἰγίνης καὶ, κοινῇ γνώμῃ, ἀπεφάσισαν τὴν σύστασιν Ἀστυνομίας· ἔπεμψε δὲ ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν τὴν ἀνωτερω ἀναφορὰν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἥτις ἐνέκρινε τὴν σύστασιν τῆς Ἀστυνομίας, τὸν διορισμὸν τοῦ Ἀστυνόμου καὶ διέταξε τὴν σύναξιν τῶν χρημάτων διὰ τὴν διατήρησίν της.

Στρατιῶται ἐλειποτάκτησαν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον καὶ διεδόθη φήμη ὅτι ἐσκόπευον ν' ἀποβιβασθῶσιν εἰς Αἴγιναν διὰ νὰ τὴν λεηλατήσωσιν. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν τῶν ψαριανῶν θέλουσα νὰ προφυλάξῃ τὸν νῆσον ἀπὸ πᾶσαν ἐνδεχομένην ἐπιδρομὴν, διέταξε διὰ τῆς κάτωθι διαταγῆς τοὺς μικρὰ καΐκια ἔχοντας πλοιάρχους καὶ ἐλλιμενισμένους εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου, νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸν λιμένα.

Ἀριθ· 477.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Πρὸς ἅπαντας τοὺς καϊκέριδες τοὺς ἀράζοντας εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς νήσου ταύτης.

Διατάττεσθε ἀπὸ τὸν ἐμφανισμὸν τῆς παρούσης μας ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν τὰ εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος εὑρισκόμενα πλοϊά σας, νὰ τὰ φέρετε εἰς τὸν λιμένα, ὅποιος παρακούσει, ἂς

ἰξεύρῃ, ὅτι καϊκι δὲν ἔχει, διότι θὰ τοῦ τὸ καύσωμεν, καὶ ἂς ἔχῃ αὐτὸς τὴν ἁμαρτίαν.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 18 μαΐου 1827.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς ταύτης καὶ διὰ ν' ἀσφαλισθῶσι τὰ παράλια ἔπεμψε φρουρὰν ἀπὸ ψαριανοὺς μὲ τὴν ἑπομένην διαταγὴν πρὸς τοὺς κατοικούντας τὰ παράλια Αἰγινίτας καὶ παροίκους.

Ἀριθ. 478.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὰ παράλια τῆς νήσου ταύτης κατοίκους καὶ παροίκους.

Μία φρουρὰ πέμπεται εἰς τὸ νὰ φυλάξῃ τὴν ἀπόβασιν τῶν λειποτακτησάντων στρατιωτῶν ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν εἰς τὰ ὄπισθεν μέρη τῆς νήσου ταύτης.

Διατάττεσθε λοιπὸν ἐν χρείαις καιροῦ νὰ τρέχετε μὲ τὰ ὅπλα σας εἰς βοήθειαν τῆς μικρᾶς ταύτης φρουρᾶς διὰ νὰ τὴν ἐνδυναμώνετε εἰς τὴν ἀπόκρισίν των

Μὴν ἀμελήσετε εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην, διότι ἐνῷ εἶναι συμφέρον σας ἡ ἐκτέλεσις αὕτη, θέλετε καὶ μετανοήσει, δίδοντες λόγον διὰ τὴν ἀδιαφορίαν σας.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν διὰ ν' ἀσφαλίσῃ ἐντελῶς τὴν Αἴγιναν, ἔπεμψεν εἰς μὲν τὰ παράλια φρουρὰν, δύω δὲ μύστικά της διέταξε νὰ περιπλέουν τὴν νῆσον.

Οἱ μικροκαϊκέριδες ὑπήκουσαν εἰς τὴν διαταγὴν καὶ ἔφεραν τὰ πλοιάριά τους εἰς τὸν λιμένα, ἀλλ' οἱ λειποτακτήσαντες στρατιῶται δὲν ἐπλησίασαν εἰς τὴν Αἴγιναν.

Ὁ Στρατηγὸς Κριεζώτης τῇ πέμπει τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον διὰ νὰ δεχθῇ στρατιώτας.

Σεβαστὴ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Οἱ ἐπιφέροντες τὸ παρόν μου πενῆντα ἄνθρωποι ἀθηναῖοι οἱ ὁποῖοι ἦσαν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ οἱ ὁ-

ποῖοι ἔχουν τὰς φαμελιαίς των εἰς Αἴγιναν, ἔρχονται αὐτοῦ ν' ἀλλάξουν ἐπειδὴ ἐγυμνώθησαν εἰς τὴν πολιορκίαν, ὅθεν παρακαλεῖται ἡ ἐπιτροπὴ νὰ τοὺς δεχθῇ καὶ νὰ τοὺς ἀφήσῃ τὴν εἴσοδον ἐλευθέραν καὶ θέλω εἶμαι ὑπόχρεως.

27 μαΐου 1827, Σαλαμῖνα.

Ὁ Πατριώτης καὶ ἀδελφός Σας,
Νικόλαος Κριζώτης.

Οἱ ἀρχηγοὶ, στρατηγοὶ καὶ ὁπλαρχηγοὶ τοῦ στρατοπέδου τῆς Ἀττικῆς γνωρίζοντες τὴν αὐστηρότητα τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, ἔγραφον πρὸς αὐτὴν διὰ νὰ δεχθῇ τοὺς στρατιώτας των. Εἷς τῶν στρατηγῶν τούτων ὁ Κριεζώτης θέλων νὰ πέμψῃ τοὺς στρατιώτας του εἰς Αἴγιναν διὰ νὰ ἴδωσι τὰς οἰκογενείας των, ἔγραψε πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν παρακαλῶν αὐτὴν νὰ τοὺς δεχθῇ, καθὼς καὶ τοὺς ἐδέχθη.

Οἱ στρατιῶται οὗτοι ἦσαν μὲ τὸν Κριεζώτην εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἀφοῦ δὲ παρεδόθη αὕτη τὴν 24 μαΐου 1827 ἐξῆλθον καὶ μετέβησαν εἰς Σαλαμῖνα καὶ ἐκεῖθεν εἰς Αἴγιναν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας κατὰ τὴν διεκδίκασιν διαφόρων πολυπλόκων ὑποθέσεων τῶν πολιτῶν, διώριζεν αἱρετοκριτὰς, οὗτοι δὲ εἰς τὰς ἀμφιβολίας τῶν ὑποθέσεων κατέφευγον εἰς τὸν ὅρκον. Τοιαύτης φύσεως ἔγγραφον εἶναι καὶ τὸ κάτωθι.

Πρὸς τὴν ἔξοχον Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Κατὰ τὴν ἔγγραφον ἀπόφασιν τῆς αἱρετοκρισίας, καὶ τῆς ἐπιτροπῆς πρόσκλησιν, ἀφοῦ πρότερον ἐρώτησα καὶ ἐσυμβούλευσα, ἐπήγαμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν παρόντος καὶ τοῦ κολιτζῆ, (κλητῆρος;) καὶ ἔκαμεν ὁ κύριος Μπῖκος τὸν ὅρκον κατὰ τὴν τάξιν, ὅτι δὲν ὑπεσχέθη ποτὲ τοιαύτην ὑπόσχεσιν.

Εἰδοποιεῖται λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ἐκτέλεσιν ταύτην τοῦ ὅρκου. Μένω.

Ἐν Αἰγίνῃ, τὴν 3 ἰουνίου 1827.

† Ὁ Καρύστου, Νεόφυτος.

Ὁ Ἀρχιερεὺς, ἀφοῦ ἐπέβαλε κατὰ τὴν τάξιν τὸν ὅρκον εἰς τὸν Μπῖκον, ἀναγγέλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς του εἰς τὴν ἐπιτροπὴν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἡ ἐν Ἀκροκορίνθῳ στρατιωτικὴ ἐπιτροπὴ, ἔχουσα ἀνάγκην νὰ πέμψῃ εἰς Αἴγιναν ἀπεσταλμένον της, καὶ γνωρίζουσα τὴν αὐστηρότητα τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, γράφει πρὸς αὐτὴν τὴν κάτωθι ἐπιστολὴν καὶ τὴν παρακαλεῖ νὰ τὸν δεχθῇ ἕως οὗ τελειώσῃ τὰς ὑποθέσεις του.

Πρὸς τὴν ἐν Αἰγίνῃ Ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Στερεοελλαδιτῶν ὅλων τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων.

Ὁ ἡμέτερος Κ. Λαμπράκάκης, ἀπέρχεται αὐτόσε μὲ τοὺς στρατιώτας του διὰ ὑποθέσεις του, παρακαλεῖσθε λοιπὸν, κύριοι, νὰ μὴν ἐμποδισθῇ ἕως ὅτου νὰ τελειώσῃ τὰς ὑποθέσεις του καὶ νὰ ἐξέλθῃ.

Ἐν Ἀκροκορίνθῳ, τῇ 15 ἰουνίου 1827.

Ἡ ἐπὶ τῶν σωμάτων τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀκροκορίνθου Ἐπιτροπή.

Κίτσος Τζαβέλας, — Ν. Παναριᾶς,— Χριστόδουλος Χ. Πέτρου,—Σπύρος Μήλιος,—Ντ. Νταγλῆς,—Κῶστας Χορμόβας,—Μήτρος Τριανταφύλλου.

Ὁ ἀπεσταλμένος οὗτος ἐλθὼν εἰς Αἴγιναν μὲ τοὺς στρατιώτας του, ἐπεραίωσε τὰς ὑποθέσεις του καὶ ἀνεχώρησεν.

Ὁ ζῆλος καὶ ὁ πατριωτισμὸς τῶν ψαριανῶν ὑπὲρ τῶν κοινῶν ὑποθέσεων τῆς Πατρίδος, ὑποχρέωναν τοὺς πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς ἀρχηγοὺς νὰ δεικνύουν τὴν εὐχαρίστησίν των ἐγγράφως πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Τὰ αὐτὰ πλεονεκτήματα εὑρὼν καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος Τζοὺρτζ, ἐκφράζει διὰ τοῦ κατωτέρω ἐγγράφου τὴν εὐχαρίστησίν του.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Ἐπειδὴ καὶ σὺν θεῷ ἀναχωροῦμεν ἐκ τῆς νήσου ταύτης, κρίνω δίκαιον νὰ σᾶς φανερώσω τὴν εὐχαρίστησίν μου διὰ τὴν προθυμίαν ἣν ἐδείξατε εἰς τὴν ἐκτέλεσιν κάθε ἀναγκαίου ἀποβλέποντος εἰς τὸ κοινὸν συμφέρον, καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν εὐταξίαν. Βεβαιωθῆτε λοιπὸν πρὸς ἀμοιβὴν θέλω φανῆ πάντοτε εὐχαρίστως πρόθυμος εἰς κάθε ἀποβλέπον πρὸς συντήρησιν καὶ ἀσφάλειαν ἁπάσης τῆς νήσου ταύτης, καὶ τῆς ὑμετέρας κοινότητος.

Τῇ 17 Ἰουνίου 1827, ἐν Αἰγίνῃ.

Ὁ ἀρχιστράτηγος, Τζουρτζ.

Εἰς Ἀγκίστρι ἠγέρθη ἐμφύλιος πόλεμος μεταξὺ τῶν παροικούντων ἐκεῖ στερεολλαδιτῶν. Ἔπεμψαν λοιπὸν σῦτοι πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ζητοῦντες τὴν συνδρομήν της πρὸς εἰρηνοποίησιν.

Τῇ ἐξοχοτάτῃ Ἐπιτροπῇ τῶν φιλοπατρίδων ψαριανῶν.

Ἐδῶ εἰς Ἀγκίστρι ἐξακολουθεῖ ἕνας μαραζᾶς, ὡς πληροφορεῖσθε ἐκ στόματος τοῦ Κ. Γεώργη, ὁ ὁποῖος νιζᾶς, ἄναψε καθ' ὑπερβολὴν μὲ ἀκροβολισμόν, χωρὶς νὰ συγκατανεύουν εἰς εἰρήνην, καὶ θέλει γίνει σκοτωμὸς τὸ μᾶλλον εἰς ἀναιτίους, διὸ πολλὰ παρακαλοῦμεν τὴν ἐξοχότητά σας, ὡς ἀδελφοὺς καὶ καλοθελητάς μας, νὰ μᾶς προφθάσετε, πέμποντες ὅσον τάχιστα ἀνθρώπους σας, ἐξαρκοῦντας διὰ νὰ εἰρηνεύσουν τὸ πρᾶγμα· οὕτω παρακαλοῦμεν νὰ ἐπιτύχωμεν τῆς αἰτήσεώς μας· καὶ μένομεν εἰς τοὺς ὁρισμούς σας.

Τῇ παρασκευῇ τὸ ἑσπέρας, ἐν βίᾳ.

Ἅπαντες οἱ κατοικοῦντες εἰς Ἀγκίστρι πάροικοι

Ἀναγνώστης Δαλαρῆς,—Ἀναγνωστακος,—Ἀναγνώστης Γκιλφόπουλος.

Τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον εἶναι τοῦ ἑνὸς κόμματος, ἰδοὺ καὶ τὸ τοῦ ἑτέρου.

Σεβαστὴ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, προσκυνοῦμεν μὲ ὅλον τὸ σέβας.

Μὲ τοὺς προσκυνησμούς μας ἡμεῖς τῆς ἐπαρχίας Σαλώνου,

Λεβαδίας, καὶ Μελαντρίνου, καὶ Ζυγιότης, ὅπου ἤλθαμεν κατατρεμένοι ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν, καὶ ἤλθαμεν νὰ προφυλαχθῶμεν ἐδῶ εἰς Ἀγκίστρι ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν, ἐδῶ ηὕραμεν ἄλλον ἐχθρὸν τὸν Ταλαρῆν μὲ τοὺς γαμβρούς του, ἕναν ἐσκότωσαν εἰς τὸν τόπον, μία γυναῖκα λαβωμένη, καὶ δύω ἄνδρας λαβωμένους ἢ ζοῦν ἢ ἀποθνήσκουν δὲν ἠξεύρομεν, παρακαλοῦμεν τὴν σεβαστὴν ἐπιτροπὴν νὰ δώσῃ τὸ νιζάμι· δὲν τὸ ἔχουν μίαν φορὰν ὅπου τὸ κάνουνε, λοιπὸν τὸ ἔχουνε ὅπου τὸ κάνουνε καὶ ἄλλαις φοραὶς, βηλόνανε τὸν κόσμον κάθε λίγο καὶ κάναμεν ὑπομονὴ, τώρα βάνανε καὶ σκοτόνουνε δίχως καμία αἰτία, καὶ ὅπως τὸ κρίνετε εὔλογον κατὰ τοὺς νόμους οὕτω νὰ τελειώσῃ. Ταῦτα καὶ μένομεν μὲ τὸ προσῆκον σέβας, ὅλοι ἡμεῖς οἱ ἄνωθεν ἐπαρχιῶται ὑποκάτωθεν ὑπογεγραμμένοι.

1827 ἰουλίου 9, Ἀγκίστρι

Σαλωνῖται μικροὶ μεγάλοι.

Λεβαδίται κοινῶς.	*Καστρίται* κοινῶς.	*Χρυσαΐται* κοινῶς ὅλοι.
Διστομῖται κοινῶς.	*Ἁγιογωργῖται* κοινῶς	*Ἀραχωβῖται* κοινῶς.
	Ζυγῖται κοινῶς.	

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν λαβοῦσα τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα ἔπεμψεν αὐθωρεὶ ἀπεσταλμένον της μὲ τὸ κάτωθι ἔγγραφον.

Ἀριθ. 588.

Πρὸς τοὺς ἐν Ἀγκίστρι παροικοῦντας Στερεοελλαδίτας.

Φαίνεται, ὅτι ὁ θεὸς ἠθέλησε νὰ χάσουν οἱ Ἕλληνες τὰ μυαλά τους, διὰ νὰ ἐπιφέρουν μίαν ὥραν ἀρχήτερα τὸν ἀφανισμόν τους.

Κύριοι, ἐνθυμηθῆτε, ὅτι ὁ θεὸς μᾶς ἐτιμώρησεν ἀπὸ τὰς διχονοίας, διαιρέσεις, καὶ φατρίας μας, καὶ ἐπιόρκους, ἐπειδὴ καὶ ἀντὶ νὰ ἔχωμεν φατρίαν καὶ μόνον σκοπὸν τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν, ἡμεῖς διηρέθημεν εἰς μύρια κόμματα, τρωγόμενοι μεταξύ μας.

Ἡμεῖς, καὶ μετὰ τὰς τοσαύτας πληγὰς, θεωροῦμέν ὅτι χειροτερεύομεν, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἑλληνικὴν γῆν ὅπου καταφεύγομεν ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν ἐφέραμεν μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὰ πάθη μας, ὁ θεὸς ἄραγε δὲν θέλει μᾶς τιμωρήσει καὶ πάλιν; ἰδοὺ πραγματικῶς τοῦτο τὸ θεωροῦμεν, καὶ ποία ἄλλη τιμωρία μεγαλητέρα ἠμπορεῖ εἰς ἕνα δύστροπον λαὸν, εἰμὴ σύγχυσις ἰδεῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πηγάζει ἡ διχόνοια καὶ ἡ φθορά μας;

Κύριοι, ἐνθυμηθῆτε, ὅτι δὲν ἔχετε νὰ μοιράσετε τίποτα, ἐνθυμηθῆτε ὅτι εἶσθε ὅλοι οἱ αὐτόθι παροικοῦντες τόσοι ἀδελφοὶ φυγόντες τὴν ἐχθρικὴν μάχαιραν.

Εἶναι ἀπαραδειγμάτιστος ἡ λύπη, τὴν ὁποίαν ἐδοκιμάσαμεν νὰ βλέπωμεν ἐκ τοῦ μηδενὸς νὰ γεννηθῇ πόλεμος μεταξὺ ἀδελφῶν καὶ συμπατριωτῶν, ἐντροπὴ καὶ ἁμαρτία, λυπηθῆτε τὰς ἀθώας οἰκογενείας αἱ ὁποῖαι κατοικοῦσιν αὐτόθι, αἱ ὁποῖαι μᾶλλον ἤλπιζον νὰ εὕρουν ἀπὸ σᾶς ὑπεράσπισιν, καὶ ὄχι ὄλεθρον.

Σωφρονισθῆτε λοιπὸν, παύσατε ἀπὸ τοῦ νὰ πολεμῆτε μεταξύ σας, διότι ἐὰν ἐξακολουθῆτε ἐπιμένοντες, θέλομεν σᾶς ἀποκλείσει μὲ ἓν πολεμικὸν πλοῖον, καὶ τὸ κρίμα τῶν ἀθώων ἂς ἦναι εἰς τὸν λαιμόν σας.

Πέμπομεν δὲ ἐπίτηδες τὸν Κ. Ἀνδρέαν Βόγιον, διὰ νὰ σᾶς εἰρηνεύσῃ, καὶ ἐνταυτῷ νὰ παραλάβῃ τοὺς πρωταιτίους, νὰ φέρῃ ἐνταῦθα διὰ νὰ θεωρήσωμεν τὴν διαφοράν των.

Ἐν Αἰγίνῃ, τὴν 9 Ἰουλίου 1827.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ψαριανῶν.

Ἡ νῆσος Ἀγκίστρι κεῖται ἀπέναντι τῆς Αἰγίνης, καὶ ὁ κρότος τῶν πυροβόλων τῶν ἀλληλομαχούντων ἠκούετο ἀπὸ τὴν Αἴγιναν. Βλέποντες δὲ οἱ ἀλληλομαχοῦντες ὅτι ἔμελλον νὰ κατασφαγῶσι μεταξύ των καὶ ὅτι μόνη ἡ ἐπέμβασις τῶν ψαριανῶν ἠδύνατο νὰ τοὺς καθησυχάσῃ ἔγραψαν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἀπὸ τὰ δύω κόμματα. Αὕτη λοιπὸν λαβοῦσα τὰς προσκλήσεις, ἔπεμψεν αὐθωρεὶ ἀπεσταλμένον τὸν Ἀνδρέαν Βόγιον μὲ πλοῖόν της καὶ μὲ ἐπιστολὴν, διατάξασα αὐτὸν ὅτι ἐὰν δὲν ὑπακούσωσι καὶ καθησυχάσωσι, νὰ θέσῃ τὴν νῆ-

σον εἰς στενὴν πολιορκίαν. Ἐλθὼν ὁ Βόγιος εἰς Ἀγκίστρι καὶ δοὺς τὴν διαταγὴν, ἀμέσως καθησύχασαν οἱ μαχόμενοι· παραλαβὼν δὲ ἐπὶ τοῦ πλοίου τοὺς πρωταιτίους ἐπανῆλθεν εἰς Αἴγιναν. Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν θεωρήσασα τὰς διαφοράς των τοὺς εἰρηνοποίησε, καὶ διὰ νὰ μὴν ἐπανέλθουν καὶ αὖθις εἰς ἀλληλομαχίαν, διέταξε νὰ μετοικίσωσι τινὲς ἐξ αὐτῶν εἰς Αἴγιναν.

Τῇ 7 ἰουλίου 1827, οἱ παροικοῦντες εἰς Αἴγιναν ψαριανοὶ, ἐξελέξαντο νέαν ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἀπὸ τοὺς Χ. Ἀναγνώστην Δομεστίνην, Χ. Ἀνδρέαν Ἀργύρην καὶ Νικόλαον Κυπαρίσσην.

Αἱ εἰς Ναύπλιον ἐγερθεῖσαι ταραχαὶ καὶ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος τῶν στρατιωτικῶν, ἠνάγκασαν τὴν Κυβέρνησιν καὶ κατέφυγεν εἰς Μπούρτζιον. Ἡ δὲ γραμματεία τῶν ἐσωτερικῶν εἰδοποιοῦσα διὰ τοῦ κάτωθι ἐγγράφου τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν περὶ τῶν διατρεχόντων καὶ περὶ τοῦ κινδύνου ὃν ἡ Κυβέρνησις διατρέχει, ζητεῖ, διὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ κακοῦ, νὰ πέμψῃ πληρεξουσίους της, καθὼς θὰ πέμψωσι καὶ αἱ ἄλλαι δύω ναυτικαὶ νῆσοι.

Ἀριθ. 340.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἡ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Ἀστυνομίας Γραμματεία τῆς ἐπικρατείας,

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ὁ κίνδυνος, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκεται σήμερον τὸ Ναύπλιον καὶ τὰ κακὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα θέλουν πηγάσει ἀπὸ αὐτὸν πρὸς βλάβην ὅλου τοῦ ἔθνους, ἀναγκάζουν τὴν ἀντικυβερνητικὴν ἐπιτροπὴν νὰ ἐκθέσῃ ὑπ' ὄψιν σας τὴν ἐλεεινὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ἡ Πατρίς. Κατὰ διάταγμα λοιπὸν αὐτῆς ὑπ' ἀριθ..... σᾶς ἐκπαρρησιάζει ἡ Γραμματεία αὕτη τὴν ἐνεστῶσαν τῶν πραγμάτων κατάστασιν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἠξεύρετε, κύριοι, τὰ αἴτια τὰ ὁποῖα προηγήθησαν, καὶ ἡ Γραμματεία νομίζει χρέος της ἀπαραίτητον νὰ σᾶς τὰ ἐκθέσῃ λεπτομερῶς.

Δὲν σᾶς λανθάνει ὅσα διέταξαν εἰς τὴν παρελθοῦσαν ἐθνικὴν Συνέλευσιν, καὶ πόσα ὠργανίσθησαν διὰ νὰ κατορθωθῇ ἡ πρὸ καιροῦ μελετωμένη πολεμικὴ Διοίκησις· ἀφοῦ χάρις εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν, καὶ εἰς τὴν δραστήριον ἀντίκρουσιν ἀπὸ μέρους τῶν καλῶν καὶ ἀληθῶς πατριωτῶν ἐματαιωθη τότε τὸ ὀλέθριον τοῦτο σχέδιον, δὲν ἀπέκαμον οἱ ἰδιοτελεῖς ἐκεῖνοι, ἀλλ' ἐσχεδίασαν ἀμέσως μὲ ποῖον τρόπον νὰ καταβάλουν τὴν συστηθεῖσαν Κυβέρνησιν, καὶ νὰ συστήσουν αὐτοὶ τὴν ἐδικήν των πολεμικὴν Διοίκησιν, κατόρθωσαν διὰ τῶν πληρεξουσίων, τῶν ὁποίων μέρος ἠπάτησαν, καὶ μέρος ἔπεισαν νὰ ἦναι σύμφωνοι μὲ τοὺς σκοπούς των, νὰ θεσπισθῇ καθέδρα τῆς Κυβερνήσεως τὸ Ναύπλιον, καὶ τοῦτο, διὰ νὰ προετοιμάσωσι μίαν αἰτίαν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἐπειδὴ σκοπεύοντες αὐτοὶ νὰ οἰκειοποιηθῶσι τὸ φρούριον τοῦτο, ἢ μὲ τὸν τρόπον τὸν ὁποῖον ὁ Κολοκοτρόνης μετεχειρίσθη, ἢ ἐνούμενοι μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς φρουρᾶς αὐτοῦ ἔμελον νὰ προσκαλέσωσιν ἐκεῖ τὴν Κυβέρνησιν· καὶ ἐπειδὴ ἦτο κατ' αὐτοὺς πιθανὸν νὰ μὴ μεταβῇ εἰς τὸ φρούριον τοῦτο ἡ Κυβέρνησις, νὰ λάβουν ἐκ τούτου ἀφορμὴν νὰ τὴν ἀποκηρύξουν· ἂν ὅμως, τὸ ὁποῖον ὀλιγώτερον ἤλπιζαν, μεταβῇ εἰς τὸ Ναύπλιον, νὰ δυνηθῶσι διὰ τῆς στρατιωτικῆς ἐπιρροῆς των νὰ κατορθώσωσιν ὅ,τι ἤθελον· μόλις ἀπέτυχε τὸ περὶ Ναυπλίου σχέδιον τοῦ Κολοκοτρόνη, καὶ ἴδον οἱ ἀρχιφατριασταὶ τοῦ Κολοκοτρονιακοῦ κόμματος Μεταξᾶς καὶ Κωλέττης, ὅτι δὲν εἶχον πλέον σύμφωνον τὸν Θεόδωρον Γρίβαν εἰς τοὺς σκοπούς των, ἐνηγκαλίσθησαν τὸν Φωτομάραν καὶ Στράτον διὰ νὰ τοὺς ἀντιπαρατάξουν κατ' αὐτοῦ, καὶ διέσπειρον μεταξὺ τῶν φρουρῶν τοῦ Ναυπλίου τὸν ὀλέθριον σπόρον τῆς διχονοίας· δὲν περιορίσθησαν μόνον εἰς αὐτὸ, ἀλλ' ἐξέτεινον καὶ μακρύτερον τὰ δύκτια τῆς ἰδιοτελείας των, πρὸ καιροῦ εἶχε μορφωθῇ μία ἀδελφότης ἀπὸ μερικοὺς ρουμελιώτας ὁπλαρχηγούς, ἀλλ' ἐν ὅσῳ ἔζη ὁ μακαρίτης Καραϊσκάκης, αὕτη ἐκείτετο εἰς τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας, ὁ θάνατος ὅμως ἐκείνου ἔκαμεν αὐτὴν ν' ἀναγεννηθῇ, καὶ ν' αὐξήσῃ μὲ τὴν προσθήκην καὶ ἄλλων ὁπλαρχηγῶν, ἐκ τῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Καραϊσκάκη, ἡ ἀδελφότης αὕτη ἀφοῦ ἰδιοποιήθη τὴν Ἀκροκόρινθον, ἔστειλεν ἐπιτροπὴν εἰς Ναύ-

πλιον καὶ ἔφθασεν αὕτη ἐκεῖ καθ' ἣν ἐποχὴν ἐξαγριώνοντο πρὸς ἀλλήλους οἱ ἀρχηγοὶ τῆς φρουρᾶς, ἐξ αἰτίας τῶν σκανδάλων, τὰ ὁποῖα οἱ ἀνωτέρω ἀρχιφατριασταὶ διέσπειρον εἰς αὐτούς. Τὸ κέρδος, τὸ ὁποῖον ἐπρόβαλλον εἰς τὴν ἐκ Κορίνθου ἐπιτροπὴν, ὅταν ἤθελε κατορθωθῆ ἡ πολεμικὴ Διοίκησις, εἵλκυσαν αὐτὴν ὥστε νὰ συμφωνήσῃ μετὰ τοῦ Φωτομάρα καὶ Στράτου εἰς τὸ νὰ καταβάλλουν διὰ τῆς βίας τὸν Γρίβαν ἀπὸ τὸ φρούριον, διὰ νὰ ἠμπορέσουν ἀκολούθως λαμβάνοντες αὐτοὶ τὸ Ναύπλιον εἰς τὴν κυριότητά των νὰ ὑπαγορεύσουν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὁποίους νόμους αὐτοὶ ἤθελον, καὶ ἔκαμαν ἀρχὴν τῶν προβουλευμάτων τους τὸ νὰ ἀλλαχθῆ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς τῆς πόλεως Ναυπλίου. Ἡ Κυβέρνησις ἐπροσπάθησε μὲ ὅλους τοὺς δυνατοὺς τρόπους νὰ τοὺς πείσῃ νὰ παραιτηθῶσιν ἀπὸ τὴν ζήτησιν ταύτην, ἀφοῦ ὅμως εἶδε τὸ ἀμετάπειστον αὐτῶν καὶ ἄκαμπτον καὶ προεῖδε τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον τοῦ νὰ γίνῃ ῥῆξις μεταξὺ τῶν δύο φρουρῶν, συνεκάλεσε τὴν βουλὴν εἰς ἔκτακτον συνέλευσιν καὶ ἀπεφασίσθη ὁμοφώνως ὅτι οἱ μὲν ἀρχηγοὶ τῶν φρουρῶν νὰ μείνωσιν εἰς τὰς ὁποίας θέσεις εὑρίσκοντο διωρισμένοι· νὰ προσκληθῶσι δὲ, ὁ ἀρχιστράτηγος Τζοὺρτζ καὶ ὁ λόρδος Κόχραν νὰ διορθώσωσι τὴν ὑπόθεσιν τοῦ φρουρίου ἣν τὸ θέσπισμα τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως, τὸ ὁποῖον δίδει εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἀλλὰ τὸ μέρος τοῦ Στράτου χωρὶς νὰ ὑπακούσῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν, διεκήρυξεν ὅτι ἀνεδέχθη αὐτὸ τῆς ἐργασίας τῆς πολιταρχίας. Ὁ Ἀργηγὸς τῆς φρουρᾶς τῆς πόλεως ὡς μὴ διωρισμένος παρὰ τῆς Κυβερνήσεως νὰ παύσῃ, ἔστειλε κατὰ χρέος τοὺς στρατιώτας νὰ κάμῃ τὴν νυκτερινὴν περίοδον, οἱ ὁποῖοι συναπαντηθέντες μετὰ τοῦ Στράτου ἐτουφεκίσθησαν, καὶ οὕτως ἐγένετο ἡ ῥῆξις τῆς ἐπικρατούσης εἰσέτι ἐμφυλίου ἀλληλομαχίας. Ἡ Κυβέρνησις ἐπροσπάθησε πάλιν νὰ εὕρῃ θεραπείαν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν στρατηγὸν Θ. Γρίβαν νὰ συγκατανεύσῃ ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του ἡ φρουραρχία τῆς Πόλεως, δὲν ἀντέτεινεν ὁ Γρίβας εἰς τὰ προβαλλόμενα, ἐπειδὴ ὅμως ἦτο βέβαιος ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις τῶν ἐναντίων του δὲν ἀπέβλεπον μόνον εἰς τὸ νὰ δοθῇ τῷ ὄντι ἡ ἀρχηγία τῆς φρουρᾶς τῆς πόλεως εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἐκοινολογοῦσαν,

ἀλλ' εἰς τὸ νὰ τὴν ἁρπάσουν αὐτοὶ, ἀντεπρόβλεψε νὰ παραδοθῶσι καὶ ἀπὸ τοὺς ἐναντίους εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ περὶ τὴν πόλιν κανονοστάσια, καὶ οὕτω νὰ περιορισθῶσιν, ὁ μὲν εἰς Παλαμίδι μόνον, ὁ δὲ εἰς τὸν Ἴτζ-Καλὲ, ἀλλ' αὐτοὶ εἰς τοὺς ὁποίους ἦτο πρόβλημα ἡ πολιταρχία, δὲν ἐδέχθησαν τὰ προβαλλόμενα, καὶ οὕτως ἐπανέλαβον τὰ ὅπλα, καθ' ἣν ἀμφότερα τὰ συγκροτοῦντα τὴν Κυβέρνησιν σώματα συνηγμένα εἰς ἕνα κτον συνέλευσιν ἐσκέπτοντο περὶ διορθώσεως· βλέποντες λοιπὸν οἱ κυβερνῆται ὅτι δὲν ἦτο πλέον νὰ σκέπτωνται μέσα εἰς μίαν πόλιν, ὅπου ὁ κανονοβολισμὸς καὶ τουφεκισμὸς ἦτον ἀδιάκοπος, καὶ διευθύνετο μάλιστα πολλάκις εἰς τὰς ἰδίας των οἰκίας, ἐκ τῶν ὁποίων πολλαὶ ἐπιάσθησαν ἀπὸ στρατιώτας, καὶ φοβούμενοι νὰ ὑποπέσουν εἰς τὴν ἐπιρροὴν καὶ καταδυναστείαν ἢ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου τῶν μερῶν, ἀποφάσισαν νὰ μεταβῶσιν εἰς Μπούρτζιον, ὅπου ἐλεύθεροι ἠμποροῦσαν καὶ νὰ σκέπτωνται, καὶ νὰ ἐκτελῶσι τοὺς σωτηριώδεις διὰ τὸ ἔθνος σκοπούς των· ἀλλ' εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, τὴν ὁποίαν ἐνόμισαν ἁρμοδιοτάτην οἱ ζηλωταὶ τῆς πολεμικῆς Διοικήσεως, καὶ ἄλλα τινὰ ἄτομα, τὰ ὁποῖα ἐφοβοῦντο διὰ τὴν ἔνοχον διαγωγήν των τὴν στερέωσιν τῶν νόμων καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ἐφέροντο εἰς τὰς πλατείας τῆς πόλεως προσκαλοῦντες τὸν λαὸν ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τῶν στηριζόντων τὴν Κυβέρνησιν πολιτῶν· ὅσοι ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων δὲν ἐπρόφθασαν νὰ μεταβῶσιν ἐνταῦθα, ἐμποδίσθησαν καὶ ἐμποδίζονται εἰσέτι εἰς Ναύπλιον, διὰ νὰ συντελέσουν διὰ τῆς βίας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ των. Πολλοὶ πολῖται ἐπιάσθησαν ὡς κατάδικοι καὶ ἐφέρθησαν εἰς τὸν Ἴτζ-Καλὲ περιϋβριζόμενοι καὶ καταφρονούμενοι ἀπὸ ἕνα θηριώδη ὄχλον. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὑρίσκεται σήμερον τὸ Ναύπλιον, καὶ ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔκθεσιν τοῦ πράγματος ἐννοεῖται πόσον δύσκολον εἶναι νὰ διορθωθῇ· ἡ Κυβέρνησις ἐξεκένωσεν ὅλους τοὺς τρόπους της, καὶ ἤδη δὲν βλέπει ἄλλην διόρθωσιν, εἰμὴ ἡ εὐγένειά σας ν' ἀναδεχθῆτε νὰ συμπράξετε μὲ ὅποιον τρόπον γνωρίζετε, προσκαλεῖσθε λοιπὸν ν' ἀποστείλετε ὅσον τάχος τοὺς ἀντιπροσώπους σας ἐνταῦθα διὰ νὰ σκεφθῶσι μετὰ τῆς Κυβερνήσεως ὅσα ἀφορῶσι πρὸς κατάπαυσιν τοῦ κακοῦ· ἐὰν δὲ αἱ πε-

ριστάσεις δὲν σᾶς συγχωροῦν νὰ κάμετε ὀγληγορώτερον τῶν ἀντιπροσώπων σας τὴν ἐκλογὴν, εἶναι ἀνάγκη νὰ στείλετε πληρεξουσίους διὰ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν. Ὁ κίνδυνος εἶναι μέγας, δὲν κινδυνεύει μόνον τὸ Ναύπλιον, κινδυνεύει ὅλη ἡ Πατρὶς, ὁμοῦ μὲ τὴν ὁποίαν κινδυνεύει καὶ ἡ ἐδική σας ὕπαρξις. Ταχύνατε λοιπὸν τὴν ἀποστολὴν ἢ τῶν ἀντιπροσώπων σας, ἢ ἄλλων πληρεξουσίων σας διὰ νὰ ἀπαντηθῇ τὸ κακὸν πρὶν ἐξαπλωθῇ περισότερον, ὅτε καὶ ἀδιόρθωτον θέλει γενῇ, καὶ τὰ ἀποτελέσματά του ὀλεθριώτερα· τὰ αὐτὰ ἐγράφησαν καὶ πρὸς τοὺς συνάδελφούς σας ὑδραιοσπετσιώτας, καὶ προσπαθήσατε ἐκ συμφώνου νὰ διασώσετε τὴν Πατρίδα ἀπὸ τὸν ἐπαπειλούμενον ὄλεθρον. Τὸ περικλειόμενον πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον προσκαλεῖσθε νὰ πέμψετε ἀσφαλῶς καὶ μὲ ἐπίτηδες πλοῖον.

Τῇ 2 ἰουλίου 1827, ἐν Μπουρτζίῳ.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Ἀστυνομίας Γραμματεὺς,

(Τ. Σ.) Ἀναστάσιος Λόντος.

Χειροτερεύσασα ἡ κατάστασις τοῦ Ναυπλίου, πέμπει ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν διὰ νὰ στείλουν τάχιστα αἱ ναυτικαὶ νῆσοι τοὺς ἀντιπροσώπους ἢ πληρεξουσίους των, πρὸς κατάπαυσιν τοῦ κακοῦ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἡ ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπὴ,

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Προχθὲς σᾶς ἔγραψεν ἡ Κυβέρνησις λεπτομερῶς τοῦ Ναυπλίου τὴν κατάστασιν καὶ τὰ αἴτια νὰ ὁποῖα προηγήθησαν· σᾶς ἐγνωστοποίησεν ὁμοίως ὅτι πρὸς κατάπαυσιν τοῦ κακοῦ συντελεῖ τὰ μέγιστα ἡ εἰς τὰ ἐνταῦθα παρουσία τῶν ἀντιπροσώπων σας, ἐπὶ τούτῳ ἀπεσταλμένων πληρεξουσίων· τὸ πρᾶγμα ὑπάγει εἰς τὸ χειρότερον καὶ ἡ Κυβέρνησις μὴ βλέπουσα κάμμίαν διόρθωσιν, σᾶς προσκαλεῖ καὶ αὖθις νὰ μὴν ἀναβάλλετε διόλου τὴν ἀποστολὴν τῶν ἀντιπροσώπων σας ἢ πληρεξουσίων σας, διότι ἡ παρουσία των εἶναι ἀναγκαιοτάτη, καὶ τὸ ἐκ ταύτης ὄφελος προδηλώτατον.

Ἡ Κυβέρνησις ἐπειδὴ δὲν δύναται ν' ἀκολουθῇ τὰς ἐργασίας

της εἰς μέρος ὅπου ἡ στρατιωτικὴ ἐπιρροὴ ἔχει τὴν μεγαλητέραν δύναμιν, καὶ ὁ φατριασμὸς καὶ ἡ κακία μερικῶν κακούργων δημαγωγῶν ταράττουν καὶ διαστρέφουν τὰ πράγματα, ἐστοχάσθη συμφέρον νὰ μεταβῇ εἰς Σπέτσας ὅπου ἔχουσα τὴν ἀπαιτουμένην ἡσυχίαν καὶ ἐλευθερίαν νὰ ἐκτελῇ τὰ ἱερά της καθήκοντα. Περὶ τούτου ἔγραψε καὶ πρὸς τοὺς προκρίτους Σπετσῶν καὶ περιμένει νὰ μάθῃ ὁποία εἶναι καὶ ἡ ἐδική των εὐχαρίστησις.

Περὶ τούτων πάντων θέλουν σᾶς γράψει κατ' ἔκτασιν καὶ λεπτομερῶς οἱ κύριοι Μ. Σοῦτσος, καὶ Σ. Λεβίδης, οἱ ὁποῖοι ἐστάλησαν εἰς Ὕδραν διὰ νὰ πληροφορήσωσι τὴν τοπικὴν αὐτῆς κυβέρνησιν καὶ δότε προσοχὴν εἰς ὅσα σᾶς κοινοποιήσωσι, διότι ὁ κίνδυνος ἐπαπειλεῖ ὅλης τῆς Πατρίδος τὸν ὄλεθρον· ἐπαναλαμβάνει καὶ πάλιν ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ θάρος εἰς τὴν Κυβέρνησιν, εἶναι τὸ νὰ δείξωσιν αἱ ναυτικαὶ νῆσοι ὅτι τὴν ὑπερασπίζονται, καθὼς λοιπὸν καὶ ἄλλοτε τοσάκις ὑπερασπίσθητε τοὺς νόμους καὶ τὴν Κυβέρνησιν, οὕτω καὶ τώρα πρέπει μὲ τὴν μεγαλητέραν δραστηριότητα νὰ τοὺς ὑπερασπισθῆτε διὰ νὰ σωθῇ ἡ Πατρὶς, ἡ ὁποία τρέχει τὸν ἔσχατον κίνδυνον.

Τῇ 4 ἰουλίου 1827, ἐκ Μπουρτζίου.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπή.

Οἱ πρόκριτοι Ὕδρας τῇ 4 ἰουλίου 1827 γράφουν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν καὶ τὴν εἰδοποιοῦν περὶ τῆς προσκλήσεως ἣν ἔλαβον παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ πέμψουν αἱ τρεῖς ναυτικαὶ νῆσοι τοὺς ἀντιπροσώπους ἢ πληρεξουσίους των ὅπως προφθάσουν καὶ διορθώσουν τὰ πράγματα, εἰρηνοποιοῦντες τὰ διαφερόμενα μέρη . . . . . Φρονοῦν δὲ ὅτι εἶναι δύσκολον νὰ ἐκλεχθοῦν ἀντιπρόσωποι, διὰ τὸ κατεπεῖγον τοῦ χρόνου, καὶ προτείνουν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ ἐκλέξῃ πληρεξουσίους οἵτινες διερχόμενοι ἀπὸ Ὕδραν καὶ Σπέτσας (ὅπου ὡς νομίζουν θὰ ἐκλεχθοῦν καὶ ἐκεῖ πληρεξούσιοι) νὰ παραλάβουν καὶ τοὺς πληρεξουσίους

αὐτῶν καὶ ἀπέλθωσιν ὁμοῦ εἰς Ναύπλιον πρὸς εἰρηνοποίησιν τῶν πραγμάτων.

Αἱ Ναυτικαὶ νῆσοι ἀπέστειλαν κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως, τοὺς πληρεξουσίους των εἰς Ναύπλιον, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσαν τίποτε.

Ἡ Ἀντικυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 403 τῆς 9 ἰουλίου 1827 διαταγῆς της, εἰδοποιεῖ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ἐκ Μπουρτζίου, ὅτι, ὁ κύριος Λουκᾶς Λόντος καὶ Ἀγγελῆς Μελετόπουλος μὴ δυνάμενοι νὰ διαμένουν εἰς Ναύπλιον, ἕνεκα τῶν ὑπαρχουσῶν ἐκεῖ ἀνωμαλιῶν καὶ ταραχῶν, ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῶσιν οἰκογενειακῶς εἰς Αἴγιναν διὰ νὰ ἀπολαύσουν τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀσφάλειαν τὴν ὁποίαν χαίρουν οἱ κάτοικοι ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ψαριανῶν, συνιστᾶ δὲ αὐτοὺς εἰς τὴν προστασίαν τῆς ἐπιτροπῆς.

Οὐ μόνον αὐτοὶ οἱ δύω, ἤτοι ὁ Λουκᾶς Λόντος καὶ ὁ Μελετόπουλος, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀναχωρήσαντες ἀπὸ Ναύπλιον, ἕνεκα τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν, ἦλθον οἰκογενειακῶς εἰς Αἴγιναν καὶ εὗρον ἀσφάλειαν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ψαριανῶν.

Οἱ στρατηγοὶ Κριεζώτης καὶ Βάσσος, θέλοντες νὰ κάμουν ἐκστρατείαν, γράφουν τὴν 9 ἰουλίου πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ τοῖς ἑτοιμάσῃ πλοῖα πολεμικὰ διὰ νὰ ὑπάγουν μὲ αὐτὰ, πρὸς ἐπίτευξιν δὲ τοῦ σκοποῦ ἔπεμψαν καὶ ἀπεσταλμένον. Ἡ ἐπιτροπὴ ὅμως διὰ τοῦ κατωτέρω ἐγγράφου της τοῖς ἀρνεῖται τὴν ἀποστολὴν τῶν πλοίων, λέγουσα, ὅτι κατὰ τοὺς νόμους, μόνος ὁ ἀρχιστράτηγος δύναται νὰ διατάξῃ, καὶ νὰ ἀποτανθῶσιν εἰς αὐτὸν ἐὰν θέλωσιν. Ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον.

Ἀριθ. 592.

Πρὸς τοὺς γεν. στρατηγοὺς Ν. Κριζώτην καὶ Βάσσον.

Ἐλάβαμεν τὸ ἀδελφικόν σας τῆς 9 τοῦ ἐνεστῶτος μὲ τὸν

ἀπεσταλμένον σας Κ. Τριαντάφυλλον Τζουρᾶν, εἰς τὸ ὁποῖον θεωροῦμεν νὰ μᾶς λέγετε νὰ ἐβγάλωμεν χαρτιὰ διὰ μερικὰ καράβια ἰδικά μας νὰ κάμετε κάμμιαν ἐκστρατείαν, τοῦτο ἠθέλαμεν τὸ κάμει μὲ εὐχαρίστησιν, ἂν δὲν ἐγνωρίζαμεν, ὅτι μὲ τοῦτο πίπτομεν ὑπὸ τοὺς νόμους, ἐπειδὴ καὶ ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἀρχιστράτηγον, καὶ μόνη ἡ ἐξοχότης του ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ κάμῃ ἐκστρατείας ὁποίου εἴδους εἰξεύρει καὶ θέλει· καὶ αὐτὴ ἡ Διοίκησις δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ τίποτε χωρὶς τὴν ἄδειάν του· ὅθεν ὅ,τι θέλετε νὰ κάμετε, γράψετε εἰς τὴν ἐξοχότητά του. Σᾶς ἀσπαζόμεθα καὶ μένομεν.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 10 Ἰουλίου 1827.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ψαριανῶν.

Ἰδοὺ καὶ ἕτερον ἔγγραφον παραινετικὸν τῆς ἰδίας ἐπιτροπῆς πρὸς τοὺς ἰδίους στρατηγούς.

Ἀριθ. 595.

Πρὸς τοὺς γενναίους στρατηγοὺς Κριεζώτην καὶ Βάσσον.

Σήμερον ἔφθασεν ἐνταῦθα ὁ μέγας στόλαρχος τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἐξοχότης του ἀφοῦ μᾶς εἶπε μετὰ διαφόρους ὁμιλίας, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἐγγίζει νὰ λάβῃ τέλος ἡ τύχη τῆς Πατρίδος διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῶν τριῶν δυνάμεων Ἀγγλίας, Γαλλίας, καὶ Ῥωσσίας, αἱ ὁποῖαι θέλουν βιάσει τὸν Σουλτάνον νὰ δεχθῇ τὰς προτάσεις των, μᾶς ἐπρόσθεσεν εἰσέτι, ὅτι εἰς τὴν διαπραγμάτευσιν ταύτην δὲν θέλουν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσαχθοῦν τὰ μὴ εὑρισκόμενα εἰς κίνησιν μέρη τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοῦτο βέβαια δικαίῳ τῷ λόγῳ, καὶ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔμβῃ εἰς κίνησιν ἡ Στερεὰ Ἑλλὰς, καὶ ἡ Εὔβοια. Στοχασθῆτε λοιπὸν ὅτι τώρα εἶναι καιρὸς νὰ φανοῦν ποῖοι εἶναι οἱ καλοὶ πατριῶται ὁπλαρχηγοί· ὅ,τι λοιπὸν ἐνεργήσετε πρὸς καλὸν τῆς Πατρίδος θέλει εἶναι μεγάλη τιμὴ δι' ἐσᾶς· διότι ὅποιος τόπος διὰ συνεργείας σας μείνει ἐλεύθερος θέλει χρεωστεῖται εἰς τὸν πατριωτισμόν σας, ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον, ἐκτὸς τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 13 Ἰουλίου 1827.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Θέλουσα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ν' ἀποτρέψῃ τοὺς εἰρημένους στρατηγοὺς ἀπὸ τῆς μελετωμένης ἐκστρατείας, πέμπει αὐτοῖς οἴκοθεν τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον καὶ τοὺς πληροφορεῖ περὶ τῶν καλῶν εἰδήσεων τὰς ὁποίας ἔλαβε περὶ τῆς Πατρίδος. Πρὸς τούτοις τοὺς συμβουλεύει διὰ τὸ κοινὸν καλὸν καὶ διὰ τὴν δόξαν των νὰ κινηθοῦν κατὰ τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα ἢ τὴν Εὔβοιαν. Τὴν αὐτὴν δὲ ἡμέραν, ἡ ἐπιτροπὴ πέμπει τὴν κάτωθι διαταγὴν πρὸς τοὺς πλοιάρχους της διὰ νὰ πέμψουν πλοῖον νὰ παρατηρῇ τὰ κινήματα τῶν εἰρημένων στρατηγῶν.

Ἀριθ. 596.

Πρὸς τοὺς εἰς Κεχριαὶς εὑρισκομένους πλοιάρχους μας.

Μανθάνομεν ὅτι ὁ Κριζώτης καὶ Βάσσος ἐμποδίζουν εἰς Σαλαμῖνα μικρὰ μεγάλα πλοῖα, διὰ νὰ ἐμβάσουν στρατεύματα, πολλῶν ἡ γνώμη εἶναι, ὅτι θὰ κινηθοῦν δι' ἐδῶ, διὰ νὰ λεηλατήσουν καὶ ταύτην τὴν νῆσον.

Προσκαλεῖσθε λοιπὸν νὰ στείλετε ἐκεῖ μίαν ὡπλισμένην γολέτταν νὰ σταθῇ ἐκεῖ νὰ παρατηρῇ ἕως τὴν ὥραν τοῦ ἐμβαρκαρισμοῦ αὐτῶν εἰς τὰ πλοῖα καὶ ἂν ἡ διεύθυνσίς των γίνεται ἐδῶ, νὰ τοὺς ἀπομακρύνῃ, ἕως οὗ νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι δὲν εἶναι πλέον διὰ ἐδῶ, καὶ τότε ν' ἀναχωρήσῃ.

Σήμερον ἦλθε καὶ ὁ μέγας στόλαρχος εἰς ἐπίσκεψίν μας, ὅστις μολονότι μᾶς βεβαιοῖ, ὅτι ἡ ἀνεξαρτησία μας ἀποφασίσθη, λέγει, ὅτι πρέπει νὰ γένῃ γενικὴ θαλάσσιος ἐκστρατεία διὰ τὸ ἐνδεχόμενον καὶ καταγίνεται νὰ τὸ ἐκτελέσῃ· λέγει ὅτι περιμένει καὶ τὴν γολέτταν του μὲ χρήματα.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 13 ἰουλίου 1827.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν,

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, διὰ νὰ προλάβῃ δυσάρεστα ἀποτελέσματα, ἔγραψεν εἰς τοὺς πλοιάρχους της. Εἷς δὲ τούτων, ὁ Ἰωάννης Χ. Ἀλεξανδρῆς, γράφει τὴν 16 ἰουλίου πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ τὴν εἰδοποιεῖ ὅτι κατὰ τὴν ἀπὸ 13 τοῦ ἰδίου μηνὸς διαταγήν της, ἐστά-

λη εἰς Σαλαμῖνα ἡ γολέττα τοῦ Βόγιου διὰ νὰ ἐπισκοπεύσῃ τὰ κινήματα τοῦ Κριεζώτου καὶ Βάσσου καὶ ὅτι οἱ στρατηγοὶ οὗτοι εἰσὶν ἕτοιμοι νὰ ἐκστρατεύσουν ὅ,που ὁ ἀρχιστράτηγος ἤθελε διατάξει.

Τὴν 10 ἰουλίου 1827, ὁ Κόχραν γράφει πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ ἑτοιμάσῃ τὰ πυρπολικά της διότι ὁ αἰγυπτιακὸς στόλος, συνιστάμενος ἐξ 128 πλοίων ἑτοιμάζεται νὰ ἐκπλεύσῃ.

Τὴν 15 τοῦ ἰδίου μηνὸς, γράφει καὶ αὖθις ὁ Κόχραν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ν' ἀποστείλῃ δύω πολεμικὰ καὶ δύω πυρπολικά. Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ ἐξαπέστειλε δύω πολεμικὰ, τοῦ Δ. Παπανικολῆ καὶ Α. Κεφάλα, καὶ τὰ πυρπολικὰ τοῦ Κανάρη καὶ Νικοδήμου θέσασα αὐτὰ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στολάρχου.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, λαβοῦσα εἰδήσεις περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ εὑροῦσα κατάλληλον εὐκαιρίαν διὰ νὰ γράψῃ πρὸς τὴν ἐν Ἀκροκορίνθῳ στρατιωτικὴν ἐπιτροπὴν, τῇ πέμπει τὸ κάτωθι ἔγγραφον ἀναγγέλλουσα συγχρόνως πρὸς αὐτὴν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ προτρέπουσα, διὰ τὸ κοινὸν συμφέρον, νὰ κινήσῃ διὰ τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα.

Ἀριθ. 611.

Πρὸς τὴν ἐν Ἀκροκορίνθῳ στρατιωτικὴν Ἐπιτροπήν.

Ὁ Π. Λοιδωρίκης, μᾶς ἔδωκε τὰ γράμματα διὰ νὰ σᾶς τὰ διευθύνωμεν . . . . . .

. . . . . .

Κρίνομεν δὲ καὶ ἡμεῖς χρέος μας πατριωτικὸν νὰ σᾶς προσθέσωμεν, ὅτι ἡ ἀνεξαρτησία μας εἶναι ἐν τῷ τελειοῦσθαι, διότι ἀδελφοὶ ἀνάγκη νὰ γίνῃ καμμία κίνησις εἰς τὴν Ῥούμελην, διότι φοβούμεθα πολὺ, μήπως διὰ τῆς ἀκινησίας μείνει ἔξω τῶν συνθηκῶν, τοῦτο τὸ ὑποπτεύονται καὶ ὑποκείμενα σημαντικὰ, καὶ μάλιστα οἱ ἴδιοι Ἄγγλοι, οἱ ὁποῖοι, ὡς ἀπεδείχθησαν ἐπιθυμοῦν

περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους τὴν ἔκτασίν μας, καὶ μᾶς παρακινοῦν εἰς κίνησιν, στοχασθῆτε λοιπὸν ἀδελφοί, ὅσοι εἶσθε καλοὶ πατριῶται, ὅσοι ἀγαπᾶτε τὴν φιλτάτην πατρίδα, νὰ μὴν ἀφήσετε εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην περίστασιν παραπονουμένην τὴν πολυπαθῆ καὶ πολυστένακτον Στερεὰν Ἑλλάδα, ἀλλὰ συνδράμετέ την ὡς καὶ ἄλλοτε· ὁ νῦν ἀγὼν σας θέλει εἶναι πολὺ βραχὺς, διότι τὰ πράγματα ἔφθασαν εἰς τὸ τέλος των, ἡ πατρὶς, ὁ κόσμος, καὶ ὁ θεὸς, θέλουν ἀνταμείψει τὴν εὐεργεσίαν σας. Σᾶς ἀσπαζόμεθα καὶ μένομεν.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 21 Ἰουλίου 1827.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Συγχρόνως δὲ μὲ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου, ἔπεμψε καὶ τὸ κάτωθι πρὸς τοὺς στρατιωτικοὺς τοὺς διαμένοντας εἰς τὰς νήσους τῶν βορείων Σποράδων, ἀναγγέλλουσα καὶ πρὸς αὐτοὺς τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ παρακινοῦσα, διὰ τὸ κοινὸν συμφέρον, νὰ κινηθῶσι καὶ αὐτοί.

Ἀριθ. 612.

Πρὸς τὸν γεν. στρατηγὸν κύριον Καρατάσσον, καὶ λοιποὺς στρατηγοὺς καὶ ὁπλαρχηγοὺς τῶν πέριξ νήσων.

Ὁ ἐξ ἀπορρήτων (σεκρετάριος) τοῦ ἀγγλικοῦ Μινίστρου κυρίου Κάνιγγος ἔφθασεν εἰς Ναύπλιον ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν, μετὰ τοῦ Κ. Χαμιλτὼν, αὐτὸς παῤῥουσιασθεὶς πρὸς τὴν Σ. Κυβέρνησιν εἶπεν, ὅτι ὁ Μινίστρος του τὸν ἀπέστειλεν ἐπίτηδες διὰ νὰ τὴν εἰδοποιήσῃ, ὅτι ἡ μεγάλη Βρετανία, Ῥωσσία καὶ Γαλλία ὑπέγραψαν τὴν συνθήκην διὰ τὴν ἀναξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὅτι ἤθελον τὴν παρουσιάσει εἰς τὴν Πόρταν κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του, καὶ ὅτι ἡ Πόρτα ἂν δὲν ἤθελεν ὑπενδώσει εἰς τὰς αἰτήσεις τῶν τριῶν τούτων αὐλῶν, θέλουν τὴν κηρυχθῆ πολέμιοι.

Οἱ ἄγγλοι ὅμως, οἱ ὁποῖοι ὑπερασπίζονται μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν ἀνεξαρτησίαν μας, καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ παραταθοῦν τὰ σύνορα τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας, αὐτοὶ μᾶς λέγουν, ὅτι εἶναι ἀνάγκη μεγίστη νὰ κινηθῇ ἡ Ἑλλὰς διὰ νὰ ἔχουν οἱ ὑπέρμαχοί μας λόγους ἰσχυροτέρους ὑπὲρ ἡμῶν

Εἰς τὴν γενναιότητά σας λοιπὸν κρέμεται ἓν τοιοῦτον κίνημα, εἰς τὴν τύχην της ἡ Χέρσος Ἑλλὰς ἐλπίζει ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τῶν τέκνων της, τὰ ὁποῖα πολλάκις τὴν ἐβοήθησαν, μὴν ἀφήσετε λοιπὸν τὴν Πατρίδα εἰς τοιαύτην κρίσιμον περίστασιν παραπονουμένην, ἀλλὰ ριφθῆτε ὡς καλοὶ πατριῶται, καὶ γενναῖοι πολεμισταὶ εἰς τὰ χώματά της, κτυπήσετε εἰς ὅσα μέρη κρίνετε εὐκολώτερον, καὶ συμφερώτερον, καὶ ἂν δὲν δύνασθε νὰ κάμετε μάχας γενικὰς, κἂν ἀκροβολισμοὺς μερικοὺς· ὁ νῦν ἀγών σας δὲν θέλει εἶναι, εἰμὴ πολλὰ βραχὺς, ἴσως μηνιαῖος, διότι ἕως τότε ἐλπίζεται νὰ λάβουν τέλος τὰ πράγματά μας

Τὸ παρὸν γράμμα παρακαλεῖσθε νὰ δημοσιεύσετε εἰς ὅλους τοὺς στρατηγοὺς καὶ ὁπλαρχηγοὺς, τοὺς κατοικούντας καὶ εἰς τὰς λοιπὰς νήσους, ὁμοίως καὶ εἰς ὅλους τοὺς πολίτας πρὸς χαράν των καὶ κίνησιν. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς καὶ μένομεν.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 21 Ἰουλίου 1827.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον ἔπεμψεν ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τοὺς στρατηγοὺς μὲ τὸν Ἀναγνώστην Κανάρην, διατάξασα αὐτὸν νὰ τοὺς παρακινήσῃ διὰ νὰ κινηθοῦν ὅπως δύνανται, καὶ νὰ τοὺς εἰπῇ πρὸς ἐνθάρρυνσιν, ὅτι αἱ τρεῖς ναυτικαὶ νῆσοι ἀπέστειλαν τὰ πλοῖά των κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ὅτι ἡ ἐκστρατεία αὕτη θὰ ἐπισφραγίσῃ τοὺς ἀγῶνάς των. Πρὸς δὲ νὰ κοινοποιήσῃ εἰς ὅλους τοὺς πολίτας τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ ἐνταῦθα, ἐν μέσῳ τοιούτων κρισίμων τῆς πατρίδος περιστάσεων, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, γίνεται ἄγγελος χαροποιὸς, διαβιβάζουσα ὅπου δύναται τὴν εἴδησιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ προτρέπουσα τοὺς στρατηγοὺς καὶ λοιποὺς ὁπλαρχηγοὺς νὰ φέρωσι τὰ ὅπλα των εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα, διὰ νὰ ἔχωσιν οἱ προστάται τῆς Ἑλλάδος ἰσχυροὺς λόγους ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῶν ὁρίων της.

Οἱ στρατηγοὶ Ἰωάννης Ῥούκης καὶ Ἰωάννης Μαμού-

ρης, προβλέποντες τὰς συμβησομένας εἰς Σαλαμῖνα ταραχὰς, γράφουν τῇ 19 ἰουλίου πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὰ ἑξῆς, ὅτι «γνωρίζοντες τὰ αἰσθήματα τῶν »ψαριανῶν πέμπομεν τὰς οἰκογενείας μας ὑπὸ τὴν προ»στασίαν σας.»

Αἱ οἰκογένειαι αὗται τῶν στρατηγῶν ἐλθοῦσαι εἰς Αἴγιναν ἔτυχον τῷ ὄντι προστασίας καὶ περιποιήσεως ἀπὸ μέρους τῶν ψαριανῶν. Πληροφορηθέντες δὲ τοῦτο οἱ στρατηγοὶ γράφουν καὶ πάλιν ἀπὸ Σαλαμῖνος, τῇ 21 ἰουλίου, πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν εὐγνωμονοῦντες πρὸς αὐτὴν καὶ τοὺς ψαριανοὺς καὶ ἀφιεροῦντες τὰς οἰκογενείας των πρὸς αὐτούς.

Εἰς Σαλαμῖνα ἡ ἔρις τῶν στρατιωτικῶν φθάσασα μέχρι ῥήξεως ἠπείλει ἐμφύλιον πόλεμον, διὰ ν' ἀποφύγουν δὲ αὐτὸν καὶ προλάβουν τὴν χύσιν ἀθώου ἀδελφικοῦ αἵματος, οἱ πολῖται, οἱ ἱεράρχαι καὶ οἱ στρατηγοὶ προσκαλοῦν τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ μεσολαβήσῃ καὶ καθησυχάσῃ τὰ πράγματα. Οἱ δὲ στρατηγοὶ, Ἰωάννης Ῥούκης καὶ Ἰωάννης Μαμούρης, γράφουν πρὸς αὐτὴν τὰ ἑξῆς· «ὅτι, καθὰ διετάχθημεν ἀπὸ τὸν ἀρχιστρά»τηγόν μας καὶ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἑτοιμασθῶμεν »καὶ ἐκστρατεύσωμεν, ἀλλ' εἰς τὴν ὥραν τῆς ἐκστρα»τείας μας, οἱ στρατηγοὶ Νικόλαος Κριεζώτης καὶ Διο»νύσιος Εὐμορφόπουλος μᾶς ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον, »ζητοῦντες ἀπὸ ἡμᾶς γρόσια ἐναντίον τῶν ἀποφάσεων »καὶ τῶν διαταγῶν της. Ἡμεῖς τοὺς εἴπαμεν ὅτι εἴμε»θα πρόθυμοι καὶ ἐκ δευτέρου νὰ κριθῶμεν εἰς ὅποιον »δήποτε νόμιμον κριτήριον θελήσουν, καὶ ν' ἀπολογη»θῶμεν κάθε νόμιμον ἀπόφασιν, αὐτοὶ ὅμως τὸ θέλουν »δυναστικῶς μὲ τὰ ὅπλα, καὶ ἡμεῖς πλέον δὲν ἠμπο»ροῦμεν παρὰ ν' ἀντισταθῶμεν διὰ νὰ διαφεντεύσωμεν »τὰς ἀποφάσεις τῆς Σ. Κυβερνήσεως καὶ τὴν ὑπόληψιν

»καὶ τιμήν μας μὲ τὴν χύσιν τοῦ ἰδίου αἵματός μας· ἐν »τοσούτῳ ὅμως φθείρεται ὁ ἀθῶος λαός, καὶ διὰ τοῦτο »ἐνομίσαμεν χρέος μας νὰ σᾶς ἰδεάσωμον τοῦτο διὰ νὰ »στείλετε καράβια νὰ σώσουν τὸν λαὸν καὶ νὰ διαφεν»τεύσουν τὸ δίκαιον, ὁμοίως νὰ εἰδοποιηθοῦν καὶ ὅσα »βασιλικὰ καράβια τῶν οὐδετέρων δυνάμεων εὑρεθοῦν »αὐτοῦ νὰ ἔλθουν νὰ σταθοῦν ὠφέλιμα εἰς τὸν λαὸν »καὶ νὰ παρατηρήσουν καὶ τὰ δίκαιά μας, νὰ ἦναι ἀξιό»πιστοι μάρτυρες τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων. Μένομεν μὲ »ὅλην τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην πρόθυμοι τῶν προστα»γῶν σας, καὶ εἰλικρινέστατοι ἀδελφοὶ συμπολῖται.»

Ἰδοὺ καὶ τὸ προσκλητήριον ἔγγραφον τῶν ἱεραρχῶν καὶ πολιτῶν.

Πρὸς τὴν φιλογενεστάτην Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Εἶναι ἤδη τρεῖς ἡμέραι ὅπου ἐνταῦθα κινδυνεύει νὰ ἐκραγῇ ἕνας ἐμφύλιος πόλεμος μεταξὺ τῶν στρατηγῶν Ν. Κριζώτου Δ. Εὐμοφοπούλου, καὶ τοῦ ἀντιστρατήγου Ἰωάννου Μαμούρη διὰ μίαν διαφορὰν ὅπου ἔχουν μεταξύ των· οἱ δυστυχεῖς πολῖται εὑρέθησαν εἰς ταύτην τὴν περίστασιν εἰς τὴν πόλιν εἰς μεγαλητέραν ἀπελπισίαν, διότι ἔμειναν εἰς τὴν διάκρισιν τῆς στρατιωτικῆς ἀταξίας ἡ ὀλίγη κατάστασις των, ἡ ζωή των καὶ ἡ τιμή των, πόσον ἐπροσπάθησαν ὅλοι οἱ καλοὶ πατριῶται ν' ἀποσβέσουν ἀπὸ τὴν πόλιν ἕνα τέτοιον ἀθεράπευτον δυστύχημα, εἰς μάτην· ἡ ἐπιμονὴ καὶ τῶν δύο μερῶν ἦτον φρικτὸν πρᾶγμα. Ἐνίσχυσαν τέλος πάντων τοῦ νὰ ἐμποδίσουν τὴν ὀλεθρίαν μάχην ἐπὶ λόγῳ τοῦ νὰ προσκαλέσουν τὴν φιλάνθρωπον ταύτην ἐπιτροπὴν διὰ νὰ θεωρήσῃ ἑκάστου τὰ δίκαια ἐρχομένη ἐνταῦθα, καὶ ὁ παρ' αὐτῆς κατακρινόμενος ν' ἀποκριθῇ τοῦ ἄλλου τὰ δίκαια. Κατὰ τοῦτο ἔδωσαν ἀμφότερα τὰ ἀντιφερόμενα μέρη ἀλλεπάλληλα ἔγγραφα διὰ νὰ δεχθοῦν ὁποιανδήποτε ἀπόφασιν κάμει ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐπάνω εἰς τὴν διαφοράν των, διὰ τοῦτο στέλλονται οἱ εὐγενέστατοι κύριοι Ἰωάννης Χ. Μελέτης, καὶ Ἀναγνώστης Μπιρπίλης πρὸς τὰ αὐτόθι διὰ νὰ σᾶς παρακινήσουν νὰ εἰσακούσετε τὴν δέη-

σιν ἐνὸς κινδυνεύοντος λαοῦ, διηγούμενοί σας καὶ διὰ ζώσης φωνῆς τὰ τρέχοντα διεξιδικωτέρως.

Κύριοι, ἂν καὶ αἱ διάφοροι ἐνασχολήσεις δὲν συγχωροῦν τὸν εἰς τὰ ἐδῶ ἐρχομόν σας, μ' ὅλον ὅπου εἶναι καὶ τοῦτο μία τῶν σημαντικωτέρων ὑποθέσεων καὶ ἡ παρουσία σας μία σωτηρία τοῦ ἐνταῦθα λαοῦ, παρακαλεῖσθε νὰ ἐκλέξετε ἄλλους τὸν ἀριθμὸν τέσσαρας πατριώτας τιμίους καὶ χαρακτηριστικοὺς καὶ νὰ τοὺς ἐξαποστείλετε τὸ συντομώτερον πρὸς διασκέδασιν τῆς προκειμένης ἀνωμαλίας καὶ φθορᾶς, καὶ εἴμεθα βέβαιοι, βάλλοντες βάσιν εἰς τοὺς λόγους τῶν στρατηγῶν, ὅτι τὰ πάντα ἡσυχάζουν ἀφοῦ τοιοῦτοι οἱ ἐκλεγόμενοι ἀποφασίσουν εἰς ὃν ἀνήκει τὸ δίκαιον.

Ἀναμένοντες τὴν ταχῖταν τοῦ ζητουμένου ἐκτέλεσιν, μένομεν μὲ τὸ εἰκὸς σέβας.

Τῇ 25 ἰουλίου 1827, Σαλαμῖνα.

† *Ο Μερίτζης*, Διονύσιος, Ἱεράρχης.

Ἔπονται τριάκοντα τέσσαρες ὑπογραφαὶ τῶν πολιτῶν, καὶ σημειοῦν, ὅτι οἱ λοιποὶ τὴν πόλιν ταύτην παροικοῦντες δὲν προσυπεγράφησαν διὰ τὸ στενὸν τοῦ καιροῦ.

Ἰδοὺ τὸ ὑποσχετικὸν ὅπερ ἔδωκεν ὁ Κριεζώτης.

Ἴσον ἀπαράλλακτον.

Ὁ ὑποσημειούμενος ὑπόσχομαι, ὅτι ὁποιανδήποτε ἀπόφασιν ἔγγραφον ἤθελε κάμει ἡ ἐκ τῶν ψαριανῶν ἐνταῦθα ἐλθοῦσα ἐπιτροπὴ ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἔχομεν διαφορὰν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου Ἰωάννου Μαμούρη, νὰ μείνω εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν εὐχαριστημένος, ὃ ἐστὶ ἐὰν ἀποφασίσῃ νὰ λάβω, νὰ λάβω, ἂν δὲ ἀποφασίσῃ νὰ δώσω, νὰ τοῦ ἀποκριθῶ χωρὶς δεύτερον λόγον, καὶ ἂν γυρίσω τὸν λόγον μου, νὰ ἔχω ἐχθροὺς ὅλους τοὺς φίλους μου, καὶ δίκαιον νὰ μὴν εὑρίσκω εἰς κανένα κριτήριον πλέον. Ἔγινεν τὸ παρόν μου καὶ ἐδόθη εἰς χεῖρας τοῦ ἀδελφοῦ μου Ἰωάννη Μαμούρη διὰ ἀσφάλειάν του, ἀφοῦ πρῶτον ἔλαβον καὶ ἐγὼ ἀπὸ αὐτὸν διὰ ἀσφάλειάν μου ἕνα παρόμοιον.

Τῇ 24 ἰουλίου 1827, ἀπὸ Κούλουρην.

Νικόλαος Κριζώτης.

Ἰδοὺ καὶ τὸ ὑποσχετικὸν ὅπερ ἔδωκεν ὁ Μαμούρης.

Ἴσον ἀπαράλλακτον.

Ὁ ὑποφαινόμενος ὑπόσχομαι, ὅτι ὁποιανδήποτε ἀπόφασιν ἔγγραφον ἤθελε κάμει ἡ ἐκ τῶν ψαριανῶν μελῶν ἐνταῦθα ἐλθοῦσα ἐπιτροπὴ, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἔχομεν διαφοράν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ μας στρατηγοῦ Νικολάου Κριζώτη, νὰ μείνω καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν εὐχαριστημένος, ὃ ἐστὶ, ἂν ἀποφασίσῃ νὰ λάβω, νὰ λάβω ἀπὸ αὐτὸν, ἂν δὲ ἀποφασίσῃ νὰ δώσω, νὰ τοῦ ἀποκριθῶ χωρὶς δεύτερον λόγον, καὶ ἂν γυρίσω τὸν λόγον μου νὰ ἔχω ἐχθροὺς ὅλους τοὺς φίλους μου, καὶ ὅλους τοὺς συγγενεῖς μου, καὶ δίκαιον εἰς κἀνένα κριτήριον νὰ μὴν εὑρίσκω πλέον. Ἔγινεν τὸ παρὸν καὶ ἐδόθη εἰς χεῖρας τοῦ ῥηθέντος ἀδελφοῦ μου στρατ. Νικολάου Κριζώτου δι' ἀσφάλειάν του, ἀφοῦ ἔλαβον ἕνα παρόμοιον καὶ ἐγὼ παρὰ τῆς γενναιότητός του διὰ ἀσφάλειάν μου.

Τῇ 24 ἰουλίου 1827, ἀπὸ Κούλουρι.

Ἰωάννης Μαμούρης.

Ἡ ἔρις αὕτη τῶν ἐν Σαλαμῖνι στρατιωτικῶν τοσοῦτον βιαία ἦτο, ὥστε πολλαὶ οἰκογένειαι, διὰ ν' ἀποφύγωσι τὰ δεινὰ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου μετῴκησαν εἰς Αἴγιναν· ἔλεγον δὲ αὗται ὅτι ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἦτο ἕτοιμος ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν νὰ ἐκραγῇ καὶ διηγοῦντο τὴν λεηλασίαν τῶν πολιτῶν ἀπὸ τοὺς στρατιώτας καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως καὶ ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ διαμαχόμενοι ἠσθάνοντο τὸ κακὸν ὅπερ ἤθελε προξενήσει εἰς τοὺς ἀθώους ἡ μεταξὺ αὐτῶν διαφορά. Μεσολαβήσαντες λοιπὸν οἱ κάτοικοι καὶ οἱ παροικοῦντες ἐκεῖ πρόκριτοι τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ὁ ἀρχιερεὺς, ἀλλὰ μὴ εὑρίσκοντες ἄλλο μέσον διορθώσεως εἰμὴ τὴν πρόσκλησιν τῶν ψαριανῶν, ἔπεμψαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα, παρακαλοῦντες τὴν ἐπιτροπὴν αὐτῶν νὰ ἔλθῃ αὐτοπροσώπως, ἢ νὰ πέμψῃ ἀντιπροσώπους διὰ νὰ δικάσουν τὴν ὑπόθεσιν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Ψαριανῶν λαβοῦσα τὰ ἔγγραφα, προσεκάλεσε τοὺς προκρίτους της εἰς συνέλευσιν, καὶ

ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο ἡ ἰδία ν' ἀπέλθῃ εἰς Σαλαμῖνα, ἔπεμψεν αὐθημερὸν ἀντιπροσώπους της τὸν Α. Ἀργύρην, Γεώργιον Χ. Μικὲ καὶ τὸν Γεώργιον Κανάρην μὲ τὸ ἑξῆς πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ἔγγραφον.

Ἀριθ. 615.

Πρὸς τοὺς γενναίους στρατηγοὺς, Κριζώτην καὶ Δ. Εὐμορφόπουλον, καὶ ἀντιστράτηγον Ἰω. Μαμούρην.

Ἐνῷ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐπερίμενε ν' ἀκούσῃ ὅτι ἡ γενναιότης σας, εἰς αὐτὴν τὴν κρίσιμον περίστασιν τῆς Πατρίδος εἰς ἣν ταλαντεύεται ἡ τύχη της, ἑτοιμάζεσθε νὰ πληρώσετε εἰς τὸν ἐχθρὸν τὴν ὕβριν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν κλεινῶν Ἀθηνῶν, μὲ ἓν κίνημά σας εἰς ὅποιον μέρος τῆς χέρσου Ἑλλάδος ἠθέλετε κρίνει συμφερώτερον· μὲ δυσαρέσκειάν της βλέπει, ὅτι πλησιάζετε νὰ λύσετε τὸν ἱερὸν δεσμὸν τῆς ἀδελφότητος καὶ ἑνότητος, καὶ ν' ἀνοίξετε πόλεμον μεταξύ σας καὶ ποῦ ; εἰς ἓν μέρος ὅπου τόσοι πολῖται ἀθῶοι, ἐπρόσφυγον φυγόντες τὴν ἐχθρικὴν μάχαιραν διὰ νὰ εὕρουν ἄσυλον εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ἀδελφῶν των, καὶ οἱ ὁποῖοι πολλάκις ἐχρησίμευσαν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν στρατιωτικῶν σας κινημάτων τῆς πατρίδος των μὲ ὅλην των τὴν δυστυχίαν.

Στρατηγοί! ἡ ἀκολασία τῶν στρατιωτῶν σας καὶ πᾶν εἶδος ἀταξίας, τὰ ὁποῖα θέλει συνεπιφέρει ἀπευκταῖόν τι κίνημά σας, ἐναντίον τοῦ ἀθώου λαοῦ δὲν θέλει ἀποδοθῇ εἰς τοὺς στρατιώτας, ὁ κόσμος δὲν τὰ μετρᾶ μὲ τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον οἱ διαφιλονεικοῦντες μετροῦσι, αὐστηρὰν κατηγορίαν καὶ πικρὰ παράπονα θέλουν ἀμαυρώσει κάθε σας ἐκδούλευσιν· ἀλλὰ μολονότι ἡ ἀγριόμορφος ἐκδίκησις, σᾶς κινεῖ τὸ αἷμα καὶ σᾶς κλείει τοὺς ὀφθαλμοὺς, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅμως, ὅτι τὸ λογικὸν τὸ ὁποῖον στέκει πάντοτε ἄγρυπνος πηδαλιοῦχος τῶν ἀνθρωπίνων ὁρμῶν, σᾶς μορφώνει μὲ τ' ἀληθῆ χρώματα τὴν ἀτοπίαν μιᾶς τοιαύτης μελετωμένης πράξεως.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐν τῷ μέσῳ μιᾶς βαθυτάτης θλίψεως, ἐπαρηγορήθη, λαβοῦσα ἕν γράμμα τῶν αὐτόθι κατοίκων καὶ παροίκων ἀδελφῶν, εἰς τὸ ὁποῖον εὗρε καὶ δύο ὑποσχετικὰ ἔγγραφα τοῦ στρατηγοῦ Κριζώτου, καὶ ἀντιστρατήγου Μαμούρη, εἰς τὰ ὁ-

ποῖα προσκαλοῦν ἐπιτροπὴν διωρισμένην παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης εἰς ἐξίσωσιν τῶν διαφερομένων μερῶν, εἰς τὴν ἀπόφασιν τῶν ὁποίων ὑπόσχονται νὰ ὑπακούσωσι. Τὴν πρόσκλησιν ταύτην τὴν ἤκουσε μὲ πατριωτικὴν εὐχαρίστησιν, καὶ μὲ ἐλπίδα οὐκ ὀλίγην τῆς καταπαύσεως τῶν διαφορῶν καὶ τοῦ ἐξισασμοῦ, διὸ καὶ ἐξαποστέλλει ἐπιτροπὴν κατ' αἴτησίν σας τοὺς κυρίους Ἀνδρέαν Ἀργύρην, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς μας, Κ. Γεώργιον Χ. Μικὲ, καὶ Γεώργιον Κανάρην, διὰ νὰ μεσολαβήσουν εἰς ἕνα δίκαιον συμβιβασμόν. Στοχασθῆτε καλῶς, ὅτι ὅποιος παρακούσει εἰς τὴν ἀπόφασίν των, γίνεται αὐτοκατάκριτος διὰ τοῦ ἐγγράφου του, καὶ ἀφοῦ ὅλος ὁ κόσμος γίνει μάρτυς τῆς ἀντιλογίας του· ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη θέλει λάβει διαφορετικὰ μέτρα διότι δὲν θέλει καταδεχθῆ ποτὲ ν' ἀφήσῃ τόσον ἀθῶον λαὸν, νὰ γίνῃ θῦμα τῆς ἰσχυρογνωμίας σας.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 25 ἰουλίου 1827.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἐλθόντες εἰς Σαλαμῖνα οἱ ἀντιπρόσωποι, ἔφερον αἴσιον ἀποτέλεσμα καὶ καθησύχασαν τοὺς διαφερομένους Ἂν ὅμως, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν δὲν εἰσηκούοντο, οἱ ψαριανοὶ εἶχον σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ πέμψωσιν εἰς Σαλαμῖνα πολεμικὰ πλοῖα καὶ νὰ τοὺς ἀποκλείσωσι στενῶς μέχρις οὗ καθησυχάσωσι, διότι δὲν ἤθελον νὰ πάθῃ ὁ λαὸς ἐξ αἰτίας των. Τοῦτο ἐννόει ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ ἐγγράφου της λέγουσα ὅτι θέλει λάβει διαφορετικὰ μέτρα διὰ νὰ μὴν ἀφήσῃ τὸν ἀθῶον λαὸν νὰ γίνῃ θῦμα τῆς ἰσχυρογνωμίας των.

Οἱ δὲ στρατηγοὶ Νικόλαος Κριεζώτης, Δ. Εὐμορφόπουλος καὶ Γεράσιμος Φωκᾶς, ἔπεμψαν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Πρὸς τὴν φιλογενεστάτην Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Κύριοι!

Μετ' ἄκρας εὐχαριστίας ἀνεγνώσαμεν τὴν ἀπὸ 25 τοῦ πνέοντος πλήρη πατριωτισμοῦ ἐπιστολήν σας, καὶ μὲ ὄχι ὀλιγωτέραν

χαρὰν ἐδέχθημεν τοὺς ἀπεσταλμένους ἐνταῦθα συμπολίτας σας κυρίους Ἀνδρέαν Ἀργύρην, Γεώργιον Χ. Μικὲ, καὶ Γεώργιον Κανάρην, πρὸς ἐξομάλυνσιν τῶν μεταξὺ ἡμῶν διατρεχουσῶν διαφορῶν. Σᾶς εἴμεθα, κύριοι, κατὰ πολλὰ εὐγνώμονες διὰ τὴν ὠφέλιμον ταύτην πρᾶξίν σας ὡσὰν ὁποῦ ἀπεσβέσατε δι' αὐτῶν ἕνα ἐπαπειλούμενον γενικὸν δυστύχημα, χρεωστοῦμεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οἱ ἀπεσταλμένοι Σας ἐφέρθηκαν μὲ τὸν πλέον καλήτερον τρόπον πρὸς ἐξόντωσιν τῶν ἐχθρῶν μας καὶ πρὸς ἔμπνευσιν τῆς θείας ὁμονοίας. Ἐξέτασαν μὲ ἀκριβῆ ἐπιμέλειαν ἀμφοτέρων τῶν ἀναφερομένων ἡμῶν μερῶν τὰ δικαιολογήματα, καὶ ἀμερολήπτως ἀπεφάσισαν εἰς ὃν ἀνήκει τὸ δίκαιον, εἴμεθα πολλὰ εὐγνώμονες εἰς τὴν ἀγαθοεργίαν καὶ φιλοδίκαιον τῶν ἐναρέτων τούτων συμπολιτῶν σας, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπόμεθα καὶ διὰ βίου ὑπόχρεοι. Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποσημειούμεθα μὲ τὸ εἰκὸς σέβας.

Τῇ 29 ἰουλίου 1827, Σαλαμίς.

Οἱ πολῖται,

Νικόλαος Κριζώτης,—Δ. Εὐμορφόπουλος,—Γεράσιμος Φωκᾶς.

Μὲ τὴν εὐγνωμοσύνην ἣν οἱ στρατηγοὶ οὗτοι δεικνύουσι διὰ τοῦ ἐγγράφου των, ὁμολογοῦσι συγχρόνως εἰλικρινῶς ὅτι οἱ ψαριανοὶ ἐπρόλαβον τὸ γενικὸν δυστύχημα εἰς Σαλαμῖνα.

Ὁ πολιτικὸς ἀνὴρ δὲν θέλει μείνει ἐκστατικὸς ἀναγινώσκων, ὅτι καθ' ὃν καιρὸν αἱ τρεῖς κραταιαὶ δυνάμεις ἀπεφάσισαν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, οἱ δὲ φίλοι καὶ προσῆται αὐτῆς ἐνουθέτουν καὶ παρεκίνουν τοὺς Ἕλληνας εἰς ἕνωσιν, ὁμόνοιαν καὶ ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, οἱ τότε πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἀρχηγοὶ αὐτῶν, οἱ δυνάμενοι νὰ ἐκτελέσωσι τὰς πατρικὰς συμβουλὰς τῶν φίλων καὶ προστατίδων δυνάμεων ὅπως ἔχωσιν αὗται ἰσχυροὺς λόγους νὰ ἐκτείνωσιν τὰ ὅρια τῆς Ἑλλάδος, φατριάζοντες ἤριζον καὶ ἀλληλομάχουν, χύνοντες αἷμα ἀθῶον καὶ ἀδελφικὸν, παραβιάζοντες δὲ καὶ πα-

ρενοχλοῦντες τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν ἠνάγκασαν αὐτὴν νὰ καταφύγῃ ἐπὶ ξηρᾶς πέτρας, εἰς τὸ Μπούρτζιον τοῦ Ναυπλίου, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Αἴγιναν διὰ νὰ σωθῇ; δὲν θέλει μείνει, λέγω, ἐκστατικὸς, καὶ εἰπεῖ ὅτι ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἔργον τῶν ἀνεξερευνήτων βουλῶν τῆς θείας Προνοίας;

Οἱ Ἱεράρχαι καὶ οἱ παροικοῦντες εἰς Αἴγιναν πρόκριτοι τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν πέμπουν τὴν ἀκόλουθον ἀναφορὰν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Πρὸς τὴν ἔντιμον Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν ἐπαρχιῶν μας καὶ τὴν ὑστέρησιν ὅλων τῶν ἀγαθῶν τῶν ὁποίων ἀπελαμβάναμεν ἀπὸ τῆς γλυκυτάτης Πατρίδος μας ζητοῦντες μόνον τὴν ἀσφάλειαν τῶν φαμελιῶν μας κατεφύγαμεν εἰς τὴν Αἴγιναν, ὄχι μόνον διὰ τὸ θάρρος τῆς παρευρισκομένης ψαριανῆς μοῖρας τοῦ στόλου, ἀλλὰ περισσότερον διότι ὁμοιοπαθεῖς εἰς τὴν δυστυχίαν καὶ στέρησιν τῆς Πατρίδος οἱ ὁμογενεῖς ψαριανοὶ, θέλουν μᾶς εὐσπλαχνισθῆ καὶ περιθάλψει περισσότερον τῶν ἄλλων, δὲν ἀπετύχαμεν, ἀπολαύσαμεν ἕως τώρα καὶ τὴν ἐπιθυμητὴν ἡσυχίαν τῶν φαμελιῶν μας καὶ τὴν ἐπιθυμητὴν εἰρήνην τῆς τιμῆς, μετὰ τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν τῆς Ῥούμελης, ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιθυμοῦσα τὴν εὐταξίαν δραστηριωτέρως ἐνεργουμένην, ἐνέκρινε νὰ συστηθῇ τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα τῆς Ἀστυνομίας, τὰ δὲ ἔξοδα ἀφ' οὗ παρ' ὅλων ἡμῶν ἐκρίθη εὔλογον καὶ πόθεν νὰ οἰκονομηθοῦν, οἱ κάτοικοι δὲν καταπείθωνται μὲ κανένα τρόπον, προφασιζόμενοι προφάσεις ἀνυπάρκτους καὶ διϊσχυριζόμενοι πρᾶγμα διόλου ἄδικον.

Αον. Διότι ἕως τώρα κἀμμία πόλις, κἀμμία ἐπαρχία ἑλληνικὴ δὲν ὑποχρέωσε τοὺς παροίκους νὰ συνεισφέρουν διὰ τὰ τοπικὰ, ἢ ἐπαρχιακὰ ἔξοδα.

Βον. Διότι ἡ παύσασα Διοικητικὴ ἐπιτροπὴ, ἕνεκα τούτων καὶ τῆς εὐταξίας, ἐχάρισεν εἰς αὐτοὺς τὸ λιμεναρχεῖον, τοῦ ὁποίου τὰ εἰσοδήματα τακτικῶς συναζόμενα δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητα· καὶ τρίτον, ὄχι δίκαιος λόγος, ὄχι χάρις διοικήσεως, ἀλλὰ μόνον ὁ ἀνθρωπισμὸς ἔπρεπε νὰ τοὺς παρακινήσῃ νὰ μὴν ἐνοχλοῦν τοὺς

δυστυχεῖς παροίκους, οἵτινες δὲν ἔχουσι ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι, αὐτοὶ δὲ ἡσυχάζοντες εἰς τὰ ὀσπήτιά των χαίροντες τὰ τῆς ἡσυχίας ἀγαθὰ, ἀφίνομεν νὰ λέγωμεν καὶ οἱ κόποι τῶν παροίκων καὶ οἱ ἱδρῶτες εἶναι πλοῦτος καὶ θησαυρὸς τῶν κατοίκων, λαμβάνοντες ὑπέρογκα ἐνοίκια.

Λέγομεν μόνον εἰς τὴν ἔντιμον ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ὅτι ἐπιθυμοῦμεν τὴν εὐταξίαν, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν μόνον ἐπροκρίναμεν τὴν Αἴγιναν περισσότερον τῶν ἄλλων, καὶ ἂν οἱ κάτοικοι ἔξω ἀπὸ τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ δίκαιον προφασίζονται καθημερινῶς ἀνυπάρκτους προφάσεις, ἀντιβαίνοντες εἰς τὸν ἀγαθὸν σκοπὸν, ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ παραδώσωμεν τὸν ἑαυτόν μας καὶ ταὶς φαμελιαίς μας εἰς τὴν ἀταξίαν καὶ τὰ δεινά της

Ὅθεν παρακαλοῦμεν τὴν ἔντιμον ἐπιτροπὴν νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εὐταξίαν δραστηρίως κκθ' ὃν τρόπον γνωρίσῃ δικαιότερον ἐπὶ τούτῳ θέλει σᾶς ὁμιλήσουν καὶ προφορικῶς οἱ ἐπιφέροντες τὴν παροῦσάν μας παρ' ἡμῶν ἀπεσταλμένοι

Τῇ 21 ἰουλίου 1827, ἐν Αἰγίνῃ

Οἱ τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν παροικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ.

† *Θηβῶν Παΐσιος ἱεράρχης*,— † *Ὁ Λοιδωρικίου Ἰωαννίκιος ἱεράρχης*, — † *Ὁ Καρύστου Νεόφυτος ἱεράρχης*.

Π ο λ ῖ τ α ι.

Ἰωάννης Βλάχος,—*Ἄγγελος Γέροντας*,—*Σπυρίδων Βενιζέλος*,—*Χ. Σπ Γκικάκης*,—*Εὐθύμιος Καγελόπουλος*,—*Παπᾶ Ἰωάννης Οἰκονόμου*,— *Γ. Παπᾶ Ἡλιόπουλος*, — *Ἀθανάσιος Τζίτζου*,—*Ἰωάν. Εὐθυμίου*,— *Βασίλειος Χαρτζαρᾶς*,—*Ἀθανάσιος Λουκέρης*,—*Ζαχαρίας Ἰωάννου*,—*Ἀναγνώστης Παπᾶ Ἀλεξόπουλος*,—*Δημήτριος Ῥιζόπουλος*,—*Δημήτριος Ζολόπουλος*,—*Παναγὸς Λογοθέτης*,—*Νικόλαος Βελατοὺς*,—*Λάμπρος Νάκος*,—*Παναγιώτης Ν. Λοιδορίκης*,—*Γεώργιος Διαγοσταφίδας*.

Οἱ Ἱεράρχαι ὁμολογοῦν ὅτι εὗρον εἰς Αἴγιναν τὴν ἐπιθυμητὴν εἰρήνην, οἱ δὲ πρόκριτοι ὅτι ἐξησφάλισαν τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἡσυχίαν τῶν οἰκογενειῶν των. «Κα-

τεφύγαμεν (λέγουν) εἰς Αἴγιναν ὄχι μόνον διὰ τὴν ἀνδρίαν τῆς πολεμικῆς μοίρας ἀλλὰ καὶ διότι οἱ ὁμογενεῖς ψαριανοὶ, ὡς ὁμοιοπαθεῖς, θέλουν μᾶς εὐσπλαγχνισθῆ καὶ περιθάλψει. Δὲν ἀπετύχαμεν, (ἐξακολουθοῦν) ἀλλ' ἀπηλαύσαμεν καὶ τὴν ἐπιθυμητὴν ἡσυχίαν τῶν φαμελιῶν μας καὶ τὴν ἐπιθυμητὴν εἰρήνην τῆς τιμῆς.» Παρακαλοῦσι δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν νὰ ἐξακολουθήσῃ διατηροῦσα τὴν εὐταξίαν.

Τῇ ἀληθείᾳ ἀξία σημειώσεως εἶναι ἡ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ἕνεκα τῶν ψαριανῶν, ἐπικρατοῦσα εἰς Αἴγιναν εὐταξία καὶ ἀσφάλεια. Ἐκτὸς τῶν ὅσων ὁμολογοῦν καὶ βεβαιοῦν τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα, φέρω εἰς μαρτυρίαν καὶ τὸ ἑξῆς παράδειγμα. Τὰς καταφυγούσας ἐκεῖ οἰκογενείας, ἐπειδὴ αἱ οἰκίαι τῶν Αἰγινιτῶν διὰ τὴν ὀλιγότητα καὶ μικρότητα δὲν τὰς ἐχώρουν, οἱ πάροικοι οἰκοδόμησαν ἄλλας μικρὰς καὶ προσωρινὰς καὶ εἰς αὐτὰς ἐτοποθέτησαν πολλὰς ὁμοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἕνεκα τοῦ καύσωνος δὲν ἠδύναντο νὰ κοιμῶνται ἐντὸς τῶν οἰκιῶν, ἐκοιμῶντο ἔξωθεν αὐτῶν εἰς τὸ ὕπαιθρον ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία, νέαι εὐειδεῖς, ἀφίνοντες καὶ τὰς θύρας ἀνοικτάς. Καὶ ὅμως οὐδέποτε ἠκούσθη νὰ ἠνωχλήθη καμμία ἀπὸ αὐτὰς ἢ νὰ γίνῃ κλοπὴ τῶν πραγμάτων των. Τοῦτο δὲ ἐχρεωστεῖτο εἰς τὴν αὐστηρὰν ἐπαγρύπνησιν ἣν ἐτήρουν διὰ τὴν τιμὴν καὶ ἀσφάλειάν των οἱ ψαριανοί.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν διὰ νὰ εὐκολύνηται ἀπὸ τὰ βάρη τῶν ὑποθέσεων καὶ ἔχῃ καιρὸν νὰ ἐνασχολῆται ὑπὲρ τῶν κοινῶν, ὑπεχρέωσε τοὺς Αἰγινίτας, κατὰ τὴν ἀναφορὰν τῶν παροίκων, καὶ ἔλαβον μέρος εἰς τὰ ἔξοδα τῆς ἀστυνομίας καὶ διετηρήθη.

Ὁ Φαβιέρος πέμπει τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Πρὸς τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν.

Εἰς Αἴγιναν.

Κύριοι!

Ὅτε μετέβην νὰ πολεμήσω εἰς Ἀθήνας προσέτρεξα εἰς τὸν πατριωτισμόν σας καὶ εἰς τὴν φιλίαν σας διὰ νὰ λάβω τροφὰς, εἴχατε τὴν καλοσύνην νὰ μοῦ στείλετε ταχέως, ὑποχρεώθην προσωπικῶς εἰς τὴν πληρωμήν των, ἐὰν δὲν σᾶς ἀποδίδοντο· σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ εἰπῆτε κύριοι, ἐὰν ἐλάβετε τὰς τροφὰς ἢ τὸ ἀντίτιμόν των, καὶ εἰς ἐναντίαν περίστασιν νὰ μοῦ σημειώσετε τὴν ἀξίαν των. Ἔχω τὴν τιμὴν κτλ.

Μέθαινα, 2 ἰουνίου 1827.

Φαβιέρος.

Οἱ ψαριανοὶ, ὁσάκις ἐπροσκαλοῦντο ἀπὸ τὸν Φαβιέρον, πάντοτε τὸν συνέτρεχον ὅπως ἡ ἀνάγκη τῆς Πατρίδος τῷ ἐσυγχώρει, χορηγοῦντες αὐτῷ χρήματα, τροφὰς καὶ λοιπὰ, πλὴν πάντοτε ὁ Φαβιέρος ἀπέδιδε τὰ χρήματα καὶ τὸ ἀντίτιμον τῶν τροφῶν. Διὰ τοῦ ἀνωτέρω δὲ ἐγγράφου του ζητεῖ νὰ μάθῃ ἐὰν χρεωστῇ χρήματα ἢ τροφάς. Δὲν ἐχρεώστει ὅμως τίποτε.

Ἡ Κυβέρνησις, μὴ δυναμένη ἐπὶ πλέον νὰ διαμένῃ, ἕνεκα τῶν ἐμφυλίων στρατιωτικῶν σπαραγμῶν, ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, ἐπὶ τῆς ξηρᾶς πέτρας, τὸ Μπούρτζιον τοῦ Ναυπλίου καὶ θέλουσα νὰ ἐκτελῇ τὰ καθήκοντά της, κατὰ τὰς κρισίμους ἐκείνας περιστάσεις τῆς Πατρίδος, ἀνενοχλήτως ἀπὸ στρατιωτικὰς καὶ φατριαστικὰς ἐπιρροὰς, συμβουλευθεῖσα δὲ καὶ τοὺς ναυάρχους Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Αἴγιναν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ψαριανῶν, καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἔπεμψε πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὴν κάτωθι διαταγὴν μὲ ἀπεσταλμένους διὰ νὰ προπαρασκευάσωσι τὰ καταλύμματα.

Ἀριθ. 683.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερ. καὶ τῆς Ἀστυνομίας Γραμματεία.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ψαρῶν.

Ἡ Κυβέρνησις μὴ κρίνουσα πλέον συμφέρον νὰ διαμένῃ εἰς

Ναύπλιον διότι δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀπολαμβάνῃ τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀσφάλειαν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ διὰ νὰ ἐκτελῇ τὰ ἱερὰ χρέη τὰ ὁποῖα τὸ ἔθνος ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτὴν, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Αἴγιναν ὅπου ὁ φιλόνομος χαρακτὴρ τῶν ψαριανῶν καὶ τὸ φιλοδίκαιόν των ὑπόσχονται ὅλην τὴν δυνατὴν ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν.

Δὲν εἶναι πρώτη φορὰ, καθ' ἣν οἱ ψαριανοὶ ἔδειξαν διὰ τῶν ἔργων τὰ γενναῖά των αἰσθήματα καὶ ἐδείχθη ἡ εὐγενὴς ὑποδοχὴ καὶ ἡ περιποίησις μὲ τὰς ὁποίας ἐμεταχειρίσθησαν τὴν προλαβοῦσαν Διοίκησιν· δίδουν πεποίθησιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι θέλει λάβει τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ ἰδῇ τὸν ἑαυτόν της ἐν μέσῳ τῶν πλέον ἀγαθῶν πατριωτῶν, τῶν πλέον εὐπειθῶν τέκνων καὶ τῶν ἐνθέρμων ὑπερασπιστῶν τῶν νόμων καὶ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, τοιούτους σᾶς ἐγνώρισαν βέβαια καὶ οἱ ναύαρχοι τῶν δύο εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, καὶ διὰ τοῦτο παρεκίνησαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ προτιμήσῃ διὰ κατοικίαν της τὴν Αἴγιναν.

Εἰς τὰ εὐγενῆ ταῦτα αἰσθήματά σας καὶ εἰς τὴν γνωστὴν εὐπείθειάν σας ἐπιστηριζομένη ἡ Κυβέρνησις, δὲν ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ σᾶς γνωστοποιήσῃ τὸ σχέδιον πρὶν κάμῃ τὴν τελείαν ἀπόφασιν, ἀλλ' ἔχουσα τελείαν βεβαιότητα περὶ τῆς ὑποδοχῆς, ἀπεφάσισε, καὶ μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας μεταβαίνει αὐτόσε ἐξ ἅπαντος· ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲ στέλλονται αὐτόσε οἱ κύριοι Ἠλίας Κόκκαλης, Ἰωάννης Ῥοδίτης, Φωκᾶς Φραγκούλης, καὶ Διονύσιος Βασιλείου, διὰ νὰ κάμωσι τὰς ἀναγκαίας προετοιμασίας πρὸς κατοίκησιν καὶ ὑποδοχὴν· προσκαλεῖσθε λοιπὸν νὰ καταβάλετε τὴν ἀπαιτουμένην φροντίδα, εἰς τὸ νὰ εὐκαιρώσετε πεντήκοντα περίπου οἰκίας διὰ νὰ χρησιμεύσουν εἰς κατοίκησιν τῶν μελῶν τῆς ἀντικυβερνητικῆς ἐπιτροπῆς, τῆς Βουλῆς, καὶ τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν.

Ἡ Κυβέρνησις ἔχουσα βεβαιότητα ὅτι θέλετε φροντίσει καθ' ὅλους τοὺς τρόπους ὥστε αἱ οἰκίαι αὗται νὰ ἦναι καὶ εἰς θέσιν καὶ εἰς κατάστασιν ἀνάλογον τῶν ἐν αὐταῖς κατοικουμένων κρίνει περιττὸν πᾶσαν εἰς τοῦτο παρακίνησιν.

Ἐν Μπουρτζίῳ, τῇ 7 αὐγούστου 1827.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Ἀστυνομίας Γραμματεὺς,

Α. Λόντος.

Τὴν 7 αὐγούστου 1827, ἡ Βουλὴ ἐψήφισε τὴν μετάβασιν αὐτῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως εἰς Αἴγιναν. Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν κατὰ διαταγὴν τῆς Γραμματείας, ἑτοιμάσασα τὰς οἰκίας, εἰδοποίησε τὴν Κυβέρνησιν καὶ μετέβησαν ἐκεῖ τὰ δύω σώματα.

Ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ ἀριθ. 401 τῆς 17 αὐγούστου διακηρύττει ἀπὸ Αἰγίνης τὴν μετάβασιν τῶν δύω σωμάτων, Βουλῆς καὶ Κυβερνήσεως, καὶ τὴν ὑποδοχὴν ἧς ἔτυχον αὐτὰ ἀπὸ τοὺς φιλονόμους ψαριανοὺς καὶ εὐπειθεῖς αἰγινίτας.

Οἱ δυστυχεῖς ψαριανοὶ, ἀπόλιδες καὶ ἄοικοι ἦσαν τὸ ἄσυλον τῶν ἀδελφῶν των καὶ τῶν Κυβερνήσεων. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀντικυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ καταφυγοῦσα ἐκεῖ, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ψαριανῶν, εὗρε, κατὰ τὴν προσδοκίαν της, ἡσυχίαν καὶ ἀσφάλειαν, καὶ ἐνήργει τὰ καθήκοντά της χωρὶς νὰ ἐνοχλῆται ἀπὸ καμμίαν φατριαστικὴν ἐπιρροὴν στρατιωτικὴν ἢ πολιτικήν· οἱ δὲ ψαριανοὶ ἐξελέξαντο βουλευτὰς τὸν Ἰωάννην Μαμούνην καὶ Δημήτριον Καβήλιαν.

Πληρσφορηθεῖσα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν τὴν σύλληψιν τῶν δύω ὀθωμανικῶν πλοίων κορβέτας καὶ γολέττας, ὑπὸ τοῦ στολάρχου λόρδ Κόχραν, ἔγραψε πρὸς αὐτὸν τὴν 5 αὐγούστου 1827 ὅτι ἔχει εἰσέτι δώδεκα αἰχμαλώτους ψαριανοὺς εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς καταστροφῆς τῆς νήσου της, καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τοὺς ἀνταλλάξῃ μὲ τοὺς τούρκους τοὺς ὁποίους συνέλαβεν ἐπὶ τῶν συλληφθέντων δύω ὀθωμανικῶν πλοίων, δὲν εἰσηκούσθη ὅμως ἡ παράκλησίς της.

Μετὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἀλεξανδρείας, οἱ ψαριανοὶ ἔπεμψαν καὶ αὖθις ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Στολάρχου Κόχραν τὰ πλοῖα τοῦ Δημητρίου Παπανικολῆ καὶ Ἀνδρέου Γιαννίτζη ὡς καὶ τὰ πυρπολικὰ τοῦ Κανάρη

καὶ Νικοδήμου· τὴν δὲ 6 σεπτεμβρίου 1827, ὁ Νικόδημος γράφει ἀπὸ Μαραθωνῆσι πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ὅτι τοῦ ἐχάλασεν ὁ μεσαῖος ἱστὸς καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Μαραθωνῆσι νὰ τὸν διορθώσῃ, ὁ δὲ στόλαρχος τὸν διατάττει μετὰ τὴν ἐπισκευὴν νὰ ὑπάγῃ εἰς Δραγομέτσον ὅπου θ' ἀνταμωθῶσι.

Τὴν 4 ὀκτωβρίου 1827, οἱ παροικοῦντες εἰς Αἴγιναν ψαριανοὶ ἐξελέξαντο νέα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, τὸν Ἀνδρέαν Γιαννίτζην, Γεώργιον Κανάρην καὶ Νικόλαον Λουμάκην.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος Τζούρτζ ἔχων ἀνάγκην καὶ ἄλλων πλοίων, ἔγραψε πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν ἥτις τῷ ἔπεμψε καὶ ἕτερον ἕν· οὕτω ὁ ἀριθμὸς τῶν πεμφθέντων ψαριανῶν πλοίων ἀνέβη εἰς δώδεκα.

Ἐπειδὴ ὁ Φαβιέρος εἶχε τὸν τακτικὸν στρατὸν εἰς τὸν ἰσθμὸν τῶν Μεθαίνων, διὰ τοῦτο κατέφυγον ὑπὸ τὴν προστασίαν του πολλαὶ οἰκογένειαι· ὑποπτευόμενος λοιπὸν μήπως ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του ὑπάγουν λῃσταὶ καὶ αἰχμαλωτίσωσι τὰς οἰκογενείας, ἔγραψεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὸ κάτωθι ἔγγραφον.

Πρὸς τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν,
Εἰς Αἴγιναν.

Κύριοι!

Καθ' ἣν στιγμὴν ἀναχωρῶ διὰ νὰ ὑπακούσω εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως, ἀποτείνομαι εἰς ὑμᾶς διὰ νὰ σᾶς παρακαλέσω, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν θὰ μάθετε ὅτι λῃσταὶ προτίθενται νὰ ἐπιτεθῶσιν εἰς τὰ Μέθαινα, νὰ εὐαρεστηθῆτε ν' ἀποστείλετε μὲ ἄδειαν τῆς Κυβερνήσεως πλοῖόν τι ἔνοπλον. Περιμένω ταύτην τὴν ἐκδούλευσιν ἀπὸ τὸν πατριωτισμόν σας καὶ ἀπὸ τὴν φιλίαν, δι' ἧς μὲ ἐτιμήσατε. Τρεῖς χιλιάδες ψυχῶν διάκεινται ἐν ἡσυχίᾳ, ἂς μὴν πειραχθοῦν κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου. Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἦμαι κτλ.

Μέθαινα, 8 8βρίου 1827. Φαβιέρος.

Γνωρίζων τὰ αἰσθήματα τῶν ψαριανῶν ὁ Φαβιέρος συνιστᾶ ὑπὸ τὴν προστασίαν των τοὺς πρὸς αὐτὸν καταφυγόντας δυστυχεῖς Ἕλληνας. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν του ὅμως, αἱ ῥηθεῖσαι οἰκογένειαι δὲν ἠνωχλήθησαν παρ' οὐδενός.

Ἡ Κυβέρνησις, διὰ τῆς κατωτέρω διαταγῆς της, ἀποστέλλει τὸν Νικόδημον πρὸς τὸν Ἄστυγγα.

Ἀριθ. 777.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἡ ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπὴ,

Πρὸς τὸν ἐντιμώτατον κύριον Ἄστυγκα, διοικητὴν τοῦ ἀτμοπλοίου ἡ «Καρτερία.»

Ὁ ἐπιφέρων τὸ παρόν μας καπ. Κωνσταντῖνος Νικόδημος πυρπολιστὴς, γνωστὸς διὰ τὴν τιμιότητα τοῦ χαρακτῆρός του, τὴν γενναιότητά του καὶ ἐμπειρίαν του εἰς τὴν τέχνην τοῦ πυρπολιστοῦ, πέμπεται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ συστήνεται εἰς τὴν τιμιότητά σας διὰ νὰ σᾶς χρησιμεύσῃ ὡς συνεργάτης καὶ συμβοηθὸς εἰς τὰ ὁποῖα κατασκευάζετε πυρπολικά.

Προσκαλεῖσθε δὲ νὰ τὸν διορίσετε Κυβερνήτην τοῦ καλητέρου ἐκ τῶν τριῶν πυρπολικῶν καὶ ἐστὲ βέβαιος ὅτι θέλει φανῇ ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης σας καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος.

Ἐν Αἰγίνῃ, 6 Βρίου 1827.

Ὁ προσωρινὸς ἐπὶ τῶν ναυτικῶν Γραμματεύς,

Γ. Γλαράκης.

Κατὰ τὴν διαταγὴν, ὁ Νικόδημος συγκροτήσας πλήρωμα ἐξ ἀνδρῶν δεκαπέντε ἀπῆλθεν εἰς Λουτράκι. Πληροφορηθεὶς δ' ἐκεῖ ὅτι ὁ Ἄστυγξ δὲν κατασκευάζει πυρπολικὰ καὶ ὅτι ἡ παρουσία του εἶναι περιττὴ ἐπέστρεψεν εἰς Αἴγιναν.

Διασπαρεῖσα ἡ χαροποιὰ καὶ σωτήριος εἴδησις ὅτι ὁ τουρκο-αἰγυπτιακὸς στόλος ἐπυρπολήθη παρὰ τῶν ἡνωμένων στόλων Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ῥωσσίας, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, κατ' ἀπόφασιν συνεδριάσεως τῶν

οἰκοκυραίων της, ἔπεμψε τὰς κάτωθι εὐχαριστηρίους ἀναφορᾶς της πρὸς τοὺς ναυάρχους.

Ἰδοὺ ἡ πρὸς τὸν ναύαρχον τῆς Ῥωσσίας.

Ἀριθ. 693.

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Ναύαρχον τῆς Α. Μ, τοῦ Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, κατὰ τὴν Μεσόγειον, κύριον κύριον Χάϊδεν.

κτλ. κτλ. κτλ

Ἐξοχώτατε!

Μήτε ἡ πολυχρόνιος καταστροφὴ τοῦ γεννεθλίου τόπου μας, μήτε αἱ ἀλλεπάλληλοι περιστάσεις τῆς Πατρίδος μας, ἴσχυσαν ποτὲ νὰ μᾶς κάμωσι νὰ λησμονήσωμεν, ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν χριστιανικὴν Ῥωσσίαν, ἔθνος τὸ ὁποῖον ἐθήλασε μὲ ἡμᾶς τὸ αὐτὸ γάλα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς μητρὸς ἐκκλησίας, καὶ συμμερίζεται τὰ δεινά μας εἰς τοῦτον τὸν ὑπὲρ θρησκείας ἱερὸν ἀγῶνά μας.

Ἡ ἐλπὶς αὕτη ἐπαρηγόρει τὰς λύπας μας καὶ ἀνεκούφιζε τὸ βάρος τῶν πολυειδῶν δυστυχημάτων μας.

Ἀντήχησαν τοῦ Κόσμου τὰ τετραπέρατα ἀπὸ τὰς ἐλεεινὰς φωνὰς τῶν ἀνιλεῶς κατασφαζομένων ἀνδρῶν, καὶ τῶν θηριωδῶς ἀνδραποδιζομένων νεανίδων μας, ἀλλ' ἔφθασαν τέλος αἱ κλαυθμηραὶ φωναί μας εἰς αὐτὸν τὸν θρόνον τοῦ Ὑψίστου, ὅς τις ηὐδόκησε μὲ τὴν παντοδύναμον δεξιάν του νὰ στήσῃ ὅρια εἰς τὰ ἐπταετῆ δεινά μας. Ἔνευσεν εἰς τὰς καρδίας τῶν μεγάλων καὶ φιλανθρώπων Μοναρχῶν ὑπὲρ τοῦ ἀναξιοπαθοῦντος χριστιανικοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀμέσως οἱ Ἕλληνες, καὶ ἰδίως οἱ ψαριανοὶ, προσηγόρευσαν τὸν κραταιὸν τῆς Ῥωσσίας αὐτοκράτορα ὡς ἐλευθερωτὴν τῆς πολυπαθοῦς Πατρίδος των. Αἱ ἐλπίδες των δὲν ἐψεύσθησαν, τὰ λαμπρὰ τρόπαια τὰ ἐγερθέντα εἰς τὰ παράλια τῶν ἀπὸ χριστιανικὰ αἵματα βαμμένων Νεοκάστρου καὶ Σφακτηρίας, πληροῦσι τὸν κόσμον ἀπὸ θάμβος καὶ τὴν καρδίαν μας ἀπὸ εὐγνωμοσύνην· χάρις αἰωνία εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν! Δόξα ἀτελεύτητος εἰς τὸν κραταιὸν τῆς Ῥωσσίας ἄνακτα! Τιμὴ δὲ μάλιστα καὶ κλέος εἰς τὸν ἀντιναύαρχον τῆς αὐτοῦ αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος!!!

Ταῦτα τῆς θείας Προνοίας τὰ θαυμάσια ἐκτιμῶσιν ὑπὲρ ἄλλον

τινὰ οἱ ψαριανοὶ, οἱ ὁποῖοι ἐρειδόμενοι εἰς τὸ ἐξῆς ἐπάνω εἰς τὴν ἄγκυραν τῆς προστασίας τῶν τριῶν τούτων μεγάλων δυνάμεων, καὶ μάλιστα τῆς ἀκαταμαχήτου Ῥωσσίας ἐλπίζουσι ν' ἀνεύρωσι πάλιν τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ τόπου των.

Ναὶ, ἐξοχώτατε, τοῦτο εἶναι τῶν ψαριανῶν τὸ κοινὸν αἴσθημα, τὸ ν' ἀγαπῶσι τοὺς εὐεργέτας των, ἐξίσου μὲ τὴν Πατρίδα των. Τοῦτο τὸ αἴσθημα σπεύδει σήμερον καὶ ἡ ἐπιτροπή των νὰ ἐξηγήσῃ δι' ὀλίγων πρὸς τὴν ἐξοχότητά σας, ἐν ᾧ τόσον περὶ αὐτοῦ τούτου, ὅσον καὶ περὶ πάντων τῶν καθ' ἡμᾶς, θέλει γενῆ διὰ ζώσης φωνῆς πιστὸς διερμηνεὺς παρὰ τῇ ἐξοχότητί Σας ὁ Κύριος Ἰωάννης . . . . κομιστὴς τῆς παρούσης.

Ἡμεῖς δὲ περιοριζόμενοι ἐπὶ τοῦ παρόντος, εἰς τὸ νὰ σᾶς ἐπαναλάβωμεν τὰς εἰλικρινεῖς διαμαρτυρήσεις ἡμῶν περὶ τῆς ἀγάπης, τοῦ σέβας καὶ τῆς ἀφωσιώσεως πρὸς τὸ ἔξοχον ὑποκείμενόν σας, τόσον τῶν συμπολιτῶν μας, ὅσον καὶ ἡμῶν τῶν ἰδίων, ὑποσημειούμεθα μὲ βαθύτατον σέβας.

Ἐν Αἰγίνῃ 15 8βρίου 1827.

Τῆς ἐξοχότητός σου εὐγνώμονες δοῦλοι,

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἰδοὺ καὶ ἡ πρὸς τὸν ἄγγλον ναύαρχον.

Ἀριθ. 704 καὶ 705.

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον κύριον Ἐδουάδρον Κοδριγτὸν, ναύαρχον τῆς Α. Βρετανικῆς Μεγαλειότητος κατὰ τὴν Μεσόγειον.

κτλ. κτλ. κτλ.

Ἐξοχώτατε!

Ἑπτὰ χρόνων ἀνήκουστοι δυστυχίαι μᾶς ἔκαμαν πάντοτε νὰ ἐπικαλούμεθα τὴν εὐτυχῆ ἐκείνην στιγμὴν καθ' ἣν οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν χριστιανοὶ τῆς Εὐρώπης συμμετέχοντες μακρόθεν εἰς τὰ δεινά μας, ἤθελον δράμει νὰ μᾶς ἐλευθερώσουν ἀπὸ τὸ βάρος ἑνὸς τόσον πολυχρονίου καὶ ἐξολοθρευτικοῦ πολέμου.

Ὁ ὕψιστος θεὸς, ἐν τῷ μέσῳ τῶν διαφόρων περιπετειῶν μας εἶχε βοηθήσει τοὺς ἀγῶνάς μας, τοὺς ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, ηὐδόκησε τέλος νὰ ἐπακούσῃ καὶ κατὰ τοῦτο τὰς δεήσεις μας, καὶ νὰ στήσῃ ὅρια εἰς τὰς πολυχρονίους συμφοράς μας.

Ὑπουργοὶ τῆς θείας θελήσεως, οἱ τρεῖς μεγάλοι τοῦ κόσμου Μονάρχαι, μόλις ἀνέλαβον τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ φιλανθρώπου τούτου καὶ θεοφιλοῦς ἔργου, καὶ ἀμέσως μὲ φωνὰς ἀγαλλιάσεως εὐχαριστοῦμεν τὴν ὑπερτάτην πρόνοιαν, καὶ ἐχαιρετήσαμεν, τὴν αὐγὴν τῆς ἀπελευθερώσεώς μας ἀνατέλλουσαν ἐν μέσῳ τῆς ὁμίχλης, ἡ ὁποία τόσον καιρὸν κατεσκίαζε τὴν δυστυχῆ Πατρίδα μας.

Ἡ λαμπρὰ ἀξιομνημόνευτος καὶ ἀθάνατος πρᾶξις εἰς τὰ παράλια τῶν ἀπὸ χριστιανικὰ αἵματα βαφέντων Νεοκάστρου καὶ Σφακτηρίας, πληροῖ τὸν κόσμον ἀπὸ θάμβος, καὶ τὴν καρδίαν μας ἀπὸ εὐγνωμοσύνην, χάρις αἰωνία εἰς τὸν Παντοκράτορα! Δόξα ἀτελεύτητος εἰς τὸν ὑπερασπιστὴν τῆς πίστεως, τὸν κραταιὸν Μονάρχην τῆς Ἀγγλίας! Τιμὴ δὲ καὶ κλέος εἰς τὸν γενναῖον ἀντιναύαρχον τῆς αὐτοῦ Βρεττανικῆς Μεγαλειότητος.

Τῆς κοινῆς χαρᾶς τῶν ὁμογενῶν των συμμετέχουν καὶ οἱ ψαριανοί, διὰ τὰ ἐπίσημα ταῦτα καὶ λαμπρὰ δείγματα τῆς ὑμετέρας γενναιοφροσύνης καὶ συμπαθείας σπεύδουν σήμερον ν' ἀποδώσωσι γενικὰς καὶ μερικὰς εὐχαριστήσεις των εἰς τὰς ὁποίας συνάπτει καὶ τὴν προσωπικὴν εὐγνωμοσύνην ἡ ἐπιτοπὴ τῶν ψαριανῶν, ἥτις καὶ λογίζεται εὐτυχὴς νὰ ἦναι ὄργανον τῶν συμπολιτῶν της. Ἰδιαιτέρως δὲ ὁ ἀπεσταλμένος ἡμῶν, καὶ κομιστὴς τῆς παρούσης μας κύριος Σπυρίδων Σκοῦφος, ὡς ἔχων πᾶσαν τὴν ἀπὸ μέρους μας ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς πατριωτικὰς ἀρετάς του, θέλει γίνει πιστὸς διερμηνεὺς τῶν εὐσεβάστως φρονημάτων μας πρὸς τὸ ἔξοχον ὑποκείμενόν Σας. Ὑποσημειούμεθα μὲ βαθὺ σέβας.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 15 ὀκτωβρίου 1827.

Τῆς ἐξοχότητός Σας ταπεινοὶ δοῦλοι,

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Δὲν εὗρον εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν τὸ σχέδιον τῆς πρὸς τὸν γάλλον ναύαρχον ἀναφορᾶς.

Ἡ Κυβέρνησις διατάξασα νὰ ψαλῇ δοξολογία, ἔπεμψε πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν τὴν κάτωθι διαταγὴν διὰ νὰ προπαρασκευάσῃ τὰ τῆς τελετῆς.

Ἀριθ. 1,244.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Ἡ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Ἀστυνομίας Γραμματεία τῆς ἐπικρατείας,

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν.

Ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ γενῇ σήμερον περὶ τὴν 9 ὥραν τῆς ἡμέρας δοξολογία εἰς τὸν ὕψιστον διὰ τὴν φθορὰν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου εἰς Νεόκαστρον, προσκαλεῖσθε νὰ κοινοποιήσετε διὰ Κήρυκος εἰς ὅλους τοὺς κατοίκους ἐνταῦθα νὰ συνέλθωσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ νὰ κλείσωσιν ὅλα τὰ ἐργαστήρια, συγχρόνως νὰ διορίσετε τὰ ἐνταῦθα ψαριανὰ πλοῖα νὰ ἑτοιμασθῶσι νὰ ῥίψωσιν εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας καὶ τοῦ ἐκφωνηθησομένου λόγου εἴκοσι καὶ ἓν κανόνια, διὰ τὰ ὁποῖα θέλει πληρωθοῦν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 17 Βρίου 1827.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῆς ἀστυνομίας Γραμματεὺς,

(Τ. Σ.) Ἀναστάσιος Λόντος.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, κατὰ τὴν διαταγὴν, προπαρασκευάσασα τὰ τῆς τελετῆς εἰδοποίησε τοὺς κατοίκους διὰ τοῦ κήρυκος νὰ κλείσωσι τὰ ἐργαστήριά των καὶ νὰ παύσωσι πᾶσαν ἐργασίαν, διέταξε δὲ τὰ εἰκότα καὶ πρὸς τοὺς πλοιάρχους. Κατὰ τὴν προσδιωρισθεῖσαν λοιπὸν ὥραν, ἐψάλη ἡ δοξολογία ἔξω τοῦ ναοῦ, ἕνεκα τοῦ πλήθους, ὁ δὲ Σπυρίδων Τρικούπης ἐξεφώνησε κατάλληλον ἐπινίκιον λόγον, κανονοβολούντων τῶν ψαριανῶν πλοίων καὶ ἐχόντων ὑψωμένας τὰς σημαίας τῶν τριῶν δυνάμεων ὡς δεῖγμα εὐγνωμοσύνης. Ἐπανηγυρίσθη δὲ ἡ ἀξιομνημόνευτος ἐκείνη ἡμέρα ὡς ἑορτὴ ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Κυβέρνησις, διὰ νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς δυνάμεις της, κατὰ τὰς συμβουλὰς τῶν φίλων τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ ἔχωσιν οἱ προστάται αὐτῆς ἰσχυροὺς λόγους εἰς τὸν μετὰ τῆς Πύλης συμβιβασμὸν, διέταξεν ἐκστρατείαν,

διὰ τῆς κάτωθι διαταγῆς της, κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν εἰς Εὔβοιαν, ὑπὸ ἀρχηγοὺς κατὰ μὲν τὴν ξηρὰν τὸν Ἀδὰμ Δούκαν καὶ Νικόλαον Κριεζώτην, κατὰ δὲ τὴν θάλασσαν ὑπὸ τοὺς πλοιάρχους Ἀνδρέαν Κεφάλαν, Νικόλαον Χ. Α. Κοτσιᾶ καὶ Νικόλαον Μανιάτην μὲ τὰ τρία πλοῖά των· ἐκ τῶν τριῶν δὲ τούτων πλοιάρχων διώρισε τὸν πρῶτον ὡς ἀρχηγόν. Ἰδοὺ ἡ διαταγή.

Ἀριθ. 615.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Ἡ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν Γραμματεία τῆς ἐπικρατείας,

Δ η λ ο π ο ι ε ῖ.

Ὅτι τὸ πολεμικὸν πλοῖον *βρίκιον* ὀνομαζόμενον *Ξενοφῶν* ὡπλισμένον τὰ ἀναγκαῖα κανόνια, ψιλὰ ὅπλα καὶ ἐφόδια πολεμικὰ καὶ κυβερνώμενον παρὰ τοῦ πλοιάρχου Ἀνδρέου Κεφάλα, διορίζεται εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Εὐβοίας, ἔχον τὴν ἄδειαν νὰ διαπλέῃ καὶ ν' ἀποκλείσῃ ὅλα τὰ παρὰ τῶν ἐχθρῶν κρατούμενα παράλια τῆς Εὐβοίας, τὸν Μαλιακὸν Κόλπον, καὶ τὸν Θετταλομαγνησιακὸν κόλπον, μέχρι τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, νὰ βοηθῇ τὰ κινήματα τῶν ἡμετέρων, νὰ ἐμποδίζῃ τὰ κινήματα τῶν ἐχθρῶν, ἔχον ὅλα τὰ κατὰ τῆς λαθρεμπορίας τοῦ πολέμου δίκαια, μετερχόμενον τὴν καταδρομὴν ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ διάπλου του.

Ὁ δὲ Διοικητὴς αὐτοῦ Κύριος Ἀνδρέας Κεφάλας διορίζεται ἀρχηγὸς τῆς ἐκεῖ διορισθείσης μοίρας εἰς τοῦ ὁποίου τὰς διαταγὰς θέλουν διατελεῖ ὅλοι οἱ πλοίαρχοι τῶν ἐκεῖ διορισμένων πλοίων, ὀφείλει δὲ νὰ συνενοῆται μετὰ τοῦ διευθυντοῦ Κυρίου Ἀδὰμ Δούκα, καὶ μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς εἰς τὴν Εὔβοιαν ἐκστρατείας Κυρίου Νικολάου Κριζώτου.

Εἰδοποιοῦνται λοιπὸν ἅπαντες οἱ ναύαρχοι καὶ καπετάνοι τῶν φιλικῶν δυνάμεων, καὶ παρακαλοῦνται ν' ἀναγνωρίσωσιν αὐτὸν ὡς τοιοῦτον, καὶ ὄχι μόνον νὰ μὴν ἐνοχλήσωσι τὴν διάπλευσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ χρείας τυχούσης, νὰ χορηγήσωσιν αὐτῷ τὴν ἀπαιτουμένην βοήθειαν καὶ ὑπεράσπισιν.

Ἐδόθη ἐκ τῆς ἐπὶ τῶν ναυτικῶν Γραμματείας τῆς ἐπικρατείας,

κυρωμένον τῇ σφραγίδι τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τῇ ἰδίᾳ ὑπογραφῇ τοῦ Γραμματέως.

Τὸ παρὸν ἰσχύει δι' αὐτὴν καὶ μόνην τὴν ἐκστρατείαν.

Ἐν Αἰγίνῃ, τὴν 24 7βρίου 1827.

Ὁ προσ. ἐπὶ τῶν ναυτικῶν Γραμμ. τῆς ἐπικρατείας,

(Τ. Σ.) Γ. Γλαράκης.

Ἰδοὺ καὶ ἑτέρα διαταγὴ πρὸς τὸν Ἀνδρέαν Κεφάλαν.

Ἀριθ. 652.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Ἡ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν Γραμματεία τῆς ἐπικρατείας,

Πρὸς τὸν πλοίαρχον κύριον Ἀνδρέαν Κεφάλαν ἀρχηγὸν τῆς κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Εὐβοίας διωρισθείσης Μοίρας,

Ἔχεις τὴν ἄδειαν νὰ διορίζῃς τὰ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου πλοῖα, ὅπου ἡ χρεία τὸ καλέσει, εἰς τὸν Μαλιακὸν καὶ Θετταλομαγνησιακὸν κόλπον ἕως εἰς τὸν θερμαϊκὸν κόλπον, διὰ νὰ κρατῆται τακτικώτερον ἡ πολιορκία τῆς Εὐβοίας, ἀλλὰ πάντοτε μὲ ἰδιαιτέραν διαταγήν σου.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 26 7βρίου 1827.

Ὁ προσ. ἐπὶ τῶν ναυτικῶν Γραμμ. τῆς ἐπικρατείας,

(Τ. Σ.) Γ. Γλαράκης.

Ἀναχωρήσαντα τὰ πλοῖα ἐξ Αἰγίνης, ἔχοντα τοὺς ἀρχηγοὺς Ἀδὰμ Δοῦκαν καὶ Κριεζώτην, ἀπῆλθον εἰς Σκίαθον. Παραλαβόντα δ' ἐκεῖθεν τοὺς εὑρισκομένους ὁπλαρχηγοὺς μὲ τοὺς στρατιώτας των ἀνεχώρησαν· ἀλλ' ἀντὶ ν' ἀποβιβασθῶσιν εἰς Εὔβοιαν, ἠγγυροβόλησαν εἰς Κότττες τῶν Τρικέρων. Ἀποβιβασθέντες δὲ οἱ ἀρχηγοὶ μὲ τοὺς στρατιώτας, ἀπῆλθον εἰς τὴν πόλιν τῶν Τρικέρων καὶ συνεπλάκησαν μὲ τοὺς ὀθωμανούς· ἀλλ' οἱ ὀθωμανοὶ ὄντες ὀχυρωμένοι εἰς τὴν πόλιν τῶν Τρικέρων, οἱ Ἕλληνες ἠττήθησαν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸ παραθαλάσσιον, οἱ τοῦρκοι ὅμως δὲν ἐξῆλθον τῆς πόλεως διὰ νὰ τοὺς καταδιώξωσι.

Μετὰ παρέλευσιν δέκα ἡμερῶν, ὁ Κριεζώτης εἰσβα-

λῶν ἐσπέραν τινὰ μὲ τριακοσίους στρατιώτας εἰς τὸ παράλιον τοῦ λιμένος Τρικέρων, ἐκυρίευσε τὸ ἐκεῖ κανονοστάσιον καὶ τὰς ἀποθήκας, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἔγραψεν εἰς τὰ πλοῖα νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν λιμένα τῶν Τρικέρων διὰ νὰ παραλάβωσι τὰ λάφυρα καὶ ὑποχρεώσωσι τεσσαράκοντα τουρκαλβανοὺς οἵτινες ἦσαν κλεισμένοι εἰς οἰκίαν τινὰ νὰ παραδοθῶσι. Τὰ πλοῖα εἰσελθόντα, ἐκανονοβόλησαν τοὺς εἰς τὴν οἰκίαν τουρκαλβανοὺς καὶ τοὺς ἠνάγκασαν νὰ παραδοθῶσιν ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ μὴ τοὺς θανατώσωσι. Λαβόντες αὐτοὺς ἐπὶ τῶν πλοίων, ἀπῆλθον καὶ ἐλλιμενίσθησαν πάλιν εἰς Κόττες, ὅπου ἦν τὸ στράτευμα καὶ ἐφύλαττον τὴν πολιορκίαν τῶν Τρικέρων.

Ἡμέραν δέ τινα ἔφθασεν εἷς πασᾶς τοῦρκος μὲ ἰσχυρὰν δύναμιν καὶ ἐτοποθετήθη ἀπέναντι τῶν Τρικέρων. Ἰδὼν τοῦτον ὁ Κριεζώτης τοποθετημένον, ἔλαβεν ἐκλεκτοὺς στρατιώτας καὶ ὑποσχεθεὶς εἰς αὐτοὺς ἀμοιβὴν, εἰς κάθε τούρκου κεφαλὴν ἕνα ρουπιὲ, ἐκίνησε κατὰ τοῦ πασᾶ καὶ φθάσας αὐτὸν ἤρχισε τὴν μάχην, καὶ εἰς τὰς δύω ὥρας τῆς νυκτὸς κατέστρεψε τὸ ἐχθρικὸν σῶμα· οἱ δὲ στρατιῶται, μετὰ τὴν μάχην, ἔφερον τετρακοσίας ἐχθρικὰς κεφαλὰς καὶ ἔλαβον τὴν ἀμοιβὴν παρὰ τοῦ Κριεζώτου. Μὴ ἔχοντες δὲ τροφὰς ἀπῆλθον εἰς Σκίαθον ὅπου διελύθη ἡ ἐκστρατεία.

Τοὺς παραδοθέντας τουρκαλβανοὺς, πρὶν ἀναχωρήσωσιν, ἐπεβίβασαν εἰς πλοῖον καὶ τοὺς ἀπέστειλαν πρὸς τὸν πασᾶ των, μὲ γράμμα τοῦ Κριεζώτου.

Τοιοῦτον πέρας ἔλαβεν ἡ ἐκστρατεία αὕτη χωρὶς νὰ κάμῃ κίνημα κατὰ τῆς Εὐβοίας καθ' ἃ διετάχθησαν.

Ὁ Μῆτρος Μπαστέκης, ὁπλαρχηγὸς τῆς Ζαγορᾶς, ὑποπτευόμενος μήπως κινήσωσι καὶ κατὰ τῆς Ζαγορᾶς, διὰ νὰ προλάβῃ, ἔγραψεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψα-

ριανῶν, διὰ τοῦ διδασκάλου Γρηγορίου Κωνσταντᾶ, τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ψαριαρῶν, εἰς Αἴγιναν.

Σᾶς εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ἐστάθην μὲ φρονήματα ἐλεύθερα, ἀγωνισθεὶς, καὶ ἅπαξ, καὶ πολλάκις ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, καὶ μέχρι τοῦδε λοιπὸν τοιοῦτος εἶμαι, σᾶς εἶναι ὑπὲρ βέβαιον, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ἐστάθην φίλος εἰς ὅλους τοὺς ψαριανοὺς, ὅπου ἔφθασα νὰ γνωρίσω τιμίους, καὶ μὲ χαρακτῆρα πατριωτισμοῦ, ὑπερασπιζόμενος αὐτὸ τὸ ὄνομα τῶν ψαριανῶν, εἰς ὅτι ἀπὸ μέρος μου ἐμπόρεσα.

Δὲν ἀμφιβάλλω λοιπὸν, ὅτι καὶ οἱ ψαριανοὶ μὲ γνωρίζουν, διὰ ἰδιαίτερον φίλον τους, καὶ οἰκιακὸν ἀδελφὸν, καὶ ἐκ τούτου λαμβάνω θάρρος διὰ νὰ γράψω εἰς τὴν ἐπιτροπὴν αὐτῶν, παρακαλῶντας διὰ τὸ ἀκόλουθον.

Ὁ Καπετὰν Νικόλαος Κριζώτης μετὰ τοῦ Ἀδὰμ Δούκα ἦλθον εἰς τοῦτο τὸ μέρος μὲ καράβια ψαριανὰ διὰ νὰ κάμουν τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Εὐρίπου, σᾶς εἶναι γνωστότατον, ὅθεν παρακαλῶ νὰ γράψετε εἰς τοὺς ἐδικούς σας, ὅσον δύνανται νὰ ἐμποδίζωσι τὰ ἄτακτα κινήματα τῶν ρεμπέλων στρατιωτῶν, ἀπὸ τὸ μέρος τοῦτο, διότι δίδονται αἰτίαι μὲ τὰ παρόμοια νὰ ὁρμήσουν οἱ ἐχθροὶ σωρηδὸν καὶ ν' ἀφανίσουν ἐκ τρίτου τὴν δυστυχισμένην ταύτην ἐπαρχίαν, ὅπου χρησιμεύει, καὶ θὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ ἔθνος, ὁπόταν φυλαχθῇ ἀπὸ ἄτακτα κινήματα, τὰ ὁποῖα ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι θὰ συντρέξουν, ὅταν καὶ οἱ ἐδικοί σας δώσουν γνώμην. Διὰ τοῦτο ξαναπαρακαλῶ ὅσον τάχιστα νὰ τοῖς γράψετε διὰ νὰ ὑπερασπισθοῦν τὰ μέρη μας, μὲ ὅτι τρόπον δυνηθῶσιν.

Ἐν τοσούτῳ καὶ μένω μὲ σέβας βαθύτατον.

Τῇ 25 ὀκτωβρίου 1827, Ζαγορᾶ.

Τῆς τιμιότητός Σας πρόθυμος,

Μῆτρος Μπαστέκης.

Υ. Γ. Τοῦρκοι ἔφθασαν εἰς κάστρον Βώλου 2,400 νὰ ὑπερασπισθῶσι τὰ χωρία καὶ Τρίκερι, ὅθεν παρακαλῶ ἀπὸ μέρος ὅλης τῆς ἐπαρχίας τὴν βοήθειάν σας, ἵνα μὴ ἀδίκως χαθῇ ὁ κόσμος.

Οἱ ψαριανοὶ, ἐξ ἀρχῆς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, συνέδρα-

μον πολυειδῶς τὰ μέρη ἐκεῖνα καθὼς καὶ τὴν Εὔβοιαν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ ὁπλαρχηγὸς Μπαστέκης συνέδεσε στενὴν φιλίαν μὲ αὐτούς· καὶ τῷ ὄντι ἦτο φίλος τῶν ψαριανῶν, διότι ὁσάκις αὐτοὶ ἤρχοντο εἰς Ζαγορὰν τοὺς ἐπεριποιεῖτο καὶ τοῖς ἐδείκνυε τὰ αἰσθήματα τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας του, ἐπίσης δὲ καὶ οἱ ψαριανοὶ ἀνταπεκρίνοντο εἰς αὐτά. Στηριζόμενος λοιπὸν ὁ Μπαστέκης εἰς τὴν μεταξύ των φιλίαν ἔπεμψε τὸ πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν των ἔγγραφόν του διὰ μέσου τοῦ διδασκάλου Γρηγορίου Κωνσταντᾶ, οὗτος δὲ, τὸ διευθύνει διὰ τοῦ ἑπομένου ἐγγράφου του.

Παγευγενέστατοι Κύριοι!

Λάβετε τὸ πρὸς ὑμᾶς γράμμα τοῦ φίλου σας καπετὰν Μήτρου Μπασδέκη καὶ φιλοτιμηθῆτε νὰ κάμετε ὅσα σᾶς γράφει, καὶ ὑποχρεώνετε καὶ ἐκεῖνον καὶ ἡμᾶς τοὺς πατριώτας ὅλους· ἐπειδὴ ἂν γίνῃ παραμικρὸν κίνημα εἰς ἐκεῖνα τὰ χωρία πρὸς τὸ παρὸν ἀπὸ τοὺς εἰς τὰ γειτονικὰ ὁπλοφόρους λιάπιδες, ἀφανίζεται καὶ χάνεται κατὰ κράτος ἐκεῖνος ὁ τόπος καὶ σκλαβόνονται ἑξῆντα χιλιάδες ψυχαὶς χωρὶς καρπὸν καὶ ὄφελος τοῦ γένους· ἐπειδὴ οἱ λιάπιδες δὲν ἔχουν ἄλλον σκοπὸν εἰμὴ νὰ λεηλατήσουν καὶ νὰ φύγουν ἀφίνοντες τοὺς ἀθλίους κατοίκους εἰς τὴν λύσσαν τῶν τούρκων, οἱ τοῦρκοι ἔχουν προσηλωμένα τὰ ὄμματά των εἰς ἐκεῖνα τὰ χωρία καὶ ζητοῦν τὴν παραμικρὰν αἰτίαν νὰ τὰ σκλαβώσουν· λάβετε λοιπὸν οἶκτον καὶ προστάξατε κἂν τοὺς ἐδικούς σας ὅπου εἶναι ἐκεῖ διὰ νὰ μὴ συγκατανεύσουν νὰ γένῃ τοιοῦτος ὄλεθρος· ἔτσι κάμετε, καὶ μίαν ὥραν προτήτερα διὰ νὰ λάβετε εὐλογίαν ἀπὸ τὸν Θεὸν, ἔπαινον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ εὐχαριστίαν ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ἀθλίους. Ὑγειαίνετε.

Τῇ 6 νοεμβρίου 1827, Σύρα.

Ὁ φίλος καὶ ἐπαινετής Σας.

Γρηγόριος Κωνσταντᾶς.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, κατὰ τὸ ἔγγραφον τοῦ Μπαστέκη καὶ διδασκάλου Κωνσταντᾶ, ἔγραψεν ἀμέ-

σως πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ εὑρισκομένους πλοιάρχους της, οὐ μόνον νὰ μὴ συγκατανεύσωσι νὰ γίνῃ κίνημα κατὰ τῆς Ζαγορᾶς, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐμποδίζωσι πᾶσαν διὰ θαλάσσης ἐκεῖ μετάβασιν τῶν λιάπιδων.

Τινὲς τῶν ἐν Σκιάθῳ καὶ Σκοπέλῳ διαμενόντων ὁπλαρχηγῶν, ἦσαν γνώμης νὰ κάμωσι κίνημα κατὰ τῆς Ζαγορᾶς, ἀλλ' οἱ πλοίαρχοι, ὁ διευθυντὴς τῆς ἐκστρατείας Ἀδὰμ Δούκας καὶ ὁ Κριεζώτης ἦσαν τῆς ἐναντίας γνώμης.

Οἱ ψαριανοὶ ἔχοντες πάντοτε ἐπιθυμίαν νὰ συνοικισθῶσιν εἰς ἓν μέρος, δὲν ἠδύναντο, ὡς ἐκ τῆς ἀβεβαιότητος τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων, νὰ πληρώσωσι τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην. Τὴν δὲ 11 Νοεμβρίου 1827, οἱ ἐν Τήνῳ παροικοῦντες ψαριανοί, ἔγραψαν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν των τὰ ἑξῆς· ὅτι ἐπειδὴ θεωροῦν ἤδη βεβαίαν τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἀναφέρονται διὰ συνοικισμὸν καὶ γνωμοδοτοῦν νὰ ζητήσῃ (τὸν Κασαπᾶ) τῆς Εὐρίπου τὸ προάστειον.

Καὶ οἱ ἐν Σύρῳ παροικοῦντες ψαριανοί, γράφουν καὶ αὐτοὶ τὴν 13 Νοεμβρίου 1827 πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν των περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων καὶ ὅτι θεωροῦν ἐπάναγκες νὰ συνοικισθῶσιν εἰς ἓν μέρος.

Οἱ εἰς Αἴγιναν λοιπὸν παροικοῦντες ψαριανοί, λαβόντες τὰ ἔγγραφα, καὶ ὄντες σύμφωνοι μὲ τοὺς ἐν Τήνῳ καὶ Σύρᾳ συμπολίτας των περὶ τῆς ἀποκαταστάσεώς των, ἀπεφάσισαν ἐπὶ συνεδριάσεως τὴν Εὔβοιαν ὡς τόπον συνοικισμοῦ. Ἡ δὲ ἐπιτροπή των, ἔκαμε τὴν κάτωθι ἀναφορὰν πρὸς τὴν κυβέρνησιν ζητοῦσα νὰ δοθῇ εἰς αὐτοὺς πρὸς συνοικισμὸν ἓν μέρος τῆς Εὐβοίας.

Ἀριθ. 759.

Πρὸς τὴν Σ. Ἀντικυβερνητ. Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Αἱ τρομεραὶ δυστυχίαι τοῦ Ἕλληνος καὶ αἱ σκληραὶ κακώσεις τὰς ὁποίας ὑπέφερεν εἰς τὸν ἑπταετῆ τοῦτον ἀγῶνά μας, ἐμετριάζοντο πάντοτε ἀπὸ τὴν ἐλπίδα μιᾶς ἀμοιβῆς ἀναλόγου τῶν ὅσων ἔπαθε, ἐθεώρει μὲν μακρόθεν ὁ Ἕλλην τὴν οἰκίαν του καταβιβρωσκομένην ἀπὸ τὰς φλόγας, τὰς ὁποίας πρὸ μικροῦ ὁ ἐχθρὸς εἶχε διαδώσει εἰς τὴν πόλιν του, ἐλυπεῖτο, καὶ ἐλυπεῖτο περισσότερον ν' ἀφίνῃ μεταμορφωμένην εἰς ἐρείπια ἐκείνην τὴν πόλιν εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη· ἐπαρηγορεῖτο δὲ φανταζόμενος ὅτι ἡ πατρὶς θέλει τὸν ἀνταμείψει, ἔφευγε σιωπηλῶς, ἐπιστηρίζων τὰς ἐλπίδας του εἰς τὸ κοινὸν τοῦ ἀγῶνος, εἰς τὸ κοινὸν τῶν εὐτυχιῶν καὶ δυστυχιῶν, εἰς τὰς ὑποσχέσεις τελευταῖον τοῦ συντάγματος, τὸ ὁποῖον τὸ ἔθνος μὲ τὴν ἰδίαν του χεῖρα ὑπέγραψεν.

Ὁ ψαριανὸς, ἔχων ὁμοίαν τὴν τύχην του μὲ ἐκείνην τοῦ Ἕλληνος, τὴν ὁποίαν ἀνωτέρω ἐκθέσαμεν, ἄπατρις, ἀνέστιος, δυστυχὴς, γέμων ὅμως ἐλπίδων, παρουσιάζεται μὲ τὴν παροῦσαν ἀναφορὰν του εἰς ὅλον τὸ ἔθνος, καὶ ἐξαιτεῖ, περὶ ἑαυτοῦ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του, αἰτεῖ τόπον διὰ τὴν μερικήν του πατρίδα, τόπον διὰ ναυτικὸν, καὶ τοιοῦτον στοχάζεται τὴν Εὔβοιαν, ἡ ὁποία ἔχει λιμένας οὐκ ὀλίγους.

Σ. Κυβερνῆται! ἡ ἐπιθυμία τοῦ ψαριανοῦ εἶναι, τὸ νὰ δοθῇ ἓν μέρος τῆς Εὐβοίας εἰς κατοικίαν του, τοῦτο κρίνει καὶ συμφέρον τοῦ ἔθνους, διότι ὅπου κατασταίνεται ναυτικὸν ἐκεῖ καὶ ἐμπόριον, ἐκεῖ ὁ γεωργὸς ἐργάζεται περισσότερον θεωρῶν τοὺς κόπους του ἀγοραζομένους μὲ ὄφελός του, τὴν ὠφέλειαν ταύτην καὶ ὅσα καλὰ προκύπτουν ἐκ τοῦ ναυτικοῦ παρατρέχομεν, εἶναι μάρτυς ἀψευδὴς ἡ ξηρὰ νῆσός μας, ἡ ὁποῖα ἔτρεφε τοσούτους, καὶ εὐτυχῶς, ὅσους δὲν ἔτρεφε μία νῆσος ἄλλη ἀπειράκις εὐρυχωρωτέρα.

Σ. Κυβερνῆται! εἶναι περιττὸν στοχαζόμεθα μία τοιαύτη παράστασις, εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι καὶ εἰς ἑκάστου τῶν Σ. ἀντιπροσώπων τὴν καρδίαν εὑρίσκομεν κατανευτικοὺς στοχασμοὺς, καὶ εὐγνωμοσύνης αἴσθημα, διὸ καὶ δίδομεν τέλος εἰς τὴν παροῦσαν μας, εὐέλπιδες, ὅτι θέλομεν ἀκούσει παρὰ τοῦ ἔθνους, εὖ φίλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ, εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τῆς πατρίδος σου κτλ. Μένομεν μὲ σέβας βαθύτατον.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 16 νοεμβρίου 1827.

(Τ. Σ.) Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἔλαβε τὴν δέουσαν ἀπάντησιν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὡς εὑρισκομένης τότε τῆς Εὐβοίας ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν τούρκων.

Ἐξαντλήσασα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν τὰ χρηματικά της μέσα καὶ μὴ οὖσα πλέον εἰς κατάστασιν νὰ διατηρήσῃ τὸ σύστημά της, διεύθυνε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν κάτωθι ἀναφορὰν ζητοῦσα μέρος τῶν παρ' αὐτῆς εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀνάγκας δαπανηθέντων χρημάτων, διὰ νὰ διατηρήσῃ τὸ σύστημά της.

Ἀριθ. 770.

Πρὸς τὴν Σ. ἀντικυβερνητικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Εἶναι γνωστὸν πρὸς τὴν Σ. Κυβέρνησιν, καὶ ἐνγένει εἰς ὅλον τὸ ἔθνος, αἱ μεγάλαις δαπάναις τὰς ὁποίας ἐκάμαμεν εἰς τῆς Πατρίδος τὰς χρείας.

Χωρὶς νὰ καταχωρήσωμεν ἐνταῦθα τὰ πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Πατρίδος μας δαπανηθέντα, ἔχομεν μετὰ τὴν καταστροφήν μας περίπου ὀκτακόσιαις χιλιάδες γρόσια δαπανημένα, ἐμπεριεχομένων καὶ τοῦ λογαριασμοῦ τῶν πυρπολικῶν μας, εἰς διαφόρους ἐκστρατείας, ὡς ἐκ τῶν ἐθνικῶν καταστίχων δύναται νὰ πληροφορηθῇ ἡ Κυβέρνησις.

Ἐκτὸς τούτων μετὰ τὴν εἰς Αἴγιναν κατάστασιν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, πόσα ἔκτακτα ἔξοδα ἔγιναν; εἰς ποίους στρατιώτας δὲν ἐδόσαμεν ταῖνια, καὶ σιτηρέσια; εἰς ποίους τακτικοὺς δὲν ἐδόσαμεν καὶ ἔξοδα προσέτι καὶ τροφὴν; ποσάκις δὲν ἐπληρώσαμεν καΐκια ταχύπλοα ἀπεσταλμένα εἰς διάφορα μέρη; καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ τῆς πολιορκίας Ἀθηνῶν; πόσους πληγωμένους δὲν ἐπεριθάλψαμεν, καὶ ἀπεστείλαμεν μὲ ἴδιά μας ἔξοδα εἰς Μέθαινα καὶ ἀλλαχοῦ νὰ θεραπευθοῦν; ἀλλ' ὅλων τούτων δὲν κάμνομεν εἰμὴ μόνον μίαν ἁπλῆν περιγραφὴν, ὅλα ταῦτα τὰ ἀφίνομεν μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς συνειδήσεώς μας μηδὲ τὸ παραμικρὸν ἀπαιτοῦντες ἐνθυμίζομεν πρὸς τὴν Σ. Κυβέρνησιν, ὅτι ὅλα ταῦτα τὰ δαπανηθέντα χρήματα, ἦτον χρήματα ἀποταμιευμένα εἰς τὸ νὰ ἐξοδευθῶσι μίαν ἡμέραν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς

ὁποίας μέλλουσι νὰ κατοικήσωσι πόλεως οἱ ψαριανοὶ, τὰ ὁποῖα μὲ ἄκραν του εὐχαρίστησιν τὰ ἐδαπάνησεν ὁ λαός· ἤδη δὲ ἐμείναμεν ὅλως διόλου χωρὶς κἀνὲν μέσον νὰ βαστάσωμεν οὐδ' αὐτὸ τὸ σύστημα, ἐνῷ μάλιστα ἔχομεν καὶ πυρπολικὰ εἰς τὴν ἐπίσκεψίν μας, καθὼς ἐκεῖνο τοῦ Κ. Κωνσταντίνου Νικοδήμου, διὰ τὸ ὁποῖον ἔχομεν νὰ λάβωμεν εἰσέτι γρόσια 11,700, ὡς ἡ ὁμολογία τοῦ ἐθνικοῦ Ταμείου ἐπὶ Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐκ τούτων παρακαλοῦμεν τὴν Σ. Κυβέρνησιν νὰ μᾶς χορηγήσῃ πόρον τινὰ εἰς ἐξοικονόμησιν μέρους τινὸς ἐκ τῶν παρ' αὐτῆς ὀφειλομένων μας· καὶ μένομεν μὲ σέβας βαθύτατον.

Ἐν Αἰγίνῃ, τῇ 4 δεκεμβρίου 1827

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

Εἶναι ἀληθῆ τ' ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀναφοράν, ὅτι δηλαδὴ τὰ δαπανηθέντα χρήματα εἰς πληγωμένους κλπ. ἦσαν τὰ ταμιευθέντα διὰ τὸν συνοικισμὸν τῶν ψαριανῶν. Ἡ κυβέρνησις λοιπὸν καίτοι γνωρίζουσα τὰς δαπάνας ταύτας, γνωρίζουσα δὲ προσέτι ὅτι τὰ χρήματα ἅτινα ἤθελε χορηγήσει πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαριανῶν, ἤθελε τὰ δαπανήσει αὕτη εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, μ' ὅλα ταῦτα δὲν τὰ ἐχορήγησεν, ἐνῷ, ἡ Διοικητικὴ ἐπιτροπὴ, ἐχορήγησεν εἰς τὴν δημογεροντίαν Αἰγίνης τὰς εἰσπράξεις τοῦ λιμεναρχείου διὰ νὰ ἐξοικονομῇ τὰς δαπάνας της, αἱ δὲ δαπάναι τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν ἦσαν ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ μεγαλήτεραι ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἱστορηθέντων. Δι' ἀλλεπαλλήλων δὲ ἀναφορῶν της ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν πρὸς τὴν Διοικητικὴν ἐπιτροπὴν ζητοῦσα χρηματικὰ μέσα, διὰ νὰ ἐξοικονομῇ τὰς κατεπειγούσας καὶ ἐκτάκτους ἀνάγκας ὅσας τῇ ἐπέβαλλεν ἡ πατρὶς, μόλις κατώρθωσε νὰ τῇ παραχωρηθῇ διά τινας μῆνας ὁ δασμὸς τῆς Αἰγίνης, τὸν ὁποῖον ὅμως ἀκολούθως ἡ Διοίκησις συνεψήφισεν ὑπολογήσασα αὐτὸν εἰς τὰ ἔξοδα τῶν ἐκστρατειῶν τῶν ψαριανῶν πλοίων, ἐνῷ εἰς τοὺς Αἰγινίτας ἐδωρήσατο τὰς εἰσπράξεις τοῦ λιμεναρχείου Αἰγίνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν καταδρομικῶν πλοίων μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν.

Οἱ ψαριανοὶ ὄντες συνειθισμένοι νὰ καταδιώκουν τὸν ἐχθρὸν μὲ τὰ καταδρομικά των πλοῖα, ἐξηκολούθησαν καὶ μετὰ τὴν καταστροφήν των νὰ καταδιώκουν αὐτὸν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ μὲ ἀποβάσεις· ἐκ τῶν πολλῶν δὲ πράξεών των καταχωρῶ τινάς.

Ὁ Κυπαρίσσης Κ. Κυπαρίσσης περιπλέων ἔξωθεν τοῦ Ἐρετριακοῦ κόλπου ἴδε γολέτταν ἐξερχομένην τοῦ κόλπου τῆς Χαλκίδος, τὴν κατεδίωξεν, ἀλλ' αὕτη κατέφυγε καὶ ἐλιμενίσθη εἰς Μαρμάρι, λιμένα τῆς Εὐβοίας· ὁ Κυπαρίσσης πλησιάσας καὶ ἐξαγαγὼν μέρος τοῦ πληρώματός του εἰς τὴν ξηρὰν ἐπολέμησεν αὐτὴν καὶ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης. Οἱ δὲ ἐν αὐτῇ μαχόμενοι τοῦρκοι, ἀφοῦ ἐφονεύθησαν ἱκανοί, λαβόντες τὰς λέμβους ἀνεχώρησαν καὶ ἐσώθησαν διὰ ξηρᾶς· οἱ Ἕλληνες τότε λαβόντες τὴν γολέτταν, ἔχουσαν ὀκτὼ πυροβόλα, τὴν μετέφερον εἰς Αἴγιναν.

Ὁ Ἀποστόλης Νικολάου καὶ Κωνσταντῆς Χ. Γεωργίου Κοντσιᾶ πλέοντες μεταξὺ Ἀλλαγιᾶς καὶ Κύπρου, ἴδαν πλοῖον ὀθωμανικόν, τὸ κατεδίωξαν καὶ τὸ ἔφθασαν εἰς Κύπρον. Μεθ' ἱκανὸν δὲ ἑκατέρωθεν κανονοβολισμόν, οἱ ὀθωμανοὶ διὰ νὰ σωθῶσι, τὸ ἐρρίψαν εἰς τὴν ξηράν. Τότε οἱ Ἕλληνες ὑπῆγαν καὶ τὸ ἐπυρπόλησαν.

Τὸ βρίκιον τοῦτο ἦτο τοῦ Βέη τῆς Ἀλλαγιᾶς, καὶ ἦτο ὡπλισμένον πολεμικῶς μὲ δέκα πυροβόλα.

Ὁ Νικόλαος Ζανῆς πλέων μὲ τὸ μύστικόν του μεταξὺ Κλεζονήσων καὶ Βουρλῶν, ἴδε σακολέβαν καὶ περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐπέπεσε κατ' αὐτῆς, ἀλλ' οἱ τοῦρκοι ἀντέ-

στησαν μαχόμενοι ἀνδρείως. Ἐπὶ τέλους ὅμως οἱ Ἕλληνες ὑπερίσχυσαν καὶ ἐμβῆκαν εἰς τὴν σακολέβαν, οἱ δὲ τοῦρκοι ἔπεσαν εἰς τὴν θάλασσαν· ὁ Ζανῆς λαβὼν ὀθωμανόν τινα ἐκ τῆς θαλάσσης διὰ νὰ τὸν σώσῃ, τὸν ἔφερεν εἰς τὸ κατάστρωμα τῆς σακολέβας, ἀλλ' ὁ τοῦρκος ἀντέστη καὶ παλαίοντες ὁμοῦ ὠλίσθησεν ὁ Ζανῆς καὶ ἔπεσε χαμαί, ὁ δὲ τοῦρκος ἔπεσεν ἐπάνω του προσπαθῶν νὰ τὸν δαγκάσῃ εἰς τὸν λάρυγγα· ὁ Ζανῆς λαβὼν τὴν πιστόλαν τοῦ τούρκου ἐκτύπησεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν κατεζάλισε καὶ ἔπεσε χαμαί. Μετὰ μικρὸν, ἀνορθωθεὶς ὁ ὀθωμανὸς, ἐπέπεσε καὶ πάλιν κατὰ τοῦ Ζανῆ καὶ παλαίων μετ' αὐτοῦ ἔπεσαν καὶ οἱ δύω εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλ' ὁ Ζανῆς ἀποσπάσας ξιφίδιον ἐκ τῆς ζώνης τοῦ τούρκου ἐφόνευσεν αὐτόν. Εἰς τὴν μάχην ταύτην πέντε ὀθωμανοὶ ἐφονεύθησαν καὶ τέσσαρες συνελήφθησαν οἵτινες ἐπωλήθησαν εἰς Κουτσοὺκ Μπαχτσὲ ἀντὶ 7000 γροσίων, τὴν δὲ σακολέβαν μετέφερον οἱ Ἕλληνες εἰς Τῆνον καὶ τὴν ἐπώλησαν.

Ὁ αὐτὸς Νικολῆς Ζανῆς, ἀναχωρήσας μὲ τὸ μύστικόν του διευθύνθη εἰς Κῶ. Φθάσας δ' ἐκεῖ, ἐπλησίασε τὴν νύκτα εἰς τὸ φρούριον ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἦσαν ἠγγυροβολημένα τὰ πλοῖα καὶ ὥρμησε κατ' αὐτῶν. Ἀλλὰ πολεμικὸν Αὐστριακὸν βρίκιον ἠγγυροβολημένον ἐκεῖ τοὺς ἐννόησε καὶ ἤρξατο πυροβολοῦν καὶ τουφεκίζον αὐτοὺς καὶ ἀμέσως ἐπυροβόλησαν τὸ φρούριον καὶ τὰ πλοῖα. Ὁ Ζανῆς λοιπὸν ἰδὼν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπόν του, ἀπεσύρθη πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς νήσου καὶ ἠγγυροβόλησεν εἰς θέσιν Ἀλυκὰς, πρὶν δὲ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἰδὼν Σακολέβαν πλέουσαν, ἐξῆλθεν εἰς τὰ πανιὰ, τὴν κατεδίωξε, τὴν ἐκυρίευσεν ἐξ ἐφόδου καὶ τὴν μετέφερεν εἰς Μύκωνον ὅπου τὴν ἐπώλησε, τοὺς

δὲ ἐν αὐτῇ πέντε ὀθωμανοὺς ἐδώρησεν εἰς τὸν ἐν Μυκώνῳ Ἄγγλον πρόξενον ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ.

Τινὲς τῶν αἰχμαλώτων τούτων ἦσαν μὲ τὰ καίκια τὰ ὁποῖα ἐπολέμησαν μὲ τὸ πυρποληθὲν μύστικον τοῦ Μανόλη Μαρούκη, καὶ διηγοῦντο εἰς τὸν πλοίαρχον Ζανῆ καὶ τοὺς συντρόφους του τὴν μάχην καὶ τὴν ἀνδρείαν τῶν πυρποληθέντων. (Ἴδε τομ. Α'. σελ. 352).

Ὁ Ἰωάννης Μανολούδης παραπλέων μὲ τὸ μύστικόν του ἔξω τοῦ λιμένος Μπεχρέμι, εἶδεν ἐντὸς αὐτοῦ δύω καίκια, εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸν λιμένα τὰ ἐκυρίευσε πληγωθέντος ἑνὸς τῶν ναυτῶν του. Τοὺς δὲ εἰς τὰ καίκια ἑπτὰ ὀθωμανοὺς ἐπώλησεν εἰς Μπεχρέμι ἀντὶ 7,000 γροσίων.

Ὁ Κωνσταντῆς Μαυρομμάτης, παραπλέων μὲ τὸ μύστικόν του περὶ τὸ Καράπουρνο καὶ μὴ εὑρίσκων λείαν, ἀπεβίβασεν εἰς Μελὶ ὀκτὼ ἄνδρας ἐκ τοῦ πληρώματός του, οἵτινες ἐνεδρεύσαντες συνέλαβον ὀθωμανὸν μετὰ τοῦ υἱοῦ του καὶ τοὺς ἐπώλησαν 1,500 γρόσια. Ἀπελθὼν δὲ εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης καὶ συλλαβὼν πέραμα ἐπεβίβασεν εἰς αὐτὸ ἓξ ναύτας τοῦ πληρώματός του καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν λιμένα τῶν Βρουλῶν συνέλαβεν ἕτερα ἓξ περάματα. Αἱ φωναὶ ὅμως καὶ οἱ ὀλολυγμοὶ τῶν τούρκων ἠκούσθησαν ὑπὸ τῆς ἐκεῖ ἠγγυροβολημένης Γαλλικῆς φρεγάτας ἥτις ἔπεμψε τὰς λέμβους της πρὸς καταδίωξιν τῶν καταδρομέων· ἀλλ' οὗτοι διαφυγόντες, ἀπῆλθον εἰς Κλεζονήσια καὶ ἐκεῖθεν εἰς Σύρον.

Ὁ αὐτὸς Μαυρομμάτης μὲ τὸ μύστικόν του παραπλέων εἰς Καράπουρνο, ἀπεβίβασεν εἰς τὴν ξηρὰν εἰς θέσιν Κερατιὰ δώδεκα ἄνδρας οἵτινες ἔστησαν ἐνέδραν, αὐτὸς δὲ μὲ τὸ μύστικον ἀπεμακρύνθη τῶν παραλίων. Μεθ' ἡμέρας τινας ἐπιστρέψας ἔλαβε τοὺς συντρόφους του οἵτινες εἶχον συλλάβει ἰμάμην τοῦρκον. Ζητήσαν-

τες δὲ νὰ τὸν πωλήσωσιν εἰς τὸ ἴδιον μέρος, οἱ τοῦρκοι δι' ἐνέδρας ἐφόνευσαν ἕνα ναύτην, τέλος ἐσυμφώνησαν καὶ ἐπώλησαν τὸν Ἰμάμην διὰ γρόσια ὀκτὼ χιλιάδας.

Ὁ αὐτὸς Κωνσταντῆς Μαυρομμάτης μὲ τὸν Νικολῆ Διοματάρην παραπλέοντες μὲ τὰ μύστικά των εἰς Καράπουρνο ἀπεβίβασαν δεκαὲξ ἄνδρας ἐκ τῶν πληρωμάτων των, οἵτινες ἔστησαν ἐνέδραν εἰς ὁδόν τινα ἔνθεν διέβαινον διαβᾶται. Περὶ τὰ ξημερώματα διέβησαν τῷ ὄντι ἄνθρωποι καὶ οἱ ἐνεδρεύοντες ἐπιπεσόντες κατ' αὐτῶν, συνέλαβον ἕνα ὀθωμανόν, οἱ δὲ ἄλλοι διέφυγον. Ἅμα εἰσῆλθον εἰς τὰ μύστικα, Γαλλικὴ φρεγάτα εὑρισκομένη ἐκεῖ τοὺς εἶδε καὶ τοὺς κατεδίωξε μὲ τὰς λέμβους της· οἱ δὲ καταδρομεῖς, κατὰ συμβουλὴν τοῦ ὀθωμανοῦ, ἀπῆλθον εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ Καράπουρνου, εἰς τὸ Ῥεϊστερὲ, ὅπου εἶχε γνωρίμους διὰ νὰ τὸν ἀγοράσωσιν. Ὁ Μαυρομμάτης ἔχων τὸν αἰχμάλωτον εἰς τὸ μύστικόν του, διευθύνθη εἰς τὸ ῥεϊστερέ. Ἀλλὰ κατὰ τὴν θαλασσοπλοΐαν του ἀπήντησε τὸν αὐστριακὸν ναύαρχον μὲ τὸ δίκροτόν του, συνοδευόμενον μὲ δύω γολέττας καὶ διευθυνόμενον εἰς Χῖον. Ἰδὼν ὁ ναύαρχος τὸ μύστικον, διευθύνθη κατ' αὐτοῦ μετὰ τῶν δύω γολεττῶν, τὸ δὲ μύστικον ἤλλαξε δρόμον καὶ ἐλλιμενίσθη εἰς Ἀγνούσας ἔνθα οἱ ναῦται ἐξῆλθον εἰς τὴν ξηρὰν διὰ νὰ κάμωσι φυλακὴν, ἀλλὰ, παρ' ἐλπίδα των εἶδαν τὴν μὲν μίαν γολέτταν νὰ κατέχῃ τὸ στόμιον Δ ι α π ό ρ η, ἡ δὲ ἄλλη τὸ στόμιον Σ τ ρ ο β ί λ η, ἐννοήσαντες λοιπὸν ὅτι καταδιώκονται ἀπὸ τοὺς αὐστριακοὺς, ἐπέστρεψαν εἰς τὸ μύστικον καὶ ἀφέντες τὸ πέραμα καὶ τὸν πλοίαρχόν των, ὅστις ἦτο καὶ αὐτὸς εἰς φυλακὴν, ἀπῆλθον καὶ ἠγγυροβόλησαν εἰς ἀγκάλην τινα τῆς Χίου, ἐξελθόντες δὲ εἰς τὴν ξηρὰν ἐτοποθετήθησαν εἰς τοὺς κάβους διὰ ν' ἀσφα-

λίσωσι τὸ μύστικον ἀπὸ τοὺς αὐστριακοὺς, ἐπρόσεχον δὲ συγχρόνως μήπως ὀθωμανοὶ, ἐρχόμενοι ἀπὸ τὴν ξηρὰν, τοὺς κτυπήσωσιν. Ἐν τοσούτῳ ἡ μία αὐστριακὴ γολέττα πλησιάσασα τὴν ξηρὰν ἤρχισεν ἀδιάκοπον κανονοβολισμὸν κατὰ τῶν κάβων ὅπου ἦσαν οἱ καταδρομεῖς καὶ τὸ μύστικον· ἐπελθούσης τῆς νυκτὸς, οἱ καταδρομεῖς ἐμβῆκαν εἰς τὸ μύστικόν των καὶ ἀπῆλθον εἰς Καρδάμυλα ὅπου εὗρον καὶ τὸν σύντροφόν των Διοματάρην· ἐκεῖ ἦλθε καὶ ὁ πλοίαρχός των Μαυρομμάτης μὲ τὸ πέραμα. Ἀναχωρήσαντες δὲ καὶ ἀπὸ Καρδάμυλα ἦλθον εἰς Κουτσοὺκ-Μπαχτσὲ, ἔνθα ὁ Ἀγᾶς τοῦ τόπου εἰσῆλθε μὲ δέκα ὀθωμανοὺς εἰς τὸ μύστικον καὶ ἠγόρασε τὸν αἰχμάλωτον ὀθωμανὸν ἀντὶ ἑπτὰ χιλιάδων γροσίων, δύω σάκων ψωμίου, δύω σάκων σταφίδος, πέντε ὀκάδων καπνοῦ, καὶ δύω στάμνων πετιμεζιοῦ· οἱ δὲ καταδρομεῖς ἐδώρησαν πέντε ὀκάδας πυρίτιδα εἰς τὸν Ἀγᾶν, ὅστις τοὺς εἶπεν ὁσάκις συλλαμβάνουν ὀθωμανοὺς νὰ μὴν τοὺς φονεύουν, διότι τὴν τουρκιὰν δὲν τὴν ὀλιγοστεύουν, ἀλλὰ νὰ πηγαίνουν ἐκεῖ νὰ τοὺς πωλοῦν. Ἀναχωρήσαντες δὲ καὶ ἐκεῖθεν μὲ τὰ δύω μύστικα ἦλθον εἰς τὸ Μελὶ ἔνθα ἔκαμον ἀπόβασιν καὶ συλλαβόντες ἀγέλας προβάτων τὰς ἐφόρτωσαν εἰς τὰ μύστικα καὶ ἀπελθόντες εἰς Τῆνον τὰς ἐπώλησαν.

Ὁ Σταμάτης Γ. Κουνάδης παραπλέων μὲ τὸ μύστικόν του εἰς Τρωάδα εἶδε πλοῖον ὀθωμανικὸν ἠγγυροβολημένον εἰς Γιανητσαρὲ, πλησιάσας αὐτὸ ἤρχισε τὸν κανονοβολισμὸν καὶ τουφεκισμόν· οἱ δὲ τοῦρκοι ἐξελθόντες εἰς τὴν ξηρὰν καὶ δέσαντες τὸ καΐκι ἀπὸ τὸ κατάρτι εἰς τὴν ξηρὰν, ἐμάχοντο· ἦλθον δὲ πρὸς βοήθειαν αὐτῶν καὶ πολλοὶ ἱππεῖς. Οἱ καταδρομεῖς διὰ νὰ κυριεύσωσι τὸ καΐκιον ἐρρίφθησαν τρεῖς εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κολυμβῶντες εἰσῆλθον εἰς αὐτὸ καὶ κόψαντες τὰ σχοι-

νία τὸ ἐξήγαγον ἀφοῦ ἐπληγώθησαν οἱ δύω ἐξ αὐτῶν.

Ὁ πλοίαρχος Γεώργιος Χ. Μικὲ, ἀπελθὼν μὲ τὸ πολεμικὸν του πλοῖον εἰς Μοσχονήσια ἠγγυροβόλησεν ἐκεῖ. Πληροφορηθεὶς δὲ ὅτι τὴν ἐπιοῦσαν θὰ ἔλθουν ἀπὸ Μιτυλήνην ἡ γολέττα τοῦ Κολακτσῆ μὲ δύω καίκια διὰ νὰ πάρωσι τὰς συναγμένας ἐλαίας, ἐβγῆκεν εἰς τὰ πανιὰ καὶ περιέπλεεν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα. Τὴν ἐπιοῦσαν εἶδε τὴν γολέτταν ἥτις συνοδευομένη ἀπὸ δύω πλοῖα, μίαν ἀλαμάναν καὶ μίαν τράταν, καὶ ἔχουσα τὸν ἄνεμον οὔριον, διευθύνετο εἰς Μοσχονήσια. Τὰ ὀθωμανικὰ πλοῖα πλησιάσαντα τὸ πλοῖον τοῦ Χ. Μικὲ ὕψωσαν τὴν ὀθωμανικὴν σημαίαν, ὁ δὲ Μικὲς ὕψωσε τὴν αὐστριακήν· ἀλλ' ἡ γολέττα ἐννόησεν ὅτι τὸ πλοῖον δὲν ἦτο αὐστριακὸν, ἀλλὰ ἑλληνικὸν καὶ ἠθέλησε ν' ἀπομακρυνθῇ· καταδιώξαν δὲ αὐτὴν τὸ ἑλληνικὸν, ἦλθε καὶ ἠγγυροβόλησεν εἰς θέσιν Ἀγγίστρι καὶ δέσασα ἀπόγεια ἐξησφαλίσθη· ἐκ δὲ τοῦ πληρώματος αὐτῆς, συγκειμένου ἀπὸ πεντήκοντα ὀθωμανοὺς καὶ πεντήκοντα χριστιανοὺς, οἱ μὲν ὀθωμανοὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ξηρὰν καὶ καταλαβόντες θέσεις ὑψηλὰς ἐξησφάλισαν τὴν γολέτταν, οἱ δὲ χριστιανοὶ ἔμειναν ἐντὸς αὐτῆς. Ἀλλ' ὁ Χ. Μικὲς, ἀφήσας τὴν γολέτταν, κατεδίωξε τὴν ἀλαμάναν καὶ φθάσας αὐτὴν τὴν ἐκυρίευσε μετὰ πεισματωδεστάτην μάχην· εἶχε δὲ αὕτη πλήρωμα ἐκ δεκαπέντε ὀθωμανῶν καὶ δεκαπέντε χριστιανῶν. Ἡ τράτα ὅμως διέφυγεν· ὁ δὲ Χ. Μικὲς ἐπιστρέψας ἠγκυροβόλησε πλησίον τῆς γολέττας καὶ ἤρξατο κατ' αὐτῆς ἀδιάκοπον κανονοβολισμὸν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ τὴν κυριεύσῃ καθότι ἦτον καλῶς ἠσφαλισμένη καὶ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης. Παρ' ἐλπίδα ὅμως ἐφάνησαν τέσσαρα μύστικα ψαριανὰ, τοῦ Γεωργίου Ἀγαπούση, τοῦ Γεωργίου Χειλᾶ τοῦ Κωνσταντῆ Χρυσῆ καὶ ἓν ἕτερον, ἅτινα πλησιάσαντα ἐσυμφώνησαν μετὰ

τοῦ Χ. Μικὲ περὶ τῆς διανομῆς τῆς λείας καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς κυριεύσεως τῆς γολέττας, ἤτοι ὁ μὲν Χ. Μικὲς νὰ πλησιάσῃ καὶ νὰ πυροβολῇ τὴν γολέτταν, οἱ δὲ καταδρομεῖς νὰ ἀποβιβασθῶσι καὶ ἐπιπέσωσι ξιφήρεις κατὰ τῶν τούρκων. Οὕτω καὶ ἐγένετο· ὁ Χ. Μικὲς ἐπλησίασε τὴν γολέτταν κανονοβολῶν, οἱ δὲ καταδρομεῖς τῶν μυστίκων ἀποβάντες εἰς τὴν ξηρὰν ὥρμησαν ξιφήρεις κατὰ τῶν τούρκων· ἀλλ' οἱ τοῦρκοι ἰδόντες αὐτοὺς ἐρχομένους ἀνεχώρησαν, ὁ δὲ πλοίαρχος τῆς γολέττας, χριστιανὸς ὢν καὶ ἐπονομαζόμενος Πουλέλης, ἔβαλε πῦρ εἰς τὴν γολέτταν καὶ ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ μείναντος εἰς αὐτὴν πληρώματος, πρὸς τοὺς τούρκους· ὁ δὲ Χ. Μικὲς πέμψας τὴν λέμβον του εἰς τὴν γολέτταν, ἔσβυσε τὸ πῦρ, τὴν ἐκυρίευσε καὶ τὴν ἀπέστειλεν εἰς Σύρον· ἐλθὼν δὲ μὲ τὸ πλοῖόν του εἰς Μιτυλήνην καὶ τοὺς μὲν δεκαπέντε ὀθωμανοὺς τῆς ἀλαμάνας πωλήσας ἀντὶ δεκαπέντε χιλιάδων γροσίων, τοὺς δὲ χριστιανοὺς ἀποβιβάσας εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ἐλαίαν, ἀπῆλθεν ὁμοῦ μὲ τὰ μύστικα εἰς Σύρον καὶ ἔκαμον τὴν διανομὴν τῶν λαφύρων κατὰ τὴν συμφωνίαν των.

Ὁ Νικόλαος Γ. Διοματάρης, ἀποπλεύσας ἐκ Τήνου ἦλθεν εἰς Κλεζονήσια, ἰδὼν δὲ πλοῖον ἐξερχόμενον τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης, τὸ κατεδίωξεν, ἀλλ' οἱ ὀθωμανοὶ τὸ ἔρριψαν εἰς τὴν ξηράν. Τότε ὁ Διοματάρης ἐλθὼν μὲ τὸ μύστικόν του, μετὰ ἀρκετὴν μάχην συνέλαβε τὸ πλοῖον καὶ ὀκτὼ ὀθωμανούς. Οὗτοι δὲ εἰπόντες ὅτι ἦσαν ἀπὸ τὸ χωρίον Μουλδουβάνι, αὐτὸς διευθύνθη ἀμέσως ἐκεῖ καὶ τοὺς ἐπώλησεν εἰς τοὺς συγγενεῖς των διὰ 30,000 γρόσια.

Ὁ Δημήτριος Καλημέρης μὲ τὸν Δημήτριον Στραπούλαν παραπλέοντες μὲ τὰ μύστικά των τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης ἠγγυροβόλησαν εἰς Κλεζονήσια, τὸ ἓν

μακρὰν τοῦ ἄλλου. Ὁ Στραπούλας ἰδὼν τρία Αὐστριακὰ πολεμικὰ βρίκια διευθυνόμενα πρὸς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης, καὶ ἐν πλοιάριον, ἐξῆλθε πρὸς καταδίωξιν τοῦ πλοιαρίου τούτου, αὐτὸ ὅμως ὕψωσε γαλλικὴν σημαίαν καὶ ὁ Στραπούλας μὲ τὸ μύστικον ἐπέστρεψε· τὰ Αὐστριακὰ ὅμως πλοῖα τὸν κατεδίωξαν, οὗτος δὲ ἦλθε καὶ ἠγγυροβόλησε πλησίον τοῦ Καλημέρη. Ἰδόντες δὲ ὅτι δὲν ἦσαν ἐξησφαλισμένοι ἐκεῖ, ἄραντες ἄγγυραν διευθύνθησαν πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς νήσου διὰ νὰ διαφύγωσι τὴν καταδίωξιν· τὰ Αὐστριακὰ ὅμως τοὺς ἐπλησίασαν καὶ τοὺς ἐπυροβόλουν μὲ σφαίρας, μὲ μύδρους, μὲ βουκέτας καὶ μὲ ψιλὰ ὅπλα. Προπορευόμενον δὲ τὸ μύστικον τοῦ Στραπούλα, αἴφνης εἶδεν ὕφαλον εἰς τὴν πρώραν του, πλὴν ἐπιτηδείως διῆλθεν αὐτὴν· ἀλλὰ τὸ μύστικον τοῦ Καλημέρη ἐκάθισεν εἰς τὴν ὕφαλον, ἤνοιξε καὶ ἤρχησε νὰ βυθίζεται. Τὸ ἓν βρίκιον ἐξηκολούθησε νὰ καταδιώκῃ τὸ μύστικον τοῦ Στραπούλα μὲ τὸν ἴδιον ἀκατάπαυστον πυροβολισμὸν, πλὴν κατὰ συγκυρίαν ἐθραύσθησαν αἱ κεραῖαι τοῦ παπαφίγκου καὶ κόντρα-παπαφίγκου τοῦ πρωραίου ἱστοῦ του καὶ οὕτω παυσάσης τῆς καταδιώξεως, διέφυγε τὸν κίνδυνον ὁ Στραπούλας καὶ ἐσώθη. Τὰ δὲ ἄλλα δύω βρίκια πλησιάσαντα τὸ καθῆσαν μύστικον, ἐπυροβόλουν αὐτὸ, καὶ τὸ μὲν πλήρωμα τούτου ἐξῆλθεν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἀνέβη εἰς τὰ ὄρη, οἱ δὲ Αὐστριακοὶ, στείλαντες λέμβους ἀφώπλισαν τὸ μύστικον. Τὸ πλήρωμα καταβὰν εἰς τὸ βορειοανατολικὸν παράλιον τῆς νήσου καὶ ἐκεῖ εὑρὸν τὸ πέραμα ὅπερ εἶχον συλλάβει πρότερον, ἐμβῆκαν εἰς αὐτὸ, καὶ ἄνευ ἱστίων, ἀπῆλθον διὰ νυκτὸς εἰς Βρουλὰ· καὶ πρῶτον μὲν διευθύνθησαν πρὸς ἠγγυροβολημένην Ὁλλανδικὴν κορβέταν, ἀλλ' αὕτη δὲν τοὺς ἐδέχθη, ἀκολού-

θως δὲ μετέβησαν εἰς βρίκιον γαλλικὸν ὅπερ τοὺς ἐδέχθη φιλανθρώπως.

Ὁ πλοίαρχος λοιπὸν Καλημέρης λαβὼν τὰ ναυτιλιακά του ἔγγραφα, καὶ ἀποδεικτικὸν τοῦ Ἀμιλτῶνος διὰ τὴν καλήν του διαγωγὴν καὶ καλήν του τινὰ ὑπηρεσίαν, ἀπῆλθε μὲ τὴν λέμβον καὶ δύω ναύτας τοῦ πληρώματός του πρὸς τὰ ἡγγυροβολημένα ἐκεῖ αὐστριακὰ διὰ νὰ βεβαιώσωσι τοὺς αὐστριακοὺς ὅτι δὲν ἦσαν πειραταί. Οἱ αὐστριακοὶ ὅμως συλλαβόντες τὸν Καλημέρην, ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς Σμύρνην πρὸς τὸν ναύαρχόν των καὶ ἐκοινοποίησαν ὅτι συνέλαβον πειρατὰς, ὁ δὲ Ναύαρχος διέταξε τὴν φυλάκισιν καὶ ἀπαγωγὴν αὐτῶν εἰς Αὐστρίαν μὲ τὸ βρίκιον. Ἀποπλεῦσαν λοιπὸν τὸ βρίκιον καὶ διευθυνόμενον εἰς Αὐστρίαν τοὺς μὲν ναύτας ἀπεβίβασεν εἰς Μύκωνον, τὸν δὲ Καλημέρην ἀπήγαγεν εἰς Αὐστρίαν ὅπου κατεδικάσθη εἰς δεκατριῶν ἐτῶν εἱρκτήν.

Ὁ Καλημέρης στηριζόμενος εἰς τὴν ἀθωότητά του καὶ εἰς τὰ ἔγγραφά του, ἀπῆλθεν οἴκοθεν εἰς τοὺς Αὐστριακοὺς πλοιάρχους τῶν πολεμικῶν πλοίων· οὗτοι δὲν ἠδύναντο κατ' οὐδένα λόγον νὰ τὸν συλλάβωσι, νὰ τὸν ἀπαγάγωσιν εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ νὰ τὸν καταδικάσωσιν. Ὁποιονδήποτε δὲ λόγον, ἢ κατηγορίαν, εἶχον κατ' αὐτοῦ, ὤφειλον νὰ τὸν ἀπαγάγωσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Διοίκησιν καὶ νὰ ζητήσωσι παρ' αὐτῆς τὴν τιμωρίαν του, ἢ ἀποζημιώσεις, ἐὰν τυχὸν ἔβλαψε τοὺς αὐστριακούς.

Μετὰ τὴν σύλληψιν τοῦ Καλημέρη, πολλαὶ προσπάθειαι ἐγένοντο ἐκ μέρους τῶν συγγενῶν του, τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ψαριανῶν, καὶ τῶν προσωρινῶν Διοικήσεων τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν του, ἀλλ' ὅλαι αὐταὶ αἱ προσπάθειαι ἀπέβησαν ἀνωφελεῖς ἕνεκα τοῦ μίσους τὸ ὁποῖον οἱ αὐστριακοὶ ἔτρεφον κατὰ τῶν Ἑλλήνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν ψαριανῶν μετὰ τὴν καταστροφήν των.

Οἱ ψαριανοὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς νήσου των, διετήρησαν τὸν πατριωτισμόν των, καὶ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα ὅσα αἱ περιστάσεις τοῖς ἐπέτρεπον. Συνέστησαν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ὦσιν ἡνωμένοι καὶ ἐκπληρῶσι τὰ πρὸς τὴν πατρίδα χρέη (ἴδε Τ. Α'. σελ. 488.) Συνέστησαν δὲ καὶ ταμεῖον κοινοτικὸν, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκατέθετον ὅσα χρήματα ἐπερίσσευον ἐκ τῶν δέκα χιλιάδων γροσίων τὰ ὁποῖα ἡ Διοίκησις ἐχορήγει κατὰ μῆνα εἰς ἕκαστον πυροβολικὸν δια μισθοτροφοδοσίαν τῶν πληρωμάτων. Εἰς αὐτὸ δὲ παρεκατέθεσαν καὶ τὸ ἀντίτιμον τῶν πωληθέντων ὀρειχαλκίνων πυροβόλων. Τὰ ἀποταμιευόμενα δὲ ταῦτα χρήματα ἦσαν προωρισμένα διὰ νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἀνέγερσιν νέας πόλεως, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἑλλάδος.

Διαρκοῦντος τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, πολλαὶ πόλεις καὶ ἐπαρχίαι τῆς Ἑλλάδος κατεστράφησαν, οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῶν μετῴκησαν εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα καὶ συνέστησαν ἐπιτροπὰς, ἀλλ' εἰς κἀμμίαν τούτων τῶν ἐπιτροπῶν ἐφάνη τοιαύτη ἐνεργὸς δύναμις ὡς εἰς τὴν τῶν ψαριανῶν.

Οἱ ψαριανοὶ μετὰ τὴν καταστροφήν των, κατέπλευσαν τῇ 23 ἰουνίου 1824 εἰς Σπέτσας, καὶ τὴν 25 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐξεστράτευσαν διὰ Ψαρά. Ἀπόλιδες δὲ, ἄστεγοι καὶ πτωχοὶ καὶ οὕτως εἰπεῖν περιφρονημένοι, μόνον διὰ τὰ πατριωτικά των αἰσθήματα παροικοῦντες εἰς Αἴγιναν, ἔγιναν ἰσχυροὶ ὡς εἰς Ψαρὰ, ἐκεῖ μὲν προπύργιον, εἰς Αἴγιναν δὲ κέντρον, καὶ προσήνεγκαν το-

σαύτας ὠφελίμους πολεμικὰς καὶ ἠθικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα ὅσας εἰς τὸν παρόντα τόμον ἱστόρησα· πολεμικὰς μὲν, διὰ τῶν πολεμικῶν καὶ πυρπολικῶν πλοίων καὶ τὴν συνδρομὴν τῶν στρατοπέδων, ἠθικὰς δὲ (α) τὴν προστασίαν τῆς Διοικήσεως καὶ τῶν καταστραφέντων καὶ ἀδυνάτων οἰκογενειῶν. Κινδυνευούσης δὲ τῆς πατρίδος, οἱ ψαριανοὶ δὲν ἤριζον διὰ φιλαρχίαν καὶ πρωτεῖα, ἀλλ' ἐδεικνύοντο ἐκ τῶν ἔργων των, λέγοντες, ὅτι ὁ κίνδυνος τῆς πατρίδος δὲν μᾶς ἀφίνει ἡσύχους· καὶ διὰ νὰ γίνουν ὠφέλιμοι εἰς αὐτὴν, ἐδαπάνησαν εἰς Ψαρὰ μὲν καὶ τὸν τελευταῖον ὀβολόν των, εἰς Αἴγιναν δὲ ὅσα προητοίμαζον διὰ τὸν συνοικισμόν των· ἐναβρυνομένης δὲ τῆς ἱστορίας τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις ἐκλόνισε τὴν εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν καὶ τὴν Ἀσίαν, καὶ κατέστρεψε 200,000 τούρκους, οἱ ψαριανοὶ εἰς μὲν τὸν κλονισμὸν τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἔλαβον καὶ

(α) Οἱ ψαριανοὶ θέλοντες νὰ γίνωνται ὠφέλιμοι πάντοτε εἰς τὰς κοινὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπότητος, ἐδεικνύοντο ὅπως αἱ περιστάσεις τὸ ἐκάλουν. Εἰς Αἴγιναν, ὑπάρχει φανὸς διὰ τοὺς ναυτιλλομένους· ἰδοὺ πῶς κατεσκευάσθη. Νύκτα τινὰ τρικυμιώδη, πλοιάριον, ἐρχόμενον εἰς τὸν λιμένα τῆς Αἰγίνης, παραγωρίσαν αὐτὸν, ἐναυάγησεν εἰς τὴν προκυμαίαν, ἀπωλεσθέντος ἑνὸς ναύτου, τοῦ δὲ λοιποῦ πληρώματος σωθέντος μὲ κίνδυνον. Τὴν ἐπιοῦσαν οἱ πλοίαρχοι ψαριανοὶ, Νικόλαος Χ. Ἀλεξανδρῆς, Κ. Κανάρης, Α. Κεφάλας, Α. Ἀνδρουλῆς, Κ. Χ Γ. Κοτζιᾶς, Ἰω. Χ. Ἀλεξανδρῆς Γ. Βαλέτης καὶ Κ. Νικόδημος, εὑρισκόμενοι εἰς τὴν προκυμαίαν, ἀπεφάσισαν τὴν σύστασιν φανοῦ καὶ ἔκαμον τὴν καταβολὴν, τὴν ὁποίαν δόσαντες εἰς τὸν ἐφημερεύοντα τὸ ἐν τῇ προκυμαίᾳ ναΐδιον τοῦ ἁγίου Νικολάου, παρήγγειλαν νὰ κάμῃ τὸν φανὸν καὶ τὰς ἀναγκαιούσας δι' αὐτὸν δαπάνας καὶ νὰ τὸν θέσῃ εἰς τὸν τροῦλον τοῦ ναϊδίου, ὁ δὲ ἱερεὺς ἔπραξε τὰ παραγγελθέντα. Μέχρι δὲ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυβερνήτου, ἡ δαπάνη τοῦ φανοῦ τούτου, κατεβάλλετο ἀπὸ τοὺς εἰρημένους πλοιάρχους.

αὐτοὶ τὸ μέρος των, τὸν δὲ κλονισμὸν τῆς Ἀσίας ἐπέφερον μόνοι των, καθὼς καὶ οἱ Σάμιοι εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς νήσου των· εἰς τὴν ἀπώλειαν δὲ τῶν τούρκων ἀπώλεσαν καὶ αὐτοὶ σχεδὸν τὸ ἓν ὄγδοον.

Οἱ ψαριανοὶ, πρὸ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἤδη ἐτῶν ἀπὸ τῆς καταστροφῆς των, παροικοῦντες εἰς διαφόρους τόπους, διατηροῦν εἰσέτι τὸν πατριωτικὸν δεσμὸν ὃν εἶχον εἰς Ψαρὰ καὶ συμβοηθοῦνται μεταξύ των (ἂν καὶ ἔχουν καὶ αὐτοὶ τὰ ἀνθρώπινα τάθη)· τινὲς τὸν δεσμὸν τοῦτον ἀποδίδουν εἰς ἰδιοτροπίαν, ἐγὼ δὲ, οὐχὶ ὡς ψαριανὸς, ἀλλ' ὡς ἱστορικὸς, λέγω, ὅτι ὁ δεσμὸς οὗτος εἶναι χαρακτηριστικὸν πατριωτισμοῦ, διότι μέχρι τοῦδε οὐδεμία ἄλλη κοινωνία, ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀγῶνος καταστραφεῖσα καὶ περιπλανωμένη, διετήρησε τὸν δεσμὸν τῶν ψαριανῶν, τὸν ὁποῖον εὔχομαι νὰ διατηρήσωσι, διότι ὁ δεσμὸς οὗτος θέλει τοὺς συνοικίσει.

Οἱ ψαριανοὶ ἐπαναλαβόντες τὸ ναυτικὸν των ἐπάγγελμα μετὰ τὴν καταστροφήν των, 1825—1827, καθ' ἣν ἐποχὴν οὔτε ἀσφαλιστικὰ καταστήματα ὑπῆρχον διὰ ν' ἀσφαλίζωσιν οἱ ἔμποροι τὰ ἐμπορεύματά των, οὔτε συμβολαιογραφεῖα διὰ νὰ συνάπτωσι συμβόλαια, ἀλλ' ὅλαι αἱ ναυτικαὶ συναλλαγαὶ ἐγίνοντο εἰς ἁπλᾶς σημειώσεις, οἱ ψαριανοὶ ἐδείχθησαν τίμιοι καὶ δραστήριοι, καὶ οἱ ἔμποροι ἐνεπιστεύοντο εἰς τοὺς ψαριανοὺς πλοιάρχους τὰ ἐμπορεύματά των καὶ χρηματοδέματα, ἄνευ ναυλοσυμφωνητικῶν καὶ φορτωτικῶν, οὐδεὶς δὲ τῶν ἐμπόρων ἐζημιώθη. Καὶ τῶν γραφομένων μου ἀψευδὲς τεκμήριον ἔστω μοι ἡ μαρτυρία τῶν ἐμπόρων Σύρου.

Διὰ τοῦ δεσμοῦ τούτου ἔκαμαν καὶ ἀσφαλιστικὰ καταστήματα ἐκ μετόχων μόνον ψαριανῶν, ἅτινα τοῖς περιποιοῦσι τιμὴν, διότι, ἄλλοι πλοίαρχοι ἀποκαταστημένοι εἰς τὰς ἰδίας των πατρίδας, ἔχοντες καὶ ναυτικὸν ὡς

τῶν ψαριανῶν δὲν ἠξιώθησαν νὰ συστήσωσι τοιαῦτα.

Οἱ ψαριανοὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ συνοικισθῶσιν εἴς τι μέρος, ἐζήτησαν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς Ψαρὰ (ἴδ. Τ. Α'. σελ. 500), ἢ εἰς Πειραιὰ (σελ. 572 αὐτ.) ἀκολούθως δὲ ἐζήτησαν ἀπὸ τὰς ἐθνικὰς συνελεύσεις νὰ συνοικισθῶσιν εἰς ἓν ὁποιονδήποτε μέρος. Κατὰ τὸ ἔτος 1830, κατ' αἴτησίν των, τοῖς παρεχωρήθη ἡ Ἐρέτρια. Ἀνανεώσαντες δὲ τὴν αἴτησίν των ταύτην εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ βασιλέως, αὕτη τὴν ἐπεκύρωσεν. Ἐνεργοῦντες δὲ τὸν συνοικισμόν των, τινὲς, διὰ νὰ ματαιώσωσι τὰς προσπαθείας των, ἐνέσπειρον εἰς τὰς ψυχάς των τὰς δυσκολίας τοῦ συνοικισμοῦ, καὶ ὅτι δὲν ἀπαντᾶται εἰς τὴν ἱστορίαν νὰ αἰχμαλωτισθῇ πόλις καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς νὰ συνοικισθῶσιν εἰς ἄλλο μέρος, καὶ ὅμως οἱ ψαριανοὶ, ὑποστάντες ἀσθενείας, θανάτους καὶ ὅλα τὰ δεινὰ τοῦ συνοικισμοῦ εἰς τόπον ἀκαλλιέργητον καὶ βαλτώδη, ἐδείχθησαν ἀνώτεροι τῆς ἱστορίας ἀποκαταστήσαντες δημοτικὴν ἀρχὴν καὶ ἀνακτήσαντες βουλευτικὸν δικαίωμα. Διὰ νὰ περαιώσωσι δὲ τὸν συνοικισμόντων δὲν λείπει ἄλλο εἰμὴ ἡ χρηματικὴ συνδρομὴ τῆς Κυβερνήσεως.

Οἱ ψαριανοὶ, ὡς εἰς τὸν παρόντα τόμον ἱστόρησα, ἐν ἡμέραις κινδύνου καὶ ἀπελπισίας τῆς Ἑλλάδος, ἐδαπάνησαν ὅσα διὰ τὸν συνοικισμόν των εἶχον προετοιμάσει χρήματα, μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἀπελευθερωθείσης αὐτῆς, θέλει τοῖς χορηγήσει ἡ κυβέρνησίς της οὐ μόνον τὰ δαπανηθέντα, ἀλλὰ καὶ πλοῖονα. Ἤδη δὲ, ὅτε ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἐλευθέρα καὶ ἔθνος ἀνεξάρτητον, καὶ οἱ ψαριανοὶ συνοικίζονται, ὀφείλει ἡ κυβέρνησις νὰ χορηγήσῃ τὰ διὰ τὸν συνοικισμόν των δαπανηθέντα παρ' αὐτῶν χρήματα, διὰ νὰ συνοικισθῇ ὁ ἀναξιοπαθήσας οὗτος ἡρωϊκὸς λαὸς εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ὁποίας προσέφερε τὸ μὲν αἷμά του ἀντὶ ὅ-

δατος, τὰς σάρκας του ἀντὶ χώματος καὶ τὰ ὀστᾶ του ἀντὶ λίθων. Τοῦτο πράττουσα ἡ κυβέρνησις θέλει ἀποφύγει τὴν κατάκρισιν τῆς ἱστορίας.

Ἡ Διοίκησις, καθὼς δὲν διώριζεν ἀντιπροσώπους εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους, Ὕδραν, Σπέτσας καὶ Ψαρὰ, οὕτως ἔπραττε καὶ εἰς Αἴγιναν μετὰ τὴν ἐκεῖσε παροικίαν τῶν ψαριανῶν, πρὸς τιμὴν αὐτῶν· ἔπαυσε δὲ καὶ τὸν ἔπαρχον κατὰ τὸ 1825 ἔτος, καὶ διώκει τὸν τόπον ὡς ἱστόρησα, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν, καὶ μόνον ἡ κυβέρνησις τοῦ Κυβερνήτου διώρισεν ἀντιπρόσωπόν της. Διετήρησαν δὲ οἱ ψαριανοὶ κοινωτικὸν σύστημα ἀπὸ τοῦ 1824 ἔτους τῆς καταστροφῆς των, μέχρι τοῦ 1849 ὅτε ἐγκαθιδρύθη ἡ δημοτική των ἀρχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ οἰκονομικῆς διαχειρήσεως.

Ἡ ὕπαρξις παντὸς ἔθνους, ἑκάστης κοινωνίας καὶ οἰκογενείας μικρᾶς ἢ μεγάλης, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀτόμου, εἶναι ἡ χρηματικὴ διαχείρησις, ὅταν οἱ πόροι αὐτῶν εἰσπράττονται καὶ δαπανῶνται μὲ πατριωτισμὸν, σύνεσιν καὶ τιμιότητα, τότε καὶ τὰ ἔθνη καὶ αἱ κοινωνίαι καὶ αἱ οἰκογένειαι διατηροῦνται, αὐξάνουν καὶ προοδεύουσιν· ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει, ὀπισθοδρομοῦσι καὶ καταστρέφονται. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἄτομον ἐὰν δὲν δαπανᾷ μὲ φρόνησιν τοὺς ἱδρῶτας τοῦ προσώπου του, καταστρέφεται.

Οἱ οἰκονομολόγοι ἔγραψαν ὁλόκληρα βιβλία περὶ αὐτῆς, καὶ αἱ κυβερνήσεις ἐθέσπισαν λογιστικοὺς νόμους καὶ λογιστικὰς διατυπώσεις διὰ νὰ μὴ καταστρέφωνται οἱ πόροι τοῦ κράτους, ἀλλὰ νὰ εἰσπράττωνται καὶ δαπανῶνται πρὸς διατήρησιν τῶν ἐθνῶν.

Οἱ Ἕλληνες ἐπαναστατήσαντες, οὔτε κεντρικὴν Διοίκησιν εἶχον, οὔτε λογιστικοὺς νόμους καὶ διατυπώσεις, οὔτε ἔθνος ἀνεξάρτητον ἦτο, ἀλλὰ πάντα τὰ ἑαυτῶν ὑπῆρχον ἄμορφα, οἱ δὲ πόροι τῶν ἐπαναστησασῶν ἐπαρχιῶν, ὅσον μηδαμινοὶ καὶ ἂν ἦσαν, ἔμειναν διαχειριζόμενοι ἀπὸ τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν σύνεσιν τῶν ἐπαναστατησάντων Ἑλλήνων.

Τὰ Ψαρὰ, ἐπαρχία τῶν ἐπαναστησασῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶχον οὔτε ἐθνικὰ κτήματα διὰ νὰ πορίζωνται τὰς προσόδους διὰ τὸ κοινοτικὸν των ταμεῖον, οὔτε γαίας καλλιεργησίμους, διὰ νὰ πληρώνωσι φόρους εἰς αὐτὸ, οὔτε τελωνιακὸν καὶ ὑγειονομολιμενικὸν τέλος κανονισμένον, οὔτε ἄλλον τινὰ πόρον εἶχον ἀφοῦ ἐπαναστάτησαν· ἀμπέλους δὲ, μελίσσια καὶ ποίμνια αἰγοπροβάτων ὀλίγα εἶχον, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐπὶ τουρκοκρατίας τὰ εἶχον ἄνευ φόρων.

Τοὺς πόρους οὓς ἐπὶ τουρκοκρατίας εἶχον, ἦτο τὸ χαράτσιον, ὁ ἐπὶ τῶν πλοίων φόρος τῆς χωρητικότητος καὶ τελωνιακὸν τέλος ἐπὶ τῶν ἀλλοδαπῶν ἐμπορικῶν πλοίων ἀκανόνιστον. Ἐπαναστατησάντων δὲ τῶν ψαριανῶν, οἱ πόροι οὗτοι ὡς ἐκ τῆς περιστάσεως ἔπαυσαν καὶ δὲν ἔμειναν εἰς αὐτοὺς εἰμὴ αἱ ἰδιωτικαὶ καταστάσεις, ἀλλὰ καὶ αὗται ἦσαν μηδαμιναὶ ὡς πρὸς τὸ μέγα ἔργον τοῦ πολέμου εἰς τὸ ὁποῖον καὶ αὐτοὶ συνεμέθεξαν· Θεωροῦντες δὲ ὅτι Κεντρικὴ Διοίκησις δὲν ὑπάρχει διὰ νὰ σκεφθῇ περὶ τῶν χρηματικῶν μέσων τοῦ πολέμου καὶ ὅτι εἰς αὐτοὺς μόνους ἐναπέκειτο νὰ σκεφθῶσι διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου, συνέστησαν κοινοτικὸν ταμεῖον (ἴδε σελ. 109) καὶ ἐψήφισαν νόμους διὰ τὴν διανομὴν τῶν λειῶν· ἤτοι, νὰ μερίζωνται αὗται εἰς τρία μερίδια, καὶ τὸ μὲν ἓν νὰ λαμβάνῃ ἡ κοινότης, τὸ ἄλλο τὰ πλοῖα καὶ τὸ ἕτερον τὰ πληρώματα· εἰς πολλὰς δὲ περιστά-

σεις, ἐλάμβανεν ἡ κοινότης ἀπὸ τὰς λείας περισσότερον τοῦ νομοθετημένου ἢ καὶ ὅλον τὸ χρηματικὸν ποσὸν τῶν λειῶν, τὸ δὲ ὑλικὸν, οἷον κανόνια, ἀποσκευὰς αὐτῶν, πολεμεφόδια καὶ ξυλείαν χρήσιμον διὰ τὴν ὀχύρωσιν τῆς νήσου καὶ τῶν πυρπολικῶν, τὰ ἐλάμβανεν ὅλα ἡ κοινότης. Διὰ δὲ τὴν σύναξιν καὶ διανομὴν τῶν λαφύρων συνέστησαν ἐπιτροπὴν (ἴδε σελ. 109—110). Ἐψήφισαν δὲ καὶ ἑτέρους νόμους διὰ τὰ λιμενικὰ καὶ τελωνιακὰ τέλη. Ἐφαρμόζοντες οὖν τὰς οἰκονομικὰς ταύτας διατάξεις καὶ καταθέτοντες καὶ ἀπὸ τὰς ἰδίας των περιουσίας, ἐξεπλήρωσαν τὰς κατεπειγούσας ἀνάγκας τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ ἀγῶνος, ἤτοι, τὴν ὀχύρωσιν τῆς νήσου, τὴν προμήθειαν πυροβόλων καὶ πολεμεφοδίων, τὴν μισθοδοσίαν καὶ τὰ σιτηρέσια τῶν προσληφθέντων στρατιωτῶν καὶ φυλάκων, τὴν ἀγορὰν τῶν πυρπολικῶν καὶ ἐφοδίων αὐτῶν, καὶ τὴν δαπάνην τῶν πολεμικῶν καὶ πυρπολικῶν πλοίων εἰς τὰς ἐκστρατείας.

Ἐγκαθιδρυθείσης δὲ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ ὀργανισάσης τὰς κοινοτικὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστατησάσης Ἑλλάδος, ἐσχημάτισαν καὶ οἱ ψαριανοὶ κατὰ τὸν ὀργανισμὸν αὐτὸν τὸ κοινοτικόν των σύστημα καὶ ἐτακτοποίησαν ἔτι μᾶλλον τὸ κοινοτικόν των ταμεῖον προσθέσαντες εἰς τοὺς ἀνωτέρω πόρους καὶ τὰ παρὰ τῆς Διοικήσεως πεμπόμενα χρήματα, τοὺς ἐράνους τῶν νήσων καὶ τὰ ἀπὸ τὸν ἀοίδιμον Βαρβάκην πεμπόμενα χρήματα καὶ τὰς καταβολὰς τῶν πολιτῶν. Ἐκ τούτων δὲ τῶν πόρων, τῆς μὲν Διοικήσεως καὶ τοὺς ἐράνους ἐδαπάνων εἰς τὰς ἐκστρατείας τῶν πολεμικῶν καὶ πυρπολικῶν πλοίων, τοὺς δὲ ἄλλους πόρους ἐδαπάνησαν εἰς ὅσα ἐν τῇ σελίδι 251 τοῦ πρώτου τόμου ἐσημείωσα.

Εἰς τὸν Α΄. τόμον κατεχώρησα τὰς ἀναφορὰς τῆς Βουλῆς τῶν Ψαρῶν διὰ τῶν ὁποίων αὕτη ἐζήτει ἀπὸ

τὴν Διοίκησιν τοὺς ἀποφασισθέντας ἀπὸ τὴν ἐν Ἄστρει ἐθνικὴν Συνέλευσιν χιλίους στρατιώτας ἢ τὴν χρηματικὴν δαπάνην τούτων καθὼς καὶ τὰ διὰ τὴν ὀχύρωσιν τῆς νήσου χρήματα καὶ πολεμεφόδια, ἡ δὲ Διοίκησις οὐδὲν τῶν αἰτηθέντων ἔπεμψεν, εἰμὴ ὅσα ἐν τῇ σελίδι 252 τοῦ αὐτοῦ τόμου ἐσημείωσα κανόνια κλπ.

Οὕτω λοιπὸν μετὰ τὴν καταστροφήν των, συστήσαντες τὴν ἐπιτροπὴν, συνέστησαν καὶ ταμεῖον κοινοτικὸν εἰς ὃ ἐναποθέτοντες τὰ περισσεύματα τῆς μισθοδοσίας τῶν πυρπολικῶν πλοίων, τὸ προϊὸν τῆς πωλήσεως τῶν διασωθέντων ἀπὸ Ψαρὰ ὀρειχαλκίνων πυροβόλων, τὰ πεμπόμενα παρὰ τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, τοὺς ἐράνους τῶν νήσων καὶ τὰς καταβολὰς τῶν πολιτῶν, διετήρησαν τὸ σύστημά των καὶ ἐξεπλήρωσαν τὰ πρὸς τὴν πατρίδα χρέη των ἀποστέλλοντες τὰ πολεμικὰ καὶ πυρπολικά των πλοῖα εἰς ἐκστρατείας καὶ δίδοντες τὴν συνδρομήν των καὶ εἰς ἄλλας τῆς Πατρίδος ἀνάγκας, ὡς ἐσημείωσα ἐν τῷ παρόντι Ὑπομνήματι.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος, αἱ κοινότητες τῶν ναυτικῶν νήσων Ὕδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Κυβερνήτου ὑπέβαλον εἰς τὴν κυβέρνησιν τοὺς λογαριασμούς των πρὸς ἐξέλεγξιν τῆς χρηματικῆς δαπάνης ἣν ἔκαμον κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα. Ἡ Κυβέρνησις ἐσύστησε μικτὴν ἐπιτροπὴν ἀπὸ πολιτικοὺς καὶ ἀπὸ τὰς τρεῖς κοινότητας, ἥτις ἐξελέγξασα τοὺς λογαριασμοὺς, ἐξέδωκεν ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν αἱ κοινότητες τῶν νήσων δὲν παρεδέχθησαν· ἰδίως δὲ ἡ τῶν ψαριανῶν, ἥτις διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, διεμαρτυρήθη δὲ καὶ τὸ ψαριανὸν μέλος τὸ συγκροτοῦν τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν καὶ δὲν ὑπέγραψε τὴν ἀπόφασιν. Εἰ καὶ διατάξαντος τοῦ Κυβερνήτου ἐπανειλημμένως τὴν δημογεροντίαν τῶν ψαριανῶν νὰ

ὑπογραφῇ ἡ ἀπόφασις παρὰ τοῦ ψαριανοῦ μέλους, μ' ὅλας ὅμως τὰς διαταγὰς ἔμεινεν αὕτη ἀνυπόγραφος (καὶ μέχρι σήμερον). Πολλὰς καὶ μεγάλας ἐλαττώσεις ἔκαμεν ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ψαριανῶν δηλ. εἰς τὰς ἐκστρατείας τῶν πλοίων, τὴν ἀπόῤῥιψιν τῶν ἀπολεσθέντων 100 σχεδὸν γολεττομυστίκων εἰς Ψαρὰ, τὴν ἐκστρατείαν τῶν μετὰ τὴν καταστροφήν των εἰς Ψαρὰ ἐννέα πλοίων κλπ. οὐ μόνον δὲ ταύτας ἀπέῤῥιψεν ἡ ἐπιτροπὴ, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἡ κοινότης τῶν ψαριανῶν ἐδαπάνησεν εἰς τοπικὰ ἔξοδα, ἤτοι ἀπὸ τῆς πρώτης ἀπριλίου 1821, ἐποχῆς τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, μέχρι τῆς 20 ἰουνίου 1824 ὅτε κατεστράφησαν.

Ἰδοὺ τὸ χωρίον τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς.

«Εἰς τὰς ποσοτήτας τὰς σημειωθείσας εἰς τοὺς λο-»γαριασμοὺς ἑκάστης τῶν τριῶν νήσων διὰ τοπικὰ ἔ-»ξοδα παρατηροῦνται, ὅτι τὰ μὲν τῆς Ὕδρας συμπο-»σοῦνται δίστηλα 106,382, ἐκ τῶν ὁποίων 55,299 »εἶναι μισθοὶ πληρωθέντες εἰς τοὺς φρουρούντας τὴν νῆ-»σον στρατιώτας, 29,299 δῶρα δοθέντα εἰς τοὺς »πυρπολιστὰς, 12191 εἰς ταχύπλοα καὶ εἰς ἄλλους »ναύλους, καὶ μόνον 9559, εἰς τοπικὰ ἔξοδα. Τὰ τῶν »Σπετσῶν εἰς 25418, ἐξ ὧν 1500 εἰς δῶρα πυρπολι-»στῶν. Τὰ δὲ τῶν Ψαρῶν 181,189, μολονότι τὰ τῶν »πρώτων δύο νήσων ἐκτείνονται μέχρι τοῦ 1828, τὰ »δὲ τῶν Ψαρῶν παύουσι κατὰ τὸ 1824· ὅσον μεγάλη »εἶναι ἡ διαφορὰ τῶν ἐξόδων τούτων, τόσον φαίνεται καὶ »ἀδικαιολόγητος· οὔτε ἔργον μας εἶναι, οὐδὲ δυνάμεθα »νὰ προδιορίσωμεν τὸ ποσὸν τῶν ἐξόδων ἑκάστης νή-»σου. Νομίζομεν ὅμως χρέος μας νὰ δώσωμεν ἀφορ-»μὴν εἰς τὴν προσοχὴν τῆς κυβερνήσεως, καὶ πρὸς τοῦ-»το τὸ μέρος τοῦ λογαριασμοῦ.»

Ὡς ἄνδρες τοῦ ἀγῶνος, ἡ ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν κάμνει

παρατήρησιν ἐπὶ τῶν ψαριανῶν τοπικῶν ἐξόδων, ὡς κάμνει εἰς τὰ ἔξοδα τῶν ἐκστρατειῶν τῆς Ὕδρας ὡς ὀλιγώτερα τῶν Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν παρατηροῦσα τὰ ἑξῆς. «Ἡ δὲν ἐκινδύνευον, (τὰ πλοῖα τῆς Ὕδρας) ἐπίσης εἰς »τὰς μάχας, καὶ δὲν ἐλάμβανον ζημίας ἀπαιτούσας ἐ»ξόδων ἐπισκευὰς, αὐτόπται τῶν κατὰ τὸν ἑλληνικὸν »ἀγῶνα διατρεξάντων δὲν ἐμποροῦμεν κατ' οὐδένα τρό»πον ν' ἀδικήσωμεν τόσον προφανῶς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι »δὲν ἐφάνησαν ποτὲ κατώτεροι τῶν συναδελφῶν τους.»

Ὡς ἄνδρες τοῦ ἀγῶνος, γνωρίζοντες τὰ κατὰ τὸν ἑλληνικὸν ἀγῶνα διατρέξαντα, παραδέχονται τὰ ἔξοδα τῶν Σπετσῶν καθὼς εἶναι, τῆς Ὕδρας τὰ δικαιολογοῦσι κατὰ κεφάλαιον τὰ δὲ τῶν Ψαρῶν τὰ ἀπορρίπτουσι διὰ μονοκονδυλιᾶς λέγοντες ὅτι «ὅσον μεγάλη εἶναι ἡ διαφορὰ τῶν ἐξόδων τούτων τόσον φαίνεται καὶ ἀδικαιολόγητος.»

Αὐτόπτης καὶ ἐγὼ τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα διατρεξάντων ψαριανῶν, ὅσον μεγάλη φαίνεται, κατὰ τὴν ἐπιτροπὴν, καὶ ἀδικαιολόγητος ἡ διαφορὰ τῶν ἐξόδων, τόσον μεγάλα, λέγω, καὶ τὰ ἔργα, καὶ δικαιολογοῦνται οἴκοθεν. Τὰ ἱστορῶ δὲ καὶ ἐγὼ κατὰ κεφάλαιον.

Μισθοὺς στρατιωτῶν παραδέχονται τῆς Ὕδρας. Καὶ οἱ ψαριανοὶ ὅμως, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος μέχρι τῆς καταστροφῆς των εἶχον στρατιώτας καὶ ἐπλήρωναν κατὰ μῆνα γρόσια τριάκοντα· καὶ διὰ σιτηρέσιον καθ' ἡμέραν παράδες εἴκοσιν, εἰς δὲ τοὺς ὁπλαρχηγοὺς καὶ ἀξιωματικούς των ἐπλήρωναν μισθοὺς καὶ σιτηρέσια ἀνώτερα.

Ταχύπλοα παραδέχονται τῆς Ὕδρας, ἀπέστελλον ὅμως ταχύπλοα καὶ οἱ ψαριανοὶ εἰς τὴν Διοίκησιν, εἰς τὰς νήσους Ὕδρας καὶ Σπετσῶν, εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, εἰς Εὔβοιαν, εἰς ἀνατολικὴν Ἑλλάδα,

εἰς Ὄλυμπον, εἰς Κασσάνδραν, εἰς τὸν στόλον καὶ εἰς κατασκόπευσιν τοῦ ἐχθροῦ.

Πυρπολιστὰς εἶχον αἱ ἄλλαι δύο νῆσοι, πυρπολιστὰς εἶχον καὶ οἱ ψαριανοί, διὰ τοὺς ὁποίους ἔπρεπε νὰ εἰποῦν, ὡς αὐτόπται τῶν κατὰ τὸν ἑλληνικὸν ἀγῶνα διατρεξάντων, δὲν ἠμποροῦμεν ν' ἀδικήσωμεν προφανῶς καὶ τοὺς ψαριανοὺς πυρπολιστὰς οἱ ὁποῖοι οὐδόλως κατώτεροι ἐφάνησαν τῶν συναδελφῶν των.

Ναύλους παραδέχονται τῆς Ὕδρας, ναύλους ἐπλήρωσαν καὶ οἱ ψαριανοὶ καὶ ὑπάγονται εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα (περὶ τῶν ναύλων καὶ τῶν χορηγηθεισῶν τροφῶν εἰς τοὺς μετακομισθέντας ἐνδεεῖς Κυδωνιεῖς, Μοσχονησιώτας καὶ Χίους εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου καὶ εἰς Πελοπόννησον ἴδ. Τόμ. Α'. σελ. 125, 161 καὶ 216.)

Ἐκτὸς τούτων, οἱ ψαριανοὶ εἶχον ἐπὶ πλέον τὴν ὀχύρωσιν ὅλης τῆς νήσου μὲ 173 πυροβόλα τὰ ὁποῖα ἠγόρασαν μὲ χρήματα καὶ μὲ αἷμα. Προσέτι ἐδαπάνησαν καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν ἁμαξῶν, κανονοστασίων, στρατώνων, ὀχυρωμάτων, εἰς τὸ ὑλικὸν ὅλων τούτων καὶ εἰς τὰ πολεμεφόδια, τῶν ὁποίων αἱ προμήθειαι ἐγένοντο εἰς ὑπερόγκους τιμὰς ἕνεκα τοῦ πολέμου, ἅτινα καὶ αὐτὰ ὑπάγονται εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα.

Εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα ὑπάγεται ἡ δαπάνη τοῦ ὑλικοῦ καὶ ἡ μετασκευὴ τῶν πυρπολικῶν.

Εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα ὑπάγεται καὶ ἡ μισθοδοσία τῶν εἰς τὰ κανονοστάσια, τοὺς στρατῶνας, τὸ τελωνεῖον, τὸ λιμεναρχεῖον, τὸ κομισαριάτον, τὴν φρούρησιν τῆς πόλεως, καὶ τὴν ἀστυνομίαν φυλάκων, οἵτινες 250 ὄντες τὸν ἀριθμὸν ἐμισθοδοτοῦντο κατὰ μῆνα ἀνὰ 50—60 γρόσια.

Εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα ὑπάγεται ἡ δαπάνη τῶν πεμφθέντων μὲ πλοῖα εἰς Χίον κατὰ τὸ ἔτος 1822 διακο-

σίων στρατιωτῶν, καὶ ἡ εἰς Ψαρὰ μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των μετάβασις τῶν κατασραφέντων Χίων (ἴδ. Τόμ. ά. σελ. 159).

Εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα ὑπάγονται καὶ τὰ πεμφθέντα εἰς Σκίαθον, κατὰ τὸν ἰούλιον τοῦ 1823, 45 γολεττομύστικα μὲ τριακοσίους στρατιώτας (ἴδε Τόμ. ά. σελ. 263).

Εἰ τὰ τοπικὰ ἔξοδα ὑπάγεται ἡ δαπάνη τῶν εἰς Ἐρισσὸν 15 καὶ εἰς Σάμον 10 ἐκστρατευσάντων μυστίκων, καὶ αἱ εἰς ἀποστολὰς πυρπολικῶν συνοδεύσεις γολεττῶν καὶ μυστίκων, τὰς ὁποίας ἀποστολὰς ἐν τῷ Ὑπομνήματι τούτῳ ἐσημείωσα.

Εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα ὑπάγονται τὰ παραχωρηθέντα πολεμεφόδια εἰς Ὄλυμπον, εἰς Κασσάνδραν, (ἴδ. σελ. 130, 131 καὶ 113 τοῦ ά. Τόμου) εἰς διαφόρους ὁπλαρχηγοὺς καὶ εἰς Εὔβοιαν κατὰ τὸ 1823.

Εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα ὑπάγεται ὁ ληφθεὶς σῖτος ἀπὸ τὰ πληρώματα τῶν ὑδραιοσπετσιωτικῶν πλοίων ἐκ τῆς ἀποθήκης τῶν Ψαρῶν, μετὰ τὴν καταστροφὴν αὐτῶν. (Τόμ. ά. σελ. 519).

Εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα ὑπάγεται ἡ πυρίτις τῆς μάχης καὶ τῶν πυρσοκροτήσεων τῶν πυριταποθηκῶν τοῦ Παλαιοκάστρου, Φτελιοῦ καὶ Δασκαλιοῦ, καὶ ὅλη ἡ πυρίτις καὶ σφαῖραι τῶν φονευθέντων τούρκων.

Εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα ὑπάγονται τὰ ληφθέντα ὑπὸ τῶν πληρωμάτων τῶν ὑδραιοσπετσιωτικῶν πλοίων ὀρειχάλκινα πυροβόλα. (Τόμ. ά. σελ. 515—518).

Εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα ὑπάγονται ὅλαι αἱ καταβληθεῖσαι ἀπὸ τοὺς ψαριανοὺς καί τινας ὁμογενεῖς χρηματικαὶ καταβολαὶ, τὰς ὁποίας οἱ δανεισταὶ ζητοῦσιν ἀπὸ τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν ὡς οὔσης ὀφειλέτιδος τῆς κοινότητος εἰς τὴν ἀπότισιν αὐτῶν.

Οἱ ψαριανοὶ, ἐκτὸς τῶν πολεμικῶν τούτων ἔργων,

διεπράξαντο καὶ ἄλλα φιλανθρωπίας καὶ χριστιανικῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς καταφεύγοντας ἐκεῖ φυγάδας Κυδωνιεῖς, Μοσχονησιώτας, Χίους καὶ τῶν διαφόρων ἄλλων μερῶν τῆς ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας. Ἡ κοινότης ἤνοιξεν εἰς τοὺς ἐνδεεῖς ἐξ αὐτῶν τὰς ἀποθήκας της, δοῦσα, σῖτον, παξιμάδια, ὀρύζιον καὶ ἄλλα ἐδώδιμα, καὶ θεραπεύσασα εἰς τὸ νοσοκομεῖόν της πολλοὺς ἀσθενεῖς. Ἡ δαπάνη δὲ αὕτη ὑπάγεται ἐπίσης εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα.

Ἐξ ὅσων ἐγένοντο, οὐδὲν γέγονε διὰ μαγικῆς δυνάμεως ἢ διὰ δαπάνης τῆς Διοικήσεως, ἀλλὰ μόνον διὰ χρημάτων ψαριανῶν.

Ἰδοὺ καὶ μαρτυρία ἔξωθεν.

Ὁ Ἀλέξανδρος Βλαστὸς πληροφορηθεὶς ἀπὸ τοὺς συμπολίτας του Χίους, λέγει, εἰς τὰ Χιακά του εἰς τὸν β'. Τόμον σελ. 199 . . . . . «Οἱ ψαριανοὶ μαθόντες τὴν »ἄφιξιν τοῦ τουρκικοῦ στόλου εἰς τὴν Χίον, εἶχον στεί»λει 250 στρατιώτας ὑπὸ τρεῖς ἐπιτρόπους . . . . . ἓξ »πλοῖα καὶ δύο πυροφόρα.»

Σελ. 200 . . . . . «Παραλαμβάνοντες αὐτοὺς εἰς τὰ »πλοῖά των διὰ νὰ τοὺς ἀναγκάσωσι νὰ πολεμήσουν, ἔ»στειλαν ὀκτὼ πλοῖα νὰ σώσωσιν ΑΜΙΣΘΙ τοὺς περι»πλανωμένους Χίους.»

Σελ. 204 «Ὅσοι δὲ ἐπρόλαβον νὰ σωθῶσιν εἰς τὰ »Ψαρὰ ἦσαν περίπου εἴκοσι χιλιάδες (πολλοὶ περισ»σότεροι δὲ λέγω) πεινῶντες καὶ γυμνητεύοντες ἠναγ»κάσθησαν παρὰ τῶν ψαριανῶν (οἵτινες ἄλλως τοὺς ἐ»δέχθησαν φιλανθρώπως διότι εἰς τὸ νοσοκομεῖον πε»ριέθαλπον 150 περίπου πληγωμένους Χίους) ν' ἀνα»χωρήσωσιν ἀλλαχοῦ διότι εἶχον καταδαπανήσει ὅλας »τὰς τροφὰς τῆς νήσου.»

Τοιαῦτα ὑπῆρξαν τὰ ἔργα τῶν ψαριανῶν τὰ ὁποῖα εἶπα μεγάλα καὶ τὰ ὁποῖα δικαιολογοῦνται οἴκοθεν.

Οἱ ἄνδρες τοῦ ἀγῶνος (ἡ ἐπιτροπὴ) αὐτόπται τῶν κατὰ τὸν ἑλληνικὸν ἀγῶνα διατρεξάντων, ὤφειλον νὰ εἴπωσιν ὅτι ἡ νῆσος τῶν Ψαρῶν ἦτο ὡπλισμένη, ὠχυρωμένη καὶ μὲ στρατιωτικὴν δύναμιν περιφρουρημένη, καὶ ὅτι δὲν δύνανται κατ' οὐδένα τρόπον ν' ἀδικήσωσιν ἐκείνους οἵτινες καίτοι μὴ λαβόντες οὔτε λεπτὸν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως, ἐδαπάνησαν ὅμως ἐξ ἰδίων των, ἐπολέμησαν ὑπὲρ τῶν ὅλων καὶ κατεστράφησαν, ματαιώσαντες ὅμως τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ καὶ σώσαντες τὴν Πατρίδα.

Ἡ ἐπιτροπὴ λέγει «ὅτι τῶν δύο νήσων τὰ ἔξοδα ἐκτείνονται μέχρι τοῦ 1828, τὰ δὲ τῶν Ψαρῶν παύουσι κατὰ τὸ 1824.» ἀλλὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, δὲν δύναται νὰ κατηγορήσῃ τὰ ἔξοδα τῶν Ψαρῶν, διότι ἡ ὀχύρωσις τῆς νήσου καὶ αἱ αἰτίαι τῆς δαπάνης διαφέρουν κατὰ μείζονα λόγον τῆς ὀχυρώσεως τῶν δύο ἄλλων νήσων, διότι αὗται δὲν ἦσαν καθ' ὅλην των τὴν περιφέρειαν ὀχυρωμέναι εἰμὴ περὶ τοὺς λιμένας ἑκάστη, καὶ δὲν ἠγόρασαν πολεμεφόδια καὶ πυροβόλα ὡς τοὺς ψαριανούς, διότι ἡ Διοίκησις ἔπεμψεν ἐκεῖ τοιαῦτα μὲ στρατιώτας.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Κυβερνήτης ἐπροσπάθησε πολυειδῶς νὰ παραδεχθῶσιν αἱ Κοινότητες τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀποτυχὼν, διήρεσε τοὺς δικαιούχους, ἐφελκύσας εἰς ἑαυτὸν μέρος ἑκάστης νήσου, καὶ ἐπρότεινε προτάσεις συμβιβασμοῦ εἰς τὰς κοινότητας τὰς ἑξῆς· νὰ ἐλαττωθῇ τὸ κεφάλαιον τῆς ἀποζημιώσεως ἑκάστης νήσου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τῆς ἀποζημιώσεως νὰ γίνῃ τρία μερίδια, καὶ τὸ μὲν ἓν νὰ πληρωθῇ εἰς μετρητὰ, τὸ ἕτερον εἰς ἐθνικὰς γαίας καὶ τὸ τρίτον εἰς ἐθνικὰς ὁμολογίας τῆς Τραπέζης. Οἱ ναυτικοὶ δικαιοῦχοι (ἐκτὸς τῶν εἰς τὸν Κυβερνήτην προσ-

κολληθέντων) δὲν ἐδέχοντο τὰς προτάσεις ταύτας· ἐπειδὴ δὲ περὶ ψαριανῶν ὁ λόγος, ἂς ὁμιλήσωμεν περὶ αὐτῶν· Οἱ εἰς τὸν Κυβερνήτην λοιπὸν προσκεκολλημένοι καὶ μετ' αὐτῶν καὶ ὁ προσωρινὸς Διοικητὴς Αἰγίνης Ἀνδρέας Γιαννίτσης, μὲ θέλησιν τοῦ Κυβερνήτου προσεπάθουν πολυτρόπως νὰ πείσωσι τοὺς ψαριανοὺς νὰ παραδεχθῶσιν αὐτοὶ πρῶτοι τὰς προτάσεις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Κυβερνήτου ὡς ὠφελίμους, καὶ νὰ μὴ παρατηροῦν τοὺς ὑδραίους καὶ σπετσιώτας· ὑπομιμνήσκοντες δὲ εἰς αὐτοὺς τὰς περιφρονήσεις καὶ τὰς ἀδικίας τὰς ὁποίας ὑπέστησαν, πρὸ, καὶ μετὰ τὴν καταστροφήν των, τοῖς ὑπέσχοντο, κατ' ἐντολὴν τοῦ Κυβερνήτου, ἐν περιπτώσει παραδοχῆς τῶν προτάσεων, τὸν συνοικισμὸν τῶν ψαριανῶν· δηλαδὴ, ὅτι ὁ Κυβερνήτης θέλει ἀνοικοδομήσει αὐτοῖς οἰκίας, ἀνεγείρει ἐκκλησίας καὶ σχολεῖα μὲ ἔξοδα τῆς Κυβερνήσεως. Οἱ ἀντιφρονοῦντες ὅμως καθὼς δὲν παρεδέχοντο τὰς προτάσεις τοῦ συμβιβασμοῦ τοιουτοτρόπως ἀπέρριπτον καὶ τὰς κενὰς ὑποσχέσεις, ἔλεγον δὲ ὅτι πᾶν ὅ,τι γίνῃ διὰ τὰς ἀποζημιώσεις, πρέπει νὰ γίνῃ μὲ κοινὴν συνενόησιν τῶν συναδελφῶν ὑδραίων καὶ σπετσιωτῶν, ὁ δὲ συνοικισμὸς τῶν ψαριανῶν ἐναπόκειται εἰς ἡμᾶς τοὺς ψαριανοὺς νὰ τὸν ἐνεργήσωμεν μὲ τοπικὰ ἔξοδα ὅταν οἱ λαγαριασμοὶ ἐγκριθῶσι. Τὸ πεῖσμα ηὔξησε καὶ ὁ Κυβερνήτης εἰς διαταγήν του τινὰ πρὸς τὴν δημογεροντίαν τῶν ψαριανῶν, ἀπεκάλει φρενοβλαβεῖς τοὺς μὴ παραδεχομένους τὰς προτάσεις του καὶ τοῖς ἔλεγε νὰ μὴν ἐπιμένουν εἰς τὴν φρενοβλάβειάν των. Ἡ δημογεροντία, κατὰ τὴν διαταγὴν ταύτην τοῦ Κυβερνήτου, προσεκάλεσε τοὺς μὴ παραδεχομένους τὰς προτάσεις του καὶ τοῖς ἀνέγνωσε τὴν εἰρημένην διαταγήν· οὗτοι δὲ δυσηρεστήθησαν ἀκούσαντες ν' ἀποκαλῇ αὐτοὺς ὁ Κυβερνήτης φρενοβλαβεῖς.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν οἱ Ἕλληνες ἦσαν διῃρημένοι εἰς Κυβερνητικοὺς καὶ Ἀντικυβερνητικούς, οἱ ψαριανοὶ λοιπόν, οἱ μὴ παραδεχόμενοι τὰς προτάσεις, ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς Ἀντικυβερνητικοί, ὁ δὲ Διοικητὴς Αἰγίνης, θέλων νὰ φέρῃ φόβον εἰς τοὺς ἐν Αἰγίνῃ παροικοῦντας προκρίτους τῆς Πελοποννήσου καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος, καὶ λογίους ἀντικυβερνητικούς, καὶ ζητῶν εὐκαιρίαν πρὸς τοῦτο, εἶδεν ἡμέραν τινα ἓν πλοῖον ψαριανὸν τὸ ὁποῖον ἀναχθὲν εἰς τὸ πέλαγος ὕψωσε τρίχρουν γαλλικὴν σημαίαν καὶ ἐκανονοβόλησεν, ὁ Διοικητὴς, λαβὼν ταῦτα ὡς σύνθημα ἐπαναστάσεως τῶν παροικούντων ψαριανῶν, ἀπῆλθεν ὁμοῦ μὲ τὴν δημογεροντίαν Αἰγίνης εἰς τὸ κατάστημα αὐτῆς καὶ συναθροίσαντες ὄχλον πολὺν αἰγινιτῶν, προσεκάλεσαν τρεῖς ψαριανοὺς τοὺς ὁποίους μετ' ἄλλων ἐξώρισαν· οἱ ἐξόριστοι ψαριανοὶ ἀπελθόντες εἰς Ναύπλιον ἔδωκαν τὴν κατωτέρω ἀναφορὰν εἰς τὸν Κυβερνήτην, ὅστις τοὺς διέταξε ν' ἀπέλθωσιν ἐκτὸς τῆς Αἰγίνης, εἰς ὅ,τι δήποτε μέρος τοῦ κράτους ἤθελον.

Ἰδοὺ ἡ ἀναφορά,

Ἐξοχώτατε!

Κατὰ τὴν 31 μαρτίου, περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆν ἡμέρας, ἀπέπλευσεν ἐξ Αἰγίνης εἰς Σύραν τὸ πλοῖον τοῦ Κ. Ἀνδρέα Ν. Ἀποστόλη, καὶ ὕψωσεν εἰς τὸ κατάρτιον τῆς πρώρας τὴν γαλλικὴν τριχρώματον σημαίαν, καὶ εἰς τιμὴν αὐτῆς ἐκανονοβόλησεν ἅπαξ, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον γίνεται συνήθως κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν πλοίων, καὶ ὡς σημεῖον μάλιστα αὐτῆς τῆς ἀναχωρήσεως. Τὸ ἁπλούστατον τοῦτο καὶ ἀθωότατον κίνημα ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τραγικὰ πράγματα, ἂν μόνον δὲν ἐχρησίμευσεν ὡς φαινομένη αἰτία τούτων.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἐπροσκλήθησαν δι' ὑπηρέτου διοικητικοῦ εἰς τὸ οἴκημα, ὅπου συνέρχεται καὶ συνεδριάζει ἡ Αἰγινιτικὴ Δημογεροντία, τρεῖς ἐκ τῶν ὑπογεγραμμέ-

νων, ὁ Α. Μοναρχίδης, ὁ Ι. Χ. Ἀλεξανδρῆς καὶ Κ. Νικόδημος, καὶ ὑπακούσαντες εἰς τὴν πρόσκλησιν ἀπῆλθον, ἀλλὰ μόλις εἰσέρχονται καὶ βλέπουσι μὲ μεγάλην αὐτῶν ἔκπληξιν πολυάριθμον συνάθροισιν κατοίκων τῆς Αἰγίνης, τὴν ἐπιτόπιον δημογεροντίαν, καὶ τὸν Διοικητὴν τῆς Νήσου ταύτης ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀθροίσματος τούτου. Μὴ ἰξεύροντες τὶ νὰ συμπεράνωσιν, ἠρώτησαν τὴν αἰτίαν τῆς προσκλήσεως, καὶ εἷς τῶν δημογερόντων τῆς Αἰγίνης ἀπεκρίθη! «Σᾶς ἐκράξαμεν διὰ νὰ μάθωμεν τὶ σημαίνει τὸ γινόμενον σήμερον...—τὸ ποῖον;—ἡ τρίχρωμος σημαία εἰς ψαριανὸν πλοῖον...—ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν, ἐρωτήσατε τὸν πλοίαρχον...—ἡ σημαία αὕτη εἶναι σημαία ἐπαναστάσεως...—ἡμεῖς τὴν γνωρίζομεν σημαίαν μιᾶς τῶν προστατευουσῶν τὴν Ἑλλάδα δυνάμεων, καὶ οὐχὶ σημεῖον ἐπαναστάσεως· τοιαύτην τὴν γνωρίζει καὶ ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις. Ἠξεύρομεν πρὸς τούτοις ὅτι, ὁποιαδήποτε σημαία, φιλικὴ, ἢ ὁποιονδήποτε σημεῖον ἀναχωρήσεως, ὑψοῦται ἀδιαφόρως εἰς τὸ κατάρτιον τῆς πρώρας. Ἔπειτα διατὶ ζητεῖται ἀπὸ ἡμᾶς ὁ λόγος τῆς ὑψώσεως, καὶ ὄχι ἀπὸ τὸν πλοίαρχον.» Ἦτον ἄξιον ἀπορίας τῷ ὄντι τὸ νὰ ἐκφωνῆται ἐπὶ Συνελεύσεως ἀπὸ στόματος δημογέροντος, ὅτι ἡ γαλλικὴ σημαία, ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς ὁποίας, ὡς καὶ τῶν ἄλλων δύω προστατευουσῶν τὴν Ἑλλάδα δυνάμεων, διαπλέουσι τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα τὸν Ἑλλήσποντον καὶ τὸν Βόσπορον, εἶναι σημεῖον ἐπαναστάσεως· καὶ ἐνῷ ἠλπίζετο ὅτι ὁ Διοικητὴς ἤθελε διορθώσει τὸν δημογέροντα, ὄχι μόνον ἐπανέλαβε τὰ αὐτὰ περὶ τῆς σημαίας, ἀλλὰ ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς προσημειωθέντας τρεῖς ἐκ τῶν ὑπογεγραμμένων, τοὺς κατηγόρησεν ὡς παρακινητὰς καὶ αἰτίους τοῦ νὰ ὑψωθῇ εἰς τὸ κατάρτιον τοῦ πλοίου σημεῖον ἐπαναστάσεως, συρράπτων κατ' αὐτῶν καὶ ἄλλας μυρίας κατηγορίας καὶ ὕβρεις. Εἰς μάτην ἀπελογούμενοι ἐζήτησαν τὰς ἀπαδείξεις τῶν κατ' αὐτῶν κατηγοριῶν· ἡ ἀπόκρισις τοῦ Διοικητοῦ ἦτο «ναὶ, κύριοι, ναὶ· σεῖς εἴσθε ἡ αἰτία τῆς ὑψώσεως τῆς σημαίας, καὶ, ἢ σεῖς φεύγετε ἀπὸ ἐδῶ, ἢ φεύγω ἐγώ.» Εἰς τοῦτο τινὲς τῶν ἠθροισμένων, μεμυημένοι βέβαια, ἐφώναξαν!! «ὄχι σὺ ἀλλὰ αὐτοὶ νὰ φύγωσι.» Τοῦτο ἤρκεσεν εἰς τὸν Διοικητὴν διὰ νὰ διορίσῃ ἀμέσως καὶ τὴν ποινὴν, τὴν ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν δηλαδὴ ἐξορίαν ἀπὸ τῆς Αἰγίνης, ὄχι

μόνον τῶν τριῶν, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν ὑποφαινομένων, ὡς συνενόχων καὶ αὐτῶν εἰς τὴν ἀθέμιτον καὶ ἐπαναστατικὴν πρᾶξιν τῆς ὑψώσεως τῆς γαλλικῆς σημαίας. Εἰς μάτην ἐζητήθη ἔγγραφον ἐκθετικὸν τῶν λόγων, διὰ τοὺς ὁποίους ἐπεβάλλετο ἡ τοιαύτη βαρυτάτη τῆς ἐξορίας ποινὴ εἰς πολίτας πολλὰ παθόντας καὶ πολλὰ θυσιάσαντας ὑπὲρ τῆς Πατρίδος. Ἡ μόνη ἀπόκρισις τοῦ Διοικητοῦ ἦτο «Προστάζεσθε ν' ἀναχωρήσετε ἐξ Αἰγίνης ἐν»τὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν, καὶ ἂν δὲν ὑπακούσετε θέλετε πάθει »χειρότερα.» Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεώς του ταύτης ὁ Διοικητὴς δὲν ἠμέλησε νὰ διεγείρῃ τοὺς κατοίκους ὅλων τῶν χωρίων τῆς Αἰγίνης, νὰ τοὺς φέρῃ ἐνόπλους εἰς τὴν χώραν, καὶ νὰ τοὺς διορίσῃ νὰ περιφέρωνται δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, ὡς νὰ ἐπρόκειτο λόγος περὶ μεγάλου τινὸς δεινοῦ ἀπειλοῦντος τὴν ἡσυχίαν τῆς πόλεως. Βλέποντες ὁποῖοι εἶναι οἱ καθ' ἡμῶν σκοποί του, καὶ θέλοντες ν' ἀποφύγωμεν πᾶσαν αἰτίαν ταραχῆς, δὲν ἠθελήσαμεν νὰ κάμωμεν καμμίαν ἀντίστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς ἐδικαίωνεν ἡ φανερὰ καταπάτησις τῶν ἱερωτέρων τοῦ πολίτου δικαίων, ἀλλὰ ζητήσαντες τὰ διαβατήριά μας διευθύνθημεν ἐνταῦθα, διὰ ν' ἀναφερθῶμεν πρὸς τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα κατὰ τῆς ἀδίκου καὶ παρανόμου πράξεως τοῦ Διοικητοῦ. Καὶ τί ἠμπορεῖ νὰ ἦναι παρανομώτερον παρὰ τὸ νὰ ἐπιβάλλῃ ὁ Διοικητὴς ποινὰς, καὶ τοιαύτας, ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ ἀνήκοντος δικαστηρίου; Ἂν ἤμεθα ἔνοχοι ὁποιουδήποτε ἐγκλήματος, διατί δὲν ἐπροσκλήθημεν εἰς τὸ ἀνῆκον δικαστήριον; ποία ἀσφάλεια μένει εἰς τὸν πολίτην, ὅταν ὁ Διοικητὴς δύναται αὐθαιρέτως νὰ τὸν ἐξορίσῃ, νὰ τὸν μακρύνῃ ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν του, νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὰς ὑποθέσεις του; τί πάλιν πλέον ἀνάρμοστον ὡς πρὸς τὸν Διοικητικὸν χαρακτῆρα, ἢ πλέον ἐπικίνδυνον ὡς πρὸς τὰ συμφέροντα καὶ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Κυβερνήσεως παρὰ νὰ διεγείρῃ τοὺς πολίτας κατὰ τῶν πολιτῶν, καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ ὁ Διοικητὴς ποινὰς δι' ὀχλαγωγικῶν ἀποφάσεων; Τοιαῦτα μ' ὅλον τοῦτο συνέβησαν ὡς πρὸς ἡμᾶς ἐξοχώτατε εἰς Αἴγιναν, ἐκθέτοντες γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν πρὸς τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα πράττομεν ἔργον τιμίων πολιτῶν, ἀγανακτούντων μᾶλλον διὰ τὴν καταπάτησιν τῶν δικαίων τοῦ πολί-

του, ἢ ἐπιθυμούντων προσωπικὴν ἐκδίκησιν διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς γενομένην ὕβριν καὶ ἀδικίαν.

Συνιστῶντες ἐντοσούτῳ εἰς τὴν ἡμετέραν ἐξοχότητα τὰ ἐξυβρισθέντα δίκαιά μας, καὶ τὰ διακινδυνεύοντα συμφέροντά μας, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλομεν λάβει τὴν ἀνήκουσαν ἱκανοποίησιν δι' ἀμφότερα ταῦτα. Ὑποφαινόμεθα μὲ σέβας βαθύτατον.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 3 ἀπριλίου 1831.

Οἱ εὐπειθεῖς πολῖται,

Α. Μοναρχίδης,—Ι. Χ. Ἀλεξανδρῆ,—Κ. Νικόδημος,— Α. Κορτὸς,— Κ. Χ. Κυριάκου,— Ν. Δ. Βρατσάνος,— Κ. Σαρῆς.

Ὁ Διοικητὴς Αἰγίνης συνεδριάζων συνεχῶς μὲ τοὺς συμπολίτας του περὶ τῶν προτάσεων τοῦ Κυβερνήτου διὰ τὴν ἀποζημίωσιν, τοὺς ἐγνώριζεν ὅτι δὲν εἶχον σκοπὸν ἐπαναστάσεως, ὡς ἐγνώριζε καὶ τὸ φιλήσυχόν των ἀπὸ Ψαρὰ, προσκαλέσας δὲ αὐτοὺς ἐνώπιον μεθυσμένου ὄχλου, δὲν ἐσυλλογίσθη ὁ ἄφρων ὅτι μικρὰ ἀφορμὴ ἠδύνατο νὰ τοὺς κακοποιήσῃ καὶ ὅτι ἂν εἶχον τινὰ ἠδικημένον ἠδύναντο κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν τοῦ βρασμοῦ τῶν πνευμάτων, νὰ τοὺς ἐκδικηθῇ καὶ νὰ χυθῇ αἷμα ἀθῶον, ἀλλ' εἰς πόσα ἄτοπα δὲν ἐξωκείλει τὸν ἄνθρωπον ἡ τυφλὴ ἀφωσίωσις! Ἡ ἐξορία αὕτη διήρεσε τοὺς ψαριανοὺς καὶ ἔφερε δυσάρεστα ἀποτελέσματα εἰς τὰ κοινά των συμφέροντα.

Ἡ ἐξορία λοιπὸν ἐγένετο κατὰ πρῶτον εἰς τοὺς ψαριανοὺς μὲ διπλοῦν σκοπὸν· ἀ) ὡς ἰσχύοντας εἰς τὴν Αἴγιναν καὶ δυναμένους νὰ ἐπιφέρωσι φόβον εἰς τοὺς ἀντικυβερνητικούς· β) διὰ νὰ δειλιάσωσιν οἱ ψαριανοὶ καὶ παραδεχθῶσι τὰς προτάσεις τοῦ συμβιβασμοῦ τοῦ Κυβερνήτου.

Τοιαύτης οὔσης τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, καὶ τῶν Ἑλλήνων ὄντων διηρημένων εἰς κυβερνητικοὺς

καὶ ἀντικυβερνητικοὺς, ὁ Κυβερνήτης διώρισεν ἑτέραν ἐπιτροπὴν εἰς Ναύπλιον, ἀπὸ πολιτικοὺς ὅλως ἀδαεῖς τῶν ναυτικῶν πραγμάτων, καὶ δὲν συμπεριέλαβε ναυτικὰ μέλη τῶν τριῶν κοινοτήτων. Ἡ ἐπιτροπὴ δὲ αὕτη στηριζομένη εἰς τὴν γνωμοδότησιν τῆς προλαβούσης μικτῆς ἐπιτροπῆς, ἐξέδωκε καὶ αὐτὴ ἀπόφασιν ἐλαττόνουσαν μόνον τὰ ἔξοδα τῶν ἐκστρατειῶν τῆς Ὕδρας κατὰ γρόσια 130,000, λέγουσα περὶ τῶν ἐξόδων τῶν ἐκστρατειῶν τὰ ἑξῆς· «Παρατηρήσασα τέλος πάντων ἡ ἐπι»τροπὴ ὅτι δὲν δύναται νὰ φέρῃ εἰς ἔκβασιν τὴν ἐπιθυ»μίαν της ἀπεφάσισε νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν τῆς ἀναλο»γίας τὴν θεώρησιν περὶ τῆς ὁποίας ἐγνωμοδότησεν ἡ »μικτὴ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς πρὸς τὴν Σ. Κυβέρνησιν ἐκ»θέσεώς της δικαιόνουσα αὐτὴν ἀποχρόντως· εἶναι δὲ ὁ »ὑπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῶν πλοίων Πετσῶν καὶ Ψα»ρῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐξόδων τῶν πλοίων τῆς νήσου »Ὕδρας κατ' ἀναλογίαν τῶν τροπίδων, ἐκ τοῦ ὁποίου ὑ»πολογισμοῦ προέκυψε διαφορὰ γρόσια 1,726,507 εἰς »ὄφελος τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου ἐκπεσθέντων ἀπὸ τὰς νή»σους Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν καθόσον εἰς ἑκάστην ἀ»νήκει.»

Ἰδοὺ καὶ τὸ χωρίον τῆς ἐκθέσεως τῆς μικτῆς ἐπιπιτροπῆς.

«Εἶναι ἡ ὡς ἔγγιστα σύμφωνος μὲ τὸν ὁποῖον ἐκά»μαμεν ὑποθετικὸν λογαριασμὸν τῶν ἐξόδων ἑνὸς τοι»ούτου πλοίου εἰς ἐκστρατείαν, ἤθελεν εἶσθαι ἑπομένως »δίκαιον νὰ ὑπολογισθῶσι καὶ τὰ ἔξοδα τῶν πλοίων τῶν »ἄλλων δύο νήσων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐξόδων τῶν πλοίων »τῆς Ὕδρας κατ' ἀναλογίαν τῶν τροπίδων, ἐκ τοῦ ὁποίου »ὑπολογισμοῦ ἤθελε προκύψει διαφορὰ 192,663 δί»στηλα πρὸς ὄφελος τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου.»

Ἡ βάσις ἐφ' ἧς στηρίζονται αἱ ἐπιτροπαὶ, εἶναι ὁ μέ-

σος ὅρος τῶν τροπίδων τῶν πλοίων, καὶ τῆς μὲν Ὕδρας εἶναι πήχεις 34, τῶν Σπετσῶν 33, καὶ τῶν Ψαρῶν 27· ἐπὶ δὲ τῶν ἐξόδων τῶν ἐκστρατειῶν τῆς Ὕδρας ἔκαμον ἀναλογίαν ἐπὶ τοῦ μέσου ὅρου τῆς βάσεως τῶν τροπίδων τῶν πλοίων της, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἀναλογίαν, ἀπὸ ζῆλον πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου ἠλάττωσαν τὰ ἔξοδα τῶν Ψαρῶν εἰς γρόσια 1,141,447.

Ἡ βάσις λοιπὸν αὕτη τῶν τροπίδων, μὴ στηριζομένη εἰς ὀρθὸν λόγον, εἶναι σφαλερά· α) διότι ὁ πῆχυς τῶν Ψαρῶν ἦτο κατά τι μεγαλήτερος τῶν ἄλλων δύω νήσων καὶ τοῦτο ἔπρεπε νὰ μνημονευθῇ εἰς τὰς ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν, ἐὰν ἔγινεν ἡ ἐξέλεγξις τοῦ πήχεως καὶ εὑρέθη ὅμοιος τῷ τῶν τριῶν νήσων· β) διότι ἡ παραδεχθεῖσα βάσις τοῦ μέσου ὅρου τῆς τρόπιδος εἶναι ἐπιβλαβὴς καὶ εἰς τὸ δημόσιον καὶ εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας, καθότι, ἀδιαφιλονείκητον εἶναι ὅτι ἐκτὸς τῆς παραδεχθείσης βάσεως 34, 33 καὶ 27, οἱ ὑδραῖοι καὶ οἱ σπετσιῶται καὶ οἱ ψαριανοὶ εἶχον πλοῖα καὶ μεγαλήτερα, ἤτοι μὲ περισσοτέρους τῆς παραδεδεγμένης βάσεως πήχεις, καὶ μικρότερα, ἤτοι μὲ ὀλιγωτέρους. Οἱ ἰδιοκτῆται λοιπὸν, οἱ ἔχοντες μεγαλήτερα πλοῖα ἀδικοῦνται, καὶ οἱ ἔχοντες τὰ μικρότερα ὠφελοῦνται καὶ ζημιοῦται τὸ δημόσιον· ὁποία λοιπὸν δικαιοσύνη εἶναι οἱ ἔχοντες πλοῖα μεγαλήτερα, νὰ λάβουν ὡς τοὺς ἔχοντας μικρότερα, καὶ διὰ ποῖον λόγον νὰ ζημιωθῇ τὸ Κεντρικὸν ταμεῖον πληρόνον χρήματα εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας δίκαιον;

Τὸ δίκαιον, κατ' ἐμὲ κριτὴν, εἶναι νὰ γίνῃ ἡ ἐξέλεγξις ἑκάστου πλοίου κατὰ τὸ μέγεθος, τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὰ ἔξοδα· ἐξέλεγξις δηλονότι τοιαύτη ἥτις ἀποβλέπουσα εἰς τὰ συμφέροντα καὶ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν δικαιούχων νὰ μὴ δώσῃ εἰς οὐδέτερον ἀφορμὴν παραπόνων.

Σὺν τῇ ἐλαττώσει ταύτῃ τῶν ἐκστρατειῶν, παρεδέχθη ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ὅλας τὰς ἄλλας ἐλαττώσεις ὅσας ἡ μικτὴ ἐπιτροπὴ ἐγνωμοδότησεν εἰς τοὺς ψαριανοὺς λογαριασμούς· φέρω δὲ εἰς φῶς τὸν τρόπον καθ' ὃν ἡ κοινότης τῶν ψαρῶν ὑπέβαλεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐκείνην τὰ τοπικὰ ἔξοδα. Ἰδοὺ αὐτός· «Ἔξοδα τὰ ὁποῖα ἡ »κοινότης τῶν Ψαρῶν ἔκαμεν ἀφ' ἧς ὥρας ἐπήραμεν »τὰ ὅπλα ἀπὸ 1821 ἀπριλίου 1, μέχρι τοῦ 1824 ἰου»νίου 20, χρόνους 3 μῆνας 3 διὰ ταὶς τάπιαις, πολε»μοφόδια, φύλακας, στρατιώτας ὅπου μὲ μισθὸν εἴχο»μεν καὶ λοιπὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα τὰ ὁποῖα ἐγίνοντο ἀπὸ »τοὺς κατὰ καιρὸν δημογέροντας ὡς ἀκαλούθως· ἤτοι

Κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίοδον ἀπὸ 1 ἀπριλίου 1821 μέχρι 1 ἀπριλίου 1822 .	δίστηλ.	73,383
Ἀπὸ δὲ 1 ἀπριλίου 1822 ἕως 1 ἀπριλ. 1823 δευτέραν περίοδον.	»	47,473
Ἀπὸ δὲ 1 ἀπριλίου 1823 ἕως 1 ἀπριλ. 1824 τρίτην περίοδον.	»	55,495
Ἀπὸ δὲ 1 ἀπριλίου 1824 μέχρι 20 ἰουνίου μῆνας σχεδὸν τρεῖς.	»	4,838
	Δίστηλ.	181,189

Ἀπέναντι τῆς δαπάνης ταύτης ὑπέβαλεν ἡ κοινότης τῶν Ψαρῶν εἰς πίστωσιν τῆς Κυβερνήσεως τὰ συναχθέντα τοπικὰ δικαιώματα, ἤτοι ἀπὸ τελωνεῖον, λιμεναρχεῖον, καὶ λείας, κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐποχὴν ἤτοι ἀπὸ 1 ἀπριλίου 1821, ἕως 20 ἰουνίου 1824 δίστηλα 46,612, γρόσια 6 καὶ παράδες 32.

Πρὸς ταῦτα ὑπέβαλεν εἰς πίστωσιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰς κατὰ καιρὸν σταλείσας εἰς τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα συνεισφορὰς τοῦ ἀοιδίμου Βαρβάκη, εἰς σῖτον εἰς χρήματα καὶ λοιπὰ, δίστηλ. 26,500

Οἱ ψαριανοὶ διακριθέντες εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα διὰ τὰς

πολεμικάς των ἐπιχειρήσεις, οὕτω πως διεκρίθησαν καὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν των διαχείρησιν, ἀλλ' ὑποβάλλοντες τὰ τοπικά των ἔξοδα χωρὶς ἀποδείξεις, οὐδεὶς ἐγίνωσκε τὰς τοπικὰς εἰσπράξεις των· ἔχοντες ὅμως πατριωτισμὸν, ὑπέβαλον τὰς τοπικὰς εἰσπράξεις, τὰς τῶν λειῶν κλπ. καὶ τοῦ ἀοιδίμου Βαρβάκη. Ἀλλ' αἱ ἐπιτροπαὶ, παραδεχθεῖσαι τὰς εἰσπράξεις, αἵτινες καὶ ἐξοδεύθησαν εἰς τὸν τόπον πρὸς ὄφελος τῆς Κυβερνήσεως, ἀπέρριψαν τὰ ἔξοδα, πρὸς βλάβην τῶν ψαριανῶν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ κοινότης, ἕνεκα τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν, μὴ ἔχουσα ἀρχεῖον, ὑπέβαλε τοὺς λογαριασμούς της συνοπτικῶς, δεικνύουσα τὰ κεφάλαια τῆς δαπάνης ἄνευ δικαιολογητικῶν ἐγγράφων· εἶναι δὲ ἐπίσης βέβαιον ὅτι αἱ ἐπιτροπαὶ, ὡς πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς Ἑλλάδος, ἐγνώριζον ὅτι αἱ διοικήσεις αὐτῆς δὲν ἔπεμψαν εἰς Ψαρὰ οὐδὲ λεπτὸν, καὶ ὅτι οἱ ψαριανοὶ μὲ ἴδιά των ἔξοδα ὠχύρωσαν τὴν νῆσόν των καὶ ἐπλήρωσαν τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν· καὶ τέλος ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, οὔτε ἡ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος ἐμισθοδότει τοὺς στρατιώτας της. Ἀλλ' ἐὰν ὅλα ταῦτα ἐλάνθανον τὰς ἐπιτροπὰς, δὲν ἔπρεπεν ὅμως νὰ λανθάνουν τὰ ἀκόλουθα, ὅτι δηλαδὴ τὰ Ψαρὰ διὰ τῆς ὀχυρώσεώς των ἐπὶ τριάκοντα καὶ ἐννέα μῆνας ἦσαν τὸ προπύργιον τῆς Ἑλλάδος, τοξεύοντα τὸν ἐχθρὸν δεξιὰ, ἀριστερὰ καὶ κατ' ἄρκτον· καὶ ὅτι αἱ πυρσοκροτήσεις τῶν πυριταποθηκῶν τοῦ Παλαιοκάστρου, τοῦ Φτελιοῦ, τοῦ Δασκαλιοῦ καὶ ἡ ἀπώλεια χιλιάδων βαρβάρων, δικαιολογοῦσι τὴν πυρίτιδα καὶ τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν· μέχρι δὲ τῆς σήμερον τὰ κανονοστάσια, οἱ στρατῶνες, τὰ ὀχυρώματα, τὰ ἀναποδογυρισθέντα ἔγκατα τῆς γῆς, μένουσιν ὡς μαρτύριον, δικαιολογοῦντα (τὴν ἀδικαιολόγητον κατὰ τὴν ἐπιτροπὴν) δαπάνην. Καὶ οἱ μὲν περιηγηταὶ μὲ

θάμβος θεωροῦσιν αὐτὰ, ἡ δὲ ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος θέλει διαιωνίσει τὸν πατριωτισμὸν τῶν ψαριανῶν, καὶ ὁ ἀναγνώστης αὐτὸς μὲ ἔκπληξιν θέλει λέγει: μὲ ποίαν συνείδησιν αἱ ἐπιτροπαὶ, καίτοι ἔχουσαι γνῶσιν τῶν ψαριανῶν γεγονότων, ἀπέρριψαν διὰ μονοκονδυλιᾶς τὰ τοπικὰ ἔξοδα ὡς ἀδικαιολόγητα;

Ἡ κοινότης τῶν Ψαρῶν, παρὰ τὰ τοπικὰ ἔξοδα, καὶ τὰ δίστηλα τοῦ Βαρβάκη τὰ ὁποῖα παρεχώρησε πρὸς ὄφελος τῆς κυβερνήσεως τὸ ὅλον δίστηλα 73,112, γρόσια 6 καὶ παράδες 32, ἀπερνᾶ ἐπίσης εἰς τοὺς λογαριασμούς της καὶ ὅσα ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος μέχρι τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν ἐδαπάνησεν εἰς μισθοτροφοδοσίαν τῶν εἰς τὰς ἐκστρατείας πυρπολικῶν, 4—5 χιλιάδας γρόσια εἰς ἕκαστον κατὰ μῆνα.

Ἡ Ὕδρα, ἔχουσα καὶ αὐτὴ τὰς αὐτὰς εἰσπράξεις, τελωνείου, λιμεναρχείου, καὶ λειῶν, ἀπέρασεν, ὡς ἐπληροφορήθην, εἰς τοὺς λογαριασμούς της ἀπὸ τὸ 1821 μέχρι τοῦ 1827, μικράν τινα ποσότητα, ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Ναυπλίου, ἡ καταστρώσασα εἰς βιβλίον τοὺς λογαριασμοὺς, παρέλειψε ν' ἀπεράσῃ τὴν ποσότητα ταύτην, εἰ καὶ μικρὰν, πρὸς ὄφελος τῆς κυβερνήσεως.

Εἰς δὲ τοὺς λογαριασμούς της, ἡ Ὕδρα, ἀπερᾶ διὰ τὴν κατὰ μῆνα μισθοτροφοδοσίαν ἑκάστου πυρπολικοῦ εἰς τὰς ἐκστρατείας, ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν, ἀνὰ δέκα χιλιάδας γρόσια.

Εἰς τὸ ἀνωτέρω συνταχθὲν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς βιβλίον, τῶν Σπετσῶν αἱ τελωνιακαὶ εἰσπράξεις ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τοῦ 1827 φαίνονται ἐλάσσονες τῶν 20,000 γροσίων.

Ἄπορον εἶναι πῶς διέφυγον τὴν ὀξυδέρκειαν τῶν ἐπιτροπῶν αἱ σημειώσεις αὗται, αἵτινες δεικνύουσιν ἀκρί-

βειαν καὶ δικαιοσύνην ἐξελέγξεως, ἴσως δὲ συνέβη τοῦτο, διὰ νὰ μὴ κάμωσι λόγον ὑπὲρ τῶν ψαριανῶν.

Ἡ παράλειψις τῶν σημειώσεων τούτων τῆς ἐξελέγξεως, ἂν δὲν ἀποδεικνύῃ ἄλλόν τινα σκοπόν, ἀποδεικνύει τοὐλάχιστον τὴν ἐξέλεγξιν σφαλεράν. Δὲν παρέθεσα δὲ αὐτὰς μὲ σκοπὸν νὰ προσβάλλω τοὺς ὑδραίους καὶ σπετσιώτας, ἀλλὰ ν' ἀποδείξω ὅτι αἱ ἐπιτροπαὶ κατηγορήσασαι μὲ βαρυτάτας κατηγορίας τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ψαριανῶν, ὤφειλον νὰ ζητήσωσι λόγον διατὶ αἱ δύω ἄλλαι κοινότητες, αἵτινες ὡς μεγαλήτεραι εἶχον καὶ μεγαλητέρας εἰσπράξεις, δὲν ὑπέβαλον οὐδένα λογαριασμὸν διὰ τὰς μέχρι τοῦ 1827 εἰσπράξεις των, ἐνῷ ἡ κοινότης τῶν Ψαρῶν, μόνον μέχρι τοῦ 1824 εἰσπράξασα, ὑπέβαλε σημαντικὴν ποσότητα· καὶ διατὶ ἡ δαπάνη τῶν πυρπολικῶν τῆς Ὕδρας νὰ ἦναι μεγαλητέρα ἐκείνης τῶν ψαριανῶν.

Τοὺς λογαριασμοὺς τῶν κοινοτήτων δὲν ἐξήλεγξα, ἀλλ' αἱ σημειώσεις μου δὲν εἶναι ἐκτὸς τοῦ δέοντος.

Ἀφοῦ αἱ ναυτικαὶ κοινότητες δὲν παρεδέχθησαν καὶ τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς ἐπιτροπῆς, οἱ λογαριασμοὶ αὐτῶν ἔμειναν ἐκκρεμεῖς διὰ τὴν τότε ἐποχήν.

Μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς βασιλικῆς κυβερνήσεως, οἱ δικαιοῦχοι τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, ἐζήτησαν καὶ αὖθις τὴν ἀποζημίωσίν των· ὑποβληθείσης δὲ αὐτῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους, ὁ ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ Γεώργιος Κουντουριώτης ἔκαμε τὴν ἑξῆς πρότασιν· ἐκ μὲν τῶν λογαριασμῶν τῆς Ὕδρας νὰ ἐκπεσθῶσιν εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν, ἐκ τῶν Σπετσῶν 40 καὶ ἐκ τῶν Ψαρῶν 60 (δὲν ἐπελάθετο τῶν ψαριανῶν, ἀλλ' ἔρριψε καὶ αὖθις τὰ βέλη του κατ' αὐτῶν.) Ἡ πρότασις ὅμως αὕτη, μὴ στηριζομένη εἰς τὸ δίκαιον, ἀπερρίφθη ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τοῦ

Κράτους, οἱ δὲ λογαριασμοὶ τῶν ναυτικῶν νήσων ἔμειναν καὶ αὖθις ἐκκρεμεῖς.

Ἡ κυβέρνησις διὰ νόμου τοῦ ἰανουαρίου τοῦ 1853, ἐχορήγησεν εἰς τοὺς δικαιούχους τῶν ναυτικῶν νήσων χορήγημα ἐκ διακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, λέγουσα τὰ ἑξῆς· «θέλει διανέμεσθαι κατὰ μηνιαίας δόσεις εἰς τοὺς »δικαιούχους, ἀναλόγως τοῦ κεφαλαίου ἑκάστου, ἐπὶ τῇ »βάσει τῶν λογαριασμῶν τῶν θεωρηθέντων ὑπὸ τῆς ἐπὶ »Κυβερνήτου συστηθείσης ἐπιτροπῆς.»

Ἀνωτέρω ὑπέδειξα ὅτι ἡ ἐξέλεγξις τῶν ναυτικῶν λογαριασμῶν ὑπὸ τῶν ἐπὶ τοῦ Κυβερνήτου διορισθεισῶν ἐπιτροπῶν, δὲν ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τὰς ναυτικὰς κοινότητας, καὶ ἡ διάταξις τοῦ νόμου δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ εἰς οὐδεμίαν θεώρησιν τῶν ἐπιτροπῶν.

Τὸ δὲ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τοὺς διανεμητικοὺς πίνακας τῶν χορηγημάτων, λέγει: «κατὰ τοὺς πα»ρουσιασθέντας ἀπὸ τὴν κοινότητα . . . . . , εἰς τὴν »ἐπὶ τοῦ Κυβερνήτου λογαριασμούς.»

Ἀγνοῶ ἂν τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν παρεδέχθη καθ' ὁλοκληρίαν ἢ οὔ τοὺς παρουσιασθέντας ἀπὸ τὰς κοινότητας Ὕδρας καὶ Σπετσῶν λογαριασμούς· διὰ δὲ τοὺς τῆς κοινότητος τῶν Ψαρῶν, λέγω ὅτι δὲν συμπεριέλαβεν εἰς τοὺς πίνακας τῶν χορηγημάτων τοὺς λογαριασμοὺς τῆς κοινότητος ὅπως τοὺς ἐπαρουσίασεν αὐτὴ, διότι παρέλειψε τὰ τοπικὰ ἔξοδα, τὰ αἰχμαλωτισθέντα εἰς τὴν καταστροφὴν γολεττομύστικα, τὴν εἰς Ψαρὰ ἐκστρατείαν τῶν ἐννέα πλοίων μετὰ τὴν καταστροφήν των κλπ. Καθ' ὑπαγόρευσιν λοιπὸν δικαιοσύνης ὤφειλε τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν νὰ παραδεχθῇ ὅλους τοὺς ὑποβληθέντας λογαριασμοὺς τῶν ψαριανῶν, ἵνα ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀσημάντου χορηγήματος, λαμβάνωσι τὴν ἀναλογίαν των αἱ ἀπωλέσασαι τὰ πλοῖά των ψαριαναὶ

οἰκογένειαι, καὶ ἡ κοινότης· ἐκ τῆς ἀναλογίας δὲ ταύτης, αἱ μὲν οἰκογένειαι ἤθελον πορίζεσθαι ὀλίγον ἄρτον, ἡ δὲ δημοτικὴ ἀρχὴ ἤθελε χορηγῇ εἰς τοὺς ἀπόρους ψαριανοὺς τὰ ἀναλογοῦντα χρήματα διὰ ν' ἀνεγείρωσι τὰς οἰκίας των εἰς νέα Ψαρὰ, καθ' ὅσον μάλιστα οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι τῶν ναυτικῶν νήσων μέλλουν νὰ ἐξελεγχθῶσι, κατὰ τὸν ἀνωτέρω νόμον, ἀπὸ ἐπιτροπὴν, καὶ λάβωσιν ὁριστικὸν τέλος, τότε δὲ ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους λογαριασμοὺς νὰ ἐξελεγχθῶσι καὶ τὰ εἰρημένα κεφάλαια, καὶ εἴτι μέτρον ληφθῇ διὰ τοὺς ἄλλους λογαριασμοὺς νὰ ληφθῇ καὶ διὰ τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος παραλειφθέντα κεφάλαια τῶν ψαριανῶν.

Ὁ φθόνος, εὑρὼν τοὺς ψαριανοὺς ἀδυνάτους καὶ διεσπαρμένους ὡς ἐκ τῆς καταστροφῆς των, καὶ διὰ νὰ ἐξασθενήσῃ τὴν δόξαν των, ἐπεσώρευσε πολλὰς κατηγορίας κατὰ τῶν λογαριασμῶν των ἀποκαλέσας αὐτοὺς καταχρηστικοὺς· δηλ. ὅτι οἱ ψαριανοὶ ἐσκεμμένως ἠθέλησαν νὰ καταχρασθῶσι τὸ δημόσιον. Ἀλλ' οἱ λογαριασμοὶ τῶν ψαριανῶν ἀποκρούουν τὰς κατηγορίας ταύτας διότι ἔχουν κεφάλαια δεικνύοντα εὐσυνειδησίαν· καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς κατηγορίας: ποῖος λόγος εἶναι ἰσχυρὸς νὰ κατηγορήσωσιν ἢ ν' ἀπορρίψωσι τὰ τοπικὰ ἔξοδα, ἤτοι τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως, τὴν ἀγορὰν τῶν κανονίων καὶ πολεμεφοδίων, τὴν ἀνέγερσιν στρατώνων καὶ τὴν ὀχύρωσιν τῆς νήσου, ἔξοδα δαπανηθέντα ἐκ τῶν ἰδρώτων τοῦ προσώπου των; ποῖοι λόγοι δύνανται νὰ ἦναι ἰσχυροὶ πρὸς κατηγορίαν διὰ νὰ μὴ πληρωθῇ ἡ ἐκστρατεία τῶν ἐννέα εἰς Ψαρὰ ἀπελθόντων πλοίων; (σελ. 587—589) ἐνῷ τὰ τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Σπετσῶν ἐπληρώθησαν; (σελ. 586.) Ποῖοι λόγοι εἰσὶν ἰσχυροὶ πρὸς ἀπόρριψιν τοῦ ἀντιτίμου τῶν γολεττομυστίκων, ἅτινα τοσαύτας ἀποστολὰς ἐκστρατειῶν ἔκαμον κατὰ διαταγὴν τῆς Βου-

λῆς τῶν Ψαρῶν, καὶ διὰ τῶν καταδρομῶν ἐνέσπειρον τὴν φρίκην καὶ τὸν τρόμον εἰς τὰ παράλια καὶ εἰς τὰ μεσόγεια τῆς μικρᾶς Ἀσίας, μείναντα δὲ εἰς Ψαρὰ καὶ ἐξαγαγόντα εἰς τὴν ξηρὰν τὰ πηδάλια μὲ κοινὴν τῶν ψαριανῶν συνέλευσιν κατεστράφησαν, ἐκ δὲ τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτῶν ἄλλοι μὲν ἔπεσαν, ἄλλοι δὲ ἐσώθησαν γυμνοὶ παθόντες ὑπὲρ τῶν ὅλων, καὶ ἐγκαταλείψαντες οἰκογενείας πασχούσας καὶ μέχρι τῆς σήμερον;

Οἱ ψαριανοὶ ὑπηρετήσαντες καὶ δαπανήσαντες εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, πρὸ, καὶ μετὰ τὴν καταστροφήν των, ὑπέβαλον καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Κυβερνήτου τὰ ἔξοδά των. Ἤδη δὲ ὀφείλουν νὰ συναισθανθῶσι τὸ καθῆκόν των καὶ, διὰ τῆς δημοτικῆς των ἀρχῆς, νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἔκθεσιν καὶ ν' ἀποδείξωσιν ὅτι αἱ ἐλαττώσεις τῶν λογαριασμῶν των ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς ἦσαν παράλογοι· ἐὰν δὲ ἡ ἐσχάτως διορισθεῖσα πρὸς ἐξέλεγξιν ἐπιτροπὴ, ἀπαιτήσῃ, πρὸς δικαιολόγησιν τῆς ἐξελέγξεως, ἀποδείξεις γεγραμμένας μὲ μελάνην, τὰς ὁποίας οἱ ψαριανοὶ δὲν δύνανται νὰ προσάξωσι, τότε αὐτοὶ ὀφείλουν νὰ παρουσιάσωσιν ἀποδείξεις τὰς ὁποίας ἔγραψαν μὲ αἷμα, τοὐτέστι νὰ ἀπαιτήσωσιν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ διορισθῇ ἐπιτροπὴ ἥτις δι' ἐξόδων τῶν ψαριανῶν ν' ἀπέλθῃ εἰς Ψαρὰ καὶ καταμετρήσῃ τὰ κανονοστάσια, τὰς κανονοθυρίδας, τοὺς στρατῶνας, τὰς πυριταποθήκας καὶ τὰ ὀχυρώματα, τὰ ὁποῖα μένουν εἰς μαρτύριον, καὶ νὰ βεβαιωθῇ ἀπὸ τὴν ἀναποδογυρισμένην γῆν· τῆς δὲ στρατιωτικῆς δυνάμεως ἡ ἐξέλεγξις ἀπαιτεῖ, ά.) τὰς διαταγὰς τὰς προδιοριζούσας τὸν ἀριθμὸν τῆς δυνάμεως, β'.) τὴν κατάταξιν τῶν στρατιωτῶν καὶ ἀξιωματικῶν εἰς τὰ Μητρῷα, γ'.) τοὺς ἐλέγχους διὰ τὰς κινήσεις τοῦ προσωπικοῦ, ἤτοι ἀδείας, λειποταξίας κλπ. δ'.) τὰς ἐπιθεωρήσεις τῶν ἐπιθεωρητῶν, έ.) τὰς μηνιαίας

μισθοδοτικὰς καταστάσεις, διότι ἄνευ τῶν δικαιολογητικῶν τούτων ἐγγράφων οἱαδήποτε ἐξέλεγξις στρατιωτικῆς δυνάμεως ἔσεται σφαλερά. Ἀλλ' ὡς εἶπον, τοιαῦτα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα οὔτε οἱ ψαριανοὶ ἔχουσι νὰ παρουσιάσωσιν, ἀλλ' οὔτε αἱ ἐπιτροπαὶ, αἱ ἐξελέγξασαι τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ἄλλων δύο νήσων εἶχον τοιαῦτα· ἡ ἀπώλεια ὅμως τόσων χιλιάδων ἐχθρῶν δικαιολογεῖ ἀρκούντως τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν τῶν ψαριανῶν· ἐὰν δὲ ἡ ἐπιτροπὴ δὲν φέρῃ εἰς πέρας τὰς ἐργασίας της, τότε ὀφείλουν οἱ ψαριανοὶ νομίμως ν' ἀπαιτήσουν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τὴν μεταρρύθμισιν τῶν πινάκων τοῦ χορηγήματος, διότι οἱ ψαριανοὶ, οὔτε τὰς ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν ὑπέγραψαν, οὔτε τὰς ἀποφάσεις των παρεδέχθησαν. Ἡ δὲ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ μεταρρυθμίσῃ τοὺς πίνακας καὶ νὰ συμπεριλάβῃ εἰς αὐτοὺς ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ψαριανῶν, διὰ νὰ ὑπαχθῶσιν ὅλοι οἱ λογαρισσμοὶ τῶν νήσων εἰς μίαν κατηγορίαν καὶ ἐξελεγχθῶσιν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι ἀπὸ τὴν ἐπιτροπήν.

Τὸ περὶ οἰκονομίας τοῦτο κεφάλαιον δὲν ἔγραψα δι' ἄλλον σκοπὸν, εἰμὴ διὰ νὰ φανερώσω ὅτι οἱ ψαριανοὶ, κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, ἄνευ λογιστικῶν νόμων καὶ διατυπώσεων, ὑπὸ μόνου τοῦ πατριωτικοῦ αἰσθήματος ἐμπνεόμενοι, διετήρησαν οἰκονομικὴν χρηματικὴν διαχείρησιν, καὶ ὅτι αἱ προσαφθεῖσαι εἰς τοὺς λογαριασμούς των κατηγορίαι ἦσαν ἄδικοι.

Πρὸς τούτοις, εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς, ἀξιοπαρατήρητον εἶναι καὶ τὸ ἑξῆς, ὅτι, τὰ τοπικὰ ἔξοδα τῆς Ὕδρας ὁρίζονται εἰς δίστηλα 106,382, τὴν αὐτὴν δὲ ποσότητα παρεδέχθη καὶ ἡ δευτέρα ἐπιτροπή· ἀλλ' ὁ πίναξ τῶν χορηγημάτων τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν τοῦ ἔτους 1853 ὁρίζει κοινοτικὰς δαπάνας τῆς Ὕδρας 3,448,554 δραχμὰς καὶ 38|00, ὁ δὲ πίναξ τοῦ

αὐτοῦ ὑπουργείου τοῦ ἔτους 1856 ὁρίζει τὸ μέγα μέρος αὐτῶν εἰς καταβολὰς καὶ ἐράνους τῶν πολιτῶν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον εἰς δαπάνας τῆς κοινότητος. Ἡ διαφορὰ λοιπὸν ἀπὸ τὰ 106,382 δίστηλα μέχρι τῶν 3,448,554 καὶ 38/00 δραχμῶν τοσοῦτον εἶναι ὑπέρογκος ὥστε καταντᾶ ἄπορος, διότι οἱ ὑποβληθέντες λογαριασμοὶ συνετάχθησαν παρὰ τῶν προκρίτων τῆς Ὕδρας τῶν μεγαλητέρων πιστωτῶν καὶ ἐξελεγχθέντες ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς ἐγένοντο δεκτοὶ ὅπως ἡ κοινότης τῆς Ὕδρας τοὺς ὑπέβαλε. Βέβαιον μὲν εἶναι ὅτι οἱ πρόκριτοι Ὕδρας κατέβαλλον ἀφειδῶς τὴν χρηματικήν των περιουσίαν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἐὰν αἱ καταβολαὶ ἐδαπανήθησαν εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα, οἱ πρόκριτοι οἱ συντάξαντες τοὺς λογαριασμοὺς, ἤθελον τὰς ἀπεράσει εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα, τὰς καταβολὰς ὅμως ταύτας ὡς δαπανηθείσας εἰς τὰς ἐκστρατείας δὲν τὰς ἀπέρασαν εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα, ὀφείλουν λοιπὸν οἱ καταβαλόντες αὐτὰς νὰ τὰς λάβωσιν ἀπὸ τὸ κεφάλαιον τῶν ἐκστρατειῶν τῶν λογαριασμῶν τῆς Ὕδρας, καθὼς θὰ λάβωσι καὶ οἱ ψαριανοὶ ἀπὸ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν Ψαρῶν τὰς καταβολάς των καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὸ δημόσιον. Δὲν ἀνήκει εἰς ἐμὲ ἡ ἐξέλεγξις ἀλλ' εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ τὸ ὑπουργεῖον· ἐὰν ὅμως νομίσωσί τινες ὅτι ἀπὸ πάθος ἔγραψα, τότε δικαιοῦμαι λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τοὺς λογαριασμοὺς νὰ γράψω ὅσα παρέλειψα.

Ἄφιξις Κυβερνήτου.

Περιμενομένου τοῦ Κυβερνήτου Ἰωάννου Καποδίστρια ν' ἀφιχθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ ἀντικυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ διὰ νὰ προετοιμάσῃ εἰς Αἴγιναν καταλύμματα, δι' αὐτὸν καὶ τὴν συνοδίαν του, ἐπεφόρτισε διὰ διαταγῆς της ἀπὸ 10 δεκεμβρίου 1827 τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψα-

ριανῶν νὰ προετοιμάσῃ ταῦτα καὶ ν' ἀποκριθῇ εἰς τὴν διαταγήν. Ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἑτοιμάσασα, κατὰ τὴν διαταγὴν τὰ καταλύμματα, ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τὴν κυβέρνησιν.

Δημοσιεύσαντος τοῦ Κυβερνήτου τὴν διακήρυξίν του, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν ἀνήγγειλεν αὐτῷ, διὰ τῆς ἑπομένης ἀναφορᾶς, τὰ αἰσθήματα καὶ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτῆς καὶ τοῦ ψαριανοῦ λαοῦ.

Ἀριθ. 809.

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος.

Ἐξοχώτατε!

Μὲ ἀπερίγραπτόν της εὐχαρίστησιν ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἀνέγνωσε τὴν σήμερον δημοσιευθεῖσαν διακήρυξιν τῆς ἐξοχότητός Σας, ὑπ' ἀριθ. 3 περὶ τῆς καταστάσεως προσωρινῆς Διοικήσεως.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη λοιπὸν μὲ τὴν γνώμην ὅλων τῶν ψαριανῶν, τῶν ὁποίων φέρει τὸ πρόσωπον, σπεύδει νὰ προσφέρῃ πᾶσαν τὴν εἰς τὸ Α'. ψήφισμα ὑπ' ἀριθ. 4 ὑποταγήν της.

Εἶναι γνωστὸν εἰς τὸ πανελλήνιον, οὐ μόνον ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς νήσου Ψαρῶν φιλόνομοι καὶ φιλοδιοικητικοί, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν καταστροφήν της ὀπωσοῦν συναθροισθέντες εἰς ἓν τῶν ἐλευθέρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος ἐπεριπάτησαν ἐπὶ τῆς ἰδίας γραμμῆς. Ὁ χαρακτὴρ οὗτος ἠνάγκασε δὶς τὴν πρώτην τοῦ ἔθνους ἀρχὴν νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ὁποίαν ἤδη κατοικοῦσι νῆσον.

Ἐὰν λοιπὸν μεταξὺ τῶν ταραχῶν, καὶ πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν διετήρησαν τὸν χαρακτῆρα τοῦτον, πόσον μᾶλλον δὲν θέλουν τὸν διατηρήσει μὲ πρόοδον εἰς τὴν λαμπρὰν ταύτην ἐποχὴν τοῦ ἔθνους μας, εἰς ἣν οἱ οἴακες τοῦ πολιτικοῦ σκάφους τῆς Ἑλλάδος ἐνεπιστεύθησαν εἰς χεῖρας ἀνδρὸς ἐναρέτου, δεδοκιμασμένου ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον καὶ λαμπροῦ μεταξὺ τῶν πολιτικῶν τοῦ αἰῶνος τούτου; τελευταῖον ἀνδρὸς νὰ συνάψῃ εἰς ἓν ὅλων ἐν γένει πάσης τάξεως ἑλλήνων τὰ πνεύματα.

Ἐξοχώτατε! ἐξ εἰλικρινοῦς καρδίας χαίροντες μεθ' ὅλου τοῦ ἑλληνικοῦ, ἐπιθυμοῦν πραγματικῶς νὰ δείξουν τὸ βαθὺ σέβας, καὶ τὴν μεγάλην πρὸς τὸ ὑποκείμενόν Σας ἀφωσίωσιν, καὶ μὲ

αὐτὴν τὴν τελευταίαν ῥανίδα τοῦ αἵματός των νὰ ἐπισφραγίσωσι τὴν πρὸς τοὺς νόμους, καὶ Κυβέρνησιν ὑποταγήν των.

Ἐξοχώτατε! ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ὑποσημειοῦται μὲ σέβας βαθύτατον.

Τῇ 21 Ἰανουαρίου 1828, ἐν Αἰγίνῃ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ψαριανῶν.

(Τ. Σ.) *Γεώργιος Καράρης,—Νικόλαος Γ. Λουμάκης,—Γ. Καλαφάτης.*

Ἀφιχθέντος δὲ τοῦ Κυβερνήτου εἰς Αἴγιναν, κατὰ τὰς ἀρχὰς ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1828, ἡ Ἀντικυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὰς ἡνίας τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τὴν ἐπικράτειαν ἠλαττωμένην ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ Καραϊσκάκη.

Διάρκεια τῶν Διοικήσεων.

Ἐν σελ. 463—465 ἔγραψα περὶ τῆς ἐκπλεύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἀπὸ μέρους τῶν προκρίτων τῶν τριῶν νήσων καὶ τῶν Διοικήσεων μέχρι τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν, ἤδη δὲ ἐξετάζω καὶ τῶν μετὰ ταῦτα Διοικήσεων καὶ τὴν διάρκειαν ἑκάστης, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Κυβερνήτου.

Οἱ πρόκριτοι τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων διεύθυνον τὴν ναυτικὴν δύναμιν ἀπὸ τὸν ἀπρίλιον τοῦ ἔτους 1821 μέχρι τέλους δεκεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους, ἤτοι μῆνας ἐννέα, καὶ τοὺς μὲν ἐπαναστατήσαντας λαοὺς ὑπεστήριξαν τὸν δὲ Ἑλληνικὸν στόλον ἐξέπλευσαν καὶ κατενίκησε τὸν ἐχθρικὸν, ματαιώσας τὰ σχέδιά του καὶ σώσας τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ πρώτη Διοίκησις ἡ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, ἐσυστήθη τὸν ἰανουάριον τοῦ 1822 ἔτους καὶ διήρκεσεν ἕως τὰ μέσα ἀπριλίου 1823, ἤτοι περὶ τοὺς 15 μῆνας· ὡς πρώτη δὲ αὕτη Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος, εἰ καὶ ἔχουσα πολλοὺς ἐσωτερικοὺς καὶ ἐξωτερικοὺς περι-

σπασμοὺς καὶ χρηματικὴν ἀνέχειαν, μ' ὅλα ταῦτα ἐξεπλήρωσε τὰ σπουδαιότερα καθήκοντα, ἤτοι διήρεσε τὴν ἐπικράτειαν εἰς ἐπαρχίας καὶ ἀντεπαρχίας, ἐμόρφωσε τὰς κοινοτικὰς ἀρχὰς, διέταξε περὶ δημοσίας οἰκονομίας· οἰκονόμησε πόρους, ἀπέστειλε τὸν ἑλληνικὸν στόλον εἰς ἐκστρατείας, ὑπεστήριξε τοὺς ἐπαναστατήσαντας λαοὺς καὶ ὑπέδειξε διὰ τῶν πράξεών της καὶ εἰς τὸν ἔξω κόσμον ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις εἶναι ἐθνικὴ καὶ οὐχὶ ἑτεροκίνητος.

Ἡ Διοίκησις τοῦ Πέτρου Μαυρομιχάλη, συστηθεῖσα τὸν ἀπρίλιον τοῦ 1823 διήρκεσε μέχρι τέλους δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἤτοι ὑπὲρ τοὺς ὀκτὼ μῆνας· ἔχουσα καὶ αὐτὴ ἐσωτερικοὺς περισπασμοὺς καὶ ἀχρηματίαν, ἠκολούθησεν ὅμως τὰ ἴχνη τοῦ προκατόχου της ὑποστηρίξασα τοὺς ἐπαναστατήσαντας λαοὺς, ἐκκινήσασα τὸν ἑλληνικὸν στόλον καὶ προφυλάξασα τὴν ἐπικράτειαν.

Ἡ Διοίκησις τοῦ Γεωργίου Κουντουριώτου ἐγκαθιδρυθεῖσα τὸν ἰανουάριον τοῦ 1824 ἔτους διήρκεσεν ἕως τὰ μέσα ἀπριλίου τοῦ 1826, ἤτοι ὑπὲρ τοὺς 27 μῆνας. Οὐδεμία ἄλλη διοίκησις ηὐτύχησε νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ τοσοῦτον διάστημα χρόνου καὶ νὰ λάβῃ τόσα χρήματα ὅσα αὐτὴ ἡ Διοίκησις τοῦ Κουντουριώτου· ἀλλὰ συγχρόνως οὐδεμία ἄλλη ἐπέφερε τόσα δυστυχήματα εἰς τὴν Ἑλλάδα καθὼς ἐσημείωσα εἰς τὸν ά. καὶ β'. τόμ. ὅσα αὐτὴ, διὰ τὴν ἀκινησίαν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, τοὺς ἐμφυλίους πολέμους καὶ τὰς καταστροφὰς τῶν ἐπαρχιῶν. Ἐὰν αὐτὴ ἐπροφύλαττε τὴν ἐπικράτειαν, ἤθελον διατηρήσει αὐτὴν καὶ αἱ μετὰ ταῦτα Διοικήσεις οἵαν τὴν παρελάμβανον, καὶ οἱ προστᾶται τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς διαπραγματεύσεις των περὶ τῆς τύχης της ἤθελον ἔχει ἰσχυροτέρους λόγους.

Ἡ Διοίκησις τοῦ Ἀνδρέα Ζαΐμη ἐγκαθιδρυθεῖσα κατὰ τὰ μέσα ἀπριλίου 1826 διήρκεσε μέχρι τῶν ἀρχῶν ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1827, ἤτοι ὑπὲρ τοὺς ἕνδεκα μῆνας· εἰ καὶ παραλαβοῦσα τὴν ἐπικράτειαν ἡλαττωμένην, ὡς ἐν οἰκείῳ τόπῳ ἱστόρησα, ἔχουσα δὲ καὶ ἀχρηματίαν καὶ ἐσωτερικοὺς περισπασμούς, μ' ὅλα ταῦτα καὶ τὸν ἑλληνικὸν στόλον ἐξέπλευσε καὶ στρατὸν ἰσχυρὸν συνεκρότησε, καὶ παρέδωκε τὴν ἐπικράτειαν μεγαλητέραν ἀφ' ὅσην τὴν παρέλαβεν.

Ἡ Ἀντικυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ, ἐγκαθιδρυθεῖσα τὸν ἀπρίλιον τοῦ 1827, διήρκεσε μέχρι τέλους δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, μῆνας ἐννέα. Πάσχουσα καὶ αὐτὴ ἀπὸ ἀχρηματίαν καὶ ἀπὸ ἐσωτερικοὺς περισπασμοὺς, ἐξηκολούθησεν ὅμως τὰ ἴχνη τῆς προκατόχου της καὶ εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀλλαχοῦ ἐκπέμψασα καὶ τὸν ἑλληνικὸν στόλον· ἔσχε μὲν τὴν ἀτυχίαν τοῦ θανάτου τοῦ Καραϊσκάκη, ἔσχεν ὅμως ἀφ' ἑτέρου τὴν εὐτυχίαν νὰ κηρυχθῇ ἡ Ἑλλὰς κράτος ἀνεξάρτητον καὶ νὰ πυρποληθῇ ὁ ἐχθρικὸς στόλος.

Ὡς ναυτικὸς ἔκαμα παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν προσωρινῶν Διοικήσεων τῆς Ἑλλάδος διὰ τὰς ἐκπλεύσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου καὶ τὰ σχέσιν ἔχοντα μὲ τὴν ἔκπλευσιν καὶ ἀκινησίαν του, ὁ ἱστορικὸς δὲ θέλει κάμει τὰς περαιτέρω.

Τὰ ὀνόματα τῶν εἰς τὴν βουλὴν τῶν Ψαρῶν, καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν, εἰς τὴν ἐπιτροπὴν χρηματισάντων, ἐσημείωσα ἐν οἰκείῳ τόπῳ, τοὺς δὲ χρηματίσαντας εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν λειῶν καὶ ὡς ἔφοροι τοῦ πολέμου, τοῦ λιμένος, τῆς ἀστυνομίας καὶ ταμίας εἰς Ψαρὰ, καταχωρῶ ἐνταῦθα.

Χ. Γ. Χ. Κυριάκου, Χ. Γ. Κοτζιᾶς, Α. Μοναρχίδης, Α. Κατζουλέρης, Κ. Ζανῆς, Α. Καλημέρης, Γ. Ἀγγελικάρας, Γ. Χ. Ἀ-

λεξανδρῆ, Ι. Καψόκολος, Ν. Κ. Βελισσάριος, Ν. Δομεστίνης, Ι. Καλημέρης, Κ. Μητάρας καὶ Δ. Διασάκης.

Ἐπειδὴ τὰ ὀνόματα τῶν ναυάρχων καὶ πλοιάρχων τῶν πυρπολικῶν ἐσημείωσα εἰς τὰς ἐκστρατείας, καταχωρῶ ἐνταῦθα καὶ τὰ ὀνόματα τῶν πλοιάρχων τῶν χρηματισάντων εἰς αὐτάς.

Γ. Σκανδάλης, Α. Γιαννίτσης, Ν. Καρακωνσταντῆς, Δ. Χ. Ι. Κοτζιᾶς, Α. Γ. Ἀποστόλη, Ν. Ἀργύρη, Ν. Χ. Ἀλεξανδρῆ, Α. Βουρέκας, Α. Τζώτζης, Ἐμ. Βαλαβάνος, Χ. Δ. Κοτζιᾶς, Κ. Κοτζιᾶς, Α. Παπανικολῆς, Δ. Παπανικολῆς, Ν. Παγκάρας, Ν. Γιαννίτζης, Γ. Διασάκης, Ι. Ἀποστόλης, Α. Κοῆς, Α Κεφάλας, Δ. Μαμούνης, Κ. Χ. Ι. Κοτζιᾶς, Γ. Ι. Καλάρης, Ι. Μάκρας, Κ. Μαμούνης, Ι. Μηλαήτης, Δ. Ν. Χ. Δ. Κοτζιᾶς, Ι. Διασάκης, Κ. Διασάκης, Ν. Γιάνναρης, Δ. Κουτσοῦκος, Γ. Ν. Παπᾶ, Κ. Χ. Ἀγγελῆ, Ν. Γ. Κοτζιᾶς, Δ. Γ. Κοτζιᾶ, Ι. Χ. Ἀλεξανδρῆ, Δ. Καλημέρη, Ν. Ζαχαριᾶς, Ν. Βελισσάριος, Κ. Κανάρης. Μ. Σαρῆς, Ν. Μαυρογιάννης, Γ. Καλάρη, Γ. Χ. Μικὲ, Γ. Βαλέντης, Α. Δομεστίνης, Γ. Δομεστίνης, Δ. Διασάκης, Θ. Μαθιὸς, Δ. Δομεστίνης, Δ. Καβήλιας, Ι. Α Σαρῆς, Δ. Δένος, Μικὲς Κουρκούτης, Δ. Μαρούκης, Κ. Μαρούκης, Κ. Μαμούνης, Α. Μητάρα, Ν. Δ. Κοτζιᾶς Ν. Κυπαρίσση, Γ. Καλαφάτης, Μ. Κυπαρίσσης, Γ. Δ. Ἀράπης, Α. Παπαχριστοφῆς, Ν. Νικήτας.

Κατάλογος τῶν φονευθέντων εἰς τὴν πτῶσιν τῶν Ψαρῶν.

Α. Μαυρογιάννης, Α. Κατσουλέρης, Α. Τζώτζης, Α. Σαρῆς, Δ. Βρατσάνος, Ν. Κ. Βελισσάριος, Κ. Δ. Μαμούνης, Δ. Γ. Χ. Δ. Κοτζιᾶ, Α. Μαμούνης, Α. Βρατσάνος, Θ. Ἀνδριάνας, Γ. Ἀναγνώστη, Ν. Δ. Ἀναγνώστη, Γ. Παπᾶ Μικὲ, Ν. Μαυρογιάννης, Χ. Κ. Χούλης, Ἰω. Γ. Μητάρας, Παπᾶ Γαβριὴλ, Α. Ἰω. Μητάρα, Μ. Ἰω. Μητάρα, Ἰω. Α. Μητάρα, Κ. Ἰω. Μαυρογιάννη, Κ. Χ. Λεοντῆ, Χ. Α. Φιλήνης, Α. Μπουρέκας, Α. Διοματάρης, Α. Πατζήτζας, Δ. Διομ. Φιλίνη, Ἰω. Κ. Γιαλουράκη, Ἰω. Γ. Ἀγγελικάρας, Σ. Σκαρλέτου, Ἰω. Παπανικολῆ, Γ. Ν. Μπουρέκα, Ν. Κασέτας, Π. Δ. Κουταγιώτης, Ἰω. Μπαρπαρέσος, Γ. Κουρπᾶς, Α. Κουρπᾶς, Δ. Κουρπᾶς, Ν. Μισοπαίδι, Ν. Ἰω. Φραντζόζας, Μ. Ἰω. Διομα-

τάρη, Κ. Ἰω. Παπανικολῆ, Γ. Ἰω Δομεστίνης, Ν. Ἰω. Δομεστίνης, Ν. Σαρηγιάννης, Ἰω. Ν. Σαρηγιάννης, Α. Σαρηγιάννης, Κ. Σαρηγιάννης, Ἰω. Κ. Σαρηγιάννης, Ἰω. Μ. Ἀναγνώστη, Γ. Σαρῆς, Γ. Δημητρέλης, Ν. Καρλαντζήκης, Ν. Νικήτας Δ. Κ. Δουμάκη, Α. Κούρπικας, Ν. Χιλιάδας, Γ. Δ. Μακρυᾶς, Ἰω. Καραουλάνης, Κ. Φιλιππῆ, Ἰω. Κ. Φιλιππῆ, Δ. Παπᾶ Ἀνδρέου, Κ. Κεράνης, Ν. Τζώτζης, Δ. Λένος, Α. Καραμιχάλης, Α. Ἰω. Σταματάρας, Ἰω. Κ. Σίδηρου, Ἰω. Μ. Μετιλίας, Ν. Ἰω. Κυπαρίσση, Κ. Ν. Κυπαρίσση, Ν. Κ. Καρίδας, Δ. Γ. Κοττιᾶ, Δ. Α. Σπανοῦ, Ἰω. Γ. Ξένης, Δ Σκαρλέτος, Κ. Εὐγενικῆς, Ν. Πέτρενας, Γ. Ἰω. Μαρῖνος, Κ. Χρ. Σαξηλῆς, Δ. Ζερβὸς τοῦ Γιαννίτζη, Δ. Κολοκύθας, Α. Σερβετάκης, Ἰω. Γ. Μπάπαλου, Ἰω. Μόρτη Καρακωνσταντῆ, Α. Παγώνης, Κ Στέριος, Ν. Α. Καλημέρη, Δ. Στέριος, Α. Μηλαΐτης, Ν. Δ. Μήκαρος, Ἰω Στέριος, Γ. Διακογιάννης, Γ. Ἰω. Σαρῆς. Ἰω. Κ. Καλαφάτη, Α. Κουρλαύτης, Ἰω Κοτζακᾶς, Ν. Λιὸς, Π. Μπέλος, Ἰω. Τρικουβέρτης, Γ. Α. Κομνηνὸς, Α. Κόκκινος, Δ. Τυφλογεώργη, Γ. Ὀρφανοῦ, Ἰω. Γιοβαζῆς, Ν. Μπούτζαρας, Α. Χ. Α. Καμπούρη, Ἰω. Γ. Ἀράπη, Νικόλικα, Δ. Μπουρέκας, Ἰω. Δ. Μπουρέκας, Ἀ. Παντεστοῦς, Σ. Ῥοδίτου, Κ. Ἡβριωτικὸς, Δ. Καντελιώτης, Γ. Ἰω. Παπαμιχάλη, Α. Καλούδης, Ν. Ἰω. Χεότου, Ν. Δ. Μανιάτου, Ν. Κ Τζουμπῆ, Κ. Μ. Κεφάλα, Θ. Καρανικόλα, Θ. Δ. Κοκώνη, Γ. Ἰω. Κουρκούτη, Ν. Δ Βόγιου, Κ. Α. Δοῦκα, Κ. Καρλαντζήκης, Γ. Παλιοκαστρίτου, Γ. Κλάβαρης, Α. Μαχούτας, Ἰω. Καράλης, Μ. Γιαννάρας, Δ. Τζερεμὲ, Κ. Μ. Λεοντῆς, Δ. Ἰω. Ζανῆς, Ν. Δρακιώτης, Γ. Τζώρτζης, Ἰω. Γ. Μητάρας, Ἰω. Γ. Κουτέπας, Δ. Κ. Χούλη, Κ. Σπανὸς, Δ. Ἴσαρης, Α. Διοματάρης, Ν. Γ. Τζαπῆ, Ἰω. Μαυρογένης, Α. Α. Σταματέλου, Μ. Μελέτιος, Γ. Κ. Κρητικοῦ, Α. Δ. Καμπούρης, Δ. Ν. Χηλᾶ, Ν. Ἰω Μαστροκωνσταντῆ, Γ. Κ. Μαυρογιάννη, Ν. Γάντζου, Ν. Ἰω. Λεβεντίνου, Α. Ν. Γιάννου, Κ. Μαρκῆ, Δ. Ἰω. Ποδάρα, Ἰω. Χιώτου, Ἰω. Κερατζῆς, Ἰω. Κονδῆλος, Ἰω. Δ. Παπαχαντζῆ Γεωργίου, Ν. Α. Καμπούρη, Γ. Ν. Μανώλαρος, Ἰ. Δ. Φράγκου, Ἰω. Μεγα-μικὲ, Ἰω. Ἐμ. Ζέχα, Γ. Κ. Λιοῦ, Ἰω. Γ. Καβήλιας, Κ. Παπαβαλᾶ, Ἰω. Παπασίδηρη, Γ. Παπασίδηρη, Ἰω. Πατοῦς, Π. Ἰω. Πατούνα, Ἰω. Πογιόγιας, Δ. Γ. Καλαφάτου, Ἰω. Στ. Κεράση, Δ. Χασαν-

δριανοῦ, Κ. Α. Ζέβλη, Γ. Πιτζούνη, Α. Στέριος. Δ. Κ. Ἀγαπούση, Μαρκῆς Ν. Μαρκῆ, Ἰ. Γ. Ἀνδρέου, Ν. Α. Κουρκούτη, Μ. Α. Τρικουρβέρτη, Ν. Κοντομίχαλος, Γ. Κοντομίχαλος, Γ. Παπαμαυροθέρη, Ἰω. Παπαμαυροθέρη, Θ. Δ. Φράγκου, Κ. Γ. Φιλήνη, Γ. Μόρτη Καρακωνσταντῆ, Μ. Κατζουλέρης. Ν. Χ. Ἰωάν. Λουμάκη, Γεώργιος Φιλήνη, Ἰω. Διάκου, Γεωργίου Μπουρέκας, Δημήτριος Κουτζοδόντης, Ν. Δ. Κουτζοδόντης, Νικόλαος Χ. Καμπούρης, Γ. Α. Κοῆ, Γ. Δομεστίνης, Γ. Σταματέλος, Δ. Κούμης, Σιδερῆς Ἀθηναῖος, Δ. Συντεκλῆς, Ἰω. Γ. Κεράνη, Γ. Ἰω. Κεράνη, Χ. Ἰω. Σαλτέλη, Γ. Α. Κουτρούλη. Γ. Δ Μπουρνὸς, Κ. Γ. Μηλιοῦ, Δ. Γ. Διωνῆ. Γ. Δ. Διωνῆ, Γ. Χαρανοῦ, Μ. Μουράτης, Ν. Χούλη, Μ. Ζέχας, Θ Μπουρνοῦ, Π. Συμεὼν, Ν. Παπουλήδη, Α. Τζακάλης, Γ. Τζακάλης, Α. Σκιαθήτης. Κ. Ἰω. Καλογέρου, Θ. Ἰω. Καλογέρου, Γ. Α. Ξένης, Ν. Κ. Τζετζερὲ, Γ. Κ. Τζετζερὲ, Α. Κ. Τζετζερὲ, Α. Μπουζούνας, Ν. Ἰω. Μπουρλέτου, Γ. Ἰω. Μπουρλέτου, Δ. Α. Μισεγιάννη, Ἰω. Ν. Ξένης, Δ Κυπαρίσση, Γ. Φράγκος, Ν. Μπεήνας, Α. Ἰω. Μαχούτας, Δ. Τοῦμπος, Α. Γ. Βαρβάκη, Δ. Γ. Μιχαλμπέη, Ἰω. Γ. Ξένης, Ἰω. Χ. Μητάρα, Α. Φώκιαλης, Γ. Ἰω. Κομνηνὸς, Ἰω. Μαρῖνος, Δ. Πατζήτζας, Ἰω. Κ. Μαμούνης, Κ. Α. Μαμούνη, Δ. Στεφανῆ, Γ. Κ. Λιοῦ, Γ. Γαλάνης, Γ. Ν. Σκαρλέτου, Δ. Ν. Κουρπᾶ, Ν. Ἰω. Τζηλίκης, Γ. Ι. Σαρῆ, Ἰω. Μ. Κυπαρίσση, Α. Μ Κυπαρίσσης, Ἰω. Γ. Κομνηνοῦ, Ν Σίμου, Ἰω. Παπαβαλᾶ, Ἰω. Α. Βρούλου, Ἰω. Γ. Βρούλου, Ἰω. Γεβαντζῆς, Ν. Δ. Μανιάτη, Δ. Βραχούσας, Κ. Ν. Βραχούσης, Μ. Διδήμας, Δ. Γιάνναρη, Μ. Βούκινος, Ν. Δ. Παπᾶ, Κ. Ἰω. Μαρούκη, Μ. Μαρούκης, Δ. Μαυροθέρης, Ἰω. Διασάκης, Ν. Ἰω. Καμπούρης, Ν. Κασέτας, Μ. Ἰω. Μητάρα, Κ. Λεοντῆ, Ν. Μαργαρόνη, Ν. Μ. Καμπούρης, Ἰω. Γ. Παπασιδερῆ, Ἰω. Γ. Κουτουμπᾶς, Γ. Ν. Σίδηρου, Ἰω. Γ. Βαφιὰς, Γ. Ἰω. Κουρκούτης, Δ. Γ. Κουρκούτη, Κ. Σίδηρος, Κ. Ν. Νικορεζῆς, Ν. Δ. Κουτζοδάντης, Α. Ἄννας Δ. Γ. Καμπουράκης, Κ. Γ. Μπρουζῆς, Ἰω. Θ Μπουρνοῦ, Α. Μ. Κυπαρίσης, Κ. Γ. Κωνστατάρης, Ν. Ἰω. Βροῦλος, Ἰω. Βροῦλος, Ἰω. Γ. Κουτέπας, Α. Καρπλαντζήκης, Γ. Κυριακοῦ, Α. Γ. Μηλιοῦ, Γ. Ν. Μαρούκης, Δ. Γ. Σταμάτης, Μ. Ζέχας, Γ. Ἰω. Μπαρπαρέσου, Ἰω. Χ. Μανιάτης, Α. Χ. Μανιάτης, Α. Μανιάτης, Γ. Μανιτζόγαλος, Δ Μπαρμπαρέ-

σος, Δ. Ἰω. Φραντζώζας, Κ. Ἰωάννου, Φίλιππος Σπανοῦ, Ἰω. Δ. Ἀράπη, Γ. Κ. Ἀρβανίτη, Γ. Μπουζούνας, Δ. Τζουπῆ, Δ Παπακωνσταντῆ, Γ. Παπακωνσταντῆς, Ἰω. Καλημασιώτης, Κ. Κύπρης, Γ. Κοτρόζος, Κ. Γ. Μητάρα, Δ. Καμπούρης, Ἰω. Νιάνιαρης, Αθ. Πολίτης, Ἰω. Μ. Λεοντῆ, Κ. Κουρλαύτης, Δ. Μῶρος, Κ. Γιάννου, Γ. Δ. Σίδηρος, Χ. Καραγιαννέλος, Κ. Ἰω. Ζέχας, Κ. Μ. Γιαλούρης, Α. Μπουζούνης, Α. Κοτρόζος, Κ. Καλογέρα, Ν. Κωνσταντῆ, Ἰω. Καρύδας, Δ. Μανώλης, Γ. Σταμάτη, Ἰω. Μ. Μετίλια, Κ. Τούμπος, Ἰω. Μ. Ἀναγνώστης, Ν. Χ. Μ. Μητάρα, Δ. Μ· Μετίλια, Α. Ἰω. Μητάρα, Μ. Ἰω. Μητάρα, Μ. Καραγιώργης, Ν. Καραγεώργης, Κ. Καραγεώργης, Κ. Τρικουβέρτης, Ν. Τρικουβέρτης, Α. Κ. Σέχα, Θ. Μ. Ζέχα. Κ. Γιάνναρης, Δ. Γιάνναρης, Ἰω, Γ. Παυλοπούλης,, Δ. Μαμάρας, Ἰω. Βουριώτης, Χ. Κ. Ζαγοριανὸς, Γ. Βουριώτης, Μ. Ἰω. Διοματάρα, Δ. Α. Φρατζώζα, Μ. Ῥέμπελος, Κ. Τζουμπῆς, Ἰω. Καραγιάννης, Χ. Α. Μοναρχίδη, Δ. Κυπαρίσσης, Δ. Βρούλου, Γ. Στράγκου, Ν. Δ. Ἀναγνώστη, Γρ. Μαυροθέρης, Ἰάκ. Μαυροθέρης, Ἰω. Μ. Ἀναγνώστου, Παπᾶ Μελέτιος, Κωστάντιος, Χ. Παπᾶ Χρηστοφῆ Ἀρχιμανδρίτης, Ἰω. Κ. Μανιάτης, Ἰω. Καρακωνσταντῆ, Δ. Κουνᾶς, Παπᾶ Γαβριὴλ, Δανιὴλ ἱερεὺς, Παπ. Α. Σέχας. Δ. Παπανδρέου, Γ. Κομνηνὸς, Ἰω. Κομνηνὸς, Γ. Παπ. Μ. Παγκάρας, Κ. Νικολέρης, Γ. Ἀθανασίου, Ν. Δ. Ἀρβανίτης, Α. τῆς Κουεζούδενας, Γ. Τενερὲ, Γ. Μήτρικας, Ἐλ. Μακαριτζῆς, Π. Α. Πάνος, Ν. Γιαννάκενας, Γ. Γιαννάκενας, Α. Γιαννάκενας.

Κατὰ τὰς πληροφορίας τῶν ἐν Σύρῳ συμπολιτῶν μου ψαριανῶν ὁ κατάλογος τῶν φονευθέντων εἰς Ψαρὰ ἀπὸ 344 οὓς ἐσημείωσα ἐν σελ. 508 ηὐξήνθη εἰς 402.

Περὶ τοῦ μέτρου τῶν Ψαριανῶν

Οἱ κάτοικοι τῶν Ψαρῶν εἶχον ἴδιον μέτρον, δι' οὗ κατεμέτρουν τὰ οἰκόπεδα, ἔχον μῆκος $^{88}/_{00}$ τοῦ νῦν βασιλικοῦ πήχεως. Τοῦτο δὲ ἵνα μὴ δύναταί τις νὰ ἀλλοιώσῃ ἐχάραξαν ἐπὶ μαρμάρου τοῦ δυτικοῦ παραθύρου τοῦ ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως θέσαντες ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν·

ΑΨΗΓ. ΣΕΠ(ΤΕΜ)ΒΡΙΟΥ ΚΒ'.

ΟΣΤΙΣ ΒΟΥΛΗΘΕΙ ΣΠΗΤΟΤΟΠΟΝ ΟΝΗΣΑΙ
ΙΔΟΥ ΤΟ ΟΡΘ(ΟΝ) ΜΕΤΡΟ(Ν) ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ
[Χ. ΥΠΑ(Ρ)ΧΕΙ.]

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Διὰ σὲ, φίλη νεολαία, ἔγραψα τὰς πράξεις τῶν προγόνων σου, πράξεις πραχθείσας ἀπὸ ἔρωτα πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ πρὸς κοινὸν ὄφελος τῆς ἀνθρωπότητος, πρὸς σὲ δὲ ἐπιστρέφω τὸν ἐπίλογον καὶ ἀνακεφαλαιόνω αὐτὰς· οἱ πρόγονοί σας, ὡς ἀναγινώσκετε, μὴ ὑποφέροντες νὰ βιῶσι βίον ἀβίωτον καὶ δουλικὸν, μετῴκησαν εἰς τὴν ξηρὰν νῆσον καὶ ὑποστάντες πολλὰς δοκιμασίας ἀφῆκαν τὰς πράξεις των εἰς τὰ τέκνα των, τοὺς πατέρας σας, οἵτινες ἄξιοι ἀπόγονοι ἐκείνων προσέφερον τὴν γεννήσασαν αὐτοὺς γῆν ὡς ὁλοκαύτωμα εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος. Παροικοῦντες δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ζῶντες βίον πλάνητα, διὰ νὰ μὴν ἀφήσωσιν αὐτὸν εἰς σᾶς, φίλη νεολαία, ἐδήλωσαν πολλάκις τὴν ἐπιθυμίαν των, ὅτε δὲ αἱ περιστάσεις τὸ ἐπέτρεψαν, οἱ πατέρες ὑμῶν ὑποστάντες τὰ δεινὰ τοῦ συνοικισμοῦ, ἀνέκτησαν διὰ σᾶς εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα τὰ πολιτικά σας δικαιώματα, ἅτινα μὲ χειμάῤῥους αἱμάτων ἀπέκτησαν. Εἰς ὑμᾶς οὖν, ὦ φίλη νεολαία, ἐναπόκειται, πρὸ παντὸς ἄλλου τοῦ παρόντος βίου ἀγαθοῦ, νὰ προτιμήσητε τὴν στερέωσιν αὐτῶν τῶν πολιτικῶν σας δικαιωμά-

των εἰς ἰδίαν πατρίδα. Συνεργασθεὶς (α) μὲ τοὺς πατέρας σας διὰ τὴν ἀποκατάστασίν σας, δὲν ἀπηύδησα, ἀλλὰ καὶ ἤδη σᾶς προσφέρω τὴν γεροντικήν μου ἀδυναμίαν ὡς συνεργάτιν τῆς νεανικῆς σας ἐνεργείας, ἵνα, ὅταν καταβιβάσω τὰς λευκὰς τρίχας μου εἰς τὸν τάφον, ῥίψητε δάκρυον εὐγνωμοσύνης ἐπὶ τῆς ψυχρᾶς πλακός μου.

(α) Ἐργαζόμενος ὡς μέλος τῆς οἰκιστικῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ συνοικισμοῦ τοῦ Δήμου, συμπολίτης μας τὶς γινόμενος ὑπουργὸς, διὰ νὰ μὲ στερήσῃ τῶν πρὸς τὸν ζῆν, μὲ ἔπαυε τῆς ὑπηρεσίας διαβάλλων με συγχρόνως ὅ,που δὲν ἔπρεπε.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ.